

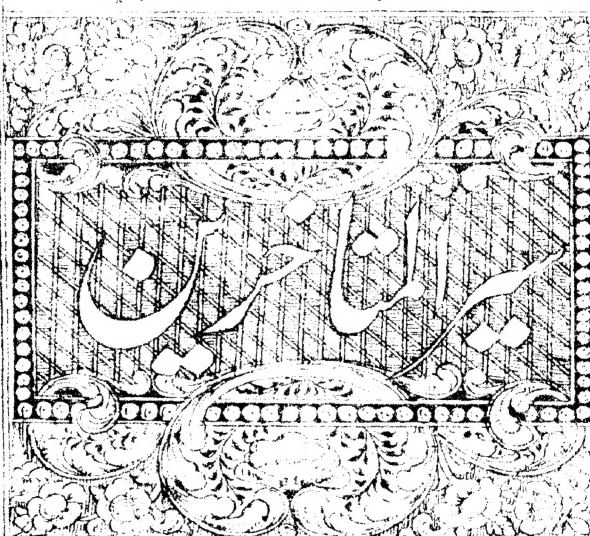
UNIVERSAL
LIBRARY

OU_228337

UNIVERSAL
LIBRARY

بنام کمالی که در این دنیا و آخرت کمالی است
و بنام کمالی که در این دنیا و آخرت کمالی است

و بنام کمالی که در این دنیا و آخرت کمالی است
و بنام کمالی که در این دنیا و آخرت کمالی است

و بنام کمالی که در این دنیا و آخرت کمالی است
و بنام کمالی که در این دنیا و آخرت کمالی است

و بنام کمالی که در این دنیا و آخرت کمالی است
و بنام کمالی که در این دنیا و آخرت کمالی است

خداوند بزرگوار و زلال کائنات کجاست
 بنامی که در لوحی است و لوحی است

درین زمان که در کتاب مسموم و تویح هندوستان بنیت نشان مخصوص طایفه بی تاریخ صداقت آیین

تصنیف آیت قدس صیف لطیف که در دهان صاحب زبان و صاحب بیان و در عطار و در سبزه و در گلستان و در گلستان

بنامی که در لوحی است و لوحی است
 بنامی که در لوحی است و لوحی است

فهرست جلد اول کتاب سیر المتأخرین

صفحه	مضمون	صفحه	مضمون
۲۳	جدول فرمان رویان	۳	ذکر تعریف کشور هندوستان -
"	جدول فرمان رویان از قوم تیور -	۴	ذکر سیوه های مخصوص هندوستان بلکه بنگاله -
۲۵	جدول فرمان رویان از قوس، قونور -	"	ذکر بعضی نباتات و گلها مخصوص هند -
۲۶	جدول فرمان رویان از قوس چوان -	۵	ذکر بعضی جانوران مخصوص هند -
"	جدول فرمان رویان از قوم سلم دهنود -	۵	ذکر بعضی مقامات و علوم مردم هند -
۲۷	جدول فرمان رویان -	۹	ذکر احوال هندوستان هند و انواع اینها -
۲۹	صوبه خاندیس -	"	ذکر احوال مالک و سده هند با جمالی طایفه خریه خریخ
۳۰	صوبه بار -	۱۱	ذکر بعضی اکرشاهی از قوس سوم اکبر نامه کسی باین کبریت
"	سرکار کاویل سرکار نارک سرکار کوه سرکار بنده سرکار کلم سرکار	"	صوبه بنگاله -
"	باسم سرکار ماهود سرکار نامک داک سرکاره بی سرکار	۱۳	صوبه اتریه -
۳۱	ملنگانه سرکار راگ سرکار دیگ سرکار بنیاد -	۱۵	جدول فرمان رویان از قوم کترسی -
۳۲	صوبه گجرات -	"	جدول فرمان رویان از قوم کاتیه -
۳۳	جدول فرمان رویان از قوم سلنگی -	۱۶	جدول فرمان رویان از قوم کاتیه دیگر -
"	جدول دیگر -	"	جدول فرمان رویان از قوم کاتیه دیگر -
"	جدول دیگر -	"	جدول فرمان رویان از قوم کاتیه دیگر -
"	جدول دیگر -	۱۷	جدول فرمان رویان اهل اسلام -
۳۸	صوبه بجمیر -	۱۹	صوبه بهار -
۳۹	ماشور -	۲۰	صوبه آنداباد -
"	صوبه دلی -	"	سرکار آنداباد و دیار ده محالی سرکار غازی پویشتری نوزده محالی
۴۳	جدول -	"	سرکار بنارس شرقی هشت سال سرکار جوبویشمالی چل و یک سال
۴۴	جدول دیگر -	"	سرکار بانگو چاره محالی سرکار بنارس جنوبی نوزده محالی سرکار
"	جدول دیگر -	"	نفسه کوثر جنوبی سرکار کاتیه جنوبی سرکار کوثر غربی سرکار
۴۵	جدول دیگر -	"	کوه غربی -
"	جدول دیگر -	۲۱	صوبه اوده -
۴۹	صوبه لاهور -	۲۲	صوبه اکبر آباد -
۵۰	صوبه عثمان -	۲۳	صوبه مالوه -

صفحہ	مضمون	صفحہ	مضمون
۸۵	از رہسکوت براہ کبریا جیت -	۵۱	میدول -
"	ذکر بیان ولادت راہ کبریا جیت -	۵۲	سیر کا پیر -
۹۱	ذکر الی انتقال راہ کبریا جیت و اختلاف اقوان دین مقا و رجوع سلطنت ہند پر بال جوی و اخلاط او -	"	میدول فرمان رویان -
۹۲	ذکر رجوع سلطنت از راہ کبریا جیت بال آخرین غلط جوی براہ ملوک ہند والی ملک ہتر راج و اخلاط او -	۵۵	صوبہ کابل -
۹۳	ذکر جہر پریم کہ از درویشی نشا ہی رسید -	۵۶	سرے نگر -
"	ذکر جہر دیک سین کہ از جنگالہ آمدہ سر برآرا گردید -	۵۷	مردادون -
۹۴	ذکر جہر دیک سنگد کوئی -	"	متین -
"	ذکر جہر پشی راج ہندوستان سے تہورا -	۵۸	کھاوار مارہ -
۹۶	ذکر سلطان محمد بن ناصر الدین بیکتکین -	"	قصبہ دھن مارہ -
۹۷	ذکر میر سعید بن سلطان محمود و اخلاط او -	"	دیرہ -
۱۰۲	ذکر سلطان شہاب الدین غوری عرف مغز الدین سام و الشتر کشی او ہند -	۵۹	موضع قیسر -
۱۰۳	ذکر کفر با حق سلطان شہاب الدین محمود بن محمد بن سام بر اسے تہورا -	۶۳	سیر کا پیلجی -
۱۰۴	ذکر نائب گدائش بن محمد بن سام ملک قطب اللہ بنی پنا در ہند و فتوحات نائب مذکور -	۶۵	سیر کا قندار -
"	ذکر رحلت مغز الدین سام از بن جمان -	۶۶	شہر کابل -
۱۰۵	ذکر بطوس نمودن سلطان قطب الدین ایک ہلالہ بر سر جہان نانی و قتل احوال او -	۶۷	قرنین -
"	ذکر رحلت سلطان قطب الدین ایک و شہادت قتل شہر پسر خوانہ آتش -	۶۸	لوہان ضحاک و بیابان -
۱۰۶	ذکر رجوع سلطنت سلطان شمس الدین التمش دانا و وزیر خیرہ قطب الدین ایک و قیہ احوال او -	"	مذکورہ -
"	ذکر سلطنت سلطان کریم الدین فیروز بن سلطان شمس الدین ذکر سلطنت خیرہ و خیرہ سلطان شمس الدین التمش -	۷۳	ذکر احوال فرمان رویان ہندوستان از ابتدا سے راہ سیر کا پندوان -
۱۰۷	ذکر سلطنت خیرہ و خیرہ سلطان شمس الدین التمش -	۷۴	ذکر شروع ملک پاندوان -
۱۰۸	ذکر سلطنت خیرہ و خیرہ سلطان شمس الدین التمش -	۷۵	ذکر سلطنت پریچیت بن دھن بن ارجن و ذکر تعلقات پاندوان ذکر سلطنت راہ جی جی سیر راہ پریچیت -
۱۰۹	ذکر سلطنت خیرہ و خیرہ سلطان شمس الدین التمش -	۷۶	ذکر سلطنت راہ جہر دیک و غیرہ اولاد پاندوان بطریق احوال ذکر انقطاع سلسلہ پاندوان و رجوع سلطنت براہ کبریا جیت -
۱۱۰	ذکر سلطنت خیرہ و خیرہ سلطان شمس الدین التمش -	۷۷	ذکر انتقال سلطنت از سیر راہ جہر دیک و پیر راہ جہر مل -
۱۱۱	ذکر سلطنت خیرہ و خیرہ سلطان شمس الدین التمش -	۷۸	ذکر انتقال سلطنت از اولاد راہ جہر دیک و پیر ذکر رجوع سلطنت از سلسلہ راہ جہر دیک و پیر -

صفحہ	مضمون	صفحہ	مضمون
۱۸۶	خرم یعنی شاہ جهان بادشاہ۔	۱۶۳	ذکر آمدن ہمایون بادشاہ بخیر بند وستان وفتح یافتن برافنا غنہ وملت نمودن ازین ہمان۔
۱۸۷	دربیان مجاہب سورج کج در زمان اکبر بوقیوع آمدہ۔	۱۶۵	ذکر ابو الفتح جلال الدین محمد اکبر بادشاہ بن ہمایون دشا
"	دربیان تغیر ولایت پٹنہ ونگالہ۔	۱۶۶	ذکر ابو الفتح جلال الدین محمد اکبر بادشاہ بن ہمایون بادشاہ
۱۹۱	دربیان بنی محمد حکیم میرزا برادر خرم زاد اکبر بادشاہ۔	"	دربیان آمدن بیہون بقالی بقصد بحار بکبر و شکر گردیدن او و قتل رسیدن۔
۱۹۲	ذکر در بیان کشتہ شدن راجہ سہل۔	"	دربیان فتح مالکوت وخراج سلطان سکندر وفتح طاع سرختمہ افغانان۔
"	ذکر در بیان رسیدن میرزا اسلیمان والی بدخشان ورجوع پر نور وقرقہ بدخشان۔	۱۶۸	دربیان بے اعتدالیہای سرانخان ورجام عمر وقبال و
۱۹۳	دربیان تغیر ولایت کشمیر۔	"	دربیان تغیر ولایت مالوہ۔
"	ذکر سلطان کشمیر۔	۱۷۰	ذکر احوال سلطان مالوہ۔
۱۹۹	ذکر نصفت اکبر بادشاہ بکشمیر۔	۱۷۱	دربیان تغیر ولایت ملکہ ازین۔
۲۰۰	ذکر در بیان حال راجہ توڈل وملت او۔	۱۷۲	دربیان رسیدن خرم تیر بکبر بادشاہ۔
"	نصفت کوکب مقدس مرتبہ دوم بکشمیر۔	"	دربیان کشتہ شدن شاہ ابو الفتح۔
۲۰۱	نصفت کوکب والا بکشمیر مرتبہ سوم۔	۱۷۳	دربیان تغیر ولایت زکندہ از گونہ ہمارہ گردیدن۔
"	ذکر در بیان تغیر ولایت اولیہ۔	"	دربیان تعمیر قلعہ اکبر آباد۔
۲۰۲	ذکر در بیان تغیر قلعہ مار۔	۱۷۴	دربیان قتل علی قلی خان و بہادر خان۔
"	دربیان تغیر ولایت کشمیر و آمدن میرزا جانی بیگ۔	"	ذکر در بیان شورش فرایان و تازیہ و تخریب ہما و تغیر ولایت گجرات۔
۲۰۳	ذکر تغیر بہکر۔	۱۷۹	ذکر سلطان گجرات۔
"	دربیان جشن نوروز و شروع ضابطہ آرائش و چراست	۱۸۰	دربیان روانہ شدن خان عظیم ملکہ بمعظمہ۔
"	دیوان عام باہتمام امرا۔	۱۸۱	ذکر در بیان تغیر قلعہ جتور۔
"	دربیان ملت میان تان سین و مولانا غازی تغیر ازسے و	"	ذکر در بیان معاف کردن جزیرہ و طوایف صلح کل در زمین در
۲۰۴	شیخ ابو الفیض فیضی۔	"	ملکت ہندوستان و اختراع دین اکہی۔
"	ذکر در بیان رسیدن برمان ہمالک بدگاہ و دلا و رحمت	۱۸۵	ذکر در بیان دختر گرفتن اکبر از راجہ مای ہندوستان۔
"	شدن ملکہ با و برائی ہم دکن۔	"	ذکر ولادت شاہزادہ سلیم یعنی جہانگیر بادشاہ و رفتن اکبر بجیرا بیافا سے غفر۔
۲۰۵	ذکر نصفت کوکب مقدس ازلاہور بجانب دکن۔	۱۸۶	ذکر ازدواج شاہزادہ سلیم با صبیحہ موتہ راجہ و ولادت سلطان
۲۰۶	ذکر در بیان تغیر اسیر و ولایت احمد نگر۔		
"	ذکر سلطان سباق دکن۔		
"	ذکر در بیان کشتہ شدن شیخ ابو الفضل و شہنشاہی خاطر اکبر		
۲۰۸	ازین عمر۔		

صفحہ	مضمون	صفحہ	مضمون
۲۳۲	قاضی حمید الدین ناگورے۔	۲۰۹	ذکر در بیان بغی شاہزادہ سلیم پیر بزرگ اکبر۔
"	شیخ حمید الدین سوامی ناگورے۔	۲۱۰	ذکر در بیان ولایت شاہزادہ دانیال در دکن۔
"	شیخ نجیب الدین متوکل۔	"	ذکر در بیان ولایت اکبر بادشاہ۔
"	شیخ بدر الدین۔	"	ذکر احوال یونانیہ لدوکتہ شیخ ابو الفضل بیبارت او کہ خود
"	مولانا بدر الدین آسمی۔	۲۱۱	در بیان کتاب آئین اکبری نوشتہ۔
"	شیخ نصیر الدین چراغ۔	۲۱۲	ذکر کتبت۔
"	شیخ شرف الدین بانی پتی۔	۲۱۳	ذکر فاضل۔
"	شیخ احمد نیروالہ۔	۲۱۶	اولیائے ہند۔
"	سید جلال۔	"	در ہندوستان چارہ سلسلہ بزرگ اندوڑا چارہ مانواری
"	شیخ شرف نیرے۔	۲۲۴	نامند واران دوازده خریفوریان وحیدیان مذکور فی۔
"	شیخ جمال انوسوے۔	۲۱۹	قادری۔
۲۳۳	شاہ مدار۔	"	یسوے۔
"	شیخ نور قطب عالم۔	"	نقشبندے۔
"	بابا اسحق مغربے۔	۲۳۰	بابا برتن۔
"	شیخ احمد کتو۔	"	خواجہ معین الدین حسن۔
"	شیخ صدر الدین۔	"	شیخ علی غزنوی جوہرے۔
"	شیخ ملاوالہ۔	"	شیخ حسن زنجانی۔
"	سید محمد گیسو۔	"	شیخ بہار الدین زکریا۔
"	قطب عالم۔	"	خواجہ قطب الدین بختیار کاکی۔
"	شاہ عالم۔	۲۳۱	شیخ فرید الدین گنج شکر۔
"	شیخ قطب الدین۔	"	شیخ صدر الدین عارف۔
"	شیخ علی پرو۔	"	شیخ نظام الدین اولیا۔
"	سید محمد جون پوری۔	"	شیخ رکن الدین۔
"	قاضی خان۔	"	شیخ جلال الدین تبریزے۔
"	امیر سید علی قوم۔	۲۳۲	شیخ صوفیہ بدینی۔
"	قاضی محمود۔	"	خواجہ بزرگ۔
۲۳۶	شیخ محمد بودو دوارے۔	"	شیخ نظام الدین ابوالمبارک۔
"	شیخ حاجی عبدالوہاب بخارے۔	"	شیخ نجیب الدین محمد۔

صفحہ	مضمون	صفحہ	مضمون
۲۵۳	در بیان حلت جهان گیر پادشاہ عالم بقا۔	۲۳۶	شیخ عبد الرزاق۔
	ذکر سلطنت ابو الطغر ثناب الدین محمد شاہ جهان پادشاہ	"	شیخ عبد القدوس۔
۲۵۴	صاحبقران ثانی۔	"	سید ابراہیم۔
۲۵۶	احوال سال دوم مطابق سنہ ہزار و چل و ہشت ہجری۔	"	شیخ ابوالحسن۔
۲۵۷	احوال سال سوم مطابق سنہ ہزار و چل و نین ہجری۔	"	شیخ ابوالحسن۔
۲۵۸	احوال سال چہارم مطابق سنہ ہزار و چل و چہ ہجری۔	"	نصیر۔
۲۶۰	احوال سال پنجم مطابق سنہ ہزار و چل و یک ہجری۔	۲۳۷	الیاس۔
۲۶۱	احوال سال ششم مطابق سنہ ہزار و چل و دو ہجری۔	"	ذکر ابو الطغر نور الدین محمد جهانگیر پادشاہ
۲۶۲	احوال سال ہفتم مطابق سنہ ہزار و چل و سہ ہجری۔	"	ذکر در بیان بعضی شاہزادہ سلطان خرد خلعت بزرگ و سنگین
۲۶۳	احوال سال ہشتم۔	"	شدن بعد از جنگ۔
۲۶۴	احوال سال نهم مطابق سنہ ہزار و چل و پنج ہجری۔	۲۳۹	توجہ موکب و الیاسیہ کامل و سوار خ آتجا۔
۲۶۵	نقل عنوان فرمان بنام قہب الملک۔	"	ذکر در بیان در آمدن نور جهان بگیم زوہر شیر رگلن خان
"	نقل عنوان محمد نامہ کہ کبلا دل خان اوسان یافت۔	"	بجہرہ سے شاہی۔
"	احوال سال دہم مطابق سنہ ہزار و چل و شش ہجری۔	۲۴۱	ذکر در بیان باز آمدن خان عالم از بلخی گری ایران۔
۲۶۶	احوال سال یازدہم مطابق سنہ ہزار و چل و ہفت ہجری۔	"	ذکر نصفت موکب جهان گیر بکیر و نکارا احمد آباد و کرات۔
۲۶۸	احوال سال دوازدہم مطابق سنہ ہزار و چل و ہشت ہجری۔	"	ذکر ولادت شاہزادہ محمد اورنگ زیب و لد شاہزادہ نعم
"	احوال سال سیزدہم مطابق سنہ ہزار و چل و نهم ہجری۔	"	مشہور شہا جہان۔
۲۶۹	احوال سال چہار دہم مطابق سنہ ہزار و پنجاہ ہجری۔	"	ذکر در بیان بعضی شاہزادہ محمد اورنگ زیب و لد شاہزادہ نعم
۲۷۰	احوال سال پانزدہم مطابق سنہ ہزار و پنجاہ و یکم ہجری۔	"	ذکر در بیان بعضی شاہزادہ محمد اورنگ زیب و لد شاہزادہ نعم
۲۷۱	احوال سال شانزدہم مطابق سنہ ہزار و پنجاہ و دو ہجری۔	۲۴۲	ذکر در بیان بعضی شاہزادہ محمد اورنگ زیب و لد شاہزادہ نعم
"	احوال سال ہجتمہ مطابق سنہ ہزار و پنجاہ و سوم ہجری۔	"	ذکر در بیان بعضی شاہزادہ محمد اورنگ زیب و لد شاہزادہ نعم
۲۷۲	احوال سال جدید مطابق سنہ ہزار و پنجاہ و چہارم ہجری۔	۲۴۳	بازینا سے حیرت افزا۔
۲۷۳	احوال سال نوزدہم مطابق سنہ ہزار و پنجاہ و پنج ہجری۔	۲۴۶	ذکر در بیان بعضی شاہزادہ محمد اورنگ زیب و لد شاہزادہ نعم
۲۷۵	احوال سال بیستم مطابق سنہ ہزار و پنجاہ و شش ہجری۔	"	ذکر در بیان نصفت موکب و الیاسیہ کامل و سوار خ آتجا۔
۲۷۶	احوال میت و یکم مطابق سنہ ہزار و پنجاہ و ہفت ہجری۔	۲۴۷	ذکر در بیان بعضی شاہزادہ محمد اورنگ زیب و لد شاہزادہ نعم
۲۷۷	احوال سال میت و دوم مطابق سنہ ہزار و پنجاہ و ہشت ہجری۔	"	ذکر در بیان بعضی شاہزادہ محمد اورنگ زیب و لد شاہزادہ نعم
۲۷۸	احوال سال میت و سوم مطابق سنہ ہزار و پنجاہ و نهم ہجری۔	"	ذکر در بیان بعضی شاہزادہ محمد اورنگ زیب و لد شاہزادہ نعم
۲۸۰	احوال سال میت و چہارم مطابق سنہ ہزار و پنجاہ و دہم ہجری۔	۲۵۰	ذکر در بیان بعضی شاہزادہ محمد اورنگ زیب و لد شاہزادہ نعم

صفحه	مضمون	صفحه	مضمون
۲۸۱	احوال سال میت و ختم مطابق سنه هزار و شصت و یکم هجری	۳۱۶	ذکر سعادت عالمگیر در اصل ملک بستقر اختلافه اکبر آباد -
"	احوال سال میت و ختم مطابق سنه هزار و شصت و دو هجری	"	ذکر جنگیدن عالمگیر با در شکوه مرتضائی و ظفر یافتن بقتدر آسمانی -
۲۸۲	احوال سال میت و ختم مطابق سنه هزار و شصت و سه هجری	۳۱۸	ذکر تمیز جلوس نانی -
۲۸۳	احوال سال میت و ختم مطابق سنه هزار و شصت و چهار هجری	۳۲۲	ذکر جنگیدن در شکوه و کشته کشتن آن عاجز بیچاره سر اسیر اندوه -
۲۸۴	احوال سال میت و ختم مطابق سنه هزار و شصت و پنج هجری	۳۲۴	ذکر رفتن شاهزاده محمد سلطان نزد خجلی -
"	احوال سال سی و هجری مطابق سنه هزار و شصت و شش هجری	۳۲۶	ذکر کشتن سلطان محمد شاه از شکوه مخم غاسخانان -
۲۸۵	احوال سال سی و یکم مطابق سنه هزار و شصت و هفت هجری	۳۳۰	ذکر کشتن سلطان محمد شاه از شکوه مخم غاسخانان -
۲۸۸	تفصیل اولاد شاه جهان پادشاه -	۳۳۳	ذکر حرکت لشکر در ملک محروسه -
۲۸۹	ذکر ریختن از محاسب زمان شاه جهان و عالمگیر -	۳۳۵	ذکر ورود و بدو در ملک بقیه شاه عباس ثانی -
۲۹۱	ذکر هفت عالم گیر و از گسترش از دکن -	"	ذکر اسیر شدن در شکوه و دنا بوج شدن آن هر اسیر اندوه چنانچه قبل ازین هم مذکور شد -
"	ذکر محاربه و در شکوه و از گسترش از دکن و ظفر یافتن و تائید از قدرت -	۳۳۸	صورت خطه -
۲۹۳	ذکر محاربه و در شکوه و شاه جهان -	"	ذکر جنگی از میل عالمگیر که در سیخوید رآباد و بیچاره نبود -
۲۹۶	ذکر محاربه و در شکوه و از گسترش از دکن و ظفر یافتن و تائید قیمت و نصیب -	۳۴۹	صورت خطه -
۲۹۸	ذکر هفت عالم گیر و از گسترش از دکن و ظفر یافتن و تائید سفر و سوار -	"	ذکر جنگی از قانع جنگ جید رآباد و لشکر کشیدن عالمگیر بر سلطان ابوالحسن پادشاه آصف بمصر بغداد -
۳۰۳	ذکر هفت عالم گیر و از گسترش از دکن و ظفر یافتن و تائید سفر و سوار -	۳۵۲	ذکر هفت عالمگیر بقیه حیدر آباد و نام نهادن در آنجا -
۳۰۴	ذکر اسیر شدن مراد بخش حسن و در عالمگیر -	۳۵۸	ذکر مفتوح شدن قلعه گلکنده و پایان احوال سلطان ابوالحسن خدابنده -
۳۰۶	جلوس عالمگیر با اولی خجست سلطنت و پادشاهیت -	۳۶۶	
"	ذکر سعادت عالمگیر از لشکر شاه جهان آبا و نیا بر فتنه شجاع و بر خیز از سواخ آن زمان -		
۳۰۹	ذکر تیر هفت عالمگیر با دیات ظفر شجاع بقیه حیدر آباد خیار آشوب شجاع -		
۳۱۰	ذکر فوجی که بر سر دلی کشج میر هفت لشکر خان در قبا در شکوه متعین بود -		
۳۱۶			

فهرست جلد دوم سیرالماخرین

صفحه	مضمون	صفحه	مضمون
۳۸۹	ذکر بلوس فرخ سیر بخت سلطنت و خصلت نمودن از از عظیم آباد با اتفاق حسین علی خان بهادر و بدست آمدن خود از جنگگاه از تائید ایزد قادر -	۳۸۵	ذکر طاعت محمد محی الدین اورنگ زیب عالمگیر بادشاه بلوس اولادش بر سر سلطنت و مقتول شدن محمد بن شاه سخورد و محمد کام نیش در جنگ و وزیران سلطنت به عظم خلف اکبر محمد اورنگ زیب - ذکر آمدن اعظم شاه بار دوسه بادشاه و بلوس نمودن بر تخت سلطنت -
"	ذکر آمدن سلطان اعظم الدین با فوج بسیار و طایب و خاسر بختن بقدرت کامله کردگار -	"	ذکر نصرت سلطان معظم بهادر شاه از صوبه کابل و بلوس نمودن بخت سلطنت در آستانه راه و سوخت دیگر که درین ضمن روسه داد -
۳۹۰	ذکر کوچ نمودن معزالدین مع ذوالفقار خان و کولکشا نخان و قبیح ارکان با و شاهجی در رسیدن با کبر آباد و سواست که درین عهد روسه داد -	۳۸۶	ذکر نصرت نمودن محمد اعظم شاه از کس بمقابله بهادر شاه بخاریه هر دو بار در میدان جابو -
۳۹۱	ذکر جنگ نمودن سادات و فرخ سیر با معزالدین و ظفر بتائید اعظم کمالین -	۳۸۷	ذکر استقلال یافتن سلطنت بهادر شاه و ملازمت با کام نیش کشته شدن او -
۳۹۲	ذکر اقتدار یافتن فرخ سیر در سلطنت و درستان د عبدالمعد خان به بند و بست دارا خان و قطعه مبارک که دولت خانه بادشاهیست و ملازمت امراد از نقاش بعضی از آنها به ارج علیا -	۳۸۸	ذکر ارتقاء اسدخان میرتبه و کالت مطلق و تقوی شدن و وزارت به محمد عظیم خان خانان و بعضی سواست تمام سلطنت بهادر شاه -
۳۹۳	ذکر ملازمت حضرت الدوله ذوالفقار خان با فرخ سیر و انقراض یافتن عمر و دولت ذوالفقار خان بقدرت حق و قدر -	۳۸۹	ذکر طاعت بهادر شاه از دارالخ و غنا عالم بقا و مقابله هر چه با راجه پش با بهادر و ظفر یافتن محمد معزالدین چنانچه در شاه بر هر سه برادر و بعضی سواست ایام دولت او -
۳۹۴	ذکر شروع ملازمت در میان فرخ سیر و سادات و فرستادن بادشاه حسین علی خان برای تادیب راجه حیت سنگه خدیج و قیاسات -	۳۹۰	ذکر استقلال یافتن معزالدین بر سلطنت و بعضی سواست ایام دولت او و انقلاب طالعش بانو که فرست -
۳۹۵	ذکر اخراجش ملازمت و دشاجرات میان فرخ سیر و سادات -	۳۹۱	ذکر خروج نمودن محمد فرخ سیر به عظیم الشان با نجات حسن علی خان و ظفر یافتن در میدان به محمد معزالدین بقدرت خداوند آسمان و زمین -
۳۹۶	ذکر عهدت فتنه عظیم میان سلم و بنود در بلده حمید آباد	۳۹۲	

صفحہ	مضمون	صفحہ	مضمون
۲۹۸	مذکر نقل عدلیت از مرثیہ بنیعی از وصاف	۳۹۸	مذکرات بنابر عدم تمدن دودخان افغان -
۲۹۹	امیر الامرا -	۳۹۹	دکتر شادی کتخانی فرخ سیر بارانی -
۳۰۰	دکتر شفقت نمودن امیر الامرا حسین علی خان بہادر	۳۰۰	دکتر مشافقتہ کتخانی محمد امین افغانی را با خواجہ محمد جعفر
۳۰۱	از دکن بشاہ جہان آباد و روسہ و ایران	۳۰۱	روسہ داد -
۳۰۲	حوادث و فتن -	۳۰۲	دکتر ظفر با فتن عبد الصمد خان بر بندہ مقتدر اس
۳۰۳	دکتر آمدن حسین علی خان بہادر	۳۰۳	فرقہ مسلمان و مجمل احوال آن فرقہ و مقتدر ایلان
۳۰۴	شدن پادشاہ حکم قضا و قدر و قضا	۳۰۴	ایشان -
۳۰۵	وفتن بفرمان خداوند و دولتمند -	۳۰۵	دکتر شفقت نمودن امیر الامرا حسین علی خان بہادر
۳۰۶	دکتر اسیر شدن فرخ سیر محمد عیدہ صفات و جلوس نمودن	۳۰۶	بیکس و ظفر با فتن بردار و خان بختی و در و نمودن دیگر
۳۰۷	شمس الدین ابوالبرکات ریخ الدراجات -	۳۰۷	حوادث و فتن -
۳۰۸	دکتر جلوس شمس الدین ابوالبرکات ریخ الدراجات	۳۰۸	دکتر نقل عجیب متعین انقلابی غریب -
۳۰۹	بر سر سلطنت -	۳۰۹	دکتر کتخانی میر محمد از صوبہ عظیم آباد و سبب بین و
۳۱۰	دکتر مردن فرخ سیر و فتن بر لیتن ادا و زین سرائی و	۳۱۰	بے عقل و هجوم آشوب با سہ دیگر و شدت
۳۱۱	دکتر موت جبار محمد شام بن خواجہ سیر محمد تاج کہ	۳۱۱	بند و فتن نفاق با سادات از سخاوت
۳۱۲	خواجہ الادل از زمرہ نکاح پروردگان صاحب قرآن	۳۱۲	فرخ سیر -
۳۱۳	شانی شاہ جہان آباد شاہ و او پدر شمس رفیق	۳۱۳	دکتر جلوس امیر کبیر محمدہ الوردی حلقہ الملک اسد خان
۳۱۴	سلطان مراد بخش پور و تاریخی متعین احوال اکثر	۳۱۴	آصف الدولہ وزیر عالمگیر -
۳۱۵	سلاطین ہند عموماً و خصوصاً پادشاہان تیموریہ نگاشتہ	۳۱۵	دکتر اخراش منازعات فیما بین پادشاہ و
۳۱۶	تا ابتدای محمد شاہ بن جہان شاہ بن بہادر شاہ	۳۱۶	سادات -
۳۱۷	بجملہ تحریر در آورده -	۳۱۷	دکتر رخسار احوال امیر الامرا حسین علی خان بہادر
۳۱۸	دکتر جلوس ریخ الدراجات و جلوس برادر و فیض الدولہ	۳۱۸	کہ در دکن مسلح گشت و بہر سیدن موافق فساد
۳۱۹	بر سر سلطنت و وزوی در گذشتن ازین جہان	۳۱۹	کہ بہر تمام مملکت ہند وستان را فرو گرفتہ اقتدار
۳۲۰	و خروج نمودن نیکو سیر در کبر آباد و بہرین زمان -	۳۲۰	سلاطین تیموریہ بالمرہ با وفادارست -
۳۲۱	دکتر جلوس ابوالفتح ناصر الدین محمد پادشاہ	۳۲۱	دکتر مصاحبہ نمودن امیر الامرا با جماعہ غنیہ کبیر
۳۲۲	با قبائل طالع بے نزول و خروج نمودن ادب و عار	۳۲۲	بر حکاماری ارکان حضور و ہم سیدن اسباب خور -
۳۲۳	جاہ و جلال -	۳۲۳	دکتر اقتدار یافتن رکن الدولہ آصف خان و خان برادران
۳۲۴	دکتر متعین شدن دلدار علی خان با مانت راجہ	۳۲۴	بنیاد دولت فرخ سیر بخت او و دیگر خواہان
۳۲۵	سیر محمد پور و جد رکنی خان تباہ و دیب و غریب	۳۲۵	نادران -

صفحہ	مضمون	صفحہ	مضمون
۴۳۳	پر فن دہام پیر فتن شوکت و قوت سلطنت دکن خانہ دان بابر یہ -	۴۳۳	گر دہر بہا دما طلعه الہ آباد شہر طمرداؤ -
۴۳۴	ذکر رسیدن خبر مقتول شدن امیر الامرا غیرت خان بہادر و آمدن اولہ تامل بہر بادشاہ دہلی شدن آبا سے خود در زرنگاہ -	۴۳۴	ذکر رفتن حدقن چند الہ آباد حسب التماس گر دہر بہادر و فرشتہ ستن استلال آن دیار -
۴۳۵	ذکر سوانح کے بعد قتل امیر الامرا بہر بہا بیان اور دود و ارتقا کے مدارج دولت امرائے خالص الوداد ذکر رسیدن خبر قطب الملک دہواں اود سوانح عبرت افزا سے جنگ عبدالمد خان با پادشاہ و اعتقاد ان ہمہ دولت و اقتدار سادات یک ناگاہ -	۴۳۵	ذکر رفتن ہندوستان و آمدن امیر الامرا نظام الملک و سادات و ظویر انار و اعتقاد ہمہ و اقبال قطب الملک و امیر الامرا ملکہ تاتہ نظام سلطنت و بعرضہ آمدن امرائے اتفاق پیشہ کم جزات -
۴۳۶	ذکر جلوس نمودن سلطان ابراہیم برائے چند روز -	۴۳۶	ذکر رسیدن خبر فتح و ظفر عبد المد خان جرسین خان خونیشے از افغانہ مشہورہ قصور و صوبہ لاہور -
۴۳۷	ذکر غنیمت نمودن قطب الملک مع سلطان ابراہیم بارادہ مقابلہ محمد شاہ از در انجمن افسانہ چہاں باؤ دسوانح کے درین عرصہ روئے دود -	۴۳۷	ذکر رسیدن نظام الملک در حدو دکن و وجور نمودن از آب زہد و پست آوردن طلعه کہسور طلعه بر لاہور -
۴۳۸	ذکر صفو آراستن از جانبین و ہمہ تیغین مسکین در بنگین سجادہ گردیجا و مقابلہ قطب الملک یا محمد شاہ بادشاہ و ظفر بابی محمد شاہ بر قطب الملک و اعتقاد زمان دولت و اقبال سادات و شرواع ستی غیر فتن ارکان سلطنت خانہ دان بابر یہ یا قضا سے تقدیرات -	۴۳۸	ذکر آتشوے کہ بشوے کردار محتوی خان دران اوان بکشمیر و دیدار و ملتے بہ بلا سے بی زنیہا رآن کاؤنیا دیندار گرفتار آمد -
۴۳۹	ذکر حروف حفر کے بعد سوان از زر کے مشعر مال احوال امیر الامرا برآمد -	۴۳۹	ذکر مقابلہ دلاور علی خان بخشی امیر الامرا حسین علی خان با نظام الملک فتح جنگ و یادری اقبال تورانیان و شہر شدن دلاور علی خان -
۴۴۰	ذکر شروع اقتدار سلطنت محمد شاہ و ارتقا کے درجہ امر سے دولت خواہ -	۴۴۰	ذکر مقابلہ نمودن عالم علی خان با نظام الملک ہو کمال دلاور سے و راہ آخرت پیودن با نہایت بہادر سے -
۴۴۱	ذکر رسیدن بعضے امر سے در بجنور و سر افزا سے یا قن برخی از امور وغیرہ بخدمات لاکہ و نمایاں تالاکہ	۴۴۱	ذکر غنیمت نمودن امیر الامرا بہمت دکن و مرخص شدن قطب الملک بطرف دارا کلاخشاہ جہاں داجاں و کچہ درین عرصہ روئے دود -
۴۴۲		۴۴۲	ذکر کشتہ شدن امیر الامرا حسین علی خان بہادر در راہ دکن از زویر و اقبال امر سے کینہ کوشش

صفحه	مضمون	صفحه	مضمون
۴۵۶	مفتوح شدن شون قلعه جاپ - ذکر آشتی احوال حیدر قلی خان و غالب شدن نظام الملک	۴۴۵	ذکر میر محمد حسین معود بنمود و انمود و احوال و احداث مذہب باطل که او اختراع نموده بود و فتنه ناکه درین مردم برانگیخته باقتلال جماعتی پر دشت و دین خود کج جاده و ریاست در باخت -
۴۵۷	بر حیدر قلی خان و احوال او باجماع - ذکر آزادی نظام الملک از پادشاه بنا بر بعضی حرکات و تناقض طایع امر از نظام الملک و رجوع و زور باقتلادالدوله قمر الدین خان سید محمد امین خان و رفتن او بصوبه ماسه ملکات کمن و تفصیل بعضی امر او ارکان جنهور -	۴۴۶	ذکر احوال و ادب علمی که بنظر نماز قرار داده - ذکر ملاقات فرخ سیرا نموده و کشتن او با قتل بنا به افتلال آن مدبر -
"	ذکر شور و اندک امر اسه حضور مبارز خان صوبه دار بر مان پور بر بر صفت جاده کشته شدن مبارز خان تقدیر مافی مهر واه -	۴۴۸	ذکر احوال و نمودن محمد امین خان تادیب آن مفضل و مردم خان مرقوم ناگهان تقدیر حق غرض و افتادن مردم در مقتضای باقتضای گردش آسمان و اعتنا شبه سلطان -
۴۵۸	ذکر آمدن حیدر قلی خان از جیم و ما مور شدن بخندست سیر آشتی حضور -	"	ذکر رفتن نموده در البوار و بهر سیدین نزاع فیما بین اولاد او و دو جی بار و بهر خاستن پرده از روی کار ذکر شاه فخار سپهر و پادشاه و پادشاه اولاد او اتباع آن بد نهاد -
۴۵۹	ذکر برانگیختن صفت جاده عوی خود حامد خان را بنجر و غنا و و میا شدن او بی و فساد -	۴۴۹	ذکر سفر نمودن محمد امین خان ازین جهان و شدت مصداق با اهل بیت پیغمبر آفران از انان -
"	ذکر متعین شدن سر بلند خان تبا دیب حامد خان و طایفه بنجم الدین علی خان برادر و نسبت یافتن حامد خان و بهر سیدین فتنه بر گیان در ملک هندوستان -	"	ذکر مقرر شدن نیابت وزارت ایشا تیه امده خان و سوا آن زمان -
۴۶۰	ذکر اخطا در جات روشن الدوله و کوکی و شاه عبد الغفور و اخذ و جر و را در حضور از کشته مذکور و و مغرول شدن سر بلند خان از جرات بعضی مصمم الدوله و منصوب شدن ایسی سنگه و مقابل با هم دیگر و معاودت سر بلند خان بشاه جهان آباد و قوی شدن هر چند از ضعف و سستی ایسی سنگه -	۴۵۰	ذکر شروع منازعت بار اجه بیت سنگه را بهر و بنظور رسیدن شستیمه سونو از امر اسه حضور -
۴۶۱	ذکر برانگیخته آن صفت جاده در ساسه هر چند را بنجر ناگه هندوستان و در دست نشاندن نقش مراد با ناسا جماعت امر اسه زمان -	۴۵۱	ذکر تولد صوبه درم سر اسه شاهی و کفدائی ملکه زمانی و خضر فرخ سیرا محمد شاه -
"	ذکر شروع یافتن مکرشی از رعایا سه شقا و حاد نه	۴۵۲	ذکر آمدن نظام الملک در حضور و ما مور شدن بوزارت و بعضی سوا و دیگر -
۴۶۲		"	ذکر کشته شدن نیل گشته ناگز نایب سعادت خان بهادر و ذکر احوال و تغییر یافتن صوبه اکبر آباد از سعادت خان و تفویض یافتن صوبه مذکور بر اجه بیت سنگه و هم چو اسه

صفحه	مضمون	صفحه	مضمون
	ما جز شدن محمد خان بخش از دست مرهطه و بوندید در صوبه آمله -	۳۶۳	ذکر برآمدن پادشاه مرهطه از آباد و برآمد بطریق سیر و لشکر و از آنجا عبور نمودن دریا سے جناب راے تنبیه مرهطه و مغاوت فرمودن قرین میش و سرت بمرت بخت پیدار -
۳۶۶	ذکر مقتول شدن شیخ الدین علی خان مرحوم بعد اوت اعتماد الدوله و تقاضای عظیم الدخان شوم -	۳۶۶	ذکر خصمت نمودن پادشاه و محمد صمصام الدوله مظفر خان با تنبیه مرهطه و بعضی سواج دیگر -
۳۶۷	ذکر راه یافتن مستی بسیار در بند و دست کامل و خنکال پذیرفتن در نظام صوبه مذکور و بر جاسستن نیشا طاق و مسالک آن صوبه و افتتاح راه حادثه نادر شاه بسفاهت احمد و پادشاه و درود سفر اے ایران -	۳۶۷	ذکر سر بر آوردن اثر از زمیندار و بیکل کوره و کشته شدن جان شاد خان بر دست او و بے غیرتی عظیم الدخان و قمر الدین خان درین خصوص و تنبیه یافتن او از دست برهان الملک -
۳۶۹	ذکر جنگیدن ناصر خان با نادر شاه و مغلوب شدن بیک ناگاه و رسیدن نادر شاه بلاهور و مغلوب شدن کریم خان و پیش آمدن نادر شاه و معالایکله او را با محمد شاه رویداد -	۳۶۹	ذکر مجمل و ذکر فتنه و در بر آوردن روشن الدوله و غزل او از صوبه عظیم آباد و انضمام یافتن صوبه مذکور بصوبه آمله -
۳۸۱	ذکر نصفت نمودن محمد شاه از شاه جهان آباد و رسیدن بکرمان و ماجرا سے جنگ و جدال که در آن میدان با نادر شاه روے داد -	۳۶۹	ذکر مجمل احوال شجاع الدوله دما و جعفر خان ناظم بنگاله و مایعلق به -
۳۸۲	ذکر رسیدن برهان الملک در لشکر محمد شاه و اشتغال نادره و جنگ بدون اراده و آهنگ -	۳۷۲	ذکر انضمام یافتن صوبه عظیم آباد بصوبه بنگاله و رجوع شدن نظامش بمهابت جنگ و شروع عروج دولت آن مده امر اے یا فرنگ -
۳۸۲	ذکر سواخته که در هندوستان بعد مر حبت نادر شاه بایران روے داد -	۳۷۲	ذکر تعیین شدن امیرالامرا صمصام الدوله وزیر امکا م عتقاد الدوله با هم به تنبیه باجے رادر مرهطه و پایان احوال این هم -
۳۸۶	ذکر حلت شجاع الدوله صوبه دار بنگاله و ساز عت مهابت جنگ نائب صوبه عظیم آباد با علار الدوله و فرزند پسر شجاع الدوله مذکور و حاصل نمودن مهابت جنگ حکم جنگیدن با سر فرزان مع سند صوبه بنگاله با نام خود توسل بموتن الدوله ایتقی خان برادر -	۳۷۳	ذکر مصاف دادن برهان الملک با جماعت قدیم البیوم و زیمیت نمودن آنها با کمال خوف و بیم و بر بیکار صمصام الدوله امیرالامرا بقتضای اعوجاج طبع غیر مستقیم -
۳۸۷	ذکر درغل شدن مهابت جنگ بر شهادت بعد فتح و	۳۷۵	ذکر تعویق افتادن تنبیه قدیم از دست برهان الملک

صفحہ	مضمون	صفحہ	مضمون
۵۰۴	ذکر رسیدن مہمہ بر سر مہابت جنگ دسوا تخمیکہ درین ستیز و آفریز و سہ داد۔	۴۹۴	نہرت و تگن یا فتن بر سبب دولت و حکومت۔ ذکر تسلط یا فتن مہابت جنگ بر صوبجات بنگالہ و عظیم آباد و اورسہ و در سال زمامی شکیں بجنو ر سح اموال ضعیفی خانہ سر فرزانہ و مفوض گشت خدات بر فقارہ افشارہ ای صاحب و خطاب و دیگر خدایات پادشاہی برای او برادرزادہ و دیگر منتسبان و دو دمان او۔
۵۱۵	ذکر اقامت نمودن بہا سکینت کہ سالار مہمہ در کٹوہ و تسلط یافتن بر مہوگی کہ بندر عظیم بنگالہ و آباد معور از مال و تجارت بود۔	۴۹۶	ذکر تفریق یا فتن مہابت جنگ بر مہمہ قلی خان بعد جنگ گران بخشیدن صوبہ اورسہ بر برادرزادہ خود ہمام الدولہ و صولت جنگ بہا در حیدر محمد خان ذکر احوال ہیبت جنگ و صوبہ عظیم آباد و لواحق آن۔
۵۱۴	ذکر رسیدن مہابت جنگ برادرزادہ و در ایام خود ہیبت جنگ احرار المدولہ بہا در و بعد از قلی خان بہا در را از عظیم آباد و رسیدن انہا بہر شد آباد و استخانت نمودن شجاع الملک بہا در مہابت جنگ از پادشاہ۔	۴۹۹	ذکر اسیر شدن صولت جنگ در دست باقر علی خان خویش مرشد قلی خان بحسب تعہد بر در دست مہابت جنگ بہر باقر علی خان و رہانیدن صولت جنگ از ان گرفتار سے بقدرت حکیم قدیر۔
۵۲۰	ذکر بر آمدن مہابت جنگ از مرشد آباد بہر زم بہا سکینت و جنگیدن با او بعد از دریا و گرنیدن او را تا اقتضائے بلاد کنگ تا چلکا و آمدن رگوجی و بالاجی راو۔	۵۰۰	ذکر شہادت نمودن مہابت جنگ بطرف کنگ بعد تیاری فوج و آراستن سامان بارادہ استخلاص برادرزادہ خود صولت جنگ از دست باقر علی خان۔
۵۲۲	ذکر ورود و صفہر جنگ عظیم آباد و معاودت او بصوبہ خود بعد چند روز بحکم حضور و اندیشہ و رو و بالاجی راو۔	۵۰۲	ذکر آمدن ہیبت جنگ باخراج و استعمال جماعہ ہجو چوپریہ و ہند اسے درود جماعہ مہمہ در مالک اورسہ و بنگالہ و غیرہ و رسیدن بہا سکینت با چیل ہزار اسوار کہ سنی فرستادہ رگوجی بہو سلاہ ناگپور کلان و رسیدن فوج نہ کور چون بلا سے ناگمان بہر مہابت جنگ دسوا تخمیکہ در دروب مہمہ راوے نمود و تدارک ہاسے کہ مہابت جنگ فرمود۔
۵۲۴	ذکر آمدن مہابت جنگ برادرزادہ و در ایام خود ہیبت جنگ احرار المدولہ بہا در و بعد از قلی خان بہا در را از عظیم آباد و رسیدن انہا بہر شد آباد و استخانت نمودن شجاع الملک بہا در مہابت جنگ از پادشاہ۔	۵۰۵	ذکر آمدن ہیبت جنگ عظیم آباد و انقطاع سر رشته

صفحہ	مضمون	صفحہ	مضمون
۵۴۳	دشمن خان دامت خان و مسیحی خان و مرغی خان و معاملہ رگوباراجہ دولہہ رام برپا یان جواب و سوال مہابت جنگ با او۔	۵۲۵	رفت و آمد از دشمن و دیگر سواران کہ در ۱۷۱۰ روبرو داد۔
۵۴۵	ذکر آمدن رگوباراجہ ہوسد در کتاب و مقید گردیدن راجہ دولہہ رام با قتلنامہ سرکش فلک و جنگیدن میر محمد الغزیز در قلعہ بارہ بھائی بارگوباراجہ پاس آید و و فتح فلک۔	۵۲۷	ذکر عروج مصطفیٰ خان بہادر بر جنگ بمرتبہ عالی و مقتول شدن بھاسکر عیدت با حیان مصطفیٰ خان و تقدیرات آئی۔
۵۴۷	ذکر رفتن رگوباراجہ غنیم آباد بر ایستادن مرغی خان و بلند خان و غیرہ و افغانہ از گری کھو و رسیدن مہابت جنگ ہم براس مقابلہ با رگوباراجہ غنیم آباد و سعادوت از ہنجا ہرشد آباد۔	۵۲۸	ذکر آمدن مصطفیٰ خان از مرشد آباد و جنگیدن مصطفیٰ خان بہادر بر جنگ و غنیم آباد با احترام الدولہ زین الدین احمد خان بہادر بہیت جنگ و غفر یافتن احترام الدولہ بر مصطفیٰ خان و سوارانیکہ درین ضمن روہ داد۔
۵۴۸	ذکر آرزوئی عبدالعلی خان بہادر با مہابت جنگ و رفتن غبارنقار با صلاح مہابت جنگ۔	۵۳۱	ذکر آمدن بہیت جنگ از سرکار تربت بعلیم آباد و رفتن منوچہر در میدان باغ جعفر خان و جنگیدن بھاسکر خان و غفر یافتن بر بہ نصرت از دشمن۔
۵۴۹	ذکر جوع ماہر سربوب رگوباراجہ مہابت جنگ کہ در میدان شرقی محب علی پور اتفاق افتاد۔	۵۳۲	ذکر رفتن مہابت جنگ بمرشد آباد و توقیف نمودن مہاراجہ ادر بر دووان و انفرض یافتن عمر و دولت مصطفیٰ خان در جنگ ثالث و اختصاص یافتن بہیت جنگ نفع و غفر تابعد از دشمن۔
۵۵۱	ذکر شادی کندہ اسے سراج الدولہ و اکرم الدولہ و برطرف نشستن خان و سرداران خان و خراج آہنہا از مرشد آباد۔	۵۳۳	ذکر رسیدن مصطفیٰ خان در پرگنہ اسے سرکار شاہ آباد و جنگیدن با احترام الدولہ بہادر بہیت جنگ مرتبہ ثالثہ رسیدن قصہ کرکشی و غفر یافتن بہیت جنگ بر ان پلنگ قوی جنگ و رسیدن راجہ دولہہ رام در کنگ بہیت رگوباراجہ و جنگیدن میر عبدالغزیز در قلعہ بارہ بھائی۔
۵۵۲	ذکر ورود میر علی مہر کہ بمرشد آباد و شروع نقار و غبار میان مہابت جنگ و عطا الدولہ خان و عروج و خطاط در جات میر محمد جعفر خان قریب بہم و نیاس مفسدہ و غنیمت خان و سرداران خان۔	۵۳۴	ذکر رسیدن اسے مصطفیٰ خان و ثانی اول و کرکشی اسے از رقائے مصطفیٰ خان و ثانی اول
۵۵۳	ذکر عروج میر محمد جعفر خان بمرتبہ نیابت موبہ درکے کنگ و نزول از ان مرتبہ بانگ زمانی با قتلنامہ گردش فلک۔	۵۳۵	
۵۵۵	ذکر کشتہ شدن بہیت جنگ و انتقال اوزیرین جہان تارک و تنگ۔	۵۳۶	
۵۵۶	ذکر رسیدن خبر و کشتہ شدن از کشتہ شدن احترام الدولہ		

صفحہ	مضمون	صفحہ	مضمون
۵۴۳	زناقت صولت جنگ و رفتن چہرہ او بر شد آبا و نوش سوارخ دیگر کہ ہمہ دین عرصہ روے داد۔	۵۴۳	بہا و بہیت جنگ بہاوت جنگ و اسعد او و نوش جنگ افاختہ و آمدن بغیم آبا و نوش یا فتنہ شیرخان
۵۴۴	ذکر تبارک و تعالیٰ سیف خان معین الدہ و ملاقات بہاوت جنگ در گندہ گوکہ و پذیرائی نیافتن و رحلت سیف خان	۵۴۴	و میر حبیب و غیرہ معاندان بنائیدار زمانہ - ذکر خستادن معین الدہ و سیف خان شیرخیز دین محمد
۵۴۵	و معین بخشن و جہاد سے پور تیرہ از انتقال و بہاوت جنگ و آمدن فخر الدین حسین خان پسر سیف خان مرشد آبا و	۵۴۵	جماعہ دار ملازم سرکار خود را بلکہ شجاع الملک بہادر مہابت جنگ و بعض سوارخ آفتاسے روے۔
۵۴۶	ملاقات و ملاقات بہاوت جنگ و انتقال دیوانہ خان خالصہ را سے رایان معین را سے و ماور شدن بہیرون دست	۵۴۶	ذکر نصرت شیرخان با افاختہ فراہم آمدہ از بلع بھڑخان بدانیشہ استعجال بہاوت جنگ و ملاقات افاختہ با مرہطر
۵۴۷	پیشکار بران کار۔ ذکر در گندہ نشین را سے رایان معین را سے ازین	۵۴۷	و میر حبیب و خاندہ ہر دو فرقا بہادر گر۔ ذکر جنگ نمودن بہاوت جنگ با شیرخان و سر دارخان
۵۴۸	مہابت سرے۔ ذکر نصرت نمودن بہاوت جنگ بطریق کنگ بنا بر تنبیہ	۵۴۸	و میر حبیب و جمیع مہمہ ما کہ بہیت مجموعہ کمتر از ہفتاد چشتاد و ہزار سوار پیادہ نمودہ اند و فخر یا فتنہ بران فرج
۵۴۹	میر حبیب و بعض مہمہ و افاختہ و انزعاع نمودن قلعہ بارہ بجائی از دست گمشدگان مہمہ و گرختن	۵۴۹	انمودہ بعض تائیدات از ہجارت۔ ذکر ملاقات استہدیکم دختر بہاوت جنگ مع اولاد با
۵۵۰	فخر الدین حسین خان از مرشد آبا و قصبہ پور نیسہ نمودن و درگشتن از رہ بخون صولت جنگ و قوت	۵۵۰	پیر و والا گر۔ ذکر طلبہ و بختن نہایت جنگ عیال و ملاقات شیرخان
۵۵۱	نمودن و مالہ و باز آمدن بر مرشد آبا و مقید شدن و یافتن بہیرون دست خطاب را سی رایان فی وعدت	۵۵۱	میشول عواظ شدن آہنہا بلکہ نطن و گمان۔ ذکر خستادن بہاوت جنگ عیال میر حبیب را از دوا و
۵۵۲	دیوانہ فی خالصہ با عدالت و در تعات دیگر۔	۵۵۲	و سوارخ دیگر۔ ذکر از درگی صولت جنگ با عمومی خود بہاوت جنگ
۵۵۳	ذکر کجلی از احوال شہر کنگ و قطع بارہ بہائی۔	۵۵۳	بنا بر قلع و وعدہ و انجامیدن با صلاح و خوشنودے و ہم رسیدن کہ ورت بے پایاں در میان بہاوت جنگ
۵۵۴	ذکر بقیہ ذکر فخر الدین حسین خان پسر سیف خان بعض سوارخ مستقلہ آن حیان۔	۵۵۴	و عبد العلی خان بعض سوارخ چہان از زمانہ۔ ذکر تقویٰ شدن صوبہ عظیم آبا و دسراج الدولہ
۵۵۵	ذکر رفتن بہاوت جنگ بیدنی پور اورادہ آہسہ اج میر حبیب و مہمہ از ان مکان بلکہ از حد و صوبہ کنگ	۵۵۵	و نیایش را بر جانے روم و معاودت بہاوت جنگ بر مرشد آبا و اخراج نمودن عطا الدخان از حدود
۵۵۶	و جنگار و ہما کوئی نمودن و رسیدنی پور و راج الدولہ را با لیسہ بدر فرستادن و فراہم چہ از ان مالکن و بدر	۵۵۶	ممالک محروسہ خود۔ ذکر معاودت فقیر از شاہ جہان آبا و دسراج آمدن
۵۵۷	رفتن فخر الدین حسین خان پسر سیف خان از قید بوسیلمہ سازش با مہمہ ما۔		

صفحہ	مضمون	صفحہ	مضمون
۵۹۳	شہادت جنگ - ذکر کشتہ شدن حسین قلیخان و حیدر علی خان بظلم و سفاقت	۵۸۳	ذکر سبب افتراق سراج الدولہ از مہابت جنگ و رفتن از بیخیم آباد و مجاہد او با جنگی رام نامی سبب صوبہ مذکور کشتہ شدن مدنی شاعر خان منصور عسکرم راقم سطور -
۵۹۴	سراج الدولہ نادان - ذکر کشتہ شدن ادم ارض لاجہ شہادت جنگ و انتقال او	۵۸۵	ذکر رسیدن سراج الدولہ در نواح بیخیم آباد و پوستان مدنی شاعر خان با او و جنگیدن با جانی رام و کشتہ شدن آن سید نامجو -
۵۹۶	ازین فتحائے تاریک و تاریک - ذکر بعض قصص علی حمیدہ و اوصاف پسندیدہ آن مرحوم -	۵۸۸	ذکر رسیدن مہابت جنگ در نواح بیخیم آباد و ملاقات با سراج الدولہ و داخل شدن بشیر بیخیم آباد و میسار شدن و گرفتن پسر شدہ آباد و سراج الدولہ -
۵۹۷	ذکر بعض قصص علی حمیدہ و اوصاف پسندیدہ آن مرحوم - ذکر مجمل احوال صولت جنگ و حسن معاشرت او با خلق خدا و انتظام او قائلش نایابان علم سبک خرام کم بقا -	۵۹۰	ذکر آمدن علی میر حبیب و مرشد مصاحب مہابت جنگ بشیر تقویٰ صوبہ کنگا و قلیل و جے از زر دین رفتن مہابت جنگ این صاحبکار بنا بر ضعف پیری و رخسار ملائق و نمودن اشتاق سفر -
۵۹۹	ذکر علت نمودن نصیر الملک حمام الدولہ سید احمد خان بسا در صولت جنگ مرحوم از در پستی موبوم -	۵۹۱	ذکر وقوع مصاحب فیما بین مہابت جنگ و مرشد پوستان سیر صاحب و با مصالح گرد آمدن فساد و فلور یا فتن امن و امان در عباد و بلاد -
۶۰۳	ذکر انتقال مہابت جنگ از جہان گذران و بعضی از اخلاق و نظام اوقات آن فخر و دمان و ملکن سراج الدولہ بر سنده ایالات و شروع فلور حوادث و فتن از نادانے آن ایلہ سر سر سفاقت و سرایت نمودن فساد در جمیع بلاد و بیان شدن مملکت معمور از بی شعورے امر اسے مفزور -	۶۰۸	ذکر سادوت را بنی بگریز اور زاده مہابت جنگ از کشتو پندت ہم شریف خود -
۶۰۸	ذکر فاضل کرام و شایخ عظام کہ در عهد مہابت جنگ در قلمرو او ولودہ اند با بحسب قسمت در و در پستی از ان گروہ والا شکوہ و برین و اگر دیدہ مردم بملاقات آن بزرگ داران رسیده اند -	۶۱۱	ذکر انتقال را سے رایان بہر و ن دت و رجوع دیوانی حالہ بر ایلہ کیرت چند و در کہ مشتق او چم بعد ما ہے
۶۱۱	ذکر شایخ سلاسل خورہ و اطراف صوبہ ما -	۶۱۳	چند و تفویض خدمت مذکورہ با سید رام -
۶۱۳	ذکر علما سے ظاہر - ذکر بزرگانے کہ بفرمان فرمان تقدیر بنا بر شہنشاہی اوضاع ایران و در چند و ستان کشتہ تقریبی چند در و بعضی از انما در بیخیم آباد و جنگا لہ رویہ او -	۶۱۳	ذکر کشتہ شدن میر حبیب باز در کی و نادانی جانوجے پسر گلوجے بموسد -
۶۱۳	ذکر اول سید الامل علامہ الوریع بجزیر الملک کاخ شہر گڑھ و از موزالانی سید محمد علی مداند تعالی ظلال افضا لہ علینا	۶۱۳	ذکر در گذشتن جانی رام و بیخیم آباد و با فتن و جب رام نام را چم صوبہ دار سے خدا و در دین کرام الدولہ تقدیر خاق عباد -
		۶۱۳	ذکر راجہ صاحب اگر رام الدولہ غلغہ بہت جنگ جتنا سے

صفحہ	مضمون	صفحہ	مضمون
	دیوان تسلط اصحاب انگلیشیہ رکلتہ و رفتن سراج الدولہ	۶۱۶	و علیٰ جمیع المومنین ملطہ کلہی -
	بر سر آئنا و گزینن بخون شہنشاہ انگلیشیہ بر لشکر او زدند و		ذکر دوم سرخیل اقبال سے مومنین و زبہ اصحاب یقین
	زخمی شدن دوست محمد خان و مصاحبت خودن با سر دران		حاجے بدیع الدین احاطہ علی رؤس المسلمین خلا لہ
۶۱۲	انگلشیہ از راہ خون ویم درغایت مجرور ہونے -	۶۲۰	و سقا تا من حقیق تحقیق زلالہ -
	ذکر آردن سراج الدولہ از غرشد آباد بارادہ جنگ با		ذکر جلوس سراج الدولہ بر سندانہ جنگاہ و بہار و
	جماعت انگلیشیہ و غلبہ شدن بخون شہنشاہ کہ بر لشکر او	"	اوٹریہ و سواستے کہ در ایام دولتش روسہ نوو -
	زدند و بجنت گشتگی دوازونی و مصاحبت خودن با کمال		ذکر لشکر کشیدن سراج الدولہ جنگاہ و غلبہ شدن
۶۱۳	مجرور ہونے -		مسرحہ دیک صاحب کلان آباد و غارت شدن معمورہ
	ذکر بر گزینن ارکان نفاق پشیہ اصحاب انگلیشیہ و ہجرت		ناکورہ و بدر رفتن سر دیک با معدودے از انگلیشیہ و گداز
	سراج الدولہ و گزشتن بنا سے عند و میان با جماعت		سراج الدولہ مانک چند دیوان را جبر بردوان را بکفالت
	نہ کور و لشکر کشیدن انگلیش بر سراج الدولہ و بر آمدن را جہ	۶۲۱	و حکومت کلکتہ -
	دو ہسہ رام با ستکام مورچال در بلا سے در ساقین ہاناد		ذکر چند وزہ امارت شوکت جنگ در پورنیہ و بہرست خود
	آمدن سراج الدولہ تا بلاسی بارادہ جنگ و بہرست یافتن		بلا بر سر آوردن و خود را و علی سے در بلا افگندن او
	از افواج انگلیشیہ جنگ و مقرر شدن نظام جنگاہ میر		غنیل حماقت ہا سے ذاتی و غر اسے شوم جہان
۶۱۴	محمد جعفر خان و انتحال دولت از خاوندہ حمایت جنگ بگرا	۶۲۳	خوشامد گو -
	ذکر داخل شدن میر محمد جعفر خان در منصور گنج و جلوس		ذکر نظار شدن بیدی سپاہ از غارت شوکت جنگ و بہرست
	نمودن بر سندانہ ہا ہر صوبہ بے قصد بدین و رنج	۶۲۶	او بہ پورنیہ نام و دلتنگ -
	و گرفتار شدن سراج الدولہ در دست نوکران و		ذکر خرمستان سراج الدولہ سے اس بہاری بہر صغیر
۶۱۵	خرامیدن او بعد از کیمہ انتقام ازین جہان با سلم		راجہ جانکے رام را بغیر ہوا سے گوندارہ و بہر گزشتہ
	جاودان -		کشیدن آتش شور و خروشاغوش شدن جہان دولت
	ذکر بر آمدن میر جعفر خان بارادہ گوشمال حاضر علی خان	۶۲۷	شوکت جنگ سبک سر -
	و انتظام تعمیر عظیم آباد و تالیف را جہرام نارائن		ذکر رسیدن افواج سراج الدولہ در مینار سے و زنج
۶۱۶	و دیگران -		شوکت جنگ در نواب گنج و مورچال بہرست علیہ شوکت جنگ
	ذکر رفتن خاندن خان بہ پورنیہ و ظفر بافتن بر حاضر علی خان		و جگیدن فیستین و ظفر بافتن افواج سراج الدولہ و گشتہ
۶۱۷	و جگہ از سوا خ ہجرت -		شدن شوکت جنگ در میدان جنگ و حرکات عجیبہ
	ذکر نہضت نمودن میر محمد جعفر خان از راجہ علی بہرست	۶۲۸	کہ در ان مصاف از شوکت جنگ بطور رسید -
	و ساقین را جہرام نارائن با کمال کلیت و مصحف مانک		ذکر رسیدن جماعت انگلیشیہ بہرست تدارک و استرداد کلکتہ
۶۱۸	از خرو برد گزشتن میر جعفر خان بشون و سرور -		کہ از دست آن جماعت بدر رفتہ بود و گزشتن مانک چند

صفحہ	مضمون	صفحہ	مضمون
۶۴۱	یونیر مل کنندہ اور شغلی اوضاع محمد قلی خان و خاتون شدن لشکر اور دست را جب پشیمہ ہمارا در اورام بلوئہ مسئلہ۔	۶۵۰	دو کرجے از سابق احوال او کتاب اسے و عروج او بماضی اپن عاریف سر ہے۔
۶۴۳	ذکر رسیدن میرن بعظیم آباد و برآمدن راجہ رام ناراین با اتفاق او و کرنل کلیف ہمارا ثابت جنگ بدلیسہ خیر خانی سپہ سالار مسئلہ۔	۶۵۱	دو کرجے از سابق احوال او کتاب اسے و عروج او بماضی اپن عاریف سر ہے۔
۶۴۴	ذکر رفتن میرن ہرشد آباد مع کرنل کلیف ہرست و شادمانی و دفاع کردن بادیرخان و ممالک خان از راہ میں فدا دانی۔	۶۵۲	دو کرجے از سابق احوال او کتاب اسے و عروج او بماضی اپن عاریف سر ہے۔
۶۴۶	ذکر آمدن شاہزادہ درحد و عظیم آباد و جلوس نمودن او تخت سلطنت و جنگیدن با رام ناراین و ظفر یافتن شاہزادہ بقدرت کاملہ خانی بلاد و عباد۔	۶۵۳	دو کرجے از سابق احوال او کتاب اسے و عروج او بماضی اپن عاریف سر ہے۔
۶۴۷	ذکر جنگیدن بادشاہ با رام ناراین و ظفر یافتن بتائید قادر و ملین۔	۶۵۴	دو کرجے از سابق احوال او کتاب اسے و عروج او بماضی اپن عاریف سر ہے۔
۶۴۹	ذکر جنگیدن برن با کامگار خان و گنجین در محلہ اول و گرجین بعد از ان و ظفر یافتن بقدرت کاملہ خانی زین و آسمان۔	۶۵۵	دو کرجے از سابق احوال او کتاب اسے و عروج او بماضی اپن عاریف سر ہے۔
۶۵۰	ذکر رفتن بادشاہ مع کامگار خان بعرف ہرشد آباد از راہ کوہستان و سر پادردن از پیر پور و بردوان و برآمدن جعفر خان از ہرشد آباد بعد از فدا ہما مضطرب و حیران و دودین میرن در پی زینما آستان و غیران۔	۶۵۶	دو کرجے از سابق احوال او کتاب اسے و عروج او بماضی اپن عاریف سر ہے۔
۶۵۱	ذکر رفتن بادشاہ و کامگار خان بعرف عظیم آباد و آمدن موشیر لاس بعد از عالم و تشویشے کہ مردم شہر عظیم آباد را لاحق شدہ بود۔	۶۵۷	دو کرجے از سابق احوال او کتاب اسے و عروج او بماضی اپن عاریف سر ہے۔
	دو کرجے از سابق احوال او کتاب اسے و عروج او بماضی اپن عاریف سر ہے۔	۶۵۸	دو کرجے از سابق احوال او کتاب اسے و عروج او بماضی اپن عاریف سر ہے۔
	دو کرجے از سابق احوال او کتاب اسے و عروج او بماضی اپن عاریف سر ہے۔	۶۵۹	دو کرجے از سابق احوال او کتاب اسے و عروج او بماضی اپن عاریف سر ہے۔
	دو کرجے از سابق احوال او کتاب اسے و عروج او بماضی اپن عاریف سر ہے۔	۶۶۰	دو کرجے از سابق احوال او کتاب اسے و عروج او بماضی اپن عاریف سر ہے۔

صفحه	مضمون	صفحه	مضمون
۶۸۳	ذکر ملوس میر محمد قاسم خان دم شد آبا در سهند ایالت جنگا که و غیره موسیجات بتقدیر خانی قزلباش وسمومت -	۶۸۳	عظیم آبادیان - ذکر رسیدن خادم حسین خان قزلباش حاجی پور و مضطرب شدن رزم نارین مع کل ایمان دار کمان جنگیدن کپتان نکس باخان مذکور و ظفر یا فتن بر چستان فوج گران -
۶۹۵	ذکر عروج نیرا قبال میر محمد قاسم خان بعارض جاه و جلال و رجوع نمودن کوکب بخت میر جعفر خان با قول و زوال -	۶۸۵	ذکر جنگیدن کپتان نکس در وشتاب راسه با خادم حسن خان و ظفر یا فتن بر چغان خوسه سنگین و گران -
۶۹۶	ذکر آمدن و فتن میر محمد قاسم خان زربسیار بطور معاصره از مردم مرشد آباد و بهر ساندین اسباب بختل و استعداد و کفایت اندیشی بد ناست نمودن و جسج کارخانجات را از تنگام داده از تشویشات آسودن -	۶۸۶	ذکر آمدن سیرن با کرد و فتنم در فتن بر خادم حسن خان دیری و افتادن بر سیرن از آسمان بنا بر کفایت مال آن کو هیده خصال و ذکر در راهی یافتن خادم حسن خان از جنگال آن زشت خفته احوال شاه عالم پادشاه و قزلباش فتن پادشاه بر او بمقتضی آمد -
۶۹۸	ذکر آمدن میر محمد قاسم خان بطرف سیر بهرم جنگیدن کپتان برودان با بنیاداران آن مردود -	۶۸۷	ذکر فرقی شدن دختر آن بیچاره عادت جنگ بفرغان سیرن سنگار و شاهده نمودن خلق انتقام آسی رانها و دشکار -
۶۹۹	ذکر آمدن میر محمد قاسم خان و ماجرائی که بعد در و فتن بختور میر محمد قاسم خان و عظیم آباد و سده و فتن نمودن میر قاسم خان از راه کوهستان با سبجان و رسیدن بعظیم آباد -	۶۸۸	ذکر فرقی شدن دختر آن بیچاره عادت جنگ بفرغان سیرن سنگار و شاهده نمودن خلق انتقام آسی رانها و دشکار -
۷۰۱	ذکر فتن میر محمد قاسم خان و ماجرائی که بعد در و فتن بختور میر محمد قاسم خان و عظیم آباد و سده و فتن نمودن میر قاسم خان از راه کوهستان با سبجان و رسیدن بعظیم آباد -	۶۸۹	ذکر فرقی شدن دختر آن بیچاره عادت جنگ بفرغان سیرن سنگار و شاهده نمودن خلق انتقام آسی رانها و دشکار -
۷۰۲	ذکر فتن میر محمد قاسم خان و ماجرائی که بعد در و فتن بختور میر محمد قاسم خان و عظیم آباد و سده و فتن نمودن میر قاسم خان از راه کوهستان با سبجان و رسیدن بعظیم آباد -	۶۹۰	ذکر فرقی شدن دختر آن بیچاره عادت جنگ بفرغان سیرن سنگار و شاهده نمودن خلق انتقام آسی رانها و دشکار -
۷۰۳	ذکر فتن میر محمد قاسم خان و ماجرائی که بعد در و فتن بختور میر محمد قاسم خان و عظیم آباد و سده و فتن نمودن میر قاسم خان از راه کوهستان با سبجان و رسیدن بعظیم آباد -	۶۹۱	ذکر فرقی شدن دختر آن بیچاره عادت جنگ بفرغان سیرن سنگار و شاهده نمودن خلق انتقام آسی رانها و دشکار -

صفحه	مضمون	صفحه	مضمون
۴۰	ذکر انقضای خدمت گشتن مالی جان از ملک می شد و هماره سر و پ چند و طلب داشتن آمار از سر شد آباد بنوگیر در قید و بند	۴۰۴	ز نامه ای و فر- ذکر رفتن میر قاسم خان به سررام و بهو چور و رفتن زمیند اران تنجا بطرف زمین غازی پور و ظاهراً نمودن خان مرقوم آثار سفرهای خود و کشیدن باغ منوقت و غرور-
۴۱	ذکر آمدن سر شریف بنوگیر بنا بر سفارت کونسل پیش عالی جاه کشته شدن آن بیچاره به حکام معاودت در مرشد آباد بگناه -	۴۰۹	ذکر معاودت نمودن میر قاسم خان از بهو چور و سه دهم و عقید نمودن راج بپسند را و خستیدن نمودن راج نوبت را به بعوبه داری عظیم آباد و اقامت نمودن در قلعه بنوگیر-
۴۲	ذکر رفتن سر شریف و غیره انگلیشان بطرف کلکته از راه دریاد و جنگیدن سران و عقیم آباد با بهو چور و غالب آمدن اول بار و گرفتن قلعه عظیم آباد و گرفتن میر مهدی خان و رسیدن فوج دیگر از بنوگیر و فرجهان روز و در کشته آمدن میر مهدی خان همراه فوج مذکور و غالب آمدن بر سر شریف و غیره به تقدیر از دقت و کشته شدن سر شریف در مرشد آباد و انتساب یا فتن نازده فساد و فساد-	۴۱۱	ذکر ورودان ساختن عبرت افزا بر عهد البنی خان و رجیم السد خان و ختناسن داس و شیخ عبد الهدیگ آگاه و دودا باشد از پیش و سلطنت میر محمد قاسم خان عالمی جاه -
۴۲۵	ذکر تصیم نمودن کونسل کلکته جنگ میر قاسم خان و بر آوردن میر جعفر خان بریاست بنگال و عظیم آباد و فتح مواد اعظم فساد و عقید رسیدن سران و فکیده انگلیشان بنوگیر نزد مالی جاه و جنگیدن محمد تقی خان بسا در در فوج کوه با فوج انگلیشی کشته شدن بکمان شجاعت درین زمانگاه -	۴۱۳	ذکر آمدن شمس الدوله ستر بهر س و نشت از کلکته بنوگیر و عظیم آباد و شروع شدن بنا به بنگاه س و فساد میان انگلیشان و نواب مالی جاه میر قاسم خان -
۴۲۸	ذکر سر تابی شیخ بیسته اسد و عالم خان و جعفر خان و غیره از زمان محمد تقی خان و پیش قدمی و خود س نمودن در جنگ جماعه انگلیشان و نفاق و زریه سید محمد خان نائب مرشد آباد و محمد تقی خان -	۴۱۵	ذکر رفتن عالمی جاه بطرف بیتا و گرفتن از تنجا بے نیل مدعا -
۴۲۹	ذکر جنگیدن محمد تقی خان بسا در تیرازی کوزه کلکته کشته شدن در میدان مراد آباد و بدین آسمانی -	۴۱۶	ذکر عقید شدن بعضی گماشته های انگلیشی بفرمان عالمی جاه و رسیدن خط شمس الدوله گورنر متفقین عدم قرض و موافقه محصول از اموال انگلیش و اقتناع نمودن عالمی جاه از قبول امر مذکور و مسافت نمودن از محصول زمین تجارت پیشگان در مالک محور و سر خود آمدن سر شریف با معبود و انگلیشان بطرف سفارت از طرف کونسل کلکته و بهر رسیدن منازعت با انگلیشان و عالمی جاه در دس و دادن حوادث و فتن فلیمه -
۴۳۰		۴۱۹	

صفحہ	مضمون	صفحہ	مضمون
۴۳۳	ذکر شہرت خانت نمودن سیر لیمان با عالی جاہ و وزیرین بعض کیسہ ما سے جو اہر در راہ در سنہ از سواری دیگر۔	۴۳۱	ذکر رسیدن خبر کشتہ شدن محمد تقی خان بہادر بہالی جاہ و فرستادن افواج دیگر جنگ و ظور آثار ادبار سیر قاسم خان۔
۴۳۵	ذکر رسیدن عالی جاہ متصل لشکر شجاع الدولہ و ملاقات انہما با محمد مراد آمدن وزیر و پادشاہ بر سر جامعہ انگلیشیہ بدولت و عالی جاہ در کمان گرفتہ۔	۴۳۲	ذکر رسیدن افواج عالی جاہ و رسیدن سوتی انگلیشیان و منسلو کشتن با قضاای گردش آسمان۔
۴۳۶	ذکر مدد و نقشہ سازفت در خون انگلیشی و فرستادن آمدن بعض افواج از ان لشکر و آرام نگر و لازم شدن انہما در کار شجاع الدولہ بہادر۔	۴۳۳	ذکر رسیدن خبر کشتہ سوتی بہالی جاہ و فرستادن و متعلقان را و اموال خود را بکلمہ پتھاس و بہادن او بہر فتنہ انگلیشیہ در کمان ہم دیاس۔
۴۳۹	ذکر جنگ شجاع الدولہ با انگلیشیان و در یافتن احوال جنگ ایشان و چالی نمودن در جنگ چند روز بعد از ان بکشتن بطرف بکسر و چھا و سنہ نمودن در اینجا و برون بے خبر و بدہمدی نمودن با عالی جاہ بے پانی ویر۔	۴۳۴	ذکر آمدن سیر قاسم خان با عانت افواج متعینہ او و ہوا و کشتن بسیار سے از مقید ان بیچارہ و رسیدن نامہ پشیمانگر تا کام وادارہ۔
۴۴۰	ذکر مصروف شدن وزیر از لشکر انگلیشی و عیج ہیران بے خبر و ناگمان و نجات یافتن از اینجا تا سیہ خرو ذوالاحسان۔	۴۳۵	ذکر ہر رفتن سیر روح الدین حسین خان بہادر سپہدار جنگ از لشکر عالی جاہ بے اذن و اطلاع بطرف پورنیہ و مسخر نمودن قلعہ مذکورہ تا اسید آمد۔
۴۵۰	ذکر خبر ناگمان و نجات یافتن از اینجا تا سیہ خرو ذوالاحسان۔	۴۳۶	ذکر جنگ او و ہوا و ظفر یافتن جامعہ انگلیشیان با افواج سیر قاسم خان۔
۴۵۲	ذکر بہمدی نمودن شجاع الدولہ با عالی جاہ و شہید نمودن او را بے گناہ و ضبط نمودن مال و ہوا و ملات دیگر سواری و احوال۔	۴۳۷	ذکر گرفتار آمدن گرگین خان پنگال گرگ اجلی کشتہ شدن از تقدیر خدا سے و زویل کشتن سیر قاسم خان جنگ شہید و بہادرش را از راہ خدا و مقتول شدن انگلیشیان بقید در غیم آباد۔
۴۵۳	ذکر وزیر و ہوا قتادہ و بنیاد دولت او با قضاای تقدیر۔	۴۳۸	ذکر رسیدن افواج انگلیشی با قلعہ عظیم آباد و ظفر یافتن بر عالی جاہ و دیر رفتن او ازین ممالک در حمایت وزیر و پادشاہ۔
۴۵۴	ذکر ترک لباس نمودن عالی جاہ و باز پوشیدن پشمار وزیر بلا جبار و کراہ۔	۴۳۹	ذکر ہوا و نمودن عالی جاہ از دیہاتے جنگ و مقامات در ان کمان و فرستادن سیر لیمان خان مانا۔
۴۵۵	ذکر مصروف نمودن سہر دی ملک حاتم مجربک وزیر عالی جاہ برابر اعلیٰ قواہ۔	۴۴۰	ذکر شجاع الدولہ کشتہ پیمان۔
۴۵۶	ذکر مقید شدن عالی جاہ در دست وزیر با قضا سے	۴۴۱	

صفحہ	مضمون	صفحہ	مضمون
	ذکر آمدن راجہ سنی بہا در وقت دوم نزد گلکشیشان	۴۵۵	قسمت و تقدیر۔
۴۶۶	ذکر دغا باغیان با ایشان۔		ذکر مرگ کس بود علی ابراہیم خان حسب الامر
	ذکر خستادن اسباب انگلیشیہ فوجے را	۴۵۷	ذکر دغا باغیان باغیان از ان و کس تقدیر۔
	بہ تسمیر قلعہ چٹاڑہ و محفوظ ماندن قلعہ مذکورہ از		ذکر رفتن کمر سلیمان براسے بہت آوردن قلعہ
۴۶۷	صدمات تسمیر۔		برجاس و بہت تن ازان قلعہ با نہایت
	ذکر گفتار در خاکمانی شجاع الدولہ با قاق را و ملہار	۴۵۷	نداشت دیاس۔
۴۶۸	مرہار با جاماۃ انگلیشیہ و تلویشیدن او۔		ذکر رفتن ہندو عظیم آباد نزد ڈاکٹر و شنیدن شکست
	ذکر پذیرفتن شجاع الدولہ بصوت احمد خان بنگش	۴۵۸	با فتنہ وزیر دگر سر۔
	و ملاقات نمودن با سرداران انگلیشیہ و آہنبا میدن		ذکر رفتن جیمز جفر خان قبل ازین جنگ شکستہ دم خدا بار
۴۶۹	معناحمہ و مصداقہ۔		و دیگر گشتن او ازین جهان و دیگر سواری کہ دین
	ذکر گفتار در قرار داد و شرط معامکہ میان شجاع الدولہ	۴۵۹	از نہر دوسے داد۔
	و انگلیشیہ و مخص شدن او بر سوئے خود بعد استخلاص جمود		ذکر مخرج شدن پیر کرک از سالاری فوج انگلیشیہ
۴۷۰	و میان فوج محمد شدن آن۔		بہر و دیگر مخرج و کہ نوک بادشاہ انگلیشیان بہر و دغا با
	ذکر بکمالی کہ مادر شجاع الدولہ مع کل اقر باطرح زما		بظرف شکستہ از ہما ز رسیدہ بسالار بست فوج
	انہو و دگوسے دغا و خلاص ازین جملہ مردم ز نفس		بکمالہا و گوشت و جنگ وزیر با انجام رسانید و ساکنہ
	در بود۔	۴۶۰	ایستادن گیونئی بتلاگردید۔
	ذکر جلوس نمودن نجم الدولہ پسرند ایلالت بکمالہ		ذکر مخرج ہمنوع فوج از دریاسے سوہن بر بحر
	بہ تجویز بابا کوئل شکستہ و رفتن شخص الدولہ بہرے		کوہور در سپیدن بمقابل لشکر در جنگ این ہر دو
	دسترت بولایت خود و در و دلارڈ کلین فاجات	۴۶۱	با ہمد گیم و ظفر با فتنہ بر وزیر کسب تقدیر۔
	جنگ از ولایت انگلندہ و دارالملک شدن		ذکر بہر و فتنہ شجاع علی خان مع و دیان میسے
	با نظام این ملالاک و دفع شورش و فساد و		از پشت سر و شہر ہک و سر و در ہی انتظام و
۴۷۱	سواری کہ بسبب سیر قاسم خان درین ضمن دوسے داد۔		شکست افتادن بر فوج وزیر با وجود دلور فلیہ
	ذکر عروج محمد رضا خان با علی مداح دنیا دارے	۴۶۳	بحسب تقدیر۔
۴۷۲	بمخص مساعدت بہت و تقدیر باری عزیمہ۔		ذکر ملاقات بادشاہ با جاماۃ انگلیشیہ و مخرج دیکہ
	ذکر ملاک کردن ستر لجوس خود را از جہالت و نادانی		لکھا با اتفاق و ہما ملاقات نمودن بیسے بہادر
۴۷۳	و طعن گشتن او در احوالی و دانی۔	۴۶۵	بہر با انگلیشیان بنا بر مصالح وقت درمان۔
	ذکر رفتن لاڈو کلیٹ مادر آبا و برای ملاقات شاہ عالم		ذکر مخرج احوال و سر و مخال و فریبے تبیر و نیز گئے
	بادشاہ و وزیر الملک شجاع الدولہ است جاہ و	۴۶۷	لے تقدیر۔

صفحہ	مضمون	صفحہ	مضمون
۴۸۲	منظر جنگ - ذکر متحد شدن جارج و شتر فوجیہ جنگ بر آید خیانت عمال ہند و اواراٹ با فتنہ اصلاح ستر در تمام قلم و بنگالہ و عظیم آباد و اورسہ -	۴۸۲	گرفتن فرہین کسان و دیوانی خالصہ شتر فوجیہ ہر سہ صوبہ بنگالہ و اورسہ و عظیم آباد نام کینی انگلیش و قبہ بہ عمود و دود و اتحاد و بد رفتن تحصیل زر با سہ ہر صوبہ
۴۸۳	ذکر دود و بنگالہ جنگ و شتر باک و عظیم آباد و بنگالہ	۴۸۳	از دست ہندیان و اختصاص یافتن انگلیش و حکومت صوبجات مذکور و شروع انقلاب اکثر و ضلع و دستور
۴۸۴	ابن پرورد و اہل ہمارا بختاب را سہ رویہ او -	۴۸۴	ذکر انتقال نجم الدولہ بختہ و جلوس سیت الدولہ برادرش برستہ نظامت - مدار کرار و رسم
۴۸۵	ذکر دود و عماد الدولہ شتر فوجیہ بہادر و جلاوت جنگ گور ز کلکتہ و دہلہ مذکور با کمال اقتدار و اعتماد و جوت دود و دود و اتحاد و انقلاب عظیم کربسہ از ان	۴۸۵	ذکر مروج نمودن را بختاب را سہ برستہ نظامت عظیم آباد -
۴۸۶	اتفاق آقا - ذکر فتنہ منظر جنگ و دیہہ و از شد آباد بیون کلکتہ لا علاج و مجبور رفتن را بختاب را سہ بہادر از ان	۴۸۶	ذکر ملت والدہ مروج از جان بے بقا جو ار حست عماد و ذکر دود و ہمارا بختاب را سہ عظیم آباد و دشتک گردین
۴۸۷	بچند روز ہما شیا ہمان کتور - ذکر فتنہ منظر جنگ کلکتہ دیہہ کمال ناکامی و ناچار و رفتن ہمارا بختاب را سہ بر اثر دود و مژول	۴۸۷	دیہہ ہما شیا ہمان کتور و عتاد - ذکر دود و لارڈ کلکتہ و شجاع الدولہ و شیر ملہ و دود و ہما شیا
۴۸۸	معدن ہر دو از غنیمت امور خالصہ شتر فوجیہ و اودن انگلستان بدست خود سر شتر ملکہ را سہ -	۴۸۸	در مودعین کہ موضع جیرا و رایت بود و صاحب خدان را و ہما شیا ہمان کتور و عتاد و شتر فوجیہ ہمارا بختاب را سہ
۴۸۹	ذکر آمدن عماد الدولہ شتر فوجیہ بہر شد آباد و بنگالہ و گرفتن از انجا بکلکتہ و غلامی یافتن منظر جنگ و ہمارا بختاب را سہ از ان گرفتاری و نیکو بکلہ	۴۸۹	ذکر گرفتن لارڈ کلکتہ و ہر شد آباد و فرستادن محمد رضا خان منظر جنگ را سہ انصرام تمام و معاملات عظیم آباد -
۴۹۰	اقتدار یافتن ہمارا ج مذکور در امور ملک دار سہ و وفات یافتن ادب و دین بر خوردن از سرور سہ و سر داری و قناعت نمودن منظر جنگ بدین نتیجہ خود	۴۹۰	ذکر رفتن لارڈ کلکتہ و جزئی کرناک بولایت انگلستان و کافز تصرفات و تعمیرات شمس الدولہ چری و شتر بولایت بہر اخذ و بدین و معین شدن شتر درس گورنری کلکتہ -
۴۹۱	بمجز و ناچار سہ - ذکر رفتن یافتن ہمارا بختاب را سہ از انجا سہ	۴۹۱	ذکر مروج منظر جنگ و را بختاب را سہ با علی ہمارا ج اقبال و در گذشتن سیت الدولہ از بن عاریت سہ -
۴۹۲	گرفتاری جان فرستہ - ذکر انتقال را بختاب را سہ از دنیا برض ہلاق و استثنا فتنہ برض مخاطبات خالق انص و خفاق -	۴۹۲	ذکر متعین شدن ضلعہ اران از فرقتہ انگلیشہ و مفصل بنگالہ و عظیم آباد و قسم شدن ہر سہ صوبہ بخش ضلعہ و قرا یا فتنہ کوفیہ یا در ہر ضلعہ از اصلاح سہ مذکورہ و فرستادن شدن ہر روح الدہیمین خان بہادر بہادر جنگ از پور نیہ بنا و نہ خود و کاوشش نہانی محمد رضا خان بہادر

صفحہ	مضمون	صفحہ	مضمون
۸۰۷	بمنظر جنگ مرجع گشت - ذکر رسیدن حکم ولایت انگلستان متضمن مطالبے کار خوجہ اری بمنظر جنگ وسی نمودن ستر و ذکر بل و ستر خرائیس برای اودین کار و پذیرائی یافتن در کونسل و قبول نمودن منظر جنگ بدون اجمال و درنگ -	۴۹۰	ذکر رفتن گورنر عماد الدولہ ستر جنگ بلخانات شجاع الدولہ در بنارس و نظام مقامات عظیم آباد و رہا و دست نمودن بگلکنت بے کشت و درنگ -
۸۰۸	ذکر موتون شدن کونسل از غلغلہ عظیم آباد و در آمدن گلکنت مذکورہ بہ تہمد ہمارا جکیان سفیہ در جبہ جہانی راہ نجس تقریر و سعی و تدبیر ارجہائی را ہم و تائید خانی ملا دو مباد -	۴۹۱	ذکر بعضی از حالات راہ پختاب راہی و گذشتن میکنا میسا درین عارضت سرے -
۸۰۹	ذکر ماجرا سے محارباتے کہ افواج انگلیشی را با افواج سرداران دکن رو سے داد و بدر استماع ثبت افتاد -	۴۹۲	ذکر رہائی یافتن محمد رمتا خان منظر جنگ از گرفتار و بسر بردن زمانے بعد در گلکنت بامید و ارسے و آخر رضا دادن بدین مرتبہ خود بنا جسے و ناچار ہے -
۸۱۱	ذکر درخواستن رانسے گوہر اعانت انگلیشیان و پذیرفتن این جماعہ و غنیمت شمردن از تائید آ آسمان -	۴۹۳	ذکر ورود جنرل کلا درن و کرنل فین و ستر فینیس رہ ساسے کیٹ و برہی و شقاق فیما بین گورنر و صاحبان شتر مذکورہ و اتفاق بار دل با گورنر -
۸۱۲	ذکر آمدن فخر بگلکنت و بگلکند و آگاہی یافتن بعضی از اخبار دکن -	۴۹۴	ذکر محاربتہ مذکورہ با گورنر جنگ ہما در و ستر یافتن او با اقتضای قضا و قدر -
۸۱۳	ذکر مجملے از احوال حیدر نایک و ورود و رسیدن راج و غلبہ نمودن بر محمد علی خان سویہ و در کاٹ کہ او چل آصف الدولہ و بارک الدولہ دست نشان انگلیشیان است و سخر نمودن او تمام ملک ارکاٹہ را غیر از قلعہ مندر راج -	۴۹۵	ذکر ساقتن منظر جنگ با جنرل کلا درن و مامور شدن او بقوجہ ارسے و عدالت خوجہ اری مرشد آباد و نیابت نظامت کہ تعلق بمبارک الدولہ و در -
۸۱۵	ذکر لشکر کشیدن حیدر نایک بر صوبہ ارکاٹ و محاربت او با افواج انگلیشی -	۴۹۶	ذکر شازحستے کہ فیما بین گورنر عماد الدولہ ستر جنگ ہما در جلالت جنگ و جنرل کلا درن استعدا یافتہ در ہمان آوان جنرل مذکور بعلوم آخرت مشافت بسیل اجمال بقدر اطلاع احوال -
۸۱۶	ذکر جنگیدن جنرل ستر و با فوج حیدر نایک کہ نالت ذاتی و شکست خوردن درین جنگا ہم مثل جنگ اول بہ تقدیرات آسمانی -	۴۹۷	ذکر شروع شازحات و مشاجرات جماعیہ انگلیشیہ با سرداران دکن و میانشین اسباب افواج حوادث و فتن -
		۴۹۸	ذکر طبیعت بنی یک و فخر اربعہ یک و صدر اسحق خان و بعضی از اخبار اسی مرشد آباد و دولتی آدن -
		۴۹۹	ذکر نوعی کہ در توجہ ضد مات نیابت ہما کہ الدولہ و دیوانی او و خوجہ اری و مدانش روی و درہ فر

صفحہ	مضمون	صفحہ	مضمون
۸۲۸	ذکر صدر اصدور دیگر صدر ماسے ہر صوبہ	۸۱۸	ذکر درود و جن کوٹ بند راج و فلیڈن با افواج
۸۳۰	و سرکارات -		جید نایک جنگ جو و غلو گشتن ادیم شل جونی
۸۳۱	ذکر وظائف و سوارخ نگار و دیگر کارہ -		منور و رفیق مصر فرانسس بولایت خود در عین این
۸۳۱	ذکر صورت رقعہ عالمگیر -		محاربات و جنگ بنابر عدم موافقت با گورنر جنرل
۸۳۱	ذکر ایضاً صورت رقعہ -		عما الدولہ بہادر مشر بنشنگ -
۸۳۱	ذکر دوم اختلاف تمام در اسلحہ اکثر اوضاع		ذکر حساب تعویق روانہ شدن کرنل بیارنس کنگلہ
۸۳۱	و رسوم -		نگلہ و دروازہ افواج انگلیشی ست بطر مند راج
۸۳۴	ذکر سوم اختلاف در تعین ارباب حل و عقد		باجیل احوال ہر چہ ماسے کنگ و اندکی از احوال فوج
۸۳۸	مسائلات -	۸۱۹	انگلیشی کہ بطر قلعہ کوہد باغات راناسے قلعہ مذکور
۸۳۸	ذکر چہارم کوٹل ست -		رفتہ فی شامیہ رب و شک -
۸۳۹	ذکر پنجم اختلاف و مغایرت اصحاب انگلیشیہ در وضع		ذکر بعضی از احوال خصائص ببارک الدولہ مظفر جنگ
۸۳۹	در بار بار اوضاع این دیار -	۸۲۱	و منی بلک و بیوگیم -
۸۴۰	ذکر ششم متعین گشتن مردم از اکثر نافع و محاصل -		ذکر بعضی از مصطلحات و رسوم و عادات اصحاب
۸۴۱	ذکر ہفتم اقتدار یافتن زمینداران و اعتماد نمودن		انگلیشیہ و متوابط و قواعد کہ در معاملات ملکی اختیار
۸۴۱	بران جماعت -		نمودہ از اوضاع حکام سابق اینجا و جزو ہر اند
۸۴۱	ذکر ہشتم چنانچہ اشعارے بان رفت -		و دو جوہ و حساب اختلافیکہ در احوال خلق این
۸۴۱	ذکر نهم چنانچہ کن آتش یافت -		و بار راہ یافتہ اکثرے بفلاکت و ہلاکت گرفتار
۸۴۲	ذکر دہم در امور معدلت گسترے و	۸۲۳	گشتہ اند -
۸۴۲	رعیت پرورے -		ذکر حساب اختلافیکہ موجبے نظامی این ممالک
۸۴۳	ذکر یازدہم مفود و غماض و در انجم و تفسیرات محقر -		و دیرانی ملاد و خرابی عباد گردیدہ و انقلاب
۸۴۳	ذکر دوازدهم اعتماد بر انظار عمملہ و فعلہ		کارما و متوابط و قواعدیکہ بیشتر بیان دہرے
۸۴۳	معین فرمودن -	۸۲۵	چہ بودہ و کمالی چہ حد رسیدہ بسبیل اجمالی -
فہرست جلد سوم سیر المتاخرین			
۸۴۵	بار دیگر -		ذکر معاودت اصف جاہ نظام الملک کہ باز روئے
۸۴۵	ذکر ملت موتمن اللہ و محمد آصف خان بہادر و		و بہادر شکار بر آمدہ بود شہ جہان آباد و لا زمست
۸۴۵	رجوع شدن خدمت خالہ شہر بیہد الحمید خان		یا دشاہ نمودن و بخت نمودن و رخصت
۸۴۵	کشیرے و مجمل سوارخ دیگر -		شدن و رفتن بہمت و کمن و بعض سوارخ

صفحہ	مضمون	صفحہ	مضمون
۸۶۰	ذکر سوانح سال پنجم و یکم از مائت و دوازدهم ہجری نبوی صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم۔	۸۴۸	ذکر سوانح سال پنجم و چہارم از مائت و دوازدهم ہجری۔
"	ذکر دہخدا احمد شاہ ابدالی معروف بدراغی نے تہذیب ہندوستان و درود و تاسرہند و معاودت بکابل و قدار بقدر برات از دندان و دہیاشدن اسباب سلطنت بنیاد خالق زمین و آسمان۔	"	ذکر سوانح سال پنجم و ششم از مائت و دوازدهم ہجرت مطابق سال بیت و ششم جلوس محمد شاہی۔
۸۶۵	ذکر گرجین علی محمد خان رودیلمہ از سرہند و کسیدن بہرے و ملک بجزای سپاہ دالہ و حرم و شکارے از ان بلا سے ناگمان بوجہ داری و جو انفر سے قطب الدین محمد خان۔	۸۴۹	ذکر ورود عمدہ الملک امیر خان بہادر و ابو منصور خان بہادر و مقتدر جنگ و حضور و اہل سیر از پیلور سے پسر زکریا خان خواہر زادہ دربار از لاہور۔
۸۶۶	ذکر سیر محمد۔	"	ذکر وقایع سال پنجم و ہفتم از مائت و دوازدهم ہجرت نبوی صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم مطابق سنہ بیت و ہفتم جلوس۔
۸۶۸	ذکر زمین نشدن وزارت برای صفدر جنگ بتائید آتہ بعد از دن و رعیت نظام الملک و تصف جاہ۔	۸۵۲	ذکر سوانح سال پنجم و ششم از مائت و دوازدهم ہجرت نبوی کہ سال بیت و ہفتم جلوس است۔
۸۶۹	ذکر عمدہ الملک امیر خان بہادر بن عمدہ الملک امیر خان بہادر صوبہ دار کابل۔	۸۵۳	ذکر فوت بعض اہل دربار سال مذکور و بعض سوانح دیگر۔
۸۷۰	ذکر وزیر الملک احمد الدود قمر الدین خان بہادر نصرت جنگ۔	۸۵۵	ذکر سوانح سال پنجم و ہفتم از مائت و دوازدهم ہجرت نبوی صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم کہ مطابق سنہ با سال بیت و ہفتم جلوس محمد شاہ۔
"	ذکر محمد شاہ پادشاہ بن جہان شاہ مجتہد شہر بہادر شاہ بن اوزنگ نرب عالمگیر۔	۸۵۷	ذکر شتافتن عمدہ الملک مرحوم بجاور رعیت خداوند دنیا و عقبی بزعم جہر اشارہ پادشاہ و ہر بودن از خون خان ناظر۔
"	ذکر تصفیہ نظام الملک بن قازی الدین خان بہادر فیروز جنگ بن عابد خان۔	"	ذکر سوانح سال ششم از مائت و دوازدهم ہجرت نبوی صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم کہ مطابق سنہ با سال سی ام جلوس۔
۸۷۱	ذکر سرفروزی یافتن سادات خان بہادر و اتفاق جنگ بنصیب امیر الامرائی و استحکام خدمت دیوانے خالصہ بنجم الدود محمد آقہ خان بہادر۔	۸۵۹	

صفحہ	مضمون	صفحہ	مضمون
	ذکر فتنہ انگیزی عماد الملک دلاہور و برادر اشتی		ذکر تقویٰ بن شدن منصب عظیم امیر الامران مختلف
	ریات غرور و خفت کشیدن از دست سپاہ رسالہ	۸۹۰	نیر و جنگ کہ آئیم خطاب موروثی مخاطب گشتہ عالی
	سین داغ بیکم خدا و غرور و گشتہ آمدن بدار اختلافہ		رفت ساخت -
۸۹۶	و باز بر آمدن بر آئیم مذکور کشیدہ طلبیدن از عین الملک		ذکر شروع شازعات احمد شاہ با وزیر الملک صمد جنگ
	را زور و شور -		و جہا میدن بخاربات و انجام یافتن آردی سلطنت
	ذکر بر آمدن عماد الملک قریب دیگر یوزم لاهور و	۸۹۱	سلسلہ باریج -
	آوردن دختر حسین الملک و زلزلہ را		ذکر دغا نمودن احمد شاہ با صمد جنگ و بر آوردن
۸۹۷	بتدبیر و زور -		نائب اوراکم بر دولتی توپخانه ماور بود و بیانہ و
	ذکر ورود احمد شاہ ابدالی از قندہار بشاہ جهان آباد		پیشانی یافتن فسادا میان شاہ و وزیر
	و فوج اکبر آباد و تاراج بے نہایت در	"	با قضاے تقدیر -
	دار اختلافہ و قتل عام متہرا و دیگر حوادث فظیہ کہ		ذکر آراستن صمد جنگ بمجولی رایشا ہزارادہ
۸۹۸	روے داد -		مجمولی دشمنہ و رخساربات و حدوث حوادث
	ذکر آمدن عماد الملک بر سر شجاع الدولہ بر صمد جنگ	"	و قاتات -
۸۹۹	و ساختہ کہ بنامین ابن ہر دورے داد -		ذکر بر آمدن عماد الملک ہم جاٹ و رفیق ساختن
	ذکر کھنڈائے احمد شاہ ابدالی با دختر محمد شاہ		مرہطہ را با خود و شکلا فیکہ در میان او و پادشاہ
۹۰۰	پادشاہ ہندوستان و بدردن صاحبہ محل مادران		روے داد و انتقال حسین الملک ازین جہان بے بنیاد
	دختر و ملک زامانیہ را ہمراہ با قضاے		و سبکی سلطنت و خفت کشیدن ناموس باری بتقدیر
"	اگر دش آسمان -	۸۹۳	خالق ایجاد -
	ذکر کجلی از احوال و سوارخ و کس کہ در عین ایام تو کباد		ذکر ترک محارم نمودن عماد الملک قلعجات جاٹ را
۹۰۱	بتقدیرات خدا و عدم کمن -		و شتا فتنہ بشاہ جهان آباد راے حصول طالب
	ذکر کجلی از احوال قلعہ دولت آباد و قلعہ بجا پور و اسیر		و حاجات خود و قید نمودن احمد شاہ مع مادر
۹۰۲	و بنائے ہنما -		او و جلوس فرمودن فرزندین پسر مغزالدین بہریر
	ذکر قبیلہ احوال عماد الملک و عالمگیری ثانی و ہندو	۸۹۴	سلطنت -
	میان فی عمر دولت پادشاہ مذکور بنادائے و		ذکر انتقال نمودن صمد جنگ ازین جہان تاریک
	مساعلاتیکہ با عماد الملک و نجیب الدولہ روے داد		و تنگ و جلوس فرمودن شجاع الدولہ پسر او پسند
۹۰۳	بتقدیرات آسمانی -	"	پندہ پیرنگ -
	ذکر اسباب بر آمدن شاہزادہ عالی و ہزار حضور پیر و		ذکر کجلی از احوال لاهور و انتقال حسین الملک
"	گردیدن و یارید با کسب قضا و قدر -	۸۹۵	از دار غرور -

صفحہ	مضمون	صفحہ	مضمون
۹۱۶	خداوند زوہلمن - ذکر ورود احمد شاہ ابدالی نوبت ہفتم ہنگام ہندوستان و قتل نمودن جماعہ بسیاری از سکاں و بدست آوردن سوچل جاٹ قلعہ اکبر آباد و تصرف نمودن خرائن و دھائن کہ از سلاطین باریہ دران قلعہ از دست دختر بود -	۹۰۶	ذکر ساز عاتیکہ فیما بین نجیب الدولہ و مرہٹہ و بواسطت نجیب الدولہ با شجاع الدولہ و مرہٹہ بنا برقتہ دیگرے عماد الملک رو سے داد -
۹۱۹	ذکر احوال سکھ جیوں شیرے و قمر و بادشاہ ابدالی و غفر یافتن انور الدین خان بران ہندو سے نیم سلمان - ذکر احوال جامعہ مرہٹہ در اصل ہند و اسباب اقتدار یافتن جماعہ مذکورہ برسیل اجمال -	۹۰۷	ذکر احوال تیمورشاہ پیر احمد شاہ ابدالی کہ پرورش اور امیر جهان خان در لاہور نشانیہ رفت و لشکر کشیدن مرہٹہ بر سر او تخریب عماد الملک و غور اقتدار خود و گرفتن تیمورشاہ و جهان خان بکابل و تسلط مرہٹہ در لاہور و ملتان و میاشدن اسباب ورود بداسے باز در ہندوستان و استیصال افواج غلیظہ و کشتن بقدر یر خالق زمین و آسمان -
۹۲۱	ذکر تہ احوال شاہ عالم پادشاہ و شجاع الدولہ وزیر و نجیب الدولہ امیر الامرا و محلا سواٹیکہ در اکبر آباد دودہ و شاہ جان آباد رو سے داد -	۹۰۸	ذکر ورود ابدالی بلاہور و شاہ جهان آباد با شرم و حرج کہ با مرہٹہ بارو سے داد -
۹۲۶	ذکر احوال نجیب الدولہ برسیل اجمال - ذکر مقتول شدن راجہ سوچل جاٹ بر دست سید محمد خان برادر زادہ بہادر خان بلوچ در میدان مابین شاہ جهان آباد و فرخ نگر -	۹۰۹	ذکر ورود سندھ و شور او معروف بہا و بسواسر رو بر اعیانہ عظیم و ستاصل گردیدن کل افواج و کشتن غفر یافتن ابدالی بقدر قاتر حکیم قدیم -
۹۲۸	ذکر شکن شدن جواہر مل پیر سوچل جاٹ بجای پیر و ہندی و گلشن اربع سرای دور -	۹۱۱	ذکر جنگ انبرکہ افواج دکن مع بہا و بسواسر رو و غیرہ سرداران ستاصل گشتہ یخ و بنیاد عمر و دولت مرہٹہ بر کندہ گشت و تادمے اثر جماعہ مذکورہ در ہندوستان نمایان خود در تمام قلم و ہندوستان یک نفر بپشتی نمود -
۹۲۹	ذکر رفتن شاہ عالم پادشاہ از اکبر آباد و شاہ جهان آباد و بعض سواٹیکہ در انجا رو سے داد -	۹۱۲	ذکر معاودت شجاع الدولہ بر صوبہ ماسے خود و آمدن باستقبال و استمدادے پادشاہ بصبوہ ماسے مذکور و بعض سواٹیکہ کہ با اتفاق پادشاہ از شجاع الدولہ بغور رسید -
۹۳۰	ذکر ورود شاہ عالم پادشاہ بدراہن و شاہ جهان آباد و آمدن جان نازہ بجاکہ بدمرہٹہ و سر برداشتن او بفساد -	۹۱۵	ذکر برنجی از سواٹیکہ دکن کہ بہدین ایام روی داد و شورش
۹۳۱	ذکر در اندازے امرے نفاق پیشہ فیما بین بخت خان بہادر و مرہٹہ با عوجا و فرخ و خیانت اندیشہ -		
۹۳۲			

صفحہ	مضمون	صفحہ	مضمون
۹۳۲	لیل و نهار۔ ذکر جنگاچین آہستہ الدولہ مختار الدولہ را با نجیب پیشین دستااصل شدن فوج مذکور بتقدیر آخر کن۔	۹۳۲	ذکر تہذیب احوال سرسراختلال میر قاسم خان معروف بعلی جاہ و آفتال اور زونیا با حال تہاد۔ ذکر لشکر کشیدن در ہشت برضا بطریق خان طغف نجیب الدولہ افتخار و اختلال پذیر فتنہ اوضاع و بعض قدرت نمائی خداوند زمین و آسمان۔
۹۳۳	ذکر انجام یافتن ایام عمر و دولت مختار الدولہ و نسبت خواجہ سرا از پیہم و بدر رفتن میرزا سعادت علی در مد نجف خان صحیح و سالم۔	۹۳۳	ذکر گشتن در ہشت ہلاک کن و شروع عروج نمودن میرزا نجف خان بکام خداوند امر کن
۹۳۵	ذکر مقبول شدن محبوب علی خان خواجہ سرا کہ از طرف شجاع الدولہ حاکم کوثرہ و ثناء بود بدست پستانان انگلیشی حسب الامر جمع الدولہ مجبور را از عقل و شعور۔	۹۳۵	ذکر در آویختن شجاع الدولہ با حافظ محبت و اولاد علی دودہ سے خان و ہتیمال خاندان رومیہ و افغان۔
۹۳۶	ذکر ورود مودکن اوراق دہلہ لکھنؤ و فیض آباد بجسب اتفاقی۔	۹۳۶	ذکر انقسام یافتن ممالک جماعہ افغان باہین شجاع الدولہ و میرزا نجف خان۔
۹۳۸	ذکر مجملے از اوصاف عنوان صحیفہ حق گزینی دیباچہ کتاب راستی و راست یعنی مجموعہ فضل و دانش مولانا محمد عسکر سے روح الدروہ و وصل الینا فتوحہ۔	۹۳۸	ذکر آفتال نمودن شجاع الدولہ بادل پر از حسرت و حکمن یافتن آہستہ الدولہ معروف بمیرزا امانی پشیر بر وسادہ دولت۔
۹۵۰	ذکر رجوع بذکر سفر سعادت اثر کہ بوسیلہ آن ازین سید عالی شان سعادت اندو ملاقات ظاہر گردید۔	۹۳۹	ذکر جلوس نمودن میرزا امانی آہستہ الدولہ بر سہ چالشینی پرور باد و دون مود استعدا دیاست و کامرانی و درہم شکستن دستہ ماسی فوج و ہجرت نمودن بموجب انتظامات محمد شجاع الدولہ و عروج یافتن میر قاسم علیا طہار اور زونہ مصطفوی خان بترجیب نیابت کل و بعضی از سخا ہتہا سے آن بزرگ دودمان۔
۹۵۱	ذکر سعادت ابرج خان از نواح شاہ جہان آباد و تفویض نیابت آہستہ الدولہ باد و فی مجملہ انتظام یا فتن خانہ آہستہ الدولہ و پدر و دون ابرج خان جہان فانی را در اندک زمان و مبرصہ آمدن حیدر بگ خان کابل و حسن رضائان و معزول شدن شہر جان بختو و آمدن شہر مدائن بجاسے او۔	۹۴۱	ذکر متعین شدن مشر مدائن از کونسل کلکتہ بر اسے حاضر بودن در حضور آہستہ الدولہ بطور زمان پیش شجاع الدولہ و معزول شدن دانندک زمان و معین شدن شہر جان بختو بجاسے اوبسی و غور بخش جنرل کلا ورن و غور کشہ حوادث و فتن دران و باثر نسبت خالق
۹۵۲	ذکر نام بخش غلام بیکہ بد انجام و اقتدار آن سفلہ تیر باقتضای دور فلک دون پرور۔		
۹۵۳			

صفحہ	مضمون	صفحہ	مضمون
۹۵۶	منصور و گر بخشن ازان طر فہا بعض مین وید کے منغوب و مقہور۔	۹۵۳	ذکر انتقال ایرج خان ازین جهان و بعد آمدن حسن رضا خان و حیدر بیگ خان۔
۹۵۸	ذکر نفقت نمودن گوزر بہادر از کلکتہ بطرف مغرب بنابر اغراض غیر معلومہ۔	۹۵۵	ذکر مجملے از قبیلہ احوال بخت خان بہادر و پادشاہ الی الا ان کہ آخر ماہ شعبان سال ہزار و یک صد و نو و پنج ہجری ست۔
۹۵۹	ذکر سبب کشادیا فتن باب منازعہ فیما بین انگلستانیان و دوندلیسیان و مجملے از احوال ارض جدید کہ بہ امر یکا دخی دنیا مشہور ست و احوال مردم آن مکان۔		ذکر بیرون رفتن عبداللہ خان بطرف لاہور از فرط غرور بشعور و تقویت تقرب حضور علی الرحم ایسہ الامرا و ذوالفقار اللہ ولد بہادر

تمام شد

خدا کنیز این شرف و خلائق کاین کمالش

درین زمان فیض اقران از کتب معتمده تواریخ هندوستان جنت نشان مخصوص سلاطین دلی تاریخ صداقت آیین

سیر المتأخرین

تصنيف شريف قريش لطيف آيدو خان فصيح زبان صحیح بيان شامی نظير غير عطار و بحر مستند جهان شمس غلام حسين ملوكا

جناب کوشش و طبع ان کی طرح ان کی بانو اہنز کا کشتہ

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين وفضل على الكريم وكرم المصومين اما بعد برامی دانشوران سنجیده و خصاله که نماند که فیض الهمی این گم گشت
کوی لاهی را ذوقی سلیم و طبعی مستقیم که بمنزله بار آورده غایت و شمع هدایت تو اند بود و در بد و فطرت عطا فرموده و خلاصه اوقات که سر پای کسب است
اگر چه طلب اکثر در اختلاط اصحاب غفلت بگذرانند اما برهنه بی همتا فیض برخی از اهل حیات در کسب شرف حضور بزرگان محتسب و مدد خضره هدایت
ارشاد بود و نموی منور و یقین و تکرار آنها اقتباس نوار کرده و بعد از مساعدت و مسامحتی ملی نه دخت تبار که بودی و شعر سعدی شیرازی سیت حسن زهر گشته با تو
زهر خرنسب خوشه یافتیم و فی الجمله بر تو خوشید و میوه ضایع بزرگان در خرابی دل این بهجیدان تابیده و خوشتر زبانی اندک دشمن بیانی گرایند و نه کلام
بتالیف کتابی تصنیف اخبار احوال بنای در کار و حوادث لیل و نهار زمانی از حصار نمود که شاید نفوذ چند از نظر این پادشاه بر جبهه و کار باریک ماند اما
تا قدر دانی عظامی زمان بلکه خوف همان حق ناشناسان سدره این اندیشه و مالع این پیشه بود که میاد و استیضه خود را فراموش و دیده به جبهه جلالانی که در
کینه خواهی برخیزند ناگاه بفرمان قدیران انقلاب عظیمی پدید آمدیم با یاسید مهمل گردید و صفه شیشیان که رنگ اسلطان بودند زمانه به جبهه
العلی عقل اصحاب فضل یعنی سرداران جنگش بر بند یار و ورین ملاد اقتدار و اختیار یافته چند روز بنا به اطلاع بهضوالطوق و عهده و تبار با جبهه
بالقیه و دنان مدار و مسامات نموده زمام مملداری بدست کافر نستان همین دیار سپردند و باند یک یام مرتبه و مقام نمایندگان گشت بدیده از دست
کار برضات و نوبت دولت صاحبان و الا نشان جنگش با فساد و اقتدار رسید و ریاست اینجا بخار و پرو و عدالت مایه بواب هیاون علی جناب
آسان پای عالم در فلک مقدار جهانگیر کوه و قمار منع عبودن محامد و مفاخره فتن و فضائل طبعی ظاهر است از زمین خردندان اشخاص و سوار
دست فلک شمشیر خورشید فلک طلایی دست افشار جنگش تقریر پذیرش غاده تازه رویی محافل نمیشین نیهای شمشیر سوار به تسلط و احاطه
زرم خفایای اسرار مانی در ای فلک پیا پیش راه و سطره فضائل فلاحی و دار سلطانی و نصیحت سامت فلک شمشیر کاسه و فرغ شمشیر که هر افروز
وجود انسانی چه تو گویا شمشیر آینه نفوذ شمس در و رویشانی صدای کوس و دلش بار تعلق حقیقت یکین نواز بس بلند و آوازه را چنین چمنستان
شوشن بسم الغاس و ها گوئی عجزه و وزیر درستان تازه و خزانده ریایات کشور کشتای عقد و کشای و تاملی خود آزمای رافع لایم کشتانی

اورا دروایی بزرگ حکم که باصطلاح هندویش میگنید گفته راه بر آتش سد و کرده باشند چنگا نینده نشا می اندوزند و موجب حیرت نظر انبیا
 میشود و این شکل خاصه هندو است که بختین گاد گجراتی نهایت جلدر و تیزه رفتار است میگویند و ولایت گجرات احمد ابلو بعضی عیار پیشه باراج
 آهنا سوار شده راه میزنند و مال مردم تجارت میبرند و اسپ سواران بانهانیتواند رسید و ارا که از اهل رتھگو سوار کسی خاصه هندو است
 سایه دار و اگر زمین راه هموار باشد خالی از آزاری نیست و در کس با هم توانند نشست و بصاحبیت همدگر راه تواند میروند و ارا به چهلایینی
 که با نوع آهنگی میسازند قابل سواری ارا و ملوک انجاست امیر خسرو در مدح آن گفته بیست ساختن از حکمت کارا گمان خاندازنده بود
 جهان چنانچه اندوه حکم خدای حکیم و خاندان خاندان نش میفرمود که بعضی مقالات و علوم مردم هند احوال ابتدای خلقت و خبر حقیقات
 علا و سکای انجیاسطه تمام در اوجاش هم خالی از اطباء کلام صورت نهند و جهان فاعده در ضمن آن شش ابوالفضل خیرا که در هند و رسوم آن
 کتاب که کسی به آیین است که بت خلاصه رسوم و علوم مردم انیولایت بکمال تنقیح نگاشته هر که اعلای بر آن خواهد نوشت که در هیچ جای عملی از ان
 رفیع تظار استخوان مینگار و دیگرگی آفرینش پیچیده گویند و فرادان برگزیده اند و شگرت دستاها آورده هانها به ناطق استی گویند از ان ملکب نوع
 که احاطه نمودن آن تا نماند پس میکند و آن انیکه اول تقبلی که در خدمت و جود و طلق گرفت و جلوه خاصه موسیقی بر هاست هانها مطلق اهل ان
 و از و چهار کس تبس را و بر رسید اول سنگ سهند و سنان و سنگا ربه که در دانش فست که است و دید انی خلعت بر بند و از وادی تو به باده
 هدی بدین کار و چه و هفت نگاشتن گیر گرفت و از پیشانی خود دیگر بر آرد و در میا و در نام یافت از اجل فرادان کرده و یثا که آفریدن توانی
 و در کس گیر ایدید و در هانها از عقل و عشو تیر کرده باشند بعد از ان از پیکر خود و روی و زنی بر آوردن ست بعدا نام اول من نام مردم
 است که تا گمان هانها آدم و حوا را بین نام خود ست و ازین دوسر آغازند و ان شد و بعضی فکند که اول جن صورت زنی بود و از انجا هم گیند نظام
 قدرت و شیت را ازین تعبیر خواست اند چون تا نیش ظغلی درین اساس است بید انسان تا نیش تایتی متقی خیال کرده اود و بطا اها عالم گشت
 و برخی آنتاب را و سبیل ایجاد عالم دانسته اند سبش هانها که چون این به عظیم تو می تاثیر در و الیه تیشا یافته اند بی بضاعتان گمان بعدا که
 در عالم علوی هم موش بوده باشد و جمیع عالم آتد و خود و سکای هند و عناصو بیخ عصر تا کند بر چهار معروف کاسنم عصری از انجا اودا
 میخاطره جا و هر کس اند گوید دعای عالم او را مقرر کرده و با سان قائل نشیند شماره بر و از نهند و نقطه را بطور معروف و دوازده بخش کرده و برخی
 نامی مطابق نامهای عربی گذاشته هر بخش را اس گویند و کاکب اجسام صیقلی ستیز ازین عظیم دارند و هر سخت سیاره را نامی نهاده و در
 هفتد را بان منسوب کرده اند و نیز عظیم را و محبت ستغنی از حضرت نور المنور دارند و بدین نفس قدسی با هر کی و گردهای خزان البیسی نمون نگانده
 گویند که بگزارش حق جان عصری و ستون اهودی نفسانی و تربیت روح مجبوران مقامهای عالی جانی یافته اند و زمین را کوسی شکل
 دانند اما گویند که تمام کره زمین هفت جزیره عظم دارد و هر یکی را نامی برگزیده اند و در یابی را جمعا او دانند و یکی از ان جزایر سبوا این جزیره است
 که هند و چین عرب و عجم و ترکستان بر روی آن اما انقول نقل برستان منها است و آتش گرایان هنادا که شغالان یونانی اساجه عجب
 که تا عالم سبده سایه انشان شاخ از بیکدی و در نهال روی بر نهان بجل چنین تعبیر کرده باشند و عالم را سه بخش کرده بالایی را مرکب نام کنند و
 محل بادش منکو کاران دانند میان بی هوک سکون بی آدم و دیگر حیوانات و پائینی را پامال محل خلد و ستری بکاران بنزدان و بالایی را دواجا
 هفت گانه گویند و پائینی را که نلک در کات سبده شازند و هر یکی را نامی برگزیده اند و چون بیدانی عالم را یکا که مراتب نماند و صورت نسیم کن
 است که سبب حقیقی محل مجده هر بار بر بی و دیگر ابداع کائنات فرموده باشد که نماند و بگوئی خلقت اقوال مختلفه ایراد نموده اند اما در صورت سلسله ان
 را بعد ایجاد یکد یک زن ناقلند و بعد پایش آدمی را و چون اندک کثرتی در اینه پدید آید بر هانها صنف گردانیده بر می چینی نامی نهند
 که در نر انجا همد که صاحب علم و فضل و زهد و عبادت بودند بر این نام نهاد و صاحبان جرات و شجاعت و عمل فطانت اجمتری صاحبان تجارت

روزی آذات مقدس بطوری برای او جلوه فرموده از خواهرش زیر پدیدار می شد و او را گفتار بسیار سی جانوران مانگر از او شروع کردند و آنرا
 است گاری علیحد و فرمانی بگی عالم در خواست و در اندک زمانی کار و آمد و حکومت عالم علمی نان و نگرند و نیک از خواست و ندان سپرد و در تابا برها
 نروانش شتافته چاره بر چند چون در آن خواست گزند باره فراموش کرده بود و با رخ یافت گدس بدن صورت بدیده آمد و نقش استی او را و خشم سفر
 و در اندک زمانی بدن تمثال جلوه فرمود و پیکال در شده به تنگناه او شتافت و در خواست نیستی روانه گردید و از نزد یک سو رون نشان بند
 جهان بر آیین پیش بینکان برآمد و اندر کامیاب فرمان روی عالم بالا شد بدت ظهور در هزار سال بود و هر سه گاه او تا ریکه می در دستا کشته کس او
 پایان بر آیین پیش درست تنگ ماه میساکه شکل بچه تبه جز دی در شهر برن بود که چندون زبان زور و زکار زور و السلطنت اگر به بدنی گرفت
 چنان گزارد و نه کن شنبه در گره ویت سالهای دراز و گزاردش نفس تن بسپرد و تا آنکه از ویدمان عملی جلوه فرمود و در نزدی و در پیکر نیستی و حضرت
 که خواهرش نیست که مرگ من در روز نشود و در شش پناه از گمان گمان جان شکو طلیع و سنج مان وانی نشانی را از خنده کار خود خندید و پراسه
 یافت و یوتا هاروسی در پرستاری نهاد و عالم از گویا هیدگان بگمود و بزرگان اینان به میانی برها از زین چاره کار بستند و خواهرش این گره بدین
 شد و گویا در افروزی بود و پلا نام با بن و یوتا از این روی پرستش نمودی و بر خلاف پدر اهر حق پیروی هر چند که ناگوان کنار کرد و از ازان و دش
 بار نیاست و در نشانی از جای پرور کار بر سید و او در همه جا نشان داد و برای فهمانند اشارت بستنی نمود و در خواجه ظهور است و از سید نشانی
 ششیری بآن حواله کرد و از نیک کاری آبی ازان ستون پیکر بگورید و آمو و او را بدید و ازان هنگام که بر نصیبت بیان و در غیب پیدایی بیکر
 ابدی کار و او پسری شد و گدس آن آبی تمثال از پیر لاده است و حامی خویش که آغای فیض است و هیچ چیز در دنیا چون کت و حضرت آن بایزنگی
 است که دهن آسای و استی نگاید و پای بند و شامی نشود پیدایی این صورت صدال بود و با من او تا ریکه ادا عکس پناه ابدان
 شکل بچه تبه دواوسی در شهر بن بهر ابر ساحل نهاده و خاند کشف بن سنج بن برهای مشهور از نیکم او گمان نوباده ابداع نهاده و از اصال کم دواوی
 کرد و از گره ویت بل نام کی برای سلطنت سلوک را با خشتا کشید و او را کاشتن خوش از ازل و پذیرفت و در گمان فراموشی یافت و او را گشتانان و بیجا
 را ایل ساخته چنان بغوان روانی بازگشت و گوناگون بکن بجای و در لیکن بچیدین و دشنا بدینا اما ایشا کند گزارد و در یوتا با وسیله با انگشت و در
 از شش التماس نمودند و او را از انجام کار آگاهی داد و او آرمشید و در آن سال و در جبهه صورت برافروخت چون آن و در لونی با کسی در آمد و تعاضی هم
 حادث بدینان حکم بر و اراج بر نشاند و همه را می آموزگار در عین که نزد که کسیت آواز نهاده بود حاضرند باین اکی خویش پرسید و گفت با بر نسیم
 خویش از تو جان میو هم او را بر شتفت که از چون بن و الا شدی بزرگ دولتی چو چنین کس خیری فروشش و پس از مدتی سخن چون احمد پذیرفت و گشتن
 قدم چنان بینا کرد و مانند که طهر زمین منطقه با تال را فرو گرفت و دیگر قدم را چنان فرو ساخت که منطقه بالا را کرد و در بعضی قسم خویش بسته
 بسپرد و از آنجا که نیکویی در نهاد و او را از ان خیرگی باز داشت با یالت با تال نام زد گردانید بر سر اهر او تا ریکه پیکر و خاند چون چنین شکم
 بزن و در نیکار و جنگ و تیا ماه میساکه شکل بچه تبه و دوسی در موضع رنگتا نزد و در السلطنت اگر به پیدایی گرفت کارش سرچ نام بدست و پایی
 در قوم ویت بفرمانی نشست از سیدی خوش بستوه بودی تا آنکه دست از هم باز داشت و در که کیلاش یافت گری در آمد و مایه و او را بر و خند پذیر
 دست برد و در خواهرش از دخیو بی هر سه لوگ با و باز گردانید و راز را و یوتا با و را زدی نمود بدین سان انجام کار او در خواست پذیرفت یافت گویند
 چو گمان از نظام هم را بدست و در نیکار و از ازل و مادر و بنما از پنج پسر شد و پنجمین پسر او بر سر پیش نهاد و در که کیلاش و دیگر نوری که دخی پر او
 جمع گمان و در جبهه پیش نمودی کارت و بر روزی عشرت شکار و بهشت گذار و برز و آینه آن شده چاره گشت و گشتی بر جبت او و بنما و آن را و خود را
 از خور و بی و پوشیدنی و گوناگون جوهر و نفاس پریشا که در او را حد شگفت افتاد و گفت و ست بدین بنا را بر تار حقیقت که گویی نشانی او
 گفت اندر فرمان فرمای علمی عالم گاه کامه بن سپرد و آنچه میجو اهرام سر انجام میاید بهر جلا آن در گرفت و خواهرش کانی نمود و او را پانچ واد و بلی و یوتا

اندر خواش نتوان پذیرفت و شکوه و نیوی نتوان بست آورد او چشم در شد و پیکار و در چنانکه لشکر فراهم آورد و از شمانو کاهی پیش برد
 آخر بی پناهی آمده چون سال از هم گذرانید و از گاو نشانی نیافت نزدیک پس خود بر سر ام را اطلاع داشت رسم مسافران ملک تهر کن آورد خود را بآیین
 خوش بخت و آن فرزند را ملین توی رنگاشت بر سر ام پیرو قدرت ابدی پیکار را جبرفت است و یکبار عرصه بنواست گشت آخر
 را جوقا قلبا حتی کرد و سلطنت بدو تا با با گروید و بر پای عالم فراهم آورده و جلن نیزت مویس از نه سبست از پشت غیله آسمانی بگروید چنین آمد
 که هنوز زندگانی داد و در گوه مندر از زمین کین نشان دهند را ام او تار چنان سرانید که رادن نام از گروید را کس بدو بخت بر تاپید
 خدیو ده سر و بخت دست بود و کوه کیلاش ده هزار سال پیاخت گری بخت و سر پای پس از دیگری دین ابرانشا زرد و زاکفر باز وانی
 هر سر و کوب یاد فوات قدسی خود هشت پذیرفت و دینا با از فرمان پذیرسی استوه آمدند پیشین ریش بر افکنان در او خنق شدند پذیرفته آمد و خام
 برام نام نداشت آنکه در جنگ بر تپا هایت شکل بخت تونین در شده او و حاکم کوشلیان را راجه جبرفت برادر و سر غازی کنی فغانسانی انداخت
 دوست از همه باز داشت و دشت نوری پیش گرفت و بنیاد بگری و پخش جا با زندگی و پیرایه و بخت فرزند ای جهان گشت رادن انکبستی
 فرستاد باز ده هزار سال و رنگ نشین بود و داشت آیین با بر نهادن اوتار پیشتر ازین بجهان رسانا کنی و کربین جادون زبانی شمشیر تارنگا
 گیش بود و چهره دستی یافت و پدر از کار باز داشت دست مگری بر کتف و وزیر چرا سدر سیلک و کفر از وایان بهیمت از اندازد بر دوزخین پنج
 در شد یکبار گروفت با به از دوش شافت و به انداختن ایمان خواش نمود پذیرفت آمد و کشتن حواله شد گویا دختر شاسان گیش کنی و دنگدیش کنی
 یکی بزاید و کار او پس گرواند او جانشگری نو از دکان فرمایش نهاد و هر سال خون چندین گیناه ریخته آفتاب آنکه دویکی خواهر و دایه بسد و جادون
 کتفداری کرد و درین هنگام آذ از شمشیر کشتن فرزند او را جان بشکوه و در و راندان در نشاند و هر پیری که زانید می پستی از فرستاد و غی غلت
 بر با سامان جیره شوز و بجهان کشاد و در با و گروید نو با دین آنکه که آن روی آب چون در دهانه نندایه بین مان و دختر شده مردم را خوابیده بود و آنجا
 گذارد و درخت را بر گریه بسد چون روی بران کار نهاد و دایا با بگشت و فرموده بجا آمد خست و نه سالگی کنش از هم گرواند و کربین از اندازد وانی
 دوده جسد فرزندانی نشا و بدیگر سنگران آید شما گوه بهماند خست و دود و بخت و ننگانی کرد و شازده هزار و صد و شصت تن داشت از هر یک ده
 و دختر عید اهر که ام چنین میداشت که یکی شب با و بوده بود و او را در کلبه اذ با شکل بخت تین و دختر یکا نژاد را همسود و دین از ننگا با
 بنا و گویند چون جنگها بسیار شدند و فرادان کیشش رفت بشن خواست که با نسی یک در شده بچین میداد و جنگها را کوشش نماید و در آن حال سر بر فراز آید
 بر آمد و صد سال زندگانی کرد و کانی اوتار و سر و کلبه اذ با شکل بخت تین و دختر یکا نژاد را همسود و دین از ننگا با
 سال نیکو گویند روز گاری آید که فرزند او را دگر ناند و بدکاری فروزی گیر و دنگل گاری پذیرد و عمر با کوی در پیش از سال نیکو فرادان شود
 این و بیبال با پای چاه گزینی میدان نسی یک بر تاید و جهان را ابداد آباد گرداند و برخی چهارده فرموده و تار بخت چهار بر گردانند و احوال یکی تلایه و تار
 اند و شکوف و تانها بر گزارده و گوناگون پیکار ایمان از رویم و جبران ساخته خواب بکوشش از اندلین چین بوده و چون ران تار گرانند تانها بخت
 کلام در عقا و درم این مملکت آنکه دلیله و بجا و خلقت بهما است و با لاهام و القاسی کنی کانی که تانها نندازان با جاسود و شوه بعزلان کنی مکان
 بهما و تغیلین که شیده شش کتاب آراستند و تانها لکشت و درین بیتی شش قسم کوه گویند و هر یکی از شات نامند و کتاب بیدار بیتی گویند که حکیم با سنجی جابرو
 کرد و هر یک نامای جدا داشتند و آن رکت بید و جبرید و شام میداد و تار بیتی میداشت و برخی چین گویند که بهما چهار راد و درین از و در پیش بجهان کتاب
 مذکور برآمده و مجمع جم بید است و آن پیشتر نخته ناسرا با یکدیگر بعضی از امور اختلاف و اقصد و مناقشات بسیار در روز و انشوار کنی کمری بجهان و تانها
 رخصه خود که شیده و تغیلین آن کتابها نخته شش تانها است و بیدار رنده آن کوه که در دوم جنگها شش تانها است و کتاب تصفیه کتف نامی
 و انخته است و تین ساکنه شش تانها است و جادون کنی نخته است و چنانچه پیشتر درین علم تانها نامی از علما است و تین بیدار شش تانها است و کتف نامی

از بدبختی و حالات آنساب و رت و زلفت و احوال احمد و در آئین کبری بنود و بنابرین احوال بن چهار صوبه درین مینه و فعل گشت از مستحرام
هر کس آگاه باشد حالات چهار صوبه مذکور درین اوراق خشت فرموده برین فقیر گشت گذار و چون آمدی احوال هندوستان تجربه و آید
از هر دو به پنج برای سیرانی من نظم را درون ضرورت ذکر احوال ممالک محروسه هند با جمال مطابق تحریر و تقریر
ابو الفضل اکبر شاه ای از قوسم اکبر نامه که مسمی باین الکبریت تابسان بهم جلوس ملال لدین محمد اکبر شاه گشت
درین سال ای است و سالهای سلطنت او را از ابتدا ای جلوس و سال ای مینویشتند و بنابر و بعد و سی و هفت و تسبی از صد و پنج سال
و قلمرو او بود اکبر شاه آزاد و از ده بخش بر ساخته بر بخشی را صوبه نام نهاد و بنام صوبه عمده که در این بخش واقع بود و یا خود اکبر شاه جانی را دادند و
بنام خود موسوم گردانیده و بر دشمنان خود اند و چون برادر خاندیس و احمد که گشت یافت باز و ده هزار گز گشت بخشی از هر کدام بر سه بخش
و دهستان فلان در آن سال مساکن را گزین قول میگذاشتند و آزاد و ده آه با و اما و ده احمد با و برادر خاندیس احمد که اکبر با شاه جهان آباد
دلی آجیر لاجپور ملتان کابل صوبه بنگاله از اقلیم دوم است و ساکنان در بنگاله چات گاون تا نالیا گامی چهار صد و ده پنا از شمالی کوه تا پایان
سرکار مردان و ولایت کرده و نادر برای شورش و جنوب کوه با خست و به بار بهای نام ولایتی است ششده این ملک ازین ولایت کنند
گویند و را بخاد و خت است بقدر آدمی و کمتر شود و نیک با را و در پیوست آن فرخ ملک ای است اول و سی و ده در انجا بر و در هر راجای انجا بیدار بنگ
خطاب و ست نام امداد و کان آن ملک با صافه و نراین شهرت گیر و صاحب و لکه و پاره و هزار شش است سبب کیاب شمالی این صوبه ولایتی
است از آگویی گویند بزرگ آن سرزمین خداوند پسر اسرار و یک ملک پیاده و کام روپ که آنرا کان در خوان و کان است و دست و عاود و خود و بی
آنجا شصت و سه و سحر کاری آنجا حکایات غریبه بر گزارند اما بعد تحقیق از حکام آنجا که اکثر آشنایان بوده اند معلوم شد که مطلقا اصلی ندارد و در زمان
پیشین شاید چیزی بوده باشد و بعد از این ولایت ملک آشام است از اجنه و افغانان شکوه بر گزارند چون سیری شود خواص دارند و در
زن لا به است که با اوزمه و گور شوند پیوست آن پایان حجت و حسب آن ختا از ویداجین گزارش مدعوام پایین گونا و خان باغ که در ملک
است تا بدیاری جوی مثل رودی بریده هر دو کارش بنگه چون بر آورده اند سکنه رودی ازین مدعو و کان و یا شتافت و نیز شت در
که راهی است بچهار شش و روز توان رفت میان مشرق و جنوب بنگاله و فرای کلی است از خنگ نام بنابر چات گاون و وقت با سلام آباد و بر
او بنگاله از دست فیل بسیار شود و سبب کم فرو شتر نیز کیاب و گران از رگا و گاو میش هم ندارد و با نوریت الملق که چهره ازین هر دو دارد
بگونگان گون رنگ بر آید شیر اورا بخورند و گیش میان بر خلافت هند و سلمان یکله جمیع ادیان گویند که خواهر خصوص توام را بایرند و ختا از و تحقیق
چیز بنودش اندوز یافت کش راوی گویند و از صواب و بر و ن نشوند سرگشت که در میان زنان سیاه حاضر شوند و در آن کش
نیایند و شیر سیاه نام و کوسه نو یک بدین گروه بگو و در آن چین خوانند و برخی باستانی نامدار و الملک چین نویسنده فیل پیاده بسیار فیل سپید
نیز به یاد بیکوی آن ولایت از خنگ است کان با قوت و الماس طلا و نقره و مس فلز و گوگرد و ران و اورا با قوم که بر سر کان آید
ارود و با دوس پندره نیز کار از بود نام اصلی بنگاله بنگه فرمان در آن باستانی به پنا فی سبت و بلندی ده گز در یکی الکشا با فی رسته آن را
ال گویند و به و دولت و دلام از پیشینی آن بنگال بان و فاتی گشت بعد از خش حوت با فزایش یافت به بنگاله شرت گشت گاما عدل
نشد و کیم و در کما میان نور افرازش نشود و تا آخر میزان بار و در میندا اکثر جا که هر باب فر شود و در نزد یکی باشد مثل ازین زمان پایان
ایران بود شاه شدی و نژندی بنگالی آنجا رسیدی و بنگاله از و در آن ولایت کمال از دست زنجاره نصبت آن شورش و شت
ارو و باسی آن ملک بسیار لکه بر مردم این دیار افزون اند و شمار بوده درین لاکه صهار با بنگاله تسلط یافت اما حکومت متدا و خت و غش
بلاد هند و کن فو بی به تیغ کشیدند و دریا ای خود و بزرگ شد و در و با باسی این جا چهار صد و پنجاه و دو ریا کلان کوچک محیط خطه دارد

تا از حدود آن بر زمین ساحل **خوردش** نشکند از عهد اکبر پادشاه تا زمان صوبه دار می شجاع الدوله منفرد که ادا اسطاسطت محمد شاه بایس
 بود و بار سیلابی عظیم آمد اکثر اراضی اطراف آبادی هوگی و جلی که نکسار است و هتلاخ آن را فرو گرفت و ابو الفضل محمد را کشته و بیگار کرد که
 در سال سبت و هشتم جلوس اکبری شد گرفت سیلابی آمد و جنگی سه کاره را فرو گرفت مرزبان آنجا خود را بر فراز کشتی رسانید و پراغندای پورا را
 برخی بر تاجان بنده و بازگانی بر تالاسی شافت تا یک و نیم پر جوش دریا و شورش بر پا بود و خانه ها و کشتی ها فرو شد و تاجان را در کور را گرفت
 از سبب بزرگ جاندار دوران طوفانی جوشش فرو شد و دیگر ازاره و سیلابها بطور عمد محمد شاه بایس می زد و کوبی ملنیاں دیا و شدت
 و بر و باران روی داد که جان نرس را جنگی براسی مرست کشیده داشتند سیلاب ملنیاں آنرا بود و فراخ بر دره گام منزل و عود و چهار مذکور
 سه کرده و در از ساحل بس درخت عظمی از پیش رسیده بند گردید و هاجا ماند باید دید که آب با این ارتفاع تا کجا با رسید به چند موضع و کن
 آنجا تلفت و نابود گردید و باشند سرکار کهور را گھاٹ ابریشم و پارچه پشانت و اسب و انگین در آنجا فراوان بود و پندی سیه بسیار
 خصوص شکو سید السیت برابر جویمز و انار شیرین با اندک چاشنی و سه دانق و در سرکار باریک آریا و پارچه گنگا بل و آنجا
 گزین باغ و میوه کو لاهم بسیار سرکار باریک و با طرفه درخت زار بس چوبهای سطر و از پیر آید و از آن تیر شتی جهازان بران مکان
 این در آن جا سرکار سارگانو پارچه خاصه و دستار گزین فراوان شود سرکار سلطنت میوه کو لاکه شیرین شکو بلنگی
 رنگ با مهابت از د با لیه ترو در کمال علالت و خوش مزگی که با انگور و لاتی و م سادات میزند بلکه دعوائه برتری می نماید و آنجا
 بانرا هم رسد و در دستا بهید بر بندل آنکه در دامن کو بهستان شمالی در سلطنت نامتربست که تجمه شت سرکار صوبه بهار آن نظار گنگا است
 انجماد این میوه صحران خور و بهم رسیده فیض بخش صحرانیاں کو بهستان است و انغیا را بسی مردم خرج زار با میسری آید اما در خوبی بے
 انکیز و همسر میوه ولایتی است و در شنباه عود نیز در آنجا فراوان و در آنجا بارش بریده بر زمین اندازند بعد بر می شلن از میوه میوه
 اندازد خانه و جنگی و چنگا بر گیر و چاٹ گانو بزرگ شهر سیت بر ساحل دریای شور و در آن رخت دلا از گزین بخله رست بنگالیاں آنجا
 اکثر کج رون و باد را ک طوف بیت اندک سادات اند و در شریف آریا و نیز سرکاری است گویند که دیده گاوسی در آنجا هم رسد سفید قام
 شتر آسان شانه بار کنند باز ده من بکش سرکار سات گانو اینم از جمله نادر است و در آنجا انار خوب بهم رسید سرکار در آن
 در آنجا میوه است هر نام ظاهر کان الماسی داشت و بیشتر ریزه و ریزه بهم می رسد اما امحال و برین صوبه پنج جا کان الماس شنیده میشود
 صوبه او و لیه جدا گانه ملی بود آب و هوا و اسازگار صاحب پنج سرکار سرکار جالیه سرکار محمد ک سرکار کنگ سرکار
 گنگا و سادات سرکار راج محمد را بعد از آن مال صوبه بنگا اگر دید اما ناظم آنجا هم از حضور می بین شد ظاهر اصد و سبب و قلع و پنج در آن
 مرزبان او را کج می گفتند موسم برسات زیاده از ایام زمستان و تابستان کمتر از زمستان بیشتر از تابستان آنجا شمالی و خوراک امال
 آید یا برنج و ماهی و باد آنجان و بقول دیگر برنج پنجه و آب سر و گنگا دارند و دوم و زغدا بر سر اند مردان زن آنجا بصلند اندازند و دیگر
 بر چند زن زمان جزو حوت پر شد و بسیاری پر شش از برگ درخت سازند و دیوار و محوطه اکثری بسات یعنی خانها سنگین و بس بلند
 زبان این مرز بنگالیاں هم نهند و یک زن و دیگر زمان شوهر می چند بر گیر و بزرگ و رخت تا ریف لاد می قلم نویسد و خاصه بهشت
 بر گیرند که غذا و میوه ای کمتر کار رود و او دستند بر میوه یعنی کوثر می شود و از دریای شور گو کند حاصل کنند چهار عدد آن را گنده گویند
 و پنج کتده بود می بضم با می سوخته و سکون و او کس و وال بهندی و سکون بایست تختانی و چهار بوئی این را نامند یعنی با می ناری و کون
 لون و دشان زده پن را کاون و لفتح کاف و با و الف و و و مفتوح و لون ساکن و ده کاون یک رو پیه کلک قلمه است سنگین
 میان دور و و چماندا که هندوان بدو نانش کنند و کتده جو رسی معروف بقله باره جماعتی مرزبان نشین دوران قلع و الا که اها بهنگام

بازش همی اوج خش کرده آب فروگیرد و راجه کند و بر عمارتی نه آشیانه بر ساخته و درختین نخل خانه و صیل دوم تو چنان و برخی کنک
 واران و شاگرد پیش سوم یثاقداران و دربانان چهارم برخی کارخانه طبع منصف ششم دولت خانه بزرگ هفتم خلوتخانه هشتم حمام سنانم سانش
 گاه مرزبان در جنوب آن اتحادیه است از پاکستان مشرقی رود شره بر سونم بر ساحل شور دریا مسجد گلن ناحه نزد او یک کرشن و در او
 و خومر او از صندل بر ساخته اند اما ناضل علمای هند گویند که پیش ازین بچار هزار و دویست سال دسری راجه اند و درین مرزبان نیکو بربت
 و انشور بر مینی را بگزیدین سرزینی بر ای شهر آبادی فرستاد و در پنجا و دویست و شش در آمد کنارشور دریا گزین جانی یافت او را بدگر با
 بنجید ناگاه زامی را دید که بدریا در شد و من شوی کرده نیامش گرمی نمودار کرد و اویش گفت ما چون زبان جانوران میدانست
 از حال پرسید باخ یافت من از گروه و یوتام نفرین ریا صفت گرمی مرادین یکا کرد و یکی از نه هومان آگاه چنین ولایت نمود و کانی
 جهان آفرین بدین جانفزی خاص واد و هر کجندی دین سرزمین بسرمه و در الهی پیشش روی دل آورد و دود بهر او گراید و
 چندین سال است که بدین روش دیو زده را می کشند و گاه باشد که خواش با تمام رسد چون گوهر شایستگی داری نظارگی می باش
 و لشکر ای فی بوم بر شتاس برین مراد و کت زانی مشنوده بر شتم در آمد راجه ازین آگهی داد و بزرگ شهری آو شد و جاس خاص را
 عبادت گاه بر ساخته راجه بی وادگرسی نموده بر بستر نیایش گرمی آسود و چنان نمود که در فلان روز بر ساحل و ریاضت متلا بر کتا
 چوبی به داری بچاه و دو انگشت عرض یک و نیم دست خوابها در آن را بر گیر و بجائ در بخت بهشت روز نگا هار و بهر جوهر تیکه بر آید در مسجد
 ده شسته خواب پیش بر ساز و همچنان در بیداری یافت و از آسیا درسی الهام گلن ناحه نام نهاد و در و جواد و هر گرفت نیایش گاه که در
 گشت خزان خرق عادت از و بر گردانند که لاجا نام نوکر سلیمان گردانی چون برین و یار چهره دوستی یافت آن چوب او را شش
 انداخت و شوش پس در دریا می شورانگند و سیل سانش طلبان در عدد اکبر باد شاه شمر داند که آن چوب را با زهر آورند و در و
 انسانهای چنگامه آرا فردان برگزاردند و آن سه پیکر را هر روز بر شمش بار بر شویند و ناهه دخت پوشانند بچاه صفت زنده در ستاد
 خدمتگذار می کنند و هر بار شوال بزرگ بر کشیده پیش آن صورت با آرنه نامست هزار کس از او شوش بهره بر گیر و در بارش اند
 پایه بر سازند و مندی رخت گویند بر سوار گرد و اند و چند آرنه هر که آرنه کشند از کوچه پیک پاک گم و دوشنی روز نگار نه بنید و شیر نزد یک
 جلنا سحر تجانه ایست منسوب با قصاب خراج دوازده ساله این ملک بمصافش در شد و در منان و خواهر پسند از وید آن بحیرت فور و
 بلند می و لیا و صد و پنجاه دست پنا از و ده سه در و دوازده و در شرقی روی یک و ذیل خوش می تراشیده اند هر کی آدمی را در غلوم در آورده و
 بغرمی صورت و سوار بر دخت اند با ساز و پیرو و جلوه و در لبش ای مثال روشیه هر کی نیل را کشا کرده بر فراز آنا نشسته و در پیش ستون
 از سنگ سیاه دشت پیلو بر از می بچاه که چون از نه زمین برگزیده یعنی و کشتا و سنگ طانی از رنگ پدید آید در آن خورشید با و دیگر ستاگان
 بر کنده و برگردان گوناگون بر ستار برگردی بختی سرزمین استاده نشسته افتاده خندان گر بان چیران گاه پسین نگارنگ خنیاگر
 و شکوفه جانداران که هستی شان جز در خیال نباشد گویند پیش ازین یک هزار و یکصد و چند سال راجه بر سکه و دیوان با انجام رسانیده
 سرگ یاد گامی که دشت و بخت تجانه و دیگر در آن نزدیکی پیش در و ده نشش در اطراف است و دوازده هر یک دهستان با
 که گزارد برخی بران که کیه موجد آجا سوده لبها عاقل از زبان گفت و گرد او ام و دود میانست از فراخی شرب و بلند می نظر سلمان
 و چند دوست و ششی و چون استخوانی خانه و پر دخت برین بر بختن روا در و سلمان گویرستان بدون صوبه بنگال مع او در سبست
 و چهار سر کار دار و دهنده و شتاد و هشت محال جمع بچاه و نه کرد و شتاد و چهار ملک و بچاه و نه هزار و دویست و ده ام فندی میزار شتر
 کایت و در مد سلطین با بری تا نام سلطنت با منی آن توانا بود و در هر صوبه فوجی لائق آنجا متعین و مقرر میبود و هر سلطانی براس

[illegible]

جدول فرمان رویان از قوم کسری	
سال	نام
نود و یک	۱۳ شد مرکه
دو صد و ده	۱۴ شد جید مرکه
هشتاد و پنج	۱۵ و دوی سنگ
هشتاد و هشت	۱۶ ایشو سنگ
هشتاد و یک	۱۷ ایشو ماته
هشتاد و سه	۱۸ و یک یو
هشتاد و نه	۱۹ رگه یلیه
صد و هشت	۲۰ جگ جیون
هشتاد و پنج	۲۱ کا لود یو
نود	۲۲ کا لود یو
هشتاد و یک	۲۳ آبی کرن
هشتاد و نه	۲۴ شب سنگ

بست و چهار تن کھتری پور بر پورد و هزار و چار صد و نه سال جمع فرماز و اکی افزو خند

جدول فرمان رویان از قوم کایتو			
نام	سال	نام	سال
۱ راجه بھون کوریا	۱ ہفتاد و یک	۶ راجہ پربھو	۱ چہل و پندرہ
۲ لال سین	۲ ہفتاد	۷ راجہ کمر	۲ چہل و نہ
۳ راجہ بادھو	۳ شصت و ہفت	۸ راجہ لکھن	۳ چہل و سہ
۴ ہند بھون	۴ چہل و شہت	۹ راجہ بھون	۴ چہل و نہ
۵ راجہ جی پت	۵ پنجاہ و چار		

نہ تن کا تیرہ چار صد ہشتاد سال یورپ پر یو کام روحانی کروند سب سے دولت بقوم دیگر کا تیرہ رو آورد

جدول فرمان روایان از قوم کایخسره دیگر			
نام	سال	نام	سال
۱ راجه آوسور	هشت دهنه	۷ راجه گودهر	هفتاد و یک
۲ جانی بجان	شصت و شش	۸ راجه پیتی و صر	شصت سال
۳ راجه ازودو	هفتاد و یک	۹ راجه برشت و صر	پنجاه و یک
۴ پرتاب رودر	پنجاه و شش	۱۰ راجه برهاکر	پنجاه و شش
۵ راجه بکودت	شصت و یک	۱۱ راجه جید و صر	ست سال
۶ راجه گکریو	پنجاه و دو		

یازده تن ششصد و سی و هفت سال پور پور بر سرین فرمان دهی بر شست و سی و نمان در زبانی بخا نوایگان ابرس نگشت

جدول فرمان روایان از قوم کایخسره دیگر			
نام	سال	نام	سال
۱ راجه بکوپال	پنجاه و پنج	۶ راجه گمن پال	هفتاد و پنج
۲ راجه ورت پال	نود و پنج	۷ راجه جی پال	نود و شش
۳ راجه دیو پال	هشتاد و سه	۸ راجه راج پال	نود و شش
۴ راجه بکوپال	هشتاد و سال	۹ راجه بکوپال برادر راج پال	پنجاه سال
۵ راجه دودیت پال	چهل و پنج	۱۰ راجه جک پال پیراو	هفتاد و چهار

ده تن ششصد و هشت سال فرمان روایی کردند پس ازان دولت بقوم کایخسره دیگر قرار یافت

جدول فرمان روایان از قوم کایخسره دیگر			
نام	سال	نام	سال
۱ راجه کسین	سیه سال	۵ راجه کیشرسین	پانزده سال
۲ راجه پادول سین	پنجاه سال	۶ راجه سد سین	هیجده سال
۳ راجه گمن	هفت سال	۷ راجه کوچ	سه سال
۴ راجه ماد کسین	ده سال		

این هفت تن یکصد و شش سال پشت بر پشت کار کیا کنده

شصت و یک نفر از ابتدا ای جلوس سکدهت کشری راجه سستین جدا اول بر سره فرمانی تا شروع زمان شیوع اسلام در بنگال و تسلط سلاطین دلی بران دیار مدت چهار هزار و سه صد و سی سال فرمان رو گذشتند و این تسلط مسلمانان بر بنگال در واقع اسلام درین دیار از زمان سلطان قطب الدین ایبک است و در سال پانصد و نود و شصت هجری زمامان تا سلطان محمد بلقی شاه بنده نصر

کلیه در پنجاه و شش سال به تبعیت سلاطین ^ع سلجوقی کرد و بعد از آن از ابتدا اسے مقصد و مقاد و یک بجری ملک فخر الدین صلاح دار خود سرے نمود و تسلط یافت از آن زمان تا او و خان و دود و سب و چار سال حکام بنگالہ خود سر و پادشاه بوده اند باز از ابتدای مقصد نو و پنج امرای کبری بنگالہ ^ع سرخ نموده و او و خان را بملک نشینی فرستادند و از ابتدای مقصد نو و پنج یکصد و هشتاد و نه سال باز تابع سلاطین دہلی ماندند باز از ابتدا اسے یکصد و هشتاد و چارالی یونانیان کہ یک ہزار و یک صد و نو و ہفت بجری است بست و دہ سال گذشتہ کہ در قفقاز بکشی انگلیش است

جدول فرمان روایان اہل اسلام

تمام	سال و ماہ	نام	سال و ماہ
۱ ملک فخر الدین صلاح دار	دو سال و چند ماہ	۱۰ افریدون شاہ	۱ سال
۲ سلطان علاء الدین	یک سال و چند ماہ	۱۱ محمود شاہ پسر فریدون شاہ	یک سال
۳ شمس الدین بکر	شانزدہ سال و چند ماہ	۲۰ مظفر جشی	۱ سال و پنج ماہ
۴ سکندر پورشہر الدین	۱ سال و چند ماہ	۲۱ سلطان علاء الدین	سبب رنہت سال و چند ماہ
۵ غیاث الدین بن سکندر	ہفت سال و چند ماہ	۲۲ نصیب شاہ پسر علاء الدین	۱۰ سال و دو ماہ
۶ سلطان السلاطین پونیاف الدین	دہ سال	۲۳ شیر شاہ	دہت غیر معلوم
۷ شمس الدین پور سلطان السلاطین	۱ سال و چند ماہ	۲۴ جلیون بادشاہ	دہت غیر معلوم
۸ کاشی لوسی	ہفت سال	۲۵ شیر شاہ نوب دوم	دہت غیر معلوم
۹ سلطان جلال الدین	ہفت سال	۲۶ محمد خان	دہت غیر معلوم
۱۰ سلطان احمد پور جلال الدین	شانزدہ سال	۲۷ بہادر شاہ پسر محمد خان	دہت غیر معلوم
۱۱ ناصر غلام او	ہفت روز و بقولے نیم روز	۲۸ جلال الدین خان پسر دوم	دہت غیر معلوم
۱۲ ناصر ازاد خا و شمس الدین بکر	دو سال	محمد خان	دہت غیر معلوم
۱۳ ابارک شاہ	ہفت سال	۲۹ غیاث الدین	دہت غیر معلوم
۱۴ سلطان یوسف	ہفت سال و شش ماہ	۳۰ تلج شاہ	دہت غیر معلوم
۱۵ سکندر شاہ	نیم روز	۳۱ سلیمان	دہت غیر معلوم
۱۶ فتح شاہ	ہفت سال و پنج ماہ	۳۲ بایزید	دہت غیر معلوم
۱۷ ابارک شاہ	دو و نیم روز	۳۳ اوڈو	دہت غیر معلوم

از زمان سلاطین طلب الدین ایک تا اوڈو و شہ پنجاه و ہفت سال و دو وائی بنگالہ نمودند از آنجلا زمان سلطان طلب الدین ایک سلطان محمد ابقی شاہ ہفتہ و نفر یکصد و پنجاه و شش سال به تبعیت سلاطین دہلی و سہ و سہ نفر از ابتدای ملک فخر الدین صلاح دار تا زمان او و خان و خود سرے و دعوی سلطنت و دود و سب و چار سال گذارنیدند بعد از او و خان کہ مرے جلال الدین محمد کبر پادشاہ اوڈو را گنجیشی فرستادہ بنگالہ ^ع سرخ نموده تا حال گیتی ثانی با برے کلیه و مقاد و دہ سال باز حکام بنگالہ به تبعیت سلاطین دہلی بسر بردند

[illegible]

اورنگ نشتان چنپور کہ بلالین الشرق مشہورند تفصیل اسمی و سال و مرہ آفتابین جدول فہرستہ شود		
۱	سلطان الشرق	شانزده سال
۲	سبارک شاہ	چیل سال و کسے
۳	سلطان ابراہیم	بیچہ
۴	سلطان محمود	کیساں و کسے
۵	محمود شاہ	بست و کیساں و چنپور
۶	حسین شاہ	نزدہ سال

شش تن خود هفت سال و چند ماه فراوانی نمودند پیشتر این و یار بادا و گرسه فرمانروایان دلی آباد بودند چون فرمانده بسلطان محمود
بن سلطان محمد بن فیروز شاه رسید ملک سرور خواجہ سراپی را که یگانہ از خطاب خانجانی دادہ بود و خطاب سلطان الشرفی طنبیایگی بخشد
بجویندر فتر بشناسانی و بر بارے و انصاف چہ وی و پدری روزگار را فرزندگی داد و زود سفر و اسپین آلودہ ساخت چون پادشاهی
او چرخد پیشروانہ و اخت مبارک نام میادہ در بزرگان زمانہ سرسوی بدشت و خطہ و سکہ تمام خود کو چون بملوکان کذاذری مبارک سلطان محمد
بن فیروز شاه بود انگی رسید لشکر فراہم آوردہ از دلی پہلک را دآمد بر ساحل گنگا ہر دولکترہ گلاش آویز داشتہ اکثر کسہ ہر دو تا کام
برگشتہ چون سلطان مبارک شاہ در گذشت ایما ہم کسین ہمداد مبارک شاہ را جانشین ساختند او بقدر توانی و یکار انگی او دوش فراہیش گرفت
و مالش سرکشکان زمانہ سراپی ملک آبادہ می گردانید و تلاش را جویا نمود شاہندگان ہر پیچہ برادرانی شدہ انامی ہند قاضی شتاب الدین المعروف
بلک العلادین روزگار نامور گردید زادہ او دولت آباد دلی ہست و در ان موضع جامع علی بن اعلیٰ علوم گرد آوردی کہ دو چنگام رسیدن حاجقان امیر
تیور گورکان ہمزای استاد خود مولانا خواجگی کہ خلیفہ نصیر الدین چون غ دلی ہست بچویندہ در درانجا نشو و نایا فتنہ محمود زانیا ن گشت شاہ مدار کہ
از اولیائے ہند ہست و سرخیز سلسلہ معاصرو بود چہچہرہ سہ ہست کہ دوش نشان ظاہر ابادیدہ و در ان باطن سرگانی باشد قاضی ماییز شہید علی شریانی
یہی گداشت چون روزگار را ہر امیر بکسر مدہ بچسبکین خان بزرگ کہ پورا و راسلطان محمود نام متعہ بکلانی برآوردہ و چون کردار شایستہ نہشت رقم عزل
بود کشیدہ آمدہ سپس حسین شاہ برادر امیر زانی ہر دشتند بخاروسوی فراہیش نشاود پیوند و مدارا عریز شہر زمانہ ہمداد خواش نمود روزگار شایستی
در آمد از افزونی بادہ چوش ربای دنیا کا لیوہ شد باسلطان بجلول بودی کا در بارہ بود نہیریت یافت سلطان بجلول باریک پر خوردار و جوہر
گذاشت و حکومت آن ملک باجواد گردید و چون بجلول را گوش پسر سکہ گردانگشتن دلی بسلطان سکندر لودھی قرار گرفت سلطان حسین قنات
باریک لشکر فراہم آوردہ چند بار دلی آمد و حکومت شرفان بر سر وی شد

صوبہ اورم

از دم اقلیم دماز اسرکا کو رکجو رتا قنوج حدودی و پنج کره پیمنا از شمالی کوه ناسد هجو صحت الکه آباد حدود با نژده خاور و رویه بارشائے کوه جنوبی مانکب برفری قنوج آب و هوا از گین زستان و تابستان نزدیک با معتدل بزرگ دریا با این صوبه سرچو حکام کو گوتی حدود سے ملین کو ناگون آبی جانور پد پائندو کشت کار خوب شود خاصه سرخ و کلداسن فیکو کہ ہما تاج کو نیند ساء پیشتر انہر جامی ہندستان بکارند و خام قسیم اما صوبہ از بزرگ شہرهای ہند بطول حدود و محدودہ درجہ کوشش و دقیقہ عرض است و ہفت و چہرست و دو وثیقہ کو نیند پیشین نالہ بد درازی حدود چل ہفت کره پنہاسی کوشش آباد و از گین معابد باستانی بر شازند و رسوا شدہ خاک شیر سے کفہدہ ملا برگیرند بنگلہ ساجد ام چند پیراجو دستر بود کہ عوام ہند و اور اچندانی میر شند و شگرفت و دستان ہاشل اسفندہ و کلبہ محبوب ترازان برگو نیند و در تریاک ہنود بزم عجب اس ازست جنگ

۴- وشتاک سید مر	ہشتادو سال	
۵- بچے چند	دو سال	
۶- چہرہ قد	صد سال	
۷- کندھرب	سی و پنج سال	
۸- بکرا جیت	صد سال و دو سال	
۹- چند رین	ہشتاد و ہشت سال	
۱۰- کھگر سین	ہشتاد و پنج سال	
۱۱- چتر کوٹ	ایک سال	
۱۲- کرم چند	ایک سال	
۱۳- کنگ سین	ہشتاد و صد سال	
۱۴- چند ریال	صد سال	
۱۵- مہند ریال	ہفت سال	
۱۶- بجی نند	شخصت سال	
۱۷- بھوج	سال	
ہفتہ کس از تو مہوار کیزار و پنجاہ و ہفت سال فرمان روا کی گردند		
جد اول فرمان روا یان از الو بس تو نور		
نام	سال و مہ	
۱- جیت پال	پنج سال	
۲- رانا راجو	پنج سال	
۳- رانا باجو	ایک سال و سہ روز	
۴- رانا راجو	بست سال	
۵- رانا جید مر	سی سال	
۶- رانا بھادر	پنج سال	
۷- راسی کٹل	پنج سال	
۸- راسی سک پال	پنج سال	
۹- راسی کرت پال	پنج سال	
۱۰- راسی نیک پال	شخصت سال	
۱۱- کنور پال	ایک سال	
یا فودہ تن از الو بس تو نور کیصد و چل دو سال سہ روز فرمان روا کی گردند		

جدول فرمان روایان از ایلوس چو حان		
نام	سال و مہ	
۱۔ راجہ بگدیو	دہ سال	
۲۔ جگیا جتو بامداسو	دہ سال	
۳۔ سہ دیو	پانزدہ سال	
۴۔ بامدیو	شانزدہ سال	
۵۔ سرسی دیو	پانزدہ سال	
۶۔ دودھ دیو	چہارہ سال	
۷۔ پھیل دیو	دہ سال	
۸۔ مانک دیو	نہ سال	
۹۔ اکیرت دیو	یازدہ سال	
۱۰۔ پھتور	بست دکیال	
۱۱۔ مال دیو	دہ سال	
یازدہ تن از ایلوس چو حان صد پچھل سال شیخ قران مانی افروز شہ		
جدول فرمان روایان از قوم مسلم و ہنود		
نام	سال و مہ	
۱۔ شیخ شاہ	ہفتاد سال	
۲۔ دھرم راج	بست سال	
۳۔ علا الدین پور شیخ شاہ	بست سال	
۴۔ کمال الدین	سہ سال	
۵۔ جیت پال	بست سال	
۶۔ جت جت	بست سال	
۷۔ جت جت	بست سال	
۸۔ کیرت چند	بست سال	
۹۔ اوگر سین	سینزدہ سال	
۱۰۔ سورج شہ	دوازدہ سال	
۱۱۔ بی سین	کیال سال	
یازدہ تن در صد و نو زوہ سال فرمان برداری کردند		

جدول فرمان رویان

نام	سال و مه	
۱- جلال الدین	هست و دو سال	
۲- عالم شاه	هست و چهار سال	
۳- سکنت سنگه	شش سال	
۴- بهادر شاه	چند ماه	
۵- دلاور خان غوری	هست سال	
۶- هوتنگ شاه	سی سال	
۷- محمد شاه	یک سال	
۸- سلطان محمود	سی و چهار سال	
۹- قادر شاه	شش سال	
۱۰- شجاع دل خان	دوازده سال	
۱۱- باز بهادر	غیر معلوم سال و مه	

این ده تن از جلال الدین تا شجاع دل خان یکصد و پنجاه و شش سال سلطنت نمودند

گویند قبل از اینکه او سلاطین قبیله سال نهارد یکصد و نود و هفتم هجرت مقدس است بدو هزار و پانصد و پنجاه و چهار سال و پنج ماه و هشت روز و ماه نام ریاضت گری آتش که از خفته از دی پرستش بایشین خود کردی و در سارنند باغ باغی است افشده و دشتی شیرین بستان سعادت طلب بگوید و فراهم و در گذشتن بدن خویش گرم دود و درین میان گروه بوده که اسید و کوه معروف اندول و برده آید و نیزان و دگر فریاد برزند که درین آتشکده فرادان جاندار آتشین سیلاب در شتو همان بسته که برهم برین برافتد و بجا ندری جهان بافی ناید گفت پذیرائی یافت و مردم را کام و ناکام از آن باز دشت سوختگان آتشین نفس بجاره گری برشتند و دنیا ز مندی زیر بستی اطلب که نشند تا بود میان ملاز با در اندازد و کیش زلفان رواج یابد و او را به جمال از آن آتشکده درین افسرده آدم بیکر سید و پدید آورد و فرایضی رود و شیشه آید و در دست در کتر خسته بر فراز فرمان رویان جای یافت و آتین برین را از نور و آتینی بخشد و صحنی بجهت نام گرفت و از دهن آمده مالوه آنجا که داشت عطر طالع یافت چون سراج خمین پدید آمد و از فرزند می نمود بزرگان اود نام بنیادری را جانشین گردانیدند و سرخان زبانی بدین درین شد چون میرته درآ و زده جان سپرد کند و هر نام گزیده را برود و می بردند چنان پندارند همان حیرت است که او را از بهمان بیکر کند و هر دیه تا به آدم و درین انسی قالب در پختنیده بدین نام خنده و آفاق شد و بداد و دوشس عالم را باه سلطنت در ایبری شد که با حایت نام ناکان خود برافروخت و بسیاری از ملک هند برگرفت و هندی نژاد و جلوس او را نام و سرخان تا پنج و هفده گرفت و هستان را گرد و ده ها ناز طلسم و نیز سراج چیزی داشت و سوده و لان را به آدم آورده بود چند پال پاینده و لاس سلطنت یافت و یکی هند پرست آورد و بجهت عشت شکار داشت ناگاه نزد بودت مسج نواز می یافت بغرنده می برگرفت و دیان نام بخواند چون او را هنگام ناگزیر سید مسج حقیقی پدید آمد و سال بود مسج را جانشین گردانیدند و درآ و زده دکن زندگی سپرد و بهوج و رسال پانصد و چهل و یک و زیان مسج که با جلیله رنگ را شده بسیار از عالم برگرفت بداد و درش روزگار آید و ساخت و دوشس را بر فراز از عسما بر و زده که هر آن از روز بانه را شد و فرمود و آن

چهره مستی یافتند با نصیر و سید مرصعت شناس در نیمه او هنگامه آگهی آمستی و مرتبه شناسی و القبا نشود بی اعیار برگرفت سرداران نیز به
 البغ با می موده و سکون زنده ناسی و ملوک سکون جیم و کیم و من پال و لا و نرستان نگاشته اند و حقیقت جویان کارگاه اخراغی گذارند چون در کوه
 صوبه پسری بزار افتر شناسان را غرضی سرگرفت یا گردانندگان ساعت افراشته شد ستاره دانان فراهم آمده از نخست و دو گرفتند و غور
 اورا گنجده جانی بیام فرو نمودن از جان و دوی آن با و ده اقبال انجا کستان یکی انداختند و زمین نشناسانی افکنده بدین سیاحتی دست مکان پدید
 یافت حکیم بزرگ که در آن هنگام اورا از دانش نشان نشود و می زاید و طالع نوشته ترش گئی نموده بزرگ فرات دانی مولود و در از نوید رسانید
 نگاشته بر کلزار اجد اندخت از بدین هر مدی بجوش آمد و از شناسندگان آیین بر ساختن حق پیدائی گرفت و بهیادش که غلط کار زنده بود و زنده
 او را بدوشت و از شگرفی تقدیر چشمه آگهی برکشود و دست گردید و درشت سالگی صبح را ناتوان بینی کایه ساخت و جان شکستی آن بیکانه برانید و بجای
 راز و داران را بسیر و تانمانی اورا در حکمرانی بیستی سرگردانده جاگذازانان بود و بخشود و اورا پوشیده از دیگ و از نمودن هنگام خصمت نماند و زنده بمانا
 سپرد که چون راجه از سن آگهی جوید بر و بخواید خلاصه مضمون آنکه چگونه آدمی زاور و طبیعت تیه گئی از نورستان خود و در از نو و بگانش نماند
 بنحون ریزی بیکانایان دست بگذاخت و در آن روزی دانش پزده ملک و مال با خود نیارست بهیادان از کشتن من جهان اندیشیده که در وقت ملازم
 خواهد بود و گردنی خود را به پیکه راجه بنشیند و نام از خواب غفلت برآورد و از کوه بجان گاهی پرستش نماند آن چنان که از سرستی و بدین سرگشت
 را باز نمود و محمود بنیایش بجا آورد و در بزرگ داشته بجا نشینی خود نام زد کرد و چون پورا و بی چند را فرغانه دانی بسر آورد و قوم شایسته جدایی
 کسی بنودیت پال تو نور که از زمینداران نامور بود و بزرگانی برگزیده اند و از تیرگی تقدیر و فرغانه دانی بدین خانواده باز گردید و چون بخت نوبت پال
 بسر آورد و سرسلطنت گذاری بر سرگروه جو جان نهادند و فرغانه دانی الدیو جو جان شیخ شاه از غزنین آمده بآله گردنت و زانی در از پرست چون
 روزگار او بسر پور و اهل الدین خرومال بود و دستور او در هر حال سو و جانشین شد چون عمار الدین اسال گئی رسید با و نیزه جاست و آن مناسب را
 از هم گذارید و جیت پال از نواد مالک دیو جو جان لوگر کمال الدین از بد گهری و سرستی بجان گزائی خود اندر و او و در خیال سودندی
 زبان جلود اندخت در نوبت بیستین افغانی تیار شد چندی دیو جو هر رابا خود را گردانید و کین کرده در شکاگاه گردن جانی رسانید و در اهل الدین
 لقب بر نهاد و اجد بیستین پور خود که کین را در خانه مرغان کا هر که خدا کرده بود و راجه از نیل و خدشتی فرزند خود را و لی هوش گزید و چون
 در گذشت که کین مسند آراشد کین نوزده لشکر بآله آورد و عالم شاه را در بنر دگاه روزگار سپری شد و در آن کشت که ببادر شاه نام
 فرغانه دانی از کین آمد و طواریزدگی او در عید و بدلی لشکر بود و بآله سلطنت غنای الدین گزشتا آمد و از هنگام سلطان خیاب الدین ملین
 تا سلطان محمد پور فیروز شاه توری در آن زشت چون او در گذشت سلطنت ملی در دوریا گزشتی و در اولاد و رخ غوری که از اجد ایلالت
 با و ده دشت آیین سروری زایشی گرفت سلطان از آنکه در نا کامی و ناداری نموده بودند چاکر کس اچا ار ملک او غفر خان اگر ات خفر خان را
 لمان خواجه سرور را جو چند و لا در رخا را مالوه پس از وی هر چه پارس سگالش سروری نموده و زمانه یاد افتاد پس پانچان پورا و از پشتک
 خطاب داده جانشین گردانیدند گویند بجز نموده او بر سر مسموم رفت و پس جوادید لغزین ماند و خست سلطان بصله گزائی با و نغز آتش آمد و دیگر ساخت
 بهیچان برادر خود را سروری گذشت چون راه تنگه سپرد و در عیت بعدی زشت موسی ابن عمر پشتک از سروری برگزید سلطان
 به پشتک سال از زمانه برآورد و بدان ملک فرستاد و احمد خان پس خود را چهار ساخت و در آنک فرصتی جیره بستی یافت چون غلظت
 هست برست از ناسی بیگوار رفت که از آنکه در گشت و چند بار با سلطان احمد گزائی به یکبار برخواست شش سار بختی در از آن سر
 با من باز گزنان بهیچان گزشت مرغان آن دیار با چندی آن قافله رسیده او را تکیه کرده با و ده جانی نمود و شناسی راه برگرفت
 هیچ خیال از این کاشت اگر مردم با و نیزه در آید و گشت کار را با جاجامه رسد شایسته میلان از اطلایه بهت سپرد و در پائی یافت با سار شاه بن خفر خان

هاتن قسم از زمین باز بود و در هفت کوهی او کاپول بزرگ قلعه است کم هتا در چینه است که از راه آب و هندی از سلین قلعه است برشته
 سطرط او را در دو گرفته که له سنگین حصار است بر زمین در میان آن کوچه ایست بدین شایسته کنند چهار کوهی آن چاه است استخوان
 هر جان داری که بعد از آنکه شود آن خرمه و آساست و نوعی از آن شرته اند میند و است خدیو و هزار سوار و پنجاه هزار پیاده و افزون
 از صد فیصل و ده گشته ایشان از میند و است صاحب دولت سوار و پنجاه پیاده با او در شالی نیز بود است صاحب دولت سوار و پنجاه
 پیاده و بیشتر هم قوم کوئینیل صحرای در زمین ایشان بسیار همواره بکماله مالوه خالیش کنند زانکه بزرگ است است فزاد که فرمان عمارت درو
 از میند و است مدان نزدیکی صاحب در دو سوار و پنجاه پیاده و دیگر صاحب پنجاه و در سه هزار پیاده هر دو از او کس کوئینیل بکالانور
 در دو روحا شنه آن کوئینیل سنگاسه خوش رنگ پدید آید و شش گریه است اسطغان مرد و بزرگ با شاه جنگا ساخت گریه شهره
 رخ مشو شده پوز نام نزدیک میل کله چینه است چوب در آن هر چه درو افتد که شود کام از گریه شهرهای با سانیست و زود آن زمین است
 از او کس کوئینیل سوار و پنجاه پیاده و دیگر که کالانور در دو گریه پاره چوبه و غیر آن در آنجا با فند و تصرف است فیصل
 صحرای افرادان در دو گریه میند و است اعدا پنجاه گریه سوار و پنجاه پیاده با او امور گریه قلعه است فزاد که در آن بنویک تجمانه است
 بهر گاه خوب و صفا و طیار بچینه صیار و شناس گامیش خوب در آنجا شود برنه یک من شیر و افزون و در میند و است صاحب در سوار
 و هزار پیاده اعدا را ناگویند نامک در گریه قلعه است بر کوه فراوان فخل گزاد و نزدیک قلعه بیشتر با در دست قطل ملک و از زیر باز
 شنه انسان بهر فرزان برادر آمدوران در دو کالانور و در دیگران شکی خوش رنگ آوند با طبع از آن برسانند نام که استوار قلعه بر کوه
 پس فخل در آن فیصل صحرای و در بسیار را ناچینه است از مسکه بزرگ پرستش جا برهن گیا که میسه جاست که هندو خیر کردن در آن سر با
 رستگار می نیا کالانور خود و اندکی می حمار بهر سانیست و هندو گیاهی که بر در مشوب سازند و ولایت جایا و این خوب است چینه در
 پس شرف بدواز و پناهی که در گردا و بلند کوه آب شود و از دیگر کوه در دونه و کلامه آن برگیرند آب شیرین و هدایه آگینه و صابون و شوره
 از هدایه آگینه در آن محصول برود و بر فزاد که چینه است و در او پیکر کا و ساخت انسانان از گزاد آب بدین در سوار و این ادا و در دو شنه
 افتاد بدین حوض بزرگ و در پیمون فراوان در آن نزدیک زمین نیست آن را و او را خوانند از کوه راجوت حصار و هزار پیاده با او
 دیگر که کوهی او صاحب حصار و هزار پیاده پنهان استوار و است بر فزاد که پنهان نگری از انضافات اول است و چهار تجمانه و دیگر کوه ترشیده اند
 و شکار مبتاد و دیگر میند از آن بسیار سینه سکه کار صد فخل و دو بر گند بدو گریه چون تنگه این یا شنه تنگه پنی بود و صل جمع ششم کور
 تنگه بود که پنجاه پیشش کرد و دام باشد برنه کوه کمان افزوده که در و پنهان و در فخل کله است و پنجاه در سه حصار و پنجاه تنگه ساخت و در زمان سلطان
 را ولایت و شش کس و هفت هزار و چهار صد و پنجاه و چهار تنگه بار می شد که شصت و چهار کرد و ولایت و شش کس سوار و در شنه تجمانه و دام

سرکار کاویل سرکار نیاد سرکار کھول سرکار پرناله سرکار کلم سرکار راسم
 سرکار راهور سرکار نامک درک سرکار متحیر سرکار تلنگانه سرکار رام گز
 سرکار مھکن سرکار پنهان

ازین ولایت از زمین دکن بود و در زمان سلطان محمود که بیخ سواد ناسپاسی نموده او را زندانی گردانیدند بقیع اند که خطاب عمار الملکی
 دهشت قرار گرفت چهار سال زمانه ملت و دو و چون در گذشت بود او عمار الدین آن نام گرفت و چهل سال بداد گری گذرانید پس
 پس او را یخان جانشین شد و پانزده سال کام دل بر گرفت بعد از او پورا و بران را که در سال بود کجانی بدو شنه بدین سگالی کار ملک

بس بلند و تنیم کرده انسان و شور گداز چند جا دروایان را نشانمده و کجا تر جبهه شصت گز بریده شخته بنگر د اندیده اند و بیگم کار برودارند میوه
 خوب شود سوت از نامور بنا در دریا سیه قبی نزد او بگذرد بهشت گرسه بر ریاضه شور پیوندد را میسر آن طرف آب بندر است از توالی او
 در قدم شهر می بزرگ بود و بندر کدوسی و پیسایر نیز از مضانات او سیوه خاص انسانان خود در روشن شود پیوندد گزین بدیدار میوه مرغی
 کشیش از فارس آن مده بنگاه ساخته اند و زانو پا ند بر خوانند و غما بر سازند بهیروج گزین قلعه دروایان آب بندر از اناندا شده به شوریدار و دشو در زمین بنابر
 شمرند و بندر گامی و گنبد بارو بهاجوت و کیکو از توالی او نزدیکه قصیر با سوت و شکار گاه است بدرازه سمت کرده و پینا چارده فراوان آچو
 و یکجا کاور دروایان چکلا است بزوشاد و کبک ساحل دیواسه نرید انشعب و فرزنداد بر گار سوسه ملکی جدا گانه بود پنجاه حسنه اسود و یک ملک پیاده
 و بزنگه آقا قوم ملکوت و شست دراز از بندر کیکو که تا بندر آرا مر اسه صد و شست و پنج کرده پینا از سر و حار تا بندر دیو هشتاد و دو شرفی احمد آباد
 شالی ولایت کچه جزئی و غریبه شوریدانی بود اساز گار میوه و گل فراوان انکاور فرخنده نیز خود و این سرزمین در تخت مهر جالو شین کیکو سوسه
 جدید نامور از خوشه درخت نار و در هم چید گاه که هستان به کوسی پنهان نبروی ناگاه به جزو گزینی سا گداز افستاده و ازین آگهی یافتند
 سنگین شریعت بچه گداز زبان زرد و زکار سلطان محمود شین بزور برگرفت و در بایان آن قلعه از سنگ بر سخت اقامت قلم است در
 بهشت کرده به بالای کوه امر و خراب است و سزاوار آبا و س و هم در آن نزدیکی بر فراز کوه کمال قلعه است فراوان خنجر و در بزرگ مسجد
 بین و بندر کوسه گویات در آن نزدیکه در بهشت بدور می یک کرده بندر به ان منسوب و نیز در عقب چو گداز جزیه است بایان کوه
 نام دراز و پینا چهار کرده پیوست آن جنگلی است که کرده درسی خود میوه بار و در بر سته گلیان آبگاه و آن سرزمین مار گزین و سوزند و موضع
 تو کجا کوشا و دیای پینا در دیای شور پیوندد و ای چنان نازک شود که اگر زانی با کتاب گدازند گداز شتر گزین و سبب بالیده تاراکوت بهر صد
 و در وین کین تم به چن شریعت بر کنار شود و ریاسنگین قلعه در او آرا پینا هومات خوانند بندر است بزرگه قصیر در آن قلعه از سنگ
 به زمین در سر کوسه دیاسه شور پیوندد گزین شود در آن نزدیکی چاه است از آب ریاسه و در بر شرف افزا به بندر و کله دیو و دیو بندر و
 گور به نار و احمد پور و ملخ آبا و درین سرزمین چشمه سستی از نزد سومات بر آمد و پرستش کرده برین فراوان اژدان میان سومات و
 بر است و کور به نار ابر است بر سازند و درین نزدیکی میان دریاسه هران و همسری پیش ازین به چهار هزار سال و کوسی بجایه شش کرده
 جا و در آن یکدیگر خندان خندان آویده افتادند و هر را در آن آخو بگاه روزگار بر سه خند و شگرت بهستانا بگذراند و اقصیه
 ناگزیر کشتن در نیم کوسه پین سومات بهانکایر ستر در آنجا سستی کشتن رسیدر کنار دریاسه سستی زیر درخت پسل فروشد و این
 هر دو چاه بزرگ مسجد اندیشند درین سرزمین حوراسه سانی سبار شود و نزد او دو حوض است یکی را چمن گاویند و دیگره انگه آب و درون
 به جو شند و دیاسه شور پیوندد و کجی با میان این دو چشمه سر چشم سوسه و پیشانی و میان مشکو و جوار و از زمین است کبوح و ریاسی شور و دیگره
 گویند در سالی روز زمین آب شیرین آید و چنان بر گدازند و در باستانه زمان یکد آب لنگ احتیاج اقامت ماضی شات بان زمین کدو
 شیرین آب تراوش نمود و از آن باز در چنان زمین شگرت نمود و در حیرت افراید و هر دو الوس باجوت اقوم ملکوت بسبب بردگانی این دیار
 به نشان گراید و جمعی اسیر باشند ایشان را با بریه خوانند و در سوسین دریایان کوه سوسه و قلعه است بزرگ و فراوان کوه قلعه تانسه
 اگر چه آبادی ندارد لیکن سزاواران و بزرگ مسجد بین و بندر کوه که برین زمین گراید و جزیره سیر به پیشتر حاکم شین بود و در ازمی و پینا کرده
 کویه است در میان دریاسه میدار قوم کول را و سنا بنگاه در چهارمین بندر میوه طلا جالو و آلی سیر بند و چمن جالت از آرد و انکایر
 گویند کشتن از ستر آمده آقا بنگاه ساخت و در آن تخت هستی بر لب بزرگ نیا شش گاه برین جزیره مشکو حارطل بعضی جا کرده
 داخل این بوم بر سازند و نزدیک آرام مالی جزیره است بدرازه و پینا هشتاد و ده مقدار نیم کوه زمینی است بیشتر سنگین اگر اودا بکشد

۱- جوک ای	۲- سنی پنج سال
۳- جیم راج	۱- ببت پنج سال
۴- جھورو	۲- ببت دس سال
۵- جیسے سنگ	۳- ببت پنج سال
۶- رنارت	۴- پانزد سال
۷- سامنت	۵- چار سال

ہفت نفر یک صد و نو دس سال فرمان روائے گردند

جدول دیگر

نام	سال و مہ
۱- مولراج	۱- پناہ خوش سال
۲- جیانند	۲- سیزدہ سال
۳- درگہ	۳- یازدہ سال خوش ماہ
۴- جیم	۴- چل و دو سال
۵- سدھراج	۵- پنجاہ سال
۶- کمارپال	۶- ببت دس سال
۷- لکول	۷- ببت سال

ہفت تن دودس و ست و یک سال پر برپور فرمان دانی گردند

جدول دیگر

نام	سال
۱- بیا	۱- شش سال
۲- کرن	۲- سے و یک سال
۳- جے پال	۳- سے سال
۴- ہر دسول	۴- سے دو سال
۵- ارجن دیو	۵- دس سال
۶- کنند دیو	۶- نوزدہ سال

شش نفر یک صد و ست و شش سال پر قوم بکریا کیانی دامتند

جدول دیگر

نام	سال و مہ	
۱- سازنگدیو	سبت و یکسال	
۲- بلدیو	سی و چار سال	
۳- سلطان مظفر نایک	چار سال	
۴- سلطان احمد	سی و دو سال	
۵- محمد شاہ	سبت سال	
۶- قطب الدین	ہفت سال و شش ماہ	
۷- داؤد شاہ	شش ماہ	
۸- محمد	پنجاہ و پنج سال	
۹- سلطان مظفر	پانزدہ سال	
۱۰- محمد شاہ	یک سال و شش ماہ	
۱۱- سلطان محمود	ہجده سال	
۱۲- نصیر خان	چار ماہ	
۱۳- سلطان بہادر	پانزدہ سال	
۱۴- سلطان احمد	ہجده سال	
۱۵- سلطان مظفر	دو و زوہ سال	

پانزدہ نفرد و صد و سبست و ہفت سال و پانزدہ ماہ سلطنت ماندند

ہندی ناما جہان بگزار و مال ہشت صد و دو از و ہر تاریخ کبریا جیت صد و پنجاہ و چار ہجری بمشیتیں بسرائج شیخ دولت لغزیت و ہجرات جداگانہ سلطنت شدراجہ سری تخوردیو مرزبان قنوج سلامت سنگھ پرستارے را از بدگو ہرے وقتہ اندوزی او بگوشتی فرستاد و خان مان لہا فی ساخت ز نش آسبتن بود و خاناکاسے دریا بگجرات آمد و در صحرائی کی بزاوہیل دیو نام را کہ رازا سنگان جہان بودیو گذر افتاد و دلش بدرو آمد و یہی یاد کردیو گان خود سپرد او برادریں پور بردہ بہ تیار دوسے ہمت گماشت چون کلان سال شد بچشم خبی فرومایگان تباہ اندیش دل آزاری در ہنر نہ پیش گرفت و ہنگامہ بدکاران فراہم آمد و خیر بگجرات کہ بہ قنوج میفرستد بہت آوردہ و از آنجا کہ سعادت سرشت بود جا بجا بقال بدویست بخشید و خود بہ تنہا آمد و از بد کرداری خوب کرداری اگر اندوہد پنجاہ سالکی فراموشی یافت بپن آباد کردہ اوست گویند براسی تنگخاہ ذرت گئی بکار برد و سخت نکا دو نمود و اصل نام گا و جی ائی گفت شکفت زمین دیدہ ام اگر بنام من آن شہر آباد کرد و تنہو فی کم نہ یافتند و بدقت زاسے نشان داد کہ خرگوشے با کیرہہ سگ در شہہ بود و یہی دوسے بازوہ را بی یافتہ راجہ آن سرزمین آباد کرد و ایند و اصل پور نام بہندا و اختر شناسان ہمگذاہند چون وہ ہزار و پانصد سال بدقت ماہ نہ دو سپرے شود و خرابہ گرد و از زمان فرسودگی و زنیان کہ سہ نہرا لگفتند سہ چون زبان آئی و یاد کردیو اپٹن گویند یہی نام بان فروز و گار را جو سوا گئی و دختر خویش را بہ پسر زندک از تنہا و را جہ ملی لکھا کر دہ بود و نزدیک نامان بود و رنگدشت شکم دیدہہ فرزند بہا و و نہرا جہا شافندہ ہم منزل بود و مل ہندکان امول گویند یہی بہت مولد ج نام نہاد و نہرا سست سنگم بہ فرزند سی برگرفت و یہی تار واری بہت بہت

چون بزرگ شد از ده ساله ساری خرابه بپایان به تپاه اندیشی افتاد و راهی که در سستی سلطنت بود نامزد و یک دو و در شیار علی نری گردید آن شوریه غفر
را کایه ترمی ساخت تا آنکه آن نافرمانان لشکری ولی نعمت نموده نام بزرگی بر خود نهاد و در زمان جامه چهار صد و شانزدهم جوهری بهر شصت
و چهار کبریا جیت سلطان محمود غزنوی برین و یار چیره دستی یافت لیکن در گذشتن مرزبانان از پیش خود به ویندایت یکی از زن و اوجا
سپرد و هر ساله شیکش فرموده از راه سبزه گذشت شگفت آنکه سلطان نخواست راجه دست نشان خود که سازان زن از پای بند برآورد
چون چندی برین گذشت راجه آن مقید را با تقضای بینا کی دور اندیشی از سلطان طلب نمود چون نزدیک رسید با خود پیشتر راجه شتابان بگریان و در
پوینده جانزد که یکی خود بند شد راجه نیز در وضعی زمانی لغو و شکاری جانوری چشم او در بود و دران عهد کو را بنیان را فرامده ساختندی سپاه ناسپاس
چنان بندی را بجای آورد که در گذشت و در سبزه ساخته و کلد بال بگنجی زیر چان آزاری راه جز گرفت چنانکه جیشگاه پیمان زندگی بگشت درین هنگام از صحرای
اکامی در سبزه جانشین شایسته ای برگرفت راجه بی بال از بدشتی کی نعمت خود را در او را می نیانی پایدار و بد نظرین انداخت لعل آفرینی خود شایسته از
گروه با کلد که دیدند و فرمانروائی کران سپاه سلطان عطار الدین بجوانت بر کشود و در نهایت یافته بکمن پناه برد اگر چه پیشتر ازین موالدین سام و
قطب الدین بیک نیز بدین دیار آمده بودند لیکن از زمان سلطان عطار الدین سلطنت دلی باز گردید و در زمان محمود بن فیروز شاه نظام مغرین که در امر ستی
خوان گفتندی به نیابت حکومت کردی چون نرسیدی او دشمنی که در مغول ساخته ظفر خان پور و جیه الملک نایک را ایالت داد و دشمنین
او را نیزه رخت هستی به سبب اندازه این مدت از حال فرماندهان دلی گرفته آید پور ظفر خان ناما خان نام بدگوهر و تاه شرت بود دران
هنگام که سلطان محمود در گذشت و او رنگ نشینی دلی سلطان محمود رسید روزگار سختی بر آشفته و ظفر خان بگوشت شست تا کارخان سپاه بزرگی فراهم
آورده و بلی روانه شد و نایب فرموده چو رسوم در گذشت ظفر خان از پیو له بر آمد خط و بسک بنام خود ساخت و سلطان مظفر شهنشاه آفاق شهنشاه
سلطنت جدا گانه گذشت و حکومت آن و یار بوس نایک قرار گرفت چو جیه الملک را از کش برین به آورده بودند و تانار خان احمد نام جهان گانی
بزرگ خود هست بهست و بجایه بدشت و زبان زدگی جاوید انداخت احمد با داساس نموده است با بد فرجی دستان طایفه و تانار که
میزبانت روز جشن که چنگام ساز خوب غفلت بود و دوازده غم خود را از هم گذارند پسین بکجه بر دشت بجای و پیشانی در شترافق و افس و آب پسین
بداد گرجی کار ساری بای هست افش چون داور و لذت شایسته کی بکج خمول بر دند فتح خان را بکلیانی بر دشت و سلطان محمود لقب نماد و بایه
شناسی داور گرجی نام بر آورده و شش و پنجاه راجه را حصار خود گردانید ملک شعبان خطاب حماد الملکی دشت شگرت یاور میامند و در عتقان دولت
مروشان اعتبار گزینی جهان لشکری خداوند خویش حیل اندیشیدند و دشمنین برانند همتن این فرورسیده و در اخلاص مند خا عله آورد و ندایتین
چنانکه کاران خمن ساخته سلطان ساینده انداز اگه که دنیا داران بر خویشین بلزندان کیتای جهان عقیدت را بر زن ازان بر نشاندند و در دلچ جهان لشکری
شهنشاه بیک که کار با بنجام سید عبداللهدار و غه فلجانه که سلطان راه سخن دشت پاکه امنی آن سعادت گان تپاه اندیشی بدگوهران گذشت و سلطان
بطاعت لعل لعل در آری داد و دوز با گان مایه آورده از مردم دیده شد با وینده بر غاسلند چندینی ز خاصه خیلان و غلمان با دار و عگان قیل باسه هست
افش و دوز و فلان نیز در مالش بر گهران یا و آمدند و آبرودی ناسپاسان بخیه شد و هر کی رنگی با دافرازه یافت چون روزگار بر سر آمد بهستیار می امرا
مظفر خان پورا و جانشین گردید و سلطان مظفر خطاب یافت و بیکو که بسپرد پادشاه سلیمان جابه شاه اسمیل صفوی گردید که کالی عرفان
لید میغانی فرستاد و او نیز نمایان شد و در می بجای آورد و چون در گذشت پسر و سلطان سکنه لقب نماد و مستر آراش عداد الملک و فرجام او را در
کتر و صستی از هم گذارید و نصیر خان برادر او را بر سر بر نشاند امرا در کمن بر نشاندند او را دوشاه مدو کار می خوبست و در حضرت اگر غریزی سپاه
بیادری آید بندر نهیب با توابع چند که رنگه میکش شود چون ناسپاس پو ویندیرانی نیافت درین هنگام بهادر و سلطان مظفر خورشید بران
از دلی کان دیار رخت امرا بدو گردید و در زمان پدرا از رشک برادر نیارست بود و پیش سلطان برابیم بودی بلی محبت در گرفت و امرا می بخور

بهری ملایم شد گانش آن طرف دشت درین هنگام هوا خرابان از کجوات عراضی فرستاده نیا نش گری کرد و در آنجا بیست و گاهی بگناه
شد و کامیاب آمد بدو دوش چارچین دولت را شاداب گردانید و با همایون پادشاه بنا بر بعضی جهات آفریده بر خاست گشت تا بندها گاهی بیست
و چون هستی او بدینستی انجامید میران محمود زبان خاندیس که خواهرزاده سلطان و در زندگی او را جانشین کرده بود و در میانم خطبه خواندند
اما در زمانی که جوات نارسیده و درگاه را بر سر آمد محمود و نیزه سلطان مظفر که در میانم بند بود بر جای جدیشت به آن نام بدو گریه بر جای چندین روز کان
او را از هم گذرانید و به طلب سلطانی دروازده امیر را نامزد زندگی در پیچیده اعتماد خان از پیش بینی زشت با مادران بچکانان افزا هم آورده بر یکبار
برآمد و آن شایان نیستی را از هم گذرانید و رضی الملک نام از نژاد سلطان احمد ستین را سلطان احمد ظفر که کار نامزدی را پیش خود
بگرفت چون سلطان کلان سال شد اعتماد خان را اندرید و در سر آمد و بخاندی از و مسلمانان خود برده بگرایستی ساخت و دیگر و هائی را شناسا و دست گرفت
سگند با خود که بر سلطان احمد حسن است بدین شهر گرد نام نمر که بر نژاد سلطان مظفر غلط بود و دستار حکمرانی گردانید تا آنکه تصرف او بر پادشاه در آمد و بطلست بی انگشت

صوبه آمیس

از دوم اقلیم در از موضع بمکه مضافات انبیا بیکار جسیلیر صد و شصت و هشت کرده بهنا از نهایت سرکارا اجرتا با سوره حدود
پنجاه خاور و وید اکبر ابادشالی قصبات دهللی جنوبی که جوات با خسر سو ویا پورامتان بوم رگیستان آب دور بر آید و سو ویا نیشک کار بریش
ابر زستان نزدیک با عدال تایشان بسیار گرم و بهج کم شود و جاری لمره و موطنه فواد ان هفتیم با هشتیم بخش غلبه یوان گذران و نقد هم
در نسبت هرگاه آسالم بر بند و که جزئی و جاهای دشوار گذار در دگرگی سرکارا جیتور را نادر از جسیل کرده و سه پستاس تله بس نامر جیتور حاکم
نشین که نخله لامل در موضع چادر از مضافات کونده کان جسد و در جیتور پور و جز آن از توابع لامل معدن مس فراوان سود و دود و دار
بومی را از پیش سر اول آفتقدی و از ویر باران اگویند از قوم حکمت خوشنشین را از نژاد و شیر و ان عادل بر شازنده بزرگ نیاک ایشان از نیکو
روزگار به رعایت برابر او فتاده بهر زبانی بر مال و شناس گشت پیش ازین ششصد سال بر نادر با غنیم گرفته و بسیار سفر و شند با نادر و سالی
را با پیش ازین آتشگاه گرفته و بر جسد یکجیل پناه برود چون کلان سال شد که او را جانی و نوجوانی پیش بر ساخت چندا که بخواه از دی نلم با آورد
و از نژاد و کان را جواد دولت گشت چون احمد و ابسین نمود چهار برادر زاده او در جانشینی با یکدیگر گفتگو کردند آخر همه ارای برین شد که با ناکان تها
باشد و از غنیمت او نگذرند و بر نژاد و دوزی یک از چهار تن اخوان از انگشت برآمد بریشانی با ناکان ازین ششقره کشید و دیگران نیز او را بکلی بر گرفته
و خود را بهت استقلال برابر داشت و تا او در دوزی دارد هر کارا را سازند و ششقره از خون آد بر می کشند و آن ناسپاس هم چهار برادرش غایبی
فرستاد و در حواله و دوزی برنج نام باضت وری را جان و زانند ششقره تیر که نگذاخته اند او را در صفای خیمه ریافته آگاه ساخت با نادر خراساری روے
بخیرت گری در ده گاه یکبار پستاسی نمودی و دوزی را نوید انگلی داد و شگفت دهان بگزارند چون در موضع سیسودا بنگاه ساختند بدان جبهه
آفتقد و چون در آغاز کار بر جیتی به تیار اریانان بدو ششقره یعنی ازین گروه دانند و چون در تن سین را در کار سپری شد از سین خوشنود را و برادر
بر نشاند و در آنجا خطاب دادند و او هم ششقره انا می است که حاصل کرد پادشاه بود در استان سرلین باستانی چنان بگزارند که سلطان حلال الدین
خطبه فرمانروای دهللی شنید که اول رتن سین مرزبان سیوار پیشی دارد و بخواتش او داد و مداسر از نژاد سلطان باشا و لشکر کشید رتن سین
در چتر و ز نشین آمد سلطان زمانی در از رنج برود و سود مند تیا مدجلیا ندوزی سه در آشتی و دوزی برز و در پذیرفته بنگر هائی تمام سلطان
با خصوصان فراز قلعه برآمد و آئین یکجیتی گرم شد با بودیدیه راجه را بر گرفته روانه شد که بنده صدک نامور همراه برده بود و در صد نامور لیسان
خدیگه را تا فراموش شدن مردم راجه را بارود آورد و در غلجه از جهانیان ریاست سپی را جواد در نگلانی بنداشت و در طلب مقصود کوشش نمود
کار دیگان حقیقت منش راجه بگزارند که سلطان راجه را اینا زار و آنچه خواهرش رفته با دیگر شایسته گان خنستان می آید و بر جبهه ششقره راجه

آن حضرت پناه نیز بر ساخته گذرانید و فاشه نمودرگی بر خواندند سلطان و خوش نشد دست آنرا از دوازده دشت و بیکیلی پیش آمدگر نه مقصد
 کید آمد آیین زمان بدو سینه نشستند و هیچ درگاه سلطانی پیش گرفتند و جهان و امنه و ندرگانی بالیاری بر ستاران بدرگام می آید چون نزدیک
 میراب رسیدند به بعضی درسا پند خواہش آنست که رانی را برادرید به شکست و دولت رود از شاد و خوابی بی پروای اسیر را بدین فرخاد و صان
 افتاقا بودید از ان لباس برآمد و راجه را بر بدشته روانه شدند و اچپان مرید بقرق اسلحه آوردند و شامی شکفت می نمودند تا فرود رفتن چندمی اچ
 بعضی راه می سپرد و آخرین بار که او را بادل چو بان ایستاده جان فشان می نمودند و اول سلامت بچیتور برآمد و عالمی بنگفت نذر افتاد و سلطان
 چون فراوان محنت دید و بود کار ناساخته بهیله باز گردید پس از چند گاه باز بان اندیشد در سرگشت و ناکام برگشت و اول بنین محاصره و اول
 متنگ شده بود و جهان بجا آمد و درو که اگر درین هنگام سلطان را به بند شاه و درستی روی و در و از کشتن و در گار باقی یاد بدین می کی از دیوگان
 بهشت کرد می فتنه سلطان را و دیو از نام دمی را بر از راه گندمند و در آشوب گاه را و لرسین خواندند و اما جانشین کرد ایندیو سلطان نگرفت
 بمحاصره و قتل و در و قتل را برگرفت و در و دید و فرو شد و زمان آنکه به پیوستند و جیره لود و در ان که بهستان لمری بر و سلطان را در و چو بان حاکم جالور را
 ایالت چیتور را و چو بان بادی ملک و مانده جیره را طلب داشتند و اما د ساخت و بوسیله و اولایت معمور شدند چون در گذشت و زندان او را تا بود
 ساخته عالم استقلال برافراشت و بهجت این بوم شانزده هزار سوار و چهل هزار پیاده و لیکن بسیاری دیگر زمینگر رفتند چنانچه در وقتی ساختار
 ملک ایکه لک و پستاد و هزار سوار و هزار پیاده و فداوان +

ماژ و اژ در از حد کرده پنا شخصت کرده سرکار جیره و جو و مجبور و سر و بی ناگور یکا بر و دخل این اندرین و لوس را متحور را بنگاه چون
 مغول دین سام از کارزار و پتور او را در و خشت یکا رچی چند از جفتون در سرگرفت راجه در گزینا پی جنگ و رشید سیلاب نیستی رفت و از او و ناکامی
 افتاد و سنبه بار و زاده و دشمن آدمی بود و از نیز با بسیاری بجمدم آبا و شتافت و سر پس و سوتیک و اسو و خا و اوج لک و جرات فرایش نهادند
 در یای نزدیک سوخت و دم آسایش بر کشیدند و درین شهر کرده برین لمری بر و از دست قوم میدان را مندر دین هنگام تبارج آمدند ازین غزبت
 گزینان بیرون شده و ادم و دنگی و دادند و شکست بر خیزد افتاد و بر همان انیان را گاری کشته بگو ناگون نیالنگری بجا افتادند و گوناگونی نمی سر شده
 چون اسباب و دنیا فرا آمد و تیز و رستی نموده و ولایت یک از قوم کوئل برگرفتند و کارشان بلند می گراسه شد سوتیک جدا شده ایدر ملازمین با
 بر او و رواج به بکلا شتافت آن ملک را از کوئل بست و از ان پس تا امروز نژاد اینها دین ملک اسو و خا که در ماژ و اژ ماند رفتن رفتن کار
 فرزند ان اول بلند می گرفت چنانچه نالید که شانزدهم لمری است بسیار بزرگ شد شیخان رانز و یک بود که در آید و از او کار پس می شود این ولایت
 فراوان قلاع و داری کی اچیر و جو و مجبور و یکا نی و جیل و اکر و کوٹ و او لک و و جانوش گزیده با ژوبلی کار ساز ناگور را گند قوم با و باشد بهشت
 سرکار صد و نود و هشت و پگنه بدین صوبه بگراید زمین و دو کرد و و چار و ده لک دسی و پنجر او مندر و چان یک یک بگو هفت بسوه و چل و شست که
 و هشتاد و چهار لک و یکزار و پانصد و پنجاه و هشت و ادم از ان میان است و ده لک و شست و شش هزار و صد و سی و شش و ادم بر
 خال بوسه هشتاد و شش هزار و پانصد و سوار و سار لک و چهل و هشت هزار پیاده و اچیت +

صوبه دہلی

از سوم اقلیم و از اول پل تالو دیا که بر ساحل دریای سبل است صد شخصت و پنج کرده و پنا از سرکار ریر و اری تا کو که ادم و صوبه و یک از
 حصا و ملخصه و اصد و سست خاور و یه و دارا خلفا و اگره میان مشرق و شمال پیوسته و خیر آبا و صوبه و ده شمالی کوستان و خیر و صوبه
 اگره و خیر و غریب از گزین دریا با س این صوبه گنگ و چون آغا پیدائی این هر دو دربار کس نشان ندید و دیگر و در بار و خا و ادم
 جدا از کو که شمالی آب و هوا به اعتدال نزدیک زمین بسیار سیلاب و بر خشت جاکشت کار فضلی شو و سیه و کلان گوناگون و عمارت عالی و لک

و شخت فروغ افزا سے چشم و عیت افزا و دل و زور پیدا کی گزیدہ کالاسے ہفت اقلیم کچھ متاثر ہوئی از زمین و درین شہر با شخت اندر پت نام
 و شخت طول صد و چارودہ درجہ و سی و شخت و دقیقہ عرض بہت و شخت و درجہ و پانزدہ و دقیقہ اگرچہ برے از اقلیم دوم بکنار چنانہا شہرشی رفت
 و عرض از حال آگهی بخشد و سزاغار کوہ جنوبی از ان نشانند سلطان قطب الدین و سلطان فضل الدین در قلعہ پنجواہ سری برودہ سلطان
 غیاث الدین بلبن قلعہ دیگر اساس بناؤا و تراز زمین اندیشیدہ و عمارتے و کلشائی بر ساخت مغولین کعبہ دبر ساحل دریای چین شہر دیگر آباد
 گردانیدہ و آباد کیا کہ سری گویند امیر خسرو و قران السعدین ابن شہر و قلعہ برے شایہ و بحال مقبرہ ہمایون در انجا سلطان غلام الدین شہر دیگر
 بنیاد بناؤا و قلعہ نو بر ساخت آنرا سری گویند و قلعہ آباد آنرا قلعہ شاہ و سلطان محمد پورا و بصری فراجم آرد و بلند ایوانی براز و شخت و ہزار
 ستون از سنگ رخام بکارنت و دیگر منازل و کلشائی برودی کار آرد و سلطان فیروز شاہ محمد شہر دیگر آباد گردانیدہ و دریای
 چون بریدہ بہ نزدیکی روانہ ساخت و سہ کروہی فیروز آباد کو شکی و دیگر برافراشت جہاں تمام سہ رخ نقشب زدہ بود با رنگیان خواہ
 برگشتہ شی بطرف دریای پنج جیب و جہاں نما دو کردہ و بہ پٹی قدیم بچکر دہ ہمایون قلعہ اندر پت را تعمیر فرمود و دین پناہ نام بناؤا و شیر خان
 و پلے علانی را در میان کردہ جدا شہر سے بر آہست و سلیم شاہ پسرش در سنہ ہند و پنجادہ و سلیم گاہہ ناگزشت و آن شہر نا حال و در میان
 دریائے جمنانجاؤی قلعہ شاہ جہاں آباد قائم بہت اگرچہ برے از فرماندان در زمان دولت خود نہائی گذشتہ و در سلطنتہ گردانیدہ و ہر
 کدام شہری احداث نمودہ ادا و ملک و دیوہت شکلاہ فرمانروایان ہندوستان و ملی مشہور بود تا آنکہ سہ گزہ و چیل و ہفت چہرے
 مطابق سنہ دوازہم جلوس خود صاحب ترانہ ثانی شہاب الدین محمد شاہ جہاں بادشاہ نزدیک آبادوسی شہر شاہ شہرے آباد کردہ بہ
 شاہ جہاں آباد و موسوم گردانیدہ و از آباد شدن این مصطفیٰ جمیع شہر ہا سہ سلاطین شہین کہ اسم نامہ قلم شدہ از نام افتادہ و شاہ جہاں باد
 معروف گردیدہ قلعہ آن از سنگ سرخ تعمیر یافتہ شہر اقسام عمارات عالیشان زیبا و انواع قصور روح افزا دریای جہنا جنوب و دین
 قلعہ میر و دوشاہ نہر کہ طبع و ان خان ازین دریا زدہ سمرور بریدہ آورده و در کوہما و بازار بار و روق افزای شہر و فیض بخش شہر ساخت
 و درون و خارجہ داشت ہی رسیدہ تالاب باوجود فضا را بالباب و باغبار اسیراب می سازد بہ نسبت ہر ہونری و دران گلستان
 نیز ان اتقان چوخیلستان ہر حصار شہر شاہ از سنگ و ساروج اساس یافتہ و دوم ہر جا از دوم و زنگ شام و زنگ با بر عراق
 و عرب و عجم و سائر ولایات ہند و غیر آن دران مصرجات توطن گزیدہ بکار و پیشہ خود ہا شہر تالاب کشند باب بچکلات مارشانان ہر
 جانب و دریکہ و سراسر جام می توانست شد اگرچہ در ہر کوہ و بازار ساجد و سجاد و خوافی و حداس بسیار بود ادا و در سلطنت شہر جہاں بادشاہی
 در سنہ ہزار و شصت چہرے مطابق سال بہت و چارم شاہ جہاں از سنگ سرخ و کندی ہی آن از سنگ سفید و سیاہ بہ استحکام تمام
 اساس یافتہ و در کمال رفعت و وسعت و کمالی و قدرت بہت شایہ بہ ازین ہی کہتر توان یافت نظم و بخش فیض و دیگر متیان یافت
 ز حوض آب کوہ شہر متیان یافت و رفعت آسان کیا پیادہ و مد و خورشید زیر سایہ او بہ درم نش قبل اہل یقین بہت و نظیر
 سبب اقصیٰ جہین بہت و القصہ شہر بہت و در کمال وسعت و وسعت و ہر سیرت و مرکز سلطنت اطراف آن قنارہ و مولات سلاطین
 پیشین در دریشان حقیقت آئین بسیار بہت آتش و تیر و مقبرہ نصیر الدین محمد ہمایون بادشاہت کہ در گلیو کہری کعبہ دبر ساحل دریائے
 جہنا واقع شدہ و مقابر اہل و از را و علما و فضلا کہ ہر یک و در زمان خویش شہرت داشت آنقدر بہت کہ شمار در نہاید از جمہل مزارات دریشان
 کہ مشہور بولایت و معروف بہت قرب آگهی اندیش شہت کہ در ہر شاہ جہاں آباد و خواجگاہ خواجہ قطب الدین بختیا کاکی بن خواجہ کمال الدین احمد
 او شہ بہت اگرچہ این شہر با حال با نیاں باز نہاید و جہن اندرز بار خرواند لیکن امر و پیشین و ملی بیشتر خراب و گورستان فراوان آباد
 خواجہ قطب الدین او شہ شیخ نظام الدین مرحوم باولیا و شیخ نصیر الدین محمود جامع و ملی و ملک بابریان و شیخ صلاح ملک بکیر اوریا

یا زوهم در گریستن زنان هر دو سو سے و نفرین کا ندباری مادر جو جن کشن را +
 و عاثر و اجم در حال جد نشتر پس ازین روز سے و خواہش ترک اسباب نمودن و باندرزگونی بحکم و بیاس کشن و آشی شدن بنمن
 ای دلپذیر بحکم در خیاباشن آگهی افروز و کتاب سلطنت صوره و معنوی رنگدار +
 سین و اجم در صبر کردن بحکم بخاطر میرسد که و عاثر و اجم و سیز و اجم را یک پرب بالیتی کرد و هر دو نفرین نصایح بحکم است و پر بنم مادر و یک
 در حال میل دیگر و بیان فرو شدن جرجو و جن +

چهار و اجم در یک اسومید +
 پانز و اجم در هر استی و هر تر است و کند بار سے و دکنشام و جد نشتر و رفتن پانزدان و بین آن پرب +
 شانز و اجم در سبب در بیان پریشانی احوال جادوان و کشن و درون آنجا حال بد +
 هفت و اجم در سبب در بیان احوال ساجد نشتر یا پادوان و پیون ملک بروم رفتن ایشا کو صرا +
 بیست و اجم در سبب در گذشتن ارشاد و ان در که هانچل و رفتن جد نشتر بدین در عالم بالا +
 خاتمہ سببی در گذارش حال جادوان +

درین نامہ اگر چه افراد و دیوانہ افسانہ اند و بیاس خالی داستان لیکن بسیار سے عثمان دل آویزنگی و افراد و آدمون را گزین نیست +
 بهشت سرکار و ولایت و سی و دو پکنہ و دیگر اید زمین پیرو و دو و کور و بهشتا و دوش لک و چهل و شش هزار و بهشتا و شانز و دو و چهل و شش
 بسوہ جمع شصت کرد و دوشانز و لک و پانز و دوش هزار و پانصد و پنجاه و پنج و امانان میان سکر و روسی لک و بهشتا و پنجاه و
 هفت صد و سی و دو و امان پور و غال یوس سے و یک و ارب و چار صد و نو و سار و لک و چهل و دو هزار و صد و دہ پیا و +

جدول

تمام	سال و ماه
۱- انگلیال	تیمجدہ سال
۲- باس دیو	نوزدہ سال و یک ماہ
۳- یکن گنگہ	بست و یک سال و سہ ماہ
۴- پرتی مل	نوزدہ سال و شش ماہ
۵- بی دیو	تیمجدہ سال و یک ماہ
۶- فز پال گنگہ	چہار و سہ سال و چہار ماہ
۷- اورہ	بست و شش سال و ہفت ماہ
۸- بھران	بست و یک سال و دو ماہ
۹- انگ پال	بست و دو سال و سہ ماہ
۱۰- سک پال	بست و یک سال و شش ماہ
۱۱- پنگ پال	بست و چہار سال

۱۳۔ جو پال	بست دہ سال و سہ ماہ
۱۴۔ سنگھن	بست دہ سال و دو ماہ
۱۵۔ جے پال	شانزدہ سال و چار ماہ
۱۶۔ گھوس پال	بست دہ سال
۱۷۔ انگ پال	بست دہ سال و پانچ ماہ
۱۸۔ تیج پال	بست دہ سال و یک ماہ
۱۹۔ بیس پال	بست دہ سال و دو ماہ
۲۰۔ سکر پال	بست دہ سال و دو ماہ
۲۱۔ پتھی ساج	بست دہ سال و سہ ماہ

بست نوجوہار صد سے کم شش سال و پانچ ماہ و کسری کا مہینہ کے نمونہ

جدول دیگر

نام	سال و ماہ
۱۔ بلدیو چھان	شش سال و یک ماہ
۲۔ امر کہ	پنج سال و دو ماہ
۳۔ کھوک پال	بست سال و یک ماہ
۴۔ سو میسر	ہفت سال و چار ماہ
۵۔ جے ہر	چار سال و چار ماہ
۶۔ ناگ دیو	سہ سال و یک ماہ
۷۔ چمورا	چل روز سال و پانچ ماہ

ہفت تن نو رو پنج سال و شش ماہ شہر ماہ کے کردند

جدول دیگر

نام	سال و ماہ
۱۔ مظلومین سالم	چار سال
۲۔ قطب الدین بیک	چار سال
۳۔ آرام شاہ	یک سال
۴۔ شمس الدین	بست و شش سال
۵۔ رکن الدین فیروز شاہ	بست سال و شش ماہ

۷- رضیه	۶- سه سال و شش ماه
۸- منوالدین بهرام شاه	۷- دو سال و یک ماه
۹- سلطان الدین محمود شاه	۸- چهار سال و یک ماه
۱۰- ناصرالدین	۹- نوزده سال
۱۱- غیاث الدین بلبن	۱۰- بیست سال و چند ماه
۱۲- منوالدین کیقباد	۱۱- سه سال و چند ماه

پانزده تن غوریان یک صد و هفتاد و سه سال و چند ماه سلطنت نمودند

جدول یکم

نام	سال و ماه
۱- جلال الدین خلجی	هفت سال و چند ماه
۲- غیاث الدین تغلق شاه	چهار سال و چند ماه
۳- شهاب الدین	سه ماه و چند روز
۴- سلطان تغلق الدین	چهارده سال و چهار ماه
۵- ناصرالدین	شش ماه
۶- محمد تغلق شاه	بیست و هشت سال
۷- فیروز شاه	سه و هشت سال و چند ماه
۸- تغلق شاه	پنج ماه و سه روز
۹- ابوبکر شاه	یک سال و شش ماه
۱۰- محمود شاه	شش سال و هفت ماه
۱۱- نصرت شاه	یک ماه و پانزده روز
۱۲- سلطان محمود باری دوم	شش سال و دو ماه
۱۳- سلطان محمود باری سوم	پنجده سال و هفت ماه

پانزده نفر خلجی یکصد و بیست و شش سال و چند ماه سلطنت کردند

جدول دوم

نام	سال و ماه
۱- دریاات علی حضرت خان	هفت سال و سه ماه
۲- مبارک شاه پوراد	سیزده سال و شانزده روز
۳- محمد شاه	دو سال
۴- غلام الدین	هفت سال

۵- ہلول لودے	۵- دہشت سال
۶- سکندر لودے	۶- بہت دہشت سال
۷- ابراہیم لودے	۷- ہفت سال
۸- یابر	۸- پنج سال
۹- ہالیون	۹- سہ سال دہشت ماہ
۱۰- شیرشاہ	۱۰- پنج سال
۱۱- اسلام شاہ	۱۱- ہشت سال
۱۲- فیروز شاہ پسر اسلام شاہ	۱۲- سہ روز
۱۳- عسلے	۱۳- شش ماہ
۱۴- ابراہیم	۱۴- پنج ماہ
۱۵- سکندر	۱۵- چار ماہ
ہالیون بادیگر	یک سال و سہ ماہ

بہار صد و بہشت و منعم بکراجیت انگ پال از قوم تو لور لور اے داوگرے برا فرخت دوہلی را آ باد کرد و بہشت صد و پیل دہشت از ان سال نزو آن بزرگ شہر میان پستی راج تو لور و بلدیو چوہان ہنگامہ آئینہ گرے پذیرفت فرما زانی بدین گویہ باز کرد و در فرمانہی راجہ چھوڑا معز الدین سام از غزنین چند بار ہندو کاہی کرد و ہندی نامہ را بدیو ہفت بار سلطان بکار کرت و شکست و دباقت و ہشتاد و بہشت چہرے زد و یک تخانہ شہر شہر بار در بندو گرفتار شد راجہ راجہ چند نامور ملازم بود و ہر یک را البانہ لغتی شگرت کاری انیان در کاہد گفت و گنجی و عادی خود نہ پذیرد و گویند رین پکار از ان ناموران کسی نبود و راجہ از طبیعت و دستی درستی دولت پسر بر دی گرامی افغاس را نہا باہست گذاریندے و بکار ملک نہ پروختی و از حال سپاہ بخر گونے چنان بزرگ از اندر راجہ بے چند راختو فرمان دے ہندوستان در قنوج داوگرے کردی و دیگر راجہ گنجی نیایش بد و نمودی و از فراخی مشرب بسیارے تورانی و ایرانی پرستار بودی سگاش جبک اجسو فرا پیش گرفت و در سہ انجام آن شہر ناگزیرا و آنت کرد راجہ بخت گری قیام نہایت ناوگ شوی و آتش افروزی بدینا باز کرد و نیز در ان انجن گزین و دختر خود را بر بہین راجہ بدیو چند راجہ پتھورانیہ سگاش رفتن دہشت ناگاہ یکی را بر زبان فت باجو و حکومت چوہان اندیشہ اجسودا سنوار نمود راجہ راجہ بخت برا فرخت باز اندر راجہ بے چند بشکرتے ردا و در کاہد بدیگان درازی کاہد بدیو کی ساعت گذارده باز آمد و در بکار کہ انجام این جشن پیکر راجہ پتھورانیہ اظلا ساختہ بدیو بانی نشاندہ راجہ ازین آگہی بر آفت با پند گزیدہ و دلاہر نا شناسائی رہ فوریدہ ناگمانی بدان ہنگامہ و بہرست آن تمثال را بر دہشت فراوان موم راجہ شکوہ و بیاد پیانی باز کردید و دختر راجہ بے چند کہ آئادہ دیگرے بود از شنیدن داستان مردانگی شہید پتھورانیہ راجہ بدین بدان ندادہ پر رنجیدہ از ہندوستان بیرون آورد و بہر ای او منزلی جدا گانہ بر ساخت پتھورانیہ آگہی بر شدہ بدیو بخوہش پیونداد و بر شست و بدین قدر گرفت چاندرا با و فرس کازو سازان بار بہت لبخون نیایش گوسے پیش بے چند و در راجہ بدیو کہیدہ مردم بآئین ملازمان ہرما باشد شوق اندیشہ کردہ آورد بدین طلسم ہوشندی و عادی مردانگی جوایے آزد و من را بر گرفت و بکار و کارے و تیز و سی ملک خود باز کرد و بدین حد سلامت ملکہ باگون لباس ہزار دہشت کیے پس آتادہ فوجا بہشت تختین گویندے راے کملت بچنگ ایستادہ کا نامہ بجا آوردہ و فرشتہ ہفت ہزار کس

در آید و چون به سیلاب قیمتی در شد سپس نرسنگه دیو و چاند و ویند پر و سازه هول و سنگی و پالسن و دیو کچھ احمد باد و برادر اولسن روزی پس از
دیگر به شکست کارها کرده نقد زندگی برادرانگی سپرد و دو آن جوانمزدان کارزار هر چه در راه فرو شدند را صاحبان چاقا باد و فروش و دو برادر و حسن
بریلی آورد و همان هنگام نادر داشت و از سخت تیرگی راجه بد آن همین بازو شسته شد و از رجه واد و اخست چون سالی برین گذشت سلطان
شباب الدین باراجه بی چند روز دستپا پیش نهاد پس لشکر با فراهم آورد و به پیکار آمد و دیواری جابر گشت کس دیواری ای گذارش چکه سترس نه
چینار از هفت دیو و دیو می در گذر اندیدند و او بحکم سلاطیند و نخی راجه را بشورش رساند و دروغ و فریبی لبان هر را قدری لشکر فراهم آورد و
کامرازش گشت چون طار آن والا بیج درین مرتبه نبودند کار سلطنت از رونق افتاده بود و بی چند که هواره ملک میکرو بر خلاف پیشین مدکاو شدن
شد و درین نادر و گاه راجه گرفتار آمد سلطان و سنگی کرده بغزین بر و چنه از حقیقت منشی و در فادار سے بغزین شتافت سلطان ملازمت
منو دو نو از ش یافت به چنه کاری راجه را در یافت و ساسازی منو ده گفت چنان بخاطر میرسد که سن نزد سلطان تیر انداختی اگر یکم اوایل تماشای
خواهد کرد و در آن زمان کار او بسیار قرار داد و بجای او سلطان را تیر و در گذر اندیدند و او را بن راجه چند هزار از هم گذر اندیدند و غایتی ملازمت این
بر گذارد و فر و شدن راجه در آید و یگانه نشان و چه جهان نیز نگ ساز خزان و در عجب است ازین گونه نادران یادار و کو به بندگی که عرت بر گویو
بکار بند و چون سلطنت چه بان سپری شد خلاصه هندوستان بدست سلطان مغز الدین غوری در آمد و ملک قطب الدین را که از فلان آباد
در موضع اکرام گذشت خوش حالی که تاراج کنان بغزین باز کرد و دید و او در همین سال دہلی و دیواری محال بر گشت و دیگر کارها بنام و چون
سلطان دگشت غیاث الدین محمود یو سلطان غیاث الدین محمود از بیرونه که بحجبت ملک قطب الدین مجرمانات با و شاه بی فرستاد و او را با
او نگار آمد و بدو بی و بخانش و و در ادگی نام بر آورد و در چکان بازی نقد زندگی در باخت مرآه آرام شاه پور و او را بدست فرمانی نشانند
برست و هر دوستان ملک آتش را که داما دو پسر خوانده ملک قطب الدین بود بر میزد آرام شاه شکست یافتد و بکنج ناکامی شتافت و سلطان غز الدین
نام بر آورد و گویند پور برست قباثل ترکستان را بزرگ بود و برادر و برادر و دکان را ناتوانی کایده ساخت و آن نواب و ادگی را بدست دار
بفر و خند و ازین گنگه گردون باز رگانی از بغزین که و سلطان مغز الدین سام در خدیاری شد و خداوند و گرم بازی پیش گرفت و گران
شیخ بر نادر و سلطان بخشم زند فرمود که این اکس بخود قطب الدین چون پس از فتح کجرات بغزین رفت دستور می گوشت گران بیل و فر و بغزین
بر گرفت و خود قطب الدین در زمان او فیض رسان صورت و منی بود چون در گذشت پور او جانشین شد و او منشی طبیعت پرستی بر شو و چون
و لہذا آسان داشت و انتظام ملک ما و او که شاه شکان گفتند باز گردید و دنیا داران رو بر تافته رفید و خضر سلطان نسل الدین العزیزانی
برگزید و سلطان نیز از او مالی عید ساخته بود بهمانا بیست و دکان پر سید و با خند که با و دو فرزند این سالش چگون باشد چنان باس کرد و
پسران به پاد بیائی گرفتار نمایان این پایه نادر و در زمان مغز الدین بهرام شاه سپاه چلیغ خانی لا پور را خراب گوایند تباہ اندیشانی که
مغز الدین مذکور را زندانی ساخت از هم گذر اندیدند و در عید سلطان علاء الدین محمود شاه لشکر منقول به بنگال آمد چنانا از تباہت سید و شد
و او سپاه فرستاد شکست و نیز در و کستان با و به لشکر از سلطان بدان صوب سخت فرمود بر ساعل یا به خبر گشتن مخالف مدعی بل با گردید
و بهر منشی زندگان خوش آمد گونا بهما سے پیش گرفت و بزرگان سرای دگشت ناصر الدین محمود را گهی می بهر و بر و و می می بود بزرگان
او نیز مثل به پنجاب آمد و از آواز که کوچ او برگشت طبقات ناصری نام او ست فراوان شایسته داشت و غیاث الدین بلبن اگر غلام و ملا و
چه بود و در عید و خطاب الف خانی سلطان گردانید و حسب را بگریه کی و رواج و او به پاسبانی خلافتی شد و بی نمود و چون ناصر الدین
نقد زندگی بهر و فرزند بی شت آن وزیر غیر ممال را بکلائی برگرفتند و بار سے و سنگینی را بر ساقه افزایش شکوه گردانید و گرامی وقت
با بنا بایست و غوث بکار گمی و قدر دانی و آدم شناسی و پر و لی چار چمن گیتی را شاداب ساخت بدگوهران نافر حاکم کنج خول شستند

و نیکوان سعادت منقش را روزی از ارشد نجاب راه پسر بزرگ خود محمد داد از بونجان شمس تدبیر رود از نزد او گئی و بهوشیاری او نجاب
 ایمنی یافت امیر خسرو امیر حسن را او بود که بی ساز پیکار از ملازمت بدرستی رفت لشکر قبول در سید و میان دیبا پور و لاهور و دیوبند
 انقدر زندگی سپید امیر خسرو به خدا قنات و بلطاعت کمال را بی یافت و بغیر از خان پسر خود و در اینجا تعداد بود چون گذشت پسر بزرگ ساز
 بسکه داد که خسرو بن خان شهید را که ولی عهد ساخته بود به ملتان فرستادند پس به یاری خان ناصر الدین قیقا خطاب دادند و سلطنت دینی
 بدو قرار گرفت پدر او از بنگال ناصر الدین لقب کرده به بی روان شد و ازین طرف قیقا و لشکر کشید و هر دو گروه بر ساحل سرچونیک بقعه اوده
 قرار هم آمدند و از کوشش بدو آتشان تپاه شریف ملاقات کرده به بنگال رفت و سلطنت دینی پسر قرار گرفت عجب کلمه خود در تالش بین ملاقات
 قمران السعیدین را برشته نغمه در کشیده کار آن ناسپاس بدو از از باره کشتی بجان کاهی قتاد بر خیزد و لشکر الدین خطاب اوده کاره
 گزینی شستند و آن را فراموش ناکام چون سرزدند و شمس الدین را کشتن ناکامی بر نشاندند و با اتفاق کار بدیگان سلطنت کردند و خلق سید جلالت الدین
 که عارض ملک بعد از درگاه نشین آمد و از سازه بوسه نیکی بدو گویان شناخت ملک علا الدین برادر زاده و پدرش کرده اواز کرده بدین
 رفت و فرادان مال انداخت و دران بدستی سر کشته پیش گرفت سلطان بدستان مرانی اتفاق پیشگان بکوه شتافت آن ناچار جام اودا
 از هم گذارند و خود را سلطان علا الدین لقب بر نهاد و از شکر خفته تقدیر با چنین تپاه کاری سلطنت بزرگ یافت آیتن با سه شگرت
 بر نهاد و چندی را بمنزل آویند با سه بزرگ کرده فیروز شد اما امیر خسرو غم خود را بنام ادا ساخته و دیول را می را بنام پسر او خزان افراسیاب
 بخت آتش کار آگهی بگذارد شت شیشه خود را بر سر افی شد و مدار و حاکمات بر و نما بجن سازد آن بدو که خضر خان شادی خان بدو که با بون
 او زندانی شدند و چون دگر گذشت بهی اوفد و پسر او را سلطان شهاب الدین نام نهاد مندر نشین گویا بدو اوسل در خیم برادران کشید
 و باین دوسه حمایت مبارک خان را بی یافت روزی چند گذشت بود که آن تپاه نهاد و اربابان خانه بدستی فرستادند و مبارک خان که در بند
 بود بود زارت بر شست پس برادر خود خود را از غم غزل کشیده زندانی ساخت و خود را سلطان قطب الدین نهاد و دگر بکوت و دکن برگشت و از
 ناشناسی طبیعت دوستی حسن نام کهنم ذاتی را بکهن صد برگزید و خطاب فرود خانی در هر خضر خاندانشان بدو که هر یو بتپاه ملکه
 او را بر بعضی رسانید حتی گزادی از بدستان ناتوان بینی با زشتا خشت تا آنکه کمین یافت بجان شکری ولی نصرت خود چو دوستی نمود ناصر الدین
 لقب نهاد به جاسه او نشست و از او سلطان علا الدین بر انداخت ولی اترس از انداز که در این غازی ملک که از بزرگ مرانی
 بود نقش هستی او را بدست و او را درسی بزرگان وقت سر بر آراشد و سلطان غیاث الدین خلق شایسته و دامت بنگال را نظام اوده بدینی
 س آید محمد خان پور او در سر کوهی و بی در سر روزگونی بر ساخت و بخواهش سلطان را به ان سمرزل بر دوشق خان زد و از دگر کارش
 پس می شد اگر چه ضیاء بنیر و دیگانه ای اوسه کوشد لیکن منبر سله به ان شتایی ساقین و بجان خود پیش عزیز می همان بدین با بدو که هر ی
 و بدو چون سلطان محمد دگر گذشت فیروز بن رجب عمر اوده او حکم وصیت او رنگ نشین شد و شایسته و کار آگهی پیش گرفت و بیکو نمایا و گار
 گذشت از دگر شستن او کار بر بند بخت به شست چند سلفق شاه بنیر او را جان نشین ساختند و دگر کفر فتنی از دست ناسپاس خوب
 و اسپین نمود و بکبر بیکو دیگ او را بگر فتنه در نوبت سلطان محمود مدار عالم بر ملو خان بود خطاب بقال خان دشت و از خوابیدگی
 خود و غم و گدگ بخت شایسته نظامی منتراست و او شورش دورنگی بر خاست بر بنیر که سلطان فیروز خطاب نصرت شاهی
 داد و فتنه از خود دگر چو اوره نزد و سله آویند و بیکار بود تا آنکه سال هشت صد و یکم امیر تیمور صاحب قران نزل فرمود سلطان محمود
 بکوت رفت و دگر کرام بکنج و در شرجن صاحب قران باز کرد و خضر خان را که درین آمدن امیر تیمور دیده بود در ملتان و دیبا پور
 گذشت تا دوا و سله ویرانی دشت اهرت شاه که میان دو آب خندیده بود و بی آراشد پس اقبال خان آمده و بی بدو گرفت

نوراجال

دو گنجینه بیست شتافت و پس ازین سلطان محمود از گجرات آمد و اقبال خان بخدمت گذاری، ناخدا در آ و در سلطان بستی بسنده آمده بمایش
سلطان ابراهیم شهنشاه شتافت و او را توپش مرومی ویا در سه نشد بنا چار از ان جابر آمد و اقبال خان به پیکار او برخاست و کار سه
بر ساخت و در جنگ خضر خان گرفتار آمد و یاسا رسید سلطان محمود آمده دلی برگرفت و چندگاه در آ ویزه مردم بمیری برد تا آنکه از بیاری
در گذشت و سلطنت فلیان بدو انجام پذیرفت روز سه چند مردم بدو تحان خاصه شیل کردید و آخو خضر خان از لشان آمده دلی برگرفت
این خضر خان پسر ملک سلیمانست و ملک سلیمان را ملک مردان دولت که از امرای سلطان فیروزهست به پیروی گرفته بودند از ان باخراز
فلسفه گلی مارت یافت و از سیاست گذاری سلطنت رسید و خود را ریات اعلی نامیدی خطبه ابراهیم صاحبقرانی ازین میشت و از ان پس
بنام میر شاه رخ و آخو داعی او نیز میگرد و حکم وصیت مبارک شاه پورا و جانشین شد و چنانکه سلطان ابراهیم شرقی دوشنگ باهم آفریه
نمشتند فریمت کاپی و آن حدود نمود و نزدیک دلی چندی ناسپاسان کمین جوسه از هم گذارایندد مشاهده را که بقولی بود و چون خضر خاست
و بر آیت پسر مبارک شاه بکلانے برگرفت سلطان علاء الدین از رشد نصیر داشت و جانشینک در رشد سلطان بملول بودی علم بزرگی
برافراشت او را در زاده سلطانی بودی است از درگاه شاهی بخرام پور و پرا پراغ پسر در زمان سلطان محمود از معدود ملوک بملتان آمد
و تجارت روزگار یک یک بگذرانید سلطانی لازم خضر خان شد و خطاب اسلام خان یافت و سه روز در و جیل و او دین ملول پور روزانه
او در سبزه بنا کامی رسید و اعتبار یافت و بغیر زنده برگرفت مولودا و ملتان است و در راهی که امید از ان بود و تیر خا و شکست مادرش
را در زگار پسر آمد شکم دریده بر آ و در دزدان به پیردش برخاست اگر چه دلی نعمت را که این گوشه نشینی دشت بکمال گذشت لیکن بی آرمی
جانبه بزرگان گرفت و روزگار سخت بنشینگی گذارایندد آگهی و قدر وافی بکار است و در شتاسالی به پیامری در گذشت ازین بختی
خدا شناس را بدو نظر افتاد و حقیر خواست با او بود آن رکشن ضعیف زبان آ و رکیت که سلطنت دلی را باین بیخ خود و هر امان بخر زوزند
و انسوس برگرفتند و او بگشاده میثانی بی بی بیخ را بدو داده نیایش کر سه نمود و کامیاب آمد او را با شرف قیام آ و برفت ماجرا گذشت
چند آنکه جویندر بشت آمد و سلطنت شرف قیام پرسی شد و چو خود بار یک را بچو بگزیند و بلی باز گردید و در ان بنگام که از پوش گوا بلید
به دلی میرفت نزدیک تعذیه سکیت به بیاری در گذشت پورا و نظام خان بیاور سه امر از ناخری یافت و سلطان سکند خطاب تقد ر دلی
و کاتگمی پیش گرفت شهر اگر راه را در اختلاف گردانید در نصد و یازدهم در شهر اگر زلزله عظیم افتاد بنا اسی عالی و لوشن بکس بختی
و سیرت آهست بود و داد و دیش خرسند سه داشت چون چنان زندگی بچ شد پورا و سلطان ابراهیم برفت دلی بر آمد و تا جویندر بچو بزار
گردید و پسر دیگر جلای خان را سلطنت جویندر داد و دند و نخته با یکدیگر در افتادند چندان که جلال خان آ و دره شد و بشارت گوا بلید بچو بزار
تا سازگار سه با لوه شتافت و آنجا هم یک بر نیامد بچو بزار سه رفت بچو بزار دنگاه گرفته بدگاه آ و در دنگاه کاش پی سه
شد و در زمان او بیا سه از امر برگشتند چنانچه دریا خان لو حانی حاکم بهار و پورا و در خان خطبه و سک بنام خود باخت و لوت خان
لوه سه بکابل رفته چاه به ببار و شاه بر و در بچو بزار سه هندوستان نمود و کار با و نچاه شد

صوبه لاهور

از سوم اقلیم در از آب شلیج تا دیا سه سند و صد و شتاد کرده چنان از بختی تا چو کمنده از مضایات سنگیره شتاد و شش خلور
روی سه سبز شمال کشیمه چوب بیکانیر با جبر از غرسو همان شش دریا بس گزین چه از شتاه که بر آمده شلیج مر حیدر آن که ملو و در بر
با چو واره و لودو هیان بر کناره این و درین محل شاه راه و چند گروه پیشه ازین جافته به بیام پیوند و شین نام میاسا سکر خانان اید و
مانند و یک که ملو و سلطان پور نزدیک این حیا با از اسی بنام آن اید و سه از بچو رال بر چو شد و رال ملک لاهور با ملل بچو بزار سه

تا جیلید و دشت دیگر مد طول تاج و مکران شش صد و شصت کرده مازور و پیوسته بکرا سره بند شالی مشور و بیا جنوبی بصورت جیلید ستر
سویج و مکران لیکن بنابر کاترسانی هر دو را جدا گانه می نویسنند گزین آبها همان ششش در یاسی چنین بخت نزدیکه شور بنحیاب پیوند و بخت و
هفت کرده گذشت نزد غفر پیر بر ادسی رسد و هر سبک رود بار شود و شصت کرده می نزدیک نزاد اوج بسند و دشت و در و دره که می نزدیک
فیروز پور به بیا و متیل و آیین در و از آن پس نامها برگرد و هر بار س و بعد پور به نزدیک لطان بدان چهار گانه آیینش یا بند هر دو را یک بسند
در آید سنده نام گیر و در خط معران که شالی ادو و البان صوبه لاهور و بیشتر چیز بدان اند لیکن در لطان بارش کشف و در کابلیا را از آن
شهر س هندوستان است طول صد و هفت درجه و سی و پنج و دقیقه عرض است و نه درجه و پنجاه و دو دقیقه حقیقی طول و طبعی و صحرای حسن
افزوده شش هزار الدین و کربا و بلیا ری از اولیا را خوا نگاه و بجز گزین در ولایت و آنرا و حسن ناما سنده دره نویسنند و هر شش و یا
کلتاسه گزیده از ده اذکر و دو حصه از جانب جنوب قلعه و یک بخش از شمالی در آن شود و میوه گزین میان سیوه و بجز بزرگ شوقی است
سه ماه تابستان محرم و در و در و یاسی سنده در هر خلد سال از جنوب بشمال گرداید و آدومی در آن نیز از بیهشتا بنابر این روغانه افزوده
و حسن سازند سه سر کار و دشت برگشته بدو گرداید همه صغلی زمین پیچوده سه و دو لک و مقلد و سه هزار نهصد و سه و دو بیستم
و چهار بسوه جمع یازده و کور و چارده لک و سه هزار شش صد و نو و ده از آن میان سه لک و پنجاه و نه هزار نهصد و شش و شصت است و مینو غل
بوسه پیچوده هزار و هفت صد و دشت و در پنج سوار یک لک شصت و پنجاه و شش صد و پنجاه و یا ده و

صوبہ بھارت سلطان محمد الدین سام درآید بیست و ہجرتی باج گزار دی در سال ہشت صد و چهل و ہفت کہ سلطنت بسلطان علاء الدین رسید و کار زمان روانی از رونق افتادہ یکے از زمستی آرزوے سری و سر گرفت یعنی بدگوہران شہر افراشیخ یوسف تشریشی را کہ مجاہد رشیخ بھار الدین ذکر کیا و بدو سرے گرفتند سپس رقم عزل بر ناصیہ حال اکشیہ آمد و بخت کاچو خود را بدلی پیش سلطان بخلول رسانید و وزیر باکی از انکا بانگر و بدو سلطان محمود شاہ لقب بنا و گویند این بوسے سخت و دشمن بود و او بدین پیوندگاہ تنہا بدین آمد تا آنکہ شبی بہ بخت کارے چنین شنبہ بازے نمود و در ہنگام سلطان قطب الدین سلطان محمود علی زالو بدو بہ خیمہ ہستان آمد و کا نڈاختہ بازگرا بدو بہتے گویند سختین نگاہ کہ سرورے یافت قطب الدین بود و در زمان سلطان حسین سلطان بخلول باریک شاہ را با جمعی بیاورے شیخ یوسف فرستاد و بے بہو بازگردید چون دست فرسودہ کن سالکی گشت پور بزرگ خود را کہ فیروز خان نام داشت سلطان فیروز شاہ لقب نہادہ جانشین گردانید و خود بر کنارہ شہست وزیر او تھا و الملک بکین بلبل از اہل ہواد سلطان حسین باریک و بریند و با بختیست و محمود خان بن سلطان فیروز خان را ولی عہد گردانید و چون سلطان حسین سے و چار سال حکومت کردہ در گذشت سلطان گلانی یافت و در زمان او چند بار لشکر مغل کہ خوشتر برانگشت و ناکام بازگردید بدگوہران نافرمان از اتوان مینی سیان جام با نیکد از دیر باز پایہ وزارت و شہت و سلطان غبار دلی آگفتند و از راہ پایے دور دست آیین بختہ کاران غنما سی غلط انداز بر ماعتند و کار با ویزہ کشید و مستور جدائی گزیدہ از ملتان بشہر ریاریفت و خطبہ سلطان سکندر لودے بر خواند و چون در گذشت پور خرو سال در سلطان حسین خطاب دادہ و بخت نشانند و میر شاہ حسین از شہنشاہ آمدہ ملتان برگرفت و بہ لشکر خان سپرد و میرزا کارمان از دور تصیف خوشتر آرد و پیش شیر خان سلیم خان و سکندر بایہ پایہ چہرہ کستی یافتند و چون بغزوہ داوگوسہ ہا یون پادشاہ ہندوستان نو انگین شد مینی افزود انان زمان باج گزارے آن سلاطین بابریہ مرجوع بود تا آنکہ نادر شاہ از ہندوستان برآورد و جمیع ملک ایران کہ دیند و یوزان ابدالی بہت لظاہل بدو باز و بخت اکنون گا ہی در دست کمان و گا ہی لکدوب انواج تیمور شاہ پادشاہ ابدالی بہت دار الملک و کابل

سرکار شہنشاہ

از دیر باز صوبہ علیحدہ بہت دراز از محلک کالج و کرمان و بہت و پنجاہ و بہت کردہ و بینا از تقبہ دین تابند را بہتہ صد و یکار تقبہ چاند و توابع بہکرا تا بیکایر شہت خاور و سوگوات شمال بھکر و بسوے جنوب شہر یا باختر و کرمان اناتلیم دوم طولی صد و در درجہ و سے و دقیقہ عرض بہت و چہار درجہ و دہ دقیقہ تخت بر زمین آباد پایہ تخت و بزرگ شہری بوقلمون ہزار و چہار صد و شصت و شصت و سیان ہر رویک طباب و امر و از از برج و بارہ او فراوان نشانیں دیر و ہزار و شصت و دہل آنگویند شہساکہ کوہ چندن شہہ ہا بختیست و کاشیہ بہت و دیگرے از دیای شہر تا تقبہ کوہ ہار دین سارام گونا گونا مند بسوستان انجا آمد باخار الکمی خوانند از بسج رنگ باخلو بہت و ولایت از اکلمانی گویند بہت نہرا خانہ از انجا بھل نہرا سوار گردیدہ و شتر از انجا بر خیزد و دیگر از سہوان تانسوی کھڑ نام نو و کوہ خمر و سہرا بنگاہ صد صد سوار و بہت نہرا پیادہ و در بایان این گروہے دیگر از بلوچ اند بظہرے زبان نند و رگ نہرا کس گرین بہ سوار از خیار آید و دیگر کوہی بہت یک سوار و پیوستہ کچ و کرمان مردم کلماتے آرا گاہہ گویند چہا نہرا بلوچ را بنگاہ و ستایش کوہی بہت تا بستان بلبرستان معتدل گونا گونا میوہ دہر خاصہ اند کہ بس خوب باشند و در صحرا ہی خود خیزد خود و بہر سوار گل فراوان شود شتر بسیار و خوب برآید ہر گزشتی و بسیار گوندہ شود و از خود بزرگ چہل نہرا شکار گوندہ جز کوہی کوہ چہل نہرا چہل نہرا مان این لایت غلگش بہت سوم حلقہ کفاز بیکر نہ و کان کفہ از ہنر و شالی بسیار گزین پدید آید و در شہر کمان گندہ و دراز کوتاہ نہرا و در شکار سوار نہرا بہر نہرا و ہای بہت فاق سازند کہ شہر آسودہ بہ دنیا در دیگر شہر باوہ سوہر بگرند و از و رغن برکت شہہ بکار گشتی آید ہا ہی کہ بلوہ گویند بہ نیکو فی

دخوش فرنگ که همتا از درو یاسه شوبه سبند آید جزوات گزیده شود تا چهار ماه پیاپی نزد یک آن شهر بزرگ گولابست و دو روز در راه از آنرا
 منجمد گویند بر فراز آب زمینها ساخته برسته مایه گیری آن زندگی بسر بر بند از شکست سوانح حال جگر خوار است از آدمیت بنظر دانشمندان جگر
 سباید بر سر غنچه چنین گویند گاه گاه او را حالتی رود بر هر کس که نظر اندازد و جودش و در آن هنگام نامت رانار وانه بهیضه از آدمی بریاید
 و سطح درون ساقی پاسته عکاسی دارد درین ایام جگر بلوده مد پیش باشد و چون از چاره نو میسر شود بر بالای آتش اندازد و طبق دارے
 پسین شود تا هم بهیجان بخش کرده بخورند و پیاپی زندگانی آن بخود میریزد و در هر کراخواهد که از خود سازد پاره ازین بخورش دهد و آفتابی بخورند
 چون گزینتا را بد ساقی پاسته او شکافته آن انار دانه آسایر آورد و بخور آنت رسیده در بند پی پذیرد و بشیر زمان باشد در کنت زمانه
 از درو در صفا خیر آورد و اگر شکما بست بر یا اندازد فرو نشود و چون خواهد که ازین روشها بر آرد بر هر دو شقیق و بند هاست او در غ
 غنچه چشم نمک انباشته در خانه زیر زمین چهل روز آویخته دارند و طعام بے نمک بخورش دهند در سینه اسون بخورند و درین هنگام طم
 و میوه نامند بدل هندی و هاسته فنی و جیم فارسی و فتح را و هاسته مکتوب اگر چه آن نیز نماند لیکن شناسای جگر خوار باشد و بدیه و رے او
 آن جان گز اگر تار آید و بخورند آن اسون را بخورند و جیمه رستی بخش از و شکفت دستا نما گزایش کنند و شکفت آو رود
 پیشتر این ملک چهارم سرکار از صوبه ملتان بود از حدود ملتان و اوج تا سطح شمال رود که هاسته بلند خارا و اندر آن الوس بلوچ
 گروها گروه جانب جنوب از اوج تا گجرات که هاسته ریگ از اقسام بختی و جز آن گوناگون از مکر تا نصیر پور و امر کوٹ مردم سوده
 و جارج و دیگران را اینجا فتح سرکار و پنجاه و سه یگانه بدو گراید جمع شش کور و شخصت و یک لک و پنجاه و دو هزار سه صد و نود و چهار

جدول فرمان روایان

نام	سال
۱- سی بخش فرس و کان پنی	پانصد سال
۱- لوش سومره	
۲- جام آزار	سی سال بخش ماه
۳- جام حرام	چهار سال
۴- جام ماهنه	پانزده سال
۵- جام سماجی	سی و نه سال و چند ماه
۶- جام صلاح الدین	پانزده سال و چند ماه
۷- جام نظام الدین	دو سال و کسرے
۸- جام علی شیر ساجی	شش سال و چند ماه
۹- جام کران بن کاجی	یک روز و دو پاسب
۱۰- فتح خان اسکندر	یازده سال و چند ماه
۱۱- تغلق برادر فتح خان	هجده سال
۱۲- مبارک پوره دار	سه روز

۱۳- سکندر فتح خان	یک سال و شش ماہ
۱۴- سخی عرف راجہ	شش سال و چند ماہ
۱۵- جام نظام الدین	شش سال و چند ماہ
۱۶- جام فیروز	دوازده سال
پور نظام الدین	
۱۷- جام صلاح الدین	غیر معلوم
۱۸- باز جام فیروز	غیر معلوم

در پاستان راجہ بود سہیس نام باسی تخت او ادو یور خاور رویہ تا کشمیر داشت و با تہرستان مکران جنوب تا بندر یاسہ شور و شمال تا کوہ
 از فارس لشکرے بیوزا و سہ آمد او را و در ان کوہیزہ روزگار سپہرے شد و ان کوہ لختے آن ولایت را یعنی ساختہ بازگویدند و پور
 راجہ شایہی جانشین شد و بر بخشی خروبا و سہ وزیر آگاہ ولی رام نام دو گرسہ را دانی یافت و روزگار گرفت بر بنی پنج نام
 از ہرستان بدان وزیر پیوست و بچرب زبانی و حرف سرائی خود را بگمان از ریش فروخت بکتر زبانی دال باگی یافت چون وزیر پیمان
 ہستے پر شد بجای او برگزیدند و از بدگوہرے و تباہ سرشتی بازن راجہ پیوند دوستی بست ہر چند او لیاہی دولت رسانیدند با و کرد و
 ہنگام بیمارے راجہ آن سہ آرم تباہ سرشت با تفاق آن ناپار سازین لشکر را بگوان کش یک یک طلبند تہرستان
 بر نشان و دشمنان ہر یک را بد و از بد عہدہ با بجان گردانی بر گماشت چون چنان خانہ بستہ فرو شدند در راجہ نیز رخت ہستی بر بست ہر سہ
 بر خاست ز ہر ہنگام بد و از بد و اسنے را ہرنی برگرفت و ز بان زدگی جاوید انداخت لیکن در آباد سہ ملک وافر دینی آن گوش
 نمود و بر کچ و مکران و کران چہرہ دوستی یافت و در زمان عمر خطاب مغیرہ ابو العاص از راہ بحرین بدلی آمد و سپاہ آغا جنگ البستان و مغیرہ
 در ان نادر و گاہ فرو شد و در خلافت عثمان آگاہ خودے را بر پیہ و ہش احوال ہند فرستادند و در سرانجام لشکر شد فرستادہ چنان آگاہی
 رسانید اگر لشکر بسیار و دواز دہ کم رسد کاری نسا زد و فر او ان عذر با برگرد و حضرت امیر المؤمنین علی علیہ الصلوٰۃ والسلام لشکر
 فرستاد و ستر سرجیل را برگرفت بعد از آگاہی یافتن بر شہادت آن حضرت لشکر باز گردیدہ بگوان شافقت و معاویہ دوبار لشکر بسند
 فرستاد و ہر دو بار بیشترے و آویزش فرو شد و پنج چیل سال کا مرانے نمودہ خواب و اسبین کرد پسین ہر سہ خروچ بر سند بزرگی
 نشست و در زمان ولید بن عبد الملک چون حجاج امارت عراق یافت از جانب خود و محمد قاسم را کہ امین عم وہم و اما و ابو و بسندہ
 فرستاد و چند بار بدہ کوہ شماسے سنگ نمود آخر در پنجشنبہ ماہ رمضان نو دود و ہجرے در نادر و گاہ نقد زندگی بسپرو ملک شد و گرفت
 آن کوہ در آمد و دختر اسندہاہر را گردیدند افتادہ بود با دیگر لغایس نزد خلیفہ فرستاد آن حیلہ اندوزان پس فونہی خلیفہ نمودند
 کہ محمد قاسم دست تصرف بر کشادہ ہست خلیفہ از نو دیکے بر پیہ نمودہ پنج شہر فخران فرستاد کہ دست خام کرہ بد و گاہ فرستند بنگاہی کہ
 میخواست بر سر اسای ہر چند اولی تنوچ دست بروے نمایند شور خلیفہ رسید از فرمان پذیرے تن ورو او چون بدان پس ہر اختلاف بروند
 خلیفہ بدان دختر ان نمود برگفتند کام یافتیم کشندہ پدر خویش را بدین مال دیدیم و ہر اسے خلیفہ شکافت آید کہ بگوانی شہر فونہی پس فرستاد
 بزرگان و او گرفت کہ بگفتہ از جاسے نمودہ و بر پیہ و ہش دورانی کار بند راستی پس کیاب فدا صستی فرمود از خادم باب بزرگان
 خود کہ علیان بے شوخی سانیان جوش نالوا ان بنی نہانند و از آباد شو بان خراب درون بسیار اندیشند کہ بسادہ گہران شور انگیزند بے ثانی
 خود را بگمان از پی بغزوہ و بدستان سرائی بخوابی نیکو کاران سر کشند پس از محمد قاسم چند گاہ بزرگی ابن ناحیت را و ان بنی تہرستان

بود بعد از ان اوس سومه فرمان روائی کرد و سپیس نجوم سید بازرگروید خود را از اولاد و جیشدین خود و هر یک خود را جام نام و در جام
 یابنده سلطان فیروز شاه سدبار لشکر از دلی بر سر او برده شایسته پیکار با منو و بار سوم او را برگرفت و بهر یکی آورد و سید اسلام از آنج و در سپید
 چون نیک ذاتی و کاروائی از پیشانی او بخواند بایات آن و بار فرستاد و چون جام تلقین گذشت برده واری مبارک نام و سیدی پنهان
 شور افزا بجای نخست دین سکندر بن فتح خان سنده آمد و در زمان سنده شاه بیک اخون از سنده آمد و بهر یک برگشت سلطان محمد
 برادر خود را آنجا گذاشت بقتل با بارگروید جام مذکور بر سر او لشکر فرستاد و در ان آویزه فرزند شاه بیک بارو یک بهین ولایت سنده
 تشوان بسیار سے سنده بست آورد و بعد از مدتی خود سپرده برگشت و در عید جام فیروز صلاح الدین نام از خویشان با و یزد به خاست و
 چون کار سے از پیش رفت چاه سلطان محمود کجائی بر سلطان مقدم او را گرامی داشت ملک همراه ساخت و در میان وزیر جام فیروز از بنی قتی
 بدو هم در استان شد و ملک سنده به جنگ بدست جام صلاح الدین افتاد پس از چند گاه در میان مذکور بیک سیدی جام فیروز خود
 گزیده بود بهت گماشت و باز حکومت بدو رسید صلاح الدین بارو یک از گجرات رفت از سلطان لشکر آورد و ملک برگشت و فیروز بقتل با
 رفت و شاه بیک ملک همراه گردانید و نزد مسوان جنگ پیوست و صلاح الدین را با سپر نهان زندگی برگشت و بزرگی بجای فیروز سر
 گرفت و سال بعد در بخت و دنده بیک آمد و بهر یک بدست آورد و جام فیروز بکجوات رفت و دختر خود را سلطان بهادر و او در ملک
 امرای خود آمد و حکومت سنده شاه بیک بازرگروید و سپر امیر خود النون بیک سپه سالار سلطان حسین میر بخت سنده با در اقطاع او بود
 چون جنگ خان از بیک پسران سلطان حسین میرزا جنگ کرد و در ان ناور و گاه مردان فرزند حکومت سنده با سپر سید و رسید
 و مردانی کشته و با علم سیدی آشنائی داشت و چون گذشت پورا و سلطان شاه حسن بجای او نشست و ماتان از سلطان محمد برگشت
 پس از مردان سیدی پسر عبدالعلی ترخان پاینده محمد چون ربودگی داشت بکار ملک سنده پر و فتنی مرزا جانی بیک پسر او نظام ده آن
 و یار بودند آنکه عساکر کبریا سیدی آن و یار رفت و محبت همراه شد و مرزا جانی بیک در ملک بندگان اکبری در آمده *

صورت کابل

از سوم و چهارم اقلیم فراهم کشید کلی شیر سوار و سوار و قند با مرزا بلستان که پاسه تخت غزنه بود و امروز کابل ازین صوبه کشید از سیم و چهارم اقلیم
 در ان از غریز و ناکشنگ صد و سبست کرده بنما از ده و سبست و پنج شش سیر استان و در با می چنان شرفی جنوبی با لعل و کوه و خوشه شرفی
 شمالی تبت کلان مغربی کجائی و در پاسه کشنگ مغربی و جنوبی ولایت کلمه مغربی شمالی تبت خود بهر چهار سیدی شمالی کوه از هندوستان بست
 و شش راه مرد و لیکن راه سید و کجائی گزیده بیشتر سواره توان رفت نخستین نزدیک در توجو توجو در و در سکرین سیدی و سیر بیشتر در آمد
 لشکر با از راه سیر خیال اکبر سیر بار گلشن سراسر کشید ازین راه در آمد اگر بران کسار گاد سے یا سیدی بکشد در سرعت ابرو با و بر چشند
 و برت و یاران ریز و تنگ سنده و کشنگی است اگر یک باغ همیشه بهار یک فله آسمان پاید بخواند سنده و او را اگر عشر نگاه سبک
 روحان و خلوه کمره گوشه نشینان برگزیده و در خور آهاسه خوشگل و آهشار با سے سلسله فروز و سوار گار برت با مان بسان توران
 و ایران و هنگام بارش هندوستان غیر ریش ابر شود زمین آبی و لیمی جنگلها سے روح افزا و بفتنه گل سرخ زکس خود و صحرای شاه و
 گلخانه از ده بر تابد و در و زانش بس شکفت خانها چه چهرین چهار آهشیا نه و افزون سازند و پورا بر بندر سینه باشد بر فردا دست لاله
 کارند و در بهار شکفت نمایش و در و آهشیا نه پائین چار و او بر سینه اسباب و دم آسایش جادو سیم و چهارمین بر خنی رخ خانه
 از بسیاری چوب و ذوائی حبش زمین کاغذ سنگین خوشی نشاند لیکن باستانی خانها سے سنگین شکفت آورد و سیر بسیاری خواص
 مگر ناگوین پشه نباشیسته انجام گیرد خاصه شال که بهت کشور ارغمانی گینه و زبون ترین لیلین مرزا و سیدی شکفت آنکه با وجود بسیاری

مردم دکنی سربایه زندگند و در بوزگه گرسه کم بنیر شاه آکوشاه فوت خردان میوه شود و خربزه و سیب و شفتالو و در ناولو
بس نیک انگور اگر چه بسیار است لیکن گزیده کم بیشتر بر دخت فوت برود و فوت را کم خورد بزرگ اوبرای کرم چیلک یا کزید و تخم از بکلت
و بت خود آورند و از شستن افزون و گزین بر آید میشه خورش برنج و شراب و ماهی گو ناگون بنیسه پس خشک کرده جبارند برنج
پخته را خشک کنند و بخور بر آید بنیسه شالی گزیده بهر سزگندم ریزه و سیاه فام و کم بود و مونگ کم خوردند و خود و چوبن میوه بگزیده
آساگو سفید بود آن ماهند و گویند بس نازک و خوش مزه و گو را بیشتر پوشش نشین یک جباره اجنر سان بجار بند ریزه اسپان
زور آورده گذار بسیار نایل و شتر نشاندگا و سیاه رنگ پیچی لیکن شیر و روغن بس شایسته گوناگون این میشه که شراب می بزرگ اسرافار
پیدا ارم باز اکثر در بگا و خویش بگا مخرید و فروخت گرم دارند مار و کزدم و دیگر جان آزار در شتر بنود کوسه است همادو نام سحر کتله
او دیده ستور پیدا فی گیر و یک ریش و دیش و گس خردان از خر صفت گرد صبیعی غلیل کمان بکشک ناپید و آنرا کینه برسانند
بر زور قمار سوار شده بگو لاجها چاش غلیند شکاره جانوران مرغابی را از هوا برداشت بر کشیده آوند و گاه زیر پاسه خود میان آب
و هشت بر فرازان نشیند و بس شگفت نماید شکار یک و گوزن نیز شود و پلنگ و گربه و بکر و مار کبابی کشتی و آدم گران را بر پشت
گرفته کپوره روی نماید ملاح و در و در گردان بس گرم برهن خردان اگر چه آن ملک را زبانی است خاص لیکن در شتاهما زبان کت
و نیز خط جبارانند و در بدان کتابا بنویسند و بیشتر بر تو کز پوست درخت است مانند ک کار کرد ورق برسانند بکارند رسا اما مانند سنگ
کمن ناما بران نوشته و سیاه چنیان سربا میاید که کشت و شوه نرود و اگر چه در باستانی زبان هندی و فنی عالی و شت
لیکن امر و گوناگون دانش روزگار در آنجا چنگست و اختر شناسی هند ساها مانگان چار و دیو از تقلید بیشتر سنی در سنی نامی و تو کشتی
آویزه و شتی میان ایمان بیشتر از نورانی و ابرارنه خفیا گزید و آن لیکن بیگ آهنگ سرانید و با هر یک نالایت که ناشی بر بگزیدند
شایسته که در این بوم کرده ریشه اگر چه از تقلید پیشینی گزینی و عادت پرستی را بی نیافتند لیکن به ساسنگی با نوزده یاقین بر داند و بر
مخالف کیش زبان بخاره بر کشانید و زبان خواهش و پاسه بگا بچندارند و در ختان میوه و در زنا خند و سربایه روزی مردم خود کشت
خورد و زن نکلند و نوز و یک و دهنر کس ازین کرده باشند و تو بچ را درین ملک شانزده باشد اعتبار کنند بهر ایش شش سرح و طلا
بوزن شانزده و فنی هر دایق شش سرح از مهر ای ستار ف و بی چهار سرح افزون رب سانسوین اندیشته اند و شکی و بچهر یک
چهار شش و ام و آنرا کسیر گویند باره کافی نیمه این سیکه چهار شش او چهار کسیر و سانسو و یک نیم سانسو را شنگ و صد سانسو
یک لک بنامه شاه هفتای یعنی اکبر با و شاه کبیر را و ام شود و یکی ولایت را هند و حکیم پرستش خاندن شازان جبل و خج را خاندن دیو
شمار و شصت چهار را بشتن و بشت و نه بر جا و دولت بدر کاهتصد جا یک بار کز شیده اند و دران میایش کنند و شکر و دانه را گزارند

سری نگر

دور الملک و از چهار فرنگ دریای همت و از و چکر کل از میان گذرند پس خشک شود و زمین چندی کم شود و کشتی نکر و دوزیر باز
این شهر آباد و گوناگون صنعت گردان بگاه و شال گزین بافتند و سقالبه از پشم برسانند بس ملاکم در و در و پود و دیگر پنبه آماده و گو و لیکن
گزیده از بت آوند میر سید علی همدانی روزی چند دران شهر بودند خاقانهای از ایشان یادگار شرتی بلند که پچالیت بکوه سلیمان
مشهور و پیوست شهر و گولا بزرگ هر سال بآب شگفت آنکه با لطافت و گوارائی آب او بود و گاران کنده شود و دوز و قهر یک
در از دره است و دران حوضی است بطل و عرض هفت گز و ثروت بقا آدم بزرگ پرستشگاه انکار شگرت آنکه با نوزده خشک
باشد و در دوسه بشت ماه الهی از دو جا آب بر جوشد و شگفت در یک کج آن بطنه اودن کوهی است سنده برارے گویند

چون برگرد آواز شادش از گنج دیگر شود و این ساسر بستی گویند آن حوض ازین دو چشمه بریزد گردگاه یک بهر بر جوشد و گاه مظهر پس روی در کی نمده چاک قطره مانند در روز از سه بار بنیز آید صبح نیم روز شام رنگ گل بنام بود چشمه جدا جدا اندازند پس از روشن آب بهر گاه می هر کدام جدا جدا شود و تا انسان جام عدل ساخته باستان نیاست دوام بنایش گری ساده لوحان و دینداران نزدیکی چشمه ایست فحش از شکله نشد و زمین کشتار زمان بدان سرزمین به بنایش موند گو سفند و بزرگ آب پس از گری کمار بر نداد بهر جوشد کشت کار پنج دهه سیاب گرد و چون بزیادی گرایه باین پیش نیاز مندی نماید آب خوشین را بکشد و دیگر را بچشمه ایست گو گراناک من آب بس مرد و سبک کارا اگر گرسنه نباشد سیر گره و در ریسو است و در دین هفت چشمه باندک دور سے عشرت افزاید و در میان سنگرف بجانه سنگین ریاضت کیشان جان گذارد تا بنایش گر ما گرد و خود فردان آتش افروزند و روانه خاک تر شوند و آن را سرسرایه آب روسته تقرب بکنانند و نیز چشمه ایست که بختانک بر تپه بر نشال او کو هیت بس بلند کان آهن در و موضع پنج برادره از مضافات این تنگ پرستش جا کارند و در پیشین زمان بزرگ شهر بود و بختاناداشت همواره آن سرزمین باز گوید با خوبه سبزه و ریاحین او سر پای آب و هوای او بزرگ و زیاده فیض بخشی آزار سخت نویسد و در موضع بن پورا از مضافات و بی ده دوازده هزار یکصد و زمین زعفران زار و نظر فریب دشوار پند ان فر ماه فروری و یکی از دوسه هشت جنگام لشکریان زمین را قلعه رانده نرم گردانند و به کلند قطعه زمین آماده کشت گردانند و پانزده از عفران جنگ در نشانند یک ماه سبزرگ در و در او اخر ماه آبی کمال رسد و نزدیک وجب زیاده ناله شد سفید نام بلند و چون یک انگشت بالشت نماید افلاک گل کند و یک پس از دیگر سه تا هشت گل عشرت آورد و خوش برگ سوسنی دارد و بیشتر در او میان خوش تار سه زر و گون و سه لعل خام زعفران عبارت از سیسین و چون گل پیوسته گردد سبزه بر تنه پدید آید از یکار کشتن شش سال گل برود و در سال اول کم شود دوم ده سه آید و در سوم کمال رسد تا شش سال و چار و پنجاه کنگار که با بختانک بدارند باید پایی پی پذیرد لیکن باز دهه دیگر جابجای بکارند و در موضع ریون چشمه و حوضی است آزار عبید شمره چنان پندارند که تخم زعفران انسان چشمه پدید آید و آزار کشتکار بدان چشمه بنایش نمایند و شیر گرد و دریند اگر این ریخته آب فرو نشیند فال نیل و دیگر نیز در زعفران نخواهد بود اگر بر روی آب مانند بختان و در موضع کلمه پور سه حدود هشت چشمه عشرت افزاید و هر یک را دستایه از دوسه پرستش دانند و کان آهن نزد آن +

مردادون

به تبت کلان پیوسته و در آنجا هندو گزیده بالیده پدید آید و بسیار باران زرد او کو سه است چه کثرت خوانند فردان مار بهر فرانا و کس بهر بختان تو اندند و نیز کو هیت بلند دشوار بر آزارند و حوضی است بزرگ هر کس بد و راه نیابد و بسیار جنگام از چشمه ناید پیش و در هر جنگاه بلور آساییکه ماسه صاف و در راه و دانه این کو به بیانند و سراسر این شگفت آید و در نزدیکی او دل از مضافات کشت چشمه ایست تا یکدست بالا بر جوشد و روی و سبکی و گوارا که گاه تا میان این چون از ان آب خوردند و سختی مداومت نمایند تندرستی باز آورد و در موضع گو شمره چشمه ایست بس نژرت گرد و سنگین بختان و چون آب کمی پذیرد صورت صاف و ظاهر گردد و در دوسه زر و در نزدیکی او نیز کنگار بس بلند گوزن فردان باشد و کلین چشمه در و +

نهمین

بر تپه آبار بختان بزرگ داشت بر فراز آن خود حوض آب او که نه پذیرد بستی در آنجا جابه بابل پندارند و امر و زبیر کس از ان نشانی نماند و در بنگاه آن چشمه ایست و حوض بر سر آن ساخته اند فردان ماهی در و از بزرگ و دشت گز گزندی نماند و چلوای او خا ریت پایان اونا پدید +

کما در ماه

دران چشمه ایت آب سر شیب آید و غروب شگفت دهد و در موضع اش خلوت کند با با زمین الدین ریشی است در کمره واقع گویند دریا شانه زمان این کو آب بند است چون نشین ایشان شد آن چشمه تماش شود و در او از ده سال درین خلوت کند بودند آخر کران سنگی بر دروغا رسه نماند بیرون نیامد همگی نشان نیافت +

قصه دومین ماه

پیوسته به بیت کلان در دامن که واقع در میان چشمه پیشین آب و در میان بیت کلان و در کنه مذکور غار است دران از پنج کیلومتر امر است نام بزرگ پیشش جا انکارند چون ماه از تخت الشمار بر آید دران غار جاب واری پیدا گردد و هر روز قدری افزاید تا پانزده روز زیاد دهه گزائی رسد و چون ماه کمی گزاید آن صورت نیز کاستن گیرد چنانچه انجام ماه آنسے نماند یکدیگر را کنار و آید کار باراد ستایه گردانند نزد آن غار جوسے آمیت امرا و قی نام گل اویس سفید و بس حجت دانند و تن اندازند و بت آن کوهستان هیچگاه کمی نپذیرد و از دوزن سرتنگی ماه و دشوار سے گزیده مردم رنج زده بر آید +

در موضع واکسا مون چشمه ایت هرگاه آب بجوشد و تیره شود و خشن خاشاک برادر دران ملک گرد خلاف بر بغیر و دوکان سنگ سلیمان در نزدیکی او دوازده آوند بر آید +

یکند سبک گوناگون رستی دارد و پیوست آن کو لیت بزرگ کیلومتر آن شهر پیوسته دران کول زمینها ساخته فراوان کشکار نمایند و بوسه بدگوهران نخته ازان بریده بگوشه دیگر برند سلطان زین العابدین میان این تال زینش تا بدان برگز از گل و سنگ سده بلبسته لعل یک کرده +

و نیز دران نزدیک چشمه ایت رنجوران از و نبوشند تنومند سے میبندد در موضع تمدن هفت چشمه یکجا بر آید و بس دلکش اطراف آن لشیه مناسی سنگین یا دگر باستانیان +

و نیز چشمه ایت در زمستان گرم و در تابستان فراوان سرد و در قریه باز دال پورا انبار سے از کوتل شاه کوه بگرفت شورش فرو آید تا شال مار گویند شکار ماهی فراوان بود و در جوی آب از معطف نجرانند چون آب نماند ماهی بدست افتد و در ایش ملایسے چشمه ایت پیشش جامی اهل هند نام آن سوزنیه اطراف آن سنگین بجانها سنگ تال چشمه ایت هر سال خشک شد ماهی که تا پیشینم از در و زعمده افتد دران روز بر جوشد و از صبح تا شام مردان باشد و برای تسن فراوان مردم فایم آیند و در موضع تیل چشمه و حوضی است حاجتمندان جزو دران انما زنداگر برو سے آب ماند فال کام دانی برگزیده اگر فرو نشیند نکوهیده شمرند بخت است ایت هگ نام هر کس که از حال خود و دشمن خود آگاهی طلبد از برنج نیمه دو آوند بر سازد یک نام خود و دیگری نام مخالف مدون آن بندد و در آزار بندد و روز دیگر نیش کنان بپوش حال نماید از هر که بگل در عفران آموده بود کار او بشال سنگی گزاید آنکه بپوش خاشاک باشد حال او تبه گردد و شگفت آنکه در خصومتی که شاسانی حق دشوار باشد هر دو کس دود مرغ یاد پر درار بین بعد فرستد و هر دو جانداران را موسم گردانند هر کدام دست بران بر آید هر کس با دوست زهر کدو بریزد و دیگری سے میرد +

دینره

دران زمین سر چشمه دریاسے بهت حوضی است یکو بپ بگرفت آواز بر جوشد و زرقاناید آفراد رنگ گویند اطراف پنگ گرفته اند و در ویه آن سنگین بجانها +

موضع قیسر

دران چشمه السیت نام در فصل بار ماه بر چو شد زمان زمان بر شود و کی پذیرد و در بار او حوضی است بهلوا نام سیت گرد است آب آن در دود او بر چو شد که در او سبز زار با می چشم افروز و درختان سایه دار بر کس از آباوی سال و از نیک و بهال خوش آگهی جوید و یک سفالین بر از بر رخ کرده نام خود کنان آن نویسد و سه سبت درون چشمه اندازد و پس از چند گاه آن و گیاه خودی خود بر دس آب آید آنرا بکشایند اگر بر سرچ گرم و خوشبو بر آید آن سال شالیست و حال نغمه باشد و اگر گل دلاسی و حسن و خاشاک اینها شده بود حال و در گون شود

و کبر دمی نام جویتست که از دهنه کوه بر سمن آید و نشاء میخشد و نیز آسمان درگاه هیبت از دوسبت گرد بلند س آب بشکفت خوشی فرویزد و ریاضت دران بهند خود را از بالا س آن به بیان اندازد و نقد زندگان را مرامان دار پس بر د آن را دستمالیه برآمد خو آهش اندیشند

در کوه خاچره السیت یازده سال خشک باشد هر گاه شتر س باسد آید روز پنجشنبه بخود در هفت روز خشک گردد و پنجشنبه دیگر با نیز آب این تا کمال معین باشد

و در موضع معلما درخت ذاریت عقار بران نشیند و بر گلگی از غیا بر گیرند و همواره خورش بدان جانوران مقرر و نوزد شکوه کوهیست بر فراز آن چشمه سار آب بر چو شد و نیز نگاه خدا بر ستان و ریزش برف بران کسار نشود و در ناکا چشمه السیت یزد ناک نام حوض او جل بگیرد آب بغایت صاف کیود می نماید و آنرا نیا نشگاه احکار اند و در گردان درخت هستی بسیاری باتش در دهند و شگفت آنکه از دوال بر گیرند و زرا چای بخش کرده دران اندازند اگر طاق بر فراز اند نیکو شمرند و نه تبا و شامند و همچنین شیر اگر خوش و دهنه بار و در گرد نیکو هدیه پندارند و پیشین زمان کتابی از ان پدید آمدن تا نیل متوجهند چگونگی کشید و احوال و خوشی معابد تفصیل در چنین گویند و در زبان آب شهر سبت آبا و عمارت عالی دارد و در زمان بدو شاه بهمنی در میشد بعد از دس روز بر می آمد و شغاف می آورد و چیز میسدا و

در موضع بارو چشمه السیت که میر و همان روز یکشنبه نگاه آب اوتن شوند و سندرستی یابند

و دران نزدیکی الکلیست چراگاه استوران و کاه آسمان بر چو شد در بر گن آنچه موضع بل متعل درخت لرزان هر ضعیف شاف می اندک بجایانده بر زده و آید لار کسار سبت کلان پیوسته شال لوکو هیبت بس بلند بر یکی ملک مغوف فراز آن آسان نتوان شد و در دامن آن و چشمه دوگز از یکدیگر دور و یک فرادان سرود و یک س گرم آنرا بر ستش جاشغرد و آنرا کالبد را در انجا خاکستر گردانند میان کوه کلا سبت بزرگ استخوان و خاکستر مرده آنجا اندازند و آنرا وسیله تقرب آبی پندارند اگر در گذشت جانوری افتد برف و باران بخت و گیرد و نیز برود و ریاضت بس گوارا شناسد و بر خفا نند از سبت جوش برزند و اصفافی آب شاهی بخود ار باشد آبی سیما بشکند و دیگر در شام نیز بخار رود

شهاب الدین بود کنار آب بهت نزد آن سرگ چار باوس جامی تنزه آن رود و بر میا سبت در بجا پیوند در در ثلج و قطره می است نزدیک صید یک به بگرام بر شش سیلابه دران فرو نشیند و چون خشکی گراید می تود و در دامن مردم چوب یک گرمی کم دیش فردر ده جنبش دهند و کپش دست بآن سور لرخ برده ماهی و دسیر س و افزون بر آرد و در دیشغرد بر آید و در شیب بود و حوضی است کس ز دغانی او را نید و گرفت او را بس گرا می دارند و نیا لیش نمایند و یک پیوسته سرام سبت مشوب بماد و هر کس زیارت گری

[illegible]

۱۱۰ از پاسبانان دشت و آواره دشت ناکامی شد چون از شیرنگی تقدیر بخنی آگهی داشت غم چهره را منون خلط او بخی گشت و بشادمانی چهره
 زندگانی سے از دشت بزرگانان نافرمان چنان نموده که او در سرانندیش سرے و او را راجه از ناشناسا کے او را بدو اگر کشید پس از دروگانان
 بر سر او گذاره افتاد و از استخوان پیشانی چنان بر خواند ناکامی گراید و بر زندان و درو بر خور از دراجان سپید کشتن نده شود و سلطنت
 را رسد ازین آگاهی در شکفت افتاد و او را برگرفت بگوشه نگار داشت و بایز دوسه نیایش پر دخت شری را حوایان نفاذ او فرزند شد و با افسون
 سرانی جان بر دیند و در کینه فرستی بر سر بر خواند ہی بر پشت و از کار آگهی خود را بر کنار کشیده می داشت سنگ درون بنیونی بلند تا
 گرفت و هندوستان را تا کان رشور دریا آسایش جاساخت راجه پرن را چون پایک زندگی بپوشید از فرزند می نامد سلن کشمیر چهر
 یکا بجا حیت در زبان هندوستان گردیدند و راجه را ترک کشمیر کے برمی بوی و او را لشور بیکر با حیت و لا دامن او را بر خیر او بکار دنیا و
 او نیز پر دخت بنگام رخصت اندک خردی داده کبیل نمود و نوشته سهره سپرد که کشمیر را ساندل کشمیر راه می چهر چنان
 دیار کشید و نامید ابر کشودند و نوشته بودند که نامه بر بسیاری خدمت درگاه کرده است و ناکامی بسیار دید و بعد آگاهی بزرگی آن دیار و
 سپارند از نمر پادشاهی اندیشیده فرمان پذیر گردند کار گمان آنگین بر ساختند و فرمان پذیر شدند راجه بر دین غارت گردید و هندوستان
 پیونگد گزین بود بیکه از دوسه زندگان آگاه دل بدو خورده فرمانروائی داد ازین رو بحد و نگر کوٹ آمد و آنرا برگرفت چون یکا حیت
 سوده بود و ترکیت ازین آگاه ہے ترک سلطنت نموده بنارس شتافت و گنج غول برگزیده بعدل داد و جان را بگرفت مری نگر که هرگز
 دارالملک آن دیار است اساس نموده است در آن بنگام سے شش لشک خانده در او را بدو راجه بر دین اید و الا حتی یکا زده ساله
 محصول کشمیر را با ترکیت فرستاد و او را بر از زندان بخش کرد و راجه را دت و او گرسه نموده عالم گرفت و در نواسه کشور نواب
 چناب بازه و زاد و دیار سے خواهر خود بخار سے و در خند ناپید گشت از دو داستانان شکفت از او آگه راجه با دت و هندوستان
 چهره دوستی نمود و تا شور در باقل و خود گردانید و در زمان راجه چند رانند برین فی و او خواہ آمد که شوسه را کشیدند و جان شکر ناپیدا
 یا سح و او چچ کمان و ارے گفت شوی من خوسه گزیده داشت کسی را بدو دشمنی بود لیکن و بر دوش حکت با سیک گفتگو شد
 او را چون حاضر گردند خوشنشین را پس دور کشید و آتش و آب سوگند داد و آن را مدعی پذیرفت که مباد از دوسه افسون کاییش
 برور راجه خوشنشین را از خواب و خور با ز گرفت یکے از دانش نشان آگاه دل در خالی نمایش افسونے میامخت که به کرد و بر خور خوانده بین
 سازد و با سیک گمان باشد او را با و برگذراند اگر در بنگام گذشتن نقش دو پامی کس پی پید آمد دست از دین و بایزند و بین آگاهی نشان ملی
 حال آمد و او را سر خام شد و چون برین راجان نشانندانی پیکرے سے سلاز آهین ساخته پیشانی قاتل ربان نشان مند گردانیدند
 راجه للاتوات ملک آبادی بر پشت و به شیر و حتی ایزد سے تابید و ایران و توران و فارس و هندوستان و خطا اگی مموره برگرفت
 و او گری خراش نهاد و در شامے کوہ در گذشت گویند بنفرین متراضی سنگ شد و بر سته طر و دیگر سرانید راجه جاند بزرگی شکر
 یافت و بسیاری عالم برگرفت در بنارس نود و نه هزار و نهصد و نو دونه سپ خیرات کرد و همچنین فرادان خود ستمایه آرزو شد
 بمشید و ازین سالان پرسید که لشک للاتوات جد من بشیر بود یا ازین پاسخ دادند و لشکر تو هشتاد هزار کسپال است و در آن مکر که
 میک لک و بخت و پنج هزار بود دیگر خیم را ازین اندازه بگیرد چون راجه دور تر رفت چچ خسر پوره او در کشور گریخ سرے پیش گرفت
 امرے راجه بخت پیونزدن و فرزند را به فائے سپر دند و عرض صوری بے ناموی حقیقی گردیدند راجه با بین مجرب بگا شتافت
 و به سپاه آغا بجا خود را برگرفت و چچ مدد ایزد فرود شد راجه للاتوات فرمایان را بنوخت و بهزل سرایان و هتار گرفتند و کاروانان
 و آتش نش کج غول برگزیدند و مستور چون از اغر دگونی کلهی بر ساخت ترک دینان و راجه سگر و تا جوا و سندر گرفت و

شورش سنی شیعہ دین و یار ہنگامہ فروخت و در ایام محرم کلمہ سلطان کندر فیروز سے یافت باریادشا فتح ہندوان
 منو و در نوبت سلطان ابراہیم ابدال ماکرمی برض باریادشاہ رسانید کہ بکثر کوشش کشمیر سے آئین محمود علی بیگ و محمد خان
 و محمود خان راہلان و یار فرزند و چودہتی یافتند لیکن بجلی سازی آن یوسے نتوانستند بوشکاش گذر برآمد و سلطنت بیتارک شاہ قرار
 گرفت و در نوبت چہارم محرمہ جنت آشنائی سر پر آری پورند و ہنگامہ کشمیر کا مارن در لاہور بوشکاشی ننگانہ لغزش کردند کہ کشمیر کی توحی
 گرفتہ خواہد شد میرزا محرم کو کہ را با آن گروہ بدان دیار کسبل منو و کشمیر مگر فتنہ و فساد آن کشمیشا شد و از ستم ناہنجار علیا بچشمید
 پاشایان امان گرفت باز آمدند و در سال ہندوی لغزودہ سلطان سعید خان کاشغر سے کندر خان پورا و وزیر احمد راہوہ ہارکس
 انرا ہتیف و لاہر کشمیر فرآمدند و فسادان غیبت گرفتہ بآشتی در کمتر زمانی باز گردیدند و در سال ہندو چل ہوشہ جبے میرزا احمد
 بارو و ہندو ہندو جنت آشنائیے ہایون پادشاہ برہنہ فی برستے ہومی کشمیر و آجہا پنجہ دیشپین داستان گزارہ شد و سختی بہت بزرگ
 را برگرفت کاسچے جبکہ ہندوستان آمد و از شیر خان ملک بروہامیر را حیدر آویزش منوہ شکست یافت میرزا کشمیران
 آباشتی و دوستی از خود ساخت چنانچہ کشمیریان خطبہ تبارک شاہ ہمدان برورنجواند میرزا حیدر نام ہایون پادشاہ منوہ سکدہ
 بر آراست و از ان باز در دست سلاطین باریہ ہوتا آنگہ احمد شاہ ابدالی برگرفت و احوال دوست اتباع او بدرفتہ کشمیریان ہلہ
 خود میگذرانند و احوال آنها مفصل معلوم نیست +

سرکاسکے

و راناسے پہنچ کر وہ پہنا بست و پہنچ کر وہ غاور و دیگر کشمیر شالی کنور جمنو بی بکا دوس لکھرا اختر سواک بٹارک میتر و صاحب قران
 چن سے را در آنجا بیاسائی گذشتہ بود و نواز و نامہ و فرادان برکوہستان او چوارہ ہفت بارو گاہ گاہ سراز گرا افشرون و
 زمین بیشتر ہند آسا از سہ دریا فیض برگیرند کشتن لنگ بہت سندہ زمین و دریا نہ کشمیر یافتہ ہندوستان و نہ بڑا بلستان خود و جو
 بیشتر و در او کو چہار منو خود و باشد و میوہ کشش و پنجم ہند جانور شکاری و بیشتر گاو و گاوش میانیہ و در خوش فسادان بیشتر
 مردمان انجا بکشمیر نیایش کرے کوہندی و روسہ ولایت بیری سوا و بجز خستین دراز شانزہ کوہ پینا و ازوہ شری پانی نالی کنو
 و کاشغر جو بے انگہ تارکس غری سواد ہندوستان دوراہ رو کو کوہ سرخانی کوئل ہند اگر چہ ہندو شوار گز او لیکن اولین
 سخت تر و دور از چل کر وہ پینا از پنج تا پانزہ برآمد آفتاب بیری شمال کنو و کاشغر جنوب بکرام فردشدن بچہ فرادان در ہند
 بڑ و یک دہ و مختار کہ بکاشغر جو ہند و قصبہ مغلور حاکم نشین از ہند دوراہ رو کو کوہ مکتدرج بیشتر جاکتر گاہ سراز بسیار شود و ہفت
 بار لیکن در دشت زیادہ از سہ چہار روز و جو دور کوہ سار ہمد سال زمستان و دہا و ہنگام بارش ہندوستان ریش بار شود
 و بار و خان اول بس گفت آد گنگا سے ایران و توران و ہندوستان در و بقیہ و زکس خود و مہر احوال کوہ کوہ میوہ خود بہت
 خفتا کوہ ناشپاتی خوب شود با زجرہ و شاہن گزیہ بہر سردکان آہن در دور از بس پنج کر وہ پینا از پنج تا دہ غاور و حاد شمال
 و دیا شو و کاشغر جمنی بکرام باختر کوہ لاکل فرادان در کوہ آکوناشپاتی خوب قلعہ ستوار و در حاکم نشین کوہ نیلیہ سید علی ہمدان
 در بنجار خشت ہمتی بہت وادار کجک و صیت بظلال ہمدند ہوا سے اوسو اد آسائیکن سردی و گرمی متغیہ افزون بیش در سہاہ
 ندر و یکے از ہندوستان رو کوہ زلوا کش کوئل نامند و دوا کابل یکے راہ لکیم و دیگر کوہ لکیم و آسان ترین انش کوئل پیوست
 این کوشتی ہست میان کوہ و دریا سے کابل و سندھ و دراز سے کوہ پینا از بسیت تا بسیت ہی این سرکار کوہ روہ و دشت میان
 کوہ یوسف زلی را بنگاہ و در زمان میفرانٹ بیگ کابلے از کابل بین سرزمین رسیدہ از دوا و سلطان کہ خود را خیر سلطان کند

ذوالقرنین میگردد بگره قندگو نیر سلطان بر سر انبای خود را باختی خوج و خوشان درین بلاد گذشت بود و پند چندے ازین گرده درین کو بهستان بر سر برد و نسب نامہ سکندر سی در دست دارند در زمان دولت اکبر بگوهران این مرز بر سر بنیسی گاه سرنگون افتادند و جوتی با سیرے رفتند و گرویی بجای از دست او سعادت اند و خفتند.

سلاطین و ملوک

از سوم اقلیم در از فلات بخارا تا غور و غرجستان سرحد کرده پنا از سند تا قرقه و سیت و شصت برآمد آفتاب سنده شمال غور و غرجستان و جنوب سوسی و شیب گاه آفتاب قرقه و کابل و غزنین میان شرق و شمال اگر چه در شهر برت کتر بارو کین در کسار پیوسته بود و خرد و دینار تا توان گویند سر توان هشتصد دام و توان خراسان سے رو پیر توان عراق چهل بشیر جوب را بنجر و اربگز اند و آن چهل من قند بارده من هندوستان و قند باردار الملک طول صد و شصت درجه و چهل دقیقه و عرض سے و درجه و دقیقه و درخت گرا شود و ساراکم لیکن در وی و بین یخ و انا بار آماند پس از سه چار سال بر پیش برت نشا ط آورد و گل و میوه فراوان گندم و جو سفید و در دستما از خانی بر بند و در پنج کرد سپه کو بهیت آن سال از در کو گونید و شگفت خاری در و شور بنجار جیش چا غما از دخت در شوندا زگر فنگی هو اند از ده نیا زگر گشت و در پشت کرد سپه فلات بزرگ کو بهیت در کر آن شگفت خاری آن را غار ساه میگردد و در آن میان و در ستون خدا آفرین کی پیوسته سقف غار بلند سی کی گز آب از بالاسی و پانان آید و در شیکه نزدیک اوست بر بند و دیگرے یازده گزے پیشین زمان کاری بسیار داشت خزیره فراوان و خوب شود و شاداب چشمه ازین کوه بر جوشد و کان آهن آنجا دارد و اندک آهنین تنورے بر سی پختن آهن ساخته پیشینیان و

غزنین قند بار گرم سیر الملک است طو آبی آب هیرمند از میان گذر و کیطرت پیوسته بزمین داور و دیگر بستان هردو جانب آب فراوان گوناگون کشتکار در آن نزدیکی بزرگ شهرے بود و سلاطین غور را اینجا گاه و از عمارات فرمان دمان پیشین پس نشان پیدا میان هیرمند و قند بار هیرمند از بلاد مشهوره در دگر کارکن زنجیات حال او با دگر گویند گندم و جوار سفید پرے گویند زمین داور از سوم و چهارم اقلیم فرا هم و در از آنک بزار سی که بر ساحل سنده هست تا هندو کوه صد و پنجاه کرده پنا از قرا باغ قند بار تا چنان سراسر اصد غور رو به هندوستان غریبه و شمالی هندو کوه و غور در میان شمالی اندر آب بدخشان و هندو کوه در میان جنوبی خزل و نغز شالشی آب هو ایشوی قلم بر تابد با آنکه زمین بیرون از اعتدال گزے نرساند گرم سیر و سرد سیر و انسان که در یک روز از عالمی الجالی گذاره افتد بدین نزدیکی ایلاق و قشلاق و زمزموره کم نشان دهند و در دشت و کوه بر پیش برت شود و در سختین از قوس و پس ازین ازین زراعت نیز گویند بابل و چهل سو کوه بلند و در آن غنیم بر سر شادریان کابل و بدخشان و بلخ و هندو کوه و وسط و پشت راه است که نورانیان آید و شاد غنیمد آید و شاد گذار این هردو جا که عبارت از قند بار و زمین داور است اغلب در دست سلاطین صفویه اندر اند بر اینهمه حملیه بود گاه گاه به بنابر بعضی حوادث بدست باریه افتاده و سلاطین ایران به خلیه و قهر باز گرفتند و راهیک از خراسان می آید و قند بار سیریلان اه و دست است که کل غلامد و هندوستان و پنج راه گریه پیش از نور ویدن و کوکل گذار و بحال آباد افتد با بر باد شاه این راه را برت گشته به نامداران بایم مدانی ندر شت ماه خیر بیشتر و شوار سی دشت به فرمایش جلای الدین اکبر باد شاه چنان شد که از راه پاسبانی رود و آمد و رفتند و قهرانی و هندی بدین راه لغز و در راه نادر شاه افشار بد ضبط کابل و غیره افغانه آنجا راه خیر چنان و وسیع و صفها گردانیدند و کل سوار و چلوے همراه رفتند و در راه نادر کوه همیشه بخار و ب چنان سیر رفتند که سنگ بزره و خار سیاه ر هر دو ان تخمیده یازده زبان ها گوید این دیار و هر طائفه زبان خریش بر سر ترکه سخی فارسی هندی افغانی سیراجی گبرے نرسا کی لغانی غزنی و جاتی بزرگ

و شال گذشت بکتور و آید و مرگد که هاس بزرگ برف آمو و در چشمه رود علی سنگ بومیان آنرا کاگز کند و رانجا قبرست مردم هر کس
از لاسم به برنج است و ملک نیز گوید و بیشتر مردم اینجا کاف رافین بر خوانند و لغان ازین جفت گزارش یا بدو که پستان نیز را کاف است
مردم بجای چرخ جلونه سوزند و در کوشی افزاید جا نویت امداد و پیران گویند از شیب گاه یک گز اندازد و پیران کند و نیز می باشد
که بوسه ششک اندو آید به چمن موضعیت از لومان گویند ملا تا بقوب چمنی بمان منسوب می کنند نیز از قریات شهر و دور کیستان
بنگاه کاف و صحرانشین هزاره و افغان لومان ایسا و سلاطین میان گرمه و سر و سر اول بهادر گذر جانوران در اینجا شود و مردم عشق
شکار کنند لومان کش هفت هزار سوار و هفت هزار پیاده و صد هزار کس از آنرا یا نصد سوار خلیل یا نصد سوار کوشش هزار
و یا نصد پیاده و او دوازده سوار سوار و دهنت هزار پیاده کلیانی یا نصد سوار و چهار هزار و یا نصد پیاده محمد زنی چهار صد و چهار
هزار پیاده هندی سی سوار و نصد و پنجاه پیاده صافی صد سوار و یک هزار و چهار صد پیاده و فیل پنجاه سوار و شصت پیاده پیاده و نصد
سوار و دو هزار و نصد پیاده و نصد و پنجاه پیاده شیر و اوست سوار و هزار و چهار صد پیاده و خدایت ده سوار و اوست
پیاده و نصد سوار و چهار هزار پیاده عبدالرحمانی صد سوار و ده هزار و یا نصد پیاده آنسری یا نصد سوار و ده هزار و یا نصد
پیاده و یک زنی یا نصد سوار و پنجاه و یا نصد پیاده لومان کرد و قلعه استوار و در بیشتر عمارات سه طبقه و چهار طبقه +

غزنین

از رسوم اقلیم بایست تخت سلطان محمد و سلطان شهاب الدین بر حقی این ولایت را از بلستان گفتندی و بر حقی خدا را در اقل این بلاد
شهر حکیم شانی که بیایست اولیا را خواجگان در بلستان او بر بزرگسازند و بیشتر نشان دهند و دوی از اشل به جنوب سیر و کشک بامیان
سر سبز و شاد و دکان و زان سرخ بسیار بر بند هر سال خاک نو آورند و ناکشت پذیر شود بیشتر از این کابل بر دهن و برین خزان
شود از اینجا هندوستان برزند و در بلان بر ابر قوس بود که چون در دو و دو خوانند و جیش آمد از بدو پیش دیده و ران آگاه و شن
شد که در بلان سرانی و کار خندان استخوان فوش است و نیز چشمه ایست که اگر تا زرات دران افتد و نوش بر و یف بارنگی بدید
آید خزان گل و بهار و خزان بی بهتا هان در رنگ آمینجه را چین از گفتار سیر و ن سی و سه گونالد بر و بد و از سمت بوی گل نمی
آید آن سال لاله گایه خوانند و کان لغره و لاجورد و روز و یک که هریک زار است تا ز خواجه ریگ و آن گویند و تابستان و از
نقاره و دهل ازین ریگ زار شنند +

لومان صحاک و بامیان

قلعه صحاک در آثار پیشینان آباد و حصار بامیان خراب و از ده هزار سنج در آنجا در میان که پستان چاهها کنده اند و هزاره کج و
نقاشی کرده بران نام خوانند و در پاستانی زمانه محکم و پستان مردم آنجا سیر و سی و شب شکار و رانجایی صورت مرد است بعد
هشتاد و دو کیلومتر شال زنه به بلند می پنجاه گز و یک و خدو سامی است بقامت پانزده گز و شصت آنکه در سنجی قبرست و در میان آن تا بوی قلعه اند
دران سیکه از غنودگان خواب و اسپین کس سالان آگاه و دل سرخا از آن ندانند لیکن بزرگ به شمرند و زمان پاستانی برخی در و با
ساخته و بدن را بدان اند و دوی و زمین بایست تخت صحاک سپهری ساده لوحان ازین فرقه شری و ادرات آوردی است
لومان بدین ولایت گراید جمع این را بر باد شاه در و اقامت خود با و در و خا و هشت ملک شهر خنی گاه شکر که ملک بخت بر و در و
اکبر شاه شود و در و پیله نوح چیل دام یک که در و بخت و هشت یک و دم در و امد اکبر باد شاه می شش کور و هفتاد و شش و شش
هزار و نصد و هشتاد و دوی و دهم هزار گز و هشتاد و دو کیلومتر ازین شیب که آبادی بامیان پاینده و در و خا و هشت ملک شهر خنی گاه شکر که ملک بخت بر و در و

و کاروانان عمل پردازیم بدینسان طراز شایستگی مذکومت باشند +

تذکره

عبد الملک بن مروان سال هفتاد و هفت هجری امیر بن عبد الله را از حکومت خراسان با فرشتی بجای بن پنهان نفی داد و بعد از آن بن ابی کرار بایستان فرستاد از آنجا لشکر اسلام خلع داده با دینیه رن میل مرزبان کابل شد چون توانائی پیکار نداشت گروهی را بکابل چین ساخته راه برگرفتند کار بر لشکر عرب دشوار شد و از نایابی خورش بجزگر امید نداشتند از نایابی گزیرانگشتنا با هم قصد نبرد و امر بکسلک و پیر حال باشد و او عبد الله بر آمد و شریح بن مانع بر آشفته با آنکه کهن سال بود شایسته و مردان فرو شد حجاج ازین امری مرزبان خود و اموات باز گرفت و در سال شصت و دوم عبد الرحمن بن محمد شش را با دینیه رن میل نامزد فرمود و بایستان و آن نواحی مدود و عبد الرحمن چون بمجد و کابل آمدند زینب بن مرزبان را کار شایسته بر تنگناست و برخی از مساندان را برگزیدند و چهره دوستی با می کشیدند خود و فرزند غنیمت بدست آورد و از دشوار کارهای آن ملک را منتوانست حکما بدست بازگشتن را حجاج نه پسندیده بقتاب نامه بکوش نمود چنان بر نوشت هجده درین سال ترود و از آن شد لیکن مرزبان این برگشتن نا بجا آمد و آنکه بجور رسیدن نامد بازگردد و آن ملک را بهر دست در آورد و اگر از خود را می در خوشی دوستی بدین نگارید و کار را با سال دیگر اندر آورد و امر بفرمود و عجم لشکر به سخن بن محمد را سردار خود داشت لغیر موده او گرانید عبد الرحمن از رزستی و بدگوهری بایران لشکر کشید و شش از حجاج روسته بر تافت و بجای کابل رفتی کرد و بجای حجاج شد چنان فراریات اگر غیره درنده با بدینج و حیرت را من کابل نگردد و هیچ بدی بکلیف کند و اگر بدین کار را بخواهم باز گردد و پناه دهد و دوستی گوی نماید حجاج ازین شورش بر آشفته و در ظاهر ترش ناز و دگاه آراست شد عبد الرحمن فرزند یافت حجاج بصره باز گردید و بار دیگر هنگامه کارزار بر سر راست و آن ناسپاس را آبر در ریخته شد و بقلعه بست که گماشته او داشت بنام مروان خسران زوده دین و دینا با نداشت نصرت حجاج عبد الرحمن مادر سنگی گردانید و خواست که او را پیش حجاج فرستد و زبانی کابل این امری نیز دستی نمود عبد الرحمن را خلاص ساخت بلکه خود آورد و چند بار دیگر بیاد و دیش نمود و کار بی بر ساختند و در شهادت جلالی رن میل سخن خبرین و دعه با دل آویز و غلبه شش او را بخت پیش او فرستاد و او از غریبه که داشت در اثنای او خورد از آنجا گاه به انداخته سفر شستی آتیم کرد و در سال هفتاد و هفت هجری در حکومت هشام بن عبد الملك امیر عبد الله قشری حاکم خراسان غور و غر جستان و ملک نیم روز کابل را بدست آورد و حاکم نشین خود ساخت و از آن پس همواره در زمان بنی امیه و بنی عباس حاکم خراسان و دشت تا آنکه در زمان سامانیان لیکن غلام آن خاندان جدا شده غزنین کابل را تصرف شد و دم انتقال نزد چون در گذشت سبکتگین پدر سلطان محمود بکامی این دیار قرار گرفت و هم چنین در تحت تصرف غزنیان بود سپس بنوریان و پس از آن افغانان و بنانکه یکی از آن تلج الدین یلدرز بود و پس از آن خوارزمیان و سپس لشکر قاتان بزرگ چنگیز خان استیلا یافت و از آنجا بیشتر و صاحبقران بلا گردید و در زندان او سر بر آراشد و زبانی چند در تصرف نادشاه و اکنون دار الملک تیر شاه بن احمد شاه ابد الیست +

چون اندک از کم و کیف هندوستان و صوکیات آن نگاشته آمد اکنون عمر از احوال فراموشان این دیار را از اندامی پانصد و ان هجده سال تمام سرانجام داده و درین دیار خبر جوانان و سخنانی که در زمان منور است +

فکر احوال فرمانروایان هند و دستان از ابتدا اسرار و جبر شش پانصد و ان از کتب تواریخ هند و خصوصاً تجارت که تاریخیست بزرگ و در کتب دیگر کمتر از آن ظاهر می شود که سلطنت هندوستان

[illegible]

و حکما که با نفاق یکدیگر در صحرای پند زهر داد و چند مرتبه او را در خواب یافته دست و پا محکم بستند و در دیه سنگ انداختند با چون حرمت
 انبی شامل حال او بوده اراده اش پیش از رفت و در هر مرتبه میبوسیدند سلامت ماند چون در هر شش جبهه شش ابرو بصورت قابل نیست و نمی
 نمود و در کارها جانی در شش افتد را و گذشت در جودین زیاده تر حد برده به پدر پیغام کرد که مرا از سلطنت محروم کرده و بدین تاب
 اطاعت جد شش ابرم همین زمان خود را بپاک میکنم در هر شش خاطر دشت پسر شش در شش معتقد که نصف ولایت بمند و جودین
 باشد و جد شش برادران خویش در شش نداده بود و پیش آنکه جد شش دران بنده برسد و جودین کسان خود را بطلبین کرده که عمارت
 از صحن و قیر و کاه و اشالی ذلک نمیکند و بعد از آنکه با نژاد دران را بنحوا رسیده طرح آواست اندازند تا بویافته آواز آتش در درختها با نژادان
 سوخته خاکستر شوند و فرغان بران حسب الامر عمل آورده عمارت صحن و قیر معنی تعمیر نمودند با نژادان بعد رسیدن در مکان از نژادها باز
 و ملای بر درانه معامدان واقف گشته نفعی در آنجا درست کرده بنی بدست خود آن عمارت را آتش داده از آنجا عقب بدر رفتند و بل زنی
 با پنج پسر خود که اتفاقاً در آنجا آمده بودند سوخته خاکستر گردید کسان در پاک و جودین سوخته کسلی بی معیاریش با نژادان معامدان
 قصور نموده خزانه انبار جودین رسانیدند او بسے شادان شد و با نژادان بعد از آن زمان مملکت در صحرای رسیده با نژادان معامدان
 معامدا و اما کن منبیکر هندو پسر هر باره پسر بودند دیوان و عمارت را بسے کشند و شیر و گاو گن را شکار میکردند تا آنکه در شش پسر رسیدند
 راجه درو پسر زبان آنجا دختره صاحب جمال و در حسن و خوبه پیشانی در دشت دران ایام آن دختر محمد بلوغ رسیده بود راجه درو
 با آیین نیاکان خویش فرغان رویان روی زمین را طلبید شش جلی تر تیب داد و بدین امر کسان آن دختر پسندیدند و عقد زنجیت او
 در آورده و آتش در زبان هندو بنو گنیدند راجه مسطور چیه کان بسان قبی در میان استاد کرده ماهی طایران بسته و دیگر کسان از
 و روض پر کرده ویر چوب بر میگذاشتند و کمانی در غایت بزرگی ساخته خاد مشه و نمود و گن بر کسین کمان را زده کرده ماهی را از آب کمان
 چوب تیر زده دران و دیگر انداز و آن دختر در کمانست او را تیر در و دیگر تخم می را جدا دران عهد و آید شش طعمه و بعد از عقد
 سپید نمودند و در آن عهد آن بر آمدن نخواست با نژادان بصورت گدایان در گوشه تماشا می بودند و دران وقت این زمانه کمان را
 که در غایت ساخته بودند کرده و آتش تیر زد که ماهی طایران با لاسه قبی جدا شده و در دیگر روض افتاد آنگاه دختر راجه درو پدر که در و پسر
 نام دشت از میان چندین راجه های و الاشکوه بزرگ و از و س قوت گرفت انگار گیان از و قوت این قوت و جسارت آن گداوش میدان
 ماندند و احدی را یار را سے آن نشد که با او مقاومت نمائند که نقد میرا زنی بران رفته بود که آن دختر را پنج شوهر شش و با نژادان
 هر پنج برادر و بوجب امر او را خویش آنرا از و زنجیت خود را آورد و در هر یک هفتاد و زنجیت معتر که چون در دست تیر او بر رسید
 که با نژادان زنده هستند و دشت راجه درو پدر را زور گرفتند اند و در شش کسان خود در تاسه ایشان از و خود طلبید و شش پدر اند
 بجای آورد و با ولایت را منتقم نموده نصف برادر جودین پسر خود کمال دشت و نصف با نژادان و با و ایشان عود و پیش بدین کمال
 در میان آورده و با نژادان را شصت داد که در شش از و پسر بر ساحل دریای حنا که ثانی کمال آن شش بود علی شوهر که ویرفته آواست و پسر
 راجه جد شش دران شهر رسیده با جاسه احکام حکومت مقید شد و در شش و قوت مردانگی اکثر مالک پسر خود کرده فرغان دیوان کسلی راج
 فرغان بنیگر که اند چون دولت و کنت لب را بر سرید و یک راج سو بوجه حسن که اجداد او را میر شش بود و تمام ساید جگر راج سو با حلال
 چند عمارت از عبارت عظمی است که انواع الطیخ چندین هزار برین میر هند و ظرف طلا و نقره با کجا عمارت می کنند و مسجدها خوانده
 اقتسام فدی و عمارت و اجناس نفیس در ازام بعلنا صحرای خاکستر میاز زنده و مدترین شراب این جنگ نیست که اجمالی روی
 زمین جمع آمده کما عمارت عمارت می که آب کشی و طعام نموده و آوند شوی و دیگر جزویات نبات خود بجای آورده این عبادت آنرا پیش خود

و جهان را در حقیقت و دولت و قهر و اراده و رحمت و انواع تصدیقات و خیرات که تفصیلش در کتب مملو است و مخصوص مهابرات است و فرموده
 بمکه داری بر بنون گوید اجد جدش که بجهل و اهل غشاد و اسرسلطنت گشت از هشتاد و یک که در اسرسلطنت بود و ملاقات بهر شرف و عزت و دیده و گشت
 شدن و وجود من و دگر به لشرش و عذر با خود است و بعد اجازت یافتن چشمت اسور جهان با نی بر دشت با اتفاق هر چهار او و غور کار نام نهاد
 در کتب هند و سطره اوصاف هر یک مشهور است اکثر مالک ما و حوز که تصرف خود را کرده و دیگر فرزان و دیان را فرغانه و یزد و خراسان و گدا شنید
 چون به این یو را اجد جدش گفت بود که اگر جنگ اسوسیده به تقدیم رساند و شایسته خط او که از گشت شدن باوران غورستان دارد و فرغ خود
 و غیره کفار و انتم متفق و موافق است و با اصطلاح هندوان این جنگ عبارت است از عمل مخصوص آن برین خط است که ای موصوف
 به بعضی اوصاف که آنهم چون عتقا غیر از نام نشانی ندارد و هم رسانیده مطلق العنان گردانند و فوجی عظیم از بهادران صف شکن و دلاوران
 تیغ زن و بنال آن حسین میکنند و آن اسب باراده خویش در تمام عالم گیرند و هر جا رسد حکام آنجا خبر یافتند استقبال تشنه و خنجر و گداز
 نمایند هر که خراف و در زوایان اسب را بر بند و حصار کشیدند و نهاده اسب با استقبال و گداز و اید و رفته و از بهادران رسانند و آن ملک را
 مستحکم گردانند و همین آیین فرمازد و ایان عالم را مطیع و متقا و منوره بجهل خود برگرد و این جنگ کجای میسر گردانند شک حکم او تمام عالم حاکم
 باشد و هند و اور و حق را اجد جدش همین عقیده است که بر حکام اقالیم سید غالب آمد و حسب الامر همین بر تقدیم جنگ اسوسیده عقیده و صلح
 مطلوب فراهم آورد و اسب موصوف باین صفت که نفوذ جنگ باشد و گوش راست آن پاه و بود و برسانیده بقاع و زمین و در او ارجح
 برادر و درو را با افواج قاهر و بنال و حسین که در سپید گور و در ولایت که میر سید عالم آنجا استقبال رساند و ملاقات می نمود احدی را از این دو که گداز
 و افواج تواند و زنی تا آنکه ارجح بنال اسب سیر گداز عالم نموده فرمازد و ایان هفت کشور را مطیع و متقا گردانند و فوجی عظیم از بهادران
 قیاس از بهادران بر زمین کشید و در آنجا اجد جدش رسید و فرین گردید و این جنگ اجد جدش
 تقدیم رسانیده آنقدر خیرات داد که بر همان اطراف مالک و فقر و سائلین از آن می نیاز داشتند بعد انقراض ازین جنگ هر چه با مانای بود
 هر صدمه عالم باشد و عدالت خود را در امور ساخت و در عدا و باران مایه و وقت و در وقت خواش مردم می بارید و آنست خط و دیا و نید از زمین
 همه گشت پذیر و حزاب تمام و کمال مزرع می شد و زراعت و دانه با سه دراعت بالیده و تر میشدند باغ و درخت میوه و شاد بود و خوش
 و طبع و در کمال فرحی و خوشدلی و سیر و طبع و دنا و ابل حرفه و صنایع از کما سب خود با سوس و منور و لطافات و عبادات شغولی می بود و در خبر
 و زوسی و در این فی کسی نمی شنیدند و ایان در حصار امن و امان کامران بودند و بدین زهدل او شده باز سفر حقیقت کمالگ ۴ و درین اشته
 شیر سیر بر یق شغال ۴ نه این دراز کنده زمین بدو پیچیده نه آن فرزان و در و هو اید و چنگال ۴ گویند بهر روز و ششاد و هزار برین زمانه و خصال
 او بهر می یافت و دگر چنانچه جان نیز بقدر قیمت کامیاب بودند استی و در است گوی چنان دشت که در تمام عمر باز نابلوت کذب نیالده و هر از
 رستی حرفی بر زبان نمی آورد و تقدیم خدمت او هر تراشت هم خود و نصب العین خود گردانیده حصول رضائنده او را بر هیچ امور مقدم
 می داشت و امر جهان با نی را بموجب یکش سرانجام میداد و کلید جمیع خدائن و کارخانجات بهر دست او داد و بخند گردانیده بود و هر تراشت
 نوسه زندگی میکرد که در زمان سلطنت پسران خود این قسم حکومت و قدرت میسرش نبود چون شانزده سال بدین سنوال گذشت و او را
 بجهل برادر خود داد که در تراشت را اصلاح بخود است میزد و تمام آنچنان بیاد زوای خود دست زد که از آن دور در خط به زبان آورد که این
 باز دوسه سال هفتاد که یک سال بهر تراشت را با لشکر آذنا گشت و در تراشت از استماع این سخن غمناک گشت و فرموده بران ناب یون
 با نمانا و درو از نیت ترک تعلقات نموده مع زوج خود کند و بر سه کشتی ما و با نژاد و ان و پدر برادر و خرف و صحرا رفت و ابد و در دست
 اشتغال و در زید بعد سه سال بر کنار تالاب تانامی و بقولے در هر دو ارنگ جهان گذراندا و پدر و نمود و چنانچه بیاس و در هر حقیقت و

نظر ندارد و نظیر آورده و وحدت وجود را بر این و تشکلات بسیار ثابت نموده و اعتقاد دانشمندان این و بیاراست که در مصحف حکم از این است گویند و نسخ تواریخ که یوزان مانند و محاکم حکمت و نجوم و دیگر دانشها آنچه بیاسد یورواج داده و بطور معتبر و کل بران عبادت و نیکی اجود آخرت است و سواهی آن آنچه بنم آریان سخن و نکته طرازان هر فن کتب و مسائل و اقوال و مسائل اختراع کرده اند لایق اعتبار مفید و دار قرینیت و نیز اعتقاد استجاه آنکه بیاسد بیخلف استی جاوید بدوش گرفته تا حال در عالم علوی و غلی سیر است و بر بغضایک امور دینی و استقبال و اسرار حال و کمال آگهی دارد آنچه میخواست بجز حد و طوری آورده و آنچه غریب حکایات و عجایب خوارق عادات از خود کتب متبر که چند مندرج است در کتبین از سبک کشتن و سیم و ارجن و کرن و در جو حمن و دیگر مبادران نیل فکن کارهای بزرگ امور شکر نقلی است که هرگز عقل در قبول آن اقبال نمی کند و ستمخان از شنیدن آن در گرداب تعجب و دو طعنه و فریاد و غوغای آنجا در کتاب مواهبارت تفصیل مذکور علما حتی هند قائل اند که مدار گوش روزگار بر چهار دور است +

اول ست جگم هفتده یک بیت و شصت هزار سال و دلیل آن دور از غنی و فقیر و صغیر و کبیر بصفاست راستی و درست کرداری و هدایت و پیر به کارهای کمال زور و قوت می باشد و عمر طبیعی آن مردم یک لک سال است +
دوم تریتا دو اوزده لک و نو و شصت هزار سال و درین دور عروقت و قامت و صفات حسن نسبت بدور اول و هم صفا بانی میماند و عمر طبیعی مردم ده هزار سال +

سوم دو و بیست و یک لک و شصت و چهار هزار سال و درین دور نیز از عروقت و نیکی کاره بآنست مردم نهصد و نازل میگردد و عمر طبیعی هزار سال می شود +

چهارم کلک چهار لک و ستم و دو هزار سال و درین دور نیز از عروقت و اوصاف نیک بدستوری که نوشته شد و هم صفا بانی میماند و عمر طبیعی صد سالست این دور از جمیع ادوار از بون و فاسد قرار داده اند و دلیل این زمانه از صفات حسن و دور و یکایک ذمیر نزدیک می باشد + از عجیب است که ابله او و اسرافیه قدرت بسیار داشته و مافوق آن از ستم صدر امور عظیمه می شنید و دلیل این زمانه که قادر بران کردار و اعمال نمی تواند شد آنرا از طاقت بشری زیاده تصور نموده در کتب حیرت فرمیده وند و این ادواتا القطار رشت عالم که امتداد آن بیرون از محیط شمار افزون از حد قباس نشان میدهند مانند گردش چرخ علی التواتر میسرند و در وقت رسیدن در دیگر بسان تبدل میگردانند و وضع و اطوار مردم از محاسن صفات بقباس ملکات بردوشی که بقلم آمده تبدیل مییابد و اوضاع مردم مطابق دور یک میسرند و دور چون پائند و آن در آخر دور و اول و دوم و در اندک مدت آن دور را انقضا رسید و شروع دور یک گزیده و اوضاع و اطوار زبانان گرفت و علامات فساد و نمودار گشت چنانچه قوه نقل میکند که پیش از شروع دور کلک شخصی در سه تاپه که در مصری عظیم بود خانه سلطانی از شخص خریده و شروع عمارت نمود و تقضار بسیاری نفوذ از زیر زمین در آن خانه بسازد چون هنوز زمان حق شناسی بود آن شخص بغرض شنه خانه اظهار نموده که خانه که از تو خریده ام خزینه مدفون و اصل بیج بنود نفود که که از آن بر آمده تعلق تود و در آنم و بدیخ و او که من خانه را بخریده است بدست تو فروخته ام نفود یار چه از آن خانه بر آید ما را در آن حق نیست اگر این زنده نصیب من بودی در آن روز ظاهر شد که در دست تصرف من بود و امر زد که آن خانه ملک است این نفود نیز از آن تو باشد آن هر دو شخص درین گفتگو با هم عجیده و احدی کت تصرف در آن نیاورده این ساخته را در دارالاحوال هر چه شرط آورده اند را چه که دانای احوال بود بخاطر آورد که عنقریب دور کلک میرسد شته مردم باین طریقه نخواهند ماند آن هر دو شخص فرمود که با فعل این نفود بطریق امانت بود و باشد بعد چند روز تصرف را شنیده فسخ کرده خواهد شد چون دور کلک در رسید طرز وضع مردم در گون گردید باطل و مشترب بر نفود و بطور بخلات گفتگوی سابق با هر گزنا فتنه نموده باطل

و عوامیکو در کس خانه را فروخته ام نه نقد و نه مشتری میگفت که من خانه را با علمه آبان خریدم قیمت داده ام این نقد و بقیه من دارم و چون این مقدمه باز در محک عدالت راجه رجوع گشت و دعوائی بر عکس وضع نخستین بطور پیوست داشت که گزینگی اوضاع مردم را بارش و در کجایک است ازین جهت دل از تعلقات برداشت و ایضا در آن ایام خبر بالکنت تهاے جا روان و روض سرکشین و بلجدر ازین جهان بشر حیکه در مباحثات مرقوم است بسبع راجه جدر شتر رسید قبابی حیات در برش تنگ آمده عالم در نظرش تملیک گردید و باخود قرار داد که ترک سلطنت نموده نوشته آخرت بسازد.

ذکر سلطنت پرچیت بن ابجمن بن ارجن و ترک تعلقات پانژوان

لنذا پرچیت بن ابجمن بن ارجن را که از اولاد هرچج برادر غیر از و وارث نبود شش فرماز وانی بر پیشانی کشیده و همچنین دهر بر پشت نهاد و برادر علیگره اندیده ترک جهان را می نمود و گو شاره از گوش و حائل جواهر از گردن و بازو و لباس شاهی از تن برآورده پوست درخت پوشیده و برادرش نیز شتابت او کردند هم با اتفاق یکدیگر از شهر برآمده رولجور نهادند مردوان و زنان عقب ایشان می رفتند و بی اختیار گریه میکردند راجه هر اولاد ساکن نموده و دایر کرد و هر پنج برادر و دو پدسے زوجه ایشان بجا شت مردان شده و سیر ولایت بگال و آن حدود نموده و در کس آمدند و تمام آن مالک را گشت گجرات رسیدند و از آنجا بدور کا آمده سیاهری کرشن بلجدر گریه کردند و از آنجا سیر ولایت شطه و مانتان و پنجاب نموده و در کوه بدری رفته ریاضات شتاف کشیدند و بکهارت عصیان ابراز گنایان کرد و مردان و خوشان را گشت بود و نموده و بارز کوه برت که از آنجا بلخ گویند فرو گشتند و ایمان خود را بکشاده پیشانی مانند برت گذاشته و دنیا بکنایه دور آخرت برت بلندیا فتنه گر راجه جدر شتر در برت گذاشته نشد با بدن عنصر به بهشت رفت اسیات بمردند و بر و نونکی بسے به چنین بکنایه بنبره کسے از بهی بکنایه که تا این زمان به چو خورشید روشن بود نام شان به ایام سلطنت گردان و پا عروان اتفاق چند گجری بقادرش سال و در جرمین پسو شتر شت بتنهانی سیوه سال و راجه جدر شتر بعد جنگ مباحثات و کشته شدن در جومین و شش سال است و مجمع یکصد و شصت پنج سال می شود و در زمانیکه پانژوان را با گوروان محارب بود و ادیسران هر پنج برادر تاهامی در رزمگاه کشته شدند پانژوان سبب بی اولاد کسے خاطر و شکست دل گردیده تخم نزاران نمود و در عول کاشته محض از عنایات ایزد امید و اشتد چون تقدیر بران رفته بود که مدت تمام می فرماز وانی در نسل پانژوان باشد لنذا بعضی از تنهای بجن بن ارجن در آن وقت که ابجمن در جنگ چکا بود کشته شد حامل بود و بعد از تقضاے مدت محمود از بلطن او پسے سعادت از ولادت یافت تمام آن را پرچیت نهادند پانژوان که از نسل نامید بود و ندو بود این مولود زندگی از سر گرفتند و امیدوار بقای نام نشان گردیدند و النوع شادمانی کردند بدین بعد نو میسے بسی امید داشت به در پس طاعت سسے خورشید داشت به القصبه پرچیت در صورت و سیرت زیاده نرود و قوت بے همتا بود بعد از آن که پانژوان خست هستی بر تن سراسر ای جابجا بی گشته باجای مرام حلدت و جهانداری کوی بیغرض و او گسترے و رعیت پروری نام خود و آبسے خوشین را روشن گردید است آسود جهان بدولت او به افزوخت نظیر طاعت او به راجه پرچیت هم مانند دنیا کان خود شکلا دوست بود اکثر اوقات در صحرا رفته بدان کاشتغال قدیمی و از احوال مایا جگر خنی و محظف عابدان که در میانان عبایات شغول بودند نموده چون مدت بدین خط گذشت روزی بجلوات محمود بزم شکار بر سر و نماند و آبوسے تیر از دست راجه خورده بر مید و صحرانورد گردید راجه تعاقب او کرده آن قدر راه برید که از لشکر خویش جدا افتاد و از بسایکی گجک و دوخته و گشته گشت ماسی آب بهر طن میدوید تعاقب اراش بر دو میسے ریاضت کشش از قدا و بر ساد طاعت تکلف تراوید ریاضت بود و اوقات عزیمت را در ب العباد و سیر می رود خدا لگی از جنین اوضاع و شکوه عرفان بنای از پیشانی نورانی و اولی بود

محاسن پدید گردد چہ نور انیش مانند خط شاعی از نور خورشید بظاہر و فروغ حقیقت از انوار بیخاستہ آلودن بسان آتش باہر
 اربابیات در خاک شگفتہ بوستانی + در گرد و نشتہ آسانی + از خلق نشستہ بر کنارے + و در خلق گشتہ بچھو تا رے + راجہ ان
 عبادت کیش برادریدہ از سبب فروزا مدوطلب آب نمود در ویش از بسکست متفرق عبادت بود انت کیست و چہ سیکوید راجہ از
 آتش شنگہ برشتہ بود و مار غنیش شملہ در کشیدہ مرده مارے را کہ در ان حوالی افتادہ بود و گوشت کمان بر دم شستہ در گوشتے آن نابہ
 انداخت و از ان مکان بسکین خویش را ہی گوید و در ویش چچیان کجار خوشول و مار دگولیش آویزان بود و بچھن جالہ کہ از مدتی
 در گوشہ لیبات مشغول بود ان را سبکی گفتندے اتفاقا در ان روز از عبادتے کہ دشت انفرع یافتہ شادان و فرحان بقصد طاعت
 پیرے آمدندے با گفت کہ راجہ بکچھت مار مودہ در گردن پیرت انداختہ رفت سرگی شندہ خشناک گشت و بر کنار آب رفتہ بعد
 غسل بجناب احدیت مناجات نمود کہ ہر کس مار در گردن پیر من انداختہ بعد ہفت روز بچھک مارا در گزیدہ برخاک پالاک اندازد
 و حامی او ستیاب گشت چون از مشاہات فارغ گشتہ بخدمت پیر رسید دید کہ ہاں قطار دریاضت مستغرق است و مار مودہ در گوش
 آویختہ از دین ان خیال بہا و بلند آفتدہ گریست کہ پیرش از آخال باز آمد سرگی گفت ای پیر ہر کس کہ در گردن تو مار انداختہ من
 اورا دھسے ہر کرم پیر آرزو گشت و گفت بسا رید کہ وی کہ بچھو راجہ عادل رعیت پور کہ نندگان خدا در سایہ دولت او سواہند
 دھسے ہر مودہ کی از خود خوش نذر از جہر ستلہ اورا بر نھن پس خود اگمی و در اجاب استماع این خبر قبلی دوم گوید کہ ایکہ وقت
 عادل نو اسبے از ولبل آمد و دم آنکھ نھن سبتیاب الدعو اتی بعد ہفت روز چان گذران را بدو را باید نمود و فرستادہ در ویش را
 رخصت کردہ بمشورت ارکان دولت و اعیان مملکت ستونی در میان در پای گنگ ایستادہ کردہ بارہ عارت کہ رسیدن مارا و راجا
 متصور نباشد بہان احداث نمود و با مصاحبان دانش پیشہ و خرمندان درست اندیشہ دان مکان مخص جت و خواست کردہ
 قضا و دعا نماید و در حوائشے آن جمعی کثیر از افسون خوانان و مار گیران و دیگر مستغفلان مقرر کردہ قدش نمود کہ بدون امر کسے انگذارند
 کہ در ان مکان توانا در سید و دار و پاکد و دروغ سم مار مجرب بود و زود خود و خود دشت و در ان ایام غیظ را در رب العالی بچھ کاہنہ پخت
 و اصلا چیزے بخورد و تاشش روز بدین آمین گذشت چون روز ہفتم در سبت بچھک مار بچھک آفرید کار بصورت آگہ شتہ بقصد ہلاک
 راجہ از مکان خویش را ہی گشت در ان شامے راہ دھنتر نام حکیم کہ با اعتقاد بہ دگولہ با سچھہ سیحانی دشت با بچھک ملاقی گردید مارا زور سید
 کہ کیستہ و کجا میوے حکیم گفت شندہ ہم کہ راجہ مارے بنھن ریاضت کیشے خواہد کرد و بدید میر و سنا آن راجہ را کہ از فیض علمش
 زبردستان در مدامن و اماں بہتند بعد از ان کہ مار بگزد و بدو او افسون چارہ گرے نامہ می گشت آن مار کہ راجہ او را خوار کرد
 اگر تو این قدر قدرت + ارے کہ گزیدہ مارا از بندہ گردانی بالفعل این درخت را بہر خویش خاکستر میسانم تو افسون خود را با تخان
 و در این گفت و درختی را کہ مانند چتر سلطان مدور و بر خلاق سایہ گستہ بود و از غایت بلندے شاخش باطلوے بیدہ پنج ادا نشاخ کاو
 زمین دیدہہ اربابیات گذشتہ شلخ زمین نیزہ کاخشی + ملائک گشتہ بچھکان شاخش + چو سکان حواس بنر پوشے ہر جنبش
 تیر و جدے پرخوشی بہ ستادہ در مقام بہتیمات + فلندہ بر زمین ظل کرامت + پچی بسج ہر گردش زبانی + بنام زور عجب
 تسبیح خوانی + فی الغیر آتش زہر خویش خاکستر ساخت حکیم بہتہر لا اجمال بریامن افسونی کہ میدہنت باز آن مبحث البطلان
 کہ استادہ بود و دست نمودستے آدمی چند کہ بر شاخاے او ہنرمے بریدند و انواع طیور کہ بر ان آشیان دھنتر و قسام
 حشرات شل مور و گس و عنکبوت و غیر ہم کہ بالاسے او سے دیدند و ہمہ خاکستر شدہ بود و خلعت ہتی تبارک پو شایہ بچھک
 اژدہا از مشاہدہ این کار در گرداب حیرت فرو رفتہ با خود گفت کہ راجہ را با قضاے اجابت و حامی بدعا بدیناں خاصہ

باید فرستاد اگر این حکیم پیش را چه رسد بملک اود و شور است نکرے باید کرد که حکیم نذر راجہ نرسد آنگاه منتظر رہند و گفت که تو نذر راجہ
بفرست میوه که چاره زهر من نموده زهرے گیری هر چه خواهی همین جاز من بگیر و بجای خود برگرد و بهتر با خود گفت که اگر اجل ارجہ رسیده
است خدای من سوخی نخواهد داد اگر شفقت هم رسد چه دایم که چه خواهد داد و تقدیرے را که هیچکس خاطر خواه من میدهد بگذشتن و بر نیافتن
کشیدن ابلهی است و منسوب حرص و طمع گردیده با هیچکس گفت چه میدی بدی تا بجای خود برگردم هیچکس خوشوقت شده جوهری بی بهایا و
داد و گفت خاصیت این جوهر است که هر چه از خود ابدی تو حاصل شود و بگیرا تا شرطی کنم که هرگاه مرا طلب کنی نزد تو حاضر شوم و دقتی
که بفرمائی بتقدیریم آن منت کشم و بهتر آن جوهر را گرفته برگشتت کوچک جمعیت خاطر در دستنایور رسیده دید که راجہ در جای محفوظ انانیت
در نریده مارگیران و افسونگران اطبا و حکما بروسان نشسته اند و نوعی احتیاط بکار برده بزند که احدیے گواک آن غیبتا نکرده بر پنهان
میدخوان را و دیگر نذر راجہ آمد و رفت داشتند و هیچکس فرزند ان خود را طلبد شمشیر یک را بصورت برین آراست دست هر یکی میوه داد و
چون بر پنهان منوع بودند از و ربابان و دگها بپانان اجازت گرفته اندرون رفتند و خود بصورت کرک خردی برنگه در میان یکی از سپه سالار
دست فرزند ان خود داده بودند و شسته بپانان گشت فرزندانش را بصورت بر پنهان نشاند و بدو نذر راجہ رسیده و عاگردند و میوه با بطریقی تحفه
گذرانیدند ارجہ میوه را بار بار و در آنجا بنشیند آن یک میوه آخرین که در ان هیچکس پنهان بود بر وی خود بر پشتت کوچک بصورت کرک خردی برنگه راجہ
کرک اودیه بجا میزدان گفت که هفت روز که در پیش ترا ده گفته بود و گذشت و اکنون آن آفتاب خروید و غلبه گفته آن برین عاگرد و غلبه نشد و چوب که
برین کرک کوچک باشد و دیگر و دیگر که ابرو پشتت برگردن خود دنا و در ان وقتت کوچک خود را غایت غلظت و مهابت ظاهر کرده بر راجہ پدید گردان
خود را بلند بر پشت و سر خود را بگردن راجہ نماده و بگوید دستو چه هوا گشت و از نا بنشیند بر آن مار در ان مکان آتش گرفت و بر پنهان که در صحبت
راجہ بود و ندید تعبیل اذن جا بگیرد و بنشیند و تمام آن خانه را مع راجہ بر پشت و ستونی که بر ان جانی برای بودن راجہ عارت کرده بود و ندید بصر
افتاد که آوازی چون صدای صاعقه از و بر آمد و در ان شب ساکنان هستنا پوزنکمال و پشت خواب نکرد و در و دیگر بنشیند راجہ را
بر آورد و در آب گلنگ انداختند چند روز که راجہ در آنجا بختد و برگ بود! اشباع با جرای احوال هلمان خوش و بدینت قشاکت که بر نعم نبود
اشماع آن شرف خجالت از تعلقات است و نیت رسنگاری از عذاب عقی و کتاب بهما گوت که شمشیر بر جلال علوم و تخصص احوال سر برایشان
نزد و رباب هند معتبر و بزرگتر است اشتغال میباشند و جات آن سکندر پیرین بیاسد بود و راجان ایام است که در ان مکان انیس
صحبت و رفیق انجن بود و انان زنان در هندوستان و هندوان مشهور گشتند و در سلطنت راجہ پریکھیت شصت سال

ذکر سلطنت راجہ جنی جی پسر راجہ پریکھیت

همدارا مکر راجہ پریکھیت نبوی که نوشته شد رخت هستی بر لبست امرا و در ابالتفاق راجہ جنی جی را که خلف بزرگ و بود و جانشین
پدر گردانیده که خدمت بر میان بستاند و اطاعت اور اسادات شمرند این راجہ با وجود خود و سالے انجنان ضبط و وسط احکام
سلطنت و بندوبست اطراف مملکت کرد که احدی ریا را بر می خلف و اخوات مانند در عایا و بر یا در مدامن و امان آسودند و گنبد
بعد چندگاه راجہ در ولایت شمال لشکر کشیده فرمان رویان آن دیار را بعد محارب طبع و متفاد خود گردانید و مالک مقبوضه اندانا
و بدینچه خویش آورده مر صحبت بدار اساطنه هستنا پوزنکمال ایام هر کار نام عایدے که در دران خویش بفضل و کمال
مشهور بود و مجلس راجہ در آمد و در جود و در ان عابلاز سعادت خود شمرده کمال احترام بجا آورد و عاگرد گفت که ای راجہ راجاے
ما که با تو هیچ بدے نگرده اندر غایتیدن و ولایت آنرا گرفت و محاربات کرده بنده ماے خدا را کشتن و مالک ما یا مال جوادش
نموده منظر دنیا و آخرت اندوختن چه خوب بے دارد که بر خود می پسندی و امیکه بر و مسمیت آرازم و تقدیریم آن ویکه نیکنامی و دنیا

و از جمله سعادت عقیقی است بخاطر تیزسیر در اجبر سید آن کار ضروری که در میان کمر ابا بد کرد و قادر بود بدو تر که لغایت نیکو کار بدست شمار
 بود و تنگ مارگشته و تو با وجود قدرت و موت انتقام خون پدر بخاطر منی آتش که اگر عوض خون پدر تنگ را بقصاص رسانی نام نیک
 توانا القراض زمان پایدار خواهد بود و اجبر را گفتار عابد افروزد آب افروزیه ایست و افروزیه است و خون غیرت و دلش جوشید تمام
 پدر بخاطر او که تنگ است از آن خاکستر گردان بلکه تخم را در او انداخته و از آن زهره سستی بر انداخته و بنابرین اندیشه و انایان زمان و برهمنان و بیوهان
 که در افسون وانی و سید خوانی نظیر و جدیل غمگشته و بزم بنود بقوت افسون ساکنان عالم طلوعه بر زمین آوردن می توانستند
 بلکه آفتاب و ماه تابناک را منقرض کردن میدادند و درگاه خویش حاضر آورده و مصالح و اسباب کشتن امان آنچه مطلوب بود همه را موجود
 کرد و با اتفاق دزدان بر بهمنان افسون دان آتش عظیم ترتیب یافته افسون خوانی آغاز گردید از تاثیرات افسون و طلسمات بار و از جا
 بی رختن از سوراخهای زمین و مغناطیس که از عالم بالا و تحت الشری برآمده بودند و از خود را بر آن آتش بی زهرار زده
 هلاک میشدند اول بیت هزار نامه سخت بدیگ یک پس از آن باز ده لک کپس یک کرد و بعد از آن نوبت نبوت ده کرد و
 بعد از آن باره ای بی شمار سید خاکستر میشدند از آنجمله جمیع کپس بود و غرق بیسان قیل معلوم داشتند و گرد می رانانند
 او میان گوشه مینی و دهن بود آتش که دوسو و سه و چهار سیر بود و بعضی بقدر یک کرده و دو کرده و سه کرده و دراز بود و در بعضی
 بهر صورت شکل که میخواستند بر می آمدند و هر جا که اراده میکردند بر فتنه ازین قبیل طواف امان آن قدر سوختند که از رفتن دمان
 ایشان جو باران شد و تو آتش لغایت بلند گردید و دو و آن گردون گو این چوب و از تصرف افسون بر بهمنان را کایان
 جمیع سیکه ناگه بقوت برآمده بود که زمین بر یک سیر از هزار سر خود گرفته است اختلال افتاد و آن حامل خبر خواست که
 دوش خود را از بار زمین تنگ ساخته بملو می گردانند و خود را با اصناف خود در آن آتش سوزان اندازد لیکن چون اراده ایزد
 جهان آرا بران رفتن بود که ارض خبر یکبارگی متزلزل و تخم ماران با همه متاصل نگردد و سیکه ناگه بکان خویش متکل ماند و از فتنه
 استیک نام دوشی برهن که صاحب فضل و کمال بود در آنجین راجه و در گذشته بعد از او ایستاده و ناشافاعت امان خود متقاضی
 تقصیرات بزرگ آنها نمود و بدست عا آه در پیش شعله آتش غضب راجه و زشت و بقیه ماران از آن آتش جان ستان سلامت
 ماندند و رخسار تنگ که تنگ را نیز که آیه آتش انتقام برای او فروخته شده بود و اصناف ماران پلغیل او خاکستر گردیده و شفاعت
 عابد بجات یافت و اکثر بر آنکه تنگ با ماران دیگر هلاک شد و راجه بعد از اصرار این کار مجلسی عالی ترتیب داده چندین هزار برین رطعام
 و خلط و نفوذ و نفوذ طلا و نقره و رحمت ساخت و حکام اطراف را که درین جشن حاضر شده بودند و از مزین صیافت و زو حال هر کس را
 بجا آورده خوشنود و مخص فرمود و القصد بعد از فراغ این امر راجه با نظام تمام جهانانی هشتال و زیاده باری عالت
 بوستان عالم را در نفع و طوالت بخشد پس از انقضای مدتی متادریه بیاید و یوار و اطمینان او گشت راجه از آن دانسی پسر
 سوال کرد که اجداد من یعنی پادشاهان با وجود آتش خدا و او بے بقا است عمر و دولت و استیلا چرا عزم محاربه با محاربت جزم نموده
 باعث خون ریزی برادران و اقارب و فساد هلاک اکثر فری حیات گشتند بیاید و یارب یا رخ برکشاد که بارادت ایزدی انچه شنی
 بود منظر ظهور سید را گفت که آنا با وجود آن همه کمال و قدرت این شدنی را چرا چاره نکردند و بیاید و جواب داد که آنرا فریاد است
 که تقدیر آفرینگار را تدارک نتواند نمود هرگاه از امر خداوند مجانسه مجال نیست از اراده خداوند حقیقه را باریست که عدل تواند کرد
 بالفعل امری از بنده غیب بدست تو ظاهر شد نیست و تو بآن گناه ما خود خواهی گشت من علاج آن تو میگویم اگر میتوانست
 آن امر را که دوباره تو تقدیر بران رفته است چاره گری کن راجه و در گرداب حیرت فروخته پرسید که آن چیست خدا را بر حال من تخم کن

و علاج آن بفرمان تبارک آن بذل جود و نایبیت علاج و اقمیش از وقوع باید کرد و در لغ سو و نادر و جودت کلازوت
 بیاسد یو بمقتضای کنگی گفت که در فلان تاریخ سوداگر سپ زیبا منظر خوشترام بر درگاه تو خواند و او باید که آن سپ انبظر
 خوش در نیاری و بر تقدیر و بدین آرا خرید کنی و در صورت خریدن بران سوار نشوی اگر سوار خواهی بشنان سپ ترا با تو رفت
 در بیابانی خواهی بود و در آن بیابان عورتی صاحب جمال بنظر تو خواهد آمد باید که بمقتضای حسن او نشوی و او را در اودان خود نیاری
 و بر تقدیر نیز و چ و آوردنش بجانده محکوم حکم او نشوی و در صورتیکه آن عورت را در خانه آورده و سوارش خواهی کرد یگانه ای علیکم که خدمت
 تو خواهد کرد سید بیاسد یو بعد از انظار این معنی از نظر غائب شد و تقاضا در روز موعود تاجر سپ موصوف بر درگاه راجه حاضر ساخت
 ابیات چو وحشی گود و در هر گنگا و در جوب آب مرغ در دریا شناورد بوقت حمل برق آسا چنده بگانه بود به چون مصر دهنه جاگر
 سایه ننگنه نازنا چو برون سستی ز میدان زمانه طواف نام از خاص و عام بوسطه بدینش از دام آورده و نایب خبر بجزید
 چون مرے از پوده غیب ظاهر شد که بود تقاضای بیوید و عقل و دانش راجه انداخته بران دشت که بی اختیار برای دیدن سپ
 از حرم سر خود بیرون آمد کجی و دید رخایت خوبه و زیبا بی و درون نایل بران سوار کرد و بید و آتحر راجه بر سپ بر آمد آن ابرق رفتار
 راجه را در بیابانی بی پایان رسانید راجه در آن بیابان هولناک رسیده شجب شد و در خود را زیده چپ و دست و دینا گمان نازینی چهار
 سال که شک ماه چهارده توان گفت بفرش و آمد از اجیر خود دیدن خود و گردید و بشا به ادایه نازنین و گفتار شیرین از زیاده و مثلاً
 گفته بهما چایین خود باو عقد و جیت بسته آن خرمن گل ساحل و ارکشیده چیت برگرفت و بعد تقدیم مراسم زفات بهر سلطنت آورده
 از جمیع نوان حرم سرار به ادعای ترساخت و رانی ساخته بکارانی پرداخت چنان محکوم اگر دیکه سر و فلان ترش لعل می آمد و اتفاقاً دزدی
 جاعه بر همان برانده راجه انواع سلطنت شیرین و خوش و مکی و در ش بقصد حصول ثواب پیشان جاعه حاضر آورد بیت خوشنمای
 الوان زنداره پیش و بخوانی زرین نماد پیش و آتجاد از هر چش تقیه یکام خوش میرسانید در آشنای این حال همان رانی که
 باعث صدگونه بلا و ساریه آفتاب بود و با هزاران کشته و نازا ز پوده بیرون آمده بر بر همان جلوه گری نمود جاعه بر همان بحد نظاره
 آن ماه باره فریفته جمال او گشته دست از طعام باز کشیدند و مانند صورت بی جان در تماشای حسن او چنان مانند راجه از شاهده آن
 حال ششاک فاصد ملک آنگاه دیده تمامی بر همان را در طرفه العین با خاک برابر و مغفود لعین و الاثر گردانیده بان سخن ناحق و مال و کلانینا
 و جیتی اندوخت مسعدی سیت چشم آید برگناه کسی که تامل کنش در عقوبت بسج به بندی سبک دست برون تیغ به بزدان
 گردانیت دست در لچ و بعد از وقوع این امر راجه تنگ گشت افسوس بسیار کرد که دوازده آفتاب و در غم دامت و در زردل رسکا
 ویشانی او سووے نداشت و در آن حال بیاس و یو حاضر گشته گفت ای راجه با آنکه من ترا زین امر گمی داده بودم چه امر تکب این
 هر شدی راجه زبان بلند خواهی کشود و بخصوع و خشوع التماس نمود که احال توجه فرموده راه تبارک باید نمود که بوسیله آن و گرفت
 چه عقوبتی ناخود نشوم بیاسد یو گفت چاره این است که تصدق بسپار نمود که کتاب مباحثات را که در سراسر حقائق و دیز پرستی و شعر
 بر احوال پادشاهان و حکایات بدایت دیگرانست بسج دل هفتانی راجه حسب الامر بیاسد یو خواند و فائز و سبب احوال بقیه اونی صینی غیرت
 گوید کتاب که کو را زبان ساق که شاکر در شیدا بیاسد یو بود بگوش دل متاع نمود از معامی برارت جبت از آن زمان کتاب مباحثات و طایان
 مشهور شائع گردید راجه بعد از فراغ از امورات بیاسد یو بانظام مدام جهانگیری قیام و زنده بعد از تقاضا اهل خود را کمال نمود و سلطنت و شاد و جهانان

ذکر سلطنت راجه آسمند و غیره اولاد و پادشاهان لطیف اجمال

ود و ماه راجه سنجی بن راجه پرست سی و دو سال و سه ماه راجه امچوده بن راجه سنجی بیست هفت سال چهار ماه راجه بن پال بن راجه امر
 جو و بیست و دو سال و سه ماه راجه سرفی بن راجه بن پال چهل و هفت سال و هفت ماه راجه پارتق بن راجه سرفی بیست و پنج سال و هفت ماه راجه
 بدمل بن راجه پارتق بیست و پنج سال و هفت ماه راجه سرفی و کامرانی پردخته از امور ملکی غافل گردید و تنگ خوردن و بدخوی و بدگوئی شایع
 خود نمود و از کثرت تنگ بیهوش بوده با مادر و وزیران ملکی ناچار پیش گرفت با بچه راجه کوراز افزا تنگ بن کان دولت ملکی را بنایر سلوک
 داشته از تمام جهانانی نهایت خفلیت و زنی و بد پرماه و زیرشش تا بوسی وقت یافته کارش را انجام رسانیده مالک مملکت گردید مدت
 سلطنت راجه بدمل سی و یک سال و هفت ماه از انجا که راجه بدمل واکا بعد تسلیم یافتن ان سلطنت رسید نهایت راجه بدمل
 چهارده تن مدت پانصد و یک سال فرمانروائی نموده جهان گذران را بدرو و درو و از نیا نسل راجه بس و استقل گفته است سلطنت
 انجوم و انجمن انتقال یافت بدست تنگ و بدروزگار و بدیدیم و گذشت بد افغانه این و آن شنیدیم و گذشت +

ذکر انتقال سلطنت از سلاطین اجداد و جرایده

راجه پرباه که از پاییز وزارت سلطنت رسید زمان دولت اوسی و پنج سال راجه حجاب تنگ بن راجه پرباه مدت سلطنت او بیست و هفت
 سال و هفت ماه راجه شرمکن بن راجه حجاب تنگ مدت سلطنت او بیست و یک سال راجه مینیت بن راجه شرمکن مدت سلطنت او بیست و
 پنج سال و چهار ماه راجه هارمل بن راجه مینیت مدت سلطنت اوسی و چهار سال و شش ماه راجه سرپوت بن راجه هارمل مدت سلطنت
 او بیست و هفت سال و سه ماه راجه سترسین بن سرپوت مدت سلطنت اوسی و چهار سال و سه ماه راجه کمدان بن راجه سترسین
 مدت سلطنت او بیست و هفت سال و دو ماه راجه جمل بن راجه کمدان مدت سلطنت او بیست و هشت سال و دو ماه راجه کلنگ بن
 راجه جمل مدت سلطنت اوسی و نه سال و چهار ماه راجه کلنگ بن راجه کلنگ مدت سلطنت او چهل و شش سال راجه سرفی بن راجه
 کلنگ مدت سلطنت او بیست و یک سال و یازده ماه راجه جیون جات مدت سلطنت او بیست و شش سال و نه ماه راجه سرفی کلنگ بن راجه
 جیون مدت سلطنت او سی و سه سال و دو ماه راجه سیرسین بن راجه سرفی کلنگ مدت سلطنت او بیست و شش سال و دو ماه راجه مینیت
 بن راجه سیرسین چون بر تخت جهانانی نشست با اقتضای شایسته بر نائی و دغ و رفرمانه از غفلت را کارفرگشته بعیش و عشرت
 پرداخت و دامن دهرم سرابودن شایع نمود و ساخت چون بپروائی راجه خاطر نشان عالمیان گردید و تسلط و زاری اجاس
 سلف و عروج آنجا بجای سلطنت نرسید و گشته از معمولات بود و زیر پر و زور و شکست استیلائی که داشت راجه اوجت راجه اسی
 ملک نیستی گردانیده بر سواد سلطنت تنگ گردید مدت سلطنت راجه اوجت بیست و نه سال و یازده ماه از ابتدای راجه پرباه آغاز
 راجه اوجت شانزده تن مدت چارصد و چهل و شش سال با امور سلطنت پرداختند و از نیا نسل راجه پرباه قطع گردید بدست
 سرانجام بدستی بن است و بس + و فانی نکرد است با بیچکس +

ذکر انتقال سلطنت از اولاد راجه پرباه به وند هر وزیر و اولادش

راجه وند هر وزیر پاییز وزارت بمرتبه سلطنت رسیده مدت چهل و یک سال و شش ماه جهانانی فرمانروایان کوس و ملت نداشت
 راجه سیرسین و هون بن راجه وند هر مدت چهل و پنج سال و سه ماه سلطنت پرداخته ازین جهان هفت راجه کلنگ بن راجه سیرسین و هون
 مدت چهل و یک سال و دو ماه کامرانی جهانانی بوده و دنیا را بدرو و نمود و راجه مالهو بدست راجه مالهو مدت سی و سه سال جهانانری
 نموده رخت سستی بر بست راجه مالهو بن راجه مالهو مدت بیست و هشت سال با سلطنت اشتغال در زنده ماندن و زندگی بدست
 کرد و راجه جیون راجه بن راجه مالهو مدت چهل و پنج سال و هفت ماه بجای بدست و رعیت حیات باقر بن بدست و راجه اودی سیرسین

بن راجہ چون راجہ سی و ہفت سال و پنجہ واری منودہ رحلت کرد راجہ اندھیل بن راجہ اودے سین مدت پنجاہ و یک سال فرمانروائی منودہ سہ آں جهان گرفت راجہ راجہ اچال بن راجہ اندھیل بعد جلوس او رنگ جہانمانی کریمت بہ ملک مستانی پرست و بسیر خیر شجاعت اکثر ولایات فتح کردہ فرمانروایان را فرمان پذیر خویش گردانید از آنجا کہ دنیا با نہ است بہ زور و شور و نشہ او سر بر تخت و مرغور و راجہ مذکور بود و لشکر تسلط بر اجماع اطراف زندگی بدستی کردن آغاز نہاد کسی را بجا خود دنیا درود با ہمہ کس تخت پیش می آمد و قضا و احیان دولت از دست او بجان آمدہ باہ و وفغان سے گذرانیدند و باہ صاحب خروقی توسل جہت اودا ولالت بہ نزد و اخراج می نمودند تا آنکہ سکونت نامے کہ خلیل از ملک وامنہ کوہ کماؤن در دست داشت و از خراج گذاران راجہ بود با خواہے امرای دولت و وزیرای مملکت بر سر راجہ لشکر کشید و با تقضای ارادات ایندوی سکونت غالب آمد و راجہ راجہ اچال خود و ملک گشتند ایسات چو نیز و فرزند خداوند پاک بہ پورے ناری برآمد ہلاک بہ کہ در جنگ فیروزے از آخرت بہ نہ از گنج و بسیارے لشکر بہ مدت سلطنت راجہ راجہ اچال بہست و شش سال و از ابتدای راجہ و ندر حر لغایت راجہ راجہ اچال نہ تن سرحد و چل سال فرمانروا کے کردند و از پنج سلسلہ راجہ و ندر مرتفع گردید و از سلطنت بر اچہ سکونت انتقال یافت سعدی ہمیت بس نامور بزر زمین و فتن کردہ اند کہ کرستیش بروے زمین یک نشان نماند

اوکر رجوع سلطنت از سلسلہ راجہ و ندر بہر بر اچہ سکونت و از راجہ سکونت بر اچہ کرباجیت

راجہ سکونت چون والی سلطنت و مالک مالک گردید مغز و کفر و عباد و وزیر سلوک ناہنجار پیش گرفت و بادہ سلطنت اورا گوارا نیفتادہ بر زور آورد و از خود شش بود از آنجا کہ جہانمانی و البستہ با خلاق حمیدہ و صفات پسندیدہ و حوصلہ فراخ و بہت حالی و نہایت درست و دخاعت فطرس و سخاوت جمیلی و عدالت را منحہ و عواطف لائقست و راجہ مذکور ازین صفات خالی و نہایت نیست فطرت کم بہت و تنگ و صدمہ کم فزون بود کہ رانیکہ شایان فرمانروایان و سزای سلاطین باشد لعل مے آورد و این حال باغین مستاد بود و انتشارش می نمود و در نشہ آن سرزنیانشاختہ خافل و دھافل مے گذرانید و از رویے بخردی بار ہایا و بر ایارہ عدالت پسندہ طریقہ جور و جفا پیش گرفت بہ ہمیت ملکہ دارے لعل و داد بود و ظلم و شایعہ چراغ باد بود و بہ ارکان دولت و احیان مملکت کہ از سلوک ناہنجار کش خوش نبودند و راندک فرستے از و خوف شدند حکام نواسے بدین احوال پے برودہ راجہ کرباجیت والی اوجین بال لشکر طغرائز و عسا کر نصرت فرستیدہ اندر پچ گردید راجہ سکونت از ہستماع این خبر صوفت پیکار آرزو آمدہ و ہفت گشت ہرودہ بشک باہم پیوستہ تیش کلاندار را زو رفتند راجہ سکونت در زرنگاہ گشتہ شد و راجہ کرباجیت مظہر و شوکت بہت غزا لیکہ جوید بزر و بلندگ بہ شود خاک از خون اولالہ رنگ بہ تدرے کہ بروے سراید جان بہ پیکار شایعش یکمان بہت سلطنت راجہ سکونت چارہ سال بہ

در بیان ولادت راجہ کرباجیت

توضیح احوالی او و اتفاقات صلیب سہ شدہ و سایر کتب بعض تواریخ و دیگر قوسے کہ اباعن حیدر فرمانروائی اوجین بود پدرش گندھرب سین نام داشت اما پنج صاحبہ تہجد سنگستن تہجدی کہ شکر احوال آن را بعد قوی اقبال است بقلم آوردہ نیست کہ وقتی اندر فرمانروائی عالم ملکہ در میان خویش بہر طرب و نشاط آراستہ و اوجیش و نشاط میداد و درین محل گندھرب سین بپوکی از حیدر کہ زبان ہندوان آن را بچہر کہ رسید و دران اوجین رقص مے کرد و با گشتہ بجاہ عاشقانہ نمودند ازین بہت لکان حور و نظہ نظرش بود از سائے این حالی بہ شغف و غرقان قربان جلال در بارہ پسر خود و مانے بر کرد کہ از عالم طوی فرمانداد

بچان سفلی و دریا در زاده بصورت خروشان آدمی پیکر بود و باشد هرگاه راجہ از ارجاسے سفلی جہ خرسے اوراد ارتش بود زانہ
 بصورت اصلی خود مد آمدہ از عالم ناسوت لہا لم ملکوت کہ سکین مالوت اوست و در بچان زمان گندھرب سین زنجای خود افتاد بصورت
 خری در تالابے متصل و ہار انگرے دکن کہ راجہ و حار امر زبان آجنا بود و افتاد و در آب آن افتاست و در بدو بخاطر آمدن و کہ و قتر ہر
 این شہر را بدیاد غیبت تابلو سید او حشہ نکور سوختہ کرد و ازین عالم انتقال بلکہ خود کرد و بدین نکل و کہ بہی مقصد ہر کنار
 تالاب در سید گندھرب سین آواز کرد کہ سہ بہن من گندھرب سین پسر اندرام و درین آب افتاست دارم ہر اجدادین و ولایت بچانم
 کن کہ دختر خود را بہن دہد و ہر مقصد یک خواستہ باشد با بچانم سامنہ و اگر ازین امر انحراف نماید این شہر ازیر و بزرگوار ہم بہن در ان
 روز برین آواز نامہ کند و چون دوسر روز صلی الاتصال چمن آواز از ان تالاب شنید نگاہ بر راجہ را برین امر غریب اطلاع داد و نتیجہ
 گشت خود بر کنار تالاب آمدہ این آواز را بہ واسطہ بگوش خود شنید و گفت اگر گشتہ واقع گندھرب سین پسر اندری و قدرت
 بر سر بچانم رام من داری فی الفوجھا را بہی در دور این شہر دست ساز تابلو قول تو اعتماد کردہ و دختر خود را با تو فروج کرد گندھرب سین
 قبول کردہ بدین واسطہ معارج را در معاصر دین با تھکام تمام در دور شہر پیو آمدہ و دست خویش این سائکہ غریب باعث تعجب خلایق
 گردید و راجہ حیران ماندہ بموجب قرار داد دختر خود را در زوجیت گندھرب سین دادہ و ایامی و عہد نمودن ناچار داشت و دیگر ساز
 تالاب آمدہ آواز داد کہ گندھرب سین از تصور این خرق عادت گشتار شہر تقدیر کردم از آب بیرون بیایا بطریق وحدہ دختر را
 در عقد تو در دم گندھرب سین با تھکام این آواز بصورت خری از آب بیرون آمدہ خود را نمود و راجہ از بدین او دور گردید و بہی افتاد
 و غرق عرفی خیال گشتہ با تو گفت اگر دختر را بہین خری بید کہ از نشانت و دیگر کوئی اشارت و از ان اندیشہ دارم و اگر انحراف و نرم
 این اندر پسر قدرتی دار و کہ مراد اہل شہر را ہر خاک ہلاک خواہد آنگند گندھرب سین برانی الفیدر اجمہ مشرف گشتہ گفت مراد را بدیکر خرسے
 و بدو غم مخور حکمت آخریہ گاہ بران رفتہ کہ روزانہ بدین ہیئت با ششم و شانہ بصورت آدمی برے آید و بصورت اجدادش بار بار عیال
 نیافتہ و دختر خود را بقدر زوجیت او را آورد و گندھرب سین روزانہ با یکدیگر و طولیہ گاہ بخیر و شب بیکسلسانی و آمدہ ہر سہر کہ رفتہ
 بازو ہر خود و عیش و عشرت میکرد و اما راجہ دایر از نشانت طاعان بچان آمدہ عمل و مشغول بود و ہمیشہ در چارہ آن بیکوشید و حتی
 گندھرب سین بطریق معمول وقت شب جہ خرسے گذشتہ درون حرم سدا رفتہ بود و راجہ قابو یافتہ و طولیہ آمدہ جہ خری و راجست
 آوردہ و در آتش سوختہ خاکستر گردانید گندھرب سین بہان وقت از حرم سرا بیرون آمدہ گفت کہ ای راجہ وقت تو خوش باد و کہ برین سنا
 کردہ و ازین بلیات پنج خنیدہ سے اندر من و حامی بدو فیکہ کردہ بود و چنین گفتہ کہ ہر گاہ این کسبت خری را را بہر زمان من ازین
 عالم رستگاری یافندہ بجایہ اصلی خود برگردم پیش ازین پسر من بھرتے نام از پرستاری ولادت یافتہ اکنون و قتر تو عالم
 است بکراجیت نام پسرے از بود و خواہد آمد کہ توت نہر ذلیل و خستہ باشد و نام من ہر بد پسر خود و نگار تا انحضرت من محمد نامہ
 چون نفرین پدر کہ در حق من کردہ بود و آخر مراد را در عالم کوسے بجای خویش باید رفت از شامخص سے شوہن من با گفت و بجانب
 آسمان روان گشتہ از نظر غالب گردید و راجہ از وقوع این ماجرا حیران گشتہ خونی ہم بخاطر او راہ یافتہ کہ اگر چنین پسر ازین دختر
 پیدا شو و درین ملک تسلط یا بد سلطنت و خطی خلیفہ خواہد بود و مقاومت با دشمنکس پس گماہبانان اقصین دوسرہ کہ ہر گاہ در حق
 بنزاید پسر را حاضر گردانند تا کاش با تمام رساند و دختر کہ در فراق شوہرے سوخت با تھکام این خرقش و دلاگردید و تا سب از ان
 و اندوہ پیرے پیدا کردہ شکر خود را از کار و بد و بد و تار پودہ حتی از ہم سخت چون ایام و وضع محل نزدیک رسیدارہ الہی بہان
 بود کہ بکراجیت بر مسودہ کردہ آمدہ کار ہسے شالیت انجور رساند از شکم ان عورت پسر زندہ برآورد و بان نوزادان گریہ آغاز نمود

بر لب اظهار آوردند که راجه را با دیو قوسے دستی محارب روداد و یو غالب آمده راجه را بر خاک ملاک انداخت چنان تسلیم قول حکومت
 خاصه راجه که بجن آلوده بودند بنظر رانی گذرانیدند رانی که در محبت راجه ثابت قدم و رستم بود امتیاز صدق و کذب خبر کردیم مجروح
 استماع قالب سنی کرد و دعوے خود کرد و محبت او و دشت باغیات رسانیده یکنامی جاوید یافت معیت خوش انکس را به عشق جانان
 عشق است که جان ما تو ان داو و در بعضی نسخ جان نوشته اند که راجه بجزیری دوزخ دشت و دردم عشق به دوزخ گرفتار بود و عورتیک
 از تقریب محبت میخواری با نام افتاده قالب سنی گردانید سیتا نام دشت و فاجیه بد کردار بود و انیکه از بهر مردن اجنبی نوزف جان بجان
 آفرین داد نام او بنگلا بود و در عشق را احتیاجت قدم القصه راجه بجزیره از مردن آن زن فاجیه جاس ناموس و غیرت یا از وفات
 این زن صاحب بنابر غیرت ترک سلطنت گفت با دیه پیاسے خود گردید و لعبادت رب العباد اشتغال و در زیور یا حضرت شاکر شیده
 برستیا سے نور و توفیق شمس حقیقت و در شبستان باطنش روشن گشت و از پنجه شکر زد که آن گذشت یا از کثرت یافتگی جانان
 که بقول بل هند ممکن است یافته تا حال اورا خلعت سستی و در بد بطریق اعتقاد دین عالم سیار است با جملة چون راجه بجزیری بد دشت
 و ولایت از فرمانروائی که است خلافت از شطر و جنان زبردست که گویند دران زمان غالب بودند اندونو خالی گردید و در اوقات
 ملاک جینان و عذاریت و مت تقاول و بخلق خدا ساز کردند و در شهر او چین سرنیال نام بود که سر حلقه دیوان مردم در راجه و در آفرینان
 آدمی خوب بود رسیده بل آزار سے و جان شکرے خلافتی پر دخت برشته از باشتندگان آن شهر آزار او ملاک شدند و بعضی
 رویه را فرما ده جان خود و سلامت بدند و شهر او چین که در آباد سے و معمور سے نظیر نهشت بی روتی گردید آرمی لایت می دانی
 حکم تن میدوید معیت جان به جهانان تن میسر است به تن میسر از خاک ره کمتر است به چون بسیار ای زانبل او چین طعمه
 آن دیو گردید و در اعیان و ارکان بشورت یکدیگر یاد التماس نمودند که یک کس را نبوت برای خوردن خود بگردان شخص می بیند و در
 وسیله آسایش دیگران گردد و حضرت مذکور قبول نموده فرمود که هر روز یکی از شریان نبوت خود بمکان حاکم کشین و سبیه بخت
 سلطنت جلوس نماید و بختلانت جهانانی با و رجوع یافت تمام آن روز و راجه اسرار و احوال و اطاعت نام در اطاعت
 او باشد و چون روز با خرد در وقت شب آن فرمانروائی کیوزه خوراک من بود با شد گمانا بحسب خبر و قول من هر روز
 نبوت بر همدگر قرار دادند هر روز یک کس نبوت جویت پادشاه یک روز شیده طعمه دیدم و هیچ شهر با زبان انسان حیوانات صفت
 مطیع محبوس حصار نموده هر کدام آمده مرگ نبوت بود و الله الله اگر بنظر اسمان احوال جهانان دید و آیه یحییٰ آئین تلمس فرمایند
 که در وعده شونده جمع آمده اند هر یک را نبوت خویش در پنجه حضرت اجل گرفتار باید شد کسی احوال انعام ابدی در دایره حکما
 غداه اند خرم آن دالانظر سے که دل برین حاربت سر او حیات است نبامتبه خود را آمده مرگ دارد و اوقات غریز که استماع
 بی بدنه است صفت با و عبادت رب العباد گردانند سعد می معیت جهان اسے برادر ناند کس به دل اندر جهان ازین
 بندوبس به کن تکیه بر ملاک دنیا و دشت به کس بسیار کس چون تو پرورد و دشت به القصه چون مدتی یحییٰ آئین نقشه گردید
 روز به جماعتی از غلظت روان که بر زبان عرف بنجامه گویند از جانب کجرات در نزدیکی او چین رسیده بر لب ریاضت خلعت
 و کبریا حیت برادر راجه بجزیره که با غوا سے رانی اخراج یافت بطرف کجرات رفته درین سفر شقی اینجا که بود و در شب بر سر
 غلظان لعبادت خویش فریاد نمودند از آن غلظت شالی زبان خود گفت که بعد و ساعت آدم مرده درین دریایه این جهانان
 و یک غیره و معیتش در ملک است هر کس که آن مرده را برگزیده بخورن من به سلطنت روسی زمین نصیب او شود و کبریا حیت
 زبان جانوران می فهمید و آنرا شغال شنیده بر لب دریا آمده منتظر بود و بعد و ساعت دید که مرده در آب می آید شنا کرده بل و

غیر و نه را مطابق قول شغال نزد آن مرده یافته بصدیق مقال از ملطمن و حصول سلطنت را دست گرفت و مرده مذکور را برکنار داند و نخست
طعمه شغال مذکور گردانید روز دیگر برای شمشاد شاد و چین که وطن مالوف او بود و در هر کج و باز گرفت تا آنکه سیرکنان بر دروازه کلا
و در رسید و بیکه نکلت پادشاهی برورگاه او حاضر و ارکان دولت مع طبقات حاکمان بر دروازه حاکم دارند و بخوابند که پس کمال را
بموجب وعده که بان حضرت نموده اند و امر و نوبت است و بقیل سوگند کرده برتم محمود بدار سلطنت بر سر پادشاه و در شش گزینان
و نو جوانان خاک بر سر برور خود ایستاده اند بکجا بیت از ششاهه اتیجالی حیران گشت که آری جوع بملکات سلطانی برای بیت
و در چین شاد و سی گرید و زارسی براسه حقیقت بیکه تفهیر و اطلاع احوال بر سوز دل پدید و در پیرو و بجا بیگری آن جوان حیران هم
نموده گفت که ای پیرو در نماز غم مخور که بجایه سپرتن پیش دیو و درم میروم و بتباید ای اودای گشتم کمال مذکور و دیگران گفتند که
مارا چه لائق است که مسافر میمانان را بنایق طعمه و دیو سنگین دل گردانیم و بر نقد ریکه راضی باین که حیاتی گردیم و عوض کلان اوده که بفرستیم
خوابد و بگری که را خواهم فرستاد بکجا بیت درین باب سالفه از حد گذرانیده این نوبت بر شوگر گشت باین مقرر گشت پادشاهانه
هر برور کرد و عطریات استمال نموده صلاح و یراق برور بسیار است و بقیل کوه شکوه سوار شده بتوزک تعجب تمام شاد و باده دولت نوخته
بدار سلطنت رفت و بر سر پادشاهانی مجلس نمود و عیان دولت و ارکان سلطنت که اطاعت لبست هر کدام بقدر مراتب بجا می آید
و در تقدیم او امر کشیده حسب حکم انواع خوردنیها از عطریات و غیره بر دروازه های قلعه که راه آمدن حضرت بود آماده و نمایا
گردانید و از او پادشاهی از انصاف احوال اوضاع کرده تمام روز بظرافت و خطی و رسالتی ذات و خشنده صفات و سولف بودند
حضرت بعد از مدت محمود وقت مشرب و در قلعه آمده اقسام خوردنیها را بیل تمام خورد و از لذت آن خوشوقت گردید بعد از آن وقت در
که جو آنه زیبا منظر به تخت نشسته است بکجا بیت بجز و دیدن حضرت از تخت برخاسته بیکه را دست گردید و در لایه تمام با او
در آویخت چون در کشتی دیوار مغلوب دید خوش است که شمشیر آبدار کاران نایکار با تمام ساند حضرت اوداد و لا و قوی بخت داشت
غدر خودی آواز نداد و در چاچا پس آمده گفت که ای جوان جهان بهتر که صلح کرده شود و راه خات جست آید و در نصیرت دست از
محماریه و جباله باز باید داشت و نیز بزبان آورده که نسبت بدگمان تو عنایات من خوب بجا آورده بجلد و ای آن جان بخشی تو کرده
بپاس خاطر تو دست از تمام سکند این شهر برداشته جان گزائی مردم که گذارم و با تو عهد محبت لبست بجای دیگر مردم سلطنت این
ولایت بتو ارزانی باد که غیر از تو دیگر کسی را لایق اینکار نمی دانم و عهد کنم که هرگاه چندی متور و دهم را با دکنی ملا توقف حاضر شده
مراسم رفاقت بتقدیم رسانم بکجا بیت گفت که عوض خون مردم قصد ملک تو به شتم اکنون که سلسله محبت جنبانیده و عهد آردی
نزد اهل کرم از بنیامین شوم هرگاه ضرورت دهمی شود و ترا طلبیده خواهی شد حضرت از اینجا بدر رفت و هرگاه که مردم درون قلعه آمدند
بکجا بیت را دیده حیران ماندند و بر زندگانی آن مسافر شادمانی کرده شهر بیان را اطلاع دادند و هر روز از نیز زیاده بر سلطنت
شک الهی بجا آورده و با خود ماندند و شنیدند که انتم شوکت و قوت از اندامه حال مردم این زمان زیاده است بمانا این جوان از نو بکجا بیت
برادر را بجهت خواهد بود چون استفسار کردند نظام گشت که خود بکجا بیت است سبب تاوایه ایام شناخته نشده از این بنابر
زیاده تر خوشوقت گشته حمد و سپاس الهی بجا آورده و رشاد مایمانند و که هم از قیامی حضرت جان گزارا می یافتند و هم در نعمت قدیم
ملک دولت برادر رنگ جهانانی ممکن گردید و ارکان دولت و عیان ملک و جمیع رکنه او چین که اطاعت و عبودیت برسان جان
لبست و تقدیم و امر و امثال فرامین مطاعه قیام و زیدند و در آن خط و لکشا و موه و فرخ افزا هر خاندان و هر جازم عیش آردسته
صدای عشق و سبک باد از هر سرانی بلند و آواز و دید و غم زمانه بزم شربت ساز کرده و فلک هدایای محبت باز کرده و نوا سازان

نواہا ساز کردند و سرودنی آواز دادند و زبس عیش و نشاط شدادمانی و جهان را تازه شد صد جوانی و خردوش کون بانگ نامی
بر خاست و زمین چون آسمان از جاجی خاست و جهان گردید کیخسرو سے دوست و فلک بر خود درید از سر سے پوست و چون
ایام ہوئی بود که از احیاء شد و سہو دست حشمت آن عیش کلال انشائی و رنگ پاشی بین آئین انجام یافتہ شد جان تمام ملکان
مسطر ساخت و دروے زاد رنگی شالیہ یافت و بدیت زبس گہمت بزم میرفت و در فلک نافہ مشک بود از بخور و دھن
بعد از آنکہ سریر فرمانروائی لغو و جو و جلوس بکراجیت رفعت پذیرفت کار برد اعیان و ضعا و تنی و ستان بکام دل پیہ آریہ نگاہ
شنانے را روز بازار گردید و معدلت را معیار بہم رسید بنا بر حسن نیت او در زاناش باران بروقت باریدے کسی در چنگاہ روی تھلہ
و بانڈیہ رے راہ تھمی سد و دو طریق عاجز پرورے سلوک گشت بدیت امان در زاناش بجدی رسید کہ منور
شدر سرم قفل و کلید و آن پاکیزہ گوہر بر قضاے فراست و فزائگی بر ذائقہ حج صناعات و اکثر علوم و فنون و آگاہی و ہشت
و بلغات مختلفہ آشنا بود گویند کہ منطلق الطیر ہم سے نصید و از صفائی املن ہم برہ مند بود مصرع موبہوش ہر حرف بفرش
خردے و چون دانشمند کامل و شجاع بے بدل بود بیا زوے مردانگی و دیگے فزائگی و در درندے نظری تہائی مالک و تہ
و کن و اوڈیہ و بگ و بہار و گجرات و سومات را سخ کردہ فرمانروایان آن مالک را فرمان بفرخواست گردیدند و در ولایت
اندر پست کہ اکنون بر ملی شہرت دارد و تھو در آوردہ راجہ سکوت را درین سوکاشت و تا کابل و در خطہ تھویش در آورد و چون تائید
یزدانی و عطیات سجائی توہن حال او بود نیت تھوہمت عالی داشت حاجات ارباب احتیاج و مقاصد ارباب طلب شکستہ دنی
و خوشحوائے انجام داد کہ کسی را از بار گاہ خود محروم و مایوس نیکو داند و در انصرام مردم ہم چند از مشکلات امور بود و در ظاہر بخود
مے نمود سے بطبع نمودہ بنو سے سر انجام میداد کہ موجب حیرت و تعجب تماشا یان میشد و عوام آنرا از کرامتش شمر دہ خرق عادت
میداشتند چنانچہ بسیاری از حکایات غریبہ و مفقودات عجیبہ در حاجت رطائی تھوہمت و کام بخشی ساکنین بر زبان اہل روزگار
از نو کرد و بعضی صحت ہم بطور ہست خصوص تھوہمت تھوہمتی کہ شہور معروف ہست تھوہمتیان ہمہ آنست بدیت لیلیہ این
نسخہ ہندوان چلین نگاشتہ اند کہ چون راجہ بکراجیت ازین جهان در گذشت بعد تادے آایام در سندہ بالندہ چلن و کوکرا تھوہمتی رجم
بعوج کہ اورا ہم بجان صفات و کمات آیات سے ستایند بر حکومت ولایت مالوہ اقامت و ہشت وزیر اور پنج پٹوت نام از
فرما دیش کلید قفل راجہ و در علیہ ملک او بود و حکایات نذر لیتہ بکراجیت در ان زمان شہرت تھوہمت اتفاقا راجہ جمعی بقصد
شکار بصحرائے دیو سیرون شہر وید کہ تھوہمت از مظان خرد و سال کوکی را پادشاہ و یکی را وزیر و دیگرے ساکووال و سارکلا و قلم سلطنت
توار دادہ بازی طفلانہ میکرد آن سریر آری بزم بانے با جاسی احکام عدالت میزد و از دو چند روز قبل ازین ماجرا از ان طفل در
ہمان مکان در امرے کہ متنازع و بعضی اکابر بود و راجہ بعوج از انفصال آن عاجز گشتہ جواب دادہ بود و نوعی نصیحت یافت کہ بوجہ
حیرت ہکشان خصوص راجہ بعوج گردید و راجہ بعوج آرا شیندہ لب حیرت بزدان گردیدہ بود و در وقت ہمہ او ہیکل بران پختہ
اقامت داشت اصلا حیرت ہراس راجہ بعوج بپیرامون خاطرش می گشت راجہ بعوج گشتہ اورا پیش خود خواند چون از ان تھوہمت خود آوردند
شکوہ راجہ برو غالب آمد و طفلانہ در گردید و زاری اقتضا حیلہ لا مرا جیلا ز اورا بران پختہ بر بندہ دستور اولی شاکر حکومت در و ہوید او
ہراس راجہ از دشمنان پیدا گردید راجہ دانست کہ ہانا و قوع این امر از تائیرات این پختہ ہست بطبعی حکم او چون آن پختہ را کند نہ تھمتے
مرصع در غایت زیبایی را کہ راجہ الیقین شکہ کہ از تائیرات آن اورنگ جہانمانی طفلی بدین خود سالی و نادانی عدالت و حکمرانی میکرد
و تخت را با خود در اسر سلطنت آوردہ خواست کہ بران جلوس نماید گویند کہ سے و دو صورت نریا از ظلم ہم ان تخت ساختہ بوجہ

از جلال آن بجهت شکسته گفت که ای راجه بھوج این سرسلطنت از راجه بکراجیت است تا برین کره شش و وقتی سزاوارست که مانند
او مصدر امر سرنگ توانی شد راجه بھوج بشا بدک این احوال جبران گشته است سزاوارست که دام کار غریب از راجه بکراجیت بطور بریده
که سالیانیت آن نیست لعبت مذکور قضا از مسالط راجه بکراجیت که در حاجت روانه کردی مردی منظر امر شگرت شده بود میان کرد و برین
عنوان هر یک از آن اعتباری بجان سے و در حکایت نادر گذارش نموده حیرت افزای راجه بھوج شده پنج بیست و زیر راجه
بھوج که در فضا کل و داندشده مشهور وقت خویش بود آن حکایات غریبه را بر زبان منس کبریت خبر بر آورده ملی بنگلایان
گروه ایندوانان زمانه آن حکایات غریبه در اطراف مالک مشهور گشته آما بر سر غایت دارد که عقل سلیم بگوید آن منبر چست چون
بنامی تجویذ تاریخ برامه عظیم راج شده راجه بکراجیت هم در ملک هند صاحب خروج ملکستان گشته مصدر نظیر سواج غلیظ شده
و بعد از دور فرقه خود شل ادالی الان کسی بهم نرسیده لهذا در تقا ویک خود که چهره عمارت از دست و در هفتاد خود سال تاریخ
جلوس او را اعتبار کرده است انکارند و تاریخ سلطنت پانزدهان هم بنا بر اشتراک شروع دوره کلک که بنده آن قلمند نیز اندک
اعتباری دارد و گاه گاهی مذکور شده شود تاریخ بکراجیتی بقول بعضی از شروع زمان جلوس او برادرنگ فرمانروائی و تقوایی از روز
تغییر دلی و کشتن راجه سکوت که در سنه ستم هزار و پنجاه و چهار جلوس راجه جده شورش و فارتا بل هند و تقا ویک اینها فرست تاسید
این تخمیک هزار و هشتصد و پنجاه سال متفق میگردد و نام بھر ترے و بکراجیت تا حال بر زبان مردم این و یار مذکور است سحر
بلیت دولت حاد و بدیانت هر که کونام داشت که در حبش ذکر غیر زنده کند نام را +

ذکر احوال انتقال راجه بکراجیت و اختلاف اقوال درین مقال و رجوع سلطنت بسندریال جوگی و اختلاف و
احوال انتقال او در کبریا بکراجیت می نویسد که راجه بکراجیت راجه جینیکه در قریب با تقضا رسیده بود در ملک و کن بسا لبا بن نام صاحب
خروجی محاربه رویداده امیر او گردید سالها بن پرسید که مدین بایان رنگانی اگر آرزوے مانده باشد از من بازخواه که ضا لقه
تخو اهرم کرد التماس نمود اکنون که مرا قبل میرسانی اینقدر مردی کن که تاریخ من در وفات روزگار بیا و کار شت باشد اتول که بکراجیت
ما قبل رسانید و تاریخ او را بدستور روح و سلم داشت و تا حال در وفات هند و راج است و سال تاریخ جلوس سالها بن هم از بیلوے
بکراجیت است که چنین سلطان مقتدر سے اسیر بکراجیت او گردیده به نور دیده به حد گشت و در نسخ راجا ولی در راج تنگی مردون راج
بکراجیت از دست سندیال جوگی نوشته بدین صورت که چون مدت ما را بکراجیت کامیاب دولت و کاران جوانی انداخته اقتضای
طبیعت دنیا و آثار هر دم و پیوسته نمایان و تیر فامتش چون کمان گردید و از زندگی غیر زمانه نماند بلیت چه خوش باغیت بارغ
زندگانه که اگر این بودی از باغخانه در خیال سندیال جوگی که در سحر و جادو و طلسم و تیر نجات کستی تمام و قدرت بر خلق
فرا قدرت و بدن دیگران داشت و لغون ندی و مصاحبت راجه رامفتون خود کرده بود و دلاهای امر او در زانیر سخا و نو عیسه
مجاور از فرغانه او جانزند اشتند روزی از روی تذمیر راجه رگفت که بدن عنصر سے تو از پی سے سندی و نهایت خیف گردیده خلق
بدن از من بیاموز و این سخن بیکر را گذارشت و بیکر تانه جوانی به روح متصرف شود از سر نوختجات جوانی و ولایت جانی بخود دار
باش رجه با آن همه دانش قریب جوگی خود خلق بدن از آسخت بعد مدت روح خود در ادیکه جوانی که تازه مرده بود داخل کرد
جوگی بلا توقف روح خود در قالب راجه داخل کرده آن جوان را که روح راجه در آن رفته بود قبل رسانید و خود بر آری فرمانروائی
گشت هر چند از کتب هندو این تم اخبار ریگا نیست که بنامی اقوال اینها در برابر بین نوع خرافات و دهرت و کله معقول و جمع
اینها گاه کله بنظری آید یا بنهم این نقل لیاقت اعتماد ندارد و بهر صورت چون سندیال جوگی بنا بر کمال قرب و اقتدار سے که

در حضور راجہ دہشت ہمارا وزیر اسلطا بود و در پیش پرستی و کیشینا لازم افتاده بعد از آنکہ راجہ بگر طبعی رنگدشت با اورا سالیان کشت
 باتفاق ارکان دولت سرسیر آگشت مدت عمر راجہ کیزار و کیصد سال نوشتہ اند از انجملہ سلطان دلی نو و بعد سال پورہ جبہ سربال کہ از جیگر
 بپادشاہی رسید در بدایت حال بحسب صورت لہادت شاق و ریاضات مالایطابق قیام روزیدہا و دعا کہ شہ پرہ از خدا شناسی ازین برستی
 نہشت و غیر از کم و بیش با او چیز دیگر نبود و ہنگی و عربانی نہ بر سہ عبادت یزدانی بلکہ از روی مایا و اغراض نفسانی بود چنانچہ ظاہر پیش
 بنفاستہ آلودہ سیدہشت باطش ہم شمار اندوہیدہ اسے نفسانی توہمیکہ در صورت خواب حال بود و در معنی نیز خواب ترابیات در اسر
 ظاہری شیخ بزرگ و در طریق باطنی بدتر و بزرگ بہر زبان صد و کرد و دل صد و خا بہ ماند و روحی بعد از مدحاہ سند پال چو کی اگر چہ
 بچہ صورت با سر سلطنت گذشتہ پادشاہی سبب تاخیر الامرہ نور ملک عدم بنا کامی گردید نظم سہا اول آن فرمایہ شاد بہ کہ از بہو دنیا و ہر
 دین بباد و چکا خصل بلشرع فتوادہد کہ اہل خود دین بدینا و ہر خداوند دانش غم بن خود کہ دنیا بہر حال ہی نگذرد و در سلطنت بہت
 و چہار سال و دو ماہ راجہ چند پال بن راجہ سند پال مدت چہل سال و پنج ماہ سلطنت پر دختہ آجہ بن پال بن راجہ چند پال مدت پنج ماہ
 و یک سال و پنج ماہ کوس جہانانی نوشتہ آجہ دیس پال بن راجہ بن پال مدت چہل و ہفت سال و دو ماہ بفرمانرا قیام در زیدہ آجہ چند پال
 بن راجہ دیس پال مدت چہل و ہشت سال و سہ ماہ کا سیاب جہانانی گردید راجہ سوبہ پال بن راجہ رنگ پال مدت سی و ہفت سال
 یا زوہ ماہ طریق ملک اری پور راجہ کچہ پال بن راجہ سوبہ پال مدت سی و ہشت سال و سہ ماہ فرما نہی نمود راجہ اہرت پال بن راجہ کچہ پال مدت
 بہت و ہفت سال شش ماہ سلطنت راندہ راجہ می پال بن راجہ اہرت پال مدت پنج ماہ و پنج سال و یک ماہ کجہان کشانی بسیدہ راجہ بیہ پال
 بن راجہ می پال مدت چہل و ہشت سال و ہشت ماہ ہوس اندر راجہ گوہد پال بن راجہ بیہ پال مدت سی و ہفت سال و نہ ماہ دارانی کوہر راجہ
 مینی پال بن راجہ گوہد پال مدت سی سال و دو ماہ کشور گشتہ آجہ ہر پال بن راجہ مینی پال مدت بہت و چہار سال و نہ ماہ ہر ہر جہانانی
 نشست راجہ مدن پال بن راجہ ہر پال مدت سی و یک سال و دو ماہ پادشاہ بود راجہ کرم پال بن راجہ مدن پال مدت چہل و پنج سال و پنج ماہ کا مینا
 ماند راجہ کرم پال بن راجہ کرم پال بجای پدشتہ ملک تانی شہارخو دہشت و حکام اطراف اہکوم کہ در خارج و باج ہی گرفت مدتی بین آن
 گذرانیدہ چون بام زندگانش باختر رسید و ارادت آتی بران شد کہ سلطنت بہ قوم دیگر منتقل گود راجہ مذکور مقتضای تسلیک شہ و عہدیکہ
 در و مضمر بود بر سر راجہ ملوک چند نیز لشکر کشیدہ بمقابلہ در آمد و بعد از کشتش و کوشش بسیار راجہ کرم پال در مکر گشتہ گشت درن سلطنت
 او چہل و چہار سال سہ ماہ و از انہجای راجہ سند پال لغایت راجہ کرم پال شازدہ تن مدت سہ صد و چہل و سربال فرمانروائی کردند
 و ذکر رجوع سلطنت از راجہ کرم پال آخرین خلف جوگی براہ ملوک چند و والی ملک بہراج و خلافت و
 و از خاہ سلطنت جوگی منتقل سلطنت برگیران منتقل گردید راجہ ملوک چند را سہر سادہ فرمانروا گشت و لاہور علی انولایت بہراج حلو
 سہ نمود و گاہ گاہ سہ بہ فرمان رویان اندر بہت خارج سیدہ و در نیولا کہ کوکب بخش از انقیال طوع نمود و پیش کرم پال فرمانروا
 صاحب اقتدار لشکر کشی نظر یافتہ وہ اندر بہت رسیدہ بجای اوسریر آگشت و رایت حکم ابراہیم شہ کوس دارانی در مدہر مدہ گاہ
 نواختہ لیکن باطش امان نداد و در اندک مدتی لہالہ آخرت تشافت مدت سلطنت او دو سال و آجہ کرم چند بن راجہ ملوک چند مدت
 بہت و دو سال و ہفت ماہ راجہ کان چند بن راجہ کرم چند مدت چہار سال و سہ ماہ راجہ سام چند بن راجہ کان چند مدت چہار ماہ
 و یا زیادہ ماہ راجہ اہر چند بن راجہ رام چند مدت چہدہ سال و دو ماہ راجہ کلیان چند بن راجہ اہر چند مدت یا زوہ سال و ہفت ماہ
 راجہ بیہ چند بن راجہ کلیان چند مدت آجہ سال و سہ ماہ راجہ گوہد چند بن راجہ بیہ چند مدت بہت و دو سال و دو ماہ بعد از کشتش
 سہ ماہ را می بیم پری سلطنت کرہ بیش آنکہ بسری کہ قائم مقامش تواند بود نہشت و در راہی نیک نماند و امر سہ خوش اعتقاد

باختصاصی و فاداری و حق ملک شناسی مخدومه خود را بر سر سلطنت ابلاط شمرده و القیاد و انتفال او را و اگر خدمت برستند تا آنکه اندک مرستی زن نمکرده بهم در نقاب حدم خدمت سلطنت او کیما مال از انا بتدایه راجع تلوک چیز تا بیم دیوسه حق موت یک صد و چهل پنج سال سلطنت کردند

ذکر راجہ ہرچم کہ از درویشی بشاہ ہے رسید

چون مملکت ازغیر و داخلی گردید و احدی از اشرافان راجه گو بنده چند و روانی بیم دیوے نماند ارکان دولت و ایمان مملکت باہدگر مشورت نمودند کہ براسے نظام تمام مملکت و فراہم آوردن برآمدن گنہ گاہے و ولایت از وجود فرازدانی نگرہیست ہر یکم درویش حق اندیش را کہ ردای آزادی بر پوش و کلاه و اسرنگی بر تاراک و دایرہ ریاضت و دعاوت مشہور و اکثر خلائق مرید و مستعد آوردند و بسیار اشرافان و اشرافان دولت با و اعتقاد و دارندہ برسی این کار لائق چون راجہا بر سلطنت او قرار یافت اور از لباس پارسانی برآوردہ خلعت پادشاہی مطلق گردند و بجائے کلاه و پوشش تاج شاہی بر سر نہادہ عوض پوست تخت درویشی براسی او سر سلطنت حاضر کردند و از اگردائے بھمان آراہی رسیدہ سلطان مطلق گردید و برگرجیسی در گذشت مدت فرازدانی او بہت مال و پنچ ماہ راجہ گو بنہ پریم بن راجہ ہر یکم بدر سہریا گنبد مسافر ملک عدم گردید مدت سلطنت او بہت سال و سہ ماہ بعد از راجہ گو بال پریم بن راجہ گو بنہ پریم آؤر گنبد بن گنبدہ ودیعت حیات بھی حقیقتہ سیر و مدت سلطنت او پانزدہ سال و سہ ماہ راجہ ہمای پریم بن راجہ گو بال پریم بعد پر تخت جہاندارے اگرچہ بحسب ظاہر شہادت و باور سلطنت و کار و بار مملکت پردہت لیکن در باطن ملوہ حقیقت بودہ از تعلقات و بنیرے از جبار و دشت وادہ پیشہ و اردویشان ریاضت کشش کہ پیشہ آئنا و اسرنگی بود و محبت و اشتہ ذیل خاطر تھا حق مظاہر خود را بلوث دنیا آلودہ نمی ساخت و بسکہ بواسطہ مغلور و بآزادی مجبور بود و محاسن دنیا و دلظزش پیچ می نمود و کرشمہ اے المذہب این عاریت سر اسرا و ماہ او نبود آخر الامر بدعت توفیقات خدا داد و وارستگی ماورازد کوست سلطنت از برآوردند و ردای آزادی بر پوشش گنزد و بعد از انما مدت سلطنت راجہ ہمای پریم شش سال و ہشتاد و اذابتا سے راجہ ہر یکم نہایت راجہ ہمای پریم چارتن پنجاہ و سہ سال سلطنت نمودند

ذکر راجه دی سین که از بنگاله آمده سریر آرا گردید

چون در انکاف عالم شهرت گرفت که فرمانروائی اندر پست ترک تعلقات نموده گوشه انزاد گرفت و او در ملک جهان باقی خالی افتاده هر کدام از حکام بقصد تسخیر آن ولایت کرسی بر بست و در صدد فراخساز آوردن عساکر گردید راجه دوجی حسین والی ولایت بکابل بمهر نقد مستقیم بکابل گردان و سپاه بیکان بجناح استعمال طے منازل نموده در اندر پست رسید و بے مزاحمت و بدون منازعت غلبه بر تخت جهانمانی جلوس نموده امر او در راجه راجه جودع آورده که اطاعت بر بست عیبت جهانرا نذر نبند که خدایا یکے میوه و گیاه یکے بجای راجه بلادل سین بن راجه دوجی حسین مدت دوازده سال و چهار ماه جهاندارے نموده رحلت کرد راجه کیشو حسین بن راجه بلادل سین مدت پانزده سال و دشت ماه راجه ماهو حسین بن راجه کیشو حسین مدت یازده سال و چهار ماه راجه سور سین بن راجه ماهو حسین مدت بیست سال و دو ماه راجه بهیم سین بن راجه سور سین مدت پنج سال و دو ماه راجه کانگ سین بن راجه بهیم سین مدت چهار سال و ده ماه راجه بهر سین بن راجه کانگ سین مدت دوازده سال و دو ماه راجه گن سین بن راجه بهر سین مدت بیست سال و یازده ماه راجه نرین سین بن راجه گن سین مدت دو سال و سه ماه راجه گن سین بن نرائن سین مدت بیست و شش سال و یازده ماه راجه دوجو سین بن راجه گن سین چون بر تخت سلطنت جلوس نموده استقلال یافت بمقتضای بعضی جوانی در شتر نادانی از آئین عقلایه اسلاف انحراف و بدیدر از جادو کفر مدخل و انصاف بر گشت و نظر علم و انصاف در پیش گرفت و در مجلس

اشہر اید کر اور اول تا خوش اطوار راہ یافتہ رہنمائی کردہ انکو سپاہ و اعمال نامہ سفید شہنشاہ مذکور از بدی ذاتی و ولایت
مہر خاتمان دیگر انحال تبصر پیش شاد مہنت زشت خود گردانیدہ ملازمان دولت خواہ و منتسبان درگاہ و جس و بندی نمود و احتیاجات
و ہتک حرمت آنہا می کرد و باین صورت ہمدان خود آردہ گردانیدہ زیر دستان و خراج گزاران را بہ سیداد و بیگاری بخانید
ارباب شاد و ابالے سیداد نظر بر اوضاع و اطوار رئیس خود نمودہ رہ سپہر طوق حفاکارے و مردم آزاری گردیدہ عورت لٹا دل
بر مال ضعفا و غلام دار بآب حرفہ و ساز کرد نہ سعدی ابیات اگر ز باغ رحمت ملک شیر و سبزی و برآور غلامان اودخت از بچہ
بہ نیم بغیر کہ سلطان ستم روا دارد و ز نذر لشکر باغش ہزار مرغ بسنج و بجات مذکورہ معمورہ ملکات او خرابی رونق گشت و حاصل
ولایات نقصان کلی پذیرفت مظلومان آوارہ و بیافرخت گشتہ حکام اطراف را دلالت و رہنمائی بہ انتزاع سلطنت از دست او
نمودند آخر الامر سبزی اعمال او کوکب بختش با حق و زوال اقتاد و راجہ کوہستان سواک بر سر او تاخت کاوش تمام ساخت
دست سلطنت او پانزدہ سال و سہ ماہ از ابتدا سے راجہ دیپ سین بغایت راجہ و حوسین و دہ تن مدت یکصد و پنجاہ سال جہان بانی نمودند

ذکر راجہ دیپ سنگھ کوکھیا

دران ایام دلی ولایت کوہستان سواک بو سپاہ بسیار و ولایت اشتہار داشت ارکان دولت و اعیان ولایت و حوسین
کہ از بیلو کے و مردم آزاری و مالے خویش تنگ آمدہ بودند و کوہستان رفتہ حقیقت احوال و تنہیدگی رہا یا و بر ایا دوسرا کیگی
و سبے آغاخان اعیان دولت گزارش نمودہ راجہ دیپ سنگھ را ترغیب و ترہیب فرما ز دلی اندر پست نمودند او بچہ وادراک بین نویز
طبل شادی نو اختیامند شاہماز بلند پرواز بطن طعنه سلطنت بالکرا نمودہ از افراد کوہستان ستر زمین رسیدہ آن کو تو آشیان
عظمت و عظمت را حیدر جلال اقبال نمودہ و قرض جیس در آور دوو ساعت سعید پر سریر جہان داری مجلس نمودہ گلزار و نگار
را کہ از خزان پیدا او سبے آب و بوجو بیار عدالت خویش طرات و لغزات بخشید دست سلطنت بہت و بہت سال و دو ماہ
راجہ زن سنگھ بعد پر جہان گذار گشتہ رحمت بہتی بہت دست سلطنت بہت و دو سال و دو ماہ راجہ راج سنگھ بن راجہ برین سنگھ
جہاں پر جلوس نمودہ سپاہ و رعیت را از خود خوش شہر و داشت دست سلطنت دو سال و بہت ماہ راجہ برین سنگھ بن راجہ راج سنگھ
جہاندارے نیکنامی گذرانید دست سلطنت چل بخشش سال و یک ماہ راجہ برین سنگھ بن راجہ برین سنگھ و شہر باری خود را یا را
سور و ملک را معمور داشت دست سلطنت بہت و پنج سال و سہ ماہ راجہ جیون سنگھ بن راجہ برین سنگھ برادر رنگ سلطنت نشست
بہ دست بادہ جوانی و سلطانی گشت و لا ابالی زینت اختیار نمودہ چون سلطنت با عظمت بنی آمیز و در اندک مدتی زلم جہان بانی
از دست او در رفت و آوارہ و بہت او بار گشتہ در گذشت دست سلطنت او بہت سال و پنج ماہ بہت شامی و جو آن
آن دوستی است و کائنات زن و دو مان بہت است و خوش آنکہ ازین فراز و پستی و ہشیار بود و درین دوستی و ہشیار از بدست
راجہ دیپ سنگھ جہاں جیون سنگھ شش کس مدت یکصد و سی و دہ سال جہان بانی نمودند

ذکر راجہ پرستھ راج المشہور براسے پٹورا

چون ارادت فرما ز دلی حقیقت برین سنگھ کہ اسے پٹورا مر زبان ولایت بیراتھ کہ راجہ جیون سنگھ نیایش داشت سلطنت
حظی کا سیاب گرد و راجہ جیون سنگھ از دے بچہ دے یا بعض مرتبی کہ اورا روی و ادتای ارکان دولت را بالاشکر خزان
در کوہستان کہ سکین احمد او بود و فرستادہ خود با چندے از خویشی در درار السلطنت مانعہ بظلمت سنگھ را نید پٹورا با ستاع
تنہائی راجہ بالاشکر چارگانمانی رسیہ رعیت کا راز را بر افراخت راجہ جیون سنگھ کہ لشکر و سامان بیکار نہت تاب نیلورہ

رو بفرار نهاد و خود را در کوهستان دشوار گذار کشیده آخر الامر سلطه فایا پناهنستی از سستی اول برنگشت و راسی تپه را کس نصرت نداشت
سیر بر آسای فرمانروائی گردید بدینیت چون بدید که از اندوه حایفیت بیخ و خرومند نگذار و از دست گنج و چون بازده سال از فرمانروائی
او دور گذشت سلطان شهاب الدین غور سے از زمین آمده بدخات محاربه نمود و آخر کار در موضع نراین عرف تلاوی اورا مسافر
ملک آخرت نموده درنگ آری خلافت هندوستان گشت احوال این راجه که پیرایه ارتسام دار قرام یافت مطابق است با کتاب
راجا جالی و سلج ترنگی که در سنود مشهور و معروف است انا از دفتر سوم کبر نامه کسی باین کبریت از بیخ نسیغ هندی غیر جالی
و راج ترنگی چنین می نگار که در سنه چهارصد و سیست و نهم کبراجیتی راجا جنگ پال از قوم تو رورایت فرمانروائی بلوخت و
در نزدیکی اندر پست شردولی آبا و ساخت او و اولادش بسبت تن مدت چهار صد و نوزده سال بدیکاه و سبت و دخت رز کارائی کردند
با قافه راجه بر سخی رام و دلوشتم اورا با مله یو چون جاحان محاربه روسے داد و دران کارزار گشت خود و دست به شمشیر و جیل و دشت کبراجیتی
فرمانروائی انقوم تو نور بقوم چو حان تغل شد و راجه بلدی و اولادش هفت تن مدت سیصد و ششاد و پنج سال و دخت با سلطنت کردند
چون نوبت حکومت به راسی تپه و رانیه و غنم راسی بلدی و جویان و سب سلطان شهاب الدین غوری هفت مرتبه یورش کرده جنگا بدید بجار
آرست و هر مرتبه شکست خورده بدر رفت انا در کتاب تیره تیره این ملک در پیش و دشت گویند و جوی چند را خود فرمان قنوج بر اکثر راجاها
غالب آمده سگانش جگ راجه که در آن قبل ازین کرده آمد پیش گرفته و فک سامان آن گروید و داده که دران آبن خور خود
مایه یکی از راجا پیوند و بدیدین تقریب راجا می اطراف ممالک را طلبد و دخت راسی تپه را نیز حسب الطلب او و عیان است نمود
ناگهان بر زبان یکی از نوکرانش گذشت که با وجود راسی تپه و راسی جگ انجی چند بدیع است چه کنجایش که راسی خود دران جگ
تشیع یافت از استعمال این سخن راسی تپه و راسی غنم و دل افروخته شد و شیخ غنمیت آن سمت نمود و راسی جی چند ازین
نمبر بر آشفته اراده محاربه نمود انا بنا بر نزدیکی ساعت جگ توقف کرده مصلح دانش و مان بنا بر سلطنت این سخن بیکر راسی تپه و راسی
از طلاء دست ساخته بدیانی بر نشاند راسی تپه و راسی آگهی مانند بر خود پیچید و با پانصد مرد گزیده ایلتار کرده ناگهان بیان حرکت
رسید و مثال خود را از دوازده بر داشت و کارزار کرده بسیار راسی را کشت و بر گشت راجه جی چند بهر صورت جگ با علم رسانید
مانند خورش احدی را از راجا که دران انجمن از اطراف ممالک آمده بودند قبول نکرد و با ستاح و مشاهدت مردانگی و جوانمردی مایه تپه و راسی
آر و مندر زنی او گردید پدرش استیغنی رنجید و از خانه خود بدر کرده براسے او منترلی جدا ساخت و تپه و راسی جی چند بهر صورت گزیده مردم
با انجمن ملازمان همراه چاندان شد و بعد رسیدن در قنوج جیجی و مرد و انکی دختر راجه بهرست آورده با ایلتا خود را بدیالی رسانید و راجه
جی چند ساگشت بقصد بیکار فوجها آراسته در پیش و دیه ملازمان راسے پای هیت و سیدان حکم گذار شد و عظیم کردند هفت هزار کس
دران کارزار از زمین کشته شد القصه راسے تپه و راسی چو ان آن دختر را بهرست آورد و در کوشش ملک بر او خویش انکاشت
و با او چنان محبت ورزید که اکثر اوقات در حرم سلطنت بر دعوای انفاست زندگی را به طبیعت او و راسی است گذارید و جیجی بکار
ملک و سپاه کمتر پرداختی چون سالی باین حال گذشت سلطان شهاب الدین غور سے برین حال و قوف یافت بار راجه جی چند
طرح دوستی انداخت و هر چه هشت در سنه هزار و دویصد و سیست و نهم کبراجیتی مطابق با قصد هشتاد و هشت و سیست که چهل و
نه سال از فرمانروائی تپه و راسی شده بود لشکر فراهم آورده بقصد ملک ستانی بر آمد و بسیار از ملا مندر گرفت معر بان را
از انجا که راجه و جیجی معاجت بدانی یا راسی آن نبود که جزو مدن سلطان براسے تپه و راسی بگذارد و آخر الامر کاف طاعت بشورت

کے دیگر چاند یا دوش را دوشن حم سرازند آوہ آن غفلت نش را از حقیقت کاراگی و او دوش را سی از غر و را نگہ بار سلطان اشکست داده بر نصرت یافت بود از رسیدن سلطان پروانی کی نگردہ و قدرے لشکر فراموش اور ہدہ بی بی کار بر آمد سلطان صفوت آہستہ رو برو گردید و راجہ جی چند کہ ہر ایک تہیہ اسیر و بقصد انتقامیکہ خاطر داشت این مرتبہ بالشر خود مددگار سلطان گشت و قاتل مجاہدہ اشتغال گرفت و دران روز گاہ را سے تہیہ ہر دست کسان سلطان گرفتار شد و سلطان اورا ہتکیر کردہ بنین برود چاند بادا دوش از حقیقت ششہ و دفا اور سے بنین ششہ و ہلاکت سلطان رسیدہ نوازش یافت و بار سی تہیہ رالملاقات کردہ در زندان ہر از سے نمود و بہ شہرت اوصاف تیر انداز سے تہیہ رازد و سلطان غلام بنود و سلطان راسیل تماشا کے آن راجہ گشتہ را سے تہیہ رازد از قید و حبس برآورد و ہر پ سوار کردہ شیو کمان بہ شہتش داد و تہیہ را بہ حبس مصلحتی کہ با چاند در میان آور دہ بود کار سلطان از تیر بہ اتمام رسانید اما ملازمان سلطان اسی تہیہ را و چاند را نیز از ہم کہ را بنیند کہین تواریخ فارسی گشتہ شدن را سے تہیہ را در زرنگارہ تادری می سلاطین و مطالبقت باراجا ولی و راجہ ترغی و قتل رسیدن سلطان شہاب الدین بعد مدت از دست خدا کی مگو کھو نوشتہ اند چنانچہ در صفحات سابقہ ذیل احوال صوبہ دہلی اشعار سے با جال نمودہ آمدہ و شدہ و علم حقیقتہ الحال با جملہ لوہر شہنشاہی تہیہ را حکومت ہند و ہندوستان منقطع گشتہ بسلاطین اسلام انتقال یافت از ابتدا سے راجہ جی و شہر پانڈ و لغایت را سی تہیہ را بہ جی و شہر راجہ ترغی کی کھدو بہت تن از اقوام ہند و مدت چہار ہزار و چار صد و ہشت سال فرمانروائی نمودہ مرحلہ چہامی طوین عدم شہنشاہ نظم آنکہ اوج فلک نشین ساخت + عاقبت زیر خاک سکن ساخت + آنکہ بفرق تاج از کردہ + در سحر رفتہ خاک بر سر کردہ + آنکہ گمارہ ساخت سکن خویش + رفت و تابوت کردامن خویش + ہیکس مدحان قدم زندہ + قدم چہانہ دم زندہ + نواختی دل ازہان گسل + رشتہ ازہمین و آن گسل + جادوان نیست عالم فانی + تو درین جادوان کجا فانی + دوشی در ملک و دانی + کن + ترک این کج دیہ فانی کن + با سے درو از حق حیح منہ + ہر سچید دل بیج منہ +

ادستان سرائی بیل تلم در گلزار ذکر سلاطین اسلام صاحب چشم

چون شہیت حضرت الی جل جلالہ انتفا سے آن کرد کہ سلسلہ فرمانروائی ہندوستان از قدیم ہندو کہ دیگر گاہ درین بلاد مان فرما و حکمران بودہ اند منقطع گردد و در ہندوستان ہم بونی اند اسلام شہام جانیان رسد اول سلاطین غور و غزنین رایت ہماگیری کشودہ بقدم جرات سالک این ممالک پیو دند و نقش تسلط ہندو را کہ اباعن جد ستمدار را سی حکومت و سلطنت بودند باب شہشاہ کبار از صفی روزگار یک شہنشاہ نظم سر شہ قدرت خدا فی + ہر کس مندگہ کشانی + جی جنش امر او بہرستان + بر گئے ہندوین گلستان + جہان بہتر کہ زبان بیان ازین گفتو بازداشتہ عنان خامدہ عالمگرا در عرضہ اظہار طلبی کہین ملوہ منقطع گردانہ بجلی از احوال سلاطین اسلام کہ کتب معتبرہ سیر بیان طاقت است آنکہ اگر چہ سلطان شہاب الدین را سی تہیہ را داک شہ سلطنت ہندوستان باور جرح گشتہ اما چون در ہندو ہند سے ظہور اسلام از سلطان ناصر الدین بہت شروع بکر کردہ سے آید سلطان ناصر الدین بلکین از غلامان نصیر دینی فرمانروائی خراسان بود و بعد نصیر خود بہت منصور بن نوح سامانی باقتضائے آئندہ شد و کار طلبی کہ از ناصیہ حال اولیج بود و بہتر تہہ امیرالامرا فی و سپہ سالاری رسیدہ مصدر مورستگ دکا را سے جنگ گردید و در احوال از جانب ابو اسحق دالی بخارا بمحکومت غزنین منصوب گشت بعد از آنکہ ستانہ زندگانی ابو اسحق بیہ طراد نکال و ستانہ قاتل بہت ناصر الدین از بیت الشرف بقال طلوع نمودہ اوج گلا سے چہان فانی گردید تحصیل این اجمال آنکہ ابو اسحق فیہ از دہرا سے کہ کاظم مقاسش تواند بود زندہ شہدہ از امر سے او صاحب شوئی کہ نظم امیر ملکیت تواند نمود و جز او دیگر سے بخود سپاہ و رعیت

بعضی وقت چار دنا چار رهنج باذن خود کما طاعت برتنداد و در سه صد پنجاه و هفت هزار و سیصد و پنجاه و هفت نفر بر سر سلطنت مجلس بنوده باصابت
 کار و سلامت را می تمام جان داری را کما نبی نظام داده با حلیه مراسم عدل و داد و دفع کافرتین و دنا و دخت و دایت بها نشانی
 در ملک و دلاوری برافراخت اکثر مالک بزور بازو و خود ساخت اما چون این سخن شغل بر حقیقت فراموش و این بدست نماند علی بن
 از ارقام اجزای ولایت ایران و دوران که سلطان در فتوحات این مالک کار نامدا انظور رسانیده عنان خامه میان بر تافته تجرید
 حالات هندوستان بے پردا و سلطان مکر از غریبین بیست و هفت تاخت آورد و در سه صد و هفتاد و یک الف را در سرگردان
 اول کیک در هندوستان رواج اسلام داده بنیاد مساجد و داد و بود چون از سر حرکت بود و هندوان بهین سبب مسلمانان اکثر کشتند
 القصد سلطان همواره در بلاد هند ترک تازی میگرد و سکن این دیار را تاختهای متواتر شش عاجز بود و مال و قلع و دین و بچی
 آناه بخت میرفت گویند که در این زمان راجه بیال بر ملک هند حکومت داشت اگر چه مورخان بنود راجه بیال را در سرگزشتانی پان
 دلی ذکر کرده اند اما ازین جهت که در لایا که او در کتب فارسی قلم بلده نگاشته اند چهجب که در ملک سامانه و خجابه و اطراف
 آن غیر دلی در تصرف او خاوند بود ظاهراً در این ایام هندوستان محل ملوک طوائف نشده بود سلطان تا بهر تطلی بالغ بود داشت
 القصد راجه بیال بقصد مدافع بابیاری از لشکر بر سر غزنین رفت سلطان با ستاع این جبارت با لشکر او متدار بود و در
 ولایت خویش رسیده آماده بجای گشت و قتال صعب روی داد و لاوران جنگ جو و متوهر این پر خاش خا که از زمره وادان بودند نظم
 پتان گشت رزمی که با او پیست و فتاده بلان همچو زاده است و تن پر و لان چاک از پیش لبس و در دول نمایان چو مرغ
 از تنس و اکثری اندین جنگ روانه کرده و چاک پلاک افتادند گویند که سلطان چون آناه از غلبه از طرف دشمن و بدیعنی انضیر با دران
 نومی بود که اگر اتفاقاً از قزاق درات چیز بے دوران افتاد می برت عظیم باری بے سلطان فرمود تا دران چمبر اندکی قزاق درات
 بنیدانند چون حسب الامر عمل آمد با در و بر سخت پیدا گردید از وزیرین با و متد و غریب و نرعد و باریدن برت بسیار لشکر یان بران
 بی بیال را اول از دست رفت و بسبب قلت طاقت احتمال این صدمات بنابر عدم اعتقاد مضطرب و اکثر بے از انجا بیا بود و
 ملک و باقی ماندگان خود را مشرف بر تلف و دیده مغلوب و ماز قح و ظفر بایوس گردیدند و نظم و دست کشیده همه در استین و
 پائے کسان شد همه در پستین و گرم خنده از مد و جامه و مردم بے حاشه بجا ماند سر و گو که ز سر کاش بر ماند خدای و از
 گرفته همه در دست و پائے و دلگ و دندان بر بهر تنان و چون شغف چو بک چوبک زنان و القصد سلطان بدین طریق غالب
 در راجه بیال مغلوب گشت و احوال لشکر یان خود بدینوال و بدیده از روی اضطرار از چار و وصاحت و دقرار آنکه بچانه و بخیل
 با تقدیر و ان بطریق پیشکش بفرستد و چند کس از حیران خود را بر سر بر خمال پیش سلطان گذاشتند و معتمدان سلطان را بر
 تسلیم و بدین صحنه همراه گرفته با و اے خود رسیده و بدین بسکن خویش قول و قرار را بر طاق نسیان گذاشته کلاه خویش و کمان و کمان
 سلطان را که براسی سپردن مال و بخیل همراه آورده بود و بعضی مردم خود که نزد سلطان گذشته بود و مقید و خست سلطان با ستاع این خبر
 بغیر از انقام و یاد ایش بدختر بے راجه هند و دران لشکر کشیده بیال مالک سوار و پیاده و بشمار و فیلمان بسیار بقتل داشت
 و جز و و لشکر باقیمانده جنگ خلیک کردند آخر کار سلطان را دست فتح برافراخته غنیمت بسیار از مال و بخیل و اسیر است آورده و بنشین
 مراجعت کرد و بیال نیز بهریت خود در هندوستان آمد و تا ثانات بهرقت سلطان در آناه سک و خطب کرد و راج یافت بد چند بے
 سلطان جنگ اهل و کما زاده آخرت به قدرت سلطنت اولست سال بود و

و ذکر سلطنت سلطان محمود بن ناصر الدین بکملین

غزنین مکه تمام بامبار پیش و عشرت در آن مکان بهشت نشان گذرانید چون ایام زمستان در رسید و سن سی صد و نود و نمرت
سوم بایز بندرستان آمد و با جدا بال کارزار نموده او را شکست داد و سرتیغی نخل قیمت بهشت آورده از آنجا بقلعه حصار نکرید
انتزاع نمود و چندین خط و طایفه و خزان و خزان و مالس گران بها و دیگر گزافه و فانیس که از آن قلعہ دست آمده بود و چهار صد سدان
بغیر و ده سلطان چیدند و سپاه و رعیت از تفرج آن ابناء طایفه و خند و زمان بود و در آن قلعہ بنم جشن آراسته برای چراغ
افروزی حکم عالی بعد و ریوست و حسب الامر سرانجام یافت و نیز و ستاد و ناد و راه کا صنعت شمار انواع آتشبازی حاضر آورده
چنگامه نشاناکرم کرد و در سلطان بعد فتح قلعہ سطور و حصول هزاران طرف و دور و نیزین مراجعت نمود و مرتبه چهارم در سن چهار صد و چری
قصد لستان نموده تا سه آن ولایت را تصرف نمود و در دو قراصل ملاحظه که در آن ولایت بودند و سنگی شدند و بعضی را دست و
گردن بست و پای نیلان کو به یکا نراختند و بجهت که دست و دریا حکام شرمیه سے غنا و نبردست و پاسا خند و برهنه را که سر
از حکام شرمیه پیچید و سر از آن جدا کرد و در پیشه را که از خود بینی گوشش برادر سلطان نراختند گوش و بینی بیدند و او دین اخیل
حاکم آنجا را اسیر کرده و قلعہ و عورک مجوس نمود و ادا و جا بجا برگ طبعی و گلزشت و سلطان بعد فتح آن ولایت از غزنین رجعت نموده
در سن چهار صد و دو بحر سلطان شنید که در هندوستان تخافه نام شهر سیت قدیم و در نزدیکی آن کولامیت بس
عظیم که با عقدا و اهل هند آغاز فریش و آنجا شده و آنرا از امان شریفه و البته گفتن پیوند عنصر سے در آن مکان پنج رستگاری
عجب میدادند و آنجا کلا و و چکر سوم نام بت در است و هندو از آنجا کمال ایتام می پیچند و در صورت بقصد جدا و شکر فرام آورده و توج
نمائی کرد و در راه نزد حسن پال حاکم آنجا از خیال و اتم گفتند ای فرستاد و پیغام نموده که اگر سلطان این غزیت باز گرد و آنجا به نخل
پیشکش برده سلطان بران التفات نکند و در تمام شمسید راجه مذکور زاب مقادمت نیا و در بے جنگ و در بر امانده شهر اخیالی
ساخت لشکر بایان سلطان در شهر خالی رسیده آنچه یافتند غارت کردند و تنها شکستند و تخانه بایرانند و قلعہ دست چکر سوم بنم برده
بغیر و ده سلطان بر درگاه خاندان تاپه سلطان کرد و دستور سے تپی چون بکار و موات کس که نخواستند از خود را اندکس و نیکو
و کشتن از خنار پاسبان و دیگر گفتنی برین خنجر جاسے و مرتبه ششم قلعہ نند که بر کو به بالنا تھ است لشکر کشید راجه نزد حسن پال
مردان کار سے بجا فلت قلعہ گذاشت خود و کاسر و شوار گزار کشید و راس سلطان قلعہ نند را محاصره کرده و لقب و سا با لکوب
و سایر اسباب قلعہ گیر سے شروع نمود اهل قلعہ عاجز و امان خواہ گشت و مقالید قلعہ سپردند بعد تسخیر قلعہ و دست آردن با بایع سوال رو
بر در کشمیر بجا قتب راجه نزد حسن پال غنا و سبب مصالحی طرق و دشوار سے جو دست سلطان براجہ مذکور رسید اما غنیمت فراوان
دست آورده و بسیاری از هندو را برهنه می و دین اسلام نمود و در اهل احکام شرمیه در آن دیار و او را مراجعت فرمود و مرتبه هفتم در سن
چهار صد و نه لیوم تسخیر قلعہ بهشت و ریاسے بود و آنکه گلزشت چون بسر حد قلعہ جاسے نام حاکم آنجا اطاعت قبول و پیشکش
داد و از آنجا و برن رسید و موت والے آنجا قلعہ البوم خویش سپرد و گوشه خیر اهل قلعہ تاب مقادمت نیا و در هند و مردم که کتب
لک آنجا و هند و ریاسے و ده با شد و چند نخل پیشکش و او امان یافتند سلطان از آنجا قلعہ ما بن برکنار و دیای جنار رسید و کجند نام حاکم
آنجا نخل سواره بخواست که از آب بگذرد و لشکر بایان سلطان رسیده او را و شکر کرد و دوا خود را بخور و کبر لاک گردانید و بدیت رفتن
چون کام خصم بود و در آن از ریستن بسے بهتر و بعد تسخیر قلعہ ما بن شهر تهر که شهر سیت بزرگ نخل بر چندین تخانای طبر
و حوله کرشن بن لک بود که با عقدا و هندو و مجد خلیفه ایزد و نانی است و آن مکان را از امان و دیگر شریف زید اندر رسید و یکس جنگ
پیش نیامد تمام آن شهر را غارت کرده و غنا و اسرا و خند و مال فراوان به غارت برد و ندیک بت زرین را شکستند که در وزن

سلطان مسرت اندوخته تحسین نمود و در جلوس وی آن کشور حکومت یافت و قلعہ شمیمہ کا فتح نموده با تخت دیگر محنت فرمود و راجہ نندا این
مال بسیار و جواهر بیشمار در عرض آن بخدمت سلطان ارسال نمود و سلطان بعد مصلحت بنظرین سادوت کرد و سترچہ یادہم باز لشکر کشید و
کشید بقلعہ شمیمہ سوناتا کوہے کوچہ برافراخت این سوناتا شہر نسبت بزرگ بر ساحل دریای حیدرہ و بجائہ مشہور مسجد راجہ نندا
نزدین دران بجائہ بسیار و بزرگترین بت را سوناتا نامند و در کتب سلف اہل ہند مرقوم است کہ آن بت از چار ہزار سال دوسرے
موجود و مقبول براہمہ است بالکل از غزنین روانہ شدہ قطع منازل وسط مراحل در پیش نمود و در افشاے راہ حکم بر عرض لشکر بعد و
پیوستہ بتقدیم این امر سببا و لان جدا کارستین شدند و آبتین پسندیدہ عرض لشکر نظر عالی در آمد و در اندازان منزل سلطان کوچ کوچ
راہی گردیدہ بعد از طی مسافت در شہر نروالد کہ از قلعہ مذکور کتب سلطان سکنا آجما فرار کردہ بودند رسیدہ را بخانی یافتہ قلعہ ہا را راجہ برداشتہ
سوناتا پیش گرفت چون دران سرزمین نزول لشکر افراختن اتفاق افتاد اہل آن شہر دروازہ سوناتا ہر دوی سلطان بستانہ آوہ جنگ شدند
بہادران لشکر دیلان صفہر بعد محنت و علم حرکت بر مہاج قلعہ کشائی طرہی خروج پیش گرفت و دخل قلعہ شہر بکنجہ تزد و بسیار البواب قلعہ کشا
یافت و لوازم غارت و تالاج لعل آمد و خلق قتلہ قتلہ اسیر گشت بجانہما از دنیا دہر کردند و سنگ سوناتا را بکنجہ رسیا سنانا بستہ و بہت سار
ہند کشتان کشتان غزنین بردہ در زمینہ ہاے مستراح مدرسہ مسجد جامع بکار بردند و بنگام حادوت سلطان از سوناتا برج و دوار
عظیم الشان بر سر راہ و از آمدن سلطان ناگاہا بودہ سدر راہ گشت و انوار دست برد نمود و اکثرے کشتہ و خستہ حال دستہ افرادان تالاج
نمود چون لشکر سلطان از مسانتا بعد آمدہ بنا بر امتداد ایام سفر و بسیاری جنگ کرد و سوناتا و دیگر جا روانہ شدہ گشتہ بود و سلطان بمقتضای
وقت اصلاح در جنگ نہ طرہ طرح داد و ہر اہل گستان سوجہ تان گردیدہ در راہ صحرائی پتاجی آب پیشین بدست بدی آئی و بی لشکر ان سلطان
اعب بسید کشیدہ اکثری زنگنی گنگلی سحر ای عدم گردیدہ و بفراوان محنت و مہج سلطان غزنین رسید و مرتبہ دوازہم در او از سترچہ چار
صد و ہفتہ ہجیرہ بمذبت مالش جمع کرد و وقت و محنت از سوناتا بکنار دریای سند لشکر بایان سلطان بطنابی کردہ آزار و اضرار رسانیدہ
بودند و لشکر علی گاہ بکاش بکاش و مسند کشیدہ فرمان داد تا ہر کشتی ساختہ و ہر کشتی سرشاخ آہن در کمال قوت و حدت مضبوط کردہ یکے
بر پیشانے و دو ہجیرہ و پہلو نصب کردند و عید ہر چہ مقابل این شاخا آمدے خود کشستی آن کشیدہ را در آب سداہہ سپایان
را با تیر و گمان و دیگر سامان حرب صان کشتیا نشانیدہ و بواسطہ اتصال محاندان آوردن آن مردم خردار شدہ اہل و عیال خود را بجنہ اتر
خستادہ جریہ بمقابل نشاندہ و جنگ عظیم در پیوست اکثرے از آجما کہ بمقابل کشتیا آمدند کشتہ شدند یا غرق ہجرتا شدند سلطان بعد
استیصال و کوشال آجما بدال غزنین سادوت کرد و القصہ سلطان با خلاق حمیدہ موصوف و بیجا محنت قلعے و کسی معروف بود
حاکم ستانی و جہانگیرے نمودہ بیادری بخت و اقبال بملیقہ سہداری تیج گزاری مخالفان را شکستہ و مقہور کرد و جیت پوری و اگر گری
عالم را درونی و شہید و بدالت و زمی و القاصت فرہی تنگ را و ان را سزاو ستیدگان را و ہر جا سیدانہ نصیبین بنوے و طبع و سبک
ہر دو در زمینہ شش قومی بود تا برین بقصد حصول ثواب و ہم با میدادہ غار مال و اسباب دوازہ نوبت بر ہندوستان یورش نمودہ
لو اسے فتح و نصرت برافراخت و جدو و جد فرادان بطور رسانید بدین جہت خلفاے عباسی لند او اسے اورا میں الملتہ یمن الدولہ
عازمی لقب بجنہہ مورد الطاعت و عنایت میداشتند چون بخت بلند و طالع ارجمند و بخت بہر طرف کہ موافق و نظر و فروری بطریق
استقبال پیش آمد بمذبت ہر جا کہ جہنیشش رسیدہ + اقبال بر حنہ یاد ویدہ بہ شیران جہان شکار کردہ + و زور چکان کنا
کردہ + در غمزدانے و نکوے قبی و لطیفہ کسے و دعا شناسی بہرہ تمام و خست و فضل و شہرا و اعدا و احرام سکوہ و آجما رعایت و ہمان
سے نمودہ و سدا و شروے تا مار و ملا حسن بود کہ در شہر فردوسے مخلص سے نمود و جہ این مخلص آنکہ در شہر طوس حاکم آجما باسنے

حضرت باد و فرود رس نام نهاده پر مولانا باغبانی آن مرغ داشت بدین تقریب مولانا در شعر خود فرود رس می نوشت چون در غزلین رسید
 به حقیقت کمال او سلطان ظاهر گردید اورا در صحبت خود جاسی داده پاینده قدرش از شتر اسی آن عصر بلند ساخت و سلا نا حسب السلطان
 بنگارش شاهانه مشتمل بر احوال سلاطین کیان و فرمانروایان مالک ایران و لشکر کشته و ایدیه سکه رسم و اسفند بار و افراسیاب و سهراب
 و دیگر پهلوانان نامدار مورو گشته شصت هزار بیت در مدت سی سال درست کرد اگر در عهد سلطان کتب بسیار از نظم و شعر تصنیف شده
 یا دیکار خواسته نامدار است اما شاهنامه بحرین آن کتب و در کمال تناسبت در خوب طبع سلاطین عظام و محبوب خلایق نام است
 سلطان گر چه چندین هزار غلام داشت اما سر آمد ایشان ملک ایاز بود و رکش عشق او گرفتار رسد داشت گوید که این ایاز خلف والی
 کشمیر بود و در دمی همراه پدر خویش در شکارگاه رسید جمعی از جباران آدم در دزدی که یافته اندایا بدست آورده از ان ولایت
 بدر رفتند و در بستان رسیده آن محل معشای را بدست سوداگر سه قلیت خاطر خواه فروختند از نقدیات آنکی شاهزاده لظا سے
 نام نهاده گشت و آن سوداگر اگر چه اقسام انقباض انقباض انواع اشیا سے غریبه با خود داشت اما نظر بر حسن و جمال ایاز اورا از جمیع باب
 و اضافی گران بهاشته ده از جان خود غریزه نرسید داشت و در تزیین و پرورش او خود جسے گماشت به قصد قربت از بستان در
 غزنین رسیده محل اقامت انداخت تا آنکه صیت حسن و خوبی آن سر بستان محبوبی در گوش سلطان رسید و اگر سلطان بگشت
 و بجزو شاه به تبار سے عشق او گشته عنان اختیار از دست داد و لقمیت گران خرید و انیس آنجن خاص و مجلس مجلس اختتام
 گردا میداشت فی حسن صورت خود بود و زلفینده نوسے نیکوئی او نیز گشت طبیعت این عشق که هست بی خود از خویش + نئے شاه
 شناسند و نه درویش + القصه سلطان اورا بر تاسے خدم و حشم برگزیده مامور امر و محکوم کشت چنانچه فقره نیا ز سلطان و حسن
 و نازا از مشهور است و در اکثر کتب مسطور مخصوص ملازمالی این داستان را به همین آئین و مضامین رنگین تحریر در آورده
 بعضی نوشته اند که ایاز اگر چه حسن صورت و جمال ظاهر سے جذبان مدانت لیکن در اخلاق پلینده بکناد و صفات حمیدہ
 بی متناظر هر که در و سیرت نیکو بود + آرمے از آدمیان ادب و نیکی مرمه نکور دی است + خوشے نکوایه نیکوئی است + القصه
 بعد از ان که سلطان را ایام شباب در گذشت و زمان شیب پدید ار گردید در سن چار صد و بیست و یک هجری بعلت وق و حجت
 ضیق النفس اورنگ خلافت خالی کرده سنده بیگما + عروج لاجگاه آخرت تاخت و از شترستان وجود بصورای ناپیدای عدم نقاره حلت
 نواخت گویند و زمان سکوت موت از بس که دلش در بند سلاسل دنیا بود و دلش و شوار سے نمود و مردان حقیقت شناس
 اندوخته های اورا که انبار سے نقد و جواهر و اسباب بود و بر و چیزند سلطان نظر بر ان انداخته حسرت خورد و جان بجان آفرین
 سپید سحر سے نظم زو نعمت اکنون بده کان تست + که لب از تویر دن فرمان تست + پیریشان کن دلم در گنجی هست
 که فردا کلیدش نه در دست تست + کسی گو سے دولت دنیا بر + که با خود بعضی بی بختی برد + تو با خود سپر تو سه خویش تست +
 که شفتت نیای ز فرزند و زن + غم خویش در زندگی خود که خویش + برده پر و مرد از حرص خویش + پنجهاری کی چون سر گشت سن
 مختار و کسے در جهان بخت سن + مدت سلطنت او سه و پنج سال +

ذکر امیر مسعود بن سلطان محمود و اخلاق و اوایلش

امیر مسعود بن سلطان محمود بعد رحلت پدر الا قدر زینت افزای اورنگ خلافت گد میا گام برهند و ستان یورش توانست کرد
 میر ابو سعید بن امیر مسعود از کشتش برادر کلان تر بود و بعد بر سر پیر آرمے فرمانروائی گشته عدالت و صفات را در و ج و داد و در تهر
 برهند و ستان یورش آورد لیکن چندان دست نیافت بعد از مدتی تاجانه بعضی امکنه معاودت کرد و برام شاه برادر امیر ابو سعید

عسکر و ملک اتفاق کو کران مرتی محاصرہ قلعہ سیالکوٹ منودہ پے نیل مقصود ملا ہو رعد و گرد و مرتبہ ششم در سمنہ پانصد ہشتاد و سہ ہزار و زخمین ملا ہو آخسر و ملک بعد تصنیف چون عاجز شد غیر از آملن بکھتو چارہ نمیدہ بلا زست رسیدہ سلطان اورا باخود و مرغین برودہ درلا ہو زائیب خود نصیب کرد و عسکر و ملک درہان طرف محلہ زندگے بسیر ہو مرتبہ ہفتم در سمنہ پانصد و ہشتاد و بیست و ہفت سلطان با زبند وستان آمدہ قلعہ سرندرا کہ دران زمان دارالایالاتہ راجہاے عظیم الشان بودہ ست آورد و یک ہزار و دویست سوار و سوار آغا گذار شدہ در موضع نراین کہ الحال آن راتلا و سہ گونیدر رسیدر ای تپورا فرما نژدائی ہندوستان بالشرکران بران سرزمین آمدہ صفوت کہست و ہر دو لشکر ہم مقابل گذشتہ و او مردانگی و دلاورے و او انداگرچہ درین محار بہ سلطان جلاوتقا کردہ مراتب تصور بجا آورد و آما پشیت ایندو سے فتح و نصرت بروقت و دیگر موقوف بود درین مرتبہ بر لشکر سلطان شکست افتاد و کھانڈے رای برادر رای تپورا حاکم و لچ و دو غالب آمد و فیصل سوار جلا آوردہ ہا سلطان و آرا و بخت و بازوے سلطان را بنظر نیز مجروح ساخت و جنگ بود کہ سلطان از شدت حد و زخم پیش شدہ از اسپ فرو افتد درین وقت فلاس خلیج بچہ در رسیدہ عقب سلطان بر اسپ نشستہ از رزم گاہ بیرون برودہ سلطان را سلامت بمنزل رسانیدہ سلطان زیادہ ازان صلاح در جنگ نمیدہ از انجا عبادت کرد و بہزاران لقب و محنت و مرغین رسید و رای تپورا بعد فتح در سہرند آمد و قلعہ را از کسان سلطان بعد محاصرہ کیال و یکماہ تخیمنودہ کہسان خود سپرد مرتبہ ششم در سمنہ پانصد و ہشتاد و بیست و ہفت ہجسے باز سلطان بالشرکران متوجہ ہندوستان گردید و ہان موضع نراین کہ سالقا بنگ شدہ بود و نزول ہما کر طرین اتفاق افتاد ہنگام صبح ہما دران پر خاش جو با ہدیہ گریستند گاہے ترکان جلاوتیش حرکت و جہارت منودہ بر ہندوستان ان غالب سے خندند و گاہے ہندوان تصور اندر کشیں از دلاورے و دلیرے بر ترکان نصیب سے آوردند

ذکر ظفر یافتن سلطان شہاب الدین معروف مغر الدین سام بر تپورا

چون شہید قادیان کے بران شدہ سلسلہ جانیانی ہندوستان از فرقہ ہندو منتقل کرد و در مام دامام بن مملکت در موضعہ اقتدار سلطین اسلام مداید و مسالام درین بلا قلعہ و تخیج کا بدینیم نصرت آئی بر چہم اعلام سلطان و زید و نال دولت رای تپورا بصداوت عوام صاف او بار از بچ و بن بران تادرای تپورا در رزم گاہ دستگیر شدہ قتل رسید و لشکر یا نش اکثرے حلف تیغ خون آشام مبارزان ظفر فرام گردید و خلقی انہو دست سخاقت کی شان جلاوت پیغہ گزرتار گذشتہ و کھانڈے رای برادر رای تپورا کہ پیلار بود نہایت راضیت داشتہ بہزاران سے و تلاش ازان ملکہ سلامت بدر رفت بعبیت چنان بیناک و ہراسان گشت کہ کھانڈا را اگر کسی گنجت و قلعہ مسیحی کہ جہارت از تادورے بودہ باشد دانی و اجیر کہ دار الملک ای تپورا بود تبصرت کسان سلطان در آمد و بال و دستہ آن قلاع دست افتاد

نور کر نائب گذار شتن مغر الدین سام ملک قطب الدین ایک را در ہند و فتوحات نائب مذکور سلطان بعد فتح چند روزہ ہان سرزمین اقامت و زبیدہ و فراہم آوردن پراگندگیہا سے مالک دامن و مان شاعر و سالک و نشانین مرہم الطاف بجزاجتہا سے قلوب رعایا و برایا و تالیف دہامی کا فر خلائی و انتظام مہام ملکی و مالی مسلحہ حمید پار برود و پس از حصول اطمینان از سر انجام امور مملکت و مل جوئی سپاہ و رعیت ملک قطب الدین ایک را کہ غلام و برگزیدہ او بود و قصہ گرام ہتھاد کہ و بی دلی نائب مملکت گذشتہ خود براہ سالک معان گشت و اکثر محال کو بہستان را غارت کردہ و قیمت فراوان بہت آوردہ بغیرین رفت بعد عبادت سلطان ملک قطب الدین نیابتہ در سر انجام مہات جانیانی و داعیہ ملک ستانی سرگرم گردیدہ و در سبب اوقات

قلعہ ملی و میری تھی نموده درجا با سبب مناسب حکام از طرف خود نشانید و در سال دوم قلعہ گول نیز مسکو و قلعہ گولایا و یولون و دیگر قلاع فتح کرده بر سر کجرات رفت و انتقام شکست سلطان که سابقاً تجو بد آمدہ از راسے صیغہ یو کجراتی گرفت و آن ولایت را فتح و تاراج نموده بفتح و نصرت بدست مراجهت کرد و خطبہ و کتب نام سلطان را وراج داد و دہلی ازین تاریخ و احوال را سلطان ملوکین گوید و هر چند مردم در سبب انصاف او خوشش باز سلطان از غزنین در ہند آمدہ ولایت قنوج را مفتوح کرد و سہمہ بخریش و دیگر اموال غنیمت گرفتہ برگشت چون سلطان غیاث الدین برادر کلان سلطان کہ اسم سلطنت برادر بود جان گذاران ساچرہ و کرد و سلطان فردی فردی و دلاہتی ولایت خود و کستان و خوارزم و دیگر ممالک پوارشان قسمت کردہ و خود بر ولایت غزنین قناعت نمودہ

ذکر رحلت محمد الدین سام ازین جہان

خبر شد و چہ چون سلطان شنید کہ در لواسے لاہور ظاہر کوکمران عصیان و فتنہ فتنہ و شرارے شرارت برافروختہ اند آمدہا سے تا ویسیان کردہ از غزنین رو بلاہور آورد و ملک قطب الدین نیز از دہلی بخدمت سلطان رسیدہ بالحقایک یکدیگر گشتال آن جاہلی جنجال کردند سلطان بقتضی آن خرقہ و انتظام امور ملک الاہور مبادرت بنورین نمود چون نزدیک رسیدہ رہی ازہ بات فرخین از دست خدائی کہ کوکمر کہ باب سلطان رفتہ بود با تعاقب کرد و در درجہ شہادت یافت گویند خزانہ بسیار از طلا و نقرہ و جواهر و دہانہ و از قلعہ پانصدین الماس کہ از جواهر نفیسہ بہت بقلیم درآمد و دیگر اموال را از جہن حال قیاس باید کرد بدینت دریاب کنون کہ نسبت بہت بدست آیین دولت و ملک ہی رود دست بدست آئندہ نوبت بر ہندوستان یورش کرد و در تہ شکست خوردہ و دیگر ہر چیز بفتح و نصرت کامیاب گشت چنانچہ تفصیل آن بقلیم درآمد تا آخر ستی و دو سال سلطنت نمود و از انجملہ فراموشی ہندوستان باز نہ ملل

ذکر جلوس نمودن سلطان قطب الدین ایبک احوالہ بر سر جہان بانی و محل احوال او سلطان قطب الدین ایبک غلام زرخیر بدہ سلطان شہاب الدین حیات حکومت ہندوستان داشت بعد از انکہ سلطان شہاب الدین مقتول گشت سلطان قطب الدین از دہلی برآمد و در لاہور رسیدہ اصلاً سر برآری سلطنت گشت و یازدہم ربیع الاول بمشش صد و سہ ہجری کہ خطبہ نام خود کرد و چون انگشت حضرت اوشکتہ بود از نجبت امدایبک گفتن سے سلطان غیاث الدین محمد برادر زادہ شہاب الدین از فرزندہ کوہ چتر و بجلالت پادشاہی براسے قطب الدین فرستادہ خطاب سلطانی مخاطب ساختن سلطان در جواب صاحبان و اشخاص و جمعی وادی تنگبران مژور از رنج و بین برکنندے و بآئین کرم گرد اطلس از چہرہ غلساق حق بولفتازی دست سخا لیش و من وجیب آرزو مند ان بر کامو دے فیض عطایش ارباب عسرت ما از نازی نیاز فرمودی بدینت باجبت او حوصلہ و ریاضت با رفت اومرچہ بگردون بہت چون لکھا باہلی احتیاج انعام دای از نجبت امدایبک بخش گفتن در میان او و تلج الدین کہ یکے از بندہای خاص سلطان شہاب الدین و بعد سلطان در غزنین اسم سلطنت برد اطلاق یافتہ بود بر سہلاہور خاصیت و مناہزت دوی داو قصد یکدیگر کردہ آتش جارہ برافروختند تاج الدین تاب مقاربت نیادہ و منہزم گشت و دیگران رفتہ اقامت در زیر سلطان مظفر منصور شدہ با استقلال کمال با سلطنت پرداخت

ذکر رحلت سلطان قطب الدین ایبک و سلطنت یاقین آرا ام شاہ پسر خواندہ اش

سلطان در ستش صد و ہفت و در چکان باز سے از اسب افتادہ گوسے زندگانی بچلان گاہ آخرت رسیلست سال حکومت ہند نمود و از انجملہ چار سال سلطنت فرمود سلطان آرا ام شاہ پسر خواندہ سلطان قطب الدین است چون سلطان مرحوم حلف ملی کہ سزاوار چہ بفتح و دہانہ و کستان دولت بالحق یکدیگر آرا ام بخش پسر خواندہ سلطان را کہ موسے او

و ارثی نمود در سبکدش صد هفت چهره و در خطا که هر روز گاه فراموشی اجلاس داده سلطان آرام شاه خطاب نمود و اطراف
ملک احکام و منازیر صادر گشت و در میان و عدالت نمائند رسید و درین اثنا امیر علی اسماعیل حاکم دلی با اتفاق جمعی از اشراف ملک
التمش را با برون طلب داشت و ملک در دلی رسیده قلعه را بمصرف خویش آورد و سلطان آرام شاه با ستیاج این خبر از راه دور
در حوالی دلی آمده صف آرا گشت و بانیک محاربه فرار نمود مدت سلطنت کیساں +

ذکر رجوع سلطنت بسطغان شمس الدین التمش و امان و وزیر خرید قطب الدین ایبک بقیة احوال و
سلطان شمس الدین عرف ملک التمش او را سلطان قطب الدین ایبک خرم و بفرزند نسی گرفته و دختر خود را در سنا کس او را داده
بعد فتح گو ایلام امارت آنجا دارنای داشت پس اذن ملک آن نواسه بدو و قلعین نموده هندوچ و ولایت بلوچ و سوات
او گردانید چون علامت شجاعت و مردانگی و آیات فراست و فرزندی از او بمصطفی ظهور رسید بار بار در حضور فرزند و اهل بیگانه
آتش کار بیایه امیر لاله رسیده خط آزادی از سلطان یافت بعد از آنکه سلطان قطب الدین در گذشت و او را سلطان آگاه
و در خلافت تشییع یافت با اتفاق امیر علی اسماعیل پسر سالار و دیگر ارکان دولت از برون آمده و در سبکدش صد هفت چهره
جلوس نمود و خطاب شمس الدین مخاطب گشت و التمش آنرا گویند که در شب خسوف نزل شد و چون صاحب درد و شجاعت بود و در شیرازی
ملک و خطبه تصدیق خود داده و دره با استقلال تمام فرماز و ای نموده و دران زمان خلف سلطان محمود دوم شاه سلطان جلال الدین
از جنگ خان خنجر گشته در سلطان رسید و بعد چند روز بلا پور آمده قلعه آنجا را محاصره نمود و سلطان بالنگر ایبک را بعد صید مقابله
نمود سلطان جلال الدین تاب نیامده و بطاعت سدر و سیرستان بدو رفت و در سبکدش صد هفت چهره و درین اثنا امیر علی اسماعیل حاکم دلی
خلعتی از پیچگاه خلافت جنت سلطان شمس الدین آورد و سلطان مراسم اطاعت بجا آورد و فرحت و شادانی بسیار نمود و چند روز
را آرایش داده کوس شادی نوخت و در سبکدش صد هفت چهره و درین اثنا امیر علی اسماعیل حاکم دلی با اتفاق جمعی از اشراف ملک
التمش را با برون طلب داشت و ملک در دلی رسیده قلعه را بمصرف خویش آورد و سلطان آرام شاه با ستیاج این خبر از راه دور
در حوالی دلی آمده صف آرا گشت و بانیک محاربه فرار نمود مدت سلطنت کیساں +

ذکر سلطنت سلطان برکن الدین فیروز بن سلطان شمس الدین

سلطان برکن الدین فیروز بن سلطان شمس الدین بعد بر والاکت در سبکدش صد هفت چهره و درین اثنا امیر علی اسماعیل حاکم دلی با اتفاق جمعی از اشراف ملک
التمش را با برون طلب داشت و ملک در دلی رسیده قلعه را بمصرف خویش آورد و سلطان آرام شاه با ستیاج این خبر از راه دور
در حوالی دلی آمده صف آرا گشت و بانیک محاربه فرار نمود مدت سلطنت کیساں +

و اعزاز رسیده و پسران سلطان قطب الدین و اتباع آنها را بکینه قتل نمود و بعضی از مورثان را بکینه قتل نمود و پسران خود را
 بنظر رسیدارگان دولت نظر بر بی بدوئی و نارسائی پادشاه و تسلط و استیلا علی ماوراء داشت و بخود اتفاق کرده اند بر کشته و ملک
 اعزاز الدین ایاز حاکم لغتان را بکینه سلطنت و بی نموده طلبد اشتغال و از لغتان شکر گران فراهم آورد و ده مانع از کشت سلطان نیز
 بقصد مقابل از سپه برآمده و در کهرام رسید پیش از آنکه ملک اعزاز الدین ایاز برسد و از سلطان اخراج و در بی وفائی بی
 رضیه بنت سلطان شمس الدین را بر تخت نشاند و سک و غلبه بنام او کردند و بی بی شاه ترکان را مقیم ساختند سلطان با ستار
 این خبر از کهرام رجعت نمود و در کیکو کمر رسید و آموه جنگ گردید و بی بی رضیه فوجی از بهادران شجاعت پیشه بر سر او از
 سپه متعین نمود و در اندک جنگ سلطان و شکیه کشت و بعد چندگاه سلطان و مادرش در زندان غارت شد و از سلطنت
 کیسا با شش ماه و هشت روز.

ادکر سلطنت رضیه دختر مرغیه سلطان شمس الدین اتمش

سلطان بی بی رضیه بنت سلطان شمس الدین در سن شش صد و سی و هفت هجری با اتفاق امراء و وزراء و رنگ آرای خلافت
 گشته خطبه و سک بنام خود در اوج داد و در امیر صامیه و انکار شاقیه بنظم امور جهانداران و تسبیح تمام سلطنت و شهر با سری بنو انیکه
 لائق هوشت دران والاخره بوده باشد لیل آورده لباس مردان پوشیدی و از پرده بیرون آمده بر تخت نشستی و بارعام دوی
 به تشبیه امور سپاه و رعیت پرداختی و باجای مراسم عدالت و نصفت تعقیب بلین و زر مدی با بجله این مکر و در کار باخلاق ستوده
 متعلق و بصفتا پسندیده موصوف بود از ثمر فرست و فرزانی و احوال شجاعت و مردانگی از و بلبه بر سرید و زمان حیات
 پر و الاقرب در مملکت ملی دانی و فعل تمام داشت و پذیر برداش و عقل او اعتماد نموده و بی عهد خود کرده بود و نظام مملکت بدین
 صلاح او نمی کرد و روزه و زرا التماس کرد و نوک با وجود پسران دختر را و بی عهد کردن مناسبیت سلطان فرمود که پسران ناقابل
 و در اتمش بخود و باقسام لاهی و طاعب اشتغال و زبیده احدی از آنها قابلیت و بی عهدی ندارد و این دختر خنده اختراگ چه
 بصورت داشت آنرا دهنی از ستودگی اخلاق و فرزندانش بهتر از مردانست بدینت بچگی متناوب مونس و زمام یک در نور
 خدمت تمام و بملاک آن شیر زن حد اخلاق حمیده و صفات پسندیده در امثال و اقربان ممتاز بود و در هاست حال که بخت امر مخالفت
 و زبیده بود ندان مکر زمان هنگامه آناه بترامیر صاحب در هم آماجوان ملک اعزاز الدین ایاز حاکم لغتان سر از طاعت
 پیچیده بخت و زبیده و لاهور را از کسان مکر زمان قتلش نمود و متصرف شد مکر زمان نیز بقصد بکار و دفع شورش او از دلی
 برآمده حد صبر نرسید امرای ملک حرام اگر در کجی و بیوفائی سه از طاعت و انقیاد پیچیده مکر را متعبد کردند و بدین
 رسیده مغز الدین بهرام شاه بن شمس الدین ملازمت برآورد و در سلطانی برگرفت و مرغیه سلطان قابو یافت برآمد و با ملک
 اختیار الدین عقد مزاجت بست و لشکر جاثان و ککو کران فراهم نموده دوم مرتبه بر سر بهرام شاه رفته جنگ کرد و آخر الامر ملک
 اختیار الدین و مرغیه سلطان شکست یافت و شکیه شدند و روز دیگر قتل رسیدند ایام سلطنت او سه سال و شش ماه و شش روز.

ادکر مقول شدن سلطان مرغیه در جوع سلطان مرغیه دختر الدین بهرام شاه

سلطان مغز الدین بهرام شاه بن سلطان شمس الدین از امراء و وزراء و عظام و املاک نظام اتفاق کرده بر تخت جهان بنای
 نشاند و در سن شش صد و چهل و یک سک و خطبه بنام او در اوج داد و از نظام الملک مغز الدین که همیشه سلطان حاکم
 از دلی و او بد صاحب مدار گردیده اموز ساله و ملی با خیمه را خود گرفت و اکثر مملکت بدین امر سلطان پیش سکر

چون در آن زمان مقرر بود که غیر از پادشاه و شام و مجلس بر دروازه خود قبل نگاهدار نظام الملک و اکابر یک قبل بر در خانه خوش نگاه میداشتند و اینست خلفاء حکوم موجب بیم سلطان می بود چون بعد چند گاه اخوان منقول جنگگیر می آمدند و لاهور را محاصره نمود و دست به تسبیح و غارت می زدند کرده بسیاری از خلق آنند باری کشت سلطان بعد اطلاع برین سختی نظام الملک را امر می نمود و خواستین عاقله قدره قوت باز می سلطنت و صاحب شصت و شصت بود و بدین معنی لشکر جنگگیر خانی تعیین کرد.

ذکر کوفتی و زبیدن نظام الملک مقتول شدن بهرام شاه و کفایت یافتن نظام الملک جمیع سلطنت سلطان علاءالدین

چرا و از اصل بنگر و بدستیر و از آن صالحت جزا می رسیدند از دست از حصول اسباب دنیا و بچشم مساویان و فرمایند و در شوق و حقوق نعمت بر طاق نیسان غاده طریق نمی و کفران پیچید و بعد رسیدن بر دریا می سیاه از روی فریب و خدایت عرض داشت نمود که همراهمان من همه منافق و ناموافق و امر ایکدل نیستند که با اتحاد آید ما بین منم پرده آید سلطان بدولت خود منو به جواب شد تا دفع فتنه و ضا و آسائی میسر آید سلطان ساده لوح که از کار جهان بانی ذایل و از کار و دغاسی او غافل بود و در جواب نوشت که آن جماعت کشتی و سیاست کردنی اند بالفعل چنگاه سمارا و چاچو می گذرانیده می که در پیش است با انجام رساند و در وقت مناسب جماعتی که در راجه او سوار شده و خواسته نظام الملک که در یک رقمه کور را جمیع امران و ده راهب را بیکه سازی و دغا بازی می بجای خود کشید و از طرف سلطان خوف گردانیده و علیه لوائی بنی برافراخت چون سلطان بر حقیقت حال مطلع شد و خواست که قطب الدین بختیار را وشی را بر اسمی تسکین شورش امر او دفع فتنه و ضا و فرستاد و نظام الملک امر اشلی گشته از بنی و عتاد بایانید و پیش از آنجا مراجعت کرده احوال باز نمود و نظام الملک اتفاق امر کرده و بلی میامی کرد چون هر دو مشتاق بودند یکی بیک تملود بلی تصرف در آورد و سلطان دیگر شتر و بقل رسید و در مدت سلطنت او سال و یکماه سلطان علاءالدین مسعود بن کن الدین فیروز شاه بن سلطان شمس الدین کش چون بهرام شاه را نظام الملک تعیل کرد و ملک و ملک و الدین آسید امیر الامرا از دست تسلط کرد و دست بر تخت سلطنت جلوس نمود و ارکان دولت بر سلطنت او دخی نشد سلطان علاءالدین را که آثارش را در حدایر و اقطاع بود و از قید برآورد و در سنه شش صد و چهل و سه بر سر جهانانی اجملاس فرمودند و ناصرالدین و جمال الدین پسر سلطان شمس الدین را که در آن زمان محبوب بودند خلاص کرده ناصرالدین را بولایت بهراچ و جمال الدین را بولایت قونیه نامزد کرده رخصت دادند و ملک نظام الملک را که در امور سلطنت کفایت و قبل بود قتل نموده بکینه و فرقه می رسانیدند و نظم به چشم خویش دیدم و در گذرگاه که که در مرنه بجان مور که ماه و هنوز از صید شکارش پروراخت که که مرنه و دیگر آمد کار و ساخت که چون بدگر که سبایش آیین زکات که که واجب شد طبیعت کافیه درین فیروزه ایوان پزافات که بدست راهب پرده باشد مکافات و زکی نیک بینی مذبحه غم که زوچ و وید و گندم نگندم.

ذکر جمیع سلطنت سلطان ناصرالدین بن سلطان شمس الدین التمش

بعد چند گاه چون سلطان از طریق عدالت و انصاف اخراجات و زبیده آیین اخذ و قبل پیش گرفت جمیع امران و بر شتر و با خود اتفاق کرده ناصرالدین را که آثار قابلیت و حق شناسی از آن صاعیه احوال او ظاهر بود و از بهراچ طلب داشت بهر تفت خزانگی اجملاس اندو سلطان علاءالدین را سلسل در قید نگاه داشتند چندانکه در زندان خاد و رخ روح او از تنفس بدن خلاصی یافت و در مدت سلطنت او چهار سال و یک ماه و یک روز.

ذکر سلطان ناصرالدین

سلطان ناصرالدین بن سلطان شمس الدین التمش در سنه شصت و چهل و هفت هجری در بهراچ آمده تلج جهان بانی بر سر تاد و مکر و خطبه بنام خود در لوح و در ملک خفاش الدین بن بلی را که بنده و داماد سلطان شمس الدین بود و منصب و قدرت داده و خطاب العفانی و حاکم

چند روز باش سرفراز گردید و انتظام مہام سلطنت برای رزمین او تفویض نمود و حد فکوش او را بلالی نصلح و مواظط ہوش افزا
در باب رعیت پرورے و عدالت گستری برآمد و فرمود کہ اختیار مہام جہانپانی و مدار نظام امور ملک را فی بدست تو داد و یکبارگی
کشتی کہ فردوسی قیامت بدرگاہ پادشاہ حقیقی مرا و ترا سربا یہ شہر مساری و انفعال گرد و ملک ملین منتبتنامی فرست خدا و او عقل
مستقاد تو احداثیات و شہر اط و کالت نوعی تقدیر رسانید کہ رعایا و برابرا و مداد سن و امان کارمان بودہ قص سلطنت جہانپانی
زندگانے از سر نو گرفت و خود و سران را مجال دخل و تصرف در امور مملکت و سلطنت نماند و سلطان نیز لولالت گئے و رعیت پرورے
بہر جمعہ در پیش خدا و ملکی اخلاق بود و در حد سلطنت او ملک آباد و رعایا دل شاد و زندگانی کردند و وصیت نیکنامے و رعیت پروری
پادشاہ و وزیر و در کائنات کیتی انتشار یافت نہایت وزیرے چنین شہر باری چنان و جہان چون نگیر و ترا سے چنان و از بسکہ
سلطان حق پرست و وزیر دشناس بود خراج و باج مالک در مو جب پاہ و وزیر درویشان خدا آگاہ و وظائف و اوار و مفلا و در باب
استحقاق و کجوتی سکینان و وزیر دستان و عمارات مساجد و چاہ و دفاتقاہ و مہمان سرا و اجرامی انار و فو زلک اپنا کارنا خیر و اسباب
ذکر جمیل تواند بود و خرج کوی و برای ذات خود تصرف نمودی در سالی و دو صحت بخلا خود نوشتہ آذوقہ ساختی نوچی یکی از نوکران
سہ کار صحت کہ بخط سلطان بود از روزے خوشا بلقیث گران خرید چون این خبر بگوش سلطان رسید منع کرد کہ آئندہ صحت بخلا
سنن اطہار کنند بلکہ بطور اخفا کہ احدی بر تہمیر من و قوت نیا بدینہ نوشتہ باشد خدا در رحلت این وجہ اختلالی روی نہ بدہ ازین رو کہ
و در پیشینا و فرخندہ نزار و بیج کینرے و خدا و سوا ی متکوہ خود نہ داشت و او برای سلطان طعام می بخت روزے آن ملکے
جہان التماس نمود کہ بسبب بختن طعام دست من آزار سے یا بدو تصدیق مالایطاق سے شود اگر کینرے خریدہ شود او بد بختن
طعام قیام ہوند تا ملازم بعض خدا تہنیتی میسر آید چہ عیب کہ منوع نخواہد بود سلطان جواب داد کہ نفوذ دست المال حق سپاہ
و مسالکین و خیل مستحقین و متضعفین است روانیت کہ براسے آرام نفس خود در ان تصرف نہ کردہ آید صبر کن تا خدا دینیجا ی ترا در
آخر تہ تہ شایستہ در ابیات ترا با نفس کا فزایش کارایت و ہام آور کہ ان طر ف بکارایت و اگر آریسید و آستین ہست و
بہر از نفسی کہ با تو دشمن ہست و با جملہ سلطان بکمال عدالت و رافت زندگانی و جہانپانی نمودہ برگ طبعی در گذشت و بدشت برین
و اہل گشت مدت سلطنت نو زدہ سال و سہ ماہ و ہفت روزہ

ذکر رجوع سلطنت سلطان غیاث الدین بلبن

سلطان غیاث الدین بلبن ندہ و دادا سلطان شمس الدین پدر سلطان ناصر الدین بود و چون سلطان ناصر الدین ولایت بنیات بخارا
کائنات سپہ سالار و لاد و داری کہ جانشین سریر خلافت تواند بود نہ داشت امرای حضور با اتفاق غیاث الدین بلبن با کہ مدار الملک بود
بسلطنت پرداختہ سلطان غیاث الدین خالمب کرد و او در سہ شش صد و شصت و شش ہجری صدر نشین سریر فرمانروائی و سایر
کوزین چہر کشتی گشتی سہ خطبہ رواج و داو غنایت و دانا و پختہ کار و صاحب جرات و وقار بود کار با مشورہ خرد و بین کرد و بی نگاہی
و ہوشیاری بسپردہی ابیات چہ نیکو متاعہیت کارا گمی و مباد ازین نقہ عالم تھے کہ کسی سرور و جہلم بلنبہ کہ در کار عالم خوشنود
کار مالک جہر جمعہ اکابر نفوس و سہ مخالف اثر و دلائل اذال را بکار با دخل نہادے تا حقیقت تقوی و صلاح کے تحقق
نشدی اور اہل نفوس و سہ و در نتیجہ نسب و حسب با لہ نمودے بعد تو فیض عمل در کس اگر نقص ذاتی یا صفاتی ظاہر تھے فی الحال
انیر فرمودے لفظ جز بجز مندر اہل و گرچہ عمل کا نفوس منیت و نہ بد پر شہد روشن راسے و بغیر و مایہ کار ہاسے خطبہ و بویا
بات کہ چہ با قند اسف و بنزدش بجا گاہ حریر و دیفرمود کہ جملہ مردم را بیک نظر ناید دیدم و از شہال ہر یک نگاہ باید شہت

کسانی دانند که ملک گیر و جهان بانی کرده باشند چون سلطان را اسباب ملک ستانی بسیار گردید و امر او را التماس کردند که با وجود این همه قدرت و مصلحت تمیز ولایت بکرات و مال و دیگر بلاد لایق است سلطان جواب داد که چون منول همیشه بر ولایت پنجاب تا نصف سیه تا به اریلی بولایت و در دست رفتن مناسب سلاطین خود اساس گفته اند ملک خود را مضبوط داشتن بهتر از آنست که ملک دیگران تا حقن سابقا از غفلت و بی پروایی پسران شمس الدین در امور جهان بانی اختلالی عظیم بر وی داد و در اول سلطنت ما از سر در رفتن خانه بود حتی که جماعه سیوا تیان در حواله شهر سبب جنگهای انبوه پیشه تر و دشاد پیش گرفته و بهر بی نیو در مسالک اطراف مسود گشت و سوداگران را محال آمدند و نبود و در ازای شهر از خوف آنها بوقت نماز عصر بر بلندای نماز گزیدند و کس را یارای راسه بر آمدن از شهر نبود و بار میو اتیان بر سر حوض سلطان فانی آمده و سقایان آب کش را از حوض میو رسانیدند و پسران شمس الدین از بی پروایی و غفلت تا در سبب اجتماع و اجاب التئین نگردید اغراض نمودند و این منی موجب خیرگی و دیرری آنجماعه ضاله گردید و غفلت سلطان قطع و قبح آنها بر موات دیگر مقدم داشت جنگها را با تمام منقطع ساختن آن بدینا دان را خلف تیغ بیدریغ گردانید و حصد شهر حکم بناماده و در حواله شهر تهاجمات نصب ساخت و زمین تقسم نمود که هر کس از حوض خود خبر داده بود و در گوشه شمال از نرنگان دندان سامی جملہ بکار برد و نظم بر دست دزد و سر راهزن که که امین شود راه بر مردوزن که هر کس که بر دزد حجت که بیامانده خود کاروان نیزند و چون گشت این شود کاروان و زهر تجارت بهر سودا و چو برهن خرد و ستانی به ملک باج و دیگر چه بیخورد و چون قوم کاظم بجانپ امر و حرد و اؤن مصدق و فساد شد سلطان خود در آن سمت تفریف ازانی داشت و حکم قتل و غارت کرد از جنس مرد که بهر پشت ساگی رسیده بود و خلف تیغ بیدریغ نموده غیر از آن طفلان خود سال دهنه گند شد و سعی بیست گز بود و شنگاره را چه تاوان زن طفل بیچاره را به مدعی دزدان کار پروازان امور و فتنه خان بفرس رسانیدند که در مواضع جاگیر سپاه باب اختلاف بسیار است سلطان خود دانست که چه میستند و از کار دانا نه جاگیر آنها باز یافت کرده مدد سانش مقول کنند آنجماعه خدمت امیر الامر اخراج الدین التاج آوردند و تحفه بردند که جاگیر بدستور سابق بجالا بوده باشد امیر الامر تحفه قبول نکرده گفت اگر رشوت بگیرم و در حق التماس من برکت نخواهد بود و فی الحال بخدمت سلطان رفته و تحفه بطلب فکر بایستاد سلطان با عشاء و نهان که استفسار فرمود التماس نمود که پسران را که سلطان بر طرف کرده جاگیر باز یافت نموده اند و فکر شده ام که اگر در قیامت پسران را ر کنند حال ما چه خواهد بود سلطان ترحم کرده فرمود که بحسب استدعا میو امر الامر جاگیر آن مردم بجالا و از دشتان نهاده محمد سلطان که بصفت حمیده و اخلاق پسندیده متصف دوسه عهد سلطنت بود و ملکیت سند با توابع و لواحق و صفات جاگیر او مقرر گردید و با جمعی از امر او مردم و دانا با استعداد تمام بر ای انتظام بهام لمان متعین شد و بوقتقضا غنیمتی اوضاع و اطوار نسبت به برادران نزد سلطان عزیز بود و هر وقت با افضل و کمال محبت دشتی و بهر تحصیل و تکمیل اخلاق جنگا شتی سیف بسال خرد و کین بود و فضل بزرگ و بفضل پیر و لیکن برود کاروان و مجمع الفضائل امیر خسرو دهلوی و امیر حسن در لمان بخدمت شاهزاده بودند و در سلک ندما مو اوجب التماس می یافتند چون حمیت فضائل کاشف رموز حقیقی و مجاز شعیخ مع الدین محمد سعد شیرازی رحمة الله بگوش شاهزاده رسید و بوقت از لمان کسان خود را بطلب تیغ در شیر از باز دالانی ارسال نمود و خواست که در لمان برای شعیخ خانقاهی ساخته مواضع چند براسه نصارش و وقف نماید شعیخ بنابر ضعف پیری عذر خواست و یک نوبت غنیمت منضم اخبار پسران خود و نوبت دیگر کتاب گلستان و بوستان بخط خویش نزد شاهزاده فرستاد و سفارش امیر خسرو صمیمه آن نمود از آن وقت هر دو کتاب در هندوستان رواج یافت گویند یکی از دختران سلطان شمس الدین مرحوم در جلاله از حجت شاهزاده بود اتفاقا در

حاجت یعنی طلاق بر زبان شاه نهاده. رفت از آنجا که بنا بر اقیانوس امر شریعت غرضت ممکن نبود آن عقیقه را بعد از غفل اهل بعین
 شیخ صدر الدین بن شیخ بهار الدین ذکر کرد یا قدس الله روحه و حمد او و رونق را از آنکه بعد از آنی مین شیخ بهار و اطلاق و بهنا حبش شیخ غیاث
 را با برگی عقد از دو اوج با او صحیح تو اند بود شیخ آن گوهر درج سلطنت را ایجاد آورده با او صحبت داشت سمیت که هر کس بدست حکاک
 از صفین آن کے آید شب باک بهر وجه قرار داد و چون شیخ را تحلیف طلاق ملکه آفاق نمودن خاتون هفتان سرشت گفت که از بدوی
 آن سینه حیت سبب و فایز آمد و بخدمت حق شناس دل آگاه رو آورده ام خدا یار و مددگر باز بدست او گرفتار شدم شیخ چون این
 گفتند شنید گفت که در وفادار هست کنیز ازین عورت نتوان بود و هر چند شاه نهاده در غوشت شیخ و اطلاق نداده در نصف خوش
 نگاه داشت شاه نهاده ازین عورتی که شفت و در مقام انتقام شست بقضای سرع شهور مصرع باد و روشن هر که در افتاد و افتاده
 عداوت با شیخ باعث القطار رشته بهای و اگر دید در زمین نزدیکی لشکر مثل نواحی لا بد و رفتان رسیده و متعلق فارت خلاقی
 کشان شاه نهاده بالعوض از لنتان برای عداوت شافت و در آن جنگ بجای اهل گرفتار گشت امیر خسرو بدوی که همراه شاه نهاده بود
 بدست غل اسیر گردید و در پنج رفته از آنجا باز بند و تن آمد القصصه چون خبر شدادت شاه نهاده با سلطان رسید بسبب الفت بسیار که
 باز بدست غم و فایز بسیار و در سلطان رسوخ یافت درین وقت عرسلطان از پشتاد گذشت و ضعف پیری نوی گشت بود و حاکم
 رحلت فرزند و لید و عداوت آن گردید اگر چه برای انتظام سلطنت در اطهار قوت و توانائی تکلف می نمود اما آثار بر وی شکستگی در صحت
 بحال سلطان راه یافت و در روز بروز کارش در منزل خسرو شاه نهاده را با نظام هم در ملتان تعیین کرده و چو در و باش
 مرحمت فرمود ناصر الدین بفرخان خلف خود و از آنکس قوتی حرف بگفت که در دلی طلب داشت گفت که فراق برادر بزرگ امر را بخیر ضعیف
 ساخته می بینم که وقت از حال نزدیک رسیده و دین وقت جدائی تو از من قرین معلوت نیست پس تو کیکاووس پسر برادر مرحوم تو بخیر و خوش سال
 و از تجارت و دنیا بیکانه انداگر ملک بدست ایشان افتد نایز غلبه جوئی و بهو اپستی از عهد محافظت ملک قاجارین جهان باقی تو از من بزرگ
 دهم که در دلی به تخت سلطنت جلوس نماید و ملاطعت او بضرورت باید نمود و اگر تو بخت موفقی جلیس کنی هر مطلع و منقاد تو خواهی بود
 چون سلطان را اندک آفاق بدید آمد ناصر الدین بن ناصر اخان بسفاهت و نادانی بصیحت پدر و برادرانش نکرده به باز نشانی خصیت
 سلطان روانه کهنوتی گردید هنوز ناصر الدین بکهنوتی نرسیده بود که سلطان بخدمت حق بیعت درای سلطنت با هم خیر خلف شاه نهاده
 محمد سلطان مرحوم بامر وصیت کرده بود مدت سلطنت سبست سال و نه ماه +

تذکره رحلت سلطان غیاث الدین بلبن رجوع سلطنت مسعود الدین کیکاووسیه او

سلطان مسعود الدین کیکاووس بن ناصر الدین بن ناصر اخان بن سلطان غیاث الدین بلبن اگر چه سلطان بلبن مرحوم وصیت کرده بود که
 بنحسب نسیبه سلطان پسر شاه زاده محمد که در ملتان قیام می داشت و در سن بالا بخیر و آموخته بود و سر برادرای سلطنت سازند و حسب الوصیه
 اجتمع آمد اما چون امیر الامرا محمد الدین با دوسو هزار و هشتاد و پنج اورا بجای باز رسد روانه ملتان کرد ناصر الدین بن ناصر اخان خلف سلطان
 در کهنوتی بعیش و عشرت اشتغال داشت امیر الامرا که خیلی مسلط بود و اصلاح امر می گردید مسعود الدین کیکاووس بن ناصر الدین بن ناصر اخان
 که بیست و سه ساله بود و در پیش عدو و پشیمان و دشمنش هر چه بر سر فرماند وانی اجلاس فرموده امور جهان باقی با اختیار خود گرفت و کار
 را با نسیبه که کل و عقد جمع محالمت و غل و نصب حکام و تعیین مواجب ساه با مدد گشت و سلطان تمامی مملکت با امیر الامرا
 که در خوش بخت و کارانی پرداخت و از درازا ملک دلی برآمده در کیکووسه برنگارید و بی جانی حاکمات و کشاد باستان فرج از او احوال
 نموده و در سلطنت خود گردانید چون سلطان مسعود الدین کیکاووس در بزرگ جهان باقی جلوس نموده مطلق العنان گردید و غلبه شوات جوئی

بیش و کامرانی چنان شغل گشت که روز و شب و بید و خواب نمی گذارند و هیچ کاری نبود که در وقت آن اوقات مهیند بآن اشتغال نورزود
و به نظر زندگانی که سرباز است بی بدل اجناس بزل و زذل بخورد این حال علی الدوام مست و لا یقبل بگیری بر دوز و ال مقل مغلوب
بجز زندگانی و سربازی و عیش و کامرانی می شود و القهه سلطان بمقتضای جوانی بقلعت کامرانی پرداخته خواند که اساس سلطنت بآن
توانست و در اضمحلال بزل و زذل خالی ساخت و بکل و داد وانی کارهای جانی بقبضه اختیار امیر الامرا فخر الدین گذاشت و هم باغوی
او تکیه بر بی غم خود را از ملتان طلب داشت چون او انقیاد نموده عازم درگاه گردید و در قهبه رهنمای آن بیکانه را ناحق بقتل رسانید بعد
از آن سیر فرج مغل چنگیزی در نواحی لاهور رسیده دست بنارت و تاراج دراز کرد و دود و دوازه را در مردم برآورد و سلطان با شمع این خبر
باریک خان جهان را که انامی بزرگ بود با لشکر گران بدفع این فتنه متعین کرد و عساکر منصوره و رولوی لاهور رسیده با مثل مهارت بخت
نمود با فخر شکست و بکشتن غل افتاد و بیارے بقتل رسیدند و جماعه ای را میر شدند فوج سلطان مغلوب و منصور بدلی مراجعت نمود و امرای
منول باغوا را امیر الامرا فخر الدین و اتباع او پیست رسیدند و بعد این سارخه امیر الامرا را که عساکر او را سرکار از
خود مغل پستند آمدن غل از ولایت باغوا را این مردم است اگر یا خود با اتفاق کرده که در رے اندیشند تا در آن شکل بخوابند
و با شال این مخالف دراج سلطان انام را مغل تحریف گشت و در خصت بقتل آفتاد و او امیر الامرا چند کس را بکزد و بقتل رسانید و خاندان
آن بچارگان تاراج برد و بیضه لوک بکین را که با امرای مغل قرابت و صداقت داشتند مجوس ساخته و قلعجات فرستاد و خواجہ فخر
را که از جماعه وزیران و بیکانه دروغ تهم کرده و بفرشتاد و تهمیر نمود بدین جهت امیر الامرا را بر جمیع امر السلطنت زیاده از حد میر آمد چون سلطان بفرای
ناصر الدین بفرمان در لکنئو بپاوستی سلطان کخلف اول بود و تسلط امیر الامرا شنید بکتابه مشکی بر شوق ملاقات پسر خود و ملاقات
چون این نامه در کابل مکرر رسید از سلطان رسید او هم آرزو مند فاسه پدر بزرگوار خویش گشت و کتب و را بر سر و دیده نهاد و جواب
یا صاحب شفقین قبول سؤل و تعین موعده دیدار نوشته فرستاد و بعد بقیض موعده تعین وقت پدر از لکنئو و پسر از دهلی عازم شده و بر روی
سرچو رسید و لشکر هر دو سلطان بهر دو کنار دریا اقامت و زدید سر روز و مشوره تعین وضع ملاقات و ارسال کتایب و سفر گذشت
فخر الامر قرار یافت که پسر بر تخت نشیند و پدر شرائط تنظیم نماید و در ملاقات نماید چنانچه سلطان ناصر الدین بفرمان بوجوب قرار داد و از دیوانه
نمود و در جلوه گاه از اسب فرود آمد و بقبیل قائم سر بر سلطنت رفت و آداب بندگی بپندیم رسانید سلطان مغل الدین کیقباد اطاعت
پروید و با انفعال کشید چون پدر پیشتر از سلطان بجای تاب گردید و بقیض بفرمانست و استقبال نموده در پاسه پدر افتاد و چند سحر
بر داشته از کمال شغفت و آغوش رحمت کشید و یکدیگر را در کنار گرفته بجای اختیار کرد که پسر حاضران نیز از شاهده این حال گریه و
گروند پدر دست پسر گرفته بر تخت نشاند و خواست که پیش تخت بایستد پسر بمقتضای سعادت مندرسه و ابلت پدر را با خود بر تخت
نشاند و اب و پیش پیشتر است و لوازم اسکانست و نماز در اسم سرور و انساب طریقه گشت بهمین اسلوب چند روز متواتر چند چادر
پسر آمد و در پادشاه بهر گرجیت داشته مجلسها آماستند چون روز دوازه دیک رسیده پدر بزرگوار گفت اگر پادشاه ما آنقدر
خندان بشمارد و زان غلبه و شکست را بآن امانت نماید یا در حکام قحط و غل غرابا را اعلانیات فرماید و پادشاه بخوان گفت
و دیگر فضاخ خود را فدا و حواله عقد و کشاد باب منور و بلا و امصار و آبا و اجداد و کسایه ما که از و قدر وانی مخلصان جان نثار
و استیصال مقرران صاحب اسکنبار و امتیاز فرمودن فیما بین مخلصان سر تا سر و وفادار و دشمنان دوست تمام صاحب امتیاز
حق گزار و اجتناب از محبت نا امان مملکتی شمار و دیگر در کمالات پسندیده و آید و گوش هوشیار اگر داند پسر را در کنار
گرفت و بکلام و فایده است و در باره و فخر امیر الامرا نصیحت کرد و دیگر بآن مرخص شد و بزرگان را اندک مهلت کاش نزدی و در سرباز

آمنده دیدہ اسیر خیال : اگر چه از سیر و دیگر علوم سے شو کہ آمدن پدر و پسر بد ریاسے سر جو بقصد ملاقات بود اما از کتاب
تقران السعدین کا میر خسرو دہلوی سے در ذکر کلا تھے این ہر دو پادشاہ بسلطنت فخر کشیدہ ظاہر سے شو کہ پدر بقصد تفریح دہلی از گزشتہ
عزت بنگال آمدہ بودہ پسر کہ از خود دہلی عازم گشتہ بعد رسیدن بران در بابا ہندک صلیع و ملاقات نمود ہر دو پسر از دولت خود
مناوحت کرد و ہند بہ صورت سلطان بعد الفخرت باہر اسططنہ رسید و بموجب نصائح و مواعظ پدر کہ بقلم آمدہ چند روز خوار از لہو و لب
بازداشت اما چون بحسب فطرت بچین امور را غیب و متعاہد بود و زسے بسیر و شکار سوار شدہ میرفت یکی از مرہو قاصدان کہ صاحب جمال
و حلاوت مقال داشت و رعین سوار سے پر خورہ و عاوشا سے سلطان ازین بیت سرا ئید بیت سر و مینیا بصرہ امیر و سے بہ سخت
بیمہر سے کہ سے بامیر و سے سلطان از نظارہ جمال و استقل فخر و تقرب اد فضا خچہ بر طاق نیسان منادہ ستاح صبر و شکیب بر باد و
وادا ہما را گرفتہ ویر سے خراج از خیمہ ہر پاک و در مشرب جام و سماع صوت و مقام اشتغال و رزیدہ از امور سلطنت غافل و غافل
گردید بیت ہر غفلتی کہ در آن شوخ یا داز سیر ناز و شہینہ را خور چہ بگر کیست کہ از جلن نگذشت : چون کوکب عمر و دولت سلطان
نزدیک بغرب رسید تفر سے در اوضاع او ہم رسیدہ و رہنگ حرمت امارت و خیزی مرد کہ کشیدن گرفت بیت چو چتہ کسی
را پیش آید نہ کند کار سے کہ در آن راشنا ید : القصہ فخر الدین امیر الامار سلطان بزرگشت و ملک جلال الدین فیسہ و زما
کہ عارض ممالک بود از مسانہ طلبہ استہ مدار علیہ امور سلطنت ساخت و رین اثنا سلطان را از افراط شراب مرغن نقوہ و قمار بچو سے
عارض گشت کہ از کار رفت ارا با نقی کیو مرث پسر سلطان را کہ در سال بود از حرم سرا ہر آرد و سلبطنت برداشتند و سلطان
شمس الدین خطاب و ادو نہ ملک جلال الدین بمقتضای صلاح چند روز اطاعت آن ظفک دست نشان نمودہ آخرا امر
با نقی از کاران دولت طفل مذکور را مقید کرد و تنگیہ را کہ پدر ما و تفر سے حسب الامر سلطان بقتل رسیدہ بود ویر سے انتقام پر شدہ
در کیلو گھر سے فرستاد و رفتہ سلطان را کہ رستہ از حیات داشت مکہ سے چند روزہ در وریا سے جتنا انداخت مدت سلطنت
سہ سال و سہ ماہ از سلطان شہاب الدین غور سے فاقیت سلطان مغز الدین کیقاہد یا زہد کس از اتباع سلاطین غور سے مدت
یکصد و یک سال و یا زہد ماہ و بیست روز سر را را ی سلطنت بودند

ذکر رجوع سلطنت سلطان جلال الدین خوارزمشاه و انتقال پادشاہی از اقبال خوریان

سلطان جلال الدین خوارزمشاه گویندا نسل خانی خان و اما و چیلہ خان است و عقل مد جہول این نسبت متوفی چہ دران زمان
شوکت و دوران چگیر سے نہ چنان بود کہ نایرا و بنوک سے سلاطین ہند سر فر و در تہر حال او طار عن ممالک بود کہ زبان عرف بخشی
گویند بظاہر شایستہ خانی سر فرا سے داشت بمقتضای رشد و کار خانی مدار علیہ امور سلطنت کرد و در وزیر و در تہر و از بلند گشت
آخر سلاطین ہند اگر ہہ با نقی جمع امر سلطان مغز الدین کیقاہد را از میان برداشتہ در سہ شہد و نو و ہجر سے بہ تہر فیسے
سلطنت رسیدہ امر سے موافق و مخالط طوعا و کرہا انقیاد و رزیدہ چون اعیان شہر و عا دہ را یا از و را غلبہ بودند داخل شہر گشت
و بہ تختہ کہ سلاطین ہشین جلوس میکردند نشست و در کیلو گھر سے بودن اختیار کردہ شہر نو و قلعہ از سنگ تازہ گے احداث نمود
از انکہ کمال استعلا یافت و صیت یکذاتی و خدا شناسے او در اکناف گیتی مشہور گشت مردم شہر از خود و بزرگ بمجمہ آمدہ حیت کرد
و استعادی نزول و شہر دہلی نمود و چون حاتم شد کار پر دازان امور سلطنت شہر را بکین لبتند و بہ تہرین رستہ با نارا ہر دو شہ
ر شہک بنگا خانہ بین ساختند سلطان بکمال شوکت و شہت و با تزک و قتل تمام بر فیل کوہ شکوہ سوار گردیدہ با امر سے نامراد و
شکر بیرون از حد شمارا کیلو گھر سے روانہ شہر دہلی گشت و با اطراف بازار چون ابر بہار زرافشان و در بار گزشت بیت درم

از سیر و شکار سوار شدہ میرفت یکی از مرہو قاصدان کہ صاحب جمال

رخصتہ کران تاکران پہاگشت ابرجوام نشان بدین منط و آئین سلطان داخل و دقت گشت و دورکت نماز شکر ادا نمودہ چنانچہ
 ملاطین سابق جلوس نمود و گشت سالہا پیش این تخت سجدہ کردہ و ایم و دلاور و پاسبانے خود بدین سے نیم از عمدہ شکر ادا کردہ چگونہ
 توایم برآمدہ بزاویر و صغیر و دیگر لوازم نذر و نیاز معمول داشتہ آداب تہنیت و مبارکباد و بجا آورد و نگوشت شادی بلند آوازہ شد
 و نگاہ شب بچپان چراغان کمال انکار و آتش بازے بسیار دل افز و تماشاکیان گشت با بجلد بعد تقدیم مراسم جشن با نظام ہماک
 پرداخت و از عدالت گسترے و عیث پرورے رعایا و برابار از خود خوشنود و ساخت فرو و بزرگ از حسن معاشرت اورا حق
 و شاکر گشت کہ خدمت بر میان بستند و بملکان بقدر حال موجب و جاگیر یافتہ ہر جاگیر مقرر گشت ہر چند اورا مصدق تعصیرات شد نصیب
 و تہنیل و دران راہ نیافت ابر غم سرد و لوے بخدمت مصحف دارے سلطان قیام داشتی و ہر روز قرآن تازہ آورده انعام یافتی
 چون ملک چچو پرورہ سلطان غیاث الدین بلبن را ولایت کڑہ بدستور سابق نامزد شدہ بود و دران ولایت قیام داشت
 سال دوم لواسے بنی برا فرختہ سک و خطبہ نیام خود کرد و با لشکر گران بجانب دہلی روانہ و سلطان باصفا سے این خبر تا خانان
 پسر خود را با عساکر بشمار ہزارے نامدار بدفع این شورش فرستاد و ملک چچو شکست یافتہ با امر اسے بلبن کر فیق او بود و بدست لشکر فوج
 افتاد چون اسیران را بنظر سلطان گذرا نیندہ بموجب حکم آنجا ہد را بحاجم بردہ سرور لیں شستند و خلعتاے خاص پوشانیدہ و جلیبر
 آوردہ نشانی ند و ملک چچو را و محفہ نشانی ندہ بملکان فرستاد و فرمود کہ در خانہ نیکو او را بحرمت نگاہداشتہ اسباب عیش و عشرت
 براسے او مہیا دارند و زرا ازین نوازش در حق آن حج واجب القہح میران ماندہ سخن درین خصوص بمر عن سلطان رسانیدند
 جواب داد کہ ہفتاد سال گذشتہ خون سلطانی ریختہ نشا کمال کہ بر شدہ ام و ایام زندگانے باخر رسیدہ چگونہ بر فتن خون سلطان
 احازت ہم و چون سالہا لو کہے سلطان بلبن کردہ حقوق نعمت او برگردان است امر و زر کہ ملک اورا متفق فرما کر احوال و انصار
 اورا بشکر کمال بے انصافے و سیروتے باشد خصوص کہ باین صورت بیتہ پیش من آوردہ باشند ان قصصہ سلطان خیلہ
 خدا ترس و رفیق القلوب بود و ملہر بان داشت باز را مورے ہم رضامیند و میگفت اگر چہ در محارک جنگ لشکریے را می توانیم
 اما چون کسے را گرفتہ و بیتہ پیش من آردہ قبل او بنی توانم اقدام کردہ تمام ایام سلطنت خود کیکے را کشتہ و آن جنین بود کہ سیدے
 مولانا م درویشے در دلی آمدہ اقامت و زریذ و خانقاہ عظمی بنا نمودہ چلنے کلے تعمیر آن صرف کرد و ابواب اطعام و انفاق برورے
 مرم کشودہ ہر روز ہزار من میدہ و با نقد من لوح و سیصد من شکر و دوصد من روغن و دہین و دستور دیگر مصالح خج کہ دے
 بود روزے دو نوبت ماندہ کشیدے خاص و عام بران ماندہ حاضر شد ندے و خود غیر از نان خشک تناول نکردی و از کسی
 چیزے نگرفتے از کثرت خج و دھاندارے و عدم دخل مردم برا و حمل کیا کرے سے نمودہ گذرا امرار میدا و شدہ سختے خانخانان سپہ
 بزرگ سلطان ہمہرید و مستقد و کردیر سلطان بمشاہدہ این حال و از دھام مردم بر سر او داد اشارہ مخلصان مدبر گمان داعی سلطنت
 بر او بردہ اول امر اسے مستقد و مخلصا نش را بیاند و وزیر فرستاد بعد ازان او را گرفتہ زیر پایے نیل مقبوت کشت اتفاقا دران روز
 بیک حکیم عظیم ابرسیاہ و باد تہر خاست و طوفان گرد و خاک آشکار و عالم تیرہ و تار کردیدہ موجب توب عالمیان گشت و دران سال
 باران ہم نشد و در دلی قحط عظیم ر و دادہ و غرابان تہرستی و گرسنگی در بازار بار و کوچا قالب سنی سے کہ دنا کثے از فوط جوی
 نمود و مردیایے جماند انتہ غریب بھر خاک گشتند و از فقدان غذا کثے سگ و گرہ را بخوردہ حلال دانستند بکذا شدت اشتہا
 گوشت کوم را ہم نہاج سے انکاش شدہ عبادت کیشان را پاسبانے ثبات از جاہ و درع و پیر تہرید و طاعت اندیشان را امتناع طالع
 مہم متذکر دیدہ محبت خون خورہ ہر ہمان شمشیر بدین گشتہ شدہ رجان سیر بدین شش شش حد و نو دوسہ من چکیرے

باشکیران عازم بجناب گشت سلطان با ستام این خبر با عساکر بسیار بدفع آن طائفه متوجه گردید چون طرفین بهم پیوستند مثل غلبه سلطان حاکم کرده و صلح نمود و در ایشان که از قزاق با عساکر بود آمده ملاقات کرد و با چند امرای دیگر مسلمان گردید سلطان او را پس بخواهید و بداد و مسخره نمود و غلبه یافت و مسکن ایشان مقرر گردید و چنانچه آن مأموره را منگبوره و مغلان را بوسل خوانند بعد چندگاه ملک علاء الدین را که برادرزاده و پدر و دوست سلطان بود و ولایت کرده رخصت نمود و در کره رسید به باطرات ممالک می تاخت و در حدود و بولگه آمده دفع نمود و چهل زنجیر خیل و هزار اسب و بسیار سواران و غلای و نفره و مردارید و اقسام امتعه و تشنه و غیره و آنقدر رغبت گرفت که عقل از حصر و ضبط آن عاجز و زبر و زقوت و شوکت او زیاده گشته آثار لغبی و انحراف از دین و نور رسید هر چه بدو سلطان گفت که علاج واقعه پیش از وقوع گفته اند تا بجای که علاء الدین استقلال نیافته فلک و باید که وسعتی ابیات بر سر بشناید گرفتن پیش از چویر شدن نشاید گذشتن به چهل بکنون کوش کاب از که در گذشت بدنه آنکه که سبب از سر گذشت

ذکر مقتول شدن سلطان جلال الدین طغی بر دست سلطان علاء الدین بکر و حیل آنکه از غنیمت ناحق شناسایی سپاس
 سلطان از بسکه علاء الدین را دوست میداشت التماس و زاری با جایت مقرون نگشت و میگفت که علاء الدین فرزندی و پسر و دوست هرگز نیست و عداوت و نیندیش چون سلطان را اجل و عود و نزدیک رسید با چند سواران و یک هزار سوار یکجا شد که از راه و یکبارگی روان شد ملک علاء الدین خبر غنیمت سلطان شنیده امین کرده و انگبوره نزد آمد چون سلطان نزد یک رسید برادر خود و را با استقبال فرستاد و در حضور رسید بیکجا و غدا التماس نمود که علاء الدین بر اسان و بمیناک گشته میخواست که اندازه دشت تنهایی گردون او را ازین اراده باز آورده ام الحال که سلطان تشریف آورده اند اگر در کباب بشکریان را مسلح خواهد دید علیه که بر در و سلطان بگفته اند چند کس را همراه گرفته و سلاح از تن آماند و در کرده و کشتی نشسته معصفت میخوانند کشتی بکنار آب رسید سلطان از کشتی فرو آمد ملک علاء الدین آمده ملازمت کرده در پاسبان سلطان افتاد و سلطان از روی شفقت و مرحمت طلبانچه بر روی آورده و فرمود که من این همه تربیت تو نموده ترا بزرگ گردانیدم و همواره و نظرم از فرزندان عزیز تر بود که اکنون چه شد که این همه اندیشه و دهم از من بهم رسانیده این گشت و دست ملک علاء الدین گرفته بجانب کشتی کشید و درین اثنا مجموع و مسلم که از اجلاف سامان و مشیرات و بد نفسی مشهور بود با بشارت علاء الدین سلطان را زخمی ساخت سلطان زخم خورده بجانب کشتی شتافت اختیار الدین که بر در و غنیمت سلطان بود از عقب در آمده سلطان را بر زمین زد و سرش بریده نزد علاء الدین آورد و او بر نیزه کرده در انگبوره گردانید و چند کس را از مخصوصان سلطان که در کشتی بودند قبضه رسانید و چند طغیانی بر سر خود ریخته اند که سلطنت و راد او را نکاح که از دقتاے منعم حقیقه است قاتلان سلطان و رانک زمان ببلایه عظیم گرفتار شد مجموع و مسلم که در دست مجذوم شده و اندامش جوشیده از هم پاشید و نیز اختیار الدین و دیوانه شده بکافا بدگر واری ان خود گردید و علاء الدین کام غنیمت اگر چه بر تخت فرمانروایی نشست اما بیادش این کار و از بیم که قتل گشته شل و اولاد و نوزاد و نشان او نماندند سلطنت او بهشت سال و یک ماه و دسب روز

ذکر رجوع سلطنت بسلطان علاء الدین طغی برادرزاده و واما و سلطان جلال الدین
 سلطان علاء الدین برادرزاده و واما و سلطان جلال الدین طغی بود از آنکه سلطان جلال الدین قبضه رسید سلطان با شخصیت هزار اسب و رای گشته و دلی رسید امرای خود و بزرگ اطاعت کردند و دست بخش صد و نود و هفت هجریه سر سلطنت و فرمانروایی مجلس خود بیکجا و کوشک سل را در سلطنت گردانید و دست بذر و نوال کشاده امر او غیره مردم را بقدر حال هر یک مورد رعایت گردانید و در عهد و بکر و چو و با ناز و شرب سرای عالی مردم بود و چندگاه چهل هزار سوار بر سر واری الفت خان و طغر خان بجای دفعی گردانید و با

[illegible]

و قید او قفل در آورده بدین بازگشت بعد از آن مقدمه تاج پتھر مسموم نمود چون سلطان شنید کہ راسے رتن سین مر زبان پتھر
 پداوت نام زن نے نازین مروت بہ پدنی در شکوے خود دارد باستماع خصائص سن و صورت و سیرت او فریفته گشت پ
 بیت تنہا عشق از دیدار نیز و با کین دولت از گفتار نیز و در آید جلوہ حسن از روی گوش زبان آرام بر باید ز دل جوش پ
 با نیک سلطان از دور آرزو کسان خود بطلب آن نازین ماہ روز در اسے رتن سین فرستاد و رای مذکور کین ہمین طور بہ عاشق گشت
 بحسب وجہ بسیار و تحمل رنج اسفار و آداب گے از یار و دہار و اربابست آورده نزد عشق با او می باخت چنانکہ از نین دہال پناہ
 و عشق و نیاز رتن چندین جزو زبان ہم بہ اسنہ و اقواہ مردم افسانہ است از استماع پیغام سلطان چون آتش برافروخت و زین
 صبر و تحمل و پاک سوخت فرستاد اسے سلطان را استحقاق بسیار نمودہ منصرف ساخت چون کسان سلطان بے نیل مقصود
 ہر اجست کردہ و حقیقت حال او را برہن رسانید نہ سلطان از مر تبے راسے رتن سین غضب ناک گشتہ بقصد استیصال رتن چند و تحمل
 و تفریق پتھر و پداوت بر سر رای مذکور شتافت چون قلعہ پتھر و حصان و حصان شہور است رتن سین باستظهار قائمہ
 و فکر زیادہ جنگ گردید و سلطان در میان حصار رسیدہ مرکز و دار فرو گرفت و تدارق قلعہ گیسے انچہ باقوہ سلطان بود پتھر پداوت
 آقا فائدہ بہر آن مرتبہ گشت چون محاصرہ ہستاد کشید و محاربہ سخت در میان آمدہ لشکر بسیار از طرفین تلف گشت ہا نفر و
 صلحے در میان آمد و تبارکات یکدگر گذاشت شد اول سلطان و قلد رفتہ مہمان رانی گشت و از طرف جرات و جلالت راجہ را از جا
 او برداشتہ بستی و چاکہ در سوزندہ و آواز چنانچہ سابقا اشارہ بآن شدہ بروایتی ضعیف بعد آن راسے بموجب قرار داد پیش سلطان آمد
 بجز و آنگہ راسے در مجلس رسید سلطان از عود و مواشیک برگشتہ راسے را مقید کردہ نزد خود داشت و رہائے او بآدن پداوت
 منحصر گردانید آن زن کہ با صحبت راسے بر شوہر خود رتن سین تفوق داشت باستماع انجیر و باب استکلاص شوہر فکرے اندیشیدہ
 سلطان را نوید وصال خود فرستاد و یک ہزار شش صد و چہترتہ ساختہ در ہر محفہ و نفر از امر نبرد آزمایا جاسے دادہ بران صلاح
 آستار نیز بہر آن محفہ ہنہاں گذاشت و با ہر محفہ ہا سے دو خدمتکار بہین قسم مردان کار گذار تہمین نمودہ و ہر سوار بطریق
 بر رتہ ہر محفہ ہا مقرر گردانید کہ یکی ہشت ہزار و چار صد ہزاران جان نثار شد و شدند محفہ خاسے بکشت تمام کسوارے پداوت
 مغلطون تو اند بود در میان محفہ ہا کردہ روانہ لشکر نمود و خود در شہستان محفہ خود آمدیدہ منتظر بشارت فیسی نشست سلطان کہ
 مالال آنزو سے وصال و تحش این زلال بود باستماع خبر و مقدمہ ہیبت توام آن ماہ ہمین منبسط و فر خاک گشتہ از ہر منزل و
 و مقام خبر شرمی عالمیہ ہا تا محفہ ہا سے جلی قطع ماعل نمودہ و حواسے مسکریہ سید سرداران لشکر بقلین آن زن پرفن و فراست
 از زبان او سلطان پیغام گردانید کہ چون در محفہ شکست ای رتن سین بدستے و رتقہ از بدوہ ام الحال کہ سلطان خواستگارے
 من نمودہ بر این ضعیفہ لازمست کہ از راسے بے راسے خود بہر صورت بختے حاصل کردہ و خدمت سلطان حاضر شوم امید وارم کہ بہر
 دو سہ ساعت رتن چند نزد یک محفہ این ستمند آید تا با او کد چند تھن مجبور حال و نال خود و آن سبے خود گفند بشرط حضور شرف
 گردم چون سلطان آرزو نمایان روز با بود بلا نال راسے را از مفیق زندان تا محفہ جلی پداوت ہما کسان خود فرستاد چون راسے
 پد لشکر خود نمون گردید جو انان شاعت نشان کسان سلطان بیک پیش آمدہ اکثرے را بقل و در آورند سلطان بر اینخے آگاہ گشتہ
 سوارے نمود و آتش کارزار شعل شد و بسیارے از طرفین علت تیغ آتشبار گشتند و رای رتن سین قالیو یا تہ از جنگ گاہ برآمد و کسان
 خویش را ہی گشتہ بہریت و سلامت و پتھر رسید القصد سلطان بعد وقوع این امر و خود قوت ندید کہ از راسے رتن سین
 انتقام بگیرد و پتھر نیز بشکر کشد یا با وجود قدرت عمدتاً قتل کرد و پد زانے سیر باز لشکر کشید و کار ساختہ برگردید چون باز

عازم شد رتن سین از محاربات متواتره بستمه آمده بار سوم خواست که راه ششی کشاید بهفت کرسه قلعه آمده سلطان را دیدند
 اورا زخم گدازیدند و اولی از سین کی از خوشیا و نداد و سپهر بر نشست و سلطان قلعه را فرو گرفت اسین درین جنگ کشته شد و قلعه
 مفتوح گردید و اوت با وکیل از غنای اهل هند از فدا غیرت خود را سونته خاکستر گردانید و بدستغیرین قلعه و ان فراخ بال سوختن از اندام
 پرسید که باعث آفات و حوادث در ملک چه باشد التماس کرد که سبب فحشاءات چهار چیز است اول نجس پادشاه از تنگت به
 احوال خلائق دوم شراب مدام علی الدوام نیز مجین غفلت و سه خیریت سوم سازش ابرایکد که چهارم گنبت و شروت اراذل
 سلطان ازین نهمان متاثر گشته فی الحال از شراب توبه و تانیکه کرد که تمام ولایت رواج شراب بر خاست از مردم کیسکه با وجود
 منع جرأت بر خوردن شراب می نمود و قبل میر سید مال و ملک موم اراذل و فاحش گرفت تا رفیع فساد گردید و امارا از اخلاص
 یکدگر باز داشت و خود با مور جهانانی پرواخته را هم خبر داری بجای آورده ضابطه چند در باب بازیافت محصول حکم مساوات
 و کاندیشاری و عدم خیانت اهل قلم و عمال اختراع نمود و چون دهریان و مقدمان ملک مال ریزه رعایا تصرف می نمودند از نهمان ضابطه
 گرد که داس از رعایا سینه توانستند گرفت بلکه نوسه خراب شد که زنان شان در خانه مردم مزبور کس که ده قوت حاصل میکردند
 فرخ غلات بجز خود و بنوسه مقرر کرد که در عهد سلطنت او همیشه یک مرغ و یک و تر با و قی جان رد می نداد و نرخ و قیمت پارچه و پ
 و غیر ذلک بروش تقریبات که بایع و مشتری خسارتی نرسد و از اسب و فاک چوکی و واقعه نگار کس اختراع کرد و چند مرتبه
 لشکر جنگی خانه که از اموال و انهر و نواحی دینی آمده شکست خورد و میرفت اما موم ملائذ و اضرار آنتا بنیر سید یک دو بار و زرا با نهم
 چنین رو نداد بالاخره سلطان نجفی تانهاست بر سر حدود و معایر لشکر قبول و وضع شایسته نشانید که از ان زمان با نوا ج قبول
 ترشتم بملکت هند و ستان توانست نمود و شیخ نظام الدین معروف با و لیا و در زمان او بود و اگر چه سلطان در ظاهر با شیخ
 ملاقات نمی کرد اما با ارسال رسل و رسائل و تهاجت و دوا به رسم اخلاص می سپرد و فتوحاتیکه در اطراف ممالک هند و کن سلطان را
 میر آمد و احداث عمارات و اذخار خزان و در کمال و نور کرد و در عهد و صورت گرفت و بیچک از مسالطین هند راست غذا و نظم و نسق سلطنت
 و ضوابط و قوانین آن را بنویسید و استقامت و تشدید داد و دیگر کس را از انشال و اقران او میر نبود و زرا می روشن ضمیر بلند فطرت
 و امارا کس قوس دست صاحب شوکت و خجرا کس صاحب سخن و مورخان خیر و نهمان روشن ضمیر و ملاان و قیقه رس و طیبان کجا
 نفس و ندیان آداب و ان و صاحبان روشن بیان و صاحب غنا و نعمه و دیگر بنیر مندان هر فن در عهد او فراهم بود و شیخ قطب الدین
 و شیخ نظام الدین معروف با و لیا و شیخ صدر الدین عارف و شیخ رکن الدین لمسانی و زرا ن او بود و در ملک اشعار و هند و ان
 زمان امیر خسرو دهلوی که بود هزار تنگه مواجب از سر کار پا و شایسته می یافت و خسته تمام سلطان در ملک نظم کشید ملکتاب
 وزیر دربار علیه و وکیل السلطنه و منظور نظر سلطان بود و گویند قالیافه سلطان را مسموم گردانید و بعضی گفته اند که بزم استقا
 انتقال نمود مدت سلطنت او بیست و سه سال و سی ماهه

ذکر رحلت سلطان علاء الدین و رجوع سلطنت بشهاب الدین سپر اصغر او

سلطان شهاب الدین بن سلطان علاء الدین چون ملک نائب سلطه بود از ثمنایه پسران سلطان شهاب الدین را که در خیال
 بود برگزیده در سنه هفتصد و بیست و پنج سلطنت اجلاس فرمود و هر روز از حرم سربازان آورده ملاکس با هم هزار سوننه
 بر تخت نشاند و بار واد کس و خود با بیظام مام قیام و زریه کس بعد ان فراغ آن طفل را اندرون نزد مادرش فرستاد کس
 چون بدست شد بود و فکر برآمد اخن خاغان سلطان علاء الدین و آمده با خاغان خویش مشورت نمود و خضر خان و شاد خان

را که برادر غیر باوری سلطان بود و در محل در چشم کشیده و مادر خضر خان را در قید کرده نقد و جنس او را خود متصرف گشت و مبارک خان
برادر حقیقی سلطان را در قیدگاه داشت اراده قتل او با میل کشیدن و چشم نیز داشت چون اراده آتی بران رفته بود که او سر بر سر
سلطنت گردودا عیال آن بداند پیش پیش نرفت تا بر تسلطی که داشت سلطنت را از خود دانسته فیصله را بنظر مقرر آورد و در داخل
زشت صرفت اوقات می نمود از جمله آنکه او را کم آنچو را با باغ را بر سر آید که چو خواران هوا پست و نفس پرستان پست
بیای شرب عذبه خواند که گفته بود وصف آن دختر با نوشته اندامانی الحقیقه آبی است آتش افروز در بوستان هستی و آتش شعله
در هوشی و بدستی کار فرمای خونریز و در خفا کار نیست چمن آرای بودا موسی و بد کرداری بر همزن مهر کفیل و دامانی بخت آرای
بدگویی و هرزه و رانی پرده برانداخت و میاد و شرم نگوی ساز زاریت مدارا و آرزو نماید و زندگی را آبت و غم هستی را آتش جلیغ خود را
با دست و چشمه دولت سما خاک آتش اشتها را فروخته نشاند و چو بار زندگی را خشک میگرداند و در پناه نام و در آخرت ناکام
میسازد اگر کار دنیا باز میدارد و عقوبت عقوبتی بر آید اگر با ده پمائی نیک است اهل ارتکاب چو با خفا می نوشند و اگر بد است
در استعمال آن چو بر آید که نشند و همچنان در قمار بازی که مذموم ترین کار باست تفتیح اوقات نمودی و بطریق بازی شاد بودی کار و بازی
و انشور و هوشتیان خود پرور و لاسه و ملاعب چنین را بهنگام طبیعت از امور مردم حلال دلال گیر و مانع گدازد بر دایه تیج و
استعداد مزاج بکار نیک باید تجویز نموده انما بلایان آنا شغل لذتیه غلبه داشته گرامی اوقات خود در بازیگاری و دران مصروف
میدارد مخصوص بقمار و سویی که کمالی از اعمال اراذل است بر بام هزار ستون با خواجه سرایان و درگاه مشیر اشتغال داشته چون مرا
از دست ملک نائب بجان آمده بودند با هم اتفاق کرده او را بقتل رسانیدند و سلطان را در شکنجه کرده و در گویا رنجوس گردانیدند
درت سلطنت او که محض برای لطف بود و سه ماه و چند روز

ذکر رجوع سلطنت بمسلطان قطب الدین مبارک شاه برادر کلان شهاب الدین

مسلطان قطب الدین مبارک شاه چون مبارک خان برادر حقیقی سلطان شهاب الدین بن سلطان طاهر الدین که باغوا می ملک نائب
در زندان بود امر با قافله یکدیگر بیدار و قتل ملک نائب و حبس سلطان شهاب الدین او را از زندان بر آورد و در زندان بقصد و پشت سر
آرای سلطنت گردانیدند سلطان از غیبت که چندگاه در زندان بود بجز و جلوس برادر بنگ جانی بنیست بنمود ای احسن که احسن اندامیک
تمام زندانیان را که در دلی و قلعهات و در و در و دیگ ممالک محروسه او محبوس بودند حکم خلاصه داده و شایسته عطا نمود حکام اطراف
خصوص فرستاد و چون نوجوان و آنچه به کار بود کامیابی سلطنت وستی دولت و سیلاب شرب و تند با نفس خوش آمد گویان چرخ
خرد او را فرو نشاند و دیده حقیقت بین او را تاریک و بیه نور گردانید بمقتضای هوا پرستی حسن نامی خدمتکار که را که در حسن صورت
و جمال ظاهر نظیر نداشت منظور نظر خود ساخته شفیق و قریب او گردید ساخته بے او می بود و او را از وفای خطاب و ادب بیهوش
سرفراز گردانید این پایه بلند و مرتبه رفیع را چندان نیست که اجلاط و اراذل را دران نصیبی باشد لکن عموماً اشارت و اعلای هم
سزاوار نیکنار نتوانند بود و اقتدار آن تا بکار اساس دولت سلطان را از پا افکند بلکه مینا عائد آتش بر کند و سلطان بمشوره آن
برادر خضر خان و شاد و بخان برادران علاقائی خود را که ملک نائب میل و چشم آنرا کشیده و گویا رنجوس نموده بود دست سلطان
شهاب الدین برادر حقیقی خود را که او نیز با خجالت بود و قیاس رسانید و از غیبت که خضر خان مرید شیخ نظام الدین مرحوم و با لیل و نوبان
طعن در حق شیخ مذکور هم بر کشود و عداوت او نصب الامین خود گردانید و مریدان آمدن بمیلولی شیخ منع کرد و شیخ ناله و بیهوشی
نظام الدین مخالفت داشت بتقریب خود اختصاص داد و بار یافته و درگاه سبیل شیخ رکن الدین ملک را سلسله انحراف شیخ نمود

طلبه داشت از غر و جوانی پاکس مشورت و سخن احدی گوش نمیکرد اگر کسی سخن متعین دولت خواهی و غیره اندیشی گفتی بدشنام محاسب
شد و امرا را باند گناه بگریخته را بلیگانه تعزیر و تعذیب نموده بقتل رسانید و دیبا و وزیر و زنان پوشیده در مجلس آمد
و اراذل تنهن پیش را بالاسه کوشک هزار استون طلبیده با امرای کبار بطریق منزل و مطایبه امانت و استخفاف کردی و دادم انچه بود
از پس و پیش خود خبر ندانستی بعد ندیده نظر خان حاکم گجرات را که از امرای طلیل القدر بود و حضور طلبه داشت باغوی خرد خان بکشی
رسانید و بجای او خرد خان را حکومت گجرات که وطن قدیم او بود داده ضعف نمود و در گجرات رفت چون استقلال کمال بهم رسانید
بمقتضای سلسله منشی و مکتوبه اراده یعنی نمود امرای معتبر درین باب با او هداستان نشاندند خرد خان نظر بر آنکه میباید دره از روی کار
او برخیزد و باستعمال از گجرات در دلی آمده شکایت امرای حضور سلطان نمود و سلطان احمق رضا جوئی او نموده اکثره از امرای راجه کوچ
و عزل از خدمت محاسب ساخت اگر کسی از مضامین سلطان حریفه نالامکم در باره خرد خان بعرض سلطان میرسانید پذیرائی نیافت
و سخن مذکور پیش خرد خان گفته گویند راز بر و ملامت می کرد و محاسب می ساخت بدین سبب تمامه امرای مغلوب و خرد خان که
گفته در حصول راجه گرم تگر و دیدار و دره از راه مک و غدر بر عرض رسانید که چون همه وقت در حضور راجه بمت قیام میبایم و شبها آتش
خانه می گذرانم بچشمه از آقا قربان که با میدارم سلطان و اراوه ملاقات با کتبه از گجرات آمده اند و در بانان دولت خانه شبها
سے گذارند که اندرون آید سلطان فرزان را و آنرا بکلید داسه دولت خانه حواله خرد خان کردند و فرمود که از تو و برادران تو تقدیر بکسیت
اهتمام دولت خانه بدهد تو باشد القصد چون بیرون و درون درگاه سلطان بجهت او در آمد برادران او فوج فوج و جوق
جوق بایاق و اسلحه شنب و روزبه میباید و دولت خانه آمد و رفت داشتند و قایمی وقت سے طلبیده تا آنکه بر همه کس ظاهر شد که
آن سیه و درون و درجه کارست از آنجوف آنگاه اگر اقتضای نمایند سلطان گویند را گفته با و خواهد سپرد و کارش تمام خواهد بود بچشمه کس نمیوانست
نزد دروازه قاضی خان که در نوینیا بیند استاد و سلطان بود و از جان گذشته و بخون خود دست شسته نیکو خواهی و سلامتی جان سلطان
و غیرت بلاد و عباد در اطلاع داشته اراده داسه فاسد و بعضی سلطان رسانید لیکن سو دس بران مرتب نشد بلکه محاسب گشت و جوار
بدرشت شمشیر و سلطان خرد خان را بر مساحت او آگاه گردانید آن مکان تکلیف گریان گشته گفت لیکن سلطان بحال من عزایت دارند
نزدیکان درگاه بر من حسدی برند و وجود مرا نمی خواهند و زیاده مرا هم ساخته بدشنام خواهند داد سلطان را گریه و اشک کرد و
او را در کنار گفته گریه نمود و تسلی او بسیار نمود و فرمود که اگر تمام عالم یک فرمان گشته بدگوئی تو نماید پذیرائی سے تواند یافت بچشمه
چون راجه از شب گذشت قاضی خان که محافظت درگاه بدهد او بود و نام هزار استون فرود آمده و شخص حال و درازان گریه
خرد خان از پیش سلطان آمده قاضی خان را سخن شنول ساخت و درین وقت جایز نام برادر خرد خان رسیده قاضی خان راجه رقم
خنجر بچاک پاک انداخت و غر و از مردم برخاست چون غلغله گوش سلطان رسید سبب غوغا پرسید خرد خان آمده بعضی رسانید
که اسپان طویل خاص داشته با هم بکشد اندین غوغا سے است و در خیال جایز مذکور با جمیع تمام نتوجه هزار استون شده با سبامان
را بقتل رسانید سلطان بر حقیقت واقف گشته بجا تب حرم ششافت خرد خان از عقب او دیده موسه سر سلطان را گرفت و با هم
در آویند در آن وقت بهار مذکور رسید و بهلوسه سلطان را بچشمه شکافه برترین انداخت و سر آن مظلوم را از تن جدا کرد و از با
هزار استون بر پراکنده و اندرون حرم رفته شاهزاده فرید خان و منگو خان پسران علاء الدین را که معتمد بودند و بچشمه از مادران جدا
کرده کردن زدند و دست تبار کشته و آنچه یافتند گرفتند و بچشمه امداد ملازمان سلطان را که مخالف بودند همان وقت بدست
آورد و بقتل رسانید نمود اکثر برادران شنب طلبه را شسته بر با هم هزار استون نگاه داشت ابیات سرنا کسان را بر افراشته

وزایشان امید همی داشتند و سر رشته خویش گم کردن است بهنجیب اندرون بار پروردن است و اگر ننگانی توقع دارد که در حبیب
دو امین دی جاسه دارد و در آن حال یکی از علما گفت که سلطان علاء الدین خاندان علم و دولتیست خود جلال الدین را بر انداخته الحال اگر
خاندان او کم بر افتد محل تعجب نیست بهیئت نکو را نیک برادر بشمار است و پادشاهش مثل گیتی بکار است و مدت سلطنت چهار سال
و چهار ماه از سلطان جلال الدین تا سلطان قطب الدین چهار تن مدت سه و چهار سال و یازده ماه و نیم بمانی کردند

ذکر رجوع سلطنت پدر خروخان حرام ملک الملقب بسلطان ناصر الدین

سلطان ناصر الدین عرف خروخان مشهور به حسن بعد از سلطان قطب الدین مبارک شاه سگ و قطب بنام خود که در سلطان ناصر الدین لقب
گشت و در همه سلطان را در میان برادران شمت نموده منگو سلطان را در کج خود را و در چون اکثر برادران او بودند و در شمار
اسلام تنزل نمود و رسوم هند و دین و رواج یافت بهیئت چو با دوازده و آید بلوغ با نماند و بدعی بلبل بناخ به فازی الملک
که از امر اس که سلطان علاء الدین و صاحب اوس و جمعیت بود و حکومت و دیار بود و داشت خرد الدین پسر او که در حضور بود و انواع
جیل از دست خروخان را بانی یافته نزد پدر رسید و او را بر جاسه حرام علی خروخان و کشته شدن سلطان واقف گردانید فازی الملک
با اتفاق ملک بهرام حاکم لمان و اوج که انتقام کشت با لشکر بیکان متوجه دلی گشته نزدیک رسید خروخان افواج آراسته آماده
جنگ گردید و آتش محاربه مشتعل گشت خروخان مع کسانیک در شمت در همه سلطان قطب الدین شریک بودند همه قتل و آرا شدند و
فازی الملک با اتفاق ملک بهرام حاکم لمان و اوج بعد از فتح در کوشک هزار ستون رسیده بهیئت سلطان قطب الدین و برادرانش
پروا خست بعد از فراغ خانه خوانده مجلس اتم را با بنجام رسانید چنانچه امیر خسرو زبان پنجاب حاکم جنگ ملک فازی الملک با ناصر الدین
گفتند و آنرا زبان هند و آرا گویند مدت سلطنت ناصر الدین خروخان چهار ماه و چند روز

ذکر سلطان غیاث الدین خازی الملک

سلطان غیاث الدین فازی الملک پدر سلطان ترک نژاد با اسم ملک خلق از فرمان سلطان غیاث الدین است و مادرش از قوم حب پنجاب
چون نیت او بیدار بود و نفوذ شجاعت و مردانگی و فراست و داناگی و در کارهای نامدار سرازیر یافته و در عهد سلطنت سلطان
علاء الدین و سلطان قطب الدین پیش آمد و در نیوا که بقضا سلا و در سوس پاس گزارده شد خروخان ملک حرام را بقتل رسانیده
انتقام خون ولی نعمت گرفت بعد از فراغ امر اسم توفیق در بهان مجلس با و از بلند گفت که من پرورده نعمت سلطان علاء الدین و سلطان
قطب الدین ام و ذمت ادا می حق ملک که فرمان را کشته ام از فرزندان او و او را آن هر دو پادشاه هر کس که فاند به باشد حاضر سازند
تا او را بر تخت نشاندند باین همه کس که اجتماع دارند که خدمت بر بندم و در صورتیکه از او و او آن هر دو پادشاه بیچکس نموده باشد هر که لائق
و اندلسیست بر دار معاضد ان کیل و مکن بان گشته عرض رسانیدند که او و او آن هر دو پادشاه اعمه فاند و توفیق نعمت بجای آورده
انتقام خون و سه نعمت گرفته الحال لائق پادشاهی غیر از تو دیگر کیست و تمامی امر با اتفاق جمیع کرده مرا سم تهنیت و مبارکباد
بجا آوردند و بر سریر خلافت اجلاس داده زمین قدمت بوسیدند القصر در سه بنفشه و دست و پنج بچشم سلطان بر سریر
سلطانی جلوس نموده جیه جانان بر سر و سکه پادشاه بر سر و در روز و خطبه بنام خود خواند و در کوشک محل بود و قرار داده
حلاسه عدل و انصاف در داد و فتنه با سکه بیدار شده باز در خواب رفت و کار جهانداره را در دین تازه پدید آمد بهیئت

انظام حال زمانه قوام کار جهان به تمام گشت با قبل شهر یازمان از فقیه عمایل و اقربا به سلطان علاء الدین و سلطان قطب الدین
هر کس که بر جابو و تفقد احوال او نموده و ظان و ادارات بر اسه او مقرر گردانید و امرا را مناسب حال هر کدام اقطاع

مرحمت کرده اکثر سے را خست نشستن و حضور داد و در حالی که خردخان در حالت سکرو اضطراب مردم اشیاء فرموده بود باز قیام کرده داخل خزانہ ساخت بر کردار ایصال این قسم زرها و تون منو سے بشدت تندی بگر قمار آمدے و آنچه خردخان به لشکر بیان داده بود یکساله در مواجب ایشان وضع نموده باقی را در دفتر خالصات بنام آن جماعه نوشتند و در سنوات مستقبله تدریجاً در موقوفه آنها حساب کردند و مواجب مردم که در زمان سلطان قطب الدین تفاوت راه یافته بود در بنیاد مقتضای عدل و انصاف سویت پدید آمد و در داغ اسپ و قسمت جایگزین کرد تا که تمام تر و نیلے از مملکت بر افتاده راه آمدن بدل نوسه مسدود گشت که در عهد سلطان اصلا غل رو بجهنم وستان بکرو و بسا خلق عمارات رخت داشت قلعه قلعت آباد و رزودی دلی با استحکام تمام بنا کرد و غل نیک فامت و علی ملکات بود بیشتر اوقات بیادوات صرف نمودی و در مملکت نگشته در قاضیت رعایا و دیرایا و آبادی و آباد و امصار و امنیت مسلک و مشایخ و مجبور و مرتاج و مسافر و از زانی رخ غلات و ضبط حاصلات موافق عهد و قرار و تادیب مفیدان و قمران و قتیبه و زوان و در نهران سامعی جمیل بکار بردے بعد از چندگاه سلطان بر سر لکنو سے عت بکار رفت و در آن مقام ناصر الدین و ناصر الدین علیا ث الدین بلبن پدر دین الدین قیام و حکومت داشت چنانچه ذکر شد سلطان حقوق نمک آن خاندان بکار آورده از رویه قدر دانی آن ولایت را به دستور سابق بر ناصر الدین سلم داشت و از آنجا بجا بیستار گام نهضت نموده بر سیهاد و شاه حاکم آنجا که از بسیا رے خیل و چشم دم استقلال میزد و بکار پخت و تلخ و نظریافت و سیهاد و شاه را دستگیر کرده از آنجا به حوت رفت و غنفر بگشت و قلعه تربت که متاریتین بود و تفریر و آ وروا القصره سلطان بفتح و قزو رے از آن سمت را حجت بدار الملک و دلی نمود و سیهاد را باغ خان عرف فخر الدین چون کار در پیشگاه نائب مانده بود و در سنه که دسے قلع آباد و قصرے مطلوب براسے ضیافت سلطان محالاً احدی نموده لوازم ضیافت میبار و سلطان بعد رسیدن در آن قصر فرود آمد مجلس آراست و گوشتان و طعام و دیگر کار گنمت بر مانده کشیدند چون از تناول انقراض حاصل شد مردم براسے دست شستن بپرعت بر آمدند سلطان در آن قصر شست دست سے شست که شفت آن خاندان و شست و سلطان با مجلس و دیگر دست از بجان شست بعضی ارباب سیهاد شستند که این خان عمارت آن قصر را که ضرر و زیاده و چنین ساخته و تعمیر در آن بکار برده بود و کار سلطان اتمام رسد و صدر جهان بگریسته و در تاریخ خودی نویسد که این خان آن عمارت از ظلم بر پا داشت چون ظلم را بعد و رو سلطان بشکست آن عمارت از پا افتاد و حاسبه قدر براسے نوشته که در وقت دست شستن سلطان ناگاه برق افتاد و آن قصر فرو شست و بعضی نگاشته اند که سلطان فیلان کوه شکوه از بنگار آورده بود و براسے ترمود و بشا بناده این خان حکم کرد که آن فیلان را بدو و اند چون عمارت قصر تازه بود از صدید و دیدن فیلان از پا در آمد و بعضی بنویسند که در وقت زلزله عظیم آمد و آن قصر افتاد و بهر صورت شیخ رکن الدین ملتانی برای ملاقات سلطان در آن قصر رفت و بود بر عز و آباد و در قاضی سلطان استیصال می نمود اما سلطان فهم نکرد چون شیخ برخاست قصر بر سر سلطان فرو شست و اندک فانی علم بالحق و بهر دو و نیز بنویسند که چون سلطان از شیخ نظام الدین معروف با ولای بسیار آرزو بود و چون در آن منزل شیخ پیام کرد که هرگاه من و اهل دینی شوم شیخ از آن شهر بدر رود و او جواب گفت که هنوز دلی دور است و این فلفله و رسیان اهل هند مشهور و زمین حال شیخ نظام الدین مذکور و امیر خسرو و لوسے از عالم حبیبانی با علم جام و دانی شتا شستند مدت سلطنت سلطان چهار سال و دو ماه و

ذکر سلطان محمود شاه افغان خان عرف فخر الدین چو تا

سلطان محمود شاه افغان خان عرف فخر الدین چو تا بن غیاث الدین قللق شاه بعد رحلت پدر و الا که در سنه هفتصد و هشت و نه بر سر فرمان روحانی سخن گزیده کوس سرور سے بلند آوازه ساخت سلطان امجو پر و زگار و جامع اخلا و بود و گاه خواسته که

چون سکنه روم را قایلیم سبب را تسخیر نماید و گاه همت گماشتی که مانند حضرت سلیمان جن و انس در داوره اطاعت او در آید و گاه که از وی آن کر و س که سلطنت را با نبوت جمع کرده احکام شریعه و مملکت از پیش خود اختراع فرماید و گاه در غار و زنه و ترویج احکام شریعت قیام نموده و در اقتباب از لاری و سگلات و سایر مناهی گوشش بلیغ نموده به نصب میرسانند و در اکثر علوم مخصوص تاریخ و مقولات و نظم و انشا و غیر هم مهارت تمام داشت و در تسخیر و ضبط ممالک سعی بلیغ بکار برد و سبب چنانچه ولایت تجارت و مالوه و دیوگیر و کینده و دهو و سمند روه و روه و کسنوقی دستار گام در اندک مدت تسخیر آورد و دوسه حکم داشت که احدی را مجال تخلف نبود و در داد و بخش منایت عالی بهمت تمام خزان را خواستی که یک کس انعام کند بخشش تمام عمر حاکم که بشنوا و مشهور است که بن خطایه یک وزه او بود و در پیش دست عظمی و غنی و فقیر مقیم و مسافر مسلم و کافر یکسان و بیگانه برابر بود تا مگر خان حاکم ستار گام را بهرام خان خطاب داده و یک روز صدفیل و هزار اسب و کمر و تنگه زر سرخ و تشدید و ملک و منجر بخشید و پشیمان و ملک و تنگه و ملک الملوک را به مقتدا و ملک تنگه و ملک غرضه را درین راه چهل ملک تنگه و ملک غزنو سه راهر سال کرد و رفت که بسد ادر و زس یکی از امرای خود را بطرفی خصمت میکرد و فرمود که آنچه در خانه موجود است بهم را بیا و بدین بهمانی که در دفعه و زمانه چیزه سبب گذار شد و زس مولانا جمال الدین حسام قصیده در ربیع سلطان آورد و چون مطلع آنرا خواند چندین هزار صر و انعام داده فرمود که زیاده ازین بخواند من از عمده صلوات آن نمی توانم بر آید القصد چنانچه در سخاوت بے نظیر بود و چنان در ظلم و ستم و غیر شایسته نداشت موجود انواع ظلم و ستم و مختصر اقسام جور و جحالی بود هر کوه و قریب و لغز و برون و اضا و انرا که کسی ندیده و نشنیده و خزان بیداد خود میباید داشت بیست و زلمش و چهلکس سالم بختی که اسه سینه کان ظالم خسته به طبیعت او بقتل مردم و هم بینا و انسان مجبور و غفور بود و هر گاه و عوانت قهر و ناله غضب قیامت انگیز از زبان سز و زو غیر از بختن خون و خون قهر بستی بشر اطفا کنی پذیرفت چنانکه در بارعام می نشست تا انواع تعدیات مثال بریدن دست و پا و گوش و بینی و میل کشیدن و چشم و کرفتن استخوان را بپنج کوب و سوزنن انعام زس حیات تآش و کشیدن پوست بدن و دود و ساقساشتن آو سس و بستن دانه اشتن و درپایه قیل و برادر کشیدن لیل نمی آورد از عای خود برتنی غاست و مردم به طائفه از صوفی و قلندر و لشکر و نو سیده و عمال و رعیت و تاجر را باندک تقصیر و کمتر لغزش سیاست عظیم که در شیخ زاده حاکم را که یک کل در انصراف او از ظلم بزرگان آورد و بدو با حق کشت و چنچین مردم بسیار را بے حد و نقص بعضی ستمکاران بقتل رسانید بیست نه بینی کس از روزنه نخورده و نه کسی بریکه رسیده که نه بخواست که مضایع سلاطین و پیشین ضیوع ساخته قواعد مجد و اختراع نماید تا برین هر روز ضابطه تازه و یکی جدید اصدار میفرمود احکام آن بدینجام چون بگمانه از این حد و انصاف بود موجب شرف عام و خاص گشته امتضای یافت و بدین سبب عمال بیچاره با انواع عقوبت مانور می شدند و اگر احیاناً چیزی را جاسه یافت عامه مستاصل می شدند و نقل عظیم در کار مملکت می افتاد و آنها بخوبی آنکرا خارج تمام ولایت میان و آب یکی به قار و دایان امر باعث استیصال رعایا گردید و کارزار عطل نامیست خرابی زبید او بدین جهان چون بهتان خرم زبید و خزان و بد ظلم چنانکه گروه از بد و نه بینی لب مردم از خنده باز نه و زنی از اندام خود پر سیدک بایر و از راه و وسط الارض ممالک باشد که ام جائین قهر خواهد بود بعضی گوارش نمودند که بکار باجیت تمام مملکت همد در تصرف داشتند شهر و زمین را وسط جمع ولایت خویش داشتند و تنگه نموده بود و بعضی گفتند که دیو را در السلطنه بایر که چون هوا می کرد و بلیغ سلطان موافقت کرده بود دیو گیر را که در زمان راجه بھوج و با را که بے گفتند و ولعت آباد نام نموده و شکاه

خود مقرر گردانید و از دلی تا دولت آباد و سراسر اربابها احداث کرده غلامهای سافران هند و طعام بخت بجهت مسلمانان سرکار خود
مقرر ساخت و دو طرف راسته و بخان در راه نشاند تا مردمین بر فاقه بیت قطع مسافت کنند و فرمود که باشندگان دهلی که در مأموری
و کثرت آبادی و دو فور رونق رشک فرازی اکثر بلاد بود و جلای وطن اختیار کرده با اهل و عیال خود تا دولت آباد انتقال نمایند و دلی را
ویران کرده سکنه آنجا و اکثر اعیان و قصبهات دیگر را بسوی دولت آباد رانده و فجرا راه از خانه سرکار داد و مسلح کلی درین کار صرفت شایان
تقل و تحویل تفرقه تمام باحوال مردم راه یافت و دیگر آنکه فرمود تا مس را مانند طلا و نقره در و از انقرب سکه زنند و فلوس مس را به سکه نیکوتر
مرواج دهند و در خرید و فروخت معمول دارند تا جران هر و یازس بدار انقرب آورده مسکوک میگردانند و امتعه و اسلحه بآن خرید
در اطراف عالم می فرستادند و در مباحثت یزد و نقره در آنجا میفر و خشتند و بدین حیله زرهای بسیار انداختند و مردم را بر اسطنته نجاک
سیاه براریدند و بلیست نه هر که آئینه ساز و سکه زن سر و داند نه هر که چهره برافروخت و لهری داند و دیگر اندیشه باطل و دین بود که از اسلحه
و عراق و ترکستان و خوارزم بلکه سائر ولایات ربع مسکون را تسخیر نماید باین تقریب سکه و هفتاد و هزار سوار نوکر کرد و در سال اول قیام
سپاه بوصول رسید سال دوم چون زر خزانه در علو و فک و فک و فرصت آن نشد که مردم را کار فراید تا به تسخیر ولایات و دیگر چه
دیگر اراده نخواهد آن بود که به پهل لایا و دیا چین ضبط نماید بنابرین امرای نامدار و خوانین بلند اقتدار را مأمور کرد که از خواج هر که
خود درون که رفته سعی موفوره بکار برند آنرا حسب الامر رفته بدفات کارزار و سپیکار بنویسند تا بسبب صورت راه و استواری قلعه و
کثرت سپاه مخالف کار سه از پیش زودت کو بیان غالب آمده بسیاری از لشکریان سلطانی را کشته قارت نمودند قبیله که سلامت
مانده ناکامی برگشتند آتها را بسیار ساینده است پادشاهی که طرح ظلم کند نه پاسه دیوار ملک خویش بکند چون سلطان مرتکب
چنین امور ناگام میگردد در ملکات او کمال احتلال راه یافته هر طرف فتنه بختد بیدار گشت و کار بجائے رسید که اکثر ولایات مضبوط
از قبضه تصرف او بدر رفت بلکه در عین دلی که تنگنا بود و تر و عصیان شایع گردید آمدن زر خراج از اطراف ممالک منقطع گشت
در ملتان بهرام نام که برادر خوانده قلن شاه بود و چون در زیر سلطان باستماع این خبر از دولت آباد و بملتان آمد ملک بهرام صفوف آراست
آماده بیکار گردید و باندک جنگ و نیک گشت سلطان بعد نظر بدلی مراجعت نمود در زمین ایام تمام ولایت میان دو آب از شدت و غلب
خارج مانوق الطافه خراب گشته اکثر عایا خرمهارا آتش داده مال و مواشی که توانستند گرفته بدر رفتند سلطان فرمان داد هر که ایستد
بکشد و آن ولایت را تا مارچ بزند محال با مر باور استمال در زیدند سلطان بآن قدر راضی نگشته بار او استیصال آن
چهارگان خود هم بنام شکار برون رفت و تمام آن نواحی را تا مارچ و سکنه آنجا را طاعت بیدار بفرست و بایند و سر به مردم را بر
کثره غلبه بر آن اوجیت از آنجا بطرف قنوج رفته آن دیار را بهم بدستور ملک دو آب تا مارچ کرده عالم مردم آنجا را بقتل رسانیدند
از آنجا بترت رسید و آن ولایت را نیز خراب ساخت و از آنجا بطرف دلی برگشت در اثنا که راه تمام قصبهات و دهات را
بسبب قحط سال و ظلم محال خراب عالی دیده و از فرود ذاک چوکی در راه نشانه ندیده آثار آبادی را بالمره نائل یافت
چون نزدیک بدلی رسید ویران تر و بد سکنه آنجا را پریشان بهیست آن مصر و مملکت که تو دیس خراب شده و آن فرو گشت کشید
خراب شفته سلطان آنسکه نام گشته تا بادی رعیت و افزونی زراعت توجه گماشت و در عایا را از خزانه سرکار تقاضا و داده بکشت
زراعت تا که فرمود بنابر شاد و شادی که داشت باران نشد و سعی مزاران بچاره سودی نمود و عایا که زراعت از خانه سرکار گرفته زراعت
کرده بودند نقل رسیدند و بشو سے بخت زشت آن بدیرشت قحط عظیم روسته ها و گندم قیمت آدم پیدا کرد و برنج بهنگ طلا
گردید و غله گیب چه که نایاب گشت میدستان بگر سکه مردند و متوسلین هم جان بخت تسلیم کردند و در چنین وقت سلطان به رحم

سپاہ و راون در واز ہاے شہر بند کرد و پانچکس از شہر بیان بیرون نرود عامہ خلایق بدین سبب زیادہ از حد احصا بگرداب فنا و فتنہ چون قلیلی نیم جان باقی ماندند حکم کرد کہ واز ہا و اکند تا ہر کہ ہر جا خواہد و کسانیک طاقت بر آمدند داشتند بجا جنب بکار و اطاعت آن کار زمان غلہ و دان جا ہا شنیدہ بودند بدر رفتند و حکایات شکار سے و مردم از ناری سلطان بولایت دور و نزدیک بودند با وجود آن ہمیشہ وقت از راہ حماقت خاثر نشان از چنین شدہ بود کہ بدون اجازت اخلافت آل عباس سلطنت را و مہیت داشتند آن حراست بار با عضا داشت بخدمت خلیفہ مصر کہ تا آن زمان از قفقہ ہلاکو خان محروس و صوبہ اندہ بود متضمن بیت و اطاعت خود و ارسال نمود و در سہ ہفتصد و چهل و دو ہجرتے حاکم مصر نشور حکومت براسے سلطان حماقت نشان فرستاد آن ابرہے خمد و با جمیع امر و اوعیان مشایخ باستقبال رفت و پیادہ پانشتہ نشور مصر سے بر سر نہادہ بر پاسے حاجی فرزندے کہ رسول مصری بود و بوسما واد و نہایت تواضع بجا آوردہ ہمراہ رسول و نشور پیادہ پاروان شد و شہر قبا لستند و لوازم شادمانی بنظور رسانیدہ بر نشور زر با نثار کردند و خطبہ بنیام خلیفہ خواندہ شد و فرمود کہ درجا ہما سے زربا ن و شرفات عمارات تمام خلیفہ بر نگارند بعد و سال دیگر باز نشور نیابت و خلعت و لوا سے خاص حاکم مصر براسے سلطان آمد پیادہ پا باستقبال رفتہ نشور بر سر و لوا برگردن گزارا شستہ بشہر درآمد و دایما مصحف و کتب اعادیت و نشور خلیفہ پیش رو نہادہ ہر حکم کہ اصدار سے کرد و خلیفہ منسوب می ساخت و می گفت کہ امیر المؤمنین چنین حکم کردہ مال فرادان و جہا ہر گران سبا و گیلان بطریق پیش کش بخدمت خلیفہ چند بار سال داشت مرثیہ سوم نیز نشور رسید سلطان را تہ تنظیم و تنظیم بجا آورد و یکی از پیر زاد ہا سے بناد و بطریق سیر و رہند و ستان آمد سلطان تا قصیدہ الم بیک و بی و بی استقبال کردہ در شہر آمد و رود و کاتنگ و یک پکنہ و کوشک منبر و خوض و با خندا و انعام مقرر کرد ہر گاہ پیر زادہ اسے سلطان از تخت فرو آمدہ و چند گام پیش رفتہ اورا در پہلو سے خوب بخت جاداسے القصصہ بعد از انکہ سند و اذن سلطنت از خلیفہ عباسی حاصل کرد و سلطنت خود را طلال و وضع اخلاص از ان واجب دانستہ بعد و ا و ان مقام آن جد و جد و موخو و وزید و ولایت بکرات و دیو لگر و بہر و ج و سرتال و دیگر ممالک کہ منیع فتنہ و فساد و عظیم گشتہ بود رفتہ قریب و سال آن و یار سیر بردہ شورش فتنہ ہا سے آنجا ہا را شکنین و اور و ز سے انور و راوند ہا رسید کہ در کتب سیر و قوارخ چگونہ نوشتہ اند و ہر گاہ در عمدہ پادشاہی چنین فتنہ بارو سے دادہ تدارک آن بچہ صورت نمودہ اند القاس کہ و نہ کہ تدارک ان قسم امور و زمین صورت میشو کہ سپر سے یا برادر سے کہ لیاقت از خطی سلطنت داشتہ باشد بجائے خود منصب نمودہ ترک سلطنت باید کرد یا از افعال کہ باعث تنفر جانیانست احتراز باید فرمود و سلطان گفت کہ سپر و برادر سی چنین تمام ترک سیاست نیز نیست بل بالحدود شکنین فتنہ بکرات بطرف شہر و مناد ہر رسیدن بچار کرد و سہ شہد از ہجوم اعرض و غلبہ انحراف مزاج از اعتدال و ودیعت حیات بخارج کائنات سپرد و مخلوقات را از ظلمہ ادنیجات میسر آمد مدت سلطنت او بہشت و شش سال۔

ذکر سلطان فیروز شاہ کہ سپر علم سلطان محمد تغلق

سلطان فیروز شاہ عرف ملک فیروز باریک بنی علم سلطان محمد شاہ تغلق چون محمد شاہ رحلت نمود از سپر و برادرانش کسے وارث بنود کہ بر تخت جانیان سے جلوس نماید ارکان دولت و اعیان سلطنت با اتفاق یکدیگر ملک فیروز باریک را کہ برادر زادہ سلطان غیاث الدین تغلق شاہ بود و پدرش رجب سالار ترک تعلقات نمودہ مرثیہ بلند و دیشے حاصل کردہ چنانچہ در ہند و ستان تا حال نام از نشور است و اکثر حوام از معتقدان او ہستند و در غنچہ سالگی سہ ہفتصد و پنجاہ و پنج ہجرتے بر کنہ رود را سے سند بر سر ہر فرما نروانی جلوس دادہ سلطان فیروز شاہ ملقب ساختند سلطان بچہ افغان آن نواسے صلح کردہ از انجا بکشت دہلی روانہ کرد و دیدار شاہ سے راہ بوجہ رسید کہ احمد ایاذ عرف خواجہ جہان کہ از مقرر بان سلطان محمد شاہ بود با سماع رحلت سلطان در دہلی بر تخت سلطنت

جلوس نموده سلطان فیاض الدین محمود خطاب خود کو قمر و زشاه حمل بر حاکمیت او کرده فرمان مخوف تقصیرات بنام او نوشتہ فرستاد و اعلان
اطاعت سر باز نمود چون اہر اسے آن نواسے با و اتفاق نگذرد نہ امت کشیدہ عہد داشت متضمن عہد وینا از ارسال نموده چون سلطان در وقت
ہائے رسید احمد یازمخ توابع خود سر بر نہ کردہ دوست در گردن بستہ ملازمت کرد سلطان بقصد کائے عطف قلم غفور برچرا و جرائم
او کشیدہ بجای کلائی سر فراز گردانید و از انجا بفرستہ و فرود رسیدہ دہلی رسیدہ لوی عدل و انصاف بجا نیان برداد و امر
را خطاب لائق و جاگیر مناسب سر بلند ساخت و شیخ صدر الدین را کہ از اولاد شیخ بہار الدین زکریا و خطاب شیخ الاسلامی بخشیدہ
تبعرب خویش اختصاص داد بہدین اثنا مشور را بواجب خلیفہ مصر و رسید سلطان وصول مشور مذکور را سر پایہ افتخار خود دانستہ شکار ہای
نمود و باہور جہان بانی قیام و زید و سہبند را از مسلمانہ جدا کردہ تادہ کردہ و داخل آن نمودہ پر گزیدہ جدا گانہ مقرر ساخت و بر لب آب مدیہ
ستلج و سیاہ کوکچا میر و فر و زبا نام عمودہ نہا نماد و در نواسے ہائے قلعہ احداث کردہ بمحاصرہ فر و زموسوم گردانید و نہرے از ریاسے
جہا حواسے سر مور برآوردہ بان حصار رسانید چہنیز در یامی مذکور و دیگر دیہا بہ آورد و تا موجب نفع خلایق بودہ باشد چون نہر
سلمہ برآوردند سلطان بحجت و عدل آن سواری فرمود و پنجاہ ہزار سید اران بکندن اشتغال داشتند از میان پشتہ استخوان آدم قبول
برآمد اگرچہ فرسودہ بود اما بجا نیت سبط و بست در عہ طول داشت و آن استخوان دست آدمی سہ در عہ طول داشت احتمال میرود کہ در جنگ با ہنوں
و گوردان این آدم قتل گشتہ شدہ باشد و استخوان ہا تا آن زمان زیر خاک ماندہ با ہنوں چون سلطان داعیہ ملک گیرے و سر داشت
اکثر ملک بزرگتر گرفت و بجانب نگر کوٹ لوی عمر میت برافراشتہ مسالک دشوار گزار طے نمود و بایان قلعہ کا نگڑ و نزول نمود
مرکز و از فر و گشت راجہ انجا متحصن گشتہ جنگ پیش آمد چون محاصرہ با متدا کشید و کارے از پیش زفت طے و میان آمدہ راجہ بکارت
رسید و شیکش گذرانیدہ مورد عنایت و نوازش گردید و نگر کوٹ مجد آبا و موسوم گشت می گویند کا نگڑ و کانہ نیست خوش آب و ہوا و
انشاء بخش و لہا تمام کردہ و محل اہل انرا انواع ریاحین و میوہ طراوت آئین و در بایان قلعہ کانہ نیست منسوب بہ یحیوی ستش گاہ
اہل ہند و رسالی دور تہ کیے در ایام نوروزے و اوائل یا در او اسطاسفندار ماہ دوم بعد از انقضائے ایام ہر سات و او شہر پور یا
اوائل ماہ مہر و درویشان ریاضت کش و رماضان بکشد و فتن و طبقات خلایق از ذکر و اناشطے مسافت بیدہ نمودہ بقصد زیارت
سے آیند القصدہ در ایام مذکور مجتہ عظیمے شود و پرستشگرے واداسے نزد رات بسیار میل می آید در وقت کہ سلطان بر اوج صلح نمودہ
قصد راجعت داشت کسی گفت کہ اسکندر رومے در زمان ورود خود در پنجاب صورت نوشتہ درست کردہ و دنیا گذار شدہ بود
اہل ہند بعد ورود و دوران را بھوانی نامیدہ پرستش بنمایند سلطان این مقدمہ را استفسار نمودہ براہم انکار این قول نمودہ و فرمود
داشتند کہ از کتب اسلاف ما کہ ابتداء تصنیف آن معلوم نیست ظاہرے شود کہ این مکان از آغاز تا فرخیش مجدد طاعت ہنود است
سلطان بعد نصرت در مکان جولاکمی و وازہ کردہ و سہ کا نگڑ و رسیدہ مکانے و دیگر دایم حجرہ از سنگ ترتیب یافتہ و از دیوار ہای
آن شب و روز نور آتش نہانہ میزند و سواسے آن در دوسہ جای دیگر نیز از زمین شطہ با ہمو شد و نیز در آن مکان کتب بسیارے
از براہم سلف یافتہ سلطان علما آ نظر اندازد بمحفوظ خویش طلبہ داشتہ مضامین آن را شنیدہ مخطوطہ گردید و فرمود کہ بعضے از ان
کتب را بفارسے ترجمہ کنند تا مطلب آن درست و بآسانی فیصدہ آید مولا تا غزالدین حسب الامر کتبے و در حکمت طیبے از ان
کتب چیدہ مطالب آنرا در سلسلہ نظم کشیدہ و مکتاب فر و زشاهے موسوم گردانیدہ سلطان بجا نیت پسندیدہ در صلہ آن نمود
بسیارے از طلا و نقرہ با خاندہ جاگیر رحمت کرد و مضمون آن کتاب اکثرا و قات مذکور محفل سلطانی سے شد القصدہ سلطان
بعد شج نگڑ کوٹ بجانب شطہ نہت نمود و جام حاکم انجا قوت و کثرت آب در یاسے مستفادہ بردہ دستے محاربہ نمود و کاری

از پیش زلفت بالفرو و سلطان این مهر را لتوی گذاشته بگجرات رفت و ایام بهیسات در آن دیار گذرانیده باز بفرط غلبه نفیست
 نمود و ایام بعد محاربه بسیار چون تاب نیار و امان خواسته ملازمت نمود و پیشکس هر سال قبول کرد و سلطان بعد نظم و نسق معات آن
 دیار سید پهلوی مراجعت نمود و بانظام جهانانی اشتغال و در زیره مقتضای نیکذاتی و حسن فطرت سلطنت بعدالت کرد و به جنود ابط عدل
 و احسان و قواعد امن و امان در میان جویان گذاشت از جمله آنکه خراج ممالک موافق حاصلات و بقدر طاقت رعایا طلب کرد و
 اصناف و توفیر نفرو دس و سخن کسے و رجوع رعایا گوش نکرد و در آنچه آبادی و دسے ملک و مومرے رعیت بودی بمل آور دسے
 و کیسے آیینی نرسانید و از اخذ محصول او فی حرفه مثل گلفرو دسے و باهی فرو دسے و دسانے و قمار خانه و قصا بے و کوره خشک پر دسے
 و کاه چرانے و کوکولی و دمال و ذک که باعث آزار رعایا و عامه برایاست اختیار داشت بمیت دل نیکان جمع بهتر گنج و
 خزینہ بختی بزم و در پنج و بخت اشتغال با و حکومت ممالک و محلات امناسے متدین خدا ترس کار گزار متدین کردی و بدینسان
 اشرار را خدمت نفرو دسے و مومرے الناس علی دین ملوکم حکام پیر و سلطان فرخنده فرجام نموده قواعد عدالت و انصاف
 معمول داشتندی واحدی را محال بود که ترک بطنی تواند گشت فقط خدا ترس را بر رعیت گمارید که سمار ملکست و پیر سیر گار و خدا را
 بران بنده بخشایش است و ک خلق از وجودش و راسایش است و مراعات و بهتان کن از بهر خویش و کمر و در خوشدل کن که پیش و
 رعیت پر خویشست سلطان و دخت و دخت امی سپر باشد از پنج سخت و سیاست را مطلق ترک گفته پنج مسلمانے را آزار نداد و از
 فیض تربیت و تادیب او و اصلاح حال مردم احدیست محتاج سیاست نشد و از برکات عدالتش راه ظلم و تعدی مسدود گشت و
 هیچ آفریده و عدم سلطنت او آزار نیافت بمیت نقش بکرم چار و بچاره کند و عدلش ستم از زمانه آواره کند و فسر زندان
 و وارشان کسانے را که سلطان محمد شاه خلق بناحق کشته و قطع اعضا نموده بود با نعام و وظیفه خوشنود کرد و خط بر است و نه سلطان
 از انجما حد گرفته بمهر کار و دشارت رسانیده و در مقبره سلطان گذاشت تا وسیله رشکارسے او و عقبی کرد و دو مقتضای نیک ذاتے
 و نیک خیتی عوارت مسلک و کافره را از رفتن بر مزارات و تجمعات منع کرد و اساس شوق و فخرش میکند و دینک خانه و دیگر ملاهی منهدم
 گردانید و بقصد تحصیل سعادت مساجد و مقابر و مدارس و ماسر و دارالشفاء و غیر ذلک آن قدر تعمیر فرمود که سلطان بلین همسم
 نگرد و بود و بعضی تواریخ نوشته اند که فرزند آبا و غیره سے شهر و جبل مسجد جامع پنجه و سے مدرسه و سبب خانقاه و دولیت رباط
 و صد مهر و صد کوشک و صد و پنجاه و دو حمام و پنج و دارالشفاء و صد مقبره و ده مناره و کلاں و باغات بیشمار بدست همت آن پادشاه
 احداث یافته از انجمله است چون کرم بن محمد و سلطان محمد شاه افغان کشمور و پیر فرزند الدین چون آبا و دمنود و اکثرکے انزال آنانی
 تا حال کز یاد و از سه صد سال شفقے شود و برجاست چنانچه بر کیچ متصل دہلی علامات و آشمار مومرے موسوم بپیان ناموج
 و عوام الناس آنرا الله فیر و زشاه گزید قریب شصت و در هزارتعار و قطرش سه و در دو یا از یک سنگ ساخته اند و بنیا و آن چنان
 سنگ که تا حال قائم است و درت مدید و دیگر با خواهد بود بمیت جز اسے حسن عمل بین کرد و دیگر بنه و خواب می کنند با گاه
 کسے را چون سلطان بکیر سن رسید ضعف شیب غالب و توانائی شباب مغلوب گشت و درین وقت که سلطان را خواهی بدنی و جواس
 ظاهر سست شده بود و در سست و بهشتان و شاهزاده محمد خان را سلطان ناصر الدین والدینا محمد شاه خطاب داده وکیل سلطنت
 و ستمون اخلاق گردانید و خزان و اخیال و قش و قدم و جمیع اسباب جیانیانی حال نمود و خود ببادت و دفاعت که شاعر حق پرستان
 فرخنده انجام است اشتغال و وزیر و در حرم خطبه بنام هر و پادشاه خواندے شد چند گاه ملک مغرب الخاطب براسے خان
 که حکم بگجرات بود و بعد و افواج آن ولایت اتفاق کرد و سکندر خان را که بتازگے حکومت آن دیار متدین شده بود و قتل رسانید چون

سلطان محمد شاہ با تمام آن پر داغت از غیبت خلل تمام در امور سلطہ ماہ یافت لشکریان فیروز شاہ از بنی آذر و گشتہ و تاجیک
سلطان محمد شاہ یقین دانستہ مخالفت و رزیدہ سلطان محمد شاہ با منہا آوہ جنگ گردید و در پہلی جنگ کاہ زار گرم گشت چون سلطان
فیروز شاہ نیز در جنگ کاہ تشریف آورد سلطان محمد شاہ تاب مقاومت نیاورد و فرامود و بجانب کوبہ سر مور رفت بمیت
دو جان ہرگز کین پیکر لہجہ و فرمان دیک کشور گنجی القصبہ سلطان فیروز شاہ از محمد شاہ پسر خود رنجیدہ اور از ولایت عسہ
خویش بر آورد و شاہزادہ لعل شاہ بن شاہزادہ فتح خان بنیرہ خود را کہ پدرش مرده بود ولی خود گردانیدہ بسطنت برداشت و ہزارانی
پیشبرد و غر نو سالی ہرگز طبعی بر جنت حق پیوست و نام نیک خود در عالمیان گذاشت بمیت برد آذر و نیکنامی ہر وہی زندگانی
کہ نامش سرور از لفظ وفات فیروز شاہ تاریخ سلطنتش بر سے آید با امیر تیمور گورکان ہم عصر بود مدت سلطنت او سے دہشت سال

ذکر سلطان غیاث الدین تغلق

سلطان غیاث الدین تغلق شاہ بن شاہزادہ فتح جان بن فیروز شاہ بعد رحلت جد بزرگوار در سنہ ہفتصد و نو دوسہ ہجری سے در قصبہ
فیروز آباد بر سر یہ فرمانروائی متکین گشت و بر سر شاہزادہ محمد شاہ و کوہ سر مور بود لشکریان یقین نمود شاہزادہ تاب نیاوردہ
از سر مور بر آمدہ بطریق کدو کث رفت و لشکر سلطان از قباش دست کشیدہ مراجعت نمود سلطان از بسکہ نوجوان بود و نا آزمودہ
با خواہے یعنی امرا شاہزادہ ابو بکر برادرتحقی خود را عقیدہ گردانیدہ شروع بعیش و عشرت نمود و کاس سلطنت مہمل گذاشت و غیبت
کمال مکنیزیدہ در محصور ملک رکن الدین و دیگر امرا با خواہے شاہزادہ ابو بکر برادرتحقی او کو محسوس بود و خروج نمودہ ملک مبارک
را کہ وزیر و دار السلطنت بودید دروازہ و دقتانہ کشند سلطان ازین سانحہ واقف شدہ از دروازہ دیگر بدر رفت امر اتقا قبہ کردہ
سلطان راجع بخانمان کہ از جہاد مصاحبان بودند بدست آورد و قبل رسانیدند و سرانشان را بر بہان دروازہ آویند و شاہزادہ
ابو بکر را از قید برآورد و بسطنت برداشتند ازین وادی شورشی کہ در دہلی رودادہ زیادہ از یک روز کشیدہ و فتنہ فروختہ شد
بطور رسید مدت سلطنت او پنجماہ و سہ روزہ

ذکر ابو بکر سلطان برا در سلطان غیاث الدین

سلطان ابو بکر بن شاہزادہ فتح خان بن سلطان فیروز شاہ با تفاق ایمان دولت در سنہ ہفتصد و نو دوسہ ہجری بر تخت سلطنت جلوس نمود
بعد چند روز سلطان ظاہر گشت کہ ملک رکن الدین وزیر از قتل سلطان غیاث الدین تغلق شاہ و لیر شدہ خیال سلطنت در سردار
اوراد شکستہ نمودہ بر دار کشیدہ و رفا سے اورا عفت تیغ سید رنج گردانید ہمدین آتیا سرحد ہاسے سامانہ سفیہ و زریہ ملک شدہ
خوشدل حاکم آنجا را یکنا رجوس ستام کشند و سردار پیش شاہزادہ محمد شاہ عم سلطان ابو بکر در لکھنؤ فرستادہ اورا تحریک
نمودند شاہزادہ از لکھنؤ گریہ جالندہر بہانہ رسیدہ مسکو و خطبہ تمام نمود کہ ہمدین سرحد ہاسے سامانہ سفیہ و زریہ ملک شدہ
قریب بہت ہزار سوار و پیادہ جمع کردہ و دہلی آورد و تار سیدن دہلی پنجہ ہزار سوار جمع گردید چون لشکر شاہزادہ ماہ نمودہ
وزینداران غارتگر و بادش و عیار بودند و سلطنت جنگ و کارزار سے دانستند باندک جنگ نہم شدہ و شاہزادہ شکست خوردہ و باو
سوار ولایت میان دو آب رفت بار و دیگر چاہ ہزار کس فراہم آوردہ با ما دوا عانت حاکم قنوج و کیندہ مستطہر گشتہ بارادہ مجاہد
مراجعت کرد و با قتل سلطان و لاہور و دیگر اعمار و بلاد و فرمین نوشت کہ ہر جانبہ ہاسے فیروز شاہی یا پنج کشند و در اکثر جا قتل عام
و فارت تمام گردید و طرفہ جوج و جوج غلامان رودادہ را ہما مسدود گشت و غارتا خراب شدہ و اکثر غایا از اداسے خراج انحراف وزیر
و فتنہ و فساد و اطراف ممالک بر غاست بالفرد و سلطان بقصد استیصال شاہزادہ و رفع شورش و فساد بجانب جالندہر روانہ گردید

دشمنان را از آنجا براه دیگر و دلی آمده شاه هزاره بهایون خان بن شاه هزاره محمد شاه از سامانک فراموش آورده بقصد دلی حاکم گشت
درین اثنا سلطان از طرف حالند هر دو دلی رسید شاه هزاره محمد شاه تاپ نیار و ده از دلی برآمده باز در حالند هر رفت بعد چندگاه بقریک فلان
فرزندشاهی شاه هزاره از آنجا حالند هر دو دلی آمد درین مرتبه سلطان بیدست و پا گشت و تاپ جنگ نیار و ده از دلی بطرف کولک مینو رفت
و فرزند دلی او منقطع گردید مدت سلطنت او یک سال و شش ماهه

ذکر سلطان محمد شاه بن فیروز شاه

سلطان محمد شاه بن فیروز شاه چون بموجب طلب فلانان فیروزشاهی از حالند هر رواند گشت پیش از آنکه در دلی برسد امرای نظام شاه
خانقا نام پسر وسطه سلطان را در دلی نیل سوار کرده چتر بر سوار گردانیدند پس از چند روز سلطان بدولت و اقبال در دلی نزل اجلال نمود
در سنه هفتم و نو و پنج مرتبه ثانی رحلت جهاننای حلوس نموده سکه خطبه بنجدید بنام خود نمود و زندگ زان فلانان فیروزشاهی که نامور بودند
از سلطان بنجید پیش سلطان ابوکر کوکله مینوات رفتند سلطان محمد شاه نکر بنجید فانی و کولک اندیشیه آنجا حاکم کرد که از فلانان فیروزشاهی
هر کس کرد دلی بوده باشد بدرو و تاس روز مملکت است و الا انقیل خواهد رسید هر کس بدرفت سلامت ماند و هر کس که نتوانست رفت بقتل رسید
و شوراست که بعضی از آن مردم میگفتند که الاصل فلانیم سلطان فرمود هر کس از شما کهو کهری درست گوید اصل است چون تلفظ نتوانستند
و در زبان پورب و پنجاک سخن میگفتند برین جهت گشته می شدند باین سبب اکثر مردم گفته اواقع غلام بودند و زبان پورب داشتند تا
گشته شد نیش هزاره بهایون خان از سامانک آمده بر خدمت سلطان بانسکر که ان پسر سلطان ابوکر شاه رفت و در نزدیکی کولک مینوات
حاکم روی داد و بانک جنگ و جد سلطان ابوکر شاه بقید و آمد و در قلع میر محمد جوس گردید و هاجا بزرگ بطبعی در گذشت بعد از چندگاه سلطان
از دلی برآمده بجایب قونوج و لولو لشکر کشید و سرکشان آن دیار را مالش داده بجا لته رسید و در آنجا قلع باستمکام تمام اصدات نموده بموآباد
موسوم گردانیده دلی آمده در سنه هفتم و نو و ده شاه هزاره بهایون خان را بر سر شینا کهو کهر که لاهور را متصرف شد بود و با بسیاری از امارا
متین کرد و در آنجا راه خبر رسید که سلطان بزرگ بطبعی در گذشت و مدت سلطنت او شش سال و هفت ماه بود

ذکر سلطان علاء الدین سکندر شاه عرف بهایون خان

سلطان علاء الدین سکندر شاه عرف بهایون خان بن محمد شاه بعد از استماع خبر رحلت پدر فسخ عویث لاهور کرده مهم شینا کهو کهر بر وقت
دیگر و وقت داشت و از راه برگشته در دلی سر می آراسه سلطنت گشت و بانمک مدت باجل خود در گذشت مدت سلطنت او یکماه و شانزده روز

ذکر سلطان ناصر الدین محمود شاه برادر سلطان علاء الدین سکندر

سلطان ناصر الدین محمود شاه بن سلطان محمد شاه برادر خرد سلطان علاء الدین سکندر شاه بعد رحلت برادر تحت نشین فرمانروا
گشت و در سنه شصت و صد و یک به پسر سکه خطبه بنام او شد و واجب و جایگزینا به دستور سابق بحال داشت و خواجہ سهرورد خطاب
بنخواجہ جهان را سلطان الشرف خطاب داده ولایت چوینور بجاگیرش مقرر کرد و از قونوج تا مایر ضمیمه جایگزینا نمود و او استیلا یافته
زمینداران آیدیار را مطیع و مستاد گردانید و بنیاسانی و بر و بار س و انصاف پش و سپ و پرولی روزگار را فرخنده واد چون
سلطنت سلطان ناصر الدین محمود شاه احتمال پذیرفت و ادراک حضور چیره دست شدند سکه خطبه بنام خود کرد و سلاطین شرقیه
اتباع افرستند و همدین سال لشکران آن دفع شینا کهو کهر که لاهور را متصرف شد بود و در خدمت گشت و شینا در و واز و کرد و سپ
لاهور را بر یختم نمود و شکست خورد و کوه چون رفت و از قونوج لاهور رخ فساد گردید درین ایام سلطان بجا سنب
گوا دیار حرکت کرد و عقب خان و لولو خان که از امارا سکه کهد بود و در دلی بواسطه مخالفت برافراشته سلطان باستمکام

این جنس در جهت نموده در خواسته شهر رسیده محاصره کرد تا سه ماه جنگ در میان ماند و حصار دلی بقصر سلطان درآمد بمجا غیا
نصرت شاه بن فتح خان بن فیروز شاه را از میوات طلب داشت و فیروز آید و بخت نشاند فضل الدین عیون لوط خان که سر حلقه
باغیان بود و خطاب اقبال خان غلب گشت در میان دلی و فیروز آباد جنگ میشد بمساوات می گذشت پرگنت میان و آب
و پانی پت و جهر و جنگ تابست که در سه شهر و تصرف نصرت شاه درآمد و غیر از حصار دلی و خزانة دیگر چیزه در دست سلطان
نماند امرای لازم این هر دو پادشاه هر یک ولایت تصرف شده دم استقلال زد و بطور خود حاکم و فرمانروا و کاربار ممالک پانز
و ابر بود مصرع پریشان شود کار ملک از دوشاه و اقبال خان بخدمت نصرت شاه اظهار ارادت خود نموده بر مر از خواجہ قطب الدین
انتخاب رکالی کلام مجید در میان آورد و از طریق عمو واقفیت بخدمت نصرت شاه از روی دوستی و سرور خواست که نصرت شاه
را دستگیر نماید نصرت شاه با بعضی دراز حصار برآمد خود را باحد و سه پیش تا تارخان وزیر دلی پت رسانید و فیروز آباد و تصرف
اقبال خان درآمد و مقرب خان که هم چشم او بود و بخدمت سلطان رسیده ملازمت نمود و سلطان را ممانعت ساخته خود سلطنت سمع کرد و اقبال خان
بر سر تارخان رفت و او را شکست داد و پیش اعظم هلاکون فقر خان پدر خود که حاکم گجرات بود رفت و فیض و شرم و اسباب ریاست
تارخان بدست اقبال خان درآمد و از آنجا بدلی مراجعت کرده تسلط یافت چون در هند وستان از بدلی بنی و اد حرج و مرج رو
داد و امور سلطنت اختلال پذیرفت میرزا میر محمد میرزا صاحبقران امیر تیمور گورکان از جانب خراسان آمد از آب سند گذشت
بعضی را و بی و ملتان تصرف و را در ده چند روز در ملتان توقف و زید و امیر تیمور صاحبقران نیز از کابل بطرف هند وستان نصفت
فرموده در سنه هشت صد و یک هجری بر سر ملت تاخت آورده ملتان نزول اجلال فرمود و اسیران میرزا میر محمد را بقتل رسانید
این خبر چون در دلی رسید اقبال خان بنیاد و در فراهم آوردن سپاه و سامان حرب مشغول گشت صاحبقران از ملتان نصفت
فرموده برادر ریگستان متوجه شد و به خط رسیده قلعه را محاصره نمود پس از محاصره و محاربه پیروز آورد و مرزبان آنجا با بسیار
از هزاران خود اسیر گشت بسیار اسیر صاحبقران پس از تسخیر خط در عقبه سامان رسید و بمرض سپاه فرمان داد و طول سیال کجای
ایستادن نوکراست شش فرسنگ بود و تحقیق بحر کالان هر فرسخ دو از ده هزار سوار حاطه میکند باین حساب عدد سوار ملازم
که نوکراست کارش بوده اند هفتاد و دو هزار سوار می شود و عرض محل ایستادن نوکراست که نوکراست کثرت لشکر و فراوانی سپاه از فجا
قیاس باید کرد و القصه بعد قطع مراحل نزدیک بدلی نزول اجلال فرمود و در راه هر کجا یافتند زیر تیغ کشیدند و بسیار را
بسیار کشتند تا رسیدن بقرب دلی قریب پنجاه هزار کس اسیر شده بود چون اقبال خان از شهر برآمده بر اسے جنگ آماده نشد
از مد و مقابل ایران نباشت بیاض ظاهر گشته برض رسید که اسیرانے که در لشکر ظاهر شده بودند خیر قرب و وصول اقبال خان شنیده
شاد و میناسه کنند و زمین جنگ نگاه میانه پنجاه هزار کس خانه از صوبت نیست آتش غضب پادشاه شعله و رگشته حکم
بقتل آنها اصدار یافت و شش هزاره نگذاشتند با جملة اقبال خان را از شهر برآمده حرکت مذکور نموده در محله اول بگریخت
و شهر درآمد و در حصار بر روی صاحبقران نسبت بهادران شهادت کیش تقاب نموده خلق کثیر را کشتند و اکثر خیالان و اموال
اقبال خان بدست سپاهیان لشکر منصور افتاد چون اقبال خان صورت حال بدین منوال دید تا ب مقاومت نیا ورده بوقت
شب ترک محال و اطفال که در بدر رفت و در عقبه بدین رسیده و تا حامت و زید و سلطان ناصر الدین محمود شاه که از اطفال
قطع نمایی داشت با قلی از زند و بچان خود را بگجرات پیش گرفت و زید و دیگر صاحبقران شهریان را مانع و اطفال از اطفال مانع
تفصیل اموال از اطفالی آن شهر متین فرمود و بعضی از مردم شهر تا ب سخت گیرے تحصیلداران نیا ورده و تمام لشکر و راجه

و بعضی از بندگان جنکس از خلان را کشند این معنی باعث التماس تا نوره قهر سلطانی گشته حکم قتل عام بعد در پیوست و خلق
 بحساب زیر تیغ بید ریخته بر سر محاربه عدم گشته و بی آن چنان خواب شکنجه گویا آبا و سینه نداشت و دد اسرار و بندگان از مردوزن
 عام انجوب دانند و پس صاحب قران بود از قتل عام و عمارات سلطانی نزول اجلال فرموده با رعایا داد و حسب الحکم خطیب بر سر
 منبر رفقه خطبه بنام او خواند و در ایام و دنا نیکه صاحبقرانی زینت یافت بود قتل عام و بی نظیر کینه رفته میان دو آب هم حکم بقتل
 و غارت داد و ابل و عیال خلق کثیره را سرگردید و از آنجا به هر دو را نگارفت و این هر دو را کشتید که در اسیر گنگ از کوه سواک
 هما نیا برون سینه آید ابل هند آزار از ما بد بزرگ داشته و رایام محمود بقصد غسل و زیارت آگاهانه از وحام میکنند و در بعضی از اوقات
 در آنجا عظیم میشود و اتفاقاً در آن آوان که صاحبقران در هر دو از نزول نمود وقت از وحام مردم بود حکم قتل عام بعد در پیوست
 اکثری ملت تیغ شکن منصور و بقیه ایست که بقیه داخل کرده گشته از آنجا کوچ فرموده برآه و این کوه سواک در چون رسیده راه به منزل
 را دشتی نمود و مسلمان ساخت از هر دو را تا چون لبست و دو جا جگیده غالب آمد در آن نوا سینه خضر خان و دیگر امرای هندوستان
 آمده ملازمت نمودند غیر از خضر خان که سیزده و یک مرد بود و هم را قید فرمود و خضر خان را از روستای ایلالت لاهور سلطان
 و دو یالپور رحمت فرمود و بر زبان که زانید که من سلطنت خضر خان بختیم چون موسم تابستان در رسید شدت حرارت آفتاب
 هند مخصوصی نشان که حدید از آنکس و گیسست لاکم طبع شکنجه یان صاحب قران که شوکر ده سرد میرات ولایت بوده اند نیفتاده
 تاب گرمانا و روزنه باغفر و سایر تیمور صاحبقران کوچ فرموده از راه کابل متوجه دار السلطنت سمرقند شد و در بی تا و دما و بعد از
 کوچ صاحبقران غراب مطلق بود و بعد از آن فراریان بدر تیغ آمده ساکن شدند و صورت آبا و سینه گرفت چون صاحبقران از هند
 هندوستان بدر رفت سلطان نفرستاد که تاب حدسات عا کر منصوره نیا و ده بجا نب میوات گنجینه بود جمعیت فراهم آورده
 باز و در بی آمد و با مور جابان سینه پرداخت بدر رسیدن در دلی فوسج بر سر اقبال خان که در برن بود متین کرد اقبال خان بخون
 آورده آن فوج را شکست داد و کمال زور و قوت روید پس آرد و سلطان تاب نیا و دره فیروز آباد هم گذارشته بجا نب
 میوات رفت از دلی تا به فیروز آباد و تبرق اقبال خان در آمده ملک میان دو آب و محال حواسی شهر لهر ب شمشیر متصرف
 گشت و سایر بلاد هندوستان و تصرف امرای دیگر ماند چنانچه ولایت گجرات و تصرف اعظم مایون خان و تاتار خان سپهش بود و
 و لمان و بیالپور تا نواحی شد از خضر خان داشت و موب و کاپلی محمود خان سپه سرکلزاده فیروز و قنوج داد و دد و سید و دهر لک
 و مبار و چون بر سلطان الشرف عزت خواججهان و در بلاد دالوه و لا و رخان و سامانه یلیخان و دیانه شمس الدین اوحد متصرف بودند
 و بر کلام دم استقلال مینه و ملاطمت یکدیگر گشته که دند و دند هشتصد و سه سلطان ناصر الدین محمود شاه که از خوت صاحبقران گجرات رفته بود
 با جمیعت دالمینان بدلی آمد اقبال خان استقبال نمود و در قهر مایون جاشاه فرود آمد و در آنچون عثمان احتیای حکومت بدست
 اقبال خان بود و متیکه بر سر سلطان ابراهیم سپه خوانده سلطان الشرف بجا نب اوحد شکنجه سلطان ناصر الدین محمود شاه را برآه
 بر چون بر سلطان ابراهیم تسلط نیافت ناچار بدست برگشت در آن وقت سلطان ناصر الدین محمود شاه که گویا در قیاس اقبال خان
 بود فرصت یافته میان شکار بر آمده نزد سلطان ابراهیم رفت که شایده با عانت او کار رسد از پیش برادار و اصلاحا و متنگر و لک بر اسم تمام
 هم چنان در داشت سلطان ناصر الدین محمود شاه از نواز دایوس در قنوج آمد و نائب سلطان ابراهیم را که در آنجا بود شکست داده قلعه
 قنوج را تصرف شد و ظلم سرورس بر داشت اقبال خان از استماع این خبر بر سر سلطان ناصر الدین محمود رفت چون قلعه محکام
 داشت نتوانست بر دوست یافت از آنجا دودت نموده با اتفاق بهرام خان حاکم سامانه که از غلامان فیروز شاه بود دوست هزار

سوارموجر داشت بر سر خضر خان بجانب دیبا پور و ملتان لشکر کشید بعد رسیدن در تلونڈی زمینداران آنجا را که برای ملاقات آمدند
 بودند قید کرد و بطاعت انجمن میرام خان را نیز مجبور گردانید بمقام بای خضر خان روان شد خضر خان نیز لشکر فراجم آورد و به جمعیت محاربه از دیبا
 پور آمد هر طرفین را با هم دیگر کارزار روداد از آنجا که اقبال خان را بجنت و اقبال پشت داده بود و رواندک زد و خورد و سنگباران شد و عقب رسید
 و نتیجہ حرام نمکی و غنای عائد حال انگشت بمیت تنقض عهد و پیمان کن کر پنج فلک پنج پیکر عیلت زد و در کنار زند و چون خبر گشت
 شدن اقبال خان در دیبا رسید و قتل و اختیار خان و دو گیاره که در دیبا بودند سلطان ناصر الدین محمود شاه را از قنوج طلبداشته و راه
 مجاوی الاولی ستم بهشت صد و نه تجدید بر سریر خلافت نشاندند و قتل خان بالشرک فراوان بر سر میرام خان که بعد میرام خان و سامانه ستم قتل
 ده بود رفت درین اثنا خضر خان از ملتان بالشرک کثیر در سامانه و سهرند رسید دولت خان تاب مقاومت نیاورد و پیش سلطان
 در دیبا رسید سلطان فکر خضر خان پنج نموده بطرف سبیل برآمده از تارخان اختر اعلم نمود و اسد خان لودی را در آنجا گذاشت
 بعد آن در حصار فیروز آمد بر قوام خان گماشته ظفر خان مظفر گشته بدیبا مراجعت کرد و خضر خان سهرمند از ملتان لشکر فراجم آورد و به
 دیبا آمد با سلطان ناصر الدین کار کرد و برگشته رفت چون درین ایام ملوک طواف شده بود بهر طرف امرادم استقلال میزدند و غیره از
 ریتک و سیف حال ملک میان و آداب و تصرف سلطان بود و روزی بر سر شکار بجانب کیشل رفته بدار السلطنه مراجعت کرد در راه
 بیار سے صاحب روداد و رواندک ایام بهمان بیار سے در گذشت مدت سلطنت که غیر از نام بود و بت سال و دو ماه از ابتدا
 سلطان غیاث الدین تغلق شاه غازی الملک سلطان ناصر الدین محمود شاه هشت تن مدت نو و شش سال و دو ماه یا نه و در آنجا
 نمودند و بعد از سلطنت سلسله ترکان که فرزند و خویشان و غلامان سلطان شهاب الدین غور سے بودند و نسبت و چنان تن و بعد و

سد سال جهان و از سه که رند آخر شد

ذکر سلطنت رایات اعلیٰ خضر خان بن ملک سلیمان

رایات اعلیٰ خضر خان بن ملک سلیمان پسر خوانده ملک مردان از امرای کبار فرید در شاهی بود چون سلطان ناصر الدین محمود شاه
 رحلت نمود و امر احمد که اتفاق نموده دولت خان را که از امرای کبار بود و سلطنت بر داشتند خضر خان از استماع این خبر لشکر فراوان
 بهر ساینده از فتح پور ملتان که دارالایالات بود روانه شد و بدیبا رسید آنجا محاصره کرد تا چار ماه محاربه در میان بود و اگر چه دولت خان
 بر اسم قلعہ پور و تیردین آمد خضر خان را بدیبا خضر خان او را قید نموده در حصار فیروز و با و فرستاد و بهما محاربه و از حصار بدین بدین
 با جمیع خضر خان مظفر و مندر گشته داخل قلعہ دیبا گردید و در ستم هشت صد و نسبت و یک پیکر سمات جانبی بعد از خود گرفت چون
 صاحبان هنگام نزول بهندوستان و راسنادر فرموده بشارت سلطنت با و داده بود خضر خان کشایش کار با سه خود و عروج
 به حاج طکران بمیان تو جات صاحبقرانی دانسته اول سکه خطبه بنام صاحبقران بعد از و بنام شاه رخ میرزا خلف امیر تیمور صاحبقران
 را گنج کرد و اندو و مراسم و نادارے بنظرور ساینده آخر کار سکه خطبه بنام خود کرد و به اکثر ممالک تصرف نمود و حکومت با استقلال
 کرد و جمیع امرای مطیع و متفاد گردانید جمعی که در قدرت نزول صاحبقران سلبه خاندان شده بودند در حکومت او داده آبا و گشتند
 و در قتل کمال شده و داسے غلو سلطنت و داسے عروج دولت او سکه که دند و بکار و پیشه خود داشت حال داشتند این خضر خان سید
 صادق القول سپیده الموار پاکیزه طینت عالی بهت و فراخ حوصله بود شجاعت و سخاوت و جلی فاشست و با تقضای عدالت و در رفیع
 احوال رعایا و بر ایامی کوشید حسب الامر و دلیل پاکیزه گسے نسب با وجود استعدا و سلطنت و انساب ملک گیر سے اسم سلطنت
 بر خود و اطلاق کرده بر آیت اعلیٰ مخاطب گردید با بلطیس در گذشت مدت سلطنت او هشت سال و سه ماه بود سلطان مبارک

بن رایت اعلیٰ خضر خان بعد حلت پدر و الاکبر و سندن هشتصد و هشت بر تخت سلطنت جلوس نموده سکه و خنجر نام خود کرد
 امر اسے عظام و وزرا سے کرام اسم تشریف و مبارک و دواطاعت و انقیاد و تقدیم رسانیدند هر یک را مواب و جایگزین سوار سابق کابل
 داشته یعنی با بقدر حالت اضافت رحمت کرد و چون شیخا کوکھر به سلطان شاه علی مردان مرزبان کشمیر که به خطه نظر یافته غنیمت فراوان
 آورده بود تسلط یافته و تنگی نمود و مال و اسباب بسیار بهر رسانیده قوت و کثرت پیدا کرد و بنا بر کثرت زر و فراوانی لشکر فروری بهر رسانیده
 بجای و دیویر سے اراده و ملی نمود و از آب سبلج گذشته تار و پاستور گشت و از انجا در سرزمند آمد به سلطان شد و دوسه حکم آنجا جنگ
 نمود سلطان مبارک با ستمار این خبر اندوخی برآمده و در پناه رسید شیخا کوکھر از آب گذشته بمقابل سلطان بر لب دریا لشکر گاه ساخت
 تا چهل روز جنگ در میان ماند آخر الامر شیخا تا پنا و در ده گریخت و سلطان تا آب چناب قاپ نموده بسیار سے را از سوار و پیاده قتل
 رسانید و راجه بهیم زیندار چون عکازت سلطان رسیده مراسم نیکوخواهی تقدیم رسانید و لشکر بر مسکن شتیار پاره و خراب کرد و از سلطان
 از انجا محاصرت نموده و را بهر نزول اجلال فرموده به انجا طرغ اقامت افکند و آوارگان آن دیا را به لاسا و استالت آباد ساخت
 و با وادی شهر توچه گماشت ترمیم و تعمیر قلع فرموده از انجا بدلی را حجت کرد و شیخا فرصت یافته باز لاهور را محاصره نمود چون کار سے از
 پیش گرفت از انجا به کلا نور رسیده و متصرف گشت و از انجا بطرف چون رفته باز راجه بهیم زیندار آنجا که برای کوکھ حاکم لاهور برآمده بود
 در آنجاست و غالب آمد داخل کوکھ دید باز در میان راجه بهیم و شیخا کارزار سخت رود او باره آبی راجه مسطور گشته شد و شیخا مال
 فراوان بدست آورده قوت و کثرت بهر رسانید و لاهور و دیالپور تاخته آن ولایت میوات و بیانه و غیره مملکت لشکر کشیده بود و بدو فتح
 این مملکت بدلی را حجت نمود و لشکر عظیم بر سر جسر قهنتین کرد و در دواسه جاند هر جنگ در میان آمد جسر ته شکست یافته بمسکن خویش
 که کیکالو در رفت چون سلطان برخلاف قاعده پدر خود خضر خان از اطاعت شامغ میرزا خلف امیر تیمور انحراف داشت ازین جهت
 شیخ علی که از جانب شامغ میرزا حکومت کابل داشت بجو جب امر بهیند و ستان می تاخت و رسته هشت صد و سی و چهار شیخ علی بجو
 طلب فولاد کیکه از امرای سلطان بود و از اطاعت انحراف می ورزید و در هند آمد دست تاخت و تاراج برکشاد و در دواسه جاند هر
 رسیده قتل و قمارت و اسر و تنب پر و داخته بسیار سے را اسیر کرده و را لاهور آورد و از انجا به تلوار همد آن در چیتور رفته از آب رود سے
 گذشت و تا آب جمل پر گشت از خواب ساخته متوجه لمان گردید و ملک شاه دوسه عم سلطان بملول دوسه که حاکم دیالپور بود و شیخ علی
 جنگ کرده گشته شد سلطان مبارک با ستمار انجیم لشکر گران از دلی متین کرد و در دواسه لمان حمار بهر و دوا و شیخ علی شکست خورد و ترم
 گشت با رویگ باز جنگ شده و باز شکست بر شیخ علی افتاد و اسباب و اموال او تباراج رفت و با مودوی از موز کرده رو کابل محاصره
 سلطان مبارک را با سلطان هوتشک خبر بانوه مصفا کنر رود سے داوه دهر باز نظفر و منصور گشت و دین حیض و دوش جبریت کوکھر قوت
 بهر رسانیده از آب جمل و چناب و راوی و یاه گذشته و رجا ند هر رسید ملک سکندر که از جانب سلطان بر سر دمتین شده بود و در اندک بجاد
 شکست یافته گرفتار گشت جبریت کوکھر فتح یافته از جاند هر بلاهور آمد محاصره نمود و بعد دین انشا شیخ علی باز از کابل آمد حوالی لاهور چون
 تاخت و تا حاد و دهر ندیم گهبا نموده بر گشت و انواع نواسه بجال متوطنه آنند را و یافت سلطان از استماع این حوادث بطرف
 لاهور و لمان عزیمت نمود ملک سر در وزیر خود احمده شک ساخت چون ملک سر در بجا اند رسید جبریت کوکھر محاصره لاهور گناشته
 مسکن خویش شتافت و ملک سکندر را که در جنگ جاند هر و تنگی شده بود همراه برد و باز در مرتبه آنکه برآمد در جاند هر و بجواره رسیده
 فتنه و شاد ویران گشت و قوت او در دهر و دوا و گشت و دین وقت شیخ علی از کابل نهضت نمود و مملکت کناره یاه تاراج کرد و خلق کثیر
 را اسیر نموده بلاهور آمد و قلع را متصرف گشت و دوازده هزار سوار اینخانه سنے بهای محافظت گذاشته به شمر دیالپور رفته فتح نمود

سلطان از استماع این خبر اندوخته بفرستاد و بفرستاد که در پیشگاه علی شاه بنیاد و در وجه کمال روحانته شد و سلطان از سر و پای او می گزشت و قلع و قمع
 را کرد و برادرش علی در قصر فرستاد و محاصره کرد و تا بیاورد و عاجز شده و بفرستاد که در پیشگاه سلطان از سر و پای او می گزشت و قلع و قمع
 آن قلع و قمع نموده بدین جهت که چون الملک سرور وزیر وقت جاریه و مجاور باشی علی آثار خلاص و جانفشانی بطور نزدیکی کمال الدین را
 در امور وزارت شریک او نموده و پادشاه ملک سرور وزیر در منزل و در پیشگاه کمال الدین پیوسته در ترقی بود و ملک سرور از زنده خاطر گشته با اتفاق بعضی افراد که از
 سلطان بخوف و طرقت او مایل بودند قلع و قمع سلطان را در و پیشگاه ملک مبارک آباد برای اخذ رفته بود و بقیل رسانیده مدت سلطنت او سی و نه سال
 و شانزده روز بود و سلطان محمد شاه بن سلطان مبارک شاه بن رایات اعلیٰ خضر خان و راصل این پسر خلف شاه زاده فرید الدین بن رایات اعلیٰ
 است چون مبارک شاه در زمانه داشت برادر زاده را بفرستاد و بفرستاد که در پیشگاه ملک مبارک شاه بن رایات اعلیٰ خضر خان و راصل این پسر خلف شاه زاده فرید الدین بن رایات اعلیٰ
 فرمانروایی جلوس نموده و در خطبه نام خود کرد و ملک سرور را که در خطبه اطماعت نمود با اسباب سلطنتش خود را آن و سلاح خانه و قور قلع و قمع
 و دیگر کارها بخت و در تصرف او بود و خطاب تا بجا نماند و داشت در وقت تسلط شدید پیدا کرده و بعضی از امرای مبارک شاه را بقتل رسانید
 و بعضی را در زندگاه داشت و اکثر گناات را تصرف و در آورده کسان را در تحویل بالواجب متعین کرد و از استیلا ای او ایستاده و از ملک
 کمال الدین که کمال الملک خطاب یافته از امرای بزرگ و صاحبور وزارت شریک بود و نظر نمودند و با امر اتفاق کرده بر سر ملک سرور آمده و او را
 رو به داد ملک سرور و قلع و قمع و بی نقصان گردید تا سه ماه محاربه نموده خود را محفوظ داشت و در سه شمشیر با علم کرده بر سر پادشاه سلطان
 بگمارت و در یسره تمام ریخت و جنگ سخت در میان آمد چون اجل ملک سرور رسید بود و در آن محسوس گشتند و در قتلش قیاس
 و اسیر شدند و سلطان انعام خون پدر خود گرفته و در سه شمشیر صد و چهل و پنج کمانان رسیده و مرارات شایخ را طاعت
 نموده و بفرستاد که بر سر جبهه که کوه متین کرده بدین جهت که در این ایام جمعه و یکشنبه در زمانه نبی و زنده و اسیر سروری برافراشتند و نیز
 سلطان محمود و اسیر ماه و غایب میواتیان بر سر و بی آمد سلطان پسر خود را ملک بملول بود که یکبار او فرستاد و پسر سلطان بموجب
 اشاره پدر صلح در میان آورد و سلطان محمود با ملک خود را بجماعت نمود و این صلح باعث زیبونی و بد نفسی سلطان گردید و بدین
 چنانکه بدخواه و خونسین بود و قواضع نمودن زبونی بود که ملک بملول بقتضای شجاعت و مردانگی که در دنیا و دشمنان بود این صلح پسند نکرد
 و تعاقب سلطان محمود کرده مال و اسباب او غارت نمود و سلطان را این جرأت و جبارت ملک بملول پسند آمد و از روی نوازش
 و صبر بانی فرزند خوانده بخطاب خان خانان سر فرزند کرد و ولایت لاهور و دیابلیور با و از ادانی داشت و برای دفع شورش جبر بر کوه
 متعین نمود و جبر بر ملک بملول صلح نموده بنویسند و از زمین در ملک بملول را نظر بر زبونی سلطان و اتفاق جبر بر
 هوای پادشاهی و سرفرازی در مقام فراهم آوردن لشکر گردید و با فاخته را از اطراف و جوانب طلبداشته نگاهداشت چون در مدت سی
 افغانه کشید آمدن لشکر خود دید و بعضی پیکان را سوا که چاکر خود تصرف گشت سلطان که اندک تند بی با و نوشت ظاهر اعمال گفت
 در زیره با کمال شوکت و کنت بر سر و بی آمد و در حقه محاصره نموده بی نیل مقصود برگشت و کار سلطان روز بروز برون و سستی یافت
 بجای رسید که اگر او در دست که و سپه دار سلطنت و بی بود و در سر از اطاعت پیغمبر دم استتال از در اطراف ممالک انتقال پذیرفته نقل
 عظم و تحویل خراج امان و با آخره سلطان با اجل طبع و گذشت مدت سلطنت او سی و نه سال و یکماه و چند روز بود

ذکر سلطان علاء الدین بن سلطان محمد شاه بن سلطان مبارک بن رایات اعلیٰ خضر خان
 سلطان علاء الدین بن سلطان محمد شاه بن سلطان مبارک شاه بن رایات اعلیٰ خضر خان و در سه شمشیر صد و چهل و پنج کمانان رسیده و مرارات شایخ را طاعت
 بر وقت سلطنت جلوس نمود و ملک بملول را طلب بجا نماند و در وقت سلطنت او سی و نه سال و یکماه و چند روز بود

واہلو اس سلطان وریا فتنہ کنڈر پدہم سست تراست و از سستی عمل سلطان تمامی کردن کیشان و واقعہ طلبان نزدیک و دور
چاہدہ پیاسے تر گشتہ از نادای المواب سرباز زعمدہ و اسرای ہر صوبہ و فوجداران ہر مکان علم غفلت پر افراشتہ لوک طواف لغت گردید
سلطین دکن و مالوہ و گجرات و چونپور و بنگالہ تبخیر دہلی کی بر سبند در لاہور و دیالپور و سرگندھاپانی پت ملک بہلول دم آتھل بیرو
و در خواشی دہلی تا مسرای لاڈو احمد خان بیوانی و در تصرف داشت و سبیل با تواریخ گذر خواجہ خضر کہ از دہلی نزدیک است و در تصرف بہاول
لوہوے بود و گول و جالیسر و دیگر قصبات را علی خان و چند دارا قطب خان لوہوے و بہونگا لوہوے کپڑا را سے پر تاب و میانہ را
داؤ و خان قابض بودند و ہمین ہر کس در ہر جگہ کہ بود خود را مالک آنجا سے شمر و غیر از دہلی و بداون جا سے دیگر و تصرف سلطان پنجہ
بود چند گاہ سلطان بجانب میانہ سوار سے کرد و در آٹنا سے راہ خبر رسید کہ دالی چونپور بقصد دہلی سے آید سلطان بے آنکہ یہ تحقیق صدق
و کذب خبر پر داز و از راہ مامودت کرد و در دہلی آمد حسام خان عرف حاجی شرف وزیر برض رسائید کہ بجزو آواز دہ روغ مراجمت
لاؤن حال بنو و سلطان از آرزوہ خاطر گشت بعد آن بجانب بداون منفعت فرمودہ مدتہ در انجا اقامت در زیدہ باز بدے آمد
بداون را خوش کرد و خواست کہ آنا دارا سلطنتہ مقرر کردہ علی الدوام بمانجا بلڈہ از حسام خان از روسے اخلاص و دولت خواست
برض رسائید کہ دہلی را لگداشتن و بداون را فتح گاہ کردن صلاح دولت نیست سلطان زیادہ تر بخیمہ اورا از خود جدا کرد و دیند و در دہلی
گذاشتہ از ہر دو برادران خود کیے را شتمہ و دیگر سے را میر کو سے مقرر کردہ تین دہلی نمود و لہجہ در سستہ ہشت صد و پنجاہ و سہ چہرے
سلطان بجانب بداون رفتہ باندک ولایت قناعت کرد و ہمیش و عشرت اشتغال و زید بود چند گاہ در میان ہر دو برادران
سلطان کرد و در دہلی بود و فغانفت روسے و او با یکدیگر کیجیدہ کیے از انما کشتہ شد روز و دم مردم شہر بجوم آورودہ با خواست
حسام خان و یکسے را بقصا من کشتہ سلطان و رینو قناعت بداندیشان فساد پیشہ قصد حمید خان کرا و را وزیر الممالک
گردانیدہ بودند و او از بداون فراموہہ بدے آمد و با اتفاق حسام خان شہر را متصرف گشت و در بر مسرای سلطانی در آمدہ زنان و خزان
سلطان و دیگر پر دگیان را کرد و بدے بود و با نواغ فضیلت و خوار سے سر بر ہنہ از شہر بد نمود و تا سے خزان و وقایع را متصرف
گشت سلطان با وجود استماع این خبر با اقتضا سے جن و بدے فرستے بہانہ برسات نمودہ از انتقام اغماض کرد و حمید خان با دراک انشیط
کراسم سرور سے و سلطنت بر و یکسے باشد و خود را علیہ کرد و توقف سلطان را منتقم نمودہ ملک بہلول را برای سلطنت طلب شہرت
ملک بہلول از دیوالپور و دہلی آمدہ قابض گشت و فوسے از خود در دہلی گذاشتہ باز بدیالپور رفتہ در مقام اجتماع عساکر را آمدہ
سلطان عرضہ داشت کہ چون حمید خان بے اعتماد سے نمودہ با انتقام آن بر سر او سے روم و پنجو خواستہ سلطان ترد و منہائم سلطان
در جواب نوشت کہ چون پدر من ترا سپر خواندہ است تو مرا بجائے برادر سے دین سرو برگ تر و دندارم بیک پر گنہ بداون قناعت
کردہ سلطنت را بتو داکد اشم ملک بہلول روز بر و زقوت بہر سائیدہ قبا سے باوشا سے بر قاتم خود را راست گردانیدہ و از دیوالپور
دور دہلی آمدہ بر تخت سلطنت جلوس نمود و بعد مدتہ بدید سلطان در بداون با جلیل طبعی و در گشت مدت سلطنت کہ محض براے اسم بود
ہشت سال و سہ ماہ مع حکومت بداون از ابتدای ریایات اعلیٰ خضر خان تا سلطان غلام الدین چارتن مدت سی و نہ سال و ہشتاد و نہ سال
و ششازوہ و ز سلطنت و جانیان سے نمودند۔

ذکر سلطان بہلول افغان لوہوے

سلطان بہلول افغان لوہوے الحاح طلب بجا کشتانان ملک بہرام جد بزرگوار سلطان بہلول مرد سے از ثقات بود و در محمد
سلطان فرزند شہ از برادران رنجیدہ در میان آمدہ لوہوے ملک مردان حاکم آنجا کہ از امر سے فیروز شاہ بود و گردیدہ اورا

پنج پسر یو ملک شد ملک کالو ملک فیروز و ملک محمد و ملک خواجہ این پنج برادر یو هر ملت پدر در ملتان سکونت داشتند ملک شد که از
 همه گران بود نو که خضر خان گردید و در جنگ اقبال خان که با خضر خان روی داد و دو نمایان کرده اقبال خان را کشت و بجلد دس
 این خدمت خطاب اسلام خانی یافته روزی بر وترقی نمود بر بنیاد فیکه فائز گردید و آخر کار حکومت سمرند سر فرازے یافت و برادران
 و دیگر همراہ او بودند ملک کالو پدر سلطان بهلول از جانب اسلام خان برادر خود حاکم و دیار تاج سمرند گردید و با افغانان نیازی بقرین
 جنگ کرد و کشته شد در وقت سلطان و شکم مادر بود مادر او انکی در ایام نزدیکی وضع حمل ناکمان سقن خانہ افتاد و مادرش جان بحق
 تسلیم کرد چون حمل از بهشت ما گذشت بود شکم او را شکافت سلطان بهلول را که رمقی از حیات داشت زندہ بر آورد و ندید از ان که یک ماہ
 شد پیش اسلام خان و سر سرند آورد و چون سلطنت ہندوستان نصیب آن طفل و انتظام بخشان قضا و قدر و تربیت و پرورش او بودند
 اسلام خان نظر عنایت برادر امانتہ و پرورش او اہتمام نمود و بہ بہلول موسوم گرد و آیند افغانان از دسے حقارت اورا ملو گفتند
 چون بگذشتہ و بلوغ رسید امانتہ قتل و کاروانی از تاحیہ حال آکا شکار بود اسلام خان اورا لیز زندسے خود برگرفت و دختر خود او عقد
 مناکحت او در آورد و روزی بر تربت او سے افزود و گویند روز سے ملک بهلول با بعضی از رفقا سے خود لہا مانہ رسید و با نجا میا این نام
 ورویش صاحبہ عالی اقامت داشت میوسے ملک بهلول نگاه لطفی کردہ بر زبان آورد کہ از شما کسے هست کہ پادشاہ دسے بد و ہزار
 شکایتہ و ملک بهلول توفیق یافته مبلغ معلوم پیشکش نمود و دیش تہنیت گفتہ فرمود کہ سلطنت ہند و شان تو مبارک باشد ہمراہ انش
 شمسوہ سستہ از نمودن ملک بهلول در جواب گفت کہ اگر این خبر قوسے است سو اسے مفت است والا خدمت ورویش بجای آوردیم
 بیعت مسالمان رہ بہت چوار دتہ بیند ہ ملک کاؤس و فریدون بگدا سے بد ہند اقصیہ ملک را بوجہ بشارتہ ورویش
 از صغیر سن بظاہر داشت و اغوا داشت جہت کہ کو کہ چنانچہ قوم شد ہو اسے سلطنت و سرافراہ چون در محمد سانیان مہاک شہاد
 اسلام خان عرف ملک شدہ و جنگ شیخ علی کا بی کشتہ شد و محلی از ان گزارش یافت ملک بهلول قائم مقام عم خود گردید و علاج حاجت
 دولت گشت و تو کہ بہ تہا الامرا می رسید چون سلطان محمد شہ بر سر یہ جہان پسنے نشست ملک بهلول را شجاع و دلاورد کا طلب
 تمام آورد و وقت پیش آورد و خان خانان خطاب دادہ فرزند خواندہ اورا ندک مدت بسبب اسلام خان محمد شہ آزرہ شدہ و روگردان گردید
 قطب خان ولد اسلام خان کہ خود را ہم چشم ملک بهلول میدانست و سبب عم ہم بودند از متابعت ملک بهلول انحراف و روز بد و خرد
 محمد شہ رفتہ بسر دار سے حسام خان عرف حاجی شرتے لشکر گران بر سر ملک بهلول آورد و در موضعی از قواچ پولیہ و ستاد ہولہ فغان
 فریقین جنگ واقع شد بہت بیداد انکی ملک بهلول فتح نمود و حسام خان شکست یافته بہلی رفت و کو کہ طالع ملک بهلول را چ گردے
 بر قیات گشت و بخدمت سلطان محمد شہ نوشت کہ اگر حسام خان را بقبلی رسانند و منصب وزارت بیکہ خان و ہند فرمان بردار می و خدمت گزاری
 بجای آرم سلطان سے انکے قابل تہا یہ حسام خان را بر طوف نمودہ جمید خان را بر یہ وزارت سرفرا گرد و آیند این معنی موجب از و یا خیر گے
 ملک بهلول گردید و قوت و کمیت بہر ساندہ بتدریج سمرند و شام و لاہور و دیالپور و حصار فیروزہ و دیگر اماکن ہند و رو غلبہ تصرف گردید
 و خود را قوسے دیدہ بقصد تغیر دلی رفت چون میر نقشہ بہر نہراجت کردہ خود را سلطان بهلول خطاب داد و اسکے خطبہ بر قوت را بشارتہ
 دلی گذاشت و بشارتہ ورویش را متذکر بودہ سرور و خوشوقتی می گذر آید و برین وقت کہ سلطان محمد شہ خواب واپسین نمود سلطان
 عطار الدین بر قوت جہان پسنے نشست و بسبب سستی و نارسائی اس سلطنت ملوک طوائف گشت و خود بر بد او ان گفتار کہ ہما نجا میگذازند
 و چنانچہ سبب ارقام یافت جمید خان و وزیر را باغوا می امر انجا بندہ قصد او کرد و او بجلد از بد او ان بر آمدہ و دلی رسیدہ زنان و دختران
 سلطان را بے حرمت کرد و ہر بہند از عصا و دلی در نمود و خواہن و اسباب سلطنت را متصرف گشت و سلطان از بے حیثیتہ انتقام آن

گفت حمید خان بعد رسیدن مدد بلی سلطان بہلول را بسوی سلطنت دعوت نمود و از سہرند طلب داشت چون سلطان بدلی آمد حمید خان
 بہذا آمد و میان مقالید مصارف و احوال او کہ در حمید خان چون کنت و قوت بسیار داشت سلطان بہلول بنا بر صلاح وقت با او مدار نمود و بہر
 سلام رفتی روز سے حمید خان و خانہ سلطان همان شد افغانان بشارہ سلطان در آن مجلس یعنی حرکتیک از عقل و در و بہر و بہر و بہر و بہر
 نزدیک باشد بطور ساریند تا مردم آفتاب را خفیف العقل پیدا شد از کید آنہا مطیع گریختن چنانچہ بیضی نقش خود را بر کلبہ نشاند و بیضی نقش را
 در طاق بالای سر خود گذاشتند حمید خان گفت این چہ عمل است گفتند کہ از ملاحظہ و در ملاحظہ می نمایم بعد آن حمید خان گفت کہ با ما شاخو بہ
 رنگہا دارا اگر یک کلیم غایت کیند کلاہ و طاقہ براسے فرزند خان خود ساختہ بخد فرستیم حمید خان تبسم نمودہ گفت کہ قاشک شہاسے خوب براسے
 فرزند خان شما انعام خواہم داد چون خوانندی خوشبو مجلس آوردند بیضی افغانان از کج و چوہ را رسیدند و گلہا را خوردند بیضی بیژن و پان
 لے آنکہ او گفتند با برکاسے موز خوردند و بیضی بیژن را داد کہ وہ تماہک را خوردند چون و حسن سوخت بیژن را از دست آنہا بخشید حمید خان
 فرمود چہ چنین کرد و نہ سلطان بہلول گفت کہ این مردم رو شائے صحرانشین انداز آدمیت و در غیر از خوردن و درون دیگر کار سے نمی دانند
 روز دیگر سلطان بخانہ حمید خان همان شد قرار داد چنان بود کہ ہر گاہ سلطان پیش خان بیاید چہ کند سہرا ہر گاہ شوند و اکثر سے از قفا سے
 او بیرون باشند مدین رہتہ بموجب اشارہ سلطان بر در بانان قوسے نمود و تہلیہ وز و راندن در آمدند و گفتند کہ ما نیز شش بہلول نوکر خان
 ہستیم از سلام چہ مرحوم باشیم چون غوغا بلند گردید حمید خان از حقیقت حال پرسید گفتند کہ افغانان سلطان را دشنام دہان سے آید
 دے گویند کہ ما ہم نوکر خان ہستیم بہلول اندرون رفتہ با ہر بیرون باشیم و سلام کنیم خان فرمود ہمہ را بگذازد تا اندرون بیایند
 افغانان بخیم کرد و در آمدند و در سہلو سے بر سر ہر ہر دستگا رحیم خان و ولقرایتا و نہ چون سلطان دید کہ افغانان بسیار آمدند و سے توانند
 از عمدہ کار بہر آمد اشارہ نمود و درین وقت قطب الدین بنی عم سلطان زخمی از زخمی بر آوردہ حمید خان را مجوس نمود و کسان خود سپرد
 و سلطان بہلول دہلی را با خزان و وقان و جج کارخانجات سلطنت و جہاندار سے سہرا محنت و مخالفت و دیگر سے متصرف شد و در
 سہ ہشت ہمد و شست ہجر سے سک خطبہ بنام خود کہ در سلطان علا الدین کہ در بدادون بود و خدا داشت نمود کہ سک خود را و جہاندار سے سہرا
 از خطبہ سے اندازم سلطان در جواب نوشت کہ پدر من ترا فرزند گفته بود تو مرا بچاسے برادر سے سلطنت را تو گذاشتہ بدادون قناعت نمودہ ام
 با بیکر سلطان بہلول کامیاب گشتہ با نظام تمام جہان سے پرداخت بیضی ام کہ سلطنت اورا منی نبود نہ سلطان محمود و اسے چون را طلب داشت
 بہر غیر دہلی تخریص نمودند و باشکر گران و مسلمان بکران آمدہ و سہرا حاضر و کہ سلطان بہلول بجانب لمان را سہ شدہ بود با ستار
 این خبر از دیار پور ما و دت نمود چون نزدیک رسید با سلطان محمود اتفاق کار را رافتا و سلطان محمود شکست یافتہ بجانب جنوب پور رفت
 مرتبہ دوم با سلطان محمود و سہرا لشکر کشیدہ بعد مقابلہ و مقاتلہ فراریافت کہ از محاللات انچہ در تصرف سلطان مبارک شاہ پادشاہ
 دہلی بود بخلق سلطان بہلول و غیر آن امکان سہرا انچہ سلطان ابراہیم واسے جو پور در تصرف داشت سلطان محمود و تصرف شد
 بعد انقاد و ان صلح ہر دو پادشاہ با ہما کن نوشتن بر گشتہ و بشرط مسطورہ پنج کارزار در میان خرید چون سلطان محمود در گذشت و سلطان
 خلعت او بکجوت جو پور متکین گشت با سلطان بہلول عاریات در میان آمدہ از طریقین مسیوات سے گذشت نوبت سے سلطان حسین
 یا غواسے لکہ جہان بنت سلطان علا الدین کہ در حاکم الکحل او بود یا کسک سوار و چہل ہزار سپاہی و چار صد فیل و توخانہ فسادان
 بر دہلے سوار سے کہ سلطان بہلول بنا بر پاس حق ملک چہ چہ ملک جہان مجہ و نیاز کرد کہ نیاز بنا از طرف والد بزرگوار شماسے باشیم و
 اطاعت قبول می نمایم برن سوار سے کیند لکہ جہان بگوش اجابت اصفان کرد و سلطان حسین را طوعا و کرہا دادہ جنگ گردانید با غزوہ
 سلطان بہلول با پانزدہ ہزار سوار آمدہ صفوف مصفا آراستہ کارزار دروانہ و بیکار رستمان نمود و انا بجا کہ قوسے اقبال و بیدار گشت بود

پادشاه و اندک لشکر مغر و منصور گشت سلطان حسین شکست یافته سنه ۹۰۰ م که ملک جهان به شکر گشت سلطان بملول از روی رمی و دروت آن
 یافور با عاز و احترام پیش سلطان حسین فرستاد بعد از آن هفت مرتبه سلطان حسین مجاربات روی داد و چند مرتبه صلح در میان آمد و بار بار سلطان
 شکست یافته بملول و چوپور و پیش رفت بر تبه آخرین شکست فاحش خورده باماکن دور دست رفت سلطان بملول و شهر چوپور رسید و سکه خط
 بنام خود و آولایت را مبارک خان کو بهانه که از نامری بزرگ او بود داده و بر علی حاکم و درین اثنا سلطان علار الدین که در مدائن گشته
 اختیار کرده بود و حسب سال از سکونت آنجا با جلی طبعی در گذشت سلطان بملول که بمجا بسلطان حسین در آمد و ابود برای توبیت سلطان
 علار الدین در بدو آن رسیده بعد از اسامی نامم پیسه بدو آن را از دست پسران سلطان بر آورده کسان خود سپرد و این سکه رسته و بملول
 را بر خود روا داشت از آنجا به جلی آمد و در بوزق و کنت بهر ساینده و سلطنت خاطر خواهد که حکام و باطن آراسته بود و پیر و سکه شریف
 نمود و در عدل و داد و مافیه خود سکه بیشتر اوقات بمصاحبت ملا و محاسنت فقر آنگاه رانیده و تفقد احوال ایشان کرد و سکه بلاخره در وضع
 ملا و سکه برگ طبعی جهان را پدر و در کرمیت میشت و صد و نود و هشت رفت از عالم خود بود ملک شان جهان کشا بملول و مدت سلطنت
 اویسی و هشت سال و هشت ماه و هفت روز بود

ذکر سلطان سکندر لودی پسر سلطان بملول

سلطان سکندر عرفت شاهزاده نظام خان بن سلطان بملول یعنی ارامی خواستند که شاهزاده بار یک خلف کلان سلطان بملول ملا سیر
 آرا که و اینده به شرف سلطنت اعظم مایلون نسیر سلطان رضامند بود و نداده سلطان سکندر که زرگزاده بود و نزدیک سلطان مرحوم
 از جمیع خواتین قوت و منزلت زیاده داشت و اکثر امار و حکم او بودند و بار یک پسر خود پشام نمود و عیسی خان لودو سکه پسر عم سلطان بملول
 که بحسب ظاهر چون شیر و شکر و موافق و در باطن لبان آب و آتش مخالف بود و دشمنان داده گفت که پسر زرگزاده را چگونه سلطنت بر دارم
 و بار یک شاه را که اصالت و نجابت و وار و فرو گذارم و خانان قتل که از ارام سکه نامدار بود و گفت دور و زار حلت سلطان گذشت و متعجب
 نیست که با حلیه سلطان و دشنام دهی عیسی خان گفت که تو که هستی ترا چه میرسد که در سخنان خویش و آقا و بار و دل کنی خانانان بر آشفت
 و این سخن که تو که سلطان نظام خان بیستم گفته از آنجا برخاست و جمیع امار را با خود متفق کرد و شاهزاده نظام خان را بسلطان سکندر طبع
 ساخته و در سینه مستعد و نود و هشت بقیه عیسی خان را به تخت سلطنت نشاند و سکه و خطبه بنام او کرد و سلطان از آنجا بر بار یک شاه را و کلان
 خود که در چوپور بود و نرس از محاربه فتح نمود و آن ولایت را بدستور سابق بر برادر بجای داشت و سکه و خطبه بنام خود کرد و وزیر بسلطان حسین
 و سکه چوپور که از سلطان بملول شکست خورده و دور دست رفته بود و اگر اوقات بار یک شاه مجارده سکه نمود چک متواتر نمود و مغر و منصور
 گشت آورده اند که چون نوبت سلطنت دلی بسلطان محمد شاه بن سلطان فیروز شاه رسید ملک سر و در خواجه سر را که خطاب خواجه جهان
 داشت بسلطان الشرف مخاطب کرده چوپور و آن حد و دو گنجایش مقرر گردانیده

ذکر سلاطین شرقیه

چون سلطان محمد شاه را شوکت و صلاحیت نامد سلطان الشرف استیلا یافته بر گنکول و آنا و گنک و بهراج و را بر سر و بهار و ترهست
 و غیره از جانب دلی در تصرف خود آورده حکومت با استقلال کرد و در سنه هشت صد و نود و شش بجز سکه و خطبه بنام خود و نود و آن ولایت
 را بر صفت تازه داد و با جلی طبعی در گذشت مدت سلطنت او شانزده سال بود

ذکر سلطان مبارک مبتلا به سلطان الشرف خواجه سر و مخاطب بخواجه جهان

سلطان مبارک شاه پسر خوانده سلطان الشرف مدت سلطنتش یک سال و چند ماه

تذکره سلطان ابراهیم شرقی بن مبارک شاه شرقی و غیره

سلطان ابراهیم شرقی بن سلطان مبارک شاه چهل سال و چند ماه سلطنت کرد و سلطان محمود شاه بن سلطان ابراهیم شرقی سے
 ایک سال تک اس کے در سلطان محمود شاه سے سال و پنج ماه سلطنت داشت سلطان حسین خان بن سلطان
 محمود شاه یا زود سال حکومت کرد و ازین سلطان حسین سلسله سلطنت شرقیان اختتام یافت که قبل ازین سلطان سلول پشترتیان
 غالب آمدہ مملکت بن جویندر یکسان خود سپردہ بود لیکن ضبط آن لودامی نشدہ بود ورنہ لوکا سلطان سکندری مظفر و منصور گشتہ بالکل آن
 ولایت را بقبط و اتنی و در مملکت شرقی که از قوت سلاطین و ملی بود رفتہ بود بود یک صد و دو سال منیمہ ولایت و ملی گرویدہ
 سلطان سکندری سلطنت باستقلال کرد و در اسم عدل و داد و تقویم رسانیدہ و در غلات ارزان ماند و رعایا و با با امنیت و جمعیت بکار
 و پیشہ خود اشتغال داشتند و بر ترویج امور شرعیہ و تنفیذ احکام اسلام بسیار مقید بود و تعصب و بی نهایت داشت از اکثر اماکن تجار
 ہندم ساخت و مساجد و مدارس تعمیر نمود و در تہرا و دیگر جا بابل ہندوان را از غفل و اعمال آفتابش سروریش تراشیدن و غیر ذلک
 ممنوع داشت و چو است کہ تجار نہ متانہ سر را ہندم ساز و بعضی از مقررین و علمائے طبع پیشہ گفتند کہ برادر اخلاق تجار نہ ہی قدیم جائز نیست
 اکثر از ازا غفل و از وہام بایا بدہشت سلطان بر آشفست کہ طرف کفار سے گیر نہ بالجو سلطان خلیفہ تعصب بود و ہنود را بے اہم
 و نہت سے متوہ و متفر کردہ بود کہ ہندوان ان کے پارچہ نیلگون بر جاہ خود متصل گفت پیوند کنند تلاماعت اسلام بطور رسد و غلات
 ہنود ظاہر باشد و کتب ہندوان ماہر جاہر کس کہ سے یافت سے سوخت ہر کس کہ از کفار و ستارے بہت جو یہ بقرار اسط از کفار
 ازین ہمت اکثر ہندوان انک پارچہ بر سر سے بستند و ترک استین و ستار نمودند و در رخت و خوار سے بقوت روز مرہ عاجز بودند و چو
 از نار دہ سے ماہی قمتہ ابر سے کلک اسلام بر زبان آورند از سلطان تبارے علماء و فضلاء ممالک خود سے جمع کردہ و دعای خود بچ
 ثابت نمود چون او اسلام قبول نکرد او را بقتل رسانید اول کہیکہ از سلاطین ہند ہندوان را خوار داشتہ بدعای اسلام برین راکشت
 او بود رعایت اہل اسلام بسیار کرد و در زراعت و اعیان و خیرات بسیار نمودی و در مساجد و مدارس امام و نحوین و قلیب و مدرس مقرر کرد
 و ظانہ آنجا از سرکار مرحت کہ دی قبر داری احوال و رعیت و سپاہ بجائی رسانید کہ خبر خصوصیات خانہ مردم باورید سے و بعضی از اوقات
 ہنگام لباس سلطنت از بر انداختہ تنہا در کوچہ و بازار گشتی و از حقیقت حال امرادیکہ خلایق نو سے مطلع شدی کہ مردم گمانی ہی برد کرد
 سلطان بچن آشناسست و ازین اخبار بخفی میرساند و بعضی میگفتند کہ چراغے از طلسمات بدست سلطان افتادہ بود کہ از افروختن آن اہل ظاہر پیشہ ہند
 و کیفیت رو سے زمین و احوال روز مرہ سلاطین ممالک و دیگر بنایا سے عالم و عالمیان بکے و کاست اخبار میکردند و خزائن زیر زمین
 و دیگر آشیای و در دست بوجہ طلب سلطان حاضری نمودند بالجو سلطان خیلی ہوشیار و صاحب دانش و بر امر افعال بطور اگرجائے شکل یقین
 میکرد و ہر روز فرمان تھن تدبیر و ترتیب عساکر و آراستن صفوں و ملاختہ زمین کا رزار و جملہ بر مخالفت و محاصرہ قلعہ بنام سردار فتح خیر شاہ
 و نوکراش را محال نبود کہ از احکام او مخالفت توانند ورنہ بد اسباب فلک چوکی و ایما موجود داشت بامرای سرحد کہ فرمان صادر سے شد
 و سکہ کہ ہستقابل میکرد و حامل فرمان بر بلندی شل تخت یا از فلک کہ آراستہ فرشی بران ہی گستر و نداستادہ بامیر امور فرمان میداد
 او بہر دست فرمان کہ نہتہ بر سر سے نہاد و ہما بجا و در مسجد حاجت بر سر نیز ہر حاکم صادر میشد و خاندان و اوقات ہر ملک ہر روز با وسیع و از سوانح
 ممالک مطلع شدہ آخیر بر حق خاق کہ نہتہ حاضر گشت و آب از حلق فرو گئے شد راہ نفس مسدود گردیدہ مسخر ہنود مدت سلطنت
 او بہت و شش سال و پنج ماہ

تذکره سلطان ابراهیم بن سلطان سکندری

سلطان

سلطان ابراهیم بن سلطان سکندر بن سلطان بهاول لودی در سنه شص و نو و پنج بجری بر تختی که با انواع جواهر گران بهار تزیین کرده بودند جلوس نموده سکندر خطبه تمام خود که نقش ضبط و تسلط و بر امارت پدر هم زیاد تر و درست تر نوشته بود امدادی را از ارکان دولت مجال بنود که سواران امداد و تاج و ترفانده نمود و از آنجا که واقع طلبان سیه باطن برای گریز جنگاگر خویش نمی خواهند که یک کس فرمان رومی مستقل و سلاطین بود به خطبه لودیه سلطان ابراهیم بر این مبادرت آوردند که برادر خود جلال الدین را ب حکومت جوینور و قوابع آج این مقرر کرده و خنفس ساخت بود نصرت شاهزاده بهیست جوینور این مصلحت را و زرای نیک محضره پسندیدند سلطان کس بطلب شاهزاده فرستاده پیغام داد که بخت مشور تا بهر سبب که زور کرده آید براسه یکروز بایر گشت شاهزاده در جواب گفت که چون بساعت نیک برآمده ام با غل غنیزل مقصود و اندیشه ام بدین است حاضر خواهم شد و ارضی بآمدن گلشنه عذر برسان آوده را می گشت قطع منازل کرده و چون نورسند آرای حکومت شد سلطان امر آن و یار را امید و اراطاف خود نموده از شاهزاده برگردانید شاهزاده جلال الدین ناچار پرتو از روی کار برداشته علانیه کوس نمی گشت زور و دران ولایت سکندر خطبه تمام خود کرده لشکر فراهم آورد و با غلظت همایون سروانگی که از امرای گیار سلطان سکندر بود اتفاق نموده آمادگی پیکار گشت چون سلطان بدخ این شورش یورش نمود و اعظم همایون تاب نیاورد و عاجز گشته ملازمت سلطان ابراهیم اختیار نمود و شاهزاده جلال الدین نیز نام شده می خواست که ملازمت آید لیکن سلطان قبول نکرد شاهزاده جلال الدین برای بکر حاجیت و لدر احوال حاکم گویا رپناه برد و اعظم همایون سروانگی با سته هزار سوار و سیصد غیر فیل و توپخانه بسیار برسد گویا رپناه شد شاهزاده تاب نیاورد و از گویا رپناه رفت و از آنجا بطرف گوند و اندام و با شاه سلطان گوند و انیان از روی بلخی شد شاهزاده جلال الدین را مقول ساختن چون سلطان نوجوان بود کار یک پندیده خود و دندان و لایق یا دشمنان باشد به مشورت و زمامی نمود و اعیان دولت را باند که تقصیر سیاست نمود و بهل اغزش قید و بندسے فرمود بدین جهت مردم بجان آمده خواهان زوال دولت او شدند و در امور سلطنت علما راه یافت القصه بیان بهوار که از سادات عظام و وزرا سکه کرام بود به تقصیر مقید ساخت و بدین استحقاق آن بگنایاها باغوا می بردان نشان بقل رسانید گویا رپناه سلطان سکندر و اندام غلظت و کرم سجد حاجت منظرش در آمده بود و برداشته پرست میان بهوار و او کور نشات بجای آورده بخاطر آورده که چون این و اندام سعادت دست پوس با دشمنان باخته فکر سکه یا دیگر که حیات ابدی یا بد آن را در باغی نشین خود کاشته مراسم محرم و احتیاطا بکار برد و از چند خوشه برآمده چون بختی شده زیاد از دو صد و هجده سید بچنین چند سال طے التوا تر کاشته حاصلات آن سال لبالب هم رسیده مصلحت فراوان پیدا کرد و از آن مصلحتا و دشمنی بهی سجد سکه کمال شایسته احداث نموده معروض داشت سلطان بر عقل و دانش او آفرین کرده بفنایات خسروان و افزایش مواجب سرفراز گردانید و آن سجد با ستم موطنه موسوم گشته تا حال در وسطه قائم و بهمان نام مشهور است با بجد سلطان ابراهیم وزیر صائب تدبیر را با حق گشت و اعظم همایون سروانی را که محامد گویا رپناه داشت در اگر طلبداشته قید کرد اسلام خان پسر او که حاکم ناکیور بود بر سر بنی و فساد برداشته چهل هزار سوار و پانصد غیر فیل بکجا کرده آمادگی پیکار شد و پیغام نمود که اگر اعظم همایون را از قید خلاص سازند دست از مخالفت برداشته شود سلطان این منته قبول نکرد و لشکر بر سر او تعیین نمود و مقابل در میان آمده اسلام خان و دیگر گشته شد و اعظم همایون در زندان خان و قات یافت پناز خان پسر دریا خان در مبارز بنی و زریده قریب یک لک سوار بکجا کرده تا ولایت سنبل مشرف شد و خود را سلطان محمد خطاب کرده سکندر خطبه تمام خود نمود و بچنین مهربان افغانان روگردان شده علم مخالفت بر افراشتند و تاجان لودی مخالفت نموده از لاهور گنجیت پیش خلیفه الدین محمد بابا پادشاه در کابل رفتن پناه برد و در آن شخصیت بنید و نشان نمود با پادشاه بن و نشان آمده در مقام پانته چنگ که مظهر و منصور شد سلطان ابراهیم حاکم کار از گشته گویا رپناه

یورش کریدہ اول بہتہ دستہ بند و دوازہ ہجرتے تانہ بلہ از کواج ملتان مرتبہ دوم در سہ ہفتہ و سیزدہ براہ خرو کاہل تانوا حی
اول عرف ملتان مرتبہ سوم سہ ہفتہ و سبب و پنج تاہمیرہ پنجاب مرتبہ چہارم در سہ ہفتہ و ستہ تالاہور و دہلیاہور مرتبہ پنجم در سہ
ہفتہ و ستہ و سہ چون از بدلوکے وید و سلطان ابراہیم کو دسے اکثر اہر گشتہ و راکنات بلاد ہند لواسے فتنہ و فساد بپا فرماشتند
و برنے از نوکران سلطان ابراہیم نے فرزند دولت خان لودی از لاہور کجاہل رسیدہ ترغیب نصبت سمیت و بیلی نمود باہر پادشاہ
قصد ہندوستان فرمودہ یعنی امارا پیش از خود و ملاہور و اطراف آندیار فرستاد و خود بقائدے بخت و اقبال نصبت فرمودہ برکنار
آپ سندر سید علیہ ملاحظہ شان عد و سوار و پیادہ از سپاہی و سوداگر و اکابر و مسافر یہ وہ ہزار رسید درین اثنا خبر آمد کہ دولت خان
غازی خان از عمود و موافقین برگشتہ چہل ہزار سوار و پیادہ جمع کردہ حصار کلانور استقر شدند و باہر اسے پادشاہی کہ پیشتر دلاہور
رسیدہ بود نقد صندق اندازد و مرد پادشاہی سیال کوٹ نیز انتراع نمود باہر باستماع این خبر بہرعت متوجہ گشتہ برکنار آب چناب
خواسے قصہ بہلول پور ریزہ دل اجلال فرمود و فرمان داد کہ سیال کوٹ را خباہر کردہ ساکنان آنجا را بہلول پور آہا و گردانند و از آنجا
روایہ پیشتر شد بجنب ارادہ از سہ روزے چند قبل ازین عالم خان دو دیگر امارا از سلطان ابراہیم کو دسے خوف گشتہ لواسے مخالفت
برافراشتند و قریب چہل ہزار سوار بارادہ جنگ با سلطان ابراہیم فراہم آوردہ بر سر سلطان بطرف دہلی رفتند چون سلطان بمقام بلہ آہنا
بر آمدہ شد و جنگ میداں ندیدہ شب خون زندہ و روز دیگر در میدان محاربت تخت نمودہ منہزم گردیدند و بہر تدریدہ خبر نہول ریاست
باہر شاہہ شہید نہ باستماع این خبر مستبک گشتہ اوراک دولت ملازمتش منتہم شد و بہ وصول باین آستان مور و الطاف بیکران گردیدند
باہر پادشاہ از سیال کوٹ متوجہ پیشتر شدہ براہ پرس و برکلا نور رسید و از آنجا کوچیدہ قلعہ بلوٹ تبخیر و راہ و دولت خان کہ از عمد
برگشتہ بود و زوری و غیالت خدیوہی آمچون تا دم گشتہ رسید بر وفق صلاح خیر خواہان دولت خان باہر نقاش و قلعہ بلوٹ محبوس شدہ و بکلی
حبس منع و خوش افکندیدن او پر دامن نمود و باہر پادشاہ بانبار رسیدہ شاہزادہ ہمالون ہیرا را بنیہ حصار فرزدہ و رخت فرمودہ شاہزادہ
آن لوای را مسخر گردانیدہ ملازمت رسید و دجلہ دی انجمن حصار فرزدہ و یک روز تنگ نقد شاہزادہ مرمت شد و منزل انبار خبر رسید کہ سلطان
ابراہیم بایک لک سوار و توپ خانہ بسیار و زرنیل کوہ شکوہ بقصد جنگ از دہلی برآمدہ منزل منزل ہی آید باہر در انبار راضی باقامت نگشتہ و حوالی
شہر پانی پت نزول اقبال فرمود سلطان ابراہیم نیز و رواجی آن شہر رسید مستعدیکار گردید ہر روز ناضون جنگ قراولی می شد و یک سادہ لشکر
باہرے بتایدات اتہی غالب آمدہ مورخین و آفرین میشدند سلطان ابراہیم باشوکت تمام بقصد جنگ بخیل سوار گشتہ و بہر کردار و دفعہ ملت
دران کارزار فیان کوہ کردار انتخاب کردہ و یکم و دیگر یاق و سلاح آراستہ بر لشکر باہرے راندند و غریت یکدانہ ذکر از تہذوئے
و عہدہ جوئے بہر طرف کرے و دیدند صفوں غلیظ از ہجرتے تنگناقت و توک فوج ولایت از ہنگام سے افتاد و ہمسایے ملتان
کہ ہرگز چنین جانور میب ندیدہ بودند رم خوردہ پیش سنے توانستند رفت و اگر سوارے دیرے نمودہ پیش میرفت از غلظت فیان
و جنگ اجل گرفتار شدہ بچاک ہلاک برابر میشد درین وقت باہر پادشاہ میدلے لشکر یان ویدہ کلمات ترغیب و متدبیر متضمن نیم
و امید بہ زبان آوردہ تاکید و تحریض بر یورش نمود و جانفشاناں راول توکے تر گشتہ بر خانان حمداد و درند چون مشیت قار و توانا
بران رفتہ بود کہ رشتہ بود یان منقطع گرد و ہما لک ہندوستان و نزل رافت خاندان باہرے و راہیہ بکوش و کوشش بسیار
نیم فوج و طغرا ز مہب اقبال و زید و غچہ مراد و رگلین آمال باہرے شکستہ گردید و سلطان ابراہیم در میدان کشتہ شد و لشکر یا نش
نیز غلظت نتیجہ بد رنج گشتہ پنج شش ہزار آدم نزد یک افکند سلطان مقتول افتاد و بقیہ الین منہزم گشتند بالحدہ بتایدات از دسے
گشتہ کہ قدر فتوحات تمام ہندوستان بود چہرہ غور برافروخت و برق بار تہ تیغ افواج باہرے خبر من عمرو و دولت سلطان ابراہیم

بود و پاک حیوشت بعد فتح پادشاه چین نیاز بر زمین مجبور نموده بحدت شکر و سپاس بدرگاه سبے تیان حقیقه بجای آورد و در دلی که تنگکاه
سلطانین هند است رسیده سکه خنجره بنام خوشنشین کرد و در پاسه خنجره ای که انداخت چندین سلاطین بود که ده هفتاد و یک تنگ سکه در
بشاهزاده جمالیون میرزا و یک خان پادشاهی سبے آنکه تحقیق شود و ضمیر آن انعام فرموده و یک تنگ با مراد محبت شد و تمامه یک جوانان
بلکه مردم اردو از انعام کاسب شدند و بشاهزاده کاسبکار کرد و کابل بود و در پیر و دگین شهبستان اقبال بقدر تفاوت درجات
و حال نقد و جنس روانه گردید و بعد از انعام امور دینی متوجه آگره گشت و در آن موره که دار السلطنه بود بنابر بند و نسبت مالی و دلی طرح
اقامت اکلند غیر از دلی و آگره که در دید تصرف ملازمان با بری بود و در جمیع ممالک اطراف افغانان بواسطه مخالفت برافراشتن آفران
بتدایر صایده و انکار شایسته پادشاه میرورایم اکثر مخالفان سر بر خط اطاعت و انقیاد ننهادند و هر کس بقدر مراتب مشمول عواطف
گردید و امر اسے قدیم و جدید را در غور و یقین اقلع محرمت شد و داله و فرزند آن و لشکران سلطان ابراهیم راشملی عواطف فرمود
اهوال و خزائن خاصه ایشان بالیشان رحمت نمود و اضافه آن هفت لک تنگ بوالده سلطان بطریق سیور غل مقرر گشت و الدی سلطان
ممنون عنایت گردید و یک قطعه الماس که هشت مثقال وزن داشت و صبران جوهر شانس قیمت آن زیاده از حد قیاس می گفتند
از فرزند سلطان علاء الدین خلجی بود و در آن اولا دراجه بکر حاجت بدست آمده پیشکش بپادشاه نمود و القصد بامردار که نزد
فرموده با تنظیم مامور پراخت و تمام ایام برسات بیش و عشرت گذرانید و بغیض عدل گسترده و رعیت پرورده و ملا و را با
و سکینه آغا را بخشید و گردانید چون ایام برسات بانقضای انجامید بپادشاه بعد و سهره که از اعیان و هندو است باستی حال مخالفان
متوجه شد بهرین اثنا را ناسا که از راجه پاسه غلیم نشان هندوستان بود باغواسه حسن خان سیوانی بالشکر فرادان بجو است
و بیباک تمام از جاسه خود و جنیده و در میان که متصل آگره و اقصی بقصد محاربه با برادر رسید و نیز جمعی از امر اسے افغانه که با سلطان
ابراهم نیز مخالفت داشتند با پنجاه هزار سوار و فیلان و لیار و نواح فوج خروج کرده بهار خان و له و ریایان را بسلطنت برشته
سلطان محمد لقب نمودند و شورش غلیم از هر طرف بر خاست امر اسے کابلی که خود پذیرد و یار سر و سر بود و دستواره بعضی از پنج کار و در
متواتر غلیم ویرنه از بیدر و خوف مخالفت را ناسا و افغانه سعادت را مرع شمرده و در زمان گفتگوش بر من رسانیدند که چون
مخالفان از هر طرف هجوم آورده اند و ملک تا حال بغیض و اقبی در نیامده مهتر آنکه در اینجا فوج چند احداث فرموده خود در ملک پنجاب
اقامت باید و زید و متر صد لطیفه غنیمی باید بود پادشاه فرمود که چنین مملکتی وسیع را که مشقت تمام گرفته و خلق کثیر اسے از قوم خود بکشتن
واده با شتم امروز از پیش هندوی که بدین جنگ بر دم پادشاهان زمان مراجع گویند و نام من در حال ملوک بجه صورت مذکور شود
میوات وقت آنست که عزیمت را با شجاعت همدوش داشته کارزار اسے باید نمود که بیا و کار ماند اگر تا بید آبی پنج میکنم غازیم و اگر
کشته بشوم و زخمه شده ام خوب خواهم شد و دیگر دشمنان مراد شجاعت افزا پذیر زبان آورده آن جماعه را دلدهی نمود و دگین همت
زینان کشید و آگره بر آرد و با اتفاق دل بر مرگ نموده صفوت مصفا راسته اندازان طرف را ناسا که نیز آواده یک گشت بهادران
توسعه دل چون شیران زنجیر گسل برزگاه و آرمه کشتی و کوشته نمودند که نظار گیان بیدل را بشاهزاده آن زهره از نیم آب گشت
و در کرب و رستم و افرا سیاب افغانه خواب منظم جنبش در آمد و لشکر چو کوه از آن جنبش آذر من و رستوه و زبولاد پوستان
لشکر شکن و تنگه زید بر خوشنشین و زبایدن نیز چون تنگ که بهر گوشه بر خاست طوفان مرگ زهر جادیران زور آوران
کشید و شمشیر کین از میان زخون جو میاشد سبک روان و نسیم که جان فشان و یکی جان شان چون تائیدات الهی قرین حال
و ایامی و طبعی با بر سر صبح اقبال از مطلع غیر و سب و زلنا سا که مضطرب الاحوال رو بهر کمیت نموده بعد محنت و شقت

افغان و خیوان بر بیوت خود رسید و لشکر یانش غلبت بخ بیدریغ شدند بایر پادشاه یووان فتح سپهرات شکر نمائے بکران ایز و سنان
 پر گاه و اهبب العطایا بتقدیم رسانیده باگره سعادت نمود و تدبیرات درست خص و قاشاک و جودار باب خلایق و طینان از وضع
 ممالک پاک رفت و اطراف و اکناف دہلی و اگره و رحطه تصرف اولیایکے و ولتش و راند و جنگا میرا فغانان طرف قنوج نیز بمخبر خود و حکم
 شکستہ فروختست امرای کابلی از ملوک جنین توغات دل ننذا خدمت شدہ حسب المدعا اقطاع یافتند و دل از اراوہ انصاف کابل برگزشت
 و رهند و سنان سکنی اختیار افتاد و بر ہم خود گویا انتظام یافت و ہمام سلطنت بنظام آید شاہ زادہ ہمایون میرزا را برائی نظام پانڈ گہا
 سنبہل فرستاد و شاہ زادہ کامران میرزا را لاہور و ملتان و رحطہ گجرات فرمودہ از کابل طلب داشت شاہ زادہ از کابل بلاہور آمدہ و لا
 ملتان را کہ دستہ از تصرف سلاطین دہلی بدر رفتہ بود بحین تدبیر و شیر بہمت خود و اقبال بایرے بہ تغیر و راور و برہو سنجیان و تاپا شیدہ ہند
 کہ بعضے تاریخچہ جنین دایماند کہ آغا زکورا اسلام در ملتان در ستہ نوو نہ ہجری مسی محمد قاسم در زمان حاج بن یوسف است ہذا
 سلطان محمود غزنوی کے آن ولایت از تصرف ملاحدہ قراطہ بر آوردہ و رواج اسلام و ادب سلطان شہاب الدین غوری بر ہندوستان
 ظفر یافتہ ولایت ملتان را نیز تصرف شد و از تہا سے سنہ پانعد و ہشتاد و ہشت ہجری غایت سنہ ہشت صد و پنجاہ و ہفت آن
 ولایت در تصرف سلاطین دہلی ماند بسبب سستی سلطان محمد شاہ کہ از نزوا ریات اعلیٰ خضر خان و فرمان روائی دہلی بود و ہندوستان
 ملوک طوائف گردید و در اطراف امراسرا ناطاعت بر تافتہ حاکم ملتان نیز از اطاعت سر باز زدہ از ظلم سلطان محمد شاہ انحراف و رزید
 چون نوبت سلطنت لسلطان ملارالدین ولد محمد شاہ رسید و از پدر ہم سست تر برآمدہ اوضاع ممالک را زیادہ تر متخل ساخت نفوس
 امیرے کہ از طرف محمد شاہ و پسرش ملارالدین در آنجا بود درست نشستہ مخدول و منکوب گردیدہ

ذکر سلاطین ملتان و شیخ یوسف کہ بحسب قیمت لسلطنت رسید

ایمان و اکابر ملتان مجلس مشورہ آراستند و از ہم دیگر استشارہ نمودند کہ وجود عالم سانس تاہر بر اسے انتظام امور جانیانے ضرور
 و بدو جنین کسے اوضاع این دیار فاضل و متفکر عن و ناموس مردم مشکل است صلاح و حیصیت و لائق این مرتبہ کیست اتفاق را بیا
 برین شد کہ درینو لاش شیخ یوسف قرینے کہ خدمت این ولایت است و لیاقت ریاست ظاہر و باطن دارد و دیگرے را نمیدانیم چون
 این سخن تحقیق گشت شیخ مذکور را لسلطنت برداشتہ سک و خطبہ بنام او کہ زند و امور فرمان روائی را رونقی و روا سچے تازہ بہر سید و مجید
 چند گاہ را سے سنہ ہر کہ سردار جمہ و لکھان بود و قصبہ سیوی با دقلق داشت شیخ یوسف پیام نمود کہ سلطان بملول لودی غالب آمد
 سک و خطبہ بنام خود کہ دو بر تخت دہلی نشستہ بر اطراف نیز تسلط بہر سانیہ بنیاد بر ملتان لشکر کشد و جنین وقت ہوشیارے و حراست
 ملک ضرور است اگر مارا از جملہ و قنواہلان و لشکریان خود داند و جمہ و لکھان را کہ خدمت طلب و سیاہی اندیش آرند بتقدیم خدات
 بجان کوشیدہ شود شیخ این حتمی را قبول کردہ و شاہ را لیدر پیش آورد و با انتظام امور جانیانے رفیق گردانیدہ رای ستمگرے کہ خدمت بر میان
 جان بستہ برای اظہار و استحکام یک اندیشے و دولت خواہے و خیر خود را در نکاح شیخ و راور و ہمیشہ اتحاد لائقہ بدختر ارسال فرمود
 و گاہے بر اسے دیدن در ستہ خود در شہستان شیخ یرفت نوبتے جمیع مردم را در ملتان آوردہ التماس کہ در جمیعت دارا بنظر قدسے
 در آوردہ فراخوان خدمت در رعایت فرماید شیخ سادہ لوح از کہ و مددع او قائل گشتہ تعقدات بسیار نمود رای شہرہ اہد ازال کہ مردم
 خود را بنظر شیخ و راور و با یک خدمتگار محبت ملاقات و خرا آمدہ نشست خدمتگار بموجب اشارہ او بہ قالا را تمار و گوشہ بکار و رنج کردہ
 تون گرم آزار و پراپان آرد و آن بکار سالن خون مذبح و رکشیدہ و بعد از زانی از نوے فریب فریاد و بر آوردہ اظہار در شکر نمودن
 زمان جہ و فزع زیادہ سے کہ و قریب نیم شب ملازمان شیخ یوسف را بقصد و عایا حاضر ساختہ و در حضور این جمہ و خون استقر فرمود

و باین فریب خویشان و برادران خود را بکثرت دلا و وصیت از بیرون شهر و درون قلعہ بداشت چون لازمان شیخ یوسف اورا بدین نوال وید انداز آمدن مردم او درون قلعہ مضائقہ نکردند بدین قریب اکثر مردم او قلعہ و آمدند و بعد از اسرا سزا بدین بیماری بر داشته نسبتاً خود را کجاکرد و معتمدان را بجزاست هر چهار دروازه تعین کرد تا نگذارند که نوکران شیخ یوسف از قلعہ شهر درآید و آنکاه بدخلوت سرای شیخ رفته کسان خود بهر طرف نشانید و شیخ را عقید کرد و سرسلطنت برداشت و سلطان قطب الدین خطاب کرد که ده سکنه بنام خود را بج ساخت مدت سلطنت شیخ یوسف دو سال و

ذکر سلطان قطب الدین لکھ

سلطان قطب الدین عرف مستر لکھ و در سده هشت صد و پنجاه و نه سکه خطبه بنام خود کرده با مور فرمانروایی پرداخت و شیخ یوسف بجا یوسف که یافت از قید فرار نموده پیش سلطان مبلول پہلی رفت سلطان مبلول رسیدن شیخ فتنم داشت خوشوقت گردید و کمال احترام بنیاد و در خوشتر خود را در عقد نکاح شیخ عبداللہ خلعت شیخ مذکور در آورد و القصد سلطان قطب الدین فرمانروائی با استقلال تمام حسب المدا موده باجل طیبہ در گذشت مدت سلطنت او شانزده سال بود

ذکر سلطان حسین بن سلطان قطب الدین لکھ

سلطان حسین بن سلطان قطب الدین در سده هشت صد و پنجاه و شش هجری قمری قائم مقام پدر گشت چون ولا در بود بقوت و شجاعت و مردانگی قلعہ شور را از تصرف غازی خان بید چنگا که چوت را نیز از ملک مانچی کمو کر گماشته سید خان گرفت و در اسرع اوقات لاکر و کوٹ و دہلکوٹ را بم تصرف شد سلطان لود سے تبریک شیخ یوسف باریک شاه سپر خود را با تاتار خان حاکم پنجاب پیر سلطان حسین فرستاد و ہمدین آتہا بردار و قیچی سلطان حسین بنی و زریہ خود را سلطان شہاب الدین خطاب کردہ سر بلورش برداشت سلطان بقایہ برآمدہ بید حمارہ برادر خود را بشکر گردانید باریک شاه و تاتار خان و وزیر و یکے ملتان رسیدہ صفوت پیکار آراستند سلطان حسین بادہ ہزار سوار و پیادہ آمادہ کارزار گردید و ہر یک از لشکر یا نش سہ سہ تیر پیشزمینہ یکبارگے سے ہزار تیر بپیکار کشا کر رسید تاب نیارودہ و دیوار تہا و تا قصبہ حیوت اصلاعتان کشید و گماشتہ سلطان حسین را کو در حیوت بود و ہدجک بدست آورد ہمد خانہ فرستاد و درین ایام ملک سہراب و لود و زلی پدر را آملیل خان دفتح خان با قوم و قبیلہ خود از نواحی کج کران بخدمت سلطان حسین آمد سلطان مقدم اورا مستقر داشتہ از کر و کوٹ تا دہلکوٹ ملک سہراب جاگیر و اوار نشیندن این معنی بلوچ بسیار از کج کران بخدمت سلطان حسین رسیدند و قبیلہ و ولایت و ریاسے سندہ بلوچان مقرر گردید رفتہ رفتہ از سب پدر تا دہلکوٹ بلوچان قرار یافت چنانچہ ازان ایام آن ولایت و تصرف اولاد ملک سہراب است چون حیثیت نیکان سے سلطان حسین با کثافت مالک مشہور گشت عام با زیرہ و جام ابراہیم از جام نند احاکم ولایت شہر بنجیدہ بخدمت سلطان حسین پیشکشند سلطان آتہا را پیش آوردہ رعایتان نمود و فرانو حال ہر یکے جاگیر مقرر کرد کہ طریقین بر ولایت خود قانع بودہ بر عدد و یکدیگر پورش نمکند چون پیر و ضعیف شد سپر خود را سلطان فیروز شاہ خطاب کرد کہ خطبہ بنام او کرد ازین حجت کہ خلق از آزار و تمکار بود و عدا و الملک و وزیر او را زہر دادہ گشت وزیرین صورت سلطان حسین باز خطبہ بنام خود کردہ سلطان محمود سپر سلطان فیروز شاہ ولی عہد گردانید و عدا و الملک را با انتقام خون سپر خود با قافان جام با نیزہ بدیوم خانہ فرستاد و بعد چند روز سلطان حسین باجل طیبہ بر حمت حق پوست ایام سلطنت او ثبت و دو سال بودہ

ذکر سلطان محمود

سلطان محمود بن فیروز شاہ بن سلطان حسین در سده ہشت صد و نود و نہ ہجری سے قائم مقام جد خود گردید چون خود سال بید از اول پست

شد او با شواہد است گرد او فراہم آمدند و اوقات اولیو لوب و حرکات سفیانہ سبک مصروف میشد ازین حبت اشرف و اکابران صحبت او دوری جستند چنگا میک کھیر الدین محمد پادشاہ بقصد تغیر ہندوستان از کابل نہضت نمود بعد رسیدن در پنجاب بمیرزا شاہ حسین ارغون حاکم منطقہ ششورے نوشت کہ مہمان در جاگیر او رحمت شد آنرا تہصرف و رآورده و آبا و سہے ملک و رخاہ را کوشش میرزا شاہ حسین ارغون از مٹہ آمدہ با سلطان محمود بگنجد و چنگا گاہ و در طرفین مقابلہ و محاربہ ماند و دین آئنا سلطان محمود در گذشت حوت سلطنت او بہشت و بہشت سال بود

ذکر سلطان حسین بن سلطان محمود

سلطان حسین بن سلطان محمود سہ سالہ بود امرا می و دو تنخواہ آن طفلک را در سہ منصہ ولایت و پنج ہجر سے رسید حکومت نشانیہ نمود و اسم اعطاعت بجای آوردند بعد چند روز قوام خان و لشکر خان لشکرا کہ سر دار قوم و صاحب جمیعت بودند تخلص در زیرہ اکثر محال مہمانان تہصرف شدند و بمیرزا شاہ حسین ارغون تخت گشتہ با سلطان حسین جنگ کردہ و اسے فتح بفرماشتند و مہمانان تہسیر و رآورده شہر را غارت نمودند و شہریان از بہشت سالہ تا مہمانان در ہندوستان و مہمانان حسین نیز مجبوس گشت و بعد چنگا گاہ ہدار آخرت شتافت و مہمانان آنچنان خراب شد کہ بجا طریکی پس بنود کہ باز آید خواہ شد و مدت سلطنت سلطان حسین کہ محض ہر اسے اسم بود و بہشت سال میرزا شاہ حسین ارغون در سہ منصہ و سہ و دو ہجر سے فتح نمودہ شمس الدین نام نوکر خود را بجا است مہمانان مقرر کردہ لشکر خان نکاہ را پیش او گذاشت لشکر خان در کار مالی و کلی از پیش برہ غالب آمد بعد چنگا گاہ شمس الدین را از میان برداشت و اسے حکومت بفرماشتہ دم استقلال زد و درین لاکہ لاجور و مہمانان بجاگیر شہنشاہہ کامران میرزا تہصرف گشت شاہزادہ کوہ رسیدن در لاکہ لاجور لشکر خان را از مہمانان طلبہا شتہ بجاگیر دیگر رحمت کردہ مہمانان را بکسان خود سپردہ چار سال زمان حکومت میرزا شاہ حسین ارغون بود با تہمل از ابتدا اسے سہ ہشتصد و پنجاہ و بہشت فایت سہ ہشتصد و سہ و بہشت مدت ہشتاد سال ملک مہمانان از تصرف فرمان بان دہلی بیرون بود و درین لاکہ باز شامل ممالک محمود سہ فرمانروایان دہلی گردید و شاہزادہ کامران میرزا بایان مکان تسلط یافت و دین ایام بمرحہ بر رسید کہ شاہزادہ ہمایون میرزا را کہ نظم و نسق دیار سنبھل مامور شدہ بود بیمار سہے صاحب لاجع گشتہ فرمان داد کہ از آنجا بیاہ و ریاضہ و لاجور و شاہزادہ بموجب حکم بھل آ و رورہ و اگر رسید امراض فخلہ و اعراض متضا دہ کہ عاجز کیے باعث از دیار و دیگر سے میشد لاجع بود طبیبان حاذق ہر چند در مداد کوشیدند سوسے ندیدند و کار از ما کیہ در گذشتہ عوارض اشتہا و یانت چون مدت ہستادہ کشید و آثار یاس ظاہر گردید فخلصان خیر العیش معروضہا اشتہد کہ در جنین اوقات کہ کار از مداد گذشتہ ہاشد چارہ منحصر بترصدق و دعا ست و اوقاتے قادر و توانا و تہصدق و فدای نفس ہمایونے چیزی بیک کہ از ان در خواہن سلطان توان یافت بالفعل الماسے کہ والدہ سلطان ابراہیم گنبد لایہ و پنج حیرا آن برابر سے سنے کند مناسب است کہ تصدق شاہزادہ کردہ کہ مدیات از ہوتا لے اورا شفا بخشید با ہر در جواب گفت کہ جان ہمایون چنان عزیز است کہ پنج مال دنیا قدرے او سنے توان شد من جان خود ندا سے اسے کہ دایم و مصلی گسترہ نماز سے خواند و عرض حاجت نمود کہ خداوندان من جان خود را فدای جان ہمایون گردانیدہ و بدرگاہ تو آورده ام امیدوارم کہ پذیرائی یافتہ ہمایون را شفا کرامت کنی همان وقت از خفت و سبکی در مرض ہمایون ظاہر گشتہ کہ اسنے بدن و عرض بیمار سے در بدن با بر پدیدہ اگر دیدہ و موجب حیرت مردم گشتہ و بعد مرض ہمایون در تنزل و عارضہ با بر در تر سے بود تا آنکہ دیکتر زمانے کہ شایہ زیادہ از پنج شش روز خود اہر بود ہمایون شفا یافت و با بر در سن چہل و سہ سالگی با علم آخرت شتافت و نفس اورا بکابل بردہ و گذر گاہ برباب آب جو نے بجا ک سپردہ

دست سلطنت سے دہشت سال انرا چل دیندہ ستان پنج سال و نیم روز

ذکر احوال نصیر الدین محمد ہمایون بادشاہ بن طہیر الدین محمد بابا بادشاہ باجمال

امیر نظام الدین میر خلیفہ تاعلم امور سلطنت و مدار علیہ مملکت از شاہزادہ محمد ہمایون میرزا بیٹا شک دہرا اسان بود یعنی خواست کہ
 بوجود اوسر سلطنت زینت پذیرد و مافی النہیر شاکم خواجہ مددے داماد بابا بادشاہ را کہ سنے باذل و صاحب بہت در یاد دل
 و باسیر خلیفہ و نصیبہ امر اتفاق داشت سلطنت ہر وارہ خواجہ مذکور بامید این سخن طہران بسیار بر دے کار آورده مید و ارجوس
 اورنگ ہمایون نے وقوع امداد و ہر ہائے امر اسے موافق بود اما چون کار با وایہ مشیت از سے و عنایت الہی است کارکنان مقنا
 ہر کرالان سریر و انفسر داند باین علیہ سرازانے فرمایند تا برین اعانت امیر خلیفہ و اتباع او خواجہ مددے را سوسے نداد و
 امرای عظام باتفاق در سہ ہفتدوے ہفت ہجڑے ہمایون بادشاہ را در سن سبت و چار سالگی زینت افروز سریر جہانانی فرمود
 بموجب سپاہ پرستور سابق کمال داشت اکثرے را باضا دسرا فراز فرمود و ولایت کابل و بدشتان و ملتان با قلعہ ہرادران دست
 یافت بود انتظام امور بجانب کافہر شخصت شد راجہ انجنا تاب نیاوردہ مراسم انقیاد بجا آوردہ و دوازده من طلا شکش گذاریند
 چون سلطان محمود بن سلطان سکندر لوہے سبت جو پنور علم خود مرے برا فراشتہ بود و لشکر باستیہال او نامزد فرمودہ باگرہ
 معاودت کرد و سلطان محمود تاب صدات ہمسارگرتیا آوردہ سبت چنڈ و بنگا گرفت و ہجڑہ سال و ہرمان طرف برگ طیبے در گذشت
 چون محمدیان میرزا داماد بابا بادشاہ ارادہ یمنی داشت اورا بدست آوردہ و قلعہ بیانہ مجوس نمود و حکم فرمود کہ میل و ریشم اور
 کلبشہ چون تقدیر برین رفتہ بود کہ مکتوبات البھر گرد و فرمان بکاسے ظاہر کردہ ازین بلیہ محفوظ ماند و قابو یافتہ از قید گرفتگی و پیش
 سلطان بہادر واسے بجات رفت ہمایون با ستماع این خبر مکتوبے متضمن و داد او اتحاد و سلطان بہادر نوشتہ اشعار نمود کہ اورا محصور
 بفرستہ یا زند و دغوش بدر سراز و سلطان بہادر گجراتے از بخیر دے جواب نا لایم بر نگاشت و خود با خواجے سلطان ملا الدین
 بود سلطان بہادر بودی و تاتار خان پیرش کہ نوکر سلطان بہادر بودند بر قلعہ چیتور ہم کرد و تاتار خان را بشکر گران بظرت ملک
 بادشاہے فرستاد و جہاد نمودہ قلعہ میانہ تیغ در آوردہ و باگرہ سنا د ہمایون برا سے و فتح این شورش ہندال میرزا برادر
 خست خود را بشکر گران و ہمارزان جان ستان چینی کرد و ہر دولشکر با ہم پیوستہ کارزار نمودند باقبال ہمایونے تاتار خان باکشتے
 از رفعاے خویش و مرمر گشتہ شد سلطان بہادر کہ از سخاہت جو اہما سے نا لایم نوشتہ بود ہمایون بادشاہ با قضاے غیرت
 ملوکا دگوشال اولایم دانستہ انگرہ ہفت نمود سلطان بہادر ہم از محاصرہ قلعہ چیتور بر خاستہ بقصد پیکار فائز گشت ہر دولشکر
 در ساحت مذکور ہم پیوستند و محاربات متواتر روے داد سلطان بہادر تاب نیاوردہ منہزم گشت و اکثر مجوہاتین دران روز
 گشتہ و خست شدند ہمایون قصد استیصال او حکم کردہ انقب نمود سلطان بہادر بیجہا در مملکت خود اقامت نہ توانست کرد و بدین
 از جزائر دے شورش و رفتہ پناہ شد و ہمایون لکاساب رفتہ متاسے بلا دان ولایت را مضطرب و آرد و ہر کاسے دایہ کیا از
 ستم ان خود پسردہ ہمد افلاخ و اطمینان ازین امور قلعہ چانپیر را کہ در صانت و شانت مشہور است گرفت و گرفت کسان سلطان بہادر
 و رعاست قلعہ دیاہر ہمار دانے نمودند چون محاصرہ بامداد کشید و دے ہمایون بہ ہمانہ شکار باحد دے برآمدہ و در آن قلعہ
 مشاہدہ فرمود ناگمان انگوشت دے و یک قلعہ سیدہ ہماسے قولا دے بر دیوار نصب کردہ نفیس نفیس خویش با چنہے از دلا و دلان بر
 قلعہ محصور نمودہ اندرون رفت و دروازہ ساہر دے لشکر یاں خود کشود و بے انگہ ہم داخل قلعہ گشتہ اہل قلعہ را طعنے تیغ ریختہ نمودند
 و ان حصن حصین بمحاصرت بشیر و دماہ و تقدیر خواند و اموال بدست لشکر یاں بادشاہے افتاد کہ تا یک سال محتاج حاصل ہالیم

خود بنو و نہر بہاولن بعد فتح آن حصار بندہ سور رسیدہ ولایت گجرات را بجاگیر عسکر سے میرزا بہادر حقیقہ خود رحمت فرمود عسکر سے میرزا
 دوران ولایت رفتہ بعیش و عشرت و درخت و برقیق و فتح مہمات ملکی تہذیب و راحت سلطان بہادر قابو یافتہ از جزیہ برآمد و باز در گجرات
 رہیہ عسکر سے میرزا باوجود بیاضے لشکر و سامان سلطنت غلجی را کہ بہ ترو دوات خوفہ بدست آمدہ بود بخشی بے حق مفت از دست دادہ
 بدون جنگ رو بہ سمت اگر نہا جنس سازان معوض رسانیدند کہ میرزا خلیل سلطنت در صحرادر دلدز بہاولن ازین رسول حضرت نمودہ
 رہ گرای اگر نہ شد میرزا عسکر سے کہ از جانب گجرات می آمد قبل از در و وزیر ناگمان در راہ ملازمت نمود بہاولن بمقتضای اہلیت ازین قول
 چیز سے بروے او دنیا و دھن زمان میرزا باشارہ سلطان بہادر از گجرات براہ رگیستان بجا سب لاہور آمدہ شورا نگیزہ کردیدہ بود عساکر
 قاہرہ بر سر او متین شد میرزا تاب نیارودہ باز گجرات رجعت نمود بہاولن بار دیگر باستیصال سلطان بہادر جازم گشتہ نہضت فرمود
 و عساکر منصورہ بشیر متین گردید و مکر رضا فاروی واد سلطان بہادر شکست پای فاش یافتہ و در جزیہ زندہ و رگیان رفت چون نقش
 قدر و خدای ازناصیہ حال آئنا بر خواندے خواست کہ بگزینہ و در وقت سواری بغراب بدریاسے شورا قنارہ غریق بوجہ فاش گشتہ و بیلا
 گجرات تبصرہ اولیاسے دولت ہمایونے و آمدن آن حضرت از ان دیار مطلق نمودہ بہر حال عساکر گزار و سپہ سالار با فوج مناسب
 منصوب نمودہ تا کہ برگشت چون شیر خان افغان بلب بودن ریاات ہمایونے بہمت گجرات قابو یافت ملک جوہور و بہادر و بہادر
 و چاڑہ را متصرف گشتہ قوت و مکتب ہمہ رسانید و بہر ملک پاوشای سے تاخت و در وزیر و لشکر داد و جمع میگشت لہذا اطلاقے فتنہ
 اولانم و اشد متوجہ ممالک شیر خان شد و قلعہ چاڑہ را باندک محاصرہ از کسان شیر خان انتواع نمودہ متوجہ بشیر گشت شیر خان قبل از رفت
 ہمایونے بہمت جنگار رفت و بجاکم آنجا جنگ کردہ اورا شکست داد و جنگار را متصرف گشتہ و رانجا اقامت و وزیر نصیب شاہ والی بنگالہ
 زخمے گشتہ از شیر خان بہریت خورد و بدگرہ و دارالرسیدہ استخاضہ نمود بہاولن بادشاہ تغیر بہادر و بنگالہ نصیب نمودہ کوچ کوچ قلعہ متارنل
 کرد و بد بنگالہ زول الجلال فرمود شیر خان تاب سلطنت او را ورودہ جلال خان پسر خود را در نواح بنگالہ گذاشتہ خود بہ جہاڑ کنت رفت
 پسرش نیز تاب تصادم افواج بادشاہے نیارودہ پیش پدید برگشت بہاولن ہواسے بنگالہ را خوش نمودہ طرح اقامت انصاحت و پیش
 و عشرت پر داشتہ فافل و بے پر ولے گذرانید تا آنکہ حکم کرد کہ احد سے خبر ناخوش بعمر من رساند و عمدہ اسباب او با سامین و پوشی خان
 باستماع این احوال فرصت غنیمت شمردہ لشکر گران فراہم آورد و اطراف ممالک تبصرہ در آوردہ ظل عظیم بہ پاکر و مجھے امر از غفلت
 بادشاہ بے رخصت باگرہ آمدند و باغواسے آئنا ہندال میرزا بہادر بہاولن در آگرہ سینہ و زیدہ خلیہ بنام خود کرد چون اخبار اختلال ممالک
 و نیے میرزا در لشکر رسید بچسکس را بار سے آن بود کہ بعض ہمایون رساندہ آخر خیر اندیشان ضرور دانستہ حقیقت شیر خان و سبے میرزا
 ہندال و اختلال مملکت و احوال زبیدن غلات درار و مفصل التماس کردند او اھنا سے این اخبار در عین برسات از بنگالہ انصفت
 نمود اما از طیان دریا ہا و دشت سیلاب و کثرت آب در راہ جمع عظیم بر لشکر یان و دو آب و اسباب گذشت واکثر مرول و آب فرو رفت
 بسیار سے از چارہ را در آہ تلگ گشت چون در بموجب پور بمیرل بمیر رسید شیر خان باشکر بسیار و استخوان شایستہ رسید و یک لشکر بادشاہی
 اقامت و زید و از روے مکر و خدمت پیغام اطاعت و انقیاد سے فرستاد چند گاہ ہمین آئین و قبل و قال گذشت از آنجا کہ بلب
 نارسیہن غلات و دیگر اجناس و طاقت اسپان و دیگر چارہ پان سپاہیان پاوشاہے بے سامان شدہ استعدا و بکار نہ اشتد و
 پانین حال و غفلت میگذاشت شیر خان بر احوال لشکر بادشاہے وقوف یافتہ و صورت غلبہ خود از ناہیہ احوال طرین مانڈ کرد
 بے خبر صحبے باستعداد تمام بر لشکر بہاولن تاخت آورد و لشکر یان بادشاہے را فرصت آن نشد کہ اسپان را زین کنند یا بکار و مرغوب
 بکار زار چہ رسد اکثر سے عاف تیج میدرخ شدند و بسیار سے در دریا غرق گردیدند و بقیہ سر دریا بان نہادہ بہر صورت کہ میسر سازان گشت

جان بسلامت بردند بهایون حال بدین سوال ویده بنا چاراسپ را در دریای گنگ انداخت چون دریا و طغیان و آب تند بود و بکنار دریا
 از اسب جدا شد بسبب بلند کتاره و عمیق و تند سے آب رسیدن بکنار و سپردن بر آمدن از ان دریای زخار و شوار گشته گا ہی غوطه خورد
 در آب فرو میرفت و گاهی سرش بر آمده بر روی آب می نمود و در آن حال سقای لازم سرکار رسیده دست او گرفته برآورد و فرمود بچشم
 دارے گفت نظام و نوکر سرکار متعامل نموده فرمود که انشاء الله تعالی کار من نظام خواهد گرفت القصه بدست یاری آن سقا از ان بلا
 بر آمده بکنار رسیده پرسید که چه میخوای گفت چون بار سلطنت اگره نزل اقبال شود نیم روز بخت سلطنت مامور بجلوس شوم
 قبول نموده بهاران عقب و عمارت را که رسیده و ظاهر محلات استار سلطنت حاجی بیک مرصم خاص بهایون پادشاه و رفیق شیر خان افتاد و اوست
 و آدمیت بجای آورده باغزار و کرام تمام بعد و بر بنه از ایام و سعادت از عراق یکجا بل خدمت بهایون رسانید ان و امحو در سنه نهصد
 و چهل و شش برکنار گشت در میوه میخو چور روی و اواندگ غفلت و بهی خیرے که در نگار اختیار افتاد این ملیه و دیگر حوادث غفیر که بحال از ان
 مذکور خواهد شد بچنداد بهایون در آگره رسیده بغیر اتم آ و درون لشکر و انتظام پرانگه گهای احوال اشتغال و زید در آن وقت سقای مذکور
 آمده حاضر گشت بهایون ایضا ی عهده لازم داشت به موجب تاریکه یا او در میان آمده بود بخت سلطنت اجلاس داده سلطان نیم روز گردانید و
 حسب الامر تمامی امار حاضر شده و اسم خیران پدیری بتقدیم رسانیدند و در زمان جلوس بخت هر چه بظاهر داشت احکام خویش جاری کرد و گویند که
 از جرم لشکر خود و اتم و دنا بریده آب طلا و نقره اسم خویش بران نگاشته راج گردانید و نیش تا حال زبانزد مردم است هندا ل میرزا که
 بتمه یک بعضی از ارامینی و زید بود و شرمند و سرانگنده لازمست نمود عسکری میرزا نیز از بیانه خدمت رسید و کاروان میرزا هم با شمع این چنین
 قدرت از بلا بر آمده چادر و ناچار دوچار گرد و چون مجلس نگاشته را رفته گشت کاروان رزاکر حسد و عداوت جعلی داشت اجلاس ستار بخت دست آورد
 شکایت و شامت گردانید و ترضی بسیار نمود و آخر از جبار صحبت ظاهر کرد و روانه لاهور گشت و از جمله سبت هزار سوار که
 همواره داشت ستم هزار سوار خدمت بهایون گذاشت و در چنین وقت که دشمنی تو سے چون شیر خان چیره دستی داشت و با یستی
 کار اسم اتفاق و یکدیگرے بنه و رسد و توفیق رفاقت یافت بهایون باز در سنه نهصد و چهل و هفت خود را آراسته با فوج بسیار از آگره
 بدفع فتنه شیر شاه سوبه شد و او نیز با پنجاه هزار سوار و توک و تمل بسیار و دیگر اسباب پیکار از ان طرف در رسید و روحانی فوج بهرود
 لشکر با هم پیوست در یاسه گنگ مانع وصول هر دو لشکر با یکدیگر بود آخر شیر شاه پیغام کرد که هر دو لشکر مقابل هم نشستند و انتظار انفصال
 ولی تنگ دید و یا پادشاه را بود و دین لشکر عبور نماید مرا امر شود که از سر معبر برخیزم و آن حضرت سع عساکر فرود آید تا ناچار و پر و تفریق
 نهانست آشکارا و عیان گرد و بهایون از قدرت سلطنت راضی بر نشستن نشد شیر خان را پیغام داد که پس ترو واد ا قبول نموده از میرود و ترو
 نشست و بهایون با فوج خود عبور نمود و محاربه بخت روی داد و جوانان کار و مردان کار گزار و ادمردی و جلالت دادند بار او را ازل
 و پادشاه لم یزل شکست بر لشکر بهایون افتاده انتظام اخراج از هم رنجت بهایون بذات خود و سه بار نیزه در کف بر صفت اعدا تخت
 و کوه و مجاری انجنت آ چون بخت یا رنجو و سوسه ندیده ناچار از کارزار برگشت و فیل سواره از آب دریای گنگ عبور کرده بکنار رسید چون
 کتاره بلند بود بدست یاری میر شمس الدین محمد غزنو سے که از جمله نوکران کاروان میرزا همراه بود بالا برآمد و یکدیگر دسه همین خدمت میر مذکور بگلی
 شاهزاده محمد که سرافراز سے یافت و در عهد سلطنت شاهزاده مذکور رسیده مرقوم با تمام قبیل خود بدولت عظیم کامیاب گشت و در جای
 خویش گوارش خواهد یافت با جمله بهایون پادشاه بهنر از ان محن و دشمنی و در آگره رسیده و در ناخلاق وقت صلاح انداخته را می شد و
 عهد قطع مسافت و راهور رسیده یا برادران مجلس مشوره آناست و هر گونه نگاشته در میان آمد هر یک از بلوگران و افاق رای خود را
 بر مضای بهایون سخنان و دراز کار مذکور کردند بهایون فرمود که فردوس مکانی معنی با بر پادشاه هند وستان را بچشمت تیر کرده اگر از ان بی

شماره و از حیطه تصرف برآید پادشاهان روی زمین شمارا خواهند گفت و من هرگاه تنها بر سر غنیمت بروم اگر بنا به آنست آنگاه فتح و نصرت
روی و بدشما چیر و دارا نخواهید دید و اگر عیاناً با الله سبحانه و تعالی در یکدگر شود شمارا در کج هندوستان بسیر بر دل مناسبت شکست چون کار را
میرزا شایر خان از راه خدمت امید دلداره بود که ولایت لاهور بر سر مسلم داشته باشد ایله مذکور از محاد و مت بایون پادشاه اجتناب
در زید صلاح جنگ نداده بلکه با اتفاق عسکری میرزا روانه کابل گردید و بعد رسیدن کابل غزنین و قندهار و بدشخان را متصرف گشته
سکه و خطبه بنام خود کرد و بنیم کار مانی آراست و میرزا حیدر کا شفره غلام زاده بایون که در عهد بابر پادشاه از کا شفره آمده و ساگر بک
فانز گشته بود و رخصت گرفته بکشمیر رفت و آن ولایت را بزر و دشمنشیر و قوت شجاعت سنوگر و ایند او لایصلح کشمیر بایان سکه و خطبه بنام
نازک شاه والی آنجا بجال داشت و بعد چند سال که بایون از عراق محادوت نمود روس منابر کشیر و دوجو و راهم و دنا نیر خلیجه و سکه
بایون به نرسین مزین ساخت و بجله چون بایون دید که برادران ترک یاری کردند و نوکران مسلک یو قانی میوه و ند و توقف در لاهور صلاح
ندیده بر کنار آب چناب رسید و آنجا بندگان میرزا غلام میرزا لیسر عم خود رسیده ادراک دولت حضور نمود و بایون پادشاه
با اتفاق اینها متوجه شده برادران لسان در بیکر رسید خواص خان غلام شیرخان با عساکر گران تاملتان و اوج تقاب بایون نمود
برگشت بعد از آنکه بایون در بیکر نزول فرمود بندگان میرزا سببه رخصت بر قاضی رفت و بایون دست و روانه بکسکه طرح اقامت
انداخته مشهور غایت سلطان محمود در میان آنجا نشست و رهنمون موافقت گشت او توفیق ادراک این فوت بنافه و بطلا عین بکمل
گذرانید تا چار سببت مشط متوجه شد بعد رسیدن نزد یکی مشط دست و پادشاه حسین میرزا سکه از غون والی آنجا جنگ در میان ماند و غولیا
راه رسیدن غله و رشک پادشاه سده و سده و سا خند و بر مردم پادشاهی چنان کار تنگ شد که اکثر بر گوشت حیوانات می گذرانیدند
درین ضمن والی مشط از روی فریب و فسون بیا و گار نا هر میرزا نوشت که چون پیر و ضعیف شده ام و سوا می دختر دارش نه دارم چو خوش
باشم که صبیح سن در هند مناکحت تو در آید و درین وقت عصا می پرست من باشی میرزا سکه ساد و لوح که عقل حاکم شناس نداشت
باین امید باطل خاک بر رخ اعتبار خواند و انداخته از بایون جدا می و زید و بکبات مذکور و آنجا بهم کار سکه از پیش رفت با لفر و آن
مشط غلام عزیمت بجانب راسه الملو که از راها می هندوستان بکثرت جمعیت و سحت ولایت ممتاز بود و بر تافت و از راه اوج و یکا نیر
متوجه بود و بهور که دارالایات را سکه الملو بود و مشط چون بد که و سبه جو و بهور رسید معلوم شد که راسه الملو به بکسات سبب فطرت
و خوف شیرخان خیال خاسد و سرور و دلند پیش ادر فتن از حزم بود و اندیشه کسان متبر بای تحقیق با فی الضمیر و بطریق اخفا و ستا خبر
آوردند که فی الواقع اراده باطل دارد و با لفر و از راها محادوت نمود چون راه رگستان طے بایستی که و شتر سوار بر اجمیل و اید و بکشت
در راه سده و زو و شب آب میر نشاند از سبب آس و فتنان فکاکثر مردم تلف شدند و بزاران قتل و در حصار ام کوٹ نزول واقع شد و از راه
حاکم آنها مقدم بایون متفرم و اندیشه شرط خدمت تقدیم رسانید بعد رسیدن در آن حصار بایون بنیم حرم سبب نهضت و چهل و پنجاه
برج کما مکار سکه از مطلع امید و مید شاهزاده جلال الدین محمد که از بطن حمیده با فوئیک که سبب آن غنیمت بدو و ایاسه که کام حضرت
نزد فیل احمد جام میرسد و بایون پادشاه بعد رسیدن به نواسه مشط در قندهار و آن خود و آورده بود و تولد شد بخان صحیح نظر و شاه
شاهسان نیک اختر بمشاده نایک او بر بیدار سکه بخت و ملین سکه طام و غلوه و محو و سلطنت و ارتقا سکه جاه و دولت و از و دهم و
شوکت سبب گشته بایون را بشتر متاد و تان حضرت مراسم هم و سپاس بدرگاه و اهب العطا یا تقدیم رسانید و چندگاه در آن
مرز زمین بسیر برده و دل را از ان حد و بر کند و او عید نمود که بکشد بار و فتنه پر و گیان در آنجا گذارد و خود قدم از در و راه و بزم و مناده
روانه که حضرت که در دنیا برین حاکم مشط صلح کرده رای می شد چون در حواله قندهار رسید میرزا عسکر که از جانب کامران میرزا و آنجا بود

بقلمدار سے کشیدہ آمادہ جنگ گردیدہ و نظر قلمت استعداد ہمایون نمودہ خواست کردار و دستگیر نماید ہمایون مقبض سے وقت
اصلاح و درجہ یک نمیدہ متوجہ پیشتر نہ چون یک منزل از قند ہار و در زرفت میرزا عسکر سے از قلمہ برآمدہ قصد ہمایون نمود و باستان
این خبر بہ سرعت راندہ با بعضی متعلقان حرم سراید رفت میرزا عسکر سے بر شیعہ گاہ او خود رسیدہ اردو را غارت کرد و شاہزادہ محمد اکبر
را کہ بہ دست آن بہرشت افتادہ بود و قند ہار آوردہ و بعد چند گاہ پیش کامران میرزا با کمال فرستاد چون دہا سستا کشتہای الکی انواع
اصلاح و در پردہ نامراد میامرادات بسیار ستور سے باشد و درین انقلاب عیار مردم از آقا رب و انخوان و نہاد ملازمان گرفتہ آمدہ ہمایون
ول تنگ گردیدہ خواست کہ قدم در یاد یہ ترک و تخریب گذارد و دوا من مقصود و تحقیق بدست آورد یا گوشہ غزلے سمہر سائیدہ از وہیہ ہا بجا
نہ مان بر کران باشد لیکن بالحل و سماحت ہریان و استرخا سے خاطر و نا کیشان کہ درین سفر بخطر ماسم اخلاص و جان سپاری
بتعمیم رسانیدہ بودند فیض آن ارادہ نمودہ متوجہ خراسان و عراق شد چون حد و دوا خراسان رسید ہا میرالامرا سے ہرات از دورہ و
غیر واداد و درجہ یک گشت کہ درین حد و یکام آرام آسودہ نامہ پادشاہ سلیمان چاہ شاہ طہاسپ صفوی بر نگارند بود و و چرا
بہر گشتہ سے او باشد بیل باید آورد ہمایون بقرع غم خود بھنہ بان پادشاہ سلاطین پناہ متضمن حوادثی کہ در وی داد و با جمال گشتہ
استخراج نمود و این بیت ہم دران مندرج فرمود و بیت گدشت از سر با آچہ گدشت نہ چہ بگوہ و چہ بھوا چہ بدشت نہ چون کتاب
ہمایون بان سلاطین خاندان شربت و سیادت رسید مقبض سے جوان مرد سے بیلے و طوفت فطر سے فرما نے ہا میرالامرا سے خراسان و
جمع حکام آن دیار و ملازمان و دربارہ ضیافت و مہمانداری سے ہمایون با کمال احترام و عزت و احتشام بتائید تمام گشتہ جمع بود و
امور مہمانداری سے را دران مندرج فرمود و تائید نمود کہ در ہر جا خدمت کنان ہمایون پادشاہ را از خود را ضعی داشتہ نزدیک یکام و یکام
رسانند و چنان کنند کہ بیچ و جہ غبار ملا سے بر خاطر خاطر نشیند وہ ہمایون پادشاہ نیز نامہ در جواب متضمن تشریف آوردن از سر
ملاقات در نہایت و بچہ سے و مروت قلمی فرمود و این بیت حافظ شیراز را بعنوان نام گر داند ہمیت ہمای اوج سعادت بام فاشا
اگر ترا گد سے در مقام افتد و با تائید شاہ ناودہ کہ چافشین و حاکم خراسان بود نوشت کہ چون ہمایون ہا را سلطنت ہرات رسید
شاہزادہ ملا بہ استقبال بردہ باد پد سے و سپر سے بان پادشاہ والا جاہ ملاقات بکنا نتد و چہ یکام و دخل شہر و در راہ رفتن شاہزادہ
نصا ہلہ سپران ہر کا ب پادشاہ راہ رود و پادشاہ اگر نظر بحال وقت در ملاقات و راہ رفتن تو اضیع نمائید بچہ سے عرض نمودہ ازان ہم
سلوک ہا ہزارہ ہمایون بعد وصول جواب با صواب غرہ ذی قعدہ سنہ ۱۱۷۷ و پنجہ ہجری سے و ہرات رسید محمد خان حاکم ہرات بمحب
فران عایشان شاہ طہاسپ قہران ایران مرا سم مہمانداری سے و لوازم خدمتگر او سے بجا آورد و حسب الامر شاہ سے شاہزادہ
برادیر زارا بہ استقبال برد و لوازم بزرگ داشت و تہلیل و احترام بطور سائیدہ ہا ہمایون پادشاہ ملاقات نمود و جمع اسباب
سلطنت و ہرگونہ بامیاج سفر سرا نظام کہ در تامل ملاقات شاہ والا جاہ بیچ احتیاج نامتد ہمایون چہ گاہ و ہرات مقام فرمودہ بے سیرتاری
با غما و زیارت مرقد خواجہ عبداللہ انصاری سے و دیگر میراند اولیا سے عظام کوچ کہ در درجام زیارت مرقد حضرت زینبیل احمد جام نمود
و از آنجا دشت مقدس طوس رسیدہ بزیارت روضہ رضویہ علی شرفا السلام و اخیار گشت شاہ قلیخان استجاو حاکم آنجا بقدر
مناسب در لوازم خدمت گزار سے سعی نمود و ہم چنین بموجب حکم شاہ سے حکام اصهار و بلاد و قصبات کہ در راہ بودند ہر یک سے
وسع امکان و مقدور خدمت می نمودند و در متیا پور سیر کان فیروزہ نمود و دران خاک چہمہ الیست خلاصہ اشل آنکہ اگر چہ منہ سے
چند ہر دون آن افتد ہر ہوا طوفان پیدا شود و از شورش با و و خاک ہوا تیرہ گرد و این تماشارایز چشم خوشا بدہ کہ در بعد سیر کان
مرد متوجہ پیشتر نہ چون نزدیک در سلطنت رسید اہل اردو دار کان و اعیان دولت و امرا سے نامدار و وزرای قوی و اہل

از قلعه کابل برآمد و باندک جنگ و بهزیمت مناد و بطرف غزنین رفت و از آنجا پیش شاه حسین میرزا حاکم ملطه رسید همایون بفتح
 و غیره دزد و داخل قلعه کابل گشته بدیدار فرزند و بلند خود شاهزاده محمد اکبر که پیش کامران میرزا در قلعه کابل مقید بود و میرزا
 نرمان برآمدن براسه جنگ او را همانجا گذاشته بود و کامیاب بجهت و مسرت گردید جشن شادمانی ترتیب داده باستان شور و نوید
 خود و والدۀ او را در میان عفاف و دیگر ایستاده کرده فرمود که والدۀ خود را شناس با آنکه از سبزه ری ولادت تا آن زمان چهار سال از
 عمر او گذشته و درین مدت از او و خود جدا بوده و متغایر شور خدا داد و جز ویت و عنیت خلق و در چندین لشکر بکنار والدۀ خود در آمد
 از شاه که کمالی از غایتی بود و خوار و عظام هم برخواست و همایون در شکفت مانده الطاف ایزد و کامران را شال حال آن تازه
 منال چون اقبال تصور کرد و القاصه چنانکه در کابل و او عشرت داده شاهزاده را در کابل گذاشته متوجه بدخشان گردید و بایمیرزا
 حاکم آنجا جنگ کرد و منقر و منصور گشت و در آن حد و طبیعت همایون از کراعتال خوف گشته بهار صعب متلازم و چند و منشی
 و دیویش و رسته و در و خبر هاسه تا خوش بر زبانها جاری کرد و بهر چند روز ناقتی عاید حال او گردید و آشفته تنگین یافت و بهر
 اختلاف پیوسته اما کامران میرزا برادر همایون که در سراسر کین و نفاق داشت با ستماع همان اخبار اولین مسرور گشته از
 حاکم شد کمک گرفت و بجنب استیصال راهی گشته و بهر خبر در کابل رسید قلعه را بتسلیم درآورد و انواع ظلم و عزم بر مردم نموده اکثر
 را با حق گشت چون آئینی بیع همایون رسید از بدخشان متوجه کابل گشته قلعه را محاصره کرد و کار به محضان تنگ ساخت کامران
 دست و جور و جفا بر خیال امرای پادشاه که درون قلعه مانده امرای مذکور در کابل همایون بودند و از کرا و وزیران را پنا
 هست از کرا قلعه و آوخت و بچکان صغیر سراسر ازین جدا کرده در محو پرل هاسه پادشاه اذاخت بزم غلطش آنکه شاید امر از
 دین این حال از کابل همایون جدا شدند و تغییر کرد این کار باعث از دیاد و عدا و رسوخ عداوت او و در لهاسه امرای
 غیرت شمار نخواهد شد امرای مخلص و فایده جمیت کیش اعتنائی به بیجیانه او نکرده و در محاصره قلعه شامت و زبده و ادوم و اکی
 میدادند چون کامران میرزا بدیدارین صورت هم کار از پیش میرزا و دنیا بیت بے رحمت و شکله را کافر فرما گشته شاهزاده محمد اکبر
 برادرزاده خود را که در قلعه کابل مانده بدست میرزا را رده بود و کازر قیام پادشاه از کرا و آوخت و خون و دهن این
 شامل حال فرزند و تالش گردید و اصلاً آسب و گرنه یاسه و دزدی منظم آنرا که خدا بندگان دارد و گرنه ز آسمان بیارند
 حاشاکه باور سدگر ندیده و آفرده شود تا پندرسد کامران میرزا را و بال اعمال خود کار بے از پیش نتوانست برد
 آفرام دست پاچگشته از قلعه برآمد و در و بهزیمت مناد و همایون بفتح و غیره دزد و داخل قلعه گشته شاهزاده محمد اکبر را در آغوش
 یافت گرفت و بزم شادمانی برآهست کامران میرزا بهزیمت در بلخ رفت به پیر محمد خان و اسلے توران را بجا آورد
 و محمد خان بدخشان را از سیر زلسیمان متخلص نموده کامران میرزا را در آنجا لقب کرد و بجایه خویش برگشت و بصفه امرای
 نفاقی سرشت و اقره طلب از استماع تسلط کامران میرزا در بدخشان از همایون جدا شد و بهر قریب سه هزار سوار از کابل فرار کرد
 به بدخشان رفت همایون بهر فرار آن جامه بدآل هاسه رخ شورش کامران میرزا و تا و بیب امرای کافر گشت از کابل روانه شد
 در وقت حیات آن مستیاد کار نامیرزا که سر قلعه فتنه اندوزان در قلعه کابل محبوس بود و مسافر ملک عدم گردانید و بیست
 آفته را که خلق را سوزده و جکشتن علاج نتوان کرد و بعد قطع مراحل حد و نزدیک طاقان رسید به کامران میرزا منقر و منصور شد
 میرزا را غیبه در قلعه طاقان تسخیر گشت و همایون محاصره قلعه نموده کار بهادتنگ کرد و میرزا عاجز شده قبول اطاعت نمود و استعفا
 نصحت و خطبه کرد و از قلعه برآمد و حاکم شد و امرای که از کابل فرار نموده بودند بهر را و سگی نموده شمیر و سرکش در گردن هر که

انداختہ بخشور آوردند ہمایون تبار حقوق رفاقت و از روستے رحمت قلم غفور بر آئیم آن جماعہ کشیدہ ہر کدام را لہایت سرفراز
 فرمود ہمہ بخردن کاران میرزا کا عام کعبہ بود از راہ معاودت نمود و بملازمت ہمایون اسستاد و جیتہ مورد ہزاران غایت گشت
 ہمایون اولاً بآب سلطنت میرزا را دریا و پستہ ازان برادران ملاقات نمود و در کنار گذر فکریہ باکر و چون ازان باز کرد و نواسے ہمایون
 از ہم جدا شدہ بود و نہ مغارت و در میان بود و بعد از نہ سال ملاقات ہم روی و او بزم عیش و عشرت آراستہ شد و داد و انعامش و مسرت
 دادہ آمد چون مجلس آخر شد گولاب و بعضے از ولایت بدیشان بکامران میرزا رحمت فرمودہ عسکرے میرزا را کہ تا حال در قلعہ بزرگان
 نگہداشت گشتار بود و خلاص نمودہ حوالہ میرزا کرد و در بہان طرف جاگیر دادہ و بفتح و نیز در سہ یکا بل معاودت فرمود و بعد از انتظام
 مسام کابل حصول میش و کامرانی در سہ ہفتہ و پنجہ و کشش ہجرے بہ تغیر بلخ وورش فرمودہ با جمیعت شایستہ متوجہ آن سمت
 شدہ و مشورے سفین طلب کامران میرزا و دیگر میرزایان کردان حد و بود نہ صا در گشت میرزایان و امر ابا لشکر شایستہ آمد ملاقات
 کردند کہ کامران میرزا لطافت اخیل گذرانیدہ و ہمایون کوچ کوچ روانہ شد و رسیدن دران ملک با اندک جنگ قتل و انزعاج نمود
 بعد از در نواسے بلخ نزول اقبال اتفاق افتاد پیر محمد خان والی آنجا صفوت آراستہ آمد و نہ معاف گشت و جنگ عظیم در پیوست
 آن جنگست بر لشکر مخالفت افتاد و پیر محمد خان از مکر برآمدہ منہزم گشت ہمایون و او بہ تعاقب مخالفت و تغیر بلخ مصمم داشت اما از
 سبب اتفاقی ہمدار ہستار مخالفت کامران میرزا و عزیمت او بہت کابل این ازادہ و بطور رسید و کار صورت گرفتہ انجام یتاقت
 و نیز در وقت تغیر بلخ موقوف داشتہ روانہ کابل شد و داخل قلعہ کابل گشتہ و عیش و عشرت اشتغال و در زید کامران میرزا
 از گولاب بر سر بدیشان و آن نواسے لشکر کشیدہ و با پیرزا سلیمان و میرزا ہندبال جنگ نمود و از آنجا کار سے ناسختہ و دیکابل
 آورد و ہمایون باستماع این خبر متوجہ دغ او گشتہ و رخ نامصل خوردند ہر دو لشکر با ہم پیوست و آتش کارزار مشتعل گشت ہمایون
 با فوج قول بر پشتہ ایستادہ حال نوکران خود سے بنجد دید کہ اکثر امر خاک ادا بارہ فرق روزگار خود رنجیتہ بجانب کامران میرزا
 روانہ شد نہ یعنی در استمداد رفتن ہستند و حاملہ دگرگوں گردیدہ مشاہدہ ایحال با در سر قرد و مقضب و غلبہ غیرت سان جانشان بہت
 خود گرفتہ و فوج مخالفت تاخت ناگمان تیرے بر اسب خاد رسید و لشکر منیم غالب آمد و لشکر یان ہمایون مغلوب شدہ
 و رہبر ار ہند و نہ بیست چو سینیہ کہ لشکر ہمہ پشت و او بہ تو تنہا نہ جان شیون بیا و نہ چو سینیہ کہ یاران نباشند یا رہ نہ بہریت
 زمینار غنیمت شمار بہ بالفرد و غنائ تاب گشتہ بجانب خفاک روانہ شد و بنا بر صفت کار از بیار سے تر دو عارضی شد حبیب
 خادہ از لاسے والاسے خود فردا و در وہ یکی از خدمتکاران سپردا و از سادہ روستے حبیب را در انداختہ را بہی گشت چون
 نزدیک کمر در رسیدہ نزول اقبال واقع شد شخصے از انطرف آواز داد کہ ای کار و انیان صبیان شہاچ خبر پاشاہ است
 ہمایون خود فرمود کہ چہ میگوئے و در میان شہا خبر پا و شاہ چگونہ است کہ پا و شاہ زنی از مکر برآمدہ و دیگر کے ایشان را نہ بدہ
 ہمایون روستے خود با و نمود و دیدن روی پا و شاہ باعث تسلیم او گردید و مردم کامران میرزا حبیب ہمایون را کہ در راہ بہت آفتا
 آمد پیش میرزا آوردند و در گذر گشتن ہمایون ازین جہان تصور نمودہ شاہ دینا مکر و از انجا رو بکابل آوردہ قلعہ را بہ تغیر و تاورد
 و شاہزادہ محمد اکبر را مقید ساختہ بدستہ ہمایون باز سامان لشکر کہ در متوجہ کابل شد و کامران میرزا باستماع این خبر کسان
 خود را در قلعہ گذاشتہ و شاہزادہ محمد اکبر را مقید با خود گردانہ و مقید بیکار برآمد ہمایون از روستے رافت مشورے سفین نصائح
 از چند کہ گوشوارہ گوش ہوش او تواند بود امداد فرمود میرزا در جواب نوشت کہ چنانچہ قند ہار شہا مطلق دار و کابل بمن آید
 باین شرط مصالحت سے تواند شد باز ہمایون نوشت کہ اگر راستے و در سترے را آن جنگ مستقیم است حبیب خود را ہمد عقد تا حکمت

مشکله زاده محمد اکبر در آردنا کابل را با تمناع غایت فرموده و تنخیر هندوستان که بهت بر بندیم میرزا اینجا است که انشیع را قبول نماید امر که
 منافعی نگذاشته و بجای آنجا میخیزد و در نزدیکی چار بجاران محاریر بعلیم روی داد و میرزا کامران تاب نیاورد و رو به بریت نهاد و خود را
 در افغانستان کشید و میرزا عسکر که باز در قندهار آمد بایت زفر دوزی شاه لشکر شکن پی سپه را در گرجان در آمد بتن پیش شاه زاده محمد اکبر
 که در قندهار کامران نیز نابود و بجای دست همایون مشرک گشت و موجب هزاران شاو کا می گردید و مقدر شد که سن بعد شاه زاده از کابل
 جدا نشود و از آنجا روانه کابل شد و میرزا عسکر را سلسل نزو میرزا سلیمان در بدخشان فرستاد که براه پنج روانه که مظهر گردان میرزا کاکری
 در نهایت نخلت روانه کعبه الله گردید و در دست منهد و شصت و پنج هجره در میان که و شام ایام حیاتش ایشام مہمت رسید کامران نیز
 بعد از هجرت خود را براه بخار و زده قلندرانه از ده سیل طر جوی شایب که کابل بجای آید و موسوم است و نماد و باغات افاغنه طعل
 و منهد و دوسه مرتبه جمعیت کجاکرده با افواج پادشاهی که بر سر او شصتین شده بود و کارزار نموده شکست یافت همایون برای دفع شورش
 از کابل منهدت فرمود چون نزدیک گندهار رسید کامران میرزا با دایه ایشام افاغنه شنجون آورد و کارے ناساخته بدر رفت اما در
 پندار در آن شنجون از دست افغانان نماند انست بقتل رسید و همایون را باعث غم فراوان گشت و به نزدیک هزار پدر فرمود با بر باد شد
 در گذرگاه کابل بدقون گردید با تکرار همایون در موضع بحدود از توابع ملک بهار تا انقضاے ایام زمستان اقامت فرمود چون با خبر رسید
 و صولت سرار و یکی آورد و بر سر افاغنه که کامران میرزا در پناه آسار فرقه بود و یورش نمود و پیش ملاع پاسے از شب گذشت و جنگ و کوف
 اکثر افغانان بوخت آید و عدم فرقه کامران میرزا از آنجا که بخت بد در رفت بعد و لی جمعی از قندهار میرزا کابل معاودت فرمود کامران میرزا
 بستو آمده و رو به بدخشان نهاد و پیش سلیم شاه و لشکر شاه که بعد از قوت پدر تخت نشین هندوستان شده بود و در آن وقت
 در پنجاب بهم جمون اشتغال داشت در مقام قصب بن رسید سلیم شاه پسر خود آذر خان و مولانا عبداللہ سلطان پورے و دیگر امارا
 با استقبال فرستاد و نه خود طلبید بعد از فراغ از مهم جمون میرزا را همراه گرفته عازم دلی گشت و اینجا است که او را دستگیر نمایند میرزا برین
 محض آگاه گشته و در نزل با چھی دایه فرصت یافته لیست آفتاب جی را و راجه خواب خود گذاشته فرار نمود و براج بھاٹ که بست که و
 سر هند واقعت پناه برد و از آنجا نزد راجه کملو که از راجه های که پستان کبکشت و جمعیت ولایت ممتاز بود در رفت چون او هم بر
 دست پاچه گشته به بنگالوٹ رسید و از آنجا و جمون آمده و راجا هم نتوانست اقامت و زید بشقت بسیار پیش سلطان او به هم بر
 در آن زمان با پادشاهان نیایش نداشت و بطور خود حکومت میکرد و رسید سلطان آدم میرزا را نگاه داشته عرض داشت منضم است
 مقدم همایون نمود و او شاهرزاده اکبر براه بنگالاست متوجه شده از آب سند گذشت سلطان شرکا و دولت خواهی بجای آورده و کامران میرزا
 را بمسله گرفته در مقام پهل بخدمت همایون آورد و چون میرزا مصدق نصیرت عظیمه شده بود و همایون از به اعتدالی و نفاقتای
 متوالی او و دشمنک و حیران و لشکر یان هم بجان بودند و محمد بابر پادشاه همایون وقت مردن وصیت کرده بود که برادران با تو هر چند
 بدی نمایند قصد جان آنما کنی بنا بر امتثال امر پدر قصد جان میرزا نگردد و سیل و چشم کشید و از نورنیش غافل و بکلی غفلت را بهی گردانید
 میرزا در آن مکان شریف و موضع منیف رسیده بعد از آنکه سرچ و دست منهد و شصت و چهار هجره ای همان طرفا و دلیت حیات نهای گشت
 سپرد و همایون بعد از خدمت میرزا بطرف کابل در کابل رسیده بمیش و عشرت پرداخت و اذیال دولت همایونی که بفرار آورد و حوادث
 بود و میرزا فضل الہی شصت و شویا یافت تا اکنون شمه از احوال شیر شاه تجرید در آوردن و برای مترصدان اخبار سلاطین را بخانه
 گذارتن ضرورت شمرده می نگارند

ذکر شیر شاه نامش فرید خان سورا ز او لوس افاغنه

در زمانیکه سلطان بهلول لودی فرمانروای هندوستان بود ابراهیم خان جدا و کرسوداگر کے اسپان کرد و سے از ولایت روه آره
 بموضع غلامانج نامول توپن گزید و بعد سلطان سکندر بن بهلول لودی پیش جمال خان حاکم چمنپور نوکر گشت بد فوٹا حسن خان
 خلف او که پدر فرید خانست در خدمت جمال خان رشد و کاروانی خود ظاهر کرده ترقی یافت و پکنه همسر ام و ثانیة از توابع ریتاس
 بجایگزید و پانصد سوار همراهش مقرر گشت حسن خان بکینہ سے مائل گشته اولاد را عزیز میداشت و فرید خان و برادر او از اطفالند
 فرید خان از فرط غیرت در شروع جوانی ترک مصاحبت پدر نموده بچون پور رفت و با جمال خان بپرسے برادر علی بن یحیٰ بن تحصیل علم عربیت نمود
 مقدمات خود صرف یاد گرفت پدر هر چند طلبید رجوع بسهمسر نموده بے اتفاقی او جمال خود و اسیتلای کینہ و اولادش با جمال خان ظاهر
 نمود تا آنکه پدر اندیشید و چون پور رفت و بعد از قال و مقال فصاحت اقوام و اخوان فرید خان را در علیہ معاملات جایگزید و اگر دانیده
 بسهمسر مخصر خود فرید خان که از اصابت فکر و افوار عقل بهره در بود نظر و حسن مہمات آنجا باوقی کرده در تادیب و تحریب و گشتن
 و قتل و قمع ستمردان و کشید و رعایا را خوش نمود و آبا و گزید و چنان مساعی جمید بکار برد که در اندک وقتی جایگزید آبا و ان و محصول فراوان
 گشت و سرکشان از بیم او بر خود لرزید و تن ببال گذارے و رعیت گری در داد و دلدادہ از انکس حسن خان باز بچمنپور آمد نیز که مشوق اولاد و
 بلا بکر کے چنان کرد که باز کار جایگزید دست فرید خان برآمده بدست پسر کلان آن کینہ سپرده آمد و فرید خان آزرده گشته باز بچمنپور رفت
 چون حسن خان بر مرد ریاست با وجود تسلط کینہ زادگان بفرید خان رسید اما برادران علاقائی با او لفاق و رزیدہ قابوی طلبیدند در آن زمان
 فرید خان جبار تنها بطور رسیده و مور تحسین آشنا و بیگانہ میشد آنکے ظہیر الدین محمد بابر اورنگ آرای سلطنت هندوستان گردید و سلطان
 ابراهیم بود و سے در کارزار گشته شد فرید خان بجاکم مبارک سیکے اتر امر اسے لودیان و در آن زمان اسم سلطنت بر خود مبتدع خطاب
 سلطان محمد داشت رفته تو لوگر دید و مصدر خدات پسندیدہ گشت فوٹے در حضور سلطان محمد و شکار گاہ از روی جرأت و دلادہ
 شیر کے را پیشتر زد و د فرید خان را شیر خان خطاب داده پیش آورد و وزیر و وزیر او بلند گردانید و چند گاہ بود کالت پسر خود و مقرر کرد
 چند سے بنا بیضی جات شیر خان را سوسے طن از و مہر سیدہ نزد سلطان جنید برلاس که از انعام امر اسے بابر سی و دھام یا و شاه و در جاکم
 نکاح او بود و راکپور رفته تو لوگر دید و اتفاقاً سلطان جنید برلاس از اکپور ملازمت پا و شاه آمد شیر خان همراه او بود و وضع و احوال پادشاهی
 دیدہ بایاران خود میگفت که کل را از هندوستان بر آوردن آسانست چه مثل خود و بمعاملات غیر مدبیرش و عشرت مشغول می باشد و در
 معاملات بر وزیران و عیب افتادگان مہین است که با خود اتفاق ندارند اگر اتفاق قوم دست و پا بسانی مثل را بدست توام کرد
 یا لارن او ازین معنی و طبیعت استخفاف او میکرد و در دران روز با پیر یا پیر و شاه اطعام و انعام ملازمان لوط خود فوٹے نوبت بپرسے همراه پسر کے
 را بابر قفا سے او برآمده خاص احتضاری و مورد وزی کویت سلطان جنید بود برآمد و پادشاهی حسب الام حاضر شد شیر خان نیز در آن مجلس
 حاضر بود طبق آتش بایو پیش شیر خان گذاشتند چون گاہے ننیدہ و خورد و بود خود را از خوردن آن عاجز یافته کار و کشیدہ بارہ بار کرد و جاشقی
 خوردن گرفت چون نظر پادشاه بران افتاد ازین حال تعجب نموده تامل در فکر گشت و پرسید که از همایان کیست سلطان جنید برگزید و او که مزاج
 فردوست پادشاه گفت از چشم این افتاد فتمی بارد و چون که عقید دارند جنید برلاس محروم خدا داشت کرامه رجوع افانہ پادشاه دولت
 سدد و خواہد شد باین سبب در ناخیر افتاد و شیر خان صد و یکم پادشاهی تفرس در یافتہ پیش از آنکه قید شود و بدر رفت و باز بملازمت حاکم
 بہار شافہ صاحب اعتبار گشت چون او بر مرد پسرش کجای انکشت چون طفلی بی شادان و نرپا رسید یافقت سروری عاری شیر خان را علیہ
 اسود از زمین جات پدر بود و بد فوٹ پدرش کمال استقلال یافتہ بخت پسین و طواف و کائنات گشت و ہم و ریح احیان تاج خان افغان
 کر قلعہ چارکھلا متصرف بود و در گشت او غیر از زن و ارثے نداشت پنج برادر از افاغنه کار بردار خانان بود و بی لارن اما شیر خان آشنائی

حکایتی بود شیرخان درباره دادن قلعه تنزاج او خود او بر نوشت درین زود که کار یا اختیار است اگر کسی ممکن است شیرخان بدین
 شانه قلعه مذکور را بقبضه خود در آورد و زن مسطوره را هم بجای تنزاج خود گرفت و نیز درین نزدیکی فخرالدین محمد بابا و شاه راه
 ملک بقا پیو و نصیرالدین محمد هایلون پادشاه سر آرمای سلطنت گشت سلطان محمودین سلطان سکندر رودی به پیشه رسید و متذکر
 حکومت گشت شیرخان متابعت او اختیار کرده با اتفاق یکدیگر به جویند رفت آن نواسه از ازمای پادشاهی تحصیل گردانید و چنگاه
 لشکر پادشاهی جویند را از دست افغان باز گرفت چون سلطان محمود در سنه هجری و پنج هجری درگذشت شیرخان پادشاه گشت
 غیر بر پیشه و جنگا ملت یافته قوت و کمند بهر ساینده و ملک هایلون تا هفت شروع نمود و بدانکه هایلون بدین اومتوجه شد شیر شاه صلح
 نموده پس خود را با فوج و ملازمین گزانش که در خدمت حاضر باشد چون هایلون به تغییر گجرات شتافت پس شیر شاه از آنجا که نیت پیش
 پدید آمد و هایلون را در همه گجرات درنگی روی و او شیرخان فرصت یافته باز تیر و برخاست چون از گجرات حوادث شد و احوال فوج
 پادشاهی بر سر شیرخان تهنیت گردید و متعاقب آن هایلون نیز متوجه شد و در آن زمان شیر شاه در نواح قلعه رهناس سرگرم تدبیر و تفریح
 مذکور و متوجه تاخت و تاراج اطرافش بود و بر اجتناب حاکم قلعه رهناس بواسطه برهنی پیغام که که چون من است اگر
 از رویه سرحدی و حرمت اهل و عیال مراد درون قلعه جای دیو احسانی عظیم تا باقی عمر بگذرد و خواب بود و بهین را با تمام زور و غن
 چنان فریفته خود گردانید که او را با جاسوسان خود به ارضای کون خود ترسانید و راجه بیاس مذهب ناپا گرفته با آنکه راضی نبود قبول
 نمود و که اهل و عیال او در قلعه در آید و تنگای شیرخان چند صد و بیست و یک نفر و دو نفر افغان بهار در آنجا بقتل ناموس همراه
 فرستاد و راجه را که ستاره و دلش نزد یک نفر بود و از اساده لوسته فرمود که مرا محبت نکنند چون و و لیبیا بقعه در آید و خود با همه و
 براسه همان نواز سکه و دلدار سکه بر دروازه جای که مقرر شده بود آمده و تهنیت بجرم سرای شیر شاه گفت و فرستاد و فغانی که
 شیر شاه را علم کرده راجه را به اسیران نیز بر تنخ بیدار و رفت و غریب و غلبه و غلبه از قلعه برخاست شیرخان نیز با فوج مسلح خود را بر دروازه
 رسانید و فغانی در بر او سکه و اندک و ده اندرون گرفته اتباع راجه به بقیع و تاراج رفت و قلعه چنان محکم و کمال سولت و آسانی نیست
 شیرخان این قلعه را بدست آورد و اهل و عیال خود را در آن جا گذاشت درین ضمن خبر فتح شدن قلعه چنانکه بدست او ایست
 و دولت هایلون به شیرخان رسید اگر چه لول شد اما گفت که انحراف اندازد و قلعه مرا این حصار رفعت آسای رهناس به این بخشید
 هایلون پیش آمد شیر شاه هم قاعد بنجا که دید و پیش پیش بیرفت آخر تاب مقاومت نیاورده خود را که بهستان جبال و کهند و کشید و احوال
 بر آتش از کو بهستان مذکور و غالب آمد بر هایلون و در شرح احوال هایلون فحصل شده شیر شاه بهر غنای بی هایلون تالاب و تاج
 کرده از آنجا خواصخان غلام خود را که قدرت الجیش و قوت بازوی او بود و یا لشکر گران بجای پادشاه فرستاد و تا زمان و اوج تعاقب
 نموده و معاود کرد و شیر شاه خود هم در پی او تا قلعه که گران رفته برگشت و متعقل کوه بال هم قلعه بنیاد ننهاد بهر تاس موسوم گردانید و در
 سوار بر اسه و لشکر پادشاهی و دانش که گران در آنجا گذاشت و اسلام شاه آن قلعه را با تمام رسانید القصه شیر شاه و تعلیم و تهنیت
 صامت آن دیار را که رسید در سنه هجری و پنج و هفت هجری سکه و خطب نام خود نمود و شیر شاه لقب یافت بعد از آن بر سر
 راجه پور نل که شوشه بهر ساینده و ترس و زریه و دود و هزار زن مسلم و هندیه و در مرز پاتران و در قصان گذاشته و حرم سراسر
 خود داشت و تا بعد از قتلای اسلام و آیین سلطنت بتادیب او بهمت گذاشت و قلعه را محاصره نمود و پور نل را عاجز ساخت
 راجه استه حاسه معاصمه نمود و بعد از پیمان بیرون بر آمد و ملایک افغانی که غولان بیا بانه اندوخته فی ایمان بیرون رفت و از
 که هر چند محمد و پیمان بمل آمده چون این کافران مسلم در خانه وارد قتل با و بر ابرام بجای دست بچاره شیر شاه بیا می آن بکشد

تقصید ثواب جنگ بر غناست ہر پیمان او دست از جان شستہ کار را صعب نمود و زمان و افعال خود را با صلاح ہنر جوہر
نمودہ خود ہم در دہال آفتابا فتق و بلند نامی بیادگار گذاراشتند شیر شاہ بعد این ماجرا اگر ہر رسیدہ بیمار گشت و عارضہ صعب گشت
بعد حصول صحت برای مال دیو حاکم اجیر وجود و پیر و سر بلکہ پنجاہ ہزار سوار و نعل رایت اولو دیور شش آرد و در کر جنگا نمود چون دہ
کر کار جنگ پیش ہی رود تہ بیرے اندیشیدہ حکایت چہ در جواب راجوستان کہ ایمان عسکر مال دیو بود و متعین اطاعت پادشاہ ہے
و اخراجات انرا ہی مال دیو و تحسین آماندین خصوص دمواعید غنایات و فرمان مجوس کہ دن رای مزبور بسا خلی نوشتہ عمدہ آن خطوط را
بنحو سہ فرستاد کہ بدست مال دیو افتاد و باین حیل دل رای مال دیو را از ایمان و دوش بدگمان گردانیدہ خلی عظیم در لشکر او انداخت
و علی التواتر جنگ ہا کردہ فتح یافت و امیر را بفرجہ آوردہ بدلی مراجعت نمود چون حاجی بیک حرم خاص ہمایون پادشاہ در جنگ ہوجوہر
برست شیر شاہ آمدہ بود و شیر شاہ از روی نیکدانی آن عقیقہ را با غواز و حرمت محفوظ و موصون میرداشت ہدانا تاکہ تیر حادث ہمایون
پادشاہ ایران و خراسان کجا بل شیندہ آن صفت قباب را با احترام تمام پیش ہمایون فرستاد و رنگ ذاتی و صفات تنیدہ و عقل تہ بیک گشت
و جہان داری کہ ہما بود و خصوص در توأم اخلاص نظر نہداشت و در غافہ رعایا و اسودگی خلایق بہت بیاسی گماشت در حکمہ عدالت خویش و بیکانہ را
بیک نظر بدید گویند روزی شاہ ہزاہ عادل خان کہ از ہمہ کلان بود فیصل سوارہ از کوچہ اگر ہم گنڈشت لہال زسنہ در خانہ خود کہ دیوار بایش
پیست بود و بہرہ غسل میکرد و چون نظر شاہ ہزاہ بران زن افتاد و بڑہ پان بسوسہ او انداخت و بکاسے کہ وہ انان کو چہ گنڈشت از ناخا
کہ آن عورت صاحب عصمت وزن عقیقہ بود و ازین حرکت کہ بیکانہ او را برہنہ دیدخواست کہ خود را لہال کند شوہر شش واقف گشتہ
مانع شد و او را از لہال بازداشتہ آن بڑہ پان را بہت گرفتہ در جگرہ فریادیان رفت و حقیقت حال بومش شیر شاہ رسا بیند
آن پادشاہ عدالت پناہ برماجرای لہال وقت گشتہ بر احوال سپر می تاسف کرد و بمقتضای مملکت کیشی ملکہ کہ در این لہال را بقیل آ
کہ وہ زن عادل خان را پیش او حاضر سازند تا سنجش ہمین بڑہ پان را کہ بدست وارد بسوسہ او انداختہ و زرا و امرا ہر چند در استغای
ایراہ التماس کردند نہ بدلی نیافت و گفت کہ نہ دیک من در عدالت فرزند و رعیت برابر است آخرال لہال را حتی شدہ عرض نمود کہ بہن خود
رسیدم و از نظام ہا تا آدم در زمان سلطنت خود اکثر اختراعات شایستہ در تمام جہانیا نمود و برخی تواین سلطان علما الدین غلی کہ تاریخ و فہرست
بان مشواست پسندیدہ ہا در کار ہای خود بر آن ضوابط گذاشت داغ اسب را کہ پیش ازین سلطان علما الدین مقرر کردہ اند و انج شیا فتر
لایح گردانیدہ در ہزار و پانصد کہ از بیکار تا رہتاس پنجاب بمفاصلہ دو کردہ ہمان سرا با آبا کردہ و بہرہرانی دواسپ دیک نقارہ گذارشتہ
و کہ بیک نام ہنار و دہ روز ہر پنجاک بہرہتاس نگور میرسید و نیز مقرر کردہ ہر گاہ برای او و سرخان بگنڈشتہ نقارہ نوازند و مجبور استماع آواز نقارہ
دار سلطنت ہمایون سرا بان دیک بود و غوی نقارہ از ہر برای بلند گشتہ از مقام پادشاہ نامتہای سالک قلم و ادہر جاسر بود و در ساعت واحد صد کہ
نقارہ ہا بلکہ پادشاہی رسیدگا کہ دست میداد و در ہمانوقت از سر کار پادشاہی بمسافرتین سلیم طعام دہندہ وان آرد و در من وغیرہ ما بکاج رسید کلام
خواہش جمیع سرتوین و مسافرتین از آمدہ افضال آن پادشاہ دریا تو ال برآمد و سہ و سرتوین تہ تہدست ہر ہی از فیض و بیاسوسہ
در عمدہ لطف و امانت ہجسے بود کہ اگر مسافرتین متمول در صحرایانزل کردہ سہ حاجت پاسہنے بنو داسیات اگر کمین بود
چون ہر انورہ از مشرق تا مغرب شستی از زرہ نیار و بیج عوراز و در دہرہنہ کہ در شستہ زرا و بگرہ دیزہ بگویند چون آئینہ دیدی
تا سہ کہ دسے کہ نماز شام مقصد رسیدم چون ابلش بسر آمد شیر شاہ را داعیہ تہکار فخر و دل رسوخ یافتہ قلمہ ہا محارمہ نمودہ جا ہسے
فریاد کہ سر کہ تلو تواند بود از لود ہا سے گل و خاک کراست و حقہ ہا سے باروت را آتش دادہ درون قلمہ انداختن آغاز نمود و اتفاقا
بدیوار قلمہ خوردہ برگشت و در ویرہ حقہ ہا افتادہ آتش در گرفت بسیار سے از لشکر بان تا بود شدند و شیر شاہ ہم چون نزدیک بود ہمان

آتش سوخت آتار ترقی داشت تا کیمه در تیر قلمه میگردد و آخر بهمان در قلمه مفتوح در روح شیر شاه نیز از حصار بدن بیرون شد شمال تاریخ
او ازین قلمه ظاهر میشود و بایست شیر شاه آنکه از صلابت او شیر و بز آید و بر آب راهیم بخور و چون رفت از جهان ببار بقا یافت تاریخ
او از آتش بروی مدت حکومت او بهست سال و کسر سه از آنجا پانزده سال در امارت و ملازمت پادشاهان و پنج سال سلطنت بنده تاج

ذکر اسلام شاه پیر شیر شاه که معروف است بمسلم شاه است

اسلام شاه پیر شیر شاه معروف به مسلم شاه نام او قبل از سلطنت جلال خان بود چون آنکه ناگزیر شیر شاه روی داد ارکان دولت و امارت
حضرت مشورت کرد که شاهزاده عادل خان خلف بزرگ در قلمه رختور و در دست است و وجود پادشاهی برای پاسانی سپاه و تربیت
منزله و افتخار و غیره خواست اختلال کلی درین دولت راه می یابد ناگزیر شاهزاده جلال خان خلف خود را در کار مدتی از مضامین منزه
بود و طلب شد و بجایح استیصال قلمه کاغذ رسید و در سنه نصد و پنجاه و دو بهر که بخت سلطنت جلوس نمود و مسکه و خط بنام او جاری
شد خود را اسلام شاه خطاب داد و بهر بار بزرگ بنگاشت که بر اسه تنگین فتنه و آشوب و مخافت سپاه بدین جرأت اقدام نموده ام
و در حقیقت بجز اطاعت امری دیگر منظور نیست شاهزاده عادل خان در جواب نوشت که اگر این گفتار فروغ راستی دارد خواص خان
و غیره چهارمیر که پیرانغیر هستند تا در اینجا رسید و خاطر را سلطنت گردانید و بر خاسلام شاه امر اسه نکرد و فرستاد که تسلیم خاطر شاهزاده
نموده مبارکند بعد از آنکه از کاغذ بزرگ رسید شاهزاده عادل خان نیز از رختور آمد و قرار بر ملاقات طرین افتاد و اسلام شاه را زاده و گزین
گشت و قدری در باطن اندیشه و مقرر کرد که زیاده از دوسه کس و قلمه همراه شاهزاده بنیاید چون تقدیر نرفته بود که این اندیشیان
ز روی ظهور یابد و وقت آمدن شاهزاده جمعی کثیر درون قلمه رفتند اسلام شاه با فرور را رانایا سعه عهد نموده گفت که تا حال خان
را از تفرقه نگاه داشته شد اکنون بشما سپارم برادر ارکان ازین کار انکار کرده و دست اسلام شاه را گرفته بخت نشاند و عادل خود
سلام مبارک و گفت بعد از آن دیگران کورنش و تنبیت بتقدیر رسانیدند و شاهزاده عادل خان همان وقت رخصت شده و بیازیت
اسلام شاه با وجود این همه اطاعت که از برادر ارکان بود خویش را طمئن خاطر نشد و از سبب افتات مدتی امارت تنگ و اندیشه مندی بود
بنابران که بخیر طلب است غایب خان محلی فرستاد که شاهزاده را مقید کرده بیار و شاهزاده بعد اطلاع بر اینش نزد خواص خان در میوات رفتار
تقص عمد اسلام شاه او را مطلع گردانید خواص خان از اینش بر آشفت و رفیق او گشته بانکه بسیار روانه آید که در قطب خان و در لاریار
در عذر رفیق بود و خاسلام شاه رنجیده شاهزاده عادل خان را ترغیب سلطنت نمود و اسلام شاه تبارک این شورش پر وانه قطب خان
و غیره را با خود متفق گردانید شاهزاده عادل خان با اتفاق خواص خان و دیگر امر در قلمه آید و صفون یکبار آراست برادست
آئین شاهزاده عادل خان شکست یافت و بفرقه در رفت بعد از آن احوال او کس را معلوم نشد خواص خان و عیسی خان بهریت خورده
بجانبه کوه کمانون رفتند اکثر اوقات از کوه برآمده دامن کوه که قلع بپادشاه داشت تمارج میکردند بعد چند گاه قطب خان با اسلحه
بر سر آنها متعین گردید چون قطب خان بهم در ترغیب آمدن شاهزاده عادل خان شریک بود بدین سبب همیشه از اسلام شاه بدین
میداشت انا چنانچه راهور گرفته پیش اعظم بهایون رسیده و او قطب خان را بموجب حکم قلمه کرده در حضور فرستاد اسلام شاه او را چنانچه
کس و دیگر در قلمه گویا در محوس گردانید که چه رعیت پرورس و عدالت گسترده داشت و در بعض صفات حمیده و دیگر هم پادشاهان
بعود امارت اسه سپاه پیشه را نهایت و فننگ و آزرده میداشت یکی از ستم طریق های او این بود که از هر کس که زده میشد علق را موقوف
داشتند و چنانچه زنده فرمایند او را که بحیثیت خود حاضر بوده بدستور خدمات پادشاهی کرده باشند و در صورت تقاعد بلکه او ستم
مناوی مور و قصاب بجه حساب گشته مع فرزند آن لیا بهست می رسید نظم سپه را در آسوده گشته خوش بدار که در حالت ستم

آید کار به سپاهی که کارش نیا شد بزرگ به کجاول بند روز یکجا بزرگ به سپاهی سرخوشین سے خورد به ذلالت باشد که نفعی برده و چو دراز
 گنج ان سپاه درین به درین آیدش دست بردن به تیغ به پیمان به کشتن بجان بر درسه به که سلطان بشکند سر درسه به از وقوع
 چنین امور بجهت امر متصرف شد و فاعلم همایون عرف بهیت خان نیز در لایحه رعایت و اظهار داشت و خواص خان و میخی خان از
 طرف کماؤن و دنا به متصل بهر سید و کشورت کرد و در کشته شده عادل خان ماطلبه داشته بسلفست باید بهر و شاه به اعظم همایون که
 خود او را ده سلطنت داشت قبول نکرد و خواص خان رنجیده به جنگ بهر خواسته رفت و عیسی خان خود را پیش اسلام شاه رسانید و اعظم همایون
 و دیگر نیا زیان متصل انبار صفوف آراسته به اسلام شاه آما ده بیکار و باندک جنگ منظم کشته آواره و رشت او بار شد و سید خان بهر و اعظم
 همایون خواست در مد و مایه مبارک با و فتح میداد و در قه قصد اسلام شاه نماید فلان از منینی واقف گشت و کاری از پیش رفت و قصد نیا زیان
 گنجینه در و محکوم نزد یک روه اقامت در زید و اسلام شاه تار بهتاس تقاب که در مود و دوت نموده بگو ایار سید و زرس
 شجاعت خان را شقیه ناگمان زخم زده بود و از سوخ این واقعه را با شده اسلام شاه تصور نموده و توهم گریه از حضور گنجینه بمالوه رفت
 عیسی خان با بهت بزار سوار تقاب و متعین شد و محاربات متواتر نموده شجاعت خان را عاجز ساخت و بالفرض و شجاعت خان اطاعت
 کرده در حضور آمد و بچند گاه مورد عنایت گشته باز بکومت مالوه سر فراری یافت چون ظاهر شد که اعظم همایون در و محکوم اقامت
 و زید و دران نواسه مصدر رفت و غنای دست بهر بر رخ این شورش خواهد و پس را که از عده امرای دلاشان بود با بهت هزار
 سوار متعین نمود و خواهم در جنگ شکست یافته رو به فرار نماید اعظم همایون بعد فتح تا سهرند تقاب خواهد و پس نمود و لشکریانش بر تعصبات
 و دلاست پنجاب دست تهاول و دلاز که در مال و مواشی سکنه آن و یار غارت نموده شورش عظیم و حال غریب بر ساکنان آنجا وادی
 بنا برین اسلام شاه با لشکر گران و ثوب خانه خزانان از دلی بر آمده عازم و فتح نیا زیان کرد و بعد اعظم همایون که یکس آن جماعه بود با
 مقابلت نیا ورده در و محکوم متعین گشت و لشکر اسلام شاهی قله را که در قه اسباب قله گیر میا کردند و شکست بر مخالفان افتاد و اعظم همایون
 گنجینه در و کوهستان کماؤن رفت و سلطان آدم کنگه بکنده بر و اوایل و میال و مادرش در دست مردم پاوشای اسیر شد بعد از اسلام شاه
 به کماؤن لشکر کشید سلطان آدم آما ده بیکار گشته با به مصاف داد و خرا لار سلطان آدم عاجز شده عذر با خواست و اعظم همایون را از پیش
 خود بدر کرد و او فرار نموده بطرف کشیر رفت اسلام شاه اندک تقاب نموده برگشت دران سفاک را به یکی اتفاق عبور افتاد و شقیه کین کرد
 ششیر سے بر سر اسلام شاه انما خفت آما کار گشت با و شاه چیتی و چالای خود به و غالب آمد و بهت خود را در انقبیل رسانید با کمال اسلام شاه
 ازان نواسی خاطر نموده براه و امنه کوه روانه دلی کرد و چون نزدیکی به چون عقبه بن رسید جیر آمد که کاران یسره را در و در و همایون
 پادشاه و کابل از بر و شکست یافته با ست حاکم آمد و نزدیک حیمه گاه پادشاه رسید است اسلام شاه آواز خان پسر خود را
 مع مولانا محمد الله سلطان پور سے باستقبال فرستاد و انما رفته میرزا را آورد و چون میرزا در حضور رسید انما ده اسلام شاه از روه
 رفعت استخفاف و انتظار داشته عمد اتقا فل که حسب الایام میر توک با و از منید گفت که قبله عالم مقدم ناده کابل مجرای کندی و این
 انظر سهرت بهر نگار یافته موجب آید و سهرت میرزا گردید و خرا لار اسلام شاه نیم قد بهر خواسته بهر نیا ملاقات کرد و از حرکت زیاده تو بهت
 خفت کاران میرزا شد چون از انجا به خفت و شش شید میرزا را نظر بند بهر راه بر داد تا بویافته از راه گنجیت و بهاه کوه سواک تجمل شاق
 ملاطاف پیش سلطان آدم کماؤن رسید سلطان او را و لشکر که به نزد همایون پادشاه رسانید و قصد چون اسلام شاه در و سهرت رسید
 شمرت یافت که همایون پادشاه براسه و لشکر کرد که کاران میرزا از آب سگ کشته با ستماع این خبر اسلام شاه از دلی متوج
 لاهور گردید و نگار و ان تو بهتانه براسه چا با لکن حیمه و رفته بود و بهتانه بهت براسه کشید ان را به با سگ تو بهتانه در میان مقرر شد بهر تو

کابل را و و هزار آ و سه کسید بعد رسیدن بلا هوشر از قلع که پاوشه لیدر فتح کابل میرزا از مدیاسه سند باز کابل را محبت کرد
 اسلام شاه از آن دیار حادث نموده چهل داشت که لاهور شهر مسیت بزرگ و دانک فرصت بختلالت پادشاهی و سامان لشکر با و
 پناهی بی دروسه از و حاصل می تواند شد و طریق در آمدن کابل همین راه است باید شهر را غراب کرده با کوث را که در معین راه
 واقع و قلع است و اگر کرده اوست دارا السلطنت گرداند آن قلع است متصرف چار قلع استوار بر فراز کوه و کوهها متعارف هم نمیکند مجموع
 آن قلع آسمانی انداخته بنظر نظر نگاریان از یک قلعه زیاد می نماید و وصول لشکر با آن قلع شکل و بر تقدیر وصول بر سکنه آنجا نیست
 پس دشوار آنجا که لاهور ازان واد و داؤد چند اندک خواهند سیر لیکن از آنجا ده او بر این ظهور یافت چون بگوایا رسید در آنجا مقامات
 اتفاق افتاد و محمد تاریخ شیر شاہی که او هم از آنجا غنای می نگار و کفری که در زمان اسلام شاه پدید آمد که نامقید بود و لا ایلان میزیست
 احتران از مشکلات چندان نمی کرد و بصورت افانی محبت متکلمان لذات جوانی رغبت داشت اسلام شاه که پاس ظاهر شش میار میار نمود
 بار سه او را پنجام همانست از چنین محاسن و از و حام کرد او نشیندیش خود و بنف طلیده تندید کرد و گفت که اگر باز بر سر این کار با ووی
 سیرا خواهی رسید و ترا خواهم سوزنا غیر کمال بی پروائی گفت که اول تو خود را از سوزن بزرگان بپردازان مارا بسوزان و بر نفست
 بقضا را همان روز یار و روز دیگر داند و یک مقبلا اسلام شاه بهر سید و حدیث داشت که اسلام شاه می طلیده و می گفت که سوزن همین
 حال بود یک دو سه روز رخت مسی از دنیا بپرست گویند و رشید قوانین هدایت و تو از عدل طنت مانند پدر بدل محمد می داشت
 در صفا و دست اتو یا بعضی فغانی رسید از نیل باتنگال در میان سرا با که شیر شاه احداث کرده بود یک یک سراسری دیگر تیره نموده بدست پدر بزرگ
 مساقون طعام از سر کار خویش مقرر کرد و تا نو گوایان پرگشت برای نگاه داشت سر رشت کاغذ از تفرقه و تفسیر و بیان حال رعایا در تدبیر آبادی
 و افزودنی زراعت و دیده بانی ضبط حاصلات و گزارش نیک و بد هر جا اختراع اوست ملک گیر و جهاندار که در تمام مملکت و انعام
 و انتظام تمام مملکت ایاام بنوعیک ازین پدر و پسر نظور رسیده از سلاطین گذشته چند کشته نشان می دهند و سلطنت او بشت سلسله
 و ده ماه و بشت روزی

ذکر فیروز شاه بن اسلام شاه بن شیر شاه

بعد رحلت اسلام شاه در کابل دولت و ایمان سلطنت فیروز خان را که در مرده سالی بود بر تخت نشاندند اسلام شاه در صحن حیات باز و به
 نو بے بے باک میگفت که مرگ این فرزند تو بر دست میا ز خان برادر شمت اگر سلامتی پسر خود را بنخواهی دست ازین برادر خود بر واد
 بگذر که من اول از میان بر وادم او جواب میداد که برادر من در دولت تو میش و عشرت می گویند و او را پادشاهی کار نیست من یک
 برادر دارم اگر او هم نباشد و سلطنت تو را چه لذت زندگی خواهد بود و آخر آنچه اسلام شاه بنظر و درین دیده بود زن او را نیز بنظر داشت
 و بعد سه روز از جلوس فیروز خان بر تخت سلطنت باز ز خان بطع سلطنت قصد خواهر زاده خود کرده اندرون حرم سرانجام یک پیشرفت
 درآمد بیسے پاسک آتش شراست از نا صیه حال او دیده بر چند مجروح و الحاح و گریه و فغانی نمود که دست از قتل پسر من بردارد و حقن سکنه
 مرا که از دست اسلام شاه کرد ترار باندید جان بخشی تو کنانید ام فراوش کن و ظل مرا بخش کن دست او گرفته بهر جا که گوئی مردم آن
 سبب حیاسه سنگین دل قبول نکرد فیروز شاه را با حق عین و وجه کشت و خسران و دنیا و آخرت برای خود انداخت و دست سلطنت آن
 طفل مظلوم سه روزی

ذکر سلطان محمد عادل شاه معروف بمبارز خان برادر زن اسلام شاه

سلطان محمد عادل شاه عرف مبارز خان مدتی بن نظام خان برادر شیر شاه در سنه نصد و شصت هجری بر تخت سلطنت جلوس نمود

سکه و خلیه نام خود کرد و سلطان محمد عادل فاطمه گشت اما در افغانه بلفط عدلی شهرت یافت ابواب خرابین کشود و اندر سلطان مطلق دست بپزد اموال کشاد شیرخان برادر خود خواص خان را که غلام زاده شیر شاه بود وزیر عظم و در علیه ممالک ساخت و چون بحال ملکی ریواژه پیش او اعتبار یافت این بیون در ابد ایش کو چها بخرادران بی ملکی ملک شور فرد خود آمد آن درار دوی اسلام شاه و کلا مکر میکرو بدیند به بلطاف اخیل مودی سر کار اسلام شاه گردید چون طالع او اندا کرد و اعتبار سے یافته از محمدان گشت و در اکثر امور ملکی و مالی دخل یافته بعد از آنکه سلطان محمد عادل پادشاه شهابیون محمد علیه گردید و رفته رفته جمیع همات ملکی و مالی باور جمع شد چنانکه خطاب به نسبت راسه خطاب شد بعد آن راجه بکر حاجیت خطاب یافته که سلطنت از پیش برادر اگر چه اسم سلطنت بر عدلی بود اما کار پادشاه بنامان به بیون مطلق داشت نظم و نسق مملکت و عزل و نصب حکام و اعطای جایگزین و ادان نظام عساکر اختیار بود و فغانه و دره و شیر و اسلام شاه و رقیه او گویند قیافه کردی منظر و کوتاه قد و دراز اندیشه بود و سواری اسپ نمیدانست و شمشیر و درگرنه نسبت همیشه سواری فیل میکرد و اما شجاعت و دلادور سے بر تیر داشت که از نظر سلطان محمد عدلی با افغانیکه مدعی سلطنت بود لیست و دو جنگ نموده و غلغله منصور گشت و از عقل و دانش بیچان بهره داشت که تدریج فرمانه و اسان و کشور کشانی انچه از و ظهیر و سید و از دوساے افغانیکه کرده جمیع افغانه را بخوے سلج و سقا و خود نموده بود که احدی را بحال سر تابه و سر از خط اطاعت او بیرون بر دل میسر نبود و القصه بعد چند گاه افغانه از سلطان محمد عدلی بر گشته هر یک بهر ناحیه پیته و زریه و فغانه عظیم بر خاست شاه محمد ترسے و سکنه فغانه پسرش پیش روی سلطان محمد عادل گفتگو سے نامهور کرده بسیار سے راکشند و خود نیز کشته شدند تاج خان برادر سلیمان کلاسنے در دیوان خان سلطان مدلول از اطاعت نموده از گوالیار برکنار در یاسه گنگ رفت و جمیعت فراهم آورد و هاسه مخالفت برافراشت بیون با لشکر سید رفته در اشکست و ادایا بهیم خان سور کوخا بر او و عقد کجاح عدلی و از بنه اعمام شیر شاه بود مخالفت و زریه اکثر پرگنات نواحی و بی را متصرف گشت و برای بسیاری با خود متفق گردانید عدلی تاب نیارده بطرف قلعه چاروه رفت احمد خان سور که برادرزاده و داماد شیر شاه و خواهر دیگر عدلی نیز در خانه او بود خود را سلطان سکندر لقب ساخته بر سر ابراهیم خان رفت لشکر افغانه بمقامه برادر سوار بود و سکندر خان و دوزار سوار داشت تنبایدات سیمانی سکندر خان قالمه آمد اگر و در بی را متصرف گشت و از سند تا و دریا گنگ تبصره او در آمد بخو است که شرق رویه رفته در میان حکومت را از میان بردار و بسبب شهرت توجه پادشاه از کابل بسبت هندوستان و را اگر متوقف گردید بیون از جانب عدلی با لشکر بسیار و با قصد فیل نامدار و توپخانه و سبب شمار ابراهیم خان جنگ کرده منظر گردید و بعد اطمینان از طرف او بسبت چاروه رفته رفیق سلطان محمد عدلی کردی نقش بود گردید و از پیش او بر سر محمد خان سور حکام بنگال را که علم مخالفت برافراشته عازم جوینور و کالپی و اگر بود رفت و در موضع چیر کشته و دانه کرد و سبب کالپی مجاهد فغانه نموده مخالفت را شکست و او و محمد خان و زریه مکارا کشته شد و کالپیون بلند سے پذیرفت اما بتا بر سلطان سکندر بر اگر و غیره را را ده انی طرف با مقرون بعدواب ندیده بجانب سبارد بنگال را سپه گشت بقیه حال عدلی و بیون در ضمن سوانح ایام اکبر پادشاه گزارش خود یافت اکنون ذکر آمدن هالیون بادشاه به سیمرهند و منظر و منصور شدن او بر سکندر و انقطاع رشته سلطنت افغانه از هند سانسب تراست مدت حکومت عدلی در سوانح افغانه

شیر شاه تا عدلی ذکر نشانده حال

ذکر آمدن هالیون بادشاه به سیمرهند و شان و ظفر یا فتن بر افغانه و در ملت نمودن ازین جهان چون هالیون در کابل بنشیند که در هند و شان بهر قطعه از اقطار فغانه که او سے حکومت برافراشته و دم استقلال بخیزد و لوگو را شاد و خفت بخیر این مملکت من معلومت ویده در ستمند و شمسیت و در و جیسر سے نعم خلاق را بگوست و مراست کابل گذارشته

لہر ہندوستان نصرت نمود روز کے کہ میخواست روانہ شود دیوان حضرت حافظ شیراز کہ سبب شہد ساسان انیسب و سرورش
بے عیب است طلبیدہ تفادول نمود و باین میت بشارت بمیت دولت از مرغ ہمایون طلب و سیایہ او ذرا کہ از باغ و درخت شہر
جہت نمود و شاہزادہ محمد اکبر را ہمراہ گرفتہ با سہ ہزار سوار بہرہ کھوپہ روانہ شدہ کوچ بکوچ قطع مسافت نمودہ بلا ہر رسیدہ افغانستان
باستماع حدیث سلطنت مرکب ہمایون نے پراگندہ شدند و لاہور بے جنگ تصرف اولیائے دولت ہمایون و آمد ہمد رسیدن بلا ہر
افواج قاہرہ بمسکو و کی ہیرام خان خانانان بکاتبہ جالندھر و غیرہ متین فرمود و ہر تہ دران نوای جنگ در میان آمد و نہان خانان
منظور منصور گردید بعد آن خانانان از دریای متلع جوہر نمودہ در حوالی پانچویں وارہ بطور شب خون برافغانہ رویت جنگی عظیم نمودہ تا بہر
اسی افغانستان شکست داد و نسل و اسب و دیگر اسباب بدست ہمایون فرزند خانان بدست آمد و سر ہمد رسید درین وقت سلطان
سکندر از استماع خبر غلبہ سکندر و شکست یافتن لوکران خود از اگرہ کوچ کردہ باشتاد ہزار سوار و فیل و توپخانہ بسیار در نزدیکی
سہرنامہ گرد و مسکو خود خند تی کندہ دستہ کار و افرشت خانانان شہر را محکم کردہ و بمقدور در دواغہ کے کوشید و عرائض متضرع رویداد
ہمایون بکشتہ استماعی مقدم آمد و ہمایون با وجود عارضہ قویج از لاہور نصرت فرمودہ بعد قطع مراحل در سہرنامہ نزول اقبال
فرمود و موقوف بیکار آمدہ بمقابل غنیمت کا اصفانہ معنائی لشکر او بود و ششست ہر روز جنگ توپ و تفنگ در میان سے آہو چل و
پوش راھیم دادہ ہر سرفوج مخالف رویت بتائید و نصرت ایزد سے فتح و ظفر نصیب اولیائے دولت ہمایون نے گردیدہ شکست
برافغانہ قہار و سکندر از ان مرکز برآمدہ روی فرار و گردہ سوا لک گذارشتہ بقصد ملکوت اقامت و وزیر ہمایون شاہ ابوالمعالی
لا بانشکر گران از سہرنامہ بجانب لاہور متین نمودہ فرمود کہ از سکندر را زکوہ بر آید و دواغہ او نماید و نیز مہمات ولایت پنجاب را تمشیت و ہم
و خود بفتح و غیرہ زسے از سہرنامہ روانہ شدہ ہزار اسلختہ دہلی نزول اجلال فرمود و از سہرنامہ اکثر بلاد ہندوستان بقصد تعریف و ادب
امراے کے درین مہم صدر تر دوات شایستہ شدہ بود و بجا گیسے لائقہ سرفراز سے یافتہ و مسکو و خطہ تمام ہمایون را بجنگ گردیدہ آب رشتہ
در جو اوجیت خفہ بیدار شد و تنگی کشاد یافت و خستگیسا دادا پذیرفت بقید این سال ہمیش عشرت در وال ملک و دہلی گذاریند و درین
آشنا برض رسید کہ سلطان سکندر از کوہستان برآمدہ بر برگشت پنجاب دست تصرف در ان کرد و تا پرگنہ ہمارے و پشاور شروع تحصیل
مل نمودہ شاہ ابوالمعالی از محبت کہ با سپاہ ہرابی سلوک نا بخار داشت مداخوہ غنیمت از دست او سرا انجام نتوانست شد ہمایون
تقریب اینخے نمودہ ہمارے رخ این شورش شاہزادہ کا مکار فرخندہ اختر محمد اکبر را با ہیرام خان خانانان روانہ فرمود و کما حصت
انواع اطاعت پدر سے نسبت بحال شاہزادہ معرفت داشتہ این قطعہ بر زبان آورد و با است چرسنے چون تواند رود و نامند
چرا روشن نماند چشم چاہم نہ بہر کار سے زبندان یاریت باد و زمر ملک برخورداریت باد شاہزادہ جوان محبت بود نصرت از
عنقر قطع مراحل نمودہ در قصبہ کالوہر نزول اجلال فرمود سکندر از آوازہ انماض مرکب منصور دست از تصرف با کشیدہ و قلعہ
ملکوت کہ ماسن و بود و قیصص کردید

ذکر حلیت ہمایون بادشاہ

چون بقا خاندہ آفریدہ کار و مکملات را روز سے چند رو تیار سے کار کے کہ یا بہرہ از وجود وادہ ہزار آخرت طلبیدہ اند ہمایون
ہم زمان زندگے بمسکو با علم نجوم و معرفت کوکب شوتے داشت روزیکہ غنہ طلوع مسائی نہرہ بود وقت شام ہمزم دیدن آن کوکب
بر بالاسے سقف کتاب خانہ برآمد و بظہر ایستادہ ارادہ فرود آمدن نمود و چون شروع بانگ نماند و او بتطہیم اذان ہر تہ و دوم ارادہ
شستن کرد و در جات زینہ از شدت صفا مغزید گئے داشت سر عمامہ زید و ہمایون بسر و آمدہ سلطان غلطان ہر تہ من رسید و غنہ

و مفاسل کو فتح شدہ و دوز غیبی بشتیقد راست رسیدہ چہ ہوشی میر گشت ہر حید اطبا و حکما بحالی پر داخند فائدہ بران مترتب نگردید
بالاخر داسے حق را لیک اجابت گفتہ بل ہم باقی خیر امید و فحش او در کیلو و گمر سے مراد الدین کی قہما و مدفون گردید و عمارت
عائسے بر و احداث یافتہ اکنون زبان حال داستان جرت نیخوئد شعراے عصر در تاریخ و قات او اگرچہ اشعار بسیار گفته و دامن قدس
دادہ اند اما این قطعہ نا و را خواندہ بیت

<p>ہے سایون پاوشہ آن شاہ عادل اساس عمرش از انعام افتاد جہان تاریک شد در چشم مردم</p>	<p>کرفیض خاص او بر عام افتاد چو خورشید بہان تاب از بلندے خلل در کار خاص و عام افتاد</p>	<p>بنائے دولتش چون یافت وقت بہ پایان در نماز شام افتاد قضا از سبہ تاریخیں قسمر</p>
--	---	--

همایون بادشاه از بام افراشته مدت سلطنت او مرتبه اول ده سال و مرتبه دوم ده ماه و

فکر ابو الفتح جلال الدین محمد اکبر بادشاہ بن ہمایون بادشاہ

اگرچہ احوال عجائب اشتمال آن بادشاہ قوی اقبال محمدیان سوانح نامہ شریف خواہ غلطی و قدوسی و تاریخ اکبر شریف ہی خواہ نظام الدین احمد در بیانات اکبری و شیخ عبدالقادر بدائی و شیخ الدواد و شیخ فرید خان صاحب برقعی خان و شیخ ابوالفضل بن مبارک و محمد شریف متعقبات و زین العابدین بیگلربیگہ مفصل گنج شمشاد و کارگزار شانشانہ مخصوص مجموعہ مفصل صورت و منی شیخ ابوالفضل بن مبارک معنی الاصل ہندی زاوہ دار شانشانہ و ہندو متشکل بہرہ و فخر متعقبات حالات و واقعات آن بادشاہ و اولادہ کجبال شیخ و بیسوط و احوال بزرگان سلسلہ تیموریہ از پدر اکبر تا حضرت ابوالفتح علیہ السلام باجمال مناسب تجزیہ و راوردہ کتابہ موسوم باکبر نامہ درست نمود و دفتر موسوی را با تین اکبری کسی گردانیدہ و تصحیف و فساد و نقصان متعقبات احوال نیاکان اکبر سے و نصف آخرش محتوی جلوس اکبر و از رنگ جهان بانے و واقعات ہفہہ سالکہ با نولکوار خود و محاربات نمودہ آنا را گوشتمال و ایچی داد و دفتر دوم مشرب فیغیرہ ولایت مانوہ و گوجرات و مینہ و بیگلہ و فاو و میہ و کشمیر و مکر و مٹہ و قندھار و بہمان و پور و خاندیس و ممالک دیگر و استیصال و فرمان پذیری حکام آن ولایات و واقعات از ابتدا سے سال یکہم غایت سال چہل و دوم جلوس احوال پنجاہ و پنج سالہ اکبر و دفتر سوم کہ سے تا تین اکبری است متشکل بر خصوصیات فقائد و عنوانہ و قضاہ و بادشاہ و جلوس و حکومت و بلاد ہندوستان با قیام و دورانہ و مجمع آنا و واسعی اصناف ملازمان و بہرہ یابان ان سرکار بادشاہی و مدویشان و ریاضت کیشان آن عصر و تفصیل مزار و قبا و حامد و ہند و ارباب غنہ و ساز و میثہ و ران ہر پریہ و نامہ و ترفیل اوضاع و اطوار ہندوستان و آئین وادیان ہند و یان و عقائد و دقائق کتب و علوم ہند و لائحہ ابن کتاب متعقبات خواندہ بسیار است بشرط تفہیم و توضیح مطالبہ بالہن حال حاجت بدو کہ احوال اکبریت نامہ با اختتام سلسلہ ذکر سلاطین سلف سوری از علما و واقعات علیہ السیاق تسلیم و راوردہ نظر ان قاض و اخبار و مارا خان فی سالہ کردہ آمدہ و تصحیف و ہمایون بادشاہ سمنہ زندگانی را در عصر آن جانی چو لالہ وادشاہ جزا و حمد اکبر باستیصال کند کہ از تقویم کوٹ بہرہ و مطرقت لاہور تشریف فرستہ بودہ با لشکر گران و درواجن حاجب بقصد کائنات و بود چو ان این واقعہ تاگزیر و با سیرہ و تقدیم مرام تقزیت در نصف انار و روز جمیع سوم پنج اشانی سنہ ہند و شصت و سہ ہجری سے اگر مکمل سلطنت را بفرقہ دم خود بامند پائی بخشید و یان نام اکبر بادشاہ بیروزہ سال و شصت ماہ و پست و شصت روز بود ویرام خان خانقاہان جہا الملک و کل سلطنت گردید و صل و عقدہ مات و قبض و فیضا و معاملات و در وقت اقتدار و کف اختیار و بادشاہت ہماختام و از ختم جلوس براسہ قطع کسب قندھار از کلا و نہضت نمودہ کوپہ کوپہ یا یان کلہ نام کوٹ رسید ہر سیرہ بر سر است و یکہ تہہ تہہ قلعہ شانی باستانی پیش تیرہ و مرافعات حال سپاہ و لشکر فرمودہ و انعام ابن ہم چند روز و موقوف داشت و از انعاما و درت نمودہ حدود و جالہ مرستند لکڑیہ

در بیان آمدن همیون بقال بقصد محاربه اکبر و دستگیر گردیدن او و قتل رسیدن

او بر تاج کارخانجات و تمامی معاملات جوئے قوی گشت که بالا تر از ان متصرفیت مستی دولت و اقامت از در و آرد و ریش بر خفا
کسے را مغلوب و مغلوب انقل گردانید و منجے امور نا لافقه از و بظهور میوست از جمله آنکه با مقتضای شمشیر کی مناصب عالیہ جایگزین
آبادان سیر حاصل براسی رفعا فی خود گرفته با بندهاے پادشاهی سلوک با سے ناپسندیده می نمود و دیگر را در سال تصور نمود و بطریق
طفر بر خفا خان و نظم امور جانیان بزرگ عقل و بازو سے خود میدانست از گستاخے و بے باکے با سے غلیظه او آنکه تردی سیک دان
را که از اسرار سے کبار بود و بے حکم که بقتل رسانید و مع صاحب بیگ را که از ملازمان والا بود نیز بے اطلاع او کشت و مولانا ناصر الملک
را که از وابستگان او بود و تیار خدمات پسندیده مورد غایات بکر گشته مقبول بارگاه بود و مولی منصب کرده روانه کتب الله گردانید همچنین کافر
افغانان بکرے درشت پیش می آمد و روزه فیلی از فیلیا سرکار والا بے اختیار فیلیان فیمل بیرام خان و ویدہ فیلیان او را
گشت خان مراعات ادب ملحوظ نداشته فیلیان پادشاهی را بقتل رسانید و نیز روز سے بیرام خان در کشتن نشسته سیر دریا می جوی نمود
کیے از فیلیا سے سرکار والا در جوش و خروش مستی بدریا و آمد و سر کشتے آغا نکر و چون کشتی نزدیک رسید فیمل بجا نب کشتی دویا کچ
فیلیان آن فیمل را بزرگداشت اما بیرام خان از این حرکت و اوجہ اطراف اکبر بهم رسیده آرزو خاطر گشت اکبر سے باستملع
این احوال فیلیان را بستاند و دفا خانان فرستاد و اظهار غایات بسیار فرمود چون ایام او بار او نزدیک رسیده بود و پاس ادب
و ادبیت را از دست داده فیلیان بگناه را بنا حق کشت و ازین فیمل اکثر بار بعد ربه او بے باکر دید از سوز چنین امون غیر متهم
مزدک اکبر را شفقت و ترک مدار نمود و در تیسر ماخو افتاد و بعد اندک زمانے با چند سے از امر اجهانه شکار را از گره برآمده در دلی
رسید و بشاب الدین احمد خان صوبه دار و بی این را از سر بسته و میان او و در فرائین مطالعه با مرانے که در اطرافت بود و نا صدار
یافت متضمن آنکه خاطر اقدس از بیرام خان متغیر گشته تمشیت امور سلطنت بر ذمت همت خود گرفته ایم هر کس اراده بندگے
دار و بدرگاه آمده حاضر شود ویر تمس الدین محمد خان اکبر را از سر ند طلب داشته علم و تقار و سخن طوط و منصب بیرام خان با حجت
فرمود اکثر اطراف آمده حاضر شدند و امر اینکه نزد بیرام خان بودند نیز از و جدا شده و حضور رسیدند بیرام خان باستماع تغییر
عجز و نیاز بسیار و معاذیر بیشتر نوشت اکبر جواب داد آمدن او و حضور مناسب نیست مبر آنکه روانه که مغلطه شود و بعد از ان که مر اجبت
نماید مورد الطاف خواہ شد بیرام خان چون رخصت سفر مجاز یافت از گره برآمده بعد رسیدن در میوات پس سلطان سکنه از خان
و غازیخان سور را که با او بودند خصص کرد و گویند که وقت رخصت ایما لے کرد و در ملک محمود و خل اندازند و خوار او را و خجابه
نمود اکبر باستماع این خبر فرمانے متضمن مواظبت پندیده و اصدار فرمود بیرام خان با خوا سے فتنه پر و از ان و حسب جاه و وقته
و نفوت اقتداریکه داشت در بیجا نیر رفت و چند گاه پیش را سے کلیان مل زمیندار آغا آسوده بمبت پنجاب روستے آور د و پوه
از روستے کار برد داشته بقی مرغ و زبده بماه میند و تماره و در پنجاب رسید اکبر میر شمس الدین محمد خان اکبر را با مر سے و دیگر کد فقه
و متین فرمود و خود نیز ربه او از و بے نصفت نمود آنکه خان گرم و حبت شتافته و رسید و در میان دریلے سنج و بیا و در حوالے
موضع کو ما حورتای پر گزده وار و ک تلا سے مسکین اتفاق افتاد و محار بخیلیر روستے و او بیرام خان غالب آمده بر لشکر پادشاهی حمل
آورد و چون زمین شالیزار و گل و لاسے بسیار بود پاسے لشکر بیرام خان در گل فرود رفت و لشکر یان اکبر خان حال غافلان بد بخت
ویدہ اکبر سے مایه تیو و خنجر و بیار سے را علت تیج بید ریخ نمود و ند و بے را سیر گرفتند بیرام خان میشا و این احوال تاب نیاورد
شمر گشت و در پناه را بگشیش زمیندار و مار لپور کرد و کو سوا لک و اقصیت رفته و در تلوار ه اقامت و زید خیران فتح و در منزل
سمر ندر عرض اکبر رسید پادشا همدارک این نوید بلا هو تر شریف برده بعد چند روز از انجا مراجعت نمود و در حوالے سکواره نزول

اقتبال فرمود و کوسبیاں هجوم آورده بعد جنگ بسیار رو بہ زمریت نهادند پیرام خان چون صورت ادبار در آئینہ احوال خود مشاہد مکر و
 عقد تقصیرات و مذمت بسیار بخجور پادشاہ عرض داشت و استدعا نمود کہ مقتدر سے از حضور آید و دست مرا گزیند بآستان و امانا حاضر
 سازد و الا و لا نا عبد اللہ سلطان خجور سے المشور بخجور و م الملک بعد آن منعم خان متعین شدند فرستاد با بانواع و لاسا و دلہی پیرام خان
 را آورده رویاک در گردن انداختہ حاضر گردنا و بخجور رسیدہ گریہ بسیار کرد و اگر از روی غایت رویاک اگر گزینش دور ستودہ
 بدستور سابق حکم نشستن کرد و در آخر مجلس بخجور سے رخصت سفر حجاز داد و بعد اتمام این مهم رایات عالی متوجہ دہلی و پیرام خان
 روانہ مکہ معظمہ گردید این مقدمہ در سال ششم حبوس روی داد القصد پیرام خان بعد قطع مسافت و شہر پٹن از مضائق احمد آباد
 گجرات رسیدہ روز سے چند بنا بر رخ ماندگی مقام نمود بہارک خان نمے افغان لو خان کی پدرش در جنگ باچی و اثرہ کا افغانان
 را با پیرام خان در رفاقت ہما یوں پادشاہ روی وادہ بود کشتہ شدہ نزد موسی خان حاکم آنجا قیام داشت بان مقام خون پدر خود قصد
 پیرام خان بنماظر آورد اتفاقاً روز سے پیرام خان لیسر کو لایہ بزرگ کرد میان آن نشینی بود کیچنے نشستہ رفت ہنگام مراجعت
 چون از کشتی بر آمد بہارک خان مذکور با چہل افغان دیگر رسیدہ چنان نمود کہ بقصد ملاقات بیروہمین کرد و یک رسید چنان جہر ہر شہر
 پیرام خان زد کہ از سینہ بر آمد و دیگر سے شمشیر زدہ کارش تمام کرد و جمعی از فقرا قالب خونے ادراک در جہ شہادت یافتہ بود و بدو شہ
 در حوالے مقبرہ شیخ نظام الدین بنماک پسر دہدانا ان اتخا ش ہشہم مقدس رسید شاعری این رباعی در تاریخ شہادت او کتفہ رہا سے
 پیرام بلوٹ کبر چون بہت احرام نہ رسیدہ بکبیہ کارا کشت تمام تاریخ وفات او کجستہ از عقل پگفتا کہ شہید شد محمد پیرام پمیرزا عبد الرحیم
 پسر پیرام خان کہ سہ سالہ بود و حضور اقدس رسیدہ موردا لطاف گشت اکبر دست نوازش بفرز او گذاشتہ بقطاب پمیرزا خانانی می خواند
 چون پس رشہ و کینر رسید و مصدر خدمات پسندیدہ گردید بقطاب فرزند پر خوردار خان خانان سپہ سالار و منصب پنج ہزاری کردان
 زمان زیادہ از ان منصب و خطاب بنوہ سرعت برا خراخت چنانچہ نفع ولایت گجرات و ٹٹہ و دکن او کردہ بعد فوت راجہ ٹٹہ لٹل نظم دین
 امور وزارت اعلیٰ با قلع یافت و خان خانانی کہ بوزنہ و لطافت طبع و بہمت عالی و شہادت فطری وجود ہی نمایان در ہندوستان
 شہرت دار و ہمین خانانانت القصد چون پیرام خان از میان رفت اکبر بنفس خود در سر انجام تمام سلطنت و جہان داری و قلع و قمع
 مخالفان و اعادے متوجہ شد پ

در بیان تشریح ولایت مالوہ

چون باز بہادر دلدل جماعت خان المشور بنماک دل خان افغان کرا زامرا سے شیر شاہ سے بود و ولایت مالوہ حکومت باستقلال داشت
 از بستے سے و جوانے مستلذات نفسانے و صحبت زنان و مجالست نسوان لیسر بودے و بسیار سے از انات صاحب مجال و لہر ان
 با نفع و دلال فراہم آورده اوقات در شہوات نفس گذارینے از جملہ آمتار و پمتی نام مشوقہ داشت کہ از آوازہ حسن نغمہ و جملہ عالم
 بالمال بود و نظم بخندہ از شہا نور میرنجیت نمک از خندہ پر شور میرنجیت پگیکن از رخسار شک داسخ پگرفتہ آشیان زانے باستے پ
 محل نرگش از لہر ناز نہ تر گلان بر جگر با ناوک اندازیدہ و طعش از تبسم در شکر برین پ و ہانش در شکم شکر آمیز نہ زیر چرخ
 کس پیدا نکرد و بکرویش بیند و شہید انگرد و دہ با فرہاد در نقد دل و جان و مجتہش فکر کردہ و گرفتار دام عشق او گشتہ بود و شہنامی
 بے نظیر و سرور کہ نہ بان ہند سے بہت نام خود و روپ متے را یکجا سے آورده و شہان روز با ستماع نغمہ و سرود اوقات عزیز را
 ضایع نمود و در شرب دام مہم و شام گذارنیدہ روز از شب غمے شناخت و اوقات حیات را با بایست مصروف می ساخت بہت
 بناسے دولت خود آن کسے حراب کند پکر شام سے خود و مصیگاہ خواب کند پچون بدستے ہاسے او پراگند گیا سے ولایت

عرض اکبر رسید عساکر منصوره بسرکرگه ادهم خان تهنه استیصال آن بدآل و تغییر ولایت مالوه متین فرمود ادهم خان بعد رسد مراسل
بر حواله شهر سازد بگوگردارالایاله اولو رسید بیا زبهار که نقلت و بدستی زندگانی میکرد و متقه مطلع گردید که نبیوش فیروز سی شهراد را حاکم
کرد دنیا چارصفوف آراسته آوده پیکار گردید و یانک زو و خور و راه فرار گرفت ادهم خان بعد غریت او شهر درآده بفرام آوردن خزان
و دغان گرم گرم گردید فصوص در بزم رسانیدن زمان سرانیده و رقاصه گرم ترگشت نهضت نقد و حبس و بدست آوردن اکثر زنان کسان را
بجست و جوی روپ منی برگاشت چون باز میا در درنگام انهرام کسان خود را برای قتل زنهای مجبیه خود بزم بندگان کرد و بایان
حوادث عظیم عورات را به تیغ میزد و رخ میگذرانید و آنرا جوهری نامند فرستاده بود و آن سنگین دلا و دینش را اکثر پرسی پیکران را از هم گذرانید
خون بیکانها را چند را بجا که ریخته بود و ندو نوبت بقتل روپ منی رسید ظاهر بے باک زخمی چند با دهم زده هنوز کارش تمام نکرده بودند
که لشکر منصوره در رسید و آنها را آن قدر فرصت نشد که کار روپ منی با تمام رسانند و ادهم پیش ادهم خان فاضل آورد و ندان بخاک
التماس نمود که زخمهای کارسے دارم بالفعل مرا در خانه بختی نگاه دارند بعد به شدن بخدمت حاضر میروم شد ادهم خان او را و خان
شیخ عزنام در پیش که بقوی دران دیار مشهور بود گذاراشت روپ منی و عورات در پیش بسر برده و مایل بود نمود و تا آنکه به شد لیکن نیم
خزان باز میا بود که در و لش بود و پنی شد صحرای خرم بجران نشو و به زردا وای حکیم ادهم خان از غایت شوق پیوسته خبراد میگرفت چون
روپ منی صحت یافته فصل نمود و جوی غدریسه نماز التماس مشک و غیره و کافور و دیگر خوشبوهای نمود و تا خود را آراسته و نظیر کرده
بخدمت شتاب ادهم خان که فریفته او بود فی القور با خوش بویهای مطلوبه کافور را هم چون خواست بود فرستاد و در ادای حقوق عشق باز میا بود
یک کفن دست کافور خورده و چادر بسر کشیده چنان خوابید که دیگر میدارنگردید ابیاستن زن را قتل عشق میش سوزده خاشاک صنیع پیش سوزده
خوش آنکرا به عشق جان داد و عشق است که جان با تو امان داد

ذکر احوال سلاطین مالوه

بر متمدن اخبار پوشیده نمائند که بلا و مالوه ملکیت وسیع و ولایت فراخ و آباد و همه وقت حکام نوسه شان دران دیار بود و اند
و راههای کبار و رایان نامدار مثل راه بک با حیت و راه بوج و اشال ذلک که تا حال حکایات عجیب و اوصاف حمیده آنرا بر زبان
عالیان جاریست بگفت آن ولایت نام و نشان شایان گذاشته اند و از زمان سلطان محمود غزنوی که بطور اسلام دران دیار شده
از سلاطین و بلی سلطان غیاث الدین بلبن بران استیلا یافته از آن زمان و تصرف سلاطین دلی درآده چون سلطان محمد شمس
سلطان فیروز شاه جیس را که در ایام او بارش رفاقت و همپایی کرده بودند بود جلوس برادرنگ جابن بنسے رعایت کرده چادرکس را چنان
ولایت داد و آن چاکرکس بسلطنت رسید اعظم همایون ظفر خان بکوات و خضر خان بلمکان و دیبال پور و خواجہ سر و خواجہ جبان و خطا
سلطان الشرف یافته بود بوجو تنور و لا در خان مالوه از ابتدا سست هفتصد و نود و شش هجره و لا در خان بگومت مالوه قیام داشت
چون سلطان محمد شاه رحلت نمود و در هند و شان حج و سر ج روی داده هر یک از ابراهیم نایب لوای حکومت برافراشت و لا در خان
بیراز دالی و دلی اخواف و زریه بطریق سلاطین ملک داری خود نمود و مدت حکومت او بست و پنج سال سلطان بهوشنگ بن لا در خان
سینه و سال سلطان محمود بن سلطان بهوشنگ یکسال و چند ماه سلطان محمود بطریق امیرالامرا سس سلطان بهوشنگ شاه بود و خواجہ
او در جالانکاح سلطان محمود سلطان را از ساسه زهر و مایده برسد حکومت تمکن یافت و تمام ولایت بود نوسه دلا و وزیر و وزیر
بر گرفت ایام حکومت او بست و دو سال سلطان غیاث الدین بن سلطان محمود غزنوی سس سال سلطان ناصر الدین بن سلطان غیاث الدین
چهار سال و چهار ماه و سه روز سلطان محمود بن سلطان ناصر الدین بست و دو سال و دو ماه سلطان بهادر شاه

و اسے گجرات سلطان محمود راہزمر گزشتہ ولایت مالوہ بمعرفت خود درآورد و ایام حکومت او شش سال مالتا در شہ از ارامے کبار
سلاطین آن دیار بود و دیوبخت سلطان بہادر شاہ چون ولایت مالوہ فرمانروائی نہ داشت غالب آمدہ سک و خطبہ بنام خود کرد و در میانک
نصیر الدین محمد جلیون پادشاہ بہرمت مالوہ بمعرفت فرمود شیر شاہ در ان ایام کہ کافاز خود رج ابو بود بہ ملوک تادشاہ نوشت کہ بطرف آگرہ
خلل انداز دو مہر بروی نامہ دوا و نیز جواب آنرا نوشتہ مہر بروی جواب نہوشیر شاہ پنجیم برآشت و بعد ایستلا بہرسلطنت بہمان
اور قیامت قارہ شہادہت متبادست تا و در ملاقات کرد و عرض مالوہ ولایت کنندہ ستے با مقرر گشت روزے انہرزل خود و موافقہ
بلا قات بہر فرستہ بھی از رض کردہ تاکہ بہرست کسان شیر شاہ اسیر شدہ بود و بدقتیہ گویا ریلہ اسے میکہ زندہ قارہ شہ تریکہ کہ ماہ آشتیہ
با من بھیجہ تاکہ کس ازین بہرست گزشتہ بدرت ایام حکومت او شش سال و پنج ماہ شجاعت خان عرب شجاد خان انخان
تائب شیر شاہ دوازده سال و یک ماہ از بہادر و عرف بازید خان بن شجاعت خان و دو سال و دو ماہ و بہرست و سہ روز از ابد اسے
سزہ مقصد و نو دوشش شجاعت بنہرست و شجاعت و بہرست چہرے مدت یک صد و ہفتاد و یک سال حکومت ولایت مالوہ ازین
سلاطین درلی ہر داند اندازدین مدت اکثر اشخاص اغلب زمان احوال و بہرست و بعض احیان و کالہ دران ولایت حکومت کرد
چون اوم خان کامیاب فتح و فیروزے گشت و خزانہ فراوان با پستین ولایت وسیع بہرست او اتحاد و مغرور گشتہ سز از اطاعت
بادشاہے بر تافت و انچہ از نقد و جنس و فیض خانہ و کوچانہ و زر خانہے باز بہادر بہرست آورد و بہرست را متصرف گشتہ از انجمن چیزے بدرگاہ
والا ارسال نہاشت و جن نعمت پروردگار بطریق نسیان منادہ بلہ پیمانی بنی و از خانہ گردیدہ با جرم پادشاہ خود و خود بہ مالوہ شد و نزدیک قلہ
کاگور کہ آن زمان مفتوح شدہ بود رسیدہ و در طرفہ زمین آن قلہ را تسخیر دآورد و خود بہرست گردید و اوم خان کہ از نصف موکب والاے بہرست
تسلی قلہ نکو از شہر سانگ پور برآمدہ بود تا گمان طلیہ ریا مت اکبر سے ظہر ش دآمد و بخان تہا بہرست رفتہ از اسب زد آمد و بہرست پای کول
مشتہف گشت اگر و سازگاہ بہرزل و اقبال فرمودہ شب در منزل اوم خان بہرست وادوازم چنگیش و نیاز بقدم کیم رسانید و روزی چند دریا
اقامت کرد و دیوبخت ظالم را نظم و نسق آن ولایت اوم خان را بدستور سابق بحال داشتہ حادثت بہرست الحاق آگرہ فرمود و بہرست
عبد اللہ خان بکبیتہ آن ولایت تعین کرد و بہرست اوم خان و حضور رسید چون مدت باوہ دولت وجائے و دہوشی ناناوی بود و در
در محل دیوان عام پادشاہے شمس الدین محمد خان اکہ گفتار کردہ اورا بفکر رسانید و مقصد بادشاہ عازم حرم مراگر و بہ پادشاہ در بہرست
بود از شور و خو غایب ارگستہ سیر دن سے آمدہ راہ اوم خان رو بہ و شدتیہ بہرست نہ آوہ در دست داشت اگر از تفرس در یافتہ باک
بروی زد و گفت اکہ بچہ لادہ اکہ را چر گشتہ و چنان مشق بر سر ش زد کہ او بے ہوش افتاد و حاضران بموجب حکم آن بے باک را بہرست
آوردہ قلہ بہرست را انداختہ او درم قالب ستے کرد

در بیان تشخیر ولایت لکھران

این ولایت مازن، در پاسه ستر و بیست و هفت مرتبه زمان آن آغا از بهما بنجامه بطور خود بود که گاهی اطاعت فرمانروایان و بی گنا
بود و در بعضی اسیز نوشته اند که آن ولایت از قدیم داخل کشمیر بود سلطان محمود غزنوی که بمغیر در آورده یکی از امرای خویش که
از اشراف و کیان گهر نام داشت پسر و از آن زمان نسل او بکمران معروف در آن ملک تا بهین بوده حکومت با استقلال میکردند
و کشمیر شاه و اسلام شاه و سنجیران و ولایت کوشیدند و قلع و برهاس نام بر سر جاحصا که در دند تا جماعه گهران عاجز شده و بطبع
شوند و ملاک از پیش زلفت و صها که در میان آمد سلطان سارنگ حاکم آنجا که پسر خود و کمال خان باراد و ملا قاسم
پیش اسلام شده و آزاد و در دند گیار که دره بقلعه که در ایاز فرستاد و سلطان آدم برادر سلطان سارنگ بر سر حکومت نشسته و متواتر

جنگ با ساسانیان نمود و در شجاعت و ولایت خود کجا داشت و اسلام شاه سبیل مقصود و گزشتن نوبتی اسلام شاه فرمان داد که زندان خداد
گذاشت و را که داک کرده و از باروت اپناشته آتش زند فرمان پذیران حسب الامر عمل آوردند سلطان سارنگ با تمامی زبدهایان در آتش
باروت پریده با علم خستی شافت و بخت آنکی کمال خان پسر سلطان سارنگ در گوشه زندان خداد از چنان بلای بی زمینار سلامت مانده
انقطاع رشته دوست افغانان کمال خان از قلعه گزالیار خلاص یافته شامل ملازمان درگاه کبریه گردید و در جنگ بیرون دو دیگر بارت زند
منایان کرده مورد الطاف پادشاهی گشت چون پادشاه را بحال خود متوجه یافت استدعای ولایت مورد شرف خویش نمود فرمان والا بنام
سلطان آدم صادر گشت که چون او در دستگیر کردن کاران میرزا حفیظ و همایون پادشاه جنیت آرا کجا نیکو خدمتکار بطور رسانیده و دم الطاف
انجنان ندان میرزا بنابرین از روی فضل و کرم نفع ولایت بر مسلم داشته شد باید که نفع ولایت بعد کمال خان که نیز دارش آن ملک است
و خدمت شایسته بجا آورده و اگر دار سلطان آدم بمقتضای گزشتن بخت سراز حکم بر تافته بموجب فرمان عالیشان عمل نماید و ملذات میر محمد خان
برادر کلان آنکه خان و دیگر امراتین پنجاب با شیهال سلطان آدم و اعانت کمال خان مامور شدند سلطان آدم قدم قدم بر است از انانده
خود بیرون نداده تا قصبه بیلان این طرف آب بسبب رسید به کجا پادشاه جنگ کرده نهم گشت امیر محمد خان شتاب آورفت و تمام آن
ولایت را بضمیط خود در آورده داخل ممالک مهر و سر خود نمود و از روی غنایت تمام آن ملک بکمال خان مرحمت فسرود و در
سلطان آدم اخراج یافت

در بیان رسیدن زخم تیر با کبر پادشاه

روزی که پادشاه بنیارت روضه شاه غلام الدین معروف با دلیا تشریف برده جنگام با حجت چون بچو رسید یکی از خون گزشتن گزشتن گاه
بوده تیر سببی سوسه او انداخت و بر کتف راست رسیده قریب یک وجب فرو گشت غریز از مناد حاضران بر خاست آن لی باک
را دستگیر کرده حاضر آدم در مردم در پی نفی شخص شدند حکم شکر تقیتمش نگذاشتند و این جیمه مردم را ناحق و رلا انداز و جاز از اولوت بستی او زد
باک سازند بموجب فرمان همان مردم از اقبال رسانیدند و کبر با وجود چنین زخم تنگ همان طور تمکین و قرار اسپ سوار بودند و تانده آمد و کجا
چو داشت و در عرض هفت روز بنظم اند مال یافت بعد از آن ظاهر گشت که آن کس قتل تمام غلام شرف الدین حسین میرزا بود او تیر با کبر سبب
آن نو که میرزا سبب مذکور او را از عداوت نقیضه پادشاه فرستاده بود

در بیان گزشتن شهنشاه ابوالحسن

او در زمان همایون پادشاه بواسطه حال ظاهر که از قریبان درگاه شده بود و خود را از فرزند آن پادشاه می شمرد و اگر چه حسن صورت داشت
اما به خود بدیر بود بهیبت حجت باشد که نکور و سبب کوخو بنود رنگ آن گل پچاز که در دلو بنود و تینکه در خط کلا فور سر به جابانی
یو بود کبر پادشاه نسیب و زینت یافت بمسج امراد حج جشن حاضر شدند ابوالحسن بعضی تخان و دراز کار بر زبان آورده از آمدن
حضور غرر با حجت میرام خان خانان مهر صورت او را ملا ساداده طلب داشت و در همان انجمن بموجب حکم محبوس گشته ملا هوز
رفت از غفلت کو تو ال قلع ازلا هوز گزشتن بعد مدت باز دستگیر گردید و در قلعه بنای زندان بوز نامیکه میرام خان روگردان شده
در آن نوا سبب رسید او را باز زندانیان و دیگر سردار و دیگر رفته بعد چند سال باز بند و ستان آمد و گردشورش بر اینجخت چون کار سبب
پیش بردن نتوانست و در کابل رفته با جو بک بیک والد محمد حکیم میرزا را نفوسون و فسان بطرف خود کشید و دختر او را که بشیره میرزا بود
در عقد نکاح خود در آورده و در کابل مدار علیه حجت کار گشت و مردم را بخود گردیده وقت قایو بیکم را بقتل رسانید و دم استقلال زده بهر دلی
اکثر امرای بیکم را بنهان خانه عدم فرستاد میرزا سلیمان حاکم بدخشان بقیقت حال واقع شده بردن استدعای محمد حکیم میرزا

ہر کامل لشکر کشیدہ این طرف شاہ ابوالعالی فوج آراستہ بقصد پیکار روانہ کر دے و دیگر آج غور بند و لشکر ہم پیوستہ آبادہ کارزار
شدہ نہ محمد حکیم میرزا کہ از دنیا بیت گنگ بود در مین جنگ خود را جلوریز میرزا سلیمان رسانید شاہ ابوالعالی از شاہدہ این حال سر اسیمہ
شدہ و در بار سنا و بدیشیان قہاق کہ وہ در موضع چار یکا ران رسیدہ و لشکر محمود میرزا سلیمان بعد فتح در کابل رسید بعضی از محال کابل
اہل سے خود جاگیر دادہ عبید رضیہ خود را در حال محمد حکیم میرزا آورده حادثہ یہ پیشان نمود شاہ ابوالعالی را زنجیر کردہ نزد شیرزا فرستاد
ناجاک کہ اوج حق نعمت فراوانش کردہ مصدر را موزنا شایستہ شدہ بود میرزا اورا بقصاص خون والدہ خود بکشتہ کشید بمیت
نہر گزشتہ نیم در عمر خویش نہ کہ پدر را یکی آید یہ پیش:

در بیان تعمیر ولایت کر کہ آئر کوئند والہ کوئند

قبل ازین یکس از خواہمین اسلام بران دست نیافتہ و ہم قبول سلاطین ملین دران دیار زبیدہ و در نیولاچون راجہ ولیپ حاکم آنجا فوت
شدہ ہر زمان میرزا غیاث الدقاہم مقام کر دیدارنے درگاوتے والدہ اوسبب خورسالی پسر حکومت آن ولایت میکرد آن عورت و شجاعت
مورست یکتا پودہ شکام کار نامہ روانہ و کار کار نامہ بطور رساندے و در شکار گاہ شیر را بر خاک ہلاک انداختے و بارعام دادہ امور حکومت
را بایں مردان عالی فطرت صورت انجام دادے و در لوازم نگہدارے و مراسم مردارے تدابیر صاحبہ بجا آوردے چون حقیقت
آن ولایت بر من اکبر رسیدہ آصفخان و عبدالجید وزیر خان برادرش از اولاد شیخ زین الدین خواستے کہ امیر تیمور با و امقا و تمام داشت
چون آن ملک متعین شد نہ اندامدار انجاری رسیدہ صوف مصاف آراستہ را فی درگاوتے مسلح گشتہ نیل سوار و محرک آمد و جنگ مردانہ نمودہ
از دست خود تہ و تنگ ز و صلیارے را کشت و کار ہاسے نمایان بطور رسانید بالا خواہ آصفخان غالب آمدہ فیر و زمند گردید و لشکر
راستے انکسے کشتہ و شستہ شد و بقیۃ المین بیابان گر دہر میت گشتہ را نے احوال خویش بدین منوال دیدہ ہر نارواری کہ بفیل
او کاے فیلیان فشتہ بود گشت کہ از خیر بدار کار تمام کن او جواب داد کہ ازین بر محمد نہ خود و برات کے توانہ شد آن عورت
کہ میت مردانہ داشت ہر زبان آورد کہ مردن یہ نیکانے یہ از زمین ہماراست این را بگفت و بدست خود بخیر بران کار خود تمام
ساخت و آن ولایت بشیر بہمت آصفخان وزیر خان ہمہ سرگشت حد و یک ہندوق اشرفے ملا سواسے زرسید و فقرہ آلات و طلا آلات
و اقسام بیابان و تماثل و اقسام طلا و دیگر انواع اجناس ہر دن از حد شمار و قیاس و ہزار نیل نامے بغبطہ درآمد آصف خان ہر
تہ صفت خود را آورده چہ سے از انجملہ ہر گاہ اکبر فرستاد و از غریباقتن برین ملک وسیع و بدست آمدن اینقدر دولت منور گشتہ
سے وزیر آخو کار چار و ناچار ہر گاہ والا رسیدہ و ہمہ چنیور و دیگر ہماست مصدر خدات شایستہ گشت و آن ولایت بہر طرف
اولیا سے دولت درآمد:

در بیان تعمیر قلعہ اکبر آباد

در سال دہم ملوس والا سلاطین سنہ ہفتاد و سہ ہجرے اساس بناوہ آمد ہر روز چہار ہزار سنگ تراش و مزار و آہنگ و تجارت
و ہر دوران بکار برداختہ ہر من سی در ہر ہر آوردند و بنیاد آن از آب درگشت و ارتفاع ہفت و در سعید تاسر لکڑہ از سنگ تراشیدہ
بنامندہ اند بچین بنیان چاکدست و غار تراشان کو سے نیچہ و آہنگران و نجاران عمارات و کشتا و منازل فرخ افزا در دو تھانہ والا چہ
بہ آراستہ نقاشان جادو کار و مصوران سحر طرز در تصویر گما و غیرہ تماشای یہ بیضا نمودہ گویا نگار خانہ چین و گلزار بہشت آمین ہر دو
کار آوردند و در عرض ہشت سال قلعہ متین و شہرے عظیم صورت غایش یافتہ باکر آباد موسوم گردید این شہر در وسط ملک سہ
ہند واقعست و آب و ہوا سے او خوشی و سیروریا دلکش:

در بیان قتل علی قلی خان و بہادر خان

فرزند بیکم غفران پناہ ہمایون پادشاہ از عراق مبادرت فرمود از محمد لشکر ہای عراق کر شاہ ہما سپہ بیک و امرا و دشمنین فرمود و حیدر سلطان
 سہ ہر دو سپہ خود علی قلیخان و بہادر خان نیز لو حیدر سلطان بدفع قتبہ بار و وقت نہر میت ہمایون از کمران میرزا در نشانی راہ رحمت
 حق بیوست علی قلی و بہادر پسران او در رکاب ہمایون بود و مصدر خدمات پسندیدہ شدند و خطاب خانی یافتند بعد رخصت ہمایون چون ادراک
 سلطنت بجایوس اگر رخصت پذیر گشت و ہیون بقابل دیگر مخالفان پناہ متاصل شدند علی قلیخان بخطاب خان زمانے سرفرازی یافت
 و سرکار سنبل بیگ اگر او مقرر گشت باقتضای شہسازے کہ داشت بدو شمشیر از سنبل تا او دہ متصرف خود در آرد و بہادر خان برادرش نیز خدمت
 شہسازے بجا آورد و در کیل سلطنت و مدارا لیاک کہ در یافتن مان بمصاحبت سفایطیان و غور شجاعت سر از اطاعت پادشاہی بر تافت و آثار
 نیل و نافرمانے از او فرمودہ بعض امور یک خلاف مرضی پادشاہ بودہ نظیر میر سید احمد انکا شہسازے ہم بیگ نام ساربان پسر کی حسن صورت داشت
 و در سلک تور چیان ہمایون پادشاہ مشکک بود خانزمان با وطن خاطر ہم رسانیدہ بعد رخصت ہمایون اورا بملائیٹ نما راہبوسی خود کشید
 و شہسازے بسیار ظاہر ساحتہ کار بجای رسانید کہ پیش او کوفش کردہ پادشاہ ہم بیگت چون آئینہ بر من اگر رسید فرمای متصفی نصائح بسیار نوشتہ حکم فرمود
 کہ ساربان پسر را بدرگاہ والا فرستد آن دست فروردین گشتہ آثار چہسہ تہا زیادہ نظر اہر ساحت و مزاج پادشاہ انحراف بسیار آرد
 ہم رسانید بعد بہانہ بسیار ساربان پسر نہ کور را بطا ہر از پیش خود را نہ چون خان زمان آرام جان نام لوے در حرم خود داشت و باستد کا
 شہسازے ہم آن زن نکاحے را با و بخشیدہ دستہ زیران شہسازے ہم بود او نیز آن زن کہ را بعد از حسن نامے کہ از مخلصانش بود و باکو
 نہ کور تلقین خاطر داشت بخشیدہ و نہ کور را شہسازے ہم از خان زمان بطا ہر جدا گشتہ پیش عبدالرحمن مذکور در پگنہ سر ہر پور کہ جاگیرش بود آمدہ
 روزگارے گذرانید و زسے در حالت سستی از عبدالرحمن طلب لوے مسطور نمود و دہ در میان آورد شہسازے ہم بیگ بعت و قدسے
 پیش آمدہ عبدالرحمن را مقید ساخت لوے از خانہ او بدر آورد و متصرف گشت برادران عبدالرحمن رسیدہ بمقصدے حمت جنگ کردہ
 شہسازے ہم بیک را بقتل رسانیدند این خبر نچا زمان رسیدہ موجب آشفتگی خاطر شہسازے گشت چون بقوت شہسازے بر سر افراختہ غالب آمدہ
 تا ولایت او دہ در تصرف داشت و مبارز خان پسر سلطان محمد دے را کہ افغانہ اورا شیر شاہ خطاب کردہ سر لشورش برداشتہ
 بود نہ نیز شکست دادہ و غیر ذمہ گذشتہ بود زیادہ تر مغز و گشتہ قتل شہسازے ہم بیک را یا شاہ پادشاہ و تمور نمود و سبے در زید و صراط سراز
 اطاعت بر تافت و مبارز خان برادرش نیز رفتہ با وطن شد و این ہر دو برادر مصدر شورش گردیدہ باعث اختلال ممالک محروسہ
 گشتند پادشاہ چند مرتبہ بنفس خویش بر سر آہنا رفت و جنگ باور میان آمد اما بواسطت امر اسے بزرگ تقصیرات آہنا حاتم
 سے گشت چون قدر رعایت خواستہ با و جو و عفو جرائم تواترہ مصدر حوکات ناشایستہ شدند و بالفرض واکبر باستیصال آن بدالان
 حازم گشتہ از کبر آبا و بیٹا فرمود و چند روز شب قطع راہ نمودہ در حوالے گردن سک و رنگانان بر سر مخالفان رسید و محاربہ
 سخت روسے وادان ہر دو با در دل بر مرگ منادہ جنگ رستماء کردند و در آن وقت اگرچہ ہنگی با قصد سوار و چندین فیل در فل زات
 اگر بود اما ہزاران لشکر تا پیدا کتے ہمراہ داشت قضا را در عین جنگ اسب مبارز خان چراغ پا گشت و او از خانہ زمین بر زمین افتاد
 بہادران لشکر منصور رسیدہ اورا دستگیر کردند و دست بر گردنش بستہ محصور آرد و نہ کبر پسرید کہ اسے بہادر در حق توازن چہ
 بدو واقع شدہ کہ مصدر مابین ہمہ فتنہ و فساد شدے او بیج جواب نہاد بعد مابین بسیار برز بلاش رفت الحمد للہ سطلے کل حال درین
 آہنا شہسازخان بموجب حکم والا اورا مار سر سبکدش کو و ایند پس از ساعته یکے از ہزار بیان خان زمان را گرفتہ آرد و نہ کور
 ظاہر کرد کہ قتل یک و دنان سہ کلاہ پادشاہے خان زمان را کشتہ واد در مرکز افتادہ است حکم شد کہ ہر کس سر ہاسے

حواصن نگار ببار و بحساب سرفروں یک اشرفی و ہر سہ ہندوستانی یک روپیہ انعام یا ہر دم سرباسے لشکر بان خالص را بریدہ می آوردند و اشرفی و روپیہ می یافتند تا آنکہ سرفروانان آوردند اگر از پشت زمین ہر زمین آمدہ جبہ نیاز را بجدات لشکر بے نیاز بر زمین سائید و کابل ہر دم و تنگ حوام را بجانب اکبر آفریادہ ستاد از ابتدای سال سوم جلوس غایت سال یا ہر دم خلیفہ ازین ہر دو بار در در ملک محمود شدہ و در سیاہی سال و دوازہم فتنہ و آشوب آنہا در نوشتہ نظم حق صاحب تنگ یک در دن پاشکند شخص را سرگردن و بادی نمیشد از بردن آئی با گر کہ برے کہ سرنگون آئی :

ذکر در بیان شورش میرزایان و تاویب و تحریب آنہا و تسخیر ولایت گجرات

ابراہیم حسین میرزا و محمد حسین میرزا و سوحو حسین میرزا و عامل حسین میرزا پسران محمد سلطان میرزا کہ سلسلہ او بھاجیران امیر تہور گورگان میر سید محقق فاضل بیتی و مسافر خودے مصدر شورش شدہ و پنجائیان و بہادر خان یکدل بودہ در ملک محمود خلل سے انداختہ و محمد سلطان پدر آئنا کہ پیرے کن سال بودہ در پرگنہ اعظم پور سرکار سنبل جاگیر خودے گورانیہ در دیو لاکھانہ و بہادر خان بکافات کہ در خود رسیدہ میرزایان فتنہ و فساد بر زمین خود گرفتہ جنگا ہمہ ہر دوازہ را بجد گرفتہ چون رایات عالیات بہمت پنجاب نہضت فرمود از سنبل برآمدہ دست بتاخت و تاراج کشادہ و بعضی از جاگیر داران را کشتہ مال و متاع آئنا جاگیر تصرف شدہ و در دہلی رسیدہ قلعہ را محاصرہ نمودہ و باعث آزار و اضرار خلائق و شورش عظیم گردیدند اکبر باستماع این سانحہ از پنجاب بہمت دہلی برگشت میرزایان از غیر نہضت موکب عامے دست از محاصرہ دہلی برداشتہ بطرف مالوہ رفتہ و آن ولایت ملاز محمد قلعہ بلاس کہ یکے آزاد اے پادشاہے بودہ گرفتہ تا ہندیہ تصرف خود مد آوردند بدین ذل رایات اقبال در جنگ جنود و محصورہ یا سستیصال میرزایان بد مال متین گردیدہ در آن زمان سلطان محمود در گجرات فوت شدہ بود و چنگیز خان غلام سلطان محمود دران ولایت علم ریاست برے افراشت میرزایان تاب مقاومت عساکر پادشاہے نیارودند و بدو خود در ولایت مالوہ از غیر تاب و توان خود بیرون داشتہ چنگیز خان پناہ ہر مدہ از آنجا کہ اعتماد خان گجراتے کہ او ہم الزام سلطان محمود بودہ ہر سر احمد آباد یا چنگیز خان محاربه داشت چنگیز خان رسیدن میرزایان غنیمت دانستہ بہر دوج جاگیر ایشان مقرر کردہ چون جبلت خوش نداشتند آنجا نیز محبت در گرفتہ و با چنگیز خان ہم جگیدہ بطرف خاندیس رفتہ و از آنجا باز مالوہ آمدند بعد از آنکہ بہادر خان حبشی چنگیز خان را کشتہ و در ولایت گجرات خلی رو سے دادہ میرزایان از مالوہ باز بہمت گجرات رفتہ قلعہ چانایر و سورت بے جنگ گرفتند پس از آن قلعہ بہر دوج را تصرف شدہ قوت و کمکت بہر سائیدہ چون این مقدمہ بہر من اکبر رسید تسخیر ولایت گجرات و تاویب میرزایان در خاطر خود مصمم نمودہ بدولت و اقبال متوجہ آن سمت شدہ بعد رسیدن در حوالی گجرات سلطان مصلح عرف خفہ والی آن ولایت را کہ از اولاد سلطان بہادر مغل خود سال بودہ بہ سبب نمود امر اے خود و خلل اندازی میرزایان سر اسید می گشت و دستگیر کردہ آوردند اکبر امداد فرستیدہ جنگا بہشت امداد بہر دگاہ قابو یافتہ کہ نیت اعتماد خان خواجہ سلوک مار علیہ آن ولایت بودہ دیگر امر اے آن دیار آمدہ ملازمت کردہ و گجرات بی جنگ سنجہ گردید احمد آباد کہ مہر جا بمعیت نفر در واکبر رونق تازه یافت میرزا عزیز کوکلاش ولد خان اعظم شمس الدین محمد اکبر را خطاب خان اعظم کہ مورثے او بودہ سرافراز فرمودہ و بھوبہ دادے گجرات متحرک کرد و بعد انتظام مام آجا و بندہ رکھنپات سے کہ دہے احمد آباد شریف بہرہ سیر دیاسے شورش نمودہ و از آنجا مامودت فرمودہ یا سستیصال میرزایان متوجہ شدہ و در تھبہ سرنال نقب نقب خود با میرزایان جنگ عظیم نمود آن فتنہ کیشان تاب سلطوت

پادشاهی بناورده منظم شدند و هر یک بکسری روانه شد با کرمی فتح بخت سورت منفعت نمود در وقت راجه علیخان برادر محمد حاکم
خانده میں ملازمست نموده مصدر خدمات و مورد عنایات گشت در حوالے سورت روزی از شجاعت و مردانگی راجه تان علی خان
آمد که جان در پیش این کرده قدرے قیمتی نثار و چنانچه میبایست راجه تان نیزه را که هر دو تن سنان داشتند به دست
یکی میدهند که کلمه گرفته پاینده و دوس ازین جماعه که هم پله یکدیگر باشند از بهر دو سوار آمد و نوکاسے سنان برسینه خود گرفته و زد و کرده
بر روی هم سے دوند و سنانها از پشت هر دو کس بیرون میروند و باین صورت با هم دیگر آویخته تلاشما سے نمایند که یکدیگر دستار
باین سخن غفور سیف خود را علم کرده قبضه بر یوار نموده و نوک تیغ برسینه خود داشت و گفت ما خود همسر نداریم که بر دش را چوکان
به عمل آوریم بر نوک همین سیف زور کرده عمل بر یوار سے کنیم حاضران را غریب حالتے عارض گشت و کسے را بحال دم زدن
نمود راجه مان سنگه از روی اعلاص حالاکے نموده چنان دستے بر شمشیر زد که از دست اکبر بر زمین افتاد قدرے مابین گشت
و سیاه پادشاه مجروح شد اکبر از روی ششم راجه مان سنگه را بر زمین انداخته برسینه اش نشست مظفر سلطان گستاخانه
دست مجروح را تاب داده مایه را خلاص گردانید و درین کشاکش زخم زیاد سے پذیرفت اما در اندک ایام بمهاجمات بر واحان
و بدیل یافت مہم قلعہ سورت و محبت خاطر از سر انجام امور آن نواسے در احمد آباد نزد اقبال اتفاق افتاد و آب دیوای
آن شهر را بیزاج اکبر ناگوار آمد فرمود در حیرت که بانه این شهر را کدام لطافت و خوبے بوم طوطا گشته که در چنین سرزمین
بلند فیض یار و جیز شهر سے باین عظمت اساس نهاد و بعد از دیگران راجه خاند نظر آید که اگر نمایه درین خاکه ان گذرانیده اند
هواش با بیع طابع مخالفت آلبش بهر زانده ناگوار زمینش بهر کیستان کم آب گرد و غبار بخوبے که در شدت با نوز و یکان
بهتر که مانوتا اندوید و در خانه متصل شهر غیر از ایام بارش همه اوقات خشک چاهها اکثر شور و تلخ نمالایاے سواد شهر لهما یون
گذاذیان دروغ آب سے نمایند مردم صاحب لیاقت در تہ خانماے خود برکتیار نموده تمام عمارات را از چونہ و چھ مصفاست
چنان تعبیه سے کنند که آب باران پاک و صاف از تمام مواضع در آن برکت میرسد و تمام سال از آن برکت آب سے خوردند حضرت
آبے که برکت بود و در دفع بجا رنماشته باشد طاهر است در قنایے شهر بجاے سبزہ دریا میں تمام محلات قوم زار است
هوائے که بر محاسن قوم در یہ بے مل انسان رسد و انان استنشق نمایند قانده اش معلوم که چگونه است گویا قلعہ دوزن سے
مست که بر روی زمین آورده اند و عجبت آنکه باین حال تمام آن مرز بوم از شدت صحن گویا صفت است حور آشیان و اہلے
آن و بادیمہ و بلند فرخندہ اطوار خوش محاش از اندیشه انلاص و تنگدستی بر کنار القصصے ہنگامیکہ اکبر و احمد آباد نزد داشت
بر اکرم حسین میرزا دوسو و حسین میرزا فرست یافتہ بخت اکبر آباد آمد و رویدے آوردند و از انجا بسنبھل رشتہ پادشاه باستمع
این خبر از احمد آباد بکجا با و بخت اکبر آباد و منفعت فرمود و با اکرم حسین میرزا دوسو و حسین میرزا آبادانہ منفعت موکب والا ز سنبھل
روانہ شدہ بر اہ دیالپور و روچ پناہ و دھاک پنجاب کہ ہم نگاہ داشت و کار آغا نزدیک با تمام رسانیدہ بود و بفر دست
ہما بجا مانا صلح نموده با سیتھال میرزا باین روانہ گشت و در حوالے خطے تاج ملتان محاربه نمود و باندک جنگ مسعود حسین
میرزا و سنگی گردید و ابراہیم حسین میرزا و نوکیمت بطرف ملتان و در خانہ بلوچے ستوار سے گشت بلوچان اورا پرست آوردہ بسینخان
حاکم ملتان سپردند و او دینے کہ در جنگ خطے رسیدہ بعد قلاب تھی کہ دوسو و حسین میرزا را خان جمان محصور و مقدر س فرستاد اکبر
جہان بخشہ انمودہ و محسوس فرمود و چونہ گاہ بزدان مرگ گردانید و شد و محمد حسین میرزا و در جنگ قصیر سرتال منظم شدہ بطرف
دولت آباد و کمن رفتہ بود و از ان سمت با نوز و گجرات رسیدہ شورش نموده با اتفاق اختیار الملک گردانے که از اہل اسی آن ملک

مخاصره قلعه احمد آباد کرد و خان اعظم کو کشتاش تاب مقاومت نیاورد و محسن گردید چون این خبر بمعرض اکبر رسید نظر بمصلحت ملی رسیدن بابلان
ضرورت لازم دانسته برهمانده های باور قمار سوار شد و چنبره از فدائیان را همراه گرفته براه فتح پور یا بلغار روانه گردید و منظم چوکو سے
ردان گشت بر پشت بادیه عجیب بین کرب بادیه ایستاده بیلان بر شتر ترکش اندر کمر با شتر چون شتر مرغ در زیر پر پا انهمه مسافت بمیسه
در عرض چند روز و زود دیده قبل از وصول خبر ناگهان در حوالے احمد آباد در سید خفاف که محاصره احمد آباد داشت اصلاً از دھول سوکب دالا
آگاه نبود ناگهان خروش نقاره مد جوش پادشاهی پر ده گوش و غمز جوش محمد حسین میرزا را تاجمیرایان بر عهد و با خطار دست
از محاصره قلعه احمد آباد باز کشیده آهاده پیکار گردید و آتش کارزار اشتغال یافت پادشاه از غرور غیرت و شجاعت و دفور دلاورے و بہت
نفس نفیس خود در محارک و ممالک آدمہ کار با نیک پادشاهان را بدون ضرورت و بلا عجبے مباشرت آن گشتن روا نباشد بنوعی
نمود و شوخے با اعداے در آنجیک که باعث حیرت تماشا خیال و عبرت مماندان گشت یکی از دشمنان قوی جنگ در عین جنگ نزد یک
رسیده تیر شیریے بر اسب سواری فاقد زرد اسب چلایغ یا شکار کبریت ہوشیارے و جرات اسب رادرسد داشته بران میاب بخوی
نیز فرو کرد از بدن و سلاش در گذشت از سپہ اوریکے رسیدہ نیزہ حوالہ اکبر نمود و حاضران کار و اتمام کردند و شمن بہت ہزار سوار بود
و عساکر مشغور بہت ہزار لشکر غنیمت دیر ترے آمد قضا را از جانب مخالف ہائے بطرف لنگر فرزے می آمد ہر قوم زارے قہام نمودہ
بلشکر خود با گشت و خرم بسیارے از لشکریان میرزا سوخت و فیل ازان طرف ہر مروج پادشاهی حملے آورد از صدمہ ہمان بان
رم خود بہ گشت و انتظام لشکر خود بہ شکست تباہیات الہی این ہر دو امر باعث انکسار مخالفان و فتح و نصرت او دایکے و دولت
پادشاہے گردید و محمد حسین میرزا زخمی از سوکب آہرہ رولفر از مہار و دست کیے از مبارزان لشکر مشغور گرفتار گردید و دوست ہر گردن
بستہ و مضیّر آرد و از کشت و زور خرم و بسیارے تر و و مخالفت تاب سخن گفتن نداشت و از غلبہ غش نزد یک بود کہ قالب مہی کند اکثر تم
نمودہ آپ قاعدہ رحمت فرمود و بخواست کہ در قلعہ محبوس نگہدار ہستے راجہ مہکوت واس با سار سید و نیزہ اختیار الملک کہ فشار فساد و بود
بہد فرازا ناسپ افتادہ اسیر گشت سوارا جا گردہ آورد و دوقائل حسین میرزا و دیگر لشکریان مخالف ہر آئندہ گشتند و اکبر بفتح و فیروزی
واضل احمد آباد شد و مجدد انتظام پر آگند گہاے آن ولایت نمودہ بعد پانزدہ روز مہارت نمودت چہل روز درین رفیق و آمدن و
نظم و نسق مہارت و رسیدن مدار السلطنتہ فتح پور کشیدہ بود چند سال گلخ بیکم حبیبہ کامران میرزا کہ در جلا نکاح ابراہیم حسین میرزا بود
و در تفرقہ میرزایان پسیر خود مظفر حسین میرزا را ہمراہ گرفتہ بطرف دکن رفتہ بود گجرات آدمہ مصدر رشورش گردید راجہ توڈرل کہ
بر اسے تشخیص صحیح گجرات رفتہ بود جنگ نمایان کردہ و غیر و گشت و مخالف شکست خوردہ ہمراہ کمپناہت بدر رفت اکثر مردان
غنیمت و عورتیکہ در ہاس مردان بودہ جنگ سے کردہ دستگیر شدہ مظفر حسین میرزا بطرف دکن سے رفت راجہ علی خان اورا دستگیر
کردہ محبوس را کبر فستادہ متے در قید ماند بعد ہمسال از قید برآوردہ حبیبہ خود در عقد از دواج او در آرد و از اتہاسے سال پانزدہم
جلوس نہایت سال بہت دسوم میرزایان جنگ در میان بود بعد دستگیر شدن مظفر حسین میرزا باطل رخ فساد گردید بعد چند سال
کہ خان اعظم قہر گشتہ احمد خان گجراتے حکومت آن ولایت سر فراز شد سلطان مظفر عرف تھوار اولاد سلطان بہادر کہ سابقاً از
قید اکبر گنجیہ بود قاپو یا فتنہ سر نشوریش برداشت و محبتے فراہم آورد و با نشان فتنہ ساز را دست آورد فتنہ پر دازے گردید و بہ اعتماد
خان جنگ کردہ غالب آمد و شہر احمد آباد را غارت نمود و بران ولایت تسلط یافتہ سک و خطبہ بنام خود کہ چون این خبر بمعرض
رسید میرزا خان ولد سیرم خان خانقاہان را بکجومت آن ولایت متین فرمود پیش ازان کہ میرزا خان در آن خود و برسد
ساہان مظفر سیستلایہ فتنہ تمامی آن ملک را متصرف شد و قطب الدین محمد خان کہ در ہمزوج بود چون عاجز شد قول گرفتہ سلطان

راوید سلطان بدو سے راگرا فرما گشتہ قطب الدین محمد خان و جلال الدین مسود خواہر زراہ اور اسافر ملک منیتی نمود و خزانہ و اسباب انارث و بسیار سے ان اقبال بدست آورده در اشکبارا فرزد و میرزا خان بر سر اور فتنه یافت و سلطان شکست خورد و بہر میت رفت و کچھ پتہ رسیدہ باز لشکر فراہم آورد و میرزا خان بر سر او دھکینایت رفت و محارہ سخت نمود و نصرت یافت سلطان مظفر لطیف دکن کی گشت و در جلدو سے این فتح میرزا خان بظاہر خود خانخانان و منصب بچہتراسے کہ دران زمان زیادہ ازین منصب بنود سزاوارت و بویہ بہشت سال سلطان مظفر یا مادہ و اعانت جام کہ عمدہ زمینداران آن ولایت بود و بمعا دنت دولت خان زمیندار سورت و راہ جہ کنہار سے ہزار سوار فراہم آوردہ باز لطیف احمد آباد آمدہ شورش نمود دران وقت خان اعظم کوکلتاش از تغیر خانخانان بصوبہ دار سے احمد آباد متہ دوم سر فراز سے یافتہ بود کہ بعد اقد این فتنہ و خساد محکم بہت و جنگ عظیم در پیوست ہزار کس از این فتنہ و دو صد کس از خان اعظم در معرکہ قتل رسید و با نصد کس از کوکلتاش زخم برداشتند و بہت حد اسب بر زمین افتاد و بالاخر سلطان مظفر تاب نہا و دروہج جام رو بفرار ہندو سال و یکو قتلہ جو ناگاہ دسومنا و دو وار کا دینا دران طرف شمشیر بہت خان اعظم مفتوح گشت و از انجا متوجہ کچک کہ در میرزا بن از انجا زبان مجر و نیاز برکشودہ اطاعت پادشا سے قبول کرد و جاکیکہ سلطان مظفر نہان شدہ بود کینا خان اعظم نشان داد سلطان مظفر را از انجا دستگیر کردہ آوردند خان اعظم سے خواست کہ اورا بجنہور روانہ سازد و جیکہ سلطان مطلق بہمانہ و ضویر درختے رفتہ استرہ کہ در زیر جامہ خود نہان داشت بر آوردہ بر گلوسے خود راند و جان بداد و بعد پنج شش سال و یکو مہاور نام پسر کان سلطان مظفر دران طرف آمدہ سر بشورش بر داشتہ بود و در اندک فرصت خود را در زوایہ عمول کشیدہ بمیت

بلے ہر جا شود و خوراشکارا ہمارا زمینان بودن چہارایہ

ذکر سلاطین گجرات

پوشیدہ نماد کہ سلطان فیروز شاہ در ایام سلطنت سلطان غیاث الدین تغلق شاہ عم خود نوستہ بطریق شکارا از سبلے برآمدہ در سپے حیدر اشکر حیدر افتاد و تنہا اسب سوارہ در سپے از وہا تہو در متصل تنہا سر رسید چون آتشا سر دار سے و سرو سے از ناہیدہ اظہار ہو نہاد مقدم او مفتوح شدہ مراسم خدمت گزار سے و مہانداسے بجای آوردہ فیروز شاہ شب یا سایش گزارا زندہ از ندای مذکور سے راستہ گشت چون بسطنت رسیدند اسے مذکور را بشرف اسلام شرف ساخت و وجیہ الملک خطاب دادہ پیش آورد و فتنہ رفتہ وجیہ الملک از امر اسے بزرگ دید بید سلطان فیروز شاہ چون سلطان محمد شاہ پسرش تخت نشین سلطنت گشت ظفر خان بن وجیہ الملک را خطا اعظم ہمایون دادہ بکومت گجرات سزاوار کرد و وچتر و بارگہ سرخ کہ مخصوص سلاطین است مرحمت کرد و ظفر خان دران ولایت رسیدہ بہ نظام مفرج المنی طلب بر اسے خان حاکم انجا کہ از ظلم او مردم واد خواہ بودند جنگ کرد و نظام مفرج بود و عرصہ کار از ارگشتہ مظفر خان بعد فتح متلے بلاد گجرات متصرف را آوردہ ولہا سے مہور سکنتہ انجا را از خود را حقی کرد و در ستم فقہدہ و دود نہ بچرے چون محمد شاہ رحلت کرد و امور سلطنت اختلال پذیرفت تا تار خان بن ظفر خان کہ بوزارت سلطان ناصر الدین محمود بن سلطان محمد شاہ مقرر شدہ بود و بسبب غلبہ اقبال خان از دہلے فرار نمودہ پیش پدر گجرات رسید ظفر خان و تانکر خان در استقامت و فراہم آوردن لشکر برای انتقام کشیدن از انجا بنیاد بود و درین اثنا فیروز رسید کہ صاحبقران امیر تیمور گورکان در نواسے دہلے نزول فرمودہ و فتور غلیبہ دران ویا راہ یافتہ غلیبہ کثیر ازین بنیاد گجرات بجای گجرات میر سید معارن این حال سلطان ناصر الدین محمود نیز از دہلی فرار نمودہ بگجرات رسید اما موس گشتہ از انجا بطریق اولیہ لہد ان بفتح آمدہ صاحبقران امیر تغلق و غارت ہندوستان متوجہ سرقدشہ و اقبال خان دہلی را متصرف گشت تا تار خان بہ پدر خود گجرات بنایت آہی لشکر خواندان وایم بہتر است کہ از اقبال خان انتقام گیریم و دہلے را از متعلکس گروانیم سلطنت میراث کنے

نظر خان این منی قبول کرد و خود را از حکومت بازداشته گوشه اختیار کرد و چشم و خدمت و اسباب حکومت و ولایت به پسر خود داد و سلطان
عرف نامدار خان خلف اعظم همایون نظر خان در سنه هشتصد و بیست و هجری سکه و خطبه بنام خود کرد و بر تخت سلطنت جلوس نمود و شش سال
باز در اعظم همایون را وزارت بنحیدر او سلطان را زیر داده کشت مدت سلطنت دو ماه و چند روز سلطان مغلق شاه عرف اعظم همایون بعد
مسوم گشتن پسر خویش سکه و خطبه بنام خود کرد و ایام حکومت سه سال و هشت ماه و بیست روز سلطان احمد شاه بن سلطان محمد نامدار خان
بن سلطان مغلق شاه که احمد آباد بنا کرده اوست سه و دو سال و شش ماه و هشت روز سلطان محمد شاه بن احمد شاه هفت سال و
چهار ماه سلطان قطب الدین احمد شاه بن سلطان محمد شاه هفت سال و شش ماه و سی و نه روز سلطان داود شاه بن قطب الدین
احمد شاه هفت روز سلطان محمود شاه بن سلطان محمد شاه پنجاه و پنج سال و یازده روز سلطان مغلق شاه بن سلطان محمد شاه چهارده سال
و نه ماه سلطان سکندر شاه بن سلطان مغلق دو ماه و شانزده روز سلطان محمود شاه بن سلطان مغلق شاه چهارده ماه سلطان بهادر شاه
بن سلطان مغلق شاه از نصیر الدین محمد همایون پادشاه شکست یافته در جزیره دریا که شورمیش فرنگیان رفته بود فرنگیان بخوانستند
که او را دستگیر کنند از آنجا که بخینه در غراب نشسته تیرخواست که بجای آورد و درینے شورا قتا و غریق بحر قنار دید مدت سلطنت یازده
سال و یازده روز سلطان سیران محمد شاه خواهرزاده سلطان بهادر شاه که از جانب سلطان حاکم آسیر در پانچور بود چون از اولاد سلطان
بهادر شاه پنجسک نامدا و غالب آمده پسند حکومت یکماه و یازده روز نشست سلطان محمود شاه بن لطیف خان بن مغلق شاه و بیست و یک سال
و چند روز سلطان احمد شاه عرف رضی الملک از اولاد سلطان احمد شاه پسر احمد آباد اتفاق امر بر میند حکومت نشست سکه و خطبه بنام خود
کرد مدت حکومت سه سال و چند ماه و بقول هشت سال سلطان مغلق شاه بن سلطان محمود شاه بن لطیف خان بن مغلق شاه چون از اولاد
سلاطین مذکور که قابلیت سلطنت داشته باشد احدی که نامدا اعتماد خان خواهر سرکار را علیه سلطنت بود نتوانم طفل خرد را در مجلس آورده
قسم یاد کرد که این پسر سلطان محمود شاه است و مرا و جاری بود چون حامله گردید برای استقا عمل حوازمین کرد و عمل او از پنجماه و نوبه شده بود
لذا اسقلا آن شد و این طفل نازید بن این را پنهان کرد و درش میکرد اما حال که سواسه این طفل دارن نیست تا بلیت نازید را بست
همه کس قبول کرده او را سلطنت برداشته سلطان مغلق خطاب دادند عاقبت الامر بدست کسان خان اعظم کوکانش که قمار آمده
خود را خود کشت چنانچه گذشت ایام حکومت شانزده سال و چند ماه از ابتدا می سنه هشتصد و هشتاد و یک هجری لغایت منصد و هشتاد
وسه ولایت گجرات یکصد و هشتاد و چهار سال از تصرف سلاطین دست بردن بود و در عدا که داخل ممالک محمود و گریه و تبرع اولیای

دولت بایرک و راجه

در بیان روانه شدن خان اعظم بک مغول

خان اعظم کوکانش با وجود تقدیم خدمات لائقه و شمول عنایات پادشاهی بموجب ادب و کبر آزرده خاطر می بود و با شیخ ابوالفضل قصوم
بسیار داشت اگر ابراهیم خلاف خواستش او را حضور سر میره ز داند و راند از آنکه شیخ قصوم زنده بسیار آشفته گشته که توانا آنکه درین ایام
بموجب آزرده خاطر گشته بزم طواف بیت الله گجرات روانه شده و یا جام و میا که عمده زمینداران آن ولایت بودند ظاهر ساخت
که او میخواست که از راه سند بدرگاه آسمان جابه نشاید چون بموسنا رسید دیوان و بخشی سرکار و اولاد که در آن صوبه بودند بموسنا
مخاطب و برب آب دریا که شور رسیده با فرزندان و اهلیم و نقد و جنس خود در جهاز نشست این خبر بموسنا رسیده باعث آرزو گشته خاطر
که گردید و فرغانه طوفت بنیان صادر گشت خان اعظم از بسکه شوق طواف و در آنوقت شدت آنجا افتاد داشت نصیحت پذیر گشته
روانه بیت الله گردید بعد از آنکه این سعادت سال دوم مخاوت نمود و گجرات رسید بموجب حکم پاکستان سلطنت رسیده

شرف ملازمت اند و وقت ابرار کمال عنایت و نوازش کرداداشت و آغوش گرفت و در اندک مدت منصب عالی و کمالت سرافراز خود و مقرب خود
خوا کرد و در آخر با منصب هفت هزاری سرافراز گشت و در آنوقت منصب امرایا ده از پنج هزاری ضابطه بنو و دول غفیکه که منصب هفت هزاری سرافراز
یافت خان اعظم بود انیمه عنایات بحال از ان محبت معروف بود که خیمه آنکه والده او دایه مرفوعه پادشاه بود پس خاطر آن عقیده اکبر را بدید و در آن
نیز از دانش و فرزندی و شیخیت و مردانگی بهره وافر داشت **پیش** پادشاه بزرگ و بهت بلند و بیاز و دلیر و بدل و هوشمند و به

ذکر در بیان تفسیر قلم حیات

بر زمانیکه میرزا بیان در مالوا شورشی داشتند و اکبر بدفع فتنه آنها متوجه بود و در منزل دهلپور رتاج اکبر آباد بر زبان او گذشت که غیارتان
زیندگان اران هند وستان بلارزمت رسیده اند بخاطر سه سر که خشتین استیصال لانا نموده بودند از ان لطافت فریم سکت شک پس
از ان در ان تنان بحضور بود و بخاطر آورد که نصف رایات پادشاهی اگر با لطافت شود پدر من این پورش سیمه سن خواهد داشت باین دهم
از شکسته فروزه که گنجیت چون فرار نمودن اول مرض رسید تا دیب و تحریب را با لطیف اولی لازم آمده از دهلپور سبب ملک را نامتوجه شد
در حواله قلم حیات رسیده و آنحضرا را که در حصانت و شانت شهره آفاق است محامره که چند ماهی التوا تر جنگ کوپ و تنگ و دین
ماند روزی که اکبر برای دیدن مورچه سوار شد و بوض رسیده که ازین روزن قلم حیات بر شخصه بنوق سر داده و هر بار آیین باهل موعیل
رسیده پادشاه بنوق خاصه بدست خود گرفته بسوی آن روزن سر داده و بر زبان او گذشت که چنانچه در شکار هرگاه بنوق بشکار رسیده
و دوست من احساس میکند که به نشانه رسیده الحال همچنین احساس شده میداند که تیر بنوق به نشان رسیده بعد بنوقه خبر رسیده که برادر زاده
را تا جمیل از ان بنوق کشنده و گوشتی تفنگ بر نشانه رسیده قطعه در کوک این تفنگ فریاد رس است و خضم اکلن و گرم خوی و آتش نفس
است و موقوف اشاره ایست که شش قسم و سوشش گنجی ز گوشه چشم من است و چون محامره با متاد کشید و کار سه از پیش رفت بوجوب حکم
و تعقب در دن قلم رسیده نه در دوران با روت بر کرده کی را آتش دادند و دیگر موقوف بر حکم بود چون سرهای بر و وقت پایان قلم با هم
تصل داشت تقارار در هر دو وقت آتش در گرفت و لشکر پادشاهی که طرف تعقب دوم زد یک قلم غافل بود پس ارکان از اننا صنایع
شتران باقبال پادشاه قلم مفتوح گردید و جنگ بسیار و تود و بشیر را ناجی ل م شکار از امرای بزرگ او بود که شتر اکبر بعد فتح و نصیب قلم
بفرست و غیر ذلک از انجا حادث نموده بجهت کشفه امیر نزول اجلال فرمود از ابتدا نصف شتر پور ماه عنایت او اسلحه را ماه الهی که یکی
شش ماه بوده باشد این هم انعام یافت و

ذکر در بیان مفاات کردن جزیه و طریق صلح کل و رزیدن در مملکت هند وستان و اختراع دین آبی

شیخ عبداللہ بن شیخ شمس الدین سلطان پور سے در عهد شیر شاہ بعد از اسلام و در زمان ہلالون بیض الاسلام و در وقت اکبر محمد دم الملک
ملقب و منایت جاہ طلب تعصب و بیاد دوست بود چنانچہ شیخ عبدالقادر دہاؤنے با وجود اتحاد و مذہب و مناسبت تمام در عمل طبیعت
در کتاب خود سے شکار و در چون محمد و الملک صاحب پادشاہ گشتہ در گذشت خدایم و دغایم بسیار از و پدید آمد از انجمل چندین
صندوق غشت طلا بود کہ از گورستان خانہ او کہ بجانہ اموات خود دفن کردہ بود بر آوردند و این ہمہ با جمیع اموال و کتب اندوختہ
او داخل خزانہ عامرہ پادشاہ گشت و شیخ عبداللہ صدر کذک مر دے متعصب جاہ طلب از او لا و با حینہ کوفنے در ادلائل
عبدالکبیر اقتدارش بجائے رسیده بود کہ یک دو بار پادشاہ خود کوشش او را پیش او گذاشت و انا غنہ خود ملا پرست و در
ظاهر اسلام منایت صلب کمال تعصب می باشند و چایون مرتبہ ثنائے بجز تسلط بر بلاد ہند از بام افتادہ ہر دو اکبر نہایت جوان

در طلیح سلطنت یافتہ انفصال دعا سے عظیم بلکہ اکثر امور سلطانی برائے درویش ہمیں ہر دو کس و پادشاہ و اتباع اینہما سپردہ خود ہمیشہ و
 طرح بود و نسب سے گذرانیہ اینہما نیز حسب جاہ و نفس پرستی و شدت تعصب ہر کرا اندک مورد اتفاقات پادشاہ و از مسلک و مشرب خود گناہ
 سیدید ہر جملہ و مہمان کہ میخواستند بنام حراست و حمایت شرع و اسلام بقتل او کمر بستہ گئے گذشتند کہ سر سے برافرازد و مہموں با کشت
 کو بغیر ہمیشہ آسان بودہ در باطن نیستے آسانداشتہ اند نہایت خدا سے و زید نہ چنانچہ شیخ ابو الفضل و پدرش شیخ مبارک و شیخ فیضی
 نیز بدام اینہما افتادہ بتاید آئی ازان بلا سے ناگمان ہزار دشوار سے و جگر خوار سے بجات یافتہ با وجہ عزت و اختصاص رسیدند
 و مومن احوال شیخ ابو الفضل این ماجرا پیرایہ ایضاح خواب یافت و کار بجائے رسیدہ بود کہ خلق زیادہ از حد حصرا بدستیار سے
 سے آن بے و میان خون ناحق ریختہ شد و انچرا زخمی و کجا بابت و تقریرات نقد اخبار آن عمر مستغنا و شہود ہر دو مقتدا سے مذکور
 نہایت تعصب و ظلمار تعصب اینہا در خواہر و دنیا سے فقط برائے حب جاہ و نفس و ہوا پرستے بودہ بولے از ایمان بنام جان اینہا و
 بدین معنی مثل عبدالقادر و بدائوئے و غیر ذلک ترسیدہ بود و از شدت تعصب و خود را کے خواہاں سے عجیب میدادند چنانچہ شیخ عبد القادر
 بدائوئے سے نوید کہ مذکور الملک فوت سے داد کہ درین ایام پنج رفتن فرض نیست چون رسید نہ گفت راہ کہ مخفی در عیان است
 یا صابر و ناہ عراق نام از قزلباشان پایہ شنیدہ در راہ دریا آمد و قول از فرشتے کہ قزلباشے با یک کشیدہ و دران عدد نامہ صورت
 حضرت مریم و حضرت عیسیٰ معصوم کہ وہ اندک حکم پرستے وار ہیں مہر و صورت سفر موعظت ارباب دین و ذکا ازین موقوفہ مرتبہ اجتماع
 آن سے نقابت و دیدار سے توانند نمیددند و بدائوئے در احوال خود سے نوید کہ ہر چند شیخ مبارک را بحسب استاد سے برین حق
 عظیم است لیکن چون او و پیروان غلہ در اخراجات از مذہب حنفی داشتند مر آن جہت سابق نمائد و نیز برائے استقامت و استقامت
 قول خود از مذکور الملک نقل میکند کہ او ہر گاہ شیخ ابو الفضل را در احوال عبد اکبر رسیدے گفت کہ چہ غلطی کہ ازین مرد و درین بخیر
 و سببش جز این بود کہ شیخ ابو الفضل و پدرش شیخ مبارک بنا بر عقل و تدبیر مثل اینہا موبہ و قتل زندگان خدا بلکہ خود قتل مردم بحسب گمان
 تشبیح یا پیر سے عقل و مسائل مختلف فیہا نمودند و طفیل آن ہر دو را کے کو ناپرست مرتبہ تعصب عوام بھڑے رسیدہ بود کہ در میان سے
 سال سے دوسم اکبر خواد براس نام نصیرار تشبیح ملا احمد کشے را کہ شیعہ مذہب بود بعد از کیش تشبیح از و رنجیدہ شیعہ بھانہ ملا را
 از غنا نش بر آوردہ بزخم خنجر مجروح ساخت و اکبر کہ دران ایام دین الہی اختراع نمودہ از قید عصیت برآمدہ بود برلاس مذکور را
 پائے خیال بہتہ در شہر لاہور گمانینہا پاک شدہ ملا سے مقتول بعد از قاتل سید روز در گذشت بعد از وفات ملا احمد تشبیح شیخ ابو الفضل
 بر قریب شش ستمخان رنگا شستند با وجہ انہما اہتمام مردم لاہور بعد تعصب اردو سے پادشاہ کشیدہ شیعہ ملا را بر آوردہ با آتش تعصب
 و غنا و سوختند و برائے خود خیرہ اند و فتنہ القصد چون موئن اللہ و شیخ ابو الفضل نہایت مرتبہ تقرب اکبر پادشاہ مخصوص گشت
 و ملا زان حکیم فتح اللہ شیراز سے دیگر ارا مدعا سے عراق و شیراز بدر بار اکبر فراہم آمدند شیخ ابو الفضل با ملا مرقوم و دیگر
 دانشوران ہمارے و ہمزبان گشتہ در تذکرہ ستمکارے و خونریز سے شمعیمان ماندہ مذکور کہ حکمت کلمت چون بجارہ مری گشت
 و دیگر پادشاہ خدہ پرست و عالمے جاہست از مذہب خود برگشتہ و بنا بر دوسے خواہر دو با این خدہ سے کہ وارد تباہی کہ از مدت
 این ستمکار یافتہ عالمے بباد فنا خواہد رفت ناچار اکبر را ستودہ و فوق مرتبہ کہ داشت و انمودہ و دالت بخود سے و احداث
 مذہب جدید سے دین الہی نمودہ از قید تعصب برآورد و بحسب عقل الہی کہ صلح کل نتیجہ آنست آگے دادہ زندگان خدا را از چنگال
 ستمکے بے باکان مذکور و اتباع اینہما بجات در ستمکار سے بخشید و بنا سے آن بدین نطق گذشتند کہ پادشاہ را اول
 آہستہ آہستہ بر غنیمت آنہا و معجبات و طلب جاہ سے کہ در دل داشتند الہی دادہ چنین و انمودند کہ پادشاہ ازین بر خود بیگانگان

نام ریاست اسلام بہ وجہ لائق تر متحقق این مرتبہ و مقام است چوں این سخن و لہذا پادشاہ شد و شروع سال نسبت و چارم جلوس
 روزے و حضور پادشاہ با تقاضات و ملائکہ کے سلسلہ مختلف فیہ محمدین سے باشد در میان آورده سخن پر بنجار ساینہ نہ کہ سلطان
 مایہ محمدیہ می توان گفت یا نہ و شیخ مبارک پدر مومنین الدولہ ابو الفضل کہ اعلم علماء زمان خود بود حسب الامر تذکرہ درین خصوص
 مکتاشہ و بہر خود مضمون کہ در اندہ ہجلا سے عسکر کہ در اردو حاضر بود وہ اندر سپردہ خوئے خواست علمائے پادشاہ از انھوای سوال در فیئہ
 بعد تامل و اسمان نظر در مائے آہ کہ یہ اطمینان اللہ و اطمینان الرسول و اوائے الامر منکم و دیگر احادیث و اقوال کہ درین باب ورود یافتہ یکی
 حکم کہ نہ کہ مرتبہ سلطان عادل عند اللہ زیادہ از محمدت است چہ فیض اوئے الامر نوید و موجب اطاعت سلاطین است علی راہم نہ مضافہ محمدین
 چہ حضرت پادشاہ عادل و افضل و عالم با شہادت است اگر در سائل دین کہ مختلف فیہ علماء است بکثرت را از جانبین اختلاف حجت تفسیل سناش
 حق آدم و صلاح حال اہل طاعت اختیار نمودہ یا بجانب حکم فریاد اطاعتش بر کاغذ انام لازم و ایضا اگر با ہمتا خود و حکمے از احکام کہ مخالف نفس باشد
 چاہر مصلحت عام قرار دہد مخالفت ازان حکم موجب عتاب آئی و عذاب اخروی و خسار دینی و دنیویست و بہم باہران تذکرہ مہربانی
 خود نہ در ہذا زمان مخدوم الملک و محمد ابنی صدر را احضار نمودہ مامور مہر و دستخط کردہ اندید نہ اندامینیز طوطا کردہ با مہر و دستخط خود و نمودند
 و کان ذلک فی شہر جب ستہ پنج و نمانین و ستائہ من الہیۃ المقدسہ چون محضر دست شد و احکام خاطر خواہ پادشاہ کہ مطابق بصلی فیہ علیہ السلام
 حج حلق اللہ بود شیانہ فیہ اجرا یافت مخدوم الملک و شیخ عبدالباقی مامور بگزاردن حج کشتہ اخراج یافتند و علیا تعصب پیغمبر
 دیگر ہمین پنج تحمین قضاے ولایات و در دست از حضور مجبور کشتہ از دار السلطنہ دور افتادند و غیر علیہ السلام خلق خدا اصلاح حال عالم
 و اہل کاسے جان و مال و عرض و ناموس اہل کاسے آدم و رافضی و عقیدہ سلطان زمان دانستہ اکبر را واضح و محدث دین آئی کہ و اندینہ دین
 آئی عبارت است از صلح کلی دجاسے و اوان حج عباد و کثیف حمایت خود با تقضاے منے غل آئی و عاملش آن کہ با احدی تعصب
 و نفاد نہ باشد و ہر کسے در سایہ رافت او بر آساید بن تہیر حایان از دست ایداد اضرار را اثر خلق آسودند و فاسدغ البیال راہ زندگے
 نمودند و مخدوم الملک کہ یکہ مصلحت رسیدہ شیخ ابن حجر کے صاحب صواعق محرقہ دران زمان زندہ و مقیم کردہ و باعتبار مناسبت تعصب اقبال
 مخدوم الملک نمودہ احترام او بسیار نمود و درون شہر آورده و در کعبہ را در غیر موسم براسے او نشو و نما زیارت نمود و آن جو فروش گندم نا
 کہ در صورت دیندارے طالب دینا بود چون از پادشاہ و ہر اسے موافق منایت کبیدہ بود در مجلس و محافل نسبت پادشاہ و ہر اسخان
 تا خوش شل ارتداد از دین و رغبت بکفر کہ اکثر افزایو ذکر سے نمود و این تخلف او بگوش پادشاہ رسیدہ باعث کمال از جا خالوش
 سے شد و شیخ عبدالباقی صدر ہم کزنک بعد اندک مدت کہ قبر سے محمد حکیم میرزا برادر اکبر شہیندہ و خیر سخن شن لاهور بدست میرزا سے
 نہ کہ وزیر رسیدہ طبع ریاست و حب جاہیکہ داشتند بے تابا کہ دیدہ ہر دو معاہدت بند نمودہ با محمد آبا و گجرات رسیدند و این اثنا
 بعضے بیگات محل اکبر پادشاہ کہ کچر رفتہ بود نہ نیز ادراک سعادت طواف نمودہ برگشتند نہ بلجہ نہ مذکورہ رسیدند و آن ہر دو و ہمد و دو
 در ہند اکبر را با مقدار دیدہ ہر خود رسید نہ ہر قدرت و ناچار سے رجوع بے بیگات مذکور نمودہ و در استشفاع ہر ام خود توسل یافت
 حبتندہ و مناسے سطورہ بعد و در سفارش آہنا کہ و نہ اکبر کہ منایت از آہنا آرزوہ و انتقام الکی نیز بر آہنا لازم آئادہ بود در ظاہر
 پاس نہ نہ داشت نہ مردم خود فرستاد کہ آہنا را مخفی ازان لشوان سلسل کہ وہ بیارند مخدوم الملک از کمال خوف و بیم در راہ غالب سے
 کہ دو و ستانفش نقش اورا فتنے در جان ہر آورده و فتن نمودند و مال بسیار از خانہ او بر آمدہ بنجر اہل شہر رسید و عبدالباقی را بعد و دو
 ہر اسے محاسبہ ہر آورده و حال شیخ ابو الفضل نمود و در قید مہر چون اورا با شیخ عداوت ویرینہ بود شیخ ابو الفضل تنہم شد کہ ہمد اورا
 کشتہ است و این مذہب آئی کہ آسائش غیر متناہے خلق خدا و ان بود تا عند جاہانگیر مراج داشت با از احد شایگان تعصب مذہب

مختور بر بیضی از زمین با سے منبر برآمدہ کا صدف خطبہ خواندن شد و یکبار محروا قیام شدہ بلکہ از انداد و ہزاران تلویش این ایات شیخ فیضی نظم نمادندے کہ مارا محروسے دادہ دل و اما و بازوسے قوی دادہ بدل و دادہ مارا رہنمون کردہ و بجز بدل از خیال با رہن کردن بود و منش ز حد فہم برتر قیاسے شانہ اللہ اکبر فرما کردہ ہمیں ایات اختصار نمود و از نہر فرود آمدہ نماز جمعہ ادا فرمود و ہمیں مہلج کل را مذہب الہی نام نہاد و مقرر کرد کہ در ہر شب حمید و الشوران جمع اویان و فضلاء الحمای مل از سنی شعبہ و میو و دلفارے دیگر و بنود و ارمنی و طہ و دہرے و ہر اہمہ و سیوڑہ و دیگر اہل مشارب و مذاہب در چار ایوان کہ ہمیں قصہ تفسیر یافتہ بود فراہم آمدہ مذاکرہ و مناظرہ نمایند و پادشاہ مصفا نہ بلا تعصب مقالات آہنا شنیدہ حیار گفتار ہر یکے بجاگ خود بر سجد و سر چا بختہ مناسبہ بخاطر سجدین بیان خاطر نشان مکنان غایہ بعیت جگہ ہفتاد و دو ولت ہمہ را عدد پذیرد چون ندید نہ تحقیقت رہ افسانہ زدند و ہر اسے دریافت حقیقت آئین ہنود کتاب مہابہارت را کہ متضمن بر سبب مقالات و اکثر اتفاقات و حالات و مواظپ این جماعت است و درین کشور از کتب توارخ کتابے بزرگتر و معتبر تر از ان نیست حسب الحکم اکبر باہتمام غیاث الدین علی نقیب خان دسی ملا محمد سلطان بھانیسیرے و شیخ عبدالقادر بدائے ہمارے معرجم گشتہ بر زم نامہ موسوم گردیدہ و شیخ ابوالفضل دیوبندیا نراور کمال اتقان نگاشتہ ہمیں و دیگر کتب ہندوسے نیز بموجب امر ترجمہ گردید و بار بار ہندو بان اکبر بنگاشت کہ از وزین تذہب یا تقلید چراغ خود و خاموش شدہ و ہر کس بے آگہ خود و امتیاز در حقیقت نمایند ہرچہ از پدر و استاد و آشنا و ہمسایہ و خویش و اقارب شنیدہ بان گردیدہ تعصب سے در زند و عداوت و کین یا یکدیگر نہ ہب گشتہ بنظر تحقیق اقوال مخالفین خود سننے شنوند و امتیاز حق و باطل در عبادت خود و دیگران سننے نمایند یا آنکہ از ہماہم تر ہمیں است بعیت گفتگو سے کفر و دین آفرینکے کشتہ خواب ایک خواہست باشد و غفلت قیصر با د و مقرر فرمود کہ در ہر سال دو مرتبہ یکے نیم جب کہ روز ولادت اکبر بود و دیگر دوم ماہ امر واد خود را بنقص جوہر و طلا و نقرہ و انواع اقمشہ و لوٹاگون اجناس سجیدہ اشیائے موزون بہ رانفقرا و اصحاب احتیاج قسمت کند و نیز قرار یافت کہ از تاریخ ولادت خود چند روز حساب عدد روز ہمان ماہ شمسی مرکب غذائے گوشت جوآنے نشود و ہر سال بعد وزن آن قدر از ذکر موافق حد و سنین عمر و باشد گوشت تناول نکند و دوران ایام درہ الاک محروسہ جائد از را نیاز دارند و بدین قریب کا کشتہ نیز از مال محروسہ بیخ گروید و مکرر بیخفت کہ ترک گوشت یار با بخاطر میرسد چہ گوشت از شاخ و رخت برسنے آید و مانند نباتات از زمین برسنے نیز داز بدن چاندرا نیست با وجود انواع اغذیہ و اقسام نمناک از خانہ انعام الہی بہ آدسے علا شدہ ہر اسے اندک لذت کہ زیادہ از آنے بوزبان سننے نماید قصد جائد اران نمودن مہنایت سخت جانے و شنگ دے است و صد و خود را کہ مخزن اسرار ایزدیت تجوہ حیوانات گردانیدن کمال نادانے و سبے عقلے و نیز سچے فرمود کہ شکار کاریکاران و نمودن جلا دے و ہیدایت تا خداوند را ہلاک جائد اران بپارہ را تا شکار قرار دادہ بگنجان چند رانہ از جان سے گذرانند و سننے و اندک این صور غریبہ عجیبہ از بدائے صنائع الہی و ساختہ دست قدرت اوست و سے در اندام آہنا نمودن کمال نادانے و شہادت بعیت میا زار مورے کہ دانہ کش است کہ جان و ارد و جان شیرین خوش است کہ نیاز ہند را شامل این امور بعضے از مسلمانان متعصب اکبر را بہ پر کشے ازین منسوب ساختہ غایب نہ بلاتش می نمودند خصوصاً ملا عبداللہ سلطان پور سے کہ در عہد اسلام شاہ افغان خطاب شیخ الاسلامے داشت و در زمان اکبر مخدوم الملک مخاطب شدہ بود و شیخ عبدالغنی صدر کل زیادہ تر از دیگران سخنان ناموس آسے گفتند و احوال آہنا مذکور شدہ

بہارِ اہتمام و اظہار تسلط و اقتدار خود بود چند مدت از جلوس و غلبہ بر اعداے و انتزاع قلعہ چیتو راز دست و امان و استیصال او نوشت کہ دختران راجا سے عمدہ این ممالک بنسے خود و اولاد بگیرد اول چون حسن خان میوہ بے عمدہ زمینداران حواری و اراک الملک بود دختر برادر او در خواست او بمیانیت اسلام قبول نموده عقیقہ مسطورہ را بجرم سرای سلطانے فرستاد و بعد آن راجہ بہائراٹل کچھو احمکہ عمدہ ترین راجا سے خود بود و ہمین حکم شد و اسبب مخالفت مذہب قبول نیکو و آخر الامر ناجاکشتہ تن و دروید و صدیق خود را در محضر ذوالجاکبر و عشر نظم برد و یک طالع برد و بند بود و نظر با ستر او را پیوند بود و ہماندار بر رسم آب سے خوشی پڑی چہرہ را کرد و ہتھی خوشی پڑ

ذکر ولادت شاهزاده سلیم یعنی جهانگیر پادشاه و رفتن اکبر در جمیع بابها نذر

چون اکبر لا آرزو سے فرزند سادوت پوچھ نہ سبار بود و صورت نیک گرفت ز دنیا حاملہ سے شد نہ واسطی سے یافت اگر سے زاید نہ
چند روز نامہ سے مرد با شکار دولت خواہان بامید وصول این مامل و رجوع بخیمت شیخ سلیم کردان زمان از نزدیکان و گاہ
کبریا و استیجاب الدعا مشہور بود و نمود اور قصہ سیکرے اقامت داشت حسب الاشعار شیخ ررنزو سیکرے قصہ مسطور ہمارا شاہانہ
احداث فرمود و بفتح پور موسوم کردہ دار السلطنت قرار داد و پسیلہ وعای آن در ویش غایت آہنی یا در شد و در سال چہارم جلوس
والا طالبین سنہ مئید و ہندو و ہمت جیسے از لیلین تخت شریعت صید را چہ پشمالی سپہر فرزندہ اختر ولادت یافت بیست
یکی خیمہ از باغ دولت و میدہ کن انسان کلی چشم گیتے ندیدہ نام آن مولود بپنا سب اسم در ویش داعی سلطان سلیم گذاشت
آخر بہ پدر چون پادشاہ گشت بجا نیکر پادشاہ موسوم شد چون اکبر را اعتقاد سے راسخ با خواہمین الدین چشتی بود و مزار آن
بزرگوار متصل بشہر اجیرا ست اکبر عہد کردہ بود کہ ہر گاہ ایزد تقاے اورا فرزند سے عطا فرماید زیارت مزارش پیادہ پا
قطع مسافت نماید بد ولادت شاہزادہ سلیم اکبر ایٹا سے عہد افتخوری سیکرے تا اجیر کہ ہفت منزل و ہر منزل سے وازوہ کرد
است پای پیادہ طے مسافت نمود و ماسم زیارت بتقدیم رسانید اصل آنکہ اکبر بادل قوی قوت ہے ہم بسیار داشت و چرا تھا
اوپانچہ مرقوم و مشہور است اکثر سے خارج از حد شجاعت و نزدیک بریرتہ توراست و از قانون خرد ویرن شیخ ابو افضل در اکبر نامہ
سے نوید کہ روز سے قصہ شکار و زار آئے پیادہ پا ز شکار روانہ شدہ آخر روز باکبر ایا کہ بچہ کردہ فاصلہ دار و رسید و از
نزدیکان غیر از دو سہ کس و گیسے ہما نے نکو ویرے نکار کرد و سوار سے قبل نوسے ماہر و بیباک بود کہ احد سے از فیلیا نان
کار از مودہ افتد ملامت نہاشت نکلیا یکہ قبل سست مرہ کردہ و فیلیا نہا کشتہ باعث آشوب شہر سے شد پادشاہ رو بروی قبل بے
اندیشہ پاسے جرات برد و انش گذاشتہ سوار شدہ و آزا با قبل و گیکہ کہ ہمسرا بود بکجا می انداخت و بارہا درین جنگ فیلیا ازین
قبل جیتہ بر فیل و گیکہ نوسے میرفت کہ موجب حیرت نگار گیان سے گردید

ذکر از دواج شاهزاده سلیم با حبیبه مونه راجه و ولادت سلطان خرم یعنی شاه جهان پادشاه

چون اکبر وابطا منساب یازا ہمار وراج داد و باوجود مخالفت مذہب دین سببمانقا فرجستند بید و صلوات شاہزادہ سلیم کچر بلوٹ
الذی اول و دختر با ہنگوت ولد پھرازل کچو ہارہ و جہا لنکاح شاہزادہ بود و مرتبہ شانیہ با دختر خود راجہ ولد راجہ الدلیہ مرزا بان
موجودہ پور میرٹھ کہ پوست ملک و کثرت شکوہ تر آد اکثر اجاہاے عمدہ بود و عقد از وراج شاہزادہ مذکور و راور و انا و زمین کھدا
راجہ براس از و یاد آبر وے خود مجلس عالی مرتبہ دادہ التماس مقدم پا دشاہ نمود اکبر پاس عزت او فرمودہ التماس
او با جا بابت مقرر گردانید و بمنزل اور فرستاد و راجہ را با وج اعتبار رسانید و راجہ مراسم نیاز و پیشکش تقدیم رسانیدہ

[illegible]

در بیان عجائب سواخ که در زمان اکبر پوقع آمده

در موصی کبر رادت نیکا نام مقدم بود غصے کا باو عداوت داشت قابو یا نئے زنجے پر پشت وز جے دیگر بر بنا گوش اوزد و بہمان ز نسا
راوت دُکور قالب بخے کر و بعد چند گاہ رام داس خویش او را پسے بود و آد کہ پر پشت و بنا گوش ایشان بہان ز نسا بود و شہرست
مشکہ راوت نیکا کہ از زخم سار و بود با د بطریق تاسخ درین عالم بود آمد و آن پس سر پھر رسیدن بحد شہر میگفت کہ من راوت نیکا ایم
و نشان تاسے صحیح میداد چون این سائے غریب بر من اکر رسید او را بخشود خود طلبیدہ براحوال او و قوت یافت و گویند تصدیق انہار
او نمود و دیگر نا بینائے را آوردند ہر چہ مردم بہان میگفتند او دست زیر پل خود نمناود بہت و نعل جراب میداد و ہمین طور شہر را
بہمانہ مردم احتمالاتی دادند لیکن او از کثرت ورزش کار باین حد سارندہ بود و دیگر غصے را آوردند کہ بنا گوش داشت و نہ سوراخ
گوش و ہر چہ مردم میگفتند بے کم و کاست سے شنیدہ و دیگر غصے را آوردند کہ از یک ز و جہ خود بہت و یک پسر داشت و ہم زوہ بود
و دیگر دوران ایام کہ کسی فو زو بہ نمودار شد از نحوست آن در عراق و خراسان شور عظیم رویا دہ و دیگر از سائے غریب کہ در دادہ این است
کہ فوجی از ملازمان سرکار والا براسے باش سرتا بان نوای اکر آبا زمین شدہ بود و با تہم دران محاربہ در میان آمد دران فوج و ہر بار
از قوم کمر سے ترو دو بسیار کردند بے ازان ہر دو برادر دران کارزار کشتہ غشش او را رخا نہ و یکرا با و آوردند برادر دوم دران ہم
یکرا خود دستہ مانہ چون ہر دو برادر توان زادہ و ہر دو با ہم کمال شہادت داشتند کہ امتیاز اور انہما مقصر بل متجاوز بود و ہر رسیدن نفس
نکور رخا نہ چون تحقیق بخی شد کہ کرام یکم ازان برادر کشتہ شد ز نساے ہر دو ہوا دستہ سوختن گشتہ با ہمدگہ نماز نہ نمودند ہر یکے
سے گفت کہ شوہر منست ہمرا ہے او در سوختن مرا ہے باید این مقدر کیو توال شہر بر جوع شد و از و بہادشاہ رسید حسب الطلب و جہو
آمدند چون استفسار رفت زن برادر کلان کہ نیم ساعت قبل از دیگر سے بود و آمدہ بود گذارش نمود کہ البتہ شوہر من است و شاہد
صدق مقال من آما یک سال متعفی سے شو کہ کسر دہ سال من فوت شدہ و بیان مرغ من فرزند میبار بود و سینہ بن را چاک سازند اگر چہ
داس فرزند داشتہ باشد شوہر من است بوجہ حکم والا براسے امتحان جراحان سینہ بن رست را شکافند شکافے مانند زخم تیر چرخ
ظاہر گشت چون انہی بوم رسید باعث تعجب گردید کہ آں زن را ستودہ و فرود کو حق بجانب و دست سوختن و نہ سوختن را اختیار
دار و آن زن مردانہ وار با یکدیگر بان شوہر خویش ہمرا ہے نمودہ در آتش عشق او خاکستر گردید

در بیان تسخیر و لایت پشمه و نگاله

دوران وقت سلیمان کلیا نے کا نام اسے بزرگ شیر شاہ و اسلام شاہ بود حکومت آن ولایت داشت و تا عهد اکبر سلطنت بود

چون ستم خان خانخانان حکومت آن دیرین گشت چند بار با سلیمان خورجنگ با در میان آمد و سلیمان حاجز گشته اعامت پادشاهی قتل کرد و با خانخانان ملاقات نمود تا زندگي خود سر از انقیاد بر نتافت چون او قالب ستمی کرد با زید پسر کلانش بر منند حکومت نشست و چند روزی رفته ستمی بر بست پس از او دوسر دهم سلیمان حاکم گشت و دوم استقلال نژده سر از بندگی پا و شاسه بر تافت ستم خان آما و جنگ شد و تلموشه را محاربه کرده با کبر و خفاشت نمود و دسته هاسه مقدم او نیز کرد و پادشاه در مین بر است که از کفر تآب راه با سر و دلو و زیات منفعت بها داشته در حوالی پشترنول اجملا نمود و او در نوبت مقاومت نذیره بحر یک سلسله صلح اعلیٰ فرستاد چون اعلیٰ با سلام عبثه سر از زری یافت حکم شد که داود ازین شوق کی را اختیار کند او دل داود و تنه در زندگانه آید و ازین طرف مابرسه آیم با هم که با رشتا تخم هر کفر و منند شود ملک از او باشد و اگر دل بر این نند ازرقاسه خود کی را که بزرگ شاخت معلوم باشد برگزیند تا مسک که از ارباب دران خورجی را و نیز ستم از ان هر دو هر کس کفر یا بدخ از جانب او اگر این را هم قبول نکند کی از نیلان ناسه خود را که یو جرات و عظمت جیش و توانائی متا زبوده باشد و سر کفر ستم نیز نیلی را انتخاب کرده جنگ او فرستیم هر کرام غالب آید فروز سیه همان طرف باشد او پنج کی را پذیرفتن توانست مقدان این حال حاجی بود که آن طرف آب لنگ مخاذه پیته است ایست بهادران پادشاه مفتوح و سخر گردید و محاربه قلم پیته نیز بشدت انجامید و افغانان نقش او بار در آینه احوال خود دیده و داود را که ستم سر کشی و شراب بود و طعنا و کراستی از اخته بوقت شب روانه جنگا شند و شورشی و وحشی عظیم در قلعه پدید آمد و پیته افغانان از اضطراب و ران تاریکی دریا را از کشته توانست غرق بحر خفا شند و فرقی که خود را کشته انداخته از قوطیوم مردم کشته تا غرق گشتند و جمعی از کشته انبوه بتلاش بر آمدن پا الگ دینه و نیزه که راه بیرون بر آمدن یافت خود را از بروج و دیوار قلعه در غرق آنگند و بگوشتی در شند سحرگاه کبر و قوت یافته قلعه را با و دیای دولت سپهر خود در نقاب لبور سیه اسپ از دریا سیه پن گشته تا سه که راه قلعه که در دین تک و دو حسین خان پسر سلطان محمد که گرفتار گشته بقتل رسید و دیگر خافان نیز دران راه و شکر گردید و بجهرا سیه دوم شتافتند و اکثر سیه که نیت جان لبلاست بر دنا بیات خفا که گزینان بر آه گزیده سپهر و عقب رانده با تیغ نیزه که گزینان شد تا آن دلیران بر پوزا شیر غرنده آه بر سیه چون افغانه نیز ستم یافتند سپاه پادشاه از دولت نیست بیه نیاز شد از انجا ستم خان خانخانان را با شکر گران با سیه حال داود افغان و تیز رنگار تیزین فرموده در پیته سعادت نمود و راجه تو درل که درین مهم خدمات شایسته تقدیم رسانیده بود و بیانیات علم و نقاره سر از گشته بر خاقت ستم خان مقرر گردید پادشاه و تفتیق امور آن و در امر حاجت کرده از راه اجمیر بنیارت سزار خواصه مین الدین پیرک جهت بهار السلطنته تفتوز و دل اجملا نمود و حکم کرد که از اینجسره تا تفتوز هر کدو چاسه پخته و مناره بلند ادا شت کنند در اندک فرصته چاه و مناره بر طبق حکم مکتب گردید القصد ستم خان در جنگا رسید و داود و جنگ نمایان کرده رفته گشت اکثر احرار جان نثار سیه که در دنا داود مغلوب گشته بنگه درگاه والا قبول کرد و پیشکش شاسه لافه و قیلان نیکو نظر مکتوب پسر نپود و مجبور اکر ارسال داشت و راجه تو درل از هم جنگا خاطر جمیع نموده مجبور رسید و بنصب اشرف دیوانه سر از سیه یافت و بدین گاه چون ستم خان خانخانان برگ خود در گذشت با و تو قابو یافته از عهد برگشت در شورش بر داشت با از حنفور خا بمان و راجه تو درل بر سر او تین شد نه ایشان جنگا رسید و بدفات محاربات نمایان کرده نظرو منظر گشتند داود و شکر گشته بقتل رسید سر او را درگاه قدس فرستاده مور و دیانیات شدند و از ان وقت فتح جنگا و دولت پوشیده نمایند که در جنگا آفا ز غمور اسلام از ملک محمد بنجیا را که از امر اسه بزرگ سلطان بیک بود و گردیده از ان زمان آن ولایت در تصرف سلاطین دله در آمد و در سیه مقد و چل و بخت بجهر سیه قدر خان را که از جانب سلطان محمد شاه و غمرا دین چون بن سلطان خیاث الدین تعلق شاه بود و غمرا الدین سلاحداد و نقابو سیه که یافت گشته بر منند حکومت

گردان نزدیک مقر شده بود از فرمان عدول نموده شورشی بر پا کرد با دیوان و بخشی سرکار و الاغت گنوده سوار شد و خانه هر دو قتل کرده بخارت در آورده و درستی برافراشت و همچنین در بنگار بسبب بازیافت نروان را کایر ریزه منصب و ارمان با بنیست آتقیلان یکدل و یک زبان گشته باختر خان صوبه دار آنجا پی پی و دغا صحت بر خاستند و با مصوم خان کابی همداستان گشته جمعیت فراهم آوردند و بی ابرای دیگر هم از مظهر خان آزرده گشته بخانها متحق گشتند و میرزا شرف الدین حسین یزدانکر که با پادشاه مخالفت داشت و قصد مکه معظمه را داشته شده بود نیز فرخ شورش بنگار شنیده از راه برگشته آمد و بخانها ملحق گشت با بخان قلندر احماده نموده محصوران را عاجز ساختند و مظهر خان پیغام دادند که آمده ملاقات نماید و الارادانه مکه معظمه شود و مظهر خان شق ثنائی قبول کرد و چون دیدند که رسید است پیغام دادند که سوم حصه از اموال خود بیاورد و دیگر دو تنه بر جای گذارد و مظهر خان بنهائش هشت هزار اشرفی نزد مصوم خان فرستاد تا از غرض و ناسو و اوست باز دارد و بخانها ازین تخمی دلیر تر شده و در محاصره تنگ گرفتند و قلعه نائنه مفتوح شد و مظهر خان را دست آورده و قتل رسانیدند و اموال او را هر یک از بخانها بدست آورده و تصرف شدند و تمام آن ملک استیلا یافته هر کدام خطابه و منشی برآست خود مقرر کرد و همچنین آراسته خواستند که خطبه بنام محمد کلیم سر بیاورد و هر کدام را که کابل بود بخوانند و در آن وقت ناگهان بادی اشدت وزید و باران سخت باریده بسیار (نیمه) آواز آمد و در نور وید و آجین تبرقه و پراکنده گسگرا شد و آنچه بخانها اندیشیده بودند نبیعه ظهور رسید و همچنین در بهار معاد ناسی پسر سید بخشی علم پی برافراشته سک و خطبه بنام خود کرد و چون ازین مقدمات بعرض ابر رسید را به تو کورل را که به مظهر خان و دیوان اعلی مقرر شده بود بازگشت و دیگر شصین فرمود را به جلال استیصال رسیده به رخ شورش پرداخت و صلوات و تقویا این در حواسی و دیگر حصار کلین احداث نموده منزل گردانید و حقیقت حال موقوف داشت خان اعظم کوکلتاش با لشکر گران رخصت گشت و عقب او شهباز خان نیز متعین گردید از آواز آمدن خان اعظم و شهباز خان در جمعیت بخانها تفرقه افتاد و دوست از محاصره حصار کلین که را به تو کورل ساخته بودند با مصوم خان با دیگر باغیان بطرف بهار رفت افواج قاهره در بهار رسیده باستیصال باغیان که بهت پرست و بهرین آشتا مصوم خان قریب دو سه و شصت خان عت بهادر که بطرف بخونچور و او ده پی وزید و بود و بر دست آفتاب شهباز خان شکست خورده و رفیر از راه آنها با نوقت در عوام شهرت یافت که مصوم خان قریب دو سه در سر کشته شد و لشکر یافش ازین شهرت پراکنده شدند و بخانها ازین خبر و راجع ساخته جمعیت فراهم آورد و در نزدیکی آورده رسید و باز با مصوم خان قریب دو سه جنگ کرده غالب آمد و بعد چنان شکست چنان ظفر یافته به رخ شورش نمود و مصوم خان شکست یافته با صدکس بدر رفت و بعد چندی به حجب التماس چراغ مصوم خان لیبارش شهباز و حاکم گشته کایر لال یافت را به تو کورل بدولت می از محلات آن و در بخونچور رسیده مورد الطاف فراوان گردید و بعد چندگاه خان اعظم نیز از بنگار و محصوران شهباز خان تنها باستیصال مصوم خان کابی و دیگر بخانها مقرر ماند چون بعرض والا رسید که بخانها بدرشت بر فحاش یا شهباز خان جنگ کرده غالب آمدند و از آن فواج به رخ شورش نه میشود بلکه روز بروز در فزونی است لهذا قصد استیصال آن جاعله برآل کرد خود متوجه و با شریقه شد و لشکر کمان و غیر انگلکان قطع منازل میفرمود و در همین سفر را به میر بل حش علی ترتیب داده و دعوت پادشاه نمود و که در آن مجلس تشریف برده بایه قدها و افرو و نیز در منزل را به تو کورل وزیر تشریف ازانی فرموده سرفرازی بخش او شهباز رسیدن در مکانیکه دریای لنگ و جنب با هم اتصال یافته به تشریف یک جاسه رود و با عتقاد ایل نهان از آن شریف است بجای اتصال هر دو دریا فلو حکم کس نهاد و شمس بزانگی احداث فرموده و اباس نام گذاشت و بدی سحر در طول یک کرده و عرض چهل کردار ارتفاع چهار در و مقرر گشت و این عملات در سال بست و ششم جلوس ابر با تمام رسید درین مکان بر عرض مهابون رسید که شهباز خان به تقویت صنعت موکب مهابون با بخانها جنگ کردند و مظهر و منصور شد و مصوم خان کابی و بهادر و دیگر منفذان بریم اعاقه بهر دست خود و ندوا از ملک پادشاهی

در رفته خود با مادر کنج خول کشیدند بآبان حادث فرموده بقصد دفع فتنه محمد حکیم میرزا بکشتن پنجاب روانه شدند

در بیان فتنی محمد حکیم میرزا برادر عم زاد اکبر پادشاه

او در کابل فتنی فرمودید و بار از آب سنگ گذشت باعث آنار و اضطراب اهل پنجاب می گردید و از صدقات عساکر منصوره منہم گشت باز در کابل می آورد و نسبت به امور رسیدہ بسبب و دود و ز قلعہ را محاصره نمود و راجہ بنگوشت داس صوبہ دار لاہور پاسے ہمت افشردہ قلعہ را محکم داشت و کنوریان سنگ طعت را چہ نم کرد کہ فوجا دسلاکوٹ بودا ششام کو سبے فراہم آورد و ہمتی فراعوان ناگمان رسید و بامیرزا جنگ نمودہ غالب آمد میرزا بیست و پانشتہ از دور قلعہ پر خاستہ بے نیل مقصود را ہی گشت و ہمراہ چلا پر مولو محافظ آباد و از دریائے پنجاب گذشتہ دہجہ رسید و آن شہر را غارت و ویران ساختہ از راہ کھپ و دریای سندھ عبور نمودہ کابل رفت و کنوریان سنگہ را دریا سندھ قاتل نمودہ برگشت چون این جرأت و جسارت کنوریان سنگہ بر عن والار رسید مورد الطاف بیکان گردید و یکبارگی بمنصب پنجگزار سے سرفراز گشت و درینو لایمرا نااستماع خبر شورش امرای بنگالہ کہ سکہ و خطبہ بنام اوسے خواستہ میکنند دیگر گشتہ و لشکر راستہ از کابل پنجاب رسیدہ باعث فتنہ و فساد گردید و ہاے آن دیار را آزار و اذیت را سببیکہ از لالہ باس کوچ کردہ تعمیر این امادہ نمود کہ این مرتبہ در کابل رسیدہ بامیرزا چنان تا ویب نماید کہ آتش فتنہ او بالمر و خطبے گرد و دود فوجے برسم منتقلار نصعت خود میرزا از مطنلہ کیوب پادشاهی اتاقست خود در پنجاب متخوذیدہ روانہ کابل گردید و فوجا قاهرہ کر از عقب میرزا نشافتہ بود باشت و مان خان کہ از امر اسے میرزا بود و جنگ نمود و شادمان خان شکست یافتہ کر غیث و مال و منال لشکر یالش اکثر بدست مبادان لشکر فیروز کے اثر و آمد و فتنہ کہ چند خطبہ فتنے میرزا از پرتل ہاسے شادمان خان نیز بدست سردار فوج منصور افتادہ بود و آن نوشجیات مانجبرہ بحضور والار ارسال داشت از انجملہ نوشتہ نام خواہ شاہ منصور وزیر بود کہ در جواب او نکارش یافتہ اکبر از روسے فراج خوشگی و نیک ذاتے بربان بنیاد و در پنجاب شرسید کہ در چنین وقت مخافان ہمت ہم اساس اعتماد و دولت خواہان این چنین نوشجیات سے فرستند بار دیگر بوض رسید کہ گسان شاہ منصور کہ در پگندہ فیروز پر جاگیر اوسے باشند ارادہ دارند کہ محمد حکیم میرزا لمحق شوند چون این ستنے از خواہ استفسار یافت او انکار نمود و از طلب ضامن کہ در وادان ضامن نیز مقرر نمود شک بطن غالب مبدل شد کہنے الواقع قصد خواہ بطور دیگر است یا برین حیات بصلاح دولت خواہان تھل کوٹ و کچونیکہ باین شاہ آباد و بنالہ است خواہ را بجلقی کشیدہ نازان خواہ شاہ منصور از اعیان شیراز و خدمت خوش بوسے خانہ داشت و اکبر مقتضاسے آدم شمسے نظریہ قابلیت او داشتہ بسیار دوست میرداشت و مظفر خان و دیوان اعلیٰ نظر بکار داند و دود و دانش اوسہمید بر دنا گزیرتک فوکسے نمودہ پیش خنم خان خانخان رشتہ نو کرد گردید فوسے شمس خان او را براسے عرض مطالب بنگالہ بحضور فرستادہ بود و تقریر مطالب نقش کار و دانستہ از یادہ در پنجاب پادشاہ و دست نشست بد فوجت شمس خان طلب حضور فرمودہ باینابت منصب اعلا سے وزارت سرفراز فرمود و در کتر زمان اصالت باین پایہ رفیع رسید چون در حالات مردم را انگ میگرفت بدین حمت چند روز تو شیعہ مقتید بود باز بجان پایہ سرفراز سے یافت و در شولا بافتقا کا تقدیر باین حالت رسید و بدو روز از کشتہ شدن بے تقصیرے او ظاہر گشتہ باعث تا مسافت خطہ گردید لیکن مردم از سخت گیری و غیبت یافتہ مسرور شدند و نظم بنا شے بکار جان حمت گیر کہ ہر سخت گیریے بود سخت میرے باسان گذاری دے میگذازد کہ آسان زیر مرد آسان گزارا بنگالہ بیٹے منازل بر مسائل دریائے سندھ اتفاق نزول افتاد و مساکر یکدیگر دریائے سندھ و نیلاب رود کابل باہم پیوند و حکم والا باحداث قلعہ متین صادر شد و بلب دریائے سربلکہ کچہا اساس قلعہ گذاشتہ عمارت

حصار و برج از سنگ متراکشت غارتراشان چاکدست و نمایان پوشا رسال بستی و ششم جلوس والا شروع این بنا نمود و بهرامشس این
خوانی مدو سال حصاری رفیع و شهری وسیع صورت انجام یافته بانگ بنارس موسوم گردیدند آتش دریای سند و دریای سند و دریای سند و دریای سند
بنگورایز نیست در میان هندو فراسان پایان آن قلم معبر دریا سترودین را بدون وصول دران قلعه راه عبور از دیامیه نیست بپوشیدن
بنیسه این قلمه پیشتر شد و ازین منزل فراتی تفتن نصح و چند مجسمه میرزا صمد و ریاضت خلاصه معنون آنکه وصعت آباد و چند دستان جای
چندین سلاطین صاحب سکه بود و تمام در قبه نفرت اولیایمی دولت در آمد سران روزگار و روی نیاز بدین درگاه آورده اند و امای اردن
دوران پای سلاطین پیشتر نشسته حکومت می کنند آن برادر از جنین دولت چوایی نصیب باشد اگر چه بزرگان سلف کین برادر را نیز از
فرزند شمرده اند اما حق آنست که وجود پسر مکن است و برادر همی تواند رسید لائق عقل و دانش آن برادر آنکه از خواب غفلت بیدار گشت
ملاقات خویش مسرور ساز و زیاده برین مارا از دولت دیدار محروم ندارد و محمد حکیم میرزا با خواص خوش آمد گویان خانه برانداز فرمان
پنیز گشته با خود قرار داد که گروهی را راه از خیر با کابل مستحکم کرده آماده پیکار گردویا بارگش رفتن در هندوستان شورش انداز و میرزا وین
اندیشه بود که پیش از بدینان داشت که شاهزاده سلطان مراد پسر محمد شهاب در لواحی کابل رسیده با میرزا جنگ و دیان آمده میرزا شکست یافت
و بطرف غور و قندهار گریخته دارا و آن که در کابل توران پناه برده استمداد و استعانت نماید معان اقبال اکبر هم کابل رسیده میرزا نازل قلعه و باغ
شمار آمانو و مسرت افروخت و با آنکه محمد حکیم میرزا صمد چنین تقصیرات شده بود و از روی کمال تاملت باز کابل را بمیرزا رحمت فرمود و هندوستان
معاودت نمود و میرزا در کابل رسیده حکومت آن ولایت قیام و وزیر چون و امم انحرول و از غریباده بیای بیار میهای صعبه تبار گردیدند و اینست
که خود را از شراب بازدارد و تابیرین اسباب در اندک فرصت ساز خجالتش برگشت فرزندانش اراده داشتند که پیش عبدالل خان اوزبک و اسد
توران روند اگر پاس حمل را حرام نموده فرمان استمال نکاشته راجه ان سنگ را برای تودیت و تسلی پس ماندگان میرزا زمین فرمود و روایات
عالیات نیز بهمت کابل در حرکت آمد چون غرض را اول پندی مورد سواد فاق اقبال گردید و راجه ان سنگ را پیشتر کابل رفته بود و کینه و بغض
و از اسباب میرزا پسران محمد حکیم میرزا را که زمین بازده سال و دین چهار سال بود و میرزا خود گرفته در حضور آورده و پادشاه نوازش فرموده
الطاف میکردان در حق آنها میزد و دل داشته نظر تو به تیر بهمت برگشت و امر اسے کابل نیز لغو بمیلابوس رسیده مورد عنایت شدند
و راجه ان سنگ بعوضه دارے کابل سر فرازی یافت

ذکر در بیان کشته شدن راجه بیربل

چون ساحل دریای هند فتح نیامد اجلا لشت زین خان کوکر بانگورگان با سیهال ادوس یوسف زلی و نسیم ولایت سواد و بکر متعین گردید
و فتح تجاری بخشی برای تاخت قبائل افغانان که در پشت بودند نصحت یافت شیخ بود از تاخت و تاراج سواد و نووزین خان قلع و قمع غارت
کمر بست داخل کوهر تاشاب برمن رسید کاتنج و دیگر ایامات زین خان زمین نشود استیصال افغانه ممکن نیست راجه بیربل شیخ ابوالفضل استه عالی ایست
نمودند که هر چند نام هر دو انداخت تقاضا فرمود تا میرزا راجه بیربل برآمدند اما چه مذکور حکیم ابوالفتح را با دوزین خان نصحت فرمود زین خان با تفاق
و استصواب راجه بیربل بجز کمر بست کلا تران آنجا راجه اطاعت و در گردن انداخته پیشتر رعیت گرسه اختیار کرد و ندوید ازان بر سر سواد
نظر گشته شرافتان بر سر کوه بجوم آورده و از صفت تیر و سنگ سے باریدن زین خان بدو شمشیر از کوه گشته قلعه بنا کرده با سیهال
آن جماعه بآل پرداخت همدین اشاد در میان زین خان و راجه بیربل مخالفه روداد و شایع غاصمت بلند شد و گفتار با سیهال
مناعت و در میان آمد هر چند زین خان خواست که حجه در قلعه گذاشته پیشتر روانه گردد و راجه بیربل رسته راضی نکشت و
قرار یافت که از راهیکه آمده اند را حجت کند بجز ورت سواد و روس و داورا چه پیشتر آمده جای که قرار یافته بود و فرو نیامد از آنجا خبر

دربیان تسخیر ولایت کشمیر

یوسف خان داسے آنجا ہمارہ انہما را طاعت و انقیاد نمودہ پیشکش سے لائقہ ارسال مداشت و رسال سوم جلوس والا یعقوب نامی سپہر خود را با پیشکش فراوان بدرگاہ والا فرستاد و چند گاہ در حضور قیام داشت بنا بر حشمتیکہ خاطر داشت بے رخصت از حضور برخیزد بکشمیر رفت چون اینچنین بعرض رسید فرمانی بنام یوسف خان صادر شد کہ خیریت ذات و امنیت ولایت تو درین است کہ خود آمدہ بلازمت شرف شود یا سپہر خود را باستان والا فرستاد و غدر با سے زمیندارانہ پیش آوردہ و عندداشت نمود لہذا قصد کشمیر خاطر اکبر مصمم گشت متباہخ میرزا و راہ بگلگوت داس و شاہ قلی خان محرم و دیگر اہل مریمین خدمت متعین شدہ بصلح راہ ہران دولت خواہ روانہ شدند و بلنجی و حسرت تمام قطع مراحل خودہ نزدیک کشمیر رسیدند یوسف خان و دودو تاب مقادست ندیدہ ارادہ داشت کہ با امرای پادشاهی ملاقات نماید اما از یک کشمیریان بانی توانست آخر الامر بہمانہ دیدن مکان مجاور آمدہ با امرای پادشاهی ملاقی شد کشمیریان باطلاع اینچنین چک را بگلگوت برداشتہ آمادہ جنگ شدند درین اثنا یعقوب سپہر یوسف خان از پد بجا شدہ بکشمیریان ہمراہی حسین چک گذاشتہ بر یعقوب حج آمدند و ادراشا اسمعیل خطاب دادہ و سرکو ہما شکر ساختہ بقصد محاربہ بالشکر پادشاهی صفوت را استند چون اینچنین بعرض اکبر رسید فرمان والا نشان بنام شاہرخ میرزا و راہ بگلگوت داس بصدور پیوست کہ اگرچہ یوسف خان ملاقات کردہ اما کشمیر تسخیر و نیاید دست از دغا و بیجا باز ندارند بنا بر آن لشکر فخر دزدی اشکر متوجہ کشمیر شد چون نزدیک رسید محاربہ سخت در میان آمد کشمیریان مغلوب آمدہ ملاقات کردند و سکہ و خطبہ بنام اکبر جاری گردید و در فرمان و ابشر و جانوران شکار سے کہ خلاصہ محصول آن ولایت است مجموعہ در سرکار والا مقصد گردید و

ذکر سلاطین کشمیر

یوسف بوساطت شاہرخ میرزا و راہ بگلگوت داس بقصد سے آستان رسید و ادراک ملازمت نمودہ مورد غیایات گردید بر نظر ان اخبار مستور نمادند کہ در سترہ بقصد و پانزدہ ہجر سے ساہو تاسے کہ خود را از ان گرشا سپ بن نیکو در می گفت نوکر راہ ہمدیو کارانش از جن پانڈوان بود گردید مدت مدید خدمات لائقہ بجا آوردہ اعتبار یافت چون راہ ہمدیو در گذشت سپہر راہہ و بکومت شکر گشت شاہ میر بن ساہو سے تذکرہ را وکیل اسلطنتہ و صاحب مدار گردانید و ہر دو سپہر ادراکی جمشیدہ و دیگر سے طلب شیر نام داشت پیش آوردہ و در کار با و خیل ساخت و شاہ میرزا و سپہر دیگر بوسیے اشتراک و دیگر سبزال نام و این ہر دو صاحب داعیہ بودند چون شاہ میر و سپہر انش اعتبار تمام یافتہ غلبہ پیدا کردہ سپاہ و رعیت را بجانب خود کشیدند و بے تقریب از راہہ رنجیدہ و راہہ انہارا از آمدن خانہ خود منع کرد شاہ میر و سپہر انش از در سے تسلط و استیلائی تمام پرگاہ کشمیر را تصرف شدہ اکثر نوکران راہہ را با خود متفق گردانیدند و در زیر و قوت و سکنت آہنا زیادہ گردید و راہہ زبون و مغلوب گشتہ در سترہ بقصد و چیل و ہفت ہجر سے برگ طیب سے و گذشت ز و جد او کوکنا دیو سے نام قائم مقام گشتہ خواست کہ باستقلال حکومت نماید و شاہ میر بہنام کہ کوکنا دیو سپہر را بکومت بردار و شاہ میر قبول نکرد را بر سر و لشکر کشیدہ جنگ کرد چون ارادت الہی ہران رفتہ بود کہ حکومت بنمود و قطع گرد و دین اسلام رواج یا بدقتضای رانی کوکنا دیو و جنگ مغلوب شدہ بدست کسان شاہ میر کہ قمار گشت و بغیر ورت اسلام قبول نمودہ و در عقد نکاح شاہ میر در آمدہ و شاہ میر غلغلو شدہ دران ولایت سکہ و خطبہ بنام خود کردہ سلطان شمس الدین خطاب یافت و از انہا دای سترہ بقصد و چیل و ہفت ہجر سے در انجا اسلام را بچ شد مدت سلطنت او سہ سال و چند ماہ سلطان جمشید بن شمس الدین عرف شاہ میر بکومت آن ولایت بعد پد متکین شد

سہ سال و دو ماہ سلطان شہاب الدین عرف میر شاکب بن شمس الدین ہشت سال سلطان قطب الدین عرف ہندال بن سلطان شمس الدین بازوہ سال و پنج ماہ سلطان سکندر رب شکیں عرف شیر شکار بن قطب الدین در سنہ ہفتصد و ہشتاد و چوبیس برسند فرمان روا کے شکیں بن و شکیں بہت وادھن تھانہ شغل عظیم داشت نوشتہ بجائے ہما دیو را کہ در نزدیکی کشمیر بود انداخت کوسے ازان برآمد و خط ہند کے بران ظاہر گشت نوشتہ بود نہ کہ لکھیک ہزار و یکصد سال سکندر نامے این تھانہ را خواہا مداشت سلطان بعد اطلاع بزمین منی انوس بسیار کرد و گفت کاشکین ایوج پروردانہ می بود تا من تھانہ را بنی انداختم و قول بانی باطل شدی انقصم سلطان خیلہ شصت بود و اکثر بہمنان را بعد باند اخن تھانہ را در مسلمان کرد و بسبب شکیں تھانہ را سکندر رب شکیں گفتندے و تھیک صاحب قرآن امیر تیمور گوگان و رہندوستان نزول اقبال فرمود فیلی براسے سلطان فرستادہ بود و اسرانیہ شرف خود و دانستہ مراسم اطاعت و انضاد و بجا آورد و پیش شہائے القدر سال داشت مدت حکومت بہت و دو سال و سہ ماہ سلطان علی شاہ عرف میر انخان بن سلطان سکندر رب شکیں بعد پر برسند حکومت نشست و شاپن خان برادر خود را در علی بنمودہ بوزارت خویش مقرر کرد و اندیک بعد چندے شاپن خان را و بعد کردہ در کشمیر گذشت و خود بر سر راجہ جیون کہ نسر ابلو و لشکر کشید بعد روانہ شدن باغواسے بعضے مردم از ولے عہد کردن برادر خود پیشان شدہ حاوت نمود و با عات را جہ را جو رسے و کشمیر رسیدہ متعرف گشت و شاپن خان برادرش از کشمیر برآمدہ لکھیا لکھوت رسید و ران اپام جسرتہ کھوکر از خوف صاحب قرآن گرنجیہ در پنجاب رسیدہ بود و نوشتہ کہ ملے شاہ بعد فتح کشمے مراجعت کردہ بکشیسر میرفت جسرتہ سر راہ گرفتہ بعد بحارہ اورا دستگیر کردہ مالی دانتہ و اسباب و اشیا بہت آوردہ بود شاپن خان بعد رسیدن سالکوت با جسرتہ ملحق گشتہ با اتفاق بر سر ملیشاہ رفت علی شاہ با لشکر بازوہ برآمدہ جنگ عظیم کرد و از طرفین خلایک بسیار کشتہ شدہ بالاخر ملے شاہ شکست خورد و گرنجیت ایام حکومت او شش سال و چند ماہ سلطان زین العابدین عرف شاپن خان مظفر و منصور گشتہ مسند آرا می حکومت کرد و بعد محمد خان برادر خود را بوزارت مقرر کرد چون عدالت عیشہ و انصاف و دوست بود و سپاہ و رعیت از خوشنود شدن بہ اہمہ کرد و در زمان حکومت سلطان سکندر بدور او جلسے وطن اختیار کردہ بود و در عہد او باز آمدہ آبا و گشتند سلطان بہ برابہرہ تا یکسد کرد و انچہ آئین ایشان باشد قبول آرتد و مجبے از برابہرہ کہ در زمان سکندر رب مجبور و اگر اہم مسلمان شدہ بودند باز بہ زمین خود رجوع نمودند بالاخر بمرگ طبعے در گذشت مدت حکومت او چہل و نہشت سال سلطان حیدر عرف حاسیے خان بن زین العابدین چہار سال و دو ماہ سلطان حسین بن سلطان حیدر دو سال و چند روز سلطان محمد شاہ بن سلطان حسین بعد پر مسند آرا کے حکومت گشت بعد چندے بعضے ارا با اتفاق پر سر ارام راجہ جیون کہ از خوف تا مار خان نائب سلطان بھلول لووے حاکم پنجاب در کشمیر رفتہ بود وزیر سلطان را کشتہ سلطان از تا مار خان کمک طلب داشتہ خالقان را تا دیب نمود چون وہ سال و ہفت ملہ از حکومت سلطان گذشت سلطان فتح شاہ بن آرم خان بن زین العابدین از تا مار خان کمک آوردہ با سلطان محمد شاہ جنگ کردہ نصرت یافت و کشمیر را در تصرف خود آوردہ مکہ و خطبہ بنام خود کرد و سلطان محمد شاہ ہزیمت خورد و در ہندوستان آمد بعد نہ سال سلطان محمد شاہ باز در کشمیر رسیدہ بر سلطان فتح شاہ فتح یافتہ مجدد ابر حکومت نشست و فتح شاہ بجانب ہندوستان آمد و پس از دو ازوہ سال باز در کشمیر رسیدہ بر سلطان محمد شاہ قفر یافت و سہ سال و یک ماہ حکومت کرد و سلطان محمد شاہ باز لشکر فرام آوردہ کشمیر را بنی خود در آورد سلطان فتح شاہ بطرف لاہور آمدہ ہما بخاوندیعت حیات سپردہ در سنہ ہشت صد و ہشتاد و یک کہ سلطان بھلول لووے رحلت نمود و سلطان سکندر خلعت او اورنگ آرا سے ہندوستان گردید و لوکران سلطان فتح شاہ سکندر خان پسر فتح شاہ را در کشمیر آوردہ مدے سلطنت شد نہ آخر الامرا و شکست خوردہ بدر رفت بعد آن در سنہ ہفتصد و

و سه از نصیر الدین محمد بابر پادشاه ملک آورد و ده باز در کشمیر رسید و باندک زمانه اسیر گردید سلطان محمد شاه او را میل در چشم کشیده و قتل نمود
ایام حکومت محمد شاه مرتب اول ده سال و هفت ماه و مرتبه دوم و وازده سال و یک ماه و مرتبه سوم پانزده سال و یازده ماه و هفت
و روزی که بگی سه و چهار سال و هفت ماه باشد و مدت حکومت سلطان فتح شاه مرتب اول نه سال و مرتبه دوم سه سال و یک ماه و بگی دوازده
سال و یک ماه باشد و مدت سلطنت هر دو چهل و شش سال و هشت ماه سلطان ابراهیم خان بن سلطان محمد شاه بعد پدر بر سر مد حکومت
جا گرفت پس از چندگاه ابدال باریکه که از امرای بزرگ آن ولایت بود از سلطان رنجیده و بملازمت بابر پادشاه در هندوستان آمد
خاطر ساخت که ولایت کشمیر سهل ترین و خجسته ترین می توان نمود آخر الامر بابر حسب المطلب او ملک رحمت فرمود و از و یک پشیمیر رسیده
سلطان سنانم که در کشوک و سطوت پادشاهی بجدیست که سلطان ابراهیم خود سه پادشاه هندوستان را با صد هزار کس بجاک برابر
ساخت توچه خواهی بود و بهتر آنکه طاعت کنی او قبول نکرد و جنگ در میان آمد سلطان در محاربه کشته شد ابدال باریکه بعد از فتح و غلبه
نازک شاه برادر او را بر سر مد حکومت بنگرانید مدت حکومت هشت سال و پنج روز سلطان نازک شاه بن سلطان محمد شاه بعد کشته
شدن برادر خود با اتفاق ابدال باریکی حکومت یافت چون بابر پادشاه ازین جهان رحلت کرد و همایون پادشاه اورنگ رای ملطنت
گشت کاران میرزا برادر همایون پادشاه از پنجاب بکشمیر کشیده و محاربه روی داده اکثر کشمیریان غلبت بخیر فرمودند و عساکر کاران میرزا
اکثر کشته شدند و اسباب کشمیر بابران را تاراج کرد و مصادرت نمود و در سینه منهدوسی و نه سلطان ابو سعید دالی کاشغر سکنه رخان غلبت خور و راج کشمیر
کاشغری یاد و از ده هزار سوار همراه کرده بکشمیر فرستاد و تا سه ماه کشمیر و حواض آن را غارت و تاراج کردند و عمارات قدیم برباد افروخت و خرج
تمام در آن ولایت روی داد و اکثر مردم کشته شدند و عاقبت الامر سکنه رخان مصالحه نمود و برگشت و بعد چندگاه سلطان نازک شاه را ایام حیات
بر سر مد حکومت پانزده سال سلطان شمس الدین بن نازک شاه ایام حکومت او ظاهر نیست سلطان نازک شاه بن شمس الدین بن
نازک شاه و شش ماه میرزا جیدر کاشغری خالوزاده بابر پادشاه از کاشغر بملازمت همایون پادشاه در آگره رسید و بود و بنگامیکه همایون
او شیر شاه شکست یافته ببلوچر رسید جیدر میرزا بترجیح ابدال کاکری و حاجی چک و بنگلی چک و دیگر امرای کشمیر از همایون رخصت
گرفته و در سینه منهد و چهل و هشت در کشمیر رفته بغیر درآورد و او را اصلاح کشمیر بآن سکه و خطبه بنام نازک شاه بحال داشت بعد از آن که
همایون از عراق معاودت کرده فتح قندهار و کابل نمود جیدر میرزا بنابر حسن اخلاص بیکه با همایون داشت در کشمیر سکه و خطبه بنام او گرفت و بوقی
شیر شاه فوجی بر سر کشمیر فرستاد و بود و بعد جنگ از لشکر جیدر میرزا شکست یافته برگشت چون جیدر میرزا در آن ولایت استیلا یافته حکومت
با استقلال کرد کشمیریان را مغلوب داشته و غارت می آرد و بعضی از اهل کشمیر که فریب و ترس و جعلی آنما است بکر و خدیو در لباس دوستی
و شهنشاه که در لشکر میرزا بطرف تبت و کپلی و راجو متفرق کردند و با خود اتفاق نموده بر سر میرزا شب خون آوردند در آن روز خود و دیگر
میرزا رسیده و عرض بر سر آمد مدت حکومت ده سال سلطان نازک شاه مرتبه دوم مستر آراسه حکومت گشت در اندک ایام بوجراض
بدنی بمانند زندگانه اول بریز گردید مدت حکومت و ده سال سلطان ابراهیم خان بن محمد شاه برادر نازک شاه پنج ماه سلطان اسمعیل شاه برادر
ابراهیم شاه در سینه منهد و پنجاه و نه سلطنت رسید اگر چه حکومت تمام او بود اما غازی خان چک استیلا داشت ایام حکومت و سیال
سلطان حبیب شاه بن شاه اسمعیل شاه بعد پدر بر سر مد حکومت نشست غازی خان چک از روی تسلطیکه داشت اوزار و گوشه نشانی و
خود لوای حکومت بر ازشت ایام حکومت حبیب شاه و ده سال و چند ماه سلطان غازی شاه عرفت غازی خان چک در سینه منهد
شخصت و چهار سکه و خطبه بنام خود کرد و چهار سال و چند ماه سلطان حسین خان برادر غازی خان چون غازی شاه را از از بنام روی داد
برادرش غالب آمد و پسران او را نماند که ده خود و سینه نشین حکومت گشت غازی خان ازین در در کشمیر آزار بدنه او گشت غالب سنی کرد

شورش ازان ولایت گردید و قاسم خان بخت میرزا محصور رسید و بوی واری کابل سرزاد می یافت و چنانچه نگارش یافت آخرالامر از دست محمد زمان میرزا در کابل بقتل رسید

ذکر نصرت اکبر بادشاہ بمبئی

در سال سی و چهارم جلوس اکبر بادشاہ بمبئی شد و شوارے راہ کشمیر از ارتفاع جبال و خارہ ہاے خطرناک و گریو ہاے دشوار گذار وادہاںوہے جنگل از کثرت اشجار و سختی سنگ لاجوا و ضیق مسالک بجدلیست کہ اندیشہ بدشوارے می گذرد و در اثنائے راہ رتن بجبال و پیرے بل کہ نیست کہ از غایت ارتفاع سر بلک کشیدہ و از نہایت بلندے باوج آسمان رسیدہ بر فراز آن تماشاے غالم بالا توان نمود و صوت صوامع ملکوت توان شنود و کنگرہ آغا آغا لکبان را بہمسالکی سے بنیند و مرغاش از خوشہ پر وین وادی چنید بموجب حکم طالع چندین ہزار غارتناش قوی دست و تیر واران چابک و چست و قطع اجمار و قطع اشجار و بیهضامودہ آن مسالک را آراستہ و انلا ہوتا کشمیر نمود و بہت کرد و بگریب در آمد کہ بود قطع مراض و منازل و خط و لکشاے کشمیر نزول اقبال فرمود و بپاشای سیر کہ ہلے آنجا بے سرست اند وخت فی الحقیقہ کہ کشمیر از تفریع و توصیف مستغنی است و بھی غیر از کشمیر مان ندارد و نظم کشمیر آفتاب بہت کشور و قسم خورد و بچاکش آب کوثر و چہ کشمیر آب درنگی باغ و لیسان و اسیر بر منالاش صد گستان و نظر چند اکبر در گمارے و بجز آب زم زم نیست جارسے و درین گلشن زبوش خندہ گل پنے آید بگوشش آواز بلبل و دریاسے بہت کہ از میان شہر و بازار جالیست از عجایب تماشا است اطراف آن عمارات و لکشا و درین ڈل نیز مزارع و باغ و غرض از خوبے ہر چہ با دیدار آغا کشمیر مان نہایت بدماش و زیورے نیست زاینہ خوش داسے آتنا شکل از زم مے نمک بیج گرم خوردن رسم نیست شبانگاہ برنج نیمہ نگاہ میدارند و روز دیگر سے خورد و پوشش پیر بن بشمین است کہ عبارت از پتو باشد ناشستہ از خاندانہ سے آمد و آنا و دخت سے پوشند تا پارہ شدن آب نئے رود و از بدین بدین کشند بللیست فغاٹ فطرے شان بچونیش با کردم و نزع خلقے شان بچونہر لازم بادۃ القصہ کہ از کشمیر فایت خوشوقت شدہ عید رمضان المبارک ہا بچانچا نمود و دران روز باستشغال میرزا یوسف خان حاکم آنجا تعصیرات پسرش یعقوب خان بخشیدہ کنش پاسے خود رحت نمود و اشرف خود دانستہ آن کنش را بر سر بست و بمحضور رسیدہ مور و عنایات گشت و اکبر بود تفرج براہ پہلی و دھنٹو کر بے دشوار گذار است با جمیع حشم و خدم قطع منازل نمودہ و حسن ابدال نزول اقبال نمود و دران روزا میر فتح اللہ شیراز سے و پس ازان حکیم ابوالفتح گیلانے کہ مقرب بادشاہ بودند ہر دو دخت ہتے رہستند و حسن ابدال مدخون شدند و را بچانچہ گاہ رایت اقبال اقامت و زریہ طبع باغ و لکشا رختہ آمد و از انجا نصرت فرمودہ بظفر جعفر افراے کابل نزول اجلال نمود و قاسم خان صوبہ دار آنجا کہ دران وقت زندہ بود بموجب حکم اعلی در گذر گاہ تھل شہر کہ ظہیر الدین محمد بابا بادشاہ و ہندال میرزا و محمد حکیم میرزا و آغا مد فونہ باغ و عمارات عالیہ احدث نمود چون پریشانی حال رعایای کابل بوجہ رسید حکم شد کہ تا ہشت سال شتم حصہ از خراج مقررے بر رعایا مافات کردہ تہہ بازیافت میکردہ باشند و بعد سیر و شکار کابل مادرت ہندوستان شد قضا در منزل لکھنؤ اکبر از اسب افتاد و در خسارہ اش فراستیدہ شد شش روز صاحب فروش بود پس از حصول صحت از آنجا رواد شد بدیر سیدن در ریتاس بر قیل خاص کہ در جوش مستی بود سوار میشد پیش از آنکہ پای ماود قلاو مضبوطا شود و قیل نہ کو رقصہ ماود قیل و دید اکبر بر زمین افتادہ زمانے در از بیوش بود و بعد دیسے ہوش آمد ظاہر آنکہ آسبے طبع رسیدہ بود یا بنا بر احتیاط اصلاح حکما لگ بہت انعام دست راست بر کشادہ و دلائی کہ فرجستہ قدر رستے یافت از سنج این لسان خیر ہاے ہا خوش در اطراف ممالک بر رویا با افتاد و غریب شور شتہ بر فراست و حیت مانا لکھنؤ سے دست باز کرد کشیدہ

و مسلمات ممالک اختلال روی واد چون لاجپتیم سرادقات گشت این شورش فرو نشست و طوق و سالک کرنا امن شده بود و امنیت گرفت ہمدین نزدیکی شب متہاب تماشائے جنگ میدید قضا را آہو جریں خود را گلاشتہ دید و دشمنی در میان ہر دوران اکبر زرنشہ رسیدہ آماس کرو و دوج باشتہ اکشید بصواب وید شیخ ابو افضل و مقرب خان معروف شیخ بھینا جراح بمجاہدی پرداخت ہمدیکہ و ہفت روز صحت روی وید شیخ ابو افضل و مقرب خان کران ایام خدمت بسیار کردہ بودہ نمود و رعنا بیات شدہ بندہ

دربیان حال راجہ توڈرل ورجست او

در زمان ہفت ریاات عالیات کشمیر خصت شدہ در لاجپور ماندہ بود و لاجپور جن بدستہ در گذشت و در وقت مراجعت از کابل راجہ راہ خبر عدلت اولی عرض رسید چون مزاج شناس و وزیر اعظم و سپہ سالار بود پادشاہ از فوت او تاسف بسیار نمود و توڈرل صغیر بود کہ پدرش مرد و مادرش بیوہ زن در کمال افلاس و تنیدہستہ بود بحجت تمام پدرش نمودار و مادرش صغیر سن آتار شدہ و کار دانستہ و علامات طالع منسب و بخت بلند ای ازنا میہ حال اوی تا یہ بجب قیمت در چنگہ لوئیند ہاسہ سرکار پادشاہی لوکر شدہ بمقتضاسہ و فور دانش کار گزار سے روز بروز پایہ قدرا وافر و چنانچہ صاحب تدبیر و قلم بود و صاحب کوس و علم نیز گشت در اکثر معارف ترو دات شایستہ و محاربات مردانہ نمود و نقش مردانگی و دلاوری او در دل پادشاہ درست نشست و ملک گجرات و بنگالہ کارزار ہاسہ عظیم نمود نیز در مہند آباد رفتہ رفتہ پایہ اعلا سے وزارت سرفرازی یافت و در سال سبت و نجم جلوس وزیر اعظم گردید و بابت گزینہ یہ شہرشم لوکر دل ہو شیار مغربہ بنہ کلر تیک محضر بود اصابت حکم بہمت باندہ داشت با خویش و بیگانہ یک جہت دہ دست و دشمن یکسان نیکنہ زانیدہ و اب شناس سلطنت و رازدار مملکت در وفاق حساب و سیاست تحریر سے نظیر بود و پیش از و در ممالک ہند متصدیان بقانون ہنود و فتر می نوشتند راجہ توڈرل از لوئیندگان ایران اغذ خواہی نمودہ و فتر را بطور ولایت درست کرد تا حال اہل قلم مطابق آن بمل سے آردہ تمام اراضی ممالک محروسہ یکدوم فور ہووہ رقبہ ہر دی از دوات منتع نمود و مجمع دای قرار یافتہ عد و صوبہ ہامین گشت فی رویہ چہل دام قرار یافتہ و در دوات ثبت گردید و بہر کرد و دام عالی مقرر گشتہ بزبان عوت کردی نام یافت و نیز داغ اسپ شاہی ہامین امرا و متصداران ریزہ و اعدیان قرار یافت تا لوکر پادشاہی پیش چند کس لوکر نتواند شدہ و مجال خیانت در لوکر کی ماندہ و متصداران و اعدیان را نیز بیا راسے عذر نباشد و ہر سال تصحیحہ اسپان فلان مقرر گشت تا اشتباہ نہمانہ در زمان سابق سلطان ملا لالہ علی خلی و بعدا و شیر شاہ داغ اسپ مقرر کردہ بود اما رواج نیافت و در عہد اکبر چنانچہ باید راج گزید و نیز پادشاہ لوکران خود را ہفت کش نمودہ چوکی ہر در و مقرر ساختہ و ہفت چوکی نام یافت برای ہر چوکی علیحدہ چوکی نویسی بین گردید کہ در نوبت ہر یکہ ملاحظہ مردم نمودہ و مجال غالب بودن تہندہ ویراسے ہر در ہفت ہفت واقع نویس مقرر گشت تا احکام حضور را مقبوضا شدہ و فتر جداگانہ مقرر دار نہ تا عندا حیات معلوم تواند شد کہ فلان روز و فلان تاریخ این حکم اصداریافتہ و چندین ہزار فلام زرخید و غیر زرخیدہ کارزار الحرب آردہ در بندگی پادشاہ قیام شدہ آٹار آزاد کرد و بختاب جیلہ و شناس گردانیدہ و میگفت کہ بندہ ای خدا را بندہ خود گردانیدن سزاوار نیست بود مردن راجہ توڈرل عبدالرحیم خان خاننایان بولانہ منصب و کالت سرفراز گردیدہ و بمقتضاسے فراست و کار دانستہ احکام وزارت و امور و کالت را بوجہ احسن امضا دادہ و رفتی بخش این کار و امور تحسین شہر یار گشت

منصفت موکب مقدس مرتبہ دوم بسیر کشمیر

در سال سے و ہترم جلوس والا باغزیت سیر کلگشت کشمیر و ضمیر اکبر سر برزو ناگمان در عین برسات از لاجپور منصفت فرمود

و در وقت عبور از دریای راوی بر زبان پادشاه گذشته که این بیت در باب کلام گل گفته اند بهیبت کلاخو خسروی و تاج شاهی به
 بهر گل کی رسد عاقلان و تضاوت بین روزگار و گام بر نیازی نمی عم میرزا یوسف خان و کشمیر صدر شورش شده بود ازین معنی اصلا در حضور اطلال
 بود بهشت این شورش آنکه قاضی نورالله را برای تشفیص جمع کمال کشمیر از حضور فرستاده بودند چون کشمیر بان دانست که اغلب ظاهر میشود و جمع
 افزون میگردد و دنیا بیخاک نمازی درین امر یا و کارا گریز از یوسف خان هنگام عزیمت حضور نائب خود و کشمیر گذاشته بود از راه برده ترکیب فاش و
 و خطا نشان او کردند که بیست شوری سالک کشمیر بخان جائیست که یکبارگی دست افروغ پادشاهی بان تواند رسید آن بد اختر باین هیزه
 گویند مگر در شده سک و خطبه بنام خود نمود چون موکب والا رب دریای چناب رسید بفران شورش معروض شد و بر زبان پادشاه گذشته بهیبت
 و لدا الزماست حاسد نم آنکه طالع من به دلد الزما کش آمد چو شاره یالنه چون یادگار از شکم نقره نام لولی بود که هر روز بخانه و هر شب بجای
 بمسری برود فرمود که آن لولی بپیکر بدر آمدن سبیل کشته خواهد شد درین ایام میرزا یوسف خان و حضور بود بنا بر مزید احتیاط و احوال و شیخ
 ابو الفضل نمود تا در قید نگاه دار چون بیه نصیری او بعرض رسید بعد چند روز بجات یافت شیخ ابو الفضل دران روز از دیوان حافظ شیراز
 راجع الله تعالی علیه تعالی که در صغر این بیت برآمد بهیبت آن خوش خبر کجا مست که این فتح مرده داده تا همان فشانش جو زور و سیم در قلم
 از غراب آنکه چون یادگار سک و خطبه بنام خود کرد و در اوتاب لزه در گرفت و در کن راکه غاتم او میکند ریزه نواد در حدقه چشم افتاد چون یادگار علم
 مبنی برافزاشت لشکر آراسته بر کوه کرل یا نوکران پادشاهی که در آنجا بودند آماده یکبار گشت و بانکه جنگ فرار نمود و دیگران میرزا یوسف خان
 که بحسب ضرورت رفیق او شده بودند و نیم شب قابو یافتند بر و تا خفته از نیمه بدر رفت از افلاک آن بد شترت بهیبت گسان میرزا یوسف خان
 اسیر گردید و سر او از تن جدا کردند و در منزل بمسیر آن خیمه اعاقه بحضور اکبر رسید چنانچه بر زبان پادشاه رفته بود و مجرب آمدن میل کساره یانی
 عبارت از دست آن ناعاقه اندیش کشته شد و کشمیر بان که با رفیق بودند نیز بمکافات که را و خود رسیدند و رفع شورش آن دیار گردید
 با تملک اکبر بود قطع مراحل بیکه کشمیر نزول اقبال نموده از سیر منازل و گلشاد سیر گاه های مقری آن دیار و گلشاد زعفران را که در خلایق آن
 سرزمین فتح شده و تماشای چراغان در کشتی های آب دل گرد ریای پایان شهر کشمیر است حفظ و فوسرت فزادان برگرفته معا دوست
 هند و ستان فرمود و بموجب التماس شاهزاده ایالت کشمیر بدستور پیشین میرزا یوسف خان بحال ماند و جمع صوبه کشمیر سه و یک لک خردار

منهضت موکب والا بکیر کشمیر مرتب سوم

در سال چهل و دوم بکیر کشمیر مننهضت نمود شخصی از مردم غور و کشمیر ظاهر گشته خود را بنام عمر فتح میرزا پسر سلیمان میرزا و انموده صدر شورش شد بود
 کسان محمقلی او را در شکر کرده و منزل آباد آورده و نظر پادشاه و را در و بهانجا یا سار سید بیدو عیور از دریای چناب رعایای توانج سیالکوٹ
 از ستمگاری محمد بیگ که در وی استخاضه نمودند او را برای عبرت عمال ستمکار بنما پیشه بکلیت کشید چون از آنجا مننهضت فرمود و خطه و گلشادی
 کشمیر نزول اقبال شد تمام ایام بعیش و عشرت و ران سرزمین گذرایند و در آب دل جشن چراغان ترتیب داده و در هر کشتی بانو و تمام
 شمع و چراغان آراسته درون آب سر او اندونیزه و توجاه شاهی و یکبار آب و عمارات و باغات و اشجار محاذی نور تجمه چنانکه آن کوه بدو میر و
 شکاهه ایام آقا زرمشان مننهضت فرموده بهار الملک لاهور نزول نمود

ذکر در بیان شیر ولایت او دلیه

آن ولایت ملو و قهرت داشت چون ادبک طبع در گذشت افغانان با اتفاق یکدیگر عین خان پسر اورا و برادر ی برداشته شالیت
 او قبول کردند و حسب الامر حاجه انشته شیرانولایت رفت افغانان بکرات جنگ و جدل کردند بالاخره عاجز شده بود گذشتن محبت

و ششتم پسرش بر سر حکومت باراجہ بانسنگ صلح کرد و سکہ خطبہ بنام اکبر مترکر کردہ چنانچہ از داخل ممالک محروسہ و یک صد و پنجاہ فیل و دیگر نفائس آن دیار و الراجہ مان سنگہ نمودند کہ بدرگاہ مقدس ارسال دارو و در سال سی و نهم جلسہ و الاسطابق سنہ ہزار ہجری ملک دواپیکہ بر ساحل دریائے سندھ راست تمامہ داخل ممالک محروسہ گردید

ذکر در بیان تسخیر قندھار

بعض والا رسید کہ مظفر حسین میرزا در ششم میرزا بن بہرام میرزا برادر شاہ طہماسپ کہ در قندھار قیام داشتند و بنابر منوح حوادث و من کہ در بعد سلطان محمد پدر شاہ عباس اول روی داد و از طرف اوزبکیہ نیز مظہر بنو دلدل با سلطنت گسترند و بدو تسلط شاہ عباس از سطوت او تسیر و میران مانہ نہ کہ چہ کنند و یکجا راہ بر بندہ کہ با ستیغ این خبر خوش وقت گشتہ میرزا خان خانان را با لشکر گران از صفہ و خود تسخیر قندھار بہر صورت یکمیرا آمد متعین نمود و حکم شد کہ براہ بلوچستان برگردا و اگر گران تران بلوچان لوازم انقیاد و کجا آنرا شمارا دین ہم ہمراہ گردا والا پسرا سے لائق بساند و بنا بر بخوبی دان و یاد آوری او در منزل اول بچند خانخانان تشریف بردہ و فصلی سودمند فرمود و موجب سرفرازی او بن الاقران گردید خانخانان بدو قندھار منزل در میان لمان و ہیکر کہ جاگیر او بود رسیدہ چند گاہ برای سامان سپاہ و متیہ راہ اتقامت در زید دین اثباتہ رسم میرزا از مظفر حسین میرزا در قندھار شکست خوردہ از انجا براہ دوروی نیار باکیر آورد و در این مطالعہ ہمارا یککہ در راہ بودہ اصدرا یافت کہ خدمت گاری و مہمانداری نمایند امر بموجب امر علی آورد و نہ چون میرزا بہ یک منزل انزالا ہور رسیدہ و اکبر پا و شاہ ہم آنجا بودہ امرای عالی شان و خوانین بلخکان حسب الحکم پادشاہ با استقبال رفتہ میرزا در حضور آوردند کہ باغزا و اکرام تمام ملاقات نمود و میرزا با چہا پسر ہلاکت رسیدہ و بنایت منصب پنج ہزاری زیر بار منت نوکری گردید و ولایت لمان و بلوچستان باکیرا در محنت گشت بعد ابو سیر میرزا برادر ششم میرزا پس از ان بہرام میرزا ابن مظفر حسین میرزا و سپس مظفر حسین میرزا ہم رسیدہ ہر یک و در خور حالت خویش کا سیار گشت و از ان تاریخ قندھار داخل ممالک محروسہ ہند گردید و خان دوران عن شاہ بیگ خان کہ ابالت صوبہ کابل داشت بطوبہ داری قندھار سرفراز سے یافت

در بیان تفسیر ولایت طٹہ و آمدن میرزا جانی بیگ

ہنگامیکہ خان خانان تسخیر قندھار و ستور سے یافت پس از رسیدنش در نواحی لمان فرمان والا شان صادر گشت کہ ششین اختراع ولایت طٹہ پیش نہاد بہت ساز و جد از ان تاریخ قندھار پر داز و خانخانان بموجب حکم مطالعہ متوجہ طٹہ گردید و اول ہم میرزا بن حبیل و دپت پسر راسے راسے سنگہ بیکار سے ملحق شدہ کہ خدمت بر میان عبودیت بستند و الا سوا از افواج نمودہ روزانہ پیشرفتہ میرزا جانی بیگ واسطے طٹہ بوجہت بسیار آمد و نصیر پور یک جانب دریائے سندھ و جانب دیگر رود خانہ داشت قلعہ کلین اساس نہادہ تحصن گشت و خانخانان در انجا رسیدہ بجاہرہ آن پرداخت چون محاصرہ باشد او کشید و لشکر پادشاہے را از قصر قلعہ حال بر ماندگی کشید با ضرر و صورت حال ہر گاہ آسمان جاہ عرض داشتند بموجب حکم حکم کشیدہ سے قلعہ انلاہور بلشکر خانخانان بکمان رسانیدند و راسے سنگہ بیکار سے و دیگر امر الہیک متین شدہ خانخانان از رسیدن غلات و امرای کلنی قوی دل گشتہ بر سر طٹہ و افواج دیگر با طراف متین کرد و خود در قصبہ جام مسکست و ہر روز جنگ بمیان می آمد و ہار و پسر راجہ توڈرل کرد و رومورو جلالت کم ہمال بود و دین جنگما جراتی نمایان کردہ بہنم نیزہ کہ بر پیشانی او رسید جانبازی نمود و بعد کربابات متولی میرزا جانی بیگ شکست خوردہ گرخت و خانخانان قلعہ سافٹہ میرزا منہم گردانید و در ان نواحی و باسے خلیم روسے وادگویندہ بعضے صاف در ومان در خواب دیدند کہ بنا بر زشتی نیت و اعمال عمال و حکام این دیار مردم باین طبع مبتلا شدہ اند ہر گاہ عمل و سکہ اکبر درین جا جاری شود بلا سے و بار خ خاہ شدہ باشند تا بنیخ ہر کسے و عاگو سے فخر اکبر گشتہ عمدتدا

لبسته که بعد از فتح پادشاهی بمقد و رنج و دقا نمایند و خانانان با امرای لکی بذل جود و نمود و مجاریات شده متواتر و میرزا جانی بیک را عا جیگر و ایند چون او در خود تاب مقاومت ندید ناچار در صلح کوفته ولایت تیمسان را داخل ممالک محدود کرد و ایند و صبیح خود را بمیرزا ایچ خلعت خانخانان داده خود آمد و ملاقات نمود و بنده گی کرد و گاه پادشاهی قبول کرده مقر ساخت که بعد برسات روانه حضور کرد و در وقت آمدن در واسطه سالن سے دهم مطابین هزار و یک تجری همراه خانخانان بملازمت پادشاه آمد و میرا حرم خسروانی سر فراز گشته سه هزار سے منصب و خطه جای گرفت و الا برامی بندرک بطرف خطه واقع است بخالصه شریفه مقرر گشت و درین مهم خانخانان محفل انواع مشاق و سخن گردیده مورد الطاف بی اکناف شاهی و مدوح اکابر و اصفیاء گردید و احوال سلاطین سابق این دیار در ضمن چگونگی خطه مفصل گشته

حاجت تبرک از نیست

ذکر تشریح بکر

پیش از ان که خطه مفتوح گردد در سال نوزدهم جلوس محب تلخان و مجاهد خان شیخ بکر متین شده بود و اندک منار رفته محاصره کردند و بمقتضای کشید خطه عظیم و دو باسه بسیار و قلعه روی و اولسایری از محصوران تلف شدند هر که پوست درخت رس جو شاییده می خورد از و بالسلطنت می ماند سلطان کج و عا جی شده و عدا داشت نمود که اگر محب تلخان از در قلعه بریزد و قلعه را پیشکش شاهزاده والا گری می نامد پیش از ان که از حضور جواب بر سلطان محمود یا جل خود در گذشت و محب تلخان و مجاهد خان در شله منصد و بجهه بکر را داخل ممالک محدود نمودند

در بیان جشن نوروز و شروع ضابطه آستن حجرات دیوان عام با هتاهم امرا

چون موسم بهار در رسید و ابواب میش و عشرت بر روی عالمیان کشاده گردید نیم نوروز سے مزاج و ارستگان دنیا را منشرح و شمیم نوبهار سے مشام آزا و گان گیتی را وسط گردانید و نظم درخت غنچه بر آورد و ببلبلان ستنده جهان جوان شد و یاران لبیش نشین ستنده بیضا طبره کلد کوپ شد و سیاه نشا طه لبیک عارف و عاصی برقص بر خستند و حکم شد که دو تنخان خاص و عام که صدق ابوان داشت با امر سے عظام قسمت شود و ضلع و جبر و کر امتضیان بیوتات زینت و هند و سهامند را که دو تنخان خاص است با قسم زینت آیین بند سے نمایند و راندک زمانه کار پر و ازان بارگاه خلعت و امر سے و الامرتت بموجب حکم تمام دو تنخان و یک تنخان گوناگون آراستند و آرایش رنگارنگ آیین لبسته و دین بزم جشن مناصب امر ابرض رسید و هر یک در خور حال با ضافه سرفراز سے یافت و فرست اهل خدمت ملحوظا گشته هر کس که صدر اخلاص و نیکو خدمتی شده بود باطلات و عنایت سرفراز گشت و آنکو هر کس که غدر و نادر و خواسه گشته بود و بزل خدمت و کمی منصب محتاج گردید و حکم جهان مطلع بعد و ریوست که تا رسیدن روز شرفت هر یک از نو نمایان و امر سے عظام ضیافت پادشاه کند تا منزل او بمقدم عالمی پاینده برتر سے گیرد و او بین الاقران سرفراز برافرازد و حوضه کسبت در دست و در عرصه و طول داشت و در ان بلیقی خطی بکسیه و همیان گذاشته بود و در شرف آفتاب با مراد و خور منصب و فقرا و سلاکین و سائر الناس انعام فرمود و درین آیین تیار سے بارگاه شایسته را کرده و دوازده هزار کس در سایه آن تواضع گنجید آتش و در گرفت و تا سه روز بساط جشن و میثقه از عمارات حرم سرا سوخته خاکستر گردید و اندازد مبلغ این نقصان بیچ محاسبه نتواند یافت بعد اطفای آتش ذکر حکم شد که بجهت بزم شرفت که نزد و یک رسیده بود از سرفراز بارگاه والا درست گردود و در اندک روز بارگاه فلک استنبا عقیبه صورت انجام یافت و از غرائب آنکه بعد ازین روز در کن دولت سرای شاهزاده سلطان مراد نیز آتش در گرفت

در بیان رحلت میان تانسیں و مولانا عرفی شیرازی و شیخ ابوالغیض فیضی

سر آمدند سرایان خوش آهنگ و پیش خرام نوایر و از آن دلکش رنگ میان تانسیں کلاوت که در عهد خود نظیر نداشت و چندین سال از دو و پندم الی الآن مثل او نشان نمیدهند و میره این فن او را مقتدا سے خود دانسته نام اولی تعلیم بر زبان می آرنند و در سال هجری جلوس والا راجه رام چند مر زبان با وجود میان تانسیں را خال رخساره پیشکش بآئے خود خیال کرده خدمت پادشاه فرستاد چون پادشاه در مقام موسیقی مهارت تمام و تانسیں درین کار بیضا داشت محبت او در گرفت و بعضا محبت او اختصاص یافته سرایه نشاطها پادشاه می بود در سال سی و چهارم جلوس بخت همتی بر بست و موجب تاسف بے اندازه خاطر پادشاه گردید و در سال سی و ششم مولانا عرفی شیرازی که فخری استعدا داشت و خلایق بے بشمار از باب هوش رسانیده مست و مد هوش سخن طرازی می داشت بشکفت پیر مرد و کلا خاطر خیمه منز الان بیدار دل بر دماغ انفس پاکیزه و عطا الین نگشته انفس و در عرصه دو عالمی عاریت سراسر دنیا را داده است گفته در عالم آخرت رسید و بهشت برین را رنگ دبو سے تازه بخشید و در سال چهل جلوس اکبر شیخ ابوالغیض فیضی نیز رخت زندگانی به عالم جاودانی کشید شیخ در سال دوازدهم جلوس بخدمت اکبر رسید و مورد عنایات گشت هنگام ملازمت چون شیخ را بر درون پنجره انفس استاد و در دین فقه به بدید گفت قطعه پادشاه را درون پنجره ام به از سلطه خود مرا چاده به ترا کنم من طوطی شکر خوارم به جای طوطی درون پنجره به به پسند خاطر پادشاه افتاد و همان روز در سلک ملازمان خاص اختصاص یافت و چون اخلاق حمیده و طبع خیره داشت روزی بر دریاچه قدش افزود و در سال سی و سوم بطلب ملک الشعراء سرور از گردید و در سال سی و پنجم تفسیر قرآن بی نظیر و کتاب فی دین و دگر را و در بر محمد بن اسرار تصنیف نموده از نظر اکبر گزاینده مورد تحسین گردید و این کتابها بعد از او بر گویچه چنان سلیمان ملقب بوزن خسر و شیخ و دهفت کشور در برابر هفت پیکر و اکبر نامه مقابل سکندر نامه پیش نهاد داشت این کتابها با تمام رسید و یو که زندگی او انجام یافت چون حسن اخلاص و سوسج او در بندگی با تمام خاطر پادشاه بود و شاهزادگان نیز از او استفاده می نمودند و بکبر بقضای قدر دانی حقوق شناسی و دیار می کرد و در وقت قبل از ازار حال مش شاہزادگان بلیاوت ادرفت و در آن وقت ابن رباعی گفت رباعی دیدی که خلک بمن چنین گوی که دروغ و دلم از نفس شب آهنگی کرده آن سید که عالمی در یو بگفته تا نفس بر آدم گشتی کرد

ذکر در بیان رسیدن برهان الملک بدرگاه والا و رحلت شدن ملک با و برای مهم دکن

او از اسماعیل نظام الملک حاکم احمد نگر که علم او بود آزرده شده بواسطه قطب الدین خان غزنوی ملازمت اکبر رسید و بجنبش شد سرافرازی یافت پس از منسل مدت بجنب هزاره رسید و متین محالالت بخشش گردید بعد چند سال در حضور رسیده استدعای ملک برآئے فیض احمد نگر که در هند اعزامی متین صوبه مالوه و راجی علی خان حاکم خاندیس با ساد و متین شدند با هانت او بیا س دولت قاهره و احمد نگر رفت با اسماعیل نظام الملک عم خود جنگ کرد و مغر و دشو ر گشت و ملک مورد وثی تسلط یافت چون مغر بپل و بود مست با و دولت و حکومت گشته حقوق پرورش و اداء بر طاق نیسان گذاشته سزا را طاعت اکبر بر تافت پادشاه ملک الشعراء شیخ ابوالغیض فیضی را که در آن وقت زنده بود پیش راجی علی خان فرستاد که بر بان را بشا همراه اطاعت مشرف گردانند هر چند راجی علی خان او را ولایت با نفیاد نمود فائده ندیده با و داش آن گرفتار آرد به ترغیب شش سیاه کشته غم و بد آن سبب در بیار سے صعب متلا گشته را آخرت سپرد چاند بے بے خواهر او با اتفاق امرا برادر زاده خود با هم را که سپر بان الملک بود بری در راشه انظام مهم بر زمین خود گرفت چون احوال آن حد و بعض رسید شاهزاده سلطان مراد با لشکر گران متین گشت

شاهزاده چنگاه بخت سامان سپاه در مالوا بوده عازم پیشتر گردید و از دروای تری بدام مجبور نموده در اندک فرصت ولایت پراژا نیز نفوذی
کوسنی استنزل نمود و افواج قاهره بر سر آمدند که رخصت نمودند و مونسکند منقور که مصافدا داده غالب گشت تا راجی علیخان حاکم غاندا نیس درین مهم
در رکاب شاهزاده بود چنان شاری کرد و فوج با افواج عادل شاهی حاکم بجا پور و قطب شاه حاکم کونکنده محاربات متواتره در میان آورده ادبیا
دولت اکبری فرود نموده غنایم چون شاهزاده درون لشکر بدمام اشتغال در زید و انکشت شرب خوری خیف و در انکشت و عجمیات
آن ولایت نمیتوانست پرداخت بنابر آن از حضور شیخ ابوالفضل متین گردید و حکم شد که شاهزاده را انصالح اجتناب نمون سادات گشته ملاقات
بیار دو امرای متعینه آن حدود را سرگرم خدمت گردانده و اگر بودن خود را بنا به انتظام مام در آنجا حاضر و راند خود را آنجا بوده بکار بپایر و از شاهزاده
ماروانه حضور ساز و شیخ بعد رخصت از حضور قطع مراحل نموده بخدمت شاهزاده رسید بحسب شیت شاهزاده بهانم با مرض مزمنه سابقه معلوم
آخرت شناسنت و غریب شورش و دیگر رویار شیخ ابوالفضل عین تقریر و در پاشی خاطرهای آشفته را مجموع و مطمئن گردانید و دشمنان که بکمال
رحلت شاهزاده جری و دیر شده بودند بمبایر صاحب شیخ باز مخلوب و دیوس شدند چون این سامان بعین اکبر رسید موجب صدقه که در دست
پادشاه گردید آخر الامر بمبایر بر داشته شاهزاده و ایتال را بنسیر و کن رخصت فرموده خود نیز بنسیر آن ولایت منصف نسر مودیت پ پ پ

ذکر منصف ملک مقدس از لاهور دکن

چون از لاهور متاعض الوید علی بیست دکن رویه و در حوالی قصه بیلا برض رسید که در مکان اجل فقرا سسلین و طاعت سنا سیان
با هم جنگ کرده فقرا سسلین بعد غالب آمدن بر سنا سیان تجماع آنجا را تجمعی بر انداخته اند که از کذب الهی ایجاد و اختیار کرده و ملایان را
یکسان ای شمر و اکثر فقرای مسلمان را بخدمت فرستاد و حکم کرد که تجماع را که تجمعه سنا سیان سمار شده بود تجمعه بد تسمیه و تسمیه بد تسمیه
از آنجا از دریای بیاساکه شسته بنزل گور و ارجن شیا و نه نشین نامک شاه تشریف برده ملاقات او و استماع اشعار بزمی نامک شاه که هفتاد
ایات موحیدین اسلام و صوفیه و الامقام ترمیم نموده خوشوقت شد و گور و ارجن سرفرازی خویش دانسته پیشکش لائق گذرانید و التماس
کرد که از نزول عساکر منصوره در پنجاب پنج غله گران بود ازین جهت جمع پرگنات زیاد شده الحال از امتناض لشکر غیر دزست بکمر و
بازرانی آورده رعایا از عهده ادای این جمع نمی توانند برآمد عرض او پذیرفته بدیوانیان سرکار حکم شد که بحساب ده و دوازده از جمع رعایا تخفیف
دهند و تاکید کنند که عال بهین حساب از رعایا گرفته زیاد و طلبی نه نمایند منقوسه پنجم رعایت رعیت بکمر بکمر بودت ملک عمارت پذیرفته
کار رعیت بر رعایت سپاره دست رعیت رعیت داری چون عرصه تقاضا میسر شود و حکام گشت رعایا از ظلم سلطان نام گرد و سستاش
نمودند و بعد اودی و تحقیق پیوست حسب الحکم والادرا بکلیت کشیدند منقوسه حکومت بدست کسالت خلاست پد که از دست شان
دست مایر خداست پد کن بمبر بر عامل ظلم دست پد که از فرجه بایش کند پوست پد بد رسیدن با کمر آباد چنگاه اتفاق اقامت افتاد
و بموجب عرصه داشت شیخ ابوالفضل از آنجا بیست بر پانز منصف روی و دوازده زمان عبور از ریاسه نزدیک فیض خاصه کرد و زنجیر آهن در
پاداشت از همان دریا میگردد گشت چون بر کنار رسید فیلیان زنجیر آهن را تمام از طلا بدیدند و تجمیر شده بداد و غنای فایده اظهار کرد و دنا و
زنجیر را چشم خود دید و حقیقت را بعرض والارسانید و اکبر جنس در حضور خود طلبید بدین مشاهد صدق خبر بر محاب قدرت ایزد و اعتراف
نمود و فرمود که همانا درین دریای که مردم بنده از پارس گویند خواهد بود و بموجب حکم فیلیان و دیگر را با زنجیرهای آهن دران دریایان بختند
و لاهان نیز بخت و جو س آن سنگ کرد و لیکن بهم رسید و زنجیر دیگر ملا گشت ایستاد طاعت خود و غوطه زدم بسیار و دیگر
سے ظلم آن پنج دریا نیست ذ این سخن بادر گرا من نیست پد عهده برار و لیت و برین نیست پد القصر اکبر بعد قطع مراحل

در خطه دارالسود بریان بود و نزول اقبال فرمود از کبریا تا در بران پور و هند و بخت و هفت که ده مجرب در آمد و در آن خطه و کلباشان نور و ست ترتیب یافت مطربان خوش را و منشیان نومه سرانجام با سه و لغریب و سر و دلا و کلباش با عمت انبساط مجلسیان و نشاط با و شاه شده و در آن بزم شاد کای شیخ ابوالفضل که با لغرام مهمات و کن جهان طرفه بود و حسب الحکم از احمد نگه آمده و بزم بساط بوسی موز گشت چون وقت شب بود و انجن در ایستگاه کمال آراستگی داشت پا و شاه از نهایت عنایت این بیت بر روی شیخ بر خوانند بخت و خرفه و شیه باید و خوش متعاب و تا تو حکایت کنم از هر بابی که شیخ بشارت بر کوه این غنایات کور نشات شکوفا آ و در وایالت بریان پور نیز بعد از شیخ مقرر گشت و حکم شد که چون امر در بساط عهده کشیده اند تا بودن رایات عالی درین حد و حسب تفاوت مناصب بر بران پور و لغرام امر اقرار باشد و شیخ را منصب چار هزار سکه سر و فراز خود و تیغی قلعه آسیر که بها در بنیره و راجی علی خان حاکم آنجا مقرر و وزیر بود و وقت مقرر

ذکر ویران کشیر و ولایت احمد نگر

شیخ ابوالفضل بعد از حضرت از حضور در پامان آن قلعه آسمان از قطع رسید و محاصره نمود و متواتر کار با ست سخت در میان آمد چون محاصره با شد او کشید شیخ بقصد شهابت قطب بگذاشت و نصب کرد و بر فراز قلعه بر آمد و خود را درون حصار انداخت و هیچ کس به بیرون خطه یا شیخ همپایه نموده کارنامه سردی در برانگی نبود و سر سینه و بقوت سر پنجه دلا و در شیخ این عقده کشیده چنین قلعه آسمانی ارتفاع که کشیر آن دشوار بود و فتوح گشت و مبارز حاکم آنجا عاجز آمده ملاقات نمود و بواسطه شیخ ابوالفضل بهلازمه پا و شاه سعادت انداخته مورد عنایات شد قلعه آسیر را دیار و دولت تعویض یافت و شیخ ابوالفضل در جلد و سه این خدمت بوعنایت علم و تقاریر و اسب و خلعت خاصه سرداری یافته تبیین ناسک و رخصت یافت و در آنکه زمانه منصب شیخ هزاره سرافق را بر فراز شده و بعد از غلبه گشت و بمقابله عنایات خداوندی در جادفشان و خدمتگزاران در جادفشان و حکم شد که کشیر احمد نگر در جادفشان و دیار بفسدان بعد از شیخ ابوالفضل و خطبه ولایت بران و نوا می آن بر زنده عبد الرحیم خان خانان باشد چون آسیر و احمد نگر و تمام ولایت نظام الملک بشیر حمت شیخ ابوالفضل فتوح گردید و ولایت تاشکانت را شیخ عبد الرحمن و دله شیخ ابوالفضل تسخیر کرد و بعد از این قرب بهما در نظام الملک بنیره بر بران نظام الملک بمقرر آمد و عادل شاه حاکم بجا پور و قطب شاه مستند نشین و کولک و عرائض نیاز و پیشکشی است لائق ارسال داشتند و دیگر همه و جود الزان طرفه از کار با سه و کن خاطر بر داشت و در آن حد و چنان کار سه نماد شاهزاده و انبیل را در آنجا گذاشته خاندیس را و انبیس نام شده و بشاهزاده محرمت فرمود و خان خانان را در خدمت شاهزاده و شیخ ابوالفضل را در احمد نگر مقرر فرموده از بهر حاجت و سعادت گردید قطع منازل و طمع حاصل در دار الخلافه کبریا با دزد دل نمود و امر اینکه درین هم خدمت بجای آورده بودند با ضافه ممتاز شدند و به

ذکر سلاطین سابقین دکن

از بعضی کتب سیر و تواریخ چنان استفاده میشود که در زمان سابق تمام دکن زیر فرمان سلاطین دلی بود مخصوص محمد شاه محمد الدین جوئی بن سلطان غیاث الدین تغلق شاه آن ملک را ابو القاسم فیصله کرد و دیو گوگیر را دولت آباد نام نهاد و دار السلطنت خویش مقرر کرد و بعد از آن آفتاب دولت و اقرب بفرود رسید و بسبب اخراج اهل قطوب سپاه و رعیت نیز از ویرگشت و در جمیع اقطار اختلال بسیار پدیدار شد سلطان محمد بدخ فتنه و آشوب متوجه گجرات شد و از آنجا ملک لاجپن را از دولت آباد به فاقه خود غلبه با فیان ملک لاجپن را گشته مزید و ترمود و زبند و علاء الدین حسن که کبیر کنگو مشهور و از جمله سپاهیان ملک لاجپن بود با اتفاق جماعه او با شیخ در دولت و بخت و طوای حکومت برافراشته خود را سلطان محمد علاء الدین خطاب کرد و چون این معنی سلطان محمد شاه ظاهر گشت بسبب هم گجرات خدمت و شیخ او

واما داود سلطان ابوالحسن پادشاه شد و او رنگ نریب از دست او انتراع سلطنت نموده بممالک محروسه خود ملحق ساخت نظام الملک میان ممالک
ولایت احمد نگید این سلسله امیری نظام الملک است برادر غلام برین نزار بود و شاهر احمد نگه را و بنا کرده ایام حکومت چهار سال بر بان نظام
بن احمد عجمی بست و هشت سال حسین نظام الملک بن بران نظام الملک بن ده سال قرقی نظام الملک بن حسین هشت سال حسین نظام الملک
بن قرقی ده سال اسماعیل نظام الملک بن بران برادر قرقی نظام الملک بن ده سال بران نظام الملک از عم خود اسماعیل نظام الملک کرده شده و در سنه
اکبر سیده در سنه مقصد و نو و ده عجمی ملک همراه گرفته با اسماعیل نظام الملک جنگ کرده و فرزند گردید و بعد تسلط بر و جاده و دولت از اعلیٰ اکبر اخراج
و در جیحون او بر دچاند بی بی خواهرش ابراهیم نظام الملک سپهر فرس سال بران نظام الملک را بکجکوت برداشته خود کافل نظام مدام گردید و افواج
پادشاهی شمر آن ولایت تعیین گشته بدخات محلات در میان آمد آخر الامر بیشتر بهت شیخ ابو الفضل بکلی آن ولایت متفنج شده و اض ممالک محروسه
اکبری گردید و قبل ازین سمت تحریر یافت از انجمنی سده مقصد و پنج هجری غایت سنه هزار و دوم هجری شصت و هشت سال آن ولایت
در تصرف نظام الملک بن ماند

ذکر در بیان کشته شدن شیخ ابو الفضل و آشفته خاطر اکبر ازین مرگ

اکبر در دوران خلافت اکبر آباد اقامت داشت بنابر تفسیر منافع علی شیخ ابو الفضل را طبلیدان فرور دیده فرمانی باو نوشت که شیخ
عبدالرحمن پسر خود را بر مدام مرعوبه نصیب کرد و جمیع افواج و خدم و حشم را بجا گذاشته خود جریده روانه حضور گرد و شیخ بموجب
حکم پسر خود را با ششم و سیاه امارت و افواج و احمد نگه داشته با محدودی روانه کرد گاه شاهی گردید دوران ایام سلطان سلیم شاه
بنی بنیه جهانگیر در آنکس آبس بر سبزه و زمانی می گذرانید و از طرف شیخ ابو الفضل آزر و گس بسیار داشت و یقین خاطر داشت که چون
شیخ از دکن بحضور رسد خاطر پدر را ازین زیاده ترخرفت خواهد ساخت با ستماع این خبر که شیخ جریده آید قابو دیده و راز مرستی
خود را به نرسنگه دیو و دله بدهکار کسکن او در راه دکن و شرکیک و رفیق شاهزاده و فرمود و نا فرمان بدو رسد بود در میان آورد گفت
که برادر شیخ گفته کارش با تمام رساند نرسنگه دیو برین کار مستعد گشته متحدان خدمت شد و بلکه خود روانه گردید و خود را به جناح
استقبال بمسکن خویش رسانید و شیخ ابو الفضل در امین رسید و پیغمبر هو شیاران آمدن راجه نرسنگه دیو بموجب حکم شاهزاده بارافه
خاسته ظاهر گردید چون قصه شیخ رسیده بود برین خبر اتفانگی نکرد و از انجا روانه بدینتر شد بدینست قضا آسمان چون فرست
پره همه عاتقان که گشتند و که غرض از دل سده چهل و هشت جلوس اکبر سینه کینار و یازده هجری مابین قصبه آنتر سے
و سر اسه راجه نرسنگه دیو با فوج راجپوتان از دکن گاه برآمد و قصه او ظاهر شد بهر بان شیخ گزارش نمودند که ما جمعیت قلیل است
و نفیم تشر لیسار دار و در قصبه آنتر سے رفته باید نشست و بدو حصول جمعیت بدینتر روانه باید شد شیخ گفت که پادشاه مثل من نفیر زاده
را سرفراز نموده از حضیض غمخوار و عوج رسانیده اگر امر و از پیش این در و گریخته خود را بنام و سه موسوم سازم
پس بکدام آبر و حضور خواهم رفت و هم چشمان چه در خواهم نمود و اینچه در تقدیر است بنقده منظور خواهم رسید این را بگفت
و اسب برانیت مخالفان نیز اسپان را عیان دادند و جنگ واقع شد چون بهر شیخ مردم سد و بودند و نفیم جمعیت فراوان
داشت غالب آمد اما شیخ بمقتضای شجاعت و جوان مردی ثبات قدم و زبده دادرمانی داد و حمله بانمود جمیع کشیر
از راجپوتان بجوم آوردند و شیخ ابو الفضل بر خیزم میزدن افتاده با خرافت شتافت و بهر هانش نیز کشته شدند
جمعیت مزین با سپاه خود بدینتر بکرتوان از دکن شست بدینتر به راجه نرسنگه دیو سه شیخ جدا کرده خدمت شاهزاده
در آنکس آبس فرستاد و شاهزاده بغایت خوشوقت شده در جاسه نالایق انداخت و مدتی بجا بجا ماند چون اکبر را کمال

جست با شایع بود با سماع این سماع از خود رفت و دوست بی تابانی بر روی و سینه خود و نوعی آثار میانی و مقراری از نبط و رسی که ائمت
 نشان او بنود و بیست شش و جهان را در و فاقش و دیده پر نم شده سکندر را شک حسرت رنجیت کا فطانون ز عالم شده رای را مان که بر دس
 که منصب سبزه زاری سر فرازی داشت و فوج و آران حدود بود و شیخ عبدالرحمن و دلشج ابوالفضل با امرای دیگر با سیم حال را به نرنگ و یو
 قاتل شیخ متین شده و حکم شد که تا سر آن بد اختر نیارند دست از کارزار باز ندارند باز نیز بان پادشاه گذشت که در بدل سر شیخ سمان که بر
 چه مقدار داشته باشند زن و بچه او را بدار باید کشید و ملک او را به تمامه قاصدا صفا باید ساخت حق آنست که شیخ ابوالفضل بن شیخ مبارک در زمان
 خود کم همتا بود و مفصل احوال او به بار نیکه خود نگاشته و آنرا احوال این پادشاه افشا را لایه تعالی بجنبه استنساخ کرده آید چون حقیقت نفیست
 شیخ مبارک و او را در بار که ظاهر شد با قضا فی قدر شناسی احضار آئنا فرمود و رسال و دوازدهم جلوس ابوالفیض که در اشعار فیضی تخلص
 داشت و نیز گزین او را و شیخ مبارک بود و بهار مت پادشاه فیض اند و زگر وید و در سال نوزدهم شیخ ابوالفضل را که از فیضی خرید و پادشاه
 پیش خود خواند و فیضیه آیه الکرسی بنام ابکر نوشته بشرف حضور و شرف شد و پسند خاطر پادشاه افتاد چون بزید هوش و اکثر علوم انحصار
 داشت روز بروز مورد اطاعت یکبار و شمول اطاعت بی پایان گشته پاینده قدر او از امرای عظام و وزرای کرام در گذشت و مقرب
 و شستار پادشاه گشت بر تبه که محمود جمیع قربان درگاه گردید و شاهزادگان با اتفاق ارکان دولت و صدوران شد که قابو یافته او را
 اینچ بر اندازند تا آنکه چنین اتفاق افتاد که شیخ مبارک پدر او در زمان حیات خود تفسیری براس قرآن مجید درست تصنیف کرده بود و
 تمام پادشاه در آن بنا و در و شیخ بعد رحلت پدری آنکه موافق رسم و نیا خوان کتاب را بنام پادشاه موش گردانده نسخه با سه بسیار
 نویسیان به اکثر ولایات و بلاد اسلام فرستاد چون این معنی بعضی ابکر رسید از غر و یکد داشت سخت بر شفت و شیخ ابوالفضل را مورد
 خطاب گردانید شاهزاده سلیم که از شیخ آزرده خاطر می بود و امرای دیگر که از خود را بی ولی پروائی او جرات در دل داشتند قابو یافته بنیان
 بیو و در بخش پادشاه افزون و شیخ ابوالفضل از کورنش منغ گردید اما شیخ در زمان قرب کمر بروض میرساند که من غیر از حضرت پادشاه
 دیگری را نمی دانم و شاهزادگان نیز از تهاجی آرام از عجب همگان از من آزرده می باشند و اکثر نینف را نیک میدانست شیخ را بسیار میخواست
 و از مصاحبت او بسیار مظلوم بود و بعد چند روز تفسیرش محاف کرده باز مشمول عنایت فرمود و جدائی او از حضور تا ضرورتی وید جایز نمیداشت
 تا آنکه بحسب تقاضا تقدیم خدمات کن مامور و چنانچه مسطور شد بود و شاهزاده سلیم به حبت ظاهر و متول گشت مقالات او حکایت
 که لافش میکند بیعت درین باغ سروی نیاید بلند که با و اهل بخیش از من نکند پ پ پ

ذکر در بیان بنی شاهزاده سلیم پسر بزرگ ابکر

در زمانیکه ابکر بنیغ در کثافت فرمود شاهزاده سلیم برای استیصال از نا متین شده بود و خطه و گشایه امیر اقامت و رزیده تدبیر
 تخریب ملک را نادر پیش داشت و راجه مان سکر و خدمت شاهزاده بیسه سالار که مامور بود از نوسختجات امرای بنگال ظاهر گشت
 که ناخن قابو یافته بسبب بیرون سردار عمده دران و یار و صد رشورش شده اند و خسته و فساد بر پا گشته و کنور ماسنگه و دل راجه
 مان سنگه که بیایب پدر دران ولایت بود و درانک جنگ شکست یافت راجه مان سنگه با سماع این خبر خدمت شاهزاده التماس نمود
 که چون پادشاه تخریب کن متوجه است اگر شاهزاده از اجمیر بیعت فرموده و در آلاباس تشریف ارزانی فرماید رشورش بنگال فرغ میشود
 شاهزاده حسب التماس راجه و صلاح کلی از اجمیر کوچ کرده آلاباس نزول نمود و جایگزین ملازمان خود را که در حوالی کره بود بطور خود گذشت
 محال صوبه آلاباس که یکبار آصفان جعفر تلق داشت نیز بزرگ رشورش گرفت و سه لک روپی خود را صوبه مبارک و آن حدود که کنور دس

میلان ذابہم آورده بود و فوج سرکار فرستاده از آنجا طلب داشت بشا بدو این قسم عمل بدو حکم حضور آثار نبی و سرتابے شاپہزادہ بطور
 پیوست و در اندازان سخنان چند از پیش خود تیر تراشیدہ بر من پادشاہ رسانیدند و من آن علوفت عنوان شتم بکبر نصاح سودمند محبوب شمشیر
 و کربد الصمد شیرین قلم صاحب دگر گشت لیکن اثر سے بران مرتب گشت بعد از آن کہ اکبر از دکن عداوت فرمودہ بار اسلطنہ اکبر آباد نزول نمود
 و قتیض شیخ ابوالفضل نوکیلیہ مذکور شدہ نیز در یاد شاپہزادہ باسی ہزار سوار از آل آباس توجہ آستان پدر کردید و نحو اہل ان بوجہ رسانیدند کہ آمدن
 شاپہزادہ با این گشت سپاہ در حضور صلاح دولت نیست لہذا فرمان عالیشان بنام شاپہزادہ صادر گشت کہ آمدن آن فرزند باین روش
 پسندیدہ نیست اگر مطلب اطمار حجت سپاہ است مجرای او بطور پیوست باید کہ مردم خود را بحالات جاگیر خضعت کردہ جریدہ بلازمت آید و در
 از غیرت و اہمہ در خاطر داشتہ باشد باز فرمان بصبوب آل آباس بہنام بعد از آن کہ خاطر آن فرزند اطمینان پذیرد و ارادہ ملازمت نماید شاپہزادہ
 در جواب فرمان عرضداشت مشعلہ عجیب و نیاز و عقیدت خویش ارسال داشتہ بصبوب آل آباس عطف عنوان نمودہ بیدہ فرمان والا نشان عداوت
 کہ صوبہ بنگالہ و اوڈیسہ بآن فرزند مرحمت شدہ بدان صوبہ شاپہزادہ رفتن بدان سمت قبول نکرد و باین حجت نیز مردم سخنان و شست افزا
 از جانب شاپہزادہ عرض رسانیدند و بموجب بہر دگر گے طبیعت پادشاہ گردید سلیم سلطان بکیم را بر اسے دہجی شاپہزادہ فرستادند آن عصمت قباب
 و را آل آباس رفتہ بہر طور خاطر رسیدہ شاپہزادہ را تسکین داد و ہمراہ خود بخوآ و در چون یک منزل از اکبر آباد رسیدہ باشد عاسے شاپہزادہ مریم مکانے
 والدہ پادشاہ رفتہ شاپہزادہ را بخانہ خود آورد و پادشاہ بموجب امر مریم مکانے ہمانجا شریف از زانی داشت و شاپہزادہ بواسطہ جدو خود مریم مکانے
 ملازمت نمودہ سر بر پاسے پدر گذاشت و یک ہزار مریم طلبا عینہ نذر و شہد و عقاد و ہفت ہجری فیل مشکیش گذاریدہ پادشاہ از دی عنایت
 شاپہزادہ را در آغوش گرفتہ از ملاقات فرزند بیخوش شد و دستار از سر خود برگرفتہ بر سر شاپہزادہ نمود و حکم شد کہ کوس شادمانی بلند آوازہ کرد و گرانندہ
 در سال چہل و دہم جلوس این واقوہر و یاد بچند گاہ شاپہزادہ را باستیصال از انار خضعت فرمودند شاپہزادہ بواسطہ بعضی موانع یا از روی ستمانی ترک
 ہم را نامنودہ بے رخصت سبے اذن پدر باز برفت آل آباس رفت و باعث آزر دگر گے خاطر پدر گردید چون در سال چہل و نہم مادر اکبر مریم مکانے غلط
 داشت تعاب اہل بر رو کشید اکبر تا باین قدامی آبای خویش سرودیش تراشیدہ لباس ماتمی پوشید و عیش والدہ خود بدوش گرفتہ قدیمی چند شایست
 نمود و روانہ دہلی کردہ بادل بریان و دیہہ گریان عداوت کرد شاپہزادہ سلیم ہاستماع این واقوہ از آل آباس در حضور پدر رسیدہ عداوت
 اند و در حضور گردیدہ

ذکر در بیان رحلت شاپہزادہ دانیال و در دکن

سلطان دانیال در شرب دامن شرب برآورد و سلطان مراد موع بود بہر چند از پیشگاہ پدر احکام نصاح صادر می گشت و متمثال باند زگوئے
 ستین میشدند خوشن داری نمی توانست یک چند خانہا نام عبدالرحیم و خواجہ ابوالحسن بموجب حکم پادشاہ در ضلا و لاہر بانان گذاشتہ اجابت علیج
 کردند قریات شکار بکشتہ بعبور ان و قزوان شارب و در نال بندون انداختہ میرسانیدند و گاہ رود کو سفند پراز شارب کردہ وزیر دستار پیمان کاؤن
 آفرامایستہ بدن شاپہزادہ را از ایالت ننگ در آنگھن و قوای بدنی منیع گردید و بیمار بیماری سخت روی آورد و تا چہل روز صاحب فراش بود
 بہر چند طبایبہ میر کو شید نہ سودی ندیدند بیست نمی دانند اعلی غفلت انجام شارب آفریدہ پالش میر ونداین فافلان از راہ آب آفریدہ بالا فرودرسند
 بچاہ جلوس اکبر مطابق سند ہزار و ہشتاد و ہجری در عمر ۷۷ سال و شش ماہ ازین منزل دل فریب و نیار رحلت نمودہ

ذکر در بیان رحلت اکبر پادشاہ

اکبر از قضیہ ارتحال سلطان مراد غناک و اندوگین می بود چون این حادثہ جانکاه رو سے تو دواغ بر بالائی داغ گردید تا آن کہ رفتہ رفتہ تا توانا تن و جان اکبر را فرو گرفت و مزاج او از مرکز اعتدال بخوف گشته آخر با از کسوت صحت عار سے و بر بستر بیماری سے افتاده صاحب وزش گردید خیر خواہان برای شفای نیر ادرات کرام و اماکن عظام صدقات و صلوات فرستادند و فقرا و اهل بیت و اہل خیرات و مبرات دادند و کلمہ علی کہ سر آمد حکما می در بار بود متصدی صاحب کج گردید تا بہشت روضت معرفت باز داشته طبیعت را بحال خود گذاشت کہ شاید بقوت خود دفع عارضہ توانا نمود چون بیمار سے باشندہ انجانا میدرد و زخم بہار او را پرداخت تا وہ روز ہر چند تندرست و حالیات بکار برد فائدہ نگردہ با سہاں خمر گردید و دوا ہلے این مرض ہم بہر چند بکار رفت سودمند نیفتاد و امراض مختلفہ متفاوہ جمع شد کہ حال کجہ کیے موجب از دوا بدو گرے شد تا بیات چو آمد قضا از ما و او چو چہ جاسے پر شک از سیما چہ سود چو نازا زہ بگذشت سور المزاج و فروماند عارضہ طبیعت از علاج و درین مدت آن شیر دل قوی بہت با وجود کمال ضعف خود را از بارعام دادن و با مقام بان محبت داشتن باز گرفت چون پادشاہ بجا لست نزع رسید روز دہم حکیم علی علاج را سودمند دیدہ و دست از سما کجہ باز کشید و از ہم جان خود رو پوش گردیدہ در کج ایمنی خزید شب ہمارا شبندہ و از دہم جمادی الاخری سنہ ہزار و چار دہم مطابق پنجام و دوم جلوس کردہ پادشاہ شہت پنج سال قمری رسیدہ بود و شہر اکبر آباد رکھا کر عالم بقا روز دیگر بعد از تجنیز و تکفین و داغ سکندر مصفا کبر آباد نمودن گردید کہ شہر از قادیان بپنجان بنشینان زمان تاریخ وفات را در سلسلہ عبارات نظم و شعر کشیدہ اند از انجملہ آصف خان جعفر چنین گفتہ بہیت فوت اکبر شہزادہ قضا سے کہ گشت تاریخ فوت اکبر شاہ پنج مدت سلطنت پنجام و یک سال و دو ماہ و نہ روز بود پنج پنج پنج

ذکر احوال موتمن الدولہ شیخ ابو الفضل بعبارت او کہ خود در پایان کتاب آئین اکبر کے نوشتہ

را تم شکر قنامہ در چنان در سہلو کہ بانو سے از حال آبا سے قدسی و نجفی از نیرنگ اطراف خود نوشتہ رسالہ جدا گانہ سرانجام دہد و ماہ ہجرت دیدہ و ران و در باب گرداند لیکن شغل گوناگون خاصہ نوشتن این کتاب آگے مرا از ہمہ باز داشت درین اثنا پیام آریا سے فیہ چنان گزارش نمود کہ پنج روز گزار تا ب این نادر کہ نہرست ہر اند شکر اطوار ہر فراز تحریر شتا بد سزاوار و قسمت آہستہ کرتنے ازان درین اقبال نامہ برگوید و در چند جا بندے گزار دہ گردیدہ بندے نگار و بدین نوید قدسے برخی ازان ہر شت و ولی خالے کرد و از انجا کہ نسب سر اشدن از متی دستی باستخوان نیاکان باز گردانے نمودن و کالاسے نمادنی بیان را آوردنست و از شویہ مغرے ہمنر و گردان نارش نمودن و آہو سے خویش نا دیدن سے خواست ازان سطرے بر طراز دوا خسانہ گزارے کند درین باویدہ و لولاج باند سلسلہ بجائے زسد و آریا سے اقتساب صورتے در ہر ہنگام مہنی بکار نیاید شہو سے چو نادانان نہ در بندہ بدرباش پنج بدربلزار و فرزند ہنر بدرباش پنج و دواز دہ شتے بنودنشا مند پنجہ حاصل زان کہ آتش راست فرزند پنج در محاورات روز گزار نسب با تجنیز و نزار و ذات و امثال آن تعبیر نمایند و آنرا ہلجائے و سافل بند گردانند ہیشار آگاہ دل و اندک این بدان باز گرد و کہ از آبا میانی او کیے بغزو نے ثروت ظاہر یا بشناسلے حقیقت چہرہ دستے یافتہ و بنام یاقب یا حریف یا سکن شہرت گرفتہ و گردنہ عامہ کہ مردم را از انفرزدان آدم صفہ شمرند و بگلنگو سے راستان گزاران دل نہادہ احتمالے و دیگر را نہ ہند بہر ظاہر کہ درین ساحل از دورے راہ خود را از پاندا زند و جان گوہر گاسے اعتبار نگیرد پس چو اسعادت گردین بیدار دل بدین افسانہ نجاب رو دوبران بکیہ زدہ از حقیقت پڑو سے دست باز کرد و سپر نوح را از ایند شتاسی پردہ سود و ابراہیم خلیل را از بت پرستی اصل کلام نیران ہمیت بندہ عشق شود ترک نسب کن علی و کہ درین راہ فلان ابن فلان چیز سے نیست بلکہ لیسر نوشت آسمانی در رسیان صورت پرست افتادہ و با طائفہ ہر آہنیتہ کہ نسب را بہر بگزینند ناگزیر بختے ازان برگویدہ و نامہ براسے آن گردہ گشتہ

بچندی از خدایان سعاد و پذیرداستان حقیقت میگفت و لبانکات دل افزود بر خزانطور می آمد ناگاه آواز آهی بگوش رسید
 بارقه آهی بدشید هر چند اندیشه رفت نشان نیافتد روز دیگر جنگا پوی سخت و جستجو بسیار روشن شد که در خانه کلاسه آن بزرگ منوی
 عزت گین است افزون را رادت اوزمانی بر آسود و خاطر از هزاره گرانی باز آمد پیوسته چهار ماه سعادت می آفرود و دند و بنظر اکیر اورود
 افزون عیار سے میگزشت دوران نزدیکی سفر تقدس پیدا آمد و دل را لگو ناگون حقایق برآمد و برهناسے جویندگان حقیقت اشارت
 رفت و بچو شد و فخر بالی رخت هستی بر بستند و دران نزدیکی تقاؤ و دومان عصمت که تربیت پدر بزرگوار فرمودے ازین خاکیان
 فغانی رود و پوشید و عادت ماند یو فخرت انماخت پدر بزرگوار باین تجرب و بصوب دریا سے شور گام همت برداشت اهل بیج آن بود
 که راه چهار دیوار مموره عالم سجد آید و از گره هاگرد مردم بخشی فیض برگزیده شود و در احمدا بادجرات بوالا پایہ بخاری بر پیوسته و در انجا
 تازه آگهی آورد و در هر بن بزرگ سعادے دست آمد در آئین مالک و شائے و ابو حنیفه و ضیل و امامے گوناگون دریافت
 اصول و فروع و عابهم آورد و در جنگا پوسے سخت پایہ اجتماع و در نمودار چه باقتضای نیاکان بزرگ بروش ابو حنیفه انتساب داشتند
 میکن همواره که دار را با حوطه آرایش وادی و از تعلیم بر کناره بند کے دلیل کردے و بدانچه نفس را دشوار آید برگزینے و از سعاد
 شته و روشن ستارگی از ظلم ظاهر حقایق منوے گذاره شد و نرنگا صورت رهنماے ملک حقیقت گشت اسالیب تصوف
 و اشراق بر خوانند و فراوان کتاب و لغز و تالار دید شد خاصه حقایق شیخ عربے و شیخ بن فارص و شیخ صدر الدین قرنیوے و بسیار
 اصحاب عیانی و بیانی و فاعطفت انداختند و نصر تاسے بے اندازہ روے داد و در شمسے بود و محبوب روشنی افزود و از جلال نورانی
 آن که بلا زمست خطیب ابو الفضل گازر و نرنگ شرف اختصاص یافتند و از قدر دانے و آدم شناسے بفرزندے برداشت و با نرنگ
 گوناگون دانش همت گماشت مراتب تجرید و بسیار سے خواص شفا و اشارت و وقایع تذکره و مجملے را تذکره کافیه مودود و السیران
 حکمت را ظاهر و دیگر پیدا نمود و باب بنیش را دران پایہ دیگر افزود آن فرومید و هر دو پرده بسے فرمان رویان را دیان گجرات
 از شیراز بدین دیار آمد و بستان شناسائی را فرود و نرنگه و آرد و کر زگر و هاگرد و دانشوران روزگار و یوزده آهی که بود و بیک
 در علوم حقیقه عقلی شاگرد مولانا جلال الدین دوانے است جناب مولوے نخست نزود الدود و اوایل مقدمات را اندوخت و پس
 از ان در شیراز بدین مولانا محمد الدین اشکبار و خواجہ حسن شاه بقال بدانش آموزے نشست و این دو بزرگ از سر آمد تلامذہ
 سید شریف جرجانی اندونقی و در بستان مولانا بهام الدین گلنار کے که بر طواع حاشیہ مفید دارد و آمد و رفت نمود و چرخ دریافت
 اخروخت و از غیبت رهنوے اور کشائشهای غریب روی داد و کتب حکمت را بهر سید مطالب آنرا بشیوایا بسے آرایش داد
 چنانچه تصانیف او بران ولالت کند و محمد برگوید و همدان مدینه فیض پدر بزرگوار را شیخ محمد توشے که از اکابر ادلیاے زمانه بود
 سعادت ملازمیت روے داد آن گوهر شیب افزود و دستگاه عیار منوے تمام یافته آئین بزرگ نشی و مسترگ دانائے را بطرز
 گردی تلقین فرمود و بسیار سے بستانے سلاسل را از شطاریه و طیفوریه و چشپیه و صهر و دیه دریافت فیض پذیر آمد و همدان
 مبارک صحبت و هم نشینی شیخ یوسف که از بنیان را ن سر مست در بودگان آگاه دل بود رسیدند و سربایه دیگر آگهی اند و خند سیمه
 در ماسے شنو و بودوے و هر گز او بے از آواب عبودیت از دست فرختے از برکات گراسے صحبت و در آرزوے آن شدند
 که نقوش علمی از ساخت ضمیر سروده آید و دست از رسمیات باز داشته و محال طلق گردند آن خواندے روز صوفی که دل شناسند
 از ان عزیمت باز داشت و دیزبان گوهر بارگزارش نمود و سفر دیار و رسته اند صوب و را را خلافته اگره گام طلب باید و وار و از انجا
 کار بزم کشاید قدم معصوب توران و ایران برداشت و هر جا که اشارت رود فرمان در سمره صل اقامت انماخت و علم سیر طیلان

احوال خود گردانید بدین اشارت بھالیون غمزدی ہشت سال چار صد و شصت و پنج جلای مطایب چار شنبہ ششم محرم نصد و پنجاہ
 و مصر سعادت دارا خلافت اگر حرمہ اللہ تعالیٰ عطا کرے و زول و زوری فرمودند دران مہرہ و دولت شیخ ملار الدین چھوہ کبر معاصی کعب
 و خفا یی قبول کاگی داشت اتفاق صحبت افتاد ایشان ازان مستی ہشتیاری آمدہ فرمودند فرمان ایزدی چنانست کہ درین شہر اقبال
 توقف است و ترک گردش نماید و ازین نوید بارسانند و قاطر سفر گوارا آماش بخشیدند بر ساسل و دیای جون و ہمار میرزا فتح الدین مولا
 اپنی فرود آمدند و از دو دو مان قریش کہ با علم و عمل آراستگی داشت نسبت تابل روی داد و بدان مرزبان ملکائشا کہ بدستی کشید و آن
 ہانمای حقیقت نمود و مقدم این نو بادہ شناسائی را مہتمم شمرہ بگرم خوئی و کشادہ پیشانی پیش آمد چون اسباب ثروت خزانہ داشت چنان
 خواہش فرمود کہ بدان لباس و رانندہ زہونی ستارہ و یادوری توفیق نہ پذیرفتند و آستانہ توکل و خدا یگانہ ہست بے نیاز بزرگزیہ ہر اقبہ
 و درونہ و مباحثہ میرونی پای سعادت و شرف و مدیر زسادات بزرگ حسنی انجینے اندیشی حال نیاکان اور مصنفات شیخ سخاوی مذکور
 اگرچہ و طنگہ ایشان قرینہ ایک شیرازست و از دیر باز سیر خاز نمایند و ہوارہ پکیندے درین دو جاسے بسر بردند و ہنگامہ اقامت
 و استقامت گرم دارند اگرچہ مقول و مقبول را در پیش نیاکان قدسے نہادند و خست لیکن تہذیب مولا تاجلال الدین دو اسنے جلایے
 دیگر یافت و در جزیرہ عرب انواع علوم نقلی از شیخ سخاوی مصری قاہری تہذیب شیخ ابن حجر عسقلانی برگرفت و چون در مہمد
 و پنجاہ و چہار رخت بمنزل قدسے کشید والد بزرگوار مترجم زاویہ خود شد ہوارہ ہشت و شوی باطن و پاکیزہ داشتن گوہر ظاہر ہر گشت
 و بکار ساز حقیقے روی نیاز آورد و ہندس گوناگون علوم اشتغال فرمود و گفت گوسے پاستانی را رپوش حال گردانید و خواہش را زابل
 اثر و عاوش برید از اہل ارادت گوسے احتیاجا کردین سعادت آموذگار مخلص آدرسے فنی پذیر فنی و قدر و باہست
 برگشتے و دیگر مردم را مہتر گشتی و دست ہست بدان نیاکوے کچتر دستے نشستگاہ او پناہ دانش و امان و حاجی باو گشت بزرگ
 کوچک آمد از حد اجنبیا بر سافند و از دوسے علومتا آراستند نہ از تخمین اندوہ راہ یافتے و نہ از پسین شادسے شیر خان و سلیم خان
 تو یکدیگر بزرگان در مقام آن شہرند کہ از وجوہ سلطانی چہیزی برگیرند و توکے در خور قرار یابد از انجا کہ بہت بلند بود و نظر عالے سر بارزد
 و ہر آئے اخلاش منزلت گشت چون رہنماے مردم در مہاد سرشتہ بودند از درگاہ فرمان راست گزارے داشت و اشاہ اولیاسے
 زمان یاد و مہربانے ہوا و امان روز افزون ہوارہ بآیندگان مجلس و جویندگان آگے بہ گوسے فرمودے و بر خوہاسے چاہہ مردم
 سرزنش کردے ظاہر پستان خولیت و دست رنج زدہ گشتے و اندیشے نامنا خودے چون لہج ہنگامہ آماکے در سوید اسے
 ضمیر بخود عیبت مہر گیرے و دکان دارے ہر امون خاگر گشتی نہ در حق سرکے و کوشش بہ کاران تخفیف رفتے و نہ بکارہ سگالے
 رہیدگان پر خاش چوسے توجہ رگاشٹے و باین مہدیز ہمال دوشان حقیقت نش و فرزند ان سعادت گزین کرامت فرمود اگرچہ
 ہوارہ و دنگلے علی گوسے اوقات گذارش یافتی لیکن در زمان افتانان و انشاسے حقیقے کتر بہ بیان آمدے و چون با مہجہ ابات
 جانانے جنت آیشینے تبارگے ہندوستان را فرودغ غلبہ چہسے تورانی و ایرانے بدستان آن شناساسے رموز انشے ذاتی
 پوسند و انجن دانائی را رونفے دیگر پدید آمد و تہنگان خشک سال تیز را مہرزا بہا لہر نہ شد وہ سپاران اندیشگر اور ہز ہنگامہ
 آراش جا گرفتہ ہنوز ہنگامہ گوسے نہ پذیرفتہ بود کہ چشم زخمے رسید و ہیون دست چہرگے بر کشاد و نیکان روزگار بگوشت و خون نہ
 و رشند و سفر نامکاسے پیش گرفتہ ہر پذیر گزار از سیر دسے دل در جہان زاد و غزلت ثبات پاسے فرمود از تائید از دسے
 ہیون کار و دیدگان را فرستادہ و مہتر خواست و از سفارش آن حق نگال بیاری از تہنگانے غم بہز ہنگامہ شادسے درآمد
 غمتین در سال جلوس شاد ہشتاے ہر اورنگ خلافت چہنچہ سپند ہر دولت از فرزند و دفع مین الکمال اکھرنہ تھل سلسے سترگ

پدید آمد و گرفت آن مورخ خواب شد و غیر از خانہ چندان شے نماند و ای عام سرباری آن و شور و شے بے اندازه بر جانان
آسیب رسانید و اکثر بلاد ہندوستان این تگدستی و جان گزانی بود آن پیر روشن ضمیر در میان نوابی و قدسے پای ہمت افزا و دگر و فوری
بران صفوت کہ نہ ششست راقم شکر نامہ مران ہنگام در سال خیم بود و نیز آنگی چنان پیش طاق بنیش سے تافت کہ ششج آن کابلہ
گفت در گفتہ و اگر دزد آید بہ تنگنای شمولے زمانیان و دشمنان این سائخہ نیک خاطر و اردو آنگی دید و دران و دیگر صاحبان سخی روزگار
خانہ ماہرا بگفتہ و اگر ہر مردم فروشنہ دران کا شنانہ ہفتاد کس از دوز و اناث و خرد و بزرگ مانہ باشند اخواں روزگار را از فرا
حال و نشاط و درویشان چہر خزانہ دوسے و کمیہ اگر سے و سحر طرازے گمان بر دے گاہ یک سیر غلہ ہم رسید ہی آنرا بد گیا سے سفلیں
جو شایندے و آب تنفیدہ بدین مردم قسمت یافتی و شگفت ترا کہ غم رو دے دران منزل نبود و بجز اندیشہ پرستش از دی چہرے
بخاطر راہ نیستے و چون صاحبہ نفسانے و ملائکہ اسرار حقیقت شغل دیگر نمود تا آنکہ رحمت از دے بر بگفتان تافت و رعائے سترگ چہرہ
شما و منے برافروخت ما بہر رایت شاہنشاهی پر خواند اخفت و جان را بمولت روز افزون و روشنائے نجشیدہ بارگاہ خرد و باش آمد
کالاسے آنگی ماہرے بزرگ شاد و نہ فزون مکت و انواع و انش در میان شد و میانہا سے تازہ و رواست دید ہی بلند و صاف تھا
گردیدہ پیدائے گرفت و گوناگون مردم از غریبہ عقل خواند بیکان برداشتند و غلوت کہ آن نورانے سرشت معج و انانیان ہفت کشور آمد
و سخن بلندے گراشد حد ہی افسردہ برافروخت و توان سینے بگوہران افزایش یافت و او بر آیین خویش سرگرم بودہ ماہ رسم
سپر دے و بر درویشاں شستہ راہ و رایت نشانتے و مردم کم گزار کوتاہ دین بنیاب شدہ راہ افزا سپر و نہ بیشترے بگودہ
حمد و یہ چون دوسے و از گفتار پریشان داستانہا برداشتے و سادہ لوحان روزگار را بر خالیدے و خیال تہا بدل آنرا سے نکاد و
نمودے ہی دست آویز تہا سچی ایان شیخ ملائے است گرسے و رہند باشند سیر سیرہ عمو چون پودے را مدے موعود شمرند
و دران مہمانہ نمایند باطل و دہن و تنہب اخلاق چندین نصوص را فراموش کردہ درین مذہب غور نمایند و در زمان سلیم خان
شیخ ملائے نام جوآنے بگام شتے ظاہر و باطن بدین در طافتا و دران معر سادات نخستین بمناسبت از او اختیار و تجرد بدین
چہرہ برگوار آمدند و دران مہمانہ جو را زبان ہرزہ سرانے داشت و سر را بہ گفتگو پدید آمد ملائے زمان کہ نادان دانش فروش
در ہر گیش ناماند کہین او بر خاستند و بہر سخن پیوند عفرے بگام ہما آراستند و حکما درست کردند پر بر برگوار بدیشان مواقت نمود
عقل و نقل را صاحبان نیافت در پیشگاہ مرزا بن ہندوستان محرک آراستند و باندیشہ تہا خویش راہ کوششما سپر و نہ مسند آرا
حکومت دانش نشان روزگار را فراجم آورد و در صحبت وجہے حکم شے بگام نمود و پر بر برگوار را نیز دران انہن طلب داشت چون
سخن از ایشان پرسید خلاف حرف سریان جاہ طلب پاسخ دادند از ان روز کہ کہین مستہ بدین آیین متہم گردانیدند و در حین محاکمہ جو
حدسے از غیر آحاد است بعض عدا چندان کوشش نمودند کہ کارا دسپرے شد و بر سنے بگوہران آیین شیعہ را کہ چون ضمیر نیاشت
ما کویش سپردند و منافقند کہ شناسائے دیگر است و پذیرائے دیگر درین ہنگام کے را از سادات عراق کہ یکجا نہ زمانہ بود و علم را باطل
مقدون داشتے و گفت را با کہ دار کیتا کے نجشیدے داسن آلودہ متہم گردانیدند و از توجہ شاہنشاهی دست بردارن او میر سید روزی و گل
ہما یون گنارش یافت کہ پیش نماز سے میر و اہمیت چہر گاہ گواہی او مرد و باشند اما دلوچو نہ سزا دار بود و رایتی چند از حق ناما می
پاستانے با شہداد آورد و کاشفان عراق را شہادت نتوان شود و کار بر میر و شو ارشد چون را بکدا خوت داشت حقیقت ما با نمود پر بر برگوار
بہر خفاں ہوش افزا فرمودہ تہا و داند و بر گفتگو سے بگالان دلیر گردانیدند و پاسخ آن نقل چنان بر زبان گوہر مود گشت کہ
سے آن روایت نفیدہ اتجاہ و رکتب ضعی ازین باب در نقل آوردہ اند عراق عرب مراد است نہ عراق عجم چندین جا بدین منہ تصریح

رفته و نیز تمیز کرده اند در میان اشراف و اشراف و آن عبارت از امر او کثرت و زان و اشراف آن باشند سوم او ساط و آن را در مفرق
 دابل با ناز و خرم و اندر چهارم ادانے کہ بپایہ انیان نرسند مانند با جیان و ہرزہ گردان و ہر یک را با و افزہ جدا گانہ نگاشتنہ اند تا بہنگام نیکی
 چنان سلوک رود و کفر بد کردار سے ہر کدام چگونہ بود و واضح اگر ہر بدکنندہ را یکسان مالش نماید از شاہ راہ عدالت کیس کو کہ وہ باشند
 میر ازین آگہی بیاید و گو نامون نشاندہ دخت و از برای پاکدامنی خود و ناشناسی حال بدگو ہر ان گناشتہ شیخ بنظر در آرد و دان خبرہ
 رویان ہرزہ مراد گوچر نے افتادہ و چون معلوم شد کہ از کجا برگشتہ افر و زینہ صد ساختہ و مثل این یاد میا چند بار بر ملا افتاد و سرمایہ خود
 و سرمایہ شورش ناشناستہ بندگان شد بسمان اللہ با کلمہ گرد و ہر گاہ مردم یقین دارند درین کہ بیچ کیشتہ نے آن بچا نشت کہ یک امر خلافت واقع ندارد
 و نہ این چنین بطلان آمو و با این معنی اگر کیے از نشناستہ در سلسلہ بر خلافت آئین خویشین تحسین نماید بسر آن نرسند و بکین آن بخت
 و پس از راز سے سخن از ان کنو ہش باز بتیج منصوب گردانند نہ لیکن از حمایت اہلے بدگو را پیوستہ گرد و شرمسار سے بر دشتے تصویر
 زدہ یا مال غم گشتہ و از بدگو ہر سے دنیا بے عبرت نگرفتہ و بر ہمان بدگالے حیل انداختہ تا آنکہ نرسد زمانہ و بوجہی روزگار نقشی
 شکرت در میان آرد و تفرقہ سترگ چہرہ عبرت افر دخت سال چہار دہم آئی مطابق منصہ و ہفتا و ہفت ہلا سے پدید گردان و گوش
 از و ابر آمد و خیمتا سے غریب دوسے آرد و تفرقہ از ان بر نو لید و عبرت نامہ بر گوید اگر چہ ہمارہ از زبور غنا صد شورش داشت و دیکش
 دشتے در جوش و شب چراغ دوستے بے فروغ و نیکیان روزگار دل در بے بہتہ دور یکسانگے باز کردہ بود نہ چنانچہ ایمانی گزارش
 یافت لیکن درین ہنگام کہ پایہ دانش بلند سے پذیرفت و بزرگان روزگار در تلمذ پا افشردند و ہنگامہ مردم گسے پذیرفت و پدید ہر یکوار
 بر آئین خویش خواہے نکویدہ بر شمر دے و دوستان و نکو خوابان را از ان بازداشتہ ہلا سے زمانہ و شمع روزگار کہ ذات
 جہستہ راہ آت عیب خود دانستے بہ تباہ سگالے و چارہ اند وز سے نشستند و خود را بیمار بیچارچ اندیشا سے تباہ یافتند و با خود و ہلا
 آردند اگر انکو دے و نشین شہر یا عدالت زدہ گرد کن اعتبار ہا سے مارا چہ آبر و خواہد ماند و انجام کار بر کہ ام حال نکویدہ
 قرار یابد یا مال غم داندہ شدہ بکین تونے نشستند و بچنان سرائے کام فرخ بر داشتند و بدستان گذارے و جند اندر می سیاری
 نزدیکیان عبت ہمایون را بکفار ہا سے فرہ آلودار راہ بردند بے بدگو ہر را پیرایہ نصیب دینے فر دختہ تصویر در آردند اگر چہ از بدیہ
 طور ناستودہ ہمین بود لیکن دہر زمانے بیا و سے حق گردان سعادت آمو و بازار جوش بدگو ہر ان پرانندہ شد سے درین ہنگام
 آن گروہ راستے پیشہ دست پیوند و تر شدند و سراسر دخت سریان بزم ہمایونے بکین آرا کے نشست تباہ سر شمان ہی آندم
 و دوزخ و اوان ناپار سادگو ہر قابو یافتہ پدید گردان و بزم دے آگے تشریف بردہ بود دین سعادت ہر اے داشتیم آن رعوت
 فروش خود را فزاینہ و ران انجن حاضر شدہ دخت سرائے پیش گرفت مراستی دانش و شباب و سر بود و از دہ رسد بجا ملہ جاگالے برداشتہ
 و بے ہر دگونی اور از بان کشود و سخن را بچائے رسانید کہ ادب تجارت رفت و نظارگیان بکیرت فرشتہ ندان روز با مقام بیدانستے
 بہت گناشت و آن گروہ گشتہ امید را نیز تر گردانید و پدید گردانید از کیہ انیان فارغ دین و دست آگہی بختن آئین بدنیان و دنیا پرست
 بآئین سالوسیان ہوشیار بچ گزارے و دین آرا کے نشستہ انجمنہ ساختند و درون آذر مندان شب خود گرد و بیا رے را بہ بخور جاے
 شیتے فرستاد ہر گاہ خدیو عالم از خیر سگالے و نمک اندیشے ملہ کیش و دانش و دادا گرد و سے نکو ظاہر گناشتہ باشند و خود طباسان
 بہتو ہی بدوش گرفتہ حق گویان راستی را بازار کاسہ باشد و دیوکیاران دانش تاراست رو و بزرگان دولت با آن مستحق حیل
 یار باشند و نصیب را روز بازار جاے آست کہ خاندانہا برداشتہ و ناموسما تمام تباہ گرد و در چنین ہنگام کہ بدگو ہر ان تباہ کار بیکو
 نام برداشتہ مانند بے کہ بد و شیرنگے فرو شدند و غزن بر آید و دنیا داران بے آرم ہر چہ دستی و تنگ چشمان دل بیکر رویہ

سے اپنے اگر کار و شوازن خود بہانا یا دوسے کو تانے دو لیکن ہنگام سخت گیر سے بس و شواکر ہم ہائے ناید چون زمانہ تنگداشت
 و خاطر پریشان بصوب او کام برداشتہ آمد آبد پائی در گلزار بای نزع خواش میشد و از شکر نکار سے روزگار عبرت ی اندوخت
 غم و دھما سے توکل از دست رفتہ را بیدلی پیش گرفتہ عالم را جو یای خود کا شتہ کامی بد شوار سے برداشتہ میشد و نفسی بہت معانی
 نیز و غریب دل نگرانی و نزدیکی روز رستاخیز بدگوہران رو برو صبح صادق بر و در رسیدہ شد ازین آگہی گرم خوبے پیش گرفت
 و شایستہ خلوت کند معین گردانید غمہا سے گوناگون نفعی برکشادہ شد در ان آرام کدہ پس از دو روز آہی آمد کہ تفسیدہ دلان حسد بردہ
 آزر ہم برداشتہ کمون خاطر غیث آگین خود را بر ملا انداختند و بآئین خیمہ کاران صبح آن شب بمرض ہمایون رسانیدند و خاطر اقدس
 را شوش گردانیدند از بارگاہ خلافت فرمان شکر کلمات ملک و مال سے استصواب ایشان صورت نیے باید ان خود کار نہیب
 ولایت است انجام آن خاص بیدیشان باز شد و در حکم عدالت باز طلبند و اخیر شریعت غافر ماید و اکابر روزگار قرار دہند ہمیں دل و نہ
 چار و شان شاہنشاہ سے را برا غالیہ بطلب فرستادند و چون بہ حقیقت کار آگے داشتند و در بیا ساختن کوششہا نمودند
 بدکاران شرارت اندیش را ہر راہ ساختہ چون بچاندینا فتنہ گفتار بغیر و غ را درست اندیشیدہ خانہ کرد گرفتہ و شیخ ابوالخیر ہر اورا
 در ان منزل یافتہ بمعیتہ اقبال بردند و بعد آب و تاب و داستان پنهان شدن را باز نمودند و از آن بخت سخنان سے آزر اندیشیدہ
 و از جانی تائیدات آسمانی اذان ہجوم بگوئیان و طرز ہرزہ سر اسے شہر یار ویدہ در شتاسا سے پذیرفتہ پاسخ داد کہ این ہمہ
 سخت گیرے در کار و رویشے گوشہ نشین و دانش نمی ریا عدت کیش چراست و چندین آویزش میوہ ہر اسے چہ سے کنند
 شیخ ہوارہ بمیر میر و دانشون تماشائے باشند آن خود را بر اسے چہ آدرہ اند و منزل را چرا قوروق کردہ و ساعت آن خروال
 از بار گذرند و از کرد و خانہ برخاستہ بنیم یافتی بدان سر منزل آمد از آنجا کہ در سے ناکاسے در راہ بود و اہم چیرہ دستے داشت و خبر کا
 تختہ اقصین آن میرسد با و در داشتہ و در گفتگو نشیندند و بگوہران فرومایہ بخت زدہ درین خیال افتادند از کرد و زکریا نمان شاپند
 چارہ انیکار بایہ ساخت و سیہ و در مان تیرہ ماسے را بایہ گماشت تا بہر جا کہ نشان بایہ از ہم گردانند سبا و ازین حال آگہی
 یافت خود را بقبۃ ہمایون رسانند و ہنگامہ داد را بفرغ دانش خویش بیارنید پاسخ شاہنشاہ سے پنهان کردہ سخنان و شست
 افزا سے و شست انگیز از زبان مقدس در میان انداختند آشنایان سادہ لوح و دوستان روزگار را ہم سے افزو دند
 و دست آویز ہا سے رنگین بر سے یافتند و مردم در اندیشہ در از سے افتادند و دست از یا و سے قبیل باز میداشتند ہفتہ
 چون میرے شد صاحب خانہ نیز از دست رفتہ را ہ سے آزر سے گرفت و ملازمان و آدین آشنائے برگردانیدند عقل زیست
 و اہم آمد و خاطر سر اسیمہ را یقین شد کہ آن حکایات خستین اسطے ندارد و پادشاہ و پڑدہش عالم در تیکا پو سے جست و جو
 بہت ہمانا صاحب خانہ گرفتہ سے سپار و داند و سچ بواجبہ سرا پاسے خاطر گرفت و اندیشہ سترگ و در دل را ہ یافت گفتیم
 کہ از ما جاسے در بار خو و این قدر دانم کہ حکایت نخست راستے دار دو گردنہ برادر را ہانے کردند و مردم از کرد و خانہ ہرگز ہرگز
 بہر خواستند ان ہمہ سختے کہ بخاطر میرسد ظاہر انباشد ہر گاہ در زمان اسینے سزہ سر اسے بگوشش میر سید گزیدہ مردم فرب زدہ
 بکین بر سے خاستند امر و از اگر مثل خدیو خانہ در ہم تارا اند چہ دور باشد و اگر در تمام گرفت و گیرے شد تفرے در سلوک
 ظاہر نے رفت و توقفہ و رین کار سے نمود ہمانا افسانہ ساز سے تباہ سگالان بدگوہرا و را کا یوہ ساختہ است و مردم را برین
 داشتہ تاز ویدہ سے بگوہیدہ منزل اورا بلیم و اورا اذان بار خاطر بر آرمیم تختے بجال آمدہ ہجاردہ گوسے رو آویم و دوقار
 ترا و شب اول سیاہ روزے پدید آمد و مردم روزگار سے رو نمود ہر ان شتاسا سے نخستین و داستان حال من نخستین و

دوستش را مومن اندیشیدند و از خود سارگے چشم پوشیدہ عمدہ بستند کہ دیگر غلات را سے نشود چون شام در آمد با وسے ہزار بخش و مغزے شوریدہ و سینہ زخم اندوز و خاطرے گرا بنار غم از ان غمکہ و دشت افزا پایہ رن ہنادیم کہ یا در سے در نظر و نہ پائے استوار و نہ پناہ جانے پیرانہ زمانہ آرمیدہ ناگاہ در ان دیو کاخ ظلمت آمو دیرتے پذیر خشیدہ کیے اتلا مذہ را منزل پیدا رہشہ و بختے دم آسایش گرفتہ آمد ہر چند خانہ او تنگ تراز دل او بود و دل او سیاہ تراز شب نخستین لیکن قدر سے بر آسودیم و از سر گردانے سے سرورین بازا مدیم و در انجام کار و زادیہ غمخوار و دوداد و شد در ایما بیکاش گام فراخ برداشت چون آسایش جا پدید نیامد و اطمینانے روینا و روپاخ آراست حال بہترین و دوستان و دیرین ترین شاگردان و حکم ترین مریدان و ہر من چند روز پرتو انداخت اکنون صلاح وید وقت آنست کہ ازین شہر پرتفاق کہ دیال غایہ دانش گزینہ کمال است رخت برون کشید و ازین آشنایان و دروستان ناپا بر جا کہ پایہ و ف دارے شان بر باد بہار است و رخت پانہ اری ہر سیل مغرور و بر کنارہ شویم باشد کہ کنج خلوتے پدید آمد و بیکجا نہ سادت آمو دہ بنار خود گیر و در انجا بر حال خدیوہ روزگار شناسائے بست افندہ و اندازہ لطف و تہر گرفتہ آید اگر گنجائے داشتہ باشد با بر خنے از خیرہ نیشان انصاف طراز در میان آوردہ شود و استہشامے از مزاج زمانہ نمودہ آید اگر وقت یا در سے نماید و زمانہ بختیارے وہ با ز رجوع بخیر شود و گرنہ فراخی عالم را تنگ نہ ساخته اند ہر مرغ را سر شاخی و کنج آشیانے ہست و برات اقامت و ایکی بدین مہر نکال نیامدہ و حوالی شہر فلان بے رخصت اطلاع یافتہ فرو آمدہ و بختی نور راستہ از روزنا بچہ احوال او خواندہ سے شود و یوسے بختی از و بمقام عقل دور اندیش میرسد اکنون دست از ہر بازداستہ بدو پناہ بریم باشد کہ ختے در ان جاسے بے نشان آسایش یافتہ شود اگر چہ آشنائی دینا داران را مدارے و ثباتے بنا شدانیقدر ہست کہ او را آمیزشے دیگر بدان مردم نے شود برادر گرا سے تغیر لباس نمودہ قدم در راہ ہنادر وید انصوب سرعت نمود و ازین آگے شادمانے اند و دخت و کبشا دہ پیشانے مقدم را منتہم شمر دانا بجا کہ روز بازاریم ہو دتر کے چتر را ہمارا آورد کہ در راہ گزینے نرسد و پیاسے بندہ و ہندگان بدگو ہر نگردیم در نیم شب نا امیدے آن تیر دست آگاہ دل سید و نوید اسورگے رسانید و پیام آراش آورد و ہمان لباس گردانہ قدم در راہ ہنادر آمد و بطریق مختلف باتاق اور سیدہ شد و شاشتی سترگ و خدشے گزین بجا آورد و آرامشی بزرگ خردہ سادت در راہ روز بدان سر منزل آرا میدگے بود و از عربقا کے روزگار در پناہ کہ یکبارگے پریشانی سخت تراز ناچہ روے وادہ بود از آسمان تقدیر فرو بارید ہمانا آن مرد را بدر بار طلب داشتند و از ان بادیکہ کہ دین مرد ہوش شد و در کالین سادہ لوح نیز کہ دندہ ہوش تراز نخستین گشت و رن آشنائی یکبارگے در نور وید شے از انجا برآمدہ بدستے پوستہ شد و مقدم گرا سے را بس منتہم شمر دانا بجا کہ در ہمسایے بدگو ہرے شورش فشی جاداشت سرا بسگی سترگ روا آورد و دھیتے بے اندازہ کا لیوہ ساخت چون مردم بجا بجا در شدند بمقصد گاہ نامتین قدم جبارت برداشتہ آمد ہر چند اندیشے بکار رخت و تامل بجا آمد آرام گاہے پدید نیامد چار بادے پر آشوب و خاطرے غم آمو دہ باز بدان سر منزل رفتہ شد و کثفت ہر آنکہ مردم آن زاویہ از رفن آگہی نہاشتند نہ زانیکہ این گستہ رشتہ توکل آسایش گرفتہ روزانہ پراگندگے بر کنہ رشتہ را سے برادر آنکہ بر آمدن از انجا بکرم وادہ بود و فرمان خود ہر چند گزارش رفت کہ بوقلمونے احوال رہونے است و رخن و اختلاف اوضاع پرستان و لیلی است پیدا سود مند نیامد ہر چند حلا مات گرانے افزایش داشت چارہ دیگر بدست نے آمد چون آن بکسر کوتاہ عقل دراز سودا وید کہ این قباحت نہ انہماں متہد نے شوند و خیمہ و را خالے نے سازند روز روشن بے آنکہ ضلالت گونہ زند و حرف آشنائے بزبان مانہ کوچ نمود و زرنبدگان خیمہ باز کردہ روانہ شدند ماسکس در ان صحر کہ نزدیک او نخاس آراستہ بودند نشستہ ایم

در شکر حالتی پیدا آمدن جاسے بودن و نہ را می رفتن و نہ پرده در میان از هر طرف آشتایان و دور و دشمنان صدر نگه و دویدگان سخت پیشانی و عهد گزراں ناپایدار و رنگا پودا و درشت بے پناه بچاک بچار گے نشستہ یاد و زنگارے درم در دے کار پرانگندہ بدراز ناسے اندوہ در شکر مہر حال برخاستن و بجائے گام برداشتن ناز و برین و دوران بنگامہ بد سگالان راہ سپردیم حراست آنہی پر وہ پر چشم مردم فروخت بیاورے پاسبانے نیز دے ازان ہم گاہ برآمد و حشت خانہ ہراسے و دوساڑے ہلکان بیلگانہ سد و از نگواہش بیگانگان و خیر بار آشتایان رستگار با چھ اتفاق افتاد و پناہے روستے نمودیر و سے رفتہ باز آمد دل راقوتے سترگ روستے و ادانگاہ پدید گشت کہ چندے از چہرہ زندگان ناخرام گزاردہ دارند از تنگای پستوہ آمدہ زمانے آسایش گزیہ آمدہ بادیے شرح و ظاہرے پرانگندہ سیر و ن شکر مہر جاکہ رفتہ سے شد یا سے ناگمانے سیاسے بے کرد و گوگم تاکہ وہ جاسے رہے کہ اسے بادیہ خطرناک سے کشتم تا آنکہ دران دوا و سبے تابے و دوا و کورانہ باغبانے شناخت و حال گزارد گشت نزدیک بود کہ قالب حق گزارد و نقد زندگانے سپردہ آید آن سعادت سرشت بگونہ گون مہر بانے دل رفتہ را باز آورد و از راہ نیکوئے بختانہ خود بہر دو بختار گے بر پشت اگر چہ گرسے برادرانان مکویدہ حال سیر و ن شد و زمان زمان رنگ گزارد شے لیکن مرابر خلافت آن سرت افزو دے و آثار در سے از ناحیہ احوال آن لایر گے برخواستہ پد بزرگوار خود با ایند و بہیال بودہ بر نطق آگے خواش فرمودے و نیز سگے تقدیر را تماشا کردے نختے از شب گذشتہ بود کہ خداوند خانہ بدل دے ہے آمد قزبان بیخارہ و راز کرد کہ با وجود مثل من دوستے درین شورش گاہ کجا بسر بردے شد دامن ازین چارہ گرفتہ بود نہ دوا و پنج خاطر سنے رسید بخاطر این بگزیدہ مر و بود با سخ گزارد کہ درین طوفان دشمن کاسے از ہر آشتایان یک رنگ و ہوا خواہان یکدل دورے جیتہ آمد کہ مباد ازین رگزار آزارے بدیشان رشتہ نختے بشکست در آمد و گفت اگر گوشہ مرا خوش نئے کند اندیشہ بکار میسر و نہ نمانا سے امن را نشان و اداتار دوستے از گفتار و پدید آمد خواہش اورا پذیرفتہ بخواسے گزیہ فرو آمدیم چنانچہ ولے خواست صفوت گاہے بہر دست افتادانان سر منزل نامہاے حقیقت طرازی با دست دشمنان انصاف گزین و آشتایان راستے اند و زارسال یافت و ہر یک شتا ساسے حال شد و بکارہ گزے در آمد و عراق را اطمینانے روستے وادہ یک ماہ کرسے دران آماش جالبسر بردے شد و آن برادر گراسے از اگرہ بقیع پور شتافت تا دران ار دوسے بزرگ چارہ گزایان ول سوز را اگر مشرک داند بھی آن تمام ہر دور انیش یا ہزاران در دو غم آمد و پیام روزگار سخت آورد ہمانا کیے از بزرگان دولت و ان سقاوے بارگاہ خلافت از آگہی و ستان حاسدان بدگوہر بشورش در شد و بے آنکہ آئین نیاز مندے پیش گزید و آداب بندگی بسر و بندہ یو عالم بد رشتے پیش آمد و تندے نمود کہ گزردہ سپر آخرے شود و روز رستیز نزدیک کہ دین و تو بدکاران شوریدہ مقرر فراغت ہاداند و مردم تنگ سرگردانے این چہ آئین است کہ بجائے آید چہ ناسپاسے است کہ روستے میدہ آن بر و بار آرم دوست بر نیکوئے او بخشود کہ از رش فرمود کہ اسے گوئے و ازین چہ کس سے خواہے خواب دیدہ یا بخمر ہوشمندے شولیدگے را یافتہ چون نام بر و حضرت بر کج گزاردے او آشفند و بزرگان آ و روندہ کی اکابر وقت بد شکر و وجان گزاردے او بہت لبستہ اند و قوا ہار دست کردہ زمانے مرا آسایش نمیدہند و با آنکہ میدہم کہ شیخ و در فلان چاست و نشان این خلوت وادند دیدہ و دانستہ قافل میر و دو ہر کیے را بیاسنے فرود نشانم تو نداشتہ مغر و شے و پا از اندازہ سیر و ن محافی صبل کس بر و دو شیخ را حاضر گرداند و بچکارہ علما فراہم آید برادر گراسے ہمان زمان این شورش شنیدہ شب شب با بیخار خود را ساندہ ہے آگہی مردم باز با آئین پیش بر لباس دیگر برآمدہ را سہ شکر و شوار تراز ہمایام ناکامی شون

در باطن افزود اگر چه نترسید و روشن شد که مردم تا کجا جهل اند و با شهادت او در دگر تاجاگر از سرش نموده اند و غیب آن را چگونه بر حال نمی گیتی لیکن
پریشانی سخت تر شد و پیش آورد و آگاهی یافتن آن مردم بیک سر آوارگی گرفته آمد و نوستان آفتاب و تاریکیا سبب بود که هر آن که در هر آن
مساکب شهر و جنگ و کج و بد و همدانان را فرجام و یاد و دنیا بدید و باران آن یافت قلم جوین را چه یار که قدره از آن حال گزار و هر زبان
فصیح را از لغوی در دو زبان شکافه زبان را که از هم نیکو نگریا برسیگی گویند و از آنکه از او در دو شش از شورش شهر و دیده دشمنان برآورد
از آنجا که نوازش گویا آن فعلیو تازگی معلوم شد و بدو را بران قرار یافت که اسپه چند سالان نموده آید و ازین غم سربا بدان
مصر اقبال شتافتا شد و در برخت گاه خلاصه که راست باز می دیند و بیاست رفت آید باشد که این غوغا فرو نشاند و پادشاه دست
برنمایش برکشاید و نگریا آید و بچکان سالمان را نموده شبی تیره تر از درون حدس گالان و در از انظار از غنا سبب بود و در میان بران
در آید و با هم کار میا سبب قلاو کو کج و بد و میا سبب او در نور گاه بحر می بدان تیره جارید شد آن ناشناسا اگر چه از آنجا لغزید اما چند آن سالان
بیم بر خوانند که گشت و رناید و از راه هرانی بر زبان آور و اکنون وقت گذشته است و خاطر اقدس قدره آید و اگر چه شتر ازین آمدن
شد که گزیده می رسید و آب سالی کار در شورا ساخته می شد درین نزدیکی دی نشان دایم روزی چند دران غول گاه با پید می نمود
تا خاطر قدره شاهنشاهی برانوش گراید و گزیده نشانده روانه انصوب گردانید و تا گون اندوه هم آغوشه دست و ام چون بدینجا
شیمیم جاناکشا و رز که که امید او فرستاده بود غیبت دشت و ان شاپه صحرایا فرو شدیم و از روز را می آمدن نامد اصحاب و افتاد
و آتش را نامی در روزی نایافته طلب دشت از آنجا که شکی وقت بود و بر راه انکار شتافت شد و در کمتر زمانه پدید آمد که این سر
نمسوب یکدیگر از سنگین لان شورید و هر نه است او از ساد و لوسه برینجا فرستاده بصدای نامی و اندوه ناکی خود را از آن مرحله
بیرون انداخت و در لبره سالنا سنا گرفته بر سه از آن اختلاف اگر که بودی آشنائی از آنجا سبب آمد و در دیم آن روزی که در
بیراه شتافت بدان عزیمت کاچو ستم آن نیکو فعال مرد میا بطور او رد لیکن پیدا شد و از آنجا نیکو از باطل تنیزان کشت و کار
دار و دو چند که بدین صوب گذره نماید دست از آن باز دهم شتافت و دیم شیب بادی بنزد دره نوز و کشتیم و صحرایا بدین اختلاف اگر که در
نزد او بود و سستی بدست آورده شد و نکتی درین خاک دان نامد و خواب گاه فراموشی و دیو سازانایه و تنگ بلکم بنی دم آسایش
گرفته آمد لیکن زمانه گذشته بود و که از آن خیر و یان خدا آزار و کام گز از آن بے آند نام بر زبان رفت همانا که در سبب گنجی چنبر رشتی
آشفته را که و شوریده کار سبب پریشان مغز باشد و ساحت ضمیر را نکتی تازه گرفت و سرگردانی شگرف رو سبب آورده و از آنجا
که قدم از کجا بود و سزا آید و شایسته که گوش از بانگ در او پیش از آنجا بیجا بے فرسوده شده بود و با لب و در و سبب دل را
نوک و کشت و در گران بار نغمه پیشکار دل آمد و نگزید و فکر میا سبب دیگر اندیشه برآمد و غیو غنا تیرید پیدایه جانکام بهت برداشت و در روز
بدین کشاکش در و سبب بر بدیم و هر زبان و آیین افسان و آهسته روزگار سپهری می شد تا آنکه سادت منشی بنظر آن برقرار
گذشت که برکشش صاحب خانه و جنت و جوس ستم او پیدا گشت و هزاران خرد و عایت آورد و در ساحت بدان صفوت کاوش
شده و از کشتی دل و کشتا دگی پیشانی غیو غنا گوناگون سرت رو سبب او نسیم کامیابی بر گلین مال و زید و آلب و دیگر بر و سبب
کار آمد اگر چه از اباب مقین نبود و از سادت بهر دشت در گنا می پیک نامی منیریت و در کم میا گیتی تو گزیده سبب خود و عقاید سستی
کشتا و دیو بر نرانی و انصایه حال او سبب تباید غلو تے دل گزین بدست افتاد و باز از سر میا نویسی میا کشته و چاکرانی
پیش آمد و ماه درین آسایش حامی اقامت شد و در مقصود کشتا پیش یافت خیر گالان حق پسچ میا و در سبب بر خاسته و کار و انان بهت بیدار
بهر کار سبب شتافتن بنیان هر افزا سبب و سستی و کج و بد و آویز آشنائی فتنه سازان میلا ند و کم میا ران نام سببیده کار را

چاره فرمود و پس از آن داستان نیکوئی شیخ زینبیکه خلافت رسانیدند و بطرز دلکشا و آئین عاقلیت فرمودند و استغناء او بکشتن
 اقبال آراست و بخت خدایه و بدینی و قدر شناسی با سخنانی که در گذارش نمود و از راه مردمی و بزرگی طلب پشت چون مراسم
 بتعلق فرمودند و هر چه بگذردیم آن پیر زانی با همین برادر دوی نیاز بدرگاه چهلون آورد و بگویند گویان نوازش پادشاهان و پاد
 و الایافت و یکبارگی زینور خان ناسپاسان خود پیشو عالم بر بخورد و آرام گرفت و چنگامه درس و معلومت گاه تفحص را آئین بستاند
 زمانه آئین نیکو ان پیش آورد و رباعی اے شبنم کنی آن همه پر خاش که دوش بدار دل من کمن چنان فاش که دوش به دیر به چه
 در از بود و شبنم شجره با ای اسی شب وصل آن چنان باش که دوش به دهم درین نزدیکی پدر بزرگوار بر طایف حضرت دلی کوچه فر
 و ملا بر شمس سفیدان محفل قدسی همراه گرفت از آن سال که در آن خلافت اگر هر مل اقامت انداخت و آن را زواید نورانی چندان تابان
 عالم علوی بود که نوبت نگاه کردن بیدان سلفی نبی رسید یکبارگی این خوشبخت گریبان دل را بر گرفت و دامن بهمت بر کشاد و مرا که
 بر بزم شبنم غنی الموت پیوند با سعادتمندی بود و بیکانه نوازش اختصاص داده بار کشا را گذشتند و تفصیل این اجمال آنست در
 کواصع سحری که دل با سمان پیوسته بود و بر نطفه نیایش گری نیاز مندی میرفت و در بیان خواب و بیداری خواجق قطب الدین شمس
 شیخ نظام الدین اولیان و گشتند و بسیار بزرگان را انجمن شد و در جماعت آراستند آمد گویان نمیزد خواهی بر سر تربت انیان و فته
 می شود و در آن سرزمین کلمی تأمین ایشان پروا خسته آید پدر بزرگوار بر طریکیان کسان سعادت فراهم حفظ ظاهر فرمود و با بر ستام
 اخانی و دیگران ایراد نمی برداخت و وجد و سماعی که در میان صوفیه شیوع دارد و پی پسندید و خداوندان آن طرز را طعن زدی
 و همواره بر زبان گوهر آموذ گزشتی بر تقدیر برابر می غنی و فقیر و ستایش و نکویش و خاک طلا که از شرط روانی این کار راست
 بسکرت توفیق با خود دار و لغز شکاکا گاه و لالان شمردی و پیر بهر سخت فرمودی و کنگره گیتی و دوستان را با داشتی همانا درین شبانین
 فرو و گمان شبتان آگهی که بدین کرد و در سفر و اطمینان نموده اند از درستی نیت و لستی کرد و احسین پرورش فرمودند و دل این پیر از
 پرست را بر و دندران سفر سعادت بر بسیاری از خوشگنان آن محل زمین عبور افتاد و نوازش و دل تابید و فیض رسیده اگر سر گذشت تفصیل
 نویسد جانان افسانه پندارند و به بدگمانی دهن آلاسه حصیان آیند تا آنکه مر از زانو و بجاگاه تعلق بر دهند و در دولت نشو و نرو
 پای و والای اعتبار یافت سال در چو شان حرص و زهد و گمان حسد کایه به شعله دل بدو آمد و بر پر آگندگی انیان بکشتن شرع و با ایند
 هیال پنهان درست بر بست و با خود قرار داد که زبانی کار می این بهنایان که چرخ بے نور و نشان بے نشانند از رسته خاطر و کس
 کار بر خیزد و در پیران بجز نیکویی بدل نه یاد بدارد و درستی یافت و در نشاط و دیگر پدید آمد
 و بهرست را در و سبب تازه مردم از تنه کاره عبرت گزیدند و دوم آسایش بر گرفتند پدر بزرگوار باند زنگوئی بر پشت و آزارم تفرقه
 و کج گزشت و فانی و نارسائی دوم گزارش نمود و درینا سبب کاران اتمام فرمود و نیتی و رفتاری را از سر تبه کشید و عنان
 بود و از این باب آن ولی نعمت شرمندگی داشت آنرا ملازم گزید سر گذشت خویش بوقت عوض رسانید و خوش در و ده اولیا و ک
 شد و در هر خاطر کشت و ناسو کمن فرمود آمد الله صله الله علیه و آله و سلم و در این طایفه ملازم بهجت مصباح
 ملک توفیق فرمود و خاطر از بهائی آن پر حقیقت سلیکی داشت و در سال سی و هفتم آبی مطابق سنه و نو و پنج لای التماس شد مگر می
 نمودن شناسا سلف و افسان آفاق آرزو پذیرفته بست و سوم خورد و ادائیسی و دوم حوائج شمس پیشتر برب سال مذکور
 سایه عاقلیت برین گرفت آراست و عدت گزین انماخت و گویان نوازش سلطنتی بخشید و جواره و گوسنه انزوا خسندی
 فرمود و دست از عهد باز نهشته با واره نویسی روزگار خود و پیر این نفس ابدال با ر و زنگار ندیده اگر چه معلوم ظاهر کس بر درواخی کین

ہو اور وہ ذات و صفات ایندوی سخن فرمودے و بہت راہیہ برگزینے و برگزینے و برکنار آندی نشستی و دامن رعنا کے گزرتی تا آنکہ طریح
قدسی بخیتی از اعتدال آئینہ شد و گر گزینی پذیرفت ہر چند ازین مژم زجوری مبارک شدے این بار از سفر و سپین آگہی پذیرفتند و این
شوریہ را طلبیدہ سخنان خوش افراہ زبان رفت و لوازم و دواعی بطور آمد چون ہمہ سپردہ سخن میفت و دے درین گمان
بر دہ راز را گردا پندہ بود و پس خون دل فرو خورد و خوشی بخش ابد بتیلاہ قدسے نگاہداشت و نفس گیرای آن پیشوایے ملک
قدس بخیتی آرمید و پس از مہمت روز و کمال آگہی و مین تصور سبت و چارم امر او اداہ آئی مہمتہ و خیسندہ ہزار و یک ہجرت بر یاض
قدس خرامید نیز سپہر شناسائی در حجاب شد و دیدہ محفل از شناس تار یک گشت پشت و پیش و دوتائی گرفت و امانی را رو بہ کار سپرد
آمد شتری را د از سر نہاد و قطم و شکست **قطر** رفت آنکہ فیلسوف جهان بود در ہمان دے و کسے آسمان حالی کشدہ بود دے بے او
یتیم دودہ و لذت قہرے او کہ آدم گمانی و عیسی دودہ بود و چنانچہ گشتے و جاسے خود گزار دہ آمچون بر سنے از حال گرامی نیاکان
خود را بکاشت بخیتی از خود سنے گوید و دے غالی میکند و سخن بر آے میدہ و زبان را بندے می کشاید

ذکر قافل

نفس قدسے مرا بادن عنقریب دے سال چار صد و ہفتاد و دوم جلالت طابق قصد و پنجاہ و ہفت ہلالی از شیعہ بشری بہ نہایت گماہ
و نیا خہش شد و یک سال و کسے شیو از بانے کرمت فرمودند و پنج سالگی آگاہی ہاسے غیر متعارف و روا و و دیوید سواد کشف و نہ
در پانزدہ سالگی خزانہ دانش ہرگز نگوارا گنہ را مد جوہر حانی را پاسد از مین شد و ہلہ ہر گنج نشست و گفت ترا آنکہ از گردش سپہر
بو قلوبن ہجرہ خاطر از علوم کتب و رسوم نطفے دل زندہ و خواہش رسیدہ و طبع در گزینہ بود و بیشترے اوقات مکر تر سنے فہمیدہ و در بطریق خوش
افزون آئی و میدے و دے سنے مختصرے تا الیف فرمود و بیاد دے و مرا اگر کہ ہوش افزو دے از دیستان علم چہیزے و دشین نایب
نگاہ و مطلق دینا فقی و زمانے ہشتابہ با پیش راہ گرفت و زبان یا وری مکر دے کہ آن را برگویدہ حجاب آگہی سے اور و یا تو سندی سخن
گزار می داشت و دن کہن بگریہ افتادے و بہ کلمہش خود در شہ سے و دین اثنا مار یکے از مظاہر کوئی علاقہ خاطرے پدید آمد و دل از ہن
کم بینی و کوشش شناخت با زمانہ روزے چند برین گذشتہ بود کہ ہنریانی و ہم نشینی او جو یاسے مدد کردہ اند و خاطر مترا ب رسیدہ
را بدیخی فرود آورد و از یزگی تقدیر کیا رگی را برون دے و دیگرے آوردند و بالعمی و در دیر شرم حاضرے آوردند و بیتی ز شراب
ساغرے آوردند و کینیت او را از خود بچو کردند و ہر دندہ او دیگرے آوردند و دقایق علمی و دقائق دہستانی پر تو طو لاندافت و کتابی
کہ نظر نظر آمدہ بود و سنے ترا ز خواندہ مالیش دادا اگر چہ وہبتی خاص بود کہ از عرش قدس نزول مسودی فرمود لیکن انفس
گرامی پذیرد و گوار و بیا دواں تھا دے ہاسے ہر علم و انگستہ شدن این سلسلہ یا وری سرگرمند و گزین اسباب کشافین گشت و ہال
دیگر ہر دو کوئی نویش و افادہ مردم شبانے روز نشانت و گزینگی از سیرے جدا نیا رت کرد و خلوت را از صحبت تمیز نتوانست گردانند
یاما سے مہر کردن غم از نادہی داشت غیر از نسبت شہو دے و لیکہ علی گیرے فہمیدہ آشتیایان طبیعت اینک دے و روز دے روز
سہری سے شد و غذا و دے آمد و نفس کشش اندر ذرا بد و بیلی بخیتی شد بکیرت درے افاندہ و اقصا دے افزو و نہ چنان پاسخ
میداد کہ سہتہا و از الف و عادت بر خاستہ بجا را طبیعت او بجا رض میگردان خوردن دست باز میداد و دیکس را گفت بخیتی
اگر تو چہ سنے بفراموشی ہر دہم بجا بخایا کند امتدالات از بسیا گفتن و شہو دن از بر گشت و مطالب والا از کمن اوراق بتاز و ہمز
دل آوردند و پیشتر از آنکہ کشایش یابد و از بعضی بیدار نشی بر ادع شہنشاہے بر آید شہنشاہ بر پیشینان سے یافت و مردم سہو
سانی را در یافتہ سربازہی زدہ و خاطر شہریدے و دل ناآرمودن بر چو شہیدے کیا رگی در بادی حال حاشیہ خواہ ابو القاسم

بہر حال آوردند و پنجبر ملا و میر سگیت و برنے دوستان صود و کروے در انجا یافته شد میر علی افزای هلا رگیان آمد دست
ازان اکابر باز پرسش شد و بنظر دیگر دیدن گرفتند و وزن نیافت برآ و در نمود و ششاسانی کشادند و ششیتن پنجم تیس ماسیہ بر
اصطفا نے بنظر ساد کہ از نصف بیشتر کرم خود بود و در دم از استقامت ناما میر کرم زده و در ساق و کافه سفید بود و دم در نورستان
سمه با نمک طایب سدا و منجاسه بر کلام در افتادند از آن مسودہ مریدان کشا ششم بیاض بر و درین اثنا کن کتاب درست
پیدا آمیج و متاخر شد و با تغییر بالظروف و سہ چارچا از ادب تقارب سہ بود و بگلان بنگفت ز ارفا و مدسہ چنان نسبت خودی
افزودی فردی دیگر باطن را از فروغی در سبت ساگی نوید طلاق رسید و دل را از دین پیوند بر گرفت و سہ گنجی نشین آورد و از دست گ
فیون با نوادہ جوئے شورش افزا و دامن دامیر فراخ و جان نهای و شش و بیش در دست طوطی جنون تازہ بگوش رسیدن گرفت
دوست از سہ باز و شش آفرینش خود دران پنجم ششادہ و سہ گنجی از ارفا و مدسہ چنان نسبت خودی
نیایش گری منو دینا افتد اعیار برگرفتہ و گران سنجہ ابادار پیدا آمد و زانیان بنظر دیگر گنستند و چنگ گنستہ روداد و چہ نصرتا
چہ و فروخت و مرگ ادا و خصال چہ و دوم آبی است با ز دل پیوندی گسلا ند و شورش نو دباطن با افشردہ حیات مرغ دل شرف
داد و نہماندہ آحاد کیندش کہ نعره قفس است این بنیاد کم کار کجا خواہا بخا یید و کہ کام بار انداز سفر و اسپین خواہد شد
لیکن از آغاز بہی تا حال تو از آسای اکی مراد کینت حمایت خود گرفتہ است گرانبار سبت کہ از خراب نفس در رضامندی مصروف گرد و
سبکہ و شش خود را با مگاہ جاوید رساندہ از انجا کہ شمارہ نم اندری یک گونہ ساس گزاری سبت نخی ازان منو سید و دل تیر و می ششد
مختلصتی کہ در خود یافت نژاد بزرگ بود کہ تو از انہی بن کس را سبکی نیاکان پیار و شود و گزین مراد و سہ علاج شورش درونی آید چنانکہ
در ویدہ اروا ش را باب و گرم و رابع و عاشق باید مراد دوم سعادت و زکا و بینی زبان بگاہ بزرگان باستانی مہلت بیکان تقاضا نمایند
من اگر بیروی پادشاہ صورت معنی نازش کنم چرا شگفت نماید چہ ستوم طالع سہو کمرادر معنی خستہ روزگار از شیدہ تقدیر بر آورد و دخل
قدسی سلطنت برین افتادہ چہا شد کہ شرف الطوفان از پرنی کر از ش خود و ازان و دو مانعت چہ نوبہ مکام رجال را فراہم دشت ہزار
وقت گرامی بستوگی حال آرایش دادی از دم را با نیرو سہ ل کجا کردہ بود و کردار را گفتار پیوند گیتی دادہ چہ پیچ سلاستی اعضا و جہد ال تو
تناسب آن چہ ششم مہند ادلاست اینچ گراشت ذات قدسی حصار سہ بود از آفتابہ درونی و برونی و چاہی از حوادث القہی آفاقی
ہفتم بسیاری صحت و نوش دارو سہ تندستی چہ تہم منزلت شایستہ چہ تہم یعنی از روز سہ و خورشیدی بحال چہ تہم شوق روز افزون رضا
جوی و الدین چہ یازدہم حافظ پدریش از حوصلہ روزگار با نیا تہم گوناگون نوانستہ و بالوالہ بالی و دو مان والہ اختصاص وادے
دوازدهم از زندگی دگا و ایرومی چہ سیزدہم دیوزہ زاونہ شینان حق گزین و طرد و پلوان و سرت حیار چہ چارہم توفیق ہر دوام
پانزہم فراہم آمدن کتب و ارقام معلوم بے قلت نومش را از ان کہ پیش آمدہ دل از بسیاری واسوخت چہ شانزہم پیوستہ تھیں خود
چہ ہشتاسانی و مرایا لات پریشان گنہ شستن چہ تہم ہمنشینان سعادت افزا چہ تہم شوق صوری کہ شورش خانہ انا و زمین لرزنا بستا
باشند مراد ہر منزل گاہ کمال آمد از نرنگی و لہجہ بخت سہ شگفتہ نو بردازد و زان زمان جو فرو شود و تو زہم طرانت گیہان غدیر کہ
ولادتے و کرد و وسعادتے تازہ بہ تہم برآمدن از رعیت بمیان طرانت گیتی خداوند بہت و دیگر رسیدن بصلح کل بہ برکات التفات قدس
نعتی از گفت نخبی آمد و بہ بیکان ہر طاقہ اشقی نمودہ و بان ماضیہ پیرفت ملیح مصاحبت اندہت اللہ تعالی از لواحق اکی شش بدی و دیار زہد
تہمت و دوم ارادت خود ادا آکا بان بہت دوسم ہر گرفتہ و اعتبار زہد و اندک نشین ہر گرفتہ آسای بی سفارش دیگران و سکاوسے
تہمت و چہام ہر اوران و الشاق خود سعادت گزین رضا جو می نیکو کاران زمین بردار خود چہ گوید کہ بان کالات صوری و منوی بی رضای طمس

این دوروش آمیزش بسیار شد و دلائل ذوقی و شهودی و اکسائی و نظریے نظر حد آمد راه شبهه پیشگی نیافت و غلط آرام گرفت بدین
 عقیدت این گز که شودند و دلنشین آمد که نفس ناطقه لطیفه البست زبانی سوا سے بدن اور است تعلقی خاص باین یک عصر سے سی ام
 آنکرا از پارسا گوهر سے شکوه بزرگان صورت مرا از گفتار حق باز نداشت و دانش و جنبش اندوز را برهن نیا دم گزند مالی و جانے
 و ناموسی تفرقه دین رحمت نینداخت و رفتار آب کرد و راجو یار سے کہو سی و یکم بے محل دل بمقتلارت دنیا سی و دوم و توفیق شگفت
 این گرامے نامہ اگر چه عفو ان این کتاب الی محبت ایزدیت کہ زبان نیرنگے اقبال روز افزون سے سراید و سپاس نعمت رسیدگی
 بزرخان قلم می گزارد لیکن هرگز نہ آبی را چشمه ساریت و گرو و با گرو و دانش لاهندن جیو چکان کارگر ار ارمهون و منزل سریان خنده
 فروش را زو نصیب بخردان را ملطافه فضا و جوان را سبب محنت و پیران تجارت رود و گکاران یکجا بایند و بخشندگان زرو سیم عالمین
 مری و اشتنا سنگ گوهر مینا را روزگار و نغمه کمان آزادسی را زمین پر و دره صبح سعادت را روزن نبر کارگاه و هنر شرف و دیار سے
 گوهر آفرینش ناموس آریان سعادت نادر و خوش از و آموختند و دین داران حق پشور و بدید بانی نامہ اعمال عشرت اندوز باز گشتان
 هر شمع آئین سود گیرند و جان نثاران عرصہ کند آ و اسے لوصہ بہت آموز سے از و برخوا آمدن گذران نفس آسے آئین کجوا کجاری
 از و بر از انداختن طرازان محبت اور از و فضا علیے منتا فراجم آورند آرزو گزینان از نیگاہ حقیقت بیاوری آن کا میاب خویش
 گزیند **ابیات** کے نامہ ساقم شگفتہ کہ ہر دانشی زو توان برگرفت پچنان گفتیم این نامہ نظر را کہ روشن کنند خواندش
 مغز را ازین نعمتہا سے گوناگون خردہ آن سے رسد و دل سامعہ افزو سے شود کہ خاتمہ کار بر نیگوشے شود و ابدی سعادت یاوری
 نماید اگر چه پور مبارک امر و زور و اضداد و عبرت نامہ جانیاں بہت و ہنگام ہا سے ہر دین در شورش آفتاب ایزد پریشان حقیقت
 پشور و ابوالوعدہ کوئید و یگانہ بندہ و اور سہیل شازند کند آوران عرصہ و لاور سے ابوالوعدہ نام مند و از کتانیان بہت چشمانہ شنند
 و خرد جہولہ باو الفطرتے لکیر و از گزیدہ مردم این دودمان عالی شناسد و رفتار عوام کہ آشوبمانہ ہے تمیز لیت بر سنے پیرستار سے
 و غنی نسبت دہند و از فقر و دنگان این گرداب پندارند و طائفہ از ستمکان کفر و ایمان و انکار و انکوش و سرزنش کچھ ہمارا سازند
بیت صد ہست آن بولعجب اید بر سے کار د حیران شود گرد و سر حریف رقم کھنڈ و لہ احمد کہ ازین مراتب از مٹاشا و شکر نکاری
 روزگار بہر و ان سے شود و بر کو ہندکان و عدت سریان از خیر گاہے بیرون نمی رود و زبان و دل را جھوین و آفرین نی آلاید
ابیات شناسندہ گز نیست شورید و مغز بہرہ شناسندہ زو بار نظریہ ہنر تابا اندوم گوہری پیچو نور از مد و تابش باز رفتی

اولیائے ہند

از آنکہ در یوزہ گرائی ہندکان بہت و دوستی این گروہ در سرشت مجزارش بر سنے ازینان کہ زاد بو و یا خوا بجگاہ و دین آبادیوم
 و از این نامہ باجمہر ہندکان کہ را بہ پیروی و لہا گرد و دوست آ و بر جلیہ سعادت فراجم آید از گشت سلسلے حقیقت بولے کہ بر شند
 و دست مزد و فراوان سنج برگیر **وغت** اولیای جمہ و لی بہت آن را از ولی یعنی ذمہ بگرختہ اند ہما ناسنوی قربت سے خواہند
 و گرو سے ولایت بکسر و او تلوین بزرگزارند و بطبع در تکیں و جیہ خستین را پایہ عاشقہ اندیشہ و پیدین حال مشوشے خداوندین
 بولے ہاشد خلود و دین والی و بر سنے بفع از قرب البیادیر گوید و بکسر از اولیا و در کن نامہا فراوان معنی بیکار شتہ اند و گزیرہ
 آکٹہ ناسای و ادب بہال باشد و بزرگ بہت بہرہ و کجا اید امرت فر و گرفتہ خاک ذرہ امکان را با آفتاب چوب پندیت و نہایت
 پیہر را غیر منتہی چہ چو نہ و بے زدن آست کہ چار خوسے گرامے اندوز و از نیست کہو میدہ پیر خیز و جہوارہ از کار آبی انفس خراب
 فتنہ آفرینش و زوری کند و سے از دستان سرائی او لغت و دین پایہ والا بایزوسی تائید و جہو سے بہت و وقتہ لیکن گاہ بدیم

گیا که سبب آن می شود که سبب او پسین را او می خوانند ازان حال او پس قرن و برزگر گوید نخستین را صاحب کشف المحجوب و او از
سلسله برگزارد و ازان دوران سوره چهارده محاسبیان ۲ قصاریان ۳ طیفوریان ۴ جندیان ۵ ثوریان ۶ سبلیان
۷ حکمیان ۸ نزاریان ۹ ضفیان ۱۰ سیاریان ۱۱ حلویان ۱۲ اخلاعیان نخستین گروه را سبب خیر فیض علی علیه
عاریت بن اسد محاسبی بر سرست علم ظاهر و باطن اندوخته بود و شیب و فزرا را و نیکو میداشت استاد وقت بود که از آن صاحب
سال دولت و چهل و سه جری در بغداد رخت هستی بر بست و ازان رو که همواره امره روزگار خویش درست میگرفت بدین نام
بر خوانند و چنین به حمد و ن پور احمد بن عماره قصارگر و کنیت ابو صالح پیش از سرے و افش آموخت و از سلم بن حسین بار و سه
و ابو تراب بخشی و علی نصر آبادی فیضها اندوخت و با ابو حفص حدادے بود و پائیه کمال یافت جهانیان زبان بشاره بر کشف و پیشرفت
سال دولت و هفتاد و یک در شش پور و پسین سفر نمود سومین بطیفور بن عیسی بطحی نیایش گرسه نایب کنیت باید بر بزرگ
تیاک او سروشان نام هموس بود و از بزرگان و عرفون شناسا فی فنون علم اندوخت و پائیه اجتهاد را پیش از سرے دانش
بر گذشت و ابو الاحمر بن علی رسید با احمد خضریه و ابو حفص و عیسی معا فیه بود و فقیح ابی رادیا فته سال دولت و شصت و یک و
گیزا نشی دولت دسی و چهار بطحی عالم شافقت چهارمین پیر و بنید بغدادی کنیت ابو القاسم لقب قوار برے و زجاج و خود از همت
پیر او آنگیزه فروخته و خود بخار شافقتیاکان آواز نهاد و زاد و بالش او در بغداد از سرے سقطی و حارث محاسبی و محمد نقاب بختی حقیقت
اندوخت و خرا مو روم و نورے و شش و بیاری بر گوید گان حق بودے نسبت درست کنند شیخ ابو حفص حداد گوید اگر عقل
مرد بودے بصورت چنین برآمدے سال دولت و نو و هفت یا هشت یا نه رخت هستی بر بست چهلین از آن بخت روزے سیرانی
نام او احمد بن محمد و گویند محمد بن محمد مشور بن النورے پیر او خراسانیست و مولد و منشأ بغداد او از بزرگان و الا شناخت و
گرواد هست با سرے سقطی و محمد نقاب احمد ابو ابیاری صحبت ده شته و فوالنون مصری را دیده بود و از بمسلمان بنید پندارند
لیکن نمی تیز در سال دولت و هشتاد و شش ازین بنی سر او گذشت ششین لیسلم بن عبد الله قسری با زگردنشا گرد و فوالنون
مصریت از و الا بایگان این شکار راهت و از اقران بنید شتا دسال عرفاقت و در محرم دولت و هشتاد و سه زندگے بسر آمد
هفتین بن محمد بن علی حکیم ترمذی با زگشت نایب کنیت ابو عبد الله با ابو تراب بخشی و احمد خضریه و ابن جلا صحبت و شست و در علم ظاهر
و باطن چرخ دست بود خراوان تصنیف و خارق عادت از و برگزارد ششین رو با یوسف بنی از و از نام او احمد بن عیسی بغدادی است
پروستی صوفیان بمصرف و در که خوار شد و عود و وزے میکرد و شاکر و محمد بن منصور طوسی است و با فوالنون مصرے و
سری سقطی ابو عبد الله سبب بشارتی صحبت ده شت و سعادت اندوخت چهار صد تصنیف بر نوشت و ناشناختگان او را کفر نپاشتی در
سال دولت و هشتاد و شش از عالم بشد و خواجه عبد الله الفصائی گوید که یکس از مشایخ بزدی نقاسم در علم و حدیثین در یزید از
ابو عبد الله محمد بن خیف که پیر او و شیراز است شاکر و شیخ ابو طالب خداوند علم صوت و معنی بود و خراج بغدادی و دریم را دیده و فوالانی
و یوسف بن حسین رازی و ابو حسین مزین و ابو حسین راج و ابیاری بزرگان را رادیا فته بود و فرزندان تصنیف از
و در سال صد و سی و یک خواب و پسین نمود و چنین با ابو العباس سیاری با زگردن نام قاسم دخت زاده احمد بن سیار و دولت شاکر و
و سبب علوم ظاهر و باطن اندوخت و الا بایگے در کردار بهت او در سال صد و چهل و دو ساغر زندگے او برتر گشت یا در همین سرگروه
اینان حلان دشت است و از این سرخیزان طائفه فارس است از هجرت بن منصور طحی بغدادی و او حسین بن منصور و در
برین و در زبان طنز برگشاید و بنید و شان چهارده سلسله برگزارد و آنچهارده خانواده نامند و ازان و از وده جز بطیفوریان بنید

مذکور کے اجنبیان ۲ طیفوریان ۳ کریمیان ۴ سقعیان ۵ حبشیان ۶ گارونیان ۷ طوسیہان ۸ فروسیان ۹ سروریان ۱۰ انزیان ۱۱ اعضایان ۱۲ ادھیان ۱۳ حبیریان ۱۴ حبشیان گوید امیر المومنین علی را چار خلیفہ و حسن میں کیل حسن بصری سرچشمہ سلاسل حسن بصری را دانند و او دو خلیفہ داشت حبیب عجمی و دخت از و خوش معرفت و زید و دیگر عبدالواحد بن زید پنج پسرین از و میر بعل شہد مادر بن بصری از کنیزان ام سلمہ است نام او عمر خطاب بن نما و تیم ماندہ بود و سر آغاز انکی گوہر فروختی از روشن ستار گے راہ تجرید گردید و خویشی بن را در ریاضت گری بگذاخت و فقی معنوی اند و دخت بر عقیقہ و عطر بر گفقی و مجلس را سستی چون را بعد حاضر شدی بدان پیر دلستے گفتند از نیامان پیر نے چرا دست انداز کرشی گفت خدا کے کہ فیضان آما دہ باشد بکار دوران نیامان اول حبیب عجمی نسبت درست کنند او انالداران بود و روزگار بربا گذراندے از ہر روزی نئی پیغمبر شمش کشت و دشت از حسن بصری را دریافت و فراوان مردم از وسادات آمد و معتقد رونے حسن بصری از چاکوشان حجاج بن یثرب و بنو مہ حبیب و شہر بن یحکان از و پسر سید بن حسن کجاست گفت درون صومعہ چون بچہ رفت او را نیافتند حبیب را سز نشن کرند و گفتند ہر حجاج بن شامی کند و خطراست گفت من جز راست نگفتم ام اگر شامی نہ دیدہ مردم من چہیت باز در شدہ شرف نگہی بکار بردند و نیافتند شنگانک باز گشتند و وطن گویان رفتند حسن بیرون آمد و گفت ای حبیب عجمی استناد و حکما ہستی گفت ای استناد از راست گوئی را بنی یافتی اگر دروغ گفتی ہر دو ہاک شدہ بنی اورا در تاریک خانہ سوزن از دست افتاد از غیب روشنی بر پیش رو دست بر شہم نہاد و گفت نے نے ماسوزن جز بچہ راغ نہایم بہت سو مہ فیض از معرفت کرنے برگیر و پیر او ترسلو و پیش امام زمانہ علیہ السلام کشیں برگردانید و بدربانے سلطنتی یافت و سبحت داد و طایفی رسید و یا نہنگرے حبیب آورد و بنیر سے درست نیتی و راست کرداری پیشو الگشت سری سقط و بسیاری از دنیض برگرفتند سال و ولایت ہجری بعلم سے عالم شافت و در بن ہنگام کہ گرتسا و جوہر و دیگر ویدند و ہر کیے خواست بآئین خویش بدو پردہ از و صورت نہایت ہما نور نزد ہنگام صلح کل با داشت چہارم سری سقطے را در پے رو نہ کنیت ابو حسن از بزرگ کارا گمان گزین کرد و بہت و بسیار بنی سیکان استناد از اقران عارث عباسی و بشرف خافے و شاگرد معرفت کر سہ و ستایش او از نیروے بن ناشناسیرون سال ولایت و پنجاہ و سہ از خاکدان و حسن بر عقیقہ ششم بر او ہونچ بن شہر یار گردید پدرش از آئین زردشتی بیرون شد و ہر د اسلام پیش گرفت از شیخ ابو علی فیروز آبادی فیض اند و دخت و بسیار بنی بزرگان را دریافت و دانش ظاہر و باطن بہت آورد سال چہار صد و میت شش از شہر کجہ و بنار اپنے یافت ہفتہ را آغاز لالہ الدین طوسی بہت ابوشیخ بنحو الدین کہرے عقد برداری دشت چہ شہر شیخ بنحو الدین کہری بنایش نہایت لغیت ابو العباس و ابو القاسم دنام احمد بن عمر مہر و لقب کہری از شیخ اسمعیل قہری و عمار یا مسرور و زبان فیضیا برگرفت و دشتا ستا صویت و مہنی پایہ والا یافت شیخ عبداللہ بن ابی شہر از شیخ سعد الدین محمود بن رضی الدین علی اللہ بابا کمال محمد کے شیخ سیف الدین باخوری و بسیار سے از دم گراسے اوجا و دید سعادت اند و دخت سال شش صد و چہد و شہر شیر در گذشت حتم از شیخ ضیاء الدین ابو العباس عبدالقادر سرور و دی بہرہ در علم ظاہر و باطن والا با یکی داشت بد و از دہ داسطہ بابو کہ صدیق رسد و در طریقت شیخ احمد غزالی نسبت درست کند فراوان قصینت از و یادگار و اداب المریدین از دست سال پانصد و شصت و سہ ہجری بعدوی سراسر شتافت دہم شیخ واحد بن زید اقدار کندی از دہم بغضیل بن عیاض گرانیکنیت ابوعلی او کو نے بہت و نزد ہنری بنار حوی و جز آن میان مرد و باوردہ بآئین و روشیان و ہر کہ در دزدی از نیک سترتی پیدا شدہ بجزوین کار کرد سعادت اند و دخت سال صد و ہشتاد و دہشت روا از زبان در کندی و دوازہم از دہم لجنی امیش سعادت کنیت ابو اسحق تیاکان اوسری دہشت در جوانی سہ سالہ

نجات مند سے وزیر دست از ہر بازداشت با سفیان تھوڑے وقفیل عیاض و ابو یوسف فوسے جم صحبت و باطن علی بکار و پیشہ مرتضیٰ و سلم خواص یا بلو و سال صد و شصت و یک یا دو شام و گذشت سترہم شیخ ہبیرہ البصری چند چارہ دہم یا ہجرت شامی پیوند ما و مرید شیخ علو دینور سیت چون شیخ بقعہ پیشہ رسید خواجہ ابوالحسن ابدال کہ مقدم مشائخ پشت بہت از وی تربیت یافت و سپس بسراحدی چرخ ولایت برافروخت و اجناد و خواجہ سمعانی خواہ زادہ او گئی پیش گرفت پس انسان پورا و خواجہ مود و وحشتی دالایا گیا یافت و پسر امیر خواجہ احمد نیز پس بزرگ شد ہمانا ہر دو شمارہ و اگر بن دست آویزی ہبیرہ سیت و سرگزیدہ کہ در کاشش نفس و دو خون و پرستش این دو بیہال نمی تانگے یہ پراورد و معنوی فرزندان یکے پس از دیگرے چرخ آگئی با فروخت اور اسلسلہ پورا گاہی گرفتند ورنہ جز آن دوازده و سپارہ فراوان سلسلہ زبان زور و زکار۔

قادرے

بشیر محمدی الدین عبد اللہ اور جلی پیر سے نمایندہ حسن است و جلی ہی است بنیاد دزدیک و پرستے گیلانی پندارند و کسے جلی علوم کائنات زمان بود از ابو سعید مبارک خرقہ پوش شیدہ بکار و سلسلہ جلی ہر سید بزرگے حال و شکوے کرامات او جان را فرو گرفتند و رہا بر صد و ہفتاد و یک بنیاد آمد و پانصد و شصت و یک پیر و ذکر و۔

سیوسے

نیاز مند ان خواجہ احمد سیوسے در خرد سال از باب ارسلان کراڑکار گمان ترک بہت نظر یافت چون در گذشت از خواجہ یوسف چرا کمال اندوخت ترکان اورا اتا سیوسے خاندان امارت کے پیراست و اولیاد بان نامند و فرمودہ خواجہ ترکستان بازرگ وید و برہمنی مرد و مقدم و کسے بہرہ رفاہان کرامات از بزرگ وید و چچا خلیفہ برہمنی نمونے ناموشیزہ منصور لیا سعید اتا سلیمان اتا میکیم اتا دینی محمود بہت از ترکستان مولد و مشائخ و اولیاد

لقشبیکے

از خواجہ بہار الدین نقشبند بابا دید دولت یافتند نام او محمد بن محمد بہار سے از خواجہ محمد بابا سے ساسے نظر برگرفت و قلم و ادب و لقیقت بظاہر از امیر کلال خلیفہ و خواجہ ساسے خواجہ علی رشتی کہ بہر زبان زبان زور و زنگار بار بار از دفتر سند و ان سے فرمودند کہ از بن ناک بو سے مردی سے آید زود قہر عارفان شود تا روزے از خانہ امیر کلال جان قدم گذشتند فرمودند کہ آن نکست افزونی گرفتہ جانا آن مرد بڑا و چون پیر و شرف رفت از ولادت خواجہ سرور گذشتہ بود پیر ہر گوار سزا و بار بار فرمود کہ این را بہر زمان سے برگشتہ اسم و رویار ان کردہ گفتند بہالت کہ ما بو سے او شینہ و بودیم پیشہ اسے جان گرد و امیر کلال را فرمودند کہ از فرزندین ہمارا از الدین پیر در شش و ہر بانی در بیخ ننداری و فرمایش کار بستہ آمد چون لقمے بلند کے گراہی شد فرمودند بہت شفا بخند پیر و از است بدیوزہ گری دیگر دلد و ستر سیت از بن ر و محمد تم قہم شیخ رفتند و فیض اند و خندہ و از غلیل اعجاز بہر و برگشتند و از بابا و سے روحانیت خواجہ الحاق محمد وانی کمال رسیدند و فیض پذیرے در معنی از خرقہ و اراوت و صحبت از خواجہ محمد یوسف ہمدانی خواجہ ہمار خلیفہ داشت خواجہ عبد اللہ بر سے خواجہ حسن اند سے خواجہ احمد سیوسے خواجہ عبد الحاق محمد و سے خواجہ یوسف از شیخ ابو علی قادری فیض برگرفت و او از شیخ ابوالقاسم گرگانی او از دوسس بہرہ مند سے یافت جیند و مشائخ ابوالحسن خرقا سے و ایشان از بابا یہ بطلانی او انام بمصر صادق محمد و از روحانی فیض برگرفت یکے از پیر خود امام باقر و از ان پیر خود امام زین العابدین و از پیر بزرگوار خود امام حسین علیہ السلام دیگر از پیر یاد بخود امام محمد بن ابی بکر و قاسم از سلمان فارسی سے و او از پیر گویند خواجہ بہار الدین در غلام و کثیر خود چون پیشہ رفت فرمودند کہ با خواجہ راست نیاید یکے چسید سلسلہ شفا بکار سیرد فرمود کہ اسلسلہ بجائے نیز سبب و شنبہ سوم ربیع الاول ہفتصد و نو و یک از بابا یہ

سکند و شش گشت جانادہستان سلاسل حال مذاہب چارگانہ دارد ہرکہ پایہ اجہتا گرفت پیش روی مراد خود باشد و چارگونہ وون آن تنگی غیر وہان بہتر کہ ازین سخن خامہ بارگرفتہ بگزاشتش اولیایا یرہی رحمت دیو نہ کند شہار کہ لفظ او یان و مرثت تن ازہر اسان برگرفت و مستطایہ سادات پڑو ہی خوشیش گردانید

بابا برتن

پور نصیر پترند سے کنیت ابو الرضا اور زبان جاہلیت در پترندہ بزاد و بجا ز شد و پیغمبر اداریافت و جان نوردیدہ بوند بازگردید یکبار گزاردہ پذیرفتہ و برستہ از دلائل عمرے گفتاے اور با و نکروند در سال مہتممہ ہجر سے دیرترندہ فروشد و چاہا اسود و شش بن جہر عہقلانے و محمد الدین فیروز آبادی و شش بن علار الاولہ سنانے و خواہ محمد ابراہیم یار سے کیونکہ پذیرندہ و شش بن گزادہ

خواجہ حسین الدین حسن

پور غیاث حسن از سادات حسینی جسے است در سال انصیدوسی و بہت در قصبہ سحر از دار بستان بزاد و پانزدہ سالگی پدر او آسمانے شد و ابراہیم قندرزے را کا از اہلی بود و کان بود و نظر افتاد و برق واسوشتہ در فرمن و اہلنگی بار زد و دہبت وجو سے نہون شد و ہرون کہ تہمیت ازینشا پور تہجت خواجہ عثمان شش پی رسید و ہر بابت گرسہ زشت و ذوق خلافت یافت شش پس در ہکا و بطلبی برآمد و از شش عبدالقادر بیل و لب یار سے بزگان فیض اندوخت و در سالے کہ محمد الدین سام دلی برگرفت بنا بخارسیہ و لبکاش عولت گزنیے با میرشد و فراوان چیلن برا فرقت و از دہ گہر اسے او گروہ مردم بہر و برگرفتہ روز شش شہ ششم ماہ و جب سال شش صد و سے و سہ بلک تقدس خرمش نمود و در دامنہ کسان خواجگاہ شد و امر و زیارت گاہ خرد و بزرگ است پ

شیخ علی غزنو سے جو بزرگے

کنیت ابو الحسن پدر او عثمان بن ابو علی جلالے از رسوم بکنارہ زبستی و پایہ والائے اگسی داشت و کتاب کشف المحجوب از دیا گار و دران بزرگاشہ تہرے سن دین راہ لبشخ ابو الفضل بن حسن شتہ است خواجگاہ دلاہور پ

شیخ حسین زنجانی

فراوان آگے دہشت خواجہ حسین الدین دلاہور صحبت اور رسید و خواجگاہ در اجاست و بسیار سی بزیارت گری او سعادت اندوز

شیخ بہار الدین زکریا

پور و بیہ الدین محمد بن کمال الدین عطاشہ قریشی بہال پانصد و شصت و پنج در کوت کردستان بزاد و دغرو سالے پدر او از جان رفت و او بدہش اندوزے ہر آمد و در توران و ایران شناسائی اندوخت و دریند او لبشخ شہاب الدین سہروردے ارادت آورد و بار خلافت یافت و با شش صد و شصت گنج دوستی دہشت در روزگار سے باہم بودند شش عاتے و میر سینی از فیض برگرفتہ ہفتم ماہ صفر شش صد و شصت و پنج نورانی پیرے نامہ سہر بہر دست شش صدر الدین پورا و درون فرستاد و بجزا و جان پسروا چار کینے آواز بلند شد کہ دوست بدوست پیوست و خواجگاہ دہستان -

خواجہ قطب الدین بختیار کاکی

بن کمال الدین احمد موسے از اوش فرخانہ است از پدر خود نامہ و نظر از غفر برگرفت و جو یار سے رہنمون کا لیوہ دہشت کو خواہر سین الدین با کوش گنارہ کرد و پیہو سالگی از و ارادت یافت و خلافت برگرفت و سفر گزیدہ دریند و در آن ادب یار سے اولیا فیض اندوخت و بآرزوے دیار پیر پند آمد یک چند سے لبشخ بہار الدین زکریا پیوست و در زمان فراوان روا کیے شش الدین لبش

پہلے آمد خواجہ بیدین او بدایا سید و پس از چند سے اول گشتہ باز گردیدہ از فراوان فیض بجا لیان رسایید بامداد چار شنبہ
ربیع الاول سال شش صد و صد و ہشت ہجری بربت و خواجگاہ و دولت و بشارت جایی کہ وہم :

شیخ فرید الدین گنج شکر

پور جمال الدین سلمان از غرغری شاہ کاہلے ست نزد دوم و قصبہ کتھووال نزدیک سلطان دسر آغا زبانی بر سے دہش سرگرم بود
ور سلطان خواجہ قطب الدین را دریافت و پہلے ہراو آمد و بارادت کام دل برگرفت و بر سنے بر اند کہ ہر اہ نیامد و از راہ دستور ی گرفتہ بقتنار
و سستان شافت و دیوانائی اند و خنجر برداشت سپس پہلے آمدہ اراوت اند و خت اورا خت او بر شتابان نفس رفت و غیر و زمند آمد
خواجہ قطب الدین بنگاہیکہ رفت ہستی بربت قاضی حمید الدین ناگو سے و شیخ بدر الدین خزنو سے و ہما بزرگان دران بچن بود و فرمود
خرقہ و جزآن کہ ان پیر رسیدہ بود و شیخ بسیار دعا از قصبہ انسی برین آگئی بد پہلے آمدہ امانت برگرفتہ باز گردید و فراوان کس از وہو
برداشت روز شنبہ جمجمہ شش صد و ہشت و در چن پنجاب کہ دران زمان باجو دہن نام زد بود و جان ناپاک را برادر و کرد
و ہما خواجہ بگاہ شد :

شیخ صدر الدین عارف

پور شیخ ہمار الدین ذکر کیا پیش پیدایا کمال برآمد و مخیر الدین عراقی یہ میر جینی سادات از وفیش برگرفتند و رسال مفہمہ و نہ در
ملتان روگردا کے و پسین سفر شد و خواجگاہ ہما بجا :

شیخ نظام الدین اولیا

نام محمد پورا محمد انیال از غرغری بیداؤن آمد و شیخ و شش صد و دو و در اعجاز او و کسے سے علوم اند و خت اور نظام بجات
و محض شکر سے گفتند و ربیت ساگی باجو دہن رفتہ و شیخ فرید گنج شکر اراوت اور داو کلیہ گنبدیہ یعنی بدست او کر و پس برین ہونے
مردم بد پہلے فرستاد و ولہا کس از ولہا لایا گئے رسید شیخ نصیر الدین محمود چرخ دہلے و میر خسرو و شیخ علاء الحق و شیخ اسے سران
در بنگالہ و شیخ و حبیب الدین یوسف و شہر سے شیخ کمال درالوہ و مولا نا خیاث در دہا و مولا نا شہت در او مین شیخ یعقوب و شیخ
حسام در گجرات شیخ برمان الدین غریب و شیخ فتح و خواجہ چمن در دکن ہر س از مریدان او ہجو ہم ربیع الآخر مفہمہ بدست و
بچ از ہجان رفت و خواجگاہ در و پہلے :

شیخ رکن الدین

پور شیخ صدر الدین عارف ہاشم بزرگ تاک ست چون سلطان قطب الدین شیخ نظام الدین اولیا سرگران بود و شیخ از
از سلطان طلب داشت کہ دیکھا نہ و شکستی رو و چون نزدیک دلی رسید شیخ نظام پیر شد و قطب الدین شیخ را در یاد پیر سید
از نمود شہر در پیشوا از شکر کہ تیز دوستی نمود و گفت بہرین روز گار و بدین دل آید و گرفتار سلطان را ز سرگرائی برآورد و خواجگاہ ملتان :

شیخ جلال الدین تبریز کے

مرید شیخ سید جبر سے ست پس از سفر گردان او و خدمت شیخ شباب الدین سہرورد سے افتاد و از شکر پرتباری
بخلات رسید و خواجہ قطب الدین و شیخ بہار الدین نہ کہ با فراوان دوستی داشت شیخ غلام الدین صفری کو شیخ الاسلام
دلی بود و کہین او بر خاست و از ناتوان بچی تا پارسائی بران داشت کہ شیخ را دہن او و دھمت گردانید و زندہ گیر ای شیخ بہار الدین
ذکر یا تا دوستی گفتار پیدا لے گرفت از انجا بنگالہ شافت و خواجگاہ او در ہند دیو محل :

شیخ صوفی ربیعی

زاوگاہ اوادو و شگرت وارسنگی دشت بجز ایندو ویردانتے چنان برکن از مذکر خواجہ قطب الدین وادو با گروہ ہرم بہت محل گرفتار شد مذکر سنگ و سنگے این مردم را کالیوہ ساخت و دان ہنگام خواجہ بنیروے نیردانتے بہرستے گرم کا کے انزینیل بر آوردہ میداد و صوفی از کونہ شکستہ خود و ہمدایہ را گردانید از ان بار خواجہ ساکی وادو ابدہنی بر گشتند خواجہ کا کیتہ سل

خواجہ کرک

از معین و ایستہ کانت از سہما برکنارہ زبستی و پیوستہ در خرابات نشستی قطب الدین برای او خرقہ فرستاد و او برگشتہ با کش از اذیت بر نہد پیش خواجہ قطب الدین زبان پیغارہ در کشاد فرمود کہ برو آئز بان خواہ تا حقیقت کار بر تو پیدائی گیر چون درخواست خواجہ کرک گفت برو از ان دھنگاہ بر گیر لیکن از ان خوچون در گریست آن خرقہ را با چندین دلق دریافت و شرمسار گردید خواجہ کا کیتہ با کیتو

شیخ نظام الدین ابوالموید

بمقال خود شیخ عبدالواحد بن شیخ شہاب الدین احمد غزنوی کے پیوند ملاقات دارد و در زبان سلطان شمس الدین اتمش بود و خواجہ قطب الدین اوستی و شیخ نظام دیدار اور بس فرخ سے دانت ندید

شیخ نجیب الدین محمد

مرید شیخ بدر الدین فردوس سے ہر قدر سے کہ غایت شیخ سیف الدین باخر سے بہت داد و غلط شیخ نور الدین کبری بہت از سخا ابدہ سہلے آدہ روز گاری بہتاسہ مزم بود و با سنجار آسود و جغہ بران کہ او شیخ حماد الدین طوس سے مرید غلط شیخ کریم الدین فردوس سے آید

قاضی حمید الدین ناگوری

پور قطار اللہ بخاریت در سخا از بازاو و در زمان معز الدین سام با پدر بدہلی آمد سال اویضا سے ناگور پرداخت کبار کے اندیشہ و اوستی دہسن دل بر گرفت از ہم پرداخت پیدا شد و شیخ شہاب الدین سہروردی ارادت آورد و نذرت یافت و در سخا خواجہ قطب الدین پیوند وستی گردید و سہروردی حجاز کرہ بدہلی آمد شب بخیر رمضان شش صد و چل و چہار سہ ہجری سے پہلوی عالم شتافت خواجہ کا کیتہ بدہلی

شیخ حمید الدین سواہلی ناگوری

پور شیخ احمد دیر آغا ز بس بخور و دخوستہ دار بود و سہروردی شش حق دست از ہمہ باز کشید و بر ریاضت کر سے باہی بہت افتہ و در خدمت خواجہ معین الدین طلیسان ارادت بود شش گرفت و سواہلی و الار سہ و سلطان التارکین ریخو اندہ بہت و ہمہ بیخ آلا ششش صد و ہفتاد و سہ و ناگور با طر مذکر در نوریدہ آمد و خواجہ کا کیتہ ہما بخا شد

شیخ نجیب الدین متوکل

براندہ و مرید شیخ فرید گنج شکار است شیخ نظام الدین اولیائے گفت چون از بازاو ن بلا زمت گنج شکار آمد و در ہلی شیخ نجیب الدین را دریا تم فیض ما بر گرفتہ نم رمضان شش صد و شصت و دل از ہما بر گرفت خواجہ کا کیتہ

شیخ بدر الدین

زاو بوم عزیزہ در خواجہ بخو قطب الدین او شے ارادت آورد و دست از ہمہ باز کشید و بجو بیائے پی قدم فرستاد و در ہلی ہما دل رسیدہ و ظاف یافت قاضی حمید الدین شیخ فرید گنج شکار سید مبارک غزنوی سے و مولانا محمد الدین جہانگیر علیہ السلام سے دو دیگر ہندگان اندوہرہ برگرفتند و کس ساکی کہ نیازت بنہد از شہو غنہ بر جوشیدی و جو انانہ دھبہ سے پر سید مذکر باچین ناتو مندر سے شیخ بگو

برقص در شود گفت شیخ کجاست عشق مے رقصه خواجگاه پابان آسایش عمارت پر خویش -

سولانا بدرالدین صبح

پیر سراج الدین بخاری و بیته بر آنکه میر علی بن اطمح دهلوی زاد بوم او دهلوی است رسمی دهش امد و شت و چون مشکلات او درین روزگار شود
آمد آنکه بخاری را نمود و در آن بود من اصبحت نوح شکری که با کشتن ایش یاغت و ارادت آورد و بچویش شت و کز ایش بزرگشت و شش
تجارت و دوا دای بر نوافت و ما آنجا نگاه شد.

شیخ نصیر الدین چراغ دہلوی

نام محمود زادگاه او در مرید و غلیبه شیخ نظام الدین اولیاست بعد از رحلت او بنشیند و بنیادهای این جهان گذاشتی در گذشتی

شیخ شرف الدین پانی پتی

[illegible]

شیخ احمد نروالد

ازادہ ہو مگر والد کا وزب پٹن زبان زد روزگار بقائے حمید الدین ناگور سے ارادت اور دوا لایا یہ خلافت برآمد شیخ بہالدین نکر کیا مشوار سیمند ہی خویش ادراک مسرت و دی خواجگانہ یادوں -

سید جلال

چو رسید محمود بن سید جلال بخاری محمود جهان زبان زور و زگار شب برات مهتصد و مهبت بزا و مرید پر خود دست
چو رسید محمود بن سید جلال بخاری محمود جهان زبان زور و زگار شب برات مهتصد و مهبت بزا و مرید پر خود دست
چو رسید محمود بن سید جلال بخاری محمود جهان زبان زور و زگار شب برات مهتصد و مهبت بزا و مرید پر خود دست

شرف منیر کے

[illegible]

شیخ جمال الدین

و از او این حدیث را نقل کرده اند که: «ما یجوز فی الدنیا ما یجوز فی الآخرة» و از او این حدیث را نقل کرده اند که: «ما یجوز فی الدنیا ما یجوز فی الآخرة» و از او این حدیث را نقل کرده اند که: «ما یجوز فی الدنیا ما یجوز فی الآخرة»

	شاہ مدار
اعتب برع الدین کہ وہ ہند سے بوم بدوگر دود والا پائیگی اور بکرزار دگو شیخ برید شیخ محمد طیفیو سے بسطامی است ہرگز جہانہ او شد ممکن نشد ہی و با خلق نیامیختے ہر روز و شبہ و رنلو گھا و اکشاہ گشتی و فراوان حمایت خواہ فرما ہم آمدے و آئین بیان ہو کہ چون مردم از آمدن با زامدی داستان بر سر آید و دران میان جو نیکان را پاسخ آمادہ شد مدی و سر کہ جواب خود شنیدے نیایش کنان بر خاستے و شکر فرستانا از و برگزاند و سلسلہ در پیہ را و سر آواز خواب گاہ کن پور و ہر سال روز افزون شدن او گر و ناگرہ مردم از دور دستہا یاد بخار سند و ہر کیے رنگ علم با خود بردہ نیایشما بجاسے آر و قاضی شہاب الدین و زمان سلطان ابراہیم شہ قہر پے و آئینتے و شہ ساری اندوختی -	
	شیخ نور قطب عالم
پور شیخ غلام الحق اپنے نام شیخ نور الدین احمد بن شیخ غلام احمد است زاد گاہ الہو مرید و خلیفہ پیر بزرگوار خود است کہ او خلافت از شیخ انبی سلج و پشت نئے و سلمہ یافت رسید و در سوختگی والا پائیگی اندوخت چنانچہ کتبوبات و نئے رسائل او از درون بازگوید شیخ حسام الدین ماکمپور خلیفہ اوست شہ شہد و پشت رہ گراے عالم علوے شدہ خواجگاہ پیژودہ	
	بابا الحق مغربی
زاد جادے مرید جاسے شیخ کچھ کبھی است او بچند واسطہ بچہ رسید شیخ احمد کتو خیابان بکرزار کہ جہانہ او بے شہد کس بجگاہ خود را بن و لغو و گفت و در و زائدہ ساگی بدیروزہ گرے و لما برآمد و راہ داشتی فرا پیش گرفت و از بسیاری بزرگان فیض گرا و دید و در مغرب زمین بشہر کیم اصبح شیخ محمد بن کام دل برد شہم و خلافت اندوخت و در زمان سلطان محمد بدے باز گردید و فراوان بزرگ داشت ادبجا آورد و خواجہ معین الدین اورا بخواب فرمود کہ در کتو عالت گزیند و بچیان کرد	
	شیخ احمد کتو
اقب جمال الدین در دے سال قصد دوست و مہمت برادر او از بزرگ زادگان آنجا است و مرید و خلیفہ بابا الحق مغربی نام او نصر الدین از میرنگے نیلی سہر در طوفان باد از بنگاہ خود چہا شد پس از روزگار سے بگذشت بابا الحق مغربی سہاوت اندوخت و دہش سور سے و منوے گرا و در و در زمان سلطان احمد گجرات رفت و خود و بزرگ پذیرفتہ بہ نیایش گراے بر ناستند سپین مغرب عجم نند و لب بزرگان را دریافت خواجگاہ سرکش احمد ابار	
	شیخ صدر الدین
پور بد احمد کبیر بن سید جلال بخاری کہ ہر احوال زبان در و زگار مرید و خلیفہ پیر خود است و اثر اور خود قصد و مہمت جہانان شیخ رکن الدین ابو الفتح نیز خلافت یافتہ و سلطان فیروز اورا فراوان بزرگ داشتی و بہشت صد و شش دایسین خواب نمود	
	شیخ علاء الدین محمد
بسیار شیخ فرید کچھ پور شیخ بدالدین سلیمان بس گزیدہ خود پسندیدہ روشن بود در این روشناسے والا پائیگی اندوخت چون روز گذشت سلطان محمد ہند سے بساخت	
	سید محمد گیسو دراز

مرید خلیفہ شیخ فخر الدین مرغ دہلی است صورتی و معنوی آگاہی نمودت و بفرمودہ پیران و پہلے برکن آمد و کہ وہ پیر فخرتہ سال شہت
صد و حبیت و پنج ارنگنا سے دنیا برون شد خواجگاہ بگر کہ :

قطب عالم

کنیت ابو محمد لقب بزرگان الدین پور شاہ محمود بن سید جلال خذوم جہانیاں در عقدہ و نوہ پزا دمرید و خلیفہ چہ پیر کو رنخ و و اشخ
احمد کہ تہیز خلافت وارد و زمان سلطان محمد کہ و واسطی پور سلطان مظفر است بفرمودہ پیر گجرات آمد و بزرگے صورت و معنی یافت
در شہت صد و پنجاہ و ہفت رخت آہستی برست نواب بکا و ہندو احمد آباد اور ایازہ پسر بودہ :

شاہ عالم

۴۰ م سید محمد پور قطب عالم شہید نم و فخرتہ شہت صد و ہفتادہ بزا دمرید و نوہ پزا دمرید و خلیفہ چہ پیر کو رنخ و و اشخ
خوارق عادتہ امیر گزاردہ مہیتہ جمادی الثانیہ شہت صد و ہشتاد و نوکار بمراد خواجگاہ رسول آباد احمد آباد :

شیخ قطب الدین

پور شیخ بر بان الدین بن شیخ جمال بانسوے مرید و خلیفہ شیخ نظام اولیاست بروم نیامنیے و از ملک بیچانستہ سے سلطان محمود
بہانستہ رفتہ بر بنی اور خواجگاہ ہانستہ :

شیخ علی پور

پور مولانا احمد جامی بہ صورت و معنی شہنشاہ آمد و خالق راہ روشن شیخ محمد الدین سے گزارد و قروان نامہ آگاہی از ایازہ کا دشتیرے
فرورفتہ بودے ۔

سید محمد جو پور

پور سید محمد اولیے شہت از خزاوان روحانیہ فیض بر گرفتہ و بر صورتی و معنوی علم جہد دست از شوریدگی دعوی جہد و کبر
و بسیاستہ دم بروگر ویند بسا خوارق از و بر گزاردہ و سر شہدہ مہدویہ او از جو پور گجرات خذوم سلطان محمود کان پینا لیش او بخت
باز رنگ چہشی بر مہنیاں بہند نیاست بود پانیش ایران زمین نمود و در فرود گزشت و ہما نیچا آسودہ :

قاضی خان

یوسف نام زاد و بطنہ از و مرید و فخرتہ شیخ حسن ظاہر کہ لقب وی کمال الحق است او مرید سے حامد کہ خلیفہ شیخ مسام با کپیست و علم
ظاہر و باطن انداخت و پیر او و زہد کے خلفا سے خویش را بد و حوالہ کردہ بود و بنگام فرو شدن پونخو و عبدالعزیز را بد و سپرد پانہ چہ
نہمدا انشا جو بکا گیتی بر کنارہ شہدہ :

امیر سید علی قوام

زاد و بوم سوان مرید و خلیفہ شیخ بہاء الدین جو پور سے شطاریست و بہتے کوینا از شیخ قاصد شہا سے فیض بر گرفت و چندے
بر اندک اور ابجد خانوادہ درست شہت ہست دسال نصہ و پنج از کٹاکش آخیشیاں دارست خواجگاہ جو پور :

قاضی محمد

پور شیخ جالید بن محمد گجراتی مرید پور بزا دمرید پور و دست و در خلافت از شاہ عالم داشت مشق اور گوار شدہ بود و بہادل سوزنیاں از
بزرگدیدی از ایازہ ساکی فروغ آگاہی در گرفت و شگرف و شامنا از و بر لند و در آن سال کہ بہت آشیاں جا یون بہادر گجراتی جو پور شہدہ و ہم چہ الاثر و ہمانی شہدہ

شیخ محمد مودود لاری

مرید با انعام ابدال است نزد مولانا علی بن الغفور لاری شیخ رسمی پیش اندوخت و از قراوان دہا دیو زہ گری نمودہ مراتب میانہ و بیانی یک سیدانت و بر غایت معلوم آگاہ و شامہ نموده اولی و شامہ قاسم انوار را دریا فید و غسان نصدوسی و پشت و اسپین خواب در گرفت خوابگاه پانی پت

شیخ حاجی عبدالوہاب بخاری

شیخ جمال بخاری زاد و پسرو دین دوم جانیان از سید محمود است و او از نزد سید احمد مرید و شاگرد سید صدر الدین بخاری از ظاہر و باطن آگاہ و در نصدوسے و دو نقد زندگی بسر بخوابگاه دہلے +

شیخ عبدالرزاق

زاد گاہ بہمانہ مرید و فلیطہ شیخ محمد حسن است فرزند شیخ حسن ظاہر تحت رسمی پیش است آوہ از ان فرا ترک شدہ پی مقصود بود در نصد و چہل و نہ زمت بسی رہست خوابگاه و جہانہ +

شیخ عبدالقدوس

خود را از نزد ابوالحسن ہر شمر و شیخ محمد بن شیخ عارف بن شیخ احمد عبدالحی است دانش صوری و معنوسے اندوخت و درایزہ شناسے والا پانی شدہ فراوان حقایق از ویہ گویند تحت آشیانے باری شے کار اکھان بزادیک او در شدہ و انجین آگاہی گرسے پزیر فنی سال نصد و پنجہ بساط زندگی در نوشت و در کنکویہ نزد دہلے خوابگاه +

سید ابراہیم

پور محمد بن عبدالقادر حسین زاد جاسے ایرج و شیخ بہار الدین قادری شکارسی النور دین فراوان بہداشت و در گزیدہ کردار سے کہ متا جہان نور دیدہ در زمان سکندر بود دہلے آمد شیخ عبداللہ دہلوی و میان لادن و مولانا عبدالقادر ساون گرو و دیگر کار آگسان نامور بہ بزرگے او گرا شدند و نصد و پنجہ و سیاحت جہان سپنج بازیر و خوابگاه دہلے +

شیخ امان

نام عبدالملک پور عبدالغفور مرید شیخ محمد حسن و باشارت پیر از شیخ حمزہ و دودلاری گوناگون و پیش اندوخت و داند ہمہ شیخ الاسلام نصد و پنجہ ہشت دل از زندگے برگرفت خوابگاه پانی پت +

شیخ جمال

پیر شیخ حمزہ زاد بوم و ہر سوم مرید پرنو و بیشہ خلوت و کثرت و ہشتی خوابگاه و ہر سو + اکنون اسجام این دوستان بیا و در حق و الیاس سزاوارے داند و دیو زہ گرسے جاوید نامے نے کند +

خضر

نام اولیان است پور کلیان بن قاضی بن شام بن ارشد بن سام بن لوح و بر شے نام او کلیان بن لکان گویند و لکان بن بلین بن کلیان بن صمان بن سام بن لوح برگزاند و کنیت ابو العباس مشہور ہے لکے آن خوانند کہ بر سین حقیر شست از شنگے پاسے او سز شدہ و در سفر سنگے شیراز زمان مودے بنیاد و نزد بر شے در زمان ابیہم و بگزارش شے پس از فراوان مدت و شیخ علاء الدلو در عودہ چنان برگزاند کہ فراوان پیوندنا شو کہ کند و از وفرا زمان پدید آمد و ناچار بند و کس لاری پزیر و نصد سال و ہشت ماہ است ترک ہمہ گزشتہ و از وفرا شے ناچارہ و بعنوان دلالتے خیر و فروخت نماید و سوداند و زود ام گیر و دیگر ذکر ارد و از کیا گرسے

آگاه و بر کعبهها سے عالم شناسا و بایز و سے فرمایش و کار و بندگان خج گند و برای خود و بر گز کار نه بند و از نغمه خوشوقت بشود و در
 آید و با جنگا هم شمار و ز سے مدح و شایسته ازین بزرگسال از سر و پائے گز فنی و از ان پس در سه صد و ست سال و هم شایسته
 گوید که امسال شکام تازی کی دوست و از زنان و بخت و تا هر و بخت و نوبت تازی پذیرفته و با قطب ابدال صحبت و در و تایش کند گوید که در مدینه و
 شت و بان با یکدیگر از نوک سنگ و داشتند و پاره سنگی و بر خضر رسید و بشکست و سر باز زد و اما سید هاشم و مادر و خور و کشید و در و پیر و
 او و خلاف و در و بسیار می بردان گرد و در و در ان پذیرش و ذوالقرنین باب میات رسید و در از زندگے یافت و بر نه گویند الیاس و
 خضر و در آب حیات اند و عقند و گو و سه و او را و حاکم بر گز از آنکه بر یکدیگر بایز آید و انسی ندانند

الایاس

بن سام بن نوح هم در خط و چند سے نام پدر ابوسین بر سر نید و گشتن سے و جز آن بر گویند و بعضی نسب او را همان برگز از نیکو پس
 تیمی خاص بن خیار بن ابرو بن موسی و در پیتر سے او نیز خلافت دارند و قطب و ابدال و خضر پیش او بان شاکر و نیایش گری کنند
 و از قاصت بزرگ سرگرم سے بسیار اندیش فراوان و قار و هدایت و بر حقایق شایسته آگاه گویند و بیاد وری بن موسی بر ائمه آمد و در پیتر
 با شندگان اهل یک نامزد گردید و چون اندر ز گز از سے او سودمند نیامد بر لمی خود از کار ساز حقیقی و خواست پذیرای گرفت و در
 با اوسع بن خطوب یکسار سے رفقه بود و اشین سے با ساز و پیرایه نمود و ارشد الیسع را بهمان شینی خویش گذاشته و فرز آن بزرگ و از نظر
 نامزدی گشت بس شکر فرمایا ازین دو کس برگز از نیکو شستین بخشاک زمین چاشن نماید و کم شدگان را برادر و در و پسین
 با ساهما و بعضی بر کس سرانید و بر یکسار ده گردید و در و در و قران سال زنده با شند و صحبت دارند و بر شکار آگاهان
 به هستی این دو نگارند از الیاس فیض و از خضر سلطه خواهند

ذکر ابوالمنظرفورالدین محمد جهانگیر شاه

شاهزاده سلیم بن جلال الدین محمد اکبر بادشاه در سن سے و هفت سالگی تاج پوشید و چار و هم جمادی الثانی در و پنجشنبه سیزده ماه و چهار و چهار
 ساعت و چهار و قاهره دار الخلافت که بر او ویرانک سلطنت جلوس فرمود و در ان جشن فرموده و محشر شریف و لد و خواجه عبدالصمد
 شیرین قلندر انجذاب بهیر الامراتی و بنصب حلیل القدر و کال سرفراز فرموده و هر اشراف و بکر حقیقی آراسته و ست خوبه را بر کوشش ساخت و در و غایب
 را انجذاب احمدا و ولد و میرزا خان بیک را که در زمان شاهزادگی دیوان بود و انجذاب وزیر المملک اختصاص بخشیده و در و انجذاب
 دیوانی و شریک گردانید و زانه بیک را که در ایام شاهزادگی خدمات شایسته بخدمت رسانیده بود و انجذاب حجابت خانی و پیر خان لودی
 را انجذاب صلابت خانی و تخت و بعد چند سال صلابت خان بنجا نجان مخاطب گشت و شایسته فرموده و بیک را که از اسادات نظام
 موسوس و تربیت یافته اکبر بود و در حضور قدرت بخشی گری و دست بنصب پنج هزار سی ذات و بیاید و بلند و میر بخشی سر افتار بر اختر
 طاهره مانگر اطلعت چار قب و شمشیر جمع و اسب خاصه رحمت نموده و بصوبه دار سے جنگال بخت فرمود و خان مظفر و
 عزیز که کتاس و اسب خان جعفر را که از صوبه بجا در حضور رسیده بود و یا نواح و عطف سرفراز فرموده و در حضور داشت و اکبر
 دیگر بقدر احتیاجات مناسب شرف امتیاز یافتند

ذکر در بیان نبی شاهزاده سلطان حسن خلیف بزرگ و ستایش از جنگ

سلطان حسن و پور بزرگ جهانگیر بادشاه که در غوغای خوش آمد گویند هر نه و در ان سلطنت و در و شایسته پیش آنگاه اکبر و زمان ولایت
 فرموده بود که شاه سلیم پیش و دست است قابلیت سلطنت ندارد و سلطان حسن و پور شهنشاه و بیک را که از اسادات نظام
 و در و غایب

[illegible]

نمود و چنگاه انگهباریاب همراش را ملامتی از زندان یافت بعد از آن چنگامیکه پادشاه بزم جشن نور و فیه آراست با التماس سلطان پروین برادر خود و خلاصی یافته بود باز بموسس گردید آنرا بنامیکه پادشاه از خدمت خطب بشا اجمان بهمم دکن رخصت یافت شاهزاده خسرو و سلسل حواله او کرد و دنیا بخیر و سال یا نزدیم جلاوس جهان طرف در زندان خانه جان داد و بر بانشا افتاد که شاه اجمان او را از چنگ تنگ کرد که در زندان بزرگ القاصه شیخ فرید بخار سے بخشی که در آورده گاه به سلطان خسرو فتح یافته بود و بیکه دوسه این خدمت خطب مرتضی خانی مرفوز گشت و بموجب التماس شیخ مذکور در بزرگه پروال بنگامیکه شیخ مسطور نظر یافت شهر آبا دوسرے دست فوئیده و فتح آبا دوسوم گردید و آن بزرگه بیگم مرتضی خان مرحمت گشت :

توجه بموکب والابیر کابل و سوانج انجیا

در آغاز سال دوم پادشاه از لاہور متوجه سر و شکار کابل شد و بعد قطع منازل چون علی مسجد مخیم عالمی آمد گردید و منکوبه نظر جهانگیر درآمد که بیکلانه خنجر چنگ بود و دلوگه ماسه که در رازی دو و در بادشگر رفتی فشار دتا آنکارا جان داد و پادشاه متا شاعے آن نمود و از انجیا منزل بمنزل طے مسافت نمود بدالالملک کابل نزول فرمود و از سران اکن آمد و ریاض و افرید داشت بموجب مک و الا متصل باغ شکر که احدث کرده با بر پادشاه بود باغی و دکاشا سے باغ جهان آرا آراست و در سرے لاکه از گذرگاه مے آمد از وسط خیابان آن باغ چنگ ساخت و هر دو باغ مذکور بشاه و الا لان مشهور در زمان بودن کابل بعرض رسید که در میان ضحاک و بامیان که بجانب بلخ بر سر حد کابل کوسم واقع شده در آن شبی است مشهور بخواجه سرتابوت و مدت چهار صد سال ادتار سراج فوت او خبر سے و هند منور اعضا پیش ایدم خیمه و اکثر مردم رفت زیارت مے کند بر گردنش زنجیرت که چون پند را از بالا سے آن بر مے گردید خون جاری مے می شود و تا همان پند بالا سے زخم زنده خون از جریان با زنی ایستد برای تحقیق این مقدمه متعهد خان محرراقبال نامکد با نگرے متعین گشت و بواسطه همراش رخصت یافت که زخم او را بچشم خود دید و بمغز کید و حقیقت را بعرض رساند متعهد خان بآن سرزمین رفت و دریا هر سه مردم آن حدود را سه یا نه بر کوهک متصل با میان واقع رفت در می نمود از گشت مقداری و در حدار زمین بلند کی را بر افراد آن برآورده بوسیله و تنگ برے او بالا برآمد و با چنگس دیگر درون آن رفت الوانے و بعد در عطل و یک در عرض و درون الوان خانه می چارید در چهار دره بود و در آن تابوتی چون مشل روشن کرده تخته از بالا سے تابوت بر گرفتند بنگان میت را دیدند که باین اهل اسلام را و بقلبه خوا سیده و دست چپ بر سر صورت دهنده کرده مقداری هم که بر کایس بالای شمرانده از اعضا پیش انچه بر زمین پیوسته بوسیله و از نیم بختیسه است و بقلبه و دست و چشم بچشم زده و دندان کیه از بالا و کی از پایین و لبها نمایان و گوش که بر زمین پیوسته باختی از گردن خاک خورده و فاخما سے دست و پا درست داشت لیکن زخم معلوم نگشت و از کس سالان آمد یا بچنان بظهور پیوست که در جنگ چنگیز خان و سلطان جلال الدین در ستمشش صد و ده هجری آن مرد شهید شد و از همان مدت درین جا همیون لولوا ده معتقدان بود تحقیق این مقدمه در حضور سید حقیقت را بعرض رسانید پادشاه ببله نظام و شکار آن و یار و یار گشت آن نگذارد و اما دوت و هند و ستان نمود :

ذکر و بیان در آمدن نور جهان سیکو زوجه شیر افکن خان بجرم ساری شاهی

شیر افکن خان علی نام داشت در قوم خلیو و سفر سیمیل میرزا خلف شاه ملها سب صفوی پادشاه ایران بود و بعد از انکه سیمیل میرزا بخت حق پیوست علی قلی مذکور از لاهور قند لاهور زمان سلطنت اکبر پادشاه و هند و ستان آمد بنگام رسیدن بامتان اول بانا سلطان عبدالرحیم که توجیه هم عیثی بود و ملاقات نمود و خانم خانان حقیقت او را بطوری پادشاه و معز داشت خود را نمایان و دلک بند به پادشاهی منسلک گردانید و رفیق خود داشت او در آن هم تر دوات نمایان بظهور آورد و بعد فوج شمش که در حضور

اکبر پادشاه رسید بموجب التماس خانخانان بمبصب شایان سفر از گردید و هجران وقت پیش از آنکه خان مخاطب گشته و صوبه بنگاله را
یافت و در جهان ایام نوجوان بکر محمد را زود و او را آمد با او بود چون بعش غیور و دلو و جها بگریز و عید جوانی نوجوان بکر را در حرم محروس
اکبر که تفریحی با مادر خود رفت بود و دیده با او عشق داشت بعد بلوس بخت سلطنت و اطمینان از امور ضروری قطب الدین کوکلتاش خان
را که نوه شیخ سلیم شیخی بود بصوبه داری بنگاله مقرر نموده گفته که نوجوان بکر را از شیر فلکین خان طلاق بپذیرد اگر طلاق نپذیرد او را
بهر جای از هم بگذراند و نوجوان را بمجنون بفرستد قطب الدین خان در بنگاله رسید به بعد چند گاه روانه برودان گردید پیش از آنکه نوجوان
که در آن حد و دجا گیر داشت با ستقبال شتافت و بعد ملاقات قطب الدین خان کوکلتاش از خوف جرأت و غیرت او اول بایا
مطلب خود گفت چون پیش از آنکه خان نفیصه تصریح نمود شیر فلکین خان چون نفیصه که کار از آن گذشته که سدا رک توان نمود و ناچار از فرط
خیرت و شجاعت جان بازی نمود و کشتن نوجوان بکر محمد صحرانموده اول قطب الدین خان را بجا نماند تیغ دویم زد و دم قطب الدین
خان بر او هجوم آورد و او را غیرت و دلاوی داده چند کس را کشته و خود مجروح گشته برآمد و راه خانه گرفت تا نوجوان را نیز بگذراند
نوجوان را در فرست نفیصه در بر روی او بیت تا آنکه مردم قطب الدین خان رسیده کار او تمام نمودند نوجوان صبیغه غیاث بیگ
مخاطب با اعتماد الدوله است و او پسر نوجوان محمد شریف طرانیست خواجہ در بهادی حال دیوان محمد خان کلجاکم هرات بود که در وقت نوجوان
بجایون پادشاه از صدر شیر شاه بمرق بوجوب امر شاه طهاسپ خدایات شایسته بتقدیم رسانیده و فرمان شاه طهاسپ در باب غنیات
و مهماداری که در بکر نامه داخل است بنام همین محمد خاست بعد فوت محمد خان مذکور خواجہ محمد شریف بمرق شاه طهاسپ رسید
بوزارت سفر از پی یافت چون فوت شد غیاث بیگ محمد طهاسپ بیگ بر و پس او بپندوستان آمد غیاث بیگ دو
پسر و یک دختر همراه داشت بعد رسیدن در قه باریختر دیگر که عبارت از نوجوان بکر است تولد شد و از اخبار و از نشانه و
فتح پور سیکری ملازمت اکبر پادشاه نمود مقتصد است استعداد نویسنده کی و خوشنویسی شاعری و رانک فرستی دیوان بیوتات گردید
چون جام هرگز ندلوم بود روز برونه میر شمس می افزود و در همین ایام نوجوان را پیش از فلکین خان و صلت خود القصد عمل
حقو که در بنگاله بود حسب الامر با بکر نوجوان را روانه دار السلطنه نمودند و جها بگریز چون اکثر الاموال و غوغ نشه شراب می نامد
با وجود آنکه عشق از مشوق خود غافل و بے خبر بود تا آنکه مادرش مع و دختر خود سیدمت زوجه که بجا بگریز پرورده بود شتافت
و جها بگریز را بنامیده شتافت و در عشق با او از سر بماند و در سال ششم از بلوس داخل حرم محروس پادشاهی شد نخستین نوجوان
مخاطب یافت بعد از آن نوجوان بکر محمد را طلب گشت و آخر که بجا بگریز رسید که پادشاه دل از دست داده و پله او از غوغ و رفت دنیا
مهام سلطنت بگفت او گذاشت ابیات را بجام محبت چنان مست شد که سرش شسته کارش از دست شد و فرو بست چشم
خود دست عشق بخرامه کار است با مست عشق بدو کش بود مشغول بمحوب بلوس بنگاله میان و نه پسر وای کس به بجان
بود و در بید چنان او بکنی زلفش جو بفرمان او نوجوان بکر در زلف شتافت و در اکثر صفات بی شریک و انبیا بود و از فرود شعر
بر مردان از غوغ و در نفوق داشت بعش موزون و بعضی از اشعار و زبان زور و نگار رفته رفته که بجا بگریز رسید که از پادشاه
بزن نامی نماند و پادشاه اکثر گفته که سلطنت بنوجوان بکر از نانی باد و مرا طری شراب و اندک قوی کافیت دیگر بیخی بای نوجوان
بکر در جهر که شتافت و اما مرا کشته که نوش و مراقب بنده بجا می آورد و مینامد امرای متحینه ممالک محروسه فراموش که نوشته شد
تو لعل طغرس آن چمن مرقوم بگشت حکم علیا علی محمد علیا نوجوان پادشاه و بیج مهرش این بود بهیبت نوجوان گفت که اگر از
بهرم و هجران جها بگریز شاه بکر محمد بنام بکر نمود اما سکه بنام او میر محمد و نقوش سکه این بود بهیبت بکر شاه جها بگریز

رسانند اگر پیش از آن در سخنان و در شاهرا در اخبار شیر شاه افغانانت اما در عهد جهانگیر پادشاه نیز تجدید یافت و فرمان پیران و زکریا
بعی آوردند پادشاه در ایام شاهزادگی در پنجاب شنیچو نام دهی متصل با سوسیه بنام خود آباد کرده بود و وجهی شمشیر پور آنکه
جهانگیر پادشاه بنیاد آن را بنیاد شنیچو نام دهی بنیاد عیسی پادشاه سلطان شنیچو میگفتند و در عهد حاکم آنجا اساس بناده حوالی آنرا بنیاد
مقرر کرده بود و در زمان سلطنت خود را نیز بنیاد علی و کرده بجان گیر آباد موسوم نمود و از هر گاه که با سه جوار دوات برآورد و در آن پیر
داخل نموده و بجا گیر سکندر قرار و در محبت گشت و او بموجب حکم پادشاه عملات عظیم الشان و تالاب کلان و مناره بلند فشان اساس
نهاد و بعد از سکندر بجایگزاردت خان مقرر شد و سر را سه عمارات بمقداد قرار یافت و بهر جهت یک لک و پنجاه هزار و پیر صرف
گردید و بهر آن سال دولت خان در سلطنت لاهور مثل بر اقسام نشین دلکشا و انواع اماکن فرخ افزا کمال یافت و شانت آنرا مستط
گردید و پشت لک و پیر خرج گردید.

ذکر در بیان احوال تنباکو و منع و دو کشیدن آن

اگر چه آغاز بکار در تنباکو از زمان فرنگست و اطباء بخوبی و تحقیق احوال او نموده و دولتی آن بطور معهود برای بعضی امراض مستط
شمرند و در فتنه و فتنه مرغوب هیچ طبعان گشت اما در فرنگ اکثری آورند بعد چند روز تخم آنرا آوردند و در ممالک هند کشا و زراعت آنرا
کاشیده و قطع شده و عملات آن برخاست و دیگر نفوق مبت مخصوص و عهد جهانگیر پادشاه زیاده و تر و دان یافت و بکشیدن دود
آن که کسر آرد و مندر گشت حتی به تاسی ماکولات و مشروبات تقدم یافته گزین ماهر همان و بهترین تحفه طالع صندان گشت و گشت
اعتقاد آن که بر سر هر سد که طالعیش ترک اکل تو انکدر اما معتجب از تنباکو بیست و دشوار هر چه طالعیش بنیاد و تنباکو طالعیان گوارا و در خوش
گزاریمیت بسیار کسی که خواهرش از دل و جان بکسیاب که بود که او را که خواست به نفع و فرارش از شدت اشتها محتاج به اطعام
نیست با بچه چون رواج بسیار یافت جانگیر با تنباکو آن کو شید و بنایطمان ممالک مناسبتها و یار و دفع و منع و شلایش بعد از
و بنا بر مزید تاکید و پاس حکم خود اکثری که با وجود صدور حکم حرات بکشیدن آن نمودند و در شهر لاهور نیز شمر نمود و بکسیاب را بهیاب و با بسط
مردم متعارف و معتجب بان نموده اند و سودی ندید و گسی معتجبان نوزید.

ذکر در بیان بعضی از بدایع سواد

بعضی ها گویا که در شاه رسید که در اکبر آباد عورتی سه دختر یکبار که مذرت بر تو اما ان دار و قبل ازین زمانیکه بود اکنون با یک پسر
و دو دختر یک دفعه آرد و هر دو قید حیات هستند و نیز معروف گشت که عورت مذکر که اول مرتبه حامله گردید و بعد از ده ماه
زایید و از مل و دم پس از سه ماه و در سوم سال فرزندان و درین مدت کار و باغچه چنانچه مردم نماد و بهت می گردید و به
بر و شوار و شکر بود و بخت و دختر باغبان بنظر پادشاه در آمد باریش و بیروت انبه ظاهرش مردان شعبه و دریش او از بنیاد
زیاده و در بیان سید هم بود انبه او پستان نداشت بنده حکم شد که او را در گوشه کشف تر نموده حقیقت را بعضی رساند که نماد او
خفته باشد ماکلف یافت که بعضی عورت است و نیز در همین ایام قلندر که شمر که قوی یا یکی بر روده و او را بخود آتشا خسته
بعل خان موسوم کرده بود و بهر باغبان پادشاه گذارند پادشاه فرمود که او را بجهنگل خانی کشید و جای تماشا بجوم آورد و بهیچ از جوگیان نیز
تماشا بودند شمر و دیده با یک جو که که برین بود بطریق لامعت نه بطریق غصب چنانچه با مادر خود و بخت سے شود بجز بخت و آمد و بعد
از آن گذشت حکم شد که آن شیر را قتل و نیز بجز کرده و نیز بجز که گذارند و همچنین قریب پانزده شیر و نوزده نه بر هر که گذارند و شمر و
بیکس از آنرا رفته رسانیدند و از آن شیران بجا بود و آمد و نیز چند سیر و نوزده باغ هر که گذارند بود و در از آنرا نیز تو را و حاصل میشد

و دیگر شاہزادہ و امرا انعامانہ و بجزعہ قریب و دواک روپیہ آہنار رسید این احوال را باہم گنجی خود ہم در کتاب جاگیر نامہ کے بقلم و انشائی خود کجاستہ مفصل مرقوم ساخته فقیر ان کتابیکہ استنساخ نمود و در اینجا چنین نوشتہ ام کہ اگرچہ متقول نیست و العمدہ طے الرادے فی

ذکر و بیان تخیہ کا گزشتہ کہ مقدمہ فتح کوہستان پنجاب است

در اوّل سال سید و ہم ملوس شیخ فرید مرتضیٰ خان میر بخش بالفکر گران براسی تخیہ قلعہ کا گزشتہ شہین شد و راجہ سورجمل پسر راجہ بک بعد فوت پدرش منصب و وزارت سر فرار گشتہ بود و ہمراہ میسٹر قتیقات گزیدہ راجہ سورجمل بمقام ناسازی و قتلہ پر داری و آمدہ با شیخ طریق مخالفت و مناہضت نمود و شیخ صورت حال را ویدرگا و کجاست و راجہ بخدشت شاہزادہ درم لمٹی گشتہ سو و مزاجی شیخ نسبت بمال غر و محروض داشت مختار ان ایصال مرتضیٰ خان بقضای الہی فوت نمود و راجہ سورجمل حضور طلب شدہ ہر کجا شاہزادہ ہسم وکن حضرت یافت و ہم کا گزشتہ موقوف نامہ بعد اذان کہ حاکم کن مفتوح گشت و شاہزادہ اذان طرف معاونت فرمود و راجہ سورجمل بوسا ئی امر بخدشت شاہزادہ چند تخیہ قلعہ کا گزشتہ ویدہ و شاہزادہ از پا و شاہ اذن گرفتہ لشکر گران بر سر کدو راجہ سورجمل چنین فرستہ و محلوئی کجائی بکسر خود را نیز ہراہ او کرد و بعد رسیدن در کوہستان راجہ را با ہمہ قتیقہ نیز صحبت و گرفت چون این صحنی سمع شاہزادہ رسیدہ محلوئی بختہ را طلبی گشتہ عرض آن راجہ بکرامیت برہمن را کہ یکے از احمد ہاسے کسر شاہزادہ و دلاور ہے ہتا بود ہما مردم دیگر متعین فرمود و از طلبی محلوئی و متعین شدن راجہ بکرامیت راجہ سورجمل فرصت را نصیحت و دست بطرحرت بینی و زیدی و بالفکر شاہزادہ جنگ کرد و سید صحنی بارہ را کہ از احمد ہا بلوچ چندی از بارش بکشت و دست قندی و را زکدہ بکندہ ہای دہن کوہ و محالات خالصہ شتر لہی کہ در پگنہ پٹیاہ او کلاہ است غارت کرد و ہرین اشنا چون راجہ بکرامیت نزد یکے رسیدہ راجہ سورجمل تاب نیاورد و متعین گشت و باہمک زوہ خود و قلعہ نیز متعین شدہ راجہ سورجمل راہ فرار گرفتہ خود را در شخاب جبال و گریہا ہے و شوار گزاشتہ بکشتہ گزادہ خود را راجہ سورجمل منصب چارہ رسیدہ قتیقات بکمال بود چون راجہ سورجمل مصد چنین حرکت کرد و بمطابق تجویز راجہ بکرامیت شاہزادہ در خدمت پادشاہ اٹھس کرد و ملک کجہ را از بکجا طلب داشت و بعد از آمدن او را منصب ہزارے ذات و پانصد سوار و خطاب را بیکے سر فرار فرمودہ بکام مور و قتی رخصت نمود و بموجب حکم پادشاہ در متحرکہ مسکن راجہ سورجمل است شدہ موسوم بنور پور بنام نور جان بیکہ آبا و گشت و راجہ بکست سنگا بکمر و قتی کا گزشتہ بر کجاست متعین شدہ کا گزشتہ قلعہ الایت قدیم بر کست شاہکے لاہور وریان کوہستان بیت و سہرچ و جوت و روادارہ در ورن آن یکے کردہ و پا زوہ و طناب طوست و دو کردہ و دو طناب ارتفاع و یکصد و چارہ عرض و دو عرض یعنی تالاب کلان درون اوست تاریخ اساس آن قلعہ بیکس بنید اند و سہرچ نیز ہم نوشتہ اند و بیچیکے از فرزانہ دایان و بکے ۳۳ بعد اکبر پادشاہ با وصف نور شامی متواتر مفتوح نگزادہ القصرہ را بکرامیت محامرہ نمودہ را رسیدہ غلہ و بیجہ مایحتاج مسدود ساخت و مشیت ازیدی تبسیرش رفتہ بود و خانہ قلعہ با فرسید و اندکے کامہ ورن کم از خادہ از کار رفت قلعہ شہیناں چارہ اعلف ہاسے غلک جو شاہدہ خورد مد چون خایت عسرت روستہ نمودہ کار بلاک کشیدہ ناچار راجہ بکمر چند امان خواستہ مقابلہ قلعہ پیش راجہ بکرامیت فرستادہ و بوسا لست راجہ بکست سنگا بعد از چند و پیمان کار لازمست کرد و غزوہ محرم سنہ ۱۰۲۰ ہجری ملوس مطابق سنہ ۱۶۱۰ زمرے و یکے ہجری روز شنبہ و بعد سلطنت جاگیر مفتوح گشت و راجہ بکرامیت مورہ و اشام منایات پادشاہ سے گزیدہ

ذکر و بیان حضرت ملک والا بعد سیر کا گزشتہ کہ بشیہ و پسندیر

جانبگیر پادشاه از درالافتخار اگر آبا و عشت نمود و چون متصل موضع تلوار رسید اعتبارا والدوله رحمت حق پیوست و قریب بموضع
ذکر کور بلب دریا سے بیاہ مدفون گردید و مہارت عالی بر سر جزائر شش تعمیر یافت و محال جاگیر و اسباب امارت و تہائے نقد و جنس
آن مغفور و خیر او نوز جان بیک رحمت گشت و پادشاه از آنجا متوجہ پیشبرد چون راہ کساو کو گویہ ہلے دشوار گذار بود و روسی
بزرگ را درونائے سیمہ گذارشتہ باجمیع از مقصودان و اہل خدایات متوجہ سہرکار کا نگڑہ گشت و از سیمہ بہار منزل
ساحل دریائے گنگا مضرب خیام والا گشت راجہ سیمہ کہ بہیت و بیخ کر و سہے کا نگڑہ واقعست در کوہستان عمدہ ترین زمینداران
است و گاہے بقرمان رواے دہلی روسے نیایش نیاورد و ہرادر خود را با پیشکش لالوچ حضور پادشاه فرستاد و با کمال پادشاه
بر فرزند قلعہ کا نگڑہ تشریف بردہ تا شا فرمود و با بگ نماز و شرائط اسلام تقدیم رسید و حکم کہ سیدی عالی تعمیر نمایند بعد شاہ
قلعہ و محون کہ پابان قلعہ واقعست آمد و در زیر چہر کالانے کہ بہیت بندے از زبان پانڈوان کنشان مسدند و معلوم نیست از
کدام قلعہ است و میگویند کہ چنان تعبیر بکار رفتہ کہ آن چہ خود بخود و نام برگرد مسکن پیکہ پیمان در حرکت و سرگردانت چتر سے خود
از ظلا استادہ کرد و چند روز بر سر شکار آن زمین اشتغال بہشتہ از آنجا بنماشاے جو الاکھی توجہ نمود آن مکان نیست و دوازده کر و
کا نگڑہ زیر کوہ سے کلاں کہ سہر فلک کشیدہ دارد و در آن مکان شبانہ روز از زمین و دیوار با آتش خود بخود زبانیہ سیر
بعضے گمان کردہ کہ در اینجا کان کوگرد است و شعلہ ہلے آتش اثر آن پادشاه قلیل الادراک و تحقیق لشعہ حکم بکندن زمین نمود
و آنجا پاشیر چون ہلے کوگرد شیند و آتش منطقی گشت از مجاہب و کرامت شہر و جاہاد ہجرات کہ بکندن منہدم شدہ بود و تعمیر
وہ از اول بنیانت آراست و دروہائے آن مکان عمارات و لٹشیں درست کرد و گوید سلطان فیروز شاہ نیز در ایام سلطنت خویش
تعمیر کا نگڑہ متوجہ شدہ بود و در جو الاکھی رفتہ زمین کا وید و پلے بنو کہ محبت ہمانا قصد جان و نفست بگوش این اہلبان
نما برد اندکہ این شعلہ با پیش او حکم شہر سے دارد و معذرا محل تعجب و مظنہ کرامت بر دم آنجا و ارباب عقول نے شود بلکہ
اگر شعلہ نیز دعا می تعجب و حیرت است و لکن اللہ بیدری من دیشا رالے طراط مستقیم خلاصہ پادشاه از سیر و شکار آن سہر زمین
و تہاشاے آن امکان نہایت سرور شدہ متوجہ کشمیر گشت اگرچہ و راہ کشمیر بسبب شیش کوفرازا رہا محوئے کشید و دشوار سے
گذر جبال و گریو با طبیعت آسایش طلبا و دشوار آمد اما بعد نزول و کشمیر و مشاہدہ ہار آنجا کہ کوہ و صحرا پر از شقائق و ریاحین و
ہر طرف جوے ہلے دبو و آبشار و چشمہ ہلے شیرین بود بنیانت محفوظ شد و در زمان بودن بآن مظلوم پذیر روز سے
سلطان شجاع پیش از ہرودہ خرم و دولت خانہ باز سے طفلانہ سیکو اتفاقا بانے کتان بطرف در پیک جانب و دریا رفتہ بھم
رسیدن سرگون بذرا افتادہ قضا را پلاسے تکرہ و در زیر دیوار بنامہ بود و در فرشتے متصل آن نشست سلطان بپلاس
رسید و پابا بر پیشہ فراش خردہ بر زمین افتاد و بانکہ از نہت و درہ بر افتادہ آسیمی بدیش نزد پیش از ان چہ راہ
یونکہ انہی خیمہ گفتہ بود کہ سلطان از جای بلند خواہد افتاد اما آہیجہ با و سخا و ہر رسید از وقوع این صدفات و خیرات بسیار
بعی آمد و چون کاشی نمود آفرین گشتہ با ضامنوا جب و اضامن سر فراز گردید پادشاه بعد کیشمیر و دوت بند وستان فرمود
و شہر مشرقین انفس بپادشاہ ظاہر گشت و رفتہ رفتہ باشہ او کشیدہ و اسے ہندوستان را ہوا از خود سازگار بنیدانت
بنابران از سہ شازدہ ہم جاوس ہر سال او اہل بہار کشمیر میرفت و در ایام زمستان معاودت بندہ وستان میکرد و

ذکر در بیان بی بی شاہزادہ شاہ جهان

اجرا سے احوال شاہزادہ خرم مغرب بگاہ جان برین مظلومت کہ در سال دوم جلوس جانگیر پادشاہ بمنصب شہت خراج علی

و چهار هزار سوار سر فرزند گشت بعد از آن که در سال هشتم صبیح میرزا الحسن منقلب باصف خان پسر عماد الدوله در عقد نکاح
شاهزاده درآمد و به متاع محل منقلب گشت بمطلب ده هزار کی دانت و شش هزار سوار رسته نمود و سپس از چند گاه منصب بانزده
هزار کی دانت و هشت هزار سوار عطا گردید و بهرگاه فتح مهم ولایت را نامنوده پسرش را بمغفور آورد و منصب بیت هزار کی دانت
و ده هزار سوار و شاه خرم منقلب یافت پس از آن که بر مهم و کنه تخمین شد خطاب شاه جهان و منصب سه هزار کی دانت و بیت هزار
یا فته همیشه مورد عناایت پدر بود و نور جهان بیکم پاسبان خاطر پادشاه و هم پاسبان برضا جوئے برادر خود آصف خان که شاه جهان را
اول و در اندامدار شاه جهان می گوید بعد از آن که صبیح نور جهان بیکم که از صلب پیر انگل خان بود در جباله از دواج سنان
شهر برادر زاده جهانگیر صبیح شاهزاده و انبال درآمد و بهان بیکم که جمیع مام سلطنت تعقیقه اختیار و بوزناب و در سه و اما دو سلطان
شهر یار پیش نهاد خاطر ساخت شاهزاده شاه جهان بعد از آنکه از مهم و کنه معاوت نموده بهماند و ن رسید با اعتماد و اوضاع ساقی
در هوایو برجا گوید خود خواسته گماشته خود متعین کرد و اتفاقا پیش از رسیدن عرصه شت شاه جهان نور جهان بیکم آن بیکم را
سلطان شهر یار تنخواه کرده شریف الملک گماشته سلطان شهر یار را بران برگزیده متعین نموده بود و هر دو گماشته در آن برگزیده بیکم
و را و بخت و شریف الملک بزرگتر از یک چشم کو گشت بدینجهت طرفه آشوبه و طرفه سلطانی بر فاست و خیر نصیب و با سه عظیم گردید
شاهزاده عرصه شت متعین نمود و بنایه بمغفور ارسال داشت و فضل خان دیوان خود را فرستاد که بر وجه بار شورشش و فرستاده بر امپاشان
بخوبه متعین که رفع فساد گردد بلکه در آنچه شورش افزاید پیش نهاد محبت ساخته خاطر بیکم را از برادری مثل آصف خان با تمام آنکه جانب
و ارشاد جهان است مگر و اندیند و بیان هر طرف آورده که محبت خان را که باصف خان دشمن و از شاه جهان نیز اعتراف دارد و از
کابل تعلیمه شاهزاده آصف خان را بدست او دلیل را بیکم و اندیند و بیان تمهید محبت خان را بمغفور تعلیمه و مناشیه مطاعه و رین
فصوص بنام او و مدد و ریافت او و هر بار عذر سه و هر ضد گشته بمغفور نماید و دیگر صریح نگاشت که تا آصف خان در حضور است آید
من نمی تواند شد اگر نه الواقع بر انداختن شاه جهان بمغفور است آصف خان را بصوبه بنگاله و بفرستادن بمغفور رسیده به تقدیم حکم
پادشاهی پردازم پادشاه بطریق عرصه شت محبت خان آصف خان را بهمانه آوردن خزانه لطف اکبر با و متعین نمود و اما ان الشا پس
محبت خان را بمغفور هزار کی دانت و ده هزار سوار سر فرزند فرموده فرمان فرستاد که او را بنایه در کابل گذاشته خود مستجاب ستان
بوس گرد و بعد این فرمان محبت خان از کابل در حضور رسید و محال جا گیرات شاه جهان از میان دو آب و غیره تغییر گشته بسا گیر
سلطان شهر یار تنخواه گردید و شاه جهان با شتاع چنین اخبار از ماندن عازم بمغفور بدگشت و پادشاه بمجور اطلاع این عزیمت
از لاهور با کبر آباد و منفعت فرموده و از فتنه سازی کوه امتدایشان و اغوا می نور جهان بیکم در معین کبر سن و ضعف بجاری با چنان
فرموده اقبال مند خود که غیر از طاعت و وفای برادری و امری دیگر در خاطر داشت به سختی و آمد و رین محال اکثر امری حضور با تمام ارسال
رسل و رسائل بطرف شاه جهان را خود شنیده و بیل منقلب جا گیر محبت گشته و درین مهم جاتخان در المام بود و بدینحضرت از لاهور فرجام
تا هر برشته جهان متعین گردید و شاه جهان بعد رسیدن در کبر آباد از شتاع خبر آمد پادشاه بکوه لمیوات شتافت و از آنجا به نظر خان
و را بیکم محبت و دیگر امری خود را بر روی افواج پادشاهی که بر و متعین شده بود فرستاد خود نیز مستعد عساکر طرفین با هم آورد و بخت
بیکم که بدال و قتال گرم گردید لشکر شاهزاده غالب مدد صورت نظری روی نموده بود اتفاقا در عرصه کار نزار شبیه قبی نیم جان افتاده بودند
تیر شد و فیل آتش افروز در دست هشت راجه بیکم محبت که بیکم مدد کرده و پیران بر لشکر پادشاهی حمله آورده بود و در یک آن بند
بیم جان رسید و قضا را فیلد و بر بند و ق رسید و پیران از سینه راجه بیکم محبت گذشت و در آن جهان گذارند بیکم و کت اول لشکر

راول از دست رفت و شکست بفرستاد و شاه جهان بیست و نه سال پایی ثبات افشردن محض جالت و سفاقت شهوه
 بناچار سیه از میدان عطف غنائ نمود و بجانب ماندن روان گردید و شاه با ستم این فتح متوجه جیه شد و سلطان پرویز را که
 درین نزدیکی از پشته در حضور رسید و بدو با محبت خان و راجه بزرگ دیو بوندیل و راجه سنگدراشور و راجه سینگه کپور و دیگر
 امر که یکی چهل هزار سوار و فوج بود بر سر شاه جهان متعین فرمود و آلتی شاهزاده پرویز و دیگران هم بر مهابت خان مقرر گشت چون
 افواج پادشاه به نزدیک بقعه ماندن رسید شاه جهان رستم خان را با افواج خویش بقلعه مخالفان فرستاد و رستم خان طعن
 میو خاکی پیغمبر و خورایمهاست خان را ستیادانین معنی تو زک جمعیت شاه جهان زیاد تر بر هم شد و ماندن و ماندن صلاح ندید
 از آب نه بد آنکه شسته بآب رسید و در آن وقت خاهاجان که همراه شاه جهان بود نگاه گشت که محبت خان مکاتیب سے نویسد
 و از راه رفتن وارد او را بداد خان پسرش قید کرد و دلاور سیر یعنی حرم و اسباب زیاد و گداشته به بران پور آمد خاهاجان
 که نظر بند بود و بهیاض صلح و استیاضی از شاه جهان رخصت گرفته به محبت خان پیوست و نیز لکھنؤ و بدائی گزی بد محبت ضرور شاه جهان
 در عین شدت باران از بدبان پور روانه شده بر او گولنده و بندر چیلے پٹن بطرف او ریس و بنگاله را سیه گردید چند منزل که
 در حد و دگولنده میرفت قطب الملک ولسی آن ولایت از راه مرده پیکنش نقد و عیس و غل و دیوه فرستاد و سلطان پرویز
 چند منزل تعاقب نموده به بران پور برگشت چون خبر رفتن شاه جهان بطرف بنگاله پادشاه رسید شاهزاده سلطان پرویز و
 محبت خان را حکم رفت که یا جمعیت خود بطرف پٹن فرستاد و سر راه جهان شوند و خاهاجان را با کسر آب و قصر نمود
 خود بدولت متوجه گشت و پادشاه جهان بعد رسیدن در او دلیس و آنحد و بداندک جنگ ادلا قلعه بدوان گزنت بعد آن قلعه
 اگر نگار اعمار نموده جنگ بسیار کرد و ابراهیم خان صوبه دار و عابد خان دیوان و دیگر خدایس پادشاهی گشت شد شد و جهان آن
 قلعه را شاه متوجه داکر و دیو چیل لک و دیو نقد سوا سیه نقشه و فیل و دیگر خفا س از اموال ابراهیم خان بقبضه و آمد و احمید خان
 برادر زاده ابراهیم خان که در داکر بود و پیچیده شده بهلازمت شاه جهان رسید تا این مدت در آب خان پیر خاهاجان در قید و دیو
 شاه جهان او را سوگند داده از قید خلاص کرد و صوبه دار سیه بنگاله با و محبت نمود و دیو پٹن رسید و از اینجا عید الله خان را بداد
 و دریا خان را با او رخصت کرد و عبد الله خان بزور شمشیر و قوت مردانگی او آبا و اجدادش خدمت چون زمین لک که نواره به همراه
 شاه جهان آورد و دیو بعد رسیدن در پٹن نشاند و نواره که تخته رفتند شاه جهان و بنگاله و صوبه دار سیه بنگاله ساخته و حکام داد و بدین اشته
 شاهزاده پرویز و محبت خان با لشکر بسیار و در رسید و بدو بدات جنگ روسه و او را به پیچید پسران گزنت که سردار لشکر شاه جهان
 بود در معرکه گشت شد ازین جهت نه میست و لشکر شاه جهان افتاد و خوار و چنان عبد الله خان بچیکس نام شاه جهان بمقتضای
 شجاعت و اتق و دل بزرگ ناده اسپ را بگینت اسپ سوار سیه چون نشت گشت عبد الله خان جلو گرفته شاه جهان را از معرکه
 بر آورد و از آن اسپ فرود آورد و هر اسپ خود سوار کرد و به جانب پٹن بر چون افواج پادشاهی نزد یک پٹن رسید شاه جهان
 بدون دران دیار صلاح ندید و دیگر نگار آمد چون دران سال که نوزدهم از جلوس پادشاه بود سلطان به بدو کشتن قدم و عالم دود
 نهاد و با والد خود بود و بهیاض گداشته متوجه پٹن شد و در آب خان پیر خاهاجان را که سوگند داده و دیو خلاص و بصوبه دار سیه
 بنگاله بمقتضای داد و بدو در حین طلب داشت عذر بداد چنان آورد و تیاد نزن و پسر او را که بطریق به خیال با خود کشته بود و بسبب
 ظهور این عذر زلزلش مادر قلعه بهتاس فرستاد و پسر چون او را به نظر رسید و بسبب غلبه لشکر پادشاهی بودن در
 ولایت بنگاله صلاح وقت بداد و با یک آید و از بنگاله باز بدکن برگشت و در اشتهای راه پیوند شاه جهان سلطان مراد کشتن

مع والدہ اش بحضور شاہ جهان رسید چون رسیدن شاہ جهان از جنگا لود در کج معروض پاوشا گشت حکمرنت که شانه را در پیر ویزو مہاجن با شکر ہمراہی بدفع شود ش شاہ جہان باز بدین بر منہم دو کس حسب الامر از پیشہ رواندو کس شہر نمود و ارباب خانان پسر خا خانان کہ از شاہ جهان جدا گشتہ لشکر یا دوشاہے فتح شدہ بود بموجب حکم بشکر رسید و خا خانان از خود مقتدر گردید شانه را در پیر ویزو مہاجت خان قطع مراحل غزوہ ہر گاہ و درالہ سید نشانیان سبب سیدن افواج قاہرہ و دودن خود در کج مناسب ندیدہ با ہمیرفت و درانجام ہم توقفا ناکردہ از ازہا سبب معصوب شستہ آمدہ قصد ایران کرد و ہر سر پیر خود سلطان دارا شکوہ و سلطان شجاع و سلطان اوزنگ نیز با رگاہ ہر فرستاد چون در شہتہ شریفی الملک کوثر کاشا ہر از شہر با قیام داشت بشکر خبریدن شاہ جہان ہمیت فراہم کرد و توپ تفنگ ہر قلعہ نصب کرد و تھن کس گدا شانه را در پیر ویزو مہاجت خان نمود و چند روز جنگ پرداخت و چندے اندو ان کاری کار آمدند و چون کاری از پیش رفت بمخالوش گرفت کہ تھن شہر پیر ویزو سوسکے خا و دوجان قاہرہ و دران تھن بدین آئنا خبر رسد کہ شانه را در پیر ویزو در کج مرو و مہاجت خان بحضور رفتہ فقط خا جہان کوہی در کج قیام دارد و بعد ازین آگاہی دکن را غلہ دہشتہ بمخالوش کرد کہ پیش از انکہ مہاجت خان باز ہم و استعین شود و از راہ ولایت ہمارا و کجرات متوجہ دکن باید شد بعد تصیم بہین ارادہ قطع مراحل نمودہ در تانگ ترنیک از مضافات احمد نگر کہ جنگا خوشی درانجا گذر شستہ تھن و نزول فرمودہ محل اقامت نمود و در مخالوہ قاصد شجاع خا بہمان کوہ سے از دکن گردیدہ

ذکر رسیدن مهابت خان در حضور و مصد گستاخی گردیدن و آصفیخان را متعجب کردن

چون اداوت الہی بران شد کہ تیر نہ گنجے پادشاہ برسد امرگیا از صلاح دور و فساد و اقرب نمود منصبہ کمور رسید یعنی حاکمیت خان
کہ مصدقین خدمات نمایان و ترودات شایان شدہ بود و بموجب التماس نوجوان بیکم و آصف خان بے موجب مورد خطاب
گشت و قوالی خان از حضور مامور گردید کہ حاکمیت خان را از شاہزادہ پر ویز چاکر و بطرف بنگالہ روانہ سازد و اگر مہابت خان
بر فتنہ بنگالہ راستہ بنا شد جہیدہ بحضور آید و حکم شد کہ خانجہان لودے از کجرات آمد بجای مہابت خان اتالیقی شاہزادہ باشد
و تیر حکم شد کہ زرخیز طہا بے سرکار پر دمہ مہابت خان طلب است از جامع سہنگیہ از محال با گیر امر پر ویز رفتہ سی متصرف شدہ و کولہ
اتحاد بحضور سہستانہ و اندوہ ہم فیلان لے کہ از بنگالہ و آن حدود پست آوردہ و از بانخواست نمایند و عو نیکہ عند دیوان رسید
و آشتہ باشد بحضور رسید و عاقر نشان دیوانیان نمایان شد کہ خان از حضور دستور سے یافتہ و مالو رسیدہ و اکھلا لہ
رساید مہابت خان از شاہزادہ پر ویز رخصت گشتہ عازم حضور گردید و عاقر بھان لودے از کجرات بدست شاہزادہ پر ویز رسید
مہابت خان بعد قطع منازل و ساما میکہ پادشاہ بربلہ دریائے بہت متوجہ سیر و شکار کاہل بود و نزدیک اردو سے ملحق منزل نمود
مہابت خان چون سے دانست کہ طلب او و تحریک آصف خان و دارلادہ او دانست کہ بہر صورت امین را فایز لہ گردانند و قبل از ورود
او بفرخار و راولپنڈی چکر کش بندہ سے را کہ داد مہابت خان بود و پادشاہ حرب التماس آصف خان زیر تازیانہ با سے شدہ یک شیدہ
نور بہ ہند دست بر گردن بستہ بے آبرو گردانید و انچہ مہابت خان با و دادہ باز یافت نمودہ بود و ہم من برادر زن مہابت خان
کر کہ در سے پر گنہ بیالہ بود و عہدہ یکدیگر یہ نہ رہا سے خیر از ہم باز یافت شد مہابت خان باستعمال این حالات بنا چکر لہ سے
موجود چہزار سوار جہاں اکثر از قوم لاجپوت و غیرہ جہاں آوردہ بود تا اگر کار بہ بے آبرو نہ کے او کہ شد چان خود بردار گئے و بار و
بمسبب آمدن او باین صورت مردم باہر گریختند پادشاہ از خود بیخیز طہا تامل نمجسودہ و در واد را مہابت فرمودہ پنہام
فرستاد کہ نامطالبات پادشاہ سے دیوان اطاعت نشان کند و در میان خود را خوشنود و گردانند و فیضان بنگالہ بحضور رسانند
تا بایاب کونرش بخواب شد و آصف خان بنابر فرط غرور از انشور و درافتادہ و وجودا حادثہ مہابت خان بہترین

مقتدر و قوی جنگ و درکن السلطنت رفت آسنگ بے حوضے را کار فرما گشته آل این آمدنش را نماند بشید و پادشاه را آتھما این طرف
آب گذر شسته خود با عیال و اطفال و اسما و انتقال و جمیع خدم و حشم بر آہ جسر کشیدھا اتر آب گذر شتہ آن طرف دیباغت و دیگر
امام با اتفاق آصف خان بہان طرف آب رفتہ خیمہ باز زد و گر خیمہ پادشاہے غیر از شاہگرہ پیشہ و خدمہ ضرور سے کسی ماند
حاجت خان این احوال شنیدہ قابو یافت و فوراً مع چارہنہر اسوار از مسلحہ خود سوار گشتہ بر سر پہل آمدہ و متمدان خود را
بر معبر باد و نہر اسوار گذاراشت و پہل را آتش دادہ تاکید کرد کہ احد سے انرا مرے آن طرف را بدین سمت عبور کرو نہ بندہ خود
بر و ہار زدہ و ولتخانہ رسیدہ از اسب پیادہ گشت و باد و صند را چپوت درون غسل خانہ شفاف و نختہ غسل خانہ را شکستہ
با درون رفت پرستان حرم سرا این حقیقت را بعرض رسانیدند پادشاہ از درون خرگاہ برآمدہ ہر پاکی شستہ ہما تھان
پیشہ آمدہ کو زرش بجا آورد و برگرد پاکی قرآن کریدہ مر و خدا داشت کہ چون یقین کرد کہ از دست آصف خان خلاصی بن ممکن نیست
دیگر سے کر وہ خود را در پناہ حضرت پادشاہ ادا شدہ ام اگر مستوجب قتل و سیاستم بہان یکہ در حضور لبہ اسیم و راجہوتان مسلح و در سر لڑو
پادشاہے را فرار گفتند و غیر از چند کس خدمتگار در حضور حاضر نماہ پادشاہ بے ادبی با سے حاجت خان دیدہ و دومرتبہ دست بھتہ
شمشیر کردہ خواست کہ آن بے پاک را زند حاضران حضور التماس کرد کہ وقت حوصلہ آزار نایست ازین بہت خود دار سے نمود
و در اندک فرصت راجہوتان او اندرون و بیرون و ولتخانہ پادشاہے را فرار گفتند حاجت خان بعرض رسانید کہ خود بدولت
بر اسب سوار شود و غلام در رکاب الالاشد و دران وقت اسب خود را پیش آورد و پادشاہ را غیرت سلطنت رخصت ندا کہ
بر اسب و سوار شود و اسب سوار سے خاصہ طلب داشتہ سوار شد چون و دیر اندازہ راہ از ولتخانہ اسب سوارہ رفت
حاجت خان فیل عوضہ پیش آوردہ التماس کرد کہ در چنین شورش سوار شدن بر فیل صلاح و ولت بالغ و در بر فیل سوار
شدہ حاجت خان کی از راجہوتان متمدن خود را در پیش فیل و دو راجہوت عقب خود نشانہ و بر کس از خواصان و خدمتگاران پاکی
دزدیک سے آمد بقتل بر سید تا آنکہ داخل خیمہ حاجت خان شد در راجہ حاجت خان فرزندان خود را برد و پادشاہ تصدیق
گردانید و خود دست بستہ ایستاد و التماس سے کرد کہ ہر چہ حکم شود بجا آورد و از انجا کہ شاہ بے غم مست بادہ عشق و اسیر و ام حببت
نور بہان بیکر بود و لمحہ بے ادبئی آسود و در خیال ہم و مہم بادداشت و بہت بوصال او سے گماشت حاجت خان بخیاں نیک نور بہان
بیکر را نیز با اختیار خود آورد پادشاہ را باز بر سر اپرودہ شاہے آورد اما نور بہان بیکر در زمان فتنہ پادشاہ بجا کہ حاجت خان فرصت یافتہ
آن طرف آب بمنزل آصف خان رفتہ بود و حاجت خان ازین سہو خود تاسف میکرد و بہر کیف آن روز شوب خانقاں و خان بمنزل
شاہراہہ شہر بارگہ را بندہ چون نور بہان آن طرف دریا صغوف آہستہ تدارک با سے انجشید پادشاہ مقرر بخان را نزد آصفخان
فرستادہ پیغام داد کہ جنگیدن از نیک اندیشی نیست و بہت عھدا نگہداری خاصہ بدست او داد و روزگار دیگر آصف خان خود
ابو حسن خوجا آراستہ قزوین گاہ داد و چون بل را کسان حاجت خان آتش دادہ بود ذراہ پایاب سے جستند ابو طالب
پسر آصف خان با چند کسان بہ حال آزاب گذشت و اکثر ہما با نش غرق ہر فنا شدہ آصف خان در میان آب رسیدہ بود
کہ ابو طالب پسرش بانکہ جنگ نہ بہت خوردہ برگشت و آصف خان بمشاہدہ حال پسر نیز از میان آب راہ فراموش و نور بہان
فیل سوارہ از دریا گذر شتہ ہر دم تاکید عبور سے کرد و جنگ در میان بود دران ضمن تیر بہ بازوی یکی از پسرستان بیکر کہ در میان
فیل با داشتہ بود رسید و بیکر بہت خود تہیز بازوی او را دود و نزدیک فیل بیکر بسیار می اندوخت بقتل رسید و فیل سوار سے
بیکر زخم چہ برداشتہ برگشت و شاہراہہ از دریا گذشتہ ناگزیر بیکر عبور از گذشتن دیا و خیمہ فرو آمدہ و آصف خان با ابو طالب

پادشاہ نادر شاہ جہان از شمشیر کوچ کردہ بطرف دکن سعادت نمودہ بود تا پنج سال بقا مذکور شد و مہابت خان بعد رسیدن در شمشیر بین حکم پادشاہ رو بہ بندوستان آورد و آثار یعنی از و بظہر پیوست پادشاہ فوسے بر سر او تھیں نمود و خان خانان عبد القیوم کہ از دست مہابت خان زخمی کاری بر کمر داشت بالجام و افترا حتم او بر زمین فرو گذر فتہ زحمت شد و محال جاگیر مہابت خان و صوبہ دار سے اجماعی خان خانان عنایت گشت خان خانان بعد قطع مراحل در اجماع رسید و مہابت خان کہ بعد مہادت از شمشیر ہیبت امیر سیدہ تو باب جنگ نیاوردہ در شہاب بہال ملک رانا اقامت و رزید خان خانان در ان سمت در سہ نہایت و یکم جلوس لہجہ بنیاد و دوسالہ بچہ اور رحمت از دے پیوست و مہابت خان از انجا عارض نیاز شمشیر ہیبت و اخلاص خدمت شاہ جہان ارسال داشت و بموجب فسخ سے کہ در جواب متعین طلب و صبا در گشت بچہ ان استحال در جو بر رسید و کلازمت شاہ جہان مشرف گشتہ مورد احوال و طواف گردید این معنی بفرض پادشاہ رسید خان جہان لو دے بخطاب سپہ سالار سے و صوبہ داری و کن سرفرازی یافت و معنی اور ابا شاہ نادر شاہ جہان محاربه و مجاہد نامہ

در بیان حلت جہانگیر پادشاہ عالم بقا

در سال ہیبت و دوم جلوس جہانگیر پادشاہ مطابق عادات توجہ کشیدہ شد و بعد از رسیدن آنجا بیار سے ضعیف کہ لازم داشت بہتلا یافت و ضعف و ناتوانی روز بروز زیادہ شد و او اکل زہتان رایت مراجعت بر افراشتہ چون در منزل بیہوش کلاہ شاطط کا اشتغال و روز بروز در ان سرزمین در تہ کو نشینے بہت بدوقی امدان سے ترتیب یافتہ مقرر بود کہ چون زمینداران آہوان را راہ و ترقی کوہ کو اند و بنظر دید کہ پادشاہ خود بدوقی بر و اند از دو زمین کہ زخم آہو میر سید از کورہ جدا شد و ملحق زنان بر زمین سے افتاد و زمین روز کیے از پیادہ سے آن در ملو ام آہو را راندہ آورد آہو بر پارچہ سنگ ایستاد اما خوب بنظر دے آمد پیادہ مذکور خواست کہ شہر آمدہ آہو را از ان مکان بشیر راہ بچہ رسیدن در انجا پیش لغزید دست مہو زہر قضا را بود کہ کندہ شد و آن پیادہ اجل گردید از ان کوہ عالم ملحق زنان بر زمین افتاد و دستخوار نش غر و شکست و اعضا پیش از ہم گسیختہ جان بحق تسلیم کردہ مہابت ہدہ این حال مزاج پادشاہ نہایت طول و غماطش بے کدر گردید ترک شکار کردہ بہ دولت خانہ آمد از ان ساعت قرار و ارام غماطش بخواست از ہر دم کلاہ کوچ کردہ در شمشیر و انجا بر آہو سے نزول واقع شد و انجا بنا بہ دستور مہو و یک پھر روز نامہ کوچ فرمود و رانٹا سے راہ پیالہ خواست ہمیں کہ برب گزاشت گوارا نیفتا و آخر شب حال دگرگون گردید و بچکام صبح نفسہ چند بخون کشیدہ وقت چاشت روز یکشنبہ ہیبت و ہر شہم صفر سنہ کبیرا سے و کشش جہری مطابق پانزدہم آبان ماہ در عشرت و دوسالہ طار روح او از آشیان کالبد عصر سے پدید و نور جہان بچہم خوش دل خراش و نا ارجان تراش بر آسمان رسانید و کل بخارہ از خان خان غم خرم شہید ہای ہا سے گویان چون مرغ غم بہل بر فاک آخون سے طہیر ہیبت بسینہ از نقابین شک میزدہ طیارچہ بر رخ گورگرم میزدہ ولی اختیار بخواند قظہم در نیاز زمین دل آزار سے در نیاز در نیاز زمین بکر خوار سے در نیاز بخوار سے ہمیں جالش زندگے را بہ ملک با و دان پانچہ رگے را بہ نکال عمر بے برگ است بے اوہ حیات با و دان مرگت بے اوہ بقا و نون و فایک با و نون کہ سن با ششم گیتی او با شدہ بنیواہم کز و یک سوشنیم جہان را بے جمال او بہیم پدچہ آسمان شش و ان کلاہ را راندہ کز و کل زحمت بند دغا را مہو و در چنین وقت چہرہ برادر خوار صاف خان را طلب داشت او عذر ہا در میان آورد و نیاد و فحش جان گیر پادشاہ از اسباب مصوب تصدو خان آہو بر رسید و بہر لب و دیا سے را و سے شعلہ شاہ دورہ و در باغ قاسم خان کہ نور جہان بچہم رونی افزا سے آن باغ بود و فون گردید و عمارات عالیہ ہر ان تعمیر یافت این یک ہیبت آخر از قطبہ تاریخ حلت ادست لاکٹھے گفتہ ہیبت چہ تاریخ و فاشش بت کشفی پدخود

انتظار راحت محاکر جلوس اقامت گزید و بتاریخ ہشتجمادی الثانیہ روز دوشنبہ سال ہزار و سہ و ہشتم ہجری سے کہ سن اوہستہ قش
سال شمس و ہفت سال و دو ماہ و قمر سے ہشت روز یک سیدہ بود و دستقر الخافہ اکبر باد برتت فرامد ہے و سلطنت در قلعہ اکبر آباد
جلوس نمود و حکام رکنا سے مسیح تخلص تاریخ جلوس چنین یافتہ شہر بہر سال جلوس اگر قمر در جہان بادا جہان باشد و شیخ عبدالحمید
شاہنامہ نویس آلود و شنبہ میت و پنجم سن یافتہ بعد جلوس فرمان عاقلت عنوان بنام آصف خان برادر نور جہان بگیم تفضل طلب
اورد و حضور آورد و نشانہ دہ از لاجو کہ ہمراہ اردو سے جہانگیر سے بود نما صدایافت و در القاب خان مرقوم ابن فقرات مندرج
گشت عضد الخاں فیہ کمال الدلعو سے وانا آصف خان و نیز فرمانت سر و پائے کہ روز جلوس ہیئت مانوس پوشیدہ بودیم
برائے آن عضد الخاں فرستادیم و ہر چند کہ آن عمو عنایت فرمادہ زیادہ ائمان گنجایش دارد بالفعل منصب ہشت خبری ذات
و سوار دو کچہ و سہ سپہ عنایت نمودیم و سوا سی آن بندر لاپہرے بطریق انعام مرحمت فرمودیم و مہابت خان بظاہر خان خاں
سہ سالار و منصب ہشت ہزار سے ہفت ہزار سوار و صوبہ فارے اجی و خلعت خاصہ با چار قب طلائے و خنجر و شمشیر مرصع با عسل
و نقارہ و تو مان طوغ و دیگر عنایات سرفرازے یافت و خانباقا نو دے با وجود ترو و سرتا بے بطلانے منصب ہشت ہزاری
و بعض عنایات و دیگر ہستال گشتہ بصوبہ ارے دکن بحال آمد و برین خطہ برکیے از امر بقدر مراتب و اقتضای صلاح وقت مورد
الطاف و طرح گردیدہ اول حکیم کہ اصداریافت منع سجود بود فرمود کہ سزاوار این نظمیم ذات مبہود و حقیقتی است مہابت خان فیض
رسمانید کہ اگر کچہاے سجدہ زمین بوس قرار یابد سر شستہ امتیاز خادم و مخدوم می نامد و سجود ہم بر طرف سے شو و تمس او پذیرائے
یافت متین شد کہ مرد و دست را بر زمین گدگم شستہ پشت دست را بوسند و سادات و علما و مشائخ و درویشان را منہ این منہ
نمودہ ہنگام ملاقات بسلام و زمان رخصت بفاطمہ مور فرمود پس از چند سال زمین بوس ہم ممنوع شدہ تسلیم چارم ہجما
آن قرار یافت ساعتے پیش از بامداد بیدار گشتہ بعد تطلے و طہارت اداے صلوات مضروضہ و نوافل بنودہ اغلب اوقات با وضو میزد
و در فن موسیقی نیز مہارت تمام داشت و با شاعر آن راغب بختیار و رخاں خواجہ سراسے صاحب تاریخ مرآۃ العالم سے نگار و کتبے
از صوفیہ و ہر بزم اودو حالت و جد جان بحق تسلیم کردہ آمد و ہجرتین سال اول جلوس عند محمد خان برادر خرد و امام قلی خان واسے
توران رعلت جہانگیر کشیدہ و شکر یکا بل کشید و مہابت خان بدافہہ مامور شد و طالب کیم تاریخ رخصت فرج لشکر فتح یافتہ خانزادان
پس مہابت خان بمنصب پنجرار سے سرفراز شد و عند محمد خان قلعہ کابل را ما دور ماہ محاصرہ نمود و بے نیل مقصود و گشت و مہابت خان
باستماع عود اودر سر بند توقف نمودہ و شکر خان صوبہ اکرا بل کہ پیش از مہابت خان رخصت شدہ بود انتظار مہابت خان نکودہ
داخل کابل گشت و تحقیق حال بعرض داشت ہر دو انکشاف یافت چون بہرے از سکے کابل بسبب ورود عاکر کور ان نقصان
و خسار بسیار کشیدہ بود و ملک و بیہ از خزانہ کابل تجویز قاضی شہر محمد زابد بشارت زدگان سہا لکم انعام شدہ اقسام یافت و
غزوہ ربیع بین سال شاہنشاہان و الاگر محمد و ارشاد و شجاع و اورنگ زیب کہ پیش جہانگیر سے بود مذمت سیمین الدولہ آصف خان
و دیگرارے عظام و خائنین و شتم و عیب و خدم از لاجو کہ بآباد رسیدہ اوراک دولت ملازمت نمودند این را در آغوش عاقلت
کشیدہ و بقیل جبین حامیہ آہنا نور لگین نمود و بعد از ان سرکین الدولہ را کہ بر پائی پا و شلو گدا شستہ بود و ہر دو دست بردم شتم و راعوش
عنایت گرفت و خلعت خاصہ با چار قب مرصع و خنجر و شمشیر مرصع با پر و لاجو ہر دو و زو علم و نقارہ و تو مان توغ و دو اسپا ز طویلہ خاص
سکے با زین مرصع و دیگر با زین مینا کار طلائے و فیل اود ملقہ خاصہ با سنا طلا و ما و فیل مرحمت نمودہ و سر قش را با وج انتہا رسانید
و مرشد و کالت مخوض فرمودہ و مراد زک کہ نزد ممتاز محل حبیبہ او زو جہ پادشاہ والدہ شاہزادگان سے بود با التماس متا ز محل بآن

غلطت پر لڑ خان جان و دما دشمن ایسا سے انحراف سے اور قبل رسید و خاتمان با و و سپر خود کو بلکہ قائمہ بود و چند ہی مگر از رفتا کے خون کا لنگل مداخلت و اندر شد و از انجا برادر بار بولایت نظام الملک کہ با خاتمان در مقام ملا و اماشا شد بود و آمد ببول و سکنہ افغان تو ہم تقصیرات خود و معائنات افغانہ گزشتہ بختانان بحق شدند و مقرر شد کہ برائے تہتہ نظام الملک اردو سے گیسٹان پلوے شاہی بصوبہ کج حضرت نمایہ اسلام خان را بخواست و در اسطحنہ اکبر با گندہ شستہ روز و شبہ شوم حمادی الاولی اعلام فرزدے و در حرکت آمد و نامہ تفصیل تعزیرات انتقال شاہ عباس ماننے و تنبیت جلوس شاہ صفیہ نیزہ او مصحوبہ پیر برکہ بافاق بحرے بیگ ایلمے شاہ عباس کہ حضرت انصاف یافت ارسال شد و ہم در نیو لاشین وزن قمرے اختتام سال سے و ہم و شہر و مع سال چلہ از عمر پادشاہ ترتیب یافت ۛ

احوال سال سوم مطابق سنه هزار و سی و نه هجری

شتر شعبان که در درخشن نور روز بود سالیانه ثواب ممتاز محل نروجه پادشاه صبیحہ آصف خان اراصل و اضلاع و از دکن
رو بهیتر گردید و دیگر اهل تیر پاضا فدا صاحب سر بلند می یافتند و بطرف خاندیس بنابر ایش نظام الملک که شمال خابجیان بود میخفت
نموده بعد و در آن دیار سه فوج بسکر گردی سر را مقرر گردید که ارادت خان ناظم سوبه و کن دوم را بهیچ سنگه سوم
شایسته خان معین سپه آصف خان و ارادت خان را خطاب اعظم خانی بخشیده شایسته خان و گنج سنگه و دیگر اهل اعظم فرمود
که از صوابید اعظم خان برون نروند بمیت و ششم رجب شمره پانچو مرکز لیا تفرقا آراشد و در یار و همید با وجود آن همه عنایات
و حقوق تعییرات که آن نعمت نموده بعد از پنجای فرار و زید و نرزد خابجیان نو رس رفت چون با ارادت خان و شایسته خان
صحبت در می گرفت شایسته خان را بحضور طلبیده بسکر گردی آن فوج عبداللہ خان بباد راخصت فرمود و رینولا اعظم خان را
با خابجیان جنگی روسه داد و خابجیان از جنگ گردن نموده جمعی را بکشتن داد و اتفاقا در شایسته تلاش ملقت خان و لد اعظم خان
با فوج چند اول از قول بدو گروه مورمانه بود خابجیان و بملول و مقرب خان با ینا بر سید و خاغل ریبہ در آن فوجت و خید کے
از سؤل و راجپوت حان خود را باقتد و رین ایام میا دور کے کافر نعمت که مع یران و دیگر شنبان میست و چهار هزار کے
قات و پانزده هزار سوار منصب داشت با جمیع فرزندان و خویشیان خود که تخیه نرزد نظام الملک فست و او بیو خانی را از نعمت بایست
آن مدبر دانسته خواست مقید سازد آن خون گرفته دست و پانزده با دو سپر و نهبر و کشته شد باقی اولاد و قاری و ملجی بهمن و گاه
گشته بوسیلہ اعظم خان مناصب مناسب یافتند و یک کک سی هزار رو بهیچ بدو در خرج با نمانحایت شد و بعد رین ایام کمال الدین و قبل
که در عهد جاگیر خطاب خیر خانی داشت بنوشته خابجیان دلشیا و کرکے بے بسته از دست سعید خان مع یران پس از اسیر و ولید پنا
ملین الدود آصف خان که ریاست او در بهد باب بر همه کس مسلم بود بسواری کل عساکر بالا گھاٹ سلازادی یافت و پنجم ربیع الثانی بخشن
وزن قمری اختتام سال جلیل و بتدایه چهل و یکم آراسته شد چون مقرب خان و بملول از حان پور رو به پتھری نهادند اعظم خان
بر زارینا و قونیا فست تعاقب نمود و خابجیان در جا کون انتظار آن بر دو میکشید که آن گانک اشکر بادشاهی رسید خابجیان راه
فرسود و یافته بهیچ ایستاد و چون محرک کارزار گرم شد بباد خابجیان رو بهیچ واد شنبیعت داده و دوزخ تیر برداشت و نیزه داس بهلا
چچاشما سے مروانہ بجان خود را بخت درینوقت اعظم خان رسید و هنگام که دوار گرمی نیو پرفت خابجیان عرض بر خود تنگ یدہ
روح فرار خوا و در دینوقت فتنگی بهیچ بباد بباد زاده خابجیان رسیدہ و میمان فشت بر ملرم نامی از سپا ہیسان را بهیچا رینگه بدو رسیده
با و در آن دینت بباد داز فطرا دوری بهیچ بری بر ملرم زید بر ملرم نیزه بهیچ فاقش زده بر گراے آخرت ساخت و خان چان کبک بھستان

اور آمد و اولیای دولت پادشاه و رقاب اور سے سپرد و مکر و دیند و نظر خان در جلای برائے آلام سپاہ احمد کے آسود و حقیقت حال پادشاه کا شت و در جلد و سے آن سپ و فیل و خلعت و شمشیر سال یافت چون خاتمان اراده دولت آیا نمود و اعظم خان از اسباب کو حیدر بسبب قحطی کہ در اطراف دولت آباد کاشت خیر فتن آن طرف مصلحت ندید و بقصد استیصال بلول و مقرب خان بدبار و رفت و برین ایام سامو سے ہوسکہ کہ شریل ہنود کشت نظام الملک بود لشکر یا دشمنی پیوست و بمصیبت پنجرار کے بلند پایہ مکر و دیر و دیگر قارب اونیز فراخ و لیاقت منصبہما یافتند و سیہ نظر خان با خاندہ ہزار سے ذات بمصیبت پنجرار سے سرفراز شد و سیر حملہ با خاندہ کور چار ہزار سے شد و قلعہ منہو گڑھ بسے باقر خان صوبہ دار اوڈیہ مفتوح گردید

احوال سال ہمارم مطابق سنہ ہزار و چہل و چہرے

چون ہشویہ تاجمان لو سے ولایت نظام الملک گنگو کو ب نواب گشت و داعیہ نظام الملک صورت مکرقت خان جہان را اعتماد و دوستی نظام الملک بنا نمود و ترسید کہ مبادا برائے مصلحت حال خود با او غدے کے کندینا برین رو مالوہ ناد و عبد اللہ خان بہادر کہ در بالا گھاٹ بود و قلعہ خود کو سیہ نظر خان بارہ و بھی دیگر با نظر مہم لو سے ان حضور رخصت یافتہ با لختی شہنم و در سر و پنج رسیدہ آگئی یافتند کہ قلعہ ہزار نواز شہر پنجاہ فیل سرکار خالصہ شریفہ بردہ آمد و خواجہ عبد الہا سے پشہور خان کہ بہ نیابت پدر در انجا بود و محافظت شہر نمودہ سکہ آنجا از شہر آغا حراست کرد و نواب جہان از دست راست سر و پنج ملک بوندیلہ درآمدہ از کالپہ سر بر آورد و دیگر حاجت پسہر حجازی سنگیتہ عاقب مخا ذیل زدند و خود را بیا ر و وہیلکہ کہ چند اول خان جہان بود و رسا نیو در یاسے محابا برہ ساخت و بچنگ رشتا پیر داختمہ با سے بر در رقائے اونیز سمر باختہ دیوانہ و اعر صدارہ زار اگر ہم ساختند و چار صد ا فغان و د و صد بوندیلہ درین محکمہ رکڑا کے آن سر شہر بند در اٹھائے دو غور و تفتنگہ بدریا رسیدہ کاشش با تمام یافت و سپاہ بوندیلہ دیا را خاتمان و سپاہ دانستہ بر و چہم آورد و نواب جہان فرصت یافتہ جان خود بیاسے گریز و برون برد و دیگر حاجت بوندیلہ بنگالہ بگراج و با خاندہ ہزار سے ذات و ہزار سوار و ہزار سے دہ ہزار سوار شد و از وقائع این سال فتح قلعہ دہار و دست بسے اعظم خان و بہت آمدن قلعہ دار و اہل و عیال سمن غم ملک بدن جدہ ادر سے نظام الملک کہ در قلعہ بود و مدد و نظم خان در جلد و کے این خدمت با خاندہ ہزار سے ذات و سوار شش ہزار سے شش ہزار سوار شد و دیگر از زمان آن لشکر ہر کے در غور مرتبہ شمول مراحم شہر دانے و قلعہ بفتح آبا و موسوم شد چون خان جہان از کشتہ شدن دریا راہ فرار پیو و اولیای دولت شہر در رقاب او شہر دوز سے و در تر راند و صبح و دیگر از ماندگے راہ دیر تر و اند شد و نخبان و ست قدما را پیشتر روانہ گردانید و سیہ نظر خان را ز جمیع افواج ہراول پیشتر بخان جہان لو سے رسید و اونیز با شش صد جوان جلالت نشان عطف عنان نمودہ و بمقابلہ پرواخت و جنگ نمود کہ از نامہ رسم و افرا سیاب را آب شمشیر شست و شود و او اکثر رقائے او شہر مرگ چشیدہ و بر شہر مجروح از محکمہ برآمد و راہ بریدہ از سمران طرف فوج پادشاه کے یکے خویش خان عالم و دوسے در گانگیرہ رایال کجشش و کوشش بسیار جانپار سے نمود و د و صد رخان ر و وہیلکہ کہ ایہ استظہار لو سے بود و مع و و سپہر خان جہان و بریدان نقد جان با اکثر رقاب خاتمان جہان بلا خطہ این حال با ز و برہا و ناد و اکثر فیلان اومح ز و نامہ راہ نامہ دین فرار و در عبور شش بطرف کالجہ اتفاق افتاد و حاکم آنجا بنیا ز خان خبر یافتہ تا ویب او بر آمد و ریخا باز صف کر آگشتہ محارمہ صبی نمود و حسن خان پشہر شش گزشتا رکشت بقدرت طبل و عل و غیرہ اسباب و دولت و نشان چشمت و شوکت بجا نامہ از محکمہ کہ بر آمد تا بیت کردہ و عنان کجا و با بنگشیدہ و شام ہر کالہ بے منزل گزید و بار فیقان خود گفت کہ الحال محرم پیشتر فتن

از دنیا میارم قضا کار خود کرده و عمر بنیایان رسیده امداد و اعانت شما درین مهکام سود نیست و رکتش من خود را موزین کنید
 سپاه از عصب میرسد شما از غرض کردم فرصت است راه خود بگردید آخر به بیخ ملک از بهر گرجه اخواهیم شد بر اثر انکار الحال جسد را
 شود یکدکسانے را که زندگے عزیز بود و جسدے گزیدند و گروچی که وفاسرشت بودند میمای مرگ گردید و دست از جنان شستند چون
 سید مظفر رسید و گرسپاه نمود ارگشت خانبان لودے مع عزیز خان پسر خود کمال ثبات و استقامت بمقابل بر خطه
 بار فقاے باقی باراده تلانی استقبال فرج و دشمن نمود و هر یک از امانا که شتراره اشل شجاعت بود و با دشمن در آنجخت نام و نشان
 خوشین روشن ساخت و خانبان عرصه یکام دشمنان دیده از اسب فرود آمد و دشمنان از چار سو محوط شد و دست و پایی نداشت
 با دشمنان در کشاکش بود و جازان ما و اید و دست و پا تا ب توان بود و از جمله بیرون بر مخالف پیاسو قاناک یکپیش نیز ریزد و
 سر عزیز خان پسرکش و راسے مل به تیغ از بدن جدا گردید چون کار خانبان به نهایت انجامید عبداللہ خان فیروز جنگے قلب
 و رئیس لشکر با دشاے بود و نیز از پے رسید و سر بر یکس مذکور به حضور پادشاہ فرستاد و جلای این خدمت عبداللہ خان
 با ضافہ هزار اسوار کشش هزار اسے شش هزار اسوار و جنگا بل فیروز جنگا مشمول عواف شد و سید مظفر خان
 با ضافہ هزار اسوار و منصب پهنار اسے ذات و پنجر اسوار و جنگا بل خانبانے نفیر گردید طالباے کلیم دگشته شدن خانبان
 لودے که پیرانام داشت و در یار و یار یقین عمده او این رباعے گفته صلہ شایسته یافت ریا عی این مژده فتح از پے هم زیبا
 بود و این کیف و وبال این شطا افترا بود و در رفتن دریا سیر بر اہم یافت پگوا سوار و جابابین دریا بود و درین سال باران ملک
 و کن و گلات و اطراف آن بالمره القطار یافته قطره بنارید و خط عظیم روے واد پادشاہ وقتا دلک و پیر ملا دیدگان رحمت فرمود
 و در ہشتاد کرد و رام محالات خالصہ شریفیہ کہ یازدہم حصہ مالک محروسے است تخفیف داد و پیچیدہ شعبان محمد علی بیگ سفیر ایران کہ
 امامہ شاہ صفی حشر تہنیت مجلس آورده بود و بر پا پیروزا دلک کویش نمود و ارغان پادشاہ ایران نظر لک را نیند یک روسیہ
 قیمت داشت و انچ از طرف خود گزارید شتاج چاہہ ہزار روسیہ بود و سفیر مذکور از ابتدا اسے و روزار و رخصت سہ لک و شانزہ
 ہزار روسیہ نقد و قریب یک لک روسیہ جنس با و محنت شد و انظر خان در تعاقب انواع نظام الملکیہ عادل خانید و دستگیر
 بر شہدہ مساعے غلیظہ بجا آورد و بموجب التماس او قریب خان غلام ترک نظام الملک کہ معتد و رئیس لشکر و میر شمشیرش بود
 و از سلوک نامناسب اولیا اسے نعم خود دل برکنندہ و اعمیہ بنگے شاہجہان تصمیر دادہ بود و منصب پنجر اسے پنجر اسوار استالت
 یافت و باین آستان رسیدہ و مکرر انواع در محم شد و ہم درین سال فتح خان پسہ کلان ملک عنبر سپہ سالار نظام الملک
 کہ مقرب بود نظام الملک اورا خلاص گردانید و چون دانست کہ بہر گاہ نظام الملک را خاطر مطمئن گرد و باز محسوس خواہد نمود
 پیش دستی کردہ بہرستو سے کہ پدرش نظام الملک را نظر بند میداشت مقید کردہ حقیقت بد رگاہ نوشت شاہجہان این کھتہ
 از نو کردہ بارہے و لے لغزش نہ پندیدہ حکم کرد کہ واکذا در فتح خان بر این حکم آگے یافتہ قبل از در و فرمان نظام الملک رضا
 کردہ بکشت و شہرت واد کہ بزرگ خود در گذشت و حسین نام پسر وہ سالہ اورا بجاییش نشاند و نیز سبے نصیرے خان درین
 سال قلعه قند بار کہ از شاہ ہیر قلعہ تھلکا ز است مفتوح گردید و نواب ممتاز محل کہ از جند با تو بگن نام داشت و صید مرغیہ بین الدود
 آصف خان زوجہ پادشاہ بود و رحلت نمودہ و رباع زمین آباد بر پا پیروز بطور امانت نمودن گردید و بعد چند سے شاہ شجاع مع
 وزیر خان و سنی خانم شش باہر تھلکا قنداکر آباد آوردہ و حسب الحکم بر کفار و ریاکے جنتا خاک سپرد و مقبرہ رفیعہ بر سرش
 بنا کردہ شد بے بدل خان تایع رحلت اوح حاجی متانہ محل جنیت باد بیاختہ و پادشاہ دنا و سال از اقسام ستمذات خصوصاً بہتاج

ساز و نہات و تزیین بجو اس و بس اقتضا نگارنایہ اجتہاد نمودی و ہشت سال و دو ماہ و عہد ہشت و نو زدہ سال و یک ماہ و شش روز و شش
منگوقی اقبال بود و چارہ روزہ فرزند از ان مرحوم بود و آمد ہشت پسر و شش دختر اگرچہ میرزا مظفر حسین صفدی کہ بقندہ ہاری محل موسوم بود
شاہنواز خان پسر خانخانان عبدالرحیم بود و در عقد از دواج با دشاہر قوم پنیوہ دنیا دار اتحاد و تفصاضی کی بنیاد ممتاز محل فرسید
متر و کات آن مرحوم از نقد و جنس ہر یک کرد و روپیہ زیادہ و نصف بخت کلان او جان آرا یکم کہ بیگم صاحب معروف بود و عہدت شد و نصف در
باقی اولاد انقسام یافت و چارہ لک روپیہ بایا بیگم صاحب فرود و بلا شین وزن قمری اہتای سال چہل و یک و پندرہای سال چہل و دو مہر با دشاہرتیب یافت

احوال سال پنجم مطابق سنہ ہزار و چہل و یک ہجری

جشن وزن شمس کہ در مہر سال از سنین عمر و با سنجیدن سلاطین ہند و اجناس مطابق حساب شمسی و قمری معمول بود و تہرتیب یافت
از مہر بادشاہ چہل سال بسبب شمسی انقضای یافتہ چہل و یکم شروع شد چون فتح خان پسر ملک منیر در فرستادن ٹپکاش تعویض نمود بادشاہ
وزیر خان را با دہ ہزار سوار تہرتیب قلعہ دولت آباد و مامور نمود و لہسہ گردانید و کیل او بدو روانہ شدن فوق بعرض رسانید کہ فہم خان
پسر خود را با ٹپکاش بدرگاہ فرستادہ دین نزدیکی سرسبز بود زیر خان فرمان رفت کہ بدرگاہ رسیدہ از ہانجا برگرد و دو عبدالرسول
پسر فتح خان پیشکش بیت لک روپیہ آوردہ و نظر گذرانید و ہم دین سال ہمین الدولہ آصف خان براسے رہنہوئے محمد عادل شاہ و ہم
بیجا پور با فوج عظیم امور شد کہ اگر عادل شاہ اطاعت نمودہ قلعہ بزدہ باخراج مقرری تسلیم نمایند الدولہ اکٹھا بھیج قصد رنج
معاودت کنند و الا سوار سہ لائق در کنارش ہند و نظر خان و سید مظفر خان بہمان و کج سنگ و خانان و عبداللہ خان بہادر
نظفہ جنگ و خواجہ ابوالحسن و غیرہم از امر اسعد عمر بہرہای آن امیر کہ تہرتیب شدند و ازین تاریخ ہر ازک کہ پیش ہمین الدولہ کہ سہ ہون
بہ بیگم صاحب ہمین دختر بادشاہ مغموم شد و آصف خان بطرف بیجا پور برفت نمود و ہشت قلعہ ہالک را محاصرو نمود و قریافت کہ در
ظلمت شب یورش خانم باطل جہاں سید اول شب و پیرہنہ مارکیے از سپاہ آنچہ بود و رفت او را بطرف کشید و سکنہ و حارایا ناچار
بجایماندہ سید خان جان ہر بہرہ سہقت گرفتہ خود را و قلعہ بخت و بعد فتح الباب درون قلعہ تحت جوین دیدہ و بر روی آن نشست قضا
زیر آن تخت عقدا سہ بار و تہ بود از انشش حرب قتال بنوعی شہراری بآن عقد ہارسید کہ ہمہ لاکشش در گرفت و ہزور آغا تخت
چون اربوبوے آسمان بلند شد و ہنگام صحت از ہوا بر ارض غبار غفلت الہی حیوانات آن سید نمود و تخت را بر زمین گاہے افگند
اگرچہ دست و مو سہ روی سید سوخت اما جان سیدنا بہمان بحفظ حافظہ زمین و آسمان از ہلاک محروکس و معنوں ماندہ
بعد از ان چون قلعہ بیجا پور رسید عادل شاہ جان جمال جنگ میدان درخود ندیدہ متعجب شد ندو گاہے برآمد و جنگی نمود
آخر الا ملا سہ غلام قلعہ و لشکر بالا گرفت اما در لشکر پادشاہ سہ زیادہ تر از قلعہ بیجا پوریان بجان آمدہ و خواہان مصاحم کوہند
مصطفی خان مع خیریت خان معشی از قلعہ نزد آصف خان آمد و مقرر شد کہ عادل شاہ چہل لک روپیہ از ہوا ہر وسیع آلات و
قیل بدرگاہ فرستد و پانچواہد فرمان برداری ہیون نگذارد و بعد از ان کہ عہد نامہ مرقوم گشت و ہر اسے محمد عادل شاہ بانیکہ از
لشکران پادشاہ قلعہ ہر بعد احوال غلامے لشکر دریافتہ کند کہ دند و شخص رفتہ برگشتہ علت عذر ظاہر ساخت و آصف خان
بسبب شادہ و عسرت در احوال و دواب و انسان ترک محاصرہ نمودہ تہاحت و تماراج لاہیجا پور پرداخت و تنہم و فرادہ لشکران را
چنانچہ بایکد و نزدیک و بسیار از مہر و قلعہ بیضاہر کاہم در آمد و تا شروع موسم ہر شکل ہمین آتش و کاسہ بود چون بہان نزدیک
رسید ہمین الدولہ را بغینت بسیار از فضل حاسب شہر ان حمل نمود و زیور و ہسباب افگشتہ و از فرماجت بجا نایں خود و دوم و عثمان
ہن مہل موکب پادشاہی از ہوا پنیوہ بندہ باکرا و با معاودت نمود و ملتفت خان پسر عظم خان محبوبہ داد و کن را بہ نیت پیشہ ہر ہر ہر گشت

و اعظم خان از صوبه داری و کن قشیر گردیده حاجت خان بجای او مقرر شد و پیرین الدوله آصف خان حکم رفت که مع اعظم خان را
دیگر ملازم بجای بخشود و آصف خان از دکن رسید و شرف ملازمت دریافت و حاجی و قاص ایلی زنده رهنمان والی بلخ بخشود
رسید و سپس و شتر و دیگر امتعه که بخ پازنده رها روید از نیش داشت از نظر گذرانید چون یک سال از انتقال قشیر از محل متصرفی
مجلس عمر حسن از نهشته یک لک روپیصلی و مختلف صالحات داد و سپهرین سال بنده بود که بعد جنگ بسیار از قوم پیکس که بعضی
مقدور و زید بود و ندر دست قاسم خان صوبه دار بجنگه منتر گردید و چار خروار و چار صد کس از آن قوم زن و مرد و بقیه آمدند و بنیو گذاشت
وزن تقری انعام سال چیل و دوم و آغاز سال چیل و سوم مرتب یافت و قلعه کالند دکن مفتوح شد و چون قاسم خان بعد
از آن فتح و شت هستی بر لبست اعظم خان بجای او صوبه دار بجنگه مقرر شد و حاج محمد جان قدسی تخلص از وطن خود که مشهور
مقرر رس بود رسید و ملازمت مستند شد و قصیده که در معر پادشاه گفته بود در حضور جو انده بنیات نعلت و انعام و سپهر
روپی به کامیاب گشت در همین سال روزی در مجلس پادشاه مذکور که گنبد رشید پیرین الدوله که گفت تا امر و زکس بر سخنان بکنند و گشت
احتراف ننهاد و پادشاه گفت اگر ثبوت او بچوب پیوسته بجای حرف زدن نیست و الا ما را برود و احقر عرض است اول آنکه
پیرین پادشاه خردمند و مقتدر را بمشارت بر نوشا به رفیق چه مناسب بود و دوم در جواب رسول دارا پیر را مریغ خواندن چنانچه شیخ
نظامه بآن اشعار نموده صحر شندان مرغ کو به سینه زهرین نماده و چو پیوستی داور و کجا بالائق نشان سلاطین تواند بود و

احوال سال ششم مطابق سنہ ہزار و پچیس و دو ہجری

فائدہ نماٹھ کر سے سن قوراج صوبہ اور محمد بن سے نصیر علی خان درین سال مفتوح شد و فوج و زن کسے انتہائے سال میں
و یکم و اجدا سے چل و دوم ترتیب یافت و درین سال شادی از دو اوج شاہزادہ و اراکھوہ بانادورہ بانو بیگم بنت جان بانو بیگم
نور سلطان مراد زو ج سلطان پر ویز و نو منعقد شد و میرزا باو طالب کبیر تارکیش چنین یافتہ مصحح قرآن کرد و بعدین برج جلال
و درین جشنوارہ سورسے و دو لک روپین خس شد شش لک از سرکار خاگہ شریفہ و شاہزادہ لک روپیہ از سرکار بیگ صاحب دفتر
کلاں پادشاہ و دو لک روپیہ از سرکار شاہزادہ و اراکھوہ و یاد و کس لک روپیہ از نقد و منس سابق فرستاد و پنج لک
روپیہ کا بن حجر شد و بعد بیست و دو روز کز اندیشا شاہزادہ شجاع صاحبہ شریفہ شرف معد و کلاں نجابت میرزا شمس صوفی انتقاد یافتہ
و تارکیش چنین یافتہ انحصار محمد بقیس سبز نزل جمشید آمد یک لک و شصت تبار روپیہ برس سابق فرستاد و دو لک روپیہ را
جو اہر شریفہ چنین یافتہ و طلا آلات و نقد و آلات وغیرہ با بیگم صاحب و سرکارستی خانم بنزل شاہزادہ رسید و چار لک روپیہ
کا بن قریا یافت و بعد درین سال مفتاد و کوشش بخانہ و زینبارس منہم گردانید و بعد آمدن المیخند محمد خان و اسے بیخ ہمدردن
سال تربیت خان با تحائف ہندوستان کہ در حقیت یک لک روپیہ ارزش داشت بغارت لک روئے و اند شد و چہ درین سال بعد
از جنگ و جدال و طول محاصرہ و تیرا ب تیرا و ترو و ات مقابلتہ محابت خان و پسرش باقر خان و نصیر علی خان فتح خان پسر ملک خیر
جیسے شہسار و دکن امان خواستہ از قلعہ و دولت آباد ویرا و بعد و قتالہ قلعہ آبادیایا سے دولت شاہ جہانی پسر و غنا خانان بھی را کجا
لک نظام الملک و فتح خان کہ از سر کس امتیاز نیک و غیر مذمت تندر گشت چون ہر دور و لکھنؤ اور دہ لک نظام الملک و قلعہ گوالیار
خجیر کس شد و فتح خان بنایت خلعت و دو لک روپیہ سالانہ امتیاز یافت قلعہ و دولت آباد و دیانت و رعایت سے نظر و
شہر و آفاق است و تفصیل اوضاع و احکام آن و رسلطین احوال مدق بیست و ہزار کس بود و ملکہ بیوت
آباد و بس چون خیر فتح این قلعہ بیست و شش ہزار کس و بیست و شش ہزار کس و بیست و شش ہزار کس و بیست و شش ہزار کس و بیست و شش ہزار کس

بدین سبب تزلزل و حال لشکر بہر سہ پاسبی دار سے متواضع و آفرینہ شد و خان از عدم سبب میر شاہ کلمے برگشتہ خلقی را کشتن داد و جمیع گرجہ کشتہ مرچون این ماجرا بعرض پادشاہ رسید خان را بتقریر منصف بایب فرمود و فوج ہارے بمیرزا خان غیرہ خاصا خانان عبدالرحیم داد و درہم سال چھار ہشتاد ہند و یک باجیت پسہ و بار دیگر عصیان و ورزیدہ و عبداللہ خان ہبار و سید خا بہمان و خاندان ہارن ہبار بہت تعال آتشا متعلی کشتند و ہاریشہ آنگہ مبادا بہم نساختہ کا پادشاہی ضلع کشند شاہزادہ اورنگ زیب را بسرداری این فوج معین نمود و در نیو لاجش و زن قمری انجام سال پہل و پنج و آغاز پہل و ششم منعقد گردید و ہارے دریافت کیفیت ملک خصوصاً اپنے تبار گے و حیطہ استغیر صائدہ بود و بہر سہم رنج الفاتہ بسوار سے رتھ عازم دولت آباد گردید و مرع با پادشاہ جان این سفر مبارک بادہ تاراج این نصبت شد و سردار افواج کہ گجوشمال بود علیہ معین شد و بود و ہارے ہارے گجوشمال را بجز دلب یار و رنجیکہ کر گرجینہ کو دشانش بمانتہ نقل آوردند و سر ہر دورا در منزل سہو کہ مسکرا قبل بود بدہ گاہ سلطنت شاہ آوردند کہ رو رو پید نقد آمد و خشتہ آٹما و ملک پچاہ کہ رو پیدہ حامل بضبطہ اولیا سے دولت درآمد چون انرا انقض اورنگ زیب کیفیت آبادی آنجا و سیر عابا سے و کشادہ وجود و منافخیر لکھنوی سوت یا نزد ہم جمادی الاولیٰ از موضع باری ہان صوب توجہ فرمودند

احوال سال خرم مطابق ستہ ہزار و چیل و پنج ہجری

بیت و پنج ماہ جمادی الاولیٰ فو اسے آمدہ و ہر مسکرا شاہی شد و بجانہ سائتہ تر سنہ و بود و بکجا جیت پید ہجرا سنہ کہ قابل ششخ ابولفضل از کبج ہر ماہ خشتہ و سوم رب شاہزادہ اورنگ زیب از ناحیہ دہا مونی معاودت نمودہ شرف ملازمت دریافت و پنج شہبان اردو سے گیمان لو سے از آب زندہ مامور نمود و بیت و دوم شہبان از لشکار گاہ حوالے بر ہا پوزر توجہ با لگالکات شد و در نو اسے دولت آباد خاندان پسہ مراتب خان صوبہ و آنجا اولک کونش نمود چون حادثہ شاہ دراد سے بپگیش قتل سے و نیک و قطب شاہ نیز را او موافقت سے نمود کہ بیت خان را کہ نمش ملائمت شد و بیت با ساتت خان بسر برد و بود و بانسرا من منمن و ہر و ہر پیدہ پیرا پور و ششخ عبداللطیف دیوان تن را بگلگندہ رخصت فرمود و ہا مہو سہلہ با آنگہ آقا سے و نظام شاہ در خانہ گوالیار بمکس بود و طلبہ ملازمت بیلد ویرداشہ نظام شاہ نام کردہ بیضے از معون ملک نظام شاہ را تصرف گشت و در نیو لاکہ پادشاہ در حوالے دولت آباد بود و ہا کر منصورہ مامور شد کہ رختہ تہنید و نمایندہ و شایستہ خان بفتح قلعہ غیرہ و سنگی و ناسک و ترک مامور شد و چون محروض شد کہ شش قلعہ از مردم ساہو و دو قلعہ را مہو جل کشش قلعہ را دیکہ فتنہ جو یاں تصرف نمود و وزیر دستان نو اسے را ایڈیرا سیرا خاندانہ دہی خان را حکم شد کہ قلاع مذکورہ را تخریب نماید و ظاہر شد کہ عادل خان و دہاتات ساہو بیت اندازیدہ خان جان با دہ ہزار سوار رخصت نمود کہ مذکورہ را کیا عانت ساہو از مہا تب عادل خان آمدہ از میان ہر دار و دہا مہا سے پے در پے ملک جیا پور را ویران سازد و راوردی خان و شایستہ خان حسب الکرم مطاع بیضے جا بہ جنگ دہم سے قلعہ را بحسن تہیہ و ریحہ تہیہ آوردہ و انچہ سے اہیت محروض دہشتہ و فتنات آہنا پذیرا کے یاکت و قلعہ بدست اولیا سے دولت و مائد شایستہ خان بیکر رسید ہر گنات آنرا از تصرف پسہ ساہو و دیگران بر آوردہ ششخ فرید و قطب الدین خان را بہ تہانہ اری ناسک احمد خان را بہ دہدوری و احمد مندر را بہ انکولہ و فرس کردہ تا بنیان زمین الدولہ را مہو فرستاد و بشاہیستہ خان حکم شد کہ با ہر گمر جاییہ جنگا سیکہ قاصد منصور بود و در شاہی را معلوم کرد کہ لو کہ ساہو بجزیرتہ پانصد کس افرستاد و اینرا رختہ شہرا از دہت پسہ را و برآوردہ تصرف شدند چون میان ساہو و دہا جیر ہو دی سے را از مردم پید خود و ہارہ گرفتہ یا زہر خورد و ہنگامہ جنگ گرم شد شایستہ خان سرعت ہر پد تہا تر خود را برسانیدہ و قاصد مہو را منلوب ساخت و سنگی جیر با ہشتادہ پگندہ داخل مہا کہ محرو شد و شایستہ خان

روان حضور گردید و خادم و ران چون قریب بادو دیگر رسید حکم شد که از طرف بیدر و ملک عادل خان در آمد و تجارت بره اند و مسیبه
 خابخا ن را نیز حکم شده بود که از شولاپور آمد و باین کار پرداز و خادم و ران مطابق حکم منصب و تجارت پرداخته بغیر و ز آب و کوه و دوازده
 گروست چارچو راست رفت درین ضمن فرشته کیمت خان رسید و انقیاد عادل خان نظیر پیوست و مسب الام دوست اند
 خرابه ملکشن بر داشتند و ماوروش شد که بخشایش قلع و لوسه و او دیگر پیر و اند و سید فاجان قلعه شولاپور مفتوح ساخت و
 در وقت مراجعت باز آمد و قلع بلا شد و او زنشی از کارزار برگشت و خان زمان از احمد نگر بجزیر و اند شد و شاه بیگ خان را نیز خبر
 چهار گز و کوه متعین فرمود ابل آن امان طلبید و حصار خان سپردند و بخا نجان حکم رسید که در ولایت عادل شاه و ز آمد و در ویرانی
 آنجا و تادیب ساموسته مبلغ نایب حسب الامر تقدیم رسانیده قلعه و قبضه لوکا پور را گرفت و با ساسا جو درآ و بختی و اورا شکست و او چون
 بر دریا سیمیر و مسکر شد بخا ن زمان فرمان رفت که عادل خان اطاعت نموده بدرگاه بیاید تا بالمشاف و دیار جیحون و غیر آن ایشاد
 یابد و بعد نامه حسب الامر التماس عادل خان مزین نقیض نیچیا و شاه مصحوب محمد حسین سلسله ارسال یافت و بعد ازین ایام شیخ عبدلطیف
 سفیر گلشنه مراجعت نموده مبلغ چار لک روپیہ از نقد و جنس مع شیخ طاهر نوکر قطب الملک آورده و هر چه در مدت اقامت خود داشت
 بود بطور مشکیش گذرانید و درین سال در پاک گلشنه خطبہ بنام شا جهان خواندند و سکه نیز باسم پادشاه زدند و مقتدر هم صفر الوی بلفظ از
 بنا بر افتخار ایام برسات بطرف آمد و برادرش کشت و کورت خان از بیجا پور آمد و ادراک شرف کورتش نمود و شکیش باطل خان بنظر
 گذرانید و ایالت ولایت دکن و شاهزاده او گنک بیف غرض شد و از حواله دولت آباد و شاهزاده او غرض نمود و در نولاجشن و زن قمر
 افتخار سال چهل و ششم و اتمه سال چهل و هفتم آسنگی یافت و چون موسم بارش نقض شد تاز دهم جمادی الاولی از راه اوچین
 و گمانی پادشاه از خلافت منت نهاد و درین سال قلع و لوسه و او دیگر سیمیر و خادم و ران مفتوح گردید و

نقل عنوان فرمان بنام قطب الملک

ایالت و امارت پناه ارادت و عقیدت در دستگاه عمده اما جد کرام سلام که کار مقام فخرانه خاندان غر و طلاع و اعضا و دودمان محمد
 و طلال زبده و خلفان صلاح اندیش خلافت تصدیان سعادت کیش مورد الطاف شاهنشا هجی مصد رارباب خیر خواست جوهر
 مبرات صفات و صفوت فروغ ناصیه دولت و رفعت سزاوار عا طفت بیکار ان انجمن خصوص بنیایه الملک الشان قطب الملک
 بمشورل عنایت پادشاهانه مستطیع بوده بداند

نقل عنوان عهدنامه که بعد از خان ارسال یافت

ایالت و شوکت پناه عدالت و نصفت در دستگاه زبده و ارباب دول عمده و صاحب مل غلامه مریدان عادل خان بو نور عنایت
 پادشاهانه مقتدر و مستطیع بوده بداند

احوال سال دهم مطابق سنه هزار و چهل و شش هجری

هفتم رجب پادشاه حضرت با همیر نموده و در دولت خانه ساحل تالاب اناسا گز و نول ابلال فرمود و از دولت خانه تا مزار عمده
 معین الدین پیاده و باره مزار سیمیر رسید و در هزار و پیه بخند مزار عنایت شد و به مسجدی که در ایام مرجعت
 از جریه حقه و ر و نه رجب الکر بنا س آن گاه شسته بودند و پس از مجلس بعرف چهل هزار روپیہ با تمام رسید و شرفی از زلف
 داشت مصرع قبله ابل زمان شد مسجد شاه جهان تایید بنا س آن یافته اند و درین سال خادم و ران رسید و خا نجان و هر دو غلامان
 هزار سی فوات و هزار اسوار و سیب پنج هزار سی پنجر اسوار عز و قتل و مقتدر و بهیچ شیان بدار خلافت اکبر آباد و در و فیض آمو شد

و مہیت و نعماء مذکورہ سابق یک ایک شخصت ہزار و پوہ بمنزل شاہ نوازخان صفوی کہ دفتر تیکل انشعش برای شاہزادہ اورنگ زیب خواست تجارتی نمودہ بود و فرستاد و سلخ ذمی القعدہ کہ شاہزادہ اورنگ زیب برای اتھدائی از دولت آباد روانہ حضور شدہ مبلغ نور منزل رسیدہ بود و پیر والاگو ہر شش شاہ جہان یا شاہ از کمال عواطف رباعی علی الباسی آئے مرقوم نمودہ نزاد و فرستادہ رسید بامروہ و گز و در کئے چہ شود بے یا تافہ پیش از خبر آئے چہ شود بے نزاد آمدت نظر نشویم و درست پنا از زود گز و در آئے چہ شود غرض ذمی الحجہ شاہزادہ مراد کیش و یمن الدولہ آصف خان و خاندوران جبار و غلام فضل خان و دیگر نوئیان حسب الحکمہ مستقبال شتافہ شاہزادہ اورنگ زیب را بکورش پد رسا نیند و صحنی اسفارت ایران مخص شد و شش شیر مع و عیجاب مخص کیجا ہزار و پوہ قیمت آن بود و بارے از تحالف و گیریشا صفی یا شاہ ایران محبوب او فرستاد چون ساعت از دو بج شاہزادہ اورنگ زیب نزدیک رسید بخلاف شارہ ہر دو شاہزادہ مبلغ دہ لک روپیہ نقد بشاہزادہ اورنگ زیب انعام شدہ اسباب طوی آآمدہ ناید عیبت و دوم از خانہ شاہ نوازخان سنا او و دوم و بزم منادی و در دولت خانہ خاص نقد گشت شب سہ شنبہ عیبت و سوم ماہ مذکور کہ ساعت عقد بود حسب الامر شاہزادہ مراد کیش و یمن الدولہ آصف خان و بیج اطرس عظام در خدمت شاہزادہ بمنزل شاہ نوازخان وقت شد و ادا و خرب پادشاہ خود بخاندان شاہ نوازخان رفتہ مجلس سرور و سرور را پائیز بر تہادین بسبب اترام شاہ نوازخان بود و کہ نسب جاپون او بکبیرت سید البشر و دامور قاریہ دینا سلطان سلیمان شان شاہ بہیل صفویہ قمران ایران منتہی مے شد و دل جوئے سپر ہم کار شد و شمع او لاد و دیز و زلف داشت و بخشور پادشاہ عقد ازدواج خواندہ شد چہا لک روپیہ کاہن قراریافت میرزا ابوالطالب کلیم ترنجین شاہ سے چہین یافتہ مخصر مع و گوہر یک عقد و دوران کشیدہ بہ نسبت و نعم شاہ جہان بمنزل اورنگ زیب کہ خانہ پادشاہ در محمد شاہزادگے بود و بعد جلوس باین سپر خود کشیدہ و تشریفہ آورد اورنگ زیب بگلش لائی بنگر لاریند و ہدیرین لای پر بھویت زینما بھوکہ بادشاہ قلیخان نو جدار آخجہ در مقام غدر بودہ مے خومت کملہ از میان بردارد پردہ از روئے کار اورنگ زیب و در بنگر دست مردم نو جدار مقتول و شاہ قلی خان بزیات پادشاہے سہا بی گروید و ہدیرین اوقات عبداللہ خان را حکم شد کہ پرتاب او بنیہ را الش دہ پرتاب در قلعہ بھو چورخص گشت و در انک زلمے آن قلعہ با قلاع و بجز مفتوح شدہ و اگر نیندہ با سنے خیز چون کارش لمبجی گرائید رجوع آوردہ مقتول شد و دم برج الثنا مے اورنگ زیب بخصت دولت آباد یافت و درین سال بسے ظفر خان حسن حید قلعہ از بیت کشا لیش یافت

احوال سال یازدہم مطابق سنہ ہزار و چہل و ہفت ہجری

لال خان کلاوت کہ سرآمد ہمال دران عمدہ و ادا بلا سس خان پستنائین بہت مورد عنایت گشتہ بعدا سے خلعت و خطاب گن ہمند بر سر فرخ مے یافت چار سپر داشت بہترین اینا خوشحال خان و بگرام خان بود چون قند بار بار رجوع قلم طلب را بیزرا منظر حسین صفویہ برادر زادہ و شاہ طہاسپ دارا سے ایران بہت جلال الدین محمد را بک پادشاہ افغان و شاہ عباس زمانہ چند بنا بر فقر تے عظیم کہ در ایران روئے دادہ بود و توجہ انتراج آن از دست ہند و تائیان نقدا نیند ما قند بار را از انک خود شتر دہ بر سر آران بسے کوشیدہ اما شاہ عباس بعد انفرار از انتظام ممالک محروسہ خود بر سر قند بار آمدہ در محاصرہ چہل پنج روز مفتوح ساخت و قلعہ مذکور را بکنج خلع خان سپردہ و اسرار و قند بار گردانید و خود بہر دولت برگشت چہد سلاطین این جارا تناسے آن بود کہ بخوئے لک و قلعہ مذکور بہ از بہت آید و بسے شدہ تا آنکہ شاہ جہان سال یازدہم جلوس خود بدیہ خان صوبہ دار کامل بگشت کہ بمرسے درست و توجہ آخجا بکار برد چون او انتراج آنجا را از خیر قدرت خود بیرون مے دانست بلا بھر گے درآمدہ و ذوالقعدہ خان را از

[illegible]

و دیرین سال بتبت بسے غلغله خان حسن و قتل ممالک حمروسہ گروید و ہمدین سال یا دگار یک سفیر ایران کہ قبل از نماز قندبار
روان شدہ بود رسیدہ از روز و روز و دنیا و یک کت مسمی و دو ہزار روپیہ انعام با دیگر غنایات یافت و ہمدین ایام بہمن سے
شاہزادہ اورنگ زیب ولایت بگلانہ و حصون آمد با مفتوح شد و ہفتہ چہم ربیع الثانی از اگر آباد ہوا بدار السلطنت لاہور رخصت شد

احوال سال دوازدهم مطابق سنہ ہزار و چہل و ہشت ہجری

پانزدہم رجب دولت خانہ دار السلطنت لاہور منزل شد و بہان روز رجب الحاکم مقتدر خان میر بخش و تربیت خان بخش دوم
مہمرون و دیوان عام استقبال نمودہ علی مردان خان را با دراک کویشش حضور کوکر و زمرہ و خان مبنایت خلعت خاصہ با چاقرب
طلادہ و زہریقہ و مخمر مرصع و شیشہ خاصہ مرصع و منقشش شہراری ذات و سوار و دواسپ چہار خیل خاصہ و ایالت صد و کیش میورد
الطاف شد و ہمدین سال صفہ رخاں کہ سفارت ایران رفتہ بود و برگشتہ بلانرت رسید و پیشکش صفہ رخاں پانصد اسپ
عراستہ و دیگر نفایس نقشہ و ہتھ ابران از نظر گذشت از انجلا اسپان چارہ داسپ پیرانی یافت و قیمت اصناف اقمشہ شکیش کہ قبول
افتاد و پنج کک روپیہ شد و ہتھ سفارت ایران بوجہ چہن تقدیریم رسانید چنانچہ از حسن خدمت او شاہ صفی پادشاہ ایران بخانہ
اورفتہ غنایا نمود و نہ ہزار تومان نقد و ہشتاد و سراسپ بدفحات اورانج شید و دیرین سال شہزادہ دارا شکوہ باضافہ
پنچ ہزار سے ذات بیست ہزار سے و نہ ہزار سوار و شاہزادہ و شجاع باضافہ سہ ہزار سے پانزدہ ہزاری و ہمین اضافہ شاہزادہ
اورنگ زیب و شاہزادہ و ہار کشیش کہ تا آن زمان پانصد روپیہ یومیہ یافت بمغصب دہ ہزار سے چار ہزار سوار و سراسپ
یا فقہ و سیف خان حارس اگر آباد و افغان و سوار شد کہ از طرف شاہزادہ شجاع بگلانہ کہ در تیتول اور مقدر گشتہ بر و در راجہ
بحصون سگ باضافہ ہزاری ہزار سوار بمغصب پنچ ہزار سے بلند پایہ شد و یا دگار یک سفیر ایران کہ رخصت یافتہ بواسطہ سرانجام
سفر و لاہور متوقف بود با تلامذت نمود و از روز ملازمت تار و زخم رخصت و دو کت پنچا ہزار روپیہ از نقد و حبس با و معرفت شد
و مصحوب او ہتھ شاہ صفی دار سے ایران حراسہ و پیالہ و رکابی مرصع کہ تمینش پنچا ہزار روپیہ بود و ملاغ یافت و ہمدین ایام
شایستہ خان بصیر دار سے پندرہ از تغیر عبداللہ خان و خان مسطور با ستیصال بوندیلہ ہاسے ستم و تمین شد و علاء فضل خان
کہ دیوان اعلیٰ و وزیر الممالک بود و ہار شد و پادشاہ بیاماد اورفت و دوازہم ہار و رضا و در لاہور ازین ہان انتقال نمود و جاس
فضائل و کمالات و شیراز سے الاصل بود خواص پادشاہ از زبان سلطان ناقل اند کہ کریم فرمود کہ از فضل خان در بارہم چہ کیے
سخن بد شنیدہ نشد عمر شش ہفتا و سال مدت ملازمت شدہ سلطانے بیست و ہشت سال فرزندی از و نہا ہمدین شاہزادہ
خرد خود رعایت اللہ خان را کہ آخر بمقتل خان مخالب شد بفرزندی بدہشتہ بود و تاریخ و ملتش چہنیں یا نہ امصر
خوبے بر گوئے نیک نامے و علائے از ہر نیز گفتہ اند مقبرہ او بر لب آب جہنما مقابل شہ واقع است بعد ازین واقعہ
بر اسلام خان فرغان رفت کہ بعد رسیدن سیف خان خود و از و کہ حضور بر اساندم صفہ شاہ شجاع از کابل رسیدہ اورنگ کویش
نمود چو از کیش دختر میرزا رستم صفوسے دگر گشتہ بود دختر عظم خان براسے او انوشکاری نمود و سلع ماہ شاہزادہ
شجاع با نظام بگلانہ رخصت گشت و از دواج چنانچہ واقع شد و چہم دیرین سال از لاہور بکابل رخصت شد و ہمیت و پنچم حمزہ کابل
رسیدہ سعید خان صوبہ دار اخبارا ہما شہزادہات مامور فرمود و ہمیت و پنچم ربیع الثانی از کابل لاہور رسد و ہتھ

احوال سال سیزدہم مطابق سنہ ہزار و چہل و نہم ہجری

بیت و یکم جادی الثانیہ ہار سلطنت لاہور منزل اجلال شد و علی مردان خان از کابل آمد و سادات ملازمت دریافت و اچہل

و اضافہ عجب ہفت ہزار سی ہزار سو اسر فرزند و با صوبہ کشمیر صوبہ دار سے لاہور ملا وہ آئے آن شد و والدہ ممتاز محل دین خان
 ر و در نقاب عدم کشید و پادشاہ بنابر تعزیت بہمان آصف خان کثرت بجزا و دود بخوبی آید و کثرت شہر جب سلام خان از بنگالہ کہ کعبہ سید
 ایروانی کل یافت و دران زمان بیچ ہزار سے بود و غہ شہان شاہ شجاع را در کبریا گھر سے کرامت شد و سلطان زین الدین سنی
 گشت و درین سال کھلوسے کوکر نظام الملک کہ در مکر ملازمان و راکمہ بود و رگوان شد پیش عادل خان رفت و درانجا ما و
 نیافت و بسے شاہزادہ اورنگ زیب بقتل رسید از خواستہ سوانج آنگہ از درشت گونی عہد ابد خان ہسا و فرزند جنگ صوبہ دار
 ہمایوں عہد الرحیم بیک اورنگ و خان مرقوم باسا زگار سے شد عہد الرحیم صاحب با او موجب حضرت خود داشت پس اٹھا
 روز سے چند خود را آنگہ نمود و تا یک سال در خلا و ملاکین خود سے زمانے او ہم باقی بھمیرے نذرہ اورانی حقیقہ گنگ میدا شد
 تا آنگہ این ماجرا از قتل آن صوبہ بعرض رسید و حکم طلب او صد و یافت بعد رسیدن بھلور گروا گشتہ سبب گنگی خود عرض شد
 و کھنن را بھجرت انداخت نم شہان عرض داشت اورنگ زیب از اٹھائے راہ کہ تا صدمہ حضور از دولت آباد بود و شہر تہ قہار سے
 بنظر گذشت آن پسر سلطان محمد موسوم صافند و ہم درین سال مجرہ کہ از طرف حکام خراسان حکومت یدستان داشت جمے را بسر
 قطع بہت فرستادہ پست آورد و باز ملکہ افواج منہ از دھام نمود و بسے بسیار قلعہ را از مردم مجرہ کہ قتل جماعتے بود دست
 آوردند و عیدل نامیکانندک ریاست قنبار داشت و نزد مردم ہند شہم و کستی مجرہ بود و حسب الامار پادشاہ بیاسا رسید
 یا نزد ہم ماہ رمضان شاہزادہ اورنگ زیب بھلور رسیدہ اوراک سعادت کو زلزلہ نمود و ہمدین سال آتش ظہمی بر آگہ بھلور
 و گرفت و تمام کار کاخجات شاہزادہ شجاع و ہفتاد و پنج کس از خدمہ محل سوختہ خاکستر شدند و ہمیت و خیمہ شوال شاہ بہمان پادشاہ
 از لاہور را بکشمیر توجہ فرمود ہشت مئی قندہ شاہزادہ اورنگ زیب بدولت آباد و دکن مقرر شد و غم دہی کچھ دولت خانہ کشمیر
 بھلور و دل پادشاہ رولتی پذیرفت و طرفک کہ برای اقبال اسپان بصوب عربستان روم شتافتہ سلطان مراد قیصر روم فرما
 والا حکم مرصع گران ہایرہ بود و رسانیدہ مع ارسلان آقا سفیر روم بعتہ بسلطنت رسید و پنجاہ سترسپ بابت خرید و دور اس سپ
 از طرف خود و نہ سپ پیشکش محمد پادشاہ نامک بھلور گذرانید و قندائے خان خطاب یافت و ارسلان آقا نامہ قیصر روم واسپے
 سبب نام کہ بایں مرصع و عباسے مرواریہ و وز از جانب قیصر آوردہ بود و از نظر گذرانید و پادشاہ از یہ بساتین کشمیر لایسلاطنت
 بتناشے سیلاق سنگ سفید حضرت نمود و ہنگام مراجعت باران غیر وقت و زمانیت شدت ایریدہ را ہما بمرتبہ کل و لاہور رسانید
 کہ عبور متذرخد و از دشوار گذار سے کار مردم بھان رسیدہ بود و پادشاہ خود دہشتش ہم جبار کردہ را و بصوبت تمام ملکہ کردہ
 بعد و پاس شہر بنزل رسید و سہ شہر بار و متصل باران سے بارید و آب بمرتبہ طغیان کرد و کہ قریب چار ہزار خانہ بکشتار
 دل و بھت اندام یافت و وہ بیار سے رآب بردار عرض داشت جان سپار خان فوجا ربیرہ و بھلور پست کہ از چار رسید
 و سے موضع پر گنہ مذکور سے و ہشت سالم ماندہ باقی ہمہ در آب فرو شد و از پر گنہ خوشاب جزو و موضع دانہ کوہ ازین
 آفت محفوظ ماند

احوال سال چار و ہم مطابق سنہ ہزار و پنجاہ ہجری

پادشاہ ہفتم ہادی الثانیہ دیر شہر سے سو گنہ ویر از انجا بلاہور توجہ نمود و ارسلان آقا سفیر روم از ابتدا سے و رود کار و رخصت
 سے ہزارہ کہ وہ یک ہر صد تہ و یک روپیہ بہمان وزن و دیگر عنایات یافت و پیشکش منظر خان صوبہ دار گہرات جو اہل قمشہ و
 سے سراپا از نظر گذشت و او چنانچہ بایر و نظم و نسق آن صوبہ سے نمود و تا دیب جام و جبار کہ ہر دو عمدہ ہوسیان آنجا بودہ اند

ہمت گماشتہ مطیع و مقادیر ساخت و جام دارالشرب لاکہ دران سکہ محمود سے ہی زندہ موقوف ملاوہ پشیکا قبول نمود و عاقر شدہ خان
وید و طغر خان کہ تبار جیتے دو سال لمبے منصب شد ہو و درین سال بابر کو کرنش یافتہ منصب سابق بجائے یافت و ملکہ بانو بیگم حسین خنصر
آصف خان خواہر ممتاز زکریا کے زوجہ جیسف خان بود و صلت نمود و شاہ جهان باغ آصف خان رفتہ تفریہ او گفت و دختر سوم آصف خان
بزرگ خانم نام در خانہ طغر خان بود و ہمدین ایام شانہ زادہ مراد بخش استیصال جگت سنگہ و لدر راہ با سو ماہو بر شدہ اوزا اول
امان خواستہ شانہ زادہ را دید و عرض مطالب نمود و چون زیادہ بر مرتبہ خویش سیاحت و حضور پذیرائی نیافت رخصت گرفتہ بوطن رفت
و سر شوگر کش برداشت و عساکر منصورہ بقلعہ و قلعہ ریشہ مفاسد او پر داخترہ اورا عاجز گردانید بناچار سے دست بدامن مجبور متغنا زدہ
عفو نصیریات خواستہ باندہ عاے شانہ زادہ بخشو آمد و حکم شد کہ تاراکلہ کہ مادہ نخوت و مغر داوست بہ بندہ ہائے پادشاہے سپارو
جگت سنگہ بمجال فرمان نمودہ بخجورہ شانہ زادہ آمد و سید خان جہان بقلاہ کورہ در آمد و صراحت رابع عبارات ان بیخ برانخت
و حسب حکم ضبط کوہستان آنجا بہ بنجایت خان تعلق گرفت و ہمدین سال ملاسد اللہ کہ موطن او معنوت و غشاش لاہور ہست
بو سلطنت موسوی خان بھلا زمت سدہ سلطانی خان کو پوپایہ اعتبارا و بنیایت خلعت خاصہ و سپہ انطولیہ خاصہ دادہ و در عرض یک
سال بمصنعب ہزاری و خطاب خانی و دار ونگی و دولت خانہ خاص سراقہ ارتش و علی مردان خان بمصنعب ہفت ہزاری ہفت ہزار
سوار و صوبہ دار سے کابل اتقیر سید خان بہادر طغر جنگ حرمہ تمکین یافت و وصوبہ کشمیر علی مردان خان داشت بشاہ قلعہ خان
تفویض شد و در راہ از دنیا در گذشت تربیت خان بجائے او قرار یافت

احوال سال پانزدہم مطابق سنہ نہار و چو پنجاہ و یکم ہجری

درین سال شاید خان خلف یمن الدولہ آصف خان صوبہ دار تبار و زبان پلاؤن را کہ ترکو سے و رزیدہ تینی نمودہ ہشتاد ہزار
روپیہ پیشکش ہر سالہ مقرر کرد و ہفتہم شعبان یمن الدولہ آصف خان خانان سپہ سالار برض ہشتاد ہزار سے آخرت شد پادشاہ
کمر بستہ و اور فتلہ کمال احترام سے نمودہ ہزار سے ہزار سوار و دسپہ و سپہ منصب داشت مقبرہ او بر لب آب راوی حمادی
شہر لاہور واقع شو شاید خان یمن خلف او لپا پادشاہ خلعت ماتے فرستادہ عنایت بہمال او فرمود و دیگر اولاد و نیز مراعات
و دلجوئی نمود باین منصب و مرتبہ و ولایت ہجہ امیرے در عہد ہجہ پادشاہے از سلاطین ہند رسیدہ بعد رطلش سکا
خوئیے کہ در وطن خود لا رہا نمودہ ولایت لک روپیہ بران خرچ شدہ جملہ ملاکات او در ہند نقد و جنس مبلغ دہ کرو رو پنجاہ
لک روپیہ مختلف شد با آنکہ وصیت کردہ بود کہ اندوختہ مالیش ہمہ بخزائن عامہ برساند پادشاہ از انجملہ بیت لک روپیہ نقد و جنس بہ
پسر و بیچ و دختر و بخشید و باقی را بشاہ زادہ دارا شکو سپردہ نو کہ فواسہ آصف خان ہمہ نو عنایت نمود و نیز در ہجہ سال میرزا کسٹر
صفو سے قندہار سے کہ شش ہزار ہجری بیچ ہزار سوار منصب داشت و از سنہ دوم جلوس بسبب کہ برسن ترک منصب و نو کہ سے
نمودہ از نو اختیار کردہ بود لک روپیہ سیالانہ وظیفہ سے یافت جہان را پدرو کردہ ہشتاد و دو سال عمر داشت و طبیعتش ظفر شمار
رغبت داشت فدائی مخلص سیکر و چارپسہ داشت اولین مرزا و طبع او نیز ماملی بشکر گفتن بود و دے میرزا ساج دین جو اے و
حیات پدرو بدیاسے بہت فرق شد سو سے میرزا حسن چار سے میرزا بدیع الزمان مخاطب ایشہ نواز خان و درین سال قلعہ متعلقہ
جگت سنگہ کہ شانہ زادہ مراد بخش بہ تنفیذ او مامور و دے بلع میرزا خان جہان و راجہ سنگہ و بہادر خان و الودری و خان غفر
شد و حسب حکم با یمن جہاد گردید شانہ زادہ ہشتاد و دو سالہ پیش نمودہ با پسرانش بخجورہ و شانہ زادہ اورنگ زب بعدیہ سلطنت
رسیدہ و ارک سادات قدیموس نمود چون در کشمیر بنارطیان آب ڈل و بہت چنانچہ سابق مذکور شد مزاج بسیار خراب گردید

در آن شهر محظوظ افتاد و رعایا و سکا که آنجا زیاده از سه هزار کس بلامهور رسیدند، زیاده بود که در سن فرا رسیدن شده اند، را به بر گه نمودند. مبلغ یک لک روپی خیرات مرمت شد و مکشد که تا این جماعه در لاهور با شندید روز چند با جماعه مبلغ دویست روپی در آن کار و الا سده داده باشند و سی هزار روپی نیز در تربیت خان فرستاد که در کشمیر و مردم آنجا قسمت نماید و طعام صد روپی هر روز به نینیز و گریگان آنجا رساند چون نان مذکور به حال آن جماعه خوب بود و پرداخت صوبه داری کشمیر از تفسیر او نظیر خان تفویض یافت و مبلغ بیست هزار روپی به صاحب و محبت خیرات ارسال یافت و نیز از عیسی ترخان که بنظم سکر کار سورعه مامور بود از تفسیر اعظم خان که کمال رعایا سده آنجا نمی برد و پرداخت بجا بود صوبه گجرات، سمرقانی یافت و از جمل و اضافیه بپایه منصب پختیاری ذات و پنجاه اسوار و دویست و سه اسب رسید و ضبط ماسم سورعه بناییت الله لیسر شمس منوچهر و بنابر شهرت توجه داری ایران بجا یافتند و پادشاه از او در ارشاد و بناییت بسیار و انعام و از ده لک روپی نقد سرفرازه یافت و پنجاه هزار اسوار رخصت یافت و شاه از او مراد بخش نیز خصل گشت که درین طرف نیلاب اقامت گذرید و عندالاجت نزد برادر برسد چون عساکر از نیلاب گذشت و غیر ملت شاه صفی با سح شاهی جهان پادشاه رسید و پادشاه از او حکم شد که در غنیمت توقف نماید و صدق و کذب خبر در یافت اگر راست باشند معاودت نماید و اگر نیکو افعیه و از غیر رخصت او واقعی بود و ارشاد شکوه بر گشت به حضور رسید و چون بنابر رنات شاه صفی بخش حرکت شاهزاده بدون جنگ و جدال قلمه در دست او لیا سده دولت هند آمد و ارشاد شکوه پادشاه از او بلند اقبال مخاطب گردید و درینو لاشین قمری رویداد و در همین ایام شاهزاده مراد بخش از سن بهال برگشته بدرگاه والا رسید و از دوان و بادشتر نیک اختر شاهنواز خان صفی سده واقع شد و پنج لک روپی بهر اسه سر انجام این جشن پادشاه از او مرحمت شد و یک لک و چهل هزار روپی از نقد و جنس برسم سابق بجا نشانه شاهنواز خان فرستادند و چار لک روپی بکابین مقر شد.

احوال سال شانزدهم مطابق سنه هزار و پنجاه و دو هجری

چون بعضی پادشاه رسید که درین سفر نقد بار از اکر و در سده خان بعضی حرکات خلاف آئین ملک خوار گشته بطور رسید و به پیش در اختیار و نیست منصب جاگیر و تفسیر شد و جاگیر او که در متحر بود با عظم خان بعد از تفسیر صوبه گجرات مرمت شد و ملا عبدالعزیز سیالکوئی را پادشاه با نقد سنده کشش هزار و پانصد روپی که بهر سنگ او بود و عطا فرمود و شاهزاده مراد بخش بصوبه بلتان که در تپول او مقرب بود رخصت یافت و خلعت خاصه با بر خمر مرغ آلات و دو اسب خاصه با سانه طلا دینا کار و آفتاب گیر با عنایت شد و بعضی سده که باغ لاهور که در سال چهارم بهر مجلس حکم عمارت آن و حضور نژاد با بهنام طعمران خان شده بود و بعد با بهنام خلیل الله خان صوبه دار آنجا تفویض یافته بصورت انجام پذیرفت و شوق تماشایش از خاطر فیض منظر پادشاه سر بر زد و بعضی مقتدر و خود رونق و افزوده شد و لک روپی در عمارت باغ موصوف و تیار سده نزدیک مرصفت شد چون خاطر از نظم ممت صوبه پنجاه و کابل و قندهار و دایره داشت چه در هم شهبان این سال از دایره سلطنت لاهور بدایر خلافت اکبر آباد منتضی نمود و علی مردان خان بموجب حکم از کابل به حضور رسید و خطاب امیر الامرا سده و افزوده رخصت انصاف بکابل یافت و مقبره ممتاز محل که تا قریب دو و از ده سال با بهنام حکومت خان و میر عبدالحکیم قصبه مشهور است تمام یافت و پنج این عمارت پناه لک است پادشاه در آنجا رفته پسندید و سده موقوفه انضافات برگزیده حویله اکبر آباد و دیگر چند که حاصلش یک لک روپی است با محصول دو کاین و سطران سده معموره دیگر که تعلق بان مقبره دارد و لک روپی داخل آنهم هست و وقف این مقبره نمودند.

احوال سال هفدهم مطابق سنه هزار و پنجاه و سوم هجری

در شروع این سال عرض داشت شاهزاده اورنگ زیب شملہ خبر ولادت پسر در سلطنت رجب رسید پادشاه آن مولد خود را
 بمحمد مظفر موسی گردانید و دختر سے پاکیزه گوهر از لطین دختر شاهنواز خان نیز موجود آمدہ بود و زینتہ الشایم یکم موسوم ساخت و چون در
 دارالخلافت اکبر اکبر اعلامات و باشیوع یافتہ بودید و تختان فتح پور آمدہ و اقامت فرمود و یک چندی بصوب سوگر میر و شکار گزیدند
 ہمدین آتشا ہزادہ و اراشکوہ را عارضہ روسے داد و پادشاه از فرط محبت ہشت بار بنیزل او براسے عیادت رفت و در شصت میل
 گشت و درین ایام صوبہ قندہار از قلی محمد خان بر سید محمد خان ہما در صوبہ پنجاب تنگیر و قلیچ خان مقرر گشت چون ہوا با متعال آمد
 پانزدہم شوال بکبر اکبر از شرف آورد و سعادتمند خان ادمل و اضافہ بہ منصب و وزیراری پانصد سوار اعتبار را فرستاد و ہم عمر سال ہزارہ
 بجاہ و عیارم جبری نور شد و شیخ عبدالصمد شیرنیف یکمہ نظر ایمان ملا و رجبہ بابیالہ دوسر لو ش ملا و چار ہزار ہر و نقد عنایت شد و بعد از آنک زانی
 شیخ مرقوم خلعت انصاف بکیافت اناول و رود و تاق و خود بہر جہت بیت ہزار روپیہ از سرکار و بیستم ہزار از شاہنواگان و اہل
 حسب الامر یافت و درین سال شش ہیکم صاحب کلان پادشاه از خدمت پدر بر خاستہ بجاہ خود میرفت ناگاہ گوشہ و لطف و ہوش
 نشینہ رسید و تمام لباس بدن را آتش در گرفت و پشت و ہر دو دست و پہلو بسخت و پادشاه از خدمت این واقعہ نہایت اہم گزین گشتہ
 بر خلاف ضابطہ مقررہ فردوسے آن شب از شفقوی اقبال بر نیامد و روز دوم چون شرف آفتاب بود بعضی ورت بعد و ہر دہر بار عام
 بر آمدہ پیش از یک گھڑے نہ نشست و اندر دینشتین نامہ روز پنجہزار روپیہ بجاہین تصدق فرمود و بیست و دوم صفر کہ روز
 ولادت آن دختر بود نیز ہجرت صدر مبلغ بار با احتیاج بخشید و در آہ اول این سانحہ تصدق ہزار روپیہ بدفات بسا کیلیم بنیوم
 و از شروع ماہ دوم مقررہ کہ ہر روز ہزار روپیہ تصدق باہل استحقاق بر سر سیدہ باشد و شصت ہزار کہ بر مطالبات عظیمہ و خیانات
 جسدیہ زنہاں مکافات بودند آن از فرمود و جہانگیر آہنا بخشید و مبلغ ہفت لک روپیہ از زمین المال سرکار دارالانجمنہ آمد و ہمدین
 ایام کای محمد اودوراکہ از ایران آمدہ بود و اتفاق حکیم مسیح الزائے ہمدان لے یکم صاحب شہین فرمود و شاہزادہ اورنگ زیب
 اکن و مراد بخش از ملتان بدین خواہر حضور آمدہ شرف کوشش در یافتند و شاہزادہ اورنگ زیب بنا بر رضی بخششاہ بخوشہ
 نشینی بدین رضای پادشاه در ساخت و دست از کار ہاسے دیوی باز کشید بنا برین خدمت انتظام مہالک کن بنامہ دوران
 مہار و نصرت جنگ از تنگیر یا لوہ مقرر شد و منصب او ہفت ہزاری ذات و پنچہزار سوار و دو سپہ سالار سپہ گردیدہ یک کرد و در اہتمام
 یافت و ہزار از کس پیار سے صاحبہ زمان خاطر پادشاه مکرر شد ہمدین اثنا را و امر سنگہ سپہرا جرج سنگہ را محو کہ رویش
 چند از اراک کوشش محروم و ممنوع بود و آخر و پنچہ شنبہ سلج جمادی الاولے بدگاہ آسمان جاہ رسید و صلابت خان میر بخش
 او را در غفلت خانہ منزل شاہنوازہ و اراشکوہ کہ پادشاه ہاجا تشریف داشت بشرف زمین پوس رسانید را دگر در صفت دست
 چپ بجای خود رفتہ است تا دو صلابت خان بطرف دست راست سر رسیدہ است تا دو در زانیکی پادشاہ بعد اداے نماز شام
 بنام یکے از امر اہل خلاصہ مشورے ہی نوشت خان مرقوم برای امرے از فرزانیان پایاں آمدہ نزد شہدان چار شاہہ با سیکے از
 بندگان حضور گرام بن بود ناگاہ امر سنگہ بطور دیوانگان حمد کر کشیدہ و دید و بر طرف چپ سینہ اش زد بہر جہان زخم زدن
 کار صلابت خان بیایان رسیدہ غلیل اللہ خان و درجن و لدر راجہ بیحد اس گورو و سید سالار بارہ کوشش ہفت کس از منصب
 داران و گرزداران ازین ویار و دید و یکبارگے ہشتیہ کہ بارہ کارش با انجام رسانید و بکمر پادشاه میزبان میر توڑک و مکر
 چند شرف غسل خانہ جمدا را بہر دستہ بردن تا ہر دم او بار ہر دم او دست از جان شستہ ہر دو را بقتل رسانیدہ و خونی شستہ شد

احوال سال مجید ہم مطابق خبر از پنجہ و چارم ہجری

درین سال احوالت خان را میخوشی و خلیل الله خان برادرش را بخنجر و دم گرانید و درین سال علی مردان خان فریاد و فریاد نمان
خود را با گرو به از بنیان کابل به بنیبه علی قطان انا لایق پسر سیمان علی ولد نذر محمد خان که بر احشام بلوچان تاخت آورده بود فرستاد
و آنها بعد جنگ از نو فرود بسیار بر بخان خان غالب آمد و ظفر با نقد واکر شه از بهر آسمان مخالفت فتول و خندول شد و نزاران سبب
و شکر گوشتند آنها فریاد و فریاد غنیمت آوردند و بهر درین سال انتحاض اعلام را شاه از اکبر آباد و قلات و سمرقند و از آنجا که بخیر قاتی قات
و شب بخشنده یازدهم شعبان در خانه دارا شکوه از بلطن دختر سلطان پرویز پسر ستود شد و بهر شکوه ستمی گردید و خانه و انانم
و کن حسیله طلب مجبور آمد و راجه به سنگه که گلی او بود و با قفلت ملک کن مامور شد و بهر درین سال چنین حصول صحت بیک صاحب خزان
پادشاه مقرر شد ایوان با عام را کمال آراشیز ترین نموده اقسام جواهر و نفوذ بران عقیقه نشان شد و شاهزادگان و امرا هم یک در غور مرتبه
خود بنیایات انعام و اضافت را فرازی یافتند و حسب التماس آن ملک ملکی خضال شاهزاده اورنگ زیب را پادشاه از گوشه نشینی
بر آورده مورد الطاف نامتناهی گردانید و حکیم محمد داود را که معالج بیک صاحب بود و بنایت خلعت خاصه و منصب دو هزار سی
و دویست سوار و اسب خاصه از طویل خاص با زمین طلا و فیل و یک شترنی یافتند و تولد و یک و بیست و پیمین وزن نواز شتر فرمود و عارف
خدمتگار را که خدمت معالج جراحت بدنی که بسبب سوختن بهر سیده بود بکمال دل سوزی و محنت بتقدیم رسانیده بود نقره مسکوک
سجده هفت هزار و بیست و یک و با خلعت و اسب و فیل و حرمت شد و پنج لک روپیه که برای حصول صحت او پادشاه نذر کرده بود
بصرف رسید بعضی ازین نذر را بیک معطر و برشته یافتند و بیل مرصع که حسب الامر ملکه مذکوره همایشانده بود بهدین طبعیه ارسال یافت و بیل
تمام میوانی را که بعضی جراحت مندره مداوای او شده بود نیز به نقره سجده مبلغ هم سنگش با خلعت و اسب و فیل و بیست و یک
با تمام حرمت شد و از بیک و شاهزادگان نیز انعام وافی یافت و چون محمد علی نوجوان حصار آن فقیر را آورده بود و در عنایت گشته
خطاب حافی یافت و به پنج شترنی و بیل و فیض رسانی این جشن گاه به بعل نیامده بود و ملکه مذکوره بشکر الطافیکه از پدر و برادران و زمین
بظهور رسید متکفل وزن جشن شمسی درین سال گشته شاد و پیشکش بسیار گردانید و صد کس از اهراسه نامدار و ارکان دولت را
خلع خاصه بخشید و بهر درین سال شاهزاده اورنگ زیب را بهر حرمت خلعت بانا در سه و دو اسب خاصه با زمین طلا و فیل کار و طلا و ساه
و فیل با اوراق نقره و سرافرا نکرده با نظام صوبه گجرات مرخص گردانید و درین سال بعد و رود در کشمیر رضا مندی رعایا و سائر امان
آن بلده از سلوک پسندیده و تعارفان معلوم گشته موجب خوشنودی و خاطر خیر و روزگار شد و یک لک روپیه انعام یافت و طلا و لباس
کلیه قصیده در تهنیت مقدم پادشاه در کشمیر معروف شد و بهر حرمت خلعت و انعام و دویست شترنی و سیاهی و مسرور شد و خان و ران
نصرت جنگ که از حضور بصوبه دکن می رفت در دو کر و سه لاهور آخر شب شبیه ششم جمادی الاولی خدمتگاه نغم جدمهر
شکر او کاره نوبه انفضای میکرد و از نو دینا گذشت و فرزندانش موجب وصیت از مروت و کثرت و یافته باقی مبلغ که مبلغ
شصت لک روپیه نقد بود بهر کار پادشاه باز گردید و دین او را بایش گویا راست هفت هزار سی هفت هزار سوار و اسب
سه اسب منصب داشت:

احوال سال نوزدهم مطابق سنه هزار و پنجاه و پنج هجری

غره جمادی الثانی اسلام خان خلعت خاصه شمشیر و اسب و دو اسب از طویل خاصه با زمین طلا و اسب و فیل با اوراق نقره
مع ماده فیل و اضافت هزار سی هزار سوار منصب شش هزار سی هزار سوار و اسب و دو اسب و دو کونیات و سرافرا
و نقره و دست انعام هر چهار صوبه دکن مامور شد و سعد الله خان بنیایت خلعت خاصه و خدمت دیوانه خالصه شتر نیز از تملک اسلام خان

و از آن اصل و اضافه بمقتضای هزار سی هزار سال و بطای قلدان مصحح سر بلند گردید چون از فطکار دانی بنوازشهای روزافزون
 انحصار حق نیست بستم بحسب بدرجبر رفیع و وزارت عظم و حمایت خلعت نعلبه و از اصل و اضافه بمقتضای خجاری ذات و هزار و پانصد سال
 رسید و درین سال سخی امیرالامیر علی محمد خان قلعہ کبک فتح شد و خدا ز کابل متبیر رفت و رویتبیر در نشان نهاد و درین فرصت علی خان کبک که شتاف
 و چه آنکه کار بر جارسان تنگ کند آنها را نامان طلبیده بود و آمدند و امیرالامیران قلعہ کبک تصرف مصلحت ندیده برگشت و پادشاه برگشتن امیرالامیر
 درین وقت که نذر محمد خان با بیلان و نوکلان در افتاده بودند پسندید و در همین سال جهان شاد خان لدر بر سرست خان را بتغریت شاه صفی و منیت
 جلوس شاه عباس ثانی رساند ایران نمود یک فقره نامرسلان بود بسیار کسب و جلوس منیت مانوس آن فرزندان زاده بر خوردار کما مکار نام
 بلند و قدر اسمین گوهر درج و دولت و عظمت همین اقرب بچ شکست و سلطنت نقاد و اصلاح طلبین سلاسل اسلاف ظاهرین پرداخته
 سے شود و نقائل متبذند و ستان را که سده کج و چاه هزار رو پیغمبریت و پشت مصحوب و ارسال فرمود چهارم شنبان را یات
 اقبال ز کشتیر لطف لاهور و ما بهر از آرد و پانزدهم ماه رمضان در لاهور نزول و اجلال شد و شاهزاده مراد بخش از اقلان رسیده
 شرف کورنش دریافت و منیت و نعم و نوجوان بکرم ملت نمود و در لاهور متصل مرقد یاد خود و آصف خان مدفون گشت و علی و نکلان
 از پیش و آمده ملازمت نمود و وسع انداختن از اصل و اضافه بمقتضای شش هزار سی هزار سال و درین سال
 بخانه شاهزاده شجاع پسر بوجود آمده برین العابدین موسوم گردید و چون پادشاه به تسخیر ولایت بلخ و بستان و قرقه که دارالملک
 امیر خجور صاحب قران بود بسیار رغبت داشت خصوص از زبانی که نذر محمد خان با وادداشت کابل اول سال جلوس لشکر کشیده
 برگشت و بعد چند مدت از تقاضا و در بلخ هرج و مرج پدید آمد سرانجام این هم اہم دانسته را یات افواج مملکت ستانی بطرف
 کابل منقضی نمود و شاهزاده مراد بخش را با امید اعانت علی مردان خان امیرالامیرا که توجہ از او و کس و ولایتی خود همراه
 و مصرفت تمام از ان طرفها و ایلات آنجا پاداشت حسب الطلب نذر محمد خان کسب غایت از دشمن استمداد نموده بود و جمعیت
 پنجاه هزار سوار پیش از حرکت خود برسم استقلال فرستاد و خبر دوم نذر محمد خان که از فساد و غارت قوم المانان مجا و پناہ غیر از
 درگاه شاه جهان نداشت آمده شاهزاده مراد بخش را دیده بود و شاهزاده پنجم ملاقات بمسربا طرقت معاقت نمود و بیچلو
 سند خود نشانیده بعد ول جوی بسیار بهشتور پر فرستاد و او بهشتور آمده و دلک رو پیغمبر و جنس یافت چون شاهزاده
 مراد بخش بجوالے بلخ رسید نذر محمد خان بگرام و سبحان قلی پسران خود را باستقبال فرستاد و مراد بخش احوال را آگاهانوده
 بنا بر اطمینان خاطر نشان فرمود که بکمان بگوید که از این لشکر پیشا رسیده است برگزیده مددے که مطلوب باشد بمل خود آمد
 روز دیگر نزد یک حصار رسیده فرمان داد که بصلب حصار پردانند محمد خان را بشاہد این حال دل از دست رفته بطرف
 ایران گریخت و پناہ بشاہ عباس برد شاهزاده مراد بخش گروے را به تعاقب آورد و اندک و آتما بعد طراقت تعاقب نموده محبت
 کردند و ظیل الله خان را با ملطقت خان و غیره براسے گرد آوری اموال او فرستاد و از زودک رو پیغمبر از مرصم آلات
 و طلا آلات و جزآن و قریب و دویزار و پانصد اسب و دویان و سده صد شتر و دامه بصلب آورد و از مقصد بان جماعت
 و حمید اران ظاهر شد که جلگ اندوخته اسے او هفتاد و یک رو پیغمبر بود از انجلا افزون از دوازده لک رو پیغمبر کا رشاد زاده و آمد
 و قریب پانزده لک رو پیغمبر در بخارنگام فرار و از قرقی بلخ بنا بلخ رفت و قلیے را بعد از خزان متصرف گشت و درین
 لشکر بان والی آن و دیگر غارت کران بردند از آنجا باقی ماند پاره و در وقت اضطراب بسیار خود او و اکثر او و بجه و مسانہ
 و تملقان و رؤسان غارت نمودند و نذر محمد خان بعد از محبت از شیرخان با قلیے محمد و پسرخد قلیے از او زکس نذا و خود براه

چون از مشهد مقدس گذشت بهصفایان نزد شاه عباس رفت و پسران و متعلقان و سرد و خرد و بدست شاه جهان رسیدند بهرام
بمرحمت خلعت خاصه با چاقب زر و دو توبه و مرغ و منصب پنجزاری هزار سوار و یک ملک شاهی مبارک شد و عبدالرحمن را
پیشاه زاده و ارطغرود سپهر و تربیت فرماید و لومیه و اصدرویه مقرر گردید ستورات را یکم صاحب نود و نود طلب و دهم شش مورد انو
اعطاف نمود و شاهزاده مراد بخش را اندیشیا از افواج از بکیه و غیره ایلات آن دیار و عدم مناسبت هوا و اوضاع آنجا به
رسیده مکرر عرض داشت و فرستاده اذن معاودت خواست و حکم نرسید و بحضور شتافت این حرکت شاهزاده بر مزاج
پادشاه ناگوار آمد و شاهزاده را بلبل منصب و قبول ملتان تا دیب فرمود و چون نزدیک بکابل رسید از کورنش منع گشت
فرمان شد که بشهر در نیامد به پیشاه و در رفعت بنشینند و سعد الله خان بنظم و لشق پنج دول دسپه سپاه دستور یافته در
عرض یازده روز به بلخ رسید

احوال سال بیستم مطابق سنه هزار و پنجاه و شش هجری

دیرین سال پادشاه میر عزیز با نامه بخمن انظار عواطف و آنکه پیش نهاد و نظر بود و نزد محمد خان برسم رسالت با این
فرستاد و درین اثنا نزد محمد خان با صفهان رسید و باز بخراسان برگشت و چون میر عزیز بهصفایان رسید خبر رجوع او شنیده
خواست که او هر جا باشد رسید و نامه را برساند و از اسرار این سینه را ناپسندید و پیشاه را لایه توقف نموده حقیقت را بدرگاه
عرض داشت حکم رفت که در پله او نزد و از شاه ایران رخصت گرفته و از ضرر شود و سعد الله خان از بلخ عود نموده در هریدریج
شرف عقبه که سی یافت و فتح نامه پنج و پنجاهان مصحوب ارسالان بیک مدارا سے ایران نیز درین سال ارسال یافت و رایت
پادشاه از کابل بهار السلطه الامور سایه نزول انگذ و در جشن و وزن ششمی این سال پادشاه محفل تفصیل مراد بخش نمود
بطایع منصب سابق ملو فرافرمود و شاهزاده اورنگ زیب حسب الطلب بحضور رسید و شرف کورنش دریافت و با و شاه
او را براسه شتی به نشان و پنج مقرر نمود و بهان صوب رخصت فرمود و سعید خان بهادر که از املتان آمد بود و قتیان شاهزاده
اورنگ زیب شد و از استماع غیر و گذشتن اصالت خان چون نوکر مزاج و ان بود و پادشاه بے متاسف گشت و میرزا
نور صفو که از بلخ رسید و طیفونیکار سے نزد محمد خان که دران میان پنج باطلو یون بود و از نظر گذرانید و با وصل و اضاف
منصب سید شرایمی و دهنر اسرار و نوازش یافت و پادشاه خود هم عازم کابل شد تا پشت شاهزاده اورنگ زیب به شتلهار
ادقوسه باشد و هدرین سال سی خانم رخت بهتی برست پادشاه از استماع این حادثه بے تاسف نمود و او همیشه و هالهای
بود و با یکم سح الزمان قزاقیت و قدم خدمت از وقت ممتاز عمل داشت و در خاص بود و رسوم نماند و از اسرار و آداب بندگی
نیکو داشت از فن طب و علم قزاق آگاه بود و ملکه جهان آرا یکم صاحب نود و اولمذ نموده بود و ازین جهت که فرزند می داشت
دو دختر ظالبا را بغیر زنده خود بهر داشت کلان در از و واج حاقل خان و غرود و جلال کج محبت خان بود شاهزاده اورنگ زیب
خود جماد سے الاول به بلخ رسید و بشهر در نیامد و یک که و بی آن شهر نزدیک کابلیکه بادران نمید داشت و عسکر ساخت ووز
و گیر و زون حصار و رآمد و قلعه اندرون و حصار بیرون را ملاحظه نمود و بعد شد و بخت شهر کرس از کابل بهار اسپه انجا را در خود
با کرام و انعام کامیاب گردانید و ما بهر سنگ با ذرا بجز است قلعه و شمشیران ترین را بجنه از منصب و ایلان و احدیان و تفنگچیان
بهنگاهایان شرف داشت و تربت بشهر و صواب و دیگر اندیشان چنین مقرر شد که فوج قول بود و شاهزاده مستظهر
یا بهر و بادران با تمام سپاه که با و در بلخ بود و هر اول و امیر الامرا و مرادان خان برانفار و سعید خان بهادر و نظیر جنگ و در

برخلاف چون موضع تیمور آباد و فو و آمدند و از یکیه از اطراف هجوم آورد و هر کس هر طرف فرود آمده بود با فوج مخالفان گم پیکار شدند چون اوزنگ زبیب هجوم آورد و یکیه بر امیر الامر اسلمه مردان خان وید فوج را یکجاست فرستاد و قبل ازان که فوج ملک برسد امیر الامر مخالفان خود را بمنزله ساخت و سعید خان جادو نظر جنگ که منو صنف بیارے لاحق داشت خود در جنگه مانده و لشکر خود را بوجیب ترتیب بطرف چپ شان برده که گشته بود و چون فوج مخالفان بر لشکرش ریخت و کار بر آنجا تنگ شد خان مذکور با بیگانه که با خود و دست سوار شده و بعزت برقی و باد و در سید و باد و خود و ضعف بیاری بسوارے اسپ خود را اعدا ساخته چنان کوشش نمود که بدست خود منو کس را مجروح گردانید و نه زخم بر بدن خود برداشت آخر از اسپ بر زمین افتاد و پیران او و لطف الله خان و عنانه زاد خان بر خنجرهای کاری جانبی بایست نمودند و شانه برده قصد پیکار مخالفان نموده و درواز چهار طرف در میان گرفتند و روانه شدند و اوزنگان گروهی را در یمن دیار لشکر نمودارے گشته باقی جمیع هر فوج بر اول بختی چون مردم توینجا و بهادر خان در دماغه آنها مساعی جمیله تقدیم رسانیدند و از یککان روگردان شدند که بیگانه خود شتافتند و درین ضمن بیگانه و علی پیش آمد و از یککان را از فرار برگردانیدند و جوتے را مقابل بر اول گشته خود با سائر لشکر برفوج امیر الامر ریخت امیر الامر اسلمه مردان خان پامداری مردان نموده و آنها را در نیت و شان برده هم ملک در رسید و از یککان شکست خورد و بمنزله شدند و تمام خیم و اسباب و شتر و دواب که در جنگه و مقاصد بودند بدست افواج شان برده افتادند

احوال سال بیت و یکم مطابق سنه هزار و پنجاه و هفت هجری

چون معلوم شد که گروه اوزنگیه که خوانند به نشان رفتند و در فوج بر انگیزه شان براده مردان بخش بدافعه بسوی به نشان رخصت یافتند بجای کار رسید درین اثنا فوج عزیمت اوزنگان معلوم شد و فرمان سعادت بمرکز بخش سید و ادب الامر برگردید و با نظام صوبه کشمیر رخصت یافت چار ویم شوال این سال اسلام خان ناظم عیار صوبه دکن که بمنزله نزارے هفت هزار سوار و یک پاسبان بود رخت همتی بست و در اوزنگ آباد و مدفون گشت و پیرانش بنایات و اضافات ساخت و سلف از سالیافتند و درین سال نذر محمد خان نامه مشعر بر خلاص و انقیاد بشان براده اوزنگ زبیب فرستاده خواست که بسوی او و مدارک اخافات و تمکلات احوال خود نماید بشان براده نامه ادب با عرض داشت خود بحضور پدر فرستاد و فرمان رفت که آن فرزند عزیز به ملاقات خان بلخ را با باز دانه رده اند حضور شود و شان براده شجاع را بیکال رخصت نموده مقرر فرمود که هرگاه اوزنگ زبیب از هند و کوه بگذرد و از کابل عازم آستان دولت گردد چون فوج هند را قاتل و بلخ را مستخرقات و لشکر او کوش علی مردان خان با چند کس تا کجا مقاصد نمودند و شان براده اوزنگ زبیب مصلحت در داریا دیده حصار بلخ را که بهین قدر در تصرف بود به نذر محمد خان اصطلح امور شمر و نذر محمد خان تمارض نموده نیا در قاسم ولد خسرو شیر و خود را حضور شان براده اوزنگ زبیب فرستاد و شان براده بهین قدر شایسته دانسته حصار شهر بلخ با سپرد و جنس غله به راه انچه و لشکر و شهر و قلعه بود و به پنج آن وقت در آنجا بیچ ملک روپیست از بد به نذر محمد خان داد و لقمه راه همراه گرفتند سعید خان از بلخ پیشتر بحضور رسید و شمول عواطف گردید و از تغییر عظم خان ابصاحب صوبگی بهار سر و از رشد و اعظم خان بخواست که کار جمیع را بر او رخت و زنگید و درین ایستاق بمصرف رسید چار کرد و روپیست که که قریب بیست کرد و خانه بود و چارده ملک تومان عراق و حاصل بلخ و بدخشان بشرط موافقت سال و ده بهیست و پنج لک و ده که قریب چهل لک خانی است و حساب تفاوت بسیار است نمیدانم خطا در کجا شده چون حسابهای ولایت و مقدار نفوذ آنجا جمیع مردم نصیب آن

توانست و پادشاہ بہ لاہور آمد و بعد ازان باکر آباد و شاہزادہ شجاع از کابل دراکر آباد رسیدہ و محمد ابنانیت ولایت بنگال مشمول عطا یافت شد و رخصت رفتن بلکہ عنایتی یافت و حکم شد کہ شاہزادہ در بنگال سیب بکلتان رود و درین سال چون عمارات قلعہ شاہ جهان آباد با تمام رسید الوہ سلطنت بطرف شاہ جهان آباد فرار شد آمد پنجم ذی الحجہ سنہ ہزار و چہل و ہشت ہجری تھری تھریان قلعہ مذکور نمودہ شب جمعہ نهم محرم بعد از پنج ساعت و دوازده دقیقہ بخوسے اسائن گذشتند و رخصت ملک روپیہ درین تعمیر بکار رفت و در سنہ ہزار و پنجاہ یک ہجری با تمام رسید و پادشاہ بیست و پھارم ربیع الاول سال مذکور از دروازہ کنار دریا کہ بشاہ محل راہ دارد داخل قلعہ گشتہ بدولت خانہ در آمد و در ایوان دولت خانہ با عمامہ بر تخت مصعہ جلوس نمود و پیشکشہائے لائق از نظر گذشت از جملہ پیشکشہا جنس مبلغ دوازده لک روپیہ پذیرائی یافت و چار لک روپیہ بہ بیگم صاحب انعام شد و شاہزادہ دارا شکوہ باضافہ ہزارے سے ہزارے شد و صد کس ابنانیت عطا شد فاخرہ امتیازانہ و قند و چون از ان روز تا جشن وزن قمری نہ روز بود حکم شد کہ جشن نہ روز نمودہ ہر روز صد کس خلعت سے یافتہ باشند و میر بکچی کا شہی تاریخ اتمام عمارات این شہر شہین یافتہ بود و ع شاہ جهان آباد از شاہ جهان آباد ہزار روپیہ صلہ یافت و یک قندیل و روضہ مطہرہ سرور کائنات کہ دو لک و پنجاہ ہزار روپیہ قیمت و ہشت مہتاب سید احمد سعید ابلاغ شد و حکم رفت کہ شجاع یک لک و شصت ہزار روپیہ باب عرب متصدیان تجارت خریدہ حوالہ آتش نماید ۱۲۱۰ و انان میان ستاع پنجاہ ہزار روپیہ مع ریشیش بشرف کہ رساند و جنس شصت ہزار روپیہ فروخت با نقش باہل استحقاق کہ معظمہ در جنس پنجاہ ہزار روپیہ با فائدہ اسن مستحقان مدینہ منورہ قسمت نمادہ

احوال سال بیست و دوم مطابق سنہ ہزار و پنجاہ و ہشت ہجری

چون از شایستہ خان نظم صوبہ گجرات خاطر خواہ پادشاہ صورت نگرفت صوبہ مذکورہ بشاہزادہ دارا شکوہ عنایت شد و باقی بیک کہ از طرف شاہزادہ صوبہ آگہ آباد داشت بحضور آمدہ بااصل و اضافہ دو ہزارے منصب ذات و پانصد سوار با خطا بغیر تھان یافتہ گجرات تناسات و صوبہ اوڈیسہ بتغیر محققہ خان از قبل شاہزادہ شجاع بجان بیک ہر وی ملازم شان تفویض یافت و شیخ عبدالمجید لاہوری شاگرد مومن الدولہ شیخ ابوالفضل چون سوا چہ سالہ با تمام رسانیدہ وہ ہزار روپیہ انعام یافت و درین سال پادشاہ باز بہ لاہور رفت و سعد اللہ خان بہ منصب ہفت ہزاری ہزار سوار و دو کسپہ سپہ سرافرازی یافت و ہمدردین سال زیدہ لونغان اعظم خان کہ مولدہ و منشاہ آن سلاطہ دو دومان سیادت بلکہ سادہ و آسمن میر محمد باقوان ایمان دیار خود بود بعد تقدیم خدمات بایستہ و صد و کار ہائے شایستہ کہ در اقبال نامہ بجا نگیرے و پادشاہ نامہ شاہجہانی و انودجی در این اوراق مذکور و بکار ہائے عمدہ مثل میر بخشے گرسے و دیوانی اعلیٰ و نظم صوبہ ہائے دکن و بنگالہ و احمد آباد و آباد واکر آباد و کشمیر و اسلام آباد و تھرا و بہار و در آخر عمر بخدشت دارالعلوم جو پور سرافرازا مامور بود و کوشش ہزاری منصب ہشت ہصد طے بقشا و شش مرغلہ از بیک خرام در بلکہ مسطورہ و جهان فانی را پردہ و نمود و در بانگے کہ ربیب دریائے جوینور احداث نمودہ بود و چون گفت تاریخ جلالتش از کثر اعظم اولیا و سال بنائے باع بہشت نهم بر السیاب جو مستفاوے شود اللہم اغفر لہ وارحمہ پادشاہ از استماع فوت او بسے متاثر گشت و او لا دشر را کہ یکے از انہا ملکت خان و دو سے میر خلیل اللہ و سوسے میر علی بود باضافہ ہائے منصب مزید عنایت دلجوئی و تسلیم فرمود و شاہزادہ مراد بخش را کہ از کشمیر حسیا علی علیہ مدہ بود و نظم صوبہ دکن از احتیال اسلام خان رخصت نمود و شاہ نواز خان کہ بصیانت ملک دکن معین شدہ بود اتالیق شاہزادہ گردید

و همدرین سال عرصه داشت و دولت خان قلعه دار قلعه دار رسید که شاه عباس ثانی قهرمان ایران قلعه مذکور را محاصره نمود و بایران
سعد الله خان و دیگر اعیان ایران باقی مقر خود را و باورنگ نیز نیز فرمان رفت که از لبتان بدان سمت رود و لشکر باقی متعین با و پیوند خود
پادشاه نیز متوجه کابل گردید چون محاصره به واه کشید و افواج ایران بفرمان پادشاه خود بر بروج عروج نمود و دولت خان قلعه دار
آمدن خواسته باشد و خان و قبیله قی خان و نور الحسن و عبداللطیف و لیوان و دیگر اعیان ایران بیرون آمده شاه را دید و وضعت گفته
رو به هند وستان آورد و در محراب خان که پیشتر قلعه بستی رفته بود تا بچاه و پنج روز محاصره داشت بر دل خان قلعه دار را بخیال
خواست محراب خان را دید و او قلعه دار را همراه خود حضور پادشاه آورد و سید اسد الله خان و سید باقر مستحقان زمین دار و
سار و خان که آنرا محاصره داشت پیغام دادند که تا یکسو شدن معامله قندهار و غنایا عیبت ریخته نشود و بعد رسیدن خبر فتح قندهار
ولایت هر دو کس بر آمده بدولت خان قلعه دار قلعه دار پیوسته بر دل خان بشوق خود بایران زمین رفت و دولت خان چون بحضور
شاه جهان آمد بنام بر قدم خدمت از سر جان او گذارنده بر طرف و لعل منصب خطاب معاتب کرد و انید پادشاه ایران رسیدن
فوج بند بعد خود و یقین داشت محراب خان را باده نهر افکنی و قندهار و دولت او فنی زنگیر را با جبهه ر قاعه بست گذارنده
خود بهرات معاودت کرد و در بهایا مانده با صفهان نرفت:

احوال سال بخت و سوم مطابق سنه هزار و پنجاه و نهم هجری

درین سال شاهزاده اورنگ زیب سیب سعد الله خان و وزیر بقندهار رسید و قلعه را محاصره کرد و موجا لبا تقسیم یافت و مدت سه
و نیم ماه در گذر و حصا ر نشسته بزل جمد خود نمود و اثری بران مترتب نشد و حمران شاه تا حاسبه هند با قضا س رضایا جوی و پادشاهان
خود بکشتن افواج بند بنابر فقار غلات و کاه و د آب سرهای شدید حسب الامر شاه جهان می نگارند و در حقیقت آنچنان نیست بلکه چون
شاه عباس لمسی شاه جهان در امتزاع قندهار با قصبه الغایا متیقن داشت بعد از تغییر قلعه مذکور و سپردن او لایا و دولت خود با صفهان
نرفته براسه هر گونه امداد کس به سارسان قلعه حاجت شود در بهرات که دارالملک خراسانست رحل قامت افکنده بود چون غرض
محابر خان قلعه دار قلعه دار و در و شاه جهان در کابل و وصول شاهزاده اورنگ زیب سیب سعد الله خان و وزیر و جبهه کش و جهم غنیر
و گره و سه انوه و فیلان کوه شکوه بقندهار به پایکسر غلاف بمصر قهرمان ایران رسید فرمان قضا جریان عرصه در یافت که
نظر علی خان سوکلن حاکم آردیل و خیف قلی بیگ زنگنه میر آخر با ششی پیشتر از سپه سالار برسم منقلار وانه شده بمانعت تلخ خان
و قبا و خان و خنجر خان و الفلی خان که آنها را بجا محاصره قاعه بستی فرستاده اند بر داند و مرتضی قلی خان سپه سالار و سیا و خنجان
قوللر آقا س و مر قلی قلی خان قورسجه با ششی بسر کوه کساکر منصوره روانه شده کف و واحد سپه کوه کساکر سپاه فلفله
قیام نمایند و حاجی منوچهر برادر محراب خان که از شیخان زمان بود استدعا نمود که با جمعی از بهادران پیشتر روانه گردد و در بیانی افست
با جمعی از غلامان خاصه روانه گردد و در مساعت بر اقزان مسابقت جسته با بچاه کس پیشتر از جمیع لشکر روانه شد اتفاقا جمعی که
قلیع خان و خنجر خان برادر زاده او را با قبا و خان و الفلی خان و سه هزار سوار با خست کر شکست زمین و اور فرستاده بودند و کر شک
گشته دو جا رحا و مزبور و میثو از طرفین دست حلاوت از آستین جرأت بر آورده بهشتالالات حرب میر چاند حاجی منوچهر و خنجان
بر حصار کر شک داده و او سوار زرت سده و خنجر خان را مع برمان را سس بران قرار می یابد که روانه زمین و اور شده بهو تاخت و تاراج
آن عند العود و با سپاه قبا و شقاوت نمایند بهو از زمین و اور که روانه کر شک می شوند در بیوت خیف قلی بیگ میر آخر با ششی با افست
سوار و از کر شک نه گرد و اتفاقا حاجی منوچهر و رفقا استقبال خنجر خان ننوده تاختن مامور به اشتغال سده و هند امیر آخر با ششی پای

شهادت افشرد و اندک و محال بعضی را با آتش تیغ حریق و جمعی را غریق آب نهر میسند که داند و قلیچ خان را با صنایع این اخبار کان
قرار و صلبا در تنزل گشته متوجه تندرستی گرد و نظر علی خان که میرسد حسب الامر انتظار و رور و افواج قریباً شمشیر نموده بود موجب
فرمان پادشاه ایران صفی قلی بیگ شرعاً باشی و روشن سلطان نوک را با هم که فوج از شهابان تباخت لاف لشکر شاهزاده او و کلبه
متعین می نماید مردم مرقوم با با و سکه که کنار در دوسه پختنایه بود در فتنه طرقات می افروزند بعد رسیدن این اخبار بر قوم شاهی
بنام امرای عظام ایران صادر گردید که عساکر تصرف آثار را با اتفاق سیاه و شل خان روانه سازند و سپه سالار و قوری با شاهی تا
افواج در کنار میسند یا محلی که مناسب داند توقف نمایند شاهزاده او در رنگ زیبای بعد از حط جرات و جسارت ایرانیاں دستم خان
و کمنی را با سپه سالار سر فرزند او و قلیچ خان و جمعی از امرای عظام را با فیضان کوچه بنیان و توپخانه شایان بیگ امرای
ایران روانه می نماید و عمل پادشاه ایران با موجب فرمان سیاه و شل خان را با فوجی که روانه می نماید در محلی که قلی خان
سپه سالار و قوری با شاهی را که بانگ فوجی قبل از سیاه و شل خان و جمیع افواج پیشتر روانه شده بود داند استیکار می نماید
گذشت که محقر قریب لشکر گران میرسد بنیان شهادت و قرار لشکر خنایه میسندم خود اهر شد بتر آنکه توقف ننموده خود را با محبت
همراه بنزد و سکه بکسر نظر اثر می یابد رسانیدند این فتح با هم و بگوان خنایه و دو قصیم عزم می نمود و نظر علی خان ملحق گشته به
تسویه صفوف می پردازند امیر الامر با قوری با شاهی در قلب لشکر ایشان و نظر علی خان را که بپوشی گریه متعین و و پیش فرستاده
میرا خور با شاهی را یک اوستدین می کنند و سر بدارق خان بر تاج بگردد که آذربایجان را با بر سر از امر او قوریان عظام
بطرف راست و غلامان خاصه شریف را با جمعی از امرای جانب چپ مقرر میسازند اتفاقاً در آخر جهان روزی در ملا فنی رفیقین واقع
شده بین امجانبین آتش حاربه اشتعال می یابد امیرا خور با شاهی با اتفاق شاهین آقا و قراش بیگ و جانی بیگ
یوزباشی غلامان خاصه و غنیم قلی بیگ و لاشه اراق خان و سایر جماعه بر سپاه غنیم حمله آورده گشته فدا و موت و مرداکی
را بر سر کشته بیوت مسکوک می سازند و در ایشان می گیرند و در اسیر میسازند و در اسیر میسازند و در اسیر میسازند و در اسیر میسازند
در آمد گرد و غنم الفان هجوم کرده دست قور بر سر آورند سر بدارق خان پاسه شهادت افشرد و با جمعی از نهب دران
کفایت شهادت ایشان کرده سوار اسپه که در کشت داشت میگرد و درین اخبار در شش خان طاش با جمعی از ملاشان
چونک سر بدارق خان سبک عنان گشته بکلات متواتر و عقد محبت غنیم را پدر آگند میسازد بلاشبه بیان می شب
دیگر و طریق دست از جلال باز گشته آرامهای رجوع می نماید جماعه پیشانی عنان تا فتنه میسازند و در رنگ زیبای
می شود بعد و در جماعه مزبور شاهزاده او و رنگ زیبای قبل ریل کوفته مراجعت می نماید و امرای ایران بعد طلوع صبح حقیقت
حال و توقف یافته سیاه و شل خان را با جمعی از دلیران تباقت شاهزاده او و رنگ زیبای و عساکر ایشان از دنبال فرستاده حقیقت
بر گرد پادشاه خود مدح و مدح و شکر و حسب الامر اصلاح حضور و عقب نموده و قلع و قمع و در احتیاج داده عازم حضور شده و
شاه عباس بجزارت شهنشاه مقدس مشرف گشته عازم صفهان گردید و جلد و سکه هین خدمتی که نکویر شد شاه جهان پادشاه و متوسل
خود را در خور پادشاه که فوارش سا فرمود و از ان حمله او رنگ زیبای را از حمل و اضافت بمحبوب پانزده هزار سکه و دوازده هزار سوار
دو اسپه سکه و سواران ده هزار و اضافت بمحبوب هفت هزار سکه هفت هزار سوار و اسپه سکه و سواران ده هزار و اضافت بمحبوب
پانزده هزار سوار و اضافت بمحبوب هفت هزار سوار و اسپه سکه و سواران ده هزار و اضافت بمحبوب هفت هزار سوار و اسپه سکه و سواران
پانزده هزار سوار و اضافت بمحبوب هفت هزار سوار و اسپه سکه و سواران ده هزار و اضافت بمحبوب هفت هزار سوار و اسپه سکه و سواران

عدم آید پس شاهزاده مراد بخش پادشاه نواز خان که پادشاه تالیکه و مامور بود مصوبه کرده و کن چنانچه با یک شصت نمی یافت فرمان طلب شاهزاده احمد را یافت و شاه پادشاه خان بنظم هر چهار مصوبه و کن سر فرزند دشتا بنواز خان مصوبه داری مانده یافت و بعد از سال نذر محمد خان نامه مشعر بر تنگدستی که صد عاے مدد خرج و طلب بل و فرزندان خود نمود و شاه جهان بعلی مردان خان امیر لار و فرزند داد که صد هزار روپیه مصوبه یک که از کنکلیان مستعد مصوبه بنذر محمد خان در بلخ بفرستد و از سه پسر خان که بنظم یکم رکاب دولت شاه جهانی بودند خسرو که پیش از تسخیر بلخ از زر و گلی از پدر جدائی گزیده آمده بود پدر هم و در ان طلبید و او هم بر فتن رضی نبود بهین جاماند و بهرام را مسئل ذات هند فرقیته داشت عبدالرحمن و دو سال و دو ماه در خدمت پادشاه بود و وقت خصمتی سی هزار روپیه یافته راهی شد و متعلقان نذر محمد خان از جماعه نسوان از آغا ز آمدن تا رفتن سه لک و پیرا از روز و زیور یافته مرض شد و شاهزاده داراشکوه که بر تربیت عبدالرحمن مامور بود و حسب الامر بر چهار و مرصع آلات و طلا آلات و نقره آلات و اقمشر بهیست هزار روپیه نیز بداد و او را گارچ لاقی سفیر نذر محمد خان بعنایت خلعت و خنجر مرصع و چنبره زر و روپیه بر بلند گشته به همراهی آنها برخصت انصراف یافت و صد هزار روپیه دیگر به نذر محمد خان مرسل شد و یک قبضه شمشیر مرصع و چنبره زر و روپیه بسیار قلیان فرستاده شد و علاءالملک میر سامان خطاب فاضل خانی یافت و سعد الله خان از کابل در هشت روز بحضور رسید و شاهزاده داراشکوه و اورنگ زیب نیز از کابل رسیده و اوراک کورنش نمودند شاهزاده اورنگ زیب که صاحب صوبه گلستان داشت صوبه شش نیز با مدفوع و سرکار بجکر و سیستان در تریول او محرمت گردیده و دستوری اینجا یافت و شاهزاده مراد بخش بصوبه داری کابل مقرر فرزند خلیل الله خان میر بخش شد امیر الامرا علی موافق خان از کابل آمد و بجای داری صوبه کشمیر مقرر فرزند یافت و حکم شد که عبدالنبی بیگلر به نیابت فرستاده شود و خود چندی در لاهور آسوده بحضور برسد و داراشکوه و رحمت و زن غنمی خلعت سلطان چهار و چهار لک و پیدایم یافت و سعد الله خان که بنواز شاه متواتر مراجع منصب بارت بگی طو نموده مرتبه با سستی نمانده بود که بد آن رتبه ترقی کند به خواه دو کرد و دام که مطابق دوازده ماهه است یک روپیه حاصلش باشد عرض اختصاص یافت و علی مردان خان بعنایت و اخلاص خاص یافته بصوبه کشمیر که در جای گیر یافته بود مقرر شد.

احوال سال بهیست و چهارم مطابق سنه هزار و شصت و هجری

درین سال مسجد اکبر آبادی محل با تمام رسید و پادشاه پاسبان خاطرش بهواری اسب بسوی مرقوم رفته و گاه تجمعت ادا فرمود و بنام مسجد چنگیشا از چهار و مرصع آلات و مسجد خوان حملوانه در دویم بطور تازا از نظر گذرانید بنیج مبلغ یک لک پنجاه هزار روپیه در عرصه دو سال صورت انجام یافت درین سال نامه نذر محمد خان متضمن شکر عدا لطف و دستدایه مزید عنایت رسید و ازین طرف صد هزار روپیه نقد و بنس و صد هزار روپیه مصوبه خواجها و نذر محمد و بقیه آنچه بعد از فتح بلخ از اموال نذر محمد خان ضبط سرکار کاغذ شده بود و ده هزار روپیه نقد عبدالرحمن ابلاغ یافت چون سنین عمر پادشاه اربعین تجاوز نموده بود با خاتمه مفتیان زمان افطار رصایا ماه رمضان نموده مبلغ شصت هزار روپیه فدی و او و هر شش از ایلای ماه مبارک نیازمندان ازخوان نوال عاده و حلال بگو تا گون اطعمه و انواع اثر به منتهی می شد و مقرر شد که در هر ماه رمضان همین قسم معمول باشد و درین سال عبدالرحمن خان که از طرف پدر حکومت ولایت خورس داشت سبحان قلی خان قلاقان را متعین نمود تا او را در راه سیه و شکار کمین کرده بگرفتند و بحضور سبحان قلی رفته مجبور گشتند و بقلل خان گفت که اگر مرا به شاه نرسد رایسید به طایمی سلطانی مقرر فرزند خواهد یافت بهما شد که گورده او را آورده و اختیار ملازمت نموده چهار هزار روپیه نقد و صد روپیه

احوال سال بیست و پنجم مطابق سنہ ہزار و شصت و یک ہجری

درین سال محی الدین سیف سلطان روم کو از اولاد شیخ عبدالقادر جیلانی بود رسید و حاجی احمد سید ازین طرف سفارت روم میں شد و چیز مرغ و شیریں باہر دلا مرغ کو قیمت مجموع یک لک روپیہ شد بطریق ارمغان مع نامہ کہ سید اللہ خان سودہ نمودہ بود بقصر ارسل یافت و بمقتضایان بندہ سورت حکم رفت کہ شتاع یک لک روپیہ باہر مرید فریدہ حوالہ نمایند تا بمقتضی کویہ مظلومہ دیدہ نمودہ و شصت نمائندہ و از آغاز جلوس تا این تاریخ شتاع دو لک روپیہ سوکے نقد کہ قمیش مضاعف در انجا سے شد تا آن دو بقیہ بشریفہ مرسل شد و سیف قیصر باغام پانزدہ ہزار روپیہ کا میاب گشتہ ہمراہ حاجی احمد سید رخصت یافت و از ابتدا سے و در تار و ز رخصت شصت ہزار روپیہ نقد سوکے جس عطایا با روپیہ چون سید خان بہادر ظفر جنگ کہ خانہ زادہ پشت این دو دمان و منصب ہفت ہزار سے مع ہفت ہزار سوار بود ازین جان در گذشت موجب ملال خاطر پادشاہ گردید کہ اسباب خان پسر مہابت خان از اصل و صفہ پنہزار سے پنج ہزار سوار منصب و مہابت خان خطاب یافتہ بنظم صوبہ کابل سرا اعتبار برازاشت و ولعت اللہ خان و عنایت اللہ خان پسران سید اللہ خان وزیر شرت ملازمہ دریافتہ نخستین مسیح مروارید و دو دین مرغ یافت و شب و شبہ شازدہم بیچ لاول بازا را لاہور بطریق کابل بقدر استرا و اقتد با رخصت شد و شاہزادہ اورنگ زیب مافران رفت کہ از ملتان روانہ شد ہار شود و نیز سید اللہ خان با پنجاہ ہزار سوار کارزار از آرمودہ مرفض شد کہ از راہ کابل و غزنین بقندہ ہار رود و اتفاق شاہزادہ اورنگ زیب بجاہر قندہ ہار و تخیل کران پر دوازده ہزار شتر ہمراہ این لشکر و ادا زمان حملہ پانصد شتر خزانہ و پانصد شتر اسلحہ بود و قریب بود ہزار شتر لوازم تو خمانہ مثل سرب و باروت و گولہ با سے آہنے داشت و چارم حمادی الاولی پادشاہ بر گلگون سبک خرام سوار گشتہ رونق بخشید و قندہ کابل گردید شاہزادہ اورنگ زیب با اصل و افتادہ بیست ہزاری منصب یافت و شاہزادہ شجاع حب الطلب از بنگال شافتہ در خدمت پدر بیکابل رسید

احوال سال بیست و ششم موافق سنہ ہزار و شصت و دو ہجری

درین ایام جان یک ملازم شاہزادہ شجاع با ہزار سوار سرکارا و ہزار سوار ملازم پادشاہ سے دستور سے یافت کہ مبلغ پانزدہ لک روپیہ تیار مہارت عساکر متینہ قندہ ہار برساند و شاہزادہ اورنگ زیب بقندہ ہار رسیدہ و وہاں ہشت روز بمقتد و رخود و تخیل قندہ ہار مہارت داشت چون خبر و دشاہ زادہ اورنگ زیب بقندہ ہار از عنایت اوتار خان بنگلہ بچکے قندہ ہار معلوم شاہ عباس پادشاہ ایران شد با جماع عساکر فرمان دادہ از دار السلطنہ اصفہان در باغ میون نظام عباس آباد نقل مکان فرمود و اندک فوج را برسم منتقلہ تخیل فرستاد شاہزادہ اورنگ زیب و فوج متینہ ہند را بنا بر در و غر و وصول فوج ایران عنقریب رعب و ہراس بیقیاس ستوے گشتہ کوس مراجعت نواخت و چون شاہزادہ دارا شکوہ قندہ ہار صوبہ کابل نمود و از اصل و افتادہ بمقتضی سے ہزار سے بیست ہزار سوار و اسبہ و اسبہ و پنج کہ در دام انعام سر فراز سے یافت و صوبہ ملتان نیز با دغور شد و سلطان سلیمان شکوہ بین سپہ دار شکوہ را بمنصب ہشت ہزار سے چار ہزار سوار و عنایت خیل از حلقہ خاصہ با ساز نقرہ و مادہ خیل و علم و نقارہ سر فراز گردانیدہ بمعاصی صوبہ کابل مامور فرمود و خیمہ سبز کہ مخصوص پادشاہ و شاہزادگان بود نیز با دغور شد و دارا شکوہ حکم شد کہ بود نظم و نسق صوبہ کابل بدلاسلطنت ماموریت نماید و خود در بین سال از کابل رخصت فرمود بلاہور و از انجا بکبر آباد آمد و شاہزادہ اورنگ زیب ملا باغام ولایت بیکلانہ سر فراز نمودہ و موضع صوبہ ملتان بصوبہ دار سے ہر چار صوبہ و کن مرفض نمود و صوبہ دار سے احمد آباد و گجرات بشالیستہ خان تقویض شد و شاہزادہ شجاع بصوبہ بنگالہ

رضعت و اطاعت یافت چون پادشاه مزه دارا شکوه از کابل بدرا سلطنت رسید بآزادی تمام التماس تغییرتند بار نمود تا برین سربانجام
مواندین میان با تمام بیخ میست لکس و بیعت نقد و بنس مورد اطاعت شده به غیرتند بار مقرر گردید و راجه بیعت شکله با ضافه هزار گاه
ظامت منصوب شش هزاره از سرای سوار بلند پای شد

احوال سال بیست و هفتم مطابق سنه هزار و شصت و سه هجری

راج شکله و دانا جلالت منگ منسوب پنجاه از سرای سوار و خطاب را تا سرافراز گردید و شاهزاده دارا شکوه بر طبق وعده با اقل
بیشمار و تو بهایه از دشمار صاعقه کردار و فیلان کوه بنیان و آلات و ادوات حرب و ساز و سراج تمام طعن و ضرب بحدین حال
انقدر بار رسید در مراسم محاربه و تفرقه قلع جلیج تقدیم رسانید دولت افغان که در تیره نوکر پادشاه ایران و حاکم انکا که
دو که دوسایه بود با فوج هند پیوسته اطاعت دارا شکوه و در فاخت او به بیعت خود گردانید و دارا شکوه را برین جبهه پشت
امید شکله دارا و غیرتند بار منقسم شد و دارا که ایران با ستیاج این خبر از عزم داشت اوتار خان بگریه گریه قندار در فکر تدارک
افتاد و فرمان با سم تخان بیگ غلام خاغه شریف اصدار فرمود که با قنات جی ازمه که کبر سرور گه موسی الیه در بهرات تشنگ
نموده بود و بیضی ازمه را سه خراسان روانه مقصد شده و رایا و عاشات اطراف را از تفرض سپاه خلفان حیانت نماید و نیز
بگریه گریه استرا با دینار مامور شد که قبل از طلع قلعان سپه سالار روانه شود و سپه سالار نیز بر طبق مامور گشته ارقام مطابق با ارقام
ممالک محمود به با جماع عساکر ارسال یافت و پادشاه از مازندران متوجه فیروزه کوه گشته متوجه بسلام گردید چون اوتار خان
مکر تحقیق به سلوک دبه سرانجامه مدرسه کله خان سلطان حاکم بیست و اعرض یار گاه نموده بود اتمام قلع سلطان حاکم
اسطرا این را در عرض مدرسه قلی خان مرقوم بمارت بیست سرفراز نموده مقرر داشت که او بر جناح استقبال رفته بجا قنات
قلعه مذکور به پرواز دارا شکوه با ستیاج این اخبار خبر دار گشته رستم خان و کهنی را با فوج انبوه و فیلان کوه شکوه گردانده بیست
شده بود و جنگ شاکت که از طرف دشوار غیر دوده باشد و چون سپاه ایران در رسد بمقام مافیه و آید و اگر تواند قلع بیست
را نیز به بیست آورد رستم خان قبل از ورود اتمام قلع سلطان بمحاربه بیست قیام نموده مدرسه قلع خان که در مرات سلوک
تا بهوار خود چهره باز خواست پادشاه به همین الیقین پیدای ابل شکله چنانکه گردیده قلع بیست را بر رستم خان تفویض نموده
دارا شکوه از قلع این امر پیش از پیش سرگرم کار خویش گردید و اوتار خان بمقابل قلع دیان صداقت نشان پاسه اصطبار
در دامن و تدار کشیده دست جرات کلاز آیین بیعت بر آورد و در او بیگ توپچه باشد و در برق انداز و انتشاری بخل جلیج
جبین ابر مظهر سیکشید و فوج هند چند بار از چند جایورش نموده هر بار خاسر و ناکام بر میگرددید منم شوال جرات را از خود
بر برده بر رسته شناسان فوج هند هزار جان کنن پیشتر حاسی رسید خود را در اندرون افکنده زیر هلاکت چشیدند و بقیه
مردم ناکام برگردیدند تخان بیگ با دوسه هزار سوار کبر سرور گه او مامور بودند با ستیاج رسید چون مرفه در جنگ
صف نه انت هر روز تا تحت اطراف و جواب اردو شاهزاده که در دشوار و قطع آمد و شد از وقت هند بان می نمود
نوبه را پیش هر که را می یافتند سر بریده بر دند رستم خان بر قلع فوج تخان بیگ آگهی یافته بکثرت لشکر خود تکیه نموده
متوجه اردو تخان بیگ گردید و اصلاح در مقابل تکیه از جا که خود متوجه فولاد دشمن رستم خان همین قدر کار را منظم
شمرده بگشت و بر کن رآب بهر مذاق امت گردید و دین اثنا متوجه چرخان حاکم استرا آباد با دوسه هزار سوار همراهی خود رسید
و به تخان بیگ ملحق شده روانه مقصد شد و طلع قلعان سپه سالار نیز وارد گردید و فوج چون امواج از سپه هم میر رسید

برستم خان باستماع این خبر روزی چند در میان خوف در جاگز را بنده عرض حال بداراشکوه نموده منوچهر خان از کثرت دشمنان حساسی
برگرفت و روانه شده در نیم فرسنگی اردو کے رستم خان نزول نمود و داراشکوه باستماع تاخت هر روز فوج ایران بر رستم خان تیرش
اوران و خود طلبید شایه آتش در قلوبست زده روانه اردو کے شاهزاده شد و فوج ایران به تعاقب او روان گردید شاه شاهره
داراشکوه و سید بن ستم خان و غیر آمدن منوچهر خان و علی قلیخان سپه سالار بطل رحیل فرود کوفته روانه هندوستان گردید و علی قلیخان
سپه سالار رحبه را بتعاقب شاهزاده برگماشت و در بخیر نیل دبر بنی اسباب داشته فوج تعاقب بدست آورده مراجعت نمود
و از عفره داشت شاهزاده اوزنگ زیب مشرؤ تولد سپه کے در خانه اوزابین دختر شاهنواز خان صفو کے و از دهم شهبان همین
سال رسید آن بولود سواد و کچا غلام موسوم گردید و بعد از سال عمارت مسجد کے از سنگ رخام بصورت مبلغ مسک روپیہ
در عرض هفت سال با تمام رسید و بعد از سال پادشاه از اکبر آباد شایه بھمان آباد آمد و داراشکوه از قند بار برگشته ملازمت نمود
و بعد از سال شاهزاده مراد بخش بصوبه دار کے بجوات و شایه خان بصوبه دار کے مالوہ سرازاز شد و در جشن نوروز و انعام آقا
سیفر روم رسید و انعام و بعض امرائے دیگر پذیره شد سیفر مذکور را بھنخور آ و رند و سیفر مذکور در انعام را از هر صوبه که
در حدود آن میگذاشت حسب الامر بملی یافتہ تار و زر و درو پنجاہ ہزار روپیہ یافت و محمد ابراہیم اسمد خان خطاب یافتہ تیر لک روپیہ
آخته بیکے شد و اداوت خان بخشیک کے دوم یافت و محمد اشرف و محمد صفی پسران اسلام خان کے بطلب اعتماد خان و دوسرے
صفی خان سرازازے یافتہ

احوال سال بلیست و هشتم مطالب سنہ ہزار و شصت و چہار ہجری

درین سال خطہ یعنی آباد و مجیر نہضت را یات شایه شد و چون در عید جاگیر پادشاه و صفی کے گردن پسر اسمد بدو کاہ خان
آدمچین مقرر شدہ بود کہ را نا و ہر کہ از اقباب اورانائے رسد قلعہ حیدر را استحکام نہ و در بنو لا عرض رسید قلعہ مزبور در نہایت
رصانت ترمیم یافتہ و یابہ حجت الملک سواد خان وزیر باشی ہزار سوار حجت ہر قلعہ مذکورہ روانہ آن صوب شد و او
در عرض چہار و پانزہ روز قلعہ را منہدم ساخت و چون را نا متنبہ گشت و جمع بداراشکوه نموده بوسیلا و عذر تقصیرت خواست
و پذیرائے یافت و ذوالفقار آقا سیفر روم التماس دین شاهزادہ داراشکوه نموده دستور کے یافت و بعد ملاقات بلبست ہزار
روپیہ از داراشکوه و پنجاہ ہزار روپیہ از سلیمان شکوہ پسرش گرفتہ دہم حماد کے اثنا بیسے ہزار روپیہ انعام از پادشاه یافت و چون
مکریدین حجت الملک سواد خان وزیر ہر رفتہ بود تا رنج بیستم رجب حسب الامر او نیز پانزہ ہزار روپیہ تراض نمود و دوم
شهبان بہ ذوالفقار قایم اشترنے بوزن چار صد تولد و یک روپیہ ہمیں وزن انعام شد و مصوب قاسم بیگ کہ سفارت روم
تین شدہ بود نامہ کہ سواد خان سوہ آہ آن نمود، و یک قبضہ خمر مرغ نعیمت یک لک روپیہ با کمر صبح بالاس و یا قوت کہ چہل ہزار
روپیہ شن آن بود و یک شیشہ بلورین از عطر گرجان گیر کے دہ ہزار ستان از نفائس بجوات و کشمیر کہ یک لک روپیہ ارشاد
بھنخور ستاد و ہشت قطعی یا قوت و چہار زردہ و دانہ مروارید و حوالہ ذوالفقار آقا بہا کے قیصر کہ دیگر ساندہ و ذوالفقار آقا
سے ہزار روپیہ وقت انصاف یافتہ رخصت شد از روز درو و تا جویم عود از نقد و خمس دو لک و پنجاہ و پنج ہزار روپیہ از سرکار پادشاہ
و غیرہ یافتہ و در جشن وزن تیرے ہمیں سال شاهزادہ داراشکوه را انعامیت خلعت خاصہ با سادر کے طلے زر نگار کہ برگلہای
آن قرص مرغ بالاس ہائے گران مبارکمال نیز بیکے تمبیہ بود و زہ و گریبان و دو راستین و دامان بہ لالے بیش بہا طرز قیمت
آن دو لک و پنجاہ ہزار روپیہ بود و سر بندے از یک قطعہ مل و دو دانہ مروارید نعیمت یک لک و پنجاہ ہزار روپیہ و سی لک روپیہ

سیر ملکہ گردانیدہ و خطاب شاہ بلند اقبال سرفراز فرمود و بر کسے طلاق متصل بوقت مرصع سلطنت گزارا شہر بود نہ حکم نشستن داد و حکم شدہ کار اہل
شاہزادہ رفتہ رسم مبارک یاد بقیم رسانند و در حین نور ذرا در دینجان کہ با تمام غلام و زندکار خطہ خطہ از طرف خان ساختہ طلاق فاسی پادشاہ اہل
ہی برود و سورت گرفتار شدہ و غرول المنصب شدہ بود و درینولابراست زندہ او بوضوح انجامیدہ بحاکمے منصب باقی و بتول سرکار جو چہ نور
سرفراز کے یافت و شیخ عبد محمد شاہجہان نامہ نویس رحلت کرد

احوال سال سی و نهم مطابق سنہ ہزار و شصت و پنج ہجری

سیر محمد سید اردستانی مخاطب میر حمزہ راق و فائق نہات عبداللہ قطب شاہ والی کلکتہ بود و چندین حصن و ملک سیر حاصل از ملک
برای ملک فاسے خود و سونمودہ ضمیر ملک او گردانیدہ بود و بتردوات شایستہ و فتوح پیہ پیہ شد و دکن متاد افروز و وہ چہزار
سوار نوکر داشت و را نذازان مزاج قطب شاہ مذکور از از و خوف نمودند و ابغیر ورت و ناچار ی توسل بہ شاہزادہ اورنگزیب
نمودہ اراوہ توسل خود بیان آستان ظاہر نمود و بموجب التماس شاہزادہ درین سال با از سال ولعت فاخرہ باشعوری شہر علی
و عنایات و نوید منصب چہزارے چہزار سوار میر حمزہ مذکور منصب دو ہزارے دو ہزار سوار و محمد امین پسرش رسید و ستمال گردید و برین
بنام قطب شاہ متضمن عدم ممانعت میر حمزہ مصوب تافضے عارف کشمیرے اصداریافت

احوال سال سی و ام مطابق سنہ ہزار و شصت و شش ہجری

درین سال سمیت و دوم جادے التائبہ سید اللہ خان وزیر بیارضہ قوچ کر از دکنے داشت و قلعہ بجان علاج سے نمود و درین
چیل و ہفت سالگے محض ہستے بر بست پادشاہ مع شاہزادہ داراشکوہ یک بار براسے عیادت اورفتہ لطف اللہ پسر
کلانش را بمنصب ہفقدے صد سوار نوازش فرمود چون پیش از رسیدن تافضے عارف قطب شاہ محمد امین پسر میر حمزہ را بمقید
کردہ اموال اورا متصرف شدہ بود و برین دیگر بنام او تہدید و رباب اطلاع محمد امین صدور یافت و باورنگ زیب حکم شد کہ اگر
قطب شاہ انقیاد و کند تبادیب او برآید و متاثر نہ نما عہد شایستہ خان صوبہ دار مالوہ و دیگر امارے تعیناتے صوبہاے دکن رفت
کہ خدمت شاہزادہ اورنگ زیب حاضر شوند شاہزادہ اورنگ زیب سلطان محمد مین پسر خود را بدان صوبہ روانہ نمود
متاقب خود نیز برآمد و قطب شاہ متنبہ گشتہ محمد امین را با تواج او فرستاد و محمد امین بلا از مت سلطان محمد رسید چون
اموال او انچہ گرفتہ بود باز پس نہاد سلطان محمد عازم حیدرآباد شد قطب شاہ از ہراس اقلیم متضمن گردید و محمد ناصر را با صندوق
بجوہر و مرصع آلات فرستاد و گویند و در وقت ملازمت محمد ناصر شہنشاہ از ہر ہانش ظاہر شدہ بنا برین مقید گردید و ہمسراہان
سلطان موم اورا گردانیدہ بحیدرآباد و در آمدن مال بسیار غارت نمزدہ اند و خشتہ و شاہزادہ اورنگ زیب عازم
قلعہ گوگندہ گشتہ از سید آباد کہ ہشت کرد و سہے حیدرآباد است کوچ نمودہ یک کرد و سہے قلعہ رسید و محمد سلطان را امر کرد کہ با فوج
خود جانب چپ توقع نماید درین ہنگام پنج شش ہزار سوار و دوازہ ہزار پیادہ دشمن بہرہر آرد و آتش حرب گرفت
و بسیارے از دھکینان مقتول شد نہ و قطب شاہ رہائے خود را داسے پیشکش سنوات سابق و حال دید و سخن انتساب
صیبر خود با سلطان محمد در میان آورد و التماس او پذیرفتہ آمد و ہمد رین سال از دواج و وقوع یافت و محمد سلطان بمنصب
ہفت ہزاری دو ہزار سوار سرفراز سے یافت و میر عبد الطیف حاجب اورنگ زیب کہ براسے آوردن میر حمزہ رفتہ بود
خبر آمدن او بنواسے گوگندہ رسانید تافضے عارف حسب الاشعار اورنگ زیب فرمان شاہجہان و ولعت مرسلہ باورسانید
داو بر اسم تسلیم و کور نش بجا آوردہ در ساعت مین بعد اداک کور نش اورنگ زیب مع پسر خود بمبتہ بوسے پادشاہ

بصرف پنج ملک روپیا انجام یافته بود و در داد و رسید نظر پسر سید شجاعت خان باره به بمراسمت آنجا که اول بنمیدار سرے مکر متعلق بود و از چنده بسی غلیل الدخان ضمیمه ملک محروس گشته بود و همین و مخاطب بخت خان خطاب گردید و زمیندار از قلعہ قریب هساکر شایبے ترسیده با سال پیشکش و عرائض نیاز حفظ عرض و ناسوس خود نمود و راجه مجوبه سلام عبده سلطنت مباحی گشت و پادشاه بیکامه دوران زنجنگه سنده آراکے کارمانه بوده سوم رجب بشا جهان آباد برگشت و دمیت و دوم داخل شهر قوم شد و یک راس اسب عربی که شاهراده اورنگ زیب بهرم پیشکش فرستاده بود و از نظر گذشت و ده هزار روپیه قیمت آن شد و بهم بدینلا به عرض رسید که خطی مردان خان امیر الامرا چون هواکے کشمیر سازگار بود و بنا بر عرض مرض اسماں رخصت آنجا که فتنه میرفت در منزل حاجی داره و بگراسے ملک عقیلی گردید و فتنش اورا بیا بهور برده و رنجب مرتد والدہ او مدفون گردید و چون عمده و دولت و دست مخلفین بود پادشاه غلی تا سفت نمود و ابراهیم خان مین پسر اورا با برسنے ازرقا سے او در حضور از لا بهور طبعیده با ضافه منصب چهار هزار سے هزار سوار گردانید و دیگر برادران در ققاسے اورا در خور هر یک با عطا سے مناسب شاد کام ساخت و ضبط تروکاش گردانده و بنس یک گرد و در پیر شده بود و فتن آن را برور شد بخشیده نصف دیگر را حکم ضبط داد و لشکر خان از حاصل و اضافت بمنصب ده هزار و پانصد سے دو هزار سوار رسیده نظم هو یک کشمیر سر فراز سے یافت و بهدین ایام کشایش قلمه بید و بنیه حبشیان و تخمیر قلمه کلیان رو سے داد و شرحش آنکه چون شاهراده اورنگ زیب به خیر ملک بجا بود چنانچه مذکور شد ماور شده بود با بر حمله مظلم خان و جمیع افواج تنیاسے متوجه آن دیا گردیده دمیت و چهارم رجب انشانے نزدیک قلعہ بیدر نزول نموده بکامره اشش پرداخت و دمیت و سوم چهارمے انشانے برجه که کماز سے مورجل مظلم خان بود از حد ماتوب فریخت و مرجان تاجمیشی که قلمه خامه طاول شلیان و معتد علیه آندا از مدت سے و بهشت سال بمراسمت قلمه مذکور و پیر داخت و قریب هزار سوار و چار هزار پیاده و تکیه بمسجده او و بوشکست برج مذکور را متیقن شمرده عقب برج حرسے کنده بار و ت و بان و حقه آتشین پیر کرده بود که هرگاه مخالفان یورش نمایند از مآت آتش داده باعث هلاک جان عار جان بچ گرد چون بر برج رنجیه راسے براسے بر آمدن اهل یورش پیر پیر آمد و در دم شاهراده اورنگ زیب و مظلم خان بران بچ برآمد و در جان با بهشت پسر خود و اکثر جمیعت نزدیک برج مذکور آمده و سنده را فده ایستاد و قضا را از بانے که لبرف مخالفان سے انداخت شرار سے دوران ذخیره بار و ت و بان و حقه افتاد و آتش همد را در گرفت و گرد سے ازرقا سے او آتش محصور سوختند و از خود بهم باد و پسر سوخته شرن بر هلاکت شد و او بر و ن ارک بر دم و درم بران بیج و از جا هاسے دیگر راه جست و درون چهار در آمد و در هاسے ارک نیز بهست آمد و درین وقت شاهراده خود هم شادمانه فتح نواخته و در رسید قلمه داران زمینار خواسته امان یافتند و قلمه مفتوح شد شاهراده مصاحقان راج برنے از جنگان دیگر در قلمه گذار شسته خود بمسک برگشت و مصباح آن مرجان در گذشت روز دیگر شاهراده درون حصار رفت و در یک پیش ازین بچده سال سلاطین بهمنیه آواسته بود و خطبه بنام صاحبقران ثانی شاهراده پادشاه بلند آوازه گردانید و فقه و جنس بسیار ضبط در آمو جان قلمه از قلاع مشهوره دکن و بیدر شریعت در نهایت دوست و محبت و سحر صوبه تلنگانہ سابقا حاکم نشین رایان دکن بود و همواره راجه کرناٹک و مرشده و تلنگ اطاعت مای میر سے نمود و چون مشوقه حاجی غل کشنغ فیضه قصدا و منظم نموده و در بهیم سین مرزبان بید راست تخت سلطان محمده فلق بران حیدر گ یافت پس از ان سلاطین بهمنیه منقل شد پسر از ان تهرمت حکام بجا بود و آمد تا آن که درین عهد بهست با بریه افتاد حاکم اطاهرا در دست اولیاسے دولت برنمان کوکن اولاد و بلا سے را و است که با تا ناخا به مشهور بود چون تفرقه قلمه

کلیان و کلبه گد قریب و کشایش ملک پیاپور و چه سمت شاهزاده بود و یا سب برادران و سب سید ابو سلا سے شش و دیگر
 هت پر دهان شونے انود پر کنهاسے راسن و چار گو نڈه و دیگر محلات نراسے احمد نکر راساخته بودند تا برین به تینسه
 آنتا غیر سے خان را با سه هزار سوار بدان سوتین نمود سلطان محمد منظم و افتخار خان را در قلعه بیدرگاه شته بیست و سوم و جب
 خود و برف قلعه کلیان را سه گشت و بیست و نهم و آنجا رسید به محاصره قلعه مذکوره پر داخ و وید جنگ و جدال و حرب
 و قتال که هم در میدان با مدگار ان اباے آن قلعه روے میرا و در سیدن آذ و ده و جنس غلات متعسر و یک متضرر گشته بود
 و هم جد و جد بسیار در استقامت قلعه کرد و در جبهه از طرف عادل شاه با دو هزار و پانصد بند و سب و توپ و تفنگ سالان جنگ
 قلعه داری و حراست می پرداخت به تقدیم رسید و آنرا جبهه مذکور طبع گشته انان خواست و تمس اد پذیرا سکیافت و غره ذیقده و اورک
 کورنش نمود و شخصت یافته به پیاپور رفت این قلعه در رخصات و شانت از قلع و اسیه لمراتب افزون است چون از عرائش هزار
 و رنگ زیب متعین خبر این فتح با قوعات دیگر با پادشاه رسید تمام ولایت بیدر با مضافات آن و قلعه رام گڑه با رنگ زیب بطریق
 انعام رحمت فرمود و قخواه و از سابقین و لاحق و دوازه کرد و دام شد و غنایات و دیگر نیز بل آمد و بیدر بطریق با دو سوم گردید و منظم خان
 و شاه نواز خان و مهابت خان و نجابت خان و دیگر امرای قنیا سته که درین لیاق مصدر جافشانه و ترو و ات شایسته
 شده بودند نیز با مناد منسوب و عطا سے خلایق فاخره سرفراز گردیدند چون عادل شاه و دیگر سرکشان به یقین دانستند که قریب
 برام ناکا سے افتد و چاره غیر از اطاعت نیست ابراهیم بخت خان را که از مستبران آن دولت بود بخدمت شاه زاده و رنگ زیب
 فرستاده انان طلبیدند و مقروضه یک کرد و در بنجاه لک روپیه از نقد و جواهر و فیال بطریق پیشکش و اصل سازند و قلعه بنده
 با و لاحق و قلاع ملک کوکن و محلات و دیگر تیرت گماشتگان پادشاه به و گذارند چون این امر اورد رنگ زیب کهنور و توت
 پادشاه بر عزم در ماندگے آمنتا نمیشود من جمل پیشکش بنجاه لک روپیه معاف فرمود و بنجاه هزاره فرمان نوشت که قاضی نظام را
 بر اے و حصول پیشکش فرستاده خود با عساکر فیر و سه سعادت نماید و منظم خان از ضبط قلاع و طبعی بنوده بعد مراجعت قاضی
 نظام پیشکش روانه عتبه سلطنت کرد و دهم زده چار پادشاه را عارضه حبس البول ظاهر شد چون حکم تخفیف نمودند که از مواد
 بر اسیر است زون الله میر سترخان فصد نمود و تخفیف نشد با اتفاق آرا زو چسپانیده دیگر خون گرفتند ازین هم شدت
 حبس و حرقت رو سبکی نه نهاد و ناگزیر به تبریدات و دیگر پرداختند و تا شش روز ضعف مزاج دراز و یاد بود و آخر بجز
 اقرب خان شیر خشت نئے انجل نافع آمد و مبلغ هفت لک و پنجاه هزار روپیه زکوة شاه جهان آباد معاف نمود و فرمان
 رفت که در تمام ممالک محروسه زکوة معاف باشد مبلغ پنجاه هزار روپیه بایک زنجیر نخل و یک اسب عراسته بابل استحقاق
 تصدیق داده شد و زندانیان رهسے یافتند و پادشاهن زاده و دارا شکوه با ضافه ده هزار سوار دو اسب سه اسب
 منسوب پنجاه هزار سوار سه اسب و پنجاه هزار سوار دو اسب و دهم که از سابقین و لاحق بیست و یک کرد و دام
 باشد نوازش یافت و از عهده داشت و رنگ زیب خبر تولد شاهزاده محمد اکبر و دوازه دهم زده معاف و معاف شد و در این
 ایام منظم خان را بسبب توسل از با و رنگ زیب بجزیک دارا شکوه از وزارت عزل نموده خان مذکور و مهابت خان و دیگر
 امر را طلب حضور نمود و محمد امین خان از تنیاسیت پذیر منوع در اے رایان تا قین و زید بسیار انجام امور دیوانه امور شد
 چون پادشاه غلبه عرف و شاهن زاده ملایا شکوه کرد و رسید بود مدار علیه سلطنت گشت و از پراوران اندیش من بود و اکبر آباد
 در اوسط ممالک محروسه خمیده پدر و ناچیک بامدن بیده مذکوره نمود و پادشاه پاسس اخراط محنت که با و داشت و ناچیک

موجب تقویت اومیدانست بالتمس او یا بدون التماس بمل کے آدر و بنا برین شنب الاتماس او ہشتم محرم ہجری سے کشتہ
 مشہور اکبر آباد شد و دانشمند خان کراستھا سے میر خجندیہ کے منورہ بود محمد امین خان سپہر میر خجندیہ منظم خان بجائے او مقرر
 شد ہشتم صفر ہجرت لکھنات ساسے رسیدہ نہ روز و پنجام شد و بیمار کے درین منزل رو با خطاط آدر و بعد از دوام
 و کسرے بے مدد و طبیعت اجابت نمود و وزیر و زائر صحت رو با فراخ داشت چون قرار یافتہ ہو کہ تا غرہ صبح اتالی
 کراستھا داخل شدن تلو اکبر آباد است در منزل داراشکوہ اقامت فرمایند و دہم دران مکان تشریف آدر و یہ حکیم
 مقرب خان دہ ہزار روپیہ از جواہر و طلا و نقرہ عنایت شد و آخرین ماہ از نوشتہ و قانع و کن معری رسید کہ شاہزادہ اورنگ زیب
 بسد انعام مقام آن طرف نما نمودہ با درنگ آباد رسید و دل رس بانو بیلم دختر شاہنواز خان کہ شاہزادہ منسوب بود ملت
 کہ و قناعت خان وغیرہ امرائے متین و کن محصور رسیدہ مورد عنایت گردیدند و شاہزادہ داراشکوہ در محلو کے مدائیکہ
 در ایام مرض بتقدیم رسانیدہ بود بنایت جواہر آلات سیزدہ لک و نو ہزار روپیہ و از اصل و اضافہ بمصنعت ہزارے
 سے ہزار سوار و دوا سپہ سپاہ از سابق و لاحق با انعام میست و سہ کہ در دام کہ مجموع طلب موافق و دوازہ ماہہ دو کہ در خدمت
 لک و پنجاہ ہزار روپیہ سے شود و سوائے آن یک کہ در روپیہ نقد و صد راس اسب مورد رحمت گردید و تقویٰ صوبہ پیر
 ضمیمہ دیگر مراد شد و جعفر خان بخودت وزارت اعظم سرافراز سے یافت و پانزدہم جمادے الاول سے مہابت خان بصوبہ دار
 کابل سرافراز سے یافتہ رخصت شد و بر مرض رسید کہ دوازہ دہم ربیع الاول ملا علی اکبر سیالکوٹے رگڑا سے راہ آخوت گشت
 چون بر مرض رسید کہ ہرنچہ وکیل شاہزادہ شجاع خبر صحت حراج والا نکاشت او بمحلول رسائش باہمین برادر خود نمودہ نوشتہ
 اوراد استے نئے نمد و از بنگار بالشرکے گران بقصد اکبر آباد روانہ شدہ است سلطان سلیمان شکوہ را با راجہ جیسنگ و بہادر خان
 و دیگر لشکر کہ مجموع میست ہزار سوار سے شد نہ بدش شورش آن طرف متین نمود و ہنگام رخصت سلطان را با اضافہ سہ ہزاری
 و راجہ جیسنگ را با اضافہ ہزارے ذات و ہزار سوار و دوا سپہ سپاہ بمصنعت شش ہزار سے پنج ہزار سوار و یک لک روپیہ لوازش
 فرمودہ رخصت نمود و حکم شد کہ اگر شجاع از قباحت تاسفے دھم تدبیر بجائے خود برگرد و بنگاہ او پر داختہ تا دیب نماید و ہمارا بہ
 جہونت سنگ را محصور را بغیر و نے ہزارے ذات ہفت ہزار سے ہفت ہزار سوار و انعام یک لک روپیہ و دیگر عطایا و خواستہ
 بصوبہ دار سے ماوہ در ظاہر و باطن بنا بر موافقت اورنگ زیب مامور نمودہ دیگر امر و نصیہ اران را نیز لک اومین نمود و سید قاسم
 ملازم داراشکوہ از طرف او بکراستھا روانہ و دوا سپہ داری آخامرخص شد و غرہ ربیع الثانی بادشاہ و تھانہ خود رقلو اکبر آباد
 نزول نمود و چون بر مرض رسید کہ شاہزادہ مراد بخش باستمع بیمار کے مزاج والا سکھ و خطیبہ بنام خود خواندہ سید علی نقی دیوان پادشاہ
 مگر ات را کہ با صلاح مفاسد او مامور بود و دن تحقیق جرم و خیانتے بدست خود ناخن کشتہ دست قد سے بجزا پادشاہے و بجزا
 بیگ صاحب و سیال رعایا و تجار آخا ذکر کردہ قاسم خان میر بخش را بصوبہ دار کے احدا با از تخییرے او رخصت نمود با تے احوال
 این سال و ایام حیات شاہ جہان پادشاہ انشاء اللہ تعالیٰ در ضمن ذکر وقایع شاہزادہ اورنگ زیب مالگیر سمت

تخصیر خواہ یافت

تفصیل اولاد شاہ جہان پادشاہ

چہار سپہر و دختر یک اختر از بلن نواب متاثر ممل صیہ بین الدولہ آصف خان و اینا از آخا شاہزادے و انجام سلطنت

حقیقت کی شان نشہ بودند و ذکر سلسلہ وحدت و جو در میان آمد ہر کس بقدر لیاقت و استعداد خود سنجھے گئے ملا خواجہ صاحب
نشہ سکوت داشت ناگاہن بر خاستہ در میان آتھے کہ در اینجا فروختہ بود نشست و اندک زمانے توقف گزید بعد ازان
پیران آمدہ گفت جو امیش ہمین است مردمان چون نقص نمودند ہرگز پارچہ اش ہم از آتش متاثر نشدہ بود در ادائیگی جلوس
عالم گیر سنہ ہزار و شصت و ہشت مطابق سال اہل جلوس ملائے مرقوم روزے بسیر بلخ فیض بخش لاہور رفتہ بود و دنیا و دوسرے مرتبہ
گفت صراحتی طلبند و بعد از ان زمان داعی حق را بلیک اعازت گفتہ متعلقبقرہ پیر خود مدفون گردید پانچ پانچ
ملاشاہ بدخشنے از مردان میان شاہ میر و محاسب ارادت گویا برادر ملا خواجہ است چہ ہر دو مرید یک مرشدند رباعے ایشان کہنے
دارد و این عزیز ہم مرجع مردم و سبکو بند پیر و مرشد دارالہکومہ بود بہر صورت چون رباعے خالصے از اثرے نیست درین کتاب
ثبت افتاد رباعے اسے بند پیرے نقل بر دل ہشدار ہے دوشہ چشم پاسے در گل ہشدار ہے عزم سفر شرف و مرد و فریب
لے راہ روست بنزل ہشدار ہے حکایت خانے برابہم تھی کہ از افاضل عدد خود بود بخت و در خان نقل مے کند کہ روزے
تھانے باسن حکایت کہ در کس بنزل میر کشیج کہ را داخر عمر و عدو مالگیر صدارت کل داشت و در دشم مجلس از علما مے
اعلام پر بود ناگاہ شخصے لباس فقیر خفیف در برد و عمامہ ابر بر سر و در شد میر کشیج در اکرام و احترام ادا فرما نمود و او با حق
نشہ مخلص شد وقت فرصت نیز کمال تواضع و عاشق فرمود حقار سافہ میر کہ در بارہ احترام او زیادہ از مرتبہ او دیدند
و استفسار احواش نمودہ باخ شنیدند کہ این عزیز در غائب علوم عظیم دستے دارد و در میان سخنرا و سخن این سخن شنیدہ
نزد و بر خاستم و در پے او نشاندہ در راہ با او بر خوردم و نیاز مند بہا بایسد مشاہدہ امے از عجائب بسیار نمودم منزل
خوشان دادہ گفت کہ اگر بغیر خانہ قدم رنجہ فرمایید صحبت بفرمایید و خیال داشتہ آید فرصت گشتہ بعد سے چار روز بخاندان فرم
خبر فقیر شنیدہ از بالا خانہ کہ خلوتش بود فرد آمدہ برگیسے دریافت و گفت کہ کارے ضرر دارم بر بالا خانہ نمیشیند تا من
بخدمت برسم فقیر چند رینہ کہ برآمدید کہ سبھے از راہ باب عمامہ نشہ صحبت مذاکرہ و پیوستہ تعلیم من بر خاستہ و استقبال
کردہ باکرام تمام در صدر مجلس نشاندہ از انجا مہم دوسرے کتا بہا در دست داشتند کیے از ان کتاہب مطول بر کتوہ و اتفاق
ہران دوسرہ در طالب سٹے کہ پیش فقیر در مطول مے گرفت با لاسد الدین بحث و اعتراض کوے میکوش شخص مذکور
ہمان مقام بر آوردہ مذکور ہمان اعتراض نمود و دیگرے از انما عجیب او شدہ سخن مطول کشید فقیر نیز مناسب مقام سخنان
گفت و از ہر علم غنائے دقیق و نکات بلند و تحقیقات ارجمند از انجا مہم سموع شد و قریب یک پاس امتداد مجلس رسید و رہن
ضمنی صما جہانہ پیرا شد و این جہاہ تبخیم او بر خاستہ فقیر از نیاز مندے در استقبال بر ہمہ پیشے گرفت عذر خواہے آغاز
کردہ گفت خیلے تصدیع کشیدہ رنج انتظار دیدیدہ بگفتم بغیض صحبت این بزرگان خانے عظیم بگفتم گفت کرام بزرگان فقیر کہ گشتہ
خواست با و بنمایہ کسے را ندید و ما جہاں چنان استیلا یافت کہ بلرزہ اقدام خذیدہ فقیر را در آغوش و طاعت کشیدہ اندک کہ بے
طلبیدہ و بران نفس خود میدیدہ بر سر در سے فقیر پاشیدہ از دسوس نجات بخشیدہ حکایت ہم قانے مذکور
حکایت بانجا در خان نمود کہ دران زمان کہ فقیر بہ تعلیم سلطان سلیمان شکوہ بنیرہ شاہ جہان مامور بودم روزے شیخ ناظر کہ
انجو بہ زمان بود بکتب آمد فقیر سلطان اشارہ کرد کہ از شیخ چیزے بطلبیدہ سلطان بہ نیاز مندے القاس بجز کہ نمود شیخ
بیسے کردہ دست در زیر فرش برد و سنگ ریزہ خشک چندہ در و داشتہ بہر دوست خود گرفتہ دوسرے مرتبہ گردانیدہ چون دست
بکشد و صفھے ماننا حقیق خوشہ رنگ و چننے محل گران بہا و بر سر جان و صفھے آلے غلطان شدہ بودند و فقیر تر

آنکہ دانا باہر سے پیش خود سفتہ سلطان داد و ابواب حیرت بر روی تماشا بیان کش و حکایت سنہ سنم جلوس شہنشاہ
 اکبر بادشاہ از دولت آباد لازم اکبر آباد بود مستدخان عمر تارخ اقبال نامہ جاگیر سے کہ درین عرصہ خدمت بخشے گئے داشت
 نہ سال و خدمت سے زینب نظر پاپ سے غریب شکل از نظر پادشاہ گذرانیدہ بر عن رسایند کہ این زن انجوبہ ایست و در نیم
 سالگی پستان بر آید و در خدمت سالک ہے آنکہ مردے باو ستارت کند جلدگر وید و در پشت سالکے این پسر زاید حاضرین
 مستغرق در بایہ حیرت گشتہ بر قدرت اسکے در آفرینش بدائع اقرار و اعتراف بہ تعجب بد نمودند حکایت در سند دم
 جلوس شاہ جهان بزم پادشاہ سید کہ در موضع الامیون عملہ پر گئے گویار در یکے از مزارع شخصے طویل القامت کشتہ افتادہ
 و سرش بریدہ برودہ اند پادشاہ معتمدے مافرتادہ ملاحظہ نمودہ برگشت و التماس نمود کہ طول قامت سہ و نیم درع پادشاہ ہے
 و عرض یک و نیم در عمت و در عزز و کشتہ افتادہ و سرش پیرانیست و در زینے کہ آن لاش افتادہ قریب یک بیگمہ زمین نوی
 بست و بلند شدہ کہ گویا دو نیل با ہم جگیدہ اند حکایت سیسے پریشان حال کثیر العیال در یکے از مواضع بانی پت
 توفیق توکل دانزدایافتہ در درادہ تردد و تخیل محاش بر روی خود مبت و کینج فراغت پار گنج قناعت شست و با عیال اطفال
 بر نہایت عسرت میگذرانیدہ اتفاقاً در عشرت اول عزم مسرت بالا گرفت و تا چار روز از جنس ماکول بکام آن والا مقام دستار
 و لاد و اتباع او چیزے ز سید روز عاشور آن ثابت قدم ہاتھ جہیز گوار خود با حلسے کہ دل از آتش جمع کباب و خاں
 صبر و طاقت از بے برگے خراب داشت طول و تملات کلام اسکے مشغول بود و در قشرش از فرط بے تاسے پیش پیر آمدہ از گرسنگی
 نالیدہ چون نور نظر خود پچیدہ و در پہلوے او غلیظہ یک ناکاہ دید کہ از گوشہ چادر بدر بخارے برخاستہ بوسے طعام بمشام جان پیرسانہ
 پیرساں نگاہ کردہ حال پسید سیر بعد و قوت چون در گریست چار طبق پلاؤ گم دید کہ از مینج کرم اسکے باور سانیہ اند شکر ناسے
 حضرت ذوالاحسان والا مقام بجا آورده ہر یکے را بخشے رسایند و خود نیز خط خوشی قہر گرفت ازان روز پنج و نیم آثار برج سفید
 پنج استار گزیم از عالم بالا در خاں اوسے پایدہ و اوقات سید بفر اغبال سے گذشت حملہ الملک جعفر خان وزیر بایں ماجسرا
 و قوت یافتہ بمرض اورنگ زیب عالمگیر پادشاہ رسایند کہ شد کہ محمد اسحق چیل کہ مستد علیہ و باریاب دولت حضور است و را بجا
 رفتہ براو امین اچر مشاہدہ نماید بمرض رسایند چیلہ مذکور بکار مامور شناختہ و بمشیم خود ویدہ آمدہ سروض داشت عالمگیر بعد استماع
 بانام مبتلے تمین یوسید بحال سید عنایتی فرمودہ غریب آنکہ بد قیمن این وجہ مائدہ آسمانے انقطاع یافت سبحانک اللہم حکم
 انتشار و فصل مازینہ

ذکر منصف عالمگیر اورنگ زیب از دکن

چون اخبار شدت کوفت و بیمارے شاہجان دے اختیارے او و اقدار داراشکوہ و مامور سلطنت و جہا نیانے بگوش ہوش
 اورنگ زیب رسیدہ صحت و اہمال و اہمال ندیدہ باشتما عزم ملازمت پراز خطہ اورنگ آباد کہ آباد کردہ او مرکز نوش
 بود و روانہ گویا و در انجمن برادر خود درامانہ بدون ہمراہ داشتفاح حسب اہم او از خدمت پرنیز طلبیدہ یا خود متفق و
 خاطر او را سہ وجہ مطین گردانیدہ با خود رفیق ساخت و چون سے دانست کہ اذواج غلیظہ پادشاہ ہے بسر دارے مہاراجہ
 حبشوت و قاسم خان و اوچین کہ بود و ہمیں راہ خواہ بود سد را ہست خرم پادشاہ ہانہ متفقے آن شد کہ موکبہ و درواریں
 عزیمت لازم رکاب باشد و داراشکوہ با تقنا سے خوفے کہ از اورنگ زیب داشت امر اے لکھے دکن کہ شاید ہم

بیجا پور متین گشته لازم رکاب او بود و احکام پادشاه به نام هر یک فرستاده چنانچه مذکور شد بهر را پیش خود خواند و امراد معین
 یورش که فتح بیجا پور نزدیک شده بود بر خاصه حضور رفتند و از علمای امرای کنگه غیر از مظفر خان و شاهنواز خان و نجابت خان
 کسے در دکن نماند بجز در تواتفات با جماعه عساکر انداخته در اندک زمانه سرداران شجاعت پیشه خرد اندیش و سپاه بزرگوار
 غیرت شعار بقدر کسے که بایست و می توانست فراهم آورد و لشکر کسے نمایان و توپخانه شایان ترتیب داد و سران کسپه مظهر از د
 سرداران جانتا زار اینها صلب عالی و خطابه های شایسته و انواع مراحم و سکارم سرسبز از فرمود و طلوع و سواجب افزود و از ملازمان
 پادشاه که بهر اسبه که در او راهم بود اهل خدمت و وفادار و پسر بزرگ خود سلطان محمد را با نجابت خان و فوجی از عساکر
 منصوره مقدمه نمود و گردانیده غره جهاد سے الودے سنه هزار و شصت و هشت و هجری کسے برسم منتظر پیشه روانه بر پا پور
 نمود و همراهمیانش را بر جمع طوع و علم و تقار و دیگر غنایات سرسبز از فرمود و سلطان مظفر را بصوبه دار کسے دکن متین کرد و سلطان
 اکبر برادر خود سلطان اعظم را که تازه بچود آمده بود با اکثر پیر و گیاران سراق سلطنت در قلعہ دولت آباد گذاشت و منصور علفیت
 طراز بنام مراد بخش نگاشت که از گجرات متوجه مالده گشته در آنجا ملحق گرد و محمد اعظم شاهنواز را اقبال آسا همراه گرفت و در دهم
 و دوازدهم جهاد سے الودے از اورنگ آباد بصوبه بر پا پور منتضت نمود و بسیت و پنجم ماه مذکور بساحت بلده مسطور نزول نمود
 و محمد طاهر صوبه دار فاندیس با اتفاق جمعی از ملازمان پادشاه که در بر پا پور بودند همراه سلطان محمد ادراک زمین پوس نمودند
 و یکماه در آنجا گذرانید و در خلال این احوال عیسے بیگ وکیل که از حبس رها کسے یافته مرخص شده بود و دولت زمین پوس یافته
 بشرح احوال و بار پر داخ و انکشاف یافت که روز به روز اقتدار دارا شکوه و افزایش و بسے اختیار کسے پادشاه و در
 پادشاه و در و همراهمیانش بسیت غیر مکنایه عقدا نموده و دارا شکوه خواسته در بے باک و بدخواه اصرار و ایرام سے نمایه
 و زیاده بر این تحمل فعل مرام و بطل اراده است بنا برین مقدمات عزیته که پیش نهاد خاطر اورنگ زیب بود تقسیم یافته منتضت
 پیشتر لازم و متعمد گشت و روز دوشنبه بسیت و پنجم جهاد سے الودے جمان کشائے از بر پا پور بصوبه اکبر آباد برافراشت
 و درین منتضت هم امر او جمیع رفقا با انواع تقدرات و مراحم و ذخیره اندوز عواطف شدند چون شاهنواز خان صفوی با مقتضای تقدیر و سود
 تدبیر از بهر ای تمیل نموده در بر پا پور دفع الوقت میکرد و شاهنواز سلطان محمد را با عمه فدیان صاحب تدبیر شیخ میر بهر پا پور فرستاد و آن
 خلافت اندیش را مقید نموده در قلعہ بلده مذکور به جوس نگذاشت و خود کوچ کرده بعد قطع مراحل بکنار آب نر بدر رسید و دهم ماه مذکور گذر
 اکبر پور آب نر بدیاسیاب عبور نموده منزل ساخت و باز کوچ چای متواتر نموده به دیال پور رسید و بسیت و یکم که از دیال پور کوچ نمود
 مراد بخش که غایب مراقت او گشته از گجرات منتضت نموده بود ادراک دولت ملاقات نمود و از آنجا بوضع دهر مات پور که بسیت کرده چا
 او حسین ارفع مست و راجه بسیت و قاسم خان و سایر جنود پادشاه اناجین چقیده بقصد محاربه سکونت داشت و از احوال مراد بخش
 در حبش بود و خبر منتضت عالمگیر بنابر ضبط گذر و محاربه بدانای و دهر شیری که پیشه نموده بود بطلب یافتن سید خبر گشتن مراد بخش که
 از راه برگشت شنیده سبب این را نمی نمید و خبری از عالمگیر و پیوستن مراد بخش بشکر آن صاحب اقبال و تدبیر نداشت و درین ضمن خطی از راجه
 شیو رام که در ماندر بود بطلب عبور جنود اورنگ زیب عالمگیر از آب نر بدیاسیاب رسید و چینی نوکران دارا شکوه که در قلعہ و بار بودند از بیم لشکر منصور گرفته
 همراهمیانش شدند و در جنود اورنگ زیب ظاهر گشت و از آنطرف مساعدت نمود و بسیت لشکر عالمگیر راه پیمای گشته متصل به دهر مات پور رسید و یکم که در مسکن
 ساخت چون اورنگ زیب بهر از او نش داشت بیدار تمام جمعت و گذاشتن بسبب و پنج شش روز قبل از وصول دهر مات پور کسپه ای را که بر بهر بنام
 بود و راجه بسیت فرستاد و بصحت نهای صلاح اکبر که مانع از رکاب سیرتیز تواند بود نموده پیغام کرده بود که چون مارا اراده جنگست ملازمت و عیادت

پیش نهاد خاطر است اگر توفیق یابد ملازمت مستمدر و دیار راه موکب ظفر پناه برخاسته بوطن خود که جوهر پورست بر دو و الا پایمال
جنوب متصور گشته غیر از خسران و کمال فائده نخواهد بود چون کاخ داغ او ظلمت آلوده و غرور و خالی از پر تو دانش و شور بود از اشتغال سر
یازده کثرت اخوان و انصار و اجتماع راجپوتان متور شرار که فراهم بودند استکبار نموده آماده جنگ و پیکار شده و کب رای باز آمده و
خالفات او نمود و رنگ زیبای قریب مسخر مخالفان دیده و بر تیرت بموازم نرم و پیکار پر دانت و تقسیم افواج و تشویق و تمین صفوت نموده
دران روز و شب رعایت مراتب حرم و احتیاط که مناطبا ندت سپاه گری و اساس سرداری و سروریت بجای آورده و تدبیر جنگ
و تونزک سیاه فسر بود

ذکر محاربہ اور نگ زیب پاراچہ جنونت و ظفر یافتن تباہید ایزد قدیر

مردن نیست و دوم رجب سنه هزار و شصت و شصت بجای حکام حج بقصد آنحضرت غلامان خود را جدا و آراستن فوج و
تیارے فیلان کوہ پیکر خیمہ آگن و پیش بردن تو پانچادھن سوز صفت شکن فرمان داد و دل بر عنایت و عون ایند قدرت نبش
منادہ حکم تو اشن کو س جنگ و برا فراخن لواسے نرم کرد زہرہ گدازیدلان عہدہ نبرد و عبرت افزاسے مردان مردانست
خود و خود بر فیل کوہ پیکرینہ با بخت ارجہند سوار شدہ بنوز کے شایستہ و آئین غصہ روبرو کارزار آورد و فوج ہرا دل برایت
تعداد شہزادہ کا مکار محمد سلطان و نجابت خان استوار کردہ شجاع خان پسر خان مذکور و سید مظفر خان بلوچ و دیگر
سواران با ایشان تئیں شدند و ذوالفقار خان کا از جان شاران قدیم بود با برنے از اہل توپ خانہ و بہادران و گہر بہار و
شہزادہ لواسے مبارزت برا فرا شتند و اہتمام توپ خانہ بہر عہدہ شجاع و کاروانے و کوشش و جانفشانی مرشد قلی خان کا از
قد و دیان را رخ العقیدت بود مقرر کردید و مراد بخش با سپاہ و چشم خود در بر افشار قرار یافت و سردارے جہانخوار نامزد قرہ باغرہ دولت
معرہ ناہیدہ شوکت شہزادہ سعادت توام محمد غلام خود ملتفت خان و بہمت خان و کار طلب خان و سپہدار خان و غیرہ امراد
بہادران یکترا بہ مبارزت و کندہ آوردے آن طرف گماشت و سردارے انمش شہنامت مرتضی خان تفویض یافت و سپہبدار و
محمد الدین و ملازمان چوکے خاص با و تلقین گرفت و بدہ فدیان اخلاص نسل شیخ سیر کہ چو ہر شیریش بگو ہر تہ بیر کر اسنگ دشت
با سید میر برادر او و دیگر دلاوران شجاعیت آئین بطرف عین موکب نصرت ترین طرح فرمود و صفت شکن خان باجمے ازال تو پانچادھن
و دیگر دلاوران ملج طرف چپ مقرر گشت و قرارے خود مجہدہ تردد و کار طیلے خواجہ عبد اللہ و دوست بیگ برادر او و جمے
یگیز کارزار نمودگان دزدہ و فراوان سرکار زمین گشت و خود در قلب لشکر جا گرفتہ جمے از ہند ہاے خاص و دلاوران ثابت
و محرم و دست اخلاص مثل اصالت خان و مخلص خان و دتور خان و قلیج خان و دیگر مخلصان را ہر کاب خود ساخت چون
را چہ صوبت خبر از ہوا تو موکب منصور بزم قتل شنیدہ و صدیہ سلطنت عالمگیر کے تزلزل در بنائے میر و شاتش آگندہ
خواست کہ بدستیارے ریورنگ دفع اوستے نمودہ تو سبے در جنگ غایب با این خیال خام و کیل خود بدست فرستادہ
ظہار مجرب و بندگے کردہ پیغام نمود کہ مراد اعظمہ نرم و پیکار و یاراسے حرب و کارزار با ملازمان سرکار نیست اگر برین ہندہ
تو سبقت از بھن غنودہ فتح عزیمت فرمایند تقبیل سوار بہ شرف و عزت سے شمارم عالمگیر اورنگ زیب بھگت کے
و مستظعن گشتہ جواب داد کہ چون اکنون سوار شدہ ایم تو قن صورتے ہمار و اگر گفتار او فروغ صدقے داشتہ باشد یا باز
لشکر خود را جہادہ منامیش نجابت خان بیاید و خان مذکور اوران بخت سلطان محمد آورد و شہزادہ اورا بحضور آوردہ استغاثی
ہر ایم نہاید پزیرا تھے خواہ یافت چون بعض جہادے بودا تھے از التماس ظاہر نشد و مادہ جنگ و طالب بزرگ و دہر تیش

قاسم خان را سردار ہراول ساخت و بر خیر و ساسے راجپوتیہ تراشل مگہ سنگہ ہاڈا و جب ن سنگہ بندہ و امر سنگہ چند طاوت
 ورتن سنگہ را شور وارجن گرد دیال داس جلال دیکر راجپوتان عمدہ جلالت شمار و خوشحال یک کا شترے و سلطان ولہ
 اصالٹ خان و دیگر ملازمان معتبر بادشاہے دران فوج متین کردہ بہادر بیک بخشیہ لشکر را کہ داروغہ توپخانہ ہم بود با تمام
 توپخانہ بادشاہے و جاتے بیک خویش قاسم خان و سبھے دیگر در پیش صف لشکر بازداشت و غلصہ خان و محمد بیک و یادگار بیک
 را کہ از بہادران ناسے توران بودند بقر او سے گماشت و میس داس و گوردھن را شور را با سبھے از مردم کارودیدہ و راجپوتان جلال
 شمار و دراتش مقرر کرد و خود راجپوتان بخوش خویش کر از دو ہزار بیش بودند و بر خیرے از راجپوتان بادشاہے شلیم را
 بشعلہ اس گورد و اشال آن در قول قرار گرفت و راجہ راسے سنگہ سیسودیا سبھے از راجپوتان قوم اورمیرہ قول و افتخار خان با سید
 شمشیر خان بارہ و سید سالار بارہ و یادگار مسعود و محمد تمیم و گوسے از متعبداران را در میرہ جاسے واد و اجہ دی سنگہ بندہ و یانوی
 و ہوسوی را بجا فلت اردو کہ نزدیک عمدہ بود و گزاشت و بعد از تسویہ صفو با لشکر گران و سپاہ بیکران متوجہ موکر ستیز و آوید گردید پیش
 گٹرے روز بر آمدہ تلسے فریقین اتفاق افتاد و شروع جنگ ہانہ افتن بان توپ و تفنگ کہ آتش افز و زرم است بمحل آمدہ رفتہ
 رفتہ نیزان قتال اشتعال یافت کار کشش و کوشش بالا گرفت و راجہ بیک زب عساکر اقبال توپک تمام آراستہ و سیال بستہ
 بقانون زرم آزمائے سپہ آراستہ آہستہ آہستہ پیش سے آمد و بجز بیتہ و بند و ق و بان رخنہ در بنا سے غر خافان سے افگند
 درین اثنا از ہراول موکب ہمارا جہو نت راجہ کنہ سنگہ ہاڈا ورتن سنگہ را شور و یادگار اس جلال وارجن گرد و دیگر سرداران
 قوم جلالت کش با تمام اتباع و سپاہ خویش دست قلع از دامن جان برداشتہ و علم شجاعت بہ افزا شستہ بیکرا جلالہ افتند
 و غنیمت بر توپخانہ اورنگ زیب ریختہ بستیں پر و مقتدر مرشد قلعے خان و ذوالفقار خان با آنکہ در زور کثرت راجپوتان بود و بعد بیک
 نمیسہ سید نہ دست بدامن غیرت زود و پاسے ثبات افشردہ از جانہ رفتہ بیکر و درار بسیار و سسے تلاش بے شمار کہ اقلیات
 سپاہ گریست مرشد قلعے خان مردوار رفتہ جان شمار نمودہ بگلگولہ شجاعت چہرہ ارادت ہر از دست و ذوالفقار خان باین
 ناموس طلبان ہند کہ در ضیق مجال پیادہ شدہ دل بر مرگ نمود از اسپ نسہ و دآمدہ با ہمد دوسے پاسے ہمت در میدان و غا
 افشرد و اد شجاعت دولی سے وادہ ورن موکر مرد آژ ماگو سے ثبات و استقلال از اقرا و اشال برداگر چہ گل زخمے از شاخصار
 مردانگی چید اما بختلہ اسے کار مہلاکت اور سید راجپوتان را بمشاہدہ این غلبہ و چیرگی سخت و غیر گے افز و وہمہان ہیئت
 محبوب سے از توپ خانہ اورنگ زیب گزشتہ بر ہراول تافتند و سبھے دیگر از ہراول آن گردہ جہالت نش و جہتے از قول پیش
 بلکہ وادامہ پیش رنگان خود حملہ آور دند و سبھے عظیم در پیوست سلطان محمد و نجابت خان و سائر بہادران ہراول مانسہ کوہ
 از سیلاب آن گردہ از جانہ رفتہ پاسے قرار استوار داشتند و برستیار سے باز دوسے ہمت و دیر و سے جرات بمقابلہ و مقابلہ
 اعاد سے پرداختہ اگرچہ غنیمت در کثرت و انبوه اصفات مضاعف بود اما افواج این طرف را از فساد استقلال و مایید اقبال
 آن قدر ذل تو سے بود کہ این ہمہ از جام در نظر بہادران بیچ نئے نمود و ناوک جانتان از دست اینما چون تیر قضا بے خطا
 از شست سے جہت و گر زگران بک داستان از خود کاسہ بر سر آمد اسے شکست ابیاست شد سے تیر چون سوسے
 ہستند و روان ۶ ہمہ مندل جہد کہ و سے نشان ۶ و گر در کئے قح در کار بود ۶ ز دوسے بر ہمان جا کہ زنا بود ۶ در زمین این کشش
 و کوشش کرانہ ۶ حوب در کمال انتاب و اشتغال بود شخ میرا سائر دلاوران طرح دست راست خود را بر کمر گاہ آن شل
 او بار در تیرے خان بادیران امتش نیز رسیدہ معصوم تر دوات نمایان گشت و ہمچنین صف لشکر خان با بہادران طرح و سبھے

مانند آنکه بتقدیم رسانید و بنواختن کوس شادمانه ایما نمود و در موضع لشکر غنیمت خیمه مختصر یک در جنگ همراه بود بر پا کرده بعد نزول در آنجا
 بلازمان رکاب نماز ظهر بجایعت گزارده پس از ادا سه فرض و نوافل بشکوائت این موهبت کرسه اثر دوسه نیاز دو گانه ادا کرد
 بعد ادا سه صلوات مراد بخش بر مساط پوس رسیده تسلیات مبارک یا فتح بجاء آورد و در اوج صدی شکسته بند پلدار که با خود برده بود استشفاع
 جبرائیل را نمود و کلامت فاتر گردانید و اورنگ زیب تاشام در همان مکان بسر برده بعد نماز مغرب چون خبر درویش و دو پرافراشتن
 دو تجمهء والا بر من رسید با عساکر ظفر طراز سوار شده بمسکین خود کومیسافت یک کرده از آنجا واقع شده بود شرف نزول از راس
 داشت و مراد بخش را بجلد دوسه من خدمت و جبارت کرمود یا تمام پانزده هزار ارشرف و چهار نخبه فیل که و قشیل و دیگر عطایا عز
 اختصاص بخشید و سلطان محمد پسر کلان خود را با ضافه پنج هزار سه چنبره سوار منصب پانزده هزار ی ده هزار سوار مشمول عواطف
 ساخت روز دوم تبارخ میت و سوم ماه مذکور ظاهراً بلده او حین منزل شد که دوسه از پند گان عقیدت نکال که مصدر ترددات
 و جان فشانی شده بودند که کامیاب نوازش خردانه گردیدند از آنجا بخت خان بمرحمت خلعت خاصه و دوز نخبه فیل و انعام یک
 لک روپیہ طرح انوار عنایت گشته بخانچانان بهادر سپه سالار مخاطب شد و بملکت خان بخطاب اعظم خانسه و خدمت حلیل
 القدر و بواسطه و خلعت خاصه و اسب با ساز طلا و طوغ نقاره و یاصل و اضافت منصب چهار هزار سه و دو هزار سوار و دیگران ازین
 قبیل بسیار هدایه نمود و اعتبار شد و بعد از سه مقام بیست و هفتم از او حین نهضت نموده به بیست و هشت کوچ و سه مقام بیست و نهم
 شعبان بحد و گوا ایار رسید و درین ایام نصرت خان و له خاند و ران بهادر مرحوم که بجز است قلعه را سه سین قیام داشت
 حسب المطلب اورنگ زیب بخدومت رسید و بوفایت خلعت و اسب خاصه و فیل و خطاب خاند و ران مشمول عواطف
 خسر و اسف گردید چون داراشکوه به لشکر کیسه انبوه به جوهر آورده در مشع عبور موکب اورنگ زیب از آب چنبل با انواع تبار و حیل
 میکوشید و اکثر گذر بایست مشهور مقرر ضبط کرده به یسین مورچال و نصب ادوات توپ خانه استحکام تام داده بود و لاجرم بعد اطلاع
 بر این غرض و تحقیق گذر و تیر به عبور از دریای سه مذکور افتادید استکشاف و محض از زمیندار آن آن مرد و یوم بطور پیوست
 که گذر میند که از سمت گوا ایار بر دست راست و جوهر بجا رفت میت کرده واقع است قابل عبور موکب نصرت کاب به پایا بیست
 و چون عساکر منصور از کنار آب دور و گذر نکرد غیر مشهور است و داراشکوه مغرور از کوه تاه بین بفضیلت آن پیر و اخته بنا برین روز و گذر از آنجا
 مقام داشت خانچانان سپه سالار و ذوالفقار خان و صف فلک خان را با سپاهیان توپخانه و جمعی دیگر از فوج متعین نمود که بر جناح
 استعمال روان گشته بان گذار از آب بگذرند و تا وصول رایت شاهی از مخالفان حیانت نمایند بموجب امر بند بایست غلص سلخ
 شعبان کنیا رنبل رسیدند و بیه توقفت از آب گذشت آن وقت منزل گوییدند در همان روز و اورنگ زیب از گوا ایار کوچ نموده به
 دور و در کمال استعمال بهما رسید و در و گیر که غره ماه مبارک رمضان بود از آب مذکور عبور نموده و عساکر نصرت تأثر فوج فوج
 مانند موج بهیلت از آب گذشت آن طرف چنبل منزل گزید اکنون ذکر شمه از احوال شاه جهان و داراشکوه بنا بر انتظام اخبار

مزد و فتنه چار است

ذکر احوال داراشکوه و شاه جهان

شاه جهان را اگر چه دستگیر خلافت اکبر آید و بخدمت و نفع از مرص بهر سید ااضعت و ناتوانی بسیار داشت و فصل
 تا بستان نمود یک رسید اطبا بنا بر خوف عود مرص گزاریدن موسم صیف در آن بلده که هوا ایش گرم تماز شاه جهان آباد

و منازل چهار تنش نیز از تنگ سبب تیر زخمی بود و پادشاه در شاه جهان آباد که بریت روح و دود او را تابستان و تسلسل هنر که شال تیرنج
 به یوب شمال و وسعت مسکن و لایزال از اکثر بلاد ممتاز است مناسب دانست پادشاه را بآب نر و سبب عزت و منفعت بطرف شاه جهان آباد
 تقصیر یافت و دارا شکوه اگر چه رفتن پادشاه آن طرف منافی مصلحت و غرض خود میدانست اما بنا بر اعتماد بدو عیالهای بلند که
 همواره با جسونت و رتبه کفایت هم او رنگ زیبای نمود و مغرور بود و میدانست که فی الواقع راجه مذکور بآب آن همه فوج
 و سامان موخر از عهده ارادای او رنگ زیبای برآمده تدارک نتواند کرد و انحراف از مرضی پدر بآب آن همه ابرام مستوجب
 انواع عتاب و عجز و تنهت پادشاه ماضی گشت و پیچیدم چوب که نسبت و دوم آن محاربه او رنگ زیبای جسونت سگ و روحانی
 و چین با تمام یافت شاه جهان مع دارا شکوه روانه شاه جهان آباد گردید و دوم شهبان که موضع ملوج پور مجیم و نزول گردید سیم میگ
 گرز دار و سانی میگ و سادل که از بیگاه سلطنت هنگام اقامت در اکبر آباد نزول راجه جسونت رفته بودند معاودت نموده خبر انزام
 و دو توجیه او رنگ زیبای بعزم حضور رسانیدند و دارا شکوه بستم این خبر مضطرب شد و سرشته رای و تدبیر بافتنای نقد برادران
 فروخت و اراده مراجعت با اکبر آباد نمود و پادشاه اصلاً راضی باین امر نبود و کمال استنکاف از بر رفتن می نمود و دارا شکوه
 بهیچ وجه و الحاح پدر را مضطرب ساخته عیان عزیمت با اکبر آباد گردانید و مکتوب پادشاهی از ملوج پور رایت مراجعت برافراشت
 شهبان بمرکز سلطنت نزل نمود و دارا شکوه بهیچ سپاه و لشکر و سرانجام اسباب بنبرد اذیت جمیع امرای و نصیبان ملان
 پادشاهی را که ممکن بود طلبیده و رتبه خوار و قلوب آنها کوشیده با خود همراهستان و متفق ساخت و در اندک فرصتی از
 سپاه قدیم و جدید خود لشکر بی شمار قریب به شصت هزار سوار فراهم آورده اسلامه داد و اتانچه خواست از قورخانه پادشاهی
 گرفته بر لشکر بآب شمت نمود شاه جهان چون جرأت و اصابت را به او رنگ زیبای و ناخبر به کاری و نایز پردی و دارا شکوه
 چنانچه بامیه میدانست یقین داشت که در صورت محاربه دارا شکوه از عهده بر نیامده و خاب و خاسر خواهد گشت بنابراین ماضی باین
 جنگ بنزد و بافتنای شفقت بجال دارا شکوه دلالت بمصالحت می نمود و دارا شکوه نظر بافتنای خود را ماضی می شد و شاه جهان بنا بر
 رضا جوئی او وضعیت بیماری و پیرای خود بجز جراحت و در نبود ناچار به دارا شکوه عزیمت حرب مصمم نموده
 شاه از دهم شهبان خلیل الله خان را بابر نخی از امرای جمعی از سپاه برسم نقلای بیشتر مرتضی نمود و فرمود که تا در دود و در
 و هوای پور اقامت نمود و گذر بایه چیل بقیه ضبط و آورده محافظت کند و خود با سپهر شکوه پس کمر خود و سواران فوج و لوپانه
 و اسباب شایسته بمیت و خیمه مذکور از اکبر آباد برآمده به پنج منزل به هوای پور رسید و چند روز آنجا اقامت در زیره معابر
 و گذر بایه چیل بقیه ضبط و ساخت و انتظار سپاهیان شکوه پس کلان خود و فوج همراهی او که گرویده انبوه بود می کشید
 و میخواست تا آمدن او او رنگ زیبای عبور نماید تا آن لشکر را هم باو پیوند و الحاق نموده استماع عبور عساکر او رنگ زیبای
 از آب مذکور بصورت مسطور که خارج از گمان او بود اندیشه منگشت به لشکر فراهم آورد و از هوای پور متوجه مقابل گردید و در
 موضع راجه پور که در کوهی اکبر آباد بکنار آب بمناسبت زمینی براس جنگ خوش کرده معسک ساخت و توجیه لشکر و ترتیب
 فوج پرداخت و درین اوقات هم شاه جهان از راه ترحم کمال دارا شکوه که رنایشه و لایزال و مرغ جنگ و ساز کردن آهنگ صلح فرستاد
 لیکن بغیر نیفتاد تا آنکه شاه جهان با وجود کمال ضعف و بقیه بیماری بداعیه اطعانه ناله و درین صورت گریه و شدت حرارت
 هوا خواست که بخشم حرکت نموده از راه دریای لشکرگاه تشریف آفرانی دارد و میبایست تدبیر و لطافت دانش
 سبب بابت قاتل و جلال نموده بلاعبت و مصاحبت رفیع آن منازعت فرمایند و باین عزم صواب پیش خانه بیرون فرستاده

حکم نمود که در میان هر دو لشکر سراوقات شاهی برافرازند و خود نیز متاقب اراده سواری داشت و در لشکوه آمدن پادشاه
محل مرام خود دانسته راضی نمود و بالوای حیل و در تانیة و تعویق کوششیده و در ارتکاب جنگ و یکا رتعیل نمود.

ذکر محاربه در دارالمنکوره با اورنگ زیب و عزیمت یافتن با اقتضای قسمت و نصیب

چون غرة ماه مبارک رمضان محمداورنگ زیب مع افواج از آب چیل گذشت و در و زاین طرقت آب محبت تحریه سیاه و لشکریان کسافتی
میدید پیاده بودند مقام نمود و چون خیمه پوش آمدن دارالمنکوره از دهولپو و بعزم مقابلہ سبع او رسیده سه کوچ متواتر نمود و شش ماه مبارک
نزدیک لشکر دارالمنکوره بقا صله یک و نیم کرده توقف نمود تا کیفیت حال جنود مخالف و نوعیت او معلوم نماید و از لشکوه و درین روز بعد
اطلاع بر قرع موصول ہوک بحضور ترتیب فواج و تسویه صفوف نموده با عساکر موافقه خود بعزم یکبار سواری شدند و از جنگه خویش قدری راه پیش
سپالی سبت الیقا و لیکن از اندیشه مخالفت با نا تجربه کاری و سوسه تدبیر تمام روز با فواج مسلح در عین گریا و دوا می سوزان بسر برده
لشکریان را اغذیه عظیمه که در چنانچه عظیمه کثیر از فرط حرارت و شدت عطش و قنات آب لبراب عدم رسیدند و پیانه ملاک در کشیدند
و هنگام غروب آفتاب که شام ادا بر شش نزدیک رسیده بود رخ از ان عرصه تافته بمنزل گاه خویش برگشتند و پوششیدار ان تا دل
این حرکت را نشان بخت بر ششگی داشتند و لشکون فرار و ادبارش گرفتند و رنگ زیب با اقتضای دانش و پوششیداری مصلوب
و لشکریان چون پنج کرده ط مسافت و در عرصه آب نموده بودند حرکت مناسب ندید توقف بجای خود مصلحت داشت و چون اثر
جنبش از فوج مخالف ظاهر شد و آن روز جنگ متعویق افتاد و حکم مطاع بقا فانیوست که جنود قاهره هاجما بمنزل نموده غیما بیاکنند
و مورچا لیا بخت نمیداری و لشک لشکر بر در و در مسکر تقسیم نموده شرائط محافظت بجا آرند و آن شب از ظنین بلوازم احتیاط و بیدار
و تعقل و پوششیداری قیام و در زیند اورنگ زیب با متلاز لشکر ظفر از و به ترتیب و تسویه فواج پرداخت و فرمود که تو پچانه پایش برده
میایس حد و سوزی و آتش افروزی دارند و حسب لکیم فیلان مستعجلی بالوای برگستان آراسته و اسلحه و ادوات حرب بر خرطوم
و یکا آفتاب تغییر شد و شاهزاده محمد سلطان را با خانانان که سالار هراول ساخت و ذوالفقار خان و صف لشکریان را حاضر نمود که
هر دو با تو پچانه که با هتاهم آنا بود و پیش صف هراول آماده خصم انگلی باشند و سردار برانفار بشت هزاره محمد اعظم نامزد گشته اسلام خان
و عظیم خان و خان زمان و مختار خان و دیگر امرای جانفشان در این طرف متعین شدند و مراد بخش را با فواج او در
جیرانغار گذاشت و سردار برانفار بشت بعد امرای جانفشان شش میر و سید میر برادرش و شش زده خان و دیگر
بها دران مفوض گشت و بهادر خان با جوته از دلا و ران طرح دست راست و خاند و ران با جوته از دیران رزم جو
طرح دست چپ معین شدند و خان عبدالکریم اول یگی یاد دلت بیگ برادر او و عبداللہ خان تیراهی و بهرام ولد و دیگر
خان و گرو سه دیگر از بندگان کار طلب و جمعی از قراولان بقراولی که تهمت بر میان پردلی بست و خود بر میل کوه دیگر فرخ
منظر سوار شده شایزاده سعادت شیم محمد اعظم را دران جنگ بر فیل خود گرفته قول خاص و فرمود خود زینت پوشیده و عینی رخصت
متخلص جانفشان را بهراهی رکاب خود اختصاص بخشیده و او اسه عزیمت مقابلہ دارالمنکوره و در افراشت دارالمنکوره هم صبح همین روز
که ختم ماه مبارک بود چون طغنه تباری عساکر خود اورنگ زیب شنید بالشک آراسته خویش بدستور پیش سوار شده در
زمینی که روز گذشته ایستاده بود و صف کشیده ایستاد و ترتیب فواج باین صورت بود که تو پچانه خود را بر داری برقی غلاظ
سپال شش خود از دست راست و تو پچانه پادشاهی که با هتاهم حسین بیگ خان بود از طرف چپ و در پیش صف لشکریان
و از امرای پادشاهی را و ستر سالان و اکر از اراجپوتان عمده هندوستان بر بید شجاعت و دلاوری و دین سپه داری

و با همگرمی امتیاز داشت و ثبات قدم داشت و استقلالش در معادک رزم و قتال نزد مسلمانان و راجپوت مسلم الثبوت بود با سوار
 غمنا و زور ساس راجپوتیه مثل راجه روپ سنگه را غمور و زاده راجه جیوت سنگه که با او سرسب سے خارید داد و را بنظر
 چشمه میدید و سر به روی سپید و دهن پر از زاده راجه بنجلداس و کوریم پس راجه بد کور و راجه سپه ارام کور و
 و دیگر راجپوتان نامی جلالت نشان را به اول ساخت و از مردم خود و از دکان قریبی را با زیاد از چار هزار سوار برگزیده و کورخان
 سیر بخشی خود را با سه هزار کس از نوکران عمده قدیم و مردم چیه و ضمیمه آن فوج گردانید و سواران را برانکار غلبیل، اشخان کدانه و
 سلطنت و میر بخشی لشکر پادشاهی بود مغوض داشتند ابراهیم خان خلعت طبرمان خان را با دو برادر دیگر شمس اسمعیل بیگ
 و اسحق بیگ و طاهر خان و قباد خان و سائر نورانیان و راجه سنگه را غمور و غصنف خان و سلطان حسین لدا ادا اتمان
 مرحوم و میر خان و ولد خلیل الله خان و راجه کشن سنگه تو نور و بریحی راج و دیگر امرا و منصبداران پادشاهی را در آن فوج
 متعین نمود و سپهر شکوه پس خود را با ستم خان که بخواب بهادری و فیر و زحنگی نامور و در سلک اعظم امرای ستبر و سپاهی مقرر بود
 و راجه افغان باز داشت قاسم خان و سر بلند خان و سید شیخ خان باره و دمانوچه و هر سوچه و کنی و سید بهادر بکری و کما
 بهد و ریه و عبداللہی خان و سید نجات خان و سید منور باره و سید نور العیان و سید مقبول عالم را با جمیع سادات
 و اهل جلو و گرداران پادشاهی در آن فوج معین ساخت و خود با سه هزار سوار از عمدگان و خاصان و مخلصان و مقربان
 خود و جمیع از مردم پادشاهی مثل فیض الله خان و خوشحال بیگ کاشغری در قول قرار گرفته کور راجه سنگه معین خلعت
 راجه بیگ سنگه را با کبریت سنگه برادرش و شیخ معظّم قتیور و شیخ از راجپوتان و سید ناهریان کور خود را با دو هزار
 سوار امتش کرد و دو فوج دیگر بعین دیا قول قرار داده ظفر خان و فیر و زیمواتی کور خویش را بهداری فوج همینه گشت
 و کج داشت سید محمد امرا فخر خان و نجفانی که تقرب و مصاحبت او اختصاص داشت گذاشت القصد بعد گذشتن
 یکایک روز از کوه اندیشی و بجز در عزمیت حرب و قتال مصمم کرده بقصد کینه توزی استقبال عساکر او رنگ زیب نمود
 و در شصت هزار چوچن ماهیچوچن رایت اقبال او رنگ زیب از دور نمایان شد نخست با مدافعت بان و تفنگ آتش جنگ
 و فرخت او رنگ زیب بعد از اقبال از طرف دشمن و مشاهده آن حال فرمان داد که حمل توچانه او و دولا و ران شعله خو
 آتش افروز رزم و بیکار نشوند باستعمال آلات توچانه طرفین روسته هوا از دو دبار و تیره و تار گشت و شب صد
 مصافقه توپ و آمد شد تیر شهاب بان زلزله در زمین و زمان افکند و جنگ گرمی پذیرفت رفته رفته نیران حرب و قتال
 التباب داشت احتمال گرفت و افواج داراشکوه نزدیک رسیده از طرفین تیغ پیکار حمل و داذ دایه سان شعله نشان گردید و
 کار خون ریزی و قامت بلا بالا گرفت ابیات بلا بازم نگاشته آراسته شد و اگر سبیل خون دشت پیمای شد
 سوار از دو سو تیغ در هم نهاد زره دیده از بیم بر هم نهاد و جراحات را شکر داراشکوه که پیش سپهر شکوه و ستم خان
 بود و خبری نموده اول بر توچانه او رنگ زیب حمل آورد و در تفنگ پیکار با بی همت استوار داشت دست بهاد افکند و درین اثنا
 یکی از قبیلان سوره ستم خان از سوره توچانه غلطی و لغزش توپ و تفنگ و بان رخته و ربنای ثبات آنها افتاد و دیدند
 که در آمدن ازین طرف میر ستمت ناجا بر سمت بر افغان او رنگ زیب تاخته بغیر ج بهادر خان که طرح دست راست و از غایت دلادری
 بحسب هر ادلی پیوسته بود بر خورده و جنگ و پیکار بر دراخته خان مذکور بهاد افکند و آمده نهایت جلالت بتقدیم رسانید
 و زخمی بر داشت و سید دلا و رخان و دادی داد خان از آن فوج قدم جرات فشرده چهره رفاقت بملکوت شجاعت پیراسته

راه آخرت گرفتند و بعد از دو روز بسیار چون فوج دارالخکو انبوه بود و رخ آن بسی دکوشش این گروه صورت نهست و نزدیک
 بود که پاس ثابت اینها بغیر خود رین اثنا اسلم خان با بادران فوج برافشا را از جانب یمن آورده بجنگ پیوست و شش میزین فوج
 التمش خود را رسانیده بزد و بازو شجاعت و شجاعت جمیع اعدا را از کیم بخت و خاک معرکه بخون جبارت کیشان آن طرف
 براسخت درین آویزش مراد و دیگر و داررستان دستم خان دف تیر تهاشته راه آخرت گرفت و سپر شکوه باقیه اسفند
 بقرا نهاد و از سرداران فوج برانکار که همراه اسلام خان تین بود و ند سید حسن کسین اخلاص مصدر ترددات نمایان شد و یمن
 و غیرت یک و محمد صادق و عمر یمنه کوشش با سه پندیده لظهور رسانیده نقد شجاعت و مردی بسکالتر کامل عیار ساختند
 دارالخکو که جنگ نادیده و امور محاربه به تخریب رسانیده بود و بشا ده تیز جلوه رسم خان و سپر شکوه خود نیز تهاجم آنها با فوج
 قول و التمش بسرعت تمام رو بروی توپخانه و هر اول و درنگ زیب روان شد و هر اول خود را زیر کرده از توپخانه خود نیز در گرفت
 و چون توپخانه اول درنگ زیب نزدیک از صد آتشین گذشتن دشوار دیده بطرف راست خود میل نمود ازین جهت هر اول طرفین را در
 اول جنگ باهمدگر کرد و عقب توپخانه بودند اتفاق آویزش شد و دارالخکو با مراد بخش که مع فوج خود سردار جبارانکار و درنگ زیب
 بود و رو برو شد و خلیل الله خان نیز با سپاه برانکار دارالخکو بهمد آقا رسیده حمل آورد و محمود و ازبک که با او بودند دست جرات
 بجنگ تیر کشید و دند مراد بخش قدم ثابت افشرد و بمواجه دکار زار درآمد و بعد کوشش بسیار و آویزش بی شمار که مراد بخش نیز
 چند زخم خود برداشت و دو پای قمارش لغزیده بمقرب رفت مقارن این حال اورنگ زیب رو به فیل خود بطرف مار شکوه
 گردانید و عساکر او فوج قول خاص نیز همان طرف میل نمود درین اثنا راجو تان جلادت کیش که مراد بخش را بهریت داده
 بودند زخم محو بر انگیزه و رسته بودند تعلق از گوهر جان گسسته بر قلب لشکر اورنگ زیب تا خند دلا دران لشکر و جان نشامان
 عساکر و یمن ثابت ولی نعمت خود پشت بهمت قوی دیده دست جلادت بر آوردند و بعد مدتی تیر و تفنگ و بان ضرب تیغ و طعن خان
 برفع مخالفان پرداختند و به نیروی دلبری خداوند صاحب اقبال خود پاس جلادت افشرد و مخالفان را آواره و صحرای
 عدم ساختند درین بنبره مراد از نامرغی خان و ذوالفقار خان و غیرت خان و الیاریک میر تو زک زخمهای برداشته و دیگر
 خدیوان شهادت بسالت را کار فرما گشته تلاشهای سپاهیان و حقیقتشای بهادرانه لظهور رسانیدند اگرچه ملازمان کاب
 و درنگ زیب داد مردی و دلاوری دادند لیکن از راجو تان جلادت پیشه نیز متورای عظیم و جراتهای غریب
 بوقوع پیوست چنانچه را و ستر سال با ذوالرام سنگه را محو و بهیم پسر راجه مغلله اس گور و راجه شیروام برادر زاده راجه
 مذکور جمعی دیگر از دلیران و نام آوران آن گروه را جبارت پیو ده بیای مردی جرات نزدیک و رنگ زیب سیه و درین قول خاص بر
 خاک میدان افتادند راجه روپنگه را محو را زکمال جلادت و بی بالی برجه پیشان خود صفت گرفته تا نزدیک فیل اورنگ زیب میل پاده گردید
 و زیر پاس فیل آتا رتور و بر دینی لظهور رسانیده ریسمانهای بنده بود برید و اورنگ زیب جراتهای اول پسندیده و دران وقت خود
 که از زنده دست آید و در زمره مخلصان گراید لیکن صورت گرفت و برد دست ملازمان او کشته شد با محو دارالخکو و بعد شایه این حال
 و کشته شدن رسم خان و او ستر سال و دیگر عده پاس راجه تیر که در ارتحال بن جبارت و امتناع از نصیحت پدر و مغلله و اظهارش باها
 بود و می ایستاده بقدر کوشش نمود درین ضمن محو صالح دیو بخش که او را خطاب و زیر خانی داده بود و جمعی دیگر از مردم عده او شل سید
 تا هر خان با صبر و بیعت خان برادر ولی خان که در شجاعت ثانی انبیین صمن برادرش س شونده و از سرداران خوب او بودند نیز شتر
 ابلات چشیدند و مقارن این حال پانی چند متواتر از توپخانه رگاب اورنگ زیب بفوج قول خاص و اطراف فیل سواری او

پہلے غلام خان کہ اورنگ زیب پد ریش را در او رنگ کرنا و محبت مصلحت متبذیر ساختہ بود بر سائر امرائے سلطنت سبقت
جستہ بدولت آستانہ بوس مورد عنایت شد و بر جست خلعت خاص و اضافہ ہزاری ہزار و پندرہ ہزار سوار
سرہند سے یافت و وزیر دیگر کہ در انجام مقام بود اعتقاد خان ولد یمن الدہ آصف خان و برہنے انصار سے سلطنت رسیدہ
مورد عنایت شد و دوم ماہ رمضان باغ نور منزل کہ در مظاہر اکبر آباد واقع است منزل شد و شاہ جہان غلیہ و دستیلای اورنگ زیب
دیدہ بہمشات و مدار پر داشت و در جواب عرضہ داشت صحیفہ بہ قلم خود لکھا شدہ مصحوب فاضل خان میر سمان فرستاد و
سید ہدایت اللہ صمدانیز بر ناقش و ستوری داد انہا حسب حکم بادشاہ رسیدہ بعد ادراک ملازمت و گذرانید فی صحیفہ و ابلاغ
پینامہ سے زبانی کہ آن مامور بودند و بنایت خلعت سرخوار سے یافتہ مما دوت نمودند و فرما سے آن بار در فاضل خان و صدر
نہ گور رسیدہ پینامہ سے اعطیت رسانیدند و یک قبضہ شیشہ موسوم بہ لکیر کہ شاہ جہان فرستادہ بود با و رنگ زیب گذرانید
بدست آمدن این شیشہ کہ بادشاہ فرستاد اورنگ زیب و اولیائے دولتش تقاضا نمودہ و باطن شد و انہما و خود بہترین
لقب لقبیگر دانید و درین تاریخ ظہر خان و قباد خان و فیض اللہ خان و سرہند خان و نواز خان با برہنے از
امرا سے دیگر رسیدہ دست قبول بدامن دولت اورنگ زیب زدند و بنایت خلعت مبارکے شدند چو درین وقت کہ انظام
سلطنت مختل و عساکر دوشاہزادہ کہ مدعی سلطنت بودند نزدیک شہر بود کشتہ آنجا فہی بکشد پذیرے بحال خود داشتند و
چہر ایسان مراد بخش بود دوسرے آقا و غفلت او مستغیر بودہ ہر جا دست تقدیر درازی نمودند و اورنگ زیب بنا بر تقاضای
مصلحت وقت انماض سے کہ درین جست از جہارت پیشگے طریق خلاف حکم پیوہدہ بشہر درآمدہ بے اعتدال لہاسے نمودند و
پیر اورنگ زیب در باطن قاصد قسط خود بشہر و قلعہ و کارخانجات بود مصلحت دران دید کہ شاہزادہ محمد سلطان باغا خانان سپہ سالار
بشہر فرستاد تا بغیض و ربط آن کہ مراد سلطنت بود قیام نماید بنا برین دوازدهم ماہ مذکور بفرمان ہمایون شاہزادہ و
سپہ سالار فوجے از جہود قہارہ داخل شہر شدند و ہمدین تاریخ جمعیہ از امرائے سلطنت رسیدہ بہ ملازمت اورنگ زیب
مستمن شدند و بنایت خلعت مہربانے مستمال گردیدند و چہار دہم عمدہ امرائے ہندوکان خان جہان مین غلبت مین الدولہ
آصف خان کہ شاہ جہان بعد استماع خبر نہایت داراشکوہ با خوا سے شاہزادہ مذکور جمعیہ از ارباب عرض اول و دستگیر کردہ
متعبد ساختہ بود و بعد در وزیر بے گناہے او دقت یافتہ دہم بنا بر استرخا سے اورنگ زیب عالمگیر از قید رہائی داد
آمدہ ادراک دولت حضور نمود عمدہ الملک خلیل اللہ خان کہ شاہ جہان او را با فاضل خان برائے سبطے گذرانید پینامہ
فرستادہ بود بعد ادا سے رسالت جواب بوساطت فاضل خان فرستاد خلیل اللہ خان را بہ مقتضای مصلحت سلطنت
خود در حضور نگہداشت و میر میران پسرش وجہے از امرائے کلازمت آمدہ بودند خلعت مہربانے یافتہ و مین قہر رند
بہرے رسیدہ مورد مہربانے و شریک ملازمان و اولیائے دولت عالمگیر سے شد چوں مہمات چککے شہر کرد و رات طلعہ داراشکوہ
مقرر بود درین وقت از قفر قہر و داخست لال پذیرفت عالمگیر خود جدا سے در آنجا فرستادہ با ختام آنجا پرداخت ہفتدہم بعد
دیلمے از امور سے کہ منظور بود سلطان محمد را بملازمت شاہ جہان فرستاد و حسب الامر داخل قلعہ شدہ از رو سے کورہ و
آداب چنانچہ از حضور پد خود عالمگیر مستر شد گشتہ بود کہ مایب ملازمت پد خود گردید و وزیر و دہم خواہر عالمگیر کہ در سن سال
کلاں تر از بسا بود حسب الامر پد بباغ نور منزل آہرہ موعظت با فرمود و ولایت بہ ملازمت و اطاعت پد کرد و عالمگیر
صلاح حال خود ندیدہ بکن تقریر غدر رہا آورد و بہر بہرہا نہ پہلو سے کرد و مین روزنیدہ امرائے رفیع الشان جعفر خان

و لایزال عظم خان و اقرب خان که در پیشگاه سلطنت قرب و شرف داشتند شرف اندوز داشت گشته بطاعت خلعت خاص اختصاص یافتند و همچنین کل امرای سلطنت و منصب داران آستان عالمگیر شافیه روئے نیا نزدیک درگاه آوردند چون که در فراسم آمده اندحام نمودند عالمگیر با اقتضای خدم و بمردی جلوس بر تخت مناسب نمیدید و پیشه عظمت و شان نشسته با رعایا داد و طوالت انام بوسیله کشیان عظام آداب لادست و موعوم تنبیت بجا آورده با اشاره میر توکزان مرتبه دان و لیساهلان پایه شناس بر دوش درجاء و مراتب بحسب تفاوت مراتب هر کدام در مقام مناسب خود جاسے یا فعب و همراہ نهاد و بخور لیاقت خود مورد الطاف شدند و اسے رایان که سر و خوار اهل دیوان بود با هیچ مقصدیان و در زمره اهل قلم و ارباب محاسبه جیسے ساسے عقیده عالمگیر گشته با نظام انواع اختلال و مقهور کدما مور ملک و دولت درین آدان راه یافتند و مامور گردید و بستمه مبارک عزم و دخول مستقر اختلافه اکبر آباد باغ نور منزل نموده مراد بخش را بهمانه بقیه آزار و استحصال بھے از جراحت مامور بودن پمانجا نمود و خود در کمال آرایش و جباه و حلال ریفل که مثال ابر خرام سوار گشته در حویله دارا شکوه که با اشاره او که ربه رے رونق رفته مبط بساط سعادت آراسته بودند نزد اهل اجلال نمود و در انجا نشسته با ضاعتن صوب و مراتب اشکال امر و تالیفات قلوب لازمان بادشاهی فرموده با خود متفق ساخت و تربیت خان را با ضافتی هزار و پانصدی و دو هزار سوار چار هزاری چار هزار سوار گردانیده بصوبه داسے امیر متعین نمود

دگر گشت از حال دارا شکوه و فرمان مال

دارا شکوه بعد فرار از کبر آباد خود با پنج هزار سوار بدلی رسانیده چار دهم ماه رمضان در قلعه شهر کهنه فرود آمد و توقف عالمگیر در کابل و مستقر شده در آستان فوج و اندوختن زر و سپاه و اسباب حرب اشتغال نمود و دوست تعرض با منته و اموال و اسبان و انیال سه کار با دشاپی و لغو دو اجناس و ذخائر امر و از نموده در هر جا هر چه بے یاقوت متصرف میشد چون بیلیمان شکوه همین پسر خود با سائر امرای سهراسبے او نوشته بود که از ان طرف رو بسمت دهلے آورده بر جناح استیصال با و ملحق شوند انتظار آمدن آنانیز میکشید که با اتفاق آتا چون شوکت با فزاید با مقاومت نماید و نهانے بار سال را تمام متعین انواع مواعید و ترغیب رفاقت خود و شیخ افغیا و از فرمان عالمگیر قاصدا عوا و انکارات امر ازین بارگاه بود و عالمگیر سه آزار و ضاع بعض کسان سے نمید که منتظر اقتدار دارا شکوه اند و شاه جهان با فراط محبت که با دارا شکوه داشت و او درین هنگام عجز نمایانے بجا شست تا چار تو بهر خاطر بادشاه برخلاف مقصد عالمگیر صورت بود اگر چه بظاهر امر واداشات سے فرمود عالمگیر سے خواست که براسے رفع تفتیح بملازمت پدر رفته زبان ملن مردم بر بند و کار سلطنت بھد خود گردید و رفع غبار کدورت نماید شا بھان بعد ملاحظه بے اختیار سے خود اظهار اندازد و بھواسے نموده ترک خواہش ملاقات نمود اگر چه اول خاطر خواه خود می خواست چون صورت دگر گشت تن بقتضای داده از مدار دوست برداشت و عالمگیر با این صورت ملاقات پدر محل مقصد و مراد خود دانسته از دن دارا شکوه از دلی اقرب بصلاح دانست دیدہ عازم شاه جهان آباد گردید

دگر گشتت عالمگیر بطرف شا بھان آباد و سوا گئے که درین سفر روئے داد

چون عالمگیر بقصد استیصال دارا شکوه عازم دلی گشت شا بھادری محمد سلطان را بھجے از جو دتا چھر به اکبر آباد گذاشته بھسار بھرا سے متوجه مقصد گردید و اسلام خان بھدومت تا بقیے شا بھادری مقرر گشت و فاضل خان میر سامان بادشاه را بھدومت سرانجام فرمایشات و بند و بست کار کا بھیات پدر بھو بس خود مامور فرمود و ذوالفقار خان را بهر است قلعہ اکبر آباد و شا بھان مع اتباع و لشوار او گذاشت و اقرب خان که در بھیا بھیا بھیا سماعی جمید بطور رسانیده مزاج را با صلاح آورده بود

بعلان بقدر بیمار کے و تدبیر محنت مزاج مامور شد و سه چہرا را شرفی و خلعت خاص و جہد مرمر مع باعلا تہ مریدان عالم یافت و بہت و دو ماہ سہاگ رمضان بعزم شاہ جہان آباد کوچ بخودہ موضع ہمارا پورا تخیم سہاوقات گردانید و درین روز شاہزادہ محمد اعظم حسب الامر بدر بلا نشست جہد بزرگوار خود رسیدہ سادوت خودیت و چہارم کہکشت سالی منزل کشت غیر فرار داراشکوہ از شاہ جہان آباد بہت لاہور شہنیدہ سبیش آنکہ داراشکوہ انتظار دور و دور خودیلمان شکوہ بالیقہ عساکر ہمدانی او میکشید چون او بزودے رسیدہ و عالمگیر از کبریا باقلعہ و غنیدہ بودن خود در شاہ جہان آباد مصلحت ندیدہ چون موسم بہار ہم رسیدہ بود بخوت طغیان آہما و گل و لاس کے کہ مبادا سد عبور و مرور را دشو و زود ترکوچیدہ اقامت لاہور کہ را اطلاع او بود و آنرا محفل امن و مہر رسیدن ایران میداشت مناسب شمر د و بلیلمان شکوہ و ہمارا خان کہ تا بقیہ او بود نوشتہ اعلام کرد کہ اگر کوشتہ از ان طرف بتا براہ سہارن پور پور یہ خود را بہرست ہر چہ تمام تر لاہور رسا نند انجام احوال شہدائیم گذارش خواہد یافت چون آنکہ با دود لفظ و ہزار شکوہ و از طرف اوید قاسم با رعد بکومت آن صوبہ و قلعہ دارے آنجا قیام داشت با دود شکست و بہرست داراشکوہ تن با طاعت نمیداد بنا برین عالمگیر خان دوران را بہم فخر آن صوبہ و قلعہ مذکورہ مامور گردانیدہ مرخص فرمود و ارادت خان را بہ صوبہ دارے او دود و قاسم خان را بہ خود ہمارے مراد آباد مرخص کرد و دیگران را نیز بفرستاد و خدمت دیگر منسوب نمودہ و پیشانیان را مہر دل گردانید کہ بدین ایام ہر اذیتش جابر و چونے و وعدہ سے اس اسب بخفیہ و ہر یک از امر اسے لازم خود و بادشاہے را با انعام و الطاف و اضافہ و متاع و مراتب و درخور آہنا شغول و لطف گردانیدہ آنکہ سلاخ مبارک کہ در سلیخ منزل داشت بہادر خان را با گردہے از افواج بتعاقب داراشکوہ متعین نمود و خلایع فاخرہ ہزارادہ معقم کرد و رکن ہلسم بود و بہما بہت خان صوبہ دار کاہل و وزیر خان صوبہ دار خانہ یس سیادت خان ماضم شاہ جہان آباد و سادات خان قلعہ دار کاہل فرستاد و لہر را نارا ج شک کہ کھنڈر رسیدہ بود بہر محنت خلعت و یک عقد مروریہ و موزنگ دیدہ و پدرش را با ارسال سرچ مرص سرفراز کشت و در وزیریکہ از سلیم پور کوچ بود اول وقت مرا سم تہنیت و مبارکبا و تقدیم رسیدہ و ہنفت واقع شد و ہمیں ہوز دلا در خان افغان از سلیمان خلع و وزیدہ بعتبہ عالمگیر کے رسید و بعلانے خلعت و جہد مرمر مع باعلا تہ مراد اید نوازش یافت و با ضافہ ہزارے ہزار سوار و منصب پنجر اری پنج ہزار سوار والا رتبہ کشت و اکثر ہماہیان سلیمان شکوہ و در بنجار رسیدہ و رسلک ملازمان عالمگیر شکاک گردیدند و خان جہان شایستہ خان را کہ شاہ جہان باغواسے داراشکوہ از منصب و جاگیر عزل نمودہ بود و منصب ہفت ہزارے ہفت ہزار سوار و دو اسب و عطا خلعت خاص و جہد مرمر مع و شمشیر خاصہ سرفرازے یافتہ بن خطاب اسیر لا مل بندہ امی اندوخت و شصت ہزار روپیہ نقد و دو کور و دام انعام یافت

ذکر اسیر شدن مراد بخش بختن تدبیر و تدویر عالمگیر

چون مراد بخش از نقد شہر رسیدست و از لگد کوچ بخت و غرور کاغ و مالش بہت بود و باید نزدندے شاہ جہان دالہ فریبے عالمگیر از خام طمع و سر داشت کہ بعد شاہ جہان سر بر کر استے ہندوستان با دودام رسیدہ را جہم از سادے سنو عارضہ و استماع خبرا کے ناخوش شاہ جہانے بے تحقیق حال و اندیشہ مالی از تنگ حوصلے و کم کرنے خود سرے را مامور فرما کشتہ و اسے استقلال را فرا داشت و لقب خود مروج الدین گردانیدہ بخت نشست و اسم سلطنت بہ خود بستہ سک و خلیہ تمام خود کرد و قلعہ بندہ سورت را کہ در ان وقت باظفار ہشیرہ کلاش جہان آرا بگیم کہ بہ بگیم صاحب شہر داشت

مقرر بود و چون خود فرستاده مخبر خود احوال و اشیای سرکار را دست تصرف گشت و دست تعرض با اموال مردم خدا کرد و قدم سے پیش گرفت و محمد شریف پسر اسلام خان را که از خانه زادان پا داشت به دست دے محات بندہ کو بود با دیگر تصدیقان خب الصیغہ بھجوس ساخت و سے لئے دیوان خود را مکمل ادا نمود و ہاسے روشناس یا رگاہ سلطنت بود و بموجب امر پدرش شاہ جہان بادشاہ پیشل دیوانے و کفایت محات سرکار را و قیام داشت بے حد و در چہ سے وقوع دے تویم نفاق و مضطہ عدم یک جہتی با تمام محض کو معاذان اود و ندیرست خویش بچارہ را بہ عقل رسانید و از سفایت و نادانی با وجود آنکہ عالمگیر برادر بزرگ اود و ترس جو را با کمال اقتدار کہ نسبت با و داشت از غوطہ و نادانے و بلند نظرتے اصلاح تغییر و صنع نمودہ بہ طور شاہزادے کو و در مرکب این جبارت گشتہ بعد بے اصل بر آمدن خبر مرگ پدر نیم اوضاع نا پسندیدہ خود را تغییر نہاد و عجب تر آنکہ ہمیدہ استشفاع و حضور پدر بہ عالمگیر چوست و ہمراہ سے ادر اختیار نمودہ سے خواست کہ بہ وساطت اود حضور پدر رفتار دایہ نابخوار خود در خواہد و مدارک بچہ دی ہاسے خود نماید و سے دید کہ زمین برادر او عالمگیر ازین امور چیز سے با خود در مظاہر نہ دارد از غایت عاقبت ترک اوضاع نکو ہیدہ خود نمودہ و تحت و چہ و ساز کو لازم سلطنت بچہان با خود داشت و عالمگیر بہ اقتصاد مصلحت وقت برادر او و محاشات سے گذرانید تا آنکہ بعد از جنگ دارا شکوہ و وقوع سواستخے کہ مذکور شد چون دید کہ امر سلطنت و فرما زوائے عالمگیر رجوع شدہ ز نام حل و عقد کف اقتدار اود تا مد عرق حد و حماقت اود حرکت نمودہ اخوا سے خوش آمد گو یان و بحر یکسے فتنہ جو را بنیاد سودا سے غرور و پند را و گشت و ہوا سے سلطنت در ریش افتادہ سرمہ سے خار یزن آغا زندا و با وجود قنط خوات و وجہ تنخواہ سپاہ و در صد و توفیر لشکر شدہ امر اود بر سنے لازمان بادشاہ سے را با انواع تالیف ستال ساختہ بیوی خود و عوت سے نمود و سے از بچہ دان با و پیوستہ مناصب و خطاب یا یافتہ چون عالمگیر از اکبر آباد منتقل نمودہ و تحت در رفات تسلل و اجمال و زبیدہ غدر ہا آورد و آخر کہ ہراس سے قرار یافت چند روز بعد از کوچ نمودہ ہمہ جاعقب لشکر سے آمد و با وصلہ چند کردہ و در از اردو سے عالمگیر فرو داد و ہمہ رنج خود و در امتناز فرصت بود و شروع فتنہ بر این شد کہ بعد فتح بہ عالمگیر بنجام داد کہ و عدہ چنین بود کہ ملک و دولت بلقا صفہ تقسیم نماید اکنون ایفا سے آن باید نمود عالمگیر با ستماع این تقریر در تدبیر متعبد گردن او افتادہ جواب فرستاد کہ ہنوز جنگ با سے و بادشاہ زندہ و توجہ اویطرت دارا شکوہ با خراط محل این گفتگو با نیست بعد دہیے البتہ انچہ وعدہ است و فاکرہ خواہد شد چہارم ماہ شوال کہ موضع تھران طرف آب اقامت داشت و از ابتدا سے فتح ثانی سے مرا و بخش بمجنور عالمگیر نامدہ بود و پیشہ ملاکت انجیل عالمگیر اود را میطلبیدان اند با تم محکات و بچہا ما بہ نہایت بجز دے و سفایت کار فرما گشتہ اول در مذکور بہ ملازمت برادر بزرگوار و ادا سے رسوم تہنیت آمد عالمگیر بحسن تقریر و دلجو کے ہانودہ او را بعد غافل ساختن در نہایت آسانے عقید کرد و بعد از دو پاس شب آن تیرہ روز را بھمدہ فدویان دولت خواہ خود شجہ سپہر دؤ دلیر خان را با جیسے ہمراہ دادہ بقلعہ شاہجہان آبا و فرستادہ و در دوم از وقوع این فتنہ کہ در تھرا مقام بود را بھجہ یکہ پکھوا احد از ہمراہ سے سیماں شکوہ خلعت و زبیرہ بزمین بوس سدہ عالمگیر سے فائز گشت و بہ نہایت خلعت خاص و شیر مرصع و فیل یا مادہ شرف اخلاص یافت و کیرت سنگہ و دلہ را چہ امر سنگہ را بطور و ابراہیم خان خلعت علیمدان خان کہ با مرا و بخش ساختہ بود باستان بوس رسیدہ با دیگر را جہا و رفا سے مرا و بخش لبنایت خلاص و چہا ہر سرفراز سے یا فتنہ و از انجا ششتم ماہ کوچ نمودہ پنج کوچ متواتر نمود و درین روز ہا پسران امیر الامرا شایستہ خان ابو طالب و ابو الفح و بزرگ امیدہ اصعب شایستہ بود دیگر امر اہم سرفراز سے یا فتنہ چہا رجم بھسور با و متصل شاہ جہان آبا و رسیدہ شنید کہ دارا شکوہ در تھرا انفرکاش ثروت

مغل دولت بر اطراف سرحدیں خدیو عالمگیر صفت کشیدند و از شایطین طبع زور بیکم برسروانفر صاحب و بیسم ریختہ آمد دامن دامن
 گداسے مراد گو گھرا میر جید ندر از غفلت غافل بود و انضام پادشاهی جاہاے پنجاب و خلعتاے گوناگونان گرو باگردہ مردم
 را رتبہ قامت اختیار گشت و فغان کرمت و احسان نامتناہیے دست بخشش کشودہ دامن آرزوے کا بجوایا مال مال
 نقد مراد کرد و سخن سنجان نادرہ کار و شہرے بلایف شہار توار بج بلیوہ برائے این جوس بہر سانسیدہ اند از ان جلد آئے کریمہ
 الطیعو اللہ و الطیعو الرسول و اسے الامرتک و رکمال ندرت و غرات است کہ سید عبدالرشید متوسے یافتہ آما لوازم ازین سخن
 توسے کہ باید نابرتاقب مخالفت و انتظام سلطنت و پرداختن از اغیار مثل شجاع و دارا شکوہ چنانچہ گذارش یافت مختصر
 قرار دادہ اکثر مراتب و رسوئیکہ لازم چنین سر بر آرا نیست جلوس ثانیے حوالہ نمود و خلیہ و سکہ و تلعین لقب نیز برہان جلوس
 منقوض شد شاہزادہ محمد اعظم کہ تاحال منصب نداشت بمنصب دہ ہزار سے چار ہزار سوار و عنایت ملک و نقارہ و قونان طوغ
 و آغاب گیر و دھکدھکے الماس گران بہا دودہ سراسپ سر بلندی یافت و دیگر امر اہم بقدر حاجت و اقتضا سے وقت بنیادیت
 خلاص و انعامات مورد مراد ہم عسروہ گذشتند و روز دوم حسب الحکم پیش خان بطرف پنجاب برآمدہ سراپردہ دولت بر افراسخند
 شد و قوسے دیگر برائے مزاحمت سیلمان شکوہ بیکر دے کشیج میر بادلیر خان و صفت تلکن خان و دیگران چہارم نوی قصہ
 روا شدند و ہفت ذی قعدہ خود متوجہ سمت پنجاب شد چون نسبت بشاہ راہ طرفت مین آن گل ولایے کم نشان میدادند بنا برکن
 یا زوہم کہ از فوٹاے کنال کوچ شد نسبت اندری خوف شدہ متوجہ رو پڑ کردید و بعد از طے سمر حاکم عرضداشت بہاد خان
 مستغنی بر عہد و از در باے شلیج بچستی و چالا کے قبل از رسیدن غلیل اندر خان و لشکر ہراہمش و غالب آمدن پرستھظان
 دارا شکوہ رسید و فراریان ہمہ با ہم جمع گشتہ در سلاطینورا قامت کرد و متعینت حال بداراشکوہ لو شستند و غلیل اللہ خان
 این خبر شنیدہ و بفار کردہ بہرہا در خان ملحق شدہ و سیلمان شکوہ و در این احیان با فواع بلا با واد با گرنتار کردیدہ و آلا خرا لمر
 بہ کمال ہاکاے مرتبہ دوم ہسری مگر رفتہ در بنہا زمینداران آنجا رسید ملتہ احوال او بعد از نین گذارش خواہد یافت و داراشکوہ دافنام
 شوال بہ لاہور رسیدہ چہار دہم داخل شہر شدہ ہفتدہم بقلقل نقل کرد و ہنگام فرار از اکبر آباد بید عرب خان کہ از قبل او صوبہ دلاہور
 بود و شستہ بود کہ بسرا تمام لشکر و سامان و لوازم توپخانہ چندان کہ تواند بکوشد و خود نیز بہ اطراف و اکناف استالمت ناما سے
 ملاطفت آمیز سننے بر مواعید الطاف و احسان فرستادہ سپاہ آن مرز بوم را از ہر قوم ترغیب نو کر کے کرد و امرائے
 تینا سے وزینداران را نیز با فواع عواطف امید و راساختہ طلبید و زور وافر کہ در آنجا داشت بہ انعام و اعطا بتالیف
 قلوب مردم پرداخت بنا برین در عہد اندک مدت نیست ہزار سوار و فرام شد و از امرائے پادشاہے نیز جمعے بر سر او گرد
 آمدند و راہ را جوہر زمیندار چون کہ حسب الطلب شاہچمان بہ ملک اوئی آمد و فخر خان فوجدار میر و خوشاب ہم با راہ
 متفق گشتہ رفیق و شریک اگر دیدند و داراشکوہ دلاہور بودہ مخفی خطوط استمالہ بہ امرائے پادشاهی و راہچونان اجیسد
 نوشتہ دعوت بر فاقہ خود سے نمود و بعد و ممول بلاہور چارچہرا سوار بہ ملک مستحفظان سابق و حفاظت گذراے شلیج
 خورشاد و بعد استماع توجہ عالمگیر بعبوب پنجاب بنا رنگے جمعے دیگر را با سید عرب خان و مصاحب بیگ و دیگر نوکران خود
 ہمسرت گذار و در پختہ فرستادہ جاہا در کنار آن آب لشکر ہستین کردہ بود آما چنانچہ گذارش یافت کہ بہادر خان دلیر سے نمودہ
 ہز میر تلون گذشتہ و مستحفظان داراشکوہ کہ گزشتہ در سلطان پور فرام آمدہ صورت حال با و نگاشتہ داراشکوہ دلاہور خان را
 کہ برائے گرفتن فوج دیگر پیشتر رفتہ بود و قوسے دودہ بہر است و مضبوط منابر و ریائے بہاہ رخصت کرد و دوجہا سے

شهاب نیز با یک جاشدند و هر بیا را مضطرب و مستعد از اجتناب نشسته و از ابتدا سر خود را با شجاع که شکست خورده و جیش غنا و دول آورده و کین و انصاف او بود و جز اختلال حال خود کرده بنا بر ضرورت و صلاح وقت در مصداقت و مصالح زنده خندان دوستی و التیام در میان آورده و کاتب امیر خن اسباب مشغولان را مواخات و موالات نوشته بود و او را ترغیب و دولت حرکت از تنگنا و تکلیف لشکر کشی با مالگیر نموده با هم میسر و گذشته بود که چون خود در پنجاب بمیه اسباب نموده شوش نماید شجاع نیز بواسطه عزیمت بطرف آکر آباد افرازد و با هم میسر و گذشته بود که بایمان در میان آورده بودند که بعد حصول مرگ ملک و مال با هم به مساوات قسمت نمایند و مالگیر نیز بعد از ایفای طلب شجاع نموده صوبه بهار و پشته را با داده فرمان سخته میسر شده جهان بنام او فرستاده بود و شجاع هم در ظاهر هم دوستی و مواخات با مالگیر زده و مراسم اتحاد بتقدیم میسر نمایند اما چون خبر نصرت مالگیر بطرف پنجاب و ملتان به تعاقب در ارانگه شنیده باز خود میرون گذارفته و داخل تسلط باغداد از سر نو پیش نهاد خطا ساخت و توتوش آید اما دارا شکوه که ضرب دست مالگیر با وجود کمال اقتدار و اجماع امر اسکیار و فوج و توپخانه بسیار خورده و صولت و بطش جیش تا هر اش دول او جا گرفته بود اگر چه بظاهر و در انجام اسباب پیکار اشتغال داشت در باطن مرکز خاطرش دایره قرار و رفتن بجانب ملتان و تند بار بود و به تبه اسباب این عزیمت کشیده و بار بردار و غیر آن جمع میبود و رفقا نفرس این سخته نموده و در افتد که عمرش ثبات ندارد و بدین سبب ترک امید از او هماغه او نموده آهنگ جدا گشته کردند چنانچه در راه راج روپ بهانه سرانجام اسباب رخصت وطن گرفته رفت بعد چند سیه بر سرش که میش دارا شکوه بود و نیز گر بخینت و بیست و پنجمی قدیمه روایات مالگیر طیل در دو بکنار آب تلج افکنده و راجه جوشت که از سر برداشست خورده که بخینت بود باقیات اسرار اسقف و غفران نصیرات او شده درین منزل شرف کوشش دریافت و میر حمت خلعت و یک زنجیر فیل مزین بگل زرین و سمان زعفره با ماده فیل و شمشیر صحران بهانوازش یافت درین منزل از سر ضد اشت خلیل الله خان بوضوح پیوست که افواج دارا شکوه که بر سر میر بیا و فراخ بودند و او دخان با دیگر سرداران دارا شکوه از راهوار آمده بآن پیوسته و بهر شکوه نیز لشکر دیگر و توپخانه تازه با ایشان ملحق شده و دارا شکوه خود هم عرض بر آمدن از راهوار کرده و مختصر سبب آنها خواهد پیوست مالگیر بعد از اطلاع راجه بیگ و دلیر خان را با فوبه از دلاوران ملک خلیل الله خان رخصت فرمود و در دیگر نصف لشکر خان میرانش را با توپخانه و صیقل آنها نمود و بیست و پنجم و بعد که راجه بیگ و دلیر خان خلیل الله خان ملحق شدند بعد روزی چند تحقیق پیوست که دارا شکوه و اعمیه بیکار و بجوم فرار بعد ساخت و بهر شکوه را بتجیل تمام برگردانیده و بیست و پنجم ماه مذکور از راهوار شدت او با بیست و پنج جانب ملتان روان شدند و او دخان را مامور نمود که ششی را سوخته بعد از قرب وصول جنود منصوبه بر خاسته با او پیوند و این مقدمه را بختیو معر و ضد اشت ظاهر خان با هم بران استعجال دویده ششم و سیمه بهار و رسید بهار و پشته بهر داخت و راجه راج روپ زیندار جو و فرزند بیکار بر لب دریای سیاه رسید و خلیل الله خان بخود و بواسطت آنها عازم حضور گردید و مالگیر راجه جوشت را به شاه جهان آباد رخصت نمود و تا حدود خود با قیامت آنجا مامور فرمود و ایشان را در عظم گشت که اعمال معظم خان را که به صحت مقید بود از حسن برآورده ملائمت آن کمال دلجوئی نماید و در انعام تقود و افرو و انواع اجناس و امتیه و احترام و نیکو داشت او و قیقه فرو گذار داشت نه نماید و پنجمی از آنجا بخود نموده و صحت دران دید که خود با اسباب بیک دارا شکوه را تعاقب نماید و بعد از جمعی مساوات نموده نظام تمام سلطنت پر دازد تا باین درنزل رسید و پیش شاهزاده محمد عظم را باز داند لشکر او روی بزرگ و کارخانجات با هم رخصت نموده با اسباب خفیف مأموری و خلاصه لشکر بیست و پنجم ماه مذکور را بمانا فرمود و راجه بیگ و دلیر خان در آن زمانه خود در و در شقی سفر بود و رخصت وطن یافت

دین اثنا شنیہ کہ داراشکوہ در لٹان ہم اقامت تنوالت بہت بیکر رفت و سلاک جمعیتش بیشتر از پیشتر از یک سیزہ غیر ازین کہ بہت
بسیار روپاے مردی فرود خود با سمانے رساند کارے دیگر نی توان ساخت لاجرم استقبال و قطع منازل موت موت نموده
منازل کوتاہ مقرر کرد و فرمان داد کہ صف لشکر خان و سپہ او شش ہزار مالک محروسہ راہلے آوایک سازد چہارم محرم
فرمان بصفت لشکر خان رسید او بہمان روز بتقاضا قب ششافت و عالمگیر بسہولت سٹ منازل نموده تا بل ہر لٹان پنج جانیہ و دو
و محمد با قیصر سامان بوجہ دارے بہر و خطاب با ترخان منع اصل و اضافہ بنبصب ہزار می ہزار سوار نواز شش یافت
ہفتم محرم کنار آب راوی و دوسرے سہ لٹان خلیل اللہ خان و بہادر خان و غیرہ ملازمان ادراک دولت حفظ نمودند و سید
عرب خان کہ کوکر عمدہ داراشکوہ بود از ہر اسے او تکلف و زریہ و شیخ موسے گیلانے کہ نیز از طرف داراشکوہ بہ حکومت
لٹان قیام داشت و سید سہو بار سہ با ستمار سدہ با دشاہے چہرہ افروخت و لبنایت خلایع و مناصب مشول مرحسم
شدند ہر چہ صفت لشکر خان بتقاضا مامور بود بنا بر مزید احتیاط عمدہ رفعاے صاحب نہ میر شہنشاہ نیز بر اسے ہمین کار
بامور شد تا اگر حاجت بجاگے ہم شود کہ کش آسان باشد و ششم محرم لوطاے غجر با علا قہ مرورید و انعام یک لک روپیہ نوازش
یا فہ مرخص شد و در دیگر بربارت مزار شیخ بہاء الدین قدس سرہ داخل شہر مٹان گشت فیض اندوزنیا رستہ ہزار آن بزرگوار
گردیدہ یک ہزار روپیہ شیخ بہاء الدین صاحب سجادہ کہ از اولاد آن بزرگ بود و ہزار روپیہ بخندہ و مجا و ران آن صاحب نام لٹان
و انعام نمود و بہنگام خواب وایاب از ران شافے دست بود شائبہ خطی را نقد مراد با من آرزو از و اتحاد بہدین ایام شاہ
نواز خان صفوے کہ از عالم مراد پد نزن ہر و شاہزادہ یعنی محمد و رنگ زیب و مراد بخش بود عالمگیر پنج شصت و وقت و
عدم اعتماد ہر و در قطعہ بران پور محروس نمودہ عازم اکرا با وار دکن شدہ بود و مراد لطافت و از بیس رہا گشت و ارسال
خلعت خاص و با اصل و اضافہ شش ہزارے شش ہزار سوار و سہ سہ اسیر نوازش یافتہ بصوبہ دارے ہرات مامور گشت
و کر معاودت عالمگیر از لٹان بہ شاہجہان آبا و بنا بر فتنہ شجاع و بر سنے از سوانح آن زمان +
با آن کہ عالمگیر مقتضاسے تدبیر با شجاع دیک آشتی رستہ بر اسے تسکین فتنہ و صوبہ ہمار علاوہ بنگالہ در اقطار او دودہ سند
فرمان بہ ہر شاہ جہان فرستادہ بود و شجاع نیز شکر گزاری با بجا آورده و نظا ہر دم دوستی میزد و با بہر یک داراشکوہ و طبع لطفت
اکل ہندوستان عالمگیر را و لٹا قب داراشکوہ دور از مرکز سلطنت و شاہ جہان پا دشاہ را محسوس ویدہ عازم نظر اکرا باد
و اعانت پدر و برادر متغلب خود داراشکوہ گردید چون این خبر بہ سماع عالمگیر رسید و او دیم محرم الحکم ایم را ملت نظر آیات
از لٹان برا فرستادہ بہت و چہارم محرم و نظا ہر لا چور رسید و امر کرد کہ از و داخل شہر گشتہ امانے آن بیرون بیرون را و چہرہ
و متصل باغ فیض بخشن کہ طرف دہلی و اقصی منزلگاہ کرد و در دیگر تاریخ بہت و پنجم شہزادہ محمد اعظم بقدم بوس بار
مستعد گشت و عالمگیر بسوارے نیل از عین شہر بہ سیل عبور و نمود و لکھ سوارہ فوجت نمودہ قطعہ را بنظر قسماط داخل
کرد و از آنجا عطف غلٹان نمودہ در اثنا سے راہ بمجد وزیر خان فرود آمدہ ناظر ہر جامعہ گزار داد و وقت عتسہ و بلخ
فیض بخش منزل نمود و صوبہ دارے پنجاب خلیل اللہ خان دادہ و سٹ محرم بصوبہ شاہ جہان آبا و نہضت فرمود و تہا و خان
بہ صوبہ دارے ششم متین گشت و بر دریا سے سٹ رسیدہ مظفر خان را کہ از قید رہا گئے یافتہ در قطعہ دولت آبا دیکلہ را نیمہ
بہ صوبہ دارے بران پور خانہ لیس مہار کہ گردانیدہ سٹ منازل بہت و سوم سفر باغ اعرا با دشاہ جہان آبا و ششم
جاہ و جلال شد و راجہ سویت و سیادت خان صوبہ دار شاہ جہان آبا و سٹ دیگر ملازمان عتیبہ سلطنت کاہیاب کویش گردیدند

و داود خان که در نواحی بسکرا و داراشکوه جدا شده از راه حبلی که به کوه غیر و زکرمین اوست رفته بود و بنایت ارسال خلعت
نوازش یافت چون سلطان شجاع چنانچه ارقام یافت صوبه بهار هم یافت از اکبر نگار که در الملک ادو بود به پنه آمده از آنجا بهین
گمان که عالمگیر است افواج دور افتاده شاید بستی و چالاکه کاره توانمند بود بعد از آنکه توفقه در پنه با لشکر هائیکه آن حدود و
کوچه بانه و نوازه عظیم بنگاله و اسطسفر که عالمگیر در پخت پنجاب بود و نیز از فرصت نموده بسمت آکه آبا و منصف نمود چون بجای
رسید تا رسیده رام سنگه نوکر داراشکوه که از جانب او بجا است آن حصن رفعت اساس قیام داشت و ایامی است آنکه خود
که بعد از آنکه از آبا و دو گر قلعہ داران سمت آکه آبا نوشت بود که تعلق آن نواحی بشارت و همت رفته با و پیوست و قلعہ را
سپرد و همچنین سید عبد کبیر که از طرف داراشکوه حارس قلعہ چنانچه بود قلعہ مذکور بلزمان او سپرد و در حال این احوال
سید تاسم قلعہ دار آبا و دای نوشت که من هم با مردم اگر خود با منسوب آید قلعہ را تسلیم نمایم سنوح این مقدمات نیز باعث
دلیر شجاع گشته قدم بپیش نهاد عالمگیر با شجاع این احوال می خواست که من تقریر کفایت این مهم نماید و خطوط
متضمن مواعظ و منع معادات مکر نوشت آبا و اقتضای هوشیار و دیدر که خاندوران با عساکر گنگه آکه آبا و با مقام دست
او اندر و چندی از امراد و قوسه از مو اکب نفرت پیر از دشمنان ده سلطان محمد باید فرستاد تا مسدود شجاع بوده
تحقیقت حال او بعرض رسانیده باشند بنا بر آن فرمان لازم الاذعان بطرفه نفاذ پیوست که شاهزاده نظم محمد اکبر آباد
با میر الامرا شایسته خان گذاشته با و بچانه و لشکر اکبر آبا و دفع ریح الاول نواحی منصف به طرف آکه آبا و برافزود و حکم نوشت
که چون شجاع به آکه آبا نزدیک شود خاندوران دست از محاصره قلعہ برداشته بچند دشمنان ده پیوند و در چارم ریح الاول
عالمگیر زبانغ اغرا آباد بار ده و دخول شایه جان آبا و حرکت نمود و بکر و فرسبیا ر آخر روز داخل شهر گشته و غنیمت هر طریقه روزمانده
داخل قلعہ شهر مذکور گردید و داود خان تریشی صاحب داود نگار که در وطن خود حصار آمده و خلعت و عنایت با و رفته بود
در این ایام رسیده و در مرقوم به عطای خلعت و تشریف با زمینا کار منصب چار هزاره سه هزار سوار کامیاب غنایات
شده و درین هنگام میر بیگ گشته مطاع تمام زبده امرای عظام مغر خان صا در درگیر کنظم مقامات خاندان سیس به نیابت خود
بیکه از کمپیان صوبه مذکور که مناسب و اندر مفض داشته برتنی از میانان خود آسپا گذارد و بر جناح استقبال روانی بکجا حضور نمود

نوکر تحفه نهضت عالمگیر با ریات نظر شجاع بقصد فرو نشاندن عجار آشوب شجاع

چون به ثبوت پیوست که سلطان شجاع با وجود استماع معاودت عالمگیر از ملتان و وصول بشارت بهمان آبا و از اندر لایه سلطنت
بزرگشته بکام حشرات بعد و بنارس نزدیک رسیده قصد آکه آبا و در دینا بر آن قرار گرفت که عالمگیر از اینجا منصف نموده بسمت
شکارگاه سورون توجه فرماید و بعد تحقیق حال شجاع اگر از بنارس به پنه برگردد و شاهزاده محمد را با لشکر متعلقه برگردانیده
خود نیز معاودت کند و الا آنگ جنگ اخذ و به تدارک پرواز و همت هم ریح الاول باین راه داخل نیمه گردید و خبردار
مرا و کشش که در شاه جهان آبا و بنجوس بود بدستور سابقان با هم خان مفض ماند و موسم ریح الثانی و در نواحی قصبه سورون
رسیده خطه مضمین فضاخ بلخ و رخ از کتاب حرب نگاشته شجاع فرستاد چون بور و اخبار استوار و متیقن شد که شجاع از راه
خود باز نماند و غیبی بهام مذکور از سورون نواحی مدافعه او بر افراشته بشارت دهده محمد سلطان حکم نوشت که در جنگ قبیل
مذکوره انتظار وصول موکب پادشاه نماید و بعد از مدتی و در سر حله بوضع انجامید که شجاع به آکه آبا و رسیده و سید قائم

قلم حوالہ اونودہ بادشہ کبک گردید و شجاع از تبار سہ کبک روپیہ از اہل آنجا بکیر و عنف گرفتہ خدا سے داندا انتہای و وساطت
چاگر گفتہ باشند و فریبے را بنیجر جنود فرستاد و کرم خان صفوی تاب نیاوردہ بعد اند و ختن چند توپ از قلعہ برآمدہ بشکر
شجاع پیوست و ہفت ہجرت الفانے کے شجاع بدالہ آباد رسید سید تاسم بارہم از قلعہ برآمدہ باادلاتے شدہ و شجاع بہ نصرت او
و اگر داشت سید تاسم حاج الدین نام سیدی را انا مقام خود بہ نیابت خویش در قلعہ گذارشتہ باجمعی کہ داشت حنیفہ لشکرش شد و
شجاع بعد نہ روز از آب گذرشتہ قلم چارست پیش گذارشت و بنایخ ہفتدھم کہ شجاع بقصبہ کچھ رسید و بہ فاصلہ چار کردہ
از لشکرش ہزارہ محمد سلطان مسکرموہ کو پیمانہ در برابر خود چیدہ عزم صفت آراستہ داشت حالکیر نیز منزل بنزل بکوچہای
متوازن در قلم ہر قصبہ کوٹہ وارد گشتہ منزل گردید و زبردہ امرا سے عظام معظم خان کہ حسب الحکم از خاندیس عازم گشتہ بود و در
تا بیچ ہوک حالکیر جوہر سیدہ بطای خلعت خاصہ بانادری سرفرازی یافت و در و زدیگر دران منزل اقامت گردید و بتقسیم افواج و تزیین
افواج و زرم و پیکار پرداخت و دران روز شاہ ہزارہ محمد سلطان بعبایت بنجر خاصہ با علاقمروارید و یک صد اسب از انجملہ دھراں عربی
و عربی بظلم خان بطای جمہر مرصع با علاقمروارید و یک صد اسب از انجملہ پارس اس عربی دھراں کی با زین و ساز طلا و جہر از
ازہ زمان عبیتہ سلطنت موردا لاطاف و عنایت گردید نہ روز یکشنبہ نوزدہم ربیع الثانی عوم زرم ہم گشتہ فرمان حالکیر
شد کہ تو پیمانہ برقی نشان را پیش برودہ در برابر فوج قنیم صاعقہ بار و آتش نشان گردانند بعد صد و رامردیالے لشکر بخوش آمد
و ندگان شیرا گلن بدن کچھ و جوشن آراستہ فوج فوج مانند مورج از پیے ہم ہر فاستند و صفوت قتال آراستہ گشت ہر اول ہرایت
امتداد شاہ ہزارہ محمد سلطان محمد شکر یافت و ذوالفقار خان با تو پیمانہ و اکثر برقی اندازان و شجے از دلیران و ثابت قدمان معرکہ
مبین تو پیمانہ سفیدند دھراں جہون سنگہ راٹھور را با سپاہ دھراں چو تان او در برانفا حکم صفت آراستہ شد و میس داس
راٹھور و محمد حسین و میر عزیز بدشتے و بلکے چو بان و رام سنگہ و ہر بلام راٹھور متیمیر فوج او گردیدند و اسلام خان و غیرہ امرا
بر او سے این فوج مقرر شد و سواری جوانان را نامزد شاہ ہزارہ محمد عظم گشتہ سپاہ این طرف خاندوران و راجہ رای سنگہ سیو گویہ
و میرزا خان و ہریم دولو و سیل سنگہ سیو گویہ و راجہ چترن ہا دون و سید غس الدین بارہم و جھے دیگر از شعیبہ انان مقرر شدند
و کنر رام سنگہ کچھ احمد پیر راجہ جے سنگہ را دھراں و سنگہ چند راوت و بگت سنگہ ہا کا و علی تلے خان و دیگر را جہا بنجہد انان
ہر او سے این فوج با مورشد و سرکھگے امتش بہر ارات و کوشش بہادر خان تقویض یافتہ اکثر افغانہ جلادت نشان
و دیگر امرا سے شہادت نش متین آن فوج گردیدند و در دست راست قول خاص داد و خان با جھے از دلیران عرصہ
نبرد مثل راجہ ازین راجہ دی سنگہ چندیلے و یکہ تاز خان و سادات خان و سید شجاع خان و دیگر بندگان خلص قرار یافتہ
فوج طرح متین گشت ہر راجہ سبحان سنگہ با سید خیر و زخان و ہر بر خان و غیرہ سادات و دیگر امرا و دھراں و در دست چپ
فوج طرح مقرر شد و چتر ہما آسا از اوج قول سایہ سادات بفرق ندیان انگند و قلب لشکر بفر شوکت بادشاہی قوت گرفت
و جھے از ہند ہا سے اخلاص نش جان نشان مثل عابد خان و اسد خان بختے دوم و امثال ایشان را کا سپاہ ملازمست
را کا بگر دانیبہ شاہ ہزارہ سادات کوام محمد عظم راہر ستور مارک سابقہ ہمراہ خود در جوفہ نیل خاصہ نشانید و عمدہ امرای
عظام معظم خان را با جھے قنیل کہ دینی راٹھور رسیدہ بود در جوفہ نیل خاصہ جادادہ حکم فرمود کہ نیل سوار سے او و جنب
نیل سوار سے خاص ہا شد و مہین و بسیار قول خاص کہ دو ہا زو سے نصرت و تلفر تو اندر بود فوج دیگر قسرا را یافتہ
سردار سے ہمنہ بہ جوہر شہاست و کار فرما سے محمد امین خان سہر خوشی مقرر گردید و ریاست بسرو بہ بسالت و جالفتنا سے

اختصاص داده بود در ظاهر هر سر بر خط بندگی نهاده اظهار دلتخواهی نمود و بدین جهت درین یورش بر او اعتماد فرموده شرف
 بهر اسپه و سرداری بر انظار او بخشیده بود چون طلیعت قننت سرشت و از حیثیت مردان به بزرگی داشت بعزم فتنه پردازان از
 سر که از آزار آخر زمین شب فراموده شبان شب کس نزد شجاع فرستاد و از او عید فساد خود را آگاه گردانیده خود با تمام لشکر و سپاه
 و دیگر راجه پوتان که همراه او متین شده بودند شلیک میس داس و رام سنگ و هر لیم را بطور و بلایه بجه پوتان و جمعه و دیگر از دست عقیدتان
 که باغهای آن خول جلودان شدند عنان اقتدار و صحرایه ارباب زناخت و خست بآردوی شاهزاده محمد سلطان که بر سر راه او بود
 گذشت مردان شلیک دست جبارت لغارت کشودند و هر چه توانستند تاراج نمودند و چون بمسک عالمگیر رسید دست انداز بهمان
 عظیم نمود و هر جا میگذشت هر چه و هر کس بر سر راه میآمد دست خوش تالاع و پایمال و تالاول راجه پوتان میگشت ازین جهت
 انقلاب عظیم در آرد و راه یافته مردم بهم بر آمدند و خبر از شلیک شجاع شد و مفسدان آرد و سر لقا و بدو داشته دست
 جرات بزدند و کار خانات با دشمنی و استقامت و احوال امر و منحصلا و سپاه و دراز کرد و سر لقا رت گریه برافراشتند و نزدیکی
 این خبر و حشت اغریه بشکر نفر طراز رسید و باعث اضطراب و برهم خوردن لشکر و سپاهیان گردید و بسیاری از مردم بی نظرت که حمل
 و احاد لشکر و سپاه بر سر گریه بنگاه و کمال اضطراب و سرسینه میگذشتند و باین تقریب روزه و عرصه کارزار بر تافتند و جمعه
 از سفله نهادان کوتاه اندیش غیالات باطله احتمال غلبه مخالف داده شبان شب بلیشک شجاع پیوستند و گرد سپه از سیدلان
 سلاست طلب پاسه جرات پس کشیده از هر اسپه باز ماندند و گوشه غایت را نفیست نمودند چون این خبر عالمگیر رسید از
 فرط شجاعت و وقار و اصل و نوع این ساخته از جرات و نفرت تزلزل در نهانست استقلال او ماه یافت و از سر پاره اقبال بیرون
 خرامیده بر تخت روان سواره ایستاد و خواص امر و طرازمان حاضر خطاب کرد و فرمود که منور این فتنه از تهاتر اسباب فتنه
 و ظفر می دانم چه هرگاه آن فساد را دایم بدخواهی و خلافت اندیشی در خاطر بود فتنه او همین مصلحت شد و عقرب منرا خواهد بود
 و بجز بر سر خور که صفوف و چندید کوزک انواع پرداخته اسلام خان را که هر دل برالفرا بود بجای آن مدبر متر گرد و
 سیف خان و اکرام خان را با جمعه از اولیران پیکار جوهر اول اوسا خست و دیگر باره صفوف نهشت و نیز در آراسته لوائه
 و ملت برافراشت و چون ترک ترکش بنده قناب بر خنک نیل کبودا فلاك برآمد و دهنده که تیر و شمشیر و زشت شاه عالمگیر بر مردم
 و پیکار بدستور و در پیش برینل که شکوه سوار شد اگر چه از لشکر که روز گذشته دقتل را تیش مجتمع بود و شمشیر آتش و ساجه
 جسونت درین روز قریب نصف متفرق گشته از موزک عالمگیر تعلق و در زید بود اما از فرط شجاعت با استقامت دل توک و
 اعتقاد جزو دینیه با بقیه عساکر فیروزه اش و متوجه سیدلان رزم و عرصه قتال گردید و شجاع هفت آسائے و دروز را تیسیر داده
 مجموع لشکر خویش یک صفت کرده و عقب تو بنیاد باز داشت و خود با بلند اختر بر سر خود در وسط فوج قرار گرفت و زن الدین
 پسر بزرگ او و سید عالم و شیخ ظریف قرطی و حسن و یحیی در دست راست و سید قاسم و کجیم خان و عبدالرحمن بن محمد خان
 و در دست چپ صفت آگاه گشتند چون عسکرین چهار کله بر سر آرد و زنگه شسته نزد یک بهم رسیدند نخست از طرفین بان اندازی
 و جنگ توپ و تفنگ شروع شده آتش جدال اشتعال یافت درین حال از توپخانه عالمگیر گلوله پیل پیل مرم کوب
 زمین الدین پسر شجاع رسید و یکپاسه فیلبان و یک پاسه شغفه که در خواصی اولشست بود پرا نید لیکن شاهزاده خیل آستینی
 نرسید رفته رفته آتش حرب افروخت و نوبت از توپ و هندوق گشته آتش تیر و شان و نخلن عمر سادان افواج بر اول
 طرفین سوخت و درین زد و خورد و سید عالم را که از سرداران عمده شجاع در کن عظم آن میش بود با نوبه عظیم از دلبان

کا طلب جلالت نشان و سفیل سست جنگی کوہ توان کہ ہر یک آشوب کشور سے دہر بہن ان لشکر بیلو از دست راست بجای
 بر جر الفار عالمگیر حملہ کر دو بعد مدہ فیلان مذکور افواج دست چپ بر ہم خور دو پاسے ثبات اکثر مدد آن طرف لغزیدہ تو فینق
 مدافعہ و محاربہ پیشا فتنہ و ہرگزست خور دہ راہ سیلے ناموسے شتا فتنہ از دو توجہ این حال تقرقہ و خور مو نور در عساکر عالمگیر راہ
 یافتہ تمام افواج ہم بر آمد و مدد سے کہ نہ آبرو سے فیرت داشتند و نہ بہرہ از گویہ اخلاص و فدویت راہ از بار پیودہ ہوا
 گریہ و ند و سلک جمعیت قول خاص نیز از ہم گسستہ زیادہ از دو ہزار سوار در رکاب عالمگیر بنامد با جملہ مخالفان از شتا ہدہ تزلزل
 افواج پیرہ ترکستہ بہمان ہیئت اجتماعت با فیلان مذکور رو سے جہارت لقب لشکر غفر آ و روند درین هنگام از بہادران
 رکاب بادشاہ مرتضی خان از میسرہ قول و بہادر خان از التمش و حسن علیخان از طرح دست چپ بعد دوی از بہرہ امان
 پیرو سے ہمت رخش بجاعت بر آگشتہ سر راہ دشمنان گرفتند و در بامین وقت عالمگیر رو سے سوار سے بہت اعدا گردانیدہ
 متوجہ دفع آنہا گشت جوئے کر پشت قول خاص بجانب بر الفار گردید و ملازمان رکاب جلد با عا سے بر دندہ بہ تقویت جرأت
 بادشاہ و پشت گریے آقا مخالفان از پیش رو دیر داشتند و بہ تیغ تیر و دسان خون ریز بسیاری از ان برگشتہ بخارا رخاک
 ہلاک آئندہ ہوا سے غلبہ و استیلا بر افراسختہ سید عالم را پیشا ہدہ شہادت و جلا در سے بہادران بازو سے بہت سست
 گشتہ بکام فرار واد بار بار سے کہ آمدہ بود باز گشتہ لیکن آن سہیل سست عربہ جو کہ پیش پیش خوج او بودند بدفع و منع بہادران
 دیر و غمرب گفتگ و تیر و نہ تافتہ بہمان و تیرہ غیرہ و چہرہ سے آمدند بکذا ز بازش قطرہ پاسے پیکان و صعد نہ بدوق و بان بسان
 سیل و مان از دریش از ہند تیر شدہ رو سے قہر و صولت بطرف قول خاص عالمگیر آ و روند و از ان سہ کوہ پیکر عفریت منظر سے
 پیشتر آمدہ پیل مرکوب بادشاہ قریب و چون ابریرہ بخور شہید نزدیک رسیدہ شمشادہ گران قدر کوہ و تار بکسلہ آن سہ سست
 از ہنر فتنہ سر سرشتہ ثبات و استقلال از گت ند او ایما سست بر دے ز جا یک سر بر نشدہ را و چان سیل کیسود نشدہ
 بچکین سستہ زلس جوہر ش و نمینیدہ جنینش از پیکر ش و و لقا کے کہ در جوفہ کے از فیلان ہرا و نشستہ ہوا شاہہ مؤد کہ
 فیلان را کہ بران نیل سوار و با شاہہ گجاک نمک آن سست دیوانہ خوبو دیہ تفنگ بزند و او بہ چالاکے دتہ دے بندو
 انداخت و مساعدت اقبال بر نشان آمد و فیلمان خود افتاد و فیلمان بادشاہ رسیدہ بر نیل بر آمدہ آن را مطیع خود گردانید
 و آن دونیل دیگر از قول خاص گذارہ شدہ بجانب دست راست قول عالمگیر سے شتا فتنہ حملہ در شدہ مدینہ شتا بکندہ سستہ
 پسر شجاع و چندے و دیگر از سرداران او شل شیخ و کی محمد ذیلے و شیخ ظریف و حسن خوالیگی و خواجہ خسرو ہر یک با قوسے رہی
 جہارت بہت بر الفار و کب عالمگیر دہندہ بن سبب درین وقت کہ عالمگیر مخالفان را از جہا الفار دفع کر دہ بود و عقب قول خاص
 کہ بطرف بر الفار گشتہ بود آ تا بر ہم خور دے و انقلاب ظاہر گشت و معلوم شد کہ دشمن بدان سمت حملہ آ و رد بادشاہ خواست
 کہ رو سے توجہ بان سوار دہ بدفع اعداے پر داند و چون ششیر ادیو بہر مدیر آئینستہ بود و درین مہاک محکات مقصود نام
 نے نمود بخاطر گذارند کہ چون رو سے نیل سوار سے بنا بر رجوع جنگ و کارزار بہت جہا الفار گشتہ بہجوم افواج مخالف درین
 طرف سست و مدین بہت ہرا دل فوج منصور ہم بہین طرف میل نمودہ مبادا از انحراف قول خاص بہت بر الفار شت ہزادہ
 محمد سلطان و ذوالفقار خان کہ مقدمتہ انجیش ظفر بودند نہ بے بخاطر راہ دادہ حرکت قول خاص را بر سر و دیگر عمل کنند و
 فتور و تزلزلے عظیم و رنوج ہرا دل بہر رسد و باعث مزید غیرے اعدا و غلغہ و دشمنان گرد و داند با تقصا کے و در اندیشے
 و پیش سہیکس نزد شاہ ہزادہ و ذوالفقار خان فرستاد و حقیقت حال باز نمودہ پیغام فرمود کہ شمس بخاطر جمع و دل تو سے

و مقابل غنیم بود و سر رشته کوشش و پایداری از کف ندمید مایسوط اقبال و دشمنان طرف برافراختن را منع نموده کمک
خواهیم رسید بعد رعایت این دقیقه حزم بدین وسیع شجاعت ملی روی قیل بجانب دست راست گردانیده بعد از فتح مخالفان توهم
موجود در سلال این حال فیصله که اسلام خان سردار برافراختن سوار بود و بعد صبح بانه که باور سیدرم کرد و افواج آن طرف
برهم خورد و اکثر مردم آن طرف از جاک رفته توفیق ثبات و قرار نیا یافتند آن اسب خان و اکرام خان که برادر اسلام خان
بودند یا بعد و یک قدم به سمت افشرد و کوشش شامی مردانه نمودند و سحان بیگ روز بهائی که کار فرمای توپخانه برافراختن و
پیش روی سب خان و اکرام خان بود درین پیکار جان نثار شده خود و سرخ روی عرصه کار را گشت و در عین این احتمال
پادشاه نیز در سپاه پشت خدیوان خلاص نشد را که درین وقت نازک دندان صوری بر جگر افشرد و با دشمنان گرم ستیز
و آویز بود و نفوس گردانید و دلازمان رکاب و جانفشانان سابق دست جلالت از آستین سب بر آورد و با اعداد در آویختند
و کوشش شامی مردانه ملک جمعیت مخالفان از هم گسیختند درین گیر و دار شج دلی فرطی برادر بندگان اختر تاب تیغ مبارزان
شکست پذیر غریب بحر فنا گردید و حسن خلشکی زخمی شده در عرصه زرنگاه غلط و بر شرف افواج آنها را برقی تیغ دلاوران
آتش در خرمن عمر و بقا افتاده متلع دندگ پاک بسوخت و بلند اختر راج گشته با بعد و سب پدید رسید عالمگیر بعد سب
و استیلا و سب بهت بدین شجاع افراختن قدس چند پیش رفته بود که کرم خان صفوی فوجها را جوهر کر ناپا و مجبور با شجاع
بود و با عیسای حنفی عالمگیر با این جانب می آمدند و در برسم زمیناریان نمایان شده و اما این یافته حق موکب منصور گشت و حسب الامر
بر عرصه فیصله جاس یافته محفوظ ماند بعد از و عبدالرحمن بن محمد خان که در زمان شاه جهان از کیمیا نگار بود و مسخر
پسر او در سب خان جدائی پدید گردید و سب ارادت باین درگاه آورده ملازمت نمودند درین اثنا سب از فسادان
خبر فرستاد شجاع رسانید و لغا که شاید از پشت قیلان در سپاه بوازش آمده فواس و دلکشا سب شادمانی بند گردید و
سب عقیقه با وجود فقر و در انتشار لشکر در پی زدگی افواج و ظهور از ازار ففاق و شفاق متفقان و قابو طلبان و فوج و غنیمت
عظیم که عساکر اقبال را درین مصاف روسه و ادعج فتح نمایانی نصیب عالمگیر گردید و شجاع با هزاران اندوه و ناکامی با
پسران و والدی خان دهاست بنودا و بار توامان راه فرار پیش گرفت و در دو بنگاه و اکثر اسباب بکل دجا و دست خوش
ما راج افواج منصوبه گشت و کعبه و چارده توپ و کعبه و یازده قیل بقید ضبط درآمد و عالمگیر بعد فتح لشکر و سپاس آبی
ب تقدیم رسانیده از لشکرگاه شجاع که نزد یک بنالاب موضع کج بود و گدشته منزل گزید و بنا بر مال اندیشی ناشجاع فرصت
اجتماع اسباب منازعت بناید فوجی بسرکردگی شاهزاده محمد سلطان در تعاقب او مامور گردید و همان روز با جمعی که در رکاب
شاهزاده حاضر بودند بآن هم آمده بیشتر منزل گزید و با بنیاد انتظار رسیدن امرای ملکی و جمعیت افواج کشید و شاهزاده را عجلای
یک عقده و ایدگران با کادر گردن و دو پیشه که بر کتف داشت توازش نموده مرضی کرد و نایبیت و ششم شش روز در آن منزل
مقام نموده امر را مشغول عواطف گردانید از آن جمله معظ خان را که بعد بانی از قید تا این وقت به جانی منصب سر بلند
نیافته بود و منصب والا سب هفت هزار میفت هزار سوار و انعام ده لک روپی و عطا سب غلعت خاص با پوستین
سور و قیل خاصه با ساز نقره و جل زرین و شمشیر و سپر با ساز مرصع مورد و امر گوناگون گردانید و راجه سب سب هفت روز
از دین رسیده جبهه سب نصیبت گشت بیست و هفتم از نواحی کج که گشته ساحل رود گنگ منزل شد و تا سب
اقامت بود و پس از نزول این منزل معظ خان با ذوالفقار خان و اسلام خان و کنور رام سنگه و دوا و دوا و خانی نسان

و را و بهاء سنگه و اخلاص خان خوشی و احتشام خان و فتح جنگ خان و رشید خان و لودریان و را و بهاء سنگه و را و دیگر
گردیده از مردم کار آمدن تعیین یافت که بیا دشا هزاره محمد سلطان ملحق گشته متعاقب شجاع گردانند

ذکر انوایب کبیر که در شج میر و صفت شکن خان و رلقا قب و دارا شکوه متعین بود

پوشیده مانند که صفت شکن خان چهارم محرم که ده روز قبل از ان دارا شکوه از متان رها گریه فرار گشته بود از بلده مذکور
په تها قبش شت ف چون به بهکر رسید نظا هر شد که دارا شکوه اجمال و اقل و بعضی پر دیگان را با برهنه از خزان و طلا آلات
و نفقه آلات سنگین نقایه بیکر گذارشته نسبت خواجسرا و سید عبد الرزاق نام شخصی را که از متان ادو و بجا است قلعه نگه داشت
و چند کوپ بزرگ که با خود داشته با دیگر لوزم کو بچانه و گرو به از بر اندازان و بند و بچنه به سمه دران حصار استوار گذارشته
سلخ محرم از بهکر تخفام باس و حران پیشه رفت و بقیه خواجه و احشاش و کشتیها و خود و براه میشه و جنگل درخت بریده میرو
و اکثر کوکران عمده اش مثل ۱۰ و ۲۰ خان و شیخ نظام و میر عزیز و میر رستم و میر بچهار هزار سوار در لوزا میکران و جدا شده ماه
مقاربت میروند و قریب سه هزار سوار با دمانده اند شیخ میر حسن از یک روز اقامت بیکر معلوم نمود که از جامعیت و فتح کرد و پیشه
را به یک جانب قند هار جدا می شود دارا شکوه بعد و رو با جنگل خواست که بقند هار رود چون دید که کوکران همراهی نخواهند
د اهل حش نیز را منی بان غیبت بود و ندان چار نیست مظهر برگشت با شماع این اخبار جماعه برق اندازان در بیکر متعین نمود
که از داخل و خارج قلعه خبر در آورده ناما و دوت لشکر منصور تیوپ و تفنگ با قلعه در جنگ باشند و بیضنات کار
تینگ سازند و خود کوپ کرده در پی دارا شکوه شتافت و صفت شکن خان را مع محمد مصوم خوش خود با هزار سوار برق انداز
و چهار ده شتر نال پیشتر فرستاد که بهر صورت راه بهای عبور کشتی دارا شکوه بر بند و خود هم در پی و دیده رسید و سببه با
نموده اما بنا بر عرض دریا از اندازے فائده ندیده و بغیر از کشتی که سیکه از گو که شکست و دیگر در گل نشست نقصان
با نماند و مجموع کشتی با سلامت گذشت و شیخ میر و صفت شکن خان شنیدند که دارا شکوه بیست و نیم صفر از دریا عبور
کرده بصوب گجرات شتافت و درین اثنا فرمان امام شارا لیا رسیده که ترک تعاقب نموده بمحضور آیند چون این فرج
در این تعاقب نهایت مشقت کشیده بود و وصول این حکم غیبت شمرده برگشت

ذکر معاودت عالمگیر از ساحل لنگ به مستقر الخلافت اکبر آباد

چون خبر رفتن دارا شکوه به گجرات گوش زد عالمگیر گردید و از طرف تنجاع امینا نے بهم رسید تنبیه و نادید راجه جیوت
که چنان اتفاق نمایان از و ظاهر شد و نیز بر بد استیصال دارا شکوه پیش نهاد خاطر گردانیده ملو معاودت از ساحل لنگ
بسمت اکبر آباد و برافراشت و در قصبه کوزه قبر تخریر اکبر آباد و مظهر سید تاسم بمحضور از عرض داشت اشا هزاره محمد سلطان سلوک
نموده فرمان شد صوبه دارے اکبر آباد بخاندوران که قبل از جنگ شجاع به حصار قلعه اکبر آباد مامور بوده فرمان شدند
صوبه دارے پشته بد او و خان که همراه معظم خان رفته بود و صا در شد که بعد رسیدن به کپنه به صوبه دارے استقامت صوبه باشند
و کرم خان بدستور سابق بمجو جدا رسه چون در مامور شد و از مقبور گذشته محمد امین خان میر شخه را با خوبه از امر و منصبه ان
باستیصال راجه جیوت تعیین نموده راسه سنگه را مظهر را که برا حزناده راجه جیوت سنگه بود و خطاب را بیکه سر فراتر
بنایت خلعت و فیل با ماده و شمشیر مع و نفا و والعام یک لک رو پیو و باصل و اعناق به منصب چار هزار رسه
چار هزار سوار با یک قدرش اخرو و همراه قوی مذکور نمود و با بعد متاصل شدن حسوت راجگی اولوس را مظهر و مرز با

جو چہرہ با وجود غرض باشد و حکم شد کہ امیر کھن حارس قلعہ شاہ جہان بہادر مراد بخش را کہ در انجام میدادست ہمراہ شیخ میر کہ در قلعہ نقب
 دارا شکوہ حسب الطلب برگزشتہ سے آید آورده بقلعہ کو ایما ز ندانے گرداند و خود در حضور باشد چون تنبیہ و ہتھیال را چہرہ
 و دارا شکوہ پیش نہاد خاطر عالمگیر بود داخل اکبر آباد گشتہ عزم اجیر جزم نمود امیرا شاہیستہ خان و دیگر امرا و کارکنان آنجا
 در نظر ہر شہر دوسہ منزل پیش آمدہ ملازمت نمودند و شیخ میر و دلیر خان نیز ملحق آرد و شدند بحال بنابر انتظام اخبار باجراسے
 احوال دارا شکوہ بجا مشین فردینا یاد معنی نہاد کہ دارا شکوہ عودا خواہد کرد در قلعہ نقب ابلو و متعین شمرده و لایستہ بگوات را کہ خالی از آشکار
 ہو تو براے احاطہ خود و آراستن اسباب و افواج مناسب شمرده بہر خانی بعض زمینداران اندراہ کنار وریا سے شور و کراہی
 غیر مسلک و دشوار گزار بود پسے پیر گشتہ چون بولایت کچہ رسید مرزبان آنجا استقبال انمودہ بہ مردمے و مرست
 پیش آمد و دختر خود را نامزد پھر شکوہ پسر شش گردانید و از انجا با سہ ہزار سوار و مردے کہ با او بودہ اندر وے غریب نگہات
 نہاد شاہ نواز خان صفوے ہر چند دارا شکوہ میگاہد با عالمگیر نسبتی داشت چہدہ رزن او بود امانتا بہر بدسلو کے عالمگیر کہ
 وقت منفعت از ہر ما بخوار ملائمت کردہ بعد غلبہ بہر سہ ہزار ان خود کہ مدعی سلطنت بود و از قید ہر آورده صوبہ دارے بگوات
 دانداز بادشاہ کبیدہ خاطر و منہجر بود و مرزا حمت و ملا نقبت نہ نمودہ داعیہ گردیدن ہزارا شکوہ کردہ با رحمت خان دیوان
 آنجا ہمعہ کیلیان آن صوبہ با استقبال ادشت و در موضع شہ گنج کہ دو کورہ سے شہر است اورا دریافت و از روی ہوا خواہ
 و غیر اندیشی پیش آمد و دارا شکوہ داخل احمد آباد بگوات گردیدہ اموال و اسباب و جمع کارخانجات مراد بخش را
 کہ در انجا ماندہ بود متصرف شد چون بدین جہت کنتی ہم رسانید در صدد فراہم آوردن لشکر و سپاہ شد و کیلیان آن صوبہ
 را بداد و ہمیشہ دستمالہ بسیار با خود یا رساخت و در عرصہ یکماہ و نہشت روز با نوبے آراستہ و لشکری شایستہ کہ بہیت و کلا
 سوار بود فراہم آورده گا ہے عزم دکن سے نمود کہ از سلطان آنجا شدہ انمودہ کار سے از پیش برد و کا سے ارادہ اجیر
 سے کہ دما آنکہ خبر جنگ اکبر آباد بطریق غیر واقع باور سید و بنا بر نفای را چہرہ دشت چشم زخمے چند کہ بوجہ عالمگیر دیداد
 و اخبار روحشہ از گریختگان وقت اضطراب انتشار یافت برعکس انچہ روسے نمودہ دارا شکوہ معلوم گردید مجبور شدین بدکن
 توقف و تحقیق عزم اجیر جزم نمودہ نگرہا دے الاخرے از گرات برآمد و شاہ نواز خان را با جمع اتباع دواجم از پسران
 و خدیشان و کوچ مراد بخش کہ آنجا بود اکثرا کیلیان آن صوبہ شہرست خان دیوان آنجا و غیر اورا ہمراہ گرفت و سید
 احمد نامے را صوبہ دار بگوات کہ وہ کے از نوکران خود در انجا بگداشت چون سہ منزل از گرات برآمد برعکس انچہ شنیدہ
 متعق و بدین جہت کار خود متروک گشت درین منن نوشتہ را چہرہ دشت شہر بہر جلوگی حال خودش و کہیں بہ آمدن اجیر
 باور سیدہ بہرک و مزید عزم او گردیدہ با ستغفار جمیعت او لوس را شور و دیگر را چہرہ تان کہ او طان ہمہ در نواسے اجیر
 بود دلیر شد و در ہر منزل نوشتہ مبنی بر مزید ترغیب و تاکید از را چہرہ دشت یاد سے رسیدہ محاکمہ بہر سہرے جو چہرہ رسید
 باقی احوال او بعد ازین نوشتہ خواہد شد اکنون احوال عالمگیر بنا بر انتظام اخبار نگاہتہ خاصہ و قانع نگار سے شود عالمگیر
 بہیت و غیرت جہادے الاولی بشکار گاہہ ہار سے منزل فرمود و درین منزل شاہزادہ محمد اکبر جمع جمعہ و کیلیان حرم سرا سے
 شاہ سے کہ از دولت آباد طلب شدہ بود مذکور سیدہ شرف اندوز ملازمت گردیدہ و کیلیان حرم شاہی را در اکبر آباد گداشتہ
 خود عازم پیشتر گردید سیر و ہم جہادے الاخرے تربیت خان صوبہ دار اجیر رسیدہ خبردارا شکوہ مفصل رسانید چون معلوم
 شد کہ دارا شکوہ و اجیر رسیدہ آورده رزم و پیکار است شانزدہم جہادے الاخرے ظاہر خان را بنایت ترکش نواز شش

موجودہ باب جسے دیگر برہمن غرض سے رخصت نمود نامتوا خواہ اخبار طوط مخالف رسیده باشند بیست و چهارم شش کر و بیست و نالاب
 را میسر محل نزول عساکر گشت و درین منزل عالمگیر بہ ترتیب و کونزک لشکر و قیسر افواج پر داختہ سر کردگے ہر اول بچہ شہنشاہ
 و دلاورے را جو سب سے سنگہ مقرر شد و صف لشکر خان میرا نقش با تو بخاند و زمرہ ہرق اندازان در پیش صف ہر اول قرار یافت
 و سر دایے نقش بیضیہ مقرر شد و بر الفار میر داریے امیر الاسرا شایستہ خان مقرر شد و سرداری بر افغان زانما زوشا ہزارہ
 محمد معظم گردید و حکم شد کہ سپاہ ایشان با بہادر خان و غیرہ باشند و محمد امین خان میر بخشی با جوئے از بہادران و دوست راست
 سوبک جلال بطریق طرح قیمن یافت و ہوشدار خان با سبھے از خدیوین طرح دست چپ مقرر گشت و در قول خاص سبھے
 از زندگان مخلص مقرر شد ہر چا نکلت ہموئے قول خاص با صالحان و مگاہانی میر و بھنگاری تربیت خان تفویض یافت و با ہر کلام
 قشونے از بہادران ہمراہ شدند و حکم شد کہ بعد ازین افواج ہمین تونزک و آئین راہ سپرد احوال تہہ احوال را جہد جوئست و
 دارا شکوہ مگاہا ہشتن ضرورتے نماید مخفیہ نامد کہ را جہد جوئست از تقصیر نہانے کہ علانیہ کوس مخالفت نواختہ و اتفاق پنهان خود
 آشکارا ساختہ رفتہ بود و بغین میدانست کہ عالمگیر در استیصال او تصحیر خواہد کرد تا چار چارہ کار خود در رفاقت دارا شکوہ دیدہ
 بہر غیب و تزلزل اورا بسوئے خود کشید و از اولوس خود و دیگر را چو تمان لشکرے فراوان گردآورد و بعد رسیدن بہ جود چوہر
 در سرانجام سپاہ و لشکر کو شہیدہ منتظر رسیدن دارا شکوہ نشست و عالمگیر اسے انتشار جمیعت و شکست کار دارا شکوہ
 یہ خواست کہ در میان ہر دو نفر قد اندازد را جہد سے سنگہ کہ منظور فخر اعتبار و عمدہ را جہد سے ذوی الامتداد بود و مقرر
 نمودہ استعفا سے جہاد ہمین آئین نمود پندیرا گشتہ فشو سے تعین بشارت معقود صغ و ممانعت از رفاقت دارا شکوہ
 بنام او صادر شد و را جہد سے سنگہ مفصل نگاشستہ دلالت بر ترک رفاقت دارا شکوہ نمود آن بے حیثیت فتنہ کش بود و اصل این
 خبر فرخ غریب سابقہ نمودہ از بیست کہ وہ سے جود چوہر کہ بعزم آمدن الجیر بر آمدہ بود و مراجعت کردہ گوشتہ حاجت متغیر
 شمر دوارا شکوہ سے فیصیح باز سے او خودہ از ارادہ ہائے دیگر باز ماند و میر طر کہ سمنر سے جود چوہر راست رسیده
 چون اشکے از رفاقت جوئست و آمدن اندید و سر و گشتہ در اینجا توقف نمود و فیچند ہندو سے متحد خود را فرستادہ طالب
 الفاسے وعدہ گردید فرستادہ در پنج کہ وہ سے جود چوہر کہ بہمانہ استجماع عساکر در اینجا مقام نمودہ فعل سے و زید با در نورادہ
 پیغامہا را سانیاد بکیلہ گئے جواب داد کہ بنا بر اختلاف جمیعت فوج نشستم اصلاح من آن ست کہ دارا شکوہ پیشتر رفتہ
 در الجیر کہ مرکز اطلان را چوتیہ است اقامت نماید تا اقوام را چوت ازہمہ سور و با و گورند و من نیز سپاہ و تبلیغ
 خود را جمع نمودہ و غریب میر سم فرستادہ را جمعیت نمود دارا شکوہ تا چار با جیر آمد و باز دویچند را فرستاد بعد جواب ال
 انیسامے حال و فحوا سے متعال او جیلہ دری نمیدہ قطع امید نمودہ مراجعت کرد و را جہد بر گشتہ رد نہ جود چوہر شدہ دارا شکوہ
 تا چار با فخر امیر خود سپہر شکوہ را با پایا نقد سوار نزد را جہد فرستاد شہزادہ بر جناح سرعت شافتہ در فو اسے جود چوہر
 برا جہد رسید و ہماست ساجت و در حوادث و مشارکت نمود تا اسود سے ندیدہ الیوس برگشت

ذکر خلیفہ دین عالمگیر بادشاہ شہزادہ شہنشاہ

چون دارا شکوہ از ان جیلہ سرشت تا جو امزد قطع امید نمود و عساکر عالمگیر نزدیک با جیر رسید با فقر و صلاح در ارتکاب
 آذینش دیدہ دل بر محار بہ نہاد تا چون جمیعت اولیاء کم و عالمگیر در کمال اقتدار بود تا چار مصلحت در ان دیدہ کہ
 در کوہستان الجیر را کہ از دو جانب بہ جبال ملک متعال محدود است گرفتہ سر تا سر عرض آن را مویچال نمود

سیه با ساحت توپ و تفنگ و دیگر آلات جنگ استحکام داده روزی چند نگذرانده و پهنید که چه رخ بیناید و شروع در بستن مورچال نموده بسیار مردم بخش کرد و هر سیکه را بعد از اتمام و محافظت یکی از عمده ها سپرده بالات توپخانه استحکام داده و در میان بخش توپخانه مورچال متصل نگذاشته و بیست و دو بار فواید سید را برای هم مصطفی خان سپرده عسکر خان و جان بیگ پسرش را که پیش بود و همین طرف مقر نمود و مورچال پهلوی آن بغیر فرموده ای که مستعدا بود سپرده و جنب آن چند توپ کلان پرمخرازشته که مشرف به دره بود و نصب کرده نزدیک بان جاسه بود و توپش قرار داده و از جانب چپ خود مورچالی دیگر بسته شاهنواز خانی را با سلطان و سایر اشراف خان مذکور محمد شریف که مخالف بقلیج خان و میر شهنشاه بود و جمعی دیگر مع برق اندازان بصفط و حراست آن نگذاشت و از آن گذشته مورچالی دیگر که کوه معروف بکوه پهلوی متصل بود نامزد پسر شکوه کرده مردم او را بانول طاق پسر کماق خان در آنجا گذاشت و مالکیت و ششم حراست الاخری نزدیک موضع ریوا و سکندر از اجنات اکبر سه کوه هست و از مورچال اندک مسافتی داشت رسید منزل گردید و حکم نمود که نصف شکن خان میر آتش توپخانه را در برده مقابل مورچال در اسکوه و در سکانه مناسب نصب نماید و شروع با آتش افزودن و دشمن سوزان کند و جمعی از سرداران کا مطلب و فغانی و پشته را همراه داد و سیر آتش بقاصد یک توپ انداز از مرکب پادشاهی پیش برده در جاسه لایق باز داشت و روز دیگر عسکر پادشاهی را در کوه پیش آمده منزل نمود و توپخانه نیز پیشتر رفته بقاصد کسر از یک توپ انداز نصب گردید چون توپخانه نهایت نزدیک گشت مالکیر از دور بینید و خم عمده مخلصان بانه میر شیخ میر را بشکر آتش کسر در آن بود و دیر خان و جمعی دیگر از لشکر پیشتر فرستاد که نزدیک توپخانه در میانه نرم و از کد امداد پسر دار باشد و حکم فرمود که اسیرا لاه را با خود بفرستد و در او چوبه سنگ با خود ببرد و راست لشکر محاذی که کوه پهلوی و جوش بود انظار در دست چپ برادر کلاه بیضی نموده و سائر قوتی لشکر قول بر اطراف و حواشی دولت خانه نموده و از هر دایره و مرکز اقبالی احاطه کنند حسب الحکم بعمل آمده آتش افزودنی بعد از قتال و توپ انداز که از طرفین شروع گشته تا هر حرب اشتعال یافت و علی الاتصال گلوله باسه توپ می باید

لیکن چون مورچال کمال استحکام بنایافته بود و آن طرف هم خوبه که حراست مورچال تواند نمود چنانچه باید بود لکن اخراج مالکیر عصبه یا کانه باغتن شته توانست بلکه گاهی مردم مورچال بر آمده عند الفتنه گوی نمودند و بنا بر سدید و حال حکم گردید و در دستند و حجاب توپ و تفنگ و دیگر آلات جنگ نصب نموده بحسب خاطر در چاه حمایت دیوار هست بدانه و حجاب بیگانه شدند شیخ میر و دلیر خان باندیشهای پیشین و محصلت در ورش می دیدند که مسا دافتنه بزرگ از پهلوی کسر لغزشه روئے نماید

اسمه روز بهمن قسم جنگ توپ از طرفین نمی بود و مدتی که فتنه البواب سند مورچال تواند بود بخاطر کسی که رسید تا گمان راجد روپ زمیندار کوستان بگویند یا باسه او در کوه گردی و در کوه نورزی بی تغییر بود و در عرض و ساند که مردم در آن از عصب کوه باری راه بر آمدن بران کوه دیده اند مالکیر فرمود که در کس فرصت بوده هرگاه قایم یا بد یا باسه کوه خود را با جمعی از بند و چیمان توپخانه سرکار از آن راه بغیر سید که اگر قوتند آن کوه را از مردم در اسکوه بگیرند و اول روز مالکیر سرداران سپاه را بحضور طلب داشته در باره پورش تاکیدات پادشاهانه و مواظبت بخش غیرت افزوده و وسایع و وسایع فوج طا اول در امثال از تند باد و بعضی تشیع موج خیز توپ گشته غمان اختیار از کف رفته بود را چه مذکور از خیمین روز گردید و از پادشاهی خود را بسمت کوه کله پهلوی فرستاد و خود نیز از ج توپ سوار شده محاذی آن کوه ملک آنها مستعدا است و او مملو توپخانه با دشمنی بنابر آرام ساسنه دست از جنگ کشیده توپ و تفنگ نمی انداختند مخالفان انتظار فرصت نموده قریب بنظر رسوا

از لشکر داراشکوہ بقصد دمانت راجہ راجو پ از مورچال برآمدہ دلیرانہ تدم جرات پیش گد استخندہ بہ نوح
 راجہ نزدیک رسیدہ جنگ درآویختند بشاہد کین حال عرق جیت سرداران لشکر عالمگیر در حرکت آمدہ نخست دلیرخان
 از دست راست توپخانہ با نوح خود سوار شدہ بواسطہ جرات برافراشت و بجانب آن جبارت کیشان شتافت و
 بعد از زبردہ امر کے عقیدت نشان شیخ میرا بہرہ میان خود از دست چپ برآمدہ با پیوست و همچنین راہیدہ سگہ با نوح
 خود و امیرالاسرا با ہما کہ برافرازد و اسدخان و ہوشدارخان با جود جرات از دو طرف سوار شدہ بوزم و آہنگ یورش و جنگ
 صفوت آراستند لیکن ازین ہمہ نوح اول کسیکہ صدر ترددات گشتہ بوزم بر مورچال نمود دلیرخان و شیخ میرا بود و بعد از غلبہ و قریب
 تمام جنگ کہ آنظر ہوید آگشتہ اقدام ثبات اہل مورچال نفوذ پذیرفتہ بود را جب سے سگہ از عقب رسیدہ نمیدہ آن نوح گردید بکمل
 شیخ میرا و دلیرخان بیامین تا میدان خلاص بکوت مردانہ با نوح دیگر بر مورچال شاہ نواز خان کہ نسبت کو کلہ پناہی بود حملہ بردند و کلہ
 توپخانہ پادشاہ سے نیز آتش افروز گشتہ سگہ الاصل بپاکی دیز دستے توپ و بان بر مورچال با انداختہ مخالفان را زہمت دید کہ شوند
 نئے دادند چنانکہ از ہر مورچال جیتہ کہ بقصد کلہ میخواستند کہ خود را ہر مورچال شاہنشاہ از خان رسانند بعد مات بارش گولہا را بباران و رقص
 اجل زابرا و العین مشاہدہ کردہ تدم بہت باز میسے نہادند و در پیوہ ہاسے مورچال سے خریدند و رین وقت کہ
 انواج ظفر امواج نزدیک مورچال رسیدہ و آثار تسلط و استیلا ظاہر شدہ بود مردم راجہ راجو پ دلیر شدہ جیتہ بہرہ
 کو کلہ پناہی سے برآمدہ علم اورا بر سر اندازان نصب نمودند دیدن این علم باعث منزلزل ارکان استعلا مردم داراشکوہ
 گردید و مقارن این حال مشیخ میرا و دلیرخان با ہما کہ خود بر مورچال شاہنواز خان رخصتہ جلالت را بنہایت رسانیدند
 اگرچہ از ان طرف درمانت و عداقت تصور سے زہمت و غایت کوشش بظہور رسانیدند و ازین طرف ہم کلکے نہ رسید
 لیکن آن ہر دوسرہ داران جلالت منش و بہرہ میان خاسے از غش برزش گولہ توپ و تفنگ و بارش ناوک و
 خدنگ قطرات اسطراکہ را بہرہا ریزد و سہ راید آب و رنگ چہن شجاعت گرد و شمرہ روستے بہت از ان معہ کہ کہ
 محکم نقد خلاص بود بر تافتند و تہلاش بسیار داخل مورچال شدہ شیخ خون آشام بقصد اعدا از نیام کشیدند اہل مورچال
 نیز با سگہ اسوار داشتہ بقدر طاقت و توانائے کوشیدند ہاسے وہوے دلاوران بگوش بہرام خون آشام رسیدہ
 از صمدات زو و خورد و پردلان شیر فلک چون شیر علم بر خوشین لرزد و داراشکوہ ہر دم جیتہ را از نزد خود بکام متعین
 سے کہ در چنانچہ شاہنواز خان را ہم کہ نزد او بود فرستاد کہ مورچال خود رفتہ در مدارج ملافہ کوشش نماید و خان مذکور
 در عین جنگ رسیدہ با دیش و جدال و تحلیفیں مردم بر جوب و قتال پرداخت و درین ہنرمند و آزماز روز با خسر
 رسیدہ خورشید چون کولب اقبال داراشکوہ فرو نشست و دوران رختیہ بلا انگیز شاہ نواز خان مغفور کہ مر و غیور سے بود
 بہت تر قہر گشتہ از دارا فتادہ سیادت خان پسر آن والاد و دمان صفوے نژاد نیز چہن زخم برداشتہ داد مردم سے
 داد و محمد شریف بخشنے داراشکوہ را از دست دلیرخان بر سے بر سینہ رسیدہ از پشت او در گذشت و با بکہ خوشینکے
 کہ نیز از عمدہ ہاسے آن لشکر بود کشتہ گشت و از سرہ داران عمدہ عالمگیر شیخ میرا شربت ناگوار مرگ بگوارائی نوشیدہ
 بکہر و جہد فیلہ سوار مردانہ و ار سر گرم کوشش و پیکار بود یہ ضرب گوسے بند و فک کہ بسینہ اش رسیدہ رہ نور و فتن
 اگر دید درین وقت سید سے ہاشم نام از قوم خان مذکور کہ عقب سر او بر خوشینکے نشستہ بود و من تدر سے بکار برد کہ آن
 امیر دلیر را بوسنے کہ بود چکا داشت آخاک با خرسید و فتح و ظفر نقیب اولیا سے دولت عالمگیر گردید و دلیر خان کوششای

مردان که در زخم خیز بر دست راست برداشت و بسیار از طریق داد و در حسی داده بر خاک افتادند و درین اثنا
 را چه بے سنگ با کونج خود رسیده نایب خود منصور نمود و مردم مورچال را پشت بخت شکسته پای نبات و قرار بر جانایر و ملک
 چون از دوشاخ روزگار و ملک احوان و انصار خود و کثرت اسباب و اقتدار عالمی چون داشت که رخ و نظری یافتن از مقتضات است
 بنابرین با مقتضای آن اندیشی در اول جنگ و بیکار مقرر کرده بود که پرو گمان اورا سوار کرده و خزانده کار خاجات فرجری
 بار خود آمواده دارند تا اگر شکستی رو نماید در بدر رفتن اشکال و اضطرار عارض نشود و خود با سپهر شکوه بر فراز بلند
 ایستاده تماشا که کشتن طریق می نمود و میدید که چروکے سے نماید تا آن که نزول مورچال شاهنواز خان و
 سپهر شکوه که بنا بر انصاف در اینجا نیز برهم خورد و آتشکار شد و ملاحظه نموده طاقت مقاومت در خود ندید و هر چند هنوز مورچال
 و کرم قائم بود و در عرب سه چهار هزار سوار همراه داشت بنا بر قطع امید نظری بایست تا چار سوار را اختیار فرمود و چون
 پرو و ظلمت لیل بر خیزل موافق و مخالفت فرد بشته گشت و سپاه همراه شیخ میرزا بر کشته شدن سردار خود مطلق العنان گشته
 مشغول شنب و قمارت بود و امتیاز فرصت نموده با سپهر شکوه و نیروی میولسته و کرم دسپه از سپاه راه فرار سپرد و در آن
 غلظت لیل از آن عرصه چون ناک جان بیرون برد و اموال و عیال و اطفال اکثر عده همراهیان او که در قلعه اجیر بودند و با آنجا
 نمانده از سرداران سوا که نیروی میولسته کی با دینق طریق گشت و مجموع آرد و اسباب شوکتش بتاریخ حادثه رفته بسیار
 از خروتن و اسباب را چونان و مردم بے سر و پا که درین مدت بر سر او گرد آمده بودند در آن آشوب غارت نمودند و بغیر
 بجا هر چه سبب و قلیلی از اشیاء که در عمارت بایست امانی حش بر خیالان بود از امتیه و اموال چو خزانه با و در سید و در تن
 و کاسه و بے سرانجامی حاتم کلمات گریه و بطرف گدازه شیشه بے از سپاه مورچال هنوز بسبب بے خبری مشغول
 مدافعت بودند و از غرض بعد اطلاع سرداران تا بے رجوع بصف جنگن خان نموده دستف آمدند و محمد شریف میر فتح
 آن لشکر چون زخم کار بے داشت همان شب در همانجا بساط حیات در نوزدید و دیگر امر اصبح بوساطت روبرو رگه و پادشاه
 آورده مور و عفو و عتاب گشتند و مالگیر لشکر خداوند قدیر بجا آورده از کشته شدن شیخ میرزا که نهایت خلص بود بے
 و گیسر شد و حسب الامراض او و شاه نواز خان مرحوم با عزا و احترام و احترام و مرزا خواجی حسین المومنی چینی مدفون کردند و سبب
 بهامه الاغی بطلان هزاره که در فتنه غمناز رو پیدای آنجا انعام نمود و بر تالاب اناساگر در عمارت بادشاهی مثل نموده
 را چه بچنگ و بهادران را با بقیه مناسب در قباب و اما شکوه عینی که در دوا بر حیثیت سنگ را بطلان منصب هفت هزاره
 بخت هزار سوار و صوبه داری کجوات سر فرزند و خلعت و فرمان سفر فرستاد و حکم نمود که بصوبه خود رفت و انتظام آنجا نماید
 و کتوبه بچنگی سنگ بهر خود را و دانه حضور کند و اولاد شاه نواز خان را که خسر پرده اولدند و امیر خان برادری میر را بجنایت
 خلعت حاجی و نقیضات پادشاهی و کثرت با بر آورده چهارم رجب سعادت بنابرین آید و نمود در شمس راه از نفی
 بنظم خان خانان معلوم شد که شجاع و دلاور و کرم با ستمدار بود و امور چاسه که در عهد شیر شاه پیش رو بے آن بدو کشیده اند
 و کتوبه است که آن را استقام داده چند بے پایست در اینجا فشار و انحرافات انواع ظاهره ترسیده بخت و کرم بادی اولدی
 از خود کرم به طرقت بجا کرم گرفت و بخت و چهارم خمر که در خانستان و شاهنواز و محمد سلطان داخل قلعه مونس
 شد و کرم شهبان در فتح پور سلسله صفات نمود و با انتظام تمام خلعت اشتغال و در بدو در حین ایام پیش عادل شاه
 پادشاه و بجا بر از نفی کس جواهر و صیغ کلمات رسیده و میرزا که بخت ششم شهبان از فتح پور کرم و جبهه بعزم شاه جهان آباد

نصرت نموده در موضع چنداوسه مسکرمشد و درین روز از عرسه محمد سلطان و خان خانان معلوم شد که شجاع در اکثر نگر
 راج محل اراده اقامت داشت از قریب کوکب منصور ترسیده و مجبور گشت نمود و اکثر نگر هم تصرف اولیاے دولت در آمد
 نوزدهم شنبان نزدیک شاه جهان آباد رسید خضر آباد خیمه پادشاهی و شش ماه شنبان با کمال تحمل و شنان از بازار خیر کسین
 گذشته براه دروازه لاهور سے داخل قلعہ شاه جهان آباد شد و نخست در ایوان خاص و عام و بعد از آن مجلس خاصه سرکار
 حشمت و کامرانی گردید و امر از مصلحتی و بخار تقدیم رسانیدند دین ایام مروض شد که قلعہ چنانچه که بعد برهم خورد و گئی
 در اشکوه تصرف شجاع آمده بود و سید ابو محمد نام یکی از نوکران او بزرگوار است او قیلم داشت ادا ایل ماه مبارک رمضان
 بے جنگ و جدل به تصرف اولیاے دولت در آمد و سید مذکور بنبرگه سرکار دوالا اختیار نموده خانم درگاه است

ادوکر تمسید جلوس شانے

چون جلوس مسکین بنا بر پاس حسن ساعت بعمل آمده و بزرگین و آئین سلاطین صاحب اقتدار که شایسته چنان پادشاه است
 باشد با تقصاے وقت بعمل نیامده بود و خطبه و سکه و قیمن لقب نیز موقوف بر اطمینان از مساعدت انخوان بود و در نیولا
 که بفتح و خیر و نیک و غلبه هر دو نیک معاددت لشاه جهان آباد که مرکز دولت است میسر آمد حکم نمود که ساعت
 براسے این کار بجهان پوسه شیار اختیار نمایند و بیست و چهارم ماه مبارک معین شد حکم طاع صدور یافت که ناظران معلوم
 دولت تا ساعت مذکور بتیله لوادم جشن و سرانجام آن نمایند و بارگاه حشمت و جلاله با سباب تحمل و زینت بپاریندگار برادران
 با متفال که بر میان جان بسته بآرائیل این بزم دست کوشش و پاس سے و تردد کنند و در وجوب حکم سقف و ستونها
 ایوان چهل ستون دیوان عام بزرگات و محفل زرد و دوزے و زلفیت با سطلائی و طاشماے بگرائے نظر فریب
 در گرفته و آئین بسته رشک بکارخانه چین ساخته و کوکب با سمرغ و مینا کار مانند انجم رشتان از طلاهای آن
 دیوان بسلاسل زرین درآویخته و در وسط ایوان تختگاه سه مرحله ساخته اطراف آن بچهره ملازمین گردانیده و نخست
 مرمع طلا دوسه رابر و سه آن جادادند و در پیش تخت شامیانہ لود بکار که حاصل عمان صرفت آن شده و بسلسل دورش
 از مر و ایدگران به ترتیب یافته چهار ستون مرمع بر پا گردند و بر جانین تختگاه در چتر خورشید مثال بسلسل لای
 کوکب مثال باوج انبال برافراشته و بر هر دو بازوے تخت مرمع دوزین سر بر دینا کار گذاشته عقب تخت
 سند لیسای طلائع اند و نور خاصه را که شکست بر شمشیر با سمرغ ساز با پرد لیسای جواهر طراز و سپرد و بر چپے پای
 مرمع کار جواهر نگار که در ترصیع آن انواع جواهر شیشه گران بهای کار رفته بر روی سند لیسای گذاشته و در پیش
 ایوان مذکور بر فراز صحن آن که محاط است بچهره سرخ شادروانی عظمت نشان که با سائیان فلک دست و گریبان
 تو اند و بدستونهای چین میضا فضا برافراشته بر دور آن شامیانهای محفل زلفیت و محفل زرد و دوزے بدستونهای
 فقره بر پا گردند و فرشتاے رنگارنگ و بساطهای گوناگون گسترده بچهره دیگر در میان بچهره سمرغ نصب کرده هر دو
 طرف خرگاههاے عالی با پوششهای زرنگار بر پا گردید و در دیوار خاص و عام محفل زیارت و محفل کلابتون دوزے
 و پرد های فرنگی و دیباهای رومی و چینی گرفته زینت دادند و مجرات دور صحن دیوان عام نیز منقاس افش
 با تمام هر یک از امرا و اشراف یافت و شامیانهای نیلایی و محفل زرد و دوزی بفرز صحن مجرات بر پا کرده فرشتاے لون بساطهای
 مزین گسترده و بچهره عمارت محفل خاشاک آئین خاص است با لوازم زینت آراسته آپسک محفل زلفیتی که بنوع فلک

طاسی تو اندوود و ستونہاے عظیم الشان نقرہ کہ بالکشان تو اندوید و در پیش ایوان با وج کیوان برافروختند و دلاطراف
 و امن اسپک مذکور مجو نقرہ بر پیش نصب کرده درون آن قالی ہائے نفیس کرمانے و سلاطینے رنگین خسرو آئے
 فرش کردند و اندر فرش کہ از نہایت صنعت گرسے و آرایش اصلی نگار خانہ چہین بود بجال نمودند شستہ کمال حسن اہل محتاج
 محفے نہ استند و تخت کوچک بنا کارار کہ مخصوص جلوس ابن النعمن بود در پیش ایوان قرار دادہ زرین تخت کلان شمرن
 مستقیم بنظمہ دار در وسط ایوان گذارستند و ایوانہاے اطراف غسل خانہ را بنز بغیرتہاے نفیس شین مزین نمودہ در پیش
 آن شامیانہ ہائے زرباف و مخمل زرد و زرے بستونہاے نقرہ بریلے کردند و در ایوانہاے الزوارع او آئے طلا
 و غرور و نقرہ کہ در او زرم آرائش این قسم بنمہاے دولت آئین است بر کریمہاے زرین و سیمین چیدہ شد کہ
 نگاہ نگاہ گیان افتاشاے آن باز نے گفت شنوے جو غلہ برین محفل ساز شد + بنظارہ چشم فلک باز شدہ
 مزین بصد نقش خاطر فریب + ہر آستانہاے دل اما غریب + بر سیکنے باغ در نو بہار + بنزیراے خلوت وصل یارہ
 ہوید اور و نقش ہر صنعت + زہر مینے جلوه گر مورتے + ز نظرارہ اش دیدہ رنگین چہان + کہ شد بال طاووس
 مردگان ازان + بعد ازان کہ دو تھانہ بادشاہ بنو عیکہ گذارش یافت آرائش پذیرفت روز یکشنبہ ممیت و چہارم
 ماہ مبارک رمضان سال ہزار و شصت و نہ ہجری کہ عمر عالمگیر بحساب شسی ہر چہل سال و ہفت ماہ و سیزدہ روز و یکم
 چہل و یک سال و دو ماہ و دہ روز رسیدہ بود بعد انقضائے ہشت گھڑی و ہفت پل از روز و یکم کہ سہ ساعت
 و پانزدہ دقیقہ بخوے باشد بر تخت سلطنت و جہانبا نے مرتبہاے جلوس نمود و احوال و موافق ضابطہ آداب تنیست و
 بیمار کبک و بجا آورده رسم ندور و نشانیہ حکیم رسانیدند و بجا نیت خلایع و اضافہ متناصب و عطاے خطا ہا و انعامات
 سر عزت با وج رفت ہر آفرشتہ و امیر الامرا شایستہ خان برخصمت نوازش فرست و در حضور بعد از منت نوبت باو گشت
 بطوریکہ پدرا و امین الدولہ عند السلطہ آصف خان خانانان مرحوم در محمد عالمگیر و شاہ جهان باین عنایت
 از جمیع امرا و اعیان و اقران امتیاز داشت و غیر ادا حدے را از امر اے عظام و لوئیائے والا احتشام دستوری
 آن نمود و امور و سر فراز گردیدہ سرایہ مہابا ت یافت و خطیب حسب الامر بر منبر رفیع برآمدہ خطبہ بیغے کہ انشا کردہ بود
 شروع بخواندن نمود بعد حمد و ثناے الہی و در و بر حضرت رسالت نہاے صلعم چون شروع بذکر آبادے
 عالمگیر نمود و لغتہ حمدانیا مسرود و مقارن نام بردن ہر یکے از امیر تیمور صاحبقران شاہاب الدین محمد شاہ جهان بطولے
 تشریف لے از خلعت خانہ جو دو احسان قامت نہا ت ہر آفرخت چون نام پادشاہ زمان بر زبان بردہ و عا کردہ ثنا ہاے
 او شمر دگران بہا خلعتہ زرد نگار کہ کسوت شرف و افتخار او تواند بود پوشیدہ و این امیدش نقد مقصود و ملوگر و دید چندان
 طبقہاے سیم و زر و خوانہاے در و گوہر ہر تارک پادشاہ افتخاند کہ از شمار چہینے آن بزم کیسہ زرخ اہل حضارہ پر شدہ
 و دست کشادہ از باب احتیاج پڑ در گردید و امر و حضار با لغام و احسان و تشریفات گران بہاے اقسام و الوان
 نایہ شرف و شادمانی اند و خند و مخلصان از سوید اے دل سپندہا خلاص بر بحر عقیدت سو خند و عالمگیر لقب مقرر گشت
 چون در محمد شاہ جهان ہر یک روسے اشرفی در پیہ کلمہ طیبہ و نام چار یار و بر روسے و یک نام پادشاہ مسکینہ دلف
 عالمگیر ان نقوش را نادید دور دانستہ مسکینہ خود را شستہ و در وہہ ہفتاد لغظہ و بداران بیت مقدر کرد
 بیست مسکینہ زرد و در جہان چہر منیر + شاہ اورنگ زیب عالمگیر + و در روسیہ چہر منیر و طرف ثنائے

سال جلوس دنام بدہ دار الضرب و پشیمانے مناخیر بطراسے ابو الفخر مے الدین محمد و رنگ زرب بامداد عالمگیر بادشاہ
 خازی ازین گشت تاہفت گھڑے در دیوان عام نظامی بر سر بر صحن جلوس اجماع نموده بد شکوہ کے پادشاہی رفت
 و میگشت ماہا عطارد الفلم بانیغ البیاد شادان ساخت وانا بنجا بدولت کدہ غلغلہ پرتو جلوس انگندہ سپہ بر آرا
 گشت و درانجا نیز بدستور مجلس بارعام پنجن آراست و آئین کلام بخشے و کامرانی کرے پذیرفت و از صاحب فیض
 بادشاہ سے نخل مراتب و مناصب بالیدین گرفت بادشاہ ازاد با انعام لکلوک و عنایات دیگر مشمول عطا طبع شد و بدو
 کلام ازاد و فوئیان عالی مقدار و سران و سپہ سالاران جنود و سائر ملازمان آستان و دولت تقدیر کیا و تہ و تہا لیستے
 عواطف نمایان و عنایت شایان مست نمود و یافت و نیز از صلحا و مستحقین و شعراء ارباب طرب و نشاط و سرود سرایان
 انجمن انبساط انعامات لائقہ و صلوات گرانمایہ مرحمت شد و دو گھڑی در انجا مجلس افروزانہ و تاد واد و دشا نوزدہ روز
 ہنگامہ این جشن استعدا یافتہ ہر روز از اب بزل و عطایا و دے خلافت مفتوح بود و عمدہ ہائے آستان سلطنت
 ہر یکے بنوبت ادا سے مراسم پیشکش و تہا سے نمود و سید محمد علی سنیر عادل شاہ و محمد ناصر صاحب قطب شاہ سلطانین
 دکن براسے ادا سے مراسم تہیت با پیشکش کر آدہ بود و نیز شرف حضور رسیده لبطای خلعت سہرراز گردید و بدو
 پیشکش از نظر گذرانید و پیشکش عادل شاہ بہشت لک روپیہ و پیشکش قطب شاہ از اقسام جوہر و صحن آلات بدولت
 و روپیہ تہیت شد و عطایا و شعرا سے حضور تارنجا البیاد گشتہ انجمن از نوادر آن تارنخست ملا عیون العیون طبع لکھنؤ سے
 اصفا نے بالقے سر دوش و ادا و ادا المام فی ازا نوادر کلام الکی اقتباس نموده و جودت لغو کے کے در تلفظ آید منظور
 فرمودہ و آن کھلا نیکدان الملک لیدیو تیرنیشاد و عید نور و زرا کرا و جیاد ظلمہ کوک عجم و نے الحقیقہ عید عالم است
 زیر اگر تمام شمار و انجمن بلکہ جمیع نباتات و معادن و حیوانات را در مظاہر باطن اہنراز روح نباتی و معدنی و حیوانی
 جلوه گراست چنانچہ در حدیث دار دوست افشوا بر و الیہ الیہ آخوہ و در ضمن آن اشارے آن شدہ و مولو سے
 سنو سے رحمت اللہ القیاسے درخشی شرح حدیث نموده و فرمودہ ا بیات گفت ہمیر بہ صاحب بکر و جن پیشانیہ
 از بادشاہ را با پنچہ بار برگ درختان کے کندہ ہا ہن و جان شما آن میکند + و از کلام حصونین علیہ السلام نیز مدح و
 بزرگے این روز ہر ایدہ و ضوح سے باید از شدت معیبت موقوف نموده و در جلوس خود را نور و مقرر کردہ عرض
 غرہ فردین غرہ ماہ مبارک رمضان را بعد از جشن نوروز سے متعین فرمود و این جشن را تا بعد نظر انصال میداد
 و این قسم اعمال را دین پر و سے دانستہ خود را مے دین کے شمر و نے بعد کہ جشن و عیون را با ماہ مبارک ربیع
 و نسبتی نیست ماہ مبارک رمضان براسے عبادت و جہدین مرارت جوہر و طمش و صلحام و قیام و نعل اقسام مواضات
 شاقہ و رنج و تعب براسے رمضان است نیز اسے تربیت و آراستگی و سما و انواع نعم و سرود و جمیع لہو و لعب و
 نشاط و طرب و تہذیب و دستار امر سے اعتساب و متعصب نیز از مخمرات اوست اگر چه منہ منہات و مسکرات
 سلاطین کلف ہم سے نمود و اما متعصب و اعتساب در میان نمود

ذکر سنگی شدن دارا شکوہ و شسته شدن آن عاجز و بیچارہ سراسر اندوہ

دارا شکوہ را بعد شکست ثانیہ نہایت بد حالی و پریشانی رو سے داد و با میدیاد و بی عملہ خود دیکال اپنے بیہ بالے
 و در ہاہ گمات آمد و بان طرقت شانت دین دقت غیر از غیر و زمینو اتے ہادہ دھا زوہ ہزار سو ار کے ہا و نمود

اگرچه در آن روز کشتب خبرست یافت بنا بر پیش بینی عیال خود را بر عمارت های فیلان سوار کرده با خوان و طلا و نقره آلات و
کارخانها و ضروری که بر فیلان و شتران و اشتر با بار کرده او را سوار وزیر کنارتالاب آسانا کرده و از جنگ گاه باز دو شتر پیو
صبحی از سوار پیاده با ننگ گذاشته تا اگر گشت رود بر خود با ننگ رسانیده بحیثیت دسانان راه فرار سپار و لیکن در آن وقت
باریک و شب تاریک از غایت بدبختی و غوغا و شورش بطرف بدرخت و معقول خواجہ سرسلطنت قدیمی او که ناظر غرض بود بعد از
کامیابی و هوای خطر افشکریان آثار شکست لشکر آقا سوار خود در یافتن خوف آنکه مبادا وحش بدول اسیری گرفتار گردد بر دیگران را
از آن محکم در بردن صلاح دانسته و بکوهستان نناد و از میان کوه و دره راهی سر کرده و دوازده فیل را که زده و صعبه و سوار
مورانش در آن عمارت با بودند بعد از آن و لقب با معدودی از خواجہ سرائیان و پیاده با بدر برد و شبی که بحرات آنها موب
بود و متفرق گشته بیچسب هم راهی نکرد و بکشتن همان دافع طلبان آشوب جو دولت جرات پند و غارت بر آوردند و را چون
را که به محاطت گماشته بود و قطارهای اشتران کلا شتر نه بر آنها بار و پیش انداخته با دغان خود که در نوا می آمیزید
شناختند حاصل که از فرزند و اسباب و کارخانجات و دواب و چپا و زبید و اکثر بتاراج رفت اهل حوض بعد از پیرایه
ملح شدن مدتی توقف کرده باز بهمان سرعت روگردان گردید و در عرض شش روز بکوات رسید چون امراد کوکیان آفصوبه
خبر شکست اشنیده قطع امید از نموده دل بدو فروخته عالمگیر نمانده بودند بنابران سرداران که در ملک کوکیان آفصوبه
بود و جمع را با خود متفرق ساخته سید احمد بخاری را که در اشکوه بصوبه دار می گزاشته بود مقید ساخت و بند بست
قلعه نموده آماده مخالفت گردید و در اشکوه با شملع این خبر از راه مجرات برگشته بگفته که بهیچ کشت که در پی مجرات است
رفت و به کاندیس کولی التجا برده استعانت نمود کاشی جو امر دی کرده با اتباع خود همراهی او کرد و ولایت کچ
رسانیده از آنجا مراجعت نمود و درین وقت یکسوی گل محمدی که از نوکرانش که ادا فوجدار بند رسورت کرده بود با این
پنجاه سوار و دو صید پیاده بند و تپه با ملحق گشته همراه شد چون کچ رسید راجه آنجا که رتبه ادلی در مقام آمدن بکوات
سافت بعد از استقبال نموده انواع خدمت بنظر و رسانیده بود و دختر خود نامزد پسرش کرده تن ذیبت روس
ورق برگردانید و کمال بیگانهی با کرده بچاره دور و در آنجا توقف کرده بعد از مدتی در دانه پیشتر خود چون بکوات رسید
سند رسید فیر و زیو اتی هم جدائی گزید چون از دریا رسید گذشت بملک چاندیان رسید و آنجا بملف پیش آمده تا بعد غارت
و اسیر و او شتر و کوشش بهادران گل و دهمر ایشان اندست آنها را ملی یافته بکوه و گمان رسید و مرزای کچی که زبان
آنجا بود او را استقبال کرده و جو اندری ماکا فرموده بطن خود که از آنجا تا قندهار دوازده منزل است برود و قوش را با خرا
نقل نموده و جو خواجہ و قتل امداد و همراهی که در قندهار و با بر تلکی کرده بعد از قندهار رساند چون ایام عمر او قریب
با تمام رسید بود قبول این امر نموده بنابر سابقه احسان بخلی که بر ملک چوین زمیندار و حاد داشت و او را در عهد شاه جهان
از زیر پای فیل رسانیده گمان مرده و مرده بآن افغان بے ایمان می برود و غیرت لبوی و حاد حرنادو باید
آنکه چوین را در آنجا زحمت سفر و لقب راه آسوده بیدر قرا امداد و همراهی رساند چون یک گردی وطن او
رسید ملک برآمده با اولاتی گشت و دام و غار راه او گشت و بکسب تقدیر بعد از فرار از حیدر زوجه او عارضه سلیم رسانیده
درین مدت میا را بود و وزیر و زکوفت او را فرود و درین وقت که هنوز داخل وطن آن سید باطن نشده بود آن ضعیف
ضعیف جهان فانی را بدو که در دار اشکوه را که با زن خود نهایت الفت داشت کمال که درت و کلفت از دست نمود و نش او را

با هزاران سوار و اسب به لاهور فرستاد و مقدمه ملا میر پخش که نسبت ارادت با او داشت و فن نمایند و از سقاهاست و نادانست
 تواجبه مقبول و ناظر و گل محمد را که جوانی سپاهی کار آمدن و فریق چنین روزی است محنت اند و زیود با قریب هفتاد دسوار با و
 امتناع او بجا جت تمام همراهش مذکور فرستاد و بعد از آن لشکر که داشت با ستمها ر همان مردم محمد و دوتا با بخار رسیده بود
 و خود با چند سوار از خواجهر سربازان و خدمتکاران آنجا آمده با خود قرار داد که چندی در آنجا بوده از مآثم بر آید بعد از آن
 متوجه قندهار شود و ملک جیون ملون بکلیه و افسون او را خوشنود داشته صلاح خود در قید آن مظلوم دید بنابرین انتهاز
 فرصت نموده از صبح بیست و نهم ماه مبارک همان سال که در آن شکوه عازم سمت قندهار شد آن مقصد با تبلیغ خود بر سر
 راه و آمدن آن همان بخارا و آواره را با سپهر شکوه پسرش و گنیر نموده حقیقت حال بر اعبه سگده دیها در خان کذا افواج
 قاهره راه لغت بخش می سپردند و با قرقان خود را بر بیکر گاشت با قرقان بخجود و رود نوشته او با دشا عنده داشت نموده
 با قیامه ملک جیون معسوب سر همان لوبجیه سلطنت فرستاد و میست و حکم ماه شوال این خبر قالم گیر رسید بعد چند روز دیگر که خمر
 اگر بخارا آمدن در آن شکوه دست بهادر خان و رسیدن او به دها و پسرش حکم بنوا خلق شاد و نود و سوار و راجه و پ و زمیندار
 جیون را بکوبستان سری گرفتند و که سیلان شکوه معین پسر در آن شکوه را به صورت که قوام دست آورد و ملک جیون را
 در جلد و سه این عمل زشت که بچسک نشیند و بنامیت ارسال قلعیت و منصب هزاره و دهم سوار و خطاب بختیار خان
 کامیاب گردانید بعد برین ایام بهادر خان که در آن شکوه را با سپهر شکوه کمین پسرش از بختیار خان گرفت و مقید به لال با این
 تا سزا حسب الامر آقا س آورد و بظن در آن اختلاف رسید و نظر بیگ چیلد از فرط خوشی معین شد که پیش رفته در آن شکوه را بقص
 که عالمگیر می خواست دیده بیاید شانزدهم فرس آنهم چیلد مذکور گرفته دولت زمین بوس دریافت و تحقیق حال آن
 بخارا به نزدوده باز مرخص شد و سه شنبه به مقصد هم حکم فرمود که در آن شکوه را اسسلی با پسرش در موضعه مرکب ده براده نیل
 نشانیده بیا رید و نظر بیگ چیلد در عقب فیصل نشسته باشد و بهادر خان با افواج همراه گشته داخل شهر سازند و از میان شهر
 و بازار دلی گنبد بخیر آباد رسانند و در جاس محفوظ در عمارات خواص پور که براس بود و شحرار را فتنه گمده اند و بموجب
 حکم بمل آمد و در دهم که بختیار خان سید روی بر بخت داخل شهر شد بعضی از نوکران شاه همان آن تبه کار بے ایمان را
 دیده از خود رفتند و بازاریان طهریز و اعلی و لغت نموده شوریدند و بے اختیار بر سر او و فاعنه همراهش ریخته بر زیر جوب
 و سنگ گرفتند تا آنکه چنگس از آن سید رویان از پای درآمد و بر تنه جرح خسته و سرگردان شکسته گشتند و نزدیک بود که
 فتنه عظیمه بلند شود که گوال شهر با جمیت خود رسیده آشوب را فرو نشاند و بختیار را با همراه سپاهش القاعه رسانید پادشاه
 حق پرست ممدت کیش از علما که مذہب خویش فتوی طلبیدند ملا س و حکم نمودند که خون جین بخد دس نیکو خوبه او بر خلاف
 رخصت غلیظه خواندند بنده بختی درست است پادشاه دین پرور حق شناس استکام اساس سلطنت خود در قتل آن بجا
 هر اسیر اس و دیده حکم بغض او و دستارانش که بر سر بختیار خان ریخته بودند و در آن شکوه آخر و ز چهارشنبه بیست و
 یکم ذی الحجه مقتول گشت و لاش او را بعد تشییع و مقبره همایون دفن کردند و سپهر شکوه را برده و قلع گوالیا رجوس داشتند
 و بعضی احدیان پادشاه بے که با س فتنه شورش بختیار خان شد و بود و بر بیگانه عدالت رسید به حسب الامر علای و دندار

از دنیا می آید را بائی یافت

ذکر فتح شاهزاده محمد سلطان نردشجاع

چون درین مدت شجاع با رسال رسل و دوا و دود و بروج صید خود سلطان محمد را بسوس خود میکشید و دیگران سوسن هاس
 و لغریب برومی مید و بعضی احمقان و افعه طلب میان شاهزاده و معظم خان سپه سالار بنا بر کمال اختیار و اقتدار که عالمگیر
 و صرداری عساکر با داده بود بخمار نقار برانگیخته همواره بنامی و فغانه فتنه سازی و بخش افزائی می نمودند محمد سلطان
 درین وقت اندیشها را با فاسد بخاطر خود جاس داده بیست و هفتم ماه رمضان سال دوم از جلوس پدر با امیر قلع دار و ف
 قوچان و قاسم علی میر فوک که محرم را از او بودند و دوسه کس دیگر از خود سنگاران برکشتی کشیده از آب گذشت شجاع با شجاع
 این خبر با سلاطین معظم نموده بلند اختر کتر پسر خود را با جان بیگ که سرشیل عمده هاس او بود با استقبال فرستاده قدوم او را
 با عزت و احترام ملقب نمود و ازین سانه کمال فخر و افتخار بجو عالمگیر راه یافت سپاه بهم برآمد و از زمان با دشا به راول از جا
 رفته باز دوسه است بستی گرامید شجاع لشکر را بارسنه نواژه بدو پی فرستاد که از اشیاء و اموال و کارخانه لشکر شاهزاده
 هر چه بتوانند بآن طرف آب بزد و معظم خان همان شب از سنوج این قضیه آگاهی یافت بحین است و نیز دوسه تدبیر معان نشات
 به سکون اندست نداده مغلوب منزلزل دهر اس گشت و خود ای آن بقصد تدارک و اطفاء این آتش باندی کمال
 سرداری دوشاد می بریده از سوسنه بدو پی رسید و لشکر را که از وقوع این سانحه سر رشته به استقلال از کف داده بود منطبق و تسبیخ نمود
 با ستماله و دله می هست میکشید و گروه مخالفان را که جبرگ و غیره گه نموده با نواژه به ستم بدین کار خائنات و لشکر شاهزاده
 باین طرف آب آمده بودند دفع نموده خائب و مغرور گردانید و بعد ازین مقدمه چون موسم طغیان آبها بود از طرفین مورچا لیا
 بر خاست و مخالفان معظم و موضع معصومه با ناز که زمین مرتفع و از آنکه بزرگ می باشد سی کوه بعد بساط اقامت گسترده و بر سر
 با از افواج را که در آنکه نگذاشت و عالمگیر و دفع و استیصال شجاع تدبیر می مناسب اندیشیده خواست که هر دو طرف
 گداز فوج او بوده عرصه بر شجاع تنگ تر گردانند باین یز یز منقطع بنام داود خان قریشی صوبه دار بهار و اصداد فرمود که
 اگر هست بقدم ایخذ دست بند و با تا بیان خود و کویان آن صوبه هر جا مناسب داد از آب گنگ گذشت بر سر شان نوازه بود
 و خان مذکور بعد از ورود و نشو و رشخ محمد حیات برادرزاده خود را با هزار و پانصد سوار و دود هزار پیاده به نیابت خود در پٹنه
 گذارشته بود بوجه فرمان غره ماه مبارک رمضان با سار کویان صوبه دار بهار و در بلده پٹنه از گنگ گذشت و چون موسم
 برشکال رسیده آب دریا چه اسه کوچک طغیان داشت و هر جا بدین کشی و جرم عمو را زانماستد بود و مردم شجاع بنا بر کثرت
 نوازه و با ستماران هر جا مورچال بسته در دافتمیکو کشید به سافت تا رسیدن آنها که پور بطول کشید و درین میان
 جنگمار و دوده همه جا غلبه و استیلا افواج عالمگیری را بود و چون موضع قاضی کریمه مخافه بهما گلپور رسید بنا بر قدرت
 طغیان آب که زمین همه جانا پدید و ریاسه کوی نهایت عیق و تند میگردد و با سار کویان در زمان برشکال و فرو نشستن
 آبها بهما بنما اقامت و در بدو چون شجاع بار دیگر چنانچه عنقریب گذارش می باید که بزرگ را متصرف گشته با نیطرف آب آمده او داف
 نیز بصواب بدید جرات خود از گنگ عبور کرده در حدود بهما گلپور و کل کالو گذرانید چون آب کی پذیرفت و با خانخانان معظم
 و غل معان روی داد و در باره داود خان از آب گذشت بطرف شمالی لشکر روانه مقصد گردید

ذکر برکشتن سلطان محمد شاه زاده بلشکر کا معظم خان خانان

القصه شجاع بحیث گذرانیدن برسات و دمانده طرح اقامت انگذنه لشکر خود را در آنجا جمع کرد چون شنید که رشید خان
 پسر افغان خان که شجاع او را حاکم جاگیر کرده بود زمینداران آنجا را با خود گردیده در حدود و فغانه هاس عالمگیر است و مجموع

نیزنداران آن حدود با موافق گشته دم مخالفت با شجاع میزدند و نورخان پسر معصوم خان زمیندار جهانگیر بشاره
 او اکثر داور را رهنصب خود درآورده و در عقبرب با جمیع خواره بپنظم خان سے پیوند با شجاع این خبر بنزد الدین پسر بزرگ خود را
 با خواهر سپید کرد و لوگر عمده اش بود و لشکر مناسب بجا بفرستاد و تا انقبض و شش آن حدود و استعمال قلوب رعایا و زمینداران
 پرور و زواریش خان اراده خود فیصله بنمواند آرد و بکله اگر با یو یا میرا و را بقبل رساند بنزد الدین بعد وصول بجهانگیر بگزینید
 کشتن رشید خان نموده در بارعام طلبید و بشاره اش حاضران ادرا از پاسے درآوردند بجنب مقبره شدن شجاع با کبرنگر
 راج محل آنکه چون یک طرف آن بلده کو بهستان و یک طرف گنگاست و زمین پاسے اطراف ادد و سوم برسات زیر آب
 می باشد و شجاع نواده بسیار داشت بر دم اکبرنگر که از طرف عالمگیر بودند بسبب قتل کشتی آذوقه پیر سید و صاحب چند زمیندار
 آنجا با شجاع اتفاق داشت که مستانیان را شورشور بنده بچاره بارامیز و بدین جهت غله میکشید عالمگیر پیر سید و دم لشکر متفرق در
 زمین مرتفع بود درخت اقامت انگنده منتظر انقبضای موسم بر شکل بودند و بنابر قتل غله کار بصورت کشید و اکثر مراب
 و دود آب تلف شد شجاع بر این حال وقوف یافت تا صدمه دست آوردن اکبرنگر گشته غمت میر بخود را با چاه صدمه سوار و
 بدین اندازان فرستاد که آن طرف دریای گنگ بزمین مرتفعه اقامت در زید دست بردی عندالفرصه نموده با شرجون
 اویشت که و سه اکبرنگر قائم شد و مردم بر نواده آمد و اکبرنگر گشت و تاراجی کرده بر گشته شجاع بقیه اسباب شاد
 دختر خود به شاهرزاده محمد سلطان در مانده نموده سراج الدین ملازم خود را فوبی مناسب و میر علاء الدوله و دیوان و محمد باقر
 سر سامان در مانده و بی غفلت بنگاه و اهل حمم گذاشته فرمان داد که شادی را با انصرام رسانند تا بعد از دواج شاهزاده بخاطر
 جمع دهند و ناوقت او گرد و دود و دود خود و جای که بیکه بیکه شجره اقامت داشت آمد شاهزاده محمد را بشانده فرستاد تا کنه شجره
 و سیزدهم ماه مبارک رمضان قصد اکبرنگر کرده با چاه آمد و ذوالفقار خان میرانش عالمگیر اکثر لشکر بدین از دامن کوه که
 باین شهر نو قدسیت اقامت داشت و صاحب اندرین بودند در سنازل و عمارات شجاع بقیه بود و ذوالفقار خان چون بپار
 بود و سوار شوالست شد و اسلام خان و دداسے خان با سار عساکر بادشاهی سوار شده بقصد مدافع به خیا بانی که از دامن کوه
 تا شهر نواست بجانب مخالفان روانه شدند قبل از رسیدن این گروه راجه اندرین با همراهِ خود بیدار محمد حقه المقد و در کوششی و او بر
 با مخالفان نمود لیکن بنا بر قتل جمیعت تا بمقاربت نیا در و اسلام خان و دداسے خان بنا بر اغراض باطله نفسا نے
 توفیق جلالت نیا نقد و آن که چندان غلبه و استیلا بر مخالفان رده نمزد و شوکت و کثرت خروج عالمگیر را بودی کوشش
 و جاف نشانی قدم بازن گذاشته رخ از عرصه مقابل بر ما نقد و دران سرزمین محل اقامت بود نیز از عدم اتفاق بقتل
 نیا نقد و ذوالفقار خان چون حال برین منوال دید با مجموع عساکر و آخر همان شب کوچ کرده برادر دامن کوه بجانب
 معصومه یا زارستانه بجهان خانان مخلص من گشت و بعضی از زندگان بادشاهی از بستی نظرت راه بیوفانی سپیده و درگاه
 شدند و شجاع پیوستند و اکثر نوکران شاهزاده محمد سلطان از فرقه سپاه و خدمه بآن طرف رفته بعضی کارخانجات و فیلان
 و اسبان شاهزاده و دیگر در مانجا بود بفرش درآمد و شجاع را از دود و عین قضیه بخیرت و براتی تازه و قوت و شوکتی شایسته
 بهم رسیده فوراً اکبرنگر پاسے جمارت فخر چون برسات منقضی گشت و آبها فرو نشست معظم خان اسلام خان و دیوبند
 فدائی خان و راجه بجهان سنگه بدید و گر دسپه و دیگر را در میره جاسے داد و فتح جنگ خان را با لودی خان زبردست خان
 و فریخته دیگر از افغانه که یکی دود و سوار بود و دیگر را ملی مقرر کرده و اخلاص خان خویشتنگه را با جمیع از دامن و بجزایر نمود و بجا

اقبال عالمگیر و جرات و تدبیر خود تهنیز کے لائق و عقب مخالفان کے سر دار تورہ دشت و پادشاہزادہ محمد سلطان بآان
 بایہ جرات و دلاوری و تربیت عالمگیر مقدّمہ بخش بود و ان گردید چون بکنا بجای گئی رسید چنانچه اول شجاع که سر دار آن اسفندیار
 معمور سے بود از ان طرف نمودار شد با شاه خان سپه سالار از توپخانه پادشاهی دست باندن رفتن بان گفتنی و شتر نالی
 کشود میران قتالی برافروختند و قتل و غارت از ان قبایل منظم خان و گردید و دیگر از سبب رزان
 از آب گذشته با دشمنان و در آن وقت و بیک حاکم پائے مخالفان از عباس رفت و اکثر سے از ان جامع گریان جنگل محل داو
 سحر سحر عدم در کشید و اسفندیار دشمنای بسیار خود در میدان افتاد و نور کس از عرصه پای لشکر شجاع چهار خم بر داشته
 از عرصه کارزار کمان بر تافت و گرد هر لشکر که نیز عرصه آن لشکر و بارها چوبت نوشی داشت با علم دیگر شافت شجاع با جماع
 این خبر فوجی را بر حربه گذار داشته بقیه منظم خان رفت و بعد انقضای سپه پاس مقابل میرا منظم خان خواست که بهیئت
 مجموعی بر مخالفان حمله کند امر اسے بهر ای طرف دوسری آغازید و ملی اجماع لقاقتی وزید و خود و اسکی و کوتاهی نمود و منظم خان
 بشا بدین حال و قلت احوال جنگ توپ و بند و قوت و بان گذشته و روز پنجم رسید و از خود داری چرا بان تمسبل در
 جنگ کوتاہی راق صلاح ندید چون میدانست که داود خان از منوچهر عمر گنگا منوره عازم نائده است و بنگاه شجاع در آنجا
 بمجد استماع خبر قرب او بقتضیه نائده شجاع خود بخود و با برگشت وزیر شنیده بود که دلیر خان از حصه رنگ او معین شده
 انتظار و رود او هم می کشید و مقتضای اصالت رای با چنین رفتاری منافی صفت آری و نیز در زمانی صلاح ندیده قاصد
 مخصوص او با که از زمان بجنور خان بر شد آباد و شتر گرفت گردید شجاع بشا بدین حال کمان ضعف و دهن در لشکر اقبال و
 اختلاف در جرات مخالفان منظم خان که در ده و چهار طرف و دیگر بجای گئی عازم مخصوص آبا گشت در گذر نصیر پور پایا نیته
 به راه گذشته از ان و او معین با مخالفان مقابل لشکر فرود آمد خان سپه سالار تا دوازده روز جنگ توپ تفنگ گذرانیده
 مجال عبور نمود تا آنکه شب و دشمنیست و یک ربع الا فی کشجاع حازم عزم عبور نمود و در بار رسید که داود خان موجودا تشییع
 در یاسے کوسی را که بهیئت و کوشش شکست از کورای می مذکور عبور نمود و غریب چنانکه که نگاه او دست میر رسید با ستماع
 این خبر مغلوب و بنود خون و هراس گردید و انچه منظم خان اندیشیده بود بنظور رسید و شجاع عزم سکایا با داه اوبار از انجا
 و رسیدن باطل حرم و آغوا اموال زمامت بر بل نمود که کوس معاودت و ناوخت و او از انجا شب اگر کنا آب بجای گئی
 کوچیده قاصد سوئی گردید تا در انجا اولنگ گذشت خود را به نائده رساند منظم خان که بدید پیش بین این منصوبه ایدیه بود
 انتها ز فرست منوره که خدمت بر میان بست و بقتضی شجاع بعد یکس روز سوار شده از دریاسے بجای گئی که
 پایا بود عبور نمود لیکن چون تمام اردو و احوال و انتقال لشکر بایست از آب گذر و سه دریا به و مگر نیز معسکر جوف لفت
 و در میان بود آن روز یک و نیم که طے شد و شجاع بر کنا را که سه طرف دلدل داشت توپخانه چیده خود با فوج سواره
 در عقب آن ایستاد منظم خان نیز در و بر و همین قسم چون شام شد بهر دو بجایاسے خود و شتر نالی خود و همین شب فوج و دیگر از
 حضور مع توپخانه و غزاه کبک منظم خان رسید و شجاع سپه پاس شب گذشته کج نمود و سلطان محمد را چنانچه ولی خود ساخت و
 منظم خان نیز به سوار شده توپخانه را با احتیاط از کل و لاسے گفنا نیده قنایب نمود و از سوئی اندکے گذشته بهر دو
 لشکر یکدیگر هر گردید و تا سه روز جنگ توپ و تفنگ در میان ماند و در دسے آخر شام گردید و سبب از طرفین بر هر گردید و
 بر سبب مجروح و مقتول شدند تا آنکه او از شتر بیست و پنجم ریح الا فی شجاع بطرف دونا پور کوچ نمود و منظم خان شمس

سوار شده در پله اوردند و در شتاب راه شنید که شجاع که به استیصال سپرد و استیصال لشکر جمعی برین فتح جنگ خانان از خروج
بر اول و اسلام خان با فوج برانقا بید عسائی کرده پشت برانند و چون دانند که مغظم خان کس فرستاده منع نمود و سوار گردانند
کن رود چاه و گنجی رسیدند آن طرف تا که فوج شجاع ایستاده بود و توپخانه شلیک رود و چون جنگ خان و اسلام خان بمقابل شدند
نیافته جان باختند که کشیدند و مغظم خان برین چار در پله ایستاد و جمیع افواج رسیده پیش قیام گرفته فرستاد که چون آن نیز ملوکی
نافع شده احوال صلاح دین است که مورچال و سبب مخالفت را و نه نناده بتلاش ملامت و ولیری بگریزم و محبت بگریزم
شجاع بر گرام و او را جمال عبور از ریاست گنگ بگریزم که چون چند آنکه درین باب امر او سرداران و مأمورین و کتک این جرأت نمود
کوتاهی و خود داری نموده بفغان کن نوکین اغلاس آیین کار نه بستند و شجاع چون داعیه گذشتن او کنگل اهرام امور رسیده است
خفته شد که لشکر خود در نهایت محنت و مرچال را استقام داد و تا بفرار جمال لشکر و اسبابش از آب گنگا عبور نماید چون خندق
و مورچال خاطر خواه درست شد شروع بگذراندین لشکر نموده اول سلطان محمد را از آب گذرانید و پانزده فرستاد و
باستقام و منطبق مورچال را و افغانه را عبور لشکر بمبارا عداکوشش داشت چون جمیع لشکر گذشت از خندق خود عبور نمود و چون
راه تکیا که طی سبب بودن شجاع در آن طرف گنگا مسدود بود ولی خان که کبک سپه سالار آمده بود تا چار از موکی عبور نموده
بدان و خان پیوست و مغظم خان فرار و خان را با فوج به شاسب توپخانه لافج بجا بیاورد که بگریزم براس کشادن راه گذشتی
فرستاده کو تو امل با بگریزم متعین کرد و بعد رسیدن لافج که داود خان و صاحب مسجد میر خود فرستاده بود و اسلام خان
با ده هزار سوار مسلح لامر بادشاه و غلظ و نسق این طرف گنگا گذاشته چون دریای گنگا در شیب بود و دشمن را گذار داشته
برکنار رتبه سوم حمله کرد و داود خان و ولی خان از آن طرف گنگا عبور و پیش خان مغظم آمدند و گنگا شش نموده بعد یکپاس
شب بنگاگاه خود رفتند و بعد قتال و مقابل بسیار بودی خان و مغظم خان را با داود خان و حاکمیت محنتت آرد و
گذار شد خود با مغظم خان و جمعی دیگر که اقبال توان از رتبه سوم گنگا عبور نمود و داود خان و ولی خان و ولی خان
سائر گنگیان چاره شده با اتفاق روانه مقصد گردیدند و غرض جادی الا فرسید که فوج خان لغت بر همانا مورچال
بسته در مقام فراموش بود و سبب غیر معلوم برخاسته نزد شجاع رفتند و داود خان و ولی خان در اینجا رفته خود آمدند و طرآمد
که سید عالم با قریب یکبار با لشکر سوار و پیاده فرستاده دین الدین پسر شجاع مع دو صد توپ آمده به شجاع پیوست
پنجشنبه اند که مغظم خان از زمانه کشتی عبور نموده بکنا زمانه که از اهرام عبور باید کرد رسیده بران پل بست و یک کرده
پیشتر رفته آن سرزمین را بنگار و انتیاط دیده مراجعت نمود و فرسیده را با لافج فرستاده مردم شجاع را از اجنبی بدر کرد و

ذکر بختن سلطان محمد شاه بهنگام مغظم خان خانان

چون محمد سلطان ازین حرکت لغوی که بعمل آورده بود متنبه شد اقامت خود در خانقاه شجاع مغظم افواج خواهر سپاه دیم
سپاه که بدین زودی خود کرد در آن زمان عارضه بیارے داشت پانزده آمد و اسلام خان را که با فوج به ارضه گرفت هر
درا که بگریزم لامر پیش بود از داعیه خود گسی طاه و نه نانی نوشت تا که بر او فرستاده اش را نمود که با خود خود در
دو گنجی منتظر ورود او باشد و ششم جادی الا فرسید و او را در رتبه سپاه لشکر سوار شده بکنا در راه سپاه خود در کشتی
نشته باند کس از نوکران و دشمنان و برنای از خواجہ سید ایمان و خدمه و یک اسب سوار می در چار کشتی دیگر
دور آورده از گذرانده بگذرد و چکی که اسلام خان با افواج و اینجا ترصد بود متوجه شد و درین اسلطان مردم شجاع که

در آنده می بود و انگلی یافته بسواری کشتی راه تعاقب سپه و نزدیک رسیدند بخان این حال اسلام خان که منتظر قدم
شاهزاده بود خبردار شد و خود را با چهاربان بکنار دربار رسانید و تقابل جمعیت لشکر و قریب بسایل رسیدن کشتی شاهزاده
شاهزاده نموده نام کشتی شاهزاده قرن سلامت حاصل مقصود رسید و خان این منتظر این خبر شنیده شاهزاده را نزد خود
خواند و هم ماه شاهزاده را از گزیده و با زور و کشتن نمود و بکشتن خان سپهسالار متوجه شد منتظر خان با جمیع ملازمان شاهی
استقبال نموده شاهزاده را آورد و در جمیع که بر اسب او بر پا شده بود فرو داد و در ذوالهفتا رخان را که عارضه بیای
با متد او کشیده طاقت سواری تنگ نداشت حسب الحکم از لشکر جدا شده عازم حضور گردید و در ترسب بگلگشت
بغض صلیح کرده از آمدن پایانی سموع گشته بود که صلاحیت عبور لشکر مقصود دارد و منتظر خان جمعه را فرستاد که بر کتار
آن سورچال بسته بضبط خود نگهدار و شجاع برین حال اطلاع یافتند و اندر ترسب خود را جانان طرف فرستاده مأمور نمود که
هر جا پایاب یا بند مورچالها بسته مانع عبور مادی باشند و خود با کتار فوجی با عتدا و نوازده برابر لشکر و انود خان پاسه
ستفله فخر و منتظر خان کثرت مردم دشمن بطرف حدود آمده شنیده فوج دیگری بر کردگی ولیه خان در اینجا فرستاد و شاهزاده
محمد سلطان را حسب الحکم بادشاه همراه فدائی خان با فوجی از سپاه و ارادت خان را هم که از سابق در خدمت شاهزاده
معین بود با چند سواران کران قدیمی او بخواست و خبردارش مقرر نموده روانه حضور نمود و به خود انظار رخان که سابق
معرض شده بود نیز فوجت که هر جا فوجت برسد توقف گزیند و در خدمت سلطان محمود بود و خود هم راست و محافظت
بجا آورد شاهزاده غرضه جب او اخراج دوم مجلس روانه حضور شد چون نزدیک بنشاه جهان آباد رسید موجب حکم
الیه یا رخان و اردو که گزاردان لشکر بود جمعیت و پنج شبان رفته سلطان محمد از راه دریایسم گده که بر اسب بودن
او مقرر شده بود رسانیده و در پیش بجهت خان خواجگه تقویین یافت و ششموع سال سوم از مجلس که مجلس جشن
میباشد آمد و بدو خبر رسید که شجاع ششم و رضوان از جهای دیگر بولایت رنگ ربه سپین کاجی گردید و ملکیت بنگاله
ستاسه سموع و از لوث و جود منی لغان کشف گشته نموده مذکور خان خانان سپهسالار عظم در جهای دیگر نزول نمود و فیصل بنگ شجاع
در حالیکه نامه شجاع و بلیط تمامست درین مقام با سیدانیکه محلی ارام نباشد قناعت نموده می نگار و چون گذر پایانی چنانچه مذکور شد بیت
آمده بود و منتظر خان چند روز در تیریه گذرانیده و در خواست که نوعی سعی و زور و کار بود که زیاده و رنگ و انتقام این جنگ دوی داده برات پیش
محل مقصود گرد و چند وقته را برابر او خود آگاه گردانیده چهارم شبان سال دوم مجلس پاسه از شب نازده باین عزیمت بانص خان و
واخلاص خان نویگی و دیگر بار زبان فیروزی شمار سوار شد و راشای راه دلیه خان رسید و ظفر خان و دیگر سرداران شهادت نشان
که برگزیده واقع بودند با سپاه خود را مأمور چالها بر خاسته رفیق طریق نفرت گردیدند و سبکت مجموعی اول روز بگذر مذکور که و کرد
پایین بگلگشت بود رسیدند و شجاع قبل از این سپه خود را با فوج شاهزاده بجا فطت و این فرستاده اسمحکام آن مقام
نموده بود و آنهمه آنگاه مافعت بودند و مجبور و در دین جنود دست با خواستن قوی و تفنگ کشودند منتظر خان توقف و
در جنگ مصالح ندیده مردم را ناگهید و تحریص چو مجبور نمود شجاعت بیگانان جلادت نشن از دام اعادی را و قتمه
نشانده با اتفاق که محبت بر عبور بسته سخت دلیه خان و مخلص خان و اخلاص خان خوشیگی قبل سوار آب دند و بده
سید ظفر خان و دیگر سرداران آن نالدار آمده از چپ و راست و پیش و پس فوج فوج مانند موج در آب روان گشتند
و درین وقت منی لغان مقابل عبود کوشش تمام آتش پیکار برافروختند فوج عالمگیر لوام مقام و دست بطور رسانیده

چندے از سپاہ ہفت ناکہ بلا گشتہ سرسبیب عدم فرو برد و بر سرے مجروح شدند و جمیع مغلوب ہراس گشتہ برگریخت
و بسالت کیشان شہامت جو کہ خط ناموس سپاہ گری و آبرو و انگیزستان بود و روی حمت بنیاد فتنہ چون ہر دو طرف
گذر آب عمیق بود و میان دریا پسے نامی قلم بر اسے نشان منسوب بود تا مردم و غرقاب خیفند و دین وقت از مروج
آب بتلاطم آمدہ ریگ زمین از تہ بدرفت و بعضے اوضاع پایاب ہم فرق آب شد و نشان نیز بر جانانہ بری سبب از سوا
پیادہ قریب ہزار کس غرق گر آب فنا گردیدند از انجملہ بودی تخت خان سپہ دلہ خان مشہور بچہ و برآمدن از دریا با اعدا درآ و بختند
و معظم خان نیز از پی اینہا رسید و با اتفاق بر مہرچال رختند آشنائی با پی ملادت فشرودہ بسبب طاقت کو شیدند و غلال
این حال بلند اتر رسید عالم بگک رسیدہ از دور نمایان شداد از دور و آشنایاے ثبات و استقلال مستحقان
سورچال تقریبہ راہ فرار و فراریدہ بودند ملتان خراب سید علی از یک از سرکھلی پٹانڈہ شتافت و سید عالم با دیگر
جنود و شجاع برگشتہ روزگار پرست و خان معظم چون دید کہ کشتی وافریدست آمدہ بر کنار دریا پشستہ جبرست و ابقیہ
جو ذرا فرود آمدہ آن روز با نجات مقام نمود و شجاع بہ ستلح این خبر دشت اثر دل از سلطنت و اقامت بگشاہ دولت
پندین سالہ برگشتہ از مہرچال قنات بر دشت و بگشاہ خود کہ در شانڈہ است شتافت کہ از اسبابچہ راہ آوارگی
نمودہ بہانہ گیر رود و معظم خان روز دیگر تاجع افواج بجانب ٹانڈہ روان گردید بعد طے اندک مسافت خبر رسید کہ
تاجی ٹانڈہ نزدیکی ہے پور کہ او گذر مذکور بہشت کردہ است جمع شدہ و شجاع خود نیز بان راہ آمدہ لہذا سپہ سالار بنیست
از لشکر شاہدہ چنبلیع استعجال بپان جانب شتافت و باقی جنود نیز از پیے اوروان گردید و یک پاس و زمانہ نماختان
معظم بر دسے پور رسیدہ چار صد کشتی از ٹانڈہ شجاع بعضے از ان شتون با موال و اسباب کہ در انجا منتظر بود و بہشت
در آمدہ و معظم خان میر عزیز و یوان لشکر با و اقوالیس و بعضے از سپاہ و سہ صد پیادہ بندوچی براسے ضبط کن اموال و اسباب
گذشتہ خود را پیہم اختیار روانہ شد و با چار صد سوار قریب نصف انٹار بہ ٹانڈہ رسیدہ شجاع کہ شب پنج شعبان چنانچہ مذکور شد
از چوکی میراد پور روانی ٹانڈہ شدہ بود و صلیح و راجہ رسیدہ بزم فراوان ساز راہ ادا بہرہ و ٹانڈہ کنار دریا فرسودہ آمد
و بہ تمام تمام دہ غراب کہ اعتماد بہ استحکام آن داشت از فغانس احوال مثل اشرفی و طلا و جواہر و درصع آلات پر کردہ
دیگر اشیاء و کاکاشجات کہ در انجا دشت بر او غراب و دیگر بار کردہ آشنایان روانہ ساخت و بعد از ان از سہا تمام این امور
از ٹانڈہ پیشتر رفتہ در دشت دارے فرود آمد و ساتھ چند توقف گزیدہ و دین اثنا قراولے با خبر رسانید کہ افواج قاہرہ
نزدیک رسیدہ با ستلح این خبر و کمال انتظار ابرار شدہ و وساخت از روز باقی مانڈہ کنار دریا رسیدہ با بٹنہ اختر
وزین العادین پسران خود و جان بیک و سید عالم و رشید علی بیک و از یک و میرزا بیک و معدودے از سپاہ و ندے
و خواہر سہرانی کہ بکلی سہ صد کس بودند گرد گشتی نشستہ با قریب شصت کو شہ پنج شعبان سال دوم مجلس نامی بیک بجانب
چنانکہ بگشتافت و دیگر نوکران عمدہ او با اقتضائے صلاح وقت خود را یکو کشیدہ مقابلت کردند و اعوان و خود در ان
لشکرش دست بشارت کشودہ با فدا موال و ملی نعمت خود جبارت نمودند و معظم خان روز دوم بہ ٹانڈہ رسیدہ بعضیہ
گرد و دری مالے کہ مانڈہ بود و استر و اداسچہ او با شان بغارت برودہ بود و نداسچی شتر و گھڑات و پروکیان کہ در انجا
مانڈہ بودند با متیاطا شایستہ داشت کردہ جمیعہ را بر لے کشیک آنا با طران حرکاتہ لگشت و ناظران و خواجہ سالار
راتا کید بلخ ملوہ مقرر ساخت کہ بدستور سابق بکار خود قیام نمودہ جو شکاری و خبر داری بیشتر از پیشتر بلکہ در سہ

و افغانان بیکدیگر بافتن فرخنده شجاع بر آب همانند که شست بود و خبر بر دریا بست گذشت و آخر همین روز بیکطرفه خان ملحق شد چون
 غریبه های مالاک از نفوذ و نفایس اموال محاذی بر دوسه پور رسیدند بر سر اذربکانان بادشاهی که معظم خان در اینجا
 قشانه آمده بود و بر کشتیهای خود شست بودند و هر دو غراب اولی را که جمیع وجوه اموال و در آنها بود بدست آورد و بکنار آورده و در
 مجموع اشرافی و طلا آلات و جواهر گرانمایه و دیگر نفایس که در آنها بود بیکطرفه و تصرف اولیای دولت قاهره و را که معظم خان
 مخلص خان را با جمیع اناضاج و را که بنگر شامه و غیره بنا بر انتظام این جاها گذاشته بود با ولی خان و داد و دهان قهرمانی و اغرضان و
 دیگر جنیه منصور و معد و اوده و روز تبارخ نوزدهم شبان بتغایب شجاع شست تا او را مجال اقامت و به جا گیری که میسر شد
 زودتر به سپردارگی کرد و دوازدهم شبان شجاع بجا گیری رسید و درین مدت که بنین الدین سپهر کلان شجاع و در جا گیری نگری بود
 حبیب الامیر و فخر شکست حالی نور باراج رنگ راه رسل و در سائل مسلول که دست تیره راه است و دو فاقی بهم رسانید و یکبار
 براسه دفع منور خان زمیندار بجا گیری نگری ملک الملک و او فوجی فرستاده منور خان را با اتفاق شکست داده بود و سیلته از نقد
 و جنس و جلد و این احانت بر خشکیان و او را به راجه را با خود رفیق و همدستان گردانیده بود و چنین قرار یافت که هرگاه
 پیرش مخطوب بر رفتن جنگ طلبی شود و گریه جنگ فرستاده اعانتی که باید بعمل آرد و راجه بجا که چاکم که سر و در جنگ
 است تا یکدیگر را به بود که هرگاه و شجاع اشعاره نماید بے توقف گریه راجه را نزد او فرستد و شجاع بجز و در و دوما گیری نگری
 خود را با فوشتها نزد راجه رنگ فرستاده و در سوخت نمود که جمیع ازم و م خود بفرستد تا رفیق طریق بوده و لازم که اعانت و امانتی
 بعمل آید و نیز فرستاده با مسامحت نگریه بود و در شجاع از نفقت و انصار و اسباب و در یکشنبه ششم رمضان با مغرب تمام و کاغذ
 سنانا علیگری رفت و از بار بر سفینه خطر از راه ده با بر سر پیر خود بنین الدین و وزیر العابدین و بلند اتق و چند ساعه بعد با
 که تا آن وقت در محاققت بودند و جمیع از سپاه و در و معد و ساعه از خواجہ سریان و نسوان از جهای نگری که آمده بجا گیری
 شکر که حاسه ترانه است منزل نموده و راجه جمیع از ملاکان و سپاهیان برگشته بفرستاد و بعضی از کشتیان با بختدان
 ملاح جاسانها ماند و فراسه آن از اسخار و اندیشه در سر پی پور که از چنان حاسه عمده و دوازده گرمی شهرت منزل نمود و درین
 جان بیگ که از پیر و ده حاسه عمده و قدیمی او بود با چند ساعه از دروشتانسان و گریه به از عمده دوازده و ملاکان ترک محاققت
 نموده محافقت کردند و فراسه آن از اسخار و اندیشه در سر پی پور که از چنان حاسه عمده و دوازده گرمی شهرت منزل نمود و درین
 با پیچیده و یک منزل علیه خشکی و فزونی شتون مردان کار و ادوات حرب و یکبار که حاکم چاکم با مراد چاکمان که کرده برسم
 ملک فرستاده بود با شجاع ملاقی شدند و نوشتهای راجه و حاکم چاکمان گام رسانیدند و در دوازده ساعه از چاکمان که کرده بود
 طی هر نزدند که راجه گریه را بر اساعه و ادوات فرستاده و قرار داده که خود بر آمده و در چاکمان گام نشیند و متغایب مواضع عظیم بفرست
 و جمیع را بر افشانی نیز متعین نماید لیکن این مراتب در صحنه مقر بود که شاعران بجا گیری که شست تا او را مجال اقامت و به جا گیری که میسر شد
 میکروید چون مخطوب اب کرده بر آمدید ما موریم که شاعران بجا گیری که شست تا او را مجال اقامت و به جا گیری که میسر شد
 بصلوه که سر و ملک بادشاهی ست و صل ثبات و گفتند ممکن و اقامت نایم و قلع آتزا با و دیگر تهاجمات و شکام و دیم و با
 و اعانت شاعران بیکدیگر و او فوشتها بجا گیری خشکیان بر افقت را یعنی گشته به راه شده و در و دوما بخواه و خشکی در
 مکانی که تا آن قاعده را خشکی چاکمان مسافت بود منزل نموده و راجه اسخار اقامتی خویش زمین یک که حاسه بصلوه بود و بشت
 پدر زنش زمین بیگ که ده با شجاع ملاقی شد شجاع او را تمام سلامت پیش آورد و در دیگر زمین بیگ نیز آمده و شجاع را وید شجاع هر دو از نزد خود

ببیند و ایان خاک نشین غبار آلود و کورت گشت تیر بهشتان به پیک در نو اگر قنار فقر و غنا گریه و دل سوال و بیج ملک پیک شیند
 خصوص در شاه جهان آباد که مجمع طوائف و کثرت علم و صناعات و کثرت خلق و کثرت فقر و کثرت گدایان و قری و فقرا بسیار
 از غایت احتیاط ارباب اهل و عیال در روز و کدافی اشتغال داشتند از وظایف خیرات سلطانی و وجوه اتفاقات جهانبانی
 آن سه جمع محتاجین بکلین نمی یافت بنابراین حکم جهان مطلع بطور اسه نفاد و بیست که فیروز الکرمانی مقر از سر کار خانه شریف
 لشکر و دیگر شهر و دوازده لشکر و قصبات نواری شاه جهان آباد و همچنین در لاهور و اکبر آباد ترتیب داده و اهتمام این خیر عام بموده
 مستحسان متدین مقرر دارند و جابجا دار و خانه های موقوفه بستان شدند و باره موقوفه و موقوفه داران نزدیک و دور و نوهداران
 از جمله منصب داران تا هزاری منصب بکشد که بقدر تقاضای مراتب و مقدر از جانب خود بکشد و مقرر داشته رواتب خیر و
 مواضع اتفاق مرتب دارند و قدغن بلخ شد که درین خصوص حال نورزند و چون عساکر بسیار و لشکر بسیار در شاه جهان آباد فراوان
 آمده بود و باعث آلودگی و فساد و غلایه و فساد شده که نوینان و الا احتشام و شاد و دای سپهر مقام و امرای عالیها نصحت
 و شکوایه همراه خود در حضور دهمشده نصحت و دیگر را بجا گیر و اطلاعات خویش فرستاده تا بهم در حضور صورت ارزانی روی نماید
 و هم مال مرد متدین بجهت و رفاه گرداید

وکرور و دود و دای بیگ سفیر شاه عباس ثانی

در آخر سال سوم مجلس بود و بیگ سفیر شاه عباس ثانی فرمانروای ایران بهشت نشان سلیمان شاه جهان و حسن ملکه
 سلطان گردید و ترتیب خان صوبه و در آنجا در فور مقدر و خویش دنیا قتل نموده و بچه از رویه نقد و خوان از انکس اتمش و اضع
 نمود چون بلاهور رسید بنیل اندخان بهادر صوبه دار لاهور ضیاء قیاس پندیده و همداناری سنجیده نمود چون ایرانی بود
 انواع حکایات بکار برد و چهار صد قاپطام و بهر نقد خوان از اقسام حلاوی و تنقلات و عطایات کشته و بخت بزرگ
 رویه و یک قبضه خمر و شیر و دو سادین کار و بهر نقد خوان پارچه نفیسه و بهشتان قواضع نمود و عرض بود و بیگ
 متعجب روانه شدن او از لاهور با برستخدا و ابا نوران شکاری مثل باز و جوده و شاهین و چرخ مصوب و دم و بهر نقد رسید
 حالان عربیه و موصیان طیور بستانیت خلایع سرفرازی یا قند بیت و ششم ماه رمضان بود و بیگ بسرای باولی رسید
 منزل کرد و بینایت اولش ملاطمت و دود و نوازش گشت و حکم شد که سیم ماه شوال که ساعت نماز و از جلایام پیش جلوس بود و در آن
 شرف حضور نماینده و با سرفان و حسن خان و ملتفت خان میر توکر حکم شد که با استقبال ایلی وقت بملازمت حضور آرند
 تا مبر و با حسب الامر تقدیم رسانیدند و بیگ در ایوان بارگاه که پادشاه در کمال تجمل سیر آراست و عظمت بود و رسید
 پادشاه که معمول بود و شرف اند و حضور گردید و پادشاه ایران گذارید و عطفت مشرود و از اربطای خلعت فاخره و
 جینه و خنجر مرغ شمول نوازش گردانید و در گرجش پیاپی که خواستگارا و پانچان و خوان طلاء محبت شد و پس از آن
 مجلس در خانه مستم خان که منلی عالی بر لب دریای جون و فروش و اسباب منزل از سر کار خانه شریف بود و در آن
 میر عزیز بخشی بهمانندگی اوستمین گردید و در دیگر نایب و دای بیگ طلبیده و بطای یک قبضه شیرین با سرفرازی سافت
 بمرامش مثل نظر قری میر آفراسپان سوغات و محمد حسین تحویل از امتنه تشنوعات و احمد بیگ خویش ایلی که نوید زین العابدین
 فی اصل بجزت خلعت کسوت امتیاز پوشیده و در هنگام شب که بزم چرخان و شمع افروزی بود و با تمام شاهزادگان و کانیان
 و امرای رفیع بینان در کمال نظر فریبی سامان یافته بود و دای بیگ و همراهیان او را احضار نموده و شرکایان نشان

گردانید غم شوال و گریه مسیح صافی غمیر و ماک دولت معصوم نود و سوغات پادشاه ایران از نظر گذرانید از آن مجلس
 شش و شش سرسپ عراقی برق ملک صاحبان را یک دانه مرادید غلطان آید که بوزن سی و هشت تیرا با بود و آن جنین
 اطفه گوهر صلب ایرانیان در صدف امکان کمتر قرار یافته و در دانه باین گونه و لولون بطریق قدرت از کبر صغیر با اصل گویا
 ششانه جویهران هند و ستان به شصت هزار روپی قیمت نمودند و مجموع آن دستان یکبار ملک و بیت و دود هزار روپی قیمت
 شد و بود اوقی بیک از طرف خود نیز اسپان و شتران بختی و دیگر نهان کس ایران پیشکش شایسته بنظر پادشاه گذرانید و طاعت
 پادشاهانه او را با تمام شصت هزار روپی و عطایه داده فیصل با جود مذکور و جبل در بخت سبای ساخت محمد صین تحویلید
 با تمام پنج هزار روپی و نظر علی میرزا خرد و میرزین العابدین هر یک با تمام سه هزار روپی و احمد بیک خوشایلی با تمام دویست
 روپی و سفر از بیاض فند و در شروع سال چهارم ملوک تالعات اختتام سال پنجم مسیحی غنائی آن معلم کوچ بهار مفتوح گشته
 ملک مسلمان شیر در آمدان با بر عوارض امر من مملکت بجا سخنان صاحب کما سجا میداد و آخر گرفت اتباع سلطانین با بر بیرون
 لیکن حق آنست که درین هم غنائان منظم و دمودی و مردمانی داده گوی سبقت جمیع شجاعان امرای عالمگیری و بود
 تفصیل آن جواب است عالمگیر نام است من شاه و فلیضه علی چون هم سیوا امیر شاه از امیرالامرا شایسته خان بهادر خاطر خوا
 پادشاه انصرام نیافت و از مساجد بجهت کنگری این هم بود نیز عقده نه کشود و در حدیث بخون که از کمال غفلت وی و
 و ابو الفتح خان پسر امیرالامرا در آن بخون گشته شد پادشاه امیرالامرا از صوبه داری و کن تغییر نموده همین پسر خود سلطان منظم
 صوبه داری کرد و اندوخته به سگ راع و لیرخان و دانه دستان و در شروع سال پنجم از جلوس بهم سیوا امیرالامرا تعیین نمود و به سگ
 دیزین هم بسیار و تدبیر فرود امرای کلی سیوا و ایل و مشقا و گردانیده مع پیش شمساجی بخون فرستاد و درین بنا بر غرور و
 تا دانی سیوا بجهت ناچاق گشته و زندان ادب گرفتار آمد و از غفلت مستغنیان هر دو گریخته بیسکن خود رسیدند و
 بعد اندک اوقات از سلطانین و کن کار سیوا چنان بالا گرفت که عالمگیر مع شاه چا و دکان خود بدکن قتل عام نمود و کن گشت
 اما استادین بهر مدت درین هم از تنگ گیری پادشاه بود و دل آزر دگی امرای قیدی از دواگر امیرالامرا رعایت
 بوده مورد التفات و تحسین می بودند چندان دشوار نبود و آخر از شوی حرص و مشه پادشاه از دست بهان مرشد
 تمام هندوستان و ایران و خاندان سلطنت بابر به باوافی رعایای هندوستان میداد که دید و بهرین سال
 پنجم زمینداجت اعلی حاکم پادشاهی قبول نموده سلطان گردید و بهرین سال شاه جهان پادشاه در قلعہ اکبر آباد
 محبوس بود و بهر آخرت شافت و نیز در بهین سال قلعہ پاکنگام مفتوح شد و آن ملک مفید ملک پادشاهی گردید
 و بهر سال و دود سوم شافت اینی از قوای جنگست و رنگیان و دودام معجم گشته و تفصیل آن در عالمگیر نام مذکور
 محمد با شمعانی در کتاب تاریخ خودی نگار که عالمگیر پادشاه بعد از مقتدا و سه سال مطلع بلخ نموده که حدیث متوجه غلبه
 احوال آن پادشاه و الاما و مکر و دسپیش چنان غیر ازین نخواهد بود که چنان مجوی بود از شجاعت و عظمت و عدل و دلاوری و
 شجاعت و عظمت و دوبر کارهای همه که سر و از سلطانین عالی مقدارتوانا بود و میرا شست و عصیت و عدل و دلاوری و دلاوری
 و شجاعت و عظمت و دوبر کارهای همه که سر و از سلطانین عالی مقدارتوانا بود و میرا شست و عصیت و عدل و دلاوری و دلاوری
 خاصه انتساب آن عامل سلطانین عالی قدر نیابت تا وید بنا بر این مانع خود را ماجر اسهال و احوال و انجمن
 و در اوق کتب ارتسام و انتفاش نیاب و بر صحنه رود نگاریا و نگارند و الا چنین پادشاه با طلب صاحب وقت از

او همین وجه و جنگ داراشکوه جانفشانی نموده زخمهای سنگین برایش چاره شجاعت خود برداشت و عالمگیر نیز وی را تا انفصال از کجاست
جنگ داراشکوه با ظهیر قسیم را در حرمین شاه یغین و مبارکبا دیهاس سلطنت و کامرانی برادران خود را امیدوار پادشاهت
و جانیانی داشته خوشنود و مطمین خاطر سید داشت و آن ساده لوح فریب برادر مکار عثمان خود داده بے براس و دوسر اس تصور او آمد
و رفت می نمود و دولت خود را با او از چپان آمد و رفت سله سوتق مانع آمده اش در مزاحمت می نمودند و هرگز گمان بدی به اعتبار
آن هر قول و قرار از او هر مکار نگذارد و نمی شنید به شکست یا فتن داراشکوه و صفقات و احوال بدی به نصیب آن نیز مقید نموده در
قلعه کوه الیا رگم داشت بعد از آن که در اعتراف آمدن از آن قید پرستیاری بعضی مخلصانش سمع آن زشت سیرشت از راه
قنات و حلب تا قناتش گردیده یکے از نوکران او پاس او را به جوی خون پدرش که مراکش او را بدایام اقتدار و مشرف غریب
خود از کجرات بدایه جنگ داراشکوه بنا بر بدگانی و سوسی ادبی که از دور گفتگو و بطور رسیدگشته بود برانگیزت و یکله شرعی در قنات
بکشت و در داراشکوه را نیز بعد از سرکش اول نموده و سلاطین کرده در تمام شاهجهان آبا و اجدادش که در بعد از آن بیچاره را به پادشاهی
و مقصود دوح نموده در نزد پادشاهش را بر چیل گرفته اند و زاول در کوه و بازارهای شاهجهان آبا و اجدادش که در پیشگاه
فکر اسیر آمدن داراشکوه و دیوبند شدن آن سر اسیرانند و چنانچه قبل از این هم مذکور شد

داراشکوه بعد از کشتن روزگار پیش آمدن او با داراشکوه شانه که در اجیرها عالمگیر نمود و سبب محمدی و بیوفایی مبارک
جسوت شکست علیخورد و در آن وقت و در حقیقت خود و قبیله از مونت گرنیه بنواذی و خمران باز برفت احمد آبا و کجرات
شاهت سید احمد صده و در آنجا که دست نشان داراشکوه بود او را در موافقت و ملازمت و بی فتن خود و دیگر حاکم سلطانی
از بیم عالمگیر سید احمد را اسیر نموده در امیدواری بر روی آن آواره صحاری بسته بجا لغت از نوکل قهر گرات برخاسته و از شکوه
ناچار بکمان چو بنیس گویان که در آن فوج قطع الطریق مشهور بود رجوع نمود او که در جنگاری بسته بعد بقتل هم چنان فتن
بقدر طاقت جمعی از گویان همراه او در سرحد ولایت کجیه ساکن درین وقت یکے از قدویان حلال ملک گل محمد نام که در آن
او را حاکم شهر سورت ساخته بود و با قدری داد و پنجه سوار و دود صده پایوه دست از جان شسته و از سرگذشته منسحق و فریبی او
گردید زمیندار کجیه که در سفر اول با میده بود ملازمت داراشکوه نموده و قتر خود را با پسر شکوه پدرش نام بر کرده بود درین سفر مختل
بی اتفاقی پیش آمده جواب صاف داد و داراشکوه از آنجا راه بیکر گرفت چون بکمان رسیده سید در ملک چاندان سحر نشینان
آن دیار تا صد ساله فتنش شد بدینوسیله بر آید آن گل محمد از جنگالی آسمان را بی یافت بهر حلقه ملک بیا رسید میرد کسی که
سرور آن طایفه بود با استقبال و مهمان خوانی پیش آمده با غزا و کامرانی و اخلاص امتحان بعمل آورده اشاره بر فتن ایران نمود
و خواست تا قندهار شایع او نماید و درین باب با فتن نمود و داراشکوه قنصل به بیست و بیست چوپه شود مرد را روزگار
همه آن که کس نایب کار به صلاح بعضی خیر اندیشان نصیحت لفظ با میده اعانت ملک بیون افغان زمیندار مقتدر را بداند که
مغضوب شاهجهان گشته و در معرض سیاست بدین پای نیل آمده بود و داراشکوه در حضور پدرش فتنای برکش نموده او را در محفل
محمول اسانج همان شبی فرموده بود و نیز بنابر ورود و اعراض او که تنقض رسوخ عقیدت و بندگی راسته عاقل و زواری و در
قلو او در داراشکوه که میر سید تا صدان طرف گردید و توقع آن که شاید بیسی او آید بر روی کار آید آن لمون بر پیروان و دغا
پیش آمده اسیر نمودن خود را با تقرب در حضور عالمگیر دانست و از شدت شقاوت اراغه سپردن داراشکوه که جان بخش
او بود و دست دشمن و قتلش نموده گردان قنات و سبب و ابلیس استابلیس استقبال نموده بیچاره را بخانه خود آورد و در محفل

مگر خدمت بہتے غافل ساخت و دین بخت زد و دہ دارا شکوہ از عوارض سیما فی و آلام مدعا فی ہما علم ما دوائی شستافت چرخ نشو
 را با ہم الفتی و رہنایت مرتبہ بود کہ ہمای غم بولی ما ترانہ دارا شکوہ شستافت عقل و ہوشی کہ درین اوقات قبل ازین ہم گمراہ داشت
 و رہا داشت و ملک جیون را حاصلین مخلص نمود و کل محمد را کہ فریق شفیق ز دریکسی و سیاہی حقید کشیش بود با جسے از ہزار سیان ہند
 و محفل خدا چہ سر را کہ افتر بہرہم جان شمار نمود ہر ناماہوت یکم با ہر فرستادہ از خود بعدا ساخت تا نقش او را بدقیقہ ملاشا میر بدشی
 کی پیر دارا شکوہ بدوین کہ سپردہ با آریخہ خود با معبود سے از خواجہ جریان و خندشکاران ناکارہ تنہا و دوست دشمن عالم مجبور
 اند کہ بعد و نا صلکہ از کل محمد سیدہ کی پوری لقا حق افغان لے ایمان اند کہ اندک بشام ہوش پریدہ دارا شکوہ رسیدن گرفت
 و امید با انقطاع پذیرفتہ ہم سیدل کردید و دادور و خود در خانگہ کہ شناس حق شناس پیشان گشتہ قاصد رفتن بہت قند ہاش
 و کا فرغمت مرقوم ابرو اچہ خورہ کاگا ساخت او در غلط قبول اسول شہا ہزادہ نمودہ ہمراہ برآمد و بہنزل رسانیدہ بہباد در سرائی بعض
 ضروریات رخصت پذیرد و درخواست بجای خود برگشت و یکی از اہل داران خود را ہمراہ دادہ مامور نمود کہ اورا مقید کردہ بسیار آن
 نام پاک بے مروت اوسہ کردہ راہ رفتہ دست بپای کی دراز نمود و براتی ہم اہل شہا ہزادہ گرفتہ دارا شکوہ رابع مسجد اود و دیگر
 خدمتہ محل مقید ساختہ معان محسن خان بیچارہ آوردارہ رانزد میران مکان کش بدست زشت کارہ آورد آن بدبخت سہ نامہ
 معان مقید را در مکانی محفوظ محبوبس داشتہ تحقیق حال براہے بگاہ و بہا در خان گذر قباہ و مامور بود و بدنگاشت با قرخان
 خود را بیکجہ انیز سرین با جہا آگاہی داد و او ہا مع وقت عرضداشت بجا لکیر نوشتہ مع خط ملک جیون مصوب قاصدان سہیج السیر
 فرستاد و عرضداشت بے شک و ہوا در خان مع عرض ملک جیون نیز رسیدہ عالمگیر شہا و انیا نمودہ حکم ہذا فتن شہا و یان فرمود
 بیقرخان و ارباب غرض از بان اہلین و شیشین بخش و نفرین ملک جیون برگشت و نمود چاوشادہ دین پروردگار شناسان غلوت
 عنایت مع عطایہ منصب ہزاری و دود سوار و خطاب بنیتا رخا مصوب گزوار و قرخان معتمد آخوند دارا شکوہ بجنور
 بشام ہما در خان نوشتہ رواند نمود چون ہما در خان دارا شکوہ را آورد و بنجا لکیر رسیدہ ملک اوطوق و بنیہ در گردن و دست
 و پا کردہ از راہ لاہوری دروازہ داخل شاہمان آبا و خودہ از رست چاندنی چوک و پیش چہ و دروازہ قلعہ گذرانیدہ و از
 چوک و با دار سعدا شہخان در نظر دم جلوہ دادہ بشہ کہتہ دہلی بروہ و خاص پورہ خضر آباد مقید ساختند و بہا در خان ہلاکت
 رسیدہ مورد الطاف و عنایات بی پایان گردیدہ و زدودم کہ بنیہا رخا بدبخت عرت ملک جیون با مہیلا زست داخل شہر شد
 ہمیں کہ پرستہ چاندنی چوک نزدیک رسید بعضی از ہوا خاکیان و لکھنؤ دارا شکوہ با جسے الامانات اہل حرمہ با ازاریان و بچہ بے
 بریا کہ فراہم آمدہ برس ملک جیون بہبالت مجموعی رنجیدہ از نقد جنس و خاشاک بنجا بست آورد و سنگ و شست و کلون برسرا و د
 افغانہ ہمراہیش زدند کہ باعث ہلاک چند نفر گردید و تماشا شیان ہمہ جا از در و بام زبان بنفرین و دشنام کہ ان ہما ہم سیدین
 دراز نمودند و غلطہ عظیمہ پرگشتہ صورت طوایع سے روئے داد و نزدیک ہو کہ وقتہ بزرگے حادثہ شود کہ تواری لکھی یافتہ
 با جسے از ہنگام پادشاہی شستافتہ افغان مذکورہا سالم از مرہائی قلعہ رسانیدہ فتنہ بیدار شدہ را خواہایہ رود و ہم
 مہمیں حکم معبر تحقیقات بطور رسیدہ کہ یکے از اہل دیان و چند نفر صلی دارا شکوہ کی باقی این فساد و منشا و این جہا رست
 شدہ اندا چو شاد و یزدارا زعل سے زمان استقامت نمود کہ در بارہ محمدان پنجین مفتیان دین چمی فریاد می نمودی ہا و دیگر چو
 شتر قلیل برای فیکر کثرت جائزست غاصدہ را بارہ کہ نیکو خالعت امور نظامی غلیظہ لعل آوردہ ہا شدت قتل جنس کہ ان ہما نقدہ از
 دل سوتنگان بنفوت سے وجہ مقتول شدہ بعد چند روز از مضار و بیایع علم فرمودہ رسائل ہو لکار دارا شکوہ را کہ دشمن

مقالات صوفیه و تحقیق و توفیق کلمات تحقیقین بنویسد با اقبال عالی بود بر آورد بدست آورد و نگارنده را ارشاد کند و کفر و اسلام را برادر
 تمام خواند و گفته است کفر و اسلام هر دو یک چیزند و لا شریک له گویند و اثبات نمودند که با ازا حاطه شرع بیرون نگذاشته
 و علم الحاد و افرشته است که انتقال و مباح یکدا از اعظم صلاحات چون توطئه و تمهید که ذکر قرار یافت و وسایل را از این هر دو
 محضش کرد استند و در آن شکوه بسیار در سال هزار و شصت و نه هجری اولی سال مجلس شانی عالمگیره در آن خرمی و مجتبی
 و سرایه عجب جاه طلبان ناپایدار گشت و تلاش او را بر موج فیل انداخته بود و بر زنده و مرده پیش را از رتبه پائینتر کند و نو
 بدشیر گردانید و در مقبره هایون پادشاه بنجا که سپروند و در پیش در پیش شاه سر و پهنه کشی نیز بجزم و جاد و اعلام و ارشاد و جمل
 طایران محسوب گشته بقتل و علمای ماه طلب بقتل و در جوارسی جامع شاه جهان آباد که فواید حاصل و حکام
 دست نشان عالمگیره و زنداران با وجود مسافرت و بمانند از انداختن بعضی و چون که پادشاه متدیاریات و دان با بنو خاندان گرفتار
 و جود مذکور که بازنیا مدد عالمی را رسانید و از دنیا گذرانید و پادشاه و پندار و در آن باب بنابر اتفاقا تسمیت شرع متین بر کسی
 سیاست نکرده و در وادی عالمی بر دوش جزأت خود بر رسته بقیع بر و چنانچه باشم عیسیان بن خوابید و بحر تاریخ که رفیق و شریک و رفیق
 و اغلب اوقات احوال دنیا به صاحب بعضی خدمات و بر جمیع احوال ناظر بود این مایع را با وجود احوال و طایفه با ساریا در سوادات
 خود مفصل نگاشته فقیر بقدر ضرورت از کتاب و التماس نمود بعضی فقرات او را بنابر اشتها و معینه می نگارند از اجماع بین شایسته
 هر چند نظر قطعی پادشاه اکثر ابواب معارف و فروع العلم گشت لیکن حکام و در انجام بدستور سابق علانیه داشته تا حال میگردید
 عمده این عبارت آنکه بعد از چندین نفر از دنیا میگذشت و حکام میفرمودند که از دنیا میگذشت و حکام میفرمودند که از دنیا میگذشت
 فرمود و او باطل می نمودند و حکم تحقیقات و ابلاغ احکام تنذیه آمیز از راه متابعت شریعت و غریب است نظامان که باشت
 عبرت دیگران گردانید و پس از آنکه مرگ بختی بختی و غزل خدمت مضبوط گشته بعد چندی روز پس از مرگ بیان
 باز سیمال میشد و ظلم را در اهراسی که زمینداران بر تقلید حکام زیاد و از آنچه با حاطه بیان توان آورد با مسافرت و سفر و دین و تجار
 می نمایند بجای رسید که عیش و تنگی از مردم قتل و تاراج تمام مال و عمر من و ناموس و آبرو و کینه و خصومت سانی که از سفر
 بیت اندر برگشته می آیند زن و مرد و در کمال عسرت راه می سپارند و گمناشته می حکام نیز و دیکر بیشتر سورت تا دارا عسرت
 و در روز و سه روز آن بیچاره را در کاخ پادشاه پشته بر گاه پشته پشته و خوری رشت بدن آکنده کشیده میگردید و محراب و اوراق
 کمرش برده گردید و بر سر گذار با سه راه داری مردم نیز بر او کمرش حریفه و بیت اندر برگشته حاکم اوطان نمودند و این راه
 بند سورت مذکور با رگشته و در حین راه عاری از ابله ساخته و رخساری سر راه انداختند و نیز از حق تعالی کسی بنور و فریاد
 آن سافران مظلوم نرسید از امتی کلام مشایر گشته شدن این مظلومان و بقرات رفتن جان و مال و ناموس مسافران بر مضر و او
 و نصیحتین عیش شروع بود که برای اصلاح چنین فساد و غفلت ظاهر شریک علیه برای نیکو شریک عمل میآورد و بعضی از احکام و انجام را در
 قصاص سافران مظلوم قتل و بیست نفر و قتل و اسرا و فرار و پندار و مژدیات وین بود که با مامل و در آن مضامین
 نمود و مفتیان هم از فتوی و موعظت که لک و برای حفظ ظاهر و اشتها صنعت دین پروری و باطنیه بجای رسانید که از استماع
 سر و دو توبه نمود و کلا فواید و قولان را که در میره ملازم سرکار شاهی بودند از صاف منصب داده و بجای و ملازم بدست اما از خود بیگانه
 توبه داده شرع و مخمین را بر بطرس ساخت و سر رشته حساب و معرفت و وصول و تنخواه و یا که در زمان که منصرف بر تقصایم بود و در دفتر
 و یووانی میباشند بر بنیت مشهور و بیست لاد لالاب لا و لا لالشش هست لال لال و کلا لالشش و کلا مشته

شدند و بعد از آنکه خبر رسید بر پدر از پدر آموخته این کار را و اسل شتر دها در شاه بونے ازین مشوره شنیده بعد از آنکه با او اندک محبت و دوستی بود و بکن نصیحت نوشته به پدر خود هم عرض داشت که از کار در چو تان و را غوا سے شا جزا ده که جوان تا تجسید یک راست غافل نباید بود علی گیکر که از طعن اکبر مطیع خطا طر بود و در جواب نوشت که بذابتان عظیم حق تقاضا همیشه شمارا بهر طر مستقیم بر سرے و از آلائش سخن شنوی بدخوا این مخفوق و او چون خبر بگوش محمد اکبر و سک بنام خود زدن و منصب بخت طاری نمودن هتور خان و اضافه منصب دیگر امرا سے همای بنایا لیت قلوب آنها انتشار یافت بر علی گیکر متحقق گشت و در لشکر غیر از اسد خان و بهر مندگان و مع مستعدیان و دعاتر زیاده از ششصد سوار بنود و مضطر گردید و بهادر شاه را بتا کید تمام نزد خود با این رفقاء چون آن بیچاره اهل خیال را بختها آگهی پیرو در کمال استعجاب بر سر آمد و بهر اسوار رسید پاوشاه وین پناه قیاس بعل خود که با پدر نموده بود و کرد و ترسید و رو سے تو چنانده نبوی مسکرا و نموده حکم فرستاد که خود را تنها بیرون ببرد و بهر حضور رسا ز بهادر شاه حسب الامر بجا آورد و علی گیکر اندک مطئن خاطر گشته شروع به عهد و عید و تقاضاے اکبر نموده اکثری بپسوس خود خواند بسیار در می طالع مردم اطاعت نموده اکثری بر خاست آمدند و قتلزل در احوال و ارکان اکبر بهر بهم رسید و ناچار راه فرار داد و بار پیش گرفت چون احوال او بدینجا رسید بکلام اطرافن فرمان در پای پی بنودن او نوشته اکبر مضطر ساخت او از دست دشمنان و بهر کار نریان بوده خود را بهر از برای تا به تنها غفلت سپید او بهر رسا نید بهنجا اگر چه مدتی بر سر براس او میا داشت اما ازینک ظرفی در سلوک حرکت کاتیک لائش و بشان شایزادگی نبود می نمود و اکبر کسبیده خاطر میسکندرانید علی گیکر چون خبر درود اکبر نزد تنها شنید و قصدی او نیز همیشه بگوش پاوشاه میر رسید بد آنجه که نیتن اکبر و تنبیه سنیامه اتیر سال بیت و پنجم بگوش مطابق بنار و نموده و مدتی بنام نزار و بها و قاصد تغییر ملا و دکن گردید و دوران ولایت رسید و بعد سرانجام تمام سکیم را عتقا و خان سپهر سد خان را با فوج هزار و سمان بهر تیار به تنبیه بهنجا و گرفته آوردن اکبر و انمود اکبر و استقامت این خبر بر جان خود ترسید و بهی بسیار در کمال اختفا تا بهشیان خبر یافته فراموش نمود چنانکه بهر رسا نیده در کمال خوف و براس بول و پرازیاس با و و صد و چند نفر که بهر ایش مانده بودند بران جهاز سو اگر گشته عازم ایران گشت و دور و یا صدات تبا بهی و طوفان کشته بهر از ششقت بمسقط رسید اما هم سقط اول اغوا دراکر مش نموده آخر متعبد ساخت و بهر علی گیکر عین ننگاشته از درود او اخبار کرده اشعار نموده که اگر در جلد و سه ایچ من خدمت پنج لکه رده پیسه نقد و فرمان مدد عاقی محصول جهازات که همیشه بهر بنا و بهر بندیر و نموده و سه طلب و دیگر پذیرای یافتن مرحمت شود و مستعدی برای آوردن محمد اکبر رسد او را بهر حضرت جمیع ملقات خارج از طرفه میزاری یا شدت عداوت و دنیا داری پذیرفت و بنام تصدی بهر صورت حکم حکم رفت که یک از ملزمان مزاحمان و دیانور مع فرمان عواطف عجمان که بهر نام امام سقط صدر یافته و در اسان نایب تصدی سورتی حسب انعام مرشد معنوی حاجی خاضل را که از ناخذایان مورد شایه و دشمنی و عارن بخت اکثر زبانه بود باین کار روانه ساخت تا خود را و اول منزل خیر جوابدوی و تحت سلطان سلیمان شاه سلیمان معنوی انار شد بر مانده و برابر فرمان نوازی و پیاره سازی گرفتار مضطر شاهزاده محمد اکبر شنیده بهی خود و گشت تفصیل این احوال آنکه با جواسه امام خارجی زشت افعال با اکبر از معایج بهی جمیع یون پاوشاه و مالک رقاب همان نواز رسید که اکبر سپهر را لگیز از خودت پدر بر جان خود ترسیده بهر هزاران مصائب و محن از قلم و دست برد آمده با انواع اسبه واری عازم آستان سلاطین مسجد گاه بود و جهاز تبا بهی خبر ده بمسقط رسید اما هم خواج بن جواغزده

حسب دینی دنیا پرستی را قبل بخت و ساختن طبع مبلغ پنج لک روپیه و معانی محمول جهازات و حصول دوسه طالب و گیسو خواب که
 اگر بر حضور پادشاه عقیده فرستد و این معنی بجا نگیرد گناشته و صورت پذیرا نمی گردد و معتدلسه را از ملازمان او بنا بر سپردن کبر و دعوت
 بجز و استماع این خبر آتش غضب جهان سوز آن پادشاه سلیمان جاده و بازه زدن گرفت و فرمان واجب الامعان در کمال
 شدید بود ای مستطوفه ابلاغ داشت که همان را با بغزت و احترام نزد اگر گرفتاری می افروخت بجز امواج که مود کار و در بجا
 خرابی و یا خود قتل عام صغار و کبابان بجا رسیده و آنست که قطعی بخش از سر باخته پلا تامل در کمال شان و قبل شاهزاده محمد اکبر را
 بیا نگاه آسان جاده سلیمان دمان فرستاد که بر بندر عباسی رسیده و محمد ابراهیم ملازم معتدله و سرش را خود را برای شکر ستگاری
 پرستاری عایت و اعانت شاهی بدار سلطنته هفتاد و نه ساله فرمان فرستاد و شاه همان نواز محمدی و ششم تبریزی را امپا نماری همراه
 ابراهیم مستعین نموده و سرانجام منیا قتل و فرمان برداری و قتل گزاری و در شاه جوی همان نهایت تا کیدات فرمود و شاه
 نموده که بعضی مخالفت از شاد رو نیات بهند مثل انبه و اناس و اوراق پان کرد و سواصل بندر عباسی و قرب جوارش بندر تهم می رسید
 بیش از ده اکبر متواتر رسانده و به صورت خوش و نگرار و دود و صورت جاد و در صورت نگار را که در شیکه کفی سحر طراز و در دود و نگار
 بود و مخفی همراه داد و فرمان داد که شکیه اکبر بدون اطلاعش درست کشیده قبل از در و دو و یکصد نفر متالیقات او ملازمانی که او
 به شاهزاده قصید قبل از ملاقات و یا به حسب الامارین کار بقیدیم رسیده و محمد با شرم شاهزاده را در راه نهایت نوش و داشت چون
 به که دبی اصطفای رسیده و یک از انعامی پادشاهی فرو آورده و شاه همان که از بهر عایت سه فراموشی اکبر خود با باغ مذکور
 باستقبال آمدند شاهزاده و باغ باستقبال پادشاه مشتاقه ملاقات نموده و مستطوفه هر یک لباس و یکی نمرود و یکی یا قوت
 گران بهما بطور امان و دلا آورده گذرانید شاه بنابر دلجوئی و آبرو بخشی و هر سه جوار گرفته و در دستار نمود گذاشت و به شوق
 شغف بسیار ملاقات نموده و در پیشش احوال بے تفقد فرمود و از باغ تاخته کبرای اکبر مقر شده بود پای از اندر بافت و منحل و
 دارائی کاشان و همچنین بندری که قدش در آنجا زیادتر از این است گفت و نه بودند اسپ سواری شاه ایران و شاهزاده محمد اکبر
 بالاسه آن را و میرفت اسپ پادشاه هموار با رسیدگی میرفت و اسپ اکبر تندی نموده مضطربانه می گداز داشت جلودار اکبر
 پادشاه آقایی خود که جلوی اسپ و دیگر آورد و اکبر بچقی و چابکی تبدیل سواری بنوع نو که شاه و دیگر مقر بان حسین و آفرین نموده
 بعد در و در و در پادشاه سلیمان غمان اسپ کشیده اکبر را بجا نیکو امی او مقر شده بود مرض سالت و مایحتاج شاهزاده
 آن مکان هر چه می بایست میاد داشت روز دیگر پادشاه همان نواز قریم رتبه فرموده اکبر را به راه خود و التماس آوردن علم و
 برای او گشته و با غر از او کرم نشاند و لازم مانداری و غریب نوازی را بنایت و تبه رسانیده و جمعی لائق برای مصارفش
 حسین فرمود و بعد مروریام چون اکبر از راه آمد او اعانت و طلب رخصت بهند نمود و شاه گفت تا پدر شاهزاده است همان غریب
 برسد و تا آن زمان اعانت و رفاقت از با بمل نخواهد آمد بعد استعجال او که کار به بجا نیاوردان اقتد و تقدیم به مات خود را
 معاف و حق فرمایم داشت از با بقیه و انصاف ازین حکایات و بر سنه احوالات و دیگر بعد ازین نقل میشود احوال عالمگیر
 و دوالی سقط و شاه سلیمان پادشاه ایران و گران شرف و نسا هر یک ازین اشخاص و فضائل و در وائل و احوال و ریاضت
 هر چه را می دشمنان و امتیاز ناید و آنچه را از واثق شایسته اقتضای واجب و اندک از انکه دشمنان ما را چه چوشت
 مع هر دو طفل بیلا و راجه و نماند فیت شاربیل و در آن پنا گزشت از او را اختلافات شل همان آید و پادشاه و ملک خود و پسر
 و ران عایت آتش نمود و هیات و در و دوا لیکر خاصه اتصال آن گشته عازم از آن گشت از او را و دوا لیکر با مصار چه چوشت و در آن گشت

در سید که از اعداء نه سخن بیرون است و جهان جان بهادر هرگز صدمه نیابد و کی زبیه سوا می جنگی می مشهور او که با امرای ملایان
بسیار پوری و حیدر بابا می نمود و شجاعت و هوشیاری که کس از او قیاس نگیرد و با وجود اتمام سازش با فتح شاه قاضی رستم
بر فوج اشقیای مذکور آرد و از آنجا هر دو پادشاه و دو جنگ از جانبان قلم می و هفتا جهان بهان بقصد تادیب مرشد نشاند از زنجیر نیام
ساخت چهل و پنج که در ده روز نماند بود سه چهار سوار سپهانی با پنجار باسی هزار سوار با راه که غارت تحت نینا و بطریق ایمن از نزدیک
را در جنگ آید در سید و تاجایی پوره دست اندازی نمودند و نزول تمام در زنجیر نیام و در وی وادها جهان بهادر و کج و شجاعت این فرزند
با یغیاری رسانید وقت متعادل زیاده آرد و هزار سوار با او نمود و در میدان هر سوار قلم و محارب صعب روست و او تار سیدان باقی هیچ
کار در رستم اندوه قیاسی بر پاشفت هر سوار غارت از کشته پخت با برت افزاشت هر چند مرشد بسیار پاک شد اما نظر
نقلت فوج جهان بهادر و فرموده چنان حمله با صعب آرد که مجله و هزار سوار زیاده از پنجاه شصت سوار همراه آن شده
موضع حمله داشت اما از آنجا بود و افغان یا دو سه پادشاه بود و خود آن بهادر و شجاعت و او مردی و دلاوری می جوید و می خرد و شید
و دیگر جنگان را و دله می نمود و دشمنان غیرت افزا فرموده بسوی خود دعوت می نمود چنان پایدار می و درید که فوج متعاقب
را سید و فرست خورگان هر گشته باز خود را و رسانید و آن جنگ انی الا آن جنگ هر سوار شجاعت دارد و در آن روست
و تقدیر رسید ان هر سوار سکر و دبی خجسته نینا و سر مرشد با از بدن حمله کرد و کینین هزار سوار زینت افزای کله سنا و اطراف
خجسته نینا و دیگرید و چندین از این پادشاه و حقیقتی و آفتاب گیر مسع او یان بشیار روانه قلعه خجسته نینا و ساخت محل جنگ دوم
آنکه کله صلیبی کرده از خجسته نینا و با سواران مرشد جنگ و متعادل داشت خیر رسید که فوج بسیار گران بار آرد و تاراج
خجسته نینا و نزدیک بلده مذکور رسید و قریب بمیت هزار سوار رسیداری کی از زبان خود مقابل دشمن گذشت سیکه از
را حمله کلی را با خود گرفته سی که در راه را و پنج پهلوان را نمود و پاس از شب مانده با صلا دو کرده از فوج مرشد رسید
چون زیاده از پنجاه سوار با او رسید و پادشاه را فرمود که اگر هیچ و دو مرشد قتل فوج را برابر العین و بنید و گشته
جسارت با خود را بنویسند و کشته نماند و نهار خانه ماران خود داشت بهین جا با چنانی از اجا بنویسند که همراه شمار سید و توفیق
نماند و فوجی با که از عقب برسد توفیق نموده آسیایش و سید و من بهین وقت در آستانه خجسته بنویسند و سترس باشد
منی لغات را می کشم بعد طلوع صبح اگر آستانه شجاعتی نموده زور آرد من آنهارا بطرف خود کشیده این طرف می آرم با بد که
شاه و در آن وقت را اعلام داشت و نهار و در آن بلندی و از ساخته هر طرف که هجوم آن قوم شوم باشد و برش نماند بعد از آن
متعادل و در آنجا شکار گشته جمیع آن مردم بشیار و قتل آرد و در آنجا سوارهای کیه و کیش بلند گردید چون
صبح و مید و کیت فوج با شانهای را چه بر مرشد ظاهر گردید شاهره هزار سوار که در شب تیار گشته خود را یک کله محفوظ
داشته بود و هفتا جهان بهادر و برش آرد و آن بهادر و در آن مواضع مشوره عیان گردانید و فوج مذکور را بسوی خود کشیده
بمیدان که در آنجا کشته وقت نزد او چنانکه مذکور زیاده از هزار سوار جمع نشده بود و آنرا در حجب الامت شانهای جهان بهادر گشته
و صدای نهار خانه و در آن بلندی ساخته یکبارگی حمله آرد و بهین که علامت لشکر افغان جهان بهادر و در آن گشته مرشد با دست و پا
گم کرده بفرمانده آنکه جهان بهادر و سید و بلی اختیار و در بفرمانده و در این وقت سه چهار سوار و دیگران از افغان عقب ماند
و جهان بهادر و مقابل مرشد به فراری و بهین و یار آنرا رسید و صدای کیه و در آن بلندی گردانید و سوار و در آنجا
را می بیند در جای که و در آن گشته رسید و محصور شد و کیه امیر جهان بهادر و در آن وقت خود را از افغان تلف فوج با دست

و عداقت با هر طرف نظر کار میکرد و در کشته پیشانی بنظر می آمد که رسیا نمی مید کرد مرشد با خود را از میان اذیت باطن را بطهارت و مجرب و بوسه
 بجای نماند ساز عیان و در جای پناه می بردند و آنجا بنگ و چوب سر آهنا نرم می نمودند و فتنه بسیار که از اطراف عمارت نمودند
 آورد و بوند بدست نمایند از افتاد و بوی قیامت و در روز صیبا لام خاک و بهیاسر افتاد و کان میداد را بریده چهل چرخه اراک از سر بریده
 آن جا عود خیزه و آفتاب گیر با سباب و دیگر گرد و در و آفتاب خیزه و دریا غنچه بهیمن و دستور در اکثر مبادات که سر رشته تیر از دست میداد
 با قیامی عالمگیر فتح و ظفر نصیب دلی گردید از تنگی کلام این قسم امیر کبیر و شجاع و دیر و اشال او ملازمان جان شاکر کار گزار و بعضی
 اهتمام معین تک نظر خان مضربا بچهره قضاات و شایخ باطن که در مغز اولی منصب نمودن و مضربا بکیرات فرمودن چنان تسلیج داد و
 که سالها صحت او قیامت نمود و کرد و بر پا بنگان داده انتظام رکن اصلا میسر ننمود و سر پای فساد و در فساد مرشد با مسلمانان بیجا و
 دیگر گشت آخر تمام چند و نشان جلالگاه و عا که مرشد و باعث بلائی اطفال و نسلان مسلمانان و بے سببی آنرا از دست سکن
 و مرشد و دیگر میبودان بقصد گردید و اجر این مفاسد عالم حال عالمگیر گشت قرون بسیار و اعصاب بسیار ثوابین بروج کثیر افرنج
 و در سیریه و خوارید رسید اطاعت او امر و نواهی الهی و اغراض و اهرامی نفسانی خود چنان بود که انود جے اذان و بار بار پر
 و برادران و پسرانش بزم عز بیان و آراء و تبعیت شیع و قاضی که از شدت دارد و کار بار گے که خلاف رضای او بود این قسم
 که عمر تاریخ مذکور می نگار و صورت خطه اذان که پادشاه عالمستان که محبت تہی بیجا بود و حیدر آباد و بست بود و دزے از
 قاضی شیخ الاسلام در خلوت فتوا سے جواز این قسم خواست قاضی بر نظام مرضی و آراء و خلد مکان جواب داده بودند و
 بعد دیگر بنوا بایان رخصت بیت انداخته و دست و بچگشتہ حاصل نمود و روانه کعبه مقصود گردید از تنگی این عبارت او دلالت میکند
 که از قاضی نهایت رنجیده و بر جان خود ترسیده و بر زقین بهمانچہ بیت انداخته و فرزند یکم دید و قاضی عجب اشد
 و بنگام حیدر آباد قاضی حضور بود اکتاف مسلمانان از طرفین هر روز دید و تنگ آمد روزی که عرض نمود و کرد و بگوشتن و
 بدو با نشن همه مسلمانند و این طرف هم اکثر اهل اسلام عدالی و قتل خلافت آئین و منافی شرع متین است اگر چه بعضی
 الصلح خیر و صلح فرایند بر این بجا و موجب ترمیم بر عجز و غر با خواہ بود چنان مورد عتاب گردید که قریب بود قضا متوجه قاضی
 گرد و بسفارش بر شے از مقربان تا و سب قاضی از لوح خاطر خود نمود و جزا سے موعی از شر و حضور و اجتماع از بار بانی
 محراب را سے او اثبات و مورد دلتی متد از ادراک کوزش ممنوع بود و قضا و قیام چند از پادشاه مجبور و بطور رسید
 اوئی بود شیارا دان قسم کار باجنب و اقرار لازم می نمود بر شے اذان در قیام حیدر آباد که نعمت خان عالی بطور شرفی
 یا کمال شایستگی و استعداد و کاشته پیرایه ایضاح می یابد اکنون لازم افتاد که بعضی از سوانح جنگ حیدر آباد و دیرین صفات
 ارتقام با تبار بسیار بخت ناظران کر آم که بود

ذکر مجلس اربعہ یا لکیر کہ در تفسیر میرا باد و غیرہ

چون عالمگیر در شدت حرص و شره بے نظیر بود و تفسیر سلطنت بیجا بود از اکثر سلاطین و عادل شایہ کہ کسی میکند و عادل شاه بود
 و افتخار حیدر آباد و از خاتم سلاطین مطلب شایہ سلطان ابو حسن تانا شاه در قاف و خود مصر نمود شروع بهمانه جوئی فسد نمود
 و خواست کہ جتے ہای مکا و دست درست آرد اول نامہ مستن بر طرف نمودن و آواز بر سر کہ کوزارت او بنا بر بعضی نہات فرمود
 ما معرب و فرستاد سلطان ابو حسن در امتثال فرمان مذکور صدر سے خواست و درین ضمن شنید کہ ابو حسن الماسی از حکمران چنان
 بدان وزن و قیمت و در جوار خاندن بیچ پادشاه بے توان یافت و طبع اقامہ میرزا محمد شرف و یوان خاص اگر انفا در دین

و تفریح ملک دکن پیش مناد و خاطر گشت ہر کس بوسیدہ ہر کہ رجوع بدین کستان می آورد و زیادہ وادہ و تفریحہ و وصلہ خود بدینا مسبب غلبہ
و عطا مایہ طلاع و جواہر و سپین فیض خطاب سرمدی می یافت برینہ برائے استا کہ آستان صاحب عظیمہ بخشیدہ جاگسیر القہ
ہرچہ بود یاد و از سرہ ماہ یا چارہ ہفتہ تنخواہ نمے شد و روان جاگیر و غرض بسیار معلول سے آمد باز ہم ہر دوایم کار بکاشے
رسید کہ تمام ملک پختہ خواہ نمادہ بایں رفت و وکلا سے آئنا با یصال رشوت و کار سازیا سما لالت سیر حاصل ہرچہ
میکلان خود می گرفتند ہر قدر کہ در مراتب و شتا مسبب عمدہ جدید ان بے نام و نشان افزود و در ہند و اعتبار و اقتدار
منصبداران و ملازمان قدیم کہ کاستہ کار بجائے رسید و عرصہ چنان تنگ گردید کہ بعضی از خاندان وادان و دشمنان از راه
قدروانی پرورش می یافتند لیکن جمیع کیشے از منصبداران کہ پایہ کچنان مرئی و زور خراج ہم ساز می داشتند بے جاگیر
مخص شد و دو املاسی پای باقی معدوم الوجود گردید چنانچہ کہ بر بطور ارباب طلب پادشاہ و خط نمود کہ یکبارہ و صد بار
و در اوقات تئین افواج و عزل و نصب خجائت عمدہ ہائے اسباب رعایتہ را نظر بر قلمت پای باقی از روی آواہ جاگیر و دم کہ پایہ
تغیر نمودہ تنخواہ عمدہ ای مذکور فرمودہ مالے را نیز تیغ میدارن قلمی کشید این عمدہ نوازی علاوہ دیگر ضامیای بیجاگان بی ہمتی
در گشت استیلا شد شباب الدین خان کہ بشیخ قلعہ راج ما مور شدہ بود و نظر شجاعت او و اسباب قلعہ ستانی کہ ہر دم
او معین شدہ بود بایستہ سرسوار می آں قلعہ متوج می گشت از عزم و ہوشیاری قلعہ و اسب بجا کہ بجا است آن قلعہ و امور
موجز قلعہ مذکورہ و دشوار گشت با آنکہ آن قلعہ دوسہ توپ آہنی کہ نہ شکستہ داشت اما قلعہ و اسب کار دانی خود توپہای
چوبی بسیار تراشدہ و از دم پیچیدہ تیار نمود و تا ضرورت نمی شد و مردم پادشاہی بر آں نمی آمدند توپ نشاندہ و آن توپہا
زیادہ از یکبارہ کار نمی آمد و کوسے پایداری و خواست نمود کہ شباب الدین خان و فوج پادشاہی بحال تخیل و نیافت
و یا م محاصرہ و امتداد کشید بعد از ان خاصہ منان کہ از امر می مبارزت پیشہ مدبر کار طلب متہور و بختی قلعہ مذکورہ و مویش
و از کلیدی دیویر شہمی متوالی آن بہا و ہم مفتوح نشد بعد از ان خاصہ منان بہا و کوکشاں متقدیم گشت و اسب کار از سہی و تلاش
بود و تقدیم رسانید سوسے وادنا چار و سہ منصوبہ دست و دیدہ عوام سپاہ و بازاریان ابطری مقرر ساخت کہ مشورہ یورش از حد
بہر بہر تمام مردم قلعہ آن طرف بدلائل آہنا چار و از دواظرف مقابلش کہ قابل کشید آمدن فتن و زینہ گذشتن بود و سہ چار صد کس شہان
مستعد را مقرر و بعد از اضافہ و اضافات مستعد ساخت کہ چون حارسان قلعہ بطرف یورش مشغول شوند بہا و ران ملکہ
و امن بہت برکہرات زدہ و رکال افقائی شور و غوغا بالا برانداختہ تا این خبر از توپس سہاس قلعہ بعینہ رسیدہ و ہم
بہین قسم تہار کہ پروا قلعہ را بطرف عوام اہل یورش و ارباب غوغا و شورش مقرر ساختہ شہان آبر و طلب ابطرن
کنند افغانان پلنگ فصلت گذشت و آہنا چہ ہای آہنیں کہ در دکن راج و آواز زبان ہندی گچہ نو ہیکہ گوید و دستہا کردہ و
سیوت و دیگر حربہ ہای جان کستان گرفتہ مستعد افتد عار جان فیصل قلعہ مستعدا نمائے خاموش بودند کہ کسے
گمان بودن مردم بدان طرف نمی برد و از حلقہ آمان قلعہ کشا و دفعہ پیش آہنگ برزینہ بار آمدہ خود را بر قلعہ رسانیدند
چو سہوان آشا و در راہ بودند ہمیں کہ پیش قدمان بر فرزند حصار بر آمدند حارسان قلعہ کہ پشیمان نشستہ بودند یکبارہ از گمین جستہ
اول دستار بالا بردگان و در بودند بعد از ان پیچہ ہای آہنی سرور و آہنا چنان فریاد شد کہ چشم و لب و رضا رکے
ہر دو زخمی گشتہ برشت ترین صورت معیوب کہ دیدند و بعد از آن پے در پے از بالای آن کوہ سرگون گردانیدہ باہین
افغانند و از پانی برآمدگان نیز بعد از افتادگان پروری پیش قدمان گردیدہ سرخ و شکستہ دست مبارک و زمین رسیدہ و بعد از آن

مذکور شد که در محفل تخریب من شربت داشت مفرغی چند خان جهان بها و گفته بارسه از طلا بوزن صد قندل درست کنند و لباس چرم بپوشانند و از پنبه پوشیده مایلانی در دست گرفته بکفکوب بالای و در نه نشسته پنج راه مور به پوشش گردانیده و دو آن مار را با انواع قشقه و کت داده و شرح بخوانند بعضی از اساسی مجسمه بنمود و صدها و باغبانان جهان در آن بود که برین صورت خلقه شتیق خوابیده ناگهان فرشته از تنگ با گولر و دیوان مرد مفرور رسیده از بالای آن بلندی گردیده دست و پا شکست بر زمین منطبقه و کار سے ساخته نشدند از طلا مرصع و در آن تین مثل خان جهان بها و در قاسم خان و غیره دست نهوس مالان از میوه و لنگش و از تخریب میس گشته روزیکه داعیه به فاستن ادبای آن قلعه نمودند فرمودند که کفکوب و غیره آلات چوبی که برای تخریب قلعه ساخته بودند را قش و دهنده وقت سوار شدن تخریب لباس نموده کوچ کردند تا محفلان سرور را نشانند عارسان قلعه فرای میزدند که آنک صبر کنین تا آتش کفکوب در شوق و خاک آن بر دیوهای خود مالیده بر گردید و پنجهها با شعل این فیر برای قلعه دار شکست فاخته و حلقه بارسه طمانی که آنرا در دهنی کفکوب میگیند بوزن نیم تا شاکر کرده برای هر دو دستهای او فرستاد و از قندل داری آنجا تخریب نموده عارسان یکی و دقلع مجسمه گردانیده صوبه سیجی پور را فرشته است که زیاده از سه چارها به راه طول از دور و شاکر از دور و صد کرده واقع شده حاصل صوبه مذکور در قلعه سلطان محمد عادل شاه چه سکنه رعادل شاه که از دست او عالمگیر استخراج نموده و دو کرد و چون که عبارت از بهجت کرد در چوبه باشد بود و دوستی سکنه شاه که اکثر مالکات و تخریب پذیر رفت ملک بیت لکده چون درید تهرات او مانده بود که عالمگیر را شاه در سال هزار و نود و شش چوبی سید بیت بنم جلوس خود از احمد نگر با داده تخریب بیاورد و صنعت نمود و هم آنجا را بجهت اعظم شاه میسر خود نامزد نموده و روح الله خان را با پناهی از امرای جلالت شکار با محبت هزار سوار رسید عبداللہ خان بابر به راه را که از قیام لکده شان محمد عظمیاء و شاه و ولیم بود با دو هزار سوار و دیگر اسباب قلعه شانی به راه علی اعظم شاه و فرار داده پیشتر روانه نمود و باغبانان جهان در راه با اسباب بتخریب قلع و بلاد و دیر آباداری ساخت و حیدر آباد و دارالانجام نام نهاد و از سید عبداللہ خان بعد بنگلہ ساه جنگام محاصر و تا که تھانہ تعلقه بیا پور حردوات نمایان نارسیدن اعظم شاه بطور رسید چون فیاضین اعظم شاه و بهادر شاه اتفاق و اتفاق بود اعظم شاه یعنی دوست که نام تهر و در تھای بهادر شاه پریان مذکور شود سید عبداللہ خان را از جانبان بے نیاز میداشت لکده اولی بوساطت مصطفی خان کاشی که معتمد علیا و بود لالت بر خاقت خود نمود و فرمود که نام مورچال بهادر شاه از میان بایده داشت و چون بر لیری روح الله خان سید عبداللہ خان اختیار رفاقت درین سفر نموده بود اعظم شاه روح الله خان را هم در میان داد و محاکمین امر مذکور کرد سید عبداللہ خان هلاکت بقول این امر نوازه اعظم شاه با افواج بیجا پوری اشعار بر تین بر مورچال سید عبداللہ خان و در ایام گیتی نیز نموده در لکات اعانت او قتل و ویران می نمود و در پورش تیر سبقت بر جمع افواج پاوشای از سید عبداللہ خان بظهور رسید و از قلعه روی قوسها و هر نوع آتشباری بطرف سید عبداللہ خان زیاده بود و در آن پورش قریب دو صده و پنجاه نفر که اکثر سے مردمان توچیش و دشمنان بهادر شاه و دلاوران بابر هم مذموم و قتل گشته و زخمی گردیدند و سید عبداللہ خان بهادر و در میان نمود تفرق و تمام و دل پورش با شکان قلعه انداخت و تخریب بود که ستمندان امان خواه آئید و رفتا و هر چه و بار بهر سید اعظم شاه و در هر روح الله خان را باغات و باطلات بافت این حلاوت علی الرغرم نام بهادر شاه به بیجا محاصره و حیدر آئید فرستاد و روح الله خان رسیده بیاس خاطر شایزده جاق قلعے وقت از طرف خود هم کله چسند

بطور نصیحت گفتہ سید عبداللہ خان را بداد داشت و خان مرقوم طاعت و کرامات خود را بیکند رکشتہ و بپای خود رفته فرود آمد چون آنجا رسید
 خجہلاوت و جہان نشانی سید عبداللہ خان بادشاہ رسید پرسید بہادر مذکور کہ حسین و آفرین بسید گفتہ بشاہ عالم ہما در شاہ مبارک
 گفت روز دیگر کہ فیض مودت سید مذکور کو مع فوج پناہی و دنیا جاری رسید نہایت آزرده خاطر آمد سید عبداللہ خان و دستہ عالم گشتہ
 اعتراض و عقلی بے عمل نہ بدلائان کہ یہ جملہ حقیقت انگیزی یافت تھا مناسبت صلحت روح انہما و سید عبداللہ خان را
 بحضرت علیہ و سید عبداللہ خان را نا حق بہرہ منسوب گردانید کہ اگر روح انہما شیعہ جو انہما کردہ اوئی گشت کمال
 نفقت و بے آبروی باو میرسد شخص کلام با شرم علیہاں خانی ست کہ کجاست خاتمہ حقیقت کجاست گشت کہ ہی حق و عین حق
 ساطاتی و اعظم شاہ و در محاکمہ قلعہ مذکور از زمان سکندر سیما پوری چنان محصور بود کہ اگر شہاب الدین خان پسر عبداللہ خان چادرش
 میا ہماں دو گیاہی مریضین این ہر دو را در رسد غلہ و بنجارہ و ذخارت افواج سنبہا سکندر سیما پوری محفوظ داشت بلکہ
 اعظم شاہ نیز سنا پداثرے از اعظم شاہ و لشکر اکسی بنیاد یافت با شرم علیہاں خانی می نگارید کہ اگر اکسی اعظم شاہ سیما کی رسیدہ بود کہ سید عبداللہ
 دو باب کفایتی فیض مودت می کشید و آدمی دادگان کہ چون آرد بیست و نہتاہ و تفراتلی کہ با گداز استخوان چارپا ہما مرده
 معزوح بود سید زوند و آئینہ سیر نشید و عالمی از گزشتگی و خوردن چنین ماکولات خیر لائقہ شربت حیات چشمید و بانی سبک و دست
 دارا شکوہ و حوجہ اعظم شاہ کہ در اردو در از لشکر شاہ چادرہ سیما ہما کہ سبک و غلبہ فوج و کشتن در دوما ضرر بود و سبک دادہ خود
 سوار شدہ از محضہ و عمارتی تیر برآہ اذہ امر و دو کوان را تخریش بر جہان نشانی و پناہی ارمی سے نمودن لکاک و لشکر اعظم شاہ
 میرسد و در ان عین کہ شہاب الدین خان را سنا غلہ ہما سے اعظم شاہ و لشکرش سے مجبور راہ افواج سیما پوری کہ
 اضعاف مضاعف فوجش بود و ما نفقت نمودہ عرصہ چنان تنگ ساختہ بود کہ قریب بود آئینہ عظیم فوج بادشاہ ہی و
 اجناس غلبہ پرس شہاب الدین خان و برادرش مع سرداران ہما ہی فاتحہ خیر خواندہ و دست از دہان شستہ خود را بہا
 سپاہ بے قیاس زدہ کارزار رستاخیز نمودہ منان لکان را شکست داد و غلہ و بنجارہ را جمع و سالم با عظم شاہ و لشکرش سنا پدا
 شہزاد و شہاب الدین خان را آفرین گوایان و مبلغ گرفت و ملبوس خاصہ کہ پوشیدہ بود و خلعت دادہ مورد عنایات دیگر
 ساخت و چون این خبر بہا لکیر رسید بے اختیار بر زبانش گذشت کہ چنانچہ آہر و سبقتا بسی و جہان بازی شہاب الدین خان
 بہ حال ماند حق سبحانہ آہر و سبقتا اورا و فرزند ان تا آخر زمان از کائنات دوران در قلعہ و ان خود نگاہ مارود
 بر مراتب مضرب ہزاری با چار سوار فروزہ و بنای ارمی الدین خان بہادر و خیر و جنگ مخاطب عمر و دوران و اعطای کینز
 برآہ او و دیگر عطایا برآہ برادر و ہما ہیانش فرستاد و بعد از قلعہ سے زمانے سیر چون محاصرہ سیما پور بہامت ارمی
 کشیدہ عالم گیر چار ماہ شہبان سال بیت و سنا از علیوس خود بدان طرفت برایت عزیمت برآہ داشت چون
 و قریب و جہاں سیما پور رسید شاہ عالم ہما در شاہ و روح انہما خان و غازی الدین خان ہما و خیر و جنگ لکیر امر
 رزم آزمایان را لک و اعانت محمد اعظم شاہ و محاصرہ و تخریب سیما پور فرستاد و ہر یکہ ہما را لک اعظام ہما چہلاوت و
 جہان نشانی کا کارگزاری و کاروانی خود کہ بہت بستمہ خواست کہ سن خدمت خود بنگاہ سبقتا شاہ عالم ہما در شاہ
 از طرفت دست راست مقابل دروازہ شاہ پور مورچال دہشتہ سے خواست کہ بہ پیغام استمال و جان بخشی
 یا بجزاوت و جہلاوت ہر شرم اتفاق افتد ساطاتی و قلعہ مفتوح گرد و جہاں عظم شاہ چادرہ دین اسرار پناہی برودہ غیر
 شادش ہما در شاہ با سکندر بادشاہ سیما پور ہما لکیر رسانید و دیگرہ فرزانہ عظم شاہ ہماستان شہنشاہ

روح الله خان بنابر موافقت با عظم شاه و نیز گزینی از دوسر و ارخان کو تواریخ هم بشمارت دیان کشار شاه مقل نام شخصی از اهلان
 بنادر شاه که آمد و رفت در قلعه داشت حسب الامر عالیگ از دیون قلعه سیاه سوسان گشت بجنور رسید با شاه اول بلایت مستفسار
 احوال نمود و او را خبر کرد چون حکم بشکند صادر شد و چوب و کنگ خرد و بفریاد و اقرار آمده پدیده از دوسه کار برداشت و چند کس دیگر با
 شمشیک پناهی خود ساخت از آنجمله موسی خان بنج و محمد صادق و بنج در این دیوان بهادر شاه و سید عبداللہ خان باند
 برانامه بود عالیگیر بهادر شاه را طلبیده کنگه بسیار ازین نام بنجاریا در میان آورد و فعلی ساخت اگر چه بهادر شاه و الحاکم
 نوکری او نمود و دوسه هماد و سید عبداللہ خان را به جهت پا وجود و انقضا نیماست او که در جنگ بیجا پور مذکور شد و هم
 در جنگ حیدر آباد و کفر کش آمد بتقدیم رسانیده بود قیام نمود و دیگران را از اسراج فرمود اگر چه درین امر از خود
 و طلبیده و مرا تبه عصب بهادر شاه که تم نمود و آتیه آثار به التفتاحی در بر دوسه از افرو و روح الله خان چون مکر شفیق
 جسور اکرم سید عبداللہ خان گردید بطریق نظر بنج هماد و فرمود و شروع سال سی ام مطابق بپزار و نو و بهشت بجزیره
 چون عرض محصوران بیجا پور تنگ گردید و از نایابی غله و کاه اسب و آدمی بنج شاد رفتند بنج شاد خان کعبه و سر و اوان
 سکندر عادل شاه بود از زبان پاوشاه خود امان نموده و او را کل ذی قعد و کلیه قلعه بجز دست عالیگ آورد و دو سکندر بنج گردید
 تاریخ تخییر بیجا پور مصرع سپه سکندر گرفت به بعضی عالیگیر رسید بنج بهایت کش و اقله کار کل پناهی داخل واقع نمودن
 این فقره نوشته منایت شد بهستاری خود مدعا بنج در ریونک غازی الدین خان بهادر فیروز جنگ مفتوح گردید و بهین
 معنویان در فغان امیر خان صوبه دار کامل بنج تخرج گردید

ذکر حیل از وقایع جنگ حیدر آباد و لشکر کشیدن عالیگیر به سلطان ابوالحسن باوشاه آنجا بجنج غل و
 بعد بیجا پور عالیگیر قاصد سید حیدر آباد بنج نمود گردید اگر چه افواج او از ابتدا به اراده تخییر بیجا پور براسه طرایی و قیل
 و دیرانی حدود مدید آباد و متعین بود با قتل و صلح وقت و طبیعت خود تخییر و تسلیم افواج و سواران پیاده می نمود
 چنانچه مجله از انان بزبان قلم خواهد داد بعد تخییر بیجا پور از ان طرف مطمئن خاطر گشته اهل بهت بختییر حیدر آباد و گام گشته
 و حیدر آباد و دارالجماد نام گذار گشته با جمیعت مسلمانان و کفار پادشاه مجاهد و بنجاریان طرفت نمخت نمود و احوال
 قبل از نمخت بر سیل احوال آنکه در جنگ میکه عظم شاه را بختییر بیجا پور مامور نمود و غنمان بهادر را مع اربع خان و صده رتبا
 پسرفانی خان بهادر ازاده غنمان بهادر و مکر و تخییر و بیست تخییر تعلق تعلق و مامور به نواح و سرحد حیدر آباد و دانه
 فرمود سلطان ابوالحسن بنجین شدن غنمان بهادر و محمد ابراهیم خان سپه سالار خود را با چند سوار دیگر بمقام کراو
 فرستاد و چون غنمان بهادر نزد یک ملکه رسید به با جان شاد خان و پیر وزیر خان که از اساق بنج در آنجا بوده با افواج حیدر آباد
 رسید و او را شنید متفق شد محمد ابراهیم خان سپه سالار حیدر آبادی با بنج از سواران و دیگر دوسه بنج سوار بستانبلی
 شتافت و معرکه گردید و اگر کم ساخت و هر طرف مقابل و مقابل روی سید او چون در محمد ابراهیم متواتر میر سید جمیعت او
 همیشه از افرو و کنگه قریب پنجاه هزار سوار با او فرستاد و اطراف غنمان بهادر در آنجا گرفت چنان بهادر شاد آورد
 که احوال فوج غنمان بهادر قریب بطول رسید و غنمان بهادر بنا بر امتیاد و کنگه حفر خندق نموده سواران را بهت
 و کنگه بنج و کنگه سبک و کنگه بهت هم میشد بعد یک ماه محمد ابراهیم خان و دور و نظره و داور و دوسوم گرفت
 غنمان بهادر داخل و سوار شغول بازی چو بود با گر و سپه انبوه نمایان گردید و بهین خبر غنمان بهادر در ساند

که افواج دکن اطاعت مورچال را فرمود گرفت خانجهان بهادر بخت خان و سپهسالار خان سپهسالار خود را و بایج خان که در آنجا اتفاقاً پیش
 با اتفاق بگشت سنگه باوه از طوطی راست بجمع اعادی مامور فرستاد و دیگر سپهسالاران را بر چوید و افواج را بطریق چپ
 مامور نمود و خود نیز میسای سوار سوار گشت تا سوار سوار او تیار شود و افواج دکن مورچال را شکست و از غرض غرق گشته
 بر افواج عالمگیری ریخت و مردم مقابل آمد و در مجروح و مقتول ساخته و نیزه و توبه خانه پادشاهی را شکست و نیزه و توبه خانه
 با انگشت شیخ مناج مقابل سپهسالار خان سپهسالار خان بهادر و بخت سنگه باوه و شش زده خان لودی و دستر خان برابر
 حمت خان سپهسالار خان بهادر و محمد ابراهیم خان سپهسالار مع بری خان با شش سپهسالار و بیامیج و روبرو
 خانجهان بهادر و بایج خان رسید و دلوله و محمد و غلام غریب و در آن گشت و زوبی و دیگر مقابل را به چوید رسید و بجایات دوازده و چوید
 را بے دست و پا ساخت و شیخ نظام به سپهسالار ریخته و شکست و در آن گشت و زوبی و دیگر مقابل را به چوید رسید و بجایات دوازده و چوید
 پادشاهی نموده و هر طریقی که دیدند بخت خان سپهسالار خان بهادر و صفدر خان بهادر و دوا دوا خان بهادر و دوا دوا خان بهادر
 سپهسالار خان بهادر و دوا دوا خان بهادر و دوا دوا خان بهادر و دوا دوا خان بهادر و دوا دوا خان بهادر و دوا دوا خان بهادر
 گنبدی را آراسته اقلام می نمود اما حمت خان با وجود زخمی شدن بهت نبافته حلات متواتر می نمود و از چوید و دوا دوا خان بهادر و دوا دوا خان بهادر
 خانجهان بهادر و دوا دوا خان بهادر و دوا دوا خان بهادر و دوا دوا خان بهادر و دوا دوا خان بهادر و دوا دوا خان بهادر
 از یک تار آن دلا و در پنهان تافته بر خانجهان بهادر و دوا دوا خان بهادر و دوا دوا خان بهادر و دوا دوا خان بهادر
 خانجهان بهادر و دوا دوا خان بهادر و دوا دوا خان بهادر و دوا دوا خان بهادر و دوا دوا خان بهادر و دوا دوا خان بهادر
 چنان تنگ گردید که احدی را امید حیات و نجات نماند و درین بمن از انانی را به دایه لکی که نهایت است و بطرف
 از لبها نشاء و نیزه را بهی حکم بسته بودند و فیلیان صلاح در اطلاق آن دیده طلق الفسان ساخت و نیزه را به چوید و دوا دوا خان بهادر
 خرطومش و آن بلا می سیاه و کسب اتفاق مقابل بری خان رسید و خان مرقوم بفرط شامت خود داری کوه و فیلیان حله
 آورد و فیلیان بهی را که در خرطوم داشت چنان بر سواران زد که اسبها چراغ پا گشته سواران را بر زمین زدند و کابری خان
 با تمام رسید و فیلیان چنگس دیگر را از دلاوران دکن را نیز پا و خرطوم خود را در ده سار ساخت و در نقاسه خانجهان بهادر و دوا دوا خان بهادر
 یافته باقی مانده کان مقابل را از پیش روبرو داشت پس دوا دوا خان بهادر و دوا دوا خان بهادر و دوا دوا خان بهادر و دوا دوا خان بهادر
 افواج عالمگیری قایم یافته حلات متواتر آورد و بسبب قوت شکست بر فوج دکن افتاد و فتح و غلبه نصیب خانجهان بهادر و دوا دوا خان بهادر
 خانجهان بهادر و دوا دوا خان بهادر و دوا دوا خان بهادر و دوا دوا خان بهادر و دوا دوا خان بهادر و دوا دوا خان بهادر
 شایسته مع اعتقاد و خان خلعت حله الملک اسد خان و محرم خان پسران ارمان و دیگر سواران را از رزم آزادا بهادر
 خانجهان بهادر و دوا دوا خان بهادر و دوا دوا خان بهادر و دوا دوا خان بهادر و دوا دوا خان بهادر و دوا دوا خان بهادر
 سوار شدند چون دوا دوا خان بهادر و دوا دوا خان بهادر و دوا دوا خان بهادر و دوا دوا خان بهادر و دوا دوا خان بهادر
 معزالدین و خانجهان بهادر که هر اول بهادر و دوا دوا خان بهادر و دوا دوا خان بهادر و دوا دوا خان بهادر و دوا دوا خان بهادر
 سوار و پادشاه و دوا دوا خان بهادر و دوا دوا خان بهادر و دوا دوا خان بهادر و دوا دوا خان بهادر و دوا دوا خان بهادر
 با ره و خواهر ابوالکارم با اتفاق را به دامن سنگه بهادر و دوا دوا خان بهادر و دوا دوا خان بهادر و دوا دوا خان بهادر
 یکبار در التماس بود و از طرفین سوار و پادشاه و دوا دوا خان بهادر و دوا دوا خان بهادر و دوا دوا خان بهادر و دوا دوا خان بهادر

[illegible]

تا انفصال و تفتیح صلح و جنگ لوکن رحیدر آباد و بیشتر گرافی غلگه کوچ نموده کچھ آمد، استقامت و ریدر این تیرہ ماہ جرات و دلیری
 کہ با افواج میداد و دستگیر ملک کسے تازه درین حرب روی داد و با نفقشای نیکوے سابق کہ انان جهان ہمسار و رسید
 عبداللہ خان قبل از فتح پیا پور پھلو در رسید بہر دو امید کور و ہوا و دش و بیچارہ با وجود جرات و با نفقشای نیکوے بعض اندک ترقی
 برابو کسن و غلق میداد و با دستغفاسے جرات کمر کردہ او مورد عتاب و مغضوب و مغرول انصیب شد عیاد با لشکر و کوچ گویا
 من الحوصلہ شدید چون محاصرہ پیا پور بطول انجا میداد و از ہا در شاہ و خان جان بہا در ترم غیر منی بطور رسید بعض خان جان بہا
 عابد خان پر خاخی الدین خان قیود و جنگ را بہر تہ تکمیل در پیشکش نزد بہا در شاہ فرستادہ اول خان جان بہا در طلب
 حضور نمود و بعد از آن بہا در شاہ را ہم بر قیادت خود طلبید چون خان جان بہا در حضور رسید بیان مردم مظلم خان بد زدن ہزار
 کاظم کش و خان جان بہا در و در جلو خان پادشاہی بر سر گذشتن پاکی سوار ی ہر دو خانہ جنگی و جنگ کاظم کش بر پا کردید پادشاہ
 خان جان بہا در را برای اسکات و انعام مردم و وسیلہ اسے حضور را برای ممانعت مردم مظلم خان و جمال طریقین بیرون رفتن
 خان جان بہا در کہ نہایت طول و از اقدار و انہای پادشاہ نہایت آرزوہ خاطر بود از بار آمد چون مظلم خان را در جنب
 حملہ و غنویت و ہما در ی خدیج می شمر و فرمود کہ با از اعظم خان را غارت نماید پادشاہ و دین حرکت آرزوہ تر گشتہ خان جان
 بہا در را ہم تہمتی متعلقہ کاٹ اندوکن با کبر آقا و فرستاد بعد ثبوت آن ہم چون باز بحضور آمد باز بیدار آمد و در وہ انصیب مغرول
 و جاگیر ات خان جان بہا در و تفریقہ نمود بیچارہ بدین حال از داسرین و طلال در گذشت احوال پادشاہ و خجستہ فصال و دیندار
 و قدر دانی و وسیلہ او را مورد سلطنت و جانانی مردم ہوشیار از دنیا و این کار کاٹشہ نمود از فرود اسے بقلم آمد و یابند
 کہ تا چہ مرتبہ و چگونه بود و در محاصرہ پیا پور از ہا در شاہ و رسید عبداللہ خان با رہنمایان چند کس گذشت عبت عبت بیوجیب
 بمحض فقر و ہستان آن قسم کاوشما نمودہ مقید داشت دایہ ادا رسانید

ذکر منصف عالمگیر قنبر حیدر آباد و نام ہنادن دارالجماد

بعد فتح پیا پور فرستاد و فتح نامہ با در اطاعت پیش خیمہ عالمگیر بہر تہ زیارت فرارسید کچھ گیسو و از رواد کردید و را و آخر محرم
 بسعدت خان سزا دل و وصول در پیشکش فرستاد کہ با بدولت عزم ہزم و دستگیر حیدر آباد و ابریم درین زد و دے
 ریات جهان کشا آن طرف متوجہ ہوا ہوش در ہای پیش ہر قدر کہ قوا و ہر صورت کہ میرا پیش از اقامت از تنہا ز ہمسار او کما
 بہرست آوردہ و سربا و غلو نیکو خدایت اسے خود در حضور رواند و سربا ہے قبل ازین کہ بہا در شاہ است عای مصالحہ ہند
 و استغفاسے تقصیرات ناکردہ ابو الحسن با ظہار ہر گز اطماعت نمودہ بود و در ان زمان اگر چہ غلغلی و جواہر ہر اسے
 فرسب داد و آن بیچارہ ارسال یافتہ بود اما خاص عام میدہنتند کہ محض البغیر می ست و در ص پادشاہ قناعت چہرہ کا
 پیشکش میکنند و در آن وقت ہم نام سعادت خان بہرین حکم مطلق یافتہ بود چون سعادت خان حسلہ حضور در خواہد ہر ز ہر ہند
 زیادہ نمود سلطان ابو کسن ادر صورت اطاعت و شرفنامی عالمگیر امیدوار اما ان از سعادت آن صاحبان کما بدین بیجا و
 انکلا نمود کہ نہ نقد بطل متعذر است عرض در از ہوا ہر ای گرانہما اپنے موجود اہم حیدر حوالہ دینم و نہ دھواچی جاہل علی غرور
 مقداد ملاتعین قیمت و تخریر چہ بطریق امانت دپار چہ ہای باریک پیچیدہ و ہر دھو و فرستاد و چہ نام داد کہ و در و زنگہ دار
 آن زمان اپنے نقد بطل سربا رسانیدہ مقیم جواہر با سر شہزادہ جواہر خان فرستادہ خواہد شد بدین قیمت سعادت خان نقد

و چون که حضور عالمگیر معروض داشت ششبار اظهار فرمان برداری ابوالحسن ارسال نماید و سلطان ابوالحسن قبیل الوصول نوشته و در روز دوم چندین بنگی میوه برای عالمگیر ارسال داشت سعادت خان که تربیت یافته عالمگیر و در مجلس سراسر تیر بود و هر یک ابوالحسن نزد او امانت داشته بود بهمان فرستادن چند بنگی میوه برای پادشاه خود و آنچه برای او هر چه در دست میوه با گذاشت از طرف خود به حضور ارسال داشت و در حدود دوازده بران گذاشته بود که چون جلال عالمگیر را نگه کرد بار او را تسخیر مکنند با ابوالحسن رسیده در آن خاص عام گردید ابوالحسن از رفت و عذایت معاند خویش ابوالحسن گشته سعادت خان پیغام داد که غرض ما از اطاعت فرستادن تو به ناموس خود است فرستای عالمگیر باید مرا هم و عواطف بود هرگاه تقسیم را داده ادب استیصال این شکسته بانی به ثبوت پرست و امید اطاعت و عفو و عطف بخانه و آنچه برای امانت جواهر و افس با بد و اسعادت خان جواب فرستاد که چون برین بهیچ وجه تمام پادشاه را حجت نهضت او باین طرف معلوم و متیقن بود و نظر مجلس ملک و خانه زادوی آن آستان خانچه را با سر هم بشمارید و به امید با گذاشته همراه بنگی های مرسله شما معوض فرستاد و در اکنون در عوض سر و جان من حاضر و فدای کارها عالمگیر است و این گفتگو طول کشید و بعضی از مردم با موافقت کردند که رفت جواهر اندک و بیعت گرفتند بپایه یک دور و در شورش از سعادت خان پیغام داد که درین باب حق بجانب شماست اما من حساب الامر قاضی خود و تیر می نموده جواهرها که گران بها بود گرفته خلاصی خود و خوشنودی آقا و در ارسال آن دانسته راه و وفا میمده ام الحال که ناچار گشته باید شد و برای کار و بی نعت خود همان شاری باید نمود عالمگیر که از مدت ها برای استیصال شما محتاجی خواست از کشتن من دست آویز نمیکند و دست او خواهد آمد و الا من ندیده ام اخلاص افراوان او از ادعای که دارد باقیست و بشرحیات من هم در دستگیری شما که خدمت محکم بقدر خود قاصد و خود را هم بود و ابوالحسن را جان نفعانی او در بهمانی آقا و حذر این تقصیر نظر بخواه قبال امور خود و قبایل آقا و دست از مراجعت برداشت بلکه او را طلبیده و مورد مراحم و تمکین گردانید و خلعت و جواهر مرصع الماس و دیگر اشیای عنایت نمود و در همین ایام روز سهی اخلاص حیدر با دزدان سلطان ابوالحسن حاضر بودند احوال عالمگیر و ششادین پروری او و کوشش علمی مجلس گفتند که اسپه های فرستاده پادشاه ایران که عالمگیر از عصبیت و بیخ نموده به فقر و تنگدستی و بیچارگی اظهار تحقیر و دعوی افتخار از مناسبتی واقعه تمکین اسرار و جمع و توفیق نمی یابد و غیر از اطاعت نفس سرکش محمول بر او دیگر نتوان نمود و چه ارا که فقر او مساکین و ارباب انتفاعی میداد فیضیانی خلق خدا بیشتر بود سعادت خان متصدی جوا ب از طرف پادشاه خود گشته تا دیه شایسته نمود و اگر چه بنا به هم تمکین پیش خاطر ارباب فرود میخانه شده و آن ایکن با پادشاه و دیگر ارباب بسبب بی دانی از قهرمان ایران اسپان از موضع فاخته قطع است که بنامه جاری گشته حقیقت اینست که اسپان را چون بوقت معین برای ملاحظه آوردند پادشاه در تلاوت کلام الله بود و بنا بر ملاحظه اسپان از تلاوتی که گفتا بود و خواست که گفتا که کم نموده تلاوتش را بر روز دیگر گذارد و در آن حالت آنکه که کردشان سیلوان نبی علی نبینا و علی السلام متضمن شتغال و دریدن بملاحظه اسپان متضمن شتغال نبینا شستی و بروایتی از همان نبی بسبب آنکه در دیدن آنها و بعد تنه امروزیچ اسپان مذکور فرمودند نازل شده از نظر داشت آید مذکور تلاوت نموده حسب حال خود انست و بنا بر تنبلیض نسبت حضرت سیلوان عمل نموده امروزیچ آن فرمود و مردم بنا به چه خواهند بگویند علما این جواب شنیده گفتند که اگر چنین بود اسپان را بر دروازه های امراسه ایران فرستاده فرج نمودن چو معنی داشته خواهد بود سعادت خان جواب داد که این نیز غلط است که شهرت یافته بر اینم و ما بیست و میل وینست که چون شاه جهان آبا و تازانه احداث یافته بود و براسیری که از ایران باین در هر محل از عملات آن شهر خانه خود ساخته

بنام او شهادت داشت و بسیار از کجایان فرج میشدند از و حام بسیار میشد و اکثر طغفای محلیای دور دست که آندار رسیدن درجا
نخستین بود و محوم می ماند و بر سر راه اگر کسی رسیدند بتجدید و مرجع بسیار قشته از آن گوشت میسری آمدن بر این حکم فرمودند که در هر محل
یک دو سبب برده پنج نمایان از وی اخبار و قتل نگار جدید آباد چون بطریق تقریر و توجه بهایک رسیده شان که در دیر به سعادت خان
نخستین و آخرین بسیار نمود و از بزرگترین پیش فیه با طرف حیدر آباد در واند فرمود سلطان ابوالحسن بیچاره به شلخ این اخبار و مشرفه
مشتمل بر سببمان و التماس اطاعت و دستفشی جاکم ناکرده و اظهار فرمان برداریها و باز آمدن از دین منوع شود و صوبایان خود را
فرستاده ضعیف مالی و غیره و سکنت آنقدر که باید نمود اما از قسوت قلبی که عالمگیر داشت طلقاً پذیرفته بود و پیش را عاود بان سپید
و شان فرمود و سیمای غلیظ خود را شلخ مقید نمودن پیر و پسران فرمان بردار و قتل و شکن برداران عاجز و گرفتار و در وریش
حقیقت کیش شاه سرد و وریش و دیگر ویران با تقضای طبع و نیایرست نمودن و از خاکسوت دین پروری پوشانده ابله زبیا
فرمودن فراموش ساخته و مصداق آیه دانی باید کرد آن مردن الفاس بالبر و تنوین انفسکم که در دیده فرماتن معضن اثبات تقصیرات
ابو الحسن اصداد و خوشتر آنکه اگر چه افعال تبیی آن بدعا قبت از احاطه تحریر و دانت اما از حدیثی و از بسیار افکار و شمرده می آید
او که اقتدار ملک و سلطنت بکف اقتدار که از فنا جرم ادا و ن و سادات و مشایخ و فضلدار ملک و مغلوسا قتل و در و رواج
خس و عجب و با فرط علانیه کوشیدن و خود را از باره پرستی و بدستی در انواع کما رشب و در شش و شوق بودن بلکه کفر اهل اسلام و ظلم از
عمل و قس از عبادت فرقی نمودن و اراعات کافر و جری یعنی سببهای جنبی و قتیله نامرعی و دشمن و خود را بسبب عبادت دار
حربی که نفس کلام کمی و وضع آن واقع شده پیش خلق و خالق مطعون گردانیدن و با وجود ارسال فرامین نیست آید محرم
مردم آداب و ان شراج گرفته حضور پیش فیه و از گوش کشیده و برین تازگی یک یک بهون برای سببهای بد کردار و فرستادن
و با این اعمال مخور و دست باوه غفلت بوده نظر بر افعال خود نمودن و امید رشتگیاری و در هر دو جهان و دشمن مصرعه
خوبه تصور باطلن به خیال محال و القصه ابوالحسن یا یوس محض گردیده و بکفر حارب و مقین افواج برای تنقیل انفس قاتل
و شایع مناج و شوره خان و مصطفی خان معروف و عبد الرزاق لاری و دیگر سرداران مبارز میشد را مرض نمود عالمگیر چون بد
منزل حیدر آباد رسید بعضی سرداران حیدر آباد را بنودا گرفته دست و پای جنبانیده و در اند فکرت شترال گردیدند چون افواج
عالمگیره برابر افواج و کن و اسباب حرب علی هذا القیاس بود و سی آن بیچارگان سو سو سینه انداختن و از دینان فیروز جنگ
که بدین فتح بیجا بر ماری تفرقه کله برابرم گداه ما مورو بود و کلیه طلوع غنیه شست فرود فتح قلعه مذکور مسلک او رسید و دروازه شتر
خان مذکور بطریق ایلاف حصار الحلب حصار و وضع کرد و بد عالمگیر بقا صلح یک کرده از قلعه شکسته رسیده و مسکنا خشت افونجا
و کن او و حاتم مذکور و شورش و از انگشت بعضی امرای رکاب جنگ آن ما مورشید بعد از دو و یک در و در طاعتش بود و در بغلار نهاده
در حاکمیکه مناسب و دانت شترال گردید و بعد رسیدن فیروز جنگ تقنین مورچال بنام هر یکی از اماران و ده کم کمندان انقباض بنام
و تقسیم افواج فرمود و میهای جدال و قتل کردید و در همین روز عابد خان پدر خان فیروز جنگ که پنجاه و سوار و بی که در کوی خواست
میدر آباد و نام یک اسد الله الفان بنوده بود که نیزه و خنجر است محمدیای رسیده دست نه است او از ضرب گوشت و پیر و بعد
در و در لاریهای صحرای هم گردید سلطان ابوالحسن چون هماد شاه را بر احوال خود متوجه و دریم سینه نه رجوع با و مخور و نوسا حلت
چهاران محرم پنجاهای محبت مع ضعف و دلا فرستاد و التماس می و عفو تا ثمره کرده خود است عا می امان می نمود و هماد و شش و هم
میخواست که در هر دو صورت فتح و جنگ علی الرغم و غلظت شاه و فیروز جنگ مصاحبه با ابوالحسن بدین فتح قلعه از دست او و بام باید بر بنیاد

باب گفتگو سلطان ابوالحسن مفتوح داشت اعظم شاه دو دیگر فغانان فتنه انگیز این احوال را ناخوش و وحی در حضور عالمگیر
باب و اب تمام ظاهر ساعته عالمگیر را از بهادر شاه و زوجه او نورالسا بیکم و دیگر رفقای محرم شاهزاده بگمان ساخته بودند درین ضمن
دار و در خاکی خانه و دیگر کارخانجات بهادر شاه بمرض شاهزاده رسانیدند که سوار میاسه حرم از و فغانه دور واقع شده و مردم قلعه
بر آمده گاه بیکه بر سر بزم میاد چشم زخته میاموس سلطان رسد بهادر شاه فرمود که نیمه و سوار میای زمانه را نزدیک و فغانه
آورد محمد اعظم شاه و غیر در جنگ و دیگر فغانان اعظم شاه عالمگیر خبر رسانیدند که بهادر شاه در مقام غدر و یوسن سلطان ابوالحسن و قاصدین
قلعه است عالمگیر با وجود دعای عقل و شعور نفی میگرد اگر سازش با ابوالحسن هم باشد محصور شدن چه فائده دارد و چرا افواج او را نزد
خود طلبیده بر سرش نریزد که خود هم اندرون قلعه محصور و مقید گردد و آتش خشم و کین او شراره یار گردیده حیات خان دارد و غده غسل خانه
بهادر شاه و خواجه ابوالکاسم را که با وجود رقابت شاهزاده هر دو را از جمله مریدان صادق خود میشم و طلبیده استکشاف احوال نمود
و افواج مقید و تدبیرات عاقله و علمه اندر دگر رسید هر دو پس مروض داشتند که بهادر شاه را اراده غیر از این نیست که با محتسب
و قلم غفور بجان اعمال ابوالحسن کشیده گردد یا قلعه کلنگه بسیعی و اهتمام او به تسخیر در آید و هرگز اراده خاسد پیرامون خاطرش
نگشته چگونگی سخن غیر واقع عرض نموده زبان با تمام مرشد زاده خود کشایم و هر چند بدلائل موجه بجای میسر باشد غایب نشان نمودند
سودمن اهل آن بد باطن بیرون گرفت و بهادر شاه را چنانچه سابقا اشاره بان رفت طلبیده بناحق مقید نمود و نورالسا و فرزندان
شاهزاده و خواجه سرایان و دیگر همه با محرم افواج غفلت و امانت و اید و تعدد بیات رسانیدند مدت با محسوس داشت
و هیچ کارخانجات بهادر شاه با ضبط نمودند که کار خود را تمام داد و از منصب چهل هزار سوار که هفت هزار سوار اسپ
رو اسپ بودند و در دوام انعام بر طاعت ساخته عالمگیر ادرابار باب طلب تنخواه و ادر و ذوال نورالسا زوجه بهادر شاه را
فرمود که بدین ضبط اموال او را مقید سازد و در سوم خواجه سراسی زشت فروت یا قوت نام که آخر خطاب محرم خان یافت
و در درشت گوئی و بیرون مشهور بود ما مور گردید که نورالسا در غارتی که در بدین داد میبکانه که نیمه و فردش قابل زندانیان
داشت باشد برده بخت مقید سازد و کار خانجات او را باز یوریکه در گوش و دگر دن بدین او باشد بقبضه سرکار در آورده و بجز
با نورالسا بدین شکم شد نورالسا هم از جا زندان زبان بد شام کشاد و گفت که پا و شاه پدمنت و دعوت و آبر و دولت
فخشیه او حالا که گیرد مژده نارم انرا نماند رسد که با من چنین گفتگو نمائے از استماع این خبر در عجبش افزوده بشیر و بهادر
زبان بشاعت او کشاد و سوسه نداده فرمود که از طرف خدا و دیگر مایجاد ضرر رسد بخت گمده اند و بچنین روز بر ز بهادر شاه
هم نشسته زیاده بکار میرفت بعد مے پیام داد که اقرار بقبضه خود نموده است تقار نماید تا از سر تقصیرات بے پایان او در گزیم
بهادر شاه از قبول و اعتراض بقبضه ایا نموده مروض داشت که اگر چه منی الحقیقه بدرگاه اسل و پدر کرب مجازیت با انواع
تقصیرات آوده ام و از ظواهر امر یک قابل استغفار از من سر زده باشد نسبت بخود گمان نمیکنم تا زبان با اعتراض و استغفار
آن کشایم ازین جواب متراسر صواب آتش غضب آن دور از خواب زیاده تر انتاب یافته بهادر شاه را از سر تراشید
و اخذ ناخن و شارب و نان گرم و آب سرد و لباس لائق منع نمود و بخواجه سراسی نورالسا را هم مقید ساخته خانه او را ضبط نمود
و بهای عقیق قیقه که بهادر شاه و نورالسا را بان تحم نموده بودند حکم بکنج نمودن خواجه سراسی مذکور نموده فرمود که بیاست
هر چه تا متر از دست تقصیر نماید چند انگه او را با انواع زجر و توبیخ و انواع عقوبات ایدار رسانیدند سواسی و سوخ عقیدت
شاهزاده و بچهره و ارادت نورالسا از زبان او چیز دیگری بر دزد ظهور نیافت بعد از آن که کار نزد یک بملکت او رسید

و دست از در داشت و میرزا شکرالله همسایه نورالشیار را که طلب بشاکر خان و شریک بهمت بودند نیز غنیمت بهت به ساخت و سه چار
خواجہ سرای دیگر را ہم بقید نموده انواع ایذا و اضرارش بشکند و دیگر تعذیبات در تحقیق اخراج آنها کرده بهاسے دادا ماجم بهادر شاه
و نورالشیار پنج بابا بت رسید و دیگر بکاره و آلاسے که بهادر شاه بیچاره و مهران او کشیدند تا بجا بکاششته آید محمد ابراہیم سپہ سالار سلطان
ابوالحسن که پیشتر از ہم ملازمان او و بید نموده دادا ابوالحسن از و بدگمان گشته بهنگام رسیدن بهادر شاه و خان جهان مبارک بکار
قاصد قتل و تیدش شده بود و او را بناچار سے و اندک طمع اقتدار رجوع به بهادر شاه آورده معرفت او ملازمت عالمگیر اختیار نمود
در منصب بهمت هزار سے بهمت هزار سوار گشته عزت وافر و خطاب مهابت خان سے یا فت و مورچا لہا سے و اتهام خان فرو چنگ
و دیگر رزم جوان تو سے چنگ ہمیشہ کم کم پیش بهت در یکی از روز ہا کہ غازی الدین خان در کدو پیش بر دن مورچا بل بفریغ نظام
و صفی خان محروم میسر از نازق لاسے و غیر ہا بر آمدہ مقابل فرج یا و شاسے بجرات پیش آمدند و دار و دیگر عظیم میان آمدہ کشیدہ شد
ہاڑہ و خم کار سے برداشته از اسب افتاد و جسے از راجپوتان تا دورا از دست و کنیان بر آرد مقتول گشتہ چند نفر و کنیان نامی نیز مجروح
و ناہما شدہ تا آنقدر رجوع کنیان بطلب آمدہا بود کہ چند مرام فوج پاوشا سے جلاد تا بکار بردند تا تلاش یکی از آنها را بدست آوردند و فرستادہ
و آنها لاشا سے رفقا سے خود را بلاش چند نفر پادشا ہی برداشته بروند آخر ہزار سماجت و سے بہادران ایران و تودان و جلاد و
شجاعت سادات و افغان و راجپوتہ و غیر ہم ا فوج ابوالحسن برگشتہ بقلعہ خود آمدہ و درایم محاصره کلکندہ و اغلب اوقات از محض
جراحتا بظہر رسیدہ کہ محمول بر بانہ توان نمود لیکن ما بنو نیست از انجاء ہمین قسم جانفشانی تا ظاہر شد اما چون بخت یا و نبود خانہ
کہ باید بران تردوات مترتب نشد و عالمگیر بوسائل و وساطت روز و شب و رتایف تلو ب رتقای سلطان ابوالحسن کشیدہ بمواہلہ
و احاطہ سے منصب و از دوا و تقرب بطرف خود اہل گردانید و آنها بحرص و امید و دنا و یاس بقا سے محدود دست سلطان ابوالحسن
توسل باذیال و دولت عالمگیر جہتند مگر مدو سے باو شریک و رفیق مانند و آخر ہمہ برگشتہ چنانچہ شیخ نظام بعد ملازمت عالمگیر بطلب
تقرب خان شش ہزاری خیمہ اسوار منصب و جاگیر یافت و ہمین قسم شیخ مناج و غیرہ رجوع بجا گیر نمودہ مباحث اقتدار عظیم یافتہ از
نوران سلطان ابوالحسن عبداللہ خان افغان و عبدالرزاق لاری تاپایان کار باو ماندہ اگر چه آخر عبداللہ خان ہم برگشتہ ملی از میلان
کسے کہ تار و نسیم قلعہ از ابوالحسن روی رفاقت بر تافت بلکہ روز فتح قلعہ ہم تر دوسے کہ از جہت قبول عقل بیرونست از قلعہ آمد و محلی
بگزارش خواہ آمد عبدالرزاق لاریست و کار ناما سے مردم ابوالحسن کہ باوجود مغلوبے و محض بقلعہ بظہر رسانیدہ اند و سفاهت و بسکی ہا
کہ از عالمگیر و اتباع خاص او بردار یافته از قلعہ حیدر آباد بکاشتہ قلم بردارن رقم قیمت خان عالی بے کم و کاست و از تاریخ ششم عظیم
خان سے باندرک سار سے پادشاہ او پیرایہ و توضیحی یا بد یا بجلد مدت محاصره یا متہ او کشیدہ و از شدت تو چنانہ و ذخیرہ باروت و شمشیر
عمود قلعہ کہ لا ینقطع شبانہ روز گوشت و گوشت و تفنگ و بیان و قنارہ ہا سے آتشبار و درکار بودند مردم مورچا لہ اردو سے عالمگیر
را از ننگے و شوار بود و از ہجوم و تراکم دود باروت روز از شب کمتر متناز میشد و بیچ روز بود کہ ملازمان کار طلب عالمگیر سے
کلفت نشوند و زخمے گردند بہد مساعے موفورہ و در حدی یک ماہ و چند روز مورچا لہ نار خندن رسید عالمگیر بحمل لافا لہ حکم پرچا
خندن نمودہ اول خود و ضو فرمودہ کہینہ کہ پاس براسے پر گردن از خاک بدست مبارک خود دوخت و بعد با تید شدہ تو بجا بلا لایان
بر دہہ کاو سے قلعہ بستند اما اگرانے و کیا بے قلعہ و کاہ بجائے رسید کہ صاحب شروان طاقت یافتند و انچہ بر کم بقا بخت ان
سقیم الاحوال گزشت بیان آن امکان ندارد و غلظت بیرون از حساب در گذشت بلا سے و با مقتضا سے حق نیست پادشاہ
ملاوہ صدمات قطع شد بود بہادر مردم تاب گر سنگے و بے برگے نیا در دہ نزد ابوالحسن رفتند و جسے مخفی تفاف و در زیہ براسے

اغراض خود با عانت حضور آن کوشیده آخر رسوا شدند و کچرا و سزار سید نمودن کار سے از پیش میرفت اعظم شاه ماک بسبب اتفاق بهادر شاه عالمگیر بواسطه بند و بست او همین واکبر آباد عرض کرده بود و دشت هزاره تا به بر پا چور رسید بود با ز طبله داشت روح الشکافان را که از عده های کار طلب و شیر سلطنت و برای بند و بست بیچاره گذار داشته بود نیز حضور طلبد به از شد ماک خان بیا که فیروز جنگ در هر که سیاه شب قریب بچو کین نموده دلاوران مقتدر را بدستیارے کند و زین با بالاسه فعیل قلع بر آورد عارسان مجربا گشته قطع رشده حیات آنها نمودند و وقت بالا بر آمدن مردان کار حاجی عراب که یکی از مقر بان عالمگیر و در آنجا حاضر و بر جانفشانی های خان فیروز جنگ بیا بر استشهاده ناظر بود بے آنکه پایان کار تماشا کند و عروج بر برج گمان نفع قلع نموده بحضور پا و شاه دوان دوان رسید و پا و شاه بر سر سجاده بود که از دور شروع به بجا آوردن آداب مبارکباد نموده زبانه فیروز جنگ و دیگر بهادران مورچال نیز پیغام مبارکباد و فتح قلع عرض داشت پا و شاه سراسر و قار بهم مقتضایه صاحب طے قدر صاحب بدون تحقق نیز خوف گشته اشاره بنواختن شایان توبت فرمود و حکم طلب سوارے و پوشاک خاص داده استعدا شاگردانے حضور به دست و زبان آداب تنیست بجا آوردند بعد آنے خبر رسید که قضیه منکس است و چشم زخم غلیظه به دلاوران لازم سرکار رسید خان فیروز جنگ ناکام برگشت و این حرکت موجب استهزا و مخالفت پا و شاه و حاجی عراب گشت و چا سوسان خبر آوردند که چون باعث تیراکی عارسان قلعے گشته بود ابو الحسن آن سنگ را قلاوه مرص طلائے و جل زبانات عطا فرموده بر نوکران کمک بجمام خود تقویت میرود و سلاطین بارانے بنشدت باریه بالاسه جان فکریان خصوص اهل مورچال شد و سلامت کوچه و دره و دیگر ساختهای فیروز جنگ باطل و نابود عرض گردید و در همین شدت طغیان هنر باسے اطراف قلع و ملح خان داد و باران تحسنان خصوص عبدالرزاق لارے بیر و برآمد داد بهادرے داد سلیم خان حبشی که از جمله سردار شجاعان محبوب سے شد دست و پا زده خود را در مخکے پنهان ساخت و صفت شکن خان که نسبت بدیگران سے بسیار در تفسیر قلع داشت قبل از رسیدن مصطفی خان عبدالرزاق لارے و در زخم کاری خورده بود بر جان خود تر سیده در میان زخمی با آب و گل آغشته خود را انداخت حبشید خان بکوچه سلامت فریده امیر مستکار سے داشت بگنارے که در آمد جلال جلیله خاص داد جمله عمران قدیم الحمره عالمگیر که مخاطب سربراه خان بود با و از زده حیدر دیگر امیر مردم ابو الحسن گردید بعد استماع این خبر حکم شد که حیات خان و اوروز فیلیان با هفتاد و هشتاد و نعل که پیکر بهادران لشکر را همراه برده از نالهای یک طغیان نموده اند بگذرانند و بعد دایم مورچال رسانند هر چند حسب الامر اقبال بر سر ناله بر سیدند اما از شدت طغیان احوالے از بهادران را عبور و وصول تا مورچال میرسانند و تا مدت شب حیات خان مع فوج تینا تے در گرداب حیرت محط در سرگردان ماند و نصف شب بنجیه باسے خود برگشت و بهادران قلع اسرار را تعلیه برده نزد ابو الحسن حاضر ساختند سلطان مذکور سه چار روز مجمع آنها را همان نواز سے فرموده غیرت خان و سرباه خا را خلعت مع اسب و دیگرا نرافقه خلعت داده با غرا و احترام مرخص ساخت اما سربراه خان مادل همتا شاکس انبار خانه انبار غل و بار و تخانه و غیره بایستاج اسباب قلع و داسے فرستاد که گنج باسے سر فلک کشیده و خود و غیره نمود و عریض مع پنجام زبانه که معضون هر دو واحد بود با داد و دلال ماهر عزت و جلال حنائن العباد و سربا یک پا و شاه قسم داد و ران نمود تا در ابلاغ پنجام و گذر ایدین عربینه قصورے نمکند چون اسرا برگشته آمدند غیرت خان را که چهار سے دو صد سوار بود و پانصد معصب بے خطاب بمال داشته تینا تے بجا ران نمود و در باب سربراه خان فرموده که اگر تخمین کار فلاقت بمرل خطاب ساقب ساخته گفت که منصب ذات آن که ذات که جاهد سلطنت بمال دارند و عرض داشت ابو الحسن ملاقات غایت

غور پیش خان فرزند جنگ فرستاده گفت که انتخاب نموده آنچه قابل عرض باشد محروم دارد و حلال چون برای پیغام زبانی عرض کرد ارشاد شد که نشی از شب رفته پس پرده خلوت خاص خواب گاه آمد عرض نماید شخص مضمون عرض داشت و پیغام زبانی حلال سر برآه خان آنکس خود را از مجله بنده گان جان نثار آن درگاه میدانم که اگر قصیر ازین عاجز با اختیار و بلا اختیار سرزده باشد بزرگ خود رسیدم از شیم که برید سلطان الحاکم امیدوار انصاف کم عفو فرمایند در صورتیکه قلم مفتوح شود و مرا حجت بدرا خلافت شاه جهان آباد فرمایند البته بیکه از بنده های درگاه آسمان جاه این ملک برهم خورده پائل گشته را بخوانند سپرد همانا آن بنده من باشم هر که را در اینجا مقرر خواهند نمود زیاده از محصول این سرزمین در وجه شعیب خود و همراهیان خواهد خواست و دیگر زربا برای اخراجات ضروری از سرکار خواهد گرفت تا از عهده آباد نمودن این درونم که از در و عساکر ساکن چند و بوم گردیده برآید و هفت هشت سال باید که صورت آبادی در سیه و بنده هر آنچه بود کلاسه درگاه سلاطین بجهه گاه میرسانیم خواهیم رسانیده علاوه آن بعد پذیرای نعلت است هرگاه محادوت فرمایند در هر منزله که بچنگام خود رود و این المکرمه مغرب شام سپهر احتشام گردد و بعد و هر گاه و سیه از منازل مذکوره محدود شود و کمره و پیر تسلیم دیوانیان سرکار نایم و نیز بعد در هر شش که قدم مبارک بیاید حصار رسیده نوسه بطریق شمار و پانزده نوسه گذاریم و این هر خدمات براسه آن بجای آرم که زیاده و براین خونریز مسلمان نشود و سپاه لشکر خلفه بیکه پیشتر ازین مدت محروم از اهل و عیال و بیوت و اسما و خدیو باشند و اگر اتماس بنده بفرج قبول امتیاز نیابد و خواهند که مدت دیگر هم بنده گان حضور قفص اوقات نمایند و بفرقه راه حال سپاه یا فصد شش همدوازند که در جلال چیل سرکار در اینار خانه ذخائر غلات و غیره دیده رفته بخنجر و رارسال دارم چون این مضمون زبانی حلال بسج جاه و حلال رسیده در جواب کلمات سراسر صواب ابو الحسن نوسه چند اذ فرمود و بعضی از این نیست اگر ابو الحسن از فرموده ما بیرون نیست دست بسته حاضر شود یا بگذارد که سرگردان او را بسته بیاورد بعد آنچه اتفاقا ضا محروم باشد مثل خواهد آمد و صبح آن شب علی الرضا ابو الحسن بنام متعهدیان صوبه برار احکام مع گرداران صادر شد که بخواه تبار کینه که پاس بطول و در در و عرض یک در و دوخته بود که مصالح قلعه گیر که روانه حضور نمایند که از سر نو خندق انپاش شده آید از ایشان این خبر بر زبان عجزه مضطرب اختیار گذشت که این کلام عقل و دانائی و چه مسلمانان کشی در سوا نیست که کینه با آید و خندق انپاش گردد و چاه اتماس ابو الحسن در سال غل شرف پذیرای نعلت ما هم و سید نقیاس حیات ما دیگر وید و همان چاهلای غل بکار بنویسند خاک و پانیا شستن خندق هم می آمد و نوزدهم شعبان بر عرض رسید که نقایات کار خود با انجام و نقب را با تمام رسانیده باروت و ان بیکر کرده اند و آتش وادان را چشم برآه فرمانده حکم صادر گردید که اول ابایه سور چال بشهرت پورش با سیه و بوسه بهاداران بلند سازند تا محصوران باراد و مدافعه بالاسه فصول حصار جمع آیند بعد در نقب آتش زنند تا عبدالرزاق لارای از شدت نفووت و پویشایه از اجرای نقب که خبر یافته مقابل بر سه نقب از اندرون بدستیاره سنگ تراشان چاکریست نقب بکنده باروت یک نقب راح فیله آن بریده بر دوازده و نقب دیگر قدری از باروت برداشته باقیه را با آب آمیخته ضائع و نابود ساخت چون آذانه پورش بلند گردید و مردم بالاسه حصار فراهم آمدند و عمل نقب که منتظر همین از و حام بودند و یک نقب آتش زدند چون باروت آن طرف از یک ضائع شده قدری این طرف باقی بود بجز و آتش در گرفت و حدت باروت همین طرف برگشته مردم سور چال که مسلح و مستعد پورش بودند و دیگر تماشا نیان و سپاهیان ما لیکر راسوخت و بعد زور باروت درین بالاسه آن پرید سنگ و کلوخ آنها سرور و سیه مردم این طرف را شکسته جمع کثیره را بعد و سال بجزرت دران زمان که عبارت از سنه هزار و نود و هفت است مطابق بود و آواره محرابه صدم ساخت از آنجمله جماعه از

مردم نامے بنکاسے و گزشتہ پوزخشتین دودو بار دستستان یورش را در قلعہ رخنہ بنکر نیامد تا ارادہ عروج و صعود نمایند
 بلکه بسبب ہلاک شدن مردم بسیار اضطراب و اضطراب عجیب لاحق علی این طرفین دودو بار دست پردہ بصارت نگار گیان بود
 تھمناں قوی دل فرصت را غنیمت شمردہ چون ہائے آسمان بر مورچا ل نشینان رنجتہ آفت جان باقی ماندگان گردیدند ہر طرف
 حکم تیرہ تنبلان صد دریا فست و پس از سی بسیار کج راجعتی این بار ہم بکار آمد مورچا لہائے قائم ماند مردم پادشاهی ہنوز جاگرم مکر وہ تحقیق قتلہ
 جانبا نازان در میان بود کہ نقب دوم را آتش دادند و چندین ہزار شک گردو کلان چون حمارہ ابابیل از اوج آسمان بر سر مردم پادشاهی
 از طرف آبی نزول یافتہ شور و فریاد زخمیان و نال و داد ہائے درخت کشگان سر بسوخت کشید و مضاعف شمار کشگان سابق کہ قتلہ او
 آہنا ہر دو غوا مطابین ست نمود تعلق گردیدند و باز محصوران از قلعہ برآمدہ خواستند کہ مورچا لہائے اطراف حصار کہ سبب بسیار دردناک
 شش ماہ تیار گشتہ کل اقامت ملازمان شاہی شہیہ بود از نزع نمودہ قابض و متصرف شوند خان فیروز جنگ سح فوج بہ بنیہ
 آن جماعہ بمبارک رسیدہ و جیشہ عظیم برپا نمود و شمار کشگان این جنگ نیز بود و غولگاہ ساسا و آمد و ہر چند فیروز جنگ چہل شہامی
 در برادر نمودہ ارک شوئے ہائے خافان بمل نیامد رسیدن این خبر آتش غضب جہان سوز شہیہ شعلہ در گردید و عالمگیر سوار سہ
 خاص طلبیداشتہ سح فوج قاہرہ پاہر کاہب گذاشتہ با ہر اسے جلالت شمار و حد کارزار را بغیر وجود خود زینت داد و تخت روان را در
 مکان کولہ رس توقیت فرمودہ حکم یورش بر نیرداشت درین ضمن باران سبے محل محل عزیمت پادشاہ وین پناہ گردیدہ سہ
 ششمانان مجروح و غار چون جہاب دریا موج ساخت و بیچارہ سہ ساختہ نشد و از ملازمان پادشاہ سہ کسے را محال تروہ
 نماند از شدت بارش و حد سہ سیلاب ہائے و در جلے ملک ارتفاع بلبل فرورفت و کار بجائے رسید کہ سوار سہ خاص
 پادشاہ سہ سح مردم ہمسارے برگشت و قلعہ نشینان بغیرہ تر گشتہ و فرصت را غنیمت شمردہ از قلعہ برآمدند و بر مورچا لہار بخندہ تو پناہی
 از دہلیکر را کہ سبے بیشمار و فرج مہانہائے بسیار بالاسے و مدد بردہ بود و نہا سانسے و بلا خرج بدست آوردہ ہر چہ توانستند
 ہر داشتہ بردہ و ناچہ را بردن متقدر بود و چہما زودہ میوب و ناقص ساختہ و چندین ہزار جوال پر از خاک کہ از انجملہ کیسہ پاک
 یا وضو و دست مہار کہ حضرت قدر قدرت بود و بخرج مہار خیر و شقت یکدان کہ ثانیہ در خندق انداختہ بودند مال نیمہ
 شمردہ دست بدست بردہ و مصالح السداد قرحہ ہائے قلعہ کہ از گولہ وغیرہ شدہ بودند ہر چند فیروز جنگ دست و پا زودہ کار سہ
 از پیش ہر دینل خاصہ پادشاہ سہ کہ قیش چہل ہزار در پیہ محسوب سہ شد و ہمراہ سوار سہ خاص بود از رسیدن مرزب
 گولہ و ہمدات یادو باران از پا دآمد و آن رزہ ہم کار سہ شدہ بشام انجا میروز دوم باز پادشاہ عالیجاہ خود سوار شدہ
 حکم آتش دادن و در نقب سوم فرمود چون قتلہ را آتش دادند و زنگرفت ہر چند نقص سہ نمود بسبب آن دست خمیرہ کشید
 تا جو اسیس صادق الخیر بسبب آن پے بردہ ہر ظاہر نمودند کہ محصوران از اندرون قلعہ را سہ ہر ساینہ بار دست آن نقب
 پاک رفتہ فیتہ آزار پیدہ بردہ اند لہذا پادشاہ وین پناہ را انفعالی ازارا و کچہ یورش روسے دادہ براوقات و دیگر موقوف فرمود
 و بدو فتحانہ سعادت نمود چون درین تردوات دور غم تیرہ فیروز جنگ رسیدہ و سبے دیگر از رکو سادو ستوپین مجروح گردیدہ
 بودند فیروز جنگ چند روز از سردا سہ فوج ممنوع گشتہ اختیار تروہ تسخیر قلعہ نپا ہزادہ محمد اعظم لگا شدہ آمد و وجود مردم سلطان
 ابو الحسن کیسان پناشتہ و دارا وجود سہ نگذاشتہ دیوانیان کفایت شمار و حکام آیادان کار و ارباب عدالت و احساب
 جا بجا منصوب فرمود و حکم داد کہ جید را با درادر دفا تہ دارا لہا سہ نوشتہ باشند و عبدالرحیم خان بیوتات را ہائے احتساب

شهر مقرر نموده مامور گردانید بعض سوکم نگار و بدعنوانان که بواسطه وصال او از شهر بهار و دیوینجا نهارا مسافر نموده مساجد دنیا کوٹ
از عجائب حکایات آنکه صفت شش خان پسر قوام الدین خان خلعت دیگر و اسے ایرانی در قلعه ستانی حب و جسد تمام داشت رضی الله
عنہ فغلبه ایران کیے از ہمدوم و معاہدش بود گفت کہ جسے کثیر از زمینیں و مصلحا و سادات صحیح النسب علماء دین و علمو محمودان میں سے بہتیم
نور و خیر قلعه اٹلات و خرابی و خرابی و بعض ناموسی عیال و فخریہ انہما از جہ باب توانیو دکن بدبخت کشما کہ وہ ورجو اب گفت کہ اگر
امام حسین علیہ السلام خود دین قلعه است و نہ خیر این قلعه خواہم کہ کوشید این کلمہ شہرت یافتہ خیمہ تجبیہ از زبان ادا قشہر یافتہ ہمد
میشود آن مقلو کہ کفر ستم باحق با محمد بن و دیگر جہانم گردیدہ مغلوب عالمگیر گشت و از نظر اعتبار انقادہ مقید شد و اموال و ضبطہ سرکار
پادشاہ در آمد و بعد چہ جسے عالمگیر قلم غفور بجزیدہ کلات او کشیدہ نظرہ بیباکیہا سے او بخدمت پیر کشی کہ بجلالت خان
نور گراں تجویز شدہ بود و انہما زمین و ہمدو کے اباد گشتند و کار توپ خانہ تیر بود مامور نمود و چون ہمیشہ در تالیف قلوب ملازمان سرداران
ابو الحسن عالمگیر لو سایل و وسایل سے داشت و توفیق روزی سے بدست کر کے باشد اکثر نوکران ابو الحسن بجز ورا یام رجوع
بجایگاہ تیرہ ہنہا صلب جلیلہ و خطا بہا سے عمدہ و نقارہ ذیل داسپ و جواہر و جاگیرات انحصار یافتہ و شیخ منہاج
بناہر شہرت آنکہ او نیز ارادہ رجوع بہ لشکر عالمگیر دارد و مقید گشتہ غیر از عبد الرزاق لاری و عبد اللہ خان ترین افغان با سلطان
ابو الحسن از سرداران کسی نمادہ و دست حاضرہ ہشت ماہ انجا میر عبد الرزاق رحمۃ اللہ و عبد اللہ خان ترین دین ہمدت بران جان
در کار وے نعمت خود میکوشید نہ و شہر و فادار سے و جان نثار سے بقدیم پیر ساند نہ کر براسے عبد الرزاق لار سے
قرمان عنایت و استقامت سے قول منصب شش ہزاری شش ہزار سوار با عنایات دیگر رفت آن دفاکش حقیقت اندیش ملاحظہ
جان و آبروی خویش بفرمودہ از قبول ابامحمد و سرداران مسوولہ عالمگیر را ہر سر برج علاقہ خود و فعیل قلہ بر آمدہ بروم شکر سے
عالمگیر سے منورہ از کمال اہانت و استخفاف پارہ کرد و پائین انداخت و زبانی کہیکہ حال قران و پیغام بر استقامت و مواعید عنایت بود و چون
داد و کار این جنگ بلا تشبیہ جنگ کہ بلا سے مانعہ عبد الرزاق امید و راست کہ آن نفس باز پسین در زمرہ میست و دو جہان را در کمال
علیہ السلام سمیت نمودہ آفرین بر روستے آن شہید مظلوم کشید نہ در نیاید بلکہ بظاہر ہفتاد و دو تن شہداء بودہ سرخ روئی و نیاو
آخرت حاصل نماید عالمگیر بود استماع جواب در ظاہر آزر دہ شدہ گفت زبہ بدبخت لار سے با ناری اما در باطن نظر بہ ثبات قدم
در وفا دار سے و پس نگوار سے تحسین و آفرین کرد اگر چہ با مقضاے تقدیرات آسمانی قلہ گنڈہ آخر مقتوح گشت اما ملکستان
ہوین و ایمان و شجاعت و وفا و حیاء و حرمت و دیگر فضائل و در ذائل مردم طریقیں گردیدہ پایہ و مقدار ہر ملکی آن زمان سنجیدہ آمد
و ترددات بیہودہ بہار ان عالمگیر سے و کیسہ دوز سے پادشاہ دین پناہ باد و ضو و طہارت و صرفت مباح خیر در سرانجام خیر قلہ
نکودہ و تلف شدن ہزاران سوار و پیادہ در اکب و مرکوب و یور شہاے کر عرقہ کشود و گریہ تلخ و ترغیب نوکران ابو الحسن
و انحراف آتما از ایمان و ملک حلا سے بدون تحریک سیاحت و شان و جان باز سے مبارزان بکروند و تر آن قلہ بہرقت عالمگیر

ذکر مقتوح شدن قلعه گنڈہ و پایان احوال سلطان ابو الحسن خدا بندہ

او افرامہ از سے قعدہ در سنہ ہزار و دویست و ہشت ہجری سے روح اللہ خان و وساطت رسم خان افغان بی دسل در سائل
ابو عبد اللہ خان ترین نوکر متبر ابو الحسن کہ صاحب اختیار دروازہ معرفت کبوتر کی بود و نیز در موضع جاہ و اقتدار افتادہ با فوج
و سرداران لشکر عالمگیر ہزار و دساز گشت وہا سے از شہر مانعہ دروازہ بر روستے روح اللہ خان و مختار خان و ترسم خان و
صفت شش خان محروم از ایمان و خواہم بکارم کہ جان نثار خان خطاب یافتہ بود کشد و مردم ہم از دروازہ و ہم از افراتین

که حاجا شکست و رغبت یافته لیاقت در آمدن داشت بتغاق و پرو و دار سے آن افغان تک کرام بی ایمان داخل حصار شدند
و شاهزاده محمد غلام شاه با فوج خو طرف دروازه آمد و منظر فتح الباب استاد چون سیلاب مردم پادشاهی داخل قلعه گردید و هر یکی
هر جا برآید حراست استاد و غلغلہ مفتوح شدن قلعه و شعور یوم انشور از حرم سرا سے سلطان ابوالحسن و دیگر اہل ناموس برخاست
مصطفی خان معروف بمید الرزاق لاری مطلع گشت چون فرصت مسلح شدن یافت متعصفا سے شجاعت ذاتی و اداری حق غلظت
ولی نعمت سپہر شمشیر در دست گرفته و بر اسب پارچہ لکیر چو ار گشتہ یاد و از دہ نفر مقابل فوج عالمگیر و بر در دست سراسی ابوالحسن در دست
تا آنوقت دروازه مفتوح و هجوم افواج عالمگیر سے در تمام قلعه شدہ بود آن شیر دل ملائیشہ و تامل خود را بران سپاہ بقیاس از
ہران از دحام رقعا سے انیز متفرق شدند و اوقتنہا مقابل ہزار ہا شمشیر میزدند و فرہہ میکشید کرتا جان دارم در رفاقت ابوالحسن
خواہم گوشید و ہر نفس دم پیشتر میکشید و با خون خویش با زری سے نمود و از چار سونامردان برادر ختم ملائیشہ از فرق
سیرت نامہ فن باز کرت شجاعت محل شکوہ نگین گشتہ زخمہا سے کار سے بی شمار بردن برداشت و متور و دلاوتی بطور رسانید
کہ منقل و نقل راست نیاید اگر جسرا بن جرات بگوش رستم و سہراب میر سید ہر یک بے اختیار فاشینہ بیدگی او برو دوش ارا و سنگ فرغ
در رکاب او میدوید و جنگ کنان و شمشیر زمان تا سر دروازہ ارک و دو تھانہ آقا سے خود رسیدہ دران چین دواز دہ زخم سنگبر بہر
آن بہادر دلاور رسیدہ بود آخر پوست چین دیتی او بر چشم پا افتادہ از دیدن عاجز شد و بر یک چشم ہم زخم کار سے رسید چون از
نیش خاطر گشت و طاقت ہم از کثرت جراحت و درین خون و در بدن فائدہ واسپ ہم زخمہا سے بے شمار بروا شتہ سے لزیو
انما ز نجابت استاد خود دار سے نمود آن وقت عثمان اسپ با اختیار او سپرد و بخود دار سے بسیار با سپ قائم ماند اسپ
او را بخاندان اش رسانید و مردش او را فرود آور دہ بر لب تراز گندہ با ششم علیخان خاں سے بحر تار سنج کردان وقت در لشکر
عالمگیر حاضر و برین ماجرا ناظر بود و سے نگار کرد این شہدائست از شجاعت و بہادری سے آن بی بجا گو ہر بخود دار سے و مردانگی باہ
مردان کار نامہ او را شوق حق گزار سے و خطبہ نگار سے ادینا سے نمود و دینہ خود را محبوب قلوب خلق و مورد الطاف خیفہ
و جللیہ خالق گردانند باہبل پادشاہ ظاہر و باطن سلطان ابوالحسن چون از پایان این سخن آگے یافت و ناہما سے جانکاہ جزع
و فزع پر دگیان حرم و قربان عرم از اندرون و بیرون بلند گردید و چلتی و استعمال خدمہ محل کو شمشیرہ و از ہمہ با کجی طلبیدہ
و دواع خواست و بعد استوداع سر رشته صبر و وقار از دست ندادہ بدیوان خاص خود ہر آمدہ بر سندیگین خوش نشست
چشم برارہ سمانان ناخواندہ و وقتہ چون وقت طعام خوردنش قریب بود توکیدر طعام کشیدن نمودز مایکہ روح شہدائ غلظت جان
با و دیگر امر سے مذکور رسیدند بوقت سلام علیک نمودہ دست بر سرتا بر پاس سلطنت گفتا شست و سر رشته وقار بادشاہ سے
را نگہداشت و خود دار سے فرمودہ در گفتگو کمال فصاحت و گرم جو شے تا دایب ریاست نمود و با ہر کس جو شے و گرم جو شے
شکل گردید و با ساعے باتیر قضا سپہر بخوید ہر شیاریہ با حمت نقدیر چہ صحرایہ خندان رضا گزین و خود از تسلیم باطل
خوار شت چہ اندہ بیکارہ تا روشن شدن روز صحبت داشتہ چون بکاول خیر طعام کشیدن آدر دواز ہا خزان اذن چیز خوردن
خواست و انہارا ہم شکایت ہم سفرہ شدن نمود و بعضی اشتیاقا مفاقتہ نمودند علیہ ایران مضائقہ نگردہ مرضس فرودند و مختار خان
با دہ سہ کس دیگر شریک چیز خوردن گردید و روح اللہ خان از رو سے تعجب پرسید کہ این چہ وقت طعام خوردن است ابوہر
فرمود کہ وقت چیز خوردن من ہمین ست روح اللہ خان گفت میدانم اما این حال چگونہ رغبت لطام سے نمایند جواب داد کہ
موافق رویہ جموہ چنین است کہ میگویی اما اعتقاد من بخدا سے کہ مرا و شاہ مگد را آفریدہ انیتست کہ در بیج و ستے از اوقات نکلن

از تبه خود با نخی دار و در زنی و موم میسرساند اگر چه جدیدی و مادر سے بزرگتر بر فاه و کم بر و گندار اند اما چند گاه لغافه
 مصلحت پر در و کار سن و این بود که لباس در و شے و نفر گذرانیدم باز که نظر فضل بر سن عاجز و نوبے آنکه مرا تصور آن بر گز
 بنام گذشتہ باشد یا دیگرے را لگان آن خور کرده باشد در ساعت واحد ماده سلطنت براسے سن آماده ساخت و الحمد لله که بگوشت
 ہوے و آرزوئے در دلم گذشت که در ما بدست آورده حرف نمودم و لگو که خبشیدم احوال هم که مرا در مکافات بعض احوال ناشایسته
 که در ایام سلطنت از سن سرزده بنا بر تنبیه و تادیب آن زمام پادشاهے را از دست سن باز گرفت شکر میکنم که عثمان اختیار امور را
 ما ایام مد و سه که از حیات باقی مانده باشد بدست پادشاه و نینداده بود اکل طعام اسب سوارے طلبید و شادمان باشوکت
 ملوکانه را می مروارید در گون باتفاق امر اسے عالمگیر سوار شده را بی شد چون اعظم شاه بر در و از قله غیمه خضرے زده دفعه
 آمده امتحانے کشید نزد او بر و ندین ملاقات مادر و اید از گلو سے خود بر آورده شاهزاده را به گزرا نیند شاهزاده استالیه او
 نموده محصور عالمگیر بر آن و افرایطع نیز سلو کے مناسب نموده با احترام نگهداشت و یوسید بقدر محاش ضرورے از خوراک و
 پوشاک و خوشبوئے وغیره مقرر ساخته بعد چند روز در و از قله دولت آید و نموده در اینجا مقید نگهداشت بھار از ان روح المعانی
 و دیگر متفقدان بقبضه و نفوس اموال او و ملازانش مامور گشته بکار باسے مرحوم پر داخند و بر حقیقت عبدالرزاق لارے
 خبر یافتند طلبدا شستند او را در حالتی که از خود خیر و غیر رستے از حیات نداشت بر چار پای که افتاده بود در داشت نزد روح اللہ خان
 آورده صنعت سنگخان شمر خصلت را همین که نظر بر او افتاد و بفریاد آمد که این همان لاری ناپاک بیے اوست سر او را بریده نزد پادشاه
 بایده و بر در و از زباید و بخت روح اللہ خان گفت سر مرده که احصا مید حیات او نیست لی حکم پادشاه بریدن از موت و مومی
 در راست و احوال او را نوشته مرده داشت چون عالمگیر جبارت و رفاقت و نهایت ملک علانی و شجاعت او را شنید حکم نمود که
 و جراح بندی و فرنگی برای علاج او مقرر دارند و حقیقت زخمها سے از و امید بقیاسے حیات هر روز بر عرض رسانند روح اللہ خان
 را طلبید و گفت که اگر ابو الحسن یک نوکر ملک حلال دیگر مثل عبدالرزاق میداشت تسخیر قله مدتها سے محنت از شد زات بود چرا حان
 زخمها سے او را دیده و شمرده بر عرض رسانیدند که بقا در زخم نجبه طلب و علاج خواه بشمار و رآمده و سوای این زخمها بسیار دارد که بشارت
 آورد و یک چشم او اگر چه از جراحت محفوظ مانده اما شاید آفت نور او هم از مدمات جراحت باسے دیگر رسیده قابل دیدن نمائند باز
 براسے علاج او بیاردارے او تاکید فرمود بعد انعقاد سیزده روز بر عرض رسید که عبدالرزاق چشم و اگر ده و بکشت زبان حرمت
 سیزده روز و بی و دار و امید حیات او بهم رسیده حکم نمود که بنیام با و رسانند که تقصیرات ترا خبشیدم پسیر کلان خود عبدالقادر نام را
 با پسیران و دیگر که لائق لازمت باشند محصور بفرستند تا بنصب سرافرازے یاند و از طرط پر نیز کور نشات عفو تقصیر و عطای
 منصب و دیگر عنایات بجآ آرند چون این بنیام عالمگیر آرد بدار و ملک حلال و لیر رسید بکشت زبان بعد ادای شکر قدرانی خوب
 داد که این جان سخت سبج هر چند اسے آلا ن از بدن بر نیامده اما بدین حال امید حیات از محال است معذات او تعالی شانه که قادر
 بر ایسے اموات است بعض احوال که قدرت خود اگر حیات دوباره یابن ناکاره عطا ناید باین دست و پا باسے با خشیه تقویم
 کدام مراسم تو کرے توانم پرداخت بعد ازین که نوکرے هم توانم نمود کسیکه نمک ابو الحسن گوشت و پوست بدن او خیده باشد و کوری
 عالمگیر پادشاهے توانم نمود بعد رسیدن این جواب اگر چه اثر طلال و عتاب بر چهرة او معلوم شد اما از راه انصاف آفرین گفته فرمود
 بعد صحت احوال او بر عرض رسانند و از جلا اموال او که پیشتر تباراج رفت و قدرے بصرف تنهایی در آمد باقی مانده را به بخشید
 از اموال ابو الحسن بعد تفرقه آنچه بقبضه در آمد شصت و هشت لک و پنجاه و یک هزار سون و دو کرد و پنجاه و سه هزار و پیکر خنیا

شش کرد و در ششادک دود هزار در دیر به شش سوسه چهار در مرغ آلات و معروف ملا و نقسه به برض رسید ازین تشخیص
و تخمین با ششم علخان معلوم میشود که نرخ هوشناسه ذکر در دران وقت هفت رو به و وزن آنها مسافت و طلای اولی بخش نسبت به
کرمانه را خواجیه بود الا با نرخ و اوزان بهون که درین آوان سست اینقدر مبلغ نمیتواند شش و معی یک ارب و پانزده کرد و در سیزده یک
و کسبه در دفا تر شنبت گردید گفت خان که آخر خطاب امیر خان یافت و نام اصلی او میر عبدالکریم است از مستعان بود تاریخ تفریح
فتح قلعہ گلکنده مبارک یادگفته گذرانیده است و استحکام قلعہ گلکنده و خوبی شهر حیدر آباد و طافت آب و هوای آن سرزمین و حسن نگین آنجا
و سیر حاصلی آن هر زبدم زیاده از آنست که درین مجیزه توان نکاشت قلعہ خام گلکنده ابتدا انبار که آبایه راجه دیورای است ملین
بهینه تفریح اهل اسلام در آورند و در زمان انقراض دولت بهینه سلطان قلع نام خام طبع بقلب الملک از امرای سلطان محمودی
که حاکم گلکنده بود چون کار بلوا اکت الملوک شید سلطه و فرمان روائی آنجا گردید قلعہ خام اهداث کرده آبادی دیورای را پخته ساخت
بهرانان که اولاد او سالها تسلط یافته فرمان رواه آنجا و همه طبع بقلب الملک میشدند و در استحکام آن کوئیده نهایت تمانت ازین
چون نوبت سلطنت بجد قلع بقلب الملک رسید بر جایگستی نام با ترسه عاشق شد و قلع بسیار بهر مسانید بوجب خواشش او باطله
دو کرد و به قلع و شهر که بنام او آباد ساخته تا شش بهای که اگر ایش و بسبب آنکه آن زن فاحشه بود دران شهر و روح خرویات خانها
و مسکات بیشتر بود و سلاطین آنجا طایفه و فاشه عیاشی سے نموند با نوع نفس و فحش را به آن شهر بدنام بودند و یک
از سلاطین بر قناعت اشتیاق بنام آن زن مطلع شد و بکیر آباد مسی که روانید چون ابوالحسن زیاده از دیگران بلو و صوب و شش
و طب رفعت داشت رواج آلات و اوضاع فحش زیاده تر شد و عالمگیر که در ظاهر خود را کبوتر اهل صلاح و سدا و می راست
و تشبیه بتدبیر کن دنیا الدینا سے حبس شهره گور را بداد انجا موسوم ساخته بقتل و غارت ابایه آنجا و خرابی شهره گور پرداخت
و غرض اصلی تحصیل خزان نفوذ و جوهر که در سر کار ابوالحسن شهرت و حقیقت هم میداشت و استیصال اکابر طرای شید و افتاد
عالمه مومنین که حان شهر بسیار بوده اند نیز منظور و مقصودش بود و در زمان مبارک شاه شهره گور بفر خنده آباد موسوم گردید اما شهر
آن شهر با شمس حیدر آباد چنانچه بود احوال بهم هست و سی ادوسه نه بخشید به از فتح قلعہ گلکنده و عالمگیر طریت بجای پور رفت چون
خبر صحت یافتن عبدالزنان را رسد بآن سرایه دل آزار سے رسید و میوه و راجه حیدر آباد و نکاشت که عبدالرزاق را ستمال ساخته
روانه حضور نمایه عبدالرزاق هذو خواسته التماس نمود که اسید و ارم مراغ الخفال روانه بیت الله فرماید تا بعد حصول طواف حرمین
بوطن رفته به هاسه از او اهدا و دولت پا و شاه مشغول با ششم بعد عرض این خبر بر آشفته فرمود که مقید ساخته روانه حضور نمایند
غیر از جنگ شفاعت نموده نزد خود به لاسانی بسیار طلبیده چند نگاه با خود داشت و بدلیه بے شمار بقبول منصب چار هزار سے
سه هزار سوار بر که ملازمان پا و شاه سه در آورده این بر آشفتن بیوج محض فساد و لذات است والا بایسته نظر بخوبی بای آن یکا هم
و دیر در زینت خیر را میداد و چنانچه خواست بوطن با و فتنه خشمش سے نمود و اگر نگه داشتن و فتنه کا فتنه واجب بود
قدر دانسته تفتنه آن بود که از راه ضعیف پر در سے خود بخانه اش میرفت یا شاهزاده از او لا و یا شل روح الله خان و غیره
عمده از ملازمان را فرستاده بهر صورت دل جوئی و تالیف او نموده زیاده از مناسبه که بنوکران ملک حرام ابوالحسن شش محمد ابراهیم
و شش نظام و شاهزاده اینها و بهر بر سے او مقرر کرده در عزت و احترام او زیاده از همه میگوشتید تا هم حق قدر دانسته بتقدیم میر سید
و هم ولایت دیگر نوکران و رفقا یو فادار سے و نیگو کا هے بودند آنکه ملک حرامان را بهت هزار سے نمودن و عبدالرزاق را حکم قید
فرستادن بمحل آید و بعد از آن که چاره بفرودت نوکر که کنه چار هزار سے منصبش دهد و چون قسم بمقتضایه دنیا طلبی و تحصیل کار خود

ملک چون افغان ملون را که منون احسان جان بخشی دارا شکوه بود هر با بی نمودن و منصب بخشودن اگر تالیف قلب و تعلق او
 ندر بود و ایستے بعد بیست آوردن دارا شکوه آن دلا و لحام لا مقید و نامکام میداشت بلکه همراه دارا شکوه گردش میزد تا و دیگران بیست
 یافته ازین حمید فرضیه الوارح خاطر خود را شست و شو میدادند تا آنکه مراعاتا نموده دلالت و ترفیب باین کار با تا بدو از جمله جانکاهان
 که از اشرافین شوالیه اندکی آنکه سعادت خان را که حاجب ابوالحسن گردانیده بود و او را جانبا زینیا نموده آن قسم جواب رسوال با سلطان ابوالحسن
 و نه خواجی جواهر تمیت چهل و پنجاه لکه روپیہ حسب الامر بخش تزویر دست از جان شست بیست آورده فرستادین قدر که در آتش افروزی کدالت
 آن ترک قصوری نموده بعض احوال را مروض نموده بود و ممکن است که با اطلاع نشده باشد بوضع مورد عقاب نموده و در صدد
 منصب ذات و حد سوار و کم نمودن از خطاب بر ملت ساخته و بنشاند هزار روپیہ که ابوالحسن با اور عایت کرد و او بعض رسانیده ظاهر نموده بود
 باز یافت فرموده تا یکسال در پاسه جناب در آورده و آوازش چنین بود که با ششم علی خان بیگار درین همراه سعادت خان بودم و خواجی
 جواهر ابوالحسن با غوغا تعقیبات و در تحویل او هر چند خلافتش گفته که فرود خطه ابوالحسن درین جواهر و چه و قیمت آمانیت عدد و کمال
 داشته بر نه انا بملک جهر که در قیمت اعلی باشد گرفته عمن آن جواهر کم قیمت دران نگذارند و آن فرزند پاس امانت داره راضی
 باین عمل نشده و صلادان تصرفه مکر و غرض فقیر از انقطاع بعض فقرات از کتاب با ششم سله خان خاسنه وارتساش درین دوران
 فقط نابرتقا سے تذکار ابرج رضاد تسلیم و ثبات و استقلال مزاج ابوالحسن است و در انقباضات و تغییر احوال بر تیره که در دیشان را حصول
 و استکمال آن غالی از دشواری نیست اللهم اغفر له و ارحمه فی الحقیقه و لباس سلطنت در پیشه بود حقیقت کیش و ذکر مراتب شجاعت
 و وفادار خلاص که مصطفی خان عبدالزاق را نیز و قاسم داده و در غفلت او بعض غایت و دلیلت مناده بود و قیاس باید کرد که در حالت
 یاس محض که سلطان امیر تغفر در سنگاری نباشد باین حد و در پاس ملک و وفا و اخلاص و صفات کوشیدن و در کمال خواهش شریعت
 جراحات و اجل نوشیدن از متذکرانست و انظار غدا و بچای و کربزه عالمگیر و شست کرد و تزویر و در سوخ و دیکنه وری و قصب تیمت
 نفس و هوا سے تعلق بر ابناء سے جنس و قسوت قلب و دفر حرص و شره او باین حق پرستان احوال ابوالحسن و عبدالزاق را
 در کسب اخلاق حمیده که از اینها نکور شد مرشقی خود گردانند و تحجب و احتراز از شیم نزدیک عالمگیر جمع بود واجب داشتند چه دین
 بهر صورت و در گذار است و جز او پادشاه اعمال در دنیا و سخته باسته و پادار ابوالحسن و عبدالزاق هم نمائند عالمگیر هم در گذشت کردار
 حصد و بر صغیر روزگار بیا و کار ماند و هر چند بکر و حیل و شیخ تاج فوسیه عیوب خود را پوشید و کوشید که بر مردم ظاهر نشود فائده
 نه خمیده فاشه ترشد و اگر بغیر من حال از بعض کسان یا جمیع مردم مخفی ماند از عالم السرائر که بر منظر عباد و اطفال و آگاه بیست
 چگونگی مخفی و محجب تواند ماند اما حال بر سیمل اختصار و اجمال احوال عروج و وصول سلطان ابوالحسن بپایه رفیع سیر کمالی
 و قران روانی که از و قاسم یک آن اورا از کج زوایا سے قبول بر آورده با وج کار سانی رسانید و آنز بر حمت سلطنت
 نیز را بر منگ گردانید مناسب نمود تا طالبان اخبار را سمرانه چهرت و اختصار بنا شد که ابوالحسن چنانچه خود بر روح الله خان اشعار نمود
 چگونگی در آن واحد از اتلا سے فلک بر آمده با عتلا سے ریاست مترقی گردید مخفی ماند عبداللہ قطب شاه که قریب شصت سال
 فرمانروا سے نمود چون سپهر داشت از جمله سد و ختر که حق قبا سے با و داده بود و یک ماه بسیر نظام الدین احمد الحسینی که از سادات اهل
 مدینه طیب و خلف سلسله طبرغوث اهل امیر غیاث الدین منصور شیراز سے قدس الله روحه الهیز بود شوب ساخت احوال اهل
 اعلام این سلسله چون امیر برادر که در ملک شده با ستاد البشر و هوس انشس انظر و صدر و حکما امیر صدر الدین محمد
 و سیک شیراز سے و سید مبارک شاه و سیر جلیل الدین و سیر جمال الدین محدث و غیر هم برادر باب بعد از مستور نیست مولن اعلی

ایشان مدینه مدینه و از آنجا به اراک شهر آمدند و سکنی اختیار نمود و صاحب ضیاع و عقار گردید و باغ و اوقاشش را روزگار سے دراز
 بسر برد و آنکه سید نظام الدین احمد با سزا سکن مجاز و سید یحیی بن پیرش بهما تهاست و گردید بعد از آن ح پیر محمد را با دو کنگ اراک
 نموده چنانچه اشعار سے بیان شد و داد پادشاه گشت و عبداللہ قطب شاہ سید نظام الدین احمد و داد خود را بر بنیہ رفیعہ انارست
 رسانید و اختیار اکثر امور ملکی بدو مروج داشت بد چند سے سید سلطان کو او هم از سادات مشهور عرب و از جمله تلامذہ پد بزرگوار
 سید احمد بود و در وقت پادشاه تقرب بہر رسانید و دختر دوم با دو نامزد گردید و روز بروز عزت و احترام او افزایش
 سے یافت تا آنکہ در میان سید احمد و سید سلطان داد و رشک و حسد بہم رسید و روز سے قطب شاہ از سید سلطان پرسید کہ شمارا جہت
 احوال بزرگان سید احمد اطلاع سے هست او گفت آری سے فاضل و پسر فاضل و استاد زادہ من است چون این سخن راست
 بصورت اہانت گفت سید احمد شنیدہ با دو برگ وید و پول سیلہ در اندازان در میان ایشان روز بروز دوا و عداوت و مشاد و از وی یافت
 تا آنکہ مجلس شادی و صلب سید سلطان با دختر عبداللہ قطب شاہ انعقاد یافت و چنگا ہ عیش و نشاط و آرایش در وہام بانار
 حیدر آباد روز سے چند سربایہ نصارت و شگفتی خاطر تاشائیان بلا بود و زمین روز شادی کہ اشب سید سلطان را بہ ادا سے
 خواہند بدو حرکت دیگر از دینپور رسیدہ کار بجائے رسانید کہ سید نظام الدین احمد قسم شد بدخوردہ بعد عبداللہ قطب شاہ گفت کہ اگر غائب
 بسیر سلطان میدہم سید مرخص فرماید و فکر برگدن از حیدر آباد افتاد ہر چند قطب شاہ و دیگر اعیان سلطنت خواستند کہ این
 شصت و با صلاح گراید قلمہ نہاد چون تسلط سید احمد از دہما در اندرون محل و بیرون در بار دست نشسته بود و سردامہ کمدار علیا
 محل بود و دیگر عہد حاکمان سید احمد گشتہ پادشاہ رانے آمدند بعد عبداللہ قطب شاہ میران گشتہ از عہد ان و بعد مان چارہ جو گردید
 و صلاح برین قرار یافت کہ سلطان ابو الحسن را کہ از طرف مادر با پادشاہ قریبہ داشت بداد سے بحساب سے
 سید سلطان برگزیدہ اما سلطان ابو الحسن از شروع ایام شباب در محبت فقر سے آزارنا مقیدہ خرابتے وضع بسر سے بردو
 و وضع سبک اختیار نموده از نظر پادشاہ بنو سے افتادہ بود کہ بیج و جد انتہائے بحال او نہاشت لہذا ابو الحسن لباس درویشان
 در حلقہ ایشان میگذا رانید و در این ایام در خانقاہ سید راجو کہ میر شہ سے ادا شہار داشت اوقات گذاری میکرد و حسب الامر پادشاہ سلطان
 ابو الحسن را تنقص مانع بہر رسانیدہ بمقام برودہ و مصلح ساختہ سمر ہر وادید بر سرش بستند و بر اسب عراقی با سار مسیح الماس سوار
 نمودہ و تہجیل و تنجیل کہ برای سید سلطان میباشیدہ بود و مجلس دارا سلطنتہ نشان و شوکت سلاطین حاضر ساختہ عقدہ فقر عبد اللہ قطب شاہ را
 یا ادبست حوالہ اش نمودند و روز بروز دواہ و اقتدارش افزود و سید نظام الدین احمد نظر جلب و از اکثر شہر در دختر بزرگ با دو کنگ
 بیج امیری را از امر وادارگان دولت بخاطر نیاد و در سید مرتضی را کہ از سلسلہ سلاطین زادگان ماندن و عمدہ امرای قطب و حسب
 توجہ حیدر آباد بود نیز با ہمہ کس برابر سے شہر وادارگان دولت ہمہ از و کشیدہ خاطر بودند و بر سے از خدمت محل ہم متفر و مخلص
 و از ابو الحسن کہ با ہمہ کس بر فتن و مدار سلوک برادرانہ و مخلصان سے نمودہ ہر راضے و خوشنود بودہ اند و بدو ملت عبداللہ قطب شاہ
 در تعیین سلطنت اختلاف بہر رسیدہ بیرون حرم سرا سید نظام الدین احمد با سپاہ خود مستح جنگ و اندرون حرم سرا سے
 سلطان سے سرواہ صاحب کلان زن سید احمد با کینزان حبشیہ و ترکیہ خود شمشیر بہرند و دوست گردنہ آما دہ فتنہ پر داز سے
 گشت و از ہر گوشہ و کنار ہر جدال و قتال اشتعال یافت آخر با فتنہ سید مرتضی و حسن سماع و تدبیر او دادا کنگ
 ہر دو برادر بہرین مدار الہام سید مرتضی بودہ اند و کوران عمدہ پادشاہ سپہ رفیق ابو الحسن گشتہ سید احمد مخلص و
 سلطان ابو الحسن پادشاہ گشت تا آنکہ در میان ابو الحسن و سید مرتضی بسبب غرور و تکبر با وجود سر رشته نوک سے بنابر

اعانتی کہ در جلوس ابوالحسن بر تخت سلطنت نموده یو و برہم خورد و ابوالحسن محل خود سرے و نافرمان بری سید مرتضیٰ
توانست و کار بنمازہ کشیدہ صورت حدوث فتنہ تازه نمایان گردید دوران وقت ما دنا پنڈت کراز پیشکاران مستقل و مستقر
علیہ سید مرتضیٰ بود بمساعے جمیلہ و منصوبہ و تدابیر خود بدولت جنگ و جدال جماعہ داران عمدہ سید مرتضیٰ را بکلمتہ اطاعت
ابوالحسن در آورد و سید مرتضیٰ را بے پروا بال گردانید در جلد وے این خدمت گزارے ابوالحسن قلمدان وزارت بما دنا دادہ
کار ہائے سابق اوراہ برادر او اگنما مقرر نمود و بہت اقتدار و ناحق بین ہنگی و نیکو خدمت ہائے او بود فقط

تمام شد جلد اول

خدا که هر چه را میسر داشته قرار و زلاله کلیل حکمش
بنوعانی میل نورج ن روحی لوت کلین حکمش

درین زمان فضیلت قرآن از کتب معتدله تواریخ هندوستان جنت نشان خصوص سلاطین عربی تاریخ صداقت آئین

سیر المتأخرین

تصنيف تريف مريض لطيف كرمو خان فصيح زبان صحیح بیان آثار منظر دیر عطار و نحو مستند بیان شاعران و شاعران

جنابی کو شہ طبع ان ہی مریضی کا شہ رسک بانو اہنر کا کشتہ

بسم الله الرحمن الرحيم

سپاس بقیاس و شامش سرور سے اس اس نثار پاک گاہ عظمت و جلال دار رہیہ سے است کہ گوناگون عوالم بلسان حال زبان
مقال برادای شادت تبریز یاد در بقا و ابداع مترجم است و بوقلمونی روزگار قبل اوضاع و اطلوارد اختلاف لیل و نہار بر بہت
ساخت کبریایش از قطر حق و تفسیر و تبدل مجرب و مشکوہ دور و فانی سے البعد و ابجے الانسانی سراسی ہدیہ عنایت عالیات سید لا دنیا
بال و اصحاب آن جناب است کہ علت قافی ایما و دوسرے انشغام سلسلہ و سادش و محاداند علیہ و علیہم الصلوٰۃ و السلام الی یوم التناد
اما بعد برگزیدگان محافت روزگار و روزگار لیل و نہار ظاہر و آشکار است کہ کتب تواریخ و سیر کتب تفاوت طبقات اہم خواند بسیار
و خواند بسیار دارد گو یا مطالعہ ہر صفو از کتب مذکور ملاحظہ روزنامہ شمار قدرت کا مذکور و کار و مشاہدہ بدائع صنائع آفرینہ کمالیت
است و نیز اطلاع تمام بر احوال و اخلاق طوائف انام و محامد سن و آداب برگزیدگان و مدارج اتباع و پیروی مقلدان آن
زمرہ عالیشان و افتاء ہر شقاوت اشتیاق سے سابق و دنامت و در ذلت طاقیان لاحق کہ واسطہ تیقظ و آگاہی و رجوع از غفلت و
کراہی است سادقند ان و نادول و جوشیاران کامل و السہولت و آسانی میرے تو اندر شد لہذا بطریق قاطع اقل الخلیفہ بل لاشے
فی الحقیقہ غلام حسین بن دایت علی خان بن السیام علیہ السلام بن السید فیض اللہ الطباطبائی الحسنی خداوند شہم بانے والے
در غور و بصفتہ اللہ بانیم و الطفر و در شہر شہرہ ہجری کے بنو علی اجمہا الصلوٰۃ و السلام من اللہ العزیز العالم ترسم گشت
کہ چون احوال عظماء سے بند را بعد از رحلت محمد اورنگ زیب عالمگیر ظاہر احد سے مترجم نوشتن مکر و بدہ ہر قدر معلوم
و از منہ ان متقبل العقول سموع افتادہ باشد عملاً زبان قلم دادہ آید تا اگر دانشور سے محررہ ازین زبان متعدد سے
نقل دیان احوال بطریق ان مردور شدہ اخبار اعصار و از انان از ہم کسلہ ظاہر بن ششایون انقدر دایمہ شروع و تسلیم
منہ و پرخود احترام کہ و اگر انچہ از تاملان مترجم شہیدہ عبارت صحت از کلمات و در و در کتب تحریر شدہ اگر غلط ظاہر شود عذر ظاہر

الحمد للہ علی الراوی و دیگر کہ بود نفاے انجام یابد بہ سیر المتاخرین من ثانیۃ عشرائے خمس و تسعین من المائۃ الثانیۃ عشر من الهجرة القدستہ سے خواہد بود

ذکر رحلت محمد محی الدین اورنگ زیب عالمگیر پادشاہ و جلوس اولادش بر سر سلطنت و مقبول شدن محمد اعظم شاہ متفہور و محمد کام بخش در جنگ و قرار یافتن سلطنت بہ محمد اعظم خلف اکبر محمد اورنگ زیب پ

عالمگیر پادشاہ را کہ شہنشاہ سیر و تسعین سالک دکن بود و اطمینان کلی ازان امور میر سیارندہ مملکت عثمان بشا جہان آباد کو مرکز دولت سلاطین با برہ و سوار اعظم بلاد ہندوستان است سیر گشت بحسب فرمان قضاء در سال چاہ و دوم از جلوس عین نو و یک سالگی در بلوچہ احمد نیک شاہ اچر سے ہوسے عوارض اقامت جہانے بر مزاجش بجوم آوردہ از زندگی باوس گردیدہ درانی وقت محمد کام بخش سپہر کتر خود را کہ سپار و دست میداشت بروز دہ شنبہ ہفتدہم ذی القعدۃ الحرام چار ساعت روز برآمدہ صوبہ بہار پور مرحمت فرمودہ حکم نمود کہ از دولت سرای شاہی باجنہی ملوکانہ سوار گرد و دو نوبت نواختہ راہی شود و کوچہ ہای طہا علی بنمودہ در ماہ توقف نماید بہ پیش آنکہ سیارہ از دست اعظم شاہ عجلانہ باو آسیر رسد و روز پنجشنبہ ہستم ماہ مذکور چار ساعت از روز برآمدہ محمد اعظم شاہ سپہر دستے را کہ در حضور حاضر بود رخصت کردہ حکم نمود کہ بصوبہ مالو انصفت کندہ آتاسنے قطع منازل نمودہ ہر روز پنجشنبہ طہا علی نماید و دو روز در منزل مقام کردہ روز سوم بازاری راہی شود ہما نرا من اذین امران بود کہ اگر سائندہ ناگزیر و نہاد بہ سبب نہدیکے شاہزادہ مذکور کہ شہاب بافرنگ و جویای نام رنگ است در آرواق شوبی بر غیر در علت کو چاندش آنکہ مباد و در ضعف بیماری کار کہ خود با پدرش کردہ بود سپارش باو کندہ القصد اعظم شاہ حسب الامر بجا آوردہ فرستے چند رفتہ بود کہ عالمگیر پادشاہ روز چہمہ ۲۷ ماہ و سال مذکور یکپاس و سرگٹری روز کہ تقریباً پنج ساعت بخومی باشد برآمدہ داعی حق را لبیک اجابت گفتہ بعالم بقاشافت پ

ذکر آمدن اعظم شاہ بہ اردو سے پادشاہ ہے و جلوس نمودن بر تخت سلطنت

اعظم شاہ و بھار المللع کہ در ساعتی چند دست واد بسرعت معاودت نمودہ روز شنبہ ۲۹ ماہ مذکور پنج ساعت از روز نماندہ داخل دولت خانہ پادشاہے گردیدہ و روز دوشنبہ دوم ذی الحجۃ الحرام دو ساعت روز برآمدہ قاپوت محمد اورنگ زیب عالمگیر شایستہ نمودہ چند قدم بردوش خود برداشت در روانہ اورنگ آباد کو و صبح روز یکشنبہ ہشتم ذی الحجۃ حکم بہ نواختن نوبت فرمودہ روز سہشنبہ دہم ماہ کہ عید الفصحی ابوور بلوچہ احمد کہ بر تخت سلطنت موروثے جلوس نمودہ باستمال رعایا و برادران پادشاہت و خواشن و اسیاب موجودہ راقب بعضی و متعرت گردیدہ امر او اعیان مملکت و عطا دارکان سلطنت را بارعام داد و ہر ماہ و در خور مرتبہ او نواخت آصفت الادولہ اسد خان بہادر بہ ستور بوزارت مقرر و سپارش ذوالفقار خان نصرت جنگ با دہستان ہما و دامتداریکہ داشت مسلم ماند علی ذوالقیاس برکس یا احمدیکہ امور و مناسبہ ابد و مشغولے یافت چون خبر بیامے عالمگیر در مالک محروم منتشر گشتہ بود ہر کہ ہر جا اقامت داشت بفلک کار خود اتقادہ در خور یافت خود شہنشاہ چارہ سازے گردیدہ عین پور سلطنت سلطان معظم کہ لقب مہار در شہر سجدہ الیام سلطنت خود داشت مدائن اوان حسب الامر بہ در صوبہ کابل

مع دوسرے کتر خود کی جستہ آفر جہان شاہ و دومی رفیع القدر بر سر حایران اتانت داشت پسر کلانش محمد عز الدین جہاندار شاہ در ملتان بصوبہ داری آنجا استخوال سے در زیر و پسر و پیش عظیم الشان کہ ارشد اولاد و منظور نظر اتانت جد خود عالمگیر بادشاہ بود صوبہ داری ملک بنگالہ داشت و محمد کام بخش مذکور حسب الامر پدر خود عالمگیر بادشاہ در بجا پور راتق و فائق مہات بود و گویا پسر خود عالمگیر بادشاہ ہندوستان را بسلطان عظم بہادر شاہ و ممالک دکن یہ عدا غلام شاہ و سلطنت بجا پور یکام بخش دادہ خواہش داشت کہ این ہر سہ در سہ جایی مسطور بطور خود کامیاب و کار و اسے خلق خدا باشند اما حصہ دنیا کہ بحال خود گذارشتہ کہ انہما را یکجا محمد کام بخش بعد استماع رحلت پدر در محقہ جایی کہ با متعلق بود بلکہ کار خود افتادہ و پا از حد خویش بیرون نگذاشتہ مشغول خود و دارے گشت ظاہر محمد اعظم شاہ بنوید عطای صوبہ دیگر افتادہ صوبہ بجا پور کام بخش و مادرش را خوشنود و تنوہ حکم کردہ بود کہ کام بخش در آن حدود سکون خود زند و خطبہ بنام خود خواندہ

ذکر منت سلطان عظم بہادر شاہ از صوبہ کابل و جلوس نمودن بر تخت سلطنت در آٹماکے راہ و سواخ و دیگر کہ درین ضمن روسے داد

سلطان عظم از کابل و عظیم الشان پسر کلانش از بنگالہ باستمع شدت بیمار سے عالمگیر بادشاہ لبہا مایکہ میسر بود و حرکت نمودہ روانہ سمت اکبر آباد کہ بر سر راہ و کن واقع است گردید و در آٹماکے راہ غیر رحلت پدر رسیدہ روز سہ شنبہ سلیخ محرم الحمد سام سوارہ اجڑے ہوئے بوقت نصف النہار کہ ساعت ختمار تخمین بود بطامع اسد بر تخت سلطنت جلوس نمودہ محمد اعظم شاہ نوشت کہ اگر پدر وفق ارادہ پدر شہا سلطنت دکن کہ ملک وسیع است التفتا نمودہ سلطنت ہند بہن را گذارید بقضائے الصلح غیر مترون بخر و صلح لبیا در متبع فوائد بے شمار خواہ بود و اعظم شاہ کہ برادر راتق باب باخو و برابر بنید التنت در جواب کلمہ مشہور کہ دو بادشاہ در قلبیہ گنجینہ گفتہ سخنش را شنیدند آخر ویرا بچہ دید و بہادر شاہ ملی منازل نمودہ بجا پور رسید محمد عز الدین کہ از ملتان حسب خطبہ پدر خود در حرکت شدہ بود با سامان میسر بلشکر ملحق گردیدہ شرف لبیا بلوہیں پدر دریافت و زبان بہ عادتیت برکشادہ و اتفاق روانہ اکبر آباد شدہ و از طرف بنگالہ عظیم الشان کہ با سامان مناسب حرکت کردہ بود بہترین تاج اکبر آباد رسیدہ خزانہ صوبہ بنگالہ کہ چند لک نہیادہ بریک کہ در سر ملکہ دیوان صوبہ مذکور بود در آٹماکے راہ بقضہ خود درآوردہ بر اسے پر امانت نگاہداشت و مختار خان صوبہ دار اکبر آباد را کہ پدر زن شہنشاہ و بیار بخت و دولت خواہ اعظم شاہ بود گرفتہ مقید ساخت و خزانہ و اسباب سلطنت کہ در اکبر آباد موجود بود بہ دست آوردہ و را فرمایش فوج و تالیف قلوب حکام و عمال پار شہسے و علوم را عاید و بیا و سپاہی کوشیدہ روز بروز بر کثرت جاہ و شہسے افزودہ و از قلعہ دار اکبر آباد در خواست قلعہ مذکورہ نمودہ قلعہ دار باین مژدہ کہ بفضل سہ برادر وارث سلطنت باہم و ادعایہ جدال و قتال دارندہ نہ نوکر خزانہ بر داراست بدون یکسو شدن نہ عاملہ و تسلط یکی بر سہ سلطنت قادر کیے نئے تواند داد و تمسک شدہ و در سامان قلعہ دار سے کوشید عظیم الشان صرفہ در مخاصرہ قلعہ نداشت بکار ہا بیکہ باید استخوال داشت تا آنکہ پدرش در رسیدہ و اتفاق عسکین دست بہم داد و عظیم الشان ملازمت پدر نمودہ شرف کوشش دریافت و تنیت سلطنت گفتہ خزانہ مقبوضہ را پیش کش نمود چون در سر کار بہادر شاہ قلعہ در زبیرا در لشکر یان خواب دید ایشان حال بودند و وصول این زمرہ مہ حصول ماحولات دیگر شمرودہ شکراستے تقدیم رسانیدند و ذرہا ببردہم بقدر مناسب تقسیم یافتہ پریشا کے انوکہ جمعیت گرایندہ

ذکر صنعت نمودن محمد اعظم شاه از دکن بمقابله بهادر شاه و محاربه هر دو پادشاه در میدان جاو

محمد اعظم شاه نیز چند روز در اردوی پادشاه صبر نموده با جمیع اسباب و سامان و لشکر قدیم خود و جدید پادشاه
که فردان بود و بفرمانده بهادر شاه که حریف منطش میسر و منفعت نمود و خبر وصولش تا بکبر آباد شنیده و قطع مسافت مجلیه
که مناسب بود میل آورده پایتخت را ازین سبب اکثر لشکریان و کرم که اسباب حروب مثل توپ خانه و غیره عقب می ماند
روزی که شنبه یازدهم ربیع الاول ۱۰۹۱ هجری بمقامه گویار رسید و بنگاه را در گویا رگذاشته خود بیشتر روانه گردید و بعد از
ماه مذکور که روز یکشنبه بود رسیدان جاو متصل با کبر آباد تلاقی فریقین روسه واد مقدمه انجمن لشکر اعظم شاه به پیش
غیر سلطان منظم بهادر شاه رسیده غیره را آتش داود و انوک نوسه که با پیش خیمه بود و بهر بیت رفت عظیم الشان که هر اول
پدر خود بود اندک پیش قدمی نموده زیاده جسارت در خور طاقت خود ندید و منتظر وصول موکب بهادر شاه استاد بهادر شاه
که در لشکر بود آن روز احتمال جنگ نداشت بجز دشمنان این خبر استمال نموده کمک پسر خود عظیم الشان با محمد مسعود الدین
و دیگر همراهمان رسید درین اثنا چون اراده ربانی و قضاے آسمانی متفق سلطنت بهادر شاه و زوال عمر و دولت اعظم شاه
محمد هواسه تنه که یا داز مصر قوم عادی مقابل روسه فوج اعظم شاه و پشت سر چند بهادر شاهی وزیر و زیاده شروع بشتاد
نمود و اعظم شاه لشکر مرتب نموده شاهزاده بیار بخت پسر کبر خود را هر اول و شاهزاده والا جاو و مادر سینه قرار داده و اسکیه تبار
را که صیقلی بود همراه خود بفرست داشت و مستعد مقامه متعل بهادر شاه و اسکیه صفت الد و اسد خان بهادر جملة الملک
را که وزیر اعظم او بد رش بود و در گویا بر تپه گذاشته خود جمع اوج بمقامه شتاد بود و انفقار خان بهادر نصرت جنگ که
از محمد خان انگلیز پادشاه سپه سالار و به کمال اقتدار بود و از راه دولت خواجی بر مضی رسانید که چون آفتاب بسیار بلند شده و هوا
مقابل تنه می زد و اکثر توپها و عمل توپخانه و غیره خامه سپاه متعاقب ماند جنگ سلطانی دین وقت مقرون مستزم و
جوشیا رسه نیست همین قدر که پیش خیمه مخالفت را آتش داده و هر هیال نشیلا بهر میت نواده اند مقدس فتح و نصرت شمرده نزول
الجلال بایر فرمود علی الصباح که لشکر جمعیت گراید و اسباب عقب ماند هم بیاید بهمناسی اقبال و خفا پا در کاب سادات
گذاشته بر خصم باید تا نخت اعظم شاه که بر شامت خود در نقا که دیرینه فرود می نمود داشت اتفاقا با تمام اسلحه و جواب در
داده سپه سالار دادان دل جوشیا رتاب جواش نیاد و دره سرد خدایت که هر که سخن دولت خواه بیع قبول اصفا نمی شود قدس
منخص است اعظم شاه جواب تلخ و تنه داده روسه خود چون بخت خویش از در گردانیده و انفقار خان علف عثمان نموده
خود وزیر الملک بهادر که در بنگاه ماند بود و محلی گردید اعظم شاه همان قسم بر تپه و آذر اصرار نموده عثمان ریزه خود را بر سر دشمن
رسانید و از مقابل بمقامه انجامیده پر دلا ن طرفین وادروسه و مردانگی و داود انا از شتت هواسه مقابل و کثرت گرد و غبار
موضع کارزار در چشم مردم تیره و تاریک شده از هر حد قریب حریف و رفیق ممتاز نمی شد از عاظران و محد ذکور سسوع شده کنگ بخت
دشت بر چشم روسه مردم نبوسه بخورد و تحمل آن بر اکثر کسان و حسب تیر از کمان زیاده از چند قدم دشوار و گران بود و ازین
حال همراهمان اعظم شاه دشمنان خود را از بون و تنها کرده بودند و کوششهای خود و تیر میگردانی و تیر انداز جنگ مستور و در جنگ
میلطت بسیار مشهور و بر اسلحه و فواید مذکور است درین وقت منور خان بهادر و خان عالم بهادر و کسبی که رئیس قوم خود در در شام
و قوت بین المجر و مشهور بودند و دران روز باین کلام متکلم گشته که میدان نرم مجلس شاد و بزم گنجانسته است لباس

زرتار سے دربر کردہ مخزن رکس از ہر ہریان آہنا باقیل سرور و سوار زرتار باول بر سر عہدہ مستند خون فشا نی خود و جان شائے
اعدا بودن محض و اعظم شاہ آمدن التماس نمودند کہ غلامان را حکم سوار سے اسب شود تا با ہر ہریان خود را و دس میدان و اسب
واسپ با فتن و جان فشا نی اعدا و سوار با فتن و ددا و ولی نعمت بدوست و دشمن عظیم کار بادشاہ سے چنانکہ کنون خاطر و دیریم
از دست فدویان بر آید چون اعظم شاہ بسایمت غم افغان از جنین فدویان جان فشا نی بد گمان بود قبولی نمودہ فریل غلبا
کہ از سر کار خود مقرر کردہ بود سوار داشت سرداران مذکور لا علاج و مجبور لبوار سے قبل مع ہر ہریان خود پیش رفتہ بر لشکر
عظیم الشان کہ ہراول بود تا مستند از ان طرف حسین علی خان وغیرہ اولاد و اخلا و سید میان کہ مخاطب لبہ اللہ خان بود چہیت
خود و بر وی ایشان آمدند و جنگی صبر روی نمود ہر ہریان خان عالم اکثر سے مقتول و مجروح شدہ حسین علیخان با ہراول
و ہر ہریان زخمی ہر گران برداشتہ در میدان افتاد و خان عالم با بعد وی خود را بعلیم الشان رسانیدہ نیزہ کہ در ہند مروت
بہ بلجاست چنان زد کہ سنان نیزہ از تحتہ عقب ہروج قبل عظیم الشان بر آمد عظیم الشان پہلوی کردہ محفوظ ماند و جان عالم
مع قلیل ہر ہریان فتن بسی رفتا سے عظیم الشان ہالما جا و دانے شتا فت ہد رین عرصہ شاہزادہ بیدار بخت کہ ہراول اعظم شاہ
بود کشتہ شد و متعاقب ادب اورش شاہزادہ والا جاہ ہم شربت ناگوار مرگ چسپید اعظم شاہ چون خبر کشتہ شدن سپہان فصوص
بیدار بخت کہ زیادہ ترش دوست میداشت شید نفس سر و کشیدہ گفت الحال فتح و زندگے در کار نیست میگویند کہ بر عمار سے
سوار سے خاص اعظم شاہ کہ بیک و بزش میگویند تیر سے بیزار بنوسے کہ گویا از آسمان باریدہ کشتہ بودند و کتر کسی زرقہ
و برینہ اش سالم ماند با این حال اعظم شاہ باول تو سے و خاطر مطمئن قبل خود بطرف و ششان میرانہ و تیر منبر و شاہزادہ عالی تار
را کہ امرا و اولادش بود و بر قبل ہمارا داشت از فرط شقت در سایہ سپر خود خوابانیدہ بود آخر و زک یک ساعت نیم از زرتار قیام
بیدار بخت و والا جاہ و تربیت خان و امان اللہ خان و مطلب خان و خان عالم مع ہراول خود منور خان و راہب رام سنگ و راہب
دلپت وغیرہ امرا و سرداران کشتہ شدہ جنگ اختتام پذیرفت و اعظم شاہ خود ہم زخمی ہائے گلہ تنگ خورہ دیوش افتاد
و دران وقت نامروی رستم ولی خان نام از ہر ہریان بہادر شاہ بر قبل بر آمدہ و سر اعظم شاہ را بریدہ عالی تار را زندہ پیش بہادر شاہ
بر و شینہ شد کہ بہادر شاہ سر برداریدہ گریست و تاسف بسیار کرد و ہر شاہزادہ عالی تار رستم نمودہ مورد التفات و مہربانی
ساخت و مادام الحیات مثل سپہان خود بجزرت و احترام مطلق العنان میداشت تا آنکہ سپہان در قالب صلحت مہافت نمودند
جواب و ادراک انہ نشہ دشمنے ہر اسے سلطنت است شہا با دشمن تریہ و اداسلطی مرا از شہا زادہ و ترخا بدخواستہ

ادراستقلال یافتن سلطنت بہادر شاہ و منازعت با کام بخش و کشتہ شدن او

ازمانہ چون بکام بہادر شاہ کشتہ و بر اعظم شاہ ظفر یافت ارکان سلطنت و اعیان مملکت سوای نوکران اعظم شاہ با فتن
جملہ الملک اسد خان و نصرت جنگ سپہ سالار و زوگی از استماع خبر بلا زمت بہادر شاہ شتا فتد آصف الدولہ و سپہر شش
آؤا القہار خان ہر دو دستہ سے خود بدستہ سے استہ اوراک کورلش نمودند بہادر شاہ ہر بانے فرودہ پیش طلیدہ واز جا سے خود بتیہ
دستہ سے بیتہ صفت الدولہ را بدست خود کشتاد و سپر خود محمد الدین را فرود کرد ہند و دستہ سے ذوالفقار خان بہادر را کشتہ
و با فرغ از دل پر و سپر متر با لطاف ملوکانہ ہر دو و خلعت لبوس خاص طلبدہ شستہ بہ ایشان بوشانیدہ و سر افتخار شان کمیوان
رسانیدہ و آصف الدولہ اسد خان را بشرف حاکمہ شرف نمودہ اجازت نشستن در حضور او و منصب ہزار ی ہفت ہزار
سوار و دو کرد و در دایم انعام عطا نمودہ مقرر شد کہ با یکی سواریش تار وادہ و غلخانہ جائیگہ ناگی شاہزادگان سے آمدہ و بادشاہ

بود حضور نوبت بنواز دو منصب جلیل القدر و کالت مطلق عنایت شده منعم خان خطاب مجله الملک و وزارت اعظم یافت
 و همواره داری اکبر آباد خیمه وزارت باو عطا شده و ماور شد که در کچرے دست راست آصف الدوله شسته بر کاغذ با بین مصر
 آصف الدوله مر خودی نموده باشد و چون جی سنگ زیندار آئینه همراه اعظم شاه و سبک سنگ برادرش همراه ایشان مصدر ترویات
 گردیده بود مگر کوز خاطر شد که آئینه را از او انتزاع نموده و بیک سنگ عنایت فرماید و اجیت سنگ لپس جوینت سنگ را از خود ترویان
 خود و چوپر میر نه نیز با ازا طاعت بیرون نموده بود و بنا برین شروع سال سلطنت خود از مستقر الملک اکبر آباد و بجانب آئینه و
 بود و چوپر نصفت نمود و طالع را جماعه ذکر است مخلص فرموده حواله بنده هاسه پادشاه نموده و اجیت سنگ و سبک سنگ را همراه
 رکاب گرفته آصف الدوله را برادر اخلافت شاه جهان آباد فرستاد که در آنجا بوده از نظم و نسق آن مصلع خبردار باشد و سبک مردم
 استعمال گردیده و او کم سلطنت بهادرشاه به تقویت یافت محمد کام بخش که خبر گشته شدن اعظم شاه شنیده شکسته دل و مضمحل
 خاطر گشته آشته و اقلید و بهادر شاه از حوصله خود بیرون دید و میبایست جنگ دست بستج جدال گردید بهادر شاه که پادشاه
 سلیم انفس کم آزار بود و باستماع این اخبار هر چند بخواهد و فعلیج دلالت بر معصه نمود و سوده نه بخشید و جوایهای شگفت نیز
 شنیده آخر الامر چار و تاجار به تحریک پسران درو و نخبان اراده مدافعت و قرار داده روز یکشنبه بختد هم شعبان ۱۰۹۰ هجری
 نصف ساعت در نصف النهار باقی مانده از راه نفع پورا همیر قاصد بجا پر گشت و روز سه شنبه سوم رجب القمه و ششمه هجری
 در صفات صوبه جدر آباد که کام بخش در آنجا متصرف گشته بود تلاشی فریقین و مقابله فتنین روی او بگشتش و کوشش بسیار
 نیم ساعت از نصف النهار یا قیامه لشکر بهادرشاه علیه بود در ققاسه اخلاص کیش محمد کام بخش جانشین او نموده بقیه است
 راه فرار اختیار افتاد محمد کام بخش جبارت های ملکات بکار برد و زخمهای گران برداشته بیوش افتاد و مردم بهادرشاه دین
 احوال بهجوم آوردند و بجاییکه رسته از حیات باقی و اثری از پوش و جانش نداشت مع پسران بر فیل سوار و خود ابر سر بخت تقدیر گردید
 حضور بهادرشاه رسید بهادرشاه محمد مغزالدین همین پور خود را با استقبال فرستاد که کام بخش را با اغراض و اکرام بیاورد چون
 آوردند در خیمه و نجات خود بجایه شایسته فرود آورد و خود بملاقات برادر رفته رقت نمود و گفت که خدا قسم که شمارا چنین بیایم
 و هم در جواب همین مکر گفت و جان بجان آفرین سپرد و بهادرشاه اولاد او را هم مثل علی تار سپر اعظم شاه بے قید و بند فرزدادند
 نگذاشت و سعایت اولاد خود در باره آئنها هفتا نموده

ذکر ارتقاء علی سده خان برتبه و کالت مطلق تقویض شدن وزارت به محمد منعم خان خانان بعضی سوانح ایام سلطنت بهادرشاهی

بر دایه چون سلطنت ممالک محمد سهند وستان و دکن بهادرشاه را بانفرا میسر و مسلم گردید بعد تسلط و اقتدار او پند کنون خاطر
 داشت اظهار آن مناسب دیده با امده خان که وزارت اعظم داشت و میسرش ذوالفقار خان بهادر سپه سالار و کتب بیان ظاهر کرد
 که منعم خان رفیق دیرینه و مخلص دولت خواه این درگاه است در عهد شاهزادگی ما با او مود بود که هرگاه بر تخت سلطنت جلوس
 فرمایم وزارت با و منوض باشد چون پاس خاطر شاه هم فرود و در گذشتن از محمود نیز از طریق پادشاه و حق شناسه دور است
 درین باب صلاحیکه بعد ق و امانت مقرون باشد و مدح باید داشت آصف الدوله و قدرت جنگ سپه سالار مرعنی پادشاه
 در یافته التماس نمود که پادشاهان را اینالیکه دهره و عهد البته ضرر است اما آبرو و سکه خانه زادان هم که نیک خوار در برینه
 این خانه انیم بر باد نرود و بهادرشاه آصف الدوله را بمطاعه خلعت و کالت مطلق که نیابت پادشاه و اخوان از مرتبه وزارت

اختصاص بخشید به نعم خان را که در شانزده گیل در بار و گاهی دیوان سرکارش بود بختیاری خان خاندانی و عطای قلندران وزارت
 سر فرازی داد و حکم کرد که نصف الدوله بر سمن و کالت زیر شامیان وزارت کشید و محمد نعم خان خانان رفته با دواب نوکر سے
 کاغذ ہار پر دستخط آصف الدولہ مزین گردانہ حسب فرمان والا شان بمیل آمدہ ہر دو کس را فرما خورد مرتبہ خویش ارتقا بمیداراج علی
 کہ نہایت اعتلای مرتبہ نوکر سیست میسر و روزی گردید و ذوالفقار خان را بنصب جلیل القدر امیرالامرائی با صوبہ داری جمع صوبہ
 دکن از اشال و اقراں متاخر فرمود الحق بیاقت اینکار با داشت و گیرے را محال نبود کہ دران ایام ہندوبست صوبجات دکن
 سرانجام تواند داد بعد از تمسین معاملات و دشبے از امور اسے و یکی عطف عنان بممالک ہندوستان نمود و ذوالفقار خان بہادر
 داؤد خان را کہ انخانے از قوم غمی و از شاہیر اسے دکن بود و در شجاعت و شہادت سیم و شریک خود داشت بہ نیابت صوبجات
 دکن اختصاص دادہ راتق و خاتق بہمت آنجا ساخت و زمانہ حل و عقد مہم ممالک مذکورہ بکف کفایت او گذارستہ خود ہمراہ
 پادشاہ بہمت بہتظام امور سلطنت گذارست و صوبجات بنگالہ داؤد لیسہ و ظہیم آباد و آلہ آباد کہ از پیشتر ہم بنظم اشان تعلق داشت
 اکال ہم با اختیار و اندشہ جرادہ و جلد دی جانفشانی کرد از اولاد سید میان در بنگالہ اعظم شاہ بمیل آمدہ بود صوبہ الہ آباد بہ بلخان
 پسر کلان سید میان و صوبہ ظہیم آباد بہ حسین علیخان برادر عبداللہ خان داد و دیگاہ داؤد لیسہ را بچغفر خان سپردہ خود با قہار
 داؤد و حضور چہ حاضرانہ بہادر شاہ چون با پادشاہ طے الاطلاق و خاتق نفس و آفاق ہمد کردہ بود کہ اگر او سہانہ زمانہ تمام عباد
 بہت او سپاردہ تر و سوال بیج ساسکت نہ نماید لہذا ہر کہ ہر چہ بخیر است ہمد دل بود و نعم خان مامور و مختار کہ امتیاز حسن و قبح ہر کار
 نمیدہ انچہ براسے انتظام سلطنت الیق و اندہ بمیل از کردار نجیب از ہمد و خطا مہاسے عمدہ و مشاغب غلیبہ بحد اہتسناد رسیدہ
 اعتبار سے نمادہ و اقامے و ادانے ہند و مسلم مہاسب شش ہزار سے و ہفت ہزار سے و خطاب جنگی و ملکی و رانی و راجہ
 سربراہ و درہ مہارج مناصب و خطاب از درجہ اعتبار ساقط و ہالط گشت چنانچہ بکے از پیشکاران بعضی خدمات مظہرہ درخواست
 خطاب ناسے بوساعت و اردو فہان خدمت نمود و ظہیم الشان کہ از طرف پدر صاحب دستخط بود تو قیغ نمود کہ خانے در ہر خانہ
 و اسے در ہر بازار پاس خاطر شہان گیرے ہم رانے باشد و او ہمین خطاب استثنایافتہ انگشت نماسے عالم گشت و ہر یک
 اند و روزیک باشارہ و گیرے را نمودہ میگفت کہ گیرے اسے ہمین است و از دست و زبان مردم بجان آمدہ سبلی پیشکش
 میداد کہ ازین کیفیت رستگار سے یاد آسوسے نبود تا بود ہمین خطاب شہرت داشت و در ہمین منفعت بطرف دکن کہ
 کوچ کوچ در موسم ہر سات لے مسافت میشد ہمازی الدین خان کہ از ہمد اورنگ زیب صوبہ وادہ برادر بود صوبہ بکرات غنائت
 موجود بمیل از لازمات بدانصوب فرستادہ و راجہ بے شک کہ خواہد و اجیت سنگ را شہور پسر مہاراجہ جیو نہت از آب
 نہ بد اسبے رخصت از رکاب جدا گردیدہ با وطن خود رسید نہ و ہند ہاسے پا و شاہی را ہمد مجاہدہ و مقاتلہ از تلاح خود بر آورد
 قابض و تصرف شد نہ بہادر شاہ ہمد روز و رید را با قوت قہر نمودہ و ہمد و ہند و سستان فرمود و در ماہ شوال از آب نہدا
 عبور نمودہ بارادہ قہیہ را چو تہجہ را بچہر شدہ و اجیت سنگ و بے شک کہ در قہیہ پادشاہ سر بشورش برداشتہ احمد سید خان
 حسین خان و غیرت خان ہر سہ برادر را کہ سات با رہہ ہمد نہ در مقابلہ و مقاتلہ بدست شہادت رسانیدہ بودند ازین بہت
 پادشاہ را نہایت کینہ باردا جاسے مذکورہ و آثار اندیشہ و افراز حضور بود و در شام سے ہمین سفر کہ پادشاہ عازمہ وازم تنبہ
 را چو تہجہ بود خبر فساد و گور نہ بود برمن رسید از نیمہ رسم این جماعت در کج و وار و مرزا آقاہ صلح گو نہ در میان و سرورای ملازمت
 ہر در راجہ در خدمت آہنا با قہمت اولان بمیل آمد و پادشاہ متوجہ اطفا سے ناثرہ گور و گور دید و گور و سے مذکور معہ رشا و گور

میر تونزک اول که اهل خود نوشته و به تهریه در شتات نشی لازم آورده ام صورت تحریر یافت و طایان پنج چون با غلبه و کبر
 نمودن منصب سلطان گرفتار گردید و بهیچ در قتل گویا در بنی بزدان عسک گرفتار آمده در قید افتاد تاگاه سن طر فضا حق مزاج
 بهادر شاه گردید و در سن هفتاد و دو سالگی نوزدهم محرم الحرام و دو ساعت از روزمانه و یک ناگاه بجزار رحمت پروردگار شتافت محمد ظفر خان
 در اندام که همان کنیزان هماد شاه در روضه داور حضور بود و بضرط الاحوال برآمده به بشکر خود رفت و امین الدوله در زمان دادگراستی چند
 در خیابان و دیان کار دیده خواسته آمد چون پادشاه به رحمت الهی رفت آمده محرومن داشت که آنچه مقدر بود شد عظیم الشان کسب
 و او بر دال خاص انگش پاک کرده برض رسانید که وقت تا غیر نیست جلوس فرمایند حکم بنواختن نقاره شادانه جلوس نمود و غلبه
 حاضر موافق رسم و مضامین در تینت گزنا نینزد و همین وقت امین الدوله و منت الدوله خان بهادر و دیگران عرض نمودند که مخالف
 خود افعار خان ظاهر است فرصت را غنیمت شمرده او را کس حید الدین خان و مخوف خان شغل تجنیز و تکلیف پادشاه و جریه و دیوان طای
 کمال باطله است بدست باید آورد و عظیم الشان گفت که تا موس پادشاه به بنارست خواهد رفت و افعار خان چه می تواند کرد و منظم
 بر فضل الهی است مشیران خاموش ماند و زیر لب گفتند خدا غیر کند اول اسم الله غلط شد اما منت الدوله خان با جوش مشغ نشد به دوست
 از حضور با فوسه گران شتافت و افعار خان بنیر خود رفته بود به نیل مقصود برگشته آمد عظیم الشان که نهایت پند و سرکشی خود
 امور موجود می نمود بر کار خانات شاه تسلط و اقتدار از ایام حیاتش داشت قاضی و تصرف جمیع اسباب کفایت بر حق سلطنت
 جلوس نمود و آتشکده و سراپه گیسو آنکه در لشکر روضه داوره تال اندیشان کم جرأت کسی که عیال همراه داشت و کسیکه نداشت کباب و
 نوده و شایب خود را بشیر رسانیدند و بهیچ در کمال باطله رفته سکوت و رزیدند حکیم الک و حکیم صادق خان و صاحب خان شاه و نواز خان
 و حید الدین خان و اکثر بندهای پادشاه به عظیم الشان ملحق شدند و رستم دل خان و بهیچ دیگر با جان شاه پیوستند و افعار خان
 بهادر به سالار کفیم الشان با افعار و غبار داشت و رجوع نکرده پیش معز الدین شتافت و استفسار نمود که روزی حاضر چیست گفت
 که اسباب دله همراه نیامده آنچه میسر و مقدور است در صوبه ملتان تعلق بمن دارد و گذاشته ام و جریه بهای ملاقات پدر آمده بخوانم
 که بر دردم و از آنجا سراپا تمام مرام نموده آنچه از دست بر آید میل آرم و افعار خان مانع آمده زر و اسباب را از سرکار خود و متحد
 گردید و صلاح داد که رنج القدر و جهان شاه و غصه اختر را عایا بمشوره رفیق و شرکیه خود نموده بعد استیلا بر عظیم الشان آنچه
 مناسب باشد میل آید معز الدین جان داد شاه این امر را منت غیر مترقب شمرده که بهت بقوت خان سپه سالار بر مین و هم بهای
 تا لایع برادران به و افعار خان التماس نمود خان مذکور به بشکر خود آمده اسباب و زریه که بایست بمزالدین رسانید و رفیع القدر
 و غصه اختر را هم بخانه شان رفته بود و تقسیم دولت و سلطنت علی السویه را منی و متفق ساخت و عظیم الشان حاکم سلطنت
 حاضر به موافق و بشکر خود دم استقلال زده مترصد شست که هرگز بر سر نیاورد و افعار خان کم دور و دور بشکر خند کند و نواز خان را
 چار و سرحد و قوت چند مضامین به بنگان آنکه دیگران خوانده اند سپاه خود بخود در مرصه قلیل متفرق خواهد شد چون بخت بیاورد بنیر
 به کس آن بنیر رسید و افعار خان بعد که رسانید که در حوصله طاقت بشکر بخند بشا برادگان پیغام داد که بنگا باید شد خان
 سپه سالار هر دو شاهزاده مذکور از جاسه خود بنیر به بشکر جهاندار شاه معز الدین پیوست و جمیعت آنکه که باید حاصل آمد
 جان بشکر در راه صفر سلطنت بهیچ به بیات محبوس بر عظیم الشان رفت و بنگا سلطانی در پیوست چون تقدیر عظیم الشان
 را نصیر و نصیر خود در آنکه زمانه جنگ انتقام پذیرفت و اولاش عظیم الشان اثری پیدا گشت تفصیل این احوال کمال
 جنگ سکه ریداده تا بهت رفتن از طریق بنگا توپ بود منت الدوله خان و معز الدین خان و دیابا در ناگرواج حکم سکه کتره و

مواجه راج سنگ بهادر و شاه نواز خان یک زبان گشته عرض کرد که هنوز جمعیت اعدا چندان نیست بیک حمله بر میدانیم جواب شد که
 اندک باشی تا من از غیر از خاموشی چاره بنویسم و عظیم الشان بزم آنکه چو رامن جاو و بخار به با تکفل ارزانی غلغله اند و دغا خان غلغل
 و مظلوم کنان اگر گنگه پاک خواهند شد رنگ در جنگ املح سے شمر دود و دوش سپاه هم غل و اساک و دزدیه ز راند و خفته را بنی است
 با خود و میرای آفت برود هرگاه مردم بیور شگفته جواب همان بود که اندک باشی در دوشه ششم و ذوالفقار خان با هر سه شاه هزاره
 بجا حمله فرسب تو بهایه کان که از قلع لاهور آورده بود بر مکان بلندے نصب کرده بر بزش گولها عرصه برین لشکر تنگ ساخت
 چون راه لاهور برای یمن رود کشاده داشته بود مردم لشکر عظیم الشان جان سلامت بر دل شینت شمرده راه غایت گرفتند در راه
 و یا سوار ناگزیر و با حکم سنگ سوار با فوج خود و در بروی عظیم الشان آمد و بدل سوختی تمام فریاد کرد و در کمال الحال طاقت خفتمان خانه
 میر ویم و دیگر دغا خان نیز غم حضرت اگر خبر گرفتن مناسبت دارند بل آرنه والا غیر تو تھے نداریم باز همان اندک باشی جواب نامواص بود
 هر دو بهادر هر پست و بلند یک زبان شان آمد لی ملاحظه گفتند بر دغا خان زدند و اعدا شکست داده و بران بلندی رفتند تو بهار اگر نقد
 شاه بے نصیب را توفیق اعانت رفیق نشد و نه کسی را کمک انما فرستاد بیکه بعضی بنواستند که بر دغا پیش روند قراولان را فرستاده
 یافتند از حرکت نمودند و ذوالفقار خان حدم دل خان و جانی خان و دیگران که مدد آنها میکنند بر آنها تاختند و دود خورزی سخت
 در میان آمد چون عظیم الشان یان کم و اینا بسیار بودند غالب آمد و هر دو راجه مذکور بضمایه کاری از کار رفتند و هر یان شان بسیار
 مجروح و مقتول گشته بقیة السیف ماه و با هر گشتند سلیمان خان بهادر و داؤد خان بی بی غلولی هر دو راجه با فوجی قریب هزار سوار و در غل
 رسید و گولها بند و نقد خان در باخت هزاران جسم بجانش را بشیر بردند و پیش و پس غل عظیم الشان از حوض شصت و هشتاد هزار سوار
 ده و دوازده هزار سوار باقی ماند شام چون از لشکر برگشته بفر دوگاه رسیدند و عظیم الشان داخل غیم گشت از آنها هم اکثری را بشیر گرفته زیاده عاز
 دوسه هزار کس غنایم عظیم الشان اراده سوارے نمود و غل خاصه را فیلیان هر چند خواست تق بمباری نداد بر فیل و دیگر سوار شد
 منت الله خان با ده سوار و این الدوله با بیست سوار و راجه راج سنگ با هزار سوار بمینیت جموع و دوازده سوار حاضر بودند که بزرگ گاه
 رسید قضا را با دهنده بر خاست در یک رویه راوی پریدن گرفت و غبار باغ نظر چشم کشود گشته فرار از توپ مدالی گویشت
 نیز رسید و غیر از چشم بستن چاره نبود فوجی از مردم غل رسید و تیر باران کردند و زخم پوست مال به بعضی رسید چون عظیم الشان را
 نشان خفته پیشتر بر اسے غارت خود از رفتند بعد که شوق آنها گولها بیک و دهنر سوارے عظیم الشان رسید و بیکه را آتش در گرفت و دوش
 مانع و مدد نداشت آن باش را عظیم الشان بر زمین زد این الدوله رسید و فرست عظیم الشان گفت بخیر گشت این الدوله را در وقت
 رقت زود آورد و گریه و فغان شروع نمود عظیم الشان در چنین وقت کمال استقلال و دلایه نموده فرمود اینقدر بر میرا سے
 و بے صبرے چه این الدوله گفت که کشته مراد مردم تبا سے بطرے آید اگر سر بر سنگ و بر سر سنگ ننیم و یکدیگر چو کینه پیشتر
 هر چه عرض کردیم قبول داشت و در قدر نندگان بیکه و ولورش انما سے نمودند و جواب آن از زبان ماله اندک باشی
 برے آمد حضرت چه کند تقدیر و خواستش بزدی چنین بود حالا صلاح آشتی که خود به دولت بر اسب سوار شوند و در لشکر بکار خندان
 بستند و در دکن داؤد خان بنی از دغا خان سرکار است هر جا بجا بگذرد رسید و پروبال درست کرده متوجه تارک باشی
 فرمود که از دارا لشکوه و شجاع بهر بزمیت چه شد اگر سلطنت مقدراست بمعداتی که من فتنه خلیه غلبت که کثیره فتح یافتن نیست
 با تازمین الدوله عرض نمود که بیست و دوازده هزاره فرستاده اند و دیگر چه بارفتند عظیم الشان گفت ده سوار چهارمین و دینا بزمیت
 بتنهیم و شما با دوازده سوار برانجهسته اختر روان شوید این الدوله مختصر شد و راجه حاکم قاندران در وقت با این الدوله گفت

بهنگار بیروم تا بناید تا همراه رویم اینم که در گشت تا عظیم الشان زنده است جدا خواهم شد و مانند دران راه سلطان پور گرفته در رفت
 همان ساعت گلو را تو پ کاسه به فروم فیل عظیم الشان رسیدن روسته از میدان بگر و ایند و برست برق و باد و این آب طایری را
 گردید فیلیان بر زمین افتاد و جلال خان لودی که در خواصی پور در میان فیل گرفته بر زمین آمد و راه خود گرفت چند کسی در عقبه
 فیلی دوی و ندانم فیلی بنیر سید از ان جمله این الدوله بود ناگاه دید که فیلی از ساحل بلند خود را در آب افکند و بگردانی و دلقه و
 چنان فرود رفت که باز نیامد چون بانگ فاعله را بخارج رسید دید که گلی و لاسه ته نشین دریا بیالاسه آید و صدای موج و
 از حرکت منبت آب بر سبز و دلم نمود که عظیم الشان فیل خرق گرفت و آب فاکر و دیشا به این حال راه رستگار خود صبت
 لیکن این الدوله گرفتار آمد و تار سیدن فرخ سیر و شکست یافتن سزا الدین و ذوالفقار خان مقتید بود و در دوشقه فرخ سیر بگریخت
 قلعه دار شاه جهان آباد را به یافت و دیوار ج علیا ترست نمود و به ازین فرخ خدا داد و نوزدهم ماه مذکور جهان شاه که اندک مایه استقامت
 و جرأت هم داشت جو یاسه ایفای و هدیه تقسیم ملک و دولت گشته سلم منازعت بر آفرشت و اتفاق یافتن از انیه کمال بجا آورد
 و قتل انجا بنیدیش بهمانا که کید و دیشا دارا به خزان که از انجا بشتا و اربا به اشرف و صدرا به رویه یا بر عکس بود دست جهان
 افتاد و خواست که حصه علی السویه نماید ذوالفقار خان و تقسیم مختار آورده بگلی بهای چند از پنج حصه سر صدر برفت سزا الدین خواست
 و دو حصه در برابر دیگر را میداد از فرما حکم بهم خورد و بهمانکه آورده بهمار برگشتند چندی از امر اشل رحمت خان و امیر خان و
 رستم دل خان و غیر هم رفیق جهان شاه گردید و صفوت قتال آراسته شد تمام روز جنگ تا چاکم بماند چون سلطان سیتارگان تغییر
 مملکت سرب و دیار سیرت و فکلت شب و بچو را عالم را زد و میگرفت طرین پاس احتیاط را رعایت داشت به اشتغال شامل و متابع
 اشتغال نموده جهان شاه ح امر او رفقا که خود و سزا الدین ح و ذوالفقار خان و دیگر همپایان بدستور با سامان خود نو پا سوار
 کرده حراست می نمودند تا آنکه سر روز برین خوال گذشت روز چهارم آفتاب بر عمر و دولت جهان شاه پیرانی نزال گردید و آنروز
 فرمود که مرا ملاحظه مورچال منظور است افواج داخل سنگر گشته بهر سوار ستم و تیار یا شند و هر کار را با فرمود که هرگاه سزا الدین افواج
 او برگشته داخل سنگر شوند و زمین از پشت سپاه خود فرو دارند و آنوقت با خبر یابید رسانید هر کار با حسب الامر بجا آورده چون سزا
 سزا الدین در خیام خود فرو آمد و دلقه را درگاه و آب و طعام خود افتاد جهان شاه بمبیت مجوسه بر لشکر سزا الدین حمله روانه نمود
 به طلب سزا الدین ریخت و از صد مات حملات او در فقا سزا الدین را پایسته ثبات بر جا نماند و تزلزل تمام دراز دام آهنگ دید
 واکثری به پراکنده شدند حتی لال نمود که سایه دار ملازم سوار به او رسید و بود همراه امرای پادشاه سراسیمه و آشفته حال گردید و دست
 رستم دل خان افتاد و شوه مرادید که در نیند از آزارش بود خان مذکور در ریودورین القاب سزا الدین خود را در عماره
 دیگر غیر ملک و بزرگ مخصوص ملوک انجا است کشیده و بچاندن سیه صفوت گردانید و فیلیان را گفت که بهانه سواره زمانه بیاور
 معقول اگر رسول گردد در ازین مملکت بیرون برده تا بنید ذوالفقار خان باید رسانید و حسب الامر بجا آورده سزا الدین را تا به خان
 سپه سالار رسانید و شایسته و یا شایسته از لشکر جهان شاه بلند آوازه گشت ذوالفقار خان مشاهده این حال مضطرب گردید چون شام
 شده بود بر تنه از ان خاصه خود را طبله شسته شست شست اشرف در دست آنهار ریخت و گفت بچون قهرمان شاد توخ دارم که
 بجا نذراندن نذر مبارکباد و تا بجهان شاه رسیده هرگاه متصل شویدی یک شلک بر فیلی و کینه نذرانین انچه مقدر باشد بطور
 خواهر رسید انجا حسب الامر سه چهار صد کس ح سردار به بخت مجوسه مجبور جهان شاه که با دوسه صد کس استاده و دیگر افواج
 او مشغول غارت لشکر سزا الدین بود سر سوار و بر فوج اشخاص ذوالفقار خان بر رخ شش گوشه بهای بند و ق کار جهان شاه

بند افتاد خان کرده گفت که در خواست دلی و مقبول ظاهر پشتی خود بود زیرا که ملک جواب داد که شونے نیست متعجب و در
بعد استسکات التماس کرد که بند و لیسیت صوبه دار سے دسر انجام دیگر تمام پادشاه کے کارخانہ زانوان مورد و شے بود و رعایت
خواندگان در قلعان با تمام وجود و دیگر میل سے آمد گرگاه قوالان و فرقه کلاوت بصوبه داری اشتغال نمایند خان زانوان با پیشینه
گیر نزد راه معاشی برای آنها کم کشاده باشد طلب ساز برای زمین بود که برخانه زانوان تقسیم یا بدو مغرین خجالت کشیده خاموش ماند
و علی بن القیاس زن سے سب سے فروش که زهره نام داشت و با مطلق بند لال کنور دو گانه بود نیز عروج یافته بر آه فعل سوار شد و بطریق
پادشاه درون حرم سرا پیش لال کنور آمد و رفت می نمود و رانهای راه بر مجرزه و وزیر و دستان براهیان و طایفه نانش که در ملک
اوی رفتند و میریاسه نمودند و اقدار اجالات موجب آزار و احتیاجات بجاگشته بر طبعان کرام و اعیان بے دشار و گران بود و زن سے
چین قلع خان غلط غازی الدین خان نیز در جنگ تورانے که در اول سپه سالار و رنگ زیب عالمگیر و در کمال جاه و اقتدار پیش
چین قلع خان مورد اطاعت و مشغور انظار پادشاه مذکور بود و غیر از ذوالفقار خان دیگر نیز با هم چشم خود نمی انگاشت بدو عتقاد و تکیه
زمانه را بخود موافق نمیده اند و اگر دید و رفت بر بار نداشت مگر بدین درویشان و علمای خلوت گزین رغبتم نمود و گاه گاهی
بلاقات ایشان می شتافت و زن سے براسه دیدن یکی از فرقه مذکوره میرفت و رانهای راه با سوار سه زهره مسنوره غیر مستور و
از کمال خرم و دل اندیشه مردم سوار سه خود را که اقل قلیل بود و اندیشه نمود که مقابل سواریش زن سے طرعت دیگر بازار را
اختیار نمایند چون او و همراهانش کم ظرف و سفارش بودند علی از علم و عمل مردم چین قلع خان را زیر اہتمام گرفته شومها نمودند
تا مقدر و غماض فرمود چون او و فیل سوار سه زهره برآمد سوار سه چین قلع خان رسید از مردم پرسید که سوار سه کیست گفتند
چین قلع خان پرده ما برداشته گفت که چین قلع خان سپه کور تو گئے از میاں کے او که از حد گذشت حواشی اش تکی کرد و ما شانه
کرد آن یگانہ زهره را بهر اہمیان پسند و سوار سه خان مرقوم بهر اہمیان زهره را رنگ معقول کرده و زهره را نیز از فیل کشیده
زیر یکد و مشت گرفتند بهر اہمیان زرد و خور و فیدک پادشاه خفیف العقل محکوم زن ناقص ظرفیت شایه فتنه سرکشه بنا گئے ہذا
با آنکہ از ابتدا سے رحلت عالمگیر آمد و رفت بخانه ذوالفقار خان بجا نہ داشت بناچار سے سوار سه را گردانید و بخانه اش رفت
ذوالفقار خان نیز گشت سبب آمدن پرسید چین قلع خان ما جارا مشر و عا ظاہر گردانید ذوالفقار خان بطوریکہ باید و شاید استقامت
نموده بر این جرات تخمین کرده خوشنود نمود و مرتضی فرمود پادشاه را بنیام فرستاد کہ آبر و سے خانہ زانوان و اعراسه
و فدو سے بچین قلع خان بجلد متحدان جازہ پیش لال کنور رسیده خاک بسرمیزین می غلیبہ دلال کنور مزاج پادشاه را
مستوان تمام گردانیدہ قریب بود کہ درین خصوص امر سے صدور یا بدو و بنیام ذوالفقار خان مانع این نصیبت گردید و درین
عرصه خوشحال خان برادر لال کنور ہم کہ بمقتضای تنگ غرضی جو شید در سایہ اوزن نجیب بود از فرقه بے خان خود گردانید
عاشق گردیدہ سے خواست بقر و فیلہ رشتہ ناموسش کند شوہر ادا ستخاستہ نزد ذوالفقار خان برده خان عادل و شجاع باذل
از جارا آمدہ سے اختیار فرمود کہ مردم رفته خوشحال خان را کشان کشان بیازند چون حاضر شد زیر چوب گزشتہ بربتہ مذکور پیش
در سرش خاند و چون خلق خدا از دست آن ناکس بے عیا بجان آمدہ بودند متعجب نمود و بپیم گزشتہ فرستاد و احوال او ضبط
شدہ بسرکار و الاریدہ نابر حالات مرقومہ الصد رحمت میان پادشاه و وزیر صائب تہ تبر منقش گشتہ رخصہ ہذا طاعتی افزہ و
را بسبب اقتدار و پاس حقوق و احوال او جاحہ غیر از مزاجیستہ بنور

ذکر خروج نمودن محمد فرخ سیر پسر عظیم افشان با عانت حسن علی خان و طبع

پادشاه سید بود بر خاسته برست خود شیر در کمر حسین علی خان بستن گرفت حسین علی خان سهرجرات از کمر تگدیر آورده
 انفس نمود که آنچه باینده کسری بن علی آمد کار بنگار گشت نه لائق خداوندان دین و در تدارکش غیر از سهر چیز دیگر ندارد و در باز
 کمر بر خاسته ماسک بستم دوست از سرجان خود بستم الحال شروع به نگذاشتن فرخ و آراستن اسباب حرب باینده
 و جلوس بر تخت سلطنت فرموده دشمن را فرصت نایب داد تا آنچه مقدور گشته میر آید میسر است به بنیم که تکرار کار جهان
 در این آشکارا چه دار و نمای و چون نقش مراد فرخ سیر در دست نشست حسین علی خان بهر که در فرغانه داد که بملازمت
 فرسخ سیر شاد و از مال و جهان و اسباب و توان هر چه با قوه هر که باشد در اعانت فرخ سیر در بازه بشنا به این احوال
 بهر خیم و توان و شایخ صوبه بهار هجوم آورده بشارت سلطنت بفرخ سیر میداد و او هم بهر که رجوع آورده استقامت
 پایدان کار خود می نمود مردم و دجوعی آورده و خنجر بر دهنش او گفتن براسه خود مصلحت می شمردند چنانچه در اواخر
 بود استیلا بر سلطنت هر یک یکام خود سید و خزوار بکشت و حسین علی خان به تهنیه اسباب و سلاطین به داختر
 سید عبداللہ خان بر اندک کان خود که ناظم آباد بود و خلیه تقصیر اراده و رفاقت خود با فرخ سیر نکاشت و محبوب سبلی ابد غناست
 عبداللہ خان برادر او برادر شیر گشته در جواب من و نصیحت نوشتم که این چه اراده است و بچه استقامت جدا انداخته و ایستاد
 و اگر اخوان و منشیان در قیقه جهاندار شاه و اتباع دوست بهر پادشاه و اخوان بکشت حسین علی خان در جواب نوشت که شما
 بزرگوار رفاقت مزالدین خانیق و من خود الحال ازین اراده انصراف نمی توئم که سید عبداللہ خان بزرگوار بر سر خود و برین عزم
 نگه یافته مرقوم ساخت که در آنچه فریق الحال که بر کار بیگانه میاید هر چه می تواند میاید که زود بر سید که افواج پادشاه و اتباع
 او بمن نزدیک تر ندیکجا شده که شش کرده آید و آیت دوم آنگه بهادر شاه صوبه بنگال به اغراض دولت با بنگال میان مقرر نموده فرخ سیر را
 طلب حضور نمود لیکن چون او را نسبت با خوان او سلطان کریم الدین و همایون نیت خود و چه و چه چندان اعتبار بخود فریق حنفی
 بر داشت که منو بخارین بود و در تعلیم آید و چنانچه بهانه قریب رسیدن ایام وضع حمل فرجه خود و ایام بر شکل طوطی اقامت
 در آن بلده انداخته حضور عرض داشت درین ضمن بعضی تمهین و در ویشان با اتفاق بمجر فرج نام کشی فرخ سیر را بشارت جلوس
 بر تخت سلطنت دین سرزمین برسانیده زاده تر شایخ با قاست بلده مذکور و سید پیش آمد خود ساخت و در همان ایام محمد خان
 مخاطب بر عایت خان که از مضمویان مبارک شاه بود و آواره گردیده خود را باین صوبه رسانید و فرمان سند شکله بهتاس جعل
 آراست در قلع مذکور بجلد و تزیین و غل یافته مستقل گشت و علی الفور ذخائر تناس و غله و غیره با محتاج در قلع کشید و استقامت
 اقامت در قلع میا ساخت و به پادشاه نوشت که ازین خبری علم سلطنت قد و سکاین بنگال را مستغرق گشت و از نوشتم
 سوانح و وقایع بنگال را نیز ظاهر گردید بخارین فرمان مبارک شاه و حکم تعلیم الشان دوباره تهنیه آن منتخب نام فرخ سیر رسید
 چون دست یافتن بران قلع از جمله مستقامت فرخ سیر از جرایب آن خود استشاره درین خصوص می نمود و لایق بیگ
 قلمانی که نوکر فرخ سیر بود به یک ستور و در آن وقت از جمله مضمویان آقا و محرم از بزرگان بود سید بعضی مضمویان بخانه از هم کس
 بفرخ سیر بخام نمود که اگر شاهزاده رسیدن فرمان سند بنام آن محیل مشید و عفو جراتم او از حضور منظور نموده خلعت و نشان
 بهر آینه داده رخصت فریاد اغلب که بمرد طالع و اقبال شایسته وقت پیر و نشان کار آن در سکان یسار نام و در بنگال
 آن سرازار می یابم و اگر در کار و کس نعمت جان خود در باز میسر زندان مراد سید که میایستد از فضل و احسان
 پادشاه خود بود و باین مصلحت پسندیده امکان دولت آمده حسب المشورہ شمرت بکافیه دروه فرغانه شایخ گشت

و خلعت و نشان فرخ سیر محبوب قلماق مذکور بر اسب رعایت خان ارسال یافت چون در پاسه کوه قلم رسید منتخب مذکور بوقت بینات راضی بآمدن لاجین بیگ بجایست گشته و کس را حکم داد که تخت خلعت و فرمان بیایند قلماق مذکور بایک کس بالاسی قلم رفیق بهنگام رسیدن قلمه دار بگرفتند و نشان کار و از کر کشیده و بجراحات پهلوی در پی از پایش در آورد و از دست همراهانش خود را فریق فرستاده و در هزاران و غیره طایران پادشاه حمایت قلماق نموده رفعاے منتخب را بمرحوم و مخدول ساقفت و سر مقتول را با قلماق مذکور بحضور فرخ سیر فرستادند لاجین بیگ مور و الطاف فرخ سیر گردید و در همین ایام خبر رحلت بهادر شاه رسید و حسین ملخان بهادر در آن آوان از شهر عظیم آباد بیرون رفته به بند و سبب پرگنهائی مفصل مشغول بود و فرخ سیر بدون آنکه خبر دیگر از انجام محاطه اولاد بهادر شاه رسد و سلطنت یکی تقریر یا بدخلیه بنام پید خود و عظیم الشان خواند و جلوس و تسلط او بر تخت سلطنت شهرت داده شد و این تئیت نخواست بدینکار از حرکت سبب تا مل خود اندیشا نموده از سلطت حسین ملخان نیز خبر رسید و خطوط و موزت آمیز و بیجا مای محبت آنکه محبوب معتمدان فرستاد و حسین ملخان را نزد خود طلبید و والد فرخ سیر انجا به حسین ملخان برده از طرف فرخ سیر قول و عهد مدارا الهامی سلطنت برای او یکفالت و ضامن خدا و رسول در میان آورده با خود متفق ساخت و در بین زود کس خبر سر کشته شدن عظیم الشان ح دیگر برادران و مغرک شدن سلطنت بهاند ار شاه مغزالدین رسید چون حسین مل خان قبل ازین فرخ سیر بهمدارستان گشته بود سکه و خلیه بنام او خواند و علم نماز عمت با مغزالدین برافراشت فرخ سیر روز بروز در استحکام قول و قرار با حسین علی خان دستتلا و اقتدار او کس افزودند

ذکر جلوس فرخ سیر بر تخت سلطنت و نهضت نمودن از عظیم آباد با اتفاق حسین علی خان
بهادر و بدست آمدن خزانه بنگاله از تائیه سید ایزد قاور ذوالجلال بی

حسین ملخان بهادر فرخ سیر را بتاریخ مختار بر تخت سلطنت جلوس فرموده از ماحین و غیره هر کس که مایه وار بود و زیرک از و سراجا کس شد قریب و دستار گرفته شک بود و تسلط بر دشمن نوشته داد و نه لاجل تئیه اسباب نموده بساعت سید سعید پادشاه دست نشان خود را زخم پیشه کردید و غیرت خان خواهرزاده خود را به نیابت صوبه عظیم آباد و مقرر ساخته مرضی فرمود و سید عبداللہ خان خود بهم نوشت و حکم فرخ سیر نیز فرستاد که خزانه صوبه بنگاله را در سلسله جفر خان و ابا داو شجاع الدین محمد خان بهادر اسیر جنگ بدار الحاقه شاهجهان آباد کس بر دال آباد رسید و بقبض خود در آورد و بقدر ضرورت بمعرفت رسانیده با نئے را امانت نگذاشت و عبداللہ خان بهادر حسب حکم مل آورده بنبی یا خود معرفت گشته بکار پادشاه مرفت نمود و بعضی را بر اسب پادشاه برادر خود نگذاشت و از توپها کس صوبه و قلمه آباد بقدر کس که ضرورت داشت و توانست قابل جنگ میدان آراست بهلری خود گرفت

ذکر رسیدن سید عبدالغفار کر دیز کس به الد آباد با مر مغزالدین و شکست یافتن او از دست
برادران عبداللہ خان بتقدیر خداوند آسمان و زمین

هنوز حسین مل خان ح فرخ سیر دال آباد رسید و سید عبدالغفار خان کر دیز کس به نیابت راجه محمد خان کر تیغ کس عبداللہ خان صوبه دار الد آباد از طرف مغزالدین گشته بود با بمیت ده و دوازده هزار سوار و غیره سنانان شایان بمجاهد عبداللہ خان با مور گشته در سید عبداللہ خان انتظار برادر و فرخ سیر کشیده قلمه دار کس را مناسب دید و بیجا مای تائیت و ترغیب رفاقت

بعد انظار مذکور فرستاد و انحرای افزایش ماه و اعتبار خود اتفاق یافته او نموده در محراب اهتمام تمام داشت عبداللہ خان بزدان خود را
سراج الدین یحییٰ و نجم الدین یحییٰ و سیف الدین یحییٰ را ح الباحس خان بخشی را اصل او از سادات نجف اشرف و او خود از ساکنان
بی پور و از شہان باغین بود مع نصف فوج که در مساب قریب سه و نیم هزار سوار و پین قدری پادہ سے کشیدہ بمقابلہ فرستاد و
سید عبدالغفار که سرشار پادہ تخت بود ہر سہ برادران عبداللہ خان را مع فوج ہر سہ را دیدار کارزار با اینا خان خود شمرده را ہلکہ گرفت
و گفت فرستاد کہ با اطفال باری نیکم اینا ناچار خود ہلکت او تا غتہ جنگ روانہ اختیار چوں جمعیت قلیل و اسباب نیز چندان بنود و اول
مقابلہ و کشتن کوشش اکثر مردم ہر اہی اینا منسوب گشتہ نصف مقتول و نصفی فرار سے شدہ برادران عبداللہ خان با سادات دیگر
کہ او کوس ایشان بدو مع الباحس خان و دفاع سے مستعد تہیم پاسے جلالت و ہمدان فشرود و دست از جان شستہ دران مع
کثیر ماندہ شیران دلیر استادہ و داور دے و در راگی و داد نہضت از دے باوندہ و دے چشم مخالفان را بنوعی تیرہ ساخت کہ کسے
حرکت و ردین را نشاختہ ہر کیے حواس خود در ہشت پردلان بارہ دران وقت مجاہدات مراد کو ششہا سے رستمانہ شہان
را ح برادر عبدالغفار را ز پا در آوندہ و آوازہ کشہ شدن عبدالغفار خان بدان حوکہ انتشار یافت ہر اہم افش کہ در غارت بہرہ و زوفا
ویر بود بے اختیار و در ہزار شاہ و از میران کارزار یا ننگ و مار بسیار بدر رفتہ و شکست خاش بر عبدالغفار افتادہ چوں بہت نزاریان
بمال تباہ برگشت و از برادران عبداللہ خان سراج الدین علی خان جام سرشار مرو از سہ شہادت نوشیدہ و پاسے بزرگوار
خود پیوست و در عنقوان جوانے دست از آب زندگانی شست سید عبداللہ خان بعد اطلاع نذر مبارکباد گرفتہ شاد و بیخ
ہم نخواستہ و در ماتم برادر خود شکست حسرت رنجیدہ بود اسے او نیز پرداخت مصرع زمانہ جام بدست و نیا زہ بردوش است
میرالدین باستمع این خبر صلیحت در استقامت عبداللہ خان شمرود و سند صوبہ وارے الہ آباد و اصالہ سید عبداللہ خان فرستادہ
تسکین و آفرین با نوشتہ و عنایت فرستادہ بتایف قلب سید عبداللہ خان پرداخت متاع قب این سالخہ فرخ سیر
بالشکہ تازہ فراہم آمدہ مع حسین علی خان بہادر و نصف لشکر خان نائب صوبہ دار و امیر و امدد بیگ کہ کوک میرالدین علی طلب
بجائزے الدین خان بہادر غالب جنگ کوسد و خواجہ قاسم خانہ ووران و غیرہ ہزار ہیان رسید و عساکر فرخ سیر و ہر و ہرادر
جمع گردیدہ سادات تکیہ بر لطافت تا شاہی الہی و استمداد از ارواح اجداد اجداد خود نمودہ عازم پیشتر گردیدند آردنہ بجای سراج الدین نورالدین آ

آمدن سلطان اعزالدین با فوج بسیار و غائب و خاسر برگشتن بقدرت کاملہ و کار

چوں خبر نصفت فرخ سیر از عظیم آباد انتشار یافتہ بمیرالدین رسید پسر خود اعزالدین را ح پنجاہ ہزار سوار بتادیب عبداللہ خان
توسیع الہ آباد نصفت کردہ خواجہ حسن خان یزدنہ کوکلاش خان را کہ پنجہزار سے ہوا بہت ہزار سے و طالب نجات دہان نمودہ
زمام اختیار فوج و شاہزادہ و تدبیرات جنگ با سپرد و با توپانہ سنگین و دیگر اسباب حرب روانہ ساخت و حسین علی خان
را ہم متاع قب اینا مستمال ساختہ بدو شاہزادہ فرستاد اعزالدین از اگر آباد گشتہ تا بجوار سیدہ بود کہ فرخ بیجا شدن فرخ سیر
و حسین علی خان مع فوج با عبداللہ خان شہید از راہ بدے ہما نیا طرح اقامت آگندہ و کندن خندق و نشین مورچال و
آراستہن شازمان داد و با وجود فوج سنگین و توپخانہ دگوان مجروح و سبیلغ غیرہ و دیگر سیران فرخ سیر کہ ہنوز بغنا علیہ بود و
اساس بقیاس رولش راہ یافت و برکات ناشایستہ مذکور خصم را بر خود دیر طاقت نہاکہ فرخ سیر در رسیدہ و عبداللہ خان
کہ ہر اول بود و ہر اول پاسے اطراف دید و حورچال را فرود گرفتہ از آخر روز کاسہ پیر شہ توپ ایشان سے خود شہزادہ و ہر الہام

فوج دل باخته با ہمدگر قرار فرار در میان آوردند و ہر دوس مغلوب ہراس سقتاس گشتہ اشرفی و جواہر بقدر کہ توانستند ہمراہ گرفتہ و باقی افراد و تو تشک خانہ و جمیع کارخانجات را ہما نجا گذاشتہ پاسے اوشب باقی بود کہ ہر دو با تفاق راہ فرار پیش گرفتہ لشکر با مطلع این احوال غرق حیرت و طلال گردیدہ غفلت و محیرت میں لشکر مبتلائی آوار گئے کمال اضطراب شدہ لشکر یان فرخ سیر با ستام این بشارت سے اختیار و دیدہ تاراج خاطر خواہ نمودند جمیع کفا در ہر وقت یک روزہ بنورند و غیرہ اند و دستہ ہم گردیدند و پیدتا تاراج مال وافر سے بغضب سرکار فرخ سیر نیز در آہیں تلخ مان کرستان گشتہ متقاب اغوالدین با عانت او سے آمدہر اکبر آباد رسیدہ شاہزادہ را با این فطیحت اوراک نمود و بجز و عفت تو قیقت او نمودہ غفلت فرمان مغزالدین گشتہ چون خبر شکست اغوالدین بدار اخلافہ رسید امید مغزالدین مبدل بیاس گردیدہ میاسے حرکت ح ارکان سلطنت گردیدہ

کوچ نمودن مغزالدین مع ذوالفقار خان و کوکلتاش خان و جمیع ارکان پادشاہے ورسیدن باکبر آباد و سواکھے کہ درین عرصہ روسے واد

محمد مغزالدین حمایتار شاہ دوازدهم ذی قعدہ شب دوشنبہ ہوم در سہ دہیم ساعت سلا لاجر سے بارادہ دافہ فرخ سیر از شاہجہان آباد برآمدہ با شان بے پایان و ہر ادے ذوالفقار خان و صاحبہ کوکلتاش خان و اعظم خان و جانے خان و محمد امین خان و غیرہ سرداران توران و ایران و دیگر امراسے رزم جو و مردان پلنگ خود توپ و توپخانہ ہماں آشوب با ہفتاد و ہشتاد ہزار سوار و پیادہ بمشیار متوجہ اکبر آباد گردیدہ رات اسے راہ سر ملند خان کہ از فوج دارے کثرت زر سے بدستش آمدہ بود و از قضا فرخ سیر مستنک گشتہ خود را مع زر بمغزالدین رسانید و حور و آفرین و تحسین گشتہ بھوبہ دارے احمد آباد ہجرات مرضی گردید و چھیلہ رام فوجدار کوڑہ و طے اضغر خان سپہر کا طلب خان فوجدار اٹامادہ چنے سے ہمراہ اغوالدین بودہ بلشکر فرخ سیر پیوستند چون مغزالدین لقبہ سموگرتصل اکبر آباد رسیدہ اعلام و خیام سادات و فرخ سیر مع رفعا سے دیگر کہ ازین طرف نیز متصل ہماں قصبہ رسیدہ بودند جلوہ گر گردید چون از اوضاع زشت مغزالدین انکرا ارا و عوم خلق خدا خصوص امراسے تورانیہ غیر مبدل متغیر و منفر جبر بودند و ششما سے اکثر سے متغیر آیزش بلشکر فرخ سیر رسید اگر چه نسبت با قدار مغزالدین احد سے را امید فتح و غفر فرخ سیر بود لیکن عمدہ ارکان دولت مغزالدین کہ عبارت از کوکلتاش خان و ذوالفقار خان باشد با ہم نہایت شافق و مساعد بودند و بسبب اتفاق اینها و احوال حاج کوکلتاش خان کہ نہایت مستطیعہ مغزالدین با ہم اصابت را سے سلیقہ غیر مستقیم بود کارہ سے پادشاہ سے بسیار منافع و تدبیرات ہمہ در ہی و بر ہی داشت از بخت نقش بیچ منصوبہ درست سے لشت سے در شومہ جوہر آرا ب جمنا و جگ با فرخ سیر بیچ امر متین سے شد و ہر دو خند ہمہ یک صلاح میدادند و پادشاہ خود و مہوت بودا یو یاسے عشق لال کنور داشت سید محمد اللہ خان مبر سے پایا بہر سہر سایدہ از مقابل لشکر مغزالدین چنکر کہ وہ پیشہ برون شہا بہماں آباد کنارہ جمنا وقت شب رختہ از دریا گذشت و متصل لبر سے روز بہانے کہ چار کردہ انا کبر آباد و طرقت شاہجہان آباد واقع است منزل گزید و بانکہ فاصلہ فرخ سیر ہم با ہما بہماں از آب گذشتہ بعد اللہ خان رسید و ہر اسے ہر را کہ فرخ سیر بلشکر مغزالدین و منافقہ دشمن حسین علی خان جادو جانیگہ بود مقابلی خصم ماندہ چون تمام روز گذشت و شب دوم رسید مع فوج و اسلحہ چھیلہ رام ناگزین آب کوشت پردہ دارے کارکنان تقدیر تھا شاید کہ در مغزالدین و کل امراسے آن طرف و سے خبردار شدہ نہ طلیعہ بلشکر فرخ سیر از عقب لشکرش غایب گردید و ترتیب فوج کہ اول مقرر شدہ بود بحال ماندہ از سر نو ترتیب فوج و پیش بردن

نو پچانہ حاجت رویداد و انقلاب عجیبی روسے نمودہ

جنگ نمودن سادات و فرخ سیرا بنو المذاخرین و خلف یا فتن بتایید احکام کین پ:

تبارخ چار و ہم ذی الحجہ سنہ مذکورہ مقابلہ فتن رویداد و مزا الدین خود با افواج و تو پچانہ سح بجملات ملوکانہ باقتدار و طول جاگرت
و ذوالفقار خان کرختہ علیہ سلطنت و در افواج و احشام قائم مقام پادشاہ بود اگر چه غبار خطر بسیار از او ضاع و اطوار پادشاہ در دل
داشت لیکن برای آبرو سے خود با فوجی شایستہ و سامانے بایستہ کرنا و کوس (کاظم بنیان رصوص) ہیرا ولی و پر ولی استاد و
کو کتاش خان سح اعظم خان و جانے خان و دیگر ہر بیان بطرف راست و محمد امین خان و عبد الصمد خان و چین قلع خان و جان شازمان
و دیگر سپہ و زران کوران بجانب چپ و راجی محمد خان و اسلام خان و مرتضیٰ خان و حفیظ اللہ خان و دیگر افواج بطور ملتیش رضا علیخان
دار و ذوق پچانہ با تمام کار خود و دیگر افواج بوضع کر مناسب و میسر بود و جایا قیام و در زید و ازین طرف فرخ سیرا مردم ہر برای خود بطور
سلطین و در طول و عبد اللہ خان در ہر اوسے حسین علی خان و صف شکستان و سرف ہمچین یک در دست راست مقابل ذوالفقار خان
و خانزمان علی صف و جمیل رام ناگر با ہمہ دوسے دیگر از ہزاران مقابل کو کتاش خان صف آرا گشت عبد اللہ خان با رنگے و ملینان
ادل مقابل تو را نیان رفتہ بعد از ان خود را بر تو پچانہ جہانار شاہ مزا الدین زد و ترو نمایان نمودہ از تو پچانہ گذشتہ خود را نزد یک قول
رسانید و حسین علیخان سح صف شکستان خان و فتح علی خان دار و ذوق پچانہ فرخ سیرا کر ہر دراز و از حسین علیخان بود و وزیر الدین خان سپہ
بہادر خان و وہیل و میر شرف و بہادر و او را شرف بطرف ذوالفقار خان تاخت و درین حملہ صف شکستان خان و فتح علیخان وزیر الدین خان
و میر شرف و بچے دیگر از بہادران رفتہ حسین علی خان نقد حیات و رہا خند و جمیل رام و خانزمان ہیئت مجموعے استادہ انتشار
قاہر و شعبہ باز سے فلک سی نمودند حسین علی خان عرصہ بر رفتا سے خود تنگ دیدہ و تھقنا سے غیرت و آئین بہادران ہند و ستان
از قبل جستم ہر ایمان ترو در ستان بطور رسانید و زخما سے شمشیر و تیر و گولے برداشتہ از خود و بیخبر در سوکر افتاد و سید عبد اللہ خان کو در وسط
توج مزا الدین و از صدمات تیر باران تان و دیگر گنگاہی لکان تفرقہ بر رفتا شیش افتادہ ہر کی بگریزی آدینتہ در زد و خورد بود و فیل نشانش با
اکثری از جماعہ واران ملازش جدا افتادہ زیادہ از صدمہ ہر اہر داشتہ در ان حالت سید عبد اللہ انصار مذکور و بروی فیلس آمدہ و نام خود را
گفتہ تیری بسوی عبد اللہ خان انداختہ ہر ایمان عبد اللہ خان ہرا و تاختند و عبد اللہ خان تیر سے ہرا و انداختہ رختے ساخت و سید فقار زخم
بہداشتہ جان سلامت پدید رسید عبد اللہ خان بیدار از صدمہ و کثرت توج مخالف نمیدانست کہ کجا میرد و کلاش کیا کجا و کثیرہ و رنوت قبتے
از رفتا با دپوستہ تقویت یافت و بیکانے رنغ رسیدہ مزا الدین را سح ہر ایمان با خود متصل و نہایت قافل یافت و صفت غنیمت شمردہ
ہیئت مجموعے بر سر میدان سواری تانہ رنیتہ زیر تیر بیان گرفت و طرفہ آشوبہ در ان عرصہ ہوید اگر دیو ہر مزا الدین خود را درست کردہ بود
کہ فیضان سوار سے تانہ اش بر ہر گد افتادہ رستخیز قیامت بر خاست و فیل سوار سے لال کنور و ہر ایمان او و خواجہ سترایان
از صدمہ تیر ہر ایمان در ہم جو شیدہ و خود شیدہ گریزان و دیو ندہ ہر کابان او و علوب ہراس و میجر گدیدہ مزا الدین ارادہ دا خود
نمود فیل سوارش سرکشے آغاز نمادہ از اختیار فیل ہر ایمان بدر رفتہ و عبد اللہ خان کو رفتا سے او سپہ ہم سے رسیدند و سیرا
تیم جرأت پیش گذشت و غل و رشک مزا الدین پدید آمدہ ہم برآمد با آنکہ شادمانہ فتح و رشک شرف نواختہ بود کہ توج و دیگر ہر ایمان
کو کتاش خان از شاہد آفتال خواست کہ خود را بنو المذاخرین رساند خانزمان و جمیل رام کو در کین بودہ قابو میدیدند کہ کلک شمشیر
ناختہ بر خما سے تنومہ از پالش در آوردند و منافقے خان دار و ذوق پچانہ نیز بکار آمد جانے خان و مختار خان

قبل ازین در مقابل حسین علی خان کشته گشتند از عظم خان برادر کوچکش خان مجروح که بعد ازین رسید مغزالدین بر عرصه بر خود تنگ دیده خود را بسواری لال کنور رسانید و نزدیک باخیر روز راه اکبر آباد پیش گرفت ذوالفقار خان با وجود هجوم اعاصی از چار سو تا یکپاس شب و در میدان استقامت و در نزد مردم را بقصص جهاندار شاه و اعزالدین گماشته جوای پادشاه و پسرش گردید که کسان را بمواعد و مراعاتها میسوزاند گردانیده در تلاش ایستاد و دوانیا اگر بپرسند بگویم که از ان دو بے نصیب آبی بر روی کار و شجره قبال آنها را بار آرد و چند آنکه هستند نشان از ان برگشته بختان پیدا نشد و شاد یا کینج و ظفر و لشکر فرخ سیر بلند آواز گردید و هر یکی از نقاش بر تنبیت و مبارکباد و فرخ سیر از استقامت ذوالفقار خان پریشان خاطر دست فرسود که اگر فتح نشده پادشاه ذوالفقار خان چیست بود تحقق مندر بر مدعیان سلطنت نزد الفقار خان بنیام فرستاد که دعوی پاد سلطنت خود را چو گنجت شمارا چو دعویست اگر سلطنت می خواهم پاد سلطنت جدا و اگر از نسل عالمگیر پادشاهی می باشد می باید مغزالدین نباشد من با شتم ذوالفقار خان با ستاع این بنیام و ایوست از نظرات مغزالدین و اعزالدین چار از میدان کارزار با استقلال و اقتدار برگشته راه دار الخلافه پیش گرفت و جهاندار شاه شب در اکبر آباد بسر برده برایش تراشیده بختت خود را تغییر داد و آخر شب لال کنور را همراه گرفت با چند نفر معتز و دانشمندان آگاه گردید و نزد آصف الدوله رسید و متعذر گردید متعاقب ذوالفقار خان هم مبارک الخلافه آمد و عجب الصدقان بفتح جوایس برادر گردید و ملازمان خود را در اختیار و خواص او شتافته حسین علی خان را در لشاهان روح دے هوش یافته کیست با نجات و اندوکیه خبر بعد از آنکه خان رسانیده بطلائی لباس و جوای که بر سر و در برداشت مخفی گردید از بعضی کسان سموع شده که شکر الله خان و امپارخان ملازمان حسین علی خان مع هم را بیان خود بر سرش استاده بجز استش قیام داشتند و بروایت محمد با شتم بن خواج میرغانی که از نوزحال سلاطین قیومیه باک اینها را نگاشته مستفاد می شود که تنهاد میدان رزم مجروح دے خبر از خود افتاده و دلچ با لبش را بغارت برده بود و علی ای حال عبداللہ خان برادران متحد خود را فرستاده حسین علیخان را پیش خود طلبید بعد رسیدن چونندگان حسین علیخان را به ستاع ظفر فرخ سیر جان رفته از برو هوش رسید و از سرباز آمد و مردم او را برداشته نزد عبداللہ خان آوردند عبداللہ خان برادر از نده خود و امپارخان را به ستاع ظفر و عطف و مقصود و سجدات شکر الهی تقدیم رسانید و ذوالفقار خان با پدر بختشاره نموده قاصد بود که باز مغزالدین را برگرداند که نماید زیرا که از فرخ سیر نابرعدا و تنافی که ذوالفقار خان با او و پدرش داشت و مغزالدین را حمایت نموده بسلطنت نشانیده بود و اطمینان خاطر داشت آصف الدوله مبالغه و ترک این اراده نموده ذوالفقار خان را چار اراده وطن بصوب خود که کهن بود ظاهر کرد پدر این را با هم قبول نموده در ملازمت و ترک مزاحمت فرخ سیر سماجت از حد پدر برید و خلاص چون زمان اقبال اسدخان و ذوالفقار خان به اقامت رسید و اجل موعود ذوالفقار خان انجانی می بود با وجود عدم اطمینان و تئین زوال آبرو و جان آصف الدوله ذوالفقار خان را با اعتماد و حقوق خدمت خود که در خانه ان او نگ زبیم متحقق داشت و حفظ قدر و رمزش او را که عالمگیر و بهادر شاه می نمود و همراه خود گرفته عازم ملازمت فرخ سیر استغای جرائم سپهر گردید

ذکر اقتدار یافتن فرخ سیر در سلطنت و فرستادن عبداللہ خان به بند و لبست دار الخلافه و قلعه مبارک که دو لشانه پادشاهی سنت و ملازمت امر او ارتقای بعضی از آنها بمبارج علیا

بعد از ان که فرخ سیر با مول خود رسید و نماند بکام گردید و روز و هم از جنگ که کوم انیس پانزدهم ذی الحجه بود اوال صبح بمجاه و دولت برآمده بارعام داد اول چن قلیچ خان و عبدالصمد خان و محمد امین خان و دیگر سرداران توران بواسطت سید عبداللہ خان

گورنش دریافت تمینیت سلطنت بجا آورده مورد عنایات و غفورات گردید و بعد از آنکه خان مع لطف الله خان صادق و دیگر اسرار موافق برای بندوبست دار الخلافه و حفاظت دولته آن شاهی و سلاطین بنحویں رخصت یافته بمقصود شتافت و فرخ سیر بعد یک هفته خودم خانم شاه جهان آباد گردید و چارو هم محرم در باره پلمصل سواد دار الخلافه نزول اجلال نموده سید عبداللہ خان را مخاطب قطب الملک نموده بمنصب ہیئت ہزاری ہیئت ہزار سوار سرفزاری بخشیدہ ہمرتبہ رفیقہ وزارت اعظم سربلند گردانید حسین علیخان بہادر خطاب امام الملکی بمنصب ہیئت ہزاری ہیئت ہزار سوار و تہ عیالہ الہی یافتہ بخشہ الملک اول گردید محمد امین خان بخشہ گری دوم با اضافہ ہزاری منصب و ہزار سوار و خطاب اعتماد الدولہ یافتہ چنین مجلس خان را کہ پنجہزار است بود ہیئت ہزاری ہیئت ہزار سوار کردہ خطاب نظام الملک مع صوبہ داری دکن یہ تفسیرے داد و خان کہ نائب ذوالفقار خان بود جہت شد و صوبہ داری بران پور کرد و خان باصالت داشت صوبہ داری احمد آباد گجرات یافت و خواجہ جاسم خطاب صمصام الدولہ خانہ وران و منصب ہیئت ہزاری و شش ہزار سوار بلند پایہ گردید و احمد بیگ کہ کہ مغز الدین را در مدو و سہ رفاقت و نیکو خدمتہما مخاطب بنمازی الدین خان بہادر غالب بیگ فرمودہ منصبش ہزاری پنجہزار سوار مع بخشی گری موسم عنایت نمود و قاضی عبداللہ قورسنے را کہ قضای جہانگیر کرڈھا کہ داشت قبیل از نصرت دار الخلافہ برای تالیف سرداران تورانیہ و مصلح دیگر روانہ شدہ بود و مخاطب بنما خانان میر جملہ و بمنصب ہیئت ہزاری ہیئت ہزار سوار سرفرازی نموده ہمدوم محمد خان خود ساخت و اختیار و سخفا خاص خود بہت او گزاشت اما بظاہر دارو نگلی خاص ذاک داشت و محمد جعفر ششی کہ بیضہ خدمت سابق با مقصود و خطاب تھربانی و خدمت خانسانے و دارالانشاء امتیاز افزود و سیف اللہ خان بخدمت بیونانی امور گشت و سیف الدین علیخان و نجم الدین علیخان برادران قطب الملک و دیگران از رفتاے پادشاہی و سادات بارہم کہ حق خدمت آنها ثابت گشتہ بود ہر یک بقدر قسمت و لیاقت خود بوظای مناصب اضافہ و خطاب امتیاز یافتہ قطب الملک بدلم فتنی را کہ سلطنت و معاملات وزارت و بندوبست ملکہ پر خبت،

ذکر ملازمت آصف الدولہ و ذوالفقار خان با فرخ سیر و انقرضان یافتن عمر و ولت ذوالفقار خان بمقتضای قضاء و قدر

آصف الدولہ اسد خان و ذوالفقار خان بہادر برابرہ پارسیدہ خوابان ملازمت فرخ سیر بعد از ہجرت عبداللہ خان آن کہ دخل تمام و مزاج فرخ سیر سیرسانیدہ داعیہ آذاشت کہ از جہج امرای حال و سابق مرتبہ برسیدہ با فائق آید و آہ کار مردم و قہصل در امور موجود خود و حمایت منوسلمان و براندافتن عمدہ با از بین وین بمقدور راضی بہ قصور نبود و با برین اول ارادہ استیصال منال عمر و ذوالفقار خان نموده فرخ سیر را درین کار مستعد تر ساخت امیر اللہ حسین علیخان بہادر بر مشورہ پادشاہ و میر جملہ گاہی یافتہ نزد ذوالفقار خان پیغام نمود کہ اگر بوساطت من ملازمت نمائید کہے سا جمل خواہ بود کہ سہوے از شما کہم تواند نمود میر جملہ بران منہ مطلع گشتہ داشت کہ فی الواقع در اتفاق چنین دو کس سہوے کہ ہر اور سرست میسر نمی آید تھربان را کہ از امامی ایران بود بہ نسبت ہم جنبہ نزد ذوالفقار خان فرستادہ نہایت لطیفان کہستمال اش نمود و قسم کلام آتی بخدع و وفاداریان آورده خاطر نشان نمود کہ چون پادشاہ در بطن با سادات خوش نیست ملازمت شما صرفت امیر الاملاہ غیر ہذا نیست و سارت بان دال دیگر ثمرہ نہشتہ خواہ بود و شمارا چہ حاجت رجوع بگریا گشت بعد ملازمت در قیام لال

مرجع کل امراء و خداوندان دولت و اقبال زاده انسان خواهمید گشت و دگرمان با شما توسل خواهند جست پادشاه را از دست شما امید حصول کار است این قسم سخنان که فایز مزاج در آن صفت الهی و ذوالفقار خان بود در نظر آنها بیگانه نمود و قسم کلام اکبر نامیدش نمود و تعین گشت خاطر آصف الدوله را خود اطمینان و اطمینان بفرستید و ذوالفقار خان و غرض باقی بود میر جلال خود رفت و محمود و موافقین بحد و کمر نموده آورد و وقت بیرون بحضور فرخ سیر دست ذوالفقار خان بیایانید بسته و میر و برود و آصف الدوله را که چیز شغل بر عذر تقصیرات پسر و استغفار بر آتش عرض نمود فرخ سیر در ظاهر مهر با نیت سید و مر نموده و دستش را کشود و خلعت فاخره و جاکم الاثاق عطا فرموده آصف الدوله را بهمانه ضعف گیر سن رخص نمود و گفت که ذوالفقار خان مسلط و ضعیف بیرون نیایانید که استشاره بعضی امور ضروری از ایشان منظور است آصف الدوله متوجه رخص گشت و ذوالفقار خان تردد و قتل خود بجایه مامور مشورت گشت مردم مامور حضور اطراف او را خود گرفتند و فرخ سیر بیایانهای شصت و آهیز متغیر و عیال عظیم ایشان و سلطان که کرامت فرستاد ذوالفقار خان که امر غیره بود و قتل خود را مشاهده دید و دست ایشان شصت و آهیز اولی بر او تیر نمود نموده اعمال بکمر را نسبت بیادش داد و بی جسته خود و ظاهر کرده حکایت واقعات را بطریق لاف بیان فرمود چون دید که فرخ سیر در مقام کینه جوئی و بد خوئی است از فرط غیظت عجز و سکت را در دل خود راه نداده و ضعیف ناست نموده جوابی درشت داد و درین مجلس طمان مخاطب به بار در دل خان که ذوالفقار خان ازین و دشمن قتل محمد رضا مخاطب بر عادت خان که تلبه و ستاس را بخدمت و در خدمت گرفت بود که گشت از پشت سرش مایل تیر در گردش انداخته کشید و دم اطراف هجوم آورده بفرز کار و خود کارش تمام کرد و در غرض عمرش با بنجام رسید همان روز که یکشنبه شانزدهم محرم بود مردم بفرموده فرخ سیر اندرون قلع شاهجهان آمد و رفتی مفر ازین راهیم بر تسمه نفع نموده روانه شهرستان عدم نمودند و فرخ سیر روز دوشنبه هفتم ماه مذکور شصت و آهیز به ریختن سلطنت و نهایت کرد و در اصل قلع مبارک شاهجهان آباد گشت و فرمان داد که سید معز الدین را بر نیزه کرده و کشتش بر قلع انداخته لاش ذوالفقار خان را و از ثرون با دم همان میل بسته عقب سوار میش و در شهر بگردانند و لاشها را بعد کشیده آورده بر دروازه قلع بیندازند و آصف الدوله را بر پاکی اوج سواریمای زنانه اش متعاقب لاش با سوار آورده با پشت و لباسی که در دروازه بپوشیده ناخمان بهادر محبوس گسارند و جمیع احوال پر و لیسر بقید ضبط در آورند و راجه سیر بایند و یوان ذوالفقار خان را که ظاهر از زبان برادر می بردم نموده حکم بقطع لسان و ضبط اموال او شده میگویند با وجود زبان بریدن در سخن گفتن قادر نبود بیعت از مکافات عمل غافل مشو که گندم از گندم بر و بر و جرز و و اکثر امراء متوسلین بطن و تهمت بیایست قسم درگیرای بیایست عدم گردیدند و از معز الدین پسر معز الدین و عاقل تبار پسر اعظم شاه و دیوانه بخت برادر خود فرخ سیر را نیز حسب الحکم میل در چشم کشیده از نویش عاقل و عاقل نموده بسبب ناحق کشی و سیایست بی جرم و تقصیر بجم و پراس بقیاس در دل مغرور و کبر مایه که گشته خوف پلاکت بر سیکه با بجهای رسیده بود که وقت آمدن بر بار مردم از عیال و اطفال بکلیت خواسته مترجم قتل خودی آمدند و بعد رسیدن در خانه خود بکایت نذر و صدقات بفرزاد مساکین میرسانیدند

ذکر شروع منازعت در میان فرخ سیر و سادات و فرستادن پادشاه حسین علی خان را برای تادیب راجه اوجیت سنگه بخت و تلبیسات اول منازعت که میان پادشاه و قطب الملک افتاد و آخر بطول انجامیده باعث برپی و اختلال سلطنت و خرابی تمام

هندوستان گردید این است که چون قطب الملک را فرخ سیر تاج پندوبست شهر و قلعہ دار الخلافہ فرستاد قطب الملک صادق را همراه داد و قطب الملک بشهر رسید دیوانہ فاعلہ بنام قطب الملک صادق و صدرایت کل بنام سید امجد خان کہ در عهد بہادر شاہ نیز باین خدمت مامور بود مقرر نمود و فرخ سیر بعد فتح قطب الملک بدرا الخلافہ دیوانی فاعلہ متن جمعیلیہ ام نام کرد و افضل خان است خود را صدراعظم و مقرر نمود بعد اعمل شدن پادشاہ در شہر و توجہ نمودن بامور سلطنت و تعیین صدرایت و دیوانی سیان وزیر و پادشاہ مکارہہ رویدادہ مبالغہ باد میان آمد قطب الملک میگفت کہ اگر او را بتدایہ کار من بن مسلمانہ وزارت را چہ اعتبار و مرا کہ اہم اقتدار خواهد نامد و میر حیلہ خاطر نشان پادشاہ سے نمود کہ ہر چند سلاطین تو گران را اختیار و مطلق العنان سازند نہ گان باید کہ محدود است خدمات عظیمہ را بطور خود سے امر حضور را بعد سے مقرر نمایند عیت خواہر کہ قطب بے حد راندہ بندہ باید کہ محدود داند و القصد اگرچہ منازعہ مذکورہ باین صورت انفصال یافت کہ دیوانی فاعلہ قطب الملک صادق نامد و صدرایت بافضل خان اما در خاطر طعن فقد با حکم گردید اصل سبب آشتی در ادواغ و ارکان سلطنت و بدنامی کہ عاید احوال قطب الملک حسین علی خان امیر الامراء جماعہ سادات بارہر گردید کہ فرخ سیر عقل سلطنت و فراست و گماست نہ داشت و بہت فطرت و جہان بود مگر اندک چہ سہو ق داشت و بار اول دادانے و مردم فرومایہ سے استعداد کہ بخوبی ذائقہ سلیقہ بیچ کا سے نہ پذیرفتہ بخششہا سے بیجا نہ عطا بائی غیر لائقہ سیر ساندید و جدی شغف است کہ ہر چند طرف اسرار داشتہ باشد غافلے از سودے نیست سہم سے طبع پیشہ چین کے را بسیار سے ستانید و ذکر جمیلہ براسے او در عالم نامہ دار سے ماند بہمین حسرت فرخ سیر نزد پلہ ہا سے بازار داشتہ و خان و امثال او ممدوح بود و نے الحقیقہ لیاقت سلطنت بلکہ اسنے ریاست نہ داشت و میر حیلہ تاج و فور طبع و صد و ہند با عدم لیاقت و استعداد سروری از کل امر اہر تری می حسرت و دولت صد و پنجاہ سالہ اسد خان ذوالفقار خان بر باد دادہ و در پی سادات افتادہ میخواست کہ مربع خلافت و محتملہ سلطنت باشند و قطب الملک ہم بنابر میل بسیار بے سوائے شوق پیش و طرب آرام طلب گشتہ نام اختیار خود را برادر رتن چند کہ دیوان او و بقال طیش بود سپردہ مطلق العنانش کرد کہ بود و او مرد کہ تہصیب در کفر و طاقت تشبہت ہمہام وزارت کہ پایہ پس رفیع ست نہ داشت بنابر جہات مذکورہ روز بروز عداوتہا افزودہ ہم سلطنت خاندان چار صد سالہ تیموریہ بر باد رفت و ہم بدنامی عظیم عائد روزگار سادات بارہر گردیدہ عالمی از زمین نفاق و شقاق مسلط و نظام مملکت ہندوستان منحل گردید القصد میر حیلہ و پادشاہ و بعض ہوا خواہان اندہ بر سے در افتادہ ہر دو برادر و اولادہ اقتدار حسین علیخان بہادر اندیشیدہ امیر الامراء حسین علی خان بہادر را براسے تنہیہ راہ آجیت سنگہ را مٹھور کہ بعد مردن اورنگ زیب خالگیر کردہ ارنہ ہوار مثل خرنیب مسابہت و تہمت چنانہ در جودہ پور وطن خود بطور رسانیدہ بود و بہادر شاہ بنابر محالہ با برادران خود و بعد از ان بنابر اشتغال بتدایہ طبع و قمع جماعہ مسکمان کہ در حدود و صوبہ لبانور بلوچستان کہ در بود نہ فرصت تا دیب او نیافت مقرر نمودند امیر الامراء حسین علی خان بعض افراد فرج شالیہ دسانان لائق گویہ شمال آن بر سگال نہضت نمود آجیت سنگہ از سطوت امیر الامراء مغلوب ہر اس گردید مال و عیال خود را بکوہستان و مکانهای صحبہ المساکین کشیدہ ملک خود عالی نمود و با جد و جہد و تحریک بیدار و کشیدہ صالحین علیخان کہ از حضور تعبیل آمدہ بود و کلائی معتبر مع بدایہ لائق نزد امیر الامراء فرستاد و شمس المان کہ خطہ جہانم گردیدہ درین ضمن چون در حضور بر ہم کاران حد پیشہ نفاق کش میان فرخ سیر و قطب الملک اشتغال نوادہ خاندانہ و دلہا نمودہ تہا بد سگ نمودن حدایتہ خان کردہ بود نہ نوشتہ ہائی او متواتر با امیر الامراء مشعر بزدی رسیدن و متوقف گردیدن رسیدہ حسین علی خان نامہا گردیدہ حسین تہا آجیت سنگہ را

باطاعت و ارسال تشکیش مع و تقریری فرخ میر و فرستادن لیس برای ملازمت خود و دسترس ساخت بعد تمهید این امور و فرود را بحضور رسانید

ذکر افزایش منازعات و مشاجرات میان فرخ میر سادات

چون قطب الملک وزیر اعظم حسین علیخان امیر قندهار بود در امری از امور سلطنت مثل منصب و اضافات آن و خدمات بدون تجویز و مرضی ایشان متعذر بود و که بعد از آنکه فرخ میر خواست که بی رضای آنها پنج کاری تمشیت نماید و میر جمیل که انظار پادشاه صاحب دستخط گشته بود و فرخ میر کرد در بار عام میگفت که زبانی و دستخط میر جمیل زبانی و دستخط من است لهذا مردم برای اغراض خود رجوع با فرخ میر صادق و دستخطی گنا نیند و او مصلحت در بر آوردن مرام نام دانسته تنگ نامی شد و در اجرت چند دیوان قطب الملک بکینه آنکه چرا رجوع بمیر جمیل نمایند جارسای خود و بر کار بارتن چند رجوع می نمودند و زبانه برای خود و خانواده گرفته کارش سرانجام میداد از این سبب بدنام و بدرفت سهام ملام پادشاه و میر جمیل و حوام میگشت و به حمایت قطب الملک غرور میفرمود و بهر ساندیه زیاد و رویه این چنین نمود و کار وانی خلق که میر جمیل می نمود بر خاطر قطب الملک امیر لارگران بود و میر جمیل در حضور فرخ میر لکر با نواح شکی کلمات شکایت آیات سادات سر برافراشته و دانسته اطوار اینها را میبویا و شمر و خاطر نشان پادشاه می نمود که آثار تنگ حراسه از انصاف احوال و افعال ایشان پیدا و عدم لیاقت مناصب عمده که بآن مامورند میبایدست بنا برین فرخ میر و سواس زاده از اندازه قیاس و روش جای گرفته کرد و تدبیر و سنگی ساختن عبداللہ خان مومو که بکسب قصد شکایت گامی میر باغ محسن خان بهانه حصول مقصود کرده بر می آید و بر چند تمهیدات مختلفه پیش می آید و به مقتضای حماقت و عین نظری کاری ایشان نمی برد و سودی غیر افزایش عداوت و نفاق نبود و حسد بر حسد و کینه بر کینه می افزود و بکینه شهرت دارد که مادر پادشاه بنابر جمیل با سادات و کفالت و ضامنی کلام الهی نموده بود بعضی اوقات از ارادای فاسد لیس امیر الامرا و قطب الملک را خبر داری می نمود و دین ضمن امیر الامرا را استدعای صوبه و ایرای کل ممالک دکن در میان آورد و میخواست که بعد حصول مامل و دای و خان را بدستور و انظار دای نائب خود کند و باین معنی از محاصل آنجا سال بسال برلی خود از خان مرقوم معین گنا نیده خود از حضور دور نشود و مرضی پادشاه و میر جمیل آنکه امیر الامرا خود بدکن رود و بر سر قبول این صورت که امیر الامرا انظر بر سلوک پادشاه و میر جمیل نهادن اشتن قطب الملک مناسب نمی دید گفتگو و خشونت آمیز از طرفین بمیان آمده کار بجائے کشید که بر و برادر از رفتن در بار پاکشیده بجفاقت خود و فراسم کردن سپاه و بستن مورچال با طرات خانهای خود مشغول گردیدند و پادشاه امرای خندانیش خوشتر بر جمیل محمد امین خان و خان دوران را طلبیده و دخلت مشهور تمامی نمود و هر روز بسبب تلون و نامردی تبدیل تمایر و دیدار و هیچ امری قرار نمی گرفت و از اشتها و انتشار این خبر گرانی اجناس غلو و جمیع ماکولات با فراطهم رسیده حج عظیم بر مسافر عظیم میگذاشت و آدورت پیغام بر او ایواب مرسلات فیما بین پادشاه و وزیر متفق بود و لیکن عقد و می کشود چون صورت مذکوره امتداد یافت و پادشاه بجای قطب الملک رفقه مطمین خاطر ساخت و قرار برین یافت که در قلعه بدولست سادات شود و بعد از آن هر دو برابر نزد پادشاه حاضر شوند چنانچه همین قسم عمل آمد و قطب الملک امیر الامرا بحضور پادشاه آمده عذر تضرعات خود و شکایت سوارین که پادشاه باظهار و وسوسه فرموده و بکینه از سادات بهر ساندیه بود و در میان آورد و دشمنی را از آنکه خود بر آورد و پیش پادشاه گذاشتند و گفتند که اگر مقصریم اینک سر و شمشیر و اگر بنا بر حقوق خدمت قتل مردم گران باشد معذول المنصف نموده رخصت فرستایند که به حج بیت الله الحرام و زیارت سید امام و کبابی که مردم خود عظیم ملام سادات و اندر نیم اگر منظور خدمت گرفتند و چاره آتش باشد برین در انداختن تمام پیشه غمنازان و عمل کرده

مردود را نیز ادعای سخافات بافتنشان و فاسد شست بودن بعد از انزال سلاطین حق شناس و طاعت قانون خرمندان حکم اساس است آخر بنا به معامد و رفع مناقشه بدین صورت گذاشته آمد که میر جلیل بصوبه دار سے عظیم آباد و سرفراز سے یافتہ از حضور محروم و مسجور گرد و امیر الامرا به بندوبست صوبه ہائے و کمن انجمنت فرمایند چون استر خدای طرفین به صورت مقرر بمیل آمد و رجمان ایام میر جلیل بصوبه دار سے عظیم آباد ماورکشتہ را ہی گردید و نظام خود را طواری سادات بمیل آمد و در باطن کو با خواش استعدا میر جلیل و تہیہ از دیاد و مودا و منظور بود و فرمان مند امیر الامرا بر اسے صوبہ داری صوبہ ہائی و کمن حج احکام مطاعہ بنام نوکران و فطوہ داران وغیرہ عملہ پادشاہی کے متعین عمالک و کمن و دیگر کے بکاری مامور شدہ و فتح بہ تیاری و نگارش آن شد و در غم عزل بنام نظام الملک از دکن و داؤد خان از احمد آباد گجرات نوشتہ گشتہ حکم حضور رسد و یافت کہ نظام الملک بحضور آید و داؤد خان بھی بہر بیان کو رفتہ انتظار امیر الامرا نماید و بعد رسیدنش در آن دایرہ باری کہ حسین علی خان فرمایہ قیام نمایند و در باطن و داؤد خان حکم حکمت کردہ بر بیان پور رسیدہ باستعدا و حرب کو شد و دیگر گاہ حسین علی خان در آنجا رسد حتی تمام دکن و سیال و تمام دکنہ نظر بانی برادر اعظم بھی صوبہ ہائی دکن مورد الطاعات و اعطای پادشاہی خواہد بود و ہمہ دین عرصہ شادی و کجانی فی سیر خیر پادشاہ با خواجہ است سنگ انجام یافت چنانچہ عنقریب کراچن نمودہ سے آید بنا بر اطلاع بر احوال و مزاج داؤد خان فتنہ کہ بمقتضای عدم تدین او و گجرات بر مسلمانان روی خود چون ذکر شد و بود و نہنگان شریک ابدیت دقت

ذکر حدیث فتنہ عظیم میان مسلم و در مله احمد آباد گجرات بنا بر عدم تدین داؤد خان افغان

در سنہ احد فرخ سیر کرد داؤد خان تاظم گجرات بود و آخر سال از ایام کمکوششی کہ بنمود ہوسلے را بر غم خود سے سوزانید سیکہ از مینو و در ضمن فتنہ خود کہ آن محمن مشارکت با غنائی مسلمانہ چند داشت ارادہ سوختن مینو نمود مسلمانان مانع آمدند و نہد و محبت انگہ اختیار فتنہ خود را مکتبہ برافروخت و بر غم خود سے را بسوخت روز دیگر مسلمانان علی الرغم بنمود و همان محبت بر بند گردنہ گاوی را آورده و ارادہ بچین طعام روز دفات سرور کائنات بگشتہ بنمود تمام محلہ هجوم بہ مسلمانان نمودند مسلمانان چون کہ بودند تاب نیاوردہ و در خانہ پنهان شدند بنمود و قصبہ را از حد بر بردہ پسر قصابی را کہ چارہ پانزدہ سالہ بود برست آوردہ و عرض گاہ بگشتہ مسلمانان شہر مشاہدہ این احوال چون حق بجانب خود داشتند نہ اسے عام در دادند چند ہزار افغان کہ لازمہ داؤد خان بودند با جمیع سکنہ شہر از خود عام نمودہ بی استرحا آقا بگشتہ خانہ سے آمدند خانہ سے بخود داؤد خان کہ رعایت مینو و منظور داشت و بر روی مردم بلبست مسلمانان نشورہ فاضی با بشوق خود در خانہ فاضی را شگستہ خانہ اش را آتش دادند و شریعت پناہ را ہر گاہ گرفتہ شروع بسوختن و کائنات سے لیک چوکہ و دیگر خانہ سے بنمودہ نمودند و بر سر خانہ کپور چند نام جو سے کہ مصاحب داؤد خان و شدیدا تعصب با مسلمانان بود و هجوم آوردند او را و زانہ محل خود را بستہ و بر چند ازان بران گذاشتہ جنگ پیش آمد و جمیع از بنود و مسلم گشتہ گشتہ از شدت فساد چند روز و کائنات سے شہر بنیاد چون تارک خاطر او مسلمانان صورت گرفت عبدالعزیز و عبدالواحد و شیخ محمد سبط و عطا کلمہ فضل و صلاح آراستہ بودند با ششم از مسلمانان بہرہ و غیرہ بر اسے استغاثہ تازم دار اختلاف گشتند داؤد خان بہ کپور چند ہر خود و فتنہ و دیگر حکام و عملہ پادشاہی محضرتہ فتنمن سے جیسے بنمود و قصور مسلمانان نوشتہ دادہ روزانہ حضور نمود و بعد و رویشا بجمان آباد را جبر حق چند بحماییت ہم کیشان خود برداشتہ مسلمانان را مقید گردانید و فریاد آن بیچارہ با بجا بی نرسیدہ خواجہ محمد و حفصہ و شیش کہ برادر خستہ مصمماں الدولہ نامہ دوران و وزیر حقیقت کشیش حاشق خدا و تارک دنیا و بر احوال مذکور مطلع گردیدہ بواسطہ فائدہ و ران و کجی محلا ص مسلمانان مقید بنمود

یگانه قرینہ اسے اللہ کو شیدہ بیابگان را از ان لای یگمان ربانی و بانی شیخ محمد علی و اعظم منون احسان آن نرنگ گردیدہ و باطلہ اتھا و
 اخلاص با خواجہ محمد جعفر بھرسانیدہ و در خانہ و مجلس خواجہ مذکور در عالت و بعد در سماع اشعار متخص مریح و لغت سر و کائنات و انکار اہل اہلبیت
 قوالان لڑتا و ان خود یاد گرفتہ بخوار اند و خواجہ با سماع آئینہ ناسبت و غیبت داشت شیخ محمد علی و اعظم نیز در خانقاہ خواجہ قوم گاہ گاہے
 در وقت و عطلہ بعد و لغت فقرہ چند در مناقب آئینہ اشعار بر زبان بیان جاری سے نمود و باین سبب بنفسہ در شام بجان آباد
 ہم میخواست کہ بلذہ شود آتشہ ذکر آن بعد ازین خواب آمد چون اجیت سنگ سفارش و خرقہ جبرہ آتم و اکمل نمودہ شفقہ ہاسے پادشاہ
 کہ متخص قتل امیر الامرا بود نمود امیر الامرا شفقہ ہاسے پادشاہی بدست آوردہ احترام و آردی را بی را متعہ گذشتہ بود ہنگام مقبہ عیود
 کہ بوساطت مادر پادشاہ بعمل آمد شفقہ ہاسے مذکور نیز پادشاہ نمود و خذروا خی آن ہم در میان آمد چون سرفخ کہ در تہار ویداد
 و جمیع جواب دسوال یافتہ میر جیلہ ہر از حضور بیرون رفت شادی فرخ سیر بارانی تقریافتہ معہم شد کہ امیر الامرا بعد از فراغ
 از انفقہ و این بزم عازم سفر و کن گردود

ذکر شادی کتھداتی فرخ سیر بارانی

محمد فرخ سیر حکم بہ تیار سے سامان شادی کتھداتی نمود و باندک فرستہ انجہ بایست مہیا گردیدہ از ان طوط امیر الامرا لازم و
 اسباب شادی و خرقہ موافق ضابطہ ہندوستان آادہ ساخت و شادی این عروس و دامادی بخوبی و در سیتہ بعمل آمد
 کہ در پند و کمن از اجتناب سے عسدرایان و راہ ہاسے کمن و سلاطین اسلام در بیچ اوقات و ایام کے نہ یہ
 کسی از کسی نشنیدہ بر تجملات سلطنت کلمات بسیار از پیش یافت چراغان گوی سبقت از کواکب آسمان مدیودہ زبان ملامت
 بدو شانی ثوابت دراز داشت و چہشتان آسایش گشتان ارم را خوشہ چین نصارت خود انگاشت از نور سرور و برکت و عشرت و کامرانی
 با قاصی و ادلی میر سید و سرت و شادمانی چون روح حیوانی در گریہ مردم میدیدہ باز دام تماشا گریان و ملازمان فغانے
 شہر و بازار از دل عاشقان نکلے و ہمیشہ بہ نازہ روی و لب داشت چہرہ حاضران و دوستان گھمائی بوستان را غار غار حسرت و مگر
 القصد شب چشبہ بہ بیت و دوم ذوالحجہ ۱۰۲۸ ہجری مجلس انعقاد افتتاح یافت و پادشاہ بجانہ امیر الامرا آمدہ صیغہ عقد خواندہ را بی
 چون عروس در غلغلہ کرنا و کوس ہمراہ گرفتہ بدولت سراسے خود مشتافت

ذکر مناقشہ کہ شیخ عبید اللہ ملتانے را با خواجہ محمد جعفر رومی داد

در یمن آوان شیخ عبید اللہ نامے از ملتان بہ ارار ملتانہ برای کاری آمدہ و در سہ جامع و عطا میگفت مکرک اور وئی گرفت روزی
 برای دیدن خواجہ محمد جعفر مرحوم رفت چون در مجلس خواجہ مشاہدہ نمود کہ بعضی مہربان و مستقدان زمین بوس می نمایند و خوالاگ اللہ
 ابیات منقبت حضرت طاہرہ پیغمبر علیہ السلام شغفالی می نمایند شیخ عبید اللہ را استماع ابیات مناقب گران آمدہ شروع
 بموعظت نمود کہ سجدہ بغیر خدا و دیگری را روا نیست و شنیدن سرود در شریعت ممنوع و مردود است و قناعت با سماع مناقب
 اہل بیت پیغمبر صلعم کہ بدون ذکر اسمی و معارف اصحاب کبار آن سرور باشد خلاف آئین اسلام است خواجہ در جواب فرمود کہ در ویشان
 و پیروان ایشان مجوزات پاک حق دیگرے را موجود نمیدانند بگوئے ماضی مسجدہ اخبار و رواچین کاروانو آمدہ و کسانیکہ از فرط
 حش و ہمد مجبوب و محبوب خود را موجود دانستہ بر زمین بوس می پردازند از گرفتہ کے ممنوع ہمیشہ نہ را چگانہ را با سے

پس باریکوشین و دهره همداوست + در دلن که داوطلب شده همداوست + در انجمن فرق و نهانی که جمیع + با آنکه همه دست شمر با آنکه همه دست
 و قوالان انچه از استادان خود یاد گرفته اند به خوانند منع آن مارا از من نیست اگر شما اسباب را منسوب به باد و بادیه تلقین نمائید آنها بخوانند
 آن ابیات پرچا و هرگاه که خواهند شغال نمایند شیخ عبید الله از شنیدن این جواب بیل فرجه بدین شیخ گمان کرده آزرده ریخت و دور
 مسجد جامع در وعظ خود علی الرغم خواجه اقول تا آخرین متعصب مثل آنکه جناب میرزا موسی علی نقی علیه التحفه و انشاء و مثل آل عباسیت
 و علوی را سید نیاید گشت و پنج تن پاک که سبک و بیخلاف عقیده اهل سنت است چه صحابه و دیگر باک نبوده اند و دیگر بدین سبب مذموب
 امامیه را منصب العین خود نموده راضی بقصده بران باب نبود خواجه برین افادات او مطلع گردیده بپایان داد که این چنین مقالات در وعظ
 خارج از طریق دین بپوشید و از روی اهل سنت و جماعت بلکه می آید خواج اگر التفیق خانه بایکد یا یک مفرر نمائید که محض
 دیگر فیضی منصف شدن و تحقیق احوال الکی که گویند بدلائل عقلی و نقلی مناظره کرده آید یا انچه دعوای منماید از روی کتب
 مستنده فقهای اهل سنت و صحاح اعادیت خاطر نشان نمائید قصد بیج پیچا نخواهد بود شیخ عبید الله در جواب کلمات درشت و پریشان
 گفته فرستاد اتفاقاً در همین روزی در جمعه وقت و وعظ چندین از مغفلان و زاهدای او باشن و وضع مع سبب های خاک که لحاظ کردند و بازو
 پیانیت مجموعی در مجلس وعظ آمده مگر بهاسه تبلیغ عقیده الله نمودند و سه هزار گن از سپر و انش که سماع وعظ می نمودند
 گمان آنکه اینها فرستاده خواجه براسه قتل و عذاب آمده اند کلمات شیخ رقصه بر زبان را نه اندخل فراد با تاب شنیدنش نیاورده اند
 مسجد برآمدند عقب آنها میروند و اهل سبب سپاسی و وضع میوس شنیدند و عذاب و برگردید که از خدمت مسجد با جمعی دیگر توبه می آنکه
 او هم از آن جماعه است بقصد گرفتن کوشش و دین میروند مذکور گشته مؤذن را بکشت و خود هم کشته شد تا دوسه روز لاس او با سید
 تحقیق و اثبات آنکه فرستاده که کسبت نگذاشته که بدو شده بود بعضی از متعصبان و موجران شیخ عبید الله زیاد و گو بسبب بعضی مفران
 و مگر حضور پادشاه استغاثه نمودند که خواجه میفرمودین اهل بیت علی الانذار و محمد بنادشاه نوای لفظ جمله و می آن هنگام شد
 احوال احتمال نیاورده برانست بهتر آنکه خواجه را از شهر بیرون کنند و در معارک و بازار شاهجهان آبا و کاشا را منسوب به امیر هارین
 خوانده فضاائل آنها مذکور میشد بعد روی نمودن انصورت ورق گردانده فرمود افش بر زبان نمی آید فرخ سیر یا شریعت خان که فاضله
 حضور بود درین خصوص سوال نمود قاضی گفت که بد اعتقادی خواجه شرعاً ثابت نمی شود و انچه شیخ عبید الله سبب بدین طایفه است معتبر
 عقائد اهل سنت و جماعت نیست آنا بار بر رفع گفتگو خواجه اگر تبدیل مکانی نماید مخالفت ندارد و خداوند درین باب انچه بایست بپایان
 التماس نموده صلاح داد که چندین در فرار خواست نظام الدین رفته زبان معاندان بادیست و شیخ عبید الله را طلبیده گفت که بی طلب
 درین شهر آمده مطالب او را بعد از نماز در سه چهار روز سرانجام داد و روانه لنگان نموده و فتنه را خوابانید

ذکر طفرایقن عبد الصمد خان بر بنده مقتدای فرقه سکمان محل احوال آن فرقه و مقتدایان ایشان

و بعد برین حوصله کسالت انچه از بلوس فرخ سیر مطابق مشایخ سبوری بود بر نیروی بانفت عبد الصمد خان بهادر دلیر جنگ سنده از خدا دور
 و همین نام پیدا و فرمود خود و دعوت مشهور و دران وقت بریاست سکمان و قدرت آنها مفرد و مرد که مسافک سبب یک بود و خود را
 بسلطنت بر داشت طلبی ای بی پایان بر طعن خدای نمود میادش اعمال خود سبب تفصیل این اجمال آنکه فرقه سکمان که بر سر مسلمانان بودند
 نموده موسی ویش و دهره و سرانجامی تولد مطلقاً نمی تراشند و اکثر نیکون پوشیده با سلاح و بران میگردند و هر چند از
 فرق قتل باشند هرگاه این مسلک اختیار نمایند اشتباه و احتراز از هر یک رعایت مستمره و قاعده دیرینه نمودنی کنند اگر چه

[illegible]

از ان فرق بگریختگی و مرض نرزد و اسهال پلاک شده باسته التماس امان و استدعای آمدن لشکر نمودند بعد الصمد خان فشانته در میدان
نفسب نموده فرمان داد که سلاح و بران غیر ظلم فکور گذاشته بے یراق نزدیک لشکر جمع شوند بنا بر محضر و اضطرار بار و ناچار قبول نموده
حسب الحکم بعمل آوردند بعد اجتماع آنها بعد الصمد خان همه را دستگیر نموده جمیع کیشی را بکیشی کرده باسه لشکر خود سپرد و بکیشیان
و دریا که پایین کور و اوس پور میگردد گردان زدند و در کور و ساو مشابیه فرق مذکوره را بر شتر باسه پالان و خرابای عریان کلاه کاغذ
بر سر و سلاسل در دست و پا کرده سوار ساخت و باین هیأت قاصد را بهر گردیده بصورت مسطوران جماعه مغرور ایشان پیش سوار
خود گذاشته داخل شهر گردید و باین میدان که در شهر لا بهر بود باستماع این خبر شادمان گشته بر سقفه در بازار سوار و سوار
عبدالصمد خان نشست و مردم را گفت که هرگاه قاتل پسر من که در قوم خود بسبب کشتن یازید خان باز سگنه نام یافته بود بر سر
مرا نشان خواهم داد چون آن نابکار عذار بر سر سوار در رسید مردم آن تنحیف را فرج داده شناسانیدند عقیقه مذکوره بکینه خواهم
و انتقام پسر خود آن سبک سر را چون نزدیک رسید سنگ گرانی از بالای بام بر سرش افکندند از جان بکشت عبدالصمد خان
باستماع این خبر سکمان را بجلد باسه اسب و فرخ پوشانیده از نظر مردم مستور ساخت تا اکثر کشته نشوند و بدون حضور فرخ میر
که منظور داشت میر آید و بعد چند روز آنها را پستور مسطور از لا بهر کو چنانچه همراه قمر الدین خان پسر محمد امین خان پسر خود بکیشیان
بر امانخانه فرستاد و چون نزدیک بنیالجهان آباد رسیدند فرخ سیرا عیاد الدوله محمد امین خان را فرمود که برون شهر رفته بکیشی بکشد
راخته کلاه و درو سیاه نموده بسوار سقفل و دیگران را بر سر خورشید خان و سر بار را نیز بار کرده بشهر آورد و بعد از آن بحضور
حاکم محسین آن ناخمس مع پسر و دوسه نفر معتبر در قتل شده و باره دیگران فرمود که هر روز صد نفر از ان گروه رو بروی
چوبه تره کو تو اوسه دست بازار باقی بماند و حساب الحکم بعمل آید تا عجیب قلبه از این جمیع سموع شده که در کشته شدن یکی بیکری
سبقت سے جنت و سنت جلد و سه نمود که اول او را بکشد چون تمام آن جماعه بیادش اعمال خود رسیده مقتول گردید پس
بندای اعمال بر ناله او بدست همان نابکار فرج کشانیدند و آخر بفرمودهای امینی تاب داده پاره پاره گوشت او را از بدنش کشیدند
و بجزای اعمال یکدیگر خلع خدا نموده بود و بجا آمدند که بکشد حق آن بود و رسانیدند که محمد امین خان از بندای بیدین بر سر
که آثار عقل و رشادت از چهره تو پیدا است ترا چو بربانید داشت که خود را مبتلا به چندین و زرد و بال در دنیا و آخرت گردانید
در مکافات اعمال خود باین حد رسیدی و رجواب گفت که اجماع جمیع عل و ذما هیب است که هرگاه ترمود و عصیان خلایق
از حد بیرون رود و منتقم حقیقه در مکافات اعمال آنها چون من ظلمت رای گمارد تا جزا به هر یک و در کنارش نهد بعد از ان
مثل شما مقتدران را بر و تسلط داده او را بسزای کردارش میسان نصیبت ایچ چشم خورشید خلایق است که او چنانکه اندام

ذکر نصبت نمودن امیرالامرا حسین علیخان بهادر به دکن و طبرستان
یاختن بر داکو و خان پنه ورو نمودن دیگر حوادث و فتن

قبل از این نگارنده قانع نگار گردیده که امیرالامرا بعد برآمدن میر جلال از حضور نصیم مراده دکن نموده بنابر انعام بعضی مرام
چند روز متوقف بود بعد انقراض از جمیع کار ساز بهیا بطول دکن حازم گردید و بخدمت پادشاه معروض داشت که در صورت
مخالفت همد و مواثیق دبر و زار و کا فاسدی نسبت بقطب الملک بیت روز نموده را رسیده و اند بعد نصبت امیرالامرا
پادشاه بباکو و خان که صوبه دار احمد آباد و افغان صاحب الزس شجاع مشهور بود و با سروران مرسته دکن نهایت

ریلا و اتحاد داشت صوبه اری بر پا نمود مقرر نموده مخفی و متواتر احکام میفرستاد و که در برابر پناهنده آمده اطاعت امیرالامرا حسین علیخان
نمایا و در فتح و دستیصال او که کشیده امید و ارغیانیت و صوبه داری کل دکن باشد داود خان بهر پناهنده رسید و دم از صوبه داری
با استقلال نزد امیرالامرا این ماجرا اطلاع یافت با داود خان فرستاده که چون محل صوبه جات دکن بین تعلق گرفته است باید که قدم
از جا و اطاعت ببردن گذارند با استقلال شتاب و الا خود را نزد پادشاه رساند و باعث فساد گشته قتل اندازید و نماینده داود خان از
قبول این هر دو امر را نموده اند بر پناهنده و بر دین شهر خیمه نموده از اطاعت امیرالامرا سر باز زد و در ولسان مرسته را کیسه
از انبیا از عهد بهادر شاه نوکر سلطنت و مذهب میزاری بود و بنیای سینه نام داشت و پرگنت سیر حاصل اورنگ آباد
در جاگیر او خواهر بود بمرد و خود طلبیده و آنها حاضر آمده گرد بر بان پور فرو آمدند تا آنکه او اکل شهر رمضان المبارک سینه چارم بلوس
امیرالامرا حسین علیخان بهادر رسید و هر چند سخنان سوو مند آن افغان جهالت شعا گرفته فرستاد و در گرفت و پانیا کار
بجنگ انجامید امیرالامرا با جمیت و چند هزار سوار که در رکاب نصرت انساب موجود داشت صفون حرب آراسته سوار شد
و از آن طرف داود خان با هزار اسبان که هر یک به نغم خود رستم دستان بود فوج خود آراسته باراده مدافعه نمودار و معرکه کارزار
نمایان گردید و خود خردی عظیم و دست بروی تو سوار و یار دستان طرفین مستقیم حمله به پا کرده دست از قتال بیکدگر گما
نماشتند سر چارچن ترک از ابرو بنا شمشیر آید از میر شجاعت و دست مبارزان خاک معرکه را با خون مردان مقابل می میخت
چه بدنهای ناز پر و در بستر خاک خفت کدام گلها که از سر پای خون چکان بر شاخسارین بانه شکفت از صد مغرورین قوی پایدی
گران زمین چون آسمان تحو گردید و آسمان از یرت نماشای رزم و دلیران خون آشام مانند که خاک از حرکت آرمید داود خان
به اهییه مقابل با حسین علی خان فیلیان خود را ناکید کرده بود که فیلیان اورا بغیل سوار سوار امیرالامرا رساند مبارزین با وجود کشته
شکل میزبان بر اول داود خان که در شروع جنگ خود را با بسیاری از مر اسبان بر تو پنهان امیرالامرا رنجته و در و لوگ شمر
لشکر حسین علیخان برانگیزه طاعت تیغ بید ریخ سادات عالی در جات کشته و اکثر فقا نش کشته و زخمی شده بودند
داود خان با معدود سوار فیلیان نشینان بزرگ اصحاب فیلیان با جمیت فیلیان جویای حسین علی خان نموده و حملات
متواتر نموده و سوار جانی آسود و با دوسه صد افغان با فغانان تیر زبان سوار آمد و قاصدان بود که بهر صورت خود
بر حسین علیخان رساندند از لرزل عظیم در لشکر امیرالامرا افتاده رستم یک و محمد یوسف دار و غنچه پناهنده و بسالمت خان و بیجه
کثیر شراط افغانی بتقدیم رسانیدند و خانزبان و عالم علیخان با عده ای دیگر زخمی گردیدند و دین گرد و در میر شرفت که سردار
عده و رفیق قدیم امیرالامرا و دران روز خون آهین از سر تا پا بود مقابل داود خان آمد داود خان سوفا خیر و در طایفان گذارشته با یک
میر شرفت زد که مثل زنان روی خود چه پوشانیده جلوم بر دار تاروسه ترا به نیم و تیر از ششت خود را که این سخن کنایه
برای آن بود که خود در جرد زره و سلاح دیگر پوشیده الکفا بجا ماسه سفید نموده تیر مذکور مفصل بگوسه میر شرفت
چنان حکم دگر که شست که بد شکاری برآمد و میرند کور بر خفته مودج برو بقفا فیلیان داود خان دوسه ضرب گنگ بر پشت
میر شرفت بجا یکی و سخته چنان زد که مداوم الحلقه میبشاید کرده در مجالس ذکر آن ستمود و فیلیان میر شرفت فیلیان خود
را از فیلیان داود خان جدا ساخت از مشاهد این صدمه عظیمه که میر شرفت رسید تمام فوج امیرالامرا ارگمان فارغ گردیدند بر
شرفت رستم خاک کشته چون داود خان متصل با امیرالامرا رسید بودیم و هر سوار بیقیاس فرو گرفت و نزد یک بود که لشکر
از هم باشد و شکست فاش روی نماید بلکه اکثر سوار خود را کینا کشیده پاسه استقامت جمع کثیری بغیر از ولسان و دوشان

جان خوار لغزیده بود و دین زد و کوب قیامت آشوب گلو گریه شد و بی جانشان جادو خان رسیده کار او با تمام و صبح عمو و لشکر
 بشام رسید و فیضان برگشته شدن او و اطلاع یافته فیضان را از معرکه برگردانید و بقبلة السیف را نیز ناچار فرار اختیار آمد امیرالامرا حکم
 بنواختن شاد و یاقه فصیح و ظفر نموده فیضان سواری داد و دو خان باز طلبید چون آوردند حیدر را با دویم فیضان بسته و شتر گردانید و فیضان
 سینده حیدر که از میدان پایش بفرزدی انتقاد ظفر اصرار اظهار فیضان می کشید خود را به بار کبابه امیرالامرا رسانیده و غدر و غیبت بقصد
 و جبر امپاشش بر تاراج بنده اموال داد و دو خان و ثارت اسباب سپا پایش پروا نداشت اخیال و اسباب او بقبضه سرکار امیرالامرا درآمد
 از ان حمله بعد مدتی چند فیضان را رسال حضور گردید

فصل عجیب متضمن استقلالی غریب

پونید و رایام صوبه داری احمد آباد و گجرات و دیگر کی از زمینداران موافق ضابطه صوبه مذکور مسلک گشته بقتد داد و دو خان در آمد
 به حال هفت ماهه بود که داد و دو خان بقصد مقابله بر سین علیخان تعصت نمود و زن مذکور حیدر و داد و دو خان باذن و اطلاع از خبر
 نگذاشت چون برگشته شدن داد و دو خان شنید شکم خود را بهمان حیدر با صیاطا چاک نموده طفل را امانت بر آورد و خود برآمد
 از ان کفر نفع و ظفر یافتن امیرالامرا بهادر بفرز سیر رسید اثر حزن و اندوه بر دوسه او ظاهر گشته بقطب الملک گفت که جهان
 سرور و شجاع نامی صاحب اقتدار را اینجا کشته قطب الملک در جواب گفت که اگر برادرم از دست آن افغان کشته نشد
 موافق مرعی مبارک و بجایه بود

ذکر گریختن سیر حمله از صوبه عظیم آباد بسبب جن و عی عقلی و هجوم آشوبها
 دیگر و شدت پذیرفتن نفاق با سادات از سفاقت فرخ سیر

محمد فرخ سیر و او اکل سال هجده از علویان خود حکم نگذاشتن مرشد هزار سوار کرده بود که اکثری از ان و هشتی تان مدتی
 بودند و تا بر آمدن جاگیر قرار یافته بود که بجای رویه در راه نقدی می گرفته باشند و این جماعت دوازده ماهه طلب بر سرکار
 داشتند و جمیع فقط با سید جاگیر خدمت می نمودند که ناگهان حکم بر طریقه آنها صادر یافت و بخشیان جماعت مذکوره را جواب
 دادند و در جهان ایام میر حمله که صوبه دار عظیم آباد بود و از بد نسبی او و نگذاشتن لشکر بسیار از غلبه و غیره بے انتظامی صوبه
 طلب بپایه رسید و جماعت غلبه قدس بر رعایا عموم برای سیر عظیم آباد بسیار نمودند و نهایت بدنامی حاکم حال میر حمله گردید
 بدت سیام لامت سکته صوبه و مردم حضور و مطعون ملازمان خود گشت تا آنکه زبیر سیر از خزان پادشاه حرف نمود باز هم از عذر
 و ادای طلب بپایه گینه خواه بر نیامد پس خبر از ملازمان خود شنید و در محله نشسته بدلا از ملازمان خود عظیم آباد و در عصر پانزده روز
 و فقه وقت شب بر دوازده قلع باو شتاب رسید اتفاقا که در ان ایام اخبار مختلفه با انواع قشته متضمن گشتن قطب الملک که تنها
 می یافت و فی الحقیقه پادشاه اراده بدی با سادات و ترس خاطر داشت و در عوام شهرت بود که میر حمله را نیز بر اسب من تبر شاه طلب
 است که ناگهان در دوش باین سورت اتفاق افتاد این منی منسوب فرید بدست میر حمله و از و یاد اهتمام پادشاه که بر زمین
 میر حمله از این حرکت بموقع سور عتاب پادشاه گشته در حضور روسی یافت و نزد قطب الملک آمده باطله عجز و انکسار
 و اطاعت و تذلل التماس عفو و جرم خود و استغفای زلات از حضور نمود لیکن اینهمه امور محمول بر کمر و ترزو و تبر سیر می زیارت

ہشت ہزار سوار بر سر خطہ مذکور و دیگر منقلید کہ برای تخواہ خود فراسم آمدہ بخانہ محمد امین خان کشی و خانہ دران نائب امیر الامرا و
 میر جمیل رفتہ تقاضائے طلب خود و نا شہسائے نمودند و چون این مردم با اسکوہ و برلق و دھارہ و فادرہ جام بر جلی امرائے مذکور و مظنون
 مردم میگشت کہ بسا ایش فتنہ جریا است و غرض آنکہ عند الحاح جریا علی غلطہ بر خانہ قطب الملک بریزند ازین شہر متناقب الملک
 مشوش گشتہ در فکر اجتماع فوج افتاد و شروع بہ نگہداشت نمود و فرخان ہشیرہ زادہ او کہ دران آوان بہ خود بارے نارول
 سحر گشتہ برآمدہ بود با مردم بار میر کہ تازہ فراسم آمدہ بودند و فرج و نگہداشت دیگر خود را بقطب الملک رسانیدہ تا پنج شش روز
 از مقام بر سر دیوان مذکور و دیگر افواج مغلیہ در بازار بارہ بود و دستہ دستہ مسلح و کمل میگشتند و سرداران طرف قطب الملک نیز از
 سیح انباشتہ بر فیلہا سوار مع جمعیت خود دستہ دستہ بارے بودند و میر جملہ سرا سیر گشتہ و خود را کہ کردہ پناہ بخانہ محمد امین خان
 بر دو ہفت سہام مطالعن کر دیدہ نمید است کہ چرکتہ با این چک و چانہ دعوی ہمسرے بلکہ برتری با امیر الامرا و ذوالفقار خان
 بہادر و حسین علی خان بہادر و قطب الملک سے نسبت آخر کار چارہ و ناچار فرخ سیر نیز درت بنا بر رفع فساد و بلاست از اتہام
 میر جملہ را صاحب و کم منصب و از صوبہ پٹنہ عظیم آباد تغیر نمودہ سر بلند خان را صوبہ اعظم آباد و میر جملہ را بطرف پنجاب خصت
 و از چوٹ باطننا صاف بنود و مہذا احتمال سازش و تفریر از منیر صاحب تدبیر بیرون نمی رفت و ہر گاہ پادشاہ بکیرے
 و شکا سے میرفت یا امنے حرکتے روسے مہدا و غلغا کر فتن قطب الملک در انواہ سے افتاد و قطب الملک متوہم
 بودہ نمکدا شبت سیاہ علی الدولہ سے نمودہ

ذکر حلت امیر کبیر عہدہ الوز را جمیلہ الملک اسدخان آصف الدولہ وزیر عالمگیر

در سال ششم از جلوس فرخ سیر مطابق سال ۱۱۶۹ - اسدخان آصف الدولہ پدر ذوالفقار خان بہادر زانگیر خطہ نو دہ چہارم از امر اعلیٰ
 عمر سیکر سیر نمودہ بود بہجت ایزدی پیوستہ گوید در سہد فاقم الامرا بودہ از صفات حمیدہ و شیم پسندیدہ و مکارم اخلاق و
 احسان و انشفاق و علو قدر و منزلت و سمو جاہ و مرتبت انچه باید داشت تا آخر عمر برائے تیج یک از امر اوست بفرستہ و رفت
 تمام بر کل انام دہشتہ کار و امای عالم و با جمیعت طوائف اہم مدح و مشکو راہل زمانہ و موصوف و معروف بقبض رسائے آشتا
 و بیگانہ بود بہیت نیک و بد چون بھی بیاید و و خلک آن کس اگر گوی نیکی برد و اللہ اعظم و راجعہ شہور است کہ ذوالفقار خان
 امیر الامرا بملازمت فرخ سیر راغب بنویسند اما ارادہ جنگیدن بارو گیارہ فرخ سیر با اتفاق معز الدین باشا نیزادہ دیگاہ بدر رفتن بطرف
 دکن کہ صوبہ ہمای او بود داشت بعد صالغہ پرنایار تن بملازمت در دا چون باعث ملازمت ذوالفقار خان با فرخ سیر اسدخان
 بود و از ان قدر دلنے فرخ سیر بہ نہادی میر جملہ ذوالفقار خان مقتول شد و نام ذوالفقار خان اسمیل نام اسدخان ابراہیم بود تا تیج
 قتل پسہ جوین موزون نمود بہیت یافت شام غریبان یاد و چشم فرخ نشان گفت ابراہیم اسمیل را قربان نمود +
 گویند در مرض الموت اسدخان فرخ سیر کہ از سفاہیت و نادالی خود حیران بود محتسبے را برائے عیادت و سعادت فرستاد و پنجم
 بنویس کہ افسوس قدر شمار اندالستہ انچه نیاست بعمل آوردم و انحال خامت یکشم لیکن سودے ندارد اگر مصلحتے دربارہ سادہ
 بد میر از انشفاق و شہانگیانہ نیست جواب داد کہ علی عظیم از شما بحسب قضا و قدر واقع شد و چنانچہ خاندان ما را بر باد دادید
 و در کائنات آن افتادہ اید و غل و در ارکان سلطنت قیوریہ راہ یافتہ الاکنون کہ زمام اختیار ملک و دولت بہ دست سادات
 وادہ اید تا مقدور در استرخائے آنها کوشیدہ کار بجائے نہ سانید کہ سازعات زیادہ از حد مایہ صناد و فساد دیگر کردہہ بالمرہ

مجبور شوید و عنان اختیار از دست شما مطلقاً بدرود

ذکر افزایش منازعات فیما بین پادشاه و سادات

فرخ سیر تجویر مناجیان هوا خواه هر کرامی خواست بخدمتی از خدمات ممالک کهن امور سے ساخت و سند نوشت میداد
امیرالامرا آنرا موجب و بین خود شمرده بطالغ الحیل دخل نمیداد و بران خدمات همایان خود را مقرر نمیداد و این امور با
افزایش عداوت شد و در حضور جم با قطب الملک پادشاه بین آتش در کاسه بود و راجه رتن چند دیوان قطب الملک بحایت
آقا سے خود از غرور و مغرور دخل و در جمیع و فائز پادشاه سے نموده متصدیان حضور را در هیچ کار اختیار و اقتدار نمیداد و در مقدمات
مالی و ملکی دیوان خالصه رتن محفل محفل گشته اجاره محلات خالصه تجویر رتن چند راج یافته بود معاملات لکوک بوساطت رتن چند
افصال سے یافت و اعتصام خان را که تجویر خاندوران دیوان خالصه شده بود و راسه رایان جهان شاسه را که دیوان
رتن کرده بودند هر دو ناچار بودند که رضا جو سے پادشاه و قطب الملک هر دو باشند اعتصام خان را اندک طرف پادشاه و لک
امرای رایان را طرف قطب الملک انکه که زیادہ مطلوب بود ازین جهت هر دو معا تبه استغفای خدمتین مذکور تین برود
و احب عقلی گشته بودند ناگهان عنایت الله خان که در سینه اده فرخ سیر لیکر گشته شدن پسرش بدایت الله خان معا تبه گشته
لکبه معطره رفته بود معا و دت نمود و فرخ سیر از پی سے اوضاع سلطنت و حناقت هوا خوانان خود مثل میر جمیل و غیره خدمت داشت
و بر انداختن امرای بهادر شاسه و حال لکیری غلط فاش می انگاشت و درود عنایت الله خان را که از زنده عالمگیران و مقصد سے
چفته کار کفایت اندیش بود منتهم دانسته ارا که تقویض خدمات حضور با خوده لیسرافرازی مناصب اضافی اش مستمال و سرگرم
کار با ساخت و دین تهن اعتصام خان که از پاسداری طوفین و محالها که از ارباب طلب می کشید استغفای خدمت نمود و تجویر
دیوانی خالصه رتن با صوبه داری کشمیر تمام عنایت الله خان شد عنان مرقوم نظر با قدر قطب الملک اجتناب می نمود قطب الملک
از سخت گیریه او که در عهد عالمگیر مشایخه نموده راضی نمی گشت اخلاص خان نو سلم بهادر شاسه که فاضل دانشمند
و با وجود کمال اخلاص با سادات نظر بمنار عتبات تارک خدمات بوده بنوشتن تاریخ فرخ سیر سے حسب الامر اشتغال
داشت و مصاحبت با قطب الملک می نمود و در میان آمده با صلاح جا بنین کوشیده طوفین را با این صورت راضی ساخت
که عنایت الله خان بدون اطلاع عبداللہ خان چیرے بعض پادشاه و ترسانه و تجویر خدمات ننماید و راجه رتن چند در محلات خالصه
پادشاه دخل کند چون قطب الملک بسبب بیدار سے از پادشاه و رغبت بپاشی براسه اجر اسه امور وزارت و دستخاکبوی
نمی نشست و کار خلق خدا جاری نمیشد عنایت الله خان و دین باب التماس نمود که دو بار نهایت یکبار بقلو آمده محوس در کپرسه و
اجر اسه مرام انامه فرموده باشند تهنس او پذیرا گے یافت لیکن چند روز با بین آئین گذشته با بر بوی پذیرفت چنانچه مذکور خوا شد
عنایت الله خان با وجود مشوریکه با نسبت میدهند ملاحظه احوال روزگار کرده برای اخذ جزیه خلاف مرضی رتن چند عرض نموده از
پادشاه اصدار نکشتن خود و تجویر سرائین و کشمیریان و هند و بسا زش و قلع و زبر برستی مناصب زیادہ از حد مرتبه و دامنه
سیر حاصل جا کرات در تصرف خود آورده عرصه جا که بر مردم دیگر تنگ گردانیده بود و خواست که از روی اراج و توجیه منصف نمود
و غیره متقلبان ضبط و کند نماید و این امر بر رتن چند همه صاحب اران و فرشتان گذشته بقطب الملک جوع آوردند عبداللہ خان را
با جرای این حکم نکرید و جمیع بنود و مردم متقلب کمر عداوت عنایت الله خان حکم بتدائین کا و دشمنان قرار کید در میان قطب الملک

بطرف جنگهای صعب الحاکم کشید و هر چند هر کار با ظاہر کردند که این مکان قابل مقابله و محاقبت غلیم نیست ذو الفقار بیگ بغیر
شجاعت خود و جهالت دیگر سادات باربر سراسر است نشنیده با جوانان یک تاز خود را بر سر کشت در ساند کشت و در اول مقابل
که جمیع ازان جماعت بدار الوار رفته بودند موافق آئین دکنیان رو بغیر انعام فرج امیر الامرا بنمودن جمیع چهارصد
پانصد کس باطراف خود کشیده را گند ساخت روز دیگر بنیات مجوسه بر ذوالفقار بیگ هجوم آورد و در راه ملک ساران
متفرقه بسته عرصه بر ذوالفقار بیگ چنان تنگ نمود که با محدودی مدان محروک گشته گشت و بقیه السیف از اوج سخت
بجزر آمده زینار حو داری از لباس و یراق و اسیر آن شریر گردید و بعد این اجرا امیر الامرا را بر حکم سنگ دیوان مفتخر خود را
با فوج شایسته برای تنبیه او رخصت نمود و سیف الدین علیخان برادر خود را که صوبه دار ترمینا بنور بود امر بنیاد کشت و نموده
فزان و او که برود و در منزل او را در کنار نهند کشت و برین خبر آگاه گشته خود را نزد راجه ساہوکر در قلع تنبیه و شوار گذار
سے بود و ساند و تمامهای او بر گاه فرج بر سر شان میرفت مکان را خالی میگذاشتند و بعد باز آمده بجای خود نمیشتند
هر چند با فوج مرشد ماسے و دیگر که از اطراف احمد نگر بخت و ناز راج آمده بودند حکم سنگ را مضافاً رو میاد و مرشد با برکت فغان
ناپسے قلع مستعار رسیدند اما غلیم گشته شدن ذو الفقار بیگ با کشت و بیل که آمد و بسبب انتشار یافتن اخبار غلیم بن
فرنج سیر و سادات بلکه بقول مشهور رسیدن فرامین و احکام غلیم بنام راجه ساہوکر دیوانیان و زمینداران عرصه طرف
که بکشت فخر در باب عدم ملاقات امیر الامرا دست یصال او مرشد ماسے نمودند و اگر چه مبلغان صوبه دار حیدر آباد که امر عرصه
در سائر مشهور بود باور نگ آید آمده با امیر الامرا ملاقات نمود و باز بجای خود رخصت یافت رفت اما پنج پاسبان بنیاد
و اشی و در حیدر آباد و بیجا پور و دیگر ننگ نشد امیر الامرا بعد یافت علالت مذکور صوبه دار دیوانیان و قلع داران که از حضور
نامور شده میر رسیدند اکثری را قتل نموده بلیت و لعل میگذاشتند

ذکر مصاحف نمودن امیر الامرا با جماعه غلیم بسبب همکاری ارکان حضور و همبر سیدن سبب فتور

عالمگیر پادشاه بیست و یک بار و صرف خزائن صاحبقران ثانی شاه جهان پادشاه قریب سے چهل قلع قید مرشد را مسخر و مفتوح
و آن جماعه را بے خاندان ساخت و بعد نمودن عالمگیر و قدرت که بسبب منازعه و مجاد و اولادش رو میاد و بهادر شاه در لاهور
در شاه قلع بود مرشد با مکان ملاقاتی و پادشاه را در و دیه پیش از پیش سے در تنبیه مسکن خود نموده و مصدر رشو خبیا و باعث
هش و غارت ملک پادشاه می شدند چنانکه نا بوسے یا هتکه اگر کسی چو تکه که چهار چمد حاصل است میداد و از دست شان را بکے
می یافت و الا ناخت و در مارچ آنجا سے نمودند و چنانکه از جماعه مذکوره چوبیسے پیش سے رفت چند روز هم کار آتیا نموده فاکج
و غلیم بر سر گشتند و عرصه عالمگیر که تان رام راجه تمارانی نام رانی نموده و از ده سال در مقام لغت زده با پادشاه بواسطت
و کما بمنیت التماس سے که کرکشت با عطا فرمودن دس گوی شش صوبه و مکن پرستور سه صوبه در و دیه کل کشور و جوع آرد
و فساد بگزارد و از رنگ زیب از محبت اسلام و سلطنت یا از طمع و خست قبول نمود و در عرصه ببادر شاه و کلا سے راجه ساہوکرانی
مذکور رجوع آورده اموال مذکور بکھولی رسانیدند اما بسبب منازعت امین راجه ساہوکرانی مذکور بنده و بیستے که مسطور بیاد و شای
حضور بود بطور غریبه و در صوبه داری و او دکان میان مرشد و او جدا رفت و قرار موافقت بعل آید مشر و آنگ در
با یکر ش نژادگان و او مرشد مزاحمت فرساند و از بایسته محاللات امرا و ارکان میرامن کاسب و او دکان با ستراب خود

چو جمعی با نادر مرشد با بقول معلوم و دیگر آزار سه فرسایند باین صورت کج دار و مروزی به بلبل سے آمد و در عوبه داری نظام الملک
که یکی آن مدت یک سال پنج ماه کشید و راواکی بصلح و در اواخر بقوج کشته و حروب بدار و مدار گذشت کیبار در اواشته
گو شمانے بواشته داده و سه قبل وادیان بسیار از آنها غنیمت گرفته فیلمان را مصوب مرزا بیگ بحضور فرستاده بعد از آن که ده
سال از عوبه داری امیرالامرا که در فساد و عذاب و با دوشاه گذشت امیرالامرا دانست که بسبب بر بهار سے فرخ سر و پا خواهم
خفیف العقل او هر روز فوجهای مشعر برقرار در راه ساجو و دیگر سرکشان و حکام حضور میرسد بدین جهت بندوبست آنجا را چنانچه
باید بعمل نمنے تواند آورد و اطمینانے از طرف آقا در القاس برادر و سلاستے خود نیز داشت بنابر این ناچار بزی میرسانند که
مافوق اعدایان سے مصالحا بر سر گذار داشت و از آنچه در عهد دلاکو دغان سپنے مقرر بود باضافه میں کمی که سرحد ده روپیہ باشد قبول
نموده مرشد را با خود متفق ساخت و مقرر نمود که بشو ناسخ و حجاب جمعیت شایسته بطور غایت و دلاکالت در راه ساجو در محبته بنیاد
آورنگ آید بحضور امیرالامرا حاضر باشند و چو تح از اعمال پاوشاسته و با گران را ران چنانچه مقرر بود بگنیز و پس کمی که سه صد
باشد از رعایا بستاند با تفصیل این صورت منازعه و مشاجرت و قتل و غارت که در بلاد کهن شائع و رایج بود فرو نشست
و اطمینانے بعامت خلافت میرک آتا اعمال و حکام و مالگزاران را از اردون سه عامل یکے عامل حضور و هم عامل چو تم سوم عامل یکی
رسج نازده و از نجا سه سیئه اند از ده روسته داد و بعد نوشته داد و نستاند احوال نامه و ذیل نمودن گذشته اسے
مرشد عرض داشت امیرالامرا متضمن درخواست فرمایان سنده بنانین دست آویز خود بحضور رسیده فرخ سیر بر طبق
فغانیدن و دو تنخواه امان معتد خود ازین محرم آرد زده تراشت اولی براسے آنکه رسیده اکت غنیمت در ملک پادشاهی خوب نشد
دوم آنکه بستاند از اموال آمد و زمین ایام جان شاد خان را که میرقدیم و بهادر دانا با عباد الله خان مرحوم پدر حسین علی خان برادر
خاندانگے که عبارت از صید اخوت باشد داشت به نیابت امیرالامرا مصوبه بکران پور مع خلعت و قبل و سپنج مرصع عنایت
فرموده مرخص نمودند و در خلوت پند و نصیحت حسین علی خان بنیام فرمودند بامید آنکه جان شاد خان بنزد کیموے حسین علی خان است
و او هم غارت جان شاد خان بسیار کرده غنیمت خود میداند شاید به نصیحت او خاطر خواه فرخ سیر بمیل آرد و بهمدین آوان اعتماد الدوله
محمد امین خان را در راه ذی قعدة سه شش جلوس مطابق سال ۱۱۳۲ هجری بمیل آید و مرخص نمودند و مرشد که بعد رسیدن
بسرحد مالو افران عوبه داری از تغییر راجه سه مسکه سوالی نیز عطا خواهد شد و موافق مشهور آنکه فقید فرمان عوبه داری
با عنایات و دیگر مرمت نمودند بعد که جان شاد خان نزد یک باب نر مبارک سید با آنکه از راه خرم و بو شکاری و بچه کار
بنابر تذکره کاغذ و وصل و عدم و دخل و رصوبه که بافته اصلا جمعیت بسوار و پیاده با خود نگاه نداشتند بود و نیز محمد امین خان
بسر و بچ که تعلقه مالواست دارد و گردید خرد و داین مرد و با ورنگ آبا و خجسته بنیاد انتشار یافته بر زبان برزده و رایان
در هر محضه رسیدن محمد امین خان با شصت هزار سوار مع امراسے کارزار دیده و بر اولی جان شاد خان مع هفت پست هزار
سوار باراد یکار حسین علی خان مذکور سه شد بمترتبه که حسین علی خان را هم اندک ترددی در خاطر هم رسیده بود تحقیق بی محله
این اخبار ظاهر شده خطوط جان شاد خان متضمن طلب قلیل جمعیته بطور بدرفتار رسیده دران خطوط رقم بود که شش تا غنیمت غراز
مستقیمان راجه ساجو بطرف هندی با علم سرکشے بدو اشته سر راه مرا گرفته است بعد رسیدن خط جان شاد خان اندک مدتی با افران
آوردن جان شاد خان متعین شدند و جان شاد خان رسیده بملاقات امیرالامرا کامیاب گشت آنجا با رعایتا با مصوبه بر باندر کلبه
واقع است بنا فیه عوالمط ظاه و سلوک بزرگان با دوسه دول و سلوک در زمین ایام منیارالدین خان که از شته فاسے دیار خراسان

منصور و مقید ساختن قطب الملک و فریق قطب نمودن امرا این کار آمدن غیر قطب اتفاق افتاد و فریب میباشند و بر اسوار مع میرا بیان
را جاد و امداد و نوچ خاصه پادشاهی در کباب فرخ سیرا و فرموده و قطب الملک زیاده انچه بنجزار سوار شود و غلطه عظیم و عوام و خواص بود که کمونی
المرتب قطب الملک کشته می شود و با مقید فرادش با وجود انچه شهرت و رسوائی از اساده مشهور و ذکر از هیچ جا جدا نمی برخواست قطب الملک
از ان نشان این اخبار بر خود ترسیده شد و در پی بگنداشتن سپاه نمود سابق سواهی مردم با بره که بر آنها اعتماد داشت و گنایرا اکثر فوکر
میگذاشت درین هنگامه از تخصیص گذشته تبعیم پرداخت و فرمود تا بیست هزار سوار از هر قوم که باشد بگندارند چون اخبار
فتنه بار حضور با میرا امرا حسین علیخان بباد رسید از طرف برادر دهائی احوال خود مشوش گشته برادره حمایت برادر و برادره نفع
معاخان و اعیان آن خود بشاه جهان آباد نمود و قبل ازین حسین الدین نام بمول النسب را که بشهرت پسر محمد اکبر بن اودن و بنی
اسیر با بره گشته بود اندک مرسته فرستاده نشان و شوکت اما بطوریکه کسی صورتش نمیدیش خود طلبیده و داخل را بمحضور نگاه داشته
همه آب آن طلب داشت و در عنداشته متغصن براراده و آرزو سے ملازمت و ناموا فتنه آب و حواسی و کمن نیز نگاه داشته ابلاغ
داشت فرخ سیرا بگنداشتن فرج که قطب الملک شرف نمود و در و اخبار و کمن و عراق حسین علی خان متغصن اراده حضور
فرستاده قاصد معالو و عذر خواهی از قطب الملک گردید و مارا به اجیت سنگ که بامداد در حمایت عبدالغنیان سه هزار سپاه یافته
چشم و میرا و صاحب عهد و پیمان رفاقت و ایمنی عهد ناقص باز پسین با قطب الملک گردیده بود و واسطه صلح میان وزیر
و پادشاه گشت و در او اخرا و شوال فرخ سیرا اتفاق و اعتماد خان و خاندوران و دیگر امرا می نفعس بنام قطب الملک آمد با هم عهد
مواظقت بیسته قسم عدم مخالفت در میان آورد و از فریقین عذوقهای سابق و ولاده کاسه فاسدایام ملحه خواسته فرخ سیر
بدلتان نظره پادشاه پیرا حجت نمود لیکن از آنکه عزم پادشاه بر یک حال و قرار نمی ماند و بعلی و مارا می ساخت و گاه بیک
مرغ و قع سادات بشو را ندین نفعس خود که بنابر مناسبت مزاج همه چیز به حرکت و سبک نیست فطرت بوده اند و بخواست پرداخت
و با این اراده کسانیکه مستدر چنین کار بسته توانستند شجاعتی را می آنگاه اطلاع نامردان که معاصی او بوده اند و کسانیکه
توقع برات و طاقت مقابل سادات داشت آنها را خوار و بر نشان حال که اندیشه با قدار سفلاگان سرایانک عاصی افزود
و مردان کار برافروزل مناصب و خدمات آزرده و بیلیل می ساخت چنانچه از سلوک کیک با سر بلند خان مبارز الملک نظام الملک
و بنیان قلم داده آمد حسین است را به سیرا سنگه سوائی و مبارز الملک سر بلند خان می گفتند که اگر پرده از روی کار بردارند و کرمیت
محکم بسته قطب الملک را مغزول فرایند تاب و توان و اینها نمانده غصی می شوند و در وقت ناچار ندرت که اطاعت و فرمان برداری
و منهد ای برارے جیارت و گستاخی خود رسد لیکن سخن اینها شنیده بکمر متوقع منصب جلیل وزارت و امیرالامرا گئی که نموده بود
نیاورده و دست آنها بدوشل فوجداری مراد و با دو کار کین از نظام الملک گرفته و پیوسته بران افزوده و اعتماد خان و داد و ملحد
را از صوبه عظیم آباد و بعد از ذکره طلبیده آشته کاسه در عرض آن نداده و جایگزات سیرا صلح او را تغییر نموده بمیر جمل فرزند جهان
که خاندان اسد خان بلکه سلطنت مند و هستان بر باد داده او ست بخشیده و بعد از آن که بنام قطب الملک آمد عهد و پیمان
نموده بود انعام خان بهادر شاهی را که از نفعس سادات بود و برای ملحد امیرالامرا و از دشمنان از اراده فاسد و بیخ نفعس
از کمن بشاه جهان آباد عرض نمود که کسید که بجهلت و هر چه تمام تر خود را بحسین علیخان که باستماع اخبار سا بعثه اراده
بیش جهان آباد نموده بود سیف الدین علیخان برادر خود را با چا بنجزار سوار برای می نمودن مله تمام تو کمان و فیرا اساتینا سب
در دانه صوبه برنجان پور کرده بود از استماع خبر آمدن فرخ سیرا بجهت قطب الملک و نمودن عهد و پیمان کوچ نمودن خود صبا

چند وزیر تافه و قویق استغفار فرمائی داشت که باز اخبار موحشه و نوشته قطب الملک مشعر طلب موکر رسید و فرنگ گردین عمره
 رسید عید المذحان نقل مجلس بر صغیر و کبر و خجسته بنیاد کرد و دوم جواب و عذا داشت حسین علیخان باین مضمون صادر گشت
 که اگر خواجه با محمد با بگورات رفعت تبدیل آب و هوا نماید و الا ما را هم مشتاق دانسته خود را بحضور رساند و حکم طلب حسین الدین چه
 حکم اگر بزرگتر صد دریافت و فوج والا شایسته و تو چنانچه پادشاه به و دیگر افواج سلطانی در نهایت پراشانی پشت زنا بدست دی
 طلب بدشتند و از اغماض قطب الملک و عمل او داسه در سه نمی یافتند و در کار فرایم بدشتند و نگه داشت قطب الملک
 غریب به محبت هزار سوار رسید به و در بلند خان که سبب تغییر بجا و عسرت اخراجات و تقاضای طلب سیاه و قرضه امان
 میخواست اسباب غنا و اقبال و سپایان بر آقا ضامنان داده خود فرود رویش در بر کردند نظام الملک نیز قدر دانسته پادشاه
 که بود عده وزارت طلبید و خدمت سابق مع جائز تغییر نموده باقتاد خان بخشد و هم نامها و روزه کار سفار و از مشایخ
 نموده بیدار و موعظه ناقد و شناسیده کرد و به از و اگر به قطب الملک بخانه و امیر بزرگوار رفته و استعالت آنها نموده بخانه
 خود برداشته آورد و عووض سر بلند خان زرباسه متقاضیان از خانه خود داده و صوبه داری کابل بنام او مقرر ساخته و
 احسان خود کرد و به تسکین نظام الملک پرداخته امید واره و صوبه داری مالوا نموده و بهرین اثنا که محمد امین خان اعتماد الدوله
 با استماع اراده نهضت امیرالامرا بطین شاهجهان آباد و رسیدن سند موعود و صوبه مالوا از حضور محبوب گشته بطلب فرخ سیر
 بر خاسته آمده بود و مغضوب سلطانی و معزول المنصب از راه نادانی گشت قطب الملک او را هم طعن خاطر و الطاف خود
 مستطهر ساخت و بمقدور در تفرقه احوال جمیع بطول امان خود سه پرداخت و غافل و دران را که از ابتدا با اتفاق بر خیزش افروز
 عناد و لفاق بود مبدء و محرم خود گردانید و روزی فرخ سیر برای لشکر سوار شده با همرازان خود قرار داده بود که بهر جهت
 از لشکر بدین قطب الملک آید و چون خانه ما را به اجیت سنگ نزدیک بخانه قطب الملک است و بهر سراه واقع شده وقت
 رسیدن سوار به پادشاه راجه نگذارد و برود و نگذارد و البته براسه گذرانیدن قدر نمودن و مجرا و اید آمد و ما به تمام مسافه نمود
 نظر با اتفاق که با قطب الملک دارد و اسیر و سنگارش باید نمود و شخص آنگاه من معنی با فرخ سیر را مطلق نباشد و بطین گمان
 خود با محرم و یقین بهنا بر استماع از مستعین قبل از مراجعت پادشاه خود را بخانه عبداللہ خان رسانید و پادشاه با استماع
 این خبر بیدار گشته با وجود آنکه اکثر لوازم همراهی شایسته بخانه قطب الملک آمده و قطب الملک باراده استقبال بر کنار
 و بر رسیده منتظر بود متوجه بوزیر الملک گشته فسخ عزیمت نمود و ملاطمان را فرمود تا کشتی را در بایسته نموده تدبیر انداختند و
 دو لغات خود گردید

نقل معات از اوصاف امیرالامرا

از مشتمل بقول القول مسوم شده کرد و سفر امیرالامرا از دکن چون لشکر بسیار و مردم همراهی به بنبار بودند وقت ورود
 مسکونند موضع از دیهات و در میان لشکر به افتاد و کس را طاقت نبود که دست تقدی بر سینه مواضع دراز نموده فرس
 تواند رسانید و روزی در بین لشکر واقع بود و در خراسان باغ رسید از بهر زنی عصفه که در نهایت ظنات که بنار
 تحقیر قوت عاجز و ناچار بود پیش کی از لشکر انشغال به بگدائی آمد و چینه داده پرسید که اگر نگاهداریم خوشی ما چون
 و خرا از شمت امتیاج لا اطلاع بود قبول نمود آنکس به آنکه در او قصری کند و در خیمه خود دشت مسج برابر بردار خود سوار

ساخته سپاه جنگ را هیچی ساخت مادرش تمام شب و در اضطراب بسر برده صبح بر سر راه ایستاد چون سواری امیرالامرا رسید زان
 مذکور التماس کرد که در فترت این ضعیفه گدائی در لشکر آمده بود که از لشکریان لورا همراه خود گرفته فرست است وین با اعتماد عمل گستره
 و ضعیف پروری شد و اینچا استاده امید وارم که باین الم از دل پر غم این ضعیفه برادر بدو دختر مرزبان رسانید امیرالامرا چون
 استماع تظلم او نمود استاده و فرغانه داد که دختر این ضعیفه را همین جا حاضر کردند بدست او سپارند تا او بیاید تمام لشکریان جایا بدو مرزبان
 دانه حرام است مادرش را با و نه سپارم و این حکم را مومکد باینان ساخت بخشایان فوج و نقبا مضطرب شدند و بدیدند و بر یک از جماعت دلدار
 سکی از سواران متحد خود را نیز نجیب فرستاد از آنجا که راوده اقبالندان را کارکنان ملای علی محسن میباشند به شخص سبیل از چنین
 انوهدو عشره شکوه دختر مذکور را موموران پاکسکه همراه گرفته بود و برسانیده بحضورش آوردند امیرالامرا خود متوجهت ساز گشته پرسید
 که انیکس با تو چه کرده و چه قسم همراه برده دختر معروض داشت که قصور سے بلانم سرکار عائد نیست نه بر بدستی مرا همراه برده نه
 دست خیانت بدامن عصمت من رسانیده بدعت شدت اعیان جمعی او را بر بنای خود قبول نموده بودم امیرالامرا با استماع
 این ماجرا لشکرانکے بنا بر حفظ عصمت او از دست ملازم و خوشنودی مادرش بسبب بمرسیدن او بتقدیر رسانیده و دخترش
 را مع اشراف چند که آنوقت در حبس داشت برآورده بدست او سپرد و یکی از ملازمان را مومکد همراه فرستد تا دانش رساند و تا
 گذشتن لشکر ازین ده بهمانجا آمده بعد برگشته باید تا کسی از جمعیان با و خبر رسد

نصفت نمودن امیرالامرا حسین علیخان بهادر از دکن بشا جهان آباد و روی دادن حوادث فتن

قبل ازین نگار شده که امیرالامرا حسین علیخان بهادر برادر خود سیف الدین علی خان را با چارچنگزار سوار بنا بر
 تهمید سرانجام فتنه نمود و دیگر اسباب با پنج سال از پنجم شوال سال ۱۱۰۰ هجری بمصوبه برانگیز کرد بر سر راه واقع بهت فرستاده انتظار
 خبر ثانی میکشید بعد رسیدن اخبار فتنه بار و خطوط متواتره قلب الملک او اندر ذی الجوشنه مذکور از ازونگ آباد برآمده یک هفته
 توقف برای امور ضروری نمود و اوایل محرم سنه ۱۱۰۱ هجری سال مہتمم جلوس سال مہتمم جلوس سیر اتفاق اسد اللہ خان عرف نواب و لیا
 بر عہد خود مع پسران او و جان نثار خان و عوض خان نائب صوبہ برادر اسد علیخان یکدست علی مردان خانی و دل و لیر خان
 با بی بی برادر خان صادق و انصاف خان نیز و خان عالم د حاجی سیف اللہ خان و ضیاء الدین خان دیوان دکن و فرید علیخان
 بخشے که از مسادات نامی بارهم بود و راجه پوتیت سنگر مندیل و راجه حکم سنگر که نوکر عمده امیرالامرا بود و دیگر نوابیت و دولتمند
 فوکران پاوشاهی کلبه در رفعت مجبور بقیه اختیار و خواہش پودہ اندیش فوج دریا مع که قریب بیست هزار سوار همراه داشت و حرکت آمد
 از ان جملہ دوازده ہزار سوار مجرب بود و باقی ملازم سرکار امیرالامرا و علی ہلال العباس پیادہ بیست ہزار و اکثر متصدیان دکن کہ همراه
 بیج امیر و شازدہ از ان بلاد بر نیامده بودند بفرورت چار و ناچار ہر اسے گزیدند و در قلعہ احمد نگر وغیرہ قلاع دکن قلعہ داران
 خود نشانید و بعضے را بتصرف مرشدہ گذاشت بعد رسیدن بر خبر بمجنور بر سر انجام بعضے مہم فز جسے چار پنج مقام
 واقع شد مصیبت دوم محرم ازیر بانہر کوچ نموده منزل بمنزل راہ مار بیدہ از آب گذر کر کہ پور پور و نور و دین ضمن اطلاع علیان
 کہ برای نسی و برگردانیدن امیرالامرا از حضور روانہ شدہ بود و او علی صفر نر و یک ماہ در رسید و در غلوت بعد ملاقات مذکور مسلح
 بے ثبات و هیچ یتکامہ و گشویہ کہ در شایمان آلود و دیوا و اسباب نشا مومکد میآیدہ بود و در فراسم آمدن امرار و در انتظار
 دباس حاضر اتفاقا و خان مرتبہ کہ در حضور منظور بود و مومکد ل مشدن مباہنہ الملک نظام الملک و اعتماد الدولہ مذکور ساخت

سرگرم رسیدن و از این فتنه زودی ساخت و در حین آن پسر امیر خان کلان صوبه دار کابل که در بند و بستی ملک پانور و تنبیه و تادیب
مفسدان فوجداره مذکور و کوه نشینان مغز و آتجا و قلع کوشیده ملک مذکور را اختتام بخشیده بودند بنا بر اطلاع بر سران فاضل
امیرالامرا سپهسالار تمارش ملاقات نمود و این سخن موجب ملال خاطر امیرالامرا گردید چاره پنجم صفر کنگر در ارفع اوجین نزول لشکرش از
نوشته وکیل حضور نظر گرفت که فوج سپه استماع داشت تمارش نهضت امیرالامرا بستی و پنجم مجرم الوام بخانه طلب الملک بافاق بخت
امرا آمده عمو موافقت بر عدم مخالفت و ترک بنا زعت بکفالت کلام آتیه نموده سپاه و داد و اتحا و استحکام ساخت و دستار از خرد
برداشت بر وزیر الملک عبداللہ خان بهادر گذاشت و روز دوم عبداللہ خان را با همراہ اجیت سنگه طلبیده بر بقیه بد نشید
پیمان اخوت و اتفاق بر از اتفاق پرداخت و درین باب با عتقاد خان و دیگر ابرای فتنه انگیز و اندازی پیشه بمیان نمیکند فرمود که من
بعد الیوم باصلاح کار در رفع مواد منازعت که شنه امیرالامرا بعد اطلاع بر این مضمون در بارعام سپاک بخت فرمود که اگر واحد قلع
پادشاه ما با ما عداوت نماید و از در انخلاص و آید ما با هم غیر از اطاعت و فرمانبرداری و اراده دیگر در سر نیست و بعد ملازمت ما قریب
مر اجبت بر کس خواهم نمود از استماع این سخن کسافی را که متوکلین و کمن بوده اند مسرت عظیم و سر خود اما از زبان ثقات عیان از
امیرالامرا روایت کرده اند که در خلوت میگفت که این همه افسانه و افسون است و اصل نیست که اگر پادشاه بر ما قیام و بر ما
از چنگال او محفوظ بود بجان و آبرو خیال نمالست و ما اگر بر دوست یا بیع کند ملک بعد ورود در عدد و ملک ما تا قبل از
بر رسیدن وکیل او بعضی دات بتاریج لشکران رفت چون وکیل مع پیشکش رسید امیرالامرا فرق فرمود و دیگر دست تعدی
لشکران کمانه کرده ایچون ملک راجه بستی سنگه نزول ریات ظفر گیات اتفاق افتاد بنا بر عداوت که از وظایر بود محال متعلقه او
که در راه واقع میشد همه بمعرض لغت در سه آمد هر چند یکی از نوکران عمده او یا پیشکششاه لائق رسید پذیرا که نیافته
زراعت و مواشی بسیار و زنان و اطفال خلق آن دیار بر ست سپاه افتاده باز بر سر نشاند بعد رسیدن بقرب جوارداران فتنه
که سه چار منزله پیش نماده بود روشن الدوله ظفر خان و راجه رتن چند دیگر امرای حضور و متصدیان سلطنت و اعیان
محکمت چون چون با استقبال امیرالامرا شناخته ادراک حدتش نمودند چون ظفر خان و روشن الدوله در سوارے تونزک
خود را نمود و خود نمائے را کار فرمود امیرالامرا را ناخوش آمده در استقامت خفته باور ساند و بر زه و رایان و قوطی طلب فتنه انگیزان
پشنگامه جو سخنان اصل و در اصل از اراده پاسبان پادشاه و مخالفان پرورد بر در شتاب بیان نمودن سرایه تقرب خود دانسته
فصو رے کرد و نه خصوص رتن چند که نهایت کینه دشمن و ناآل اندیش بدخواه سلطنت و اکثر اهل اسلام بود کلمات عداوت اخوان
و سخنان فتنه زا خاطر نشان حسین علیخان زیاده از دیگران نمود و امیرالامرا از سابق کبیده ترکشت و در آخر بیع اللال بکنار
شهر شایه جان آباد طرف مناره فرود شاه رسید و محسّر ساخت روزیکه داخل خمیر در سکان مذکور میشد بملاقات ضابطه و آداب
در سواروی وقت نزول حکم بنواختن نوبت نموده بچل لوکانه داخل خمیر و خرگاه گردید و گفت که من الحال خود را در زمره
فوکران پادشاه نمیدانم و اندیشة سطوت سلطانے ندارم که ضوابط آداب بجا آرم با وجود اطلاع بر این حالات تردد پادشاه
بهرد طرف دوسرے و عداوت از غربایت غالی نیست گاه اظهار شوکت و قدرت سلطانے و عزت تراک و تنبیه انباشته نمود و گاه بغیر
الحاج در آشتی زده طالب اتحا و موافقت بود راجه بستی سنگه صلاح بیرون بر آمدن و مصمم عزم تنبیه و تادیب میداد و
میگفت که بگو که باین اراده حکم بسته بر آید نوکران پادشاهی که اضعاف و مضاعف جمعیت پرورد برادره اتفاق نموده
خورد و زیره امیرالامرا بکنار نشان سے توانند نهد و بکجه بر آید ان آنا بعتقین اراده پادشاه با نیکار ترک رفاقت آنا نموده

توسل باذیل دولت سلطانی خواهند جست و هر دو را در عاقبت و غرض خواست گشت و امر اسعیدت کیش مال اندیش خصوص
جوامع منلیه از ملوک پادشاه و سبکی اوضاع زندمان و مصاحباتش سیر و مقر را گشت و در بری باین مصلحت نمودن
دور از قانون حزم و اعتیاد طمع شهید لیکن نه مصلحت بے سنگه پذیرائی یافت و نظر بقدرستی و کبر و بی پروا گشت غرض سخن
و اولیو امان و انتمند فرخ سیر نمود پسند و معنی بیان المپسکیر او نشینند و آخویند و بدینا چوید و ندرامی معتقد و آشور از ملا فخره
این صورتها چون بگریخت و نروینا چارے کا سے از پیش بے پروا بگریخت و نروینا چارے کا سے از پیش بے پروا بگریخت و نروینا چارے کا سے از پیش بے پروا بگریخت
پادشاه اسکیبار و اقتدار او بر نیز شکایت و بالمال حسرت و امانت معاودت می نمودند تا اگر قطب الملک از زبان برادر
پیغام داد که اگر بے سنگه را که مخالفت بنام راست رخصت اوطن او فرمایند و غرضات حضورش تو بخانه و دار و سنگه دیوان خاص
و خواصان بنو سلطان امر محبت نمایند و در قلع بنو و بسبت نام شود به و ان و سواس آمده حصول ملازمت و بجا طرح آمد و رفت
و حضور نوایم محمود فرخ سیر جواب داد که بافضل خدا است مذکور اصالت بنام قطب الملک و دیگر سادات و همرازان هر دو
در امر الهام مقرر سے نمائیم و بی نهایت اعتقاد خان باشد بعد چند روز در جشن نوروز سے که قریب رسید به پرده نیابت
هم از میان برداشته خواهد شد و سوم ماه ربیع الثانی سے سنگه دلی فرست میگردانند و سبب الحکم از شاهجهان آباد
برآمده روانه وطن خود آئیر کرده به

ذکر آمد حسین علی خان بملازمت فرخ و مقید شدن پادشاه
بحکم قضا و قدر و انتشار یافتن حوادث و فتن بعینه ان حسد او ندق و انکشتن

چون فرخ سیر در اصل فطرت مطلقا جرات نداشت با وجود نهایت عدالت و اسادات و ارا و هم پیصال آنها و دولت
مخلصان جلالت کیش خیر اندیش بنابر سیر سلطانی بیم و براس ملاقت مع دوست حسین علیخان نیافته امداد بهر آمان به بیکار
و آراستنی بود که کارزار نتوانست نمود بنابر این چار و نمایار راضی به بند و بسبت سادات و در قلع گشته قطب الملک از ان
اینکار داد و قطب الملک خیمه اه ربیع الثانی سمنه مذکور و اتفاق مهاراجه اجیت سنگه مع مردم معتقد خود در قلع داخل گشته مردم
پادشاهی را از سر دروازه باز بر نیزانید و بجا بند و بسبت خود نموده رفقای معتقد را نشانید از مردم مکرده پادشاهی بنواز
اعتقاد خان و امتیاز خان مشرف دیوان خاص و ظفر خان روشن الدوله که بود و عدم آنها مساوی بود و چند سے از خواص و
خواب بر سر ایان و بیخ کاره و دیگر سے در قلع و نزد پادشاه نمائند و امر ایشان شاهانه و شکوه و لوکانه بالشرک است بکل
و افکر اطراف قلع را لشکر و سپاه مرسته فرود گرفته بود آخر روز داخل قلع گردید و بعد ملازمت کلمه چند لال آئیر گفته از خلعت
و اسب و فیل و جواهر و بخت عیانت را با گاه خاطر گرفته باقی را عذر خواست و در تقدیم آداب خیر سمل انکاری نموده
بمسکرم خود مراجعت نمود و بعد پادشاه متنبه گشته به فکر سے که باید به پرداخت و سلطنت خود را صانع ساخت باز بتاریخ
سیستم روز سمنه قطب الملک و مهاراجه با محمدان خود و قلع و آمده به بند و بسبت آنها پرداخت و به دستور روز اول مردم
پادشاهی را از ان محوطه بر آورده دروازه سے قلع مجتهدین خود سپرد و کلید بای و دروازه بای دیوان خاص و درگاه و عدالت
حضور خود طلبیده گنبد داشت بعد از ظهر جمعی چون فرخ حسین علیخان رسید بهمان به و به و شکست ساقیان از لشکر فرار داده آمدن نمود
و افواج ظفر امواج او از اول روز شترزع آمدن و فردا فتن اطراف قلع نموده چون شش از روز باقی ماند خود سوار گشته

از نندین و فرخین آنها بدست غازان خان و پیرمای سهند افتاد و محمد بن خان نرود حسین علی خان رسیده حسن قدش و دشمن
امیر الامرا گردید و از یک طرف غازان الدین خان و سادات خان مع سپهران خود با اتفاق چهل گز نهضت پادشاه رسیده اند از
طرف دیگر اعتقاد خان و سید صلاحت خان و دروغه مغول توپخانه پادشاه و منوچهر نرگس پادشاه و پادشاه و پادشاه و پادشاه
طرف بازار سعد الله خان معرکه آراگشتند افواج و رفقای امیر الامرا از شاهشاه قتل عبدالعزیز خان و مغلوبه فرستادند و نیز
مضطرب گشته قریب بود که متفرق شوند تا آنکه حیات قطب الملک تحقق گشت و حسب الامر امیر الامرا رفقا و دلاور
او مقابل سادات خان و غازی الدین خان در پادشاه چوک رفتند شروع بمقاتله نمودند و در اول حمل از غریب بان فیصل
غازی الدین خان روم گردان و بمهر اسپانیش کریمان شدند و سادات خان مع پیر نرگس کاری برداشته از میدان گشت
و اعتقاد خان حرکت مذبحی نموده جرأت پیش قدمی نیافت و نزویک خانه خود موچال بسته بجای خود نشست از محنت
حماقت او چند دکان رسته بازار چوک سعد الله خان تیار لاج رفت از خان مع صحبت خود و یک نازان مغلیه که آمد و رو بر
در و از راهور سے نمایان شد و دم حسین علی خان و بر روی او بسته مستعد از محنت ایستاد و از نیز با بر سر گشت
پنوزمین قسم بازار گیر و دار انگ کرے داشت که فرخ سیر گیر آمده صدای شاد بانه جلوس رفیع الدرجات بگوش
منتظران و نلوی المان سیر جان دلی با خنگان آن معرکه رسیده و فتنه بر فاسه اندکی آرمید

ذکر اسیر شدن فرخ سیر و کوه سید ه صفات جلوس و شمس الدین ابوالبرکات رفیع الدرجات
ببین این مقال و شرح این احوال آنکه هر چند قطب الملک و مہاراجہ اجیت سنگه خواست که فرخ سیر بر آید تا انفصال جواب
و سوال نموده و او را بقالو آورده بجا بکشد بود و گذارند و فتنه بای بر فاسه را فرو نشاند صورت نگرفت و فتنه عدال و
قتال بالا گرفت امیر الامرا به قطب الملک پیام فرستاد که از دوام غلبه روم نموده غریب بلوای عام و فتنه بزرگ
عادت سے شود و مقدمه را زد و دیگر باید نمود که الحال بحال توقف ننماید چون در مہاراجہ فرخ سیر در رنگ بسیار رویداد و پیچ
صورت بر نیاید آخر الام با جا رفتن انبان قطب الملک از قوم افغان و غیره و جلیه بایه پشت کرے بخم الدین علی خان لڑا
قطب الملک بچم سر ادر آمدن کنیزان حبشیہ و ترکیہ و گرجیہ را کہ بچہ در دروازہ پھا فخر استاده بودند و در نموده بعد بسط
و نقص از زندان کہ نرج و توتنج بسیار نشان و اوند فرخ سیر را به مجیر سے تمام بر آوردند والدہ و زوجہ و صبیہ او و دیگر کیلیات
اطراف او را اگر فتنه منت و اصلاح سے نمودند لیکن و چنین اوقات ازین حرکات چه سے آید و کدام عقدہ کے کشاید
خلاصہ از میان انہو زمانہ نہایت مذلت و خواری کشان کشان آورده بر بالاسے تر پولیہ اندرون و نکلے
کہ جاسے بس تنگ و ناریک بود محسوس نمودند ایام سلطنت او سوا سے ایام حکم را می مغز الدین شش سال و چهار ماہ
و کسرے بود و بعضی از ارباب دانش تاریخ این سانچہ کلمہ کاغذ و آیا او سے الا بصار یافته و فقیر در کتاسے نوشتہ
دیده مرقوم ساخت

ذکر جلوس شمس الدین ابوالبرکات رفیع الدرجات بر سر سلطنت
بعد خاطر جمع نمودن از امر فرخ سیر بماندم کہ شور و شر در تمام شهر بود و نیم ریح الثانی یعنی ار و روز عاشر بدین شصت سالہ

شمس الدین ابوالکرامت رفیع الدرجات پسر خود رفیع القدر بنیره بهادر شاه را که از لطیف خیر الکبریاست سالها در قفقاس برآورده بسبب شورش حاکم کنایت انشای داشت بے آنکه بحاکم فرستد و تبدیل رخت و تزئین نمایان لباسی که در بر داشت عقدم و اریده و درگوشی افراشته برخت نشاندند و صدای شادمانه از قافزارها شنیده بلند گردید و فتنه و آشوب یاجیلینان گرانگیز قطب الملک باهمدان خاص و رنقاس معتدلمان در قلعه قرار داد و در درازنای قلعه اطراف دیوان عام و خاص و همه جا با معتدین خود را نگه داشته خواجسرایان خاص و دیگر علمه کارها نمایان از معتدیان خود مقرر ساخت در دیوان روز اول بحسب ترتیب اجیت سنگ در تن چند حکم مانی جزیه صادر شد و احکام امن و امان و بکلی حکام و صوبه داران بهالک محمد سر روان گشت و اعتقاد خان بجفت و خولوسه مقید کرده جاگیر و خانه او را که با وجود متفرق ساختن اموال و اسباب از نقد و جواهر و طلا آلات صریح آلات و ظروف و اوانی طلا و نقره مالان بود ضبط نمودند و بنا بر تحقیق و تفتیش دیگر جواهر و اسب پیش بهالک عطا یاس فرخ سیر بود نهایت خفتها و شداید بسیار بر او سر گذشت و همچنین جاگیر ات دیگر جواهر و اسب فرخ سیر غیر از مراتب و جاگیر رانان زوجه او که با پس و بوسه اجیت سنگ بحال مانده همه ببطی در آمد مضیداران دلا شایه را که بر سره بقار در راه پنجاه روپیه و بعضی زیاده صحیح جاگیر یافته ملازم بودند و اگر کسی بامید نقدی یا جاگیر در آن ضرره بسر سر بردند حکم شد که بر سر ارا ده نوکر سر دارد در سر کار حسین علی خان اسب خود بدایع رسانیده موافق شرح دیگران پنجاه روپیه بر سر میگرفته باشد و پنجاه گرسه دوم باسم اعتماد الدوله محمد امین خان بحال داشتند و بتغیر سیف السعد خان پنجاه سوم بطرف خان را مقرر ساخته و صوبه داران ابوالنظام الملک هر چند نظر با وضاع روزگار او قبول نموده اند و دانسته شد و سر بلند خان را که قبل ازین انقلاب بحال مرخص شده باز زده کرده رفته بود و انتظار انجام کار سلطنت میکشید باز طلبیده از سر نو قلع استغفال و بحال صوبه مذکور داده رخصت نمودند و خود ارسه مراد آباد بنام سیف الدین علی خان برادر خود مقرر نمودند و محمد رضا نام را قاضی القضاة حضور و میر خان عالمگیری را که صوبه داری اکر آباد داشت صدر الصدق نمودند و دیانت خان خوانساری دیوان خالصه و راجه بخت مل دیوان تن شد لیکن جمیع متصدیان ملکی و مالی سخته ارباب عدالت گویا نایب رتن چند بودند و مهت خان که محرم و مهتم قطب الملک بود مشرعه دیوان خاص و دانا لایق پادشاه و خدمت مناسبه دیگر یافت و در خدمات دیگر و صوبه داران دور دست بنا بر اینکه نظم و نسق برهم نخورد تغییر و تبدیل راه نیافت گر قلع و ارسه مانده و از مرجمت خان پسر امیر خان صوبه دار کابل بنا بر استکفانی که در ملاقات حسین علی خان هنگام آمدن از دکن نموده بود تغییر نموده بخواجه قلع خان تواران مقرر ساخته و راجه اجیت سنگه را که بصوبه ارسه احمد آباد بحال بود میخواست بعضی شود تا ازین مردم شهر را بکلی یاد میرشد

ذکر مردن فرخ سیر و رخت بر بستن او ازین سرای دودر

ذکر انتقال فرخ سیر با اختلاف اقوال مسموع و معلوم شده بهر دو صورتی نگار و صدق و کذب اخبار بر همه را وایانست فقیر را از معتدیان مقبول القول استماع افتاده که فرخ سیر را سادات غیر از مقید نمودن فرج جیسان دجاسنه فرسانیده افغانه را که از معتد ایشان بوده عثمان اختیار پس فرخ سیر به دست او سپرده بودند و او روز و شب در اجاست اشتغال داشت شب فرخ سیر خزان افغان از راه باهما که باهمه که مقتول بودند خود را میخواست بطرعه بیرون برد و چند قدم راه رفته

برای دور از مکانی که مقید بود رسید افغان بعد آگاہی دست از جان خود شسته چنان استاد ہر طرف سے نگہبست
از دور شخص را دید کہ در ستر دیوار سے پہنان گردید ہمان سود و میہ فرخ سیر یا یافت آن ناکس بمقتضای سببیت کہ
در اکثر طباع افغان سے باشد کہ شش را کشیدہ آورد و وقت نشاندن او طبایع پرورش زد فرخ سیر احتمال این مذلت
مکروہ سے خود را برد دیوار چنان زد کہ از ہم تنگافت و ہمان صدمہ بہا لم آخرت شتافت و محمد ہاشم بن خواجہ میر محمد
موت فرخ سیر را بعلت کشتہ شدنش با مر سادات لبست نمودہ اگرچہ از خواہے عبارت او چندین جہات اورا
نہایت از جبار و تقار از ان فرقتہ والا تبار ظاہر سے شود فقیر بنا بر اعتنا با عبارت کتاب اورا بعد اصلاح از بیہ رطبی کلام
کہ بر تصحیف کاتبان یا عدم استناد و محروم داشت سے نگار و تا محمول بر حمایت و پاس طون سادات مکروہ العمدہ سطر الاوی

صورت عبارت محمد ہاشم بن خواجہ میر محمد تاریخ کہ خوانی الاول از زمرہ نگہور دگان
صاحبقران ثنائی شاہ جہان بادشاہ و او و پدرش رفیق سلطان مراد بخش بود
و تاریخ متضمن احوال اکثر سلاطین ہند عموماً و خصوصاً پادشاہان تیموریہ نگاشستہ
تا بہت را سے محمد محمد شاہ بن جہان شاہ بن بہادر شاہ بحیطہ تحریر آورده

وین ضمن چون دوام از بس بادشاہ مظلوم کہ در ان مکان تنگ با انواع عذاب مبتلا بود گذشت و ہر روایت مشہور
با وجود میل کشیدن نور باصرہ اش کلیتہ زائل نشدہ بود از راہ سادہ لوحی و حب ریاست کہ دشمن جان و ایمان کسیت
نماہ بمبدعیان پیغام معاذیر قصورات ایام گذشتہ فرستادہ استاد علی نشاندن خود بر سخت و مختار بودن ہر دو
برادر در امور سلطنت سے نمود دگاہ بعد اللہ خان افغان کہ بر نگاہ بیانی آن پادشاہ زندہ بگوئی متعذر بود
تعلقات نمودہ امیدوار مناصب عظیمہ فرمودہ اشعار سے نمود کہ مرا تا براہ دہیر ارج سے سنگہ سوئی باید رسانید
و افغان مذکور برانی الضمیر او اطلاع یافتہ بہر دو برادر خبر میداد تا آنکہ سادات بر ہتائی مخلصان در نیکو قطع شدہ حیات
آن پادشاہ سادہ لوح افتادہ دو بار ہمسومش ساختند کارگر نقیاد دفعہ ثانی یا ثالث کہ اثر کرد چون جان کندن برو
اشتراک نمودہ بود بر تنگ حرم سے بہر دو برادر و کفالت قسم الہی کہ در میان بود تاب صبر بناوردہ کلمات درشت لبست
بہر دو تنک حرام و کلام اللہ کہ چہ اجزائے خاطر خواہ بسادات علی الفور نمیدہد و جناب قدس الہی را نیز مخاطب کردہ
سخنہا سے ناگفتہ میگفت امیر الامرا و قطب الملک استماع این احوال نمودہ حکم دادند کہ تسکین شدہ زود فارغش سازند
وقت تسکین کشیدن بہر دو دست تسہ را گرفتہ دست و پا سے بیفائدہ زدن گرفت محصلان جلاہ پیشہ بفریب چوب
و غیرہ دست ہماے اورا از کار عاقل ساختہ عینت بر خوان و ہر دست ارادت کن دراز کا لودہ کردہ اند
بہر این نوالہ را تا ازین جہان فاسے بعد حسرت و ناکامی در گذشت اگرچہ برالہ عوام شہرت وارد کردہ در ان
حالت اضطراب سرکار و غمچہ بدین او نیز رسانیدند اما بچہ از زبان صاحب ایہام شہادت پادشاہ خفقہ و سوانح استماع
نمود و اورق کمان با ظہار مذمت و مجبور بودن نقل میکرد و کار بزدن و غم و کار کشیدہ بہر حال بعد دوازده پسر کہ
عبارت از یکروز و دو شب یا برعکس باشد بر تہیز و تکفین پرداختہ تا بوقتش را بمقبرہ ہایون بردید و سہ ہزار زن مرد

از پله های شهر که از رفیع قضا به انبیش پیش تابلوت گریان و بر اعدایش نفیرین کنان و دشنام و بان گریان چاک و برسد خاک
 میرفتند و لاور علی خان بنحسب حسین علی خان و سید علیمان برادر بخشی قطب الملک که همراه تابلوت حسب الامر بودند تا نهایتا بیا اعیان
 شهر رفت کنان همراه میرفتند و مردم شگ و کلونج بر سوار می اینها انداخته زبان بناسازی می کشیدند و نان و نفوس خیرات از اینها کس
 نمیگرفت روز سوم یعنی از پله های گذشته برسد چو تیره که لاش فرخ سیر بران غسل داده بودند فرام آمده و طعام و افرینخته و
 مولودیان را طلب داشته یقرا طعام خواندند و مجلس مولود نموده تا صبح احیای شب بجا آوردند سبحان الله انشام اکس در مساللات
 فرخ سیر چه بظهور رسید و با وجود چندین عداوت بایستی روز اول که مقیدش نموده بودند ازین سرای فانی سگزارانید بنام چون فرخ
 در ایام اقتدار خود برادران معصوم خود و دیگر گلیان را بر قسم و سر بریدن مقتول و چشمهای دنیا را به تور گردانیده باید خود هم از
 این همه ظلم و ستمنا را بچشد و اینچنین دیگران از دست او کشیده بودند باید از دست دیگران او هم بکشد و سادات نیز در عرصه تریب
 مکافات اعمالیکه با او و دیگران نمودند یافتند استخفاف کلامه القصد بعد تسلط بر خزان سلطنت از نفقه و جواهر و اسباب و قلیان
 و اسبان پادشاهی این خواستند انتخاب کرده شامل کارخانههای خود ساختند و بنوعی مناسب داشتند هر دو برادران هم
 تقسیم نموده گرفتند لیک قطب الملک که رغبت بسیار بنسوان داشت میگویند بعضی از پرستان حرم برای شایسته برامی که در
 حسن و جمال عظیم المثال بودند تعریف خود را در واد العلم عند الله قلایه بدین حال برادران را نیز با هم بکریب جاه و آرزو
 تفریح چندان صفای نمائند اگر چه در ظاهر می نمود اما محرمانه از ابدان را اندک اطلاع بر این راز بهر سیده از بعضی حالات
 استنباط این می نمودند و امیر الامرا بمقتضای انظار فرست و شجاعت که در ذات او از عطا یاسه و دینیت بود و
 جمیع حماد و اوصاف بر برادر بزرگ خود تفوق می جست و اقتدار او در همه امور از اقرا و بکر از فرماندهان همان گذشته سلطنتش
 و مملکت سستان گشت افسوس که در دو و شش دهان نمود و الا احوال روزگار باین فلاکت او بار نمی کشید و آبرو و سهندستان
 چنین بر باد نرفته و حالت تنبها و اشرف هندیان حد نمی رسید چون اعمال خلق متعینه نادب و تنبیهات اسکله گشته بود و عرو و
 چنین امر از و دس منقرض گردید لعل الله العالی شایه و حکم بایرید

ذکر ملت رفیع الدرجات و جلوس برادر و رفیع الدوله بر سریر سلطنت و بز و دس
 در گذشتن ازین جهان و خروج نمودن نیکو سیر در اکر آباد و در همین زمان

چون رفیع الدرجات مسلول بود راه چهارم از جلوس خود سه ماه و چند روز ستم سلطنت بوده و در شنبه بخت و یکم رب
 طاعت نمود و هر دو برادر که مارا ملهم سلطنت بودند رفیع الدوله را که برادر رفیع الدرجات بود سلطنت بر داشتند پادشاه
 ساختند و بانظام تمام سلطنت می پرداختند چون احوال ایام سلطنت این دو برادر که متعاقب هم دیگر می پادشاه گریه
 در مدتی سیر محب تقدیر بر گراست عالم بقا شدند فقیر را مفصل معلوم نبود و در زمان رفیع الدوله خروج نیکو سیر طاعت محمد اکبر
 اورنگ زیب عالمگیر و قلعه اکر آباد که همانجا محبوس بود اتفاق افتاده لهذا باجمال ذکر این بر سر نفرا از سلاطین تیموریان بنابر نظام
 سوارچ ایام بزبان علم داد و عرض اسلحه هم درین مسودات ایجاز و اختصار احوال دار قوام ناچیز دانست خود محقق و انبست
 لهذا باطن کلام و تکارش اخبار عام نیز داخت منحصرا آنکه بعد اندک زمانی از جلوس رفیع الدوله شازنده نیکو سیر و دس
 اصغر محمد اکبر در قلعه اکر آباد که هم آنجا مقید بود و با و دس قلعه دار و دیگر نیرایان اشقام متعینه قلعه مذکوره و متعبداران متعینه

صوبه اکبر آباد نظر مشاهد آشوبه که در سلطنت افتاده بود خروج نموده تحت سلطنت جلوس فرمود مردم اکبر آباد بر سر ادا نمودن خود نموده صورت بلواسے عامے رویداد امیرالامرا مع قطب الملک رفیع الدوله را سپهر گرفته با جمیع امارا و ارکان دولت و اعیان سلطنت به اکبر آباد رسیده قلعه را محصور ساخت نیکو سیرا اعوان و انصار خود هر چه از دست شان مری آید میفراغ نمی نمود بعد چند روز قلعه مفتوح و نیکو سیرا مطلوب و محبوس گردید هزاریان قلعه و خجوه که بایه فساد و ماده استکبار و رعدا و دشمنی بودند بجزار رسیده قلعه را و اشام مستحقین تبدیل یافتند درین ضمن مرض اسهال که لاحق احوال بیع الدوله گشته بود شتداد یافت و هر چند قطب الملک رتدای و غنماری کوشید و حکما و رحالها استامان نمودند چون اجل موعودش رسیده بود سودے نتوانست و بموثرایام سلطنت او بعد مساوات با اوقات پادشاهی برادرش رسیده بود که آثار درگذشتن او ازین عایت سرا همید گردید قطب الملک و امیرالامرا از حیات او مایوس گشته و از خاره شوال و روانی نجم الدین علیخان برادر خود را و بر دو قتی غلام علیخان پسر سید فاجان مابرای آوردن روشن اختر خلف نجسته اختر جهان شاه اسپر بهادر شاه که سجد ساله عمر داشت فرستاد و ممکن است که غلام علیخان همراه نجم الدین علیخان رفته باشد امکان دارد که نجم الدین علیخان صوبه و ارشاد جهان آباد و در بر آوردن شاهزاده مذکور قلعه سلیم گره با اتفاق غلام علیخان رفته باشد علی ای حال شاهزاده مذکور از عمر عزالدین و ابوالفتح خود قلعه شاه جهان آباد بسرے بر دو جلویو در زیبا و لفظ نامک ذهن و دکه آثار رشادت و فطرت از ناصیه او پیدا قبل از رسیدن روشن اختر از دار الخلافه بآکبر آباد بکلیل ازیر آمدن او از شاه جهان آباد رفیع الدوله با جمل موعود درگذشت و رحمت هسته از جهان فانی بر بست تار رسیدن شاهزاده مذکور مردن رفیع الدوله که مایه و بر و ایام ده روز منقطع بود بعد رسیدن روشن اختر تا بوقت رفیع الدوله بر آورده در جوار خواجه قطب الدین فرستاده چنانچه برادرش مدفون شده بود دفن نمود

ذکر جلوس ابوالفتح ناصرالدین محمد شاه باقیال طالع بیزوال عروج نمودن و بمبارج جاه جلال

تاریخ یازدهم ذی قعده روشن اختر باقیال رونی افزای سواد فتح پور گردید و تاریخ پانزدهم شهر مذکور رسد لاجبیری بنوی روز شنبه بعد مرور چهار ساعت بخومی از اول صبح در ساعت مسعود و طالع محمود سر آرای دارا که هند گردید نینه پای منابر لقیق خطی نام ناس و اسم و لقب گراسه او پای بلند و ز سرخ و سفید از زمین سنگها و سربایه ارجمند یافت و بدلقاب مستطاب ابوالفتح ناصرالدین محمد شاه لقب گشت و از میاس نام مبارکش منخ غله رزائی گرفت ثواب قدسیه که مادر مهر بر در آن آفتاب اوج حشمت و نهایت باشعور و صاحب فطنت بود سرشته آفتضای وقت را از دست نهاده و دهم امور رعایت خاطر و یاس مرضی هر دو برادر که مدار المام سلطنت بودند از دست نمیداد چنانچه بعد از یکماه که برای هر اسبه پسو و مشاهد دیدار آن گرامی گوهر از دار الخلافه بشکر سید مردم قدیم جهان شاهی را که ملازم شیو برش بوده اراده استقبال او داشت مطلع بر غزم آنها گشته ممانعت نمود که استقبال بنیایند بلکه ملازمت هم ننمایند و باراده کوشش بر در حرم سدا نیز بنایند و مقرر شد که اندای سال سلطنت محمد شاه بعد از عزل فرخ سیر نویسنده و ایام فطرت که بیست و هشت ماه زمان سلطنت رفیع الدرجات و رفیع الدوله و خروج نیکو سیر بود اعتبار ننمایند و پانزده هزار روپیه را بهر براسے مصارف خرد و یه ثواب قدسیه و ضرر محل مقرر شد و بند و بست کلال باژده و نظارت و عجمه داران بدستور بد و پادشاه زاولی می مغفور و کور با اختیار مقصدین سادات مقرر ماند و خواجه سرا بان و خواص و فلیبانان و مردم خاص جلوس و سوارے و باورے و دکه مبار و فرانش و قزو

عمل از نوکران سید عبداللہ خان بر سر امرے و کاری منصوب بودہ اند و بہت خان برانلیقہ پادشاہ چار پنج خدمت حضور و صاحب اختیارے دیوان خاص و عام از طرف سادات مقرر بود و محمد شاہ از راہپوتیاری برفی و مدارا با او سلوک نمود و پنج امرے بے استرخائی او بعلل نمے آورد و در سواری و میدان سادات پادشاہ را محیط بودہ و در اورا نمی گذشتند و گاہ گاہ دیدیکہ وہاں بطور سر و شکار و تماشا می باخ یک کردہ و دو کردہ بردہ باز بدولت نامی آوردند انقصہ چون از طرف جمعیلہ رام ناگر صوبہ دار آآباد کہ اطاعت نمی نمودہ بلکہ بعضے اطورا ناہمواریست بہرہ و برادر صاحب اسططنت بظہور برسانیدہ و جمعی بنود امیرالامرا را دہ تنبیہ او نمودہ حکم بر آوردن پیش خیمہ بطرف آآباد فرمود و در ہمان آواں برفوت جمعیلہ رام لغتہ رسیدہ حسین علی خان اگرچہ رسیدن این خبر از نہد طالع خود دانست لیکن فرمود کہ افسوس مردم سر بر خیزد و راو را بلوک شان ندیدند متعاقب این خبر معلوم شد کہ گرد ہر بہادر یوہا پادشاہ برادر زادہ جمعیلہ رام کہ میر شمشیر جمعیلہ رام بود بعد فوت عموسے خود بجای او نشستہ در فراہم آوردن سپاہ و استحکام بیروج و بارہ قلعہ آآباد و دواختہ از شنیدن این افرادا فرزدے قہر محمد شاہ را از قلعہ پور بنواح مستقر الخلافہ آکر آآباد آوردہ و شہرت ہم فسخ قلعہ آآباد دادہ و حکم بشن ٹیل برآب جہا و تعین صوبے بطریق سیراول فرمودند و درین ایام میر جملہ راصد را بعد ورنو دند از قنچند در جمیع امور مالی و ملکی ملکہ شرعی ہم مرتبہ استقلال و اقتدار داشت کہ متصدیان پور شاہی خود و کل مصل بودند و غیر از نیکو سہنہ ہر آنہا رسید و دیگر دخل نہاشتند تھے تعین قضا ملاوہر باب عدالت ہم بے تجویز ترن چند متعذر بود کہ سید روزے رتن چند شخصے را نزد قطب الملک آوردہ و قضاے ملکہ فرمود قطب الملک رو بہ یکے از نہد تا ہم کنان گفت کہ رتن چند اقصات ساہم مقرر و تجویزی نایا و گستاخانہ و رجاوب التماس نمود کہ راجہ جیو از نظم و نسق امور دینوے فراغت حاصل کردہ الحال بانظام امور دینی پرداختہ امیصل وکیل گرد ہر با شہر تعین افواج بر موکل خود استدعاے عفو و قصیر و اظهار اطاعت نمودہ امید دارے او در بحال داشتن صوبہ آآباد با عطا فرمودن صوبہ او دہ با بعضے خطاب و مناصب و اقرار بر آمدن از قلعہ آآباد بعد فراغ از مراسم تعین جمعیلہ رام ظاہر ساختہ ہملت خواست سکولات او پذیرا کے یافتہ فرمان صوبہ دارے او دہ با دیگر عنایات و خطاب بہادری بنام گرد ہر صادر کردید

متعین شدن لاو علی خان با عانت راجہ بہیم بونہی و حیدر علی خان
بتادیب و احسان گرد ہر بہادر از قلعہ آآباد بشرط تہمداد

چون بر سر ملک بونہی راجہ بہیم سنگہ راجہ بہیم کہ ملک موروثے نام بردہ با بود متاعزت داشتند بہ سنگہ بر راج تسلط یافتہ بہیم سنگہ را اخراج نمود و بہیم سنگہ توسل با ذیال دولت امیرالامرا نمودہ امیدوار بود حسین علی خان بہادر رسیدہ لاو علی خان بختے خود را با شش ہزار سوار رزم جو کہ اکثرے از اوس سادات بارہر بودہ اند با عانت راجہ بہیم سنگہ مقرر نمودہ مرض ساخت و فرمود کہ بعد فراغ از تنبیہ بہیم سنگہ با اتفاق راجہ بہیم سنگہ و گنج سنگہ بہرہ صوبہ ہاوارفتہ منتظر حکم مجدد باشند و از بخت کہ بر باغدار التماس گرد ہر بہادر دہیٹے بنود حیدر علی خان بہادر را با بختے دیگر و فوج شایستہ بصوبہ آآباد رخصت نمود تا اگر گرد ہر دہا و معدودہ کند ہمہ او پر داند حیدر علی خان بہادر بعد رسیدن بہ آآباد از ہرجا و تہد سیرات انچہ بود مبدل نمودہ قصورے نکند تا چون در انصرام این امر متعذر نہنود

انجام نمی یافت و گرد بر بہادر نیز بنا بر عدم اطمینان چند روز بقول واقراغالی کردن قلعه می گذرانید و چند روز بکشت و قتل و دارے سے پرداخت تا آنکہ مقدمہ بطول انجامید و حسین علیخان خداآباد بجنا عیور نمود و شہرہ برآمدن او بطرف آکر آباد شہر یافت و گرد بر بہادر زیادہ تر در توفیر غلہ و غیرہ کوشیدہ چارہ غیر از تخمین بآن قلعه نہ دید و از پایدارے او در اکثر محلات خالصہ و جاگیرداران عمدہ غلبہ پذیرفت امیرالامرا بجلالہ خان کلاہ کلاہ و از ہر سہ طرف آب گنگا و جمنہ محیط و گرد بر بہادر غالی از نقشہ شجاعت نیست اگر باید ارسائی نماید و محاصرہ بطول انجامد بر امر سبطہ مت مدید کوشش خواہد شد و این امر باعث برہمے در امور عظیمہ و تاثیر بر اس و دیگر معاندان سے تواند گشت متوقف بود و سہرین ایام بر حطام دنیا میان برود برادر صاحب مدارکہ از نقد و عیش و کرب آلود بدست آمدہ بود نقار و غبار سے بر خاستہ بنیام و کلام بخشش آمیز از جانبین بعمل آمد اما در اخفائی آن کوشیدہ رتن چند نگذاشت کہ صدائے ازان بر خیزد وہ

ذکر رتن رتن چند با آباء حسب التماس گرد بر بہادر و فروشستن اختلال آن و بار

درین عرصہ نوشتہ ہای متواتر از گرد بر بہادر رسید کہ اگر راجہ رتن چند آمدہ با من عہد و پیمان نماید و مطالب مرا پذیرا سنے میر آید من بخواطر جمع و دل اطمینان قبضیت امر و اطاعت فرمان را حاضر مکنم لہذا ہر دو برابر از اطفاسے فتنہ اصیل شمر دہ رتن چند را محض نمودند و رتن چند و از خریج التماسے با فوج لائق روانہ آکر آباد گردید و بعد رسیدن در اینجا حصول ملاقات پردو با ہم عہد ایفا سے اقوال ہمہ گیر گفتات آب گنگ کہ از اقسام غلابہ نمود است بمیان آمدہ است و کلام یافت عہد کرد کہ او در با فوج دارے تنہیہ متذکرہ مذکورہ و دوسہ فوج دارے دیگر بران افزودہ گرد بر بہادر معوض گشت و ادائے ماہ جمادی الثانیہ سزد و جلوس محمد شاہ قلعه آلودہ فاعے گشتہ بدست متوسلمان و امن دولت پادشاہ و سادات آمد و رتن چند معاودت نمودہ بلازمیت خداوندان نعمت خود شرف اندوز گردید

ذکر شروع فتنہ آصف جاہ و حدوث منازعت میان او و سادات

نظام الملک بر صوبہ مالوا چنانچہ سابقا مذکور شد در فتنہ بانتظام آن مکان پرداخت و تادیب مفسدان آنجا نمودہ ملک را مصفا ساخت چون امیرالامرا حسین علی خان را بنا بر نہ نمودن ملاقات وقت آمدن از دولکن بامر محنت خان ملاقاتے بود بعد اقتدار یافتن بسلطنت مرحمت خان را از قلعه داری لاندور مغول نمودہ و خواجہ قلی خان تورانی را بان کار امور فرمودہ فرستاد و مرحمت خان بعد از انقلاب سلطنت و گردش روزگار مستمسک گشتہ در سپردن قلعه لعل و زید و خواجہ قلی خان شکوہ او را بصفو نوشتہ سادات وکیل مرحمت خان را چشم نمائی نمودہ در باب عمل با بنیدن خواجہ طلیخان ب نظام الملک نوشتہ ب نظام الملک مرحمت خان را فغانہ خواجہ قلیخان را عمل دہانیدان چون مرحمت خان را بنا بر خوشے امیرالامرا سے آمدن در حضور نبود و نظام الملک عہدگی و بنیابت عاقدان و قدر و دلار سے و پیشوایاری مرحمت خان میدانست نزد خود طلبیدہ با عازاد و اگر ام تمام نگذاشت قلعه رات گذر مطلق صوبہ مالوا را کہ چہ سال زمیندار خساد و پیشہ بہرے خود آورده بود و در پیمان ایام حکم بر آوردن قلعه مذکور از دست آن متغلب بنام فتح جنگ سیدہ بود فتح جنگ نظام الملک مرحمت خان را با فوج شایستہ بدان خدمت روانہ ساخت و مرحمت خان بران کار رفتہ و ترددات نمایان نمودہ قلعه را

مستور ساخت با وجود این حسن خدمت عفو فراموش نکرد و میفرمود جنگ مراعات نبرگانه بکار برده اختیار بند و بست صوبه داری ما را
 باو گذاشت و مرحمت خان در نظم و نسق صوبه داری و تنبیه مفسدان و گوشمال سرکشان چنانچه باید کوشیده و مواضع
 چند از برگزین خایر که مسکن مفسدان بود تا بخت بعد از آن حقیقت فراخ نمودن مرحمت خان محبت بسیار یافتن و دین
 چند بر سر از وسط نوشته اخبار نویسان بسید عبداللہ خان رسید و روایات مشهوره متواتر با مایای اعتماد الدوله که پادشاه
 گاه گاه بزبان ترک گفتگو می نمود سپاه زیاده از حاجت نزد نظام الملک و مرحمت خان جمع آمده بود و بقول بعضی
 در همین ایام نوشته حسین علیخان نظام الملک سید بدین مضمون که ما میخواهیم بر اسے بند و بست صوبه داری و کن
 و اطراف آن مکان مانند خود در صوبه ما را مقرر نماییم از چهار صوبه اگر آباده الاله و در آن پوره طمان سر و پا بند بنام شما
 مقرر کرده آید نظام الملک بسببی از اسباب مذکوره در رسیدن دلا و علیخان با فوج خود و رفاقت راجه بهیم و سایر کچ سنگ
 بسره صوبه ما را که قریب لشکرش بیاعت اختلال بعض نواح آنجا و اضطراب سکته آن و دیگر گشته بود مگر گشته در جواب
 امیر الامرا کلمات رعوت نوشت و در عنوان آن خط این بیت هم نگاشت بیت من بیوفانیم بوفا میخورم قسم +
 من چون شما نیم بشما میخورم قسم + امیر الامرا و قطب الملک نوشته مذکور دید و مضمونش را فسیده وکیل مختیر نظام الملک
 را در خلوت طلب داشته کلمات غیر مناسبه قتل و جراحت قای او بر زبان آوردند +

بر خاستن غبار عناد و فساد در میان نظام الملک سادات و ظهور آثار و اقتتال عمر و اقبال
 قطب الملک امیر الامرا بلکه اتمام انتظام سلطنت و بعرضه مدن امرای نفاق پیشه کم جرأت

بعد رسیدن خبر گفتگوی سادات نظام الملک و تحریک نمایی پادشاه بواسطت محمد امین خان و اورامشاد الیه جاد و اقتدار
 او بروی خود و بمجمیع امرای مغلیه غیر هم مخفی و افشا و اعدام امیر الامرا و قطب الملک دیده و از تسلط سادات و رتن چند
 و راجه اجیت سنگدل تنگ گردیده و بصلاح همدان صاحب راز و رفیقان با نیاز جاره کار نموده و دانست که نوبت بر
 نصرت یخت و طالع نموده علم منازعت برافرازد و عزم مذکور را جزم ساخته مطابق آن دو کلمه قطب الملک امیر الامرا نگاشت
 و بر رفاقت عبدالرحیم خان و مرحمت خان و رعایت خان و شجعه دیگر از جوانان قدیم و جدید با و از ده هزار سوار در وسط
 جمادی الثانیه سال ۸۰۰ مطابق از جلوس محمد شاه از نواح سرخ که برای بند و بست و نظم و نسق آن ضلع فاند کوچ
 برآمده بود متوجه وسعت آباد و کمن گردید و او را خراه مذکور این خبر سادات رسیده و در لشکر با و شلمه انتشار یافت
 امیر الامرا بلا واسطه خان و در و راجه بهیم پیش برای تعاقب نظام الملک نگاشت و نیز نوشت که فایده صاحب لوس
 آن طرفداران بکوس و مواعید مناسب حصول مقاصد با خود شفیق ساخته با تمام این فتنه پرداز و

رسیدن خبر فتح و ظفر عبدالصمد خان حسین خان خوشیگی از فاعنه مشهوره تصور در صوبه لاهور
 حسین خان افغان خوشیگی رئیس قصبه تصور از مدت چند سال طریق محمد و در تبعه برگنه های سیر حاصل نواح تصور
 لاهور تصرف خود را آورد و علم مخالفت افزاشته دم از عصیان لغیان میزد و از ابتدای صوبه داری عبدالصمد خان
 بهادر دیر جنگ گرد کشی اختیار کرده حال مضروب او دیگر و کران پادشاهی را بعد غل ساخته بشوخی تمام پیش می آمد

قطب الدین نام عامل صوبه دار را که صاحب فوج بود و میدان گشته فوج خزان و اختیارات نمود با هشت هزار سوار بقصد تاخت و تاراج پراکنده ای قرب و جوار برآمد عبدالصمد خان نگه داشت نموده و هفت هشت هزار سوار فرستاد و در بزم تنبیه تا دایب او نصفت نمود و نزد یک چوکنه که از لامپور سی کرده مفصله دارد و در فوج بهم رسیده صفوت پیدا شدند عبدالصمد خان که هم قلع خان بنحینه خود را بر اول نمود دوست راست جانے خان و خواهر رحمت الله را که اقرباے نیران ماسے او بوده اند مقرر ساخت و حقیقه علی خان برادر خان مرزا را بر اول اینها بآزار سوار و دیگر که هم حسین خان بودند مقرر نمود و طرف چپ اعوان خان با قنار عارف خان نائب خود نگه داشت و برای طرح نیز فوجی معین ساخت حسین خان نیز از داور غرور مصطفی خان برادر زاده خود را بر اول داده مع رحمت خان و بهلول خان و سعید خان و دیگر افغانان با نام و نشان که همه قبل سواران شجاع بیابک بوده اند صفات کشت و کج و شروع جنگ و بر فاستق آواز توپ و لشکر خود را بکانه بر توپخانه ریخت و از توپخانه هم گشته که هم قلی خان بر اول را از پاسبان آورد و فوج هم را پس که هم قلی خان تعلق خان نیز است خورده که بحث حسین خان با دوسه هزار جوان یک تان با مقابل آغز خان پرداخت و عجب زد و خوردی در میان آمد همراهمان تو نگه داشت آغز خان تاب صدمات حمل آغز خان نیاورد و رو بفرار نهادند اما آغز خان با شصت هفتاد کس که قدامے رفقایش بودند و کشته از آنها منحل و دلاورانه و همه نیز انداز و کینه تازیانه را نموده افغانان را بنیز بر تیر باران گرفتند و آغز خان خرد بانگ بر نیلیان زده فیصل را بمقابل دشمن راند و هر تیریکه از مخالفان را انگشت تا آنکه مصطفی خان بر اول حسین خان با جمیع از افغانان ناسے گشته گردید و بعضی از ان جماعه کشته حسین خان چند ان التفات باغز خان نکرده مقابل عبدالصمد خان چنان مجرأت و دلاوری رسید که عرصه بر او تنگ گردید و اکثری از همراهمان او و برادران و ترازے عظیم در ارکان لشکرش رو برداد و میگویی عبدالصمد خان ریش خود سسے کند و میگفت که اسے خواجہ آفرین از شاه بهنگ که پیر حسین خان بود کمتر شده درین عرصه جانے خان و حقیقه علی خان نرد و نمایان نموده و آغز خان در آن وقت بر کمرش زد و در آن حال فیلیان حسین خان مع پیر و دشمن او شاه بهنگ نام که بر نیل با او بهنشین بود کشته گردید و همانوقت کولے تفنگ از دست حقیقه علیخان بر سینه حسین خان رسید و همان آفرین سپرد و آتش در موجود فیل او گرفته شعله کشید عبدالصمد خان مغرور و مغرور گردید و شادمان شد و مراعات شایسته با همراهمان خود نمود و با آغز خان تواضع فیل و خنجر و شمشیر مع تجویز اضافی یا نصدی و دوسه سوار پیش آمد و از ان کز خنجر قطب الملک امیر الامرا رسید عبدالصمد خان را بمرور و تحسین آفرین بسیار نموده خطاب سیف الدوله علاء خطابه ای سابق فرمود:

رسیدن نظام الملک در حدود کهن و عبور نمودن از آب نرید و بدست آوردن قلعہ اسیر و قلعہ بر بان پور +

نظام الملک بعد تعمیم اراده منازعت با سلطات عازم ملک و کمن گردیده از آب نرید با عبور نموده چون اقبال یاد او گشته بود و عبور از گذر اکبر پور نیز بران قلعہ اسیر که از اطلاع متبینه سرحدیست و اگر پادشاه بجا ره سالمان را مسخر کرده بود و بعضی طالب خان قلعہ دار آنجا که نشاند و متعصب کرده امیر الامرا بود با استقبال نظام الملک بنا بر تلمیح او رسیده و طلب دوساله خود و دیگر امانات از نظام الملک گرفته قلعہ مذکوره را تقویٰ علی او نمود و قلعہ ارک بر بان پور نیز بهین مستور بدست نظام الملک افتاد و عرض خان صوبه دار بر ارک با نظام الملک قرابت قریبه داشت و در شجاعت و اصابت راستے از دشمنان بود با فوج شایسته و سامان بایسته بمدد با نظام الملک رسیده باو ملحق گردید و در نهایت نام سردار مرسته که با جاجر سامو و اتباع او مخالف بود و هزار سوار نیز نظام الملک فتح جنگ پیوست و بعضی زمینداران و سهر داران و آغز خان

آن نواح نیز بحین دستور بمغفور نظام الملک رسیده با او اتفاق ورزیدند انور خان صوبه دار بر بامپور که از دست گرفته پناه
قطب الملک و پیش آورده با سه اولو چندین حقوق دیرینه را فراموش نموده بآنکه پیش عالم طلع خان برادر زاده امیر الامرا
صاحب صوبه کل ممالک دکن اقامت داشت فریاد را یافتن نظام الملک شنیده بهمانست چهار شهر پناه بریان نور
رخصت حاصل نموده خود را بخدمت نظام الملک رسانید و مرشد که بنابر مصالحه یاراجه ساسو در اکثر جا با تحصیل چوتنه خود شسته
بودند از قرب لشکر آصف جاه گریخته بسر داران خود پیوستند درین ضمن والده سیف الدین علیخان که مع اطفال صغیر باراد
رفتن نزد پسر خود به بریانپور رسیده بود برادره نظام الملک طلوع یافته راضی بدادین جوامع و اسبابیکه همراه داشت گشته پیغام
حفظ آبروی خود بنظام الملک فرستاد نظام الملک جو امری نموده اصلا طمع در مال و آبروی او نفرمود و محمد طلع نام را که این پیغام
آورده بود بطایفه خلعت شاد کام و مطمن خاطر رخصت نمود و میوه برای اطفال فرستاده و در هر سوله بر تخته همراه داده تا فوج دلاور علیخان
رسانید بعد رسیدن این اخبار امیر الامرا بدلا و علیخان متواتر تا یکدیگر مقابل و مقابل با نظام الملک نشست و خود را از لاداج نام غم سحر کن
گروید و اظهار خرد و علیخان میکشید و درین چند انجامی مختلف دلالت بصلح با نظام الملک و دادن صوبه داری و دکن اومی نمود
اتسین علیخان بهادر راضی بمصلحت گشته سحر رتن چند سوده نه بخشید ++

ذکر آشتی بے که بشوے که در محتویان دران آوان به کشمیر و د
عالمی به پلاے بے زینار آن کا فر بنام دیندار گر قمار آمد

ملا عبداللہ کشمیری مخاطب محتوی خان که از مدت باسنود آنجا از نهایت حماقت تعصب و عداوت داشت نظف
یا انقلابی که در روزگار مشاهد نموده عرق شرارت او در حرکت آمده ایامه واد باش مسلمانان الحق و مفید آنجا را بنود
مستحق ساخت و نزد میر احمد خان نائب صوبه کشمیر و قاضی آنجا رفته تکلیف نمود که بنود را از سواری اسب و پوشیدن
جامه و بستن دستار و بران و سیر سبز و دیان و غسل ایام مخصوصه آنها مانع آیند و درین باب سماعت زیاده از حد بکار برد
آنها در جواب گفتند که هر گاه که پادشاه و ارباب شرع حضور درین ماهه جمیع بنود ممالک محروسه نمایند و ازین مطابق آن حکم
در اینجا تو انیم نو محتوی خان فتنه پرداز بدین مانع برخاسته با عانت سفار ما که با او جمع بوده اند بر طاعت و سوسه رامیدید
با نواح شرارت پیش آمده مجوز رخصت و اید اسے آن بیچارگان سے گشت روزی صاحب رای نام که از بنود معتبر
کشمیر بود بصیر بانچه رفته بر بهمنان را اطلاع میخواستند آن مفسد فتنه انگیز علی الغلّه بر سر آئینار سیده با عانت
شیاطین الافس که احوان و داخوان او بودند بیچاره را شروع بزودن و کشتن و لبتن نمود صاحب ای با چند نفر گریخته خود را
بمیر احمد خان رسانید محتوی خان با جماعت خود بر سر خانقاه صاحب رای رسیده خانه او حمله بنودان را فر گرفته و آتش
داده و کشته و بکار نمود و بنود مسلم که بهمانست پیش آمد بنود مروج و مقتول شدند بعد از آن بهان بنات برخانه
میر احمد خان آمده اطراف خانه او فر گرفته و شروع بجنگ و زودن سنگ و خشت و در و قفلک نمود و هر که یافت گرفته انواع
بهره رشت باور ساغید و بر سر راکشت و سببه را تا لاج و زحمت ساخت میر احمد خان آن روز و شب متا در بر آمدن از
خانه و دفع شر آنرا نگاشته بعد حمله از دست آن جمله بے باک نجات یافت روز دیگر جمعیت فراهم آورده با اتفاق میر
شاهپور رحمان بخش پادشاه و دیگر علما و متفقدیان و منصبداران سوار گشته بهر محتوی خان مفسد رفت

آن مفسد کینه جو بدستور روز گذشته اعیان خود را فراهم آورده به مقابلہ میر احمد خان التاد و مجمع ازان شورینان محسوب
میر احمد خان در آمدہ پلے را کہ گذشتہ پیشتر آمدہ بود و سوختند و در وقت رستہ بازار را تا جایگزین میر احمد خان رسیدہ بود آتش دادہ
از مقابل و از بالای بامها و دیوارها بزدن تیر و بندوق و دشت و سنگ برداشتند و اطفال و فسوان آنها از اطراف محاسات
و کلونج و ہر چہ سے یافتہ می انداختند جنگ عظیم در پیوست قدران ہنگام رسید ولی خواہر زادہ میر احمد خان رذو الفکار نیکی
نائب چوتہ کو تو اسے و جتنے دیگر گشتہ دزدی گردیدند دیکار بر میر احمد خان کہ راہ بازگشت و نیرو سے پیش رفتن نداشت بہرینہ
تنگ ساخت کہ ناچار بجز و اسماج پیش آمدہ بصدیقہ شقت و دوشواری و خفت و خواری ازان ملکہ نجات یافت بختونخان
بار دیگر بر سر خانہ نائب رفتہ صاحب رای را با شکتی کہ در خانہ او متوازی بود نہ بخت تمام کشیدہ آورده گوش دینے آتھا
برید و خفتہ ملکہ قطع اکت تناسل بچہ نمودہ مقید ساخت در روز دیگر با ہمان ہنگام در مسجد جامع آمدہ میر احمد خان را ازین
صوبہ داری معزول ساختہ خود را مخاطب بدیندار خان و حاکم مسلمانان قرار داد و مقرر ساخت کہ تا رسیدن نائب دیگر
از حضور اجرائے احکام شرع و تنقیح قضایا سے نمودہ باشد و پنج ماہ میر احمد خان بیچارہ بیدخل و متروک بود و
دیندار خان حاکم مستقل گشتہ و در مسجد گشتہ اجرای امور ملکی و انفصال معاملات می نمود بعد رسیدن خبر و حضور میر احمد خان
بجہم الشانی را بہ نیابت عنایت اللہ خان صوبہ دار کشمیر روانہ ساختند او را و از سرشوال بسہ کروہی کشمیر رسید بختونخان
و دیندار کہ انکار ہای نامصوب خود را غفلت و تفصیل بود بخواجه عبداللہ کہ او ہم از شہا میر شہر بود و آن مفسد را بطاعت
داشت رجوع نمودہ و دو لیسر خرد سال خود را ہمراہ برداشتہ بجا داو رفت و بجز التماس نمود کہ بر فاق او و جمعی از اطفال
اعیان با استقبال نائب صوبہ رود خواہ مذکور صلاح داد کہ شمار رفتن بجا نہ میر شاہ پور خان بنحی و عذر خواہیہ از بخت
گذشتہ ضرور است لحدہ بر فاق ہم برای آوردن موسن خان نائب خواہیم رفت بختوی خان با شمار خواہ عبداللہ
بخانہ بنحی رفت و بنحی مذکور بصلاح خواہ مسطور جتہ از مردم محلہ جتہی بل را طلب گشتہ و خانہ خود پنهان ساختہ بود
چون بختوی خان رسید و دو سہ کلمہ مذکور گردید میر شاہ پور خان بہانہ ادخوری بر ناست مردم پنهان کہ نظر بختوی خان
مترصد امیاد اشارہ بنحی بودند از گوشہ و کنار برآمدہ اولی در حضور و لیسر انش را شکم در بندہ و آخر دیندار خدار را بجا دہن
اعمال اول بزداب و عقوبت کشند روز دیگر پیروان او اجتماع نمودہ بدعوی خون مقتدر اسے خود بر سر محلہ جتہ بل
غلو و اثر دام کردہ شروع بزدن و لیسن و کشتن مردم آنجا و سوختن خانہا نمودند قریب دوسہ ہزار کس ازان محلہ کج جمع شد
و از مغلیہ مسافر نیز دار و بجا بودند نیز پنج مید ریغ جماعہ مذکورہ آمدند و اعیال و اطفال سکتہ محلہ نیز اسیر بلای آن سفاکان
شدند و اموال کلوک بشارت بردہ بہ سہلو کہیا کہ با مردم آنجا نمودند شرح نتوان داد بعد فراغ ازان جہاد بزم خود
بر سر خانہ خافہ و بنحی ہجوم آورده جہاد تانے شمرند بنحی دست و پا کے زودہ رو پوش گردید و تانے تفسیر با س نمود
بد رفت خانہ اور از پاسے در آورده خشت خشت حیلے را دست بدست بردند موسن خان نائب معنور رسیدہ
میر احمد خان را بعد قدر دادہ بخصیہ بر این آباد روانہ نمود و با مردم کشمیر کہ اکثر غفلت طوعا و کرہا بار و مدہ ریاضت

ذکر مقام دلاور علی خان بنحی امیرالامرا حسین علی خان بانظام الملک
فتح جنگ و یا و سے اقبال تو را نیان دگشتہ شدن دلاور علی خان

بعد رسیدن دلاور علیخان به چارده کوسه برانیز نظام الملک بعضی از سرداران لشکر خود را مع فوج عوض خان و سرداران و
 جماعت داران شجاعت پیشه دیگر بسرداری محمد غیاث خان مع توپ و توپخانه لائق بمقابل دلاور علیخان شخصت نمود و خود با اتفاق
 عوض خان دو یکدیگر بمیدان از بر لایق برآید و تیغ و تیکه عنایتی بحد و محمد غیاث خان توان رسید اما مست گزید چون مقابل
 با دلاور علیخان نزدیک شرف غیاث خان صفوف را آراسته حسب الامر نظام الملک توپخانه دستی و دوپایه پراز گوی تفنگ
 که با اصطلاح هند تجره گویند همراه مردم متحد و بهادر خود که وقت کار مهوش نباخته با استقلال تمام بکار مامور بر دوازده درپناه نشک
 طوفانی که آتش میگویند بطور مناسب چیده در کمین نشاند و دلاور علی خان بمقتضای شجاعت ذاتی و جهالت
 جبلی که در ملیح مردم باره است بایازده هزار سوار سوار سپه خود و فوج را چو تپه سوار سپه را چه سوار را چه سوار را چه سوار
 ده دست محمد خان افغان مسلح گشته و صفوف آراسته فیلان جنگی را عقب توپخانه گذاشته استاده اند و مردم بمهر کارزار زدگشت
 و غیاث خان عقب مردم کمین منتظر پیش آمدن دلاور علی خان استاده و از طرفین آتش افروخته بان و توپ شروع
 گردید دلاور علی خان از فوج خود را مل و صبر کرده قدم پیشتر گذاشت چند قدم بوقار و سکون رفتن چون از کمین گاه آگاه بنید
 و فوج حمل نمود و دیویر شما که انظام صفوف باقی نماند خود را بهر ابرامیان تا منتظم مردم توپخانه کمین گاه رسید مردم کمین
 بادل پر کمین پا برآید نوده به یکبار توپها و بند دق دستی و باندا را آتش داده فوج دلاور علی خان را بهر طرف گولاه
 شلک ساختند و بیک شلک جمع کثیر از پیش قدمان دلاور و در فاصله بهادر بر خاک پاک افغان و عقب ماندگان
 بمشاهده این حال متزلزل گشته و دو بار توپ را پرده کفایت خویش شمرند و عاقر قرار اختیار نموده از کارزار گریختند
 دلاور علی خان و هر دو راجه پا چند جماعت دار که زیاد از چهار صد و پانصد سوار بنودند پاسه ثبات فشرده سینه پاسه
 خود را بهر طرف تفنگ بلاگردانیدند چون راه نامهور پیش رو توپخانه آتش بار بود اسب تاخیر و فیل ماندن میسر نمی آمد
 و برین عرصه اکثر دلاوران باره و دهنووران را چو تپه و دست محمد خان افغان که صاحب الوس و از سرداران با نام نشان
 مانوا بود تنگ فرار بر خود گوارا ساخته بدر رفتند و بهر حال چون بخت و اقبال سادات برگشته نصیب باور بنود دلاور علی خان
 مع راجه بابا جیغی که مانده بود دلیرانه نموده نشانگر تیر و گول نقد بر گردیده جان در میدان دادند و هیچ یک از سرداران
 لشکر نظام الملک آفت جان نرسید و صدای شادی از طرف جنود نظام الملک بلند گردید و توپخانه بان بکار خانمانی دلاور علی خان
 انچه از دانات اراج محفوظ ماند بفضیلت نظام الملک در آمد و قرین فسخ و ظفر مراجعت بشه نموده به تسلی رعایا میوه
 خاندن و استعمال سپاه پرداخت بعضی از امیرامیان را که زخمی برداشته بودند بمراجعه ایات اسب
 و نیل و خلعت نعم ساخت و استماع این اخبار موجب خوشنودی پادشاه و محمد امین خان اعتماد الد و دیگر ارکان
 امیدوار در باطن گردید و شکرانه بایقیدیم رسید و قطب الملک امیر لاهور را نهایت طلال عارض گردید و بکار عاقر کار خود افتاده
 اکثر اوقات صرف تدبیر می شد گاه اراده همراه بردن پادشاه و رفتن برادر با اتفاق به تنبیه نظام الملک می شد
 و گاه فرستادن پادشاه مع قطب الملک بدار الخلافه و تنهارفتن امیر لاهور بدین مرکز خاطر می شد گاه آنکه پادشاه همراه
 امیر لاهور شریک هم راه باشد گاه آنکه اول مصالح را کار فرماینده متعلقان امیر لاهور از اردو کمین باطلید بعد از آن تنبیه
 مهم نظام الملک باید کوشید و درباره محمد امین خان نیز مشوره با میرفت و نیز در مرگ و زلیست خود متردد بود و گاه شهر و قتل
 و سیر می او بجهت سادات رومی میداد و بلاز بر فوج و داری انجام میداد گویند امیر لاهور میخواست که محمد امین خان

را کشت قطب الملک چون عهد و پیمان با او داشت و مناسب هم نمیدانست نهایت ممانعت می نمود بکار و زے گفت که جان من وابسته جان دوست اگر شما او را کشتید من خود را خواهم کشت بهر صورت چون اوقات حسین علیخان بود چه طور کشته می شد و در سپین ایام بیست و دوم ماه مبارک رمضان سال ۱۱۳۱ روز مجبور از زوال که مردم در ساجده شغل اجتماع خطبه اشتغال بنماز داشتند زلزله وحشت افرازه کرد و سوسه نمود آن زلزله الساعه عظمی بود میداد و اکثر عمارات در شاهجهان آباد و دیه گستره از نیم پاشیده افتاد و بعضی مردم از صدمه آن مرده اکثری مجروح شدند و از صدمه آن که از زیر زمین بمیج ساکنان روی زمین می رسید طغی در جرت و اضطراب بود و نه بار عمارات و زمین حرکت آمده چندید و مت زلزله امتداد یافته تا چهل روز کشید بر روی و شب بکر زمین و عمارات جنبش می آمد و صدمه آن ظاهر می گشت و در دلهای مردم خوف بسیار جاری کرده و خوابیدن زیر سقف متروک بود بعد از آن مدت که مذکور شد اگر چه زلزله تخفیف یافت آن تا چارچ ماه گاه گاه زمین و عمارت تابه لرزه می آمد و اثر آن زلزله باقی بود القصره قرار یافته بود که غره ماه ذی قعدة پیش پادشاه و قطب الملک بطرف شاهجهان آباد می زدند و حسین علی خان با جمعی از امرای رزم آزار روانه دکن کردند درین عرصه باز با محمد امین خان بجیت در اندازان و غمان چون نوعی از تورمانان بود ساز جتی در میان آمد و چند روز گفتگوی مختلف که استقامت فساد از آن سبب شد زبان زد خاص و عام بود و بر تیر رسید که اعتماد الدوله با بهادران تورمان شب و روز بکر سینه مرصه قتل خود گشتند و ناله آنکه رفع کدورت و در میان آمد و بعد رفاقت یافتن اتفاق بعمل آمده محمود و موافق با قسام و ایمان و خلافا و شداد و موکد و مستحکم گردید و وفای آن از محمد امین خان چنانچه بطور رسید انشاء الله تعالی عفریب مرقوم خواهد شد که بنده بقیه السیف فوج دلاور علی خان که دو سه هزار کس خواهند بود شکسته حال بعالم علی خان بهادر پیوستند و نظام الملک به تیریه سیاب و تیار سبک و در هر سینه خشتگان همراست و تابعیت قلوب سپاه خود و افواج اطراف و در غلاندین رنقاسی عالم علی خان پرداخت و انورخان ناخوش شناس که حقوق پرورش سادات فراموش نموده بنظام الملک پیوسته بود بنا بر خیرت طینت قناعت بیگ نیابت نموده از نزد نظام الملک خطی بعالم علی خان نوشت مشعر بر اینکه نظام الملک هنوز قوت زیاده نگرفته بر پرداخت احوال سمران مشغول است تا بوی وقت از دست نداده خود را زود بایرساند آن خط بدست نظام الملک افتاده غرت انورخان بمنزلت مبدل گردید و پادشاه اعمال خود و در سیه و عالم علیخان او اکل ماه رمضان با فوج مناسبه بجهت بیست و پنج هزار سوار که از آن حمایه و از ده سینه هزار سوار همیه ملازم راجه ساهو لبر داری گشت و دلهایا و سکران سبک ملار و دیگر سرزاران نامی مرسته که سبب با خود را از زبان شاداران امیر الامرا می گفتند و مرهون احسان او بودند و بعضی از امرای مشهور در دکن بر می بید و اکثری مجبور بنظام داری رفیق بوده اند باقی فوج ملازم سرکار خود از کسل فردا پرور که در وسط حقیقه مجبور نهانند و ببالگ گناث اورنگ آباد و انج است فرود آمد و فوج مرسته بضا بلط خود منتشر گشته دست تجارت و تاراج و بابت کشتاد و نظام الملک اسباب زیاده و ناموس خود را بقلعه سیر فرستاده از حواله بر بانو رتوبه جنگ عالم علی خان گردید چون دریای بوز که از بر بانو رتوبه کوه ماقع شده در طغان بود در عبور توقف روی نمود و نظام الملک بر نهائی خوش خان مجبوره کوه بطرف چپ پایاب بمرسانده ببلالت زمینداران واقف کار ملخار نموده تا خبر در شمن عالم علی خان از آب گذشت عالم علیخان بر عبور نظام الملک آنکه یافته بمقابل او حرکت نمود و مرسته بر اسب دست برد و سبقت کرده پیشتر از اند لشکر نظام الملک را محصور ساخته شوخیهای نمودند چون باران متصل می بارید و مرسته هم اعطاد داشت غلبه در لشکر

نظام الملک چند روز کم یاب و گران بود و اطراف نگاه را مرستہ فرود گرفتہ بطور چارے سے جنگی عوصن خان و رہنما مرستہ کے زمین نظام الملک و بائیں علیخان مخالف ہو کر آمہ تدارک سے نمودند و نظام الملک بتامل و تانی جنگ کنان راہ می پیچید و برای حرب با عالم علی خان مکان مناسبه میخواست تا آنکہ نزدیک بقصبہ بالا پور رسید و مکان خاطر خواہ یافتہ معکرات

مقابلہ نمودن عالم علیخان با نظام الملک کمال لاوری راہ آخرت پیودن با نہایت بہادر سے

عالم علیخان بہادرتیم شوال مقابل نظام الملک سیدہ بہترین فوج و تہ تیغ قتال پرداخت متہور خان و غالب خان پسر رستم خان کمنی را بر اول کردہ بہر ہے امین خان برادر خان عالم و عثمان بیگم و اوغخان شمشیر خان و محمد خان بخشہ و خدیوی خان دیوان و مشتہ خان و محمد سے بیگ کہ ہر دو جماعہ دار عمدہ و بہادر مشہور بودند و مستنہر ساخت و فضا بہت طلب خان و خواجہ رحمت اللہ و دیگر دلاوران و سرداران و کمن و مرستہ را ہمین و لیسا فوج طرح مقرر ساختہ ہر کیے بجا جنگیہ مناسب بود تعین نمودہ خود در قول قرار گرفت و غیاث الدین خان را با خود در ہر دو جہ فیل شہر یک سوار سے ساخت و توپخانہ را با سلوب شالیستہ باوہ دوازده ہزار پیادہ کرناگی پیش رو سے خود داشتہ فیلان ست جنگی را فوق آہن نمودہ عقب توپخانہ باوہ و دلاور قوی و خاطر مطمئن را کہ کارزار مہم ساخت لیکن چون جوان نور سیدہ ناجو بہ کار بود تا آنکہ احوال جنگ دلاور علی خان شنیدہ بود کہ نظام الملک مردم خود در کمن نشانیدہ دلاور علی خان را بدیم توپخانہ اتہنا کشید و از ان جہت شکست بر فوج دلاور علیخان افتاد و حرم و احتیاط درین خصوص نیز کردہ خود ہم در ہمین بلا گرفتار گردیدہ و جان شیرین برداگی در باخت اصل خود آہستہ کہ چارہ تقدیر ہیچ اندیشہ و تدبیر نہ جوان سے تواند و نہ پیر ششم را مذکور بہر تہیکہ رقم پذیر خاطر و قانع نگار گشت باسی چہل فیل سوار پاسے ملاقات در عرصہ کارزار گزاشتہ و نظام الملک بقا کے بخت و اقبال مرحمت خان بہادر را بر اول خود ساختہ غازی الدین خان پسر خود را بہر او داد و عبدالرحیم خان و رحمت خان و سعد الدین خان و داراب خان و کامیاب خان و غیاث خان و قادر داد خان و اختصاص خان و دلیر خان و مرجع اللہ خان و انور خان و چندے از راجہ ہادیگر بہادران میرا سی خود را کہ ہمہ کہنہ خواہ و رزم جو بودہ اند جا بجا دیکہنہ و میسر و قرار دادہ خود مع حوصن خان و در قول جا گرفت و رہنما مرستہ ہذا بعضے از زمینداران برنگاہ گذارشتہ بمبار فوج شورش مرستہ باسی مخالف تہیں نمود و توپخانہ و بانہا انچہ از خود داشت و انچہ از قلعہ آسیر و بر بان پور و لشکر دلاور علی خان بہت آوردہ بود و اول روز بطوریکہ چیدہ بود شب آترانقبیر دادہ و در گوشہ ہائے مخفی ہمین و لیسا چیدہ دلاور ان معتد را با توپ ہائے چہرہ دار و جزائر و بان و کمن نشانیدہ خود و سپاہ اتہنا ایستاد دلاوران فوج عالم علی خان در حرکت و ہیجان و در آمدہ متہور خان بر اول با فوج خود کردہ دوازده ہزار سوار خواہند بود بر توپخانہ شہر بار نظام الملک حملہ نمود ہمین کہ در لشکر اول چندے از جانبازان را بہرہ و کمن بجاک ہلاک افتادند و مبارزان مغلیہ نظام الملک دیر سے کردہ قدم پیشتر گزاشتند و مقابل ہراول سیدہ چیتلہا سے نمایان نمودند و تزلزل سے در فوج ہراول عالم علی خان بہر سید بہادر مذکور با دراک این احوال از راہ جرأت فطر سے غیاث خان کہ ہمیشہ و قرین او بود و دیگر سرداران و ہر بازان فوج فیل سوار سے پیش را نہ مدد ہراول خود نمود و ہلاکت مردانہ سے در سے چہرہ و فوج نظام الملک تنگ ساختہ از پیش روی خود بر پشت فوج مقتدر و گران و عالم علی خان مع بہر ایہان متعاقب اوروان گردید و عثمان حرم و احتیاط را از دست دادہ

بلو دود سیرالامریکا میراندانگه بر سره تقدیر بر روی توپخانه کین و فوج مغلان بر کین که بران توپخانه متعین بودیم
 دنگان یکبار توپخانه مجرور دارو باناسه بسیار و جزا کسبه شمار را بر روی او سر دادند رستخیز قیامت بر جاست
 دود توپخانه علی راسیاه ساخت چون دود که همسوار نمود بود و فروشت متهوران بر اول و غالب خان
 و شمشیر خان و محمد اشرف خان و خواهر رحمت الله و شمشیر خان و محمد علی و بسیاری از اعیانان مقتول و مجروح و اکثر
 سواران و پیادگان بر خاک هلاک غلطان بنظر درآمدند و عالم علی خان بهادر با وجود برداشتن زخمها مع مدد دود از
 جان تشاران که هر یک شتره شیر و مبارز دیر چنان عرصه خون خوار و مگر گریه دار بود استقامت در زیره داد و تنور
 و شجاعت میداد و مدد قدم پیشتر می نهاد و درین حالت اختصاص خان نبیره خان عالم و محمد غیاث خان که یک چشم
 او از زخم تیر درین دارو گریه از کار رفته بود پای جبارت پیش گذاشته مقابل ملات رستمانه عالم علی خان گردید
 و دیگر سرداران همراست نظام الملک مع عوض خان که از اقربای قریب او بود دیدن آن مرد در رسیدن زد و خور و همیجستین
 و آواز غریب روی داد و از الامرا از ضرب شمشیر اختصاص خان دست عالم علی خان از حرکت افتاد و از یورش فوج
 نظام الملک که از سپه هم میر رسیدن آن جوان رستم نشان مع همراستیان که نوزده فیل سوار و دیگر فارسبان و فاکوادر
 و پیاده های شجاعت شمار شمار آمدند سرخ رو بای کرام خود ملحق گردید و سرکراسیه همراست زخم برداشته با چند مرشد دیگر
 اسیر گردید و عمر خان برادر زاده و او خان و امین خان برادر خان عالم که از اعیان فخرین عالم علی خان بوده و دود کد رویه و
 جابر فیل درین عرصه از خان مرحوم مذکور بدست آورده بودند وقت مقابل پهلوان جنگ و معنی الحقیقه از نام و رنگ ستم نموده
 با اتفاق بعضی فداقی پیشه دیگر لشکر نظام الملک پیوستند و غمیه و فیلان و توپخانه و جمیع کارخانه های سرکار عالم علی خان همراست
 او انچه از دست برد تا راجیان محفوظ ماند تصرف نظام الملک درآمد و درین جنگ نیز هیچ یک از همراستیان نامی نظام الملک
 آفت جان نرسید چندان از اعیان که زخم برداشته بودند از مریم لطف و احسان نظام الملک جراحت آنها التیام
 یافت از استماع این خبر لایک لایک لایک نظام الملک و امیرالامرا گذشت بیانی نیست خصوص امیرالامرا که از اخرا تا غم و غصه بر آتش
 بیقرار می طید و اندیشه ناموس و فاد خود که در دکن داشت نیز بخاطر شش میخسید و بیخفته خبر رسید که قبایل صحران
 را مع مال و اسباب قلع و دار دولت آباد قبل از رسیدن فوج نظام الملک اندرون قلع گرفتند و از سر غم خوار می
 مرغی داشت و با وجود آنکه کمال آزر دگر از حسین علی خان داشت و انفری را کار فرما شده سنت احسان
 بر سادات گذاشت بهیت بهای را بهی سمل باشد جزا اگر مردی احسن الی من اسباب از استماع
 خبر اندک قلب دل غمیده امیرالامرا بهادر گردید و نیز در همین نزدی خبر رسید که مبارزخان مجبور اجیر آباد و دلاور خان
 که هم دلت یکدیگر بودند با هفت بهشت نیز از سوار آمده نظام الملک پیوستند و عهد رفاقت با بستند

نهضت نمودن امیرالامریکا به سمت دکن و مرخص شدن قطب الملک طرف
 دار الخلافه شاهجهان آباد و اجمال ذکر انچه درین عرصه روی داد

بعد از کشتن بسیار را به این قرار یافت که قطب الملک به نیابت پادشاه دار الخلافه شاهجهان آباد استقامت
 ورزد و حسین علی خان در خدمت پادشاه بکن رفتن و تا دیب نظام الملک نمای چون این غم جزم گردید امیرالامرا

و

در تیره فراهم آوردن سپاه و سرانجام سامان جنگ فتنه صوبه سید محمد خان پسر اسد الله خان و دیگران زنده پروانه بار اساء
 طلب جماعه داران عمده باره و افغانان صاحب لوس فرستاد تا آنکه قریب پنجاه هزار سوار قدیم و جدید نگه داشته مع باد شاه
 و افواج شاهی و سراج با و غیر جمعی هر که اطاعت و رفاقت نمود با توپهای جهان آشوب و فتنگی بای قدر انداز اسباب بفرستاد کرده
 او اخر ماه شوال پیش خان بطوت دکن بر آورد و خود امیر الامرا نیز کوچ نموده بده کوسه اگر آباد نزول فرمود چون اهل موجود
 حسین علیخان رسیده بود بعضی امور که صحیح در حق او مناسب نبود فرمان تقدیر از دست او بری آورد و چنانچه در او اهل ذی قعد
 خدمت میرا کشته که بند و بست خان پادشاه و ایستادوست از سید خان جهان که از جمله اقربای حسین علی خان بود انتقال یافته
 بنام حیدر قلیخان مغرض گشت و نیم فقهه سید الله اجمری محمد شاه از سواد مستقران فتنه اگر آباد کوچ نموده بسد کوسه بده
 مذکوره شرف نزول ارزانده داشت و سید عبداللہ خان بطریق مشابعت و حصول رخصت رفاقت نمود چون پانزدهم ذی قعد
 روز جلوس و جشن پادشاه بود قطب الملک میخواست که بعد از فراغ جشن رخصت حاصل نماید حسین علیخان راضی نشده از جای
 کوسه اگر آباد مرخص نمود و چهاردهم ماه مذکور پادشاه را حسین علیخان همراه خود گرفته بمنزل نزدیک فتح پور مسکن ساخت و سده
 چهار روز برای جشن جلوس پادشاهی توقف نموده بسمت دکن نهضت فرمود و قطب الملک مع حامد خان عمومی نظام الملک
 حمید الدین خان و غلام الدین خان غالب جنگ و برام خان و نعمت الله خان و میر خان و سید صلابت خان و چند امیر بیرون و در آنجا نماند
 نوزدهم ذی قعد بطرف شاه جهان آباد کوچ نمود در راه محمد خان بخش با قطب الملک ملاقات نموده و لاهی رفق خود بلشکر پادشاه
 بنابر رفاقت امیر الامرا تهمید ستی خود را نمود و پنجاه هزار روپیہ علاوہ بمحض چند ملک و سپه که حسین علیخان با امید رفاقت خود با و
 داده بود از قطب الملک گرفته بدرونع راست نما که بلشکر پادشاه میروم رخصت حاصل نمود قطب الملک بگرای شاه جهان آباد
 و امیر الامرا منزل بمنزل روانه دکن گردید

کشته شدن امیر الامرا حسین علیخان بهادر در راه دکن از نزویرو احتیال امرای
 کینه کوش پرفتن و اتمام پذیر فتن شلوکت و قوت سلطنت کمن خاندان بابریه

بعد از آن که قطب الملک بجل کوسه شاه جهان آباد رسید بکشته شدن امیر الامرا حسین علیخان بهادر و غیرت خان بهادر
 خواهر زاده او و نور الدین علی خان برادر امیر الامرا از شقرتن چند که در اضطرار نوشته معسوب شتر سوار فرستاده بود مطلع
 گردید شرح این واقعه آنکه چون پادشاه را چند اگر اختیاری نمانده دست نشان سادات گردید از امرای کمن نظام الملک محمد خان
 اعتماد الدوله را خاندان رشک و دیگر می طلبید و همرفت و دیگر و دیگر به تمیصال سادات بدل می کشیدند محمد امین خان با محمد شاه
 فرصت یافته و سده که ترس گرفته افون او حاصل نمود و نظام الملک آشورانی و بلخیل سسی و استقام او بر عالم علیخان و لا علیخان
 اگر چه مقدر بود کشته شدن او که گذشت چون محمد امین خان ازاده حسین علیخان به تمیصال نظام برابر امین و در نهایت ذلت خود توبیخ
 نورانیه در خای نظام الملک بلقیین میدانست و برین غلب بود که هرگاه کار نظام الملک بمقابل امیر الامرا کشد البتة فتح و
 ظفر امیر الامرا میر خواهد شد بنا برین روز و شب در بین فکر بود که اگر بنوعی توان شد قانع و غلام امیر الامرا در راه علی الغلظه
 باید کشت اما بدون اعانت رفیق متفق اقدام برین امر خطر زیاده از جزای توانی می نمود و بنا برین سیرا سیر
 بنادین معروف بسادات خان که از سادات نیشاپور خراسان و در او اهل منصبی داری و الا شاه در محمد فرخ سیرا حاصل نمود

بعد از آن خدمت فومداری به بندون بیاند که از املاکات محمد مستقر المظفره اگر آباد است مأمور گشته در آنجا سپاه زیاده مگدراشته و از
 سید عبداللہ خان استمداد نموده بعد امداد نظم و نسق آن مال پرداخت و بجز میر عبد و شجاعت خود نادیب سرکشان آنجا نموده
 باضا فرما نصدی سیرا فرانسے یافت و از جمله مشاییر و دربار و صاحب نام و اعتبار گشته درین سفر برای آوردن بعضی مطالب خود همراه
 لشکر محمد شاه بود محمد امین خان او را بهم و همرازی و رفیق جانبا خود بمناسبت مغلیت ساخت و این برود میر حیدر خان کاشغری
 را که از قوم چغتای و بسبب میر شمشیر بودن لقب میرے و در زمان انتخاب نموده درین باب اعتراض او نمودند میر حیدر مذکور که شجاع و بیباک
 و جوان دلاور و سفاک بود قبول نمود و آن بے نصیب بطبع دنیا و نصیب سبب قتل سید حسین علیخان بهادر را که در و هم و تصور
 اصدائی غمی قبول نمود و بر سید بار دنیا طلب مجرم را از گشته قدم را دردت برین جسارت ثابت کرده باهم گرد مشهوره بودند که
 جسان و کدرا م کس بر اینکار سبابت نماید تا اگر قرع این خالی بنام میر حیدر مجرم از دنیا و آخرت افتاد و آن اهل رسیده عرسے
 متضمن شکایت محمد امین خان نوشته و یکی دیگر از میران خود را که بر او اعتماد شجاعت و بیباکی داشت رفیق خود گردانیده بر این اراده
 آگاه ساخت روز چهارشنبه ششم ذی الحجه رسیده مطابق سنده و از مدعی محمد شاه که در منزل قریب سی و پنج کرده افتخار پور
 معسکر بادشاهے بود و محمد امین خان بعد رسیدن بادشاه نزد یکے و لقمان بر سبب نزاع و وقوع ظالم خود را به پیش خان حیدر علی
 خاں رسانیده و او را نیز ازین راز آگاه ساخته پا خود متفق داشت امیرالامرا بعد از آنکه بادشاه را بجمعه رسانیده و اهل مجلس را
 گردانید از خیمه بادشاه برآمد و عازم لشکر خود که بعضا بطور بر او بی مسافت یک کرده کمرے کم میباش میشد که در چون نزدیک
 دروازه گلایل باره رسید میر حیدر خان از درویشان شده کافذ التماس را بلند ساخت چیل با وچیداران مانع پیش آمدن
 شدند قضا و قدر و رسول امیرالامرا انداخت که کلم پیش آمدن داد وچیداران را از فراغت معاف نمود میر حیدر خان ایماے
 امیرالامرا را بکام خود دیده و دیده دعویے را گذرانیده متصل به پاکی امیرالامرا بپایه آنرا گرفته احوال خود عرض کنان میرفت بهین که امیرالامرا
 متوجه ملاحظه عرسے گشت میر حیدر خان پیش فیض انکر فرو کشیده چنان بر عجل آن سید دلاور زد که از طرف مقابلش بیرون
 شد و بهمان ضربت و امداد حادث شهادت فاکر گشت اما در همان جلدے امیرالامرا الکعبے بر سینه پر کینه قالی خود و قورق
 که بادشاه را بکشید پاکی سوار پیش از صدر کدزدن غلطید و لاش بجان امیرالامرا بر زمین افتاد متصل باین جسارت نور اللہ خان سپر
 سید اللہ خان که عمر زیاده امیرالامرا بوده همراه پاکی میرفت بغیر شمشیر خود فاش امیرالامرا را بر زمین رسانیده روانه بودی عدم ساختن بپایه
 میر شرف بیچ سید شریک گردید و محل دوم که نور اللہ خان را کشت میر شرف او را کشته و خود بر پشت جان سلامت بدر بر در خلاص کیچوم
 آورده سر امیرالامرا و نور اللہ خان را ازین حد گذر پیش بادشاه برودند و خود را مقبول خان ناظر امیرالامرا جان تارے و فاکر دارسے را
 کار فرما شده تردی نمود و خود چند زخم میگردا داشته بعد سه چار روز از بجان جراحتا بهال تمام آخرت شتافت مسکون فرما سید امیرالامرا
 نیز حق رفاقت و تموری بجای آورده با شمشیرهای بر سینه خود را بر جوم خلایق که محافظین بادشاه بوده اند زنده و صوف را در بیره
 تا نزدیک نسیم خانه رسیده از ضربت مست مغلیه بعضے گفته اند که از ضرب دست بریان الملک از پا درآمد و بعضے از مجرمین
 حکم سنگه دیوان امیرالامرا بدروازه گلایل باره رسیده راه را مسدود یافته سراج دیوان خاص را در بیره با شمشیرهای بر سینه زانی را
 کرده و آمدند و دوسه کس زخم برداشته و امیرالامرا را کشته یافته برگشتند و بعضے مردم برق انداز حسین علیخان بهادر نیز بر برق اندازے

بر داخه کاری نداشت بر نشان و متفرق شدند

رسیدن خبر مقتول شدن امیرالامرا به غیرت خان باد و در فلان لو بلا تا مل سیرا پادشاه و متفرق شدن بابای خود و در زندگانه

چون خبر گشته شدن امیرالامرا بغیرت خان بهادر خواهر زاده امیرالامرا رسید مطلق التقات با راستن فوج و همراه گرفتن توپ و توپخانه و طلبیدن رفقان نمود و انتظار تیار بر سر دعا فرآید آنکه کشیده از ما فخرین که سر خود دست کشید و بر دمال دست خود پاک نمود و برینیل سوار شد و بلا تأمل بمقابل پادشاه و قتلگاه خود شتافت بعد از دو سه روز سوار که هرگز برای او رفاقت نمود و کمال شجاعت و دلادری و سیرعت برقی و با در لشکر پادشاه رسید و سعادت خان در آن وقت برهنه بی محمد امین خان و حیدر قلی خان بر در حرم سلسری شایه رسیده از دحام بعضی رفقای امیرالامرا را که در آن وقت بر دروازه بود بچراغ خود دور نمود و هر چند با در پادشاه از شفقت مادر سی راضی بر بیرون برآمدن پس خود و تیر و سعادت خان با مقتضای خدمت و دولت خواهی قدم حرکت پیش گذاشته بمیان تمام دنیايت الحاج و ابراهیم دست پادشاه را گرفته از محل برآورد و اعتماد الدوله را برینیل خود سوار نموده خود بجای خواص نشست چون افواج و در سالاری پادشاه و دامری موافق دستور و سر روز یکبارگی خود شتافت و دوند و آن وقت همیل جمعیت از منلیه بر سر سی محمد امین خان و انک ایتر مردم سعادت خان در کباب پادشاه حاضر بود و حیدر قلیخان که بحسن سلبه برای همین روز مردم توپخانه را مستعد و شغول میداشت در همین آشوب و ستیجی آمد که غیرت خان بهادر که غایب بود و نیز سوار نهایت نزدیک رسیده بود و با تمام اجماع و احضار مردم و توپخانه و افزایل پادشاه و سرکار خود برداشت و در همین اضطراب انضام و ترتیب فوج و توپخانه را به بیضا فوج مستعد بر اولی استاد و غیرت خان چون شیر بیان و بر بیان دست از زبان شسته بر هوج فیل مانند سپید در مجر شسته از نهایت بهر که دس نمی آسود گویا در خانه گمان نقل مکان نموده عازم سفر آخرت بود و آن بهادر در دیرین دار و گریه بیت بر دوش فتنه خال خود امیرالامرا بهادر را گشته نظر بر پادشاه و محمد امین خان و حیدر قلیخان داشت و کین ایتام حیدر قلیخان و سلیقه کار فرمائی او گویا چون نگر که غیرت و حیدر قلیخان مهر کرزم را چنان گری می آراست که صدای احسن استاحت از چار سو برخاست امرا پادشاهی علی التواتر بهر در رسیده در تقویت و محبت پادشاهی می افزود و کم مردم بهر ایسی غیرت خان نیز کمک او رسیده از دحام سر رسیده بود و به پشت کاشی چنان بهادر قلی خان و پادشاه گشت و تیر از شش غیرت خان را بای یافته چون اهل حیدر قلی خان نیز رسیده بود و به پشت کاشی چنان تیر از شش که بعد فتح به شواری برآمد و قمرالدین خان و سعادت خان بهادر حیدر قلیخان رسیده شرط وفاق و وفا با پادشاه بتقدیم رسانیدند و پادشاه بدست خود نیز تیر را میزد و در همین عرصه تا راجیان آنش بخیر امیرالامرا و سادات داده دست بنارت اموال و کارخانه بایش کشاده خزانة عامه او را که از کور در حساب گذشته بود بمقتضای دولت و مصام الدوله خاندوران بهادر منصور جنگ بمید پادشاه رسید و غیرت خان بعد از آن که دوزخ کاره تیر برداشته بود و زخم گسسته میشی که در خوشی حیدر قلی خان بود و بر گرسه عالم یقادر و فقیو جنبشین ملاطفت کرد و اللهم افقه آباءه اهل الحین خزانة لشکر امیرالامرا بتاماج رشت و آنچه در راه عقب مانده بود از تاراج محفوظ مانده بمقتضای پادشاه در آمد

دگر سوانحی که بعد قتل امیرالامرا بر سهرامیان اوروی داد و ارتقای مدارج دولت امرای خالص الوداد

بعد فتح و نهرت حیدر قلی خان بکلم سنگ پیغام امان جان و آبر و از طرف پادشاه داده نزد خود طلبیده که گوش حق تعالیات و طعنه منصف شش نزاری از اصل و اخلافه که خیر و رقت چند را از طرف اعتماد الدوله پیغام استمالت مکرر رسیده او بچال آنکه مانند جان و آبر و از حالات است شوق شغبین ماجرا بقلب الملک نوشته مصوب شتر سوار سر فرستاد و خود به سوار سر پاشک راه خانه خویش گرفته روان گردید و بهیچ از منلیه و پاسبان که اکثر سر از اطوار ناشایسته او

مسکندر و وزیر بوده اند بر سرش بنیته و از پا لکه کشیده بر زیر کلد و مشت گرفتند و عیان و خسته احوال نزد محمد امین خان آوردند
 بعد از گریه التماس امان جان نمود محمد امین خان لباسه باو پوشانیده بطوق و زنجیرش مقید ساخت ساسه سرو مندراس
 وکیل قطب الملک احوال وقت دیده ریش و بدوت خود تراشیده قشقه خاکستر بر پیشانی کشیده اسباب خانه برخی بتایاج
 داد و قدری نقد و جنس با خود گرفت چند س در خیمه آشنایان بپرورد و قابو یافته بدور رفت و خود را بعبید عبدالغفران
 رسانید میر علی خان خدمتگار مقرب حسین علی خان که صاحب فیل و کشت و دار و غداغ و تفهیم و دروزجک فاقه بخت خان
 نموده بود دو سه روز آفت تاباج و سبزه آب و کسکه باو نرسد آخرال و آوردیش بر باد رفته سفید گردید و بر شرف با وجود
 استماله و عطاسه اضافه در عایت نقد که لعل سکه کد پاس ننگوار سکه منظور داشته از قبول عثایت ابامو در زانی چند
 بر یکبارگی گذرانیده بعد مدتی رفیق پادشاه گشت و محمد امین خان بنابر رفع تشیع عوام جنازه امیرالامرا و غیرت خان پسر دیوب
 اولیا را بنزهت گرفت و نماز بران خواند و بنا بر اهلما حسن ترود و شجاعت خود مردم را مخاطب ساخته گفت که ایران اینها شیر اند
 که خواهمیده اند بعد از ان جهان را دانه اجبر ساخت که اجساد مذکوره را در جوار عبدالغفران کلان بدر حسین علیخان بنماک سپارند
 و غرض از ترسین جان تر آن بود که در راه قطع الطریق بطبع زرباف و غیره غارت نمایند و در غفر عوام امانت عائد
 احوال سادات کرده امانتد هر جایان تابوت با سیر سید مردم با حرام سیکو کشیده و بنا با جمیرش رسانیده اجساد را بنماک
 سپردند سعدی که همان اسه پسر ملک باو بدینیت + زندیا و فادار س امید نیستند بر باور رفتی سوخته گاه د شام +
 سر بر سلیمان علیه السلام + در آفرندیدی که بر باورفت + خنک آنکه باد آتش و دوارفت + احمد سکه استوار از زمین
 مسموع شد که این هر دو صفت در امیرالامرا چنانچه باید بود و آنچه با فرخ سیر و بعضی به خواهان دیگر لعل آمد از فراسه احبار
 نقد آثار معلوم شد که بنا چاری بود چه حفظ جان و آبرو کیست که بخوابد و دنیا طلبان را در گذشتن از آبرو و جان با وجود نقد
 از احدی مسموع نشده بلکه از ابغان خدا در رسول هم در خصوص این امر موکد کسه بود که خاص عیار برآمده باشد حال آنکه طاعت
 در اینجا از واجبات و سربای وصول با علل درجات اخروی بود و اطاعت امثال خود در دنیا تا این حد مره و سودی ندارد
 چه طور میتوانده شد که مثل قطب الملک و حسین علیخان امیرالامرا با وجود آن همه جاف نشانیها تن با طاعت و تعجب فرخ سیر
 برای اخذ ایش باه و اقتدار اعتقاد و ان و میر جمله که از ارا ذول ناس و بانواع عیوب مبتلا بوده اند در داده جان و آبرو س
 خود را بر باد دهند و اسد الله خان معروف بنواب اولیا پسر عمه امیرالامرا که اسباب ثروت و کثرت او بر باد رفته عاری
 از اعتبار گشته بود رخصت بیت الله حاصل نموده روانه مقصد گردید و غلام علیخان نظر حق عدست که وقت آوردن پادشاه
 از دارالخلافت بغیر خود نموده بود از آفت بی آبرو کسکه محفوظ ماند و فرصت یافته خود را بعبید الله خان رسانید نصرت یار خان
 که از سادات نامی باره بود و بعد از الله خان خیار غازی بوخورد داشت بموجب طلب حسین علیخان بشکر سکه آمد مسکوده
 سفاح بود که خیر امیرالامرا شنید چون باصمام الدوله را بطه اتحاد و اخلاص داشت اطلاع نمود بصمام الدوله و اولیا طلبید
 بملازمست پادشاه رسانید و باضافه دو هزار سیر بنصب پنجزاری سر فرار گردانید و اعتماد الدوله بمحمد امین خان را پادشاه
 از اصل و اضافه بهشت هزار سه سوار داد اسپه گردانیده یک کرد در پنجاه لک دام انعام و خدمت و زلیت بلقعه زیر الملک
 بهادر نظر جنگ سرحمت نمود و خدمت سیر بخشه کر س بصمام الدوله مقرر نموده منصب بهشت هزار س
 و خطاب امیرالامرا داد و قمر الدین خان پسر محمد امین خان بخشه دوم و داروغه غسل نانه و صاحب خدمات دیگر گردید

و ابضا فہنہ نزاری صاحب منصب بہفت ہزاری شد و حیدر علی خان منصب بہفت ہزاری و شش ہزار سو اور واسپہ دیک ایچہ یافتہ مخاطب بنام جنگ گردید و سعادت خان با اصل و ابضا فہنہ نزاری گردید و مخاطب بہادی و عطای نقارہ سرافراز سے یافت و مجین ظفر خان و دیگر ملازمان و متوسلان دولت نوکران قدیم و جدید و الا شاسے و غیر موافق حسن خدمت و سعی و سائل و وسائط مورد غنایات گردیدند

ذکر رسیدن خیر قطب الملک احوال او و سوانح عہد افزای جنگ عبداللہ خان با پادشاہ و اختتام آن سیمہ دولت و اقتدار سادات بیک ناگاہ

سید عبداللہ خان بیکل کر و سہ شاہجہان آباد رسیدہ بود کہ شہر سوار غرت خان بہادر با شہر نوشتہ خطر تن چند مہینہ سلاطین ناگاہ کشتہ شدن امیر الامرا مقامی اعداد و درود نمودہ چشم جهان بین اورا تیرہ و تار و زنگانی بر او ناگوار شست بعد اطلاع بر او چارہ جز صبر و تشکیب باقی نہید و با ہزاران کوہ غم و چشم پر غم مصالحت و موقوفہ ندیدہ متوجہ شاہ جہان آباد گردید بعضی از مشیران ترغیب سے نمودند کہ سنوز افواج اطراف بہ پادشاہ نہ پیوستہ و لشکر حسین علی خان با و گردیدہ دین حیص و میں خود را باید رسانید قطب الملک این را سے رائے پسندیدہ مصالحت دران دید کہ چون پادشاہ مستقل و امر سے ہمراہ او بیکل شدہ فوج ناگاہ کشتہ خاطر گردیدہ است بدون ہمراہی شاہزادہ از اولاد او بیکل تیب عالمگیر مقابلہ مقرون بصواب نیست رسیدن ہزار افغانانہ و ہزار آردن کے از سلاطین و جذب قلوب ہر ای کسی کہ در اینجا سکونت دارند و فرستہ آردن افواج و اسباب ضرورت السنہ کوچ کوچ مرغلہ پیما گردید از انتشار رائیخ گواران مفسدہ دیو اتیان قطع طریق فراسم گشتہ و قابو یافتہ باز ماندہ اسے سپاہ و جنگاہ را غارت می نمودند و ہر چند افواج تا و سب آہنا میکرد از پیشہ خود نے آسودہ روز سے جماعہ واری از ہر اہل بیان پیش خیمہ با جماعہ خود و مقتول گشت و ناخالہ از طرف شاہجہان آباد کہ ہمراہ بعضی از اسباب حین علی خان لبر سے چاہتہ بقاصد دوسہ کوہ از لشکر قطب الملک رسیدہ بود تمام و کمال مع استیسا تیار راج رفت و جمالی محلات جاگیر سادات رازنداران مفسد سے دخل ساختہ محصول حریفان را تا انتظام سلطنت تصرف شدند و سید عبداللہ خان برای بر آوردن کے از شاہزادہ با شجاعت اللہ خان راجع مرتضی خان بشاہجہان آباد فرستادہ با بر آوردن و فتح الدین خان صوبہ دار شاہجہان آباد خطہ درین خصوص و در باب تکرار شستن فوج و آراستن آلات کارزار نکاشت آخر و تاریخ ہشتم ذی الحجہ خیر بنجم الدین خان رسید فیصل از انکہ ہر زبانا ہما این خبر انتشار یا بدول خلافت انچہ فرسیدہ بود اشتہار دادہ و جے را ہمراہ کو قوال فرغانہ محمد امین خان فرستاد و ثالثی از شہر ہنگامہ مجاور اطراف حویلی خان مرحوم در میان بود و مردم او یا بنا بر اطلاع احوال یا بیاس و فاجر جای خود مستقل بودہ ابواب را پاسدار سے نمودند آخر حکم عبداللہ خان بجاغت این کار رسید یا خود شہنشاہ گشتہ ازین حرکت نامناسب باز آمدہ مردم برابر گردانید و حکم علی خان روز عید قربان با وجود انہو اندوہ بید گاہ رفتہ نماز خواندہ برگشت بعد از ان فرستادہای عبداللہ خان بدرخانہ پلران سوز الدین رفتہ و درخواست بر آوردن نمودند آہنا قبول نکردہ روز سوم لعل آوردند و شاہ با نیکو سیمہ ہمین معاملہ شد بعدہ نزد سلطان ابراہیم غلت رفیع القدر بغیرہ بہادر شاہ آمدہ و او را رائے ساختہ بر آوردند

جلوس نمودن سلطان ابراہیم برای چند روز

مازوم ذی الحسنة السلطان محمد ابراہیم را بر تخت نشاندہ قطب الملک ابو الفتح علی الدین محمد ابراہیم ساختند و سید عبداللہ خان بدو روز و نیم
شہر شہجان آباد شدہ ملازمت محمد ابراہیم نمود و غازی الدین خان را منصب بہشت نزاری و خلب امیر الامراء کے خدمت
سرمحتے کرے مقرر نمود و نجم الدین علیخان را بجستہ دوم و سید صلابت خان را بخشی سوم و سیر خان بخشہ چہارم کردہ بر ماہج
ہر یک از نقاد و امر افزو و در مسائل امرای قدیم کو شیدہ جسے ازین مردم کہ از عہد فریخ الدراجات از مناصب عزل و از ترستہ
با یوس و منتر سے بود نہ ہر یکے را طلبیدہ با عطای مناصب عنایت مدو فرج خوشنود و خود کا کثرے را ما مو ربہ نگہداشتن رسالہ
بقراہت شد و رویہ در ماہ نمود و بعضیے ازین مردم امداد و مساعدت از چہل پنجاہ ہزار روپیہ تاکہ رویہ بعل امداد و عارخان کو سے
انعام الملک را بجای نمودن جاگو مینے نقد و ادن سلی نمود بعض امرایے فرخ سیرے را مثل اعتقاد خان و شایستخان سیف الدخان
و اسلام خان و صفی خان کو یوسہ داشتند نیز طلبیدہ دلیر مینا نمود و امید و اسلے مکارم ساختہ دلالت بر فاقہ کرد و اسلام خان
و صفی خان و محمد یار خان مجا ذیر اندام سر انجام و ناساز سے مزاج بنا بر اندیشہ نال کار از رفاقت چلو ہوتی نمود و اعتقاد خان
و سیف خان قبول مناصب نمودہ بیلنے بر سے مدو فرج گرفتہ آنا اعتقاد خان و دیگر منصبداران پا د شایسے و دالاشایسے
خیانت را کار فرما شدہ مکیدہ منزل ہر اسے نمودہ برگشتند و یا منصبداران کم منصب پہلہ خود و چلو ہی خاص تاسفت صدے
و ہزار سے قدیم و جدید بانجائے مختلفہ و مقادیر متعددہ مثل انعام و مساعدت و مراعات بعل آورد و نوکران قہیم کہ سر اسے
پنجاہ روپیہ داشتند ہشتاد روپیہ شد انا از ہجبت کہ ہشتاد روپیہ سر اسے قہیم یافتہ بعدیان و یا یو سواران ہم شریک
بود نہ بر دل قدم و خوش اسب و خوش قیافہ خان گران سے آمد و موجب لال خاطر آنا سے گشت چون در نگہداشتن فوج مبالغہ
بود و وقت اقتضا سے یقین و تشخیص نجابت و رذالت نمی کرد از ہر قوم ہر کس کہ اسے داشت آمدہ نوکر سے شدہ نو ہر اسوار
ملازم سہ کار قطب الملک گردیدہ و حقین را مبلغ یک کہ در رویہ بھرت این سپاہ و آرد

ذکر نہفت نمودن قطب الملک مع سلطان ابراہیم بارادۀ مقابلہ محمد شاہ از دار الخلافہ
شاہ جهان آباد و سولنخہ کہ درین عصر روی داد

ہفتدہم ذوالحجہ الحرام سنہ مذکورہ قطب الملک سلطان ابراہیم را با چہل لاکہ کاتب و عیوکی درین محلت میسر آمد ہمراہ خود گرفتہ از
شاہ جهان آباد برآمد و طرف عید گاہ نزول فرمود درینجا غلام علی خان از لشکر محمد شاہ و تھور علی خان از اکبر آباد رسیدہ
بلشکر قطب الملک ملحق گردیدند غلام علی خان را با پنجابست علی خان کہ برادر زادہ و ستنبائے قطب الملک دین
چارہ سالگی رسیدہ بود برای بند و بست تلک شہجان آباد من قلیل جمعیتہ مرخص نمود چون اول خبر رسیدہ بود کہ محمد شاہ
از راہ ملک راجپوتہ متوجہ دار الخلافہ است قطب الملک در کوچ سوم بدرگاہ خواجہ قطب الدین مسک ساخت بعد از ان
شنید کہ از راہ اکبر آباد سے آید لہذا راہ را برگردانیدہ بغیر آباد رسیدہ و بانظار سیف الدین علی خان و شہامت خان
و سید محمد خان و ذوالفقار علیخان و دیگر افواج و مدد ساسے بارہ ہر توقف و تہنٹے طے منازل سے نمود و در ہر منزل جو
حق ہوج بارہم و افغانہ صاحب الوس اطراف و زمینداران مقتدر صاحب خیل و فرج آمدہ بلشکر ملحق می شد و علی بنہ القیاس
از نوکران حسین علیخان کہ در فغانہ پادشاہ نوکر شدہ بودند و کیا ہر کفر نہت یافتہ ہر سے آمدہ ہر روز صد و صد سوار
ازین مردم ہر رسیدہ بعد از ان کہ موضع چول منزل لشکر قطب الملک گردیدہ سیف الدین علیخان و شہامت خان و سید

محمد خان پسر اسد الله خان معروف بنوالب دلیا با دیگر سرداران و افواج باره که مجموع قریب سه دوازده هزار سوار خواج بود و صد و پنجاه ارابه بر از سادات باره که بر یک خود را رستم عصر میدارست باید وصول بمراست امت داد ای حقوق اغوت رسید بهر اسب خیل سوار سے قطب الملک مقرر شدند بعد و داینها چو راسن جات پیر بهل سنگ پیش چند رهنده سروج مل که منتهی عهده اگر داد و منتهی دوش حکم سنگ و برین از جماعه داران میراج حسین علیخان و زعفران افواج ملحق گردیده علاء افواج سابقه که در آنظر کاد میکرد و در زمین زیر یکم سیان دای بیادگان ناپدید و غیر مرئی بود و همان روز چو راسن باره خود سه رنج خیل و چند قطار شتر که از لشکر محمد شاه روده و میش انداخته آورده بود بطریق ره آورد تسلیم قطب الملک نمود قطب الملک اخیال و شتران را با و انعام نمود شخص آنکه نیم محرم الحرام که فوج محمد شاه از موضع شایه برگزیده مضرب خیام و معسکر ساخت و مضاف صلبین العسکرین که نازند محمد شاه بهر چند اختصار عبد الصمد خان سیف الدوله بهادر دلی جنگ و راجه دیر لاج حسینکه داشت نابره با السبب بعد راه و سوانح دیگر ترسیدند که محمد خان بخشایست از سوار و در غرض خان ره سبیله دایزید خان میوانی با جمیع از سواران بهر حال طاعت و شایسته و قریب چار هزار سوار از رز و حسینکه ترسیده رفیق لشکر محمد شاه گشت

ذکر صفوف آراستن از جانبین و هم یختن عسکرین و برانگیختن سپاه گرد و پیجا و مستابله قطب الملک با محمد شاه پادشاه و ظفر بابی محمد شاه بر قطب الملک و اجتهاد نامان دولت و اقبال سادات و شروع شسته پذیرفتن ارکان سلطنت خاندان بابر به مقتضای تقدیرات اگر چه از نیم و دوم محرم بنابر قریب عا که هر یک طرفین حزم را کار فرما گشته بترتیب جنگ راه می نمودند و چو راسن حسب الحکم قطب الملک سعی بسیار نمود که آتش بباروت خاندان پادشاه و دیگر یاکاوان توپ کشی رانجی کشیده بهر روز خبر دایه و بهوشیار سے حیدر قلی خان میر آتش میرشد و در اول لشکر محمد شاه حیدر قلیخان مغرب شد و سعادت خان بهادر و محمد خان ش بطرف بین و مصصام الدوله و نصرت یار خان و شامت خان مع برخی از مردم دیگر در بسیار قرار یافتند و اعظم خان را با جمعی از جنگ و دیگران فوج طرح مقرر ساختند و اعتماد الدوله محمد امین خان مع بادی خان و قمر الدین خان و عظیم الله خان طالع یازگان و جمعی دیگر فوج آیتیش قرار یافت و شیر گلن خان و تربیت خان و دیگر فدویان و در کباب پادشاه جا گرفتند و میرجهله و عنایت الله خان و ظفر خان و اخلاص خان و راجه گو بالی سنگه بدور و دیگران برای محافظت بهر دیگه و اسد علیخان و سیف الله خان حامد خان و ابن الدین خان و جمعی از دلاوران و دیگر مع فوج راجه دیر لاج محمد و جراتار و بر افکار و سوار سے خدمه محل تحت افزای فوج گشتند و فیلمان کوه شکوه را با اسلحه و ران جنگ و یک نازان رزم آسنگ و عقب نوجان لشکر آسوی جای دادند و قطب الملک بعد و در دینترل حسن پور که از لشکر پادشاه با فاصله کرده بود مقام نموده بتاریخ دوازده محرم الحرام بترتیب فوج خود پرداخت سرداران باره بنابر خود سری و رعوت چنانچه باید اطاعت میکردند لذا بترتیب چند بار تفریق و یازدهم میشد بهر صورت نجم الدین علی خان و سیف الدین علی خان و غالب جنگ بهادر غازی الدین خان و سید محمد خان و شمامت خان مع سپهر و برادران و تنور علیخان و شجاعت الله خان و ذوالفقار علیخان و عبد البقی خان و مظفر خان و دیگر دلاوران باره که همه با رستم و افرا سیاب محمد خود را می شمرند و بر لوی مقرر شدند و علاء خان و سیف خان میریزم خان و نعمت الله خان و امیر خان و سید صلابت خان و عبد الغنی خان و اخلاص خان افغان و جگر خان و سبیل و دیندار خان

که عمارت از یک و نزدیک شباهت گرفته و سبب مجرای آفتاب که بود و در معرفت جا داشت بود بنا بر پاس عار و آبرو سے خود با قطب الملک
 و غازی علی بن عثمان و دیگر سرداران بار بر و دامغان عمومی نظام الملک و سیف خان و امیر خان و روح الدخان و قاسم
 و بصرام خان و بعضی صاحب دلو سان و چند جماعه دار قیام و تشریف حضرت علی بن عثمان و شیخ بنیلا مانده بودند و محمد شاه پادشاه
 بنفیل سوار سے خاصه خود که پادشاه پسند نام داشت سوار گشته با مرد و رفق تمام روز و شب در فوج خود زینت از بود و گدازان
 بنجم الدین علی خان با دیگر سرداران بار بر و قدم جرأت بے باکانه و درست از جان شسته پیش گذاشت و آن صدمه با سے
 جوع و عطش و شراب پاشی آتش که از توپخانه بر سر او و جمیع رفقائے قطب الملک تمام روز و شب گذشته بود و آن نموده با شجاعت
 ارشی که ابا عن جد داشت سرخیز قیامت بر انگشت و در قفای محمد شاه مخصوص حیدر علی خان و مصمم الدوله و یار علی نصرت یار خان
 که انیز سید بار بر بود و دعوی همیشه بنجم الدین علی خان و قطب الملک داشت علم شهادت بر او داشتند و سینه سپر ساخته با آب
 شمشیر غبار خاطر سپهر گراشتند و شو میادند و از مرد و سوار و گدازان در پای و غدا و شیران میشدند و بر یکدیگر افتادند و شور سے
 بر خاست که یوم المشور از یاد رفت و بر اسے خانان سوز سے پر دلان از آتش تیر و شمشیر و گشت علامت سخت کوشی بهادران علی
 آتش صاعقه تاثیر بالا گرفت سعادت خان بنا بر تحصیل نام و نشان چون میل دمان به دجان تاران پادشاه رسیده حملات
 بهادران سے نمود و شیران علی خان حسب الامر پادشاه با عانت انصار و احوال محمد شاه به خصمای مقابل را کیند پیمان و توک
 ستان چون بر میان سے بر بود و ویش علی خان و دروغ توپخانه مصمم الدوله و عبدالغنی و داروغه توپخانه حیدر علی خان و دبیارام خسته
 او و محمد جعفر غیره و حسین خان با چند کس دیگر جانان سے خود در بافتند و نصرت یار خان بدو زخم تیر مجروح گشت و دوست علی خان
 با جمعی دیگر زخمی و سنان برداشت و از طرف قطب الملک شهادت خان که عده با نام و نشان بود مع فتح یار خان با درش
 و یک سپه و مور علی خان عبدالقادر خان یار و قاضی میر بهادر شاه و عبدالغنی خان پسر عبدالرحیم خان عالمگیری و
 غلام محی الدین خان و صبیحه الدخان و عرف شمشیر خان که سر به جماعه داران عده قطب الملک بودند مع پسر شجاع خان پوین
 دران عده مرد و آزاد و شجاعت و رفاقت واده جوعه ناگوار مرگ را کمال گوارائی نوشیدند و تا جان در بین بود بجان ستان
 اعدا کوشیدند و جمعی کثیر از سربازان این سرداران جان شیرین طلب گشت و نام دران عده خون آسمان در یافته بعالم ایزد
 شتافتند بنجم الدین علی خان بهادر که گریه بازار معرکه از او بود چند زخم کار سے بر بدن خود فرید و از رسیدن تیرهای پیاپی
 چشم جهان بین اواز لباس نور عاری گردید قطب الملک عصبه بر بار و بهادر خود تنگ دیده با جمعی از دلاوران بار بر که او
 مانده بودند بهر دو بنجم الدین علی خان پیش ترازد و درین وقت چو راسن جا داشت نیز معقب لشکر پادشاه تا خسته شور و دلاوری را داشت
 و قریب بهزار گاه و شتران پل که بر کنار جمیع بودند مع چند شتر بار لنگر خانه و دفتر بتاراج برده مقابل فوج پادشاه سے کج
 نگاه مامور و مستعد و نمایان شد پادشاه هم از دور تر سے با جانان غذاخت و محمد امین خان مع با دی خان و دروغ
 بر قندازان خاص به فتح او پرداخت و از پشت گریه قطب الملک بقیة السیف فوج بار بر و رفقای بنجم الدین علی خان
 را بنجم جان سے باقی بود تقویت گرفت و با وجود پایداری مصمم الدوله و دیگر اعدا از لرزیدن در ایکان لشکر محمد شاه راه یافت
 حیدر علی خان و سعادت خان و محمد خان بنگش مبتلا به این حال خواستند که به استمال رسیده بر کقطب الملک نند
 قطب الملک این اراده را در یافته بهقابل حیدر علی خان شتافت و حیدر علی خان مع دیگران دست بغضد کمان برد و در
 تیر اندازی و برق اندازن سے نهایت اہتمام بجار برد و درین واره گیران رسید علی خان برادر ابو الحسن خان بخشنه زخمی و کسیر

و شیخ بیلادار و نه تو چنانچه قطب الملک سبی طالع بارخان و میرا سپان اواز پای دیکر حیدر قطب خان با فوج آراسه و سامان سپاه
بر قطب الملک با اتفاق مصحح الدوله در فغانش هجوم آورد و قطب الملک با آنکه بار بار در حروب سابقه عرصه بر او تنگ گشته
اما بجور و جلال مشهور بنده وستان گا بهی خود را ز قیل و پایکن نه انداخته و آئین سروران شجاعت پیشه صاحب تکلیف از دست نداده
باقتدار و دقت را در مفاخر میکوشید و علمه و اب انتهای شجاعت و بیزدلی از ان شترزه شیرمکانه نموده صبر و تحمل و ادب بر مکاره و
آشوب جنگ یقین میدانست این بار که بخت و دولت یار نبود بے آنکه کار باین حد رسد و اس باخته و در تنبیر خطا نمود و با وجود
بودن دوسه هزار سوار بیایک در خنجر و فت خطرناک با مید آنکه اغلب برانان شتر را قتل بجای آورده و از اسبان پیاده گشته
راه جان بازی به تقدیم خواهنده رسانید از قیل و سوار می مع سیر و شمشیر بزرگ آمد چون تقدیر بر عکس امیدوار شده بود و مجروح و مردن از
خیل سیف الدین علیخان و شجاعت الله خان و ذوالفقار علی خان و عبدالصمد خان ترین و ابوالحسن خان منتهی فوج با چندین خیل سوار
دیگر و سرخو جبهه بار بر گمان گشته شدن عبدالصمد خان یا بنابر شایعه این حال استقامت یاس از نظر نموده مثل قطب الملک
سپه سالاری را در ان کارزار تنها گذاشته راه فرار جوید و بقوسه قیل از فرود آمدن قطب الملک از خیل سیف الدین علی خان ابتدا
با اختیار این عارضه نمود و دیگران بر اثر او پی سپر گردیدند علی ای حال قطب الملک حیران و بیگانه تقدیر بدین تنه و دلیر الیستام
چون از فرخ سر تا فغان با غرق آهمن بود و در ان دار و گردنم تیر بر پیشانی و جراحت شمشیر بر دست برداشته اسیر و بخت تقدیر بر گرد
در ان حال حیدر علیخان قطب الملک اشتباخته بر سرش صید و غنیمت الدین علی خان نیز شریک مال برادر گردید و زان حال آن مرد
بزرگوار باین مقال مستغرق بود و بعد از من آنم که چون حمل آورد و به و برنج از گشت انگشتر بر بر دسه و سپه
نگو از خرم و دوسه و گرفتار گردید و بگشتی و چایر بے کند منفوخ ششم و چایر بے کرد از خرم و ششم و کلید طعنه چون نباشد
بدست و بیاز و در فتح توان شکست و حیدر قطب خان مرد و برادر را بر خیل علی محمد سوار ساخته بمغفور پادشاه کبود چون در
جبلت محمد شاه ترم لبیدار بود و نظر و شفقت بحال شان گرفت و حواله حیدر قطب خان نموده حکم بنواختن شاد یا نفع و ظفر
نمود بطرف از افواج مغلوب شامل لشکر پادشاه گشته محفوظ ماندند و خانسه الدین خان بهادر غالب جنگ بعد این اجرا
برگشته در بنگاه قطب الملک توقف نموده بنگاه را که از دست برد تاراج معدن آمده بود پیشین روی خود گرفته را بهی شد
و امر اے حضور بالما زمان موقوفه مغفور ادای کور نش و نذر مبارکباد و بجا آورد و سجدات شکر اے بعمل این تسبیح غیر متوقف تقدیم
رسانیدند و تمام اسباب و دولت انچه از تاراج محفوظ ماند بفضای کار شایب داند

ذکر حروف جبر که بعد سوال از بزرگے مشعر آل احوال امیرالامرا برآمد

از متعین سموع افتاد که چون بالامیرالامرا و قطب الملک جماعه تورانیه را سنا زعت رویداد که از دولت خاندان سادات
ببزرگے عارف مقدس که در علم جفریم بستی لاتی داشت از آل احوال امیرالامرا سوال نمود آن بزرگ بقا صده جفر از حروف سوال
سائل استخراج نمود این حروف برآمد در ایل ب ع دوک م هرگاه مرتب کنند کلمه غلبه دوک و اگر برگردانند بلوغ و عسک م
برخی بیانی الحقیقه خالصه انچه است نیست چه با نیصورت کثر استخراج رویداده باشد چون سلطان ابراهیم به فرزند خندان گرفتار
آمد ایضا ای سلطان متیدماند از خرم و جمیع چهار دم محرم الحرام این خبر بیا را خلاصه رسیده جمیع را سرباز شادمانی
و بر سر راه سید اضطراب و دیران گردید و بقیه شهرت اگر نه در دکه می شود دوا کس و چه شکست

کے فوج شد برای کے و البتگان ازبال دولت پادشاهی و هوا خوانان سلطنت سازهای مسرت نواختند و متوسلان خاندان سادات بر تہذیب غرای محرم پرداختند عورات و مستورات خانہای نجم الدین علی خان و قطب الملک اتباع ایشان خطر لا حول و پریشان خاطر شدہ بعضے فرصت را غنیمت شمردند و پادشاهی بر حق نوشتند و بر مادر اسے کفر گرفته بدست برداشتند چرخ سلامت ماند و چرخ بدست مردم کو توان گرفتار آمدند و نسوان سیدہ بنجیہ چادر مبر و شکیبائیے بسر کشیدہ از حصار رفت پادشاه بیرون گذاشتند عبدالمد خان کاشی کہ از نوکران قدیم و معتد قطب الملک برای محافظت حرم سرا و ناموس متعین بود با اتفاق بکسریہ بادست خیانت دراز کردہ معاملہ حرص و از گرم ساخت او و کسریہ باہر چو توانستند از میان ربودہ بیرون داشتند و خود را مطعون خلق و مردود غلامان ساختند غلام علیخان و نجابت علی خان کہ برادرزادہ قطب الملک و منہاسے او بود و تفریح و بلباس نمودہ عازم قصبہ جان شیم کہ موطن امیرالامرا و اجداد ایشانست شدند و بمنزل مقصود رسیدہ در راہ بدست مردم پادشاه اسیر گردیدند

ذکر شروع اقتدار سلطنت محمد شاه و ارتقاع درجات امرای و دولخواہ

بعد حصول الطینان محمد شاه فارغ البال بجاہ و جلال خود پرداخت و نظیر عواطف اشتفاق بحال امرا و ندویان صاحب خان انداختہ کسانیکہ طلالی طبیعت و امارت آنها در گذران اش این حروب و کروب غاص عیار برآمد و چہرہ خدویت و جانفشانیے بظہور رسانیدہ بودند و ہیکے را در خرم مرتبہ و لبطای ای مناصب و مواجب و دیگر مواہب سرافرازی بخشید و از ان مکان بہر بخش شانزدہم محرم الحرام بفتح و فیروزی بر رخسار نصرت سوار گشتہ بہمنان دولت و اقبال بمصوب دارالخلافہ نوائے نصفت برافراشت و بتجلیل طے منازل و قطع مراحل نمودہ نوزدہم ماہ مذکور نزدیک مزارخواب نظام الدین نذول نمود و زیارت آن مزار کردہ قدرے آتجا را با عطا و انعام شاد کام فرمود و مدد بنایر قلعین ساعت مختار مقام نمودہ ہزار سوار ہر امراتجیبہ علیخان افزودہ ہفت ہزار اسے ہشت ہزار سوار گردانید و سعادت خان بہادر را لقب بہ بہادر جنگ نمودہ لبطای امیری و مراتب سر بلندی بخشید و دیگران نیز مورد عنایات شدند نجابت علیخان مقید بحضور رسیدہ عازم حیدر سٹے خان شد کہ با عبدالمد خان گنبدارد و بتاریخ بیت دوم ماہ مذکور روز شنبہ ۱۳۱۳ ہجری پادشاه باکو کہ چشمت دجاہ کہ صد اسے کوس و کرنا غلغلہ در مہر و ماہ انگذہ بود در نہایت شان و شوکت باخیلان و فرین بنو ربوای طلا و نقرہ و پاکہ و جلیسے کلا تیون نشانہا زرافشان و تخت روانہای طلا کار زر نگار و پریشش اسے زرباف و پاکہ کہ چشم تماشا لیان در پر تو آفتاب از شاہدہ آن خیر گسے نمود و دستہ بستہ فوج پادشاہ و امرای ہمراہی مسلح و فرین با ساز و ویراق نو ساختہ و زریبہ زینت پرداختہ با بجا تہرک تمام میرفتند و اسپان کوتل ہری چہرہ خوش اندام با ساز اسے مرصع و مینا کارشیش پیش سواری میکشیدند و دیگر لوازم را پیش با بجا بانواع حسن و بہا میا بود و سواری قبل کوہ شکوہ بر چار سے طلا سے کئے با ہزاران زینت و رعنائے از راہ اجیر سے دروازہ شہر ناہ داخل شہر و دارالخلافہ گردیدہ بہنثار و تصدق بسیار فقر و محتاجین را کہ چشم انتظار دو چار این روز داشتند شاد کام و مقضی المرام ساخت و بساعت پنجم قدیم بمنیت توام داخل قلعہ دولت خانہ مبارک شد و نواب قدسیہ مادر مہر پرورد پادشاه و دیگر برگدیان محرم طبق اسے طلا و نقرہ پر از زر و سیخ و سفید با جواہر قیمتیہ شاد تارک و ناصر محمد شاه نمودہ و ملائک تننیت و مبارک باد بجمعہ ہم رسانیدند

رسیدن بعضی امرای و در حضور سرفرازی یافتن برخی از امر او غیره بمقامات لائقه و عنایات فائقه

او اخرا به مذکور سیف الدوله عبدالصمد خان بهادر دلچسب گزیدگان پسر جد الصمد خان و آفرغان و دیگران که سبب طلب از
دار السلطنه لاسور عازم حضور بودند و از بعد مسافت بروقت رسیدند بجنبه سلطنت رسیده شرفیاب ملازمت و بطاعت غفلت و خجود
سر هیچ مرصع و دیگر عطیه افتخار یافتند زکریا خان اصنافه نیز از سر بر پنجه را سبب یافت و وزیر را چه سبب در اچ گرد هر سبب در حضور
آوده بروقت رسید و اوایل ماه صفرا دراک زمین بوس نموده مورد مرحام گردیدند حکم گرفتن جزیره شریفه و ریاضه حسب لائقه
سبب سبب که عذر را سبب نگین نمود معاف داشت نظام الملک در جواب فرمان الطاف آموختن متفحص مبارکباد
و تنهت از نظر گذشت و عصفه مرشد قلی خان صوبه دار نیگا لیبی بر تنهت فتح و ارسال خزانه مسلطه بطریق تبارک
بهیدر قلی خان خطاب مغرالدوله علاءه ناصر جنگ عطا شد و ظفر خان بهادر روشن الدوله یافت و دار و سبب که خواصان
بسعادت خان بهادر بهادر جنگ مفوض گشت و زکریا خان تنهت عنایت الله خان صوبه دار کشمیر شد روز سه شنبه
بیست و دوم ربیع الاول پادشاه براس شکار نیلگاه و سوار گشته بود که از زبانی هر کاره بعضی رسید که عهده الدوله سبب
علاوه بدست از عمر کاسه محرم مانده روز دیگر مرض او نهایت شدت پذیرفته تغییر تمام بحال ادراک یافت و لحظه فلان لحظه
ایلا و سبب اشتداد یافته کار بجائے رسید که معالجات و دوائی حکما سودی نبخشید تا اگر فطالت از دستش برآمد مرخص گشته
بجواسعه عدم کشیده روز سه شنبه بیست و نهم شهر مذکور بدرو این عالم نمود سده و بیست و دور و فرایم و تارکش بود اسوال
مطلعه او از ضبط خان امیر الامرا حسین علیخان و تاراج خراین او انداخته و جو باست دیگر که بود با میر سید بورش او معاف گردید
و خلق خدا سبب از این اسب او آرمید میگویند مقصد خانه و بجوار و همسایه او را نیکیخواست عاثر خود را بیفرازی
و سبب و بدو در یک محفل گشته مردم قتل بر در براس عاثر خود زده بیرون رفته و عمداً از مالکان بستانند اما بعد
انتقال او قمرالدین خان پسرش تنهت گشته تا ناراضا بجا تارکش رو نمود و خوشنود سبب خلق و خالق بدست آورد محمد شاه
اگر چه مشهور بمخل و اساک بود اما از بعضی حالات او ظاهر سبب شود که بخان بود که اشتها ریافت چنانچه درین وقت
که محمد امین خان مرد چندان خزانه در سکار پادشاهی نبود بلکه از لشکر کشی های قطب الملک امیر الامرا چون قابض و تصرف
بر جمیع امور سلطنت بوده اند از براس بسیار بهر و در آمده انچه در خراین سادات مذکور باست بود تنهت و تاراج
رفت و بدست پادشاه چریس بنفقا و خزان که خال افتاده بودند تنهت براس عمارت دیوان عام و خاص که تفرقه
و طلا گشته بود و در آن آشوبها مسکوک گشته معروف شد و دیگر کار خانها نیز سبب رونق محض شده بودند تعمیر آنها ضرورت
داشت و مجران اسوال محمد امین خان از فقره و جواهر و طلا آلات و فقره آلات و دیگر اسباب و اجناس نفیس سبب خیر
و آموه بودند محمد شاه التفاسه بان کرده بوا تارکش بخشید تا اگر معمولی سلاطین با برید بلکه تمویر به بود که اسوال امر و ملازمان
خود را بعد درفش ضبط نموده و تارکش را محرم میداشتند بعد مشاهد لیاقت و ارشاد اگر چریس از ان می بخشیدند بار منت
و احسان خود بر سر آنها می گذاشتند و این عمل از ذممه معافات اینها بود که هیچ عقل و شریعتی پسند و بطور
عملیت که شش تمام عمر خود صرف محنت و خدمت نماید بلکه اکثر سبب جان خود در کار خداوند آن نعمت و بر بارند
بهر جان فتنه و خدمت گزاسه تمام عمر کوحج و تصدیقات فرمان بردار سبب گذرانده باشند و اولاد و نسوان جمیع

نشینان ایشان در تشویش محاش مرگ مرے خود را فراموشش کرده با خفا و انتشار اسوال لاعلاج و مضطر باشند میگویی و آن
زمره محمد اعظم شاه با وجود اتقار و طاقت ابتکار از عمل مذکور نهایت تحجب و انزهار داشت که از علل و احوال و صفات ضابطه
مستمر بعد مرگ کے از ازان عمدہ اش تحقیق اسوال او نموده دلالت باین امر کرد و کثرت نقد و جنس غائر او ظرافت
اعظم شاه نفرت خود ازین عمل و ازان شخص ظاہر کرده ممانعت تہمت بد نمود که باز در حضور او احدی چنین مذکور کند

ذکر میر محمد حسین معروف بنمود و احداث مذہب باطلی که او اختراع نموده بود و دقتی با
که درین مردم برانگیخته با ضلال جماعتی پرداخت و دین خود بحجب چاہ و ریاست در باخت

میر محمد حسین نامی از سکنہ شہد مقدس رضوی علی شرفہ السلام ظاہر سید بوده باشد با شہتار اقتدار عمدہ الملک امیر خان
صوبہ دار کابل کہ با اہل ایران انضال و احسان او نہایت شہرت داشت بامدرفاہ و اخراش چاہ خود از وطن مالوف
برآمدہ یک کابل رسید چون در علوم عربیت و منطق و غیرہ مہلے بہرہ نمود بعد از ورود و لیاقتش اشتہار سے یافت و پس رفتہ
امیر خان بشاگردے او بخت نمودہ شروع باستفادہ نمود ازین سبب کہ راستہ ادعای او در مجلس امیر خان بمقریے مذکور
شد و امیر خان بدین جست براحوال او اطلاع تام بہر سانیدہ صاحب بے زوی خود را کہ دفتر علی مردان خان بود از مقدم
او آگاہی داد پیش آنکہ چون صاحب بے اولاد نہ داشت و دخترے از خانوادہ سیدی مشہور کہ پیمان دختر نوکر شوہرش بود و فرزند
گرفتہ پرورش باومی نمود و ارادہ داشت کہ اگر نجیبی لائق ازدیاد ایران وارد اینجا شود و دختر مذکور را با او وصلت
نماید و شوہر خود را بختیئے اطلاع دادہ متوقع بود کہ اگر چنین کسے برسد او را آگاہے و بد تا ارادہ خود را بانجام رساند
صاحب بے این خبر شنیدہ امیر خان را بقتیش احوال او فرمود بنابرین امیر خان او را طلبید شہتہ بمشیر خود معائنہ دیدہ و آبا
بولیا نقش را باینان خود بحجیدہ پسندید نہ زن خود صاحب بے را بر احوال او آگاہ ساخت و بذکر محالہ او پرداخت
صاحب بے بتوہنہ شوہر رضا دادہ سرانجام تزویج آن دختر بطوریکہ با بیعتی انور میا ساختہ با محمد حسین مذکور کہ خدا کرد بآ
وسیلہ آن سر امر حیلہ را رفاقت امیر خان دست دادہ بحسبت با عروم و دہار و اندک مایہ چاہ و اعتبار میر گردید بہر دور سائے
چہ حسب الاستدعای عمدہ الملک و درونگی خوشبوی خانہ پادشاهی بنیاد آن بحیل مقرر گردید و بعضے از اولاد عمدہ الملک
کہ ازین نسوان دیگر غیر صاحب بے بودند با اتحاد و آشنائے بہر سید و این شخص مرد عیار چاہ طلب بود بنودن بعضے شعبہ
چندے از پسران امیر خان مثل مادی علی خان و دو سہ دیگر از برداشش را اندکے معتقد خود گردانید با دسے علی خان
زیادہ از دیگران در خدمتش ارادت بہر سانیدہ درین آشنا امیر خان بر محنت اندی بیوست و اہل و عیال او از صوبہ کابل بحضور
آمدند میر محمد حسین مذکور بملقا کا کرا پادشاهی بہر سانیدہ بعد از مدتی عطر و گل با پیشاور و غیرہ برای سرکار پادشاہ بے و علا
و ارکان حضور بوفسرا بنجام نمودہ قاضی ملازمت پادشاہ و طالب بہر سانیدن عزت و چاہ گردید تصدیق باین عزم و دلاوری
رسیدہ بود کہ خبر طاعت عالمگیر پادشاہ شنید و توفیقیکہ در اخراش چاہ و اقتدار از عالمگیر پادشاہ دہشت منقطع دیدہ عطرہ کوہ و غیرہ
اموال را در ان بلعہ قیمتی عالی فروختہ بمبلغ شصت ہفتاد سہرار و پیر بہر سانیدہ بہمان زر را مایہ توکل خود ساختہ لیکن
فقیری در پوشیدہ چون مرد چاہ طلبہ بود و بہر بخود سے داشت تحجیت و دنیالاری سابقین را پسندیدہ حازم اختراع سکہ جدید
کہ آن زمان کسے از کسے نشیدہ بود گردید و بہمان ششی زادہ شاگرد خود را کہ صاحب شوہر شش ریافتہ بود با خود متفق ساخت

بود و مشورہ نمود کہ اگر او شتاب اتفاق پناہے تجدید نہ سپہ گذار شدہ قواحد محدود ہم رسانیم و زبانی ہم کہ نازکی و کشتہ فیروز
 بود اجماع و کنیم و دعوی الہام و نزول کلام از حضرت ملک ظلام دران زبان نموده اظہار مرتبہ کہ بین بین نبوت و امامت بوده یافت
 متقابلہ ایشان انبیاء و اوصیاء شدہ باشد برای خود ثابت نماییم و اہل فرسے نموده اول حوام را بدام خود اگر ہم منہج جاہ و اقتدار
 فراوان در حاصل و انتفاع ہے یا پان خواہ بود و دیگر گاہ از دام عام صورت بہت ہم از گندہ نامی توانستہ بہت باین حال مریج
 انام و مطاع خاص و عام خواہیم بود و حاصل ہم برتریکہ با فوق آن متصور نباشد روی خواہ نمود چون طبیعت برود از یک جنس
 بود شاگرد را لفظ استاد و لہذا اگر دیدہ درین کار با ہم اتفاق و زیدند و شروع با یکدیگر زبان و قواعد آن و انشای عبارات عجیب
 و فقرات خوب نموده بکمال اصلاح ہم دیگر تالیف کنند بے پرداختہ آخورہ مقدسہ نامش گذارند و البواہ سعادت بگل دلاہی
 شقاوت بر فردا نباشند چون اندک مایہ علمی داشت الفاظ فرانسہ فارسی قدیم را کہ گویوش مردم خوردہ بود بہ ترتیبات
 و غیرہ قواعد عربی کہ کم کم مشایختہ تطبیلات حرف و ضوابط خود داشت کسوئے غریب پوشانیدہ صورت عجب یک نماند و دو
 مرتبہ بیکو گیت نموده گفت کہ این مرتبہ البتہ باین نبوت و امامت و برای برتریکہ او لوا العزم نہ بیکو کہ بودہ اند و براس
 خانم الانبیا کہ ملک اول بیکو کہ حضرت ختمی پناہ سید اوصیاء و اولیای ابن ابیطالب است دہشتم امام رضا و امام
 ناسن ضامن امامت و بیکو گیت برود با ہم جمع بود بعد از ان بیکو گیت بمن انتقال یافت و امامت بحضرت امام محمد تقی ناحق
 صاحب الامر علیہ السلام و من خاتم البیکو گیت ام ترتیب تعداد بیکو گین برود شکر فروم شد پیش امامیہ شمر و دیگر گاہ
 پیش اہل سنت و جماعت شمران میخواست خلفائے اربعہ و چار کس را گیر از خلفائے اموی و عباسی کہ اندک معرفت
 بیکو گیت و از اقران خود ہمہ صفات امتیاز داشتند شمرہ بیکو گیت ہم خود را حساب میکرد و میگفت کہ ما را ہمہ سبب کس کاویت
 ما روشن کنندہ چراغ ہدایت و داعی الی الشرب ایم و بیکو گیت ہم کہ ختم بیکو گیت باوے شود صاحب کتاب و صاحب دعوت
 و محی اسرار شریعت و مجدد بطنہ ضوابط و طریقتی باشد لہذا بمن ہم وے و الہام سے شود و ضوابط چنانہ اختراع
 کردہ بطنہ ایام را مثل اعیاد اسلام کہ در دین محمدی و ملت بیضائے احمدیت محرم سے شمر و دیگر گردیدگان خود کہ آندا فرمود
 سے نامید لازم کردہ بود کہ ضوابط و رسم یافتہ او بجا آرند و حرمت روز مای مختز عہد او را بنگاہدارند و چنانچہ در آثار بنوے
 آمدہ کہ وحی بران حضرت دو قسم نزول سے یافت خود ہم تشبہ بانحال حبسہ میگفت کہ یک وحی باوین قسم سے شود کہ وحی
 نورانی چون آفتاب مشاہد گشتہ دران قرص کھلتا تیکہ سے یافت نقش بنظر شے آمد و آن قرص نورانی آفرینا شدہ
 از ہوشش سے بروقت نقش بسیار بود کہ نقل آن غیر اواراد شوارو کیت وے باین قسم کہ آواز سے آمد و ہمان کلمات
 مرز فرسے شنید کہ بحضرت در مے چا وید و در سلام بضا بطہ اسلام علیک گفتہ کمر فشان نمود بود الی افز و دازان
 روز ہا روزی را کہ با ظہار اول و اول مرتبہ دران روز وحی بر او نازل شد روز جشن نام نہادہ اجتماع و از دام مردم بعل سے آورد
 و جیر خوشبو را امامت او بر روی ہم گرسہ افتادہ و شاد سے ہا میکردند و مدد علم سمر راہ گرفتہ و خود کلاب سے شبیہ بکھار امامت
 امامت کے بلند تر از ان برس گزشتہ مع فرمود ہاے خود بطرف کوہستانیکہ عمارات دیول رانے کہ مشہور بکھارای دہوے
 بھٹیا سے است میرفت و انظارش انیکاد نزول مے بر او در ہمان کوہستان بلاتشبہ بطور غار حرا شدہ
 و شش روز قبل از روز جشن از غرہ ذی الحجہ روزہ میگرفت و خاموش میماند شبیہ بھام صمت کہ در شراکع سابقہ مثل ان
 حضرت زکریا و غیرہ بود و حضرت مریم وقت تولد حضرت عیسیٰ برای ترک جواب سوالهای قوم ہمین صدمہ مامور شدہ با کسی تخی

نمی گفت و حضرت عیسیٰ علیہ السلام و محمد و محمد صبا قوم را جواب داده نظایر خود از نعمت و الطهارت ثبوت خوشی بآنها میفرمود و بنفتم ماه مذکور جشن میل آمدہ اختتام می یافت و همین قسم روزی را یاد نمائند کہ گرام ماه و نایب بود و وجہ تسلیه اش نیز معلوم نشد روز سلوان نام نہادہ بود در آن روز جماعت و ازدحام سے شدہ

ذکر اوقات و آداب علمی کہ بندہ نماز قرار داده

بر روز سوائے نماز پنجگانه مفروضہ سہ بار دیدہ مقرر کردہ بود کہ لیل آمدہ او فانش اول وقت طلوع آفتاب بعد نماز صبح و نیم بعد نماز که آفتاب در وسط آسمان باشد سوم وقت غروب آفتاب کہ هنوز برخی شفق و در مشرق باشد و آداب لیل و رون دیدہ آنکہ او خود با خلیفہ او در میان سے ایستادہ ہر قدر دم کہ حاضر سے بود چار صفت مریض مثل پارہ و اورا متصل ہم شدہ ہر صفت روی طرف مقابل خود کردہ سے ایستادہ کلمات چند کہ یافتہ زبان اخرا سے او بود و بخوانند بعد اتمام آن کلمات سر را بہمان طرف فرو آورد و طرف دست چپ خود بگیرد و پندہ بلور کہ صفت شمال رویہ مغرب رویہ شود و صفت مغرب رویہ جنوب رویہ و صفت جنوب و صفت شرق رویہ صفت شرق رویہ شمال و پندہ چار صفت ہر چار صفت را با بنام میر سید اطرف زمین سے نکرستند بعد از آن سر برداشتنہ بسوے آسمان و سر را بہمان کلمات را نکرار سے نمودہ بعد از اتمشش جہت دیدہ تمام شد و جمعیت منتشر میگردد و دعوائے دیگر این سیکرد کہ من عیاذنا باللہ سبحانک کہ از شک حضرت فاطمہ زہرا سلام اللہ علیہا استعلا حمل شدہ و دیگر کفر و زندہ با دہشتہ خواہ بود کہ فقیر را بران اطلاعی حاصل شدہ انقدر خود در وقت ورود و بشایمان آہ کہ او اخر محمد شاہ و اہل اہل احمد شاہ و بار اتفاق افتاد از پسرانش کہ شاہ نفا را نکرستہ و شاہ دیدہ نام کہ شہنشاہ و دیگر پسرانش کہ کر با آہنا ملاقات و اختلاط شدہ بسوے اسطاعت و دیگر سے اطلاع بہرسانیدہ و برای خود بہا و خلیفہ قابل خطفے اربہ کہ در اسلام شہرت دارند مقرر کردہ بود و خلیفہ اول بہمان شاگرد کہ نارشدید شہریش کہ دوجی بار نام زبان خیر خودش داشت و دوم سید بلقر خضر پورہ او دو تاد دیگر بودند و نام خود نمودہ و نمودہ و نام و نمودہ مقرر کردہ و ہمین قسم نام اولاد و اقارب خود بظن خیر خود میگذاشت و بر کہ با دیگر دیدہ سوائے نام معروف سے او از پیش خود نام سے مقرر کردہ آشنائشان میگفت پسرانش سہ افراد نامہ دوم فخر سوم دیدہ دو و دختر نمائے کلان نامہ خودہ و دیگر از اقاربای طرف زلف حق نمادوست و نمایار نمودہ و یار و نماد فرود نام پسر فخر نمودہ و دشمنان ذلک انقضی آن کہ آداب محرم از خواب از لاہور شاہ جہان آباد آمدہ نشست و چون بہادر شاہ در لاہور بود کہ کم دامن البرقیعہ نمادہ سیفیان سہ نفر را کہ نموندہ و میکشیدہ دستخانی خود را بنام و جہ معاملتے کہ داشت برہو کہ ظاہر میاشت و از کسے مطابق چہ سے خواست عوام انکار بسیار خوئی آمدہ نہادہ ترس را بنام اعتبار و میشدہ آہستہ آہستہ ترغیب کردہ کہ کان دیگران ہم دم و دام او سے افتادہ تا آنکہ کثرت سے در اتباع او پدید آمدہ درین ضمن بہادر شاہ در لاہور مرد و اختلاط سے در شاہزادگان پدید آمدہ موجب اختلال در ہر شہر و بلا گشت و آن ضرر را فرقت سے بہرست آمدہ و نام کہ ترسہ خود را بہین ترساخت و پدید شدہ سولفات و مخترعات خود را در نظر مردم جلہ دارہ از افتخار بہادر و اعلان پرداخت و از عامیان اگر کسے با او مناظرہ سے نمود چون خود انک ظہیر استمداد در معقول و منقول داشت بیچارہ را بہیاد و مکابره فاکل میساخت بمشاہدہ این احوال اعتقاد عوام در بارہ او اشتداد و میاف تا آنکہ نوبت سلطنت بفرخ سیر رسید و او خود ابلہ نادان بود و امیر اللہ احسن علی خان بہادر را اکثر اوقات در عروب داسفان گذاشت و قطب الملک نیز مشغول عیش و طرب و گاہ گاہ سے از اتفاق با دشاہ در فکر کار خود بود

بنابرین متعرض اقوال کاذبه و افعال باطله که نمیشد و بادی علیجان پسر امیرخان مرد عمده بانام و نشان نیز از جملگرمیدگان بود عوام را مشاهدۀ انقیاد عظمای مرتبه دلیل قوسے میباشد که بالا تر از آن تصور نیست گردیدن خانانان مذکور و چند کس که پیش از نهایت تقویت مسلک متخلف اوسے نمود تا آنکه قریب به بیست و چند هزار کس بآن ناکجا کس گردیده شهرت افتاد تا مردم

ذکر ملقات فرخ سیرالمنان و اشتداد یافتن بنای اضلال آن مدبر

بر بنیوان بعضی نوابین بیدین شبی فرخ سیریم با بعضی از خواجہ سرايان محلی سخف از نظر اغیار بملاقات این مکار آمد و نمود و در سرسخ نیاز مندی پادشاه سفید اوارک نمود و دروازه حجه خود را از اندرون بست و اندکی مکث نمود فرخ سیرالمنان قزاق و لجاج سے نمود و اولاد فریودان آن سے ایمان نیز منت ماکردند تا در برابر وی او کشت و پادشاه متواضع و فزونی سلام کرده پیش رفت او پوست تحت آمو برای پادشاه انگند گفت بمیت پوست تحت گدائی و شاهی + همه دارم اینچنینو آسب + فرخ سیرک از عقل سے بهره بود استخای زوردار پسندیده پیشتر معتقد گردیده و چندین بار پیر و اشرفی که بنمرا و برده بود گذرانید لغو مذکورہ را بهم آن مدبر قبول نمود و ہزار سماجت مصحف نوشند خود را بپادشاه داده و جاجرت کشا کش کہ متقا و روپیہ مخفی بود گرفت و پادشاه بتخلی قرآن بر غاست و بر سر گرفته مرخص شد و برگشت بعد بیرون آمدن از حجه زور مذکورہ بر عالیشان سده آن مکار سرسبز و زلف کشید نمود این حرکت زیادہ تر بموجب از داد اعتقاد اطمینان گشت بنیاد اضلال او نهایت متانت و صمانت گرفت و در روز آعیاد و مکر خود قرار داده بود با جاہ و شتم و کثرت اتباع و خدمتکارانیکہ خود بود و قبل ازین مذکور شد میان شهر بازار و کثرت ناس سے ہم و ہراس میرفت و اعمال مخترعہ خود را طے رکس الاشہاد او و صبر و تاب بصل سے آورد و تا قایل باطلہ ہما متخلف اورا با باگ بلند سے گفتند +

ذکر ارادہ نمودن محمد امین خان تادیب آن مصلح مردین خان مرقوم ناگمان بنقدیر حق عز و جل و افتادن مردم و راققتان با قضای گردش سمان و اعانت شیطان

چون سلطنت فرخ سیر و زمان دولت حسین علیخان و عبداللہ خان انقضاض پذیرفتہ نسبت سلطنت محمد شاہ رسید و وزارت محمد امین خان منتقل گردید محمد امین خان بعد دو ماہ و چند روز از وزارت خود رز کہ شروع بجاریش بود احوالین ضرور مکار شنیدہ از جا در آمد و حکم کرد کہ از فرزند سپاہ چند کس کہ در بنیوقت بر دروازہ حاضر اند رفعتہ این قمر مسان را گرفته بیارند و اگر البتہ دلی کند ہم آجا باشند چون قریب بہ ہزار رسیدہ بود مردم کم بر دروازہ اش حاضر و ندید بموجب متجانہ اش فتنہ برای کار کردہ آمدہ بود نہ ظاہر نمودند دران وقت خفشان نمودیم در خانہ خود چنے بیخو و کچو استماع این خبر بموش از ناخوشی حیران گردید اما چون کمال استقلال داشت حواس خود را جمع نموده پس کتر خود را ک نام او دید و جمال و صبا حتی بر سریدہ پشت مع چند قرص نان جو و گندم و بعضی از نان خورش فقیرانہ کہ ہما داشت بیرون فرستاد و بیجا داد کہ باران چون بخانہ فقیر آمدہ اید چنے سے بخورید تا فقیر ہم برسد مردم صورت زیبا و حسن دون تکلیف این پسندیدہ تر ہے بمالی او نموده تو قفسہ کردند محمد امین خان را کہ مرض تویج عارض شدہ بود ناگمان دران وقت اشتداد یافتہ انچہ ہم مردم متصن کہ بر در نمود و دود بود ناگمان رسید باستماع خبر مذکور متحیر شدہ بر آقا سے خود معاودت نمود و محمد امین خان را کہ مبتلا سے بدترین اقسام تو لبح سے

بایلاوس و بهیوش بود همین که اندک افاق بلخی روداد خبر آوردن نمود و میر سید جعفران قدر تشویش بسیارش لغفته التماس کردند که توقف در گرفته آوردنش بسبب بیماری شماره داده آزاده خاطر گشته تاکید کرد که فردا صبح او را البته گفته بیا رند شیخ جباری محمد امین خان آقا قاتل از یاد پذیرفته صبح مشرف بر ملاکت گشت و نمود را که بادی طلیحان و غیره پیروان و دوست دارانش متواتر خبر محمد امین خان میر ساینده ناول اراده بدر رفتن داشت چون آثار مردن او از اخبار مردم دریافت مستعد شده فقرای هندی اتباع خود را احضار نمود و صبح که اشرف محمد امین خان بر ملاکت شنید بجا جمع دول شاد از خانه بیرون آمده و در مسجد بر سر دروازه اش بود نشست و فقر و اتباع او را در تمام دو شتند فرمود که محمد امین خان پسر محمد امین خان احوال پدر را در گریه و مویه بخوانند و در میان کم از زن مضطرب گشت و دیوان خود را با پنج هزار روپیه نذر پیش نمود براسه استغفای تقصیرات و طلب بخیر فرستاد آن مکار در آن وقت که رفته متضمن خبر جان کندن محمد امین خان با و متواتر رسیده بود بوال بیت پر وازی کشاده با جعفران در سخن سازی بود و میگفت تیرے بر ملاکت کا فرزندہ ام کہ زندہ نہی ماند و من بارادہ شهادت کہ عبد من ہم در مسجد شهید شدہ فشنہ ام کہ چه شهید شدنی قسم کہ بیکار شهید شدہ ام کہ با اشار باسقاط حمل حضرت محسن می نمود درین ضمن چون قمرالدین خان در رسیدگیهای نر از نظرش گذرانیده است دعا می خواند و استغفای تلوین و جرات محمد امین خان از طرف قمرالدین خان نمود و جواب گفت کہ نیز از کان حسنه آب از جو رفته باز نمی آید چون مبالغه و افراط بسیار نمود و رو بدو جی بار که خلیفه ادیش بود کرده فرمود بنویس (و بنزل من القرآن ما هو شفا و رحمة للرحمنین ولا یزیر الظالمین الا فسادا) چون نوشت کا غذا بدست دیوان قمرالدین خان داد و گفت بگوید اگر چه سید اتم تا تو در اینجا برسی از زندہ نہی ماند دیوان اقزاج بسیار در قبول زرنذر نمود قبول نکرد و گفت من خود نسکرم فقر اگر شسته اند اگر خواسته باشند بگزیند گدایان هند که تمام روز بگریه یک نفوس میگردند این همه مبلغ خطر را غنیمت شمرده با هم قسمت نمود و متصرف شدند دیوان در راه شنید که محمد امین خان بهمانیکه متعجب بود و سید جعفران محمد امین خان را بموضع رسید خوشحال و فارغ البال از مسجد برخواستہ بجا که خود شافت و گزارش و در شاه جهان آباد شتبار یافته زیاده تر موجب رغبت ابلهان گردید +

رفتن نمود بدار البوار و بهر سیدان نزاع فیما بین اولاد او و دوجی بار و بر خاستن پرده از و بکار بعد از دوسه سال نمود و بودیم بمقری مقرطرت نمود و پسر کلانش که نامش دنام داشت بجای پدر نشست و بعلت طبع در عصر با کثرت مذکور برای دوجی بار و غیره محران در حیات خود بنا بر راز داسی و بکار سیه مقرر کرده بود منازعت با دوجی بار و دنام نمود روی داده بر چند دوجی بار سراسیمه کرد که منازعت با من که همان چند روزہ ام خوب نیست چون اقتدار و تسلط نمود و اتباع و عوام با قیقه افایات رسیده بود و گمان انحراف مظلنون نے گشت نمائند و انتقامی با ستفاده دوجی بار نفوذ و دوجی بار کثرت آن مکار و شریک کارش بوده است تا ما که گشت روز یک اجماع فرمود ان بقدر مستعبر بود و در میان آنها ایستاد و پرسید که باران خط نمود و خط این فقیر شما ایستاد اگر گشتنا فتنه اوقات نمودند بعد اجزاف و اقرا آنها مسوداتی که نمود و دوجی بار با فتنان همدگر نمود و قلم اصلاح پرورد و مسودات همدگر جاسے شده بود و در این خود خرواحے ازان کا غذا در ده پیش آنها انداخت و گفت بناسے این مذہب با جهاد نمود و اعانت فقیر استحکام یافته اگر از جانب خصامے بود حاجت ممکن و اصلاح همدگر نداشت مردم مسوده با ما وید و سخن دوجی بار شنیده کالی را که اندک شعور را بهر بود و تشنه نموت

خوانده و دروازه اش را محکم بسته نزدی را از متعهدان خود بران و نشانی و نگارش را بست او بدو که بعد از ساعتی در را بگشاید و بیرون
 اگر اثری از نشان ظاهر شود آمده خبر نماید تا نشان خان را با شهادت همراه خود برده بنمایند اتفاقاً آن در را ملین شیعی بود و غریب
 نده مخفی داشت بعد از ساعتی حبیل لاهور را کشودید که سگ ساهه گرگین در آن جایگاه بپرسد و سخنران نشسته از بیرون بیرون بیرون
 آنک انکه چشمیده و سه چشده از شدت شغف خود داری نتوانست به اعتبار دویز و بشارت رسانید که نشان چه میخند دارد
 خود تشریف آورده فوش جان می نمایند محمد امین خان مع میرابیان بسوس آن خانه دویز و زن مذکور بر جان خود ترسیده
 بر رفت چون آن خانه رسید درگ انجمن خود و بد غضب ناک شده برگشت و میخواست که زن بیچاره را بکشد اما هر چند جست
 نشان از آن ندید همیشه سراسر او از مردم بی پرسید و لبهای خود بر دندان غضب کنی می خایه و دستش بجای نمی رسید
 تا جهان فانی را برادر و دمنده را بگسای جای خود گردید و نیز نهایت مشهور و از معتدین به سمع شده که وقت مامور شدن
 میر محمد بصوبه داری عظیم آباد امر برای ملاقات و استرخاض او میر فتح نعمت الله خان مرحوم خلف روح الله خان بنابر ایام
 حاشور او اشتغال بملازم نغزیه داری حضرت سید الشهدا حسین بن علی علیهما السلام چند روز ترسیده بعد از انقضای ایام
 مذکور برای رخصت میر محمد رفت اتفاقاً محمد امین خان هم در آن مجلس حاضر بود و در یک پهلوی میر محمد نعمت الله خان
 نشست و در پهلوی دیگر محمد امین خان نشسته بود نعمت الله خان عذر دیر آمدن خواست گفت که با برانم درنگی در آمدن
 شده معاف باید داشت محمد امین خان بکنای پرسید که در دو تخته مرده بود نعمت الله خان گفت خیر تا میر سید الشهدا
 بود محمد امین خان گفت ای صاحب چه میخند دارد و نید محمد حسین بن علی پرو و صاحبزاده بودند اما چه پرسید که نامم کی بگیم و
 دیگری را بد بانمود نامم او در مقامی او که محمد نعمت الله خان در جواب گفت صاحبزاده ما کشته شد ما نامم او را می گیریم صاحبزاده
 شما نظارت شما شاد می کنید و گفتگو بطول کشیده منجر بآن جنگ شد میر محمد در میان آمده اصلاح داد +

ذکر مقرر شدن نیابت و وزارت بعنایت الله خان و سوانح آن زمان

تاریخ بست دوم ربیع الثانی سنه ۱۱۸۵ جلوس مطابق ۳۳۰۰ هجری عنایت الله خان عالمگیری را بعد از انتقال محمد امین خان
 خلعت نیابت و وزارت بلا تعین و زبر و محبت گردید و در قبول بعرض رسید که نظام الملک بعد از تعظم دادن نواح او رنگ آباد
 حازم حضور گردید و به نزد یک فردا بود رسیده بود که بر نفاذ و عدم انقیاد بعضی فاعله و دشمنان بیجا بود و طعن رنگ شنیده
 بنابر بنده و لیست اصلاح مذکور و متوجه آن طرف گشت و عوضه داشت را به سا جو مع با نفاذ شرفی متعین مبارک بود و فتح از نظر
 گذشت سیف الدوله و عبدالعزیز الله خان بصوبه داری خود میخند لاهور رخص شد و فقر الدین خان بخواب بدخورد اعتماد الدوله مخاطب
 گشت معز الدوله و حیدر قلی خان بهادر خطاب فرمود که عوض حاضر جنگ عوض و سعادت خان بهادر بهادر جنگ بصوبه داری
 اگر آباد سراسر از گشته رخصت یافت و محمد خان جنگش بصوبه داری آمد اما در رخصت یافته بعد بر آمدن از شهر بنابر زاده طبع عالمگیری
 و دیگر مخالفین و الاطیان که در مسافت و باز موافقت میباشند و بهرین عهده از روی اخبار سوانح و وقایع نگاران حیدر آباد
 معلوم شد که در شتای که نامم مقرر شد و دیوان غیر موسم چنان بارید که آبهای رودخانه و تالاب و بلخیان آورد
 از حد ذات مسلط و شدت طغیان نمود و از دگر که اکثر خانهها و آدم و بار با سبب بعضی دیانت و قصه با غرق و دشت
 شدند و بهرین ضمن یکی از قبایل آن طرف چاک شده در پای دامن آنکه غیر جانور میباشند و ضایع کرده و اثر آبادی و دشت را نشان

خوردند و در شکار پادشاه یا از خان نریان ترک شکار گشته او را بحسب نسب ستود و تسلیه نمود و بعد دو سه روز به واسطه نیکی
اضافه هزار دینار سوار و نقاره و سرخ مرغ عطا فرمود و بعد چند روز نبراسه هزار سوار و خطاب بهادره غایت
نموده با اصل و اضافت چهار هزاره سه هزار سوار نمود و از سواران خوبه اگر آباد با برمن رسید که دلیران متنباسه
محمد خان نیکش را در او از راه رجب با دو هزار سوار متصل سودم مود و تعلقه بنذیل کهنه که باز نیندار آنجا بر سر جای
گفتگو داشت معامله بجا دل آنجا میهار بزرگ عظیم رو برادر دلیر خان یا مقتصد شت قصد سوار و پیاده گشته شد بمحمد خان
نیکش خلعت و سرخ مرغ ماعود بر سه غایت گشت *

ذکر شروع منازعت باراجیت سنگد ماعود بطور رسیدن شستیهای موفور از امرای حفور

سنگد صوبه احمد اجمه آباد گجرات اکثر از قعدی نواب راجه اجیت سنگد در حفور آمده نظم دستخاسته نمودند و چون کفیه
مرا فقط راجه مذکور با میرالامرد قطب الملک نیز در سینه با بود و راجه بهم به منصب مذمیب خود با مسلمانان کا دشمن
داشت هر دو صوبه مذکور از راجه مسطور تعمیر نموده صوبه داری گجرات مع السبی و دیوانی و فوجداری کل محلات حاصله
مذکور و متصدی گریه بندر سورت در سال مرقوم بمغز الدوله حیدر علی خان بهادر مقرر شد و کاکم خان شجاع خان
را که از منصبداران متعینه احمد آباد بود نیابت صوبه داره گجرات مقرر فرموده از اصل و اضافت سه هزاره و دو هزار
سوار نمود و مخاطب به شجاعت خان ساختند و بطاس علم و نقاره سراقازی دادند و قضی قلی بیگ برادر او را باضافه
نبراسه پانصد سوار و خطاب رستم علیخان مفتخر ساختند و نیابت فوجداره بر گنات بروده و غیره بد فرمودند و راسه
رگنات دیوان حیدر علی خان را امور و عنایات اضافت منفذات و سوار فرموده برای بندوبست ماله بندر سورت
و صوبه مذکور مقرر و مرخص ساختند و فوجداری سرکار مراد آباد از تعمیر مغز الدوله عوض متصدی گری بندر سورت با عتد الدوله
مقرر گشت و صوبه اجیر مینظر علی خان که از متوسلان مصلم الدوله و راجه جیگه سواسه بود مقرر نموده خلعت و سرخ
مرصع و فیل عطا فرموده مرخص نمودند علیته الله خان پسر غایت الله خان بمخدمت دار و سنگه ذاک و فضل علی خان
به اردو علی فیل عتد از تعمیر تربیت خان مقرر و عطاها غایت شد و سعد الدین خان را که از نزد نظام الملک آمده بود
تسلیم بپدر اگه منصب بنمبراسه سه هزار و عطا نقاره به تجویر نظام الملک نموده خلعت عرض کرد عطا فرمود و عتد از عتد
عاقبت احمد آباد ظاهر شد که بعد رسیدن خبر عزل راجه اجیت سنگد نیابت او و انتشار این خبر دران صوبه که هنوز سنده
نیابت بشجاعت خان نرسیده بود نائب از علمای زشت خود که با همه کس نموده بود توهم بسیار بهم رسانیده
خواست که قبل از ورود نائب حیدر علی خان بهرج دست رسد شهر را غارت و تاجار را تاراج نموده بدر رود
هر طایفه خان سخت مغرور آنجا که چند روز نیابت راجه و آخر از محاسبه او آزر دگه خاطر داشت و حیدر علی خان
نیز از سختی مذکور و صفدر خان با سه لول و تکر بود و بدو با هم اتفاق نموده نظر بانکه رفع قعدی آن ماجرت با خوشنودی
حیدر علیخان حاصل آید و حقوق شش مدمست بر حیدر علیخان تحقق گردد و شیخ را از عتد و راجه با سه شهر متفق ساخته
بر سر نائب راجه رنجتند و جیگه در پیوسته جمع کثیر از راجه بزرگ گشته و زنج که در بند و نائب مغلوب و محصور در حسیله
گشته با ماتت خواهر زاده صفدر خان با سه بهخت و خواره از شهر برآمد و بعد بیرون شدن از شهر بر بعضی محلات

امین راه دست اندازی و فتاوت ذائقه نموده به چوهر پور وطن خود رفت و مهر علیخان و صفدرخان بعد از طبعی ازین مرغان خان دیوان احمد آباد را کار و عمر از رفتاری سادات بود پیغام دادون خزانة موجوده و ممانعت از حمل و نقل نمودند و چون سبقتی فراخ شد بعد فراخش سند به پراش پیش آمده جدا نموده و یاد دین ضمن شجاعت خان مع دست آورده به مراد الدوله حیدر قلی خان انجمن رسید و نامرغان صلح نموده از شهر برآمد و سعید نفرت بارغان با سر به صوبه دار عظیم آباد را خطاب رکن الدوله مع اسان فزار سوار و اسب عطا شد و شیر انگن خان خطاب غرة الدوله و صوبه داری لنگان یافت و از سوانج اکبر آباد بعرض رسید که چهار طغور را که امن مفسدان طرف نموده و بر سر راه دار الخلافه واقع بود سعادت خان بهادر در جنگ بعد حاصره و مقاتله عظیم که قریب پانصد کس مردم کاغذ از طرف سعادت خان و پنج کثیر از ان مفسدان لپاک شدند تلخو بار باره تسخیر و تصرف پادشاهی در آورد و ولعت و خنجر مع فرمان عنایت و دلیر به براس بهادر جنگ عنایت شد اگر چه نفاذ امری که درین خصوص باید محمد شاه چندان داشت و تو بهیچین امور چندان اما از براس تشدید به نیکان و دیوس عدالت گستره پناز تر می که در حفظش بود حکم نمود که از بنجره لطف به برج شمن باجره سیاه دین در سر بنجره را بطرف در یاد رسیدن کند ارند و سادی نمایند که هر که بروستی رود در قلع رسیدن خواند بریز بر شمن آمده استخاضه نماید و سر بنجره گرفته بچیناید و نعمت و امان شریکین به ترشین و آئین معمول ستر در نهایت کرد و فرمیل آمد و هم درین سال مظفر علی خان که بصوبه داری اجیر یا مور شده بود کسب نهایت عزت و به مرغان به هنوز از قلع بر او ایست که سر که در همه دار الخلافه است گدشته بود که خبر حرکت را چوهر پور بطرف اجیر با سز سوار مع زمینداران و راجیدان اطراف که فراسم آورده بود رسید و چند روز بدین جهت بقربوت توقف نمود و اجیت سنگه داخل اجیر گشته اول فرمانها و ثامنا دے نمایند که هر یک از نصایبان و خیزه اهل حربه هر کسب و کاری که در اندام بدان اشتغال و در زید به اندیشه کار با سیکر ده باشند و مود خان و دنده مسجد را طلبیه برای دفع بدنامی خود اظهار رعیت قواعد اسلام و تاکید و اجرای آن و تعمیرات مساجد نمود بعد از ان عمل دارکان پادشاه را حاضر شد قول نامه و فرمان پادشاه مع نشان پیکر شش بر اقسام و ایمان و رجال و دشمن بر دو صوبه اجیر و احمد آباد باقیای عمر دولت محمد شاه که مادر پادشاه و دیرا سر رفیع الدوله و اشتها ر سلطنت به برش روشن اختر محمد شاه نظر بر تنه راجه شریک و رفیق سادات است و را با خود متفق و معین کار خود باید داشت نوشته فرستاده بود و بر آورده نمود و نقل انرا با عرض خود مصوبه یون پادشاه به نزد معصام الدوله در روشن الدوله مع خود داشت حضور فرستاد و معصوم مرقوات آنکه اگر چه سر دو صوبه را تغییر نمودن خلاف عهد و پیمان است اما صوبه داری احمد آباد را بنا بر مرغه حضور نشین نمودم اگر صوبه اجیر از راه نقض بمن بجال نماند ابرو به من میان چشمان و اقوام خود اید بود و در صورت رفیق آید و اهل غیرت را جان عزیز نیست بنا برین امید دارم که از امتزاج بر دو صوبه مراعات و معذور داشته به بجای سیکر ازین و دو صوبه ترحم بحال من فرمائید که سر دو جان مرغی است و صوبه مذکور است در ماه ذی الحجه پنجم سال پادشاه بیک دفتر عالمگیر که رئیس التماس داشت پدر و دین جهان نموده بعد در و نوشته های راجه اجیت سنگه مرغه معصام الدوله نظر نقیبت زود دشواری جنگ با مل بمصالح و ترک منازگه گشته و سیکف که چون صوبه اجیر را اکثر بزرگان و اتصال به دار الخلافه وارد و کجرات را با اجیت سنگه بحال باید گدشته و اجیر را و عمل سیکر از مسلمانان مخلص پادشاه باید داشت و اراده پادشاه و بعضی ارکان دولت مخصوص حیدر علی خان بران قرار یافت که تنبیه و تادیب او باید پرداخت بعد از کمالش بسیار که هیچ یک از املاهای حضورن بهم و امید او تجویر حیدر قلی خان سعادت خان بهادر

را از اگر آباد بنا کی طلب حضور نمودند سعادت خان مجور رسیدن حکم چون حرکت داشت بطریق العیار در او از فرقه خود را
 بحضور رسانید و چهار کمان و لشکریان خود را گسیخت که لشکر در سرانجام کار از دستاقب بلا توقف برسد بعد ملازمت که استعدای سباب
 مهم میان آرد بعضی امرای جیان را رضی بر یافت و انگشتند از حضور نیز و رعایت قصوری بطور بریده عاقبت غریمت او شدند
 ضمن خبر رسید که مظفر علیخان لبیب عسرت و همیستی در تقاضای تنخواه سپاه گرفتار آمده و دوسه موضع معین فوج اجمیر یافت اما
 مال و مواشی غارتگران لشکر برده او همچنان گرفتار تقاضا ماند و ازین گرفتار میا بجان آمده بر دو داشت و نداشت سخته فیل و آپ
 سواری سپاه داده از دست آنها خلاص یافت و از خوف سپاه ملازم و غلبه را چو تیه خود را با بغیر نزد نائب راجه هسنگه
 رسانید و خلعت مفران صوبه داری نزد مصصام الدوله واپس فرستاد و در همین حالت پر و پسران راجه حاجیت سنگه را جمعیت
 کثیر متعاقب هم چار پنج دوات پادشاهی را تا فتنه و بهر دران زو دوسه جمعی از مفسدان و زمینداران آن فوج نظر آشوب
 زمان و آشکارا حاجیت سنگه بر قصبه نارانول ناخت آوردند و بایزید خان فوجدار را نجا که برای گشت بریدن بر آمده بود طاقت مقابل
 آنها در خود نیافت و در بغلار نهاد و خام زاده او که در قصبه بود حرکت ندیجی نموده بجال خود ملحق شد شرفاے نارانول بر سر
 مال و ناموس خود جنگیده بر تن ناموس را با اصطلاح و قانون بپند و میر کرده بشهادت رسیدند و مفسدان متعاقب تمام قصبه نارانول
 را خاطر خواه خود تاخته رخت بریدن مردوزن نگذاشتند و جمعی را اسیر ساخته بردند بعد استماع این خبر تادیب و تنبیه و اوجاج
 مصصام الدوله بعهده خود گرفته پیش خمیه را بریدن فرستاد اما چون از اسبدا میان مغلیه و مصصام الدوله تفاسی مضمر بود و اندیشه
 قلت خزانه هم داشت لمیت و عمل میگذرانید و جدر سقله خان با وجود سوسه مزاج که از اسابن با فامدوران
 داشت درین مهم کیدل گشته در غلاما و لایقهماے غلاما و شداد رفاقت بے نفاق را مستعد شد و تمییت بدل و جان قبل
 نموده صلاح بر آمدن ران مهم میداد و بر نرا و سے نمود و خمیه خود را بریدن فرستاد و بر سے بعهده خود گرفت خان دوران
 مصصام الدوله صلاح در جنگ احییت سنگه ندیده با پادشاه در خلوت بعض رسانید که اگر مذکورده او غالب آید با اصلاح
 این کار درین نفاق و شقاق مشکل که تواند شد و در صورت هر کمیت هم راجه اگر خود را بود ادبیای صوبل لسا لک کشد و هم بطول
 انجا مدخرا نه کو که طاقت که از عهده تعاقب او بر آید فی الحقیقه یقین مشهور آنکه از نفاق و عدم اتفاق اندیشیده حرکت با تمام
 این مهم که تمهید گشته بود نمود بعد از آن قرالدین خان که غریمت بستان این مهم را متکفل شد و التماس رها کنی قطب الملک علی علیخان
 از قید و سب و بران بر دین خود کرد و بعضی تکالیف و بگویم که خلاف مرضه پادشاه و مقربان بود التماس نمود چون بر آمدن
 قطب الملک از قید مقبول اکثر طبایع نبود فسخ غریمت اعتماد الدوله نیز شد و درین حالت چون انواع سخنان در میان
 سے آمد خان دوران ترک آمد و رفت در بار نموده چند روز خانه نشین گردید پادشاه در اصلاح و ششقی مارا الهما ان لطفت
 کوشیده رفیع مال و کد در تان نمود و اراده هم راجه حاجیت سنگه ازین گرگ آشتیها باره از میان برخواست و نظام بر نشیای
 مصصام الدوله مشغول بر دلجوئی و متوقع گردانیدن راجه متواتر رفته حاجیت سنگه را اراده فاسدیکه داشت باز آورد
 و درین ضمن خبر آمد نظام الملک که بعد فراغ بند و بست طرف کرنا لک او اکل ذی النجوم داخل نجبه بنیاد و اورنگ آباد
 گردیده بمقصد هم مانده کار عازم حضور گشت و بر برنا پور رسیده دیانت خان را که سابق بخدمت دیوانی و من از حضور او
 شده بود خلعت و نعل بخشیده بران کار مرخص ساخته به پادشاه رسیده و در شهر انتشار یافت و جمیع تدابیر سرانجام و انتظام
 سنگه بر آمدن نظام الملک موقوف ماند از دقایق پیشا و در کابل بعض رسید که مبارز الملک سر ملین خان خلل زاده خان پسر خود را

به کابل فرستاده بود خان زاد خان بعد فراغ بندوبست به پیشاور نزد پدر می آمد و منزل غریب که محمد امین خان پسر خانان نظام الملک به کابل بخت رفت بود افاغنه باز دام مور و بلخ فراهم آمده سر برآه برفوخ خان زاد خان گرفته جنگ عظیمی روی داد بعد تردد و مبارزه خان زاد خان و همراهایش بطور رسید و شیخ مجاهد که جماعه دار عمده برادر بود زخمی گشته دستگیر گردید و قریب به هفتصد نفر کشته شدند و حمیت لغوج سر بلند خان افتاد و دو اسب سواری خان زاد خان بهیم از ضرب گوشتنگ غلطیده بجاک ملاک افتاد و بعد از خان زاد خان بهیم سینه مال زخمی رسیده دانست که کله از افتاد گشته بجا آقا مست نیست ناچار با محدودی چند جان به سلامت از آن میان بدر برد و تمام قلیان و توپخانه و بنگاه و لشکر تباراج افاغنه رفت و عبدالصمد خان بنابر اینکه ذکر یا خان پسر او صوبه داری کشمیر یافته بود بهر شورش و فساد اشرف الدین پسر محبتی خان با نائب عنایت الدخان و محصور و مغلوب شدن نائب فکرم شنیده باسد پاره نزار سوار مغایره و بطور ایثار شتافته خود را رسانید و اشرف الدین خوف گشته مقابل را سنا سبب شدت بی حدال و قتال با افغان و معذرت پیش آمده اطاعت نمود و مواد فساد تسکین یافت عبدالصمد خان جمیع منصوبات را از متعین دیو میه داران و دولیفه خواران را بتقصیر التهاب ناکره فساد و مخدول و دهشتن نائب منصوب معاتب ساخته جاگیر و مدد معاش همه آنها را ضبط و تصرف خود در آورد +

ذکر توله صبیبه در حرم سرای شاهی و کتبی ملک زمانی دختر فرخ سیر با محمد شاه

شیخ بنیشت بهیت و پنجم الحرم الحرم صبیبه در خانه محمد شاه متولد گشت و شب شنبه نوزدهم صفر الحظیر سکه الهجری شادی کتبی محمد شاه یا شاه با ملک زمانه دختر محمد فرخ سیر کمال زیب و زینت لائق شان سلطنت بعمل آمده بطالع اسد طالع خوانه شد و در سوم آرایش و شمار آتش بازی و رقص و سرود بطور مهیو و هندوستان بعمل آمده ملک مذکوره که بانوی مشکو به پادشاه گشت +

آمدن نظام الملک در حضور دامور شدن بوزارت و بعضی سوانح دیگر

نظام الملک بعد از فراغ از بندوبست ملک دکن و در نتیجه از صلاح مفسد صدور کرائمک و غیره که رویداده بود و معفت نموده در احوال شاهجهان آباد رسید و در پنجشنبه یازدهم ربیع الثانی سنه مذکوره آخر روز بملازمت پادشاه شرف یاب گردید و در یکشنبه پنجم جمادی الاول سنه مذکوره قبل از انقضای نصف النهار بغایت وزارت ممتاز و بطلا عیادت چاقرب و قلندران موافق ضابطه سرفرازی یافت و در شنبه سوم جمادی الاخر سنه مذکوره جشن عید نوروز موافق قاعده سمره بعمل آمده لقب پادشاه که دلال ابو الطفر مقرر شده بود باو التمجیح ناصر الدین تبدیل یافت و در پنجشنبه ششم جمادی الاخر سنه مذکوره دیوانه فالصه براج گوچر مل مفوض شد و در یکشنبه نهم شهر مذکور آخر روز شیخ سعد الدین بانی قنقر بافت البیض امرای حضور خصوص حیدر قلی خان و در مقدمات مالی و دکنی خلاف رای آصف جاه و خل ستم نمود پادشاه پاس خاطر آصف جاه ضرور دانست حیدر قلیان را بصورت لوگو بگزارت بود و در خص نمود و حیدر قلیان در اینجا رفتن علی نمود که مثل آن در بیج عصر و زن نشان نمیدهند و اقتدار بسیار می بهرسانند نظام الملک که امیر دیرینه سال مزاج گرفته به ماه طلب اقتدار جو بود و بعد وزارت خواست که راقق و قاتق مقام سلطنت خاطر خوا خود گشته با نظام امور پرور و از دپادشاه رانیز ولالت بگریزباری

و در تدارک تنبیه افغان و تادیب اتباع و تقسیم اوقات با تفصیل معاملات غلج که رضا جوئی خالق بشرطه االت در نسبت
 و برای قویه در انظام عظام امور سلطنت و غیر آن از مهمات لائقه سے نمود پادشاه را بغرور دولت و جواسی و سیل طبیعت بلا حساب
 و بلا حساب مقبول خاطر سے افتاد امرای دیگر مخصوص بمصداق الله و در خود نظام الملک و حضور بنابر یکسا بازاری خود باستانه خواستند و همیشه
 کج و دار و مزین میگذشت تا آنکه تیرگی امر او را خواجہ سرداران حضور حیدر قلی خان شور به پا از حد خویش بیرون گذاشت و چون او
 نیز مرد صاحب جرأت و اقتدار طلب بود و در صورت کجرات زربا سے وافر از تحصیل صوبہ کجرات و جاگیرات خود و بهم از ضبط خانه
 عبدالغفور بهره که کثرت دولت او مشهور باقی بود و برسانید و حساب خزائن او از گرد پا در گنجه شت نخوتی پیدا کرده در دل
 خود بار آورده خرج بمحارج امیر الامرا حسین علیخان و پادریا لمانه سے بابت باغهای امرای حضور عظام سستیصال نظام الملک
 وصول بنیل مقاصد خود با وجود او مستقر رسید گردید و پادشاه و امرای که خواہان بر آوردن نظام الملک از حضور بودند هم در
 وسیله اراده خود شمرده مستدعی انفصال امر حیدر قلی خان و عزل او از کجرات بدستاری نظام الملک شدند نظام الملک
 که حرص وافر سے براندر حق زور و توسع قلمرو حکومت خود داشت قبول این مهم نمود و پیرین عصبیت و دشمنی بفره محرم الحرام
 ۱۳۵۱ هجری قمری بوقت صبح کاؤب صبیحہ از لہن مکہ زمانی دختر فرخ سیر متولد شد و روز دوشنبہ پانزدهم محرم الحرام سنہ
 مذکورہ ضلعت صوبہ داری کجرات نظام الملک را بتغییر حیدر قلی خان عطا شد و روز پنجشنبه دوم صفر المظفر سنہ مذکورہ بعد
 انفصای نصف النهار نظام الملک بصوبہ احمد آباد کجرات از حضور رخصت یافته عازم ہم مذکورہ گردید +

ذکر کشته شدن نیکو کشته ناگزیر سعادتمند
 از سعادت خان و تقویٰ بیاض یافتن صوبہ مذکور بر ارجہ حسینکده مهم چورامن مفتوح شدن تنون قلعه جات

ظاہر بر این الملک سعادتمند بہادر را علاوہ صوبہ اکبر آباد و صوبہ اددہ کہ راجہ گویہر بہادر بود مقرر شد بر این الملک بندوبست و سرپرست
 خود رفتہ رای بنیل کشتہ ناگزیر سعادتمند خود را و صوبہ اکبر آباد گذاشته بود بنیل کشتہ مذکور روزی بہ بنیل سوار بنیل با جمعیت مناسب در راه
 میگذاشت یکی از ہائمان بر سر درختی بہمان گشته بمناظر جمع گشتہ تیرگی کے از عمدہ زمینداران بنیل کشتہ مذکور را نشانہ افکند
 خود ساختہ چنان زد کہ گلولہ آن بسینہ او شستہ از پشتش بدر رفت بر این الملک عازم بود کہ ہالک ہر دو صوبہ بودہ انتقام
 نائب خود گردید و بمصداق الله فرصت یافته صوبہ داری اکبر آباد بتغییر بر این الملک سچے سنگھ سوائی را دایند و بر این الملک
 را فقہ صوبہ داری اودہ مسلم ماند و راجہ سچے سنگھ بتنبیہ چورامن جاٹ بعد عطا سے صوبہ داریے اکبر آباد و امور شہ
 بنگال چورامن و تسخیر قلعہ او کہ تھون نام داشت پرداخت و قاصداً خارج او از زمیندارش گرو دیو بدین سنگھ برادر زادہ
 او را با خود متفق ساختہ مدتی بہ تسخیر قلعہ مذکور اہتمام سے نمود تا آنکہ حکم سنگھ چورامن با پدر خود روز سے در عین
 مجلس گستاخے کراتی شان پدر سے و سپر سے نمود نمود و پدر را خفے عالم گشت چورامن شفقت پدری را کار فرشتہ
 تدارکش مناسب ندید اما از افراط غیظ بغیرہ جالت کہ اکثر در طباع مینمود میباشد خود را مسموم نموده ہلاک شد و حکم سنگھ
 بجایے اولشت چون سبکبیر سے مغز بود از عمدہ امور ریاست و مهم راجہ سچے سنگھ استمالہ را عایے زمیندار چورامن
 ذوالنیت قلوب سروران قوش فرغانہ دایند سنگھ بکار امور اہتمام تمام نمودہ رفقا سے حکم سنگھ را با خود متفق ساخت
 حکم سنگھ بر احوال انگلی یافته از قلعہ کجوتخت و شب پنجشنبه نیم فروردین ۱۳۵۱ ہجری سنہ تنون مفتوح و مسخر و بدین سنگھ

یہاں حکم سنگہ ستر شد و مراجعہ ہر بہادر و معویہ مانوا اسرافرازی یافتہ و باو حسین برسیہ فلم و نسق آنجا قرار داسے نمود +

تذکرہ اشخاص احوال حیدر علی خان غالب شدن نظام الملک حیدر علی خان و احوال او باجمال

نظام الملک چنانچه نگاشته نظم و قانع رقم گشت صوب واری گورات یافته بقرم تسخیر آن ملک روانه گردید و افواج اسباب
حاکم سرانجام داده از آنجا راه تیریزخون ساختن اسباب افواج او پیش نهاد غلظت ساخت و دبر سال رسل در سال
جما علیه تواریخ و افغانه بماند و غرنه و سپه که لشکر او بسیاری ازین قوم بوده اند اکثری را بطرف خود واکل و از حیدر قلیخان
مخوف گردانید چنانچه شجاعت خان درستم قلیخان و دهر قلیخان بگراسته و ملاقات خان و وزیر دست خان با بی واسطه خان فرنی
و دیگر سرداران پشی در مغلیه تواریخ دل در گرو گون کرده متفرق شدند و نظام الملک با جماعه قریب گورات رسیده محسن الدوله
حیدر قلیخان بمشاورت قلیخان حال و خود تاب مقاومت تا اسفند ماهه عکس ندره علت اینو لیاقتش مبرسانید و تنقاس دیرینه او در محض
بیایستی اختیارش نشانیده و یگرای حضور شدند آهنگار گورات رسیده بانظام آمدن توجه گردید بعد انقراض از امور خود و بهر گورات
کامد خان عمومی خود که بشانزاده جنگی شهرت داشت داد و خود بنا بر بندوبست اجوبه داده که نتیجه سرگردان بهر حال و نظام الملک
مرحمت شده بود آمد و از انظام آتی و بی نموده غلظت شد خان را که بمرغمش بود نیابت آجا داد و خود بمحضور برگشت
حیدر قلیخان باز در اسباب که مبرله داشت بمحضور رسیده چند روز محفل بود و روز یکشنبه سیزدهم جمادى الآخره
فصله اجمری نوروز شد و چهارمین روز با نیکو سیر و طاعت نمود و شب شنبه یازدهم رحبه لرحبه سینه مذکوره پاشی اقبال
مانده حبیب جهان افروز بانو بیگم نام ازین روشن آبادی در خانه محمد شاه متولد شد و ظاهر حیدر قلیخان بعد محاد دت از گورات
و رعیت نظام الملک مورد راجه پادشاه گشت چون تنبیه اجیت سنگ و خوشنی و فرود آمد و بخود بود و بهو به داری اجمری با مو و گردید
حیدر قلیخان هم که مرده صاحب برکت و دشمن ویرینه اجیت سنگ بود قبول نموده کشتی که مهیا داشت اسباب را با خود راجه مذکور
آماده ساخت و هم او صاحب الاحضور پرداخت و بر سر آفتاب سنگ تاخت آخر شجبان انظم سینه مذکوره راجه مرقوم را گردانید
و چهارمین سال پس رسیده قاسم کو تووال راندر یک بجای عدالت یکجا جماعه سرخ پوشان بر خرم کار دزایس و را آورد
سرخ پوشان هم بر خرم نشینش مجروح گشت و روز یکشنبه غره شوال المکرّم سینه خود به نظام الملک بعد انقراض از انظام
داده معاونت نموده ملازمت محمد شاه نمود و روز پنجشنبه بیست و چهارم ذی القعدة الحرام سال مذکور بمرور یک نیم ساعت
بموی پسر در خانه محمد شاه متولد گردید و در نفع آخر عمر الحرام سینه اجمری ستاره دزد و ذنب در کواکب برج دلو نمودار
شده قریب ده و اندزده روز ظاهر و بعد از ان منقح گشت و چهارمین ماه سید کلان پادشاه انتقال نمود +

ذکر آزد گئے نظام الملک از پادشاه بنابر بعضی حرکات و متافضل طلبا ع امرا از نظام الملک رجوع وزارت با اعتماد الدوله قزاق الدین خان پسر محمد امین خان در فتنه ادبصوبہ سے ممالک کہن و تفصیل بعض امرا و ارکان حضور

اس کا مکان سلطنت و اعیان مملکت مثل اعتدالہ و لہ قرہ الدین خان بختیہ دودم و داغوف غسل خانہ و حمام الدولہ امیر الامرا بختیہ اول و صاحب رسالہ و الاشائے و اعلیٰ شائے و روشن الدولہ ظفر خان بختیہ سوم و سید صلاح خان بختیہ

چهارم و خان سلان غزّه الدوله شیرگل خان و بعد از دربارش لطف السدخان صادق صاحب ساله سلطانی و صدورکشته شدن مبارزخان و ناظر الدوله و غیرت خاص محافظه شکارخان خواجہ سرای عالمگیر سے و با تعلق او روز افزون خان و دیوان مالعه راجہ کریم علی معوض از و شرت الدوله اراکمه خان و بعد از او راجہ علی و دیوان تن شیخ سدا شد و میرکش اولی سید رفیع خان و بعد از او سید الدین خان و باز از احمد رفیع خان و بعد از او مظفر خان برادر مصمص الدوله و داروغه خواصان بران الملک و نائب او احمد علی خان و میر نورنگ اول امین الدوله و دوسرے داور و اوتان و داروغه گز و داران مبارزخان و بعد از تعلقش از خان و داروغه خاص بطور مستقیم میر حسن خان کو که عرض کریمه احمد خان کو که داروغه فیض علی حاد خان و داروغه فراس خانہ بر علی خان توبه گیکه و بخشی احمد یان منو خان با و روشن الدوله بخشه شاکر و پیشه عیادت خان راسخ پسر خان صادق فراول سیکه و در دیوان خدمت حبیب فیض بر بہر و خان و حبیب خاص بہ با و به خان خواجہ سرایان جو اہر خان و داروغه جو اہر خانہ بخمار در خان و داروغه جو اہر چمانہ و جیر خان و داروغه توبہ خانہ فضل عیانی اراکمه علیانسیہ قطب الدین علیخان کپوری و داروغه علی حسین خان و داروغه فتح پوشان قولہ خان الدیوان قلندر شاہچمان آباد قائم خان پسر روشن الدوله و داروغه فتح علی کل و دو اک مکیم مصمص علی خان و داروغه سواج و ازین منقولہ مرکیکی کارے مامور بود لیکن روشن الدوله و علی بسیار در نزاج پادشاہ بہر سانہ باز راجہ اسمی گرم نموده بہر آرد کار مردم سے نمود و دختر شاہ جان محمد درویش مشہور کو کہ تقریب وافر در حضور محمد شاہ بہر سانہ قلمدان پادشاہ با و مفوض و از طرف پادشاہ صاحب دستگیر شدہ و از درون محل بر عرائض مردم ما جمند توبیع سیکہ و عقل و در بین قرین حیرت گردیدہ امین کہتے سے سر اسید بر بلکے توبت زکیان بر مکیان اقتدا است و باز سے شکر سے بیان اقتدا است و شاید کہ سپہر سفید رقصہ رشتہ شمشیر زدن بدت زمان اقتدا است و پادشاہ چون جوان بے عزم و کم جرأت بود مشغول میش و طرب گردیدہ و در امریکہ اشد فرو برد توبہ سے نمود و رغبت مصاحب اعمدہ الملک امیر خان و دیگر اماراداران و گان رنگین مزاج خوش طبع و خفا و جافاقتہ با امور سلطنت و انتظام ملک و ملت التفاتیکہ باید سے نمود و باین سبب اندک اندک خوف و ترس از اول امر او رسا سے ہر فرقہ بلکہ ہوام الناس بر خاستہ ہر کس در دماغ خود خیالے سے بخت و بجائے خود شستہ در باطن دم از استقلال نیز نظام الملک بخیر است کہ پادشاہ بہر طبیعت رسا سے او و اوضاع خود را مایارید و رغبت مصاحب رنگین اجات کہ محمد شاہ داشت و زمان اختیار کار با کہ بہت کو کہ و امر سے دیگر پو از اول پادشاہ دوست او را بہر بسبب نکالیت چنین امور کہ بر طوائف سلطان دارکان و دشوار و گران بود پادشاہ و امر از صحبت نظام الملک نفور و ہمیشہ اورا اسبنا سے نمود و در رغبت کلمات رکیکہ و راجہ او نہ کو سے شد نظام الملک از جہات مسطورہ متکبر از حضور گردیدہ طغیان کو کہ خود کو صوبہ با سے کہ کن و گوربت بود گشت و تہجی مواد خساد خاطر نشان خود ساخت و اہل اماران را بر دلال از آمد درفت و بار بار کہ در خانہ خود شستہ مستحق ترک مصاحب و وزارت گردیدہ انا چون متامل و تحمل بود و زود از ادری آمد محمد شاہ و امر ایرانی الفیر اوانہ کے پے بردہ و ملکہ تارک و دستر ضای او افتادہ قاصد بود نہ کہ از ناخوشند و بوجہ دوزی گزینہ او نیز ارادہ امین اشخاص دریافتہ برای خود فنیعت فانت تا آنکہ و ساکت و مسائل در میان آمدہ لطا بر رنج کہ در ترحم آمد و نظام الملک روز و دو شنبہ و دوم صفر الحظرف سالہ لا محرم سے با طراز مت پادشاہ نمود و ہمراہ تیمارے سے اصل خوشنودش ساختند +

شورائیدین امرای حضور مبارزخان صوبہ از بر بان پو برابہر آصفیہ و کشته شدن مبارزخان

بقدر خالق محض و ماه

امرای حضور برآوردند و خاطر آصف جاه شکرش تشنه خاص با دشمنی در کمال انفعال مبارزان ناظم بر بانو فرستادند که اگر توان
صوبه ای مذکور اندست گماشتهای آصف جاه انتزاع نماید غفر بی من نظامت و کمن هم متعاقب خواهد رسید و آصف جاه
برقشده آگیزه امرای حضور آگهی یافته اظهار ناواقفت آب و هوا و شاهجهان آباد موافقت برآورد و باد بهانه نمود
برای شکار آن طرزا از پادشاه روز کیشنه بیستم ربیع الاول ساله هجری در رخصت گرفت و اندک مسافتی آنطرف رفت
بجانب دکن طعنه عیان نمود و بر جناح استیصال خود را ملک کهن رسانید و شغل بنیلا سباب حرب و کارزار کرد و مبارزان
باستانی و هم فتح و غفر و آصف جاه باقی باقی مراتب دینا و دام بالا افتاده با اتفاق ابراهیم خان برادر داود خان سپه
و اسبابی خلیع نظام وادار و شیخ مناج سرداران و کمن که مخالفت آصف جاه در جان و دل با آب و گل ایشان سرشته بود و سرشور
برداشته اسباب حرب و کرب آماده ساخت و بعد از سه سالان جنگ با تنگ رزم آصف جاه برآمده معسکر ساخت و
شکرهای بخوبی آراست آصف جاه برادر را و مبارزان آگهی یافته بمجادله اشتناقت بعد مقابل و روز پنجم بیست و
چهارم محرم الحرام ساله هجری در مقابل عظیم جنگی معصوب جان رویداد که چار و برادر مرد چار فصل در میدان کشته افتاد و فتح و غفر
نقیب آصف جاه کشته مبارزان سج پسران و رفقا با ضربت شافت آصف جاه عود داشت متضمن فتح خود بقید اسامی
کشته های معرکه ناکامی که از طرف مبارزان جان سپاری نمودند نوشته مع انرفیضای نذر مبارک و افضل موال
مقتول موافق معمول ضبط ارسال حضور نمود و خود فانیخ الیال بر تمام صوبجات و کمن کمن یافته بنابر تفریق امرای و کمن
و پادشاه کم مرات پر داشت و قمرالدین خان بعد از هفت ماه از کوچ نظام الملک بختاب حمله الملک و وزارت سرافرازی
یافت و بعد استمرار آصف جاه قبول فرمود +

آملی حیدرقلیخان ازاجمیر و امور شدن بخدمت میر آقاسی حضور

چون صحبت آصف جاه و پادشاه نایاق و نفاق جدیدی ظهور و بروز نمود و طرفداران و ماسات بعمل می آمد مخصوصا به
حکام مبارزان که اندک پرده از روی کار بر خاسته بود پادشاه حیدرقلیخان معزالدول را شخص یک رنگ صاحب
شوکت جرات آنگاه دانستند خود طلبید و حیدرقلیخان روز جو چهارم ربیع الاول سنه مذکور ازاجمیر بدارالخلافت شاهجهان آباد
رسیده دو ساعت بخوبی از روز برآمده لازمت محمد شاه حاصل نمود و تنقویض بر کشتی و رعایت خلعت حاصل تقصا یافت
و سعد الدین خان فوراً راسه که متوسل آصف جاه و از دست گرفتاری او بود و غرض از خدمت مذکور گشت و فخر را که در بهادر
کره بعد او بی تغییر و تغییر نظام الملک صوبه داری را و یافته بدار الملک بین شافت و با نظام صوبه چنان باید پرداخت
عظیم الله خان که از طرف نظام الملک بکار می آید استیصال داشت بر خاسته بشاه جهان آباد آمد +

بر انکسختن آصف جاه عمومی خود حامد خان را به ترمز و عناد و مهیا شدن او سبب و فساد

آصف جاه بعد از یافتن بر مبارزان و مشابه احوال امرای حضور پیلای که کشتههای مردان بر سر راه عمومی خود و
که صوبه را کجرات بود متفق ساخته اشاره بطیخان و عسکریان نمود و حامد خان صلبا شکار گماشتهای با کسب و ارباب و

فومداران حضور را بدین شکل ساخته کوس لمن الملک الیوم نواخت اخبار اتری و افغان بری و افغان مرید مجبور رسیده
ارکان دولت و دندارک آن بنیاد مشاوریه با هم گزیده شده بر یکی را میزاد شاه پشاده از دام تورانیان قاصد
استخلاص قطب الملک از حبس گردید و بر سلطنت مقتدی پیغام فرستاد که الحال هم از شما جیسے متیواند شطیب الملک
معروض داشت که اگر دست شفقت پادشاه بر سر این فدوی درگاه سایه نرسد شود پس که شرف لازمیت میرسد پیشکش
بپردازد و میاد و بگاه بکاسے امور مشوم انچه روز بندگان حضور باشد بطور متیواند رسید بخانان با استماع انچه خبر را
بکر و نذر آن سید لیر مظلوم را مسموم نموده باباے کر امش با حق ساختند +

ذکر متعین شدن سر بلند خان بنا دایب حامد خان و خلاصه پنجم الدین علی خان بهادر
و نهیمیت یافتن حامد خان و بهر سیدن فتنه بر کیان در مملکت میندوستان

مبارز الملک سر بلند خان بعد قیصرے از صوبه کابل و منصوب شدن ناصر خان بصوبه داری مذکور بواسطه روشن الدوله
در خانه خود دست بیکار نشسته آمد رفت دربار کترے نمود چون قطب الملک بحجت ایزدی پیوست بالتماس عمده بای
حضور خصوص مشوره حاکم فدرنگار خان که بر اصابت رای حسن عقیدت او پادشاه را اعتماد بود مقرر شد که مبارز الملک
بنیاد دایب و تنبیه حامد خان با حق متعین و صوبه داری گجرات متغیرے نظام الملک با مساعده که بنا سبب آن مذکور عنایت
گرد و چون سر بلند خان از دین تباریکار و معطل و اسباب و سامان سرکارش ختم بود سال سی و پنجم از اده دوازدهم مبلغ یک
کرور روپیه نقد بطریق مساعده از انفراد عامه یافته قیصر گجرات و دایب حامد خان از حضور پادشاه مامور گشت بلکه عظمی بنده
عنایت وزارت نیز مقرر گردید سر بلند خان با عنایت و رفاقت خود هستند عاود استخلاص پنجم الدین علیخان بهادر برادر قطب الملک
که او هم مقید بود نمود چون محمد شاه از دقت پنجم الدین علیخان برای برآوردن او و پس فلو شاهیان آباد آمده بمهره خود برده
بود نظر اتفاق جمال خان مذکور داشت لطیف خاطر قبول نموده روز جمعه بیت دوم بر حبسهای اجری آخر روز و صبح روز
و خلعت عنایت با تشریف بسید پنجم الدین علیخان بهادر مرخصت نمود و سر بلند خان و پنجم الدین علیخان از حضور رخصت یافته
برود امیر بریک فیل سوار شده داخل خیبر باشند و فوجی از سادات و دیگر رفقای قدیم بر سر پنجم الدین علیخان جمع
آمده صورت اقتداری بهر سید و مبارز الملک که سپاه دوست بود و از صوبه بای میندو پنج صوبه نمانده که ساسه چند صوبه را
آنجا نموده باشند و روان سپاه که دقیق ویرینه و دولت خواه او بود و در بیکارے وقت کار همیشه چشم انتظار بر راه
دولت و اقتدار او باشند و در اندک زمانی از اجای متفرق نزد او جمع آمده لشکر شایسته فراهم گشت مبارز الملک بند نیابت
لشاعت خان گجراتی فرستاد حامد خان بنا بر عدم مقررت بر خود پیچیده انکرات برآمد و در موضع دیر اقامت نموده کشتا فتنه
را کمک خود طلبید و خود بمحض فراهم آورده و با اتفاق فتنه مذکور بر سر گجرات رفت شجاعت خان هم از گجرات برآمد و با حاکمان
جنگیده فتنه بسته و باخت ستم علیخان برادر شجاعت خان که حاکم بندر سدرت بود غیر قتل برادر شهنیده اسباب
ممار به سامان نمود و پیلاهی کاکیوار را که در آن حد در جنگ مارا بود با خود متفق ساخته از بندر سدرت برآمد و حامد خان با جمعیته خود
کشتی قریب بیت برادر سوار بود و از احمد آباد کوچیده گنبد دریاسے می تلاسه رفیقین روی نمود پیلاھے کاکیوار اگرچه رفیق
رستم علیخان بود اما بدالت کشتا به حامد خان اتفاق داشت ستم علیخان هم بد غاسے آن مرید قتل رسید

حاجان مظفر گردید بعد استماع اخبار مبارز الملک که به دورا بر یکا گردید و او امر مترو و معوقه بود با مبدء الفیاض و علمه وزارت با خاقان
 یحیی الدین علی خان بهر سبب بر بدیناب شده از پادشاه استعراج نمود چون کوکب اقبال تورانیان در عروج بود و با عهده مذکور
 مقرون به اصرار گشته حکم کرج بطرف گجرات صدور ریافت و راجه گردید بر بدایت تغییر نظام الملک موجب داری ناوایا بانه بخار و محسن
 و روانه صوبه مذکور گردید و حکم الدین علی خان مبارزه بسیاری چند روز در حضور نامه به جهت صوبه و ارسایه اجمیر یافته متعین مبارز الملک
 گردید و پادشاه از قریه پرواز و بهنگامه سانس نظام الملک با قاطع فرقه تورانیان به منطقه و آئوده خاطر گشته کینه اینها دشمن
 با گرفت بعضی صوبه داری و دیگر ندات که با عتقاد الدوله قمر الدین خان بود از نامبرده تغییر گشته بدیکران مقرر گردید بر آن الملک
 رفعت بند و بلیست صوبه یافته بنا بر ان نظام معاملات آنجا نصحت نمود و لیسرا تمام مام صوبه خود پرداخت و سر بلند خان
 سال سه در ششم از یازده دوازدهم بطرف گجرات شناخت و حکم الدین علی خان بسبب بی امانی که از مدتها مقید آمده چیه بدشت
 چند روز وقت نموده منتظر اجتماع احوان و انصار از رفقا و ویرینه و اخوان به کینه خود ماند بعد فراخ آمدن آنها متعاقب
 سر بلند خان شش تافته بلشکر سخن گفت و عاهد خان با اتفاق کثا و پیلاجی کاکیو اکر سرداران مرسته بقصد محاربه از گجرات
 برآمد سر جلد مبارز الملک بماد خان فصلی برنگاشت سودی نداد و عاهد خان بختی خود امان بیک را با فوج غنیمت جنگ
 مبارز الملک فرستاد و سر بلند خان یحیی الدین علی خان جنگ عظیم با بختی عاهد خان و سر و سر و اسان مرسته نموده غنیمت
 گزینانیدند و امان بیک در میدان کشته شد و شیخ الیاس بلگره بختی و سر در مقصد سر کار مبارز الملک از راه و یک روز
 فلو احمد آباد شده شهر را تصرف خود در آورد و عاهد خان شکست خورده پیش نظام الملک رفت سال دیگر نظام الملک
 جماعت مرسته را تحریک و تحریک جنگ سر بلند خان نموده و شریک عاهد خان گردانیده بطرف گجرات فرستاد و بعد رسیدن آنها
 در حدود گجرات جنگی صعب با مرسته بار ویداد و حکم الدین علی خان بشما که از آوا و امیرا خود میراث داشت که جنگ
 مرسته با راجه پنجه باید زد و مرسته با علی النفل به نگرو و دیل نگریا که امیرا را ماتحت و تاراج نمود خناترا و خان پسر بلند خان
 و سید حکم الدین علی خان جمعیت شصت هزار سوار و پیاده با سه عوب و فرق دیگر و چند صد ضرب توپ خود و کلان مقابل
 مرسته در میدان کینیاچ بندر درآمد جمیع کثیر از آنها کشته بقیه السیت را منظم گردانیدند و آب زباجان از تعاقب شان
 باز گرفتند از حدود گجرات بیرون ساختند چون مبارز الملک فوج بسیار همراه داشت پنج کک و پیاه ماه بهمه سبیل پیشروی
 از حضور معرفت ناظر ده تنگ راغان و بعد مردن ناظر معرفت بختی سوم روشن الدوله مبارز الملک بر سید تامل در تسلط او بر آن ملک
 نشود و مقرر شده بود که تا بند و بلیست آن صوبه قرار داشته نشود و داخل صوبه مذکور بجای عاهد سر کار مبارز الملک نگردد و
 نگوراه ماه از حضور باو میر سیده باشد چون فرستاد مذکور بحضور رسید لعلوایه مصمم الدوله کم بر طرغی فوج زیاده و معوق
 شدن اعطای در راه پسر بلند خان رفت تا این کلمه پسر بلند خان زرسیده بود بصیت سلطه و شاهی در آن صوبه
 بلند و سر کشتان تفرقه حال دستمند بودند

ذکر انخطاط در جات روشن الدوله و کوکب و شاه عبدالغفور و اخذ و جگر و راجه و حضور از قریه
 مذکور و معزول شدن سر بلند خان از گجرات بسبب مصمم الدوله و منصوب شدن
 استیحه سنگ و مقابل با هم و دیگر و معاودت سر بلند خان بشاه جهان آباد و قوس

شدن مرثیه از ضعف و سستی ایچھے سنگه

روشن الدوله بهادر بر چند صفات حمید بسیار داشت لیکن چون بناسه کار او بر رشوت بود و نقدی دوازده لک روپیہ بابت صوبہ کابل کہ سال بسال از خزائن عامہ و حاکم روشن الدولہ میشد نصف فرستاده نصف را خود تصرف میشد و بہین قسم در امور دیگر ہم عمل سے آرد و امر را با ہم منازعات بود چہ از روی کارش بر غایت نفیضت انجام مید و پادشاہ اور اساتب ساخته حکم بہا سہ گرفتن فرمود مقصد این حضور مبلغ دو کور در روپیہ بر ذمہ او بر آرد و بعضی رسانید نہ حسب الحکم پادشاہی مبلغ مذکور از روشن الدولہ طلب شد و او مبلغ مذکور را علاج و مجبور و اخلاص سرکار والا نموده از نظر افتاد و نام اختیار این از خواجہ ابصمعام الدولہ مفتوح گشت و قدر امیر الامرا حضور افتلا پذیرفت و شاہ عبدالغفور ہم کہ معتقد الیہ نورانیہ و در نزاج پادشاہ غافل و از ہر سانسیدہ مختار غزل و نصب انسانی خالصہ شریفہ و مرثیہ بود نہ الحقیقہ بہین سبب ظاہر بنا بر ادبائے ناشایستہ کہ بغیر خود را از عبد الغفور غافل بطور بر سرید از ہر شہادتہ اقتدار افتادہ کہ شاہ غصب سلطنت گشت و مجوس و مقید و از ہنگام کردہ ضعیفہ فاشا قریب بدو کور در روپیہ نقد سوای اجناس و اہل خزائن حضور شد و کوئی ہم کہ ہمکار این بر دوختہ و مکتوب حضور پادشاہ بود بہین علت شریک حال اینہا گردیدہ از محل اخراج و با او بار از دلج یافتہ اند و نہ از علاوہ ضعیفہ اموال عبد الغفور مسطور گردیدہ صمعام الدولہ با چون اختیار کار با اقتدار تمام ہمہ کردہ سر بلندغان را کہ توسل بر روشن الدولہ داشت مغضول کنانیدہ و راجہ ایچھے سنگہ را شہر را سند صوبہ داری گجرات فرستاد و تاکید نمود کہ خود را بجلت ہر چہ تا مہر گجرات رسانیدہ سر بلندغان را روانہ حضور نماید ایچھے سنگہ از آرام طلبیا و فورہ حاکم گہا می خود نائب گجرات فرستاد و مبارز الملک نائب ایچھے سنگہ را گوشمال بواجبہ دادہ نائب و نامہ سر کردہ انداز ایچھے سنگہ نوبت دوم نائب دیگر بسامان تر لڑا دل فرستاد ثانی ہم مثل اولی نے بل مقصود برگشت ایچھے سنگہ شرمساری ہای متواضع شدہ نامہ گردیدہ خود باہیل پنجاہ نیز اسوار و سامان بسیدہ و حرکت آتہ ہر گجرات رسید مبارز الملک ہر چند از طرف حضور و آصف جاہ نشوینہا داشت نائب قتل زرد اسباب سفر ہر جاہ قاصد مجاہدہ با ایچھے سنگہ گردیدہ چند فرسخ شہر گجرات محکم ساخت و ہر قدر مردم از فوج کہ مراقتش کردہ بمجاہلہ ایچھے سنگہ پرداخت و با پداری بہادرانہ و دلاوری مردانہ نمودہ جنگ راجہ ایچھے سنگہ کو شش ہزار چنان کہ راجہ را پائی ستقامت نہ مقاومت نغزیہ بغرورت برگشت و انکی بہت تر نشنت مبارز الملک بہادر بہین قدر نا غنیمت شمرودہ چون از حضور و طرف آصف جاہ ملکن خاطر خود قاصد مصالحت و آشتی با ایچھے سنگہ گردیدہ و آخر روز با حدودی از چہ مبارہ و خدمتکارانہ رسیدہ بکوسر پیچیدہ و لباس سادہ و دیر کردہ ملاقات راجہ ایچھے سنگہ گرفت ایچھے سنگہ باستماع این خبر متوجہ گردیدہ ملاقات او را از علیہ نہاے بغیر تر قہ خیال کردہ خوشحال باستقبال شناخت و ہر روز دوازہ خود ملاقات نمودہ مبارز الملک را با احترام تمام آورودہ ہر مسند نشاندہ مبارز الملک اختلاط را شروع نمودہ گفت کہ ما با شما و کشتیا از قدیم و باہمارا بہ احیت سنگہ ہستہا بدل و در داری تحقیق است شمارا ہمچای برادر زادہ خود میدانم انقدر نیازنا سوس مردی لہل آتہ عدوانستہ در میان نیست کہ مانع ملاقات گرد و غرض کار پادشاہ ہے است من ہم برای بہین کار وادین دبار بودہ ام اکنون شمارا مبارک است کہ با تنگام مہام این صوبہ پروازید و از شما اعانت اسباب سفر و قدر سے زہر برای زار وادہ سے خواہیم ایچھے سنگہ اشتغال امر و اسباب و شہادت شمرودہ تقدیر آن علم خود را مامور جز نہ تاکید و دین باب با شما نمودہ مبارز الملک بعد الطینان ازین عرصہ سستی و اتحاد سابق را متذکرہ مذکور گردیدہ و بعد بدین شہادت آن تقریر ہای دلپذیر نمودہ از شرف با ایچھے سنگہ متذکرہ بل گردیدہ و ہستہا

اودا که با انواع مرصع گران بجا نرین بود از سرش بر دشته بر سر خود گذاشت دستار سفید خود را بر سر او نهاد و با هر یک تعظیم و معانفت
 اخوت بعمل آورده خوشنود و شادمان برخواست و بمسک خود رسید چون سلمان سفر خود را از آنجا بگذرید سیه چاه را از آنجا
 شاه جهان آباد کرد و به مقام الدوله باستغ فرخنگی که مبارز الملک بالیجی سنگه خلاف مرضی او و فرمان حضور نموده بود از ده خاطر گشته
 پادشاه را خوشترک نمود که سر بلند خان را معاف ساخت گردان تخمین باید فرمود تا هر جا که باید رسید هم آنجا اورا متوقف
 سازند بعد از آن که حضور را پیش از حضور شود بمسکن و ما وای خود را هم رسید بنا برین دو صد گردان از حضور متعین شده صد گردان
 بطرف راه اجمیر و صد دیگر بر سر راه اگر آباد رسیده انتظار مبارز الملک میکشیدند چون او با گردن رسید بموجب امر حضور
 توقیفش نموده نگذاشتند که گاه پیشتر گذار مبارز الملک بفرود در اگر آباد منتظر فرمان حضور و امیدوار حضور خود
 مقامات نمود سپاه همراه که اکثر بر طرف شده بودند بنا بر تقاضای نتخواه شورش و گستاخیها می نمودند بران الملک که
 بتقریب صوبه داری دران روزها در صوبه اگر آباد بود و پیشتر نوکر مبارز الملک نموده مدتی در مسلک ملازمانش
 بایداشت التماس کرد که نتخواه ملازمان سرکار بیده این دولتخواه قدیم مجسم اگر گناشته آید در ثنیت این خدمت سعادت
 خواهد شمر و این سخن بر دوش محبت سر بلند خان گراسته کرده ابا نمود و فرمود که افعال قادر به حال احوال تا حال باین حد
 رسیده که شتی از دوستان کشیده آید و از خزانه که در حرم ساخته میداشت اشرافیا بر آورده در نتخواه سپاه داد
 و قفیه مذکوره را کونا ساخت +

برای تحقیق آصفیه و ساسی حویر را بنویسید وستان در ششتم نقش مراد آنها بمقام امری مان

چون آصف جاه ملا حظا و اوضاع حضور و شعور امار در قدرانی مبارز الملک مشاهده نمود و رغبت و در غریب فواج مرصع به تسخیر
 هند پیشتر گردید و باجه را و را که سپه سالار راجه سادو کریم مسقطی جاه مرصع از اولاد و سبنا و سیدای مشهور بود بر انتزاع صوبه
 مالوه از راجه گرد در بهادر را که صوبه و را آنجا بود و دستخلاف کجوات از دست فوای راجه ایهی سنگ را بطور و نا راج
 آن دیار برانگشت باجه را و و غیره سرداران مرصع فکر گران با خود بردشته بر سر راجه گرد در بهادر و گماشتگان راجه ایهی سنگه
 رفعت جنگا در برده صوبه و ناخت و نا راج محلات آن حدود می نمودند راجه گرد در بهادر عالی از فتنه شجاعت نبود باجه را و
 و غیره شروع بهمار به نموده بنا بر قلت سپاه و مقدر استمداد از حضور نمود و بر چند افعیل پادشاه و امیرالامرا که نگاشت
 سودی نداشت تا آنکه در همین ستره و آویزخت بهستی از دنیا بر لبست و یکی از اقربا به راجه بهیل را مهاد گردید و بهادر نام و از
 توکم گردید و بجای او نشسته بدوش گرد در بهادر دست از بهادر مرصع برداشت و بحضور دینگاشت که نامن زنده ام سدر راه
 محمد و مرصع در ملک هند و ستان بعد از من فتنه آنها در تمام سلطنت سرانست خواهم نمود و با وجود اینهمه فتنه فاکه نمود و اولاد
 او در جنگ گشته گشته بدور و جهان فانی نمود و در سنگه لاهی محمد خان بگلش صوبه دار مالوه شده باجین رسید اما از زیارت کتاز
 مرصع نقش او درست نگذاشت و در سنگه لاهی پنج از نایه دوازدهم مجری صوبه مذکوره به قنبر بگلش براب سه سنگه سوای
 صاحب حد مقرر گشت او بنا بر طبیعت مذنب تقویت باجه را و نمود و به سفارش جبینک در سال پهل و کشم از نایه دوازدهم
 مجری بسططیرالاد اصمصام الدوله فاکه و دران صوبه داری مالوه باجه را و مقرر و مرحمت شد چنانچه ذکرش عقب آید
 صوبه مالوه به معرفت مرصع و دامه ملک کجوات هم بر شستی و قفلیت ایجه سنگه ستره آنگاشت به مرصع و با بهادران و دیار و محض

ایبار در سلطنت بھر سید تدارک جنین امور از دست شجاعان بانام ننگ دلاور صاحب فرہنگ سے آید از دست کم جزا آن و ننگ
 بہ کشاید مویہ ترو بر پیشہ در پیشہ شیر راہ نرو تیغ جوین و رسید ان کین چون شمشیر آہنیں نیز مصعصام الدولہ بنای تدارک و تنبیہ افغان
 و انتظام سلطنت ہندوستان بر عیار سے و مکار سے گذار شدہ میوزا ست کہ بحیل ہا سے درست و مستعد ہا سے جست
 غبار شد و آشوب فرو نشاند و خیم قوی کستی مثل آصف جاہ دوم مرہہ باطلافت الحیل عاجز گردانیمہات چون ارادہ دور
 از صواب و آتش افزو سے بر روی آب بود سو دے نہ نمود ہر تہہ بر یکہ سے اندیشیدہ موجب دہن سلطنت میگشت و لکان
 دولت کستی پذیرفتہ سرایہ نمود و عصیان طاغیان قوت میگرفت عرصہ لغاف مدز بروز کشادہ و اسباب حادث و فتن آباد
 تر میگردد و در چنین مقام پادشاہ ذی شوکتے صاحب سلطنت سے بایست کہ تحمل سخت گردن کشان مقررہ بعد مدت حملات
 مروانہ از پنج دین بر کند یا امیر الامرائی مثل ذوالفقار خان و حسین علی خان سے شایست کہ بہرست چرات گردن کشان ا
 و خرم کند خود افگند +

شیخو یاقین سرکشی از رعایای منقاد و حادثہ عاجز شدن محمد خان گلشن از دست مرہ و ہونند یاہ در صوبہ آلہ آباد

افواج مرہہ چون بر صوبہ گجرات دلاور تسلط یافت و از حضور تدارکی کہ بایہمیل نیاید دیگر سرداران مرہہ را ہم چون مملکت ستانی و
 منازعات با حکام و عمال سلطانے در خاطر جا گرفت باجی را کہ و غیرہ سہر و امان کہ قاضی گجرات دلاور شدہ بود نہ مند خود پیشہ گر شدہ
 آہستہ آہستہ قویداری ہا سے قرب و جوار را کہ از صوبہ ہا سے آگاہ و اگر کہ باد و غیرہ بود متفرق شدند و ہمیشہ توسعہ و ملک و
 گنت شان دست میداد تا آنکہ در چین آوان محمد خان بہادر غصنفر جنگ گلشن صوبہ دار آگاہ آباد بر تسخیر ملک ہونند و کہ مملکت را
 آتجا راجہ چتر سال و گنہا بود قاصد گشتہ و فوج و افسرے از اوس خود یعنی جماعہ افغانہ بہر سانیدہ سامان مناسبہ مہیا
 کرد و داخل و یار آٹھا نگردیدہ اکثر جا ہا سے ہونند لکھنؤ را مسخر نمود و اقامت خود در سہان و بار کہ نازہ کہ فاعل گشتہ بود
 مناسب ویدہ و در دار الملک راجہ مذکور سکونت و رزیدہ راجہ مذکور و دیگران اذان فرقہ کہ ملک آٹھا تہو ف و جنگش
 در آمدہ بود شوکت سلطنت را بمشاہدہ حالات مذکورہ سہل شمر دہ رجوع بہر سببہ ہا ی ناگہر کلان کنہا بر انزوا توجہ صوبہ ہا
 و اورنگ آباد و ہر پشت ملک ہونند لکھنؤ واقع است یا بسرداران باجی را کہ کہ در آہمین نظر ت ادوی ہونند نمودند و آٹھا
 وعدہ رسانیدن سیلے و دادن بعضے از ملک خود کردہ بہمایت و اعانت خود در آوردند محمد خان گلشن بر غلبہ خود و تسخیر ملک
 کہ نمودہ بود مغرور گشتہ فوج بقدر ضرورت نگہداشت و زیادہ مردم را رخصت با و طان شان نمود چون از راہ ہا ی آن ملک کہ
 نازہ بدستش آمدہ و خدان بلدیہ و عمریت نہ داشت راجہ مقہور مذکور افواج مرہہ را مہراہ گرفتہ بقتلہ و قتلہ بہر محمد خان گلشن
 رسید و جنگش مضطرب گشتہ بمذاقہ اسوار شدہ مقابل گردید چون ہونند و مرہہ بکثرت تمام بود از عمدہ بر نیامدہ عاجز گردید و
 واکم کردہ برای خود را می در قلع حصار سے افتاد و تاخو راد را آٹھا کشید و از دو سہ روز بقلعہ کہ جیت کہ نام دار و در تصرف او
 بود رسید خود را مع فوج اندرون قلعہ مذکور کشیدہ محصور گردید و راجہ آٹھا مع فوج مرہہ بمحاصرہ قلعہ پرداختہ گشتہ گذاشت کہ
 پر کاہے و قلعہ تواند رسید چون مردم بسیار بہراہ داشت آذوقہ رو کے نہادہ رفتہ رفتہ ناپید گردیدہ مردم بہکاہ و خواہش
 و سگ چشم طمع و دفتہ کار بکلی کے رسید کہ تاخو ر دہنہا خور دہ میشد و راہ بیرون شدن میسر نہ و از پادشاہ و امرا می حضور زن
 و فرزند ان غصنفر جنگ کہ در طرح آباد ہونند سہاستا و دستار سے نمودند کہ سے مشنیدہ و اعلیٰ بفریاد شان نمیر سبب است

و سبب است

فایده جنگ پسر ابلا علاء و ناپارے رجوع با توام خود کرد و دلش مهر خود را نزد افاغنه فرستاده است و داد و استیصال بخش
 دوران گرفتار خاسته نمود افاغنه بحیثیت محبوسه فرام آید و بدلیل زیرکی را ندانن غنغنر جنگ پسرش قائم جنگ را تمام توانست شد
 قناعت نموده بسر کردگه قائم جنگ بسروقت غنغنر جنگ رسیدند و از تعلقه که در آن محصور بود برآورد و باله آبلورسانیدند افعی کار
 غنغنر بود که این لیزنیک اخیرا سے بد خود نمود و امر سے حقو رقصو رستلو سگشت از بونیل و در سبطه غنغنر جنگ ثابت کرده
 مورد عتاب و از صوبه داری آید آباد خردل ساختند و مبارز الملک را حقو تغیرات فرموده صوبه داری آید آباد و داند مبارز الملک
 پسر کلان خود خانه زاد خان بهادر غالب جنگ را بر صوبه مذکوره نائب گذاشته اکثر در حضور سے بود افاغنه و دفت در باب سبب
 شکسته خاطر بهیا کج نموده اکثر در خانه خود انزو داشت و در همین ایام میدر قلیخان آتش خود در شخانه سوخته جان بهمان آفرین
 سپرد و روز چهارشنبه بهیدم جمادی الاول ۳۵۰ هجری یار پنج کلو سے روز برآمد محمد یار خان که صوبه دار شاه جهان آباد
 از جهر حالگیر همیشه بهمانند در درازده امیر الامرا شایسته خان بود بر حجت حق پیوست و در سبب مذکوره روز جمعه خدمت میر کفایه
 بمطرف خان برادر مصمصام الدوله مغوض شد و در همین سال چهارم شوال بار دکانه بر بان الملک را آتش گرفته سائر فیروز شاه
 را مع نصف عمارت پائش برداشت و از جانبیکه بود کدنه دورتر از ااخت و بعدرین آدان نجم الدین علی خان بر حمت السه و اکل
 گردید و با انتقال از صوبه داری اجیر علاء میر کفایه بمطرف خان شد و در سبب بهیدم جمادی الاول ۳۵۰ هجری یار پنج کلو
 اندک سبب ساری روییده بصحت آنها رسید و روز سبب بهیدم شعبان المعظم ۳۵۰ هجری یار پنج کلو سبب ساری روییده
 اجیت سبب که از گرات آمده و در حضور بود استماع نمود که فتنه مرید شیوخ یافته بوطن او که انصال حدود و گجرات دارد
 نمود بنابرین رخصت یافته روانه جو دهر پور بهادر الملک خود گردید و در سبب بهیدم جمادی الاول ۳۵۰ هجری یار پنج کلو
 در دیگر اعلی حرفه مسلم جمع شده بنابر دعوی فون یکم از ان جماعه که حاجی بود و دهر پور سبب بهیدم جمادی الاول ۳۵۰ هجری یار پنج کلو
 نا حق و را کشته بود بخش و انبار طلب تمام از پادشاه اسلام بر جا گذاشته چند روز تجزیه و کفین نه نموده بودند و هر سبب ساری
 ضعیف الایمان که بر دانه از روز جزا نهشته اند باحقان حق سے بر داخند چون طر فدار بهیا نیز بنابر نفسانیت فعلی بن
 بر سبب بود کسے بتدارک و تسلیه آنها هم نبرد ااخت جماعه مذکوره ناپارائش عام و بلوای عام نموده مانع نماز جمعه و جماعت
 گشتند و فاضله را سبب عزت نموده خفت و اندر جمعه دیگر بهچنان آتشوب آنها اشتداد داشت بنابرین قمر الدین خان وزیر
 و روشن الدوله امور باقرای نماز جمعه گردید و بحیثیت خود مانع امرای دیگر بهجد را آمدند استغیثان دل سوخته مشرور
 بتخلط و نفخ و تشنج امرای سبب جمیت دین نموده جسارت را از حد بر بردند و آنکه دشمن الدوله در سبب ساری سبب ساری
 که رفقا سے او بودند گرفت و کشت و دوران از در کشت انداز سے نموده افواج و مفا و امرایان بر گرفتار گرفتند اتفاقا الدوله
 پایدار سے نموده بانها سے بدست سرود و از صدهای آن بلوایان را ترسانید فتنه را اندک فرو نشاند انکی ترتیب
 بهم اندک تالیف و تسلیه فرموده اصلا سے داد و چنانچه گفته اند بیت که سخته و سستی هم بدست + چو رنگ زن که جراح و
 مریم نیست + لیکن و ران عرصه اکثر سے بتلا سے فتنه گشته غریب سستی سے روی نمود و دهر پور سبب ساری از آتش شوال
 و تمام ماه ذی القعدة الحرام جوای شهر عفونت گرفته تمام سبب ساری جهان آباد و صوبه کبیر به سبب ساری نپشتا کشت کار
 رسید که بنابر با و سبب باغی دوکانها بنذر افتاده شهر و سبب ساری نپشتا کشت کار رسید که بنابر با و سبب باغی دوکانها
 و سبب ساری نپشتا کشت کار رسید که بنابر با و سبب باغی دوکانها بنذر افتاده شهر و سبب ساری نپشتا کشت کار رسید که بنابر با و سبب باغی دوکانها

بیرسایت نمود و آنجا هم حال مین بود اما الحمد للہ کہ بایان آن تبخیر و عافیت انجامیده بہر کس شغایافت کہ تخیل کہ اصل شان رسیدہ بود فوت شدند و در سلسلہ ایجری دربارہ رجب شہمای پنجشنبہ و یکشنبہ دوم و سوم و چهارم ماہ مذکور سربانوسے اشتداد یافت کہ در شہر شامچان آباد و وسطیہ کمنہ بر جات آب و رسوب و غیرہ طوفان بلکہ بعض آبہائے جاری بیخ بستہ ایم آسمان ہرت برستقما و جاہائے بارید *

برآمدن پادشاه بطرف اغر آباد و بروتھ بطریق سحر شکار و از انجا عبور نمودن دریا کے جنہا براے تنبیہ مرسلہ و معاودت فرمودن قرین تعلیش و مسرت بنصرت بخت بیدار

روز یکشنبہ پنج رجب المرجب مشلا ہجرے وقت طلوع آفتاب محمد شاہ پادشاہ بطالع جدی تزلزلہ افلاک و شامچان آباد برای سیر و شکار بطرف اغر آباد و بروتھ کوچ فرمودہ قریب یکماہ درسون پست و بروتھ بتاشای شکار معتمد الدولہ و لافلہ اللہ خان و امیر الامرا صمصام الدولہ و جمیع امرا و ارکان سلطنت مشغول و مشغول ماند و بعد از ان معاودت نمودہ در باغ معروف بتال کتوہ نزول اجلال فرمودہ چند روز تزیین و تفریح آنجا مسرت اندوز بودہ عبور دریا سے جنا نمودہ در باغ فرح بخش دوازده روز توقف کردہ خبر شوخیهای مرسلہ در معدودہ روز زمین اگر آباد استماع نمودہ و بارادہ گوشمال آنجا عضا کید و منزلت بغضت نمودہ کنبار دریا چوینیدن نزدیک لبرای بیکسلی معسکر ساختہ ہفت ہشت روز مقام داشت بھہ امتناع خبر بد بردن آنجا از حد و مذکور بطرف تلپٹ نزدیک بغیر آباد آمدہ دریاہ شوال سال مذکور بدولت و اقتبال داخل دولتانہ مبارک شدہ

ذکر رخصت نمودن پادشاہ و صمصام الدولہ مظفر خان را بہ تنبیہ مرسلہ و بعض سوانح دیگر

روز یکشنبہ شانزدہم رمضان المبارک لکناہ ایجری سہ نیم ساعت از دربار آمدہ مظفر خان بہادر رئیس را در صمصام الدولہ براے تنبیہ مرسلہ رخصت و طاعت یافتہ بہا الوقت نزدیک بارہ یک در باغ جیو نداس بدون آنکہ جانہ آید رفتہ منزل گذرید سیدانکہ مرسلہ بعد از تسبیح صوبہ ہای گوات و مالوہ چون تدارک از حضور بھل نہ آمدہ انکہ ناز بازو دست طلبہ راز کردہ آہستہ آہستہ قدم سے و اجتہاد پیش گذاشت و بعد از تقاضای ہر سہل مدتی یکے و محال از ملک پادشاہ سے بمعرف خودی آمدہ تا آنکہ بعد عبور و انقضا سے احوام و مشہور نگاہ الیہ را از صفا مشہورہ ہند واکر آباد نہایت قریب جوار دارہ مشغول گشتہ دم نخوت و اقتدار زود و آصفیاء با خواہی مرسلہ کوشیدہ باشتعال نائزہ فساد و التهاب تش مجادلہ و عناد و تسخیر دیگر ملکہ ولالت نمودہ جماعہ مذکورہ را در ترسے ساخت و مرسلہ کہ صنعت ارکان سلطنت در یافتہ خود بخود در باطن این ارادہ داشت تحریک آتھ جاہ بہانہ ظاہر خواہ دہستہ قدم پیشہ گذاراشت و بتاخت و تاراج جاگرت امیر الامرا و محالات خالصہ شریف بہمت گماشت چون مدمات ناخست و تاراج مرسلہ از معدودہ گواہیہ ہم تعدی نمودہ سرایت بمحالات متعلقہ اکبر آباد و جامعہ خود امیر الامرا سے بدر پیشہ درست اندیشہ لاعلاج و ناچار گردیدہ برادر خود مظفر خان را کہ در خانہ دم از شفاعت بے نہایت اینو بہ تنبیہ دیگ مرسلہ مقرر ساختہ از حضور رخصت و ہمانوہ و امرای دیگر را مع افتاح پادشاہ سے بعض رسالہ ہای سحرابی خود کہ بہیات مجوسے بہمت و دوام و جویم فغیر فراہم گشتہ بود رفیق و دشمن او اگر دہستہ مرخص نمودہ و جب اللہ مذکور با سامان موفور و لشکر میور بکر و قریب یار پادشہ را بکاب اقتدار گذاشتہ بعزم رزم مرسلہ و براہ نہاد مرسلہ کہ

فنا بطریق و بطور چادے و قراولے است در شاہی راہ با او جانی جز خورد و مظفر خان تالمس روخ رفته سکونت و در زمین چرخ چادہ اورا در ان میدان مخصوص و طرق وصول اینجاس غلہ مسدود نموده و اکمل الاوقات دستگیر آویز بود و مظفر خان خود داری نموده انتظار حکم پادشاہ و امر برادر خود میکشید چون حکم معاودت صد دریافت مظفر خان بہادر را بشکرتے پر داختہ بلازمست پادشاہ و برادر عالی چاہ خود شناخت در روز سہ شنبہ بیستم محرم الحرام ۱۰۸۵ ہجری شرف کورنش پادشاہ دریافتہ بعلتے لکھن جو اہر سر فرزا گشت و بعد وصول بہ شاہ جہان آباد کہ منتہائے مامول و کمال مراد بود ادای صدقات و نذر و حسب المقدور عمل آرد بہو خواہان شکریے بایان بر سلامتی آن امیر و الیشان تقدیم رسانیدند و مخلصان بر حسن تدبیرات کہ درین سفر از ان سردار خستہ سیر بوقوع آمد تحسین و آفرین بر برای رزنیش نموده در و دنیض آموذش راسخ الخیرات منتقشات شمر نمود و اکثر اوقات بزمین مصاحبان مزاج بر ان این معراج مذکور بود مصراع این کار از نواید و مردان چنین کنند ۴ و ہمدارین سال شاپہزادہ عالی شہر مغفور پسر محمد اعظم شاہ مرحوم شانزدہم محرم بر حمت خنی بیست و در مسجد و مقبرہ والدہ مذکور یاد پورے کہ تعمیر مادرش بود مدفون شدہ ہمدارین سال اول روز یک شنبہ نیست و چارم جمادی الثانیہ امیر الامراء مصاصم الدولہ و اعتماد الدولہ قمر الدین خان بہ تنبیہ مرہونہ شخصت یافتہ ہر دو بہادر مثل مظفر خان تلاشنا نموده معاودت فرمودند و عظیم العزم روز شنبہ شانزدہم شوال سنہ مذکورہ قصبہ سانجہ را کہ قریب بعد کردہ از شاہجہان آباد است تاخت و فوجہار آغا معروف بقزو سد چار فیل و قریب بہ سہ لک روپیہ مال و اسباب خانہ خود مرہونہ داد تا دست از او بردارد و مرہونہ قناعت بران نگردہ فخر و راجہا بخواست غارت نمود و باکیفت لباس کہ پوشیدہ بود سردار و قاصد قصبہ مذکورہ بکمیت جاہلیت کار فرما شدہ حیلان خود را کشتہ باصطلاح ہندو ہر ہر نمود و بامرہنہ تاجیکہ دستش میرسد و بنگیدہ آخر الامر مجروح ہر دہسرای خود افتاد و اہل انیسٹ کہ داد و خیرت و مردانگے داد و ستاخ ہمچو ہمدارین رینہ انسانی شکلا ہجسے آخر روز چار شنبہ بران بشدت باریدن شروع نمودہ ماہروز پنج شنبہ نوزدہم ہجریان ریشہ تلوید و اکثر عار تھا افتادہ و در سراسرے روشن آراہی چاراش چنان طغیان نمود کہ ہمانندیش بقدر قد آدم آب جامے بود و از اگر آباد جز رسید کہ نوزدہم روز پنج شنبہ در انجا ہم چنین شد ۴

OSMANIA UNIVERSITY

سردار آردن اثر اژدہ زیندار چکلہ کوڑہ و کشتہ شدن جان نثار خان بردست او و پیغمبر تے
عظیم السد خان و قمر الدین خان درین خصوص و تنبیہ یافتن او از دست برہان الملک

در اختلال احوال سنین ماضیہ اثر اژدہ زیندار چکلہ کوڑہ حاکم خود جان نثار خان برادر زن اعتماد الدولہ را بمشاہدہ سیکہ واضع سلطنت بکشت و اسباب او را غارت نمودہ عیاش را متصرف گشت اعتماد الدولہ بعد کساح عظیم السد خان را فرستاد تا تنبیہ او کند و ناموس را استردا و دنیا یزیندار مذکور کہ مرد متہور مغرہ شریر بود بعد ورود عظیم السد خان یزین قمر الدین خان مکان سکونت را خالے گذاشتہ چند روز بزدلای صحراے دیار خود کہ اندک محفل لسا لک بود رفته آرا مید عظیم السد خان بے بہرہ از جمعیت و ایمان گوشمال آن بد سگال را سہل شمرودہ چندے در چکلہ مذکور مقام و آخر الامر خاجہ بیگ خان نور اسنے و ظہیر را بملکومت آن چکلہ و ناویب زیندار مذکور گذاشتہ خود بشاہجہان آباد معاودت نمود و لڑا و مغرور گشتہ بعد عطف عنان عظیم السد خان بر سر خاجہ بیگ خان و دیگر چکلہ و اہل اران رسیدہ ہمہ را ہجہان کشت اعتماد الدولہ وزیر کہ از جمعیت محروم و بدترارک چنین امور بنا بر بے جراتیا معدوم بود و ناچار گشتہ درین خصوص رجوع بہ بران الملک بہادر کہ کتبہ لراودہ بود و دو بیانی تمام

مرد دقاسی بود اکثر صفات حیود داشت سر رشته ارادت بشاه بیک نام دوستی در دست نموده نهایت الفت بهر ساسانید
و بر پرستی شیوه خود ساخته معروف رضا جوئے او بود

محل فخر الدوله برادر روشن الدوله غزل و از صوبه عظیم آباد و انضمام یافتن صوبه کور بصوبه اری ننگال

بعد از نفرت بارخان فخر معلوم نسبت که کدام کس بصوبه داری عظیم آباد بنشیند مامور شدند انقدر میدانم که اغلب در شکله
برجی یا ساسانے کم و بیش فخر الدوله برادر حقیقی روشن الدوله صوبه دار عظیم آباد گردیده پنج شش سال بصوبداری آنجا اشتغال داشت
آنان چون به سبب محض و کسب و کار اعمال او به قاضیت و قضاوت اشتغال داشت و نهایت مفرد و زود و سریع بود با شیخ عبداللہ کہ
از تمام سادات الہام صوبه عظیم آباد و مرجع معاملات آنجائی بود و صوبه داران سابقین گاہ بہ گاہی تہنیتی و گاہی تہنیتی
و زیند داران آنجا اکثرے بلکہ ہمہ باد موافق و متفق بوده اند و جہاں داران سپاہ آن مرز و بوم نیز با او در مقام انقیاد و اتحاد
بودہ نهایت ادب و احترام اوست نموده بر امور مسل در آنجہ کاوشنا آغاز نہاد و در سہ پایتہ او انحرار او افتاد او بنا بر ناجا سے
از شہر عظیم آباد و خانہ ملوک کہ خود در آن بلکہ داشت عبور گنگا نموده در قلعہ سوانیج کہ ساخته او در آنجا موضع چند زخم
داشت رفته آزرده خاطر شست فخر الدوله دست از و برداشته متعاقب خود ہم عبور کرد و شش مذکور را در آن قلعہ محصور نموده
بر تسخیر قلعہ پرداختہ ارادہ مجبوسے او را باز مگشت او بناچار با بریان الملک کہ صوبه دار آزرده بود توسل جستہ با جواسے
خود و ارادہ فخر الدوله ظاہر ساخت و بعد از طلب بریان الملک بمردانگے ازان قلعہ برآمدہ باستعمال خود را مجبور و صوبه دار
رسانید و از آسیب تعدی فخر الدوله محفوظ ماندہ خود را حضور بریان الملک رسانید و عزت و اعتبار را تلقین بہر ساسانید و فخر الدوله
بہ نیکل مقصود و شمر ساری کشیدہ بر گشت و بعد چند روز با خواجہ جہتم برادر امیر اللہ را کہ مظاہر لباس فقر و شلخ بند و در حقیقت نشان شکوت
امرا و عظیم آباد بسوسے بدو حرکات سبک و سفیانہ بعمل آورده او را آزرده خاطر ساخت خواجہ مذکور نهایت ملال و انزعاج را
از خود اذینر گیسای او بہر ساسانیدہ روانہ شاہ جان آباد گردید و بعد و بعد و بعد را التماس با برادر خود و مصصام الدوله ملاقات
نمودہ احوال فخر الدوله ظاہر ساخت مصصام الدوله بچہ استماع از جادرا آمدہ فخر الدوله را تغییر کنانید و صوبه داری عظیم آباد را
نیمہ صوبه ننگال نموده سند صوبه مذکور بنام محسن الملک شجاع الدوله شجاع الدین محمد خان بہادر اسد جنگ دانا و جعفر خان کہ
در آن آدان با متغال پیر زن خود صوبه دار ننگال بود فرستاد و فخر الدوله تغییر کردیدہ روانہ شاہ جان آباد گردید

ذکر محل احوال شجاع الدوله دانا و جعفر خان ناظم ننگال و تا تعلق بہ

محل نمائندگی شجاع الدوله اصلش از بریانہ صوبه دکن و لعل با و بقوم افشار کہ فرقا از ترک خراسان است میر سید از مشاہیر
صوبه مذکورہ و داماد اقامت اورنگ زیب بہن بمصارت جعفر خان دیوان صوبه ننگال کہ آخر با نظامت آنجا ہم داشت انتظام
خانمہ بہرہ او میود بہرزان کہ اعتبار جعفر خان از دیو یافت اقتدار او ہم اقلانہ پذیرفت تا آنکہ جعفر خان بنظامت و دیوانے
صوبه ننگال و اقلانہ اختصاص یافت شجاع الدوله در آن عہد یا حاجت او صوبه دار اورنگزیہ و در آن صوبه یا نظامت
آنجا اشتغال سے و زریبیش بہن سمانا آنکہ بنا بر سببیت مزاج کہ با پدر زن خود داشت صحبت چہین جعفر خان و شجاع الدوله
چنانچہ باید و نرمی گرفت و اکثر بچہ اسنے و دور سے از جعفر خان راضی بود شجاع الدوله در کمال جود و رحلت دبا خلاق حمیدہ و

جمیع صفات پسندیده موصوف جعفر خان در سیرالمنابرین و مفاش معروف بود و زین شجاع الدوله نیز الشایک باور و علامه اوطار
 سرافراز خان نهاد و جعفر خان اگر چه برین نیکوکار شایسته احوار بود اما بنا بر طاعت پدر خود و بسبب کثرت رغبت شجاع الدوله
 بنسوان دیگر منع پسرخود همراه پدر و شهر مرشد آباد که بنا کرد جعفر خان و بنام سابق او که مرشد علی خان بود موسوم گردیده است
 و نیز مدتی پسرخود علامه الدوله در کمال اشتغال بمسیری بر و چون مادر محمد علی و زدی خان بهادر مهابت جنگ هم از قوم مختار
 و با شجاع الدوله قرابتی داشت و مهابت جنگ منع پدر خود میرزا محمد نام و برادرش حاجی احمد نام در سلک نقاس اعظم شاه
 مغفور انتقام داشت بعد کشته شدن آقای خود بنا بر فائز شینی بیلاي اخلاص گرفتار آمده و در اندامی عهد محمد شاه اول در مهابت جنگ
 خود را بشجاع الدوله رسانید و آمدن میرزا محمد را مستغفم شمرده و سلوک لایق نموده رفیق خود ساخت با شجاع این خبر
 مهابت جنگ را که میرزا محمد طعنه نام داشت برافت شجاع الدوله رغبت بمهر سیه قاصد جنگل را و در لیسگر دید و نهایت صحبت
 و اخلاص خود را بشجاع الدوله رسانید چون میرزا محمد طعنه نیت پوشیدار مزاج شناس و آداب دان و فقیه یاب با کمال شجاعت
 و دلادری بود شجاع الدوله درود او را از نهامی غیر مرقوم شمرده رفاقت او را سعادت طالع و عود حیرت قابل خود دانست
 و میرزا محمد علی مذکور یونانی و در مراتب اختصاص مرتبه گردیده بمرتبه عالی تر نشاند و چون محبت شجاع الدوله با میرزا محمد علی
 با حسن وجه و در گرفت و مبالغه اخلاص و اشتغال فیما بین بهر گرامت کام پذیرفت برادر خود حاجی احمد را مع شجاع و اولاد
 و عیال خود از شاه جهان آباد طلب داشت و حاجی مذکور مع جمیع عیال و اطفال بصوبه اورسید آمد و نیز شل سراد در جنگ شجاع
 متعهد شجاع الدوله نظام یافت بر و در اور چون در امور دنیا شعور و آفرود حسن آداب و اخلاق بهر وقت متعارف و اشتد بنای
 دولت شجاع الدوله را بست و اینها استقامت پیدا آمد و بند و بست و داخل صوبه اورسید بنیت با عانت تدبیر و سبب
 اینها تو فیر پذیرفت میرزا محمد طعنه که با اصابت رای و بهر شجاعت هم در ذات خود مجتمع داشت و در جمیع امور زیاد تر از پدر
 و برادر جمیع رفقای شجاع الدوله نام و نشان و عزت و شان بهر رسانیده محسوس داشت اخوان گشت شجاع الدوله رای او
 تبعیض مناسب قدرش را خطاب محمد طعنه در میان از حضور پادشاه بواسطه نکلائی خود طلب چون جعفر خان با داد و خو شجاع
 اندک سرگران و زرخیزش را بایان بود و میخواست که علامه الدوله نو او بعد از او که بنام دیوانه صوبه جنگ داشت
 فطانت هم داشته قائم مقام او باشد بنابرین درین خصوص بود کلاسه خود نوشت و خواند نموده ایمنی الفصیح خود ظاهر
 ساخت و شجاع الدوله در مرتبه در آنگاه یافته از محمد طعنه در میان و حاجی احمد درین باب بهر اشاره نمود و هر دو کس تدبیر
 مناسب وقت و مقام التماس نموده تجویز و چندین مویشی از زبان آور برای رسالت و کمالت حضور معین کنایه و مسودات
 عرض برای پادشاه و امیرالامرا با شایسته عبارت لماعت اسلوب و تقریر دل پذیر مرغوب بقبول پذیرد به رقم خود متضمن استعاضه
 حصول استعاضه صوبه نکلا و اورسید دیوانی و خیره کار با بنام شجاع الدوله نگاشته مردم مختار را با استقبال و اعیار روانه دارالامرا
 شاه جهان نمودند و مردم متعهد فرقه سپاه از رفقای دیرینه شجاع الدوله را در ظاهر هر طرف کنایه رخصت نمودند
 میرشد آباد رفته متفرق نزد یک لاله انار نه منتظر خبر ورود شجاع الدوله در خانه جعفر خان کرد اما الحکومت همان بود باشد و چون
 موسم بهرست نزدیک رسیده بود خانه نشین اند و طوق از کنگ نامرشد آباد یعنی بود کشته شده قابل سوار سوار خود و
 سپاه مهیا نموده طاعان بسیار فرام آورد و نوگر گمداشت نامرگاه خبر انتقال جعفر خان رسد بلا توقف روانه مرشد آباد شود و
 مخفی و انکامی خود برای وصول خبر حصول سندا و شایع جان آباد نشانیده بود که سر و زار اخبار مرشد آباد و دارالامرا فتنه مع

مواصلت فرستادگان لشکر پیدا شد چون بنشین گردید که جعفر خان مہمان پنج شش روزہ دنیا است شجاع الدولہ مع محمد علی بیجان
 وغیرہ رفتاری خود بقدریکہ لائق و مناسب است از کلک و بعض جاہانزراہ شکلہ و در بعض مواقع بہ سوار کشتیہا
 مسیاطہ رفتہ اندازہ نصبت نمود و پسر خود محمد تقی خان را کہ از بطن زنہ دگر فرید دختر جعفر خان بود در کلک کشتی گزشت
 در راہ خراتقال جعفر خان شنید چون چند منزل پیشتر آمد اسناد صوبہ داری وغیرہ نیز رسیدہ در جاگیر کجہ فرما سدا از حضور
 بادشاہ رسیدہ بود آن مکان را مبارک منزل نام نہاد و روز و شب بایکار نمودہ بجلدی ہر چہ میسر میارادہ را بجا آورد جعفر خان
 رسیدہ در چہل ستون کہ دیوان عام سناستہ جعفر خان بود مع رفتاری خود نزول اجلال نمود و بچند در رسیدن مردم خود را
 فرستادہ احضار علی بادشاہ پیش و قانع و دسواخ نگار وغیرہ فرمود بعد حاضر شدن آئنا بر سنا مارت چلوں فرمودہ حکم
 بخواندن فرامین اسناد و نوافتن شادمانہ دولت خدا داد نمودہ ندواریا کسب و کفن آغاز نہاد پیش علادہ اللہ و فرار خان کہ
 جوان نادان و بزعم خود لی عہدہ جانشین ہمداری خود جعفر خان بود و خاطر جمع داشت کہ دگرگی را بمحال تصرف درین امر
 نخواہد بود وقتی خبردار از خواب غفلت بیدار شد کہ صدای نفاہ و طعنت بدرگو شش سید چون اندازہ کلک متہ بسافت
 کید و میل راہ میبود بعد وصول خبر بگشتہ از عمل و کسای فوج خود ہستارہ نمود کہ چہ سہ باید کرد ہمسایان اکثری یکدل
 و یک زبان گشتہ معروض داشتند کہ الحال کہ سنا بادشاہ سہ سہ بہ پدشہا رسیدہ و ہر خزانہ و دنانہ جعفر خانے و
 مسند حکومت و کامرانے قاضی و ممکن گردیدہ چارہ غیر از اطاعت نیست علادہ اللہ و لکن رضا دادہ جبریدہ سوار گردیدہ پیشتر
 پایوس پدیر یافت و ندواریا کسب و چارہ و ناچار گذرانیدہ بساط سناعت در نور وید شجاع الدولہ بنای سرانجام تمام
 مالی و ملکی براری زرین خود و بعد از ان بر ہستارہ تفصیل و دوتواہ شل محمد علی وردی خان و برادرش حاجی احمد دراری
 را بان عالم چند کہ دیوان تدیم او بود و نے الحقیقہ و زفرہ نمونہ و لیاقت افتادہ و اقتدار داشت و بعض و تخوا بان دگر شل بگشتہ
 فتح چند کہ دولت و صاحبکاری او از اعتبار کردہ و بگشتہ در زبان خود نظیر داشت بنای کار با سہ خود گذارشتہ در باب
 عدالت و معاملہ خلق اندہا بہدگر برگزفتہ احدی از مقر بان اعتماد نگردہ بمقدور خود تقفیش استگشتہ احوال طرفین می نمود
 و بنفس نفیس خود ہستماع سوال و جواب ہر یک نمودہ کبہ سخن بر سر سید حق بطون بر کسے بود و طرش را با سدا می نمودہ احتاف
 حق میکرد ہر چند بطون مخالفت اقرب ضو بان داد لیا واجب اصدافا بودہ باشند و نیز در محمد جعفر خان جمیع زمینداران و مالگزاران
 معویہ بنگالہ مقید و بالواری شدانہ قیلا بودہ اند و ذکر تقدیب و تقدیر کہ در زمان او بر زمینداران و دیگر خلایق ہستارہ دارد و حقیقت
 کاقد و مراد است کہ بنگار آن صحت کردہ آید مطابق رسوم و عادات اوست مضمون این بیت شہور سہی بیت بناید
 جسمہ آئین نہادہ کہ گویند کنت بران کہین نہادہ شجاع الدولہ لیکن بد سادہ امارت زمینداران وغیرہ مقیدان را طلب
 داشتہ آئنا کہ سہ چہ سہ و حتیہ درین ملا بودہ اند سرد او زمینداران و مالگزاران را کہ مقید بودہ اند احضار فرمودہ خود از ہر یک
 از آئنا چہ سید کہ اگر شما مانا بطور خود گذارشتہ ازین جس را بانی دہیم در مالگزار می و فرما برداری حال شما بگویند خواہد
 بود آئنا کہ از ممتے متلا سہ انواع عذاب و پایا بودہ اند زبان بہ عا سہ بقای عمر و دولت و سباس و سنا سہ
 شجاع الدولہ بر کشودند و ہمہ یک زبان گشتہ عرض نمودند کہ مالگزار سہ و فرما برداری ہزار چند از بنو قہ زیادہ تر
 بعمل آوردہ مانع فرماں ہنگان این آستان خواہیم بود و این ہمیں او کہ محمود و موافقین علیہ نمودہ قسمہای
 خلایق شداد و در میان آوردند و بناسے نشان زہر بواسطت بگشتہ سید گزاشتہ شجاع الدولہ ہر یک را

مقدر لیاقتش خلعت فاخرو و تشريفات لائقه بخشید باوطن بالوفدشان فرخص فرمود باین عدل نوشیروانے درانت نہرہائے بنگالہ کہ
لقب جتہ البلاد دارودر عہد او اسم باسمے بود و خلق خدا در ایام دولت و سایہ راقش بکمال امن و امان در دو کاوی
عمرو دولت ابد تو امان اور طرب اللسان بودہ اندر افراختن را برستور بنام دیوان صدرہ مقرر داشتہ محمد تقی خان
پسر دوم خود را چنانچہ سبق ذکر یافت بصوبہ داری اور لیسہ گذاشت و جہانگیر ڈاکہ مرشد قلی خان بہادر رستم جنگ
و امان خود مقرر فرمود عہد اسے رنگپور بنام سعید احمد خان برادرزادہ وسطی مہابت جنگ لیسہ صاحبے احمد و فریداری
اگر مگر معروف برج محل بنام زین الدین احمد خان برادرزادہ خود مہابت جنگ لہنا مہابت جنگ ہم بود مقرر شد و بخشے کر دیو
بنوازش محمد خان برادرزادہ و امان دکان مہابت جنگ تفویض یافت و در جمیع عظام امور و محالہ ملے و ملکی محمد علی
و در دیکان صاحبے احمد و اسے رایان عالم چند و ملک سٹیم فتح چند موضع مل و عقد دستار شجاع الدولہ بودہ
کار با یا بنام میر سائید نہ تا نگہ فرالدولہ تغیر کردیدہ صوبہ واسے عظیم آباد و ضمیرہ صوبہ بنگالہ گشت و امیر الامرا صمصام الدولہ
سندش بنام شجاع الدولہ فرستاد +

انصاف یا نین صوبہ عظیم آباد بصوبہ بنگالہ در جوع شدن نظامتش بہابت جنگ شروع عروج دولت آن عمدہ امراے با فرہنگ

شجاع الدولہ در تجویز نائب عظیم آباد و دولت خوامان استشارہ نمود مذکور چند کس و در میان گذشت و شجاع الدولہ احد
از رفقا را لائق این کار ندانستہ خواست کہ یکی از ہر دو لیسہ خود را بہ نیابت آسمان مقرر نماید و سر فرزان خان نبت جعفر خان
زویہ شجاع الدولہ جد الی پسر و انداشت و محمد تقی خان پسر دوم را کہ بیکانہ و دشمن سے شہر دینیز تجویز کردہ حاجت الامر
رای شجاع الدولہ برین فرمایفت کہ آن ملک زور طلب و حدود صوبہ مذکور بصوبہ دادہ و آلہ آباد و بر لاؤ رنگ آباد اقصا
وار و اب و سوال بصوبہ داران ہر صوبہ و بندوبست آن باز محمد علی و در دیکان و دیگرے سنے تواند نمود و دولتو امان بی غرض
تصدیق قول شجاع الدولہ نمودہ بر اصابت رایش تحسین نمودند و شجاع الدولہ نیابت صوبہ عظیم آباد با خافہ منصب کہ مع
اصل و اضافہ نیمہ اسے باشد و خطاب بہادرے و مہابت جنگ مع پاسکے ہمالہ دار و علم و تقارہ بر اسے محمد علی
و در دیکان بہادر مہابت جنگ تجویز نمودہ بر اسے مناسب و مراتب مذکورہ معرفت و کیل خود بپادشاہ
عرضداشت نمود کہ بتدریج مرحمت شود و با میر الامرا نیز نگاشت و شجاع الدولہ بعد تقریر این کار بنام محمد علی
و در دیکان نابرا ثبات احسان خود خان فرمود بامر حرم بر اطلبیدہ شہتہ خلعت صوبہ داری عظیم آباد از طرف خود داد و بعد از ان
شجاع الدولہ مہابت جنگ را از پیش خود خلعت و فیصل و شمشیر و چوہر و سند نیابت دادہ و آج ملازم سکار خود و بعد
حاجت بجاہ دادہ با نظام مہام صوبہ عظیم آباد رخصت فرمود چند روز قبل ازین عروج کہ مہابت جنگ بہا میر آمد
از بطن و خراگش کہ زوہ زین الدین احمد خان بود پسرے ستولہ کردیدہ ہمیر ز احمد موسوم گشت مہابت جنگ چون
لیسہ داشت ہمین دختر زادہ خود بفرزند می برگزفتہ پرورش می نمود آمدن این دولت خدا داد بہ ہمین وقت دم آید
شہرہ بمش و دو بالا گردیدہ مرد و امان خود را مع بعض افراسے دیگر استبدان قیامتے از شجاع الدولہ نمودہ
ہمراہ گرفت و از مرشد آباد و نصفت نمودہ داخل عظیم آباد گردیدہ و بعد اقصاے کیساں باز بملازمت شجاع الدولہ

وزیر الملک هم یک باب اندیشه یافته بنحیه مرسته رخصت یافته و چهار باغ رفته نقل مکان نمود امیر الامرا صمصام الدوله فاعل دوران خان بهادر منصور خلیف باغک که شمال مرسته های بدسگال بجای و دلال و عطلت و اقبال مع فوج ملازم سرکار خود و متوسلان سیراسیان و رسالهای متعینه ملازم پادشاه که بکسایت مجوسه قریب برسی چهل هزار سوار بر سرید مع قوت توپخانه و دیگر آلات و ادوات کار نامزد و در نواح اکبر آباد لشکر کماست و بعضی از راه های عمده هندوستان نیز همراه داشت با این همه لشکر و گرد و آلوده که سن بعضی از ملاحظه آن بستره که مدیسه وکیل کر و سبب جهان آباد فاصد نیز و آوین با مرسته با بود و ادوات اکثر سیراسیان امیر الامرا بین الخوف و الراجا لامیوت و فساد و لایحی در گذار و بر کسب با نظرات و پیش می آمد و اعتماد الدوله با برادران شغل و هندوستانی که ملازم رکابی و ولت اقتضای و دیوه اندو علاقه آن و دیگر منظره نورانی که نوکران و بر سینه پادشاه و سایر پیش مقرر تحصیل تمام چکله سهرنگا که گاهها متاخر بود و سواهی آساند و دیگر متوسلان اویال دولت او و عمده های تقرب چون که لشکر اکثر از حد و سامان فراوان بیرون از حد میگردید و بود بحیاط و ثروت و شان و شوکت نیز متعینه مرسته داخل خیمه با گردیده بطرف راه امیر انتظار و دو و غنیمت و ان نواح می کشید و هم خان بکیش نیز از فرخ آباد که مسکن و آباد کرده او بنام فرخ سیراست بر آمده حسیل الامرا پادشاه و در بر مرسته بود اما از این مهم ارای مقدر مشهور کسب راجرات بنو که خود بر سر مرسته با تاخت و کار او را ساخته نامی بر آرد و آن بر اندیشیان را بسبزی عمل رسانیده گوشمالی که باید به صمصام الدوله بجای خود شسته تدبیرات می اندیشید و خلاصه آن چه میگفتی نگاشت و چیزی چند که بنظر او میگذشت با میر الامرای نوشت و راجا سبک سکرانچهر در وطن خود عرق نشسته انیون همیشه روزانه در خواب شبها و پشیمانی که باید کرد و دیگر گاه که امیر الامرای طلبید بعد از خود داری و حفاظت ملک تهمسکه گشته لاطاکی جندی نگاشت اعتماد الدوله علی بن العباس کاسه غافل از خود و گاهی در بر سر بسجکر خود نشسته استشاره و بارفتای خود و امرای متقوم می نمود اما عقده نمی کشید و پیوسته چشم امید با عانت آفت جاه نظام الملک داشت و نظام الملک چون از دست صمصام الدوله پادشاه تمام آزاده فاطمه گشته بدین رفته بود التفات به اصلاح مقاصد این طرف با منتهی خود میخواست تا کسر شان اکیان سلطنت اعیان مملکت بهر صورتیکه تواند شد عمل آید و پادشاه بنا بر سوزنطن که باصفیاء داشت و هم از ممانعت امیر الامرا جمیع با صفت جاه درین خصوص نمی نمود بلکه از تقاطع امرای نورانیه میگمان بوده که راجا عانت خود نمخواست روز و شب بهر را میگذاشت و بنای بیخ امری درست گذاشته نمی شد امرای بمقصد و در منصبداران میزد و کرد و حضور پادشاه بوده اند و صمد را مرسته فخر و لشکر و اکثری را لیاقت کاری نمی نمود یعنی شغل عمده الملک دیگران بسبب ناخوشی امیر الامرا صمصام الدوله بها در حال التماس امری خلاف مرسته او انداختند و اگر عده الملک بهادر با مبارز الملک سرلشکران بهادر که جرأت و لیاقت کار با داشتند چیزی به میگذاشت پادشاه بخوت صمصام الدوله که در حضور دائر و سائر مدار المام سلطنت بود سخن که را خلاف مرسته او می شنید و هر چه بنظر او پادشاه می آمد بصمصام الدوله و اعتماد الدوله نگاشت و اینها عراض غدا آمیز بجات و دوران کار می نگاشتند و راه استشاره و دانشه با پادشاه و صمصام الدوله بار سال رسل و رسائل مفتوح و در یکچه از امر او پادشاه باشد مضافاً از روند مصالح با مرسته بودند و امیر الامرا استیصال مرسته از اثاث توان خود بیرون انگاشتند بنای اختیار کسب از دشمن صلح و جنگ بر تامل محقق و نظر دقیق گذاشته انفصال معامله را ملتوی و تا تمام دشمنه مصادوت با لطف پادشاه همان آباد صلح امور میدادست و درین ضمن انا اتفاقات غیبی و تأییدات اندی می فرستید که بر بیان الملک جماعه مرسته راجا بنی باید عمل آورد و رسید و اندک فاطمه را مرسته مقدر آرمید ۴

مصاف: اذن برهان ملک با جماعه غنیمت لیتیم و هنرمیت نمودن آنها با کمال خوف و
 بیم و بر همه کاری صمصام الدوله امیرالامرا بمقتضای اعوجاج طبع غنیمت تقیم

برهان الملك سعادت خان بهادر بهادر جنگ با آنکه فقط مسموم داراوده و داروغه خواص پادشاهی بود و نسبت با امرای ملتیه مذکور در
 فوج و مقدم و رانزترین مارج داشت آنها نیت شجاع غیور و مردانه صاحب شجور و یاسه نام و ننگ طلا العزم با فرنگ از
 مشایخه در اینهاست مذکور امر او و نگرانی مرسته با نهایت دلنگ گزیده با وجود آنکه حدود و معیوس اهل طوف شمالی لنگا و سرکاری
 با جویان داشت محض غیرت غم رزم مرسته را با خود خرم نموده مستعد بکارش گردید فوج خود را که همیشه آراسته میداشت
 از سر نو بیا رست و اسباب حرب و آذوقه را بجا داشت بود و مناسب است می نمود و مع داند خود را با تصور خان بها در
 حصار جنگ از دار الملك خویش نهضت نموده عبور لنگا فرمود و مجازم بود که از آب جینا هم گذشته ملک راجه بهادر که توسل
 به برهان الملك داشت نماید سبب آنکه مرسته قلمو راجه مذکور را محاصره داشت و احوال نفس به برهان الملك نگاه داشته است و نمود
 برهان الملك در جواب نوشت که ز نمار زبون نشوی و دایمی دوسری هستی که اینک رسد م چون مرسته و بونیل با اتفاق
 بهر یک بر معا بر گذرهای جینا اندو حام داشت عبورش باسانی و محبت میسر شد و راجه مذکور حدود و معیوس از دست مرسته کشید
 در او ملهار که سر او مرده با جی را آورد بود و از آب جینا پیا ب جسته عبور نمود و در غفلت عقب برهان الملك آمده از جنگ با او
 موتی باغ اگر آباد بر جای یافت سوخته و غارت کرده بجا که برابر ساخت و دست قطاول بقصد سعاد آباد و جالیر و راز
 نمودن خرابیش می نمود برهان الملك روز و شنبه بیست و دوم فوی القدره ملکه لا دفعه چون بلای ناگهان بر سر او ملهار افتاد
 اکثره را قتل و سر او را مرده نامدار را اسیر نموده تا اتحاد پور که چهار کوه مسافت بود از تعاقب آنها عنان باز نگرفت و در راه
 از کشته پاشته با برافراشت و راو ملهار زخم منگ برده پاشته با فراریان بد رفیق غنیمت شمرده بخود راه گزینش گرفت و فراریان چون
 دست و پا کم کرده قهیر تر بیج چیزها شدند راه مع جینا که پایاب از ان گذشته بودند بسبب بیوشی و خاموشی که کرده از گذر و دیگر خود را
 بد ریازند آنجا چون پایاب نبود بسیاری بگرداب فنا افتاده هلاک و نابود گردیدند و ملهار را که مع تسلیم از بر سر بیان نیم جانے بدر برده
 به پاگاه با جی را و که سپه سالار صاحب خروج و کمن بود در قصبه گول آبادی سادات متصل بگوالیار رخت او بار داشت بحالت
 تیار رسید برهان الملك در تعاقب او ده کرده و بیشتر و در دست متصل بدولت پور باری که نزدیکه که در دست مستقر الحافه
 اگر آباد این طرف دریای چنبل واقع است باستماع آنکه بایه را که در اینجا محسور دارد میتاخت با این اراده که بهر جا تاسه شود
 بمقابل و مقابل و پور و از و آب از چو رفته آبروی هندوستانیان باز آرد چون اثری از ان لایعن پیدا نبود واحدی از ان
 جماعه ننمود و مراجعت بلشکر خود کرده و در روز بر آسود و در سوم و در مسک خود منادی نمود که سواران لشکر بر یک چار و روزه
 آذوقه را بکول و مشروب با خود گرفته مسلح و کمل همراه شود و خود نیز مسلک را و ادو بیای پر آب انهای بنجه با قدری نان خورش
 مناسب با فراط همراه برداشت و بارز که هر که از ملازان در خمیه گاه خواندند هم پیش بریده پوشیده گردانیده خواهد شد جز آنکه
 گران بر اقیال و دخترهای توپ که سبکسار بوده اند همراه گرفت و آذوقه و کول و مشروب بر شتران و بهستران ببار کرده
 هر کاب خود داشت و هم می نمود که اگر غنیمت آن طرف منبیل بهم باشد خود را مع فوج بدریازنده بر سر آنها رساند و دست بر و در دانه و
 سبازرت و دلر نه نماید سالانها که مذکور بر انجام نموده مستعد حرکت گردید *

شبهون افتادن تنبيه غليم از دست برهان الملك بنهاد در محامدت مصصام الدوله و تاضق اولوناج شاهجهان آباد و دلهو را اضطراب امر اى حضور و قرار يافتن مصالحه با نهايت مذلت و خواري

چون خبر وراثت و جلالت بران الملك مخلوقه غنیم بصمصام الدوله رسید انفعال بسیار ازین مکر کشیده خواست که بهرامی
از برای خود نامی بیدار کند و انرا خود اندازد اسم مثل خود به نام دوسو ساله و بنا برین خشن سواران خود متواتر با کتوبات مشغول
ایمان غلامان شد و بعضی آنکه منعم مغرب بمرسم نامدن منن قوت نماید و او شتابان با قیافه و تحصیل غنیمت و سپهر بدوخت
زندان که کاخ جمیل مشتاق بخوابید فرمود فرستاد بران الملك بهادر بنا بر نام و روز قانع امیر الامرا همین وقت سوار شد و
نیاری لشکر تذبذب و ویراده از راه خود باز نامده از دست چهار وزیر امیر الامرا هم رسید حسب الامر باد شاه که بنا بر قرب
مرتبند اندیشها داشت و امرای صاحب فوج را هم بدادند او را مفرز فرموده بود محمد الدین خان هم من فوج خودی کرد و پی شایه چنان
در راه موباجیر لشکر داشت و میخان بهادر و خضر تنگ کشش نیز با بصیحت خود بطرف مغرب غنیمت بهر سه بود و ملاقات بران ملک
بصمصام الدوله و دخیل آمدن خیانت از طرفین غنیمت کشش منعت روز بنا بر تعویقات مذکور میر آمد و اضطرار تقاضی
بران الملك از خاطر منظر رفتن شاه چنان آباد را خالی از فوج تصور نموده همان طرف تاخت و روز شنبه پنجم ذی الحج
سنه مذکور به پای را که منتهی به بلاد سرحد و رافضی آباد رسید و مردم شهر شایه چنان آباد را ازین شهر و مسلم برای پیشش کارگاه و تماشای
ان اجتماع برآمده اولدم و کثرت غنیمت نموده بود و خاطر جمع غارت نموده را از اندوخت و مشب نزد یک مزار خواست قطب الدین
نامه صبح روز چهارشنبه بایم العرفینا باز در کانهای آبادی آنجا را سوخته و غارت نموده غریب بود و هر روز مذکور تصب با
ماراج نموده و گر نیکنان مجروح کارگاه لشهر رسید و خبر و دوسمیه و قتل و غارت که نموده بود و زبان حال مقال ظاهر میافتنده
و مردم شهر را باستماع اینچو و مشاهده حال جریان محضول از دست و جوش از سر گرفته بول غنیمت نمایند خوف و بیخوشی
گردید باد شاه عجب است ساهو ایوان حاضر کار طویل جماعت بود و هر بیرون شائق برای شنیدن و در آخر شب فرمود امیر خان و راج
مخت علی و خورشید خان و کتاتش و منصور خان و وزیر و خوش الدوله و عبد المعین و خان و شیخ محمد بنی و وزیر و راج رساله عبرانی و دیگر
منصب داران حسب حکم برآمده نزد یک بسرای قاضی و نال گوشه جامی مناسبتی فصل لشهر و ده صفوت از سنه روبروی
غنیمت ایستادند از حلیه خشن خان و شیخ سکر که جرات با عدم تجربه و قوت شعور داشتند قدم پیش گذاشتند خبر حمده الملك
که بوشیار غریب کار بود و مراعت نمود که در جنگ مرشد خصوص چنین اوقات پیش و بهما مناسب نیست که با او بوده بمداخه باید بدوخت
بر و دفر و رید شعور کشیده اندک مسافتی پیش رفتند اولی که کم نمایان شده و بطرف خود کشیده چون دور تر بودند از چار صحر
اعاقل این جماعت نموده بغیر صیف و سان در میان گرفتند و از امیر ایران حسین خان مجروح از میدان برگشته امیران و
وزیران وطن و شیخ کشاده و از اردو که استاده و تماشای شده و از امیر ایران که در قتل بلج بدو که بود و کشیده
گشتگی خود و زمان وقت هم از کف مذکور و در جواب گفت که ما داد و داده امام کافی اند امام سید و جم اگر کشیده و مانده
نار و چون مردم در جنگ سب مهارت نداشتند از آنکه منتهی غنیمت گشته حسین خان غریب بطرف باقی ماند که مجروح از میدان
برگشته جان سلامت برد و امیر ایران بقیه پیشش و زبان سبکی است و بران نمایانهای خود و کسود و ما میر خان و غنیمت
امرا شایه نمای خود استاده شب بخیر با داد آمد و در سفر سب شاه جهان آباد و ناخن مرشد کارگاه و دیگر ما امرا سبقت

در دور شاهی آن آباد نزدیک و بعد از شش روز رسید به یامرسته را مقابل خود ندیده باز نشسته تنهایی پادشاه هر یک از مخالفان کرده بطرف شاهی آن آباد شتافت اعتماد الدوله که از همه نزدیک تر بود و در رسیدن آن روز چهارشنبه نیمه شبی با هم بر سر آمد که جنگ نمود و سرش را برهنه عقبت توشت بران الملک را که آباد روز شنبه ششم ذی الحجه با یلغار کوچیده روز چهارشنبه بعد از ساف شصت و پنج کوه و بستانه لیک متصل بشهر را از خلاف رسیده و فتنه نمود و در روز دهم از آن خارج شد و کعبه الفیضی بود و چو از خلاف تانل کرد و دو مصحاح اندوخته و هر یک از آن دو نموده متعاقب رسید و در سوم بگشتم این عساکر کون گردید چون غنیمت ضربت بران الملک بیه و آب شیش شش پاشیده بود اتفاق او باین مملکت خواجه ششیده و در خفا میامست ندیده و اگر انار هم شده بود و ناچار بفرستید و یو لوسی و با تو بی رفته بود و قصیده را چنانچه خواست عارت نموده پنج و بن بر افکند و از جهان راه گریز نموده که ملک سوخته او بود و رفته در راه پنج یا پانصد چو غنیمت بران الملک گریز را بوسن تعاقب و تنیده اعتماد بر سر خود هر یک بفری تمسک گشته از بازی خود نیز پیچیده پادشاه و وزیر و امیرالامرا و مدوین چو تنیده راضی گشته الهی ناکره فساد را اصلاح او شمرده و پادشاه آهسته آهسته نظام الملک را بانه ساسنه معاصر مرسته و اختلافهای دیگر انداخته و از همه او بر آمدن دشوار شمرده و بگویند او ضرور دانست و در سینه ششیم نامه بعد از الف بار سال ششدهای اشتغال و عطای خطای عجب بجا و منصب کالت مطلق و اضافت منصب هشت هزار و دیگر داری و دلدار بر ما نموده طلب حضور فرمود و پس خود نظام الدوله ناصر جنگ را نائب صوبه ای دکن نموده روانه حضور شد چون خبر آمد نظام الملک از دکن بود مصمصام الدوله امیرالامرا قبل از ورود او معامله مصالح را با مرسته طے نمود تا پاس او درین کار در میان آنکه شش و ده و آنکه مرسته تابع حکم پادشاه و فرمان پذیر امر اسه حضور بود و بقیعت او امر آصف جاه نمای مرسته ناپرسیده و بی تمیزی امر ادبیه کار خود را از طرفین چنانچه باید پیخته و حکم ساخت بعد چندی آصف جاه بشاهی آن آباد رسید و روز دوشنبه شانزدهم ربیع الاول ششده اسجری ربیع روز برآمده ملازمت پادشاه نمود و روز پنجشنبه بعد از ربیع الاشاع طاعت صوبه داری اگر آباد و مالوه تغییر بجا رسیده بای او بغازی الدین خان پسر آصفجاه و محنت شد و روز جمعه یکم ربیع الثاني خبر مردن عبدالصمد خان رسیده طاعت تجمعی با اعتماد الدوله عنایت شد و خلاص تجمعی و بجا صوبه لاهور و دلتان بزرگ یا خان خلف عبدالصمد خان و دیگر ورثه او بلا پور ارسال یافت آصفجاه حسب الامر پادشاه اراده تنبیه بای را و نموده باکر آباد آمد و همه الدین علیخان را که از سایر سید احمد خان و وزیر و بندگان اقر بای آصف جاه بود نائب صوبه اگر آباد نموده عازم مالوه شد و از معرکه اگر آباد عبور داری چنانچه نموده و از مالوه دکن پور گذر گشته زیر کلاهی دوباره عبور چنانچه نموده در ملک بوندله در آمده راه آنجا را با جمعیته هر کاب خود کرد و بعد از طے منازل بجهوپال گز توابع صوبه مالوه است رسید باجمی را و کیم با فوج سنگین از دکن استقبال نموده در راه رمضان سال مسطور رسد و بجهوپال مقابل گشت و آتش میدال و قتال اشتعال گرفت درین ضمن فرزند و وصول مادر شاه باصف جاه رسید و آصف جاه نصالح را بر مجاهد ترجیح داده و دوشاهی آن آباد برگشت +

مقتول شدن سیف الدین علیخان مرجم بعد از او اعتماد الدوله شقاوت عظیم الملک خان شوم

امرای فغان پیشه حضور که بهر از حمیت ایمان نداشتند چنین فتنه های بزرگ مذکور را سهل فرموده همیشه مکر استیصال امثال خود مشغول بچین اعمال سرور و مشغول بودند و بشوئی کینه و برینه از قتل سلیم و سادات بروائی نداشتند چنانچه در همین ایام سیف الدین علیخان که از جمعی قتل الملک کنار کشیده بولمن خود آمده در خانه انرا و گزیده بود و قتل و قتل

مدافعی که از خاک قدیم دلقعه موروثه او میرسد آید معاش خود را بگذرانید و با هیچ کس کاری نداشت سدر سق که رازق العباد و باد داده بود
 با کثرت شایستگیان و مجاز و حد فاضل منتسبان و دووان تقسیم نموده اوقات میگذاشت رانید اعتماد الدوله و غیره و تورا نیان
 که عداوت سادات را سر مایه سعادات خود دانسته بود و احدی از اقربای امیر الامرا حسین علی خان بهادر و جرم
 راسته نبودند بران قتل و استیصال سیف الدین علیخان بهانسه جسته بدین جست اعتماد الدوله در شصت خان بهادر
 شمس را خود را به جگه سهارن پور داده بقبضه ضیاع و اقطاع سیف الدین علی خان و غیره منتسبان امیر الامرا
 مغفور مذکور مقرر نمود آن سبب شصت بقویدارسی مذکور رسیده دست تقدی دستم بر او و اسید و لدم دراز کرده
 خواست که سیف الدین علی خان و غیره سادات را بقوت لایموت عاجز و محتاج گرداند از دست تقدی آن محروم
 از ایمان بیچاره با بجان آمده چون پنج گونه از چنگال او رهاست ندیدند علاج گشته مقتضای العز و محظوظ بود افرو و محال
 پیش آمدند و آن بدبخت بجدال و قتال پرداخته رخت حیات بدار الملک سمات کشید اعتماد الدوله و عظیم الشان که گشته
 شدن جان نثار خان و متصرف شدن بکونست و اثر او ناموس او را رنگ و عار شمرده مبارک و انتقام از آن
 کافر خون آشام جزو نمیدانست که شصت شدن شصت خان از دست سادات که محض ناچاری و لاعلاجی محل آمده بود اعتماد الدوله
 نهایت مدموم و بدوشس وزارت و امارت خود گردان شمرده قتل سادات عالی درجات را با هم سمات دانست و نائب ابن
 ابی سعیدان عظیم الشان را سالار فوج نموده با بقیه فوج شام که عبارت از جماعه تورانی و علی محمد خان و بیاید باشند مع فخر الدین علیخان
 و غفره الشان فاروسته شیخ ناد باسے گمنام که فویدار مراد آباد از طرف قمر الدین خان بودند بقتل و عارت
 سیف الدین علی خان و غصیه سادات بار مہ مامور نمود آن بدبختان سبب دین بادل بران کین بسره وقت آل طو کین
 رسیده صنف حرب آراستند سیف الدین علی خان با معدودی از برادران و همراہان که در حین وقت نازک توفیق
 وفاق یافتند ناچار آبرو سے خود را پاسدار سے نموده بمقابلہ شرافت و با وجود قلت اعوان و انصار و فقدان توپ
 و توپخانه که آلات کارزار است و مار از روزگار نا بکاران عذر بر آورده عظیم الشان را با فوجش از پیش رو برداشته چند
 میدان گریز انبیه و عادی دین دولت منہزم گردیده قریب بود که بمقر سفر شتابند که ناگهان فوج دیگر از افاغنه ملا عن
 که عبارت از رو میل باشد و بیلو سے سادات چون مرض ذات الحجب پدید آمده بشک بندوق و بان سیف الدین علیخان
 و همراہانش را اثر شربت شهادت چشاند بعد ازین شقاوت بے شر سے را کار فرما شده با با سے قصید دانسته که
 ممکن قدیم سیف الدین علیخان و آباد و اعدا و الا شافش بود در آمده دست عارت از استن کین و شقاوت بر آورده
 بر خاک سادات ریخته و آبرو سے ایمان خود را بھنب اموال و ضرب عیال و اطفال و لغزیت سیدہ های مستوره با خاک
 کلفت و کدورت آمیخته شور و نشور و غوغا سے محشر در قعد چنانچه پدید گردیده از دست برد کین آن ملا عین ناله و چنین
 از خانہ سے اولاد پیغمبر فلک مفتین بر سید از مستمان مسوع افتاده که در آن ایام علی التواتر سرخه شقی صبح و شام
 بر تیر از یاد و اشتداد داشت که گویا دامن فلک جفا کار آورده خون مظلومان و مدیہ لیل و نهار بر زانم آن ابرار
 خون خفاست ازین ستمیکه بر سادات رفت و شدت حرمت شفق که بر آسمان نمایان گشت بقرہ کاران روزگار و علامت
 شناسان و مہر و اعمار مہر و تقیم و ناظران اوراق تقویم گفتند که در عرض این ستم که بر ذریت سید انبیا بیاید با کسکه
 بزره درون و عظیم الشان ملعون رفته تعیین است که قتل عام و سفاک و مای و فریاد بر انتقام محل خواهد آمد

راه یافتن سستی بسیار در بند و سبک این افتتاح ماه حادثه در شاه
طرق و مسالک آنصوبه افتتاح راه حادثه نادر شاه بسفایت امر و پادشاه و دروغهای ایران

چون اقتدار مصمم الملود در حضور فرود و اعوجاج عجیب در طبیعت او رسیخ بود در هر کار برانجیست اندیشید و صلاح کار برین
غلط کار خود سستی نمیداد و آن کارگر درین مقامه بطهور میر رسید از آن جمله انجی امر سبک با بعل آورد و نقره و
و قانع نگار شد و از سبک و سستی نمونہ خردار بود ازین قبیل است قهر فائیک در مصاف صوبه کابل عدم احتیاط و سبک و
و استحکام ضوابط آن ملک بے التفاتی که در حفاظت طرق و مسالک آن صوبه نبود و این جهت مفسده عظیم که در
نادر شاه هندوستان باشد و بدیدار چه اگر از حالت آن صوبه و انداد طرق عبور و مرور و حفاظت آن غافل نمی شد
و هر چه در هر کار آتجایی بایست بعمل می آورد احتمال داشت که نادر شاه اراده این طرفه نمی نمود و اگر احتیاط می نمود عبور
و از آن راهها باین آسائے که در ویرانه نشد ناصر خان صوبه دار کابل هر مصالح غافل اکثر سرکاش باشکار بود و هر گاه از
شکار مراجعت میکرد دیبادت و ملاوت اشتغال می نمود و نتواند نقدی صوبه کابل که از حضور میرفت مصمم الملود امیر الامرا
در سال مبلغ مذکور بے وجه دانسته موقوف فرمود و غیر راه و دره دیش نه صوبه دار غافل میگرفت نه امر الملود را بدانی بجا بود
ازین سبب خوفگان در راه نمادند و بنا بر شتمنا رستی سلطنت اندیشید باز پرس از دل نوکران و علمه شکار بر غایت
کسی را از کسے خوف دهر اسے و غرضه و التماسے نمادند و ازین جهت هر که بر پا بر پیچ خواست میکرد و از راه هر کسے
کمی خواست می آمد و میرفت و بنیاد شاه و امر اخرے میر سید و پادشاه و امیر الامرا بکسے که چه اخرش میر سید
از عجائب و اوقات آنکه سلاطین سلسله علیہ صفوی را با سلاطین هند مطلقا رجوعی در هیچ باب کسے نموده و ما بر پادشاه
و همایون پسرا که مورد التفات خاقان مصطفوی سبب میمال ابوالبقاشاه سبب میمال و لیسر و لاگو برش شاه جنت مکان
شاه طماسپ بود و اندر عالمیان غایب و آشکارا است با وجود فقدان جمیع اغراض سلاطین صفویه بنا بر باس شیوه مردی
و عروت راه ارسال سفرا و مراسلات متفقین تعینیت و تعزیت مسلوک و شسته احیای مراسم بکلیت و اتحادی نمودند و ازین
طرف بنا بر جریان از اوصاف آدمیت و وفایین سلوکا معمول نمی گشت چنانچه با وجود شیوع یافتن حوادث فتن را مالک ایران
و سلاطین شاه طماسپ ثانی بر تخت سلطنت موروثی بود تنبیه افغانه و سبب اتصال و اخراج مفسدان محمد شاه را بر گزینم
پیش تمیزیتی بنظر گذشت بلکه بایریش افغان راه آشنائی و دودا و مسلوک دشت و با حسین پسر بر دیش مذکور نیز در
کوهان بطمند بارشده بود و آنکه بملتان لشکر کشیده و قتل و غارت و خرابی آمد با تقصیر کمرده باز گشت نوسے طریق
مراسله مفتوح شد و شاه طماسپ با وجود دوری از اغراض بعد از فتح اصفهان و سبب اتصال افغانه کسے از امر را بر سالت
هندوستان فرستاده و قانع آن ایام را اعلام نمود و در نامه شکاری شده بود که چون مغا ذیل افغانه فائیک این آستان و دکن
و ما در الحال بمنزله خود رسیده بقیه السیف در تهریت و فرار اندازیم لشکر طفر اثر ایشان را اگر نیکو بجای سوامی هندوستان
نمست باید که آن مدبران را راه و جایی نداده و گفتارند که بآن حدود در آیند با جمله محمد پسر از چند سے نامشخص سخنان
میفرود نوشته المجر را متصرف ساخت و بعد از جلوس شاهزاده عباس مرزا بجای پدر و لا لاکر بازیک از امر با سفارت هند
متعین شده همین سخنان و نامه را نیز مندرج بود پس از بدست ویران بر خضعت الطراد داده همان قسم کلمات که نفس الاحرار

نفاست نگاشته بود مدعی چندی که نادر شاہ بر تخت سلطنت ایران بنگش گشته کی از سترین قزلباش سازد بران الملک که اعظم امر را
بود فرستاده بر محمد شاہ داد بر دو نامہ نگاشته بود و فرستاده مذکور را بجزا و زور و دین ملکیت و زدن غارت کرد و داد و بزرگواران کس
آنرا از ایشان پسندید و شقت تمام خود را رسانیده ادای سفارت نمود اما خود قدرت و راحت نیافت محمد شاہ امرای سبزه را حصول
الچی های ایران پیے در پیے و پادشاہ شدن حسین افغان و ضبط او قلعہ قند ار را و تفتن و بربطان صد و آن مشوش گشته
آصف جاہ را که در میان اینها لگ بران دیده و در و گرم روزگار خشمید بخیر کار بلع نادر را بر عہدہ سبیلار و از اصحاب کبار محمد
اورنگ زیب عالمگیر بود از دکن طلب شد و رخصت انصاف بصویرش ندادہ پیش خود دیدہ شد و آنرا اگر سنا بخیر پیش آید و خوشبخت
روغایه بصواب دیدار و راه روند چون نادر شاہ بقند بار سیدہ آن قلعہ را فرود گرفت محمد خان ترکمان که از امرای صفوی بود
باز بسفارت فرستاده سخنان گذشته را عہدہ و گلاز بخیر سابق نمود چون بشا بہمان آلودہ رسیدہ نامہ برسانید و سے را
توقیف فرمودہ از جواب ساکت شد و چند آنکند و اظهار رخصت میکرد و سودناشت گاہے در اصل نوشتن جواب تردد و خاطر
و گاہے در اینکه اگر نوشته شود نادر شاہ را بچو القاب باید نوشت و متی و سرگردان بود و حقیقتہً اینکه توقیف محمد خان الچے را
از تداویر کلک شمرده توقع آن دشمنند که شای حسین افغان با محمد خان قندار بر نادر شاہ ظفر یافتہ ویران جز و منہر و آوارہ
سازد و جواب نوشتن حاجت نماند چون محاورہ قندار بطول کشیدہ و راحت محمد خان نیز متعویب افتاد نادر شاہ فرستادے
بوی نوشته مصحوب چند نفر سواران سریع السیر فرستاده از وی سوال حقیقت حال و سعی و در حصول جواب و امر تبخیل عود
نمود چون جواب صادر نشد و رخصت نمی یافت اثر سہ بران مترتب گشت بالجہ چون محاورہ قندار قریب بیک سال رسید
و شہر نادر آباد در جنب آن انمام یافت نادر شاہ بفرمود تا لشکر قزلباش بران حصار بچوم آورده بر بروج صعود نمود و باغ
سے دست و پا شدہ آن حصن استوار متعویب گردید و آن قوم مقتول گشتہ حسین افغان مذکور بقیدہ باز نذران فرستاده شد
و در عرض چند سال از ان زبان باز که افغانہ در شہر از منہر شدند بمحاورہ از بر طرف جمع از ان قوم پراکنده بہندوستان رفت
در بر ما سکنے و اکثر در کارات ملایم شدہ داخل سپاہ گشتند علی محمد خان معویب بر و سبیل کہ در جنگ عظیم امد خان با سید
سیف الدین علی خان رفاقت و اعانت عظیم امد خان نمود و مور و التفات اعتماد الدولہ گردیدہ بعضی محلات جاگیرات
و خالصہ را بطور ملکیت قابض و متصرف توجہات وزیر گشت اگر چه پس خوانندہ افغانے و در سبب از قوم جاٹ بود اما چون مرد
صاحب جرأت و شخص صاحب ارادہ باشعور بود و چین افغانان و روی سبیلہ های گنجه قندار و اطرافش را با خود رفیق ساختہ
بنام روی سبیلہ اشتہار و از اجتماع آنها اقتدار یافت و ملک بسیاری را مثل آکو کو و بنسمل و مرا و آباد و ہراکون و بریلے و غیرہ
منصرف گشت الحق تکلیف منافعت کہ محمد شاہ سے نمودند بیرون از حوصلہ وسع و ضبط وی بود چہ درہ ہای کابل و ضبط و سے
از نارسائی صوبہ دار و بی خبری امر او پادشاہ و عدم التفات باحوال آن و موقوف نمودن تنخواہ نقدی و معارف مقررہ
از انظام افتادہ کسے از عبور و مرور کسے فرسے نمود صوبہ دار خود در بیتا و روانے قلعہ داری در قلعہ کابل سے بود کہ را
بمال ضبط راہ و کد ام کس مطلع و آگاہ بر احوال متردین و مقصدین بود کہ تدارکش سے نمود و بر گاہ مثل نادر شاہی در سبیل
نشستہ باشد کسی باستظام احوال و اسکنش و ضامنہ و سرانہ و برادر و برادرہ اش ملایم بناید تا بہرست کہ بچہ
و گویہ و بایان احوال این قسم بچہ ان خواہ بود نادر شاہ بخیر قلعہ قندار بران وادہ مردم باز او سکنے و تدارک و آبادی
فرمود و بصوبہ غزنین و کابل در حرکت آمدہ کوئال قلعہ کابل را بچہ بچہ و کد کد با ملک محمد شاہ کاری نیست اما این حسد

چون ممدان افغان است و معدود سرگرمیگان نیز بایشان پیوسته اند غرض استقبال این قوم است براس بنویش راه نداده و بر سر
هماندار می که خود کینا شهر کابل نزول نمود کویال در کابلین مستعد جنگ بدل شدند و نصیحت و پیغام ایشان را سود نکرد
خوبه از قزلباش بقتل ایشان و تخریب قلعها موگشته محصوران بحد حمله و بنیاد تخریب بر سه فریاد امانان بر آوردند محصوران
امان یافته قلع را خالصه نموده بر عتبه پروا افتند و در آن حدود بر جا افتادند فراخ آمده بودند لشکر بر ایشان رفته قتل سے غرقا شدند
از توقیف محمد خان ایچی بغایت آزرده شده چند کس از معتمدین کابل را زبانی به پیغام داده بشا جهان آباد روانه ساخت که با پیغام
واما برسانند و خود در کابل توقف داشت فرستاد با بلایا مور آمده بشا جهان آباد رفتند و کسے سخنی از ایشان نشنید و اگر
شنید نفهمید از معتمدین مقبول القول سموع شده که هرگاه از زبان کابلینان مذکور یاد گیر مسافر یا بشور که از آن طرف میر سید
و کسے اخبار و پیغام نادر شاه شنیده با میرالامرا میرسانید غرض در آن القاعته نکرده با مستعد میگفت که با مغانها سے مردم
مر قلع است این سبب مغلان و قزلباش را از دوری بینند و رتقا و مصاحبین او در و کابلینان را سازش و فریب
آعهد الدوله و آصفیه و غیره تورانیان فمیده فرستاد بای نادر شاه و سه غرضان منبر را فرستاده ذکر یا غان تورانے کزین
آعهد الدوله و صوبه دار لاهور بود تصور نموده بر روی یک تصدیق این خبر سے نمودند استعدا و حمل بر غفلت عقل او میکردند جایکه امیرالامرا
چنین عقل و فمیداد و مریسیانیش این باشد استحکام ارکان دولت و سرانجام مهمام سلطنت آنها را تماشا باید کرد که در چه مرتبه کوان
بود (فاخره و ایامه الی انصار) نادر شاه با زار کابل کی از لشکران راده سوار میرا داده بسفارت فرستاده چون بکابل آمد
رسیده در غار خند و آمدند جمعی از تبه کاران آنها برگردانید بخیم آورد و اول سلاح ایشان را در برودند و آخره کس از ایشان
را کشته کیے فرار به کابل نموده صورت واقعه باز نمود و مدت اقامت نادر شاه در کابل تخمینا بهفت ماه رسید و افغانه
آخند و در اقره قتل نموده از استماع خبر کشته شدن آن ده نفر بقرار شد و بصوب بلال آباد نهضت کرد و آن شهر را قتل
عام فرموده نطقه انبوه تخریب شدند و از غریب انیکه برای رئیس قاتلان ده نفر مذکور غلغله از سر کار محمد شاه معین شده بود
که ارسال گردد قتل عام بلال آباد عاتق آن شد از آن روز که خبر ورود نادر شاه بکابل در مهند شیوع یافته بود خاندوران امیرالامرا
و نظام الملک مجاربه و سه معین شده در شای جهان آباد اقامت داشتند و آواز ده توبه خود عمارت قریب بسوی کابل منتش
میساختند و این نیز بزم ایشان از تدابیر ملکی بود تا آنکه نادر شاه از بلال آباد بصوب پشاور در حرکت آمد

ذکر جنگیدن ناصر خان با نادر شاه و مغلوب شدن بیک ناگاه و رسیدن نادر شاه بلامهور و
مغلوب شدن زکریا خان و پیش آمدن نادر شاه و محالایک و را با محمد شاه رویداد

ناصر خان حاکم صوبه کابل با فوجیکه داشت بر سر راه رفته و افغانه بسیار آن حدود را نیز فرازم آورد و کویا بای صعب وادیهای
شنگ مثل دره خیر و غیره را با اعتقاد خویش محکم و مسدود ساخته مستعد محاربه با نادر شاه گشته بود نادر شاه بوسه پیغام کرد که
من در غلغان روز خواهم رسید بهتر آنکه از سر راه بر خیزی سخن در گرفت و نادر شاه روز موعود بر رسید و غلغلی انبوه از افغانه و
خوج ناصر خان بود اسی هلاک رفتند و غان مذکور زنده و مجروح بدست قزلباش که قرار شده خود را سے نمود قزلباش کشته گرفته
پیش نادر شاه آورد بعد از چند روز اعزاز و ولعت یافت و نادر شاه به بلده پیشا و نزول نموده از آب انگ بگشته عبور نمود
در مملکت پنجاب غاصه شهر لاهور فرغ قیامت بر عاست و آن مملکت بهم برآمده بر کس دست بغارت نیان برد و چندین هزار

قطاع الطريق شوارع و محلات را فرو گرفته با هم ستیزه و نیز راجع بود و در شاه چون کبار لا محذور رسیدند کرباغان حاکم لاهور جمعیت خود مغرور گردیده با جنوه فوجی که داشت دستبرد داد که بود برب آب راوی که متصل لشکر سیکندر و اطراف خود مضبوط ساخته است اگر او را در کیفیت صلح و جنگ بماند هر دو از غارت است القصد و در شاه با فوجی از لشکریان آب را ندیده گزشت و چند سوار قزلباش بر سیه لاهور تاخته شجاعان و بهادران ایشان که در سواری ماهر تر بوده اند که بخند و باقی هم برآمده ستلاشه و ستیز شدند آخر حاکم با تمسویان اقلید و آمدند در شاه با سپاه متصل بر شهر نزول کرد و کرباغان علینیه نیاز و اعتدال فرستاده التماس انان نمود و بحضور نادر شاه آمده عزت و ولعت یافت و در شاه بتجمع را در قلع لاهور گذاشته بصوب شاهی با و در حرکت آمد

نصبت نمودن محمد شاه از نسا بجهان آباد و رسیدن کربلا باجری جنگ و بدال که در آن میدان با نادر شاه رویداد

محمد شاه با جمیع اموال و لشکر چنگاگاه بود که از شهر برآمده و تباکی تمام می آمد و قریب واه چاه منزل را طے نموده در موضع کربلا چاه و نعل شاه جهان آباد برب نهر آورده علی مردان خان محسّر نمود و توپخانه که در لشکر کشیده توپها را با هم دیگر بجزه بندی نموده محصور بود و در شاه و دوسه نوبت نیز از لاهور تا رسیدن بلشکر کشید و ستان پیغام روانه ساختن محمد خان ایلیچ خود بجهاد شاه نمود و ایچي مذکور را همراه داشته رخصت نمی نمودند و در آنوقت معلوم نمی شد غرض از نگاه داشتن او چیست مصمم الدوله راجه بی سکه سواکی و غیره راجه با سراجو تپیه را که نهایت اعتماد بر شجاعت و رفاقت آنها داشت بر چند درین جنگ عانت خود طلبید و در پیش آورده برود و برای امر و زور و در ابلیت و عمل گذارنیده احدی از جاس خود بخندید و پادشاه امر را را چشم امید وصول بریان الملک بلشکر فرستاده انتظار بود و نادر شاه مع فوج خود بر چند نهایت قریب رسیده بود و اما در لشکر پادشاه و ستان احمدی را از خواص و عوام خبر وصول موکب او که کجا رسیده معلوم نبود تا آنکه روزی علافانی خبری که سه چهار کوهی لشکر برای آوردن کاه و دیگر کارها بر روی زمین می رفتند فوج شش ساعت از روز برآمده چند کس از آنها مجروح و منتشر الحواس بمشاهده قزلباش و خوف و ترس دست آنها لشکر رسیده و قلع لاهور آمدند و در شاه شهنشاه یافت و تملک عظیم و نهایت خوف و بیم در لشکر پدیدار گشته آتش انتظار بریان الملک نیز تر گشت

رسیدن بریان الملک لشکر محمد شاه و اشتعال ناسه و حریف جنگ بدون اراده و آهنگ

در همین آشفته و قرب وصول بریان الملک بپادشاه و امیر لاهور رسیده روز شنبه پانزدهم می القصد الهی و الهی فغان و در استقبال بریان الملک به تخیم روی لشکر شتافت و بریان الملک همراه گرفته بملازمست پادشاه آورد بعد از دست مورد الطمان و مرحت گردیده با امور شد که متصل بلشکر لاهور آورد و آید بریان الملک بجای لاهور رسیده انتظار خیمه جنگاه خود می کشید و با کمان خبر رسانید که بعضی از افواج نادر شاه بر جنگاه او تاخته قتل و غارتش می نمایند بریان الملک بتجمع این خبر مضطر گشته بصمصام الدوله پیغام فرستاد که چنین روی داده من برای حمایت فوج و اسباب خود میروم و از جای تکه ستاده بود حرکت نموده پیشتر راند مصمصام الدوله پیغام بر بریان الملک بپادشاه و پادشاه آصفیاه گفته فرستاد آصفیاه در جواب بحرفه و صدا داشت که شکر از روز باقی اند و لشکر بر بریان الملک از ناملی راه نیاسوده صلاح در ستیزه و آویز و نیز در نهایت بر بریان الملک حکم شود که عجلت را کار فرم گشته بجای خود داشته و فردا بهیئت مجموعی توپ و توپخانه را پیش رو گذاشته بر سر دشمن باید تاخت

تا بقابل پادشاهی کاری از پیش برده آید محمد شاه بهین جواب بمصمصام الدوله گفته فرستاد مصمصام الدوله حمل بتغافل و سهل انگاری
آصفیه نمود به پادشاه گفته فرستاد که بریان الملک و در شرفه چه عجب که بادشمن او بختی باشد چنین فردی با نقضان اکیشتن چون
واعانت نه نمودن بعد از مردی در وقت خلافت قانون دولتی است و صلحت است بنگران بر چه خواسته باشند بکشد من خود
بالمک بریان الملک میروم این گفت و در فیصل سواری که موجود بود سوار شده با همراهمان خود مع توپخانه جلوی سهل سرخا به
از لشکر برآمده متوجه پیشتر گردید درین عرصه ریلج از روز مانده بود که نزدیک بریان الملک رسیده در سلوی بهم بمفصله بهم کرده
ایستادند و نادر شاه لشکر بدو قسمت نموده بعضی را در سرب خیم خود گذاشت و با فوجی بمسرایشان راند و فسون سوار
خود را سه حصه نمود یکی را همراه خود گذاشت و دو حصه را بجاگاه و امیر کبیر نکور را مورد فرود نهادن و دران فزلباش بر سر امیرالامرا
ناخته شروع بتاختن و زدن و انداختن نمودند و دو ساعت جمیع لشکر مصمصام الدوله و بریان الملک بهم آمد و همراهمان امیرالامرا
اکثر کسان که نام آورده اند از مع سلف خان برادرش بکار آمده سفر آخرت کردند از آن جمله دو پسر کلان مصمصام الدوله و علی حامد خان
و شایر اذخان و یادگار خان و مرزا علی بیگ کل پوش مع حدود رفقای خود و دیگر کوفت میر شرف در حق چند پسرای خوشحال چند
چهارمیه بخشی و غیر هم و امیرالامرا محمود و بهیوش بهر اسب محدودی از رفقا که بقیه السیف بوده اند از میدان برگشته سرشام
بلشکر رسیده از خود به نظم و نسق امرا و سلاطین پرند دارند قبل از رسیدن امیرالامرا بلشکر خمیده و اسباب خزانه او لشکر باطلات
کرده اثر سه هزار دوی مصمصام الدوله برجا مانده تا آنکه بعد رسیدنش سرایه میسر نمود که لاش نیم جانش را فرود آورند آخر آن چاه
بچوبه بدست آورده بر پانویند و امیرالامرا را در آنجا گذاشتند اعتماد الدوله و آصف جاه و خواججه سربانان سله پادشاه براسه
پیش و عیادت آمده تاسف و دعای بقای عمرو و دلش می نمودند مصمصام الدوله که اندک بهیوش آمده بود چشمه واکرده
با نهایت ضعف جواب داد که با خود کار خود را تمام کردیم شما دانید و کار شما انقدر مسلک و عظیم که پادشاه را ملاقات نادر شاه و نادر شاه را
بشاهجهان آید و بخوابید بر روی کجی دانید و توانید از زمین جابجا برآید و اگر دانید آصفیه و اعتماد الدوله بگفت و شنید برنایسته
بجایمانی خود رفتند و مصمصام الدوله در زیر پشته نوزدهم ماه مذکور بدار البقا انتقال نمود و بریان الملک که در میدان ایستاده و
همراهمانش بعضی کشته گشته و بقیه السیف با خطر آب بهم جمع و متحیر بودند لشکر فزلباش از جا بر سو بچشم آورده یک از آنها که جوان
نویسته از تراک میشاپور هم وطن بریان الملک بود جزات نموده بے باکانه و بر روی فیلس آید بریان الملک که بغیری انداخته
چون مذکور با یک بر روی زده گفت محمد امین دوله شنیده با که بیچکه و یکبارم با فوج اعتماد دوی و نیزه را بر زمین زده اسب خود را
بر نیزه بست و از خاک زین جسته ریسان بود و قبل گرفته بر عمارت سواری بریان الملک آمد بریان الملک که انضال بر ایران
واقف بود موافق آداب آنجا اطاعت نمود و اسیر خود را تقدیر گردید و همراه لشکر فزلباش بمصنور نادر شاه رسیده نادر شاه عفو تقصیرات
او فرمود و مورد انطاف و عنایات ساخت همچون شام شده بود شاه از میدان برگشته بلشکرگاه خود رفت بریان الملک کشته
شدن مصمصام الدوله شنیده متوقع مرتبه امیرالامرا می که همیشه آرزوی آن داشت گردید و سخنان مصلحت آمیز بناست بقت بانادر شاه
گفته بگرفتن مبلغ دو کرور روپیه خوشنود و رضای مصمصام و معاودت نمود و بنابرین گذاشت که آصفیه آمده مبلغ دو کرور روپیه را انجام
و بدو نادر شاه معاودت نماید رفقه متفحص این بشارت بپادشاه و آصف جاه کاشاکه اطلاع داشت چون این رفقه رسید پادشاه
و آصفیه که سرگرمیان بجز و اضطرار انگنده نمیدانستند که چو کنند شادمان گشته محمد شاه نهودی آصفیه را مرفص و مختار فرمود و آصفیه
بعد حصول طاعتت بواسطه بریان الملک عده ایصال از محمود نموده خوشنود برگشت و بخدمت محمد شاه رسید

کاروانی و دولتخواهی خود ظاهر نمود پادشاه از انظار امر غیر متربس در مطبخ آصف جاه مورد احترام گردید چون عهد و پیمان مصالح مساعد
است کام داده آمد و بدست خفای حرص وافر و اربابان منصب امیرالامراکے و امیدوار خلعت گشت پادشاه که خوف فراوان برسلطان
بان خود و سلطنت داشت استرخای آصفیاء لازم دانسته همانوقت که آخر روز شنبه نوزدهم ماه بود بمرتبه امیرالامراکے
و عطای خلعتش رفراز میخیزد در یکشنبه سیم اول روز محمد شاه حسب الطلب در شاه بصلح و موایده آصف جاه بشکر نادر شاه
برای ملاقات رفت از نیکه قریب بشکر ایران رسید نادر شاه پس خود نظر اندر میرزا با استقبال فرستاد و شایزاده چون نزدیک
رسید محمد شاه تخت روان سواری بر زمین گذاشته با نظر اندر میرزا ملاقات و محالقه بزرگانه نمود و شایزاده سلوک فرزند از مسلک
داشت و میرا خود را بنادر شاه برادر شاه ناسرخش استقبال نموده معالقه فرمود و پرسند خود کجا نشانید و سلوک
لمو کانه با کمال احترام مرعی داشته در نهایت خوشنودی مرخص نمود بر بان الملک که خبر خلع شدن آصفیاء یافتن منصب
ایل اولانی شنید پسندد از یکشهر طیش غلیظه بقرار گردید و پادشاه معروض داشت کرد بشکر محمد شاه غیر آصف ماه امدی مقصد
امری نمی تواند شد و مبلغ دو کور و روپیه چایه اعتبار داشته باشد که از دولت هندوستان باین قدر قناعت توان نمود و دو کور
روپیه تنها غلام محمد سے نمایم که از خانه خود بدو در اسے می شمار از خانه پادشاه و امارا و مهاجران و تجار عائد کار متواند شد
بشرطیکه بشاه جهان آباد که سه چهل کوه زیاده مسافت ندارد و نصفه لعل آید نادر شاه با شماع این خبر مستبش گشته رقی مقصود طلب
آصف جاه نوشت آصفیاء با طینان عهد و پیمان سابق و فساد امر نادر شاه باطل ماعشر چون بمسک نادر شاه رسید کلم محکم
شرف نفاذ یافت که آصف جاه در لشکر ظفر اثر نماید و محمد شاه را باز بر اسے ملاقات اطلب نماید آصف جاه معروض داشت
که عهد و پیمان بنین خود فرو کاهمیک کرده ایم نقض آن نمی نمائیم ما را با سلطنت و جان و آبروی محمد شاه کاری نیست ما خرو راست
که ملاقات دیگر باو لعل آید آصفیاء عهده محمد شاه متضمن حکم شاه ہے نوشته فرستاد پادشاه ناگاه گشته مع عده الملک موتمن الد
محمد اسحق خان و بعضی از خواص و خواجہ سران حمله شاگرد پیشه بر تخت روان سوار شده عازم لشکر نادر شاه گردید منصبه ازان
و بر سر از ملازمان که اراده میرا ہے نمودند بزرع جحف آنها را باز داشت و خود جریه بملاقات نادر شاه شنانت بعد رسیدن
بشکر محمد شاه را نادر شاه در خیمه طحله که برای او بر آگشته بود جای داده گفته فرستاد که اسباب تحمل سلطنت و ستورات و دست
خود را مع والی بنگان مقرب و ملازمان خدمت و دیگر عمل و فاعله حضور یا خیمه و بارگاه طلبیده شسته بخاطر جمع در لشکر با ستراحت
و آرام میرا باشند و عموم لشکر محمد شاه را فرمان داد که هر سیکه خواهد در لشکر ماند و میرا بشکر شاه جهان آباد برود و خوانی فرمان لعل آمد
انچه محمد شاه را مطلوب بود حاضر آمد و رقم نادر شاه بی بنام اعتماد الد و متضمن طلب او معصوب لعل شرف صدور
یافته اعتماد الد و قرا الدین خان هم بحضور رسید بر بان الملک مع طماسب طلاق کرد و در فرقه طائر و مقرب الد و دل
نادر شاه بود با شکر محمد شاه و رقم نادر شاه متضمن دادن مفتاح ابواب قلعه خوارش و جمیع کارخانجات بنام بطن الله خان
صادق کرد در اقلافه شاه جهان آباد به نیابت بود پیشتر روانه گردید و متعاقب نیما نادر شاه مع محمد شاه در حرکت آمده عازم
شاه جهان آباد گردید و در لشکر محمد شاه بجد آمدن او پیش نادر شاه و بعد رفتن اعتماد الد و درودی شاهی مردم مضطرب متفرق گشته
اکثری در راه از دست سواران قزلباش که در جنگ تاز بودند گرفتار آمده غارت و لپاک شدند و اگر بخت قزلباش خفتادند
رعایای هند زنده نگذاشتند و اگر از خوش گرد گشتند و عیان ساخت سر دادند القعه نادر شاه مع محمد شاه بشکر داده
در عشره اول ذی الحجه تاریخ هشتم روز پنجشنبه محمد شاه در روز جمعه نهم نادر شاه سده امدی و خمین نامیده الالف در غلعه

شاهان آباد نزد خود محمد شاه و رفو و داماد لشکریان بوضع معمول سابق در مسکن خود قرار گرفتند روز شنبه که عید الفصحی دهم نوروز بود غلبه
 بنام نادر شاه و سرسید جامع و غیره مساجد خوانده شدند و هنگام عصر روز نهم شهر مذکور شد سبندیان آوازده درگاهند که نادر شاه
 در گذشت بیضی میگفتند که دفات یافته بر سر تراسخی انیکه بغیر و تمیز محمد شاه رسنه قلمایه ادر ابلهک ساختن طایعی حال
 در یک ساعت موت او شهرت گرفت و دوسه صبح و سالم جامع کثیر در تلو نشسته بود و ابواب آن شب و روز مفتوح و بقصدای
 عسات مشغول و بر سره از سپاهیش در جل قلع و خانهای شهر ساکن و بیضی بر کنار رودخانه که متصل بشهر است فرود آمده بود و بمجلس
 بمجودان شهرت کافیه در هر کوچه و کناره فرج فوج اتمقان که فرصت با اسلحه ویران از دام نموده و دشواری انگنده بقتل و تاراج قتلان
 بهمت گذار شدند و این هنگام تمامی شهر را فرا گرفت و زلبا شبیه که فم زبان سبندیان نمیکردند و در جازای که انداختند متفرق یکیک
 و دو در هر کوچه و بازار در گذر بود و غرض سبندیان غافل بایشان رسیده که شتند و با آنکه شب در رسید شورش انگیران مال
 اصلا آرام گرفتند و آن هنگامه در افزایش بود چون کمر حقیقت حال بفرض نادر شاه رسید سپاه را امر فرمود که هر کس در جا
 و مقام خود آرام گرفته باشد باقیام نبرد ابرید و اگر سبندیان بر سر ایشان هجوم آورند داخله نمایند و در آن شب یکس از امرای
 سبند که وقت این کار بودند اصلا متفرق سکین ناکره این فتنه و غوغا گشت بلکه چند نفری که حسب الاستیة مالزاده
 گرفته براسه المیدان و محافظت خود بخانه برده بودند در منازل ایشان متحول شدند و با آنکه در جنگ کربال قریب میت
 کس از قزلباش انس اندک نیز حرم تیر مجروح و زیاده بر سره کس کشته نشده بود و درین هنگامه قریب بمقتصد کس از آن طبقه
 بقتل رسید با بلیچ چون روز شد و جهان آشوب داشتند و بود نادر شاه از قلع سوار شده بقتل عام فرمان داد و فوسه انیسوا
 و پیاده بان کارا موگرشته بایشان گفت که تا بانیکه اصدی از قزلباش کشته شده باشد اصدی رازنده نگذارند لشکر قزلباش بیاد
 قتل و غارت کرده بمنازل و مسکن آن شهر در آمدند و قتل بفرار کرده اموال سبند و عیال با سیر برده و دلبیاری از ازان
 خراب و سوخته شدند چون نصف روز گذشت و قتل و کشتگان از حساب در گذشت نادر شاه ندا می امان بقیتة البعث
 در داد و لشکریان دست کوتاه کردند و پس از چند روز شوارع مساکن که بر از اجساد مقتولین بود هوا عفونت یافته عجزیة
 داشت حکم تعلیف آن شد که توالت شهر در هر گز را آنها را جمع آورده باغن خاشاک که از عمارات فرو ریزه بر دبی آنکه تیریز مسلم
 و کافر شود و بر البیوت بر بان الملک بعد چندی بمعرض سرطان که در پای او بمر سیده بود بر حمت حق رفت و شیه جنگ که
 با هزار سوار قزلباش برای آوردن دو کور در و در پیامو و پیش صفدر جنگ بصورتی آورده رفته بود بصل مذکور آورده رسانید و
 داخل خزانه نادر شاه رسید و نادر شاه و خاگر با و شلهی را بقوت در آورده از مردم نیز زربا حاصل نمود و در خزانه از
 اعدا و شاه همان پادشاه بجا که نکاح پسرو کویک خود نصیر اللهیه ناکر همراه داشت در آورده چون بسبب دواعی شتاب
 در سعادت داشت تمامی ملک سند و صوبه کابل را بیضی محال پنجاب که به فتوحه صوبه کابل است از مملکت هندوستان تقریر
 محمد شاه وضع نموده محق بمالک ایران ساخت و محمد شاه ضیافت نادر شاه در کمال تکلف قرار داده بیعت قدیم رسانیدن
 مذاکات حضور امرای عظام شدند عمده الملک بخوارانیدن قوه نامور گردیده و فتنه میخواست بیال قوه بدید اندیشید
 که اگر اول بمحمد شاه که آقا پادشاه من است ندیم تلاوت حق نمک نوسه از خوف و بیم خواهد بود و اگر بدیم از پیش و سطوت
 نادر شاه که پادشاه سفاکیست این ندیم خواهد بود و پراثر قوه نموده اول بدست آقا که خود داده گفت که ندوسه را لیاقت
 و دون چال بدست شاهنشاه نیست ولی نعمت از دست خود لبنا بنشاه و سبند و پادشاه و عفار را حسن ادای این نعمت

پسند آمده و تحسین آشنا و گمانه‌گرنه و امانی مرد با شعور و سلیقه‌اش در همه امور نهایت درست بود و بعد از آن نادر شاه و همراهی
برندراطلبدیه مجلسی بسیار راست و پادشاه راجه داده امارا را خلعت بخشید و نصالح نموده بسلطنت گذاشت و تاریخ مفهم هفتم صفر
تحسین داماد بعد الف از شاه جهان آباد طبل مراجعت کوفته بازگشت +

ذکر سوانحی که در هندوستان بعد مراجعت نادر شاه بایران رویداد

بعد نهمین نادر شاه بفرق ایران محمد شاه با آصفیاه و اعتماد الدوله و عمده الملک موتمن الدوله اسحق خان ببادر که تازه بوجه آمده
و ایران خالصه و بسبب نیکو خدمتیه که در سفر گزالی و جنگ نادر شاه نموده کمال تقرب یافته بود و سرگرم سرانجام تمام خود گردیده مشغول کار
شده روز جمعه بیستم صفر سنه مذکوره امیر خان بختیاب بمده الملک خدمت بخشی کرے سوم سرفرازے یافت و دیوانے خالصه
و خطاب موتمن الدوله محمد اسحاق خان ببادر و خدمت صدارت بظلم الدوله خان مغول شد و در دیکشنبه بیست و نهم ششم
مذکور خلعت خدمت میر تونزک بر کف خیال بیکه بیعت الدوله خان نو، روح الدوله امیر الامرا عنایت شد و روز دوشنبه
هشتم ربیع الاول سنه مذکوره دار و درنگه خیال خان با خلعت شش پارچه به بادے علیخان برادر عمده الملک و بخشے کرے
اصحابان بعد صلایت خان بهر سادات خان مرحمت شده و در دیکشنبه گزداران بظلم الدوله و دار و درنگه خود خانه نبوت خان بخشی گری
اعلی شایان عمده الملک و اک سوانح بکلیم معصوم علیخان عنایت شد و در دیکشنبه هفتم شیبان سنه مذکوره بهر
مراتب باسحاق خان و صلایت خان و در دیکشنبه بیستم شهر مذکور عطا یاسه مسطور بعد الدین خان میرانش عنایت شد و
محمد شاه را از ابتدا سوار وطن بامراسه تورانی بود و در ساعده نادر شاه از و به تقویت نادر شاه به تسلطی بهر سانیده قاصد تملک و
تضعیف آصفیاه و اعتماد الدوله گردید و عمده الملک اسحاق خان و غیره استشاره سے نمود و عمده الملک که مراد صاحب جرأت و خلعت
بود پادشاه را دلیر سے نموده به عزلی اعتماد الدوله از وزارت دلیر گردانید و در خلوت معروض سے داشت که اگر سایه دست
مرحمت خداوند برسد این دولت خواه خواهد بود و این اراده جزم و تصمیم خواهد یافت انتشار الله قلمی انتظام بهر سلطنت
خاطر خواه و سه نعمت سرانجام سے تواند شد پادشاه چون بدانش و شعور عمده الملک اعتماد وافر داشت اراده عمل
قرالدین خان از وزارت معصم نموده انتشار انصار آصفیاه بهمت و کمن یکشده بعد انقضای یکسال و چند
ماه آصفیاه چاه براسه تدرید و تشدید بندوبست و کمن که بنابر سنج فتنه در و دناور شاه و مسلک خود سرے بیرون
پیشش ناصر جنگ که در و کمن نائب اول بود و اختلال و برهجه در مرکز دولتش رویداد از محمد شاه رخصت گرفته و سپر کلان خود
غازی الدین خان ببادر و در جنگ را که داماد اعتماد الدوله بود و خلعت بنایت امیر الامرا از صفور و بانسیده حازم و کمن
شده و کورج نموده داخل شهر با گردید محمد شاه مخفی قلندران و وزارت بعد الملک عنایت کرده حازم بود که بعد و فرخاند
آصفیاه خلعت وزارت بعد الملک عنایت نماد به عمده الملک چون اندک تیز بود و بهر طبیعت داشت بی بر گردید آغاز نماده و حق
اعتماد الدوله و کلمات رکب که لائق شان او وزیران ایشان نبود پیش مخصوصش و در سونبت گفت چون مناسه مذکور اعتماد الدوله رسید
آصفیاه را که بریون شهر و مغرب خلیم خود مقام داشت نوشت و استشاره نمود که احوال نیست چه سے باید که و آصفیاه چاه
در جواب گفته فرستاد که مخالفت با پادشاه و منازعت با خداوند موجب فلاح و مقرون به صلاح نیست از پادشاه
رخصت خواسته اراده بهر اسه نماید نمود اعتماد الدوله حسب الامر آصفیاه چاه بپادشاه عرضداشت نکاشت

مضمون انیکہ از اعلام تفصیر سے بزرگ و معجل نامہ و مزاج حضرت کفایت غرض کو بیان انحراسے بہرسانیدہ چون امداد مقرر اسے
 متبرکہ و الحال ہم نیست فردے ہمراہ آصف جاہ برکن بیرون دے نعمت کار سلطنت از دست بر بندہ دولتمدار کہ منظور باشد
 بکیند و عیش و جنور فرستادہ خود داخل پیش خیمہ گردیدہ حق باصف جاہ گشت پادشاہ کہ مزاج مستقل و جراتے نہ داشت
 ششوش و دیگر گشتہ استشارہ بامدہ الملک مومن الدولہ نمود و عمدہ الملک سخنان گذشتہ را عادیہ کرد پادشاہ فاشوش مذکور ملک
 را رخصت نمود و در تنہائے از مومن الدولہ پر سید طبر خود قسم داد کہ اپنے برائے پادشاہ سلطنت صلاح داند بلا حیث و میل
 بعض رسا نہ مومن الدولہ چون دست گرفتہ و متوسل عمدہ الملک صاحب عہد و پیمان با او بود کہ در شہرہ ہی پادشاہ خلاف
 مرضی عمدہ الملک سخن نگویہ در جواب تو گشتہ متوقف شد پادشاہ باز قسمہاے غلط و شداد و ادعاستغفار کرد مومن الدولہ
 بعض رسا نہ کہ اگر مخالفت قول عمدہ الملک بعض رسا نہ نقض عہد و پیمان سے شود و اگر مواظقت قول ایشان نماید ملک مرا سے
 موعی از حیثیات خواہ بود و ہر تہنگ درین باب غلام را معاف دارند و گشتہ استشارہ فرمائید محمد شاہ در سائنہ از مومن الدولہ جاہ گردید
 التماس کرد کہ ہر چند عمدہ الملک امیر لڑن لالہ مراد صاحب جرأت صاحب تدبیر است اپیش مردم عمدہ ہاے ہند بیک کافیا
 و اطوار مشہور و این کمترین بندگان و بیعتہ دیگران کہ ہمہ مل ایشان شرف عقبہ ہوسے و ملازمت حضرت دریا فتنہ با وجہ غرت
 رسیدہ اند ہنوز در نظر راجہ ہاے ہند وستان و دیگر اعیان و ارکان ہمان مرتبہ دیروزہ دارند و آصف جاہ و اتحاد الہ و لہ را
 جمیع اقوایاے ہند بنظر اسید سے بینند و اطاعت آئنا را سر بایہ حصول تآرب و سعادت خود میدانند با جہاد امثال مارم
 بر سر زبان ہا بہنا بنعم قاهر دولتمدار مقدور و اصلاح نیست پیشتر ہر چہ مرضی دے نعمت باشد احسن و او سے خواہم بود محمد شاہ
 با سماع این کلمات متنبہ و از ارادہ خود متصرف گشتہ شروع با سترضا و استمال اعتماد الدولہ و آصف جاہ نمود روز دیگر عمدہ الملک
 مزاج پادشاہ را بطور مہمود نیافتہ و معجز و مستفسر گشت پادشاہ در جواب گفت کہ از مردن امرای تورانیہ کہ بعضی را کمر و سائید
 مناسب نمی نماید و سترضای ایشان بصلاح دولت از ہر شمارا ہم مقتضای دولتمدار ہے باید کہ از انچہ موجب نفاق و
 افتراق باشد اتر از نمایندہ عمدہ الملک مزاج پادشاہ دریافتہ پیش آصف جاہ شتافت و اعتماد الدولہ و آصف جاہ را راضی
 ساختہ گفت ہر چہ مرکز خاطر عاظر باشد ایما شود کہ منہ بہمان راستے است آصف جاہ مدح و ثناء سے عمدہ الملک
 آفا ز کردہ گفت چون الحال در میان شما و اعتماد الدولہ ملاے حادث گشتہ بہتر تہنگ چند روز بالہ آباد کہ صوبہ شماست تشریف
 بہرہ عمدہ الملک از آصف جاہ و اعتماد الدولہ رخصت گرفتہ از پادشاہ ہم سترضا و استمال اعتماد الدولہ نمود و عازم صوبہ الہ آباد گردید
 و بیرون شہر مسکرا راستہ چند مدت ببلر تمام سفر و انفعال جواب و سوال کا رہای خود توقف نمود و کلامی نہد برائے دربار
 معین نمودہ روانہ منزل مقصد گشت و مومن الدولہ در دل پادشاہ و اعتماد الدولہ و آصف جاہ با ہی بسیار بہرسانیدہ ثبات یافتہ
 یافت و ابو المنصور خان بہادر صفہر جنگ بعد ملت بران الملک بصوبہ داری او دہ سر فراری یافتہ و در ار الملک خود کہ
 صوبہ مذکور بود اقتدا البیاب بہرسانیدہ مہائی دولتش استحکام پذیرفت و زکریا خان بجنور صوبہ دار لالہ و سلطان لایا بہت
 نادر شاہ مستطہر نامہ و سپر گشت کہ اندک دیر و بیباک بود و تنبیہ و تادیب نور محمد خان لای کہ نادر شاہ نمود و طاقت و دلہر سے
 گوہ خطاب شاہ نواز خانی قیاز یافتہ خوشنود میگذاشت و بکام و آرام با نظام مہام متعلقہ خود در مالک پنجاب شہنشاہ سے نمود

ذکر ملت شجاع الدولہ صوبہ دارنگالہ و منازعت حمایت جنگ نائب صوبہ عظیم آباد

با علاء الدوله سرفراز خان پسر شجاع الدوله مذکور و حاصل نمودن مهابت جنگ علم جنگیدن
با سرفراز خان مع سند صوبه بنگاله بنام خود بتوسل مومن الدوله اسحاق خان بهادر

شجاع الدوله که صوبه دار بنگال بود بهنگام ورود نادر شاه بناسیجان آباد با جمل موعود در گذشت و بجهت ایزدی پیوست زبان از
بیان محامذات ستوده آپاقتش قاصر و محلی از اوصافش بدقا تر نمی توان نکاشت امدی از ملازمان نبوده که دیده و دانسته
آبادی مراعاتی لائق بحال او کرده باشند و بهنگام مردن دوامه مواجب هر یک از رفقاے ملازم مثل سوار و پیاده و عمد نام
و خدمه و جمیع عیاله و فعلی و بشکی داده و از بهر بلا استغفار خواست رحلت نمود و در ایام دولت او هر که اندک سهم شمشیر بود
از موافقان احسان او بهره بر میداشت و بزرگای ایرانی و پور که موله و موطئش بود هر یک مواجب و سالانه بقدر رخصت
خود می یافت و بابت طرف حق بر تبه داشت که در عدل و انصاف و از انرا جور و اعتساف فرزند داور می یافت و از
مستند نزد او کیسان بود و عصفور در چنگل باز آشیان می نمود ایام دولت آن والا نژاد از عهد نصفت نوشیروانی
یاد میداد از قوا و موشیاری انتظامی که در امور نگه داری داشت هر که در ملک بنگال میشد اگر حسابا یا بسا اندک سهم لیاقتش بود بچود و زود
در سرحد و قلمروش آن بهر در معذور اطلاع آمدن او میشد و بهرگاه در شهر مرشد آباد میر سید روز انظار میکشید و باینکه در اردو بسیار
این ملک از ارکان دولت و دار بزرگداشت و کسی نفوذ و تقریب و میکرواحضار فرموده امیدوارم مقصدیکه بود کامیاب میفرمود و اگر کسی
وسایل او نبود روز چهارم در مجلس خود فرموده او را مذکور می نمود و میگفت شاید از حاضران کسی را با او سابقه معرفتی نبود والا البته معروف میشد
با بصورت هم اگر کسی متذکر نشد ذکر او بقدر معرفت نمود و مواظبت گردید خود که را فرستاده است اعلام حال او میفرمود و پیغام میداد
که بگره در و دین و دار اتفاق افتاده باز هم میتوان دید و بر اوضاع معاش و مقدار مصارف و غنیمت و اواز نهان راست گفتار اطلاع
حاصل می نمود و کسی را از ملازمان او حال خود که سخن دروخته با او توان گفت و این رسم بود که در دین بلاد هند و اکثر مسلمان
است که عمده امر و سلاطین هر جا بر دنیا چیز می افتد از نزد آقا می خود بیزد آقا می از دیگر نداد اگر نه بجز بستاند ملازمان او را
حقه انفار و چوبه دار که اغلب این قسم اند و از افرار شیوه رزید اینهاست و گاه بعضی از بزمی را اذیل پیش می برد و لالت
طبع سیاه رو و پیرو می آنها نموده از تکاب چنین امور می نمایند مقدور نبود اگر کسی از حد بدر فرشته می گشت طبع می نمود
بجود اطلاع و عطف و مضمیم هم مورد عتاب می شد از بخت این راه مسدود که را از نوکران او مقدر نبود و خود و بخوا
رعایت ادب ملازمان خود میفرمود که آنها هم از مال دیگران مستغنی می نیاز می بودند و نقد بر لایبایات عزیز دارد
مطلع گردیده بعد ملاقات استفسار و استخراج می نمود اگر میدانست که قاصد رفاقت و نوکر است کمال دلجوئی و
اعزاز لازم خود گردانیده و بهیچ معذبه براسه مصارف ضروری او عجلان می فرستاد و اعلام می کرد که در این دیار
این مقدار قلیل کفایت می کند و او قانع می نمود اگر راست که تو می هم کرامت فرماید و جمله ملازمان روشناس را از مواجب
احسان آن صاحب جود خواست بران انواع نعمات میرسد بر سر راه همیشه و جمیع راز و راز می در میان و بعضی را در اسب و
و بار و دام الحومه او این فیض هم از کسی منقطع نموده و اسمای ملازمان روشناس از عمل شاگرد همیشه و معاصیان و غیره
هم را در بیاض می کرد و اراقتش از علاج تراشیده بود نه نوشته پیش خود میداشت و وقت رفتن در وقت خراب اوردن
مر قومه را دیده چند اسم از ان اسما بر گزیده و بر سر می میلفه لائق حال او که در زخیر می می شد بقل خود می نکاشت

دہر کے رابر مارا لگاڑی ازمینداران کا قصد بنام کارسزاوے وغیرہ تعین فرمودہ اور ایسا وکیلش را اعلام میکرد کہ انقدر رعایت
 باین عزیز موجب خوشنودی باست زمیندار سعادت خود بخودہ مع ششے زائد لعل سے آورد بعد عود از شقص کو سہ سہ سلام
 فرمودہ اگر ظاہر سے کرد قدر او در نظرش سے افزودہ و الارعایت لعل آمدہ از نظر اعتبار بنا بر ناکستی سے افتاد و بعد مراعات با
 اشخاص مرقومہ اسمای آئنا خود فرمودہ نام گیلانی نگاشتہ و ادام الحیوہ چین بود اللہم اغفر لہ الحقہ بالصالحین علما الدولہ و فرزندان
 بجای پر برسند ایاالت صوبجات متعلقہ او کہ او دلیر و جنگار و عظیم آباد بود ممکن گشت مہابت جنگ کہ از طرف پدرش
 بہ نیابت صوبہ عظیم آباد مامور بود انقلاب سلطنت دیدہ بسرحد صوبہ عظیم آباد آقامت داشت رقم نام در شاہ کہ بنام
 شجاع الدولہ اصد آریافتہ بود بعد رطش بسر فرزندان رسید مہابت جنگ را کہ از سر فرزندان اہلینان نبود فکر کار خود افتاد
 و سر فرزندان ہر چند صلاح و سداد داشت و بصیام ماہ مبارک رمضان و رجب و شعبان و ایام البیض ہر ماہ و اکثر اعمال
 نوافل معینہ ایام و سال سے پرداخت اما از عقل و شعور کہ سروران را ازان کزیر سے نسبت سبہ بہرہ افتادہ یا مامور
 مروجہ چنانچہ باید نے پرداخت و بکنہ و قاقی و شرکط سرور سے غیر سید بنا بر جہات مذکورہ ہر چند با متوسلان پدر خصوص
 رای را یان عالم چند و بگت سببیم دعا ہے احمد کہ عمدہ مقربان و مرجع حل و عقد امور نظامت بودہ اند تفرع سے غذاشت
 اما مصاحبان و رفقاء سے دیرینہ او مثل میر مرتضیٰ حاجی لطف علیخان مردان علیخان و دیگران کہ با حاجے احمد کینہ سے سابقہ
 داشتند امانت و تدلیل او منظور داشتہ توبہ بنیات زبانے و قبیحہ نامر سے نیکو اشتہ و ہموارہ غصومت و مخالفت
 حاجے احمد با علما و الدولہ و ہر ماہی مختلفہ ظاہر نمودہ اند حاجے مذکور مزاج او را مخوف سے ساختند تا کہ علما و الدولہ ہر دلوئی را
 کہ از حد شجاع الدولہ بسر دعا ہے بود گرفتہ تحویل میر مرتضیٰ سپرد و خواست کہ فوجدار سے را جمل از عطا الدولہ خان تغیر نمودہ
 بنام خود حسن محمد خان بدہ حاجے احمد ازین مردان کہ اعا دے خود متوہم گشتہ مہابت جنگ کے را بنابر سے نگاشت
 و سر فرزندان را در قوالب دو تنخوا سے و کفایت دلالت بہ بر طرف سے سپاہ نمود و او اندکے از راہ سفہت با عدم
 اعتماد و غیر انمود درین عرصہ کہ زین الدین احمد خان از عظیم آباد و سعید احمد خان از رنگپور فوجدار سے خود بحضور علماء الدولہ
 رسیدند منوچرخان سر فرزندان را مشورہ قید و حبس حاجے با بر دو پسرش کہ نام شان مذکور شد دادہ و علماء الدولہ قبول
 نکردہ با حاجے احمد ظاہر ساخت و بدانت خود این اہل را موجب نصیفہ و اطمینان خاطر حاجی شمرہ باین حالات و خستہ
 عطا الدولہ خان را کہ دختر زادہ حاجے احمد و با ملراج الدولہ مہابت جنگ کہ مرزا محمد نام داشت منسوب بود خواست کہ فسخ نسبت
 سابقہ نمودہ با پسر خود منسوب نماید و نیز محاسبہ صوبہ عظیم آباد بخیر است و سپاہی را کہ از اسالہ و چند پیش متعینہ مہابت جنگ بودہ از
 جملہ متوسلاش بود نہ افسار نمود چون لعل و در آمدن نمودہ از را زہ و استر و اعطایا کہ شجاع الدولہ بنا مرحمت کردہ بود نمود حاجی احمد
 امور مذکورہ را مفصل مع ششے زائد بر نگاشت و سعید احمد خان نیز تائید قول پر نمودہ حالات مذکورہ را ہم خود مہابت جنگ
 بطور شہادت مرقوم ساخت و علما و الدولہ باین سلوک امانتوقع اطمینان و دفا از حاجی احمد و برادرش پسرانش بود مصرعہ نہ سے
 تصور باطل زسی خیال بحال + مہابت جنگ بعد استماع این مقالات و تحقیق این حالات کمال احوال خود در صورت اغماض نمایا
 ابرو دیدہ با متوسن الدولہ محمد السخی خان بہادر کہ دیرینہ آشنا سے او کمال تقرب و اعتماد در حضور میر سائیدہ بود توسل بہت
 و مخفی از اخبار سے سند صوبجات قلند مذکورہ بہ تغیل یک کر و رو پریش کشیش و سائیدن احوال خطبہ سے فرزندان و حضور
 نمودہ شہر پادشاہ متضمن فرات بجکیدن با سر فرزندان و خستہ از صوبجات از و درخواست و خود در تیار سے

فوج پشته تانیه زیند اران بروج پوریه در صورت عظیم آباد تیر و مشهور و بکثرت اقوام خود مغرور بوده اند شغال و زیند سرافرازان
 غلار واری کرده دفع الوقت و انتظار فرصت سے نمود و آنکه ده ماه از مراجعت نادر شاه بایران و یکسال و یکماه تمام از اشتغال شجاع الدوله
 مرحوم گذشت دشمن پادشاه خاطر خواه مهابت جنگ در رسید مهابت جنگ تاریخ کوچ نمودن جنگ سرافرازان از بنجم
 معتقد خود معین کنانیده طریق ترو و ساز و فن بطون مرشد آباد با نهایت احتیاج و مسدود ساخت که یکس ازین طرف رفتن
 بر شد آباد نمی توانست و منتظر از منتظرین خود را مع شط نام بگت سینه فتح چند متعین کوچ نمودن بنا بر جنگ لغز یافت بود بر شد آباد
 که در الملک صوبه بنگالاست فرستاده همانند که فلان تاریخ این خط را بگت سینه باید رسانید و خود را وافر دی الحیوسند
 اشخی و حسین و دانه بعد اوقات بشهره رفتن بطون بروج پور از شهر عظیم آباد برآمده متصل بآبادی دسے بر تالاب داشت خان که بطون
 مغرب از شهر واقع است معسکر ساخت و فوج را بجمعه کجا نموده همه را فراموش آورد و زین الدین احمد خان دادا گتر خود را و شمس
 عظیم آباد نائب گذار شد سید پوایت علیخان بهادر و راسد جنگ و الدفقیر را بر گز سرس و کشته و غیره که حکومت آجی داشتند
 مرخص نمود و متعاقب نوشت که شمارا زین الدین احمد خان را بخدا سپرده عازم مرشد آباد شدیم بر صورتیکه پیش آید با اتفاق انچه
 مناسب باشد خواهد نمود روزی که میخواست فردا بطون مرشد آباد و نصرت نماید سران سپاه را از سپند و مسلمان احضار
 فرموده جمعی ساخت بعد فراموش آمدن همه صحن مجید دست مسلمان صالح و آب گنگا مع مس و در میان سپاه که قسم بر عهده جماعت
 بنمود است دست برین طلبه داشته از مسلمانان بکلام آتس و از سپند و باشیای مذکور خواهان قسم شد معهود آنکه مرا با
 دشمنان خود محاربه و پیشی است از ششادم که رفتنای دیرینه و معتد و باز دسے قید بنا بر اطمینان خاطر خود عهد و پیمان میخواستیم
 اگر رفاقت و اعانت من منظور باشد تجدید عهد و پیمان موکد بقسمها و پیمان نمائیم که اگر من خود را بر آتش زخم یا در آب و
 دشمن اگر قسم باشد و اگر از اسباب شمارا وقت مرا از دست نداده با هر که دوست و با هر که دشمن باشم دشمن باشیده جان خود را
 رفاقت من در باز دید سپاه که اکثر از آنرا مخلص دولت خواه بنا بر بر دشمن حقوق سابقه و تو قعات لاحق بودند عهد نکرد را بطریق طریقه
 کرده موکد بقسمهای غلاظ و شداد نمودند و کلام مجید را بر سر دشمن خود برداشتند و پیمان نیز عهد و پیمان نموده قسم تقبیل پای برین مس
 آب گنگا و مس خیره نموده همه کیدل و کزبان خدا تسلیم رفت و جانباری در خدمت بلند نمودند و بیگانگان و ملازمان نیز به تبعیت آنها
 شریک عهد و پیمان مذکور گردید که بر رفاقت مهابت جنگ بر بستند چون ازین طرف اطمینان میرسد حق را بر کشود و اراده خود را بعد از
 و امانتیکر سرافرازان با او برایش حاجی احمد نموده و بعد از آن انچه کسوت خاطر نمود چون عهود و اقسام در میان آمده بود بهر
 غیر از تصدیق قول مهابت جنگ تعهدی یافت اجاره نموده وقت شام این مجلس انتقام یافت و پنج آن روز که تاریخ مختار بود مهابت جنگ با
 فوج بآر و سامان مغرور که میماند بود و ملکنت بطون مرشد آباد نمود و منزل منزل ملائقت قطع حاصل نموده بهرگاه بدره شاه آباد که عیون
 آن در صورت مراجعت دشواری دارد نزدیک سید لشکر و صیاحی دامن کوه توقف نموده مصطفی خان افغان را که یکی از دلداران
 سرداران جان فشان بود مع حدود او پروانه و دستک مهری سرافرازان تعین طلب یکی از عباد اران که از عانی پیش آمده بود پیشتر
 خوان و ادک این بهر نه دوستکامبخت فغان در نه مذکور که حدود و حدیث افغان پیش نخواهند بود نموده و دل در نه مذکور شود و علامت
 و خولی که در آنجا رسیده قلعه شری خود را بنوازد و متعاقب و فوج آسانی بدو از خدمت خود تواند نموده مصطفی خان موافق فرمان بعمل
 آورد چون نزدیک در معسکر فغان موافق ضابطه از در حکم توقیف نموده مستعمل احوال گردیدند مصطفی خان دستک و پروانه
 معصوب یک از هم را بیان فرستاد و متعدد دره بعد ملاحظه دستک پروانه دره را کشود و اذن داخل شدن داد

مصطفی خان در آنجا رسیده علامه کبیر سائید و نقاره را برادر و دشمن خواست افواج برادر ملهات جنگ محمود شجاع
صدای نقاره از دامن صحرایست مجبوری در نهایت کرد و فرغانه کرد و بیست و هفتان خطر گشته ستم حرکتی کرده مصطفی خان با گشتن در زینهار
اگر حرکتی کرده بود بهر باب نیز رسیده گشته و خبر رسید جماعت پیاده و سوارش مضطرب دیده بجای خود نشسته و مردم مصطفی خان در آتش و ستم ستان
فوج پیاده رسیده و اهل دسه گردید چون همان روز در میان عامل خط جنگ سیمه ملهات جنگ محمود بود که خط رساند از وزیر سلیمان برادر
خط رسانید جنگ سیمه بعد از آنکه تاریخ نهضت ملهات جنگ شمرده دید که امروز ملهات جنگ در دشت تیلیا گری گشته در پنج شش و در شش
برسد با خطر تمام سوار شده پیش سر فرزان آمد و خط ملهات جنگ نمود و احوال در دوش قریب بر آج محل ظاهر نمود و وزیر خطی که
ملهات جنگ بر سر فرزان نگاشته بود گذرانید خلاصه مضمونش این که چون مذلت و خفت برادر در بعد از خط رسید و کار بجای ناموست
کشید فردی بنابر پاس ناموس اطلاع تا بانجا رسیده و غیر از بندگی و عقیدت مقصد ندارد و امیدوار است که حاجی
راجع توابع و ملائق رخصت فرماید و بعد از اطلاع حیرت عظیم هر که در راه لاجت گشته سر فرزان با خطار و وسایع لشکر
و جمیع سواران فرغانه داد و حاجی احمد برادر ملهات جنگ را نیز طلبید چون اجتماع دست بهم داد همه را برادر داد
حاجی احمد را بر عهد و تسدید ترسانید حاجی احمد سخنان ملائم مناسب وقت و معروض داشت و دهنش تعذر نمود که
اگر رخصت یافته تا ملهات جنگ برسد و در رسیدن او را برگرداند و خطی اظهار حاجی احمد را نزد برادر شمرده راضی
بر رخصت نمی شدند و برین بفاصلت تقدیر و قولش نموده راضی و استند و رخصت حاجی احمد در دشت
ماند محمد خوش خان از نقاره قدیم شجاع الدوله و سر فرزان که نشسته و مرده و مرده در نهایت مرتبه دشت
بسر فرزان گفت که از قید حاجی احمد کاسه نمی کشاید و ملهات جنگ از لحاظ خود بقیه حاجی احمد باز نمی ماند درین صورت
رخصت حاجی احمد مضائق ندارد اگر موافق و عده مهمل آورد و بهتر و اگر عمل ندارد و از آنجا می رود و برگاه با ملهات جنگ را آماده
ایم حاجی احمد که شش و دهم پیش نیست از رفاقت او ایبار در شش پرده که نداریم و در رجیعت ملهات جنگ از خود
عدم حاجی نیز چیزی می افزاید و نه چیزی می کاهد التماس خوش خان موثر افتاد حاجی احمد رخصت یافته پیش
برادر خود شتافت و در آن وقت بواسطه و وسایط معروض داشت که محمد طه وری خان بجان و دل ملیح و متفاوشت
زینهار که خداوند در مقابل تو که صاحب قدر است که از دشت خلاصت عقیدت نباشد اراده بر آمدن از دولت غایت فرزند
نموده و او به سعادت عقبه بر سر رسید و عرض مطالب خود نموده ملیح و متفاوشت باشد اگر احیاناً اختلاف التماس این فرد
با خواست مخالفان بقصد مداحه بر آید خوش آنست که بنابر حفظ ناموس و جان از او امری بظهور رسد که موجب
روسیای و دنیا و حقیقت باشد چون بعضی ارسال حاجی احمد اطمینان نبود اختلاف آسا و برآمدن و بیایمان و اتع شده و زن بکون
مرح و افتاد و بیست مردان طایفه خان که کمال فغان با حاجی و ملهات جنگ داشت حبیب محمود محرم الحرام شش و هجری
روز چهارشنبه از آنکه خود علامه الدوله برآمده در سوار کوچه بمنزل کمره رسید و در آن منزل بخت خواست و
شجاع طایفه خان خود را بر حاکم که بر استزاج ملهات جنگ پیشتر گفته بودند مع مکرم محمد طایفه که از آن
طرف بفرات آمده بود سعادت نموده ملازمت علامه الدوله نمودند بعد ملازمت هر عرض رسانیدند که ملهات جنگ
تایید و فرمان برادر است و معروض میدارد که طایفه بجهان هر کسی را ترجیعت فرموده و در هر یک فریاد میرساند و پاسی و
خود نموده حفظ مرتبه او سالانهم میدانند این گسترین پروردگار این دو دولت و خاک بر داشته این استان است

و چنانچه حقوق پرورش خداوند بر قریه خود ثابت دارد همان قسم باعتبار بندگی خود که در عالم عیدیت هیچ گونه قصور
 اے الان ازین ناتوان سرزنده بر سایر بندگان نفوذ خود را متحقق میداند در هیئت دولت اول آنکه حجتی
 که باعث غبار و تقارظ خاکسار شده اند و سر کرده اینها مردان علی خان و میر مرتضی و حاجی لطیف علیخان و محمد غوث خانند
 و موردی خارج شوند و کترین بقبول التماس منازگشته بشرف لازمت مشرف گردد و دوم آنکه اگر این امر متعذر باشد
 خود به دولت از آنها جدا گئی جویند و آنها را به دفع این بنده امور نمایند اگر آنها غالب مدد مدعیانی که دارند بجهول پیوست و
 اگر مغلوب شدند بنده بعد غالب آمدن سر قدم ساخته بخدمت خدایه تشافت و این مقال را مودک بایمان ساخته کلام مجید را معصوب
 حکیم محمد طے فرستاد لیکن چون سرداران مذکور نهایت اعتبار و اقتدار در حضور علاء الدوله داشتند و همان قدر با حاجی احمد
 و اخوان و اولادش و شمشیرا بود سخن مصالح و در گرفت و صورت مجاهدی هم چنانچه شجاعان و انشور سے نمایند بطور ترسید
 و حاجی احمد نزدیک بر ارج محل رسید هم سواری ملاقات پرورد و برادر یا سپید گریسیر آمد و در فیصل مهابت جنگ با تفاق سوار
 شده بنا بر ایفای عهد فیصل مهابت جنگ را چند قدم برگردانیده باز بر اسب که منظور بود روانه گردید از آن طرف
 سر فرزان خان مع فوج و استعداد خود برآمده تا بموضع که یک که جای مشهور بر لب آب بنا گزینی است رسید غوث خان از نظرف
 بهما گیر تے مقابل لشکر مهابت جنگ که بر لب آب مذکور در سوت است مسکرها ساخته فرود آمد و سر فرزان خان در میان لشکر خود
 غوث خان در گداز داشت اما پایاب و عرض لشکر یک تیر بر تاب بود و مفاصل فیما بین لشکر مهابت جنگ و سر فرزان خان
 پنج شش کرده خواہ بود تا رسیدن بکانات مذکور جواب و سوال مصالح و ترغیب بملاقات از طرف سر فرزان خان خواہ
 بوقوع سے آمد مهابت جنگ همان در جواب یک سخن سے گفت کہ من پاس حقوق پر شهادت اعیہ بد خواہم مدارم بشکلی
 آنکہ در اندازان کہ باعث نفاد و شقاق میان من و شما شده اند یا آنها را بمن سپارید یا خود بر جاکے بلند خیمہ کرده مرا و آنها را
 یا یکدیگر بیک گناید اگر من ظفر یا فتم آمده لازمت خواهم نمود و اگر آنها ظفر یا فتمند خاطر صاحب خواہد آسود چون هر دو شق
 بر سر فرزان خان و دشوار بود ملاقات صورت ثابت و از طرف سر فرزان خان با وجود بیجا مہمے آشتی و استدعای
 وفاق نوشتہ تہمے جلست شمیم کہ با صلاح آنرا شب سے گویند متعین تطبیع مبالغے کلمے بقدر حال بر یک لب و دلان
 لشکر مهابت جنگ بشرف گرفته دادن او در چمن منزل وقت شام رسید مصطفی خان و بعضی مخلصان دیگر نوشتہ تہمے مذکور
 را بمهابت جنگ نموده التماس کردند کہ اگر جگہ دین است فردا یا بجگہ دالاپس فردا صورت و اگر گن خواہد گردید بمهابت
 سخنان مخلصان سنجیدہ و پسندیدہ همان وقت تقسیم سرب و باروت پھر اربابان نموده محاربہ فردا معمم کردند و فوج را
 سہ حصہ نموده شدال را کہ سردار عمدہ بود مع نشان خود بمقابل محمد غوث خان تعین نموده فرمود کہ بہین طرف دریا
 راست بطرف اوشتاہہ و دود فوج میرا سے خود را اندر یا پایاب گذرانیدہ یکے را فرمود کہ رفتہ در عقب لشکر سر فرزان خان
 بایستہ خود با فوج دیگر گنارہ دیار گرفته روبرو سے لشکر سر فرزان خان روانہ گردید و علامت میان خود و فوج اول چمن مقرر
 نمود کہ ہر گاہ کو از نو بگوش شمار شد بمقابل بر لشکر سر فرزان خان ناخنہ داخل مسکرها شد و عبداللہ خان بہادر و مصطفی خان و
 شمشیر خان و غیرہ افغانان ہمراہ نوازش محمد خان کہ داماد کلان مهابت جنگ و دران روز مقدمتہ انجمنش بود ملت شب
 بلقے نامہ حسب الحکم روانہ بشیر گردیدند و متعاقب او باندک فاصلہ مهابت ہم روانہ گردید و شدال نیز موافق فرمود
 مذم بقدم مهابت جنگ مقابل محمد غوث خان رفت ملاکے فیثتین اول طلوع صبح صادق صادق روستے نمود و مهابت جنگ

چون بنزدیک لشکر سرفراز خان رسید نوبه را از لشکر خود سرداد بجز دشمنان همدای توپ فوج برادرل بر لشکر سرفراز خان ریخت و نند لال یا محمد غوث خان آنجخت سرفراز خان با اضطراب از مصلاهی خود بر خاسته بر فیصل سوار شده بمقابل مهابت جنگ روان گردید فوج برادرل مهابت جنگ بصفه از مردم عقب لشکر سرفراز خان مثل محمد ایرج خان و پلشش را پاک نابود نموده بشکر ریخت و در عین محسوس خود را دید و سرفراز خان چند قدم رفعت نزدیک بقاره خانه و سردار دوسه خود بفرق گوی تهنکاه آخرت پیمود و اکثره از سیرالساخرین مثل میر کامل و میر گراسه و میر احمد و میر سراج الدین و پسر محمد ایرج خان و حاجی طه خان و باقر طه خان نقد خان در میدان باخته بهالم آخرت شتافتند و رای رایان عالم چند و محمد ایرج خان کچر بشیر معاونت نمودند و محمد غوث خان آنطرف دریا باندلال مصاف داده طغرافت و نند لال کشته گردید فیلیان سرفراز خان خاوند را مقتول دید و فیصل را بر گردانید و راه مرشد را بد گرفت محمد غوث خان که از درویش آقا سه خود را گریزان دید و باطل عدم دلیر ساقا نموده سوار سوار فرستاد و تا سرفراز خان را بگرداند و پیغام فرستاد که من جنگ را زده حریف را کشته ام با من ملحق یا بد شد که شقیه السیف را نیز بسزاسانیده آید و مهابت جنگ حسیلا را کافر خاک کشته یا اگر کشته شدن سرفراز خان بر یقین دانست بنا بر اندیشه زنده بودن غوث خان و مجتمع بودن فوج او چون در جراتش شک داشت مردم قول خود را متفرق شدن نداد مردم فوج برادرل که در لشکر ریخته بودند باطلینان طغرافت یافتن خود کشته شدن سرفراز خان را لشکر را معذور از زور و جاساب و افریافته مشغول غارت و از سرداران خود متفرق شدند محمد غوث خان خبر کشته شدن سرفراز خان از زبان سوار سیرالساخرین خود که بر اسه آورده و پیش رفته بود و شنیده غرق دریا سیرت و از تبر دوسه خود بنابر عداوت مهابت جنگ که از سابق در نهایت و تمیق بود نا امید گردید کشته شدن خود را بازم حاضر گردید و پسران خود محمد قطب محمد برادر امر کنان دروغ و خفایان از بدن شان نمود و گفت که الحال آبرو و مفود بردن است دست از جهان شسته خود را بر قول مهابت جنگ باید زد چون محمد غوث خان و پسرانش نه الحقیقه شمشیران زیان و تسمه پای زمان بوده اند با جمعی که در آن وقت حاضر بود و مهابت جنگ آورده با استقلال تمام روان گردیدند سیرالساخرین او را چون مردن سرفراز خان یقین شد اکثر عیان از میدان بر تافتند و چندان حقیقه با غوث خان ننماند با سعه و دیکر قاتل نمودند خود را متصل بقول مهابت جنگ رسانید از زخم گوسه بند و ق مجروح گردید باز هم اصرار بر آراءه خود داشته اسب طلبید که سوار شده بر مهابت جنگ بپا زد و وقت فرود آمدن از فیصل دو زخم گوسه بند و ق متواتر خورده مرده در میدان افتاد پسرانش بعد پسران را سدر داده پیاده با مقابل فوج مهابت جنگ با سپر و شمشیر و پند و متسل رسیده بزخم گوسه بند و ق در خاک و خون غلطیدند محمد قطب که نهایت شجاعت با کمال قوت بر سینه داشت بطرزیکه سپر و شمشیر در دستش بود بهمان حسیلات باطلینان و وقار در میدان نشست و در میان حال از بدن او مفارقت نمود و همون حسیلات مدفون شد و میر دلیر علی هم با شانه زده کس از برادران و پسران خود بعد کشته شدن سرفراز خان بمحض پاس آبرو و حق نمک با مهابت جنگ جلیده رگ بر گوسه عالم بقا گردید و باقی در هندوستان مانند نوکران سرفراز خان کم کمه جرأت نموده میر شرف الدین هم مع دیگران بر آس نموده و مقابل مهابت جنگ ست و پاسه جنبانیده از میدان برگشت چنانچه دو تیر از دست میر شرف الدین مهابت جنگ سیده یکدیگر بر کانی که در دست مهابت جنگ بود خورده و یکدیگر بدوشش راست او رسیده اندک حیران شده کرد

طی ای حال هر ایسان سرافرازخان اکثر بقدر طاقت و توان حق جنگ خوار گشت و در وقت تقدیم رسانیده گسائیکه زنده ماندند ملاطحت نامکاسب برگشتند و مهابت جنگ ظفر یافته حاجی احمد برادر خود را برای استقامت سکنه شهر مرشد آباد و نظم و نسق آنجا و ضبط و ترقی کارخانجات نظامت و دوازده سرافرازخان پیشتر فرستاد حاجی احمد بربعت برق و باد رسیده منادی مهابت جنگ رشتگر و انید و آشوبی که کارض شهر بود فرو نشانید +

داخل شدن مهابت جنگ بمرشد آباد بقدرت و نصرت و یکن یافتن بر سرحد دولت و حکومت

بعد از دو روز مهابت جنگ بتاقی و تامل بانهایت شان و مجمل در او اسط شهر مفرستاد اهل شهر مرشد آباد گردید و قتل از دست قرار بر سرحد مهابت بر در ساری نفیسه یکم نیت شجاع الدوله مرحوم رفته و کمال فوقانی و تواضع التماس عفو قصورات خود نمود و عرض داشت که انچه در لوح تقدیر بر قسم بود بر این ظهور و بروز یافت و این سیاه رو که ابدان نام این غاطی جوی عالم شیت افتاد لیکن ازین زبان ادا مالمیات لبست یادی لازم سرکار غیر از اطاعت و فرمان بردارسی بطور مغرورانه رسید امید آنست که زلات این پیر غلام از لوح خاطر محو نشد و برین پیر بد گیسای و برین پیر توبیع قبول اختصاص یابد بعد از آن رو بدارالاماره آورده و چهل ستون شجاع الدوله مرحوم نزول اجلال نمود و بر سرحد ایالت جلوس فرموده شادمانی و دولت نواخت علماء پادشاه و نظامت و ادعایان و علمای شهر بفرمانت ملازمت رسیدند و در مبارکباد گذرانیدند اول خلق را از مهابت جنگ بسبب این حرکت قبیح که با خداوند زاده خود نمود نهایت تنفر و عداوت بود آخر به سبب محاسن اخلاق و اوصاف و اعزاز و احترام نجبا و اشراف و شمول در شستن عنایت و اشتیاق با یگان و دشمنان و لجوئی اقویا و ضعیفا و قدرتی که خصمان و ترجم بر عجز و زبردستان و در گذشتن از جراح عباد و پاس حقوق قزاقیت و اتحاد آن چنان قبول خاطر یافت که با فو قش در آن زمان و اکثر اوقات و احیان متصور نیست نفس لایم که اگر چه کشتن سرافرازخان که آقا زاده اش بود آنچه افعال و اشنع اعمالست و اما سرافرازخان مرحوم لیاقت سرور و ملکه را نداشت چه عجب اگر ایام دولتشان متداوم می یافت نهایت اختلال بحال ملک و مردم راه یافته تمام صو بجات خرابی بسیاری بدیرت و فتنه های بزرگ بر سر خوارست و در عهد مهابت جنگ که مرشد آباد و عظیم آباد داشت و انواع از اطراف بر این ملک ریخته بنشیند و آوین بار دوسه نمود مثل مهابت جنگ بود که بحسن تدبیر آب شمشیر چنان حوادث بزرگ و فتن عظیم را فرود نشاند چنانچه انتشار امدت قلعای جملی از آن مفرقه کلک فاعل نگار خواهد شد سرافرازخان و دیگران را مجال نبود که از عهد و عاریت بر آیند و در حسن اخلاق و فروغها با کمال جاه و جلال گوئی سبقت از جمیع امرار بوده بمرشد بود که در سالف زبان هم گشته که مثل اوشان توان داد و هر سر برادر زادهایش نیز بصفتی مذکور موصوف و در جمیع خصائل سنوده مسلکش پاد و به تساوی پیوده اند و هر یکی از آنها با قدر عظیم رسیده همه هفت هزار و سیصد و نهم مام گردیده کار و اسای بند های خدا بودند در اوراق آئینه بمقتضای مقام ذکر اینها و دیگر اولاد و احفاد مهابت جنگ و ابله گان دامن ووشش انشاء الله و عده العزیز صورت ارقام خواهم یافت +

تسلط یافتن مهابت جنگ صو بجات بنگال و عظیم آباد و او دویسه وارسال زربایه پیشکش

بمحضور مع اموال ضبط خانہ سرفراز خان و مفوض کشتن خدمات بر ققا و اضافہ ہائے
مناصب خطاب دیگر عنایات پادشاہی برای او و برادرزادہ او دیگر منتسبان و دوان او

چون مہابت جنگ بر ہمالک شرقیہ تسلط یافت و خزان و اموال ضبط خانہ سرفراز خان شجاع الدولہ کہ گروہا میر سید
منتصرف گردیدہ برقی و قفق مہابت پرداخت از محصور خطاب حسام الدولہ منصب ہفت ہزار سے و مراتب
و اسے منقوہ میاں گے گردید زین الدین احمد خان دادا کہ کمتر خود را کہ در عظیم آباد نائب گذاشته میرشد آباد رفته بود
صوبہ مذکورہ را احاطہ با داد و خطاب احترام الدولہ بہادر سمیت جنگ و منصب ہفت ہزاری مع ماہی و مراتب یا علی
بہار دار و نوبت و علم برای او طلبید و دادا کلان خود نوازش محمد خان را بچکچہ جاگیر گروہ و فہداری سلمت و اسلام آباد
چنگاکن و بنام دیوانی صوبہ بنگالہ دادہ منصب ہفت ہزاری و مراتب مذکورہ با خطاب احتشام الدولہ بہادر شہامت جنگ
طلبیدہ داد و بر اسے برادر زادہ سوسے و سطل کہ سعید احمد خان نام و در عہد شجاع الدولہ سرفراز خان خود را
رنگ پور و دولت لائق داشت منصب و مراتب مذکورہ مع خطاب مہام الدولہ بہادر وصولت جنگ طلبیدہ
نوبہ صوبہ واسے او دیکہ بعد از نزاع از مرشد قلی خان داد مرشد قلی خان دادا شجاع الدولہ نیز سرفراز خان
مرد سخن فہم و شاعر خوش فکر بود مرشد قلی خان در ستم جنگ بہادر خطاب داشت و میرزا محمد کہ نوہ مہابت جنگ و سپہ
کلان سمیت جنگ بود مہابت جنگ بغیر نڈسے خود گردنہ بجای پسش پرورش سے نمود و خطاب سراج الدولہ
شاہ قلی خان بہادر مع خدمت نوار کہ جاگیر گروہا کہ بر اسے او طلبیدہ بنام او مقرر داشت و برای برادرش کشمار جنگ
کہ دادا کلان مہابت جنگ او را بنابر سے اولادے از سمیت جنگ برادر کہ کمتر خود بغیر نڈسے گرفتہ سے پرورد خطاب
اکرام الدولہ پادشاہ قلی خان بہادر و خدمت احتشام آنجا طلبیدہ و این برود برادر نیز منصب ہفت ہزار سے
مع مراتب دیگر کہ لازمہ این منصب است و ہشتہ در صف مرین امیر کہ برودہ اند و عطا اللہ خان دادا کہ کمتر حاجے احمد
کہ از عہد شجاع الدولہ سرفراز خان بعد تقریافتن نیابت نظامت عظیم آباد و بنام مہابت جنگ و معزول شدن از
فوجدارے اگر گراج محل فوجدار آنجا بود باضافہ فوجدار بھاگل پور و رسالہ سہ ہزار سوار و پیادہ و منصب ہفت ہزاری
مع جمیع مراتب و خطاب اعزاز الدولہ بہادر ثابت جنگ امتیاز یافت و حسین قلی خان نائب شہامت جنگ ب خطاب
بہادری و منصب پارسے و علم و نقارہ ممتاز شد و الیہ خان برادر علائے مہابت جنگ فقیر اللہ بیگ خان
و نور الدین بیگ خان و میر جعفر خان و مصطفی خان و دیگر سوار و خان و اقربا در نقارہ کیے ب خطاب بہادرے و منصب
مناسب رسالہ با و فہدات لائق حضور سرفرازی یافتہ و حسین رائے کہ پیشکار رائے رایان عالم چند دیوان
شجاع الدولہ بود ب خطاب رائے رایانے و دیوانے مہابت جنگ ممتاز شد و راجہ جانی رام کہ دیوان قدیم
خانہ مہابت جنگ بود بدیوانے قن و دفاتر دیگر تقریافت عبدالعلی خان خاوسے راقم با کہ برہ مہابت جنگ مرین
معارف بر اول شہامت جنگ بودہ ترددات نمایان بظہور رسانید و قرابت برادر زادگی با داد داشت باین صورت
کہ پدر عبدالعلی خان سید زین العابدین جدادے فقیر پڑ مہابت جنگ بود بخنے گری تمام سپاہ با عطاے
خطاب بہادری و منصب سہ ہزار سے مقرر شد خان مرقوم کہ در جاہ و مرتبہ امید برابرے با دیگر برادر زادیش داشت

تا خوش گشت و رخصت غلظت آباد گرفته معاودت نمود اترام الدوله بهادر بهیت جنگ مقش را غنیمت شمرده خدات بگریز بهیت
سماس علاقه پیکر بهار و بسو که از بهیت ترا داشت عنایت نموده بر فاقه خود گرفت و مهابت جنگ بجایه عبدالطیف خان بهادر
نهرت طغان را که شوهر خان و فقیر بود بخش فوج خود نمود و بخش دوم فقیر اندیک طغان بهادر را که دیرین جنگ پرورده او بود
مقرر نمود و مبلغ کرد و رویه پیشکش که با پادشاه موعود بود و نقد و جنس سر انجام نموده المانع داشت بواسطه موت من و الله و لا اله الا الله
بهادر داخل خزانه عامه گردید و مال ضعیف سر فرزانان بر سر پادشاه بقدریک مناسب دانست و علمه نمود و گنبد داشت مؤید طغان
بهادر که یکی از ارماسه متوسلین حضور بود بر سره گرفتن اموال ضعیف و خزان بر سال بنگال که در حیات سر فرزانان
ارسال نشده بود و بطنیم آباد رسید مهابت جنگ در و او در بنگال مناسب ندیده برنگاشت که در سرنگلی رسیده و بوقت
فرماندها این نیازمند مع اموال در آن مکان رسیده تسلیم ملازمان نماید و در راه رجب بهیت اگر گر راج محل رفت چند روز انتظار
مؤید طغان کشید و بعد ملاقات چند یک رویه نقد و جنس بهاد و یک رویه از قبیل جواهر و اخیال و افراس و ظروف و املای طلا
و نقره و غیره اقمشه فاخره حواله مشار الیه نموده رخصت فرمود و موافق ضابطه حسن اموال سپرده رطیبه لائق بحال او
نموده مرخص ساخت و خود تهید لشکر و حشر نموده باراده اتراراع صوبه او دلیسه از دست مرشد طلیخان داعیه نفعت بهیت
کنک معمم فرمود +

خضر باقرین مهابت جنگ بر مرشد طلیخان بعد جنگ گران بخشیدن به و لیس به برادر زاده خود و همام الدوله صلواتی بهادر و حمید طغان

قدیمکن بهیت ایالت بنگال و افراق از ترق فتن مهابت جنگ افواج قاهره با سامان لائق آراسته خواست که با
مرشد طلیخان استعراج و دستکشات مافی الضمیر او نماید درین اثنا مرشد طغان مبارزه با مهابت جنگ فوق طاقت خود دیده بجای
استدعای مصالحو آقا محمد تقی سورتی را نزد مهابت جنگ فرستاد مهابت جنگ بنا بر سوابق حقوق و حسن اخلاق که کلیات
داشت قبول کرده مشار الیه را شاد کام رخصت انفراد ارزانی داشت لیکن میرزا باقر خان اصفهان که از طرف
مادر بهیت سلسله علیه صفویه میر رسید و او را مرشد طلیخان بود بطبع ایالت بنگال با آنکه استعدا و این امر خیر نداشت
رضا بمصالحه نداده تجویک مادر زن خود با شهنشاه انتقام علاء الدوله نمود و خلاف رای مرشد طلیخان ظاهر ساخت مهابت جنگ
بعد استماع این خبر مرشد طلی خان نوشت که اینجانب بنحویه اینها و اخر این نسبت بان و لاد و دوان در خاطر ندارم لیکن توقف
درین قرب و جوار موجب اطمینان طریقی نخواهد بود اموال آنکه آن والا جانب با مستعلقان و تنسبان و احوال و افعال خواه
از راه مرشد آباد بهیت هندوستان خواه از بهمان طرف به جانب و کس نشتر لب بر نر مرشد طلی خان که مرد مال اندیش طاقت جو
بود و مافیه و مقابله با مهابت جنگ از حق قدرت خویش بیرون دیده خواست که ایفایه میباد و ترک عدا و فساد نماید
میرزا باقر مذکور که موسس ریاست بنگال از سرش بیرون نمی شد و در ترغیب جنگ بمهره میانه نمود که با فو قش متعوض باشد
و نیز زن مرشد طغان نهایت ملن کوشش بشور خود و باب اغذا انتقام برادر نموده فاسد آن شد که اگر بر این اراده اقدام
نماید شوهر را از زیانست باز داشته زام اختیار ملک و خزان و افواج جست و اما در سپارد و با مهابت جنگ که میخواست
نماید مرشد طغان چار و ناچار جواب خط مهابت جنگ متضمن نقض عهد و مصالحه و دشمن بر منازعه و مقابل فو قش
ارسال داشت مهابت جنگ بر این سخته آسکه یافته علیه احمد و شهنشاهت جنگ با بهیت مرشد آباد که داشت

بجهت ده دوازده هزار سوار بساعت نیمه تا اواسط سال مذکور یغزم رزم مرشد طغیان بطرف کلک نهضت نمود
 مرشد طغیان اول بار نقای خود مجلسی آراسته شمشیر خود و ران حج گذاشت و از اراده مهابت جنگ و قلب او آنگه داده
 استمراج نقای خود نمود که اگر اعانت و سفاقت را چاهزم باشند قاصد مقابل گردد و الا راه سلامت پیش گرفته خود را با مهابتی
 رسانند عابد خان و غیره بعد و بچیان اطمینان خاطرش نموده متحد مقابل گوانین و در حسب لالتاس مرشد طغیان سروران
 لشکر بر غاسنه شمشیر را در کفش بستند چون ازین هم مطمین خاطر گشت مع باقر طغیان استعداد مبار به نموده باراده مدافعه
 مهابت جنگ از کلک برآمد و از بالیسر بندر گذشت کتار رودخانه اش بموضع بهلوار رسید و در محل دشوار گذار که اگر اطر اخش
 را بجنگ و دریا چ محیط بود و عبورش بمخالفان را نهایت صعوبت داشت منزل گزیده بر اطراف لشکر خود قریب سه صد خربلوی
 خود و بزرگ جیده استقامت و رزم مهابت جنگ پس انعطاف منازل از میدان پور و بالیسر گذشت به این طرف رودخانه
 مذکور بفصل که در سه چند اثرم دولت نمود و اعلام نفرت برافراشته انتظار آن میکشید که بچه تدبیر خصم را
 از آن مکان دشوار گذار بیرون کشد چون محل لشکر در سرزمین مخالف و ضعیفان آن دایره در رسانیدن غله و غیره قاصر
 بوده اند بلکه غلاتی که از انواع نران گداه و غیره عمال سرکار مهابت جنگ ارسال میداشتند در راه مزاحمت نموده
 بعضی تلف برسانیدند ازین جهت عسرت اجناس غله از دیاد یافته تشویشی قریب حال اهل اردو گردید و نیز باقر خان
 بجهت استماع تشویش لشکریان مهابت جنگ اراده بر آمدن از مکان محروس خود یغزم رزم نمود و چند مرشد قلی خان مانع ازین
 حرکت بود مبع قبول اصرار نموده آخر دس قعه یغزم مقابل برآمد مهابت جنگ باستماع این خزان لشکر خود میایستاد و دفع
 اداوی گشته با فوج ظفر موج در حرکت آمد چون لغزب نشین دست داد و جانب توپخانه اعدا که آتما غافل از آن طرف و از
 حرکتش گردید بمقابل شتافته بودند از فوج مهابت جنگ در اول یورش در تصرف خود در آورد و از طرفین جنگ بان
 و بندوق در میان آمده جمعی کثیر از هر دو سو مقتول و مجروح گشتند و مرشد قلی خان با وجود آنکه هم را میانش اکثری متفرق
 شدند کمال پایداری فرمود درین عرصه عابد خان نامی افغان که ساخته و پرداخته مرشد قلی خان و محمد علی او بود باقتضای
 طبیعت افغانی با مصطفی خان که رفیق مهابت جنگ در ساله دار عمده بود اتفاق نموده با قای خود عدد و لفاف و رزمید و درین
 وقت مقابل عیان از میدان بر تافته بطرف که مصطفی خان نشانش داده بود در رفت و گموشه آسود اما رفقای و دیگران
 زمره سادات و غیره مردان با نام و تنگ و جویای پیمائش و جنگ پای جلالت پیش نهاده و دست جرأت کشاده داد
 مردی و مردی دادند و چنان جنگی بر ستان و دست بروی مردان بهمل آوردند که اکثری از لشکریان مهابت جنگ را
 پاسبان ثبات و قرار استوار نمادند تنگ فرار چارونا چار اختیار آمد و حشمتی عظیم پدیدار گشته قریب بود که چشم زخمی بجاده
 خشم مهابت جنگ برسد درین عرصه میرزا باقر خان خواست که فتح بنام او باشد از مکان خویش که بین فوجش بود و بنسب
 و طرف بسیار مهابت جنگ که میرجعفر خان و غیره بودند رسیده آتماز مبار به نمود و تزلزل در ثبات قدم اکثری افغان بدشاید
 این احوال میر محمد جعفر خان در میدان با محمد و دس از رفقا از اسب سوار پیاده گشته با اعانت مصاحب خان و
 اصالت خان پسران عمر خان که رساله دار عمده و رفیق قدیم مهابت جنگ بودند جفایش پای دلی را نه نموده آبر و دس خود
 در میدان مردمان از خود آخر الامر از اجاعت سادات که رفقای مرشد قلی خان بوده اند میر علی اکبر و میر جغتای علی
 و دیگر جمعی کثیر بعد تر دوات نمایان نهضت گران برود شسته جام سرشار مرگ از دست ساخته اهل نوشیدند و

باقر علی خان داد مرشد قلی خان زخمای منکر بر سر گردن برداشته برگردید شکست برقیه السیف لشکر مرشد قلی خان افتاده
 راه نبریت پیش گرفت مرشد قلی خان مع داد خود باقر علی خان و غیره منتبان نیز چون بخت خویش برگشته بسلاست بدر رفت
 و پناه بابا دے بالیسر نزد چون دوسه هزار کس هم دوران وقت سمرا لود مرشد قلی خان اطمینان ازان داد و از خرم و صیه ممانه
 آنگو در شهر محصور گشته و مورچال بالیسته خواهم بگنجد مردم را بر سر شوا سح آبادی نشاندید از خود و رساخت و خود بربل دیرا
 رسیده از فیل سواری فرود آمده نشست یکی از دوستان مرشد قلی خان که مصاحب ندیم و از آشنایان قدیم او و متوطن صورت
 بود شغل تجارت سے و در زید جانده داشت و همیشه پرازال در بنادر براسے تجارت سے فرستاد و قضا را بجای مذکور بزاز
 مال و آذوقه تیار و مستعد و از شدن بود و مالک چهار حاجے محسن نام نیز سمرا مرشد قلی خان درین ساله شکر شیک
 و چنانچه مذکور شد درین رفیق بود فتنش که عبارت از کشتی کو کچے است که سمرا چهار ات سے باشد تا راکبانش تر و آند و رفت
 بر کنار بان نمایند حاضر بود و عمل چهار از دام بربل در یادیه کس را براسے استخرا مرشد قلی خان و آقاسے خود حاجے محسن
 فرستاد حاجے محسن بر مرشد قلی خان اطلاع داد که رسیدن این کشتی لطیفه طبیی است مرشد قلی خان بالانها باند و نفرج مع
 باقر علی خان خویش خود و حاجے محسن و بعضی از خدمه خود و در کشتی نشسته خود را بجا از مذکور رسانید و درجا نشسته لشکر پر داشت
 و بعد از پنج شش روز بمحلی بند رسید اما از طرف متعلقان و نقد و تنیس که سیلفه خطیر در ملک باناموس خود و رخانه گذاشته آند بود
 نهایت تشویش داشت بنابرین باقر علی خان را برای استخرا و تدارک که ممکن باشد بطرف سیکا کول و گنگام که اقصای سیما
 بلبلک دارد فرستاد و بحسب تقدیر و نصرت و حمایت حافظه قدر راجے رسته پور خود در مالک بخانه بگذاشته که از معابد مشهوره
 بنود و مسجد و اکثر فرق مختلفت پرستان هند است بنابر کمال و داد که با مرشد قلی خان و حقوق و اطش بر ران داشت استماع
 خبر شکست و نبریت خان مرقوم و بدر رفتن او بطور مذکور عماله محمد مراد بالیسر وقت نامکش مع جمعیت و استعداد
 فرستاده بگیم و دخترش را که زوج باقر علی خان مرقوم بود مع جمیع توابع و لواحق که در خانه جمیع بوده اند باخیزان و اسباب
 برداشته و از حد و ملک گذرانیده و رانجا پور که از توابع سیکا کول و گنگام بود رسانیده بکام و آند بگذاشته و فوراً لیر خان
 حاکم آن دیار نیز بنابر معرفت سابق که با مرشد قلی خان و باقر علی خان داشت پاس هما نذر بیا مرے داشته سلوک کماے
 شایسته بعمل آورد درین ضمن باقر علی خان رسیده و ناموس و اموال را محفوظ و معهود انصدمات حادث دید شکل کیم
 بتقدیم رسانید و در سخا و احوال صوبه کلک مشغول و در زید دوران نواح آنکه از امید وزن و مادر زن خود رابع احوال
 مرشد قلی خان بخدمتش فرستاد و پدر زن و دادا و پدر و پناه بجد و ممالک کن که دارالملک آصفیاه بود غنیمت شمرند
 مهابت جنگ بلبلک رسیده چند روز که تخمیناً ربعینی خواب بود توقف نمود چون از عهد شجاع الدوله باز میسندان آنجا
 نهایت محرمیت داشت با هر یک سلوک که بالیست بعمل آورد و استمالت هر یک بقدر لیاقتش نموده برادر زاده و سلم
 خود همام الدوله سعید احمد خان بهادر و صولت جنگ را خلعت صوبه داری آنجا پوشانیده بر و ساد و حکومت صوبه مذکور بکن
 گردانید و بیک از جهات داران ملازم خود را که گوجر خان نام داشت با مرادان رساله صولت جنگ متعین آنجا گردانید
 و صولت جنگ را حکم داد که هر قدر فوج حاجت داند و در کار باشد بگمارد و مهابت بعد از فراغ از انتظام همام صوبه و اوسید
 سال و خانما بر سر شد آبا که مرکز دولت صوبه دار بنگاله از عهد جعفر خان مقرر گشته بود معادوت نموده و رفتی از دی
 دولت سراے خود گشت و بکام و دکنستان با نظام معاملات ملکه و آراستن سپاه و ترفیه حال رعایا و بر ایاد داشت

شهامت جنگ و سراج الدوله و دیگر نشان دودان مهابت جنگ و علمای آن مملکت و اعیان و ارکان دولت در محشر آباد پیش
 مهابت جنگ حاضر با زمانه گان سرفراز خان را شهادت جنگ بهادر در کنت حمایت خود گرفته نفیسه بیگم خواهر حقیقه سرفراز خان
 مرحوم را حضرت و احترام در خانه خود آورد و زام اختیار حرم سراسر خود با و سپرده نسبت مادر سر و فرزند سر با و قرار داد
 اگر چه ستره در میان می بود ان نفیسه بیگم را شهادت جنگ لفظ والده و او شهادت جنگ را لفظ پسر میخواند و جمیع امور
 خانه خود را شهادت جنگ و زنی که دختر مهابت جنگ بود اختیار نفیسه بیگم سپرده مختار نموده بودند که هر چه خواسته باشند
 و مناسب دانست بعمل آرند و از اسباب و اموال و خدمه نفیسه بیگم و محال خاص تعلق که سیلغه معتدبه از ان حاصل می شد
 و غیر آن آنچه زر خرم جعفر خان بود مطلقاً تفرض نکرده با اختیار بیگم مذکور گذارشته بود و ادب و احترام و سلام و مکالمه چنانچه
 باید مهابت جنگ و شهادت جنگ و جمیع مناسبات بعمل می آمد و در نزد از غولهای سرفراز خان همان روز که سرفراز خان
 کشته شد کی پسر زامید و نفیسه بیگم او را بغیر زندی خود برگرفت شهادت جنگ او را برابر فرزند خود دانسته نهایت
 احترام می نمود چون سرفراز خان زنی از کف و اقران در حال نکاح خود داشت اکثری جاری بوده اند و بعضی غبار اعمت و چند
 از ان هم که بر کصاحب ولاد بود آنها را مع اولادشان و دیگر متعلقان و نشان سرفراز خان را بهایم که گرفته ستاده مواجب لایع
 ایشان که فارغ البال زندگی نمایند مقرر کرد و همه را با سایش و آرام نگاه میداشت و بهیچ یک از متوسلان سرفراز خان
 اگر از واکز بیه بود و اگر ملازمت شهادت جنگ اختیار کرده بود مجوز تصدیع نموده مهربانار حاسه بود و نمیخواست که
 بهیچ وجه غبار ملاسه پیرامون خاطر شان گردد از معتقدان شنیده شد که سیلغه سے ہزار روپیہ در ماہ عجب غزہ و ضغفاہ ہو
 زمان بود که تعلق بخود پوسنے داشت و ہر ماہ کیسہ ہاسے در ماہ ہر کیے از حضور خود معصوب خواہر پسر ایان و ز نہاسے
 مستند ملازم میرسانند و نائب شهادت جنگ حسین قلینان بہادر و از طرف خان مرقوم رای گول چند کہ دیوان صین قلینان
 بود بنیابت ضلعو جہانگیر کو اسلام آباد و سلط و فخر کو تعلق بشهادت جنگ داشت اما سرگشتہ بنظم و لائق ممالک مذکور معزز
 و معزز بود و فوجداری رنگبور بقاسم علی خان کہ برادر زادہ زن مهابت جنگ بود مقرر گشتہ نام برده را بحکومت آنجا
 نثروت و کمند افزود و حسین الدولہ سیف خان بہادر سیف جنگ برادر عمدۃ الملک کہ از عمد جعفر خان بغوصہ اسے
 پور نیہ و غیرہ از حضور امور بود چند روز بضا بطر ستمہ ایام سلاطین سابق مهابت جنگ ایانے تصور نموده آوازہ برآمدن
 خود بارادہ مافوق او شہرت میداد و متوقع بود کہ از حضور پادشاہ نیز ارا و افواج بنادب مهابت جنگ خواہند
 رسید چون اثری از مظنونات سیف خان پیرایہ ظہور نیافت نہ است کشیدہ اشتہار ارادہ خود را مخاف مصیبت و اعتیاد
 دانستہ برای استخفا خود و تعیین اختیار نمود و مهابت جنگ را بیاس خاطر عمدۃ الملک مصالح دیگر چندان التفاتی بحکات او نبود

ذکر احوال سید جنگ و صوبه عظیم آباد و لواحق آن

احترام الدولہ زین احمد خان بہادر سمیت جنگ پسر حاجی احمد کہ داماد کتر مهابت جنگ بود بعد فتح جنگ لہ
 صوبہ و اسے عظیم آباد را مهابت جنگ باو گذاشتہ خلعت با خطا بہای مذکور و منصب ہفت ہزاری و ماہی و مراتب
 و نفوذ و پالکی جہاں دار کہ برای او از حضور طلب داشتہ بود فرستاد و سمیت جنگ سید ہدایت علی خان بہادر والد را قلم
 بہر برگشتہ ہاسے فوجدار سے خود بودہ اند طلبیدہ نہایت حواطف و اشتفاق مصبذول حال ایشان داشت

و تکلیف بخشی گری لشکر خود با ایشان نموده فرمود که حق تعالی این ملک دولت را برادر شما که عبارت از ذات خودش باشد عطا فرموده
 باتفاق همه دیگر با تنظیم فوج و انصراف معاملات این ملک باید پرداخت و فوسه کار را باید ساخت که محسود و اقرا و مورد
 تحسین و الطاف بزرگان باشد و دیگر کمالات مناسبه که منظر مودت قلبیه باشد بر زبان آورده سلوک که موجب افزایش
 اتحاد و وفای و داد باشد همیشه معمول داشت و با هم نهایت الفت و آمیزش رویا و درای جنبان و اس را که دیوان شایع
 مهابت جنگ بود از عزم پدر زن خود مهابت جنگ طلب داشته دیوان سرکار خود نمود بهیبت جنگ اگر چه در حدایت سن بود لیکن
 با کز محامد موصوف و دیگر آت و موشیاری مقطر واد فاش نهایت مضطرب و معمور با داب ریاست مودب و تمهیدب اخلاق منته
 مهابت جنگ و فیکه فیخیر مرشد آباد رفته بود بسبب حسن سلوک و احسانهای او اکثر زمینداران صوبه عظیم آباد مثل راجه سندر سنگ
 بهمن زمیندار پکنه باسه گمه و زمینداران پکنه ترسب سلسله که قوم بهیبت و فوسلم و درین و یاقوم میکن اشتهار داشته اند
 دران وقت هر چهار برادر نامدار خان و سردار خان و کامکار خان و درنست خان که دران او ان راجه باسه بجال مرقوم بوده اند
 رفاقت نموده و از فرقه سپاه نیز نصف جماع داران که متوطن صوبه عظیم آباد بوده اند همراه رفته اند فسخ و نظیر استماعی
 معادوت بوطن خود نمودند هر یک از آنها مورد عنایت گردیده اقبالی و خلایخ فخره و جواهر گران بهادر عطا یافت
 بوطن مالوت خود مراجعت نمود و بعد ورود در سلسله ملازمان بهیبت جنگ فسلک گردیده بمقتضای نیکو خدمتیا
 که با عسوی او نموده بودند مورد الطاف و ممتد بود و خلایق حسن سلوک در سلسله مهابت جنگ با انهمه اقتدار
 که اینها را میسر گشت بر مرتبه بود که در اصد از زمره امرا بلکه از متوسلین اغنیای شاه گشته و پاس حقوق هر یک را نیز
 بمرتبه رعایت می نمودند که ما خود در زمان خویش که بیچ کسه ندیده و از کسه نشنیده ایم بهیبت جنگ را با والد و فخر که
 اینها هم بهیبت جنگ بوده اند و سر رشته رضاء هم از بیعت که عده مادری فقر و صفر سن بهیبت جنگ را بمقتضای
 شفقت گاه گاه به شیر میوزر اندیتحقق بود انقدر پاس اخوت مرغی میداشت که برادران حقیقه هم بیچ جا بان مرتبه
 رعایت نموده باشند علی ای حال بهیبت جنگ بکمال جاه و جلال و اتفاق و الدوعم و خال این شکسته بال و دیو ملازمان
 با تنظیم مهم این بلاد و رفاه رعایا و کلی عباد در نهایت عدل و ادب سر می برد اگر جنگایش جزو یات خصائل و بزرگبیا و
 فضائل مهابت جنگ و هر سه برادر زاد با پیش و دیگر حالات و معاملات ایشان پرداخته آمد و فائز می باید بتالیق
 فرصت و اندیشه محل مردم را غرض اغراض نموده جنگارش عظام امور که ضرور است اکتفا نموده می آید -

اسیر شدن صولت جنگ در دست باقر علیخان خوش مرشد قلیان بحسب تعقدیر
 و رفتن مهابت جنگ بر سر باقر علیخان و ربانیدن صولت جنگ از ان گرفتاری بقدرت حکیم قدیر
 چون مهابت جنگ بهادر بر شد آباد رسید صولت جنگ برادر زاده او که صوبه دار او لیس شده بود اندک طبع را کار فرما
 شده خواست که تحقیق در مواجب سپاه مقرر فرماید آنها نیکه غریب الدیار در قفای دیرینه و از مرشد آباد همراه رفته بودند
 قبول نمی نمودند و مردم شهر کنگ و غیره که متوطن صوبه او لیس بوده اند نوکر سدا و طمان خود فلیست شمرده
 بنیلل مواجبه که صولت جنگ میخواست راسته میشدند از بیعت از فرقه سپاه اکثری از مردم بهان دید ملازم کارش
 گشته رنقهای دیرینه که همراه رفته بودند بر طرف گردیدند و بعض دیگر ابر سه داران عمده مرشد قلی خان در شهر کنگ

سبب آنکه در دولت جنگ باشند سکنه داشتند و تخم محبت با قری علی خان در سینه خود کاشتنده و شاه سیجی نام در ویشته که از آشنایان دیرینه دولت جنگ و از هنگام طالب علی که در شاهجهان آباد با جمعه نمودن خلعت اتحاد داشت و در توق که از اطراف دکن رسیده معاحب و متهم گردید چون سرشت خوشه داشت دولت جنگ را که مست می جوایند و سرگردان باه دولت و کامرانی بود با مورث لافقه مثل ایند و از مردم آن شهر با تمام و احتمال بودن المالای مرشد قلچان در خانه آنها و همسرانیدن نسوان از خانه بی مردم باستماع خوسه صورت و صاحب ملاحت منظر بهر صورت که میسر آید دلالت نموده نهایت مبالغه درین امور داشت بلکه در خانه او این قسم کار با و زد و کوب بسیار با عمل می آمد ازین افعال ناشایسته مردم شهر بجهان آمده آه و فغان مظلومان کیوان می رسید و از اکثر سپاه که در ساعده بخشیده مرشد قلی خان بدیده آنها متحقق یافت بجز و عفت از آنها کشیده داخل خزانه دولت جنگ میگردد و ازین عمرو و وجه مذکور طباع مردم را تنگ از کفایت و ریاست دولت جنگ بهر سبب بدل و زبان تاب و توانی که داشتند همت بردن و دفع او گشتند چون از غذای رفقای دولت جنگ و حمایت جنگ چندان کسی در اینجا نماند که تطیل از مهاجرات و قلچان و در فرقه سواران فقط که در جغان جماعه دار مع رفقای خود که دو سه صد کس زیاد همرا او نبوده اند و مردم آنجا که ملازم شده بودند اکثری از آنها بلکه همه نوکران چند سال مرشد قلی خان و با قری علی خان و از جمله نسیان آنها بودند قریب بیک سال دولت جنگ مع خیال و اطفال بهر صورت شاد کام و فارغ البال در آن صوبه بسر برده اطمینان کلی از هر مریهم رسانیده ناگاه فلک شخبده باز بنای فتنه آغاز نهاد و تفصیل این اجمال آنکه با قری علی خان و مادر مرشد قلی خان پدر زن خود را غریب و تحریص با تنزیاع صوبه او و لیسبه از دست دولت جنگ تحریک انتقام سرفراز خان از مهاجرات جنگ می نمود مرشد قلی خان او متاع روزگار و عدم وقتدار خود را دیده پاسب قناعت بدامن غزلت پیچیده میداشت با قری علی خان چون دید که بخش بار مرشد قلچان در نیگاردنار خود عازم این کار گردید و توسل با بعضی از نوکریان جنگ تا باستظهار آنها نشاید از همه بر آید و تدبیرش چنین اندیشید که در بعضی از نوعداری پاسب که اتصال جلود با صوبه جنگ داشت بتقریبی که نزدیک شد در آنجا آمده نشست و راه آشنائی با حکام و زمینداران و مهاجرات آنها انگنده برفق و مدارا و روزگار میگذرانید و بر احوال دولت جنگ در قنای او اطلاع تام بهم میرسانید چون معلوم نمود که از رفقای معتقد تدبیر کمتر کسی با او مانده اکثری همان مردم اند که نوکر و نمک خوار مرشد قلچان و او دیده اند با آنها راه مسالمت مفتوح نموده آمد و مرشد مردم و در سال حکایتی مسلوک میداشت و به تنزیاع هر کسی که در رفقت خود و عداوت دولت جنگ می نمود تا آنکه سیل خاطر آنها بطرف خود و اخراج از دولت جنگ بتحقیق معلوم نموده مردم را به تطبیع و مواعید سر اسرار میدبا خود متفق ساخت و نوشته که بعضی کسان مثل گوجران و غیره که با شما کین نیستند آنها را به بلند خانه جنگ با بطور دیگر بصورت که میسر آید دفع باید نمود تا کار که پیش نهاد خاطر است صورت نوان گرفت مردم آنجا این راه را پسندیده روزی با سیدگر جمع گردیده غلغلها و دعای بطور بلواسه عام بر روی کار آورده و آهسته آهسته بهنگامه اشتداد یافته بلند گردید دولت جنگ که گوجران را بر اسب نسکین با نر که فساد و اهل فاسد التاب آشوب فرستاده بیجا ماسه مناسب داد چون طبایع مردم شهر اخراج از دولت جنگ بنام سبب مذکور غریب با قری علی خان و تحریک محمد مراد که چاکر سوار علاء الدوله و ناظم حشایه و در آنجا اندک با اقتدار و رفیق راجه شکار دواره بود و همسر سانیده

تقدیر جمیع اساع الفلاب بود سود سے ندو روز دیگر در عین بازار که گوجرخان ہر اسے ہوا سے صولت جنگ عبرتیدہ سوارہ
میرفت بہ غابرس اور پختہ اور از پادار دزد و بچہ دین حرکت غلطیہ وصول باقر علی خان در قرب جوار اشتہار دادند و
صورت بلوای عام رویداد بعد التباب این ناکرہ اجزا اصحاب مسرعان بہ باقر علی خان پیغام فرستادہ اسند عاسے
آمدنش نمودند کہ اگر نزدی این روز ہر اسے کشید عجلتہ خود را بشہر لنگ کہ دار الملک صوبہ او دلیہ است رسانید
و بقتضی اگر یزان دو گیر مردم شہر کہ مخلصانش بودند از وصول خود خبر دادہ پیغام فرستاد کہ بہ صورت مستحقان دارالامارہ
را کہ حراست صولت جنگ سے نمایند بہ ہم و امید شریک و رفیق خود گرانندہ صولت جنگ را اسیر باید نمود مردم شہر کہ
نوکراں صولت جنگ و مخلصان باقر علی خان بودند ملازمان قدیم صولت جنگ را کہ لنگیجان محدودہ بودند و بجز امتش قیام می نمودند
بجز نزدیک سیدن باقر علی خان و بوعید و تہدید از طرف او بر سران ساختہ پیغام دادند کہ اگر اطاعت ننمایند و دوسرا بر روی ملک شامیہ
سلامت متوانند اندالہ دست از جان شستہ مہای سیاست باشیہ بچارہ باچان بر جان خود ترسیدند کہ بر چند صولت جنگ اسما کہ آنہم
سودی نکرد و دست از رفاقت او کشیدہ و مفاہیچ ابواب را تسلیم مفسدان مذکور نمودہ و خود ہم با آنها پیوستند باقر علی خان کہ
نہایت متحمل بود بہ برقت صولت جنگ رسیدہ اسیر و دستگیرش نمود و خود بجای او متکل گشتہ خزائن و اسباب صولت جنگ
را متصرف گردید و حمال و اطافش را در قلعہ بارہ ہائی محبوس ساختہ صولت جنگ را از یک خود متعبد کرد داشت صولت جنگ
چند روز قبل از اسیری خود از اخراج فراج ملازمان و نزدیک رسیدن باقر علی خان و کشتہ شدن گوجرخان مہابت جنگ کے طلوع
دادہ بود مہابت جنگ از شہر پرامہ داخل خمیہ گردید و جازم بود کہ بسرعت ہرچہ تہمتہ خود را با عانت و حمایت صولت جنگ
برساند تا گمان خبر اسیر شدنش اشتہار یافت و از ہر کاویا مہابت جنگ ہمین خبر رسیدہ عائق حرکت گردید و ہرچہ
احتمال میرفت کہ چنین حرکت عظیم بدون تحریک آصف جاہ نمے توانستہ شد و تارکش نامل تام سے خواست بناؤ
علی ہذا بارہ اشتہار گذارستہ فرورع بمشاوہ شد ماد صولت جنگ نہایت محبت با بر بہر تہمتش داشت
مہابت جنگ استرخاے او برابر با مادر خود سے نمود عابجے احمد و مادر صولت جنگ مبالغہ در صالحی نمودن داوان
صوبہ او دلیہ باقر علی خان و استخلاص صولت جنگ از دست او در عویش سے نمودند و این مدارا اصلاح امور و ہست
اصوب تدابیرش سے شمرند و مہابت جنگ تبعیت این را سے نکردہ استرخاے باقر علی خان مذلت و دستگی
در ارکان دولت خود سے تنہید مصطفی خان کہ سرادعمہ در زمرہ سپاہ و دولت خواہ مہابت جنگ بود رای آقا ی
خود اختیار نمودہ سماجت و ابرام تمام در مقابلہ داشت آخر الامر بعد چند روز شوق جنگ بر مصالح اختیار آمدہ تہیہ
اسباب و افواج موکہ و مصمم گردید +

نہضت نمودن مہابت جنگ بطرف لنگ بعد تیاری فوج و آراستن سامان
بارادہ استخلاص برادر زادہ خود و صولت جنگ از دست باقر علی خان

چون مظلون بود کہ باقر علی خان را استہلا سے بقوت و شوکت آصفیہ متعقن است و استخلاص صولت جنگ
از دست او متعجبان برین درگنداشت فوج و سرانجام نمودن اسباب حرب اہتمام تمام مہمل آمد و مہابت جنگ
ہر یک از مرداران لشکر را حکم نمود کہ یاران و ہمداران شہر قندوہیا باشند ملازم سہ کار نماہیہ بعض مرد

اگر جبر و زه راه باشد طلبیده رفیق خود سازد چنانچه مصطفی خان حکم نگه داشتن رساله پنجه از سوار جادو شده و بشمشیر خان
سه هزار سوار و سوار خان دو هزار سوار و عمر خان سه هزار سوار و عطار احمد خان دو هزار سوار و حیدر علی خان هزار سوار
و فقیر الله بیگ خان هزار سوار و میر جعفر خان هزار سوار و میر شرف الدین پالنده سوار و شیخ محمد معتمد پالنده سوار و
امانت خان و غمیده ناز و لیان یک هزار و پالنده سوار و میر کاظم خان دو صد سوار و بهادر علی خان و داروغه توپخانه پالنده
سوار و حکم او و فتح را و بخش و چیدن بهیلیه و خیره هزار یان را با پنجاه هزار پیاده لشکر بهیلیه همراه گرفته از حاج احمد برادر
خود و از مادر صولت جنگ وقت رخصت التماس نمود که انتشار احمد قاسمی اگر بی ایم صولت جنگ را همراه می آرم
و مگر نه روس خود را بشناسم تمام شصت جنگ را با پنجه از سوار و قریب ده هزار پیاده به نیابت خود در رشت آباد نگذاشته
بصاحت سعید باصیت هزار سوار و هزار و دویست و تایل و تانی قطع منازل مع توپ و توپخانه نموده مردم بهای و دعه و
که هر کس اول بصولت جنگ رسیده او را از دست دشمنان خواهد بر آورد و یک روپی نقد بآن شخص و اگر صاحب رساله
خواهد بود علاوه آن دو ماه بهر اسپانش انعام خواهد شد با قریب علیان را از استماع خبر آید مهابت جنگ کثرت فوج
استعداد جنگ شور و خروش فرو نشسته بر تنه لاجن بود که چه کند چون چاره نبود با استدعا دس که داشت آن طرف
دریای هماندا بر کناره دریا مور چال بسته و توپخانه چیده مع بهر اسپان خود و ششده عمارت و نگاه راه سه چار کرده عقب
لشکر فرود آورده صولت جنگ را در یک رتبه که بر خلاف آن چاندنی سفید چیده و از ریمان سفید بالایش را چون
دام بهم یافته بودند نگذاشته و در مثل تورانه را اندر ویش همراه نشانیده بود که هرگاه مردم مهابت جنگ نزدیک
رسند هر یک از شما بیکار واکار و تمام نمایند و پالنده سوار و پیاده و کشته راس نیزه با در و دیوار رتبه تعیین نموده فرموده
بود که هرگاه لشکر مهابت جنگ از دور نمایان شود شما هر یک اسپه را تاخته و خود را بر رتبه نزدیک ساخته یک یک نینده
بر رتبه خواهید زد و بعد از آن در هر چه عرض خود بهینید خواهید نمود مهابت جنگ چون متصل رسید و احوال بسن مور چال و
نگه داشتن صولت جنگ در نگاه شدند بعضی از افواج را معین ساخت که بجز و شروع جنگ هرگاه اضطراب و آفتاب
گرید در لشکر مخالفت مشاهده کنید از راه دیگر غیر مقابل دشمن سبقت نموده اراده رسیدن بر نگاه و بر آوردن صولت جنگ
از قید دشمن خواهید نمود و نصرت شب گذشته با فوج بر سه مور چال مخالفت روانه گشته اول صبح رسیدند
که بر لب دریای هماندا رسید لشکر با قریب خان بجز و مشاهده کثرت فوج مهابت جنگ و شروع عمارت بهین که
چند توپ و بان ازین طرف سر داده شد و دیگر نیزه نماده و متزلزل گردید افواج مهابت جنگ و لیر گشته خود را بر یا
ز و از دریا گذشته بر لشکر با قریب خان تاخت بجز و رسیدن لیران قوی جنگ بهر اسپان با قریب خان آهنگ گردید
نموده راه فرار نمودند مصطفی خان و میر جعفر خان که بر اسب استخلاص صولت جنگ تعیین شده بودند اراده بنگاه نموده
پیش قدمی کردند و از لشکر با قریب خان در نیم ساعت اثری بر جا نماند محمد امین خان برادر مهابت جنگ که برادر
زن حقیقی میر محمد حفر خان بود مع اصالت خان و دلیر خان پسران عمر خان با معده دس از بهر اسپان که زیاده
از ده نفر نموده اند پیشتر از بهر به بنگاه رسیده چوای صولت جنگ گردیدند و فوجی از حمله کاو خانه ملازم زاده
صولت جنگ که قدمت توکرمی داشت و رشیک در آن صولت جنگ بود و شناخت حاکم زاده به سواران مذکور
از د و رشتان داد که نواب را در فلان رتبه مقید بر نه سواران لطف جان رتبه حرکت نمود و در هر بهی با سه

متعین آثار قرب لشکر مهابت جنگ را یافته بهیئت مجموع ملحق واحد بر رتبه جبارت نموده راه گریز پیش گرفتند از دست
سنان آنها یک نفر از آن دو مصلح که بقصد صلحت جنگ را موثر گشته از رتبه سربازانشته بودند مقتول گشت و دوم حبس
مخل مقتول را سپهر ساخته بالای خود کشید قضا را صلحت جنگ پایش برود افتاده از آنجا که سربازات محض نامشعور ماند
مخل دوم را نیز اندک بر استی رسید درین عصر سواران مذکور نزدیک رتبه رسیدند دام بانته بالا آمد آن رتبه و ملک
از رسیان بود بریده برود با بار بر داشتند صلحت جنگ اصالت خان و محمد امین خان و غیره را شناخته لب به عاوضای
آنها کشود تخمین واقعه شمرود نمود محمد امین خان از اسب خود فرود آمده صلحت جنگ را دلالت و تکیه لبسوار شدند نمود
مخل مجروح چاکه نموده از رتبه جنت و بر اسب نشسته اسب را عیان داد و بفراریان لشکر خود ملحق گردید تماشا یگان
منیر گشته جیتی انگین نمودند دلبران از اسب خود فرود آمده صلحت جنگ را ترغیب لبسوار ی نمود و از رتبه بر آورد
سواران کرد چون انواع مهابت جنگ پیهم متواتر می آمد بعد آنکه محمد جعفر خان مع سواران از سربازان
برخی خود سوار در رسید محمد امین خان و دلبران پیش آمده بمقدم بهجت توام صلحت جنگ بشارت رسانیدند و محمد جعفر خان
بجود دیدن دشمنان قبل خود نشانیده صلحت جنگ را بران سوار کرد و خود عقب او در خواست بود و جنت از عجب
قدرت کامل پروردگار و بطلون روزگار صلحت جنگ که کیاحت قبل از آن ترصد قتل و مایوس از جان بود و بااعت
آخره صاحب اقتدار و بر فیصل سوار ملات اصناف ظلال گشته گردا گرد مردم از جاسوس بجهت و جوی او رسیده
بر کسے دید از دور زمین ارادت بر خاک او پیسے سود دیدند گویا کمال مرا گشتند کی بقصدیم رسانیده نیکو پیش آورد
سے نمودن مهابت اللهم اکمل الملك توتی الملك من تشاء وتنزع الملك من تشاء وتقر من تشاء وتقل من تشاء
بیدک الخیر انک علی کل شیء قدیر متنبیان خبر مهابت جنگ رسانیده صلحت جنگ هم ستاقب هم سواران
و بملازمست محوس خود سوار و منسلط گردید مهابت جنگ آغوش اشتیاق کشوده در برش کشید و هم آغا سوار و
سرت و شادمانه بر پشت کمر خاقان شادمانه نوبت صد دریافت و صلحت جنگ را بملکوت فرستاد حکم تمام و صلح
سواران نمود بعد انقراض خلعت فاخره در بر پوشانیده و بچاپه گران بها که عبارت از سر و رخ و جویگر مع بر سر کلاه
عقد های مر و اریده و غیره و شد فرعون نموده هر چند اذرت بخت و اخرام نشانید سر کرد باسے لشکر را از آن دلو که نذر و مبارکباد
بگذرانند حسب الحکم قبل آمده نروافسے بصیرت انعام و صدقات و نذر و بملازمان و ساکنین و ارباب استحقاق رسید
و شتابان با غصه با لشکر گذاری برورد و کار بطوریکه ممکن و میسر بود تقدیم رسانیدند و همان وقت فوجی برای آوردن
عیال و اطفال صلحت جنگ از قلعه باره بجله مع سوارها متعین گردید جماعه که از طرف باقر علی خان حراست شان
قلعه دار سے می نمودند که با یکدیگر خدمت و احسان با آنها نموده بودند با سید عنایت و رعایت بر جا ماندند و سواران
از ایشان بخت با دایم و یاسا در رفته و فقر و ایزد ندم مردم متعین اهل و عیال صلحت جنگ را بمسکو فرود سے بیکر ساخته
و خیم علیهم که برای صلحت جنگ و حرم سلسله او بر پا شده بود فرود آوردند و لشکران فراق و مستندان مشتاق
بملاقات هم دیگر مسرت اند و قصد بعد توقف چند روز مهابت جنگ اسباب و سامانیکه صلحت جنگ برای بخت و سزادارش
بود مثل ایال و اقرا و توپیک خانه و اسب و اسلحه و لوازم دیگر را بجمع کردند و بآن نشان و قرا و اطلاع سے با بد از خانه
خود حرکت نموده کمال جاد و خشمیت روانه مشهد آباد نمود و با بعضی سرخی و میمنت بمنزل مقصود رسید و بملاقات

سعادت و مسرت افزوده والدہ خود را که در مقام قیاس نہایت غم دالم داشت و خود را از زمرہ مرگمان سے انکاشت از پنج جوان و بیت الاحزان برآوردہ بلقہای مسرت پیراے خود شمع شادمانے در شبستان زندگانش افزود چون صولت جنگ حسب ارادہ روانہ شد آباد گردید اکثر افواج و اسباب ہمسایے مہابت جنگ بر فاقہ صولت جنگ روانہ مرشد آباد گشت و مہابت جنگ با جمیع سرداران و پنج شش ہزار سوار جریدہ ماند و صوبہ مذکورہ را انتہای دادہ از ان پس ارادہ معاودت بکر کرد و ملت خود نمود و مخلص علی خان داماد و حاجی احمد را بہ نیابت صولت جنگ در اینجا گزاشت بعد چند روز از نشانی راہ حسب الاتماس مصطفی خان شیخ محمد معصوم پانی پتی را کہ سردار دیرینہ معروف و بشہادت و شجاعت موصوف بود بہ نیابت صوبہ مذکورہ مامور نمودہ چند منزل تا بابر انفصال بقیعہ جواب و سوال ہمراہ داشت، بعد از تشخیص و تقرر جمیع معاملات شیخ مرقوم را خلعت نیابت صوبہ او دلیہ دادہ با جمیعت سوار و پیادہ کہ ہمراہ او حضور بود و فرمود شیخ معصوم رخصت یافتہ بہ طرف لنگ نہضت کرد و مہابت جنگ سیرکان و شکار افغانان با پنج شش ہزار سوار مع سراج الدولہ و بیکم خود راہ مرشد آباد گرفتہ قطع منازل سے نمود *

ذکر ارادہ سبب جنگ باخارج و استیصال جماعہ بھوجوریہ و ابتداء و ورود جماعہ مرہٹہ در ممالک اوڈیسہ و بنگالہ وغیرہ و رسیدن بجا سکر بندت باچپل ہزار سوار و کھنی فرستادہ رگھوج بھوسلار آجتہ ناکیور کلان و رسیدن فوج مذکور چون بلای ناگمان بر سر مہابت جنگ و سواختیکہ در حروب مرہٹہ روی نمود و تدارکمانی کہ مہابت جنگ فرمود

در سہمین ایام کہ صولت جنگ اسیر پنج تقدیر گردیدہ مہابت جنگ برای استخلاص او لطیف لکک حرکت نمود احترام الدولہ بہادریہیت جنگ صوبہ دار عظیم آباد پٹنہ را ارادہ تسخیر و تصفیہ ملک بھوجوریہ قطع و فتح راجہ ہورل سنگ و بابا اودھن سنگہ قوم اوجین زمینداران سرکار شاہ آباد کہ از مدتہا مقتدر و مستر و بودہ اند پیشین نہاد خاطر عاقر گشتہ نصیم ابن عزم نمید را سے جتناسن و اس کہ دیوان صوبہ نہایت قدامت و اعتماد داشت بر والد را قم سید بہایت علیخان بہادر بنابر قرب و ملت کہ در خدمت ہیبت جنگ علاوہ قرابت ہمسایندہ مرجع تمام معاملہ و اکثر زمینداران صوبہ و رئیس و کشی کل فوج بود حصہ ما بردہ و در لکینہ ایشان می و وزیر خاٹر نشان ہیبت جنگ چنین نمود کہ بہایت علیخان بہادر و جوہ در حصار عالی نہایت اعتبار و اقتدار و سخی ایشان پذیرائی دارد و زمینداران این حالت را شناختہ چشم امید بہ طرف او شان دارند بھوگاہ استیصال جماعہ بھوجوریہ در مزاج مبارک نصیم یافتہ جماعہ مذکورہ بعد مقرر و دیاس البتہ ترجیح بہادری علی خان خواہند نمود و ایشان بیاس نام آوری خود در عرفیہ راجہ و تسلیم زمینداری آنها بآنها مسالمت خواہند نمود و جناب عالی بناچار سے پاس خاطر ایشان نمودہ حسب الاتماس ہمیل خواہند آورد و در و محنت ضائع گشتہ زمینداران بدستور برابر خود مسلم مستقر خواہند اند درین صورت صلاح آنکہ بطاعت انجیل بہادری علیخان را از حضور دورتر باید داشت ہیبت جنگ مخلص اورا مناسب ارادہ خود دانستہ و الدولہ و مملکت و قویدار سے پرگنہ سنوت وغیرہ ضلع گھدادہ مختار معاملات آجا ساخت و گفت کہ راجہ سندر سنگ چون زمیندار عمدہ و ملک و اتصال کوہستان دارد بدون بدون شمار در ان ضلع

الطینان خاطر من از سیرت نمی تواند شد باید که شما با نظام ضلع مذکور مشغول باشید تا من بادل مطمئن بسر انجام مهام سکار
 شاه آباد و سرکار رهناس خاطر غارخانه خوبه دازم و برادر خود مهدی شارفان را به نیابت بخشی گری خود مقرر کرده همراه من و سید
 والد مرحوم انتقال آمدم آقا نموده بکار امور روانه گشت و مهدی شارفان مرحوم را همراه بیست جنگ داد و بیست جنگ میر و
 با فوج و سامانیکه میخواست بسرکار شاه آباد رفته استیصال جماعه مجبور و بدو بر بیک گرفت و فی الحقیقه مستحقان اکتیصال و شکر
 چه کمتر کسی از سکت ضلع مذکور و مقرر دین و مسافرت از دست تقدی و انواع اید و اضرار آنها محفوظ میماند شرح انجاس
 علم و آزان شان که بغیر از عجزه میر سید طول بسیار میخواستند خلاصه زمینداران مذکور را بعد محاصره مدید و چندین جنگ از قلعه
 آنها بفر و غلبه خارج نموده ملک را مصفا و مستو ساخت و استمال را رعایا پر داخته ست در آبادی برگشته با س آجایی نمود
 درین عرصه روشن خان قرا سبه از فرقی افغانستان که از سردار قدیم اقوام خود در صوبه عظیم آباد و آکر آباد و از دهن صاحب نام
 و نشان بود و از مدت حکومت سرکار شاه آباد داشت و باز زمینداران آنجا هم با قدر و هم با اتحاد و داد و ستد را شنید
 اخراج زمینداران آنجا و استیصال آنها را چنانچه کنون خاطر بیست جنگ بود نظریه قدامت ریاست آنها دران دبار و
 اتفاق آنها با راجه با و مقد زمان قرب و جوار متعذر دانسته با بیست جنگ مکرر در محاسن متعدده بطریق و تلخو اسیس باغی
 مختلف استعفا زمینداران آنجا و ترغیب معامله با آنها و طلبیدن و مشمول عواطف فرمودن می نمود و راه مراسلات آنها
 باروشن خان مفتوح بود چون این امور با لایم طبع بیست جنگ بود روز بروز از انجا می رسید در خاطرش از طرف
 روشن خان می افزود و آخر با افغان مرقوم درین خصوص در ساله افزوده بعضی کلمات که ملائم طبع بیست جنگ خود
 گفتن شروع نمود چنانچه روزی به سارت نموده گفت که صاحب هنوز طفلان و اوضاع روزگار و انقلاب لیل و نهار مدیده
 متمسکات را باید شنید و الاثمه شایسته نخواهند بود بیست جنگ را این سخن بیه گران آمده فاصد کشتن او گردید و میر
 قدرت الله خلف شاه شکر الله قادر می را که از حبل جماعه داران و در صاحب برآست بود و حسن بیگ خان را که قلیه دار
 مونگیر در اوقات سابق و درین زمان هم داشت بر این کار گراشت روزی روشن خان بدستور محمود در خدمت دیوان عام
 برای عباد سلام بیست جنگ وقت عصر آمده نشست بر دو کسی که کور آمده کارش را تمام ساختند روشن خان بسبب
 فریب از جای خود بنشیند نمی توانست بهمان قسم نشسته براه آخرت رفت و درین اسفار و جوب مهدی شارفان علم
 عالی هم را تم که در صفات حمیده و شمیم پسندیده نگاهداری روزگار و جوان سنجیده و چو شیر بود چراغهای نمایان و خدمتنامی
 لائق بطور رسانیده مورد اشتیاق بسیار و منظور نظر بیست جنگ گردید بیست جنگ بدستور شاه استیذان از والد القیس
 خلعت خدمت بخشی گری را میخواست و اهلان مهدی شارفان مع فیل و اسب و شمشیر و دیگر عطایا و محبت فرموده بر فاق خود برگرد
 و تا بود نهایت مهریانی و پاس خاطرش مر می میداشت و بر جمیع رفقای خود توفیق میداد اگر در مدح آن هم گراست قدر
 جوش و رو سخن بطول انجامد و بسا باشد که محمول بر تکلف و تصنع گردد در حقوق شناسی و فروتنی و تواضع و صلح و ارام و
 احسان و انعام با اقربا و اقوام بدون منت و آداب و اخلاق و وفا و عروت و شجاعت و فتوت و حسن بیان و تالیف
 طلب مردان و پاس آشنائی و دوداد و وجود کمال شجاعت و غیرت در نهایت تحمل و برباری بود اللهم اعف عن ذنوبه و ارحمه
 والد مرحوم حسب الام بکار امور پرداخته برای براسه افزایش نام و نشان خود با اتفاق راجه سندر سنگ و در چاکش راسی
 زمینداران آنجا که کشته و چو گانوان و غیره را راده تسخیر نام گد و نام و بی زمیندار آنجا که عده

زمینداران کوستان بود و کمتر کسی از حکام و اشراف را بنی نسل یا فتنه نصفت نموده قلعہ چتر را که بر سر دره کوه و راه رام گدھ واقع است
محاصره نمود بعد از آن که قلعہ مذکور مفتوح گردید و مراحل چند بیشتر از آن مکان نصفت واقع شد و از بند و بست آنجا انفراسی
غیر آمد خبرداران مقتدر آنگه دادند که رگوبه بھوسلا پنڈت پرومان خود را که بجا سکر پنڈت نام دارد و با چهل هزار سوار مرسته
تشیع مملکت بنگالہ قلعین نموده مرخص گردانید عقیق فوج مذکور از همین راه کوستان گذشت بطرف بنگالہ خواہ رفت و الودوم
خبر مذکور را بے کم و کاست بمیبت جنگ معروض داشت بمیبت جنگ عرضہ والد را بھنیدہ در خط خود پیچیدہ پیش مهابت جنگ
فرستاد و مهابت جنگ این سخن را عمدہ دانست چندان التفاتے باین خبر نہ نمود و در جواب نوشت کہ شما بنیاط جمع کار خود
نمائید برگاہ مرسته این طرف باید تنبہ و تدارکش چنانچہ باید بعمل خواہ آمد چون جواب مهابت جنگ از نوشته بمیبت جنگ
بود الفکر معلوم گردید و در آن وقت چنان فوجی ہمراہ نہ داشت کہ اندر اوطاق عبور سرشتہ توان نمود و بعلل ہدفان طلبان
ناچار از کوستان بپڑ آمدہ بجای مناسب اقامت گزید و مرستہ بعد چند روز رسیدہ جلور بزمیست پیچیدہ و سور بھنج شتافتہ
در نواح میدانی پور نظر و بر و ز نمود و مهابت جنگ چنانچہ سبق ذکر یافت باقلیل فوجی کہ زیادہ بر پنج شش هزار سوار
شود و قلعہ کٹان و حصہ انگٹان بخاطر جمع بر شد آہاہے آمد و در منزلے نزدیک بمیدانی پور کیے از اعمال متعدد وقت تھسہ
زنا نیکہ مهابت جنگ در تھنہ نماز بود و خبر و در مرستہ در نواح مذکور بمیبت کوستہ لشکر ساسیدہ معروض داشت کہ بحاسک
پنڈت با چهل هزار سوار نزدیک رسیدہ فروداشتم یاس فر و صبح طلیمہ لشکر آمد نمود و از خواہش چون دولتخواہ را اطلاع ضرور
بود و معروض داشت مهابت جنگ بانکہ فوج بسیار کہ ہمراہ او بود مطلق اندیشہ را بنیاط راہ اندادہ فوراً در جواب گفت کہ این
کاران را و کہ ام جا باید از شخصیکہ ابن خبر بمهابت جنگ رسانیدہ پیش فقیر قسم یاد کردہ احوال استقلال مهابت جنگ فحصل
منے نمود کہ سن اصلا از تقویش بر شہرہ اش نیافتہ نہایت تعجب از فرط دلیرے و استقلال او دارم +

ذکر رسیدن مرسته بر سر مهابت جنگ سوانجیکہ درین ستیز و آویز روی داد

مقتضی این جمل آنکہ رگوبه بھوسلا بنی عم راجہ سامو کہ از سرداران عمدہ مرستہ کسا سد از صدر برآکر بود و دارالملک او ناگور
کٹان است بنا بر ضعف ارکان سلطنت یا ترغیب آصفیہ بقصد تسخیر مملکت بنگالہ در صورت غلبہ تام والا اخذ چهارم حصہ حاصل
کہ بچو تھر مشہور و در تمام مملکت بند را چنگاشتہ و بنگالہ ازین قسم آفات محفوظ بود و بحسب سکر پنڈت دارالمہام بر سر کار خود را بسپارای
بیست و پنج هزار سوار کہ شہرت چل ہزار سوار داشت فرستاد و چنانچہ سبق ذکر یافت تدبیر فرامحت و دماخت او از رویای
کوستان بعمل نیامد بحسب مذکور از جبال کلک راہ نیافتہ بطرف درہ پیچیدہ کہ ہمیشہ نخلے غریبے مرشد آباد است متوجہ
گشت و این خبر در منزلے جیکہ مسوم مهابت جنگ گردید و چون بمبارک منزل رسید خبر عبور مرستہ از درہ پیچیدہ و در د
او قریب سرحد بردوان متحقق گردید ازین جہت کہ حکم بر طرنے سپاہ نمودہ بود و اکثری از ملازمان ہم گمان آنکہ در راہ
شورشے نیست ہمراہ حوصلت جنگ بر شد آباد رفته بود و غنہ زیادہ از سوار و چارہ پنج ہزار زیادہ برق انداز ہمراہ
نہداشت قضیہ بردوان کہ در کثرت قلات و در فرم معوصے بر سائر پرکانت بنگالہ تفوق وار و مسکن خود قرار دادہ و مقر خود
کہ قضیہ مذکورہ متصل بساقل لشکر گذار شتہ بدفع مخالفت بر داند و باین ارادہ از مبارک منزل کوچ کردہ روز دوم محل پرومان متوجہ
بر و دیشک گشت و مرستہ ہم مقامان این حق رسیدہ اکثرے از آبادے مذکور را آتش داد و بعضے محفلہ اندر مکان مذکور

از طرفین جنگاے سپکر رویداد و بمنزل خود معاودت سے شد درین ضمن از اشتہار شجاعت و ایستادی مہابت جنگ و مشاہدہ جسارت و دلادری افواج و سردار بھاسکر خواست کہ اگر چہ سے بدون مہابت بدست آید بختیوار و بھان قدر قلیل فضاغت نمودہ معاودت نماید بنا برین پیغام فرستاد کہ چون از راه دور مشان سفر کشیدہ تا اینجا رسیدہ ایم اگر مبلغ وہ لک روپیہ برسم ضیافت عنایت شود برے گردم متمسک او در حضور نواب بختیاری غیر کش و مشورہ مصطفیٰ خان کہ ہمیشہ خواہان جنگ و جدل بنا بر ترقیہ حال خود و کل فرزند سپاہ بود نیز برائے نیافتہ جواب صاف باستعداد و تہیہ مصاف یافتہ چون چند روز برین دیر گذشت و آنچه مرکز مہابت جنگ بود بطور نمونہ یافت مہابت جنگ قاصد گشت کہ زو انکس اسباب شل آریہ و رتھ و جمیع بار بردار و اسباب و بار و نیدر لشکر گاہ گشت جریہ بر سر مرہٹہ ہا تا نزد و دود از نہاد نشان برآرد باین خیال اول صبح سواری فرمودہ قدغن نمود کہ از مردم بنگاہ دارد و با احوال و انتقال احد سے ملحق بلوچ نشود اما مردم اردو از خوف مرہٹہ متعجب گشتہ بے اختیار خود را داخل فوج کردند چون اندکے از راه طے شد و محسوس و رافنا د افواج مرہٹہ از چار سو هجوم آورده شروع بپوشش و حملات نمودہ عرصہ دار و گدگرم گردیدہ از طرفین کشش و کوشش بطور آمان گرفت چنانچہ معاصی خان لپسہ کلان عمر خان کہ جوان بانام و نشان و آبرو سے فائدان خود بود پائے مردے در میدان مردگان افتادہ تر و داسقہ لائق بطور رسانید و در عین میدان کشتہ گردید و ہمیں و تیرہ قلع مسافت بہمت بنگاہ مرہٹہ میشد تا نگہ وقت عصر رسیدہ از شمشیر خان و مصطفیٰ سرداران و رزم خان کہ پشت مہابت جنگ بجز آت شان تو سے بود جلدات و جانفشانی کہ باید بطور نرسیدہ مہابت جنگ متوجہ خبر در گشت کہ سرداران مذکور باین سرگران و دارادہ آتالیع دیگر است و چون لشکر گاہ بنگاہ دور افتادہ و فرو گاہ مرہٹہ دور تر بود دید کہ نہ باری رسیدن محسوس خود است و نہ مجال تاخیر برآرد و سے مرہٹہ بناچار در جانگیر رسیدہ بود و بحسب اتفاق آن زمین خاک نہا کے داشت و بسبب بارش گل و لاکشتہ بود رمل اقامت انداخت و غیر جارتی پاکلہ و غیہ مخفی سفری برای مہابت جنگ نمائندہ بود غیہ مذکور را بر سر بلندی بشش بفت کرد سے بردوان زدند و اسباب و امانتہ تمامے لشکر دران روز لغارت رفت و عقب اندامی فوج نیز بروج و مقتول و بعضے سالم و جمیع آوارہ باطراف شدند و فوجیکہ ہمراہ مہابت جنگ ماندہ بود بہیئت مجموعے محصور فوج مرہٹہ گردید و تا شام مدافعہ حملات عساکر دشمن نمودہ شب بیا نیک بودند منزل گردیدند و دران شب نمونہ شور یوم النشور در اصحاب مہابت جنگ موبدا و آشوب قیامت دران انقلاب پیدا بود و مصطفیٰ خان و شمشیر خان و سردار خان و اکثری از افغانہ بچندین جہات آزرده خاطر بود لافترہ بودند بنا برین دستیز و آوینہ کنارہ جوئے نمودہ آثار جانفشانی و اتفاق از نہا بطور نرسیدہ از جملہ جہات آزرده کیلے آنکہ دوسبار در جہاد کی روی نمود مہابت جنگ نمکداشت افواج میکرو و بعد انفعال جنگ مردم تو نمکداشتہ را بر طرف سے نمود و این امر مخالف برضے سپاہ بود در ہمین جنگ کہ براسے استخلاص حولت جنگ میرفت مصطفیٰ خان اتناست نمود کہ کمز افواج بموا عید و دلاسا لازم فرمودہ بعد رفع احتیاج بر طرف سے نمائندہ درین صورت نقصان بسیاری بامردم نماند و برادران و رفقا آزرده سے شوند این بار امید و ارمی کہ مخالف عمد و بیان ہمیل نیاید مہابت جنگ جابر و بچسے سپاہ قلع مصطفیٰ خان و دیگران نمودہ وعدہ کرد کہ این بار چنین نخواہد شد و بعد غلام ص حولت جنگ و طفر یافتن بر اثر طلع خان باز بدستور و ملازمان را بر طرف نمودہ و بموجب دل بکفے فرزند سپاہ عمو آنچہ خصوص مصطفیٰ خان

و دیگر افغانان گردید و الحق که این عمل اراخسن اخلاق و فعل اکثر مصالح و وفای و اتفاق است خاصه سرداران و فرماندهان را
 نهایت انج باید احوال اینها خصوص و عدد و عید غالی از صدق گامی نباشد تا در دل اتباع بلکه کل خلایق وقع و وفارش بیشتر و مردم
 را سیم و امید زیاده تر باشد دوم آنکه در همین ایام مهابت جنگ ناظم عظیم آباد که کین برادر زاده و داماد مهابت جنگ پدر ملوک الدوله
 بود در جنگ تسخیر بهوجیور روشن خان افغان را که فوجدار سرکار شاه آباد و بهر بهوجیور به حاکم بود به سهل تقصیرے نافع بکشت چنانچه
 در بیان احوال مهابت جنگ مرقوم گشت و امر مذکور نهایت باعث آزر دلی خاطر بای جمیع افغانه بل کل ملازمان گردید و
 زشتی این عمل از غایت ظهور حاجت به بیان نداشت و ستودم آنکه راجه بهوینج بیگام عبور لشکر مهابت جنگ بطرف کلک
 بنا برست خلاص صولت جنگ از جنگ باقر علیخان ذبا با و با بایر گها که به مهابت جنگ نفاق و شقاق و زریه بود و با
 باقر علی خان راه و داد و اتحاد مسلوک داشت مهابت جنگ تنبیه و گوشمالی او را جازم بود راجه مذکور نسل مصطفی خان
 جسته راه سلامت خود منحصر درین صورت دانست مهابت جنگ متمسکات مصطفی خان را اصفان کرده بچ و دار و مرز میگذرانید
 و چون میدانست که مصطفی خان طرف او درول دارد مخفی از و میر محمد جعفر خان گفته بود که هرگاه راجه بر در دولت سرارسد
 شما اتفاق سپهر اهلین خود حاضر گشته قبل ازان که افشای راز شود کار او را تمام نمائید تا آنکه راجه مذکور عاید و جا پاستد عاے
 آمدن بجنور نمود و بعد ازان که اذن یافت با جمیعت خود باسلام در دولت شتافت میر محمد جعفر خان خبر آمد آمد و شمشیده
 بار فقای خود مسلح گشته حاضر آمد و بجز در سید راجه مردم میر محمد جعفر خان او را در میان گرفته کارش تمام ساختند و میر امیانش را
 بر کمر جایافت شکار خود دانسته غارت نمود و اخراج مهابت جنگ در بعضی از مالک و آورده نوب و اسیر افرا نمودند
 این کار سیم موجب ملال خاطر مصطفی خان گردیده علاوہ آن بر دو که در تنگاشته بود که بیگامه روی نمود و مصطفی خان بلکه
 ساکن اخراج و افغان وقت تا بویافته شقاق و نفاق خود را اندکس ظاهر و بی پرده گها شروع نمودند مهابت جنگ از مشاهده
 احوال سپاه مخصوص نفاق و سرگرائی مصطفی خان که اعظم رفقا و یارین جماعه افغانه بود و اکثر اخراج او ازین قوم در کار
 خود متبر ماند و چاره نبودی نمید و در سید دران میدان مهابت جنگ رابع مردم همراسته محاصره نموده اطراف معسکر
 بهر یک از سرداران لشکر خود را نمود تا هر کس ضابط و ناظر طرف مقابل خود بوده از عبور و مرور لشکران مهابت جنگ
 خبر و اطلاع وصول مدد و اجناس مالکات باشد مهابت جنگ بنا بر فایده و طبع الوقت راه جواب و سوال مصالح
 با مردمی کشوده میر خیر اندام را که بخشنه راجه بر دو و از متوطنین ملک کین بود بسفارت مقرر نموده به بجا مسکن شدت
 پیغام صلح فرستاد بنهت مذکور که تمامه شایع اردو بغارت برده احوال مهابت جنگ را بصورت مذکور مشاهده نموده
 جواب داد که الحال طاقت مبارزه در فوج شما مفقود و تمامه لشکر شما محصور من است مصالح و چرخه دارد لیکن چون شما
 در عهد امرای هندوستان محسوب میشوید اگر بجای ازین مملکت مرکوز خاطر باشد یک که در رویه نقد تمامی اخیال لشکر
 تسلیم من نمائید تا دست از افزار شما برداشته برای رفتن مرشد آباد فرامحت من نمائیم راجه با یکی رام که دیوان تن و صاحب
 اختیار سر رشته سپاه و معتمد و اتواء بود بهشایده اگر روز گذشته فوج عظیمه لشکر رسیده قریب به هزار سوار من حیث المجموع
 در رکاب انداز آنجا هم اکثری بنا بر اضطرار احوال و شوق مجال قصد بیستن به غنیمت دارند جواب بها سکر شمشیده از راه
 حسن عقیدت معروض داشت که غلبه غنیمت با فراطرسیده غلیل مردمیک در رکاب حاضر اند و دریافت این احوال داعیه
 موافقت با مخالفت دارند درین صورت صلاح دولت آنکه گفته بجا سکر پذیرا گئی یا بد اخیال در جنگا بجهت نادر و میر ازینجا

در قیل خانان موجود بازیم سے تو اندر رسید و در خانہ عامہ پادشاه سے چیل لک روپیہ موجود است شخصت لک روپیہ را بندہ بہر صورت سرانجام دادہ میسالم مہابت جنگ بمقتضای غیرت و شجاعت ازین دلالت سرباز زود نہایت استعکاف ازین امر نمود و فرمود کہ تا زندہ ام باین نحو نہلت و امانت را سے مخیر شد انشاء اللہ تعالیٰ باین اشتیاق مفروضہ محاربہ و مقاتلہ نمودہ اعدا را مغلوب خواہم نمود و زیر لک باین خفت دشمن دادہ آید چہ خوبے دارد انشاء اللہ تعالیٰ بعد فتح و غلبہ بدستان محاضد و رتقاسے معاون کہ درین میدان مردان داد و شجاعت و جانفشانی دہندہ لک روپیہ انعام خواہم نمود بہر صورت آن روز را بشام رسانیدہ چون پردہ سیاہ شب عالم را فرو گرفت اکثرے از اہلے اردو متعہ از بے سرو پا باین لشکر بتقارین برخاستہ راہ لشکر مرسل گرفتند و غیر از جماعہ داران مشہورہ و معروفہ شمس و ندما و حاکم و نقاد دیگر کے نام نہ چنان مہر خیر اللہ مذکور آمد و رفت کر رہل آمد و گران ہم بیک کار خود افتادہ ہر کسے را سیم ہر سانید میر حبیب سیم با لطف از رواسے مرسلہ بلط نفا قیہ کہ مہابت جنگ داشت ساختہ قاصر بود کہ فرصت یا نہتہ با نہیا بیوند و مرسلہ با وقت شام نشان دہرم دوار رو برے لشکر محصور مہابت جنگ برپا کردہ ندا در دادند کہ ہر کہ زیر این نشان آید از فضل و غارت محفوظ خواہد بود با سماع این ندا و مشاہدہ علم امان سے خیر تان غاسے از حیا بیکہ و نزویہ از لشکر بر آمدہ خود را بآن نشان میرسانید تا آنکہ مرسلہ در انہا ملج نمودہ غارت کردند و بہ الحیف و تعب ان را وسد و گشت مہابت جنگ در جارجا کا بہات مذکورہ خود را عاجز دیدہ و ناچار تن برگ خود داد و شبے تہابے خدمتگار و شیشہ سراج الدولہ را سہرا گرفتہ بنیمہ مصطفیٰ خان رفت و گفت مرا باشا سخن گفتن است مصطفیٰ خان مشاہدہ این حال نمودہ حیران گشت و برخاستہ و سیکہ از دوبرج خمیر خود مہابت جنگ را برودہ نشانید و استفسار نمود کہ چہ کسے شود و مہابت جنگ گفت کہ بشنویہ مصطفیٰ خان جو انسان را از جان عزیز تر چیزی سے باشد و مرا حالت پیش آمدہ است کہ درین وقت پیش من اسہل و الفا امور مردن است و از جان و رگد شوق شمارا اگر از من ملائے و کینہ در خاطر نبار بیفے امور باشا اندیشہا سے بسیار و تدابیر و راز کار نہاید نمود انیکہ من مع سراج الدولہ کہ عزیز تر از جان من است تنہا پیش شما حاضر م کار من تمام کردہ خود را از تشویشات فارغ سازید اگر حقوق مرا در خاطر جاسے دادہ از بیفے قصورات کہ بعمل آمدہ باشد گذرید و ارادہ وقت و امانت من نمودہ بقدر نمود و موافق کیدے مناسب من بخاطر جمع متوجہ تدارک مرسلہ اگر دیدہ ہر چہ از دست بر آید و بالغہ من باشد بمل آرم مصطفیٰ خان در جواب گفت کہ این سخن را من نہا جواب نمی توانم گفت ہر کار کا سد و راز و دیگر از فرقہ من متعہ آید با نفاق آنہا بچہ گفتہ آید اعتماد را شاید مہابت جنگ گفت کہ مضافتہ مصطفیٰ خان کسے را خستہ و شمشیر خان و سردار خان و خیرہ جماعہ داران افغان را حاضر نمود چون جمع آمدہ مہابت جنگ گفت کہ جناب عالی را سخنے کہ با ذوقے گفتہ انداعادہ باید فرمود مہابت جنگ کلیسا بقہ را باز و مرجع مذکور کرد و مردم شنیدہ خاموش ماندند مصطفیٰ خان جمیع افغانہ را مخاطب ساختہ گفت کہ برادران جہا جواب نمیدہید انچہ در خاطر دارید ظاہر نمائید شمشیر خان و سردار خان و دیگران گفتند کہ سردار قوم رئیس فرزند شما سید ہر چہ شما گوئید جواب ہم ہا نیست مصطفیٰ خان گفت یاران ما را در خاطر انچہ فرمودہ و حال خود سرطان من و وابستہ قدم ولی نعمت است و ہا بلہ برتن مرسلہ و دفع شمار جان و آبرو سے مہابت جنگ و عیال و اطفال دوست بلکہ درین حوصہ

تا مصطفی خان زنده باشد سر خود را و البتہ فعل اسب ادنای غلام مهابت جنگ میدانده و مشهور است که با نفاق چهل شمشیر
سلطنت مسخر می شود و مردم خود از سه پسر ارکس متجاوزیم این همه عین و بدولی بخود راه دادند کمال نامردیست بچون آنکی
با اعدا جنگ کرده انشاء الله تعالی غالب می آید شما صاحبان بر چه بهتر اندیکند و دیگران با استماع کلام مصطفی خان هم داستان
او گردیده رای رفاقت مهابت جنگ همه را اختیار آمد و مصطفی خان همه را ایمان یافت و فرمود چون حسب الاشعار عمل آید مهابت جنگ
خوشحال بخیر خود برگشته بمحاطر جمع آسود و مصطفی خان را که سابق دیوان خالصه عظیم آباد و مقرب و ندیم مهابت جنگ و
مردمده پوشیار بود و پسرش یوسف علیخان به ادا و علاء الدوله سر فرزند از خان اختصاص داشت و با مصطفی خان راه مصافقت
می میمود بخانه او فرستاد تا غائبان از گفتگو ای او بپسندید تا نماید آمد و ظاهر سزاوارده غلام علیخان بخانه مصطفی خان آمده سلاطین
چند باختلاف اندر این درین عرصه آدم شمشیر خان آمده بنیام داد که بنوعیب بنزدیست سابق نشان با که از مرثیه خواسته بودیم
و مردمی آید درین باب مرثیه شما احوال چیست مصطفی خان گفتگو می شب را عاده نموده فرمود که مر که زاده افغان است
بر چنین قرار خواهم بود غلام علیخان بعد استماع این کلمات بر ناست و سلم و کاست بخدمت مهابت جنگ سید و ظاهر سلاطین
مهابت جنگ را اصفای این مقال در استقلال افزوده تنید مقابلہ تعصیم یافت الحق در چنین اوقات مر که از رفیق مقتدر
مستد چنین سخنان مسسور و متیقن شود موجب کمال الشراح خاطر و از واد جبارت میگردد چون بنای جنگ تقریر یافت مصلحت
آنی شد که بمشرد آباد باید رسید و پیر و بال خود را بسته بمیدان اعدا با یکو کشید چون باز شام شد مرثیه بپسندید که در غارت
اول بدست او افتاده بود و در دست تعصب نموده بگله با لشکر مهابت جنگ میریخت و با نامهم میریداد ازین مرعوب شورش
تمام شب در لشکر بود حتی آنکه نامک چند دیوان را ببرد و ان قریب بصبح گرختی راه خانه آتشی خود گرفت درین اثناء از
جهات اربعه مرثیه یورش آورد و مهابت جنگ بر فیصل خود سوار شده متوجه دفع اعدای گشت چون مرثیه بفرست بر لشکر
ریخت فرصت ترتیب فوج میگردید شمشیر سرشته اجتماع بریم خود مردم مرثیه داخل فوج مهابت جنگ شدند درین گروار
میر حبیب عمداً توقف در سواری نمود و فوج مرثیه با و رسید و بعد از آن که دوسه زخم شمشیر برداشته بود دستگیر مرثیه
گردیده بمجاہد کوره پیوست در آن روز حیدر علیخان داروغه توپخانه دستی مهابت جنگ کمال دلادری و جان فحاشی
بتقدیم رسانیده جماعه بسیاری را از مرثیه کاک بپاک انداخت و مصطفی خان و میر جعفر خان و شمشیر خان و سرداران خان
و رحم خان و عمر خان و غیر جمیع محاربات مردانه از دحام و جبین مرثیه را دریم شکستند و رؤسای مرثیه ضرب دست
شما مان لغرت شان دید و اکثر مردم خود را بروج و مقتول ملاحظه نموده یورش می که از چار سو می آوردند موقوف
کرده و خود را جمع نموده بطرف ساقه لشکر متوجه شدند و فوج بریم خورده مهابت جنگ فتنم گشته بیات مجموع
جنگ کنان بطرف کوه روان شدند در آن روز بقیه کباب و متاع لشکر بنادج مرثیه از نوادید بگو از خور و بیات مثل
ناکولات و طعوسات و مرکوب پیچ نماد و مسدود بر ارکس اسب و تپچه و محد و دس لیسواری فیلان و پنج شش هزار
بسیل برق انداز بپاوه جنگ کنان طے مسافت می نمود و فوج مرثیه از هر چهار طرف دیر اندک کوششها نموده بر لشکر
مهابت جنگ که غلیل مجتبه بود حمله با می متواتر و یورشهای پی در پی می آورد و رفقای مهابت جنگ بشجاعت
آقا و سرداران خود مستطرد بود به فیه آنها می پرداختند و دفعه ای که داد مردمی و مردانگی داده با استقلال تمام
راه می میزدند چون شام میشد تا لایه را انتخاب کرده بر زمین مرتفع که دور تا لایه می باشد در راه کنگ کر است

بیکر تہا است ہنودان بامید ثواب بے حد و حساب ساختہ اندر خود سے آمدن ساریہ غیر انصاف و بستی غیر از ارض غیر از اہل
غریبا و غنیا میرے شد و افواج مرید گرو لشکر مہابت جنگ بمقام صلہ قریب لگا لگا کر تا نا بجا نرسد عید گشت منزل مسکین یہ
چون خیمہ و بار بردار و زوال بغارت رفتہ احد سے راسر ساریہ و جنس لاکو سے میر خود مرید دہات گرد و فواج رادر ہر منزل
تادہ کردہ از چار سو سوختہ و تاختہ اثر آبا سے و اجناس غلبہ باتے میگذاشت ازین جہت حرمی عظیم بر لشکر بان مہابت جنگ
و جمیع روسا سے عسکر و اہل بازار گذشتہ امید زندگے و فیروزے کسی را نماند و بسبب فاقہ با سے بے در پے تاش توان
ہم در رگ و پے بیکس چندان باقی نبود و از جنس مالکول برای ارباب توسع و شبانہ روزی دستے از اوقات بعد ریکہ
سدر من توانہ شد میر سے آمد و سائر الناس با کل سان درخت سوز و مانند آن شکم خود را بر سیکر و دند چنانچہ از تنم بر پست طمان
مرحوم بہ غلام علیخان مغفور ظاہر شد کہ در سدر روز دت رسیدن بکٹوہ بکڑوہ قریب سہا کو کٹوے میر کہ کہ سہت کس
وران شرک یک بود نہ روز دیگر سہت حد شکا یہ کہ نو سے از ملو بانست سکر سان را قوت لایموت گشت روز سوم قریب
بینیم آثار کباب گوشت کاو و چند کس در خوردن آن مشارکت نمودند و ہمیں سفر کاز بردوان بر شد آباد سے آمدن فواج
مرید بسبب نماندن توپ و ریکہ ہمراہ لشکر مہابت جنگ بمقام صلہ قریب لگا لگا کر تا نا بجا نرسد اعاط نمودہ خود سے آمد
روز سے مصطفیٰ خان لشکر مرید بر تھیل لفر و گاہ خود دیدہ از سر غلط و غیرت با سہر ایسان گفت کہ جمعیت اسلام و عبادت
افغانے را چہ بلانہ است کہ شمار مردم مقهور اجارہ و اجلاف و کمینان گردیدہ بجمع و مذلت ملاک میشود و گاہے ہیئت
مجموعے دل بیکر نہادہ این کا فزان را از پیش رو بر نمیدارید ہر ایسان او کہ اکثر افغان و شہا عان قوم بودہ اند ازین سخن بفر
گشتہ در جواب گفتند کہ شمار رئیس و سردارید ہر چہ معل آید ما ہم رفیق و شریک مصطفیٰ خان ہر ایسان را درین عزم جازم
یافتہ سپرد شمشیر و دست خود گرفت و ہر ایسانش نیز ہمیں ہیأت اول آہستہ آہستہ بطور تماشا نیان پیش رفتند و مرید کہ
بر فوج مہابت جنگ گمان این جرأت نہ داشت غافل بطبع غلام مشغول و دفاع الیالی عاری از لباس و اسلحہ آرام بود
چون مصطفیٰ خان مع ہر ایسان اندک نزدیک رسید کیر تہ شمشیر با کشیدہ بر سر آہنا رجبت و خون آن لشکران معہ و
را بجا کہ مو کہ آہستہ اکثر سے از مرید مقتول و بقیۃ السیف مضطرب الاحوال ماکولات و غیرہ و احوال و انتقال بجا کہ اشتہ گرفتند
ہر ایسان مصطفیٰ خان این غلبہ نیان را منتقم شمرده از اکولات انچہ ممکن بود برداشتہ لشکر خود مساعدت نمودند و دیگر
لشکر بان نیز فرصت یافتہ انچہ توانا شد آوردند و بعد از دوسہ روز بعض کسان را قوتے میر آمد و مرید ضرب دست
مصطفیٰ خان دیدہ دیگر نزدیک تر فرو دے آمد مہابت جنگ بجا لے کہ نہ کور شد ہمیشہ کوچ سے نمود تا خود را بکٹوہ رساند
در کیے منازل اول صبح کہ مہابت جنگ با لشکر خود سوار شد قبل از آنکہ لشکر ہم پیوند بختہ مرید بر سر فوج مہابت جنگ
رسخت و ہر کہ ہر جا بود اوراد و میان گرفت ہر یکہ در نہایت اضطراب و علاج و ناچار مبدافضہ دشمنان مقابل خود
اشتغال و رزیدہ سے توانست کہ فوج دیگر سے بگرد و بامدد مہابت جنگ پرواز و از انجا کہ حافظہ حقیقہ نامرد
معین آہن لشکر بود و فعل نشان کہ پیش رو سے مہابت جنگ بودہ اتفاقاً در حشد طوم آہنا زنجیر سے بود کہ بان باز سے
سے نمودند و ان وقت آن ہر دوئل بفرمان تہا ان تقدیر بہان زنجیرہ با کہ در حشد طوم شان بود و شروع بزدن سوالان
مرید کہ کہ در مہابت جنگ را اعاط داشتند نمودہ ہر کہ زہر ناخوش برابر گردن زدند یہ آمدن این رستخیز مرید سے دور
مہابت جنگ مضطرب الاحوال رو بگریز نہادہ دستے و فوجے میر گشت و ملازمان مہابت جنگ بعد و

سوائے او فراموش آمد پس در دیگر مرتبه اگر بعضی سرداران لشکر مہابت جنگ را احاطہ مستند پور شدی میل آمد آنگاه که در
 جمعیت افزود و بہین قسم مرتبہ ہلاکہ درین لشکر داخل گشتہ بزود خود شغولی بودند بیرون نمودند و باز بتائید اسکے صورت
 اجتماع در ترتیب لشکر مہابت جنگ رویدادہ عبادت سمودہ نہضت میر آمد بعضی آنگہ نہ نہایت مشقت راہ سے میبودند
 و در بر قدم خطرات عظیم خوف و ہیم عارض گشتہ از نصرت آبی دفع بلا و غلبہ اعدا میسے آمد تا آنکہ در عرض غیر محمود جنگ کنان
 خصم انگنان بعضیہ کٹوہ کہ در منزل از مرشد آباد بطرف جنوب واقعست بنہایت الکی مع الحیر رسید روز و دو کٹوہ اہل جماعت
 لیکن آنکہ علو در اینجا فرادانی دارد ہر نوع از ان جنس بود و خوبی میسور و ایکشت خود را بتجہیل رسانید اما قبل از درود آنا مرتبہ بان
 قریہ رسیدہ تاخت و تاراج واتی نمودند و ذخائر غلہ را کہ در ہشت منقدر بود آتش کشیدند باین حال جموں فاشان کہ بعد فاقہ بای بسیاریدہ
 بودند غلات سوخته را از نہای غیر تر قیہ شمرہ بکار بردند و مہابت جنگ رحل اقامت در کٹوہ انفاضہ بجای احمد و شہامت جنگ در باب
 حفاظت و حراست نشتہ صولت جنگ را مع غلات و دیگر فروہات طلب فرمود اول خود دستہ شہامت جنگ وصولت جنگ
 و صاحب احمد و جمیع منشیان و دو دان از احوال مہابت جنگ سے خبر و از سلاستے او و ہجر ایالتش نامیدہ واپس بودند
 بعد چند سے خبر سلاست یافتہ از بارگاہ حافظ حقیقہ کہ جامع التفریقین است عافیت و درود او را مع الحیر ساکن و داسے
 بودہ صولت جنگ را مع فوج و توپخانہ و دیگر اسبابیکہ ضرور بود با ذخائر اجناس غلبہ رخص نمودند کہ کمک مہابت جنگ ہر جا کہ
 بایستہ وصولت جنگ مع فوج شالستہ و مستعدہ بالستہ و آذوقہ ذخائر مرشد آباد کوچ نمودہ بعد چند روز در منزل
 نہ کریم مہابت جنگ معن کردید مہابت جنگ و ہجر ایالتش فرح بعد از شدت کہ سلطون و مقصور بنہود ملاحظہ نمودہ سپرد
 شکر و نیاز بدہر گاہ کہ ہم کار ساز بندہ نواز بتقدیم رسانیدند و از اطراف و جوانب ذخائر غلات رسیدہ جوہ مردم
 ہمیرے انجا میدان از ان باز مصلحت سرافراز با فوج و سامان شایان و در کٹوہ اقامت نمودہ باسن و امان بود و ہما سکر
 بنا بر قرب ایام بر شکل و غریب ہستی کہ از لشکر بان مہابت جنگ و مدہ بود اقامت خود را در حکمت بنگا از شوار دانست
 از راہ ہر ہجوم علزم دایر خود کردید ہر جیب بنا بر شدت عداوتیکہ با مہابت جنگ داشت مانع معاودت او گشتہ تکفل شد
 کہ اگر منظور بدست آوردن زنداست چند ہزار سوار ہر راہ من و ہمد تا بر شد آباد رفتہ چون شہر سے حصار است
 و مہابت جنگ در کٹوہ کوشے جنگ سیٹھ و فرو با سانسے غارت کردہ مال وافر سے براسے شاتر ہم با سکر بلالت
 میر جیب کار فرما شد چند ہزار سوار خوش اسب ہر راہ او دادہ و مہابت جنگ بر این سنے وقوف یافتہ چون احوال شدہ
 چنانچہ بود میدانست و از شہامت جنگ و دیگران اسب حفاظت و حراست انجا داشت مصلحت در توجہ و جلبش
 دانستہ با لغات شتافت افواج مرتبہ قبل او ورود و بیک روز خود را رسانیدہ غارت کوشے جنگ سیٹھ
 با نقشب العین خود ساخت و قریب سبہ لک روپیہ نقد و اندکے از جنس تجارت برد و در بعضی محلات شہر نیز دست
 نمود و میر جیب برادر خود میر شریف را از خانہ خویش ہمراہ گرفتہ بیرون برد چون دارالامانہ و خانہ شہامت جنگ
 و عطا اسکافان بنا بر بودن بعضی از افواج در رعایت استحکام بود و نظریہ در انجا بنیافتہ بوجہ استماع خبر وصول مہابت جنگ
 راہ فرار پیش گرفت و رایات نصرت آیات مہابت جنگ شام روز سے کہ مرتبہ بعد تاراج فرار کردہ بود وارد
 مرشد آباد گشتہ وسیلہ دستظار سپاہ در رعیت و امداد ما فر بارگاہ این مہابرا و ما ہمدہ ۵۱۳
 ہجرے دلو سے داد

اقامت نمودن بهاسکرت سپه سالار مرهبطه در کتوه و تسلط یافتن
بر بنگاله که بندر عظیم بنگاله و آبادی معمور از مال و تجارت بود

بعد از آن مهابت جنگ بر شد آباد نزل نمود بهاسکرت بنیاد را راده معاودت بهادای خود بطرف بر میوم رفته بود
میر حبیب که سالها و غنائم از داور سید اورا بر فتن و گن سرزنش بسیار کرده و هم بنگاله را بکفالت خود گرفته بهیابانده
اصرار از بانیگه رسیده بود برگردانیده بکتوه آورد و بهاسکرت را در اقامت کتوه دلیبر ساخته متعذر رسانیدن غلات و غیره
با بیخارج گشت در راه و رسم آمرزش با مردم بنگاله و زمینداران اطراف نمود و اقله طلبان بونگله و غیره امکان فریب
با هم اتفاق نموده اندک اندک قوسل و در سال رسل با مرسته آغاز نموده به میر حبیب را واسطه ساختند تا آنگه زیاده حسن
میر باو با قاسم و غیره سکنه موهنگه که با محمد یار خان برادر طایفه مهابت جنگ که کما کما میزدند بود نهایت اتحاد و
وداد داشتند با او در مقام مدح و فخر در آمده با تبار به میر حبیب شبی از شهابا به بازنده کس بر دوازده قلو بونگله
آمده در دوازده رابسته یافته پیغام فرستادند که چرخه فرورسے الالتماس و ابریم محمد یار خان و غایب شده بهمانوقت
طلبید چون تمام و بجز بود متعذر گردید و غایب اول تمهید نموده یکبار بونگله رو ساسے مرسته که سیس را و نام داشت
از بهاسکرت واسطه به میر حبیب طلبیده نزدیک بونگله نشاندید بود ندیده متعذر گردن محمد یار خان سیس را و ندکور را طلب
داشتند و بر وساده ایالت بونگله ممکن گردانیده با او در ساختند بعضی دیگر از تبار طلبیده سکنه بونگله با غایب میر حبیب
نیز باو پیوسته و صورت تسلط و رویاد و زری هم بطور اخذ باج و خراج و عشور اموال بهارت بمعرض وصول در آمد
و بهاسکرت بنیاد بیرون ملک بنگاله باز گشته رحل اقامت خود در کتوه انداخت و میر حبیب دارالامان گردیده گاسه
در بونگله و زانسان در کتوه بسر برد و مهابت جنگ بملاحظه آنکه فوج کتوه بازمانده و با وجود قلت تنهائی سفر کیا که کشیده
و انواع قصد حیات و خشکی میداد و امام برشکال نیز نزدیک رسیده اخراج مرسته از مملکت بنگاله ان سال متعذر
دید بنابرین در حفاظت و حراست مرشد آباد کوشیده در مانع گنج و بارک پور خروج شهر معسکر ساخت و فوج مرسته یک
دو بار تا پلاسے و دواؤد پور رسیده دماط اطراف را سوخته باز بکتوه برگشت و بعدیک ماه که آب دریای بهاسکرت
طغیان نموده با آب نمائون کتوه آن طرف و جل بهاسکرت است پاسه تیره و مرسته ازین طرف کوتاه و دوست نطاول آنها
بر برگشت و قرار محوره اطراف مدان گردید و تمام چیکه بر دوان و میدانه پور را تا بهاسکرت است آورد و مسرت و قلندر
فوج را بر میدانه پور بر خود خود را ازین مملکت بجات داده در گوشه خیزد و شیخ محصوم نمک صوبه کلنگ بنا بر رسیدن
فوج غنیم که اصناف مضاعف جمعیتش خود را با هم بسته کشید با ضلع بر میوم و اکثر برگشت راج شاسه و قصبه اکثر بونگله
متصرف مرسته در آمده غیر شد آباد و مملکت آن طرف بنگاله در تصرف مهابت جنگ نمائند سکن مرشد آباد و کاز سالهای دراز
چنین ساخته بدید بلکه گوش شان نشنیده بود و لکن مذکور معاری هم نداشت و در موسم بنگاله با کمال اضطراب و اختلال حوال
مسواری مسافران آن طرف بنگاله تبارک و تعالی درام پور بولیا و غیره با حال و احوال رفته سکنه گرفته و شهادت جنگ هم آن طرف بنگاله و حال
کو داری کرد و راه هست بنای خان و بادی انداخته با عیال و احوال در آن مکان رفته توقف نمود و اسباب انشای مهابت جنگ
خبر از بنا ارسال یافت و مهابت جنگ بعد چند روز از آنرا هم تمام شد و مهابت جنگ اوقات بطلب قلو بهاسکرت

مصرف داشته ده ملک رویه موجود افرام فرمود دایان جای الطاف و بذل و اثار خشم فزودیت خود را در دل مردم کاشت

طلبیدن مهابت جنگ برادرزاده و داماد خود بهیبت جنگ احترام الدوله بها در و عقب العلی خان بها در را از عظیم آباد و رسیدن آنها بمرشد آباد و استعانت نمودن سحاب الملک بها در مهابت جنگ از پادشاه

مهابت جنگ بعد و رویداد مرشد آباد خط با احترام الدوله بها در بهیبت جنگ که برادرزاده و داماد لشرش و صوبه دار عظیم آباد بود و خط دیگر بعد اعلی خان بها در خانوے راقم که نیز قرابت برادرزادگی با مهابت جنگ داشت متضمن استعانت و طلب آنها مع فوجیکه ممکن و مقدر باشد فرستاده تاکید نوشت که احوال بین منوال است و سلسله متبه منحصراً دفع این اعادے و در گوشه خط این فقره بقلم خود بیدار سلسله خان نگاشت اگر توفیق اعانت رفیق باشد درین وقت رفاقت عم ضعیف خود نمائند بهیبت جنگ باستماع اخبار مذکور و در غلط مهابت جنگ متضمن طلب متجو و مضطر گشته از تقسیم عزم استیصال جماعه بوجوهریه که بعد از اخراجات و محنت بسیار میسر گشته وقت بر داشتن انتفاع از ان مکان بود بایوس گردیده و در فکر اداسه تنخواه سپاه و مستحق و حردب و اسفار افتاده اراده معاونت بشهر عظیم آباد که مرکز دولتش بود نمود و خود از بوجوهر کوچ نموده بطلبیم آباد رسید بعد چند روز پادشاه مرشد آباد داخل باغ جعفر خان گردید و با والد فقیر برایت علی خان بها در و دیگر رفقاے دولت خواه خود مشوره مخاصمه از دست تنخواه سپاه و در نتیجه از انتظام صوبه عظیم آباد مسکرو صورتیکه موجب اطمینان خاطر او شود رسد نمی نمود و روزی با والد فقیر در خلوت فرمود که مرا رفتن بملک مهابت جنگ که بزرگ دین و دولت من است ضرور و از دست سپاه که تنخواه آن بسیارے باید و هم از طوف بند و بستی صوبه و در قلوبانان این ملک اندیشا بمخاطره او یافته و در مدارک آن چراغ و یاره اش نمیدانم اگر ناخن تدبیر شما این عهده کشاید و رفتن نزد مهابت جنگ باستعداد مناسب میسر آید احسانے از شما بر ما خواهم بود و اگر وے من در امثال و اقربان حضور مهابت جنگ که بزرگ وے نعمت من است خواهد افزود و والد فقیر در جواب معروض داشت که بنده دولت خواه مستنصب این دودمان و خادم دیرینه این آستان است جناب علی برج اشق و اصعب امور و اشند ارشاد فرمایند تا در افرام آن بجان کوشه و یقین تصور فرمایید که در چنین وقت از دست این ناتوان آنچه تواند شد و تقیید آن بمقدور خود را نمی تصور خواهد شد بهیبت جنگ فرمود که اکنون پنج امرے بر من صبر ازین دو امر نیست اول آنکه سپاه از تنخواه خود مطمئن خاطر گشته رفاقت مرا بجزم شود و دوم غلے و ربنده بستی صوبه ره نیابد و سبده بمخاطره جمیع اعانت مهابت جنگ بر داند تا در مفاقت بزرگ خود کوششی که باید از من بمل آید و الفقیه القاسم نمود که زر که تمام تنخواه سپاه و فاکند سخته نخواهد بود که کمتر بن سائیر غنبت سبب انقیضه باقبال اولیای نعمے تواند شد که وے را از مالک زاران صوبه و وے ما بقرض و ولام از ما بجان سرانجام نموده و تنخواه ملاط وید و تمته تنخواه را از من خود بخاید تا بر و بر لولکاس معتد سپاه حاکم سازد و انتشار انگشتی تا جان در میان شد و ضمانت را بجمال نیست که غلے و در صوبه یا اراده خاصه درین باب تواند نمود و بهیبت جنگ خوشنود گشته فرمود

کہ زمین قدر سے خواہم سپاہ را بنویسد و انہ را راضی بر یافت من نمائید و در حفاظت و مراست جو بہر سترہ کشتل باشند
و گویے غیر از شما نیست کہ در این کار ہار چنین وقت نامزدک چشم امیدے از دتوان داشت و در بنیاب مبالغہ را از لہذا کہ نہ
نشان بسیار مناسب وقت و مقام بر زبان آورد و والد اطاعت فرمان نموده امور مذکورہ را متحد گردید و بجا خود آمدہ مصی شارفا
برادر خود را کہ پیشہ فوج و سالار لشکر بود طلب داشتہ گفتگوے دربار کہ بہمیت جنگ در میان گذشتہ بود
اعادہ نمود و باتفاق برادر سرداران لشکر را طلب داشتہ بآئین مناسب ہر یکے را راضی بر یافت بہمیت جنگ نمود
زیرا از انکار ان و ہما جان ہر انعام دادہ بآستہ خواہ را ہم ذمہ خود گرفتہ دست آویز با نوشتہ داد و از ہر یک معتددا
بچراہ خود گرفت نامزد محمود موافق و عدہ باورسانیدہ رسیدش بگردچون بہمیت جنگ را ازین ہر دہشتے میر گشت والد را
خلعت نیابت صوبہ عظیم آباد دادہ خود بتاریخ مختار از باغ جعفر خان مع محمدے شارفان و جمیع سرداران لشکر انہنزار
سوار و شش ہفت ہزار پادہ بر شد آباد حضرت نمود متاقش عبداللطیف خان بہادر زربازان خانہ خود بصورتیکہ
دست گفتش آن میر سید ہر انعام دادہ بقدر طاقت خود مردم معتد از فرقت سپاہ ہجرادہ برداشتہ حازم رفاقت و
اغاوت مہابت جنگ و قاصد مرشد آباد گردید قبل از حرکت عبداللطیف خان از عظیم آباد خط دیگر از مہابت جنگ
مقیمین مضامین سابقہ رسید و در گوشہ آن کتب بجا خود نوشت کہ مصرعہ از اماران چشم بایستہ داشتیم
و ہمین مصرعہ قناعت نمودہ مصرع دوم نوشتہ بود بعد قطع منازل ہر دو بزرگ مذکور بر شد آباد رسیدہ بملاقات
مہابت جنگ متحد و بر یافتن متحد گردیدند مہابت جنگ عند الملاقات عبداللطیف خان بہادر در زمین معاقدہ مصرع
ثامنہ یہاں مصرع مرقوم بر خواند و آن انیسٹ مصرع خود غلط بود انجہ بایستہ داشتیم و شجاع الملک بہادر گفتند
فوج اسنام نمودہ رسالہ بایستہ سرداران لشکر را بقدر ہر اہم افز و دچنانچہ مصطفی خان کہ رسالہ اش پنجہزار سوار بود
ہشت ہزار سوار مقرر و بذات خود بمصطفی پنجہزارے دونیت و پاکلے جمالدار و خطاب میر جنگ بہادر و معزز گشت
و ہمین قسم فقیرانہ بیک خان و نوادہ بیک خان و حیدر علی خان و حسین علی خان و میر محمد جعفر خان بخطب بہادر
ہما فزایش رسالہ سرافرازے یافتند و عثمان خوشخان و مردار خان و بہادر علی خان و دیگر جماعہ داران ساز و توپخانہ
یا فزایش جماعہ ہر اہمے و مردم رسالہ و مواجب ذات و امتیاز معزز و مبالغہ شدند تو بہادر و اسباب
ان مع توپخانہ دستے چنانچہ در کار بوجہ انجام یافت و فیلان جنگی ہم چند زنجیرہ معلوم و دستہ گزشتہ
تادر سوارے پیش رو باشند وسطی بنا القیاس انجہ در چنین ایاماسے باید ہمیا گردیدہ انتظار الفتہ اص
ایام بر ساتے کشید و مرد خان ماکہ از حضور براسے بدون خزانہ بنگالہ آمدہ بود و مہابت جنگ از سرگرائی داشت
حضرت رفیق عظیم آباد و دشستن و راجا ناتھنصال بنگالہ مرسلہ دادہ خود بہادشاہ عرضداشت کہ بفضل سبب
بنگالہ مرسلہ فدوے را رسالہ خزانہ عامہ متعذر است لہذا میر خان بہادر را ازین بلکہ کہ محل فتن و حوادث
است بجنیم آباد فرستادہ تا ہر اہم فقط تادیب و تنبیہ مرسلہ بفضل آنے و اقبال پاؤ شاہے بنشیند و فدی
امیدوار است کہ درین وقت کسے از امرائے حضور یاد گیرے از مہبت گان در گاہ آسمان جاہ بکانت اعانت
این دو فتنوہ صہین شود اگر خدا خواستہ فدوے درین کار زار شاکر کار شود و دیگر سلطنت را شوکے خوابانہ
و اگر مصارف حضور کہ منہر برومول و در سال خزانہ صوبہ بنگالہ است موقوف و مرفوع العلم خواہد گردید فخری مذکور

خود در داخل درین باب از آئین سلطنت و خداوندی در راست چون عرض داشت مهابت جنگ از نظریا و شاه گنشت محمد شاه فی الحقیقه متوحش گشته بالمرای حضور که مخلصانش بوده اند شاوره آغاز نمود و لجمه الملک که بر صوبه آکر آباد و از حضور دور بود اما پادشاه او را از نزاع مخلصان غافل و مصاحبان و انا دل میدانست نیز شفق نگاشته استناره نمود عمده الملک و جمیع مخلصان قصدین التماس مهابت جنگ نموده ترغیب و تحریص بر ملک و اعانت نمودند پادشاه شفق خاصه قنصن نهایت تاکید در ملک مهابت جنگ بابو المنصور خان بهادر صفدر جنگ داد و بر بان الملک که صوبه دار بوده بود و قریب چهار باعظیم آباد و نگال داشت و خزانده سپاه و دیگر اسباب حروب نزد او بود فوراً مهابت جنگ بر چه تمام تر نوشته المانع داشت و فجمه الملک بهادر که در آنکه آباد بود نگاشت که بهر صورت که تواند ابو المنصور خان را بمید مهابت جنگ بر آئین و فرصت مذکور عذر سے تواند نمود و نیز حکم مینالاجه یاسه را و کمدار المہام و سب سالار جمیع عساکر و کمن بود شرف و درو یافت مقصود آنکه چون از حضور والا سبیل کھ در و چون رسید الحال که رگھو سے بهر سلسله صدر خداد و شنبه سے و عا و گردید بهاسکر پنڈت را با اشرار بسیار بصوبه نگال فرستاد و پنج مواد فساد گردانیده با یکدیگر خود را عجلانده ان صوبه رسانیده آن مہار اشرار برای کدو در رساند و چنان گوشمال یا نهادید که از حبارت خویش نام و پشیمان گشته بار دیگر پیرامون چنین گستاخیا نکر وند *

ذکر برآمدن مهابت جنگ از مرشد آباد بعزم رزم بها سکر پنڈت و جنگیدن با اولیاد عبور از دریا و گریز اینیدن اورا تا اقصای بلاد کشک ناچلکار و آمدن رگھو سے و بالاجه را و مهابت جنگ اسباب حروب و افواج را یکجا دل آراسته و مدد از ناصر حقیقه خواسته و اتفاق ہیبت جنگ و صولت جنگ و عبداللہ خان و جمیع مہاربان با فوج جوار دسامان بے شمار بہ القضاے شدت ایام مہر سات که سہنوز گل و لاد طغیان آہمالی و دوسره نشدہ بود بارادہ تنبیه و ادب بها سکر پنڈت عزم رزم مرستہ جزم نموده شہامت جنگ را بار سالہ است و مع دیگران افواج متعینہ در شہر نائب گذاشت و خود با جنگ گوشمال و کشتن بادولت و اقبال اشرار برآمد و مقابل بها سکر پنڈت بر لب دریا سے بہاگیر سے محاذ سے کٹوہ رسیدہ و بروی محل اقامت بها سکر اقامت و نیز تا بہشت روز جنگ گولہ توپ در میان بود و لشکر بها سکر را از دو طرف دریا عاقلہ داشت طرف مقابل مهابت جنگ دریا سے بہاگیر سے و در پہلوی جب لشکر مرستہ دریا چہ اسجہ نام دباہتمام و سے ریو جیب سلفی بہر رسیدہ مقابل لشکر مهابت جنگ لنگ داشت و تو بہا کہ بران بود بر فوج مهابت جنگ گلہایش متواتر سے بارید و مهابت جنگ راہ عبور سمیت ناگہ صلاح درین دید کہ در شب تار از بہاگیر سے گذشتہ و بروی ای اسجہ رسیدہ از کشتیا بل بستہ بے خبر عبور نمایا چون از دریا سے اسجہ طرف سر بالا برو طرف بہاگیر سے خالی از مرستہ و با اختیار مهابت جنگ بود کشتیا سے بزرگ جہر سے سخت بر روی بہاگیر سے مرتب کردہ بخاطر جمیع افواج و مہابت جنگ عبور نموده بہ تمام برویدہ بر انان کشتیا سے متوسط را کہ بر اسجہ پل آراستہ بودند آہستہ آہستہ بیک یک و دو دو و ملا متحمل کمنارہ بہاگیر سے ناہیہ دریا سے اسجہ کشیدہ فراہم نمودند از نہر کے تقدیر عارسان مرستہ را دیدہ بنا چون سخت شان بیدار نمود و اگر کسی بہاگیر سے شدوی پچسید اہل کشتی جو اسجہ مناسب دادہ غافلش میکردند تا آنکہ

آخر شب نیم کوه دورتر از لشکر مرسته بر روی ایچی پل تار شد و مرسته را احتمال عبور رویای به کار گیتی و پل بسن بر رویا پر
 اید و آمدن فوج مهابت جنگ از آن پل در خاطر خطور می‌کرد و از جهات غافل گشته در پی لغزش و لحاظ پل بسن نگردید
 بعد تباری پل مهابت جنگ بهادر افغانه جلالت کیش و دیگر مان تار ان حقیقت اندیش را بهر امور فرمود و حیدر علیخان
 و مصطفی خان و شمشیر خان و عمر خان و سرداران و میر محمد جعفر خان و دیگر سره داران پیاده یا بر لب دریا با احتیاط و احتیاج
 چهل سواران رسیده و مستعدان رفتاری خود را چیده آمدند و در کج چنان مرسته آن طرف دریا از دوام درو باید درین غفلت و ظلمت
 شب عبور نمایند مقصد آنکه پیش از آنکه مانع فزاحمت اعدا گردد و باقی فوج آسانی از دریا گذشته و فوج سابق لاجن شود
 یک تار از آن و نام جوان لشکا با پیش گذار شده شروع در عبور نمودند اتفاقاً یک سبب از دوام مردم و کثرت عابران غلظت و درین
 بعضی کشته بار و دیو یک کشتی بود و از میان پل غرق گردید و مردم که بی خبر از پی هم بیفتت بر یکدیگر جست و آیدند
 بسبب تاریکی و صدای مردم عقب که بر سر یکدیگر از آنها صدا می‌گرفت و از رخنه پل آنگهی نداشت متوالی هم بر دیوار افتاده
 غرق گردید و ابیصلی می‌شدند از سستار و شمشیر که در کج کشته می‌شدند و از رخنه پل آنگهی نداشت متوالی هم بر دیوار افتاده
 بعد از آن مردم خبر داشتند که چنین رخنه پل افتاده شده کثیر بمرض تلفت در آمده از آن اضطراب عبور کین یافته مردم بجای خود
 آرمیده منتظر تجدید استوادم و مرسته پل گردیدند و علامت پاک دست و دزدان با نقشان همانند کشته شده و دیگر در ده شمشیر
 را سدد و در پل راستی نمودند و غور از آن و لا در عبور دریا از سر گرفته اول صبح صادق بود که غنایا قریب بود و مردم بهر
 کس آن طرف دریا رسیده فراهم گردیدند و دیدند که اگر روز روشن شود مرسته بر تلفت جمیع آگاه گرد و کاری
 از پیش نخواهد رفت و لا و ران بهیما طلب یکدیگر بدلی قوی و نفرت از سر نموده شمشیر با کشته شده و بهیست
 مجموع دیده خود را بران لشکر به جد و جهم زدن مجسمه در تحقیق آوازه بلند شد که مهابت جنگ رسیده
 و افواج مرسته مضطرب گردیدند و قبل از آن که بر کین و کم این مردم اطلاع شود راه گردید پیش گرفت و بهادران
 طوف مهابت جنگ دشمنان را بر شمشیر برتی گرفته طوفان بلا می‌گفتند مهابت جنگ کشته شده را کاب را بتامید
 کشیده و در ریاچه اید انگند و لشکر علی التواتر شروع عبور نموده در عرصه تطیل مردم مع اسب و فیل و ثوب
 و دیگر سامان همه آن طرف دریا رسیده و نفوت آراستند و مهابت جنگ با جمیع مرکز و دای لشکر نشان شایان به قیامت
 سابقان لشکر خود رسیده اندک فاصله نبود و مرسته هر طرف در رفت و رو و تلفت تیغ بیدار تیغ شایان گردیده و بقیه السیف
 یا آینه سحر انجام و احتشام در کمالی اضطراب و اضطراب بعد یکدیگر از اسباب و استعداده قدرت شان بدان رسیده
 برواشته و باسته همه را در جایگاه بود که داشتند و در نهایت سراسیمگی راه فرار می‌جوید و کس لا حظ پیش و پس نمی‌نمود چون فوج
 مرسته دورتر رفت و اضطراب خاطرش باطمینان گردانید دید که چندان کشته نبوده و ابر عطف غنان بلکه بعضی از افواج او در غن
 و بغافل نصف یا ثلث میل رسیده لشکر خشم آراستند و مهابت جنگ را با افواج گران و تو بهایه جلوه بان و دیگر سامان
 مهیا که گوشال خود بافته باید از سر نتوانست در راه گردید پیش گرفته دور تر رفت مهابت جنگ بنا بر صد غرق که بر
 لشکرانش گذشته و در کج غریقان را انده آن کرده لاجن بود این غلبه نمایان و فتح عظیم انسان را از نصرت استی شمرده
 متعظم دانست و بر فرودگاه مرسته خیمه ای خود زده آنروز مقام نمود و لاشاهای فرورنگان در بار و ارشان آنها
 بر آورده لباس و سلاح از بدن شان کنده و به تجوین و کفین دفن نمودند و کس و اجساد و جمیع مردمانی که در کوه و دیو و غار

سببش میں کہ عہد نہایت حرارت اور موسم بہار تھا کہ سلاخ ایل جنگ کہ تو بہت زیادہ گران سے باشد در دستہ
 و مردن ہم جنگ و افتخار جلالت غن اتفاق افتاد و اندک علم و تحقیق الامرا میں شجہ مبین در راہ شہان المظنم ۵۵ الہوی
 بروی نمود و ہما سکر را دہ بر این توقف از تر قدرت خود بیرون دیدہ راہ درہ پچمزد گرفت و افواج او از حد و دیرد فان و
 ہو سکلہ و مہکلہ و اطراف دیگر کہ متفرق بودند باستماع این خبر مشوش و سر اسیدہ گردیدہ جنگ راہ فراموشش گرفتند و
 مہابت جنگ غان تعاقب باز گرفتہ دسے سے آرمیدہ ہما سکر خود را بجنگلکے معیبا لسا لک کشیدہ و بقا ملہ شش
 ہفت کردہ ہر دو لشکر طے طریق می نمود و بعد چند روز ہما کے رسیدند کہ بنا بر کثرت تشابک اشجار کہ ہر دو معدن مور و مار بود عبور
 مرور دشوار نمود و دوسواری ہم امکان نہ داشت کہ بے حجاب اشجار پہلوئے ہمدگر تو اشد رفت و دریافت اخبار فزون لشکر
 خود متذکر گشت تا ہنوح مخالف چہ رسد ہما سکر نیز راہ عبور از سلا لک آن جنگل بسہر مملکت خربش یافتہ لا علاج رہنہائے
 میر معیبا عطف غان بجنگل لیشن پور نمود و از انجا بصرہ اسے چند رکوز راہ بردہ سر از میدے پور بر آورد و فوجے را لک لک
 بر اسے دافعہ شیخ معصوم فرستاد و فوج مذکور پس از راہ نور دے شیخ مسطور را کہ با جمعی قلیل در حاجی پور بود ارا کہ
 نمود اما شیخ سر از اطاعت مر سہ با وجود استمالہ باز زدہ بمقتضای غیرت و شجاعت بانکہ نایہ مردے کہ ہمراہ داشت مستعد
 ہمار گشت و افواج الطاقہ کو ششیدہ در میدان غنول اتفاق مہابت جنگ را خیر رسیدہ ہما سکر میدے پور معلوم شد
 از جنگل بطرف بروان بر آمدہ راہ میدے پور گرفت بچہ در سیدان مہابت ہما سکر بطریق کٹوہ مضطرب الاحوال از میدے پور
 بسمت بالیسر روانہ گردیدہ مہابت جنگ نیز بلا ہمال و امدال با فوج ظفر موج در پے او تاخت ہما سکر در و کر و سہ
 میدے پور بقصد محاربہ گزشتہ استقبال کرد و کارزار مصعب اتفاق افتاد چون سیفہ ازین طرف و اکثری از طرف ہما سکر
 ہر خاک پاک افتاد ہما سکر تاب مقاومت نہا ور دہ راہ فرار در پیش گرفت و مہابت جنگ مع صولت جنگ ہیبت جنگ
 و عبد اللہ خان بہادر شجاع جنگ و عطار الدخان بہادر ثابت جنگ و مصطفیٰ خان بہادر جنگ میر محمد جعفر خان بہادر
 و شمش خان و سہدار خان و عمر خان و حیدر علی خان بہادر و فقیر الدبیک خان بہادر و نور الدبیک خان بہادر و غیرہ
 با فوج ظفر موج و توپخانہ قیامت آشوب کہ لائق تعاقب گزیر یا بیان بود و سان و ذخیرہ و ماکولات در پی ہما سکر تاختہ
 ہنوح جانے آسود و مر سہ ضرب دست افواج نصرت امواج دیدہ را سہ مقابلہ و مقابلہ گئے گردیدہ ساحتے رو بر روی
 پانچیمین منوال علی الاتصال در پے مدبران تعاقب نمودہ با قضای حدود کنگ بلکہ بسہر دکن ہما سکر را گزیرانیدہ
 خود تابہ دریا سہ چکار رسید و چون اثر سہ زمر سہ نیافت بغیرت و اقبال معاودت نمود و در کنگ کہ دار الملک صوبہ
 اوڈیسہ است روزی چند متوقف گردیدہ اما بکشتہ شدن شیخ معصوم کہ پاسداری حقوق رفاقت نمودہ جان خود را شمار
 ابر و ساختہ تا سہل بسیار فرمود عبد البنی خان عمودی مصطفیٰ خان را کہ حسب الطلب برادر زادہ خود از قصبہ سا از مضاف
 صوبہ لانور کہ وطن اوتابا و اجدادش بود بار نقای مہمذہبہ از قوم و اوس خود بید جنگ بروان رسیدہ ملازم سہکار
 مہابت جنگ گردیدہ بود و صوبہ داری کنگ حراست صوبہ مذکور از حوادث و صدقات مر سہ با مور و بطای منصہ سہری
 و نوبت خطاب بہادر و پانک ہمارہ حاجب الاتماس مصطفیٰ خان ممتاز فرمود در سال پنجم از سوار بنام او فخر یافتہ و گویا دہ
 برق اندازد و اسباب ہمانج مناسب وقت و مقام متعین شد و راہ و ولید راہ میر راہ رام جانکے رام بہ پیشکاری او مقرر
 گشت و درین مہن فر آمدن جنگ و بعض حرکات نامائش مہابت جنگ رسیدہ مقتضے آن شد کہ بمبرشتہ ابا و سادات

معاودت نماید و اگر صفدر جنگ خواہان غدیری باشد تدارکش بمیل آرد بنا برین عبداللہی خان را بطوریکہ در صوبہ دہلی گسیل
نامور نمود و مواعظ پسندیدہ آویزہ گوش بپوشش فرمودہ خود مع برادر زادہ باوقاتی فوج و زلفا معاودت فرمود و قطع محل
سے نمود نزدیک بدوان رسیدہ بود کہ فوج معاودت صفدر جنگ بدرار الملک او شنیدہ دران زمان کہ بعضے اخبار ناہنجہاں
صفدر جنگ شنیدہ چارہ تدارکش سید بدروزی یا مصطفیٰ خان پرسید کہ از او صانع صفدر جنگ بیگانی می نماید و سن در
مراحتہ و مشغولم اگر با او جمع بجايت جنگ باشد چسے باید کرد مصطفیٰ خان التماس نمود کہ محل تشویش چندان نیست یکی را جہاں پالی
برآورد و مقابل دیگری غلام نامکزدانہ انتشار اللہ تعالیٰ چنانچہ باید تدارکش بمیل خواہد آمد بدین آواز سبب مہابت جنگ سید
کہ حسب الامر پادشاہ بالاجی را و از جہاں خود کو چیدہ عمار قریب بجنگ سید نزدیک بر شد آباد رسیدہ بود کہ بالاجی را و وارد
گردید و چون اخبار فتح و نصرت مہابت جنگ بر عادی ملک و ملت بجز شاہ رسید از راہ قدر شناسی و مہربانی فرمان
متضمنہ تحسین و آفرین فرستادہ بطاعت خطاب حسام الدولہ و بخت مہابت شمشیر و خیمہ رصیح و عقد مرادید و سر بیج رصیح
و خلعت المکوس خاص قسمت لہ افتاد و را بداراست و سپہرین اوقات حسب الاستعاہی مہابت جنگ خطاب بختشالم الدولہ
بیشا مت جنگ و مہام الدولہ بولند جنگ و احترام الدولہ بہ بیت جنگ و از الدولہ بظہار اللہ خان ثابت جنگ و حسب
سہرار سے و خطاب خانے با بہادری مصطفیٰ خان از حضور رسید آخر شوال یا اول ذی قعدہ آمدن صفدر جنگ در
عظیم آباد و معاودت بمکرز دولت خوش و رسالت کینہ زد کینہ و بنبیاء و پنج اتفاق افتاد مہابت جنگ در آخر ذی الحجہ
سال مذکور از تقابلیہا سکر سیدت بجز خراج اواز و در و کلک با ستماع آمدن صفدر جنگ و حرکات غیر سنا سید اش
گرفتہ قریب مرشد آباد و رود نمود و اوایل ہفر یا و آخر محرم رگوسے ہو سلا آقا و غیب بجا سکر سیدت لک الہیچہ در قریب جوار
مرشد آباد وارد گردید و بجا صفدر چند روز بالاجی را و جمع حسب الامر پادشاہ بجنگ مہابت جنگ در رسید و بنا بر ملاقات با
صفدر جنگ بتوسل مرید خان و غمازی و در انداز سے معاندان و نامان بہیت جنگ مہابت جنگ از دولہ فقیر آزرده
خاطر شتہ اغلاص و وفای سابق با حق از و اخراج انجا مید تفصیل امور مذکورہ از سنیات آئینہ ظاہر سے تواند شد +

ذکر و رد صفدر جنگ عظیم آباد و معاودت او بصوبہ خود بعد چند روز حسب الحکم حضور و اندیشہ درو بالاجی راہ
چون ایام برسات متفقہ گردیدہ آب و گل راہ با ششہ نذیرت صفدر جنگ در او اخراجہ شوال یا اوائل ذی القعدہ شد
بجز سے با فوج بسیار از محل ہندوستانی از انجملہ جماعہ مخلصہ کہ با زمانہ کان لشکر نادر شاہی بودہ اند در قعدہ او شش ہفت ہزار
خواہند بود و قریب بدہ ہزار سوار قدیم ہندوستانی بہہ با ساز و براق لائق و توپ و توپانہ مع ساز و سدا انجام و آفر و بیگاہ معمور
در انجام معوف از دارالملک صوبہ خود کہ فیض آباد نام دارد حرکت نمودہ بجمہ الملک بہادر و معروض داشت کہ این سازمند
حسب الحکم حضور و اشعار و ایما سے گراسے بجنگ مہابت جنگ و محاربہ مرہبہ میرو و این امر با سانسے غزا بد شد
صوبہ سن و دار الفتن و زمیندار افش قابو طلب فساد پیشہ اند ناموس را نہ مہراہ میثوائم مرو نہ در صوبہ سے توانم گذشت
گراسے مستحکم در نظر ندارم لہذا امید وارم کہ اگر از حضور بر فور قلعہ رہتاس و قلعہ چنارہ باین خاکسار عانیت شود نہایت
مہربانی و مہربانی الطمان از طرف ناموس خواہد بود جمہ الملک قبول نمودہ اشعار نمود کہ درین باب عرضہ داشت
بپادشاہ نماید تا او جمع مطابق آن بحضور برنگار و صفدر جنگ حسب الاشعار بمیل آرد پادشاہ اسناد قلعہ دار سے رہتاس و

جناب و بنام صفدر جنگ نوشته قلعه داران سابق را حکمی بنامید نوشت که قلعه با سه مذکر حواله نمود بنادر صفدر جنگ
تا بنام رسیده و بر رویای سنگا زکشتی باطل بسته عبور نمود و قلعه چنانچه منع عیال و اطفال خود آمده و قلعه را قاش
کرده پسندید و مستطاف سمندر از طرف خود دوران نشاند و مستطافان را تا عظیم آباد همراه آورد و باقی عزم که اگر اینجا در فوج
عظیم آباد با هر شبهه نموتی روی و به مستطافان را هر صورت بقصد با سه مذکر و ستوان رسانید و خود با کمال جا و جلال و
شوکت و اقتبال عازم عظیم آباد گردید و از طرف بهیبت جنگ بود اندر فیر حکم رسید که صفدر جنگ بهادرب حب حکم حضور
بر ملک جناب عالی شجاع الملک حسام الدوله بهادر مهابت جنگ می آیند هرگاه از یک رستند از رسته استنبال و هماندر می
و امثال او را در شان به طور سه که مناسب دانند بعمل آرند نشود که امر سه موجب ملال خاطر عاقل ایشان گردد و در عظیم آباد با شجاعت
غیر آمد آمد صفدر جنگ و سفلی و بیکی قشون مفیده نشاند در شاه که سپهره ایشان بود عجب منزله افتاد که آن زلزله
الساخه شش عظیم بیاد مردم میداد سبب آنکه آنجا رقتل عام که هنگام ورود در شاه در شاهجهان آباد دیدار و گوش زو
مردم آنجا گردیده بود و اندر تیر چند فوج و اسباب لاقی نیابت این لغات همراه داشت لیکن در جنب شوکت صفدر جنگ
میج گشت نمود چون سالفه معرفت صفدر جنگ و همراهایش اصلا نبود احتیاط و پاس آبرو مقتضی آن گشت که در میان
و اسطه باید مرید خان بهادر که بر دوش گرفته مهابت جنگ و عظیم آباد داشته اختار انفصال سواخ بنگالرسکینه اتفاقا از رسته و
سادات طبایع بود و در مردم نیز از همین زمره بدین جهت با هم دیگر رابط اتحاد و دواد و ملاقات نامحدود و اتفاق افتاده خلاصی
کامل بهر سبب بود و مردم بهر خان چون از امر سه حضور و با صفدر جنگ در تیر آشنای بود و در آن وقت بهر نزد و اسطه و نظر نیامده و در
مركزه خاطر خود به تقریب به هر یک از آن ظاهر ساخت خان مرقوم استماله الدین مخصوص نیابت مرتبه نموده خود براس ملاقات
صفدر جنگ و تقریب ملاقات و اندر پیشرفت و پرداخت صفدر جنگ متفحص استماله بسیار مع خط خود فرستاده بمیلان نوشت که
بهمیت خاطر با استنبال صفدر جنگ پیشتر آمیخته و پنج اندیشه بخاطر خود را نه بدد الد با سیاب و شرو تیکه داشت تا بهر استنبال
شناخت و در همین راه و سوار سه لازم نموده و در لطافت و عنایات گشت و همانان او متصل به عظیم آباد رسیده
و اقبال او را در نموده خوشنودش داشت صفدر جنگ حکم تحلیه قلعه از اموال و جوار سه بهیبت جنگ که در آنجا گذارشته
رفته بود و در قتل ازین حکم حارسان صفدر جنگ از مردم متفلسه غیره بر در دانه های محلیه شعیه آمدن مردم و اسباب از غناهای
حاکم نشین قلعه دشوار و متغیر و حسب الامر و الد شش چند بهامد و سه از متهدان رفته و جوار سه را با بعض اموال که
خلاصه بود با تحفا و احتیاط بر آورده و میکانیکه براس آنها معین شده بود و در دورداد از ان الدنا چار حمل و نقل و دیگر اموال
و جوار سه مذکور نموده در خانه قلعه متصل بخانه خود آورده گذارشت و صفدر جنگ بقبل بسیار داخل شهر عظیم آباد
گردیده قلعه را بنظر جمله دید و بعض مردم خود را در آنجا نشاند خود بغایت زیارت قریب داری خود کرد و در عظیم آباد و در فون
و آن مکان بهر تجربه در سادات خان مروت است آمد و میکانیکه خود که در بیانی بود داشت سادات نمود و هیچ متغیر و در آن
و عطا و اعمه شهر دزدینداران و جاگبسه در آن صوبه کلازمت او تقرب جسته با ریاب محو شده چون غرور و نخوت بسیار داشت
با اکثر مردم عالی منش بنازل ترین سلوک پیش آمده مردم را از خود ناراض و بددل ساخت بخصه از آن قابل چیده و توپ به
اطلان که بنابر اندیشه با حق مرطبه بهیبت جنگ و عظیم آباد گذارشته رفته بود صفدر جنگ تعریف آنها شش بنده از الد متفلسه
استدعا نمود که خیال و توپ با سه مذکور بهاد داده و جرمیش را بگیسه بدد الد در جواب معروض داشت که

نه آقا سے سن سوداگر است و زمین گل شسته او صاحب ہم امیر و اوشان ہم امیر اند و نمایان اولکمال در داد اتحاد و جمالی تصور نگارند
 نیست مال اوشان مال سرکار است هر چه خواهند گیرند ملائمته و در دن اولن اوشان چیزے را بخودی خودی قیام و اولن عسکرخان
 انقاسے باین سخن نکرده طمع در دوسه زخمیر شیل و سه چار ضرب قوب اگر چه لائق بشان او نبود نموده داخل سرکار خود ساخت
 این قسم حرکات مہابت جنگ را خوش نماید و مراستفمن مہابت آمدن بطرف مرشد آباد و مراجعت بصوبه خود یہ امین مناسب
 بعقد جنگ گاشت و بیاد شاه ہم مرشد ضلشت کمر را حاجتے بہلک ہجی مر و مہبت باقبال باد شاہے ہر چہ از دست این
 دو خواہ تواند شد بل نخواہد آمد و در امید و است کایشان را حکم مہادت بجائے خود برسد کہ میان سن و اوشان مہبت و دشواری
 گرفت پادشاہ و جب الناس مہابت جنگ شدہ خاص متضمن بہر مرشد بعقد جنگ نوشته بکوبل او سپرد و تاکید نمود کہ زو خود
 برگردد و خط مہابت جنگ و خبر ضلشت او پادشاہ داد و مدار حکم حضور بر وفق مرستے مہابت جنگ قبیل اندر رود
 شدہ پادشاہ از نو مستعد و کلا بہ صفر جنگ رسید و ہمدین عرصہ ہر کار ہائے صفر جنگ بختیہین بالائی را و آخر دوش
 بر ارادہ ملک مہابت جنگ بطرف عظیم آباد و بنگالہ رسانیدند چون بنابر نزاع ویریدہ کہ بجای را در پیر بالائی را و ریار بالائی ملک
 متفق بودہ چندے از سرداران مرشد درین جنگ چنانچہ در سواح فنیہ گذشت اسیر بر بان الملک گردیدہ آن زمان
 پیش صفر جنگ متقدم بودند و صفر جنگ از بالائی را و اندیشہا داشت مجور بودند لکن دسات و دت ہر مرکز دولت
 خود ملخ فرمود بلا توقف از عظیم آباد بل مرجعت گرفتہ در مہترہ رنگاہل کشیدہ تابہ مجور نمود و الدتیر را از مہترہ شخص فرمودہ

ذکر آزر دگے سیت جنگ و مہابت جنگ از سید ہدایت علی خان و الد راقم و آمدن
 بالابے را و در فوج عظیم آباد و ہم سیدان آشوب و انقلاب در صوبہ مذکورہ و محفوظ
 ماندن شہر عظیم آباد بتائید ایزدے و حراست سردے و رسیدن بالابے را و
 ہر مرشد آباد و ملاقات با مہابت جنگ و سواح دیگر کہ بعد از ملاقات اور دی داد

غمازان و در اندازان ملاقات و الد فقیر را کہ نائب صوبہ عظیم آباد و با صفر جنگ بواسطت مریدان بنوعیکہ مذکور شد
 بطور دیگر دارا ہائے فاسد کہ ہرگز در خیال و الد راقم نبود با سیت جنگ و مہابت جنگ ظاہر نمودند مہابت جنگ
 چون با مید خان آزر دہ و بنگالہ نہایت با د داشت و از صفر جنگ نیز حرکات ریکلہ نالایقہ سر بر زو متمسان بدخولان
 دو بارہ و الد فقیر مقرر بصدرق دانستہ آزر دگے و اخیر سرائند سیت جنگ نیز بہ سیت بزرگ خود و استماع امور مذکورہ
 از الد نہایت آزر دہ خاطر گشت اما بنا بر صحت وقت چندے مخفی داشتہ بعد از ان کہ بموجب مہابت جنگ را و در مہترہ
 سر بہ مستقل دادا حاجت گیران متفق یافت آزر دگے بان خود را ظاہر کردہ رائے چنانسان داس دیوان را بہ نیابت
 صوبہ عظیم آباد و فرستاد و در عظیم آباد رسیدہ بعد چند روز بسبل عارضہ ہم رسانیدہ ہمیر و شہر عظیم آباد اندک مدتی حاکم
 داشت کہ نالان بالابے را و بانو ارج کہ گردہ انوہے بود در رسیدہ اغلب کہ چہل بجاہ ہزار سوار خواہد ہجی ہمراہ
 از راہ ہاجر کہ اعطاش نمودہ بیکش میگردانیدن سکن ادا لکد کوب حوادث و فتن و قتل و غارت افواج دکن مخفی بجا ماند
 و ہر کہ اندک مر دے سے نمود یا مال بلایا و من سے گوید چنانچہ احمد خاں حیرہ داؤد خان قویٹے کہ ذوق پرستے

و چنانکه کوه صوبه عظیم آباد افتاد داشت و قصبه داود نگر آباد کرده بدش سکن دموطن ادو بوب گمان آنکه بالا بے را بک
 ماست جنگ میرو در آشناسے راه بجا مرده قلعہ و جنگش خود بدبر داشت در غوث گدو کہ متعلق بد او دگر ساخته ادو بدو بد
 خود آ نراستین واستوار سے شمر دے معاجان قصبه و افغانه سالکین داود نگر دهر ایتیان خود شخصیت د باطاعت و
 انقیاد بدبر داشت بالا بے را د نوبے را بتا دیب ادو مغرب قلعہ مامور خود فوج مذکور داود نگر ماسوخت د غارت نمود و از
 خس و خاشاک آن قصبه خندق غوث گدو را پر کرده قلعہ را فرو گرفت احمد خان را که دو دوشوئے در دماغش مجید بود و دست
 هوش و حواس در باخت و الاطاع بد مضطرب گشته بواسطه معاجان که در قلعہ یا شخص نودہ اند چاره جوئے نمود و پنجاه هزار
 روپیہ بپیشش رسانیده جان خود را از ملک باز خرید از اجتماع این خرم مردم عظیم آباد را طاقت در جگر نماند و در جم
 بوالد نموده التماس کرد که درین شهر غیر شایستگی نیست در آنچه شمر محفوظ ماند و ناموسش عن بیاورد و بد بد نمود و الد
 عیال و اطفال خود را آن طرف و برافرستاده کسانے را که گشت و اسباب میسر بود دلالت نمود که ناموس را
 از گنگا عبور کرده بد طرے باید فرستاد و ن شریک احوال شا بهر حال خواهم بود چنانچه سکن شهرب الاسر و الد بد بمل آید
 منتظره اوقات غیبی نشسته بد بسبب التماس بد عالی مقدم این خاکسار رشید عظیم الله جل جلاله اسکنه الله دے فرامیس ایمان
 چند روز قبل ازین انقلاب از شا جهان آباد در سیدہ وارد عظیم آباد گردیده بود هر چند والد مرحوم مبالغه نمود که آنجا بجم
 مجور دریا فرمایند از نظر غیرت و دوق به حمایت ایزد دے بقول ز فرموده چون بقیع کنی عادت باحوال آتیه بود والد لایم
 دل دے دام را قامت شهر کمال اطمینان نمود و خود متنا بر اسپے سوار شده خلاف عادت در در شهر را گشت و باز آمد
 والد را گفت که انشاء الله قلسے هرگز درین شهر از بلے کہ نمی آید کسے ارشے نخواهد دید و الحمد لله کہ چنین شکار غلو عیالات
 و مومرات آن مرد خدا اگر دکرے رود دمن به طول انجامد دشوئے که حقیر آن را مستطوع و بشارتہ الا ما موسوم سخته بکر
 بعضے از خوارق عادات و مقامات آن عالی درجات پرداخته ام من شاه طبرج الیہ باد او انکی د نصرت ارواح طیبہ حضرت
 رسالت پناہے د آل اطهار آن سروریکے از آفریاسے بالایی را که در بنارس و دیگر قصبات عظیم آباد ملبسے سے خود
 و گو بند بے نایک نام داشت القاد را بام حکومت والد بچندین جمات کرمشون احسان و شمول و لطافت و عشاق
 ایشان گشته بود در انوقت بمقتضاسے بل جزء الا احسان الا احسان نایک مذکور برعت خود را از بنارس ببالایی بردارینده
 احسانے کرد الد باد خودہ بود مدروض داشت و التماس نمود که بدارش را به ایزدین و سنے نخواهد بود و اکنون شما بد ایشان کو سنے
 نکوئے کنید کہ مرا از احسانانے ایشان بسکد و بی میسر آید بالا بے را د باستماع این ماجرا مضطرب منایت احترام
 و عشاق بار بے از مخالفت دکن براسے والد فقیر فرستاده استمال بسیار نمود و نوشت که شما باجمع مردم شهر بکام و آرام
 باشید کہ مرا با شما و چاس خاطر شما بشهر عظیم آباد مصلحت رخصے نخواهد بود و بعضی انکی دین التماس بد که بزرگان پاکیزه
 نفس و پاکیزه لبسان خدایس از چنین بلاکے بے زمینار عدم خلق آیند یاد در حفظ ایزد دے محفوظ ماندند فخر المرحم حمد الد
 و محمد لله که والد میر و هر چا مجور نموده چند سے دران و بار گذر آید خلق انجا امین زندہ کنون و هیچ عابدین از ان محرم را
 و ثنا خوان و طب اللسان انضال و احسانش یافتہ از اخلاق و انعام ادب و زبان مردم انسا ناست و اغلب انکاد را کثرت با حقیر و
 ادو د نسا پیش نامردم هر دار سبب احسان و نیکو کارما منتفرد و در مالک غلبه د خات حیدر حمایت نموده خد شکر با بقیع و سنان
 لمر قصبه کویان را پس از رون کوی جافشین باشد بهر نیکو زیست آنکو بعد مرگش این چنین باشد و القصبه بالا بے را د

نزداد و نگر راه را گردانیده بالا بالا از طرف ننگالہ رست و کیمابا سپرد بهار گد شسته باز سر راه گرفت و بونگ و بهار گد رسید و در هر
 قصبہ مذکورہ بسبب در و دش نہایت شر و شور ظاهر گشت آفت عظیم بیکہ آنجا رسید از دور مجر غوث خان مرحوم کفی بیخ
 شیر زنی بود دنیا بر تیرہ سستی و پیشانی طاقت مجور و مرد در نیافت ناچار محوطه خانہ سے خود را در بستہ با سوار و
 از اقربا و منتصبان کہ درین عمرت دست از زنا فتنش برنداشتہ بودند از غیظت بنا بر حفظ عصمت مستعد و افویہ چنان لشکر
 بیکران گردید و چون از ان خانہ شکستہ دور با سستی آتش جنگ و صدای تفنگ بر غاصت غارت گران را حیرت روی داد
 و بیستہ در محاصره اش کوشیدند و بعضی دیگر خبر بسر و لشکر رسانیدند بالاجی را و محض نموده در یافت کہ زن محمد غوث خان
 مرحوم شکالہ بیہ ابائی خواست کہ بر رود ناچار بیاس آبرو سے خود تن بہر دن دادہ با چند کس مغلوک در را بستہ مستعد جنگ
 نشست است و قاتل کے را جمال و خل و نصرت در آنجا ندادہ بالا بجہ را در این جسارت زیادہ از طاقت پسند آمد
 در اسے او چہرے از لباس و آتش دکن فرستاد و چند سوار متحد خود را ہمراش دادہ با موگر دانیسہ کہ آنکہ شش لشکر ہما تھا
 حاضر بودہ گنڈا زنگر کے بآن ضعیفہ قصد یلے تواند رسانید و خود پیشتر نصرت نمودہ راہ کوہستان گرفت چون نام خروج
 او از بہار گد سپرد سواران مذکور از ان ضعیفہ رخصت حاصل نمودہ بشک خود دیو بستہ بالا بجہ را و بعد از طے
 منازل از حد دور بہر محوم سر بر آوردہ دار دواج مرشد آباد گردید و از طرف ناگور کلان رگھوبے ہوسلا خلل مغلیہ بہر
 بندت دریافتہ حسب الطلب ہما سکر نیز در قرب بخار شد آباد رسید و عساکر بے حد حصر در بنگالہ مجتمع گردید

نوک طلاقات بالاجی را و بامهات جنگ و اخراج رگھوبے از حد و بنگالہ و معادوت
 بالاجی را و بمرکز دولتش

چون بالا بجہ را و متصل بہات جنگ رسیدہ و اطراف منکرہ معساخت مہات جنگ ہم کہ در ان اوقات برب دریا
 در ان منافع خیم سوارات جاہ و جلال داشت بقصد ملاقاتش رفت بالا بجہ را و مراسم استقبال العجل آوردہ و مجید خویش آورد
 جلوسہ بر دو ہا یک منکرہ یا اقتراح مرخ و زحل بود کہ فاسد و خونریزے بسیار نتیجہ داد و بعد تقدیم رسیدن مراسم
 خواضع و کفایت معادوت بد و تشراس خود و خود روز دیگر بالا را و بقصد باز دید در رسیدن امیر کبیر تا سر فرشت مراسم استقبال
 بجا آوردہ بر شد خویش جاے داد و درختان بسیار در انتظام مملکت مخصوص دفاع رگھوبے گذشتہ بعد توامع عطر و پانہ و افوق
 ضابطہ نبل و خواہنما سے جواہر و لموسات دادہ بالا را و رخصت نمود بعد از ان پیغام مافوقہ و اخراج رگھوبے ہوسلا
 و بالا بجہ را و درخواست جو تہ چندین سالہ عظیم آہ نمودہ گذار توخت البصال آن و جنود مصطفیٰ خان و ہیبت جنگ
 درین جواب و سوال مقرر گشتہ آمد و رفت مینو و نہا آنکہ حساب مہلنہا سے چند سالہ جو تہ متع گشتہ مہات جنگ رسانیدش
 را مستند گردید و دستہ فاسے حوت لشکر ہما سے تہیہ رگھوبے نمود و خود لغارہ فاختہ دا عیہ سوارے د کوچ فرمود
 بالا بجہ را و کسے را فرستادہ مانع گردید و مہات جنگ بہ ضرورت مصلحت در حرکت نیافت نہا چار زراے
 مسعودہ بہ بالا بجہ را و رسانیدہ التماس تہیہ و اخراج رگھوبے نمود و گھو کہ امین کوہ و پردوان رمل قاست
 ہر انگشتہ جو برای الفاق آسگے یافتہ و قدامت خویش در مقابل حریف غالب بحال دیدہ بہت محارے
 غریبہ شکالہ را و زگر دید روز دیگر موافق و عدہ افواج ظفر امواج در قلع رگھوبے تلامح آمدہ از رو دختانہ ہما گرنے

بسمت غربی جنگ گذشتہ و بعد یکدو کوب بالا را داشتہ ما سے رخصت از جناب مہابت جنگ نموده پیغام فرستاد کہ
 افواج سرکار چنانچہ باید در طے مسافت مساعدت کنی تمہای میں مرضی می شوم بعد چندے خبر دفع رگھو بعض گرامے خواہم رسید
 بعد تبلیغ این پیغام روز دیگر بالا را و قبیل ہرچہ تا ستر خاقب رگھو تاختہ باور رسید و بعد ہمارے بہرست بر گھو افتادہ از درہ جبال
 راہ ملک خود گرفت و بیشتر از بیم رگھو او بتناخت و تاراج رفت و بھاسکر کہ مہید نے پور رفتہ بود یہ استماع از خبر از
 در ہاسے جبال کنک در کمال سہاسگی و اضطراب بیرون رفت و بالا را و ہم بعضی المرام روانہ بلاد و کن گردید و قیکہ بالا را
 مرضی گشتہ غانم دکن گردید و کل بالا را دیکہ را سے بعضے جواب و سوال میں مسطفا خان آمدہ بود و در گفتگو سبب افتادہ
 آقا سے خود تسلطش بر عطاے سلطنت تو خود کلمہ نامنا بیسے بر زبان آورد و مسطفا خان اب نیاورده فسادمان داد
 کہ او را بزندان نش سب الامر بعمل آوردہ و ذلیش نمودند او آزدہ گشتہ می خواست برو و وقتہ برا نگید و مہابت جنگ
 بشیندہ او را پیش خود طلبید و بہ غایت اسب و قلع و دیگر عطا یا خوش خود نموده برگردانید و بالا را کو چیدہ رہگہ اسے
 مقصد گردید بعد از ان مہابت جنگ بہ مسطفا خان گفت کہ این حرکت باعث مفاسد عظیم و عداوت بالا را و سے شد و در
 جواب التماس نمود کہ اگر چنین سے شد ولی نعمت بہرتنہ رگھو سے پردا افتند و ندو سے بالا را و سے مالید یا ولی نعمت
 بالا را را رگھو شال میدا دندہ رگھو سے ہی سہلہ را نہ زیر ساندان سا خود را و در عمرم با او کل سفر سہلہ ہجر سے رو سے
 نمود و مقصد بعد رفتن بالا سے را و تسکین فتنہ اطمینان خاطر مہابت جنگ و ہل بیان میسر آمد چون احتمال مساوت
 رگھو و بھاسکر بود مہابت جنگ عازم شد آبا و گردیدہ مرکز دولت خود رسید و بہبت جنگ از مرشد آبا و رخصت
 مساوت بھو یو عظیم آبا و کہ درار ملک او بود گرفتہ تا صمد منزل مقصود گشت ہمدین اوقات گوی کہ چند کہ نوکر دیرینہ
 و گھو اسر کار حسین قلیخان بود و بوسیلا و پیشکار سے جہانگیر نگہداشت با مر سے ولی نعمت خود نزد و تا باختہ در حضور
 شہامت جنگ بر آمدہ باغ خیر ہنام حسین قلی خان نوشت حسین قلی خان معزول و مورد عتاب گشتہ نیابت جہانگیر
 پر حسین خان کو خود را سے کرد داشت مقرر گشت و علاقہ خود را سے بہر میر قلندر رحمت شد حسین قلی خان وارو
 مرشد آباد شدہ و درند ہرا اصلاح بہ سے کار خود داشت و دیر گذرا یندن بہانہ کی مزاج گسیختی میگ زو بہر شہامت جنگ
 فتنہ مہابت جنگ را بحال خود متوجہ ساخت و مشار الیہا اصلاح کا حسین قلی خان بر ذمہ خویش گرفتہ از پور و شوہر عنو جرائم
 و صغ نام او در خواست و ندویت و دولت خواہے او خاطر نشان ہر دوا سخنے خلعت نیابت جہانگیر نگہار حسین قلیخان
 دایند این مرتبہ حسین قلیخان نظر بود چون مر سے حکم در حضور بہ کمال استقلال و استبداد روانہ جہانگیر گردید حسین خان
 را کہ کبیدہ خاطر گشتہ بود عطاء اللہ خان از طرف خود خود را سے بھانگل پور داد و حسین قلی خان بعد وصول جہانگیر نگہ
 گوئی چند را از پیشکار سے معزول نمودہ مورد انواع تحملات متعدد یافتہ گردانید و از پنج و بیش یک سہہ راج بلجھ
 را بہ پیشکار سے خود مقرر داشت و بعد از نظام آنجا قاست خود در حضور سترسین درہ نیابت خود ہمیں الدین خان راج
 برادر زادہ خود داد و مرشد آباد آمدہ مادام الحیات در کمال تسلط و اقتدار بود تا آنکہ بخش بر گشت و سراج الدولہ ارا را
 احتسابہ انداختہ با حق گشت و خون او چو خون سیاوش تمام جنگا را دھا اندان مہابت جنگ بلا خاک ادبار برابر ساخت
 ذکر آمدن ہمیت جنگ عظیم آباد و اقطار عمر شستہ فاقہ الدار و اشان و دیگر سونخ کردن آوان و رویارو

هر چند بابت جنگ در منع استقامت و ترغیب رتافت خود سبب انداخته بود و مقتدرین خود را فرستاده نصیحتها فرمود و خواست که خود بخانه اش آمده همراه خود گرفته ببرد و مدتی بخانه شادان میفرستاد و مناسب نموده اند و اگر بدو چون اندیشهها در خاطر مردم بود که بسبب از زمینداران بجهت چوری که کمتر در دستداران باشد راه باغی و شمشاد با درختها نمائید ممدی بخانه شادان میفرستاد و ماحد صوبه عظیم آباد که عبارت از کسیر باشد با درختها میفرستاد و بخانه خود برگشت و والد و درین برسات قطع منازل نمود و بعضی آبادان صوبه را در ملک صفدر جنگ بود رسید و در روز و روزگزارست صفدر جنگ نمود چون باعث برپایی اوضاع مسامحتش والد صفدر جنگ شده بود باین شرم نهایت و بچوئی و استمال نمود و دیدم داد اما همان روز ساعت کوچ او بخانه و بجهت شادان میفرستاد و بعد در ساعت احوال پیش نمیداد و خود شادان میفرستاد و والد و صفدر جنگ در مسامحت احوال محمد شاه و احمد شاه و امرا و شاهان آباد و شادان تقاضای فرموده خارک و قلع و کارگاهها و شادان کنتین مناسب چنین می نمایند که باجرای جنگ را بچشم آباد و قلع حالات خاندان مهمات جنگ و غیره که درین ممالک عروج نموده منقرض شدن سبب می نمایند که سال ۱۱۹۴ هجری است سلسله منظم در یک دفتر بنگار و بقیه احوال محمد شاه و احمد شاه و عالمگیر شانه و شاه عالم و امرا و شاهان آباد و لاهور و دودا که آباد و کبر آباد در دفتر دیگر احوال و کس آن قدر که باجمال معلوم گردیده در هر دو دفتر هر جامه مقام اقتضا کنند ثبت نمایند بنی الله التوفیق و بلا عظام

آستان بیت جنگ حصار گلی برای شهر عظیم آباد و تحمید مردم از ان بنادر ابتدا و آخر اعتراف نمودن بخونی آن عمل بنابر محفوظ ماندن از اکثر حوادث و بلا یا +

چون بابت جنگ دار شهر عظیم آباد گردید و آمدن مرسته در آن صوبه بفرست یافت بابت جنگ حصار که برای فقط عموم سکنه در عیال مصلحت بود و علم را مامور فرمود که بر بنای حصار قدیم و دیوارهای جدید بکشند و خندق در دودا آن حصار و کلاش را پیشه دیوار بنمایند تا نتوانستند بهر سانه حصار قدیم را از آنان مدید گذرشته بود که انتاده مردم بران خانه های خود ساخته از حصار اثری نگذاشته بودند و درین بنا بعضی خانه ها فرو شد که منهدم شود و صا جان بوی لائق الانندام این بنا را در باره خود قلم نمایان دیده آه و فغان از حد گذرانیدند چون مصلحت حفظ عام و زمین این انندام مشغور بودند و بران سرب نشد و حسب الامر عمل آمده در اندک زمانه حصن استوار تیار گشته بیتی پدید آمد بعد از آن در جنگ کام حردب مرسته و غیر آن که در دودا جماعت مذکور و روسی داد و خلق کثیر از سکنه بیرون شهر هم درون حصار در آمده اند اما حوادث منوط و از احوال بیرون شهر نیز خوف گوشتها که باره حصار دست تصرف مرسته کوتاه گردانید همان خلق شاکسکه گزارد و به جرس مدیر بابت جنگ اجازت و اقرار می نمودند و بابت جنگ بحکم و آرام در کمال عنت و احتشام می گذرانید و اغلب اوقات براسی بچوئی والد و بجای آمده عافیتها می نمود و مقام سرکار مرسته را از حضور بیجا که خود طلیعه اراده آباد می برگذایه و اشیای بنابرین عازم رفتن سرکار مرسته که آن طرف لنگه بود گردید چون بهرم راقم ممدی بخانه شادان میفرستاد و بچوئی و استمال نمود و والد و بجای آمده عافیتها می نمود و بخانه اش رفت و با خود آورده همراه گرفت بعد عبور در باب و وصول بجال مذکور در آبادی سکونت راجه ای از بنده قدیم و عمارات آنراست نزدل نموده آنراست گزید و بعضی برگذایه سرکار مذکور بمدری بخانه و دیگر جاها بگریان

پسروہ اہتمام و رکنا آہاد سے و توفیر حاصل ممالات مذکورہ داشت بعد ازان کہ مسکونت قصہ مذکورہ بطول انجامید زوہ خود آسنہ بیگمنت مہابت جنگ را با اطفال و اکثر خدمت عمل نزد خود طلبید و نیز بوالہ فقیر بجاگشت کہ از روسے سلاطات شما زیادہ ازان ستا کہ نوشتہ آید اگر حربے بنامد مع فرزندان قشر لیسہ آوردہ صباے چند در بہمن مقام بگذرانند جان بنا بشفقت محض و بوجہا بود و آلا مقتدران را بباغ ہر چند از اقارب بافند این قسم سلوک کہ کمتر باشد فقیر و عملی فنی خان بہادر خود را تم بھرا ہے والدہ درین ایام در شاہجان آباد بود و مصطفیٰ خان بنابر نیلکو خدمتہا و کمال جرات کہ داشت ہادن اقتدار رسیدہ و زمرہ ملازمان مہابت جنگ کے را بہیم و شریک خود نمیدید

ذکر عروج مصطفیٰ خان بہادر جبرجنگ عبرتہ عالی و قوتل شدن بجا سکریتہ باقتیال مصطفیٰ خان قہر یکتا الی

مصطفیٰ خان کہ در حروب مذکورہ سابقہ حسن ارادت و جود جافشا سے و جلالت خود نسبت بر بقاعے دیگر کرد و متواتر بہ ظهور رسانید متصور نظر مہابت جنگ گردیدہ بالنامہ مبلغ لکھ وانیال در اقران ممتاز و سر فرار گشت ازان جہاں دازدہ اک بود پیہ کیا را تمام یافت و ہفت ہزار اسوار رسالہ دو بیخ ہزار اسوار رسالہ عویش عبدالجے خان صوبہ دار لنگ بود و بعد مردن عبدالجے خان پسرش عبدالعزیز خان منصب پدر کہ بنیز از سے یا چار ہزار سے داشت بر سالہ صوبہ دار سے مذکور سے خازن سے یافتہ حاکم بلا استقلال صوبہ مذکورہ دید و مصطفیٰ خان خود منصب بنیز از سے و پاسکے جھار دار و علم و فہمیت و رسالت ہفت ہزار اسوار و قریب بیچل و پنجاہ نل وغیرہ اسباب امارت و پنجہ باید مہا داشتہ دکمال استقلال و اقتدار مرجع جمیع ممالات ملکی و ملی و مقتدر سے فرو تپا ہر نحوے بود کہ اقارب قریہ مہابت جنگ در حصول مردم خود تو تسلیم سے جستند و پرتبہ رسید کہ مجموع ملازمان و متقیان گردید تا آنکہ حاجی احمد برادر کلان مہابت جنگ با وجود سے بیہفت ہزار از اقتدار و اختیار مصطفیٰ خان عاجز و ہیران گشتہ بنابر اغز جاد خاطر جدائی بداد غریت از مرشد آباد کہ مسکن ویرینہ ادا ز عمدہ شجاع الدولہ بود و نسبت بہار مذود پیش پسر کہتر خود احترام الدولہ زین الدین احمد خان بہادر مہابت جنگ بر عظیم آباد رفت و نیز سبب آزر دے حاجی احمد خدمت ہو گئے گردید کہ بہ صولت جنگ بہادر عنایت گشت زیر کہ حاجے آن را بر اسے خود می خواست و صولت جنگ من لیدر ہنگامہ لک خدمتے کہ اندک فائدہ داشتہ باشد نداشت مہابت جنگ پاس خاطر صولت جنگ عزیز تر دانستہ چون حاجے احمد را ز حال سائر مرشد آباد و بقدرہ بختاج میسر بود اذن خدمت ہو گئے فصولی دانست و حاجی احمد بہا ت مذکورہ آزدہ خاطر گشتہ بہ عظیم آباد برخاستہ رفت و درین عرصہ بعد القضا سے سو سو ہر سال پنجاہ و ہفت ہزار نامہ و داند و ہم بجا سکریتہ علی قرا دل را کہ از سر داران مشہور بعض ممالک و کمن بود بہر تاق خود گردید و او را سر دوشش ہفت ہزار سوار گردانیدہ شہر ص سال مذکورہ و سنا بیت اقتدار حسب الامر گھوہو سلہ باہست ہزار سوار داخل بلا دا و و لیسہ و بنگالہ گردیدہ قصد آنکہ اگر مہا لچ میسر آید منتقم شہار و الا بجا رہ بر داد و مہابت جنگ کہ از ششاق اسفار متواجرہ اندک کسانے دلائے ہم رسانیدہ بود دنیا سے مانفہ ہما سکر بعض تدبیر گذارستہ آرام و آسائش بہا منتظر داشت و با مصطفیٰ خان در باب مراخوا و شورش آفا رنہادہ خواست کہ بقدر سے بجا سکر نواح جمع سے دامن نوح ایک با بقا و سے خود را رورہ ہمہ مایکہ را سے ملک عدم گردانند چون این کار بنابر اقتدار بجا سکر و شست اومہابت جنگ و ہما رہا نش و عدم اطمینان از فوج اسلامیان متسرکے متذکر سے خود مہابت جنگ

مصطفی خان را بنابر حصول مرام خود امید دارا انواع افهام و عنایات ساخته متوقع صوبه دامنه عظیم آباد گردانید و وعده کرد که اگر بهاسکر راجع سرداران همراهی برآید خود کشیده بمختصر مهاجرت جنگ رساند صوبه مذکور را بمنقض باشد مصطفی خان که در مصاحب و ملامت و در هوشیار زبان آورده به طبع افتاده میباید آگاه گردید و بابها سر شروع بیخواسه تمیزش آشنی نموده و در آن جنگ غافل و امید دار امر که در خیال او بنگاشت گردانید چون بابها سر سخن او در گرفت راجع عیسی آمدن مصطفی خان نمود مهاجرت جنگ مصطفی خان راجع راجه جانی رام که مستقیم علیه او و مدد را للمهم خانه اش بود بر راز خود آگهی داده و نزد بهاسکر فرستاد و گفت که بهر صورت ادراس سرداران لشکر باید آورده تا همه را یکجا بجا آید عدم سر داده آید راز را للمهاجرات الامر نزد بهاسکر که در حواله کثرت رسید و بدو نشان فدا قلات نمود و مهاجرت جنگ باراد که امضا میانی انصاری خود از مرشد آباد انصاف نموده در محال منکر انکار در پیست بهیچاگرانی منکر ساخت و مصطفی خان در راجه جانی رام بقیه مصالحه برداخته به چندین فساد و فسون که مکرک پادمان غلاظت دشمن او گشته بود بهاسکر را راسخه باراد که قلات مهاجرت جنگ ساختند اعلی قزاقول را که انصاف انش بود بجناب مهاجرت جنگ روانه نمود و محمود آنگه هرگاه او وطن برگردد و بهاسکر با فاقی روسای حکام کلاز مست مهاجرت جنگ شتاب مصطفی خان در راجه جانی رام چون دیدند که نقش مرادشان درست نشست علی بهائی را همراه گرفته سعادت نمودند و مصطفی خان در رازش راه اعلی بهائی بنا نسبت ایامی و افتابی راه مکه مکمل و گفتگوهای زبانی کشود و او را به مهاجرت جنگ رسانیده مورد الطاف بسیار گردانید مهاجرت جنگ که در حسن خلق و تقوی و پندیر به نظر دو گفتگوهای رنگین و سخنان شیرین دل علی قزاقول را فرغیسته و شیفته خود ساخت و بتالیف قلب او چنان پرداخت که با فوشت تصور نماند و نمود و مصطفی خان را همراه او فرستاده به لاسالی بهاسکر و در غنچه خود ساخت و بتالیف قلب او چنان پرداخت که با فوشت تصور نماند و نمود و مصطفی خان را همراه او رنگ بر روی آب بود مهاجرت جنگ علی التواتر بار سال تحف و هدایا از قبیل فواکه و لایت و منگال و آتش و براق و دیگر چیزهای دلفریب باعث ازاد و خشت و ازاد فقرت خاطر بهاسکر گردیده و دشمن را بجایی ساخته بود که اگر مقصد عظیم بهاسکر در نظر پیدا داشت چه عیب که بهیچاگر بدو در تحریک اخبار خود بخود بملاقات مهاجرت جنگ پیشافت و از نظرقین آمد و در وقت انکار یا فخر راجه جانی رام هم که دیوان تن مهاجرت جنگ بود بهاسکر استمال بهاسکر بنیاد اکثر در حرکت بود و آخر الامر بنای مصالحه و ملاقات بنامین مهاجرت جنگ بهاسکر گذاشته آمد و میدان منگال و عدل ملاقات قرار یافت مهاجرت جنگ در ایامی که منگال داشت بهاسکر بنیاد در کوه سکونت و زبده بود و در آخر فریاد او کل شهر رنج الاول روزی که برای ملاقات بهمدیگر رسیدن گشته بود یک نیمه بزرگ دیدم در آن منگال مشاهده شد و سر پرده های بسیار پر با گشته من طولان و سیس برای آن نیمه بهر رسید مهاجرت جنگ با جمیع نوج خود چون دیدم آن مذکور رسید خود معصومت جنگ و عطار الدردخان ثابت جنگ و میر محمد کاظم خان و دیگر که با من محمد داخل خمیر گردیده بر من عزت نشست و چون احدی غیر از جنگی رام و مصطفی خان و حکم یک بر این را اطلاع نداشت اعیان شهر به اکثری برای تماشا که چنین مجلس حاضر آمده مصاحبت مهاجرت جنگ گردید و مصطفی خان و راجه جانی رام که داسطه جواب و سوال و صاحب عهد و پیمان بهاسکر بودند برای آوردن بهاسکر به پیشتر رفتند بهیچاگر سرداران لشکر همراهمان عقب نیمه مهاجرت جنگ سوار و تیار در میدان استاند و یکدیگر بهیچاگر جانشان بیست و نعلین استند و با من و بعضی بر سر مهاجرت جنگ که نسبت نظر فرمان استاده بودند در آن وقت مهاجرت جنگ اطلاع این راز را بصورت جنگ و عطار الدردخان برای منجه و برآمدن آنها از غفلت صلاح دیده به حکم یک فرمود که نیمه

دوسے لاکھ برای مکا لہ باہاسکر ٹیڈت برپا شدہ لہصولت جنگ بہار نمایانہ یکایک عیولت جنگ راہبانانینو دن بغیر تنہا مردہ کنون
خاطر مہابت جنگ را ظاہر نمود و صولت جنگ بعد مدت تینین خیمہ نمود و معلوم شد کہ او ہریان ساسے را پانچہ ہد مہابت جنگ منتظر بہاسکر ٹیڈت
دہمدم خبر شئی پرسید و ہر کار را سطلے القاقب رسیدہ جرش بر زبان بند بہاسکر چون بسرور داؤد رسید و دستہ ہاسے افواج او پیش رو سے
نیمہ مقابل فوج ہما سے مہابت جنگ بفواصلہ تیریک جزائر جا بجا استناد و دستہ ہاسے فوج مہابت جنگ ہم ہمیں فاصلہ از خیمہ
طرف عقب استنادہ بودند و سطلے مہابت جنگ در میان سراپردہ با طرقت پشت سرش استنادہ بود و سرداران
نظرکہ بہاسکر پیادہ با گشتہ و دیگر متحملان یکراش با سلاح و دیرائی بہانہ عمدہ داران ہر پاسے گردیدہ چل پناہ کس از رفاقت
آواز ناخلمہ میست و دوسر دار و دیگر یکہا کہ آہنار از زبان ہندیان امینانگ گویندہ بآیتنے کہ گذشت بر در سراپردہ مہابت جنگ
خراجم آمدند چون بہاسکر از دیانان فرود آمد یکریست دست مصطفی خان و بدست دیگر دست جاسکے رام گرفتہ داخل سراپردہ ہا
شد و علی فرادول پیش رو سے او و دیگران در عقب ہمیں و بسیار دامن گردانیدہ و قبضہ صیفیا در دست کردہ ہر یکے بطور دیگر
سے خرامید مصطفی خان و راہ جاکی رام کہ از تہ کار فروداشتند عذر سے مناسب گفت دست خود را دست او بر آوردہ
ببرون رفتند چون رسیدے از میدان محن سراپردہ ہا در نور دید مہابت جنگ پرسید کہ بہاسکر ٹیڈت کدہام است شناسندگان
نشل میرزا یکیم یک و دیگران کہ آہنار مہابت جنگ برا سے ہمیں نزد خودداشتند و نوشتاش دادند مہابت جنگ سہ ہانچین
نمودہ چون آمدن شش تینین شدہ با ستادگان حضور فرود کراہن نمودے ۔ اکبشید از حاضران برین راز کسے آگاہہ نمود مردم ہنجر گشتہ
متوقف شدند کہ میر کاظم خان التماس نمود کہ چہ حکم سے شود چون کہ رتبا کہ گفت میر کاظم خان و بر خود از بیگ و دیگر فندیان
غشیہرا کشیدہ وہوہید و مصطفی خان پنج شش نفر نشل او دل شاہ و حکیم شاہ و غیر ہمارا کہ متعذقی با جرات بودند در حضور
گذاشتہ باور ساخته بود کہ ہر اسرے کہ از مہابت جنگ ہمدرد یا بدشہ بلاتل خواہید نمود رخصتے مصطفی خان مشاہدہ
این حال نمودہ ہما ناخلمہ کشیدہ با بہاسکر ہما ہیانش در آویختند و میر عسک کاظم خان سبقت بر دیگران گرفتہ
فرضستے بر سر بہاسکر تواخت و کارا و ناما مت ساخت ہما ہیان او نیز غشیہرا کشیدہ بر مردم مہابت جنگ رنیمند غریب
انظار بے دریدہ اما شائیان شہر را کہ بے خبر مصباحمت داشتند بر نئے از ہر شجاعت عاری ہا فرار از ان سو کہ با نفع
و بستے بے اختیار سے داد فرار شان بشاہدہ این احوال سراپردہ ہاسے محن را بر زمین آگندند مصطفی خان برق غشیہرا
دیدہ با فوج خود کہ مستعد استادہ بود بر سر مرہٹ ہا تواخت و مہابت جنگ را گشتہ فرستاد کہ جبا لہاسے سوار شدہ قناب فوج عظیم
نمائند مہابت جنگ و ہمیں از حاکم کردان وقت کسے کے لائی شناخت پرسد غشیہرا در دست گرفت استادہ بود و چند کس
کہ در محافلت ادامہ داشتند دلائل بسوار سے فیلتش می نمودند و او بنا بر غیبت کفکش بردار انتظار بہر سید کش داشت کسے
عرض کرد کہ چہ وقت انتظار کفکش است جواب داد کہ ہمیں زبان بعد آنے شاہ خواہید گفت کہ مہابت جنگ کرا ز سر ہا
اضطراب کفکش با گداشتہ بدرفت تا آنکہ کفکش ہمیں ہر فعل خود سوار گشت و کار سرداران مرہٹہ آخسہ گردہ مہابت جنگ
غیر مصطفی خان بر سید لہرض رسانیدند کہ در قناب مرہٹہ تواختہ عرض کردہ رنفاست کہ جناب ماسے ہر متاقب
خود سے در رسد آن وقت مہابت جنگ باطنیان قام سر بہاسکر برا سے تحقیق قناب سے طلبیدہ ہر چندے گفتند کہ گشتہ سعد
بحول تذکرہ بہانہ در طلب سرش داشت و حکم تواختن شادمانہ فرمودہ دست از تیغ برین ریخت تا آنکہ کسے ش آرد و نہ بدست گلان
نمودہ چون تیغ شکستہ سرا دست تبا قہید و گروان پرداخت و تا کثوہ کہ درو سے فیلم مرہٹہ در آنجا بود عیان بانگرفت

اما شمس اگر لشکران پیدا نمود و سپہش بہانا آنکر بر گاہ مصطفیٰ خان بہاسکو وغیرہ سرداران مرہٹہ را بلعد و بہمان قسم کلام آئے عظمیٰ
 ساختہ میخواست ہمراہ را بلد و دیگران مجبوم قبول نموده فریر مصطفیٰ خان فوراً دند بملاقات مہابت جنگ آمدہ راہ عدم سپردند
 گوئی کے ازان سرداران کہ رگھو کا سے کو ازانم داشت ہر چند مصطفیٰ خان و بھاسکو دلتے قراول مبالغہ را از حد گذرانیدہ بقول
 نہ کردہ بملاقات مہابت جنگ دران اجتماع راستہ نشد و باگردہ خود بیرون ماندہ و عہہ نمود کہ در دیگر بملاقات و عداوت
 بھاسکو بندت و غیرہ سرداران بن جم خدمت مہابت جنگ خواہم رسید و بگردان انقلاب با ہمیت خود در فرستہ بگاہ
 بھاسکو را با خود برداشتہ برد اگرچہ در راہ از عہدات رعایا و زمینہ داران و یکہ تا زمان لشکر مہابت جنگ اکثرے بہ جنگ بلا
 متلاشدند باز ہم ہوشیاری جسم کای کو اند کو ضعیف کینہ سے از فرقہ مذکورہ خود را ازان گرداب اضطراب بسا عل نہات رسانید
 و افواج منتشرہ بھاسکو بہر حال شکستہ بل و باز در افغان و غیر ازان از حد بلاد بنگالہ و کلک خود و بیرون کشیدہ مہابت جنگ
 با جمیع رفقا سالہ و خانہ بہ مرکز دولت خود عداوت نمودہ بحکم و آرام نشست و در جلد و سے این خدمت از اغراض
 رسومات کاڈ سپاہ را ماضی و خوشنودہ وہ لک رہد بر بطریق انعام عنایت فرمود و عرض داشت متضمن فتح مذکور بہا دانہ
 نوشتہ التماس اضافہ منصب و خطاب بر جنگ و نوبت بر اسے مصطفیٰ خان و بہمت ہویے کے از رفقا سے خود کہ عہد
 ترددات جانشانی اعدا شدہ بودند اندر سیرجہ جعفر خان کہ جہا سے از تشریہ و رسیدہ بود و فقیر اللہ بیگ خان حیدر پٹان
 وغیرہ نمود محمد شاہ کہ مہا سے متضمن کرمست و عنایت با خلعت خاص و جواہر و خطاب شجاع الملک و اسب و غیر
 بہمت مہابت جنگ فرستادہ خطاب بر جنگ و نوبت و منصب پتھار سے بر اسے مصطفیٰ خان و اضافہ مناسب و
 خطاب بہادر سے بر اسے دیگران پذیرائی یافتہ در رسیدہ و وجہ خوشنودی بر اسے بگمان گردیدہ

ذکر برہمیت فہمین مہابت جنگ و مصطفیٰ خان و بر آمدن مصطفیٰ خان از مرشد آباد و
 جنگیدن مصطفیٰ خان بہادر بر جنگ و عظیم آباد و احترام الدولہ زین الدین احمد خان بہادر بہمت جنگ
 و ظفر یافتن احترام الدولہ بر مصطفیٰ خان و سوا بیکہ دین ضمن رو سے داد

چون اقتدار مصطفیٰ خان از مرتبہ ذکر سے گذشتہ بہرے بلکہ برتے رسیدہ بود و جمیع ادولس افغان در ملک بنگالہ و سرکار
 مہابت جنگ از حد بدر فرطہ از حد سے داشت کہ احدے را بجال نفس کشیدن با افغان ہر چند یک نفر ازان جامعہ باشد
 بسبب استیلا سے فرقہ مذکورہ وجود و نے الحقیقہ این قوم بنا بر کثرت عدد و قوت قتل و شغوفہ و در جبال و صحارے مانا
 بسبب و نہایت دلیر و طلع نے باشند بنا سے دلک المقدمات پاس حقوق اولیا سے نفم بلکہ اب و عہم نہا شدہ و در بنگالہ
 اندک لمیہ استمداد و مچ مواد و مستعد بجاہ و عناد سے شود و پکشتہ طمع حقوق مصاحبت و برینہ و احسانا سے
 سابقہ فراموش نمودہ تا بقتل آقا و خاندن بلکہ افسر با و خوشا و عداوت نام از اوراک و تمیز با محاسن
 اخلاق کہ ازان جملہ عفو و احسان ست آشفانودہ در انتقامات خصوص قتل و فاسا نے اگر شدہ باشند نہایت صلب
 مے باشند و عو سے خون اینسا ہر چند ترنا گذر دے خواہد و گمرہ ہا سے کینہ از سینہ شان نے کنایہ مصطفیٰ خان اگرچہ خلی
 از شعور سے نبود انا بنا بر جرأت و شوکے کے کہ داشت بشاہد کہ دولتا سے بنگالہ کہ بر اہمین ہمیشہ سے دید آتش
 حرص و طمع در کانون سینہ اش بر سے افروخت تا آنکہ استمداد خود باز دحام افغانان و در مقابلہ و مقابلہ با مہابت جنگ

برابر بلکہ سبز دید آتش و دیرینہ اشعلہ کشیدہ و ہماست جنگ شروع با سنیغاسے سوا حدیکہ بنار اغراض و زمین آمدہ بود و نمود
از جملہ وعدہ ہائیکے صوبہ وارسے غلبہ آبا بود کہ احستہ ام الدولہ بہادر دانا و کتر مہابت جنگ داشت مہابت جنگ را دفا
بودہ ہائیکہ گام عرض سہل سے نمود و در زبان عقداں عرض نہایت گران و دشوار آمد خواست کہ بحجت بیان و حکمہ طراز سے زبان
چنان امر و شمار سے را با سنیغاسے ملے کند چند ماہ با نجا کے گفتگو و مجاہد و بانو اخ مرہا نے خیالات مرتبو خاطر
مصطفیٰ خان سے لود و اما انرا چنانکہ کشد لب بسراب و جویا سے وصال با سنا نہ و خواب و تسکے نمی شود خان مرحوم با سید
امر و فردا و تدبیر و رامود سبب رود و اما خلاصہ آہستہ آہستہ پردہ از رویے کار بر خاستن و اخلاصہا کا ستن گرفت و رفتہ رفتہ
در ادا شد مرحوم سنیغاسے آمد و رفت و بار موقوف گردید سبب اختراع مصطفیٰ خان از آمدن در بار بقبر بر یوسف علی خان مرحوم
آنکہ مہابت جنگ بہ ظاہر و در دل جوئے و استالار و میکوشیدہ دور باطن بنابر تسلط و حکم و انا صمد دفع مفاسدش بودہ از تدبیر
آن خلعت بنی و زبیدہ رخسے مصطفیٰ خان اول شاد و حکیم شاہ را کہ سران زلفا سے آلودہ از انبساط شرم پیش از خود
بردارن شاہ خود تیرہ آمدن داشت مشارالہما بمقتضی مہابت جنگ رسیدہ ہجرا کردہ نشاندہ اتفاقاً یوسف علی خان
مرحوم ہم در آن روز حاضر بر باجر اسے در بار ناظر بودی گوید کہ غیر معدودے از ملازمان در آن وقت حاضر نبودند کہ آن ہر دو
رسیدند ہجرا نشستن آہنا خواہجہ سرا کے ارجل بر آمدہ شدت عارضہ ہضیمہ جوار بہر زد و ہجرا مہابت جنگ ظاہر نمود مقارن
الغاس او غیر قرب و وصول مصطفیٰ خان عرض شد مہابت جنگ بنابر دریافت احوال بیک مجلس رفتہ اول شاد و حکیم شاہ را
تا آمدن خود توبتوقف امر خود درین حال آن ہر دو دیکے از حجرہ ہائے دولتمتر احساس حرکت کے کردہ متوہم شدند کہ شاید سبب
از رہاب صلاح را در آن مجسمہ بدفع مصطفیٰ خان نشانہ خود بہمانہ عارضہ بیک اندرون رفتہ اند با احتمال این خیال
از انجا برخاستہ را خانہ گرفتہ و مصطفیٰ خان را گرفتہ بہر دولت سر رسیدہ بود اعلام نمودہ خان مذکور کہ اندر رفتے
بنابر خبرہ سری بارہا فردے پیوود و از مہابت جنگ مطمئن نبود و غصہ توی در خاطرش نشاندہ از جا بیکہ رسیدہ بود بکشت
مہابت جنگ خبر مذکور شنیدہ ملے الغور شہامت جنگ بہادر را فرساکہ بہر نحو پتسیدہ و تصفیہ خاطرش کو شنیدہ باز آرد
شہامت جنگ در راہ باور رسیدہ ہر چند خواست کہ با نواع تقریرات و اقسام ایمان خاطر پریشان اوجامع گرداند و از آل
و حشمتش نمودہ بمقتضی مہابت جنگ آرد و سودے نہ کردہ مصطفیٰ خان مجاہد خود رسیدہ رسالہ خود را کہ نہ ہزار سوار و
پیادہ علاوہ آن بود با خویش متفق ساختہ لواسے مخالفت بر افراشت و پیغام استغاثہ کوکسے داشتہ عالی تخواہ خود
نمود مہابت جنگ توسط شہامت جنگ قول و فعلش پیش سپاہ و غیثہ و وثوق تمام داشت ہر چند خواست کہ
و حشمتش را بدو انست تبدیل و ہر پنج صورت و در گرفت تا آنکہ مصطفیٰ خان پیغامہا سے خوشنیت متعین اسند حامی ایفای
سوا عید فرستاد مہابت جنگ و شہامت جنگ و صولت جنگ مع جمیع و البسگان و متنبان ہمنہ مضطرب و حیران
گشتہ نمی داشتند کہ چہ کنند چون جرأت و جلا دہتا سے اوسالما دیدہ بود نہ خوفت عظیم سے داد و از طرفین باستعداد حرب
انجامیدہ در شمر مرشد آباد ملازمان و کواہ مہابت جنگ فراموش آمدہ از دالامارۃ ناخربہ ہما و سنے
بر جنگ مردم سپاہ از اسلام ہر یکے مثل صولت جنگ ثابت جنگ و شہامت و میر محمد جعفر خان و حیدر علی خان و دیگر بگن
و نور المدیگ خان و عمر خان و ہسرانش و دیگر کہ ہتھرقا و ہزاریان برق انداز مشل پنج را و کوششی
و جہد ن و دیگر بلیہ با و خاص برادران گردو حیلے مہابت جنگ از و حام دا شتہ روز و شب مسلح و طیار

می گذرانیدند و شیرخان و سردارخان آمد و رفت در باردا اسبش را باهاست جنگ و باطن با مصطفی خان بود هر دو کس را خوشنودمی داشتند هجابت جنگ هم تبار عدم اتحاد برجا آمد اخوان عاشقات با شمشیر خان و سردارخان نموده بتالیف قلوب آشنایان برداشت از آن مصطفی خان منجر بقضای طلب عظیم و منشا خصوصیات فوق طاققت نمودید و اصلاح ذات البین ابروی دولت و امنیت و هم بنابر مشایخ قدس گزاری و جلالت و جانشانی است و امقارقت او را و تن عظیم براس دولت خودی شمرده تباراسی نگذاشتن داشت و نه خواش فرودگذاشتن و جنگ کردن با او نیز بنابر رفقای مخلص و شجاعان اولوس که همراش بودند امر صعبی بود و داشت تا آنکه روزی خواست که شش سبقت نمائید با سران الملک پیش او رود و او را از خود کتد بلکه با کله طایفه میگردید برادرزاده هایش که شهادت جنگ و صولت جنگ حاضر بودند و دیگر اقربا و دوستان و اهلان مثل میر محمد جعفر خان و حسین قلی خان بهادر و قهرالله بیگ خان و دیگران با شمشیرخان مانع و مزاحم شده معروض داشتند که انحال محل چنین کار با نمائده و کارانان گذرشته که بدو میباید و انما را خلاص نمادارک چنین ضایع با خوان نموده حالا مصطفی خان و عیدار ملک است و بقایای خود روز اول عمر و دولت جناب علی میداند اول ماهی را بکشند بعد از آن بنام او برودند هجابت جنگ هم نظر امعان لغتات ایشان راست دید و فتح عزیمت نمود درین عصره بیکی از همراهمان او که رسم خان نام داشت و عیبه علم هر ادلی او بری افراشت بحسب تقدیر بتالیف و ترغیب هجابت جنگ ترک رفایقت مصطفی خان نموده به هجابت جنگ پیوست و شیرخان و سردارخان هم عروج و خروج مصطفی خان از جنگگاه میدادند بنابرین از افاقت بفرج جنگ پیوسته کرده با او حملستان فی خند مصطفی خان جنگ مرشد آباد بدین هجابت مناسب طاقست با قهران قدیر را مصطفی خان را گردانیده آماده برآمدن ساخت علی احوال مصطفی خان رفیق لطیف آباد و انتراع آن صوبه از دوست احترام الد و بهادر هدایت جنگ نسبت بهجاد و مقاتله باهاست جنگ آسان تر شده تا صد بر آنکه اندر مرشد آباد اگر دید و هجابت جنگ این اراده او را فور عظیم نموده از این اعدا غیبی داشت مصطفی خان وکیل خود را با خود حساب مشا هره خودی همراهمان خاطر خواه بدون دادن قهیم و موجودات فرستاده در خواست مبلغ مذکور نمود هجابت جنگ بدو قتل و قاتل او اسی مبلغ هفتده کک رو پیروز قبیل الصدق و ترو البسلا تصور نموده فرستاده مصطفی خان مردم خود بر سر ریش بهلبانان و غیره فرستاده از بار بردار آنچه در کار بود بکسب و تمهید طایفه و اسباب خود و همراهمان بنحاطر جمع بار کرده روزی که بری کوچ مقرر بود با کز و خروا فرسوار شده چا و نه خود را آتش داد و بل و ریل کو قس به فاصل اندک مسافتی داخل غیمه با گردید و روز دیگر با کوچ نمود چون از مرشد آباد به سافت رسید رسید و مردم شهر را تقیین گردید که نه رود جانمانه در قلاب مرشد آباد و مردم سکنه بلده مذکور هدر آمد و هر سیک بر دوش بلا هجابت شکر یزدانها بجاء آورد و هجابت جنگ به دلجوئی رحم خان پرداخت رعایت نمایان بجال او خود و شیرخان و سردارخان را نیز مشمول حواطف ساخته منظمه با اسی ایشان که با فتراک تویت ردلها داشتند زدوده خوشنود نمود و آنکه دل شیر خان بر او و مراد شیر خان نواحرزاده کتر شیرخان و الف خان دادا و سردارخان رفاقت مصطفی خان گزیده شیوه کفرانیت و عصیان و دزدیده و نو ترک مذکورات آنها فرموده اگر تقریبی در محفل هجابت جنگ می آمد تا ویل این حرکت از آنها بنابر محفل جوائی و نادانسی نمود و مصطفی خان بهراج محل رسیده بصفی از توپها و اقبال کرد و آنها بود و سبازو سرانجام آمان از قبیل خانه و توپخانه جدید بر گرفت و راه رفتی و تروا شکار اختیار نمود و هفتی مانده که چون مصطفی خان

تعلیل مہابت جنگ در ایفا سے وعدہ عطا سے صوبہ عظیم آباد استقامت مند برادر دم زادہ خود لاکہ عبدالرسول خان صوبہ دار کلک بود و نزد خود طلبید تا اپنے پیش آید و مناسب نماید باتفاق او کرده آید عبدالرسول خان داؤد خان نام افغانی کے رانائب خود گذشت و بار سال خود از کلک کوچیدہ بہ مصطفی خان محسوس گشت پدرش عبداللہ نے خان سیٹھے نے بہت سے دوزخ نکالے مہاراجہ شاہ خلف اورنگ زیب و از عمدہ زادہ بود با کثر صفات حمیدہ آراستہ و بخوبی ہایہ بسیار پر است بود میر عبدالعزیز از سادات سمانہ صفات صوبہ دار بود کہ سید عبدالعزیز صاحب تیز از رسالہ امدان سرکار مہابت جنگ و غلبہ افواج متعینہ کلک ہمراہ ابودیش تفریق سے کرد کہ عبداللہ بنی خان چون جھڑپ باہن بود و زمانیکہ مصطفی خان داعیہ مخالفت مہابت جنگ مضمحل ساخت باندہ روزے و خلوت گفت کہ سید صاحب شنما با خبر خود آمد بود این طفل یعنی مصطفی خان را داعیہ نکو سائے و سر چہ چہ بہت دین و عجب مخلص گرفتار ہو گیا مصطفی خان کو نفقت و زہم جنگ نیک حراسے کے در خان دانہ انداختہ بن چکے نہ روا در این نام زشت بر اسے خود تو انکم بود و اگر مہابت جنگ بسلازم اطمینان قارب و اصحاب رہائی خود ہم پائت و خواہند گفت کہ جمعیت دولت در رقابت مہابت جنگ دیدہ دست از رقابت کیسکہ بوسیلاہ و باین مرتبہ رسیدہ باز داشت خوشتر آنکہ از تو قسا لے قبل از بروز و زہم بر این مفسدہ مرا از جہان بردار تا این جنگ کہ بر دو صورت عارض شد نہایت باہم و ہر دو زہم چہ بنیدہ ہزار قدم غریبے کہ در کلک است نزد دعا ہی ہمیں امر نمود و بیع بخشیدہ رانا غر نے خود و تا آنکہ دے اسے او ستیا شدہ سہ چہار روز قبل از شروع مخالفت مصطفی خان عارضہ ہمہ رسانید و در زہم چہ نہ برحت خدا رفتہ در ہمان تہم شریف مدفون گردید و زیارت او کرد و زہم چہ بنیدہ معین بود و نت نشاء القدر چون مصطفی خان ترک رقابت مہابت جنگ اختیار نمود عبدالرسول خان کہ تیرہ روزے ترکش او دو روز بازو بود اتفاق برادر برگزیدہ ترک لوزی کردہ ہمراہ مصطفی خان رہہ پھر گردید و مہابت جنگ کلک را از نائب خود خالی دیدہ بضرورت را جہ و بہرام پسر جانکے رام را کہ قبل ازین پیشکار صوبہ دار بود کہ خود عبداللہ بنی خان بود و بعد مردن عبداللہ بنی خان کہ پیش از عبدالرسول خان نیابت صوبہ دار کے کلک شدہ با زراہیہ قوم بجا بولش بجال و بقرار بود منصب سہ ہزار سے و نو مینے با یکی جمالہ دار و ہر سال دوسہ ہزار سوار سوار سے و ادہ بصوبہ دار کے کلک مقدر ساخت و سند نوشتہ فرستاد مہابت جنگ زین الدین احمد خان داماد کثیر خود را بسیار دوست میداشت و الحق شیعہ سبستان و چراغ و دو مان او بود و بارادہ مصطفی خان بر جان او رسیدہ خطے در مخالفت مقابلہ با مصطفی خان بگذاشت و محبوب مسر سے ہمیت جنگ از اہ طرقت قہمانی و ریا غیر رہے کہ مصطفی خان میرفت ابلاغ داشت و در نہایت تاکید نوشت کہ از راہ لب دریائے طرف شمالی لنگا خود را ہمارا رسانید کہ حاجت شود باتفاق ہمہ گردید کہ مصطفی خان خواہم برداخت در صورت جنگیدن بہ تنہائے بر اسے مصطفی خان لغتہ پیش بخواید بود

آمدن ہمیت جنگ از سر کار نہایت عظیم آباد و اقامت نمودن در میدان باغ جعفر خان و جنگیدن با مصطفی خان و خلف یافتن برو بہ نصرت ایزد منان *

اجا رفتار کہ فیما بین مصطفی خان بہر جنگ و مہابت جنگ بر قاضی بود طے القوا نہایت جنگ صمیمہ رسید چون خبر حرکت او از سر شد آباد بارادہ رفتے و عناد نوشتہ مہابت جنگ متضمن عدم تعرض با او و رسانیدن خود را نزد مہابت جنگ صمیمہ ہدیت جنگ چارہ کار خود را بر استشارہ گذاشتہ با دو تنہا دانہ در نقاسے خود درین امر بے تفق نمود ہر کے سخن بہتر استعدا و مناسب مزاج خود گفتن آغا نہا در ضائے اکثر سے پیبت امر مہابت جنگ بود چہ مقابلہ

با مصطفیٰ خان مناسب نمی نمود و توقع ظفر بران لشکر غلات عادت بود چرا که دو اژده بملک چار دہ پانزدہ ہزار سوار ہزار ملازم و غیر ملازم
کر در سالہا و بیچارہ سے متواتر چیدہ و استقامتات متودہ جمع آورده بود ہمارا داشت و مصطفیٰ خان خود در نہایت شجاعت و
کمال دلیر سے و شجاعت و تجربہ کار بود قاتل و آداب کارزار بود چنان بنا سے جنگ او بتمیر و شمشیر بود حاجت یہ تو چنان نہ داشت
گرما خانیان اقوام او بقتلگما سے خاصہ با خود داشتہ و در مارک جنگ مناسب وقت و مقام سوار سپا پانیدہ یا گفتہ باستمال
آن سے بپرداختہ با وجود آن قریب بہ پنجاہ توپ مع اسباب لائق و در رکاب او بود و زیادہ از صد و پنجاہ فیل مسلح سرکار او و
ہزار ایہانش در لشکر موجود ہر یک کے از ہزار ہیان او اسب خوب داشت کہ اقل قیمتش کثیر از پانصد چار صد روپیہ بود و سوار سلاح
و یراق و قاشما سے زین اکثر سے از فقرہ و درہ و خود چار آئینہ فولاد سے ملاکار داشتند خلاصہ فوج شایستہ بہ جمع
مائیکراج آراستہ و پیراستہ کہ در آن زمان کمتر سے چنان داشتہ باشد ہمہا داشت و ہیبت جنگ بہر جہت زیادہ از سہ ہزار
سوار و پنج شش ہزار پانچ ہشت ہزار بیستہ از انہا سقینہ ہمایا و بر سنے ہمارا رکاب و بعضی از رفقا سے احترام الدولہ کہ جوہر
شجاعت و غیرت داشتند مخصوص مہم سے بخار خان عمر را قہم کہ در شجاعت و جہت آیتہ بود در ترفیع جنگ و مقامتہ مصطفیٰ خان
متودہ التماس کر د کہ جمع امور قاصد یوت و حیات و البتہ تقدیر و ظفر یافتن براعدا مضر بر نصرت ایزد قہ سے است بر قلت
و کثرت فوج نیست لکن حال عمرن قاتل کہ من قیتہ قیلہ غلبت قیتہ کیشہ باذن اللہ درین صورت روگردانیدن از جنگ
و احتیاج بمہابت جنگ بہر چند موافق فرمان جناب عالی است اما در چہ بستان و اتا رب و اصحاب کمال شجاعت و موجب جنگ
و شرمسار سے پیشتر ہر چہ را سے بیغنا فیما سے اقتضا نما ید بطبع و متقا دیم چون ہیبت جنگ نہایت غور و در کمال
شعور بود و شجاعت اختیار کر دہ از ترسعت مغفرت نمود و کو چہا سے متواکر دہ ارا دہ نزول در مزار دل شہر نہ فرمود و
بہید ان بارغ جعفر خان مسک ساخت عبدالعلی خان بہادر و اوردہ ششم مشل عقیدہ مہند خان بہادر برادر عمدۃ الملک امیر خان و
دیگر اعیان و منصبداران بملاقات او شتافتہ حاضر شند و ہیبت جنگ از تو واقع و فرو تینہا در آمدہ اخلاص سے کہ لائق بستان
او بود و پیشتر معمول نہ داشت بعمل آورده و بچوئے را از حد گذرانید و در سدا انجام اسباب جنگ و فراہم نمودن سپاہ اہتمام آغاز
نہاد خانز علی خان بنام بخشے بود بنابرین مہم سے بخار خان و عبدالعلی را در تالیف قلوب جماعہ داران و انضصال جواب سے
سوال سدا ان سپاہ امور و مختار فرمودہ احمد خان قریشی بنیرہ داؤد خان شہور و شیخ جہان یار و شیخ حمید الدین و شیخ احمد
و گرم خان و غلام جیلانی خان و خادم حسن خان و راہیکرت سنگہ دراجہ رام فلان و دیگر رفقا و مخلصان را باہم رو د کہ روز
و شب در ہم رسانیدن مردم خوش اسب و خوش یراق مشغول بودہ بعد از ان ہر کہ بہر صورت بدست آید نگہداشت و شش
ہمانا آنکہ چون اطلاع بر بلوچن مردم نیست احتمال دار د کہ در زمرہ عوام ہم خاصے برآید و جماعہ زمینداران صویر را ہم
آشنا ینکہ در زمرہ مخلصان محسوب سے شدند طلب داشت از انجملہ را چہ سندر سنگہ مع گروہ سے انبوہ از ملازمان و ہمراہیان
خود و ناعار خان سینک زمیندار پرگنہ کوہمت و سا سے مع برادران متور پیشہ خود و سردار خان و کامگار خان و رست خان
با جمیعت سیر کہ انہم برابر ہمراہان را چہ سندر سنگہ بود و بشن سنگہ زمیندار سرس لنبہ و پهلوان سنگہ و سوتر سنگہ برادر
زمینداران پرگنہ سہرام و چین پور و بہرت سنگہ زمیندار ارطی و غیرہ حاضر آمدہ شریک حال و مستعد جافشا ہما گر دیدند و
در عرصہ قلیل روز و شب تنگ نگذاشت ہمارا سے بودہ باصلاح ہند مشل سپاہ نو ملازم سے دید و اسپہا بدارغ کلامت
تو کوری ست سیر سپہا آنکہ سپاہ با اعتبار و قریب ہزار دہ پانزدہ ہزار سوار و پانچ دہ علا دہ آن ملازم ہما گر دید

و باہیہ باغ جعفر خان و خواہ صلاح در آن دید کردید ان بدون سکر از عمدہ جنگ مصطفیٰ خان و سپاہانش کہ سوار کار و ماہر
افواج کا زنا و دلا و در جان بخارند برنے توان آمدند بیلد ادا ان و کلند داران از اقطار و اکلاست ہما گسہ مجوسہ خود بلند آہستہ
آہستہ آہستہ سکر از برج باغ جعفر خان نمودہ انہما پیش بسد یکہ براسے آب جل نہاں محافظت آہادے خارج شہر باہ
خطبہ سہم آباد آہستہ اندر ساند و نہتے عمیق بیرون سکر دست نمودہ از گنگل کہ بکفر خندق حاصل شدہ بود سد سے
بدان گنگل بہستہ قلعہ میاگردید بر برج آن توپہا گنگا شستہ از بیستہ تا برج و دیگر بیستہ از جماعہ داران بغوض شد و سردار سے
فوج یہ چند کس متفرک شستہ چند جماعہ دار با طاعت او اسور شدند اول عبداللہ خان ہما در خالوے فقیر دوم احمد خان
خیر اللہ سوم راجہ کریم چند دیوان اسپر سے رایان عالم چند چارم راجہ رام نرائن پنجم خادم حسن خان ششم ناصر علی خان
و مردم مذکور زیر سکہ باجمیت نمودہ بار حل آہستہ آہستہ روز و شب مشغول حراست نشینند و نیمہ باد بنگاہ مع آواز و
مرکاب پس پشت افواج تنہا سکر بہ طور مسکر بر پاد میا بود و علامہ ہر یکے با نیمہ باے او و ہر انہا نش در بنگاہ و فشاہت
سوار سے بر سکر جاسے کہ ہر کسے خود سے رفتہ بود بر پادداشت و انتظار و در مصطفیٰ خان کے نشینند و برادر
مرد فقیر علی غنی خان سہا قبل ازین غرہ ذی القعدہ الحرام ۱۰۸۰ ہجری در مائدہ و او دوم از شاہجان آباد صاحب الامر
والدرجۃ العبد براسے انصاف شادی لکھنؤی در جہانگیر حسین شدہ بود و پنجم آبادیدہ و ماہ محرم سال پنجاہ و ہشتم
از مائدہ و او ہشتم با دختر خال سہ اسرافضال خود عبد اللہ خان ہما در فقیر لکھنؤ چار و ہشتم ماہ صفر در لکھنؤ
ہیبت جنگ آمدہ بر طاقت خالوے خود شریک این معرکہ گردید و لکھنؤ خان ہمدے نثار خان عمو سے
مردم لازم سرکار ہیبت جنگ گشت و ہما سے اچند سوار کہ شاید زیادہ از صد نفر نہ خواہند بود مقرر شدہ و خاکسایہ ملاقات
نور کے پاس آہودے خود و جنتیکہ با خال و غم و غیرہ دوستان داشت و حقوق سابقہ ہیبت جنگ در سن فزودہ سلگے
رفاقت گزیدہ ہیبت جنگ برادر و از ہاے حصار شہر و بعضے برج آن مردم توپہا گنگا شستہ تا مردم و فوج آمد و
بودہ از لشکر منصور کے در اندرون شہر نزدیم اگر مصطفیٰ خان با بعض افواج ادا حد خرابے لکھنؤ و دست لال احوال
ہما موس و دینا ہما سے رفاقت ہیبت جنگ شہر نہ توانستہ و ہما حصار ساختہ ہیبت جنگ آن روز بکار آمد و
مال و جان و ناموس سکنہ شہر محفوظ ماندہ موجب شکر گزار سے مردم آنجا گردید و نیز براسے اشکاف مانی العیض مصطفیٰ خان
بر چند فاشے و عیان بود و بنا بر اتمام محبت ہیبت جنگ و دو کس متحدر با سفارت برگزیدہ از لکھنؤ بودیکے حاجیہ عالم
کشیر سے کہ آخر مخاطب بحاسبہ محمد خان شد و دو سے مولوے تاج الدین کہ حملش از صوبہ اودھ و از طرف عمدہ الملک
تندیس در سیف خان کہ برب و با متصل قبلہ پادشاہ سے بر طرف مغرب واقع مکان با فیض و فضا و ہیبت و فضا نشین
دیدہ و دلہا بود و مقرر بودہ و طبقہ سے یافت دیک کس دیگر خوب در خاطر نمازہ اغلب کہ آقا غیلا سے مرحوم چشم و
چہ رخ سلسلہ ملک محمد خان دیوان صوبہ کابل باشد و اصحاب نمائندہ کورہ رازد مصطفیٰ خان فرستادہ و ہما داد
کہ حرکت شما از مرشد آباد اگر ہما برادہ اقطاع مطلق از رفاقت جہاں سے یعنی نہایت جنگ و بیرون نشین
ازین و یا رخوہ خواہ سہم باشد چون حقوق سابقہ هست بآئین ہمانان و دوستان بخانہ ما و در دوزول باید نمود و
اچنانکہ اسباب سفر و بار و اراجہت باشد انہما باید کرد و تا دو سہ روز با ہمدگر بہ کام و آرام گذرانندہ بامیت لاج
راجا ضرر سلازم و دو رخ باید گزناہیم و اگر ملاستے از جہاں عالی ہما بر سبتے ردیادہ آگہی دہید کہ ہمدہ واسطہ رفع کد و دست

گشتہ التیام دہوا و افراق بلقاف گراید اگر سوس از حضور شای براسے این صوبہ حاصل کردہ باشد بنمایند تا ماراہ خود گمر گشتہ بدین مجاہد دستار مد صوبہ را تسلیم شانائیم فرستادگان روانہ گردیدہ در لواح شہرے تعہد موئیگیہ بہ مصطفی خان رسیدند و بعد ابلاغ بنیام عیادت معاودت نمود و جواب آوردند کہ نص آنکہ نہ ارادہ رفتن است و نہ باجابت جنگ پیوستن بلکہ انزوات این صوبہ از دست شما منتظر است و استقامت مند گنمودہ اید جوایش آنکہ سند کہ در ان مزاع صوبہ جنگ از سرفراز خان دوست عم شما بود همان شدین دوست دارم باید دید مصراع نادریان خواستہ کرد کار چیست و بعد این جواب از لولوسہ مذکور پرسید کہ لولوسہ چو اگر گمر گشتہ بت پرستان و طرف دیگر جائزہ رخصتہ مستعد بیکار باشند و امر اقتدراست یتصال ہر دو باشند اول کدام یک از رفیقین را زہر تیغ کشیم مولوسہ تاج الدین مقصدش را نفیید اما تجاہل کردہ جواب داد کہ کار خان را اگر مہربانہ باشند رداست کہ زہر تیغ کشند دہلی قبلہ ہر چند رخصتہ باشند سنے توان گشت آسے دلالت بخیر و ممانعت از منہای ہما کن از سنے است مصطفی خان گفت با اعتقاد و اورا شلو مشایخ ما خود رخصتہ بدر آگفتہ اند اول رخصتہ را باید گذرانید بعد از ان از حال دیگران باید پرسید مولوی عاشوشی گزیدہ مرضی گر دید فرستاد چون در بنجا رسیدند و جامعہ اراسن و عن ظاہر ساقند ہیبت جنگ گشتند مدافعتہ بود مستعد تر گشت و نیز شہرت داشت کہ مصطفی خان خانانہ با سہ مردم غمہ و رفاقتہ سببیت جنگ را از فرط غرور بر تقاضے خود بخشیدہ ہر خانہ بنام یکے از مہربان خود مقرر ساخت بود کہ بعد از آن خانہ تیغ اہلی و دبا بیش باو متعلق باشد اید قتلے خواست فقیر در نہایت تشویش از دیوان حضرت حافظ شیراز کہ ملا شمشیر مسان القیاب است درین واقعہ قتلے اول نمودہ بود این بیت برآمد **حافظ تو با خدا سہ خود انداز کار دہلی خوشنما را کہ جسم اگر نکند دمسے خدا بکند و انکہ بعد کہ مطابق این قتلے اولی شاہدہ گشت القلعة مصطفی خان چون ہوگیسہ رسید عبد الرسول خان برادر خود را تیغ تیغ ہر ایش براسے انزعاع قتلے آنجا کہ اندک بتانہ و رصانت شہرہ داشت زمین نمود حسن بیگ خان قلعہ دار و قتلگیان کہ بجا رفتن تیام داشتند ہر انداختہ استاد چون این قدر کار را در نظر و تیغ سنے نمود پیاہہ بابا جسے از قتلے بران قلعہ یورشش نمود مردمش بالاسے حصار برآمدہ قلعہ را گرفتند و با بحسب تقدیر عبد الرسول خان کہ زہر دیوار در دوازہ قلعہ استادہ مردم را تخلص بر آمدن بالاسے قلعہ نمودیکے از ستو خان در دوازہ سنے از بالاسے نصیل بران مزدحمین افگند رقصا را شنگ مذکور ہر سر پر غریب عبد الرسول خان رسید غرور و شکست و نامہر دہ ہما بجا رفت ہستی اردو بنا بر بست تیغ قلعہ ہوگیسہ چنان بود کہ تدارک شکست عبد الرسول خان تو اند نمود مصطفی خان اگر چه با استقلال خود و پیاسس ملہ ری قضا از جا درینا دما در باطن متاثر گشت و کمرش شکست چہ عبد الرسول خان بازو سے زور آذما سے او بود سہ روز در آنجا مقام نمودہ ہر اسم تزییت و تیغ و تیغ نوبت پرداخت و تیغے از توپا و باروت و کلہ آنچہ حاجت و مناسب بود از ان قلعہ گرفتہ پیشہ تیغنت نمود چون بجز قرب وصول او ہیبت جنگ رسید در پاسداری ہما سے اطراف سنگرا ہتمام تمام نمودہ رفت و شب زمے آسود و ہمدے تار خان را امور فرمودہ بود کہ شبان دروزان چند نوبت گرسنگر گشتہ بدہلے و تیغے روسا سے لشکر پر دازد مرحوم مذکور درین خصوص انچہ مناسب سے داشت سے نمود تا آنکہ روز پنجشنبہ کہ ہفتہ ہم با ہیوہ ہم صفر بود مردم ہر درجا سے خود مستعد و میا نشستہ ہمین کہ دوساعت از روز برآمد مصطفی خان متصل ہر سنگر سیدہ در ہما انجا رہانہ کہ با ہوشو و توقف نمودہ نوح خود را و حصہ ساخت سیکے ہر کردگے بندہ خان و ہر سیدہ و سیکے ہر اسہے خود داز با ہما سے مذکور برآمدہ بندہ خان را پیشتر فرستاد تا بالارفتہ از طرف پشت لشکر و سنگر در آمدہ بر پشت**

مردم بہیت جنگ زندہ و خود نیز از آتش شکر کراچہ ستر سنگہ و کیرت چند وغیرہ مستحقین آن طرف بودہ اند ارادہ در آمدن نمود
 بلند خان حسب الامر بہ طرف نخاس رفتہ داز باغ جعفر خان جابر سے کہ پنجارہ دارانجا مقید ہ بودہ اند گشتہ ما ناصر عثمان
 و پیرش سید علی و داماد قمر تقویٰ خان میرزا رضا نے نام کہ آن طرف مقرر بودہ اند در آدینت ناصر عثمان مجسود و
 افشاہ انکار رفت و سید علی و میرزا رضا نے برعت الئے پیوستند و ناہر خان میوانتے زخمی گشتہ گوینت بلند خان موسکر
 و از دوسے بہیت جنگ در آمد و در پہلہ ہاسے ہلکے ہمیشہ معور سے لشکر دیدہ مشغول غارت شدند و مصطفیٰ خان بر سر راجہ
 ستر سنگہ کہ آتش شکر بود و کیرت یک حملہ جسے کیرا از ہما بیان ستر سنگہ مثل غازی خان بالوزن کے دما داد ستر سنگہ وغیرہ
 را بارہا رخا سے بسیار بر خاک میدان آگندہ ستر سنگہ با چند کس معدود در داز دھام فوج مصطفیٰ خان ککے از شش بہت ہزار
 سوار نمود متلاشے گشت و مصطفیٰ خان بجال او نہر داخت پیشتر اندیکہ دور آستان او در شکر دانک تیر باران ڈوٹھا خان
 میوانتے بر ککے و راجہ کیرت چند بر پہلو ہوا جسے از شکر خوردہ راہ گزینش گرفتند از شاہد کہ این ۱۶۱ ال جمع لشکر بان آن منسلح
 بے استقلال گشتہ زوار سے شدند و پیش رو سے بہیت جنگ تمام عرصہ خاسے گردید و مصطفیٰ خان با جمع کثیر بلیان شہ
 بہیت جنگ بر فیل سوار سے خود بر آمدہ بانکہ بلکہ مردم ککے بزد و صمد سوار و صمد و بچاہ پیادہ خاص بردار بودند بادل سے
 و خاطر ملین مقابل مصطفیٰ خان گردید از جمہ سواران نامدار خان و کامگار خان و سدر خان و دست خان بہمن ہا صمد سوار
 ہما سے خود و توب ہشا سوار متفرقہ از صلا سیر و الہا سے غاٹ بلیان علی خان دیکہ ہاسے رو شناس ملازم سہکار
 در کاب نصرت آفتابش بودہ اند و صمد سے نثار خان بالئے علی خان و میرا کام و پنج شش کس دیگر در مور چال
 شہجہ حمید الدین حجاب سے لکھنؤ سے طرف پہلو سے چپ بہیت جنگ مشغول گفتگو و بولگے او بود کہ این الفلاب ر نمود چند
 صمد سے نثار خان بہ شہجہ مذکور کہ جماعہ از ہر مقصد کس و بشہجہ احمد اللہ لکھنؤ سے کہ او دم و جمعیت برابر بہ شہجہ حمید الدین بود
 ہا کید ہا ہراسے سوار سے خود و صمد سے لکھنؤ سے نثار خان بہ ہما جمعیت پنج شش کس در پہلو سے چپ بہیت جنگ
 استاد مصطفیٰ خان در رسیدہ ہر دو دست مردم را تر لیں بفر و گرفت بہیت جنگ با ما داغ را ہر دو زبان سے ہم بہ آواز بلند
 گفت کہ بہیت جنگ بہمن است ادر از زندہ گیرید یکم شاہ مقابل صمد سے نثار خان آمدہ از اسب فرود آمد و صمد چار کس
 از ہما ہیان صمد سے نثار خان مقابل او پیادہ مشہد ہا ادر آدینت بہیت جنگ بالکمال استقلال بہ طرف مصطفیٰ خان
 اندہ تیر زمان پیش رفت دیکہ را فرستادہ بمیدان علی خان پیغام نمود کہ بالکل فوج ہما سے خود سوار شدہ عبداللہ خان
 دیگران را کہ این طرف در بچاہ شکر داز دھام مردم بودہ اند مطلقا از در و مصطفیٰ خان و بلند خان و این ہمہ زود خورد سے کہ
 دوسے داد آگئی نمود ازین بہت عبداللہ خان را حیرت دست دادہ جواب فرستاد کہ در شکر صلاطینیت کہ کسے سوار شود
 ہر کس بجاسے خود دستدادہ است حریف از جاسے کہ نباید فوج ہما طرف ممانعہ با او خواہد نمود آدم و دیگر آمدہ حکم سبند
 کہ ہر گاہ من تمام شوم بچہ کار خواہم سید عبداللہ خان حیر شدہ بہر فیل خود و ہمنہ و صمد و دیگر تیر بواقت ابشان بہ
 اسب سوار شدہ چون ملاحظہ کردیم مصطفیٰ خان شکست خوردہ بہر ان ستر بدر رفتہ بودہ اند طرف بہیت جنگ کہ بر سر
 شکستہ بودہ بان در ہک ہا سید میا و از فوج مصطفیٰ خان با سواران فیل نشین گریزان بہرقت عبداللہ خان را شاہد ہ
 این احوال باعث الفعال شد کہ چنین جنگ خاوند جنگیدہ از ما خد سے بہر طور عرصہ خواست کہ ہا صمد دوسے کہ ہلکے
 سوار بودہ بر سر فوج مصطفیٰ خان کہ با صلا ضرب بان در ہک رفتہ با استقلال استاد و علماسے لشکر پر کردہ شاہد

لی نواخت و مردم او که متفرق شده بودند از ہر طرف بر سر او جمع آمدہ از وہام و اجتماع سے نمودند تبار دو دوستان دانائیت سے خود محمد عبداللطیف خان از شدت غیظ و غضب نشنیدہ بیشتر سے رائد تا آنکہ ہیبت جنگ کس فرستادہ مافقت لشکر بد نمود و گفت کہ این غلبہ خدا داد در رفتن شارب سر او بہ تنہا کے بر باد رفتہ تفسیر منگس خواہ شد بجاسے خود بودہ فکر اٹھے بجای آید ہو بہ سینہ کہ از نصرت الہی پامان کا ریکہ سے ایجاد بعد لعلی خان برگشتہ بجاسے خود ایستاد و مصطفیٰ خان با نصف المنار استادہ مانده چون مروش ہمہ فراحم آمدند اکثر خالصان را مجروح دید و خسرہ کشتہ شدن بعضی مستعدان دیگر ششیدہ مان و وقت یورش نمودن صلاح تفرقت و ہمسگر خود کہ بر سر دریا سے بن بن خود بہ فاصلہ یک کر وہ بکمر کمر بود و سادوست کہ در نزول نمود و تپسار اقبال سکرہ باغ انہ سے کہ بطرف جنوب سکرہ واقع شدہ بود قائم کردہ خزان بگلہ انداز سے داد و صورت جنگ مذکورہ و شکست خوردن مصطفیٰ خان بر این منوال است کہ چون مصطفیٰ خان بر ہیبت جنگ رسید ہیبت جنگ ایوس از لفر گشتہ دوست از جان شستہ باستقلال استقبال ادنود و دست خود ستر سے نزدیکان خاصہ رو برد و یکہ تا زمان ہجرہ او در انجہ ہاسے مین بہ برقی انداز سے واسعمال تیر و شمشیر سر راہ بر مصطفیٰ خان گرفتند و مصطفیٰ خان قلت نوج و ہیبت جنگ را تنہا دیدہ یہ ہراہیان خود میگفت کہ ہیبت جنگ بہین است زندہ اسل بگیرد و درین عرصہ حکم شاہ کہ از جوانان با نام و نشان و از جملہ عتدان مصطفیٰ خان بود و رو بر سے ہمدی نشانہاں و ابدل شاہ برادر او و بعضی متوران دیگر و رو بر سے ہیبت جنگ از غم شمشیر و فنگ کشتہ افتادند و مصطفیٰ خان غریب رسیدہ بلو کہ بپاشان او از دشمن فنگسہ بر زمین غلیظہ و مقارن این حال مصطفیٰ خان اضطراب میل خود دیدہ و بخت آنکہ مبادا بگریزد و فتح و ظفر مفت از پیش رو با اعتماد و شجاعت و رفاقت ہراہیان خود و در ان فیصلہ اسگندہ تا با اتفاق ادو دیگران ہم ہمین کار کردہ و عجم آوردہ ہیبت جنگ را دشمن فاندہ بحسب تقدیر مردم ہر اہسے این معین او و مثل افتادن پاشان دانستہ و مضطرب کشتہ کہ تفتہ مصطفیٰ خان نیز گئے و در گار تماشا کردہ چار و پنجار ماہیرون سکر ہراہی بنگان پیادہ باہر رفت بیرون سکر مردم اورا شناختہ اسے برای سوار سے حاضر آوردند و اسوار کردہ و چون عین انقلاب دو وقت مضطرب بود و وقت مصلحت نہ بد و در وقت حکم خواستن شاد یا نہ نمود و مقابل استادہ چنانچہ مذکور شد پیل آورد و درین طرف ہیبت جنگ مع جمع سرداران و افواج باستے ماندہ تمام روز و تمام شب سوار و مستعد کارزار استادہ ماند بعد اطمینان معلوم شد کہ راجہ ستر سنگہ بقدر خود کو ششیدہ چون ہراہیان اسل اکثر سے غربت ناگوار مرگ نوشیدہ و مصطفیٰ خان اورا سعد و مطلق شدہ پیش را ندور اجد کیرت چند مت دیگر افواج گریخت و بلند خان با فتح شش ہزار کس در آورد و بانکہ بخت بہتہ با آورد و ہار امارت خودہ و اعلام از باہر افتادہ کسے دان عرصہ تا نہر سنگہ فتح مصطفیٰ خان و کشتہ شدن ہیبت جنگ یعنی دانستہ بر رفت و ہراہی سنگہ و محبہ جمال و نصرا لندہ زمینداران ہر گنہ سرس و کشتیہ و نزار و دیگر ریزہ زمینداران ہم در رفتند و افواجیکہ ضرب دست مصطفیٰ خان دیرہ بود اکثر سے بمانا ہاسے خالی بیرون حصار عظیم آباد و بجئے کثیر رلب دریا و انوہے در باغ جفر خان رفتہ پناہ گرفتند و نصف سکر از مردان کار سے کہ مصطفیٰ خان سکر خودہ اند خاسے ماند و از اردو بازار و نیمہ با نشاستے ماندہ مہاجیکہ نظر کار کند میدان خالی دیدہ میشد بناچار سے منظر طرف شہر کہ ست مغرب بود خالی گذار شستہ طرف مشرق مقابل لشکر مصطفیٰ خان پاسدار سے را ضرور و غم و ہیبت جنگ رو نہادہ و غیرہ مخفی سے کہ بل سے او بانکہ فاصلہ از نیمہ عبداللطیف خان استادہ کردہ بودند

بہت سے بد وقت شب درخیز عبد اللہ علی خان آمدہ اشراحت سے نمود و بعد اعلیٰ خان و مدد سے نثار خان و این اقل الاما نام و
استمدان رنقا سے او و ہر اہمیان عبد اللہ علی خان و دیگر مردم مدد سے نثار خان و سلف علی خان پاسداری سے نمودند شب
افغانہ نزدیک شکر رسیدہ و ہائی چند سوارانہ قاصد شخون بودند بیا در سے اقبال و حسن سے و اتمام مدد سے نثار خان
و عبد اللہ علی خان کہ در مردم و محمد ہر جا فرستادہ تا کی نمودند کہ کسی از جا بختند و از ہر جانب کہ کی نہ کو شلن در اندر ہر جا سے
ایشان رساتند افلا بے روی نمود و فتنہ برخاستہ فروشت تمام روی و گولہ ہائے توپ از ان سوی آمد و اسپ و
مردم کے اندر کے در ترازو شکر بہ طرف پشت ماسے بودند و جروح و ضائع سے شدند و در دامن شکر مردم محفوظ بودند و اند
بجز در کمال بدین سوال گذشت شب بفرم کہ شب چار شنبہ آخر ماہ صفر بود ہر کار با خبر آوردند کہ مصطفیٰ خان فساد کوچی کنند
بہیت جنگ ارباب مشورہ راجع نمودہ استشارہ نمودہ اسے دانایان بر این فساد یافت کہ او بدین جنگ و دیگر امری منظور
نمود و صبح استعدا و حرب باید نمود و یہاں سے این امر باید بود تا انچہ مقدار است بطور اید و صلاح چہین افغانہ کو لشکر یا ان
مطلوب جنگ سابق راجع سرداران شان و لشکر باید کہ آشت و لشکر کیہ در سبک زدہ ہر اہر گرفتہ باید جنگیہ
چہین قسم بعمل آمد بعد اعلیٰ خان بہادر راجع احمد خان قریشی و شیخ جہا نیاز و خادم حسن خان و سید عرب خان
مقدمہ اکیس نمودند و جسوت ناگردانہ خان را اجنبین با ہر چہار بہادری کل ہر اہمیان در سالہ خاھی و مددی نثار خان
و شیخ حمید الدین و دیگران بھرہے احترام الدہ و بہیت جنگ بہادر مقرر شدند و راجہ کبریت چند و را جہرام شوان و
ذوالفقار خان و دیگران کہ در جنگ اول ضرب دست مصطفیٰ خان را دیدہ و منہزم گردیدہ بودند و در سبک نشین شدند
اول ضعیف بہیت جنگ نثار خواندہ توکل بر نصرت ہار سے دیار سے اقامت نمودہ سوار شدند و نا حیدر عجز بر آستان خداوند
استقامت سودہ فتح و غفر بر دشمن خیرہ سوار گشتند ہر اہر عبد اللہ علی خان قریشی یکس ہزار و پانصد کس جمیت فرما ہم آمد
و با بہیت جنگ نزدیک بد ہزار سوار و ہزار پیادہ برقی اندازہ و قدرت سے بان در و سہ ضرب و بیکلہ جاوی موجود
و یہاں گردید و سواران ہر اہے مصطفیٰ خان از باغما سے اینہ کہ طرف جنوب شکر و غلایان و توپ ہائے او مغرب
رویہ روان شدند مدد سے نثار خان آمدہ با عبد اللہ علی خان گفت کہ پیشتر رفتہ سید آب جہ را با بد گرفتہ والا اگر
در و صحت مصطفیٰ خان آمد و دین بدندان ایستادان و شہر خواہد شد زیرا کہ آنہا در پناہ سید و ما در میدان خواہیم ماند
بعد اعلیٰ خان قبول نمودہ اریش روی بہیت جنگ مائل بدست چپ پیشتر راند و بہیت جنگ بر سر شایع عام
عقب تراز عبد اللہ علی خان مائل بہ طرف دست راست ماند و در میانہ فاصلہ بقدر گولہ رس توپ افتاد
بعد اعلیٰ خان مع ہر اہمیان کہ بندہ ہم از ان جملہ بودند و تا بمرسدند کہ نہ رسیدہ بودیم کہ مصطفیٰ خان داخل
میدان عقب سد کو گشتہ آنجا اتفاقا بعض و تصرف گردید و توپ ہائے او را بجانب چپ یا چیدہ شروع ہر اہر دان
نمودند و دہر سے ما در پناہ آن سد مرقعی خان پسر مصطفیٰ خان با جمیت فرادان پیادہ یا کشتہ استوار ایستاد
و مصطفیٰ خان بہتہا سے سد رسیدہ بر سر راستہ باغ جعفر خان مقابل روی بہیت جنگ بزیل خود قرار گرفت
و این مصطفیٰ خان و پسرش صرفے خان افغانہ با قفشان با قفلا ماسے برقی آتا ہر بر سر آن متصل ہم چون سبک شدند
صف ہشتاد و دو شروع برقی انداز سے نمودند میان ما و دشمن فاصلہ بقدر کہ شہر اندازہ بود و اندک زمانے از
ہر اہمیان ما اکثر سے مجروح و بلیغہ ہفتی واپس ہائے اکثر سواران ایستادہ از انچہ کیہ از رنقا سے عبد اللہ علی خان

بود کہ اس پیش از گوئی غلبہ و او پیادہ گردیدہ استعانت پذیر و قیصر نیلے کسوار بود و نشانیدہ اور ہمراہ خود برگرفت
وقت بر خاستن نیل گلیہ تنگ بر کر آن عزیز رسیدہ و احتمال بود کہ در سر گذشت اما در گریز و چلند و بند شد و نیز باز دی چپ
قیصر جرات گلہ تنگ رسیدہ گوشه و پست را سوخت و استخوان محفوظ ماند نیل بان عبدالحی خان را و در غم گلہ تنگ بر سینہ
رسیدہ از کار رفت اما ندہ و عبدالحی خان و در غم خان خواص خود را از عقب حوضہ نیل بر داشتہ بر جاسے نیل بان نشانیدہ
و نیل بان را در حوضہ بود و ج عقب خود را نکند و باز برگرد و در نہایت گرمے پذیرفت یکے از رفتاے عبد اللہ خان بہرزا
فتح اللہ نام کہ اورا رستم زمان و سہم عصر خوان گفت گفتیکے ہاے معدود از ملازمان عبدالحی خان را کہ در آن وقت بر جا
ماندہ بودند با وجود آنکہ خود در پافضربے یافتہ طاقت استادن نہ داشت اما بقوت تعلی ہمراہ گفتیکہ پان خود گرفتہ و گفتگما
تیار کنائیدہ پیش رو آوردہ و شکلی کنائیدہ چون وقت نازک بود و عرصہ بر مردم تنگ اکثرے پذیرفت خبریان جعیتی با
چهار سرور کہ عبدالحی خان و محمد خان قریشی و شیخ جہان یار و خادم حسن خان بودند نمائد و زیادہ از سہ صد سوار بلکہ کمتر
از ان ہمراہ بودہ اند و از وقت بہر علی خان بیست جنگ پیغام فرستاد کہ عرصہ بر مانگ گردیدہ بے کمک بقبت نمی توانیم نمود
مناسب آنکہ صاحب ہم از جاسے خود بجنبہ تار پشت گرمے شما پیشتر تا زیم والا پندہ را گذر و خواہد گذشت اما انتظام جنگ نیز
ہم خواہد خورد و ہیبت جنگ بخواست پیشتر اند حاسبے پدرش مانع گردید و مایہن خبر شنیدہ مایوس شدیم و در جمع با استدلا
ایزدے نمودیم درین ضمن نیل نشان مصطفی خان از عقب سد و صفوت افغانہ برآمد و ہمراہ متفقین شد کہ افغانہ غنہ جلدی آوردہ
ہمان وقت تقضا را مزایج اللہ بافتنگیان رسیدہ و شکلی کنائیدہ زخم گونی بر نشان بردار نیل سوار رسیدہ و کارش تمام
گشت و بقدر یک دوگدو علما را از نیل بستہ مع نشان بر زمین افتادہ اند از زبان قیصر برآمد کہ زدہ ایم انشاء اللہ تعالی
و ہر چار سرور و لیکر کشتہ نیلہا را پیش رانندہ دار شد گذشتہ با نوج مرتضی خان کہ در بدو در آ و گفتند و مقارن
ہمین احوال ہیبت جنگ ہاے عبدالحی خان و پیغام او شان را صواب دیدہ و مخالفت ہاے پدر خود نمود و بانیک فاصلہ
از ہما و ہت پیغامہ از جانیکہ استادہ بود ہیبت مجروحے نیل سوارے خود را پیش راند و بان و ہر کھلے ہاے جلدی پیش
پیش او میرفت و عمل کرد و درین رفتن تیار کردہ سر ہمدادند و خامبر داران و دیگر گفتنگیان نیز شکلی کنائیدہ مقابل مصطفی خان
نہ رفتند و ہما را فغانہ و مرتضی خان در میدان ہیبت جنگ بہر مصطفی خان در وقت واحد روے دادا ہارھاے
مرتضی خان و ہما ہیمان ماسو کہ نرم گرم بود و برق شمشیر دلاوران سر مبارزان ازین ہمے ر بود و قریب پہل پنجاہ کس
الا افغانہ رو بروے باجروح و مقتول گشتہ در میدان افتادہ بودند کہ ناگہان بہرمت از دے نشیم فتح و ظفر
بر برچہم علم ہیبت جنگ ازید و نے الحقیقہ ہو کہ غریبے بود مشوقے گشتہ گوے بند و ق برچہم است مصطفی خان
از دست برق اندازان پیش روے ہیبت جنگ رسید و ازین گوش راست او ویردن رفت و خود بر نیل چون مردہ
افتادہ و ہما ہوا این احوال رفتاے او را در کش متفقین گشتہ ہما ہا را دلی از دست رفت و بے اختیار عار فرار ہر کس را مختار
افتادہ و ہما ہا بر گشتہ مرتضی خان فرار نیل پدر بالککش مشاہدہ نمودہ صبر و طاقت و در ہاخت و ہر ہیبت و ہر ہیبت شافقت
چون مصطفی خان ایرالوین علیہ السلام و محبان آنجناب را بنظر کج میدیدیم راست او چہن تنے رسید و دیدہ و ہما ہا
پیہبت جنگ و عبدالحی خان و دیگر سرہ داران منصور شکستے بقدریک رسانیدہ شادمان گردیدہ و فخرام الدولہ حکم بنواختن
مشاہدہ و فرمودہ آہستہ تعاقب فرمایان نمود چون ناموس نیز ہمراہ افغانہ بود و فرار ہم اضطراب نہ کردہ بتامل نہانے

مراہ سے بریدند و اگر ارباب مال و ہبل سوار سے بنا رہے راہی بہ دولت نیرفت دوسرے ہزار کس با استقلال سے استناد جنوں
 اربابہ و ہلمہا دور تر میرفت خود ہم راہ سے یشدند بہیبت جنگ و حاجے احمد پورش بشکر یان و سر داران خود ناکید کردہ توار
 اہتمام سے نمودند کہ مردم در نقاب زیادہ رو سے نکند خلاصہ در عہد و پیر یک کہ وہ راہ در نقاب طے شد لہذا ان کجا
 خود استادہ شادیا سے نواختند تا سپاہ سے لشکر و اترینگاہ فرار سے محفوظ شد و خبر رسید کہ مصطفیٰ خان بہر تالاب بھی پور
 رسیدہ اقامت گزید و در راہ حیات معلوم شدہ از فیصل بر پا گئے سواریش فرود آورند و در منزل افاقہ ہوش خواں
 ا درارو سے دادہ از ماجرا استفسار و انوار و ثروٹے بخت و اقبال تا سبب و بہیبت جنگ معاودت نمودہ داخل
 خیمہ خود گردیدہ مذکور ہند کجا گرفت و بقدر پایہ ہرس از نقاب حسین قافون لعل آوردہ میر کے رخنہ و فرمود قید رہا آنکھ
 حدیث اسن بدودہ ہم در آغوش ہر پاسے کشیدہ شایش را بنہایت رسانید و شب دہنجا گذرانید جس جگر مصطفیٰ خان
 شیندہ با شعلہ این خبر خود ہم کورچ نمود و بر شیعہ گاہ او کتا لا بی بھی پور بود مسکراخت و مصطفیٰ خان از تالاب مذکور کچریدہ
 بنوبت پور رفت ہمیں نسیم محب طے پور نقاب سے پل آمدہ بود کہ محابت جنگ بیخیم آباد رسیدہ بر آمدن رگھو سے ہنوسند
 کہ حسب الطلب مصطفیٰ خان از جا سے خود جغیدہ بود آگے یافت و بہیبت جنگ و شت کہ احوال انست و در صورت
 اتفاق مرہٹہ با مصطفیٰ خان از عہدہ اش بر آمدن نہ مقدرہ شامت و زیار سے من بہتر آنکہ چون احوال اد مغلوب کشا
 بکمال اوشما پور و ازید و کاروبار و بن معاودت پر شد آباد نمودہ بتدیر سے مرہٹہ را توقف سازم تا ہند گ
 نہ چون ہند بہیبت جنگ با شعلہ این خبر سالار سے لشکر لہجہ اعلیٰ خان سپردہ و مددی شایر خان و دیگران را متعین
 نمودہ ہما شکار شامت تا پتہ مناسب داند لعل آزند و خود ہنگام شب بر پا گئے عبداللے خان سوار و کماران بسیار ہمراہ
 گرفتہ شایشب راہ پاسے طے نمودہ صبح نزد محابت جنگ رسید دراضی آمدن چند منزل نمودہ سراج الدولہ العظیم خان
 ہتھراہ گرفتہ بشکر خود معاودت نمود ہما بہت جنگ ہم لہجہ کدور و ز رسیدہ در نقاب مصطفیٰ خان مابقیہ زینا محاذی
 غازی پور بر لب لنگاکر عمل مقدر جنگ و سکین افاقہ است رفت و قہر مذکورہ را سوختہ و تاختہ معاودت را جازم
 گشت مصطفیٰ خان خود را بقصبہ چٹاڑہ کہ قلعہ اسٹل از صفایہ قلاع ہنداست کشیدہ در تہ تیبار سے لشکر و راستن
 سلاح و یراق و فرا ہم آوردن اخوان و انصار کو شیدن گرفت و بہیبت جنگ و محابت جنگ با اتفاق ہند کی معاودت
 نمودہ بیخیم آباد رسیدہ انداز ہما بہت جنگ بارادہ توقیف مرہٹہ عازم مرشد آباد گردید و بہیبت جنگ در شہر عظیم آباد
 نزول نمودہ بہ تیبار سے اسباب حرب و تالیف محاب احمد کا در نقاب و تر فیضہ حال عہدہ پاہ و در انجام دیگر آلات

و ادوات کارزار برداشت

ذکر رفقن محابت جنگیہ عمدۃ باد و توقیف نمودن مرہٹہ را در بردوان و انقضای یافتن

عمر و دولت مصطفیٰ خان در جنگ ثالثہ اختصاص یافتن بہیبت جنگ لہجہ و ظفر تباہید ایزد منان

محابت جنگ در باغ جعفر خان بنا بر بیضے امور ضروریہ دوسرہ در مقام نمودہ شہر علی خان تا بخشی را کہ در شان زبان آور
 بود بر سالت نذر رگھو سے ہوسلہ جنگ استعجال فرستاد و خود متقاب او میر شد آباد رسید و در حرم خان میرا عم دار
 عمدہ خود را بہ قاف بہیبت جنگ گذاشت و رگھو سے بہ بردوان رسیدہ بود کہ کسم علی خان با ادور انجالاتی گشتہ

بنام معتمد رسا ندر گویا همت جنگ را مشوش و مضطرب تصور نمود و معاصرا لایشرط را ساندین مبلغ سه کر در رو به قبول می نمود و مهابت جنگ از راه دانائی جواب و سوال کج و دار و میر نمود و مرد و سفر او گفتگو را طول داد و از دام تقریرات خود رگور ا جستن نداده و دو نیم ماه بهین آئین گذارند با بشارت فتح و ظفر بهیبت جنگ شنیده از زمان لشکر آنکه پر داخته سر سرش پیکار معاصرا لایشرط و انقضیل ابن اجمال و تبیین مقابل از صفحات و سطور آینه پیرایه وضع و ظهور می باید

رسیدن مصطفی خان و برگشتن به سرکار شاه آباد و جنگیدن با احترام الدوله بهادر بهیبت جنگ مرتبه نالیده در میدان قصه کشته و ظفر یافتن بهیبت جنگ بران پلنگ تو کس جنگ و اسیر شدن راجه و ولیم رام در لنگ بدست رگور گویا و جنگیدن میر عبدالعزیز در قلعه باره بھائی

احترام الدوله بهادر بهیبت جنگ و اخراج دس لاولی که پادشاه تاجستان و شروع برشکال بود با شمع خبر به مصطفی خان از شهر عظیم آباد برآمده و سلمه حرب را آراسته عازم گوشمال آن بدآل گردید مصطفی خان اقوام خود را که عبارت از جماعت افغان باشند در قصه چنانچه فراخ نموده زیر یک داشت بهر طرف رسا ندر چون دید که سوس برشکال قریب آمد و رگور رسید خود را در حدود صوبه عظیم آباد جنگ با او دو دشت سنگ و آهکین مالک جلد پس بود که خالصت اهل بهیبت جنگ از عظیم بود رسا ندر با این امداد که اگر بهیبت جنگ برآمده جنگید و فتح و ظفر نصیب او گردید معاصرا لایشرط و اگر کشته شد قضیه کوتا بهیبت است چو زیاده بران مقدور نگذاشتن خود فرستاد و اگر بهیبت جنگ در جنگ نمود و با اهل طیفان کرده در باب سوسن سید عبور و مرور گردید با زمین آرا ندر که موافق است در ساخته پلنگ از تفصیل سرکار شاه آباد و بعضی وصول میاید در آ در دو سپاه را بطور جماعه داری یومیه براسه لایب بات داده برسات را پادشاهان باید رسا ندر و رگور را قریب نموده چنانچه در نواح مرشد آباد است اینجا باید طلبید یا خود را آگینا رسا ندر با او اتفاق باید و زیر که درین صورت بر مهابت جنگ غالب می توان شد سپاه را هم از پهلوسه مرشد باز بخوبی میتوان آراست بعد از آن هر چه مقدور باشد بهیبت جنگ مراتب مذکوره را بهیبت قبله مشا هره نموده فرصت نهاد و با سپرده چاره هزار سوار شیخ دین محمد مستبنا که شیخ مجاهد سر بلند خان که سیف خان حاکم پوریت در استین نموده به لنگ بهیبت جنگ فرستاده و حرم خان و در حمله که مهابت جنگ بر ملک بهیبت جنگ گذارشته رفته بود از عظیم آباد کوچیده بهر کو لور از دریا سوسن پایا بگذشت و در دوم در میدان کوفته که قریب جنگی پس پور و صحرا س آنت رسیده بر لب دریا چ که دران میدان بود و همت نمود چون لشکر مصطفی خان قریب بود تمام روز با سدره نموده بعضی افواج را مستعد جنگ آماده گذاشت و شب دروغا و متاجات با فاضله اسما حیات گذرانیده اول صبح بعد انفرار از نماز تمام لشکر سوار بهیبت جنگ مستعد که زار گشت و صاحب احمد پدرش بهالنفه نمود که بدستور حروب اول سنگر بسته باید جنگید اما سدره خاغان دو گرد و لغو بان شجاع و دانا این راه را نپذیرفته و جنگ میدان بر سنگر ترجیح داده بهیبت جنگ تمامه که در اول با رمان خوب بودیم و او غالب و احوال برکس است که با عظیم او و مغلوب دیگر آنکه درین قسم جنگ اکنون امداد فرستاد و آرزو سس او چه در آنک که گریست ندر آ و در میدان گل و لاگشت جمال و امداد و محال با اهل سس مانده و با خاطر جمع اوقات می گذرانند و زیاده از نصف صوبه بوسل او در آمده کمتر در عمل شامس مانده و بعد برسات میسای حروب عظیمه او با اتفاق مرشد باید بود بهیبت جنگ این مدارج را نموده بعد از آنکه خان بهادر

که ہر اول و مقتدرہ انجیش بود فرمان داد کہ آہستہ آہستہ بہا نہ نقین سکان شکر پیش رفتہ شروع جنگ بکنید بہین قسم بھل آہم
 گر وہی از معسکر پیش رفتہ بودند کہ سیاست لشکر مخالف نمایان شد و مصطفی خان فوج را دو حصہ کردی یکی بسیر کردی
 بلند خان و دیگر سے را با اختیار نمود گذشتہ از میان صوماعے گذشتے پدید ارگشت از این طرف یکبار توپ کلان سہ دادند
 و کھڑا بش فیل سوار سے بلند خان خوردہ دران فوج تزلزلے بہم رسیدیم دین حال مصطفی خان با فوج ہمراہی خود بیکبار گے
 فیلمہا بجلت ماند و سواران ہمراہش اسپہا را عنان دادند و مصطفی خان با ہم غیر چون ابرہہ طیارہ برق شمشیر و زلزلہ ہائے
 پیکان قطرہ زمان بر سر داؤد خان کہ ہمراہ تو چنانہ جنگے پیشتر از ہم ہا بود رسیدہ درآ دینت و داؤد خان مع ہفتندہ کس
 از ہر ادران خود پایدار سے نمودہ در میدان مردان جا افتانے کرو تا مہیکے بیا و کار گزارا شت بشاہدہ احوال داؤد خان
 دل از دست مرومان رفتہ بہم را راہ فرار اختیار آمد مصطفی خان بطرف چپ خود خاد دامن خان را ویدہ بر سر اورینت درو
 و خور و مقبول روی دادہ خاد دامن خان با پنجاہ شخصت کس در میدان افتاد چون بعد لعلے خان احوال فوج بہم داتہ
 دید با سہم و دد کے کا ماندہ بودند پیشتر را نگا و ان مسلسل توپ ہائے کلان در میان افتادہ راہ برآمد نظری آہم در میان گاہی
 گا و ان را کہ حائل بود بریدہ گذشتند دین وقت مہم سے شکار خان با پنج شش کس و لقتے علی خان تنہا از ہمیں و یسار رسیدہ
 شریک احوال با کہ بعد لعلے خان بودیم گر دیدند و شج جہا نیار و را جہ سہم سنگہ کہ بطرف دست راست متوین و از سیمہ
 عقب مامدہ بودند باہدہ دوازده سوار رسیدند و ہم خان با پانزدہ شانزدہ کس نیزہ ہا و کف از یسار با پیدا شدہ بچہ دران
 اجتماع و مقابلہ بعد لعلے خان با مصطفی خان و نزدیک رسیدن شان بہم برگسنے دائم از کجا گلے گفتاگ فضا در سیرتہ مصطفی خان
 متصل بقلب اور سیدہ از پیشش بیرون رفت چون از ہر ایمان ہم آفر سے مقول و بہشے مجروح شدہ بودند و باقی ماندگان
 با ستغفار سلاستے و جرات او چسار ہتا سے نمودند مرگش را کہ دیدند تا امید گر دیدہ ہر کے راہ خود پیش گرفتہ گر بخت
 سے پسر پاؤن شان و فرایزد سے مروی را در میدان بختتہ مضطرب الاحوال بدر رفت و ہیبت جنگ کہ از گرفتین افواج
 ہر اول از ظفر بالو بس گشتہ مستقر احوال بعد لعلے خان و با کلمت الفصار و احوال بہ نصرت و اعانت از دوستخان ستغفر بود
 جسارت نمودہ فیل سوار سے خود را پیش ماند و در پایان ہمین دار و گیر بر سر بار سید و بعد لعلے خان را منظر دیدن دیدہ
 با شتر سے خان دار و غمہ دیوان خانہ خود را فرمان داد کہ بفیل سوار سے مصطفی خان برآمدہ سرش را بہر حسب الامر بھل آہم سرش را
 بریدہ کردہ لا شش را بغلیم آواز دستا زدند کہ ریشہ گر داشتند بعد از ان جنگ سپاہ ہند علی شہر را پنچ فرمان بود بقدم رسانیدہ
 بجانش کردند احکامیہ فیہ را با بہر محمد باقر غشے شوتر سے کہ از ا جلد سادات شوتر و اقیاسے محمد را خسر و کمان در رع
 و تقو سے بود در معاہ ہیبت جنگ مصطفی خان حسب الاتماس مخلصان رجوع بمنیان مقب نمودہ در عالم رویا دیدہ بود کہ
 جناب ولایت مآب امیر المومنین علیہ السلام با آن افغان پر کین بشیر مغان سے فرما بدو بعد از بر سے آنحضرت لغزہ العکبر
 کشیدہ در کر کش دو نیم زدہ است با ستاع این جگر کسرش را بریدہ دجہدش در پائے فیل ہستہ و کشیدہ خاک کہ دند لقب
 نمودہ فرمود کن چنین دیدہ ام با پدر انکہ دو نیم خود تا آنکہ بعد از خاک کہ دیش حکم ہیبت جنگ بدو سہ ساعت در رسید کہ جہدش را
 از کر دو نیم کہ درہ یک حصہ بطرف مشرق شہر عظیم آباد و یک حصہ بطرف مغرب بیا ویند و ہمین شد بعد از ہستے
 اعضا سے گذریدہ اش را فرود آورد و جائیکہ آہستہ بود و شش سے دند

ذکر لقب اسبغ از قلم مصطفی خان و کمال احوال و شیر خان و الخ خان و عیسیٰ خان و لعلی خان

و معاملہ رکھو باراجہ دولہہ رام و پایان جواب و سوال مہابت جنگ باہو

مر قلعہ خان بہرہ مصطفیٰ خان در زمانیکہ پایان عرصہ جنگ بود با اکثر ایقانہ نگان بمقتضای بیعت مشہور تن زمرہ و خندہ ہنگامان بہ از مردہ و گریہ دوستان و عمل نمودہ در رفت و پناہ بکمرے رکھو بر دہد مصطفیٰ خان خالوے مر قلعہ خان ہونہن مصطفیٰ خان کہ در کودانی نہان گشتہ بود اسیر آمدہ چند روز مقید بود بعد از ان لبطای جامہ و لباس و ہنگ نامادہ اختصاص و خلاص یافت و دلشیر خان خواہر زادہ ششیر خان بہادر و خرومراد شیردوسہ زخم کار سے ہندوق کہ از انجملہ یکے زیر نفس بود برداشتہ در خاک میدان میہوش افتادہ بود بہیبت جنگ بر احوال او کہ از بعد مطلقہ پروردہ الطاف بود و ترسم فرمودہ بر پائی سوار سے خود برداشتہ بخیمہ خود چامے داد و جراحان ماہر را طلب داشتہ باصلاح حال او پرداخت چون از جمہای کاری داشت و اجلس رسیدہ بود سوار سے نہاد بعد از دو روز در گذشت و الف خان و ما و سہ در خان ہمراہیہ مر قلعہ خان نمودہ جانے بسلاست برد و بہیبت جنگ خاک عرصہ میدان را کچھہ سارکے نیاز و سجدات شکر خان بے نیازہ زیبیہا سے خود ساختہ بر بضر بنام مصطفیٰ خان نزول نصرت شمول نمودہ مذکور تہنیت و مبارکباد گرفت و شام بخیمہ خالوے فقیر عدالے خان بہادر آمدہ مبارکباد با ایشان گفت و مدارج عمین و آفرین بنا بر جہارت و جالفغانے کہ درین کار از مشارایہ لظہور رسیدہ از ہر دہ و چون بعد از فتح در میدان اقبال نقار خانہ و اسباب نوبت بدست خان معظم مذکور درآمدہ برو حکم خواستن نوبت فرمودہ مہابت جنگ در عرضے مبارکباد و التماس عطایہ علم و نقارہ از حضور بادشاہ براسے او نمود و مہابت جنگ در جلد سے این امر عظیم کہ از بہیبت جنگ با حسن وجہ پیرایہ انجام یافت و عبد الحلوان بہادر ہم کہ شریک کار و در شمار برادرند اوہ با بود خلاص فاخرہ و انقیاد جوہر و ششیر براسے ہر دو با اتفاق فرستاد و در باغ جعفر خان ہر دو کس رفتہ بلب و آدابے کہ درین دیار رائج است در بر کردہ کورنش عنایات بتقدیم رسانیدہ بخاندہا سے خود بچل سہادت نمودند و بعد چند سے از حضور محمد شاہ علم و نقارہ براسے بعدالے خان بہادر مرحمت شدہ رسید

ذکر آمدن رکھو جے بھوسلہ در کنگ و مقید گردیدن راجہ دولہہ رام باقتضای گردش فلک

و خلیدن میر عبد العزیز در قلعہ بارہ بہائی بار رکھو پاس آبرو حق نمک

در جنگ نامے کہ مہابت جنگ ہم بعد از ان رسیدہ در تقاب مصطفیٰ خان شریک بود از فرشتہا سے شہادت جنگ و در رکھو بھوسلہ در کنگ معلوم گردیدہ بود ما جہا سے آن برین منوال است کہ چون عبدالرسول خان بنا بر ناچاستے محبت بنما بین مہابت جنگ و مصطفیٰ خان از کنگ معزول و نیابت صوبہ مذکور بجامے خان مرقوم بہ راجہ دولہہ رام پسر راجہ جانی رام کہ پیشکار آغا بود قسمہ گردیدہ دولہہ رام موافق عقدیہ خود محبت سنیا سان ویرا ہمہ بیاد ناکل و از جامعہ اران متعینہ کہ اکثر سے سلطانان بودہ اند سترکہ بود و اغلب ادانات محبت با ہنر و متعین العقول و سنیا سان بھول گنڈ لاندہ از سنیا سان کنفر سے جو اسس رکھو بودہ امر سے او صنایع و سبکی و غفلت راجہ دولہہ رام با رکھو ظہر ساختہ او را بر راجہ مذکور دلیر سے ساختہ چون خط طلب مصطفیٰ خان بر رکھو بھوسلہ مید نامبرودہ کہ از گشتہ شدن بھاسکر روز و شب بھوسلہ سے فسخہ و خم و چون مار سہ دوم کردہ در بیج و ناب ستیہم انتقام بود رسیدن خط مصطفیٰ خان لطیفہ قبی

نمرودہ حاجیت چاروہ پانزدہ ہزار سوار روانہ ہنگام گشت از جبال بلاد ملک وارد آن مملکت گردیدہ و راجہ دولہجہ رام قریب
 سیاسیان خورد بہر تہہ غافل بود کہ تا و در گھوڑ برب در پاسے کلک اطلاع از قرب آمد داشت میر عبد العزیز متوطن
 سمانہ کہ بہر تہہ ذکر آن سید عزیز قبل ازین گلاشت برود و اطلاع گردیدہ ہادہ بیت کس کہ در آن وقت حاضر بود و سوار
 شدہ بدر بار آمد و ہر ایمان را گفت کہ زود تیار شدہ تعاقبش در رستہ چون بر در دولہجہ رام رسیدہ پر سید مردمان در
 جواب گفتند کہ ہمارا ج در خواب و بچہ از برہنہ در بنجامست ساختہ بر این گلاشت کہ آشوبے عظیم در شہر رخاست
 و بلیدہ گریز شیوع یافت در آن وقت دولہجہ رام از خواب بخت جستہ و بر پا گئے خود نشستہ ارادہ رسیدن بقلعہ بارہ ہنگام
 کہ چندان مفاصلہ داشت نمود از شختہ سردستار گرفت میر عبد العزیز دپے او با نمود و دے از نقاسے دید ہنہا ہر اسے
 یک آن توقف نمودہ بہر طرقت پشت سر خود دیدہ ہایکے از نقاسے گفت چون باز و براہ نمود دید کہ راجہ مذکور بنا بر
 مشاہدہ چند نفر مرہ کہ غارنگران بودہ اند پاسکے را در کوچہ گذاشتہ خود پیادہ پگشتہ راہ غماہ ہاسے چند کہ در پیوست
 گرفتہ و گریختہ میر و اسب خود را دوانیدہ و بلولیش را گرفتہ مامست نمود و گفت کہ موز قلعہ سے توانی رسید جہا خود را
 ذیل ہلاک میگردد آنے ہوش آمدہ بر اسے کہ میر عبد العزیز پیش کشیدہ سوار کردید و میر مذکور را در میان نقاسے خود گرفتہ
 تا بقلعہ بارہ بھائی رسانید و دیگر مردم ہر اسے از رسالہ و در سالہ دامن تعینہ اندک اندک جمع آمدہ دولہجہ رام بہ حیثیت
 مسودہ تعلقہ محصور گردید و گھوڑ سیدہ قلعہ را فرو گرفت دولہجہ رام خیر امید ہماست جنگ کہ بتقاب مصطفیٰ خان رفتہ
 بود شنیدہ مضطرب و شوش گردید و ہمان سیاسیان کہ آمد و رفت داشتہ جاسوسے سے نمودند و اسطے پیغامہا
 گشتہ دولہجہ رام را دلالت بملاقات رگھو نودا و نیز زندگے را بر آبر و گویدہ راستے شد و با سہ داران
 ہر اسے اشارہ نمود یعنی بنوشاند و بعضے بامقتناع طبعیت اسے دولہجہ رام را مرجع شہر دند میر عبد العزیز
 و بر شہ دیگر بیاس آبرو سے خود و شہر ہماست جنگ سرباز زدہ جنگ را ترجیح دادند از خد الام بعد پانزدہ روز از قلعہ
 گیرے راجہ دولہجہ رام ہر اسے ملاقات رگھو را ہی گشت و جمیع سرداران ہر اسے و اختیار کردند ستے ہرادر کلان
 میر عبد العزیز بہر اسے کس بیرون رفت و میر عبد العزیز با نقاسے خود کہ ہمہ چہار صد کس بودند مع چند کس از شہر سیان
 کہ احتفاظ طرود نمودہ پناہ بقلعہ بردہ بودند و قلعہ ماند و رگھو بعد ملاقات ہماست خدعہ دیگر گذاشتہ سرداران را بلبر داران
 خود ہر کہ تو اضیع نمایند و ہر اسے دولہجہ رام خیمہ بر پا کردہ در اینجا جاسے داد ہماست آنکہ ہوا گرم ست اکنون میانہا
 و حیانت بخودید آخر در بیاسے خود خواہید رفت چون ہیکے بجائے رسید و کمر کشادہ آریسید ہماست مقبہ گردید
 و از آمدن خود غلامت کشید میر عبد العزیز ہماست جنگ گشتہ در فراست قلعہ کو شیدن گرفت رگھو بعد استفسار دانگی بر آنکہ
 میر عبد العزیز سے جنگدہ را در سیر مذکور راجہ پیغامبران دولہجہ رام ہر اسے خود نزد یک قلعہ فرستادہ مواعیدہ و وعید
 و ہمدیدہ را غار نہاد سیر مذکور جواب داد کہ نہ ہرادر داریم نہ آقا لو کہ یک کس کہ ہماست جنگ است بودہ ایم بعضے ہا مدی
 کردہ بشا پیوستند و با پیاس نمک تاجان و اریک ہمدافہ و حافطت قلعہ میکشیم خلاصہ تا یک ماہ و چند روز سید غز بز مذکور
 در حفاظت آبرو سے خود و مراحم قلعہ دار سے کو شیدہ گذاشت کہ کسے در آن قلعہ نہرفت توانند و تا آنکہ ہماست جنگ
 حب التماس شہاست جنگ و بنا بر اطلاع جہا و رگھو یکک از نقاب مصطفیٰ خان در خافت بہبت جنگ گشتہ
 بر شدہا و رسیدہ ہر چند خبر اسیرے دولہجہ رام و جنگیدن میر حسن نہ پشنیدہا تا بنابر خبریکہ در توقیف رگھو داشت

افغان ملک میر عزیز و ارادہ عقاید و مافخر گھوٹلا ہر موقوف و دستگیر بنکس گمان مرد مہتمم علی خان نام شخصے را کہ از شاہ جهان آباد آمدہ ارادہ توسل با ذیل دوستش داشت در بان آ و در گین مقال بود و نزد رگھو فرستادہ خواستگار مصالحت کردید و رگھو این استدعا با غلط را بوجہ مہابت جنگ دانستہ قبول مصالحت بشرط ایصال سکہ و روپیہ سے نمود مہابت جنگ بغیر ورت و ریت و اصل سے گذر نہایا کہ خبر غلط را فتن بیت جنگ بر مصطفی خان شیندہ سجدات شکر آئی تقدیم رسانید و بارگھو کہ جواب و سوال مصالحت داشت روسے ورق بگردانید و پیغام داد کہ مصالحت را سبب یا عجز و تصور است یا امید موفور و الحمد للہ کہ اسے اذن خان زبان غیرت شعار و ہنر زبان شیر شکار در مقابلہ و مقاتلہ با ایشان حریف تر از اہل و مشتاق تر از صبا و بصید لعل اند و تحصیل نفقے ہم از ان مسافر عریب و سالوک مشکوک منظور نہ اند و نہیورت مصالحت نہیور بہرہ کا دہہ ایست کہ شیران بیشہ تنگ و عمار با تنگدان دریا سے ہزار کارزار بجائے رسانند کہ جسے از خون در ہامون روان کرد و دوران تجربے پایان دلاوران بہادر و ہمدان دلاور شنا و گشتہ بہرہ گر حلات رسانند آئند بعد از ان ہر کہ مغلوب و زبون و غنیمت گرد و از غالب طلب صلح و آشتی شود رگھو جواب داد کہ اینجا نب پا چارہ بانزدہ ہزار سوار ہزار کردہ مسافت سے نمودہ تا جوار ان گردون و قار رسیدہ و آنجناب صمد کردہ ہم بر ہم استقبال قدم رغبہ نفرمودند مہابت جنگ باز جواب فرستاد کہ چون شما از راہ دور جسے عظیم کشیدہ بدیم و امید در اینجا رسیدہ آید و ایام برشکال قریب الاتصال است مامول و مناسب آنکہ چند سے آسودہ میہا سے رزم و پیکار شود بعد انفضا سے برسات بعون اللہ لغا سے استقبال شانمودہ تا مملکت شما شالفت خواہیم نمود رگھو با شماع این کلمات در اطراف ملک میر بہوم رفتہ چنانچہ نمود و تمام صوبہ ملک امید نے پور و جہلی و بردوان و در قہر ف و اور آدم و میر عزیز و دردت جواب و سوال مصالحت بنابر امتقنا سے صلاح وقت از ملک خود نا امید گردیدہ و قلندہ را از ذخیرہ آذوقہ و آبخراج حرب خلی دیدہ کہ من تیر را ضے مصالحت و دن قلندہ بارہ ہائے بشرط حفظ ابرود اسباب ہر اے خود اختیار نامدن و نامدن نزد رگھو گشتہ عہد نامہ بخط رگھو دہر و گواہے و ضامن زد اسے لشکر گرفتہ از قلعہ برآمد و چند روز در لشکر ماندہ از رگھو مرخص شد و خود را نزد مہابت جنگ رسانید و بعد یک سال کامل بلکہ چند ماہ سے زیادہ بر یک سال راجہ جانکے رام سے ملک روپیہ براسے اخلاص پس خود را راجہ دو لچہ رام بر رگھو معرفت مہاجران رسانیدہ و دو لچہ رام را رسانید و بعد آتشش مبلغ مذکور مہابت جنگ بیاس فدویت و دو لچہ سے راجہ جانکے رام از خزانہ خود بخشید

رفتن رگھو بطرف عظیم آباد و براسے اخلاص مرتضی خان و بلند خان و غیرہ افغانہ از مکر سے گھو و رسیدن مہابت جنگ ہم برای مقاتلہ بارگھو بہت عظیم آباد و معاودت از انجا بہ مرشد آباد در ان احیان کہ رگھو ہوسلہ و سلاح بر ہم کوفت داشت مرتضی خان پسر مصطفی خان و بلند خان و دیگر افسانان کہ در کمری گویہ فرار از میدان رفتہ کیستہ گرفتہ بودند و زمیندار آغا انار جا سے دادہ طے در بعض اموال آنہا نمودہ و چلو ان شگہ و سو ختر شگہ زمینداران سہرام و چین پور حسب الاشعار بہیت جنگ ہی گذر اشتند کہ ا قاعنہ از ان شباب جبال ہر طرفے بدر وند افغانہ در ان مکان ہم آشتیان مار و مور و زبندہ بگور بودہ مردان را بدینسان چنان تنہا سے دادند نہا طے ہزار رگھو بھوسلہ ارض شملہ عجز و انکسار متواتر فرستادہ و مر وندا اشتند کہ اگر شما باین طرف

قد سے رنج فرماید و اخلصان ازین گفتاں سے نجات یابیم بادام نبات حلقہ اطاعت در گوش دغا شید موجودیت بر
دوش ورشته در اسم جافشا نے قاصر خود را ہم بود رگھو باید آنگہ چند ہزار افغان بانام و نشان را مسلح و متجاوز خود سازد
او در بر شال سال چہاد ہشتم ازمانہ دوازدهم دخل اقامت خود از راہ جنگ بمرجوم و کم کپور متوجہ صوبہ عظیم آباد گشت و بعد
تا راج شیخ پورہ و دولت مکار سے و غیرہ براسے استخلاص مرتضی خان و غیرہ از دریا کے سوہن پایا بگذاشتہ افغانہ
را خلاص ساخت و باہمت میست ہزار سوار رخ افغانہ و مرہ و ہر صہ ار دل و ہمد و مکار سے اجتماع داشت کہ متغایب
مہابت جنگ باد و از دہ ہزار سوار ہزار از راہ شمارت بقصد قتال و استیصال مرتضی بنظم آباد در رسید و احترام الدولہ
بہادر بہمت جنگ استقبال عم خود مہابت جنگ نمودہ اداک شرف قدیموں نمود و مہابت جنگ در بانے پور طرف
غرب بنظم آباد معسکر ساختہ روز سے چندوران میدان بقا سے دوستان و محبت خدصان سرست اند و سخت

نکر آذر دگر عبدالعلیخان بہادر باہمت جنگ در فتح غبار نقار باصلاح مہابت جنگ

چند ماہ قبل ازین بہان بہمت جنگ و عبداللطیف خان خالو سے مسودہ اوراق غبار نقار سے برخاستہ صحبت ناچاق و بادہ
انزاقی گردید و بہمت جنگ رتہ بعد اللطیف خان نوشتہ دمان و روز فقرہ نوشت کہ حاصل مغرورش این بود کہ در جنگ
مصطفی خان آخر سے را جہ کیرت چند زخم تیر برداشت و بر جانفشانیہا ہمت گاشت صاحب چہ کردہ انکہ انہما اثبات
حقوق خود سے فرمایند عبداللطیف خان ترک آمد و رفت در بار نمودہ بنام خود و ہندو سے بود چہن مہابت جنگ در و ہندو عازم
گشت کہ ترک رفات بہمت جنگ فرمودہ ہمنان مہابت جنگ بمرشد آباد و در خدمت مہابت جنگ لقبہ افغانش
بگذر در روز سے در خیر مہابت جنگ کہ بعد طعام مجلس خلوت و صاحبے احمد مہابت جنگ و بہمت جنگ و عبداللطیف خان
یکجا نشست ہندہ را ہم حضور مجلس نہ کو میر میر عبداللطیف خان راہ سخن کشادہ شروع بعرض احوال و انہما مقصود خود نمود و با
مہابت جنگ گفت سن دایہ آن دارم کہ بقیہ عمر در خدمت بگذاریم چہ الحال بحال اقامت باہمت جنگ بہادر ہندم
مہابت جنگ بنا بر تسلیہ و تصفیہ فرمود کہ دین جزو مان پسہ با پدر و ہر دہا برادر خصوصت سے نماید چہا پنجہا ہمت
سبب این تقریر آنکہ وہ روز قبل ازین ماجرا صولت جنگ را با پدر خود صاحبے احمد بنا بر سون و نون خصوصت سے چہ مناسب
رو سے دادہ و وسیلہ تنفعیہ پدر و ہر گشتہ بود ہر گاہ کہ این قسم حاجہ ایمان آباد و داد و خوان شیشے رو سے دہر و دین
مشاور بہمت جنگ کہ بنی عم یکدیگر یاد اگر لالے ظاہر شود چہ استعداد دارد عبداللطیف خان گفت کہ قبل کا ما خوان اولاد ہما
اگر خصوصت سے روز رمضان آئند کہ باہم دعا و سے ارث و شراکت دارند منکہ نکر محض این معاملہ باہم رہے نہ دارد
اگر لائق کار خود دانستہ نگہد از دولا بدن رغن و غمان ریکہ نامناسب مرض فرمایند این قسم رتہ با چہ منے دار و کیرت چند
چہ کید یست کہ اور اہل سے بچند بہمت جنگ ازین سخن بر آشفت و رنگ رویش متغیر گشت و گفت کہ بن جان
خود را سے آہر سے کیرت چند خواہم داد کیرت چند کے است کہ کشما سے ہر سا و ہر گاہ ہر کس ہر دہا شستہ
گنایہ آنکہ ہر رشن دیوان شجاع الدولہ مرحوم تا نسیم ہنگالہ و مرج جمع اہل خدمات بود کہ صاحبے احمد و مہابت جنگ
ہم انسان بملوہ اند عبداللطیف خان گفت کہ پدرین کش بر دہا سے ہر کیرت چند نہ کردہ تاہم احترام ادا از ہر سلسلہ ضروریات
شمار مہابت جنگ لیکن عبداللطیف خان فرمود کہ گفت کہ با یا شا چہ آذر دہ سے خود یک کتا یہ نواب بہمت جنگ

محمّد بن است این سخن مهابت جنگ احترام الله و تشنگی گشته سکونت و زبید و محادله اعتنا تمام یافت و هر چند در سبب جنگ را در تنهایی نمائیده و با هر یک عاقله گمراخته و دلاست نیک گوید

رجوع بماجر ای حرب رگھو بھو سلہ باہابت جنگ کہ در میدان شرقی محب علی پور اتفاق افتاد

بعد روزی چند مهابت جنگ از باقی پنج روز جمیع مهبت جنگ وصولت جنگ و ثابت جنگ و سراج الدوله و شمشیر خان و سردار
بوسید محمد جعفر خان و حیدر علی خان و عمر خان و شجاع خان و دیگران که پیوسته بودند در آن روز از آنجا که از سر
در راه پیدانمود و بعد از دو روز اندک غفلت خود را به بعضی سواران مرسته که از بازاریان سکه دیده بود و برخاسته فروخت
میج مهابت جنگ به نوزک جنگ و حروب مقدمه و چنانچین و ساقه لشکر آراسته سوار شدند و در آن روز شش کس صاحب نوبت
و پنج کس صاحب ماهی و مراتب در آن نوبت بوده اند مقدمه العیش میر محمد جعفر خان و شمشیر خان و صاحب رست عطار الله خان
و سردار خان و طوطی چپ احترام الدوله مهبت جنگ و ساقه لشکر عبارت از چند اول سست هولت جنگ و شجاع جمانند
عمر خان و با نشان نبل مهابت جنگ رحم خان و در قول خاص فخر الله جنگ خان و نور الله جنگ خان و دیگران بهین شان
و در هر کس عساکر جوایس اعدا تا اول ظهر راه پیدانمود و در هر یک از اوقات را سوخته و در و بال شفا انداخته
دورتر از مرز قوپ و قفنگ راهی میبودند تا آنکه به سیلاب رانی متصل بمصب علی پور عسکر منصور و در سید اتفاقا رگه میجو سله
مقام خود نگاه داشت و در آن روز وصول مهابت جنگ تا آنجا که در اقیاس سست چند شش میر محمد جعفر خان و شمشیر خان که
بیشتر بر سرش رسید در رگه مضطرب گردیده سست آنکه در رگه خود مرتب ساز و بدافع پرداخته و در محاصره افتاد و نواح مرسته از
چار سوچوم آورده و در اختلاس او را رشتا آورد و جنگ عظیمی با میر محمد جعفر خان روئے داد و گینه که سیل الحکامه شمشیر خان
مخلص یافتند و در رفت و آمد از آن مهابت جنگ با شجاع از دام مرسته بر سر میر محمد جعفر خان یک جنگ آورید و بعد برین عصر
مالک بهرام بعد از علی خان بهادر باندگ حاصله از شمشیر خان و میر محمد جعفر خان بود که نیز جنگ روئے داد و چند کس از طرفین
مترجم و مقتول شدند بعد از علی خان با ممدو س مقابل چند هزار کس استاد بود و درین ضمن ممدو س غار خان مع نبل نشان
مهبت جنگ باندگ مایه مهبت رسید و ممدو س علی خان گردید و برین روز و در و شام شد و مرسته با مضطرب الاحوال پس تر
رفته اقامت نمودند و مهابت جنگ مع بهرامیان و در همان میدان نزول نمود و غیره محقره براسه او بر پا گردید و برای سردار
ممدو س هولت جنگ و مهبت جنگ و ثابت جنگ و امثال اینها سربایه نیز میآمد و بنا بر ظنک شب اعدا سست از بار بردار
خود کجا ماند و چه بر سرش آمد آنگی نداشت و تمام شب مردم گم گشته با سست خود را بیافشته و در جستجوی آنها نشاناب و طلب
آنها بفریاد و فغان بودند بعد از علی خان بهادر و بنده و محمد آبا رخان بهادر برادر علا سست مهابت جنگ و اکثر دشمنان
و در میان آتشبار در غیره مهابت جنگ بسر برد و چون صبح شد با برادر و محمد آبا رخان و امانت و سلم و فخر چپانچه با شمشیر خان
جایگزین مردم با در قفا سست بعد از علی خان بهادر وقت شب فراهم بود و در هر یک از کوه و در محاصره گلبان محفوظ ماند مع جلیان
تا آنکه در روز دهم پیا و در هر ایش رفته آوردند و مسکر انتظام یافتند و در آن میدان مقام شد مهابت جنگ هر روز در
میدان برآمده با مرسته صاف میرا و در غالب آمد و مرسته را خائب و خاسر بر سر گردانید اما با شمشیر خان و سردار خان را
با خود منافعی یافتند و در این اندیشه ماند گشت چنانچه با دو آدم که در دایه علی حضور فواب بگیم قیصر شخت بود

کہ مہابت جنگ آمد اندک تنگ نشست و بیک صاحب نغزو اسے کار فرما شدہ مستغیر گردید کہ جواب فرمود کہ این مرتبہ من جنگ ملازمان خود دیگر گون سے بینم بیک مذکور مغیر علی خان ہمارے و تعلق قلعے خان خلف حاجے جہد اللہ خطاط شہور را کہ در عہد عالمگیر دیوان بر باہنر بود با لقا فی ہر سال پیش رگوار طرقت خود فرستاد تا صورت مصالحت اگر تو اندیشد بہر شہ ظہور آمد نامہ برد با بواسطت میر حبیب تباہ رگور رسیدہ اطلاع رسالت نمودند و رگور کہ غلبہ لشکر مہابت جنگ در خاطر خود مرتفع داشت مصالحت را منتہی شمارد اما میر حبیب کہ با مہابت جنگ نہایت عہد بود و راضی نگشتہ رگور باز داشت و دلالت بر رفتن مرشد کہا و نحو سببش بہمانا کہ شہادت جنگ در اینجا تھا و عرصہ خالص است بکار سے از پیش رو در رگور بشوہ میر حبیب روانہ فرستاد کہ اگر دیہ مہابت جنگ نیز قلعہ قبضہ گزید چون در سیتزہ و وزیر ذوالی کہ ناگمان روسے ۱۵۰۰ انقلابے پدید آفریدہ بود و اجناس غلبہ نہایت رفتہ نہایت قلت داشت آمدن ہا ہمینہ انکہ شہقت و عسرت ماکولات میر آمد چون دریا سے سوہن آب عینی نہاشت و اجناس غلہ در لشکر از پنج طرف نیر رسیدہ وجود غلہ کیاب و آخرا لامر نایاب شد و مہابت جنگ کتار دریا سے سوہن گرفتہ قطع مسافت می نمود و عہد جوشن ناگرہ و میر غلام اشرف کہ ہر دو جاہہ در ملازم سرکار بہیت جنگ صاحبان جماعت بودہ اند در شہر عظیم آباد دہیار بکار سے دوسرہ روز توقف نمودہ چون راہ از بیک تباہ و مرشد مسدود گردید پاس غیرت دارا دہ رفاقت ولی نعمت خود با لقا ہمدیگر جماعت را کار فرما شدہ با محبت قلیل ہمراہ داشتند از شہر بکراہہ راہ محمد اگر فتنہ مرہٹہ با در راہ محاصرہ کردہ خواستند کہ غارت کنند بندت راضی نگشتہ ابتدا با استعمال سیف و سنان نمودند مرہٹہ ہا کہ بسیار بود و نہ جاہہ داران مذکور سامع رفتار میدان گرفتہ مورطین و ضرب سیوف و ہر دو را نہایت مجروح نمودہ برخاک افکندند بینہ ناگرہ مذکور از پنج شہر سے کہ دران گیر و دار رسیدہ بود از پنج بقطوع گردید و اسباب ہر دو کس بہ غارت رفتہ در میان بحال تباہ و پساہ بہیت جنگ یعنی شدند و مہابت جنگ لعین آباد رسیدہ چون رگور در نشن مرشد آباد مجملات داشت بلا توقف بہت بلقا قبضہ گماشت و در منزل ہما گپور رنہر محقر چنانکہ مہابت جنگ زیر سایہ اشجار اہل استاد و سرداران لشکر براسے قلعین مقامے شاسب معسکہ آہستہ آہستہ پیشتر رفتند و فاصلہ بعید سے در میان اقوام و مہابت جنگ افتاد رگور ابتدا ز فرصت نمودہ با محبت پنج شش ہزار کس نمایان و در فرود گرفتہ مہابت جنگ شتابان گشت مہابت جنگ دران وقت بکمال استقلال کار فرما گشتہ حواس خود را جمع نمود و ہامد و سے کہ کس سوار و پیادہ زیادہ از پانصد شش ہند کس نبودند مقابل رگور شدہ و مردم قلیل مذکور را حرب نمودہ تا دیر برداختہ آہنا نمود و دست محمد خان یکراہ را کہ نو نگہداشتہ بود و ظاہر ش با اذخلع با یکہ با خباہت داشت و در ذوال ملازم و دعا سے بندے کردہ بود و یاد فرمود چون حاضر آمد گفت کہ محل الظہار آن دھوسے اینجا ست اگر سے تو اندیشد ہر عدلے بر اثبات آن دھوسے درین میدان بسیار یاد و ہم پنج گشتہ بود بہ ظہور رسانید و اسب خود را پیش راندہ و رنج کثیر سے کہ مقدمہ انجیش رگور و از یکہ متان فارسان لشکرش بودند تا سخت و ہاد و کس محبت شان را در ہم شکست از انجلیکے راکشت و یکے را زندہ گرفتہ آہ در درین اثنا سہ داران و دیگر کہ اندکے دور تر بود و نہ رسیدہ رگور سامع فوج را و بغرب لنگ و تیر و سنان و پیشتر در زد و خور و دھاب ساختند چون طاقت و باخت ناچار رو بغیرا رہنسا و دیگر اقوام را بدقت دست رس بار و جنبہ را غارت کردہ راہ فرار ہو و در سامع عام ستارت از ان مکان چون عرصہ چندان نثار کرد و لشکر مخالف با ہم گردیدند و رفتند رگور از خوف مہابت جنگ و ہم نہ مجملت دارا دہ سبقت وصولی مرشد آباد راہ جنگل و کوہستان پیش گرفت مہابت جنگ

۱۰

برای عافیت شهر مرشد آباد اطلاعاً بشماست جنگ نگاشته بر داک فرستاد و خود به همراه منازل مقربه معرود تمهید استیصال شتا خفته
بعد یک روز و در گنجور شد آباد رسید و گمور در آن عرصه که مهابت جنگ نرسیده بود و مهابت اطراف مرشد آباد شل جبهائی ده
و باغ میسر جعفر خان را آتش داد و تا پنج روز و دو مهابت جنگ غالب تکی کرد و بے استیصال آلات حرب با تمامه
خون خود درخت بهمت جزوبه و غریبه شهر را زد و گریه مهابت جنگ بعد سه چار مقام از جبهائی ده کوچ فرموده و بهاء خارج
شهر گمشت در امانی گنج نزل خود و یکدیگر بر سر تالاب رانی آن طوط کثو به محاربه قوسه بار گمور نمود و مشار الیه در آن جنگ
کمال پایداره را کار فرما شد و بعد از یک پیچ از بهر اسبمان صورت فتح و ظفر و آئینه خیال خود ندیده و طاقت مقاومت
مفقود یافت و در آن میدان برافت مهابت جنگ عنان از تقاضا بشناز گرفت و در پی او بی تاخت و گمور سرداران
و چون بار بار غریب دست مبارک مهابت جنگ دیده و درین محاربه هم بسیاره از نقصان و قتل رسیده بودند و علاوه آن
انجام و عطف شیوع شورش و مملکت خود شین مضطرب گردیده و بی رحیب را با دهنه هزار سوار مرید و شش هفت هزار افغان
همراهی مرتفعه خان و بلند خان و غیره گذارشته در کمال یاس و ناکامی رویداد و خود نهاد و بعد از آن که خبر فرار او و پدر
و رفیق از حد و بنگال بتر رسید و فوج مهابت جنگ را هم از اسفار ستود الیه و آمد و رفت صوبه عظیم آباد و محاربه با یکدیگر
درین عرصه مکرر و در کمال و کلا لای در خاطر باره یافته بود و شاد و دختر زادها به خود نیز منظور داشت بنابر جهات
مذکوره و ترفیه حال سپاه و اصلاح حال بعضی از مضطربان و تیاره اسباب کفخی سراج الدوله و اکرام الدوله و شاورت
معمود و بنظم امور مذکوره و ترفیه حال رعیت و سپاه و چه فرموده و دوست محمد خان یک روز در دستور منظور نظر عافیت گردیده
شرع بعروج نمود و میر محمد کاظم خان هم که پیشتر در زمرة اقربا و دو صد و پیه و واجب ذات داشت بسبب تقدیم رسانیدن فدا
پسندیده تر نه نموده صاحب رساله و سرداران که از افواج گردید چون از سابق بهادری باید ظهور رسانیده مورد عنایات
و الطاف بے نهایت بود و دوست محمد خان بچا گشت شجاعت داد و او تا بسیار با میر محمد کاظم خان بهم رسانیده و در حرب
با اتفاق بهم رسیده بودند و راه جبارت و جرات پیار به یکدیگر پیوند و دیو ما فو ما در اقتدار شان از زوده از حیدر و ساس
و شک مهابت جنگ گردیدند و آنست که هر دو بهادریه بهادری و دند و کار با جو یکدیگر باید ازین هر دو کبریات و مرات بطور رسیده
مور دشمنین و آفرین دوست و دشمن گردیدند

ذکر شادی کتبی سراج الدوله و اکرام الدوله و برطرفی شمشیر خان و سردار خان و اخراج آنها از مرشد آباد

قبل ازین مذکور شد که در جنگ رگمور که بر سر تالاب رانی در صوبه عظیم آباد اتفاق افتاد و آثار اتفاق از شمشیر خان و سردار خان
اندک به ظهور رسیده موجب از جهات طبیعت مهابت جنگ و موم لال از سرداران مذکور گردیده بود و بعد از آن نظر به اجماع و
برای جماعه بعضی حرکات سابعه انما نیز معمول بر سازش و اتفاق با هر یک گردید و از آنجمله اینکه هنگام ورود رگمور و فوج مرشد آباد
و اقامت او در اطراف چرم و چون برسات پایان پذیرفت و آب دهنه بهای گریه روسته بچی آ درده پایا بگشت
و در دو جناس قلعه که از آن طرف لنگا بر کشتی تپه سائے آمد و قوت گشته و وصول اجناس مذکوره به مرشد آباد و انحصار از بهکوان
گور که شش هفت کرد و از شهر حاصله و در زمین گردید اما ازین عمر که در راه با هر شش منتشر بود آباد و ساس بهکوان گور و
آمرن غلات از آنجا انحصار بر تعیینان سرداران معتمد مقتدر داشت بنابرین مهابت جنگ که در ماسنه گنج

مسکداشت شمشیر خان و سردار خان را بنا بر حفظ طریق بگوان گولہ و قلع ایذا سے مرہطہ کہ بہتر دین سے رسید رخصت فرمودہ
 دوران وقت بکرات غارت و تاراج گادان غلہ وغیرہ لعل آمد و مہابت جنگ اندک تو بہتے ہوئے صولت جنگ را بحفظ طریق
 بگوان گولہ قلعین فرمودہ یو و متیقن شد کہ دوران وقت ہم این ساجی از انا غنہ مذکور بحاس خاطر رگھو بود و ازین مقلہ حد و رجو کا ستے
 چند کہ ولایت بر صمد صداقت سے خود بطور آمدن گرفت بعد یکہ مہابت جنگ متوہم گشت کہ انخانان مذکور داغیہ خند و قدر
 نسبت با داورند و بحر دم و احیاط کو کشیدہ در باب بی نظیف و آگاہیے بلال زبان اعتماد اشارہ نمود و احتمال میرفت کہ تہرہ و سترانے
 و نہا با پناہ اشارہ رگھو و بنا بر سازش با دوست و مخصوصان میگفتند کہ رگھو بشرط اتفاق با و عطا اللہ خان را نظامت عظیم آباد
 و سردار خان و شمشیر خان را لک روپیہ نقد و نوکر سے دو از دہ ہزار سوار وعدہ خودہ بود و بشرط کشتن زین الدین احمد خان
 بہیت جنگ و جعفر آردن عظیم آباد و نوکر روپیہ نقد و نوکر سے در ہنگا علاوہ آن نوکر سے موعود بود و خطوط رگھو
 بدین مضامین رسیدہ انہار را رهنمون راہ ادبار گشت و بعضے گونید کہ خود را صاحب اقتدار طائفی صمد و این کار
 دانستہ رگھو را ہم با خود متفق ساختہ را دہ خاسد را خادم شدہ علی ای حال یا انما استغفاسے نوکر سے خود را مہابت جنگ
 از سیما سے اعمال و افعال انہما آگاہیہ شہادت مشاہدہ کردہ و شروع بر سات سال خجاء و نیم بعد یکتہ را نوکر صمد بر طرف ساخت
 و در ہین عرصہ کہ موسم پریشکال بود بہیت جنگ و بعد اسلئے خان و صاحبے احمد و جمیع متنبان را کہ در عظیم آباد بود و احضار
 قیصر مودہ بنائے شاد سے کتھدانی سراج الدولہ و اکرام الدولہ گذشت صاحبے احمد بنامہ بعضے جہات عذر خواستہ بنامہ
 و بہیت جنگ و بعد اسلئے خان سے عیال و اطفال و جتہ و جتہ حاضر آمدند و نے الحقیقہ این شاد سے برینے کہ باید و کفیفہ
 کہ شاید لعل آمد ابتدا بشاد سے برادر صغیر لعل اکرام الدولہ نو بدیش آئندہ خسر سے کہ با سراج الدولہ از بنات عطا اللہ خان
 منسوب بود بحسب فضا رخت مستی ازدینا دوسہ سالے قبل ازین بنا بر بہیت و دختر منسوب اکرام الدولہ زمرہ بود مہابت جنگ
 بر اسے دلہ ہے و دلہ اسے را بلعہ بگر زن عطا اللہ خان کہ برادر زادہ اش بود شاد سے اکرام الدولہ مقدم داشت
 و نزدیک ہزار خلعت و رشاد سے اکرام الدولہ و دو ہزار خلعت و رشادی سراج الدولہ و جمیع قبائل و عشائر و نقاد و صاحبین
 دار باب طرب عنایت فرمود و خلایع فاخرہ مذکورہ از صدر و پید تا زرار و پیہ و بعضے ازین زیادہ ہم قیمت ۱۰۰ اشت و بعضی
 کسان را لائق بحال او جو احمد ہم پیشہ دایاک ماہ بلکہ زیادہ از ان طعام ضیافت در سرکار مہابت جنگ و
 شہادت جنگ دائرہ و سائر بود احد سے از اقامت و ادانے و شعر بانے مانند کہ بکرات ہرہ ازین ضیافت با و در ہند
 دہر حصہ کہ با صلاط مشہور تورہ گویند عقبتا بہیت و بجز و پیہ فوج داشت و ہزاران ازین نوع تورہ باقیست رسید و چاغان
 و آتشباز سے چہ فوج دادہ آید کہ زمین ہر سراسمان و مرشد آباد رشک افراد سے ارم ذات الہا و گوید و زمین ہین شاد سے با
 صولت جنگ ہم شاد سے یکے از بنات خود کہ با نذر الدین حسین خان پیر سیف خان منسوب مقدمہ بود با نصیر اہل را ساند و پسہ
 سیف خان چون پدرش نہایت دولت و رفعت با اعتبار قدامت امارت و عہدے خاندان داشت بلکہ لعل و فرادانے
 اسباب زینت و آرائش واد و مرشد آباد گشت و صولت جنگ ہم بحاس نام و نشان کہ برادر زادہ مہابت جنگ و امیر
 ہفت ہزار سے بود عروسے دختر خود بدشت کرد و فرہا ہر دو شاد سے مذکور بحسب ظاہر ہر ہر ہر خود تقضار و دختر
 مذکور در موسم از شہ کتھدانی کے در ہند و شان سروت پہرے است لبتہ در ہر دم لبتہ پہرے لبتہ در ہند و ازین غنما
 مذکور سے شہ از انجملہ اغلب احوال مہذبہ ست و بعضے گمان سکوم شدن و ادبہ ادب یکے از انہو ان صولت جنگ

بنامہ و ملک دادن اعمق و اموال بسیار و چیزا سے نمودند علی ای حال غزالدین حسین خان نادان با وجود آنکہ کلین غالب بود کہ اگر
 بیعت نہ کا یہ ہوشیار سے سیکر دو دختر دیگر ہم صولت جنگ با او منسوب کردہ در عقد ازدواج او میداد بدگمانی بخوہا دادہ شد
 کہ مرا ہم مسوم نمودہ خواہند گفت و این صولت طوطی و قہد کشتن من بود و مسکن و پرکن ہے خبر و بے رخصت عطا ہے
 جنگا کہ مثل مہابت جنگ و شہادت جنگ و صولت جنگ گر نیت و آبرو سے خود آبا سے خود باین طاقت و دنیا مست
 رعیت نفعی نہ اند کہ عطاء اللہ خان از آفر با سے کا طلب خان داد و از بنی امام شجاع الدین محمد خان شجاع الدولہ بود و بعد
 رفتن مہابت جنگ یہ نیابت صوبہ عظیم آباد حاکم الکرنگ راج محل گردید و تا بر آمدن از مرشد آباد کہ بعد ازین مذکور خواہد شد یکویست
 آنجا امور ماند و یہ منصب پیش ہزارے و شش ہزار سوار و عطاے فہست و پاسکے جمالہ دار و خطاب امیر الدولہ بہادر
 تاجت جنگ از حضور سر فرزندے یافت و آل احوال او تقریباً عنقریب مذکور خواہد شد و سراج الدولہ بعد مردن دختر
 عطاء اللہ خان کہ با منسوب بود با دختر محمد ایرج خان منسوب شد و احوال محمد ایرج خان بر سبیل اجمال آنکہ جدش مصطفی قلی خان
 دیوان صاحب اعتبار محمد اعظم خان بن اورنگ زیب عالمگیر بادشاہ بود و علاوہ آن در زمان بودن شاہزادہ مذکور در آمد کاہ
 بکرات خدات عمدہ آن صوبہ داشت و اسراہ سپرد بود اکبر قلی خان پدر محمد ایرج خان و شاہ تکی خان و میرزا محمد تکی و ہر سہ
 برادر خصوص اکبر تکی خان و شاہ قلی خان حرم و عزت تمام داشتند مصطفی قلی خان در زمان اعظم شاہ در گذشت شاہ
 قلی خان را شاہ ہزادہ قبل از عمارت بہ بہادر شاہ چند روز خدمت توپخانہ عنایت کردہ بود در جنگ کشتہ شدہ اکبر قلی خان خدات
 بہا نگلو و غیرہ بعد انقلاب حالات اعظم شاہ تفریحیہ حاصل نمودہ طرف عظیم آباد و جنگا کہ افتاد و در زمان فرخ سیرا عراز
 بر سرے بر و بعد نقش محمد ایرج خان در زمان فرخ سیرا بطہ اخلاص با غیرت خان ہمیشہ زادہ امیر الامرا حسین علی خان شہ
 داشتہ فارغ البالی سے گذرانید و بعد کشتہ شدن سادات بہ طاقت مبارز الملک سر بلند خان بہ بکرات رفت و مدتی
 با او بود بعد از ان ترک رہا نقش کردہ بہ جنگا کہ آمد شجاع الدولہ مرحوم کہ طاقت نام بہا پیش داشت در زیرہ مخصوصان
 منتظم گردانید و ہر اہ علاء الدولہ سر فرزند خان مرحوم در جنگ مہابت جنگ پیش کشتہ شد و خود مجروح گردیدہ مدتی
 خانہ نشین بود متنبیان و دو ان مہابت جنگ بوالیک او پرداختہ مدرسہ کار مہابت جنگ بعلتہ ذکر سے فسخش گردانیدند
 بواسطہ ربط اخلاص اکثر با عطاء اللہ خان سے بود چون مہابت جنگ از محاسن و محاسن سلسلہ اش اطلاع دافے داشت پنیام
 و صلت سراج الدولہ با صہبہ داد و بعد ایجاب بقول و اعتقاد و صلت مذکور متوجہ پردش و تفریہ احوال محمد ایرج خان شدہ
 بعضے از صدمات ملک جنگا کہ با فزایش رسالہ با مقرر و مغوض نمود شب شاد سے سراج الدولہ تو بہا تیار و از چہا و نئے غشیہ خان
 و سہ دار خان خبر دار بودہ مستند و میا بود و زنا فاعلہ را اگر خدے منظور باشد لیکن نہ توانستہ آرد و بعد الفراق از
 شاد سے سراج الدولہ ہمیت جنگ و بعد علی خان مع متوسلان اذیالی دولت خود از مہابت جنگ رخصت یافتہ
 و از مرشد آباد و صنعت نمودہ عظیم آباد کہ مسکن و داد سے شان بود و انکیر بدلت خانہ سے خود رسیدند و بعد رخصت و
 صنعت ایشان شغیر خان و سردار خان کہ فریبش بہت ہزار کس ہمراہ شان بود مبالغہ تخرابہ و رہا ہس و غیرہ آرد
 حساب گرفتہ بہ وطن دسکن دیرینہ خود کہ تھنہ در ہنگا بود و ما نہ شدند و رہا بہرہو نگیر بسوا سے کشتہا عبور نمودہ و
 بہ وطن دسکن دیرینہ خود رسیدہ زمانے از رسیدنہ قریب یکدہ ماہ باین حال گذشتہ بود کہ میر علی احمد نکر سے حسب الطلب
 عطاء اللہ خان عظیم آباد رسیدہ عازم مرشد آباد گردید

نوکر و دو میر علی اصغر کے برسر آبادہ شریع لغار و غبار میان مہابت جنگ و عطاء اللہ خان و
عروج و انحطاط درجات میر محمد جعفر خان قریب ہم و بنا کے سفیدہ شمشیر خان سردار خان

میر علی اصغر از سادات سیکر کے مضامین و در زمرہ کار زمان عمدۃ الملک امیر خان بہادر و غلبہ عمدۃ الملک
صوبہ دار کابل مسلک بود و پدرش میر غلام محمد نام داشت مرد بسیار عیار و نہایت ہوشیار میت شہادت و
دیگر کے موصوف دور ابتدا اسے جوانی نے خدمت کیے از درویشان رسیدہ بعضے از اشتغال و اعمال فقرا از
درویش مذکور و زیدہ آخو طالب دینا و جویا کے نام و نشان گردیدہ و دام پیر کے و میر کے گسترہ اکثر جاہلان الہ
را بدام خود آورد و ناسے ہم رسانیدہ و اتباع خود غلبہ کبر کے گشت و معصوم العارین لقب نامے خود ساخت
و سخنان عینہ پیش مقتدان و اہلخان گشتہ انظار عروج براتب منوے بانحائے کشتی سے خود کہ پنج یک ازان اصل
نداشتہ اعظم او لیا را میر غلام محمد بدست تعلیل و تحمیل بعضے چیز با ازان عزیز نیز یافتہ چنانچہ سے خود تحمیل مرغ را
حرام سے دانست بعضے ہوشیاران کہ در خصوص این امر پرسیدہ بود کہ نے گفت کہ نہ حرام کردہ ام نہ درین باب
چیز کے گفتہ ام امن نے خورم و اتباع و خرق عادات عجیبہ را بہ اسے او ناقل بودہ اند از غلبہ انکہ روز سے
در چاہ افتادہ چون جویندگان یافتہ اوراد میان چاہ بر ہوا استادہ دیدند و این خبر شتر گشتہ بہان چاہند کہ
بشر مریش مشرف گشتہ و در ابتدا جاہل بودی کے از طلبہ علوم را با خود متفق ساختہ در غلو کتب بہاد سے
صرف و خواند سے خواند و چند لغت عربیہ یاد کردہ و در جاس ہنگام گفتگو نہ کر سے کہ اگر کے از تحصیل علم پسرسید
سے گفت بلے در کتب عالی باہر شد از اسے خود تحصیل خودہ ام کنایہ از آنکہ علم لر نے در عالم سے با حسین علیہ السلام
افتد کردہ ازین مقولہ گفتگو با داشت و نیز در مجلس اگر بیگانگان حاضر باشند سخن پند بطور جاہل نہو سے سے گفت
کہ مستعان گمان کنند کہ بر غلوب اشارت سے ہم رسانیدہ از ضابطہ و سرانہ آگے در د خلاصہ و مدار سے جاہ طلب
و با معدو سے از مردمان ہر اسے در خانہ عمدۃ الملک نوکر بود چون عمدۃ الملک کشتہ شد و وزیر خان ناسے
افغان دلا تراک از مقتدان او کہ جماعہ دار سے بود رفیق عطاء اللہ خان قریب میر علی اصغر مذکور پیش عطاء اللہ خان
مخوہ خان مرقوم داشتاق او نمود عطاء اللہ خان بعد استیذان از مہابت جنگ سبیلے مستند بہ طریق ساعدہ فرستادہ
اور با جمیعے لایق طلبید میر نہ کو را سبب بخل خود مشل پانگہ جمالہ و اروالات نوبت و دیگر لازم امارت ازان زر
آراستہ و شش صد فقہ سوار از خویش تبار خود و بیگانگان خساہم آوردہ در سال شصتم از ایازہ و از دہم ہجرت
بہ عظیم آباد رسیدہ و در خارج شہر دوسرہ در مقام خودہ عازم مرشد آباد گردیدہ و در زمان توفیق او حاجی احمد و محمد علی خان
پاشتا زورویشے و کمالاش شافعی گشتہ ہر کے برا سے دیدنش رفت اہم برا سے با زید خانہ حاجی احمد و محمد علی خان
بہادر در آمد فقہر ہمان روز در خانہ خال خود یکبار دیدہ بلقیض و وضاع او طلع گردیدہ سبب جنگ کہ اعظم عظیم آباد
و داماد مہابت جنگ بود این اسبکبار او کہ برا سے دیدنش نہاد خوش نہ کردہ در باطن آنزہہ گشت و احوال اور
بہابت جنگ نوشت و حاجی احمد نیز در تعریف و توصیفش بجا شست سید صاحب چین و چنان در ایچ
باب کترا از مصطفی خان نیست

ذکر عروج میر محمد جعفر خان بر تریب نیابت صوبه داری کنگ و نزول از ان مرتبه باندگی مالی با فضائی گردش فلک

مهابت جنگ بعد اخراج شمشیر خان و سرداران خان و فیض افواج مرید از حدود بنگال که چون مطلع نظر داشت و آنها بطرف کنگ
کثر پناه برده می گزاینده از بعد مراد عبدالرسول خان و مقید شدن راجه دولبه رام در کنگ صاحب موجب ستم
بنود خواست که میر محمد جعفر خان را با نوبی مناسب بکنک بفرستد درین خصوص مشوره چنین قرار یافت که خلعت
صوبه دار کنگ بصورت جنگ مام الدوله سعید احمد خان بهادر عنایت شود و نیابت نظامت آنجا میر محمد جعفر خان
واده آید بنا برین خان مرقوم البنا نیابت خلعت نیابت کنگ و فوجدار می رسد پور و بجلی با محالی علاقه بخشی کرے
که از چند سال با دود و عطایا کے سر بیچ و چینه مرصع و اسپ و فیل و شمشیر ایتنا زنجید و صولت جنگ بهادر بن از فیل
خود خلعت با جواهر مجید و عطا فرمود میر محمد جعفر خان نیابت بخشی کرے خود را میر اسماعیل بن عم خود داده و دستور گذشت
و بحان سنگا نامے را از نزد خود فوجدار کے بجلی گماشت و خود با جمیع مهنت هزار سوار و ده دوازه هزار پیاده
حسب الامر مهابت جنگ با نظام صوبه کنگ و تنبیه و اخراج مرید را سپی گردید و بعد قطع سن لیل در جوار
مید رسد پور رسید و با جمعی از مردم مرید و افغانان که در آن مکان بودند بجلی نموده شکست آید و ده و مرید
نزد کور فرار بطرف بالیسر نموده و خان مذکور با جمیع مرید و وار و مید رسد پور گشته این طرف رود خانه کھنسانے
چهارونی لشکر را حکم داد و بنا برایش آمدن افواج دیگر جرات بر فتن کنگ نمود و تا آنکه خبر آمدن جانوبی پسر رگمو در افواج
کنگ شهرت گرفت و میر محمد خان باستماع این خبر مضطرب الاحوال بدون اذن و اطلاع مهابت جنگ از مید رسد پور
کوچ نموده اراده بردوان نموده و فوج هر ادل جانوبی بی جراتی تها که میر محمد جعفر خان دیده چند نفر فیل و غیره بنارت
بر رود خان مرقوم با آنکه شانزده هفتده هزار کس از سوار و پیاده همراه داشت بدون تحقیق افواج مرید و بی ترکیا
سیف و شنان راه بردوان گرفت و مهابت جنگ چون بر احوال میر محمد جعفر خان آگهی تمام داشت عطا و الله خان
نیابت جنگ راسخ فوج بکنک او پیشتر از خود فرستاده میر علی و صفر کو به بعد بر آمدن عطا و الله خان از مرشد آباد
رسیده ملازمت مهابت جنگ در قیبت او که حسب الظلمش آمده بودند که ده از بیرون شهر راه لشکر خان مرقوم گرفت و بشکر
عطا و الله خان رسیده و فوج عطا و الله خان را بطور روزی برافراشت و میر علی و صفر کو به بعد رسیدن میر
مذکور و مشا هر ابله فریب میا کے او ششینه تر گردید و با اتفاق همگی بر روان رسیدند و از آن طرف میر محمد جعفر خان هم
برگشته و او در قبیله مذکور که گردید و جانوبی مع میر حبیب و افغانه در ره در انجا رسید و در ره را از مهابت جنگ
خالی دیده و محار بر صبیحه نمود و در ان جنگ از عطا و الله خان تردد نمایان بنظر در رسید خصوص میر علی و صفر کو که نهایت
صاحب جرات و در ان روز هر ادل عطا و الله خان بودند و فوج ادلوس خود همراه داشت جلد تها که بی نهایت
مور و تخمین آشنا و بیگانگه و عطا و الله خان با غواص میر علی و صفر کو به عرصه راختی دیده و خود را هم چیز کے نمیده
سودا کے خانه بد مرغ خود پخت و قاصد آن شد که میر محمد جعفر خان را با خود متفق ساخته هرگاه مهابت جنگ رسید
با او غدر کے نموده از میان بر دارد چنانکه بواسطه میر علی خان که مرید بکسر شکلی غرض و نهایت مصاحب میر محمد جعفر خان
بود این پرخاها داد و خان مرقوم هم بنا بر سفاقت میله باین کار نمود و مقرر شد که بعد حصول مقصود و صوبه عظیم آباد

بمیر محمد جعفر خان با حمد و بنگال و عطاء الله خان میر عبد العزیز و غیره دوستان میر محمد جعفر خان برین جاسه آگهی یافتند و ملاشت
را از حد بدر بردند و خان مرقوم را از ان اراده ناسد نام ساختند و نامبرده از ان زمانه قوت باز رده بخانه خود نشست
و اما بابت جنگ استقامت آن نوده از هر دو بد گمان و بجان آزرده گردید و همدرین اثنا مهاجرت جنگ برودان را
سفر بخیام خود گردانید و متصل بفرودگاه عطاء الله خان و میر محمد جعفر خان رسید میر محمد جعفر خان آمده ملازمت نمود
مهاجرت جنگ سختی چند بطور موفقت در مبنیه جماعت حرکت مساوت ازین دین پس که از خان مرقوم بطور رسیده بود
بر زبان آورده و حضرت العزیز بنانه اش داد و میر محمد جعفر خان را بمقتضای حق مرگبات مذکور کرده گران آمد و از آمدن
در بار قضا و وزیرید مهاجرت جنگ بنا بر بدجست و آبرو بخش عطاء الله خان بتقریب بنا کرد و فتح بخانه آورد و در آنجا
میر علی اصغر کیسه آمده ملازمت نمود و در سلوک مهاجرت جنگ را هم عطاء الله خان قنود و حاکمیکه شایان لورکری
و آقائی بنا شد بطور رسانید و مهاجرت جنگ آزرده گشته کمون خاطر خود را ظاهر نمودن صلاح ندانست و بخانه خود معاود
فرمود عطاء الله خان التماس کند اخشن میر علی اصغر با هزار سوار نمود مهاجرت جنگ پیغام داد که در رساله خود با مقدار
مردم که خواهد آمد و من بر رساله شما از ان قدر که دارید میسے تو انم افزود و میر علی اصغر ازین سخن اظهار
آزرده گشته نوده را داده برخاستن از لشکر نور عطاء الله خان معوضه داشت که در صورت رفیق سید صاحب من هم
فنی تو انم اند مهاجرت جنگ جواب صاف داد که اختیار با شماست عطاء الله خان را که سیر نه کور بشارت سفوف شدن
صوبه بنگال از عالم بالا نام داده بود و آن سفینه ابده و عده و اورا از حیثیات سسے شمر و ابنا نال از برودان مع میر محمد
برخواست راه مرشد آباد گرفت مهاجرت جنگ خواست که بتالیف قلب میر محمد جعفر خان پرداخته مسائل سازد و نا برین
بتقریب فاسخ کے از اقربا سے او که در ان ایجان مرده بود بخانه اش رفت خان مرقوم مشا به شش هفت هزار
سوار ستار با بعضی از اسباب امارت همراه خود بندار فیصله بخود شش راه داده و در مراتب استقبال و مشاکت و
عرض مطالب حفظ مراتب را ملحوظ نداشت و حاکم سے چند که لاقی بحال او نمود و بطور رسانید مهاجرت جنگ ۶ هزار
سناست و تنگ فرسے از ناهیه احوال او دریافتند بخانه خود مساوت فرمود و بهانه محاسبه بجلی بجان سنگه را که
مهاجرت خان مرقوم و با او در مقام قدر بود طلبداشت میر محمد جعفر خان در فرستادن او عدول حکم نموده جواب داد که برون
او با سمن و البته است مهاجرت جنگ ازین جواب دور از صواب بر آشفته سید محمد بسا دل را با چند لغت
فرستاد که بجان با همراه خود رفتاد قمرآبیا رودش را لیه که غلطی و ششونے در مزاج داشت حضور میر محمد جعفر خان رفته و چند
کلمه در شت گفته دست بجان سنگه را گرفت همراه خود آورد مهاجرت جنگ بنا بر مصلحت نمودار سے سبیل بجان سنگه
و بنشینگر بنور الله بیگ خان برادر فقیر الله بیگ خان تخییر سید میر محمد جعفر خان داده رساله میر محمد جعفر خان را بر طرف
نمود و فریان داد که هر که نوکر سے خواهد در ششونے حضور در رساله سراج الدوله آمده لورکری کند مجر دین حول و لفظ و آقا
بر طرف رساله تفرقه در مردم همراه سید میر محمد جعفر خان رسے داده چندان کے با او نماند و دو دو تخییر که در داغش
و جمیده بود در دشت ناچار بفعال داغش را در هم راه بنگال گرفته بشناست جنگ پوست و ران عسکر
فقیر هم از عظیم آباد بر شد آباد مرده در در بشناست جنگ آمده و رفت داشت که این سراج روی نمود و مهاجرت جنگ
با شش خبر وصول جانوسے در قرب جوار لشکر باغون مجر امونج بمقابله افواج مرهله داغش شناست و بعد از سسے

اندک سافت محاربہ با جانو بجے و میر حبیب روئے داد و دادان ہمراہ مہابت جنگ برے سہام و ضرب حسام خون آشام
و شگاہ برقی اندازان آشمار دودان نہاد و مار فوج دکن پر آورده بیارے از مرہٹہ ہلچل خاک ہلاک انداختند جانو بجے
مبتداہ یہ این حال شکستہ اہل گردیدہ بقصد ناخت و تاراج مرشد آباد وید مہابت جنگ باستان این خبر در قبا قبش کمال
استقبال نمود فرصت نہاد کہ آن گردہ انجودہ ضررے بسکتہ شہر تو اندر سانیہ جانو بجے کہ ضرب دست اسلابیان و نظر
داشت در حوالے مرشد آباد حرکت نہ بوسے نمودہ خاکب و خاسر راہ میدہنے پور گرفت و مہابت جنگ ہم در قبا قبش
و دیدہ پنج جانو بخت لوزرید انا جانو بجے سبکو دے از باد و غبار مستعار گرفتہ جائے مقابلہ نمود مہابت جنگ نظر بر قرب نکال
بر شد آباد و دودت فرمود و از انساے راہ ستواتر احکام اخراج میر علی صفیر کہے بشماست جنگ فرستاد شہادت جنگ
پاس خاطر عطار اللہ خان سامحے کرد مہابت جنگ چون نزدیک رسید شہادت جنگ بہادر رقمہ در کمال تاکید نوشتہ
قلی فرمود کہ رحم خان برای ہمین کار میر و اگر آن عزیز تادمہ باشد بہتر و الارحم خان بجز و عصف اورا بتا در دہ داخل چہا و نے
خود خواہد شد عطار اللہ خان با این جسہ کہ شہادت جنگ رقمہ را بختہ فرستادہ بود مضطرب گشتہ میر علی احمد کمری را طلبہ شد
در رعایت ہاسے لائق مژدہ مرخص فرمود و آن عزیز بے تمیز بر کاغذ سے وعدہ فرمایہ نوشتہ یہ عطار اللہ خان واد کہ بعد
القتلے اینقدر مدت شمار بندہ ایالت بنگالہ ممکن خواہید شد بعد از رقت بسیار و تاسد سبے شمار عطار اللہ خان
میر نہ کور راستے الباب مشافت نمودہ فرصت فرمود و میر سراسر سوز و دیر بادلی خستہ و فاطمہ شکستہ رخت سفر بستہ راہ وطن
گرفت و قطع منازل نمودہ چون بعظیم آباد رسید بیہبت جنگ کہ از او آرزوہ خاطر بود دمانا شکستہ از دخول شہر نمودہ فرمود کہ
چنانچہ از بیرون شہر بر شد آباد رفتہ بود احوال ہم از ہمان راہ وطن خود برود چون در ہسات از شدت سلاب جلد راہ با
مسدود و عبور و مرور شہر از رستہ باز شدہ است میر بچارہ غریق گرداب حیرت گردیدہ بندہ نیست چہ کند از خد اللہ امر ہستے
والتماس مہدے شہر خان و بعد اعلیٰ خان پروانگے مرور از رستہ باز شدہ یافتہ میردن شہر رفتہ منزل نمود و ہمین قسم
بر در ہاسے سوہن ہلوان سنگہ سب الایام ہیبت جنگ طرف مقابل آندہ باروہ تاراج لشکرش اتااست نمود و میر علی صفیر
کہے مضطرب گردیدہ باز بمہدے شہر خان و عبد العلی خان و حاجی احمد گنجاست و این ہر سہ کس نہایت جانانہ در خدمت
ہیبت جنگ نمودہ پروانگے در گذشتن از اضرا و اگر نتہ ہلوان سنگہ را حکم بر خاستن از مقابل او وادون کشیتما
بنایزید دریاے سوہن لویسانیدند و مہدی شہر خان و عبد العلی خان مرکز خاطر ہیبت جنگ دریافتہ مردان خود را بر اسے
تسلے و حاجت میر نہ کور فرستادند تا از حد و صوبہ عظیم آباد بمانیت گذاریند بعد مرور دوسہ ماہ ازین ماملہ کہ ہر سات
اختتام یافت و ہیبت جنگ مبتداہ دولت برداران خود و در قباے مہابت جنگ کہ در شادی سران اللہ دل واکر املہ دل
پسران خویش در یافتہ بود عازم آن گشت کہ اتقدار فوج بہر سانیہ مثل مصطفیٰ خان در ملکات بنگالہ و خانہ عم و پدر زن
خود محبط و مسلط باید شد و دیگران را محکوم و مطیع خود بطائفہ اخیل باید داشت بنا برین در اوایل زمستان کہ مہابت جنگ
بقصد تنہیہ واسیتہصال مرہٹہ ہاکہ در میدہنے پور راقاست داشتند از مرشد آباد برآمدہ با ہستے گنج نمسکہ ساختہ بود
درین مکان میراجو المعالے کہ سابق برین خاندانی بر مان الملک داشت و دیوالہ بخت تمام پیش ہیبت جنگ بہر سہرود
برسات و سفارت ہیبت جنگ رسید و بلا نزت مہابت جنگ خانگشتہ تیغ رسالت نمود خلاصہ پیغام آنکہ شمشیر خان و
سر دار خان کہ بعد بطرے اعتبار توطن قدیم در در بنگالہ اقامت گرفتہ اند و جمع کثیرے از خانانہ ہمراہ دار اندا خسران این فرقہ

عالی از تقدیر نیست و بودن اینہا بے علاقہ و فکر سے درین دیار موجب مفاسد درین صورت نفس انگارگر رشاد شود و دران مذکور
 را با جمیت سہ ہزار سوار و فکر گندارم لیکن چون جائد و ذخوہ این سپاہ درین صوبہ گنجایش ندارد و مقدور کسرتن نیست و پنج شاہرہ
 این مجمع از سرکار محرمت شود و مہابت جنگ اگرچہ ابتداء استیفات ازین امر فرمود آخر الامر ہاں خاطر ہیبت جنگ و بہ وجوہ
 معقولے چند کہ در صورت عدم قول مفاسد شش را عالی مہابت جنگ ساختہ بود قبول نمودہ میر شہزادہ مستحق المہاجدات
 نمودہ از پذیرائے مدعا ہیبت جنگ انگلی داد و بعد رسیدن میرند کورا احترام الدولہا در ہیبت جنگ باستانہ افغانان مذکور
 کو بشدہ استدعا سے ملازمت آنا نمودہ و پیغام و فکر سے رشاد آقا علیہما سے مرحوم و فقہ سنے خان مرحوم و محمد عسکر خان مرحوم واسطہ
 جواب و سوال گردیدہ آنا بہر صورت مطمئن نمودہ نہ چون آنا ہم قاصدا سے عظیم بودہ قبول نمودہ خواہان عمدہ پیمان با ایسان
 علاظہ و شداد گردیدند و حسب المدعا سے شان بہ عمل آمدہ و فکر سے شیعہ شداد و خردی ایچہ از در جنگ شہیر خان و دراد شیر خان
 بہ شیر زادہ او و سردار خان و بخشی بسلیر روانہ گردیدہ و در ایام عاشورا شروع سال شصت و یکم از مایہ دو از دہم آن طسوت
 لنگار رسیدہ فرو آمدند و آمد شد مردم از طرف ہیبت جنگ نزد آنا گرم بود آنا خوف خود را از طراست آمدہ رفت در بار باریہ
 اندیشہ خدع کہ از مہابت جنگ و ہیبت جنگ در بارہ عبدالکیم افغان و روشن خان بغفور رسیدہ بود و ظاہر سے نمودہ
 و ہیبت جنگ از انہ دواس و ہراس آنا ہا با انواع مختلفہ و انجا سے مشتتہ سے فرمود تا آنکہ روز سے بنا بر اطمینان
 اطمینان خاطر خود از انہا درام کردن شان بدون اطلاع بر نقاد و ہمدان برشتی خاصہ کہ باصطلاح پر بندہ سے گویند مع پسر
 کو چاک خود میرزا محمد سے وید علی خان برادر دستے فقیر کہ بدانا پیش گرفتہ بود و محمد عسکر خان سوار شدہ بے خبر از ہمہ
 کس تنہا عبور نمودہ بخیمہ شہیر خان کہ برب دریا داشت رفتہ نزول نمود و شیر خان تالب آب استقبال نمودہ رہسہ سلام
 داد و اب و اندر بتقدیم رسانیدہ و غیر خود بہرہ بر سجدہ نشاند و خود با دب ایستاد چون ہیبت جنگ بہ ہمالہ حکم بہ شکستن
 فرمودہ نشست و دراد شیر خان و دیگران آمدہ سلام داد و دہام نمودند و اندر گدرا بندہ مراد شیر خان شہیر خان در دست مستعد
 بیک پانشت آنا غنہ در زبان پشتو کہ داند از شیر خان اذن کشتن او و خود استنداد و گفتگو با آنہا و مہافت در ان
 زبان و ہم زبان ہند سے مناسب و مقرون بہ صلاح ندانستہ بہانہ خاریدن ریش سر خود را بطور مہافت بشدت
 جنبانید سید علی خان این ماجرا چشم خود دیدہ پیش فقیر بعد سانحہ مذکور کہ بندہ از شاہجہان آباد برگشتہ بود و نقل سے نمودہ لیکن
 ہیبت جنگ براین استبدان و منع مطلع نگردید و قضا چشم او را پوشیدہ شیر خان فیصل و اسپہا و افق ضابطہ در
 اندر کشیدہ و از اندر گدرا ندین ہیبت جنگ خدو را ہے نمودہ گرفتہ و دولہار سے و اطمینان خاطر او نمودہ برگشتہ و پراگنی
 عبور داد و علامہ میرزا کشینا حاضر آرد و بعد و عبور افغانہ در باغ جعفر خان شروع گشت اول سردار خان سح ہلہایان خود
 عبور نمود ہیبت جنگ ہان تسم تنہا بہرہا لکے سوار شدہ بیرون کڑہ بجم الدین رفتہ نشست سردار خان با ہرہایان خود
 آمدہ مجرا و ملازمت نمود مشہور است کہ او درین دفا شریکت و اطلاع ندانست چنانچہ خود پیش شاہ محمد امین و شاہ رستم علی
 کہ در ان وقت از شاہ ہیر و درویشین و ظاہر و باطن ایسان یکسان بود و کیفیت از انشا و منوسے داشتند و قسم ظاہر سے نمودہ
 کہ من از علیکہ این ہر دو سفلہ یعنی شیر خان و مراد شیر خان نمودند آگے ندادم دلا از رفاقت شش سہ باز سے زوہم
 اکنون نا حادم چہ کے این سخن مرا بد نہ کردہ اگر ترک رفاقت نام نسبت چہن و نامہ دے من خواہند خود بنا برین
 پاسبان آہر دے معفو سے و شرم آنا فتنے شریک اما از مقتدر سے معفو گشتہ کہ سے گفت کہ این خبر از اسرار ہر دو سردار است

چون مقدر نمود بطور زبرد که هر یک ازین هر دو در باطن این اراده داشتند که با انقراض از قتل ہیبت جنگ کار دیگر سے تمام کنند و با فقر او خود مالک ملک و دولت باشند و اعلم عند الله تعالی ان القصد در عشره او اخر ما و محرم شمس و ع شال شصت و یکم از مایه دو از دم جوست لازمست و آنها آمدن بجای ہیبت جنگ حسین گشت درین ایام عم راتم که کسی نثار خان که نیاست معتقد الیه ہیبت جنگ و سربا یز استظهار او در چنین ایام بود بمقدمت برگشته سرس کشیده و تنبیه و گوشمال بشین سنگه زمین را بخا نمود گشته اکثر سرداران مقتدر کار آمدن مثل خادم سن خان و احمد خان قریبش و امثال آنها را راجه سندر سنگه زمین را بخاری متعین او بوده و در حضور حاضر نمود و اکثری که حاضر بود و ممنوع شدند که کسی از فرقه سپاه روز لازمست شمشیر خان و سردار خان حاضر نشود و چون دران خانه بجای جماعه داران و در سال داران گردیده حکم حاضر نشدن دران روز رسانیده آمدند و این بنابر تکیس اطمینان آنها بود و نه الحقیقه طبع و بعضی عظام امور و قضا که برکس آن جاری شده بود چشم ہیبت جنگ را کور ساخت و الا آن عسکر در پیشا رس و آل اندیشش هر چند مقلد متابعت جنگ بود اما گویا کسی سبقت در مساملات دنیا از دم بود قدسے چند پیشتر رفت بود و فقیر چار روز قبل ازین ساعده باره ملاقات والد عازم بیله و غیره محلات که خدمات انجام از طرف غازی الدین خان نیز در جنگ خلف آصفیاء داشت کشته دو سه منزل پیشتر رفت بود و بحسب اتفاق از غریب امور آنکه روزی که ہیبت جنگ کشته شد همان روز وقت عصر فقیر بے آنکه قائل رانه بیند رسید که کسی گویند شیشه خان ہیبت جنگ را کشت و روز دوم از استماع در منزل مٹی مضامین برگشته غازی بے پور مجروحان چند از برگشته بیرون پور که ملازمان قائل آنجا بودند رسیده خبر کشته شدن ہیبت جنگ و وفات شدن فوجدار سرکار شاه آباد از دست زمینداران آنجا بنابر برسیه عمل ظهور و شیع یافت

ذکر کشته شدن ہیبت جنگ و انتقال او ازین جهان تاریک و تنگ

اما کیفیت کشته شدن ہیبت جنگ مرحوم آنکه یک روز قبل از لازمست شمشیر خان سردار خان مع رفقا سے خود آمده لازمست ہیبت جنگ نمود و موافق دستور بیڑه های بان قسلی گرفته بنیادهای خود رفت روز دیگر بطور و زاول ہیبت جنگ و چهل ستون لوساخته خود اول روز آمده برسد شصت و محمد عسکر خان که ندیم و واسطه جواب و سوال با انا غنه مذکور بود و میر مرتضی و میر بدایه و میر لیدر هر کاره و مضامین خود ملدا سلاح خانه که مجلس تعصاب بود و سیارام شرف تو پختان دشت که پیشا رسے خادم حسین خان داشت با چند نفر خدمتگزار حاضر و چون بداران و چیله ملدا دستور و رها بجلای خود بنابر نوزک استاد و میر عبداللہ صفو سے نسب که از ایمان زاد های عظیم آباد و صاحب اندک زمین و اطلاق موروثی بود و شاه بندی از پیر زادهای شهر قریب باغ جعفر خان ساکن و مجاور آستانه قدم شریف خانه خود بود و ازین قبیل دو سه شیخت پیشا رس و وضع برای مجاور حاضر آمده صاحب بودند و محمد عسکر خان مع متاب راسے کترے زاده که رتیق پر در ده اول و پشت سر ہیبت جنگ متصل بنده نشسته اندم سلاح ویرانے نداشت و احدی از مذکورین شمشیر در دست بلکه اکثری مثل میر مرتضی و میر بدایه و محمد عسکر خان و میر لیدر هر کاره کاردار هم در کمر بنده استند که رضائی مذکور سیف ہیبت جنگ موافق ضابطه در دست گرفته استاد بود و راجه مزین دیوان بعضی متصدیان مله دیوانے و سه چادر نشسته در نشی خانه چنانچه بقدر رغبت و گز و دوازدهیل ستون به طرف شریف نشسته بودند و عنایت لایح خان که پیشتر خاسان و الد فیر و دران زمان لازمست جنگ بود و میر سامانے خانه اش داشت نیز حاضر بود اول بیلیه

تھوئیس ہزار کس قدر سے کم دیش با بند و تھما سے تیر بجہ و فیتلہ ہاسے روشن آمدہ از دور سلام بہ آداب بجاء آوردہ پیشتر آمدہ با سجدہ
از روشتا سان ہمارا سے خود ملازمت نونہ ندرا گذاریند و گفتگیاں ہمارا بش بطرت دست راست تجارت چہل ستون کہ را طرت ہمسرا
بود بہیت مجموعے لوقت نمودہ بعد ازاں مراد شیر خان نام را با انحد کس افغان مسلح کملی مقتدر رسید از دور آداب بنہنگ و عقد کرد
سلام نمودہ بہیت مجموعے پیش آمد و عمارت چہل ستون از دعام روسے داد ہر یکے مذلازمت یگذا ریند و مراد شیر خان را بردہ و استا
نام و نشان ہر افغان سر و صدا شد و بہیت جنگ استفساری نمود کہ شیر خان کے بی آمدہ او ہر کارہ ہا التماس می نمودند کہ سوار شدہ
در راہ است غنم قرب ادراک مشرف حضور ینما تا آنکہ شیر خان نزویک پہچو ترہ کوتہ اسے کہ بر دروازہ کلعہ پہنچتہ با دشاہی داند و راہ
چہل ستون پہ نامداد و تیر انداز است بر پاکے خود سوار رسید و افغانان مجبکہ کہ کتر از سبچار ہزار بودہ اند ہمارا پاکے ادا پیدا دہ
دین کہ را در دزدہ با سلاح و زانی غنم شیر خان را در درو خود گرفتہ بتانے و تامل سے آمدند از دروازہ چہل ستون داند و راہ
مشرف سے حصار شہر رسد بازار بزرگان اسد را بود چون خبر و در شیر خان تاجا سے لکڑ کو رسید مراد شیر خان افغانان
ہمارا سے را گفت کہ بر خاستہ و شخص شوہر بان گیرید تا شیر خان سے ہر اہیان خود آمدہ ملازمت کند افغانان بر خاستہ بر سر
ہمیت جنگ از دعام نمودہ با ایاں سے گرفتہ تا نوبت بعد از شد خان رسید چون اہدیر کو مو و دیو کو سبقت ادا دیا و نو
لرزہ ہر اندازش افغانہ دشمن سے لڑید بہیت جنگ کہ بان بدست ادا دیا و بنا بر لرزہ کہ داشت بان از دشمن
افغانہ ہمیت جنگ ششم شدہ گفت کہ بان قسمت شایا افغانہ دیگر گیرید و متوجہ طرط پانڈان گشت نظرش پانین بود کہ رسید
نا رسید کہ سے انکر کشیدہ رسید بہیت جنگ زدا چون دشمن لرزان بود کار سے ذکر و عمدہ عسکر خان مقارن
این حال قریا ذکر دہان دیان این چہ نمک جانی است دین گسے بہیت جنگ نظر ادا کرد و این حالت دیدہ دست لیتجئے
شیر سے کہ بردہ و داشت و از اسفاد مراد شیر خان تینہ کہ در دست داشت کشیدہ چنان بہ نوت زد کہ از شانہ بہیت جنگ
گذشتہ تا بتی گاہ حامل چہرہ و بہیت جنگ مردہ بر یکے مسند افتاد و آن شقے را دیگر سے سرش را بریدہ و پاسہ ریش
را بریدہ بر سینہ اش گذاشت و بزعم خود این را علی سے ہنداشتند کہ خون خویش را ہر دو ہوش و حواس
ازین عمل پیش آمدہ تدبیر سے دست نخواہند نمود و میر مرتضے دویہ بہ گمان زندگے ا و خود را سپردا بر پیکرش انداخت
و ریزہ ریزہ شد و عمدہ عسکر خان شیر بہیت جنگ را کشید و دستی بقدر طاعت جبانیہ مقتول افتاد و کتاب سے کہ ہر اش
بود از خشم شیر سے بطرت شقیقہ راست یا چہ برداشتہ ملاش عسکر خان را بزدانے خود گرفتہ ہما جانست ہزارہ
لاش بر عاست بادشاہ نواز خان نام منصبدار سے کند ہم کہ از مشا ہیر مردم عظیم آباد و در عمدہ لطافت فخر الدولہ
برا در دشمن الدولہ آورد و اقتدار سے داشت دین ایام تقریبے با بہیت جنگ ہم رسانیدہ امیدوار ارتقا
بہ معارج دنیا بود و دین کشش و کوشش مقتول گشتہ را لہر و عمدہ عقی گردید و مصفا نے دار و نمودہ صلاح خانہ بہ سیف
کہ بطور عمدہ دوست گرفتہ ستادہ بود و سیتارام مشرف تو بجانہ دستی شیر دیگر سے را بدست آوردہ داد و دلا دلی
بپاس نگوارد گے دادہ بقدر تاب و توان خود ہزاران افغانہ جنگیدہ سرخ رو بہا لم شافندہ مرید ہر دیر ہر لہر
مقطوع الہ از ان معرکہ بدر رفتند راجہ رام را کن دیگر متصد بان لطف غموت و لطفے غیر مجروح ہمارا ج شدہ برآمدند
سیر عبد اللہ نیز صبح و سالم ہادون شال بالاسے دوش دگر بندہ کٹار سے راہ اختلاص جنت شاہ بندگے نیز براہ آخرت
تدم نہاد و با ستے مانگان ہر کس بطور سے کہ دانست و توانست بدر رفت چون این فتنہ بلند و مردم را سکتہ جسہ ت

عارض گشت مجاہد و دربانان دولتمدارے امارت راہ گزیر گشت بخانہ ہاسے خود رفتند رسید علی خان کہ در کتب میہاسے رفتن جنوہ سہیت جنگ حسب الطلب او بود و استادان و دانشمندان را دہ ہر ایش داشتند با شماع این خبر و حشت نا رسید علی خان را درون حرم سراے سہیت جنگ آنگندہ خود استقری شدند و آئینہ بیکم دختر مہابت جنگ باور سراج الدولہ زن سہیت جنگ در عروازہ ہا را بستہ آئینہ حیرت بود اما سید علی خان را از باہاسے خانہ خود کہ اتصال باہامی خانہ شہامت جنگ داشت بدر کردہ گفت ہر بخیکہ دانی و توانے خود را بخانہ خالوے خود عبداللے خان برسان عبداللے خان دران وقت بخانہ شیخ عبدالرسول بیکراے کراڑ جامعہ داران مشہور و خواہر زادہ شیخ الیہا بیکراے سہ سہند خانے بود از مہابت جنگ مرخص شدہ بود وطن خودے رفت براسے تودلیج اورنتہ نشستہ بود سید علی خان برادر فقیر دران وقت چون طفل بود مضطرب الاحوال استادہ نمی توانست کہ بطرفے راہے بردیناے از انفصال الہی بہر سیدہ اورا شناخت و ترسم کردہ دستار زر تارے را از سرش دور آنگندہ کند چادرے بردوشش انداختہ ہر اہ خود از راہ لب دریائے بخانہ عبداللے خان رسانید و منت و احسان بہر بردار و وجیع اخوان و اقاربش گذاشت شہیر خان سلتے چند دران مکان یاسیدہ حیات خان را کہ بہانہ طاقت مہابلی احمد فرستادہ بود علم گرفتہ آوردنش بنود حاسبے بہ استماع این خبر مضطرب و بیخ کردید و نہال لاجوخت اما بہ طمع زرو و سوان راہ بدر شملن نیافت والا اگر براسے سوار شدہ ہیردن سے رفت ممکن بود کہ خود را نند و ماچہ سندرنگے یا بہ طرے تواند کشید طمع و تقدیر دانگیرا گشتہ نہ گذاشت تا آنکہ طالبان ہدیش رسیدہ جوجو غار نہادند و او از دیوارے یارفتہ بدرختہ درخانہ حاکمی یا اسکالنے پنهان گشتہ آفر بہست آمد و تا مقعدہ روز یکم و بیش مقید و بالوزاع سیاست مبتلا بود وزیر ہاسے مد فون اورا از محنت قدم شریفے کہ درخانہ خود نہانادہ بود بد آدردہ بردند و دیگر زرد و جواہر ہر دورہ و تفریہ سو نور افرار کرایندہ برے آوردند وے گرفتند تا آنکہے گویند قریب شصت ہفتاد کک رویدہ و اشترنے و جواہر علاوہ آن ازخانہ اشش تفصیل انا غنہ درآمد و از احوال زین الدین احمد خان مرحوم ایچہ استشار دار و قریب سک دو پیچہ برد آمد و از بعضے کسان بسیار کمتر کہ عددش زیادہ از چند ہزار بود موسوع گشتہ و اندام علم بالمعلومات بعد از ان کہ رحلت حاجے اتفاق افتاد بہرب دریا متصل بدہیل پور چند قدم بیشتر از باغ جعفر خان بنوے کہ مقدر بود مد فون گشت بعد از قتل زین الدین احمد خان مرحوم و اسیر شدن حاجے احمد شہیر خان بہر دو خاننا چو کے نشانیدہ خود ہسپا باغ جعفر خان رفتہ اقامت و زبرد و شوھر مرا دشر خان را گذاشت و بہ قصد مجاریہ مہابت جنگ افتادہ دست بزل و احسان بہر خروج قاصد بہر جامعہ افغان کشاد در تائم باطراف و اکانات فرستادہ اولوس خود را از ہر سو طلبید بحسب تقدیر دران سال افغان مثل حشرات الارض از زمین سے رویند چنانچہ احمد امد اسے از قند حصار و ہرات بہ طرف شاہجہان آباد لشکر کشید و علی محمد روہیلہ بعد چندے درہمان ہنگامہ آمد آمد امد امدلے سہروردہ گذاشتہ از راہ سمار پور پور بہر بریلے رسانید و آشوبے عظیم بہ تمام ہند بہم رسید القصد ہر روزے بہر شغل با رعد اسے فقارہ بدگوش مردم عظیم آبا در سیدہ بعد اسفقا معلوم شد کہ ظان افغان بہ این قدر جمعیت از ظلال جاہد فاقث شہیر خان و سردار خان آمدہ و علمہ دارکان شہیر خان و بخشے ہیلیہ دست فطاول بر سکے شھسہ در اذکر دہم کسے از دست برد تاساج و غارت و بے عرقے آتھا نہ محفوظ ماند و بعد لعلے خان تمام روز درخانہ سفنج عبدالرسول مذکور گذرایندہ شب بخانہ خود رفت دران وقت کشیدماے خانہ ایشان ہاسے بار بردار سع ظا خان

کوفتی خاصہ سوار سے کہ عبارت از بجز با سجد موجود و میا بود سوار ملان عرض کرد کہ درین وقت شمر مشعل عرضہ میاست
است و امر از غنہ انظام یافتہ اگر بر کشتی من مخصوصان و اجمال و انقلال منشی الافکاک سوار شوند بے اندیشہ بر سرے توأم برود
باشب پیشتر از سی کرہ سے رویم دیگر کسی بمائی رسد انحق صلاح خو بے بود و مقدرات گذشت کہ لعل آید لطفے کان
ضالالت دور از کار اندیشہ ہائے غیر صواب نمودہ در مملکت عظیمہ انگلند بعد چند روز مراد شیر خان چون شہداد کاران گشت
یکے را فرستادہ عبد اللہ خان را پیغام آمدن بلسے ملاقات فرستادہ عبد اللہ خان بطوریکہ سواریش معمول بود کہ برود بر پاکی
خود با چند سوار و پیادہ رفت ہر گاہ بر دروازہ رسید لطفے از خواص مراد شیر خان برفق و مدارا التماس سیر و نماندن
رفقا و رفتن بدون راق نمودہ عبد اللہ خان بہ گمان آنکہ اگر بلسے با من منظور داشت با وجود قدرت این قسم چرا
مے طلبیدہ بروفق گفتہ او عمل نمودہ بدون راق با دوسہ خدمتکار اندرون رفت و آن بدو بعد اسباب ہر دہنے را
بہ تصریح اتباع خود دادہ عبد اللہ خان را بر پاکی خود معتمدان پیش شمشیر خان فرستاد شمشیر خان بہر مرد استماع
این خبر بہرہ پا دودیدہ در صحن خیمہ خود دریافت و عذر خواہے زیادہ از حد نمودہ بعزت و احترام بر پا کئے خود نشانیہ
مخاضہ اش با فرستادہ دوسہ کس را بر دروازہ بلسے محافظت نشانیہ بعد چندے کہ مردم عبد اللہ خان بخوان پریشان
گفتن آغاز نہادند و خبر را دہ ہماہب جنگ بہ این طرف دشمنان یافت توہم بچا یا ز طلبیدہ در خیمہ مقید داشت و لیسے
مراد شیر خان و لیسے عبد اللہ خان فرمان بکشتش داد چنانچہ ملازمان او خان مرقوم را حسب الامر بر کشتی سوار کردہ آن طرف
دریا بردہ با مہمور رسیدند و عبد اللہ خان مع رفیق خود جید رنڈ از خان مہلت فنی دو رکعت نماز خواستہ بان
مشغول بودند کہ درین اثنا حکم آمد کہ سید و ہر دو کس را بر گردانیدند شاہ صادق باعث این استقلال و ضامن
افعال عبد اللہ خان گردیدہ بخاندان اش آورد و محمود آنکہ اگر ہنگامہ ہماہب جنگ روے نہاید عبد اللہ خان از
جائے خود بچند و معتمد فرستادے و امرے درین خصوص نہ کرد و دہمے نثار خان کا بازیندار سر کس بکئے حسب الامر
بہبت جنگ کا دشما نمودہ اخراج کردہ بودہ وقت رسیدن خبر بہبت جنگ زمیندار و اتباعش بر او هجوم آوردند و خان
مرقوم باز یکہ ہماہب داشت مع معدوے از رفقا با استقلال برآمدہ خود را بر ہتاس رسا بندے طے کئے خان قلعہ دار آنجا
بہ حسن طلق و همان فوارے پیش آمدہ بر قلعہ جاسے داد و خانہ فقیر کہ عبارت از خانہ والدہ است از صدقات تاراج
و غارت از غنہ عنق قلعے این تقریب محفوظ داشت کہ اول یکے از ہماہب داران بہلیہ لازم والد کہ دران وقت
ہماہب بخشنے بیدیدہ بود محافظت در ہائے حرم سرا و دیوان خانہ نمودہ بعد از ان روز دوم بختا در خان کہ نہایت مقرب الدولہ
شمشیر خان و احسان والدہ براوین قسم ثابت بود کہ او قرضے از والدہ داشت و والدہ وقت رفتن از عظیم آباد
کا غذت شکات دہ دوازہ ہزار روپیہ را کچاک نمودہ ز رنڈ کو با و بخشید و بہین قسم شیخ محمد صلاح کہنہ سے و کالے خان
بلیمن کا ہر یکے ز ہزار احسانش بودہ اندر محافظت کو شید نہ قبیل ازین سلاہ بختا در خان از شمشیر خان عذر گرفتہ
بود کہ بلیے سید ہا امت ملتان بہن بایر بخشیدہ وقت قسط ازان خانہ قرضے نہاید کردہ الامن برادر شاہ و ملتان
بہبت جنگ را آگے توہم داد چون شمشیر خان با او خد و داد نہ بہر جہت انقصا منجے داشت قبول نمودہ با بختا در خان
عذر و مذاق موکہ قرض غوث الاعظم نمودہ بود ازین جہت بختا در خان مع شیخ محمد صلاح و کالے خان روز و شب
در دیوان خانہ ملاکہ آمد و رفت ہمدیہا سے نمودہ و اگر کسی عموک فتنہ گشتہ ارادہ برے سے خود قلعے

نکیز ارگے جناب عالی ثابیت و با انواع عواطف و عنایات مشمول بودہ ایم اکنون خیر از جان فاشا نے ارادہ دیگر نیست فرمودہ
 کہ اگر بہ قول خود صادق ایہ بیان را با بیان مؤکد و مشید سازید کہ موجب مزید اعتماد و ازدیاد و وثوق من گردد چون قبول
 نمودن قرآن را حاضر ساختہ از جمیع رؤسا و بارہ و فاق و لیساق قسم گرفت بعد ازاں گفت کہ من مدیون شما ہستم و دوجہ
 شہا بہ شما بزدن من باقی و لازم الاداست در سایندن دوجہ مذکورہ مقصر نہ خواہم بود و ہرگز در چنین حال کہ شما
 مضائقہ جان خود در راہ من نہ اید من نیز صرغہ در اداسے مالی نخواہم کرد لیکن مسئول آنکہ بہ مورد مدعا از طلب خود از من
 گیرم و فرق سپاہ بچشم قبول نمودہ در امر رفاقت کیسو و متحد شدند آنکہ ہمایت جنگ در فکیر انجام زرا قتادہ سبطی
 از شماست جنگ و دوجہ از دوجہ ایسی ہیئہ تخیل و از جلالت سیطرہ و دیگر مہاجران و ساہوکاران داعیان نیز ترض
 گرفتہ نخواہد سپاہ را بسے بلخ و دفرمودہ ہنوز ہم از مرسوم آہنا بسے باقی ماندہ دین و لافوج مرہط بہ حوالے شہر رسیدہ
 شروع بہنگامہ سازے نمود چون جنگ مرہطہ ما ساجت و ارد و یکجا و یک محل نہ پاید و ستیز و آذین آہنا مقرون بغیر
 و گریزے باشد در فتن عظیم آباد خاطرش را ترددے روسے داد آفرانمانے گنج جناب مرہطہ ہشتم فرمودہ و ما ساجت
 سفر عظیم آباد و نتیۃ اسباب در محل مذکور استقامت و زریہ صولت جنگ را بہ بلگوان کوکہ فرستاد کہ سدر راہ مرہطہ از آنجا
 ہا شہر بودہ سالک و صول رسد غلات مسلوک دارد تا گرانے روسے نہدہ فرمود کہ مرا عسار بہ باغا غنہ و نہفتت ما عظیم آباد
 ضروری است اغراض امان اسکان نہ ارد و مرہطہ دین لواح انتشار دارد و تدارکش با فضل ازم صورت فی تواند گرفت
 ہر کس ہر مانے کہ داند و تواند بدو بہ استماع این مقال اصحاب قدرت و استطاعت بہ مواضع آن طرفت گفتگاہی
 شہسے دیاسے مذکور ہا مکن مختلفہ خود را کشیدند و جیسے رماقت و استعداد نمود در غنائے خود بہ مرشد آباد
 نخست تو کلا علی اللہ قائلے آمیدند و ہمایت جنگ نتیۃ حرب دیدہ و از سر انجام اسبابے کہ باید فارغ گردیدہ بکن بیان
 و عطا و صلا تالیف مکتوب سپاہ نمودہ در اوائل ماہ ربیع الاول سالیک ہزار و یک صد و شصت و یک ہجری بمشروع پانزدہ
 شانزدہ ہزار و سوار و ترقب بہشت ہزار برق انداز ازیات عز و جلال بہمت عظیم آباد ہر افراشت و ادایانے گنج نہفتت
 نمودہ در چہانے دہ کہ سہر دسے مرشد آباد براہ عظیم آباد و اقصیت نزدل خصوصاً شہاست جنگ بہادر و عطاء الدخان
 بہادر شہاست جنگ را با پنج شش ہزار سپاہ گذارستہ میر محمد جعفر خان را نیز متین مرشد آباد فرمود و بنا بر اینکہ
 سالکے بسیار خدمت بخشی گوے بہ میر مذکور مروض بودہ و سید التماس داشتہ عسے شہاست جنگ در ہمین حصہ
 ہا چندے قبل ازین ساختہ براسے استرضاء و دوجہے او مرتبہ تانیہ از عزل فورا اللہ بیگ خان خدمت بخشی گری بنام
 میر محمد جعفر خان مقرر شد و بدین سبب کہ مرہطہ در حوالے مرشد آباد بود و مطلقہ آن سے لشکر کہ در کوچ چارسوے لشکر
 منصور محیط بودہ مانع وصول اجناس غلہ و عت حرج مردم و حضرت معاش لشکر یان خواہد شد فرمان داد کہ قبلاں
 عمدہ ارد و دیگر حصے کہ استطاعت داشتہ باشند بقدر مقدور غلہ و غیرہ ما بحتاج بر سفائن بردارند غلہ صد ہجرت نظام
 تمام ضررے از چہانے دہ اعلام اقبال برا فرماشت و بدین اعادے بہمت گماشت و مرہطہ بعد نہفتش شایع
 معرفت را گذارستہ و دست از مرشد آباد برداشتہ از راہ کل برای نصرت و اعانت آغا غنہ را دہ عظیم آباد شد

ذکر فرماندین مدین الد و ابوالسیف خان شیخ دین محمد جامعہ دار ملازم سیکار

از ان طرف شمشیر خان و سردار خان نیز با هم آمده خود که پنجاه هزار سوار بودند برهنه بودند با رطل کار از باغ جعفر خان بطرف
 قصبه باڑه روانه شدند و مهابت جنگ بعد از چند مقام که بنا بر آرام سپاه لاق بود از دو غیر متغیر تائیدات ربانی اعلام نظر ارتسام
 برانراشت در همین اثنا میر جیب با جاوین پسر گنگو به وسعت فوج مرهبط در جوار عظیم آباد رسیده از آن محل خود بانی غنای گنگی داور
 و افغانه که اولی خربک میر جیب و دومیته باین امر اقدام نموده بودند بقصد طاقات با رود سه مرهبط رفتند و میر جیب که قفسه
 پرداز زک و آتش افروز و دروزن داشت و با انواع شسته در تخریب یمانی دولت مهابت جنگ دملک بنگاله اساعی بود
 ایاکلش یا درسی نئے نمودن شمشیر خان و سردار خان را بعباسه خلایق فاعره امتیاز بخشیده به آداب نوکر س نواخت و نزعم
 خود صوبه دار سه بهار با آنها تفویض نموده رخصت الهراف از رانی داشت اثنا غنیه بنابر اثبات دعواسا موجب مشا هره درین
 خصوصیت نموده روز دیگر میر جیب و میرزا محمد صالح و دوین سنگه و غیر هم چند کسی را بتقریب میثانت طلب نمودند و بعد از سه
 مراسم همان غنیه که بر آساکش و خواب آنا بر پا کرده بودند نشان داده و به منازل معینه خود با رفته سمنه از افغانان
 را فرستاده که بر طریق چوکس حوالی خیمه میر جیب باشند و هر گاه مشا را الیه قصد رفتن بلش که خود غایب مانع گشته بگویند که ما
 گنیه مشا بر این امر اقدام نموده کار نوکر س تمام کرده ایم و زین الدین احمد خان را از میان برداشته پنجاه هزار سوار و پیاده
 نوکر گد اشمنه مستعد نرم دیکار مهابت جنگیم درین صورت مبلغ سی چهل لک روپیهر که تا حال تنخواه پناه شده است تدبیر آن نموده
 باید رفت این را بر ملا افتاده میرزا محمد صالح را از خارج سموع گشت نامبرده تدبیر سه با خود اندیشیده چند سوار مرهبط را بفرستاد
 نمود که شمشیر دین لشکر رفته از آنجا مضطرب الاحوال گشته عثان داخل لشکر شمشیر خان شوید و خبر دید که مهابت جنگ رسیده آنا
 بطور مصدوم و لعل آورده آوازه رسیدن مهابت جنگ در لشکر شهرت داده و میر جیب و غیره بسرا سگی قصد رفتن به لشکر خود نمودند
 درین اثنا شمشیر خان و سردار خان رسیده انظار مدعا نمودند میر جیب جواب داد که بالفعل توقف و این گفتگو موجب
 مفاسد و مخالفات صلوات است و سرا تمام این قدر مبالغ با هستی و بعد رسیدن بلشگر گاه خود س قوام نمود حالا انهمه اجم تدبیر
 جنگ و دافعه دشمن است که حریف بر سر رسیده بلخص آنکه بعد گفتگو بسیار میر جیب دو لک روپیهر را که در اوست
 موعود بود قبول نموده مهابت را مضان داد و دستمزد شد که بالفعل برساند باین تدبیر میرزا صالح خود را از ان ورطه برونیاک
 مع میر جیب بجات داده به معرکه خود رفت و روز دیگر تقارب فریقین و تقابل فقیقین روسه داده فاصدین العسکین
 بمیش از سه چار کرده غمانه

ذکر جنگ نمودن مهابت جنگ با شمشیر خان و سردار خان و میر جیب و جمیع مرهبطه با
 کیفیت مجموع کمتر از هفتاد و هشتاد هزار سوار و پیاده نبوده اند و ظفر یافتن بران فوج
 انبوه به محض تائیدات انزه جبار

نواب شجاع الملک حسام الدین و محمد علی در دس خان بهادر مهابت جنگ که در تدبیر جوب و جنگیدن با اعدا در زمان خود غیر
 آصف جاه نظیر داشت لب در بایه گنگا را در درواشتن مناسب ندیده کناره اش نئے گذاشت چون از قصبه باڑه
 بر آمد و با چو کپک که سابق گنگا بود و حالا در این طرف را گد اشته آن طرف جاری گردیده در میان جسد بره که
 در اینجا با معروف بدیده است افتاده و با چو عقره کم آب این طرف مانده بود و در شمشیر خان بمر آن ربحکم گرفته تو پها س

خود و کلان مردم آن چیدہ بودند و عود از بجا دشوار بود و مہابت جنگ مہمتر مذکور گذار گشتہ بقدر و وسیل بہنہائے زمیندارے
 پیشتر بطرف مغرب شفا فتنہ نمود و خود مردم پیشتر خان برین عبور کہے خبر آندا وقت سوم سیر شدہ بود آگے یافتہ سر اسیمہ گشتند و باطن
 توپا و آلات و دوات حرب را بر جا گذار گشتہ خود بدور رفتند این اول شکست و دہشت بود کہ بہ پیشتر خان و اعوانش رسید
 درین منزل مہابت جنگ بنا بر پاس شیخون و چیلہ دریا سے افغانہ سپاہ ورون افواج را مغرب ساختہ از غیمہ گاہ خود
 بیرون رفت و بہ نزدیک توپخانہ کلان کہ سابق ہمزاد جمع فوج و کثر مفاصلہ بہ مردم مخالف داشت تمام شب بسر بچون میل قبال
 او دیکہ و پرتو از عواطف ایزد سے یافتہ اور رسید اول صبح نماز کتبہ را بہر اسان نیاز مقدر ہم رسانیدہ و جبکہ
 انکسار بر خاک مگر کارزار را رسیدہ از جناب و اہب المہابت جل احسان فتح و ظفر بہ خصم سپاہ آخر در خواست و خاک ترمیم
 مقدسہ سید الشہداء کہ ہمیشہ در چنین اوقات با خود داشت بر آوردہ قدر سے ازان تربت طاہرہ را نا صیر آرا سے خود ساخت
 و رفت از حد بدر برد چون انکسار الہیاد از نامر حقیقت نصر تھا سالت نمود و بنیسل خود سوار میا سے کارزار گشتہ نزدیک
 بہرہ معروف بہ سر اسے راسنے ہمار کردہ غریبے تعبہ باڑہ بر آب دریا سے نگاہ بہ تیب افواج برداشت بہادر علی خان
 را تا توپخانہ جتنے پیشتر از جمع فوج گذار داشت و جیدر سطلے خان بہادر با توپخانہ سے عقب بہادر علی خان و بر پشت ایشان رحمان
 دیمیر محمد کاظم خان و دوست محمد خان را جاسے دادہ ہر اول ساخت و بہ طرف میمن کردہ را بود فقیہ اللہ بیگ خان و
 نور الدین بیگ خان و شیخ جہان یار را مقرر فرمود و بہ طرف چپ کہ مر سہ آن طرف و ہم بہ طرف پشت بود توپ صولت جنگ و
 محمد یار خان بہادر و محمد ابرق خان بہادر و راجہ سندر سنگہ و پہلوان سنگہ و کامگار خان و چند سہ دار دیگر را میمن نمود و
 عمر خان را با نیل نشان خود مع پسرانش کہ عبارت از اصالت خان و ولی خان و احمد خان و محمد خان با شہنشاہین روی خود
 نگہداشت و در ساتھ لشکر شیخ دین محمد را با جمعی از ملازمان و جماعت را مقرر داشتہ خود و عقب لشکر خود گرفت و پیشتر خان و
 سردار خان نیز با سی چہل ہزار سوار افغان و پیادہ ہا سے گنجی ہیلیہ و افغانہ تازہ فراہم آمدہ بتوسیہ معضا بہرہا خستہ بہ طرف
 دست چپ خود کہ جوئے از گنگا جارسے بود حیات خان نام افغانے جماعتہ دار را با چند ضرب توپ کلان از جوئے مذکور
 گذاریندہ مقرر داشت کہ از طرف راست توپ مہابت جنگ بمخاطبہ گولہ ہا سے توپ ہر او لشکر بالنش زندہ و خود از کنارہ
 دریا ناعملہ بمید سے صفوت آراستہ مستعد تھا کہ استاد و ہمیشہ از طرف دست چپ و عقب لشکر نمایان گشتہ بعد ہر ساعت
 حملات و یورش ہا سے نمود و بحسب ظاہر توپ مہابت جنگ را مع لشکرش نگین دار در میان گرفتہ از چہار سو احاطہ داشتہ
 حق آنست کہ درین جنگ آن امیر صاحب تدبیر دہا در دلیہ جراتے کردہ و استقلالے بکار بردہ کہ بے شائبہ تکلف کہر کے را
 و جیتن مقام این قسم نبات تدم و اطمینان خاطر میر آمدہ باشد چون تلاتے فریقین و تقارب فیقین رو سے داد و شد مع بہ توپ
 انداز سے گردید از بخت آنج و نظریاتہ اولیک شہدہ نصیب مہابت جنگ بود و اول جنگ گل تر پے بہ سردار خان رسیدہ
 سرش پرید و دود از انداد آن سرمایہ بلع و عناد بر آذر گشتہ شدن سردار خان کہ مالک نصفے از افواج و ولیہ تازہ پیشتر خان
 بود پشت لشکرش شکست و ہمراہیان سردار خان را از دست رفتہ تقرقہ دران مردم است و لو جو ان ستور بہ شاہدہ
 تزلزلے دران لشکر اکسرے بحضور مہابت جنگ آمدہ التماس یورش سے نمودند بفرق و مارا در جواب سے فرمود کہ کج
 تماشا کے برق انداز سے باید نمود بعد از ان انشاء اللہ تعالیٰ البتہ یورش کردہ خواہد شد و درین ضمن جیدر علی خان بہادر
 پیشتر حمے نمودہ پیادہ ہا سے برق انداز را دلہو سے با فرمودہ و شلک آتش جبار بران جماعت صاحب ادبار بنوعے

نمود که در روشن چمن شام ادا سازد گرفت دود آید و صحنه جان تیره بختان سیاه بود چون مسه که کا زار و در عصر جنگ بر رخالفان و جنگ
 با جود دوست میدان تنگ گردید بهیج جهان یار و رفیق الله بیگ خان حکم فرمود که بتازه و بعد از صلح آمدند اما انشع بلان مرتب
 گشت درین انشعار شد و میر حبیب با فوج اذافند که همراه داشت بطرف چپ مخصوص بر ساقه لشکر به پیشت مجموعی وورش نموده
 هجوم آورد و در کفیل سوارے و لعل فیل سوارے خاندن لواب منظم بود و معرعه داشت که غنیمت وورش بر سر آمد و درده
 و نیزه منصل رسید و تدارکش بهم منظور باید داشت لواب منظم جناب به کمال غنظ غلظت فرمود که غنیمت و وحل من پیش رو است
 از مرسته پروا نمی نمارم انشاء الله تعالی بعرض و ظفر برافند مرسته را نیزه لعل و الله و تانیده آریان بر سید ادم و التفات
 بعطرت مرسته و هجوم و غوغا که اند کرده بازنه کید بغیر الله بیگ خان و شیخ جهان یار بر سوارے وورش فرمود و درین وقت سواری
 از عزم خان و دوست محمد خان و میر محمد کاظم خان و حیدر علی خان که همدل بوده اند رسید و معرعه داشت که احوال صلاح
 در یورشش نمودن است و ایندگان بر احوال می تا نیم خدا و نیم اعانت فرمایند فرمود که آفرین به ادران با ستغفار و نصرت
 آتی تانید و مراجم بر سر خود رسیده دایند چون سوارند و کور برشته رفت جهات جنگ قبضه کمان در دست جرات گرفته و نیز
 از ترکش کشیده دست نیاز بدرگاه چاره ساز به عابر داشت بعد از سال نصرت و ظفر بردن تیره اختر بهر اهیان رکاب فرمود
 که به ادران حال ازبان اسپاخن و دجان باختن است هر که اوجس تحصیل نام و نشان و دیدن ادران باشد مرد و در یکو شد
 و خود یکبار کمان را کشیده و دواش را در دست دیده و سوار تیر بر چل گذاشت و حکم خواستن شاد یا کثرفر فرمود چون صدای
 نثار شادمانی بلند شد با خاطر ملین فیل سوارے بردن راند فوج هر اول به پیشا به جرات خاوند از جاسه خود چنید
 معایت جنگ نیزه بختان آنا رسید دین گرسه دوست محمد خان و میر محمد کاظم خان که بر یک فیل سوار بوده اند و عیس
 سبقت بردیگان نموده چو پایسه نام و نشان خود گردیدند و باز گردید و اگر هم گردید و هر یک از حاضران با بخالفان مقابل خود
 در آوخت و خون خصم را چون آب رویه بدلان بر خاک ریخت میر کاظم خان و دوست محمد خان فیل خود را پیش برده و ابل
 مراد شیر خان برابر که در دسیر کاظم خان خواست که تخته بود و ش را گرفته بر فیل و بعد مراد شیر خان اگر چه زخم گولی داشت
 لیکن تیز خود یا کار و اخلاصی بر دست میر کاظم خان چنان زد که بعضی انگشتان دست راستش قطع گشت تخته از تخته اش
 بر رفت دوست محمد خان بر دست و بر و دج فیل او رسیده و بر سیند اش نشست میر کاظم خان انگشتان قطع نیز بر فیل مراد شیر خان
 رفته اعانت دوست محمد خان نمود و با اتفاق سر و دیکر او جدا نمودند اما شیر خان دران گیر و دار معلوم نشد چگونه از فیل خود
 بر زمین رسید و حبیب بیگ یکدیگر لازم سر کار جهات جنگ که مهاجرت دینی و لیر خان پسر عثمان بهر سه بر دسرسش را
 بریده آورد و دسرسر فرود آن هر دو بهیج دوست تقدیر نیز به پایسه فیل لواب مهاجرت جنگ رسانید و آن جناب بعد چن
 نوع که از لواب انواع شادمانی بر روی او کشود و اهیگر گذارے در بارگاه حضرت بارے برخاک نیاز سوده سعادت
 شکرے که در حین طاقت بفرے گنج تقدیم رسانید و حکم خواستن شادمانی بهیج فرمود فوج مرسته که جانب لیسار امید و ارکامیا
 خویش بود و مشاهد که او را که در خیال کسے نه گذشت که منظر الاخوان در کمال انفعال معترف بشما مت و بهمدارے
 عود تیر اقبال آن بے بها گوهر افسر دولت و کامکارے و او را دسے فرار گذاشت و مهاجرت جنگ قرین فرغ و اقبال
 در کمال جاه و جلال خود به آردی و خالفان گشته بر نیگاه آنا تانیده بارگاه خود برافراشت

ذکر ملاقات آمنه بیکم دختر مهابت جنگ مع اولاد با پدر والا عمر

آمنه حکیم صید اوز و جبرین الدین احمد خان با دختر و پسر که چاکر و جبر از احمد کے مقید افغانان در نهایت دولت دیوان بود
بادشاهک ملاقات پدر و الاکھر عمر و باره حاصل نمود و طریقین را فرط خوشدے و غمی از حید و جان و قلب و لبان پادشاهے شکر ایزد
شان دلالت فرمود پاشاع این مژده روح افزا خواص و عوام شھر عظیم آباد و رطاعت غما سے جان فرسار سنگار سے
یافت و آبرو دے ادراک عقیدہ سے شائسته ذخیرہ اندوز سرکش اگر چه عموم رعایا و برابا و دوسے آن صاحب اقبال
و زیب افزا سے وسادہ جاہ و جلال رسید پشادہ جمال او که آئینه صور حصول مقاصد ملاقای بود کامیاب سے خود دیند بعد
یک دو مقام آن والا نژاد عالی و دو مان اعلام نصرت نشان برافراشت و باکمال فخر و شان دوست نواز و دشمن گذار
ط مراحیل نموده وار و شھر عظیم آباد گردید و ظلال عواطف و اشتیاق بر مفاصل سکته آن دیار که در متناسے این روز را دو نیم
ماه چشم آرزو فرشت راه انظار داشتند انداخت و مجدداً پادشاهے شکر و اہب انتم پر داخت و انفا سے محمود و فخر دے که
درین خصوص کرده بود نموده بار باب اشتیاق از سادات و مومنین و فقر و مساکین زر بار سائید و بشمامت جنگ بهادر نیز
برنگاشت که احمده شرف و ظفر بوفیق خانی داد گرمر زوق و میر گشته نذر و صدقائے که در انجام براسے مردم مرشد آباد
میں شدہ بار باب اشتیاق برسانند و دو کئے صفا و احوال که از جور افغانہ احوال ہر شان یکسان بود پیش نهاد خاطر
فتاویست تا اثر خود نموده بود میائے الطاف ہمارا که شکستہ خاطر براسے سکته آن پادہ فرمود

طلبید اشتن جماعت جنگ عیال و اطفال شیرخان مشغول عواطف شدن آنها بر عکس وطن و گمان

بیمے از متدین را براسے ضبط اموال و اطلاق کافر نشان حق شناس بزرگوار که موطن و مسکن شیرخان و سردار خان بود فرستاد
زمیندار بیتا که اہل و میال آن مغضد این و پندار و جوہر او بود و دمر و ض داشت کہ آن جماعہ ازین کترین امان خواہست
اگر سطلق الشان طعونہ لک روپیہ نذرانہ سے رسانم نفس ادمی و ن با جابت نگشتہ بعضے از دہنخواہان بہ آوردن شان
بامور شدہ ہر خود ہم براسے مزید دید بہ تازیدہ از جیلہ کند متا قیہ مجور لگا نموده بہ ہزار شکار و دوسہ منزل حرکت فرمود
و صولت جنگ بہادر ہمام الدولہ را در شھر نایب گذاشت چون زوچہ و دختران شیرخان زمیندار بیتا السیم علامت جنگ
نمود حکم صادر شد کہ دسوار ہما محفوظ دستور از نظر نگران بہرند و بخوے ایذا و اضرا بحال شان رواندازند و پسند
و رسیدن آنها بشہر از راہ و روازہ مغربے داخل رستہ بازار شدہ بدر و لکتر رسانند و در جم سرامکان مناسب
فرود آند چون حسب الحکم کعبل آمد سراج الدولہ را کہ بہرہ جان او بود و آمدن بحسب سربادون سہو جزا تا بدین آہنا منوع
نمود و از انواع لوا کہ مطعومات انچہ خود در غیبت سے فرمود و بہ لشوان و اطفال خود و امر بامید اول حصہ براسے آہنا ہرستاد
و دوما درہ گنگو و پنچام ہر گاہ اتفاق سے شدید از لفظ طے بے تلفظ سے نمود یا گنگو لکن چاہے بے ہراس حق شناس کہ حقوق
پر در شہر اسے تمام عمر با کمال رافت و عنایت برگردن شان بود کمال محولت و خفت و بجز سے و غیبت نسبت بنامو نہایت جنگ
مروم کہ فرزند و فرزند از دہمایت جنگ بود واداشته خود را ہر ہفت سہام طاعت خواص و عوام و مور و لمن و لمن کل
فرق نام ساختہ ہما بیت جنگ کہ عقل و در بین و دل دانش اساس حقیقت آئین داشت بانظام آن اصلا انفا سے
نکر دہ براسے نام آہنا سے و بدست آمدن ناموس افغانہ نمود چنانچہ سے فرمود کہ مرا با ناموس کسے ہر چند
اعداسے عد و پا شدہ کار سے نموده و نخواہد بود و اینہما فقط براسے چون آوردم کہ شمشیر خان پاس حقوق مرا نگذاشتند

نسبت با فرزندان بن کمال بے حرمی رواداشت ہیبت تقصیر کے دربارہ شمشیر خان ذکر کردہ ومن نیز با ویدے پہ عمل
 نیارودہ ام محمد اگر کتبہ یا ہیبت جنگ بودا پنچ نکودنے بود کرد با با موس و عورات چکار بود کہ باعث انیمہ نخت آنا گردید
 چند روز شاہ محمد اتفاق نام شخصے را از اولاد قاسم سلیمانے تجویز دیگر انما غنمہ بہر سائیدہ شادے کتھا اسے دخت
 شمشیر خان بوجے کردہ داد و حجۃ اناراشمول انوار الطلوع و عنایت فرمودہ دہانے چند برائے ساعش آناہمین کردہ
 افغان نمود و حسب المرام آنا رخصت الفراف و طہن کہ قصبہ در بہنگاست از رانے داشت مخفے مانا کہ قاسم سلیمانی افغانے
 بود و بدویش مشہور و در عمد جاگیر پادشاہ بنا بر کثرت اتباع مقید گشتہ در قلعہ چنارہ مجوس ماند چون در گذشت بطون
 غریبے آبادے قصبہ مذکورہ مدون گردید و مریدان و افغانان مقتدرش در قلعہ قہر و غارات اطرا نش کوشیدہ و رین آدان
 نہایت رونق و نشان داشت اکنون سبب تسلط جامعہ انگلستان تمام ممالک شرقیہ ہندو آن قصبہ مع مقبرہ اوسیر و فی
 پذیرفتہ افغانہ ہم از طاقت افغانہ و مدخل و مصارفش نقصان یافتہ و بدویرانے دار و دایمہ ازین چہ شود

فرستادن مہابت جنگ عیال میر حبیب یانزداد و سوانخ دیگر

ہمدین ایام پر شہامت جنگ بر گاشت تا عیال میر حبیب را کہ از ابتداے یوسن او بر سر طہ شد آبا محفوظ و محروس
 بودہ اند و سوارے باے خوب و خرج را و زیادہ از قدر مطلوب دادہ مردم متحد را ہمراہ کردہ نزد میر حبیب بفرستند ہمدین
 اٹنا خبر اتحال محمد شاہ بادشاہ و سریر آراشدن پسرش احمد شاہ رسید چون مہابت جنگ را بشکار رغبت بسیار بود و چہل پنجاہ
 روز از طرف لنگا وقت نمود و سراج الدولہ کہ در شہر ماندہ بود و نیابت صولت جنگ بر او تا گو آرمہ حرکتے چند کہ لاف
 بحال او نمود و عمل آورد و دین اولی اطمار تسلط و اقتدار و ناچار بہاے دست آفندہ بعد سیر و شکار در او خورج مساوت
 فرمودہ داخل قلعہ عظیم آباد و مشہور دین آوان امرے عجیب کہ سرمایہ محبت و انزجار را رباب خرد مردم ہوشیار از نشانج و تناسل
 تواند بود و رے نزد قیصا شش آنکہ چون قبلۃ الانام میر علی محمد عالی مقام مد اللہ تعالیٰ لے لکلال افکار را اتفاقاً عبورے
 در پورینہ رے دادہ اتارنے باسیف خان و پسرش نذر الدین حسین خان میر آمدہ بود و نذر الدین حسین خان سپہ سالار فی خان
 کہ معروف بنواب بہادر بود و خط بنویست میر صاحب قلعہ قہر و عرصے لغوف آن خط بہ مہابت جنگ نوشتہ فرستاد و سید
 عالی تقدیر را بجنون عرصے مطلقاً اطلاعے ندادہ اتاس کہ دہ بود کہ عرصے اوراد رقتوں از نظر مہابت جنگ گذرانند
 ایشان خالی الذہن وقت عصر نزد مہابت جنگ رقتہ خط خود اول نمودہ عرصے را از نظرش گذرانند مہابت جنگ
 عرصے را بخود میر صاحب گفت کہ خوب است تو سے کہ خواہند فرمود و چہل خواہد آمد چون میر صاحب را اطلاعے بود
 تیر گشتہ گفتند کہ مرا خبرے نیست کہ در عرصے چہ نوشتہ مہابت جنگ عرصے را بدست میر صاحب داد و میر صاحب
 بعد مطالعہ در یافتند کہ بکجبت در ان عرصے نوشتہ خود اطمار بندگے و اخلاص نمودہ عرض کردہ است کہ اگر اندک اعانتی
 شود و حکم عالی شرف صدور یا بد پر خود را مقید کردہ بجنون فرستد ہمدین زمان سراج الدولہ نادان با آقا غلیظا
 کہ مرد سادہ صانعے بود کاوشے آغاز نہاد و پیش آنکہ سردار خان بنا بر سابقہ معرفتے کہ از زمان لوکرے سیف خان
 با آقاے مذکور کہ بخشے سرکارش بود داشت سلوک مناسبے کہ در و سہر سہر خلاص بوض مردم عظیم آباد پاس خاطرش
 مے نمود و بعض بدگمانے دعوے ہشت لک روپیہ امانت سردار خان نمود و قتل پر خود زمین الدین احمد خان را

بصلاح و شورت آقا سے مذکور کہ واسطہ جواب و سوال افغانہ بود شورت داده بازخواست غلطیہ در خاطر داشت و مہابت جنگ ہم درین خصوص با آقا سے مذکور بد گمان گشتہ خواہان اضرار آن بیچارہ بود جسے و کوچہ سر محمد علی صاحب غلطی یافتہ بغض رفاقت صولت جنگ ازین تشویشات رہائی یافت

ذکر از دگر صولت جنگ با عمومی خود مہابت جنگ بنا بر خلف وعدہ و انجاسیدن با صلاح و خوشنودی و بہریدن کدورت بی پایان و میان مہابت جنگ و عبد العلیخان و بعض سوانح ہمان زمان

جواب صولت جنگ بہادر و بیخ صوبہ دار سے عظیم آباد کہ در شروع محار بہ افغانان با او وعدہ بودہ شورت داشت اعزہ بسیارے را مثل ہمدے نثار خان عم را تم کہ بعد فتح مہابت جنگ از بہتاس آمدہ بود و برادر فقیر علی خان و خادم حسن خان و عزیز علیخان و غیرہم را کہ اکثر رفاقا سے بہت جنگ بودہ اند رفیقین خود گردانیدہ برا خراجات افز و دلیکن و درجہ مہابت جنگ درین فکر افتاد کہ صوبہ عظیم آباد وعدہ صوبہ جات است و گذر افواج و وصول آن بہ جنگاہ بدین مرسے ناممکن آنجا دشوار و شہامت جنگ مردیست لا اہائے و از نعم و ادراک و قافلی ریاست خائے و بعد مہابت جنگ دشمن تو سے دختران و دختر زادہا سے او سراج الدولہ و ہر دو بہادرش صولت جنگ خود آمد بود درین صورت سے باید نمود کہ مہابت عظیم آباد بہ یکے از متوسلان خود یا شد بہت بر این مقدمہ بتابع بودن صولت جنگ در صوبہ مذکور حسن انچه خود تصور نمودہ بود با خائے شتے خاطر نشان مہابت جنگ نمود و سراج الدولہ دختر زادہ خود تعلیم کرد کہ علانیہ وفات شتے پیش ہمکس بر زبان آرد کہ اگر صوبہ بہادر صولت جنگ مغرض شدن خود را ہلاک خواہم کرد چہ این صوبہ پر دین است بحسب وراثت باید بر اسے من باشد ندید اسے دیگران مہابت جنگ از استماع چنین کلمات چون خاطر سراج الدولہ نہایت عزیز داشت و گفتہ زن خود را ہم بنابر مصالح مقصد کہ در نظرش بود کہ بعد او سراج الدولہ بجا سے او باشد مناسب نہ داشتہ از زادہ خود باز آمد صولت جنگ بد ریافت ایہ سنے کہ گویا شتے عائد بہ احوال او شدہ اظہار کدورت و طلال خودہ عازم دارا بخت لائق شہا بچہمان آباد گردید و از آمدہ شدہ در بار بقا عدو زید مہابت جنگ با رسال رسل و ارقام رفاقم دیکوئے و عذرخواہی با آغا نہاد بعد چندین گفتگو صولت جنگ و رعایت اظہار تقصیر ارادہ خود نمودہ مرقوم ساخت کہ من درین خصوص قسم یاد کردہ ام کہ اگر چنین بنا شد بشاہ جہان آباد و خواہم رسم رنگ مہابت جنگ در جواب بدست خود تو نوشتہ این فقرہ دران سند درج ساخت کفارہ مین سہل است و ترک رفاقت عم خود و جمل و متقاب ر قو خود بخانہ اشش رفتہ گفتگو با نمود و درمن آن گفت کہ بابا سے من فرط محبتی کہ مرا باشاست باعث بر این سما جہا گشتہ والا میدانید کہ من یک مرتبہ بزبان عذر سے گویم و خاطر مخاطب میجویم اگر شنیدہ فہو المطلوب و اگر نشیند باز با او سخن شے گویم مگر بزبان شمشیر شمارا اگر غرضے باعث این ارادہ گردیدہ خاطر فانی نہایت مطابق آن بعمل آید و بروگفتن اگر منظور نہایت حکیم یک یادگران کہ حاضرند بواسطت آنها اظہار نمایند و مراد خود را نہ یادہ برین نہ بجا شد صولت جنگ خواہ گفتگو و یافتہ بواسطت نہ ما سے حاضر مقام صد خود را عا ہر ساخت و مہابت جنگ بعضی وجہ مداخل بر اسے مصارفش کہ افزودہ بود متعہر فرمودہ شکیں آشفٹ خاطر ہما سے او نمود و عبد اللہ خان بہادر خاں سراسر افضال را قم را بسانیت و حماقت نہ وجہ اش کہ مجبور مہابت جنگ نمود محبت ناچاق گشتہ کار بجائے رسید کہ احوال ہلاک او بود و چہ بعضے سختان ہریشان زن او

مشرقیہ چغت شہر در ناموس مہابت جنگ بود اما مہابت جنگ پاس صلا ارحام و دیر نیہ اشتقاقیکہ بحال اوداشت ال
قتل او گدشته فرمان بد شدن از ملک محروس خود اود و محمد سلط خان نایب از حماقت و حاجت زن خود لا علاج و ناچار
بشاہجہان آباد رفت و ذکرش آید بحیثیت زن بد در سراسر مردگو بہ ہمدین عالم است و فوج او بہ

ذکر تفویض شدن صوبہ عظیم آباد بسراج الدولہ و نیابتش بہ راجہ جانکے راح و معاودت
مہابت جنگ بہر شد آباد و اخراج نمودن عطاء اللہ خان از حد و دھماک محروسہ خود

چون ایام برشکال فریب رسیدہ بود مہابت جنگ بنا بر انتظام آن صوبہ بودن خود را بآغا قرار دادہ زویہ سراج الدولہ
را بہار ہجہ جانکے رام بقصد دادن نیابت عظیم آباد از مرشد آباد طلب فرمود بعد رسیدن او خلعت صوبہ دارے عظیم آباد
بسراج الدولہ خلعت نیابتش بر اہجہ جانکے رام مع نوبت و پاسکے جہاں دار عنایت فرمودہ بنا بر پاس خاصہ صولت جنگ
جانکے رام را بہرہ صدر انجن خان بخدمت او فرستاد تا آداب تفویض خدمت مذکورہ بجاء رسید و صولت جنگ اگرچہ کمال
طول ازین عمر در خاطر بہر سائیدہ بود تا در ظہر بنا بر اشتغال امر عم عالی قدر خود مطلق فرمودہ پان باضا بطہ ممالک ہند
عنایت نمود بعد انقضای ایام برشکال جانکے رام را بکار نامور گذار شد و صولت جنگ و سراج الدولہ را بہرہ بخش
گرفتہ در اواخر ماہ ذی القعدہ واسے رغبت برافراشت و قاصد مرشد آباد گردید چون از سابق پختگی با عطاء اللہ خان
متحقق بود دین سفر بنا بر گیر آمدن خطوط اربعہ حاشی چنانچہ مذکور شد عداوت اومیقین گردید ہر چند متفق تقریرات
بود اما بنا بر تحقق خوسیشے و پاس خاطر زہجہ اواز انتقامات گذشتہ بنام شہامت جنگ حکم حکم بر گاشت کہ عطاء اللہ خان
را بدون اخذ و جرو ازاد ہر چہ چنان بجلد کے از ہنگال اخراج نماید کہ تا وود عساکر فرزد کے آثر خان مرقوم از مرشد آباد
بر آمدہ با شد شہامت جنگ بعد وصول فرمان ابلاغ حکم با و نمودہ در بر آندش تنقید شد بدکار و عطاء اللہ خان چارہ
غیر از اطاعت ندیدہ دل از آرزو امید رہا بست ہنگال کہ بہستہا رموا امید کا فہرہ سیرہ اصغر کہے نہایت مرتبہ
داشت بر کندہ رضا بقضای کئی داد و دہجہال و المغان تراسے اموال کہ بدوایت مشہور شعلت لک روپیہ نقد
داشت و ہشتاد ہشت تاجہر فیصل و دیگر اجناس نفیسہ و ہر اسروز و ہر و جہج اثاث البیت از مرشد آباد بر آمد و جبور گنگا گنڈ
در واسے مالہ و حیلے میر منیا اللہ کہ در وہن دور واقع بود تا نتیجہ سرانجام سفر توقف نمود مہابت جنگ در ان محل
کے بہر کبر نگز شدہ رسوم جشن عید الفتحے بمل آلودہ بسوارے کشی عازم مرشد آباد گردید و ادھڑ ماہ مذکور در
ہنگو گودزل نوہہ ملاقات شہامت جنگ و ملازمت حسین قلی خان و دیگر اہل شہر و ستو سلاطین از بای دولت
کہ بہر استقبال شتافتہ و دند سرت اندوخت و از انجا بسوارے فیصل کوہ تمیش از راہ خٹکے رود گردیدہ و کمال
جہاد و کلال و قرین فتح و اقبال داخل دولتراسے خود گردید و در اداسے شکر امین فتح کہ عطیہ عظمیٰ از ہارگاہ کرم
تھا و توانا بود مرتبہ ثانیہ نذر و صدقات بپوشین و سادات و دیگر ارباب استحقاق رسانیدہ بذلل و استکانت
در جناب عزت و حضرت احدیت بنوعے کہ دانست و توانست بمل آورد و دین سفر بلیغہ از اعزہ کہ عظیم آباد بودہ
مثل اسوقہ العلماء و قدوۃ الفقہاء و المناقب و الفقہاء کاشف الحقائق و الہ انکرا بجز المللی سید الانانضیل میر محمد علی
و دام اللہ علہ و خان جلیل القدر عالی شان و الشان العینین و عین الانسان زائر حسین خان خلعت مرحوم مولوے محمد نصیر

رحمہ اللہ علیہ و خان ذوالکرام والا احسان نقی علی خان مرحوم بنی حاسبے عبداللہ خطاط مشہور کہ دیوان صوبہ بہارن پور و مرشد
محمد اورنگ زیب عالمگیر بود و خان والا دو دوان مرد و یک دیدہ مرد سے و مروت شیخ نیا بیج فضائل و کمربست علی ابراہیم خان
بہادر فوہ مولو سے مرحوم مذکور بشیرہ زادہ زائر حسین خان مغفور و حاسبے محمد خان کشمیر سے ہمراہ مہابت جنگ بہ مرشد آباد
آمدند و صولت جنگ چند روز بعد از کوچ مہابت جنگ از عظیم آباد بہر آمدہ ماہ مرشد آباد سے برید

ذکر معاودت فقیر از شاہجہان آباد و میر آمدن رفاقت صولت جنگ و رفتن ہمراہ او مرشد آباد

و بعض سوانح دیگر کہ بعدین عصرہ روی داد

فقیر نیز درین عصر کہ مہابت جنگ از عظیم آباد بہر آمد و صولت جنگ غلام بود از شاہجہان آباد بہر آرزو سے ادراک ملاقات
واللہ باجمہرہ و اخوان و خال و عم و احباب و اصدا قاسمے ہمد کہ در حاد و شہر شیر خان و کشتہ شدن بہیت جنگ امید
بقا و قاسمے بیکس از انہا نمائندہ بود و بشارت حیات شان شنید معاودت نمودہ بعظیم آباد رہسید و درہا باہین کہ مستور
و فیض آباد محمد اللہ خان بہادر خال سر با افضل خود ملاقات گشتہ سبب برہمے با مہابت جنگ و اختیار نمودن سفر
پہر سیدم فرمود کہ بنا بر نما سے و سہایت زد و چون ناچاستہ صحبت در نہایت مرتبہ با مہابت جنگ رودے دادہ و کار از حج
گذشتہ اہل خانہ را باعث بود بنا بر تاخیر و اجل موعود زندہ ماند و بہ بلا سے آوار گشت و غربت و جلا سے وطن و دیگر
شفاق و محن مبتلا گردیدہ عازم شاہجہان آباد ہم بہیت زینبار از قرین بد زنبارہ و قنار بنا عند اب الناریہ و ہمین سبب
از خراج بعد اعلیٰ خان والدہ را با مہابت جنگ جواب و سوسے روی داد کہ مردان را از عمدہ اسخ بر آمدن مقتدر با شرفا
بزنجان چہ رسد و گذشتن در چنین مواقع بعد استماع چنان جواب ہلے درشت با وجود قدرت کہ مہابت جنگ بعل آو در نفس ملکی
سخواہر مقتدر و نفوس بشیرہ نیست و ہمین جہت نسبت بہ جنگ با سب علی خان برادر فقیر مقرر نمودہ میخواست و دختر خود را با او
وصلت نماید بہر خود و مہابت جنگ آن دختر را بدیگر سے دادہ بصراہرت خود و امتیاز بخشید الحق در گذر از جہرہ ام و اغراض
از تصدیقات و پاس حقوق ذوی الارحام و اقارب بہر تہ کہ مہابت جنگ و ہر سہ برادر زادہ ہا سے مقتدر را داشتہ اعدا از کشتہ
کے مشاہدہ و سموع گشتہ اللہ اعظم علیہم و از ہم بعد رسیدن فقیر از عظیم آباد و ضوح یافت کہ مہدے شہر خان و نقی علی خان
و دیگر اقربا و اکثر اصدا قاسم علی غلام رضا خان پسر مقتضو سے خان و آقا عظیمائے مشہور بہرادر ملک محمد خان و
خادم حسن خان و عرب علی خان و میر اسد علی و میر فضل علی و از افاضل عظیم آباد غلام میکی و میر و میر و مفتی خیا اللہ
و مولو سے لال محمد و میر عبد البہاد سے مرحوم بر رفاقت صولت جنگ تا صدر مرشد آباد از فقیر را مقارقت انہما و سکونت در عظیم آباد
کہ از اکثر اصدا قاسم علی سے ماند و شہر آآمدہ بدون سہرشتہ رفاقت صولت جنگ ہمراہ عم و برادر خود رہے کہ دید روز عید الفطر
بود کہ صولت جنگ در نورج موگیر از کشتی سواری خود لب دریا در قاصدیکہ خاسے از انگیار بود خود آآمدہ قرا سے نمود و ہما نجا
از کشت انہما کہ بے تیار شدہ تناول سے فرمود فقیر را بجا گذشت کہ روز عید است و غلوت در ہمین جا اورا باید دید از
کشتی سوا سے بیج سید علی خان برادر خود فرود آمدہ و بر ویش رفیق و سلام دادا سے رسم مبارکہا نمودہ و تہ گذر از سیدیم
بسیار خوش گشتہ حکم معلوس فرمودہ در طعام مشہد یک گردانیدہ وقت برخاستن مہافتہ نمود کہ ہمیشہ در سفر و حضر لازم باید بود
و سبب بقدر معاشش برا سے بندہ و ہم برا سے سید علی خان مقرر نمودہ دستخط فرمود با تہتہ محبت آن مرحوم خوب

در گرفتہ در احوال اول بعد از انقضای وقت و مقام انشاء اللہ تعالیٰ تمام خواهد یافت چون مدت سفر انجام رسید صولت جنگ بنابر ملائکہ از نیافتن صوبہ عظیم آباد در خاطر و با برادر کلان خود شہادت جنگ نیز عزم صفائی داشت بدون مرشد آباد مسکنہ مشرفہ رضی القامت خود در جگہ گوان گوان گذشتہ و امیر جمہا نے نمود آخر پیکر عزم و برادر بزرگ خود کہ از دیوبند آمدہ در فرب سکونت مرشد آباد سے نمود بعد دو ماہ از آنجا برخاستہ در حوالی کہ آن طرف بمجا کرتے محاذی بیوت جگت سیٹھ واقع بود نزول نمود و خانہ میسرہ حبیب را کہ بطور خود ساختہ بود منزل فقیر و محکمہ نثار خان و نقی علیخان گردانید

و کر تمنا کردن سیف خان معین الدولہ ملاقات حمایت جنگ در گنڈہ گولہ و پندیرا کے یافتن و رحلت سیف خان و معین الدولہ شدن فوجہاری پورنیہ از انتقال او بہ صولت جنگ و آمدن فخر الدین حسین خان بہر سیف خان بہر شدہ آباد و ملاقات او با حمایت جنگ و انتقال دیوان خالصہ راسی راپان چین راسی و مامور شدن بھیرونڈت پیشکار بران کار

و بان آوان کہ بعد از ششہ فیضان حمایت جنگ از عظیم آباد و سعادت خود سیف خان کہ راہ مملکت دار سال سفر اہدایا با حمایت جنگ سلوک داشتہ بغیر ستادن اقوان کک در اوقات مناسبہ بجا گشت و اتحاد را متوقع بود و چنانچہ حاجی احمد وقت شفق عظیم آباد با سیف جنگ ہنگام سعادت از مرشد آباد کہ در شادی پسران خود رشتہ بود دیگر شہ عظیم آباد سے آمد در گنڈہ گولہ کہ از گولہ کج محلہ محروسہ اولو آمدہ ملاقات و معانہما نمود سے خواست کہ حمایت جنگ ہم بہان روشش یا او بر خود حمایت جنگ نظر بملو شان خود کہ از جعفر خان و شجاع الدولہ مرحوم مرعہ سروری و امارت و سپہ داری و شجاعت او گذشتہ و عوسہ ہمسری بلکہ بر عمری یا سلاطین عالی شان داشت ازین استدعا و چوس پچانہ خوش گفتہ و رطلوت سے گفت کہ سیف خان ہر چند بہت ہزار سے و سپر عمدتہ الملک امیر خان صوبہ دار کابل است اما فوجہا سے پورنیہ دار و ہیشہ سالی کیا بار موافق ضابطہ براسے ملاقات شجاع الدولہ و جعفر خان و علاء الدولہ سافر از خان سے آمد براسے ملاقات من چرا نے آید کہ این آرزو سے زیادہ از تہ خود سے نماید سیف خان کہ از مانے الضمیر شجاع الملک حمایت جنگ آگاہی داشت و بر عمر نہر گے دو دان خود سیدانت کہ مثل حاجی احمد و ہیبت جنگ ہوا بہت جنگ ہم خواہ آمد یا با سبب ضیافت و مجالے و دیبا و بیشکشا در گنڈہ گولہ آمدہ اقامت و زریہ و خیام و سراپردہ ہا سے عالی شان بر آفودہ مترصد و روند حمایت جنگ نشست حمایت جنگ ہنگام عبور خود از تیلیا کولتے بسفر اسے مستعد سے جواب داد کہ اگر ملاقات منظور دارند چراموافق ضابطہ و زمان نامظان انشین بہر شدہ آباد نے آید سیف خان با ستاج جواب نہامت کشیدہ بہر کردولت خود کہ پورنیہ بود برگشت و بعد از مکہ سے مرعیض گشتہ صاحب خراش گردید و سل مدتی بمعارضہ اسماعیل بتلا بودہ در شروع سال شصت و دوم از مایہ و از دہم ہجرت برست خدا رفت و خلف اکبرش فخر الدین حسین خان تا خلفت کہ اصلا لیاقت سروری و اقارب و اقوان پرور سے نہاشت بجاسے پدر نشست و بر جمع شرکات پدر کہ مبلغ خطیر و جواہرات گران بہا بے نظیر و دیگر اجناس و اتمشہ نفیسہ کثیرہ بود تا بغض و شغرت گردیدہ دیگر برادران خود را محروم داشت بلکہ شہید شدہ کہ انچہ در دست دیگران بود و دران ہم طے نمودہ باز گرفت و تسلطی در دست آہنا گذشت و چیرا سے را کہ آہنا فتنے آواستند نمود محفوظ اند چون این قبسہ بہما بہت جنگ رسید و صولت جنگ کار سے کہ لائن شان و احوال او باشد

دکن نگار داشت سند نو جدا که نورین مع جیج ضامنم و هفتانات بدستور سیمین الدوله سیف خان بها در سیف جنگ براسے
 مهمام الدوله سعید احمد خان بها در صولت جنگ مع خلعت و عطایا لایق و حضور طلبیده قامت قدامت اورا بطلان قلمت و جعفر
 و سر بیج مرصع مع پیکلی و مال مروراید و فیل ح طرایل بیاراست و نو جدارے بهنگی انزل اول سراج الدوله بخشیده سیراز
 پیارن برادر علاسے خود که در خا طلب بجهار خان بود به نیایش مقرر داشت و صولت جنگ خادم حسن خان ابطلی ابطلے قبل
 از رفتن خود روانه نمود و آخر ماه رجب الاول سال مذکور خود هم عازم پورنیه گردید بنده حقیق و دیگر افراد که رفیق او بوده اند او سه
 هزار سوار و سه چهار هزار پیاده برقی اند از ملازم سرکارش هم پیش گزیدند غزالدین حسین خان چون چاره غیر از توسل با دیال
 دولت مهابت جنگ ندید عریضه مشعل بر ملاطعت و انقیاد نوشته ابلاغ داشت مهابت جنگ بطبع کار فرما شده در جواب
 مکتبی نمود که زمین بر صورت مطلق خاطر نموده اینجا تشریف آرند و ملاقاتها سرور سازند که اگر خداست خواهد در اینجا حطالط
 شما تصورے نخواهد شد چون ایله و با برادران سلوکیه نباید بعمل آورد و مهابت انتقامات آگهی بنای بعضی جات دیگر گردیده بود
 اطاعت امر مهابت جنگ نموده قاصد مرشد آبا دگشت والا بخوسے که سپاه و اسباب سفر آماده داشت اگر میور و ریا چو کسی
 نموده بدرو و قد و زینت دران تربیت و غیره بود که با و نیز رحمت بر خیزند و اگر اجناس کے طمے نمود بانگ الفام و
 انفصال او را خبر خواهد و بلد و راه بر خودے توانست نمود اما بنا بر بلاهت و اختلاف حقوق برادران بلکه شامت بدخواهے بدر
 که نموده بود و فریب خورده با اسباب و سامان بے پایان و سپاه و انواع شیان عازم مرشد آبا گردید و در راه با صولت جنگ
 بر خور و صولت جنگ پسر کلان خود شوکت جنگ را با بعضی سران سپاه مثل همدے نثار خان عم را قم و دوسه کس دیگر که
 انان جمله این بے مقدار هم بود و براسے ملاقات او و تفریق پدرش فرستاد شوکت جنگ همراه او خروجه حسب الامر فرستاد و ملاقات
 نموده با تگشت در روزی غزالدین حسین خان ملازمت صولت جنگ آمده مورد ملاطعت و مراجع شد و زبوسم صولت جنگ باراد
 کوچ سوار شده در انجا که مروراه بازید نموده پیغمبر رفت و دخترالدین حسین خان بعد انان کوچ نموده راه مرشد آبا دگشت
 اکنون احوال صولت جنگ جدا و تلاش مذکور خواهد شد و متهم احوال مهابت جنگ و در و دخترالدین حسین خان بر شد آبا
 کجاشته بے آید غزالدین حسین خان بر میوهن کوٹ آن طرف همانند افواج خود گذارشته ملاقات مهابت جنگ شنافت
 بهنگام در و دو و بر لب ممبر مهابت جنگ جمعه را با استقبال فرستاده حسین ملاقات هم سلوک مناسب با و سلوک داشت و بر
 نشستن او بفرش سوزنے انحراف نمود و عطر و پان و گلاب تواضعات معمول هند بعمل آورده خاطرش مطمئن و بیاینگ
 عمل اقامتش مبین بود و رخصت فرمود او و در آنجا رفت آسود

ذکر دکن شستن رایان چین رای ازین عاریت سرا

دکن برین احیان رایان چین رای دکن گشت و بجهرون دت بعد انتقال شب خود با لعیان دیوانے حسب الامر
 پسر انجام کارے امور خالصه پرداخت مخفی نماید که این چین رایے مجب متعدد بے و طرزه هند و کئے و در معاملات
 مالی و کلی میاستند و در دوتوا بے و کفایت سرکار آقاے خود دانسته داشت که با نقش تصور خوان خود و پسر
 صدائے که داشت کارش بجائے رسید بود که مقتدران رفقاے مهابت جنگ بلکه فرزندانش مثل شامت جنگ
 و صولت جنگ باس خاطرش نموده احترامے کرد و در روزے تقریب و در مجلس مهابت جنگ که خلوت و اجتماع برادر و برادران

بود مهابت جنگ مذکور حسین را سبب تشبیه دیوان خود نمود مهابت جنگ گفت که بابا کار حسین را سبب انان گذشتند است که ذکر او درین مقام توان نمود و ذکر کن نیست آقا کس من است

نصرت نمودن مهابت جنگ بطرف کلک بنا بر تنبیه میر حبیب و بعضی مرهطه و افغانه و منزلع نمودن قلعه باره بهائے از دست گماشتگان مرهطه و گریختن فخر الدین حسین خان از مرشد آباد و قصد پوزیه نمودن و برگشتن از راه بخوف صولت جنگ و توقف نمودن در مالده و باز آمدن بر مرشد آباد و مقید شدن و یافتن بسیر و نوت خطاب را سبب رایانی و خدمت دیوانی خالصه باصالت و واقعات دیگر

چنانچه پسر گویا سبب بهو سلبه ظفر یافتن مهابت جنگ بر شیر خان از نواح عظیم آباد خاب و خاسر سبب میر حبیب را خاغه همراهی خود برگشته تا حد نواح مرشد آباد بود و در اثنای راه غمگین بود و خود ششید میر حبیب را با چند هزار سوار مرهطه و افغان به طرف کلک میدیدند و پوزیه خود را به خود و دس از رفتار راه وطن گرفت و در گویا و وصول جالو برادر خود را که ناما سبب نام داشت با جمعی از مرهطه نزد میر حبیب فرستاد و مهابت جنگ چنانچه مذکور شد بعد وصول بکرک دولت شکو اوسب و اوسب اعطایا بقدریم رسانیده بکام دارام نشست و بین عوام و لطافت و خلق خدا در مالک محو و شش با من و امان و اوسب و اوسب احسان و غیر از فتنه میر حبیب و مرهطه فورس در دیار بنگال بود مهابت جنگ استیصال آقن بد سگالان بر دست بهت خود لازم داشت و اول ماه ربیع الثانی سال ۱۱۸۰ هجری در اقلیم نصرت اخشام بقصد اخراج از باب بجاج بر فراشت و از مرشد آباد بپروان رفته چند روز بنا بر اجتماع عساکر در کوه توقف نمود و بعد در علی خان بهاد و اردو و توپخانه دست را با بهت بهشت هزار سوار و پیاده برق انداز چند ماه قبل از نصرت خود بهر دو ان فرستاده امر پیمانان نموده بود که اگر ایمان میر حبیب بضابطه و اقتضای طبیعت خود اراده فتنه انگیزی و خرابی ملک بردوان و نواح مرشد آباد و غیره نماید خان مرقوم سده راه آن جماعه ضالک دیده نگذار که قصد راسه توانند شد بعد فرا هم آمدن سپاه مهابت جنگ با نواح بحرام و نواح عازم بردوان گردید و چون بقرب قصبه مذکوره رسید جدر سلع خان سبب بهر ایهان با استقبال شانه شربت اندو لازم است گردید بعد توقف چند روز که عازم سبب پوزیه گردید و این اراده مقیم یافت علامه توپخانه مذکور که عبارت از پیاده های تفنگچی و سواران رساله جدر سلع خان باشند براسه بقصد تخراب خود تقاضای شدید نموده مانع حرکت شدند مهابت جنگ از زمانه خود غلام سلع خان رابع میرزا حکیم بیگ که معتمد علیه بود براسه استماله آن جماعه فرستاد و هر چند آن هر دو کس درین باب بیشتر گفتند جماعه مذکوره کتر شنیده اثر سبب بران مترتب شد و روز دیگر مهابت جنگ خود بخانه جدر سلطان رفته هر چند خواست که بر شحات زلال انفصال خود فوار مشغله آن ظلمت سر نشان فرو نشاند و بعضی از دوج و مرسوم آنها عجلان رسانند و با سبب را بر شمامت جنگ تخراب نماید تا بهر مرد آن هم به وصول بخانه نشیند و بشت برهان ساجت خود اصرار داشتند میر افضل سلع جماعه دار از سواران رساله جدر سلع خان شریک آن جماعت بلکه نشان این فساد و محرک آن مفسدان بود مهابت جنگ بشانه درین حال کیه بر حایت

حکایت دخول مہابت جنگ در صورتی کہ انہوہ و افواج ہر دو گروہ از لشکرش و ہمہ رسیدن آنہا بعد از کناؤس اشتہا ہی
 در و کہ درین یساق واقع شدہ یاد یساق دیگر اما سونج این اجرا بے شبہ است آنقصہ چون فوج مہابت جنگ شش ہر
 بلا فاصلہ راہ برے پریدند دو ہزار سوار چین و در و دیوہ کے حصار قریب بسہ صد سوار در رکاب حاضر و از فطرس کل و کلل مجال جلال
 و طاقت قتال در احوال بود و فی الحقیقت از چہین سہ در و دیوہ کے چو شیر عجب عمل سیفمانہ سر زد و اگر درین جنگ کامیابانے قلعہ
 بقصد بخار برے آمدند کارش با تمام و نام و فطاشش با تمام سے رسانیدند محض بتائید قادر متعال و ہیئت مطلع و قبیل
 خوف و ہراس برضہا را و بواطن محصورین کہ سب جمعے کثیر بودہ اند استیلا یا فستہ چارہ کار و اطاعت و انقیاد و استند و دران
 روز شدت حرارت آفتاب بافتد ان سراسر پیکر بنا بر طول مسافت نیمہ احد سے رسیدہ بود یا د از تروی قیامت می داد
 آخر بہان روز سید نور و دہرم داس بلانست رسیدہ و قصہ انصر است یافتہ امور شدند کہ فردا صبح خود راں سرانہ از خان
 بحضور رسانیدہ قلعہ را تسلیم لانان نمایند اما چون بر آنہا اعتماد نبود بانصرہ از خواص خود فرو دیکہ فردا صبح ہر گاہ حاضر شوند
 اینہا را یہ تیغ بر رخ بگذرانند و سراج الدولہ را دقت خواب باین کار را مورخ خود را را بر بلا کند بنا سے ہر صبح رخصت
 کہ شام عمر آن چارگان بود مہابت جنگ در شہر شمر کے کہ دران دقت رسیدہ بود ششستہ و سراج الدولہ ہر دن قنات در
 سایہ اشش با اصحابیکہ بآن کار را مورخ خود را دقت رسیدہ بود ششستہ و سراج الدولہ ہر دن قنات در
 سلام نمودہ و مجلس اورا مورخ بکلیس و شغل استماع سخنان و لاویز او شدند و شہر قنات این ہر دو سرانہ از خان با چند نفر نزدیک
 چو بداران و حجاب رسیدہ از اسب فرو آمد سراج الدولہ بچہ در و دیوہ و بتالشش فرمان داد کہ کسانے کہ مستعدین کار
 حاضر بودند را و در آ و بینند و نیز دران حال با وجود شاہد ہر گ دل از دست ندادہ و حواس را درست داشتہ شہر شہر را کہ بر کشید
 و بقدر ارکان قتال نمودہ قاصد بود کہ مہابت جنگ بر سداہل امان نہاد و بہ ضرب دست پلغہ از شہر بان بعالی عتبہ
 شتافت سید نور و دہرم داس با شماع این خبر بے حواس و مضطرب گشتہ بسے کسانے کہ در محل آنا حاضر بودند کہ
 نیزہ تقدیر دیدند و حسب الامر سپہ و کشور خان کہ شفق بیباک و زندان بان ناپاکے بود و شدند مردم قلعہ کہ ابتاع و رفقے
 اینہا بودند و بشنیدن این خبر بپیشان خاطر و غمیلین گشتہ و رہا کے حملہ را بستند و آمادہ پیکار گشتند مہابت جنگ بودن خود
 و رہا کے حصار از قانون خود ہر دن ویدہ میر محمد جعفر خان و فقیر اللہ بیگ خان و راجہ و ولہمہ رام و دیگران را کہ از تعاقب
 میر حبیب الطینان حاصل نمودہ بحضور رسیدہ بود و در باب محاصرہ قلعہ و تفتیق محصوران را مورخ نمودہ خود ویر و ست
 داخل دارالامارہ کلک گردید و تا پانزدہ روز ہنگامہ قلعہ ستانے کرم بود آخر الامر محصوران مدافعہ با چہین افواج
 نصرت امواج دخلو قلعہ از اسباب قلعہ دارے خارج از حد طاقت خود دیدہ توسط سیر محمد جعفر خان و راجہ و ولہمہ رام شہر ط
 عفو جراتم و امان چنام تقویٰ قلعہ بلانان فیروزے نشان دادند و مشار الیہا متمسک مستانان بعض رسانیدہ بعد پذیرائی
 مزوہ امان بانہا رسانیدند و حارسان را بواب قلعہ چون در دولت بروے مہابت جنگ کشادہ خود ہیئت مجموعے
 پیش میر محمد جعفر خان و دہرمہ رام شتافتند و مہابت جنگ براسے ملاحظہ حصار داخل قلعہ مذکورہ شدہ

ذکر محلی از احوال شہر کلک و قلعہ بارہ بھائی

قلعہ زمینی کہ دران عرصہ قلعہ مذکور و شہر کلک واقع شدہ میان دور و دخانی سے بماندا و کچھ جو ریت و اطرافش کہ

اتصال و اشرف برو و خانہ کے مذکورہ دارو از سنگھماے استوار کہ باصطلاح مشہور پشتہ سے نامند مستحکم ساخته اند و ہر دو دریا در میسرا یا مہر سات پاسے آب و در برشکال پہنائے مانند اقرب بد و کردہ و عرض دریا کے کلمہ جو سے بقدر نصف کلمہ خواہد بود و قطع بکنار جہاندا واقع و دو حصہ اقرب بسد کردہ تخمیناً خواہد بود کہ از سنگ و خشت و گچ و آہک در کمال استحکام و رصانت بنایا فنیہ و خندستے پختہ عریض بر اطراف قلعہ است و آباد کے شہر کلک بر ساحل کلمہ جو نیست و فاصلہ میان این شہر و قلعہ بطورہ اقرب بد و کردہ و عمارات و اینیہ حکام و بیوت اغرہ آجاکہ بر دریا کے کلمہ جو سے بر پشتہ پختہ مذکور اتفاق افتادہ و در کمال ارتفاع و بلند کے پشتہ پاسے عمارت جائے دہ گز و جائے قریب بقصد ارتفاع مذکور و در زیر اکثر فنیہ آب دریا کے کلمہ جو سے جاری است و آن طرف آب دریا کے مذکور باختلاف مواضع از دو کردہ تاجار شیخ کہ وہ مسافت صحرائے وسیع خوش فضاست متصل آن جنگل اشجار عظیمہ و در کمال خضر و صفاء و تناسے آن جنگل ابتدا سے در ہن جبال تلک آسا و سکے آن شہر را این ہر سکے کیفیت ہر زمان در نظر است و چون قلعہ مذکورہ از ہر دو طرف دریا محیط افتادہ اگر مخالفان در اوقات طغیان آب باتفاق زمینداران آنجا قصد محاصرہ کنند وصول جنس مالول وغیرہ با محتاج از جملہ نعمات است و در برسات اگر کسی قاصد نیگا کہ در دو چوں در ہر منزلی و دریا چہا سے عقیق واقع و مانع عبور و مرور نہ قطع طریق و رسیدن بمنزل مقصود از جملہ سختدرات مہابت جنگ کہ این قسم امور ہمیشہ ملحوظ و منظور سے داشت زیادہ توفیق دران بلکہ دور از صواب و اندستہ پھر بمرگشت منتظر شد و شیخ عبد السبحان تناسے تاکہ در سالہ راچہ و دیسہ رام از جملہ فلوکین مجبور ال احوال بود پہ نیابت کلک مقرر ساخت کہ پیش آنکہ مہابت جنگ بنا بر جہاتے کہ مذکور شد در محاورت مجملت داشت و بسبب خوف مرہٹہ کہ در قریب و جوار کلک و منتظر فرصت در کلین بود و رسیدن انوار کلک از مرشد آباد بنا بر لیدرہ و برسات امکان نہ داشت احد سے قبول نیابت آنجا نے نمود و شیخ مشار الیہ کہ تر سے باین مرتبہ ہرگز در خاطرش نمیکشت عند الکلیف از لہماے غیر مرتبہ شمرہ بمقتضائے این مصرع سلطنت کہ چہ باز نیست خوشست ہنقلد این امر غیر شست و جست تعبیل کہ بغیر مہابت جنگ جلوہ گر بود مردم دیگر نیز بآواہین مشاہدہ دیدند چہ ہر گاہ شیخ عبد السبحان را بہ نیابت گذارشتہ عنان عربیت بست مرشد آباد و منطف کردانید بآنکہ آفتاب در جزا و شروع ماہ اساطرہ بلکہ آخر ماہ صیحر بود و باران توافر بنوع سے بارید کہ پنج روز کے از ترشح و تقاطع طر خانے نمود و گاہ سے اشتداد سے نمود و دریا چہا سے کوچک کہ صین و تن نہایت کم آب بود ہنگام عود نحو سے طغیان داشت کہ عبور و مرور از انما بصورت دست میداد ہر چند آب بعض ازلان دریا چاہا تا بسینہ و کمر بود و مابنا بر زور آب گذشتن ازلان سختد سے نمود و بر دیگر ناہا اکثر انسان و حیوان تلف شدند چہا پنچ و مرتبہ بر صفت ملی خان بن غلام علی خان مذکور است کہ بر نالہ ترہمان کہ قریب میدے پور واقع ست باوصف آنکہ عرض آن آب بسیار کم بود و از کمال شدت جریان و عدم میسر سفائن عبور و محصرہ تعبیلہ گھر نے بود و گھر نے عبارت ازلان ست کہ سبوتا و مشکماے خانے پر بار و بارانے و چوب و انجمار موز متصل پہلو سے ہم از لیسمان بستہ بران عبور سے نمایند اسباب متاع و مردم بران و اسپان و حیوانات دیگر را بشناسے گذرانید عذرا برین از بیس اسب و گا و صد تلف شدہ باشند ازلان جملہ مہار بر صہا سے کہ خان مرقوم عبور نمود و ناظر و محاسب بودہ ہندہ اسب مخول بر خنکار گشتند بر این قیاس بید کردہ مہار دیگر مہار بر دو خانہ گھنسانے کہ متصل بر میدے پور واقع ست و آہن بسیار طغیان داشت زیادہ از سہ چار سینہ میسر نمود و عبور تناسے لشکر بران انحصار داشت خلاصہ در کمال اشکال عبور ازلان دریا چہا بمرگشت و تقبیلش

تطویل بلا طاعت امانت صوبت و شقت بنا بر گل دلا سے راہ و زیادتی اہما عالمہ حال لشکر بان گردید اگر اندک
و سنگ در لنگ رو سے مید اور سیدن بر شد آباد انتقد رات بود و بعد از آن کہ مہابت جنگ با لشکر از لنگ کوج نمود
میر حبیب کہ در گوشہ صحرائے باوج مرستہ خیزیدہ بود عازم استخلاص قلعہ و شہر مذکور گردیدہ تا صد بست آوردن شیخ عبدالرحمان
گشت چون شش ہفت روز از کوج مہابت جنگ گذشت میر حبیب نزدیک بہ لنگ رسید شیخ عبدالرحمان با آنکہ متبادل
با چنان فوج گران از تاب و توان خود بیرون سے دانست بمقتضای غیرت و جرات با قلعہ احوان بہ مقابلہ میر حبیب
و مرہٹ شتافت و بعد از تفرار بہ بعد در خود مساعی جملہ در محار بہ نمودہ بقدر طاقت ماضی بہ تفسیر شد چون جراحات
متواتر با رسید و دستش بزم شمشیر از کار رفت بسرور آمدہ اسیر مخالفان و مجوس دشمنان گردید و وعدہ دین ساختہ
کہ قبل از وقوع ہر آسائے صائبہ ظہور داشت در حوالے بالیسر بندر بعض مہابت جنگ رسید چون دقت اقتضای
تدارک نداشت موقوف بر او تیات و گیراندہ مہابت جنگ بعد از طے مراحل و آخر جاوے الاخرے کٹوہ رسیدہ
بر سر سفان کہ قبل از درو و لشکر مرتب شدہ بود جو در نمود و اہل رجب سنہ مذکورہ در عمارات موسے جمیل کہ آغا قیصر
بود زود فرمود شہامت جنگ و حسین علی خان و دیگران بہ ملازمت رسیدہ مور و عنایات و دعا طاعت خند و کھیر و دلت
پیکار را سے رایان چین را سے بظلمت رای را بایانے و عنایت خلعت دیوانے خالصہ شریفہ سرفروزی یافت

بقیہ ذکر فخر الدین حسین خان پسر سیف خان سوانخ متعلقہ آن احیان

فخر الدین حسین خان پسر سیف خان کہ از چیز اعتبار ساقط گشتہ در نظر ما سے آشنا و بیگانہ سفاہت دہے قدر سے او متعین
یا فتنہ بود و تھا سے او اکثر سے ہر خاستہ لیل و نیت جنگ پیوستہ بود و در خود مال و اموال با ممد و دے از ندما سے کہ جرات
و پیادہ سے میواتے و غیرہ علامہ شاگرد پیشہ در قصبہ مالہہ شکستہ بال و باز و موسم تابستان را گذرانیدہ و انتظامی کشید
تا چوبیش آمد مہابت جنگ سفاہت ادرانین حرکت کا یثبنے دریافتہ تا صد انتزاع دولت سیف خان کہ مبلغ خیر گران
و جواہر و اسباب فراوان بود از دست آن سفید جان گردید و بعضی از مہتمدان خود را فرستادہ اورا پیش خود طلبید بعد
آمدن مرکا سے برا سے ماندش تجویز نمودہ اسباب با یوتاج برا سے اومیا داشت و حارسان را بہ نگہبانے او
گماشتہ بیع اموال نقد و جنس کہ در دست او بود ضبط نمود و حیدر علی خان مع جمیع عملہ کوچند کہ از ہر دو اہل بر خاستہ
بر شدہ آباد آمدہ بود ہر ض نزول با مبتلا گشتہ کفوف البصر گشت و سراج الدولہ واسطہ عقد تقصیر است ہزار بان کوچند
گردیدہ و درو سے کوچند سے دستے یافت و میر ضیا اللہ سا کہ مد تھا رفیق عطاء اللہ خان بود بہ نیا بست و خلعت دار و غلے
کوچند مذکور عنایت شد و ہمد رین اوقات ہمدے نثار خان با ستد ما سے مادر سراج الدولہ با صولت جنگ بہر ہم زدہ
مع نقے سے خان برادر فقیر و غلام رضا خان پسر مر قفقو سے خان و دیگر سرداران بر شدہ آباد رسیدہ سراج الدولہ کہ
مخالفت با ہم خود صولت جنگ داشت و ہمدے نثار خان رفیق دیرینہ و مستند علیہ پد را بود و درودش را منتقم
شمر دہ ہمہ ہا را رفیق خود گردانید و ہمدے نثار خان را زیادہ از ہمہ رفقا سے سابق و حال مشغول عنایت و انضال
نمودہ بود یو آنیو تا در مراتب اقتدار او سے افزود

رفقن مہابت جنگ بمیدنی پور بارادہ اخراج میر حبیب و مرہٹہ از ان مکان بلکہ از

و غاکم در عدد ملازمان سہ کارانان افزون تراست کہ بفضل گفتہ آید مبلغ خطیر متعدد پان و عزم بخشہ گرسے بانفاق جامعہ انان
 بخانتہ متعرت میشوند ہمراہ کسکدہ سررشتہ و فترت اصد نفرتو کہ راست رنج آن موجود نخواہد بود چنانچہ کمترین اول فین مردم ہمراہی
 خود بعض میرساندہ و آنچه بود مسروض داشتہ التماس نمود کہ درین صورت اگر یک مرتبہ لاخطہ موجودات سپاہ بایہ کینندہ
 دو لتخواہ حکم شود کفایت سرکار بلکہ خواہر رسید مہابت جنگ بر طبق التماس اولیہ بخشی گرسے سائر حکم فرمود کہ جمع حملہ
 بعد الماد کے خان رجوع آورده عرض موجودات سپاہ بہرند درین سانحہ عجب انقلاب واضطرار ہے و در خواہر دوساے
 سپاہ روسے داد و خواہر مذکور از وضع و شریف و آشنا و بیگانہ بنا بر عرض تقرب و اقتدار خود اغراض نموده مروت را در
 گوشہ نشانیدہ و بر اسے تحصیل نیکنایے خود ہمہ را بدنام و عاجز ساختہ بر تہ کہ در رسالہ یکے از عمدہ ہاے لشکر کہ تخواہ
 یک ہزار و ہفتصد سوار سے گرفت حین لاخطہ موجودات ہشتاد نفر با ثبات رسید باین حال قیاس کا فہ سپاہ باید نمود کہ
 اور ہزاران صد با بایے مانند اگر چہ کفایت کلوک سرکار لیل آمد و باین جن خدمت خواہی مذکور مشغول عدا طع بنے باین شدہ
 بود با فیدہ بر مراتب او افزودہ املطون تمام لشکر دبا عث نہایت دل شکنی سپاہ گردید طریقین را چنین نہایت نہ سپاہ را
 غاکم باین حد مناسب بود و نہ خواہر مذکورہ اہنمہ اہتمام و مہابت جنگ را ہم انقدر رسانندہ فائدہ دینین مقام کہ محار با ست
 در پیش و متوقع جانتشایمہاے رسالہ داران و عوم سپاہ برگردن داشت مصلحت و لایق نبود بیست سراسر
 خبر راست این پس دشت و ازین چشم پوشیدہ بایکد شستہ و در این اثنا خبر رسید کہ فوج مرہٹہ از راہ صحرا متوجہ شند بایہ
 شدہ مہابت جنگ را چون استعمال آن شد نہایت مزین نظر بود و ہر افواج متعینہ مرشد آباد چنان اعتماد سے نہ داشت
 از رسیدنے پور بنیدہ ہر ہر دو ان رسیدہ و بنا معلوم گردید کہ باستماع قوجہ عساکر منصورہ مرہٹہ را مجال توقف در جوار مرشد آباد
 نہا نہ بہرقت جنگستان غربے مرشد آباد قرار اختیار یافتاد و نذر الدین حسین خان غلٹ سیف خان کہ در مرشد آباد صاحب اسلحہ
 نظر بند بود مستحقان خود را غافل کردہ و بامر مرہٹہ و میر حبیب در ساختہ یا بتعلیق مستحقان را با خود متفق گردانیدہ بشکر مرہٹہ
 ملحق گشت و ہمراہ آنہا بدرخت پایان احوالش آنکہ چون تمام عمر نماز و نیت پرورش یافتہ ہوسے عشقت اسفار بپیشامش
 نہ سجدہ بود و درین یساق مرکوبے غیر از اسب نہ داشت لذت آنہما عاجز گشتہ روانہ دانا خلافتہ شاہ جہان آیا گردید
 و پھس از وصول بہ شاہ جہان آباد و بزر و جواہر سے کہ در ایام اقامت الدہ محبوب مختاران و وساطت مہاجران پور نیسہ و مالہ
 پیش از گرفتار سے خود را راکھا فرستادہ بود از نجلہ آنچه بدست آمد کہ قامت نمودہ و اوقات خود را براحت سے گذرانید
 بعد از یک زمانے بہ مرض سرسام مبتلا گشتہ پرد و جہان ٹاپا یدار نمود مقارن باین حال یکے از زمینداران جنگل مہابت جنگ
 الہاس خود کہ اگر زمینہے فوج ظفر موج باین دو لتخواہ مغرض شود و لشکر نیز دے پیکر را عمالہ بیک نگاہ بر سر نیلگاہ خضم ترہ
 درون سے گو انم رسانیدہ رسول و قبول افتادہ حکم عاے نفاذ یافت کہ زمیندار مذکور بر فیمل متعینہ سہ کار سوار بودہ فائدہ فوج
 در یا موج باشد و سب الامر بمجلس آمدہ و بقاد قول او قطع طریق بطور امانت سے شد بعد از ان کہ در دستنزل سے نوشی کہ
 تمام عجب در جنگل قطع مسافت بعل آمدہ بود نہنگام مدین صبح بعض مہابت جنگ رسید کہ زمیندار مذکور بوج نبل خیمہ کار و شکم خود
 در یدہ است باستماع این خبر احضارش نمودہ استفسار کرد کہ کجا سبب ہلاک و اندام خود چہ بود جواب داد کہ چون راہ را تسلط
 کردہ ام و نہ توانستم کہ بنگاہ دشمن رسانم ترسیدم کہ چہ بر سر من خواہد آمد بنا برین مہادرت باین عمل نمودم و پس از نظر
 بہ مقر خود مشتافت مہابت جنگ کہ بدلاست او حرج چند منزل کشیدہ دہر کارا از ان را و آگاہ نمود و مذکور صلاح و رجاعدت

شمرده مراجعت بہ ہر دو ان نمود و در باغ نامک چند دیوان را چہ برودان کہ بہترین مواضع آنجا بود تا تحقیق خبر مرہ کہ در کجا آوارہ است
نزول اجمالی فرمود و زمین آدان میر محمد جعفر خان کہ در مرشد آباد بہ قریب قینا شہ شہادت جنگ اقامت داشت سبب طلب
را ہی گشتہ در باغ مذکور بقبیل قدم نہایت جنگ استعدا یافت فو اب والا جناب کہ از مشاہدہ خیانات سر شہ بنیگر کے
و بعضی وجوہ دیگر ملائے ان میر جعفر خان داشت کھاتے چند دشمن نصیح و ملاست فرمودہ ارشاد نمود کہ نیابت بنشے گے بغزل
برادر خود میر امین از طرف خود بخوابہ محمد الما دے خان و در خان مذکور استنکات ازین امر نمودہ را سنے نمی شد اخلاص
طوفاً و کہ آب حسب الامر نیابت خود بخوابہ مرحوم مغضوب نمود و بعد توقف چند روز بعرض رسید کہ مرہٹہ با ناز محمد اسر
بہ میدانے پور برآورد مہابت جنگ کہ با بجوم عازم دفع آن گردہ بود اعلام نہفت بہمت میدنے پور بر افراشت سراج الدولہ
رخصت مرشد آباد و گرفتہ داخل مدہ مذکور گردید

ذکر سبب افتراق سراج الدولہ از مہابت جنگ و رفتن او بکشمیر
نائب صوبہ مذکور و کشتہ شدن محمدی نثار خان مخفور عم راقسم سطور

مخفی نہ اند کہ عمر فقیر محمدی نثار خان مخفور جراح محمد اوصاف و در شجاعت و عزم و اعتقاد و اندازہ کار نہ روزگار دنا در زمان
بود بعد کشتہ شدن بہمت جنگ مرحوم مہابت جنگ را قدر دان خود ندیدہ عازم آن گردید کہ اگر فلک بکام او گرد و با علای
مدارج و نیاتر شے کند والا چون پایاں دنیا مردن است راہ آخرت سپردہ آید و در چین رفاقت سراج الدولہ دہرا سبے
مہابت جنگ و بعضی جواب دوسو الما کہ مہابت جنگ بعا دت خود از دے کنایہ گفے پدیا کیما نودہ کھاتہ گران بزر بآن درودہ
باود مہابت جنگ بنابرہ جرات و بیباکے ادا اندیشہ بنابرہ دودہ خواست کہ از رفاقت سراج الدولہ منتفع شود محمدے
نثار خان این سنے را با بلغ و سبے در یافتہ خاطر نشان سراج الدولہ نمود کہ جد شہنا بہ تربیت و فرط محبت جدائی شہنا را نخواستہ
او ہمستہ آن دارو کہ ہمیشہ تالغ فرماں او و از مرتبہ اعام خود کہ مقتدر و محاربان مارکتہ بودہ بہ سرید و شاد و مرتبہ پیچ و کمر زان تا
بمستید بلکہ باعتبار در اوقت مہابت جنگ چراغ دودمان و زبیرہ خاندان خود بہ تفصیل قائلے اعمال لغل نہایتید کہ این قسم
اطاعت با ضرر و ہاشد اگر خود را بر شد آباد رسانیدہ راہ عظیم آباد گیرید جائی لہم را کہ ہندی مغلوک و ملازم و نائب شہاست
از انجا برداشتہ چندان کارے نیست بعد از ان مہابت جنگ غیر از رضا جوئے شہا چارہ گزار دسراج الدولہ مصلحت مذکور را
بسمع قبول اصفانمودہ در دل خود داشت و محمدے نثار خان در داخل رنج التانے یا اہل جمادی الاول ۱۱۸۷ ہجرت
استغناے لو کہے کردہ ہر شد آباد و از مرشد آباد رفقاسعد و بظہیم آباد رفت و قلعے علی خان برادر خرد و نام کہراہ
عم خود ترک رفاقت مولت جنگ نمودہ ملازم سراج الدولہ با دھدر سوار شدہ بود قبل ازین سواج بسبب تقدیر ناخوش گشتہ
و حرکت لو کہے نمودہ عازم شاہ جہان آباد و دیوبندہ کہ ہراہ مولت جنگ و لو پو رینہ اقامت داشت برادرہ برادر آگھی یافتہ
و منافقتش را خواستہ پیش خود طلبیداشت و بیسے بسیار از ملازم مولت جنگ کمانید و مہابت جنگ چنانچہ مرحوم خدیو میدنے پور
رستمہ جریب راج فوج مرہٹہ مغضوب الا فریافت و در چہا دے قیدم نزول فرمود چون قلع ریشہ خاد آن گردہ در خاطرش نصیم
یافتہ بودہ میدر علی خان پسر علی قلع خان کہ نام او فوجیدارے میدنے پور تقدیر داشت بسبب عدم قدرت و قوت مقتادہ
و مقابلہ با مرہٹہ از بدون میدنے پور باطل تمام مذرت خواست مہابت جنگ براسے تعمیر جاہا و مکان دولت خانہ خاں

فرمان دادہ نسوان محل را از مرشد آبا و اجداد داشت و خواص و عوام لشکر را که از طول مدت یساقی منزجر گشته بنابر قرب و بوسم بر پیشکش
امید خود پیر مرشد آبا و اجداد استعانت بخواہنے مامور نمود و عامہ سپاہ و غیرہ خلایق یالوس از قوت مرشد آبا و اجداد دیدہ اغرہ دارا نزل لشکر
حسب الامر مشغول بآراستن سرسرای شدہ بقدر استحکامات و مقدر خانہ ہائے گاہے برای خود آراستہ پادشاہین فراغت کشیدند
سراج الدولہ کا صدقہ عید بکنونہ خود گردید و از مہابت جنگ رخصت چند روزہ لیسا کہ مرشد آبا و اجداد و تفرج باغات بلکہ مذکور
درخواست چون مجاز گشت پیر مرشد آبا و اجداد چند روزہ بپوشاے اطراف و تفرج اماکن و باغہائے آنجا گذرا نسید
چون مصیبتے چند برین خط گذشت سراج الدولہ از ارادہ خود ہمہ رے نثار خان آگاہی داد و تفرج منضم حرکت خود از مرشد آبا و
بطور ایجاب قیام تاریخ نوشتہ محبوبہ کار با فرستادہ خود بتاریخ مین بہانہ سیر بلوغ طاعت الشک جاریہ کو دستہ ادا لہ
و خورش بود و سوار سے رستہ کجا و انش را بنا بر مزادلت اسفا رتواترہ طاقت رفتن سے چل کر وہ در یک روز بود و راہ
عظیم آبا و اجداد گرفت شہاست جنگ مع حسین قے خان و حسن رضا خان و اکثر ہریان و روشناس تقرب اساسی و شجاع
این خستہ ہوش پر از مضطرب الاحوال پر پالکے خود سوار بامند و سے از زمان بے اختیار در پیے او دید و تاراجی
دیوان رسیدہ چون نیابت بعضی متحدان را بیشتر فرستادہ در التماس معاودت مبالغہ ساز از حد گذرا نید سراج الدولہ
التفاتے بہ عثمان آنا نفرمودہ بعنف و زجر از پیش خود راند و خود بطور سے کہ راہ سے بریدہ ساحتے نیار سپید شہاست جنگ این
ماجرای مہابت جنگ نگاشت کہ من ہر چند دویر گردا و ز سیدیم و فرستادہ ہائے انجام بکتابا و رسیدند بعد ملاقات
و التماس معاودت جواب داد کہ اگر مبالغہ و مرا جعت نما نییدن خود را ہلاک یسازم آنا چارہ برگشتہ آمدند مہابت جنگ ہمین
کہ این خبر شنید عثمان صبر و اختیار از دست دادہ بنا بر محبت بر تہ تہش کہ با سراج الدولہ داشت بود و خود دیدنے پور
محال دید و میر محمد جعفر خان و راہرہ دہرہ رام را باستمال عواطف مستمال و منیع و ارشاد مدد اعوان را بعتاد اگر حاجت شود
مستعد ساختہ با قلمے فوج در میڈنے پور گذشت و ریاست فوج مذکور بشا را لیا مفضول داشتہ با مدد دی از خواص آن
روز و رے بہ مرشد آبا و اجداد ہانکہ شرع موسم بر شکل دراہ پر گل ولالہ نالہ باد طینیانی بود از صبح تا شام قطع مسافت می نمود
دہشت منزل را را در چار روز طے نمودہ و اردو اسالارہ مرشد آبا و اجداد و یک روز در میان توقف نمودہ روز و گرد و اند عظیم آبا و اجداد
و خطی بہ سراج الدولہ لشکر انوار و مجھے و شفقت و نجای آرزومندی و محبت شعر بر یک ارادہ کہ پیش لہاد خاطر داشت بوجہ ہیکل
طبع او باشد نوشتہ ارسال داشت سراج الدولہ و قریب بہا گپور رسیدہ بود کہ خط مذکور را رسید و جواب نوشت کہ جان بے باہیم
انظار یافت و غایت و شفقت و محبت در صد دہر و دشمنان خندانان جلد حسین عقیان را با علی مراتب اقتدار رسانیدہ مل
در تقرا و امثالش بکے دلیل گردانیدہ اند کہ جن معاودت من از بردوان کیے ہم بقدم استقبال پیش نیا مد و شہادت
را ولایت عمد وادہ صولت جنگ را فوجہ را پوینہ فرمودہ اند و کمال من میر زلف زبائے عنایتے کہ موجب از یاد و قوت
و شوکت و دوز و رت و کنت و امثال و اقربان تواند بود و عمل نیامدہ حالات نہار شریف نخواستہ اند و در دلاستہا و در امن
من با سرن زیر پا سے فیل شاخو اہد بود و ہین جواب زبانی ہر کار ہم گفتہ فرستاد مہابت جنگ از طالع آن بہتج و شادمان
گردید و نہایت انظار و سرت خود اہد و ہین ہر کارہ کلمات مذکورہ بہ زبان راندہ بر کارہ و شفقت و گفت سرمن زیر پای نیل و اگر
خطہ از روی من است نام سرا و کمال مذکورہ و بعدی من چگونہ بہ زبان تو گذشت و باز خطہ و کمال فوج و ولایت شمن اہل خطہ می
او نوشتہ ابلاغ داشت شخص مغرور آنیکہ آن عزیز از جان و کمان و گمان بر عکس مدعا سے من نمودہ گدہ بیامے نمایند تنای من

آنست که حکومت و فرمانروائی کل عالم بر سه آن توپیشم باشد و این رباعی بخلاصه و در این برقرار تلمی نمود در با سعه لازمی که پنهان
شماره است اندک و پوست و غافل که کشید عشق غافلتر از دوست و فرادست قیامت این بان که ماند و این کشید دشمن است
و آن کشید دوست و غافل عالم و قانع نگار را از انکارش احوال مایهت جنگ انصاف داد و ما بر سه سراج الدوله در مقام نه نمایدا
سر رشته سخن از نظام نیست

ذکر رسیدن سراج الدوله در نعل اعظم آباد و پیوستن مهدی نثار خان با او و جنگیدن با بجا یکی ام و کشته شدن آن سید مجاهد

سراج الدوله چون در قیامت پور رسید و متفق بر قتل او بمهری نظامان جنل الدین رسید و چون متفق آنکه من مصلحت خود را با اعتماد احوال شمار بان
و او خود را سائیده ام قتل بطوریکه گفت بود بر آن میا و آگاه گشته خود را پیش من و سائیده مهدی نثار خان جنل الدین و در وقتیکه بود
اسباب و ناموس را بکشتی سوار و بار کرده قاصد بود که بخت از پیوستن سرگرد سراج الدوله بیاید آنچه از دستش بر آید بعض
آورد و اگر او نیاید خود در قضا متعلقان را و شاه جهان آباد و خود چنانچه نیو و کسر سراج الدوله بهمان منتهی که با او گشته شده این
او و عظیمه خواهد نمود چون رفته مرقد و با رسید والد فقیر را که بهاسه ماور خود دانسته و احوال مراتب ادب و محبت مرعی
می داشت بخانه خود طلبید و اخبار رکنون خاطر خود و در سراج الدوله نمود والد و در ملاحت مبالغه فرموده گفت که برادرین
از عهد مایهت جنگ بر نمی توانی آمد و با فضل این عالم هر چند مندی نوی سبده است اما نشاید مایهت جنگ و با تو بیکه مایه
دار و عهد بر ابر شاست سراج الدوله مشرند مایهت جنگ است و اما عاشق سراج الدوله بر سه او این آمد و نامشهرت مراد
با زبا هم چون شیر و شکر خواهند آید من شمشیر را سفت بکشتن می و بیکشتی با کرده میاست زن و دختر خود را سوار کرده روانه
سائید و خود بر اسب تیز رفتار سوار شده در روید مهدی نثار خان را غیرت و اهل و انبیک گشته هر چند والد و فغانه بین جواب داد
که اگر سراج الدوله نماند من رفتن را باز نم بودم و اکنون نمی توانم که خود را کن ره کشیده پیش مردم بنامر دس و من اشتیاق یاریم
اگر میاست و اقبال یا وری گردد بر این مندی بنگالی غالب آدمیم دیگر مایهت جنگ نمی ستیز و دولت آدما نمی گرد و اگر
زندگی با خبر رسیده شب کور در خانه نمی توان خفت القصد ناموس را ره اندازی پور نمود و بعضی جوایز و دختر و طلا و نقره
حق و دختر خود بداده سپرده آخر شب منقض و صبح خادم خدمت سراج الدوله گردید و در قید غیبت پور مرودت باز و بلائیات
او رسیده بهماه داران کوفت در جنگ و آن طرف لنگا اقامت داشتند و پاره های سراج الدوله و خطوط و متضمن طلب آتیا
با طالع مواعید فرستاده و نفع بسیار از هر طرف آگاه و نفرت سراج الدوله ساخت و عرائض مردم متضمن رسیدن سید مجاهد
در خدمت و در نمود بلکه اکثری از با سه خود بمیدیه ما بر سه کشته شدن مهدی نثار خان و انترام سراج الدوله کشیده از نشانی
راه برگشته و منی الحقیقه در فراهم آوردن سپاه و تالیف خلوب این فرقه عجب سلیقه داشت که دیگر ساحتالش او درین کار
مشاهده نشده و خود مع سراج الدوله در باغ جعفر خان رسیده و نودل نمود مردم غمگین آباد و بعضی از اطراف و اکناف حاضر آید
سراج الدوله بجا یکی نام پیغام فرستاد که آمد و شرف ملازمت حاصل نماید و از استماع این خبر طریق بحر خیر و تفکر گردید و منید است
که چه کند اگر بملازمت سراج الدوله رود و مبادا مایهت جنگ مورد مخالفت سازد که مقدمه ملکه اری این قسم اطاعت و اطاعت
بر منتهی تا بدو اگر عاقل و معاهد و داد و دران مکر و چشم زخمی سراج الدوله در سدهم دست از میاست خود با پیش است چنانچه
که مایهت جنگ را سراج الدوله بود و در صورت آسبیه که با و رسد اقتضای همین سیاست داشت تا با مصطفی علی بن در آن

برادر محمد ابراهیم خان پسر دژن سرای الدوله بود پیش فرستاد تا اراده باطن او در پناه یک پست مسقطی علی خان ملازمست رسیده
 او در طرف گنگو آغا درضا و مددی شایر خان سرای الدوله فرستاده بود که مقربان حاجی رام را که در سمن در حضور داشته باشند
 اگر بیایند رفتن نباید داد تا برضای ساسی آگهی یافتند و امانت آمدن بخداست نشود چون سرای الدوله را از جنگ حوصلگی و کم ظرفی
 بحال گمان اسرار نبود اراده خود را با مسقطی علی خان ظاهر کرده در آوردن حاجی رام استعانت جست و ابرو و لسان بسیار گوید
 آوردن حاجی رام را با تمام مل متعهد شده رخصت خواست مددی شایر خان بحسب تقدیر در آن زمان براسه کاسه بیرون رفت
 بود مسقطی علی خان مرضی شده در رخت و حاجی رام را براسه القبر سرای الدوله آگهی داد و در رفتن مانع نشد حاجی رام
 کس نمی آید تیریه آمدن پیش سرای الدوله داشت موقوف نبود ابواب حصار شهر را بر روستا است و تیریه قلعه دار نشیست
 سرای الدوله که اصلا طاقت تحمل مکاره نداشت بدشت خشم و کین برآفت و با عتقاد آنکه کس ادراست نمی تواند گشت اراده خیر
 قلمه دگوشال حاجی رام نمود مددی شایر خان امر توقفت و انتظار آمدن اخراج مملوک چشمه مودان ابله تا مال ابله شش از امانت
 که در آن وقت داشت تیریه نیک و بد مشوره نفرموده مددی شایر خان گفت که من گفته شما دست او سلطنت خود برداشته
 مستعد جانبازیم و شادان جنگ می دزدید مددی شایر خان که تاب چنین گفتگو با کاسه نداشت برآفت گفت سخن ما
 اول نشنیده و در اندازان و بر یکا ران راد و لغو راه کار گذار شمرده بر راز با کاسه خود آگاه ساخته خکار رام شده
 را امتوشش گردانید و اکنون با شصت هفتاد کس که ازین جمله معدوسه و در کار و جان شایر خان ابرو بود اراده جنگ
 و قلعه ستانی که در آن پهلوان نیست در یکد و در جمعیت شایسته فراهم می آید آن زمان اراده کیش نهاد و خاطر است میسر
 می تواند آمد آن سینه ناکرده کار باز اعداد کلمات اول نمود مددی شایر خان مرگ خود میخشم نموده تمام شب با حبیب و دعا
 در بارگاه کبریا میسر و صبح بار نفاسه تخلیه کار معز داشت اعلام شجاعت برآفت و بهت بر سر حصار عظیم آباد داشت
 این ساعده در آخر شب یا اول ماه شعبان سال شصت و سوم از ماه و دوازدهم پرت روسته نمود و ازین جهت که بر و راز
 مشرک می دید و انحصار طرف نه کور از دعام مستغنیان و مزاحمان بود بماند زیارت عزاز پسر سرای الدوله را بقره بخت جنگ
 بر دوازدهم سرای الدوله را براسپ جنگ رنگ خود سوار ساخت پورش بدروازه معروف کبوتر کی بیگم پوره فرمود
 چون در آنجا چشم مستغنیان مستعد و آن طرف با تمام مردم متوجه جوش تا گردان فریاد برآید و ابرو و بار بار بود و هر چه در پیوست
 و صد اسه برق انداخته از قلعه بلند گردید مددی شایر خان سرای الدوله را با معدودی از ماموران او در پناه دیواری
 گذاشته خود مع رفقا پیاده پا پیاده دیوار حصار رسید و اراده عوج بر دیوار بود و بر ابرو نموده بهر ایمان قوی و تکیه بر
 برتنه بی یو اچسبیده به صورت خود را بالا کشیده و اندک اندک محسوس کرد که به در چنانچه مددی شایر خان را بهم در
 بازو تیر می دزد و گردید و بعضی مثل امانت خان و غیره از راه بدر و کرد و گرفت مردم در آب کشا دره نگشته بود و در راه
 اندرون قلعه رسیدند و در کشت و سرای الدوله و بقیه مردم را اندرون کشیدند و عرصه مذکور را اعداد خالی و را عصفا
 و کشا دره گشت مددی شایر خان با همه یک تنی پوشیده و شمشیر حامل کرده با نفاسه منته پیش پیش و پشت سر خود
 سرای الدوله را براسپ خویش مع مستغنیان او گرفته تا بل و دقا مشعه کار از اسه آمدن آنکه بهر محسوسه و ادم حوم
 که محاصره حاجی گنج و در میان بر و دکان شایر عام در و از بیگم پوره واقع است رسید و حاجی رام مع اسباب
 حرب مثل توپ و قزاقخانه و سنی دبان و غیره بر نیل خود سوار و حسن علی خان را بهر اسلحه خود و کین نموده در چوک سر و دروازه

از پیر زاد ہاے سیف خان مرزا سنگی نام لہڑ بگہ جندوق در ہر کوچہ بر فاقہ تہی شہار خان رہہ سپر آخت گردید و دوسرے
کس دیگر بہین شہر مجروح و مقتول شدند منہ جہشت از خوف باز پرس مہابت جنگ با وجود مہابت منکرے کہ برخلاف
خود داشت خون چکان سراج الدولہ را سپہ گزشتہ تا بجاہ مصطفیٰ قلی خان رسانیدہ مصطفیٰ قلی خان از دروازہ خود با شہر
سراج الدولہ بر آمدہ ہر اسم خوش آمد ولاہر گسہ تقرب جہت و در غارت خود آوردہ شہر و بعد مدت گزاراے و در غارت
منہ مذکور سہمک رسیدن سراج الدولہ بسلامت و رخاہ مصطفیٰ قلی خان ہمہ خانہ جہت گزشتہ بجاہ خود برگشت و جاکہی را ہم
آن سیدہ والا مقام را ناحق برہہ سہلے بر دروازہ منہ جہت ہزار آویخت باز بگفتہ بعضی از سرداران سپاہ خود
آوردہ منہ لاش شنگان افغن بغیر و تکفین داد و آن سیدہ نامور و جوہر قہر پرہر رگو از خود در محلہ لون گولہ مد فون
گردید و در نقایش را نیز بیرون ہمان محوطہ در خاک سپردند مصحف بہین است بایان ذنب بہین ہا، لا الہم اغفرلہ و ارفع
در جہنم سے اعلیٰ علیین و الحمد للہ بآلہ الصالحین، جاکہی رام با شہر محفلہ نامدن سراج الدولہ و برہہ ہشتاد سر ہمدی
شہار خان منفور زندگی از سر یافتہ بہاے خود شہوت و غنہ و زینت

ذکر رسیدن مہابت جنگ در نواح عظیم آباد و ملاقات با سراج الدولہ و داخل شدن
بشہر عظیم آباد و بیمار شدن و برگشتن بہر شدہ آباد مع سراج الدولہ

مہابت جنگ کہ با کمال اضطراب در آرزوے بقاے سراج الدولہ و تناسل مشاہدہ شمع جمال او پر وانیہ و ابرو بقرار
سے دید و از تشویش آنکہ آیا خود بہر شہید دریم و امید می گذرانید در تہبہ غیاث پور کہ معروف بہ بازارہ است رسیدہ
بر حقیقت حال مطلع گردید و خاطر پریشانش اندکے آر می رسید اسد اللہ خان برادر زعم علی خان را کہ درین سفر از شدہ آباد
بہر اسپہ او گزیدہ بود پیش سراج الدولہ فرستاد و چہنما مہاے آرزو مندے خویش داد و خان مذکور نزد سراج الدولہ
رسیدہ اداسے رسالت با من و وجہ نمود و خاطر آزرده اش را از لہنے با بدن زد و جہر بزرگوارش کرد استماع غیر حرکت
نمودن سراج الدولہ بہر بہت استقبال مہابت جنگ را بخوے متہیج و مسرور ساخت کہ سر رشتہ تکلیف و وقار از
دستش بدر رفت و بآن کہ کورہ منانت بود سبکتہر از کاہے گشتہ آثار بہر اسے ظاہر شدن گرفت ہر دم و ہر آن
ذکر سراج الدولہ و تشویش احوال او کہ تا بکار رسیدہ خواہ بود و رود بانہش گردید تا آنکہ تنہا بفرق و مویش رسانیدہ
فرمود تا سرپردہ ہاے پیش رے غیرہ بہریدہ کہ مانع ملاحظہ نشود و سواری او از درون ہا پد بہین کہ نظر او بر سواریش افتاد
سے اختیار بر سبکہ شکر نہاد سراج الدولہ نمود یک غیر رسیدہ از مرکب باین آمد و دراک قدیموس شہانت مہابت جنگ
او را در آغوش رافت کشیدہ بے اختیار رقت نمود و مرقد بعد از می لنگر جناب احدیت پر داشتہ سر سبکہ گزاشت
و با نقای از ان محل نہضت نمودہ بعد طر ماضی للال عوالف بہ مخارجی سکے عظیم آباد انداخت و در عمارتیکہ از شہر نہانت
استرام الدولہ بن الدین احمد خان بہا دہیبت جنگ مشرف بریاسے گلگ واقع بود و قول اجلال فرمود سراج الدولہ
از جاکہی رام بنا بر بسا رہاے او کہ لا ملاجیہ نمودہ نہایت کدورت داشت مہابت جنگ و اسطافاقت او
تہدہ استہاے عفر جہانش نمود و بلا از مت سراج الدولہ فرستاد سراج الدولہ پاس ارشاد جہر بزرگوار مشہور

مناجات ساخته رخصت انصاف ارزانی داشت و بنا بر آنکه در صوبه بهار امری موجب توقف نبود بلکه غافلش از نظر نوع مریدان
 و رکنک و بایر ششفره و دو میر محمد جعفر خان و راجد و لبر رام را که دید سینه پور گداشته بر آزار آلوده داشت مترو بود و مردم معاد
 بزم افتاد و حاجی رام را ملت استقلال مرصمت نموده با اتفاق سران الدوله روسه توجیه می شد آید و در اواخر همین اوقات شب
 محرمه عارض حرمش گشته با محمد ابدال گذشت در آن آوان طبعی غیر از جمیع الدین نام روشناس کلام آنجا بود و مشارالیه بموجب
 فرمان در کباب آن جناب حاضر بود و همه بر یک بزم خود سنا سبب شعر و دیوانی آورد و دعایت جنگ بسوا رسته شنی و در سطح
 نبیل داشت و ازین جهت که حکیم لائق العظیم حکیم بادی خان با شمع عقلی نوایر زاده خاتم الاطباء عادی معلوم بنی و سکه جایز
 و اومان علوی خان ششنا ساسه تمام مزاج دعایت جنگ داشت از ششنا ساسه راه یک از اهل زمان را بطبعش روانه می شد آید و در
 و خان مشارالیه در رنج محل ملازمت رسیده متوجه طلع گردید و دعایت جنگ در اشتداد مرض داخل و در اواخر ماه رسته آید و
 گشت و دوا و دوا و جمع تدابیر میسر بر راسه مدافعت پیر اسه بازی علی خان گذارشته و از آن زمان او سینه نموده و باقیه آن خلل
 نظرت میسر آید در نیمه بر مرض و اصلاح مزاج و الا بدینسانه و در اندک زمانه صحت و مانیت مشربین مزاج مهارش گردید
 بعد حصول شفا آن قد ششنا ساسه اصحاب فضل و کمال خان مشارالیه را بطعاسه خلعت فاخره و سرخ و جبهه و مرغ و فیض که در پیکر جبهه
 و فیض هزار روپیه نقد معزز و سباسبه فرموده و نظیر و تکریم و سلوک اسه ظاهره دیگر نیز باقیه انعام و اهدام تمام سینه نمود
 بعد که صوره داخل و دوا و دوا شد و تا جایکه نالکی سواری ششامت جنگ و سران الدوله و صولت جنگ نزد یک برید به
 معین چون جبهه می آمد با یکی خان مرقوم تمام با تمام میرفت و ششامت جنگ و سران الدوله نیز توفیق لائق عمل آورد و بعد ششامت صحت نمود
 و سینه ششامت صحت و سادات و ارباب حاجات رسانید چون سینه ایام بر سات باقی و اندک ششامت و تا زمره بود و صنعت میسر آید
 قوت داشت رخا تم کرام بنا بر دو لبر رام و میر محمد جعفر خان ششامت و ششامت جنگ و ششامت جنگ و ششامت جنگ و ششامت جنگ و ششامت جنگ
 سیدنی پور خواهد ششامت صده دریافت و چون از عظیم آباد دعایت جنگ بصولت جنگ نوشته بود که جنگ معاد و در گذر که کو ششامت
 پورینک کربل و ریاسه گنگا واقع است بنا بر ملاقات توفیق عمل خواهد آمد و صولت جنگ نیاری بطنه امان و تبه اسباب ذیانت
 با حجامه نموده فقیر را چند که به پیشتر فرستاد و انظار را بطعاسه و مدله می کشید دعایت جنگ بسبب عارضه بیماری مذکور از ششنا ساسه
 ششامت صحت و سادات و ارباب حاجات رسانید چون سینه ایام بر سات باقی و اندک ششامت و تا زمره بود و صنعت میسر آید
 قوت داشت رخا تم کرام بنا بر دو لبر رام و میر محمد جعفر خان ششامت و ششامت جنگ و ششامت جنگ و ششامت جنگ و ششامت جنگ و ششامت جنگ
 سیدنی پور خواهد ششامت صده دریافت و چون از عظیم آباد دعایت جنگ بصولت جنگ نوشته بود که جنگ معاد و در گذر که کو ششامت
 پورینک کربل و ریاسه گنگا واقع است بنا بر ملاقات توفیق عمل خواهد آمد و صولت جنگ نیاری بطنه امان و تبه اسباب ذیانت
 با حجامه نموده فقیر را چند که به پیشتر فرستاد و انظار را بطعاسه و مدله می کشید دعایت جنگ بسبب عارضه بیماری مذکور از ششنا ساسه
 ششامت صحت و سادات و ارباب حاجات رسانید چون سینه ایام بر سات باقی و اندک ششامت و تا زمره بود و صنعت میسر آید
 قوت داشت رخا تم کرام بنا بر دو لبر رام و میر محمد جعفر خان ششامت و ششامت جنگ و ششامت جنگ و ششامت جنگ و ششامت جنگ و ششامت جنگ
 سیدنی پور خواهد ششامت صده دریافت و چون از عظیم آباد دعایت جنگ بصولت جنگ نوشته بود که جنگ معاد و در گذر که کو ششامت
 پورینک کربل و ریاسه گنگا واقع است بنا بر ملاقات توفیق عمل خواهد آمد و صولت جنگ نیاری بطنه امان و تبه اسباب ذیانت
 با حجامه نموده فقیر را چند که به پیشتر فرستاد و انظار را بطعاسه و مدله می کشید دعایت جنگ بسبب عارضه بیماری مذکور از ششنا ساسه

سراپناهم با سخته که نقر پادشاه صولت جنگ بمرشد آباد آید بخت این حکایت در و قانع آئیده افتاد الله تعالی بخیر خواہ یافت بعد چند روز
صولت جنگ مشغول عوالت عم گرامی قد ر شود گردید و لازم دار الملک خود گردید

ذکر است ماسه میر حبیب و میر مصالحه با حمایت جنگ بشرط تفویض صوبه کلک و قلیس و سب و اذرو
پذیرفتن حمایت جنگ این مصالحه را بنا بر ضعف پیرس و رفاه خلافت و آسودن امشاق سفر
افواجیکه بکرد که میر محمد جعفر خان و راجه دو لهورام در میدی پور بتقریبی که مذکور شد اقامت داشت اگر چه بحسب کت در
تدارک محاربات مرهط و اخراج آنها از کلک و بایسرا کافی بود لیکن بنا بر قصور جرات و شعور سپه سالار و اشتباهیما رے
لذاب گردون افتد از معتد رے نمود چه هر چند مر اسلات حصول صحت با طراف و اکانت و رود یافت اما دوست و دشمن
در و دخطوط را اصل بر تدبیر و تدویر نموده سپاه ملازم بهم جسات جنگ مخالف نمنه نمود و دشمنان ازین مرخیالات دیگر بخاطر
خود آورد و دلیر تر شد بنابرین حمایت جنگ را با وجود بقیه ضعف و نقابست مرضی در سال ۱۱۶۴ با فوجی ستاره شمار شوکت
مزد را خناده از مرشد آباد بطرف میدی پور بتجربه رود و اوزان طرف میر محمد جعفر خان و راجه دو لهورام برسم استقبال بر آمده
با این بردوان و میدی پور تقبیل قدم و سلفعت خود مشرف شدند و مرهط و میر حبیب با ستاع اخبار پیاری حمایت جنگ
سپاه بنا بپوشیدن افواج میدی پور پارسه جرات پیش نهاد از محل و متفرق بطرف میدی پور در حرکت آمد حمایت جنگ
نیز با فوج سابقه و لاهند بقصد دفاع مرهط و میر حبیب ر و سیمیدنی پور آورد و در حواله عقبه مذکور تقابل عسکری و نقاب
فنیقین دست و اوباعات محمود میر حبیب و مرهط متلوب و حمایت جنگ مظفر و منت و گردید و افواج و کمن از صدمات محاربات
بهادران دشمن اکلن طاقت مقاومت در خوشبینی غایب بطرف صحران و کوشستان غلی بگالار واره گشت و حمایت جنگ در
تقابل افواج منظمه ر و سیمیدنی پور و توجیه بران سوسه آورد اما مرهط تاب مقاومت در خود ندید و بچمر و نزدیک رسیدن عساکر منظمه
گردان و پریشان شد و حمایت جنگ در سپه آنها ساخته فرصت شتر را و استقراری داد اما آنکه مخدولان مذکور و عدرا بر
خود جنگ دید و از مسالک صحرا راه کلک گرفتند و حمایت جنگ قرین نفع و طفرایت معاودت بهست مرشد آباد برافراشته تدارک
اخراج آنها از کلک موقوف بر سال آئیده داشت و در ساحت کنه نزول اجلال فرمود میر حبیب و سرداران مرهط بشارت
نبرد حمایت جنگ و کشیدن اید و لقب سالک که جان شان بلب رسیده و متعال بیبود در آئیده احوال خویش گلشنه نه بهر هود
و برین فکر افتادند که بر صحرانیکه کن باشد از در مسالک در آید و چون دست از کلک بالمره برداشتن و از جنگا لجنه لان معنی افنی
گشتن نهایت استغاثه را گھوچی بهوسله بود پیرانی بعضی متمسک را مشروط داشته اطاعت و انقیاد و حمایت جنگ را جویا
شدند و بکیت تشبث این مدعا بر نمنه از امتدان خود را میر حبیب نزد میر محمد جعفر خان فرستاد و خان مشارالیه متمسک آنها را
لبور لاتی و وقت من سب بعضی حمایت جنگ رسانید لذاب مالی جناب را نظر بشماحت و غیره که داشت اگر چه
پذیرفتن سولات آنها دشوار رے نمود اما بچندین وجوه که عمده آنها ضعف پیری و آسائش عجز و مضنا س مالک و وسه او
بود مایل پیرانی کن شد چه دران وقت سن شریف او البته بهفتاد و پنج سال رسیده بود و در محاربات و منازعات
مرهط که ده سال متوا مصاناسه مقوده داد و در زمین آن دیگر امداسه قوی چک مثل ششیر خان و سرداران جنگ
سرکشی نموده با عادی و دیگر پیوستند هر چند نفع و لغرت شامل حال اولیاسه و لغزش گشت اما اکثر غبارهای ماسه مالک

تذکره وقوع مصائب خیمایین هجرت جنگ و مرهبط بواسطه میزراصل و جواسصل گزایدن فناء و ظهور یافتن این زمان عباد و ملائکه بعد و در نهایت جنگ و در مرکز دولت میرزا صلیح الظهار اطاعت فتنه با خبر داری و التزم مراتب بندگی و خدمتگاهری بعد و موافقت نمود و درخواست مطالب او بر طبق عرض نهاد و جواب وسوال چند روز در میان ماند و شش ماه سال ۱۰۶۵ هجری مصائب باین صورت انفعالی و تحقق یافت که میر سید نوکر مهابت جنگ بود و از طرف آن جناب بفرقه ایض نیابت نظامت کلک سران از شود و جوهر محاسن آنجا به تنخواه فوج رگه دویم و سوا سه آن دوازده کلک روپی و دیگر یوگا سه رگه بشمار آنکه قدم در قلعه حکومت مهابت جنگ گذارند بمقتضای جنگ ملازم سرکار و دستار آنجناب با وی داده باشند و فوج هم بشمار دو خانان سه آن یکبار که کن رجا لیسر واقع است مدود دانسته بمقتضای مجبور پا در رو و دو خانان که دو رگه اند چون میر سید بر این صورت آگهی یافته عرضداشت مشغول قبول و اشتغال او در خدمت مهابت جنگ بطور مستقیم فرستاد و میرزا صلیح بطولاب مصلح الدین محمّد قان و دیگر عنایات سرافرازی یافته معتمد دولت و قیل و عیایا سه و دیگر براسه میر سید رفعت انصاف یافت چون ازین محبت خاطر دست داد مخالفت و معاندی دیگر در میان نبود مهابت جنگ بمقتضی در فرقه سپاه بقدر لایق نموده و در تیه آبادی دما و تقیبات که ازینک ویتا کیم حویران افتاده بود اشتغال و زبید و تفریح احوال را میا و بر آ پیشش شاد خاطر خاطر ساخت و میدانی پور که بعد وقوع مصائب داخل شد جنگا که گشت زبیرام کلک که بهادری هر کار را در حضورش داشت بمقتضای آن جاسر مسخره از وی یافته شراین سنگ بود او را بخند محبت برادر خود را همرام ممتاز گردید

ذکر معاودت را بعه بیگم برادرزادی مهابت جنگ از کهنه بزم دست عم شریف خود

و در همین ازمان یکین دستة قبیل ازین معالیه را ابوالمیثم نزد جرج عطا داد الله خان نخست را جی احمد که همراه خود هر رخ دکهنو رفت بود

پس گشته شدن شوهرش که در یافتن نول راسه و جنگ احمد گیش اتفاق افتاد و پس از سلیمان و قرامت و برادر زادگی عادت جنگ با خود ساسه شمر نکور و روشن ملی خان زند را عمره مشهور و با او ده ساخته و بعلایه لایق اکثره نمون احسان خود و ساسه و ده منع احوال و اسباب و اولاد صفار که همراه داشت سالها و ناگزیر یافت و دلالت آنرا را بنظیم آبا در ساسه و از انجا بجام و کارام بمرشد آبا داده و زلف طاقت عم بزرگوار خود اقامت گزید

در انتقال راسه رایان بپیران دت و رجوع دیوانی خالصه راجه کیرت چند و در گذشتن او

هم بعد از سه چند و تقویض خدمت مذکور به پامیدرام

در بین منمن راسه رایان بپیران دت دیوان خالصه شریفه جنگا لهرمن استقامت گذشت و امیدرام پیشکار او ملحقین دیوان بموجب حکم با انعام معاملات ملی و ملکی سینه پرداخت تا آنکه راجه کیرت چند پسر راسه رایان عالم چند که دیوان خالصه شریفه در عمره نظامت شجاع الدوله مرحوم بود و کیرت چند مذکور اندک ربط بنوع صرف داشته فارسی را نسبت بنمود و دیگر در می نوشت و چند روز دیوانی احترام الدوله بها در میب جنگ و بنظیم آبا و نموده چنانچه خود کوش در اجزایه سابقه گذشت بعد از آن عبادت چند دیوانی عطارد الله خان داشت و همراه او رفت در بنارس اقامت گزید به بود و در بنیزه عمره الف بضمین مناسب بهایت جنگ نوشته حسب العلب او بجنورش رسید و بعلایه فطنت دیوانی جنگا لهرمن بهایت بر افراشت و پیشکاریش بدستور بر پیران مقرر ماند چون راجه کیرت چند که پسر زاد دیوان مقتدر جنگا لهرمن و معاملات سابقه ملی ماسه علیه آگهی داشت بصفحه در ماسه لازم الا که بنده بگفت بنحو و زمیندار بر دیوان بود و دیگران بران آگاه نبودند چنانکه اظهار حسن خدمت در ماسه مذکور را بمرحمن وصول در آورده چند ملک زیاده بر کرد و رویدادش خود عادت جنگ نبود بدین جهت عادت جنگ را از خود نمایت راضی و خوشنود و گردا غیده قریب به دوسال با مریدین القدر دیوانی پرداخت و بعد از مذکور بکار خدمت نمود از سیر از محمد دارد و دیگر این همانست که بعد از آن وقت در درجایه خود نشین ساخت چون امیدرام از در شتاب پیشکاری نموده یک نام بود بعلایه فطنت دیوانی جنگا لهرمن و خطاب راسه رایانی سر فراد شد

در گذشتن میر میریب بازر دگی و نادانی جانومی پسر رگجوی به سوسله

چون معاصی با مرسته فقر یافت و میر میریب نوکر عادت جنگ گشت و هم از ملطن رگجوی منته و دولت خواه بود و از آنج فاعنه و بهاسله و بر طرغی آگیا با اختیار میر نکور آمد و فوج مرسته ملازم سرکار رگجوی و یک از اینها به اقربا به او سرور آن جامه بود و در کنگ می ماند و در تحت شمران میر میریب بود و سران او امر و نواست او نمی چید میر میریب از راسه حاصل کنگ و دوازده ک روید نقد صد به راسه خود در تنخواه فوج اقا غنیمین نموده و دیگر به راسه سرکار رگجوی مقرر داشت صرف اوقات می نمود و بعد از آنکه یک سال و چند ماه سال ۱۱۷۲ هجری است با نومی پسر رگجو به سوسله بر داری فوج مرسته و نیابت پذیرد و در عهد مذکور آمد نقد بیان و بر همان مرسته که از حکومت و فرمانبرداری میر میریب از رده خاطر بود و در جانومی را که جوان خود کس و اندک بپیران از فرمان پذیرد و بر میر میریب شود و اندک خواهان محاسبه نموده و چون این مصلحت تمهید یافت جانومی میر میریب را طلب داشته سلوک و مدارا ست که مملوک می داشت تقاضیه و تمام روز به این طاعت

اولین گدازند چنان لشکر میر حبیب داشت که دور و خا لشکر مرید فرو سے آمد و مسافرت میر و در میان سے بود ہر اہیان میر حبیب
 از طول بلوس لول گردیدہ اکہ سے کار خود رفتہ و قلیہ در انجا حاضر ہوا ہر چوں تمام شہر میر حبیب بار قلعے متعدد
 ماند جانوبہ پیمانہ چو باطل سے رفت دوران بگلہ مرید با ہجوم آوردہ میر حبیب را پیغام داد کہ کہ چون حساب زربا و شہ
 دادن دست آوردن باغ منحصر رفتن خواہید یافت میرد کو کہ با عتا و حسن رفتار و عنایت رگوبرہاں خود استقلال
 وافر داشت سرگینہ جانوبہ فرد نیا و در وہ بنو سے ربانی خود از ان مکان بخواست چہ میدانست کہ بعد بر آمدن از انجا
 بر او دست نمی توان یافت اما ہر چند قہر برات نشو رہنودا جنگ قضا ہائے یافت چون دو ہر شب گذشت و دید کہ الحال
 قتل و محال سودی نہ آورد و اگر بہت و چہل و پنجہ کس کہ با او بود و اندازہا ہر ترغیب بشماحت و استقلال نشود کما
 مجاہدہ گشت این ہمہ در خیال داشت کہ بہون امر رگوبرہاں و کسے تا باین حد نخواہد کلا وید و سواران مریدہ کہ دہنگلا را عاٹ نمودہ
 مستعد مزاحمت و طاقت شد نہ کار از ماکلا بہ مجاہدہ انجا مید میر حبیب چون معدودے سہرا داشت و سپاہ و بود و را د
 بر رشتن یافت و با اکثر نقاسے خود کہ بقیہ اقا غنہ بود و مقتول شد و چند سحر من گشتہ زندہ ماند نہ ہر چند رگوبرہاں با ستام
 این خبر را پس عنایت از درہ خاطر گشت اما میر حبیب بیچارہ بعد نہت بسیار چون وقت شمر خوردن اشجار و بنی گشتہ بود و کلافت
 مظالم بے گناہان کہ در تاخت و تاراج افواج او و مرہقہ در آمدہ بودند کہ خوار آمدہ و محروم و مایوس بنو سے در گذشت
 کہ باز برگشت بعد از ان مصالح الدین محمد خان کہ واسطہ جواب و سوال مصالح بود بہ نیابت ملک از طرف مریدہ و نہایت جنگ
 سرخواری یافتہ بکام و آرام سے گذرانید اما مسئلہ کہ باید و میر حبیب را میر بودہ داشت کجی دار و مریدہ ہر سے برو خود را در
 نمر و نوکران مریدہ می شمرد

ذکر و گذشتن حاجی رام و عظیم آباد و یاقین ابرہہ رام نامی جو بوداری خدا داد و مردن اکرام الدولہ بقدری خالق عباد
 ہمدین اثنائا و اطر سال شصت و پنجم از ماہ ذی الحجہ جز یا شریف سال شصت و ششم حاجی رام نائب صوبہ عظیم آباد و یاقین خود را در
 و راہ رام نارائن پسر رنگ لال کہ از مد ظلی پروردہ نازد ان عنایت جنگ و از ایندے صوبہ واری ہیبت جنگ پرستگیر سے
 و الہ مرحوم اول بندہ مت خاص نویسی اختصاص یافتہ آخر بہ پیشکاری دیوانی مقرر گشتہ در عہد حاجی رام بریوانی صوبہ عظیم آباد
 ماہور بود و نظر بمحقق ویرینہ فتنہا و شو سے کہ در سیاق و معالط داشت بہ نیابت صوبہ واری عظیم آباد و معالطہ خلعت
 و سوچ و مرجع و شمشیر و شمشیر سرفرازی یافت و راہر دو لبو رام پسر کلان راہر حاجی رام کہ بہ نیابت پروردہ ان تن و از معینان
 ارکان حضور عنایت جنگ بود و بعدا سے خلعت مانتے مع ہر سر راہر اور دیگر مور و الطاف و بعدا سے خدمت مذکورہ بالا
 سرفرازد گردید و واسطہ جواب و سوال راہر رام نارائن و عرض مطالب و تار ب و اول التماس معالطہ صوبہ عظیم آباد و
 حضور مقرر گشت و نہایت جنگ بکام و آرام اوقات خود را کہ از ہینہ منتظم داشت منتظم تر فرمود و ہر وقتے براسے کادے
 قرار دادہ سرور و مشغول و ندگی سے گذرانید چون با خشک رشتو مقرر داشت و مدد سم سرا بطرف رن محل بر آمد و مل
 سے شمشا سے شکار و بعد از ان جنگ جانور ان خصوص فیضان و مرہما سے دکنی سے گذرانید و نہایت جنگ ہمہ سال
 براسے ملاقات عم بزرگوار خود را عیا یک بطرف راج محل براسے شکاری رفت از پور میر حرکت نمودہ و بلا زت نہایت جنگ
 رسیدہ از ہا انجا معا و ت سے نمودہ کلا سے تا ہر شدہ آباد آمدہ بر اور خود شہادت جنگ و سراج الدولہ اکرام الدولہ و احترام الدولہ

را کہ ہر سر پر اور زانو پر اوپر ان ہیبت جنگ بودند و دیگر اقربا و عورت را کہ بشیرہ و بشیرہ زادہ سے او بودہ اند و یہ
ہر کز دولت خود برے گشت تا آنکہ برائے شادی شکر اللہ خان خلعت سرخسرا از خان پروردہ و انفسہ بیکم شہامت جنگ
و بی کیستی تاکید ہامودہ مولت جنگ را طلب داشتند و منع دختر سے کہ نام زد شکر اللہ خان بود و دیگر عیال و اطفال
خود سر انجام شادی میانمودہ بر شدہ آباد آمد

ذکر رحلت اکرام الدولہ خلعت ہیبت جنگ متبنائے شہامت جنگ

دوین ابتدا اکرام الدولہ برادر وسطی سراج الدولہ خلعت ہیبت جنگ کہ شہامت جنگ بنا بر بے اولادی از بدو تولدش
بغیر زندہ سے گرفتہ در حجریت خود چہ درودہ بود و محبت با او بہر تہ نقش داشتہ بیماری چھک المایعہ خدات کہ کہیں
صورت ابد گاہ سے نہ یہ بودیم زسانیدہ در اندک زمانے در گذشت و آشوب قیامت از غاضب شہامت جنگ بر پا گشتہ
شور آشوب در تمام فائدہ ان مہابت جنگ و اتباع و اقربا سے آشنا بر خاست و شادی مذکور در ان سال ملتوی ماند و بعد
چند روز مولت جنگ مرض گشتہ پوریہ رفت و شہامت جنگ را بم او در گرفتہ بر بستر بیماری مہا سے گرفت ہر چند
مہابت جنگ و درویش شہامت جنگ و مادر نش و دیگر احباب و اتباع با انواع مختلفہ دلو سے شہامت جنگ نمودہ دلالت
بیمیش و نشاط و محبت و انسا ہامودہ سندسود سے نہ اداہ ہیشہ تناسل غم و الم بود چنانچہ بعد چند ماہ از رحلت او عید فطر آمد و
مہابت جنگ بخاند شہامت جنگ رفتہ بہا لود و احوال تمام لباس خنجر و رو سے پوشانید شہامت جنگ سرمان غم مالی قدر
بر انتقال نمودہ تا دامن حضورش لباس مذکور در برداشت چون مہابت جنگ برگشت دستار از سر افکنده و لباس
از بدنہ بے محتاشے دستار بر برد و رو سے خود نیز درہا سے با سے میگرفت می گفت من بے وفائی کردم و عہد را بجا
نیاوردم و بہین صورت احوالش در گذر بود تا آنکہ ایزد تعالی از مذکورہ اکرام الدولہ کہ در زمان مردنش عالمہ بود پسری
بوجود آورد مہابت جنگ برائے استرخا سے شہامت جنگ بچہ ولادت او از حضور بادشاہ منصب شش ہزاری یافت
نہرا سے و خطاب مراد الدولہ مع نوبت و مہا سے و مراتب و پاکی جمالہ دار بلکہ ناکی برائے آن پسر طلب داشتہ عطایای
مذکورہ خود بخود شہامت جنگ آورد و شہامت جنگ را اندک الفتے با و ہم رسیدہ یا دگارش می نمرد و ہا و شوق بودہ
اوقات خود را بر صورت لہری برد و کار خاندان را برائے آن طفل بہر سہ خشم و غم و اقبال و افراست مناسب سن
و سالش جمع آمدہ برائے مردم قاشا سے بود و مجتہ از مستدین برائے حفاظت و مشوقے او معین گشتہ اکثرے بوسیلہ فدایت
آن طفل توسل جستہ سرایہ تقریب سے داشتند با این حال شہامت جنگ ملال انتقال اکرام الدولہ و در کارش تن و مش
قاصر نبود و چون بعد نظر بایسے بر سر اسرا از خان مہا سے احمد برادر مہابت جنگ با ناموس سر اسرا از خان بے سیر
روا داشت و چندے از مذکورہ سے او را بچہ مقرر گشتہ خیانتے درین خصوص و رزید و مہابت جنگ با وجود
قدرت بر ممانعت سمل انکار سے نمودہ اغماض را کار فرماگر دید و دیگر استہا سے گران و بیکران بر اولاد و سوان
سر از خان مرحوم در استخراج اموال و اسباب رفت غیرت اکی مقتضی اقدام گردیدہ در او اسطایام و توش بعضے
انفعال ریخت کہ ذکر آن مناسب نیست و بعض فائدہ ان اوشیوع یافت و اوضاع سراج الدولہ و دیگر مصارف اولادش از اوقات
سرورے و در اوقات الطوار ناخاستہ و کار ہا بیکدیگر بایست پیش گرفت و از غار و دروہاں کہ سرایہ استمال شمال اقبال

اسباب استقامت قادر متعال فراموش بود هر یک که شروع نمود و بنا بر فرط محبت و نیز بر اسے تشدید مانی رعب و تسلیم سرراج الدولہ
ممايت جنگ حرکات و مقالات بیہودہ اور اسل شمرہ کردہ اسل نا کردہ اسے انکشاف ازین جهت سرراج الدولہ بیابک
گشتہ اکثر بزرگان رار نما نید و جہودہ و متبذرہ شمار خود کردہ اند و نیز قہنگاران و ارکان مقلدش ہم رسانیدہ و بخشش گوئی
و انواع ظلم و جنابا ہسے نمایا کردہ و بار کباب تجرع و غرور دولت و جوانی و حمايت خود قضا و سہم بہم رسانیدہ کردہ اند و از کلا کلا
می کردہ اصلا متاخر و پشیمان نمی گشت و در میان اعمام و اخوان و بنی اعمام غلام لغاف از دام آورده و حسن و قبح بایان کار اعلی
را مشاہدہ نمی شد و در باطن حماقت موطن رجال و نسوان مقتدر مضمون ضلالت شخون مقادیر حقون دون کہ انار بکم ہست
است سر شہ شہنشاہ و غرور از خود و نیز اسخ و در رفتہ بود

ذکر شہ شہنشاہ حسین قلی خان وحید علی خان ظلم و سفاہت سرراج الدولہ نادان

سرراج الدولہ بمقتضای جبل و نادانی اقتدار و دولت شہنشاہت جنگ و زود مرادش کہ عمد و فائدہ حقیقیہ او بود و در مسککہ شمرہ
بیچ و تاب بیہودہ سے خود و حسین قلی خان را کہ رفیق و دوست و شہنشاہت جنگ و ہوشیاری و دانائے علم بود و خود
خود سے شمرہ و سہم الحقیقت غلا و زود و شہنشاہت جنگ با سرراج الدولہ با مقتضای حماقت اسے کیہ نہانی داشت
آنکہ البتہ حسین قلی خان بچارہ را نشانرا مزاحمت و عناد پیدا شہتہ اختلاف حقوق چندین سالہ خدمت او و برادرش حید علی خان
خود و قاصدش شان گشت اول پسہ آقا باقر زبیدہ بعض محالات جماعیگر نگر کہ محمد صادق تام و صداقت محمد خان خطاب
داشت و بنا بر نامو افتخار کہ از علما حسین قلی خان اورا دیدہ اوہ ہر شدہ آید آمدہ توسل بہمايت جنگ بہم رسانیدہ بود کہ از
اورا شورانیدہ بران داشت کہ در جماعیگر نگر رفتہ حسین الدین خان برادر ازادہ حسین قلی خان را کہ بہ بنیابت عم خود در انجا
بود و دران روز با غفل و دانش بہم رسانیدہ ملت مالینو لیا عارض داشت کہ شہ آن البعجل حسب الامر سرراج الدولہ
بہل آورد و وقتہ بزرگ و راغبانہ شہ شہنشاہت چند روز بہم آنکہ چنین کار بہلہ سر منی کسے از خداوندان ملک تخراب بود
مردم جماعیگر نگر سکوت و سکون و رز بہند آخر چون معلوم شد کہ سہ سے شکے در دست او نیست مردم شہ و رفتا سے
حسین قلی خان ہجوم آوردہ آقا بہترہ را کہ شہند و صداقت محمد خان گریمتہ مایہ رخا و آراش بر باد رفت بعد چند ہیئت
سرراج الدولہ و بہ حمايت جنگ عمدہ ماری خود را شہند ساخته از حمايت جنگ استیذان قتل آن سہر و و برادر کلا
عبارت از حسین قلی خان و حید علی خان باشد خود و حمايت جنگ ہم بنا بر شہ بند سے قضا رضا بان دادہ گفت کہ بہلہ منی
شہنشاہت جنگ ایکار سے قاصد خود چون عمدہ او اذ طرف حمايت جنگ اطمینان بہم رسانیدہ این حمايت را بہ تخر خود کردہ
شہنشاہت جنگ بود و آنکہ دن شہنشاہت جنگ با سرراج الدولہ کیہ ہاسے مستحکم داشت اما بر اسے سہل اسے کہ لاف
و ذکر و التفات نیست و ران روز با حسین قلی خان آزدہہ معاملہ و ان بن محمد و جنین امر عظیم با مادر خود ہمدستان گردیدہ
شہنشاہت جنگ را کہ از پیشہ لالہ اسے دوران دزد ہا و دنا و ناچما از جا رواشت باین امر قبیح کہ شہران دنیا و عینی
در ضمن آن مندرج و شہ شہ آن جمید با حسین قلی خان در میان بود کہ بہر وقت و بہر آن شہ یک جان و آہر سے شہ
خوابہم بود اسے ساخت و حمايت جنگ بہ اسے رفع بہ اسے ظاہر ادھر شہ آید بر آمدہ بہ طرف رای من بشکار رفت و
ادان طرف صولت جنگ بر اسے ملاقات او از پورینہ کہ چیدہ ہلا زمت عم خود رسید فقیر نیز ہم رکاب صولت جنگ

درین سطر بود نهایت مورد عنایت مایهت جنگ گردیده باشد بهرسانیه امجدان غرضه بود و اعلیٰ نیز المان نادر و دلا اند
مردن صولت جنگ اگر ندیده می نامد و غیر بختش میر سید احتمالی داشت که تجمعه لائی بمال بنده و سرته خودی تو عالمی باشد
که او فاعله شاد کفایت این عبد ضعیف خود نموده محتاج رجوع بسده اش لغرمود القصد سراج الدوله و نسبت به خود
اول سال شصت و هشتم ازاده داد و درهم بخت بر دوسه بخدمت عم خود شامت جنگ رفته و ازین ششگوش گرفت و دقت شام
باین اراد خودن آشام از غذا دوش برآمد و بسوسه غذا خود روان گردید چون حبیب حسین قلی خان در شانس راه
و آن بجای دیگانه از چند روز مرمی مرگ خود در خانه منور دوسه بود بر سر دروازه اش استاد فرمان داد که هر دو
برادر را گرفتار بیاورم حسین قلی خان بماده حاجی مدعی دارد و دیو یا غذا شامت جنگ که نهایت اتصالات بماده اش
داشت پناه برده الباقی که در شامت جنگ عرض احوالش نماید حاجی مدعی رفته الناس نمود و چو اسبله بصواب نشیبه
برگشت و چون بندگان از غذا حاجی مدعی حسین قلی خان را آورده و در سر من سیاستش داشتند و آن مظلوم مرحوم ملت
یتیم بید ریغ و دقت سهام ملایم و دشنام آن سفاک بیباک گردیده بهر شامت دقت نوشیده و همین قسم حیدر علیمان بجای
را که کثوف البصر بود نیز آورده برادر رشیدش ملحق ساختند اما حیدر علی خان چون شجاعت و افسر داشت و از وقت
مثل برادر خود الماح و عجزه نگردیده کلمات درشت بر دوسه او گفت و من مرمود که اسه نام در دران را چنین نمی شنید
خون این برادر که با حق ریخته شد گویا خون سیاهوش بود که دود او دودمان مایهت جنگ برآورد و بیک تمام برآورد
و مالک خود و مرمی مایهت جنگ سبابا خاک سیاه برابر کرد و صدق رسول الله علیه و آله چیست قال که تین تده ان القصد
بعد این اجرام مایهت جنگ برآورد و صولت جنگ به پور نیز برگشت اما صولت جنگ را هم اعتماد از عم و برادران خود و شامت
بفکر کار خود دانست و اسباب انتقامات آئی از همان زمان روسته با دلی خنای چون و ظیفه و قاطع نگار است که این دقت
و اندیشمت نماید لذا بنده جنگارش بعضی حالات درین مقام حسرت نمود و همین قسم درین صفحات هر جا هر چه دقتی باشد
به و ن که بطرف الف و لیل و دیگر کثیف را ملحوظ داشته سخن سازی و خوش آمد پر دازس نماید خواه نگاشت امید از
ناظران انصاف سرشت آنست که بجهت مذکور غبار ملایم از جانب فقیر در قاطع راه داده مورد عفو و الطاف دارند
و بکنه گیرس و عیب جوئی خیر دارند

ذکر افتد ادا مراض لاحقه شامت جنگ و انتقال او ازین غنما تار یک و تنگ

شامت جنگ را که از اجده اسه ملت اگر ام الدوله بچمر دسک خاطر و افسردگی مزاج لازم شد که بحال خود خوب نشود
سے بود بعد مقتول شدن حسین قلی خان چون مدتی بپیر گذشت ما رفته استخفا ظاهر گشت و حکیم علی بنی مقصدی قتل از
بروز و ظهور ما رفته مذکور سگفت که مو ادا این مرض میا گشت اگر الحال با صلاح مزاج و تده ابر دین مرض کوشیده آید حساب
است اما شامت جنگ بتا بر جاییکه مذکور شد بمال خود چندانی نپرداخت بعد ظاهر شدن مرض زن او و دیگر غیر طلبان
مبالغه در داده و خود دسک تقصیر نمود تا آنکه مرض افتد و یافت و مایهت جنگ شامت جنگ رابع زن و حیدر
اوسته شو ایکه با او قتل داشت مثل بیباک بانی و غصبه بهر غذا خود برده و درعا لیکو شنیدن گرفت چون بهر داری سهام قضا
با اسه امدی نیست احوال شامت جنگ تباه گردید و آثار مرگ بر او ظاهر شدن گرفت و زن شامت جنگ از خوف

سراج الدہلوی کہ مبادا ہما بنما مقیدش ساز و با آنکہ فائدہ پرش یو دشوہر خود را در انحال بر حقد سوار ی خود برداشتہ بہ اسے خود آورد اول روزیکہ شام آن انتقال خواہر نمود پرسید کہ امر و زچہ روز است گفتند و خشنہ اطہار بنداشت نمودہ گفت عجب روزیست کہ با معشوق خود ملاقات خواہم نمود و ظاہر اوصیت کرد کہ در پہلوئے اکرام الدہلوی بنیاد نماید ہر دم ہما ہدہ الفت کہ با واداشت خود بخود در انجا دفن نمودند انقصہ سیزدہم ریح الاول شب شنبہ سیدک ہزار و یکصد شخصت و تہجری بعد یک سال از کشتہ شدن حسین علی خان بعام عقیقہ شتافت و قشی آن مرحوم کلمہ خدائیش با مرز تارخ رعلیش یافت صبح آن شب تجیز و تکفین نمودہ با نند اسے سید الافاضل میر محمد علی ایدہ اللہ تعالیٰ عنہ بابت جنگ و جمیع اعیان شہر و اشہر با اصلی وادنے ہر جنازہ ادا مکرگشتہ تا زکاردہ و در کمال اعتشام جنازہ اش را بباغ موتی جیل کہ ساختہ او بود بردہ و چون مسجد آنجا کہ خود دش تعمیر نمودہ و رجو قبر اکرام الدہلوی فون گردند ہنگام ہر دن جنازہ اش از حمام و غوغا سے عام و فوجہ و شہون مردان و زنان بہر تہ بود کہ کمر دیدہ و خشنیدہ با شد مبلغ سی و ہفت ہزار روپیہ در ماہی نمود و منفا دیوہ و نان و غیر ہم از ذوی الارحام وزن آشنایان و غیر شان بود کہ با سر رشتہ و فائز تعلق نداشت و بچہ و رویت ہلال کیسے سے در بقعہ و ظاہر ہر یک از پارچہ سفید بستہ در خواہنچہ ہلے آوہ و دشنامت جنگ از حضور خود مصوب خواہر سرائان و زنان مقتدایان

مبصر ستارہ تاجہ ست ہر یکہ سائیدہ برگرد اللہم اغفر لہم

ذکر بعضی خصال حمیدہ و اوصاف پسندیدہ آن مرحوم

ترجمہ ہر عمر و مسابق ایتام و ذوی الارحام زیادہ از جمیع خاندان خود داشت و اوقات را اکثر بفرایغ بال و انشراح خاطر می گذرانیدہ باکے بدبو دمنے خواست کہ کسے باکے ہی ناید از عورات و اطفال شہر شدہ با آنکہ وارستہ نداشت و اگر داشت از تحصیل وجوہ معاش عاجز بود یا مایہ نمودہ ہر چہ ہمے رسانیدہ بمصارت دیگر رسانیدہ ذوی الحقوق را محروم سے داشت ہمہ آہنا گویا عیال او بودہ اند کہ خبر گیرے کمال رفاہ و منہ دین سے نمود و از خود را سختی نخواستہ سہداشتہ تعلق وضع نبود و تواضعات رسے را دوست ہسم نمی داشت بارفقا و فکر ان خود آشنایان سلوک می کرد و صحبت و دوستانہ می داشت رفیقانش ہمہ روبرو حقدے کشیدہ نمودہ و با این سے خود و در اختلاط با رسیداشت و ہر چند ہر دم احسان سے نمود و عظیم خیر شدہ بلکہ کثر خیرہ آفا را افعال و عذر و خواہنچہ ہی ہر سے نمود و نقل جانچہ ہا می ستنے ملی خان مرحوم طفت حاجی مہر و حاجی عبداللہ خطاط مشہور کہ در عہد اورنگ زیب عالمگیر دیوان برآپا بود بر اسے سید یکہ بنا بر محاسبہ معاملہ و رہنما نگیر مگر مقید بود ہمسرومن داشت کہ فلا نے سیداست و باین سبب مقید مبلغ پنج شش ہزار روپیہ از سرکار برد و طلبے است و انقدر مبلغ دہر ماہ سے از سرکار بلکہ چند برابر آن یغیرت و صدقات مرت می شود امید دارم کہ مبلغ تہ نور باو معاف و آن عزیز در نیما طلبیدہ شود بے اعتبار شغف بسیار ظاہر نمودہ و فرمودہ جا نوقت رقم معافے و پردہ و طلب او در مرشد آبا و نونہ آوہ و دند و بھان مکر م مشا را لیمہ سہرہ شکر دلائش باین اثر سیر نمود و گفت حق تعالی شاد را سلامت دار کہ مرا باین سعادت آگاہ فرمودید اگر عذر آغا درین کار اہما سے و رزندہ مراد و اطلال غما ہ از نمود کہ مرا کس باسن وجوہ نامیم و آن سید بیچارہ از ان بلاد مکارہ نجات یافت و نقل و دیگر مدت چند سال و الدہ ہندہ و بجات متعہ و ہج و پسر خود سید بیٹے خان و غالب بیٹے خان و اما خود میر اسد بیٹے در مرشد آبا و

اجتاحت داشت و آن مغفور متعدد احوال او بود و هر چهار کس را وجبه مناسب مباح آنها میرسانید و عسلا و آکن او را مشغول و لمبوسات خاصه جبا نگیر مگردند یا والدہ مراعات می فرمود غالب علی خان را که از همه اخوان کثیر است اگر ارام الدوله بنا بر عسلا اکثر و یا بخاندان و سیر و تا شاهره خود دست برد انتقامی از بیعتی با سلازم سرکار اگر ارام الدوله رفته بطرف غالب علی خان بهم رسیده نگاه بجتنه بسوسه اوگاه کاهست منود غالب علی خان بهم چون جوان نوسیده و بدو نیک و هر بدو بدو زندگ مزبور و را بنظر رغبت بمقتضای طبع بشری می نگرست انبساط جنس بنا بر رشک و حسد بیک حال غالب علی خان میبرد برین سر آگهی یافته اگر ارام الدوله را آگاه نموده و او بیدار گشته از سیر باغ آزرده خاطر گرفت و این احوال بر شہادت جنگ ظاهر شد والدہ را طلبیدہ و بطرف و مربانی فرمود که چند روز غالب علی خان را از آمدن دربار باز باید داشت چرا که هر دو طفل با بلند قد اسد و اندک با هر یک بر بطور رسانند اگر ارام الدوله که در جنگی و آشفتگی مزاج گوسه بیعت از برادر خود سرخ الدوله برده بود بنا بر استخراج پدر یعنی شہادت جنگ تقدیر بر اسر رعنا نیدن غالب علی خان در خاطر خود ساز داده شکایت آذغانا و پیش شہادت جنگ متواتر گفتن گرفت که دید و غالب علی خان او دست من مفتحت و الا بها نمی گشتم چون شہادت جنگ این کلمات و اکثر دست و اثر شنید فہید که غرض او استخراج من است با وجود آن محبت و خاطر دار میا بر آشفست و گفت که بلبه جز و کلام الله که اگر تو او را می کشتی من بدست خود ترا فرج میکردم او با ستیاع این سخن که غلات گمان او بود و مزاج و فخر بسیار نموده گفت آیا شما مرا بر اسد و می کشید گفت البتہ در میان تو او چه تفاوت است فرزند یک بشیرہ تو سلف و فرزند بشیرہ دیگر او چون این سخنان شنید مفراسه او تسکین یافت و بر اسه همین این گفتگو بسمر بود حق آنست که در چنین مقام که مرید محبت از عشق ہم گذشتہ باشد این قدر پاسداری و یکسہ بعل آید دلیل کمال خوبی آن مرحوم است نقل و دیگر و ازین ہم زیادہ ترا بیست که بھاگ بانی عزیز ترین زنانش و مرتبہ او عالی مرتبہ زوجہ اش بود و جمیع دامن غلظت و اش بنا بر خوش آمد پاسداری او احترام و خاطر داریش می نمودند والدہ دوام طلبا که مزاج عجیب و نهایت غیرت دار و با او مطلقاً نمی آمیخت روزی بھاگ بانی بطوریکہ شہادت جنگ که برادر بزرگ بود والدہ را میخواند و در گفتگوی گفت که شنیدیم بی بی او ہمچو من قسم خواندہ والدہ ہم برآمد گفت که تو خود را چه نمیدانی که این قسم مرا میخوانی باین طور باین رنگان خردان خود را میخوانند یا خداوندان تو که ان خود را من ترکتی یک ازین سرد قسم نمیدانم کثیر و والدہ کہ استاده بود بسوسه او اشاره نموده گفت که من ترا و این را یکسان می شمارم فرق چنین است که این زبور ظلا و لغزہ دارد و تو انواع زبور و جاسر بھاگ بانی بحال خود در زور دیگر سخن گفت اما آزرده خاطر گشته شکایت پیش شہادت جنگ برد آن مرحوم او را جواب داد که مزاج او شان منقسم است تو چرا با او شان در اختلاط می کشی و والدہ بمجاد خود آدرہ ارادہ معاودت بتعلیم آباد نمود و آمو رفت خا و شہادت جنگ مدتاً موقوف بود شہادت جنگ بعد یک ماه برین معامله مردم خود را بر اسه طلب والدہ فرستاد و والدہ را منی بر فن نمی شد تا آنکہ گفتند تا اگر نمی آتی منی و بی کسی می آید تلاطم اہم آورد و والدہ ناچار رفت شہادت جنگ بسبب از جاسر سیدہ متسلما س فرمود و والدہ از فرط غیرت رقت کردہ اعلمار رفتن خود بتعلیم آباد س نموده تا آنکہ سخن بطول کشید و شہادت جنگ مذر خواہی کرد می گفت که کسے بتو چیزے گفته خود هر چه بمخاطب آمد گفته و خود آزرده گشتی تعصیر ما چیست والدہ و س منی پذیرفت و بر ارادہ خود مصر بود حتی بی کسی زدن شہادت جنگ و تعصیر بکرم خواہر علاء والدہ و گفتند که صاحب شما را چه شده است برادر و بزرگ شما چنین سے گوید و راست سے گوید و شما او را جاسر را کافر ما شده می شنوید

تقاعد نمود و برگردد و بعد دو ساعت برخاسته در نظا هر اندرون سے رخت اما غیر از جو اسے خادم و خواہر سرایان
در انجا کے نبی بود و قصد بیان بر سر نشہ کاغذ ہائے خود را مصوب خواہر سرایان می فرستادند و در انجا کہ خلوت محض بود کاغذ را
دیدہ و نمیدہ دستخط خود رسانیدہ سے فرستادہ علمدار کان در بار و بعض خواص مثل این اقل الناس دو دو کس و دیگر بہر
پر وہ حاضر می ماند نہ فشیان مسودات مکاتیب فرستادہ بعد اصلاح صاف نوشتہ بواسطہ خواہر سرایان نظر گذرانیدہ و لغو
و مصحح نمودہ از مہر دار کہ حاضر سے بود مہر رسانیدہ ہر جا مہر بودندی فرستادند و در خواہے ذاک ہر کارہ خطوط را
گرفتہ روانہ سے نمودند چون یک ربع و کمرے از روزی گذشت بر طعام می نشست و از موائد احسان او خواہنما سے
طعام خاصہ اکثری را ہر روز و ہر یک روز بختہ را ہفتہ دو بار و کمتر کے را در اسبوعی یکبار بدون پیش چون
بود میرید و چون بکا دل خواہنما سے طعام بہ وقت عینی کہ ذکر شد حاضر می ساخت علمدار کہ تا آن زمان حاضر نبود و عرض سلطہ
بواسطہ خواہر سرایان نمودہ بجا نہ خود میرفتند و ثواب بعد الفرائض اذائل طعام آرام قبول فرمودہ اول وقت ظہر بر می خاکست
و بعد تنگ و طہارت نماز ظہر خواندہ ملائکہ جزو سے از کلام الہی سے نمود بعد از ان نماز ظہر خواندہ ہر روز می آمد دوران
مجلس اول ملائش ملائکام بجلی و منتہی ضیاء اللہ و میر و حید و مولو سے لال محمد و شیخ ہدایت اللہ و سید عبد اللہادی حاضر
شدہ تا دو ساعت بخو سے نہ اندر کھٹکے می شد و کتابے بخصوص مثل درس میخواند و ملائکام بیکے صل موصلاش سے نمود
و دیگران نیز در ان باب گفتگو سے کردند کہ روز مودہ بود کہ الحال تحصیل کمال متغیر راست و ہما نقد استعداد کہ مرا بہر گشتہ
چیز سے بران نخواہد افزود و اما لذت فہم مطالب علیہ مرا بہر لہ العاقبہ جانی تا زہر گودہ چنان بان معنا شدہ ام کہ اگر
روز سے ہیر نہ آید میہ ائم کہ دولت عظمی از من فوت شدہ و خاطر مشوش می ماند چون بر فقیر شایستہ و دانش داشت تاہم
کردہ بود کہ در ان وقت ہم حاضر شوم و از استماع سخنان من بسیا خوش بود در سفر و حضر بغیر ورت با دیگران سخن می گفت والا
بہر وقت مکالمہ با فقیر و سے سخن و گوش ساعت بسو سے من داشت بخو کہ دیرینہ رفقا سے کن سال او حیرت داشتند
کہ این جوان ہر کجا برودہ است کہ با غیرا و القاسے نہاد و بعد فراغ از شغل مذکور عمدہ ہائے رفقا مثل سیف علی خان برادر
سیف خان و لد عمدہ الملک امیر خان صوبہ دار کابل و روح الدین حسین خان پسر سیف خان کہ مصاہرت صولت جنگ
اقتصاد داشت و نقل علی خان برادر بندہ و میر علی یار خان ہمچو ہر زوہ سیف خان و آقا عظیم و دیوان صاحب مدار
معاہلات سکے را بہر عجب راس و بعد مردن الپ برش را بہر سبب راس و راسہ پران چند مستوفی و بیگانگان و فائز بخشی و توپخانہ
وستی و راسہ جو آرام نشی و جعفر علی خان دار و فرزند و میر زاد و دافشا نامان حاضر شدہ ساعتے بعرض مزوریات پرداختہ
مخض می شدند و صولت جنگ برخاستہ داخل حرم سرا می شد و بیاسوان کہ مقرر نظر او بودہ اند لیسر فاڈ باغ کہ من خانہ اش
بود و تقری سے مشرود و لبو را سے گین ہائے مقلع کہ کمال خلقت آراستہ بود و دہ از ما سے بجاے فضل و حرکت بعین سے آمد چون
شام می شد نماز عشاء بن خواندہ اگر خواہش داشتہ معینہ ہائے محرمش خواندہ سے و رقص سے نمودند و لا بصاحبست
تنہا و مکالمہ بہجت افزا شیفے از شب می گذرانیدہ بعد از ان استراحت سے نمود و کمین آئین اوقات او ملے الدوام نظام
داشتہ و رگزرد بود بندہ کترین و مدت رفاقت کہ ہفت سال کامل بود کاہے کلکہ ناخوشے از دباش نشیدہ کہ در
حق کے ادا دانے ہم گفتہ باشد و ہدیہ ام کہ بہر کے غضب کردہ حرکتے نا مناسب با او ملے آوردہ باشد و ملکہ معاش
نہایت درست با آنکہ مد اعلاش نسبت بشامت جنگ ہسم باعتبار مدت و ہم بحسب مدت بسیا رکم بود اما در خان و جاکہ

و ظروف و اموال طلا و نقره و اسباب و انبیا و جمیع لوازم امارت برابر شهادت جنگ می نمود و بنا بر بعد رملش چنین و چند لک روپیه نقد و شاید قریب لک اخری در خزانه موجود و نقره آلات و طلا آلات و جواهرات و نقشه آینه هم کمتر از این قیمت نخواستند بود و انبیا و افراسیاب هم بسیار لوازم دیگر بزرگ بود و زمانه گویا داشت روزی در خاطرش گذشت که بینه خیل عینیت کند مجلس خلوت بود بلکه پس پرده زنها پیش نشسته و اسباب جشن به پیش می کرد و در بند معمولست عینیت میر محبوب ملی نام مرد پیری که کشته آتشای وقت اخلاص و رفیق زمان طالب طلعه او بود حاضر و غیر چند نفر خدمتکار دیگر که در آنجا نبودند خواهر سراسر مجلسی مستر شده بنده را طلب داشت چون حاضر شد مامور بیکسو نمود و در اختلاط نشوده هرگز سخن گفتن آغاز نشد و بعد از امتداد صحبت حاضر ملی خان که غلام سرکار دار و قد و ابوابش از پیش بود عرض نمود که میر سلطان خلیل خان براسه اداسه آداب عنایات خیل که با او محبت شده بود و دولت سراج حاضر است اگر حکم شود در سلامگاه از دور تسلیمات بقصدیم رسانیده برگردد و فرمود چه مضائقه حسب الاشعار بعلم آمد بعد از آن فقیر را همین عبارت گفت خان صاحب شما خیل خاطر ما را بدیده بدیده عرض کرد که اگر از آنجا گذشته و خلیل سرکار را دیده ام بسیار خوب و عنایت بود و خبر اندر فرموده ام لا همی توان دید و یکس از آن جمله باید پسندید اما در اینجا بگفتند که فقیر برخاسته آداب تسلیمات بجا آورد و عرض کرد که این کلمات بجنفقت ارشاد شد که کترین اثر ابر بر عنایت تمام فیلان شمرده اما سوار سے فیل را و شصت و بیست و سه باید و کترین اگر چه بدولت ماسه در کمال رفاه و آرام بسر می برد لیکن هنوز زیادت سوار سے فیل ندارد و انشاء الله تعالی در سایه محبت علامه هرگاه وقت سواریش خواهد آمد آفرمان عنایت خواهد شد و طرز التماس بنده را پسندید و در لب خنده خاموش شد بعد چند سکه خیر و در وصف در جنگ و در بلاد جنگا که بسبب آمدن او به بنارس شهرت گرفت و عنایت جنگ لصلوت جنگ نوشنت که چنین شهرت دارد من هم از این طرف بر می آیم شایم از آن طرف با سبب حرب بمقتضی عنایت بنده فرمود که چند سوار و پیاده خوب با بدیم رسانید که ترم دم همین باید دست خواهند آمد چه این ملک گوشه ایست عبور و مرور مردم ملک دیگر در اینجا کمتری شود و سرودم چه مضائقه ازینجا چیده باید نگذاشت حسب احکم او بعلم آمد درین اثنا خبر معاودت صفدر جنگ رسید و گریه شخص مردم سر و گردید جامه دانت و انقد طلب که چنین روز با بدیامی خود را چند در تلاش نوکری کسان بهم رسانیده خود حاجت داشتند و اب از در گذشته میرا جواب صاف داد و مگر بیست و دو افغان که خوش اسپه بوده اند بخواهش خود آنا را نگذاشت بنده آنها را جمیع آمدن مردم من طلب داشت و این چنین معروف داشت که الحمد لله شورش فرو نشست اگر حکم شود چنانکس را که فراهم آمده اند جواب داده اند بر عرض و دستخاسته نمود که آن عایشان را باین کار با هم کار فرما آخر روز بیا رند و از نظر بگذرانند مردم جمع آمده را دیده سوار و پیاده همه نگذاشت و آن بیست و دو نفر افغان را نیز فرمان داد که در رساله بنده ملازم شوند چون قریب بمقتدا بهشتا و سوار و دو صد پاد و چپا و پیاده در رساله بنده ملازم و سر رشته آنا و دست خدمت فرمود خان صاحب الحال خود خیل گرفتن و سوار آن شاید تا مناسب نخواهد بود بنده آداب عنایت بجا آورد چون روز جمعه آمد خیل را از انبیا و خیل خود پسندید و بنده را از انبیا طلبیده عنایت نمود و نقل و دیگر و نیز فقیر کبار و سبزی میخ دو هزار روپیه بنام والد مرحوم بشاه جهان آباد فرستاد و همین امر به وقت باقیه گفت خان صاحب شنیده ام که بنده و سیه این قدر صانع بشاه جهان آباد فرستاده ای چون انعام مناسب بود و غنی هم غامده افرامندم گفت چرمی شد که ما را هم مطلع می نمود بد تا ما هم شریک شایسته خدمت فقیر عرض نمود که شرکت بدین معنی دارد و آنچه بعلم آمده از دولت مالی است و الا مقدر بنده بر ملازمان ظاهر است خدمت بد و بمان که خزانچه سرکارش هم بود حکم

کرد و صاحب سرکار بخواهیم و رسید بقصر طلبیده و در چند روز برای منی آگهی یافتند و فکر عنایت بجا آورد و نقل دیگر خدمت برگزیده سربازی
 که یک مک و ششاد و چند هزار و پوپه معامله آن منع شده بود خواست که به بنده رعایت نفوذین نماید بلی آنکه بنده را اخطار
 فرماید و یون مدار المام خود را که دیوان بیعت خان مرحوم هم بود در اجده عجایب راسه نام داشت بخاند بنده فرستاد و مع
 اسناد و شیخ امان الله نام کمر دعال پیشه از مشایخ بهر حال آن ضلع بود آمده و دوست خلعت نیز همراه آورد و گفت که بنده
 عامله معاملت این برگزیده را مبلغ مذکور منع فرموده براسه شما تجویز نموده اند و در صورت براسه آن فرار داده هر کدام
 پسند شما باشد پس اگر یکیک آنکه خلعت این کار پوشیده و مبلغ مذکور را فراموش نموده هر کدام اندید بقدرستند تا او بنده دست پرگز
 مذکور نموده در معاملت سرکار و اهل خوانده کرده باشد و هر چه بران بیفزاید براسه شما مبارک یا آنکه خلعت اصالت شما
 بپوشیده و خلعت دوم به نیابت خود و شیخ امان الله را بپوشانید و نائب خود را در دایره فرستد را بر آورد که بصاد و دستخط و
 مزین و در آن فرد مبلغ هفت هزار و پوپه منافع براسه فقیر مندرج بود و شیخ امان الله در ماز خود نموده بر فرزند مذکور خود کرده
 بود و بنده نمود که این مبلغ را سال مع احزاب اند و رعیدین و سالگه و دوسره و غیره که معمول است از شیخ مذکور در دست
 باشد و هر امر که بفرماید در سر انجام فرمایند و جمیع او امر و لواهی چون نوکران مبلغ و متقاعد خواهد ماند بنده مرضی حضور و
 براسه خود هم تخفیف تصدیق و رشک را می از جمیع اندیشا در یافتن نو حکم فرموده بود و هر چند خواهش رفعا بلی آید و
 این قسم مانی و قدر دانسته از پران هم در حق پسران کثر لمخونا و موع شده تا به خا و عوان و نوکران چه رسد نقل دیگر و هم
 روزی آن مرحوم از سواری شستی خاص فرود می آمد اتفاقا پلکی دناکی آن طوت را بمانده هیچ سواری حاضر نبود و صورت
 که گاهی معتاد راه رفتن بر عتقه چوبی که ملحقان براسه آمد و رفت مردم می گذرانند بنود متعبر خد فقیر سبب توقف و تعیر دریافت
 پیش گذاشته دست خود را از وصول جنگ اندر رسیده و پیش آمدن با عات خوشنود و گشته دست خود را برست من
 و او و باستغناخت فقیر با بر گشته گذاشته فرود آمدن گرفت چون اندک ماند توقف نموده و تیسره کرد و مشر مود که خالص
 درین وقت عجب و شگری نمودید بنده عرض کرد آنچه ارشاد می شود موافق زن کترین نیست چه بنده چنین گمان
 دارد که جناب ماسه و شگریه افر نموده اند بیا که باید نخواهند رسانید خندید و گفت در این خود چه شک است
 انشا الله تعالی چنین خواهد شد اما از شما توقع دستگیری بدمرین عالم است و هم در عالم عتقه از اینها باید که یک فغان
 بلی بر ند که اطلاق آن بزرگ صاحب اشفاق در چه مرتبه بود اگر عجب سن و سال ملاحظه شود بنده بیست و هفت ساله و آن
 بزرگ شصت ساله بود و اگر قرابت لمخونا که در هم او بزرگ و بنده خروش بود و اگر مراتب ظاهری می ناکرده آید و هفت بزرگ
 و امیر کبیر و بنده ادنی ملازم او باین هم بزرگ بود و اوج بود باین قسم فروتنی با و تاضع سلوک می نمود بیست و اربع روز
 فرازان نکوست که گداگر توافع کند خوسه دوست که القعه آن مرد بزرگ هفت سال و چند ماه بکام و آرام و در بلز و
 ضلع پوریه کمال نصفت و معذرت و احترام و عزت گذرانیده ملازمان و رعایا بلکه عموم بر ایا را از خود راسته داشت
 و حاجت با سنا و حروب نیفتاده مگر براسه ملاقات عم خود و مایهت جنگ که تا بر ارج محل براسه فکار می آمد نصفت می نمود
 و گاهی براسه دین خویش و برادرزاده و نسوان اقربا تا بمرشد با دین رفت در مدت اقامت پوریه یکبار برای واقعه خوارین حسین خان
 پسر حسین خان که بیضاقت از شداد بر آمده عالم این طوت بود و چنانچه ذکرش گذشت بر آمده بعد معاودت او بسوسه ماله بر
 دولت خود برگشت و یکبار براسه تنبیه شیخ محمد طویل که در بندار پراگنه لکوره بود و محبت عبت با قضا بلی انقلاب طالع فریک

بلیضه از محققان بر سرش برداشته و در زمین برسات بود که این ساحت روسته نمود و هر چند نفیست او بعل آسمان و سوسه
 نه بخشد اگر چه مومن و موفقی با کفر امور متعین بود اما درین تره لمجا بت و مبالغه را از حد برده خود را بهت آلام و من و مورد
 مصائب و فتن گردانید چنانچه بسته هم براسه اتمام حجت و دفع بلا از سران ایل خود را سه سیمای نمود و معتقدان را فرستاده
 و جمعی را استاده او کرد و وصولت جنگ را نیز بر او مقرر کرد و انیده و یشاق و دین باب گرفت که با او نوعی بدی بکنند اما فایده
 بران مترتب نگشت و وصولت جنگ درین برسات بنا چاری اراده تنبیه او نموده برآمد و هر ایهان محمد حیل مذکور از فتن
 بازماند و خود او را در دشت ناکامی و آخر بنا چارای مع عیال و اطفال اسیر بخانه برد و بعد چند روز در حبس هر دو مبلغ خطیر
 سنجیده انگار سه سرکار که درین بلیضه مبعوث رسانیده بر فرقه او از سرکار بلیضه بود و بعد در فتن از پسرش موافقه آن
 سه نمودند آن طفل غلام حسین نام داشت بنده در عهد شوکت جنگ پس وصولت جنگ که بجایه پدر خود ممکن یافته
 چند ماه فرمان و اسلحه پور نیو بود با قیامت مطلوب مذکور را بنا بر پاس ایمان و نظریه تنبیه و یکسکه او معاف کن بنده غلام حسین
 مذکور را بر سرای چاروش قائم ساخت بلیضه امید که چشم امید بر طبع بلیضه از او بوده باشد و الحمد لله بلیضه از فتن نقل دیگر نفعی نماند
 برادر فقیر در جوانی مزاج بسیار تند و داشت و مطلقاً کمال اندیش نبود روزی بعد از برخواستن از حضور وصولت جنگ در
 پیکر سه دیو اسلحه پیش را به عیال براسه آمده نشست اهل سنگه هندوی قوم کایتیکه که آثار شر و فساد از تازیانه حال او پیدا
 و ادنی کس از متوطنان آنجا بودید یو اسلحه شوکت جنگ سرافراز سه داشت و دران روز پرگنه تاجپور و خشیه
 زنده شوکت جنگ از سرکار پدرش بود و وزیر او و علی توپخانه دستبسته بتعلیه مایه جنگ که بر سر لاج الدوله داده بود وصولت جنگ
 بر پسر خود شوکت جنگ عطا فرموده ریاست جلائے نزاریان برقی انداز با و تعلق داشت اتفاقاً هندوی مذکور هم براسه
 جواب و سوال امور متعلقه خود پیش را به عیال براسه در کیمبرای آمد چون نهایت تنگ ظرف و بد بوالی صاحبان از استغفار و غرور
 بود و خواست که از فضا صله که میان برادر بنده و راجه مذکور بود بگذرد و فتن علی خان مالفت نمود و شنید و جوابی بیابا داشت
 نقی علی خان آشفته گفته بلازم خود که استاده بود فرمود تا سیل بر سرش زد و دست را از سر ایل سنگه بریقا و او بهمان صورت پیش
 شوکت جنگ رفته شکایت نمود و شوکت جنگ نهایت بیدار گشته با هزار نزاریان و جماعه داران توپخانه و سواران و جانی
 و قسیم اراده فایده جنگی نمود و فتن علی خان محاسنه محل اقامت شوکت جنگ و در میان شارعه وسیع بود بلیضه از فضا
 مشغول نیز از دستم علی و برادرش میرزا حیدر و میرزا قنبر بلیضه و غیر هم چند کس بکار مافوق الحاقه که بستر بر نایق نقی بلیضه
 حاضر آمدند چون خبر این از دحام و خوفای عام وصولت جنگ رسید بلیضه از اسه را که سر جماعه داران توپخانه و حمت علیه
 وصولت جنگ و تنبیه ماسه رفقا سه دیو و صد سوار و یک هزار و چند صد کس بیاده همراه داشت بر و او را طلبید
 و بر قاق و امانت فتن علی خان مامور نمود و التماس کرد که چون داعیه صاحبان بر پر خاش خشم سه مایه اگر فی الحقیقه
 مکاره و ستی شود فرمان چیست فرمود براسه هین متعین نموده ام که هر چه از طرف شوکت جنگ ایجاد شود و هم در تدارک همان
 قسم بلیضه اگر دمیج ملازمان توپخانه را کم فرستاد که اگر کسی متعده فتن علی خان و مصدر فساد می خواهد شد نیز
 رسیده بر طرف خواهد گردید شوکت جنگ با ستی این خبر که گشته پیش پدر رفت و نظم و استغفار نمود و جوابی بیابا
 شنید و مامور و پیشان برگشت و دست بلیضه شوکت جنگ و فتن علی خان ترک متعارفات بود بعد ماسه چند که شادی
 روسته نمود و مجلس انعقاد یافته ایا سه چند براسه فرسومات شادمانی معمود و معین گشت روزی در همان ایام

صورت جنگ ان مجلس بر غایت میز است کہ داخل حرم سرا شود از پشتائے راہ برگشت و دست پر گرفتہ نزد نفی سلع خان
آوردہ گفت کہ در میان برادران این قدر بلال نئے باید با ہم دیگر معافہ کنندہ الواف و آمیزش را از سر گیر یہ حق کھائے آن
بزرگ مرحوم را یا مرز و دروج را رحمت خود بجائے وہ در مدۃ العز و چنین اخلاق و لطافت التبع امیر سے مقتدر بلکہ انصاف
مقتدر مسموع نفعہ تا بہ یمن چہ رسد رب اغفر لہ و امر چون عبدالعلی خان خالوسہ فقیر ناساز گارنی طالع در شاہجان آباد
با وجود اجمل اسباب امارت و عنایت و رفاقت امیر الامرا و اول الفقار جنگ بہادر غفلت سادات خان مرحوم بر خاہیک
منظور بود نہ رسید چند روز سے بر فاقہ محمد علی خان پسر میرزا محسن برادر زادہ صفدر جنگ کہ در زمان وزارتش بعد
کشتہ شدن نولہ اسے و ظفر یافتن و وزیر بر خا غنہ نائب صوبہ او دہ از طرف عم خود صفدر جنگ بود گذرانیدہ آخر با وزیر محبت
بر ہم غرورہ و در بنارس آمدہ نشست و بندہ بر اسے او نہایت کد بود ثواب صولت جنگ با وجود اطلاع بر آذر دگر
مہابت جنگ از خان مرقوم حسب التماس بندہ بہالذہ تمام در استغفائے تعصیرات عبدالسلط خان بہم نمود نوشت و
مہابت جنگ جواب دیگر مطالب نگاشت و در خصوص امر عبدالسلط خان بہادر را غرض فرمودہ جو ابش را قلم انداز
ساخت صولت جنگ پاس خاطر فقیر لحنہ داشتہ خطی از طرف خود متضمن تسلیہ بسیار بعد السلط خان خالوسہ فقیر نگاشت
و مبلغ پانصد روپیہ در ماہ مقرر کردہ دو ہزار روپیہ پیشگی فرستاد و بہین قسم بعد دو سہ ماہ تازندہ بود و وجہ معین نہ گور
را پیشگی نمی فرستاد درین جزو زمان این شہم مردم کجا و صاحب این قسمت کو مصریح خود بندہ ام کہ اگر دیدہ ہو گویا
الکون در تدارک احسانا سے بے پایان غیر از دما سے منفعت و آرزوش بر اسے آن قدر شناسا بجایہ فیض رسان عموم
بر ایا و تذکرہ محادہ صافش ازین بندہ دما گو و دیگر پروردگان دولت او چیز دیگر نئے تو اند خدا لہم اتا لا علم منہ الا فیہ او
انت اعلم بہ منا اللہم ان کان محسناً فردنے احسانہ وان کان مستظلاً فردنے استغفارہ

ذکر ملت نمودن نصیر الملک مہام الدولہ سعید احمد خان بہادر صولت جنگ مرحوم از دہشتی موہوم

چون تقدیرات ربانے مقتضے استہدام مہانتے دولت خاندان مہابت جنگ و مستعد سے تنبیہ از باب غفلت و
اصحاب عطلت ممالک بنگ بلکہ محوم سکتہ ہند گردیدہ از ورثہ مہابت جنگ آشنا کہ لائق جلوس اراک رک ریاست و
سرور سے و شایستہ خود و مساند فرمانروائے و رعیت پروری ہوہ اندرست تھا قبل از انتقال آن صاحب اقبال
بساط حیات شان در نور و یدر صفحہ فائدہ کہ بعد مہابت جنگ ہر سہ برادر زادہ ہاسے او کہ عبارت از شہادت جنگ و
صولت جنگ و مہابت جنگ با شہد موافق این ازمان لیاقت قتلہ امر خیرہ دارائے و فرمانروائی ہر ارباب شہتی ہتر از سراج الدولہ
واخوان او دینی انعامش و اختہ زمام کار بقیضہ اقتدار یکے از اشخاص ثلثہ مذکورہ اگر می افتادشا بہ احوال مردم محوم
بگالہ و ہار عجلائے باین ذلت و خواہے نمی کشید اما فقہا ہاسے آسانی و تقدیرات ربانے چون چنین رفتہ بود و در زمان
عمر آخرا قبل از رحلت مہابت جنگ سچبہ گشت احترام الدولہ زین الدین احمد خان بہادر مہابت جنگ کہ درین
ہر سہ برادر محبت شجاعت و حسن تدبیر فائق بود و دیگران سبقت جہت پیش تر از ہمہ ہادر گذشت و ہجرت از دی
پیوست و مہابت جنگ بعد سنوہ این سانہ گفت کہ اگر دولت را در خاندان ما پانڈ سگے ہو و مہابت جنگ زندہ
سے ماند بعد از ان ناصر الملک اعشام الدولہ نوازش محمد خان بہادر شہادت جنگ راہ آخرت گرفت موراین سوانح را

بعد انتقال شهادت جنگ با مایه جنگ ملاقات و ملاقات اتفاق افتاد بر مرزانش نهایت تاسف داشت زمی فرمود که فوت او مثل مرگ فردی
 نیست چه شوق مرده است پرورش کننده تمام فغان بود بعد از آن بی‌قیام بصورت جنگ داده گفت که احوال طاعت و بهوسه نمانده
 اگر حیات و فاکر و سرمانه سال آینه که هیچ ششش با به در آن باقی بود برن مصل در به اسه خلک رفیق آرزو سے ملاقات
 شام خواهم آمد و او را که دید از شاکر مالیا از گفتات است خواهم نمود و اگر موفرا فکر مدغم و شواهند داشت و این قطع را خنده غیر
 پیغام فرمود قطع گر نماندیم زنده بود و زیم چه جامه کو فراق چاک شده چه در بر ویم مکر را پذیرید اسه بسا آرزو که خاک
 شده چه بعد شهادت جنگ با فاصله دو ماه و دو روز و روز صولت جنگ نیز سا فر ملک بقا گردید و تقوی و تفصیلش آنکه دو یک هر دن
 شهادت جنگ و او مقرر در سر صولت جنگ بهم رسیده حدته و وینے داشت اما حدسه رهگان نبود که بسبب فوشش خواهر گویند
 چنانچه جده در همان احوال به تقریب ملاقات والد و نگارسی او خان جابر سا شهادت جنگ از صولت جنگ رخصت گرفته شد با
 آمد با مایه جنگ ملاقات نمود و او بصورت جنگ پیغام فرمود چون جده معاودت کرده به پور بند رسید و ابلان چینه ماسه
 مایه جنگ بجنه صولت جنگ تقدیم رسانید شنید که هنوز غلش آن داد باقی و در دستا رستن المی مارضی شتو بعد چینه
 خور و زسه فرمود که ز لوجپا نیدن برین دانه شایه خوب باشد جده عرض کرد که اما مواد اگر بقصد و حیاست بعضوسه بعد
 فرماید غالب اسلخ خواهد بود بعد و سر روز دیگر دیدم که ز لوجپا نیدن در خاطر او مرج گشته و در آن باب ساجته دارد بسته
 بارد دیگر حسارت نمود و مالفست کرد متع نشد و فرمود که زنان میگویند هر گاه دکر ز نو آمده باشد عرض داشت که بچپا نیدن عرض نمودم
 که گفتن و دان چه رتبه دارد که جناب مالی آن اعتنا نمایند گفت و انقیست اما قبلتے ہم نداد و دیدم بیام لغو دارد خاموش شدم
 چون از مقررات گریسه نماند باشد ز لوجپا نیدن و ما و بسیار منجن بگرد و درم شدت نمود و درجات هر ز لوجپا نیدن
 ریم کرد و رجوع بخزان نمود آهسته آهسته تمام گردن آس گردد و در داشتند و پندیرفت لگان کردند که ما و بر گردن ریخته و نفع یافتند
 مستعد انفجار است بند مصلع جراح را طلبیده فرمود تا جریک نشو منفر مایه او را هم قضا اسه ساخته و تابل و تحقیق پر و افشاید
 مشوره اطلب از نشتر چار پا به نو دو لگان نفع نمود که بود و غلط گشته مطلقا رسیه بر تیا مد موافق قانون جراحان برگ نیم مشوسه ساخته
 بران مست شب آغا غرض ظاهر گشت برگاسه نیم که بسته بودند که شوده گلاب و مقویات حلق و داغ استعمال نمود مزاج
 بحال آمد اما تشویش خاطر با فر اطمینان زساند اطبا و جمیع نوکران عده و در دشمناس حاضر آمده برهنے در عمارت و دیوان عام و بر
 در ضمن آن خیمه با بر پا کرده هر وقت حاضرے نماند بند متصل به پرده اسه عمارت رخت خواب گسترده بر می برد و در المان
 حسین خان خلف سیمت خان مرحوم که بمصاهرت صولت جنگ اختصاص داشت و نقشه خان برادر بنده و حکیم
 محمد سج و چکرکس دیگر نزدیک بها بنجا قریب بنده اقامت داشتند بزرگه از افاضل ایوان آقا عبد الله تام که
 نے الحقیقه نهایت استعداد و جمیع علوم مخصوص در فنون ریاضیه بطولانے داشت در شروع بیمارے مذکور مع سید
 محمد ختیه فراسانے که از صلحا و انقیاد بود و در دیوریه گردیده ملاقات صولت جنگ رسیده مور و انوار مع مکار شده بودند
 اگر حیات آن مرحوم و فاسه که در چون قدر دان چنین کسان بود ملسو که کلافی حال این بزرگان بود دلیل می آمد این
 بزرگ بزرگ اوقات آمده بود یک فقیر سخته چندی نشسته و به ماسه خیر و قرات دعوات مافوره امانتے نمودند
 اما چون سام قهار اسه نیست اثرے سرتب نشد تا آنکه شروع شب بیت و نیم ماسه الاولے وقت شام اثر
 نقصان خواس ظاهر گشته یک دو کلر بلور نه بان اذن بانس بر آتشچ محمد جهان یار اگر چه از جماع داران عده سپاه بود اما

مصیبت زدگان شساخت فشیخ چمان یار و غیرہ سرداران را آورده موافق ضابطہ گفت تا با و تعزیر گویند و انظار را توسل با و
 و اشعار با نشینی پر رش نمایند بعد فراغت از امور مذکورہ از زبان شوکت جنگ ہر یکے را تسلی کنیند و در میان دیوانہ نماذج پر ہر یک
 او استادہ نموده خواجگان شساخت صبح دوم بندہ حاضر آمد و شوکت جنگ شروع بہ بلوئی و استہرام و استرخای فقیر نموده و درخواست مسودہ و شعر
 بر اسے ماییت جنگ کرد و بلور مناسبت کہ بایست نوبت رسانیدہ ارسال یافت ماییت جنگ را ہفت روز قبل از رحلت مولت جنگ
 مرض الموت او کہ عبارت از استسقا باشد شروع شدہ بود و مولت جنگ غیر شروع بہ بارش نشیدہ و از موت خود سبے خبر بودہ و
 می کرد و می گفت اکنون کہ وقت کا راست من بہارم و وکیل خود را غفلت دادہ بر سے تالیف قلوب سپاہ و اعیان و ارکان دولت
 بہر شد آباد رخصت فرمودہ و تا کی مبلغ بہ کار ساز زیما نمودہ بود و چمان انشا انسان چہ قدر غافل و سے الحقیقتہ این غفلت از
 اسباب انتقام دنیا ست اگر غفلت باین مرتبہ نمی بود دنیا ہم نے بود بلکہ دنیا عجبے می گفت انتقام چون ماییت جنگ غیر
 رحلت مولت جنگ نشید نہایت متاسف گفت و گفت الحال سبے پر و بال گشتہ تا صد حضور فد او نہ متعاسے ام نہ
 متعفن بقصر نہ و تسلیم ہو او لا و مولت جنگ نصیحت اتفاق با برادران و اشفاق بر جمیع بازندگان بشوکت جنگ
 نوشتہ بر اسے ہر یکے خلایع مانتے و نام شوکت نیک سند بمائے پور نہ بر طر افت و نوازش بر ملغان مولت جنگ
 و حسن سلوک بار فقا و رمایا نوشتہ معصوب میرزا ذین العابدین بکا و ل خود ترستا و شوکت جنگ بہا شد و خوف ماییت جنگ
 امور نامندہ را بہ قدم قبول تلکے نمود و انچہ میرزا ذین العابدین از زبان ماییت جنگ المبلغ کرد ہر را دست بر سر د
 چشم گذاشتہ تشدد کرد و میرزا نے مذکور را رائے و خوشنود و برگردانید و بتاریخ مختار بر مستایات جلوس نمودہ انظار
 سفاقت خود شروع کرد بندہ کہ از عقل و او ضلع و اطلاع تمام داشت بعد کا میا بے او استغاسے نوکرے نمود ہر چند
 لینے دایہ مرض او کہ داسے کوئل نام و دایہ انکا از طرف مولت جنگ خطاب و بانندہ نہایت دوستی و واداشت
 بندہ را بطلبیدہ مبا لغہ در ترک ارادہ استغاسے نمود و گفت شوکت جنگ مرا بجاسے پسر و فرزند مولت جنگ است
 اما از طریقہ شعور مارے دست سے غفلت و نادانے و سرشار بادہ ہمالت و جو ائست و برگردن شہا حقوق مولت جنگ و این
 ضعیفہ تحقیق بخاطر من سے آید کہ شہنائب مدار المام معاملات مالی ظاہلی و متحد جواب و سوا الماسے حضور بادشاہ و جنگا
 و اطراف و اکناف عالم با شہید و کار گزار فغان با شہا دوست از وقت مولت جنگ بخشے وج است بکار مذکور با اتفاق
 شہا بہ داز و دغا و نام مولت جنگ بر باد و زود بندہ در جواب گشت کہ انچہ سے گوئید و اسبے و حسابست اما امید انید
 کہ شوکت جنگ ہر گز رائے باین صورت نہ بودہ بصمت اجلاف و ارادول در انچہ نام و نشان پر رش ضائع و تابو و دشود
 خواہد کہ شہید و در نام نوکرے و آقا نے بے رضائے او چنین کار با صورت نے نوادہ گرفت چون آن نیک بخت ہم عاقل
 بود و فہید و حالات ادرادہ بدہ لغتاست بندہ را چہ پرفت و بندہ بر اسے جناب آقا عبد اللہ فاضل کہ نوکر خیرہ فغان گفت
 مبلغ بی جزار و پیو ہزار روپیہ بر اسے سہ طین القدر میر سید محمد گرفتہ بہر دو بزرگ رسانیدہ ہر دو را رخصت دہانید
 بعد چندے خود رخصت گرفت انکسے مذکورہ با وجود انقطاع امید و اغراض بی جزار روپیہ نقد بر اسے فقیر بلور زادہ
 فرستادہ و عجب نہ کہ عاقلہ محنتہ بود با انکہ از اسے فخر و فرومایہ کلک بود اما مدار الماسے خانہ امیر کبر بہت جزاری
 بخوئی سے نمود و از خزانہ مافظہ او گسٹے پر گسٹے فوت و خورگذاشت نے شد و از ہملہ جزان نظر مادم کہ اگر ہما
 امیر زادہ و سرداران سپاہ ہسے رو شناس و عمال متصدی پیشہ و ہر قسم مردم بودہ اند کہ کتر کے خواہد کہ مریوں

احسان او نبوده باشد و در اوقات صبر و حایت امانتش با و ترسیده آقا و عمل و اتباع همه را از خود رانے داشت و هم
 شکی در عالم نگذاشت و بنده فانی که می ارپور نیده خاسته گنبد مد گول آمد تا ما دم غلیم آبا دشود و درین ضمن خبر محبت محبت جنگ
 و تسلط سراج الدوله بر سواد ارت و قشربان و اسلحه هر سه صوبه بنگاله و بهار و اولیسه شنیده و در گنبد هر گول توقف نمود
 تا بعد دریافت احوال سراج الدوله و سلوک او باطنی خدا آنچه وقت انتقال کعبه اعلی آید درین عرصه خبر ابراج برادران
 خرد خود رسید علی خان و غالب علی و عمر هر بان و باب علی خان که در سن مافتر بمسال بود و این هر سه کس تعلیم آبا اقامت داشتند از صوبه
 مذکور شنیده و استماع این ماجرا مانعی حرکت فیر گردید چون موسم بر فکال رسید و مجال اقامت در آن و متعذر بود تا چارمعاودت بر پل
 و سکونت در حلی سابق روزه ادا المال بنابر انظام اخبار احوال انتقال محابت جنگ و رجوع امارت و ریاست ممالک
 بنگاله و بهار و اولیسه سراج الدوله که شروع خرابی تمام هندوستان و اسباب تسلط جلاء انگلیزیه بر بلاد و دست آبا دهنده است رفته
 ملک و قائل بخار نھے شود و در ضمن آن پایان احوال شوکت جنگ نیز در مقام منابش پیرایه و منوج و نلور خواهد یافت

ذکر انتقال محابت جنگ از جهان گذران و بعضی از اخلاق و انظام اوقات آن فرزد و دمان
 و تکیه سراج الدوله بر مسند اباحت و شروع ظهور حوادث و فتن از نادانی آن ابله سر اسر سفا هست و
 سرایت نمودن فساد و رجوع بلاد و ویران شدن ملکات معمور از بے شعور س امر اسے مغرور

محابت جنگ را چنانچه ایما سنے رفت خم شهر محاسبه الا دے سنیک هنر او یک حد و شصت و تریجری مارضه است قاده
 سن میشنا و سانسکه شروع شد چند روز بعد بر و به پیر گنبد را نیده بعد از آن فرمود که این پیار سے درین عمر هر کر امانت
 شود و از اکی سنے گرد و دو خفا حاصل سنے شود و دست از پیر بر داشت و در غذا و آب خود دار سنے نمود و
 بے بے گیسے زو بد شامت جنگ دختر بزرگ محابت جنگ مع احمال و انتقال رفته و در موسے تمصیل سکونت
 و رزید و ملازمان شوهر خود در الکوک و انیال بخنیه بر رفاقت خود و مدافعه سراج الدوله مستند ساخته عمود و مواثیق گرفت
 بخت بر کشید اما دلائل یحیی بنده امیر و اسیسے کند قلاصه چون محابت جنگ را عمر قریب الا نقض شد از دنیا بفسے را
 سے گویند که از محابت جنگ در خواستند تا دست شان سراج الدوله سپار و چون احوال اولادیکوسے شناخت
 تبسے کرده گشت او مدّه خود را اگر سه روز از خود راسته نگذار و آن زمان شمار دیگر سے توقع خواهد داشت تا آنکه نیم
 رجب یوم السبت سنے مذکور دو ساعت از روز مانده بر حمت اکی رفت و خواص اصحاب بختیگر و کفین او پیرا
 نصف شب دهم ماه مذکور حسب الوصیة با نین پاسے مرقد مادر خود در خوش بلخ مدفون گردید و در ب ان تقدیر
 فاضل من عبادک و ان تقول فانت ارحم الراحمین محابت جنگ را از جد اسے جوانی با فواض و مسکرات و طبع
 ساد و سرود با مصاحبت و مقاربت سوان رغبته بود و اوقات شریفش با داسے ناز هاسے مکتوبه و اشتغال تملکات
 کلام الکی و اوراد و مافوره می گذشت و نام عمر گردنا و شرب غیر گفته نهایت تجب و احتراز از بن فحاش داشت
 همیشه دو ساعت از شب باقی مانده بر سے خواست و بعد از مکمل و عمارت و انفرایغ از نوافل اول میج ناز و ای
 خوانده با معد و سے از مصاحبان قنوه بیل می فرمود و چون صبح طلوع و روز روشن می شد تا دو ساعت بنجوسے

یا رعام سے داد چھپ سرور ان سپاہ و اہلے و عیالے ملامت ملا زمان واریاب حاجت حاضر بودہ ہر کس بمرض احوال و انجاء
مقاصد خود کو شید بہرہ ازموالہ احسانش برمی داشت بعد ازان بر خاستہ و رخلوت نے نشست و کسانیکہ موعود بودہ
اند با مثل شناسمت جنگ و مصلحت جنگ و سلاح الدولہ و بعض مصاحبان در ان مکان حاضر بودہ و بہت اختلاط و شغور
و نقل حکایات سے و داشت و چون ذالقدر ایش نہایت درست و طعنا سے خوب مرغوب طبع او بود از مغل و مقصدان
یا شخصے تازہ وارد ہر کہ دستہ در بیخ طعام داشت رد و بر ویش چیز سے می بخت از مصالح آن انچہ بایست مثل انواع لہو و مسک و غیر
عیای بود و گاہے اختراع در طعنا سے نمودہ با و در چیان را و بر و تعلیم سے نمود و آن طعام تباہی شد و عذر و ارکان در بار دیہا
حاضر بودہ و انچہ حاجت بآلہار و الناس داشت رو برو آمدہ لہر من می رسانید نہ تا وقت طعام غور و کش می شد آن زمان
بنا و ل مع خوانسار طعام حاضر آمدہ و ساراخوان پین و طعنا چیدہ سے شد و طعنا سے فرمایش اشخاص موعودہ و بہت
شان و دیگران سے چیدہ و از طعام خاصا اش نیز ہر یکے را بہرہ سے رسید و ہر سر و ستار خان و کوشن و قبیح مملوفا
و دقایق ذوق مذکور گشتہ ذالقدر ہر یکے بہک امتحان سے رسیدہ و چون انواع از طعام خوردن سے شد صامان حاضر
دست کشستہ مرخص سے شد نہ و صابیت جنگ را این میز بے پیشہ ستر و معز بود از غلبہ مجلس مردانہ بود و گاہے
صلانے نسوان اقارب کہ اولاد او و برادران نقل و ذو سے الارحام و دیگر بود نہ سے نمودہ با آن طعام میل سے فرمودہ و دیگر
خراخت از طعام دست کشستہ سراسر حاجت بر بالاش آسائش گذاشتہ تہہ خواب سے نمودہ و مردم چو کہ پلنگ حاضر
سے شدہ و قصہ خوان حاضر آمدہ تا خود و بر جاسے معین سے نشستہ سائستہ بعد از ذوالبید اگر گشتہ سیراح می
رفت و از انجا بر آمدہ و خود سے نمودہ تا زعفر خواندہ یک جز و تلاوت کلام اے کردہ تا زعفر سے خواندہ بعد ازان
آب یخ پروردہ یا آب شورہ انچہ میا و موجودہ دے نوشیدہ و بہین یک آب در روز و شب قناعت سے نمود
بعد ازان افاضل و اہلارضی سیدہ افاضل میر محمد سے فاضل ادا شد و عود و نفقہ علی خان و حکیم ہادی خان و میرزا
محمد حسین صفو سے و فاضلے دیگر ملتا سے کہ اسم او فقیر را معلوم نیست نشر یث آ و روہ آب و بخش مجلس ادب سے شہید
و در یک در دیوان خانہ مقابل و ہما دے منہ مات جنگ سند سے بر اسے سید مالی قدر فرش سے شد و یکے بزر
بطرف پشت سند سے گذاشتہ چون میر صاحب از طرف دروازہ در پا کہ اقرب را ہما بود داخل شدہ بر چہوترہ
صحن کہ تا دیوان عمارت فاصلہ بعد سے داشت برے آمد نہ صابیت جنگ از جاسے خود و بر خاستہ بر مسند منتظر
استاد سے ماندہ و چون کنش از پا کندہ داخل ایوان عمارت سے شدہ با آنکہ سہو ز بعد وافر سے بود صابیت جنگ
چند قدم از مسند اتر رفتہ با دہ سلام سے کردہ میر صاحب ہم دستور یا اسلوک و ر و سلام سے سند مودہ
و آمدہ بر مسند معین خود سے نشستہ و صابیت جنگ بجاسے خود ہر مسند می نشستہ آن وقت یکے کو یک از سلووی
مسند خوبیدہ صاحب قواضی سے خود وقت ہاسے میر صاحب و تقی خاں و حکیم ہا دے خان و سید زہا
حسین صفو سے می آمدہ و تہہ سے آورد نہ صابیت جنگ خود وقت کے شید اما در تہہ و شریک بود بعد از تہہ یکے پیش
رو سے فاضل ملتا سے می گذاشتہ و کتاب کا سے کہ از معنفات شیخ محمد بن یعقوب کلینے و در حدیث صفر سے
حضرت صاحب الامر تعین شدہ و موافق معتقدات جامعہ امامیہ از نظر آنحضرت گذشتہ و لقب کا سے آن کتاب
بنشدہ آن سرور است آوردہ بران یکے سے گذاشتہ و فاضل مذکور ہر روز و حدیث از کتاب مذکور سے خواندہ

و تیرے کر دو مل حقانی و دقانی کن میر صاحب سے منہ مودند بعد ازاں اگر امر سے مہابت جنگ را منظور
 ہے بود سوال سے کر دو میر صاحب بجواب کن پرداختہ در اختلاط باز سے داشتند تا دو ساعت این مجلس منعقد
 بود چنان فراغت از مذاکرات رو سے میداد میر صاحب بوسے خواستند و مہابت جنگ بدستور چند قدم مشایعت
 نمود و سلام سے کر دو استاد بود تا میر صاحب کفش و رپا کر دوہ را سے ہی شدند کن زمان بجای خود سے نشست
 و آہستہ آہستہ اصحاب مذکور عرض شدہ راہ خان سے گرفتند بعد ازاں علاء دیوانی و ملکیت بیٹہ آمدہ عرض اخبار ہر دیار
 و استفسار امور معاملات کر اول روز ملتو سے ماندہ بود نمود دو ساعت درین گفتگو با انجام سے رسید و بعد برین
 عرصہ گاہ سے شامت جنگ و گاہ سے سرانجام دل و مہابت جنگ اگر سے بود حاضر سے شدند بعد برناستن اینا ارباب
 مزاج و خوش طبعی مثل میرزا شمس الدین و زین العابدین بکا دل و میر کاظم دار و زہد اشخانہ و شیخ و چہرہ اخ خان
 و میر جواد خوش بیکہ و محمود زنانہ و اخیال ذکک حاضر آمدہ یک دو ساعت با ستاع مطالبات اینا با ہمدگر و بندگی
 سے گذارید تا شام سے شد و شعلیان و شاعیان حاضر آمدہ ہر اسے کننا با بظاہر متعارف ہند وستان سے شد
 بعد ازاں غار عفا کین خواندہ در دیوان خانہ بند و دست زنان سے شد و زنش مع زن سرانجام دل و دیگر عورات
 اقارب کر براسے ملاقات سے رفتند حاضر آمدہ مجھے می شد چنان مہابت جنگ چیز سے نمی خورد و از نوکر تازہ
 و خشک و طحا سے و لوز ہا کر پیشہ میا بود آورد و خدمت سے نمودند و چون شلے از شب سے گذشت نسوان عرض
 و باز مردان سے شد و مہابت جنگ بر پلنگ بیٹے چار پایہ رفتے خوابید و بدستور قصہ خوان و سپاہیان چو کے
 پلنگ آمدہ بجای سے معین خود می نشستند و در خواب بعد ہر دو ساعت بیدار شتے پرسید کر شب چه قدر باقی
 و کہ اکس حاضر است بہن قسم چار بار بیدار شدہ آفر شب کر اغلب دو ساعت بخو سے می بود بر سے خواست
 و از شلے و طہارت فراغت نمودہ شروع بخواف و داد و دایہ نمود و اول صبح نماز واجب ادا کر دوہ باز بدستور یکہ مذکور
 شدہ در ہر وقتے از اوقات مغفول کار سے بود و در ملازما و احسان با اقارب و اقوام و اصدقا و احبا کار
 بجای سے رسانیدہ کہ مانوش تصور نسوان نمود ہر کر در شایمان آباد ہنگام افلاس با او ادے سلو کے در عایتے
 نمودہ بود و در زمان اقتدار اگر او بود الا از اولاد او ہر کر را طلبیدہ یافت رہا بینا لیکہ در گانش بنودہل آورد
 و با اطفال اقربا و نسوان آنا سلو کے داشت کر درین چہرہ زمان ملکہ در از مناد دیگر ہم کے مخصوصان مشتبان خود
 بکمرہ باشد و در تمام فکر و اودام الحیا نش عوم رعایا و خلقی بار سے بودہ اند کر شاید در کن رہد و آغوش مادر
 این آرام ندہہ باشد و چ کر سے شتے از خدمتکاران معتدش آمدے بنود کر مالک لکوک بنودہ باشد غیر از آنکہ با
 زنس و سر و صحبت و وقت نسوان چنان رہنے نہ داشت دیگر ہامی کار با آشنا و صاحب کما لان ہر فن را خوب و
 قدر دان میج کلمات و در سلیقہ صحبت و ادبی و اخلاط بے مثل و نظیر امیر صاحب تدبیر و بہادر و لیر بودہ از صفات حمیدہ
 نشاید معدو سے در موجود بود و الا کثر صفے از حماد و صفات خواہد بود کہ در ذات جمیع الحسناتش جمع نہ شدہ
 از آنکہ اصفت جاہ مرد و نامہر جنگ پسرا و بجایش نشست و بر پھول چہرے رفتہ از دست افغانان ہر اہی خود گرفتہ نشست
 و بخلف جنگ خواہر زادہ نامہر جنگ اول باغات مہمان افغانہ بر سندا بالٹ ملکہ گشت و آخر باغات فرانیسان با غنہ
 اند کر کہ قلا خانیش بود و بیکید و بسبب تقدیر مظهر جنگ و رو ساسے افغانہ ہر دو کشتہ شدند و سید محمد خان مہابت جنگ

برهند امارت و کسین سلاطنت چنانچه در اوراق و قلموسم در ضمن سوانح و کسین پیرایه و منیع خواهد یافت و قسطنطین شهریه
 بالا گرفت و خدا و ختمین سفارش فرستاد و بطریق بسیار محبت جنگ رسید محبت جنگ چون مناسبت مزاج صلاح الدوله
 با نامر جنگ و اراده بر غناش او با جواهر انگلیسیه و دست و دست و داناته و شهنش او و حسن سلوکش بار فقاو
 خلق خدا از محبت جنگ مخفی نبود بنده که در آن روز با محبت اتفاق چند ماهه به سراج الدوله بود و بگوشتش خود و از
 مردم معتد هم شنید که محبت جنگ گفت اسباب ولایت بران نه کند که بعد از ماسواصل مالک هند در معرف
 کلاه پوشان خواهد بود و چنین شد که او بنظر دور بین خود دیده بود و روزی در زمان دولتش مصطفی خان محبت جنگ
 را ترغیب بمقاتله جواهر انگلیسیه و دن کلکته نمود محبت جنگ انگلیس نه کرد جواب نداد و دیگر شهابت جنگ و بیرون
 را در عرض این مقدمه شریک خود ساخت محبت جنگ بدستور جواب نداده در خلوت با شهابت جنگ مصلحت
 گفت که بابا مصطفی خان خود و سپاهی و تو گری پیشه است خواهی که پیشه رجوع من با او بوده باشد شاربهر شده
 است که در چنین امور با او همدانان نه شود جواهر انگلیش براسه من چه بد کرده اند که من بد خواسته آنها کنم ای
 الا آن آتش که در محو گرفته است خاموش نمی شود آتش که در دریا بگیم و کشت که او را از نقشه نذرینار گوش باین قسم
 سخیلاز نخواهید داد که تیر غیری از مساندند اردو

ذکر افاضل کرام و مشایخ عظام که در عهد مابیت جنگ و قلمرو او بوده اند یا محبت قسمت و رو و در بنی
 ازان گروه و الا شکوه درین دیار گردیده و مردم بملاقات آن بزرگواران رسیده اند

اول مولو فیضیه مرحوم است متوطن شیخ پوره از اولاد شمس الدین بنده یا درس که هزاران بزرگ در او ده
 معروف است جد بزرگوارش از انجا بهو به بار نقل نموده در شیخ پوره سکنه فرمود و مولو فیضیه مرحوم در شروع
 جوانی و زمان نظامت امیرالامرا شایسته خان مرحوم که او خاندان شاه محمد شیرازی و اردو جنگا گردیده با زینتی
 وطن مالوف قاصد معاودت بود و بنا بر شوقی که در تحصیل علوم داشت ترک یار و دیار نموده بر فاقه او خندم قوم
 مرحوم مازم ولایت ایران گشت و در راه با آنکه چار و اسه سواریش مرد قطع منازل پیاده نه نمود و در س
 خود را نفاذ نه کرد و بدین قسم جولایت رسید و معلوم مند اول را به کمال رسانیده فقه و احادیث را از علمای
 ایران سنجید و در فنون ریاضی خصوص بیات و هندسه و حساب سرآمد افران گردیده و را به ایران بعزت
 و اعظام روزگار گذرانید میر غلام محمد بهار که با او بزرگوار و نادر و زمان و اسطرا جواب و سوال عمده الملک
 امیرخان ناظم صوبه کابل با قواب و صیده و امر اسه ایران بود چون خانه امر اسه رفت مولو فیضیه مذکور را زلف او
 آمد و پیش عده های ایران نه نمود و بعد از دستنه به بند آمد و قلیل جا گیر اسه از بادشاه در صوبه بهار که در قش بود و
 نمود و در عظیم آباد اقامت نمود و اسه الا آن بیعت بنا کرد و او موجود غیره اسن محمد حسن خان خلعت زائر حسین خان
 و ران آنکه محبت الارث شرف و مقیم است و قوم داو و سله خان مسعود و بزرگ حسین خان خلعت را شنه مولو
 فیضیه مرحوم است و در اکثر فغانکلی نفسا نه به از تحصیل علوم مند اول از بهر خود نموده با آنکه به بیعت خلعت را
 بنام او بهر عام و او را سله خود ساخت بود و بعد رحلت پیر بافتان کار شنه ما گشته خلعت را سله مانه من اسن

بریکے از قتل خود تبر ما تقسیم کرده داد و بعد از اتمام امور معاش بشوق طواف ابراهام اوراک سعادت محمد الاسلام و
عتبه پسر آستان ملائک پاسبان مرقد مطهر سید الانبیا علی علیہ السلام عارم گردید پس از اوراک شرف و
سعادت زیارت مذکورہ بطول مالوت معاودت نمود و اوقات کسب سعادات و معروف و دانش را شناخته خالق و
مرجع و کامروا سے خلق بود همیشه در معاملات که مردم بخدمتش رجوع می داشتند اعلیٰ ذات البین منظور و ملحوظ فرموده
بصالحه رفع منازعات سے فرمود و در معاش تعلیل که میر بود بجهن سلیقه صرف نموده حاجت ردا سے اکثر محتاجین و مساکین
بود و چنانچه کثیر از مجرور اعیال خود گردانیده در ماکولات با جمیع نستان و اولیغہ خواران مساوات سے جسست داکم خود
خوشتر خود و دیگران کتر از ان زبان از ذکر دیان محامدا و صافش بعهد و قصور معرفت است و انشلاک او در ان سلسلہ
براسه اخلاص و اسلاف سرمایہ افتخار و شرف چون از زیارت عتبات عالیات برگشت خطاب خود را که اژدهای طغان
داشت مبدل بزرگوین خان ساخت و باین لقب راسته بوده تقاضای جسست و مردانہ و ارادہ و مراحل
ما بین ستین و پینین بر جسست اسکے پیوسته تالفتش انقطاع پذیرفت در کمال استقلال راسته بر ناسے ایزد سے
و حکم بکلمہ طیبہ اللہ بود اللهم اغفر له وارحمہ سوم سیر محمد علیکم که از مشایخ مشایخ عظیم آباد و از جمله شاگردان سیر زاهد
موسو سے خان فطرت تخلص بود شهرت تخلص اگر چه بسیار و شاعریش ہم اشتهار دارد و تحقیق تخلص او امانتہ
راستہ ماسے علیہ بر نظم و فضل او آگے نیست چهارم مولو سے محمد مرف سے گویند از عرفا سے زمان و عنایت
گویند ان دوران بود حالات خوش از ان بزرگ استماع افتاده در اول زمان دولت عبادت جنگ در گذشت و در کواکب
تلمذ عظیم آباد که مسکنش بود مدفون گشت ادر یہ انش شاه کوک نام شخص صاحب مال طالب خدا بود مکرر دیده شده
ترک و تجرید سے داشت و اندک علم بضرر عبادہ بچشم سیر مستم سے مرد مستغنی گوشت گرین و از علوم ظاہر سے ہم بہرہ
داشت اکثر اشخاص غرق عادات از فضل سے نمایند بنده خود مکرر دیده لیکن مرد صاحب حق مرتاض و بد خلق حقائق
آشنا بود و عظیم آباد چنگام صوبہ دار سے رام نارائن بر جسست و در جائیکہ الحال عقبہ میر افضل سوداگر شیر سے
معروف است مدفون گردید سبیش آنکه سوداگر مذکور در خدمت سید میر و ارادت داشت بعد طعنش در ان مکان
که زرخیز بود و آورده مدفون گرد چون خود ہم مرد حسب الوصیت ہما بخامد فون گردید ششم شاه محمد امین در و سبیش
تجرو کیش و عارفان حقیقت اندیش بود از پیکر نزارش را در عشق اسکے آشکار و ظاہر و باطنش لایب از انوار جسست
چند روزگار از ادنیٰ و احوالش ظاہر و در شنا جو سے محبوب ازل و شاد بہر بل ازل از افعال و اقوالش باہر بقدر مباشر
سمتیش فقیر ہم دیدہ کہ بچہ در دور و دور محو تکیہ اش ہو سے دنیا از دل بیرون می رفت و جسست خدا و انقطاع ازین آثار
سرا در دل جاسے گرفت شہا بعد ابدت و رہاست بیدار و روز با با وجود و جہم مردم مراتب احوال و مشہد کہ پروردگار
بود بعد ساخته کم و بیش نسرہ اش یا محبوب بنو سے ازل مرید سے کشیدہ کہ دنا سے دیگران چون کل در بر سے پسید
خلاصہ آن صاحب نفس ماسے اندھاسے و کشیتہ بود و مرشدش شاه محمد و عظیم آباد بکرامات و خوارق عادات مشہور
ہو از ثقات ملو مقامات آن بزرگ استماع افتاده سالک بود اما اندک مذہب ہم مزاجش غالب گاہ گاہے اتحادہ درس
ظاہری ہم سے فرمود و تہتم شاه او ہم و تہتم حیات یگ در ظاہر و احوال مجاہدین داشتند و انقطاع از اکثر مزہ و ریاضہ مزاج
ایضا تلبہ و اخلاص امور ہم بزرگے و خوارق عادات از ایشان تخلص سے شد و دوا لکم عباد اللہ تاسلہ

نعم شاه خضر و سینه بلند پای بود و رسد پور منافع پرگنه بسار اوقات بسری بر و مجذوب و بیع اما اکثر عقلا و هوشیاران
 بخدمتش رسیده علوم مقامات و سمو حالش را تا قبل بود و اندوخته کرامت و خرق مادت ازان بزرگ روایت نمود و بیکی
 مجال تفایک و باره او نیست و هم سید و الائنز امیر محمد سیاح که کنه الحقیقت را بکار با واحد او کرامتش بود و در حقیقت در
 راه بزره و صیغه حقیقت بدام آورده و در کمال عزت و احترام بسری بر و دنیا را بر پر کاسه نمی خرد و با والد مرحوم چشم
 اخلاص نهایت محکم داشت و بهجت بر تقصیل مشروبات اخرویه می گماشت در علم جفر و دیگر علوم ظاهر نیز دست داشت فعلاً
 و کمالش ازان وافر تراست که فاضل قاضی الطلسان درین عجاایز که بمجلسه از او صاف حمیده اش تواند پرداخت کند
 از مؤلفات او دیده شده بر علوم ادبی و معنی معاریش آگاه می سازد از نظر هر که بگذرد او را بر قدر و پای آن و الا شربت
 آگاه می رسد به سبب می تواند رسد بعد رفیق و الدمر محرم بشاه جهان آباد و با بعد امجدیان خاک را خاد یک با پیاده کرد و محتمل امید داشت و
 با اتفاق او شان همت بر مجاهدات می گماشت سال طشتش را فقیر یار داند داشت و الا شربت اللهم الحق با با المصطفی و سکنه
 فی اطمینانین یا زدهم چند روزگار این بقدر رسید علم الله طاب است از سادات بنی حسن ملوک مقامات آن برگزیده آگهی اگر گشت آید
 و فخری علیله میاید سال یک هزار و یک صد و پنجاه و پنج بجوی وار و عظیم آباد گردیده در ماه شعبان سال پنجاه و هشتم از یار و دوستان
 به رحمت است که واصل گردید ریاضات و مجاهدات آن سید عالی مقدار و خرق مادات و کرامات که اذان نقا و له اخلاص بود
 رسیده و بنده بران مطلع گردیده در شنوای علی که منظوم نموده به یشاره الامامه موسوم ساخته ام بنسبت ازان مندرج
 است من شاه فطریق الیه و از دهم جناب شاه حیدری عموی حقیقی جد پدری بنده از اولاد صلی بن الحسین علیهما السلام
 و کربلایه اعراضه در تشییع نهایت محاسن و سینه پاک و در کمال استغنا بود با متکبران اشکبار و با عجزه نهایت فردستی
 و تواضع ستم نمود که بر کتله خان پدر محمد امیر خان از اکر آباد بهماجت تمام بهر آه آورد و قصد بهماگل پور را خوش نمود و مل
 اقامت انگند محمد غوث خان که جگر برفاقت خال خود شکر الله خان و در قصد کوره توطن گردیده بود اتفاقاً بهما رشید و
 بهما ریش داشتند و یافته از حیاتش امید می نمود و ازان وقت شاه حیدر که از مابیت بنشین لغو را ما از شجاعتش راسته
 و مسرور بود و بر و قشش رسیده به شرف قبول ندید به تشییع نما من شغای او شده و او قبول نموده شغایافت و ارا دانی کامل با شاه حیدر
 بهکم رسانیده مع اولاد مطیع و متقاعد بود تا در جنگ سرخ از خان کشته شد شاه حیدری از بهما گلپور بهر شدا با دامه مصابت جنگ را برش
 نهایت ملامت نمود و مصابت جنگ سر بر نذر انداخته غیر از تسلیم و استکانت سخنه بر زبان نیاورد و شاه حیدری لاشای غوث خان مرحوم
 و پسران و رفقا سوار از زندانی که دران مدفن بود و دگر آورده به بهما گلپور رسایید و بعد چند سال خود بهم انتقال نموده به رحمت آگهی
 رسیده و در بهما گلپور مدفن گردیده شاه جعفری بهر شری به از پدر بود و از امثال و اقرا ن در صبر و توکل و قناعت و رضا و ترک سعه و ریاضه
 سبقت بر و با آنکه مصابت جنگ و اولادش نهایت احترام ادا می نمودند مغفرت و عجبی را بخود راه نداده و در پیشانی بسری بر و در صف
 باید با استقلال کار فرما شده اندیا را بر پر کاسه نمی خرد و بهمین خان خود را بهما گلپور و زین مردم بهما گلپور و فخری اسه آقا جان پندیده
 نقره میو میر شاه جعفری نداشت اما هرگز یو میو خود نگرفت و بهماجت جنگ درین خصوص میری خوشتر تا آنکه مصابت جنگ
 خود خبردار شد بهمین خان را ملامت بانمود و یو میو به جمع فقرادانید آن زمان و بهم خود هم گرفت و در زمان جنگ مصطفی خان
 و عبورش از بهما گلپور مردم سمناسه گفتند و متعسبان بهما گلپور با فاخته مصطفی خان اعلان تشییع او را اخبار نمودند
 و خبر رسید که مصطفی خان و اخیر به خاش با او وارد و در باسے خود با استقلال شهادت گشته بهر نغمه بینید و آن باخوین

و فتح گردید در شاہی سراج الدولہ اسبک رام خود ابرہا گلپور کہ از طرف عطار اللہ خان بود برای کشتن گاوی دست سپہ
سے برید و او ہر چند استغاثہ پیش اعیان نمود کہے دشمنیہ و فریاد و بجا کے رسیدہ آخشاہ جعفری شہر یک احوال او شد
و بلو اسے ماسے روئد اقریب بود کہ قتلہ بزرگی حادث شود عطار اللہ خان را حواس بر جاسے نماند و مردم ہجوم آوردہ و متوجہ
کہ خزانہ اش بریزند چون دران وقت شہر خان و سردار خان بر طرف نشستہ بودند و این ساعہ روئد ادھبیت جنگ و دہشت
آمدہ با شاہ جعفر سے گفت کہ مہابت جنگ از میان بر می خیزد شاہ جعفری گفت کہ این سید را راغنی کشید و بگر مرا کاہی نیست
مہابت جنگ سید را بداد و وہ در نقد و تہنیہ کا طمان بدراسے ساخت آزمان فتنہ فروختست با این مہبت ایمان و شہادت
و جمیع صفات حمیدہ کہ تر کے دیدہ و شنیدہ شدہ یکبارہ در زمین شکار کہ شروع جو اسنے او بود شیر سے برآمد محمد قطب پسہ کلان
غوث خان مانع بود کہ شاہ جعفر سے ہم شیر نہ رود آن سید نو جوان اسب تاختہ و بر سر شیر رسیدہ و پیادہ پاگردیدہ شیر را
چندین تازیانہ زد و شیر مثل روبہ از پیش رو سے خرد شد اسد اللہ می گریخت و سید در پلہ اور فتنہ تازیانہ ہامیز و محمد قطب
می گفت کہ شیر را چنین می زند علی و سداد و دمان نژاد ہما و مساوات در معاش چنانکہ با یگانہ و آشتیا یسان بسر سے برد
دیگ طعام با ہر کس سے خورد و حاجت روا کے مؤمنین یا فقدان اعراض دہندی ہر تہ بود کہ با فو قش تصور نتوان نمود در
عہد حکومت میر محمد قاسم خان در مونگیر بر حمت اسکے واصل گردید و شش را از مونگیر بہ ہما گلپور نقل نمودہ در زمینی کہ درایم
حیات خود پسند کردہ بودند مدفون گردید اللهم الحقہ بابائہ العالین

مشایخ سلاسل مشہورہ و اطراف صوبہ ہما

بسیار کسان و اکثری با نام و نشان و مناسب اسباب شہرت و شان بودہ اند اما کہ فیثیہ اذ آنکا گوش فقیر حقیر رسیدہ کہ قابل تحریر
باشد اذن جملہ شاہ غلام علی در موضع دیوہر معصاف پرگنہ ارول و شاہ بیچ الدین و غیرہ اولاد شاہ شرف الدین بھلی مٹیری
در بہار و شاہ بھلیں در بہرام و شاہ محمد سج در لیا معصاف سرکار مونگیر و شاہ بھم الدین مشہور بشاہ مولی در پرگنہ سورج گلاہ
معصاف سرکار مونگیر او در کمال عسرت متصل بسورج گلاہ بہری برد و بھلیں زمینی کہ در قبضہ تصرفش بود مامل آنجا را صرت ضیافت
مسافران و اردو دماہ می نمود تا کہ محمد علی خان برادر حسین علی خان دار و فتنہ و چہانہ مہابت جنگ رسوئی جویش بہر رسانید
پرگنہ گمر اکھر پرگنہ از توابع مونگیر بود مہابت جنگ التاس نمودہ مدو معاش بر اسے او مضر کن نیو مندش اذ مختصر
سرکار نویسانیدہ داد العمل اولاد او کہ عبارت از اقربای زلفش باشد یکام و آرام بہر می برند

و علمائے ظاہر

کہ متصدیہ درس و تدریس بودہ اعادہ و استفادہ را جاری داشتند بسیار بودہ اند سہ و کہ کس مدرس و شہر علم
و قریب بہ سہ صد جاہر مد طلبہ علوم بودہ اند و در پرگنہ ہا و قصبات مشہور مٹے نہ لاتیاس اما از مستندان ہمار قاسمی
علامہ ظہر مطلب بنظر علی خان گشتہ بتقریب مہابت جنگ اختصام یافت و دار و فتنہ دعات مرشد آباد گردید مر دغوش تقریر با کثر
فنون علمی باہر و در نظر و تہذیب لائق داشت

و بزرگان کہ فرمان فرمان تقدیر جاہر اشتعلی او مصلح ایران و اردو ہندوستان گشتہ بہ تقریبی چند

و در بعضی از آنهادر عظیم آبا و جدی گالر وی داد

اول و اعظم آن بزرگواران عمده العلما و العظام و ذریه العلما و الکرام کاشف الحقائق الحقنی و الجلی غاتم الکما، المتسلسلین هودا
و شیننا انما المدح و العجب بطریق التخصیص بحزین اعلی الله مقامه از بنا بر شیخ تاج الدین ابراهیم المعروف بزاویه الجبلانی و نسب شریفش
به پانزده واسطه شیخ عارف کامل مذکور می رسد و از فایده اشتباه که نسبت فغانی ادا و اقرار عالم را فرود گرفته و معصنات او در
یاد عالم نموده و در بندهیم خصوصاً اثر و سائر است مناقب و مفاخر او ادا و القا و انوار مستغنی و سبب نیاز است اما بنا بر جرک و حقین
نیکو که سبب اعجاب اوصاف و اخلاق آن برگزیده النفس و آفاق پر داشتند و بی معنی نماند که فقیر و کسانیکه همه وجود بهشت ازین حقیر
بوده اند اعتراف دارند که درین جزو زمان چون او کسی دیده نشده بلکه متروکین عرب و غیر نیز بما معیت آن جناب در جمیع
علوم ظاهر و باطن احدی را در اطراف او کائنات عالم نشان نداده اند آیه بود از آیات الهی جامع حقایق و معارف
تام مقام است قوت نه رک و ماضی باین مرتبه در اسلاف هم شاید کسی را کمتر یا هم جمع شده باشد بمثل را در بیچ امری از امور و تحقیق
نفسه از فزون علی و عملی و علوم عقلیه و نقلیه ذات جامع الکملات و نسبت نمودن داد از غوامض علوم که ام مسئله بود که نماند
و از دقایق رموز کرامت که بود که نشانه الهی که اعجاب بود و نادره زمان و علامه بود و همه دان محمد شاه بواسطه عمده الملک و دیگر
مقر بان دولت خواهد که رسید به پیام داده مسالت نمود که متعده معضای امور و در ارت گشته روضی افزای سلطنت او شود
اما چون سر فرود آوردن بدینا تنگ و مار آن نفاد و اختیار بود در ایستاده و هم می دانست که اساس و نقش پر سیده
مستقر سبب از هم مشهور می ریزد و لذا التفات می بآن نکرد و الا انتظام عالم و رفاه حال بنی آدم از دست چنین کسان اگر بر آید
خود را معاف نمی دارند و بر ذمیه است خود واجب و لازم می دانند و زیاده بر این المصاب در باب ذکر فغانی آن والا هم
درین مقام در کار نیست آتش که غافقین اذان مالامالی است بر اداسه شهادت مناقبش کاشف و بجزیران را معلوم
سلیح کامل و اسف چند بر آن عالی مقدس و العظیم آبا و رسیده مازم بر رفتن از خاک سیاه چند بود و تقدیر مساعدت نمود و ذکر
و جود و رود و اجداد و عود طو س میخواند و چنان فالیده در ان نیست حمایت جنگ و شهادت جنگ و وصولت جنگ و غنای
مستغنی از زو مند بر این نوشته بنماست مقدم سعادت توامش بکرات نمود و هر بار بعد از تسبیح حبه راضی با بدن و بدین
با اینا نگاشت و برگشته در بنارس با سبب چند سکونت و زبید تا آنکه طاقت حرکت در خود دید بهر اسے خود قبری آرامش
و در سنه یک هزار و یک صد و هشتاد و هجری بجا رحمت پروردگار رشتافته در بهان بقعه شریفه که خانه آخرت خود را انتخاب
بود مدفون گردید بر لوح مزار بخط خود و کلمه چند و دوسه شعر که کاشته بر سبیل یا و گار تلمی می خود بر سر لوح اسم مبارک تلمی
است بعد از ان با محسن قدایتک الهی بعد از ان العبد الراسبی رحمة رب الفخر محمد المدح و العجب بطریق الجلی
و در پائین لوح مذکور این مطلع خودش نوشته بمیست روشن شد از وصال نوشناسه تار ما به صبح قیامت است چرخ مزار ما
و در هر دو پهلوی لوح مزار این دو بیت مرقوم است نظم زبان و ان محبت بوده ام دیگر نمیدانم به میدانم که گوش از دوست بی نامی
شید اینها چه حوزین از پسر و دیبا سبب کفرنگی دیدم بهر شوری بهر بالین آسائش رسید از چاه العلم اخضر و در هر دو جانب شیخ محسن
که از بنا و تشدید ثانی شیخ زین الدین علی است ذکر سبب یار یون او از نایب اشتیاق کاشته و سلا التماس حاجت بار قام و انوار ندارد
و در علم عربیت و فقه و حدیث و تفسیر و غیره بود و در عقاید چندان توجه و التفات نداشت اما اجنبی بهم بود و تشنگی بظواهر شریعت
بیشتر بود و از مسلک عقلا و عرفا احترام نموده نه رنجیده نماند داشت و نه کلفتی از انما بلکه می فرمود مقتدایان ما هر دو طرف

بحسین ذوالدمعین زید بن علی علیه السلام میر سید مولد اصلی آبای ایشان بزد است میر عبداللہ مرحوم باورنگ آب و دود
 شہدہ سکے اختیار کرد و صہید صلیبہ عم بزرگو ار خود میر محمد شفیق را در جملہ کتبخانہ دار و در عقیقہ مذکورہ والدہ ماجدہ آن عالی جناب
 بواسطہ ولادت با سعادتش روز چہشنبہ دوم شہر رمضان المبارک سنہ یک ہزار و یک صد و ہفتہ است در سنہ ہفتہ ہجری
 سالگی ہمراہ بیٹے از بزرگان قبیلہ بقیعہ زیارات و تحصیل علم در سال یک ہزار و یک صد و سی و دو متوجہ ایران
 و عراق شد و در مدۃ محمود افغان و اشرف بامردم آنجا شریک بود و مدت بیست سال بہان طوت تشریف داشتہ اکثر بلاد
 فارس و عراق را مفصل سیر فرمودہ و زیارات عتبات مالکہ کربلا آو رده با اکثر علماء ربانی مثل حاجی اسمعیل خانون آبادی
 و حاجی عبداللہ شہدے و میر محمد تقی شہیدے رفوسی و ملا محمد صادق اروستانی صحبت داشتہ و در مذاکرہ علمی شریک بودہ
 با علماء ظاہر مثل میر محمد حسین نیرہ با ملا محمد باقر مجلسی و برادران ایشان و ملا محمد علی قاضی و میر محمد طاهر طائون آبادی
 و میر معصوم خانون آبادی و غیر ہم نیز صحبت داشتہ اند اما انچہ بطن در تحصیل فرمودہ و با ہمارا آن سید بزرگو از معلوم
 شدہ زیادہ بر پنجادہ شعبت بیت الفیہ منحہ بودہ لیکن در مبادی تحصیل مہبت الہی چنان شایع حال شدہ بود کہ ہنگام
 ورود اصناف کہ سن شریف ایشان در آن وقت تخمیناً بیست و دو سال بود اکثر مردم برسے درس کتب معدولہ درسی
 حاضرے شدند و مواضع مشککہ جمع کتب معقولہ مثل شفا و اشارات کتب منقولہ و غیرہ را مطالعہ نمودہ نحوے تقریر می کرد
 کہ اگر ملاے آن دیار اوصحن تقریر وجودت ذہن و سرعت مطالعہ و وقت حافظہ آنجناب میران شدہ بودند و وجودت
 ایشان را منتظمے شمر دند و ہر بہرہ یافتہ پدید ہر چند ہر آن سالہا بگذر و باقیہ زیارات در خاطر است اما با وجود اجتماع این
 اوصاف از آئین مدرسے و پیش نمازے و اختلاط باہل دول زیادہ بر مدد و رہبیشہ و ہمد جاگزینان و منتفر بودہ و در اصناف
 و سلسلہ متفکیرا تامل اختیار کرد و آن مستورہ بعد دو سال بجزار رحمت الہی پیوستہ و دیگر بار از مشاہدہ اوضاع زنان و عیال
 شوق خیر دلیس بتاہل نکرد و اجازت احادیث اصول و فروع مثل اصول کافی و من لا یحضرہ الفقیہ از میر محمد تقی شہید کفعمولی
 و میر محمد حسین و میر زین العابدین نیرہ ہاسے ملا محمد باقر مجلسی رحمہم اللہ گرفتہ و اسرار قرآن و احادیث کہ مخصوص غوامس
 عرفاست از حاجے نفیر در غیر از میر محمد تقی شہدے در اصناف استماع کردہ و کتب سکے و کلاسے در خدمت ملا محمد صادق
 اروستانی گذرانندہ الحاصل از ایران قصد سفر حج کرد و جمادات باہے شدہ بیستہ برہ چند ماہ در آنجا بودہ با حمد آباد
 و چندے نیز در آنجا توقف کردہ بسورے آمدند و از آنجا باورنگ آباد ہر چند تا مرچک ناظم و کمن تکلیف مانند آن کرد
 لیکن بنا بر فساد اوضاع او قبول نکرد و از آنجا بمیدر آباد آمد و در آنجا چندے توقف نمودہ از ارزاہ سبکاکول بہ بیگلر
 و جتے در ہر گنگ بنا بر استقامتے خواہد ہر مدہ مالدی تشریف داشتہ متوجہ بیت شاہجہان آباد شدہ و از شاہے ابن سہزادہ
 پورینہ عبور فرمودہ و تکلیف حاکم آنجا سیف خان برادر عمدۃ الملک امیر خان روہے چندہ در آنجا گذرانیدہ آخر مہبت او را
 عالی الجنون و سفاہت نمودہ و شکر شہودہ علیہم آباد و تشریف آوردہ و در آنجا چند روز عبدالملی خان بہادرغال سراسر افضال را اقم نمودہ
 مستقر شہودہ قصد خدمت گذاریش گشت سبب فقدان مناسبت از آنجا نیز بہ خواستہ عازم لکنئو گردیدہ مدتی بسیر در آن قلاع بسر بردہ
 بتاچراکندہ ادھر فی سبب برآمدن محمد شاہ بادشاہ بر علی محمد روہیلہ فتح عہدیت آن طرف نمود و حسب الاستقامت مایہبت جنگ کہ باہل
 را از مدہ بر برد و علیہم آباد و مدیبت جنگ معتمدان خود را باستقبال او فرستادہ بر روہیلہ نمود و فیصلہ نمود و فیصلہ
 نمود و فیصلہ نمودہ روز و شب در محاصرے حاضر حاضر می کشید تا آنکہ حادثہ غمخیز خان روہلہ ادہ بہبت جنگ مقتول گشت و در آن

انقلاب خاں سید ہم جناح رفت و سید بنو و مولو لشکر مہابت جنگ در قرب و جوار مولو کشیدہ بمقتضای رالفرار حمالای طاعی من بنی کمر
از غلیم آباد بر آمدہ خود را بہما بت جنگ رسانید مہابت جنگ در دہا یونش را از اسادت طالع و یاری بخت خود شرمزدہ اذان بہانہ
تا زندہ بود خدمت گذارے اور اسادت می اکاشت و چنانچہ گذشت و قیقتہ اطاعت و انقیاد و ادب و احترام و او فرمودند کہ
در ہمان ایام سال یک ہزار و یک صد و شصت و پنج باز ما زیم حیدر الاسلام و زیارت آستانہ سید الانام و عقبات علیہ السلام بیت
علیم السلام گردیدہ از راہ دریاباد را کہ سادات مذکورہ شتافت و بعد از چہار سال شرفیاب طوالت کہ منظرہ و عقبات
مکررہ زادہما اند شرفنا و غلبہ گشتہ ہر شد آباد معاودت فرمود بعد رملت مہابت جنگ سراج الدو کہ بمقتضای سفاہت
و شامت طالع خود با چنین بزرگ واجب العظیم بلکسی پیش آمدہ از جا بلکہ منزل داشت بجز وعفت بلا مملت بدر کہ دو آن
بزرگ متحرک گردیدہ در زمین حالت کجا در دو دو کہ کہ مالک ملک چند ماہہ راہہ آن سبک سرتا بہست درین عہدہ حسن ضامن
و محترامہ حاجت احمد کہ چراغ و دومان و غیر خاندان مہابت جنگ است با آنکہ خود ہم از سراج الدولہ بنا بر زشتی طالع او
در فاقہ شہامت جنگ مرحوم خود را داشت بجز و معافے این خبر بلاتل بمخدمت سید طیل القدر رہتہ پاشا شافت و اکن بزر
را بہما خود ولالت خودہ بہراہ آورد و لب دریاکا نیکہ اکنون اقامت آن جناب است بر دہ مکان مذکورہ رند و پا انعام
سید عزیزہ دیور نمود فی الحقیقتہ در آن وقت خود را در دہن سبعی در آفکندہ بود جناب اقدس اسکے در پاداش این عمل
حفظ و صیانتش فرمود و الا عمل خطے عظیم بود آن وقت خوف و اندیشہ اش گذشت اما نیک نامی این کار بر صغیر و در و کار
از حسن رشتان بیا دگا رو و صیقلہ اعمالش و غیرہ روز جزا شست و پاسے دار ہماند و سراج الدولہ ہم گذشت و بر یکس
نتیجہ یافت ہمیت از مکافات عمل غافل مشوید گندم از گندم بر و بجز جو بہ ظاہر اجماعے آلیہ در بیان حضرت غس
بجارت عربیہ مقفایہ بطریقہ تحقیق و عرفا تحریر فرمودہ دیگر حواشے شرح مفاتیح المؤمن کاشے رحمہ اللہ و رفقہ بعبارت
عربے کہ کاشف معضلات آنست و کتاب اخوان العفا و غلان الوفا کہ در مملکت است چندین نسخہ فرہم آوردہ مالک
تنقیح و تحقیق مقابلہ نمودہ جا بہا اکثر عبارات نامناسب و نامفہوم را بعبارت مناسب و قریب القلم تغییر دادہ و من بیت العظما
والعنی تسیل و تصحیح فرمودہ بلکہ چند سال کثیر النفع دیگر بران افزودہ سے توان گفت کہ تفسیفہ است جدیدہ دیگر شرح کا فیدہ نحو
بعبارت فارسی براسے مبتدیان شرح بوشن نمودہ نامقام است و شرح بخیر ملا حسن کاشے رحمہ اللہ نیزہ و رفقہ بعبارت
فارسی نوشتہ اما نامقام ماندہ و سرعت مطالعہ می گویند بہم نیست کہ انچہ کسے در یک سال مطالعہ کند ایشان در یک روز ہا
می فرمایند الحمد للہ اسے آلاں کہ اوائل ماہ شعبان سنیک ہزار و یک صد نمود و چار ہجرت سید عظیم مذکور در آن مکان کہ خانہ
عالیشان حسن رشتان پا اند از آن مقتدر اسے ارباب را از نمودہ شرح البالی بمطالعہ و مقابلہ کتب و ہدیہ و افادہ مردم در
شہر شد آباد سے پر از دحسن رشتان و اولاد ایشان و محمد حسین خان بن حکیم ہادی خان و دیگر مخلصان و اردو مساک
و عظیم و مسافر از فیوض الفاس مبارکہ اش خانہ ہا بر می دارند حق تقاسے سایہ بلند پایہ سید طیل المدہ مذکورہ را بر سر
عباد خود حملہ و پانیدہ دارا و ہنگامیکہ فقیر متقریبے عازم کلکتہ گردیدہ زمانے بسیر در بلدہ مرشد آباد متوقف بود و اغلب
احیان و صحبت سید ہم و نہ کہ رسیدہ مستغید بود از ہر عالم سخنان سے شنید روزی متقریبے مذکورہ رفتن خود و بسبب
دہلی و استل کشفے عجیب از ہر گسے کہ نام او اکنون بیا و خانہ فقیر سے سال قبل اکرشتہ شدن ناور شاہ حیکم محمد شاہ
بمحرک عمدة الملک و صفہر جنگ بعزم تا دیب علی محمد و ہیلہ بہ آنکہ و بن گودہ رسیدہ بود و سید در ہمان لشکر بہانہ

بعضی از ثقات مغلیه ایران که از وراثت نادر شاه بود و از واسطی این مقصد نموده بودند نقل میکردند و می گفتند که اگر من
این خبر بگفته شدن نادر شاه می شنیدم هرگز تصدیق این مقول را نمی نمودم الحال یقین میدارم که آن بزرگ از کمل اولیا و بعد
از باب کشف و صفا بود چون این نقل از جمله شوایح و اخبار را خیار سلفست غایت حقانی نگارست بر آن سبب کم و کاست مباد
شود چون نادر شاه که در غایت از قریب قصد حاربه بنیه نور محمد خان لای رئیس دیرینه ولایت سمنان که در کمال اقتدار و قلمه
امروا که کوه شفا و کرده از هر طرف از آب و آوا دانی مفتوح و الاقراست مستغرق شد رجوع بنا در شاه کرده بود و نادر شاه ملک
او را با بعضی خاک و دیگر که از مملکت محمد شاه انتزاع نموده چنانکه ملک خود گردانیده بود و معاودت بپند نمود و در میان و پسر
شاه نواز خان با استقبال نشاند بعد اطلاع بر مافی العیر شاه عرضته داشتند که قلمه مذکوره هشتاد و کرده از هر طرف دور خود
آب نادر و دیگر در نواح آن از سبب آب و اقامت نمی تواند نمود و جواب داد که اگر نمی گذرد بر آسمان رفته بایش کشیده
سینه آرم و اگر در زمین خایده موسه سرش گرفته می کشم شاه نواز خان پسرش را باندک فوج پیوسته همراه خود گرفته لشکر
را از آن داد که طعام و شراب هر روز همراه گیرد و شام کوچیده نصف النهار بقلعه مذکوره با قبلیه از فوج رسیده و باقی
افواج سرور سبب هم نماده سینه آمدند و در غایت نواز خان فرمود که ای پسر میوه است که آب سبب سهرسانی و التماس نمود که آب
چرا در این قلمه وجود ندارد و او نیز معروض شد این قدر گفته تمهیل آب بسوسه قلمه با معدودی از سرداران خود که با
او رسیده بودند راهی شدیم و در آن فوج شایسته ندای الامان از قلمه امر کویت بلند گردید اها س قلمه بعنا بطاعت
چادرانمان بر سر گردانیده و در خواهر آمدند شاه نواز خان رسیده بنور محمد خان گفت که رستگاری و پایداری می رود
تو منصرف بر افتاد و اطاعت فرمان است و قبول نموده با اتفاق شاه نواز خان عازم خدمت شایسته شد و شاه نواز خان
اورا با باین ولایت بطوریکه گنگران را با پیش و کشتن در حضور بر برد آورد و نور محمد خان خود را بر خاک سگفت انگشت زمین بوس
نموده و در تقصیرات خواست نادر شاه عفو فرموده اما داد و یک شب در آنجا بوده و روز دیگر بمان روش که رفته بود نگاه
موضوع لای معاودت نمود بعد انفران از انتظام معاملات روز سه نواز محمد خان را در غلوت طلبیده و در تنالی گفت از تو سخنی
می پرسم اگر راست گفتی رسته و گرنه بیست خواهی رسید او گفت مجال ندارد که غیر از راستی سخن در حضور نگذارش نایم
فرموده با این قلمه و سامان سبب استکانت و فرمانبردار سبب ملاقات هر بود او بطوریکه در حضور سلطانین قاهر بخوش آمد
گویند سخن شروع نمود بر آشفته فرمود گفتیم که راست خواهی گفت مختلف در التماس کن و گرنه بر نایک شاید خواهی رسید
مفروض داشت که نفس الامری نیست که بر سر که معتقد الیه این بنده است و من تابع ارشاد و ایدم او بن گفته بود که اگر در
ایران یعنی حضرت شاهی و امیه تو کند اعتماد بر قلمه و اسباب خود نموده غیر از فرمانبرداری خیال و دیگر نخواهی کرد که هرگز
از محمد بن ریاضی و پلاک بادیه عصیان و ندان شوی بنده گفته بود با چنین پناه جانیکه مراست و اسباب قلمه داری و نواز
نایم شایسته گفت ای امر ایمنی تو انداخته آخر فوج ایران و نادر شاه هم انسان است و دواب و مرکب نیز محتاج آب و طعم اندوز
نکاح استخار و احتیاج بشری و حمید اسلحه از مفتحات عاویست او شان فرموده اند باست گفتی اما بالفعل نادر شاه اقبال
دارد و که اگر عساکر عالم و جبال و بحار بر ایدر آید همه بر سر آیند بنده درگاه بنابرین انشاء یا یا می تر و عصیان و بخود
نایم با طاعت و فرمانبرداری پیش که نادر شاه بعد استماع این حکایت فرمود که آن بزرگ را با من ملاقات و صحبت
بسر آید گفت نمی توانم گفت فرمود تو بر تو از من اطلاع سلام نموده هر گونه اطمینان در ادب و احترام که خواهد و مناسب نماید

بعد و قسم موکہ گردانیدہ ہمراہ خود بہار دگر بچ و ہر غنیمت بآدمین ننگندہ عرصہ دار کہ نادر شاہ چو اہد بہ اندک مرگ و انتقال
او ازمین و ارمال بچہ صورت موکہ گشتہ بزرگ لیبی و بیاری در قاتر بر فراش خواہد بود و در معارک محروب و کرب گشتہ غنما
شدہ ہر صورتیکہ بر اسے او مقدر شدہ است استکشاف آن می نماید و ہر چہ او بگوید بے کم و کاست پیش من آمدہ باید گفت
نور محمد خان سبب الامر بخدمت آن بزرگ شتافتہ حسب الامر بجا آورد و ہر شتہ پیغام گذار کہ چہین فرمودہ او انتہا فرما
در میدان جنگ از مخالفان گشتہ نمی شود و ہر فراش بیاری نیز سنے میر دموت او از دست تو کران او ست از دست
ملازمان ستفظ و من نیمہ ہاسے خود گشتہ خواہد شد و استملع این خبر سید فاضل مرحوم مرحوم سہ سال قبل از گشتہ شدن نادر شاہ
از تاملش فرمودہ بود چنانچہ اول بآل اشعاری کردہ آمد

دوم سرخیل اتقیاسے مؤمنین و زبدۂ اصحاب یقین حاجی بریج الدین اٹال اللہ علی رؤس

المسلمین ظلالہ و ستارہ من رحیق تحقیق زلالہ

وی از متوفین پر گز سرکار سارن و از علما اتقیاسے زمان و از علما کزیدگان بانام و نشان است تحصیل علوم متناہ و از متوہ
و مراصل زندگانی را در خدا طلبہ و محاببات بالغش امارہ پیودہ اکثر در صحبت خواہ محمد جعفر مرحوم کہ در دیش صاحب
حال و مقال بود و بر بردہ سر شتہ سہ ہر سہ نور خدمت خواہد مرحوم درست نمودہ در صحبت اہل البیت مکر گردید و بانفاق
حاجی احمد علی و اما مولوسے نفیر مرحوم بچ و زیارت عبات عالیہ شتافتہ وقت معاودت بسعادت زیارت عقبہ عالیہ غنمہ
علی مشرفنا السلام نیز مشرف گشتہ اٹال در زہرہ میٹھے آباد کہ ملوک زوہرہ اوست با عیال و اطفال بسر می برد و تقویٰ مجسم
از علم فقہ و حدیث و تفسیر نہایت آشنایان و از تعلیمات نیز بیکانہ نیست افاضل عصر او را در زمرہ فضل شمر دہ اند و شیخ محمد علی
مرحوم نہایت احترامش نمودہ سہ فرمودہ کہ تمام عظیم آباد است و یک حاجی بریج الدین روز سہ ہر سہ رفتش
کہ از تار س یون خود می آمد و محض بر اسے ملاقات شیخ مہر و نہ کور رفتہ بود شیخ تاسر دروازہ مشاہدت نمود و وقت نہایت
نہایت رقت و دعا فرمود روز و شب اوقات شریفش بعبادت و طاعت اگلے بسر می رود و گاہے نادرش کہ عبادت
استہجد باشد فوت نشدہ اوقات در کمال انظام و انضباط می گذراند و در احیان مصاحبت ندیدہ ام کہ خطہ خلاف شریع
سرزدہ یا شتہ از من فوت شدہ باشد شریفش ہشتاد سیدہ بسیار تاسف سے نماید کہ عمر شیخ کیے از آمدہ باطلہ اسلام
باین حد رسیدہ عمر من نمیدانم چرا اینقدر روز از می یافتہ اینقدر تقاسے او را و چہین بزرگان را سلامت نگذازد کہ ہشت
نزول برکات الہی و یادگار اسلاف کرام اند

ذکر جلوس سراج الدولہ برصغیر ہند یا الت بنگالہ و بہار و اوڈیسہ و سوسائیکہ کہ در ایام دولتش روی نمود

سراج الدولہ بعد فراغ از مراسم تہذیب برصغیر ہند یا الت جلوس نمودہ قلیل از فوج را فرمان داد کہ رفتہ قالا او بے گسینی
زود بہ شہادت جنگ و در سلطان محبت جنگ را از سونے جمیل کہ در انجا رفتہ سکونت گرفتہ بود و آمد و در گوشہ قناتہ
و اموال او را بغیر و قلمر ضبط نمودہ داخل فضاء دولت ناہ او ساز نہر رقاسے بی گسینی بجز مردن نہایت جنگ
ہا نہ کردہ ہاسے خطیر بودہ در قنات و بگلیہ ب سراج الدولہ از ان زن امن گرفتہ بودہ راہ مانیت جستمہ یک

بمجلسه و ما و سیه فرید و مظاہیر از انجا برخاسته در ساکن و برین خود که در شهر داشتند آمده اقامت نمودند و در قلیله که آمده بود عیالها
 حاضر و اطراف سراج الدوله را معتبر شدند میر تقی علی که سرایه قباد مارالمهام به بیگمیشی بود و دوست محمد خان و مرهم خان و غیبها
 سرداران خلیج را قلیله نمود پیش سراج الدوله مددخواه تقصیرات خود را گفتند و بوسیله آنجا به رفت و اموال غازی بی
 گمشدگی آنچه بود میا هر شده بنسیر خود این خا سراج الدوله گردید و آن زن ناقص قدرت بشوی مدد و تکیه با خواهر زاد خود بود و چون
 بے اولاد می و ورزید و بیکافات رضاء و آن خون ناحق حسین قلی خان و دیگر اعمال قبیح گردید و از اسباب عزت و زین
 دولت مارے گشته و در گوشه نشست و بی بی را بعد از سراج الدوله بوجوه چند ترسانیده با و فرستاد و او که زن اکرام الدوله بود
 بود و محضه بنام خواند و را به بیگم از اکثر خدمات او و محضه را ماند و میر محمد خان را از انجمنی گری مهزل نموده میر مردن نام فخر
 که رفیق حسین الدین خان برادر زاد حسین قلی خان در جا نگه نگری و طلبیده خدمت بخشید و داد و پیشکار زد و با اطفال خود و معین
 را خطاب ماراجلی و منصب پنج هزار سی و نوبت و پاکلی جمال در بخشیده مارالمهام و مرجع اقامت ساخت و درشت گونی و فاشی
 و استراحت و تنگ از کان دولت و ایمان ملک خود را ابتدا نشیوه او و موجب نفرت قلیله مردم از او بود و هر چه آمدن هر دو کس
 مذکور و در موهن لال بار فکاسه نهایت جنگ و رؤسایه و برین و تنفر و قوتش جمیع سرداران افزوده کینه داشت و اوقات
 و غیر از استقلال چند که بدولت سراج الدوله افتاد بود و بدو بهر راد فیه سراج الدوله پیش نهاد و طرشت و بدو ماحیل و و نادار
 فکر بر انداختن بنیاد دولت او شدند و درین ضمن سراج الدوله را راد و انزع ملک پور نیزه از دست شوکت جنگ پسر شوکت
 و ر باطن خود مضمر ساخته بطرف راج محل نفست نمود باستلغ فیه رتبه او تا بر ارج محل اضطراب عظیم بشوکت جنگ و او ایلیا پیش
 رونداده نهایت تشویش ماراض اسلحه و اجنه گردید شوکت جنگ چون هنوز چند ان مشیه الارکان نشده بود رجوع بعمل
 و اتفاقا نموده اسد ماسه و مارے دفع بلاد گیشتن سراج الدوله را راد و که داشت می گردانگان سراج الدوله خبر پید کرد مردم برای
 گرفتن کشن بلبله پسر راج بلبله دیوان شمامت جنگ بجا گیرفته بودند کشن بلبله گردانیده خود را بلکته رسانید و مردم و یک
 صاحب کلان آنجا حاکمیتش نموده نمی گذارد سراج الدوله از استماع این خبر درک عزیمت منازل به شوکت جنگ نموده معاود
 بهر شد آباد و شروع خطابات و معاطبات با مشرف و یک نمود تا آنکه از کمال و نرسد کار بجای دل آنجا مید و سراج الدوله لشکر کلکته کشید

و که لشکر کشیدن سراج الدوله بر کلکته و مغلوب شدن مسرور و یک صاحب کلان آنجا و غارت
 شدن معموره مذکوره و بدر رفتن مسرور و یک با معدودی از انگلیشیه و گذاشتن سراج الدوله
 بانک چند دیوان راجه بر دیوان را بحفاظت و حکومت کلکته

سراج الدوله که در دودنخت و در دماش پیچیده از طریق محرم و احتیاط بفرار و در اختاد بود و اعظم پیران با انگلیشیه جزم
 نموده بر آتش طیش لطیفین گرفت و رقاصه سرداران و برین نهایت جنگ را در حضور و احوال نفس کشیدن نبود و اکثر
 بنا بر بی آبر و سیه خود و بر همه آمدن و اطفال و سفاکها بان زوال دولت و افتاد را راد و بود و آمد و مردم بر این امر و محکمت
 و مقرون بصلح بود بر زبان نمی آورد و دود و نیز از اینها چیزی نمی پرسید و کسانیکه مشیر و مخلص او بوده اند اکثری فیتت و
 و بسکرا از قانون مشاورت و اصابت را سیه بر اعلی و در خزانه دولت مابلیک میسر آمده معذور بوده سینه خلافت رهای او

مخل مصالح امور خود دیده بر زبان نمی آوردند و سراج الدوله خود ایلمی بود و عیدم اشعور و اباد و جبل و جوالی و دولت سمیت و مغرور
حسن و منج کار با پیر امرن خاطرش نگشته و لای مردان کار با نقش مخفی بلای سوجیش برشته و الا انفعال این معالیه با دنی جویا
رسوال عاقلانه پسر بود و حاجت باشتعال نانه و جالی و محال مداشت لیکن چون تقدیر الکنه بخراسان خاندان مهابت جنگ
و انقلاب عظیمی رفته بود تمام مدام ملکت بنگاله و بهار و او زبید که سلطنتی است و وسیع پرست و دلفن دان ایمن ملایم یک
سراج الدوله دوم شوکت جنگ افتاده و دود و دومان با بر آمد القصد سراج الدوله به تنیه لشکر و اسباب سفران داده و ادل
ماه مبارک رمضان باراد و تنیه کلکت از مرکز دولت خود به تصور گنج که ساخته او بود و شصت بنود و قطع منازل کرده و رفتا سه موره
نمکوره منزل گزید چون همدان انگلیشه را جنگ سراج الدوله و شصت اسباب حرب او میا بود که بعضی قدیم تنص جیت و بعضی منازل لشکر
و خواص مضبوطه را محکم نموده بدافع را فرستاد سراج الدوله که سامان و اخراج و جویا و ملا انعامیا و داشت تنیه مکنه مذکوره کوشیده
بمس دهنه و اندک جنگ و محنتی غالب آمد و مسرور یک عرصه را بر خود تنگ دیده چاره کار در بدر رفتن دید بلی آنکه با شکر
از اقوام خود منفر نماید خود را با محدودی از سرداران بر جوار کشیده باقی ماندگان بنا بر فرار سردار منفر گشته لا ملایع و ناچار
برخی بمقتضای خیرت موت را بر حیات گزیده تا با روت و گلگه بندونی بود و جنگیده از آلام مزخمت ناگوار مرگ بدلاوری
و گوارائی نوشیده و بعضی مجبور گشته اسیر بخا تقدیر شده و اموال و دزر با سه فیکر که احصای آن غیر مقدور است و محاسب و
هم در حساب آن اعتراض بعبره نماید از کوسه کهنی و دیگر سوداگران چندی و انگلشی و ارمنی و غیر هم بفارت چپا
لشکر رفت و بسراج الدوله نامه غیر از دوز و بال مانده حال نشد این ماجرا بیست و دوم ماه مبارک رمضان سنه یک هزار
و یک صد و شصت و هجده پس بعد القضا دو ماه و دوازده روز از رطت مهابت جنگ روی نمود ظاهر اسیر و اسیر و اسیر
کوشی قاسما باز و چون کس دیگر از قضیه کلکت و مستحکمه گشته نزد سراج الدوله زنده مقید بودند و شاید در همین جنگ
بی بی چند انسان انگلیشه در دست میرزا امیر بیگ که رفیق میر محمد جعفر خان بود افتاد و میرزای مذکور را پنجه لاله ابرام و قنای
بود و بلبل آورده با احتیاط نزد خود امانت مخفی نگذاشت چون شب شد میر جعفر خان را مطلع ساخته و بهلوله سواری او یا شتی
چالاک دیگر خواسته بی بی با سه مذکوره را بر آن کشتی با خود برداشت و کشتی را هنگام شب آهسته آهسته مخفیانه استغفان
سراج الدوله را میزد و در ترازند و لشکر رفت تند تر رانده بر جوار مسرور یک کرده و دوازده کرده و دراز لشکر لشکر کرده
بود و سانی بی بی با سه مذکور حسن امانت و خوبی و دیانت امیر بیگ با اصحاب خود ظاهر نمودند صاحبان مذکور خاستند که
با ن بود و عیدم مقید با اور ما بی نمایند امیر بیگ از قبول آن خطایا با نموده ظاهر کرد و این کار را من بطیع این مال نکردم
شاه هم سردار و بی بی فرقه اید من هم مردادی و بیج قوم خودم بمقتضای سخاوت امریکه بایست کردم تا شما را از مایه دگاری
باشد و شمشیر کشیدم و چون پیوسته الحی کار سه کرد که از نجابت توقع چنین و کار نجیبان همین است و این بنام مسلمانان
بلی ایمان شیده نیاشت و در مال و ناموس مردم گذاشته مقتدایان آنها نامش خوانده بزم خود و اختصای سید انبیاء
مخلفا و وسیله است او که داند از تسویلات نفس اماره و ولایت سلطان شیطان و شتم و طع و بدست است چه اخل ازار
تا عین دنیا ملایان که قبله اعمال و آسمانیه اینها حفظ دنیا است لا غیر فرست است بین و فدا دهنه است بهر آن بیست کار پاکان را
قیاس از خود و کیم با کیم یک شد و در فتنه شیر و شیر بهیله اگر پیغمبر دوست پیغمبر حاضر باشد هر چه بفرماید مسلمانان را واجب
است که اطاعت امر نمایند و در نسبت امام و پیغمبر با مدافع واجب است لیکن اگر کسی قصد جان یا مال و آبرو و سکه کند

و خوشه منیع نگرود اورا بطوریکہ توانیم و دانیم از سر خود و در گر و اینم نہ آنکہ بحث بحث بطبع ملک و مال مردم و مرنا زانات و محمولات کشایم و خود و را و دیگر خلق خدارا در مالک و بلایا اندازیم غلط متغیان بے ایمان خراب کہ بغیر طبع و بشر اسے اینسا عالمی و بلا افتادہ و سے اقتدار التمام حفظان و سائر المؤمنین من شر و الذین یوسوسون لے صدور ان من الجنہ و ان السراج القصر سراج الدولہ چند روزہ در کلکتہ توقف نمودہ و اموریکہ از خرابے بیوت و ایداد امرار بے گنہان و دنیا بے بعض مفاسد دیگر کہ بزعم خود مصاحش سے غر و منظور داشت بطور رسائیدہ سالما و ناما بر کنز دولت خود گرفت و نانک چند دیوان را بید و دان را کونگی بود بر اسے خود و مغرور و در جمیع امور بے شور و از جو ہر شجاعت ہم مردم چنانچہ روز جنگ بر دو ان کہ حمایت جنگ محصور رہم پناہ شدہ بود اگر چہ نزد را بر خود رفت با وجود امتحان نہ کو بہ حفاظت و در است کلکتہ تعین نمودہ و پیغمبر ہر سوار و ہشت نہزار پیادہ در اینجا گذاشت و ہمیشہ با میر محمد جعفر خان و رحم خان و عمر خان و پیرانش دلیر خان و امسال خان و جہاں و ہمارا بید و لہسہ رام و دیگر سرداران آبر و طلب و ملک سیئہ و غیرہ اعیان شربا ستخاف و اہانت پیش آمدہ ہمہ را بنوعی بجان آوردہ بود کہ از زندگے خود ہمہ کس بجز را و میر گ سراج الدولہ امیدوار بود و باہر کہ بوسے عداوت سراج الدولہ از او استیاضا می نمود و توسل جستہ بہ حمایت معتقدان پیغام می دادند کہ ارادہ بینی و خروج ناید و مارا مخلص و رفیق خود دانہ مخصوص میر محمد جعفر خان کہ زیادہ از دیگران و درین کار سعی بود و ملک سیئہ ہم کمال اخفا درین باب امانت و ولایت می نمود چنانچہ در احوال شوکت جنگ چند و را سسی میر محمد جعفر خان باستعمال سراج الدولہ از اعراف انہں مرسلہ او کہ بشوکت جنگ می رسید متصل بوضع انہا رسید و درین مصفاات نیز بچہ ای نگارش خواہد یافت اکنون تشرہ احوال شران مال شوکت جنگ بنا بر انتظام اخبار و سوانحی کہ از پہلوی ہفت کاہ اوروی نمود و زبان قلم می دہد تا ناظران را انتظار سے و ابہاسے در حال اود انجام کارش ناند

ذکر چند روزہ امارت شوکت جنگ در پورینہ و بدست خود دلا بر سر آوردن و خود را و عاے را و در بلا انگدن او بطیفیل حماقت ہاے ذواتے و اعز اسے شوم طبعان خوش آمد گو و را در اراق سابقہ احوال رحمت دولت جنگ و دشمن شوکت جنگ بجاسے پدر و پہلوئی کردن بغیر از رفاقت او صحت تہمیر چندینہ و اشارے بان شدہ کہ احتقر ادعیہ بد بر رفتن از قلم و پورینہ داشت بسبب اندیشہ از سراج الدولہ کہ برادران کو پیک فقیر و میر عبدالوہاب و عوسے بندہ را از عظیم آباد تشریع نمودہ و موسم بر شغال رسیدہ بود و بد رفتن از عدد او کہ پا ندو شازندہ روزہ راہ طول داشت مشقہ نمود لہذا از سیر گندہ گولہ پر شتہ و دیو رینہ اقامت و زید و دوستان نادان بعد چند روز مہمالہ و در تریب رفاقت شوکت جنگ نمودن فقیر ہر چند نہ رخو اسے می نمود و سے گفت کہ صحبت من با او در سخا و گشت ہوا بیان کار او بچوبے خواہد انہا امید اکنون کہ در گوشہ خا خا خوشتر شستہ ام از شر ہر و ابلہ یعنی سراج الدولہ و شوکت جنگ بزرگتر ام و در صورت رفاقت ہدف سام آفات و کلام از ہر دو طرف خواہم بود مرا معاف دارند و زاید نہ بخاند و سہ ہنسی کہ چنان ہیوہد مثل آنکہ مرگ انبوہ جتنے وار د و انثال خاک فقیر را بر خیر خاطر ہے داشتند چون دیدند کہ چند ہرگز گفتہ آنسانے پذیرد و نہ اسے آن سنیہ معز و را خدا سے داند بچہ تقریب در خا فقیر حقیر آورد و دعا و دعا محرم ترک انوہاے بندہ نمود بندہ ناچار شد و بہیقین و است کہ اگر احوال زیادہ استادگی ناید بلای سنیہ نقد خواہد بود و از اپنہ در خا کار می ہرم اول روز سے خواہد نمود و با من بنا بر تاضمان بردارے کا و شماسے سخت خواہد کہ در بنا برین ناچار گشتہ تن بر خافتنش

در اودام و ادوات را آغوش کشادم و آمد و رفت در بارش شروع نمودم چند روز پانچ ملاطفتون مزاجان نادانست
معروف رضا جوئے من گشته بناسه جمع کارهای خود بر استشاره و اشارہ من گذاشت و بنده مباحثه چند نامند وزیر
عمر خلیج در پہلوئے شاه مادی از تلق و هوش قریب و قرین و در حکم و دست و سرگرم تعلیم و تلمیذ بودم اگر نحو دیری رسیدم
انتظار من کفیده دست و زبان را در تشریت احکام مطلق می داشت و من بدین جهت بطلب بلای جلا بودم خط و سواد درست
نداشت باید وقت و دست و تعلیم نایم که خدا را با با و طار ابا لعن و هر حرفی بگفت و دیگر وصل غایب با فسطی گذارد تا آنکه خود بخود
روز سه بے اختیار در زمین دستخط برآمد و علم و در انگده از مسند بر خاسته بجای دیگر نشست چون پیچید در میان
نبود بنده مطلق پیچید که سبب این آشفتگی چیست بعد سائے بر خاست بنده مع حاضران دیگر نفس شدم و بجا نزع الدین
مصلحتان با در سپید از جنگ بیعت خان مرحوم که شوهر بخیر و ادب یافته نهایت آشنای بود آمده از حرکت مذکور شد که او که هیچ
مصلحت بود استعجاب می نمودم تا گاهه قدحکار می از مرقبان او آمده رفقه اش آورد و معنون آنکه صاحب رفیق خند و تالیق
من اینقدر تعلیم و تلمیذ چنانچه فرامیاد جواب دادم که بنوعیکه مامور بودم حسب الامر بتقدیم می رسانیدم اکنون که چنین میفرمایند
برگزینانست خود اید شد روز سه چند خاموش بودم بعد چند روز باز ساجت در تعلیم و التوا نمود و قدر خواسته نمودم که مزاج اختیار
آتش می باشد و مرا معلوم نیست که در کدام امر من شریعت چیست امیدوارم که مرا معاف دارند و بجا است نموده به اعتبار از
مدید بر و ناچار در امر یکسے پرسید من سے گفتیم تا آنکه عرفان میر محمد جعفر خان متضمن تحریک او بنبی و دعا با سراج الدوله
رسید و نام اکثر سہ داران که مراد یافته و در آن مندیج و در قوم بود که ما همه دست و توسل بدین دولت شامیست نیم
بشرطیکه با محمد و بیان چنین و چنان در میان آید و صاحب کرم بخت محکم است تا مدد انتزاع این مملکت از سہ اج الدوله
شوند و رود این عرفان و بر و زمانے الفیض سر داران منافق سر بے مغر شوکت جنگ را شورانی و همدردین و عمر میل می
سبک سر کرد از جمله برادر زن سہ برهان الملک سعادت خان بود از طرف پیداشده بلا زمت شوکت جنگ رسید او بجا شوکت
در سر و تنگ فلسفے عید و مراد سابق با میر محمد جعفر خان ربط و رفاقت و مناسبت مزاج بر بنده اتم و اکل داشت و بسبب یک
یک که قدیم بود که محبت جنگ و مزاج لولیان سہ گپیشده داشت در سفر جنگ اول کلکتہ مورد عتاب سراج الدوله گردیده از
عین راه اگر بنده پو رنید رسید و در سلک ملازمان و مقربان شوکت جنگ مشلک گردید و این هر دو کس بطبع عقد و جس
سر سخنان خوش آمدن با کسان رسانیده و دقیقه از دقایق ستایش شوکت جنگ فرو می گذاشتند او خود با بلو و فریفته معن
طامان مذکور گردید و هر چه در باره او بر زبان اینها می گذشت برادر حق خود راست پند آگشته تحت فلک قمر احدی را
با خود بر ابر سنے خرد چنانچه بقرین آن هر دو چون قدر خود را شناخت می گفت بعد فتح جنگ لچر آن آب و هوای آنجا با طبع من
سازگار نیست اول تعقیب راه ببر داشتن سپر مقرر جنگ بعد از آن با بیعیال خان زکے الدین خان و بادشاہ دست نشان
او نموده بلا هو و کابل خواهم شناخت و قدحار و خاسان را بشنیم خود خواهم ساخت و معرفت ضیاء الدوله و پسر الدین خان
و جلال الدوله جلال الدین محمد خان که مقربان عماد الملک بوده اند و وصولت جنگ پدر شوکت جنگ با آنرا خود در دست
ساخته واسطه جواب و سوال و برادر کار با سہ حضور گردانیده بود و شفا و شفا و در سہ عماد الملک متضمن افان جنگ با سہ الدوله
و انتزاع ملک بنگال و دیار و او و دیار دست او بشرط ایصال بپیکش کرد و رویه نقد و ضبط اموالش حاصل نمود چون رقم
موقوفه رسید بخوشش و دلاگردید و کا و شماسے بوجوب با سر داران قدیم پدر که پروردگار بخشش از سال و معتبر علیه

بودہ اند بنا بر کینہ ہاے پوچ کہ از محمد صاحب زادگی بسبب بعضی نافرمانی ہا کہ حسب الامر آقامی خود می نمودند داشت شرعی و
 اکثری را دلیل و آزرده خاطر ساخت و میر علی خان و حبیب بیگ و بعضی متوسلان قدیم محمد صاحب زادگیش کہ بہر غلبہ سبک شاد
 بودہ اند و در دولت اعزہ عزت خود و ارتقا بدراج آنها در عزل شان میدانستند ترغیب و ران کار بلکہ خود محکم امور مذکورہ میشدند
 و ہیشہ در تکیہ گرفتن خلایع و خدمات و جواہر و خیال بودہ اند بندہ در بعض احوال با آنها فائدہ کہ اول فکر پانہ اسے عمر و دولت
 آقا خانامید بعد از ان بچشمیں فیل و جواہر پر دازیدہ الماس و سہنداشت روزی ارادہ مقیدہ نمودن سطلے ہزارے کہ سر سرداران
 تو بہمانہ دستے و صاحب جرات و پروردہ نعمت پدرش بودہ نمودہ بندہ و برادر چندہ نقی علی خان را بنی وقت در معلوت
 طلبیدہ و در بارہ گرفتن ملی ہزار می استشارہ نمودہ بندہ سکوت و رزیدہ چیزی نگفت مبالغہ نمود و قسمہا داد کہ پنچہ مصلح منہ آن
 باشد گویند چندہ گفت ایشقدر باید داشت کہ بسبب نفرت مردم از سراج الدولہ با وجود حقوق چندین سالہ مہابت جنگ و جہوم
 بنما غیر ازین نیست کہ مردم از دست سراج الدولہ ہر جان و آبرو سے خود مطمئن نیستند و شمار ازین بہرہا معا امید اند ہر گاہ
 بہ سلوکے شتابا نوکران پدر گویش انہا رسد ہمہ از شمار از و سلامتی سراج الدولہ را خواستگار خواہند بود اگر توفیق تصدیق
 بندہ نمودہ و فیصلہ بنفیر عنایت فرمود و شخصت کرد و بعد چند روز معا حبان صفیہ نادانش با زہرین مراخت آوردہ مردمان
 ہراہمی ملی را قطع نمودہ پراگندہ ساختند و شکست جنگ پیادہ و سواران برادری ملی را بہر اہمی سیف الدین محمد خان بہر
 و روز سے خود سوار شدہ بر غارت و تاخت بعضی برادران و ہمرایان کہ با او ماندہ بودند بہر رفتہ لے را خاگذاشتند
 محمد سعید خان و سلفے علی خان برادر بندہ ہر در غارتش رفتہ و دست او گرفتہ آوردند میخواست کہ بزرگوارانہ اش بکشد
 محمد سعید خان و دیگران در شفاعت مبالغہ نمودند شے شید آخر محمد سعید خان بر آشفته گفت خداوند با چنین کسان این
 قسم نے کنند بخون آزر دگے عاملہ سپاہ و اجتماع آتنا بر حمایت لے و ہر صورت از ضرب تا زان محفوظ ماندہ مقید شدہ
 و اسباب و اموال و اسب و فیصلہ اوضبط نمود و بعد چند روز او را مع زن و فرزندانش ماری از جمیع اسباب گردانیدہ
 سی رویہ فرج راہ داد و بر بشتی نشانیہ از دریائے کوسی گذرانیدہ بطرف بیرنگر سرداد و زبان پیادہ گولی کشادہ
 ہمہ را از خود آزر دہ سے ساخت بزرگان خود را بزم شے یاد می کرد و ناسزا میگفت روزی با کارگزار خان بخشی در میان
 دربار کہ ملازمان بسیار نشستہ بودند می گوید چون کارگزار خان بعد فتح بنگال سپاہ دو ماہہ خود را البتہ ندر من خواہد نمود
 کارگزار خان بیچارہ کہ جوان ہوشیار و مرد و کار سے بودہ است حیران شدہ گفت ملی ولی نعمت مردم را عنایت بنگالہ
 چند ان بدست خواہد آمد کہ این قدر مبلغ گران میخواست کہ گفت بخیر این کار مہابت جنگ احمق بود کہ مردم را مال غارت ممان
 سے نمود و من پر کاسے بہرے خود خواہم داد و روز سے دیگر میر علی خان کہ خود اسے نواب گنج و سرنہ وغیرہ ہر اسے تسخیر
 دنگ پور و دیگر جا با پوشدہ بود عرضی نمودہ ہر عرصے نوشت کہ نواب عالم پناہ سلامت این لقب را چندی بہ ہما میر علی خان
 دار و نذر دیو اخوان حکم داد و تا چون بداران ہمین خطاب مجرای مردم می کننیدہ باشند و تحفہ تراکھ ششی را طلبیدہ گفت کہ بہا ملک
 عرصے کند مضمون آنکہ چون جناب ماسے را مردم نواب مالیان نواب در محفوظ و اخبار می نویسند منکہ دعو سے فرزند سے
 آن جناب دارم خود را خطاب عالم پناہ مقرر نمودم امید دارم کہ مرا ہمین لقب و خطاب یاد فرمودہ باشند و نذر مبارکباد
 این خطاب کہ خود ہر اسے خود مقرر ساخت یا زدہ اشترنے ہر اسے عماد الملک فرستاد و بلیا را الدولہ و ملال الدولہ کہ در ملک
 بودند نوشت کہ ہر کہ بنیر این خطاب بہن خواہد دوست خلتش را پارہ نمودہ جوابش خواہم نوشت محفل باین خوبی و با آکد دانان

نبود اما مواضع و گفتگو سے زندہ داشت لیکن تا اقبال بود در بار سام فتنش با جمال و اشتغال هر کس را امیداد و بزرگان بهما در دنیا
استماع نموده سکوت می ورزیدند تا آنکه میر سبط خان احمق عرض داشت نمود که من اراده تمیز رنگ پرور دارم و ملک را امیدارم
مردم را تا یکدم نموده که بکلیک او برودند برسات و عین طغیان و تمام زمین زیر آب بود در آن وقت که اعمال که حرکت تو اند نمود
چون در رنگ و بر آمدن مردم شد دیوانه وار خود بر آمد و بیلها خنثیش و پس دوسه منزل و دید آخر خود هم میران گردید
و بعضی وقت معاد دت نموده بماند خود رسید

ذکر ظاهر شدن بیل سپاه از سفاهت شوکت جنگ و گرفتن او بر پورینه نادم و دل تنگ

در همین سفر چون مردم از دست دشمن و زبان او بهمان آمده بود و در هر کس در زمان خود با اتفاق و دوستان شکایتش سے نمود
بسیب بیک مودی و میان دوستان شریک بود و دو نامی و سخن چینی را اندیاز کرده سخنان مردم را پیش او نقل نمود
که مردم سپاه با هم اتفاق و رزیه نسبت بشمارا عجمه ملک بجای دارند و این سخن اصلی نه داشت بلی کار گذار خان و شمشیر
عبدالرشید فقه شیخ بهمان یار و دیگر سرداران با هم یکدل گشته این بنا را گذاشته بودند که بیعت جمعی ادا را بر میروند و برانپوچ
گویی باز آمد و بر سر ساند شوکت جنگ بر این ماجرا مطلع گشته خائف شده همه را احضار نموده نذر خواهی نمود مردم این
نامی را چسبید بیک گمان نموده بهمان فکر کردند که تحقیق که به روضه اراده ملک حراسه به نسبت داده و در برودی شما ظاهر کرده
نامش را بیان فرمایند اگر راست گوشت رو بر و خنده ثابت کند که کدام کس گفته و اگر دروغگو است ما او را بزرگوار می دانیم
جیب بیک مضطرب شده خود ظاهر نمود که من چنین نگفتم ام بطور غیر خواسته شما نمیده ام که ترک این گفتگو نماید و الا مردم
استعداد از در گماشتند و اول از ستم ازین سخن چون در روضه بود شوکت جنگ هم از او زده شد و دوستان و آشنایان
هم در همان مجلس مورد لعن و طعنش گردانیدند جیب بیک خود را معصون طبعین دیده جاده رشتگاری نخور در ترک دنیا دار
یافت و بهمان خیالات و اباس از یکباره گفت تا بنگ رفیق و بعد از آن فقرو فی الحقیقه اگر چنین نمی کرد مردم از ویزا گشته
اراد و کم استغفات و آزار او همان جا داشتند شوکت جنگ مردم را از خود منحرف دیده از تبع سپاه اسکانات گزید و در میان
تو پیمان دست که بعضی از آنها اعتماد داشت باغرا نموده و افضل خانه خود در قلعه گردید و در و از بلای قلعه مستغفلان
گماشت که کسی را به بیراق نگذارند چون سپاه را هم برود اعتماد نبود همه کس ترک آمد و رفت نموده و رخا خود نوشتند
آخرا چارچرخه از آن آهون بیراق داد و درین اثنا خبر رسید که سله هزاری حسب العلب سراج الدوله از طرف بیرنگر
روانه مرشد آباد شدند بر تاجیب نمود و گفت اگر اسله این حرکت با بود حقوق چندین ساله بدین منس آید و دیگر از اعدا
پیشم و فغاناید داشت حاکمش را تا شایا بدید که حقوق پدر خود را آنچه بر لبی بود و یاومی کند و سلوک که خود با او کرده یا دهنی
آرد که با او کدام به بیاست که نگردد نمیدانم کدام سلوک امید و خا از و داشت با خراج نمودن یا ضبط اموال و اسباب
فرمودن یا آبر و سزا و بر باد دادن یا اوارامی از عزت و زربلک بیگانان فرستادن خلاصه ذکر سفاهت او را در فغاناید
الحاقیت و ادو قلم است که در تقریر آن را بیکان حرف شود سراج الدوله انتشار رخا و تنگ طرفی و ادو قلمی او از مرکات
میر سبطی خان و دیگر باغان رای او استنباط نموده خواست که اراده او را بدید و بیک شمشیر و بیخ و سزا سپاه

دوستان سراج الدوله را می راس بهار می پسری غیر راجه جانی رام را با نفوذ راسی گویند و او را ویران کرد

و شعله کشیدن آتش شور و شر و خاموش شدن چراغ دولت شوکت جنگ بسک بر

سراج الدوله باستماع حرکات تحجیه او با آنکه خود را بخوبی بود متنبه گشته اراده داده او بعلت پیش نهاد خاطر ساخت و رای براس بکار
برادر خرو را بهر دو لبه رام بهر درامع خطی بنام شوکت جنگ و سندهو جاری بگر بزرگو کند و اره بنام راسه مذکور نوشته فرستاد
و راس بهاری را می فرای راج محل شیشه است خود را بسته غرضی بشوکت جنگ نگاشت و خط سراج الدوله ابلغ داشتند نمود
مشتراک شوکت جنگ شمسیت معنون خط سراج الدوله آنکه هر دو برگشته مذکور در حضور جاگیر و دیگری میشد من و دل بکار با ناما می نمود
مناسب نمیده برگشته مذکور به جاگیر خود و طلبیدم چون جدائی در میان مقصود نیست راس بهاری را که بکار با ناما می نمود
ام و من فرموده و غلاما را و خواهند فرستاد شوکت جنگ بود و خطوط مذکور به غیر گذشته قاصداستشار به دولت خواهان خود
شد و بهر را احضار فرمود بنده را بهم طلبیداشت میر سبط خان و حبیب بیگ و کارگر ارخان و دیگر اعیان مجلس و ملازمان معتد
او حاضر بودند که بنده رسیده خطوط را آتش نمود و معلومت طلبید بهر کسی مستغفر از بنده شد و خود بهر پرسید بنده چون از دست
گرفته خاطر بود و التماس نمود که هر چه بخاطر خاطر رسیده باشد عین صواب و صلاح خواهد بود باز که ساجت را از حد بدر بر دگرم
که چون عرصه تخلیه در برسات باقی و راهنگ و تاز که در محاربات چاره از ان نیست هنوز زنده و است مناسب چنین
می نماید که این سیرمدت را بعد از برگز رانند و راس بهاری را بطلعت و میرانی متوقع دادن و دست عمل نمود و بمنصور بطلعت
و سراج الدوله بر نگارند که آنچه عین آید بسیار بجا و بموقع شد اما چون بنده بخود در از زمره متوسلان دامن دولت میدانم تر
خود و اکابران با به دستور پیر دولتخواه باشد و مالکذاریش را من بے نموده باشم باید دید جوایش چه می نگار و اگر راس بهاری
باید و بطلعت اخیل نزد خود باید داشت و چند روز برسات که باقیست باید گذرانید و اسباب تحریک را میباید که دانید بعد
برسات که احتمال شورش جمل انگیخته هم هست آنها را با خود متوقع ساخته هر طرف که صلاح وقت باشد خدمت باید نمود و براسه
این مجلس را پسندیده و پیش حکم نوشن خطوط با همین معنون داد و تحسین راسه بنده نمود و خوش آمد گویند لهذا بعد از پیروی نگارش
نموده شروع بستانش فقیر نمود و گفتگو را درین خصوص طول داد و مدت قریب بنده که به با لفظ شد تا خوش آمد یک مرتبه روی
ورق برگردانید و گفت عقل ایشان را تا بجا نیاورد از عقل من میباید بود ایشان عقل هزار بار دارند و من عقل لکوک دارم مرا
هرگز گفته ایشان منقول نیست و هر کار با راسه راس بهاری را طلبیده چهار بار با راجت گوشائی داد و راجه وزیر را که سندهویش
بود طلبیده در بارعام حکم بخواند نمود و بهر کار با پیغام زبانی هم داد و خط هم بسراج الدوله همین معنون نگاشتند و جواب فرستاد که
سند صوابه در اینها سه مرتبه صواب بنام من رسیده چون واسطه اخوت و قرابت در میان است از سر جان شاکه گشته بهر مکانی
را که در جهان جای نگر بخیر نماید و اطلاع دهند بنام شما مقرر کرده سندهو آید و خود در انجا رفته بنشینند و دارالاماره را مع
خزاین و اسباب و انکد ارند که این جانبی مختصر جواب پادشاه است هر کار به برگشته راس بهاری را با نقل نمودند و جواب
خط شوکت جنگ را اندر سراج الدوله فرستاد این مزارفات را شنیده آخری می بود که مع اخوان با رادفا استیضاح
شوکت جنگ در حرکت آمد و در ایدرام نارایان مع نمیدان و اخوان عظیم آباد بهر خود و طلبید از انطون راجه رام نارایان مع
را بهر سندهو و سپاهان سنگه و برادرش ستمو سندهو و جمیع اخوان عظیم آباد که تنها و در برابر گشت و بهجیت شوکت جنگ و گنج نباشد
زیاده از مساوات البخواه بود و حاضر آمد و سراج الدوله اخوان بهر می خود را در حصار کرده نصف فوج را بهر کردگی اجتناب
دیوان قدیم خود را ظرف نگار فرستاد که از راه بشت پور گوگرد و حیات پور گوگرد و صدابر شوکت جنگ رود و لغت فوج همراه

خود گرفتند و یک برج محل معبر قرار ساخت و متصل با دروازه را این مع فوج خود عجبو ر نمود

ذکر رسیدن افواج سراج الدوله در مینا رسی و افواج شوکت جنگ در نواب گنج و مورچان لستن
عملاً شوکت جنگ و جنگیدن نیتین و تلفر یافتن افواج سراج الدوله و کشته شدن شوکت جنگ
در میدان جنگ و حرکات عجیبه که روان مضامین از شوکت جنگ بنظر و رسید

شوکت جنگ که از پیشتر عزم جنگ با سراج الدوله بزم نموده بیضا میکه سابقاً مذکور شد فرستاده بود بعد فرستادن خط مذکور
بمردم خود فرمان داد که جای محفوظانقص کرده مسکرها را همان جا فرو بردند و علامه پد رش که البته خالی از غور بنوده اند ما این بینا
نواب گنج جای که از هر جانب جیل با سه عظیم محوطه داشت و راه در آمدن در آن مکان مختصر از کینو آنهم باریک بلکه باریک لستن
پله از جوب و سینه و کاه ممکن الصوره بود و معین نموده با آنکه دور میدان جیل عمیق عریض بود که بعضی جا دوسه که در بعضی
اندک که کمتر عرض داشت باز هم اکثر جا که احتیاط متعنه آن بود و خندسته بر لب جیل کنده شدی مرتفع بر آورده بودند و اگر کسی
در اینجا بسایقه با جمیع لب یا رک هم می جنگید مدتها می بایست که لشکر خصم پو رش تواند آورد و در پشت لک خود
بود و از سر و اسباب انچه در کار میشد بسوکت و آسانس سرانجام یافت می رسید سپاه سالار که عبارت از سواران و پنجاه و سه
دلاور باشد با نیش زبانه بے تاویل او داد و دو بنا بر عدم اطمینان از سپاه دور از هدیگر بودن بهتر دانسته چند مرتبه تبادل
خود بر آید سپاه را بر مورچان معین مذکور مخص نمود و فرمان داد که ملطه از نیمه گاه و بر لب در پاره سوزا که البته فاسد
یک و نیم کرده بلکه افزوده و جمع سپاه و آید چنانچه بنده و سلف علی خان برادر بنده و کارگذاران بخشی و شیخ جهان یار و
شیخ عبدالمشید نو و شیخ مذکور و میر سلطان غلیس خان و محمد سعید خان پسر ابو تراب خان تیر اسنه که در جنگ اثر و بر هفت
برهان الملک کشته شد و دیگر سواران سیف خانی و غیره مع رساله با سه خود که گویا کل فوج همان بود حسب الامر امر بجا
رسیده فرود آمدیم و سیام سدر کایتمه بنگاله که پیشکار تو بچانه دست بود و تو بچانه دار و غیر از شوکت جنگ از عهد پد رش
نداشت همراه آقا که خود مانده یک روز قبل از جنگ رسیده بر سر راسته که راه بر آمدن از مورچان همان معین شده بود
فرود آمد و لشکر بے سوار سوار تو بچانه بغا مله و نیم کرده از هدیگر جدا منزل گزیدند هر روز غرض و وصول افواج سراج الدوله
می رسید و ز س قبل از جنگ خبر آمد که فوج هر اول سراج الدوله رسیده می آید مردم این طرف هم تیار تیار شده با استعداد
مدافع است و اند بعد از آن منع شد که هنوز زانک بعدی در میان است و تا فرود آید رسیده شام پیش خبر شوکت جنگ رسیده
بر پا گردید معندالیقین نبود که تا کسی آید شب بهر صورت گذشت و صبح تاریخ بیست و یکم محرم الحرام سنک هیزا و یک صد
و هفتاد و مید و ساخت روز بر آمده بود که شوکت جنگ خود سبید اگر دین ملازمان نزدیک پیغمبر آورده سلام با کرد و داد انچه
بنده هم بود آنوقت هم عقده از بیم و خاطر پر کنش که از نوکران بے هیچ داشت کشت و دمسک اعطاف و دلیجی د
پیچیده و سواران را که بر اسلح حاضر آمده بودند حکم داد که بجای یک خمه و مورچان داشتند بر دند بچارا با ناچار بطرف
بوست راست بغا مله یک و نیم کرده که بودند رفته مستند تا پیش آید و خود مع سواران یک متفرق و معندان خود
لش میر مردان سلب بر سر هم طے خواهر زاد و خواهر معتم برادر و معمام الدوله خان و دوران که دار و ده خاص برادران

وصاحب نشان نر تار سے بود و پیش لال کہ دیوان قدیم راہ بود و سیف الدین محمد خان نوہ آقا عظیم کہ ہمارے لئی ہزار می مقرر گشتہ بیلہ ہمارے برقی اندازہ راہ دوسرے ہزار آرمی مغضوب مذکور بسہ کر دگے او معین شدہ بودند و برابر حقیقہ خود شش میز راہ رمضان نام کہ ہاوسہ ملی خان بہادر چارہ شت جنگ خطاب دوسر چارہ صد سوار ہر راہ داشت در میان مورچال مثل صید و شکار گردیدن گوشت و بزم خود گوہا انظام مورچال سے دا و عمر خان نام جاہ دار سے کہ افغان کمن سال آہ و وہ سیر سلطان غیل خان سردار معقول دنیا دیدہ آہ نمودہ کار بود نیز معجیت خود کہ قریب ہمد و صد سوار خواہند بود و انفاغان دکن وقت ہماراہ بود درین عمر ہم انواع زشتہ و کج خلقیہ باہر اہیان سے نمودن شتہ از روز چون بگذشت در میدان آبادی منہار سے لشکر سراج الدولہ ہمدار سے راہ موہن لال دیوان او در رسید و اعلام آن لشکر بر پاگردیدہ و از دور مشاہد سے شد و فاعلمین العسکین از ہر سو قریب بدو کہ وہ بود سیام سد در شرف تو پناہ دستے از سیامہستی تا کہ وہ کار سے باظاہر ملاقات و ما انفاغانے خود از مورچال بیرون رفتہ در میدان قریب برہیم کردہ دور از مورچال تک کل برقی اندازان مغرب رویہ مقابل لشکر سراج الدولہ ایستادہ مقام ملک و نیم کردہ گذشتہ فوجیکہ در میان جھیلہ و سلسلے نامہ ہر ازہیں و مورچال برآمدہ ایستادہ بود و وہیں لشکر سراج الدولہ از فوج سرداران و سواران لشکر شوکت جنگ جنوہا و شمالا مقابل و مفاصلہ دو کردہ و در میان جھیل عظیم داشت راہ موہن لال با اتفاقی میر محمد جعفر خان و دوست محمد خان و میر محمد کاظم خان و دلیر خان و اصلاشتہ ہمران عمر خان و شیخ دین محمد و دیگر سرداران خیر ہارالب دریا سے لنگاہ بر پا کردہ خود دوع سائرسپاہ و تو پناہ لشکر راہ مرتب ساختہ بنا بر احتیاط مستعد ایستاد و شروع ہو پ انداز سے نمودو گوہا بنا بر ہمد مسافت اکثر درمیں سے انفا و بعد از دو سہ ساعت کہ توپا سے کلان رسیدند و آہنا راہ سے دادند بعضی از گوہا متصل بمورچال و اخلا تا کیے دوتی در اندون مورچال ہم سے رسید چون گوہا اندرون رسیدن گرفتہ شوکت جنگ ہمارے دربار را از نو خود دور ساخت و فوجیہ تا بچوہا بند و نوکران کہ تا چار ہماراے گشتند بر آہنا خفگے نمود کہ تک حرامان ہجوم آوردہ سے خواہند مرا انفا تا کوپہ گردانند مردم متفرق دود و دوسرے گردیدند باز ہم رستہ نمود و کجاہنے آسود عمر خان ہمد دار نوکران التاس نمود کہ نواب سلامت ابن صف جنگست و من ہماراہ آصف جاہ جنگا دیدہ و جنگیدہ ام چین جنگا را ابن قسم نے جنگند فوج را یکجا و مرتب نمودہ مقدمہ و جناحین آراستہ توپ و توپناہ دستے را پیش رو گذاشتہ باید بمقابلہ قسم شتافت و پانہ اریبا باید نمود تا فوج و نظم جلوہ گرایدہ بر آشتہ ہمدار اندر نوکر سرزنش نمود و آصف جاہ را فوج دادہ گفت من خود دوسرہ صف جنگ جنگیدہ ام تقسیم کئے در کار نیست بیچارہ خاموش شد و درین اثنا سوار سے را فرمود تا رفتہ پیش جہان یار و کار گذار خان و جمیع سرداران یگوید کہ نشانہ سے دشمن ہی نماید و شاہجرات و یورش نمی کنند بر آہنا بنا بد سوار رفت و باز جواب آورد کہ باین فوج خفیل بر چنین فوج کثیر و ذرا مت گلداسہ جھیل یورش نمی توان نمود و مقرون بھللی نیست ہر گاہ آہنا یورش آہند و این گل دلا راسطہ نایند و حدات تو پناہ کشیدہ و نزدیک رستہ از وقت انچہ از دست بر آید ہل یاہ آورد کہ ہمیں غنیمت است آہر وہ و آشتہ گشت و خان مالائی رزبان را ندو گشتہ رستا و کہ نامر سے چرے کنید بلا بد نمود سیام سد رہند و سے تو پناہ من برآمدہ ہر دن مورچال رفتہ و شاہ ہمہ باجن ساز سے کنید اندر آمد و رفت یک بار و دوسرہ روز گذشت پیغام دیگہ کہ رفت تا جوالش آید عمر صدمے بایست چون ثلث روز بقیے نامہ چوس رفق غار و کشیدن پیالہ ہمارے سرشار در سرش جمید و میل محبت نسوان غنیمت عنان خاطر شش بطرف خلوت کشیدہ از میں فرود آمدہ و در ہجرہ حرم سرا

برفت بندہ باد بگرما مران در نیمہ دیو اغلا خشتہ شکو اس کے بجاء آوردم و گفتیم کہ اگر این قدر روز و کمانہ ہمارے
 بگور دشب ہر ایک بگاشتہ و این احمق را بطوریکہ میرا بد نمایندہ فردا فوج را یکجا و مرتب بایند و دو پہلیت مجموعے بایکجہ
 تا پنجہ مقدور است میرا بد این را گفتہ ارادہ رفتن دلشکریا کہ طرف دست راست قریب بیک و نیم کرہ ہرادرین
 نقتے طے خان و بیچ دوستان ہما بخا بود نمودم چون ازانہوہ معکبر ہر دو نفہم دیدم کہ شیخ جہان یار و کارگردار خان و بیچ
 و محمد سعید خان و شیخ سعد اللہ و میر سلطان خلیل خان و بیچ سرداران باستماع پیغام ثانی شوکت جنگ تاب خفت نیاوردہ
 یورش نمودہ اند و نفعت جمیل پیش روے را بخرابے تمام پیوہ و محقر قریب بلشکر سراج الدولہ سے رسد و جنگ اتمام سے
 پذیرد و سن دور و تنہا افتادہ ام الحال با نمانے توانم رسید و لشکر شوکت جنگ را در عجب تفرقہ دیدم و دانستم کہ سرداران
 عمدہ سپاہ مع سواران ہما از اسیان جیل بحال تباہ گذشتہ و ضرب توپ و بان و بند و قی طرف سراج الدولہ خوردہ
 اگر راہ باند افغان و غیران تا بقسم خود خواہند رسید یا در راہ تمام خواہند گردید و سیام سند رساہ درون بابر قی ملا
 از طرف مشرق خدا سے اندیکہ صورت بر سر آنا خواہد رفت یا نخواہد رفت و اگر رفت چگونہ خواہد رسید و معاملہ
 بچہ خواہد انجامید دانستم کہ ہر دو لشکر این سبک سر تمام شد اگر بصورتے این ابلہ ہم بلشکر خود پیوند و عجب الہ ہر دو
 لشکر یک باشدہ صورت تفریقہ روے غاید شاید کار سے از پیش رو در گشتہ کہ شوکت جنگ را ہر آوردہ سوار
 گردانم و زودتر بر اہم تا ہمہ یک جا شوند بر در نیمہ اش کہ رسیدم دیدم کہ خبر پیش رفتن ہر دو لشکر لینے سواران ساہ
 و چونانہ و سیام سند را بن دست لافیل رسیدہ و خودش مست شراب افشتہ سردستار از خواب بیدار و بر فیل سوار شدہ
 مردم رکابش کہ ہر سبکے بعد داخل یندش در نیمہ ہما سے خود آسودہ بود و مضطرب الاحوال تیار شدہ میر سند ساختہ
 در زمین اجماع و احضار دیر شد و تا آن زمان افواج متفرقہ پیش رو با فوج سراج الدولہ نزدیک تر گردید بار سے تاکید
 نمودم تا از جاسے خود جنبید اما بچہ اس و ہ قدم راہ میر و باز دست بردوش قبیلان گذشتہ فیل را توقیف سے فرماید
 و بندہ طے الاتصال تاکید سے غاید طہر صورت این بے خبر بلیشت گریے نہاہ خود بر سہر چدر سے کردم سو سے
 بچہ نہا گاہ از دور دیدم کہ فوج جیل راہ طے نمودہ چون نزدیک بغوی سراج الدولہ رسید آب و گل عظیم نزدیک بننا جیل
 کہ طرف لشکر سراج الدولہ بود با فتنہ محال عبور و بر آمدن اذ انجا یافت و ازان طرف مردم سراج الدولہ کہ بناطریع اینہا
 را نشانہ بند و قی و جزا خود نمودہ بعضے را بچہ جوج ساختند و اکثر مردم ازان و در طہر و انکارہ کشیدہ بلشکر ما رسیدند و در
 اینجا ہم از فوج پانہ اسے نکر دہ در گذشتند تا آنکہ میر محمد جعفر خان و دوست محمد خان و میر کاظم خان و عمر خان مع سپہان
 خود و لیر خان و امالت خان و غیر ہما و شیخ دین محمد کہ ہر اول را ہر سوہن لال بودند پیش تاختہ و کار ہر دو لشکر شوکت جنگ
 کہ قلیں مردم متفرق ماندہ بودند تمام ساختہ پانچہ گذشتند شیخ عبد الرشید نوہ شیخ جہان یار و محمد سعید خان غلت ابو تراب خان
 نورانی داد و لاوڑ سے دادہ شربت ناگو ار مرگ نوشیدند میر سلطان خلیل خان تیرہاں جام را در کشیدہ
 بقتے طے خان و حبیب بیگ کہ دران میدان فرو دادہ استادہ بودند اندک جراسنے خوردہ ہدست دوست محمد خان
 و میر جعفر خان افتادہ چون آتشا بود ہر دہ زندہ ماندہ کار گردار خان دلاور ہما نمودہ زخماسے گران برداشت چون گسے
 نمانہ ناچار شیخ جہان یار صحیح و سالم و کار گردار خان بچہ و ہیوش از میدان برگشتند و سیام سند ہم نسنے برداشتہ
 گریخت و سرداران فوج سراج الدولہ بلیات مجھے پیشتر آمدند بچہ در رسیدن انہا و بر دے شوکت جنگ میر دان طے

مع خاص برادران و یمنین لال مع خاص رسالہ و میر دارمستانے برادر شوکت جنگ باہر اہیان بے تحریک آلات کار و ارارہ فرار گرفتہ و سیت الرین محمد خان کہ قائم مقام ملی شدہ بود و جراتنا خودہ برگشت و از برق اندازان کسی رفاقتش نکرد و شوکت جنگ ملوک الحواس با پانزدہ شاخہ کس استادہ بود کہ گلولہ بندہ و قی بر سرش خودہ و جان بجان آفرین سپرد و سر پیچنے و دستنا و عفرانے کہ بر سرش بود بر زمین افتاد و کسے آزار داشت بندہ ماہ فاخو و چند کس دیگر کہ کہ با فیاض مانہ بود و برگشتہ ہر یک را اسے گرفت میر سرتھے برادر کرم اللہ خان امیر خانے کہ رفیق میر محمد جعفر خان بود و عقب فیصل لاشیں شوکت جنگ تا خنوخہ در اندو یک رسانید و میر تر استم علی پسر آقا صادق ہمشیرہ زادہ امام قلعے خان مرحومین را کہ در خفا نشستہ بود بے خبر از طرف پشت نیزہ خود کہ بر سچھے نامند بر شاخہ او چنان زد کہ برابر لشکر گردنش بر آمد و گفت ہراق را بمن وا گذار میر زانے مذکور کہ و اسقے رستم زمان و از نیکان جهان مومن پاک اعتقاد صاحب صلاح و سدا و مجمع عامہ خدا داد بود و در خواستے برگشتہ متعذر نشست و شمشیر کشید و خمیر را پیش طلبید و گفت کہ بدعا و غفلت نیزہ بمن زدہ لاف بہا دے دے و اسے مایراق را نہ بر اسے آن بستہ ایم کہ در خنوخہ اوقات مفت با مثال تو بہریم بیشتر بیا دیراتی گیر میر سرتھے جرات نیافتہ بہاے خود استاد و فیل بدستور یکہ فیلیان بے راندہ پیشرفت چون شام قریب شدہ بود کہ این جنگ طے شد کہے تعاقب کسے نکرد و رعیت ملک پورینہ ہم جرات غارت انداشت مردم ہر یکے برابر سے رفتہ بخانماے خود رسیدند بندہ و برادر بندہ مضروب طرفین بود میر شوکت جنگ سے گفت کہ بعد از فتح ازین ہر دو و دیگر ملازمان خود کہ با ایشان پیوستہ اندو خاتم نمید و سراج الدولہ سے گفت کہ شوکت جنگ چیز ناچیز است ہمین ہر دو و برادر نشانماے خدا و فیج عبدال و عناد شدہ اند بعد نظر ہر دو را بسزا خواہم رسانید کیا رد لشکر رفتہ ہم از سراج الدولہ و یمنین غنایات و ترغیب ترک رفاقت شوکت جنگ، توسل و وصول بلشکر خود ش، ماہر دور سہ اما جآ و از خوف غمازان خوشتریم و زبانیے پیام دادیم کہ درین وقت اگر ترک رفاقت کنیم صاحب را برابر ماچہ اعتماد خود اہنود خلاصہ نفع سے خان و حبیب بیگ را خود بعد دوسہ روز چو پالہ بر اسے سوار سے و حنیج را ہی دادہ با خراج از کرم نامہ خرمین داد و راہ موہن لال را بر اسے ضبط اموال شوکت جنگ و بندہ دست پورینہ فرستاد و میر محمد کاظم خان را بنشین راہ مذکور نمود و میر محمد کاظم خان چون داماد خالہ فقیر بود الداس نمود کہ غلام حسین خان اگر زندہ ماندہ باشد مع مادر و عیال و اطفال خود و عیال برادرش نقی علی خان در انجا خواهد بود و بارہ آنا کے ہمراہ میر محمد کاظم خان را شرف صدور بیا دتا خوب شہر ساری و انفعال من از روی آنا نشود و بافعال اسے موہن لال را فرمان دادہ گفت کہ مادر غلام حسین خان بہین نیست کہ ما میر محمد کاظم خان بہا در قرابت داشتہ باشد عزم من نیز بہست و من اورا بسیار دوست سے دارم باید تفرسے از انما کردہ و نہ سبک راہ دادہ بوجے رخصت کسے تاہر جا خواستہ باشند فارغ اہلال پروندہ بعد و در بمانہ خود از میدان جنگ احوال والدہ را متفر یافتہ بکسین خاطر ایشان پرداخت چون حواس او شان از انتشار بر آمدہ بمیبت گرائیہا نمود کہ بالفعل و رگو شہ با نیست تا بعد ازین پشود و معدو دے را کہ تا مونس و پاس شان مہر و راست ہمراہ خود گرفتہ مع والدہ در گوشہ پنهان خدمت و رفیقہ میر محمد کاظم خان نو شتم یزدنقالے آن مرحوم را بیا مرزد چند سواران ہمراہے خود راجع جواب رفیقہ فرستادہ تسلیے بسیار نوشت و صبح آکر دوسم او جنگ بود ہمراہ راجہ موہن لال و اردو پورینہ گردید و در خالہ فقیر خود آمد و ہر چہ دست قدرش سے رسید در تسلیے و حمایت فقیر کو شہیدہ ساسے جمیلہ بقصد ہم رسانید و موہن لال

لاقبال بعضی سر بیجا پس جوهر بخشید و شوکت جنگ را از او ایس گرفته دیگر اصلاً تفرعی نکرد و هر چند کس شل میر سطله خان
 و آغا محمد میر عبداللہ و غیرہم کہ سراج الدولہ بقید آنہا فرمان دادہ بود متغیر شدند و غیر اثاث البیت و ناموس را مع خدمہ بر پشتی
 محمول و اسباب قابل خشکی ملحقہ روانہ نمودہ را از عظیم آباد گرفت و عظیم آباد کہ سید پشی پشی از مسلمانان آشناسمت مازون بدخل شہر
 عظیم آباد شدہ در یکہ شاہ ارزان خودی نمودیم و ہما آفتاسے سائے نگذاشت کہ بدرہم بلکہ امیدوار بود کہ شاید مجدداً و دربار
 مالکے غیرم غریب برسد و موجب شادمانی او گردد و ایزد تعالیٰ صیانت نمود و حکم خاطر خواہ آن عزیز رسید تا آنکہ رام ناراین کہ
 بہ زیارت پینا توجہ و رفتہ بود عظیم آباد رسیدہ از غیر خواہے تا کید بہ بدر رفتن تفریع نمود و دستک و بدرقہ از طرف پهلوان ملک
 بہ برادر او فرستاد بندہ درین مقامات یکہ شاہ ارزان بہارے صبحی کشید و کسے از آشنایان عیادت و احوال پرسے
 و دیدن ہم بگذر مگر سہ کس اولی حکیم غلام علی طیب حق تعالیٰ اور بایام زندہ و در اور رحمت خود جامی دہنشل ایام فخر و آرام
 حاضر بودہ معالجات و غنچہ ارے ہا خود دوم برابر او معمری بیگم مہاجد کہ از اخا و میرزا داراب و دفتر میر سید محمد مصفا
 مرحوم و زوجہ میر حیدر علی مغفور راست حق تعالیٰ اور اسلامت بعافیت دارد و عاقبتش را مقرون بخر و سعادت گردانہ باہ
 والدہ بہ احوال فقیر شغقت فرمودہ روز شنب و تا محبوب علی پور رسانیدہ بمہاسنے کہ نمودیم برگشتہ و الا یہی است کہ تا کرم
 تا سہ کہ مدرسہ سراج الدولہ بود رسانیدہ برگردد و الحال ہم شغقت آن ضیفہ عیفۃ صالحہ رضاے جوے خدا باحوال این عبدالقل
 مع اہل و عیال برابر با ما راست سوم شیخ نصر اللہ مرحوم خلعت عنایت یاب خان میر سامان والد مرحوم و سبب جنگ مغفور
 کہ تا زہ جوان و بسفارش جناب شیخ سہر و مغفور شیخ محمد سطلے حزین او ہم دران ایام میر سامان نظامت عظیم آباد بود بہا
 زیارت و تماشایہ از شاہ ارزان کمر بہ بدین فقیر آردہ در تہمیر بر آمدن فقیر از مدود و شست زائے ملک سراج الدولہ
 بمقدور خود راستہ بتقصیر نقد و الحمد للہ از میان امن افغان نا متناسے الکی از ناخبا فقیر کہ چیدہ صبح در سالم مع اسباب و ناموس
 بہ بنارس رسید و سعادت ادراک خدمت و تقبیل قدم جناب شیخ محمد علی حزین املی اللہ مقامہ و بلا زمت خالوسے خود
 سید عبدالعلی خان بہادر شجاع جنگ کہ دران روز ہا بیکار و در نہایت افلاس بہ بنارس مقیم بود مشرف گردید و بلا تاقای تقی علیا
 کہ از دست سببی شل سراج الدولہ نجات یافتہ بود و ہر دو برادر دیگر کہ پیش از ہمہ آنرا از عظیم آباد بیکم اواراج نمودہ بودند
 اند و خت و الحمد للہ سطلے ذک و سطلے جمیع نعمائے کمایق بکرمہ و کبریائے و موہن لال سل بدستے در پورینہ توقف نمودہ اولاد
 و نسوان صولت جنگ مرحوم را کہ اخوان اخوات شوکت جنگ بودند و سپہدار جنگ خلعت بیعت خان مرحوم را کہ داماد
 صولت جنگ شدہ وزن او قبل از مردن پدر خود صولت جنگ ہنگامیکہ بر سر محمد علین زیندار ککرہ لشکر کشیدہ مردہ بود
 با عزا و احترام نزد سراج الدولہ فرستاد و خود بید شیطہ اموال صولت جنگ مرحوم و تحقیق و استدراک انچہ با صراحت
 بپیو قع شوکت جنگ بہر باورفتہ بود و الفراع از بد و بست ملک پسر خود را دران مکان نائب گذاشتہ خود بخدمت سراج الدولہ
 برگشت و سراج الدولہ بنی اعمام خود را مود و مراحم فرمودہ بر اسی ہر کی مشاہرہ موافق معارفش مقرر نمود و بہر کدولت خود
 کجہارت از عمارت منصور گنج و مرشد آباد با شظظہ منصور معاودت نمود

ذکر رسیدن جماد الحلیثیه براسے تدارک و استرداد کلکته کہ از دست آن جماعہ بدر رفتہ بود
 و اگر بختین مانک چند و لیوان و تسلط اصحاب انگلیشیہ بر کلکته و رفتن سراج الدولہ بر سر آنست

و گر بخین بنجوت شجونه که انگلیشیہ بر شکر او زنده و زخمی شدن دوست محمد خان و دعا نمودن با سر داران انگلیشیہ از راه خوف و بیم در نهایت عجز و زبونی

چون سران الدوله بمکر و دولت خود و سالها و ناغابگرشت و دولت با بر دولت او افزوده در بسیار و اسباب بیشمار از سر فغان بخانه او منتقل گردید و میسب عین الکمال و مستعد پذیرای زوال گردید و این ضابطه سفره دنیا است که هر چیز بهر گاه بگذرد که لایق اوست برسد بعد از آن پذیرای زوال است که لازم اوست گردیده آن چنان نابود و مفقود گردد که هر چند مردم مستحق نفس او نمایند از سر ایزان پیدا نباشد تفصیل این اجمالی و بیان پیدا شدن اسباب زوال برای دولت سران الدوله آنکه چون مسعود در یک صاحب کلان کلکته که باعث جنگ و فساد با سران الدوله شده بود مغلوب گشت خود را مع مع و دس از اسباب که باقی مانده بود در بهر جهات کشیده و بعد راج که کوئی عهده کمینی انگلیش در صوبه ازکات و کمن است رسانید و شایه بعضی دیگر هم از سر داران جماعه مذکور که با طاعت ملک جنگال بر سر کار و بار خود متفرق بودند خرب و غارت کلکته و قاسا با زار شنیده بطوریکه توانستند خود را از ملک مذکور بدر برده بهانجا رسانیدند در آن وقت که نیکلیت سالار فوج انگلیشی ملازم پادشاه انگلن و متعین کوئشی و کمن بود و در آن روز با با فرانسویس جنگیده ملک و کمن را از دست آنها بر آورده و قلیس خوبه آراسته قریب یک دو پیش تلنگ و سه چار کپنی سوله اند و لایسته همراه داشت و اعانت ناظم و کمن سید محمد خان صلابت جنگ پس از آن هفت جاہ در مقبره رسانختن جماعه فرانسویس نموده مورد الطاف او و مخاطب به ثبات جنگ بود و باب کوئشی و کمن و صاحب جنگال که مستعدیده و خرابه کشیده از دست سران الدوله رفته بودند با اتفاق بهر دیگر فراموشور انداخته راسه با بران قرار گرفت که کرن کلکت بهما در ثبات جنگ مع صاحبان کلکته و غیره بطرف جنگال رود و بهر موردیکه در آنجا صلاح دائم فکر گذارستن بناسه کوئشی بطور سابق نماید اگر با شسته و صرف سبیله میر آید مضائقه نکند و اگر غلبه ممکن باشد آن قسم پیش آید که کرن مع اصحاب کوئشی جنگال از مندرج امور سے جمادات با افواج و اسباب حرب آنچه در آن وقت میر داشت منتصفت نمود و متصل کلکته در دریائے کشمور آب سیاه و محل اتصال بها گیرت به ریاضه شور راست رسیده جمادات را لشکر کرد و چون سروران این فرقه نهایت دانا و شجاع و متبحر و کار آگاهه سے باشند بنیام مصالحه سران الدوله داده مد و تقصیرات مورد یک خواست و چند ملک رو پیو بشرط دادن حکم احوالات کوئشی در کلکته موافق و دفع سابق و در فغان غبار نقار از دنیا باین نقیصه سے بمکر و سران الدوله که سفید ترین مردم و معاصیان از خود هم سفید تر داشت دبر آداب حرب این جماعه و کمال دلیر سے و شجاعت و دانائے اینها مردم به غیر مغرور و اجبار را آگهی نمود و آگاهان را مجال بود که نفسی توانند کشیده و گفته آزارا که نمی شنید و اعمال هم که شنود و اعیان ملک خود از دست او بجان آمده خواهان استیصال او بودند مصالحه میسوی که نمیداد و احیاناً اگر کسی ازین مقول چیزه میگفت ابلهان بود و مغرور و معاصیان به شو و نقش چنان پیشرفت که از گفته خود ندامت کشیده و توبه میکرد که باز از آن حکایت نمکند تا آنکه ثبات جنگ بر احوال مصلای ملک جنگ که مدتی آگاه و از خوف و استخار خود و لشکر گردیده عزم رزم را بر هم نموده و جمادات و جمادات را محاذی محل اقامت نامک چند در دریا آورد و لشکر خود به شروع با شش باری گول توپها فرمود و چون تزلزل در لشکر نامک چند احساس نمود فوج را آراسته مع توپها سے لایق جنگ میدان در جاسه مناسب بر کن راه دریا فرود آورده با افواج نامک چند مقابل و مقابلہ نیا و ندا و آن الجبه جان

کتاب رزم مردان میدان نیاورده عاقل قرار بگو آراست و داناست بر خود اختیار نموده بگنجت و ثبات جنگست و دگر اصحاب و ارباب کوکبی کلکه با مان قدر خود ندول نموده بوسه فتح و ظفر برافراشت سراج الدوله با جماعه این خبر اندک بید غفلت از گوش هوش خود کشیده عازم حرب و تادیب جماعه نکره گردید

ذکر برآمدن سراج الدوله از مرشد آباد باراده جنگ با جماعه انگلیشه و مغلوب شدن بخون شیخون که بر لشکر او زدند از بخت برکنگی و واژونی و مصالحه نمودن با کمال عجز و زبونی

دوماه و بیست و دو روز بعد فتح پور نیزه سراج الدوله در محاسن خود بکام و آرام نشست که تا کنان امور اعمال او بگشسته اسباب زوال دولت او میاشند و خبر گرگین تنک نامک چند از کلکه شنیده روز دوشنبه دوازدهم ماه ربیع الثانی سنه یک هزار و یک صد و هفتاد و از مرشد آباد بداعیه محاربه انگلیش برآمد و لشکر خود با اسباب جنگ میا نموده رهاگه کلکه گردید چون نزدیک بلده نکره رسید مکانی بر سر عمود مناسب دید و بنیم و معسکر ساخت و همیشه در آنجا میخیزان مکان نموده انجا تمام داشت هم جنگ می شد و هم جماعه انگلیشه ابواب جواب و سوال بنا بر شخص احوال مفتوح داشته آمد و رفت بعضی مردم گاه گاه می شد چون انگلیشیان را زدن شیخون منظور گشت شخصی را از فرقه خود که بزور شور و خجاعت و حدت حدس و ملاحظه وجودت زمین و ذکا علیحد بود و سبیل ابلغ بعضی پیغامات پیش سراج الدوله فرستادند تا اطراف و جوارب خیمه او و معسکرش را بر آراء العین مشاهده نموده و جزائش نیال و حافظه سپرده باز ایشان شخص موصوف که باوصاف مذکور متصفت بود حسب الامر در حضور او آمده بغلام رسالت پیغامات تقدیم رسانید و با فلان کم و کیف معسکر و راه آمده و شد آن اطراف خیم خاص اوسطی ماسه علیه آنگه بهم رسانیده برگشت معلوم نیست که جان شب باشد دیگر اما زیاده از دوشب نگذشت بود که اراده شیخون جزم نموده و ظاهر آغوش بکشتی معده و کوه میا بود فتح خود را بر آن سوار کرده بطرف منتها لشکر سراج الدوله رفته انتظار کشیدند چون ساعت از شب باقی ماند اکثر از کشته فرو و آمده از طرف پشت لشکر تنگ افغان داخل شدند و فاصله در شلک نهاده قدم بقدم راه می نمودند و کوه تنگ چون نگرگ بلایر بر سر لشکر بان سراج الدوله رسیده و بر لب دریا نیز اذان جماعه که بر کشته سوار و متصل بکنار راه هنگام خود می گذشتند همین آتش بار می بود و اکثر اسبان و مردم لشکر که همانا می و مقابل این شلک افتادند بمرج و مقتول شدند چنانچه از سرداران عمده دوست محمد خان یک که هم بها در دولت خواه و هم از دوسا سپاه بود مجروح گشته از کار رفت و از مشاییر دیگر کسی در ذکر نفیر نیست و شنیده شد که اراده شجاعان انگلیشه آن بود که درین شیخون سراج الدوله را اگر میرا دید گرفته بر بند برب میخ و ضباب که بنده کما گویند چون در آن وقت بشت می بارید هوا بزمین می ریخته گرفته بود که در قش متصل بهم بگر راسه دیدند ازین جهت سخت خیمه و مکانیکه جاسه اقامت او بود در لحاظ نماند و عجب و معجزه برق اندازان از طرف دیگر شده سراج الدوله از گرفتار می محفوظ ماند و شلک کنان بو قار و اطمینان در راه رسید و با ناپائید از طرف سر لشکر برآمدند و با مان و بیوت آبا دسے خود که محل اقامت و اجتماع عسکران بود سالما و خان فاروقه رسیدند سراج الدوله و کم بر آستان لشکرش را بمشاهده این دستخیز که نموده معشر در آن معسکر افکار و غایان گشته بود دل از دست رفته اضطراب و هر اسے عظیم در خاطر جاسه گرفت و از طرف این جرات اقامت در مکانی که معسکر

و تنص بآید که بکلیه بود مشکل دیده محمد امیرج خان را که پدر زن او بود با جمیع اعیان لشکر و ارکان دولت احضار نمود و استشاره فرمود که الحال چه کنم و خیمه کجا بزنم آخر مردم اضطراب او را دیده ناچار خیمه گاه بساخت بیه فراوان و بنا به مصالحه گذاشته آید چون جهانگشایه بر بجز و زیورنه او آنگه یافتند و عواصی امواتیکه در جنگ اول فوج سراج الدوله غالب آمده اند بکلیه بفارست برده بودند و به مصالحه فیضیه برگردانند گداشته اند از اهلر بعد قتل و مقتال و ترس و فرار و بیچاره بران جواب و سوال مصالحه انصاف یافت و سراج الدوله را بحد صلحه راضی گردید که در تادان تاریخ سابق نقد بدیده و در بعضی بعض دیگر چنین قرار یافت که شش پرگنه متصل به کلکه که نام آنها را فقیر متذکر نیست در عیال او مبلغ مذکور بدست انگلیشی سپا و تا وصول مبلغ معین محاللات مذکوره در دست آنها بوده بعد او را سه مبلغ معهود محاللات مذکوره را بدست عمال سراج الدوله سپارند چون این صورت منع شد مسدود و چو ظاهر بعد مغلوبه سراج الدوله از قید خلاصه یافتند و اسلحه جواب و سوال بود در طریقین معز و مکرگم شش مور و تسعین و آفرین گردید بعد تحریک مستکات از جانبین و گرفتن و تالین از هم و در سراج الدوله طبع هر حاجت کوفته بمرشد آید و رسید و در عمارات منصوب گنج نزول نموده بنا بر مشایخ امور یک در مال غرور و رهبری نمود متغیر و بکار خود متفکر بوده و بنده است چه کند از بعضی مصالحه و اوضاع جانب و نام شش دانست که خدای هست دوست محمد خان بر اسی استعلاج و گذشتن اهل و عیال خود در خدمت رفتن بسرام گرفته در آن قنبر رفت و اکثر قده ماسه رفقه خود میر محمد جعفر خان و راجد و لهورام را با خود و درگون دیده میداست که چون سر رشته داران و رئیس فوج انداطناک تا که فساد ایشان بر سر مقدم و از قبیل ملایق و اقدار قبیل از وقوع تدارک اینها ضرور اما چون چنان برآید تا داشت و دشمنی مثل انگلیش در پهلوان شسته بودند و در و نخوت مادی و نادانیه فطریه میگذاشت که بلیقه درست و اخلاق حمیده ششاس مذکور را که دیده خود گردانده و ندین و بد دلی می گذاشت که مخالفان خود را مقهور و مغلوب گردانیده و قلمرو هستی بیرون نماید و احوان و افعار سازد بهر ساینده او از و ناقتی در شغور انتظام عظام امور داشتند و مطلع میگذاشت که غرض خود میگو گداشته و خود را لائی کار با سه عمده ندانسته التماس نمایند که اعیان شهر و ارکان دولت مهابت جنگی را از خود رانده داشته خود را بپاک فساد معاملة نام و دم سهل است بهر صورت اگر شما بغیرت و اقدار باشید ما را هم بقدر ایاق از عنایت شما خواهد رسید از جهات مذکوره گاهی که مغلوب قهر و طیش می گردید و پنا مقابل حویشیه جعفر خان می چید و راجد و لهورام با طاعت و فرمان پذیر می موهن لال ما مور می گردید و بکلیه سیرور را کاسب بهر خواست و استعاضه رانید و گاهی به نواسه و عید عتد بکوشش می رسانید و درین اتنا با فرانیسان و انگلیشیان که منازعت پانصد شش صد سال است زمانه به صلحه و استعدا و اسباب حرب می گذرانند و زمانه بی جنگ و جدال و حروب و تحال می بود از مدت مصالحه انقضا یافتن تا که منازعت التنا یافت و در و کمن با هم جنگید و جهاد انگلیش بر فرقه فرانسین غالب گشت و جهاز جنگ انگلیشی بهر کردگی از مرال در جنگ بهاد و شیر فرانسین ذاکر متصل به هر دو جنگ و چهره آبا و س و لنده است آمده و بر نهائیه مو شیر تو که با قوم خود دغا نمود و حقوق ملک و رفاقت و هم قومی فراموش کرده راه می را که فرانیسیان چند جهاز و در و در یا غرق کرده و متغیر بقدر یک جهاد برای آمدن جهازات خود نگذاشته بودند به انگلیشیان نموده جهاز جنگی ایشان را آورد و مطلع و خاض ذاکر که سرگشت و فرانیسیان مغلوب شده کوهی که نزد آنها ساکنانده داشته نیز از دست خان بدر رفت مو شیر لاس که عمده رئیس جهاد فرانسین بود و سراج الدوله توسل

جست مع باستے ماندگان جماعت خلیش و توپ و بندوق و پیادہ پاسے برق انداز تربیت کردہ خود ملازم سرکار آتشہ جہاز انگلیشیہ یا باریاد افشار سرداران منافق سراج الدولہ یا بخوش خود مصحوب وکیل خود سراج الدولہ پیغام دادند کہ مسلمانانہ فیما بین ما و انوارا بعض آمدہ و لازمہ مصالحہ بلکہ مشروطہ است کہ دشمن ما دشمن تو اب و دوست ما دوست تو اب و ہمین قسم دشمن تو اب دشمن ما و دوست تو اب و دوست ما باشد اعمال میان ما و دشمن انسان جنگ شدہ ما اینبار زندہ ایم و تو اب آتھارا و رکعت حمایت خود جہاز آدہ تنیدہ پرورش آتھارا و نہ این امر باعث نقص عمدہ و برہے مصالحہ است و ما فقط نیکہ خواہان زوال دولت ادبہ اندہ ایمہ مبالغہ کردند کہ بر اسے این گریختہ پاسے چند آذر دگے و بجی با انگلیشیان مناسب نیست اینبارا جواب باید داد و سراج الدولہ و رین باب با موشر لاس گفتگو نمود لاس مذکور در جواب گفت کہ اگر شاحایت ما در معاملات کمپنی خرائیس بکنید مخالفت عمدہ مصالحہ جواب بدو انیکہ شما ہزاران تو کردار یہ اگر چند کسی از خر قہ ما ہم ملازم داشتہ باشید نقص عمدہ نمی شود و سراج الدولہ جواب مذکور با و کلاسے انگلیش گفت آتھارا یا و اشعار بہ خواہان سراج الدولہ اسرار خیرین سابق نمودہ مبالغہ داشتندہ و رباب عرض نمود رقالب دولت خواہے عرض سے نمودند کہ بر اسے چند خرائیس غفلت کردہ برہے با انگلیش خارج از قانون خرد و موجب سبے مفاسد است ما آنکہ سراج الدولہ انا جا گشتہ موشر لاس را بر فتن عظیم آباد ترغیب و در بر آمدن اواز حضور خود مبالغہ نمود و موشر لاس وقت شخصت عرض نمود کہ اکثر توکران با شما در مقام عذر و کینہ خواہے و با انگلیش اتفاق نمودہ ارادہ دارند و برابر اسے بدخواہے شما برہے آرتد بعد بر آمدن من شما را با انگلیش جنگا نیدہ کار خود سراغیام و شما اتمام خواہند کردہ تا من ہمراہم در جنگیدن با شما قاصر خواہم شد و توکران شما بر شما دست نمی توانند یافت پیشتر اختیار با شماست سراج الدولہ از خونیای مستولے داشت تو است کہ اورا انگہ دارد و گفت بالفعل رفتن شما صلاح است اگر حاجت شود باز جلد شمار اسے طلبم لاس گفت کہ تو اب صاحب یاد داشتہ باشند کہ ما من و شما با ملاقات نخواہد شد و ہمہ گریسیدن از مستعانت و رو از عظیم آباد گردید بعد بد رفتن و لازم شدہ آباد منازل عتسای سراج الدولہ با میر محمد جعفر خان در ابرہہ و لہو رام اشتداد یافت و این ہر دو کس جگت بیست و دیگران را کران دست سراج الدولہ عاجز بجان و روز و شب ترسان و لرزان بودند با خود متفق ساختہ و رنگہ بر انداختن بنیاد و و لشش شدہ بے بے کیستہ کہ کینہ دیرینہ از سراج الدولہ و تبارنگے داغ ضبط اموال و اسباب خانہ خود داشت مخفی در افتاد میر محمد جعفر خان کوشیدن گرفت و باہر کسے کہ گمان رخمت خاطر بے سے خود و احتمال انحراف از سراج الدولہ داشت و فتنہ خکایت بزبانے مردم عمدہ پیش آنکہ کشادہ و حقوق پدر و خوہر خود بیا و دشمن دادہ و ظلم و استاثر سے کرد و ہر یکے را ولایت بر فاق میر محمد جعفر خان و راجد و لہو رام سے بنو و خود دینیز برسانیدن اشرفیہ کار وقت ضبط اموال مصحوب زنا سے عمدہ و خواہر سرائی خانہ خود و مخفی نگہ داشتہ بود امانت و مدد میر محمد جعفر خان سے کرد و میر محمد جعفر خان رفتاری ویرینہ خود را از ہا رسا نیدہ معرفت آتھارا از فرقیہا ہر کس را کہ بیکار و با فلاس گرفتار بود و گدیہ خود دے گردانید و از وحالے در خانہ او بکمال اخفا بود

ذکر بر انگشتن ارکان نفاق پیشہ اصحاب انگلیشیہ را بحمار پیر سراج الدولہ و گذاشتن نفاق
عمدہ و بیان با جماعہ مذکورہ و لشکر کشیدن سرداران انگلیش بر سراج الدولہ و بر آمدن

راجہ دولہ رام باستحکام مورچال در پلا سے دور ساختن یا نہا و آمدن سراج الدولہ
تا بہ پلا سے بارادہ جنگ و ہزیمت یافتن از افواج انگلیشیہ فرنگ و مقرر شدن نظامت
بشکارہ بمیر محمد جعفر خان و انتقال دولت از خانہ اودہ مابہ جنگ بہ دیگران

[illegible]

جشنیدن که عمل کلیت از کلک بپای غفلت از گوش سراج الدوله کشید چار و ناچار بادل و دیمیر پرا سراسر و دیمیر از منصور گنج کوچ
منوده با فوج معتد خود که عبارت از سیرالک منجشی و راجه موهن لال و دیوان و همراهیانش باشند و مدد و دس از قلعان دیگر
تا به پلاسه رسید و از آن طرف کرن کلیت ثابت جنگ با جماعه خود و قلعین فوسیه از ننگ که شایه بود و جوه در لشکرش به دست
هزار نفر کشید و با فوج پلاسه رسیده صف آر کرد و دید و چشمبند پنج شوال سنی یک هزار و یک صد و هشتاد و شش
گیر و دار بند شد چون فوج کلاه پو خان در قافون و آداب جنگ توپ اندازند و تفنگ سیم و ششریک ندارند خصوصاً گنج
که در مشرق مختلف خود هم متنازع در دین کار که را با خود انا دانستند و اند بهر خبر بارش گل توپ متواتر و متوال
منودند که عقل تماشا لیان خیره و پریشان و قوت سامع و با صره و در اوارا که سرعت آن ما جو میران بود میر محمد جعفر خان
و دیگران که باعث این فساد و خون امان شکست سراج الدوله بوده اند از دور و بر بطریق متعین بودند اما تاده قاشای می نمودند و
میر بدن و غیره که گرم جانفشانی و طالب فتح و نصرت بوده دست و پا میزدند از شدت در دگر توپ مجال یو رشت
نمی یافتند اما آهسته آهسته پا سه جلاد پیش گذارشته راسته بتقصیر خود فتنه آنکه در و زنگشت و میردن و موهن لال
قریب بیاض پلاسه رسیده بلکه می گویند ثابت جنگ نسبت به امین چند به لگان شده مورد عتاب ساخت و فرمود که در دهن
بود که جنگ در نهایت قوت بودند و مقصد یک منظور راست انجام خواهد یافت و فوج بهر خوف از سراج الدوله است آنچیز
و دیده خود بر عکس گفته است و ادالتاس نمود که همین جماعه فطرس سراج الدوله اند که سینه جنگند هرگاه اینها مغلوب شوند
گفته ام اثر آن ظاهر خواهد شد چون رشته افعال و قیج کردار سراج الدوله مثل شکست کسوت انتقام پوشیده بود میردن را کاران
دلاوری و شجاعت بهره داشت و تخم اخلاص سراج الدوله بل خود می کاشت که توپ جان نشان رسیده ظاهر از آن او
پریزد و کارش بنمایند اما امیدوار در جهان حالت که بر جناح سفر آخرت بود و بجهت سراج الدوله آوردند که مشورتی اراده خود گفته
جان شیرین بجان آفرین تسلیم نمود و سراج الدوله را بر امضا به کمال این احوال پدر و دوش و حواش پیش آمد و شروع با خطاب
و اضطرار نمود میر محمد جعفر خان را طلب داشت او در آمدن سهل انگاری نموده و رنگ میکشید و سراج الدوله بکر مردم مافرا شد و با بار
و ساجت تمام آوردند چون میر محمد جعفر خان مع متوسلان و منتجبان خود مشن خادم حسن خان و پسرش میر محمد صادق خان
میران نزد یک آمد سراج الدوله بجز و الحاح را از حد بدر برد چنانچه شنیده شد که دستار از سر خود برداشته بجهت میر محمد جعفر
گذاشت و گفت اکنون من از گرد پاهای خود پیشان و حق قرابت و رعایتها به خود و رعایت جنگ را شایع آورده
ظهار بجای آن مرحوم می دانم امیدوارم که از قهید پاهای بنده در گذشته آنچه لازم بجای و سیادت و منتفعا
حقوق و برین و قرابت باشد بمل آنکه به جان و آبرو به مرا نگذارید میر محمد جعفر خان در آن وقت قایم و باریده از بنای
لمحوظ داشت و نزد و نا با و باخته التماس نمود که الحال روز قریب الامتداد وقت بدوش و جنگ نامه پیش رنگان را بکم
شود تا بهما خود برگردند و این وقت جنگ را موقوف نمایند و در انشاء الله تعالی با اتفاق سائر فوج مدد ارکان این جنگ
خواهم نمود سراج الدوله گفت خون بخونست میر فکرا از ابرام متعهد گردید که از من ست شجون خوانند نمود سراج الدوله
دیوان خود را به موهن لال را که پیشتر فتنه میر بدن گرم تیز و آویز و توپ اندازند متغول بود و پادشاه بهر
و از اطراف و جاقب پیشتر فتنه و قابوس خود دیده و تفنگ اندازند بهم می کرد و بکم فتنه و بکم فتنه و بکم فتنه
تا به او جواب فرستاده که وقت بدوش نیست هر چه شد نیست بهر جان و آبرو و اگر من بگردم لغز و رشک راه یافته طریق فتنه

کشاد خواهد یافت سرانج الدوله روسه میر محمد جعفر خان دیده مشوره طلبید خان مرقوم سن اول را اعاده نمود و گفت که از انچه
 جهان قسم گرفتیم کار سه می تواند شد دیگر اختیار با صاحب است سرانج الدوله با سنیاسه براس بیوش و حواس گشته
 اطاعت میر محمد جعفر خان را به ضرورت اصوب و اصلح شروع و موین لال را بیا لاف و ابتهاج از جایکه رسیده بود واپس
 طلبیده میت چوهره شود در روزگار چه برسد آن کندش نیاید بکار و بدین جهت موین لال از آن مکان لشکر بانی را
 پریشان خاطر سپیش آمد بهر اسیان اهل نفاق و بدیلان و دراز و فاق راه فرار کشاده گرفتین آغاز خداند چون این راه
 کشاده گشت هر یک به یک بشا بدیده دیگر سر در پی هم خداده شروع بگریختن نمود و در اندک زمانه عارف از شیوع یافت بهر
 را اختیار افاد سرانج الدوله که بر احوال لشکر آگهی یافت و خوف غلبی از حریت مقابل و عظمت از ان از دشمنان نقل لاحق
 داشت و کتر کس را دوست خود می انگاشت بشدت اضطراب از جمیع تدبیرات دست برداشته سامعی از روز مذکور
 که یوم انیس بود بایست ماند خود هم بر گراسه مسالک فرار گشت و ششم ماه خوال سال مذکور و وساعت از روز جمعه
 بر آمده بنصو رکنج رسید هر چند تاکید نمود که ملازمان در منصور رکنج بحراست اوقام نمایند تا بر اسه خود راهی که مناسب دانند
 بعد اندک تامل اختیار نماید که قبول نکرد و هر یک بعد از سه متمک گردید حتی محمد ایچ خان که پدر زرش بود سرانج الدوله
 پیش او هم و شاره خود از سر برداشته بر پایش گذاشت که درین وقت برای خدا دست از من برداشته همین جا بایستد و مردم
 را جمع نمایند تا اگر گریختن هم صلاح افتد بگویدنا سبب میر آید خان مذکور نشنیده و ندانم خواسته بخدا خود رفت سرانج الدوله بپاک
 استرنا سبب مردم هر که از خود و مشا بهر بلکه بطور مساعده هر چه درخواست فرمان داد و کذا و آنرا کفاده همه کس بدیند و تا
 شب در خزان باز و دستگیرندگان در از بود در ان شب مبلغ خیره بهر که هر حیل توانست برداشت و در خانه خود دیده
 جمع نمود اما کس بکار شتر نیامد و سقینه که بدل اموال و در گذشتن از اند و فتن در زود بال می بایست نکرد و دست و زبان
 از اند اسه مردم باز داشتند آخر از اربعین خود و مکانات بهر را دیده و هیچ معال و عن بر جان و بدن خود برداشت
 چنانچه گفته اند میت خداده در مندره کمن بر گران که بر یک منظره همانند جان و میر گفتند پانی مردم ز جایی که
 عاجز شده بر گرد کس که زیاده به دل و درستان جمع بستر نه گنج به خزینه تزی به مردم برنج و بیند از در پای کار سه
 کسی که اندک در پایش انشی سپید و عود را بکوچک نباید شمرده که کوه گران دیدم از سنگ خرد و نه نیکی که چون با هم آیند
 در به زبیر ان جنگی بر آرد در شوره نه نموسه زابرنه کتر است و چو پر شد ز زبیر حکم تراست و القه سرانج الدوله خود را
 بویار و یار دیده تمام روز در نصو رکنج گذرانید و شب ششم ختم شوال سال مذکور بقدر می که توانست جواهر و اشرفی بالهت انسا
 و برنج از زناسه دیگر که آنها را دوست می داشت بسواری رفته و میادید داشت و اخیال را به از احوال و اقبال هر
 گرفته و زلفت آخر شب از خانه خود بدر رفت و از راه نادان و حکمران قضا راه خشک گذارند به بلوگان گولشتافت
 در اینجا بر کشتی ها که آماده داشتند سوار شده راه عظیم آباد گرفت اگر اندک دل خود قوسه داشت یعنی جماعه از ان ریزه
 را که گمان رفافت با نماد بود پیغام فرستاده راه خشکی سه رفت اکثر مردم بطبع بسیار و قدامت حقوق بر فاقت او بری آمدند
 و با چند هزار کس بر می رفتند و کس مزاحم او در راه با نمی توانست شد بلکه در هر منزله مردم با و پیوسته کثرت و جمعیت
 سه افرو و لیکن که احوال و باراک چاره تقدیر و تدارک قضا تواند نمود غرض سرانج الدوله بر بجه خوشتر راه عظیم آباد
 به پیرو و قبل ازین ماجرا به تمام استماع حرکت جماعه انگلیشه با راده جنگ او و نصفت خود به پلاسه فعلی بموشیر لاس

رئیس و رئیس در کمال انضام از نگاشت در نهایت تاکید و عجلت ابلاغ داشته بود خطام قوم با و رسید اما موافق ضابطه ایلی
بمنده و ستمان تازی که بر سر مصارف او بر ابرام تراش نخو اه کرده بود وصول شود درنگ بسیاری شد بعد از ان لاس
نکور روانه گردید و یقین از رسیدن او در اینجا کار سراج الدوله تمام و او را مرد میر محمد جعفر خان از محاذات راج محل گرفته در
معوض انتقام آورده بودند و شیر لاس متصل بر ابرام محلی رسیده اتمام کار سراج الدوله شنیده کشیمای خود را بطرف غلیم آباد
برگزید و انید و بیکر کوه که الحال جزئی شده از ولایت آمده در آن وقت بر تپه سحره همراه کرن کلیم بود تبعاقب لاس و در
صورت ملاقات او و درم النیا و شایامو بیکر گیدن با او در جابجور در گردیده تا که ناماس و مکر در پله اورت موشر لاس
یک منزل پیش از ویرفتن بیکر کوه نقاب او نموده از حد بر سر صد و بیست و شش سراج الدوله بدر کرده گشت

و کرد داخل شدن میر محمد جعفر خان در منصوبه گنج و جلوس نمودن بر سر نه ایالت هر سه صنوبر
سبب قدیم و برین و گرفتار شدن سراج الدوله و دوست نوکران و عوامیدن
او بعد از تکیه انتقام ازین جهان بعالم جاودان

چون میر محمد جعفر خان زمانه را حکام خود به بعد که گشتن سراج الدوله در پلاس به توقف نموده با که کلیم و دیگر سر داران
آنچه پیش ملاقات کرد و دستکام همه و موافقت نموده جماعه نکرده را با خود در شوق گردانید و بر احوال سراج الدوله و امر آن
سر داران فوج از ان گرفته طالع اطلاع بر سر نه ایالت از اعیان شروارکان دولت و سران سپاه چون ظاهر جمع داشت بعد
ایک روز که عمارت از صبح روز شنبه بیستم ماه شوال سال مرقوم الصدور باشد داخل دولت خانه سراج الدوله در منصوبه گنج
گردیده ملاقه تمام خود و در شروارکان و گردانید و شافقان دیگر که با او وفاق و رزیده بودند و سلاسل طلبان آرام خواه
که از بهر دزد و خود و ابرکنار سر نه ایالت به سارک با و گردانیدن نه و تثبیت نزد او شتافتند و کسانیکه بدل راستن این
امر بوده است سراج الدوله در دل داشتند شروارکان را قتل نموده اند آنها هم جابجور و ناچار از اید او امر از او رسیده خود را با گشتن
ساختن مصلحت نه بدیده حاضر آمدند و میر محمد جعفر خان بر سر نه ایالت یک زده کوس ملک و دولت بلند آوازه ساخت و با اتفاق
و و لهورام برق و فتنی نجات و ضبط و ربط احوال و اسباب و انقسام کن برای جماعه انگلیش و راجد و لهورام چنانچه موجود
بود و پرداخت چون با خطاب و القاب مابیت جنگ و وضع و اعلام او نهایت خوش و در دل از زوای آن داشت بر سر
خود و مقرر ساختن شجاع الکرام و سراج الدوله میر محمد جعفر خان بهادر مابیت جنگ و در مقرر کند و خطاب مابیت جنگ مرحوم
بر سر نه ایالت و برین مقرر ساخت و خطاب به مابیت جنگ مرحوم برای برادر خود و میر محمد کاظم خان یحیی نمود و در مالک خود
بر سر نه ایالت و برین مقرر ساخت و استقلال بنا بر مصالح حال نوشته ارسال داشت و میر محمد قاسم خان و اما خود را بر سر
معتدبای گرفتار سراج الدوله فرستاد و میر داؤد بهادر خود را که در ابرام محلی می بود نیز با کید و جلدی نوشت که در گرفتن
سراج الدوله کید بلیغ تمام سراج الدوله را که دام ابله پیچیده بود آنقدر دریا مقابل راج محل رسیده و تکیه و ناخدا فام
فقیر به ساست انگلیش خود را و امر او را در پیش کچر به برای خود و دختر خود و دیگران که در سر نه ایالت بوده بودند
ظاهر با فقیر نه کور در زمان دولت و اقتدار چیرس که موجب استخفاف و آزار او باشد بل آورده بود فقیر نه که کینه
و پیر نه در سر نه ایالت داشته دامت و دیر بگردد و به شش دولتی چوئی پیش آمده اتمام در بلخ طعام و التماس استراحت

و آرام نمود و متعجب را بر محل فرستاده و دشمنان او را که در نفس و تلاش نمی آسودند آگهی داد و پیروان او و میر قاسم خان با انبوهی که
 همراهشان بود در رسیدند و سراج الدوله رابع عیال و اموالیکه با خود داشت بدست آورد و شادمان گردیدند **میت** آیت
 پسند است اگر کشیدی چنانکه گریه کار را بر سر من ندر و سه چارچون سراج الدوله مکافات را بمجموع میا و دیو و یلغز و طالع پیش
 آمده کسان را که قابل خطاب خود ندید است مثل عتاب آشنای گریه باز هر کس التماس جان بخش و تقین و به قوت و کمک شدن
 در زادی می نمود میر محمد قاسم خان صند و چتر زبور لطف النساء را که زیاده بر لکلو که می آید در آن زمان بود و وعید نیم
 و امید گرفت متصرف گردید و ازین قبیل آنچه دیگر می گرفت و بدستش آمد گرفت و دیگران نیز در خور رتبه و ایالت خود
 هر چه بر که را بر صورت دست داد و در اخذ و چنان که میخواست نمود و همین لال که بدو ایالت سراج الدوله سرافق را
 و اقتدار یکبار که ان کشیده سر بایه عتاد و عتاد و تها گردیده بود و قبل از آسیر سراج الدوله خود در مشرب آباد گردن آرد و
 محمد جعفر خان بر اسے استر ضاعے را چه و بلور رام او را حواله را بر مرقوم نمود و ظاهر اموال اندوخته او بدست رابع
 و بلور رام افتاده و جانش نیز در همین کنش کش تلفت گردید و سراج الدوله روز یکشنبه پانزدهم شوال سنه یک هزار و یکصد
 و هفتاد و هجری در دست توکران خود اسیر زلت و هوان بمرشد آباد رسید چون خلق او را به آن حال مشاهده نمودند
 و اقبال و جاه و جلال و ناز پروردگیهایش که در زمان صغر سن و عهد صبا بت جنگ دیده بودند بیا و آورده و تیره سرن
 و زشتی احوال او را بالمره از غافل خود شنیدند و گردانیده بر احوال او ترحم می نمودند و سراج الدوله از جمله آن
 که مسکن آنها سر راه بود او را به آن حال دیده و متاثر گردیده قاصدا استحضار او شد تا مقتدران که بعضی از دول
 پر و بعضی از دشمن تسلط امید و قاصد و عده نیم در زداشتند و برین باب مسامحه نمودند اغماض کردند و آنچه بر کوه غافل
 زمره نا توانان بود و بطور زیر میر محمد جعفر خان اقامت خود در منصور گنج به محض جانشینی مقرر نموده میرن را که اکبر اولاد
 و از بطن شاه خانم همیشره علاقه صبا بت جنگ و پرورده او بعد مردن پدر بود و در حقیقت قدیم خود و محمد جعفر گنج مرشد آباد
 نگهداشت و میرن مذکور در جمیع امور قدس چند از پر خود پیشتر و در غایت وضع و لباس و اید او اضرار و دیگر ذالم اخلاق
 بیشتر بود و نیز در قتل مردم و مایه به بر نایب محول و چاکر و چالاسک و را امور نامعقول از جمله خرم و دور اندیشی شمره و قاتل و غیره
 سودمند بر میداشت و باین حالات خود را عقل الناس دانسته بار کباب اعمال قیصر گذاشته صبا بت جنگ می جست و بجز
 استماع در و سراج الدوله او را نزد خود طلبیده داشته و راجع مقید نموده و از رفقه خود خواهان قتل او کشتت عجب زانگاه
 کشته مرد می داشتند ازین کار زشت استنکاف نموده احدی بران امر شیع اقبال نکرد و از الام محمدی بیگ ناس که
 از به و شعور تک پرورده پدر سراج الدوله و صبا بت جنگ بود و عده سراج الدوله یا مادر او دختره یکس را پرورده
 طلبا لم ضات الله با آن شغی کتد کرده بودند این شقاوت را اختیار نموده بعد و سه ساعت از روز سراج الدوله قتل
 او رفت چون سراج الدوله او را دید پرسید که هانا بر اسے کشتن من آمده اخراج نمودن آن بیچاره از جان خود و مایوس
 گردیده و محمد آذافعال بدو بارگاه کرم آنگه تا بت گشت و گفت ایار من نمی شوند که در گوشه افتاده و زندگانی کنم بعد از آن
 گفت البته در انتقام قتل ناحق حسین طایفه خان کشته باید شد و جلاد نکور تیغ بید ریخ کشیده و ضربتی چند بر پیکر نازنین او زد
 بر روی زمین افتاده گفت پس است که کار من تمام و انتقام با تمام رسید و جان شیرین بمان آفرین سپرده ازین دار ابتلا مظلوم و
 مقتول تیغ بختا و گذشت و لاش او را بر سوختن غلی انداخته بطور دشمنی در شتر گردانیدند میگویند قلیان بهانها که سراج الدوله از خون حسین غلی

در بخت بد و بدون آمد و اراده بر آنست که کار به بعضی رت خیل را استاده کرد و قطره چند از خون سراج الدوله هم بر جهان
 زمین بکاید فاعتر و ایامی اوله ابصار نظم چنین بود که دیدن روزگار چه سبکتر و بدختر و نا پائدار چه منبر جهان دل کی گمانست
 چه مطرب که هر روز در خانه نیست چه دلالی بود عیش با دلبره که هر بار مادرش بود شوهری که در بر و دوشیار دنیا
 است که هر دم می جاسد دیگر کس است که کوئی کن امر و زبون و در خواست که که سال دیگر در گریه و ده خداست
 اگر گنج قارون دست آورده که نماند اگر چه بخت خورده که چون لاش او در بازار آمد سر آنست مادرش رسید از استماع
 شورو غوغا بر ما جماع مطلع گردید بر سینه سرور و بد و کینه طایفه زنان بیرون و دید خادم حسن خان بر بام خانه خود که سر باز
 و مقابل دروازه مادرش بود تماشا که شیر لاش خود و زاد خود دس نمود و مشاهد این احوال نمود و بسا دلان خود را
 فرستاد تا بظرب کلک و چوب پستی آن زن بیچاره بکشتند و کشته رابع دیگر لشون بهر اهش اندرون خانه کردند و قتی که
 سراج الدوله را آورده بودند میر محمدجعفر خان و در خواب بود اگر چه از اغراض میراث بیدار میشد هم کمتر از خواب نبود مخصوص
 در آن وقت که کشته بنگ جانیه جلوس برستاد امارت جنگ و بلا کشته رابع عالم خبری نداشت پس بلند از خورش قبل ازین
 که به پدر اطلاع شد و کار سراج الدوله تمام ساخت چون بیدار شد بمیرین پیغام فرستاد که از ناظم مودول مقید غافل خواسته
 بودند و در خواب فرستاد که من آن سبب خبرم که در سنین امور قایل و تقاضا خواهم نمود و هر کس نزد او حاضر می شود و
 مفاخرت خود می گفت که پدر مرا الحال پیغام فرستاده و من بمان و وقت کار را در اتمام ساختم با ران من خود بمشیر داده
 صابت جنگ امده اند و چنین کار با یکدیگر و اوانم داشت بعضی که بعد تسلط و تشنه ارکان دولت خود و با برادران من زنانش فوت و غوغا
 متضمن ترغیب با طاعت نبلی و استالست شروع شد و او نیز مفاشات با میر محمدجعفر خان اصوب مدیریت شمر و طعنه برای خلاصی میزد
 نظام ملی بیک پسرم بیک برادر ام نارائن فوشه نزد خود و طلب داشت میزدانی مذکور که حسب الامر سراج الدوله مقید بود و بیچاره را
 از او ر کشته آورده بودند خلاص یافتند و میر محمدجعفر خان رسید میزدانی مذکور از سابق بنا به است بلیغی نهایت دوستی با میر محمدجعفر خان
 داشت در بنو لایه تقرب و اخراجت خاص یافته که از مقر بان با او برابر بود چون حسب این القاب و بیداری بخت میر محمدجعفر خان
 از خواب و انکس او برستد ایالت به بنارس رسید مامورم ندا که از اجبه سراج الدوله بودیم و خانه و محاللات ملوک و اشراف و
 عظیم آباد و معرفت با میر محمدجعفر خان از سفر من چنانچه باید بود امیدواری عظیم آباد و متفق شد چه خان مرقوم با والد فقیر نهایت
 رباط اخلاص و کمال اتحاد داشت هرگاه بنده و ادرم خد آبا و تفریب از اجای میشد اول میر محمدجعفر خان برای ملاقات بنده
 بحد خبر و رو دست آمد بنده بر آنست باز دید میرفت و میرن بنا بر حد اثنان که نسبت بغیر داشت سلوک خرد می
 بصل می آورد و از ادب حذر و ور و غیر نمی کشید علاوه آن با تفق طلیخان برادر خود و فقیر میر محمدجعفر خان را دوستی
 و به تکلفی با ران میر تهر بود که بالاتر از آن تصور نتوان نمود بنا برین اورا گمان شد که گویا این دولت بخدا داش آمده اگر تبحر
 نباشد نهایت صوبه عظیم آباد البته با خواهد شد ازین جهت عرشته متضمن مبارکباد و نوشته اطلاع نمود و خود بنا بر اعتماد با ستی
 و از فکر بر آشنائی و اتحاد میر محمدجعفر خان داشت اراده معاودت با ما کن موقوف ملوک و تقسیم و ادوشتی با تار نمود و والده و
 جمیع اهل و عیال و اخوان را بر داشته روانه عظیم آباد کرد بنده نظر بر بنگه الحال میر محمدجعفر خان را که گوشه با آسان میسازید
 و ما نیز بتدویر و نهایت پستی و تنگم و میر محمدجعفر خان چنان کس نیست که بوسه آدمیت از نگار و رضا می او استقامت توان
 نمود و امید حقوق شناسی بقار و سابق از به داشته اندک مانده نمود و در بنارس ترسفته کرد و نفقه علی خان

را نیز تاج فیض شد ایفان نشینہ مع انجان و مشایخ عظیم آباد آمد چون عمر و روایان بتاعلم وقت رسید جواب عسے قلم اندام
نمودہ را برام نارائن را حمایت ملازمت بر بے خبر سے اونوش و ام نمود کہ واردان رابع نفی علی خان با زبیر بنارس
بر گرد آمدن وقت نفی علی خان را گفتا سے بندہ یاد آمدہ بر آمدن پیشانیار سے و موجب قیمت میر محمد کاظم خان بر آمد میر
جعفر خان از چند سال ملازم را برام نارائن و بشیگر سے سرکار او داشت اگر چه مرود سادہ بود اما از حق بنیاد گذشت خصائل حمید
بزرگ را نسبتا رداخت سید علی خان برادر سے فقیر چند منش رفته این ماجرا ظاہر ساخت و گفت کہ را برام نارائن چو بد ار
خود فرستادہ و سرحد و تباطف بنارس حسب الامر برادر شما کہ ناظم اندام لندہ دار و از استماع این خبر بر آشفت و بلام نارائن
پیغام فرستاد کہ من با ایفان شریکم اگر بر آوردن ایفان از شرمغلو را باشد فکر بر آوردن من باشد نمودہ ام نارائن مذر را
خواست و الظاہر نمود کہ مرابا این صاحبان کار سے بود از امر برادر شما حسرت باین کار نمودہ ام گفت او شان بپوچ نوشتہ
انجامہ اگر کش را من سے غایم شما کار سے نہ داشتہ باشیہ او خاموش نشست و این مرد بزرگ را ہر چه در دلش آمد نہ زبان قلم زدادہ ہر
برادر خود میر محمد جعفر خان نوشتہ فرستاد چون خط رسید بتنبہ برادر نامدم و متنبہ گشتہ از ارادہ کا فاسدہ کا خود باز آمد متعجبش بندہ
رسیدہ ہر این ماجرا آگاہ و نفی علی خان از آمدن من مضطر گردید کہ مبادا خبر و روایان محک آشنگی غاصبہ میر جعفر خان و
رام نارائن عہد اگر بد بندہ تشویش ایفان دیدہ استمال نمود کہ من از ورود خود رام نارائن را آگاہ سے گردانم اگر
رہ سے گشتہ از نداد و میام والاب سے گردم و رفتہ را برآمد کہ نوشتہ فرستاد جواب در کمال خوب سے نوشتہ و برای ملاقات
خود مرا طلبید و اذن اقامت داد و فقیر در خانہ با برادران و مادر بسر بردہ گاہ گاہ سے آمد و رفت در بار رام نارائن سے نمود اما کہ
تقلید شورش حاضر سے خان غلام مولت جنگ مرحوم کہ دارہ مذ دیوان خانہ اش ہم بود با اتفاق اپیل سنگیہ کا یتہ دیوان شکر
کہ در پور نیہ خرچ نمودہ پسر موہن لال یا نائب اور اگر فتنہ مقید ساخت و خود بکومت آنخاسر سے براختہ بود و خبر آمد
میر محمد جعفر خان و بر آمدنش از مرشد آباد با استماع شورش مذکور شیوع یافت و معلوم شد کہ میر محمد جعفر خان بارادہ افغاسے
نارنگہ آنجا و انتقام و تخییر عظیم آباد با فتح انجودہ برآمدہ چنانچہ در اوراق کتبہ تفصیل این سوانح پوضیح می نماید

ذکر برآمدن میر محمد جعفر خان بارادہ کو شمال حاضر علی خان و شہیر عظیم آباد

و تالیف را برام نارائن و دیگران

چون در مرشد آباد افغان بے عظیم و فخر سے تسمیہ دی و ادھر یکے درختا سے افتادہ ارادہ پیش گرفت را برام نارائن
رازم پہلوان سنگو و را بر سندر سنگو و دیگران دلالت بشکر گشتہ و انتقام سے نفعت و خداوند ارادہ او نمودند توفیق و جود
نیافت و ہر چند اندیشہ ہا از طرف میر محمد جعفر خان در مال احوال خود داشت ماضیات پیش گرفتہ آمیزش را اصوب امور
پنداشت روز سے میر محمد کاظم خان برادر میر محمد جعفر خان مع ہمراہیچان خود کہم غنیر سے بود سے خبر و غیر وقت ادل مع
در باغ ساختہ رام نارائن کہ ادھم در انجا بود و رفتہ داخل شد و رام نارائن متعجبش گشتہ از عمارت باغ مذکور و
عمارت باغ دوم کہ منیرہ بہن باغ بود رفتہ نشست و مخلصانش در انجا اجماع نمودہ گلہ این قسم آمد نہا نمودند و رام نارائن
ہم مذرا کہ این وقت ملاقات سے توانہ شد زبانی سے مردم گفتہ فرستاد و ادھر میر محمد کاظم خان و برادرش بدکان گشتہ تکلیت
ایشان بقتل مجلس خود نمود اما کہ میر شرف الدین کہ جمادہ دار قدیم ادلا دیان شجاع الدولہ و سر فرزان خان و بعد زمان

آنها رفیق مبادت جنگ و سراج الدوله و تبارک تخلص و دولتخواه میر محمد جعفر خان بود و گینه اصل ناسه ادگماشته بود و رفاقت
جنگ سیئه اسفارت و تالیف و استالیت رام ناراین از لشکر میر محمد جعفر خان مع مراسلات اور سید و سرگرم کار و گرد و
دعا حاضر علی خان که درم غریه و مصلحت جنگ مرحوم و دار و دیوان خان او و موردا لفاش بود و بعد کشته شدن شوکت جنگ
و تسلط پسر موهن لال از طرف سراج الدوله و پوریه پسر میر و نیز اچل سنگه کای پسر دیوان شوکت جنگ و بعد پسر موهن لال
متعدد پرگنه تاج پور و سوری پور و گوند واره و گنڈ و گول و غیره جاها کشته زد و ستامی بھر سانیده بود و سپاه و رما یای پوریه
از همد مصلحت جنگ که شش سال گذشت با هر دو کس مذکور نهایت معرفت و سبب تقرب آنها با دلیایه نعم و جوئے هم
داشتند بنا برین هر دو را چیرے می شمر دند مردم پوریه مثل رما یای جنگل نهایت نامزد و طبع همکس می باشند و سپاه متوطن
آنجا هم کد لک حاضر علی خان و اچل سنگه از کمال شفا هست نشناختن مرتبه خود و این انقلاب با هم ساخته سپاه آنجا را با خود
منتقل گردانیدند و نائب موهن لال دیوان سراج الدوله را که حاکم پوریه بود متعید نموده حاضر علی خان بر و ساد و کلا
تکبیر زد و اچل سنگه دیوان مدرا الہام او و مرجع مردم آن دیار گردید و فی الحقیقت حاضر علی خان را نظام تورہ ساخته صاحب
اختیار جمیع معاملات و کار و بار نمود و سہ مذکور بود میر محمد جعفر خان را چون برام ناراین نائب نظامت عظیم آباد الطینان و
اعتقاد بنود و رفتن بصوبہ مذکور و انفرار و دجعی از محاطات آنجا مزوری شرد درین عرصہ آشوب پوریه ہم بکوش اور سید
ناچار بر اسے انتقام این دو کار و بار مصرعہ سنیکن را و یک صده ہتھا و یک ہجرت در انجم از امارت مستعار شو و ضعف
نموده داخل معسکر گردید و خرنار چند خود میران را در مرشد آدوبہ مبادت گذاشت اول منزل کہ میدان کہ میدان بہبود از برادر حقیقی
سراج الدولہ کہ میرزا مددی نام و بعضی از خطاب ہای پدر خود داشت و در تحت فرمان برادر زندگی می نمود با آنکہ در قریہ کشتی
بود و اندیشہ بھر سانیده و تلاش فرمان داد و دشمن خود چنانست کہ آن بیچارہ را در تحت ہای کہ برای کمک داشتن شال و تھانہ
سفیدے سازند گذارند ریسہ ہائیش را چنان تنگ کشیدند کہ در ان تنگ روح آن مظلوم بحال مقدس پر و از نمود و از بعضی
مسموم افتاد کہ زہر قوے ان فیرے خور انیدنمان مظلوم مرحوم مسموم بآن عالم رفت بعضی از معتبرین سہ گویند کہ
سبب کشتن آن بیچارہ بر کشتن راجہ دولہو رام از میر جعفر خان بود کہ در اندک زمانہ صحت بفا بین ہر دو کس ناما
و اتفاق با فراق مبدل گردید پیش ہمانا آنکہ راجہ دولہو رام چون مقصد سہ مبادت جنگ و پسر معتدی مثل
راجہ جانکے رام و در بعد آقاسے خود صاحب پاسکے جمالہ دار و نوبت بود و میر محمد جعفر خان در نعل حمایت او
از جز اسے خیانت سے بھشگرے محفوظ ماندہ منت احسان بر سپاہ سہ گذاشت و خود ہم لغضا بر سہ داشت راجہ
مذکور بخون خان و آبر و سہ خود کہ از سراج الدولہ داشت اولی با میر محمد جعفر خان شریک و ہمدستان گردید و آخر
در دل خود از ریاست میر جعفر خان و اطاعت خود نام و منفعل گشتہ ارادہ بر آوردن میرزا مددے مرحوم در خاطر
گذرانید و بعضی کسان را درین باب خفیہ باین کار گماشت کہ برادر سراج الدولہ را بخوے تا با د ساند و میر محمد جعفر خان
رجوع سپاہ و فراوانے در باد و دولہو رام دریافت و بر ارادہ او آگاہ گشتہ و مطہر و قاصد قتل آن نوجوان سہ گن گشت
سطے مال آن بیچارہ را ناحق کشتہ و غیرہ اند و ز در و د و بال بقتل نفوس محرمہ بزم خود مطہن خاطر و فارغ البال گردید
میرن مذکور خود را بھاسے شہادت جنگ شمر و عمل اور اعملہ خاند خود کہ در چنانچہ حاجی مددے مرحوم را دار و دھ
دیوانہ اند و راجہ راج پسر بھگے جانگیرے مذکورے را دیوان خود مقرر نمود و خادم سن خان کہ نام قرابت خود با میر محمد جعفر خان

اشارت سے دادے الحقیقت قرابت تداشت چه صورت قراش آنت کرسید خادم علی خان پدر خادم حسن خان شوهر خواہر میر جعفر خان بود و خادم حسن خان ازان معینہ ہم نہ رسیدہ از زنی دیگر کہ شاید کشمیر بہ بود متوکر گشتہ بدین جست بخوار ہر زاگی او مغاخرت سے جست و در ہر محلے میر محمد جعفر خان را بلطف نامو کہ در ہندی خالو رائے گویند تفسیر سے خود اما بعض مناسبت سے مزاج داشت و در سن ہم چند ان تفاوت نبود بدین سبب از بدو جو اسنے در تماشا بینے و خواش طلبے و لہو و لعب کہ مرغوب ہر دو کس تا پایان زندگانی بود ہمیشہ شریک و سیم و در یک مرتبہ و مقام مقیم بودہ اوقات را ایام و طرب سے گذرانیدند لیکن نسبت میر محمد جعفر خان نہایت عیار و در حساب و کتاب و اخذ و ہر ذرہ ہوشیار تر و سبکسر سے و نیز مغز سے در مزاجش غالب و باو شاع خان جنگلی و حرکات و کلمات اولیائے معتمد و راغب بود چون بدو کری صولت جنگ مرحوم بہ تہاد پور نیہ بسر بردہ از راہ و رسم آن دیار و داخل و مغاخرش آگے تمام داشت از روی حکومت آنجا سے نمود و در جلد و سے رفتے کہ جنگام خوف سراچ الدولہ امیر جعفر خان کردہ و نے الحقیقتہ در پیناچ اولیہ سر بردہ چه سراچ الدولہ از خادم حسن خان ہم بدگمان و خواہان ایذا و اغرازش بود توقع داشت کہ چون حق ظفا بر شاہین ہمہ ملک و دولت بخشیدہ اگر گوشہ پورنیہ باین بندہ کہ با ذیال دولت شامعشت و متعجب بودہ چہ بشید از بندہ پروریہ بیگانہ بخوار بود چون ہنگامہ حاضر علی خان رو سے داد و میر جعفر خان بارادہ اطفاسے ناروہ آن فساد و بیدار ہر خادم حسن خان کہ ز سے معتد بہ باخود داشت اسباب امارت بقدر حدیث آراستہ ہوتا میر جعفر خان گوید و اصلاح مقاصد پورنیہ را بشرف اعلیٰ سے خدمت آغا و اعانت اندک فوج سے متعہ کہ دید میر جعفر خان کہ رغبت بعیش و آرام خصوص درین از منہ کہ وقت شام و دستے پیش آمد نہایت داشت و معاملہ عظیم آید و پورنیہ عظیم تر سے ہنداشت رائے گشتہ خدمت پورنیہ باو داد و میر محمد کاظم خان رسالہ دار قدیم نہایت را کہ با تفسیر ہم قرابت داشت چنانچہ ذکرش در جنگ شوکت جنگ با سراچ الدولہ بتقریب سے گذشت و با فضل میر محمد جعفر خان بنا بر تالیف تہذیب بر سالہ اش اسند و وہ پیشگیر سے بعض افواج ہسم با دستہ مودہ ہو و بمکہ

خادم حسن خان معین نمود

ذکر رفتن خادم حسن خان بہ پورنیہ و ظفر یافتن بر حاکم علی خان و محلی از سوانح آنجا

میر محمد جعفر خان خود در راج محل توقف نمودہ خادم حسن خان را چنانچہ گفتہ آمد بہ پورنیہ مرخص نمود خادم حسن خان فوج و اسباب خود آراستہ عبور لنگاکر و دو فوج شہتات بہر خود بنام ہر یک از روساے سپاہ و رانیاسے پورنیہ کہ بلہ را بنام و نشان سے شناخت متعین و مدد و عید و تالیف و تہذیب بر نگاشت حاضر علی خان سفاست نشان و اپیل گلو مغرور خود داد آدمیت و در ہشا ہدہ از دام شش ہفت ہزار پیادہ برق انداز نیکتے آنجا داد و سہ ہزار سوار مجاور آن دیار کہ بہنزلار مایا از تاثیر آب و ہوا سے آنجا برسے ادھنگ و مار گشتہ لائق کارزار نبودند خود را مصدر کاری تصور فرمودہ بارادہ مداحہ خادم حسن خان بعد استماع ارادہ اش از پورنیہ برآمدہ بجائی کہ مناسب دانست طرح سنگر و مورچال انداشت و در تن پان ناسے نیچے دماغ او را بطریق احکام توہم بردالت تعیم و ظفرش شہر اندیہ اطراف و اضلاع مورچال بتوجہ خود مقرر ساخت و حاضر علی خان مع دیوان با فوج و سامان در ان سنگر قامت و رزیہ و مستعد

یکار نشست و رفتا سے خود را ز ہاسے بسپار کہ از خواہ فراہم آمدہ مائل سراج الدولہ بدست آمدہ بود رایگان بکشتہ
 نمود و خوشو دگر داند چون خادم حسن خان نزدیک رسد و غلب و غوث و دول قیقین جا کردہ خادم حسن خان خود شہ
 فوج از میر جعفر خان نمود و عرضہ نوشتہ بجا لہ ابلغ داشت کہ موافق وعدہ خوبے با عانت من زد و تیر برد و تزلزلے
 در تلو اب سپاہ پور نیہ ہم رسیدہ در میان آکنادندک اندک راہ فرار افتاح یافت و شہما ہر کے تو سناسک تر بود را
 خانہ سے گرفت تا آنکہ در جمیعت حاضر قصور سے راہ یافتہ حاضر شہ ہم پریشانی پذیرفت میر محمد جعفر خان چنانچہ سین شدہ
 بود میر محمد کاظم خان را بلکہ خادم حسن خان روانہ ساخت خادم حسن خان کہ مرد عیار سے بود بر اضطراب سپاہ و سالار
 پور نیہ آگے یافتہ مقابلہ را مناسب دانست تا بے امانت و یکسے کا سے ہم کند و ناسے ہم بر آورد بنا برین
 قبل اذن کہ میر محمد کاظم خان برسد سپاہ ہمراہ خود را آراستہ صفوف حرب مرتب نمود و طبل جنگ کو فتنہ سوار
 شد اذن طرف حاضر سے خان و اپن سنگہ نیز تہیہ جنگ نمودہ و صفوف را آراستہ بر سنگر خود مستعد ایستاد چون
 خادم حسن خان مع فوج خود نمایان شد سپاہ حاضر اکہ خوف و ہراس و فرستوسے گردیدہ احکام بیم و امید از
 خادم حسن خان نیز رسیدہ بود بچہ و دیدن ظلیہ لشکرش بے تحریک سیف و شنان گریزان گشتہ راہ فرار پیچودہ
 و بجا خود رسیدہ آسودہ حاضر سے خان عاجز و حیران گشتہ بچاہیک و چالاک سے بہ رفت و رفت کر رفت ظاہر
 راہ کو بہستان گرفتہ بیرون از حد و محو و سہ این موہبہ صوبہ جاکے سریر آورده در انجا بسر برد و در عمدہ عالیہا
 میر قاسم خان باز آمدہ دستے در قید او ماند بعد از اٹاکی از دینے سموع نشہ و خادم حسن خان مطلع و منور و دل
 پور نیہ گردیدہ در خانہ ہاسے بنا کردہ صولت جنگ نزول نمود و فرمان داد تا نقص کردہ اہل سنگہ را حاضر کنند
 آن اہمق بامید آنکہ متصد سے پیشام دید ناسے بر سر حاضر سے خان افتادہ چنان تفریح باسن خواہد بود غائب
 نگشتہ گرفتار آمد خادم حسن خان کا فوج و فوج ازو گرفتہ سر کرابا و پیوستہ و چیزے از حاضر او بدست آورده
 بود استر داد نمود و اکثر فراریان را بے آبرو کردہ مع شے زائد از آنچه گرفتہ بودند بمعرض وصول در آورد و در
 رابطہ و کنایہ ہر قدر سلیقہ اش و خانو و رنجانید و زور و فری با بدنامی اند وخت درین ضمن میر محمد کاظم خان
 حسب الطلب رسید و با خادم حسن خان ملاقات نمودہ بعد روز سے چند سرخص شدہ نزد میر محمد جعفر خان رفت و
 خادم حسن خان مشد الارکان گشتہ با انتظام مالک متعلقہ خود پرداخت بعد چندان رتن پان نیم کہ دہات بکشیدہ
 سیف خان و صولت جنگ در پونہ داشت بگمان آنکہ امر ارا با استعجاب کہ کارشان بہین خوشنود نمودن انڈیا بستان
 و روض بے اصل است کینے باشد خادم حسن خان ہامن کینہ چہرہ داشتہ خواہد بود رفتہ با او باید ساخت و دہات
 را تصرف باید شد چون رسید خادم حسن خان با مستر شروع نمودہ گفت رتن پان جیو ساحت را خوب ببینیدہ از
 خانہ برآمدہ باشد گفت نواب نامہ ارکار ما بہین است کہ تحقیق و تفتیح ساحت براسے دیگر ان سے کیم براسے خود
 چگونہ قصور سے کردہ باشیم گفت حاضر را ہم خود ساحت سعدی گفتہ در میدان آورده بود نیز نفل شد بچہ و انفعال مردم
 را گفت کہ این گیدے را بردہ بینی اورا بر نہادہ ساحت شناسیس بر او بردہ گردان عیان گردود و حسب الحکم او بل

آمد و میر محمد جعفر خان با جمیع لشکر و خیر تہ رفتن عظیم آباد نمود

ذکر کرامت نمودن میر جعفر خان از سراج محل بطرف عظیم آباد و ساختن راجہ رام ناراین

باب کرن کلیف و محفوظ ماندن از شر و روبرو گشتن میر محمد جعفر خان مشغوف و مسرور

چون تیزه میر محمد جعفر خان برادر ابراهیم را این دو ما معلوم شد رشتنگاری خود پانصداری دولت فخر و اتفاق با جماعه انگلیشه دید چه اعتماد بر قول و فعل میر محمد جعفر خان و اتیانش نداشت ناچار با گیند ایل ساخته او را وکیل خود کرد و ایند و گفت بنحوه خاطر خواه من خط بهر دو دستخط کرن کلیف تمیل نموده باید آورد تا من ملین خاطر گشته حاضر شوم و مسوده درست کرده داد گیند ایل نزد میر جعفر خان رسیده ظاهر نمود که بے توسط صاحبان انگلیشه رام ناراین حاضر نمی شود اگر خط از سر و دستخط ایشان برسد مقدمه بدو می طمی شود و الا خدا سے و اند چه صورت گیرد جواب یافت که چه مضائقه گیند ایل با نشسته ساخته و مسوده خاطر خواه خود نویسانیده و بر آورد و چون میر محمد جعفر خان چند آن خط و سواد نداشت و در نشسته بنگ که مستی لازم داشت خصوصاً بعد طعام هیچ کار سے نمی برداخت مزاج فتناسان وقت دید مسوده را آوردند نزد بی دماغه فحواست متوجه خواندن نشد گفت مضمونش بگوئید مناسب مزاجش ظاهر نمودند پرواگی داد که پیش کرن کلیف بروه مطابق همین نویسانید بسیار پدید گیند ایل کار خود کرده نزد کرن کلیف رفت و موافق مسوده خط نویسانیده گرفت و کرن کلیف مسوده را نزد خود نگه داشت مضمون آنکه شایعاً جمیع بیا یک حفاظت جان و آبرو و مال و صوبه و علم در خواست محاسبه از شما و مه ماست و گیند ایل با جماعه پیر و اهل طریقت عظیم آباد بر کشاد و رسیده برادر ابراهیم را این خبر ده و در داد و او خط را دیده و ملین گردیده اراده رفتن با استقبال و ملاقات میر محمد جعفر خان بزم نمود و ساعتی دید که نعل مکان گردیده را که تایید قلب نموده طلب خوانان ملاقات بود و فتمشول اشتقاق و عنایات می نمود و ضرورتاً که ماضیات و مدار است با او کرده آید بنا برین در مکانه که نعل نموده و روزی مقام داشت رفتن و محقر رفته نوشته بدست او داد حاصل مضمونش آنکه بیکباره با هم که بیکار می آید اگر مناسب و اند بنده نیز همراه باشد بر فقاے همان در یقه دستخط نمود که من بالفعل در تشویش میر و ماحسن اخلاص شاد و نظر جلوه کرد و فرصت را منتظم انشاء الله تعالی بعد معاودت با کامیابے خدمتی که از دست بر آید سعادت خواهم شمرم و شخص گشته بنه خود آدم و او راست بنده دست کرن کلیف ثابت جنگ شتافت و سالا غیر گیند ایل که محرم نبودند ترغیب و دلالت بر رفتن نزد میر جعفر خان و اظهار قباحات ملاقات با جماعه انگلیشه با انواع مختلفه نمودند رام ناراین که مرد عیار بود اتفاقات بگفته آنرا نکرد و رفتن با کرن کلیف ثابت جنگ ملاقات نمود و او یکسر دران را همراه او تارفته ملاقات میر جعفر خان رساندن این سخن بر سر نه کرد و رگران آمده در دل ملائے از رام ناراین بهم رسانید بعد ملازمت فرمان داد که در فلان طرف خرگاهش رام ناراین بنه خود کند چون او احوال ملین بود حسب الامر بهما آورد و باتفاق دو سه منزل طر نموده بارخ جعفر خان که متصل با بادی عظیم آباد طرف شرقی بر لب آب گنگا و انقست معسکر گردید یعنی علی خان و سید علی خان و غالب علی خان اخوان فقیه جو سالت میر محمد کاظم خان برادر میر جعفر خان ملازمتش رسیدند و بنده معرفت میر محمد کاظم خان بکشی کسفی المجله نام قرا بته و بان عربند آشنائی و حقوق دوستی سے او و احسان سابق بابت جنگ سر لج الدوله باشوکت جنگ برگردان بود یک ملاقات بناچار سے با میر محمد جعفر خان نمود چه فقیه را با او منافع اوقبل ازین نکاح است و بعد از ان هم مناسبته و با محاسنت او بنا بر عدم محاسنت رشتبه نبود و در مدت دو سه ماه اقامت او در عظیم آباد شایه یکبار با دو بار دیگر در بازت و هر بار با ستاح تقریرات موحشه از زهرت خاطر و افتخار و اس بهم رسانید و خواہش مشاہدہ آن محفل منمیل گردید بے اغلب اوقات بجا شایه میر محمد کاظم خان بنه گدرا دیده دل خود را خوشنود میداشت و هر چند عسرت و حتی دستی بسیار دران آوا ان

لاحق بود فقیر این شعر جناب شیخ حوزین را اسکنه الله تعالی فی سلسله عیالین متذکر بود و نه آنکه در شمار باخاطر خود راه نمیداد
 بیست و شش ساع برکش و ساسنه شراب ده و ایام را مال و فلک را جواب ده و میرزا جعفر خان را با میرزا شمس الدین کتلی
 دیرینه و نهایت بیگانهی با بود بلکه اندک مبلغی بطریق قرض بمیرزا جعفر خان در عهد سرایج الدوله که ایام اضطرار ایشان بود نیز رسانیده
 در این اوقات مالک دفاش و خزان سرایج الدوله هر صوبه را قایل گشت میرزا شمس الدین متوقع انواع مرامات با جرجو
 سابقه بود اما برعکس آنچه مغلوش بود مشاهده نمود و کمتر در غلوت با رمی یافت بخوف آنکه چون مرد خوش طبع میباید و که در تن
 است مبادا فرصت یافته کلماتی چند که موجب کسر شأنش باشد بر زبان آورد و زسه میرزا بیگانه که رحمت جلوت وقت صفت
 در یافت میرزا جعفر خان خواست که در سه گفته از اول زبانش را بچند گفت میرزا صاحب من احسانهای شام را موش
 نکرده از احوال شما غافل نیستم لکن چه کنم که زرباست موعود و بصاحبان انگلیش رسانیدن و دیگر امور روز و ریه را سرانجام دادن
 واجب شده هرگاه او تعالی فرصتی و دستمی بخشد از خدمت شما قاصر نخواهم بود و میرزا که دل سوخته و خشکی پاست اند و خفته چندان
 داشت گفت خواب صاحب احوال خود را زیاده برین نفرمائید که مرا قشعی آید و چه کنم که سرایج الدوله خانه مرا فارغ کرده
 و الا درین وقت بهم خدمت را سعادت می شمردم میرزا جعفر خان را که جوهر زوایا و از پرست افتاده و تمام عمر خود در آن و
 آن بر باد داده بود و بیارے پوشید چنانچه در هر دو دست از هر دو بر یک کمرن و این کمرن با شش بهشت و یک دست
 جمع می شده و مال بهاسه مروری بیست نه القیاس سه چهار عدد در گردن می انداخت آن روز بمهمین بیات بود و میرزا
 شمس الدین گفت سنگی چند که در دست و گردن خود به ولت است چیزی نیست که بکار کسی آید اما آنقدر دست که اگر باین
 دست طایفه بر روزه این مخلص می زند و راسته و مسرتی بدل من می رسد چون میرزا بیگانه که در هم همراه میرزا جعفر خان
 بعظیم آباد آمد بود که بختان مرقوم خبری در روع از راه عدالتی که با میرزا شمس الدین داشت رسانید که آدمای میرزا بیگانه
 مذکور با مردم کرمل ثابت جنگ متنازع و فتنه جنگی بنموده اند اتفاقاً بعد از میرزا هم حاضر شد بمجمع عام بود و چه عجب که من هم آن
 روز بود با ششم بعد از دو روز و میرزا شمس الدین میرزا جعفر خان و از مخاطب بلکه معاتب ساخت گفت صاحب مردم شما آباد و ما
 کرمل صاحب می جنگند بنیدانید که کرمل نیست و مرتبه اخلاص پیست میرزا شمس الدین بر پایتاد و ببا ننگ بلند گفت قبله گاه مرا
 چه یار که با کرمل صاحب طرف تو انتم شدن بر صبح بر خاسته خر کرمل صاحب را سرگور نش میکنم با کرمل صاحب چگونگی
 خواهم جست و این کنایه بود و لطف او که با وجود عدم لیاقت تفاوتی لطیف کرمل مرقوم بآن مقام و مرتبه رسید
 القصد بعد چند روز میرزا جعفر خان را که انفرار از عیش و کامرانی و تماشا و رقص و سرودنهای آن و یار میرزا آباد
 و ادن صوبه عظیم آباد به برادر خود میرزا کاظم خان نمود و محاسبه داخل صوبه مذکور را زرام نارین و رخواست او که
 برای بنین روز با توسل به کرمل ثابت جنگ و اصحاب انگلیشی جسته بود با کرمل کیف ظاهر نمود کرمل میرزا جعفر خان پیغام
 مانعت ازین امر فرستاد و میرزا جعفر خان بوضع گفت گوسه که داشت هما شش جواب داد که صاحب پیست و در صوبه را که
 برام نارین بهم و برادر خود را محروم گردانم برای چه و برای که کرمل باز گفته فرستاد که من برای بنین روز با توسل
 مرشد آباد که خواهم ان رفاهت من شد به و کیف رفتن همراه خود نمودید را می بنوده مانع شما بودم که مرا مردم همراه بنبره و در کارهای
 مالی و ملکی خود خیل گردانید که اکثر کارهای شما مطابق ضوابط و آرای ما نخواهد بود و هرگاه پای من در میان باشد چهارده نفر
 و دوازده نفر اطوار و فعالیکه موافق توایم مقرر و محمود میباید مانع نباشد تا میرزا بنین در اعلت مادر مملات موجب رنجش و

افتراق و باعث تبدیل وفاق و بغاقت خواہد شد بناظر شما نماند اکنون که ما را آوردید و ملا و خدا استقامت تمضن خند و پیمان مکر و متقلب
من نویسانید چگونه خلاف عهد و نقض پیمان بمل سے تواند آمد میر جعفر خان انکار مضنون خط و استدعای سوده نموده ثابت جنگ
سوده را فرستاد چون سوده خوانده شد میر جعفر خان انفعال کشیده بانقشبان و گنبد اهل در آویخت و آخر ہم رو بدل چنانچه
باید نموده با اتفاق ملزم ساختند کہ ماسوده را در حضور گذاریند و مضنونش مطلع گردانید و ایم الخال بنا بر هجوم مشاغل و غلبه
منیان از خاطر عاطف بست و فراموش گشته است خلاصہ میر جعفر خان را چارہ غیر از استر فضا سے کرنل و رام ناراین نماند و
از اظهار ارادہ خود نام گشته شروع برضا جوئے رام ناراین نمود و برادر بچارہ خود را بنویسید و امیر احمد اعطان و گزشتہ گردانیدہ
ہمرا خود و زمرہ امیدواران گرفت و کامکار خان منین کہ دیرینہ آشنائے باخان مرحوم و از اجداد سے تسلط نیز عرایض نیاز نگاہ گشتہ
خوشنود داشت با امید نور سے در دفع مناقشہ کہ با راجہ سندر سنگ داشت حسب المطلب میر جعفر خان در حضورش
آمدہ بود و ہر اردو و فرادشاہ زمان بود راجہ سندر سنگ از دانائے و خوبے خود توسل برام ناراین کہ داشت دست ازان
بر نہا سستہ میر جعفر خان را مثل سائر الناس میدید و گاہ گاہے آمد و رفت در بارش سے نمود چون مقدمہ رام ناراین
صورت گرفت و ہمانے معاملہ اوقاتانت پذیرفت کامکار خان کہ از مدتے با انتظار ایفا سے وعدہ امیدوار بود و ہر وفق
ایما سے رام ناراین بیاس خاطر راجہ سندر سنگ متقد گردید و میر محمد جعفر خان از انتظام امور نو سے گذر شدہ فراغت
یاختہ اجماع فقرا سے قلند کہ با صلاح میلے نماند نمودہ طعنے لائق خورائید و سر فقیر یک یک روپیہ داد و بعد ازان
سرگرم نشاط جوئے گردید و جامہ را رنگین ساخت و در باب لمو و لب و اصحاب عیش و طرب را بنواخت درین عرصہ
رام ناراین کہ بر احوال فقیر اندک توسعے داشت براسے و از داشتن جاگیر ات قدیم پر گز چلا دوام سے مو گز ہر ہات بنی گز
و حوالہ نگذیر جعفر خان التماس نمود و میر جعفر خان ناچار پاس خاطرش ضرر و سمرہ اذن و ادرا م ناراین این احوال را بنہ
گفت و میر جعفر خان چون ویر کہ این کار مشیت یافت و تقے علی خان برادر فقیر کہ باخان مرحوم دیدہ آشتا بود و ہمیشہ
رفت بخدش سے نمود پیشتر خود چنانچہ ایما سے بدان رفت توقعات عظیمہ داشت بالفعل ہم تجدید مصاحبت ایسد و ار
کار ہا بود خواست کہ با راحسانے بر سر تقے علی خان گذارد و او را از سر خود واکند ہنقے علی خان فرمود کہ صاحب دربارہ
جاگیر خود را کمر سے منظور باشد سواش بیارید تا من دستفا کردہ دہم تقے علی خان مانے اقصیر او را یافتہ ناچار رسوال واکند داشتن
جاگیر ات مذکورہ نوشتہ بر و میر محمد جعفر خان بنام راجہ رام ناراین دستفا کردہ داد و ہر دو کس را خوشنود و ہنودہ داعیہ
معاودت نمود چند روز و چل ستن کہ بنا کردہ بہبیت جنگ مرحوم بود رسوم ہو سے را باہتمام تمام تقدیم رسانیدہ دوستہ
روز و اخموش چون باستے نامہ در پاکستان دریا سے گنگا کہ در میان اندک آسے جارے داشت عبور نمودہ سراپردہ ہا
بر پاکرہ دشور ہو سے یوم انشور مشابہ ساخته آخر روز انا یا م ہوودہ اش کہ با عقاد ہنود و روز خاک بیز سے بر سر و دے
ہمرا گشت این عمل ہم خاطر خواہ خود ہوا خواہان با تمام رسانید و داد رنگ آمیز سے و خاک بیز سے دادہ معاودت
بشیر عظیم آباد نمود و از آنجا حازم شد آبا و گشتہ اول زیارت مقابر ہما و حضور برقد شاہ شرف بن یکیے میترے کہ شیخ و قنداری
مردم ہمار و قرب و جوار آنجا گشت رفت آرزو سے کباب گوشت کا و یار و عن تلخ شرف کہ گزنگ ٹاٹے نوشان آنجا
ہمرا داشت و میگفت کہ در آنجا خاطر خواہ خوردہ خواہد شد شیندہ ام کہ بعد و در قصبہ ہمار یکجہر و دشنا سے آنجا کردتیار سے
کباب مذکور دشور سے داشتند فرمایشا نمود ہر کسے درست کہ دے آورد و بعضے از آنما خود بخین و آفرین بسیار و برخی کزد و

مور و لذت شدند و اعمده علی ارادی

ذکر محل احوال راوشتاب رای و عروج اوجاج این عاریت ساری

راوشتاب رای اول بیوتات نویس خان آقا سلیمان غلام گرجی خاندان امیرالامرا کو قانشان مصمصام الدوله پسر امیرالامرا
ذکور بود و بغیل حاجی ملازم سرکار گرجی مرقوم آخر بنا بر رشد و تنبیه یک درجیت آن عزیز بود و بر بنه اعلی ترست نموده ملازم
سرکار مصمصام الدوله بنیاست آقا س خود گردیده راتین و خاقق حمات گشت چون احوال شایمان آباد آشفته واد ضلع اوجا
را برهم یافت سکونت دران شهر لائق حال خود ندیده و بواسطه پادشاه عظیم آباد و قلعه داری رہتاس خدمت محلات جایگز
مصمصام الدوله مذکور بنام خود گرفته با وضع شایسته و اسباب درست لائق حال خود و اندک مایه زر یک اندوخته بود و بعد و رود
محمد جعفر خان عظیم آباد رسیده اول ملاقات با راجه نالام ناراین نمود و بواسطه راجه مذکور ملازمت میر محمد جعفر خان
حاصل کرد چون هوشیار بود و یافت نمود که رام ناراین دخل دیگری درین صوبه و مداخلت او بر کارهای ماموره بنابر دوستی خود میخواست
که بیشتر جایگزات مصمصام الدوله که پسر داد بود میخواست و میر محمد جعفر خان مردیست از هم امور غافل بنابرین وقت ملاقات میر محمد جعفر خان
بیرشد آباد رفاقت کرنل کلیف بهادر شایست جنگ اختیار نموده همراه او تا به شهر مذکور رفت و با کرنل مرقوم بگذرانیدن تحت و هدایا
توسل و خلاص بهر مسائره بواسطه او کارهای خود را خاطر خواه برآورد و دستا و احکام در مداخلت و معادلت کار خود بنام ملازمین
میر محمد کرنل مذکور بواسطه او میر میر محمد جعفر خان حاصل نموده عظیم آباد برگشت و در کارهای مذکور چنانچه باید و نبیل گشته بحین شعور خود
و سلیقه کار دانسته رام ناراین را هم در چند روز از خود راضی ساخت و در اول او هم بنویس که باید جا کرده روز کار یکام و آرام
و عزت و اقتسام پسر سے برد

برجوع بر اقیه قصه عود میر محمد جعفر خان و لواحق آن پ

لقی علی خان برادر فقیر بیاس اخلاصها تا بهار شایست میر محمد جعفر خان نموده برگشت و بنده را هر چند سیه کاظم خان بنیست
سماجتا کرد و گفت که شما را کار سے با تا تم محمد واد لادش بخوابد و اگر گاسے بعد اسے یکبار رفتن بدر با اتفاق خاوند
و پانصد روپیہ و پنج ماه بهان هم خواهم رساند فقیر را بنا بر آنز جاری که انا و ضلع و اتباع میر محمد جعفر خان و از نقدان بیاعت
و قدر و انیمایش بودار و رفیق هرگز نشد و راجه رام ناراین هم امید وارسے داشت بهر صورت چون مقدر نمود بنده مایکینشد
پوینچ میر کاظم خان بنیست و روح الدین حسین رفته و از دوستان استرخاص نموده روز یک کوچ بشکر برفت
بازر رسته رسته آمد و با د و منتض میر محمد جعفر خان بیست قصبه بهار شد فقیر معادلت نموده بجای خود برگشت سرداران تحلیف
که همراه میر محمد جعفر خان آمد بود و از انجا بود و سلاطین و امیران هر دورا با میر عبداللہ بن میر غلام علی صفوے
کلبش پادشاه فلک بارگاه شاه اسمعیل صفوے الموسوے جد سلاطین صفوی ایران و درة التاج صاحب خردان
جهان سے رسد نهایت دوستی از عهد اقامت شان در عظیم آباد که بکار کینے خود امور بودند و بعد بر گوارش کو واد
بندر گردیده برادرزاده شاه عباس پاشا صاحب شرف شاه اسمعیل است و در هنگام فرقت ایران که در عهد
سلطان محمد بن شاه طهماسب بنابر هم عبارتش روسے واد و آخر فرزند اقبال مندرش شاه عباس اولی خاں بیعت نمود

مصرف گشته زری و سپاهی جمعی نمود آنچه بایستی بود از مصارف بیبوده و ناظم بنی افزود و تا بکار سپاه و اشباه آنها که مصارف ضروری لازم بود آورده و در خان و اصالت خان سپران عمر خان که واتی از نیکیان و شجاعان زبان و برای محبت و اخلاص میر محمد جعفر خان مورد عتاب سراج الدوله گردیده و در مرض ملاکت بوده اند چون سراج الدوله گذشته گردید و شکاری یافتند و همیشه میر محمد جعفر خان با عانت آنهاست و بفرستادن نام و نشان برآورد و در بین بطلب آورده کسی بداد آنها هم زیاده را چه عطا هم ننماید دوستی و بیگانهی و شکر اجناسا نهایی سرداران مذکور گویند بخانه گفتگو می آید و او را با بسبب حضرت معاش زیاده تر از دیگران منقلب تلاش بودند و فرقه سپاه همه تپاه گشته میان آمده بود

ذکر اجتماع نمودن اکثر مردم برادره قتل میر محمد جعفر خان و بر ملا شدن راز ایشان و بدید کردنش خواجه عبدالهادی خان را و کشتن و رانسانه راه و کشتن میران میر محمد کاظم خان را با فایده چند ماه

چون یکسال و سه ماه از ایام حکومتش گذشته و سپاه را کار بجهان و کار در باستان خوان رسید خواجه عبدالهادی خان و اکثر جمعی حکامان و بعضی از سرداران با هم متفق گردید و عهد و پیمان در میان آورد و قاصد آن شدند که میر محمد جعفر خان را از میان بردارند و محضر در نیاب نوشتند و هر باز دارند میگویند میر محمد کاظم خان نجیبی ام درین امر با خواجه عبدالهادی خان شریک و موافق و هر دو بران محضر بودند اما از انستیان او سمیع شده که یکی از رفقاء او مولوی مصطفی نام که عجیب شخصیت نامقام و ذکاوت ایمان و اسلام دارا الهام رساله و نجیبی گریه میر کاظم خان بود و خان مرحوم مرقوم بنا بر اعتمادی که بر او داشت خانه خود با دسره مهر خود را بهم حواله کرده بود و برادران مولوی مخصوص میر جان محمد را نهایت اختصاص با میر محمد جعفر خان بود با یما که او داده و پیش آمد خود مهر میر کاظم خان را بران محضر زده از نام و یگان و مدفون محضر آگهی بهر رسانید و ایام عاشورا را در اهل اجماع بود که هرگاه میر جعفر خان با امام باؤه عمارت سراج الدوله و در کعبه از توبه خانه سید الشهدا حسین بن علی است علیهما السلام لعادت محمود و شبها باید و قتی فرصت یافته برادر دست انداز می نمایند و کارش تمام سازند چون ماه محرم دیده شد و میر محمد جعفر خان آمد و رفت آستانه مذکور و در شبها شروع نمود و شبی خواجه عبدالهادی خان با جماعه متفق قاصد ایکیار در ایوانها پیلو می رود و از آن مکان نشست و بمقداد مصرع شنود مصرع منان که اند آن رازی کرد و سازند و خطما می میر محمد جعفر خان بران ما جریا بر دو بار گله خود سوار شده از آن مکان بدر رفت و خواجه عبدالهادی خان بکار که در خاطر داشت جرأت نیافت میر کاظم خان متعاقب میر محمد جعفر خان برآمده و نوا می برد خواجه عبدالهادی خان کشید این احوال هم مردم مستغیر بمیر محمد جعفر خان رسانیدند و از استماع این حکایات متوحش گشته ملک دران مکان متوقف نمود و با خواجه عبدالهادی خان و دیگران بیگانه گردید و اراده می مردم کرد و دل بود برز با بنجا آمده و نفل بر مجلس گشت میر محمد جعفر خان و دفعه ای افتاد مولوی مصطفی مذکور و اقوام محضر و نام کسی که میر محمد جعفر خان بران بود و مشروطا بمیر محمد جعفر خان ظاهر می نمود و دیگران هم که آنکه داشتند براسه مخلصه خود و باید نجات از دست میر محمد جعفر خان و پسرش در انظار با مولوی همداستان شدند و خواجه عبدالهادی خان را بحال قدر و انضا نمانده هنگامه طول کشید چون خواجه عبدالهادی خان جرات داشت در خانه خود مستند مانده نشست و میر کاظم خان کلام آتیه را از طفلان خود در دربار آورده حضور میر محمد جعفر خان و میران بقرآن مجید قسم خورد و بر آتیه خود نمود و رساله خود را

برائے وفیہ بدگمانے برط کنا یندہ از خدمت نبشیکرے استفادہ کرتا تھا با عیال و الحفال فراخ البالی بسر بردا ماسو کے
 نگہ میرن و پدرش کینہ اورادر سینیہ خود ذخیرہ نمودند و خواجہ عبدالماد سے خان را بر طرت و پیغام برآمدن از حدود
 سماک محروسہ خود وادنا و مقبول نموده و اسباب خود را بر کشتیہا بار کردہ ہمراہ گرفت و خود با بعد و دے روانہ گردید حاکم
 وقت و سپہ بلند انجمنش بحکام راج محل و مستظان تلیا گڑھے مخفی حکم فرستاد کہ خواجہ عبدالماد سے ردد و چند
 کس حدود و ہمراہ وارد کند از نکر زندہ بیرون برد و افواج محالات مذکور در مردم تنعیشہ حضور کر جماعہ افغانہ رو بیلہ بود و نظار
 ذرا داخل ماہ صفر سنہ یکہزار و یکصد و ہفتاد و دو ہجرے حسب الحکم در عقب او برآمدند و بنا بر ہما سپہ کشتی آہستہ راہ لے
 سے گردانید و نازو دے در میدان شاہ آباد واسطہ ماہ مذکور خود را کرسایندہ دیدند کہ خواجہ عبدالماد سے خان مت کشتیہا
 در بہن میدان کنا زاب گنگا سے رود را دہ کار کیہ ماسور بآن بودند نمودند و انفر ملاحظہ مردم مذکور نمودہ دریافت
 کہ کشتیہ و طالعہا چہستند و اندہ دار خود را با سہ چار ریتے کہ داشت لہجہ بیا راست و برا سپہا سے خود سوار شدہ
 کشتیہا سے احوال را تحتہ ہاشکست و در عین دریافرت گردانید و خود مقابل اعدا گردید و لیکن کارزار نمودہ کارنامہ
 بر صفحہ روزگار بیا و کار گناشت نقل سے کنند کہ ہر سو سے تاخت گردا کردہ مردم از پیش رو سے او سے گریختند و از
 دور بہ تیر و گولے بند و قہر و وحش سے نمودند با استقلال تمام خود مع ہر چار رفیق ناوم آخر کو شیدہ شہرت ناگوار
 مرگ را بگوارائے نوشیدہ و در پہلو سے مسجدیکہ متصل با دے شاہ آباد زیر درخت بدکو بالفعل ارام گاہ و محل فرود آمدن
 مسافراست مدخون گردیدہ

مجل احوال رام ناراین و عظیم آباد بنا بر انتظام اخبار

راجہ رام ناراین بعد حادث سیر محو جفر خان بطرت مرشد آباد برائے بنیہ لشن سنگھ زمیندار سرس کلبندہ کہ مہشا ہر
 انقلاب سراج الدولہ از مالدار سے دست کشیدہ و دکانے برائے خود چیدہ بود و با فواج لائق و اسباب مناسب سراج بابو
 پہلوان سنگھ و برادرش بابو سوہتر سنگھ کہ زمینداران مقتدر چین پور و سہرام از انضال و انعام بہابت جنگ شدہ و نوڈ
 ارادہ برآمدن نمود و قلیل وجہ برائے فقیر مقرر نمود پیغام داد کہ این قدر خودین از خانہ خود غنہ تنگوار سے کم
 و دود چاکرات شکار اختلال پذیرفتہ نیز عمل و دخل کنا یندہ سے دہم چون فقیر ابتدا ترک رفاقت میر محمد جفر خان مع نمود
 ہمراہ میر کاظم خان رفتہ بود چارہ غیر از استر عنا سے او ندیدہ بہرچہ مقرر نمود و ساختم چہ توقع داشتے از حاصل جاگیر
 بقدر خط و نوین بود بہر صورت چون راجہ مذکور برآمد فقیر ہم سراج برادران ہمراہ گریہ و لشن سنگھ زمیندار صبا سے
 چہنہ تلخچہ سے خود استظهار نمودہ و انقیاد نمود و آخر مملوب الہراس گردیدہ امان و دوساے لشکر رام ناراین
 را برائے حفظ جان و آبرو سے خود ضمان طلبید بعد پذیرائے ملتمسات بلاقات رام ناراین آمدہ ملائمہ خود را انفضال
 داد و ناراین سنگھ سپہ را و زادہ خود بیک سنگھ را برائے بقایا سے سرکاریر غمال گذاشت این بھیک سنگھ و محاسن
 و پدرش پروردہ و برصہ آوردہ و والد مرحوم بودہ اندام در زمانیکہ سراج الدولہ مارا اخراج از عظیم آباد نمود و بجلال
 مملوک کہ جاگیر است ہم ہمان محالات بود متصرف گشت و بعضی قلعہ داران را کہ با خود موافق سے داشت بدرکوم
 و دیگران را دران مکان گذاشت و قلعہ دار قلعہ سٹے نگہ را کہ راجپوت منسٹ یار و از اقربا سے آن بد کردہ دار

و بنی عمیر میرا چو گانوان بود به دستور کمال و برقرار داشت راجه رام ناراین موافق عهدیکر که ده بود و خاطر داری فقیر و در ظاهر انشال
 میر جعفر خان در باره نفعی علی خان برادر فقیر مرعی داشته میانہ و اہتمام تمام و رعالی نمودن تعلقات محاللات جاگیرات مابا ہیکم سنگ نمود
 و سپیش نازین سنگ را کہ در سن وہ و دوازده سالگی بود بطور ضمان و بر غمال ہمارا گرفت و نقی عثمان را حسب الاست عامی ایشیان
 براسے انتظام محاللات جاگیر خصصت و مدد و سہ از ملازمان خود را چند روز بنا بر اعانت متعین نمود و بندہ را بنابر مصاحبت کچو شتر
 سے آمد ہمارا گرفت نقی علی خان چند روز در ان مکان محنت نموده بچھے جا ہا را مسخر ساخت اما قلعہ دار علی نگر با عیاد اشیا ہیکم سنگ
 قلعہ را کہ خالصے نیرو نگذاشته مستعد و افہرگ وید بندہ این ماجرا ہا رام ناراین ظاہر کر واد ہر اہم سندر سنگز مینداز سنوت در باب
 اعانت نفعی علی خان و گوشمال قلعہ دار و تہنید ہیکم سنگ نکاشت بندہ ہم درین باب خطے ہر اہم سندر سنگہ مذکور نوشت چون راجہ مذکور
 مرد و متحول و ممنون احسان والد مرحوم بود و بمقتضائے حقوق شناسے فراموش نئے کہ واد جمع زمینداران صوبہ عظیم آباد
 جاہ و اقتدارش زیادہ تر و بنیابت مہابت جنگ صاحب نوبت و پاسلے جہار دار و نئے الحقیقۃ لائق آن بود و مجسہ دور و دور
 خطوط مذکور قلعہ دار علی نگر تہدیت بسیار و بہ ہیکم سنگ نیز کلمات تہنید اشعار نکاشت و اشتیاقے مرقوم علوم و مذموم
 گشتہ دست ازان مکان و از غناد و ولد او برداشتند و قلعہ دار بانفے علی خان رجوع نموده عاملان محاللات منظم کر وید و
 بندہ مع والدہ و دیگر انخوان در شہر عظیم آباد بر فاق رام ناراین صرف اوقات سے نمود از ہرادران سید علی خان
 بہر صورت ہمیشہ با من شریک و از دیگر برادران کمال من مہربان تر بود و صرف اوقات و محاش با اتفاق سے نمود
 نقی علی خان بکمان انکر رعایت و انگذاشتن جاگیرات پاپس خاطرش میسر آمد اندک بے انصافی را در ان اوقات کار فرما بود اما
 الحمد للہ احوال شفقے کہ انخوان را با ہم با ید و در دیکن بنا بر تباین سلیقہ و ترغیے کہ در نفس او نظری است و اکثر امور برای خود
 استبدادی نماید و بدیناب ناگزیر و بلا اطلاع است اما احوال کہ پاپیان زندگانے و رفق و وفا حق احق و مالین و محامد این شود ثابت
 و تحقیق است در فغان و شقاق افزوده سعادت را از حد بد بردہ اللہ تعالیٰ بکمان را تو فقی و داد و وفاقی بخشیدہ ہر ملک را بستم
 خیرات و مہرات مستحکم نگہدار وید

رجوع بذکر احوال مرشد آباد بنا بر نظام اخبار و نظام احوال افعال حکام آن بلاد

میر محمد جعفر خان مع سپہر خود میرن کہ چشم و چراغ خاندان و سپہ سالار پدر بزرگوار در زمان خود بود و بعد ان فراغ از قتل عبداللہ خان
 انوک اہلینان و تسلط بر زیر وستان بھر سائیدہ کلو گوشہ نخت پآسمان سے سائید میرن در ارادہ کشتن میر کاظم خان کہ از
 رسالہ خدمت بخشیکرے کنار گرفتہ و قبضہ سہاے خلافت و شداد از خیالات فاسدہ بر آت حبستہ گوشہ عافیت گزار یدہ بود و قضا
 با مدد و سہ از خدمتکاران آمد و رفت و در بار سہ رخ سورن پیش میرن سے نمود با ملنا منایت سماجت و میانہ
 داشت چون موسم ہر ماہ میرن بازے کاغذ با دیار نے و پتنگ جگمانے با میر کاظم خان بنا بر غافل ماسخن اوافخار
 نمودہ تکلیف آمدن او ہر شام بشرط ہوا ہر سہ شغل مذکور فرمود آن ہیکارہ مانا چار بازے مذکور اختیار افتاد و سپہر رشتہ
 بازے مذکور دوام اجل گرفتار آمدہ قطع رشتہ حیات او گشت تبیین کن احوال آنکہ سید مذکور چون مامور بود ہمیشہ برای
 بازے مذکور اول پیش میرن سے آمد و بعد ازان مقابل خانہ میرن در دریک ہسگرے استادہ بان شغل سے
 پرداخت روز شنبہ ہیبت و حکم ہار ریح الثانی سہ ہفتاد و دو م از ماتہ و واد و ہم ہجرت وقت عصر سہے یراق

و دوشد و کربستہ بدستور محمود پیش میرن آمد میرن دوسرے صد نفر از قوم افغان و روہیل کہ بقبیہ فوج شام و خون آشام سادات و دہراسے
 بہین قسم کار ہا نگداشته مجاہد در دولت سراسرے خود ساخته بود و بعضے از انہا کہ متعہ علیہ او بودہ اند اول صبح مخفی حکم دادہ بود
 کہ از روز میر کاظم خان نہادت محمود چون حضورین آمدہ بیرون رود اندکے از سر دروازہ و در تر ہر گاہ بر پاکے خود ارادہ سوارے
 نماید بہا وقت کار دارا تمام نمایند آن جماعہ بادل پر از کین و دہکین بودند میرن مبالغہ در پرانیدن و جنگا نیدن جنگ نمود و سیرزا
 عبداللہ خلعت مرحوم سیرزا محمد معروف بتا قیس سیرزا وار و غہ خدانہ شجاع الدولہ مرحوم ناظم بنگالہ نیز درین بازے راغب
 و آن روز حاضر بود و ازادہ مراغت و ران بازے با میر کاظم خان نمودہ برخواست چون اجلش مقدر نبود ایزد تعالیٰ
 بسببے ہمیا نمودہ اورا صیانت نمود بپائش آنکہ میرن اگرچہ ارادہ کشتنش در سر نہداشت اما باندیشہ کشت را زمانت ہم نے
 توانست و اسنے برقت او ہمراہ میر کاظم خان نیز نبود دران وقت تیر گشتہ نے داشت چہ کند تا آنکہ میر کاظم خان درہ
 قدم راہ رختہ خود برگشت و گفت کہ وکیل را جہ نہ دیا ہر اسے ملازمت حاضر است میرن گفت بطلبید و سیرزا عبداللہ را گفت
 تا ایشان بیایند خود رفتہ جنگ بہر اندیشہ سیرزا عبداللہ بیرون رفتہ بکار خود پرداخت و نے تحقیقت خدا حفظش
 نمود و الا این بندہ خدا ہم بحث بحث در سخص ملاکت بود ہمیت قتل این خستہ بشیر شد تو تعدیر نبود و ورنہ بیچ
 از دل بے رحم تو تعصیر نبود بہر صورت میر کاظم خان لمحہ کزند گانش باقی بود تو وقت نمودہ ملازمت وکیل کنایند
 بود از ان برآد افغانستان کہ نصف بشیر است در پہلوے او زد کہ از طرف دیگر بیرون صحبت و دیگران بشیر و کار و بادش
 آوردہ یکے کار و افغانے کہ نصف بشیر است در پہلوے او زد کہ از طرف دیگر بیرون صحبت و دیگران بشیر و کار و بادش
 را پارہ پارہ و بھجر اسے عدم کردہ و اللہ اعلم بقا باندہ الصالحین میرزا عبداللہ این ماجرا شنیدہ تیر گشت چون ملاقات
 کرد میرن در خوشش کشید و تمینت زندگے و پارہ داد و بر کامیابے و کار و دانے خود شکوایاے نمود و سے گفت
 کہ گنے بر این را ز غیر از لاہورے بیگ اطلاع نہاشت لاہورے بیگ ابلہ با وجود اقرار و اظہار آقا و منتقصے شدن
 محالہ بانہار کمال را ز دارے خود دران وقت انکارے نماید و سے گوید کہ جناب عالیے خود چنینے فرمایند اما فی حقیر
 مرا ہم اطلاعے نبود مخفیے نمائد کہ سیدہ مقتول مذکور از سلسلہ سادات بنے فخر از پسر سید محیے رب از بطن دختر خواجہ غنیہ
 خان بن امیر خان عمدہ الملک ناظم کابل بود و امیر خان مذکور عمدہ و از عمدہ زادہ اسے ایران و از سلسلہ میرزا نیشت
 و از ہندوستان ہم آبا سے اول از روز و دو دہر اسے غلیظ الشان مرجع عالیان بودہ اند و اصل شان نعمت الہی الخانی
 است و در بارہ این فرقہ عمدہ نجایکے از شجر اسے ایران گفتہ ہمیت میر سید ریان و ہمدانیان و پاو شاہست و
 پاو شاہ نشان و بعد ازین سانہ زن مہابت جنگ و سبے سبے کیشتے و سبے آہن ہر دو دختر ان مہابت جنگ راس
 لطف الشاک معروفہ بزوجہ سراج الدولہ و مادر دخترش بود و دختر سراج سار سار ازاد با وجود حقوق و سبے و سبے و علانہ
 آن احسان جدیدے کہ کھکام مہابت نمودن سراج الدولہ میر جعفر خان را بے سبے کیشتے دختر کلان مہابت جنگ
 و زوجہ شہامت جنگ با میر جعفر خان نمودہ با ہانت رسانیدن اسد فیما با خفا ہر پاساخت مقید کردہ و رکال دولت و خوار
 روانہ ہا گیا کہ نمودہ دوسرے ما بے بر قتل میر کاظم خان گذشتہ بود کہ آمد شاہزادہ عالی گہر بن عالمگیر ثانیے کہ بعد از شاہ
 عماد الملک اورا بنادشا بے بر آورد و شیوع یافت اما تا شیاع خبر ان شاہزادہ مذکور با محمد ظی خان معروف
 میرزا کوچک پسر میرزا محسن برادر زادہ صفدر جنگ وزیر پشیم بنگالہ و عظیم آملہ و سپاہ ملازم پھرے وصول

گشت بہ حال آن جماعت بگدا کے رسیدہ بود چند بار تقاضاے شدید و محاصرہ دارالامارتہ ہم عمل آمد اما فائدہ بران مترتب نگشت یکبار بہ انجاء ہر ایہ بیان دلیر خان و اصالت خان سپہر خان ہم درین محاصرہ دارالامارتہ شریک بودند میر جعفر خان و فرزند و ملتشد احسان آٹا بلوہ فراموش نمودہ قاصداً اخراج انہام بود اما از شجاعت و سلطت شان کہ شیران و غا و نیران بیجا بودند رسیدہ بہر ادما مشاہدہ سے گذارند تا انکہ بغیر منصف شاہزادہ عالی گرج محمد قلی خان بارادہ تیسرے این بلاد ازالہ آب و درینج انجامیدہ متحقق گردید ازین ہم مضطر گشتہ بدلا سے سپاہ و اخفا سے ارادہ ہائے تباہ خود کو شیدہ قتلے از وجہ مشاہرہ ہسارہ رسانید و شورش جماعتہ مذکورہ را اندکے فرو نشاند

ذکر آمدن شاہزادہ عالی گرج محمد قلی خان تیسرے عظیم آباد و بنگالہ و برگشتن بی نیل مقصود و بحضرت سفہست و نادانی و بحال و برقرار ماندن حکام این دیار تباہی است آسمانے

رام ناراین نائب نظامت عظیم آباد چون مجلس آنحضرت چلے و تن ویر بود بایر محمد جعفر خان دادلادش صفائے نداشت اما بتا بر تو سنے کہ با انگلیش بہر سائیدہ بود ظاہر امر کہ بموجب الزام نقص عمدہ و غا تو اند بود بل سنے تو است آورد و درین خوش بنودہ طلب فرصت سے نمود را جہ سندر سنگم و پہلوان سنگہ نیز بمقتضائے حقوق پر درش مہابت جنگ باخان مذکور راضے بنودہ خواہان استیصال خاندانش بودند و سنے الحقیقہ آنکہ اول مردم از بچہ خلعے و بدزبانے سراج الدولہ و استحقاق او کہ اہانت باغہ میر سائیدہ بازالہ اورا سے شدند و گمان سے بروند کہ چون میر محمد جعفر خان مرد مہر دنیا دیدہ و عمدہ ہاد و خدمت مہابت جنگ گذرانیدہ تا کچشمہ از اخلاق و اعمال او درین کس نخواستہ بود و بولٹش بر و سادہ حکومت و ملاحظہ احوال او خصوص مشاہرہ او ضاع میردن کرانجیو روزگار بود و حسرت و تاسف بر و زکار عمدہ سراج الدولہ سے کہ در و رحمت اللہ علی بنیاش الاول کہ کش کند البست تجدید یافتہ و فیض زبان و اما و نادان بود میر محمد جعفر خان کہ بہت او بر ایگان بخشے اموال مہابت جنگ ہنگام بخشید کہ سے اور فرقہ سپاہ شہرت داشت نمودن سے گردیدہ بنجل و اسماک قارون تبدیل و تسمیر یافت سے گویند کہ شخصے پر سیدہ بود کہ نواب صاحب جو ویکہ از جناب ساسے مشہور مردم و معروف بود اما حال او را چہ شد جواب داد کہ در عمدہ مہابت جنگ مال بیگانہ و آب از دریا غشیہ بن بود اما حال کہ مال خود است دل سنے خواہد کہ لپیڑ سے بجزیرے دادہ آید خلاصہ احوال این ممالک کہ بگوش محمد قلی خان ناظم الدآباد برادر زادہ صفہر جنگ ستوارتر رسید ہر چند سربے مغز خالے از شور و داشت اما خالے از جسد آتے بنور مداحصل الدآباد کہ وجہ کے بود بران قناعت نگاہد کہ ہوس تیسرے بنگالہ و عظیم آباد و وٹلیہ در داغش جا گرفت با شجاع الدولہ این راز را در میان نهاد و کہ از دے بہ خواہ و قاصداً دار کے محمد قلی خان ازالہ آب و بود و باین امر زادہ ترغیب نمودہ شد کہ خود درین عزیمت ظاہر ساخت و گفت شہا پشیر از من دران بلاد داخل گشتہ میج غبار ساز شوید تماقب بن ہم تہ این کار را درست دیدہ بشا لاحق سے شوم و بنا برین گذارشتہ آنکہ کہ شاہزادہ عالمے گہر را کہ مقب بشاہ عالم وہ ولیم سے بخود شہرت دار و از خوف عمار الملک آوارہ سے گردو با بغل پیش نجیب الدولہ و نجیب خان انجان و میرسان پور گھوڑہ است طلبیدہ اشترے وادرا بریاست برداشتہ لازم دیار شدہ قبیہ باید شد محمد قلی خان عراقی نیاز منظم است عا سے منصف و مشور ارادہ مضمر کہ رب شاہزادہ گشتہ پیش خود

پیش خود طلب داشت شاهزاده که این روز بار از خدا بخواند است مع رفعتی که داشت عازم الی آباد گشت و ظاهر اعراض راجه
 سندر سنگ بلوالم حرم و خدمت شاهزاده نیز متعین است عادت او درین بلاد رفته راجه مذکور را بهم خیال آراستن فوج و اسباب عروج
 عظیمه در سراج رفته بود و خواست که اگر چنین کسی باره تغییر این مملکت بر خیزد رفاقت و اعانت او نموده انتقام سراج الدوله از
 بیگلر بیگ و وزیر او که عجب خصوصیتی با مابیت جنگ و نهایت حسن ارادت با او داشت و بیلوان سنگ را هم در این کار با خود
 متفق کرده بودند آن حقیقت که عجب شجاعت و غیرت و شجور و پاس حقوق و دیگر صفات حمیده داشت اگر اجل امان میسر آید
 کار را بمنایت بیکر دگوانچه مقدر بود و بظهور رسید اما عرش و قانکر و بهانه گردیدن در ملک خود و دیدن راجه لام ناراین از قلعه
 کشارے برآمد مسکرها ساخت و بتقیه سپاه سے پرداخت تا گاه روز بمنت غنچه که از ایام معروف هندو است آمد و شش غلام
 خوش جماعت دار ملازم قدیم سکر کارش که پسر شیخ عاصم قدوائے لکنوے مشهور ازین کپنھے بود و سندر سنگ و اورا بسیار
 دوست میداشت و از دبار کار باے عمده و جدا تمنا و جروب بظهور رسید و بود آده و خواست هزار روپیه که دو اکثر همین
 قسم سے شد که انچه سے خواست نیاز فرزندانه همان وقت بیکر رفت روز سے چند قبل ازین بنابرین سماحت با سندر سنگ
 در مجلس خود بر زبان آورد که غلام خوش شجاعت و خوب از طرف پسر بسیار وارد امان سماحت از طرف ما و در طبع او مناسبت
 بدو واقع شده و غلام خوش این سخن از مردم شنیده چون ما بر خود و بچیده گفته بود که هرگز این بر همین بردست من است اتفاقاً
 درین روز بمنت چون اجل هر دو رسید و بود ممانعه را از حد بدر برد و سندر سنگ گفت غلام خوش این سماحت خوب نیست
 مرا عملت بدو خواهم داد و گفت نام روزی که رفته تبار خاستن خواهم داد و سندر سنگ خواست که بر خاسته از دست او را بکے یا بد
 غلام خوش و اس سندر سنگ را کشیده گفت فحشین و زرد آده بر و سندر سنگ گفت که دماغ را پریشان کرد و کس عجب دیوانه
 این سخن گفتن بود که او در یک ضربت کار سندر سنگ تمام نمود و دوی سنگ کمتر که مصاحبتش بود و دیده خود را با و رسانید
 او را هم پشت و زخمی به بنیاد سنگ که بر آده زاده و متنبای سندر سنگ بود و زده بدر رفت و بر اسب کس سوار شده راه دیوچه
 این چن گرفت بصور سنگ نام به چننے از رفعت سندر سنگ لقا صلحه چار کرده با و رسید و طعن زد که چه گریزان میر و برے
 شرمه و رے نیست بر پشت و از اسب فرو آده با عبور مذکور مقابل نمود و شمشیر غلام خوش بشکست و دیده با برهن مذکور بکشتن
 در آن وقت و از بار بر زمین زد مردم که اجتماع نموده از عقب سے آمدند بصورت آنرا با تانگ زد که تا شاید سے کنید قاتل مبارج
 را بکشید اما بر سرش رنجته از چوب و کنگ و کار و شمشیر کارش تمام کرد و سندر سنگ آن هوس را در دل با خود به واقعیه پاسبان
 شاهزاده که صاحب تمام و نشان بوده اند همین چند کند که نام آده مفصل سے شود و اول و الدفقیر که خطاب به نجشے الملک نصیر الدوله
 سید هدایت علی خان بهادر اسد جنگ بود دوم دارالدولہ خطابی و دیگر او این وقت در ذکر فقیه بنو موسوم فضل الله خان ممتاز الدوله
 میره و اعتقاد خان کشمرے فرخ سیرے چهارم نوبت خان نجم میر الدوله رضائے خان مبار در تدرجک ششم سها در علیخان محلی
 خواجہ سرائے آن این اوراق گمان مکتبه را قلم نام و الدخود را در صدر جمیع ساسے بنابر پاس پرے و پسرے جاکے داده
 نے الحقیقه آنست که در جنگام عجز و اضطراب و برآمدن شاهزاده از شاه جهان آباد کسے را از نام آده ران مجال آن بنو در نفاقت
 و اعانت شاهزاده از خوف عماد الملک وزیر توان نمود و پادشاه عالمگیر ثانی صفت عماد الملک که بطرت احمد نیکش و دیگر خانفنه
 با زاده و خصوصت با شجاع الدوله و دیگر مشوره با میرا آنست بر آده بود و در احوال سلاطین و مغلطے شاه جهان آباد و لاهور
 و لکیر آباد و اودحه و سولخ صوبه باے دکن الشار الله تعالی چنانچه موعود است در دفتر سوم مفعلاً ترجمه ده کلک و قلع و کار

خواب شد و والدینده را بواسطت زینت محل زوج خود که مادر هاله گهر بود بر دروازه او طلبیداشته دست شاهزاده بست او سپرد
 و سفارش نمود و عهد و پیمان گرفت و والد منظور براسه شاهزاده چند موقوفه نمود که رحمت در اعانت او محکم است و کرم بیست او را
 مستحکم گردانید چنانچه محلیه ازان در وقایع احوال عالی گهر آنچه شعلت بخرد و اسفار او درین و باریاست درین و فقر و انجمن یقین
 شاه جهان آباد و اطراف و جوانب آن دار و انار را والد و حده الغریزه در دفتر سوم ارقام خود به دریافت مخصوص آنکه شاه عالم در وقت
 و هر جا و در محرم را مخلص و دو تن و ده و انست از صلاح و صواب دید و بقدر طاقت و لیاقت خود میر و نخی شد و با وجود بی محرم
 که شاهزاده داشت در اغراض و اکرام آن والا مقام و پاس خاطرش حاضر و غائب و رحین حیات و بعد ممات کوشید مراعات اولاد
 و اخوان هم بقدر سعه و ارادت آناد و در غور رحمت و عادت خود راسته بتقصیر نبود و الحال هم اگر نام شنبان و الدر محرم نشنود
 چه عجب که مقصر نماند منیر الدوله که پیشتر ملازم نظام الدوله پسر اعتماد الدوله قمر الدین خان دار و غفر انشس خانه اش بود بواسطت
 و الدر محرم بحضور پادشاه رسیده و مورد عواطف گردید و همیشه ما دام الحیات آن بزر در منیر الدوله حقوق نیکو نیلای و الدر المخطوط
 داشته در نهایت آداب و فروتنی سلوک سعه نمود و بعد رحلت آن مرحوم هم با این فقیر و دیگر برادران توانا سعه که زیاده
 از مرتبه پن رسال و جاه و احوال ما و او بود سلوک میداشت اللهم اغفر لهما و ارحمهما القعه شاهزاده از قصبه مذکور که اقامت
 داشت بعد و قوت و الطالع برادره محمد قلی خان از سادات شکسته بال باره کثیر سعه را همراه خود گرفت و والد میر و
 رابع منیر الدوله و منظور را با گذشت تا بعضی اسباب و لوازم ضروری میاکرده از مردم کار سعه که عبارت از سپاهیان است
 هر قدر بر سر نه بود و عروج بمجاور اقبال امیدوار و مستمال ساخته متاقب بهرا خود آورند و شاه عالم مع بهرا سپاهیان از
 میران پور کوچیده و بعد و شجاع الدوله رسید شجاع الدوله مراسم استقبال بتقدیم رسانیده شاهزاده را دریافت و از
 زور و اسباب آنچه مناسب داشت پیشکش نموده بیکه و تزویر باراده هانتی که با محمد قلی خان موعود بود و اصله نداشت
 در ساخته مخص نمود چون به الد آباد رسید محمد قلی خان باستقبال شاه عالم نشسته و سعادت تقبیل قواکم سریر سلطنت دریافت
 بچاییکه منزش قرار داده بود و در آور و چند روز با هم میثاق و ره گذارینده اراده که پیش نهاد خاطرش گشته بود ظاهر ساخت بهر لایق
 شاهزاده همگی خصوصاً مدار الدوله که طرز سازش با هر کس و سلیقه اخذ و جزا کس و ناکس خوب یاد گرفت بود و توسل محمد قلی خان
 بهر ساینده سر آمد و دیگر نقایس پادشاه زاده درین خصوص گردید و میان بے گسے پیش گرفته سر رشته و سلطنت
 جواب و سوال فیما بین شاه عالم و محمد قلی خان بهر ساینده چون شجاع الدوله را داخلے با محمد قلی خان مضمر و فرصت را منتظر بود و
 در نیوقت آمد با محمد قلی خان گفت که متاقب من هم بهر سیم اما چنانچه شما خوب میدانید غیر از قلعه چاره حلقے که ناموس را
 دران مکان گذاشته از دشمنان خود که مدار الملک و احمد نیش و جمیع اخا غنایند اطمینان بهر ساینم و بخاطر جمع و تفریق ممالک شرقیه
 پروانیم و نظرفرست و چنانچه عمارتے لائق محل اقامت بگیات باشند نذر دو آب و هوایش هم بنا بر اقصا بل چنان خوش
 نیست اگر بمرزا نجف خان روبر و پرداسگے در قعه بدستخط و مهر خود بطور دست آویز نوشته بین سپارید که بعد که ساز سعه
 متعلقان خود را منتسبان شما چون ناموس و آبر و واحد است بچا گذاشته خود بخاطر جمع با عانت شما پروانیم مقام
 و مقرون بصالح خواهد بود محمد قلی خان از سخاوت خود و مشیت از سعه بے بخد او نبر و رقه بمهر و دستخط خود بنام
 میرزا نجف خان قلعه دار و جمیع عمل نوشته بدست شجاع الدوله سپرد و روبر و هم بمیرزا نجف خان و غیره بمنزله تاکید پروانگی
 داد که چون با نواب صاحب بکونجه اذاعه نیست برادر و بنه عم بهد یکرم ایشان در حاضر و غائب ملک و وارث من اند هر چه

بفرمایند بل خواهد آمد و در دین وقت این قسم اختلاط را از جملة تدابیر تالیف و ترغیب ادباً عانت خود شمرده دست آوردن جو محکم
خواست نوشته داد شجاع الدولہ بجای خود برگشت و محمد قلی خان اسباب این سفر پنجم با لغو او بود میا داشت مگر دو ضرب توپ
کلان که بر سنج و در قلعه کشنی مثل آنما گویا بود و از قلعه آ باد فرو آورده وقت سواریش آراست علاوہ توپهای دیگر همراه گرفت
بود رسته یک هزار و یکصد و پنجاه و دو جری بساعت خمار از قلعه برآمده داخل خیام و مسکروید و بافتان شاهزادہ و رفقاءش روانه گشت
این خبر شنیده گشت متواتر براجہ رام ناراین رسید او بنا بر ضابطہ بمطراحت صاحب کوٹھی عظیم آباد ظاهر نموده بادلیای قیمت خود علی التواتر
تکاشت چون میر محمد جعفر خان و میرن احمد علی رفاقت و اعانت افواج انگلیشی بنی گوانسند که از جای خود مجتنبه بکری کلین بهادر
ثابت جنگ اطلاع داده یککاف منفعت و همراهی او شدند اگر چه از شدت خرم و احتیاط اسباب محروم و استعجاب جماعہ مذکورہ ہمیشہ میا
و موجود بود و عندالوقت حاجت تیاری نادر و اباد بر دار و دیگر اشیاء چنین اسفار اہمیت چند روزے باید تا سراسر انجام یابد و افواج
ہندوستانی خود ہمیشہ می باید بروقت و در تیاری اسباب کوشہ خاصہ فوج بنگالہ را غیر از رفقاءے جدید میرن کار بجائے رسیده بود
کہ از جای خود مجتنبه و از دست قرض خان بان رہائے یافتن معطل متذربود بارے بفرزرت سے موفرواہتہا بکار گرفت
تا صورت تیاریے گرفت و محمد قلی خان شاہزادہ عالی گرجم کریم ناسکہ دریاچہ مسہوف و سرحد صوبہ عظیم آباد
است رسید

ذکر آمدن شاہزادہ محمد قلی خان در حدود صوبہ عظیم آباد و سوا بنگالہ درین ضمن روسے داد
چون شاہزادہ محمد قلی خان از بنارس پیشتر آمد راجہ رام ناراین را ندید بے ریداد کہ افواج انگلیشی و از ادلیای نماد کسی
تا حال ازیر شدہ آباد بخیبہ و انیہا چون بلاے ناگمان بر سرش رسید و بنا بر نام سلطنت و فوج صفدر جنگ کہ شہرت عظمت
و شوکت داشت و ہراس بے قیاس بر مزاج او استیلا یافته ساختے براسے برآمدن خود بارادہ جنگ مقرر و مشہور
گردانیدہ و فرج باغ متصل بتالاب دارش خان داخل خیمہ گردید و لشکراہش قرار داد مانے الفیرش آنکہ اگر افواج بنگالہ
نمودہ تحریر رسید میرن برآمدن خود را سرائے اظہار استعدا بہ متیہ جانفشانی نموده با مناطحت شود و اگر میر جعفر خان مغلوب
ہراس گشت ارادہ مدافعہ با شاہزادہ نہ نمود و انگلیش ہم ازین کار بنا بر مصلحتے پہلو ستے کردہ استکفاف نمود با شاہزادہ و
محمد قلی خان و رساز و برآمدن خود تا بر استقبال آئند انہا یہ چند روزے و ران کمان جو یاے اختیار طریقین و دین
بین ارادہ ذو جہتین نشست چون متحقق شد کہ میرن و افواج انگلیشی از مرشد آباد ہنوز بر نیامہ و محمد قلی خان شاہزادہ
دریاچہ کریم ناسکہ کہ پایا است عبور نمود و در ساختن با انہا صوب شمرود با ستر ایشٹ گفت کہ اسے آلاں کسے خبر مرا نگرفت
و احدے بمردن رسید و رہائے یا راسے جنگ با شاہزادہ و محمد قلی خان و افواج ایشان نیست بندہ را بچہ کارا موز میفرمایہ
و خود بہ منظور دار میر طراحت گفت کہ اگر فوج مار سید بجاسے خودیم دالا چند منزل بطرف شرق رفتہ سے نشینم تا ہر چہ
حکم کونسل رسد و صلاح وقت اقتضا کند ہمان قسم عمل آریم و شاربام لائق آنکہ بلطاعت اہمیل بگردانید اگر کسے و مددے
یا فیتہ بہتر والا پنچہ دران زمان در بارہ خود بہتر نشاید عمل آرید رام ناراین جواب را بکام خود یافتہ سازش با طرین آغاز
مناویرن و کرنل ثابت جنگ را از تیرہ خود کہ قاعدہ حکم اما بہ تہائے از عمدہ جنگ آشاہر آمدن مقدور و عارم اگر زد
رسیدید مرا سم نہ ویت بتقدیم خواہم رسانید نوشتہ سے فرستاد و بطرف افواج مغربے مراسلات مناسب ندیدہ

یوسا ط مرم و رابطہ اخلاص و عقیدت خود را استحکام میداد بنده در آن وقت مع برادران و والدہ و منج ناموس و عظیم آباد
با کمال تشویش بسر میبرد مگر نقشه طے خان در محاللات جاگیر ازین خوفناک بر گران بود سبب و سواس و سراسر بنده آنکه چون شهرت
رفاقت و الدر معجم بیخوف خان و میرن رسید بنا بر غرض ظنیما که جبلت میرن بود قاصدا و اعزاز مادم کردید بهر احوال نام نراین
نیکاشکت که محرمک پادشاهزاده و میج این فساد رسید بدایت علی خان گردید و سپهانش که در نیچا بوده اند پدر خود را بدین کار
ترغیب نموده اند از احوال و حراست اینا غافل نخواهید بود و ما را مطلق اطلاق برادر او پادشاهزاده و محمد قتلے حنان بنود
و مسالک گذشته که با والد میر در املاست ہم میل نمائید او شان بر قرامت مهابت جنگ که والدہ ماجدہ دام ظلما را بود اعتماد
تمام فرموده و در شاهجهان آباد تا بل بطور امرایه نگداشتن لشوان و خریدن و خزان کلانوت و قوالان و کماح باز نمائید
از اقربا بکس لال میان کشمیر سے اختیار نموده مطلقا سر و کار سے بماند اشتند و در مدت شانزده سال که اکثر حکومتها نموده
نهران سوار و پیاده لازم داشتند و در هر ماه یک لوک میعارف سے رسید خبر مادم و والدہ بجایه و دنیار سے نگذشت نموده
و ما را ہم را ذوق امپاد از حسن سلوک و صلہ ارحامیک در مهابت جنگ و هر سه برادر زاده بایش بود محتاج خبر گیر سے آن بهر در
نشاخه یکایم و آرام در کمال عزت و اعتشام داشتند بود گا سه بعد سالها و ماها اگر ضرورتی داسے شد خطی از طرفین بهر یک
سے رسید رام ناراین خطا آقا و آقا زاده خود متضمن حکمے که در بارہ نارسیده بود خواند بنده در جواب گفت که خدا شهادت
که ما را درین امور اصلا دخل و خواسته نبود و اکنون هست و والدہ را چه مقد و راست که با اعتماد آن جنین اراده عظیم نماند
بانے این امر محمد قتلے خاست که صاحب فوج و خزانه و ناظم الہ آباد و برادر زاده وزیر و سبے علم شجاع والدہ سپه حضرت جنگ
است و قطع نظر از امور نکرده بر عالم ظاهر و عالم اسرار آگاه است که ما را از مدت با والدہ در رسم مرآت سلاست مسدود
و سر رشته اشاره و اشارہ و معقود است و ما درین خصوص گنا سے نداریم مع نوا اگر اولیا سے نعم شامزده و فرید و چند
ایضا و ضرر ما دارند و صاحب بهر دو و در اطاعت این امر نپزاید ما خود مقد و رتقا و مست با شمشایج وجه نداشته حاضریم هر چه
منظور باشد میل آید رام ناراین و مرید هر دار و دھ هر کاره که اعظم ارکان عظیم آباد و رام ناراین متقا داو بود با اتفاق گفتند
که صاحب خاطر خود مع داشته با رام باشند بنده باز گفت که این وقت چنین سے فرمائید اگر میرن و در رسد و قاصدا
ما کرد و دوران و وقت حمایت ما از شما نمیتواند شد گفت صاحب ازین مرمطین خاطر باشند اگر حمایت توانیم نمود خواهیم کرد و اگر
نتوانیم شمار رابطہ بر آورد و خود ایم داد بنده شکر حق شناس و مروت شان بجای آورده همراه رام ناراین بود که خبر
در و دشا بنزاد مع محمد قتلخان که مخاطب با اعتماد الدوله شده بود رسید و الدر معجم مع منیرالدوله حسب الامر شاهزاده متصل
بنار رس بلنگر شاهزاده لمع کردید و برین خبر ہم رام ناراین آگے یافت و خبر سے تازمان مذکور از منفعت افواج بلنگر
سموع او فتنه و مسرا میث ہم با محدود سے از اصحاب انگلیش که در کوشے عظیم آباد بودند بسوار سے بجزه و دیگر گشتی سے
خانه و ملا حان لازم قریب بیت سے که و بطرف شرق رفته کوشے را تقویض نبض ملازمان خود از زمره برق اندازان
مستمر که به تلنگر شهرت یافته اند نمود و سپارش حفاظت به رام ناراین فرمود چون این حالات مشا بد را چه رام ناراین گشت
قاصد مصالح و ملاقات با محمد قتلے خان و دشا بنزاده گردید و صلاح و فلاح خود بر عکس را سے را چه مرید بهر خبر درین دیدگین مرید
را سے بمصالحه و ملاقات شاهزاده بنود و طر افواج مشرکے را بنا بر اتفاق فوج انگلیشے راج سے شمر و سنے الحقیقه چنین
بود اما رام ناراین بدین نام شایه و عدم آگاسه بر کیت تر و ساسے شکر تر سید و بعد ملاقات نداشت کشید چنانچه

ذکرش کہ وہ بھی نازک کر لیا ہوا تھا اور وہ سوائے محب برہنہ فطن و درشتاںت اسے وطن تیرہ پرے نظیر و در حساب و سراسر انجام
محاملات اسے و ملکی آشنائیت نہایت دلیر بورا ناخباشت بریزاج او غالب و مرجیت عالیے را طالب دہراند و مفتی زروال و
زرد و بال حرص و انفرسے داشت القصر چون ارادہ انقصیم یافت فقیر را در غلوت طلبید و تکلیف رفتن بلکہ شاہزادہ و
افتتاح را و سہیل و جواب و مہربان ساختن شاہزادہ بحال خود بوساعت و الدہرجم نمود و شاید دیگرے نازد مجموعہ خان خشتہ
باشد امیدہ آگے نہارد و تاکید نمود کہ راجہ مرید ہر واحد سے بہرین سراطلاع بنا بدقم بندگیہا سے خود را با والد حقوق یگوئے
و اخلاص کہ تجدید بانندہ نمودہ بود مذکور ساختہ التماس سے سوخو در راجح مرام خود نمود و درین کار بود کہ مصطفیٰ علی خان بہادر
محمد امیر سج خان پیدا شد چون از ابتدا مذکور بود کہ در دانش کے تعرض و توقیف نہایہ و درین چہ وزمان بہرہ وال دولت
سراج الدولہ چہ از خلق بسیار کہ بنا بر لازہ مکار سے داشت ہمان قسم سلوک سے نمود تا بیرون کے سزا جمنش نکو و خان مذکور
آمدہ راجہ را با فقیر شہنشاہ سرگوشیا دیدہ فہمید کہ در چہ کار اند و راجہ ہمہ اخلاص و موجب بخش و کشت راز خود حالتہ ادراہتم شکر
ساخت بلکہ ادراہ مطلب ساختہ گفت کہ زیا دہ بہرین جمع مدارج راشد بلحاظ صاحب ہما بیند و بندہ مامرخص ساختہ گفت
انہی را کہ خیمہ مرید ہر از ہمہ شیر است نخواہید رفت از راہ با ستے پور بدر وید و مصطفیٰ علی خان ہمراہ بندہ تا خیمہ فقیر
آمدہ کار و اینہا سے خود در مشک و دانے و آشفتہ کرد و فوج بنگالہ و فریقین مردم بر قافتہ شاہزادہ متوق الخار و جعفر
شاہزادہ پیش بندہ ظاہر نمود سا بہتا درین باب بکار برد و راجہ رام ناراین قلیل وجبے برا سے خرج فقیر معہوب یکی از متذکران
خود فرستاد بندہ رقبہ سید علی خان و غالب علی خان برادران خود نوشتہ بوالدہ و اینا اطلاع داد ہر دو برادر نیز فائدہ
قبیل قدم پدرا گشتہ خود را نزد بندہ رسانیدند و بندہ مع آہنا از راستہ با ستے پور برآمدہ را سچے شدہ در راہ علی الاتصال
ہر کار کا در تہر و دو ان و غیرہ و در شاہزادہ و محو علی خان سے گفتہ چون بندہ ہارول رسید دید کہ مدارالدولہ از طرف
شاہزادہ و سیر نا محو علی موسے از طرف محو علی خان بر قیلا سوار با ہد سوار ہا سے سفارت در سلامت نزد رام نراین
میر و نہ تغییر شد کہ با وجود محبت والدہ باین دیار و مرجیت خلق اینجا با خنیاہ دیگران چہ اور کار اندازا انہا کے پسید
کہ این مردم کیان و از کدماں طرف ہر اہلبان من نام فقیر و بہادران با اظہار نبوت و ابوت ظاہر نمودند مدارالدولہ سلام گفتہ
فرستاد و استفسار خبر نیریت خود جواب گفتہ شہ چون رشتہ رفتہ در شمشیر بگر رسیدیم شہنیزیم کہ فقے علی خان ہمہ مطلب
بخدمت والد رسیدہ طول شدم کہ این عزیز چہا خود را نزد ناظم شکار بدنام ساخت ساختہ از روز با ستے ماندہ فائدہ شکر
شاہزادہ کہ در میان طرف مشرق داؤد نکو و شہنیزیم و ساحتہ از شب گذشتہ بقدموسس و الدہرجم مشرف و مشنوف
گردیدیم ہر گونہ سخنا مذکور از طرفین استکشاف و استفسار اکثر امور گردیدہ معلوم شد کہ والدہ منظور بنا بر ترغے کہ در نفس دارد
بطور مادیات دلہ و نیز والدہ وغیرہ با محمد علی خان بتدل و استیجابات پیش نہ آدہ از مدارالہما مذکور اجنبیت و امد و شاہزادہ
مع لشکر و علم خود رقبہ اقتدار و اختیار محو علی خان است و چگونہ بنا شد کہ تمام این بنا ساختہ و پرداختہ دوست و
شاہزادہ و جمیع امور فائدہ وجوہ محاش و اعانت و نفرت محتاج او بندہ ما این احوال و درازر صلاح و قانون بنیاد
مخو گذشتہ با والد التماس نمود کہ چون احوال چنین است قبلہ گاہ را در شہنیزیم آ و درون غیر از آشتیے او ضاع ماردوم
و بر سچے وجوہ محاش و در رفتن کالات جاگیر کہ مجتہدین سے و محنت ہمدہ دیتے بہرست آمدہ فائدہ چہ بود و ہمدہ گاہ
آفتاب مستنکف و زمام اختیار بہرست سنگان ناگر و کار باشد معلوم ست کہ عقدہ بخوا ہر کثود و کار سے از پیش

نخواست جواب آشفته بنا بر سر او بے کز زینہ و رائتاس بعل آفرمود اما در حقیقت متنبہ و متاثر شد اما فرصت از دست
رفته وقت آن بود که الحال تبارکش باید پرداخت و محمد علی خان را تابع نصیح و ارشاد در اسے و در انقا و مشاوت خود توان
ساخت طرفه تر آنکه چون شاهزادہ عنایت سبکس و حرکات او اکثر خالے از غراستے بود ہر حرکتے کہ از او خالف مزاج
محمد علی خان سرے ز حرکت مرقوم را خان مذکور با شکار کسانیکہ متوسل با وجود نہ شل و المرحوم و اتباع او گمان کسے کہ او
بمدیک روز و الہ مخور مع بنیر الدولہ و فقیر بریدن محمد قلعے خان رفت او کنایہ سخنان شکوہ در میان آورد ازین طرف ہم بند
خواستہ کہ نیز معراج بنود رفع غبار کسے میر آمد اما مرے کہ در جواب و سوال رام ناراین عین بودند در ان وقت تغیر آفتاب
متنذر و مناسب ہم نبود از ان مجلس میرزا اسحق کشمیرے مخاطب بایر قلعے خان کہ واسطہ جواب و سوال و ترویش بیشتر بود
و دخل بسیار در مزاج محمد قلعے خان و غرور وافر بر خود داشت بر سبے در ان کار از سفاہت او و اعتماد کسے کہ محمد علی خان
از قلت تجویہ و نادانے خود با قول او کسے کہ در افتادہ محنت و جان و مال محمد قلعے خان ہمہ بر باد رفت بمیت ہم شین
توان تو بہ باید کہ تاثر اقل و دین بغیر اپدہ تفصیل این اجمال آنکہ راجہ رام ناراین بر بدیہ افواج مغلیہ و آوازہ نامشہزادہ
مہر سیدہ از بانے کہ در ان معسر داشت برگشتہ خود را در حصار شہر عظیم آباد کشید و با استحکام بروج و بارہ آن پرداخت
و ہر طرف از سرداران کسے را کہ مناسب داشت بجا نظرت آن طرف نقین نمود بعد این تینہ دستار مدارالدولہ میرزا
محمد قلعے موسوے و میرزا اسحق با تفاق رسیدہ بدروازہ شہر در میدانے دور از آباد کسے منزل گزیدہ و متنبہ
آمدن خود و در حضورش نمودہ بعد از ان با احد دوسے از پیادگان و سہ چہار سوار مصاحبت شمار و دخل حصار گردیدہ
ملاقات نمودند رسوم متعارف بعل آمدہ گفتگوے مطلب شہر و گزیدہ و فرستادگان فوائد رجوع و توسل با شاہزادہ
و محمد قلعے خان با ظہار عظیم و شان آفتاب خاطر نشان نمودہ رام ناراین را کہ از سابق مغلوب الہراس بود و بنویز عہد
تعرض با جان و مال و جمال داشتند ادب و بویہ و دلش راضے بر فتن حضور کرد و داد و درخواست عمد و میثاق طلب
سیستے مہر سران لشکر محمد قلعے خان تقصیر عثمان امور مذکور نمود فرستادگان برگشتہ عمو و معاشیق حسب الاستدعا
او گزرت کاغذے ہم بہر سرداران لشکر و دستخط محمد قلعے خان بروقت خواہش او نویساہندہ بردند چون اورا لجمی
حاصل شد و بہوز فیرے از حرکت افواج مشرقے با و رسیدہ داعیہ ملازمت محمد قلعے خان و استلام آستان
سلطنت بوساطت شان نمودہ مبایعہ عینکہ مختار بنمایش بود ہمراہ مدارالدولہ و دیگر سرداران لشکر محمد قلعے خان کہ بر اسے
آوردن او حسب اطلبش رفتہ بودند در افواج پہلوارے بنماہ محمد قلعے خان آمد و شاہزادہ حسب الاشعار خان مرقوم
خیمہ و فراگاہ و فرودش و اسبابے کہ میر بود آراستہ و مدارکان خود را نزد خود خواستہ بہ بخل و احتشام بر تخت جلوس
فرمودہ منتظر آمدنش نشست بندہ قبل از ورود و ایک روز با والد مروض داشت کہ راجہ رام ناراین نہایت عیاریس
است و بنا بر اشتہایہ مجرب استماع نام شاہزادہ و عنکبت خاندان صفہ جنگ اداہ آمدن نمود و بعد ملاحظہ احوال
این جابر آمدن خود نہ است کشیدہ اگر یہ خاتہ خود برگشتن یافت باز بخود آمد و الحال آمدنش از تائیدات اسکے شمرودہ
نہر گاہ بر سدا قاقوسے خود بدر فتن بنیاد واد چون دست شان بجاسے کسے رسید بر آشفتنہ گفتند کہ از خاندان نبوت
اے آلان باکے و فاعے بعل نیامدہ گفتہ بندہ ہم ولالت بد فاعے کم جوو یکہ نمودہ اندازان مجا و تذکرہ رام ناراین
را ہمراہ خود گرفتہ داخل حصار باید شد کہ دین صورت او ناچار رقیق و شریک شما است و افواج مشرقے

بعد اطلاع بر این امر انجمنه قدم پیش نهاد گذاشت گفتند اختیار با محمد قلی خان است گفتیم باو باید گفت گفتند چون اول من
نے پرست مرا چو غرض است که باو چیزے گویم بنده ہم بہ تنگ آمدہ عرض نمود کہ درین صورت عرض و ناموس بر باد و فساد
بیا و خواہد ماند اگر دخل درین معاملات نبود نہ شریک ہم نمی بایست شد فحشکی با فرمود نہ خاموش شدم روز دیگر کہ ہر اے
ملازمتش مقرب بود بنده ہم ہمراہ والدہ مبارک را گاہ سلطانے حاضر و جمیع حالات را ناظر بود تا آنکہ خبر و درام ناراین بخاند محمد توفیق
و صحبت داشتن ایشان را راجہ مذکور در خلوت و داروہ آمدن خان مرحوم در حضور و آوردن راجہ در خدمت شاہزادہ ہمراہ خود
رسید بنده بتیاب گشتہ بمنبر الدولہ و دیگران ہم صلاح مذکور گفت ہر یکے عذر مجبور سے خود ظاہر نمود تا آنکہ محمد قلی خان لاشعرا
را بیرون دولت خانہ بلکہ در راہ گذاشتہ خود پیشہ آمد و کورنش نمودہ بطرف دست چپ بفضایہ وزارت سح بیرم خان د
ہمراہ الدولہ دیکھے خان پسر زکریا خان و دیگر ہر ایمان خود استاد و والد مرحوم بفضایہ بخشیاں سح منیر الدولہ و بندہ
دو دیگر برادران و امرا سے رفقا سے شاہزادہ بطرف دست راست استادہ بود و محمد قلی خان بجز و قیاس شہد و عذر
راجہ بزرگ و ستایش او نمودہ گفت ہندو سے ہوشیا رسل سل گئے است فارسے را درست سے گوید و دانائے
از خواہے کلام او ہو یا ست من و ہوائے خود و نیابت الہ آباد ہم باو دام خندان بندہ نے دائم بچہ صورت شاید گوش
شاہزادہ رسیدہ یا خائے الذہن گفت کہ اینقدر اعتماد از و بیک ملاقات شمارا چہ قسم بہر سیدہ مدار الدولہ شروع
گیا کہ خوبے و وفا حسن اخلاص و سوسج عقیدت او نمود میرزا اسحق از میان جستہ جمیع خوبیاں مذکورہ راست
انقیاد و فرمان برداری او متعجب گشت و ذمہ خود نمود و اینہا خود بمقتضای طبع دوسہ ہزار روپیہ نقد و جنس و دنیا تر تلخ
کلمات بہ فروغ از عیار سے و سکار سے بزر بانش گذشتہ و از راجہ مذکور شنیدہ بود نہ مبالغہ ہا سے نمودند اما
محمد قلی خان و شاہزادہ و دیگر دولت خواہان خانہ شان راجہ بلا زدہ بود کہ کسے بشیر سے مذکور نے گفت کہ اگر جہد فوق
در حضور و اطاعت نکند چنانچہ ہمیں کار کہرتو کہ فرمان برداری او را قصد سے نمائے چو گونہ از عمدہ آن بر سے آئے از
آقا سے ادب آئمہ اسباب و اتفاق شاہزادہ خود عقدہ نکشو و این کشمیر سے مغلوک اطاعت اور اندام ہم چو گونہ متعجب گشتہ بود
بسیار جائیکہ عقاب پر برینہ و از پیشہ لاغر سے چہ خیز و نہ القصد بداند کہ زمانے رام ناراین در حضور رسیدہ و یاد اسباب
و ادضائے کہ در تمام عمر خود ندیدہ بود متلا سے کورنش و سلام گردیدہ بالبخشک و سہلین نزدیک تخت رسیدہ یا و شاہزادہ
کہ مدار الدولہ یا شاہزادہ بہرست خود را شرفیما سے تذکر گفت و محمد قلی خان شہد و عذر بفاہما حسن ارادت و عقیدت او نمود
اتمس با عطا سے خلعت نمود شاہزادہ حکم داد رام ناراین را برودہ خلعت پوشا شد نہ و سپرچ و عقیقہ مرصع سح پر کلنگے
عقار کہ مخصوص شاہزادگان بود مرحمت گردید مرید ہر ازین شراکت سر باز زدہ ہمراہ ینا د احمد خان قریشی و مصطفی قلی خان
از ہمایون او بکلازمت رسیدہ بنیابت خلعت چار پارچہ و سہ پارچہ سرخ از سے یافتہ ارام ناراین کہ گاہی انقدر تکیب
خود خاند سے نمود در سر گردانے بجا آوردن آداب بکرات و مرات کہ ہر اے ہر اے سے پایدا فتاد نہایت خستہ
و حیران گشت بعد از آن کہ دے استاد و حواس او بجا آمد نظر پائین انداختہ بملاحظہ احوال خلاکت شاہزادہ و غرابت
او ضاع امر و رو ساسے لشکر و پریشانی از دے سلطانے کہ ہنگام ورود و دیدہ بود و از آمدن خود نہ امت کشیدہ
بندہ از سیماسے او دریافت کہ از آمدن خود پریشیمان و در آرزو سے بدر رفتن از چنگال ایشان است بعد ساسے
محمد قلی خان سح رام ناراین مرخص گشتہ بخاند خود رفت و در انجا تمیز انہم کہ چہ سودا سے خام بختہ چنین صید بام افتاد

در باغ جعفر خان و میدان ان طرحت ہم گذشت آمد و رفت سفر اولیا دلاں بنا بر ابلاغ احکام و طلب کا فہ داخل و خارج صوبہ بنگالہ کی
مظاہرے و شہرے ہم از لیا دلاں بل سے آمد و راجہ در انتظار خبر نصرت لشکر بنگالہ ہمارا دہشتات بنگلہ را نہ درین آشنا خبر کوچ نمودن
سیرن و لاکر میر جعفر خان کہ سپہ سالار و مختار سرکار پدر بود و اخراج انگلیشے و کرنل کلپٹن ثابت جنگ برام ناراین رسید و شد آمد
انفاضاے محصلان محوطے خان ہم از و یاد پذیرفت حوصلہ مرید ہر رام ناراین تکی نموده مردم محوطے خان را بکمر و عفت از شہر
و خانہ خود بہر نمودند ارادہ رام ناراین آن بود کہ چند سے دیگر ہم بمہاشات بگذرانند تا فوج انگلیشے و سیرن در رسد و کار این
سپہ سالاران نادان بے در و در سارا انجام یابد یا وہ گوئے رئیس و متعینان فرصت نداد و حوصلہ مرید ہر تاب بنا و رہہ فرسخ بنگلی
آقا و پرتاسے خود در جنگ چند روز دیدند و الایے شہید این اہلبان را بسنخان و لاویق متعین داشتہ غافل میگذاشتند تا فوج انگلیشے
رسیدہ گوشمال گستاخی شان نیدادہ

ذکر آشکارا شدن خدعی کہ رام ناراین با محمد قلیخان می نمود و محاصرہ نمودن افواج مغربے
حصار عظیم آباد را بہ بد سلیقتی و بر گشتن سلطان و وزیر خائب و خاسر از سوی تدبیر

ہمیت ہرچہ داناکندہ نادان یک بہ یک بعد از خرابے بسیار ہ مطابق احوال محوطے خان ادبار اثار راست اول ہر چند ہوشیاران
صلاح شایستہ و اندوہ دوسے نداد و گفتہ آمنائتینہ و بر عقل ناقص خود اعتماد و استبداد تمام نمودہ کار بجائے رسانید کہ غلغلہ از
بہشت دست نگزیدن چارگانہ تفصیل این اجمل برسپیل یمازد اخطار آکے چون راجہ رام ناراین لیا دلاں و ملازمین بنگالہ
را بدر کہ وہ جواب فرستاد کہ صاحب این ہمہ حکم کہ سے غایب چہ فہیدہ ایدین نوکر شماستیم کہ محاسبہ وہم نوکر ناظم بنگالہ ام شہساز
ماجو و دیگر ملاقاتے و ضیافتے نمودیم حال را بے خود ہرچہ بہتر مایند بکیند خان مذکور و دراز شعور از جا در آمدہ ہرزہ در آئے
ناہنجار و بلند پروازی بے بسیار نمود کہ صبح این مرد کہ بخود غلط را ادگوشہ گمان گرفتہ سے آرم و پادشاہزادہ گفتہ فرستاد کہ فردا
جنگ است فوج سرکار ہم ہمراہ فدے بنا بر تہیہ این محل بکامرتین شود شاہزادہ و الدفقیر و جمیع رفقاسے خود را اطلاق
احوال و حکم با حانت و رفاقت محوطے خان نمودہ فرمان داد کہ فردا اول صبح ہم کس ہمراہ او سوار شدہ تاج را سے و سر مالش
ہا شہزادہ خان خلعت نہ کریا خان کو خواہر زادہ و داماد قمر الدین خان وزیر بود بکمر دستار جلالست و جلالست و
سفاہت خود ظاہر نمودہ از اول شام سہ ہمراہیان یراق لہستہ و از خیام خود بر آمدہ متصل بیابغ حیدر نواز خان مرحوم کہ والدہ درانجا
فرود آمدہ بود و بدو ہم خود مورچال قائم نمود و فہمید کہ صبح بے موقع کشیدن و جانیکہ نیمہ گاہ مردم و از قلعہ منایت میداشت تمام شب
بسر بردن فائدہ غیر از اظہار حماقت چہ داشتہ باشند انقصہ چون صبح صادق صادق و مید حسب الحکم روسا و لشکر میاگشتہ لوگران
شاہے بد بار شاہزادہ و ہمراہیان محمد قلی خان بر در دولت سراے او حاضر آمدند بندہ ہم بر فاقہت والدہ بد بار شاہزادہ رفت
و ہر کس مرغی بگج گشتہ از تخیم خویش در میدان شتافت میر حسین خان خواہر زادہ و الدفقیر جنگ از رفقاسے محمد قلی خان
کہ نہ ہم خود سپہ سالار سرکار آقاے خویش و از جملہ ہا دران بود با جمیعت خود رفتہ در باغ راجہ رام ناراین محاذے
لکھڑکے رانے اقامت گزید و مورچال خود مقرر ساخت و ہمیں قسم ہر یکے مقابل حصار عظیم آباد در جائے مناسب محل اقامت
انماخت و الدرحوم سہ رفقاسے قدیم و جدید خود مقابل بچ طرفت نخاس در میدان استاد از ہمراہیان شاہزادہ
لکھڑکے کہ توسل و اخلاص در خدمت داشتند بر فاقہت آن جناب علم جلاوت برافراشتند درین عرصہ عبداللہ بنگلی

فرخویم که عمر کمتر نفیر و حسن و سال و نهایت شفیق بر احوال ابن عبد اقل بود از بنا گنجیور با وجود صافیت پسران علی قلی خان که در وقت
شان بسر سے برو پاکر و سے ملاقات برادر بزرگ خود بجز داغ صفا سے خبر و دروش با شاهزادہ مع عیال و اطفال و اسباب
اندر وقت چند سال جماع وقت که والد سوار و عازم میدان بود رسیدہ ارراک سوادت قدیم سوس نمود و گفت که متعلقان ہمارا ہمراہ
آوردہ در بلخ لون گو کہ مقبرہ والد مرحوم است فرود آوردہ ام الحال کہ موکہ جنگ گرم گشتہ اندیشہ است کہ آشوب سے بیرون حصار
رو سے و ہر سرنے حمایت کنند تا مردم شکر میرق سرکار شاختہ قورضے نمایند حسب التماس او بیل آمد اما بندہ را طعنان نزد
گفتم بہتر آنکہ ہمہ را ہمین جا آوردہ نگذارند عذر خیمہ عظمہ و وجوہ دیگر نمودہ تخم را نشیند و طعم دار را مع بہرق والد ہمراہ بردہ و انجا
کہ عیال و اطفال را مع اسباب گذاراشتہ بود نشانید و بنا بر رفاقت برادر و این عبد اقل برگشتہ شریک مامور کہ دیدند
بعد اندک زمانے گلہ توپ از طرف حصار بطرف ما کہ مردم بسیار سے از دھام داشتند سردار و ندوام ناراین شروع
جنگ نمود و از ہر طرف قلہ کہ مجازیش افواج مخالف بود گلہ انداز سے شروع گشتہ علی الانصال گلہ توپ سے بارید و از
بالا سے سراسر گشت و بطرف باغ رام ناراین کہ متصل با دیوار حصار قلہ عظیم آ بادست کھڑکے رائے دیر عمر حسین خان
درا تھانہ نشستہ راہ یورش سے جست التاب نیزان جنگ و توپ انداز سے با آنکہ زیادہ تر از طرف ما بود تا آنکہ محمد قلی خان
ہم بر فیض خود سوار با جماعہ لیاریز و یک مار سیدہ با ایستاد و مرید ہر کہ بر برج خماس چاسے داشت و اہتمام آن طرف با
متعلق بود کہ شرت از دھام و اسباب جاہ و احتشام دیدہ گلہان برد کہ مقابل برج محمد قلی خان یا شخص و دیگر از اعظم ارکان خواہد
توپ انداز محرم نمودہ تاکید کرد کہ باید گلہ در جمع بلکہ سردار فیل نشین رازنے او ہم مید و زود سے درین کار داشت و گلہ
متواتر رسیدہ اکثر سے اذان گلہ اطراف و جانب نیل محمد قلی خان و بالا سے سر مردمان فراہم آمدہ انجا بیکہ شمشیر
چنانکہ یکبار گلہ توپ نہنگ ساز بالا سے سرفقر بانکہ ارتفاع گزشتہ نزدیک بن بر زمین خورد و بندہ ازین چراکت سبے موقع
ناخوش گشتہ بود اندک ہر پاسکہ برابر فیل محمد قلی خان بانکہ فاصلہ استادہ بود التماس نمود کہ قبلہ این بیکہ بدت گلہ با سے توپ
دریخا استادہ ایم کہ کام فائدہ مقصور است فرمود کہ بے آنے چارہ ہر سمت من نیست گفتیم ہمارا لشکر باید گفت کہ اگر منظور یورش
بفائدہ باشد قلہ رو برو خود بدولت سوار اند درنگ چہیت بر قلہ بریزند انچہ مستدار است خواہ شد عبث ہر دم توپ
استادہ در عرض ہلاکت بودن چہ ضرر دہد اگر یک گلہ ہمار سے برسد جنگ تمام و کل لشکر بے انتظام سے شود و اگر بفائدہ
عقل کہ درین لشکر اثر سے اذان پیدا نیست جلدی کن منظور باشد چنین قلہ ہر حاضرہ سکنے باید ہوبہ وار سے با سہ چار ہزار
سوار و دہ ہزار پیادہ برق انداز مع چندین ضرب جزائر و توپ ہمارے گلان با اسباب حرب مستعد حاربہ است
و جمیع ہمان سے شہر نیار حفظ ناموس و آبرو سے خود غلاوہ در رفاقت و اگر بستی یا عانت حاضر اند بد و فحل و قلعہ احتمال
جنگ عظیم است و ازین طرف کہ افواج ہمارہ واد و شکست بروج و دیواران حصار کہ ہمراہ شہر متین مرتفع ککے دار و اوجہ
متذرات است اول صلا چکہ مناسب بود شروع نیفتادہ حالاکہ کار جنگ کشیدہ تدبیر جنگ ہم چنین است کہ سرداران
لشکر اختیار نمودہ از ہر طرف ارادہ احاطہ حصار دارند بیکے باید این مردم را از ہمہ جانب محمد قلی خان طلبہ اشتہ بیست
مجموعہ از ماہ مختار بدیرون شہر کہ رستہ بازار و کثرت عمارتہا بمنزلہ سلامت کوچہ است در شہر در آئند و با رام مع جمیع
نوج ہر سہ در حفظ آبی متصل بقلہ بادشاہے در حویط مرید خان بر لبہ پار سیدہ سواران و سرداران لشکر را پیادہ
سازند و یکجا مستعد یورش باشند و توپ ہمارے بزرگ را متقابل دیوار نچہ قلہ کہ کار گلہ و شست و ساختہ دو صد سال بیکہ زیادتہ

خواه بود و مطلق نشسته و استحکام ندارد و نهایت بوسید و از جا هشتایش ریخته و دیوار بر تعلق خفته گشته ایست برابر بچند و حکم بزود
 کله با فرمایند اغلب که در چند شک و عرصه یک و دیگر کتر از آن تمام دیوار سمار و بازین هموار گشته راه و سی برای یورش بهم خواهد رسید
 آن زمان برق اندازان را پیش رو گذاشته با دلاوران مبارز یورش فرماید تا افتاشا الله قاعے صورت نفعی و نماید والد
 قاصد این امله شده بود که ناگهان خود بخود محمد قلی خان از جایکه استاد بود بر طرغ مزب پیشتر راند و مات والد نیز بر فاقه او
 پیشتر رفیق بار سے محازات برج نخاس بر طرغ گردید و محمد قلی خان و ران مکان استاد و کسے را فرستاده والد راه پیش خود
 طلبید اشعت چون رسیدند نیل را نشاند و همراه خود بر عمارے سوار ساخت بعد آنے والد مرحوم بنده را نزد خود طلبید پیشتر رفت
 بمحمد قلی خان سلام کرد و والد مرحوم که نواب صاحب شمارا سے خواهند بشارت پیش رام ناراین بفرستند گفتیم حاضر ما
 درین وقت که او محصور و دشمنول مانده و از قلعہ غیر اسیر تیر و تفنگ و دیگر سے نمی آید بنده چگونه اندرون توانم رفت محمد قلی خان
 شخصے را در و بر طلبید فرمود که ایشان از برادران شیخ حمید الدین جماعه دار و رفیق منند شب تبریب دعوت در خانه شیخ مذکور
 اندرون حصار بوده اند این وقت از آنجا سے آید رام ناراین حضور شیخ حمید الدین میگفت که من ملازمت نموده مستور رفاقت
 در پیش ناظم بنگالہ بدنام شدم با وجود این نواب که بر استیصال من لبته قلعہ را فرو گرفته است بنا برین حمید الدین پیغام فرستاد
 که اگر حضور بایکم آید و بنده متحد سے شود که با نادر و در حضور بیار و شمارا سے بایده رفت و باید گفت که الحال بهم اگر ادا از در اخلاص
 و عقیدت در آید ما بر عهد خود استوار و با او کار سے نداشته خواستگار اعلی و انقیاد و یک گفتیم اگر این سخن محبت دارد و چاره او کی
 نفرستاد و ابلاغ این التماس نمود شخصے که حامل پیغام در و بر داستاده بود گفت پیغام و دست که شیخ حمید الدین داده و ما را
 فرستاده تا در حضور عرض نمایم محمد قلی خان گفت خوب از ما چه میرو و صدق و کذب این خبر بدو در و شما در حضور را وظاهر
 خواهد شد چون دیدم که از سخاوت امتیاز معقول و غیر معقول کنے کنه گفتیم چه مضائقه اگر منظور همین است بنده میروم اما نواب حاکم
 در جاسے مناسب ندولی فرمایند و مردم از قرب حصار بر خاسته در حضور آید تا راه آید و شد باز شود و بنده آنگاه رفته
 مرصے اودار را بد و از بند داند در هم آنچه مناسب داند بگوید بعد از آن در حضور آمده آنچه اودار کرده باشد اظهار نماید
 محمد قلی خان گفت تا او جنگ موقوف نگند ازین طرف چگونہ سے تواند شد گفتیم درین امر ادا بایک نیست چون افواج
 حضور تا صد یورش بر حصار شدند او بنا بر ضرورت بمذاق بر خاست از آن طرف اگر اندک اهلای شود و در طرفه الصحن
 مردم بر برج و باره صعود نموده کارش را تمام سے نمایند چگونہ از طرف او توقف در برق اندازے و خصم را کشتن
 خواهد شد و بدون موقوف شدن تفنگ اندازے بنده چگونه سے تواند شد گفتیم درین امر ادا بایک نیست چون افواج
 کنے کنه شخص مذکور گفت همراه من بیاید که من سے برم گفتیم چه مضائقه من همراه ایشان میروم تا صاحب یکه ایشان بر بند بنده
 همراه است و در خصم گشته باتفاق روانه شایم علم مرحوم و باب طے خان که ذکرش گذشت بنا بر اخلاص و اشتیاقیکه داشت
 رفیق من شد شیخ مذکور که دے بدون من در حصار حضور محمد قلی خان شده بود و در عبور راه محافظت خود از گله بنده و دن
 نموده میرفت و بنده در پے او راه سے برید تا آنکه بیاباغ رام ناراین که منزل و مور چال میر حسین خان و مجمع چند هزار کس بود
 رسید و توقف نمود چه بیرون بر آمدن از دیوار باغ که نهایت متصل بحصار و در میانے حاکمے و سایرے نداشت تا در پناه
 آن توان رفت متذکر بود و بنده بعد اندک استراحت شروع بتاکید کرد و شیخ را بهر تیر گشته مذخر خواست آفا ز منا و کراسے
 بگویم بعد از آن برویم گفتیم چه مضائقه من خود با شما هم هر جا بر وید میروم و هر جا با شما هستم آفا ز منا و کراسے

یا خدا شکرت خود شد شروع نمود تا رتبه اور از رتبه الدین رساند و ادرا ہے نمایه ایشان بردند و بندہ را ہم ہر نہ خدا شکار این طرف آن طرف
 گردید و در اسے ندیدہ برگشت و بعد خواست شیخ ابلطیج او با نام پیچہ و پیہ نمود خدا شکار ناچار گشتہ جواب صاف داد کہ صاحب جان
 عزیز تر از ہما ششیاست ہر گاہ صاحب نے تواند رفت من چگونہ میروم من ہم آومم و ہمین گوشت و پوست و استخوان کہ
 افتخار از دوزخ بایزہ دارند از استماع این جواب خاصہ حضور من با آن دعوا بیکرے نمود نہایت مغفل گشت و لحد سر برین انداختہ گفت پس
 باید برگشت ہمان سخن گفتم کہ من ہر ایشام ہر جلیس و دیدیروم بجا است برخاست چون رو برو کے محمد قلع خان رسیدیم واد پدید
 گفتم از ایشان باید پرسیدہ محمد قلع خان دریافتہ خاموشے گزیدہ آن عزیز عذر سے یا شہسار سے خواستہ بگوشتہ در رفت و بندہ
 تا عصر سے تا تمام جماعہ اہلمان را دیدہ و آخر دوزخ بایے خود برگشت بعد از من صاحب علی والدہ اکثر مرطلان بے فوج بمنازل خود حاضر
 نمودند مگر افواج محمد قلع خان و جماعہ داران ملازم شاہزادہ شب حراست قلعہ و توپ و اسباب ہر اسے خود نمودہ ہما نجا
 بسر بردند و چہ ہاے بے ایمان ہر دوشکر و گرسنہ ہاے نا خدا ترس در آباد کے خارج حصار کہ سکندہ آنجا بود و شاہزادہ
 نہایت شغوف و مطمئن بودند رختہ و از نماز مردم بر آوردند و خان مان عالیے با درفت خاموشے اندوختہ اسے مردم بشارت
 پروردہ چنانچہ اہل و عیال و باب قلع خان مرحوم ہم بلا کے غارت متلاک دیدہ مالک یک چہرہ و یک گز کہ پاس مساندند
 اما شخص ملک خصلت در ہماں ہنگامہ غارت بسر وقت شان رسید و حافض عرض و ناموس آنا گز دیدہ ہر اہفت خود
 متصل بلنگر سایند و در گوشہ نشاندہ رفت علم مرحوم مرحوم تمام شب در تلاش آنا برج و قلع گذاریندہ اثر سے از آنا
 نیافت و هیچ نہایت نزدیک بنجہ گاہ والدہ را ہنودہ بیٹے اشبار کر گز ہاے غارت زدگان گم شدہ را یافت
 و بر سلاتے ناموس و دست آمدن اطفال و محفوظ ماندن آنا از ذل اسیر سے شکستہ حقیقہ بجا آورد و در سخن تشوہیاسے
 خود کمال نہ امت کشیدہ اسود سے بنودے اسے حال چون معاملہ بر این منوال شاہ گشت فیر را از چہ امپیرہ امید سے ازین
 را و ساد و لشکر بنو و بیشتر بایوس و در بارہ مخالفت ناموس مشوش شد چہ عمر ہماں ر ذکر را چہ رام ناما بن مردم محمد قلع خان
 را را نہ داعیہ حرب مصمم نمود جناب والدہ دام ظلہا و بنفسے از متعلقان بندہ و دیگر برادران بایک یک خادم و لباسیکہ دربر
 بود و رخت خواب و دیگر اشیایے ضروریہ بر اسے ملاقات والدہ مرحوم آمدہ بود و نہ مستحقان دروازہ مشرفے محمد علیہ آباد
 وقت بر آمدن سوار بیاسے مذکور مزاحم شدہ ہر ام تا رین اطلاع دادند و فرمان داد کہ اسے تعویذ نہ کند در رفتن و چہ فی الحقیقہ
 احسان نمایانے کرد و الا خدا سے دانکہ کیرن بود و دو چہ نا خدا تر سیماسے نمود و الحمد للہ علی ذلک و سلعہ جمع نمایہ
 آخر قیامہ شاہزادہ و محمد قلع خان از طرف باغ جعفر خان کندہ در میدان جنبیے قلعہ عظیم آباد دور تر از حد و حصول کل
 توپ کہ زمین خشکیدہ جلد بود و مسکرم شدہ بندہ و دوسر روز دیگر شاہزادہ انو حجاج آراسے رؤسا و اسات تدابیر فیر ہما بسر
 جماعہ مذکورہ نمودہ دل تنگ گردید و با والدہ مرحوم کلالت کرد و ت آمیز گفتہ التماس کرد کہ یا شکستہاے چند خان
 بر باد دادہ در دنیا انتاہ اند طاقت پیادہ راہ رفتن نہ دارند و این قلعہ باین تدابیر در ما ہما ہم مفتوح نخوا بد شدہ و تیر
 لشکر شمرنے با افواج انگلیشے میرسد و محمد قلع خان و شاہزادہ راہ خود سے گزیدہ در بارہ این بیچارہ ہا اگر ہمین وقت
 فکر سے فرمودہ بجاکے بفرستید بہتر است والا بعد چند روز بیچ نے تواند شد آرزوہ خاطر گشتہ فرمودہ نہ کہ از من خود
 چیز سے نے آید ہر چہ بہتر را بند بکشد بندہ چند ہیل سوار سے و یک دو را بہر بار در بر اسے عمل سناہ والا بار سے
 و اسبابے خود ہما بود از عالم کج کہ چور ہر سے ہملہ نان آنا سے باشد و آشنا بود طلبہ اشستہ و چند نفر کماران ہبر سانیہ

از پادشاهان گویا که در وقت ویت والدہ و بیچ ناموس که متعلقان مدعی شازخان و دو باب علی خان برادران بودند چنانچه خود از راه گولر
موجود در پای سوین نموده بملک باوئی مذکور رسانیدند و در قفسر سلیم و حوئی شاه قیام الدین نود شاه گیلان بسر برد و دو لوک یکبار شازراہ
و محمد علی خان گرفتار و بازگردیدہ برگشتند و در مسلم بندہ باز شرف حضور و السلام حرم و در یافت

تمت احوال محمد قلی خان و شازراہہ عالی گز که در غیبت بندہ رویداد و برگشتن هر دو از عظیم آباد

بعد از آن که قزاقان و لشکر برآمد محمد قلی خان و همراهانش و سرداران رفعا سے شازراہہ اهتمام و تفریط زیادہ از غیر مقدمه
نموده و مورچا را حاصل دامن معاصر رسانیدند و اکثر سے مجرد و بسیار سے مقتول شدند اما انہمہ محنت چون بے موقع
و برالاست حماقت بودند خود سے نہ اندک مدتی طمان بر برج خوف مد سے گنج از حاکم نموده یہ بیداران حکم داد کہ نسیب از
برج مذکور را کاواک کنند و در غم نہ چار بیدار و برج برج کار سے کہ نہ ناگهان برج از بار خود فرو نشست علی از انجا کہ غیبت
جائے بدر بود و مدد کسی بازین مجاور گشتہ سمار شدند اما را ہے براسے برآمدن بران برج بسر آمد و مردم محمد قلی خان بجوم
آوردہ وورش نمودند و محمولان ہم پاسے دار سے نموده شگ آساید و چہ پاسے بار و دت آتش دادہ بر سر مردم میر گشتہ
و از برج پہلو کہ شگ چون شوگ بر سامعیان سے بارید و اکثر سے از آفتابا نقص و شگ و دیوار برآمدہ بر سنے سوخته بار و دت
و بیچے مجروح گوسے بند و ق پائین افتادہ بالارفق نتوانستند و در پائین بیچ نیز می کثیر از بزد و ق مجروح و مقتول افتادہ
سے گویتہ قریب بد و مدد کسی بکند زیادہ بہین صورت تلف شدند و کار سے از پیش زفت تا شام شد و مردم برگشتہ و مورچال
خود ہمدرد و میچ آن چہ بر بیچے جواب و سوال محمد قلی خان را با شازراہہ ملاکے عظیم بہر سیدہ فوج خود را از پائین معاصر
بزرگ داند و حاکم مراجعت گشت شازراہہ بخاندان رفته عذر خواہی و دلدار سے بسیار نموده مردم ہمیر و بنگاہ ہش را کہ
پیشتر رفته بودند دیگر داند و مجروح او را مستعد فرارید و در غیر معاصر عظیم آباد را عیب ساخت چون در جواب و سوال بنگاہ گشتہ
و وقت یورش نامندہ بود مردم را بر رسیدن تا مورچال و حراست جا پاسے جینہ خود مامور ساختہ وورش را بر فردا گذاشت
و صبح باز جان ہزار و سے داد و رام تا راین راح حارسان قلعہ اضطراب و تزلزل سے عظیم و رنجات و استقلال بہر سیدہ
قریب بود کہ بگزیند و قلعہ را خالص گزاندہ و رین آسا خورد و زجر قرب و در و لشکر شرقتے محمد قلی خان رسید و قبل ازین خبر بجا
قلعہ الا او کو شجاع الدود و بہ غاڑہ دست قلعہ دار محمد قلی خان انتزاع نموده قابض و متصرف گشتہ بود نیز رسیدہ استماع و خبر
گذاختے محمد قلی خان را ہوش و حواس بر جا نگذاشت و دست پا چہرگ دیدہ مراجعت بطرف شجاع الدود را باید قراست کہ
سے علم چہ بگوید و اندہ مناسب و غیلا صہ چون بخت یا ورنہ و اجل مقدر شش رسیدہ انچہ نے بایست ہمان سے کہ د
عزم حاد و تراجیم نموده و در کا کید وورش احتمال نمود و قریب بشام وعدہ فردا بروم دادہ بنجام خود برگشت و برادرادہ
خود و قرب و محل میرمن و اخراج انگلیشے شازراہہ را اطلاع بخشید شازراہہ دوسہ بار پناہ مانے پایدار سے فرستادہ
جواب خاطر خواہ نشید تا چار گشتہ خود ہم ارادہ برگشتن و پاسے رسیدن جوم گردانیدہ آخر شب از تبدیل وضع لشکر
بر کسی خبر نداشت و صبح ارادہ پاسے معاصر نماہر شہر چہ پہلوان سنگ و بیچے و نقا سے صاحب جرات محمد قلی خان را فدیہ
کمال دادہ آشتے و اطفال با شجاع الدود را مستولی است بہر صورت ہمیں جا باید بنگید یا تہ میر سے دیگر باید اندیشید
فائدہ نہ بخشید و صبح طبل و چیل کوفتہ عازم ملک خود گردیدہ

تذکرہ و مویشیر لاس فرانسس و دیگر حکمت و شایستگی

نزدیک پہلو اسے مویشیر لاس فرانسس بخورد و فرماید کہ این چه خیال باطل و چه بے فکری است صاحب مرئی مختصاً نموده
دور و زوگفت فرموده حسن تر دور از کچتر بود و دان و دان خود را رسانیده ام به بنید اید از ان هر چه مناسب باشد خواهید نمود
مطلقاً گوش نکر دلاس مذکور ہم تا چار تا ششائے قدرت کردگار عزم بازگشت نمود اما ملاقات با شاهزاده مناسب دانسته
پایان فرستاده شاهزاده توقف نمود تا مویشیر لاس آید ملازمت کرد و از کمین خاطرش استفسار نمود شاهزاده آنچه واسطه بود
خاطر کرد که با عانت محلی خان معارف ضرور نیازمندیست میبایست شد و اکنون مرا آن مقدار زرد اسباب که مقادیرست
با انواع مشربتی توانم نمود میرست بغیر و در طرف چتر بود میردم تا بعد ازین چه شود لاس ہم چون بهمانا قاصت داشت
رفیق سفرش گردید اما پیشتر از شاهزاده میرست چنانچه فقیرم و تنگدادر و دسسام گردید بدینش رفت و احوال پرسید و گویا
هنگامی که بمقامی رسید چند روزین بعد ابراسه خراب ساختن مالے موجوده اندامیاری کرد و واضطرار و محبت محمد قلی خان
را ہم از حمایتش رد میگفت که من از جنگار تا شاه جهان آبار هم جاگردیدم غیر از غریب آثار برکے و قارت مسافر دیگر از
کسی چیزی مشاهده هر چند خواستم که یکی ازین مقدران شہور محروم از ظهورش شجاع الدوله و عداد الملک و اشغال شان
باقضائے غیرت و انتقام سلطنت اراده نمود و بست بنگار و جنگ جماد انگیخته فایده کسی باین کار اوقات خود و من و بچ
این امر مطلقاً ادا کرد و انعقد چون او گذشت محمد متقی خان و پادشاهزاده رسیده و الدرم هم تشریف آورد و از اما سیلوی
رفاقت سرداران بکسر نایب نام و تحیر و در برهان خانکره و منزلت و استیتم فرود آمد و شکایت سخاوت هر دو سرافرازی قضا
آغاز نموده باینده استشاره فرمود که اعمال چسے باید کرد عرض کرد که شما بجهان آواز داد و عداد عداد الملک سنے توانی رفت
و شاهزاده را این مقدمه که متقد احوال آن جناب سیال و اغفال و دیگر سنسبان که ازین حرکت آواره گشت اند و توشه سلطوم و
شجاع الدوله را سناست به بازراج آن قبله نیست که توقع رفاقت او توان نمود و صحبت ماموم باارباب مشرق بنا بر آمدن قضا
همراه اینها و رفیق گردون ما به پراودان با شاهزاده به هم گردید و برعم بنده چاره مخفود یک صورت است اگر چه تحمل آن
بطبیعت عامے گران خواهد بود اما بغیر و درت باید نمود و آن نیست که پهلوان سنگه زمیندار محمد ابن صوفی و بارام نام این
دو مرے دهر رسیطه عجیب دزد و انزاسے ہم چنانچه گان نتوان نمود و دار و بقدر خوبسے هم همراه او هست درین وقت باو اتفاق
باید و زید البتہ کاراد صورتسے خواجہ گرفت و در صورت و فاق باو براسے جناب عامے تا کارسے کند کار خود خواهد کرد و باین صورت
ممکن است که محالست جایگزین و غیره دست آید و گوشه براسے به سردان اوقات میسر باشد تا دل نموده فرموده سنے لواحق اگر
برین بسیار گران و ناگوار است اما چاره ہم با فعل مخفود و اینکار بنابرین والد از مسدود کچید بر دور پاچه دوگذاشتن با اتفاق
پهلوان سنگه خیز زداد و اسے ملاقات آید باکمال تواضع و فروتنی استکشاف مانی الغیر خود به اطلاع سادت شمرده بدین
اشتا و امید آن داشت که اگر شاهزاده تقصیر مقابلہ با میرن نماید و مویشیر لاس را برگرداند و دوا فرسے با جماع سپاه و
اسباب بیان صرف نمود و عانت شاهزاده چنانچه باید بمل آورد تا هر چه مقتداست بطور رسیده و از دنا سنے در عالم پایدار
مباد چنانچه بنده مکرر فتنه ابلاغ چنانچه بنده مویشیر لاس و شاهزاده نظریه پیش او گردانید و است اعتماد نکرد و طبعش پویا سنے
نیافت و بغیر و درت صلاح چنین افتاد که خوب شاهزاده اگر سنے با عت خطه بکوشش کیفیت تیغ و جی متول براسے برگشتن

خود نوشتہ بفرستہ تا دوا از نفعی که درین بر گشتن رویدادہ اندکے صیانت کند شاہزادہ بوقت خان اسع ہر و نشیان خود فرستاد
 کما سودہ نمودہ بمغویک ناماسب و اندر بنگار چون کسی خاطر خواہ نوشتہ فقیر را دالہ ارشاد کرد کہ اگر چہرے بخاطر تو آید بنویس
 و چہ طبیعت بآن ولایت نمودن زبان قلم دادہ آمد مقبول طابع افتاد و موافق مصلحت نشیان نقش بر داشتہ و بدقت نظر شاہزادہ را بنید
 بکری کلیف فرستادہ اکنون بنابر انظام اخبار در رخ حیرت ناظران اوراق نگاہ از احوال محمد قلی خان و شاہزادہ و موثر لاس و برآوردن
 ناموس خود از محضہ خوف و ہراس نکاشتہ بھولان احوال و رد و یرق و افواج انگلیشی حرام ناراین صبر چہرہ مسلم و چین پور و نعل
 ساحل والد و پهلوان سنگہ زبان قلم دادہ خواہند

ذکر بدر رفتن شاہزادہ و موثر لاس بطرف چتر پور پونہ لیل کنند و آشفتگی اوضاع محمد قلی خان
 و غارت شدن لشکر او از دست راجہ پٹینی بہادر و راجہ بلوند سنگہ

چون شجاع الد و لہر مقدربگ چتر پور گشتن محصل خان و شاہزادہ پہیل مقصود شنیدہ کمال نامردی کار فرما گشتہ وقت
 از مرد و ایمان شستہ راجہ بیٹے بہادر نائب خود و راجہ بلوند زیدار بنارس را فرمان داد کہ با قلعہ قابل محمد قلی خان
 رفتہ نگذارند کہ بالاد کو اندر رفت بہر صورت کہ برادوست یا بدین بقا آوردہ را جہاںے ذکر حسب الحکم با ہمدگر ترقین گردیدہ
 مقابل بنارس رلب دریاسے لنگاد کہ وہ پشتیر از رام نگر کہ آباد کردہ بلوند زیدار بنارس و خانہ او در انجا مستحکم کردہ
 دو تپہ را مقابل لشکر محمد قلی خان جیدہ مستعد داشت و مدافعت نمیشد شاہزادہ و موثر لاس ملایم نام دادند کہ مارا با شکاری
 شست ہر جا خواہید برید اما محصل خان رائے گزاری کہ از جہاںے خود پیشتر تواند جہید شاہزادہ بہ آمدن خود از ان محضہ
 منتقم ہستہ موثر لاس را با خود متفق ساختہ از راہ مرزا پور خورد راہ ملک بلوند زیدار دادہ اقامت مد چتر پور گرفت و
 محصل خان از سر اسے سید را بے بقدر سلفے گزشتہ لشکر داشت ہر کہ از لشکر او بیک از طرف عظیم آباد یا پیشتر بیک داشت
 لشکار زیداران ملک بلوند سنگہ بودیکے خان پسر زکریا خان از لشکر شاہزادہ جہاںے جست و مد مرزا پور باذن بلوند
 چند روز وقت گذریدہ شاہ جہاں آباد رفت و محصل خان بے لشکر اسیر رام پور در چالو سے و جواب و سوال میگذاہند
 اکثرے از ہراہیان کہ اصحاب جہاںے بودند صلاح جنگیدن با ہر دورا جہ قابل دادند و دینے اوضاع صلاح ہمین بود چنانچہ
 بمقدور بود کہ بدمیرے آمد اما از حیرت حواس بافتہ جہاںے یافتہ بندہ بوقت اتفاق والد پهلوان سنگہ و دلچھے ازین امور
 ناموس را کہ ہمراہ ابو دوار دادہ بودند بنارس داشت ح سید ملے خان ہمراہ گرفتہ لہر اسے کرم تا نہ رسید شنید کہ غالب
 ملے خان برادر سوسے فقیر دوسہ رفتہ قبل ازین بازن و مادر زن خود بچہ ریت بن بنارس رسید و الحال بر سار بکشتہ نیست
 بہ حکم راجہ بلوند ہمہ کشتہ تا کشیدہ زیر رام نگر کہ خانہ دوست حج نمودہ اند و ہر کہ ازین طرف ہر سورد و مردم بلوند را غارت
 سے کنند تا چار یا زبگشت و خلع از پهلوان سنگہ بنام بلوند در باب حفاظت و اعانت خود و ناموس فرستادہ
 ہر قدر مدستک راہ و فردا آوردند در جہاںے مناسب نویساندہ فرستادہ والد ہم ہمین مضمون خلعے راجہ بیکو شہیت
 فقیر جس کہ از غلزان پهلوان سنگہ را ہمراہ گرفتہ ح ناموس و سید ملے خان از راہ چین پور کہ داس کوہ و محارست
 رواں گردید و خلعے ملے خان ہمراہ والد نامہ مد راہ نوشتہ راجہ بلوند مضمون ہم ترقی و بجا آوردن خدمت ولاز مصلحت
 و حفاظت بنام علما و ح و نفر را بہر بہ بندہ رسید بندہ چون نزدیک مرزا پور رسید با وجود ہمسراہ بلوند

فروخته و در آن اوجان هم برین انداختن حاضر آمد چه دوا هم شد نه و یکس ما فرستاد که راجه بلوکه را اطلاع داد و چون با او آمد و مرا حمان
و امانت نموده بنده حاضر را پذیرایان و در مکان مناسب فرود آورد و شب در آن مکان بخت کردیم هیچ با فضلانی است
معمولا و کشته آورده ما را تا نوحس آقا بگفت که از آنجا که میاید و تا برسی رسانیدند و محمد بنده در آنجا بر سر شرف با صاحب محبت باریک
جناب قدس آید حضرت شیخ محمد علی بنی اسکندر که در این اهل طین و از خدمت خال میرا سرافضال سید عبد الله خان میاور
شیخ جگ سادات اند و در لودیم درین اثنا بزم خان خلف بزم خان مرحوم نوکوهی بدو روح الکترخان بخش ملک و در ملک زب
هم بهر جلد از لشکر محمد خان خود را تا به بنارس کو اهل و خیال با نماند داشت رسانیدند و چند روز شنیدیم که محمد خان رفیق
خود با بدو در کوه و در شجاع الدوله از رایج با سره مرا هم زکورد در خواست و آنرا شجاع الدوله در شش چون ما درون شهر خدمت
داوند آن اهل مظلوم با سید صلا ارحام و چون بنی اعلام بهنگر با دوازده سوار و دود و در شغلا و در شکار مجور گنگا نموده زور
شجاع الدوله در دانه گرد حکم رسید و بود که چند روز از در فاخته آن او لشکر او را غارت فاخته او را بخت نماید پس که سپار روز
باز کوچ او گذشت هر دو دود و در کوه رسیده فاخته غارت لشکر و میا که فیض احوالش شده و فزح قیامت در آن
لشکر غارت شور و یوم انشور بود و با و غلظت کثیر با انواع با یا تها که دید اکثر لشکران بی آب و دمالی با سیاب شایق تیا راج
رفت گر بے نام و نشا سنے چند که با طازمان هر دو راجه آشنا سنے یا فضا به خویش و به قوس داشتند شبها سخته با آن لشکر
پیوسته محفوظ ماندند و بر نخی را سید از سادات بار صلا که جاده و در مشرق لشکر را چسبیدند و با در و در حاجب ایسان و آبر و بود
مکشل حان و ال و حرمت آنگاه گشت و جمعه و سه و وقت شب بطرف خیرگاهش رسید و با پیوسته بودند و نه از شرف آن شرافت نمود
و از جمله نام در آن نقطه ترین اعا بدین خان که آخر آید نیابت وزارت شاه عالم نامی بر آورده و در جنگ عظیم آگاه که بر قله بدش آورده بود
سفر آخر نمود و در کیش انشا الله تعالی خواهد آمد فیض و تقا بر در س و احسان که با درم نموده بود و از استقلال و شاهی که داشت از آن
بر که مژد و کرم و هیچ و سالم بر آمد تفصیل این احوال و تین این فعال آنکه خان مرقوم که سر و در زاده ای ایران و شجاع جالوی بود و
از رفاهت محمد علی خان در صوبه لوده بر فاخته صفر جنگ و شجاع الدوله در روزگار س بهر دست و با عیشام گذرانیده و در اکثر حملات صوبه مذکور
حکومت داشت و همیشه دست عطاایش نوال احسان یکام و دو بان امید و امان میرسانید و صاحب کمرش در مزای آمل خواهان گان
ستوار س بهر رفاه و خیر و تقا هر که خدمت او رسید از موا افضال او محروم و با یوسس نگ وید و در ساحت مذکور و خان مرقوم بمقتضای
غیرت و شجاعت چون احوال لشکر میان منوال مشا به نمود و با س و در س از طازمان که همراه داشت و در محوطه خانان س
خراب و تین که متسل بشکر بود و خود را رسانیده و بر دیوار خانه مذکور سبب ایسان بر آمد و جنگ و تیر و هر دو شمشیر انچه در آن وقت
میر بود و دست ساخته مسجد قابل گردید و گفت که هر که در اینجا بر سرین بیاید و با س تر سنے نماید با و جنگیده با بر کشته
خواهم شد این غیر بشکر جان بلو نمه سبک رسید و بعد فیض علوم گردید که صاحب این اراده کیست چون جمعه و از آن ملازم
بلو که اکثر س نگ پر ورده او و فیض از رفقا س سینه بهار و هم از آن عمل بود و نه اند آقا با هم متفق گردید و با وایا س
بهر خود اطلاع و التماس نمودند که زین اعا بدین خان بجا یاس آید و س خود چنین قرار داد و بود و خان و نه با و کس
مسند استوار است و با هم نمون احسان و جنگ پر ورده آن جالو و با هم حکم شود و در خدمت و در خدمت و در خدمت
او را با ویدیم و اگر این التماس پذیرای سنے تیا با هم بشکر جان و آید و س اویم هر دو را با و چتر گردید و غیرش
را رسانید و ستیزه با و دشمن سبب نمیدند و التماس لازمان خود پذیرفته و نه با و در خدمت میر صورت که موهف او باشد و بلو کار نه

جما نہ کورہ کہ جم غفیر سے بود بختش شافہ سرداران ہمارا ہاں شان از دور پیادہ پاشتہ با دپ تمام سلام و کورنش نمودند و بقدم اخلاص پیش آمدہ مافی الضمیر خود را عرضہ دادند و زین العابدین خان برسن ارادت و وفا ی آسنا حسین نمودہ شکر الٰہی بتقدیم رسانید و سرح رفعا سے حاضر خود سوار گشتہ با کمال عورت و اقشام و رشک طونو داخل گردید و بعد از اظہای تائیدہ منہب و غارت و ربایان آمدہ منزل گذرید بایدار باب ہوش لائی کلمات این حکایت آویزہ گوش خود نمودہ قدر کم و احسان بداند و شیوہ خود گردانند کہ صفت مذکور حیات پایدار دنیا و سپر سام حوادث و بلا و در بنا و عجبے است و محمد علی خان نزد جماع الدولہ رسیدہ مقید گردید احوال اپنے استماع یافتہ انشا باللہ العزیز و ضمن احوال جماع الدولہ سمت ارقام خواہ یافت

ذکر رسیدن میرنعلیم آباد و برآمدن راجہ رام ناراین با اتفاق او و کرنل کلیف بہا و ثابت جنگ با عیہ چشم نانی پہلوان سنگ

یہ محمد جعفر خان و میرنعلیم کلان او کہ سپہ سالار پدید بود با مستمع خبر ملاقات نمودن راجہ رام ناراین با محمد علی خان و ملازمت کرنل شاہزادہ بوساطت خان معظم ہر قوم اول منابت اندیشہ مند گردیدہ رجوع بر و سار جماعہ جنگلیہ نمودند و کرنل کلیف را بہت باہرام طلبیداشتند بعد و در او دستورہ بر آمدن با افواج قرار یافت تا بعد ازان ہر چه صلاح باشد و جماعہ انگلیش را چون اطلاع تمام بر احوال روسا سے ہند نبود و نام شاہزادہ گے دتے و وترے در نظر با داشت ارادہ ستیزہ آویز با دو محمد علی خان معظم نمود و اگر در او منافع و اہولہ امانتا متانتے شاہ سے گشت البتہ معاملات پائین شایستہ انفعالی سے یافت اما حرکات سفیمائہ سلطان و وزیر آشارا سے قدر ساخت و اندیشہ از طرف آئنا با تے نگذاشت چون خبر یہ سے مصاحفہ رام ناراین با شاہزادہ و محصور شدن او در قلعہ عظیم آباد و فرود رفتن محمد علی خان و شاہزادہ حصار آغار انتشار یافتہ میرنعلیم و کرنل کلیف متحقق گردید ہر دو با اتفاق ہم با فوج گران از مرشدہ آباد منتقض نمودند و در اثنا سے راہ بنا بر آنکہ با خادم حسن خان میرنعلیم و صفای بنوہ و از خان مرقوم گمان صداقت نہ داشت اندیشہ او در خاطرش تجلید کہ ما و درین جنگا کہ چہ فتنہ بر آئید و در زمین را باہل پستی کہ محاذ سے پورنیہ واقعت مقام نمودہ قاصدان بود کہ او را لبتا یوسے خود آرا و این ارادہ میرنعلیم شہرت یافتہ خادم حسن خان کہ مرید عیار و از طرف میرنعلیم سے بسیار داشت سح فوج و اسباب خود با شہتار ملک میرنعلیم از پورنیہ بر آمدہ و بر لب دریا سے لنگہ در گزندہ گولہ وقت داشت و با کرنل کلیف با رسال سفر اہمیت برافقت سے گشت آخر زمین شد کہ کرنل میرنعلیم را اندوختن با او مانع آمدہ بناسے تجدید عہد و پیمان گذاشت و خادم حسن خان اندیشہ خود را از میرنعلیم ظاہر کردہ و در آنجا بمسک او عہد با خواست و استعدا نمود کہ اگر ہا صاحب بر بچہ خود و وسط گنگا نشربوت آرنہ بندہ ہم بر بچہ خود ہما نجا آمدہ ملاقات کنم و عہد و موافق را با لبتا فدیہ و آمو کہ گردانیدہ ہماسے خود برگردم و اعتمادا و اقال ساسے بخاطر چہ گذرانیدہ عہد و وسیع تبار سح دم و ثابتہ قدم با ششم ہر چند این امر مخالف مرھے میرنعلیم بود لیکن کرنل صلاح وقت و کار خود با بین وحدت و یہ حسب الاتماس او بمیل آ و در ملاقات با خادم حسن خان چنانچہ ماحول و موصول بود نمودہ برگشت و از طرفین عہد و پیمان استحکام یافتہ اندیشہ با فر داشت و میرنعلیم را با خود گرفتہ حازم عظیم آباد گردید محمد علی خان خبر قریب و وصول یافتہ چنانچہ مرقوم شدہ صلاح خود و وقت نہیہ و ہجہ القدر سے برگرد و چون نعلیم آباد متصل رسید رام ناراین سح ارکان دولت و اہلان مملکت با استقبال شافہ معلوم نیست کہ یکدم جیلہ عز ملاقات کردن خود با محمد علی خان خواست و چنانچہ بود زیادہ تر اتان مورد رفاہ و انتفاع گشت رام ناراین قیصر را براسے کار خود و محنت و رشک شاہزادہ فرستادہ خود ہم بدینش رفت و ارادہ توسل

باو داشت بعد از آن که طرف اورا سهل شمرده راسه را بپهر را راجع دانست شکایت بنده پیش هر که و نه برابر ابرای زمر خود اصل
شمرده روز روز چندین نوبت با هر که مناسب میدانست مذکور را کرده میگفت صاحب محب و نیاست و محب زمانه من با فلاح حسین خان
صاحب چه بد کرد و بودم که ایشان هم ترک رفاقت مرا نموده به پدر خود ملحق شدند و این همه رو باه باز میا نموده خود را نیک نام میباشند
و محب از صاحبان انگلیشی که با وجود مشا به رفتن و ملاقات کردن او با خصم هر چند سخن ساز سے کند مخلص خود شمرده باشند اصل
انیتست که درین زمانه صاحب زور دنیا هر چه کند کسی عیب او نمی کند و زور بهر خوب راسه پوشانند بلکه عیب را بهتر می نمایند
اما در نظر زور پستان و اصحاب عقل و عدو احوال هم بر تیر آدم راسه شناسند که پای و مقدار او چیست بهر صورت میرن کرنل
چند روزی در شهر توقف نموده با سده های رام ناراین بر سر پهلوان سنگه روانه گردید پهلوان سنگه دامن کوستان را
دامن خود قرار داده دوسه روزی توشویش جنگ گذرانید آخر گفتگو سے مصالحه و معامله در میان آمد میرن رام ناراین
قبضه ای بار گردانید تا در شهر رفته مشغول عیش و طرب باشند و التماس نمود که کترین با تقاضا کرنل صاحب عامله پهلوان سنگه را
انتظام داده مقررب در خدمت بر سر میرن کرنل بکن آرزو داشت بشهر برگشت و رام ناراین مع کرنل کلین در نواح مسلم
نامه معامله پهلوان سنگه را انفصال داده و پهلوان سنگه معامله و المرحوم را مقدم بر معامله خود داشته اول کار ایشان دست
ساخت و چنان مقرر شد که المرحوم بر محالات خود یکام و رام باشند و با ایشان کسی را تعرضه نباشد الحمد لله که آنچه
متصور بود بر میده طور رسید و خط شاهزاده نیز یک کرنل رسید، موثر افتاد و معنون خط مذکور و سیاق تحریرش پسندیده و بدین
روشن نمیر گشت رام ناراین نهایت مظلوفه و ادبانت کلام خوشنود و شاد کام شد صاحبان انگلیشی هم بعد ترجم شدنش
تحسین بسیار سے نمودند چنانچه بعد مسته که بغیر با اصحاب انگلیشی ملاقات شد درج و شناسه نشی که خط یک کرنل نوشته بود یکبار
آن وقت بنده ظاهر کرد که منم ستایشگر و نه والے الان گورنر و مالدوله ستر هشتک بسیار جلالت و جلک
محررات بغیر راسه ستاید و جواب خط شاهزاده بخوبی نوشته یا ونیت که چند هزار اثر راسه بنده نش فرستادند
و المرحوم مع نفعی طے خان بمحالات جاگیر خود رفته با رام نشست و پهلوان سنگه نیز بر زمین راسه خود آمد و کاش
راستحکام پذیرفت و رام ناراین مع کرنل کلین برگشته بطنیم آباد رسید و بلا زممت فاستر ضاے میرن سرگرم گردید

ذکر برگشتن میرن بمرشد آباد مع کرنل کلین بمسرت و شادمانی و دعا کردن بادی خان
و احوالت خان از راه جبین و نادانے

چون میرن را ازین مرقع خارج گشت اراده مراجعت بمرشد آباد بطنیم دادا انالست خان و دلیر خان و دیگر پسران عمر خان
را بسبب سلط و شجاعت آمانا بد صفت مراغت و وفادار سے سخن خواست که درین رمار باشند چنانکه ورود شاهزاده
موجب مدارا و خوش آمد آمانا گشت لهذا همراه خود آورد و پدر بزرگوارش بقیعت کرده بود که بعد و منجی آمانا را از سر خود
بخوانا سه نمود و آمانا بیکار آمانا پی نبرند و الا ترا خواهد گشت و جاشا که آمانا را اراده بد سے او با پدرش باشد بلکه همیشه از
ابتدا سے عروج مابیت جنگ آمانا ناصر و من میر جعفر خان بوده اند و همین سبب سراج الدوله با عمر خان و دلیر خان و
برادرانش بگمان گشته بر طعن نمود و ادام الحیات او این و چار بار در عظیم آباد قریب بیک سال حیران بوده طالب و تنخواه
نمودن یافته و تنیک بنده بقریبی که گذشت در لشکر شاهزاده رفته و دیگر احوال رفاقت این لشکر برگردن افغان

خطه بدلیزخان که نهایت آشناء و باصلاح هند باهم دیگر دستار بدل بودیم نوشتم در آن خط تر سبغیه بر فاقه شاهراده
و التماس حفاظت ناموس نموده بودم در جواب نوشت که از طرف ناموس خاطر جمع دارند که با سرمن و ابلست است و آنچه
بر اے رفاعت شاهراده نگاشته اند معلوم داشته باشند که اگر یک کسے با میر جعفر خان خواهد آمد من خواهم بود و دعا
کنند که در فاقه کسکه استم ثابت باشد ششم تقصیر میرن بدنامی خود و صیحت پدر کار فرما گشته تا آمدن رام ناراین صحبت
بادلیزخان گرم و او را غافل بیداشت و دعه آمدن رام ناراین در باب و باندین نخواهد او سے نمود چون رام ناراین آمد
خود قاصد حضرت مرشد آباد گشت برام ناراین گفت که مردم ستم دلیز بر دروازه مغربے حصار گیندند و بگویند که دروازه
بند و کلر کسک شده باشد و بر دروازه طرک کسکے هم پیرا اگر یزید باشد تا دلیز خان اندرون آمدن نیاید و خود بر کسکے
سوار شده راه مرشد آباد گرفت و دوسه منزل بر کسکے طے نموده بعد از آن راه خشکی میرفت دلیز خان عاجز و حیران مانده بنیست
تا چه کند و رام ناراین بکار خود مشغول بود و در بے تقصیر خود در باب نخواهد از دلیز خان خواست و التماس نمود که باین صورت
نمودن شادین شهر مناسب نیست او هم دید که الحال فائده ندارد من بعد برادران در فاقه خود بر خواست بطرف مکارسی رفت
فتح سنگ و مینا و سنگد و دیگر اولاد و اقارب را به سندر سنگ مقدم اورا منتقم شمرده بعد در خود و حجه بر اے مصارف
یومیه او در تقاضایش مقرر کرده سے رسانیدند بعد چند سے فتح سنگ بر اے اسلحاکام کار باے خود نزد میرن برمکه شاهراده
رفت میرن در مرشد آباد و رام ناراین در عظیم آباد بکام و آرام زندگي سے نمودند و میر محمد جعفر خان بر اے اعانت پیر
تیز تاراج محل یا فرسے چند بیشتر از مرشد آباد و بنگال آورده بود بعد استماع خبر فتح و ظفر شادمان گردید و با صداقت محمد خان
خلف آقا باقر زمیندار و پاکو که محلے از احوال او در ضمن ذکر شامت جنگ حسین طے خان که حاکم جمالیگر ملک پاکو بودند مذکور شد
ناحق بدگمان گشته بچاره را بدم توپ پرانید و ضمیر بر اے آخرت خود بهر ساند دلیز خان و کاکار خان بنین زمیندار ترست
سماسے نیز بنا بر سلوکیکه بکام درو و عظیم آباد و یا باے رام ناراین میر محمد جعفر خان با ذکرده مقیدش ساخته بود نهایت
ناخوش بود با اتفاق هم دیگر المص غده شاهراده فرستاده استند طلبے آمدنش نمودند شاهراده که جانے و لمجاسے نداشت
بدان فاقه خود از جهش پور کوچیده عازم عظیم آباد گردید و بنده چند روز قبل ازین از بنارس کوچیده و خدمت والد رسید
و بلا برقیعے حیات در اینجا توقف نکرده به مکار سے آمد چند روز نزد دلیز خان مقام نموده چون ازاره او آسکے یافت
بود خود در اینجا مناسب ندید چه رفاعت شاهراده بر اے خود اصلح نمے دانستم خصمت خواستم ببانده در بهر اے
نموده در بایکده داشتم ظاهر نمودم ناچار مخلص کرده بقدریکه در آن وقت دسترس بود را در اے تراضی من کرد و بنده
بطرف مبارک رسید طے خان برادر فقیر چند ماه قبل ازین در انجاریسید و اقامت داشت روانه شدم در بهار رسیده جماعت
بودم که خبر آمد شاهراده شیوع یافت و کاکار خان ح فوج خود کوچیده متصل به بهار رسیده عازم پیشتر گردید بستان
بنابر آنکه بکام درو و شاهراده ناچار باطلاقات باید کرد و باز همان آتش در کاسه و اقامت در عظیم آباد و متفرخواه بود و اعیر
آمدن عظیم آباد نمودم لیکن رام ناراین بنده را ناحق بدنام کرده و او را دار آمدن بنوه و بنده در عظیم آباد و متفر سے نمود اتفاقاً
در آن روز با حکیم غلام طے ناچار علاج و دواش نهایت خصوصیت با رام ناراین بهر ساند و متعذر الیه او شده بود و
حکیم مذکور نهایت شفقت کمال بنده داشت بنده و خدمت حکیم متفر مذکور و حکم متضمن استیذان آمدن خود عظیم آباد از
راجه مذکور نوشته اذن طلبید و بعد از آن ح سید طے خان داخل شهر مذکور گردید اما مرید هر بعض مقر بان

مسلمان نش رانا خوش آمد بندہ با ستر امیٹ صاحب کلان عظیم آباد و ڈاکٹر فلرٹن حکیم متین کوٹھے آجا از طرف کونسل گلکھتہ از ساسان
 پاشائے دودستہ خصوصاً ڈاکٹر زیادہ تر داشت ملاقات نموده ماجرا سے خود ظاہر ساخت آماندا لکھے بندہ نموده گفتند
 کہ خاطر مجمع باشند بلکہ ڈاکٹر شیکانہ خود نشان وادکر در انجا فرود آمد بندہ اعلیٰان بہر ساندہ در عظیم آباد ساکن گردید و دین اشن
 خبر آمد شاہزادہ رام ناراین رسیدہ فکر اجتماع عساکر نمود و سپہلوان سنگد و دیگر زینداران را طلبیدہ با خود متفق ساخت
 در رحم خان رو بہ یکہ جماعتہ دار قدیم از ملازمان حاجت جنگ بود حسب الامر میر جعفر خان از مرشد آباد بلک رام ناراین رسیدہ
 حاضر و رفیق او بود رام ناراین ساتھتے براسے بر آمدن خود تجویز نجان برہمن مین نموده بطرف سہارن پور چارنج کر دسے شہر مسکر
 آراست و قریب روانہ ہزار سوار و پیادہ ہاسے بسیار و توپا سے کلان و بندوق و چیزا و دیوان اسباب حرب
 اپنے باید ہماہ داشت علاوہ آن فوج انگلیشیہ بسر کر گئے کپتان کا کرن و چند سردار دیگر و چند سوار و سولہ اوان
 ولایتہ و پیادہ ہاسے ہندسے ٹوب آباد اب جنگ فرنگ کہ بہ تملک شہرت دارند بہر جہت قریب بیکر ار و چند صد کس
 ح بند و قماے چھانے و دو توپ فرنگے دپٹے ہاسے باروت و گولہ نیز با عانت اومیا گشتہ با فوج مذکورہ شمل
 و داخل لشکر او گردیدہ

ذکر آمدن شاہزادہ در حد و عظیم آباد و جلوس نمودن او بر تخت سلطنت و جلیسین
 بارام ناراین و ظفر یاقین شاہزادہ بقدرت کاملہ خالق بلاد و عباد

چون شاہزادہ از دریا چکریم ناسہ کہ سرحد صوبہ عظیم آباد است عبور نمودہ فرستے چند پیش آمد فیر گشتہ شدن پد خود را لکیر
 شانے باین خوشنیکہ کہ سرد عمار الملک حسب الامر آقا سے خود مہمانہ ظاہر نمودند کہ در ویشے صاحب کرامات و مقامات
 وار و کوئلہ فرزند شاہ گردیدہ قابل زیارت است او خود احمق و اجلس رسیدہ بود بدالالت ہمدے علی خان کشمرے
 برادر علی قلی خان سوار شدہ در کوئلہ نہ کور رفت و ہمدے علی خان ہمراہش رفتہ تا بچکر کہ قاتلانہ راشا میندہ بود ہر وہ
 پردہ اش را برداشت و سیفے کہ پادشاہ و در دست داشت بدست خود گرفت چون پادشاہ داخل حجرہ مذکور گردید از بیرون
 دراز بچکر کہ قاتلانہ کہ چند فقر تو را سبے ایان نشسته بعد نہ بزخم کار و آن بجای رہہ را از پا در آورده و لاشش را از دریکہ شرف
 ہر یاد در آن وقت بگستان خشک بود و باین انگشتہ نمز را با بر سپرد اعرار الدین و داماد و برادر زادہ لکیر شانے کہ ہمراہ
 رفتہ بود شمشیر کے کشیدہ یکدو کس را مجروح ساخت مردم ہمدے علی خان ہجوم آورده اورا بکمر فتنہ دور پاکی محفوف
 سوار نمودہ در سلیم گڑھ کہ سکھ سلاطین قید است رسانیدند و سنے السنہ سپر کام بخش راقب شاہجہانے وادہ و سلطنت
 بر آورده بر تخت نشاندند و لاش کا لکیر را لچہ ہا برداشتہ و در مقبرہ ہمایون دیون کردند شاہزادہ با ستماع این غیر مضطر گشتہ
 بود کہ مردم کہ در مسین آباد و دار الملک محال جاگیرات خود کہ بنا کردہ است و آباد کردہ آن مرحوم است مع اہل و عیال خاص
 داشت شتہ بدست خود خاص متقاضی ہا جہا سے مذکور و استشارہ در بارہ خود کہ چہ باید کردہ نوشتہ محبوب سرسے فرستادہ
 والد شتہ را خواندہ و محالہ دو کلمہ نگاشت مضمون انگلیشہ دور و داین عربیہ بیجا بلکہ مستمر بہر تخت موردے جلوس فرمایند
 و قلمدان و ذمات مع فلعیت براسے شجاع اللہ در فرستادہ نیاتیش یہ سیکے از عظیم کہ در حضور حاضر و لائق الیکار باشند
 عنایت شود و خدمت امیرالامرا سے کہ عبارت از میر خیشہ گریست بہ نجیب الدولہ عنایت فرمودہ ہر اسے او فلعیت باید فرستادہ

و نیز الدوله پادشاه را پیش ابدالی بشارت فرستاده رقم او شصتمین اطاعت و اعانت خود بنام شجاع الدوله و نجیب الدوله و دیگر روسا
 آغا خاندان ارکان سلطنت و قطاعی بندگان را بطریق و در استال و دوجوئی اویا و مقتدران کوشیده براسه فدوی کارشناوشده
 و بیکار سے بنایه گذارشت چکرمتین را غرضه غیر از تشیید میانی دولت ابدوت نیست هرگاه بیون الله تعالی ارکان
 سلطنت و احکام یافت و متانت گرفت براسه پرورش من و در دو تقاتل نمی نخواهد بود و شاهزاده و در کشتی بود که عرضی و ادریس با اذیت
 بضا بله خاندان بامریه در سینه بکزار و یکصد و هشتاد و سه بر تخت سلطنت جلوس نموده پادشاه عالم پادشاه لقب گردید و نیز الدوله را بچ
 گذشت بشارت پیش ابدالی روانه فرمود و براسه شجاع الدوله و نجیب الدوله نیز حسب المعلومه خلع و قلدران و دیگر علما را فرستاده
 منتظر نصرت انیز دی بود که کامکارخان معین با پنج شش هزار سوار رسید و بشارت تقبیل و اقامه سر بر سلطنت مستعد گردید و در خان
 و اصالت خان نیز با جمیعت خود که قریب پنجاه هزار کس از سوار و پیاده بود بهلازمت پادشاه رسیده مورد عنایت گردید و کامکارخان
 مستعد اخراجات سمرکند شش گشته از زمینداران و باج گذاران و غیره هر چه بنیاسه مختلفه دست می آمد فرستاده بود پس بامرام
 چون دلیر خان دل پر سے از میران داشت آرزو میکرد که بعد و رود میران جنگ در میان آید تا سراسر دغانی که تارین با او کرده
 در میدان مردان بکنار کشند اما کامکارخان از راه جوشیار سے از اخبار آمدن میران و اجتماع عساکر بامرام تارین با او صلح نموده
 تعجیل داشت که او را بامرام تارین باید جنگید بعد از آن اگر میران بیاید تا در کشش خواهم فسیده و بین راسه پادشاه هم اختیار کرده
 آهسته آهسته با جلع مردم از بر سوگر بر سنده کوشید و فصل بمقابل لشکر بامرام تارین رسید.

ذکر جنگیدن پادشاه بامرام تارین و ظفر یاقین بتایید قادر و المنن

بامرام تارین برکنار دیار سے دیو و عسکر داشت که شاه عالم پادشاه کامکارخان و اصالت خان و دلیر خان و افواج قدیبه
 خود و رسید و تارنج کار مقابل انجمیده از طرفین صفوف آراسته بیدار شد و هر یک بر خاستند و درم خان و احمد خان قریشی
 و مراد خان سپه بهرام خان بلوچ با اتفاق مرلیه هر مقدمه انجیش بامرام تارین شدند و پهلوان سنگار با جمیع بوجوهریه و دیگر افواج
 بامرام تارین جمع گردیدند و کپتان کارکن با سرداران و فوج انگلیشه بهیست بایست و موضع شایسته در کمال انتظام چنانچه ضابطه انکشت
 صف آرا گشته متعقل افواج بامرام تارین استاد و از طرف پادشاه نیز فوج دو دسته گردیده یکس بر کر و یکس کامکارخان و دیگر
 با ستلار دلیر خان و اصالت خان از جلای خود جنبید و پادشاه با بعضی از قدما سے رفعاے خود در عقب افواج با گرفت
 اول دلیر خان و اصالت خان چون بر بیابان و پیل دمان بر کر افواج بامرام تارین بنیخته فوج مخالف را از پیش روی برداشتن و از خان
 و اصالت خان اول از بر داخل فوج دشمن گشته بدقت جمیع انواع جراحات بود و در گوی بندوق هم از صفوف انگلیشه مثل تکرک
 می بارید و هم بندوق بوجوهریه و غیره زمینداران باینهمه رسیده و دیگر آلات طعن و ضرب و سلیقه دانه آن هر دو در بیابان
 مع رفعاے چالفتان نشان بود و در بین دشمن از شدت صدمات گوی بندوق روی مثل نشان دلیر خان بر گشت و مردم بیونجا
 گفتند فرمود دلیر خان خود بر گشته مثل بکرا آسمان بر گشته باشد و از اسب فرود آمد و در رفعاے تدبیر که قریب بیست و سه سوار بود و
 همه همراه او و برادرش اصالت خان از اسب پیاده گشته سپر و غنچه در دستیا گرفته و دشمنان را در فوج بامرام تارین
 را اثر لزل بهم رسیده و رو بفرار نهاد و بر دلیر خان و اصالت خان و همراهمان ایشان گوی بندوق ملکه و سواران انگلیشه
 چون قطرات باران سے بارید و دران مذکور با سه صد کس و دیده صفوف افواج مخالف را بر ایشان ساخته و درین ضمن

کولی بند و بیفتند چپ و لبر خان رسیده از شقیقه راست بیرون رفت و یک دو بهن اصالت خان رسیده کلاو را بر رویه و
 جز احتیاج دیگر نیز برداشت و قریب سے کس از رفقا همراه ببادران نکر کو بهین شربت ناگوار بادل شاد وودی شگفتہ نوشیده
 شاد و جل و آغوش کشید و قریب چهل کس دیگر مجروح افتاده یعنی شفا یافتند و اکثر سے همراه سرداران خود شفا یافتند اما جماعه از دلیران
 عرصه از فوج مخالف غاصه و شلک بند و انگلیشت ساکت گشت یعنی از رفقا سے پادشاه که همراه دارالدولہ بود ندیده چنان
 و غلام شاه را بلا از دست دارالدولہ رسانیدند و مرید بر اسیر مردم کامگار خان گردید احمد خان قزلباشی و مراد خان بلوچ را اقرار کردند
 کامگار خان و دیگر افعال شلک انگلیشت موقوف و میدان خالی گردیده بر سر رام ناراین که با بعد و سے ایستاده بود و تحت بشا بد
 این صورت رام ناراین مضطرب گشت کیستان کارکن را پیغام فرستاد که نصف مردم خود با عانت من باید فرستاد و اول کیستان
 مذکور برام ناراین گفته بود که نقص خود در فوج انگلیشت باشد و لیکن عدم شورش قبول نمود یا غرضه دیگر خواہد بود و کیستان چون
 با موبر است او بود و دران وقت که در فوج او هم حاسل باقی نبود مردم را و وحسد ساخت و درین تجزیہ زیادہ تر فقره در مردم
 او افتاده انتظام برتر نمود و در مقامان این حال کامگار خان رسیده غبار جیبار انگشت یافتند و کان راہ فرار کشادہ سر برے چنانند
 و بالہ شکست بر لشکر رام ناراین افتاد و کامگار خان بذات خود دیر وقت رام ناراین رسیده بضر بتر و تیر مجروح و غلغلہ ساخت
 میر عبد اللہ مردم که بیچاره مستر و چہ ملازم سرکارش شده بود در آنوقت رفاقت و امانت نمود و یہ چند زخم تیر و نیزہ مجروح
 گردید و رام ناراین دید و بوج قیل خود خوابیدہ پناہ یافتہ سے جو مجروح بود کامگار خان از سنے برنش را کو فست بعد ازین حال
 رام ناراین بحال اقامت نیافتہ از میدان مجروح و جیواس گنجیت و کیستان کارکن و مستر بار و ل و دیگر از سرداران انگلیشت
 و سپاہیان ایشان بسبب ہمان فقرہ قبضہ وقت را بجان تلف شدہ فرو سے ازان جاہد کہ باقی ماندہ بود سرہ کردگی و اکثر غلغلہ
 اشتہای بندہ و شاید بعض سرداران دیگر ہم کہ بندہ نام نشان نمیدانند بہر صورت متعظم گشتہ یک ضرب توپ از ایشان در میدان
 ماندہ بود و تیغ آہستہ در روز نہ نش زود آن را ناقص و معیوب ساخت کہ ضرب توپ و چوبی باوت را بہرہ فرقا بجل و غلغلہ
 ازان مقام برگشتہ راہ شہر عظیم آباد گرفت و در انجا سے راہ وقت برگشتن خلی در گردن ارباب توپ رویداد و اکثر استقلال ستادہ
 و افراد دست ساختہ باز رہای شد در جمعیت حواس و استقلال انہ مردم وصف آرائی و خرم و احتیاط و شجاعت با فراط شبہ
 نیست چنانچہ در آداب حرب بگاہ روزگار نگاہ کرد و در لکد سے و احوال پرست خلق و فقہ و نقص حال رعایا و عموم را بہرہ
 از معشار امور حرب توجہ و التفات نمایند و باجر سے بندہ سے خدا رسیده بیغم خوار سے و دلوار سے انہا پر از نہ شاید و درین
 جزو زمان تیغ تر قوت یافت ریاست بہ از ایشان نداشتہ باشد اعدم التفات ایشان باین کار با نیست سنے زہد ساز خلق
 ایام قلم و ایشان ازین جہت در کمال عجز و اضطراب است اللہ اعلم بعد از یک مضطربین فرجا و مجز جاپادشاه مع کامگار خان
 در میدان ظفر یافتہ شاد و یافتہ و فیروز می خواہست و بقعاقب ملہرمان سپہ داشت بعد اطمینان معلوم شد کہ ولیر خان شہرت ناگوار
 مرکب و کمال گوارائی و دلیر سے نوشیدہ جان شیرین بجان آفرین وادہ و اصالت خان زخم کاری خوردہ و بر جملہ سہ آخرت
 از میدان افتادہ و در رفقا سے آمدہ و آن ہر دو شیران بیشہ و غایب ہم از سر دران خود جان راہ و آرد نامیودہ اند و یک چشم لیبر
 از زہر تیرہ کہ گشتہ بقید افتادہ و در جم خان تیرہ خواہد کرد تا بیکر فتا سے رضا وادہ و رقابو آمدہ است ولیر خان و اصالت خان را ہم
 بعد از تہ اہل ارج او در جوار شریک بر سر راہ در میان فتوح و کنگرہ پوزا قع است آوردہ و بخون ساختند و مقتولین دیگر را یکجا
 خاک سپردند اگر متعاقب فوسجہ از پادشاه میر رسید و تعلق سے از حارسان نبود و دو و رام ناراین با عدم برابر سے نمود بی حرم

قلعه پرست پادشاه سے افتاد و اغلب کہ شہر تاراج میرفت چون حفظ ناموس نجبا و غریبا و پامالی و نسات و مقاسد دیگر مقدر بود
و بدویشہ تغیر شہر از مناظر کامکارخان و دیگر ارکان پادشاهی محو گردید بہر صورت بندہ با آشنائی در بیگناہی اگر فرشتہ بود کہ فخر گشت
رام ناراین رسید اول متیقن گشت چون متواتر ہمین خبر و متعاقب گریختہ اسے نامور نیز رسیدند و مستقرین غرامدن میر عبد اللہ
و رام ناراین و مجروح بودن اینہما آورند و بندہ براسے عیادت احوال میر بہر صورت کہ نسیات آشتا و مرصداق اولو لولہ بچاندہ اورفت
و شہر یان راہ بول عظیمی گرفتہ اضطراب مغربی باغیا دار باب دول لاجت گشت مصطفیٰ علی خان برادر میرزا محمد اسحق خان متعلقان غوطہ
مع اموال ہر کشتی نشانیدہ بر معبر میرزا نور محمد متصل بمجبر کوئی انگلیشیہ آوڑا و خود در خانہ میر عبد اللہ کہ ہر کوئی انگلیش و رئیس
آن مکان در ان زمان مسٹر امیٹ بود آمد بندہ بسبب تجرید و افلاس سے و سواسس بود از لحاظ اضطراب آن غریبہ
تغیر گشتہ اندک فیصیحہ نمود و شامت غمخہ بود نمود و رانجا گوارا نکر و متعلقان را بر کشتی جا نماجا داشتہ خود بجاسے و دیگر رفت
و مسٹر امیٹ براسے دیدن رام ناراین رفتہ قسطہ او نمودہ پھر اسے خود بر اسے حواست او در خانہ اش نشانیدہ و رام ناراین
چون مشورہ پرید مسٹر امیٹ گفت کہ گفتگوی بے فروغ و نوشتہ تہا سے و در مضابطہ نسیات شامہر چہ مناسب و ایندہ آمدن
افواج مشرتے دفع الوقت و حفاظت جان خود نمایند رام ناراین عذر چڑا تہا سے خود نوشتہ و عدہ دارا ک ملازمت بعد صحت
نمود چون دوسرے روز سے گذشت کہ کسی بیوسے قلعہ نیامد گریختہ اسے لشکر رام ناراین ہم جمع آمدہ بحراست تاملہ قیام نمود و غیر قریبا
و مدد سیرن مع کرل و افواج انگلیشیہ بنیاد شاہ و کامکارخان رسیدہ باستقبال فوج مذکور بطرف مشرق تہفت شد

نوکر گنجین سیرن باکامکارخان و گریختن در حالہ اول گریختن بعد از ان منفرد یافتن بقدرت کاملہ خالق زمین و آسمان

نعمہ نامند کہ چون سیرن گما ہے قبل ازین نہ بنگیدہ و نہ ہر خشم دلاوران خون آشتام نخشدہ بود و غم و موفور سے بر شجاعت خود
داشت و خود را شجاع ترین مردم سے پنداشت لہذا با قوسے کہ خود ہم رسانیدہ و نہایت اتحاد بران مردم داشت و اعیہ
اش آنکہ ب اعانت فوج انگلیشیہ فتح نامہ و مضابطہ انگلیش نیز اینکہ وقت جنگ قوسے دیگر را شامل و شریک فوج خود سے سازند
تا منتظام صفوف افواج شان از ہجرت پناہ دگر از سر داران اگر کسی خواہد و پناہ آشتا باشد امانت با چاند خواص شہرہ مدضا بقہ
نے کنند پناہ اسلے بہارہ و فوج از ہم جدا لیکن نہایت متصل بہم سے آمدند تا بریک در میدان چنڈو مقابلہ رویداد سیرن
با فوج خود علیحدہ صفوف آراستہ سوار گشت موکرل مع دیگر سر داران و افواج خود مضابطہ کہ در امر تعبید افواج و پوجان
پر داختہ و سپاہیان خود را مستعد ساختہ رو سے بمخالفت آورند و در شکریاد شاہ خود کھسے کہ جاسے و لرغان تو اہد داشت
نامندہ بود لہذا کامکارخان فوج خود را و حصہ نمودہ قادر واد خان واد خان توہین الہ آبادی و غلام شاہ راہر اول
ساخت و خود مع بانی افواج پشت سر انہا جا گرفت و پادشاہ نیز با مردم خود براسے نمود و سوار گشتہ عقب تر از ہر نشانائی بود
چون عسکرین را مقابلہ رو سے واد قادر واد خان مع غلام شاہ فوج انگلیشیہ را اہل شہر کے گذشتہ از پہلو چوں با سے ناگمان بر سر
سیرن رسیدہ آتش قتال را اشتعال و ہجرو دیور شش نمودن اینہا اکثر لشکر یان سیرن را اول از دست رفتہ تر لڑنے و در آہنہا
ہم رسید و سیرن بشاہدہ ابن حال سے استقلال گشتہ رو بود اسے قرار گذشت و عم و عہدے چاسے سگر نیمو و ہر امیان با چار و ناچار
در پچا وودیدن اختیار آمد بقتلہ کہ شجاعت و در انہا بولہ و ملامت کردہ دلالت بچو دے نمود و نامردان خود فرار آخرا عذر سے

صحیح برائے خود ہستہ در وقت فوج انگلیشیے توپ انداز سے شروع نمودہ تاثرہ حرب را القصاب واد میرن را تہ تیغیہ نہان
 اندک کے دل بجا آمدہ ارادہ معاودت تعمیر یافت جہتے از بہادران با و اتفاق کردہ عطف نشان نمودند تا در یونان بجا آمد
 میرن شافٹہ تہرہ با مان آغاز نہاد اول تیر کے برسینہ محمد امین خان خاں کے حقیقی میرن کہ فیصل دیگر در پہلو سے خواہ ہزاروہ خود
 بودہ سیدہ کارمیش تمام ساخت بعد از ان تیر کے برکلا میرن رسیدہ تا بن دہ افش سحر کردہ در ہر جا کہ تیر دیگر
 کلہ برش را مخرج ساخت چون اجلش ہنوز باقی بود کار سے نہ سیدہ دہر لسیان قادرہ خان با ہر بیان میرن در آؤختہ برقم
 تیر و ششہ چہرہ را مخرج و مقتول نمودند زوہ خود دسے لائق رو بہ راہ غامکہ کشیدہ سے از طرفین ہنگام پاک افتادہ میرن ماہ اس
 تیر از ترکش کشیدن ناہکمان در دست او صورت الامان و سر چون شعلہ چو آریہ اختیار چنبان بودہ تا سبابتیر کے دیگر
 سینہ و جگر خود و قریب بود کہ با دیگر منہم گرد و درین ضمن فوج انگلیشی از پہلو سے قادرہ خان سہر بر آؤرہ دہ شلک شرارہ ہا
 نمودہ و کونستہ بند و آؤرہ و قادرہ خان رسیدہ جان بحق تسلیم کردہ کامگار خان کہ بر پشت قادرہ خان بدر رسیدہ بود و ملا حفظ
 تکت فوج خود و آتش بار سے افواج انگلیشیہ نمودہ پادار کے در انجا صلاح ندانستہ بر پشت غلام شاہ و فرزند اللہ خان
 بخشہ شاگرد پیشہ پادشاہ بخرج در میان فوج میرن محمود گشتہ بعد دست آمدن بہ قیغ جفا سے سر کے مقتول شدند و میرن
 را باین صورت قح و تلف میرس آمدہ کامگار خان پادشاہ را ہراہ گرفتہ بطرف ہمد رفت میرن شادیا نہ قح خواستہ در غیرہ خود
 خود آمدہ و تکیہ و التیام جہر اتہا کے خود و اصحاب و تجنیہ و تدفین محمد امین خان و دیگر مقتولین ہمد افتادہ چند روز در جلن برکن
 اتاست داشت مردم شہر غیر از فقیر چہرہ ناہار نش رسیدہ قریب جہتند و میر محمد اللہ و ہم تہا بن سبب ہوا کہ فتنہ فتنہ شوتند
 رفتن پادشاہ مع کامگار خان بطرف مرشد آباد از راہ کوہستان و سر ہر آؤرون
 از ہر ہر بچہ و میردوان و ہر آمدن سیر جعفر خان از مرشد آباد و ہذا فتنہ اینہا مضطرب و

حیران و ویدن میرن و سیرت انہا فتنان و خیزان

کامگار خان در ہمارہ دوسہ روز مقام نمودہ معلوم در ان دید کہ الحال ہر شد آباد بدشتافت و سیر محمد جعفر خان را از جالیہ بدشتافت
 بنا بر این اسباب سفر پنجہ میرس توانست شد میا ساختہ و را بہ وغیرہ را کہ راہ کوہستان عائق تک و تازاست و در لو فتن
 بلکہ ہائے گذشتہ خود با فوج جریدہ مع پادشاہ بطر را بلخار از راہ خیال عازم مرشد آباد گردید میرن برین امرا آگہی یافتہ خط
 شہر برین خبر بہر خود نکاشتہ بر ملاک فرستاد و از رام نار این استہاد فوج نمودہ اکثر سرداران ہمد سہ اورا بسر کردی
 ہمد و ہش ہتہ ہر نامان ہراہ خود گرفتہ داز را سب کہ کامگار خان و پادشاہ رفتہ بود بعد چند روز روانہ مرشد آباد گردید
 میر محمد جعفر خان چون بور و دخطا ہر چہم پادشاہ و کامگار خان آگہی یافت مضطرب لاوا کی گشتہ تا فوجا ہراہ داشت فوجا ہر
 آؤرہ و نیز از نوسا کے انگلیشیہ استہاد نمودہ فوج ہر گران ہراہ برداشتہ بساتنے میں از مرشد آباد ہر آمد و البتہ ہم کردہ بود
 کہ ہیضہ فیل سوار کش در میان برق انداز ان انگلیشیہ کہ ہر ملکہ مع رفتہ بودہ با شدہ و دیگر افواج ہندی کہ طارم او بود پیش و پس چہا
 راست دور دور میرفت و در علاقہ ہا دسے انگلیشیہ خود مع ز نہاد دوسہ مع صاحب راہ سے سیر و گردن ہر ہم ہر ہرست نشان
 سے نامتہ آؤر میرن در رسیدہ و خاطر میر جعفر خان ملکن کردہ بطرف پادشاہ شہر بحث دباو خان مرشدہ و را بر جلن پور لائق
 گشتہ لازمست پادشاہ نمودہ و سیرت خام خان داما دیر جعفر خان حسب المطلب پورن خود از رگپور کہ فوجا ہر را ہر رسیدہ

بزرگ دریا سے دور و خیرہ داشت کارخان غرض شنیده از شانزده کرده بود و میداد پیشتر یافته کوچ نموده لشکر پوزن خود ملحق گشت
مگر مردم اندک گرد و پیشش تاخته سیاه بود و او نمود و میر جعفر خان با اتفاق پسر و داماد و فوج انگلیشی رو پیاہ بادشاہ آورده لشکر شاهی
کو بر دریا سے دور و خیرہ دستمل گردیدہ کارخان جنگ این چند فوج از خود صلح طاعت خود برین دیدہ ارادہ معاودت تعلیم آباد نمود و شب
در مقام کہ مسکرم داشت ماندہ صبح قنارہ کوچ فوجت و ہار و بنہ تیار گشتہ را و تعلیم آباد گرفت و میر جعفر خان مخالفت را مستلوب
ویدہ فوج خود را از دریا گذرانیدہ ارادہ قناب نمود و شہر بہت مع کارخان و دیگران و باہر سے نمودہ فوج خصم را
مشغول جنگ و تازہ گردانید تا باز ہمدار و جنگا چار پنج کرہ را ہٹے نمودہ در رخت بعد از ان شہر بہت مع کارخان راہ منزل
گرفت چون خاظم میر جعفر خان ملحق گردید و شیخ عبدالوہاب کچھو را کہ بیشتر توکر سرسراج الدولہ و درین سفر ستم بشارتے
گشت کہ پادشاہ مرا سلاطت دارد بد مرقب پیاہیہ

ذکر گشتن پادشاہ و کارخان بطرف عظیم آباد و آمدن موشیر لاس بہدشاہ عالم و تشویشے کہ مردم شہر عظیم آباد را لاحق شدہ بود

کارخان خان چون از دامام افواج دیدہ باز بطرف عظیم آباد شتافت میر جعفر خان و میرن از آسایش طلبی و افواج انگلیشی کہ ہمہ
پیاہ اندازین یکدہ و کہ کبسل آمدہ جنگی بسیار ہم رسانیدہ غالب آسایش شدہ و در جاے مناسب بجوہلے بر وین رسیدہ
و راحت جو کہ دیدہ و منتظر بودند تا خبر بہدشاہ و کارخان متفق و اراوہ انہا معلوم گرد و موشیر لاس روزانیکہ پادشاہ و کارخان
در مقام بر و دان بود و سبب الطلب این ہا از پتھر بر چہیدہ و نزدیک تعلیم آباد رسیدہ با شمع قرب و وصولش چون در عظیم آباد
نہ فوج ہندوستانی بودند فوج انگلیشی اضطراب عظیمی بر سر داران کو علی کہ ستر اسیت و غیرہ بودہ اند و ہمہ برام نازین و اعیان حکمر
لاحق شدہ انگلیشان خود با اعتماد و مہذبہ و لایت شادمان لیکن مغلوبے خود و تسلط موشیر لاس یقین داشتند و رام نازین مصطفی خان
و دیگران خود را مسلح و اسلحہ انداختہ از شہر میر جعفر نامی را کہ فرزانہ سیان در جاے او کرکے سے بودند و سر رفتے با موشیر لاس
داشت فرستادہ استعلام حالش نمودند چون برگشتہ آمدہ و متوجہ انگلید کہ بافضل ارادہ جنگیدن با مصار و خاطرش نیست
و ہا تا سببش آن بود کہ چون از دور منزل را بہرہ سے آمدہ بر احوال عظیم آباد و کم و کثرت لشکر آمدن و اطلاع سے ماضی و الا اگر آگاہ سے بود
خفا رفت و نام آور سے عمدہ داشتہ تصور سے در سخن آن سے خود و چون چندان کے در شہر و فوج افواج رام نازین صد کہ گشت
فانش سابق دیدہ بودند و محسوس پورش موشیر لاس سے توانستند و در کوئی انگلیشی خود زیادہ از یک کمین و دعو دے از سرداران
دیگر فوج انگلیشی وجہ و مذاشت نقصان کہ میر جعفر بر غیرہ اطلاع گشتہ مردم را بخار اسطین ساختہ الامنوز و مجبھی دانستے میر جو تا کارخان را لانی ہر
کو چہ ہد و نز و یک بہر ہمدار رسیدہ انکسہ نڈ سے راہ بطرف ہمارا گردانیدہ و دوسرہ کہ رفتہ منزل گزیہ و مدفن موشیر لاش در قالب
مردم عظیم آباد کو یا تبار کی ہانے دسد میر جعفر خان میگفت کہ احوال آشتیان عظیم آباد را مثل میر عبداللہ و مصطفی علی خان و میر افضل بد گیران
بہرہ سلام انہا با احوالیکہ بود گفتہ از طرفت خود و مسامحان مذکور احوالش بہ سدم بہرہ بابت انگلہ و طبیعت از امدد کند کہ مادی
شکستہ ایم بہ فاکتہم بہرہ ستر کشش نشستہ ایم و در ہمارا زنتہ ہتیارے ہاروت و دیگر اسباب حرب انچہ دست گفتش بان میر رسید
مشغول گردید و ہمارا تیارے ہار و شہر عظیم آباد میر رسیدہ کارخان مع پادشاہ از ہر دامن برگشتہ ہاک خود رسیدہ موشیر لاس ہمہ ہا و متفق گشت
و حراصل خادم حسن خان عسکر نظام و سر و شوخ خود و جز ہم تیار رسیدن بہدشاہ و اندک اندک زر ہا از را جہد و اسلحہ

و انچه او دیگران حیات این مملکت یافتند بنده اذیت شورا بشهر و غرض توپ و قنبار و شورش و پادشاه بیدار گشته بدو آن خانه بیدار شد
مصفوی که در کورش گذشت آمد و بر پرشته که از بهر در طرف قلعه رویداده بود و گاهی در اقامت مقرر را مضطرب و عظیم و صحن بود و اول صبح
از صحن دریاخانه میر و کور آن طرف گنگا بر آب دریا که فاصله بسیار است بود و علمای و ملاست لشکر انگلیشی نظیر آملانو دیدم از صحن رفتی
که تعلق بود بچو فرنگی و دیگر شیخ و از آن طرف شد خبر طلبیدم معلوم شد که کپتان نکس با آنک فوج بهر قلعه عظیم آباد انداخته و آن
در عرصه سپیده روز رسیده و مشرکیت صاحب کوته براسه آرد و نش کشته کشته فرستاده و هم از آن بنده با اتفاق بر سر میدان
نزد و با دایم نام ناراین که در باغ اسمیل کلی خان مرحوم بر سر تخیل قلعه در وسط حصار رقیع بود و رقیع دیدم که بهار ایش خشک و بهر حواس
محض است و فاکتور غیر هم فاشه از توشه بی نظیر است چه مردم را بقین بود که اشب خود با این صورت گذشت و فوج بود که
را به بهر ساینده است شب آینده باز بین اشش در کاسه خواهد بود و بدل خان و هم از میان مجروح شده اند و دیگر هر که
بجورست آن کلان که رفته هم در آن شده و مقرر شده شود اگر چه رفته را بکل گرفته بود و مدافعتی است که بهر اسب بتلاص و حواس
گشته قبول نمی نماید اغلب که با این حال صبح آینده قلعه مفتوح و رام ناراین مع بقیه و قلعه مغلوب و خنجر و دل میشو و بنده چنانچه اکثر
نمایست انخلاص بود و بشارت و وصول فوج انگلیشی داده و متعجب گشته گفت خان صاحب که است فوج انگلیشی احوال را نقل کردم
شادان گشته تمام ناراین هم شنیده و ندیده دوباره یافت و بهر کاره براسه تحقیق خبر فرستاده چون بهر کاره هم بین خبر آوردند
از سر گرفته بنده مع میر عبداللّه و اکثر کوه گشته آمد با مشرکیت و کپتان نکس که آشتاب و ملاقات نمود معلوم شد که
با کپتان نکس و یک کمپنی سوار و لایحه انگلیشی است اما چون فوزه منزل راه را در سینه زده و رو به کوه انداخته و شکست و
لذگی لایق دارند و کپتان هم با اینها اکثر یاده راه میرفت تا سواران و تلنگه با مدادر که در قطع طویع این هکلت نباشد و سبب
محبور و با خود در آن راه آمدن و یک سوار و فوج پادشاه استقبال نمود و فراموش نمایند و سید بن بطنیم آباد میر سزایه و اگر
بسیار است و وصول با سوار و پادشاه و آن وقت قلعه مفتوح و رام ناراین مع اصحاب کوته مغلوب شود و خدا که اندک چه بدو
مشرکیت ایامان وقت طعام و شراب بسروان و سواران و غیر هم و آنچه سوار آن مدکار بود در ساینده دلالت با سرت
نمود تمام روز آنها تمام کردند چون وقت شام شد کپتان نکس فوج را بضا بطور است و اعلام را کاشاده با کابل و نقاره بهیشت درست
از طوط درواز خانه سینه در آمده بشو که تمام از راه باز از عظیم آباد داخل قلعه بخت پادشاه گردید و دلماسه مغنطرب شهران
از سینه و دیگر فوج پادشاه در حال پورشش بر قلعه میر گشت و چنان شب کپتان نکس مع دو کپتان دیگر و یک نفر بهر کاره مخفی
بیرون رفته را بهار دیده و فهمیده آمد که از دعام کلام طرف و کاسکار خان کجاست روز دیگر وقت نصف النهار کاسکار خان در خانه
که اقامت گزیده و در قریه خواب و مردم هم چنان بضا بطور آسایش طلبان هند داخل بهر کس بنیایه و کاسه مشغول بود و اندک
مردم بر آمده شلنگه بر آفتاب خود را بل سور چال مضطرب و احوال گرفته راه فرار سپردند کاسکار خان محصور گشته راه بدر شد و بنی
بنا را خرابه بهر هند سپرد و با خود از آن محصور بیرون کشید و کپتان نکس چند نشان سپاهیان آن طرف که بر سور چال نصب بود و کوه
و بعضی سبب که از آنجا به سینه آمد گرفته آورد و بعد از این حال کاسکار خان اقامت در آنجا مناسب ندیده از شهر بیرون رفته و بعضی
مسکراخت و در حرمه آرا بهیشت و شب خون خورد و بعد چند روز اقامت در آنجا شهر مناسب بهیشت طرف گیا و با خود
و شش مع بهر بنده است که با تحصیل از خود پادشاه را دوست خود محبوب رے داشت چون پادشاه از بیج طرف
و طبعان بهیشت تا چار استر مناسک او می فرمود و و دلدارا که در طلب نمود آن مرحوم با ندرشته آرد و گاهی حکام عظیم آباد

عذر پا خواستہ از جاسے خود نے جنید پادشاہ ازین مرند کے آئندہ فاطمہ گشت و کاسکار خان بران افزوده التماس نو کو شہر بیت
مر شیر اکرم شود اور ان نوح و محال جاگیر ایشان شورش کنہ العتبه حاضر خواہند شد پادشاہ بر طبق التماس او شیر بیت را با جن کار مامور
فرمود چون کار با این محدوسیدہ و الدنا جاگیر گردیدہ شہر بیت را از ارادہ اش بازداشت و خود عازم خدمت پادشاہ گشتہ بہ وجہ اسباب
سفر بدیافت رام نرین برین ماجرا گئی یا نہ خواست کہ تا پاتے صحبت میان من انگلیشتہ بر سے لایذین احوال را بنا خوش و جہی
بمصور سراسیمہ غایب ساخت و گفت کہ غلام حسین خان در صحبت شما صاحبان بودہ بہ پر خود انفعال و مقال اینجا جز سے دہدو الحال
پدر ایشان با وجود رعایت و گذشتن جاگیر است اولاد و رفاقت پادشاہ و افزون آتش عناد و فساد و ارباب غلام حسین خان ملک
باید نو تاج بہر چون ما منت نمودہ ازین ارادہ با بازدارد سراسیمہ نہ بندہ بر اسے نوشستن خط متضمن ممانعت مذکور بخوبی
تمام اشعار فرمودندہ جواب داد کہ ما را از عظیم از دستہ یکس با صاحبان ہم مرسلات لکرا ابلاغ پیغام زبانی ہم نکردہ ام و انچه رام ناراین
سے گوید اکثر غلط و نامد کے ازان راست است والد الی الان ہر جیلہ کہ توانست ترک رفاقت پادشاہ کردہ و رفاقت خود مع ابلاغ
نشتہ ما مذکور حال کہ پادشاہ نظر ہار ناخوشے فرمودہ قاصدا اید اسے او شان گردیدہ است صاحب البقا نیکہ چارہ اش چیست
سہ گاہ رام ناراین با اقتدار نفاس از عمدہ برینا ندو لکہ در میدان مع اہل و عیال نشستہ است چگونکہ در تاجے از حکم پادشاہ تو اند
نمود رام ناراین بوقت آنکہ سببا و العبد و رویدہ رام با صاحبان ملاقات با سیر آید و صاحبان لیاقتش در یافتہ تجویز صوبہ دار سے
ایجا بر سے او کندر رستخسہ آمدن او در شہر نیست و والد با وجود بودن در میدان طاقت عدم انقیاد حکم پادشاہ ندر اردو العتبه
اعتبرت بخیر و پادشاہ خواہد یافت اگر منظور این است کہ والد با پادشاہ بنامیز و حکم آمدن و دشمن را بداد و بدون این صورت
مانعت از مصاحبت پادشاہ بیوجہ و تکلیف بالا ایقاع است سراسیمہ کہ مرد با عقل و تہذیب و دھن مراد یافتہ تقدیر فقیر نبود
و گفت شما راست میگید اما صانع نہد در خط نوشتہ بدید بندہ ہما بخا خط حسب الاشعار او نوشتہ داد و مکرر بر اسے اقامت جوہ
و بیارت و سر خود صمان گفت کہ رام ناراین را ازین گفتگو با غرض بدنامے من و والد بندہ است و این قسم ممانعت با ما بیعت
والد با پادشاہ سنے تو اند شدہ اگر منظور این است او شان را اینجا با بد طلبید و اولاد انچہ حفظ جان و آبرو و ناموس خود خواہند
دید خواہند نمود و سنے حقیقتہ ہین بود کہ مراد والد و جلد و پادشاہ و احدی از مخالفان اصحاب انگلیشتہ راہ مرسلات یا پیغام
زبانی مستحق نبود لکہ اگر کسی ازان طرف سے آمد پیش خود بار نمیداد ہم دغا باز سے و سنے و فاسے و انچہ ازین مقولہ باشد
الحمد لکہ بندہ را گاہے منظور شودہ والی الان ہم نیست و ایزد و تماسے تا مال با فضائل خود حکام و اہل و داشتہ و کارش را دلمان
و عفران را دیدیم کہ با دعوای و دانائی و عیار سے بیلائی انواع لیاقت شد نہ صریح عن جان احمد پاریہ کہ بموجب ہم
والد مرحوم چنان کہ سبق ذکر یافت اسین آبا و اجداد پسر و سنے خود نفعے خط خان در شہر پادشاہ رسیدہ مورد اعطاف
و عنایت گردید و دستار سربستہ و چار شربلبوس خاص خلعت یافتہ ما را نامہام سر کار شاہی و نائب دستخدا گردیدہ مرجع
اہل لشکر و اہل کار خان گشت و کاسکار خان بران اسے و والد و مویشی لاس ہم براسے ملاقاتش آمد و پادشاہ مع کاسکار خان
موسویشی لاس و افواج دیگر و ملک را جبر سند سنگد و بہر سنگد و غیرہ گرد و گرد پیرامون قلعہ لکرا سے بدیشہ لہر سے برد و در اختیار
و وصول حکام اہلی در بارہ خود نام احوال و ارکان بندہ نگذارد نہ درین اثنا خادم حسن خاں کہ از ہمیشہ با سیرن سرگران و نامہ لکری
کامدا عانت پادشاہ و بد بد فتن از مالک محوسہ سیرن و سیر حفر خان گردید و ملک پورینہ را چا چا چہ باید غارت نمود و نہ
از جمیع رعایا و عوام برما بہر صورت گرفتہ با فوج چیدہ کہ از مدے جمع سے نمود و اسباب و سامان لائق از ما سے خود جنید

با پنج شش ہزار سوار بہشت ہزار پیادہ فطیعی و چیل و چند ضرب توپ فرو ملان عازم علیہم آباد از راہ طرف شمالی دیراگردیدہ درخوار
 حاسبہ پور کہ مقابل علیہم آباد و شمالی شہر و کوران طرف دریا سے گنگا بر لب آب واقع است رسیدہ اگر این آمدنش قبل از وصول کپتان
 نکس علیہم آباد و رزم کے با دشاہ علیہم آباد را محصور داشت و اندرون شہر فوج انگلیشی و ہندوستان سے در نہایت کثرت بود اتفاقاً کپتان
 علیہم آباد فوج و عجب نامے بر اسے قادم حسن خان و کمال تقویت و شوکت با دشاہ را میرے شد لیکن چون ہر امر سے وابستہ و متعلق
 و بیجا است تفاوت و تجاوز از ان بگو و نتیجہ امر

رسیدن خادم حسن خان قریب بحاجے پور و مضطرب شدن رام ناراین مع کل عیان
 و ارکان و جنگیدن کپتان نکس با خان مزبور و نظریہ فتن بر چہان فوج گران *

چون اخبار قریب و وصول قادم حسن خان متواتر رسیدہ متیقن گردیدہ رام ناراین کی کوشی آمدہ با سترایت استتارہ و احوال قلعہ فوج
 غامض و مخفیہ چارہ جو گردیدہ سترایت میں صلح داد کہ دشاہ با فعل دور از خضار سرگرم سپہ شکار و اخذ و جمع زہار از رعایات اندک
 مردے از فوج حاضر با خود داشتہ تا بے راہ راہ کپتان نکس متعین نمایند کہ کپتان نکس جنگ قادم حسن خان را قلعہ سے تا بد
 رام ناراین و قلعہ جمعیت کپتان نکس جنگیدن ما بین فوج گران میران گردیدہ چون تصمیم این عزم دریافت بر اسے رخصت و تدارک
 احوال لازم و فوٹن و شیخ حمید الدین و صاحب داد خان و غیرہ تا مانہ داران خود متعین نمودہ تاکید در مجبور و زہود صاحب داد خان
 مسلم خود را تارو و در بیان دو آب گنگا کہ رو برو سے شہر بود فرستادہ و شیخ حمید الدین خود ہانہ طرف گنگا سکونت
 داشت و مانہ اش نیز آن طرف بود و تا ہما حالت فران آقا سے خود مع ہر بیان آمدہ ہما ہند لشکر خود نمودہ کپتان نکس
 ہما ہند ہار کپتی تلنگ ایک کپتی سولہ او دا لیجے و در ضرب توپ سب اسباب آن از گولہ و باروت انچہ ضرور بود پور ہراہ
 گرفتہ قاصد میر گشت چون را دوشتاب را سے دم از دوستی صاحبان و شجاعت خود سیز و جمعیت دو صد کس
 از سوار و پیادہ و لاور ہار گک ہر اہم ہش بود اور اہم سترایت و کپتان نکس مسلما سے رفاقت دادہ است و راج خود ہر
 کمال رعبت قبول نمودہ ہر اسے گنید و سپہ عقل و تامل ہراہ کپتان مجبور نمودہ شریک مسکرا و گردیدہ و احوال رام ناراین
 بجا بیک شرم این زمانہ و خانہ او کہ در روز بایہ تا از با فتن بخوادہ و اسراستن اسباب فراغت یا بندہ متلا مملہ احد سے از آہنا
 کپتان نرسیدہ بلکہ شیخ حمید الدین کہ بر اسے دشمنی بر تاسے رسیدہ بود و دوسرہ کہ داد و در گرفتہ و دیکر و قبل از جنگ
 وقت شب تنہا آمد ہر دوشتاب را سے فغانید کہ صاحب شاد یو اہر شدہ اید را سجدہ رام ناراین از وجہ دشنام ناراض و فتن شاد
 خواہا است چہ و فلو دیکر سے و رین صوبہ متخو بود و مراد اسے ہنرمندوں لگ بود و طلب من گشتہ سے خواہد ہند را این جنگ
 با دشنام فرستادہ خادم حسن خان کہ دعوے ہر سے با جعفر علی خان و شش ہفت ہزار سوار جبار و دہ ہزار پیادہ برق اعمار
 آتش بار چیدہ و چیل ضرب توپ ہراہ و اردین با قصد پیادہ کہ ہراہ کپتان است چگو تازہ عمدہ آتش خواہد ہر آمد اگر این پیادہ
 از سنگ و دہا شند کار سے کردہ ہما ہاگ خواہند شد زینہار کشار فاقہ شایخ نایب و دہا سے اندیشیدہ کہ تا دیکر من خود ہر گز
 مشہد یک جنگ نخواہم شد این منہا گشتہ مرض شد و صاحب داد خان خود ہنوز در شہر بود کہ خادم حسن خان از لشکر کپتان نکس
 بخش ہفت کردہ رسیدہ و متزلزل گردید

و کہ جنگیدن کپتان نکس و را دوشتاب را سی با خادم حسن خان و نظریہ فتن بر چہان فوجی علیکین و گران

کپتان چون خبر قریب لشکر فادم حسن خان بشش ہفت کروچے شنید شام در شہر راوشنتاب راسی احمد شورہ بخون زدن بر فوج
 او نمود و گفت کہ فوج اہل یلم کہ مردم او شاہدہ از دام او دشتام او بد دل و غوت خود ہمداد لی لشکر شہون بر او بنیم کارش تمام با
 اختلاش متفرق و شتر لزل گرد و زور و سبب و خزانہ او بنارت رفتہ طاقت و لیاقت کہ دارد و در و تا بر شتاب راسے قبول نمود و گشت
 سن بہر صورت با شرافت و تاج راسے و صوابہ یہ شہا ہستم ہم گویہ و کنید سن دوران کار حاضر و فرمان بردارم کپتان گفت ہنس
 این وقت چیز سے خودہ خود ہم بخوابید و زرقار ہم حکم شراحت ہمید کہ نصف شب رہانہ دیشویم شتاب راسے حسب الاشرا صل آورد
 نصف شب ستمہ و تیار گشت و کپتان ہم یک کمپنی در لشکر گذارشتہ مع باقی فوج شتاب راسے را ہراہ گرفتہ بہتائی ہر کارہ کہ
 را ویدہ آمدہ ہو و حازم لشکر فادم حسن خان گردید اتفاقا ہر کارہ بنا بر تار یکے شب راہ گم کردہ و لشکر نرسیدہ و کرسے کم و ساعت
 از شب باقی ماند کپتان از قتلیدہ بندہ قہ پندی کہ ہمراہ شتاب راسے با بعض قاص بردارانش ہر دسایک کہ خود داشت بر آوردہ و دلتان
 نظر کردہ در باریات کہ شب نہایت کم ماندہ است شتاب راسے گفت کہ رلا وقت بخون نماندہ باستی درین وقت مار و لشکر خائف
 داخل شدہ ہو یا چہ گر گشت کپتان کس مع راوشنتاب ہر گشتہ ہر دو با اتفاق ہمسر رسیدہ ہو و نہ کہ صبح رسیدہ و هنوز فراغت از غلجہ
 و ششت و خوشے دست و رو سے مکرودہ ہو و نہ کہ طلیدہ لشکر فادم حسن خان ہوید اگر دید کپتان خود ستمہ و تیار گشتہ شتاب راسے
 را آگاہی داد شتاب راسے ہم کہ سستہ باز قنالسے خود حاضر و شریک حال کپتان در کمال دلاور سے استوار فادم حسن خان فوج را
 فرستادہ ہویر و تیار کپتان را غارت و شتر و دین را کماز عظیم آباد قاصد لشکر کپتان بود و محمد جرج و مقتول ساخت و بعضی با فرست
 یافنتہ در راہ را گردانیدہ بر رفتہ کمانا بعض کپتانان ہانگہ و اسباب شان ہمہ ممکن ہو و گرفتہ خود را بیکار آب گلا رسانیدہ و کشتی
 کہ براسے چنین وقت و ہین کار گذارشتہ ہو و محمد عبور نمودہ و بظہیر آباد رسیدہ و دیگر افواج فادم حسن خان چند دستہ شدہ
 ہر قشونہ از طرف یک کپتان ہجوم آوردہ ہر قہ انداز سے و شتر کتاڑ سے شروع نمود و دو تہا از طرفین در غر شش بودہ از طرف
 کپتان علی اتوا تکرار سے بر لشکر فادم حسن خان ہو و کپتان و شتاب راسے استقامت تمام استادہ مکر شکست نمی نمود و مکر گسانے را کہ
 متحمل نہ رسیدند و غیب اہنا سواران و برقی انداز ان شتاب راسے را گاہی چند قدم پیشتر فرستادہ بغیر تیر و گولی و اقلب
 بعددات گولہ توپ انگلیشی منہزم میگردد اندید ہمین قسم مکر جنگ تا دو ہر گرم ہو و از ہمراہ فضل بخشے فوج فادم حسن خان حسب لشکر
 آقا سے خود نیج را و حصہ نمودہ از دو طرف تیر شش آمدہ چون توپ انداز سے گذشت و مردم ہلہا راسے از طرف
 فادم حسن خان بغیر توپ بمبار و ہلاک شدند اسب مار اعنان دادہ و نزدیک صفوت کپتان رسیدہ و دنان و غیب
 قریب سو توپ و شتر و شکست بندہ قہ شد و بندہ بر لب دریا در غر ناسے کوئی انگلیشے استادہ تا شاسے گریختہ اسے لشکر کپتان
 سے نمود و سلاست سے و درین در دست گرفتہ سیدہ و سہ شتاخت کہ پاکی انگلیشی است از سواران ہاسی مجروح شدہ و باشند
 کہ بر این سے آید و بندہ را ہم بدین سے نمود و گرنگان چون مضطرب الاحوال از دست مردم فادم حسن خان بجات یافتہ آمدہ ہو و
 ہر گرسیدہ جرج غلبہ فادم حسن خان و حصہ بودن انگلیشیان و شتاب راسے و گرغین شیع سعید الدین از صدات افواج خان مقوم
 سیرانید و تمام مردم عظیم آباد و ہر نام را این و ہر سوار کبکی و ہر محوم غلجہ ہمہ مضطرب و گوش بر آواز ہو و مکر فرج ہر سیدہ شہوت
 و سیر عبد اللہ و دس کلان حاضر را سیدہ کہ این گریختہ با از خوف خود چنین میگردد و ہلاوت توپ بنظر سے آید و صدایش
 متواتر گویہ سیرد مخلوط کپتان از کجا معلوم شد اگر کپتان مغلوب گشتہ جنگ کہ بکند درین حوصہ نماندہ سیر عبد اللہ
 آدم و بر لب دریا سن واکثر مردم استادہ و ہمین اندیشہ اند کہ چے خود را گاہ بندا سے شکست گیوش مردم رسیدہ و غلجہ بحال

بعد این شکاک اگر باز صداسے توپ برسد کپتان غالب آمد و فوج خادم حسن خان منہز گشت است و اگر نیز مکرکس است با او از شکاک
آمد بعد از آن کمر چند آواز سے بنیو و مردم را نشویشے رو نموده بود کہ باز صداسے توپ بگوش رسید گفت کپتان غالب آمد و مردم
خادم حسن خان شکست خوردہ برگشتند کہتے کہتے سخن مرا باور نموده حیران بود و بعد چند آواز توپ دیگر صداسے توپ با موقوف
و شعلہ بلند سے می نمود و موقوف میشد و مکر کہ بہین ششم شاہدہ گشتہ رہیے از روز باقی تا آمدن وقت رفتہ کپتان با سیے صاحب کوٹھی
مقتضی نظر را بے خود و شکست دادن بجاد م حسن خان و بدر رفتن او از میدان رسیدہ موجب شادمانی گردید و ستراسیت خبر مذکور
را بہر کس از اعیان و دوستان گفتہ فرستاد بنیدہ یکو بھی رفتہ گرم اختلاط بودم کہ ناگهان ساعتی از دوازندہ کپتان نکس مع
را و شتاب را سے بہان ہیڈیات میدان غبار آلودہ و غرق ناگہ در رسید و احوال جنگ و ظفر یافتن بر دشمن را بحادثہ شجاعت
فتاب را سے مفصل و ستایش را و مذکور کمال سالعہ نمود و ہر دم شتاب را سے راستو دے گفت کہ میر بہین نواب ندیدہ ام حقیقتہ
نواب بہین سے دو گیران نام رام ناراین و مصطفی علی خان و محمد آقا علی کو قوال و دیگر اعیان شہر با ستاعہ وجود و در و دایم ہر دوس
و ویدہ رسیدند و غلظہ گرختہ آمدن این ہر دو بر تہہ یقین داشتند چہ زدن جنگ خادم حسن خان با بن جمیعت قلیل خلاف
تقیاس و برگشتہ آمدن سرداران از مسکرت مخالف مناظر ہند سے انکاشتند ستراسیت سالعہ در نیاب سے نمود و رام ناراین
و دیگران را معقول نمی شد ستراسیت گفت کہ کپتان ہر گاہ سیر اضطرار در جنگ منہزم ساخت چون فوج خادم حسن خان
ہاں بود و غالب نہ آمد یکبارہ غلوب و منہزم گشتہ او را پاکے ثبات متزلزل گشتہ برگشتن و دور رفتن ضرور افتاد تا شہین نور و کپتان
چون دید کہ میدان عالی و خادم حسن خان مع افواج خود برگشت تھا قبض جتانی تا یک کردہ نمودہ توپ و اوارہ بار بر در و وجوہان
بیشار را از آسودن گرفتہ احتیاط نمود و باروت ہر جہہ بدست آمد بہر را آتش را دایم شعلہ با کہ می نمود ہاں بود و بعد از آن ہر دو
خود را بخوابے قائمہ و غیر ضرور دانستہ برگشتہا بجاد و فوج را با سرداران دیگر ہا جا گذاشت و پاس خاطر شتاب را سے ہم کہ
الحال بسیار سیکند و ناہم ہر اسے اکرام ہر آوردہ رام ناراین بعد بن تفصیل اندکے تصدیق قول کپتان نمود و خاطر مردم مطمئن شد
صبح جزو از ہر طرف ہمین خبر رسیدہ تحقق گردید و خادم حسن خان بطرف سرحد تیا شتافت و افواج انگلیشی مع مردم شتاب را می
بعد چند روز از دریا عبور نمود و شہر عظیم آباد آمدند و حقوق شتاب را سے و شجاعت و لیاقتش در دل جماعہ انگلیشیہ متحقق گشتہ
و قزوین سے عظیم در نظر محامد کورہ بہر سانیہ الحاح جاسے آن بود و استحقاق آن داشت و انجہ آخر با ابو بعل آمد و از قدر دانی
و جقوق شناسی بیگانہ سے نمود و درین ضمن خبر آمد میرن مع افواج انگلیشیہ بسر کردگے کرنل کلیو سین جنگ کبریا
تام استہار یافت

ذکر آمدن میرن باکر و فرتام و رفتن بر سر خادم حسن خان و برق افتادن بر میرن از آسمان بنا بر
کافات اعمال آن کو بہیدہ خضال و ذکر تجلی از کردار او و رہائی یافتن خادم حسن خان از چنگال
آن زشت خو قوتنہ احوال شاہ عالم پادشاہ و قرار یافتن پادشاہ بر او و بشیہ اند
چون خبر و رو خادم حسن خان در حدود عظیم آباد بر شدہ با در سید میر معترفان و سیرن را نشویشے عظیم بنا بر قنلت فوج رام ناراین
وجود پادشاہ این طرف دریا و رسیدن خادم حسن خان از آن طرف رویہ ادہ حرکت میرن کہ اسپید پد بود از مرشد آباد
ضرور افتاد و در تہہ اسباب سفر سرگرم گردید و در و در حلق رام ناراین متعین و مضطرب و مظلوم ستراسیت بر داسے قوم

مشرقیه باطل نمودن در صاحب دیش شهر خلیفیم آباد و سوک عزیمت مذکور گشت تقسیم یافت و سیرن با فوج بسیار و سامان افزون از شهر خارج
 کرنل کلیوینت جنگ و افواج انگلیشه در او خزانستان نزدیک بنگلور آمد رسید چون خادم حسن خان آن طرف گنگا بود داخل شهر
 گردیده در شروع عمرش اول ذی قعد سست کیز را در یکصد هفتاد و سه مجسمه در پانصد و خادم حسن خان که صد و بیست جنگ کپتان کس
 وید خود را عده بر آن ان نخت تعلیل نیافت جنگ سیرن را با فوج و افواج انگلیشه زیاده از انتاب و توان خود انگاشته تلبا هر
 بلند و دانهایک دانه باطن نهایت مغلوب الهاس در و رانی خود از دست سیرن پاس داشت و راه بدر شدن بے جست چه دریاچه
 گندک که از کوهستان شمالی آمده و غریبه حاجی پور گنگا پیوسته سدره او بود و بدون کشتی با سه و افراج و چندین شخص کثیرا اسباب
 و العساکر از آن دریا مستدرسه نمود سیرن چند کوچ متواتر نمود و لیکن خادم حسن خان شعل گشت خادم حسن خان با دریاچه و جزایر
 شش کوچانید خود جمیع و با فوج سیرن از درو رقابله نمود و سیرن نیز از خوف جنگ شاهزاده که جراحت و غیره در آن دیکچر پیشبرد
 هوس قاتله با دشمن نداشت در حفظ جان خود میکوشید و افواج انگلیشه را هم از مله و وچا که در رقابش عافیت بے نمود
 بعد رقابله و سر وادان چند توپ و در سیرن گولها سعه و در از طرفین بمبل آمد از خادم حسن خان رو سعه خود از میدان
 گردانیده راه صحراییک داعیه رفتن در آن داشت برگرفت و در رفت سیرن هم در تعاقب او راه بے پیوسته تا آنکه عین حال چند که در اول
 تبیا که سکن دیندارا محامی و پیشتر رفته منزل گزیه و خادم حسن خان چند که در او هم پیشتر رفته بر لب دریا تیر و در حال کیمار و
 القصد روز عمر سیرن از عمر شده شام هاشم در رسید و بار بار در اکثر لشکر خان خادم حسن خان بمسکین راه رفتن و تعاقب
 دشمنی تو سچون سیرن متفرق گشته بفرودگاهش برسد میگید خود خادم حسن خان هم تمام شب بر فی و اکثر شهر را با شش بر سر
 گزرا نید و هاس استراحت نداشت کمال بده را سعه آن شب را بر و در دند و با خیال اندیشه داشتند که صبح مظهر معلوم
 نیست و امن کوستانست و لب دریا فوجی پیش بے آید چون شروع موسم برسات شود و قاتل کائنات با تمام و کائنات با تمام
 متعلق گشته بود باران شدید بے بعد افتقار دوسه ساعت از شب مذکور کشتی چشیده نوزدهم ماه مذکور بود و شروع باران
 نموده جهان را بمیرن و هوا را بالمش تیره و تار و روز روشن و عرواق بالمش شب و مجراد و بار بمیدل ساعت و پس از در و رشت
 از شب دوسه ساعت شمسید محمد خان مرحوم غلغ علی رضا خان بن صفی خان بن اسلام خان و بهت خان بن صلی خان بن
 اعظم خان فاسه که انیس و بلیس اول و ده اندر نفس گشته بنجیه بے خود رفتند و سیرن بنابر اعتیاد با دو و طوفان از قبیله کلان برخاست
 و بال و لیر فاسه که بنجیه است بطور قاص و دانشش متصل بدین بنجیه بے و افراج استخاک بے با بدیرا سعه خواب رفت و بنجیه
 از فوجاش که در سفر دوسه زمان از آن فرق با دهره و جهوا بے او بے بود و دس قه خوان و خدمت گار بے براسه و کاک بے باطل
 چپی بے ناست حاضر شد چون اجل آن دن با سعه بود و بعد که او را محض کرد و خدمت گار شروع بچپی و قه خوان و نسا
 براسه خواب عدم آغاز نمود و فاسه و انجیش گرم شد یا در انتظار یک اجل بیدار بود که در عین شدت بارش رعد و عید قدر
 فقر عید و برق غنوب و تندید بر سیرن نازل گردید و بان شتم که بر چار پای خوابیده بود و در عین انتقامات اخرو بے صید آتش
 آن بگشت بنجیه در خرمن بستی خدمت گار و قه خوان هم انتاده و در زمان عمرشان بر او بدیت و چهار از قرین بد زاناره
 و قنار بنا خطاب الناحه چون زانے بر این ماجرا شت و شدت باران شکنین پذیرفت پاکران با احتیاج احوال و تبدیلی خدمت گار
 در کار بے سوز رسید سیرن را آن دو چاره و خواب عدم و بے بعض مهربان شش اشخاص مذکور بود و چون کار گذشت و شعل
 بنجایش فرود بے آمد بدون شور و غوغا آگاه ساختند و اما مکرر شده بعد تفحص معلوم شد که بنجیشش حواله یک در کاسه شش

لطف قضا و بریدن بطور افراط از آنکه محل مزین بشوید و در شیشه که متصل بسراور بر چهار پاچاه اش بود دو مایه یا سدا
سورخ و نرودیک بنوک قدری گداخته شده و چوب خمیر لطف سرش گو یا پوشیده گشته چون این خبر بجناب فغانا ملکی باب شیخ
محمد علی حرمین اسکنه الله تعالی فی اسطی علیین رسید احوال میرن خود طے مایه علی آگهی داشت فرمود که برق اندازے عالم
بالا را سے بینی چطور جسته و خمیده ہا سے زند و ملکہ صافا قال

ذکر غرق شدن دختران بیچاره معصومین
انتقام الکی را ظاہر و آشکار

میرن چون از قتل خواجہ ہادی خان و میر محمد کاظم خان انفرار غایت و پدرش صداقت محمد خان پسر آقا باقر زیندار عمدہ
جہاگیر نگر و شیخ عبدالوہاب کنیور لگمان وقت ہم توپ پیمانید ہر دو در دل خود از تشویشات رہائی یافتہ اند کے
اسایش یافتند این رشیدہ را بسراور کا بسر شمشیر پندیدہ بحد گرفت و اکثر ذن و مرد و راکشتن آغاز نمادختہ بیعتی انکی
حرم را ہم بدست خود از شمشیر گذرانید و میگفت کہ بعد بگمانی تصفیہ بین منے دارو کہ از ہر کس گمانی بدل بگذرد اور از شیخ باب
گذرانید و تصفیہ خاطر ہم باہر رسانیدہ و غیر ازین پوچ و لایعنے است تا بر این قاعدہ ایجادے خود از آسمنہ بگیم و گسیبہ بیگم و دختران
معصومین جنگ کہ پروردہ ملک و نفست شان بود بدگمان گردیدہ بعد از تقاریر معارج جاہ و جلال ازان زنہاے عاجز و شکستہ بال
و فخر ہم رسانیدہ و مکر بجا کہ جہاگیر نگر کہ جہاقت خان نام و در صلاح و سد اعلی مقام بود ہر اے قتل ۲۶ نمادختہ ان
مرد و نگر کہ او ہم تک پروردہ و مردون احسان پروردہ اولی اے شان بود بر این عمل زشت اقدام نہ نمودہ در جواب نوشتہ
کہ حکومت جہاگیر نگر بد گیسے بدیدہ و مردانہ بین تکالیف معاف دارید آخر الامر میرن ہنگام سیکہ داعیہ رفتن بر سر فاد حرم غی
نمودیکے از انہا شتایے رفا بایکار یا سور ساختہ فرمان داد کہ جہاگیر نگر رشتہ بہانہ آوردن مرشد آیاد زنہاے مذکور را بر کشتی سوار
نمودہ در راہ جائیکہ دور از آبادیے ہاشد ان یکسان را غرق نماید و بجات خان مرحوم کہ از عمد شہاست جنگ متغیر
حاکم بود نوشتہ کہ ان ہر دو ضعیفہ را بمعصومیت فلاستہ روانہ مرشد آیاد نمایند میرن خود بطرف عظیم آباد بگناختہ حرم غی
روانہ گردید و فرستادہ شتے ہر اے مناسکے کار یا سور راہ جہاگیر نگر یکے سبیل سفر گرفتہ بجاگیر نگر رسید و ان ہر دو خود
بے یار و راہبانہ کہ معین شدہ بود بر کشتی سوار کردہ چون در جائیکہ خاطر خواہش بود وارد گشت گفت تا غسل کنید
و لباس پاک بپوشید بکہ از ارادہ خود جز را دھلاستے کہ گسیبہ بیگم بود و گیونیدہ اضطرابے لاحتش گشت لیکن خود ترش کا شہیک
بہ وہشتے خواہر کلان پرداختہ گفت چاہے ترسیدہ آخر رونے مردن بود امروز باشد کہ چون بسیار گناہار بودہ ایم ہوش
و سلیہ خوابے ہم رسیدہ و مقام خود بر دوش میرن گذاشتہ میرویم غسلانودہ و لباس پاکے بپوشے کلن پوشیدہ
خاک پاک سید الشہداء علیہ السلام بہانہ خود بطور خنوط و بر سر و رو بسیار مالیدہ از عاصے محمدی تا شب گردیدہ دوم آخر
نفرین بر میرن نمودہ گفت خداوندان ہمارا تو ایم از میرن تصفیہ سے نداریم و حقوق پرورش کرا از فغانان مایافتہ با دادہ
از ناحق بیک شہید ہماریم کہ بے بر سر او بفرستے تا انتقام ما و فرزندمان ما از یک شہد و کفر طیب و اعتقاد حق کہ داشتہ بر زبان
آوردہ طعن بمرست ناقصا ہے الکی شدہ و گیونیدہ بان شب برق بر میرن افتاد و بیچھے تقادوستے سیکہ نہ باہر
کہ آخر شوال سال مذکور بر آنہا بین ستم رفت و نوزد ہم ذے قعدہ میرن راہ خود گرفتہ و اندر طرف و انتقام

و در میان بلکه مقر باش استلخ افتاده که میرن در بند کافه نام دوسه صد کس نوشته درین شهر که سفر آخرش بود و همراه داشت و میگفت که بعد فتح بر نادر شاه و مساعدت و مرکز دولت و عیال این مردم را که نام شان درین مومارست کشته فارغ البال بکام و آرام با دوستان خود بنشینست و از بند خویشان اندیشه نخواهد بود و وقتی شاه در کرب العالین است و راندن اشد مخفی نماید که حکیم علی الاطلاق و خانی انفس اخاف هرگاه جنگ خود را در شر و رونا و مهلک می بیند زام مام ایشان را بدست تسلط غلبه میسپارد و محتایه غصبان نماید اما همیشه غلام را بر عباد خود حاکم میگذارد و حکومت غلبه پانچر که ندارد و چنانچه بر صادق علیه السلام میفرماید ملک استحقاقی مع الکفر و لا یحقیح العلم بعد تنبیه و بعد از آن اگر غلبه هم بعد از آن پیدا شود از غلبه باز آید که این است که از وقتانی برای نیا هم ایستاد و هیچ دولت شان بر نکرده و الا علاج فاسد باشد و نه دره غلام ترس را بر او نه که او را از روزگارش برارد و بهو علی الله العزیز بسمه و نه علی کل شئ قدير

جمع بذکر بقیه احوال لشکر میرن و شروع دیگر سواران فتنه

نوزدهم ذی قعدة روز پنجشنبه اول صبح خبر و احوال غلبه که شب بر میرن گذشت معتبره رفقه کبر کل سیف جنگ که رئیس کل فوج انگلیشه و سرایه استظهار عساکر هند است و سر درش بود و ظاهر بود و او نیز به صلاح هندیان راضی گشته اخفاست این امور مناسب دانست و لشکر میرن در حضور کرنل و دریده و حاشا و اساعا و دیگر اعنای اندرونی را بهرین کوشیده و چنانچه دقن کرد و در وقتان مر اجبت فوخته لاشش را بر نیل سوار ریش گلنده و پایش از بهو و فوج نیل بیرون گذارشته روانه شد و نزد شربت داد و مکر او بپای است لیکن تا وقت بر مردم کشتن گشت که مرده را بر بهو و انگلنده اندگو با انتقام تشنه لاش سراج الدوله از دست ملازمان او با بلخ و جی نور یافت ابر صورت کرنل مستقل بقعه تیار رسیده و حسب الاتماس غلبه کار گزار و و کلاسه رام ناراین توقفت نموده و زمیندار آغا بی نام انفعال معاطب تکیه و تهدید داد و از خوف فوج انگلیشه اطاعت و انقیاد نموده و قنده را کوماه ساخت و عسکرین بر پا است کرنل از محروسه تیار آمده جنازه بریای لاش میرن تیار ساخته و عیال بر کماران بسایار بارش گذارشته و رنگارسانیده و از اخبار کشتی لاش او در کمال عفونت و خرابی به راج محل رسیده و جایکه اکنون مقبره اوست مدفون گشته و قاعه وایا ولی الایصار و لشکر میرن سرداران دیگر بغیر از او رسیده و سکونت در آنجا دارند و صاحب راج بلجه بنگاله که پیشتر دیوان شهابت جنگ مرحوم و در این زمان بدو اسلحه میرن مقرر بود و رئیس لشکر میرن شد و رام ناراین خود را بهر عظیم آید بود و در درش با فوجی که همراه میرن رفته بود آمده و برادر خود ملحق گشت

ذکر فتنه مشهوره و بعد از فتنه کرنل سیف جنگ شروع نفاق در سرداران انگلیشه که باعث تحریک ملی

تاکر کل کلایت ثابت جنگ در کلته بود و ریاست فوج و کوشه بود و با تعلق داشت چون او قاصد ولایت خود گردید کار نگار ولایت این جامه دین سه مسوول عظیم آباد و بنگاله و اورس که از ساین بر رتب افزود و فتنه انما اعظم و دره ایشان وسیع گشته بود و کرنل مذکور سر ریاست را لایق ریاست کل دانسته شمس الدوله بهر سوسه و شربت داد که صاحب کلان مندر راج بود و در سوسه کوشی کلته بخیر نمود و کوشیده و دیگر هم این بخیر و نیکو مسلم داشته و مقر شد که با فضل بعد فتنه قیامت جنگ عظیم بود و صاحب کلان کلته گردانید بعد از آن چون شمس الدوله بر صاحب کلان و مامالام کل و عقیدتین مالک و خراب بود و بعد از

فنا و در غنیمت آید اندر تعیین موبد مذکور شده اقامت داشت ریاستش بر ابرار جالبه دیوان سیرن متعلق بود و در امان تارین خود دنیا بست همان موبد داشت فوج ملازش همراه او بود و فوج انگلیشی نیز با آنها اقامت داشت همه این فوج بسبب بر سر در جا با سه خود آرمیده تا آنقضای موسس از با سه خود نه جنید و پادشاه درین عمر صراحتاً از داد و نگر تا قریب چهار بار همیشه در سیر و تود و بوی پیش آنکه عاقل لشکر باین آنصحر خزایع هزاران بود و بر ابرار و حیوانات آنهمه میخواستند از سرایه بایست یکجا اگر مدت مدیده میماند چون در موبد نقش تسلط او درست نشدند با وجود سلطنت مثل بر گایه غار لشکر که بود و دانه و گاه دو آب و حیوانات و غله و غیره با کولات بر ابرار بایان مغلش مطلق میسر نشد و یکم افشای لشکر دور از جنید و لشکر برادرزاده را بر چند سنگه و دیوان سنگه بسبب تسلط کامکار خان و عار جرح آوردن و بچشم خود پیش پادشاه میآید و کامکار خان چون کینه و برینه با سندر سنگه و اولاد او قریب اوست او داشت ملک خود را از دست پادشاه پایماله افواج محفوظ داشته عداوت را غم بنیاد سنگه ملک او را لگه کوب حوادث میخواست انهم علت سیر و سفر لشکر با پادشاه درین متعلق بود و در سه بنیاد سنگه از قلعه لشکر را سه متعلقان را در آنجا گذاشته بود و سیرت این خبر به پادشاه و کامکار خان رسیده فوج مغلیه ملازم سرکار شاه قریب به هزار سوار بر ابرار گرفته آورد و دشمن تعیین گردید فوج مذکور را لیکن فرموده به سر بنیاد سنگه رسیده او را گرفته آورد و او چند روز نظر بنیاد سه عراض و پیغام بوالد مرحوم سیر فرستاد که بوساطت صاحب اگر خلاصه من شود و پادشاه مرا آورد و مرا فرموده بنگار درین محبت خود را فراموش کرده کار پادشاه به براز کامکار خان خواهم نمود و بهم چشمی بدم که هر دو عهد با من کرد که بر سر کار بمانم و او فوج سنگه بهادر من کرد و بنیاد سنگه است افواج سیر جعفر خان را بدولت خواست پادشاه گردید و ساخته خود هم حاضر خواست و اگر پادشاه خاطر کامکار خان کرده بود و اسطر او خواست بگذارد داشت چون این صورت موجب عار است از ارفاقت و دوستی او است پادشاه هیچ نخواهد پادشاه و والدین مادرش را پادشاه همانند بنیاد سنگه را خلاص کند و او آمد ملازمت و داد نموده بوساطت ایشان شترن یاب که بر شش پادشاه گردید و همایه ارفاقت و بیان فتنانی گشته فوج خود را علیید و بعد خود تاکید سرانجام و زرد و اسباب حرب و غله و مایحتاج نوشت کامکار خان بعد یک روز امارت با پادشاه نموده معروفند داشت که اگر بنیاد سنگه این قسم خلاصه یافت غلام ترک رفاقت خواهد نمود پادشاه فاقد الشوری این سخن ترسیده بنیاد سنگه را چون روز دیگر بجز رافت باز گرفته تعقیب نمود و در فقره این حرکت آورده خاطر گشته با پادشاه سنان درشت گفت پادشاه عذر اندیش به خاسته رفیق کامکار خان پیش آورد و والد گفت که کامکار خان را درینصیو چاره غیور ارفاقت شما نیست و او غیر ازین در دولت جاسازی ندارد با پادشاه را رعب بر بومی کامکار خان چنان ستمی بود که سو دسه نکرد و والد آورده گشته چند روز در خانه نشست و کامکار خان بنیاد سنگه را خلاص گردانیده ممنون احسان خود خواست او بداد گفته فرستاد که الحال پادشاه از انا توقع رفاقتی نداشته باشد من دوسه روز نامه کنار سنگه بزم کنم که در آخر پادشاه بها در علی خان محلی را فرستاد و والد عذر خواست و نمود والد گفت که الحال بود من در لشکر با وجود تسلط کامکار خان محالست و من امیدوارم خصم پادشاه و بچشم سیر یاد نموده تا با جوار رحمت کرده فرمان داد که اگر بعزورت بداسه شوخی خوب ملحد بود و هر قدر تو تشنه ملک داسه سوزانید و در قاهره ساندید باز و در قوت باز آمدید و الد قبول نمود و پادشاه چند روز رویه بر ابرار خرج و اعانت و والد بنا بر سیر ساندید مرحوم مخفی از کامکار خان فرستاد و والد در فوج محال مایه رفت خوردن بهار که ماسو بعد شتالان فرستاد

ذکر جلوس میر محمد قاسم خان در مرشد آباد بر سرند ایالت بنگاله و غیره صوبجات بتقدیر خالق ار زمین و سموات

چون میر محمد قاسم خان چنانچه خامه و قلعه نگار اشارے بآن کرده در کلکتہ رسید و ہائس الدولہ ہنرے و نہر تہ ملاقات و تبلیغ رسالت نمود در بین گفتگو با غفلت میر محمد جعفر خان و برہمی معاملات مالی و ملکی و بے انتظامی سر رشته افواج و مصارف لایحہ حیوانات و غیرہ بابلغ وجوہ ظاہر ساخت و چند کس را از اذال تاس مثل چپٹے لعل بو سنی لال و اگونہ سنگہ ہر کارہ و غیرہ کہ از غفلت و عدم لیاقتش بر سر کار و مدارالہام مختار بودہ اند نامبروہ فضا علی خان بشیر بخش الدولہ کہ در میان فخر انگلیشیہ نقل بر دانش ممتاز و درونکے پایے و کار دانستے بے نیاز بود میر محمد قاسم خان را در امور ملک و اداری لائق و در ہوش و سلطہ ریاست در میان اقارب و اتباع میر جعفر خان از بہر فائق دید میر محمد جعفر خان و احوال ایشان را درست شناختہ متردد بود کہ بر اسے انتظام این ممالک چہ کند اسفرد خاطرش چنان تقسیم یافت کہ میر قاسم خان را بہ نیابت کل مقرر و مختار ساختہ مدارالہام ساز و دہرای میر محمد جعفر خان و صبی مقرر نماید تا میر قاسم خان وجہ مذکور بلا تامل با و رسانیدہ بزرگ و شایع خود دانند با اصحاب خود انجمنانی انصیر او بود و ظاہر کردہ درین خصوص با ۶۱ تن استشارہ نمود راسے اکثرے از و سلسلے کوئل کہ باشند الدولہ اتفاق داشتہ لغاتش نمی در زید تدرین کار قرار یافتہ اما سر شہیت کہ بنا چارے صاحب مقرر کوئل و ثنائی مر قیہ شمس الدولہ بود و دوسہ کس از کوئلیہ با او یکدل و خواہان ریاست او بودند مثل مشر اس و دیگر کبک و سر ہائس ہر بازندہ این رکازا نمی پسندیدہ بودند با حوادین کار ہر رسانیدہ مقررش و کوئل مذکور می سادہ ہر چند عدم الباقیہ بر زمینہ بختان بود کہ سہیت غنہ اچون ہائس الدولہ طرف شدہ خواہان ریاست خود بود در جمیع احوال انجمن ہر اسی شمس الدولہ بران قرارے یافت بہتقتضائے قول مشہور لالچہ بے بغض معاویہ آن راسے را مرجوح و مطرح شدہ و رگو و تقبیح آن سے نمود و در امر اسالت ولایت خود ہر دو تضعیف کر اسی ہر گرتودہ طبع در اعمال و افعال یکدگر سبک زدہ ہر یک دیگرے را بہ فہمیت و احوال ج طبع و لہجہ نسبت دادہ شکایت و سعایت ہم سے نوشت و ایراد نشان عالمی را با و فتاداد چنانچہ عنقریب نکاشتہ قلم مصادقت رقم انشاء اللہ العزیز خواہر شدہ القصص چون طرف شمس الدولہ غالب و رایش صاحب بود و عزیمت مذکوریم یافتہ میر قاسم خان با من بشارت پیغمبر گشت و بنا بر این گذاشتہ شد کہ شمس الدولہ خود در مرشد آباد رفتہ این امر را شہیت و بد میر قاسم خان خوشنود بر شدہ باد سعادت نمود شمس الدولہ بیع عادی الدولہ مطہر سنگ کہ در بنو لا از ابتدا ہی سہ کبیر او یکصد و ہشتاد و چار ہرے الی ہونا ہد کہ روز شنبہ بہت و سوم ماہ مبارک رمضان سنہ نو و چار ہجری ازمانہ و از دم است گورنگ کلکتہ و مدارالہام اکثر ممالک ہند است با برے از سرداران و نصرت افواج انگلیشہ بر اعوان تقویت امر قوم متحاب سیر قاسم خان از کلکتہ بر شدہ آباد و حضرت فرمود میر قاسم خان بجلی اہلہیم خان بہا در نوشت کہ افواج لوگنداشت و اسیداران مردم شہر را جالیفت قلوب با خود در فخر نمودہ و اسباب تجمل سواری انجمن از قدیم و جدید بحالت میسر توانید شد و عصارہ کتبک ہاسے نقرہ ہضایطہ ممالک ہند تیار نمودہ با مستقبال تالپاسے خود را رساندہ خان و الا نشان کہ در ہوشیارے و سلطہ کارگزاری بکا خرو زگار است زیادہ اندازہ مقصود میر قاسم خان بود میا کردہ حسب الامر با استقبال شناسندہ و میر محمد قاسم خان چنانچہ مرکز قاطرش بود بجا و عظمت و قبل و شوکت و فضل فائدہ خود گشت بہ میر محمد جعفر خان ملاقات نمود

روزی دیگر وقت شام شمس الدوله رسیده برادر باغ نزول فرمود صبح آن شب میر محمد جعفر خان عازم ملقا شده و گردید و قتلش از روز بزرگ
عبور بیاگیرت نموده برادر باغ شفا شمس الدوله رسید معمول داشتند رسوم متعارف در حقه کار می کشود و آنچه صلاح بود اعلام نمود میر
محمد جعفر خان سر باز زده با سی سفره در نهایت مبالغه آغاز نمود شمس الدوله کس فرستاده میر قاسم خان را طلبید و در آنجا سرگرمی گرم
و گفتگوهای درشت و نرم در میان آمد هر چند شمس الدوله خواست که میر محمد جعفر خان و ضعیف نظر نماید بود و قبل کند گرفت و قبل
از آن که میر محمد قاسم خان باغ مذکور رسید میر محمد جعفر خان از قبول تکلیف آن امر اقطاع نموده مرخص شد و برگشت بهای خود و شش
راه دارالاماره گرفت در وسط دریا کشتی سوار سی میر محمد قاسم خان بنظر شرف و آید اشاره سعادت نمود و غرض آنکه در آنجا رفتن میبایست
این فساد گردد و خان مرحوم سعادت بحالی خود مناسب ندانست بخشش را تقصید و خود را بیجا بل زود که گویا صداسه مانت نشنیده
و ایامی که درین خصوص می شد ندیده است بهر صورت خود را تا برادر باغ رسانیده با شمس الدوله ملاقات کرد و با جرات از
اول تا آخر کایت نمود میر قاسم خان گفت که این صورت خوب نیست و میر جعفر خان از من بدگمان گشته در پی جان من
خواهد افتاد شمس الدوله جواب داد که مانا چار میر قاسم خان گفت که هرگاه ششانا چارید منکب بچهاره محض ام چار من چون وقت
طعام شان بود گفت الحال خود صاحب نشینید بعد از طعام با گفتگو خواهد شد میر قاسم خان در جاسه علی بن حویش نشست و علی را بکمر
که همراه برده بود شوره آغاز کرد علی ابراهیم خان گفت که اول با ایشان آنچه گفتن هست باید گفت اگر سرور من نگردد با اطلاع ایشان چنین
حال را زمان خود را طلبیده و خزانه که میبایست نزد خود کشیده بطرف بیربوم باید رفت و بطور باغبان تاخت و تاراج و زود خود
شروع باید نمود چون اکثر فوج باشا مسافری است و کاسکار خان هم سب پادشاه با شایا اتفاق خواهد بود و زید اغلب که باین صورت
هم کار سه از پیش برید چون اطمینان از میر جعفر خان نمانده بود این تدبیر را از خال دعا دانسته در خاطر ذخیره داشت و سینه حقیقه
بر حسب دیر علی با فوج از میر جعفر خان برادر و منزه و بایر قاسم خان چون شمه تغذیه آهانه شده بود و زمان بردار و چاکر بودند
و جلست سینه متاب را سه و برادرش ماما میر سوپ چند نیز در باطن معین و مددگار خلعا حصه میر قاسم خان نهایت حیل و پیشانی
خاطر و از نیرنگه های قدرت کا ملایز و قادر و مجرب بود تا چه پیش آید چون شمس الدوله از طعام فراغت یافت باز میر قاسم خان
پیش او رفت اضطرار و ناچار سه خود و اینکه اگر چنانچه قرار یافته بود و عمل نماید لا علاج بمقام می انجامد ظاهر بنوش شمس الدوله
بعد استماع مقالات او باز علی نشست و با اعتماد الدوله سرشتنگ بهار و دیگر ارباب مشاورت تا دیر طارحات و مناظرات نمود
بعد گفتگوی بسیار رایش بران قرار گرفت که فردا اتفاق میر محمد قاسم خان بدارالاماره باید رفت و نوعیکه مقر شده این همه را نشینت
باید آمد میر محمد قاسم خان بسبب اندیشه که در میر محمد جعفر خان بهم رسانیده بود و اخراج و ملازمان خود و دیگر کسان را که باو اتفاق داشتند
گفته فرستاد که در خانه او و دور از محوطه اش مستعد و حاضر باشند علم خود را فرمان داده بود که طعنا مایه همه را بنحو رانده حساب
او عمل آمده و در وقت آنش جمعیت و ازدحام چشمه که بود متفرق نشد تا آنکه صلاح مذکور تنجیم و تقریر یافته شمس الدوله میر قاسم خان
مرخص نمود محمود آنکه فردا اول صبح کلبه با جمیع همراهیان خود حاضر شود و سوزدان افواج انگلیشه را هم حکم داد که راسته از شب
باشته مانده فوج و قوت بایا رنوده برادر دارالاماره همانیکه با سوز معین است حاضر نمایند میر قاسم خان چون اراده آمدن
نخست خود نمود اول رتقاییش از در خانه تا بر سهی که فرودگاه او از کشتی بود و از دام و تیمیت نموده بر سهی حراستش مستعد
استاد و بعد از آن برگشتی سوار شده عبور دریا نموده و در ماطه سپاه و دوتخوا خود بدولت خانه رسیده تمام شب در دعا
و مناجات قاضی الحامات و زما سبیل و دلیلی خیر طلبان گذرانیده ساسه چند استراحت نمود

ذکر عروج نیر اقبال میر محمد قاسم خان بجای جاہ و جلال و رجوع نمودن کتب بخت میر جعفر خان بانول نزال

چون سبج دولت میر محمد قاسم خان و سیدان آغاز ندادن خان مرقوم حسب الوعدہ بسان بخت خویش بیدار گشته رفقا ہر میان راہ
تیار و دستمہا و سوار ساری فرزان واد چون ہوا گشتہ حاضر آمدہ دختر در اکیسوت امارت آراستہ و نصرت از بخت قسمت خواستہ بر بخش
جست و اقبال سوار و دیگر اسے در بار گردید و از ان طرف قبل از ورود میر قاسم خان شش لادولہ نہرے و دسترت گوزر با عمار الدولہ
مستقیم جنگ ہار و سواران دیگر مع توپ و فوج در میدان جلو فاشا دار الامارۃ رسیدہ بر طرف عبور و مرور مترو دین در بار مردم خود لگن
و حکم گردانید و میر قاسم خان ہم جمعیت خود و دارو گشتہ مقابل نقار خانہ بر اسب سوار اتاد آمد و شد پیغامبران و سفرا شروع گردید
ہر چہ نفس الدولہ با نخاے مختلفہ میر جعفر خان را نمائند کہ اگر خویش شائنا تب بودہ کار کلک و سپاہ بروی عقل و دانائے
سراجام دہ و شافراغ البال بعیش و کامرے خاطر خواہ خود زندگانے کشیدہ براسی شایہی نمدار از غفلت شاکار کلک منحل و سپاہ
و خدمتہ خواران منہم گشتہ و دوسہ ہندوی مفلوک مالک کلوک شدہ بند و عمدہ ہا و نجابے آبر و طلب جان لبب دارند و دوسے کرد و ان
جای قباحت ناظم ہر خواہش خود اسرار و زندہ حقن و رسلے انگلیش شنیدہ درین بین کہ مدتی تمتہ جواب و سوال از طرفین بودہ است
کہ پیامے تلنگ انگلیشی نزدیک تر منیدہ و توپ ہم تیار و بار الامارۃ بود در نقاسے میر جعفر خان کہ اندرون دار الامارۃ حسب الامر
اوپا ہی حراست مقام داشتند از خوف افواج انگلیشہ کہ ترعب و ہراس اینا حق تعالی بر قلب مغلوب مردم مغنوب این مالک
مستولی نہ بودہ و آہستہ آہستہ ہر یکے بیجا نہ راہ فاشا خود گرفت و شمس الدولہ بکتاب آمدہ گفت ہر گاہ این مجبول معقول رفتی ہند
استر مناسے او چہ ضرور در اینجا تنہام ملک در قارہ رعایا و سپاہ باشند بعل باید آورد و چندے از سرداران جامعہ او کہ حاضر فرمایند
تصدیق این قول نمودہ باو ہمدستان شدند و میر قاسم خان را فرمان داد کہ بر سندانالت ہر سہ صوبہ با مسالے نشینہ زمانہ را
کہ اندرون دار الامارۃ معدودیک از مخلصان میر جعفر خان ماندہ بود و دہ آتنا را ہم بد کردہ ہر دروازہ ہاسے کار خانجات
و را بہاے حرم سہر الملک ہا را بر اسی حفاظت و حراست معین نمود و خود داخل دار الامارہ گردیدہ و رجاے علیہ نشست
و میر محمد قاسم خان تلکبیدہ نیر شامیانہ کار چہ کہ در ایوان دیوان عام ستادہ بود برستند شانیہ میر محمد قاسم خان روز و ششم دہم
بر پنج الاول سنہ یکہ از روکیہ و ہفتاد و چار چہرے پاسے عزیمت از حد نیابت بالاتر گزاشتہ امالہ ہر سہ صوبہ را مالک گشت
و ممداسے نقارہ شاد پانہ و داسے البت و ریاست او فاشا نہ بماندہ گردید ہوا خوانہا کہ انکشرے در رکاب حاضر و بعضے در خانہا
مظہر بودہ ہمچہ آوردہ لگن را ندین نذر رہا رکبا و تقریب بخت و شایہ شمس الدولہ تاسہ چار روز مستقیم جنگ عمار الدولہ را مع افواج
انگلیشہ را ہی حراست او گذاشتہ خود در مدار باغ رفت و میر محمد جعفر خان را کہ اندرون حرم سرا با زنہا و اطفال خود بود و شمس الدولہ پشنام
فرستاد کہ اگر ماندن در محرم آباد مکرز خاطر باشد کہے را باشا زحمت نخواہد بود ہر حیلے و مکانیکہ خواستہ باشند ہماے اقامت
خود و سہین فرمایند و اگر رفتن بہ کلکتہ و بودن در اینجا منظور افتد ہر جا کہ خویش کشیدہ معنائتہ خود ہم نمود تا مرقوم رفتن بہ کلکتہ قبول
بجوہر کشتہ ہما ہی سفر پذیرد و درخواست بقدر خواہش و حاجت او مہیا گردید و میر جعفر خان بہ خاطر حاجتہ خزانہ محل و جاہر تقیہ
کہ از نوادہ و ذوالخانہا نہاسے قدیم امر مثل شجاع الدولہ و علامہ الدولہ سفر از خان و سمیت خان و مہابت جنگ و شماسے جنگ
و صولت جنگ و سراج الدولہ بود و اندون حرم سہر اسے چندین روز ہا در تحویل مہی بیک کہ در خانہ میر جعفر خان بنزد زن
صاحب خانہ اش بود و سیداشت و لوہاک خانہ و پارچہ ہاسے لمبوس خاص کہ آن ہم مثل جمہا زند و فتنہ چندین امر اسے متعد

ذکور و دیگر خائفت و نوا در که بطور غریب و از نظر مردم تصور داشت همراه خود معرزه‌های را و خند و آهنا و الطفال صغیر
 که بسیار و چند دختر بود و در بر داشت راه کلکته گرفت چند کبکینی تلنگه بخواست و تعیین شده تا ببلد مذکور که الحال شهری در کمال هویت
 و آبادی و دارالملک جماعت انگلیشیه است رسانید و معزول مذکور زبانی در عین آبادی متعلق کوچک بلده سطوره خدیبه طریح
 عمارت بسطیله خود و ریخت و کمانهای متعدد و ساخت از زرقای او میرزا غلام علی بیگ بر سر کمر بیگ ماه و قاپو و ده شرکیده و درین مقر نظر
 گردید و فی الحقیقه آنکه جاسوس هم خبر از جور او میداشت و میر محمد قاسم خان خود را مخاطب بنسب الملک اشیا زاده و له میر محمد قاسم خان بهادر
 نصرت جنگ ساخته اظهار باسے مذکور از پادشاه بهرامی خود طلبید و سپه که در همین نزدیکیه قبیل زجلوس بر سر نهالیت برگاه و جریده
 بود قدش را برای خود مبارک شمرده چون در غلامی آنک شور و برخواستن عتادی داشت از آنجا طلوع و کمال اتقیع از زمین نویسانیده
 گمان عروج او بهار ج علیا داشت لیکن عمرش و فکر و در دوسالگی مرد مصوب چشم از باد نام او سقر کرد و خطاب غفر الملک الشیخ
 شیرش لدرین علی خان بهادر نامر جنگ از حضور طلبید و او را بهفت هزاری قرار داده انیال و افراس کو بیگ با زین و عمارهای
 مناسب قدر نشان آراست و اطفال بسیار از شاگرد پیشه بهرسانیده در هر فرقه ملازم او گردانید و تاشا سکه براسه مردم بهر
 و عوی خود سیران و تراب را هم که مرد مغلو که در او اهل بود و خطاب سزالد و تراب علی خان بهادر مصلحت جنگ مخاطب ساخته
 بنسب شش هزار سکه و عطایا پاکه بهادر و در اطفال قاره و باگیر و رساله امتیاز بنحیبه و سپهر عوی خود را ابو علی خان بهادر خطاب
 و رساله داده بر آبروی او سکه امله افزود و امتیاز اعتبار و اعتمادش نهاد و در اصل حقیقت لیاقتی هم نداشت و عمویش
 اگر چه عاقل محض و استعداد در ورع بحسب جبلت و را و نبود اما پاس احسانا سکه سابق و درستی با سکه و میر که از مردم
 بر او و او را مردم بود و در عی می داشت و بهر مرتبه خود گفتن کلمه و نظیر در حضور قاسم علیخان که هنگام اعتماد بدین بهرسانیده بود و دیگر
 القصد بعد از تعیین و تعیین بهای عود و مویشین که با کونسل کلکته و جماعت انگلیشیه افتاد و انقضای یافت از طرفین معهود و مویشین
 و وسیع بسر بر و ن باهم با اتفاق جنوی خاص تفصیل تفصیل یافت میر قاسم خان بر فوق و متفق مرامت ملکی و محاسبه از مستعدیان بر او
 شایان علم میر جعفر خان که بعضی مردم قدیم نفاست و بر خه جدید بهر صند آورد و همین و میر جعفر خان بودند پرداخت و دیدن موجود
 سپاه و خزاین نفوذ و جواهر و دیگر اموال و تاشا توجه گماشت بعضی از مستعدیان قدیم را بنوید الطاف و عنایت ستمال بنوده شکست
 و معین خود و دستکشاف احوال و دیگران گردانید و بعضی از متوسلان خود را که برآمده اعتماد دے داشت و رای کار ناظر کار
 عالی را بهر بهر خان بهادر که در دیانت و امانت نگاهد و ممتاز و دشو و وادراک و قاطع و فادر و ابائی و غیره بجه نظیر و ابی انار
 است و در نتیج که کوکین سپاه و تنخواه آمانا مخصوص امور ساخت و سوا سے این کار عملی کشر عهده پسے دشوار برای زمین او مجموع
 پیش و سبب ارام که بر منوال استیفا و دوا و ابی را درست افزوده بود اما سخت گیر و طبیعت خوشی نداشت بهای سپاه فادر و ابائی و دیانت
 و تیغ و تیغ خیا نات و دیگر مستعدیان قار با بلم تقریر گشت و شش قدیم میر قاسم خان که سمنه عیله بود و در شش و خطاب حافظه اسرار خان
 مخاصم گردید و بخشش و تفصیل بعضی امور نیز با او متعلق داشت و خواجه گزیری برادر خواجه میر رسول رستی مبار و فکی و قنجاه و آستان
 تو بهادر اسبابش و مودع نمودن پیاده با سکه برن اندازند فکری که ادب و قواعد جنگ که الحال باصطلاح آریا تلنگه می گردید و افزای
 یافته گردین خان بهادر خطاب و کمال تقرب و اختصاص یافت مشی او دیگر سے در قاعه میر قاسم خان نبود و زمین او را تاثیر سکه که در دل
 میر قاسم خان بود اے الان هیچ تو کوسے و آقا سے مشهور و مسعود و نفاست دگر با شل شیطان در درگ و سپه میر قاسم خان و دیده
 او را سخر و دگر و عید بود و شش مستعد علی کندوسے که کچه از احوال الناس تقبالت لکن تو هیچ محض بود در زمره سپاه چر و جیالی

رسیده او هم بایگی از ارگین خان نداشت بعد مرزش سپرد و برادرزاده بایش بخشی بعضی از افواج و هر یک چهار پنج هزار سوار با خود داشت
چنانچه فرست علی برادر زاده او بخشنه و چند صد سوار در رساله او بود و برکت علی هم عطا القیاس و محمد علی سوار او خشنه و رئیس سلب
اعتقاد بر سوار او طرف سوار بود که بعضی بطریق انگلیشی حواله دار و جماعه دار و موصوبه دار و کیدان داشتند و باینده سوار یک
در پی سر نداشتند که شیه راه میرفت چه اگر در جنگ کسی روی خود را بر گرداندا این صاحب شیه رهنه بدو اذن و داخل سرش
بشیه برادر و دیر زار شمس الدین که از ایام شباب با سیر قاسم خان یار و دو خوش فتنه و شیار بود و در عظیم با باین قلوب
مردم عظیم آباد و روسای لشکر میرن حسب الامر سیر قاسم خان اجتماع میکرد و معاجبت و بعضی خدمات مثل بلوس قاس و کالست
حضور پادشاه و معالجه با گیرت مردم منصور و غیره بگفته باختصاص یافت و فقیر را از مرشد با بطن کمال اشفاق قبل از نکل بر واده
ایالت نوشته و سواچه میر کرده ارزو داشت که بنده پیش انگلیشیان ارباب کوکشی عظیم آباد و دیگر ازان جماعه هر که آشنا باشد
سے نموده موصوبه و اسے عظیم آباد بدار بند خبر نداشت که یا ورسے بخت اورا بر شت سلطنت بنگا لرسے نشاند

اندوختن میر محمد قاسم خان از بساط مصداقه از مردم مرشد آباد و بهم رسانیدن اسباب
تجمل و استعداد و کفایت اندیشه بد نارت نمودن جمیع کارها بخارجی و انتظام داده از نشو و نیات سودن

سیر محمد قاسم خان چون مشید الارکان گشت و خزانه را از زرغالی وید و راداسے زر و مود که با سپاه خود عیو کران نظامت و افواج
و اعیان انگلیشی و عده بود و تکرید وید بنا برین اول بند و بست برگشته هاسے موصوبه بنگا و غیره که در یقینت آو در آمده بود نموده مصلحت
میدوان و غیره را در نخواست انگلیش مقرر گردانید و بعضی از جماعه را نیز در عوض بیلنگه که درین انگلیشی بود بدست جماعه کوره رسن نمود
موجودات سپاه را هم علی ابراهیم خان نهاد و دیگر معتقدان دید و تقاب و خیانت و فتنه کشیکرے بر آورده و در دلمانان بویست و بویست
از بنیادیت و متغیر حساب آید نموده مشاهد آن جماعه برسته مقدار تفصیل داده و بعضی نخواست شد و برسته موقوف بر زبان آینه لاله
و سپاه که از دست میر جعفر خان بجان آمده هارک نداشتند بر چه میر و مقرر گشت رانته و شاکر شدند شاید از جگت سیئه
هم چنانچه و عده بود و بیلنگه بطور قرض گرفته از تقاضای قنوعه را بی حاصل نموده و براسے آئینه ماخل خود را دیده مخارج
بقدر نیازت کماز عده اش بر آید مقرر ساخت و اکثر اخراجات بے قائمه که اغنیاء بطور مایه و ملاءب لازمست شار و بگو
و عبیت داشت موقوف نمود چنانکه دنیه قائم و ببل خانه و میر بی خانه و امثال وکمل ملا بر و دور نموده از مافور بای مذکور معذور
در کار خانه نگه داشت و ابی را بر بندیداران موصوبه داده و قیتمه براسے آنها شغف کرد و از وکلاست آنها مملود و اسے زر شش شمرده گرفتند
و چنانچه بیل بیل لال پاداش اعمال خود رسیده و زود افرسے از انادر سرکار عالم گشت چنانچه قائم میر قاسم خان از بد و طفر لیست
بنابر امدادی میر جعفر خان واجب الرعاۃ قائمان محابت جنگ مرحوم و به پیش پانچ سوار ملازم سرکار شهابت جنگ باس خاطر ادر
زرش بود و بدین جهت آمد و رفت و در جمیع فائما و اعلا شاکر و پیشه و ملازمان و درلے قائم هر یک از اقرار و مایهت جنگ نشاند و بر
احوال هر فردی ازان جماعه کمایشی آگاهی داشت چون بیا ورسے طالع و اعانت جماعه انگلیشی برسد و دست یکن گشت بیه که رام
ازان جماعه که گمان زرا نموده و داشت بهر قسم که داشت حیل و جستجو را معرض عتاب و خطاب و در او و در هر رعاۃ و کفایت
او بود و از دستش کشیده گرفت مے بعضی از نسوان مخفی فواحش که ملازم میرن و میر جعفر خان بود و اندوخته و فتنه شامانی
و غیره معلوم شد که انقدر رجوا بر وزن و نفر و طلا و چیزے از مخافت یاخته اند و هر را بکینه بکینه مے شسته زاید است و او نموده از آنها

باز یافت کرد و کینیزان و خواجہ سریان خان مہابت جنگ و شہادت جنگ کہ ہر ای خود و گوشہ جائے ساخته و با کسے اتفاق نہ بودہ سیر پوم ہا اتہام ستیہ و کردہ انجہ ممکن بود و غار ان گفتہ بودند فرام آور و مضمون شعر مشہور سعدی رعیتہ بشریت است چہ ناشانی از سیر یک جو سیریم کہ گرد آید شہر اردو گنجہ گو یا گوش دل اصفا خودہ بود و راجہ سکت سنگہ کہ کمنہ مقصدی سیر کار مہابت جنگ و شہادت راجہ جانکی رام و راجہ دولہ رام را دور اقتدار برابر بنایا بود جس و جس روزگار دیدہ و زور و سبائیکہ اندوختہ بود و آبروی خود خریدہ و مجلس خانہ خود را سیاسہ کردہ بے کم و کاست سیر قاسم خان نو و سیلے خطیر بود سیر قاسم خان خطیلے راجہ مذکور معاف نمودہ باقی ہلک کردہ اما از سکت سنگہ راضی و شادمان گردیدہ و عزتش ببار سیکر و در پہلو سکت خود سے نشانیدہ و از غلام حسین خان کہ دار و مختہ دیوان خانہ مہابت جنگ و رفیق قدیم او و مالک لکوک بود نیز زور و اسباب ہمہ انشراح نمودہ ہار و دہلی دیوان خانہ بہ ستور سقر داشت لخص آنکہ باین صورت زور اخڑے اندوخت و سپاہ راہم ہستال ساخته اتہام را کہ لائق کار خود داشت ملازم کرد و بعضیہ راجہ اب دادہ خواہ اتہام و بانید و از انتظام این فرستہ ہم اعلیٰان ہم رسانیدہ و مکر قلع و قمع زمینداران مقصد افتاد

ذکر سیر آمدن سیر محمد قاسم خان بطرف سیرپوم و جنگیدن کپتان سیر دیوان باز زمینداران آن مرز و بوم

چون در مصوبہ جنگا کہ از زمینداران قرب و جوار دارالملک مرشد آباد غیر از زمیندار سیرپوم و دیگرے دعوی تخاصم و محبت و دامنہ جنگ و نام جنگ نہ داشت و سیر قاسم خان گو یا در باطن باز زمینداران از قدیم دشمن بود و فی الحقیقہ اکثر ازین فرستہ قابو طلب و ناقص عمد و بیان و کم فرصت و کوتاہ اندیش اندیشا ہند کہ انقلاب حقوق مراعات حکام و غیر حکام بر طاق انسان گذشتہ ہر بد سے کہ کوتاہ اندیش بود رسانند و بدین سبب است کہ سلاطین سلف ہرگز بنایا اعتماد نکردہ و علیحدہ را داسودہ جو بد سے ہر گندہم خاصہ زمینداران و بہین حجت در عمد و پشیمان مغفور مذکور ملک محمود و رعایا و مسافران ملحد و شادمان مزاج و اراضے مزروع و آباد ممالک منظم و قلائع دل شاد بودہ اند و الحال کہ زمینداران مطلق العنان اند و تمام مالک نہاد شلغ و ملک خراب و بہرہم افتادہ است و اگر بہین صورت با نداشتا مہابت و لکھا ویران تر خواہ شد القصہ زمیندار سیرپوم کہ بدیج الزمان خان نام و بدیوان جیوا شہتار داشت اولیٰ حیوانی لکھ در سن کولت بنا بر افراط رغبت بعیش و آسام ز نام بند و سبت ملک بدست علی نقی خان سیر خود کہ ارشاد و لادش بود سپردہ فارغ السہالی سے گذرانید بعد انتقال او و انقراض ایام دولت خاندان مہابت جنگ و تنگ گردیدہ لباس درویشہ بر کرد و سپردہ گردید و ساند زمان خان را کہ از بطن رانی بود میرزا شانیہ خود گوشہ نشینہ و صبت گزینہ با فقر و افتقار نو و سیر قاسم خان در حال سیرپوم جیسے افزوہ سے خواست اسد زان خان اطاعت نکردہ و تر و زب و سببش ہما ناں بود کہ چون سیر محمد قاسم خان در ہمیشہ نشو و نما افتدہ و در سوابق ایام بہتدترین مردم بود و عامہ غلام نیز فقرات درو سے کہ پستند و ریو لا کہ عوی سے منتقدہ و اسامیہ امتدایش بخاطر بادقت و در سے مہابت سیر محمد قاسم خان جمای تنبیہ زمیندار مذکور از مرشد آباد و باندہ دیر گام کہ از شہر حاصلہ دو روزہ کردہ داشت مسلک ساخت و خواہم محمدی خان را کہ از حدیہ میر جفر خان حدیہ بخشی گیرے داشت سیر محمدی انگلش و گرگین خان ارسی کہ دار و در تو تچاد و ساختہ و خواستہ او بود و گوشتال زمیندار مذکور بہت فرستادہ و نوکان خود تاکد کردہ بود کہ سیر محمدی جنگ امین زمیندار قبل از وصول لکھ انگلش و انفصال دہند لیکن چون در لشکر ہندوستانی از سرداران سابی کہ نظر کردہ مہابت جنگ و پیردہ تربیت او کردہ اند کہ سے تاندہ سفلہ ہے تاکر و کار سیر محمد آدرہ میرن و سیر جفر خان با وجہ اشتغال رسیدہ مشارالہ سے مستعد عملیہ گشتہ بود و در کار سے از پیش نیز فرست اسد فرمان خان پدر خود دیوان بدیج الزمان خان

میں تہا سے ملک نشانیہ و خود یا پانچ ہزار سوار و قریب بہست ہزار پیادہ در گروہ ہا سے صعب المسالک جاگزشتہ طرق داخل را
کہ متحفظان سپردہ بجایے خود بارانم نشستہ بود کہ درین اثنا فیروزب الاشارہ سیر کر تک سالار فوج انگلیشتہ قائم مقام کرنل
کلیم بیف جنگ و سرسری صاحب مدارک کلہ غلطی آباد و شہیت ستراسیت قبل از دور و دستر کو بر بنابر المالح بعضہ بنیامہای زبانی گذشتہ
بہر ذمہ و براسہ بردن سیر محمد قاسم خان بطرف غلطی آباد بر شد آباد رسیدہ سیدہ کام رفت و با سیر قاسم خان ملاقات کردہ ادا سے
رسالت نمودندہ در لشکر سیر قاسم خان بود کہ خبر فتح تبرہوم رسیدہ صورتش از کمال بعض از کپتانان ہا کہ تعین بردوان ہا چند کینی
متعلقہ بود نماز راہ دیگر رسیدہ ہر سراسر زمان خان در غفلت و بیخوشی فوج اورا ہر نشان سافتمند و بیخوشی توپ و شلک بند و
ہماستہ از فوج زنہار مجروح و مقتول گشتہ بقتیرہ السیف و رو بہ فرار نہادند اما ستاح آواز توپ و شلک فوج قائم علی خان
ہم رسیدہ سیاہی لشکر خود نمودند و قد سے چند در پے گرخیگان رفتہ بر سکن لشکر و مسکراعت از وصول بن خبر مجرب و بدو لے
افواج خود ادراک کردہ از جمیع این مردم خاصہ خواہ محمدی خان کہ ترس آن لشکر بود آتروہ تر گشت اکنون مناسب است
کہ احوال غلطی آباد و سلب آمدن خود بر شد آباد گشتہ انتظام اخبار و ادایہ

ذکر برآمدن سحر کرنگ پادشاه و شورش اس و دولتنگ شدن سردار مذکور از اجتماع مشوره های مختلفه رام ناراین و راج بلبله و فرستادن فقیر را پیش میر محمد قاسم خان مایه گیله بعد و درود فقیر به حضور میر قاسم خان در عظیم آباد روستا داد و نهضت نمودن میر قاسم خان از راه کوهستان باستقبال و رسیدن به عظیم آباد

سابق مذکور شد که بعد رفتن کرنل کلکت ثابت جنگ مشربون زمان یہ میرے صاحب کلان کلکتہ بود بعد اوتشس الدولہ رسیده و مدارالہام معاملات کو نسل کلکتہ و گورنر باستقلال گردید اول سطر اسیت و بعد ازو کرنل کلکتہ سیف جنگ مع مجرک جنگ و ششمن و بیض سرداران و دیگر از عظیم آباد بکلکتہ شتافتہ سطر اسیت و خود صاحب مزو کلکتہ شتہ در سنازعت باس لکھو کشاد و شکایت و تخمین او در کار با ولایت خود فوشن آغاز نهاد و شس الدولہ را نیز زمین رویہ بعز ورت با سطر اسیت اختیار افتاد و سیف جنگ خذاسے دانمکہ بچہ سبب از ریاست فوج معزول گشتہ بولایت رفت و مجرک جنگ بجاسے او بکس فوج انگلیشہ گردیدہ بعد عزل میر جعفر خان و مسلط شدن میر قاسم خان مع سطر ششمن بعظیم آباد برگشتہ آمد چو فوجی را با سرداران انگلیشہ نہایت اخلاص و دوستی بود و بندہ خبر و خبر جیکہ میر قاسم خان بنا بر غرض خود قبل از عروج بہ ریاست کل عوہا بر اسے فقیر مقرر کردہ بود با انگلیشیان ہا نوقت ظاہر نمود و نیز معلوم شان بود کہ شش لکھہ دام جاگیر فقیر و پر گشتہ و بکس متصل بقلمہ از قہر الایام مقرر است و میر جعفر خان بعد بنگامہ ورود پادشاہ جاگیر آمدن والد بندہ ہمراہ او منبط نمودہ صاحبان مذکور بنا بر فرط اخلاصیکہ بایندہ داشتند جاگیر مذکور را از میر قاسم خان بنام بندہ گذاشت کتا بندہ سند و اگذاشتنش بہر دوستی او و نشانے وفات کمل گردانیدہ آورند و از دست رام نایارین بر آورده سپرد فقیر خود و مدوخل بندہ در انجا رفتہ و ان کلان محل نمودن موسم ریاست اقتضایا نت سچ کرک یک ہشتہ اٹھائی نامرہ فساد پادشاہ و دوشیہ لاس و کامگار خان از عظیم آباد کردہ در میدان مانع جعفر خان مسکرساخت و رام تاراسین و راج لمبہہ را بر بافت خود مامور نمود بندہ باس حقوق مراعات ایشان درین سفر شک گردید چون بنا بر عسرت سالہا اسباب سفر و اسلحہ و سوار سیم نہ داشت سچ کرک یک ہشتہ سچی خیمہ

از سر کار خود مقرر ننوده اسپهاسے متعدد و براق وغیرہ با محتاج میک کرده داد نقدی در لشکر ایشان بخوبے بسرے برد و اکثر اوقات کلہ
 اعلیٰ الدوام شریک شوره و اساورم جو جمے نمودند چون مدتی در میدان مذکور بسرے شد و دوی مذکور یکے صبح و دیگرے
 وقت شام آمدہ صلاحیکہ آن یکے میداد و دیگرے بر عکس او التماس میکرد و ہر دو صاحب لشکر دسر کردے معتبر بودند بکر تک وغیرہ
 اصحاب انگلیشیہ از اختلاف آرای ایندو اتفاق گردیدہ باتفاق صاحبان کوٹلی مخصوص سرچے فقیر را طلبیدہ گفت کہ شاد دوست
 دو تخواہ میر قاسم خان ہم بستید و این مرد و ہندو الحال نوکر و نائب او را از نازعت و منافقت این دو کس حاضر آمدہ نمیدانیم گفت
 کہ از پیریم صلاح بہین است کہ میر قاسم خان در نیجا آید و ملتہسات ایندو را شنیدہ ہر چہ بہتر دانمکند و ما جواب و سوال فقط با و باشد
 مگر درین باب با و نوشتیم سو دے نمی کند کار بر ہوم غلیظ تر از سفد پادشاہ و وشیر لاس نیست شازنشہ این مدارج علی ماہے علیہ اورا
 فغانیدہ اینظر تباریدیندہ قبول نمودہ عازم شہر بکر تک خطوط میر محمد قاسم خان و خطے متضمن سفارش و حفاظت ہندہ از
 سادات ایندے ابوجیو پاک نوشتہ بجزہ فاعلہ از بکر باسے پادشاہے جہاگیر مگر کہ متعین بجزہ مذکور بود براسے سوارے بندہ
 متعین نمود و فقیر بسواے کشتی مذکور روانہ مرشد آباد گردیدہ در راہ ستر کمرورادید کہ مدار المہام و صاحب کلان کوٹلی
 غلیظ آباد گردیدہ آنجا میر و چون عاجل در رفتن بودم گفت تو آستہ نمود از دور با بلخ سلاے با دازنودہ پیشتر رفتہ
 القصہ خود را بیدہ گام رسانیدہ با میر قاسم خان ملاقات و ابلاغ رسالت سہ داران خوگ انگلیش نمودم شنیدہ اغاض
 کرد و متسے رفتن غلیظ آباد با طہازم نبود اما با فقیر بطوفت و مہربانے پیش آمدہ خیمہ براسے بود بندہ مسلحہ
 فرمود تا بکر زد و ہر دو وقت طعام مے فرستاد و برافت و عنایت ہمکلام مے شد و چند عدد تان از قبیل دستار
 و قاصدہاے بہانگیہ نگرو غیرہ فرستاد تا آنکہ رام نار این بوساطت گماشتہ بگت سیئہ نویسانیدہ کہ غلام حسین خان فرستادہ
 سیر بکر تک بخینور رفتہ اند چون نایت اخلاص با انگلیش دازند و بد و برادر ایشان با پادشاہ ہست فی الحقیقہ از طرف ہر دو کس
 یعنی ہمانہ انگلیشیہ و پادشاہ ہر کارگی منفور دازند بگت سیئہ این سخن بوساطت و کلاے خود میر قاسم خان رسانید او خود توہم
 صحبہ بود از فقیر بدگمان گردیدہ التفاتے کہ داشت موقوف ساخت و چون بکر پاک در لشکر نبود بندہ ہر خود ترسیدہ
 متغیر شختم کہ بجز اگر رخصت طلبم بدگمان تر گشتہ خداے داند چہ ارادہ نماید و در لشکر با وجود دے اسبابے بدون
 التفات و عنایت او چگونہ بسر توہم بردن ناچار دوسہ روز بودم کہ عارضہ سبکی روید او ہمان عارضہ را وسیلہ ساختہ
 رخصت خواستہ ترشش رویے گفت سینو ہند عظیم با و بدید انکار آن طرف خودہ اظهار ارادہ مرشد آباد کردم بکر تک
 رخصت دادہ براسے خرج چہرے ندا و بندہ خود را الصیوبت تا بر شد آباد و رسانیدہ در خانہ آشتانی منزل گزید بعد از نزول
 من بر شد آباد نفیل و جہا بوساطت خواہہ اشرف کشمیرے کہ از برادران و جمعی اعیان فوجا را خواہد و اجود و دران زمان
 مساحت با میر محمد قاسم خان گرم داشت براسے فقیر فرستاد بعد چندے خبر رسید کہ سیر بکر تک در غلیظ آباد بر سر پادشاہ
 رفتہ پادشاہ را شکست داد کامگار خان مع پادشاہ پس با گشتہ عقب تر نشست و وشیر لاس بغنا بط و لایمت انگلیشیہ
 و فرانسسیہ کہ فیابین ہند گرم دازند بجزت اسیر گردید و بعد چند روز پادشاہ را بکر تک با ارسال سفرا را شے بھانہ گردانید
 ملازمت نمود و ہر را خود آوردہ در غلیظ آباد و نشانید میر قاسم خان با ستامع این خبر مضطرب گشتہ از راہ کوہستان
 با مضطرب و ابھار روانہ غلیظ آباد شد بندہ ارادہ غلیظ آباد نمودم شنیدم کہ تراب علی خان حموے خود را کہ نائب
 گذار شہ رفتہ است فرمان دادہ کہ خطوط احدے از ہندوستانیان مرشد آباد و غلیظ آباد و کلکتہ نزد و و کسے

هم از شهر خود کو بیرون رفتن نیا بد عاجز و حیران گردیدیم آخر با عانت صاحب کو مضمی قاسما با دارا در مرشد آباد برآمدیم ۱۶ ماه بزرگیم
رسیدیم اکنون تفصیل این اجمال بر زبان قلم داده ۱۷ بیتا مضمین اخبار را حیرت و انتظار نماند که معاملات مذکوره چگونه شده

ذکر رفتن بیکرک جنگ پادشاه آوردن شیلرس با جواهر و صفا حضرت پیر قاسم خان عظیم آباد حضرت مع سپاه

بیکرک جنگ پادشاه آوردن شیلرس با جواهر و صفا حضرت پیر قاسم خان عظیم آباد حضرت مع سپاه
پادشاه که در نواح گیلان بود بر پور رفت چون تقارب نیکین روی داد پادشاه خطوط شوازه بواله بند و متضمن طلب نگاشته پیش خود
طلب داشت تا و المص فرم فرستاد بود و ملحق شود مقابل قبول آمدن ایشان اتفاق افتاد و شیلرس بکرات و ملاقات پامی پیشگی آشته باندک
مردمیکه همراهش بودند و قتل قلیل سالانیکه داشت با فوج انگلیش مجاریه نمود و فوجهای دیگر بر سر پادشاه و کارگران گرفته نزل و در آنج
انماخت و کارگران محال پایدار سے نیافتند و فرار اختیار نمود پادشاه هم متابعت او کرده و از میدان گردانیده بهر اهیان شوشی لاس
را بشماره این احوال و بنا بر بقاقت سامان و محنت سالها دل و قریب رفتن همراهی کارگران و پادشاه منظور افتاد و شوشی لاس
چون تنها ماند بر یک از تو بهای خود شیل اسپ سوار گشته ترصد متل استاد و عارف را اختیار بکر و بیکرک جنگ کسان
برین حال و وقوف یافت با بعد و دس از سر داران براسپ خود سوار بدون تکل و برق آمدن پیش رفتند چون
نظر بر شوشی لاس افتاد از اسبها فرو آمده کلاه های خود بر سرم سلام از سر برداشتند و نیز همان قسم بمل آورده
با همدگر گفتگو نمودند و بیکرک شوشی لاس را در ثبات عزیمت و فرط شجاعت و غیرت ستوده گفت آنچه حق سے بود از شما
نظر و رسیدید و عاهد شد در دو خاطر سیر و اخبار ثبت گردید و حال موافق منالط کرج از کمر کشاید و زنده آمده و شرک نازعت
تا نیک گفت من کرج از کمر خود بکشم و همین صورت اگر خواهید چه منالطه با طاعت در سه سزم و الا بذلت کرج کشادن را
نگاشته جان خود درین میدان سے باز مجامع انگلیش شجاعت های ساجه و لاحظه او را دیده بصورتیکه از انتظار بود و در
شدند و با همدگر مصافحه بیکدیگر ست چنانچه معمول آنهاست بمل آورده و بساط خصومت در نور دیدند و پاکه خود طلبیده
شوشی لاس را داران نشانیده همراه آوردند و از فرط حیا و غیرت پرده های پاکه را فرو داشت تا از ایشان راته بیند
باستماع این خبر بعضی از ایشان شیلر می عبد الله و مصطفی قلی خان براسه دیدن آمدند و بیکرک مکر خورست
که چند روز دیگر و راتوان دید که از انفعال را شیلر با طاعت احیا نیست احمد خان قریشی که مراد و گوسه و دینا شایر
و بنا بر خوش آمد سرواران انگلیش بر وفق منالط زمان و اقربان خود استفسار مکان و بجهنم نمود گفت بے لاس کجاست
بیکرک و دیگر سرداران انگلیش نهایت بر اشتیاق تمل و تنده جواب دادند که پورچ گوئی در میان ما مردم منالطه
نیست و شجاعان و جوان مردان را بر شستی یا دندون پیچ است بزرگ او مرد میدان رزم و آشنایان و درستان بزم
است این قسم هرزه در آید پسند طبع شام مردم و منالطه بیو ده و یار شایر خواهد بود که مردان را بر چند حرفیت و دشمن باشند
بر شستی نام برند احمد خان نخل گردید و زبان بکام خود کشیده ناموشه گزید و بعد درت ساعتی نشست و منفعل بر فراست
رفت و از انگلیشیان کسے بمال او با آنکه سردار عزیز بود و با احترام با او بر سخن راند و در وقت اذن حرکت ناشایسته و
اتفاقه تکرر و الحق این صفت بکجه صفت متوالط ایشان در حرب و قتال و معالجه دشمن هم در دفع و غلبه و هم در شکست و غلبه
نهایت خوب و بسیار محمود است و موافق است با ادب عقلا و سلف القصه بعد این جنگ را و شتاب راسه را نزد

پادشاه فرستاده پیغام صلح و ملاقات دادند و بر بهترین زمین منظره بود پادشاه کم شعوت بجای کامکار خان را نشسته را و مذکور
را به نیل مقصود برگردانید و عرض کرد که حضرت خود بخود این مصالحه را باز خواهند خواست اما در آن وقت باین خوبه میر
نخود ابد که چون آنها میخوانند و نگاه مایوس گشته اند این اراده باز آید و شما خواهش کنید ظاهر است که بچه صورت خواهد بود
اینک سوخته میگوید و شتاب را بر گشته آمد چون والد مرحوم بر سید برین اجرائی یافت پادشاه را ملاست مناسب نمود اما
کار از دست رفته بود و کامکار خان همان قسم امر را بر جنگ داشت و میگفت که باز مردم جمع کرده باید جنگید و میر حسین خان پیر
اسد الله خان که ذکر او در احوال محمد تلی خان گذشت نیز با کامکار خان هم داستان بود و والد پادشاه را فغانید که کامکار خان غلبه
است جنگیدن و دیگر بخت منتهی بود اما این قسم گریز با آنها و فرار سلطنت را نهایت تنگ است و عار مناسب همین که الحال
همه شتاب را راعلیه بناسه مصالحه گذاشته آید درین ضمن حروب ابدی با افواج مره که بدعا علیه سلطنت هندوستان که
شاه جهان نام پادشاه دست نشان عماد الملک را بر داشته و قلع و دله بند و بست خود نموده میخواست که بسا رسا را بر سخت
سلطنت هندوستان جلوس فرماید با تفاقی شجاع الدوله و نجیب الدوله و بهله و حافظ رحمت و احمد نیکش بعد اقامت
شاه کامل انجام یافت و مرهنگو یا با سرده تمام گردیده مستاصل شد و ابدی منظره و تصور بقصد بار و هرات برگشت و انشا الله
تعالی ذکر این - خارج در ضمن احوال شاه جهان آباد و آن طرف با خواهد آمد بدایه شجاع الدوله و نجیب الدوله و جمیع افغانه را
سفارش شاه عالم نموده با طاعت او پادشاه کردنش تاکید نمود زیرا که همیشه پادشاه عالم در عقد او و شاه عالم میر الدوله
یا بعد گشته شدن پدر خود و بغارت پیش ابدی فرستاده همین استند عاقل و د بود و میر الدوله همراش آمده در آنجا با امرای
مذکور بخت و پیرو نمود و جوان بخت پر شاه عالم را نجیب الدوله حسب الامر ابدی بیایرت پادشاه در قلع شاه جهان آباد نشاند
شجاع انی و در آن پادشاه از طرف نکاله تاکید نموده بود بنا برین غرض شجاع الدوله و نجیب الدوله پادشاه رسید و پادشاه هم اگر گریز
منو از کامکار خان بنگ آمد مصالحه با انگلیشی و رفتن نزد شجاع الدوله تقسیم داد و التماس والد را قبول نمود و رادشاه پادشاه
را شقه بدستخفا ناس نوشته طلب داشت شتاب را می بعد استیذان از سحر کرک و غیره رؤسای انگلیش پیش پادشاه
رفت و جواب و سوال منع کرده تا سه ملازمت سحر کرک پادشاه گذاشته آمد کامکار خان احوال بدین منوال دیده
مصلحه ملاقات با انگلیش مخالفت را می و خواهش او بود مع لشکر خود بر خاسته ملک خود رفت و پادشاه اندک مسافت
کوچ کرده بطرف لشکر انگلیشی آمد و در آنجا مسکن ساخت روز دیگر که براس ملازمت سحر کرک و دیگر سرداران انگلیشی
گشته پادشاه اراده رفتن پیشتر نمود و میر حسین خان نیز گمان مقید شدن پادشاه یقین کرده از لشکر بدر رفت و مردم و زمین
لشکر و سی سیکر و دیگر پادشاه را نصیر الدوله سید هایت سلطان بهادر سید بک با سیر فرنگیان سید بهر کرمان و آبرو
خود عزیز است ازین لشکر آید اکثر احقان بعلاسه و ترک رفاقت پادشاه نموده همراه او گزیدند در شتاه راه را
بنیاد سنگه بسر کرده او که کران سنگه از قلع نگار بر آمده همراهان میر حسین خان را غارت نمود و او بهر صورت در رفت
مردم دیگر احوال بدین منوال دیده با لشکر برگشته و فوج و سوار را پادشاه تیار بود و قریب نصف النهار سحر کرک و مقام
پنجان که هفت کرده و گویا و لشکرگاه پادشاه بود آمده ملا دست پادشاه نمود بعد از آن پادشاه حسب الاستدعا
او سوار گشته بطرف گیا که لشکر سحر کرک بود و هفت فرمود و سحر کرک تا نیم کرده کلاه از سر برگرفته و در نیل گذاشته در راه
پادشاه پیاده پاره رفت بعد از آن بوجوب مکمل شاه بر اسب خود سوار گشته تنها پیش پیش نیل بقاصه یک تیر انداز

را میرفت و الدرمجوم پشت سر پادشاه با جمیع افواج بر فیض خود سوار بقاصد نهایت کم می آمد تا بر لب دریاچه میخس که فاصلم
یک دینیم کرده از گیا دار در رسید و لشکرگاه پادشاه در آنجا قرار یافته بهیروز و بنیهمه فرو آمده پادشاه و الدرمجوم مجیده با مردم
سوار می حساب الاشته عاسی بجز کرناک و ربلغ گیارفته نزول نمود و نازنا سبب شکستش کرد و الدرمجوم مع فوج بلهه و سرداران لشکر
این هر دو هندی آورده ملازمت پادشاه کنانید و ضیافتش نمودند و نازنا سبب شکستش کرد و الدرمجوم مع فوج برادر باغ مذکور سوار
استاده آمد چون پادشاه از آنجا برآمد و الداندرون رفته با سحر کرناک و سرداران دیگر ملاقات نمود و دانهارسم قوامی بمنزل
آوردند بعد بجا آمدن مسمومات و الدلم از باغ برآمده همراه پادشاه و لشکرگاه خود مساوت نمود و قریب نصف شب مع مردم همراه
بجای خود در سید اسود و زو و دیگر پادشاه از آنجا کوچ کرده گیارا تخم سداقت خود گردانید بعد چند روز از مکان مذکور باقتان
کوحیده پادشاه مع افواج انگلیشه و غیره بمطعم آباد رسید لشکر پادشاه بر تالاب میخی پور مقرر گردید و فوج انگلیشه بجا آمد و خود
در باقی پور داخل و رام ناراین مع فوج در نازل خود در رج بلهه دستور مطرف باغ جعفر خان منزل گردید میر قاسم خان این
اخبار شنیده از راه کوهستان بهیروزم و لکر پور ایلمارنموده خود را بمطعم آباد رسانید و بطرف مشرق شهر عظیم آباد در باغ
جعفر خان با فوج خود فرو آمد رام ناراین و راج بلهه استقبال نموده ملازمتش تقرب محبت مردم ناراین بدستور و قلعه
سے بود و راج بلهه مع فوج همراهی خود که نوکران سیرن بودند ضمیمه لشکر میر قاسم خان گردید و بهیروز کرناک و سرداران انگلیشه
و اسطه ملازمت میر قاسم خان با پادشاه گردید و جواب و سوال این امر پیش آورد و ندیر قاسم خان از خوف و غایا از کشت
استکباران منصفیتش و نازنا پادشاه گشت و بناس ملازمت در کوکھے اصحاب انگلیشه گذارشته شد بعد از میر قاسم خان
سطلین نمود و اندیشها داشت که چپیش خواهد آمد زیرا که بهیروز کرناک سالار فوج انگلیشه طرفدار ستر است و از شمل لدول و دولت
مخوف بود و المقصود آنها خانه خود را بغیر و شش و آینه آراسته و بر منیر طعام خوردن خود مندر تکلف گسترده و تخت مایوس
شاهی یافتند و در آنجا هم قاسم خان غایب ماند و الدرمجوم و هجوم خواص پادشاه را نشاند پادشاه حسب الاتاسر بهیروز
جریده بکوه می در آمد و انگلیشه بجمع حاضر گشت از دروازه کوه می خود بیار و در رسم استقبال بمل آورده پاره باخت روان
آمد و پادشاه در کوکھے نزول نموده بسند نمود و مذکور بنزشت و آناهجه استاده بودند تا بهیروز کرناک ماسر و شستن گشت و آناهجه
بجا آورد و بنزشت گردان بجای دیگر رفته بنزشتند باز آمده مکر خدمت می بستند بعد راسته میر قاسم خان آمده بقاصد
مجهول ملازمت کرد و بکیز و یک اشرف نذر گذارنده تخت و گدیم از لمیوسات خامه و جواهر و غیره و میکشش نمود و از حضور
غلتشش پاریه و الدرمجوم و سرتیج و جعفر مع بر کنگی عطار عطا یافت پس ازان در بهان مکان مخبره و دیگر که اختصاص
بستر کوهی صاحب کلان کوکھے داشت نشسته اکثر جواب و سوال معاملات بنگار و د او دست خزان صوحت و غیره انفصال
داد و بیست و چار لکر روپیہ الگزار سے هر سه صوبه تقرب یافت بعد از آن بمحضور آمده رخصت شد و بشکر خود که در باغ
جعفر خان بود رفت و پادشاه تجو نیز سرداران انگلیشه داخل قلعه عظیم آباد گردید و در عمارات قلعه بنیخته که منسوب پادشاهان بنگار
شان مشهور است منزل گردید چون میر قاسم خان آمدن و الدرمجوم و آمد که هم از فوج شاه در قلعه رانسته نبود انگلیش
استرنا سے او نموده از پادشاه استماع نمودند که سید هدایت علی خان بها در داخل قلعه مکر دو بنا برین و الدرمجوم را پادشاه
گفته فرستاد که در لشکر بوده بجمعیت لشکر و المینان خاطر رفقا کوشد تا تفرقه در مردم نابرا اندیشها هم نزد الد
حسب الامر و لشکر و خیمه پادشاه نشسته حسب الحکم در اجتماع عساکر و نگهبانان فوج می پرداخت و رام ناراین بر نیابت

صوبه که خود داشت از اول دست ترسید که مبادا با قاسم علی خان موافقت میسر آمده باشد آن را جمع شود بنابراین میر قاسم خان را از طرف
 والدین بگمان می ساخت و خدایه دور از کار کشیده با او می گفت میر قاسم خان که مستعد ملئون بلکه درین خصوص قریب بچون بود
 بدین جهت شکایت والدینش سرداران انگلیشیه می نمود آخر صاحب مذکور حسب التماس او بود الی بنام فرستادند که صاحب بجا که خود رند
 والد جواب داد که من رفیق و ملازم پادشاهم و باذن او در خیانت بدین امر و میگویم من و اقوام انگلیشیان که اکثر ذی عقل و حقیقت
 پسند اند ازین جواب را شنیده گشتند و بیکه از اقوام خود فرستاده عذر خواهی و اظهار مناسبتی خود از اول در محرم نمودند اما پادشاه
 گفتند که میر قاسم خان با وجود بودن سید بهریت علی خان در لشکر و فراجم آوردن عسکر راسته با نقضال معانله و ایصال زرد و قاسم سعید
 مخفیانه در صلح آنکس خان مرقوم مکرر بود که بجا که خود رند پادشاه حسب التماس انگلیشیان گفته فرستاد در محرم مذکور درین صورت
 مجبور گشته شب بلا قاتل بجز کرناک و دیگر سرداران انگلیش کوتهی رفته شخص و سبب بجا که ابرار خود را نگریه دیدند علی خان برادر فقیر کرم
 والد خود در شوق پادشاه و بنام دیوان تن بود و فخر الدلر بها در ظفر جنگ خطاب یافته در شهر خراب پادشاه ماند درین اثنا فقیر از مرشد آباد
 با عانت مساحیان انگلیش بر آمده بنظم آباد رسید صورتش آنکه چون میر قاسم خان با مضطرب از طرف میر بهریم که سپیده بنظم آباد
 رسید و بنده چند روز قبل ازین حضرت چنانچه گذشت از میر قاسم خان استخفا نمود و بر مرشد آباد آمده بود و از مرشد آباد
 شکر می برد و آنست آمد و در خط که بکسی میر رسید احوال فقیر از بجز کرناک و مسطرجه و غیره مخفی ماند که آیا بر او چه آمد چون رام ناراین
 با میر قاسم خان عدم مفاد داشت میخواست که شوخ دو آنها نموده انگلیشیان را با او بدین سبب ساز و در انداز می نمود و فتنه بر می زد
 اول خود را با غنجه از گماشته بگشت سید محمد آقاسی که گذشت نویسنده میر قاسم خان را با بس بگمان ساخت چون بنده
 بنظم آباد میر که شش نموده و از بنده خبر می شنید میر سید میر عبداللہ منفوی که با انگلیشیان نهایت آشنایی بود و ذکرش در محال
 سابق گذشت برادر نوام ناراین در گوش گفت که میر قاسم خان سید غلام حسین خان را زهر داده در مرشد آباد کشت سید محرم
 مرقوم با فقیر نهایت دوستی داشت و سید علخان برادر کتر فقیر مع اتباع بنده در خانه خود چنانچه گذشته رفته بود می ماند به سبب
 مذکور ملاقات داشت ازین خبر که گشته بر او بدین رقت نمود و هر چند بهرین ناراین برادر رام ناراین بکلیه ور می معافیت
 از اظهار آن نموده بود و غرضش آنکه نام او مذکور نشود تا عند تحقیق بلا می بر او نیاید میر عبداللہ نوکر برادرش و بنده می گذرد
 امر را انگلیشیان حرو و شمر و ندیکین صلاح در اخفا می کردند و میرج ناراین که میر عبداللہ نوکر برادرش و بنده می گذرد
 از عده با بود و آنست با مسطرجه و بجز کرناک این عزیز ظاهر که چون بجز کرناک و مسطرجه با مسامیت یکدل و از شمر و بنده
 سرگران بودند با میر قاسم خان هم که دست نشان شمس الدوله بود که در تها داشتند و در تفحص بودند که قصور میسر قاسم خان
 اثبات شود تا آنرا هاجس الزام می برشمس الدوله بدست آید بجز دستاورد این خبر چون آتش مشراره بارشید و گفتند که سید
 غلام حسین خان با ما اشتنا و فرستاده است اگر این خبر ثابت شود با میر قاسم خان خصومت نموده و انتقامش خواهم کشید
 میر عبداللہ را هم فقیر را در رفته پر و و پیش و حواس پیش آمد و از استعمال در اظهار این سخن معافیت نموده دلالت بر نوشتن خط
 به بنده و صاحب قاسا آثار و اعتبار احوال فقیر نمود و آنرا خود از زمره بهوشیاران بوده اند قبل نموده خط بقیر متغیر استفسار حالات
 و سبب توقف در مرشد آباد و در صورتیکه مجبور می بود و داده لا علاج با ششم دلالت با اطلاع و ملاقات با صاحب قاسا آثار
 که دران ایام شکرستین لک با تن بود اگر ممکن باشد نمودند و خط می صاحب مذکور بنظم و در انگلیشی نوشته می صاحب بیکه از
 اقرایه فقیر فرستادند و در آن عزیز با خط مذکور رسایه سرور و وسیله رسا گار می و خروج فقیر از مرشد آباد گردید بنده

با صاحب قاسمانا ملاقات نمود و دستک راه و هر کاره مع کشتی گرفته روانه عظیم آباد گزید و الحمد للہ مع البحر بمنزل مقصود رسید و باداود ملاقات کرد و در خانه خود و داران نشست اما از دیدن میر قاسم خان و ملازمتش اندیشید داشت چه عجیب تفرقه در آن روز با شویع داشت در قلعه پادشاه ویران و در بندر با دهمراه و مرید هر دو ام ازین آرزو ازین امر از نظر داشت تا معوق عوالمفت ساقش مرا بر گردن میر قاسم خان با رام ناراین دشمن و از بدون پادشاه در قلعه ناسلطه می بینم و انگلیشیان با هم درینا زعت مستحکم برین صاحب اختیار کوهلکی عظیم آباد با شمس الدوله شفق و وطن میر قاسم خان داشت و هیچ کزیک مستحکم با ستر اسیت کیدل و علی الرغم شمس الدوله بحاربت رام ناراین محبت می گماشت رام ناراین با اعتماد حایت میجر کزیک در ستر اسیت و غیره و مغرور بود و با ستر کویر محاسبات و مدارای می نمود و با ستر کزیک دوست مخلص بود این عمل زیاد تر موجب ناخوشی میر قاسم خان و ستر کویر از رام ناراین می گردید و بهین سبب وید آنچه دید و احوال بنده آنکه میر قاسم خان بسبب آشنائی بنده با اصحاب انگلیشی و رفاقت برادر بنده با پادشاه و قلعه ساجیکه بنده را با رام ناراین بود بگمان از نفی می نامد و رام ناراین و مرید هر سبب نام نوکر می میر قاسم خان و بنا بر آنکه سبب ادا براسه و الدخود خوانان نیابت صوبه عظیم آباد از سیر قاسم خان و انگلیشیان خواهم بود نیز با جدیت میام یافتند درین عرصه میر قاسم خان شتاق ملاقات فقیر برای غرض خود گردیده مکرر می طلب و فقیر مدبر بار می گفته غیر وقت آنکه مجبور شد رفتم ملاقات کرده مرا همراه خود در خلوت برو و شروع بدو بگوشت و نوازش نموده ترغیب بر رفتن کلکته کرد و فرمود که ستر اسیت حایت را رام ناراین می نماید و شما با او آشنا آید در آنجا رفتم می نامد تا ستر اسیت با متفق و از رام ناراین مخوف گشته حکم کوشش بفرستند که من او را بقایوس خود در آورده تسلطه که باید بهرام تیر به آمدن در از عظیم آباد و چونیکه فکر رشده و بعضی حیات دیگر غنیت میداشت لیکن از ملون و سوسه عین میر قاسم خان در آستان و کار باسته او متعذر می نمود و بنا برین گفت که کار باسته شما هر چه از دست من بر آید معاف نمیشد اما از مزاج شاکر انحراف میسبب اکثر به میر ساند خا فغم چنانچه در بدو کام کد ام تقصیر از غیر ری داد و بود که صاحب یکبار از بنده میل کلی نموده ناگاه شتای متعلق شدند و مدبر نظر مردم و خصوص گماشته ملک سیر قاسم خان را غنیمت در خانه انداخت و خیل گشته بدین شیوه از اندالاولیا می تعمیر آباد کرد بدین تحقیق بار تقاضای خود بدیگاران گران خاطر نشود مخلص آنکه محمد و بیان در میان آورده فقیر اسلمین و عازم کلکته گردانید و دوزخ را رو به براسه خراج راه فرستاد بنده از دوستان هندی و انگلیشی مخلص گشته عازم مرشد آباد گردید و روز چهارم بر مرشد آباد رسید در خانه یکبار از اقربا بمنزل گزید چون تراب سلطان عوی خود را بسبب فرستادن من به کلکته و میل کرده دادن کشتی با و غیره اسباب و ایامحتاج اسلام نموده و بنده برای همراهی که با و گرفته فرستاد سر انجام داده حاضر ساخت و فقیر بعد از دو سه روز روانه کلکته گردید و بمنزل مقصود رسید و با ستر اسیت و چهارچ کر می و کیتان کس ملاقات نموده محبت اخلاط گرم داشت و اخبار عظیم آباد از زبان اینها مفصل می شنید نوکر رفتن پادشاه از عظیم آباد و باراد او ده و لکنتمو آمدن شجاع الدوله که با استقبال پادشاه

تاسر حد صوبه خود بر لب دریا چه گرم ناسه

درین عرصه که پادشاه درین خراج گرم تنگ و تاز بود و انتظار بنده الدوله که پیش نامد شاه ابدالی بسفارت رفته بود و احمد شاه ابدالی هم در بدین آردان حسب العالی بکبب الدوله و احمد بخش و جمیع افغانه و خجای الدوله باراد از تیسندان قوم میبر و سرتانینا کواغی سلطنت هندوستان و میرداشتن شاهجان نام شاهزاده که علیه عاهد الملک پادشاه عالم مانگ پادشاه را کشته و اورا بجزت نشانیده بودند نموده قاصد دارا حمله بود و بندرستان آمد و در مدت نه ماه جنگ میبرد با انصار رسانیده بقدر بار که در الملک او بود

برگشت و شجاع الدوله و نجیب الدوله و غیره را با طاعت شاه عالم و پادشاه ساقی و اسفار شایسته که تمام کرده معاودت نمود و منیر الدوله
تاعت مذکور را با احمد شاه ابدالی بسر برده و رقمهای او بنام سرداران سپه در باره طاعت شاه عالم حاصل نمود و در بروی او با نشاندهیم
سفارش شاه عالم بملک بدرجه رحمت شاه ابدالی نجیب الدوله و سلطان جوان نیت پسر شاه عالم را به نیابت پدر و قتل شاه جهان
نشانیده که تمام شاه عالم زد و خطیب بنام او خواند و شجاع الدوله نیز در ملک خود که خطیب بنام او اجازت نموده در سرخ و سفید مزین لب که
شاه عالم به عرائض نیاز متضمن است دعا می مقدم او فرستاد و عرائض احمد نیکش و نجیب الدوله و منیر الدوله و غیره هم متضمن مبارکباد
جلوس رحمت سرور و فی ارسال مبالغه نمود و بدستور شجاع الدوله نیز رسیده سرایه اطمینان پادشاه گردید و محمد قاسم خان و جماعه
انگلیشه را به سبزه نمانده معامله خاطر خواهر خود انفصال دادند و در سایه مناسب دانستند و نیکش پادشاه نمود و هر شخص که
شاه عالم قتل کرد کار ساز برین نماند و عرائض با تقدیم رسانیده طبل معاودت کوفت و شایه در او از خشنوا با ادا اعلیٰ ذقیده سنه
آشنین از جلوس خود مطابق ستم بکند و در کینه و مقتاد و چارچوبی از عظیم آبادی و درون رفته تا حد ملک شجاع الدوله گردید
چون از دیوچای کرم ناسه گذشت شجاع الدوله پیش آمده ادراک شرف کونش و تقبیل قوا سر سلسلعت نمود و پیشکشهای
لافت گذرانیده همراه پادشاه به خود رفت و میر محمد قاسم خان را از طرف پادشاه دهجی و دیده در فکر بست آوردن را بجا رانزدن
افتاد و بکوشش کلکته خدمت پیشکش کرد و گویند که طرف او را محکم گرفته بود و راسته مانع از آمدن خود و هم خطوطی نگاشت و از شرف
گویند که بارام نراش بد بود که مرئی نویسانیده و مستور کور را با انواع سلوک از خود خوشش و میداشت و درین چنین کوش که قبل از این
ایام میجو و برادر کنی کیفیت ثابت جنگ و شکام انقلاب سراج الدوله و نیابت موشیر لاس تا به بکسر رفته بعد از آن بولایت خوشنود بود
درین عهد میر محمد شجر علی رسیده و بسالاری فوج انگلیشه از ولایت مامور گردیده و عظیم آبادی را در حیره رام ناراین با او ساخته
سخنان دروغ بی فروغ گویش او رسانیده با جواسیس او ساخته روزی با او افتاد و گویند که میر قاسم خان فردا از او در پیش بر لشکر
نهادد و او فوج را فتنی حکم تیار می نموده و درین مملکت است این خبر صبح آلمان اول وقت بخیر و با احمد دی از بهر ایمن را در پیش قاسم
خان را فتنه و افواج او را غافل و از تیار می رسد ماحل دیده اثری از آن نماند و بدو نیافت و ازین حرکتی که کرده بود پیشانی
کشیده یک را از انگلیشیان بیدار خواست گذاشته رفت تا بگوید که برای ملاقات آمده بودم شما را در خواب دیده برگشتم میر قاسم خان
خبر یافته بکمال غوریدار و ازین حرکت جزئی نهایت آزرده گفت و شخص سذر خواه را ملاقات نمود و او مخالفت و پسران هند و ایما
نمود و میر قاسم خان حرکت مذکور را دوست او و شکر است ساخته بکوشش نگاشت و درین کوشش و در کوشش افغان کشت به چاه
غیر از فتنه بولایت خود ندید و فتنه آگیر می با سه رام ناراین ظاهر برگشته برای او محتاج غیر شایسته داد فقیر کرد و ملک
دو سه ماه اقامت داشت احوال خطوط میر قاسم خان که بکوشش میر سید انقلب معلوم و درین منمن تقریرات مختلفه از طرف
استخراج موافقت با میر قاسم خان می نمود که عزیز سر بازمی و تا آنکه روزی صاف با من گفت که شما خوب آنگهی دارید
که بارام ناراین بدودت و اخلاص نیست بلکه از دو فقره و نیز ارم لیکن الحال که نیامین من و شمس الدوله مخالفت افتاده
از ابتدا او طرف میر قاسم خان گرفته و من علیه العزم او طرف میر جعفر خان و رام ناراین و غیره گرفته ام و در نیاب مرا سلاطین
با سر و بولایت انگلیزه بکوشش لندن رفته تصنیع آراسته یکدیگر و در واقع کار با سه هم نموده و می نایم الحال بدون انفصال
از ولایت توقع و ارم طرف داری میر قاسم خان نمی تواند شد و اگر طرف او را بگیرم خود را در انکلا ب و تصنیع کرده باشم
بنابرین اگر سخن شمس الدوله و ولایت پذیرائی یافت میر قاسم خان را بار جو می خواند بود و اگر سخن من مؤثر افتاد و زان

اختیار کارهای ریضا پست من آمد و در آن وقت اگر میر قاسم خان با ما سرشتی داشت باشد ما را هم معصا لفظ نموده بود و نه دانی اندر سیرت
و مخلصانش میر قاسم خان نگاشته انگلی داد اما چون طرف شش ساله دوله غالب بود و ملتسای میر محمد قاسم خان و کونسل پنهانی یافته حکم مختاری بنام
او و با ب انصاف احاطات با ما مزین و غیره و مخالفان بنوعیکه مرکز خاطرش باشند و اصل و اندرست و فقیرین ما را مطلع گردیده اند که و آن
بر آمدن نموده از سیرت و غیره مرخص شده و مرشد آباد گرفت بعد و صوابی در دزد و رشدها بنا داشته توقف کرد و قاصد عظیم آباد گردید
سعی نمودن میر قاسم خان را ما ناراین و غیره مخالفان خود را با طمینان خاطر و تسلط یافتن بر صوبه
عظیم آباد و انداختن زرباسی وافر

میر محمد قاسم خان که در جزیره و کافه قضی مهارت لایق داشت و علامه کاروان بهرسانیده به صاحب آننا توجیه می گشت
بعد رسیدن حکم خاطر خواه از کونسل را ما ناراین را در پاسه خاصه آورده کاغذ مداخل و مخارج صوبه را درخواست و در یک
بنام ماکر داران حنود را خرجات نوشته بود رسید زرباسه مذکور بهر آنها طلب داشت و در یک درخواه سپاه نوشته بود علامه خود را
بملاحظه موجودات و قضیه آنها حکم نموده با حذر استمدیان ملازم را ما ناراین فریاد داد چون کارهای را ما ناراین همبندی بر عالم
و حیثیت بود و احاطه طلب غلبه و ادوی داد و بساط استشاره با صدقای خود گشته و در سیرت و سیرک کاب را ملامت کرده بر استناد خود
که بر آنها نموده بودند است شنید یعنی از زرباسه آنکه صاحب حریت بوده اند هیچ و تحریف و ملاحظه می نمودند و کم جراتان
دلاست چندل و اطاعت سکیر و همچون اوجرات ذاتی داشت و تقدیر بقیه انتقامات اسمائیکه با عجز مسلمانان و غیر ایشان کردید
گشت چاره غیر از امتثال فریاد میر محمد قاسم خان ندید بقیه از عهد استمدیان خوش دل سرور سنگ و غیره را گردانید تا سرشته
مخاسیه که گرد چون میر قاسم خان برادوست یافت ملازمان مستند خوش دل برکت علی و غیره را بهر گشته نظر بند ساخت و حیثیت مبالغ
خطبه درخواه سپاه و ماکر داران وصول در صوبه پر آورده نقد و جنس خانه او را ضبط نمود چون او دولت خود را استغرق ساخته بود بهشت
کلب و سیر نقد و جنس هم نزدیک بعین قدر قیمت از خانه او بعد اخفای که شاید او زرباشی نزد عثمان خود نموده بودند بدست افتاد و
ساجد که مهاجرن عمده داشت و در معاملات او بود و کفایش خزانچی خانه اش نیز محلت قیمت امانت داری زرباشی گرفتار آمده خانه ها
آنها را برداشت و زرباسه از آنها نیز بمحصول پیوست و او بهر مرید هر کاره که برابر با ما ناراین و شریک مال و بود و مع محمد آفاق توکل ما و هم
از که یک ابدال مرید و زربال با مالی عالمی بر سر داشت اسیر شایع مانور تعزیرات گردیده زرباسه امد و خسته چندین ساله اینها
هم که سلفه خطبه بود بخانه میر قاسم خان رسید به صطفی قلیخان برادر محمد ایوب خان غفر الله از تاجر با بخت طبعیت که داشت
شریک گرفتار را جاعه مذکوره گردیده اسیر و در دیگر محبت خداوند علیه قدر برت سید عبد علی خان خالوی فقیر که در آن اوقات
از تبارس بانظر اربیشانی خود را بطریق آباد رسانیده با عتا و نفامت و افکار ما ناراین توسط با او پیدا کرده بود و در کتاب میر
قاسم خان گردیده ماسخ بخرج از عظیم آباد و عود به تبارس گردید و هر یک از اقربا و رفقای او که بملاحظه و کس و سوسوم بوده اند
شده محاسبه گردیده بتلا بخواه گشت خود و زرباسه از اعلای و ادالی فقره مذکوره عاید خزانه میر قاسم خان گردید و خان مذکور
بعد تسلط بر ما ناراین و مقهوری او مع رفقا سلطان خاطر و رشدها الارکان کمال جاه و محلات و عظمت و شان داخل خانه عظیم آباد
گشت و مرید میر قاسم بجا مگر فرستاد در ما ناراین را با بایسته اتباعش نزد خود معی را یان اسید لای و غیره و عبوسان
مرشده با و قدیم نگه داشت و مصلان شدید بر او شب راسی گماشته کاوشها با او بنا بر مشارکتش با ما ناراین از حد بر برد

او چون مرد باستانه تمام بود با حدود و اتر فقا ستودار تباران برآورد و در خانه خود نشست و چندان علاقه در اعمال میر قاسم
 خان هم نبود اما چند روز در نهانست سعوت گذرانید و میر قاسم خان اسناد و قلمدار سے رہتاس و دیوانی سو بے عظیم آباد و محلات
 پاکیر سیماس الدوله بنام خود را بدشاه گرفته و رقبه نصرت خود آورد و دولت محاسبه بین کار با او کاوش می نمود لیکن چون ادرا
 عشوق خدمت و رفائت که در جنگ تمام سین خان نموده برگردان سرداران انگلیشی ثابت بود و پس خاطر شش بخون نشسته
 داشتند بر سعوت از دست میر قاسم خان استخلاص و نموده تاسه انفصال جواب دسوال او در حضور گورنر و کونسل خلکت
 گذاشته می میر قاسم خان باء داد و او شمس الدوله گورنر نیز را شش گشت و شتاب را بے بسجابت پیچ کر ناک و غیره بگلته رفت
 و چون شش الحقیقه تفصیر بے بیاد ثابت بود و خوبیا سے بسیار داشت شمس الدوله و اصحاب کونسل حکم بیرون رفتن او از حدود
 ممالک محروسه میر قاسم خان نمودند او چهره سراسر اسن و سراسر ستمین که صاحب کلاان و خرد کو عظمی عظیم آباد شده بعد معزول مشرک
 سے آمدن عظیم آباد از عظیم آباد سراسر ستمین یک پلین ملنگ همراه گرفته را شتاب را می از از راه چپ و دسر کار ساران همراه خود برد
 و از دریاست سرحد که دو سه کارگاه گراش هم که گویند و نایب مدد عظیم آباد و او در واقع است گذرانیده بحد و ملک شجاع الدوله افغان
 سفته جنگ رسانیده برگشت و میر محمد قاسم خان زرباسے و افغان تحصیل سو بجات و شنبه اموال مردم فراخ آورده نقد و ناحو و جمع نمود
 و سیه ممدی خان را که بنا بر قریبی برادر بود و بنو همدار سے سرکار تهرت باور ساخت و را بخانه سارا م برادر و اما در احبار نام را ران
 عامل بود و در محلات و جزئی که داشت جنگ او بر ناست و سیه ممدی خان برادر نظری فتنه سارا م در میدان کشته افتاد و همیشه
 میر قاسم خان در تیار سے توجانه و مندوق چقنائے فرنگ و دیگر آلات حروب سلسله بود که گرگین خان را مدار الممام این کار و سیرالار
 خانه خود ساخت بلکه خود را بدست او فروخته بر غیر او اعتماد داشت و سرداران دیگر هم از زمره کوسپاه سید سے بهر سانیده هر یک را بجای
 و مرتبه رسانید از آن جمله شریعت واسطه از بهر محمد حقے خان تبریز سے که زکات سے بود که او را فوجیدار سیه ممدی خود نموده حکم بکراستن
 فوج و نگارداشتن مردم کار آمدن داده بود و آن مردم زیاد از مقصد و روز از کچھ باور بود و بنی میدون دوده مردم لائق فرا هم
 آورد و متوجیه تربیت رفتیے نمود بود و در مدت سیه ممدی این خود را ممدی و بود و هم پیشی و مهارست فوسے بنیاد است که احمد سے
 از بنیام سے او این کار را بخوبی او سر انجام توانست داد فی الحقیقه ایاقه اسپه بے او داشت که گرگین خان گرسے فروشن
 اگر محمد حقے خان بجاسے گرگین خان سے بود بهنگام جنگ ناموس مردم سے را نگه داشت چنانچه با مدیم حمار بهر الانجام ممدی در
 با وجود قلت مقدور و اتفاق سید محمد خان نائب صوبه مرشد آباد و بنگاله و خود دسر سے و عدم فرمان برداری شش بهیت الدوله عظیم
 خان و جوهر خان و غیره جماعه دران متعینه در جنگ انگلیشیان نازا سه بر بسخه روز کار بریا و کار گذشت در اصل استحکام اساس افتاد
 گرگین خان گویا براندافتن زیاد و دولت بود و نایب قاسم خان افندی بے ممدی لیکن تقدیرات الهی او را و در گردانید چنانچه اتفاق
 آید انکشاف خواهد یافت انقصه سیه قاسم خان و راسته سبب بخل و افراطش آلات و ادوات حرب و دیگر امور بلکه راسے کوشیده
 زمینداران مقتدر صوبه عظیم آباد و در حوض و خود طلب داشت کار کار خان بخون فداقت پادشاه و خلع و عادی برخود دسر باز زده
 خود را کبوتر بآن رام که دود و غیره کشید و بنیاد سنگ و فتح سنگ با عطا و عدم مرافقت پادشاه و حاضر باشد خود و حضور بانسان
 سلف حاضر آمده متدبر شد و پهلوان سنگ و غیره زمینداران سرکار شاد آباد که بهر جوهر یا شور بوده اند با تمام سوافقت ایا
 نایب و اندیشی درارش اعمال نشت خود و در زنده القیا و نموده سیه قاسم خان که استعمال مقتدران حکم مخصوص زمینداران
 متدور در الحاح صمد داشت بداعیه قلع و قمع انبیا جانم گشته اول برادر زاده خود و بوسطه خان و بعد از آن اسلا شخ خان پس سر حسین خان

که در ملک و اسباب پاک بود و حکام ملک کاگراخان گردانید و خود ارباب دولت و بخت بطلان و پستی و پندگی سرکار شاه آبا و سمن خود و برین ضمن تنیده
از کلبه گشته بنعلیم آبا در سید و بوساطت و اکثر و بلیغ طریق که با فقیر نهایت آشنا و بیژن تاسم خان را نیز از جلالت و خلعتان بود و ملازمتش
حاصل کرد و بنیامین اتفاقا متناوبه را در باطن به سبب اندک و رنگ که تنیده آن طرف کرد و لول و دستخیز بود ازین امر گل پاکر و دینده عذر را
خواست چون باطنش با کتبه که صاف بود و عذر بهایه بنده هر چند پذیرفت اما میدانم که عیار خاطرش چنانچه باید رفع نشد
پدرین آقا و الد مرحوم و بیوروت آنکه میر قاسم خان مالک و مرحوم مرحوم قلیل جاگیره درین دیار دارد و آتشوب زیاده را دیده ایمان طلیه
که هم ملوک و اوقادیم جاگیر هم بود و قناعت نوده مرث اوقات با بر و دختنیم و شعر و قاصد ملاقات تا علم مذکور گردیده بود و سلطنت میرزا شمس الدین
که درین زمانه آشتا بود بنیامین قاسم خان بسبب سفرین و مرتبه سابق خود که نهایت کثرت داشت راضی ملاقات نمود و بشیر و چایند که سوره
استقام خودش بود و قبول نمود و والد بنعلیم آبا در سید و بیوروت و خواهرشاسه او از آمدن خود بیاض پاشی کشیده در خدمت والد
شستافیه که چندی که اتفاقا شمساه صلاح بود و عرض داشته داشته استقام میر قاسم خان نمود و طوفا و کرنا که هم ضرورت قبول فرمود
عند الملاقات که اندک او بهیله براسه میر قاسم خان اختیار فرمود و میر قاسم خان نظریه وقت نشان و نیرنگه او نموده از خواهرشاسه خود
منفصل گردید و از سید بر ناسته پیکر استغفار پیش آمد و معافه نموده بر سرند برابر با خود نشانید و مراتب خبر دے به تقدیم رسانیده
خوشنود ساخت و عزت و احترام بسیار کرده شاد کام و شفقته المرام بر حال جاگیر مرض فرمود و تا بود رعایت خاطرش نموده
را سینه سید داشت و روزی سینه بخانه میر عبد الله گشته بود که چندی بر میر قاسم خان بطلب فقیر آمده همراه بر دور فلوت بود و بعد ملاقات
و محاکات فرمود که ملازمت چهره می طلبید گفتم می خواهد بود که از من طلبیده شود آنچه در بند او باشد که در سینه پاشیده است گفتند جاگیر گیر
با باید و او که بر شمسال تعلیم است و قلمه و تکیه بر محالات آخا و اگر گین خان شده و بسبب نهایت اقبال حال مذکور با تکریم همیشه
حامل شماس از کلبه او ناستش و او را شکایت حامل شماس علی القاب خواهد بود و من میرزا را و اجمار و عویشش ابشاید هم گفتیم آنچه براسه
سرکار میرزا باشد بعل آید بنده و همه عیالته میخواد این را هم شاداده آید جاسه و دیگر هم اگر قدر و شغور باشد می تواند او را بر او را براج میر
کردن روز با نهایت حلقه آبا در از عمل رام ناراین مامور بود و پدر انگه داد و او درایت و فعل گذاشت بعد چند روز میر قاسم خان
بسوسه بود و چهره و سهرام در وقت و تبدیل و اماسه مذکور بعل نیامده عسرته و او فراموش مال نیده گشت چون بنده نماید مقروض
و بهیله اسامه سفر میرزا اتم بود و طاقت هر اهیش دران سفر یافتیم و چندا که و اکثر و بلیغ و دوستان و دیگر اتلس حکم و اذن و بهیله نخواه تنیده
بنو دند باره و بهیله گذرانیده چینی نماد فقیر بناچاره در عظیم آبا و نامد او بطرف بود و چون در سهرام شستافت
رفتن میر قاسم خان بهرام و بهیله چپور و گر نختن زمین ماران آنجا بطرف زمین غاری بود
و ظاهرا نزدن خان مرقوم آثار سفا که خود و سر کشیدن با بی نخوت و غرور

چون میر قاسم خان با لشکر قیامت افر بر سر زمین اران سرکار شاه آبا و دویولون سگرفت آنا بدین رخن از ملک خود فر عظیم دانسته
ماه دلا شجاع الدوله و راجه بلوگر زمیندار بنارس گرفتند و از دیاسه گنگا عبور نموده آن طرف ناسکونت و زمیند میر محمد قاسم خان
حلال خمد بیک از جستان زمینداران مکر با توختن گران تعیین نمود و خود در سهرام کشت و زمیند چون توهم و اختیار جزایات
و خصوصیات مرقوم در حرجش خایه داشت احوال اشخاص نام آور را غلب و اکثر بنیامین و میر سراج به سکال لال بهرام مستعد
او بود و جراسیس بسیار در برادره و سوسه او مذکور و مامور با استخبار محالات از اهل لازم و غیر لازم از سکته شهر زمینداران بودند

در حالیکه ملازمان و سپهسالاران را انگلیشیان را بنابر قول و قرار با و محال باز پرسید و پرسید امری نبود و بعد از چون قتل مردم امر میست
 عظیم را باب کو نسل خطه متضمن استغفار علت قتل آنها کلا ششست جوایش را طلبیداشتند میر قاسم خان بجای خطوط را که بر پیش نهاد
 و غیره بدست آورده دست او بر قتل آنها ساخته بود پیش معینه از انگلیشیان مخلص خود مثل کویژو اکثر و غیره فرستاده التماس
 میجویم کردن آن بنوده بود و فقیر را چون با کافر طریقی را طلبیدار و او با بن عمر سینه بود و خطوط مذکور بن بنوده بقوات سن میفزون
 آن آگاه شد فقیر آنها را که دید معلوم نمود که خطوط را ساخته اند و ملک و اصلاح در کمال احتیاط و کم نانی معین آمده شاید و حبه
 کشتن آنها امر دیگر بود و بعد از آن براسه رفع بدلتی خود خطوط را بهر آنها بهر ساینده حلیه باسه و دیگر تراشید بنده کما کما خطوط نمود
 که درین حرف این قسم ساخته اند و بنده کما خطوط مذکور کو نسل رفت یانه و بعد از قتل آنها بچه صورت خواست و بگویند پذیرائی یافت
 و بعد ازین انشای میر قاسم خان را داد و بعد دیدن قلم بر تناس در سر نهاد و بنابر حلیه خان که از طرف خود قلمه دارش بنوده و ساپل را
 به پیشگاه بر او مقرر فرموده بود و از اراده خود آگهی داد و الد مردم را هم که در آن آوازه ملاقات میر قاسم خان بهرام رفتن بود همراه
 خود بنودن قلم بر دسید علی خان را در فقیر از پیش ملازم میر قاسم خان بنابر شش سر کویژو خطام رفتن فقیر بطرف کلنگه نشسته بود
 و درین سفر برادر خود تر قنیر غالب علی خان هم بنابر شش و الد مردم ملازم شد و نفی علی خان را برادر سوسه فقیر را که ازین بهر بود و بگویند
 و از بنده در سال کمتر است هر چند میر قاسم خان بر قنیر خود دولت فرمود و قبول نمود و بهر اسبه و الد را سینه کشته قتل کرد و بگویند
 بدیشش میشد جماعت و در زید القعه بعد ملاحظه قلمه و انتظام آنجا معاودت نمود و باز بهر سرام رفت و ساپل را مع نفی بنوری
 پادشاه که از قدیم عارض قلمه بود و مقید ساخت و الد را محال با گیرش مرض فرمود

ذکر معاودت نمودن میر قاسم خان از بیوچهر و دخیو و مقید نمودن راج بلهر او متعین نمودن راجه
 نسبت را که به موجب داری عظیم آبا و ااقامت نمودن در قلعه سونگسیه

چون میر قاسم خان را از انتقام سر کارشاه با دفرافقت دست داد و از سر کشته هم پیش سنگ زینهار بگویند مذکور گنجینه بنیال
 رفت میر محمد خان بنده عم شد الله خان را در سافوت ممتیه بنو عبدالرے چین پور و سرام بن شنج محمد اکبر خان هانوار
 کلمه براسه خبر داسه و بهوشیاسه از قنیه باسه بپلوان سنگه گذاشت و سمر و فرنگه راسه بهار لیش چچاقه
 و چند ضرب قوب در یکدیگر و سیروشن علیخان بنخشه را بار سال و مردم هم اسبه او در بیوچهر و غیره نگذاشت و خود کا شاسه
 ملک کلمه که عمارت از سر کشته و ارول و کار رے و بهار و پلچ و غیره است بنوده ملازم نو نگیر گردید اما قبل از آن که بیوچهر رها
 گرد و در ایام بلویه ناز خود طلب داشت بعد رود او در حضور او را مقید ساخته مردم معتد براسه منبط اسواش بجا نگیر مگر فرستاد
 و ملا جویت راسه را متصل بنظم آباد رسیده خلعت نیابت موبه مذکور بخشیده بسرا انجام تمام ۶ بجا مرض فرمود و خود
 در کمال غفلت و بهما غفلت مذکور شتافت شب پانزدهم ذی الحجه سینه کبزار و کلمه و بهتاد پوچ هر چه شرف منزل بخشید و کلمه
 را به تمام تمام راستن شروع نموده و در سیم علامات سابقه فرموده و بعد از بیفته عمارات افزود و کمال بطش و سلطوت و
 جاه و عظمت زدند و می نمودن از آنجا که در ایام دولت و اقتدار زنناک جلیه جوان بسیار یافته و قوت شوئی بهیمیش بنایت
 نقصان پذیرفته لبس بد زوال رسیده بود و در سیم تحصیل این قوت سابقه داشت و اطباک ماهر باره جوی وافر می نمودند اما
 سوسه نمی دید از خلاص مردم نیست بد لالت که کامس از مجریان با کل خراطین پرداخته قلمه عظیم برداشت گویند بر تیر

این قوت بہر رسید کہ گو یا اعاہدہ شایرش دست داد و بخت از غلطان خود را ہم بہین محل اشارت نمود و ظاہر اعلیٰ امانت انوار ہم قوت
 مذکورہ ہاں ہم سہرہ چہ چہ بخت از انما زبان خود حضور فقیر قرار و تفریح بر این اثر سے نمود القاصد چون میر قاسم خان در بیوپرہ
 طرح اتاس ازماخت و انجا را مرکز دولت خود ساخت با تمام امور موجود سے بہداشت از ان جملہ بار سے چند نہایت توجہ داشت
 چون از شیعہ کہ میر محمد خان سوانخ ایام و مذکر ان مراسم و عادات انام صدق مقال و مرامات راستی در اقامت احوال است بنا برین
 بقضائے صریح مشہور مصرع عیب سے جا بگفتی ہنرش نیز بگو ایچہ از احوال او مشاہدہ رفت و مسموع افتاد بر زبان قلم
 حقیقت رقم دادہ سے ۱ یعنی نامہ کہ میر قاسم خان را بدگمانے بنا بر ملاحظہ احوال ملک حرامی دے و قالی سپاہ بنگالہ و
 دور وئی و شیعہ عموم شاہی برین دیار زیادہ از مذہب و دور اندوہ و احوال و قتل و قید مردم نہایت بے باکی داشت اما در خود کا
 سعادت لکھی و انفصال قضا و سناجات عموم الناس با ہمدگر و دادن خواہ سپاہ و غیرہ ملازمان و قدردانی علماء و احترام جملہ بزرگان
 و سپاہنوی و اساک و اسراف و معرفت محل و موقع بذل و اتیار نادرہ روزگار بود چنانچہ در ہفتہ و دور بر اسے عدالت
 بنیاد بر سلاطین ملوک مقرر داشتہ بر افضل علماء عدالت اعتماد فرمودہ خود توجہ استماع فیصلہ قضا یا و استکشاف و قانون
 ماجرا سے شدہ و با حصار مدعی و مدعا علیہ فرماں دادہ بگوش خود گفتگو سے طرفین و لکھے کہ ملا عدالت در بارہ آن کردہ بود نہایت
 و احوالے را محال نبود کہ بطلان اخذ شوث حق را با باطل شیعہ تواند ساخت و زمینداران مقتدر کو تہ اندیش کہ در ایام ملکوست
 جا بکی رام و رام نارین دہات غراب سے بے مہر و در بالہ و غلبہ تصرف شدہ بود مذکور ذی الحقوق ہر کس شکستہ داشت و اگر داشت
 بر حقیقت غرض سے بگروہاں بہتد غیر کا شے و دینے سے آورد ہاں وقت بعد ملاحظہ آن ذخیرہ و تحقیق احوال از شہود سند
 مہر و حاصل نمودہ و سزا دلان شدہ از حضور برودہ از دست مستحق است و از حق خود سے نمود بر ملکات خود قابض و
 متصرف میگردد و اگر کوا از زمینیات انام باڑہ سراج الدو کہ کلا آلات و فقرہ آلات لکوک بود مسکوک نمودہ بواسطت
 جناب شیخ محمد علی حنین و میر محمد علی فاضل شیخ محمد حسن و از سر حسین خان و غیرہ کہ از فقہائے عصر و محدوہ اندہ باب استحقاق
 از سادات و خیر و مجاہدین شاہد شہر کریم شے زاید از قبل خود بطریق مذکور توجہ رسانید و یوں جناب شیخ حسن مرحوم رقم
 نامہ مبلغ کل بود از خانہ خود ادا فرمودہ و وجہ لائق بر اسے معافیت منور یہ اسٹن مقرر داشت و در کمال ادب و احترام
 رسانیدہ سعادت خود سے پنداشت ہر گاہ شیخ بیدین اسے آمد سند ملاحظہ بر اسے شمعشن اور در پہلو سے خود گذرندہ
 در ذاب و ایابش استقبال و مشایعت بکمال تواضع و فروتنی سے نمود و امتثال فرمان او را وسیلہ نیل سعادت و سوائے
 ارتقا و سعادت و کلا شہد ہر چہ بگفت بطیب خاطر سے پذیرفت و بہین قسم استرمان سے خواہ طرہ زکات و حقوق و جہت خود را
 نامہ در مانے بقدر خود و دلاوی خواہ سپاہ بڈا القیاس از اعاہدات الناس گاہ شہد بگوش فرسیدہ اما بہین حکم
 نیست کہ احد سے ہم از خوف او باطمینان و آسایش نخواہید دے سے از میر فقیر را چون دے سے در حلیہ آباد و بکمال عزت
 گذشت و نئے ڈاکٹر طرفین باسن گفت کہ خان صاحب ہر شاہد بگوشے نوید گفتم از بخش میر قاسم خان امین نیست حکم
 اگر در خواہد شاہد کند حمایت شمارا کہ سے تواند نمود بہر آنکہ ہا بخاروید شاہد شمارا تو سے روی ناید و مردم چنانچہ
 سراسر اسن با شاہد گفت محال حمایت نہاریم و بنا بر نام رقابت و اعانت شاہد ہر دے شے بقدر انہم نمود و با کلا شہد
 اتقین فی معاملات ہر سہ صوبہ از جملہ شرع و عدو کیہ اگلو نشان با او نمودہ بود و نہیکے انہو دکر در بارہ
 ہندوستانیان فاسدہ ملازمان کے حمایت و باز پرسس نہایت فقیر ہم دیکہ راست میگردد بہر مالکی بود

۱۰۱

سید بیک رفتم روز ملازمت بخداش رسید و مورد الطاف بسیار گردیدم و غنمای یارانه و اختلاط معاجانه میر آمد و روز دیگر هاشم خان
 محض بود چند نایبیت و اندیشا افزود و بطوریت عمل طریقه لایزال را اگر اندک در کتاب الدعایش معرجم محمد علی حنین اسکن الله تعالی فی اعلا
 علیین مستویات شروع نمود و اسلخ ذی النجیة الحرام با تمام رسانیدم نیت آنکه او قلع امر از شیر میر قاسم خان در ان خود نگه دارد و از
 او لاش تقیع کرمانه اش عجبی شاهده شد و مجلس عاشورا دل روز مهربانی بسیار کرده پیش خواند و مرا نزد یک خود نشاند و غنای بسیار
 با من کرده ملازمت مجلس در اختلاط باز داشت روز دوم گمان آنکه مهربانی او بنیاید و اعتماد را نشاید اراده نشست و در کفر
 باز طلبید و نزد خود بدون فضل نشاند و گفت هر روز حین قسم نزد من می نشسته باشید و چر تا حال احوال خود بمن گفتید
 گفت خباب عالی را معلوم است بشوخته گفت که عالم انبیایم گفتم عرض خواهم کرد گفت که گفتم عاشورا گذر و گفت در عاشورا
 کدام کار دنیا نداشت که این کار بنده باشد گفتم درین مجلس خود نمیدانند شد و غیر این وقت درین روز با کسی را باریابی نمی شود
 گفت البته فردا مع عرسه اول وقت حاضر بایر شد حسب الامر بعزل آوردم مبلغ پنج هزار روپیه نقد انعام داد و از ابتدا
 نوکرانے نایبیت آخر محرم باقی خواه و دایند و از انید و حکم کرد که باه سیداده باشید و فرمود که بعد دور و نزدیک حاضر باشید
 و غالب علی خان کمین برادر فقیر را براسه سلام و در پشت یکبار فرمان داد و سید علی خان را بعد باز در روز و بدار و غنای
 دیوان خانه فغانید که به با خا ناسب سید علی خان را بار بایر داد و کیش پیش آنکه بفارشش انگلیش میسر کویر نوکر شده و در خانه
 آنها اورا در کمال بی نظمی و اختلاط دیده بود و از جهت جوایز بلکه شروع شباب او را نا امان اندیش فحیده احتمال جاسوس
 از طرفت جاسوس مذکور نسبت با سید و دایند و آنچه کار و در بعضی مواضع کار گذر در از دار خود می دانست و الا این احتمال در حق
 نده الیق و اولی بود بهر صورت با وجود قوتش که تغییر را میسر شده بود و سیر بر دن با او بنا بر تعارف با جاعه انگلیشیه نایبیت صعوبت
 داشت و در کمال حیم و بر اسس می گذشت تا این زمان نظر علیخان بر غلام حسین خان دار و غنای دیوان خانه محابت جنگ
 بعد محبت پدر ندانم بچشم محبت بکار مذکور ما مورد و دار و غنای دیوان خانه میر قاسم خان بدستور بود و بعد شیخ عبداللہ خانے که پیشتر در عهد
 محبت جنگ بنا بر اصلاح مسودات سید علیخان برادر و خرفقیر که مصابرت بهدیت جنگ نامزد شده بود ملازم سرکار او و عین برادر
 مذکور بود باز در زمره رفقای محبت سید علیخان و بخود گرگین خان ملازم سرکار میر قاسم خان دار و غنای دیوان خانه او شد و نظر علی خان
 مسرور گشته بنا بر یا زخواست زرا اندوخته پدر خود فقیر گردید و چند روز قبل ازین شراب علی خان عمومی سید محمد قاسم خان از نایب
 مرشد با و مغرور و سید محمد خان که مر و ولایت زرا از قریب میر قاسم خان و از نایب امام امتیاز خان جد میر قاسم خان بود و بجای
 او مسرور و عسکر علی خان مسرور و خلف سیف الله خان مرحوم مویبه و از نایب میر قاسم خان و از نایب میر قاسم خان و از نایب میر قاسم خان
 کهنه و سید و در دیگر اقامت گزیده درین روز باها در علی خان خلف میر زاد او و قلی بیک و او و غنای دیوان خانه بنی محابت جنگ
 مسرور که با فضل ملازم میر قاسم خان و در او و غنای از کار خانه می جنبی بود با اتفاق و دیگر رؤسای افواج ملازم سرکار بخود
 پیش بقیه و قوب با سراسر گزین خانه بخیر ملک ثیا و نادیب و تنبیه زندی را بخا و تحریب تلوار الملک او با خود شد

رودان ساکن حضرت افرا بر عبدالباقی خان و در حیم الله خان و پنهان و اس شیخ عبدالباقی ناگاه
 و در بالا شدن بلش و سطوت میر محمد قاسم خان عالیجابه

چون میر محمد قاسم خان را دعوی همسری بلکه بر توکی با شجاع الدوله خلف صفدر جنگ که بوزارت سلطان هند خطاب فرمای

اقتصاد داشت بود برای خود خطایه از خطاب مذکور اشرف و اعلیٰ تجویز نموده طلب داشت و پادشاه بطبع قلیل مبلغ قبول نموده منصب
پشت هزاره با خطاب عالیجا چه براسه او در شهر دوح سال هزار و صد و هفتاد و شش چیرے فرستاد و این خطاب را و اج
و شلیع یافتند از آن بازغیر از نواب عالی ماه خطاب دیگر که او را نام نمی برورین برین بحسب اقتضایه قضا شیع عبداللہ در نلوت
با عالیجا و ظاہر ساخت که محمل علی پسر مندی در کت علی و فرحت علی برادر زاده اسے او که رؤسای سپاہ و میر صند آوردہ جناب عالی
اند با گرگین خان صاحب حمود جان گشت ایمان خلاط و شد او با ہم در میان آوردہ اند و شلطہ گرگین خان بر افواج و علم و ارکان خلوت
تمام رست دولت خواه پاسبانک خوارگی معروض نمود الحال اختیار بدست و لاینت است سیم قاسم خان بعد اطلاع بر این احوال
پیشانی خاطر گشت چون کتمان چنین امور بر خراشش گران و دشوار بود شام که وقت سلام گرگین خان بود بعد و روش آہستہ آہستہ
استفسار مرموز نمود و او خود از کالے کہ کردہ بود بچگونہ آگاہ نداشت و دپے بر دہ اقرار و اعتراف کرد و سبب آن دو تنوہ
خود ظاہر ساخت کہ براسے کار سرکار و جانفشانی در راه شما با ہر گز این محمود و سوا شیع بعزل آمدہ و ہر کز خلافش با شما گفتہ و فکر
بر انداختن بنیاد دولت خدا است چون توسل شیخ عبداللہ با جگت سیدہ از سابق معلوم عالی جاہ بود تو ہم گشت داشت کہ بچگونہ
حکمت سیدہ این دشمنی را در قالب دوستی با من نمودہ و در تہریر بی افواج است و کار گرگین خان نہ بجاسے رسیدہ بود کہ شکایت
و سعایت شیخ عبداللہ رشتہ دینیان مبالغے اخلاص و افتخار او تواند نمود و ہم درین روز با رحیم اللہ خان نام بی پنجابیے کہ جو ان
سعر و فے در لشکر بود و کمان تخت بملکہ بر زور کج شد شاید از زنہ اسے اغنیایے معروف ننگار ربط داشت و دم
از عشق ننگار اللہ خان پسر فرخ خان نیز سیرہ و اسپہ کیت بقیمت سہ ہزار روپیہ خرید و خدمتگار ننگار اللہ خان را کہ ہمراہی اعیان لشکر
دارکان و دولت عالی جاہ خطوط اتقاسے خود متعین استدعالے خلصی کہ در جہانگیر مگر حسب الامر عالیجا مقید بود و خدای دادند
یو حبیب میر قاسم خان از تہما با او بدین شکل داشت آوردہ بود و خدمتگار مذکور را در خانہ خود مجاسے داد میر قاسم خان از استماع
این خبر بر رحیم اللہ خان مغضب شدہ حکم فرمود کہ او را بیا زند و رحیم اللہ خان در چہا و نئے عبداللہ رسول خان برادر دوست محمد خان کہ
شہزاد داشت بسیر کلان عبداللہ رسول خان کہ عبداللہ خان نام و در کمال غیرت و شجاعت بود پدیدہ و برادر خود را مشورہ حمایت
رحیم اللہ خان داد آنها از خوف عالیجاہ با نمودند و تنہا این ارادہ نمود پیر و برادر بر باسے او افتادہ ممانعت نمودند کہ محمد جاہ بگج
نیست تا موقع حضور و اخلاص بقضایے حقوق بندگیہا توان داشت مع زن و فرزند تمام خاندان تلف خواہد شد او ناچار شدہ
دست از حمایت رحیم اللہ خان برداشت و مردم عالیجاہ او را بردہ در طلب خانہ دیوان عام مقید نمودند اما عبداللہ خان
نہم خوردہ و خود را ملک ساخت و ہمدان ایام چنتا من داس را کہ یکے از نو سندگان ملک بوجہ رست و وطن آن جا بود
یتیم خان نظر محبت و ہوشیاری اسے اورا سور و مرحام فرمودہ مقصد اسے تمام آن سرکارگر داندہ مدار المہام آنجا مستعد بود
خطوط او کہ بر زمینداران فرز اسے آنجا نگاشتہ بود در دست جو اسیں عالیجاہ افتادہ از نظرش گذشت و چند سہ
مذکور رخنہ او گردیدہ و بمنور رسید اتفاقا غارت گشتہ کہ از ایام مقررہ سلام فقیر بود نہ ہم حاضر گشت و عالیجاہ در کمال کرد و فر
در بار عدالت گرم کردہ و شست بندہ موافق خطایہ بعد سلام نیم ساعت نشستہ بر خاست و سلام رخصت نمودہ ہمراہ چو بد اربعہ
بر آمدن فقیر و دیدہ فقیر را با طلبیدہ بر دگر چشتن و حاضر بودن فرمود تا چاشت نیم چون مقدمات عدالت انفسال یافت علم
الادہ رخصت نمود ہم را نشانی دیو بساہ لان کہ نمای بود نیز استادہ مانند اول رحیم اللہ خان را طلبید چون حاضر آمد بر عجب حمیت
از ہر سید کہ من ترا کہ گفتم و منع کردم تو باز بر سر جان کار بار خفتی اگر با آن زن سرو کار اسے ندار اسے این اسب

سینا کوید ساخته بود و منظره نشینش ساخت و حیدر باسه عالی براسه اقامتش برافراشت و گرگین خان و غیره حمله خانانسانه را باها
 مهلتی و سرانجام فریادها و مامور مستعد گردانید و خود مرخص گشته داخل خانه خود در قلعه گردید و روز دیگر شمس الدوله براسه
 پیش در قلعه آمد و عالی باه تا پائین زین باسه عمارات استقبال نمود و بر سر خود کلاه انداخت و در آنجا رفت و در آنجا لایق مرتبه او
 و اتحادش بود پیشکش نمود و در رسوم میر محمد قاسم خان بخانه او رفته نصیافت و عده گرفت و او نیز مخالفت و فرنگ که براسه
 عالیجاہ آورده بود گذرانید و شب چنانچه سوخو بود بخانه میر قاسم خان آمده نصیافت خورد و تماشای رقص دید و مرخص گردید و
 چار و در نوادر مخالفت از نظر عالیجاہ میگذاشت روزی عالیجاہ خروج و تو بخانه خود را که باہتمام گرگین خان تیار و برین اندازان
 پدپ و اوپ فرنگ مودب شده بود و دم بہترین آئین و تزئین آراسته و مزین ساخته گویا بطریق خود شمس الدوله و نواد
 بعد از ملاحظه و سرکلمه نصیافت شفقانہ میر قاسم خان القانو و کہ فوج را خوب آراسته اند چنانچه باید پیراسته اما براسه جنگ
 مردم ہندوستان خوب است زہار کہ با این فوج ارادہ خصوصیت و محاذلہ بال انگلیشیان بخوابید نمود کہ از عہدہ برنخواہد آمد
 و آبرو سے تمام ہندوستان بالفعل باہر و اقتدار شانداست اگر شتا مخلوب شدہ تمام ہندوستان سبک و بے مقدار و در
 نظراہل ولایت زہون و خوار خواہد گردید اما مردم ہندو زبان جنگیہ را کہ انا غالب باید بود و روش و قاعدہ کہ من دنیا بین
 انگلیش و ہندیان گذار گشتہ ام بخاندانان نیاید نمود کہ خلق این دیار با اتفاق مادرش با نام و آبر و در کمال رفاه خوانند
 گذرانید و در صورت برہمہ این نامہ و در میان آمدن سازعات عالی در معرض ملکوت و فلاکت خواند افتاد و یک ہفتہ
 در سوگیر توقفت نمودہ عازم ہستہ شہریت نصیافت گفت کہ بشنود ہانہ گیرہ ہر آنچہ شمع شفق گویا بدست پذیرہ درین عرصہ
 میر قاسم خان گفت کہ در حمایت نام انگلیشیان مال تجار بسیار میرود و بنا بر اندک فائدہ کہ بال انگلیشیان میر آید نقصان
 سلج خیر سے ازین سے شود بخیر ہم کہ حکم گرفتن محصول از انگلیشیان بدہد مگر محصول کچھ معاف خواہد بود
 شمس الدولہ گفت چہن محصول تجارات این جامعہ از قدیم عادت است درین ایام گزینے سے توان گرفت سمہ افشا درین باب
 عجلت کنید من بکلمتہ رفتہ تدبیر سے این امر را شہریت دادہ ہر گاہ حکم نویسم جارسے خواہد نمود و شمس الدولہ مرخص گشتہ
 بخلیف آباد رفت و روزی چند در عظیم آباد و پیچہ بہر بردہ بکلمتہ برگشت و میر محمد قاسم خان باسید و عداد او سلطان گشتہ
 اخذ محصول را عاجز گردید و بہمال خود بعد اندک دہانے بطور اطلاع نگاشت کہ انتشار اندک تہا سے چنین خواہد شد شہلا خیر
 بودہ ہارسیدن حکم احتیاط نماید کہ مال انہما بطاعت لیل رفتن نیاید مال ہر این حوصلہ و شعور معلوم کہ ضبط و سکن ہوا
 توانند نمود و کار خوہے توانند کہ و کہ از اسے عائد نشود و لہذا شروع بہانفت و فراحت کردند و پردہ از روے کار برجات
 یکہ بعض ہاکہ بال انگلیشیان عائد باسید میر قاسم خان بودہ اند چنانچہ ستر اسن و صاحب کلان کوٹے حلیف آباد کہ باسیر قاسم
 خان عائد داشتہ طرہ قرار ستر اسیت بود و ہین قسم درجا گیر نگہ ستر اسن تاب اعداد ازین عل غیر معلوم نیادہ و بعض
 حال میر قاسم خان را بدست او نیز مزاحمت کہ غیر معلوم و جوب نمودہ بود و نگرفتہ مقید داشتند تا دکر نسل کلکتہ حرم آنا باہ
 نمودہ سترائے دہید و بہمال باہ گویا ہانستہ و متجسسے رسانند و قبل از سفوت این سانحہ عالیجاہ را سفر نیپال برضیبت گرگین
 خان منور افتادہ از سوگیر بطرف نیپال انعتت نمود کہ گرگین خان چند روز قبل از میر قاسم خان پیشتر شہر تانت
 قبل ازین شمس الدولہ و عظیم آباد گشتہ بکلمتہ رفتہ و عالیجاہ بہنگام عود از قیابا در عین ہان سفر بر این حبادت انگلیشیان
 آگہ یافت اکنون دکر رفتن میر قاسم خان بطرف نیپال کہ اولی ہے اقبالیش بود و گذشتہ بعد از ان سازعت ابو جابر انگلیسیہ قرضہ خان

وقائع نگار خواہد شد

ذکر رفتن عالی جاہ بطرف بقیہ گشتن از آنجا بقیہ نیل سدا

چون حصول اطلا از نیال و بودن آن ملک از دولت مال مال شهرت تمام داشت مرص و مشرکہ در مزاج گر گین خان با فراط
بود در حرکت آمدہ با شغلار نو چیکہ آراستہ بود عازم قیام نیال گردید و مردم واقف کار از کشارہ و سناسیان و بعضی از
پادشاهان فرانسس کہ در لاس و آن طرف ناسکوت و آمدورفت داشتند ہمرا سدیدہ اکثرے را از انجا آمد کہ اندک ہوشیار بودند
با خود یار ساخت و قصص تجسس را و استنثارہ در باب عبور و مرور را در ہاسے کہ ہستان آنجا آغاز نداد و بعضی از آنہا کہ سخن سانیہ
و ہنسا سیر دارنے در مزاج داشتند شہر نہانے گر دیدہ ترغیب قیام نیال گر گین خان کہ ابامن عبد گاہے
تسخیر بلاد و تداہیر حروب نکردہ و باین امور مطلقا آشنا نبود و تسخیرات بلاد نیال نہایت سہل و آسان شمرده عالی جاہ را
شائق این سفر گردانید و سلطان ابراہیم خان بہادری و بعضی مخلصان دیگر ہر چند مانعت نمود و بنا ہاسے ولایت ابقان انگلیشیان
فرمودند و عرض کردند کہ اگر این سفر خواہ نخواستہ منظور نظر گردیدہ انگلیشیان را با خود دشمنیک ساختن اصیل امور است چاکر
ایساے منع بلاد مذکورہ میسر گشت انواراد اگر شہر رگشت براسے جناب عالے آنہا را محل شانت و ملامت نخواہد بود و
در صورت تمناے نہایت افعال بجنور جاہ مذکورہ مانند احوال ملازمان خواہد بود و واقع صلاح مناسبے بود بہما جت
و ممانعت گر گین خان بذریعہ نیال یافت القصصہ چون تازگے بقیہ مفتوح گشتہ بود عالی جاہ بندوبست محال مذکور را بہانہ
ساختہ تبارج بہیت و تجمہادی الثانیہ سہ کینار و یک مدوہ متنا و شش بعد پنجادہ روز از زور و نفس الدولہ بہ دیگر قطعہ قعیہ
مذکورہ نہضت نمودہ و نگار سبور فرمود و گر گین خان چند روز پیشتر از عالے جاہ مع فوج آراستہ خود کوچ نمودہ وہ دانند
کہ وہ پیشتر پیش میرفت تا آنکہ جاہ را رسید و گر گین خان رو فتنہ پیچہ جب سہ نہ مذکور بکواسے کہ پار منزل از نیال
این طرف دست رسیدہ ارادہ برآمدن برگماستہ نمود مردم را از نیال بجزا سمت پیش آمدند و جنگ شروع شد ہمہ لہیان
گر گین خان بجایست کار فرما شدہ از یک عقبہ بیشتفت تمام کہ مردم بسیار مجروح و بکار آمدند گذشتہ بر قلہ کوہ سکونت
و زندہ ہند ہکام شب نیالیان از اطراف جنگل چوم آورده بطریق ششگون مردم گر گین خان را از ہر جانب ہر یکتا تیرہ جنگ
گرفتہ اکثرے را نابود و ہلاک ساختند بقیہ السیف و العزوت و ناچار فرار اختیار افتادہ بجزاے تمام کہ ہماں لب یارے
ہماجا ماند با ہنگر گر گین خان رسیدند و گر گین خان را بتشاہدہ این احوال توقع وصول با حول منقطع گردیدہ از شتر سادیک
و خضران و غنیمت از روسے سیر قاسم خان و امثال و اقراں تصور بود زندگے ناگوار گشت نہ پاسے مقاومت داشت
و در روی سلطوت خوین بحر حیرت گردیدہ چارہ کار خود نمیدانست تا چہ کند و این خبر بہ محمد قاسم خان رسیدہ باعث
تفکر و تدوین گردید آخر بنا بر این گذاشتہ آمد کہ گر گین خان را با باز باید طلبید و مکر پر داند ہاسے تاکید شغفان امجد و گر گین
خان نوشت اہم کہ طاقت قدیم و خجالت جدید عارض گشتہ بود انتقال فراوان گرد و مساعدت نمود عالے جاہ خواست
تا کہ سافر ستادہ اورا برگرداند و چنین کہ سید گر گین خان سخن اورا شنیدہ اطاعت کند و فریاد علی ابراہیم خان بہادری و شہر
نہا بر این گذشت تا خان مذکور شہر گر گین خان بیار دسلطہ ابراہیم خان جریہ عازم گردیدہ در راہ دید کہ اکثر لشکر نیل
او محسوس و ماہوس منطرب الاحوال گر نیان سے آید گر بچکان را امر بتوقیف نمودہ شہر کہ در کن ہاسے

آوردن رنگین خان میر و شما با در نجایا شاید که محل خطر نیست در فتن باین حال موجب انفعال شد و سردار شتاب پیش افتاد و عوم غافل
است چون سخن خان مرقوم را و قرصه در نظر مردم هست و فراریان اطاعت امر او را مقرون بسطلاح دانسته با آنجا سکونت و زیورند
و علی بابا زیم خان پیشتر رفته بعد ملاقات رنگین خان را که او آواره تیر حیرت و خسران بود در اسفند سعادوت نموده برگردانید و او بیگر
عالی جا به رسید عایوب با عنعنون کلمه العود احمد در خاطر گذرانیده قبل سعادت کوفت و بطرف عظیم آباد منتصب اتفاق افتاد
درین ضمن خبر رسید که جماعه انگلیشیان بنا بر اخذ محصول از اموال شان غیر معمول که بعضی جا بعل ۱۷ مده اعمال بعضی محلات را که از طرف
عالی جا به مقرر بود و مدتی نموده برده اند چنانچه سیر از احمد علی نام شخصی از اعمال محلات جهابگیر مکرر عقید گشته بگلانته رفته و پیش
سر اسن بعضی اعمال محلات عظیم ۱۶ را در اجالت مذکور عقید نموده بگلانته فرستاده عالی جا به از استعمال این خبر بر آشنیده
اگر و سرباست خود را در عقید نموده آوردن بعضی گماشته های انگلیشه دید و بجا محلات و فوجیداران خود نوشت
که بر ما قاتو یا بنید بعضی اگر گماشته های انگلیشه را عقید نموده عیال بکجنور بفرستند بعد ازین اراده و فرمان با وجود بودن
سر اسن مارا المام کرد که عظیم آباد که با عالی جا به نهایت عناد داشت را به نوبت رای الا نیا بت موب عظیم آباد ندیده و هیچ گاه
بها در حاکم سرکار شاه ۱۶ را به نیا بت موب مذکور تجویز نموده طلب داشت چون عالیا به خود در حاجی پور رسید بگلانته بطرف کوشی
انگلیشیان از کشیت پابل بسته عبور فرمود و با سر اسن ملاقات نکرده در بلخ صیفر خان نزول نموده در روز در آنجا توقف نموده چون
سیر مهدی خان بهادر در رسید به نیا بت موب عظیم آباد خلعت داده و در قلعه گذارشته را به نوبت رای را همراه خود گرفت
و در فوسوم از عظیم آباد کوچیده حاکم سوگیگر دید بنده بسبب عارضه بیار سبب رخصت از عالی جا به گشته در عظیم آباد توقف نمود
و سید علی خان و غالب علی خان هر دو بهادر در بنده که ملازم سرکار کشش بودند همراه رفعت و در چهارم از کوچ عالی جا به غالب علی
خان را دیدیم که کالاه برگشته اند گفتیم سبب چه بود گفت عالی جا به مرا و سید عثمان را فرمود که شما ملازم من هستید لیکن بهادر
من در سفر و حضور بوده چه قصدی من سر کشیده بهتر است که پیش و الدخود یا در عظیم آباد بکام و آرام باشی بنا برین من خود
بر گشته آمدم اما سید علی خان این سخن را چندان نجا طرئه آورده همراه رفعت بنده دانست که الحال بنا سے منازعت با انگلیشیان
گذارشته آمد بنا برین چون با سید علی خان و بنده بسبب آشنائی انگلیشیان اعتماد ندارد بلکه بدگمان است از پیش خود
دور نموده بودند این اعتماد حضور خود و معلومت بنید اندر ضرورت پیش او باید رفت و باید دید تا مگر کوثر خاطرش نیست و در باب
ما مردم چپه خو اید کند با وجود بیار سبب و عدم لیاقت سوار سبب و غیره کوشی را که ای نموده بگوئید رفت بعد
ملاقات از سید علی خان استکشاف احوال نمودم او شان نیز گفته که غالب علی خان گفته بودند که فرمودند امانه الحقیقت مانع
الضمیر ما سے جا به را نفهمیده این امر او را که فرموده بود سهل و آرازه رعایت و رعایت فیدند لیکن بنده اندیشمند گشت تا آن که
بعد از پنج شش روز عالی جا به سیر ز شمس الدین را پیش پا دشا و شجاع الدوله بر اسے استدعای اتفاق و اتحاد و در خواست
حمد و جهان در خصوص آنکه اگر او را با انگلیشیان کار بجاد و له و مفاصله بجاد و وزیر و پادشا معین و رفیق عالی جا به باشی
فرستاد میرزا سبب مذکور که بنده نهایت ربط اتحاد و بر کتمان اسرار اعتماد داشت گفت که سید علی خان را بخوبی نمائید
تا که بد کنید که همراه من روانه نشود و آرازه و نزد الدخود به و در سید سبب چیست که این مرد و بهادر را سیر قاسم خان
از نزد خود دور می فرستد گفت که چون بر شما اعتماد دارم و آنچه دانسته است میگویم لیکن شما هرگز پیش کسی بر زبان
نخواهید آورد که کشف این امر موجب خرابی بسیار بر اسے بنده است فی الحقیقه عالی جا به از سید علی خان طلب نیست

و جہسوس انگلیشیان سیدالملکمدارین روز ہا کہ اسباب منازعت با جہ مذکورہ آمادہ گشتہ بودن سید علی خان در لشکر خود مسزادار
 نمی آمد کہ تمنا ایشان را رخصت می نمود کمکون خاطر و مخفی نمی آمد اما غالب علی خان دہم شریک ایشان گردانیدہ گفت پس پندہ
 چہ اعتماد دارد باین گمان او یا بد کہ من راس الحواسین باشم چہ اندہ را از لشکر خود بدیر میکنند گفت شما برابر سے بجسے از کار ہا سے
 خود نیاز بر طر اشائی با انگلیشیان پیش خود نگذاشتن صلاح میدانید ہم شمارا بطوریر شمال و صمان افعال پدر و برادران شاگرد گماشتہ
 بندہ و رکمال خوف و یاس از ہمان و اکبر وی خود یاس ہم رسانیدہ چہ تنہائے و بے کسے در ساخت و سید علی خان را ہستہ این طرح
 نمایانہ و بر مضط و کتلانش قسم دادہ و در حفظ از دقتاے مرضی گردانیدہ و خود تمنا در سوگنیہا را افتادہ بود لیکن میر قاسم خان ہمای
 رشہ ہنگامی کہ نروچہ را بخود وافر ستادہ خبر سے طلبیدہ و ہر روز طعام از سرکار خود سے فرستادہ نمایانہ غسل صحت نمود و روز بعد الغطر
 ہلاقتش رسید مہربانے بسیار فرمود چون میخواست کہ امروں رود بندہ ہر روزہ خلوت سلام رخصت نمود و این ستادہ کلہ چند
 متضمن مہربانے گفت و دود و ناپان از خاصہ ہا سے خود دادہ گفت چون صاحب من خوب کردم یا نہ کہ برادران شمارا پیش پدر
 ہر گوارشان رخصت نمودم تا آرام بہ نشینند و بغراغت گذرانند بندہ لا خود اصل احوال معلوم بود و پدر را تصدیق و تسکین یافتہ
 معوق کردم کہ غیر از نفع و نعمت دیگر سے کیست کہ در ماہ و افزا سرکار خود بدیدہ و بار تکالیف نوکر سے از دوش شان بردارد بعد
 از این گفت کہ از اول ہم آشنائی با شما داشتہ ام و با اینہا خود مرا رابطہ نمود این کذب مرعج اورا نیز بنا چا رے تصدیق نمودم
 چہ بندہ را در اد اہل کہ میان او و مساوات بکہ اندک تقوی مارا حاصل بود و ملحق با او بزرگ او میر محمد جعفر خان و برادر زن او میرن
 ہما بر بنیان مزاج رابطہ و اتحاد سے نبود سید علی خان چون اکثر درنگا در مزاج او شو سے غالب بچہا این قسم مردم اختلاط داشت
 از ان جملہ با ایشان ہم آشتا بود

ذکر مقید شدن بعضی گماشتہ انگلیشی بفرمان عالیجاہ و رسیدن خط شمس الدولہ گجر مر
 متضمن عدم تعرض و مو اخذہ محصل از اسوال انگلیش و امتناع نمودن عالی ماہ از قبول امر مذکور
 و معاف نمودن اخذ محصل از جمع تجارت پیشگان در مالک محروسہ خود آمدن مسزاسیت
 با سعد و دے انگلیشیان بطور سفارت از طرف کونسل کلکتہ و بہم رسیدن منازعت
 با انگلیشیان و عالی ماہ و روسے دادن حوادث و فتن عظیمہ

عالی عالی ماہ حسب الامر و تا بیاختہ بعضی از گماشتگان انگلیشیہ را بدست آوردہ پیش آقا سے خود فرستادند و عالیجاہ
 انہا را بمرض گماشتہ سے خود مقید نگذاشت بسبب بجماعتی کہ از میر قاسم خان قبل از رسیدن شمس الدولہ کلکتہ و فرستادن
 حکم اخذ محصل بمقام و اسفانے این امر مردمانا بجا سے رسانید کہ گماشتہ سے طریق مقید گردیدہ در آشتی و صداقت سعد
 و جاہہ کار یک شمس الدولہ درین خصوص بخاطر داشت مغف و گردیدہ قدرت اختیار فرستایں حکم کہ میر قاسم خان را منظور بود
 از دست او بدر رفت و کونسل ہا سے کلکتہ کہ در اطراف فتنہ بود ذمہ جمع آمدہ شمس الدولہ را مورد ملاست در حمایت بہ قاسم خان
 موزہ مطلوب ہا سے خود ساقند و تا ہا گذشتہ ہما باہ حکم حائے محصل از اسوال انگلیشیان و عا گذشتن گماشتہ ہا سے
 مقید ایشان فرستاد و چن این سخن غیر مرخص میر قاسم خان و سوافق رمانے کونسل ہا کہ با او عناد داشتند
 بود و نیز حق آن بہ خاطر بسجما رگران آمد و گرفتن محصل ہم اسوال شان متحدہ دانستہ حکم بانی کل محمولات از جمع تجارت

ورود و در جواب ملک کوشل شمس الدوله نوشت که چون بخار بر کی از سولان انگلیش ساخته ال خود را بر کشت آنجا می برند
 و در صورت معافی محمول شان حائے محصول اکثر بخار راست گردانید از منقاعا و بخارگان که توسل با انگلیشیان و علمه اینها می توانند
 اندک وجه از محصول آنها داخل سکار می شود بنا برین معاف نمودن جمیع محصولات مناسب نمود چه هرگاه مهاجران
 و تجار عده محصول سرکار اباین بهانه دهند غربا به بخار را رانجانیدن و تسلیل و حجه از آنها هم رسانیدن چه خوب است
 داشته باشد و براسه استخوان گماشتن گمان که تخلیه شده درین امر انگلیشیان با و کس شده گماشتن گمان
 ما را عقیده کرده برده اند هرگاه گماشتن ما از قید کفایت فلاسعه یافت در اینجا پرسند گماشتن ما به ایشان هم مناسب
 یافتن خواهد رفت چون این جواب کوشل کلکتہ رسید کوشلیه با کس معاندان ما که در اینجا جمیع بوده اند گفتند که غرض ما از
 ازین معافے محصول امانت و خفت است تا ما را بخار دیگر مساوی سازد اگر ما با مردم سرشته و صداقت است
 باید بدستوسان محصول انگلیشیان معاف و از دیگران می گرفته باشد و ما میدانیم که شمس الدوله را طرف داد عالی باه غالب
 افتاده خود امان خفت و امانت ما مردم گزیده است ما یکبار از طرف کوشل بسفارت پیش عالیجا می فرستیم تا پیش و رفتن بخار
 است ابله تا یکبار او پیش رفت و ما المقصود و الامیان ما و او داشته خواهد بود شمس الدوله دران وقت بنا بر ادعای کوشلیه با کس
 مخالفت مالی باه و قلت طرفداران خود بنا بر قاعده مستحقه مغلوب بود و مخالفت را کس آنها نمی توانست داد لذت باه اگر شمس
 حکم آنجا بود و سراسر میست و سر سرجی باحد و کس از انگلیش یکپختی تنگدست بود که گمان جانسن بسفارت روانه نمود که گشت شمس الدوله
 معصوب عثمان و کاسه عالی ما هکله اجمال نوشته مفصل زبانی آنها بنجام فرستاد که عمده بنیک روز اول میان او و شمس الدوله
 کمپنی بعل آمده و بر وثائق طرفین ثبت گشته از عمود موثرین مذکور هرگز تقاضا می نمود و باید شمس الدوله قول و اقرار را می نمود
 قدم با شید با الفعل بسبب عداوت شمس الدوله از دست من بیرون رفتن و کوشلیه با کس و دیگر که با شمس مخالفت دارند
 در کلکتہ جمیع آمده طرف آنها بر طرف من و دوستان شمس غالب گشته سراسر میست بروفق است عداوت آنها بسفارت بیرون و وظیف
 امر کس که منظور دارد در چندین مواضع شمس را شمس چون چندان قباحست هم ندارد با الفعل با پاس خاطر سراسر میست
 و دیگر مخالفان خود قبول نموده ایشان را خوشنود و مرض نایب تا قضیه طول نکشد و بخیر فساد با کس عظیمه نگردد که خدا نخواهد کرد
 باین حد رسد ما چاره کار از دست من بیرون رنجهج امر کس خاطر خواه شمس را شمس نخواهد یافت و در صورت استماع نصیحت من
 و پذیرفتن مقومات کار با همه یکلام شمس خواهد انجامید و کوشلیه با کس مخالفت شمس را در عرصه پنج شش ماه حکم بر طرف رسیده از
 کار با کس خود که در اینجا از زند معزول خواهند گردید چون این خط بجا می آید رسید گرگین خان را که اعظم رفقا و متهم علیه او بود و جمیع کار با
 خصوص معالمت انگلیش موافق را و اشعار او بگمان آنکرم مذکور و برضوابط و قواعد آنها کاسه و از احوال شان بسبب بودن
 برادرش و دیگر دوستان در کلکتہ کمی شیخه غیر است بعلم من که او در طلبیده و بمنعمون خط شمس الدوله مطلع گردانید و در باب قبول
 و استماع امر یک خط شمس الدوله بنشین آن بود استشاره نمود گرگین خان که سفاهت محیم و مرد که معصوب معزور و از
 کل عقلا و نجایا معذور بود عدم قبول حکم شمس الدوله را ترجیح داده گفت حالا جناب عالی و انگلیشیان با هم برابر اند اگر اطاعت
 خواهند نمود و روز بروز پست و خوار و ذلیل و مقید خواهند شد و اگر بجرات و اقتدار کار فرمایند روز بروز غالب و انگلیشیان
 معزور و مغلوب خواهند گشت عالی ما که خود را تاج ران می دانست او نموده بر حال مطیع و فرمان بردارش بود و همین اراد کما

بفرموده او در خاطر خود تصمیم داد

حالی جاہ میر عبد اللہ صفوی را کہ ذکر کش بقریات مختلفہ درین اوراق گذشت تا بہ روشنائی او با سراسیمہ از غلبہ آوازش
 بود رسیدنش در مکتبہ چون خبر کوچ نمودن سراسیمہ از مشہد تا در رسید فقیر میر عبد اللہ را با استقبال سراسیمہ نامور
 نمود و فرمود کہ شاہزادہ را کہ با سیرت کور آشنای دیرینہ اید و از شما با گفتنی گزارد با استقبال او باید رفت و باید دریانت کرمانے
 الغنیہ او بیست و پنج ارادہ در نجاسے آید و بیست فقرہ کار ہر یک یک سجدے فارسی نویسن و دو جامعہ دایہ ہر کارہ کہ ہر یک
 دہ دہ فقرہ راہ او بود با ما چہ راہ کرد و ہر دو جامعہ دار مذکور را فرمود کہ در لباس خدر شکاران یکے سایہ وار ملازم این بیعتدار و دیگرے
 بہین قسم با میر عبد اللہ باشند خصوص و تنگدہ پیش انگلیشیان مذکور با شیم با کسے از انہا در قاتہ ما آید باید کہ جامعہ داران مذکور در آن
 وقت از اول مجلس تا آخر حاضر و سماع و مناظر باشند و ہر چہ گفتگو میان ما و انگلیشیان زبان یا با اشارہ و یا با عمل آید آنہا ہر روز نوشتہ
 سے فرستادہ باشند و یک از ہر کار ہا سے متعین خط مذکور را بچو کے ڈاک رسانیدہ و تا کیہ رسانیدنش بختبر نمودہ خود باز آمد و پیش ہا
 حاضر باشند با این حال فقیر میر عبد اللہ از مکتبہ کوچیدہ و در گفتگو پراشتا در سیدہ بلاقات سراسیمہ بہرہ اند و در شہدیم
 و در عین ساقطہ احوال تنہا سے ہر کارہ با تجو کہ ما سور بودند گذارشش نمودیم سراسیمہ و ہر ہا پیش احوال ما را دریانت
 و گفتگو خرم و احتیاط را کار فرما شدہ و تنگدہ مناسب بنی بود مذکور سنے کردند و بعد از نزول در منزل اغلب اوقات ما در صحبت
 انگلیشیان مذکور سے گذشت و ہر گفتگو نمیکہ در میان ما و انہا سے آمد ہر کارہ با مفصل و فقیر میر عبد اللہ بجمہلش ہی نوشتند
 یک روز فقرہ نماز بر سنے بدنا سے خود و میر عبد اللہ با سراسیمہ آواز بلند آنچہ منظور عالے جاہ بود گفت و پرسید کہ سبب آمدن
 صاحب بیعت ما ہم مجلس صاحب و خیر خواہ طرفین ام یا دیر با فی الغنیہ مطلع گشتہ آنچہ حق و صواب و خیر و خوبے جانین باشند
 گذارشش نامیم سراسیمہ نیز با ہنگام بلند گفت کہ صاحب ہندیان رو برو سے ما موافق موافقہ ما نحن سے گویند و رو برو سے
 عالے جاہ ناظر خواہ اوشان تا میرین مرخصہ طرفین سستور ماندہ آنچہ منظور ماست پیرانہ تصور سنے یا دیر بر سے ہمین انقدر رسافت
 طے نمودہ ما خود بر سے سفارت آمدہ ایم تا رو برو سے عالی جاہ آنچہ گفتن است گویم و آنچہ او بگوید ما بشنویم تا برین ما را حاجت
 و رجوع سے درین باب با کسے نیست و در اختلاط امارہ و قحہ بسیار میان ما و انگلیشیان بمقتضائے صلاح و وقت ہم سے آمد
 تا عالی جاہ از طرف ما مردم بگلان نگشتہ مجوزا ینما و امرا را نا باشد و در ذکیہ گفتگو سے مذکور میان من و سراسیمہ گذشت
 بندہ ہم نوشتہ و ہر کارہ ہا نیز معروض داشتند در بابا گپور رسیدہ بودیم کہ خط عالے جاہ بہ بندہ و میر عبد اللہ متعین طلب ہر دو
 رسید و در آن خط نوشتہ کہ ہر جاہ سراسیمہ بشنا از اسف الغنیہ خود آگاہی بنیدہ بودن شما در انجا سے فائدہ است باید
 قبل از آمدن سراسیمہ مذکور شما خود را بجنور بہ سانید بندہ و میر عبد اللہ پیش سراسیمہ رفتہ مضمون خط ظاہر نمودہ مرخص
 شدیم و در دوم ملاقات عالے جاہ رسیدیم

سعادت فقیر میر عبد اللہ و گفتگو کے کے با گر گین خان فقیر را روی داد در حضور عالے جاہ

در راہ ہر کارہ ہا سے اوستوا تر تا کیہ طلب میر سید محمد بعد رسیدن بجنور پر رسیدن آغاز نماند بندہ و میر عبد اللہ آنچہ دیدہ و
 شنیدہ بودیم مذکور کردیم چون میر عبد اللہ سرور و مرحوم فقیر دلپذیرین داشت از گفتگو کے آن بے چارہ منزعجہ و کلدہ گشت
 و بیستہ کلماتش را نہ پسندیدہ ماست نمودہ مرخص فرمود فقیر میر عبد اللہ خانہ ہا سے خود رفتہ اسودیم و قے عصر و کدہ دم
 علی ابراہیم خان جاہ در طلب بندہ آمد و گفت کہ خطاب عالے صاحب را ہمراہ مخلص طلبیدہ اند تشریف باید آورد بندہ لباس سہارا

پوشیده همراه رفت و دید که در غلوت، جامه کن حمام عالی جا و گرگین خان رهبر وی پیش نشسته اند بنده در کلبه دلی ابراهیم خان در کج دیگر نشست حال جا به مذکور یک از ازان بنده شنیده بود دیگر گین خان سے گفت آخر بنده را فرمود پیش آید و آنچه دریا منے آید با گرگین خان یکویند بنده اندکے پیش آمد و بعد وے گرگین خان نشست خان مذکور بنابر آنکه عالی جاہ گفتے ہا سے مرا لائق اعتماد نہ اند یا عالی جاہ گفتے کہ نواب صاحب اگر کسی از خود صدر انگلیش را بشناختم معلوم خواہد کرد کہ مرکز فاطمہ اودانی ہمیشہ چیت بعد از آن بسوسے من متوجہ شدہ پرسیدن گرفت فقیر آنچه با عالی جاہ گفتے بود گفتنش آغاز نمود و سہ کلمہ شنیدہ کہ تیرہ مضطرب شد و گفتے کہ صاحب انقدر چو اسے گویند من چہار چیز از شما سے پرسم جو ایش را با یاد گفتے کنم پرسید گفتے اول خود آنکہ ارادہ ستر اسیت چیت و در نجاکتے آید با نواب صاحب ارادہ دغا دارد یا نہ و دیگر آنکہ ہر کار کتے قلعہ و فوج مشغور دارد یا چیز دیگر و دیگر آنکہ با ما ارادہ دوستی دارد یا دشمنی نیدہ کمال حیرت در روے او دیدہ گفتے کہ تیرہ را از سولہ المائے صاحب تعجب سے آید ہمین زمان در حضور عرض کردہ آید کہ اگر کسی سیدہ انگلیش را بشناختہ بر صنا پرش آکا ہی بخواند یا نہت ہر گاہ چنین باشد نہدہ چگونہ بر کمون فاطمہ ستر اسیت آگہی یافتہ باشند و آنچه از تیرہ دغا از طرف اوی نہایت کج حیرت است و تہنادر خانہ شہاے آید باید از شما اندیشہ دغا داشتہ باشند نہ آنکہ شما از دین اندیشہ ہار اور فاطمہ خورہ دہید و آنچه در بارہ تجسس و ہر کار کتے استفسار سے نمایند ہر کہ درین قلعہ و در لشکر شما خواہد آمد بقدر شعور و لیاقت خود بر کم و کیف آن مطلع خواہد شد و فقیر ستر اسیت چیت انچہ از ارادہ دوستی و دشمنی استفسار سے رود و بر اسے بعض سوال و جواب نزد شما آمدہ است اگر استر نہا سے او خواہد بود دوستی یا شا خواہد کرد و اگر مخالف مرخص او بعمل خواہد آورد و یقین است کہ بخصومت و دشمنی خواہد انجامید ایں سخن ہا خود قابل پرسیدن نیست عالے جاہ تصدیق احوال فقیر نمود و گرگین خان کہ از ہمیشہ با من بد بود و بدتر شدہ بندہ را عالجاہ عرض نمود بنیدہ در کمال حیرت تا شائے قدرت پروردگار کہ در عصر ماچشم مردم سپہ سالار و مرجع حل و عقد نظام اموشدہ اند برخاستہ بجا خود آمد صبح آن روز عالے جاہ ہرادر خود میر پو علی خان در اجہ نوبت رای را ہمای استقبال ستر اسیت فرستاد و روز سوم کہ خواہ ماہ ذی قعدہ سنہ یکہزار و یکصد و ہفتاد و شش جبری بود ستر مذکور بموگیر رسیدہ جائیکہ برای ورود اومین خیمہ ہا بر اسے او بہ بگشتہ بود و منزل نمود و عالے جاہ بر اسے ملاقات اورفت و مدار او مامشات فیما بین ہمد بگر بمیل آمد روز دوم طر ستر و ستر چے و کپتان جان سن و ستر کلشن کہ جوان فزناستہ و گفتے فاطمہ و فار سے رادرت اخذ کردہ با بنیدہ در بین ملاقات ہستقال دوستی بسیار بہر ساندیدہ بود و دوسرہ انگلیش دیگر با اتفاق بر اسے ملاقات عالی جاہ آمدند عالے جاہ موافق منابلہ چند قدم از ستر خود بطریق استقبال پیشتر رفتہ آورد و بر کتے ہا کہ بر اسے نشستن شان گذارشتہ بود ہمد نشانیدہ خود ہم ہاتھان نشست و رسوم تواضع مطروبان و خواہانہا کے لباس بر اسے ستر اسیت مع اضافہ جوہر بمیل آوردہ مرخص ساختہ بنگام رخصت نیز تا سر فرزش شایعت نمود بعد از آن منیافت نمود و ستر اسیت مع جمیع انگلیشیان مذکور بنگام شب موافق و ہمد آمد ہا نصف شب تا شائے رقص و آتش بانے دیدہ و طعام خورہ بجائے خود برگشت ازان با ذکر را آمد و رفت انگلیشیان بکونر بمیل آمدہ جواب و سوا لہا در میان آمد و گل ہا سے ہمد یکبار دیگر مذکور شد لیکن ہر بار صحبت بنا چاتے افتخام سے یافت و وقت آمدن آنہا بر سر دروازہ محاب عالی جاہ حرکتے کہ موجب رنجش و استخفاف آمانا باشد بمیل سے آوردند چہا بکبار ستر اسیت وغیرہ و بر وے علی ملو آمدہ شکایت حرکات سلیہ موجب ہوا بان و مستحقان درد و دلش نمود مدیہ قاسم خان عدم اطلاع خود دوران احتفاظ ہر نژدہ مذر ہا خواست اما آمانے دانستہ کہ ایں حرکات محال چا کر ان بدون مرخصے عالی جاہ

البتہ رفتہ باو بایگفت و بایہر سید تا اوچہ صلاح سید بر علی ابراہیم خان قبول نمود و عالمے جاہ منظر بگشتہ راہیہ نوبت را سے و علی تہیک
خان را پیش او فرستادہ استدعا سے آمدن او بدیر بار و استشارہ در خصوص این کار خود علی ابراہیم خان در اجہ مذکور پیش او
رفتہ بیغام عالی ماہ رسانید نگہ کنین خان بر اشتفت و جواب داد کہ سن و داروغہ تو پختہ و مرد سپاہیہ ام با شورہ کار سے ندیم
مشورہ از صاحبان دولت خواہ خود بہر سہند بہر گاہ حاجت بہ جنگ خواہ شد و مرا خواہند فرود در جنگ حاضر بودہ و راضی ہستم
نخواہم شد مشورہ رائے دائم راہیہ نوبت را سے از عرب آزدو گے او خاموشے گزیہہ سیوسے علی ابراہیم خان دید علی ابراہیم خان
نگہ کنین خان را مخاطب نمودہ فرمود کہ تو اب ماہ از داروغہ تو بچانہ خود صلاح بہر سیدہ و خواہیہ است کہ بے صلاح تمام کار سے
نشینک پس چرا پنجہ دروغ خود و آقا سے خود بہتر سے و ادیر بخی گوئید کہ گنین خان رو سے سیوسے علی ابراہیم خان نمودہ خواست کہ جواب
دو را از صواب بہر شبیہ و تشبہ داد کند ہر دو دست خود و امحا ذی ہر نگہ گذاشتہ گفت کہ بالفعل نواب صاحب و انگلیشیان
این قسم یعنی ہر ابراہیم گنہ اند با ذاکشتان یک دست خود را بلند کردہ انگشتان دست دیگر را فرو گرفت و گفت اگر اطاعت طلبی
کنند این قسم آمانا غالب می آیند و اگر اطاعت کنند بطور انگشتان دست دیگر مغلوب خواہند بود دیگر رفتار اندازہ و ہمدست
انہی بہر سید خاطر باشد علی آزد فرستادہ با از انظار غایت احوال راسن و عن با عالمے جاہ حاضر نمودند و داعیہ مصالحہ بالمرہ موقوف گردیدہ
پنا سے مناد دست گذاشتہ آمد سراسیمہ تا جاہ گشتہ رخصت خواست اول خود را سہرہ رخصت اعدا سے از انگلیشیان مذکور
نمود آخر الامر گفت و شتو بسیار را راضی شد کہ سراسیمہ و انگلیشیان دیگر بر دند اما سہرہ را بموجب میرزا محمد علی و غیہ و عال
خود کہ در کلکتہ مقید بودند و موگیہ گشتاشت موعود آنکہ بہر گاہ آمانا خلاص شدہ خواہند آمد سہرہ را ہم مرض خواہم نمود سہرہ
بہرگ خود دست گذشتہ رائے باندن در موگیہ شد و سراسیمہ و غیرہ مرض شدہ و بواسیہ بکبر و کشتیہا سے خود روانہ کلکتہ گردیدند

ذکر گشتن سراسیمہ و غیرہ انگلیشیان بطرف کلکتہ از راہ دریائو جنگیدن سراسن در
عظیم آباد باہر ہمدے خان و غالب آمدن اول بار و گرفتن قلعہ عظیم آباد و گریختن ہر
ہمدے خان و رسیدن فوج دیگر از موگیہ آخر ہمان روز و برگشتہ آمدن ہر ہمدے خان
ہمراہ فوج مذکور و غالب آمدن بر سراسن و غیرہ بہ تقدیر آیند و قدیر و کشتہ شدن
سراسیمہ در مرشد آباد و التہاب یافتن ناکرہ عناد و فساد

چون سراسیمہ دید کہ عالمے جاہ خلفا امتعات اورا نشیند و ہر وجہ خاطر داری او بصل نیاز و دنا چار و کمال قیظہ و کدورت بطرف
کلکتہ برگشت و ہر سراسن نوشت کہ سمان ماہ عالمے جاہ محبت در گرفتن خبر مجاہدہ و مقابلہ خود را ہر شد شاخبردار دستدار زار
بودہ ہرچہ از دست بر آید دران قاصر نخواہد شد سراسن ہم کہ دل چیرے از عالمے جاہ داشت و با جملہ کوشلیہا سے
سوافی خود در کلکتہ متعین سے پیدا شت کہ بکبر رسیدن سراسیمہ کلکتہ حکم کوشل متعین جنگیدن با عالمے جاہ و انتزاع ممالک
از دست آن برگشتہ بخت خواہد رسید چند روز انتظار گذشتن سراسیمہ از مدد و حکومت عالمے جاہ و حاجت سپاہ او کشیدہ
چون بحساب بود کہ چہ سراسیمہ از موگیہ معلوم نمود کہ احوال سراسیمہ از احوال فوج عالمے جاہ ہر و ن رفتہ کلکتہ رسیدہ تھا
نتیجہ جنگیدن باہر ہمدے خان و شتیر قلعہ عظیم آباد و جزم نمودہ و رقتہ بہر کس ترس کہ سالار فوج انگلیشیہ متعین عظیم آباد بود نوشت
کہ شت باکل فوج در کوٹہ آمدہ جمعیت باید نمود و سہرہ رقتہ ابواب حصار را باہر کشود و در کوٹہ زینہ با سہرہ و از سہرہ

و چون بر آید بالاسه حصار مرتب و تیار نموده نگذاشت و پاسه از شب گذشته بزرگتر قلعه را که بر سر بختی و در وسط شاهانه داشت
 رفته نوشته طلب داشت و اگر ذکر سوره الطلح از داعیه عرب و جنگ بر خاسته پیش مسلمان رفت بعد رسیدن
 در آنجا معلوم نمود که اراده چیست میر محمدی خان نیز از داعیه انگلیشیان در قلعه بختی عظیم آباد که در الاماره صوبه مذکور
 بود و استراحت و اخراج متعین تفصیل پاسه حصار نیز با بر خیزه و بجهت استقامت متوالیه که حالاً درین دیار و اوج و فشار
 یافته بجهت حاضر در خواب و ناچار و اکثری در غارتخانه خود متفرق عیش و آرام بوده مستعد قلعه داره کس نبود
 سبب کس و غیره انگلیشیان با اخراج هر پاسه خود پاسه ملاقات پیش نهاد زنیه پاسه مرتب را بر دیوار حصار از طرف
 بر خیزه برب در پاسه بامین حمیل میر عبد الله و کوکله انگلیشیه است گذارشته و در جمیع دوازده ماه فوجی الحیم الحرام سینه
 کینار و کیمند و هفتاد و شش حیره بجهت مقدم حرات بالاسه حصار بر آمدند از استحضار قلعه قلیل جماعتی که در گرد و اخراج آن مکان
 حاضر بودند بدیدار حاضر داشته بجهت از انگلیشیان و ملکه با را مروج ساختند باقی ماندگان اندرون شهر در آمده یک فوج از رسته بازار
 کلان که بامین در وازنه مغرب و قلعه پادشاه است و فوج دیگر از کمره نو در رسته محله دیوان شاک کنان با پیشتر گذشت
 میر محمدی خان و دیگر اخراج متعین شهر و حصار بنشینان آواز توپ و شاک خبردار و از خواب غفلت بیدار گشته بر سبب شاک دران
 اضطراب میسر گشت بر روی مخالفان شتابان فتنه تابیده رسته گریه بر سریده و مقابل و دیدار از آن طرف بملک بندوق
 و سر دادن توپ چهره دار آتش باز سبب شروع افتاد محمد امین خان مع چند کس که ازین طرف مجروح گشته دیگر از پاسه
 ثبات و در از بغیر و شکست بر میر محمدی خان و شمشیر برکت علی و محمد امین خان و غیره افتاد میر محمدی خان از راه در وازنه
 مشرقی بدر رفته از راه رفتن لبوسه نوگیر نمود و شمشیر برکت علی معطرب الاحوال از اکثر کس راسه بدر رفته بجهت سربو پا
 بر لب دریایچه دموره رسید و معطرب راه سه برید محمد امین خان برگشته داخل عمارت حبل ستون زین الدین
 احمد خان گردیده در وازنه را بر و کس خود دست و در آنجا مستعد مدافعت نشست تا پیش آید دلال سنگ هزاره در وازنه
 قلعه بختی را بسته بدافعت ایستاد و نهد و نیز دوازده چیل ستون هم گول بندوق همین شتمه باریه و اخراج انگلیشه در تمام شهر منتشر گشت
 فحشیل و بر و حصار شهر را استحکام ساخت و از در وازنه مشرقی تا در وازنه مغربیه غیر از چیل ستون و قلعه پادشاه که در آنجا لال سنگ
 و محمد امین خان قائم بود تمام شهر در عمل انگلیش در آمده تا در بر سر راست و لال سنگ و هر کاره و کچیه پاسه لشکر ایشان رسید
 خانه ها مردم را بنابر جمع تاراج نموده بر کاسه دران خانه نگذاشتند و این عمل کاسه از لشکر ایشان تا آن زمان بعمل
 نیامده بود درین عرصه میر محمدی خان بفتوحه رسید و بود که اخراج دیگر از نوگیر فرستاده مال باجه بیک میر محمدی
 خان و حصار عظیم آباد رسید میر محمدی خان را به احوال مشاهد نمود و کیفیت پایداری میر محمدی خان و دلال سنگ
 در چیل ستون قلعه در یافتن میر محمدی خان بغیر از شراع شهر از دست انگلیشیه پاسه شتابان حاد شهر عظیم آباد مشرب
 و از راه لب دریایا به برج دگانه سید معروف رسید و سربز آورد و بطرف در وازنه مشرقی پارس نمود و چون نزدیک بدیدار
 مذکور رسیدند انگلیشیان و دو توپ خود را از در وازنه مشرقی بیرون کشیده بر لب خندق قائم کردند و خود دمعت لب شمشیر
 مدافعت ایستادند میرزا مردا و غریبان داران و جعفر خان و عالم خان که پیشتر از مالکاران رسته رسید میر محمدی خان
 را همراه آورده بودند بغیر بانایه ستواتر و بندوق و مالک جمعیت اخراج انگلیشه را ستون ل و متفرق گردانیده حمله آوردند
 فوج انگلیشه را دل از دست رفته پاسه ثبات بر پاسه فاندیج آهسته در هر دو توپ خود زده راه فرار بی نمود و میر محمدی خان

مع هر سپه سردار مذکور تاجزه رسیده در تعاقب شان دویدند با ستم این خبر افواج دیگر را که بر برج و حصار اسوار بود در هترا مضطرب
عظیم و پراوده عارض را رفتار افتاد و متوج و نصرت انصیب اولیای دولت عالی جا به گردیده حصار از دست رفته باز بدست آمد
و انگلیشیان گریخته و از شهر بیرون رفته کوشه خود را استوار ساختند افواج منصوره عالی جا به از بالا سبب فصلی طرف کشر که بر من
از دماغ نموده کوشه را بریز توپ اندازانند گرفت سراسر اسن بالقیه السیف فوج انگلیشیان تاب استقامت در کوشه نایافته نشیب
گریخته بر چاه و سبب خود که در باخته پور بود رفت درین عرصه بالکار ارشیه با شش پلشن دهشت توپ و سراسر انجام آن رسیده
باسیر محمدی خان و غیره ملحق گردید و هنگام صبح از گریختن سراسر اسن آگاه گشتند بهیئت مجبوسه در تعاقب افواج انگلیشیان عزیمت
نمود سراسر اسن بر این احوال مطلع گردیده در انجام طاعت پایدار سبب نیافت و سوار سبب کشتیهای فوج خود بطرف چسپراوانانجا
و در ریاضه سرجی که آن طرفش مدعو به شجاع الدوله است عازم گردید رام ندیده خبر جدار سراسر کار سراسر ننگاله ببقدر سبب
بود حرات را کار فرما گشته بر سر آهنا تاخت و از طرف کبیر سرجی فوج همرا سبب خود و دیگر افواج شعبیه آنجا یکبار رام ندیده
بانیخار شتافت چون اجل سراسر اسن و خیمه انگلیشیه همراش رسیده بود با آنکه دو سبب فوج همرا داشت چینه از دست
آنها بر نیامد و اسیر خیمه تقدیر گشته در دست رام ندیده و خیمه گرفتار آمدند و این خبر مفصل بجای جا رسیده سراسر آهنا
نخوت و غرور و وسیله اطاعت را سبب گریختن خان از خود دور گردید و وقت عصر اول خبر مغلوبه سیر محمدی خان و مفتوح
شدن حصار عظیم آباد بدست انگلیشیان رسیده و همان از قالب سیر قاسم خان بدر رفت و در شب گزشتہ خبر بیان
سیر نامر و غیره و غالب آمدن سیر محمدی خان با عانت این فوج سراسر انگلیشیان و انتراع نمودن قلعه از دست ایشان و گریختن
سراسر اسن مع باقی فوج رسیده و جان از تن رفته سیر قاسم خان باز بر بدلتش برگردید و هان وقت حکم بنوا عتق نوبت شادیانه
نمود و صدایه تقار و شادمانی از تقار فاعاد و گویش امانی و داسی رسیده صبح ملازمان براسی گذرانیدن و نور سبارک
بادش تاخت و بار مجرای فاعاد نگذرانیدن و سراسر بار دست حبت چون سیر عبداللہ را بعین اندیشہ جنگ انگلیشیه رخصت
بر رفتن عظیم آباد داده بود که سار واپاس آشنائی با سیر عبداللہ با انگلیشیان ساخته از طرف فاعاد خود که متصل کوشه نایافته
راه و اصل شدن و بد سیر مذکور و فقیر افغانا هر دو برابر هم بجنور شش رسیده و سراسر بار گذرانیدن سیر عبداللہ گفت
که شما سبب گفتید که انگلیشیان مردم را از نده سبب خوردند که رو برو سبب آهنا سبب فاعاد شد سیر محمدی خان حواس بر جاتاند
و بنده را گفت که آشنائے شایسته ذاکر غفرلش با من عجب سلوک کرده فوج را مخفی در خانه خود طلبیده است این هنگام
بر پا نمود و بنده عرض نمود که من در چه عرصه ام که با آهنا آشنائے فاعاد شد آشنائے ذاکر ایاجاب مالیت ا مردم
را باید که با آهنا آشنائے فاعاد دوست او دوست باشم و با دشمنانش دشمن اگر ذاکر دوست سرکار است ما هم دوستدار
اویم و اگر دشمن است ما زیاد تر دشمن اویم القصد بعد اصفا سبب این خبر که را حکام نوشته حکام مالک محوسه خود خست
که میان او انگلیشیان الحال آشته و دودا فاعاد عداوتها متحقق گردید هر یک ازین جماعه هر یک را یا سبب از بیخ بگذرانند و شاید
در باره سراسر اسیت حکم مرجع سبب کشتن او و همرا هیانش نوشته باشد یا همین حکم عام که در مرشد آباد رسیده سراسر اسیت
بجایه راجع همرا هیانش شمسوار یک و خیمه جماعه داران ملازم سیر قاسم خان محصور نموده هر چند غرور و الحاح
سبب نمودند که باز نده پیش سیر قاسم خان بغیر سبب سفلد با سبب ننگ و عارض خان شان کوشش کرده روز
بخش بنده تاراج بهر چه دیکر سبب کبیرا و کبیر و هفتاد و شش سبب سبب آهنا را به تیغ بدید راج گذرانیده سبب آهنا از د

مال ماہ فرستاد و جان روز کوئے جامد انگلیشیہ کہ اچھا سا بازار داشتہ بود و بہ تاراج رفت + +

ذکر تقسیم نمودن کوئسل کلکتہ جنگ سیر قاسم خان و بر آوردن سیر جعفر خان بریاست نکالہ و عظیم آباد و تیج مواد اعظم فساد و عقید رسیدن سطر السن و غیرہ انگلیشیان بکوئسل نزد عالم جاہ و جنگین کہ محمد تقی خان بہادر در نواح کٹوہ باخوج انگلیشیہ کشتہ شدن بکمال شجاعت و در عین روز گاہ

سیر محمد قاسم خان چون دید کہ الحال غیر از جنگ چارہ نماند محمد تقی خان بہادر خود را بر هجوم راکم خبردار سے و تیار سے محاربہ انگلیشیہ نوشتہ جعفر خان و عالم خان و شیخ نبیبت اللہ و غیرہ را بہ کمک او فرستاد و امور ساخت کہ بہر گاہ انگلیشیان از کلکتہ بعقد سنا زعفر آباد خان مذکور بقایا باشند باخوج تیجہ بر شد آباد رسیدہ سامانے کہ حاجت بآن بود از سید محمد خان نائب نظامت مرشد آباد درخواست بظرت پلاستہ و کٹوہ بیرون رفت و محمد تقی خان بہادر نیز باخوج آراستہ خود از بیروم بغضت نمودہ در کٹوہ اقامت و در نیز چون خبر کشتہ شدن سطر السن و کلکتہ رسید شش الدولہ بہادر گوز خطہ متضمن تہدیک و محمد علی سید محمد خان نائب عالی جاہ نکاشتہ عمل مضبوط شش انگلہ شش سطر السن چارہ کہ بقاقت رفتہ بود از چہ راہہ میل آمد و این بیست ہم دران خطہ مندرج بود و بیست باین شاہان و ستر کیان + فرستادگان این اند از زبان + وزیر خلاصہ این مضمون اندراج داشتہ کہ اگر این حرکت رفتہ براسے خودیہ کلمہ آقا معلوم آوردہ اید ستر اسے آن در کنار شان نماندہ خواهد شد اگر لغیان سیر قاسم خان نمودہ اید بیہ نیم ستر و اگر جہان در میان ما و ایشان چہ خواستہ است و بعد ارسال این خطہ کوئسلیہ ہاسے کلکتہ را آتش بچکاننا در گرفتہ اجتماع نمودہ شش الدولہ را سامانے عالے باہ دانستہ زمین اونچہ بودند اتفاقاً شش الدولہ را دران روز کسل مرزا سے عارض ولایت آمدن کوئسل نبود لہذا در کونسل حاضر نشدہ سطر سننگ عہد الدولہ بہادر جلالت جنگ راکر شش الدولہ یکدل و یک زبان و خود بخوار جلالت کوئسلیہ باہود کوئسل فرستاد تا عذر بیارے شش الدولہ خواستہ در جواب سوال انچہ حاجت امتداد ظن شش الدولہ لکھنؤ ناید بعد از ان کہ سطر سننگ شامل اجتماع کوئسل گردید کوئسلیہ ہاسے دیگر احوال شش الدولہ را پر سیدہ نیا مرشش را محل بر استکان نمودہ ولایت شان افزود چون این اجتماع بارادہ مشورہ عہد الدولہ با سیر قاسم خان بود گفتگو سے این امر شروع نمودہ از شدت غیظ و عیش در گفتگو سے خود را سے خواستہ بیخفتہ عثمان نامناسب نسبت شش الدولہ و سطر سننگ بر زبان آوردند سطر سننگ با آنکہ کوہ حمل بود و ستر شش اسن نیا و زودہ باہد گرفتہ در میان آن شش الدولہ باستماع این خبر بیاس حالت بیارے کہ در برداشت کوئسل خانہ شش تافتہ بعد از ورود و وقوع دران مجلس پر سید کہ صاحبان چہ سے فرمایند و مرے ہیبت اگر کوئسلیہ باہد با سطر السن و سطر سننگ ہمہ چہ نفس و با عالمے باہ و شش الدولہ ناخوش بودہ اند و کشتہ شدن سطر سننگ و مغلوب شدن سطر سننگ بہر حاجت شان پاشیدہ بود از شدت غضب بے لحاظ حال و مال زبان بہین مقال کشادہ کہ مرے ناخبر از تمام علم اسیت از عالی جاہ و جنگین ان آں کہنیہ خواہ دیگر چہ سے تو اند بخوش الدولہ در جواب آن ہر کاغذ سے نوشت کہ سطر السن و غیرہ جاہد بسیار از ستر داران وصول از ان انگلیش دوست سیر قاسم خان گرفتار اند ہر گاہ از بیرون باخوج با جنگ عالی جاہ دوستی حاصل نمود و یقین است کہ بہر اسے انگلیشہ عالی جاہ رفقا نخواہد کہ در مناسب و محبت است کہ او این سے دافعتہ استخلاص سیدان خود از دست آن خاک بہ پاک نامیم و بعد از ان بینا زودہ انتقام پردازیم چون کوئسلیہ ہاسے دیگر را زن غالب بلکہ یقین بود کہ شش الدولہ سلطنت و نصرت سیر قاسم خان سے نماید این سخن اورا ہم محمول بر خویر نمودہ بر اشتہاد و در جواب بران کاغذ یکہ شش الدولہ

نوشته و در کونسل نمانده بود و هر یک به خط خود نوشت که اگر صد برابر مقیدان را سیر قاسم خان بکشد ما را غیر از انتقام امری دیگر با او
 مشورت نیست و هرگز در آشتی با او نخواهیم زد شمس الدوله کاهن مذکور را که دست او نیز صدمه برای رفع بدنامی او بود داشته و چپ
 خود گذارفته و گفت الحال بدون تامل بر غایت پیش بر میر جعفر خان باید رفت و او را بجای سیر قاسم خان منصوب ساخته با فوج خود بدرستی
 و با اتفاق پیش بر میر جعفر خان آمده خان مذکور را تکلیف امارت بنگال و در قات عساکر خود نمود و دیگر گفتگو و تعین بکنند شروع
 و استحکام قول و قرار با یان و اقسام تهنیت بفرستاد و میر جعفر خان درست دیدار بکند و باره عدال و قتال با عالمی ماه گذشته
 اقبال برآمد و سراسر سن و غیره انگلیشیان بدست رامند و همه فوجدار سر کار سارن و عمر و گزینار آمده توپ و هندو قمار چنانچه
 اینهاست اسباب و سرانجام سیکر و کشتی و باقی پور و راه سراسر سن بود و به ضبط سرکار عالمی ماه در آمد و انگلیشیان مقید را بر میر محمد
 خان حسب الحکم عالمی ماه بگویند فرستاد و عالمی ماه سراسر سن و غیره سرداران را حواله شیخ فرحت علی نمود و سولامان و بچاره
 را نیز مقید داشت و میر انگلیشیان بدست عالمی قاسم خان آمده بودند و با آنها حکم فرستاد که بچاره را از تفتی بگذرانند و بچند از آنها
 ترحم نموده بقتل کار فرموده چند روز در بنگال کرد و بعد از آن که غلبه فوج انگلیس مشاهده کرد و مقیدان را سر و اندام و بعضی از
 آنها که خیره سر و سرخ و در طرف مغرب دور از او حواله انگلیس کرده اند مقیدان بچاره را نیز بر تفتی میدارند که سید سراسر سن و غیره
 انگلیشیان را بجاالات شیخ فرحت علی و گرگین خان سپرده کمال تاکید در حفاظت و نگهبانی آنهاست نمود و روزی دالشر فخر
 احوال عسرت و تصدیقات خود بفرستاد و فخر نظیر را بیکه کن عزیز آشت نادرین احسانا کرد و فخر در باره او گفتن ضرورت
 و هم اعتبار افتناست و وقت صلحت شمر چه گمان برفت بیکه یقین بود که خبر آمدن آدم و نوزدنده بجای ماه به شبید رسید باشد
 اگر بمن اظهار این امر کنم از من بدگمان تر خواهد شد لهذا بعل احوال و اکثر بیایه جا بگویم جواب داد که آشت نای شناسست و غنائف
 و مدار که درین وقت خبر گیر و اونا بیدار این سخن بجز نکونای بود و بنده التماس کرد که با جناب عالمی ماه زیاده و تراز من آشت ناست
 و خاطر در ریش بسیار به شنبه باین سخن عرض کردم اگر عنائیه بجال او منظور باشد بعل آید و اگر تقصیر و از سرکار باشد مرا کار و محبت
 هر چه بهتر و اندام بعل آید بسم کرده فرحت علی را پیش خواند و گفت که اگر بکلام حسین خان بنیا ما فرستاده ایشان خود چون فوت
 من بودند اطلاع کردند چون قسم صد جا آدم با سیر فرشته باشند و شتا خبر از پس و پیش خود مدارید آید و احتیاط کنید که او را
 در آکول و ملبوس و ضروریات دیگر تصدیق نشود اما احتیاط کنید که آدم و فرقت و پیغام و سلام احوال فکر باین غناست که سواد
 فخر با سیر بزرگ حادث شود و بنده بجان خود ترسیده دیگر ازین مقولایا استخف گفت و انگلیشیان بچاره بکمال حفاظت و احتیاط
 در دست مردم مذکور تاسیدین عالی ماه در عظیم آباد مقید بوده اند

ذکر سترالی شیخ نبیت الله و عالم خان و جعفر خان و غیره از فرمان محمد تقی خان و پیش قدمی خودی
 نمودن و جنگ جماعت انگلیشیان و لفاق و رزیدن سید محمد خان نائب مرشد آباد و محمد تقی خان

محمد تقی خان بهادر که نه الحقیقه سردار و لائق ریاست و سروری بود و با سید محمد خان نائب مرشد آباد که در پوچ و پوچ محض بود و سرانجام
 خودی آورد و بگونه که توان شد که جو ان مرد که کم اطلاع خدیس لیم نایب ازین عمر پیش سید محمد خان آتش کینه او در کافون مدینه
 خودی و اخروخت و بکشتن و شک و حسد نیکانست و بلند آواز گوی او سوسخت درینو لاکه خان بهادر مذکور بجنگ انگلیشیان
 بهور گشته در فوج کشتی و سید بچند اسباب و آلات و ادوات حروب از سید محمد خان که حاکم شهر و صاحب اختیار از این سبب

آنجا ہوا مطلب سے خود ان احمق بازو شکست یافتن و برہمی کا راز و راز اعمال اسباب و سرائح تمام مطلقاً تسلل سے ورزید و قباحت
آل این کار کہ موجب غیبت و خسران اور آقا سے او بود یعنی تنہا آنکہ افواج شیعہ نے از موکیہ پر بند آبا رسیدہ عالم شیعہ پر گریہ
مست کہ فوج مذکور را بنا بر نفایق کہ خود ان طرف محمد تقی خان داشت دلاست و ترغیب بہدم انتقال فرمان محمد تقی خان خودہ باشند مفسر
آنکہ چون شیخ بہیت اللہ و عالم خان و غیرہ نزدیک لشکر محمد تقی خان رسیدند ہر خدی خان مرحوم ۱۶ گانفتہ فرستاد کہ کیا باید شد
باتفاق آیا بد جنگید ان اہل ان خود سرگوش از بان او کردہ آن طرف ہاگیر تے علیحدہ فرود آمدند روز دیگر خبر آمدن دو پلٹن
انگلیشیہ اہل اہل کہ ظاہر اکو محلی جامعہ مذکورہ در انجا بود دشمنیدہ فوج مذکور را در وقت ریزش آہنا مسخر خود و دود محمد تقی خان را گفہ فرستاد کہ
مدومایہ بعضے از برق انما از ان باید خود محمد تقی خان بنا بر سر انجام کار سرکار و رفع بدنامی سے خوشی کہجہ ہا خود ہوا سیدہ و جوانان
چیدہ ہر اسے جزا تر ہا سے مذکورہ یہ روپیہ سر اسے نگہداشتہ بنیاد علیہ ولایت ذہ باشند و یوز باشند و منک باشند ہر اسے آہنا مسخر
کردہ بہرہ لیاقت سردار سے در ہا ہر یک انہا یا نژدہ روپیہ سے روپیہ و صحت روپیہ و صبر روپیہ مقرر کردہ ہمیشہ از انہا
مشق برق انما ترے روپیہ سے خود سے کتا نید و ہر اسے بار بردارے آہنا سرکار خود یا یو و گا و شتر وغیرہ مقرر داشت آہنا
سوائے جزا تر ہا سوا از ان دیگر ہا سے بردوش و جا سے مدد سے نباشد یا قصد نفع از انما از انہا مسخر فرما ز چیلہ خود
کر سالار ان فوج و سرے ان جامعہ بود کہ یک خود سران مذکور فرستاد و جامعہ داران تنہا مقرر ہو سہ باتفاق فرما ز مسطورہ پیشتر
رفتہ جامعہ مذکورہ مقابلہ نمود کہ جس انتہام فرما ز بران دو پلٹن غالب آمدہ پلٹن ہا سے مذکور را ۱۳ ہا ہا یککہ از انجا بر آمدہ بودند
بر گردانید و خود در پے آہنا رسیدہ ہا سے مذکور را از بعضے اطراف محصور داشتند تا آنکہ وقت شب پلٹن ہا سے ہر دو ان
و دیگر افواج از ہر جا ہر مکان بدو پلٹن ہا سے مذکور رسید چون صبح شد بہیت مجموعے و کرو فرسبیا در رسیدن بر آمدہ
و جنگ شروع گردید ان وقت عالم خان و شیخ بہیت اللہ و غیرہ حواس باختر و قدر نصیحت محمد تقی خان ہا در شاخہ بہرہ و خود
دست و پا سے جفا نیدند آخر الامور بہرہ و مقتول شدن اکثر جزا انما از ان محمد تقی خان جامعہ داران مذکور کتاب جنگ
نیاوردہ ہا چارے فرار سے شدہ چون نزدیک لشکر محمد تقی خان رسیدند خان مذکور کشتیہا را بطرف خود کشیدہ گریختگان
را راہ عبور در لشکر خود مدد و گفت کہ مصاحبت و مشارکت انہا نوج را ہم شکستہ خاطر و در جنگ حاضر خواہد ساخت و فوج
انگلیشیہ بر لشکر مذکور غالب آمدہ دوسرہ کردہ از انجا پیشتر آمد

ذکر جنگیدن محمد تقی خان بہادر تبریزی کے کوزہ کلاسنے و کشتہ شدن در میدان مرد از ما بگرددش آسانی

محمد تقی خان بہادر روز دوم یا سوم نیم ماہ محرم شروع سنہ کیمزار و کیمید و ہفتا دو ہفت ہجریہ بعزم استوار پای ثبات و قرار
در کاب گذشتہ سربا د پاسے را ہوار کہ چون عمر غرضش سبک رفتار بود یا جمیع کہجہ را داشت بدون استمداد و استغفار
از اغیار صراشتہ رو بمیدان کارزار آورد و ہر اہل ان خود را تسلیہ و استمالت بسیار فرمودہ جو بعضی و شیخ بہرہ جنگ مخالفان خودہ ہا کیہ را
بوجہ فوج امیدوار ساخت و بدلوئی بخوان بواخت کہ در را ۱۵ و سربا فتن آسان شدہ یکہ بر دیگر سے سہقت سے خود و خان
مرحوم سرداران ہر اسے خود را تاکید خودہ و مسفوت افواج خود را فتن و متفق داشتہ پیش برفت چون با فوج انگلیشی
مقابلہ گشت و جنگ در پیوست و از طرفین توپ انما ترے شروع افتاد و قدم قدم از طرفین پیش رو سے ہم سے آمدند
کسانے را کہ آہل شان در ان روز ہا یا ان رسیدہ بود ہر یکہ در وقت معین خود ہا توپ و چہرہ ہا پیش گردید شرت

تا گوار مرگ می چشید تا آنکه بدیل دی محمد تقی خان ۱۶ ساله غلبه در لشکرش ظاهر گشته افواج انگلیشی اندک مغلوب گردید و برین عرصه اول یک
 از غم گوی دریا سے محمد تقی خان رسید اسپ سوارش در میدان غلطید بر اسب دیگر سوار شده همان قسم جرات و سبقت بر خصم می نمود و در تمام
 متصل مصغوف انگلیشی گردید و مصغوف آنها هسته است پس ترسیدند و انضباط را دور انداختند و در آنجا مقر را ست جنگ کنان می رفتند
 تا آنکه گوی دیگر با سپ سوار اسپ محمد تقی خان رسید این اسپ را هم غلطانید بر اسب سوم سوار شد و تند تر پیش رفت درین عرصه
 یک گوی در پیلو سے سینه خان مرحوم رسید از پشت او بدر رفت و آن دلاوری بهادر دامن خود را فراخ آورد و بر دوش انداخت
 و زخم را از نظر رفقائے خود پنهان ساخت و باز پیشتر رفت انگلیشیان در عین پس بانی فوج را در میدان نال را بلوکی نشانیدند
 و محمد تقی خان بر سر ناله مذکور رسید و متوجع بر دوش دو تیر انداز را حمل آورد چون بر لب دریا چه مذکور رسید راه یافتہ تعبیر می جست و در میان
 تا بویافته بهیست محو سے یکبار شلک کرد و درین شلک بسیار سے از هماریان محمد تقی خان را گزاسے ملک عدم گردیدند و یک
 گوشه بر پیشانی خان بے حال کنایه اقبال مالی جاہ بود رسیده در سپه رفقائے خود به عالم عقبی شتافت و شکست بر پیشانی
 افتاده بادل و غیم در کمال خوف و بیم گریختند و انگلیشیان مغرور و منصور گردید هم اغوش عیش و طرب گشتند شمع بهیست الله و غیره
 افواج متعینه که اصلا کمک محمد تقی خان نکرده از دور تا شائے بودند شاهده این احوال نموده راه فرار بویافته از افواج قاهره انگلیشی
 محجور مان لا زمینان برداشته بر اسے مادا ویرا ذکر سپردند و خود دوسه روز سے توقف نموده و اصلاح لشکر و تهیه اسباب حرب
 و سفر نموده ما زیم پیشتر گردیدند رسید محمد خان استلغ این خبر مضطر گشته از کمال مبین و بدو نے بی آنکه مردم را فراموش کرد و با جماع
 اسباب و اثاثه و سامان سرکار را لیا که در آنجا بود و در آنجا اسلک فرار بپاسے اضطراب و اضطراب و در آنجا رسید و راه لشکر را لیا که گرفت
 میرزا محمد لایح خان پسر زن سراج الدوله که در عرض آباد محروم از صحبت و حمایت مالی جاہ بود با استقبال و مبارک باد میرزا جعفر
 خان شتافته و او را در کمال حضورش نموده حسب الامر میرزا جعفر خان بنودی برگشت و در عرض آباد دستاوی تمام میرزا جعفر خان گردانید
 و خود فارغ البال نشسته باستمال اکابر و با هائے بلده مذکور به پرداخت و جاریج و دوا و دهم با محمد سته یک هزار
 و یکصد و هفتاد و هفت روز یکشنبه میرزا جعفر خان مع افواج انگلیشی داخل مرشد آباد گردید اندک تزلزلے در شهر روی
 داد و دلچ بپاسے لشکر سهل دست بر روی هم بمیل آوردند میرزا جعفر خان شش روز دولت خانه مهابت جنگ
 کردار الامة مرشد آباد مقرر گشته نزول نمود روز هفتم کشته شد میرزا جعفر خان سته مذکور بود و مع افواج انگلیشی
 از مرشد آباد باراده جنگ بیرون رفت

ذکر رسیدن خبر کشته شدن محمد تقی خان بهادر بهالی جاہ و فرستادن افواج دیگر بپنگ و ظهور آثار او را بر قلعه سمرقان

میرزا قاسم خان خبر کشته شدن محمد تقی خان مرحوم در نواح کثوه و بردوان شنیده بر ایشان خاطر گردید و مشیخ بهیست الله و غیره افواج
 متعینه سابق را حکم توقیف پسوے نموده اسد الله خان سپهبر حسین خان را که خود عبادت تربت ساسے بود و ذکرش در بیان
 تسلط عالی جاہ بر صوبه عظیم آباد گذشت با شش هفت هزار سوار دیگر و مالکار و مومرا با هفت هشت پلشن و شانزده توپ
 مع اسباب آت و سیر نامراد و غنای با حماران لاعلی العور یک یک فوج مذکور فرستاده فرمان نوشت که همه با اتفاق در میدان سوسے
 با افواج انگلیشی بیکند و شیعری خان خود عبادت تربت را که یک از اندک سوسے تو سلطان خرد الدین حسین خان سپهبر سیرت خان مرحوم
 و در وقت میرزا قاسم خان بدارج علیا ترے نموده بجایه صولت جنگ و سیف خان خود عبادت تمام پور نیه بود و نیز

در ایشاد مد و گزشت و پیش قدمان حربیہ چنانکہ ازین قدر فاصلہ بدشمن توان زدند داشتند چند با اشارہ و آواز دعوت معقب نامزدگان نمودہ استمداد از انجا کہ زندگسے اماد و اعانت آنها نفرمود بشارت بد این احوال از نصرت مایوس در کمال افسوس بودند کہ درین بین کپتان فوج مقابل انکار راستے و سر و مخالفان خود را مغلوب دریافته و وسعہ کینگی انگیز را کبک ابن فوج مغلوب انگلیشے فرستاد و فوج مغلوب ہم مردم مقابل خود را جماعہ قلیل دیدہ دریافت کہسے بدداید ما جبارت نمودہ و حواس خود را درست کردہ و اضطراب و پریشانی بحیثیت و اطمینان مبدل ساخت سیر بدر الدین ابن احوال دیدہ مع رفقاء شکستین و وقار از عرصہ کارزار گزشت و سیرنا صریحہ بجا است چنانچہ از شکست فوج انگلیشے کہ بددخ خود آمدہ بود در میدان مردان همان عزیز در باخت انکار ازنی و سر خود و پیشتر دے گردان شدہ از اشارت عام ہائے فرار مسلک مذلت پیویدہ بودند متعاقب آن ہر دو اسد انکدران ہم تقبی اضطراب آوارہ داشت ادبار گردید بانی نامدگان میدان سرور پیے او گزاشت دست از آبر و برداشتند و نسیم فوج و فرزندے بر ہر چہ عالم انگلیشے در زیدہ جماعہ مذکورہ ظفر و منقور رشند و مجروحان مطروح را از میدان برداشتہ باستعلاج و اصلاح احوالشان بدو افتند و افواج منہزم سیر قاسم خان قطع مسافت کمال استعمال تاداریا چہ او دہو کہ مالے ماہ ہر اسے ہمین قسم و زما انزاکراستہ و استحکام دادہ بود و نمودہ و را نجا ماوسے گرفتند اخراج ستینہ مکان مذکور مع مردم فرار سے میدان سولی قاذوہ ستینان ہمہ کہ در آنجا رسیدہ بودند بہمان مکان تحصن جستہ مستعد مداخلہ نشستند و بجائے جاہ ابن خبر رسیدہ موجب مزید تشویش و اندیشہاے بیغل و بغیض گردید

نقل عجیب متضمن حفظ قادر رقیب

کرنل گل خاؤر بہادر کمال حرنبل و سالار فوج ستینہ ذرا صوبجات دکن و گجرات است حضور فقیر تقریر سے کہد کہ از حجاز محب و مال فوج عالی ماہ یکے بود کہ زخم شمشیر بر سر پدید نمود داشت کہ در وسط کاسہ سرش شمشیر رسیدہ ماہر و شقیقہ بر ابرہ رسیدہ بود و اکثر اسیر شفا سے اوند داشت بلکہ در زمرہ مردگان سے پیدا شدت محبہ روح مذکور سے پوشش بود اما چون آمد و شد نفس داشت تا پچار اورا ہم از میدان برداشتہ و زخم را بحیوہ بستہ با جریکان دیگر نگہداشت روز سوم کہ بلا خطر سے جریکان و مردم کار سے ایشان آمدید کہ مجروح مسطور پاتی شدہ حقہ گلے کو چاک بہرود دست گرفتہ سے کشد و جراحت ملئم گردیدہ حاجت بر حتم ندارد اما ہر دو چشم آواز نورینائے عامل و محروم گردید بفضل اللہ ما اشارہ میکنم ما یریدہ

ذکر رسیدن خبر گشت سوتے بجائے جاہ و فرستادن او متعلقان و اموال خود را
بہ قلعه رہتاس و بر آمدن او بمداخلہ انگلیشے در کمال بیم و یاس

عالی ماہ مجبور و استلخ خبر گزشت شدن محمد سقے خان بہادر ستر گزشتہ در گلر فرستادن اموال و متعلقان بطرف قلعه رہتاس گردید و نہاسے بسیار کہ بعضا علیہ احرا سے ہند در قانہ اوجج آمدہ بودند اکثر سے از آنها را کہ بارگران بر طبع حیران مقابل اطلاق بنجم او بودہ اند بد کردہ فرمان داد کہ ہم را خواہند بروند و زن خود و دختر سیر جعفر خان را با جمیع نسوان پ خندہ خود و اموال انداختہ بہ کشتہ و انیال و ادایہ و شتران بار نمودہ و محبوب میر سلیمان خانسانان و صاحب زبنت لای و نیش ملازمان مستعد دیگر بقلعہ رہتاس فرستاد و ازین محرازندک انقلا بے در مزاج ملازمان قابو طلب و توکمان بے ادب بہر سیر

ہا بنا پر تسلط ہر اسکی از میر قاسم خان درویشان بود چندان تغیر و تبدل در استقامت و اوصاف خلق اورے تباد چون خیر شکست یافتن
فوج خود و افواج سوتے شنید زیادہ تر مضطر گردیدہ داعیہ برآمدن از قلعہ موگیہ با عانت افواج متعینہ دریا چہ او دہو انود مغنی خان
کردیا چہ او دہو از جبال جنوبیہ راج محل جہان یافتہ چہ گنگا پیوستہ در نہایت عمیق و اکثر کنارے او صحراے قاردار است
و غیر انچہ کہ بران دریا چہ عالی جاہ ساخته است راہ دیگر ندارد مالی جاہ دریا چہ مذکور چند قدم عقب گذارشتہ پیشتر از ان
خندق عمیق کندہ و سدے بران در نہایت متانت بہتہ کیوستان متصل گردانیدہ ماورا خندق مذکور حبیبہ عظیم عین از داس
کوہستان تا نزد یک دریاے گنگاست و بران خندق ہم پلے فام بہتہ و در سد را ہے پیچ و خم بطور قلعہ گذارشتہ عبور و مرور
اختصاص بہان یک سادہ دارد غیر ازین را ہے این طرف گنگا براسے راج محل نیست مگر کسے از گنگا بر کسے عبور نماید یا نیز در وقت
حرارت افواج متعذر است بنا برین جاے مذکور را کہ اسعہ طرق فی الحقیقتہ است عالی جاہ استحکام دادہ و در حرارت
و ملاء اقلیشہ اسلام شوقی سیدانست و افواج متعینہ را عزیز تا یکد در حرارت مکان مذکور نمودہ بہ پشت گرے آہنا بشارت بر آمدن
خود و حاکمیت از قلعہ موگیہ لگاشت و تا پنج سفر فرزندو دہ تہیہ حضرت درست دیدہ پیش خیمہ را بر دیون فرستاد و با حصار و جمعیت عساکر فرماں داد

ذکر برآمدن میر قاسم خان با عانت افواج متعینہ او دہو او کشتن بسیاریے از مقیدان بچارہ
و رسیدن تا نالہ چنپا نگر نا کام و آوارہ

چون مالی جاہ الاکار سازیم انفرار یا قوت بنا بر کج بہت و چارم محرم الحرام سنہ کبیر او یکصد و ہفتاد و ہفت ہجریے نوی از قلعہ
موگیہ وقت شب کہ ساعت مختار رش بود بر آمدہ داخل خیم گردید چون سفاکے در مزاج او سوخ یا فتنہ و دلاست گر گین خان
این شیوہ راے اخرو و درویش لاکہ اختلائے در ارکان دولت عالی جاہ ہم رسید از طرف مقیدان اندیشہ با پیدا کردہ خوابان
قتل آن بچارگان گردیدہ چند تفصیل اسماے گرفتار ان معلوم نیست اما با حال انقدر رسیدم کہ جابہ کفر سے بودہ انداز
حاجہ خطماے آہنا را جہ رام ناراین ناظم عظیم آباد و را جہ بلہ دیوان شہنشاہ جنگ کہ بعد انتقال آن مرحوم بدیوانے
میرن اختصاص یافت و پس از ان در عمد عالی جاہ نیز در او اعلیٰ مورد مراحم و نائب نظامت عظیم آباد بود و چہ پیشتر
وراسے رایان امید رام پسر و را تہ فتح سنگہ و را جہ بنیا دستنگہ زمینداران لکارسے و شیخ عبداللہ کہ در پوریتہ مقید بود اکثر
ان جابہ تر زمینداران و دیگر نام آوران کہ در زمرہ امرالودہ امجدیہ ماروات صحراے عدم گردانیدہ نام ناراین را شنیدہ ام
کہ سببے ہادیگ در گلو بہتہ سفر کردانید و شاید دیگران را جہ ہمین روشن از دنیا گذرانید و جامعہ انگلیشیان بچارہ
را در کمال اعتیاد مقید نگذاشت ہر چند کہ گین خان در قتل انہما ہم استعمال سے نمود لیکن ابجاہہ بزم خود مسلطہ در وجود انہما
وانستہ تمنتش را درین خصوص نمی شنود و سپاہ ہندو بنیاطیہ پوچے کہ دارندہ در ان وقت انہک سرتابے و اطہار و تہذیب و آفاذ
شک نظریہ سے خود دغا ہرے نمود و مالی جاہ ہلدار و ماساے میگردانید تا آنکہ آہستہ ست فوج بدیوان چنپا نگر رسیدہ
مقامات نمود و افواج سابقہ و لاحقہ بر مورچال او دہو اقامت گشتہ سدرہ عبد انگلیشیان گردید و درین ضمن کہ جنگ
انگلیشیہ با محمد تقی خان القان افتادہ جاہ ہم پاسے رفتاے جلاوت پیشہ و آرزو نمود کہ کامکار قاضی عین بہر نقاش
در آید علی ایماہم خان بہار و اسطلاحین امر گردانیدہ قان مرقوم بذل محمد خود نمودہ اورا احضار فرمود چون آمد و جہ
لائق براسے او مقرر نمودہ در سفر نالہ چنپا نگر ہجراہ گرفت ایسے چند کہ در ان مکان گذشت کامکار خان را گویں خان

تکلیف رفتن نیالک او و سپهسالار چال بود و نمود کار مکار خان در جواب گفت که فوج حاضر آنجا زیاده از احتیاج و اکثری
 از آنها در حال سستی خود دور از سور چال محفل و بیکار نشسته اند من اگر بروم از آنجا نخواهم بود بهتر آنکه رئیس مصلح برای آن لشکر
 متعین شود و تا حاضران اطاعت او ننهد و بکار سرکار مستعد و همان فشان باشند درین باب من بطول کشیده کار مکار خان
 رنجیده و گفت شما جنگ را چه می دانید و کجا جنگیده اید آنچنین بگویم مناسب و مصلح حال است اگر گین خان از درده گشته
 شکایت نزد عالمی ابراهیم خان یا بشعار علی ابراهیم خان بکنک او و سپهسالار رود عالمی ما هم تعلیم گین خان
 با علی ابراهیم خان درین خصوص کتایب سخنان چند گفت ملامتد اش آنکه کار مکار خان با خطا قضیه نامرئیه بکنک منی رود
 اراده اش آنکه اگر نوزع دیگر شود قباویافته لشکر را غارت کند اگر گین خان میگوید که شاید خطا را مرشاد و علی ابراهیم خان
 عرض نمود که چاره اش آسان است بنده را در حضور نظر بنده فرموده کار مکار خان را بر چه منظور باشد یا مورد فایده عالمی ما
 عذر خواهد نمود علی ابراهیم خان سؤال و جوابیکه یا اگر گین خان و کار مکار خان گذشته بود و بجهنم عالمی ما
 ظاهر بود عالمی ما هم رفتن رئیس مصلح براسه لشکر او و سپهسالار و گفت چنین کسی کیست علی ابراهیم خان عرض نمود
 که غیر گین خان دیگر کسی را این مرتبه حجاب عالمی نداده اند اما اغلب که او را در عالمی ما گفت چه می بیند دارد و علی ابراهیم خان
 عرض نمود که ریاست توبه نزدیک امتحان شود عالمی ما که تکلیف رفتن بگین خان نمود جواب داد که احوال او دهبوا
 آنچه ارشاد می شود و اقمیت و مرا هم خبر رسیده لیکن من یا سس خود را با چای عالمی بسته ام و در این دار و گیر حیا بعالمی
 را تنها گذاشتن نمی توانم بر صورت گین خان نفرت و کار مکار خان را علی ابراهیم خان براسه رشت بد تا سس خود را سس
 بد رفتن بر سر براسه تیج فساد نمود و تارفته در آن نواح آتش بے و شور رشت افکند و نواح انگلیشه را برایشان خاطر کرده
 در تندی اندازد چون قدر یا و بنود قیل از ورود او قضیه او دهبوا انجام یافت و از شدت برسات و طغیان آبها که
 در بنگاله با فراطس باشد راه گنگ و تاز سس و گردیده فرصت چپا و سس یافت و بعد شکست او دهبوا کار مکار خان برگشته بجای
 خود رفت و لشکر عالمی ما به پیش رفتن نخواست و درین آوان که میر قاسم خان بر دریا چپ چپا بنگر مقام داشت
 سپهسالار بخت خان که از اقربا سس میرزا حسن بهادر صفدر جنگ و از اولاد بخت خان صدر الصدور امیران و بالفضل سپهسالار
 سلطان هند و امیر الامر است از دست نفاق شجاع الدوله غفلت صفدر جنگ بجان آمده تنها یا معدود سس از نفاق
 از مکار محروسه اش بر آمده بخدمت عالمی ما رسید او و روش را منتقم شرده رفیق خود و بحسب خواهرش او
 بدو کمک تحفظان سور چال او دهبوا ما و ساخت

ذکر بدعتن میراج الدین حسین خان سپهسالار جنگ از لشکر عالمی ما
 بے اذن و اطلاع بطرف پورتنیه و سفر نمودن متلع مذکور به تبا سس آنکه

هردین حسین و حسین میراج الدین حسین خان سپهسالار جنگ خائف سیف خان بن امیر خان صوبه دکن
 که بهرام میر قاسم خان در سوگه سس گذرانید و سس لاقی مشا بهر نمی یافت گاسه قلیل و حجه میر قاسم خان براسه او سس
 فرستاد و بعبرت او قاتل گذرانید و بفر رفتن اسباب بے که میر داشت معاش می نمود و انتها از فرصت نموده کشتی بفرست
 بهر سس و بهر سس را با تمام رانده ساخته و رز و ایا سس سواحل بنگال بنام رفاقت عالمی ما و عدم اسباب سفر

و محمد تقی خان غلغہ اکبر علی خان نیک باشت و عالم خان و جعفر خان و شیخ بہبیت اللہ و سیرت علی بخشہ بھٹہ افواج مع رسالہ
و اتجاع خود در محافلت سمد مذکور سے پیدا افتند اما عبور محالفت از انجا شعدر شمرده اوقات را خصوصاً در شب غفلت می گذرانیدند
و اگر کسی که نام سردار سے و اندک مایہ زری بہر ساندیدہ بود نہ شرب خمر و تماشائے رقص و خوابیدن با فواحش مشغول بودہ
درین حوصلہ سبب غفلت خان کہ وارد گردید بھٹہ مردم از رفقا سے میر مندے خان برادر اسد اللہ خان و بھٹہ از ہریان خود
و ملازمان عالی جاہ چیدہ بہرہی خود گرفت و بر سو رچال او دھوارفتہ از کوہستانان آنجا ملکہ سے بہر ساندیدہ را ہی پایاب از بیل
کہ سد بوزرشل انگلیشیہ بود پیدا کرد و ہنگام شب وقت عہد از ان راہ میرون رفتہ در غفلت بر لشکر انگلیشیہ جانیکہ خیمہ گاہ میر جعفر خان
بود تاخت و تزلزلے دران معسکر انداخت و میر جعفر خان مضطرب الاحوال کہرشی سوار شدہ فاصد کشادہ کش تہمتی خود
گردید بھٹہ از افواج انگلیشی رسیدہ تدارکش برداشت و سیر زانجفت خان دست بروی نمودہ بجائے خود برگشت ازین
قسم تنگ و تاز کہ کہ رچال مد انگلیشیان در تھنص راہ افتادند کہ از کجا این مردم برے آئند ظاہر سولہ دے از انگلیشیان مدتی
قبل ازین ہنگامہ از جامعہ خود گرختہ در سکہ ملازمان عالی جاہ بود و موافق سناطیہ ستھمہ ہر گاہ او بدست آن جامعہ سے افتاد
کشتہ می شد ازین راہ کہ سیر زانجفت خان بیرون میرفت آگہی یافت وشی بنا بر امتیاز از ان راہ خود رفتہ نشانای جا بجا گذاشت
و خود بہر کتا جہیل رسیدہ بزبان انگلیشی فریاد برآورد کہ سن فلان کسم اگر از حرم من گذشتہ از قتل امان دھیرا بہرہی نمودہ شمارا باک
سو رچال می رسام بھٹہ از سرداران آواز شاختہ عہود و بیان امان را مگو کہ با بیان غلاظہ و شداد نمودند و او آمدہ ملاقات کرد
بعد و بچہ شہی مقرر گشت کہ او آمدہ ہر اہر ہر دتا آن عہدہ زنیہ با ساختہ و اسباب پوشانچہ باید آمادہ نمودہ انتظار آمدن شہ کشیدند
او نیکو از شب گذشتہ رسید و پلٹن گر اندیل کہ کہ کرنل گاڈرڈ دران وقت لغت آن پلٹن بود باین کار مامور گردید و علامت عروج
بران و رچال با ہدیکہ چہنیں مقرر گشت کہ ہر گاہ پلٹن مذکور را عروج میرا بد شعلہ متتابعہ روشن نماید پلٹن گر اندیل تو سدان
و نیدوق را بر سر گرفتہ چون نصف شب گذشت بدالات انگلیش معلوم از ناہیل کہ اغلب کم از یک میل نچواید بود دران شب
سوار در عین اب کہ جائے مناسب نہ وجائے نامکرم بود و در دامن سو رچال مذکور رسید مستحقان آنجا اکثر بنا بر استیجاب و عبود و
از ان آب در خواب غفلت بودہ اند بر دلاں انگلیشی زینہا گذشتہ بالا بر آمدند تغییرے نوادی سیدار گشتہ خواست نفسے کش
یا دے در انیسے خود بہد بالا بر آمدگان بر خرم سنگین بندوق کہ بطور سنان میانشہ کارش تمام سافند و بجائے معتد بہ چون
بالا بر آمد صفوں آراستہ مشعل موعودہ را فروختند افواج و رؤسائے انگلیشیہ مجاہد میل و دروازہ کہ مستعد و منتظر بودہ اند
بجود شادہ شعلہ مشعل مجرم آوردہ با فروختن آتش حرب و قتال و قہار اندازے و گولہ انگلی توپ اشتغال و از دمام نمودند
و پلٹن مذکور فراہم آمدہ مستحقان غفلت شعار خواب آلودہ را زیر شلک آتش بار گرفت و راو شلک جلستہ گرفتہ محمد تقی خان
نیک باشتہ مجروح و برے از ان ساقوتل شدند و سیرت علی غازی پور سے کہ بخشہ بعض افواج بود نیز مقتول گردید و ہر کہ از
خواب غفلت جست غیر از فرار در بارہ خود چارہ نمید چون احوال لقبیۃ السیف تا بنجا رسید فوج انگلیشیہ کہ رو بروی دروازہ بود نیز
در آمدہ رنجور و خجور در فراریان افگند و مردم مضطرب خود را در دیا چہ مذکور افگندہ بعضے بسا ملجات رسیدند و برے خنجر گرداب
مہمات گردیدند سرداران انگلیشیہ بشادہ سراہیگی مردم سو رچال خوشحال گشتہ یک پھرہ خود را کہ عبارت از شش ہفت نفرند
بر بل بختہ دریا چہ مذکور استا کہ کہ در مہل سحر و کار و غیرہ کہ پیشتر بدر رفتہ بودند محفوظ ماندند باقی ماندگان کہ خلق عیسا بود
ہر کہ سے آمد کہ کم تر سے کہ عبارت از مملکت مامور بحر است است اسب و وراق و اسباب خود را گذارشتہ در ہای زندان

و خوار سیران از عزت جانے بدر بر سر میرزا کجفت خان یا سحر دے از در ققاسے خود را و کوستان گرفت و اسرار الله خان پیاده پا دو میل راه پیچیده ایسے براسے سوار کئے یافت پیش قدمان سحر فرار با اسباب و اختیارات قطع طریق نمودند و پس پاننگال کسے کہ حیاتش باقی بود بذلت تمام از ان حاربائے یافتہ باخوان و احباب خود بپنگال عالی جاہ پیوستہ شب و غنیمت بست و کشتن سحر سستہ کینہ از یک مدد یافتہ و ہفت ہجری نبوی صلی اللہ علیہ وسلم پورش مذکور ریل آمد و چار گھڑی روز مذکور پانگال کسے فوج سیر قاسم خان با انجام رسید و افواج انگلیشیہ نظر رانستہ قائم مقام گردید روز دوم با سوم خبر این شکست کہ کمر سیر قاسم خان شکست بحالے جاہ رسیدہ و سیر پریشانی خاطر او گردید تا روز نیا چارے گذرانیدہ چون شب درآمد بعلاج گرگین خان مراجعت بر حارب ترجیح یافت و عالی جاہ سائے از شب باقیانندہ بے آنکہ روی کسے بنیر سوار شدہ بمونگہ سعادت نمود لشکریان ناچار در پے آقاے خود رہ سپر گردیدہ بمونگہ رسیدند عالی جاہ در قصبہ مذکورہ دوسر روز توقف نمودہ اسبابے قلیل کہ در قلعہ بود برداشت و موجودات سپاہ بنا بر اظہار اقتدار خود و شکست مزاج ملازمان در باب اطاعت و عدم القیاد دیدہ از ان مرد مہجعی حاصل نمود در ان وقت علی ابراہیم خان ہار ناتاس کرد کہ بیشتر دیاب رہا گردن سرداران انگلیشی معروض شدہ پذیرائی یافت الحال ہم اگر واگذار نہ کمال یکینامی است و اگر منظور باشد مردان را نگہداشتہ بعضے از دشمنان کہ از ان جماعہ گرفتار نہ سوارے بحجرہ با احترام پیش میبرادس باید فرستادہ باشند گفت بگرگین خان باید گفت چون باو گفتند رنجیدہ گفت این وقت کشتی کجاست و التفاتے باین امر کہ نہایت مناسب بود نمود و عرب علی خان نام عربیہ را کہ از نواح بھار و نہایت نامرد پراز حماقت و لہذا دوا از رفقاے گرگین خان و تنو سلان او بود و قبیلہ دارے مونگہ را دو بلطن معین نمودہ بطرف غلہ آبادان رفتند و دو مسلمان و دو مسیحی و مسلمان شدن و غیرہ انگلیشیان را ہماہم عقید داشت صعوبت عبور را خصوم تا ناظر رہو ایانے نیست کہ در کل ولاچپان داشت و اکثر مردم باندیشہ عبور از بل رہو اگر از کشتی درست نمودہ بود ذمہ و رور را کہ از غلہ آبادان آب و آب ملاکت اکثر حیوانات بود ارادہ پیش روی نمودند و یوسف علی خان مرحوم خلف غلام علی خان مغفور و سیر شلارے و سیر زباقر و سیر زاعبد اللہ غلام آقا سیر زاسے سرور با اتفاق سبقت نمودہ از بل رہو گذشتیم و یک روز در اینجا توقف نمودہ شب دوم کہ تاریخ آن بالفضل در خاطر نامندہ سائے مصلی و انقلاب جسمی رویہ اوساخذ مذکورہ کشتہ شدن گرگین خان بود کہ ناگهان روی نمود و ان اجل گرفتہ بکافات بدبایطنی خود گرفتار آمدہ جہان بے بقا را دو پد رود ساخت

گرفتار آمدن گرگین خان بپنگال لگرگ اجل کشتہ شدن او بتقدیر خداے عزوجل و کشتن سیر قاسم خان جگت سیٹھ و برادرش را از راہ عناد و مقتول شدن انگلیشیان مقتید در غلہ آباد

گرگین خان کہ کدیہ عالمی در دل داشت و خود را بتقلید از جماعہ انگلیشیان سے پذیرا داشت در سن ملازمان تنجہ انگلیشیان نمودہ میخو است کہ در اضطراب و اطمینان یکسان با رفقاے خود بر عرب و سلطوت بسر برد و نیز انست جماعہ انگلیشیہ بچندین جہات بر این تسلط و نسق بر ملازمان قدرت یافتہ اند و موضوعات آنرا اکنون در طالع آن قوم بمنزل طبعیات گردیدہ مصرع از مقلد تا محقق فرقت است و پیچارہ ارسنہ کہ ایامین جذب تجارت گذرانند و بنا بر دو روزہ دولت و قدرت بر غیر قوم خود کہ مستاد بآن آداب ناشدہ بیگونے تو آنکہ نسق انگلیشیان تنہا جہا رے ناید بملت کلا سے ملک کبک را گوش کرد و ہمک غنیمت ہم فراموش کردہ انقصہ عالے جاہ دوسر کردہ از رہو رسیدہ منزل نمود و گرگین خان بعبادت سحر و ہنس از جمیع لشکر

فرود آمدہ در پال خیمہ خود بود و ناگهان دوسو طرف سوار کہ ساختہ و آراستہ او بودہ اند حاضر آمدہ درخواہ خود بیستہ درخواستند
 او جواب تند و قاطع داد آنها انقلاب احوال را دیدہ در تقاضا مناسبت و گفتگو بحدت نمودند گر گین خان تصور ایما مسابین نمودہ گفت کہ
 ہست کہ اینہا را نہ بہر و نگندار و انہا فرصت غنیمت دیدہ تا خود بام اقتد شمشیر پاکشیدہ لیسہ پا زخم پیہ در پیہ گر گین خان را ز پای
 در آوردند و حالہ بہر ہسپان خود سوار گشتہ را حرا گرفتند خبر کشتہ شدن او شہرت گرفت ماکلا را رستہ سواران مذکور را از حد بندوق و بکلا
 دیگر دور تر دیدہ دوسو توپے کہ براز چہرہ بود بطرف آنها سوار و اسد اسے توپا کہ بگوش مردم اردوسی عالی جاہ رسید و صول آورد
 انگلیشیان را تا بگر گین خان قیاس نمودہ او از توپہار معمول بر جنگ کردند و عالی جاہ نیز ہمین خیال کردہ بر ذیل سوار شدہ ماہ
 میدان گرفت و شور یوم الفشور در لشکر گر گین خان ہمہ سیدہ سراسیمہ کہ معسکر عالی جاہ نمود مردم لشکر عالی جاہ خصوصاً محمدیان
 و بازاریان ہمہ برآمدہ بے آنکہ حقیقت حال انکشاف یابد راہ فرار اختیار نمودہ ارادہ عبور از بلی رہو انود نمود و سر پیہ گزاشتہ
 ملازمان و بازاریان بے اختیار شروع با مکن نمودند جامہ کثیرے کہ پیشتر آمدہ یا ماسک یک نیم و منزل بودند احوال و ارادان دیدہ
 مضطرب گردیدند درین ضمن شام شد بلوای عام فراریان رو باز دوام آورد و عمرہ با شام حل برا فرودستہ آمدہ و رفقای مختص
 پیست علی خان و سیر از قرحوم را ہر اس ستونے گشتہ در نقص احوال ساعہ شہرند مردم را فرستادہ از گر نیغان پر سیدند ہر یک
 ہمین جواب سے داد کہ سخن گفتنہ نیست استماع این خبر اضطرابا افزود چون احد سے خبر از جائے مناسبت و بنا بر خوف
 عالیجاہ نمی توانست کہ قیاس خود را ظاہر سازد مان یک سخن کہ قابل گفتن نیست می گفت و علی الاتصال در ازدحام و کثرت موم
 می افزود و بلی مذکور نہ مرا تا آخرت شدہ عبور و مرور شد و گشتہ بود از اقتصاد کم شتہای بلی کہ ہنگام عبور را بر او فایاں بہر گر
 سینور و صدائے شل آواز توپ کہ از دور آید بگوش مردم سیر سید و یقین سے شد کہ جنگ توپ در میان است و وطن غالب ہانکہ
 انگلیشیہ رسیدہ چون در پایہ در میان است جنگ توپ شروع گردیدہ تا آنکہ رای پیست علی خان ہمہ برین قرار یافت کہ ہسپانیا
 بار کردہ مستعد باید ماند یا بطرفے باید راند فقیر ویر شطارسے مانے گردید چون قریب ب نصف شب گذشت و آشوب اندکے
 فرو نشست فقیر یکے از عثمان را فرستادہ یا و فنانیک کہ بر سر بل استادہ شکار شدہ ہر گاہ از وجود و سوارف لشکر کسے عبور کنند از ک
 عرصہ را با او شایعت کردہ ازو باید پرسید کہ ماجرا چیست فرستادہ حسب الاشعار جعل آورد پاکتہ مضمون سے دوسو سوار چون از بلی فرود آمد
 چند قدم ہر ہاہ اورفتہ از ساجسے پرسید احوال را نقل نمودہ گفت برین پاکتہ لاش گر گین خان است برای دفن حسب الامر
 علیجاہ سے بریم بعد استماع این خبر اطمینان میسر آمدہ فابغ البالی شمشیر سیج عالی جاہ ہمہ رسید و ہانجا منزل گزیدہ روز دیگر
 عازم پیشتر گردید و در منزل تصبیہ بازہ بگت سیمہ و مہاراجہ سر و پ چند را بتیج بندیر تیج گذرانید و متصل بظہیر آباد رسیدہ بارش
 صوف خان را منزل ساخت و در ان عرصہ در استحکام قلعہ عظیم آباد کوشیدہ عمرا مین خان و افواج دیگر را بحراست گذاشت چون
 روزے چند بران گذشت و خبر شہرت شدن جماعہ انگلیشیہ قلعہ سوگیر را شنید از شدت غنید و کئیہ سہمور را بقتل انگلیشیان مقید
 فزان داد و آن سنگین دل با وجود اشتراک مذہب کہ در سلاک زمرہ یکے از فرق مختلفہ میسویان شکاک بود بلا آراہ تبول
 در او از ماہ ربیع الاول یا اوائل ربیع الثانی سنہ کہنار و کیصد و ہفتاد و ہفت ہجری سے شبہ در خانہ حاجی احمد را در مباحثہ
 جنگ کہ انگلیشیان ہا ہما مقید بودہ اند و الحال فاضل مذکور محل قبور حماہ مذکورہ در عظیم آباد گردیدہ جائے معروفے شدہ است درآمد
 و چارگان بے اسلحہ و راق بالضرپ بندوق بجاک ہلاکت افگند شدیدہ شدہ کہ در چنین وقت عجز و اضطراب را کرے از ان
 جماعہ دل از دست ندادہ پیاسے استقلال مقابل قاتلان استادہ بشیشہ ہا سے شراب و سنگ شخت اپنے دست داد

جنگیده ره سپهر اے عدم گردیدند و نیز دوسر روز قبل ازین ظاهر بواسطت برتے از محض صمان خواہان نندو قاسے چھالنے و
 تو شدان کن برابر باعد و خود بدوندیہ نشدے گفتند کہ اگر بدست آید از میان ستمخفان جنگیدہ برے ایم و اگر بر آمدن یسر
 نیاید آبرو گشتے می شویم و جاعل کشیرے را می کشیم از ان ہر کس غیر از ڈاکٹر فلرشن کہ بعلت معالجات مردم ہا اکثر مددگان دارکمان
 دولت مالی جاہ آشنا و باعالی جاہ ہم از حیلہ اصدقا بود و دیگرے زندہ ماندند و صبح آن شب کہ انگلیشیان مقبول گشتے بودند
 بدر بار رفت اما از قتل آن جماعہ و محفوظ ماندن ڈاکٹر اطلاع می نداشتیم بعد سلام ساعت نشستہ بر خاستم عالی جاہ گفت با شنید
 آشنائے شماے آیدندہ چون بخیر بود فقیر شدم کہ آشنا کلیست و از کجا می آید بعد از ان گفت کہ خوب بالفعل بروید خواہم طلبید
 کہ از خوف جان خود بجاورت علی ابراہیم خان ببار اختیار نمودہ فصل بخیمہ ایشان خیمہ می داشت کہ سبب منظر طلب شستہ بعد
 اندک زمانے جو پدر آمدہ گفت کہے ملکنیہ رفعت باندک فاصلہ ڈاکٹر را آور زندہ لباس ہندی در داشت بعالی جاہ موافق
 مشایخ این ممالک چند و بینہ را آور دعالی جاہ گرفت و گفت سلمان ماو شایان عمل نبود و معالجتہ نمودہ گفت نزد آشنائے خود
 بنشیند در پہلوے فقیر نشست عالی جاہ گفت کہ یا ابران در دسے و بادوستان و غابازے چه مئے دارد شایان اراج انگلیشیان
 بہاران در خانہ خود داشتہ وقت کار برای جنگ مابر آوردید ڈاکٹر در کمال دلاورے جواب داد کہ من از مردن نمی ترسم
 اینہما انگلیشیان را کشتہ آیدیم ہمہ کشتید اما اتمام دغا بر خود رواندارم من این کار نکردہ ام اگر ثابت شود احوال ہم را مئے ہم کہ
 بکشتن من فرمان دیدہ عقد شدن خان برادر ابراہیم خان عمدة الملک زندہ و آن وقت حضور عالی جاہ نشستہ بود و خانہ اش
 دیوار بدو خانہ ڈاکٹر و گفت ایشان ہمایین انداز ایشان بر رسید و از ہر کہ خواہد تحقیق نمایند چون این سخن سبب ہل
 محض بود خان مرقوم گواہے عدم تقصیر اورین خصوص و او بعد از ان مہربانے آغاز نہادہ گفت اگر خواہید بکشتہ بروید والا
 پیش من باشید ڈاکٹر از ہوشیارے رفتن ککلتہ را انکار کرد عالی جاہ بخوشاست کہ شاید برقتن او نزد شمس الدولہ صلی میر آید
 فقیر گفت کہ ایشان را دینائی یا بدنامیہ بندہ ترسید کہ سبب دادرشناے شتم ہا برے غیر مئے او اگر دم امانا جا رحب الاشار
 در سایہ سراپردہ ڈاکٹر را تہا بردہ انچہ مئے او بود و گفت سر باز زد و گفت با قتل سراسیمہ اسکان مصالح نیست علاوہ دی شب جامہ دیگر
 نیز مقبول شدند بندہ آمدہ با عالی جاہ ظاہر ساخت عالی جاہ خلوت نمودہ ڈاکٹر را نزد خود خواند و مرد علی ابراہیم خان بہادر را
 شکر کہ مشورہ گردانید ڈاکٹر گفت کہ این امر اسکان ندارد اول خود و خیمہ در عین را بہست مرا نیکو ارد کہ پیشتر مردم و اگر پیشتر ہم
 رفعت قتل سراسیمہ در نہایت بے جرے افعی احوال است کہ از شاسرزدہ با این عمل مصالحہ از علہ مقتعات است عالے جاہ ازین امر
 یاس علی ہم رسانیدہ سکت گشت و گفت ہر گاہ رفتن یعنی توانید ہر جا بہتر دانید یا نید او خود را تاج رمنائے عالے جاہ نمودہ
 گفت ہر جا شایا خوش امید بندہ ہا بخا خوش است خلاصہ نلسے بود شش و شتر گرداشتہ یعنی ابراہیم خان امر شہر کمانی
 جو یزید و در اینجا گدازد و چند کس مستعد بر گار نہ تا آمد و شد مردم نزاد و آمد و شد مردم او نزد دیگران نداشت و حاضر نہانے
 از ڈاکٹر باید گرفت علی ابراہیم خان ابلاغ امر عالے جاہ بڈاکٹر نمودہ ضامن طلبید ڈاکٹر نیز زہمت علی را ضامن مقرر کردہ متاع
 او فرمایندہ و ادغان مرقوم کسانے ستین فرمودہ فرو داورہ و چند نفر مستعد تعین نمود کہ بر در محاور باشند و بعد اعل شان
 ضامن سیر زہمت علی در سر کمان علی ابراہیم خان از عالی جاہ اذن گرفتہ مردم خود را از در سراسر ڈاکٹر بر خیزانید و ڈاکٹر
 سلطان العنان ماندہ عالی جاہ باستماع خبر مفتوح شدن قلعہ موگی طرف باغ جعفر خان گزارشتہ بطرف غزبہ عظیم آباد مقبل بقصہ
 پہلوار سنے مسکر نمود و صورت فتح قلعہ موگی بدین وجہ است کہ جاعل انگلیشیہ در انجا رسیدہ قلعہ گیرے پر دافندہ سرب ملیمان

از شدت نامردی در روز ترسیده ناخوب و طالع گردید که اگر چیزی ببردست از قلعہ را بدست انگلیشی سپارد و هر اسبان زمین را بدین امر با خود هدایا ساخت این خبر با انگلیشیان رسید چون با خراج عالی مبادت قبول بودند انیک سلمی را مسل شمرده عرب علی خان را پیغام دادند و قبول نموده قلعہ را بدست انگلیشیان سپرد و آنما قلعہ را خود گذارند از آنجا بزم ششم عظیم آباد حضرت بنو چون متصل سید محمد عالی جاہ در پهلوی کے اقامت را از حرم دور داشتند قصه یکرم که باز در دسپه شهر سراسر است بود معروف بعد ویران شدن الحال بسی عمارت کجایان سنگی سپهر عمارت شتاب راسه باز صورت آبادی گرفته منزل نمود و همیشه از راه دروازہ سفید که شاربش با اعتبار ملازمان او در جلایا آب و مجبور قسم از بیرون شهر شتر بود و خبر شتر گرفته و احوال و اسباب با عانت حارسان قلعہ عظیم آبادی فرستاد و هم در نیو لا احمد خان قریشی را که از احمد عزل رام نار این مورد عتاب بود مشمول عواطف فرموده ملازم ساخت و ما گیر با کسی اورا و گذارند و چیزی بزم از تقو بطور ساعده داد و میر ابو خلف بقدرت اندک بن شاه شکر اندک قدری که از انچه بود روز کار و بنا بر اختصاصش با میر جعفر خان از نفر افتاده عالمی جاسه بود و متعینش فرستاد یافته میخواست ماسکه گن خان گیر و بعضی از معشار مرتبه اش رسیده مشیر تدبیر حرم و نظیر دولت شتر زل عالی جاہ گردید و اغلب اوقات بترتب افواج و تشدید قلعہ اشتغال نموده حسب الامر بقلعہ عظیم آباد میرفت و ملازمان عالی جاہ اقرب او در یافت باو در اکثر امور عاشات می نمودند شاید فرصت دید و وقایع یافت با عالمی جاہ گفت که اگر را در حوالات مردم علی ابراهیم خان بهادر گذارند اشتن مقرون اصلاح نیست و عالمی جاہ خود دبیو لاسه قابل پذیر است معور و همیشه بود اندیشه بهم رسانیده علی ابراهیم خان را گفت که اگر الحال در حوالات دیگران باشد خان موصوف معروف داشت که جناب عالمی را در خاطر نمانده روز یک و اکثر در سر کار مناسبت داخل کرد همان روز حکم برخیزانید مردم متعین شدند به حسب الامر چند نفر پاده ملازم خود را همان وقت باز پس طلبید الحال به چه مکرور خاطر مبارک باشد اصل خود او بود و اگر عمارت صورت حال اطلاع داده مردم خود را که حسب الاتماس و اکثر در کس بردار و گذارند بود و نزد خود طلبید و اکثر از خبر تبدیل مستغفان بدگمان گردید و پناه کار خود افتاد و مردم دیگر بهم رسانیده بر دروازه خود نشانیده آثار افتانید که مردم بهر اقبال و قل نداده گویند که بدون امر حضور ما نخواهیم بر قیامت می یابیم این سخن را درست او نیز حایت ساخته از هر کاره معین شمر و بعضی بنامه داران اشتناست خود نویسانید که مردم علی ابراهیم خان اطاعت امر نمی نمایند و اگر امر با مردم میر ابو تقوی نفس میکنند عالی جاہ چون متعینش بود مجال ششوف نیانند که امر مذکور با علی ابراهیم خان نمود علی ابراهیم خان در جواب عرض نمود که من با قوت مردم خود را چنانچه عرض نموده ام طلبیداشته و اکثر را با اختیار او گذارند ام مردم من در آنجا نیستند هر کدام نوکر کسی مع گرفته مزاحمت نماید او را گردن میزند تا مردم میر ابو تقوی بشهر رسند و کار می کنند و اکثر در کتله و گندیس رفت و کشتی محقر شکست بهم رسانیده ملایک آن را با تمام خطیر را بخت ساخته که او را عبور و یکتا نیند و بجایست بود که بعضی از افواج انگلیشی در آنجا بود برسانند و بر کشتی مذکور مع میر ذابست ملایک مناسن او بود و سوار شده را بن شدند مردم معین عالی جاہ که طرف دریا بجفاغت آمد بوده اند و در آن وقت توفیق بود که هیچ کسی آن طرف دریا لمک به هیچ سو نمی رفت کشتی را دید شور برداشتند و معلوم شد که اگر کسی رود و تا آنکشتی را کشانید و نزدیک او برسند و اکثر تا منفعت دریا رسید از آن طرف مردم افواج انگلیشی کشتی را بسو خود قاصد دیده بر کشتی سوار گردید و بجایست او رسید کشتی سواران این طرف ترسیده برگشتند و اکثر بر زمین با کتا پیوست این خبر بجای عالمی رسیده هر چند توهم این عمل نسبت به علی ابراهیم خان نمود اما و همت بقتضی کار و شش نمود

و در جنگین فوج انگلیشی با قلعه عظیم آباد و طرفیافتن عالی جاہ و بدر رفتن او ازین لنگ حمایت و وزیر پادشاہ

افواج انگلیشی چو عظیم آباد رسیدہ از سببہ بازار شرقی قبرون شہر و آمدہ در حویط کہ پیشہ تبار خلیل معروف و الحال بہ معروف گنج
شہر راست توپاچیدہ دیوار قلعه پادشاہ را کہ از کل و پشت و بسیا کہ منہ بودند ہم ساختند اول صبح بود کہ اعتراب گول توپ و فتنہ بارہ
ستمعنان را از مقابل خود را اندہ از راہ دیوار شکستہ داخل شہر شدند و سیر یوسلے خان برادر عموزاد عالی جاہ و سیر روشن علی
خان بختیہ برادر سیردن کہ با چند ہزار سوار یک یک استخفان قلعه متعین شدہ اول شام رفتہ بودند نزد یک بشہر رسیدہ داعیہ
عبور از محمد گنج و یکم پورہ بیرون شہر داشتند کہ از ان راہ رفتہ بطرف نخاس سہرہ آورده افواج انگلیشی پور شش آہند
نزدیک تیکہ شاہ مجنون رسیدہ جنگست قلعه دور آمدن افواج انگلیشی کھسار شنیدہ خود را مضطرب شدند و فریغ عزیمت نمودہ
در برگشتن و جنگیدن تشریف بودند کہ ناگمان تلنگہ ہاسے انگلیشی بعد غلبہ و گرنہ زانین استخفان قلعه از دروازہ مغربہ سعود و سہ
بیرون آمدہ نمایان شدند و این ہمسرح کثیر سہ اکت تکست و کثرت انہا ملوٹا و معلوم ناید مسلک فرار پیودہ در کمال اضطراب و غمی پشند
کہ بعضی از ہریان در آب جلد غرق گردیدند و بعضی در گل و لا افتادہ شربت مرگ چشیدند و روشن علی خان بختیہ نیز در گرداب
اضطراب با بیہوشی گھل لیسار داشت رسیدہ از اسب سوار سہ غلطیدہ دستار از سرش افتادہ کفش از پای بردت
یا این صفتیست برگشتہ بلنگ پورست و مالے جاہ زمانہ را نکام اعدادیدہ چارہ یخیز در رفتن ندیدہ و از کرم کوچیدہ بھب سطلے پور
نزول نمود درین منزل سیر عبداللہ بالغت وطن و وزوزن بے خبر از لشکر عالمیدہ گشتہ بہ رحمت تمام از دست گلولان راہ را ہائی
یافتہ جانی نیلاست بدر برد و اکثر قابو طلبان را ہمین روشن پشندیدہ احمد خان قریشیہ بعد از ہر زہ در ایان زمانہ در اجترار
کہ عالی جاہ عفو تقصیر ترش نمودہ بر قافقت خود گرفتہ بود پیش او و مقر بالمش لبندہ پرواز ہما در آب رفاقت نمودہ عثمان بیاد
گفت کہ نجبا در عالم رفاقت چنان و چنین می نمایند لیکن از سہ سال دل بر سہ از عالی جاہ داشت بعد ورود در منزل شہر دیگر
نامور با ستمجرا و ارسال و عار احناس غلبہ نابہ صرافت لشکر گردیدہ پیشتر بد او و دیگر رفت و عالی جاہ از شمشیر نگر کوچیدہ
محافضے شہر پورہ کہ محل سکونت افغانی از زمین دار داشت دریا سہ سون را پایاب عبور نمودہ و تملی متوکرا باد سہ تاجران
معروف بہ اقصیت مقام فرود وزن و اسباب و اموال خود را کہ بر قلعه رہتاس گذارندہ بودند خود را طلبیدہ سیر سلیمان خانسانان
کہ مستحق علیہ و مارا المام نقل و تحویل بود نظامہ اموال و نقد و جوہر اسرارح زن عالمیادہ و دیگر اسنان محبوبہ سلطویہ اش آورده و لشکر
رسیدہ ہم درین مکان سیر زانخت خان کہ از نالہ او دیوار راہ کوہستان گرفتہ بود از ملک ملین سہرہ آورده بجالی جاہ پیوست و در
جاسے مذکور مجلس مشورہ انعقاد یافتہ اختلاطی در آراہہر رسیدہ سیر زانخت خان کہ مزاج و رویہ شجاع الدولہ را علی ہامی ملیہی
داشت را بختیہ رفتن پیش او نمودی گفت کہ سیر گزان طرف نباید رفت خود در قلعه رہتاس با جمعیہ از خواص و ستمخفان شہر
لشہرینہ و فوج را ہمین واگذارندین ازین حمایہ مردم سواران خوش اسب خوش براتی کہ در سوار سہ ماہر و باداب سپاہ گری
واقع اند چیدہ و از پیادہ ہائے بقدر حاجت بہر لائق باشد حمراہ خود گرفتہ با انگلیشیان ہم آویزم و فرستہ آرام و انتظام قید ہم
تا حاجت ہر کرایہ را باشد عالی جاہ از سہرہ آب و ہوا سہ رہتاس و بختیہ اندیشہا سہ دیگر نمی پسندیدہ اسے مذکور دران معین تانتہ
داشت لیکن تقدیر نگذاشت سیر زانخت خان گفت اگر این را سہ را نمی پسندند از راہ تبدیل کھند ما زیم و کمن باید شدہ اتفاقا
و کھنڈان کار سہ از پیش سہ توان برد عالی جاہ از دور سہ راہ واجہیت از ان بلا و مردم آجا و بانیست مزاج از جاہ سہرہ

و غارت بیگانی آنهارمین اراده هم اتفاق افتاد کرد و در جوب پادشاه و شجاع الدوله اصوب اراشد و خطوط میرزا حسن الدین قزاقانست
این را سعه می نمود و میرسلیمان بنابر عرض خود نیز دالالت بهین اراده می کرد میرزا نجف خان از رفیق عالی جاہ در صورت سده
جزیم غرم رفتن پیش شجاع الدوله سرپا زده تا صدر ترک رفاقت بود و هنوز امری شیع و مقر نشده بود که عرضی احمد خان قزاقی
متضمن ورود و خروج انگلیشی تا بجم علی پور رسید پس چند این خبر در ریخ و حلیه قزاقی مذکور بود اما عالی جاہ را تائیش بے نهایت
روی داده اضطراب عظیمی لاحق حال او شد درین ضمن عرشه دیگر از خان مرقوم رسید که فرجه را بر جنل استعمال از راه دریای
گنگا انگلیشیان فرستاده اند که در زمینیه رسیده سدره عبور لشکر شود و زمینداران محالات خود را اشاره نمود که پس ماندگان لشکر
و اسباب عالی جاہ را که عقب مانده شمرت شود آنها حسب الایا لیل آوردند که رنگبان آنجا هم لشکر رسیده اخبار موحتیئه نشر
نمودند عالی جاہ با اضطراب تمام پاسبان از دربار آمده با آنکه اراده مقام داشت بناچار سکه کوچ نمود و والده مرحوم از راه شفق
بنده را طلب نمود که عالیانزد من آمده با یز شست الحال چه محل رفاقت عالی جاہ مانده و حاله ماہ تبار است ثنائے بنده
با انگلیشیان از فقر بنهایت سرگران و بے التفات محض بود فقیر پاسبان اغلام علی ابراهیم خان بیادر و میرزا باقر
و میرزا عبد الله ترک رفاقت تا وصول بمانے غیر لائق دانسته دست از همراهی لشکر خود دل برداشت و حاله ماہ وقت
شام قصه سیه سهرام رسیده صبح از آنجا هم پیشتر رفت در منزل ساقوت مبنایر لب دریا پور دگا و سته در خانه که مردم نخواه
می یافتند وقت شب عالبان نخواه را با مستعدیان جواب و سوال تلخ و تند رو سعه داده صدرا بلندی شد بهجیت آنها غور سعه
در لشکر بمرسد یا شوب عظیمی بر خاست بمرتبه که عالی جاہ مضطرب گشته از مسند خود تاسر و روزه پابرهنه آمد و می گفت که در
ظاهر این غوغا راسیه میانیست شاید ناک بجراسه نوکران شورشی بر پا کرده است بجهان انیز تعالی را ده رسله لشکر عالی جاہ
مسلمتیا بود آشوب مذکور فرو شست و صبح آن روز یک لک چاه هزار و بیست و نقد پنج زنجیریل سیه را نجف خان که قاصد رفتن
نزد شجاع الدوله بود در محنت فرموده و مخمس نمود و خود در دیا چکر کم ناسه منزل کرد درین عرصه خطوط میرزا شمس الدین
سع محمد ناسه شجاع الدوله بمودت بخدا و بر قرآن مجید رسید و عالی جاہ از کم ناسه کو حیدر علی ملک راجه بلوئند که قلمرو شجاع الدوله
بود بر لب دریای گنگا ورود نمود

ذکر عبور نمودن عالی جاہ از دریای گنگا و مقامات دران مکان و فرستادن میرسلیمان
خان سامان را نزد شجاع الدوله مست پیمان

عالی جاہ از خوف تاقب جامه انگلیشی آسوده متصل به بنارس بقا معامله شش مهفت کرده از بلده مذکور منزل گزید
و بنده از دوستان رخصت گرفته در بنارس رسید و بشرف تعقیب قدم حضرت شیخ محمد علی حنین اسکندرنی اعلی
علیین مشرف گشته در خانه خال سراسر استقبال خود سیه عبدالعلی خان بهادر زول نمود مرحوم مذکور دران ایام با کمال عسرت دران
بلده خانه و مقام داشت فقیر در آنجا بنده بود و از بدج اسفاره آسوده بعد چند روز که لشکر عالیه جاہ در فناسه بنارس رسید
آمد و رفت نزد دوستان می نمود و گاه گاه عالی جاہ را هم سعه دید روزی در بلده سعه امین رفاقت باسن گفت که صاحب
پدر و مادر و اهل شاد را آنجا با انگلیشیان محظوظ اند شایه القصد بچهره من سعه کشیده بود و با آنها اتفاق
و در دیا فقیر بیدل گشته جواب داد که بنده در رفاقت شما خیانت نکرده با انگلیشیان وفاق پوشیده و بهان و راه

مراسلات و جاسوسے نگذاشتہ ام و بیانیہ نیست والا این ہر مردم کہ بے اطلاع شاد و راہ برگشتہ بآن طرف پیوستند بندہ را بمحضہ
نمود با رام و بے حرج در اقطاع پدر خود رفتن سے توانستم نجابت و اخلاص نگذاشت کہ چنین حرکات زشت را اختیار کنم
دنیا آمد وقت نزد او کم کردہ اکثر در خدمت شہنشاہ میر و نزد کور و بعض اوقات بصحبت علی ابراہیم خان و دیگر دوستان یکگزیدہ

ذکر شہرت خیانت خودن سیرت النبی با عالی جاہ و زدیدہ بن کبیرہ ہای جو اسہر در راہ و بر خنی از سوار خ دیگر

بر اکثر نقود و جواہر گران بہا کہ کبیرہ ہا کے کہ پاس سفید پرازا نا بود و ہمراہ سوار بہا کے زمانہ بر محفہ ہا و مسانہ ہا مستورات
سے بر زدیدہ سیرت النبی خان شامان ہنگام بدو نہ بہتاس بیگم عالی جاہ و آوردن از اناجہ مختار و عمر ہم بوداشتہا دار و کہ ہنگام آوردن
اسباب از غلہ بہتاس خیانت عظیم نمودہ جو بہر نفیہ بیش قیمت کہ بلوک سے از زید و زدیدہ و عالے جاہ را در ان زمان
فرستد ملاحظہ و محاسبہ آن بود و معتمد احوال مواخذہ ہم بانو کران خصوص شش سیرت النبی خان نہداشت و سیرت کور در ان اوقات
لباس درویشہ در بر کردہ و در دوسے عالے جاہ اکثر و ستالی در دست در کمال انشوس گریان سے استاد و محفہ
پیگوتہ و یکبارہ پیشہ شمارا باین حال تو ائم دید تا کہ مکملہ سفارات ہمراہ کسے کہ از طرف شہنشاہ الدولہ باستالت عالے جاہ آمدہ بود
نزد شہنشاہ الدولہ رفت سیکو نیدر انجا با راہہ بنی بہادر و علی بیگ خان و مرزا بلوکہ در ایام عطلی و وزیر مذکور اتالیق او بود
و دیگر علمدار خان آن دولت غیرہ الراجک کہ بواسطت سیرت النبی خان شش الدین مرے عالے جاہ و واسطہ جواب و سوا لش
بود در ساخت و ہر یکہ را از مال خیانت تو انشے لاتی نمودہ بیضے از جو بہر ہر بجا با ناہاد و وسیلہ حمایت براسے خود حکم ہر ہا
نزد عالی جاہ باخوشتہا می استالت و تسلیم ہای بے نہایت برگشت و قبل از عود او سیرت النبی خان شش الدین نیز با مقام وزیر
و پادشاہ کہ شتمن نہایت و لجوی و عواطف با کمال مہربانے و الطاف بود رسیدہ سرایہ اطمینان خاطر بر پیشان عالی جاہ
گشتہ اورا متصد نہایت لطیف و شکوہ وزیر گردانید و سیرت النبی خان از کرم ناسہ راہ بودند بل کھندہ گرفتہ بکس بوندیہ ہا
رفت راہہ انجا مستقدم اورا مستقیم شمردہ در اعزاز و احترام او کوشیدہ و ہر فاقہ خود بر گزیدہ عالی جاہ بعد عود سیرت النبی
و دلجوی از انتظام احوال خود و نگہداشتن مردیکہ مشغور و در کار بود و اداسے نخواہ بر طرفیان روانہ لشکر وزیر پادشاہ
گردیدہ بنابر ہم اسباب و بے التفاتے عالی جاہ رفاقت خود درین سفر بے فائدہ و تقصیر اوقات دیدہ توقف دینا را
اسلحہ داشتہ چہ بنا بر ناخوشے مزاج سیرت النبی خان از رفقا سے عالے جاہ و بدو دشمن بر کرم ناسہ و گمانا کہ مردم باغشت
ذیر داور عالی جاہ داشتند معاونت درین روز سے دور از حزم و مال اندیشے سے نمود و صحبت حضرت شہنشاہ و وزیر
از مخفیات و نغمائے غیر مترقبہ الہی بود و فکر عواطف و اشتاق آن زبیدہ النفس و آفاق کہ درین تنہائی و غربت مزلزل
احوال فقیر داشت زبان و بیان را یا را سے تمہد ہزار یک آن نیست و لجوی و استالہ ان بزرگ امید انم بکوتہ ہر کلام کہ از حقیر
آن بعد ہزار عجز و تقصیر احترام می ناید چون درین جزو زمان دور وئی و بہانیت قلب و لسان از جملہ شہنشاہ و خلق عوام
گردیدہ و در عذر و سروران و رؤسا خصوصاً نہایت رواج دارد و وزیر پادشاہ ہم با عالی جاہ مواعید کا ذبہ اعانت و امداد
سے نمود و ہم با انگلیشیان و سیرت النبی خان جواب و سوال آشتہ و معاملہ سے فرمودند چنانچہ را و شتاب را ہی را کہ در وقت قربات
منتظرہ در اوراق مانتیہ گذشتہ و بعد بر آمدن از عظیم آباد تو کہ شجاع الدولہ گردیدہ ہر فاقہ مزاج بنی بہادر نائب صوبہ او
تازان دولت عالی جاہ بسر بردہ و درین وقت نیز از رفقا سے بنی بہادر مذکور بود و بنی بہادر بنابر راجع سیرت النبی خان

وکیل عالیجا به سالار جنگ و عدم تعلیم او درین کار و شعور که در ضمن آن او را داشت برین حصول مطالب مرعیه عالی جا به حریف
صالحه و سالمه با میر جعفر خان و فرزند انگلیشیان بود و براسی پیغام انفصال معاملات مع خلعت عنایات و مهر بانی فرستاده بکار
انفرد و جواب و حوال حصول مقاصد خود از هر دو جانب گرم داشتند میر جعفر خان بواسطت راوشتاب راسی بلیغ بنیاد روی
فرستاده و عبدالعلی خان خالو که بنده را بسبب آنکه عالی جا به او بدو از عظیم آباد تا بر رفاقت رام تا برین چنانچه کوشش آن
را بنده کرده بود و طلبید و مورد و حرامی گرانید و بعد از آن آوان و الدنبد مع برادران فقیر و لشکر میر جعفر خان بعین و رت آمده ملاقات
کرد و اما چون عالی جا به با و الدنبا طاف نموده بود میر جعفر خان چندان اذول از ایشان راسته نمود

ذکر رسیدن عالی جا به شجاع الدوله و ملاقات اینها با هم دیگر و آمدن وزیر و پادشاه
بر سر جماعه انگلیشیه بدلا لالت و اعانت عالی جا در کمال کز و نر

چون پادشاه و وزیر الممالک شجاع الدوله بها در لطیف اگر آباد تا بریند و نیست بدلیل کند بود عالی جا به هم حسب الطلب ارجحان
طرف رای گشت بعد و در تقرب مسکو و دیگر فاصله بین العسکین سه کرده بود شجاع الدوله با استقبال عالی جا در کمال شان شکست
خوش خود را آراسته داده و از ده هزار سوار و پیاده عالی جا آمد عالی جا که از آمدن او آگاهی داشت بایشان با سه خود را آراسته
از سر و راز و سر پیده با سه خیام تا فاصله بنید که اغلب جنس یک میل خود اید و دو رویه استاده کرد و خمیر با دیکمال رفعت
و زینت بر پا نمود و سران سپاه در فقا عده را نیز با سورتی خلعت لباس نموده احضار فرمود چون وزیر رسید تا طرف
آمدن در و از استقبال نمود از طرفین سلام و مضابطه نمود و دستان بعل آورده با هم معا نعت نمودند و با قاف آینه هر دو بر یک
سند نشینند و زینت کلمات اغلاص و اتحاد و دشمنی زیاده از حد تقریر کرده ملازمت پادشاه همراه خود دعوت نمود عالی جا به دست
و یک خوان ملوس خاص مختلف القماش و خواتنا که جوهر و ابرو و فمال کوه شکوه پیشکش نموده با قاف و وزیر ملازمت پادشاه
رفت و وزیر الممالک اسفحاه عالی جا را بر نیل خود گرفته هر دو بر یک مرکب روانه شد و سلطان نشینند بعد حصول ملازمت وزیر
لشکر خود رفت و عالی جا به مسکو خویش برگشت و در دوم عالی جا به بخانه وزیر بر سه باز دید روانه گردید و از وزیر مغلیه ملازم را فرمود
بود که لباس ملون سقر لاسه پوشیده و نهد و قمار دست گرفته دسته دسته از سر دروازه تا فاصله که گنجایش داشت ایستاد
حسب الحکم بعل آورده حاضر بودند و دیگر اعیان لشکر و ارکان دولت نیز که خدمت بسته در با سه و مقام لائق خود اجتماع و احوام
نمودند و عالی جا به با کوبه چشت و ایهت رسیده چون داخل سراییده وزیر گردید شجاع الدوله اسفحاه و مسخر فرشت استقبال
دست عالی جا به گرفته همراه خود و بر دو چرخه و بنشیند و نهایت دلجوئی و اشفاق را کار فرما گشت شلی بسیار و یاد و اعانت
و استرداد صوب کجاست بنگاله و عظیم آباد از دست انگلیشیه اسید و از خود بعد چند روز عالی جا به بصحابت علی ابراهیم خان بهنا در
یکدست زیور بسیار گران بها که بکلوک می ارزید و رسته نیل که نهایت تکلیف با پوشش زرد و زمی بود و بای پیوستن شجاع الدوله
و هم بختی را و تحت گران بها با سه مادر شجاع الدوله زن مسخر جنگ فرستاده آنها را خوش نمود و مادر شجاع الدوله را مادر
خود نمود چون شجاع الدوله را انفصال سالمه با بنیدلیه با و گرفتار ناگوار سه بختی پر گناات اگر آباد از آنها منظور بود و راه
بینی بهار را پیشتر فرستاده بود و قیام حاصل مامول میگذا رانید و بنیدلیه با اکتفا و دکرده سر اطاعت فرود نمی آید و احتمال درنگ
بسیار در آن جو از سه رفت عالی جا به با وزیر پیغام خدمت لطرف ممالک شرقی نموده استعمال در آن رشت و درنگ

و فرصت ہوا دن بالگیشیان سہلست نمی انگاشت و زیر الممالک مہذرا انفصال یافتن معلوم مذکور در بیان آورد و عالی جاہ گفت کہ اگر اختصار ہمین کار است مخلص با ایشہم فوج و اسباب حملی نشسته چہ سکنند مرا امور فرمایند تا کار سرکار سہلست و عجلت انصرام دادہ بزرگ و در قبول بنودہ مرخص ساخت عالی جاہ عبور جہانگرہ داخل ملک بندیل کنند گردید چون توپہا سے تیار بآئین فرنگ و افواج مرتب و منوہب با آداب آغا ہمراہ داشت ازینین بہادری پیشرفتہ تملیحی محقر سے از انہا مفتوح ساخت و متسل عقبہ عمدہ اور سید چون میرزا بخت خان ممنون احسان او آن طرف ہو دو بندیلہ اسبق فوج عالی جاہ بر قلات روئے افواج متعارف ہند مظہر دیدہ و اسباب قلعه گیر سے راہم ہو فورہ یافتہ اندک سر حساب و راتے با داسے در راجہ گردید و پوسا لست سیر از بخت خان عالم انفصال یافتہ از وصول زرعدین المہینان میر آمد عالی جاہ شاد کام و متفقہ الحرام عداوت بنودہ با وزیر لائق و بلشکر ازینین شد و عزیمت تہ تیغ ممالک شرقیہ تصمیم یافتہ تہ سیر مذکور پیش ہذا خاطر با گردید او اسطماہ مبارک رمضان سنہ یکہزار و یک صد و ہشتاد و ہشت ہجری سے بود کہ وزیر و پادشاہ مع عالی جاہ در بنارس و دو بنودہ بلکہ مذکور را مساکر یافتہ و تختینانہ را در بنارس پنج ماہ گذشتہ بود کہ در وادین عساکر ملاقات با دوستان میر آمد چہ عالی جاہ در آخر برج الثانی یا اوائل چادسی الاولی شکست خوردہ بحدو بنارس رسید و واسطی او اخر ماہ مبارک بود کہ با اتفاق وزیر پادشاہ با زدر بنارس با میدا متزاع ہنگامہ و عظیم آباد وار گردید و یا زدرہ لک روپیہ در ماہ وزیر الممالک مہذرا کردہ معین ساخت کہ ہر گاہ بارادہ اعانت او و امتزاع صوبجات شرقیہ عبور کنند بنودہ داخل حدو صوبہ عظیم آباد شوند از ابتدا سے روز و روز در آن حدو در ماہ مذکورہ ماہ ماہ سے رسائییدہ باشند

ذکر حدوٹ فتنہ سنا زعت در فوج انگلیشی و بر خاستہ آمدن بعض افواج از ان لشکر در رام نگر و ملازم شدن آنها در سرکار شیخ الحدولہ بہادر

سوشیر بدک فرانسین مع جامعہ از اقوام خود در رفاقت انگلیشیہ بودہ و سیر جعفر خان در جنگ عالی جاہ وعدہ انعامی با فوج بنودہ بود زمانے کہ بر کم ناسہ بعد انقطاع تعاقب عالی جاہ مقامات داشت ایفا سے وعدہ بنودہ زربو عود رسائییدہ کور و تہ تیغ اوراکہ قوتش بودہ اندر بزرگ و سنا زعت با انگلیشیہ روسے دادہ تہ تیغ با فراق گردید سوشیر بدک با پاک حدود و چند کس متقوم خود مع بندو تھا سے چقامتہ و شاید یک ضرب توپ ہم با بدون توپ از کم ناسہ برسہ فرستادہ قبل از ورود و شجاع الحدولہ و اہلین و بعد رفتن عالی جاہ بالنگر وزیر ملک راجہ بلوچستان سگ زینہار بنارس آمد و افواج انگلیشیہ چند میل راہ تعاقب آئنا بنودہ تا بر احتلا ماہ مظنہ اشتغال زائرہ فساد با وزیر و حدود او اہتمام و اخذہ و مجاہدہ با بدک مذکور نکردہ برشتند آخر الامر جامعہ مذکورہ مع سردار عرقوم ملازم شجاع الحدولہ گشتند رؤسائے لشکر سے سرور کہ عبارت از پادشاہ و وزیر و عالی جاہ باشند بحدت شہنشاہ مرحوم جامعہ سے شد بعد ایں ہر سے سرور نیز دراک نقدش مکرر بنودہ از فوجا سے کلام جناب مرحوم عرقوم مانعے از حرب انگلیشیان نظر بعدیم انتظام افواج و فقدان ہمارات داب حرب در سپاہ استفادہ شد و فقیر را نیز مانع مرافقت بالنگر مذکور بود و سے فرمود کہ ازین جامعہ تفتیت امر سے متعور نیست را پی پیو دہ عنقریب عداوت خواہند نمود و بندہ را از روسے رسول با مانکن اکوفہ و احد سے سہو گذاشت کہ اطاعت امر لازم الاتباع آن مرحوم بنودہ از فیض ہمدشش مستفید باشند بہر حال بلکشتی بر دیاسے گنگا بہتہ عساکر بجا و اوج عبور بنودہ بعد اندک توقف در حرکت آمد و راجہ بلوچستان

بنیاس کر مرو عیار و زمره خود برابر و نهایت مال دار بود و میر پیکر مردم اندوخته اورا از کور با متفنا صحت می دانستند و هر گز از آن مذکور بکنوز شجاع الدوله و پدرش بکچ و حیرا منبری شد بدین سفر با عطا و اقبال بینی بها در بواسطت سید نور الحسن خان لکبرامی که سرزاول سالک ادب و دوستان جمیع سرداران لشکر خصوص عنایت خان پسر حافظ رحمت رویله و راجه بینی بها در امر آرمه بشرف کورنش وزیر استعما یافت و بر نفات اهمیت گماشتت همراه نائب مذکور رشتا لشکر گشتت و دوسه هزار سوار و چند هزار پیاده مستعد همراه داشت و اینو هر مردم بدین عساکر میر پیکر بود که احصای آن از استعدادات هست تا جائیکه نظر با کار می کرد فوج مردم بود که سوخت می زدند لیکن از پی خبری سردار و عدم معبط در لیا در عین لشکر هر گز رانگشتند و اما همای یکدیگر می برزند و کسی بحال کسی نمی برداشت و هنگام کوچ در راه رفتن از محله پس ماندگان و مردم اطراف و جوانب هر که اندک از امداد دور تر می افتاد لشکریان بکاران بود دش قطع الطریق غارت می کردند و میگذاشتند از جان می کشند اما لشکر بدوگوا یا سوادا غلغلی است که از جابجایی بجای حرکت می کند و هر چه در دار السلطنت شاه جهان آباد که چشم و چرخ میبرد وستان بود مردم در امیر می گشتت در آن لشکر هم میر پیکر و بعضی از پوشیاران و وزیران فغانا نیدند و بواسطه و بے واسطه رسانیدند که جنگیدن با انگلیشیان با مضایطه متعارف این دیار مقرون بصلاح نیست چه بر اینها مصروف آراسته درست بایستند گویا سدا سکندر اند اگر هزار کس خوانند بود پنجاه هزار کس اینجا بر روی اینها نمی تواند آمد مناسب آنکه چون از مدتی مشق چپا و لے معمول جناب عالی است و ملازمت را کاپ هم در خدمت بوده ممارست این عمل بنوده اند چونان خوش اسپه بخمد و سرداران دلاور جان فشان راجه پیکر بهرامی خود بایر گزید و مخدرات را بایر و بنیز در همین جا که سرحد ملک سرکار است مع دیگر افواج گذار گشته بے آنکه نام جناب عالی شهرت یابد بر جبهه برا انگلیشی که الحال تر نزل گشته تا مدتی بنودند و از یکسیر بر فاست میروند بایر تاخت و اول میقول از آنکه مستعد گردیده راه نشوند بر سرشان بایر ریخت اگر جمعیت آنها پاشیده انتظام شان بر هم خورد کار با انجام رسیده و فتح و ظفر نصیب اولیای دولت گردیده است و الا هر که دست آید اورا از تیغ بایر گذارند و اسباب پس مانده را آتش بایر کشید و قوت و رای هر چه یافته شود و بر دشمن مستعد باشد ناقصش بایر کرد و تمام روز و روزه پیکر آنها بده شب از مدتی شجرون دور تر منزل بایر گزید و همین صورت تا حصار عظیم آباد دست از اینها نیاید برداشت در راه و مدت قطع طریق اگر کارشان تمام شد فوجا المطلوب و الاستعراض تلمذ نگشته و در سراسر ام مسکرم نموده بعضی از افواج رای جمعیت سردار شجاع پوشیار از طرفت سرکار سارن یا مقابل آرد عبور گنگا فرموده و اعمال بر اسر سرحال یا جمعیت لائق بحال آن کار تجویز نموده و مستعداده رخصت بایر نمود و حکم بایر کرد که در دیو لے و حسن سلوک کوشیده و بعد از عایا رانز خجاند و بنودست محال مذکور در کمال تخفیف که موجب تاملت از دنیا دور عایا باشد بنوده در تحصیل آن سعی نمایند و مردم را از خود متوحش ننموده در تمام فکر و بنگاله و خطیرا با کپور نباشد عمل و دخی نمایند و یک فوج طرف عظیم آباد گذار گشته عمال بدستور مذکور این طرف هم ماور شوند هر دو طرف در یا هر دو فوج در رنگ و تاز بده بر کشی که از مشرق قاصد عظیم آباد در هر طرف که ملاحان یکم کشیده باشند فوج همان طرف ملاحان را داده کشی و اهل و اسبابش را قتل و غارت نمایند و نگذارند که منس غله و غیره هیچ چیزه داخل حصار عظیم آباد تواند شد درین صورت در اضطراب و انتظارشان افزوده آنها را غیر از فرار بکشته و غاله گذار گشتن حصار عظیم آباد دجا به خود بایر بهمانان آنچه مناسب باشد بعمل خواهد آمد و وزیر گشتت تقدیر راجه چین را سے صواب که فی الواقع از احسن تدابیر بود و دلیلی بر گشتت و هر که در باره جنگ ملامت و خنثی می گفت التفات بآن کرده چون جنگ ابد اسے دیده خود را از حبله مقلد انش

می شمر جواب میداد که جنگ را برای وسیله من باید گذارشت چون جماعه انگلیش و افواج شان بسیار کم و خرج سفر بسیار و عملیات
حالی ماهه ششماهه غلبه شسته حال بوده اند و حکومت افواج شجاع الدوله و شجاعت و جرات آنها در دشت جنگ اوردن میدان مناسب
حال خود مدینه و محسن بحسن تعلیم آباد اسلح و دانش مع سیر محمد جعفر خان از یکسره در نهایت انتظار بر غایت راه منظم آباد کردند و
شجاع الدوله در مع پادشاه و عالی جاه بکمال جوش و خروش داخل مدینه و عظیم آباد گردید و منزل بنزل راه می برید و غار نگران
نهی پنج شش کرده از چهار سو لشکر شش اثر آباد می گزیدند و بمقدمه خلق خدا را بنوعی انداز و اضرا رسانیدند که بجا رگان و چنانچه
از دود و دود و پادشاه و امان بود و در بجان آمده اند و دل و دماغ کو انگلیشیان شتند و چنانچه این قسم علم بمجلس نیامده خبر می
و اثر از رسیدگی کس نرسید چون در دشت و لشکر در کمر این بر لب دریای سوین گردید و خبر که از مدینه آرزو کے ملاقات والد
خود داشت احوال لشکر یان و بیایک ایشان فراغوش کرده بر چو پال خود که در دشت سوار می معرفت است سوار شده با دوسه
خبر نگار و گار و بار و دار و انحصار حسین آباد که در دار الملک محال التماس است که دید چون از دریای گذشت محمودان رفیق خود را مع کس
کس دیگر با بار و دار و انحصار حسین آباد که در دار الملک محال التماس است که دید چون از دریای گذشت محمودان رفیق خود را مع کس
مگر بخیر و راهی گذارشته بودند و مدینه سده اند و حاکم و کفر و دزد و شیطان سپان شنیده متعجب گردید که اینجا سوار کجا آمد و مردم
چگونه مانده اند و آن وقت یاد آمد که تعلق نظر بکمال لشکر که در دشت و دوسه کرده راه طے شده بود که خبر
مطمین و در میان آن سنانا می نشاند و نظر از محمدان شدیم و بعد اندک زمانه دیدیم که هزاران سوار شت و قریب
دوسه صد سواران نعل و افغان و دانه لازم وزیر ندکه در پی آن می آیند فقیر و ان صحیح را بر بجان خود و رفیق که بر چو پال
و دیگر چاره و ششم ترسیدیم و گار و بار و دار و انحصار حسین آباد که در دار الملک محال التماس است که دید چون از دریای گذشت محمودان رفیق خود را مع کس
صدایان رفته در در یک سوین کنار آتش گرفته تا مد ملک خود با در رفت که ما را ن گفتیم که ما را ن قدیم بوده اند و اول آنها
پسندید و گفت چنانچه ما را ن دیدیم آنها هم با دیده اند و جان حرکت با حمل بر خوت و انچه در غارت و لیرتخواهند شد و الا
در میان آنها بکمال دلاوری با در رفت فقیر نصیب که دست می گوید صلاح او را پسندید و اطاعت نمود بیعت گاه باشد که
مخود که نادان و غلط بر بندت زند تیر می چون تفصل بعد که شیم یک از آنها که منس بود سپ راز صفت بر آورد و
دقیقه در دشت بنده و ق را بکایش گذارشته بطرف من لاند و گفت کیستی و کجا میری بنده هم دلیرانچ اپ داد که ترا
چه کار است وزیر الملک را بپای آردن سپه هدایت علی خان بهادر اسد جنگ که در وعده و صاحب با گلی و در دامن
قلعه رہتا سس می باشند فرستاده آنها می روم گفت این دیگر کیست گفت رفیق من است و بار بر دارن عقب می تو این
گفته راه افتادم و جواب شنیده و دلیر سعاد و گفت مرا است و است و انداز و خود گذارشته و گشت و تعرض با من و رفیق
دو سها ب من کس نکرد بعد از ان نصف میل دیگر چون رفیق و سخته و دیگر بهمن صورت بر خور و آنها فقط سخته سار نموده
جواب از دشت و ان شنیده راه خود گرفت پس از ان دست دیگر در دپه بر خور و چپ سخته و پسرید و ایچ هم شنیده اما از
چاپ و دو و آتش اندازات سوخته بلند و تانایا بود بعد از آنکه پنج میل به طر کرده بود متعده و در دشت و در دشت و در دشت
و یک دو پاهای سبان بر کمانه و در کور استاده دیدیم از پسریدیم که پیشتریم غارت گران رفته اند گفت تا با انجا رسید
و دوات را سوخته و غارت کرده مواش و دپه در دشت شان آمد و در دشت و دپه در دشت و دپه در دشت و دپه در دشت و دپه در دشت
خواهند و مدینه و مساحت و با انجا رسید و پیشتر رفیق و بحسین آباد رسید و در دشت و دپه در دشت و دپه در دشت و دپه در دشت

سید علی خان با لشکر معاودت نمود لشکر اتان زمان از عجب علی پور گذشتہ بود راہ از خوف دزدان بشقتہ بریدہ آمد کہ جب گفتہ آید و جامعہ انگلیشیہ میر محمد جعفر خان بشہر رسیدہ باز فوج خود را جمعیدہ گردانیدہ بارادہ فراغت چند کردہ از اول پیشتر آمدند و در خود کتاب محل معدیات افواج شجاع الدولہ نیافتہ روئے خود از مقابلہ بر تافتند و از فوج در انبان کہ در غارت گئے اطراف حجاب سے دوینہ مخدوہ در اسے نمودہ بشہر عظیم آباد رسیدند و بعض توپیا را بر بروج حصار گذاشتہ خود بطرف پچا پھاڑے برسد آب حلیہ کہ اکثر اطراف شہر را در برسات محیطے باشد منزل گزیدہ بطور سور چال قائم کردند و توپے را ہم بر بلند سے حروف بہ پچا پھاڑی برودہ بستند و میر محمد جعفر خان را مع ہندیان ہر ہش برسہ مذکور اطراف جنوبی شہر ماے دادند و چند کپنی تلنگہ خود را در محافظت گذاشتند گو یا میر جعفر خان پشت سر انگلیشیان و متصل با ایشان بود شجاع الدولہ ادیدہ آباد بنا بر مرامات افراطاب براے لشکر کتارہ دریاے سوہن گرفتہ و راہ راست عظیم آباد را گذاشتہ بطرف حصہ بنی میل نمود و درینہ ہم لشکر محلی گشتہ سے احباب کا سیاب گردید آخر بضرورت از انجا کوچ نمودہ باز بطرف پہلو اسے جا کر روپے عظیم آباد منزل گزیدہ اگر چہ درین منزل جا بہا بسیار بود اما باز ہم تلکے در آب رویداد جا ہما سے دیگر جفر کردند تا ہر ایک روز در انجا ماندہ صبح روز دوم بارادہ جنگ وزیر ع عالی جاہ و کل سپاہ سوار گردید

ذکر جنگیدن شجاع الدولہ با انگلیشیان و یافتن احوال جنگی ایشان اہمال نمودن چند روز و بعد از اوص
بہر شہر تلکے بطرف کبیر و چھاوئی نمودن در انجا بودن بے خبر و بہ محمدی نمودن با عالی جاہ بے بال و پیر

شجاع الدولہ با جمیع افواج خود کہ بحساب مور و ملح بودہ اندو سوار گشتہ از شارح عام کہ تالاب بھی پور و کھاسے پور و مقبہ پور عالی جاہ برسہ آن راہ واقع است پیش رفت و مینی بہا درج را حیلہ بوند سگہ بطرف دست راست و تریر باندک فاصلہ ماے گرفت و عنایت خان سپہر فاضلہ رحمت و حیلہ ملک دار پٹی بہیت و بریلی وغیرہ با دوسہ ہزار و سولہ و گشتائین با پیش ہزار تلنگہ ذوقول و زیر بودہ اندو عالے جاہ بلوچ پٹن کہ لبر کر دگے سمر و با توپاے و متع انگلیشی و ندو تھاے چٹاقی آراستہ و تیار بود و الہ پنج شش ہزار سوار نیز سہراہ داشت بطرف دست راست مینی بہا درام با فاصلہ بریار بعید کہ نمونہ مالک و نیم کردہ و مقابل پچا پھاڑے دور چال میر جعفر خان واقع بود از بلڈ گولہ رس توپ دور تر رفتہ استاد فقیر کہ سر شہر نو کرے با کسے نہ داشت برپاے سوار خانہ برد و ستیاے علی ابراہیم خان بہادر و سیرزا قاسم و سیرزا عبد اللہ سہراہ ایشان از فوج عالے جاہ بود اما ہر جاے خواست رفتہ تلکے سے نمودنا آنکے شجاع الدولہ در بناہ عمادات آباد سے خارج شہر آہستہ آہستہ آمد متصل بمیدان علی بلخ زار حسین خان مرحوم نایان و جنگ توپ و بان شروع گشت و وزیر ع خوج خود دسبار ہتا نمودہ قدم بہ قدم پیشتر آمد و از طرف انگلیشی ستواتر گولہ بارے توپ بود و گولہ یک توپ کلان بطرف سمر و کہ الہیہ بقدر خس کردہ پیشتر از عالے جاہ صفوت خود آراستہ استادہ بود در خوش میر سید و تلنگہ با سے ہر ہش میر محمد و شہرند و گاے گولہ توپ از سر فوج او گذشتہ در میدان مابین او و عالے جاہ سے افتادہ شہر سوار شجاع الدولہ بہ پیغام براے عالی جاہ آورد کہ من با دشمنان شام مقابل گشتہ گرم تپہ و ازیم شام در انجا استادہ چہ سے کنید ادا ان طرف شام ہش من مقابل انگلیشیان کہہ یورش نمایند اگر مینی تو اندیس و راسع توپا و تلنگہ با سے پٹن متعین من نمایند تا پیش رو کے من او توپ اندازے بر اعدا نمایند و از اطراف سواران بر آہنا یورش نمایند عالی جاہ در جواب عثمان ہیفرو ع گفتہ فرستاد و از جا کے خود بخندید و سمر و

نزد وزیر کبلک اور فرستادہ دو نیم ہزار روز گذشتہ وقت نظر بود کہ گساٹمین مع ناگہ بایورش نمود و از طرف انگلیشیان شکاک کہ سادہ
اشتبہ سازد و بعین آمد و جمعی از ناگہا سے سینا سے بر خاک ہلاک افتادہ مغلوب شدند عہدہ از لشکر عالی جاہ علیحدہ گردیدہ بلین معنی
اور یعنی ہمارے تاجا ایستاد و درستان را گاہ ساخت کہ بعد شکاک اگر باز آواز توپ انگلیشی بگوش آید علیہ انگلیشیان است و
اعلاست انہما گساٹمین و اگر آواز ناید انگلیشیان مغلوب بلکہ متلاشتہ گشتہ اند انخفا رہے کشیدیم کہ بعد یک دو شکاک باز آواز
توپ استماع افتاد و افواج شجاع الدولہ با ہم جمع گشت بعد دوسہ گھنٹے عنایت خان سپہر محافظ رحمت بار و ہیلہ ہائے ہمراہ
خود و دیگر افواج و وزیر یورش آورد و ہاں قسم آواز شکاک بگوش ما رسیدہ انخفا آواز توپ یکشہیدیم بعد لمحات چند شنیدیم
و از ہمہ طرف مدد سگ نیز توپ اندازے علی التواتر شروع افتاد باز فوج شجاع الدولہ جمعیت نمودہ سہ ساعت از روز باقی
خواہد بود کہ یورش ثالثہ بعین آمد و پنجہ توانائے و تاب تحمل در مردم وزیر بود و درمنہ نمودہ ترزلے در مصوف انگلیشی پدید آمد
و بعضے از دہل و ملہور اہل انکہ در جنگ می نوازند در دست مردم وزیر افتادہ انگلیشیہ کمال پایہ اسے را کار فرما گشتہ و ہمد
معقول نمودہ شکامے ستوا ترزند و فوج وزیر تاب نیاوردہ بجاسے خود برگشت لیکن بلوچ سگ و یعنی ہما در از جا بسے خود
بمبنیہ نگر شہج در مدین جامعہ دار مشہور پسر متنباس شہج حیا پسر بلند نامے از لشکر انہما بکار آمد و در سیدان جنگ از دنیا
در گذشت و فقیر بچشم خود دید کہ ہوا سے مشرق پیداکشتہ رو بروے لشکر وزیر و زیدان گرفت اول معربے بود و از پشت لشکر وزیر
سے وزیر ہماں زان دیدیم کہ بعد شکاک سوم انگلیشیان توپ خود را از مایکے بود پیش بردہ خود ہم از ماسکافیکہ استادہ بودند
تیمے چند پیش آمدند درین عرصہ شہر سوار وزیر و نزد عالی جاہ رسیدہ ملاستہ بر تابل ایشان و نکر دن یورش و نفرستان سمو
نمود و گفت کہ الحال روز باختر رسیدہ وقت جنگ مانده است بینگاہر گردند فراتما رکسے کہ باید بعین خواہد آمد عالی جاہ ہمد
را کلامک بیشتر بود از اسودت و اعلام نمود تا مع توہا سے خود و ہمراہیان برگرد و چون ساعتے از روز باقی ماند عالی جاہ راہ
خیمہ گاہ خود گرفت و شجاع الدولہ قبل ازین بمعسکر خود برگشت عالی جاہ نصف سیل راہ رفتہ باشد کہ شام شد اول شام بود کہ ظہار
کہ پناستہ با دوسہ کمپنی برآمدہ چون معلوم بود کہ عالی جاہ ازین طرف استادہ و انگلیشیان را عداوت با او زیادہ تر بود و بتمام
عالی جاہ رسیدہ شکاک کہ دست تمدان مجبور کہ عقب مانده بودند بلا خطر ازین جہات مصطفی گشتہ بے اختیار بطور فراریان
ازان ما در رفتند فقیر خود از پیشتر و دراز مالے جاہ خبر سے از نداشت درین وقت کہ شب سیاہ و بجوم عوام دسپاہ بود معلوم شد
کہ عالی جاہ کے چوکے تجبیہ خود رسید و نہ ستارہ کہ در مغرب اول شام طالع شدہ بود و طوفان داشتہ بعین لشکر راہ سے بزدان
خود رسید صبح خبر سوار شدند وزیر شہر سے گرفت اما نشد بعد دو روز خبر و مل شنیدہ شد کہ وزیر را ہر سیدہ و بعضے گفتہ
کہ زخم گولے درین جنگ برداشتہ شہر را مناسب نہ است و معا لہر نام دہل سیکر دچون شفا یافت از انجا حیدرہ
بر لب دریائے ہن ہن طرف جنبہ جزیرہ حصار عظیم آباد منزل نمود و ہر روز جزیرہ از شہر سے یافت گاہ سے آنکہ از طرف
سورجال سیر حفر خان یورش خواہد شد زمانے ایکہ از طرف مشرق شہر خواندہ ریخت و وزیر با معد دسے سوار شد و ہما

ویرینہ خود ہمیشہ بر اطراف شہر و سورجال میگردد

محمود محمد وزیر از لشکر انگلیشیہ و عین میدان خبر فاکمان پنجات یافتن از انجا بتائید خداوند و الاحسان

روز سے چند سوار انگلیشیہ مع سیر مدد سے خان کہ از لشکر مالے جاہ بر فاستہ با انگلیشیان ملحق شدہ بود و ہر ۱۷ مدہ اطراف

حصار خود لشکر وزیر کے گشت و چند پہرہ لگائے نیز ہمارا شان بود بادیر کہ نہایت جریدہ مع چند نفرے در دست ہی گشت دوچار شدند و از طرفین نادانستہ ارادہ دست بروے در خاطر باراہ یافت و با ہم طبع و ضرب نیزہ و تیر و تفنگ و شمشیر بطور قرار دے بعمل آمد باین سبب چون اندک اقسائے ہمدگر را میسر آمد میر محمد کے خان و وزیر راشنا ختہ سیر دار انگلیشیہ کہ شاید بیچ کر تک بود اطلاع داد و داد فوج دیگر از شہر حالہ علیحدہ و وزیر راجہ ہریان با خود دشمنی داشت چون سیاہ فوج جدید از دور نمایان گردید کسے از ہمارا سپہان و وزیر و دیدہ لبشکر خبر رسانید کہ وزیر محصور انگلیشیان گردید و وزیر خود را در ملک دیدہ بدر رفتن اصلح شمر و محض عنان بدانانی نمودہ آہستہ آہستہ خود را ازان متنافی بیرون کشید اما در لشکر ہمدگر رسیدن خبر عجیب انقلاب بر و سے نمود عالی جاہ نیر نقاسے خود و جمیع رفقاے وزیر با ہمارا سپہان آنقدر کہ بزوے حاضر آمدند باستقبال ہرچہ جانتہ با عافیت و جان رفتہ اورا در راہ دیدند و با اتفاق معاودت میسر گشت و آشوب فروختست القصہ ہمین روش یک دور و کم بیش ما پے گذشت و موسم ہر سات قریب رسید راے شجاع الدولہ بہان قرار یافت کہ الحال اقا ست در نزد یک حصار مناسب نیست در کسیر کہ از مضائق مویہ عظیم آباد و بر لب دریائے گنگا در محاذات غازی پور محال متعلقہ وزیر کہ بعد راجہ پور گنگا و شیدار بنارس است سکونت باید و زید و چھاوے باید نمود و بعد ہر سات ہمدارک شایستہ باید کہ از محاصرہ حصار عظیم آباد دست برداشتہ طبع معاودت کوشت و از راہ سیر بطول کسیر منت فرمود و الدیر راے ملازمت و وزیر و پادشاہ از حال ہما گیر ات خود آمدہ در لشکر بود و فقیر نیز از حالے جاہ دل گیر گردیدہ رفاقت پادشاہ گزیدہ ہماراہ و الدمر حوم سیر سے بر ذلتا لشکر از معبر کوہر در پیائے سوہن را پایا بیور نمودہ لب دریائے گنگا پانزدہ روز مسکرا ماند و از انجا کوچ نمودہ قصبہ آہرہ را کہ در دار الملک ہو چوہر است لشکر کاہہ ساختند و الدرا از انجا را دہ معاودت بحال ہما گیر خود مصمم گشت و فقیر او مناع لشکر و خیرت میدہ بود خود در ان مجمع مناسب ندید چون از ساجن اشتانی با بعض انگلیشیان مخصوص با آکر نظرین کہ از سفاکی عاجباہ نجاب یافتہ بدرفت در نہایت مرتبہ بود و در جنگ شجاع الدولہ پیغام و مراسلات او بفقیر میر رسید و ندہ ہم در جواب بقدر مناسب سے نگاشت و اکثر کرب بفقیر نوشت کہ پادشاہ را با ما مردم موافق کردہ تدبیرے باید کرد کہ تا بابر بد بخیرت و الدیر بد مند شتم اگر اگر این صورت میسر آید باعث از دیاد اتحاد انگلیشیان و موجب منوے ایشان خواہد بود و احوال وزیر معلوم است کہ شایع و توقع ظفر بر انگلیشیان با انیمہ عجیبہ و عدم التفات باستماع کلمات مشورہ خیر اندیشان نیست درین صورت اگر را ہے با انگلیشیان درست و استرمنائے ایشان کردہ ایدہ فانی از مصلح نخواہد بود و نیز معلوم است کہ انینا را خواہش اتفاق با پادشاہ است و کمر مرا نوشتہ بر این انادہ خود آگہی دادہ اند پادشاہ را ہم اگر رفاقت آہنا منظور باشد ازین امر آگہی دادہ و شفقہ بہرہ فتنے صائے کورہ نویسیا شیدہ باید داد و الد با تقان سیر الدولہ این را از ریا پادشاہ صائید پادشاہ کنہا بخود سری و عدم انقیاد و جماع الدولہ را غفہ بودن خود و درست او بود قبول نمودہ شکر بہر خط خود مفصل نگاشتہ اعلام نمود کہ ہر شرف با این وساطت ہمین حال پیشہ فقیر برسد پذیرفتنی است و ہرچہ خیر ازین باشد باید دانست کہ بعد ورت جاہر با ستادے وزیر و غیر او نوشتہ شدہ عرض پادشاہ از تحریک بر این فقرہ آن بود کہ ہاے را دستاب راے در میان نباشد چہ او از سلطان وزیر و نقاسے بیچہ یا در مناسب اوہ و تا کیسے بین نمود کہ مضمون این فقرہ افشا نیابد تا وزیران مطلع نتواند شد بعد حصول رخصتہ فقیر ہمارا والد لشکر برآمدہ تا مدد عظیم آید گردید و الدمر حوم کسبمین آباد محال ہما گیر خود رفت بحسب تقدیر در ان زمان آکر نظرین را کہ واسطہ ہواپ و سواں انگلیشیان باشد و نہایت اشتانی و حقیتہ مروخوئی بود با سیمہ کر تک سالافوج انگلیشی

کمال شقاق و افتراق در میان آمده و اتفاق که زیادہ از حد داشت اغرض از ان باتے نماند و جنبہ باعتبار دوستی ہائے
 او و گمان احوال سابق این شقہ پادشاہے حاصل نموده آورده بود چون نزدیک لشکر عظیم آبا در سید و اکثر را آگهی داد او بسوار
 فوج اطلاع دادہ ہر کارہ ہائے خود ہر کارہ سوار شد کہ در مسرت قدم مزاحمت بنام مستغنیان ماہ کہ گنجنانان مع بیعتہ افواج ہر
 را شہر متصل با بادے اقامت داشتند فرستادہ فقیر را طلب داشت بندہ بجانہ اش رسید ہر احوال ناچاہتے صحبت او با ہر
 کر تک اطلاع گردید و تاکید کرد کہ بر مضنون این شقہ سادہ پورام وکیل شتاب رائے آگهی نیاید والا قیاحت عظیم ہر اسی پادشاہ
 و سیر الدولہ ہم محل اندیشہ برائے فقیر و الدوخا ہر دو ڈاکٹر گفت کہ من بعد در خود قاصر نخواہم بود اما سوا فوج امر و رای من الحال
 شغرد راست کہ بہل آید بہر صورت و روز دوم ہر کر تک فقیر را طلب داشت و سیر جعفر خان را ہم بجانہ خود طلبید آخر روز فقیر
 بہرہ و اکثر رفتہ سیر و سیر جعفر خان را دید و شقہ گذرانید و سیر جعفر خان را بر سر گزاشتہ کہ بشود و در تنہائے او و سیر جعفر خان با اتفاق شقہ
 و بر مضنون آن اطلاع گردیدہ بندہ را حجاب و ادکال الحال پادشاہ با اختیار خود نیست بلکہ تابع مرتضی و وزیر و فرمان پندراوست
 و ما با این حال انتظار فرمان نمی توانیم نمود علی الرغم ڈاکٹر تا بر اتحاد یکبار را حجاب شتاب رائے داشت سادہ پورام را طلب داشت
 شقہ پادشاہ نمود و او نقلش برداشتہ نزد را حجاب شتاب رائے فرستاد و سیر جعفر ہر را رخصت نموده عرض داشت و حجاب شقہ نوشتہ حوالہ
 من نمود و فقیر سے خود مرین خصوص بوجہ دانستہ حجاب را مصوب جمہ اسیس پادشاہے فرستاد و خود نزد والد رفتہ و حسین آباد
 سکونت و در دید سیر نا با قمر مجرم و سیر را عبداللہ ہم ہر رفت و والد و فقیر از لشکر عالمے ماہ ہر خاستہ کہ حسین آباد آمدہ
 برسات مانڈرا نیند

ذکر یکصد کنودن شجاع الدولہ باہالی باہ مقید کنودن راہی گناہ و مضب کنودن ان اموال مع دیگر مملکت و احوال

فقیر و حسین آباد بود کہ خبر مقید شدن عالی ماہ غشیہ و مفصل ماجرا سے مذکور بعد چہ سے کہ با علی ابراہیم خان بہار اتفاق
 ملاقات شد از او شان معلوم گردید موافق آن مدین موافقت ثبت افتاد اول کہ شجاع الدولہ و عالمے ماہ اتفاق
 در محاصرہ محوطہ عظیم آباد بود و یازدہ لک سوار ہر ماہ سے باہست کہ عالی ماہ وزیر ماہ ماہ ہر ساند عالمے ماہ ہر آمدن
 خود از چنگال و وزیر با تدبیرہ قلت درو شدت تقاضا سے او در ہر ماہ مناسب دانستہ تدبیر سے درین خصوص اندیشید
 و وزیر پیغام داد کہ بندہ را بطور مرشد آباد مرض باید فرمود تا در ان تواج رفتہ و بندہ بوسبت تحصیل مالک نموده است و بے
 در انضمام عمل انگلیشیہ بر انگیزیم چون بالفعل فوج اینہا کم است نہایت تشویش عارض حال آنگاہ کہ کار سرکار بسولت صورت
 خواہد گرفت و در احوال اطلاع نام و نام حکومت در ان ماکن است این کار از دیگر متوسلان سرکار بہتر تو انم نمود پیغامبر
 علی ابراہیم خان بہار بود وزیر گفت کہ اگر عالمے ماہ بازنیا نید چہ باید کرد علی ابراہیم خان عرض نمود کہ عالمے ماہ را بخیر
 در دولت اسد گاہ و طہائے و ناہ کہاست کہ آنجا خواہد رفت خلاصہ تجالیات دور از کار اندیشہ مندرگ دیدہ گفت کہ اگر
 شمار مناس گشتہ بطور یہ حال پیش من باشد چہ معنا گفتہ علی ابراہیم خان التماس نمود کہ الدیہ من حاضر اما از یک موعود است
 تمدن نمی توانم نمود چہ ہر ماہ عالمے ماہ بندہ بوسبت نمایند و حال او برودن سزا دلان حضور ہم در اینجا بود ہر چہ
 معبر من وصول در آید ارسال نمایند تا داخل خزائن سرکار سے شدہ باشد وزیر گفت کہ این قسم نمی توانم نمود علی ابراہیم
 خان معروض داشت کہ ہر چہ مرتضیٰ باہست جان بہتر اما الحال حسن و قبح پایان این کار عاید بطور جلب عالمے

و شرم تصور سے کہ درین امور و سہ پہلو گان حضور خواہد بود نہ بجائے جاہ او خود آستان دولت و علمای و ملا خود
وانست خود را بر سرود تکیہ توانست بجنور رسانید کالیائا فکر سے بایک ذکر کہ آبرو سے سلطنت بماند و آب از حوض قدس باز آید و غیر
سہ چنچہ جوت منفعل چندان نداشت باز ہم شاکر گشت و گفت کہ مروج دیگر بایک راستین می نمایم علی ابراہیم خان گفت خوب است
عزیز با کار و افزایش اقتدار جناب عالی است وزیر علی ابراہیم خان را مخص ساخت و پاندم ایشان کار یکہ گشت بود و نہ
خاطرش جسد بکود بپسے کہ بآن مستاد بود و شغول گشت و علی ابراہیم خان برگشتہ جو اہل را بجائے جاہ رسانید

ساعتن میر سلیمان ناسا مان عالی جاہ با وزیر و برائتادان بنیاد دولت اوباقتنا سے تقدیر ہ

میر سلیمان قبل ازین او ان با میرزا اہلو و بی بی ہاد و دیگر ارکان دولت وزیر ساختہ در کار با شاہل می نمود یکبار میرزا ہاد ترک
لباس پوشیدن دلق می خواست خود را بکنا رکشد عالی جاہ بخاند اش رفتہ و اورا لباس پوشانیدہ ہمراہ آورد لیکن مقتضای صبح
مشہور مصرع ہر دم آرزو گے غیر سبب را چہ علاج ہ اکثر رئیس با عالی جاہ و سازش با مخالفانش از میرزا کو ر بطور رسید
و عالی جاہ شکایت اورا نقل مجلس خود و گو کہ چنانہ گفتگو سے خویش می نمود و می گفت کہ فلان روز سر پیچے کہ بر سر بنی ہمار
دیدہ ام از خان من بود کہ در تحویل میر سلیمان سپردہ بودم با فلان انگشت در دست فلان کس ازین قبل بخان اکثر در حضور مروج
مذکور سے نمود و میر سلیمان رسیدہ باعث وحشت آدمی شد تا آنکہ روز سے از لشکر عالی جاہ برخواستہ در جواریز اہلو و علی یک
خان قہمی بلشکر شجاع الد و لشکرش نمود بعد پنج شش روز ازین حرکت پیغام وزیر بعالی جاہ در باب تقاضا سے در میانہ رسید
عالی جاہ عذر بے بیضا مختہ خود را ہر ساخت اما اکثر اوقات ملا و وزیر بنا ہنجا سے می نمود علی ابراہیم خان مانع بود و مردم دور
و شل میرا بود و غیرہ کہ درین زمان از مہربان عالی جاہ و توسل جویر و ساسے لشکر وزیر بودہ اند کہ خان مذکور شنیدہ و خود
در ان گفتگو شریک گردیدہ با غیار سے رسانید و ہوسا کلمات مذکورہ وزیر رسید و مطلع بہانہ جوی وزیر را و سید علی محمدی
با عالی جاہ می گردید آخر وزیر پیغام فرستاد کہ پادشاہ بقایا سے معاملہ معویہ بچاکہ و خیرہ از شاہ طلب دارد و محمدلان ہی گزار
نکرش زود باید نمود عالی جاہ علی ابراہیم خان بہادر را طلب داشتہ برای جواب و سوال نزد وزیر فرستاد و در حضور رفتہ و عیوض
نہد گے از طرف عالی جاہ التماس نمود کہ من با سید اعانت و امداد بخیرت رسیدہ ہمید و خود را اینماست حضور سلیمان و انچہ میر
ہو در او اسے آن تصور سے ترفند الحال کہ عقد و سہ نمادہ و تقاضا سے پادشاہ بے موجب با جہدہ است جناب عالی بیتی ہمار
را ہر ماہ باند تا بصد اگر چیز سے بر آید در او اسے آن بطور یکہ سخن باشد تا سرخو اہم بود و اگر بے موجب باشد اسید و اراعات
و حمایت از جناب عالم و وزیر آرزو گشتہ جواب داد کہ مراجعہ کار راست شما داند و پادشاہ بیتی بہادر کیست کہ محمد فرانس بشکار
میر و مختار با پادشاہ ہست ہرچہ و اندو اہ کہ در علی ابراہیم خان مایوس گشتہ جواب وزیر کشیدہ بود بعالی جاہ اعلام نمود
عالی جاہ چون ہمیشہ در وقت انتظار رجوع بعلی ابراہیم خان بہادر نمودہ صلاح سے علیحدہ درین خصوص ہم پر سید و ہر چہ
گفت کہ اگر در در سر کار باشد اسر متنا سے وزیر باید نمود و الا خود متنا از خیمہ بیرون رفتہ پیغام باید داد کہ من بتوجہ حمایت و متانت
خود را تا در دولت رسانیدہ اسید و ارا عانت بودہ ام و اکنون مع اہل و عیال و اسباب و اسوال و ذیل اہل و مملکت عالی

مازمم انچہ مقتضای الطاف و شفقت و نیک نامی و رحمت باشد بخل آید

ترک لباس نمودن عالی جاہ و بازر پوشیدن با شعار وزیر بلا خبر و اگر اہ

ملپٹن با وعلی کو بچانہ را جواب دادہ تو ہما و بندہ و قاسے حقیقتے کہ از سرکار راست در خانانہ مائے سپہر نایند و دو ملپٹن نگہدارند و چون او با وزیر ساختہ بود کہ بر تک حرامی بستہ جواب فرستاد کہ الحال تو پ و بندہ و از کسے است کہ در دست است و خود از ان مکان کہ خبیثہ داشت بر فاستہ در لشکر و زین زول نمود و ملازم ادگر دید

مسقید شدن عالی جاہ در دست وزیر باقتضای قسمت و تقدیر

چون شب موثر خورشید خیزد فرانسس کہ پیشہ ملازم عالی جاہ و بعد از ان بر طرف گردیدہ نوکر وزیر شدہ بود با علی ابراہیم خان بسیار آشنا و پاسن فلاسما سے سابقہ سیداشت بہ فتح کشن از قوم خود ہمراہ آورد و با علی ابراہیم خان گفت فردا افواج وزیر برای دستگیر کردن عالی جاہ می آید انقلاب عظیمی درین مسکرومی خواہد داد و ندید از آن دوران وقت بر شاہچہ رود و اگر این بیخ شش کس در مخالفت خواہند بود احد سے متعزز شما نخواہد گشت علی ابراہیم خان فکر پاسن خلاص آن مخلص سر تاسرونا بجا آوردہ و سذرت خواست کہ براسے من نامناسب و از رفاق پیوستہ است کہ عالی جاہ در چین بلاتلا من در حمایت اسد قاباٹم مسج دیگر پاسے از روز گذشتہ بود کہ افواج وزیر بکجا سوار شدہ قاصد خبیثہ گاہ عالیجاہ گشت چون تایان شد باز موثر خیزد از ملپٹن خود ملطہ کردیدہ با سجد و دسے نزد علی ابراہیم خان آمد و عثمان دیر وزہ را عادیہ فرمود و خان مرقوم بطور مسطور انکار ننمودہ ابا کرد و او اگر بان برگشتہ بصفت خود ملحق شد مردم مذکور بخام عالی جاہ را محصور ننودہ بہ طرف حرم سرا و کارخانجات مستحقان محکم نشانیدند سر و دیگر باین کار مامور شدہ بود در خبیثہ عالی جاہ در آمد و او را بر پیشہ کہ براسے سواریش آوردہ بود نشانیدہ خود در عقب ہودج نشست و ہمراہ خود در انبوه مردم متعین بلشکر وزیر بردہ در جانیکہ خود بود و محبوبین اش

محرور بودن علی ابراہیم خان حسب الامر وزیر و نجات یافتن از ان حراست بحسن تقریر

آخر روز چند سوار ملازم سرکار وزیر عثمان ریز مقابل خانہ علی ابراہیم خان بہا درازد و رسیدہ خان مرقوم را متعین کردید کہ براسی اوی آیند عزت کے چند را کہ در خدمتش حاضر و او بر لبستہ بیاری خواہیدہ بود آگاہ ساخت کہ اینا جو یا سکن می بندہ الحال بہر کہ خواہد بود رو ہم نشینان ہمہ گیر نیستہ گوشہ عافیت جستہ مگر سر شکار سے و غالب خان و خواجہ عبداللہ و واحد علیخان کہ ادا جائے خود بخجندہ رفیق حالش ما نمزد تا آنکہ سواران مذکور رسیدہ و فرود آمدند و بر اسپا و اسباب ناظر بودہ بجز استش قیام نمودند قبل زین ساختہ یکہ دوست گرفتہ اسے علی ابراہیم خان بر بان خان نام جامعہ دار سے افغان کہ اندک طالب علی و فرستہ داشت و خود را از جملہ فدائیان خان سو صوف شمر دہ در بندگیہا و حسن اخلاص از جمیع شوسلان ممتاز سے نمود و ظاہر کرد کہ انچہ درین وقت از عادیہ پنهان داشتند منظور باشد برین باید سپرد علی ابراہیم خان گفت دیگر چیز سے غیر از دو ذیل و چند شتہ ندارم این را با خود نوسے کہ ادید نگہدارید آن صدیق صداقت شکار کہ خود را تانی نشین از ہائی القار می شمر د فیال و شتران را گرفتہ بجائے شتافت کہ دیگر کے نشانیش یافت القصہ علی ابراہیم خان در عین بیار سے حیران و تماشا سے قدرت ایند و سہمان بود و دیگر رفقا سے عالے جاہ ہر یکے یکے از روساے لشکر و زیر ساختہ با و پیوستہ مگر حافظہ اسرار خان یغیے و بعضے از مصلحتیان بیکہ آمدہ در لشکر و زین حوالات مردم بودند کہ از دوستان حاضر علی ابراہیم خان را دالت نبوشن عربیہ بخیرت وزیر خود آمد و ملطہ از احوال خود نوشتہ فرستاد وزیر در ان وقت اندرون محل بود لیکن چون ابراہیم خان

را بسبب آریسیدگے مزاج حسن اخلاق نیز قتالی محبوب القلوب آفریدہ مستفغان حرم سرا کے وزیر کے ارجاء انہو ان پوزندہ وقت
 رسانیدن زیور حواہر و دیگر تحائف بزن وزیر و والدہ او کہ علی ابراہیم خان برودہ شفا سائے باودہ اشتہار خواہش باشینہ
 دل آہنا بران عزیز و افراتیز سوخت و عرقش را پوزیر رسانند خواہم سرا از طرف وزیر آمدہ سواران را تاکید نمود کہ از
 دور تا نظر بودہ سوار دے نسبت بعلی ابراہیم خان بمثل نیارند و دستخط نمود کہ باشا تفرعہ نیست مخفی چند افراتیز بدین است
 و بس خاطر جمع باشد صبح روز دیگر سواران رسالہ شجاع قلی خان کہ معروف بمیان عیسی و از جہانگیران بود آمدہ ظاہر ساقتند کہ وزیر
 شمارا علیہہ است علی ابراہیم خان پیر پٹنہ در بر و دستار خفنی بالاسے کلاہ بر سر چیدہ ہر پالکے خود سوار بدر بار رفت
 سواران سفلہ مزاج و بجا پے پوچ ملیح بودند در لشکر رسیدہ گاہے بطرف چندہ کالے جاہ در آنجا مقید بودند و دو گاہی
 بکاسے دیگر چون دوسہ بار این حرکت بعمل آمد خان مرقوم یکے از ملازمان خود را فرستادہ شجاع قلی خان بیام فرستادہ
 کہ حسب العطب رسیدہ ام نہیاد ہمہ ایہان را از گردانیدن من سود چہیت ہر جانطور رجسور باشد مامود فرمائید کہ دفعہ در آنجا
 لشعہ شجاع قلی خان کسے را عمارت فرستادہ تاکید کرد کہ سواران را بتندی نمودہ خان را با احترام نزد او فرستادہ
 از آنجا بواران و ششام دہان و چند بدکنان در رسیدہ علی ابراہیم خان را بعزت در دیوان خاصہ وزیر جا لیکہ مکتب میرزا
 امانے پسر وزیر بودند و شجاع قلی خان و بیہی بہادر و نوشیہ ختیل و یاقوت خان ناظر و دیگر مقربان حاضر بجا جمع بودند و مشیر
 جنبتیل از دور خان مذکور را دیدہ بظہیر فراغت دیگران نیزہ تبعیت اور فرماستہ علی ابراہیم خان را بعزت نشاندیدہ و خنان
 استمال و استفسار احوال مزاج و تاسع و حیرت برد و انخوردن نمودہ آدم نزد و کلیم محمد خان فرستادہ و در حکم تیار سے دور
 و عدا افتادہ خان مرقوم مذکور خواست کہ آفتاب بلند شدہ وقت خوردن دوائیست فردا خودہ خواہد شد بعد علی ابراہیم خان
 را حضور وزیر بودند در آنجا اسماعیل علی خان خواہم سرا در وضع فیل خانہ سو محافظ اسمار خان نشی و بیغہ و دیگران از محلہ عالی جاہ
 حضور وزیر استادہ بودند خان مشارا لیبہ بالفاق جماعت مذکورہ در حضور رسیدہ یک اشرفی بوزیر گذرانید و بدون آنکہ
 مامور بجلوس شود و شمت از جماعت مرقومہ بیہی بہادر و شجاع قلی خان و یاقوت خان نیز نشستند وزیر کہ لباس و لاتی پوشیدہ
 تبر زین در دست بکمال رعوت برستند شمت بود و رعلی ابراہیم خان نمودہ گفت کہ صاحب من بامیر قاسم خان چہ بد
 کردہ بودم کہ روز جنگ پچا پھاڑے سمر گفت کہ ہر گاہ سوار سے من بعد فتح بر انگلیشیان روبرو سے او بگذرد سمر و بزن
 شکاک کند علی ابراہیم خان التماس نمود کہ مرا ازین خبر آہی نیست واسے ہر احوال عالی جاہ کہ را سے چنین کسے کہ او دارالملک
 خود گذارشتہ با عانت او و نشانید نش برستہ دایلت روبرو سے دشمنی چون انگلیش آید داد در بارہ اش چنین بداندیشے نماید
 وزیر بر اشتفتہ گفت مگر من دروغ می گویم اگر خواہید سمر و علیہہ روبرو سے شما با علے ماہ مقابل سازم علی ابراہیم خان
 ازین جواب دور از صواب آزدہ گشتہ گفت من بے اطلاعی خود التماس نمودہ ام بکذیب جناب عالی نمی گنم و انچہ از مقابل
 نمودن سمر با علے جاہ ارشاد دے شود و درین وقت مرتبہ عالے جاہ بجا سے رسیدہ است کہ خندہ نگار سے باوشان مقابلہ نمودند
 سمر خود جاہ و مرتبہ دار و وزیر خالے کشیدہ شروع بہ ہربانے و دیکوئے علی ابراہیم خان و عیب جوی میر قاسم خان نمودند
 شمار خود بے ہتید و او با شہام بد بود و ناراضے مرا معلوم است کہ در محفل خود شکایتا سے من سے نمودہ و کلمات بریکہ نسبت
 بمن می گفت شاہ اورا مانت می کردید و او شنبہ سے شنبہ دایم بار فیجے شل شاہ جاہ بود علی ابراہیم خان عرض نمود
 کہ من بدانت خود و تقصیر سے در کارشان نکردہ ام مگر آنکہ ہنگام آمدن از ممد و عظیم آباد اختلات در کار دایہ او ہماست

چون جانی باده بجایه ادب ابراسیر گردید بر سر سلیمان انگشته سلیمانی در دست کرده از کج خمبول برآمد و ادعیه تقرب در خدمت وزیر
 بهر رسانیده یو ساطعت مقربان ظاهر کرد که یعقوب کبیران حارس قلعه رهناس از متوسلان من و سالیان متعدد آنگاه که قلم دار
 است نیز از دست گرفتای این جانب و اموال و نسوان خفیه همه معلوم و گنجانیده شد و دست اگر کم شود تدبیری در خیر آن
 نموده قلعه مذکوره را تمیز بمالک محسوسه گردانیده بر خود یوای این قسم امور بود و بهر مکر و مایه و بهرانی ساخته رفتی چند
 حسب استعای او بریر جمع خان که دان تاوان حاکم مسرام از طرف وزیر بود و بهام ساهیل و یعقوب و غیر هم نوشته داد و بر سلیمان با حقاد
 و دوا و سالیان ایام که دنیا داران به بنا بر احوال و تحقیقاتی وقت میباشند رهناس آمد و بهر مکر و مایه و بهرانی ساخته رفتی چند
 فغانه و داروین و دوا و بصلاح کونسل انگشته بریاست فرج و ساطعت وزیر مامور گشته در عظیم آباد رسیده بود و ساطعت به فقیر یو ساطعت
 و اگر نظر فرشتا نوشته فرستاد که اگر یو ساطعت رهناس مسخر مامورم که در موجب مزید دوستیها خواهد بود فقیر را به ساهیل که حقوق
 سابق مایه گردان او را قراین متحقق و قریب و از حالت ملوک و ماکر و داشت این راز در میان نهاد و فهمانید که طرف اینها
 غالب وزیر از جمعه اینجا به بر نیامده عفریت شلی و مغلوب میگردد و اگر خوبه خودی خواهد بود قلم را به دشمن آغای خود نداده
 تسلیم جماع انگلیشان نمائید که برای شما و اولاد شما را بدین مورد و همیشه مورد غنایت و لطافت خواهد بود و او خود
 مرد فطن بود و اقوال مراد بر سلیمان را سنجیده میبرد و مکر را بلایت و عمل توقیف نمود و در انگشته فرستاد که مراد رسیده از انگلیش
 را به فرج نود و بطلبند و ساطعت خود نوشته فرستاد که این کاغذ پذیرائی مطالب من با عید و قول که دستخدا گنجانیده دهند
 فقیر را اگر و بهر مکر و نوشته بر تل کاغذی که در آن دقت گنجان و در نواح حکماری بود طلب داشت و ساطعت ساهیل را و ساطعت
 گنجانیده طلبید و ساهیل رسانیده و اسطه جواب و سوال گردیده قلعه کبیران مذکور و دانید بر سلیمان خبر و در کبیران مکر و
 یک نوبت شنیده بر رفیع ساهیل آگاه گردیده بلشکر وزیر برگشت و ساحت فقیر را بشجاع الدود رسیده +

رفیق بنده بخدمت عالیستاد و اگر دست خیر شکست یافت وزیر در کبیران

برده باد و ایستاد و وزیر رفیع را فرستاده با فقیر تحریه نماید نهایت اندیشه داشت درین من صحبت ساهیل با کبیران
 بهر خورده ساهیل از قلم خود آمد و در الحاسنه نوشته التماس کرد که باید همراه من بخیلم آباد رفعت مواعید را با یافرا سازند و الا
 خطه مرجع در باره من کرده خواهند بود و بنده قبل ازین ماجرای اینجا بدو کفر نوشته مع خطوط میرزا شمس الدین و خط وکیل
 و الدیر حرم که متضمن آزر و کی خاطر وزیر بنده و حضرت والد رسیده بود و فرستاده استدعای آمدن خود بخیلم آباد نموده
 خط و متضمن طلب فقیر رسیده بود بنده با والد حرم قیاحت بودن خود و حصین آباد و حسن رفیق بخیلم آباد التماس نموده
 اعلام کرد که اگر احیاناً وزیر درین خصوص مایه بر سر نماید ظاهر باید کرد که ظانی بلی بنده بهر من است لیکن از فرمان من بیرون
 و از بدنه تا با جماع انگلیش آشنا احوال او را من جواب بخیلو فام داد و لا تفرق و تارک و زرا فرخی اگر وزیر بفرماید برای آن جانب
 غدر و واضح است بنده بهر انگلیشان آنچه مقدار است خواهد دید و اگر انگلیشان بر وزیر غالب آمدند برای آنجا بقیاسته خواهد بود
 بلکه ممنون دوستی با خواهند بود و در خص گشته مع ساهیل روایت عظیم آباد گردید و در احوال رفیق میر حفر خان بکلیت و حشر آباد
 و در گذشته ازین جهان و در و دهمین مکر و ساخته گرفته بدون تلنگ با سعتین ساهیل سادان کبیران کبیران را بهر طرف
 لشکر با دهمین مکر و یافقی او اندو دست تلنگ با سعتین ساهیل سادان کبیران کبیران را بهر طرف
 جواب سوال و انگلیشان مغلوب گشتن از جماع مذکوره مفصل معلوم نمود تفصیل این احوال از صفحات آینده و طبع می یابد +

رفتن میر جعفر خان قبل ازین جنگ بکله و مرشد آباد و در گذشتن او ازین جهان و دیگر سوانحیکه درین سنه و در

برون شجاع الدوله و عالیجاه مع بادشاه از محامی عظیم آباد ریاسته در کبیر که از محاللات بهو چور و محاذات غار سه پور است طرح انعامت
 انداخته اراده گرفت دران فواح نمود و محکم برسات در حید میر جعفر خان برای بعضی جواب سوال های خود قاصد بکله
 گردید و برادر خود میر محمد کاظم خان را که مرد ساده نیک ذات و بیطاعت صوبه عظیم آباد قبل ازین مقرر ساخته بود بمصلحتی که
 بدو خود اصل میدادست متنبه گردانید و میر جعفر خان را که در راه نایب صوبه عظیم آباد که عالی جاه او را در گنگا غری
 کرده بود دیوان و مدارالمهام صوبه مذکور با آنکه لیاقت و نیکار بکلی بیچ کار نداشت گردانید خود راه بکله که برای او مقدمه سفر است
 بود گرفت همانا سبب برگزیدن را به و میر جعفر خان را این فقط عناد عالی جاه برادر او بود و همین قسم هر که در زمان عالی جاه
 ملازم او یا مورد العناش بود نزد میر جعفر خان بمغرض تنوع مردم گشت هر چند بنی عذرات آن شخص لیاقت انواع عوالم غایت
 داشت باشد و کذا بالعکس چون اکثر بزرگان و بزرگ زاد های بکله و عظیم آباد بنا بر تسلط و اقتدار عالی جاه در زمان
 رفقای او انسلک داشتند میر جعفر خان را به بنود که بیچاره با ماکن و اوطان خود معادوت نمایند چنانچه میرزا با قزو میرزا
 عبداللّه تعلیق آقا میرزای مرحوم و یوسف علی خان پسر غلام سلطان و ازین معقول اکثر کسان در اطراف شهر تعلیم آباد
 و بکله حیران و در کمال پریشان خاطر بودند تا آنکه میر جعفر خان در گذشت و آدمگان بیچاره را عود و بنیازل خود میر گشت
 و اکثر کسان که نزد میر قاسم خان مردود بوده اند و عظیم آباد و مرشد آباد و مشمول مراحم میر جعفر خان گشته بمدارج علیه مرفعی شدند
 و خان مذکور بکله رسید مشغول جواب و سوال خود باریاب کونسل بکله گردید چون شمس الدوله نیز به دست کورنران
 سفارت و نادانی میر جعفر خان علی ماسه علیه آگه داشت نمون است که مطلق العنان او را در مرشد آباد گذارد تا ماسا با بسکند
 هر شهر و دیار عث عث کا و میه بیچارگان را با حق بر بخاند بنابرین جواب سبالات او را در چکا پوی کونسل انداخته بیچ گفتگو را
 یکسو نموده و چند خواست که زندگاری چنانچه بدلیل مامور و در کمال اقتدار بود بحال او برقرار بوده بهر او از بکله بر آید چون
 سفاسد وجود بهند وی مذکور شمس الدوله را گماشته معلوم بود و میدادست که میر جعفر خان با خواسته او مجوز اید او بهر ار
 اکثر نام آوران آبر و طلب گردیده و احوال هم خوب بود و در فراموشی شد تا آنکه هزار مساجت میر جعفر خان مرغش گشته بمرشد آباد آمد و
 زندگانه را و رخصت یافت بعد ورود و در مرشد آباد خطوط انواع چل بشارکت آرای مسیران خود یکونسل نگاشت و بعضی
 از کونسلیه با مالطرسه از غرض نمود نموده درین باب استمداد کرد شمس الدوله ملاسه و زمین بخشش فمیده بمرشد آباد مرغش
 فرمود اما محبوب و مفاسد او را نوشته کتابی مملد ساخت و زندگاری مرشد آباد آمده اقتدارش بجایگز رسید که شش محمد رضا خان
 که نایب نظامت هماغه گرد و داد را بیک و عطار الدخان ثابت جنگ بود محتاج رجوع گردید و اکثر موردی اتفاقه بود مرشد
 و میر جعفر خان فرایند بهند وی مذکور گشته خان مرقوم را از حکومت جهان گیر تفریر فرمود و حسب الایامه او مقید ساخت تا آنکه
 بهند بکله که صاحب قاصد بازار بود زندگاری و میر جعفر خان ترسیده خلاصش نمودند درین ضمن میر محمد جعفر خان بیمار گشته
 روز بروز کاستن گرفت و چهار دهم شاه شیان سته کینزار و یک صد و بیست و هشت سحره روز سه شنبه در و در جهان
 بی بهما که مزاج عقیه است نمود از مقیدین سبوح اخلاص که دم آخر آب تبرک جمای کریش کوشه که یک از سابع بهند و رسود
 مرشد آباد است چو نیزه زندگاری آورده بکن میر جعفر خان چکانیدند آب خور دن همان بود و دن سپردن همان بهیت

ہمیت لہذاست اگر کشیدی + کہ اگر خاد کار سے حسن خدروید + اعاذ اللہ وجميع المؤمنين من غیر رائد میر محمد حفر خان از فوج افواج
شجاع الدولہ جہاں بہت آبشہرت داشت آرزو مند مصالحو بود کہ بہر صورت یسر آید شاید اصحاب انگلیشیہ ہم بنا بر شہنشاہ
شجاعت و اقتدار وزیر و بدنامی مقابلہ با پادشاہ مغز استند اگر صالحو با شکی کہ عمل امور تجارت شان ناشد بعمل آید قبول
باید نمود و صوبہ عظیم آباد باختیار وزیر و پادشاہ گذار شدہ در انگلزاری صوبہ بنگالہ ہم سببے مناسب کہ فقیر را منع معلوم شدہ
تقصیر نمودند شجاع الدولہ از فوطہ غور و فقدان شور کہ درین زمانہ نہایت دوج و از سروران کہ تر کسے ازین مرض خالی
است قبول نکرده اصرار بر انزعاج جمیع مالک داشت و عجب آنگہ با وجود کثرت لشکر و توپاے فرد و بزرگ و قلیل سہاب
بوفور از شدت فقلت و سببے خبر سے و غر و رشور خود با وجود نبودش وضع و تدابیر کہ براسے این کار با است نفعیوان است
کہ درست بعمل آرد و التماس دولت خوامان و نادول و ہوشیاران کامل اصلانی شنید بہین علت دیدار و بدعرب حالی است
دیرین جزو روزگار کہ ہرگز از انانہ کے یار شدہ با وجہ اقتدار رسانید باست و انقلاب یافتہ خود را از انانہ و ملک کہ در زمرہ فتنہ
بالا تر ازین جہاں نشان ندادہ اند افضل واسطے شمرہ رویہ و طریقہ آن بزرگواران را مرجوح کشیم سخیفہ خود مرج میدانند از انانہ
جہاں است استشارہ در امور کہ سید کائنات علیہ افضل الصلوٰۃ کہ عقل ناس و صاحب دمی بود از جناب حکیم خیر بھوان مشاؤ
ہم سنے الامر امور گردید و سلاطین ذوی الاقتدار دام راسی کیا رہیستہ بناسے کار خود میر مشاؤرت گذار شدہ با وزیر اہا و اہد قاس
عقل ہستشارہ سے کردند الحال ہر کہ بدستباری بخت ناگمان بدوستے رسید خود را در جمیع فضائل و کمالات از کل کائنات
افضل شمرہ رجوع یکسے نمی کند بلکہ اطاعت را رنگ و عار داشتہ بہ چند نامح صدیق اسر سلو دینت باشد انتفاعے التماس
اوسے نماید بلکہ عقول را بار زود مقدار میسجد و میگوید کہ ما عقل کوک با آلا ف داریم و دیگران عقول مات و عشاہات
سبحان المد کا عقل یکجا کشیدہ و مرتبہ انسانی خصوص در ہندیکہ مد سیدہ (اللہم افزع علینا مبرائے او دے با تفصل
والاحسان و دینک و جودک بالفتح الاخرا م +

ذکر مغرول شدن میجر کنگ از سالارے فوج انگلیشیہ بورد و مجب منہ و کہ نوکر با دشاہ
انگلیشان بود و اتفاقا بطرف کلکتہ از جہاز رسدہ بسالارے فوج بنگالہ مامور گشت و
جنگ وزیر با بنجام رسانید و ساختہ کہ کپتان مکتبوسے بان مبتلا گردید

ہنوز میر محمد حفر خان زندہ و در کلکتہ بود کہ میجر منرو بہر جہاز منوار سے کہ عبارت از جہاز جنگی است تفریے کہ فقیر بران لگی
خبر و وارد کلکتہ گردید چون اصحاب انگلیشیہ امتداد زمان جنگ وزیر بنا بر موسے تدبیر و کم جر آتے تیسر کنگ احتمال میدادند
و نیز ضابطہ این جماعہ است کہ ہر جہاز واری ملازم کہینی باشد و سردار دیگر نوکر با دشاہ در اینجا وارد شود تا ہنگام قیامت
سردار ملازم شاہیے حاکم و سردار ملازم کہینی محکوم او باشد رئیس الدولہ و دیگر کونسلہ ہای کلکتہ میجر منرو را بدواری افواج
عظیم آباد جو بہر نمودہ مرضی کہ دسیر کنگ با ستاع این خبر بکلکتہ رفت و میجر منرو بنیم آباد رسیدہ بر است فوج پرداختہ زانی
قلیل گذشتہ بود کہ کپتان مکتبوسے را با مہرودی از انگلیشیان رکنک ہای پیش او هجوم آورده کہ فتنہ و اوجاس توپ ہر اہش
ارادہ بردن نزد در آید بلو بند نمودہ و راجہ مذکور حسب الامر وزیر رلب دریای سرچہ مشہور گما کرد و دیو باست بر سر مد
و دغا زسے پور متصل مجھ و دگر کہ سپر بنا بر فیر کے ملک وزیر و خواست دخل و تصرف انگلیشیان و در مالک محمد

ان واقعات داشت و کپتان مذکور نیز تفریق آباد برای مجتنبان امور برب بمان دریا در حدود صوبہ عظیم آباد مامور بود کپتان مذکور نهایت
بدر ابلح میرا ہے پناہ تھی خود انحراف و غلطی آنها نموده میفرمود و از آنجا که فیما بین او و کپتان با رویداد اعلام موجود
بموجود آنکس کسان را منوثر باستاد و قسطنطنیہ لشکریان فرستاده خود با یک پلٹن سولدا و لاتجے بسبب المیاد و بر جناح استنجال
و دوجہ متصل کپتان رسید وسط التور مستعجلان رنسی لشکریان سے فرستاد و کپتان خود ہم انچہ بنا نیست کہ در عرضی آنها
بمحل می آورد چنان اقبال ناصر انگلیشیان داد بدزد و خیال لشکریان بود با وجود آنکه راه بسیار بر سر یہ نزدیک بلشکر بلوند سنگ
رسیده بودند بمواعد ملا استعمال کرد و معوق وقت و زیدند و میسر رسیدہ و بعضا بطر مسجد قواعد سلامی از آنها دید چون بند و فنا
در خوابانیدند لشکریان را محصور سولدا ان نموده بند و قمار را بنید و آنها را بر آورد و جمعیت آنها را در سر شکست دہ دہ میت بست
مزان جماعہ در پیشہ داخل کرد و از بلطشای دیگر بمان قدر مردم بر آوردہ پلٹن نازہ آراست و بلشکر کوئی کپتان بجای مذکور
فرستاد و میت و پنج کس از جملہ پلٹن کہ این فساد بر انگیزند او بود بطر قوطہ بر آوردہ و حضور جمیع فوج برای عیت بہم
توب پرانید بر سہنہ از جملہ ابن میت و پنج کس اندک ملتے خواستہ و پرستش خاصی برای آفتاب غیرہ معبودان خود بمالیدہ
خاک از بمان گل زمین بر سر روی خود و بالید و طیب خاطر در کمال استقامت آمدہ جان خود بہم توب و ادا صدق اللہ تعالی
و کل حرب بمالہ ہم فوج ہما جواب و سوال از طرف شجاع الدولہ بمنا بعت عقل مشد اصحاب کونسل انگلیشیہ کہ تجارت محل عقد
امور بودہ اند حکم جنگ با او میسر منور میادند چون رقائم چند متضمن عجیب غرور بیرون از تو انین عقل و شعور یکجا شد مذکور سیر
در اواخر صف با واسطہ ریح الادلی سنہ ۱۲۸۰ یک ہمد و ہفتاد و ہشت ہجری نبوی صلے اللہ علیہ وسلم حکم تشکیل بداد بر سر منور
فرستادہ مامور بجا دلہ و مقابلہ نمودند و میسر و صیاسے چند در مل غلام سبب ضروری مثل گامان بار بار دبار و از غرض شکولات
و غیرہ با محتاج و شمار مردے کہ میخواست آنها را درین جنگ ہمراہ بردہ پرداختہ و اعیہ نصفت بچنگ زیر طون کہسہ نمود

ذکر عبور میسر و مع فوج از دریای سوہین بر مہجر کو لور و رسیدن بمقابل
لشکر وزیر و جنگ این ہردو با ہمہ گیر و ظہنریافتن بر وزیر محب لغتدیر

و اواخر ریح الاول یا اوائل ریح الآخر بود کہ میسر و جنگ وزیر مامور گشتہ مردم لشکر خود کہ بردن آنها ہمراہ منظور داشت
انہما ہے و اہل اردو مع سوار و پیادہ انسان و حیوان ہمہ را شمرده بغضت حساب و آوردہ و غلہ و دیگر با محتاج آن قدر کہ
نادرہ وزیر لشکر دنا کند ہمراہ برداشت و با اصحاب کوٹے عظیم آباد گفت کہ در زمین آیام معدودہ یا طفر بر خضم میسرے آید و جات
محلہ مغرورہ می نامید با مغلوب و معفو و مشویم باز رجوع و حاجتے باین مذخرات بخوار بود چون این داعیہ معصم و میسر
بر ایی گشت نیز مے اللہ نام شخے از سکتہ صوبہ عظیم آباد کہ از طرف وزیر عامل برگشتہ بسیار و غیرہ مصفافات سرکار شاد آباد
بود از حرکت میسر وزیر فریاد و افواج مغلیہ خود را بقراولی چپا دلی فرستاد و توپ بزرگ را کہ چندی قبل ازین بر لب دیا بمقابل
افواج انگلیشیہ کہ بر دریای سوہین مخازی کو لور ہواست معراجا قیام داشت فرستادہ بود و با ناس طلبہ چون برسات با فزادہ کل
لا بسیار شدہ بود در بعض از اثنای راہ پایہای ارباب توپ مذکور بکل فرورفتہ برآمد نقش متعذر گردیدہ و وزیر خود با نیزہ سوار
مردانی آمدہ توپ را بر آوردہ ہمراہ بزرگ اما از کثرت غفلت در مکر سرانجام سبب جنگ ملاحظہ گولہ های توپ و بار دق
استخراج عوض حملہ آنها و تقوی بعض ہر چیزے ہر کر اسے بالیست و مشورہ اوضاع جنگ اہل عقل و ارباب حرب خبر خوا

مشتول بود و لب از قبیل باغی تبار چو تره برانیدن کبوتر و درگرمی و لایع جان غافل و عامل مانند گویا در ملک خود بر سر
 سیر و لشکر آمده مکر سرور چالے اندر یاقه تنوار کشیده و قالب گنگا طغی ساخت و داره حرب در حجاب و پناه آید داشت تا آنکه
 میسر منوچ فوج جنگا رسیده و بمناء حله سر کرده بر لب چیلے محسک ساخت و چیل مذکور بن الفسکین واقع شد روز سوم فوج
 فتح غزم و تدبیریک اندیشیده و ترک سدی که برای جنگ کشیده بود کرده بدایه جنگ انگلیشیان از سر مذکور بر و بر رفت افواج
 متغلبه و غیره همراه وزیر و شجاع قلی خان دعوت بمیان عیسی با همراه میان خود کشتش هفت هزار سوار و پیاده او در پشت طرد
 و موشریک قرار گرفت و راجه پتی بهادر نائب صوبه آوده و اکثر آباد بالمازان خود از مورچال برکنده بر لب دریای گنگا متعلق و سوار
 آباوی افاحت گردید و هم و موشریک با پشت توپ که تا بنین و لایت جنگ برآر ابله سبک سحر کعبه بود و معیشت پلش جنگ
 با بنده تهاه چقاغی بر ساز ساخت و آراسه حله باه مقابل فوج انگلیشی کشت شجاع قلی خان بر پشت آنها بود و وزیر فوج
 خود طوط دست راست عیسی و سینه بهادر بطرف دست چپ عیسی متصل گنگا و جنگ توپ شروع شده از هر دو
 طرف گلاباری طے التواتر حمل آمدن گرفت و مردم طرفین برابر مجروح و مقتول از غرق گول توپ میشدند و وزیر از طرف دست
 راست آنها برآده با فوج متغلبه و غیر ایشان بر لشکر انگلیشی بر ششاهه نمود و متواتر در دره بود و نظیر در ایشان و سواران
 بجوای میجر منزه جنگا و در بنده قتل و غارت سے کردند از توپ اندازی سحر و موشریک و حملات متواتره و وزیر عرصه بر افواج
 تناب گردید و بنون حال گشت مجبور و حال بدین منوال دیده چون بنا بر حیات چیل که گل و لاله بسیار داشت یورش بودن
 نمی توانست لذا فوج بر ابطر گنگا روان ساخت تاندره بر سینه بهادر یورش آورد و فوج مذکور را بر کردگی کپتانان شجاع
 سوشیار آهسته آهسته اهل بطرف گنگا گشته آبا و سیرانه که سینه بهادر و فوج او در پناش استاده بود و متصل گردید و
 شیخ غلام قادر و غیر شیخ زاوگان گنگا که بر اهل سینه بهادر و متحد او بودند پیاده یا بنده و در دست در حجاب و اعراضا سید مذکور با قوت
 و اشتند گنگا به انگلیشی نهان از نظر قادر استاده خراب درآید چون پختنک آبا و سیرانه رسید بر سر دیوار برآمدند و
 گویند که جنگ و کلوخ آنها را شنیدند و از بنده شیخ غلام قادر را با انخوان و در فضا بعد درو و آنها بر سر درو گشته جنگ برافتن
 تا اینها جمع شوند و صفوف آرا و در جنگان اینها بهر تعلیم کپتانان خود که همیشه منتظم راه سے روند صفوف آراسته شروع
 برق انداز سید مذکور و شیخ زاوگان هم بعد رطاعت و فرصت جمع آمده فنگان انداز سے آغاز نهادند لیکن مردم اینها را
 که غیر وقت درو گنگا تفرقه بنده قمارا سے و سید مقدم و برآمدن از حده جواب شک برق اندازان انگلیشی معلوم جنگ
 دو شکست منتظم صفوف انگلیشی که با اصطلاح بنده باه سے گویند کار شیخ غلام قادر و سیران و همراهان با بنام حصید بر خاک
 لاک افتادند و بهر لایق جنگ ایشان جاسه مولناک برآده عرصه را مانگه گز استند راجه پتی بهادر از غالب خان کرد و مندر
 نرای شیخ و از نیکان و دها می شاهان آبا و دهاغات حمید و موصوف و نهایت سنجیه و آراسیده بود پرسید که لایق باید
 خان مرقوم گفت اگر آرد با بهر جاسه جان باغی است و الا کل بیرون باغی سینه بهادر اخطار قبول آید و جان بازی نموده
 و گفت بسم الله و اشاره فرود آمدن از اسب نمود و غالب خان مع لیسرتنبا سے خود که میرو جیسره الدین خان نام دارد از اسب
 خود فرود آمد و دین عرصه تلنگان اندر کے پیشتر آرد سینه بهادر را مردان و شوار آمده عشان اسب از سیدان که در اغلب سیر
 و جیسره الدین خان یدر را از برگشتن سینه بهادر آگاه گردانید غالب خان احوال آقا و دیه باز بر اسب خود سوار و در
 سے راجه سالک راه فرار گردید

په وړون رفتن شجاع تله خان معروف بمیان عیسې از لښت سهر مو شیر مدک و سهر و بر سې انتظام و شکست افغان بر فوج وزیر باوجود ظهور غلبه بحسب تقدیر

شجاع قلی خان باستماع آواد شکست لنگان و شجاع زادگان بهر اې مېني بهاور گمان غلبه و جبارت را چې مېني بهاور نموده
 بهار بوی خود رسیده که با دایمی بهادر کاری از پیش برود و او در حضور وزیر بود و گویم چشمان شرساری کشید و بار فرما اضطراب
 و استعجال بدو استجواب داد و باراک احوال مېني بهادر از لښت سهر و مو شیر مدک برآمده پیش را ند چون پیش رو چیل پرگل و لاسه
 بود و که شقن از ان دشواری داشت علاوه آن روی روی دوار آتش بار که اجمال است که برود از ان جمله رفقای سهر که شقن
 بصفت هزاره سوارانده اجماع قلیله با خان مرقوم سهر اې نمود بسبب پیش رفتن او توپ اندازی سهر و مو شیر مدک که عطف التماس
 بهر فوج انگلیشی گور با مثل تلرک بر سخت موقوف گشت چه شجاع تله خان مع سهر اېان بهر بعضی عین درآمده حاصل و مانع
 توپ اندازی مېان طرف گردید و از طرف انگلیشیان شدت و چاکه شروع گردید بهر سهر فوج عیسې و سهر و مدک فغانی
 آتش کشید شجاع تله خان با سهر و دے از رفتار بهر از ترس از چیل برود برآمده و فک گسسته بهر شکست انگلیشی گشته
 بهان خود در ان میدان برایگان داد بغیر مردم بهر پیش که از آفت نسل و جراحت سالک مدهود و نگر ختیه استادگان سیدان
 بود با اضطراب خود و سهر اې فرار شدند و لنگان مقابل مېني بهادر از سهر چال گذشتند و اهل لشکر و غیره و دند و شور و یوم لشور
 در ان محسوس ظهور رسید سکنه آنجا از لنگان زیر شکست آتش بار گرفته چنان مضطرب ساختند که امدی بهر اجماع حمل و نسل ستر
 و دولت نموده به اختیار کس بهر صورتی که بود راه فرار سپرد و شکست بر کل مردم افتاده کس بهر پایسے ثبات استوار
 نماند و خلیفه در انیان به ایمان ملک بجام احوال مېان منوال و بدو بطبع غارت اموال لشکر خود از دزیر بهر اسنے گردید و بهر
 خود و درآمده دست بفارت و تاراج برکشاند و وزیر متوقع غرق و ظهور اندک غلبه بران قدرت و او گشت ساحتی ناشانی افغان
 بود بعد از ان که کتر کسے با دماند خود هم از میدان برآمده در پے گر خنگان رفت و جمیع حساب خاند وزیر و سرداران سهر اې او
 وزیر دایم سهر اغان از اثر شتر و وزیر و جنس نزاران و سوداگران مثل زربان و کتخاب و انواع اقمشه و توپا بهر بزرگ
 خود و فرزند و خدام و انچه در ان لشکر بود بفارت افواج انگلیشی درآمده لشکر مېان وزیر نیز دست تاراج باموال سهر مدک
 کشا بهر چه دست بهر که افتاد در بود حساب این دولت که در مېن لشکر بفارت رفت علام الغیوب میدان سهر اېان
 و هم در حساب و قیاس آن سهر مخزن است الحق عجیب لشکر سهر بود که بهر و مجبور که شاه جهان آباد سے زبجاری
 بسیار در دریا چر توراک بطرف پشت لشکر بود و اندک محقق باگل و لای بسیار داشت فرو رفته و درآمده گشته زیر شکست
 لنگان و شجاع تله خان و دماند و دماند کاسے ایام حیات آتابه آمد عالیه را شجاع الدوله که دزیر قبلی از مېن جنگ اندزیر را سنے
 و بهر دماند خلیله را که در پایسے اولنگ بود جانب نمود قدرت کامله الهی دران دار و گرد بار سے و دماند سهر اېان که سهر اېان
 باو میگر گشته از ان وسط بهر وقت ایام حیات با سنے بود و الا در چنین حادثه بهر شقن سهر اېان بهر و دماند سهر اېان که سهر اېان
 آن سهر اېان را که مقید و از لافانیت مردم ممنوع بود که سهر سید قربان قدرت نمائے حکیم قدیر باید رفت که در دل دشت بهر مېن
 انداخته و برای اموال سهر اېان ساخت مصرع مدهود و سبب خیر که خدا خواهد و در مېان شب که صبح آن شکست
 بروز نیز لاف و سهر اېان بهر اطلع بر غلام سهر اېان سهر اېان یافته نصف شب پیغام داد که نزد ابر، مدهود و لاف

اسپ غریب که بر پا خواسته باشند برسانند نیز از روی نقد بدولت عالی موجود است اما بخدمت نرفته است که بسبب استیلا و استیلا
 خبر وزیر بدگشته باز ملاده بدی نماید اگر امری منظور شود و ایما فرمایند فرستاده آید عالی جاه کشته فرستاد و کفرین برروت پاس و از بیای
 شما که در چنین وقت یکبکی غمخواری من نموده خبر خواهی را منظور داشته اید اما منتهی الحقیقه این زمان صلاح نیست و عده سرکوب
 نموده اند اگر فرستادند بر بدولت عدا حاکم علیه السلام خواهد شد اتفاقاً قاضی مذکور رسیده سواری برای او همراه وقت
 شکست میر قاسم خان هم با فراریان دیگر بدر رفت و علی ابراهیم خان بهادر اسباب احوال همراه برادر خود علی قاسم خان
 یکدیگر در قبل از شکست از بلک ششما که بر دریاچه تور بود عبور کنانید و در لشکر پادشاهی که آن طرف غور بود فرستاده خود
 جدیدانه وقت فرار بر دریاچه مذکور رسیده از پیجم فراریان بحال عبور نیافت بلی نیز نداشت بود علی ابراهیم خان بهادر و میر
 گناشته بالترتف و از آنها خود را بدریا زده عبور کرد چون بسره گریختگان که در اینجا هجوم نموده بعضی در ظاهر بعضی دیگر و
 برخی برای آسودن اندک توفقه نموده بودند رسید دید که بعضی از افواج انگلیشه رسیده توبه را برانچو کرده بطرف
 مردوحین هر دو طرف دریا سر دادند و از طرف دیگر شلک سزدق نمودند اضطراب علی بنی صفر فراریان بهر رسید ادره را
 هوش و حواس بر بمانند و قطعه کثیر دران دریاچه صغر لماک و متلک شتر گردید و بر سر همه اگر افتاده همه مردند و شش هزار
 خرابه جان بسلاست بدر و دماغا در کمال رسوائی و فضیلت هر که بر سر اسب پیش آمد بناچار اختیار افتاده بر سر
 بعضی تاراج و غارت گنایان در آمدند و بعضی بهشت فزادان راه باریه جمیع فراریان رسیده زندگانی از سر گرفتند
 و نیز بهر دریا نموده متعلقان را بخود گرفته راه آله آباد سپرد و میر قاسم خان لنگان لنگان شش بهشت کرده از پنداس گذشت
 توقف داشت و بنی بهادر حسب الامر وزیر بر سر همه بردن پادشاه بر لب آب لنگا محاذی بنارس که مسکری پادشاه هم
 آینه بود مقام داشت علی ابراهیم خان متصل بشکر بنی بهادر خسته حال رسیده برکنار دریاچه ده و از ده رفقا برای آسودن
 اندک توفقه گزید و کسب خیمه برادر خود بود که در اینجا رود و غنایار غالب خان که درین وقت رفیق منی بهادر بود و از غنایان
 دانسته علی ابراهیم خان ایشان را دیده بغالب خان فرستادند خان مرقوم باستماع ورود مقدم ایشان شادان گشته باراد
 آمدن نزد خان مرقوم بر خاسته از منی بهادر رخصت خواست رای فرط آرزو مندی اورا که علی ابراهیم خان در دل غالیان
 ویده چسبید که علی ابراهیم خان چه طور کس است که شمارا در شوق ملاقات و چنین سبقرایه منیم غالب خان محل محامد شش
 بیان کرده گفت احاطه بر محاسن او مسوق بر ملاقات و صحبت های سخنی است بنی بهادر که اگر در حضور وزیر علی ابراهیم خان را
 دیده و حسن تقریرش را شنیده بود و با آن شد که او را بر یافت خود برگزید غالب خان را گفت که پیش ما میتوان آمد و
 خان موصوف بخدمت علی ابراهیم خان رسیده با امر موصوف داشت و بهمان بهنای که بود ملاقات بجای بهادر آورده و در
 مقدم او را ختم شده است و حامی بر سر همه نمود علی ابراهیم خان نیز یافت اورا مناسبت دید و بهما جشش و ضا و دو چرخ نیز
 راه را برای همراهی برود پادشاه گذاشته بود او را نکید نموده در کوچ کردن استیصال سه نمود و پادشاه که از وزیر و کس
 بود سر از یافت بنی بهادر باز زده بهمانا سه چند در چند فاصد ملاقات انگلیشیان و مقامات بود و حاکم مذکور نیز راه
 و اسفلک پادشاه کشاده او را ترغیب بر یافت و اعانت خود می نمودند و از اینجا که از طرف کبکینی با هو شش پادشاه نموده اند
 و احوال معالجه و مساعدت با وزیر هم کمون خاطر شان بود و بناگه ملاقات با بنی بهادر که رفیق وزیر و محالفت با
 میر قاسم خان بود و نیز داشتند درین ضمن رای مذکور لعل پادشاه در کوچ دیده و ناچار گردید و بهر هم لنگا مع لشکر نمود

ذکر ملکات پادشاه باجماع انگلیست و غیر دریای گنگا با اتفاق آنها ملاقات نمودن بی نهایت در هم با یکدیگر صلح و قهرمان

چون منی بر باد عبور گنگا نمود پادشاه مع فی الزمانه فارغ الی الیال مقام کرده انگلیشیان را پیش خود خواند و اینها را عسکری پیش رفتن و ظاهر هم رسید
متعاقب که می آمدند تا در گذر ترانده ملاقات پادشاه توسل جستند و بعد حصول کوشش با اتفاق عبور گنگا نمودند و از آنجا منی بهادر
را نیز بموی خود دعوت فرمودند و بنا بر مشوره گذاشته علی ابراهیم خان را هم درین خصوص مستشار خود ساخت و احابت را می
او را دیده بعد از آن که از غلبه شریک مشوره میداشت آخر الامر ملاقات با سرداران انگلیش بنا بر شرطی آنگاه خود مناسب
دید به آنا بر خود و ایشان داعیه محادقت با وزیر بشیر را تقویض میر قاسم خان و دسرو با او ظاهر نمودند و بنی بهادر چون با جمیع
غرض نبود و سلاست ملک و دولت خود و آقا درین صورت مشا به نمود قبول کرده معروض داشت که سمر و صاحب فوج
و اوضاع او درین شکست از نظام یتقاده گرفتار خانه از مصوبت نیست اما میر قاسم خان را می توان گرفت اگر وزیر
پسندید البته تعذر می دران نخواهد شد بی نهایت سرداران انگلیست گرفته و رخصت گشته بلشیر گاه خود که فاصله چند کرده
داشت محادقت نمود و مذکور صحبت انگلیشیان با سمر از آن خود که در علی ابراهیم خان هر کمون خاطرش پهل برده پاس
ملک و حقوق صحبت با سمر درین میر قاسم خان را که شش بهفت کرده از لشکر بی بهادر پیش بود آگاه ساخت میر قاسم خان
بنا بر این امر اطلاع یافته به سرعت برق و باد در رفت و به آنکه آباد رسید و متعلقان خود را که غارت زده مردم و وزیر و حساب اهر
در خانه محقری اسیر بوده اند بهر صورت که میسر آمد و خدا کار سازد که در چنین تشویش و تشویر سمر را خود گرفته ره سمر گردید
و در یکی از آباد بیابان قلمرو افغانه معروض بر و بهادر رسید و آسود باقی احوال و ما انتفاش در چنین اوضاعی شایعمان آباد
انتشار آید تعالی عکاشه آید +

تمت احوال سراسر اختلال و وزیر بے تدبیر فیرنگی های تقدیر

شیعاع الدوله که در عالم غور دراک چنین امور می نمود احوال بدین منوال دیده چاره غیر از بد رفتن از قلمرو خود در ملک
بیگانه گمان نداشت بنا برین طایفه از مقربان معتمد را بغیض آباد و کنگر فرستاده تأکید نمود که مستطاعان اسباب خزان را به دست
در ملک حاضر رحمت که باو اندک آشنائی بسبب غایت خان پسرش داشت نیز بدو را دی بر علیه که سمور ترین ملاد
او و در آب و هوا از سبیل بهیت و غیره جاها متمایز بود و اقامت و زنده خود بم پای شتاب بال آباد شتافت و مادر و زن خود را
گرفته علی بیگ خان را در قلمرو آباد گذاشته ملک افغانه رفت و ناموس و اثاث البیت و بالجموع جمیع اسباب دولت در جیب
گذاشت و در قلمرو چاره بشیر جیبی را که محمد علی را بود و با مردم لائق قلمرو می گذاشته در حراست قلمرو مذکور مستند
گردانید بعد در دینی بهادر مشوره او را که تنضیم مصالح انگلیشیان بود با اعتماد اعات افغانه و را و علمای مرشد و بنا بر جفرض قدر خود و
نام و نشان خاندان را بنده او را بطرف صوبه کنگر و غرض گردانید و غرض آنکه بی بهادر در ظاهر با انگلیشیان در ساز و دیان
بهانه حمل او در صوبه بماند و خود در ملک بلشیر با وجود عداوت دیرینه با احمد خان بلشیر داشت و سبب این کینه از دفر آخر
که منضم احوال شاه جهان آباد و سلاطین و امای آنجا است پیرایه ظهور بیاید و شتافت با مفاخر حرم و اعتدش و غیره سرداران
افغانه و قاضی الدین خان حماد الملک که اتفاقاً از هم در آنجا بود فرمود مشا و انداخت هر یک او را اسیر و

اعانت ساخته دلالت باستعانت از راولپنڈا مرسله نمود که او دیرینه مسدود در دکن و دکنه سپه سالار باجی راول و ماسدار ضلع شاه جهان آباد و بنام صوبه دار شهنشاه داشت و در آن هنگام در نواح کالپه و گوالیار بر سرے بڑا انا از جنگ احمد شاه ابدالی که شکست عظیم پر جہاں مرسله افتاده اسباب و دولت اینها بتاراج رفته بود چندان شوکت نداشت شجاع الدوله مستعدان خود را بخدمت او فرستاده استدعا سے آمدش بر یافت و وعده ادای مینے لشکر و ظفر بر انگلیشیہ نمود او بنا بر طبع که در آن روز با بغایت داشت قبول نموده آمد و باعث کر شجاع الدوله بمن گشت و انا غنہ را بر چند حساب ابو عہدہ رفعت خود خواست آنها بعد از تسک گشته آمدن خود برو عہدہ با سے امر و زور و ذکاوت اشتد.

آمدن راجه بینی بهادر نوبت دوم نزد انگلیشیان و نزد غا با ختن با ایشان

راجہ بینی بہادر بنی بنی مذکور شد بطرف گنڈو رفته برای شتاب رای حسب المصلحت نگاشت که شجاع الدوله در مصالح با انگلیشیان بشیر و طبع منظور شان بود تن در نداده عازم حرب بار دیگر است و میر قاسم خان از دست او بر رفته و سمر و را نمے تواند گرفت گر بہ غا و درین وقت این قسم کار با براسے خود خوب نمیدانند امن پایان کارش را بخرند انستہ راغبہ ملاقات در یافت انگلیشیہ ام چون شتاب را سے مستعد علیہ اصحاب انگلیشیہ و ممنون احسان و مکتوب بینی بہادر و زنمان خارج عالسے جاہ بود خدمت او را در عرض حقوق پرورش منتقم شمرده برای خود فخر عظیم دانست و بموجب وزیر راجہ کرشنکرست داده تا بہ بنارس رفتن رفته زود تر با برام سے غیر معلوم گزشتہ میفرمود را بسالار سے فوج کاشت از او ہم بہر چند فقیر سے رویدادہ از اریاست لشکر مغول و بموجب کزنک کہ در سابق رئیس لشکر و لو کہ کہینی بود لیسواری فوج نامور گزشتہ و فوسے از خطاہای جرنلے کہ آنرا برگ دیر جرنلے میگویند یافتہ دین ایام رسیده بود جرنلے مذکور نہایت انا و شتاب را سے داشت رای مذکور داعیہ بینی بہادر با جرنلے موضوع ظاہر نموده اور و بینی بہادر از مصالح عظیم شمرده منتقم دانست و خطہ تصرف طلب او کمال اکرام نگاشتہ بود بواسطہ شتاب رای طلبیداشت بینی بہادر آمدہ ملاقات با حبر علی نمود و زام مل وعتہ معاملات اندکے بدست او آمد و از دانی چند روز پر دو طرف را خوش خود و راستے از خود میداشت جرنلے میگفت کہ ہر گاہ شما متعلقان خود طلبیداشت ناموس را در عظیم آباد یا بنارس بگذرید آن زمان خاطر جمع گشتہ نیابت و معاملہ بہر دو صوبہ با اختیار شما و میگرداریم او عذر برای مناسب خواستہ رضا طلبند ناموس خود نمیداد تا آنکہ شجاع الدولہ را واکلار را با خود متفق ساخته بداعیہ جنگ انگلیشیان در نواح کوثرہ رسید و بینی بہادر با فقیری اعتقاد داشت از و پرسید کہ چرا بدینا کرد و گفت کہ وعدہ انگلیشیان بمنزلہ یاد دندی بود آمد و رفت بینی بہادر با استماع این سخن غلیہ شجاع الدولہ گمان کرده داعیہ رفعت او تعظیم داد و راولپنڈا شتاب رای کہ واسطہ جواب سوال او در خدمت انگلیشیان بود و خراج راولپنڈا با شجاع الدولہ شنیدہ بہ راجہ بینی بہادر گفت کہ اگر بچرستن بشجاع الدولہ منظور باشد مرا صاف باید فرمود تا من انگلیشیہ را برارہ شتاب دادہ رخصت بدہانم و شما علانیہ دفاستے مرضی شدہ بر وید و اگر آمدن منظور باشد بطر جمع و ملوک باید بود امر کہ موجب بزمانی من و بعد مدی شما باشد بعل نیاید کہ برای من خطر عظیم دبرای شما انگ بآشنا خواہد بود بینی بہادر سوزن را بخدمت احتیاط شمرده را لغو از شتاب رای ہم بنہان داشت و انا از فرصت نموده زمانیکہ نام بندوبست بطرے از محال صوبہ از نظر انگلیشیہ دور و زود کہینی تنگ انگلیشیہ با او متعین بود بطرف گنڈو شتافتہ و متعلقان خود را بر شتہ بطون عسکر شجاع الدولہ

را می شد کینہا قصد راجت نمودند چون فوج بیخه بهادر بسیار و لنگان اقل قلیل بوده اند ممانعت ننواست خاموشی گزیدند
و مینی بهادر با فوج خود در رفته بشجاع الدوله پیوست علی ابرار بهیم خان بهادر که بجلت عاضه بیماری در حصار پرتاب کرده مانده
و بیخه بهادر را در آنجا گذاشته رفته بود و بنا بر سر بیخه فوجی از اراده های مغیر راجه مینی بهادر با وجود رافتش بجای خود حیران
ماند و زن راجه آنجا لازم فوجت با وجود نبودن شوهر و اتباع او که حسب الاشعار مینی بهادر در رفته کس در آنجا نبود با فان توپ
بعل آورده بمقدور خود از داون مکان اقامت در ساندین با محتاج که در آنجا به دست نمی آمد کو تا می تکر و آخر الامر بتبعویت
تمام اسباب حرکت بهر ساندین قبا زبان مکان برآید و در اول آباد گشت جرنل کرنگ ازین خبر فوج مینی بهادر متحیر گشته بیاض خاطر
شتاب رای کرد بدین مخلص بود چنانکه گفت اما شتاب رای بر آید و خود ترسیده بمجد اصنافه این خبر حضور جرنل
رفته التماس نمود که ای همد مینی بهادر را من ضامن بوده ام و از و چنین حرکتی بطور رسید اگر دو کوسل با صاحب درین
خصوص اندیشه بازخواستی باشد مرا باید فرستاد که قصور از من است نه از شما جرنل و دیگر سر داران انگلیشه را حسن
صدافت و اخلاص راه شتاب رای پسند افتاده و لجه کس با فراط نمودند و خاطرش را مطمئن گردانیدند تا آنکه شجاع الدوله
مع را و ملها مرید به بار آید بهر حال با فوج انگلیشه میا گردید +

فرستادن اصحاب انگلیشه فوج راجه بنسیر قلعہ چنارہ محفوظ ماندن قلعہ مذکور از ضد تاخت غیر

سر داران انگلیشه قبل ازین مسوخی راجه بلوئیز میدار بنارس را بواسطه ما و شتاب ای و سید نور الحسن خان
بلکه اسامه که اول رفیق و ملازم شجاع الدوله و بیخه بهادر و سزا اول معاطه بنارس بود متحمل ساخته رفیق خود نموده بودند
بدیالالت او تسخیر قلعہ چنارہ که بر سر کوه و لب دریای لنگا بدیهه کرده و بی بنارس طرف جنوب واقع و از قلاع ستینه معروفه است
در خاطر آورده فوجی را یک سیم و چند کپتان و لفتنانت و اسن و سارجن بر سر قلعہ مذکور فرستادند و چون ضرب توپ قلعہ
شنیدن همراه دادند سیم مذکور مع فوج و اسباب قلعہ ستانی در آنجا رفته از طرف پادشاه احکام اطاعت رسانیده اول قلعہ ستانی
سلطان فرسانید چون در گرفت بچنگل شغال نموده آتش توپ اندازی را اشتغال داد و مکر همت تبخیر قلعہ
بهت پاسه جلالت پیش نهاد محمد بشیر خان که مقرب الدوله و وزیر قلعہ دار آنجا بود نهایت جبن و بدو له داشت
اما بهر سیاحتش پای ثابت افشده مهراغه برداختند و محمد بشیر خان را بنوعیکه خواست از قلعہ بر آورده بحضور وزیر راجه
گردانیدند و در درسه چند با قلعہ جنگ ماند آخر الامر انگلیشیان دیوار حصار بقرب گلهای توپ از طرف خراب ساخته
در شب تاریک با فوجی مناسب یورش آوردند و فوج انگلیشه بالاس کوه برآید چون داعیه در آمدن حصار نمودند بمجر
بمبارسیان را و ملحه نموده حکم برآید بر سنگهای افتاده دیوار حصار و استخفاف قلعہ صدای باس بالارنگان و
گفتگوی آنها باهم گشتنیده خبردار محمد مدافعه و کله زار شدند و زیر شلک بندون و سنگ گرفته اکثر بالارنگان
را مجروح ساختند و هم بنا بر اضطرار و تاریکی شب پای بسیاری از سر سنگهای افتاده دیوار کوه مغزیده غلطیه شدند و سنگها
از صد جگه به هم غلطیه میسوزد و دست و بازو غلطیه گان را دریم شکست میجر که سالار فوج بود نیز بهین صورت
زیر سنگها افتاده و زخم فنگ خورده مدیوشش افتاد و عار جان را دل اندست رفته پای شهادت برجا نمائند و با کام
برگشتند بهر دیر و کمال افتاد و احتیاط مجبور در بهمان هنگام شب آوردند مدیوشش بود بعد از آنکه زمانه

عالم خان را پدر و نواد و جرنل این فرستاده و بر پیش آمدن وزیر مطلق گردیده فوج متین ملهار پیش خود خواند باتفاق برادرهای قابل
 شجاع الدوله و مرید پیشتر اندرین عصر میرزا نجف خان بهم که باشجاع الدوله بدو از زندیل گنبد آمده رفاقت انگلیشیان
 گزیده ملازم شان گردید سرداران انگلیشه بعض فوج را به سالار سیمو استمرت بنگو فرستادند تا با بطن او بود و از اوقات
 صوبه او و حدود آنها خبردار باشد و محمد خان را که بود توای آنها جوین را و شتاب رای مقرر ساختند و جرنل کرنگ
 با کل فوج مع شتاب رای و میرزا نجف خان به الکابا درفته بغیر قلعه آنها عازم شدند میرزا نجف خان که از آن کم و کیف قلع مذکور
 آنکه داشت طرف حصار را در جای که گشته داشت نشان داد و جرنل توپهاست قلع شکن که از غایت لشکر و بر سر راه داشته
 همان طرف بسته دیوار اینجا را شکست و علی بیگ خان و غیو که از قبل وزیر بو است قلع آنها را مورد بوده اند و صوبه ریخه تنگ و یدیه
 المان خواه شدند از شتاب رای خاصن آبرو و مال آنها غیر مال وزیر و منچر و دودن در رفاقت و عدم رفاقت انگلیشیان گردید
 آنها را از قلع بر آورد و قلع و بنیض اصحاب انگلیشه را بر علی بیگ خان و غیره ملازمان شجاع الدوله رخصت یافتند و قلع خود را قلع
 در او شتاب رای باتفاق و اعانت راجه لویئد سنگه بن و بست هر دو صوبه مخصوص صوبه بود و اما کن انتظام داده همال در
 اکثر محلات بلکه همه جا فرستاده اکثری از افواج میر قاسم خان مثل میر روشن علی خان و شیخ فرحت علی و برادرانش
 و شمسوار بیگ تورانی قاتل مسٹر امیث را ملازم ساخته متعین صوبه و همال هر محال نمود چون شب رخصت و زبیر حق
 یافت جرنل مع شتاب رای و میرزا نجف خان عازم جنگ وزیر و مرسته گردید و همال رافع افواج فو ملازم ما بجا
 گذاشت آنچه که شتاب رای در بند و بست صوبه مذکوره با وجود عمل دیرینه شجاع الدوله که از عهد بر مان الهاک و خان
 هر داری او قریب بیست ساله بود بر هم زده اکثر عمارات انتظام داد و کارهای سنگ کرد و لیکن نمک بواسطه بعض ملازمان و قابل
 بطلم و نامحشمناسه اکثر زمینداران آنها خصوص راجه لویئد درین امر نفعی نمیداد +

گزار در جنگ نامی شجاع الدوله باتفاق را و ملهار مرسته با جماعه انگلیشه مغلوب شدن

چون را و ملهار را جابت دعوت شجاع الدوله نموده در رسید وزیر باتفاق پیشتر آمد و جماعه افغان که عدده رفاقت نمود
 بودند امیدوار رسیدن داشته و شهر و بر آمدن در عوام افزایند گاسه پیشتر گذار شد عمار الملک ظاهر ابا معرو و
 رسیده تماشاخانه بودند مقدور شده داشت و از دست او کاری بر آمد و نه اتحی از ناخن تدبیر و شمشیر و کسبه
 عقده کشود و جنگ که در دست شکستیک یافتند بودند احدی از دل اصد نژد و القصد دلاور کوثره ملاقاتی معکرتین
 روی داده جنگ سبکی دست داد و مرید که تاب تحمل صدمات توپها نداشت دست و پا کسب میانیده عطف
 عنان نمود و تا بر کمر دولت خود که نواح گوالیار بود عنان گیران بازنگشید شجاع الدوله نیز از جنگ مجرای لوکران و عدم
 دلیریه فزایدان چهره مقصود در آئینه امید ندیده دل تنگ بر گشت در زمانیکه فوج انگلیشه افواج صوبه الکابا و بنیدیه فار
 استقبال افواج وزیر بود بعض افواج مرسته بضا بطلم ستمه خود افواج انگلیشه را در میدان محصور داشته و جنگ نامانند که
 مشوش میداشت چنانچه کبار را و شتاب رای با اندک مردم در میان آنها افتاده قریب بود که ملاک شده در آن وقت
 جاسرهای دلیرانه نموده گردید به دست خود با شتر طعن و ضرب نیزه گردید و در میدان روان آبرو و خود گنبد داشت
 با آنکه فوج انگلیشه بمرد و در سیه انزان در او گیرش را بنید حق آلتست که را و شتاب رای اکثر صفات صوبه و پشت

و درین جزو زمان از هیچ کس مساعدانه نبوده بر اکثری از اعیان و در سکارم اخلاق تقوی داشت برخی ازان انشا را انشاء تعالی مقرب
 در ذکر احوال او بنا بر نیابت عدویه عظیم آباد و حکومت آنجا که داشت نگاشته غامضه قانع نگار خواهد شد سطر ابراهیم خان بیاد
 ازا را که حسب الاشعار بنی بیدار خواست که یکنگر وزیر رفت و بار او بنی بیدار میوند و چند کوه بهی از شهر مذکور مراد بود
 که خبر شکست وزیر که ثانیه شنیده باز برگشت و مدتی در آن نواح منفی بود تا مصالحه وزیر با انگلیشیان روئے داد و فساد
 فرو نشست و آن عذر و اذیت نیز بر سر صدق و دانا از کنج غمولى و اختصار آمده نبشت اما در رسید و ذکرش در ضمن حکومت مظفر جنگ
 که نائب نظامت مرشد آباد گشت انشا و الله تعالی خواهد آمد القصه وزیر بار دیگر شکست خورده بطرف فرخ آباد رفت و
 از ناخفته و غیره شکوه قتل و ایهمال در اعانت نموده از هر یک انتشاره و چاره جوئے نمود هر یک سخته میگفت اما چون از نزد
 بنوود در خاطر وزیر جانے یافت آخر الامر احمد خان گلشن غلف محمد خان مخفف جنگ با وجود عداوت و دیرینه متبضای جانم
 که داشت صحت با شجاع الدوله گفت که ازین جماعه افغانه و غیره که شما توقع نصرت و اعانت دارید کسے بکار شما
 خواهد آمد و در انتظار با چند شست زری که دارید بخرج سپاه و مدعیان امداد رفت بحال خود در خواستد ماند و همین منظران نصرت
 تمام شائی بوده و هم مضحک خواهد شد ساخت بزعم من صلاح و درود حال است یا با معده و می که توقع رفاقت از آنها دارم
 بر دشمن بتا زید اگر حیات باقی است نظری یابید و الا بآورد جان خود در میدان سے بازید و اگر این کار دشوار نماید بی وساطت
 دیگری یکبار تن شما بر خواسته پیش انگلیشیان بر وید آنچه شنیده شده کما تناب و عقل و دوا نردی باست اغلب که شما
 نرود خامخا خواهند باخت و شما را در مملکت خواهد انداخت بلکه ظن غالب آنست که بنابر نام و نشان خاندان شما از در
 اخلاص در آمده و در اکرام و احترام شما را شمره بمقیه خواهند بود و درین بین بعد فتح خلوا که آباد و شکست یافتن وزیر نوبت دوم
 بوعده وعید پادشاه و سروران انگلیتے مستوفان قلعه چارثه نا امید از ظفر و غلبه شجاع الدوله گردیده و سامان قلع و دارے
 را هم کتر دیده قلع را حواله اعدا انگلیتے نموده بعضی از آنها ملازم پادشاه و برخی نرود شجاع الدوله را بهی شدند

ذکر پذیرفتن شجاع الدوله نصیحت احمد خان گلشن ملاقات نمودن با برادران انگلیشیه و انجاسیدن بمصالحه و مصافحه

شجاع الدوله بعد امان نظر سخن احمد خان گلشن را در باره خود اصوب آرا و حسن شقوق دست به امدادی از خدا بر پاکے خود
 سوار گشته راه لشکر انگلیتے گرفت زیاده از زده و دوازده سوار همراه داشت بعد طے مسافت بجزئی کرکک خبر رسید که
 وزیر المملک باین صورت می آید اول تهمید و تهمید و کذب گذشته بعد تحقیق بیای ادب با جمعی از سرداران و راو
 شتاب رای پیش رفت استقبال وزیر کرد و وزیر جزئی مرستقبل دمه از پاکے خود آمده معاقد نمود و جزئی مع کل برادران
 و شتاب رانے نزد گردانیده پیاده پایا یکی وزیر در کالیش مردان گشته تا بجهی خود که براسے او استاده کرده بودند رسید
 فرود آوردند سرداران انگلیتے نوازم ضیافت و مهمان داری بعمل آورده از آداب و تواضع دقیق فرود گذشتند شجاع الدوله
 طعام ضیافت همانجا خورد و خوابید و بعد بیداری از خواب هم عنان شاد کای بجا نیکه خیره گاه او بود و در سده کرده حاصل
 داشت برگشته با همراهمیان که از سده چار صد کس پیش نموده اند منزل ساخت و از طرف مصالحه که دو سه چار روز
 بواسطت شتاب رای انفصال یافت و جمعی نموده حسب الاذن روسای انگلیشیه جمیع ملازمان خود را طلبیداشتند
 آمد و رفت سفره پیغام بران اکثر اوقات در بعضی ایام آمدن او و جزئی در خانه سدید معمول بود و او شتاب را می

درین کار استرنای طایفه غلوه داشت اما مقتضای نگویم که قبل ازین ساعده در سلک ملازمان شجاع الدوله بر فراغت بینی بهادر بنا بر اخراج نمودن برترایم خان از غلیم آباد مسلک بود عزت شجاع الدوله را و بهر جهت خود ساخته و انعام مرام او سامعی جمیل تقدیم برسانید و در دین دوست و دشمن گردید +

گفتار در قرار دلو و شرط مصالح میان شجاع الدوله انگلیسیه و خورشید انصاری و پیمان موقوفه

بنای مصالح بر این قرار یافت که شجاع الدوله پناه کدو پیر عوض اخراج انگلیس را در جواب او و بدو انگلیسیان سانه نصف نقد بعت و کدو پیر متوجه فرایدها پنج از صوبه او در تحصیل در آمده باشد و او باید و صوبه اله آباد مخصوص پادشاه و پادشاه در اله آباد فخر و او در زیر نایمخت خان بهادر که رفیق پادشاه و انگلیسیان شده بود ملازم پادشاه بوده یک کدو پیر سالانه از خزانه شاهی بخرید و بنگلایه یافته باشد و فوجی از انگلیس با عانت پادشاه در آید و بماند و یک از اصحاب انگلیسیان در خدمت شجاع الدوله بطور مسلحی که عاقل بود و کاره بمجالات او نداشت باشد و بعد ازین عهد و پیمان دوست بهدگیر را دوست و دشمن بهدگیر را دشمن دیر بهر که دشمنی زور آرد و دیگر عانت او نماید و هر که از دیوگی فوجی با عانت طلبید و بجای براسه نهارش ب صاحب فوج برساند و راجه بلوند سنگه زمیندار بنارس که بنابر رفاقت پادشاه و انگلیسیان از خدمت شجاع الدوله معذور و بچنانست موسوم شده بود که مستحق تعفیرات او صاحبان انگلیس نموده و اطاعت و زیر و حمایت خود گذارند و عهود مذکور از طرفین موقوفه و دائمی موقوفه بهر دو دستخاطر رفیقان است حکام یافت و شجاع الدوله را حالت تنظره غیر آزاد ادا و زیریکه عجله نمود بود نماند +

ذکر بیگانگی که مادر شجاع الدوله مع کل قریبا طبع زر بامند و گوئی فاو خلاص از چیله درم نشد و بدو

وزیر بقره و در خیره و در یک زبندی موعود بود و دیگر تحصیلش افتاده با هر یک از رفقای خود بقدر مقدور او تکلیف ادای زری نمود و بهین قسم مادر و زن خود و مرداران زن خود و جمیع اقربا غلظت متضمن فرستادن سیلفه مناسب نگاشته بر آمدن خود از بند خسران کشیده و بطریق وصول در مذکور ارقام نمود اما به ثبوت پیوسته که از یکس بر چه توقع داشت و فی الحقیقه آنکس انعام ایصال و ایشارای زر بر آمدن میخواست طبع را کار فرگشته بر سر نصف و بجهت ثلث و کدو پیر ربع آنرا اعزاز نمود و فرستاد و بی ملود برادران زن او و غلامان و ملازمان نمک پرورده و دیرینه ایش بهین سلوک را سلوک داشتند که زن او که بهر از نقد و جام و طلا آلات و نفقه آلات داشت و آنچه خدمه او را میسر بود و سیلفه خود مع مراد به ان براسه شوهر او و در ممانعت مردم خوش آمد که فرستاد و ناصحان را جواب میداد که آنچه را میسر است تا سلاست شجاع الدوله مرا میسر باید و اگر باو نیاشد هیچ یک ازین اسباب بکار نمی آید اگر چه زن بود اما آفرین بر جنت مردان و حق صحبت شناسی از اینجا است که گفته شد شخص زن خوب فرمان بر پاسا کدو مرد در ویش را پادشاه شجاع الدوله هم بعد ازین امتحان بر چه پرستش می آمد و ان مصارف لا بد بهر باقی می ماند زن خود میداد و الحق چنین می بایست مصرع چه مردی بود که زن می بود +

القصد بهر انجام شدن سیلفه که امکان داشت براسه باقی سیلفه مجمل جوهر گران بهای خود را بدست صاحبان انگلیس بهر تعیین قیمت که درین باب هم راوشتاب رای در میان بود و زن گذارشته اهل و عیال را از ملک عاقل رحمت طلبید و بهر

و تخلص چنانچه سائز بعض طوایف آباد از دست انگلیش انتزاع نموده از پادشاه و سرداران انگلیش مرخص شد و در خدمت پادشاه
 یکی را به نیابت و ذر امت و دیگری را به نیابت میرآتش که خدمات موروثی او بود گذاشته بدارالملک صوبه جو فیض آباد
 که یاد دایه آباد است آن برهان الملک سعادت خان و تمام کماش شجاع الدوله است روانه گردید و در آن کل زمین
 رفته بکارهای خود پرداخت تمه احوال او و شاه عالم پادشاه و بقیه احوال میر قاسم خان عالیه در دفتر
 حالات سلاطین و پشاه جهان آباد و حکام و ناظمین آن طرف غیر بنگاله و عظیم آباد مرقوم مسلم و قانع بنعم خواهر شد
 و وضع انتظام و ملک دار سکه با فزاع اصحاب انگلیش و نواب و حکام دست نشان این جماعه را جمع گشته و سواحل
 درین صوبه بر سر داده نگارش یافته انتشار الدعا لای این دفتر ختام میاید +

ذکر جلوس نمودن نجم الدوله بمرسدان ايلات بنگاله بر تاجزار بابا کو نسل کلکت و رفتن شمس الدوله نهری
 و نسبت بولایت خود و درود لاری و کفایت ثابت جنگ از ولایت انگلستان و دارالملک لندن
 با انتظام این ممالک و رفع شورش و فساد و سواحل که بسبب میر قاسم خان درین ضمن رویداد

چون در زمان پیر محمد دولت میر جعفر خان دست قضا در نورید و شمس الدوله بنر و دسترت گورنر کلکته شنید که لاری و کفایت ثابت جنگ
 صاحب اختیار صوبه بنگاله و عظیم آباد گشته از ولایت انگلستان آید بودن خود در کلکته مناسب ندیده قبل از درود لاری
 مذکور روانه ولایت انگلستان شد و بقیه اصحاب کونسل بضا بطر ستمه کلکت و انتظام امور موجود می نمودند و بعد از
 میر جعفر خان در کونسل چنان قرار یافت که نجم الدوله معروف بمیر بیلور میسر کلان میر جعفر خان از ایلین سنی سیکم
 بجای بد نشیند و نواب ابو صلاح اصحاب کونسل راق و دفاق مهمات نظامت و ملک دار می باشد چون این صورت
 قرار یافت سسر کلان صاحب کلان مرشد آباد و سسر جان سن صاحب کلان بردوان هم در مرشد آباد آمد و بحضور خود
 بمرسدان ايلات بنگاله و ارجاس فرمودند و او و سسر مستد بهر دو صاحبان مذکور بطور تواضع رعایت نمود و نجم الدوله و چند
 روز ناظم مقتدر و دند کمار دیوان دار المهاد او و مرجع طوائف نام صوبه بنگاله بعد میر محمد کاظم خان برادر میر جعفر خان ناظم عظیم آباد
 بر نیابت برادرزاده خود و مرجع میرج نارین برادر خود راجه رام نارین دیوان دار المهاد صوبه مذکوره و راوشتاب راسه
 دیوان پادشاهی آن صوبه بود و انانیت موافق با جمیع انگلیشیان خاند با جرجل کلکت سالار فوج انگلیشه شجاع الدوله با بر
 معصیت وقت برگشته با سول که چند هزار روپیه زیاده از یک لک حاصل آنجا بود در نواح عظمی گم گم و جنوبی بطور بجا و بخشید
 دست باین صورت گذاشته بود که دند کمار را برادر دگی گورنر بنر و دسترت شمس الدوله بهادر صاحب لطلب کونسل بنگاله
 رفت اما از کا خود معزول نبود و عملا و کار با دند کمار و شمس الدوله صاحب ادا به شرح و بسط نگاشته و کتابی به عجل ساخت
 حواله برادر خود خارج و دسترت بهوشیار جنگ بهادر کرده گفته بفته بود که هرگاه لاری و کفایت برسد و در کونسل خاند نشیند که به
 مذکور را در اجتماع ارباب کونسل بحضور او بخواند و او را بشنود ازین جهت ارباب کونسل کلکته دند کمار سا از کلکت
 بیرون رفتن می دادند و بنابر انتظار لاری و کفایت که در زمان مصف کرشنی او و زوال دولت سراج الدوله و شمس
 اقبال میر جعفر خان نشی و مقرب او بود بآمدن لاری و کفایت امید افزایش اقتدار از مرز که حیرش بود داشت تا بنگاله
 لاری و کفایت بهادر ثابت جنگ می رسید و بهوشیار جنگ کتاب عیوب دند کمار نوشته برادر خود در کونسل بحضور ارباب

لفظاً با لفظ خوانده بر لارڈ مذکور شنوائی نذکر کار بر چند منظور نظر عطف لارڈ نمود اما بنوعی معالجتی تقاضا نمودن لارڈ
نوشته رفته بود که اگر کار خود معزول و امور با قامت کلکتہ و عدم خروج از حد و محدثہ شہر مذکور کردید +

ذکر خروج محمد رضا خان با جمعی مدارج دنیا داری محض تمساعت بخت و تقدیر باری عز اسمہ

بنابر مضمون مذکور از تسلط و اقتدار محمد رضا خان غلت حکیم ہادی خان عشق شیرازی کہ در عمد ثانی میر جعفر خان
نیابت چک جہانگیر داشت بیاورے تقدیر مورد الطاف لارڈ کلکتہ گشت و بسیار پیش کار ساز با نیابت نجم الدولہ
در نظامت و اختیار محل و عقد معاملات کلی صورت بنگالہ یافتہ محمد رضا خان بہادر مظفر جنگ مخاطب گردید و تہمت آہستہ
خطاب معین الدولہ مبارز الملک خاتمان یافتہ نوبت و ماہی و مارتہ حکم سواری نامکی نیز حاصل نمود و لارڈ کلکتہ
چون باستماع خبر انقباض ممالک بنگ و عظیم آباد و کستہصال میر قاسم خان و انتظام این ممالک متعین شدہ بود و این کار
در نظر اہل ولایت نہایت عظیم و دشواری نمود لہذا بہ مدارج علیا ترستہ یافتہ کیا را از کثرت مرتبہ لارڈ سے کہ منصب خطاب
امارت ولایت انگلہ و لندن آگست رسید و در جمیع کار ہائے ایجاب بنوعی مختار و کمال اقتدار آمدہ بود کہ تا حال بسج
گورنری باین اختیار و اقتدار نیامدہ گر نواب گورنر جنرل عماد الدولہ بہادر مسٹر شمشک جلالت جنگ کہ در مرتبہ بر لارڈ
کلکتہ ہم فائز آمدہ در ہندوستان و ولایت شریک و سهم نہاد و فی الحقیقہ لاین این مرتبہ مقامت لارڈ کلکتہ بجات
مذکورہ مانع اجماع آرای مہرباب کونسل نبود لہذا احدی از انگلیشیان را با خود برابر نہالستہ کسے را از ہندوستان و انگلیشید
بخطرات آورد و بنابر اظہار اقتدار خود و اولیاد جان سن و ملٹن کا وید کہ نشانیدن بحکم الدولہ بجائے بدیش مناسب
و معقول شد لارڈ سے از گرفتار حق بے حساب و بیجا ست ہائے سرکار کہنی باند ساخت ہر دو سردار مذکور استغفای نوکری
نوشته فرستادہ جواب صاف دادند کہ لما لظاہرت لہر شما در نوکر سے کہنی ضرور لازم بود الحال کہ ما دست ازین
نوکرری برداشتیم دیگر حکم شما بران نیست اگر دعوی دیگر باشد در عدالت پادشاہی رجوع نماید کہ در اینجا انفصال یابد و
انچہ استعار ایصال زیر لب کار کہنی سے فرامیدہر گاہ زربای خطری کہ شما از یہ جسم الدولہ گرفتہ بجائے سراج الدولہ
نشانیدہ بودید داخل سرکار کہنی خواندید نمود با ہم این مبلغ سیراکہ از پیشکش گرفتہ ایم عائد سرکار کہنی خواہیم نمود لارڈ
کلکتہ جواب صاف شنیدہ و بعد استغفای نوکری کہ آئنا اول نمودند مجال گفتگو با آئنا منیدہ خاموشی گزید جانسن خود بولایت
رفت و ملٹن دستے چند مستحق در ہند بود تجارت گذرانید و بعد زمانے چند باز نوکر شدہ صاحب کلان مرشد آباد بود
کہ اہلش در رسیدہ و در موضع چیتے متصل نشانہ آباد جنابین را عظیم آباد در شدہ آباد و ہر ہمان کوہ چیتے مدفون گردید قبرش
از دور مرستے میشود و رین فرقہ جوئے و ترمہ رطلن شہرت وارو باشد کہ مردوخنی خواہ بود و بھم و خوبایے ڈاکٹر و لیم کلٹن
و درجرات و ہوشیار سے امور جنگ و ثبات آشنائیما و درستی مزاج کرنل کاڈرڈ و دانائے و پاس حقون افغان
و آشنائی و معاملہ فہم و جزو سے در معاملات کلی ہوشیار جنگ باج و دسترت و در حسن الطلاق و اکثر اوصاف مستطاب
و مستطاب حسن لارڈ و در دستر لارڈ برابر برابر و در کلان و بار لوصاحب ہم مثل ایشان و طامسن صاحب در اکثر محلہ
و رافت سے نظیر مستطاب حسن و مستطاب لٹ در کمال دانائے و تواضع و عطف و جمیع صفات حمیدہ و در
اشال و اقرا و تملذ لہ و برادر مستطاب اندرسن ہم شنیدہ میشود کہ برابر برابر و بلکہ در بعض علوم مخصوص مہرہ

به از برادر است و مثل این اشخاص برین فرقه که می دیمه شد اوصاف بعض انگلیشیان دیگر هم شنیده شد اما چون بنده را با آنها چنان سروکار نبوده است احوال آنها بیقین معلوم نیست که نگاشته آید +

ذکر ملاک کردن مسٹر لیس خود را از جهالت و نادانی و مطعون گشتن او در اعالی و ادانی

مسٹر لیس که صاحب کلان عظیم آباد بنا بر مرتبه نوکری خود بود بسبب قلت شعور متبع مسٹر لکن دستبرداران کرده از باران کهنی که در بستانه پور است که در آن روز با بر صاحب کلان هماهنگی می نمود که در قلعو آمد و دیگر کاظم خان را بنظارت عظیم آباد نشاند و طبل دهنی بدست آورد و مصاحبت و اشعار بعض هنریان که مثل او دور از شعور بوده اظهار تحسین بعضی حرکات نامناسب گشته بود ازین جهت اقتدار لار و کلین شنیده بر آن بدو سه خود ترسید و بدست خود از جراحت کرج خود را ملاک ساخته در باران بستانه پور مدفون و مطعون اقوام خود گردید و در محل کزک که از سابقین بالا کلین نهایت اخلاص درست داشت درین وقت معسر محل و عقد جمیع امور و مریج کل محالاتی گردید چون با ذکر جزئیات مذکور اول در کمال اخلاص و آخر در نهایت بدخواهی بود چنانچه چند خاطر نشان لار و ساخته و اکثر فلتن را بر طوت کنایه و اکثر از دستستان خود در کمال ناکامی مرخص گشته بود و در وقت خود رفت و عده برگشتن بادوستان بشرط چند کرده بود و راه او با تقدیرات استقامت مطابق نیفتاده تا حال برگشتن خبر زندگانی او شنیده می شود خدا و را بر ما که باشد و باقی نیست از خوشن گم دارد +

رفتن لار و کلین با آباء بری ملاقات شاه عالم بادشاه وزیر المملکت شجاع الدوله آصفیه و گرفتن فرامین اسناد و دیوانه خالصه بشرقیه بر سره صوبه بنگاله و اوژلیه و عظیم آباد بنام کسبه انگلیش و تحریک و جود داد و اتحاد و بد رفتن تحصیل زرهای بر سره صوبه از دست بنیان و اختصاص یافتن انگلیشی بکومت صوبجات مذکور و شروع انقلاب اکثر اوضاع و دستور

لار و کلین بعد در دو جنگ و اطلاع بر امور ضروری و انحراف بعض مردم که حاجت بان داشت نفست با لار و آباد بنا بر تحصیل مقامات پیش نهاد خود داشت نمود و وزیر المملکت شجاع الدوله نیز از فیض آگاه که مرکز دولت او بود و حسب الاشعار لار و جسر فل و بنا بر التماس را و شتاب رای که گویا واسطه اصلاح بین اجماعین بود قاصد آله بادگودید و میرزا کاظم نام شخصی را که در ولایت زاده بمصارت حسن رضا خان نوه حاجی احمد علی جواد خان مرحوم اقتصاد و در ایام حکومت سیر قاسم خان به دستگیری مطا بر ایهم خان بمبارو حلی بر گزیده سرام و چین پور داشت لار و مذکور در زمان اقامت خود در بنگال با او آشنا بود و درین وقت مورد الطاف سبب انکاف خود گردانیده ملک روپیه نقد بخشید و مصاحب خود گردانید و اظهار واسطه جواب سوال و تحصیل عروج محمد رضا خان هم او گردیده چون محمد رضا خان شرکت را و شتاب رای در محالاتی مطلقاً نمی خواست قاصدان بود که واسطه جواب و سوال در حضور پادشاه و وزیر هم شتاب رای می نبوده میرزا کاظم مذکور بجای او با شتابان قریب این ام با لار و کلین منته از جزئی خود و میرزا سید مذکور امید دار این کار همراه لار و کلین رفت و لار و کلین به حکام در دو عظیم آباد ملاقات با میرزا کاظم خان برادر میرزا جعفر خان دراجه دهریج نام این و را و شتاب رای نموده قدر و منزلت

برودان را از شاکت هندیان پرداخته بدست دوسگس از روسای معتد الکلیشه سپرد و میرموج الدین حسین خان بهادر
سپهبدار جنگ غفلت سیف خان بن عمده الملک امیرخان صوبه دار کابل چون دقت نهفت لار و کلیف بطرت آله آباد کرد و ر
عین برسات اتفاق افتاده بود بسواری کشتی سوریکلی و در نواح پستی و شاه آباد ملاقات لار و مذکور رسیده او را از خود خوشنود
گردانید حکومت ملک پور نیج صهایش بدستور دید نفرت او مانده و انگیزی آن در پیچیده نظامت بنگال چنانچه در عهد
پیشین بود ~~میر گشت الیه~~ گشت الیه نایب که ظاهر از یاد از پنج شش لک روپیه بنویسند لیکن از غفلت شارسه و ناگرد و کاره
سپهبدار جنگ و ملک ~~بر اینه~~ بر اینه علی خان پیرزاده پدرش که نایب و مختار و مرجع کل معاملات جمیع صفار و کبار بود بعد
دو سه سال از دست اختیار سپهبدار جنگ بیرون رفت و ذکرش انشاء الله تعالی خواهد آمد و جاگرات و التها و الملک
مردم چون از عهد نهابت جنگ و اتباع او او گذاشت بود و کس با اینها هیچ گونه تعرضه نداشت اصحاب انگلیشه
هم فوت را کار فرماشته بهمان روش و گداز داشته متعرض احدی ازین مردم نگردیدند و این از جمله افعال السع و احسان
انگلیشیان است و الا احدی از عظمای این دیار یکروز درین محاکم یک در وزیر اسمان زندگسگس نموده توانست نمود
و نیز غیر و نه بدلیل که از تلون باد شاه و مستعدیان خیانت پیشه منطون یکم فقیه بود موقوف مانده انگلیشیان بپار
بر این مقرر داشته اند که بر قلمر مکانه در دست هر که هست برای او بعد از او براسه اولادش مقرر باشد و آنچه که الی لای
بدین سوال گذرشته آئینه هم از کرم السع مامول است که بیچاره بایست که بآب و نان که قناعت نموده افتاده انصریح
عیال و اطفال بآرام بسپارند و روزگار غدار بر بدتر ازین احوال مبتلانه سازند و بچوده و احسان +

ذکر انتقال نجم الدوله و نبشته و جلوس سیف الدوله برادرش بر مسند نظامت
زانیکه لار و کلیف باراده آله آباد رسیده از بلده مذکوره کویچه در صادق باغ نزول نمود نجم الدوله و مطهر جنگ
برای مشابعت و استرخاش تا باغ مذکور آمدند و مرخص گشته چون بخانه ای خود رسیدند و لار و فر و اینه پیشتر گشت
نجم الدوله را بعد درود در خانه سهینه محبتیه حاضر گشته بنا بر پنج بیست و دوم و لایقه سهه کیزار و کیصد و هفتاد و نه بچوس
بیک ناگاه ازین عالم انتقال نمود و برادر خود سیف الدوله بر مسند امانت جلوس فرمود سیف الدوله حسن خلق و در شرف
برخاقت بسیار داشت و چند روزی حکومت و حیات سنجهی یک نام زلیت اگر چه چفت بر نبود اما هر جا دست قدرتش
میر رسید در ترحم و نیکوئی راسعه بتقصیر نبود +

ذکر خروج نمودن راجه شتاب ای بمبررتبه نیابت نظامت عظیم آباد

چون نظامت سعادت لار و کلیف از آله آباد راجه شتاب برای مامور بمبررتبه گشت اما و بنا بر همین جهات چند روز مهلت خواسته
و عهد آمدن بعد از آنکه مهلت نمود چون والده و همسرش و اطفال و درکار و سبکی اطوار سلطنت گوشه تناعت گزیده در
تفصیل جاگیریکه از پدر تادین صوبه داشت سکونت و در زیاده بود ملاقات و محاسبات حکام ضرور دانسته هر که بر مسند
ایالت این بلاد متکین می شد یکدیگر ملاقات با او می نمود تا از شر اثرات قرب جو از محفوظ ماندن برین فاصد ملاقات لار و
هم گردیده عظیم آباد رسید او چون در رفتن کجترش عجل و قیل از درود و اهل مرحوم اعظم آباد پیشتر رفته بود بنا برین

مردم مذکور سید علیخان برادر فقیر را کہ آشنا کے محکم بار اوجہ یکدم در زن محمد رضا خان داشت ارادہ فرستاد کہ مرشد آباد میرا بی
را دشتاب رای نمودہ خطے برادر مرقوم متعین اشعار ارادہ خود و التماس اعانت فرما و سرچو کہ صاحب نظامت و انگلیف و فرستادن
پس خود برای حصول بعضہ از اسناد و مہر ناظم نگار را بل استحکام کار بانگداشتہ استعراج نمود کہ اگر مردہ پیشبار و قدر وقت شناس
سیکو کار بود او بچہ لازمہ آدمیت حسن اخلاق بود در جواب نوشتہ تقدیم خدمات راستہ شد کہ دیدہ بعد چند سہ کہ داعیہ رفق کلکتہ نمود
فری دہر بر کار کہ مرد عیار داور متساکن عمدہ نظامت عظیم آباد بدو بہ مال کار با پی بردہ مہم ہر ای را دشتاب را علی بیگر کہ سید
علیخان نیز میرا و این سرور و اندر مرشد آباد گردید چون شتاب رای کلکتہ رسید لا ر و کلکتہ استعارہ بر علی کلکتہ مشاہد
خفیت رای مذکور اورا انگلیف شرکت در انتظام مہم نظامت فرمود و برابر رفع بنا سہ و اعلیٰ ہر شتا و سہ غرضہ خود
اول عذر سہ چند آرد و سمرغ متفا دشتاب رای بپارخہ وجہ مفصل کہ بنا بر بارہ آتشک بود مہلا گشت لا ر و غور
تو کہ مرقوم در اینجا تو امین و موکل گردانیدہ اگر مہلا اورا بچہ بے نمود عجیب آنکہ چنین مرضی را کہ در نہایت شدت
و حرکت متعذر بود بمالیدن دوا یکجہ سیاب داشت تا ہر دو بند دست دعا خواند و مرض مذکور بالمر و زائل گردیدہ اثر سہ
انسان باقی نماند را دشتاب رای دہ ہزار روپیہ بد کہ انعام فرمود و بعد شفا یافتن بخواب مہاراجی بہادری و انا فہم صعب
بہنجراری و بصیت و پنجہزار روپیہ در ماہہ اخراجات نظامت و پنجہزار روپیہ در ماہہ ذات علاوہ جاگیر کاتے کہ عظیم آباد
داشت و تراثت باد میرا ج ناراین و مسٹر ملٹن صاحب کلان کوٹہ عظیم آباد در انتظام معاملات نظامت و تفویض
مہر سیت الدولہ کہ ناظم بر سہ صوبہ بنام خود مترسے گشتہ امور مجاودت گردید کہ با سہ اولاد مرحوم حبیب اللہ و شان نیز در مرشد آباد
بسے سید علیخان اخراج فقیر حسن سلوک را بکہ یکدم انعام یافتہ بود کہ مہاراجہ شتاب را سہ ہر شدہ آباد رسیدہ

ذکرِ حلت والدِ مرحوم از جہان بے بقا بجوارِ رحمت خداوندِ اعلیٰ

دیرین اوقات فقیر لبپارش ڈاکٹر ظفر علی خان در زفاقت مسرتیج کر کے انر روسای انگلیشیان وصاحب مدار گوشے بنارس
شدہ بود بلبہ مذکور رفتہ شرف باب خدمت شیخ اجل اکمل شیخ محمد علی خرن اسکندرنہ اعلیٰ علیین بود و والد مرحوم در
تعبہ حسین آباد کہ بنا کردہ ان مرحوم است مع جمیع متعلقان دستبان بر حال باغ خود سکونت داشت ناگهان سہل عارضہ
لاعن مزاج قدس امتزاج او گردیدہ سہجے عارض گشت شنیدہ شد کہ اودہ مانعے بہر سیدہ بنجر بر سام شد ادا در
حواس حیدان غلطہ نمود روز و از زم از مرض یوم یکشنبہ تاریخ سوم جمادی الثانیہ سہ کنیز او یک صد و ہفتاد و نہ سہری
بنوی سہ باجر الاسلام اول روز یکوار رحمت ملک ملام انتقال فرمودہ در قعبہ مذکورہ در فون گردید اللہ اعظم العزیز
و اخذہ بآب الصالحین خیرین واقعہ بنا کردہ در بنارس بفقیر رسید و والدہ ماجدہ دام علیہا دراد و در بنیان فرزند و نفی علیہا
و دیگر مستفیان و متوسلان غلطہ متفصّل طلب بندہ بمبا لغوہ ابرام نکاحا شد فقیر ناچار ترک زفاقت مسرتیج
نہی نمودہ عازم حسین آباد گردید شیخ مرورائے لود و جدائے فقیر سے خواست سے فرمود کہ مکمل دستہ لندہ است
تا من جہان فاسے راہ رود کہ سے خواہم تا آن زمان شما از من جدا نباشید ابرام و والدہ و دیگر بازماندگان و والد مرحوم
و کم سعادے طالع من نگذاشت کہ انتقال قرآن و احباب الاذعان بزرگ مرحوم نمودہ در خدمت اوست فقید باشم اگر
سے ماندم سعادات عظیمہ فعیب من سے مرخص و قسمت را نذا رک منے توان نمود بیت تہرستان قسمت را

چسود از بر کمال و کفر از آب جوان نشسته می آرد سکندر را به بهر حال بنده بچین آباد و غیر طاعت والد مرحوم بر سر شد آباد رسید
 مهاراچ شتاب رای و سید علی خان زمان لیسریه در مشق آباد توقف نموده استاد بهمانه جایگزین داد و داشت آن بنام
 این اقل الانام که بحسب سال الکیرو لاد والد مرحوم است حاصل نموده غایم عظیم آباد شدند

ذکر درود و مصلحت شتاب رای عظیم آباد و انگشت شریع نارین از راه حماقت و عناد

چون مهاراچ شتاب رای و سید علی خان و عظیم آباد کردید از راه دانائی و انانیتی که در مزاج دشت بنای انصریم معاملات و انفصال مقالات
 را در جاسه گذاشت که نفاذ او باشد و نه خانه و میرج نارین بلکه قلوب باد شاسته که از قدیم محل اجتماع اهل معاملات و
 مجمع دیوانیان و ارباب حاجات بود برای دربار قرار یافت و مقرر شد که صاحب کلان در وقت تعیین بهجا آمده بر کرسی
 خود جلوس نماید و در وی کسی است و سطلان گیسندیک طرفش و میرج نارین که دست نظامت است نشیند و طرف دیگرش
 مهاراچ شتاب رای و یک یک تنگه برای هر دو کس بگذرانند پسندید و آنکه مرقوم گرد و میرج نارین بطور معمول و مخط
 بعضی در خانه آن کتبه و مهاراچ شتاب رای بر قفای آن یازیر ممر سیف الله و له نقل خود کلمه دیده شد رستم زنده
 و میرج نارین که در نظامت و در کار برادر برادر خود مثل عمو سابقه نیز می نمود بناسه این طریق بر طبیعت او بنس
 و مشوار نمود اما چاره نداشت بنابرین صحبت همیشه ناچاق بوده نفاق و دشقان سسه افزوده و عداوت نظامت نیز بر وجهه
 اقسام یافته نصف مردم را توسل اشتبا رای بر سر سید و نصف دیگر به دستور و میرج نارین اندر بر اشتبا رای و اشتبا رای
 که کاخ علیا سله ملاحظه نمود معلوم کرد که در بند ولایت صوبه خیانت بسیار و در هر محله هزار بابا بالادار که و میرج نارین است
 و بخدا این امر مناسب ندیده مستاجران دیگر که با گنجایش نذرانه قند نمایند بهر سینه و و میرج نارین گفت که با از اعمال سابقه
 بحسب محله نویسانند که بر یا آنها را معزول نموده اینها را بجای آنها مقرر نمایند چون در هر دو صورت عداوت ساسه کیانیت
 و میرج نارین بطور رسیده موجب رسوائی و دشمنی خاطر او می شد و در وصول صوبه و از حاجات هم چون فاکه
 و خیانت بسیار بود شتاب رای و میرج نارین محبوب متحدان او نصیحت می نمود که این زردا و غل خزانده بقدری
 باید نمود که برده از رویه کلر شتاب بر بخیزد و مرید بر سر یک شتاب رای که بریده چون از سالن برو و قانق و عفا با ساسه
 آنگه داشت کشف استار از رویه و اسرار و میرج نارین می کرد و آن المیه بین قدر حقوق خود که راجح و حاکم نارین
 بر دست جرنل کرک و دسترا میسٹ محمد و عتاب جاسه جا گردیده غرق دریای ممت و دلاکت گشت مسند در دواز
 سخن ششمنوی بفرایح دور افتاده مواظط و نفاذ شتاب رای چه بلکه از دولت خوانان خود می شنید و فی فیکر انگلیشیان این
 قدر پاسبان خاطر خود بود که بنا بر قتل برادرش حاصل صوبه عظیم آباد را بجای او بنده تا بر چه خواسته باشد بخور و در صورت
 این احوال آهسته آهسته آخر انگشت یافت و کلیم و کرک گشت و دیگر دو ساسه انگلیشی سید لول بر اسلالت بنده
 غفلت انگوش و میرج نارین کشیده و ولایت با اطلاعات رای و دوران مهاراچ شتاب رای و عداوت نارین با قیامت در افش نمودند
 او بر باد صاف و با صومجی نگاشت تا آنکه لاله کلیم و دلا و عداوت و ولایت و شد اعظم که حجت در باطن تعصم یافت
 و بنده بخود و مواظط با شتاب رای و لاله و متع نمودن بعض امور خصوص مقدمه راجع بلوئند که از بطش نهایت شتاب رای

این جوهر و در افتاد و شجاع الدوله را نیز که کار با باد بود و تبارین موعده ملاقات عهد گردید و موضع چیرا قرار یافت لار و کلیف از کلکته و شجاع الدوله از فیض آباد و غیر الدوله از آنکه آباد و بشارت پادشاه و راجه بلوچ سگده از بنارس روانه موهه معین مذکور شدند.

و ذکر در دولت و کلیف شجاع الدوله و راجه بلوچ سگده در موهه معین که موضع چیرا قرار یافت بود

و معاتب شدن راجه و دیرج ناراین و اقامت در یافتن چهار ماه و سیرت در راه
چون لار و کلیف ثابت جنگ بهادر قریب عظیم آباد رسید همانجا به شتاب راسی با استقبال و با جاده و شمع که پیشرو داشت
بیرون رفت و دیرج ناراین که همیشه خیال عزت و اقتدار خود بهیوده می بخشت کمال کوفت و بدون آنکه فکر برکت از در ده
لازم الادا و فرموده نماید و مسلک استغنیای لار و اتباع او بیاید نیز به اعید استقبال و در نهایت استقبال با مرقان رکاب
خود برآمد معین که از دور سوار برده بنظر لار و جماعت انگلیشید و سگده چون قبل ازین ابلاغ احکام دیرج ناراین نموده
بودند که بدون او اسه زمره براسه تاسق نیاید لار و بر آشفته که رافر ستاد گرفته دیرج ناراین را در
آدمان حضور متعین گردانده و نگذاشت که قریب پیشتر که از فرستاده سب الامریها آورده دیرج ناراین را معیت و اجبار بر گردانید
و در جمیع علم آشنا و میگذاشت که براسه استقبال لار و دیرج ناراین رفته بودند خفت عظیم لاحق حال آن بے عقل و اقبال گردید و
همارا بهر شتاب راسه اندر آن شرف حضور نموده مورد الطاف بسیار شد و دیرج ناراین کاسه بے ناگوار
حرارات از دشت ساسق غرور نوشیده برگشت و بهر صورت زمره سرانجام داده باز سلام یافت و با اتفاق عبور
نموده بهر کاب لار و دیرج ناراین راجه شتاب راسه بودند شتافت و در راه حرم سگده کبیر از و یک عدد و شتاب دیرج
احتیاج شجاع الدوله و وزیر الدوله لار و دیرج ناراین بلوچ اتفاق افتاد و بعد از قبیل و قال عفو نقضی راجه بلوچ و بیست و
چهار کاب و بهر حال با لار و راسه او در سگده شجاع الدوله و عهد و بیان امان و محفوظ و ممنوع بودن او از سرگرد و غاو و خط
مقرر شد و نقض این عمو که در فیاضین شجاع الدوله انگلیشید بود انقیاد یافت و عهود و سواشین با وزیر و پادشاه و انگلیش
و فیاضین وزیر و پادشاه بهم گویا سب انگلیشیان و با بلوچ سگده و وزیر محمد و آمو که گشته مرقوم و مستقیم گردید
و ضیافت و پیشکش مخالفت عهد که عمل آمد وزیر بعد تماشا می فرمود جنگ و تفنگ اذنان سوله اوان و لایقی که در کمال خوبه
و چاکه نموده چند نیز از روی انعام فرموده مرضی و بمرکز دولت خود راسه گردید و راجه بلوچ سگده هم بعد ادای پیشکش
که لایق بهمال او بود با شتاب خود رام نگردید بکربلنگا حمادی بنارس است روانه گشت و غیر الدوله نیز کاسا به مقصد
خود معادوت نمود و راجه شتاب راسه احوال اختلال معاملات و خیانت و کمر ساسک علیه سابقین بالار و کلیف ظاهر
ساخته معروض داشت که وصولین در راجه دیرج ناراین و عمال متوسل او و بدولت فشنوف متفرد و بهیولت میفرست
و بنده بنارسه این حقوق خوارت با برادر او و ساقه و رافند و هر که شکست رسد نمی تواند نمود مناسب آنکه بعد شریف
بود بخیر و آباد و خطر جنگ که ناب عدد و مرجع کلی معاملات است براسه چند روز در بنجاشین آورده کار با سب اینها
سب الامراسه انعام داده معادوت فرمایند لار و شتاب راجه شتاب راسه پذیرفته و او را مشمول عطا لطف و بیادین
گردانیده حاکم مرشد آمو گشت و در معیت و ضیافت دیرج ناراین را معادل خود پای داده عزل او ازین کار
و منصوب فرمودن همارا بهر شتاب راسی با افراد و اقتدار و در خاطر خود معین نمود لیکن با بعضی مضر و مسته داشت

برائے شرف لارڈ کلیف بنگلہ و مرشد آباد و فرسنادن محمد رضا خان مظفر جنگ ابراہی انصاری صاحب عالم عظیم آباد

لارڈ کلیف جو در و در مرشد آباد محمد رضا خان بہادر مظفر جنگ ابراہی تھیں امور یکہ رکوز خاطر داشت بطور آباد فرسنادن مظفر جنگ جو در و در بلکہ مرقوم بر و سادہ مشقت و سیاست انکا فرمودہ علم دہیرج ناراین راجہ منٹے و نظربند فرمودہ باہر سے اپنے ملک میں داخل آورده کہ کشتاف و جانیہای او قرار و اسے بتقدیم رسانید نیز قبضے عمال مثل ساہل و محمد علی خان پسر کازر سے ملک و محمد اشرف خان کشمیرے و امثال اینہا را در معرض زجر و توبیخ کشیدہ ساہل را بر زیروب و کلک سپاہی و بر اسے ہتھایا سے سرکار مقید ساخت و محمد رفیع خان و محمد شہر خان را ہمارا چشتاب را ہی از دہم گرفتار میا بر آورده ادا سے زرد فرما آغا را بر و در متحد گردید و دہیرج ناراین یا ثبات خیانت و ظہور فقدان لیاقت امر خطیہ ثبات نظامت از قدر و منزلت خود افتادہ معزول و زرد فرما از حاصل جاگیر آتش ملیہ بند گردید باین وجہ کہ حصول زرد سرکار قلیہ بر اسے مصارف او برسد و بابتے بہ زرد فرما ادا سے باقیات و داخل خزانہ نظامت گردد و چون خالی سرسرا از فضال فقیر سید عبداللطیف خان بہادر شجاع جنگ موسوسے بنا بر ہر یانی مسیہ جمنہ خان و برادر او مسیہ کاکلم خان و فقدان رجوع و عرض بادہیرج ناراین خاطر ادا بود ہندو سے مذکور در ایام اقتدار خود بجزل میر کاظم خان کہ روز سے چند بود بزرگ مرقوم را با وجود آنکہ راجہ مذکور و بر و برادر کلاش جنگ پروردہ خاندان و گویا گوشت و پوست او از زریہ خوان انعام دوکان محابت جنگ روئیدہ بود و بقضای جنگ طرفی از کار سرکار شاہ آباد معزول و تا زمان اقتدار خود متعبدیان لازم اورا بہانہ محاسبہ گر خارا انواع چرانے داشت بعد اختراع او از مقام مستعار محمد رضا خان بہادر مظفر جنگ و ہمارا چشتاب را ہی معاملہ مذکور را کہ بلے بیج محض بود انفصال دادہ فارغی نوشتہ دادند و آنجناب بقدر دانی راجہ بیگم حسد اطلب او ہمراہ محمد رضا خان مہاسی سفر مرشد آباد گردید مظفر جنگ بعد از فراغ از محاللات این صوبہ موافق مشورہ ہمارا چشتاب را ہی بلبل رحیل کوشہ ہرشد کبار رفت و راجہ مذکور بالفرد و کمال اعتماد بانصرام مہاسی نظام محاللات صوبہ عظیم آباد کو نسل انگلند امور گشتہ بیکار گری سے پرداخت و چنان با مسٹر لٹن و لارڈ کلیف ناچاہے صحبت چنانچہ مذکور شد روسے داد مسٹر مرقوم از نو کرے کہنے و کار کہ شے عظیم آباد مستغف و معزول گشتہ مسٹر رنہول بیاسے او و مشارکت ششتاب را سے مقرر گشتہ و در مرشد آباد بمشارکت محمد رضا خان مظفر جنگ مسٹر مکس معین شد و لارڈ کلیف بعد از اچھے از امور این ممالک حاکم ولایت خود گشت +

ذکر رفیق لارڈ کلیف و جنرل کرک بلوایت انگلند و کاغذ تصرفات و تفصیلات شمس الدولہ ہنرے و سترت بلوایت ہمراہ خود بردن و معین شدن مشورلس بگورنر سے کلکتہ

لارڈ کلیف در ایام اقامت خود خواست کہ از تفصیلات و سترت شمس الدولہ بہادر اگر خبر سے نبوت و ظہور سیداننا کو نسل ولایت برساند و تدارکے کہ خود در انکار با نمودہ نیز ظاہر گردانہ چون محل بد باب و دنیا ہمیشہ احسان فراموشی ہووہ بہت مخصوص درین جزو زمان این الوقت و بندہ عرض بودن از ان حملہ فاما کے غمخیزہ بمنہ رواج دادہ اند کہ بروداد و اتحاد ادا سے اتحاد نمائندہ و از غریب آنکہ براسے کسانیکہ این شیوہ را اختیار سے نمائندہ نزد آئنا

برام از اعتبار براس ساقط می شوند و آنها تخمین اینها نموده برای کار خود چند روز انشائی فرموده و کار خود را در دست
بعد از آن بنظر حقارت و بی قدری در آنجا می نگرید بنا بر مقدمه مذکوره اکثر اشخاصی که دست نشان دادن و بزرگو بود اند
براس استرغا می او هر چند کرات و مرات زیر بار احسان شمس الدوله بوده اند بالغاف نزد کار سبب میا بودند
که با شمس الدوله داشت طوایر برآمد و قصص و احوال در دست نموده نویسانیده و انداز انقدر احوال با جمال چون کمال
شهرت داشت گوش بنده رسید و تفصیل و تحقیق آن معلوم نیست چه حقیقت اراده و سخنان و ... عدم امیر
با غیر و نهایت کتمان و احتیاط در میان خود نشان هم بر دیگر می ظاهر می شود بلکه از جمیع سعادت استالقه و کثیف
و جزئی که یک مسرور پس را گویند و جزئی است را سالار کل فوج نموده طبل بر جمل کوفت و مظفر جنگی از حضور
پادشاه که در آنجا بود انگلیشیان منقطع و مشغور بود براس خود خطاب خان قاسمی و مبارز الملک سمن الدوله
می ناکه و هم را چه شتاب را خطاب ممتاز الملک بهادر منصور جنگی می رسد و مراتب براس خود طلبیده و بجام آمی
و عیش و کامرانی زندگانی می نمودند.

ذکر عروج مظفر جنگی را و شتاب ای با علمی ارج اقبال و در گذشتن سیف الدوله از بیابان سرای

در سینه کینزار و کینه بدو شتاب را و شتاب برای ملاقات مسرور پس که تازگی گور زمرده بود عازم کلکته
گردید و غیر هم بنا بر حسن سلوک او قادر بر فاش گشتن همراه رفت مسرور پس با او بنوبه ملاقات نموده بعزت و احترام
بر گردانید و بنای کار با چنین مقرر گشت که شتاب ای و مظفر جنگی به عبارت خان بهادر کارلای ملی بر چه موجب
دو تو ای و اندام عمل آرنه ادا و رفته و بارانچه تقریر یافته با انگلیشی که شریک کار آمانا باشند ملاقات کرده و او را بنمانند و منصف
ظاهر سازند و در بهمان دور روز امور متفرقه سابقه بحضور انگلیش مذکور امضا یا بدو جمع و فوج حاصل بر جانب آنجا بر سطح
انگلیش مذکور رسانیده بعد سال تمام کاغذ و دستخط مذکور به فقره مذکور در کلکته سپارد و محاللات عدالت کو عبارت آدم
تضایای خلق خدا با هم میگذراست و دروغ این امر در جزویات امور آنچه مناسب حق و اند فیصل و بهر اما امور عظیمه در سینه
دور و غیر ایام دیوان بحضور نایب آمانا و انگلیشی که بشیر اکت او مقرر باشد مذکور گشته انفصال یا بدو درین ضمن بهم کار آمانا
می یافت و بهم انگلیشی به راه و در محاللات مطلع گشته انشائی بهم میرسانیدند و چنانچه ضابطه مناسب است بر امر و
قاعد که از زبان ارباب محاللات و غیر هم می شنیدند در از برای ساده که بطور کمال به اکثر همراه میدادند نگاشته جمع می نمود
تا آنکه مسرور قبول می کرد و سینه کینزار و یک حد و بهشتاد و سه قاصد ولایت خود گشت و مسرور اکتدر به جای او مقرر
شد و به جای مسرور پس در سینه کینزار و مسرور پس بهر هم برادر او و اشرف علی خان و فتح الدوله و اربابان مظفر جنگی
طوریافته و هم ماه دهم قاصد سیف الدوله و دزد یک بهم برادر او و اشرف علی خان و فتح الدوله و اربابان مظفر جنگی
موزوج او و نایب حاجی اسمعیل خواهر زن مظفر جنگی که بر سر کس آخرین او و اربابان بهر هم بود اند به بیاری که بود در گذشت
و این بر و علت از آن وقت شروع گشته حدود شش سال بهشتاد و چهارم می رسد استند و اند و بهر هم بهر هم بهر هم
یافت و طلق کشیده که حساب آن علام الضیوب و اند بنا بر هر دو علت مذکور بلاک می نمود و گردیدند و در راه قری
کینزار و یک حد و بهشتاد و سه مبارک الدوله خلف سوسه میر جعفر خان بعد فوت برادر خود سیف الدوله مرحوم بنظر خدمت

بجائے نام زد گردید و بخود مظفر جنگ ملی ہر اہم خان بہادر بدایونی خاں کو با فعل عبارت از نظامت بنگالہ است و نیست
و چار ملک رویدہ دران وقت برائے ناظم بنگالہ از قبل کابینی مقرر بود و ماور گردیدہ کاروائی و فیض رسانینا بطور رسانید و
مظفر جنگ کہ بعضے حالات عجیبہ و خلعت با سہ فریبہ دار و بعد جلوس مبارک الدولہ بر سہ نظامت خواست کہ کسر شوکت
منی یکیمید آرد با آنکہ با او ہم قبل ازین دوستی ہائے ابتدا و محمد و یانما در میان داشت با بنو یکم دار مبارک الدولہ
و سلطان بنگالہ
دو دو دوا مخفی مید نمود و بنو یکم از خیب منازعات با منی یکم نو و ہر دورا و کوشش بہر یکم گردانید
سی بیستم را سہ و اربو ہا ہر بسیار و شغورے بقدر کیا قیافت بوفور دار ازین حرکت بے آرزوہ خاطر گشتہ گفت گویا
مناسب ندید و اعراض نمودہ زبان یکام خاموشے کشید چند روز اقتدار بنو یکم اندکے رویداد و تیر درین ایام با اخرہ
اہم ملک سرداران انگلیشی نہایت مختلط در کمال انبساط بودہ مصاحبت بسیار بہت تمامے نمودند و ہر انگلیشی با ہر کہ آشنا
بود از ان کس استکشاف ہر امرے نمودہ بر ضوابط و قواعدے کہ لکھی سے یافت برائے انگلیشیان دیکر ذخیرہ می نمود
و ہر یکے را عرض از آشنائی مغل دہندے بہین بود و کسانے کہ در عداوت با ہر سہ عہد آمدہ مدار المہم ملک دارے
گشتہ بودند بخوف آنکہ مبادا دیگران ضابطہ و قاعدہ زیادہ تر از ما با ایشان ظاہر کنند و ما ہتم بقصور و خیانت گشتہ از
مرتبہ خود تنزل کردیم ہر طرب و یا بے کلمہ و طامعان با فرما بنگالہ بے ایمان بمل آرد وہ قائم مقام ضابطہ گردانیدہ بود
حضور جماعہ انگلیشیہ ظاہر نمودہ و قہقہہ خوت و فر و گندہ خست خستے نمودند و حقے در دورے فقیر در امرے فیصلہ رویداد
مر لید ہر دران مجلس حاضر بود و آنکہ خائن و مقصر بود در ان کس و جسے بطور جریانہ و پردیگرے کہ حق بجانبش بود و جسے بطور شکرانہ
اثبات نمود ستمبر بنول کا خانی از ہوشیار سے بنود و ابتدا سے ننان حکومت این جماعہ و دران وقت تالیف قلوب
مردم بیشتر ملحوظ بود و عجیب نمودہ گفت کسی کہ حق بجانب او بنود و خیانت و زریہ و میاں کے و بیجائے سے نمود از و زریہ
کرفتن نوسے از تیرا درین است گو یا بتنبیہ بالمال بمل آمد ما از دیگرے کہ بحق و صادق بود و ہر او چیزے الزم نمودن
چہ منے دار و مر لید ہر و دیگر خوشامد گویان فضول اصطلاح شکرانہ ظاہر نمودہ و رض و اشتقد کہ این کار و حق ضابطہ
و معمول این ملک است نیاز گے اعدا ات آن نمی کشیم سہنہ و کور تعجب سو خو نمودہ و تحیر و خاموش ماند و انتظار بہت
از ان نمودا آمدن از رجیع دنیا طلبان را خوش سے آمد این جہانہ کہ سر آمد باب دنیا و دیکے بہت شان معروف
و تعقیب آنست تا کیا از بچین امور باین ہمہ دلا تہما مستکرہ و فائدہ نا حال ہم کہ پردہ از روے کار بر خاستہ امرے کہ
موجب بدنامے ایشان باشد از سر و دران این جماعہ بطور رسیدہ مگر از و ضاع معاملہ سکے و دالت اینہا و
مار سائے مردم ہند تا سر داران انگلیشیہ رنجے بر بعض خلق اینجا میرسد اگر اندک توجہ با حوال اشخاص اینجا نمایند
و تمکسات ہر یکے بشنوند شاید سہم رسیدگان بہر خود رسیدہ از رنج و فتنائے کہ کی کشند خیانت یا بہت خلاصہ
ہر کسے از انما کہ سر کمر خیر طلبے خود بخام و خواہد کہینی بودہ اند و انتظار بہت امور ریکہ و حسن احسان با عامہ خلایق
و ترویج ضوابط و ریسہ کہ ہر ضابطہ برائے کہ دم فائدہ و عرض از ان چہ بود کوشیدہ تا کار رجا کئے کشید کہنے ابجملہ
کتاب ہائے مرقومہ اصحاب انگلیشیہ صورت جمعیتی یافت و اندک اندک بر بعض قلوب متوا بطہ تحقیقت آن انگلیشیان
را اطلاع دست داد چون ہندوستان و نہایت ہوشیارند و در ہندوستان حق تعالی ایشان را ہر اسے
تنبیہ جماعہ طامیان مصداق خستادہ بر اکثر و ساسے بے تحقیقت ظفر داد و قرا و مہمغہ و در قوم از سر و دور

آنها از دست اینهاستاصل گردانید که همه هندوستانیان را در نظر ایشان و قوه و قسے نامه خود را در برابر و هر کار بهتر از
همه اینها دانسته شروع بنطاقه و مناظره با حکام دست نشان خود و علمه و اتباع ایشان نمودند و در مقام تنقیح معاملات و
خیانت و تصرفات آنها بر فرق و مدار او را ندانیم از قدرت نمائی خود اندک مقدار است زیرا که این جماعه بزرگوار آورده و
اقتدار داده صاحبان انگلیشه در چند روزه اقتدار استوار آن قدر بر خود مغرور و از انصاف و شفافیت دور افتاده بودند
که هر یک بر آن تصور نیت نهایت جنگ و شجاع المدد و مغفور با وجود نهایت اقتدار و افتخار
هرگز و نفوس شان بفرست از اعتبار این تنگ نظر خان از نخوت و نفرت از اتباع بدیدار
اختصاص و خارج جماعه انگلیشه بپرسید خوار و بی مقدار و دیوان را پیش نهاد خام خود نموده در شکست قدر و منزلت
نخبا و اشرف کوشیدن گرفت هر یک در پی دیگر و استاده تاز و این غرقت ایشان خود را در آرمنداشت تا آنکه جماعه
ذلیل و بیقدار و نحیف و خوار شدند اما مقربان و رؤسا ملکات نیات خبیثه خود از اتباع و رعایا بیشتر و بیشتر ملتها کشیدند
و آنچه دیدند از دل و دست خود دیدند و کاک تقدیر العزیز القدر تبیین این مقال و تفصیل این اجمال در سطور
آینده سیرایه تلور سے یاد

ذکر متعین شدن ضلع داران از فقره انگلیشه در فصل ننگاله و عظیم آباد و منقسم شدن هر سه صوبه بخش ضلع و
قرار یافتن کونسلیه ما در ضلع از ضلع سته مذکوره و مغرور شدن میر روح الدین حسین خان بها در
سپهدار جنگ از پورنیه بنادانے خود و کاوش نهانے محمد رضا خان بها در مظفر جنگ

میر روح الدین حسین خان بها سپهدار جنگ خلف سیف خان که تبعیده ملک ناگمان حکومت پورنیه یافت چون مرد لا بائی
و متمک و رعایشی و نهایت خود را سے متلون با کمال بدل و هرف است غرق در با سے میش و عشرت گشت و از خواستگاه
انواع مغیرات روز و شب درستی و فطرت بسر بردن گرفت و یکے از پیر زاد ما سے بد خود قاهر علی نام را که نوه شاه
سعد علی قلی مرشد سیف خان و شاه شکر الله قار سے بود عسکر علی خان خطاب داده نائب و مدار اہمام ملک و خانہ خود
ساخت و آن عزیز جوانی در کمال تزدید و بد باطن فاسد العقیده و نهایت تنگ حوصلہ بر خود غلط بود و نے نعمت خود را
مغرور و رضا جوی خود دیدہ ہر چه بخو است سیکر دگسانے کہ رجوع با او نہ اشتند با آنها انواع کا و شہامی بنود و توسلان
خود را در جاہ و نہامی از خود در رعایت رقص و انعام و قاصان و خوا لان و نقالان و بعضی از قربان کہ نعیم روح الدین
حسین خان بها سپهدار جنگ ہر دم و ہر آن بودند تعقل نگردہ خان مرقوم را از خود خوشنود میداشت در عیاد و سیاه و علمه نظامت
مرشد آباد بنا بر ناخیر در مصلحت ناخوش بودہ سپہدار جنگ شکایتہا داشتند گا گا ہی غلغلہ انش برای آگاہی دو کلمہ با و
می نگاشتند و از حاضران ہم بعضی از نائب تر سیدہ مینہ ولی نعمت فطرت پستہ خود سے شدند اما سوسد سے نہ کردہ خود
در لاسے کینہ جوی نائب می افتادند تا آنکہ یکبار حسین خلی خواہر سے سیف علی خان عوسے سپہدار جنگ
بگفتگو سے بسیار عسکر علی خان مذکور را تغییر گناہندہ خود نائب شد و در روز چند نے کلمہ اختلاس و معاملات
داده خانہ اش را اندکی درست اما سپہدار جنگ کہ از پیچ عالم خبر نہ داشت و نمیدانم چرا با او تفتی می درزید باز در مقام بگوئی

ادور آمد حسین علی بیجاره را معزول و آن نامعلوم را منصوب ساخت تا خانان مظفر جنگ که شل و دیگر مقتدران وجود نام نام آور آن در خانه انگلیشیه نشو است تقصیر ناخبر در ارسال زرمو عوده مانگاری پورینه بمقتور باب کونسل ظاهراً کرده پیدا جنگ رفتن کنیند و از اسه سوخت برای راتمه محلات مذکوره گردانید و بجزار و پوریه در باب که قسمت هزار و پوریه سالیان می شود براسه سپید و کنگر است گشت چون ساسه برین گذشت سوخت را سه تقصیر و قید گشت و رضی الدین محمد خان حاکم آنوقت وقت مصارت زردین ملا دو انتقال زرباسه خلیف پولات انگلند ازین ممالک کرد هر سال با هر یک از ساریه انگلیشیه کج بخشش کس بلکه افزود از عمده ممالک خود بعد تحصیل وجهی لائق را سه می شوند ملک بدریم و دوزخو آنه جنس ثلثات و از انانی نرخ آن که از خلعت انسان و حیوانات بسبب فقدان خرقه سیاه مخصوص سواران هند که فقط در جنگا و عظیم آباد بوده اند مع فوج ملازم نظامت و زمینداران و ایسده داران البته کمتر از هفتاد و هشتاد هزار سوار بود و امکان حکم عفا در مجمع هر محال کاستن گرفت و در خطه خلق حجاب بملاک گردید بیشتر موجب ویرانی ملک گردیده از فنی مزارع زیاد از حد حساب خواب و ناخود و اقتاد و آن قدر که مزارع می شود براسه انهم خیر اریه پیدا نیست اگر خرید شوره و اخیون و ابریشم و پارچه سفید که انگلیشیان می نمایند درین ملا و جنگا و عظیم آباد می بود تا پوریه و شرفی ملوک کیسا و عفا بدست کسی می آمد و اکثر خلق تازه بوجود آمده می دانست که روپی که اریه گویند و اشرفی میست

متمم شدن جلیج و نیرت هوشیار جنگ بر آوردن خیانت عمال بند را و امتداد یافتن ضلوع سته در تمام مملکت و عظیم آباد و سایر اول شروع سال هشتاد و پنج از نایه دوازدهم یا در او خشتاد و چهارم ستر و کس گورنر قاصد ولایت نو گشت و ستر گزینر که تا می مرتبه اد بود گورنر کلکت گشت بعد از ان مشا به که محاصل و شوق ادراک و احاطه جویات ضو ابط ملکه اریه و معاملات اریه ارباب کونسل بران قرار یافت که کیسه ازان جماعه در تفصیل رود و احوال را دریا بد که حاکم را باره ایا و حاکم را با حاکم چه معامله است عمال باره ایا درینداران چه می کنند و همتا حاکم چه می دهند و کدام که هم رسوم و ابواب میگردد و کدام که هم نام زرباسی ستانند و قریه این کار نام پوشیا جنگ بهادر و نیرت که باینده هم آشتا و فی الحقیقه مرد تیر اریه و دانا و بکتر صفات حمیده موسوت و باد قاتق معاملات فی الحمله آشتا بود اقتاد و آن غیر و ذرا بیشتر براسه هم مکرر بعضی صلح و تاج پور تین گردید و در آنجا رفته بقدر طاقت و لیاقت بر اکثر امور لای یافت و مورد تمسین و آفسرین امتثال و اقرن خود و ارباب کونسل گردید چون در معاملات جنگا که اکثر خیانت و بی نظمی بود ظاهراً گشت ارباب کونسل در باره جنگان بدگمان گشته و معاملات را و خشتاب اریه را هم ازین قبیل دانسته بناست تقسیم ضلوع و زمین ضلع داران را به جاسه یک کونسلیه که با مظفر جنگ و خشتاب اریه و جبارت خان مرحوم شریک میا ند به جاسه را از انگلیشیه که ارباب کونسل نبوده مرتبه امیدوار اریه کونسل با خشتاد کونسل هر ضلع مقرر نمودند از ان جمله هوشیار جنگ با مته پالک و صاحب کلان عظیم آباد و همارا خشتاب اریه کونسلیه با مته عظیم آباد و متفر شدند و ضلوع سته بدین تفصیل انقسام یافت ضلع کلکت به و ضلع بروان به و ضلع راج شاسه به مرشد آباد و ضلع جمانگر به و ضلع دیاج پور به و ضلع عظیم آباد

ذکر در پیشیا جنگ و مشر پالک و عظیم آباد و احوالیکه این همه در و با هم را به شتاب را سے رویداد

چون خبر آمد پیشیا جنگ و بنا سے کونسل در پیشیا و عظیم آباد شتاب یافت کسان را که با هم را به شتاب را سے دل گرگون
بود اسید و ریا بهر سید اگر چه از حسن سلوک و پیشیا رسی او چنین کسان در آن ضلع اقل قلیل بوده اند اما با هم چون چنین
لباس نیک کسان و سلوک شصت واحد با عالیشان هر چند اهل ناس باشد بیک وضع نتواند بود و بعد از شتاب
نور فساد گردیده مستعد شدند و از این جهت که اگر چه در آن عمارت اوبلوت خیانت چند آن آلودن و در محال حسن و مستعد
او اندک تقصیر است که بعمل آمده باشد و وجود و نمود سے نداشت باز هم بنا بر مخالفت تو بیت و بیانیت لسان مسلک
و یگانگت اوضاع و رسم تشویش گونه داشت که پایان کارش یکجا می کشد تا آنکه پیشیا جنگ در رسید و هم را به
شتاب را سے ناخوشه باستقبال رفته بعد ملاقات بر فیل خود سوار کرده یک جا مساوت فرمود مردم فتنه جو بلاقات
پیشیا جنگ شتافته و کان شیخ فساد و فساد کشا و ندر را چون شتاب را سے مرد پیشیا ر غیر و از آن آلودگی با
به قدر نفور و ملازمان خود را هم از شیم جنبه نهایت مانع بود و در شیوه متصدی گری نیز مهارت کامل و کاغذ بهر قسم که خواستند
میا فتنه بجای خود مستقل بوده در باب هر قسم شکست و تفساری که پیشیا جنگ نمود و گونه کاغذ که در خواست
مضا نفع و تا نل نمود و بجواب با سے شافی مسکت پیشیا جنگ را بحال لازم نهاد تا آنکه پیشیا جنگ شیفته محامد و
شکر را سے دو بابت و در زمانی او گردیده ارباب و در و در و کشا و چون راه مساوت کشو یافت هم را به نیز از در غلامان
در آمده تقدیم هر قسم تواضع و گذر اندین هر یا پیر داشت و از خود را نهایت خوشنود ساخت و مشر لاکندر مغزول
گشته مشر چکل بمصاحب کلانی عظیم آباد را مور شد و بعد چند سے او هم مغزول گشته بجای او مشر بارول آمد چون مشر بارول
پله و وسیله قوس در ولایت و بهر دافری از شور و در آنکے نیز داشت با پیشیا جنگ در می ساخت و هم را به جسم
شتاب را سے را غفلت و شان خود نموده تر قریب بموافقت و مافقت خود و اقبال و استنکاف از اتفاق پیشیا جنگ
سے کرد هم را به عذر عدم تقصیرات پیشیا جنگ در باره خود خواسته می گفت که بے جرمی معقول بنده بگو نه از آن
غریب جویم و درین صورت صاحب را بر و داد و سن چه اعتقاد خواهد بود اما مشر بارول چون فراخ تندی داشت بنا بر
عدم قبول فرمان معقول و نفی بنده از در گئے نمود بعد چند روز عماد الدوله مشر بهشتنگ بهادر ملاقات جنگ که در
عقل و دانش و در جنگ و حسن تحریر و تقریر بالفعل نظیر ندارد و خلق و قریب او عالمی را امنون و هم چون عطف و داشته
شکر گزینانیت و را نقش سید و جنگلکته حسب الام ولایت در رسید و بارول را فوید اسلاک و در زمره کت کلکته که مهارت
از پنج کس در امانه نام حل و عقوبت جمیع معاملات کل چندستان اندر رسیده حکم مهادت و جنگلکته اصدار یافت و مشر بارول جنگلکته
برگشت و پیشیا جنگ صاحب کلان عظیم آباد با اتفاق چهار کونسله دیگر گردید از آن جمله بود مشر استونس و مشر دور و زو
مشر لاجون لا و هم را به شتاب را سے

ذکر در و عماد الدوله مشر بهشتنگ بهادر ملاقات جنگ که در زمره کتکلکته در بلده مذکور به با کمال
اقتدار و اعتماد و جمت و رود او در آن جا و انقلاب عظیمی که بعد از آن اتفاق افتاد

مظفر جنگ خود متصدی امور خلع نظامت گردیده مختار و مدارا تمام امور متعلقه نظامت و حزبی و تابعی مبارک الدوله گشت اعتبار علی خان خواجہ سرا سے ملازم خود را کہ از غلامان و حقین الدوله محمد آقہ خان مرحوم است نائب نظامت مبارک الدوله گردانید عالمی از دست آن خواجہ سرا سے گشت را سحیح خلق تنگ ظرف بجان و دما و خود بجان بود نہی بیک اگر چه از قبائل نجیب و قبیله شرفا نیست اما پوشیار و مستقل مزاج اپنے مقر ساز و برساند و کینہ اکثر کار بار سدا بقدر در در اگر ناجی مقبول و پوشیار این بچہ لایق و سگڑ و خود رده تنگی و دیان کہ مہشتہ جواب و سوال مردم شنید و شعورہ نائب نجیب پوشیار کا رہی کرد است حضرت اہل و علاوہ اعلیٰ نظامت کی با فعل است کسی از دست او بیرون کردن بی توانست اما بشورہ اعتبار علی خان کہ نہایت خیرت خوب و بی شعور و زاناد صاف ریاست دور افتادہ محض است کار فرما گشتہ ناظم مذکور را مع مادرش جو بیک بقا بود اختیار خود گذشتہ جو بیک را با آنکہ منہی بیک پروردہ پدرش بود و اصلاح خواجہ سرا سے مذکور مع مبارک الدوله نہایت دست نگر خود و بی اختیار محض میداشت اما حق است کہ مبارک الدوله ہم لیاقت و ہنر مال و دشت تا آنکہ تنہا را فرج بعد از رفتن در ویداد و ذکر شرف و نجیب انشا را خدا تعالی تید

ذکر رفتن مظفر جنگ بجلکته در پیره کمان چاری و رفتن ہمارا بچہ شتاب را سے بر اثر او و معزول شدن ہر دو از تہنیت امور خالصہ شریفہ و آوردن انگلیشان بدست خود ہر شتہ ملکہ دار سے مظفر جنگ نو عیگہ گذشت در پیرہ انگلیش بین ایون و دار پا بود کہ حکم دہم از نزد گور ہشتنگ ہمارا در باب ارسال او بجلکته رسید و جان گرام صاحب کلان مرشد با د حسب الامر اورا بتاریخ بست و سوم خرم سہنہ کھنر و یک صد ہشتاد و شش از ہجرت و پیرہ بطوریکہ بود و اہل کلکتہ نو خلق شریفہ بنار زمانہ سازی با میدا کہ شب حاملہ است و در اچہ زانہ تا پلاستہ شایعیت نمودہ و شربت و برینے درین باب بر دیگران تقدم جستہ تا بجلکتہ رفتند و بعد از سے چند احوالش در کمال اختلال دیدہ و شتہ مذکورہ از دست و کلان ہمراہ ماندند کلکتہ کہ در پاسے ظفر می بست بے پایان و شہر بہت ناپرسان چون مظفر جنگ مور و غناب کیبھی بود و زیادہ تیلی التفاتی در بارہ او و مذکور گشتہ جواب و سوال را ملتوی گذشتند و مشرطان کردیم کہ با مظفر جنگ اشتنا و از راجہ شتاب را سے بیگانہ بود حمایت مظفر جنگ متعذر دیدہ پاس و دوستی ما سے اورا چہ مرقوم را با آنکہ شاید در بارہ او فرزند ولایت علمی رسیدہ بود و بر بلا سے مذکور متلا گردانید و سعی بیا ر نمودہ ہمین حکم در بارہ شتاب را سے تعلیم آبادیت فرستاد چون راجہ مذکور کن خلق وسیلہ کار وانی و کارگزاری بگلشن را بخوشنود و رضی از خود و دشت پوشیار جنگ جانج و شہرت در بارہ او بقدر رعایت کرد کہ انظار این حکم کردہ تا کہ در دہن شدن بر ذریعین نمود و این معاملہ ظاہر ابرامی اورا و خواہد مفر سال مذکور وی داد و فاصلہ بہت اند و در معاملہ او و مظفر جنگ اتفاق افتاد راجہ شتاب را سے تاریخ معین حسب الامر بیرجہ سوار و رہہ گرا سے کلکتہ گردید پوشیار جنگ گفت کہ یک کیبھی براسے حفاظت ہمراہ ہمارا جہا شد و مویہ دار کہ جبارت از سر داریست متعنی مامور شد کہ از مدخلہ عظیم قنادر بیرون رفیع بیرجہ سوار می اوسایہ دار ملازم بود و بیچ کونہ استخفاف و دراب و سلام و اکتحال فرمان با نرنداشتہ تا بجلکتہ رساند را جہ مذکورہ بطور مسطر بجلکتہ رسیدہ و در شہر کی کا مور گشت منزل نمود و تفصیل جواب و سوال و انقصال معاملات ہر دو فقیر معلوم نقدہ اگر از ما سے منع معلوم شود شمیمہ این بطور و ادراقی انشا را خدا تعالی خواہد نمود بعد یک دو ماہ و در سے چند مدتی کہ احوال فقیر شدہ گرا آن بہت بار باب کونسل خرد آباد و عظیم آباد حکم کونسل متعین جزئی را جہ

شنبه را سه و منظر جنگ از کارهای خالصه که عبارت از بنده دست ملک و تحصیل خراج بادشاهی است و مامور شدن ارباب کوشل
 هر دو جا بکار مقرر رسیده و هوشیار جنگ روز دیگر اول وقت حکم با حضور اعیان شهر و ارکان دربار در قلعه شاهی داده خود
 جماعه کوشلیه اجتماع نمود و در حجه با کوشلیه مانده کوشل کلمه را ترجمه بقاری نموده برآمد و در بارعام شاهی حراج آمد و بک
 ترجمه مذکوره را حسب الاشعار با ننگ بنده خواند و بگوش حاضران رسانید مضمون آنکه ما را بجهت شنبه را سه و ارباب کوشلی
 خالصه شریف معزول و ارباب کوشل عظیم آباد را بان کار مامور و منصوب گردانیده شد باید که عمال محالوت خالصه در هر جا که مقرر
 رجوع نموده حسب الامر آنها بعمل آرند و همارا بکار مقرر در هر روز نظامت بحال و برقرار دارند از ان بگذشت جان کوشل و دیگران را سه
 خالصه حسب الاستقلال و الا افراد بلا اشتراک نائب چند و ستانی می پردازند اگر چه بیشتر ازین هم بدین وقت میر جعفر خان مختار
 انگلیشی بوده اند اما فی الجمله اقتیاد محالوت منظر جنگ و شنبه را سه هم داشته اند و بعد چند سال که عبارت از ابتدا
 در و گوریز جنگ بهار در سنه یک هزار و یک صد و پنجاه و شش هجری است الی الان که ماه محرم شروع سنه هزار و یکصد و نود و پنج
 هجری است همای کوشل با در محالوت عالی و کلی از چندیان نیسی نائب مختار کارگز است و منظر یک صاحب مختار مرکز متعدد
 چند که عمده و تابع منظر جنگ و شنبه را سه بودند و کوشل در و تابع فرمان ارباب کوشل بودند آباد و عظیم آباد و اندود کلمه
 پسرو لهر و مینو را سه جانکی رام حمایت جنگی تمام دیوان خالصه و فی الحقیقه تابع شرد کل و دیگران گشته که دیوان خالصه باشد و مقرر
 است تا بعد چیشود و بعد ازین شروع سال نو و ششم هجری خیالی را سه بکلمه رفتی محالوت عظیم آباد یعنی تمام خود و برخی بنام
 کلیان سنگه سیر مارا در شنبه را سه تعهد نموده آورد و دیگر در سیدین عظیم آباد اتفاق در میان هر دو بر سریده ساد و هر رام و
 خیالی را سه اتفاق قلیل زمانی پس و ذیل گردیده از در حجه اعتبار افتادند و کلیان سنگه که در گرداب منظر و در منظر و امیدوار
 وصول با احوال هر دو بنده سه مذکور و محالوت محالوت ضلع مذکوره در نهایت اختلاف بیت جهان در اجناد در در و خراب
 بهمانه سیاق و شرف و از اسباب

ذکر آمدن عمادالدوله سمرقند بک به شنبه با پنج گاه و پنج روز
 منظر جنگ و همارا بجهت شنبه را سه از ان گرفتار سه و فی الجمله اقتیاد را یافتن همارا ج
 مذکور در امور ملک دار سه و وفات یافتن او بدون برخوردن از سرور سه و سمر داری و وفات
 نمودن منظر جنگ بدون قریبه خود بمجر و ناچار سه

چون منظر جنگ و شنبه را سه در گرفتاری بهره انگلیشی بکلمه رسیدند عمادالدوله سمرقند بک برای اطلاع و تنظیم محالوت
 جنگ را در ده صنعت بهر شتاب نمود و بموجب حکم ولایت ده دوازده کوشلیه که بر سه تنظیم مقرر داری بودند و جنگ سابق مقرر بوده اند
 موقوف گشته برای کار مذکور پنج کوشل از کوشلیه مانع عمادالدوله گوریز بکیت مقرر شدند از جمله چهار کوشل که سمر بارول بودند که از
 سال نو و هجرام از نایب دوازدهم بولایت رفت و دیگرش آمد و نام سبکس دیگر فقیر و معلوم نیست و کوشلیه نایب دستور سابق ده
 دوازده کوشل در کار تجارت شاهی مقرر ماندند اما تابع ارباب بکیت و بکیت عبارت از ان جماعه آنکه ارباب مل و معتد شیع امور عظیمه و
 غیر عظیمه این ملک باشند مثل فقیر بلاد و عرب با محاب و خراج و فساد و مصلحه با بعضی از گردگان شان در هر ازین قبیل مثل آید
 و نیز هر چه مامور آن باشد القصد گوریز در و خواسته بیع الاول سنه یک هزار و یک صد و پنجاه و شش هجری است تا با بعضی از ارباب

کیست و در مدینه با گردید و دو ماه و چند روز در مدینه آباد بود از چند دست معاملات و فعل و نسب بعضی عمل که متوسل را دیال دوست
 شکر چلی بوده اند تا بعد سعادت بکشته گردید در ماه رابنظامت مع ناظم نام که سابق مسیت و چار ملک و پیر بود و شانزده ملک
 مقرر نموده منی بیگم بهجت آنکه مبارک الدوله بسی حدیث حسن است مختار مصارف مبلغ مذکور ساخت و این مبلغ بر سه کارخانه نبات
 امارت و در ماه مردم و جب ارامت که پیشه ملازم و مورد مرحم سلطان سلف بوده اند و برخی از فشار و قاریر جعفر خان و نسوان
 در خود او و بعضی بجهاد و نبات جنگ مرحوم و دستبازان آن در دمان و اسباب تحمل و علم ضروری که برای عمده ماسه اینجا باید از
 سر کار یک بنی چند سهند زمین قسم دهمی قبیل برای بعضی مردم عظیم آباد و غیره موجب نائب اینجا که اکنون پسر شتاب رای است همین گشته
 لیکن چون شمر است مادر ما به کلینا سنگه پسر شتاب رای است ندارد در دست و نیست مردم اینجا با چون ماه می باشد و چون دم
 بعضی مردم شتاب و شمر است ناظم و در چکا پوسه اختیار مبارک الدوله و نواب و علمه اوست که بعد هر دو سال تغییر و تبدیلی می باشد
 و کسی آنکه چند روز در آن کار زمین می باشند با هم نفاق داشته در پی خرابی موسلمان بهر گزیر قطع و از افتاده بهر حمله که دارند و نوازند
 خانه خود محصور و در بعضی خواران را که معده دس از اینجا مانده اند بکشته و مجبور از وجوه زمین می دارند بعد که در ماه شاهره بعضی
 شانزده ماهه و از برقی نیست در پنج ماهه و از این قبیل در سر کار بسیار باقی است و چند بار بهین قسم باقیات را بکلیه چند ختم نموده اند
 و در جدول یک آنکه بکمال اگر ناظر غلطی این باشد بهر سید آئینه ماهه خواهد یافت و گاهی در وجوه تقبض نموده که این قدر را
 ماه به او قرض داد و آنچه باقی مانده بعد و را نسبت معاف نمایند با این حال باز عطا و عیسان آن وجوه بر ستور و خراسان بجا رده
 که در این زمان در آسمان هند و رستان و سیاه مانده اند از خصوص نکران هر چند که از در شاهره خود مرحوم مجبور اند و بجای می کنند و
 که نصیب کسی بعد از در آن معدلت شاد و مثل ناظم و نائب او و بکلمات و علمه مقتدر و زیاده از هر نظر نمی گماند و در آن گمان
 بجا نیست اگر این قدر صلاح بهم مقرر است بطور اخصاف و نیست فعلی حقیقت بین انقسام باید و بمصارف مناسب و تأثیر
 مردم بسیاری آدم زندگی توانست نمود و از دست و دولت و شما توانست اسود اما بقضایا که در کار خاسک و رفتار در میان حکام
 از غرض معدلت شاهره هر گز نتوانست از رسان بی تنگ و عار و فخر این قسم امور بطور خوبی کند و در امر که بناید و هیچ کار دنیا
 و عیال است و شما بناید و هر کار که ملوک بصر می رسانند و از قضایا که خود بازمی آید چنانچه انشاء الله تعالی مقرر است
 به بعضی از اعمال اینها که از برای یکی و از برای دیگری است انشاء الله که آید القصد که از بعد انفرار از امور که هر کوزر خاطر
 و دست بکشته سعادت نمود و در شکر شنبه هفتم ماه جاری الشانیه یا شانزدهم ماه مذکور گشته و شتا و ششم ذی القعدة و در آنهم
 را بهی گشته بکشته رسید آن زمان ملک با حضور نظر جنگ و شتاب رای که کشت نمود و در یک کوشش شتاب رای بر آید
 جواب و سوال می رفت و در کوشش دیگر نظر جنگ

ذکر الیافتن در جہاد شتاب رای از ابتلائی گرفتار بیامی جان خراسان

چون شتاب رای کاغذ شمع و دهن و از گوشتها پاک داشت و برای او معاندی هم چنانکه غل اسور و تو زنده نبود دست بفر جنگ
 جواب و سوال از خود و انفسالی یا فیه شخصی او و ابرار ساخت و خدای از جمیع مائش و لذات که تمام و مظلون بود و در دست مکتان و در آنهم
 یک سال و چند ماه میر آمد و گوزر و هیچ ارباب کیست عذر خود بی بسیار و مهربانی و دجی میخار نموده و فیه بعضی اعتراف
 آنکه گمان مردم دین می که نسبت بهما را جہاد شتاب رای بنا بر بعضی جهات در دلمه است اصحاب کیست و ارباب مل و وقف

عظیم آباد و معاودت نمودن به کلکته فی ملک و درنگ

مستعجب و درود راجه شتاب را سه عمادالدوله شریف شنگ بهادر گورنر پنجاب ملاقات شجاع الدوله قاصد بنارس گردید و پانزدهم ربیع الثانی بمهرشد آباد آمد در آخر ماه مذکور راجه شتاب و معاد و معاودت نمودن به کلکته و درنگ راجه شتاب را سه عظیم آباد رسید و قاصد بود که چهار راجه مذکور را همراه خود گردید و در پنجاب سفر اخراج بود و در بنارس خود که دانستی داشت گفتن آن بخت داشت و در گورنر و در عظیم آباد مانده به بنارس رفت و با شجاع الدوله که او هم پنجاب می آمد و دیدنش آمده بود ملاقات نمود و جواب راجه شتاب گفت که در این مقامات راجه شتاب سکنه بسیار راجه بلوند سکنه چند بنارس که پدرش به شنگ بهادر نقل از گورنر کرده بود با شجاع الدوله گردید و بناسه راجه او را استحکام داده و عرض شد و تسویه معاودت عظیم آباد نمود و درین عهد که او در سرباز و از شهر حمادی الشانیه سکنه مذکور بود در راجه شتاب را سه ازین عالم در گذشت عقائد او و سیرش اگر چه مطابق نبود بلکه طرف اسلام غالب داشت اما بنا بر ستم قضاے اقارب و اقوام و معلوم است که دیگر موافق مشرب نبود و چندش را در آتش سوختند و گورنر عظیم آباد رسیده و معاد و ایام توقف در زیره بنابر دفع بنامی خود که بنا بر شتاب رسیده که به مضمون مردم مگر در راجه کلکته سکنه بسیار راجه شتاب را سه را اگر چه لیاقت این منصب را اعتبار احدی است حسن و سالی که عقول و شتابش بودند داشت بکار نایب پدرش ماسو گردانید و جاگیرات و دما به بدستور بحال در گذشته ملاوه آن و همی بر استن راجه شتاب را سه مادر راجه کلکته سکنه آفرود اما بهیست و بجز راجه راجه در ماه نظامت که با اختیار او بود و موقوف کرده و چینی که مناسب دانست با اختیار کونسلیه مانگداشت و دما به مردم را اندک کم و بیش نموده خواهش بر کونسل و خزانة خاں معاد نمود و خود بجماعت هر چه تمام تر بطرف کلکته نهفت فرمود

ذکر بعضی از حالات راجه شتاب را سه و گذشتن بنیادها درین عمارت را سه

راجه شتاب را سه از قوم کاتیه که به متوطن شاهان آباد است نمک پرورده خاندان معصام الدوله و پسر معصام الدوله خاندان ابراهام و از ملازمان آقا سلیمان که به حکم غلام معصام الدوله و پسر سلیمان و محمد علیبه خان و او بود اول بقیقل دیجه ملازم شد آخر بحسن کار دانی و بیکو خدمتی مدارالامام خان آقا سلیمان و صاحب اختیار سرکار معصام الدوله گردید چون معصام الدوله بر تخت حق رفت و در شاه جهان آباد انقلاب بسیار پدیدار گشت بودن خود در آن ملک صلاح نمیده دیوانی با دشمنان و سوبه عظیم آباد و خدمات محلات جاگیر صاحبزاده خود که بر تپه بلج و مالدیه بود گرفته درین فوار آمد و چنانچه مذکور شد با دوج اقتدار رسیده نهایت پوشش و مقصدی معاندان کار گردید و در سر باب بود که خبر میاد داشت بدست فقیر از جمیع مکاتبات هندوستان که درین جزو زمانه میآورد با وجود مقصدی گری خالی از شجاعت و دلیر نبود و هر چند در کمال عروج و مرج وزیر و پادشاه و اکثر قویای عسکریت اما تخت بدست و با بنمایا درنگ را درگان با نهایت تواضع و فروتنی میگذرانید و مطالب هر که در شرف و انتقام در یافت اگر لیاقت بر آوردن داشت بهیولت و بهمانی سر انجام میداد و الا خود هر چه بشیرین زبانی خواسته سائل را خوشنودی گردانید و با آنکه هجوم کارها و با انواع مردم گشتگو با داشت و از اول در و ناود و در اول شب قریب پلخی از آن در جواب و سوال میگردد و زنده دل تنگ نگشته با آذنی کسی هر چه در عرض حاجت میآید مانگداشت و خوشنودی نمی کرد و خوش و خوشی با کلکته بخش و در شرفی از زبان او مسموع نشده با وجود خود و راس

و قدر وقت شناسی هر چندی ذرات ندرت بهای جنس میباشند انکسار بقدر ارزش میداد و در خوشن بخت و تقصیر شری
 مجبور سلیقه کماش درست و پشت جناس با بخت از جامایست دور دست که قسم املاش بکفایت می آمد طلبیده بمعارف میرسانید بخت
 مقدور نشان اهره متوسط بهر چه دور و دامن آوردن خوانهاست ضیافت باقی لیاقتش در کمال لغات که انواع و اقسام
 ملاوسه داشت میفرستاد و در شاد و دیر آن که ضیافت مردم می کرد در سفر فلان و صحت در وطن خلیفه داشت و خود در دنیا
 حاضر بوده اند تناسل با خنجر مشیرین بانی ملاوه طعام ضیافت و همانی کام جان حاضران می چشایند خرم و بخت و تندی
 که از طایران مغرور شمس هم آمد و وقت او پیش زنده می که به عشق نگه داشته نهایت انس و الفت با او داشت و
 ندره و طبع هم نگه میدید که وقت اندرون رفت و که بیرون آمد باز آن محرم و کفو خود که مادر را بکلیان سنگ و بهوانی نگه
 است کار سے نداشت خایه ملحد بر سه و اوبانگ خا ملحد از مکان افاست خود ساحت بود و در ساعده و بار که بعضی از ایام
 سعیده نبود بوده اند بعضی وقت میرفت لیکن همان قسم که کتر کسی را خبر می شد اکثر مردم که با او تنگ نظر فیاظن شده و با سبکی
 از بختیانشان عده مثل صاحب کلان عظیم آباد و اشغال ذلک ساخته و بکار تجارت کینی و امور دیگر مامور شده سالها عدو
 می و وزیر ندید هرگاه اتفاق انقلابی برای آنها رویده معا تب می گردیدند وطن بی آبروی آنها بجهت نفی می رسید و جهان
 وقت بجز رجوعی که با و می نمودند سینه سپر ساخته بجا می آنها می کوشید و در دم گرفتار میساجات می کشید و هر کس از
 شاه جهان آبا و می آمد اگر تشنه با او شتاب بود و اگر نیامد و در ای شتاب در رعایت او و بر صورت که دست گفتن با آن
 میرسد فقر می گردید چون وجه معینی فلان برای مصارف نظامت مقرر و اختیار او بود وانی زرا و کینی و جمال تصرف
 در آن نداشت بنابرین اگر می توانست برای او چسبیده می نمود و ماه می رسانید اگر باین صورت متعذر بود بر کار با و
 مفصل مردم را از سواد از آنجا اتفاق می رسانید این قسم هم اگر ندرت داشت تو افعی لاتی با آن شخص نموده خبر بخوبی
 میخواست و زار و سپه علاوه تو افعی سابق که زاننده خوش بود و خاص می فرود شیخ شرف الدین محمد از اقطاع سید اول شیخ
 سعید سعید محمدی اعلی الله درجه مر فاضل صلح سمری بود و در متوطنین بخت شرف زار و سید خا با مضطرا فیاظن و افتخار
 که بنابر سبب عارض آن بزرگوار گردید با شتاب دولت هند و قیاس خطا و انعام یکدراست از آن دیار در زمان اقتدار سلطنت و
 شوکت خود با عله خدمت عیانت مالیات و زور و مکر درین اماکن مقدسه می نمودند و درین خستاد سالی در و تنگ گردیده
 قریب یک سال کم و بیش در خدمت با و بود و بگوئی بهر چه با آنکه ناظم و نائب هر دو مسلمان صاحب اقتدار و اتباع این هر دو هم
 زور و زور و عده که کمال او چنانچه باید بفرست ناچار آن بزرگوار عازم اوده و کنگو مرکز دولت شجاع الدوله و والد آبا که در آن
 در سلطنت شاه عالم پادشاه هاستا بود و گردیده و در عظیم آبا و شد و تقریب غیر خیرت آن بزرگ سیده و فوین تقریب
 ملاقات او اما در خدمت شتاب را سیانت با آنکه بنام چند بود و بجز و استماع احوال آن بزرگوار شده بخدمت او رفت و
 جمیع خدم و ششم را برین و ن گذارشته تنها با یک دو خدمتکار و میر خرم الدین خان در حضورش رفته بکمال تواضع و فروتنی
 سلام کرد و هر چند بزرگ قوم و کلین شستن بر سینه که بر سینه او کشیده بود و نو دیاس اوب بر و ساد و فرود نهشته
 چنانچه تمام هر گوشه آن مقام گرفت و ساحت در آن کفین مجتنبش نموده و عده ضیافت گرفته بر عاست شایسته و عده
 آمدن شان بود و ساد کلکی در ایام برای عمارت می کشید و در بر سینه بزرگ و عود کشیده خود بر چار گوشه سفید
 ساد داشت و مردم را در و حضور خود نامه و آن بزرگوار متعذر داشت بعد نماز مغرب که هر چه بنده شریفین خیر بخت

آوردند و ناراحتی تاسرینهاست چهره صحن استقبال نموده در نهایت ادب و تدلل سلام کرده آورد و پرسند مفروض نشانیست
و شماست انقیاد و طاعت نوعی با کمال خوبی نمود که شایسته ذکر و بخشودگشته گفت که من بخوانم خلافتی که حق تعالی شما را عطا فرمود
مسلمانان بخارایم ازین اطلاق بهره داشته چون زبان ایشان عربی بود و ما را عربی نمی فهمیدند ترجمانه میکرد و ما را عربی شایسته آن
بزرگ و عظمیای بعد از ایاقت خود نمود و وقت نخست دو خوان بار چیش و دوشالها و کتوب و تهاستایست و غیره گذرانید
بنابر این در بگذرد و رو بر آوردن مناسب ندیده بعد از آن که نخست خود فتح بخانه زائر حسین خان مرحوم با اتفاق فقیر زمره گشت
بعضی بکی از نعمت آن خود که سینه بلیغ بگذرانید و سینه بلیغ از نظر مردم فرستاد و عامل حسب الامر مخفی آورده بدست فقیر خود داد و فقیر خود دست
بخشید و در گذرد و دستور گذرانید بکار شخص از شما نمایان ما را به شتاب راسه که منجمه قمریان راسه را بیان ناگزیر دیوان حاکمه
با شاه چند و شان که با فضا و در حاکم هر سر بود و بشیخیم هم گویا که در گوش چند و ان بعد وفات والدین از جمله اخذ فرمود و بدو ان
محل نکات آنهار غیر ممکن میداند بطریق آداب و در وقت استراحت اسطرخاص است و اسطرخاصی از برای برای راجه شتاب راسه نمود ناگزیر گفت که او را
با شایهم آشنائیست و حال از تو قیامت این عمل از فرقه ما مردم موجب اجرو ثواب میداند در باره شما قصوری نخواهد کرد و نوشستن من
در احتمال اغلاطی درین کار دارد که اگر در القاب و اعانت متبیه ادک کنون دارم که بنفوس من قبول نمی کند و اگر متبیه که در نیجا داشت رنگارام
او که امکان سرش آسمان سینه سینه نفس او قبول نگردد خواه بگوید و رسول خطی کار شما خواهد گردید چون ما را به شتاب راسه
در اختیار احوال هر مله و ایمان و حکام هر شهر بمقتضای رهنمایت میماند و دست و پیر یک از در داران هر مله و رعایای لائق
در هر ماه و سال نموده برین کار گاشته بود که هر چندی و خبری که قابل ارتقا و اطلاع باشد و چون بنفوسان گاشته حواد و کلایش نمایند
خبر هر جا در کمال در شستی با و میسرید این خبر میسرید بر او ظاهر شده بود و بعد از اوقات پرسید که شش شش که تشریف آورد و در ای ریان
صاحب ما را به کلکه یا دفتر نمایند محل حرجت است او گفت چون ما را در خدمت بندگیست حاجتی نمود شتاب راسه گفت چنین نیست
چون اوج مردم و پیشوایان بود و فهمید که از اهل مطلب ما را راجه هم آگاه است گفت پس بر ما راجه خود ما را حجت بختش را ندارد
بعضی مقربین مثل راجه خیالی را هم و میر تو هم اندین خان حاضر بودند این ما را فهمیده و رو بردی در در پرسیدن ما مناسب دیدند چون
بیرون رفت استفسار نمودند ما را راجه در جواب آنچه از روئے اخبار معلوم داشت مذکور کرد و گفت ندرکش است از اندیشه خوبیست که من
این سخن هم که فهمید که چه می خواهد و با او که در جوی ما بن ندراد چه می تواند وقتی که آن شخصه نخست شد تو اضعی لائق بحال او
نموده براسه ناگزیر با وجود نقد آن جمیع انواع اغراض حرفی در کمال ادب و فروتنی نوشت مضمون آنکه در دو وعظایت نامر براسه
گفتن موجب از یاد آید و در وطنان خاطر خیریت جو است امید از شمیم کریم بر زرگان آنست که با نگره عطفیت دل مستمند ان شاد و
دو لافا و دکان را بر ایدار و قهر دایمی فرموده باشند و گفت و پدر با تحمینا بقیمت ده و دوازده هزار و پیر بلکه بیشتر مثل عطر اگر و آتش
لباس سفید که جنفخاص بیگلاد در دورد در دورد و دیگر کمتر توان یافت و بایه ما سس پلنگ ارجاع و ساعت ما سس ساخته فرنگ
و شمعده انهای شیشه بلورین و آینه های کلان شفاقت و دیگر نوادر فرنگ و چین معصوب همان صاحب او که براسه گویا آمده بود
و بلاغ داشت ناگزیر از استماع گفتگو و سلسله که با او نمودن قرق انفصال گردیده و در خواهرها گاشت و در مجالس خود محامد
شتاب راسه مذکور کرده می گفت که این عزیز از فرط خوشنایری و تمیز با وجود بعد صافت ما را بحالت ما سس بی نهایت داد و در
او خوشتر بگذرد و یک سده و ششاد و سه ملاست قحط و فلاخر و ع گشته تا او را خط شاد و چار که شسته در خدمت شتاب راسه می سامی جمیل
براسه غریبا و ضعیفا و محروم از عز و سواکین فرمود تعقیبش آن که در ان سال که درین بلاد اجلا رویداد و دربار س انگار از رانے

نرخ غلات بودی هزار روپیه براسه بنین کار مقر کرده فرمود که شیتما می ملک و ملاهان لازم اند و برای سببار بعد ده روز غله از بنبارس خرید می آوردند باشند و چون در عظیم آباد رسیده نرخ خرید آنجا بفرود شدند و شیتما می که در بنبارس برگردند بعد ده روز شیتما که در آنجا باشند روانه شوند پس قسم نامدت خط شیتما در زرد و دوده بطور دوره غلات متعاقب هم میرسانند و ملازمانش بر نرخ خرید بنبارس بسک و کاست بدون حساب اخراجات می فروختند و مردم محتاج می خریدند و کسانی که طاقت خریدن نداشتند آنها را در سه چار جا از باغها می بردند که دیوار احاطه داشت مثل عقیدان گند آشته برای هر جای پادیه با دو در و نه و یک مصلحه مقرر ساخته بود و معلوماست بخت و غلات بشو و مجلس غله با ظروف گلی و سیمه سوختنی و چند خرجه فی نفر برای خرید آنچند دل آنغله خواهر مع فبا که در فغون و بنک هر که به هر مقدار باشد معین ساخته بود که بلانامه هر روز میرسد بنبارس این حال انگلیشیان و ملکیان هم در یک یک محوطه ساکنین را اجاس داده معلوم آنها می نمودند و خلق کثیری باین طور از مالکات محوطه ماند و در هر آباد ازین مقوله عملی اینچنین که منظور رسید بلکه می گویند که با وجود تمام مظفر جنگ غله در بعضی اوقات نایاب بعضی می گشت و مردم عسده مثل سیر شلمان خاشا نشان و اشال او که بر این کار مامور می شدند اول خود سر انجام غله می توانستند از جا بمانند اما اگر غله بدست می آمد و محبوب بیاد می سرکاری می فرستادند دیگر از مقتدران و مقرران مظفر جنگ خصوص راجهات سنگه که ناز معشوقانه با آقا داشت شیتما می مذکور از دست پیاده می سرکاری می گرفت و عتق کشیده بخانه می نمودی بر دیار اوقیا هجوم آورده از دست فراری می بودند و از یکس تعداد این حرکات و محافظت غلات و فرشتانین با عنایات و انصاف بعمل می آمد تا آنکه درین خصوص مظفر جنگ تمام شت از جمله بازخواستگاه با و در کثرت بعمل آمد یکس بهم بود و اندر علم بنماز عباد ده سال میوه میانه ولایتی بواسطت سوداگران میوه فروش طلبیده برای رساس انگلیشیه و ملاک می فرستاد و بنبارس و عمده زادگاه عظیم آباد هم دو بار رسیده و دو چون و دیگر اکثر می باین صورت محرم می مانند بملفی غیر زرد مقرر می مذکور برای میوه فرشتان مقرر داشت که میوه این دیوار رسیده در بازار باقیمانی که باشد بفرود شدند و هر که دلش خواهر بخرد و بعد از آنکه باقی ماند و گس از خرید کنند خود بخرد تا انقضا برای میوه فرشتان و سدید و خری در بازار نماند و بعضی از قوم مریان را که کار نداشتند نمایان میوه و فرشتان میوه در شاهجهان آباد و لاهور از جمله بنبارس فرق اندر با فرستاده طلبیده و با آنها عاریت نموده و در عظیم آباد و سنگی فرمود که آنچنان لایق زمین نیما دهند و تو آنند بکارند و شمارش را بفرود شدند تخم سرده و خرزه و دیگر شمار و بقول از لکن شود اکثر آباد و کامل طلبیده بکاشتن میداد و شمارش را برای مردم می فرستاد و انگو خوب و فشرک در نهایت بالیدگی و طول و خرمی و کوله میانه شاه جهان آبادی از عمده او در عظیم آباد در واج یافته آنخون با فرط در بازار را فروخته میشود و دگور خوش خرزه هم گلاب ریخته راسته شمار و گلاب دو شمار و گلاب یک و نیم شمار را از باغها بخت می آید و گلابی در بازار را هم می نماید عقیده مسلمانان بر خوشی داشت چنانچه بر حضرت سید الشهدا علیه السلام بکمال ادب و محرم می گرفت و در بیست و یک ماه مبارک که در شهادت سید و صیالی علی رضی علیه فضل اجماع و انصاف شیر و برج و دیگر علا و سه و طعمه ترتیب داده نیاز آن حضرت تقسیم میکرد و در گردن از بیلوی و بیلوی دیگر اکثر زبانش با علی میگذشت گلابی نام مقتدران می نمود از زبان او میوشه قسم هم اکثر کلمه و اندر باسد بود سالی یکبار و دستر خان حضرت شاه مردان علیه اسلام می نمود و کمال مکتف و انصاف و بعد او سه و سوم فاتحه تقسیم میشد کسی روزی گفت که اظهار نشان شدن بر یکی از سولیه یا نمک ایچر دیگر در بعضی خوانها راجست هماراج بر می کنند در جواب گفت که نظور این قسم خوارق عادات از جناب حضرت شاه ولایت علیه السلام استعجاب و استعجاب و اندر دین

مکرمه و عطف بنیتم که در پی چنین امور بگردم مردان جناب عقدا دی که بایست انتظار چنین امور برای چه بایک شید و دوم آنکه درین کار با حکومت کسی بران حضرت نیست اگر تبار مردم احتیاط یا سوراخی نشان ظاهر نشود برای بنی چاره که بنام هند و مراه طین و شمع کشا و بافته بر زبان بیجهان از حال باطن بنی ملاستی و شمانی ماری خواهد بود که صاحبان آفرین هند و بیجهت که مستعدی نشان از جناب حضرت شاه مردان گردیده روزی براس استقبال جزئی است بیایه میرفت و یکشنبه بود و چون پشت بخانه آنجا که کلاه معروف و خیمه نگاه دارد دست محل بنام او گردید صبح اذان تا که عازم بیشتر و اسپ سوار می خاص او در دخیمه بود ملازمان و همراهیان ۹۰۰ نفر شارس و وزیران مکان اقامت معصیت براس سلام مواخضت با بعد استاده بودند بنده اندرون خیمه رفته همراه او برآمد چنان مجا ورتخانه مذکور عرصه هلالی دیده و فرستاد و غنیمت شمرده چند کس نزد او جمع آمدند و سیکه می خواست سوار شود و سوار می گردید و گفتند که اینجا می ماند و دو روز و شاهی روزین است بخشی با هم باید رز سوار بود و کسی که براس زیارت ابن مکان و خدمت ابن استان آمده باشد از او باید خواست مرار جمعی و عرضی بشما و اینجا نیست با وجودی که دایم نداد و سوار شده روه خود گرفت و مکرر دیده شد که فقره است بود در راه از سوارها مانده اند و خود می نماند و همان و م فقیر مسلمان بنام حضرت امیر المومنین یا اولاد و طاهرش چیز خواست یک روز به همان وقت داد و آذر فقا است از دانش نیز شروع شده که در اسفار نگاه دارد کلاکه که هجوم بخانه در راه است بعضی فقا معتمد علیه او که درند بخت و محسوب بوده اند و دلالت زیارت بعضی از ماکرین خود می نمودند و مدعی می خواست و مدعی داده آنها را مخص می کرد که از طرف بنی هم شمار کسم زیارت بعمل آرید و مراعات در این بود و یکی که کبابی مختلف براس خود نواری است بود و هندوان ترخیب اطعام به پنهان دران مکان نمود و گفت خانه مرا خالص و کثیف و آلوده خواهند کرد اگر ضرر باشد زری گرفته در یک گنگا طعمی با نما بخور اند و هم در ایام فقط که اساک باران بود بیاس خاطر و دلالت ملید هر براس نهیتله اس و سر و آرنک پیش کی از برنهان که مرجع بود و وقت اشالی خود بود و رفت او در و در اختلاط راجه شتاب براس نور عظیم شده آمد و شد براس از دیاد و عقدا را چه بسوی خود شروع نمود روزی گفت که مارج مواخضت طالع شما می جویند و ایم از جمله او را و خود مقرر نماید در جواب گفت که من بود و آسمی از اسماء شغول و برای بنی کافه است او برسد که آن اسم چیت اول افتخار نمود چون برهنه مسافرا از حد بدر رفت و گفت نام پاک اسم برهنه برهنه و شمع گفته آینه شمشیر خواست و گفت که مارج روم و رحیم اسم یک می است جواب داد که فرقه بین در میان است برهنه فرق را برسد گفت در لفظ روم توهم ولد و دست است و در لفظ اسم توهم نبوت و ابوت که نیست ازین احوال که با حمال ارقام یافت ظاهر می شود که عقدا و او با معتقدات هند و مطابق نداشت بلکه باطن الاسلام بود و اسم اعظم سیرا را ایجاد و شمار هم اما چون مراعات بسیار آشتایان و دوستان منظور داشت و نبات در مال کبشی بنا بر حفظ او بر خود می نمود و بعد از ذکر که حاصل بود و بصارت او دفن می کرد و بعضی اوقات براس بعضی انگلیشیان که متوسلان غلامان آن جامه بوده اند مراعاتی و ایصال زر می منظور داشته بهم براس برخی از محتاج زیاد بهر امل خود و کار نامناسب دور و صواب از او سر می زد و خود را حلاق که عبارت از یومیه حصلان شعیب برالکر امان و مارجان است اقصا را کار فرما گشته جانیک استحقاق یک بسا و لی با و مزار دل داشت و ده می فرستاد و ذکر که اذان حاصل می شد بسیار کم در سر شمشیر و قدر داخل کرده بسلف خیل علیحد براس عطا یا می خود می داشت دوم آنکه با ارباب جاگیر و ملاک و اتمها همان نموده می گفت که فلان انگلیش دیدن است و شما می خواهر و بنام آن کس که با او مراعاتی منظور داشت اسناد و فائق از و کلاسه هر یک طلب داشت و حواله می کرد از

مستعد یان خود نموده بیکر و تعدی ناحی و بی سبب زرس معتدیه از هر یک بقدر محاصل آنها گرفت و جمع نموده چون بیلانی خلیج بایع را بیکر
خراسمی آمد آن شخص و حسب ابراهیمی و دود هر صورت خوشنودی اشخاص مذکور منظور داشته خط از دی را درین خصوص سسل
ی غیر در اسکسین پنجما از صدایقین در بخار و اوراد شده و صدی شیرازی هم در گلستان ایراد نموده که هر کس را سسای مخلوق بر خطا خان
اختیار نماید حق تعالی بمان مخلوق برابر او گمارد تا دامار و زوگارش بر آرد در حق راجه شتاب را سس برای همین مشایخه شده و او
برای پاس خاطر کسی که از سخط انجی چشم پوشیده جده ما سس قدر انا ناحی می رنجاند و دومی بای خوشنودی آنملایر نایند حق تعالی
از دست باین جامعه خزانگی که باید با دو گانید و چون بهمانه اطلاق زرم انداخته و لهاس مردم را سوخته بود و خود هم بباله اطلاق بظلا
گشته خست سستی بیام آخرت کشید و در اینجا عالم اسرازی دادند که جدا جدا اگر چه زرگ فرموده و ترجمه حدیث بحدیث حتی علی غیب
نموده مصراع غفور و کریم بیشتر از جرم ما است و

ذکر دانی یافتن محمد رضا خان مظفر جنگ از گرفتار و بربردن زمانه مدید و کلمه

بامید و ارس و آخر ضار و دن بدون مرتبه خود بجا چرس و ناچار س

مظفر جنگ در آن دار و گیر نهایت مضطرب و بی کس و بی یار گشته بود چه اکثر کلمه خان و خود هم از بی مبالائی و بی خبری
در چنین امور اندک ستم بود و دیوان خانه او که اوست سسکه بود نهایت سسک ظرف در دولت خود مغرور و از مردم آدمی و ارباب
جوش و غلبت و امانت و دیانت نفور و در کار خود که محاسبه دانی و کاغذ فهایست بی شعور و دیگران از دست او بجان و در
تند خوئی و تلخ گوئی مظفر جنگ در فغان بوده اند درین وقت هر یک راه خود گرفت و برای خود مخلصی جست اوست سسکه حمیل و توتون
انطالی بعضی اسرار که بران انگیز داشت خاطر غلیظ گرفته و خانه از اماکن کلمه بفرشت اسود و گری علی ابراهیم خان نهاد با وجود عدم اطلاع
بر کاغذ معاملات سنوات ماضیه بدین غلی تمام در امور ملکی و مالی و غلبت و انتفاع از دولت مظفر جنگ پاس تنگ و رقافت و در و
نام نو که سرحمت بر میان جان بسته و در سسل بدت انگیز کاغذ و دقائق معاملات و هر قسم کار با هم رسانیده متحد جواب وای
و و کالت در جمیع امور گردیده و سینه خود را سپهر سهام هر گونه باز پرس ارباب سسکیت خامه گور ز که در حسن تقریر و نظیر ندارد و ساخته
متعدد شد که هر چه تواند در آن قاهر نباشد و جواب ما سسند گمارد که مر و مقتدر غیار و نهایت مد اوست با مظفر جنگ
و از دقائق و فغانیا س امور و انگیز داشت غیر طر گردیده و از کینه در بها و اقتدار و زور و اوست سسید از معتدین
مسموع افتاد که درین کار سرحط از ری و بجه بر داز سس کار برده جوایهای سسکت و پذیر و او و گفتگوی و قبول طابع و املع
اقتدار ساسعین را بر حیرتار و سس نموده غیر از سسین چاره نبود و مظفر جنگ بیاسین دست و زبان و قلم و بیان و از آن ملاک س
بی زربا سسیت و پنجم سسیر سس الاول سسند بکار و یک صد و شصت و هفت چوبی سسکاری یافته دوم سسیر سس انسانی سال مذکور
بهر با سس حفظ از در سسائل او که در مشد آباد بوده اند بر خاستند اما مظفر جنگ بامید آنکه شاید بدست و شتاب را سس باز سسیر یک
کونسل مملعه مشد آباد و کلمه تمام صوبه و فی کلمه مدار الهام نظام معاملات گردیده معاودت نماید در کلمه اقامت و زید و یوسف و
کلمه که کلمه بعضی اصحاب انگلیشه اند و سسینان ابله غریب او را در مجمع خام انگلنده هر روز با خبر کلمه که بوسه حصول مقصود از آن
است شمام توان نمود و خوشنود و سسند شش آنکه او و زرفلان صاحب چنین می گفتند و در زرفلان صاحب چنین گفته و فغان
در از ولایت چنین خبر سسیده و فغانی از فغان کس این قسم شنیده و مظفر جنگ با ستاع اخبار مذکور و سسند و سسینان را

مخلص خود شمرده حسب الاشعار تنها از دست نقد با کثر کسان داد تا محرک سلسله حصول مامل و با خشنه و علاقه آن و عده های بسیار
بسیار فطیر بعد و میل بتمام و در نتیجه مطلوب در میان بود بدین جهت زیر بار خراجات بسیار و قرضه اندر نمای شایار گردید فقیر در آن ایام
با زروی سیر کسب مسفر سعادت از بیت اسد بحریم و زیارت سید انام و محتر کرام سن سر و عظیم السلام کلکته آمده از مظفر جنگ
منتوق احاطی بود که یک جبهه از غنا و ثمریت و نقصانی برای او در آن بود توفیق نیافت توقع این بود که جاگیر است بنده بعال
جاگیر است خود سپاه و قرض مرا عاقل و از میان و نه خود نموده از حاصل جاگیر من برساند و در نهایت من زرمای حاصل از دیوان
امانده - کمندارد و مواجین را با من تخریص نمائند تا من کسب خانده انراج کرده و زادی و خوشی اذان حاصل نموده راهی شوم بعد
دست یا عند اطلب ز امانت بمن برساند و در آن ایام که پانزده بیت زوری فقیر در کلکته ادراک صحبت مظفر جنگ می نمود از
ایران او گوش خود شنیده که در هر کجائی دفتر دفتر مرجع و فتاوی علی ابراهیم خان بهادر مذکور می کرد وی گفت اگر من تمام در دفتر مذکور
این شخص من است مگر در آن هنوز از عده اذنا می بخواری و چنانهای بی پایان او زیاده با خشم و انشاد اسد تعالی چنین
خواهم کرد و در محابلات و محاکات بلفظ قبله من می خواند و بارها حضور نموده و دیگرانی گفت که رنقاسه تنگ بجرم من ملکوت مرا
خورده در وقت انقلاب چشم از حقوق و مروت پوشیده و دست از زحافت برداشته مرا تنگ داشتند کسی بکار من نیامده است
احدی بر من نیست مگر علی ابراهیم خان بهادر که من درم خریدار اویم و تابدوی بنشینیده دوست پدر و برادر با من چنین می کرد آنچه
این مرد با من کرد و در تمام صحبت هر دم و در آن زمان جوشت خوان علی ابراهیم خان بود

ذکر در و جرنل کلاورن و کرنل سن و مسفر فرانسس و ساسه کیث و برهین و شقاق فیما بین

گورنر و صاحب ثلثه مذکوره و اتفاق بارول با گورنر

مظفر جنگ در انتظار کشا نش مقده کار خود بود که جرنل کلاورن و کرنل سن و مسفر فرانسس با اتفاق هم مدار اسلام کارهای کیث
و هم برای تحقیقات معاملات گورنر بهادر و شربارول که چنانچه سان کرده اند از طرف پادشاه و پنی در او سبط کشیان سنه
یکمزار و یک صد و شصت و شصت در رسیدند و دو کس از سرداران ایالتی گورنر بر تبه که دشت و دوی شربارول جمله صاحب
شمسه کیث مقرر نامند چون هر سه فرستاده پادشاه و پنی و براسه تحقیق تفصیلات گورنر معین شده بودند و جرنل کلاورن
از انیل دول ولایت و ملازم پادشاه انگلند بود و کرنل سن امید ریاست کل فوج بعد وصول جرنل کلاورن بر تبه گورنری
دشت و مسفر فرانسس نامی بر تبه جرنل کلاورن و با اتفاق هم بوده اند غنطه عجیب و بدیهه غریب پوششند و در ملاقات مردم از کس
نزد هم که ضابطه مخصوص چند است نمی گرفتند حتی بعضی تار هم بطور بدیهه اگر کسی می فرستاد روی نمودند و معاندان گورنر را ایست
کرده با خود موافق می ساختند چنانچه نند کار که از خدمتس الدوله و لار و کیث و درین زمان عماد الدوله مسفر جنگ هم مطرود
بودند و جرنل کلاورن و کرنل سن و مسفر فرانسس مغز و مغرب گشت و بواسطه او اکثر کسان طبعی پیشه حساد و بدینه با سید آمده
یا فتن با اصحاب ثلثه مذکوره متوسل شدند و تحقیقات را مخور و او مخفی گورنر جنگ عماد الدوله شروع افتاد و درین حال کس
تا چاقی صحبت و تبیان آرد ای کمال رسیده تشویش شدید می تو سلطان طریقین بلکه دلیل ملکیت و معاملات روی داد حتی نمایان
جرنل و شربارول خانه غلبی با تفنگی موافق ضابطه آن جا مبعول آمد و دو کس که عبارت از گورنر و بارول باشند یکدل و یک سر
مانند و سس مذکور با هم موافق بوده چند استان شده مد طرف جرنل را بنا بر کثرت اصحاب که سه کس بوده اند بر گورنر

که دو کس بوده اند علیه اتفاق افتاده اکثر کارها بر سر آری طرف جزل بعمل می آمد چنانچه کورسان نام انگلیسی صاحب کلان
مرشد آباد و طریح صاحب کلان عظیم آباد و نوک نام صاحب کلان بنارس و سریشو صاحب کلان اوده و لکنو به طور جزل کلادون
مقر گشت و مبارک الدوله مع مادرش بهو یکم که از دست منی یکم بجان آمده بود با کوران و معرفت آو با جزل ساخته به خدمت میر صاحب الاله
سند یک هزار و یک صد و پنجاه و نه مختار کارهای نظامت شد از قیقه اقتدار و اختیار منی یکم در اعتبار علی خان بهمد و خواجہ سرک
نذکو قیصر گردید اما چون منی یکم زردار و مقتدر و پیشیارت و پیشه مبارک الدوله با اختیار او مانده امیدوار و در آفتاب راسه اند و خدمت
دوست و ادبی ترسانند که اگر از منی یکم باغندین زردار را بفقرا و دیگر یکا کلان داده شمار آخر و محض خواجہ دوست و فی الحقیقه
مبارک الدوله را احوال چنین است که کسی از سطوت اوی ترسد و نه از دولت او تو قیسه دارد و چندان توجه به در و در دنیا
که مردم را از ان اندیشه باغندیند اما هر چه خود بدینکند اورا بکار کسی کاری نیست و جی که برای او بایدی خواهد بود دیگر غرضی بکار است
تدار و از این جهت با خود تسلط منی یکم به دستور و نبات نظامت اغلب اوقات در انقلاب است و بهمدین سال سیت و نیم
جمادی الاولی میر محمد حسین فاضل که کمال حدت ذهن و وقت طبع دارد بنا بر شوق سیاحت و تحصیل علوم همه راه میروست
که انگلیسی در کمال خوبی و صداقت و جو اندازی بود بولایت انگلند رفت و اکثر تحقیقات علمای آنجا حاصله در علمیات و
مفردات و مکات اوده و خواص اکثر اشیا و معرفت اجرام علوی و بعضی صناعات و گیاهات شریح ابدان و شمال و ذکاب بقدر
کفایت در اختیار منی یکم برای اورا که اکثر آن علوم و دستکنا و ترجمه کتب آن بهر ساینده در سال نو و دوششم صفر از
مات و دوزیم حجت گشت بهر شد با رسید و با مقتدران آنجا ظاهر ساخت اما ازین امر اس قدر وقت نداشت کسی توفیق یافت
تا سلسله مینش درین کار که سر مایه بشمار نام نیک و حیات یا تدار دنیا بود معرفت نماید و این علوم و کیش نام امیر مذکور ابد المهر
بر صغیر و زکار یا دکار ماند و توفیقی با استاد گورنر بهادر که دشواری و دشواری و دانی و کارگزاری را ندیده و زکار است
به تسلیم و اغماض کار فرما گشت و گام و دیدن و جزوایات مناسب ندانست و خامد ان گشت که اولی برات دمه خود از قصور است
سلفونه و حساب و نباتات ستمه اعداد حاصل کرده نادانی جزل و غلبه غفلت و غفلت و طبیعت و با اظهار ساینده و پوشش
را معجل گرداند و در اندازان کوته اندیش خصوص نندکار را که مرد و باطنی سیس الافعال است بسرا رساند بعد از ان تدارک
بر منی کارهای ساخته و بر انداختن امور برداشته جزل سهل و آسان میسر می تواند شد بنا برین مذهب با جواب باز خواستگاه
جزل که بدالت نندکار و اتباع او بود در دهنه صدق خود و کذب قول مخالفان ظاهر ساخت

ذکر معاوضه نندکار یا گورنر شنگ بهادر و سیرا یا فتن و با قضا قضای و قدر

بعد از ان محبوب نندکار فاشی و آشکار گردانیده اکثر بلکه همه با نباتات رسانید از ان جمله حبیب یکی این بود که چند و سه مذکور
و تخط مردمی ساز و دهم نامی مردم موافق هر مایه آنها ساخته پیش خود در دو و تسکما و خطوط عند حاجت به نام هر که قیصر خواسته
باشد درست کرده می نماید و خلقی را باین صورت متاعل ساخته از جمله تسکی بود که بهر بلا قید اس سید شکر که در خدمت میر فاسم خان بقبا
سبا برهم رسانیده و از سابق هم مهاجری مستعد بود درست ساخته و درش از سر کار کیشی گرفته معرفت نموده بود در تحقیق این امور
و جزا نداشت گران جوری مقر گشت و گران جوری این معنی دارد که انگلیشیان مستعد و از آن کس بقدره مقر میشو و اگر مدعی علیه
انهار قبول نداشتند باشند و در متبه بانکار و تبدیل یافته مرتبه سوم که دوازده نفر تقریر باند دیگر بانکار و مع قبول مجرم سیدل میشوید

در

د این دوازده کس یا بد برای او تجویز نمودند و تا تعیین سزا کسی با آنها خلط نمی تواند شد که بسا در قلیبی بوده از اینچ نقیصا سعدت
و انصاف است فراج آنها را گردانند این گران جوری که در فقر گشت و تبدیل یافت و حکمه آن مدت را کم بود تا آنکه اثبات یافت که نندکار
نگنکار و واجب اقتل و سزای او است که او را کشتی کشند و که بد باطن موزی و مغرب و بخواه اکثر خلق خدا بود اگر چه با دوسکس حسانی
هم که در محنت آزار محکم داشته باشد و همین که چند روزی از خدمتش نابر عارضه مرض یا فقه از غرض قهر ماند در بے ایند اسے او
افشاده تا کاکام و در غربانی با تمام رساند رهنی بقصیر نبود و بهر صورت سزا اسے اوقتی و ستر گشت چون او را جزل استمال ساخته خاطر
انگاش کرده بود و که اسے با تو حیرت نمی تواند کرد اگر تر نایه پاسے در هم بیزند که هرگز نخواهی ترسید و بهر صورت که تقصیرات گورز
و اجابات تواند رسید در آن قصور نباید و زری آن اصل گرفته اول خود مقتضای مصالحی که در فراج و عدالتی که با گورز داشت در انجا
جرائم گورز مقصر نبود و هرگز اندیشه کمال احوال خود نداشت علاوه بر بیعت و ارشاد جزل به رخ نگرشته چیزهای بسیار بر اسے گورز
انظار ساخت و در شدت و غلظت چنان قسم که بود رسوخ داشت و گورز بهر را در خود تقصیرات عظیمه او را اثبات رسانید و
جواب و سوال این دو کس بلغت و خطا انگیزی تقیم یافت و کتبانی تقیم کرد و دیگر دگر گشت تقویش بسیار شده در آن جماعه اشتمار و
اقتشار دارد و تقصیر چون تقصیر و سزا اسے و تحقیق یافت بتاریخ هفتم جمادی الثانی مسنه یک هزار و یک مد و هشتاد و نه جریسے
نندکار را بموعدی که مقرر بود برده بخلق کشیدند و زرقند و اموال او تعلیق شده حواله بهر ش را چه گورز اس خدی گونینجه و دو کله
روپیه نقد و قریب همین قیمت اجناس نفیس و دیگر انداخته اسے و در حساب آمد و هر اسے ساخته نندکار که بنام اعزّه مردم بود و نندکار
خانواده را ندره مستغنی فاسده اش شیوع و ظهور یافت

ذکر اسحق بن مظهر جنگ با جنل کلا و دکن او بنو حیدرانی علت فوجدار می شد با و ثبات نظامت که تعلق به بارک الدوله

چون آنها را جزل کلا و دکن در ظاهر شروع یافت فراج مظهر جنگ را که خالی از عیلت و دلونیت رغبت با نیش با جنل بهر رسید
علی ابرویم خان بهادر که مال اندیشی در فراج او غالب است مخالفت می نمودی گفت که هنوز بطوریکه می گذرد باید گذرانید و گورز
با شما احسان جان و تبریکش بمیل آورده احسان فراموشی نکرده باید دید که یا بان این دو طرف عظیم یکجاست می شود اگر گورز بحال
می ماند استقلال فراج و اقتضای و پاسداری به اسے شما در اخلاص خود دیده رعایت لائق بحال شما خواهد بود اگر جزل بخار میشود
شما با او بدی کرده اید که دشمنی خواهد بود بلکه او هم ثبات فراج شما را پسندیده نقد نام و نشان رعایتی که مناسب حال شما خواهد بود
بعل خواهد آورد اما مظهر جنگ که نندکار خود اسے و بنابر اقتدار اسے با مقتضای قضایا چند روزی میسرش آمده بود و قیمت
ارباب خود را خود میداند چنان اتفاق با بن سخن نکرده اسے و اختلاط با جنل مذکور و جوان او بهر رسانند و نوسل جزل است
گورز ازین غم خسته و با جزل و گذشت جزل بر اسے و اثبات مبارک الدوله و فوجدار می که بحال عبارت
از خبر گیری و تدارک قطاع الطریق و دزدان در مالک محروسه و افعمال قضایا اسے و دزدی و خونریزی و زنا است بخوبی
نمود و سبب خیر و دانه ملائکه این کار مقرر ساخته خواب و اولاد و اتراح او و طاعت از کونسل دمانیده با نوزدهم ماه رمضان
سنه یک هزار و یک صد و هشتاد و نه مقرر گشته اند و دوم شوای مظهر جنگ بر شد با و دزدی خود به کار اسے و جوهر پردخت
و بهر صورت مردم شهر خدا دانه بکله مطیع و متقاد او بنا بر در گشته تن با طاعت در دادند و او را رحمتی میسر آمده بود و سده
حکومت جایافت و علم به کس مکر اسے برافروشت و دهم ذی الحجه سنه مذکوره صبیح کلان خود را با محمد زکی خان پسر

محمد حسین خان برادر زاده خود که خدا ساخت و سپر گلان خود هم جنگ را با بنیدیه حاجی اسماعیل که برود و خیز زاده را بر این یکم نذر می نمود ماه مذکور در پنج خود رویت و سوم جمادی الثانی بیست و یکم روز یکم مرد و نور ابو یحیی زن عطاء الله خان و دختر حاجی احمد علت نمود و رفتی غامد و کشتن و دودمان حمایت جنگ بود و طفت گردید اگر چه تمام معیوب و مجبور نشود بود اما خود میام بسیار داشت بدنه قبل از بیماری روی تو به از معاصی نموده و بیماری را بر خود محدود کرد و دوم در ایران گواه گرفت و تا دم آخر بکشتن و دوا و کس و متذکر کلمه طبعه و معترف بود و حدایت ایمنی در وقت خاتم الانبیا و مقرر و هیئت آن سرور دنا دم بر معاصی خود دست قرار نداد ایمنی بوده از دنیا و گذشت آن لغت بهم نامم عداوت و آن تغیر لم فایک انت العزیز الیم و بعد از آن حال صیبت و غم شوال زلزله شد و وقوع یافت که در مدت چهل نجاه سال کسی را چنان زلزله میاد و خود و مظفر جنگ علی ابراهیم خان بهادر که در بار شت و حقوق میام تا او بود و میوانی نظامت مقرر نمود و نائب با سه خود را سه خود در هر جا فرستاد از آن جمله در عظیم آباد نذر با سه یک بلخی مقرر شد اما کار برقی و مدار انموده یک نام ماند و صاحب انگلیشه مع عاصه در عایا و در ایا اذن و خیز رضی و خوشنود بوده شکایت و کسی که در خلق خدا را در اید و از هر انبیا و مظفر جنگ را مقرران مبارک الدوله نشو تنها نموده بعضی را خفت رسانید و از مبارک الدوله مانع می نمود و بنام حمایت و اعانت چه رسد چنانچه بعد از اعتبار علی خان خود را بهر خادم علی خان سپر خادم حسین خان که در اکثر اخلاق شبیه به پدر خود است چند روز در اقامت مبارک الدوله گذشت و موردی به اتفاق مظفر جنگ گشته از نوکری بر طفت گردید و مبارک الدوله با آنکه مدتی چنانها با او داشت نفسی ناکشید و مظفر جنگ درین چند روز اندک افتد از آثار تسلط خود بسیار نموده زبان زد مردم شد درین اثنا خیانت پیشگان که در آنکس نظامت را خوان میام شمرده می ابراهیم خان بنا بر تحسب از خیانت نه خود چیز می گرفت و نه در اید بود که دیگر می باین کار جبارت نماید و مزاج مظفر جنگ را با همه اعتراف خدا که با احسان خان مرقوم داشت از علی ابراهیم خان بهادر مرحمت گردانیده خوانان نا چاقی صحبت میان او و مظفر جنگ گردید و چون با قضاقت اس طبعیت میامت کلی با مظفر جنگ و علی ابراهیم خان است سخن در اندازان و در مزاج مظفر جنگ زود در گفته رسوخ یافت و مصرع چرامی را که دود میست و در زود و در گیر دود و کتا به شکایت با سه خان کرم مرقوم شروع نموده و مجالس خود بطور طعن و سخنان ناهنجار گفتن آغاز نهاد و درین قبیل که صاحبان سن شعر گفتن نمیدانم و لباس و دستار بپند و شان ندانان در برنی کنم که دعوای عقل و شعور تو نام نمود و این سخنان گویا مطابقت علی ابراهیم خان نزع او بود که گنای بر زبانش می گذشت چون حق تعالی علی ابراهیم خان را با مزینب آفریده و وضع او در لباس دوستار و زینار و گفتار و با کلمه و در جمیع امور بپندیده خاص و عام گردانیده طبیعت موزون هم دارد و گاه گاه گفتن شعر هم رغبت می نماید و مظفر جنگ از انشال این امور شاخه اعتراف با حق نمود و مرقوم دست زبانی او وضع او و موزونی طبیعتش باعث از حار خاطر مظفر جنگ گردیده و در حلقه مطاعش شمرده و بهانه های غزل او را کار رد و بانی می جست اتفاقا در آن ایام محمد علی خان در آن ایام یکم که زن رشت کرد از خبیث الحوری بود و بضابطه همه با سه پند زده می چند از شیر زن و دختر و غیره جمع نموده آنها را تعلیم رقص و خوانندگی می دایند و صحبت هنر اکثر اوقات میداشت با علی ابراهیم خان راه مکرر و بر کشاده دای بر سه مد نامی او نهاد و بهانه شکر حسانی که با مظفر جنگ نموده بود خان مذکور را برادر خود خواند و چون چنان اندیشه مستور برده داشت و از کمتر کسی رومی گرفت با علی ابراهیم خان نیز به پرده ملاقاتها کردن و میافتمنا نمودن آغاز نهاد و در آن مجلس بعضی از محسوسان مظفر جنگ هم که مدعی اخلاص با خان مرقوم بوده اند شریک بوده و خصوصیات آن مجلس مطلع می شدند تا آنکه یکم مذکور بطرف

یکی از این کثیران را خاصه خود شرف خاطر است از علی ابراهیم خان ادراک نموده غیب بسیار با خطاط با او بانظار آنکه این کثیرین است
 وین از شما تحمیل نموده ام می کردیم محبتان که بان زن سر سرگر و فن هم مشوره بوده جوایس بهمانه برای خان مرقوم بوده اند نیز
 بهمانه ما در آن نموده می گفتند که مطلق مضائقه ندارد و کثیرین به پیش نسبت مالکش بشما تسلیم می نماید انقدر احتیاط و احتساب
 را داشت چه می تواند بود و مرد خدا را در شما محکم بود و دوست والی الا آن هم نزدیک چه کسی را در آن بلد به پاس ناموس
 خود گردان منظر و ملحوظ بوده اند بلکه اغفایا و اقویا نیز ما درین خصوص بصرف رسانیده عجزه و غر بار با انواع ترغیبات دلالت بفرجور
 چه نمودند و مقتضای کلام الناس علی دین مومنین این عمل رواج یافته معدودی از اینجا و غر بار فرصتی مانده باشد والا از
 اینجا به مقتدران اکثری را که بنیدیه متلازمین عمل و ملت بودیم دست در دامن هر کس که زدم رسوا بوده کوه با آن عظمت
 یک حرف صحر بود به خلاصه علی ابراهیم خان با وجود و خوشحوری و جناب تمام ازین قسم امور بدلاست شایعین الانس یعنی گشته
 شاید و وسایل کثیرین در حجب الانس مالکه او بدست خوش خواند بار او تمت کردند علی اسی حال منظر جنگسین امر او بکنایه
 گردانیده با علی ابراهیم خان در ابراهیم زرد و طاهر محضر را هست که خلان مالک سپردنا موس من گردید تباری این محضر کثیر از دیا د
 رسوایی سودمند است شاید بخت گلشنیان و رفع بدنامی آنکه با چنین رفیق حسن انقدر انقطاع و انفکاک چه معنی
 داشته باشد زعم نادانان خود ابراهیم و الا و جی متحول مغموم نه شود بهر صورت منظر جنگ شکایت این عمل در مجالس عام مکرر زربا
 آورده شان زعم منقسمه بکثیر زرد یک صد و نود و یک جری علی ابراهیم خان را از شغل دیوانی لغت است مبارک الله و مغرول نموده
 بهر کلان خود بهرم جنگ را حضور مبارک الله در دقت خدمت مذکور به شایند و علی ابراهیم خان در زوای خانه خود با مستقنا و
 استعلا ناز و اگر دیده آمد و رفت در بار و خانه ای صدقا و احباب با هم ترک خود و عواش با باین ترتیب با وجود قلت مدخل
 و انحراف مزاج چنین حکم مقتدر کمالی است و چنانکه گذشته خانه او مطاف منصات انام و مرجع خواص و عوام است
 و بهرین وجه مقتدر منظر جنگ که از رفقای مقتدر منظر جنگ و نهایت موافقت و عمل تمام در مزاج او دارد
 مرد و ولایت را بکمال بخت کاری و عیار سی است یکی از زوجات رضی الدین محمد خان را بمقتدر از دواج خود در آورده باین تقریب
 که در وقتی رضی الدین محمد خان حاضر یک عظمه بنابر غرضی گشته شمسکی با و تعین و صابیت خود نوشته داده و می خود گردانیده بود
 آخر سخ آن غیبت نموده مدتی نگذاشته و بدینجهت سال حلت نمود در بسیار و مال و افر و خانه و حمام عالی داشت سید محمد خان بخت آفر
 بهان شمسک که در پیش مانده بود قاضی مخافت رضی الدین محمد خان گشته پس و سواش را با اختیار خود گذاشت و بعد چندی
 و ساطع را بختی یکی از نمایان که غیر ادریش و محبوب ترین نسوان او و مالک زربا و اکثر اسباب بود و بحال کجاک خود را آورد
 و مالش را بهر تصرف گشت و در هر انفرق از تعین و می بر تبهیم رسید که هنگام حلت صدر اخی خان اسد الله خان طیب
 می خواست که بمدر اخی خان گشته سید محمد شرب را که او هم عجب باایست و می او گردانند و صدر اخی خان هم ترغیب میداد
 که امتثال فرمانش نهایت منظره داشت و چنانکه بود درش فریاد بر آورد و مستعانه و انکار شده بود که من زن بی سر و محتاج
 به هیچ کاره بیستم بر ای من و می نه باید و هرگز رضاندانا آنکه صدر اخی خان از اطاعت ام اسد الله خان سر باز زده
 ترک تعین و می نه عجب تر آنکه ازین اقتناع که صدر اخی خان در باب قبول و تعین و می خود اسد الله خان نهایت
 آورده داشت و چنانچه عجب سید محمد زرد یک صد و نود و یک منظر جنگ زن را زود محمد علی خان را که در بعض ایام دولت
 حاکم اسلام آباد و بعض اعیان حاکم بگوئی و بعض زمان حاکم پورینه بود و بهما بخار گشته بمقتدر از دواج خود در آورده و زن مذکور از

خان مرحوم مرقوم دو پسر و دو فرزند و سه تن بیانات و وسایل و وسائط ترغیب مانده بسی بسیار رفاها و شرف خود ندی گویند که در ایام نیابت نظامت کل و مدارا ملها می جمیع معاملات که اوج اقتدار و منظر جنگ بود و در نهایی آنرا با دیگران بنا بر محبت آمد و رفت در خانه اش داشتند بدین جهت نظرش بعضی از آنها می افتاد و برای حصول وصال بعضی که این کار بوده اند سعی می نمود و الا اگر چه شهرت این عمل بسیار و اکثر حکایات و جواب بعضی از آنها بمقتضی سوغ گشته نگارنش مناسب نبود و حجت اوقات است که تخریفات مذکوره بگذردی گویند در همان ایام و غیر آن چون زن محمد علی خان بنا بر قربت قریه اکثر در خانه اش می آمد منظر جنگ او را دیده میل خاطر بطرف او داشت بعد از آنکه میوه شد بحسب شرف با او کجاکج نمودند و انعمه علی القائلین و الراویین

ذکر نماز عتی که فیما بین گورز عمارت و له و له مشرب شنگ بها در جلالت جنگ و در جل کلا در ان اشتداد یافته در همان اوان جنرل مذکور بعلوم آخرت شتافت بر سبیل اجمال بقدر اطلاع احوال چون گورز و جنرل را با هم نماز عتیما شده سیده روسه و در املاات هر دو عتیما شگایتهای همدیگر بولایت شان حضور پادشاه و مینوی رفته جوابا می آمد و در سال سوم از در و جنرل که در ان اوان کنل شمس مرده بود و فخری از ولایت رسید و فخری مشعر بنقش گورز جنرل بولایت بود و در ان نوشته بودند که گورز بهر گاه بولایت آید بعد خود جنرل را گورز کرده باید و دوستان جنرل با نوشته تنگ احوال گورز جنرل بولایت می آید و گورزی حکایت برای شما مقرر شد جنرل نظر گرفت احوال خط گورز نگاشته گمان برد که برای من حکم گورزی آمده و در کونسل خانز کرسی گورز شست گورز درین خصوص ادر تئین نموده مجرم گردانید و جنرل که فراج تنیدی داشت از شنیدن غصه تند رنگه عتیما سبک و جواب سوا لهای غیر لائق نمودن شروع نمود گورز جنرل بمقابل قوم خود کار فرما گشته می جواب و سوال طریح عمل عدالت یا دشاهی را مقرر ساخت آنها حق بطرف گورز در یافته جنرل را معاتب ساختند و عتیما را از پای اعتبار انداختند گورز جنرل بهادر باین صورت بر مرتبه و مقام خود قائم ماند و جنرل خیالات غلطی کشیده از شدت که در ت چند روز بخت خود از گزید و از فرط غصه سارا گردید و چون بسیار بود از استیلا غصه غصه بمقتضی گفت و با همان خطوط چون گورز را حکم انعقاد دایمی بے که باز و بخیر است از ولایت رسیده بود گورز مجلس شادای که خدائی خود ترتیب داده جنرل را اول از همه در ان مجلس دعوت نمود و از کثرت لالای و معنی خرابی آنرا منع نموده اجابت نکرد گورز خود بخانه اش رفته بمحاجت آورد و کثرت بسیاری که در مجلس شادی نمود و جنرل بعد صا و دوت بخت از دیا و پذیرفت و در اکثری که خاص جنرل و او را از ولایت بنا بر امیاطا همراه خود آورده بود در مدارا و تبریه خطا نمود هر چند جنرل مانع بود که عتیما بعمل نیاید و اما مانع نموده و در ا بقتان فرمود و جنرل بعد از حقان جان بجان آنرا تسلی نمود و در وقت شتر را پس از درون جنرل ضعف قوی بهر ساند و در وقت گورز قوت گرفت هر چند شتر بهر که بعضی کنل شمس آمده با فرانس اتفاق و اشتی در زیر اناطت و انیس بنا بر علوم تیه گورز و شدت بهوشیاریش قوت گرفت و شتر درون کنل شمس طرف جنرل ضعیف گشته بهر دران دست نشان جنرل که خلاف راست گورز بود و تفسیر شده بود و بعد در جنرل خود معلوم که چه حالت بهر ساند به باشد که بعضی گورز شتر از کنگ و نوک از بنارس فریخ از عتیما یاد و کور از من خدایا و تفسیر شده شتر را شمس برای کنگ و نوک فرشته فوت و در بنارس شتر گرام منصوب گشت و شتر را صاحب کلان عتیما آباد کرد و در در شتابا و مشرب در راههای یافت و راه گزیده اس که بعد گشته شدن

باج نرایی هم رسانیده یکی با بنای پوست و این جماعت را برادرش از تجدید دولت نمود و بعضی سر کرده است به بنابر که با او توسل داشته
از مصالحش بوده اند با مانت خود و دنیا کشید و انگلیشه قول و قرار چند خاطر خواه خود اول با او بوده زمانی چند سو افق قرار
مذکور بر برده اطلاع تام بر او ضاع آن ملک و ضوابط و قواعد آنجا بنهم رسانیدند و تا این مدت در تربیت فوج و تقویت
ارکان خود کوشیده بعد از آن آهسته آهسته و خیل و تصرف در آن دیا شدند اگر چه به بسیاری با اینها سر بردون و دنا و مثال
اند با او نکا و بدیه بعد در فوج لطیف اولاد را خلفش ملک مذکور را بدون بزای و کاش و تصرف بشوند و فوجی کاری کنند که او را
بر ایشان ماند گرد و در خرابی خلق آنجا مخصوص اتویا از دست مردم همان دیا بریل می آید و برلمان دست نشان ایشان
قباحت این امور فسیده و استعجال امثال خود بخوشنودی و فارزوی تمام می کشند انگلیشه خود تحقیق ننشاند آهسته آهسته
و بمان راهوف سهام عام عقلاست هند و ولایت می گردانند و آنها خود را کاروان تصور نموده می بخشد و می خرد و ششصد
زمانه چند ختم تنها که کاشته اند ببار آمده مواد کافات و اتمام آنها می گردد و غیر و شش زری که انداخته اند بهوس غرت و
جا بهر رسانیده تنه معاملات غلیظه می نمایند و ملک ویران شده را ویران تر کرده بدین خسارتها می افتند و انداخته سابق را
در عوض این نقصان لاحق بختره صاحبان انگلیشه رسانیده فقط محال نظمی می مانند و این بقدر آن فقر بعد عالم سوزی
و وبال اندوخته بر خسارت خود و زمان آگهی یافته اند است می کشند و در آن وقت آن شبانی سودی بجا می آید و آنانی که
و این بیت شصت و بیست دیدی که کچر کرم در یک خرده و مظلوم بود و دیگر از زنده به مطابق حال آنها می گردانند و انقضای صاحب بیانی
این احوال را بگورنر عماد الدوله مستر شریف تنگ بهار در نوشته اطلاع داد و در نماز عت باس قوم فرانسس با جماعه انگلیشه از
قدیم الامام و بحال تازگی بنابر اعانت مردم امریکار و دود مردم امریکایم قوم انگلیشه و زریه چارصد سال در امریکاکه
ارض جدید و دنیای نوع سبالت از دست افکاست و زریه بوضع انگلند بود و باقی و تربیت اولاد و معرفت اوقات
و موت و حیات در اینجا مقرر ساخته اند اما تابع حکم پادشاه انگلند و وضع او بودند از چند مدت که زیاد از پنج سال
نخواهد بود بنابر زاده غلبی از معمول هر از اعات پادشاه خود باز زده جنگیدند و باباعل و عقد یعنی اصحاب کونسل آنجا را که از
طرف پادشاه بوده اند شتر بر ای خود بری بطور کونسل مقرر ساختند و با قواج پادشاه خود که مصافحه داده غالب اند و پادشاه
و کمین خسارت کرد و کشید فرانسس با انگلیشه مردم امریکای بنابر تالیف قلوب آنها صلح امرویدند و کوله و
باروت و توپ و بندوق و غیره به احتیاج حوب آنها رسانیدند و پادشاه انگلیشه رسیده با آنکه مدت صلح باقی بود با پادشاه فرانسس هم
جنگ شروع نمود و جماعه انگلیشه را در هند و عثمان از اکثر فزق خاطر جمع گشته اند که اندر نشاند و طرف هر دو و دینار تنگ در خاطر
می خلید چه حیدر نایک ده و دوازده سال قبل ازین با انگلیشان تقریبی جنگیده غلبه خود را برکن بر اینها ظاهر ساخته بود و مردم هر دو چون
جنگ را کردند و در فتنه با ری جنگید و می گرد و فوجی را که در تنگ و تاز را بر آنها نباشد و طرف قوت و جمیع مایحتاج عاجز و
لا اطلاع می سازد ازین خبر جنگ او را هم انگلیشه و دشواری که هستند و نیز معلوم داشتند که حیدر نایک را از روی بافرانسس
است اندر مقدمه که زعماد الدوله مستر شریف تنگ بهار در که عقل این قوم و نهایت دانا و خوشیار است ساختن با
رگناشته را و بدو فتنه جنگ مردم بی تقصارت نظر و برین نهایت صلاح دانست و خواست که افواج انگلیشه بطرف
و کس نام امانت رگناشته را و برود و او را خود گرفته سر در آن هر چه در ولایت بمساکه و موافقت خود نماید و بر
رگناشته را و او بچو تنگ است و دست و خواهر که آنها اعات نمایند هم از رگناشته را و او هم از مخالفانش محمد و سپاهانی

برای قوم خود و عدم موافقت با خلیس گرفته و تالیق خود و بیان را که با میان خلافا فقر یا بد مهر و کسختی در آن نویسانده بگیرد و
 اگر اطاعت نکنند رگشانه را و را با خود گرفته سر در آن مخالفت را مقهور سازد چه میداند است که گمانه را و چون سر در و سرور را و
 آن جامه است البته بیضی با او خواهند بود بعضی دیگر را با اتفاق و آسانی تدارک و تنبیه می توان نمود چون جنگهای عظیم هندوستان
 تا بدین حد سلطنت شاه جهان آباد و بنا بر فرمان قهرمان تقدیر و تنبیه جامه بد نهادن از انداختن غافل بے تدبیر آسانی زده بودند
 جنگها و کوهی را به هم چسبیده و میسر می شد و میداد است که بجهت اخراج هر چند چند نایک را نیز به سلطنت مقهور می توان
 نمود و بعضی ازین هر دو کار بدون اندیشه از خلیس و دیگر اهل ولایت کل ممالک فرنگ و اقویا س هند تمام هندوستان را
 خود مختار است و همان امر عظیمی است که وقت مردم امکا آنها را میسر و عادت با آنها جدا و متحقق گشته اگر آنها را شک بر شوکت
 انگلیشی درین دیار برده چند هزار کس با جید نایک و هر چه ساخته در و اهل هند خود آیند و جنگها بر پا کنند تدارکش دشوار و بیج
 یک از هر چه و غیره عطا می کنند در آن وقت با انگلیشیان باز خواهد بود درین وقت خود رگشانه را و با زور و طاقت اینها را
 می خواهد و مکن بود که نقش این را بر عا برای اینها درست می گشت و فتوحات دیگر هم میسر تمام هندوستان بے حرج و سخر
 می گشت و بعضی آنکه گور این همه مدارج بنظر دو بین درست دیده عازم بر این فتن خضر و لشکر و اسالی اخراج بطرف کهن
 گردید و شهرت چنین دارد که مستر خلیس و مستر پولیک که بجهت صاحب کیست بوده اند این را می بیند و به صلاح درین
 می بیند که بهین قدرت ملک که در دست دارد و چنانچه قناعت نموده یا از مدعایش بیرون نیاید بگذشت و شاید بکم کونسل ولایت
 هم چنین و سلاست روی اقرب بود و گور زیاده در درین خصوص نفعان اینها را قبول نمیداشت خود متعتمد این امر و درین کار
 منفرد گشت درین اوان شروع سال یک هزار و یک صد و نود و دوم هر چه بنده هم برای امری از او نمود از عظیم آباد و چهار
 کرن کا درو که از لکنؤ از زده خاطر گشته برای انحصار بعضی جواب و سوال خود بگذاشت می رفت و با فقیر بسیار آشنا و بر حال بنده
 غمخوار میا س دشت قاصد بلده مذکور گشت و کرنل بیچاره از کار با یک براس خود در ملک لکنؤ می خواست و توقع داشت
 یک ناگاه محروم مانده متعین لشکر که از ازاله آباد و لکنؤ جنگ و کهن نفر گشته را می شده بود گردید و اولی خود هم ناخوش و خاطر بنده
 هم نشوون گشت چه توقع اعانتها از و بسیار بود چنانچه بعد رفتن او بدین عقده کار بنده بسبب بے اتفاقی حکام و مقتدران
 انگلیشی که به دنیو لانا بر استعراق در امور حروب و غیره چنان توهمی در کار ما س هندوستانیان نداشتند تا حال نشوده و ذکر
 آن در دفاتر و قانع نا مناسب است چه که فرقیه و نیات با بخواند قاصد و چنین مقام و مواقع آنچه بقدر دست میسر می آید
 مصرع می رسد و خدای نخواهد آنچه در تقدیر راست و بسبب ناخوشی کرنل گارڈانکه سالاری لشکر مذکور را س کرنل سطله که
 مرتبه لوکری و خود حق مرتبه این کرنل بود و نفر گشته این را تالیق او می باید بود و کرنل گارڈانکه بسیار بد فطرتی سطله لیاقت
 سرداری نداشت لیکن چون موافق ضابطه آنها از ملک کونسل بیچاره غیر از اطاعت با کرنل لوکری نمی باشد قبول نموده و
 بیاس و وسوسه با او گفت که این اراده که تقسیم یافته و مصلحتی است اما از فرط خود رس که بنا بر عقیده با سطلی در بے فتوحات
 متواتر این جامه را میسر شده بود نهایت سهل شمرده می گفت که دولتیان ما را می تمام هندوستانیان کافی است بنده فدا
 می اندازد و درین خصوص بے فایده دیده خاموشی نگزید و کرنل مذکور حسب الامر کونسل روانه آباد گردید تا از آنجا از زده کاسپیه
 و بونیک بگذاشت و تواجج برابر او در ملک آباد و کهن رود و از بنها نئے نیز لشکر س میا و آما و گشته س رگشانه را و درین

معین برسد و کما خود و با اتفاق در اعانت رگنا تهر را و اطاعت سروران و کمن کوشیده حسب اکل کونسل بعل آرد و مشر
ایست که در جماعت انگلیشیه و ہندوستانیان مثل او در صدق مقال و حسن افحال کم کسی شاہد گشتہ سفارت ناگپور کلان معین
گشت تا تجدید خود و بومہ رسانیدن باقیات زہر و مود ہوئے و غیرہ اولاد را گوہر بودہ را خوشنود نمودہ برگردنا گور کلان
دار الملک را گوہر بودہ کاسد را صوبہ بر ابرہی عم را جہ ساہو بہت کہ با نہایت جنگ می جنگیدہ و آخر مصلحتہ انجامیدہ بہانہ مساکہ
را انگلیشیان تسلیم داشتہ با اولاد و نہ کا و پزندہ ابا بنار شادہ علیہ خود در دادن زرقہی کہ حمایت جنگ معین و مقرر نمودہ بود
کچھ در دمر نری گذرانیدہ چہرے دادہ قلیلی را باقی میداشتند و اندوخت اما بر سیل دوستی از طرف ہنہا و تقاضا سے ہنہا
بہسولت می خدو غرض از فرستادن ستر اہلیت و تجدید ہند آئمہ اولاد و اتباع را گوہر ہمت باشکری کہ جنگ و کمن سر و زکول
فستہ و جنگاہ و غلیظہ آباد را بمانندہ چون رگود و ولادش کمرخی اعمام را جہ ساہو دمی مرتبہ مقام او بودہ اند و بالاجہی را و بید فوت
را جہ نہ گور بنابر افتخار سپہ سالاری کہ در دشت خود قاضی ملک و دولت را جہ ساہو شستہ ہزار ہا جاسے او نشانیانہ از اولاد
بالاجہی را و دوسرہ از انہا تبدیل بودہ اند نہ بنار بن موہوچی و انخوان و اتباع او و غنی شستہ تجدید نمودہ اند و مانع جو را شکر نگور
نگشتہ آتش فستہ در نواح جنگاہ و غلیظہ آباد نہ از رفتند اما ستر اہلیت چون درین برسات قطع مسالک کہ بہستان نمودہ را ہسا
پیوہ و جلش ہم رسیدہ بود در ناسکے راہ قدم بودہ آفت گشت و ہما در ستر اندرسن کہ ہمراہ ستر اہلیت رفتہ بود
اتمام سفارت و برسات نمودہ از راہ غلیظہ آباد و جنگاہ و کلکتہ گشت خیر کہ از ہنہا ناگور زجر لہ شتنگ بہادر آشتنا و براسے
حصول مدعای خود ہمراہ کرنل گاڈرڈ کلکتہ رفتہ بود سہ چار نوبت ملاقات نمودہ گور زجر لہ بہادر یک مرتبہ رسید کہ صاحب گاہے
بہر کمن ہم رفتہ اند بندہ گفت کہ رفتہ ام را احوال آشتنا ندکی با جمالی آگاہ ہم و زجر کرنل گاڈرڈ معلوم شد کہ کمی خواہد فقیر ملازم
خود گرداند اما ستر و طبہ و کار یکی آنکہ بطور پیشانی امور دارالانشاء فقیر رجوع بودہ بے لاحتہ و مہلاحت این اقل الزام صورت
در قاتم نیاید دوم آنکہ سفر سفارت کمن ہم بفقیر متعلق باشد بندہ کار دوم را بخوف پیری و دوری از حیوان و طفلان و محرومے
از تقبیل قدوم والدہ کہ ایشان را الفقی سخت با من صفت انکار نمود و بہر صورت چون رفاهی وآب و دانہ کمن در نصیب من
نہود میسر نشد بندہ را برامی کاری کہ سفر کلکتہ کردہ بودم حیرتے روی داد و کرنل گاڈرڈ فقیر را ستر اہلیت سبب دو خود روانہ گردید
آن عزیز ہر سہ مردی و دہوت در پانزدہ روز خطا گور زجر لہ نویسیانیدہ و خطا خود بہ کونسل عظیم آباد و سہ بارش بسیار قوی ستر اندرسن
کہ در ان زمان اگو نسلیہ نامی آشتنا و ما و نہ نہایت آشتنا بود نوشتہ دادہ و غرض عظیم آباد نمودہ و کار بن مورخی گرفت درین بین
ستر اندرسن بہر اداری کونسل غلطہ کلکتہ خوانند و ستر گولنگ بولایت رفت و کار صورت گشتہ خیر بہر شد تا بعد از
چہ مقرر باشد شستہ احوال و کمن کہ افواج انگلیشی را جہ رویداد انشاء اللہ نقالی بعد ازین خواہد آمد اکنون برخی از حالات
کلکتہ و جنگاہ بنابر تقدیم آشتنا نگاشتہ سے آید

ذکر حلت بنی سیم و دختر ابی سیم و صدہ اہق خان و بعضے از باجرا سے مرشد آباد و لواحق آن

بنی سیم و دختر ابی سیم کہ ذکر آن بتقریب گشتہ است و کچھ خیابان سنہ کتہ از یک مدد دود و سہ ہجرے در ایام معز و سے
منظرف جنگ در گشتہ مرض افراط اجزای طسف دشت کسی با و دور گئے و اکوہیں مغرے نمود و جمیع بجاری بطیسے
بند گردیدہ آخر وقت کہ خسارات رویدہ دل و دماغش را زہر گرفتہ بود و منظر جنگ دور گئے مقوی قلب و دماغ او و سوک

نگرد و از دنیا مسافرت است امواش که فراوان بود و در ظاهر بنابر اختیار و در غایت حق آمد عند التعمیم مسود شد که بورق رسیده و اما کسی اموال و حواجر هر دو را در دست نهد و با علم عند الله بنحیر الحمید و مصدر اخی خان که مرد عمر و علم الهی بود و اغلب اوقات امواش متغیر می شد و یکسان و چهار ماه و بیست پنج یا شش روز بنام حکومت فوجداری نمود و نوروز هم ذی قعدة سکنه کنیزان و یک صد و نود و سه دمی حق را بدیگ اجابت گفته به علم آخرت شتافت مخفی نماند که مصدر اخی خان از مردم کرات و تولدش در بلده مذکوره اتفاق افتاد و به پدر خود بنیلا جهان آباد آمد چون ایام حیات پدرش سپری گشت و در شاه جهان آباد در یک محله اندر بی عازم شد تا با دیگال که گردید و در سلاک ملازمان نهایت جنگ شمشاک گردیده بعد قاضی مظفر علی خان دار و نه عند التعمیم گشت در هنگام آشوب مردم بهر سفارت و کمن نزد مردم در آن آشوب و مورد غنای حرمین درین اسفار گردیده جمعیتی بهم رسانید و بقدر رسایافته نام و نشانی پیدا کرد بعد نهایت جنگ و جرحی از فتنه اعلان بهمان حالت بود و در نهایت مظفر جنگ حکومت بهما گل پور یافته بعد چند سی تغییر گردید و هنگام ورود و گوریز جل بنیشتنگ بهادر در دولت امداد محکم گرفته مجادیت نمود و بعد حصول این فوجداری و خطا بهما س امارت بهمان فانی را و دمی گفته مسافرت به آخرت شد

ذکر تعویقی که در تجویز خدمات نیابت مبارک الدوله و دیوانی او و فوجداری و عند التعمیم روس داده آخر مظفر جنگ مرجع گشت *

چون گوریز جل بهادر در اوضاع مظفر جنگ ظاهر می پسندید و بی حکم نیز خوانان اختیار او را در این نظامات مصارفش نیست و مبارک الدوله گاهی این طرف و گاهی آن طرف بنابرین جبهه فوجت مصدر اخی خان و زمین و تجویز خدمات مذکوره تعویقی رویداد و گوریز جل بنیشتنگ بهما که قدر شناس لیاقت فخر شخصی از شخص است علی ابراهیم خان بهادر را که فی تحقیقت قابلیت نظام امور عظیمه دارد و در هر کار که چنانچه باید ذهن دقیق او را و می برد لایق این کار دانسته و بتمیز او و خود بیشتر بهر که صاحب کلان شد آباد و در خلعتان خاص او و گوریز جل بود و بنیشتنگ و خطی بعلی ابراهیم خان بهادر هم بویست او در استفسار قبول و عدم قبولش ابلاغ داشت علی ابراهیم خان بهادر اختلاف آرا سے ارباب کثرت و اخصیبت مزاج خود با آن خاص این زمان و مبانیت طبیعت با خدمت فوجداری این دان که در حقیقت کو تواری و متغیر مزاج و فتنه و کشتن و حبس و قید مردم و اغلب بطون و گمان و فتنه از آن عصر با تمام داند و این علقه اند که مستوجب فخران دنیا و عقلی است در یافته علاوه آن بهتر ضای احباب انگلیشیه که ارباب مل و عقد بنیشتنگ از فتنه و دهر مکانی او و بکنه چند کس به آنند خارج از حد مقصود دیده و قعدا موند که بر دوش خود شوار دانسته و مدتی معقول خواست و بیشتر بهر گوریز جل را از خود خوشنود دانسته از قبول کار مذکور به باز و چه میداشت که ناس کار به ما جان بنابر بهتر ضای چندین کسان و اختلاف آرای ایشان پایدار نیست چرا که دهر کار و داری هر کار گزار از بهتر ضای چنانچ کس که ارباب مل و عقد کثرت اند و استماع هر یک از آنما که در بیست کس دیگر می شود ضرورت تا چند روز این کس از بوسه خود نگه داشته جار اگر کند و مکار به ما مود است اندک باطمینان بگذرانند و این ام امکان که اختلاف آرا و افتراق طباع در ارباب انگلیشیه رایج گشته و شیوع یافته از متغیرات است و بیج میور سلیم محل مکاری که از نو از اختلاف و افتراق مذکور است نمی تواند بود و قطع نظر از خطا آید و خطر عظیمه باین کس ملخون است چه هرگاه یکس از خطا مله از تخم بزرگ

برداشت و رم لوجن که کینه دیرینه بارانج نکروداشت و در وسط سال مذکور با او کلا و شتا آغاز نهاد و از عناد رم لوجن که کارهای رسید
 که راجه مذکور بر جان و ابروست خود ترسیده و بهیچ رفتن بجلگه و رجوع بگورز بهاد خود و بار آمدن از عظیم آباد بنا بر کینه خویشی شخص مذکور
 متعذر دیده و بار مالی و اعیان احوال خود در حضور گورز بهاد در ظاهر سارانت و معوض داشت که اگر طلب حضور شوم ازین بلاست بے زیاده
 رستگاری یافته و دولت خواه میما بنظر خواهم رسانید چون همارا راجه کلیان سنگه سپر همارا راجه شتاب راسه که بسبب غفلت و
 نارسانی ما محروم از افتاد ارگشته و کونسل وجود معطل بود و از کونسلیه ما ناخوش و برین خصوص اعانت راجه خیالی و رم نموده و برین
 متعصبانانید و تصدیق اقوال او بگورز جنل بهاد نیز نوشت گورز جنل بهاد در برین ماجرا و قوف یافته راجه خیالی و رم را بجهت
 خود طلب داشت راجه مذکور رستگاری خود از ان گرفتاری نداشت شمرده عازم گلگت گشت اگر چه بیت خوشی ندارد اما چون پیش از
 است و فلک درین زمان همچو کارکنان رای خواهد در آنجا رسیده مورد عنایت گورز گزید و در احوال متلاطم حالات ضلع عظیم آباد
 و جنایات همارا رم لوجن و آغای شلمه که از دو و شوالان او علمه فوجدارای بر خلق این دیار رفته و میرفت ظاهر بود گورز بهاد اطلاع بر حالات
 معالات و غفلات این ضلع با آنکه قیاس کافی که در آن قوم خود باین حد اخلاف و زریه بگفته راجه خیالی و رم کونسلیه همارا اسعزول
 خواهد نمود و خلق خدا را از ابتلا سے حکومت فرمان دبی و رضا جوئی عله و نابع چندین حکام خواهند آسود و بشا بهده و شویا راسه
 راجه خیالی و رم و ملاقت بیان او با آنکه زری نداشت و در تحصیل این مردم به صرف رسانید تمسکات او را گورز بهاد در بزرگتره نما سے
 معالات این ضلع خبر راسه و صلاح او که داشت و به نیکو پیا فی راجه خیالی و رم از حکام مکلداران موقوف گردیده جمیع معالات ضلع
 عظیم آباد با اختیار راجه موصوف مفوض شد راجه مذکور نیز حقوق سابقه همارا راجه شتاب راسه و شفاق را حقه راجه کلیان سنگه
 مسند مدار الهامی ضلع مذکور بنیام همارا کلیان سنگه در تبعه بعضی کینه های ضلع سطور هم بنیام او و برخی از کینه های برای خود حاصل بوده و جزو کم
 معاد است نموده از ابتدای سال او و نیم از آنکه دو و نیم چری کونسلیه ما عظیم آباد اسعزول و در دور در گورز بهاد نظام این ضلع با امور موصوف شد
 و خلق این دیار را بتاسیت عظمی و یک مملک امیر راجه خیالی و رم تصور شده اما با مقتضای دور و فکلی مجرد و دور راجه خیالی و رم مزاج همارا کلیان سنگه
 با وجود بی محنت و جانفشانی که در راجه خیالی و رم بنظر رسید باغواهی بعضی ضلع نشان و غور و جوانی اندر راجه مذکور تحریف گردید و شکایت او
 بگورز بهاد و نوشتن در بنجام صاحب کلان عظیم آباد و شمر گسول نیز سعایت نمودن آغاز نهاد و گورز بهاد که دانا و روزگار و مرتبه دان همارا و کلیان
 هر فردی از خلق این دیار بشرط دیدن و شتا حقن است و تبه بهوشیاری و کارگزاری راجه خیالی و رم در چند محبت علی مایه مدینه دینا
 بود و همارا کلیان سنگه راجه خوب می شناسد مانند سعایت همارا در باره او شنیده برای او غفلت نیابت همارا کلیان سنگه و
 مدار الهامی جمیع کارها را خستاد و از توکلای نفا قیاسه ایالی این دیار با نفا قیاسه بدل سازد تا عاشره طالعین را رفاه و آرام برسر آید و
 فساد با اصلاح گرای بعضی نهان که درین زمان راجه خیالی و رم با وجود آنکه نیابت دروغ گو و قول و اطلاق عمامه داشت باز هم از حمله غفلت
 و بعضی اخلاق شایسته که باید در دخیل آدم درین جزو زمان ظاهر و نمایان نیست چه عجیب که اگر دو نگاه مساعدت نماید و دست قدرتی
 او بر سر آید شاید از ان قدر که بالفعل می نماید بهتر بر آید و خلق این نواح در سایه برافش یا سایه چند و قبل از ترقیم این صولور بزرگ
 ولایت را از غش و بار و در عظیم آباد که گشت دور و زو و نصف شب گذشته بود که اندک فوجی هم رسانیده شسته بود و صبح عله فوجدار
 بهجوم آورده قاصد ضبط اموال خود چند چار بهیچ میسر بود اما در اخلاف بودند پدر او و حکام را قاصد و خانه خود دیده ترسیدند
 و بلاش پید چربیده و در غم و مضطرب بودند غافلان آن فرزند شوم از غم باز خواست ناحق شناسان غیبت و زریه
 قیاسه بران افغان هویدا و در کار خود در مانده و مبتلا بودند راجه قیاسه رم و قوف یافته پیا بهاد و دید و در منسل

ایستاد مرقوم رسیده سرایه تسلی آن حاکمان گردید و بلاش آن ساقی حقیقت و مجاز را حسب الامر راجه مرقوم بقضای سلمه و سلام و تسبیح ایسان
تجسیر و تفسیر نمودند و در پیشانی از ملکوکات خود بدخون گردانیدند و زمین نیکو را وقت قبور ساکنین و محتامین و کوشین نمودند و طفلان مذکور را
که واری نه آشتند بنانه خود آورده عیان خود فرمود و شل طفلان خود و متهم و حوجه معاش آنها گردانید و هر ای آنها معلوم می مقرر ساخت
الی الا ان طفلان در حجر بتیش جای دارند و با سایش می گذرانند و از آن بی بهره و الا را ده پرورش آنها مدام انجیره و درایه و دانه
بر نو فداقت محتاش میفرمایند و دیگران هم غیرات و مبرات و موفقی گردانند و حه و احسانه

تذکره جاسر اسه محارباتی که افواج انگلیشی را با افواج سرداران دکن و سی داد بقدر استماع ثبت افتاد
تقصیل این حروب و وقایع دکن و فتحین که با جهاد و جویب آورده دست دبا زدی گردید از موده افواج مبداء بنده فخر آن قدر که
بشهرت موم و تقریر بعضی از خواص که عبارت از پندریان صاحب اقتدار و نه نشینده و مطلع گردیده و درین محالفت مرقوم می سازد و در
عظیم آباد بودم که اخبار جاسر استاس کرل گذار و نشینده شروع آن باین صورت است که چون کرل گذار و در الد آباد رسید خبر فست
شکر که کس متعین آن شده بود و طرف کاپی نشینده بجهت شتافت و بآن لشکر ملحق گشت سردان انگلیشی بعضی بنشیند اران آن افواج
و مخالفان را اجاسه بویلیکند ساخته و قصد دیار نهان نموده راه آن طرف را انکشاده و آنها را به تعرت خود داده ساخته بود و لشکر چون
چند منزل از کاپی پیش را نماند بلی خبری کرل نسلی که سردار با اقتدار لشکر کرل گذار و تالان او را از منبر جو بردارم گشته مجبور لشکر
و وحشی افتاد که چند افواج از هر طرف آب طلقا نهشت و بادی هم نبود و موم مین تابستان بلکه آتش که شروع رسات نمند و
شدت حرارت هوای باشد بود و دران دشت از شدت عطش و مضطرب فقدان آب سردار سرداران انگلیشی و قریب بعد و چند
نفر پیاده مشهوره تنگ و دوه دوازده بلکه افزود و سه اوان انگلیشی و لاسه بلاک شدند و به قیدم سرداران از آنها ترغ و شدت
طرح و افواج خلق و ازین غفلتی که از کرل نسلی روسته داد نهایت کیده خاطر از سردار و کرل گشته شکایت بسیار را با یکدیگر شکایت
نوشته و کرل گذار و نیز شکایتها و از بهر خاطر از و شکایت و نیز دران خط اندر ج ساخت که میان من و او صحبت در می گیرد یا امر ازین
سفر معاف فرماید یا بجای او دیگر که را مقرر نمایند و سرداران دیگر شکایت نسلی مدراج کرل گذار و هم شکایت اکثر
با اتفاق نوشته که اگر سلاستی لشکر و غفر و دشمن منظور دارند کرل گذار و سرداری این لشکر مقرر نمایند که روز و ارباب کیست
نسلی را بقصر و محاسب گردانیده از سلاستی لشکر عزول و کرل گذار و در با محاکم منصوب نموده رقم ریاست کل لشکر بنام او نوشته
فرستاد و بکس اتفاق قبل از ورود این رقم را کرل گذار و قدر روح نسلی را از ملکوت و ریاست بدقش عزول فرموده از
کار فرمائی میکشش عامل گردانیدند و ریاست لشکر نیکو برین حیث الاستحقاق و الاستقلال کرل گذار و مسلم گردید و کرل
مرقوم که درین خلق وجود و کرم و بیلقه سپید داری و لشکر کشی نظیر ندرت با تعلیف خوب رفتار و بنشیند اران راه و نظم و نسق لشکر و
دو عدد و مبدو جاسر کوشیده قدم جلالت پیشه گزاشت و افواج بوننیل کنند که در با ریافت پیش آن شکست فاشش
داد و در ملک بگانه دراهم داده و هجوم اعدا با پنج شش هزار برق انداز و دشت یاده ضرب توپ و قناره و اسباب حرب و
کرب در کمالی عرزی و استقلال در سه راه بریده خود را قریب بود یک براسه اجتماع این لشکر با لشکر بنی مین بود و ساینده
جزئی از یک نفر و سرداری و مید نام آوری با ابلع خود که در کشت کیفیت از جهت کرل گذار و زیاده تر بود و سبقت در
حرب بر پیش نموده با تمام فوج مغلوب بلکه مغفود الا که گردید و شکست عظیم بر محاب انگلیشی افتاد باقی ماندگان آن لشکر

مانند جزئی رنگ و غیره و در میان صلح مالکان دهن و گسترخی نوشته داده قبلمه و مساکن خود برگشته و کرنل گادزدا حواله بدین متوال
 شنیده چون لشکر او پنج هزار و چوبیس بار کشیده بود جنگ سه مرتبه که انبوه بسیار داشت از خیز تاب و توان خود بیرون دیده از راه
 چو شکاری و خوش سوارای به بندر سورت شتافت و خود را به چهار پنج که با اختیار صاحب انگلیشیه است شنیده اند که از رسید و حواله را
 ملی ماهی علیه بار بار مل و قفسه کلکته که در بنوا خان فراسه جمیع کوششها سهواً عمل نمودند و هر دو را در دست و پا میگیرند و هر دو را در دست و پا میگیرند
 فرمان پذیر ایشان اطلاع داد که گورنر جنرال شنگ بهار در و صاحب کونسل جنبی انکا صلح جزئی رنگ فرموده کرنل گادزدا را مأمور بجز
 هر چه نمود در آن زمان که کرنل گادزدا در بندر سورت بود و عماد الملک فتنه بردار که سلطنت هند وستان بلکه تمام این مملکت بر باد
 داده آن بے ایمان است و بقصد خرابی خانواده و بدخود نظام الملک و دستمال بقیه اولاد او که در دکن الی الان نام و نشان
 حکومتی دارند آن طرف رفته بود و مقتصدان آن شلح که اندک بادایان ایمان و سپاه گری و غیره موجب انداختن بیجان و مقال
 آن بدائی نکرده از پیش خود را نماند ناچار چون در تمام سواد و بلاد هند وستان جانی نیافت و در محله کلکته نموده و در بندر سورت
 و در اینجا محض بود بعضی جوهر برای رفوختن برآورده و ظاهر گشت و کرنل گادزدا باره او هم از گورنر جزئی شنگ و غیره انتقار سه
 نموده بود و اول حکم انتقام رفاقتش صادر یافت بعد از آن نظر آنکه فتنه انگیز خلیفه بد است و تعارضی با سر داران دکن و نام و
 نسبت بخاندان نظام الملک و در بنابر بعضی مصالح که شاید فتنه بکاجت بکارتی آمد و عقده از دست او کشاید حکم رسیق
 گردانیدش رفت و کرنل گادزدا در آنجا خود گرفته و برای مصارفش معین کرد و رگسترانه او و خرج گاوار را یکی از سر داران
 عمده میبرد است بر خافت فوج انگلیشی دعوت نمود چون آمد و عمده و دهن جزایات او را بر می با امانت و دهن ای امیر الدوله
 کرنل گادزدا بهادر فوج جنگ نمود و کرنل گادزدا با اتفاق گادزدا و کوار سطور هارنم غیر احمد آبا جرات گشته بتاریخ مختار که فقیر معلوم
 نیست در او از سر سبز و ادبیک عهد و وفود و سپهری برآمده و از بندر سورت بکجرات رسیده اول مرتبه مستظان تجار و دلاست
 باطاعت و تقویین چهار جرات بلا زمان انگلیشی فرمود و قبول نکرده بهر نوع برخو است و کرنل فوج حلاوت نموده و در حدود
 ایام حصار احمد آبا جرات شنگ بفتح و غلبه مسخر ساخت اگر چه ضابطه فوج انگلیشی قتل و غارت و تزیین مکانی بعد نظر بانی نیست
 اما در جزایات چون مرتبه که گادزدا و کوار مذکور بیک و رفیق بوده اند از دست آنها یا بنابر بسی دیگر که فقیر بهر آن اطلاع نیست بقدر
 تاراجی دانگ قتل هم شاید بعمل آمد و کرنل گادزدا و ظاهر بر وفق و عده جزایات و فوج گادزدا و کوار شنیده و شنیده خود جنگ
 مرتبه با سه دیگر که با امانت مستظان جزایات آمده بودند از جزایات برآمد

ذکر دهنستان زمانی گو به امانت انگلیشان پذیرفتن این حج با ع و غنیمت شمر دان تا سادات آسمان

بعد چند روز و کلاسه زمانی گو به رجوع گورنر جزئی شنگ بهادر نموده مستعدی امانت و دهن آنکه فوجی که بدیش
 آنکه راناسه مذکور از مدتی منازعت با مرتبه و همیشه سیر و آوین با و می باشد و در وقت که انگلیشان به اقامه محاربات بودند
 و به نوسل خود با ذیال دولت ایشان غنیمت شمرده و خواست که با مادر این جائه گسترده و بعضی قلاع و ممالک خود از دست
 مرتبه نماید و حق رفاقت و خدمت خود را بگلیشان ثابت نماید گورنر از راه دانائی رفاقت را بهر عده که صاحب روز و
 دملک و فوج است و ولایت تمام با حواله بهر طرف حدود و ممالک آن جماعه دارد و رفاقت انگلیشان می نماید و فی حقیقت گویا
 ملک او هم مفت مسخره کرد و از حفاظت میبوی خود بکشان با حواله بهر پلین فوج و قرضل حسین خان و مالین نظام الملک میرزا

کتاب

سعادت علی خان پیشکام الدوله و سفارت و اداسه رسالت و کمالت را آناسی مذکور بنماده و در آنجا رسیده قلعه کوهر را که خانه راناسی مذکور است بنابر اطمینان خود از زمیندار مذکور بقا بوسه خود نگه داشته بصورت و کسیتها مسخرش ساخته

ذکر آمدن فقیر بجلگه و بنگاله و آگاهی یافتن بر بعضی از اخبار دکن

دوازدهم ربیع انشانی سنه یک هزار و یک صد و نود و چهار چری فقیر را با اضطراب انفعال ملاحظه خود بر جمیع بجلگه فرود افتاد و فقیر را قهرمان فقیر بر سر طریقت بنگاله رویداد و بدید آمد و بجلگه که رسید اخبار دکن و غیره اندکی از وقتند را آنجا مفصل تر شنید چون رسیده این کتاب درین مری خود آنچه سمع کرد و بدید و لائق افتاد بود و قوم ساخت مخصوص آن حکایات آنکه در آن درجه بیخود و نوازشه که احوال صاحب اختیار ملک را چه ساپور را چه دسلان آنها دید و غیره انگلیشیان بکسیتمان خود دیده با هم اتفاق و زمینند و فتح گاه و کوار که رفیق کرنل گادو در گذشته بود و اولاد گرجی بوسله را که از خدمت جانت جنگ مصاحبه با حکام بنگاله وارد و احوال مجدد سفارت مشروطیت و در ادرش اندر سن با گورنر تجدید نمود و موافقت و مصاحبه و تفرقه نموده بودند و دسلانست و و تجدیدات نموده بر فاخت خود خواندند و مصاحبه و تفاهت را با بلوغ و جوی فغانیده رفیق و صدیق خود کرد و آید ندر کنل گادو و فتح گاه و کوار را در اوسط نو و چهارم از نایب دوازدهم چرت با خود ساختن دیده چون موسم برسات هم رسیده بود و از حروب چندین نایب با هم چرت که انفعال ندارد و ما محتاج تشکیلات محامه آنها کمتر میسر میگردد و جنگ آمده رجوع به بندر سورت مناسب دید و برگشته بصورت تمام چند روز راه را جنگ کنان در دست چل و پنجه را و زبیده به بندر مذکور رسید و در تیره آسودگی انالی شکر و آراستن اسباب جنگ و سفر اشتغال و زبید و فتح گاه و کوار بگرات رفعت مالک گردیده حریت دیدن و راه کنل گادو و در گشت و یا فوج خود در جایکه صلح داشت اقامت کرد و در تیره رگوبه بوسله میسر بود و جوی که بمنجای نام در تجدید و ترقیب میسر دارند و پونا زار الملک خود که با گورنر کلانست با فوجی لائق بجلگه ناته و کلک ناته رسیده در برسات چنانی نمود و کلک است و پیش گورنر جنرل حاضر بوده اظهار اخلاص بندش می نمودند و ناگورنر با وجود اظهار و کلک اعتقاد را کار فرماشته افواج انگلیشی را مقابل افواج حربه کلک و رخنه های کوششان که راه در آمد آنها در مملکت بنگاله و کلیم آباد دست بر سر حدود ملک خود نشانید و مامور بر اجست آنها بصورت و پیش کش داشتن یا گردانید

ذکر جمعی از احوال حیدر نایک و روداد و بندر راج و غلبه نمودن بر محمد علی خان صوبه دار ارکاٹ که او هم مثل آصف الدوله و مبارک الدوله دست نشان انگلیشیان است و مسخر نمودن او تمام ملک ارکاٹ را

غیر از قلعه مسند راج

حیدر نایک اول از بی جماعه دار ملازم سرکار جماعه فراسیه و دکن بود و در نوکری آن جماعه از تیره نایکی صاحب ده بانز و جماعه می باشد بنیج جماعه دار و صوبه دار و مکیان که در ارج نوکری سرکار عموم کلاه پوشان است ترقی نمود اما لقب نایکی با نام او مشهور ماند بعد از آن ملازم را نهایی دکن بوده نامی داشتنداری بهم رسانیده و همه آهسته آهسته بلند آواز گشت تا آنکه لازم را جلبه ملیبار شد و بعد چندی دیوان را بنه مذکور که موافق ضابطه آن ملک مدار الملهم و مختار خارج و داخلش می باشد و در تیره علانیه دفاشی گشت و خود دیوان را جگر دیده رانی و فاتیق همت ملیبار مذکور گشت و در اجبر و بدستور زنده و بر جایی او

گذشت دانی الا آن ساجد موجود و ما بخاطرش برای او میبایست و حیدر نایک و بعضی اعیان و اوقات شش رکعات بر او در وقت غم و تضرع
او می نماید بعد تسلط حیدر نایک بر طایفه ظاهر بر یکبار نظام علی خان غفلت جمعت جا به نظام الملک حاکم و کمن را با انگلیشیه و محمد علی خان
منار هفتی روس و دود به جاریه بخا میبد حیدر نایک در آن جنگ بملک و اعانت او آمد و در آن جنگ انگلیشیه غالب آمده نظام علی خان
را شکست داد و نظام علی خان بقصد غنائم هجرت می خواست خود را بکشتن دهر و از رسیدن بزرگ در حیدر نایک از دهر رست
سجده و غفلت فعل نظام علی خان را بر گردانید در آن وقت نظام علی خان وعده گرفت که من بشری بر میگردد که تو به ظهورت مدارک
افزون داری و قبول نمود بعد چند مدت کسباب را میگردانید با انگلیشیان آنوقت با بعد بد رفتن نظام علی خان بقا علیه حیدر
عنان گردانیده مقابل انگلیش گردید و عهد از روس مصالح وقت یا خطا که نیست شکست خورده بطرف ملک خود گریخت و انگلیشیه
و قبا قش رفت داخل ملک او شد و هر جا که رسید نواز قلاع او جنگیده و منتشر گردانیده تانها را میخوشانید به غیر میفرستاد این بسبب
لکشی در قطع طریق میشد او مجبور بود از قلعته شکلی رسانیده رواند کسباب را در آن جا گذشت و از راه چند روز با خود گرفت با ایضا خود را
بر لشکر انگلیشی به خبر رسانیده شکستی عظیم بنوع انگلیشی داد چون بقیة آن جماعه خود را جمع و قلعته نموده باز بد را علیه بخار میباش آمدند از نظر آنها
غائب و معقود بفرستید بیک ناگاه که احتمال را در آن داده بود خود را قلعته نمودند راج که از خروج غالی و مهجوب و در باب آنجا بجز بعض
بودند رسانیده و مکان مذکور را گرفت صاحب کلان و در باب حل و عقد آنجا ناچار باب معادقت کشاده ملاقات او فرستاد و عهد و پیمان
در میان آمده به صاحب آنجا میبد بعد از آن ملک خود رفت و از فرزند کسباب ملک گیری و از پستن فرج اشتغال خود چون مدتی گذشت
باز به پیمان داد منار هفتی روسی داد و از دست مرهه در رسیدن شکست فاحشی خورده بملک خود گریخت و خود را باز درست کرد و مرهه از
اقتدار او رسید و با نظام علی خان شفق گردید و علیه استیصال او و ترس از شکست خود چند هزار سوار نظام علی خان بفرستاد که
کالی خان دهونسا و پست پنج هزار سوار مرهه باین کار را مگوشت بملک او رواند و حیدر نایک شکست مذکور از موضع مقدود خود و نا
دید و نایک سال با افواج مرهه و نظام علی خان مقابل کرد و گاهی بجفا و ت چندیل راه می گذرانید و گاهی به مقامات
میخواست چون بیلدران و توپ خانه فروان در در جای مناسبی مورچال و کسکه مستحکم ساخته و توپها را در ویش چیده
می گذرانید و افواج مخالف را بجای ناخن بران حصار نمود و فر صلاح در شستی دیده و روزی مرهه و نظام علی خان کالی خان
رئیس لشکر داده این بلار از سر خود در گردانید و ده دوازده سال با من و آرام بوده و غرور و پلچیان کاروان زد و کرم خان زند فارو
ایران مع تقف و هدایای بسیار فرستاده بخصمت جلبیدن چند هزار سوار علیه گرفت و بجان خلیف فرستاده سواران جوان
چاک بک سر دران از آنجا جلبیده و با فرستادهایان جزیره مورت که مقابل ملکش افتاده راهی و فطاسه پیدا کرده بواسطت
آنها با عظمای ولایت فرستادهایان حرم سلاط و راه را سال تحت و هدایا در و درینجا نیز کسبان خوب بهر رسانیده سواران
بارگرم با مصلاحت چند نگذاشت و چند هزار سوار را تربیت کرد که بر کسبان خود سوار شده و صفت آراسته یک دست چند
هزار یان سر دهند و دیگر سواران ولایتی و چند سوار که ملازم اوینده بهیشت تاریخ روز و شتی و عمارت آداب و فنون حرب
مشتول داشته ناچار آداب کار را گردانید و شصت هفتاد هزار بند و بی چماتس دست نموده و بچندان از ان موید با دایب
حرب فرنگ و هفت صد ضرب توپ بدیده و آیین انگلیشی و فرانسس دست کرده در کاب گرفت و ملک سه چار کرد و
فرموده از بیلدار و ممالک مرهه مسخر کرده و فوج را با کین ولایت ازینجا با محتاج فارغ البال و اما در کمال نظم و فسق میدارد
سے گویند بفر کلانش که مالبا سپه سالار است مجال ندارد که سر موئے از فرمان او تجاوز نماید و از نواد خود ناید بفر سر

روز یک شرمودہ بود کہ شب ہر گاہ ہفت ساعت بگذر دسوار شدہ فلاخیا را و اتفاقاً در گئے شد و او در ساعت نہم سوار شد
 بہمان وقت از زمین سوارے کشیدہ طلبیدہ وزیر تازیانہ آتش کشید سرداران غلیبہ تازہ دار در اول بیدار گفت کہ شہر غریب الیہ ایم
 و شمارا بر اسے کارے طلبیدہ ہم باہم تائیش و باہم دم اینجا با خلاص و اتحاد و ہمسریہ آہنما فرید و با دوس و جماعت خود گشتہ
 ہر چند باہم را ہنما و نیا وردہ گاہے باہم و گاہے با دیگران خانہ جنگیہا نمودند و دوس بار برق و طوفان صیوت نمود و چون نشنیدہ
 باز خلافت و تائیش کردند مقصران را طلبیدہ و دوسہ وار آہنما بر زیریاسے فیل کشیدہ ازان باز سر حرا گشتہ آہمال کمر بر میان جان
 بستہ مانع فرمانند و زخان را بجائے دکن نیز بکشتش آمدہ زری ہم خلافت قیاس دارد و بالفعل این زرد شوکت و فوج و کثرت
 و بطش و طوطی بیج مقتدرے را از سروران ہندوستان غیر شہرت و اعلم عندہ اند تعلقے المقصعہ چون حیدر نایک از طرف
 مرہٹے کہ بعض ممالک اور سرحد کردہ اہلناں میسر نمود درین وقت کہ مرہٹہ را با انگلیشیہا کمارہ و محاربہ روسے دود راہ آشتی یافتہ
 پیغام فرستاد کہ اگر با ما صلح کنائند و قوض ممالک سرحدہ نفرمائید ما ہم با او امانت حافظیم آہنما درین وقت چنین رفتے از
 مستغناات شمرہ قبول تہشتی و صلح و محکمہ بلجے از دشمن و نمودند اول آنکہ زرد آمدہ شہرک حروب و کدوب باشد و اگر این
 صورت متعذر باشد بصوبہ ارکاٹ رفتہ آنجا را سر سازد و باستعمال جماعہ انگلیشیہ آنجا و افواج آہنما پر دوز حیدر نایک ہر راہے
 مرہٹہ را متعذر دیدہ شق تانے قبول نمود

ذکر لشکرشیدن حیدر نایک برصوبہ ارکاٹ و محاربات و با افواج انگلیشیہ

حیدر نایک در اوہٹ سال یک ہزار و یک صد و نو و چار ہجری سے وم اخلاص و اتحاد و ہمسریہ زرد و با سامان بے پایان و افواج
 بحر امواج قاصد صوبہ ارکاٹ گشتہ چون از بادے سندراج بغا صلح چل نجاہ کردہ مانیکیا فرجے رابع پسر خود با یلغار مستادہ
 آبادی سندراج و ساکن محمد علی خان صوبہ در آنجا را با اسبابی کہ در آنجا یافتہ تصرف کردید و گوشتہ کہ باہم سرخرنیا تیر منے
 و قعدے نکرد اما باغات و عمارات انگلیشیہ را خراب و کسانے را کہ در آنجا یافتہ عقیدہ ساخت تا آنکہ جزئی منرد کہ بیشتر جنگ
 وزیر الممالک شجاع الہ ولد در کسر زدہ در ان زمان ہجرو اکنون جزئی و تعیین کوٹھے و قلعہ سندراج بود از قلعہ باش از زدہ غرب
 توپ و ساز و سر انجام آن مثل گولہ و باروت و دہ پلٹن تملنگہ بارادہ جنگ بر آمد حیدر نایک در ان وقت بے پسر خود نگاشت
 کہ از آنجا برخاستہ افواج انگلیشی را در میدان کشد و خود را با فوج دیک سازد و پسر حسب الام پر رجا آورد و جزئی منرد فوج
 را از رستہ یک پلٹن را سح پستان و چند لغشت و انس و چند نفر سارجن و دو غرب توپ و سر انجام آن فرمان داد کہ دوسہ
 کہ وہ بیشتر از جمع فوج موافق ضابطہ سے رفتہ باشد و خود سح کل فوج عقب سے آمد چون دہ دوازدہ کردہ از قلعہ دوز
 رفت حیدر نایک پسر خود را سح فوج لائق بر رسم منتلا فرستادہ حکم کرد کہ اول بر پلٹنی کہ پیش سے تیدر بریزد بعد انسان منتظر حکم
 بودہ متواتر عرض احوال سے نمودہ باشد پسر حسب حکم بجا آوردہ با پلٹن مذکور در آنوقت پستان پلٹن جمعیت مقابل سے فوج
 دیدہ اگر چہ شروع جنگ و توپ اندازے نمود اما جزئی منرد اطلاع داد کہ جنگ شروع شد و جمعیت ما بسیار کم فوج دشمن
 حمایت نہاد دیدہ و باید رسید چون فاصلہ بعد و رہیے از دوز بر آمدہ جنگ شروع شدہ بود تا رسیدن سوار پنج نصف روز گذشت
 و تا آہرام سے فرما بد نیز زمانے سپری شد تائیش از دوز با سے بود کہ جزئی چار پلٹن را بلک پلٹن سابق روانہ فرمود از کلبہ
 دو پلٹن سولہ اداں مفیدہ ولایتی تازہ دار و دو پلٹن تملنگہ ما سے ہند سے بود تا آن پلٹن ما بر سند شام شد ہر پنج

پیشین یکجا جمع گردیده شب را گذرانیدند حیدر ز نایک بعد اطلاع بر وصول پلشن با مبد و پلشن اول دادا خود را مع فوج دیگر میبرد و پس از ستاد اول صبح جنگ در پیوست فوج انگلیشی علیه دشمن و تقاضای جن جن با تمام فوج در اعانت خود دیده کما فی فوق جن جن صلاح شمر و جنگ کسان عطف عثمان خود افواج حیدر ز نایک از هر طرف که قابوی یافت حملاتی می نمود و بعضی با آنها دقتباه و گولدا توپ آتش در نهان اعمار افواج انگلیشی زده و مرید بر اینها تنگ ساخته بود که ناگهان گولدا توپ دقتباه و آنها در محاصره دین باروت افواج انگلیشی خورده آتش در آنها در گرفت و جمیع باروت خانه سوخته خلقی کثیر را که متصل با آنها بود با خود بر دوش و سایر جنگ در آن فوج مطلقا باقی نماند افواج حیدر ز نایک آنها را در میان گرفته اول عرض امان نمودند انگلیشیان که کمال دلاوری و جرات و صلابت قلب دارند قبول نکردند بعد از آن علم بقتل آنها رسید و چهار ماه محصور عطف تیغ بید ریختند سه چاکر کبکی که بخت خیر به جن جن منزه رسانیدند اگر چه از شجاعت جن جن نهایت امتیاز دارد اما میگویند که در کمال خجوت و چم شب را با بول در نیم در آن بیابان بر میان برده اول صبح بر سبب جلد کام سوار شده تا دخول قلعه ندرج در راه جای مقام دارم نکرد و افواج منزه شهب او خبری و نکالت داخل قلعه کرد چنانکه افواج حیدر ز نایک در پی فوج که بخت خیر را با اختیار خود آورد و قلعه ندرج در دست انگلیشی محفوظ ماند گویند و چند روز دیگر قلعه محمد علی خان صوبه دار را کلا و قلعه پلوی که انگلیشیان از جامه فرانسویه درین تاریکی متراخ نموده و دست خود داشتند مفتوح و سخر افواج حیدر ز نایک گشت و اسحاق بن راجم که مسلک انگلیشی بود باین صورت متصرف گشت که در میان انگلیشیان و ملک آن جنگ لازم انگلیشیان بودند نازم روست داده انگلیشیان که کمتر کسان بوده اند بعضی قتل و بعضی اسیر ملازم خود گردیده بدست حیدر ز نایک افتادند و مکان هر کوم بر سر او مفت و سخر و مفتوح گشت

ذکر خلیفه جن جن منزه و با فوج حیدر ز نایک که نهانی و نالت گشت خوردن در این کبابها هم مثل جنگ اول و تقبیرات آسمانی

جن جن منزه و کابین هم از نیدان گشت مطعون دوست و دشمن گردیده نهایت شتر سار کی کشید و این خبر را که حکمت رسیده بود آتش نفاق و مابین گور جن جن بهادر و شتر فرانسوی هم چنان التهاب داشت بلکه کار از نازم در کمال شدت جنگ افتاد کشید و در او خبر حجب با او اکل شعبان بظابطه که دارند تنها در ناخی با تفنگیه با هم دیگر خلیفه ندگور جن جن شش تنگ یا در یخت محفوظ ماند و ستر خبر و حجب گشت چون حیانت باقی بود اگر چه گوی تفنگیه بر استخوان بهلوی راست خور و لیکن پرده را اندرید و استخوان هم شکست بلکه در میان پوست و استخوان گشت و در چند روز جاق شد درین عهد جن جن کوک که لازم با دوشاه بمنزله جن جن کلا در کس کل نوب است از طرف گنوس و شتر و کربل از طرف برودان گشته آمدند و سله سلاح و تصفیه مابین گور جن جن شش تنگ بهادر و ستر فرانسوی گردیده در کوشن خانه اش آوردند و خبر گشت فوج انگلیشی و علیه حیدر ز نایک و درین جن جن منزه و خبر آمدن جن جن کلا در و محاصره نمودن قلعه سی در که از قلع مشهوره منزه شده است بلکه رسیده و انگلیشی هم از آن طرف با بخله بر جواز یاکت عسارت از قاصدی است رسیده خدای دادند که خبر را چکفت اما گور و جمیع اصحاب انگلیشی کلکه را نشویشی مفروض گشت و در نظر تعمیل زور و افروار استن لشکر و جن جن کوک در کلفت رفتن بنده را ن خندند و از جنگا لیان مالد را قریب یک که در رویه عرض سودی گرفته فقیر نیز در آن روز با در و کلکه و با گور زلاقات کرده بود چون خلق بسیار در دوسله فقیر نهایت فرموده و عده حصول مقاصد بآنده نمود اما بنا بر اخطار که در داشت فرصت ملاقات با سوتوار و دیفاسه سوار عید میسر نشد جن جن کوک بنا بر قنلت زور و فوج عذر داشت آخر سر انجام زربقرض از جنگا لیان چنانچه گشت بعمل آمد و جسمه جن

کوت با سبها پیشین که از اطراف حج آمد بود میلا سفر مندر ارج گردید یا میدانکه شش محبت پیشین و قطعه مندر ارج سب هرگاه و جل
بر سب همه فرجاس مندر ارج و پیشین با سب هر ای جزئی که سناست مجموعی ده و دوازده پیشین خواهد بود و بسیار در ای جنگ میدانیک
کاشه است چه بر فوج حسن تدبیر خود جماعه انگلیشیه ایسی اعتماد و تقدیرات ربانی مدد امور عالم بدین فعل محض میدهند و فوج
متواتره کچه و زند بر گشت بعضی حسن تدبیر و نجافت سرداران فوج پنداشته درین شکست با جزئی که ناک و جزئی نیز و ملامت
سے کنند و ارج تفصیر بسیار در هر کار سب بر آتنا می نمایند شکی نیست که دنیا عالم بسیار است و عقل و تدبیرات غلیظ
تمام در نظام عالم دارد اما نه آن قدر که سبب تحقیق جل آلا که معقول و حواس آفریده و تشبیه اوست معطل و مغرول و کار
دنیا سب ناپا میدارن هیچ الوجوه و قیغه اختیار و اقتدار و زودندان مخلوق و مجبول بود و باشد بر صورت جزئی که کوت چون سالار
کل افواج لازم پیشین در پند و اور و رب و ذم اوست و در مندر ارج و دکن سوار غلیظه و عواطف قوی و ریه اوده در این نظام
مبارک رمضان سال نو و دوام اذنا و دوازدهم بسیار در جاز و زود مندر ارج گردید و قیغه عدم التفات گورنکار با سب خود
و دین ایام ویده و از قیغه خوش اندیشیده بر شد آباد گشت چه اندیشه فتنه انگیزی هر چه کنگ هم مخلوق و حیال و اطفال فقیر در
حشد آباد غریب الدنیا ویده اند و شهر مذکور که عالمی که از حفظ ناخوس مردم و غفوری عامل مطلق تصور بر شد و ناظم و ناظم
هر دوازده صفات محروم و انگلیشیان خود او خوش با شان هر یک که اکثر بر و سب هندی که ناظم و حاکم آن بنده گردانیده اند سیده
خود چندان انتقامی بحال این مردم دیا رندارند و فتنه هم شوال بر شد آباد رسیده نایست و نیم ذی الحجه سب مذکور در حشد آباد
بود درین ضمن اخبار مختلفه می شنیدیم آنچه شریعت معلوم گردید درین اوراق ارتسام یافت و آن نیست که جزئی نیز چون عبودت
مذکور با منظم یافته بقلم مندر ارج رسیده و درت سهام ملام اقوام و غیر اقوام گردید و فوج حیدر نایک نیز نزدیک بقلمه زو و
نموده آباد سب خارج قلمه انقلاب سب خود و در صلاح بیان دید که وقت سب خبر بر فوج متصل قلمه بریزد تا شاید که کار سب
باین صورت از پیش بر دیر داری چند را با و پیشین گران و کلیل که عبارت از جوانان حیده قوی دست بلند بالا و خباهان نیز و زنا
است روز سب اولی معج بلکه از سر و سر بر و نرسد چون حیدر نایک از اوضاع جنگ این فرقه آگاه و خود هم جفا کشی است
و از احوال افواج خود و خبر دارد و ملازمان رکاب را عاقل و غافل سب گند زود فوج او نیم سب و تیار بود و جنگ در گرفت
و از هر سو افواج متعینه سب ابر با مداد و اعانت در رسید و در پیش محسوس گشته بدر رفتن خواست و دران میدان یا سب ناویک
مردی و مردی داشته بنام آخرت شتافت و فوج حیدر نایک بفتح و غنم و خفاص یافت جزئی نیز و بعد چند روز نیز متعین شدن
جزئی که سب مندر ارج شنیده بر جان قار و سب خود ترسید که مباد از پیجا رسیده با و و کینه تا برین فوج خود را آنچه در اینجا
بود و فرام آورده قلیلی با ستحفاظا ابواب قلع و دوزخ را از خاک را کینی گذارشته باقی سب اهرام خود گرفت و با توپ و قناره و آنچه در
حرب غلیظه می باید جنگ بر آمد ازین طرف پسر حیدر نایک با فوج غلبه و سبانی که ایست بقا لایق رخصه و جنگ غلیظه روی داد
با نام کارکنان تقدیر پسر حیدر نایک غنم و تصور و جزئی نیز و مخدول و غمور و سب بخت از میدان کارنا در گشته و قیغه مندر ارج
گشت آنچه شنیده شد حیدر نایک جنگیدن با قلع مناسب میداد و سب که یک فوج بر راسه چار نیز از زمین را بجان کبشتن
سے توان داد اگر حق قلع ملک را با دراد و انگلیشیان مغلوب شدند تا چند روز نیز آنچه خود پند و زنا و فرغ اب و امور نیست که
می گویند قلع مندر ارج چون رکنا دریا سب شور و واقعه است آب شیرین حلقا ندارد و ذخائر آب هر چند با فراط باشد بصراف
میست سی هزار کس که در فوج و مایا در اینجا البتہ خواهند بود و سپاراه و دغانی تمام نموده آن قلع با سب محقر سب نیست

حصار شهر است که تجار بسیار و خلق بیشتر در آنجا مکنی دارد آری بهای شمشیرین از خارج شهر که آریا می حدیث است در بنجامی بر دهن هر چند در ایام فارغ مالی بطور نیز و کار نیز هم ساخته باشند در صورتی که چون آن آریا در قایم است و شش است و در بنجامی توان بد معلوم نمی شود که این همه خلق کثیران این مال چاره بی آن چه صورت نموده اند انفسوس که مساجیان انگلیش بحال این اخبار را با امثال ما مردم اظهار نمی کنند و ما را از اجای دیگر منع معلوم نمی توانند و الا این سوار و رکمان تنج و تحقیق قلمی می باشد ۴۰

ذکر و در و در جنل کوٹ بند راج و جنگیدن با افواج حیدر نایک جنگ جو و مغلوب گشتن او هم مثل جنل منرو و رفتن مشرف رئیس لو لایت خود و معین بن محاربات و جنگ بنابر عدم موافقت با گورز جبر نلی

عما دالدوله بهادر مشرف شنگ

پنجاه سبقت ذکر یافت از ابتدا به در و در جنل کلا و دن و کر نلی من و مشرف رئیس گورز را با اصحاب شسته مذکور صحبت نایا قی گشته به هر چند از طریق نگاه گاه به خواش اتفاق بر لالت مسلمان وید است حسن وفاق و قیج نفاق بر مکر و خاطر با گشت اما بنابر تباین فرج و تخلف آرا و حب جاه و لذت و صحبت میسر نیامد درین ایام هم بعد خانه جنگی با بسی جنل کوٹ و مشرف و در کمر صورت آمیزش و اشتی با گورز جنل بهادر و مشرف رئیس روی نمود اما بعد رفتن جنل حیدر راج مشرف رئیس که از دهنش خوانان چند کار بود و یکی هم از آن گورز جنل قبول می نمود با از شقاق و افتراق اینجا سید از انجلی برای مشرف جنل کوٹ لکنو با نفر و او اختیار تمام نموده که بیشتر بودی خواست و درین خصوص حکم ولایت هم مکرر رسیده بود و در اسرار چند را به دیوانی ضلع کلکتہ که تمام گنگا گویند مقرر است و بر اسیر زندگاری دیوانی خاصه و ازین قبیل شاید بعضی کارها به دیگر هم خوانند بود و گورز جنل بهادر در هیچ یک از اینها قبول نکرد چون از پیشتر هم که در تداوست و مانع اراده مخالفت با مشرف هم بود تا لکمان این اسامی و درین اوقات نیز ترس داشت و در دینی عظیم با افواج انگلیشی هم رسیده دوسه فوج معتد مع سرداران نام آریا بسیار کف شد و در بسیاری درین جردب بعضی رسیده خزانگی بی روی گویند که خاسی گردید چنانچه در ضمن رفتن از جنگا لیان هم بران دلالت می کند و اراده بیخبر ممالک دیگر از ولایت هم ممنوع بود مشرف رئیس نیز خود تقصیر بسیار از قبیل مکررات برای گورز ثبات نموده و دو مخالفت و دخالت نیز نموده با گشت اصحاب که از گورز کشیده خاطر بوده اند در او فروزی قهقهه سینه یک هزار و یکصد و نود و چهار روانه لندن که در دارالمسلک سلاطین انگلیسیه است گردید و گورز که پیشتر هم با متنازع عقل اقتدار و اغراض داشت اکنون که از صاحب کیست غیر از مشرف و بلیه که شریک کار نامه ملک داری با او مانده صاحب اختیار محل و عقد و عزل و نصب در جمیع امور عما دالدوله و ملاوات جنگا گورز بهادر مشرف شنگ است باید دید بایان این معاملات و مناسبت و خوب که شروع است چه صورت می انجامد و چگونه انتقام می باید و احوال این خلق بیچاره که غیر از خدا یا روبا در سندان کجاست انجامد غیر از خدا یا نیست و شمشیر دمی کج سالان مذکور که بوجده متصل رنج محل سید و در اینجا بنا بر بعضی جهات مخصوص تقدیم کردم ایام عاشورا اتفاقا همانو دهم ماه محرم شد و در سال نو و بیجم از ماته دوازدهم از مسجدی شنیدم که بیجم دمی کج جنل کوٹ با فوج هم بهی و مشرف راجی و سار و سار انجام موخو که هم سه ده برده بود از ضلع سندس راج برآمده با افواج حیدر نایک مضافت داد و بدستور جنل منرو که از پیش برده و محذول و منکوب منطقه مکرر سعادت نمود و افواج حیدر نایک و رکمان علیه خارج حصار مشرف راج تمام موید امکات به تصرف است

ما بعد ازین جبهه شو د

ذکر سبب تعویق روانه شدن کنل پارس که قلعہ دار کلکتہ و سر دار عمدہ افواج انگلیشی است
بطرف مندرج باجمل احوال مرہنہ ما سے کٹک داند کے از احوال افواج انگلیشی کہ بطرف قلعہ
گوہر باعانت راناسے قلعہ مذکور رفتہ بے شائبہ رب و شک

افواج انگلیشی کہ سبکزدگی کشتن پامر باعانت راناسے گوہر رفتہ نو چند روز سے در آنجا آسودہ و قلعہ و برای پیمانان مردم
خودشانیدہ در فکر تفریح بعضی قلعہ دار کنتہ کنی بحقیقتہ در سواقی ایام از ما سے مذکور بود افتاد و بارانا منتظر احوال
ہر جا سے و کمان خود را ناظر ساخت کہ از حلیہ جا سے آبا سے کنی قلعہ گویا راست کہ از قلعہ شکستہ مشہورہ ہند و چند مدتے
قبل ازین سلاطین باریہ غیر و غلبہ در وقت خود داشتند از ان ایام منسوب سارشانان و تعلیق باوشای شہرت داشت چون
سلطنت ضعیف و مرہنہ تو سے کہ دید قلعہ داران از بے خبری امر و ارکان سلطنت و شدت احتیاج و اقتضایا بریناقتن وجوہ
منتظرہ قطع مرہنہ راجی میادان قلعہ مذکور گشتہ و در سے معتد بہ در عوض تفویض قلعہ مذکورہ گرفتہ حصار را بافتیاریا ملازمان مرہنہ
کہ داشتند از ان وقت در وقت مرہنہ است و این معاملہ در عمدہ احمد شاہ بہ محمد شاہ باریہ رو سے داد و چون اہل کوہر سار
ترب جو کہ از گویا ر و قلعہ کوہر فاصلہ نیز مذکورہ است و او ہمیشہ خوانان آنجا بودہ از جمیع شیب و دفر اطراف و جوارش
کما بیشی اطلاع داشت شایہ آن قلعہ را سبک کوہر بطرف مخفی از خیال و دیوار حصار جہان طرف پستی بسیار نیست باطراف
دیگر داشت مدارج مذکورہ از ہم باسر داران افواج انگلیشی ظاہر و چند سار کہ از ان راہ و وقت و بلایت رکتندہ حاضر کرد سالار
فوج انگلیشی زینہ ما مناسب آن دیوار در کمال انحصار کستہ و باشتہ اطراف دیگر از جا سے اقامت خود کہ در گوہر داشت
نسفت نمود چون مفاصلہ پنج شش کرد سے قلعہ لشکرش رسید اہل شب لشکر آنجا گشتہ فوج را جیدہ باریہ ما سے آراستہ ہمراہ
بر دو طرف شب قریب صبح بطرف مذکور حصار رسیدہ و غلبت مستحفظان بالا سے حصار برآمد و حارسان را زیر شاک آتش بار
گرفت آن وقت کہ ہزار و ہزار کس ایشان داخل قلعہ گردیدہ باشند نہ ہزار کس غلبت پیشہ آنجا سے توانند کہ از عمدہ برآیندی گویند
قلعہ دار مرہنہ از خوف غلبہ و غیرت یا خوف بازخواست او بیا سے نعمت خود را ہلاک ساخت و در او بیشہ جنین ہم سموع شدہ کہ بے
از حارسان قدیم یا دشنا سے از مرہنہ بنا بر عدم ایفا سے عمدہ ما و باشتہ راہ عدوت سے پیو دو و ظاہر ہمارا کہ دہ اندرون قلعہ
بود و بدلات و اعانت او ان کار صورت گرفت علی اسے حال قلعہ در قبضہ تصرف و اختیار انگلیشیہ در آمدندہ خاکسار و کلکتہ
بود کہ خبر فتح گویا رسید و صد اسے شک تو بہادریا دانی این فتح گوش خود شنید و سموع گردید کہ ہماچی سندھیا کہ از
سبب سالاران عمدہ و کمن و صاحب اختیار صوبہ مالوا و دہلین و قلعہ گویا بود درین برسات کہ او از حارسان خود و ہما سار
لانیہ و در از ہم جہی ست بعد رفتن جنرل گاڈرین بندر سورت در صوبہ مذکور آمدہ موسم رنگان در آنجا گذر اندید و بعد انقضای
برسات اسے اعلان اطلاع نیست کہ سردار مذکور بمقتلہ جنرل گاڈرین کہ در سر قلعہ بے رفتہ و از آنجا ہمراہ و دشت رفتہ باند ارک
گویا سار و خوف متن آتش بیکار در قرب و جوار المہ آباد و کالجے و کوثرہ و اما و امر کوہر حاضر داشتہ درین طرف با با افواج
انگلیشیہ کہ متعین کوہر است ذبا کنل کما کہ از راہ کوہرستان قاصد ملک مالوہ و دہلین در ہین برسات گشتہ بود متعدد
ستیزہ و تیرہ ست بعد ازین موضوع جو ست کہ بنا بر کثرت اخبارات کہ لازمہ افواج کشی و جوہر و کروب است و نیز
بنا بر صدقات خط و فلاح انیم از انیم جنگ با مرہنہ است چہ مرہنہ کمری جنگ و کوشش بسیار در اعانت و مصلی اجناس

ایستاد لشکر مخالفت گشت نمی گذارد و یا یک کاسه توند کسید و از چارسوے لشکر خواه ملک خودش باشد خواه ملک قش
دات و انبار ماسه اجناس رسوخه اثر سے از کالوات و آبادی و جمیع ایستاد نمی گذارد و حاجت و آمار نفاق هم از
رانا سے گوهر مشا به نموده دست از اعانت او برداشته قطعه گوهر و گوالیار با اختیار و گذارشته و جیه مصاحبه با هم مش
نمودند و حاجی سیند پیا این امر بطیفه میبایست نمیشد غیر تر قب شمرده نیز عثمان از حزب ایشان باز گشتید و در اولی انگلیش
گرفته در کانونی بود که آده سیر حدود و حدود الیابا و جیادنی بنو دینار بر می رسید مصاحبه با محمود و موثق که طرفین را منظور است
شک جنگ نموده انتظار انضالی دارند اما هنوز عا قمتعده نیست باید دید که چه می انجامد اما سیند پیا از راناسے گوهر که او
با عانت انگلیش قطعه گوهر و از دست گرفته است خاص باخت و قاضی و تصرف گشته قاصد انتر از اکثر ممالک مسخره
آنها بود و جان بخیه در فکر استمال رانانا اقتاده نرانی ملک و قلع را از ابرجی گرفت وانی یومنا بند از ناخت و خارج ملک را
و تر از قلع کشید و مستعد و سرگرم است و اما تحت تحریر این طور جمیع ملک رانانا قلع عمده و در دست رانانا تراج نموده غیر از
قطعه گوهر و گوالیار در دست رانانا نمانده و افواج سیند پیا هر دو قطعه مذکور را محاصره دارد و عرصه بر نانا گشته تا بعد ازین
چه شود بعد از محاربات بسیار سال گذرشته که سن یک هزار و یک صد و نود و شصت و چوبی بود رانانا عا جند جاجا می سیند پیا جوج
نمود و قطعه گوهر و تمام ملک رانانا تصرف سیند پیا درآمد و سیند پیا چند ماه قبل ازین محاصره گوهر و رانانا جیم و غنا مسخره نموده بود و هر
چیت ستم که با گور زرنجیل پیدا در خدمت و دغا نموده آخر الام مطلوب افواج انگلیشی گردید نیز در محاربات حاجی سیند پیا و لشکر او دست
و تونق اعانت ماسه اوی گذارند باید دید یا ان احوال او هم چه صورت می گیرد و نیز احوال جرنل گا در جیاد و غیر معلوم و در بار
مختلفه درباره او مسموع شده اند این نگارش آن بادت رفت بعد ازین اگر ایستاد شمار و فاکند و غیر بعضی گوش فقیر رسد
اشاره الله تعالی باین سودا و انتقام خواهد یافت اما وقت رفتن جرنل کوثر را با او محمود و جین بود که فوج سنگین دیگر
از طرف کشک و بگرنه و کجام و سیکا کول بسر کردگی کرنل یارس که سر دار عمده و از افاضل هندین و قطعه دار کلکته است
بنابر اعانت و رفاعت جرنل مذکور را تشکی خواهد رفت چه خاطر با از همه کشک بنابر محمود و موثق مجدد و مصاحبه قدیم و حضور
و انظار و کلا سے اوجی بود که اینها با استفق و جیروا هند مانع و فرام خورد و در فوجها ماسه از راه مذکور نخواهند بود چون برسات بقضا
یافت و افواج و روسا عساکر انگلیشی را گور زرنجیل بهادر از هر سو چیده و طلبیده اراده ارسال آنها نصیم داد و بی از اصحاب انگلیش
با مبلغ سده ملک رویه نقد و تحف و دیار ماسه دیگر مثل بعضی زبوره ماسه جواهر نر و ابر و دیوسات فاخره و غیره و یکل جنباجی که
بسیره را حوچی بوسه و سالار لشکر دارد و کشک است حسب الام گور زرنجیل بهادر و در شقه متضمن عمو دهم راه گرفت برای استیدن ان
ارسال فوج ازین راه و استمزاج جنباسه مذکور در قول و اعتنا پشیه رفت و اطف و دیق ظاهر سے نموده در ماسه سر سده
گرفت و انضالی جواب و سوال مطالب برام پر کرد و زانگور کلان دار الملک خود است گذشت می گویند دلیل نیا گور رسیده
عرض احوال نمود و جواب چنین داد که قوی و در این جماعه بنابر سلوکی که با حکام بنگاله و اولاد و شجاع الدوله نموده اند از غایت
استعداد لائق اعتماد و فاعله و قطع نظر از ان اما تاج رضی سر دران عمده و منیم در خصوص صلح و جنگ هر چه را سے آنها را ان اقرار
با برادر ام قبول خواهد بود و در باره راه دادن با فوج ایشان که از حد و دنگله رد افقنا زمانیم با همه تاج امر در امان کن حسب الام
شماره ایشان بلکه ماسه با فوج و منیم ازین جهال و قتال و قتل و کلاه و غنیم با و هم ماسه و خود با بقا ازین اراده تقاعد و زنده ایم همین قدر
که ماسه سزاوارت و مستحاجات نکر و منیم است ششینه خد که گور زرنجیل بهادر و بعد از این خبر بنام فرستاد

که شما با ما مصاحبه خود از سابق و در آنچه مانع است که زناقت ما را بهم احوال اختیار نماید و سه لک روپیہ مدخر چ ماه یا ماه سواست و در چوتنه که از سابق مقرست اگر فتنه رفیق فوج ماکه بدکن سر و دایه چنانچه و پذیرش قبول نموده جواب داد که میفرماید بشود آنکه از سابقاً آنچه چوتنه ماکه فتنه شصت لک روپیہ بر شما از روسته حساب لازم الادست بیا بر مید و آئینه نشان مما بنی نماید ما و ما بعد مذکور ما به به ماه از نو گفته در زناقت شما با کشیم گوزن جزل بهادرین کشته عار و تکلیف لا بلایق دانسته و ازین گفتگو ما بوی اطلاق اقسام فرموده قبول فتنه بود و فتنه کرنل بیارکس بدین جهت در تعویق افتاده اذراج انگلیشه چنانچه از سابق بر عهد خود و فتنه ماکه راه و نامدن افواج هر هشت در قلمر و صوبه بنگاله و عظیم آباد بود دست و افواج چنانچه بر سه حدود خود و در کنگل شسته مافین در کمین عهد گیر و منتظر وقت اند باید دید که دیگر دگر جهان در این فتنه ماکه آشکارا چه مصاعف نماند داشته و ظهور آن در چه وقت اصح بنده آئینه بعد ازین موضوع اینجا مید که هر چینه ناگپور این گفتگو ما سر مایه حصول مقاصد مگر دانیده چون نرمایه بقایا است چوتنه خود تمام و کمال مع و مگر به ما و بختانفت گرفت و دکلاک در این زمانه و ما گیر ما میسر آمد و دست و برینه اسرار و اسرار را به مکر و با فتنه ماکه و کس خود از سابق بود چنانچه بر خاسته نزد و در خود رفت و کرنل بیارکس با فوج خالصه از راه گنجام و کیکاکول بطرف مندر اراج منفعت نموده قلعہ آنجا رسید و با اتفاق جزل کوشت مکر مصافحنا مجید زایک در او ماکا رس از پیش زفته غیر از است قلعہ دیگر کارست نخواستند و جید زایک الی الان با استقلال و اقتدار در صوبه ارکا ش مسلط است اما قلعہ مندر اراج بدست او نیامده یکبار کرنل بیارکس اسوار است جهازا قصد است بجلگه آمده نرمایه بسیمایه که این بار گوزن جزل بهادر از روسته قوم خود بطور مصافحه خوشی آنها گرفتیم حاصل نموده بندر اراج بر دو نیز جزل کوشت بیارکس بجلگه معاودت نمود و کرنل بیارکس و دیگر اسرار مع فوج در قلعہ مندر اراج اند و دشواری است که اگر آنه غله و جمیع استیحتاج از ماکولات و غیره از این قلعہ به نهایت ملکه با فوق اطلاق نیست بقدرت استقلال که اصحاب بنگلیشی دارند و از حسن سابقه و تئیر افروخته رسائے گوزن جزل بهادر باید بر اینها نموده تا حال که سه سال گذشته قلعہ مندر اراج مفتوح نه گشته تا بعد ازین چه شود

ذکر بعضی از احوال و خصایص مبارک الله و ملطف جنگ و منی یکم و بوی یکم

مبارک الله و خلف چهارم می محمد جعفر خان و درین وقت سال عمرش سیست و دوم است جوان صاحب خلق و با مردم با افعال و ارباب و مصاحبت خاصه ای گذر اند و خت و پاس زمان در دوران که از خاندها سعه محمد اندکباری نماید ترجمه زیاد از حد نیز در دستا می فرماید اما دافاش نامشتم همیشه مشغول بمطوب و مستغرق در عیش و طرب نه با دنیا کار دارد و نه با دین کسی رود کشتی دل شاد است و نه از دشمنی او کسی نمیکند اذنا سے غلامان و ملازمان با دود برش رو بر و هر چه بر زبان آمی می گویند و راه ادب نو کرے و دندگے نمی پویند ماکه کسی باید مراعات هزار با مصلح می آید و جائے که باید امکان ندارد که جسمه از کیسه اخس بر آید قوم هند در سبک شتی از کاغذ پاکاه ساخته و درخت لمے نوزیر آل سعیده در او چراغی یا شمع روشن کرده و در دیوار یا سربید هند و ولید که نمند بخت و شیر لشکر در آن داخل کرده بمقاصد هند تا فتنه بخواند و هزار تا بخواند و حاضر علیهم السلام میدانند سراج الله و الله بهم بزر در دولت و جل و دین و ملت یکبار این نیاز مختصر عجم بد کمال که در فتنی بسیار بزرگے که صد بار و سوار و حمله خد نکند و روشنی بر آن بودند آراسته و چین ماکه روشنی هزار ماسخه و دیوار سوار و شمع

و شامعل بسیار کشتیما برافروخت و آتش بازی مختلفه الاطوار در دریا سے بہا گئے سوئے شہی تماشا سے آن عشرت نمودن تا معاش
این عمل را سنت سیدہ و انسہ مجید کہ فتنہ آ آنگہ مبارک الدولہ ہم با وجود آنکہ در دولت و شوکت بہزار یک ادب و بازیست
و عملہ و فخلہ ملازم و اختصاص عمدہ مشاہیرہ خوار با تبار سے احتیاج و اختصار نہ ہین قسم معارف یوچ جنگلا و گرفتار اندہ سباشہ
عمل نمکوار گشتہ ہر سال دہ یا نوزدہ ہزار روپیہ صرف این کار سے نماید و درین کار ہم شہل کار سے و دیگر از بے خبر سے نہ معف
نہما عملہ خان سے خورد و نصف دیگر و معرفت بے موقع نمکوار سے رسد با وجود دعو سے اسلام و گرفتار سے خورد و دو ام
در ملازمان و رفقا با انواع رنج و غنا سبب عدم وصول مشاہیرہ پنج بخش ہزار روپیہ صرف بجا آوردن اہم دیوانی کہ از لیاے
معیشتہ بنود است ہر سائے خرج و بیکر شہل ہر دم تقسیم سے شود و آن نیست کہ تا مثل مختلفہ الاوضاع و الاولان ہر سائے
و انسان مثل تہا و غیرہ اہل و شکر و انواع ملویات و برنجیائے شہو سے از دکانا سے بازاری خریدہ برائے اطفال ہر گشتہ
فرستند و ہوئے خود سے کل اغنیائے ملاہی پسند از حلقہ و اجبات است کہ عمل آید و بقدر استطاعت زر وافر سے
بصرف رنگ و رقص و انعام و محض ہر لے و فحاشے و دشنام نام بنام کہ ہر یک از عمدہ کار اہم ہم ہزل و زول سید ہند
دودہ آید و زینلاک فقیر و ارم شدہ آباد بود و افتخار اولاد و مبارک الدولہ عمل آمد و رجحلت خلاع بکینزان و زینما سے
اقارب و خواجہ سرایان ملازم و دودا در شہ جو یکم و غیرہ سے و پنج ہزار روپیہ بصرف رسید و فریاد اجور و اجور طلب داران
سر بفلک می کشیدما زان جلایس و طلع و پاکلی و جینہ و خرچ خرمنج پر فکلی دالہ امر واریہ سعادت مند خان نظر محل جو یکم
والہ مبارک الدولہ عنایت شدہ کسی نمید کہ ناظر نمکوار درین خصوص چہ مدخل بود و کہ ہم خمس خدمت بطور رسانید کہ
مستحق این ہم عنایت کردید و ازین قبیل مصارف یعنی بسیار است کہ شہی توان شمار آرد و دیگر سے چند از خوانندگان
و رقاصان ہوجب عظیمہ ملازم اند و عزت و احترام خان مرتبہ کہ در سوا لعت ایام امر و سلاطین برائے ملکا و فاضل انام
سے نمودند و مبارک الدولہ شاگرد اکثر سے ازان جماعہ درین روز مارکوشن خان یہ خبر بفت خان قوال کہ در عمدہ عاے جاہ
سیر تا سہم خان دار و نمہ ارباب حرب بود ہر شدہ ابا رسیدہ تبارکی اسناد امارت حرت نمکوار کرد و بدر و بارہا سران و عنایت
نشی خاصہ ولایت کے ظاہر خرید مبلغ خلیفے بود و در شادای سے پوشاکی اہم او دو گر بلوسات خاصہ اختصاص یافتہ نہایت
مغز و گرم و با جمیاد و قرابت ناغم ابریکہ مقدم است و جو یکم اگرچہ از سلسلہ خوانندگان است اما با زبان نجیبہ
با وجود کنت و نشہ دولت بغر و ستے و تواضع سلوک سے نماید و قدر رغابت شاخہ فوت و احترام بسیار سے کند
و صفت جو دو قبیلہ پرور سے دار و دبا ارباب بلکہ کسانے را کہ می شناسد خوش سلوکے با تقدیم سے رساند و
منی یکم اگرچہ از اتباع جو یکم ویر و دودہ پیر و داماد و ویر جو یکم سے یکم را خدمت میر محمد جعفر خان رسانیدہ لیکن تقدیم
ہوئی اکی میر محمد جعفر خان بر جو یکم دار و ستے است بسیار با شعور اما مغر و دوزخوت عبور و رعایت رنقا سے جو دو
مستو سلاطین منصب کو متعلق فرامی گے را کہ ملازم خود کند روا در بطرفے از دست مکر جرم خلیفے از دوسر زند و اوضاع او متسلط و
بخشش ہم ہر موقع چنانچہ در ہین اوقات کہ فقیر و ارم شدہ آباد بود و شہیند کہے از لسان تبلیغ کے از خورن ملازمش
شاد سے دختر شہ در گریدہ ہر قسم اسباب اعانت نمودہ شہت یا ہشتاد و شرفی بقدر رعایت نمودہ و ہین قسم
مقتار علی خان خواجہ سر را از بعضی خاکا سے با وجہ خدمت شہاری رسانید و حکیم عسکے را کہ حبیب خاصہ اوست
نہایت رعایتا نمودہ از رجوع با خیار استغنی و بے نیاز گردانید و ازین قبیل ہر کہ ملازم اوست گویا نہ کیا یا خستہ

در سه نیاز و احتیاج البواب لیسان زمان مافت است اگر اندک حسن خلق و تواضع میداشت و مدار الهام و ناما گئی می یافت و بشوره او راه میرفت و نسوان این زمان نظیر نه خست مغر جنگ که ذکر احوال و انقباب او درین اجنه ا بحسب مقام اکثر که زشت اگر چه کس سال و پنج کار و دو کار است اما دوست بیباک و ولایابی و در تقریر سخن بحلاط اطراف و جوایش خمدار و اندیشه صدق و کذب هم چندان بیت چند سال قبل ازین که نیابت خالصه و نظامت بیگانه با تندر و شست می گویند که نهایت از هفت محرم بود و ناقدر شناس ارباب عقل و معلوم برای خود بسیار مستقیم و در وقت او هم ناقص غلب جان به باز گشته و چون مشغوف و در مجالس بسیار گوئی و معذرتی سلاطین کنش خول و با وضاح و متقد است خود نازان و بر وی خود غیب اولاد و پیران با وجود و دار و خود مقروض است باز هم دست از سر افسار بندارد و از هر که هر چه بفرض دوم یا هر کس که سیر آید در گرفتارش اندیشه ندارد و همین جست بدنام و مورد طامخوس و عوم است و اولادش حسب الاشراف و پدر خود را از همه بهتر میداند و در ملاقات با بزرگان و ارباب خاندان عده تواضع و فروتنی میجوید می قمار بندد و بر بلند اختر شناس با وجود خلقت مقدور و در بفرورس مظلاند که عده ندارد اما که زیاد از صد نفر خدمتکار و جویدار و شیعی و غیره ممکن ندانند و در سواری زیاد از سی چهل کس همراه نمی دوند آنها هم از عدم و مصلو نخواه با ناله و آه می گذرانند و خود را سراسر صفت جاهل و استه سر تواضع و اخلاق برای احدی فروزی آنقدر نقص در خانه کسی هر چند از اشخاص مغر باشد تنگ و مار خود میدزند و بنابر خلقت مقدور و ملازمان صاحب نمازند و در وقت خانه مجلس خود کمی خواهند کرد اما گمان دارد خود دست از وی بندند و تا ویر در اختلاطی با رده کشاده جان او را بر لب می آرند با این حال نمی خواهند که کسی حق خود کشته یا زانوے او ب تکرار دشیند بنابرین اخلاق اصحابان مفت هم نیز و آمد و رفت اعز و در دولت خانه شان کمتر است برادرش محمد حسین خان از جمله بکان و فاضل و طبیب ما هر کامل است و پیشش که در اناظر جنگ و محمد زکی خان نام دارد و جان مغر خوش خلق و نیکو خلق است و قابل طلاقا و متلاطرا باب عقل و هوش بنده ملی خان پسر حکیم الممالک علی نقی خان که شی عم نظیر جنگ و اسما بسیار است و اخیر شخصاص یافته اگر چه مزاج خود آن هندوستان زیان دارد و در شاهجهان آباد میر سیده در مین شهاب وارد مرشد آباد و گردید و آن تالی از بعضی محمد دشتل دیگر منتقبان بخود مغر و نیست با م و آدیسان اهل و آئینشی دارد و دیگر غله و ارکان موافق مزاج آقا و از خد اترسی و نام نیک علی بیگانه و نا آشنا

در بعضی از مصطلحات و رسوم و عادات اصحاب انگلیشیه و ضوابط و قواعدی که در محالاست ملکه اختیار نموده از اوضاع حکام سابق اینجا تجا و فرموده اند و وجوه و اسباب اعتلا س که در احوال خلق این دیار راه یافته اکثری بفلاکت و دلاکت گرفتار گشته اند

یعنی عبارت از جمعیت چند کس است که در فرقه سیاه هم مدعیین انحصار یعنی میگویند بهتر صد نفر برق امدار از را یک یعنی دسر دهمه آنها را صوبه ای گفته که اهل هند و پنج نفر قندهار که بیست و دسر دهمه آنها صوبه دار و دسر دار یک ثلث از اجماع دار و دسر دار دو زده کس را حواله دار ذابک و دسر دشت کس را اعلی اری گویند و ده صوبه دار است اجماع خود که جمیع شوند که یک پلشن است دسر دار هر دو صوبه دار و یک پلشن را کید اری می گویند و یک پلشن که از س که با جمیع

هر دو اسان و بنا بر نام يك پستان مي باشد كه اختيار كجائي در بطرفي و در طرفي سر در افش در نصب و ديگر كجاست و لا تربيت آنها و
 درون نخواهد و كوتاه و دستار و كبر بند و غيره و مصلح و خير گيري بند و نكته پستان و كوتاه و پستان را در رباست اين
 يك پلتن نو اند بيار ماني شود و گيا بنظر با جگري است رعايت هر پستاني كه در كوز خاطر سر در است گرد و در اما صاحب پلتن مي گرداند
 و الا در ماه خود مي بايد و سيد و در دست آمدن پلتن مي باشد و در ظرف سپاهيان و ولايتي اگر از ادبي و از ادل اند اولي سوله و
 بعد از آن كه ترفي كند سار ج مي شود كه بر سوله اوان در تربيت و نگه باني آنها كاست و در رجا و در ثمر اول و در رجا نوكر مي
 است بجز است كجاست و فتح سين هله و سكون هر دون و بعد از آن لغتن فتح لام و سكون فا و فتح مائے فتناقي فتناقي فتناقي
 و نون اول و سكون نون ثاني بعد از آن كستن فتح كاف عربي و سكون ياي فارسي و فتح تاي فتناقي فتناقي و سكون نون
 بعد از آن بجز است كجاست و سكون ياي فتناقي فتناقي و فتح جيم و سكون راي هله بعد از آن كستن فتح كاف عربي و سكون و
 هله فتح نون و سكون لام بعد از آن جستن فتح جيم عربي و سكون راي هله فتح نون و سكون لام و بالا تازين رجا رباست و
 نوكر يي سپاهيان نيست و بنجله غير سپاهي كه صاحب اختيار ملاقات و ديگر و مصلح مي باشند نام در ارج نوكر يي آنها
 غير مفصل نمي دهند اما عموماً بعد از كرايي مي گويند و كرايي كافت عربي كسور در يي هله بافت و نون كسور يا ياي فتناقي
 فتناقي عبارت از نوزده تنده متعدي است و نوكر ماس هر دو طرفه را رتبه تقدم و تاخا بر اعتبار زمان نوكر يي است هر كه اول نوكر
 شده و در رجا رتبه بر رتبه تقدم دارد هر كه آخر از رجا نوكر شده و از رجا هر كس در رتبه موخر تر است و ياي يي هله بالنسبه از يي مقدم و از ديگر
 موخر اند و موخر بر رتبه مقدم نمي تواند رسيد بجز بغير رتبه يك ازين سلاك خواه برون خواه باستخفاي نوكر مي خواه به بر طرف
 شدن بنا بر رجا و تفصيل و بجز برون رتبه يك ازين سلاك متاخرين رتبه و در ترفي يك در رجا برون سعي و تلاش
 از رجا كه در نديست است بايد و اگر سوار كس برون رونجهان قدم رجا متاخرين رتبه است از رجا بجز چنانچه مي است كه يك لغتن
 برون آنكه كستن و بجز شود يك رتبه بجز شدن چند كس بجز رجا كستن رسد و بجز رجا كستن رجا كستن رجا كستن رجا كستن رجا كستن
 و برون خالصه هر سه موبه و اوزيسه و بنگاه و غليم و مانده است حقيقه ملاك و سخر اكثر سواحل و بلاد هند است عبارت از رتبه
 انگلش باله ارفقه و ولايت انگلند و سكتة لندن اند و شهر لندن دار السلطنت و شاه انگلش است اول آنها باستان
 ارباب كراي ولايت خود و بادشاه آنها با هم اجتماع نموده بناست تجارت در ملكت هند وستان گداه شده و سر رشته
 تجارت نكره كراي ساسه سال جاري و اولاد و ورثه آنها با و گرسه از مالداران هر كه خواهر بزرگ جماعه نكره گشته و كيني بود و
 است تا اين زمان كه از عهد سراج الدوله و كين سراجي و كراي گراي او و مير محمد رفان و دو دلبه رام ملاك اين ملاك و ورثه
 بقبض و ديگر حكام سراج و در هند وستان ملكت سستان گشته بجز رتبه سراجي كل ممالك هند رسيده اند و بادشاه اين
 جماعه را با مصلحان شان كنك بكاف عربي كسور و سكون نون و كافت محلي ميگويند اما دشاه اين خود كراي مافا لام است اما
 بطور خود رجا شورده ارباب كراي خود و صاحب كراي ولايت خود محلي نمي كند و اگر كند مضاني بايد ارباب كراي كراي او را
 آن دبا رند و صاحب كراي ولايت عبارت از چند كس آنكه االي هر شهر و بلاد آن ولايت يك دوكس را از زمين خود جبهه
 آنها را عقل ناس و خير خواه ديده زمام اختيار صحيح كار ماس خود بدست آنها سپرده و كالت خود بر گزيده اند و در ارفقه
 فرستاده متعدد معارف آنها مي باشند تا هر كاسه كه در بخاروي نايد و بادشاه او را اراده او را از خاطر سر بزنند
 كه موجب رفاه و سهولت آنها و كل رعايا و عجم براي باشد بخنده و نصيه قبول كنند و هر چه آنها نموده اند بايد آنها را

بلایان و آفات را بطریق و غایت قبول و منظور باشد و هر چه در میان کارها باشد و کلامی مکتوب بنظر رفته بآنها اطلاع دهند آنها در سرانجامش بجهان و دل گوش دهند و عذر در میان باب بر زبان نیاورند و تا همگی بسیار شمع و ضوابط بسیار خوب اقرب بآل نظام دارند و اما در ولایت و در اینجا هم یک دیگر همان ضابطه است لیکن تا حالی براس مردم اینجا و در ملکداری این بلاد آفتناح بنفوا بط و قوا مدخضیده اینجا نموده آنچه از استعداد و علم و دست نشان خود اندک کرده در کتابها درج فرموده اند چنان قدر در حق و صواب میدانند و کجاست قوا مدعنه کرده برای چه کار تر گشته است بکشتن است و استغنا نمی نمایند یا فسیده عمدت بجاهلی می کنند و فائده این کتاب را برمانگشای نیست خلاصه چون ابواب معاصی با مردم این ملک مد و در داخل خطای دانی این و بیاغیر آن طریقی را از احوال بگذر آگاه نیست نیست افتخار معده در س ازین ملک و زعمت رؤسا سکیست و کونسلیه ماسه اطلاع سسته حاضر و مشیر اند و آنها از این ملک مردم اند که اغراض خود میگویند و در آنچه رفاه مردم و نظام و آبادی ملک و عالم است نظا هر نمایند و یا عموم مردم آدمی غیبت محبت و اشتیاق متفاوت و حکایات آنها صاحب انگلیشه نیست تا ازین مردم هر بعض نیک بینستان و اما دل در آنچه رفاه خلق خدا و آبادی و قدرام ملک و رعایا باشد بگوشش بوش ارباب مل و مقد انگلیشه رسانند فقیر درین مقام و احوال حکام معدلت خسار سابق و وجوه و جهات بناسه ضوابط و قوا مدعنه کرده در میان عالی شان هر ضابطه و قاعده را براسه که ام فائده بر آورده و اغراض ازین چه بود و دستاخرین باینقلاب نیست ازین قوا مد و ضوابط چه خواسته و اغراض بطله خود را برپا سانه اجراست قوا مدعنه کرده در نظر ماسه مردم چگونه آراسته اند بقدر مقتدر و شعور خود نظا هر س نماید تا از کباب اطلاع نام برین مردم حاصل آید شاید با مانت و سس صاحب توفیق اکثر ملایا از سر خلق خدا بر خاسته فساد با اصلاح گراید و بیست گان حضرت رب الارباب را رستگار می رازگر خسار س ما بر آید و فقیر بمقتضاسه حدیث شریف الدال علی کفر علفه با جور و

شباب باشد و بعد و س به توفیق

ذکر اسباب اختلاف کے موجب بنے نظامی این ممالک و ویرانے بلاد و خرابی عبادت گاہ دیدہ و انقلاب کارما و ضوابط و قواعد کثیر حیران و برابر چلے ہوئے و احساں پیر حد رسید بر سبیل اجمال

برضا ائمه را باین غفلت و ذکا ظاهر و مجرب است که بحسب تقسیم عالم به هر صحنه زمین را از هر نیت خاص که بخیر آن ندارد بلکه ببار و منقش و ارض بلا دجیات خفیه و دیگر در فضیات زمین یک تقسیم اختلاف بسیار پیدا و فتنه ساز است که فاعل این مندرین باب جمیع بی بیان و برهان می باشد و اگر ما این جمیع ارضی و بلاد و کیسان بودنی خلاف الوان ننشام و آثار و فتنه ساز و معاون و دنیا بیع و دنیا ثبات و حیوانات پیدا کننده و آنرا بلا و هتدای طبیعی است و وسیع و اذغسل و در سحر مردم ازین دیار و معالجات و ضوابط و توفیر و نظم و نسق این ملکات از ابتدا الی بقا آن بمیانیت تمام با تقایم دیگر دارد و تا حکام بطوریکه مناسب و نجاست سلوک میجوئند از اندیشه نظام و نادانی ملک و دنیا و دو تماشای خلق و این دو مان و درین احوال ملک آن ندارد و ازین جهت که این تعلیم خوب بزم و خوشی ستاره مذکور است اکثر مردم اینجا بستان فطرت و ضعیف و محقول و کم طاقت و همیشه غلبه لشکر کشان و دیار دیگر دوده اند اما چرا که سلاطین عالی شان را تسلط برین ملک بیکسر چند بعد از جرم و قهر که لازم حرب و قتال و جنگ و جدال است از برای اختیار استعمال نموده بجان و مال و عرض و دنا موثر مان داده و بزرگوارش خود باری دادند و وزیر او هر سه مقتدر و مختار در کار را که ننگ نام اهل وادی صنوبر بادشاه و امرا و اتباع باریافته هر سه باریافت هر که که در دست خطا هر حکم و در این صاحب کیاست و فرستاده و باریافته چنانکه رشتناخته امرا بیکه مناسب قدر

و ملا قدس قی بود با و تفویض فرموده و خود دیران را نظربوده در نظام امور این دارم میاد و بلاد و دیر و دیش ارباب خرد و شعوری کو کشیدند و بعد
استحسان یا مردم بنیاد قوت کار در آن برتر قدرت و مشرف نشی می افزودند و با عاقله رعایا و دیر یا چون پیر میران شفیق و فخور بوده نمی گشتند
که بخار ملاسه بر دل کی از جنگگان خرد کشیدند و بی آنکه با یکی لغت و با دیگری گفت یا خند بهر رایک نظری دیدند و تا عهد شاه جهان
یا دوشاه کمان نظام و این دمان بود از عهد عالمگیر تا بر شدت حرص و طمع که در پشت فساد و با همکسبید اما از خوشیاری و شجاعت و
نفاذ مش خلق و دیوایط و قوا و مد و حفظ و اطمینان خلق از شر اقویا سه سر راه نیافت بان هم نیاز بر رخ بر ناسه بید بخود که در مقید
داشتن پدر و کشتن برادران ظهور یافته بود و ارباب عظام را پیش آورده نرسه تسلط داده بود که بالاتر از ان مقصور نباشد تا
مردم او را پادشاه دین دار اسلام بر دشمنان و دین بهت از ان فسادان در می چنان فتنه با همکسبید که مدتها در پشت و عالمی
از شر و آن تیرگی نشان عاجز و بر نشان گردید و فساد و فتنه تا محال و طباع خوام اهل اسلام الی الا ان جاری و ساری
است و همچو از ان در پایان از قتل که حاصل احوال سلاطین با ضعی است تجزیر کرده و در زمان فرخ سیر که پنج و پوچ محض بود
رتن چند دیوان قلب الملک اقتدار یافته و را مور سلطنت مختار گشت و علمه دارکان سلطنت و امر و مقصد یا ان قدیم عالمگیر
از ترس خود مغرور و انکار کنر با ماحصل و ممنوع شده اندا جاره سر کار است و در گنات و بچکه با سه خالصه و رشوت و در قضا
مقامه مردم شر و غشته شیوع یافت و دودن بهتان آرام غلب بدست آوردن پشت در شش شخص معین منتقم شرده خلق
خدا در عایا سپیجاره را بدست نمودن و جاره خواران نظام و دیران کار فریقن آماز نهادند و وزیر و جمیع ما کاستن و دیر به
ملک و به نرسه خلق و نفرت رعایا از حکام از دیا و پذیرفت تا آنکه فتنه و صداوت و عدالت بهم نمودند و احکام شرع
و عدالت با مرمه بنفاست بهر وجهی که ترس بدست آید و بهت اکثر طبقات احم و دیران ارباب عظام گردید و بدتر از اینها
فرقه در جهان نتوان یافت چه در موبه زهد و صلاح و مقتدران و نهنگانی مردم را فریب داده جان و مال خلق خدا را با میدهند
و ساکنان سببشاده احوال و پنهان تیج اعمال با سه اندیشه و بهر اسارتکاب نموده آفتاب از قیج و غم و غمی شمارند و در
پهلوسه اینها سفاک سبب سازشی خسته در جهان و دجانیان جاری و ساری است و مقتضای دوره فکلی مردم شوم هیچ نادان
بهمکسبید زمان دولت سلاطین مخالف بے شعور و احم که بهر که ان فر و بدیدار گشت و آفتاب مدد و دما کی نر و اید و بدید
رفته رفتی بهر بمل و عدوان و ظلم و بیایان خوب نموده و کار بجای که رسید که حالیا اصلاح آن تحسیر شد گشت و اکنون کل مملکت
و دیران و خلق عالم کمان آه کنتره سازندگی ناگوار و احوال این زمان مقابل زمان سابق گردیده دنیا تیره و تاریک و دیر و ناگوار
و انایان فرنگ را از جنگ تجزیر مملکت چند صمیم است و در اکثره ازین بلاد تسلط دارند بسبب جنیت تمام از دواضاع و ولایت خوششان
با رسوم و عادات چند و دستان هر چند سر و در ان آنهاست خواهند و بید و جمعی کو کشند صورت نظام ملک دین دارم خلق بر روی
نمی نماید و بنا بر تفاوت ناگوار و بکلیشه مردم چند لغت و آبریزش با هم که نشاسه اتفاق و وفاق و مصدر نظام و اقیام است
بسر نه آید بلکه بر عکس آن بکلیشه نموده که آه و زور و زور احوال مردم این بلاد نهایت محض و دیرانی ملک بر تیره اتم و اکل شده
و ان احوال بجمیات چند است که انتشار و صدقاعی با جمال ندکو کرده آید و اول آنکه این جماعه در نهایت بیگناهی از رسوم و
و دواضاع این دبار و بیانیت نام از ضوابط تحصیل خراج و قوا و عید و دست این قسم ملک داری و باجستانی است
چه در ولایت ایشان زمیندار مالک آنکه خراج سلطانه سال سال عاقله سر کار یا دوشاهی نماید مطلقا وجود ندارد و
باج و خراج زراعات زمین و موبه داره و فوجیدار و خالصه و جاگیرات در ممالک اینها روح نیست اینچه فقیر از

از دانا بآن این جماعت شنیده و بشوئ رسیده از غف و در یکجه با سبب سوت و ظرف و ادانی نقره و طلا و غیره جناس بطور
معمول چیزی کی گیرند و با کمال در ملوئه طازمان و امر ادرتی و خلق کلمات روشی غیر رویه این دیار و در زمانه تقصیرات نیز خلقت
بسیار است بعضی برانیم غیر نیست که در اینجا جریده دارند و برخی از تقصیرات است که در اینجا حاصل و اینجا عظیم شمارند و کذب باطل بسیار
امورند که در اینجا فرو رنج گشته و در اینجا کسی گاهی ندیده و شنیده مثل شمار مردم هر بلدی از بلاد و حج و خراج آنها که چه قدر بهر سید و چه
قدر در دند و طفلان چند اند و پیران چند علی بن ابراهیم در اکثر امور بلکه جمیع ضوابط و رسوم فراق بسیار که حصر آن تعدد و خلق این دایه بآنان
صورت بر آمدن فکله شدن آن موضوع و عادات نامکس و دشواری و تکلیفیه چون عتاد بآنان امورند اکثر از این ضوابط را در اینجا نمی خوانند
و رواج یا فتنه از آسان می شمارند و مردم آنکه اکثر ضوابط را که انداخته و در دفا و خود شست زوده اند و حیات آن مردم و در عرض
غیر متدین شنیده اند و آنها با ظلم کفایت اندیشی خود و خوشنودن و مباحات بگلشیه در هر ضابطه و قاعده حصول بطنی ظاهر نموده چنان
ظاهر نشان نموده اند که گمان نشود که ایجاد این قاعده برای همین تحصیل چند نفوس و غرضی غیر ازین منظور بود و فی الحقیقه از چند مدت که
ابتداء آن عمر فرخ سیرت از ضوابط مقرر مردم شوم علی را همین عرض مانده بود و بس این جا که تازه وارد و از هیچ شوق
نداشته اند اظهار مردم پیش آمده را بر صدق محض نیداشته همان قسم عمل می آرند بلکه بقتضای هوش و فطانتی که در این بعضی ضوابط
را بسیار که بشمرده موقوف نموده اند چنانچه در ابتدا احکام اسلام رواج زناسه فواش و اشتغال مردان باین عمل نمی خوانستند
خصوص و شب جمعه که از زیاده سبک است روز در رنوده اند که احدی بهیاضش زنا کرد و قتل و سیاست قوسه
در باره عجز از بدو و از طبقه شرع شریف روانی داشتند لهذا تنبیه بالمالی که طاسان بے مقصد سازیم با هر که داشت عظیم
بکسان می دانند مقرر نموده براس این مردم دار و نه قرار داده بودند که هرگاه چنین رفتی ظاهر تو بخار خود و بسیار شرف و خود گرد
از دو وجهی گران و اگر شب جمعه ترکب افغان قبیله کرد که ان ترا و جرم سائر لیالی بگیرد و فغانه و سزاسه فواش از ان مردم باج فسمان
بهین شخص معین فرموده بودند که بے آذن و اطلاع او در ملک نتوانند و جزا و سزای تقصیرات فرقه مذکوره و محاکمه و انقضای
و طایفه و سزای مائت که اینها را با هر که بکش رسیده همان شخص بود و درین هم مصلحت بود که هر که در شاه بهای قدر لیاقت و طاقت
خود را بسیار بقا خانه بطلید و از بوالهوسی و تنگ نظری بکسای اشراف مبتلا شده با ایمان و اشراف همسری بلکه برتره
مخوید از مدتی چند چنانچه مذکور شد شوم چنان بے ایمان بهر سید و در عرض اصلی خیم پوشیده فقط تحصیل بطنی باین بهانه و
که کاکت منظره داشته این کار بهم و بکس از وجود تحصیل گردانیدند و اصحاب بگلشیه بیدار ناست در کاکت این عمل پی برده براه
موقوف و ممنوع فرموده اند و ازین قبیل است احوال جمیع ضوابط اگر بگلشیا که که جاعه خود نمند و از تعصب بیگانه اند و قبال
مردم در قالب ضوابط و قواعد مطاع شوند چنانچه که با صلاح آن البته بکوشند فقیر بالفعل آنچه تذکر و وجه بعضی از این
قواعد و ضوابط است می نگار و تا را با هر هوش را موجب تیقظ و آگاهیه که قاضی براسه اجراسه احکام شرعی
مقرر بود که بے بیعت و میل براسه هر که بر مردم از امور غیر مهی استحقاق یافته باشد بعمل آورد و سزای کار با دشتاه مشا هر و
چاگیر بقدر معاش خود و بفرقت یافته مجال آن نداشت که داسه و در بے بطور رشوت از کس تو اند گرفت و اگر می آید
ظاهر می شد که ازین جماعت ترکب این شناسه گشته مورد غضب سلطان می شد و اسلام و مسلمانان گردیده
مطعون طوافت و هم و بتلاص غش و غم همیشه از ان کار محروم و در دنیا و عقبه موم می ماند و اکنون از مدتی
اسه الا ان و صلاح سیران در قضا مقرر گشته اجاره و استجاره آن عمل می آید و رسد که در هیچ مذہب و ملت

در سنگاری یا بند قند و حلوک یا ارحم الراحمین و نقول اللهم آمین دار و نه باس عدالت و دلائل آن برای این کار قرار یافت بود و ند
که هر یک از مجرّه و وزیرستان را بجان و صولی بمشور امر و سلاطین هر وقت متعذر بود و در و نه و ارباب عدالت بعد تعین مشا هر
و جاگیرات لائق بجمال و معاش آنها مقرر می شد نماز در جاکه معین از اول روز خرب یک شلث آن شسته گوش برآورد و مظلومان
باشند بهر که حاضر آید و از کس نکشاید نماید اگر مدعی علیه و متخاص و طلب و کشتن او در آن مکان مناسب و لائق قضا نیست
وکیل او را بلا خودش را علییده اظهار حقین بتامیل و معان نظر ایشانند اگر امر سهل است بمعاذ و ضلع و طریقین انفعالی دهند
و اگر امر غنیم است از گواه و قسم و وجوه دیگر که در تحقیقات یا بد تحقیقات نمایند و در هر هفته دوبار که امر و سلاطین مخصوص همین عدالت
داشتند محله عدالت مدعی و مدعی علیه را مع گواهان و صورت حال تحقیق که آنها خوانده اند در حضور پادشاه یا ناظم صوبه یا قاضی
هر سرکار که قضیه آنجا است حاضر زند احوال را التماس نمایند سلاطین و امر خود آن را علی یا سپه علیه دریا فتوا بدهد حق و
ثواب دهند انفعالی نمایند اگر در آن مجلس منع نشود و اجلاس دیگر می که دند و بطور که در خواست پادشاه و امر می گذشت
تحقیقات نموده بعد تعین حقیقت انفعالی می دادند و محال عدالت و وجهه و اسباب طلب متافع گردیده مردم آرزو می
خدمت مذکور می نمایند بلکه پیشکشها داده و وسیله یا بر انگیزی می ستانند و حاکم را با کس که رعایتی منظور یا عدالت کار با وفایت
می کند چند روز قبل ازین در راه و در و نه و دیار و او محله عدالت از ماند و تحصیل آن بود و صاحب خدمت و محله مملوک
او در محدوده و ایام بنگام خود رسیده ز را می سپهر می انداختند و کسی نمی پرسید که در عدالت و جرم و خطیات ز را با چیست پیشتر مردم
با دین و دایهت جرات بقول این کار کمتر می نمودند که چون حق الناس است مباد پیش خدا بشنول الله که دند و امر و سلاطین
بر جیس تمام ندینین را بهر ساینده کسانی را که خدا ترس و صالح حق شناس می دانستند برین کار بیاجت و ابرام می گذاشتند
و ز یا دقهت جمیع امور درین باب موقوف بود نمی گذارند که اطلاق حق بعمل آید و بر کس از کس ظلمی رود و در هر کار می متدین
برویش را را کارگزار می سپرده اند و طریقی رشوت و ارتقا منظور داشتند و کس را مرتضی گفتن بدتر از خش بود و بیضن این
تقیدات و تربیت مردم نیک محصلت بهم رسیده مرتضی بودن از محاسب علیه بلکه قریب بکفر می دانستند احوال از محله مقامات
حمیده و محله ترین کار را و ز یا اگر دیده بعضی حکام و اتباع جوایس این قسم مردم اند و همین کار کارگزار بر شوخیایس می دانند
نا حقیر و یا او می الا بصار و رسا که غریب یا پادشاه چنان آسان بود که با آن همه ایتام و ناکیدات اگر ایامنا بر کس ستم
می رفت مظلوم از دوا می سپهر او را و پادشاه رسانیده و در ادراک حضور و اظهار احوال خود نموده هر چند نصحت الناس
می بود استر و ادحق خود از او میس نمود احوال که ناظم مردم را رسائی گور ز و انگلیشتان مقتدر نیست و ارباب انگلیشیه
لافاقت با مردم این دیا که کمتر می کنند و اگر یک دو بار دیدن مقتدران کس را ایامنا بر وسیله و سبب میسر آید چون انتظاف
با ستاح احوال خلق این دیار تیار اشتغال با امور غلبه ندارند و محله آن قسم که در دود و صولی احد می از ستم رسیدگان تا
بصا جان اقتدار بنابر کثرت استار خود نمی خواهند باید دید که کار خلق بچاره این دیار تا بجا کشیده و بجهه خود را بجا مید
مشاید با احوال مردم این ممالک که بهر رعایا می ایشان و حق تعالی این جماعه را حاکم و مالک گردانیده بر دقت و کار
اینما افتن امر غنیم می شمارند و هر محله که مقرر نموده اند اعتماد دارند حال آنکه حکام را ازین غنیمت تر می نیست و گفته اند
بیت بدیوان میند از فرا و او که کشاید ز دیوان بود و او او که محمد مد که در دوا و رسائی خود و بجهه از نایه دوازدهم و حرم می
دار و ملکی عدالت و خود را می از دست میند یا ن بر آمده اصحاب انگلیشیه یا ن کار را مقرر شده فی الجمله مختصی در امر

و از ان رطوبت این دیار سیر آمدہ اما چون قلعہ و اقلعہ اصحاب مذکور بہمان قسم اشخاص مردم از در و زام تمام نام بوسیلہ نیابت و تثبیت ارباب حکام در دست دارند و صاحبان مامور رسیدن بحیث امور بنابر وجہ چندی تو اندر ہر روز ہم کے بہمان آتش در کاسہ است بلعم اعلیٰ لباد کی بفسطین فرجام و محض بقتیب برائے تحقیق سنگ و زن و ہر آردن عین و حیوانات کیماں و ترار و قلعین و رخ غلات و اجناس دیگر مقرر بود تا از تمامین و حاجت بجا شد و نگار در بیج و شہر انباشد و در پشت گان در فرید و خوش شہر بایعین نمایند و تا دیب و گوشانی بیابان نیز تعلق بختیب و پشت تمام مردم در بازار است و لایق نگارند و ہر زہ در بایان یا وہ گلشنہ و دین بازار بار بختیان و شہر و حرکات شہر زبجاند و زنہا سے عیشہ در عبور و در کوچہ و بازار کہ ضرر سے خود از دست و زبان و صدا و نوای سفالگان در ہن و امان بر دو بچان نمایند اکنون مردم سے کہ درین خصوص معمول و معلوم است مع شہر زبند سے گیرند و در یک شہر بلکہ در یک بازار رخ یک مجلس بقاوت سے چار دکان و چند قدم راہ اختلاف بسیار و ابر و سنگ وزن سے ہذا اقیاس از ہمد گہر تہ تفاوت و اختلاف ہم رسانیدہ کہ حضرت خان خود و تمام بازار با سیکرہ و ہر گوشہ بلکہ در عین راجہا اقلان ست خصوص غرض نگاران و خانسانان و غلامیان و لنگان و ہر کار با یعنی بچہاں و با بجلہ ملازمان اصحاب اقتدار با عظاما اتفاق پدید گری و حمایت اولیاسے نعم خود کہ حاکم و مقتدر اند لا یقل در کوچہ و بازار شہر شار افتادہ و سردستار و در دوش بقے آلودہ نیمستان تنگ ظرف کہ بدون بغیر سے ہم متغیر اند ہر پوچ و یا وہ ہر کہ سے خواہند سے گویند و مردم آبر و طلب را از دست سفالگان بے ادب در بازار با بر آمدن دشوار و اساطیر متولن بختیب خود بختیالی با و راد و ذکر است کہ او قلعہ از شہر شرار و حفظ و حمایت خود نگندہ شستہ مع انجیر بزاویہ خود برساند

وقائع و سوانح نگار و ہر کار

برائے نگارش احوال دہر موبہ و سرکار با و چکلہ ہا سے آنجا کہ محل حکومت و حاکم نشین بود مقرر بودہ اند تا ہر چہ در ان مکان و مضامین آن سوانح شود ما ہر سے تمام روز وقت شام و سوانح تمام شب اول صبح نگار شستہ بچھور یا دشاہ و رسالہ دارند و ذکر مقرر بود کہ در نہایت جلسہ با قلی اوقات و اخبار ہر ما بچھور رسد و در وقت غلامتہ آنرا کہ قابل اطلاع یا دشاہ بود بعض میرسانند و فصل آنرا کہ ہر سہ جلسہ ہر موبہ بود از نظر می گندانیدہ و آنچه عرضی آنرا برای یا دشاہ بود کسی نمی گفت و خود یا دشاہ آنرا کشادہ می خواند و چارہ ہر امر می کہ ہر قسم مناسبید است می نمود و یا دشاہ را احوال ہر کسی معلوم بود کہ او با و گران و دیگران با و چکر دہند و ظانی با ظانی چہ می خواہد کہ عمل آرد و غلب چنان بود کہ قبل از ورود عرض ارباب حاجت چون بر احوال آنرا از روی وقائع و سوانح یا دشاہ خود مطلع می شد احکام ہدراک آن بنام حکام میرسید و حاجت مند شہر حکام خود میرسید و اگر معلوم می گشت کہ اہل اخبار شش و قلاع نگار و غیرہ با شہر اکلان و امرای عالی شان و با بجلہ یا یکی از اکلان و مقتدران ہا و در و دو چارہ یا ہید و دو بود و در دہان وقت از ان کار معزول و بجائے او دیگر سے متعوب می شد چنانچہ عبارت یکے از رقصات عالمگیر اورنگ نریب کہ با سدان آصف الدولہ وزیر خود نوشتہ برین منی گوہ سے دہر و آن نیست

صورت رقصہ عالمگیر

فرزند زادہ محمد معز الدین سفارش خان و قلاع نگار نوشتہ چہرے برائے او تجویز و اور از ان کار قیصر باید نمود کہ این

دقائق نگار و دقائق نگار نامد بیت چون غرض آمد ہنر پوشیدہ شد بد صد حجاب از دل بسوی دیدہ شد بد و بجز الدین نوشتہ بود

ایضا صوت رقعہ

فرزند ان کہ فرج شناس می باشد سفارش و دقائق نگاران و پشانی آہنان نمی کنند حسب التماس رعایتی با او عمل آمد اما از ان کار تغیر و آئندہ ارتکاب چنین امور نباید نمود القصہ چون در ملک داری اہم امور اطلاع بر احوال بلاد و عباد است و غرض از ان آرم و آساکش خلق خدا کہ او تعالی سلاطین و حکام را راہی اینها مقرر فرمودہ و زمانہ مرہم اینها را بدست آہنا سپردہ و سرمایہ آبادی و انتظام ملک بہین است لهذا چاکر کس بر بہین پاک کار معین می خندند و دقائق نگار و سوانح نگار و غنیہ نویس و ہر کارہ ناماگر کیہی دوی بنا بر غرض در ارقام احوال نباشتہ نمایند و دسکس دیگر بر کسی و درستی ارقام و اخبار خود نهند نمود و در صورت اختلاف اخبار مبدتھن اقوال مختلفہ فائز و کاذب بشمار و جزا رسیدہ از منصب خود مغزول و از تہر و دخت مردم و ممنوع می گشت احوال در بلاد و سوادکا سے اعظم در ہر قصبہ و دوات نوکران زمینداران و عمال و جمیع کارکنان گاہ بعضی مقرر بان و قلابان خود را بصورت ملازمان حکام ساختہ انواع ظلم و فساد در بلاد و برجاہا می نمایند و احد سے باز پرس ہم نمی نمایند تا بجز او سزا چرکسہ باید دید کہ باہن حال احوال ملک داری و رعیت پرور سے از کجا بجایا رسیدہ خود عبدالران ثانی تہ تیغ نام و از جملہ اعظم و بعضی از اینها اچاننا و کار کا سے سلطانی و جوان مرد سے و جان فشانی بر صوبہ دوران ناظم تعوق جستہ کار کا سے حمدہ را بقتلہا کئے چنان سر انجام سے دادند کہ موجب جرتہ گلخان و مور و عنایات بے نہایت حضرت سلطان می شدند و اینها در ہر صوبہ بقدر وسعتش و کثرت زمینداران بقصد انجام معین و مقرب سے شدند بعضی از اینها ہزار سے منصب ذات و چند صد سوار و بعضی ہزار و پانصد سے و بعضی دو ہزار سے و برخی دو ہزار و پانصد سے و چند سے ہزار سے تا ہزار ہزار سے منصب ذات و سواران بقدر لیاقت او و حاجت کار کا سر کار با جاہ و چشم و نظارہ و علم در جا سے کام معین کہ خود لرشین آن صوبہ بود ہر کیہی شست و عملہ دارکان بادشاہ سے شل منصب دوران و جتے آہنا و سوانح نگار و غنیہ نویس و ہر کارہ و قاضی و مفتی و صدر و مقرب و دیوان بادشاہ سے و در وقتیکہ حتی مر دہم و پادہ نامی باری او و دخترند انجام ہم ملازم بادشاہ و ہر کیہی بر کار خود در انجام معین و بکار بادشاہ سرگرم و کئے را از مقتدران مقدور و بنو کہ او دئے نوکر بادشاہ را بر طرف و از کار او مغزول تو اند نمود و در مقدمات عالمی و خالصہ عملہ دیوانی تابع دیوان بادشاہی و منصب دوران و جتے آہنا و ہر کار لشکر کشی و تادیب و تنبیہ اہل التاج فرمان خود کار خود را تان بود کہ ہر جا زمیندار صاحب و اہلوس جمعیت باشند از احوال اہم و نیم جم کمرشیا بعمل آمدہ باشد از ان مکان خبر در بودہ گذارد کہ فوج نگہدار با آلات حرب مثل بندوق و جزا کو توپ و دیگر و مکان فراہم آورد با قلعہ بر اسے خود اعدا داشت با اطلاع شکستہ را حرمت نماید و اگر اچاننا و غفلت یا انقلابات امور مذکورہ بر سے زمیندار سے میسر آمدہ باشد اسباب مذکورہ را ازو سے باز ستاند و فرمان بر طرف فوج و ہر کار اعطاعت نمودہ فرمان پذیرفت زمیندار را بجای او و مالش نگہدار و دلا علی الفور بر سرش تاختہ گوشال بواجب دہد قلاع او را سہا رہا ساید و چنان سے یعنی بکار بر دہد شمر در طاقت مقام و مت نامدہ مضاعف و متلاشی گردد و قطعہ اعطاعت در گوش و عاشقیہ انقیاد و بددوش کشد و بنوعی نگہدار کہ باز مجال مہر تابی و گردن کشی اور نامند و اگر مکرر از مہر و د سے

اخراج نمودہ سے حکم حضور یا زورا در ملک جاسے نہر و نگہدار و کہ دخل و تصرف نماید و اگر بدست آید مقید و مسلسل در حضور
 خستہ یا همان جا نگہدار و تا ہر گے در بارہ او رسد مطابق آن عمل آید و نیز خبردار باشند تا زمینہ امان مقتدر مقصد ظلمے در
 جاگیر ات نیزہ جاگیر دوران و در باب املاک و انتہا نتوانند انگندہ و نیز قطع الطریق و غارت گران در بیج جاسے و
 کسانے کشتی نتوانند نمود و ہر جا نشان آید یا بد قطع و قلع آنتہا بر دوز خلاصہ ہر جا مقصد سے باشند ریشہ حیات
 اقتدار اور از بیخ و بن برکنند و اگر ایچانا از ان میان چنان کہ بر سے خواست کہ مقصد ان اطراف باد و سا خجہ حیات و
 از و حام بسیار سے نمود و یک فوجدار را از عمدہ تدارکش بر آمدن دشوار بود فوجداران دیگر حسب اطلاع او بے کشت
 و درنگ کار پا در شاہ دستہ با دوی یوستند و باتفاق ہم گوشمال آن مقصد تیر جنگ جنگ و جدال و حرب و قتال
 فرسے کہ روسے داد و بھلی سے آوردند و بیج یک از مقصد ان را مجال بود کہ در داخلہ باد شاہے یا جاگیر ات و
 املاک و انتہا سے مردم یا مد سے نفس تو از نہ کشید یا اد سے ما جڑ سے را تو از نہ رنجانید از محل دار حکومت فوجداران
 صوبہ سے دیگر خود فقیرا چندان اطلاع نیست نام بعضی محالات متفرق یا دست و در ذکر آن چند ان فائدہ
 نیست اما اساسے محالات فوجدار شین صوبہ بنگالہ و عظیم آباد کہ مدتہا درین ممالک بسر بردہ و نشو و نما درین جا نا
 یافتہ یا ناظران و حکام این دیار فراتے و خود ہم حکومت ما داشتہ ہم بنابرین خوب معلوم است و ذکر شیم در زمین
 احوال اینجا مناسب بود دیار سے ہزار ہا بن قلم و قرائت نگار دادہ سے آید ہر شش سہرکار صوبہ عظیم آباد کہ غیب
 بسر کار شاہ آباد و ہرناس و دیار و نوگیر و پیادان و سارن و تہسٹ و ما جڑے پوری شود فوجدار شین بودہ کہ با پاسد
 و ہفت صد سواری ہزار و دہر از و کتر و زیادہ تر از ان فوجداران اینجا سے ملکہ و غلبہ باد شاہی چنانچہ مذکور شد سے بودند
 و این ہمہ مردم افواج یا شاہی و ملازم سلطان بودہ اند کہ اگر امور عظیمہ روسے میداد و اب خود گذشتہ پیش ناظم صوبہ
 مذکور حج سے آمدند بلکہ در حوالہ بسیار عظیم ناظران و دستہ صوبہ کہ با ہم اتصال و قرب و جوار داشتہ اند مع فوجداران اینجا حج
 شدہ تدارک آن می نمودند ہر دن آن کہ کلمی سر و اگر ازین ہم عظیم تر از سے روسے میداد یا دشاہ کہ ریح جبار ہر ماہ ہر روز
 مطلع می شد بعضی از امر اسے عظام بادشاہ زادہ اسے عالی مقام را با فوج سے کران و اسباب فراوان یہ تدارکش میفرستاد
 و با نیما حکام یا پیر اسے و حفاظت ملک و حد و دوش سے نگاشتہ دینا بخو سے کہ مصالح و مشورہ ہم دیگر بود یا پیر یا
 نودہ در جا نشانے بر کار اسے سرکار ناظرین درین داشتند تا مرز بودہ و او یک طایف در دی می داد و دند و اگر از کسی خصوص
 سیرت مور و غضب سلطان گشتہ انواع غذا و خوار می می کشید و آنچه میداد از دست خود میداد و صوبہ بنگالہ ہم آنچه معلوم است
 شاہ بدہ محالی فوجدار شین دست با بن تفصیل اسلام آباد بنگالہ نو و سلطنت و رنگ پور و رانگا مانی و قلعہ جلال پور و
 و راج محل اگر نگردد و بیج شاہی و پردوان و میدانی پور و بخشی بندر ہو گلی در محالات مذکورہ فوجداران بادشاہی و در
 جان گیر نگردان کہ ناظم مع ملکہ و غلبہ سلطانی کہ مذکور شد بکار اسے م فرستہ نشو و دجسن سعی و ہتمام اینہا رعایا و
 بر ایا یکام و قریہ و کل ممالک در کمال انتظام بود و خلق خدا از عواطف و اتفاق بادشاہ روسی و خوشنود و دعا گوئی بقاسے
 ملکہ تفصیل سرکار مطابق آئین اکبر سے این نوع است کہ دوازده سرکار اول سرکار شہت آباد و دوم سرکار رنجو دہا و سوم سرکار ہولکاچھام
 سرکار گنودہ گشتہ ہمہ سرکار یا ربک آباد ششم سرکار یا ربک آباد ششم سرکار یا ربک آباد ششم سرکار یا ربک آباد ششم سرکار یا ربک آباد ششم
 یا ربک سرکار یا ربک آباد ششم سرکار یا ربک آباد ششم سرکار یا ربک آباد ششم سرکار یا ربک آباد ششم سرکار یا ربک آباد ششم

عمر و دولت و شایان لطف و محبت او بوده دوستان او را دوست و دشمنان او را دشمن خود می شمرد و ناه و بقا سے خود را در بقا سلطنت او دانسته بدست وزبان و قلب و جنان انصار و اعدا و پادشاه و درکان و دولتش بود و باین سبب ملک آبادان و علوم خدای تعالی شگفتہ خاطر و خندان در دولت کشاده و حساب اقبال میسازد و آندہ صغیر و کبیر را بر او در حکام و در شمس می شمرت بجام منعی هر چه و جهان را بدیہ ظاہر و بعمان و حقیقت ریاست و بزرگواری آشکار و نمایان بود و زنت و شصت سال و کسری که سلطنت سستی پذیرفت و باو شان کم جرأت و امرای ملک بجرم معصیت آندہ نامعلوم جانی بجز پادشاه آنجا گشت اما به تیغ ضوابط پادشاهی آنا هم برستور سلطنت مباشرت نظام ممالک محروسه خود بوده بخوبی می گذرانیدند که باز هم اکثر خلق خدا را راست و کمتر کسان را آنتی عارض بود تا آنکه برین رسوای محاببت جنگ تسلط یافته متکلی گشت چون او قریب و نفا سے بسیار داشت و اکثری از آنا پوشیار و صاحب اقتدار در قریب از اقطار این ملک مدار الملهم و مختار بوده اند و خود هم در کمال دانا فی شجاعت و حبب فوج و فہم و فرست بود و با مردم در کمال اخلاق سلوک می کرد و باز منیداران که اخلاص و طاعت آنها کبریا شایسته بود سلوک فرزندانی سے خود دهر کی از اتباع او بیشتر که خود را ان و امزش را بیع و نقاد بوده غفلت و محفلت ردائی داشت و بر احوال سکنت این ممالک نہایت اشفاق و عطوفت می فرمود و محاببت جنگ و قبل از شجاع الدولہ و سلاطین سابق بلقننا سے ریاست منصب نہیب نگشیدہ و ہمہ را خلق خدا دیدہ بنور و غیره مخالفین مذہب را بقدر ریاضت کار اقتدار و اعتبار میدادند چنانچہ متعددیان و غیر آنها بقت پروری و ناظران صوبہ و سلاطین و معاصران و توفیق سے بودند و ہمہ کس از دولت آنها بهره بردار گشتہ و کفایت و تربیت شان می آسودند و فی الحقیقت پادشاه و ہر کہ در تہذیب او باشد در دنیا علی السہل است باید خلق با اخلاق او باشد چنانچہ او تعالی سائر بندگان خود را با اخلاق ادیان و مذہب و دعوی خدائی و ناظران برادراری سے پرورد سلاطین و حکام را بتمجیدین بودہ پیر و سے متعبدان نکردند و زمام سے تحصیل اینجا دہن جا بمعرفت می رسید ازین سبب ملک آبادان و مردم برافہ ہمہ دولت خواہ او بودند و تا زمان دولتش آسودند و فارغ اہلای زندگی سے بودند و گر خلیے از جو بعضی از منیداران معتمد عظیم آباد مثل ہوجیو ریہ را و اشال آنها متا ذس و متفر سے شدند باز ہم قیمت بود تا آنکہ محاببت جنگ و در گذشت و ہر سیر او را زمام سے او قبل از دور گذشتند و سراج الدولہ مغرور و سیر محمد جعفر خان از دین خود دور و اتباع او ہمہ سیدند و جمیع ضوابط عدل و داد و برداشت و محال کہ صاحب انگلیشیہ با استماع نام خود را سے دریافت آنکہ در زمان سلاطین معدلت آئین بودند زمام سے تحیر براسے عمل این کار از سر کار خود بخشیدہ در قلم و ممالک خود سے خود مقرر گردانیدہ اند بے نامہ محض بلکہ موجب از دیا ظلم و تعدیات بر سائر عباد عموماً و خصوصاً بر کنان بلاد عمدہ و قصبات مشہور کہ در آن وقت خود را ان ست گردیدہ آہ و فغان مظلومان در ہمن اندک زمان آسمان رسیدہ کار سے کہ می باید مطلقاً از دست آنها بر نی آید ز منیداران عمدہ در جانا سے خود چون بحال مختار و مدار الملہم جمیع امور داند کے مورد اطاعت اصحاب انگلیشیہ بر خلاف ضوابط و دستور ایام سابق اند با ہر کہ ہر چه خواہند سے کنند و قرض و عمارت زیر و ستان خود را معاف نئے دارند خود را را مجال نیست کہ با آنها ستیزد و بر آنها مکی زلیلا داد و ستہم رسیدگان از ان قصد ان ستانہ یا استمر و امان کے را کہ بردہ اند از دست آنها نمایند و اگر گاہ سے جائے دست نشان رسید و چیز سے کہ از کسی بردہ اند مسترد و گرد خود متفر گشتہ ماصدق شتو سے مشہور شج سعد سے رحمہ اللہ سے گردند متقوی شنیدم گو سفند سے را بزرگے چہ را نمایند از دیمان و دست گرگے چہ شایانکہ کار در بملقش میاید چہ روان گو سفند ازو سے بتالیس چہ

که از بچگان گرم در بر دوسه بودیم ماقبت خود گرگ بود سه و فوج اری آنها منصرف است بر اشخاص بلاد که مشهوره که
 احسان فوج اری نشین گردیده با مردم آنجا بر حیل و اتمایمیکه توانند کاوش نمایند و چند نفوس حرام جمعی نمایند و اندیشه باز پرس
 مطلقا ندارند و سلسله و وساطت مشکوک پیش راه اریسین خود دارند و اصحاب انگلیشه را خود می شناسند که التفات نمی رسد
 بهند و ستانمان درین کار ندارند و نه می اندازد با گورنر جنرل بهادر و انگلیشیان مقتدر راه ملاقات و مجال مکالمه و عرض حاجات
 است ازین مخرجیت خاطر هر قدر که بخواهند و هر چقدر که دانند خلق خدا را می بینند و همین قدر کار که از قبل ازین زمان در هر شهر
 ادنی کو توبه یان مامور بوده خوئی بصفت نفیشت داده نیکنام می زیست فوج اریان با نام و نشان که کلاه و خوت شان با سان
 می سایه طغی را با پایال انواع اندو و هزار و خود را بنام و رسوای کوه و بازار ساخته اند ظاهرا بکار می که از طرف کیت کلکتہ و از
 پیشگاه گورنر جنرل بهادر مامورند همین دوسکا است که در بلاد مشهوره و قلمرو کشنی قطاع اطریق و بهر زمان و غارت گران راه نیابند و
 مباشر این عمل هر که گردد و در اینرا رسانند و در فصل هم امدی قتل و غارت بجا می آورند و تدارک دزدی و زنا و خون ناحق
 در فصل و شهر با ذمه ایشان است این قدر کار و در حد مابیت جنگ و قبل از این هم در شهر با ذمه کوه کو تو الی و در فصل مسال
 هزار چند بهتر ازین فوج اریان عالی شان تقدیم می رسند و فرق در میان این جامعه و کو تو لاق و عمال سابق همین قدر است
 که سابقین از خوف باز پرس اولیا ستم نمی نمایند و ستم نمی شنند و اینها از غر و زمام و نشان و بنابر عدم التفات صاجان
 درین کار از هیچ کس و هیچ امری ترسیده هر گونه طغی که می خواهند می نمایند و خصوص با ذمه مردم که رجوعی با اینها ندارند و هر چقدر
 کاوش نمایند و سخت و طاقت زیاده می بینند و احسانا اگر کاشی بگوشت گورنر جنرل بهادر در سر زبان آنها بخوف و دل باز پرس
 خود جلد با وساطت و وسایل برنجینه و مبلغ برای کذیب استیقت صرف نموده نمی گذارند که بجا به بنابر ستم بدارد خود
 رسد چون احوال منوط این دمار که برای کم کم کار با موضوع شده بود و کمال غرض و غایتش چه چیز است برسیل اجمال
 نوشته شش بچگی از حالات اصحاب انگلیشه که با اوضاع اینجا با مباحث و مباحثیت دارد و بدان جهت اختلال عظیم در نظام
 این ممالک راه یافته و موجب فلاکت و پریشانی مردم این بلاد گردیده نگاشت خاتم حقائق نگار می گردید باشد که پسند
 گوش ارباب جویش آید و باشد که بطور سبب اختلالها و محلال یافته با نظام گراید و طلق خدا را آسایش و شفته حالان را
 آراشی میسر آید و سل من السلام و العات و التوفیق

اول آنکه از زمان تفرغ اصحاب انگلیشه هر سه مویر سخته ایشان مالکند و در هر یک شخص معین و اولادش مالک و وارث این
 ملک است بلکه گویا فرقه انگلیشه مالک اند زیرا که کمپنی یک کس نیست اشخاص تفرقه اند و آنها هم معینی نباشند هر کس زری دارد و
 خواست زر خود را باز می شناسد سابق تفرقه و هم شر یک آنها نشسته داخل کمپنی شدند و همیشه غیر معین است و از طرف آن جامعه
 هم یک شخص معین حاکم اینجا و متعهد زری معین که سال بسال او باید جان بداند با قضاوت باز پرس از خود او بود و نیست اینجا تفرقه درین
 مدت نیست سال زیاده از پیش هفت کس گورنر گذشت باشند و شخصی که گوزنیم باشند بر کار خود اعتماد دارد و در اختیار با دیدن
 کس که کیت جارت از دست بخار و درج کار باشند و آنها همیشه با هم قضاوت و همیشه در دشت خوئی خود و بعب و دیگر سبب هر گاه
 مانده مالک آبادی می تواند ماند و بنابر عدم دست و چدر و در این شسته از هم نمی باشد ملک با انیمه و دست که مالک اندخته باشد
 چگونه آبادان می تواند ماند و غیر ملک آرام و انتفاع خود و از آن مکان می خواهد خانه باشد و خواه ملک و پیر دوسه
 خرابه آن نمدار دوسه خواهد بود که بر اسه ارتفاع دیگران خود محروم ماند و بخار ارضان نگرداند و گرانندیش باز پرس

اگر داشته باشد آنقدر احتیاط خواهد کرد که از ای وید نامی و خرابی آنجا بر او عاید نگردد و آنقدر هم که گورنر عماد له و له مستر هشتنگ
 بها در بلاد جنگ کوشید و با دیگر بابا بیکت با شهادت و پیشیاری خود بجا و دلات نموده انتقامتے بنازعات آنجا با خود نکرد
 و دیگر کسی را بجان خود و از کسی تا حال بمیل نیامده باز هم بنا بر یاس خاطر ناکه با بابا بیکت بجا آورد و منازعتهما که باهمه کار وید
 بر علم و فطین موجب خرابی اکثر کارها گردیده باشد و باید دید که با یانش گنجایسے سخامه احوال اتباع نیز بدین موال است چه
 در مصالح بسته که تجویز و تقسیم این جهات درین صوبه متفرقه شده بهین قسم بخشش کونسلیه مدار الممام معاملات آنجا می باشند و بهین
 قسم با هم متنازع می مالک آنجا و حاکم بالکستلال و الانفر و کیت ملکه اسید اقامت مدت مدید هم نداری همیشه در کار خود و
 گوش بر آواز غزل و نصیبی باشد و علاوه آن در این مملکت و گیکست که اگر در معاملات با هم متنازع شود باید بگورنر یا دیکست برنگارند
 و از آنجا بمجلسی خواهند بابا بیکت و گورنر جمیع کارها با اختیار خود داشته اند و جمیع امور عظیمه تحریات ممالک و حروب با اهادی علاوه
 کارهای ممالک خود و هر صوبه و مکتاناست و ولایت و تدبیر غلبه بر بدخواهان اقوام که در ولایت شان و درین ممالک اند و تجویز
 حسابهای اخراجات کرد و با دسر انجام با احتیاجات کارخانهجات گیتی و جمیع معاملات و داخل ممالک بقوه صخره بردوش
 همت خود گذارسته و قسمت نوشتن جوهای ضلع و داران و دادن احکام و در کارها ندارند از جمله آنچه ضرورت و قسمت یافتند
 برای آن جوابی و ملکی نگاشتند و الا بعضی کارها سالها معطل اند یا هر قسم که متفق علیه آرا سه کونسلیه ماسه ضلع است
 یا بعض کونسلیه یا به تدریج بر مقابل خود غالب آمد و رای و ولایت اجرا یافت مواب باشد یا بمیل می آید هر مابسی ازین مواب
 مدار الممام هر جا و هر کار که مقرر شود اگر نام نظام امور آنجا با او مفوض و اوزمانی متد با اختیار و اقتدار خود متقن و معتمد باشند و
 بدانکه نیک و بد این مملوک کارها سه اینجا ازین خواهند رسید بله مذکور کارها سه آنجا از خود داشته البته بهیچک همت و نظام
 و سر انجام آن کار خود را کوشید و باندیش باز پرس آنکه چرا ندارد اینجا بیکت در ترفیه حال رعایا با دای ملک هم راستی
 بقصیر نخواهد کرد و بدین سبب بلا آداب و خود هم فواید عظیمه تواند داشت و در صورت اجتماع اصحاب که کونسل و کیت
 تغییر می شود هر یک نسبت خطا و تقصیر دیگر می نموده از همه گشتاکی خواهند بود و هر یکی خود را معاف و مبر از همه الزامات تقصیر
 بطرف دیگر می خواند و در از منزه سابقه از ابتدای عالم و خلقت بنی آدم هرگاه افواج و لایات دیگر باین سرزمین آمده سخن
 نمودگسانی که اراده اقامت ندارند و قتل و غارت نموده علم معادوت برافراشته اند از خود کاری باین و یا غیر ازین
 ز بهر صورت که میسر آید بنورزند و درگرفتند و رفتند و کسائی که تنیه اقامت و ریاست اینجا نموده رمل اقامت اند و مقتد این
 ملک بر مملکت خود و مرکز دولت و نهسته بقیت اسبف را چنانچه نگارش یافت است مالت نموده و کفایت عوطف خود جای
 داده و بهیچک همت بر زناه حال آنها مصروف داشتند و در آنچه آسایش و بهود مردم بود و دقیقه فرو گذار داشتند تا آنکه زمان
 توطن بامته آمد و کشید و توالت و فاسل رویه و زبان همه گر قصبه اولاد آنها با مردم اینجا چون اخوان یک دل و یک زبان
 گشتند با وجود آنکه هنوز از امثال و اکفاس خود حذر از و قناب دارند و از مسلمانان بنا بر بیابانت نهیب بیشتر باز هم نسبت
 کثرت احتیاط کار با خد رسوم و اوضاع یکدیگر آید و دشت و نفرت از میان بر خاسته بلس و لغت آنجا مید و بتدریج
 چون شیر و شکر با هم جوشیدند و در انصرام تمام همه گشتا بجان می کوشیدند اولاد و دین ایشان را کی شربت یافته مطاع
 لازم الاتباع بند و مسلک گردید که هر کس بطیب خاطر در اطاعت او حاضر و معدی را در سروری با آنها بر نمیدهند و شاه و
 شهنشاهان این مملکت را ملک خود داشته رعایا را بجای اولاد می پرورند تا دید اوقات قسم از جمله احوال و اعتبار باشند

و امارت و معاشرت و یارے با ظہار و خفا نمایند سعد سے رحمت و رحمت است اگر برورے و یکام دل دوستان
برخورے و برے از یاد جاہ و دولت خود کثرت و فہارے را یا را آبادی ملک دانستہ انتہام تمام در فریبہ حال و انصرام
آمناد اشتہد باین سبب ملک آبادان عموم خلافت شادمان بود سعد کے باعث صلح ملکن و از جنگ مصمم بنشینے و از آنکہ
شاہشاہ عادل را رحمت لشکرست و فقیر خراج مسلوک نیک و ثمرات بد سلوکی در جوب شاہزادہ عالی گوار کہ باہر شاہ
عالم پناہ عصر است با جماعہ انگلیشیہ پیش قدم خود دیدہ و بلویش خود شنیدہ اول کہ خبر آمدن پادشاہ مذکور در موبہ و شہر عظیم آباد بہتار
یافت عامہ رحمت و کشتہ شہر ہے آنکہ اسانے از دیدہ و ذائقہ ضایعی از خوان کرش شنیدہ باشند بقضائے احسان اسے
سابق آباد اجداد او کہ بر خلق بود بے اعتبار دعا گو و ظفر جوے او بودند چون رسید و غلبہ اسے ظاہر از عسا کہ او در ایش
بر مردم گذشت و رؤسای انگلیشی در آن زمان نہایت انتہام سے خود مذاکرہ لکریان و اتباع ایشان احدی را از خلق نہ
ترسانند و ہر جا لشکر ایشان با سردار سے تنہا با محدودے از مدد نگاران سے رفت ممکن بود کہ برکے سے رود و در آمدن کا
شاہزادہ مذکور کہ نہایت فائز و شایع بطرف عظیم آباد تمام خلق را دیدیم کہ نعرین بر باد شاہ و دعا کا برے فغ و غیر ذلے انگلیشیان
سے نمودار احوال کہ از بے انتہائے صاحبان و تعدی علم و حکام دست نشان ایشان بجان آمدہ اند دل و زبان مردم
برگشتہ و برعکس احوال سابق گردیدہ است در کار بعضی از اصحاب انگلیشیہ جماعہ دار ہر کارہ از ہر قوم کہ باشند دار و حق
دیوان خانہ و مدار علیہ اکثر امور گردیدہ اول خود از غرہ مردم را بنا بر اظہار اقتدار خود تسلو کہ اسے غیر مناسب بہر بخاند اگر غریب
باو چیزے رسانند و خود را تسلو کہ باو ذلیل گردانند اندکے از اوراضی و در ادارت فتن او را حضور آقا و صاحب خود است
والا لوازع ازبند و استخفاف باو نموده نمے گذارند کہ با بعضا جلش برسد و بانثی و دیوان سرکار صاحب خود با بکلمہ جمع عمل
با ہر کہ اتفاق و وزیدہ معاملہ ہر کہ بہر صورتیکہ خواہند ظاہر نمودہ انتہام میدہند و اولوا البعار تا شاہے قدرت کہ کار گذارند و ہر
صاحبے سرکار علیحدہ و بہین قسم علمہ اگانہ دارد ہر چند حاکم جائے مخصوص باشد یا نہ ہر جا برسد حاکم است و احوال عمل
چنانکہ مذکور شد مردم این دیار کہ ہمہ حکم رعایا دارند باید دید کہ حال چگونہ خواهد بود و چنان از عمدہ فرمان پذیر ہی چندین
صاحبان و علم و اتباع ایشان بیرون تو آمدند

دوم اختلاف تمام در اسناد اکثر اوضاع و رسوم

زبان کہ مفتاح ذخائر خلوب و ضار و واسطہ اظہار سر اہد گیر است فیما بین اہل ہند و انگلیشیان از کار خود مغز دلست
و اکثر اصحاب انگلیشیہ زبان ہندیان نمی فہمند و نہما زبان آنہا و باین سبب اغلب اوقات صحبت ہندیان کہ را باب غرض اند
با صاحبان مذکور تا بعد توجہ و تفسیر خدمت کہ لازم ہر یکے از ان جماعہ بنا بر کثرت کار اسے متعلق بنفس اوست و تفاوت
لغت و فہمیدن زبان علاوہ آن شدہ مثل مجلس تصویر است و ہر دو از صحبت ہنجران فائدہ برنی دارند لیکن چون ہندیان
محتاج اند بیشتر تصرف و در کار خود خیر اند کہ چر کنند و اگر دیوان یا مثنی و واسطہ تمام و فہم باشد برے محتاجان دوسہ
مرج بہر سیدہ استرفاضے ہمہ مضر و ہر دیون از عمدہ مقدور سے شود و ہر صورت موجب از بار خاطر با ابرطہ فین
مدیانشہاد مدت حکومت ہر کی ازین جماعہ کہ حاکم ہر جا است یا متداکشد البتہ زبان و رسوم و عادات آنجا آشنا گشتہ
مردم آنجا را چہ آنچہ باید خوب بشناسد و یقین است کہ کار اسے آنجا نسبت بہ بکمانہ یعنی غیر مارت بلغت و رسوم

آنجا بسجده و بخوابی سر تمام می توانی داد و چون معیج احتیاج بطور ولایت خود دارند ازین جهت اکثر اهل حرفه هم مفلوک و مختل و در تحصیل قوت لایموت عاجز و لاعلاج اند زیرا که مالک در غنیای احوال این صاحبان اند آن چاره بکدام کس رجوع آورده از پیشه و زریه خود اختلاج بر دارند مگر معدودی از اهل حرفه مثل بنا و نجار و حداد و زرگر و در زمان ایشان هم بطور سابق بلکه بعضی بیشتر از پیشه های خود اندک حاصله دادند و شاید دوسه ماهه دیگر هم از اهل حرفه باشند که فقیر دین وقت تحریر شد که آنها نیست همیشه در آن دیگر انوبت بگذاشتی و آوارگی از اوطان بفرسیده بسیار به جلاسه وطن گزینند و برین بنا بر حسب وطن بهر وقت و مکانی ساخته و در ویایه میوت خود آرمیدند اما احوال در پیشانی و بیکارای که قوت شب میسر نبود بلاسه عملیه فوجیدار که وجه طلبان یا دکان محصل آنها بعلت بهر تهمتی باید دوبالا گشته بیچارگان را کار بجان و کار و توان رسیده و این بلاسه حکومت فوجیدار و طلبانه آن شامل حال جمیع بیکاران بے قوت و اختصاص باطله و ادنی داران و بخیال اند و در فساد و غیر از اند اندازند چه صاحبان انگلش خود از استماع احوال غمناک فرست بسته آنهارا بفوجیداران سپردند و فوجیداران و علمای ایشان زناه خود در تباهی انبیا می بینند و هر روز یکسرا بر اسی رونق دستخیزان خود می چندند بهیت از گداز شمع باشد شعله را بپایندگی می کنند از بیلوس مفلوک ظالم زندگی و محمد مد که احوال فوجیدار از دست پندیان بر آمده بصاحبان انگلش تعلق دارد این تعدیه موقوف گشت و در دیگر کارانند که بکام غرض است از بختی و دامور دیگر نیز بهین هم سر را بهر تبدیل دهد

سوم اختلاف در تعیین ارباب محل و عقد معاملات

دین دیار و زریه سابقه ضابطه آن بود که احوال اشخاص و مایه و مقدار آنها و در سانی معاملات و کار دانی و حسن نیت دریافت هر کس را بیکار که کلاف آن بود و از عهده سر انجام آن کار چنانچه باید برمی توانست آمد و مهارت نام در شصت آن کار و شصت بهمان کار مقرر می گشت بنا برین کار با رونق نیافت و بنا گذار از بسته می بود و در صاحبان انگلیشه نیز شرط مذکوره منظور نیست بلکه مایه نوکر و پاس رعایت اشخاص و خواطر و ساطع و طوایف گشته بان کار مقرر می شود هر چند بعضی بعضی از شصت آن امر باشد و گمان نمی رود که تربیت و منظور باشد چکر دیده شد که شخصی در جائی بیکار می ماند که دیده و از رونق و جواب آن کار مقرر می شود بهر سبب این احوال غریب بهر تیره مهارت و لیاقتش خواهد رسید و وقت تقوین کار با با این وقت است در آن وقت معزول و دیگر که نهایت جنیت از آن کار دارد و چایسه و منصوب گشته می رسد و بنا بر ضابطه مستمره این صاحبان که همیشه آمد و رفت بولایت خود دارند و راه وطن نمی رسد و در اینجا نیست فقط آن سرفت از معاملات و عدم مهارت آن همه سلازم افتاده و انتقال زریه به خطیر ازین ممالک بولایت انگلند فرض و تخم گردیده و هر دو امر مذکور خطی است غفیم در انتظام و آداب و این ممالک بیشتر هر ساله نفقه و زریه به خطیر بهین صاحبان و بخت می آید و زریه مذکور با زریه سابق همیشه در بهین جا و در و سائر بود و گاه می باشد که یک شخص سالها محنت کشیده و مهارت در کار را بهر سبب سینه امید و از مرتبه عکس را بهر بختیارس و کار دانی است ناگهان دو سکن تازه وارد از ولایت که کار را با بے خبر محض اند اما مرتبه نوکر است آنها فوق مرتبه این شخص ما بهرست رسیده و چایسه او را نشینند و آن کار کاروان بختیاری طول و نیز از گشته محرم از مرتبه و کار لائق خود گردیده و از زده خاطر بولایت می رود و بے خبر آن

بجای افشستہ بنابر عدم اطلاع بر احوال اشخاص بدینا و ان عیار کہ بآنها رجوع آورده یا غما سے سبز بر روغ نموده اند مرجع امور عظیمہ سے کہ دانند و عیار ان مذکور کار یا بار ضائع و انتظام تمام را بہرے سے نمایند و تا این صاحبان نازہ و ارد بر احوال پیش آوردگان خود کجی یا بندہ بیات ست و اگر ایچا نا آن شخص کار دان ہم در میان اینها ماند لیکن چون بنا سے کار بار کونسل ست گفتہ و کردہ او تا آن سپہا کس سے نیز ہم تصدیق قول و فعلش نمایند چنانکہ کسے آئند و نور سیدگان مذکور بالتماس بر ہم کار ان متوسل و از روستہ رجوع خود بر انظار کار دان بہر شیار اعتماد و اتمقائے نکرده جز درانی و غلبہ طرف خود کہ سہ چاکر کس اندے گذارند کہ مرضی او پیش رود چنانچہ گورز بہادر اینکام در و در و جنل کلا درن و غیرہ ہمین احوال پیش آمده و در اختلاف ستہم اغلب اوقات ہمین حالات روی سید ہر

چارم کونسل است

کونسل کہ ماخذش سنت شورا ہے است کہ حلیقہ ثانی در باب تعیین حلیقہ اختراع نمود و غرض او حرمان امیر المومنین از مرتبہ خدا و دلائق آن سرور بود و عبارت از اجتماع آراء سے صاحب ست بر یک امر و اگر اختلاف در آراء ہم سر ہر طرف کثرت صاحب باشد آن سخن مقبول گردد و در صورت تساوی طرفین چون صاحب کلان بنا بر رفعت رتبہ حکم دو کس دارد ہر طرف او باشد ہمان سخن مقبول و رایش موافق است چنانچہ دشواری سے بعد الرحمن بود و این ضابطہ اگرچہ نہایت استحسان دارد و چہ عقول و شرائع متفق ست بر سن مشا در است اما بشرطے کہ مستشار موافق باشد و یا سے اغراض و قصبات در میان نباشد و این امر اکمال دین مردم و دنیا جو فیست و در شورش ہم نبود و معینہ در امور کلیہ عظیمہ کہ محل تردد آراء و مدخص اقدم عقلا باشد سے باید نہ دہر جزویات و بدیہیات بنابرین اختلاف کلمے و نظام معاملات و انفصال قضایا و تعیین احکام روستہ دادہ و نہا سے کونسل جنین اقتادہ کہ ہر قدر امور در دوسہ روز حضور صاحب کلان ہر جایا صاحبان دیگر رجوع شود و اہل حاجت التماس کنند ہمہ آئنا ذخیرہ باشد تا روز کونسل برسد و امور مذکورہ در کونسل بیان شود و و کلا سے ارباب احتیاج حاضر باشند اگر ازان ہمہ امور ما سے انفصال یافت جواب آن صدر یا بد و الا امیدوار کونسل آئندہ باشد چون اجتماع آراء سے مختلفہ چندین حجات و اغراض گاہ مثل دوستی با کسی و گاہ ناخوشی با صاحب حاجت گاہ بنابر اختلاف طرفدار یا کہ یک دو کس از کونسل بطرفے اختیار کردہ و دو کس دیگر طرف دیگر گاہ ناخوشی سے سلطان بعضی از صاحبان با اہل مطلب از حلیہ تحسرات بل معذرت ست مدنا و ہر امیدوار سے گذشتہ ایچا نا کسے کامیاب و غلبہ خائب و خاسر میگردد چون در از منشا بقہ یک شخص کار دان عارف با حوالہ اشخاص و معاملات کار گزار و فرمان رومی بود و دوسہ کس علمہ دار کار دان میداشت و بعد التماس احوال شخص حاجت مند و مقصد او نمیدہ بچہ مناسب سے بود ہمان وقت انفصال یافتہ حلی صا در می شد و ارباب غرض یکجا خورد سیدہ معاملات فیصل می گردید یا نہا در انتظار و عمر با نیا کامی و مضطر از پی گذشت در ابتدا سے ایام حکومت این جامعہم کہ یک صاحب کلان و یک نائب کار گزار مثل ہمارا جہ شتاب را ہی و غیرہ و مقر بود ہر صورت کام را وانی خلاقی می شد و نتیجہ حیرت و تردد خلق خدا را الاتحی نبود اگرچہ مثل آئندہ سابقہ مرات از اغراض و اغراض مذشت اما کار ہر صورت کہ آئندہ منظور و مناسب آن اوقات بود و بدی انصرام می یافت و ابتلا سے حیرت و انتظار مردم را نمی گذاشت چنانچہ ہنگام مغز سے ہمارا جہ مذکور

که بارج و فست و پوشیا رنگ صاحب کلان بود و در مرج معاملات گشت بنده در غنای گزارش نمود که مهاراجه شتاب را سه
هر دو وقت قریب نصف روز و ثلث شب توجه فیصله معاملات و مستقیمت اسباب حاجات بود و بلا تامل کار با سه
مردم اجرامی یافت احوال تدارکش بجهت صورت منظور گشت مثل مهاراجه چون خفا و مستقیم در بار عام شستن و احوال
مردم شنیدن و شنیدن خود ازین نمی تواند شد اما هر که از غرضی و عرضی باشد مرا اطلاع کند علیحدہ و وجویش را شنیده و
فصیحه تدارکش خواهم نمود و گفتم به حجاب و در بانان حکم شود که عرض همه کس می کرده باشند همان وقت ناکسید نمود چون
نافذ الامر و پوشیا را که از بود و طبیعت تعلیم و تلقین دیوان و منشی و بیج کس نمی فرمود و همین قسم که گفته بود و بعل می آورد از ان
باز این احوال موقوف گشت و در ج کار اشخاص بسیار شده آزار را بفرمود رسید مگر چند روز مضطربان و لاجم اشک چشم
مردم باستین غناست و اشتقاق پاک کرد تا بعد ازین چه شود و ظاهرت که اکثر فداست یک کس آسانست چاره آزد و گلی
شخص واحد هم می توان نمود اما چاره رضا و غضب یا نزد دوست کس بلکه زیاده که مع ارباب کونسل و عمل و تبلیغ آنها
می شوند از چیز ناپ و توان یکس از غرضان بیرون و از قدر طاقش از غرضانست چنانچه بعد اندک روزی از مغر و
مهاراجه شتاب را سه که عید رمضان آمد و اعیان شهر و ارکان دولت بفرمودت نزد و مبارک باد و بیهند وستان که
بمهاراجه می گذرانیدند بهیچ کونسلیه دادند پوشیا رنگ باین حالی که بداهت دارد و بیهند دید که کسی را که یک شهر فی
با یک روپیه برای گذرانیدن نذر می بایست احوال بیج عدد باید تا از عهده بر آید و ان کار را فوق طاقت بیجا راست
با همه گرفتار و عید الهی حکم داد که یک نفر بعدا حب کلان کافیست دیگر نیاید و همین قسم بعل آمد اما بعض خوشا گیشان
صاحب زبند و ستانی با وجود مخالفت بر اسی اظهار حسن عقیدت خود در خانه صاحبان دیگر رفعت نذر دادند باز دیگران را
که مقدور داشتند بخوت آزد و گلی صاحبان که مبادا گمان برند که بیهند یا کم شمرند تا چار بچنان گردند تهیدستان رضا
بقفنا داده در زوایا سه خود خاموش نشسته

زنج اختلافت و مغایرت اصحاب انگلیشیه در وضع دربار با و وضع این دیار

سلاطین مملکت آیین و حکام و الامقام هند وستان اوقات را برای هر کار سه تقسیم فرموده قصور و مقور سه
دران می نمودند از ان جمله عهده دو کار بود یکی که معاملات مالی و یکی دوم مقدمه عدالت و داد و دهی خلق خدا و بر سه
هر دو در هفته دو روز تعیین نموده با آئینه شان و شوکت و در و خلعت و در و دیوان کرده ملازمان و عیان ریش خود
بار عام می دادند تا به کس حاضر شوند و عرض حاجت خود نمایند و سلاطین از احوال ملک و عمل خود اطلاع یا تفرج تدارک
انچه حاجت بان باشد بر داند و ملازمان و رعایا نیز از فیوض آنها بهره یابند و اکثر یکجا نموده در ملک محروسه خود می گردیدند
و احوال ملک در عیایا بر چشم و گوش خود می دیدند و سه شنیدند و همین قسم دو روز دیوان عدالت فرموده به ا د
مظلومان می رسیدند و فریاد آنها می شنیدند و اندحام و غوغا می عام خلق الله دل تنگ نمی گردیدند و صاحب
انگلیشیه چنانچه در عنوان سابق اشاره بان رفت از بار عام و اجتماع نام و استماع مقالات و کلام آنها نهایت نزو و
نفوذ و محتر و در و می باشند و بدین سبب احوال ملک و عموم خلق برین جامع کمتر معلوم و بعضی خلق از فیوض اشتقاق و
انعام انیما که احوال بجز پادشاه اند ماوس و مردم می باشند سعدی چنانست در مقرر شرط زیست + که هر کس

را بدانی که گیت به اگر دقتی از اوقات براسه همین کار مقرر نمایند مردم را بخواهش خود باز دهند و کمالات ایشان را بخوند
و حسن خلق پیش احوال اینها را با خود مالوف و در عرض و طالع و سواخ میاک گردانند اگر چه خالی از جری بنابر عدم مقیاد بر
این جماعت نیست اما خوانند بسیار برای طریقین خواهد داشت و اسد ولی اتوفیق و در ضمن همین ملاقات و مصاحبت فائده معرفت
اشخاص این دیار هم هست هرگاه هر کسی را در نزد پای و مقدار آتش در کارها نشانند با هر کسی سلوکیکه مناسب حال و قدر است
می خوانند و دوم بر الاقاف هر کاری دارند از دست او کارهای خود چنانکه مرضی و مطلوب ایشان باشند می خوانند گفت و این کار
بدون مصاحبت و نقص در عادات و اخلاق مردم و مشاهده حالات هر یکی در اوقات مختلفه نقل و حکایت و اخبار خصوص دین
جزو زمان که ارباب عقد و حسد و بغض و کینه بسیار اند میسر نمی خوانند شد

ششم متن ششم مردم از اکثر شافع و محاصل

سلاطین سابق که بعد از تخریر اراده توطن درین دیار بودند ممالک سرخه و حاصل خراج آنرا خاص خود گردانیده در آن جمیع باعطاس
مشایره و جاگیرات و امتضا و املاک رفقا و ائوس و اقوام خود مردم این دیار را اشتریک گردانیدند و دیگر وجه محاصل و در اخیل را
بنابر برداشتن خلق این ممالک که از گرد و ما مضاعت اند و گذشته اند از سلسله امرای مسلم و هندو و غیر اینها جاگیرات عمد و ملک و موصدا
و دیگر از غیر فرق جاگیرات بقدر کفایت خود یافته امید و ارتزقیات در جلد و سلیک و غیره میا بودند و بعد از انقراض دین و دولت خود
از تقابل امرای علیا می نمودند و این معنی اختصاص با اقوام آنها نداشت رفقا و قدیم به قوم و ملازمان جدید اینجا از هر صنعت
و جنس درین باب بیشتر را که داشتند مجریه و ارباب امتحاق و اولاد و متعلقان مان فشانان و دعا گوایان و غیر طلبان امتقاد
املاک داشتند و می یافتند و وجه دیگر از تجارت و حاصلات معناعت برای عموم خلق و داگذاشته هر چند انواع ارتفاع
در آن بود مطلقا امتفاد نمی نمودند و ملک مردم سواران و بیادگان ملازم سکارات و سلاطین و امرای بود و بر درش
می یافتند احوال قلیل مردم بجاگیر ملک و امتقا و چه تو تسمی یا باند آن جمیع سبب عدم توجه باستماع احوال مردم اینجا
و اقتدار اعمال و زمینداران غصب و مستاجران ظالم و عمده خود غرض می دیانت انواع نقائص و خسارت در آن راه
یا فتنه چنانچه در احوال اهل املاک بنابر تعدیایست ظهور البدر یک و غیره مذکور شد و بعد بعد احوال و محنت یک سال که اهل
املاک کشیدند بنیاضی گورنر جنرل بهادر آن بلا از سر ارباب املاک زایل گردید و قلیل مردم در زمره برقی اندازان که معروف
به سنگه اند و گزشتند و چه قوتی می یابند بین و موصوبه چیل نیاه هزار سوار داشتند که در سکارات ناظم و اولاد و اتباع او و زمینداران
مقتدر ملازم بوده مشایره می یافتند و تجارت هم چندین هزار گزس تبغات مقدور از سید گردیده اند و از پیشینه مذکور به رفاه حال
قادر و ابلال می گذرانند اکنون نوکری سواران و ملزمه موقوف و جمیع انواع تجارت مخصوص سکارا کپنی و ارباب انگلیش
است خواه ملازمان کپنی و ارباب حکومت باشند خواه غیر اینها اکثر کسی بی شغل تجارت است مگر اکثر سواران سپاه که آنها ازین
کار مبتنا ب می نمایند هرگاه حکام ذوی الاقتدار تجارت را بکشند رعایا بچاره را بگویند بحال و فطایح ازین کار خوانند بود و
چون در آن اهل حرفه بنابر عدم جوع صاحبان معناعات اینجا چنانچه در ذکر اختلاف اوضاع و در مردم مردم گفت نیز از سبب وجه حاصل
مردم اند و مقتصدان اخبار را بوجهی که مذکور شد مقدور نمائند تا از بیابانیها بیشتر منتفع بوده اند احوال هم خوانند بود و محل
حیرت و محض قیوت المی صفت که اکثری از مردم حرفه اینجا تا حال زنده و معیاش و احوال اوقات بسر برده اند اگر

چند هزار سوار در ساله سر داری که مشهور بشما عت و صد وقت اندیش فتنه مغز الدین خان کهنوی و احمد خان برادر و ولی خان و شبا اینها هر دو به هند وستان نوکر سرکار کشینی بوده در مالکی که پیشتر در آمده ملازم باشند در اکثر محاربات خاصه عربی که با فارسان شل هر شبه و سکمان و اشکان اینها اتفاق افتد بر آب بهتر از طرق سواران بنابر پاس آردی خود یکبار سرکاری می شوند آمد و از بیلو س اینها نفع بسیار خلق این دیا رجم می تواند رسید و خواند دیگر مثل افزایش آبادی و تو قیر حاصلات ملک نیز دارد

هفتم اقتدار یا فتنه بر زمینداران و اجتماع و نمودن بران جماعه

از سلمات عقلای این دیار و سلاطین خردمند دوی الاقتدار است که مصلحتا اجتماع بر اقوال بلکه خود و موافق زمیندار کرده اول این بغرض قاب و طلب و کوته اندیشی بی ادب میدهند و نهایت اتهام در باشند که حمله نه کوره فرصت قهر و گردن کشی نیابند و استعداد و اقتدار یعنی و عداوت بهم رسانند که مغنا سلبیاد و اکثر اید و هر رنج خلق بعد از شل قطاع و طریق و قتل و غارت سازین و متر دین در بخانیدن رعایا و عموم بر ایا و دیرانی ملک و خسارت در مالگری و قتل در ملک اری از بیلوی حسین جماعه نسا پیشه بداند پیشه است و برای نادب و گوشمال اینها خود دران عالی شان و حمله دارگان مقتدر مقرر بوده بر قول و فعل اینها اجتماع نمی نمودند و فی حقیقه درست نمیده بودند بحال بر خلافت از منته سابقه و ضابطه از باب تجارت فالتعز زمینداران این مالک را سر دران انگلیشی گمان روی ملک خود که هر یک از تجاری دلاست شان چند هزار گز یا دوسه کوه زمین را مالک و دران صاحبان آراسته فارغ اقبال ششم و نیز باقی مردم میگردد اند دهم با هم برابر مانند برادر اند زمینداران این چهار ام و مغز و صاحب نصیب آبر و طلب و دست زمام اختیار کار و بار زمینداران بدست او سپرده اند و آنها جمیع ملک را ویران نموده بجا می سکنه و بخارا بجا آورده فقط وقت فرصت شسته اند که اگر خوشبختی روی نماید یکبارگی اعلام نمایی و ستازعت بر افروخته فتنه می زنگ اعداوت نمایند بالفعل از ضرب دست انگلیشان رسیده و تسلط ایشان دیده و ماضیات در کارهای می نمایند و وسیله توسل با ذیال قمران عالم را میبرنجاند و صاحب انگلیشی بر فتنه دار داده می فاسد اینها بی خی برند یا ملحق و دشته باشند که بر ما بجهول مانده است

هشتم چنانچه اشعاری بآن رفت

گورنر و ارباب کیست در ممدار جواب متمسکات مردم و احکامی که درباره آنها با محاب کوسل اضلاع و اتباع دیگری باید تا بر اشتغال یکبار می خود و عدم فرصت که آنچونم شغل دارند نهایت درنگ می فرمایند و ازین عمر عالمی شکسته خاطر در کمال حیرانی و پشیمانی است اگر وقتی برای این کار و شخصی بکستار متمسکات ارباب حاجات و رسانیدن بگورنر بها در اربابیت و غیره مقتصدان مقرر گردد و در ممدار احکام و نظام آن درنگ نشود و رفاه عالمی در کمال سهولت و آسانی و خشنودن بکستار می صاحبان در مدلیستری و رفیت پردی می شود و برای محاب انگلیشیه تباه می اندارد و امداد الموفق البته است و اشعاری که بعد از این سطر کیست خود بر اے این کار را فراریافت و لم انتظار از ارباب حاجات اندکی برخواست

نهم چنانچه گزارش یافت

که در سرانجام کار با کار دانی شرط است نه مراتب نوکره و رفیق پردی اگر پاس مراتب نوکر می مروج دایسته انگلیشیان

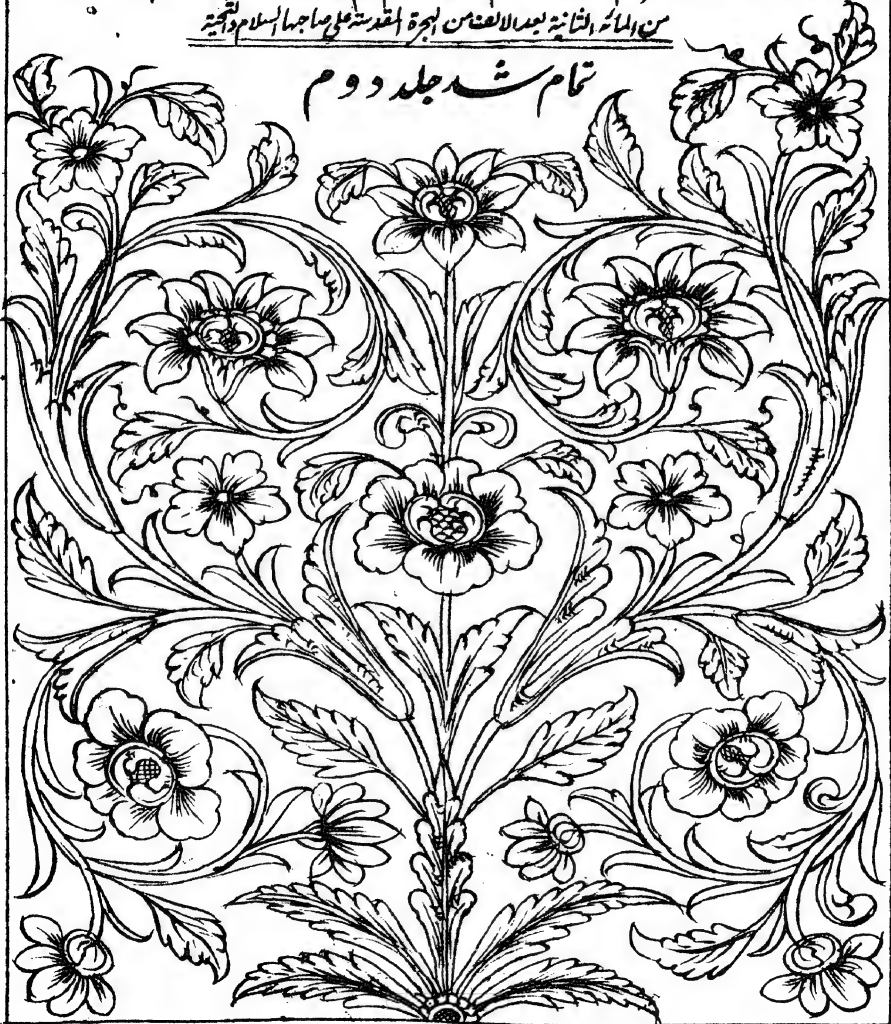
کار دادن سلیم بنفس پوشتیار در مصلع مقرر شوند و اول احوال آنها دریافت هرگاه شایسته آن کار باشد بعد تقوین کار بر تنها
 افتاده و منوده ساخته و در دخته آنها را مسلم دارند و برای هر قلعه دیوانی کار دادن که پوشتیار معتمد و کار گزار متدین باشد بطریق قانونی
 که مسلم شاه در هر یک مقرر کرده بود از حضور مقرر شود و در انقلاب کونسلیه با بدو تفصیل مقرر شود و چون ارباب کونسل خاندن
 و کار گزاران و نوکر باید آداب نوکری را کار گزاران عمل از دانا صاحبان امور ملاطفت و دو تقوای لطیفی داشته مصلح امور و معاملات
 اصغای فرموده باشند و دیوان دشمنی لازم خود را مرجع معاملات نگذارند چنانچه در عهد حاج و نست ت پوشتیار جنگ و ستر دیوان
 بهادر دلا و رشک بود و هرگاه خیانتی ازین نوکر کار گزاران ثابت و ظاهر گردد و سزا پیش بقدر جرم باید تا دیگر هم کاران او جرت یافته از
 راستی بیرون روند و هرگاه نمایه نشوره و کونسل ضرر داشته باشد در عدد ارباب کونسل تقلیل فرموده زیاده از دو سکن مقرر نمایند چه
 کثرت ارباب حکومت موجب اضطراب و تفرقه خاطر رعیت و عده بر آئی بیجا گان از این شرفاست حج کثیره معذرت چنانچه
 ذکرش گذشت و در تعیین متصدی آشنا و کل عمله و فعله فوجدارست و غیره فصل بیخ بعمل آورده کسی که محاله دان کار شایست
 و خیر خواه عموم الناس باشد مقرر شود و بکده حاجت بطور فوجدار اینکه احوال مقرر اند مطلقا نیست کونوال لائق کار که پوشتیار
 کم آزار باشد برای شهر باد و مفصل همان نیکو خصال کافی اند و هرگاه آنها هم که تقیر یا بند اند بشیر صائی مردم نامیست
 و باز پس معاملات خود با مردم آن قلعه که در اینجا متعین اند داشته باشند یقین است که کار مایه رونق گیرد و خلق بسیار
 از انواع ایتلا و اوقات بر آید و معنی هر دس و همانند از سظهار و عیان و خلق از تعالی شانه رطب اللسان همان و
 نینا خوان حکام محسن باشد و سلسله التوفیق آن خیر صاحب و رفیق سعدی خدا ترس را بر رعیت گمارد که سمار ملک
 است و دانا س کار به اندیش نیست آنکه خوش خوار خلق بود که نفع توجیه در آزار خلق زیاده است سپردن آنها خطاست
 که از دست نشان و تنها بر عهد است و نیکو کار رو در زمینند بی چه چه بد و بی خشم کار خودی چه سد آنکه که فوجداری بجا جان
 انگلیشتی مقرر گشته این بلا هم از سر خلق خدا بخواست

دهم در امور معدلت گسری و رعیت پردی

احوال که خلق این دیار عموماً رعایا صاحبان انگلیشتیه اند و حامی غیر از خدا و مردم و اشتقاق اینها نه از بد باید جانب ملازم
 خود و اقوام و مقربان دوی الا ششام چنانچه آنکس سلاطین عدالت قرین بود و مخلوقند داشته احقاق حق همیشه مقصود باشد
 که نیکو نامی دنیا و خوشنودس خداوند علی و ادنی و تخییر توب و موجب است رفاه حضرت علام اینیوب است و در سبیل
 بقای عمر و دولت و از دما و بسط ملک و سلطنت چنانچه سعدی گوید سبب که حق هر پایست بردار و در چوشتا و خشتا نش
 حق گرچه و عمله این کار باید از جمیع عمله و فعله بے آزار و درضا جو بے برور و کار قار در از دین و دایمانت سمور و از طبع و رشوت و
 پاس خارها مردم فقور باشند و باین حال از اولیای نعم نیارضا آردا س خود خائف بوده غیر رفاه اسد تعالی
 و اطاعت امد و مرضی اقام دیگر منظورند از دهرگاه چنین کسان یافت شوند و چه نشانها و آتها بقدر کفایت از هر کار آن
 مقدار معین و محنت شود که در ظرف اوقات گزارد س خودت عیان و اطفال فارغ بال بوده دین محبت و محبت خود
 بلوث حق الهی و رشوت نه آلا نید آنکه که این کار هم بجا جان تقوین یافته دست دار و خدا س هندی ازین کار کوتا
 خدا و بندگان خدا را اطمینان و آراشی میسر آمد

والله اعلم بالصواب و السلام علیهم اجمعین صورت انجام و نطاد رسام یافت اگر حیات هست بنیان چون الله الملك
المنان و انما یرتبه حالات و دقایق عهد محمد شاه و احمد شاه و عالمگیر شاه و سوارخ عهد پیرش شاه عالم پادشاه از ابتدا
سنة ثبوت و سوم محمد شاه مطابق سنة یک هزار و یک صد و پنجاه و سوم هجری نبوی صلی الله علیه و آله بر زبان قلم داده
آید منة الامانة و التوفیق انه غیر راجع و شفیق ثم الکلام فی هذا المقام یوم الاحد ست و عشرين من المحرم فی سنة خمس و تسعين
سن المائتة الثانیة بعد الالف من الهجرة المقدسة علی صاحبها السلام و تحية

تمام شد جلد دوم

بسم الله الرحمن الرحيم

حمد و ثناے بادشاہ علی الاطلاق و شکر و سپاس خالق نفس و افاق جل جلالہ و مہمہ داران عہدہ اخلاک و گوشتہ نشینان زادیہ
 خاک بلخات مختلفہ و لہشتی باہر داران زبان ہمدستانند و گدایان ہنگامہ کوش از طبقات ہم بقیضات آسمانی و قائمات
 نسانی و مردان جہان و سلاطین دوران را ملی بخش و ملکستان و در و در و نامعد و وصلو بشیر محمد و دشار استان مالامک
 آشیان صاحب خراک سیر چہا نگاہ عرش سر بر تلمہ کشاے اخلاک زمان فرماے کشور الاک سرفراز گوین عارج سعاج قرب
 قاب قوسین ناخ ادیان و مل خلیفہ خداے عز و جل سید الانبیاء و الرسل نبوت علی اکمل بعیت محمد کہ لولاک در شان دوست
 جہان جلم چون احسان دوست و صلی اللہ علیہ و علی آلہ الدین در تو انتر لہ بالکست خالق و وجب طاعتہم علی الامم فی
 الافاق اذہب المدغمتم الحق و طریحہم تطہر اذہب لہم ہدایہ الخلق و امارتہم سیر اما بعد بر اسے سیدنا فیضیاست مستحسان آنا
 و متحسان اچا رخصی نماے کہ در کتاب سیر المتاخرین من الناس من عشرۃ الی خمس و سنین من المایۃ الثانیۃ بعد الالف کہ این
 اعلیٰ خلیفہ بل لاشی فی حقیقہ غلام حسین بن ہریت علی خان بن سید علیم الدین سید فیض المدد الحسنی اطہا عیسا
 عفا اللہ عنہم بعفوہ و رحمتہ متعددے تحریر آن شہ و احوال عہد بادشاہ مغفرت پناہ محمد شاہ رانا سان سبت و دوم محمد و
 مطابق سہ یک ہزار دیک صد و پنجاہ و دو ہجرتے در ان کتاب نوشتہ بعد از ان احوال بحالہ و عظیم آباد را بنابر جویم سوار
 آجا با سلسل زبان رقم داده بانجام رسانیدتہ احوال زمان زندگانی بادشاہ مذکور و سلاطین از مملکت ما بعدش موجود و نمودہ نگاشستہ
 و نیز دیگر آہستہ آہ بنابر ایفاے وعدہ و اداسے محمد شرور و تحریر آن خودہ از وہاب بے منت و بخشندہ بی منت مامون و مولی
 است کہ این احوال و احوال را صورت نظام و التیام و آغازش بر اسے رائے انجام و اختتام مکرست فرماید و زمان خامسہ
 یکسور اللسان این فقیر قاصر البیان سر سر تقصیر از مل و خطیبات تحریر میادانت فرمودہ پذیر اسے انوار انظار گردانے

کل شے قدر و بالاجاہ حدیر

ذکر معاودت آصف جاه نظام الملک که باز درگی و بهانه شکار برآمده بود بنشینان آبا و ملازمت پادشاه نمودن و خوشنود و رخصت شدن و فتن نسبت کهن و بعضی سوانح بار دیگر

[illegible]

و ذکر حالت موتی الد و له محمد الحق خان بهادر در جوع شدن خدمت خالصه شریفه بید الحید خان شیر و مجمل سواخ دیگر
بعد رفتن عمده الماک بر صوبه الآباد و تقرب موتی الد و له محمد الحق خان با فتح آستان سیده محبوب ترین امورش بادشاه و کلمه اخیر
که در بارگاه عماد الدوله و شفق جا گفته بودند و نیز با هم از اقصای قاپود خدمت و دیوانی خالصه شریفه با و در جوع گشته چندین هزار
سوار و رساله و اولاد هر کار با دشاه بودند بد اسخ فانی که از حروف نامش بود و اعتباری که با دشاه و برادر بود و بیچ امیر
خدمت چون اوج اقتدار و او نهایت رسید دست قضا روزنامه عیش و رفور و دید ثور و چند درستی و او سیده و دم و قلا سے
نمود و بیخ و شمش روزی عارض گشت ناگهان روز و دوشنبه دوم ماه صفر سنه مذکوره جهان فانی را در می گشته رحمت الهی بیوت
روز و دوشنبه ششم ماه مذکور خدمت دیوانی خالصه شریفه بعد الحید خان کشمیر انحصار یافته بطولت خلعت شش پانچ
سیر هزاره یافت و روز و پنجشنبه ماه مذکور هر سه سیر محمد الحق خان مرحوم ملازمت محمد شاه نموده بطولت یافت و
هر با فی بسیار رستمان شد ند میرزا محمد سیر کلان و خطاب پدر محمد الحق خان بهادر ملقب و از محمود و غنایات بادشاهی زیاده از
برگردید و محبت پادشاه با او جانی رسید که می گفت اگر محمد الحق خان میرزا محمد را بنمید نیست بنید نام چه طور زندگی می کرد و پس
نیز از محمد الحق خان را بطور سلاطین و محمد طغولیش بخت پیش رو که خود خلعت خالصه سلطنت می نشانید و هر دو پس دیگر
موتی الد و له محمد الحق خان نیز سز و کرم بوده اند و سیر علی خان دو سه سیر از محمد علی سلاطین و چهارمین ماه یا دهم صفر
باسمه اوم بهیه با از بار بی در که شفق و روز و پنجشنبه تمام برج الاول سنه مذکوره خلعت صوبه دارای مالود به عظیم الله خان
طیبر الدوله شوهر خواهر عماد الدوله با استقال با سه راد و پنج غنایت شد و داد و نیز روی ملا که در شفق قبول نمود و نقل مکان کرد
اما کاره از پیش نیز در چ حسن تردد و از سوخ نمائش روز و یکشنبه سیر و چهارم برج الاول سال مذکور خلعت چهار پانچ
خدمت فوجداره سیالیه است و لیر خان مع تحفیر غنایت شد و روز و پنجشنبه سوم برج ایشانه خان مرحوم خاصه کوپ

از شہر شاہ جهان آباد بیرون رفت و بتاریخ بیست و چہارم مذکور خلعت مہربانی و استقلال خدمت خود اہری و دربار بکافی خفا
 تانی پدیزن معین الملک پسر عثماد الدولہ و مراد الدین خان غنائت شد و ہمدین سال روز شنبہ پنجم جمادی الاولیٰ انتظام الدولہ
 پسر کلان عثماد الدولہ بر رفتن صوبہ خود دارالخیرہ جیرہ کہ با انتقال مظفر خان برادر خان دوران امیر الامرا بعد ساختہ ماورشاہ سے یافتہ
 بود و غصت شد و روز دوشنبہ چہارم ماہ مذکور بمصنام الدولہ پسر امیر الامرا خان دوران بمصنام الدولہ ہزارہی منصب افتادہ یافتہ
 ہفت ہزارہی شد و ہمدین سال شادی کندی کندی میر فرخ الدین خان پسر عثماد الدولہ با دختر مظفر خان برادر خان دوران شنبہ
 شنبہ بیست و سوم جب و شاد سے کندی الی انتظام الدولہ پسر کلان عثماد الدولہ با دختر امیر الامرا خان دوران شنبہ دوشنبہ
 خور ماہ بساک رمضان میل آمد و روز شنبہ سوم محرم ہجری شروع سال پنجاہ و چہارم از ماہ دوازہم ہجری سے نبوے صلی اللہ
 علیہ وآلہ نور و ز شد

ذکر سوانح سال پنجاہ و چہارم از ماہ دوازہم ہجری

شنبہ شنبہ بیست و چہارم شعبان سنہ مذکورہ دختر سے از بطن صاحبہ محل و خانہ محمد شاہ متولد گشت و این صاحبہ محل دختر
 صفیہ سلطان بیگ خانہ ملکہ زمانہ خواہر زادہ سادات خان ذوالفقار جنگ ست محمد شاہ تہشقی اورا بعد از دواج خود
 آورده بود و چون عظیم الدولہ خان انتظام صوبہ مالوہ و اقترار آن از دست مرہٹو ناست مورد بے التفاتی یا دشنام شدہ از
 نظرش افتاد و خیرہ سہ سال سے بسیار دشت ازین جہت عثماد الدولہ وزیر ہم کہ برادر زن او و دیگر قریبا دشت آزرده سے بود
 تا گمان باقتضای تنگ نظر فہم از پادشاہ اطهار آزرده کی نمودہ از جو بی علی مدد ان خان حرم کہ در شاہی مانندی اذن و رخصت
 کوچ نمودہ در چار باغ وزیر نقل مکان کرد با و شاہ برا و غصب ناک گشتہ از منصب سادات محزل فرمودہ شیر علی الدولہ خان صدر
 سابق منصب مذکور رعایت نمود و خدمت دار و ملکی گرداران باغ خان و فوجدار سے سمارن و بر بخت الدولہ خان غنائت
 شدہ و از خان وغیرہ رسالہ داران پادشاہی بنا بر جہت عظیم الدولہ خان مقرر گشتہ گردید و سوارش آقا ست گردیدہ پاسداری
 سے کردند آخر بدشش و ہفت روز نہایت کشیدہ خانہ خود مساودت نمود و ملازمان خود را بر طرف نمودہ منور سے شد و در
 ہمین سال بعد عید انجمنی ستارہ ذوق بمقدار یک گز از سمت اس مائل بہ چوبہ در برج جدی نمودار گشتہ ہر روز فری می شد کہ
 بطرف شمال سیر و در قریب یک ماہ نامدہ بعد ایام عاشورہ معدوم شد و روز چہار شنبہ پنجم محرم ہجری شروع سال پنجاہ و پنجم از
 ماہ دوازہم ہجری سے نبوے صلی اللہ علیہ وسلم نور و ز شد

ذکر سوانح سال پنجاہ و پنجم از ماہ دوازہم ہجری سے نبوے صلی اللہ علیہ وسلم نور و ز شد

روز پنجشنبہ پانزدہم جمادی الآخر سے سنہ مذکورہ قاضی القضاۃ ناج محمود خان انتقال نمود و روز جمعہ بیست و سوم ماہ و
 سال مذکور خدمت قضاہ امیر الدین خان مفتی مرحوم و خان مذکور بطل سے خلعت خدمت سوار گشت و روز یکشنبہ دوم
 رجب سال مذکور شریعہ الدولہ خان صدر اہمد و پسر پسر حلقہ فرخ میر سے انتقال نمود و ہمدین ماہ و سال قرآن المکرم و از خیر اسد
 موافق نیچہ جد بلکہ لہجہ راہی سے سکہ گواہ و اہتمام میرزا خیر اسد و شیخ محمد عابد ہندس در خدمت شاہ ہر اے آغاز و انجام یافتہ
 و در اول سبیل موافق نیچہ الی بیگی شد و روز شنبہ ہفتہ ہم شوال المکرم سال مذکور با ز عظیم الدولہ خان بے اذن و اطلاع

وزیر و پادشاه از خانه خود گرفته تا صد لاهور گشت و همان روز برای تعاقب و گرفته آوردنش پسران اعتماد الدوله وزیر و جبار علی خان
 نیکیا شی سرور و سواران ملازم توپخانه پادشاهی با دو هزار سوار و سلاطین و سوار کمانی و افواج دیگر متعین شدند و عظیم السعدان با کشتبان جام
 قطع سنبلان خود در پشت روز بلاهور رسید و ذکر کاخان ناظم لاهور که با عظیم السعدان همزلف بود و در اینجا خود بلا سارده قیل و دلب
 و دیگر لواتم حمایت انصر تواریخته داد و پسران وزیر و ملازمان با طایاری رضا افتخار نموده و تفقدات فرموده عظیم السعدان را حواله آنها
 کرد و خوشنود واه حضور ساخت و بهنام عظیم السعدان روز پنجشنبه چهارم ذی الحجه سنده مذکور شاه جهان آباد رسیدند و عظیم السعدان
 در قلعہ پادشاه بعد چند روز مقصد گشت و در آخر شوال سال مذکور قرآن شین در برج سنبله گردید و روز دوشنبه
 هفتم ذی القعدة الحرام سنده مذکور پادشاه بتقریب کسیر و شکار در باغ متصل قصه لونه رفت و از بیستم ماه مذکور
 پادشاه را اثر مرض خفای و ذرات کتب که از پیشتر بود اشتداد پذیرفته تا اس در خارج بدن و تشنیه و مجاری اکل و شرب
 و نفس بهر سینه قصه بسیار کشید و شب بیست و ششم قصد نمود در خوابانید و صحت نایافته از شنبه یکشنبه ساج ماه مذکور
 داخل قلعہ گشته شفا یافت و در پنجشنبه بیست و چهارم محرم الحرام شروع سال پنجاه و ششم از ماه دوازدهم محرم
 نبوی صلی الله علیه و سلم نوروز شد

ذکر سول خسان پنجاه و ششم از ماه دوازدهم حیرت مطابق سال بیست و ششم جلوس محمد شاه

روز دوشنبه بیستم جمادی الاولی سنده مذکور محمد الدین خان میرانش که خاندانان پادشاهی هم بود در حضور برای کورنش
 حاضر گشته از شنبه شنبه بلا سیه مجتبه قیلا گردید و بدر و معده که بهمان جهت عارض داشت با علم آخرت شتافت و روز
 جمعه دوازدهم ماه و سال مذکور حفیظ الدین خان پسرش بطاعت خلعت مانعی و کمالی خدمات پدر مع افتخار بزرگی منصب و
 بالکی جبار در سرفراز با قیام چهارم و میرانش و خاندانان پادشاه شدند و در ایام ماه و جب سال مذکور فرامین
 و شقه نامه خاص شاه عمده الملک امیر خان بهادر و ابوالمنصور خان بهادر و صفدر جنگ و زر کاخان بهادر ناظم لاهور و ملتان
 و اوجایت سنگر و امور و امیر راجه سنگه سواری و دیگر امیر متعین طلب حضور شرف صد دریافت با صفت جاه هم حکم آمدن
 بحضور رفت اما بنا بر ضعف پیر و آسائش و جاه حکمرانی شش صوبه و کس چون فرور تے دلی نبود و عذر خواسته نشاند و
 کمربست بر تخیل ملک کرناک سببه اول قلعہ ترجینا بی را محاصره نموده مفتوح کرد و بعد از آن ملک ارکات را از قوم نوایست
 و تزارع خود و راجه دیر راجه سنگه ختم شعبان که سده بود یا سینه در ماه مذکور علی اختلاف الروایات فوت شد و در سانه
 از زوجه که او مع در و دوسه مخا و سار تریا جسد لاجه مذکور به دستور معین و کسمر که عادت جنود است سوخته با مصلاح هندستی
 شدند و بیست و شش کس را س شتات فو قانے یا س زده

ذکر ورو و عده الملک امیر خان بهادر و ابوالمنصور خان بهادر و صفدر جنگ و حضور و آمدن میرزا اهل ملوک

پسر زر کاخان خواهر زاده وزیر از لاهور

بعد و در شقه ماه پادشاه صفدر جنگ که از سابق دم اخلاص و اتحاد با عمده الملک زده خود از جمله متوسلان
 آن ولاد و دومانے شمر دنا س قبول و انتفاع امر مذکور برپا و بخاره عمده الملک گذشت عمده الملک

وفاق و اتفاق چنین تقدیر سے باخود در حضور ضرور و صلح امور شمرده ترغیبات فراوان نمود و صفدر جنگ حسب الاشعارا و تمیہ
اقامت حضور درست دیدہ و ذکر مسرت تمام فرمود بات افتاد و بعد از بعضی گفتگویی خود را کہ اول ادنی لازم سرکار او و از خدمت گزاران
حسن اخلاق با علی درجہ اقتدار رسیدہ بود بہ نیابت موصیہ تجویز فرمودہ و چند روز سے بنا بر حضور عثمان و ملازمان سرکار و اسباب
اسفار توقف نمود و مدہ رسیدن بدار اخلانہ شاه جهان آبا و بعد اندک زمان سے از ورود عمدۃ الملک با و داد و عمدۃ الملک
مدتی بسیر قبل از صفدر جنگ از موصیہ الہ آباد کوچیدہ روانہ دار اخلانہ گشت و سید محمد خان ایوانی را کہ از قبل او حاکم کوٹہ و در شہر
آیتے بود بر موصیہ نائب گذشت و در ویکاشینہ نیست و نیم ماہ مبارک رمضان از سال مذکور وقت مبارک قلعہ مبارک شہر ہی بر سمل
دریاسے جمنار رسید و آخر روز شنبہ غرہ شوال روز عید وزیر المملک عثمان الدولہ بہار را با استقلال عمدۃ الملک آمد و ہر دو ہر دو
بسوار سے یک فیل داخل شہر شاہجہان آباد گردیدہ وقت شام عمدۃ الملک بشارت کورنش با دشاہ و قبیل توہم سر سلطنت
مشرقت و مفتوح گشت و در او اوسط شعبان سال مذکور فقیر ہر کباب والد مرحوم و ضرور و شنباب روز سکے ساعت شصت
صفدر جنگ از رفیع آباد آورده بارادہ حضور مقرر بود و سیدہ مذکورہ کہ مرکز دولت صفدر جنگ بود رسیدہ سید بیگ خان دار و
دیوان خانہ صفدر جنگ حسب الامر آقا سے خود با استقبال والد سیر و آمدہ مرحوم نور را سلازست صفدر جنگ برد و والد ملازشت
نمودہ چون فوج و سوارسی او تیار و انتظار ساعت مختار بود ساعتی در خانہ سید بیگ خان توقف فرمود و بعد ساعتی عبد الوہاب خان
منجم با شہی آفتاب را در صراط لاب دیدہ و بعد صفدر جنگ اخبار نمود و صفدر جنگ سوار گشتہ داخل محل خانہ خود کہ قریب ساعت
انقبادی داشت گردید و بعد روز سے چند اہل شہر رمضان المبارک کوچ فرمود و مع اہل عثمان روانہ دار اخلانہ گشت و بر
لب دریاسے انگار رسیدہ مابین قنوج و کین پور کہ فرار شاہ مدارست سہ چار روز مقام نمودہ بستیبن پل از رشتی با سے
رکاب زمان داد و بعد تیار سے پل راجہ نول را سے نائب موصیہ را عرض گردانیدہ و خود فرمود والد را خود جاری سرکار خیر آباد
دادہ ہر ماہ راجہ نول را سے خصمت می کرد و گفت کہ شمار خج سفر کشیدہ رسیدہ آید چند روز را سودہ اگر صحبت میان شما و نائب
برابر باشند خواہید ماند و الا بخیر و یا خواہید آمد والد میر و صحبت راجہ نول را سے نپسندیدہ ہر ماہ او فست عید در نوج کولی جا سیر
آمد صفدر جنگ در ان روز مقام نمودہ مرحوم عید کہ عبارت از فتن مصلی و متعلیہ بہت خیمہ از لشکر بفاصلہ بر پا کردہ متقدیم
رسانید و بعد از ان طے منازل فرمودہ متصل بدار اخلانہ ریزہ شاہ محمد خان بہادر خیر جنگ پسر سیاحت خان بہادر سخاوت خان
بر بان الملک کہ خالوزادہ صفدر جنگ و براسے خود امیر سے بود مع راجہ بھی نراین وکیل صفدر جنگ و دوسر منزل شہر تہقان
آمد و صفدر جنگ بتاریخ کہ این وقت فقیر شدہ کر آن نیست بر لب دریاسے جمنار رسیدہ از طایفہ منزل بود و جیدہ با کمال تحمل
مع فوج مغلیہ و ہندوستانی کہ ہر یک سوار خوش اسب و خوش یراق بود مخصوص فوج شنے کہ لباس بدن از سرقلاط متلون
و ساز با سے نقرہ در کسبان ولایت گزشتند و عمارت مای اخیان زرناری و حوضہ با سے طلالی و نقرہ و سہ نشان فیل در نہایت
شکوہ با فوجیہ بنوہ بود کہ البتہ کم از دہ ہزار سوار و خواہد بود و محاذی قلعہ با و شاہی اول روز رسیدہ اتفاقا شنب بارانی باریدہ
ہو اوصاف بود و صفدر جنگ موافق فضا بعد از ویسوسے برج شمن دیوان خاص کہ طلالی است و مثل خورشید می درخشیدہ از فیل
فرود آمدہ سلام و آداب سلیمان را و بے تحمل آورد و لمحہ استادہ بعد گرفتن عطاسے گل از قبیل طرہ و حاکم کہ با دشاہ محبوب
خواہر سے محلی خستادہ بود با سوار شدہ بہ فرود گاہ برگشت با دشاہ ہم از شاہ سے فوج و سوار سے او کہ از برج شمن
سے نمود و بخون شاہہ و آخر و فتح بنید با ز دہم ماہ شوال سال مذکور کہ ساعت مختار ملازمت با دشاہ بود و نزدیک بقلعہ

مغلیه رسیده زنده گویان آنها باز گرفت و بر خنجر و رجم و بطنه را مقتول ساخته به بنارس گشت چون صفدر جنگ در حرات او
 سلطان بود و مقتش با او در گرفت و در شاه جهان آباد ترک زفاقتش نموده فرالدوله را که نامی داشت بگرفتن موبهجات بر تخت
 در قیام آن داشت که در اوردان فرج مظفر را از ازل از زبان صفدر جنگ با خود گردیده و سامانی بر صورت بهم رسانیده هر چه را بر مغرب
 دست خود مغلوب و صوبه نگه داری را مسخر سازد بعد از آن هر چه از کشتش بر آید بممل آورد چون فرالدوله سعی نموده بند و غلعت
 آن صوبه را بدست آورد و فرج مظفر را که در ملازمت صفدر جنگ آسایش یافته از ابتلاست اطاعت و محنت و زفاقت
 نا در شاه بر آمده بود و محمد یار خان را می شناخت که شراره ایست از آتش تهر غضب نا در شاه بر سر بردن با او همان جا نگاهداشته
 لازم دارد و از زفاقتش سر باز زده در می به ترک ملازمت صفدر جنگ نشد مگر قلیلی که با او در بین توکل و حقوق حساسش بر گردان
 داشتند هم آهیش گزیدند و محمد یار خان با همان قدر مردم فرالدوله را همراه گرفته گجرات شناخت و دست و پایی زوایا بنا بر
 تلمت مقدر و در اوجایه و ملاسه اراده او صورت نگرفت و با فرالدوله که پنج محض بود و محبت او و اوقاف و یقینا دینار بر از زفاقتش
 منجر و با وجود خلق خط هازم خدمت نا در شاه گردید چون رسید نا در شاه گفت باطلش من رسیده چرا باز زدی غرض خدمت
 که گشته شدن از دست چون تو جو اندری بر زندگی در میان نامردان مرغ غمزه و بدرگاه آورده ام نا در شاه را عذر خواهی
 او خوش آمده قلع صوبه جدید را زلفش شید و بگلیگی فارس یا هرات گردانید و فرالدوله در غلبت او اسیر و مستگیر میده گردیده
 بعد خرابی بسیار از شاه جهان آباد برگشت و منفر و سه بود نام در درویشیه پنجم ذی الحجه پنجاه سال با ران بسیار و لنگر گنجیم و پیش
 اکثر جا با بارید برق در عید شدت بود و پانچم اندرون قلع در دیوان عام برق افتاده دو اسب و دو کس مملاک و دو کس
 و گیکه بیوش و کر شدند در روز دوشنبه بیست و پنجم ماه مذکور بر سر پسر شیخ سعد الدین غلعت ماتم مر حمت شد +

ذکر وقایع سال پنجاه و نهم از تاریخ دولته العظمیه و آنکه در سلم مطابق نیست به قلم جلیک

روز شنبه غره محرم الحرام سنه یک هزار و یک صد و پنجاه و هشت هجری غلعت دیوانی تن بعد از محمد خان کشمیری از انتقال شیخ
 سعد الدین غلعت شد و او همان روز دیگر بیست و نه بضعه کاغذهای ضروری و خط نمود و در دوشنبه ششم ماه صفر نوروز شد و هجری
 سال پنجاه و نهم ساله مالکند را از توابع خیدر آباد و محاصره نموده از دست مقرب خان و کشتی بخونه تسبیح خود را آورد و هجری
 سال چون با در شاه بر چنان اعتمادی بر اماری تواریخیه نمود و سعد الدین خان و پسرش حفیظ الدین خان از مشروران آن صفیاء و
 و محمد الدوله و محمود آهنا و حفیظ الدین خان از خدمت دار و لکی توخانه که کار عمده و حرمت جان و مال را مونس یا در شاه
 و زمین کار نگار و دست معزول نموده بمصالح عمده مملک رویش بیهیم صفر اول روز صفدر جنگ را به بنایت غلعت خدمت
 میر آتش سرفراز فرمود و بنایت بطعت و محنت نموده اظهار توقعات و خاداد را در حقوق ملک خواری از امیر نگور زبان
 آورد و صفدر جنگ تیشخانه میر آتش بقدر نشان و شوکت خود در قلع آراسته از آن باز آقا است خود در طبعه مقرر فرمود و بر سر
 خاطر و الدوم چیکه سکند از با در شاه گرفته و الدوم بقبول یا در شاه بنا بر ادراک غرت کوشش برد و غلعت خدمت مذکور دانند
 پوشانید و دفعه دوم در دفعه نقی علی خان و در این آوان مناصب مناسب و خطابه های خالی یافت و چند ماه در خدمت و لنگر نیم
 در او فرما مبارک رمضان خدمت صفدر جنگ آنکه در این وقت قلم آراسته گرفته اگر از مدتی عمل سکنی و غنای
 و الدوم با جده و برادران و عم و خانی چای نموده با احترام و در این وقت قلم آراسته گرفته و در خدمت سبک ناظم بلده

و در

مذکورہ وصابت جنگ نیز فراتے تحقیق بود و او غلام تبرانی مع سرخ مرصح بہادر و برادر غنایت نمودہ باہر سال بعض کشت و کلاک کم کرد
و پیغام و مبالغہ غلط نمودہ فرمودہ مخلص گردانید و غزوہ دہلی فتحہ سال مذکور بغیر باہر و درجہ ایمان مع انجیر بختیم آباد رسید و در سرخسینہ
جویم جیادی الانر سے سال سطر یا بل در المہام ہمارا جہت ہی سنگہ سواکی طفت راہ ہر سراج جے سنگہ تونے لازمت بادشاہ
نمودہ بعلط سے خلعت پنج پارچہ سرخ و قرمز سے یافت و در یکشنبہ یازدہم ماہ مذکور بنا بر قریب تقریب پیر ہمارا جی مذکور کسب المطلب
بمختور آمدہ بود و ہم راے آوردن او پیش بادشاہ بواسطت خود وزیر الممالک اعتماد الدولہ نزدیک سوسے کاغذی تحریکہ اور فتحہ و ساحتے
نشدہ بمغرب خاتم خود گشت و آخر و زوار ہمارا مذکور بخیمہ و زبر براسے حصول ملازمتش آمد و غیب شنبہ بیست و ہفتم رجب ہمدین
سال ہمارا یونکت برادر محمد فرخ سپہرین عظیم الشان انتقال نمودہ در جوار عزو از خواجہ قطب الدین جی بختی مدخون گردید و در یکشنبہ
بیست و ہفتم شہان چہن سال خود جیادی گویا رجمدہ الممالک ہمارا در از تغییر خضر خان و مویہ دارے کشیہ بمقتدر جنگ ہمارا در از قیسہ
اسد الدولہ اسد یار خان ہمارا در انسان مخلص غنایت گردید و این اسد یار خان دست گرفتہ و ہجرتہ آوردہ عمدہ الممالک بود و
ہم ایسے او بیچارہ منزوسے و خرم از تقریب بادشاہ شد و یک یک بالانہد ہر دو امیر بجائے خلعت و مہمت گشت مقرر جنگ
بر و زغال و زانو و شیر جنگ را رخ فوسے از مغلیہ دہند و ستانے بقدر حاجت براسے بند و بست و تاجا خستاد و شیر جنگ
در انجا قریب ہمدار اکرم در شجاع و گردن کش و تاجا بود و ہمد و پیمان در ورغ ستالی کردہ طلب و دست و دہندہ مدتش با او
و خاک کردہ متید غرض گردانید و ہسل مدتے در تاجا ماندہ و تفرج منہات آن بلکہ جنت نظیر نمودہ از سیاب خان را کہ یکے از
رتقاے مقرر جنگ ہسب ہمد غنایت مویہ مذکور گذارشتہ خود معاودت بشاہ جہان آباد نمودہ و از غیب شنبہ ہفتدہم ماہ
الممالک و مغان سال مذکور بغیر الدین احمد خان کہ از مدتے در قطعہ بادشاہی محمودس بود و تحت زندگی با عالم افزون کشید و با مثال
و اقران خود ملحق گردید و دوسہ ساعت از روز مذکور بر آمدہ نقش اورا در خانہ انش آوردند اعتماد الدولہ بنا بر قربت توبیہ از تاجاقت
ہجوم مردم بسیار در آن مکان کہ جمدش افتادہ بود بنا بر آمدن وزیر و برادر ادا اتفاقا آن مکان تہ خانہ داشت بسبب کثرت بار
مردم یا بنا بر سببی از اسے باب خفیہ صفت آن تہ خانہ فرو گشت و وزیر و اکثر مردم بنا بر تاخیر در آجال شان محفوظ ماندند و
لاش اورا بردہ در جوار از ارشاد نظام الدین بجاک سپہر دندہ و آفرامہ ذیقعدہ سال مذکور از انجیرین در اول برج سیزان و بنا بر
رجعت بار دوم آفرامہ مقرر در سال نجات و ششم ازمانہ دواز دہم ہجرے و بار سوم بنا بر استقامت آفرامہ برج انشانے
نجات و ششم ازمانہ دواز دہم در آخر برج سبیلہ شد و ششم یا ہفتم ذے الحجہ سال مذکور سلطان افرالدین سپہ کلان
میرالدین فوت شد

ذکر سو سال نجات و ششم ازمانہ دواز دہم ہجرے بنوسے کہ سال میت و ششم جلوس است

علی محمد خان رودیلہ کہ نام او بنا بر بیضے تقریبات دشمن احوال کشتہ شدن سمیت الدین علی خان و فرزانہ اسمہ در دہم مذکور
شد اگرچہ بہر بہر ویرودہ افغانے بود و دویہم ادم کہ کذلک اما بہرہ از شجاعت و لیاقت سرور سے دہشت و از غفلت و آدم
طلبی وزیر الممالک اعتماد الدولہ مذکور کار سے اور وقت گرفتہ با وجہ اقتدار رسیدہ بجلی از احوال کہ سیاب عروج اول جارس افتادہ
وہ قبائل آنکہ اول بطور حادہ در آن ملازم علی موسوم ادا و اول دہم از آن بودہ از زبان قشائی و دیگر خبر نمابند و احوال کلام
و در آن دوا صاحب نام گم گردیدہ و در ملازمت ششم سال مذکور وزیرالدین سپہ کلان

و حاکم با قنبر آمد و آقا بود و اندر زندگانی نمود و در جاده و چشم او میگشاید شدن سیف الدین علی خان مظلوم برادر امیرالامیر حسین علیخان
شیدم قوم نابرا نیکو رو و هیله نیکو را عظیم الدین خان در قتل سیدم قوم بر یافت حاکم مراد آقا و شکر با بود و تمام خود را خرد و دو
رو ششاس و زیر صاحب منصب و جاگیر و حاکم بعضی بگنات آن دیا کردید چون صاحب عزم دارد و بود و بر قریب و تبسیر در
تفریح محلات قریب جوار کو خید و بطور اجاره از جاگیر در آن آرم طلب و وزیر بے خبر بدست آورده اقتدار یافت و فرزند الدین خان
و غلغله الدین خان که از شجاعان زمان و حاکم با قنبر مراد آقا و جاگیر و زیر بود و اندر گذشت بعلوم آفرت رفته و انجام افتاد در
نمره آنها و ملت نموده اکثر س از دوسا سے فرزند کوه را با خود رفیق گردانید و خانقاه نمود که از صدمات افواج
ایران آواره و شست و آبار بودند با شستار افغان دوستی او جوق جوق پیش او رسیده ملازم گردیدند و علی محمد خان بلقیس
رو هیله در قوم شهنش گشت چون اقتدار فراوان یافت و کسبی سلطنت و نفاق امر اسے دون بهمت و نهنگ و کسب خرق و زیر
در شرب دم و محبت قریطغان گل اندام بر مغنه غمیر او مرخ شست قمر و زریده سر از اطاعت و انگذا رے سرکار و زیر چند وزیر
را چه هر چند را که از قوم رو را بود و نائب صوید نیکو گردانید و اسباب حرب از قبیل توپ و بارنا سے بسیار و دیگر با محتاج از
سرکار خود داده حکم بنگار شستن فوج هر قدر که خواهد و در کار داد و با نظام صوید نیکو و محلات قریب جوار و تبسیر و گوشمال
رو هیله در تبسیر و دیگر کشتن با موز سرور را چه هر چند به محلات متعلق خود رسیده و فوج از سوسے لازم گرفته با سامان موخو
در کمال خود حکمرانی پیش گرفت و رو هیله اسلحه و متاع شست و شو و پیراها سے اطاعت و انقیاد داده و غلغله نصیبت و از ملک تحقیق
در محلات و شتو و سوسے خواست هر چند نظر بکثرت فوج و حکم وزیر و امید امانت از ولسمتات و در مطلق نسی پذیرفت و
با او در مقام کاوش و نظر بر انداختن و از نوح و بن بود و رو هیله حال بدین نوال دیده و بارنا و سوسے قوم کشتار نمود
چون افغان اکثر صاحب جرات و سوسے باک و در قبیل زیندار سے و تبسیر مالاک چالاک سے باشند هر چند را با خود در کمال غنا
و عداوت دیده و علی محمد خان را اشاره جنگ او نموده درین باب همه هندوستان شدند خان قوم سوسے محارب گردیده لشکر
آرست و جنگ را چه هر چند بر خاست و وزیر میاسے مدد افتاد و گشت و از جاسے خود خید و مقابل گردید چون تلافی عسکرین
قریب گشت و چند آن فاصله در میان نمادند و آن که در شستن و قبح تاریخ بوده تا اثیرات اجرام ملو سے در عالم کون و فساد
بلکه در مقام کشتار و بجای آفت برابر با خان قیاسات میدانند هر چند بوجوب حکم پیران تخم نظر تاریخ موخو و دشمن را
گردید جنگ در قوی و انداخت و گرد و حشر خود در سراسر سوسے و توپا جیه خواست که با نام معد و زار رسیدن روز بود و ملطاف
و آمد و رفت سفرو و سل گذر اندر و هیله برین جلد شست گردیده چون هر دو لشکر نزدیک بوده اند ششی شهرت ملازمت و
ملاقات باراج در صبح آن شب داده و هنگام حشر لشکر و سوسے خود آرست و ساسے از وزیر آمده بر لشکر هر چند که غافل بود
برخت و آن هر که در پیش منام اشتغال داشت هر چند خبر و در دشکر افغان قریب سکر با در ساندند همین جواب بر
زبانش بود که از تاریخ جنگ و سوسے نیست تا فوج رو هیله در سکر آمده و در زندان خود و جو دشمن بر آورند
و پیا یان کار پر شش مونی رام که کجین و جمال شهرت داشت با سعد و سے از غلغله سوسے آمده راه آفت گرفت و هر چند
در پیش گاه خود که شست بود و درون بر خاستن و گلا سے بر کشتن را اثر بر رفت و علی محمد خان را اسباب فراوان و فاع
سے با یان بدست آمده و فتح در کمال غلغله نهایت سهولت و میگشت و اعتماد و دل و سے شرم و فنگ بدست آمد شش
خبر از خسته زن خود و غلغله پور سے رابع پسر کوکاش معین الملک که پیر منو شهور بود و بمصالحه فرستاد و علی محمد خان

در معین دیا که شط پور سے بحر بود با معدودے از ملازمان خود سو اسے کشتی آمد و ملازمت یکم و پینش نمودہ مالگزار سے
 و معاملہ را انفعال دادے گویند کہ با دختر افغان نہ کو رست معین الملک ہم مقرر شدہ بود اما از نکاح و ازدواج او خبر سے
 سموع نشہ خلاصہ از ان زمان ہر قدر اعلیٰ مقام کیوان رسیدہ مراد با دو بیلی و اولولہ دیدار کن دین گذرہ و سنبیل و امیر و دیگر
 حمالک تن ضلع آہستہ آہستہ در یہ قعر نش در آمد و قریب سی چیل نزار افغان در دیکھلہ ملازم رکاب نش شدہ دم و زمرہ و اقتدار
 نزد قبیلہ حمزہ الملک و مسند رنجک بحضور رسیدہ ہر اعلیٰ سلطنت گردیدند با دشاہ را بر مضامد وجود افغان نہ کو رستغیہ
 ساختہ دلالت بر تہنہ و استعماں او نمودند با دشاہ نصیحت مخلصان پذیرفتہ و خربشہ شنبہ ساعتی قبل از طلوع آفتاب
 ہیست و جام محرم اکرم سال نہ کو رستماع ولید اعیہ گوشمال افغان سلطوہ اعلام نہشت بر آفرشتہ در باغ لونی نقل مکان
 نمود و بعد از انفاکے سیزدہم صفر از سخا کو حیدرہ دریا سے ہیستند و از آنجا آمدہ سنہ زردل اہلال فرمود و در جمع ہیست و دم
 صفر سادات خان بہادر و زور افکار رنجک خالو سے ملکہ زمانے را بصوبہ دار سے و قلعہ داری دار املاک شہنشاہان آباد فرمود
 نمودہ بمطالعے کا بنے بلوس خاص کہ در ان وقت با دشاہ پرتشیدہ بود و عنایت شیر افغان خاص شہید و خان مرقوم آخر دراز
 لشکر کو حیدرہ شہنشاہ متعل شہنشاہان آباد رسیدہ و روضہ شہیدیت و سوم ماہ نہ کو رست اقل شہر و در روضہ شہیدیت و ششم و اقل
 مبارکہ گردید و یکار خود اشتغال و زریہ ویا دشاہ اول ماہ ربیع الثانی در سنبیل و در ادو خوش بقعہ ہر ان رسید علی محمد خان
 نائب رنجک با دشاہی در خود نہ بدہ قلعہ بن گذرہ معین جیت و افواج با دشاہی قلعہ را محاصرہ نمودہ مظفر فرمان بود قائم الدولہ
 قائم خان بہادر قائم رنجک خلعت محمد خان بہادر مظفر رنجک بخش از دار الملک خود فروخ آباد دوح فوج بسیار و لشکر با دشاہ سے
 رسیدہ بواسطت ذریہ حصول کورنش با دشاہ منتظر گردید و راجہ نول سے نائب موبہا بودہ کہ ملازم مسند رنجک بود با فوج و
 اسباب شائستہ حسب اطلب آقا سے خود نیز رسید چون در میان لشکر شہا سے در راجہ نول سے قلعہ نہ کہ بود و احوال
 سے رفت کہ ملے محمد خان چون دشمن جیسے خود مسند رنجک را سے دند و وزیر ہم با افغان دشمن شکست رونق کار را سے
 مسند رنجک سے خواہد مباد و ہنگام عبور راجہ نول را سے کہ بہرورت نزدیک بقلمہ خواہد آمد افغان مرقوم راجہ نہ کو رستما
 یافتہ در ان طرف قلعہ با او محارکہ کند و سیم رجمے را راجہ نول را سے رسیدہ موجب دین مسند رنجک گردانند و مسند رنجک
 از با دشاہ سہستہ ان خودہ با فوج خود با استقبال راجہ نول را سے رفت و اورا بہر ادو گرفتہ در کمال کور و از معین لشکر وزیر
 لشکر کا خود رفت و راجہ نول را سے نہ بلا زمت با دشاہ رسانیدہ انوار عطا یا براے خاطر داریش و آبرو سے خود با و دشاہ
 و القصہ چون وزیر بلاست تخیر نفاق و زریہہ با ہمنہ فرما کہ علی محمد خان با وزیر خودہ بود و حق اورا علی الزعم حمزہ الملک و مسند رنجک
 گرفتہ در باطن تقویت او سے نمودہ و ہر دو ہر نہ کو رستم رو میلہ را با فقہار او گذارشتہ و بقتاب از انکار او صلح شہر دند و وزیر و سلم
 عقد قصصہ است افغان نہ کو رستہ آفر و رجمہ سوم جمادی الاول سے سنہ یک ہزار یک صد و پنجاہ و نہشت ہجری دشاہ سے اورا
 بہستانی پیچیدہ بلا زمت با دشاہ ہمراہ خود آورد و با دشاہ با ستم نہا سے وزیر حکم کشاد و کوتاہ سے او وزیر دادہ فرمود کہ کن
 سوال شہر فرمودیم و دم در اسے منجلی اموال و اسباب قلعہ ما کو رستہ و غیرہ غلات کہ بری خراب سیاہ فرہم کردہ بود بسیار
 ہیست آمد و بعضے تہیاسے کو یک و نقد و جنس غیر غلہ و چند مغرب توپ و دیوچ خود مگر قلیلے کہ نزد قائم خان امانت داشتہ بود
 ظاہر گشتہ و اعلیٰ کار با دشاہی گردید و در دہشتہ پنجاہ ماہ نہ کو ریش حمید بطرف شہنشاہان آباد و روانہ شد و با دشاہ مہجرت نمود
 راجہ نول را سے و قائم خان بخش مرخص شدہ بیامای خود رفتند با دشاہ ہم عنان فتح و ظفر اول و روضہ شہید غرہ جمادی الاخر سے

سال مذکور بطلان آن خبری است که در نقلی از اجماع آباد گردید

ذکر فوت بعضی از سال مذکور و بعضی سوا آن دیگر

در آن ماه محرم نوازش علی خان مرحوم بهجت حتی رفته در آستان قدم شریف مدفون گردید و در بختینه چهارم سفر حضرت خان پسر کلان امیر لام مصمم آمد و در خانه دوران آفتابان خود و در قبه بزمه خون شد و در بختینه ششم با سفر فرزند و در نصف اخیر ماه ربیع الاول سال مذکور اسدالدوله اسد یار خان مرحوم انسان تکلم بهجت آبی رشت بخش او را با کبریا و کرم ولد و سلطان او را با این بود و در ده خنک اسپرند و در خنک کار بر خنک یار و دیبا دی ملوک اشتیاع میزونی داشت و در بقدرت خود خوب می گفت بدین شرح عمده الملک او و جعفر علی خان که این عزیز هم ازین قبیل و با والد مرحوم می آید و بود و خوش الله که یکی خان و یک شخص دیگر که این داشت نام او در ظاهر مانده ملازمت پادشاه نموده او و آتی خان در اول روز ملازمت نیز آری و در شخص دیگر چار بنیادی شدند جعفر علی خان را وقت عمده الملک گزیده ترقی دیگر نکرد و آتی خان با آسمان آن قرب پادشاه در وقت رسید و خوش گذشت و اسد یار خان هم تانی می بود و خوش تر از این صوب و اسدالدوله مخاطب و صاحب ایی در تاق گردید و رساله او بنجر اسوار و بر باغ شمشیر از اسد یار پادشاه است و آخر عمده الملک به کینه آنکه بر اشل جعفر علی خان و دیگر ملازمانش در کلا نهاده بعد و از اهل آباد و گرم نمودن محبت با پادشاه خزان محمد شاه را در وقت سفر ما خنک رساله شمشیر در باغ بر طاق کشاید و وجود خوبیا بسیار ازین حرکت معلوم خلافتی که گردیده حالات خوش از اسدالدوله گوش سپرده و به خوبت می خواسته از انجمله یکس آنکه حاجب که عبادت از وجود است یک صمد و چهل نفر ملازم بوده اند و هر روز بختی که اسد یار وقت نبوت بر در دولت سراسر او ساغر می بود و در این روز یک یک روز یک جماعه و در با جماعه مذکوره و در دیگر جماعه و در دیگر با وجود این حال جماعه مذکوره از آن رحمت مردم و شور و فوفا که در حضور اهراسه معتقد را در اسیر غیر معتقد این زمان می نماید که منوع بوده اند و فقط بر اسه نام و در حق ملازم که مردم محل بر ذرات و کل او تمامند ملازم داشت و با جماعه هر چند در تهنه او می از و در ملازم مسلک مساجد و برادران می بود و بهر صورت مردم از خود خوش بوده و در غریب و غریب و از همه این در با می از شایع طبع او با بود و بخت افتاد و با می که با صمیم شفیق می باید زیست که مناسب رفیق می باید زیست انسان این بزم می که شکر و گل زیست که یک چند بهر طریق می باید زیست و در ایضا که قصه شیخ و شاب با یک گفتن که که شکوه نان و آب با یک گفتن انسان نام که گفتگو لابد است که افسانه بر می خواب با یک گفتن و در دو بختینه نوزدهم جمادی الاخره سکنه مذکوره خبر رسید که در دوازدهم ماه محرم قهرم و در دو بختینه ذکر یا خان ناظم لا هو از این سراسر غرور بختی زیست و در یک که مراد از ذکر یا خان بود این خبر شهرت نداده بهر یک خان پسر کلان ذکر یا خان را که خواهر زاده و در دو بختینه و در پنج بود در ظاهر به جماعه دیدن بدش آخر جان روز از پادشاه نصرت و پاینده و در روز بختینه بیستم ماه مذکور اول صبح که چیده بر شایع استعمال ملا می خواست فیه جماعه بهر تنگ داشت و در وقت بعد از ظهر مذکور مشهور شده و در در اتم شش و بعد از آنکه از رسوم تعزیت و در دو بختینه بیست و ششم بهر و پادشاه در وقت و در آستان روز علامت می الی بن خان صاحب خدمت بیوات فلعت خصمت بنا بر ضبط اموالی ذکر یا خان یا نشسته ملازمت و در دو بختینه نهم شش سال مرحوم بعد از فلعت موبه داره و در ملازمان از آستان ذکر یا خان و وزیر الملک و امادالدوله رحمت شده و در ایستاده و در یک که در ایستاده ذکر یا خان خواهر زاده که خود تقوی پیش فرود آری بیان هر دو در این خصوص است اینجا می رسد

شاه نواز خان میرزا ایلر برادر ارکان خود یکی خان را بقید ساخت یکی خان بنو چند سے بھیلہ عمر خود در خان طلبہ سے نہاں گشتہ
از مستغفلان کہ بر درجہ ملی او بودہ اندر مالی یافت و باعانت بعضہ مخلصان اسپ خاصے دست آورده بجلد گامی اسپ مذکور از لایق
گوشینہ در معد و ایام شاه جهان آباد رسید و از مخالفت سیم کار گئے خود با و از گین کہ درہ لباس فقر در دروغا گشت بر سر خودہ جائے
بر نر شهر ساخت و از اسپم براسے نام نہادہ براسے خود گئے و شیعنی مقرر کرد چون دما دوزیر و صاحب سیم و وزیر و چند کس از رفقا سے
او نیز پیرو سے آؤنودہ چھان لباس پوشیدہ و وزیر فقربا سے قناعت و وزیر بندہ و شاه نواز خان بر و سادہ حکومت ہر دو محبوبہ ممکن
گشت و در و زوشنہ خانزدہم شجیان اسد اللہ خان برادر ارکان عمده الملک در اکبر آباد رحمت ایزدی پوست و وقت نصف شب
پنجشنبہ نهم شوال سال نو کرد و زمانہ شاہزادہ میرزا احمد بن محمد شاہ یا و شاہ بہر سے متولد شدہ

ذکر سوانح سال پنجاه و نهم از ماہ دروازہم ہجر سے نبوی صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم کہ مطابق بہت با سال
بیت و نهم جلوس محمد شاہ

بروز و شنبہ بیت و ششم صفر سال مذکور نوروز شد و در ماہ ربیع الثانی سال در قوم غلام محی الدین خان کہ براسے ضبط اسواں ملک یا مانت
رفتہ بود و سپر افش بعض اسباب و جناس و قلیل زندہ شد نام ضبط گشت زشت خاندان باریہ تیوریہ است عوالہ اش خودہ بودہ
آورده و حضور گذرانید و اعطاسے بالکی جمال دار و رضا و منصب ہزار سے سرور از شہ روز جمعہ سنہ دہم جمادی الاولیٰ ہر در خان
خواجہ سر اسے محلی با و شاہ نماز جمعہ خواندہ بہ خانچہ خود کہ عبارت از سیرتینی است و او در دہ بود اسے آوردن زن او و در دن
پہ پیرو خود کہ مرد کہ مذکور بر او عاشق گشتہ و آن زن بشوہر دیگر راشے بود رفت زین چارہ سالہ و در قناعت می نمود و خود ہر سر اسے
قرمساق مذکور بر اسے آن بے پیر کہ مذکور شد بود و حیفہ حیفہ را اجار بران کار سے فرمود و چون برفین سالہ را از مدبر
بر دہ پیر آن نیک زن از غیرت مانع و فراموش خواجہ سر اسے ناچار بغیر و رفتہ ارامت و تغیر خود غفلت و شدت نمود
مرد صاحب غیرت تاب سفاقت خواجہ مذکور بنا آورده بر حفظ ناموس خود آن و نیک بے نام و رنگ را بر ہم جہیز ثریا می و در و در
و بچکانہ اور کہ ہمراہ بود نیز بجرع ساخت و آن مرد بخور از دست ملازمان خواجہ فرورید و از آخرت مظلوم شتافت و ہر در خان
را بجرع بر بالکی سواریش انگشتہ آوردند بعد ساعتی بمقر خود رفت و در خطاب بر خواجہ و خطب الدین مفلون شد لقمہ پیردان
نہنما سم کہ گار اہ زندہ رہر و گم شدہ را رہنما سے منہم و در ماہ جمادی الاخر سے شب جمعہ حافظہ جید خان خواجہ سر اسے
دار و نہا در جی خانہ شتا سے آخر شب و منو نمودہ نمازی خواندہ ناگاہ غشی عارض گشتہ و یک ساعت زشت کستی بہت و نہت
مذکور بچکانہ نامے او مفوض گشت اول روز جمعہ بیت و پنجم ماہ مذکور با و شاہ بر اسے سیر باغ ناگشودہ تشریف فرما گشتہ بر اسے
میرزا احمد آقہی خان نجم الدولہ خدمت جو کہ خاص ملازمتان خواجہ ہر در خان متفق تجویز نمودہ و تسلیات این مملکت بکمال آوردہ
روز یکشنبہ بیت و دہم کہ با و شاہ بنزد خواجہ قطب الدین پیر و تماشا رفت بجایات بالابند با بیت خدمت مذکور سرافراز سے
یافت و اول روز یکشنبہ پنجم با و شاہ داخل قلعہ مبارک شد

ذکر شتافتن عمده الملک محمد مجاور رحمت خداوند دنیا و حقہی بزخم حمد ہر با شاہ پادشاہ و خیر روز افزون خان ناظر
عمدہ الملک کہ در لیاقت امور سرداری از جمیع اشراف و افران خود برتری داشت احدی را در پادشہ علی با خود ہر باری نپدا داشت

و بحسب اتفاق دیر در سرک شربشی از بام خانه خود افتاده بندرش پیچیده و صدقه غلیظه یا ورسیده مدت هفت هشت ماه صاحب
 خراش گردید و بعد با قنصحت هم طاقت آمد و رفت در بار و استادن بعبور بادشاه در خود کمتر یافته خوشترین را میزد و در دیران
 را دور از نشاند و دست جواب و سوال کارهای خود را بلاخطه تقرب یا دشاه بعمده الملک سیرده فایده سال در خانه شست گاهی
 بعد ماه که بدرباری آمدن با بقلط طاقت استادن سهل زمانه حاضر بوده و نخست می شد و مقدر جنگ خود بخلص عمده الملک و گویا
 از خوشلائش بود در بار مقدمات مذکوره و اقتدار عمده الملک با وج فلک دور رسید چون اندک نیز می ماند و رفت و با بادشاه از ابتدا
 صحبت بندگی سخی و اورامیر بود و در تقریر سخن باس ادبی که در املوک یا بدعیل نمی آورد و در نیو لاکه اوطافا اقتدار بهر شایسته بیشتر
 بیایا که میانه نمود در اینجا محال و پذیرائی قلمسات خود را برجا نموده سابقه را از چند بدست بهر دو کمال و در محرابی خان بهادر
 و برادرش را با آنکه شمعون عنایت یا دشاه درباره آنها برابری لطیف نمیدانست اما بمقتضای اینکه پدرشان دست گرفته او بود
 بنظر کم می دید و محاشا بر اس اخراش قدر سختی خان و اقتدار و حمایت و حرمت او و خویش و ملت خود را حتی خان با شجاع الله
 جلال الدین حیدر خان بهادر بهادر جنگ پسر مقدر جنگ مقدر خود و عمده الملک را از طرف خود بر اس سرانجام حساب شادی
 کتختدانی و ختم مذکور مقدر سخت و مقدر جنگ این شادی را در کمانی زیت و نهایت که فرهم از طرف خوشنودی خود و هم بر اس
 استر شاسه خاطر یا دشاه نمود از جمله اسباب شادی مذکور نیز به یک پدر از چند صد سیوی لغز بود که در سال آخر کشته و در سن
 فرستاد و چنانچه پسر بی گناه از صدر بدین بخوابد و عمده الملک یکبار از یادشاه محبت گرفته بملاقات سراسر بهر بدست و سلیم گفته
 رفته کشته را دیدن کار احتمالات بهر ساندیده موجب بدشتی در حرم مخصوص بهر جوان عمده الملک گردید و بهر صورت فرج یا دشاه
 را آخر با اخراج تمام از طرف عمده الملک بهر ساندیده بخوابد و در دلش بروج یافت اما در اخبار آن فائده ندریده بهادر اس
 گذرانید تا آنکه عمده الملک روزی از اخبار بعض مقدمات یا دشاه شروع نموده سخن را طول داد و بادشاه را استماع آن
 گران گشته گفت عمده الملک بهادر باز روز دیگر عرض خواهد نمود و عمده الملک گفت دوسه کلمه است یا بدین پیدا یا دشاه مبر کرده
 باز اعادة بهمان سخن نمود باز عمده الملک همان جواب داد و اسامه بهر همین اقتضای لازم بمل آمد و خواجیرایان که اکثر تنگ
 حوصله و بی خلق می باشند و از افزون خان ناظر که در بر صفت از دیگران بیشتر خدمت نظارت یا دشاه و بدست و دست اکثر
 ابواب و دولتخانه و هم سر اس سلطانی با و مغوض و غلام پیر آباد اجد محمد شاه بودند و تنگ گشته زیر زبان گفت اما این قسم که
 عمده الملک هم شنیده که بهین امر فرقه و قسود زنان هم سایه را بهیم با تمام یا بدین ساندیده عمده الملک بر تفتنه گفت غلامان اچیا را که در کنگره
 عمده ماسی دولت و اساطین سلطنت چنین جبارت نمایند و در جواب گفت که اگر غلامیم غلام یا دشاه هم غلام دیگران عمده الملک
 یا یا دشاه گفت که اگر این ناظر غلام بدربار خود بهر آید یا دشاه استماله او نموده گفت خاطر غما غم نیست آنچه من می شنایم اشد جان
 قسم خواهد شد عمده الملک عرض نمود که اگر خاطر غلام تنگ جان حضور منظور دارند خدمت نظارت بعلام عنایت شود و غلام شخص لایق
 را از طرف خود بر این کار گمارد یا دشاه قبول نمود و عمده الملک آداب عنایت بجا آورد و عرض گشت و آنکه خان خود بر اس را که
 دار و دهنه دیوانخانه اش بود و خود نموده اسید و در این کار ساخت اما بادشاه در فکر افتاد و ناظر روز افزون نشان گفت که مراد است
 عمده الملک در همین احوال زندگی و دشوار بود و هرگاه بند و دست نظارت هم با اختیار ایشان روزی زندگی بخند و من بطور
 سقیمان خود بود و گفت اگر مرخصی یا دشاه باشد تا در کش و شکالی ندارد یا دشاه گفت اگر می تواند شد و رنگ نباید کرد و
 که بعد رفیق بند و دست نظارت بدست ایشان باز پیچ می تواند شد و روز افزون خان و تلاش شخصه که فالتش تواند شد

اقتدار و جبین کے راجسے آغاز نہاد و باہمیائے خود گفت اور اور خود جو اہتر سے را کہ بیشتر ملازم عمدہ الملک و درخشاں و بود
و یاز دلی جدا شدہ گاہ گاہ کا شکستن اور ابا برادر خود بطور پزل می گفت بخیر خود از سر و سپید و با کف تمام قبول خود و ہر ہر برادر
خود ملازم اندہ بابر محمد کرد ناظر اور در بند و بست نظارت گذار شدہ مامور ساخت کہ ہر گاہ عمدہ الملک داخل دروازہ دیوان
خاص شود کار اور بامر تمام رسانہ آن بدیعت مکر خود بر این کار محکم بہت منتظر فرصت و کہیں شست روز جمعیت و موسم ذی الحجہ
سال مذکور اول صبح عمدہ الملک حاضر بر اسے ہمین کار با وجود دیگر روز در بار خود نگاہ خان رہبر ہوا خود گرفتہ بنابر دامن
خلعت نظارت دہشور آمد و زعفران خان کینہ در پشت سیر و بر در دیوان خاص پشت از افیاجی داد و ہمین کہ عمدہ الملک
بخواہد جمع از ملازمان خود آمدہ داخل دیوان خاص شد آن بدیہی یکمین از پیش نشست عمدہ الملک بر آمدہ چنان کہ ہر
ہنگام گاہ آن سپید نگاہ زد کہ ہر آن فرہت بر پشت خود ہوسٹ و ہمہ ہر دین از اندک دیش آن مظلوم بر پا کی او انگندہ و در پیش
اور دند و دم چوکی بر است مضطرب اموال ہر گاہ کش آمدند سپاسیان ملازم سر کارش مانع دفن لاش و بدن اشباہے
خانہ اش بسر کار با دشاہ نادا اسے تنخواہ خود شدہ و دادی علی خان برادر کلان عمدہ الملک وار د شدہ فیما خانہ شاسے و
عبد اللہ پید خان دیوان خاصہ و تن ویرم خان و نعمت اسد خان و اکثر از دیگر زگان و دربارے آن مرحوم کبر اسے
تجیز و تکفین و وقفہ و تسلیہ باز ماندگان خانہ اش رفتہ بود دیگر از ملازش آمدہ کسی مجال بر آمدن از آخانہ پشت با دشاہ
موی خواہست کہ چہ احوال و کسباسب اور بردہ تنخواہ ملازش چہ و دیگر بعض در زندن تمامی خود لیکن از کمرے پیشگان
قبول نہ کر دند از زعفران جگد در میان آمدہ ہر بد خان ہما در کوسیدری ہاں از خشاہ طلب و تنخواہ ملازمان او بد نہ
گرفتہ در خواہست دفن لاش او تو در بین ماجرا چہار روز گذشتہ لاش آن مرحوم اندک تغیر نہ و بوسے ہر سانیہ بود ملازمان
ناسپاس او با دشاہ حق شناس کار با بنجار سانیہ از خود اسے تنخواہ بیع اجناس او از یافت و ملازمان آمدہ الملک ہر چہ
وسیدے ہلا بل را نادا اسے تنخواہ پیش خود دین دہشتہ رضا بدفن لاش دو دندہ روز چہام در مقبرہ خلیل اسد خان مرحوم حد آن
مظلوم متصل سرا اسے روح اسد خان جدش مدفون گشت اللہم بحقہ با بانہ اسما حقین بخورے تاریخ شہادت عمدہ الملک
غم عمدہ تاریخ یافتہ آخر اجناس خانہ اش بغرض آمدہ ز تنخواہ کسبہ و ملازش رسید و با دشاہ جو اہر و الملک اور کہ بران
عاشق او دہ لاک یا قدرے اسے از قدیمت آن از خانہ خود دودہ گرفت و ہر دو کا زمانہ مذکور مالی بجا شہادت ملک رویدہ
افزودہ و محصورین سپاہ کہ نگاہ گرفتار ملاسہ نفعت گشتہ بود ند بعض از ان مثل عبد المجید خان و غیرہ بعد شست روز
حکم دیش از ان ایام مجیدہ یار مانی یافتہ ہر رفتہ و دادے علی خان و دیگر بعضے کسان بعد بیست و دور روز و او شدن
تنخواہ و ملازمان نجات یافتہ بجا نہاسے خود آمدند و جو ملی و جاگیر و ملاک آن مرحوم خلیفہ دور ان بزم بعض مردمان یعنی
با دشاہ زمان بدختر خود و دہر محمد حق خان نجم الدین و

تو کسواخ سال خستم از نایه دوازدهم هجری نبوی صلی الله علیه وآله وسلم که مطابق است با سال سی و یکم جلوس

در نیکو بنده ششم ربيع الاول سنه مذکوره نوروز شد و از ماهه حجب يا اول ماه شعبان سال مذکور یکی خان مدرسه امام دارالاشفا
ودیوان خالصه که مخزن و عید امید خان شده بود و چمت آنکی چست. بعد سوم پسرش سیر و یک نیمه اش خلعت سکه
بار چ ما شے غنایت شده و یک پسر که ارشد و اولادش بود با اینده خدمت داد و الا ش غنایت گردید و روز پنجشنبه

برفتند چنانکه دیوانی خالصه بر محمد احمق خان و خلعتشش یار بر عطا شد و در پنجشنبه بیست و چهارم در بکری خالصه دستخط نمود و در چهارشنبه بیست و پنج خاقان وارونه گز در اوان فوت نمود و غره رمضان مدفون گردید خلعت نامی و قدست دار و مملکتی گز در اسان به ستور پدید بسرو و چاقو خاقان رحمت شد و در شنبه بیست و پنجم ذی الحجه نامر خان صوبه دار کابل و اکبر اوزت و محمد شاه ابدالی که خسته آمده بود بعد از امت خلعتشش یار بر عطا شد و فیصله یافت که چون نادر شاه مرده است شاید کابل را باشتی و اعانت و چشتانی آقا خسته پنجاسه سازد و رحمت خسته

ذکر سوانح سال شصت و یکم از نایه دوازدهم هجری نبوی صلی الله علیه و سلم

همه سوانح این سال و درود محمد شاه ابدالی درانی دو اقد خلعت محمد شاه باریست و محمد شاه ابدالی در ابتدا اسی سان مغرور و در گشته چنگامه در و در جنگ و عود و و جلوس و محمد شاه تحت موردت تا بنوع جمادی الاولی متولد یافت بنا برین سانحه مذکوره بمکاتبه خائن و قانع نگار می گرد و مخفی نماید که این احمد ابدالی در اصل از رئیس زادگاه اوس افغان ابدالی دوز جمله رعایا و دار السلطنت هرات است بعد قمر و علی شاه بن شاه زمان خود نادر شاه افشار عقیده و سپهران پا و شاه گمان سپر گردیده از جمله غلامان شاه و بعد از آن مورد اطاعت او گشته و در سلک صحبت و یاران شاه یوسف کابل گردید و از فرید بر خیلگاهش رسید چون نادر شاه از مردم معتد ایران و فرقه اترک از پنجاب کابل به شتبار مدوت جمله مذکوره با خود وطن نمود جمله آفاقه و افواج توران را بعد منور و مغلوب فرمودن مورد اطاعت خویش گردانید و اکثری ازین جمله را سالار لشکر خود مقرر کرده و اقتدار عظیمی باینجا بخشیده بود بلکه آفاقه را زیاد و از جمله اترک توران تاب و توان داده منظور نظر خفایا و حوطلت و پشت بکری که بعد مقتول شد شش اکثری از روسا و فرقه آفاقه دعوی سلطنت نموده در تنها بعضی ممالک ایران تسلط و بر خستند ازین جمله بود آذر دغان مالک سی هزار سوار که هم اقتدار زد و از ترک خان زند آب پیچ آید و خلع اقبال اورد و فرو نشاند و ملازم هر کار خود ساخت احمد ابدالی هم از آن جمله است اما او با اعانت غنی خان آفته که نادر شاه هم از او درون حساب می گرفت در انقلاب قتل نادر شاه مذکور از لشکر گز گشته بعضی زرمای خزانة مملکت را که بمسخر کش میرفت در راه متصرف شد و برخی از اولوس خود بر سر ساند و صاحب گردید و در و او پسند بهت بار اتفاق افتاد و تدریج افشار پسند و ده هزار درین اوراق بزبان قلم سوانح رقم خواهد گشت بار اول در سلک ملازمان رکاب نادرشاهی او در خسته تمسین مایه بعد از آمدن آفاقه از سال احمدی و خمیس در رکاب نظر آتشانش معاودت نمود

ذکر داعیه احمد شاه ابدالی مرآت برکت و در و دوات سپهر هند و دستان و در و دوات سپهر هند و معاودت بکابل و قند بار بقدر ریاضت از دستان و دمایا شدن اسباب سلطنت او بعنایت خالق زمین و آسمان

احمد ابدالی منور نظر و بیست نادرشاهی گردیده اوقات باری می گذرانید در سال شصتم زاده دوازدهم هجری نبوی صلی الله علیه و سلم از شاه افشاره رحمت گرفته بنجانه خود آمد و عند المعاد و دت زیارت بهستانه تلایک آتشیانه امام الان و درین سلطان ابوالحسن علی بن موسی الرضا علیه السّلام و شتاد آمده بعد استمداد از آن جناب قدسی تاب و دوداع از آن بهستان در و بنی شاه مبارک نام را دید که خمیه محترسه شل اطفال در جوار خوار خالغن الا نوار بر پا کرده بر سر او رفته استاد و پر سید

که درویش این چه غمیه دج بازی غفلانه است او در جواب گفت که تو ای احمد ابدالی گفت ای غفلت این غمیه نیست که وقت درون در شاه
می غلطد و تو دوران زمان پادشاه می شوی احمد یکی در از رفقا می خود در اینجا گذشت که لازم درویش بوده بر احوال غمیه مذکوره
ناظر باشد و هرگاه بطلعه وقت و تاریخ رسید و تاریخ خود را در وقت و تاریخ آن غمیه غلطید
از فکر بکجهت بشنید مقدس رضوی رسید و تاریخ از رفیق خود را در وقت و تاریخ آن غمیه غلطید
احمد را صدقه قون درویش به طبق وقت غلطید این غمیه گذشته شدن ندارد شاه ظاهر شده بسطت خود امید داشت و قوم خود را
فرجه آورده محمد تقی خان شیراز را که معروف باخته و نادر شاه هم از او در دل حساب می رسید پشت و در ایام مذکور در آن نواح بود
با خود شفق ساخت به سبب غلب آخته آنکه نادر شاه و قتی را و غضب شده غایب او کشیده بود و بساعت مختار بعد انقضاء قوم غمیه
سلطنت بر سر در تحصیل موبه کابل را که نام خان موبه در موبه مذکوره یا خود ز نادر شاه و میر محمد سعید نیز در محلات تعلقه نور محمد خان
لشمری فرستاده زکریا خان را به اسبابی بر بجهت شرف گذشته و هر دو کس را همراه گرفته بر سر افغان قلعه که از حضرت نادر شاه حاکم
قتد را برود تا خفته او را بکشت و قند را بر سر تصرف گشت و شاه صابر درویش مذکور را نیز به اسباب تمام همراه خود گرفت این شاه
صابر زوده استمالی نور محمد خان را که در وقت او هم درویش بود و مقتدا به جانه تورانیه انقصه احمد ابدالی نام خان را
بعد گرفتن خزائن تکلیف موبه داری کابل بر ستور محمد نادر شاه نمود و خلعت داده نخست فرمود و شرف و طانکه بعد رسیدن
بکابل مبلغ پنج لکهر روپیه مجافه بفرستد پنج سوار آرد آنی ابدالی همراه داد نام خان قبول نموده چون بکابل رسید از افغانه
آنجا ظاهر کرد چون بناسه کار آن جانه بر دفع و دعاست او را مبلغ مذکور خارج از قند و خود ظاهر نمود نام خان گفت
که او که زرنه رسید یاره باز خواست او چه می کند گفتندی شکیم نام خان گفت که حاضر من شرف نیست قسمی غلاظ و شداد
در میان آورده نام خان سواران ابدالی را بر اند احمد شاه ابدالی باستماع این خبر تند ارک دوید با فاخته کابل با نام خان
به محمد می نمود کنار که رفتند نام خان را چار از کابل به پیشاوردند و بغض در بار استقامت ساخت افغانه کابل بعد ورود
ابدالی با او پیوسته دلالت به بخیر پیشاورد نمود احمد شاه به پیشاورد در دیز نام خان مع ناموس متحصن گشته به به اخبر بدخت
در آن زمان شاه نوز خان سپهر زکریا خان برادر خود یکی خان را از لاهور بر کرده خود موبه لاهور و ولتان دم از استقلال
زده بود آدینه بیگ خان که شیطانی در صورت انسان بود در فکر براند افغن بنیاد دولت شاه نوز خان فساد باو گفت که
شما فقط به شیره زاده وزیر الممالک قمر الدین خان بهادر اید و یکی خان هم داماد خیمه زاده دوست دزد دست شما که بخت
بخصوص وزیر و پادشاه رفته البته وزیر در بر هم کار می شما قصوری نخواهد کرد و نخواهد گذشت که شما فارغ ابدالی بوده مگر آنی
کنید صلاح آنکه احمد ابدالی که در بولام از سلطنت می زند با او در سازید که از فاخته شمار از مقتضات و تأکیدات
آسمانی بخیر بدشمر و شاه نوز خان راه مرسلات با ابدالی کشاده نوشت که سلطنت از شما وزارت را بماند ابدالی که هرگز
گمان این هم اموز بدخت سجدات شکر آتی نموده محمد نامه محکم مشون بگو ای رؤسا که لشکر خود نوشته معصوب محمد سی و ششاد
بعد ازان آدینه بیگ خان زکی دیگر بخیمه قمر الدین خان در بر نوشت که مرشد زاده مسلک خود سری پیوده سخن فدویان صفای
منی کند و با احمد ابدالی راه مرسلات کشاده اگر از حضور تسلی او شان شود ما را هم بحال اتناس میسر می توان شد قمر الدین خان
چار و ناچار خطی بغیر خود در کمال تسلی نگاهداشت متضمن آنکه از خاندان نامک حاسی گاه شده زنه را که چنین اراده ما
تأکید وجعت که در غمیه اطاعت افغانی پساولی نموده اید باید که مرد که مذکور زنده تمام حد و دهنده و ستان را

سفر نمایند که هر پنج صوبه کامل و کشمیر و کشمیر و دلاهور و دلتان در محل آن نوچشم خواهد بود و این جانب را همه وجود معروف و امداد و اعانت
خود را اند شاه نواز خان بود و در خط خالوی خود و در الملک قمر الدین خان مغرور گشته بود که با احمد شاه نموده بود و بسیار گریه و زاری
و آید به یک خان از راه بدخواهی را این نقص عمد بطور مشوره تأیید یا نمود نامر خان که متعین گشت بهد افند ابدالی می گوشتید
از نقد آن زخائر غلات و قلت فوج عاجز گشته چاره در فرود و پیشانی نامر خان که بر جان شاری بسته اتماس نمود یک دوز یا مادر
می توأم کرد شما انشب بدر روید بعدا مصله یک روز و دو شب کسی به شامی تواند رسید نامر خان با معدود از قلع برآمده بمال
تبا به قدم در بادیه فرار گشته است و بخشی یک روز و دو شب بیگانه مقتول گشت و ناموس نامر خان در دست ابدالی افتاد و بد که
پاس خاندان آن بیعتی که دختر زبردست خان نوه علی مردان خان بود نموده معز و یکم نگه داشت و آخر مرداد نامر خان
بلاهور رسیده در مسجد فرود آمد شاه نواز خان خبر شنیده برای دیدنش آمد و بسیار نمود که همین جا باشد با اتفاق با ابدالی
خویشم بیگانه نامر خان قبول نکرده اتمام فتنه حضور پاوشا نمود شاه نواز خان شخص گشته خاندان نامر خان را همراه برد و مجمع
کما ز غنایات امارت از خیمات و فراس و اقیان و دیگوسات و با ورجی خانه و آید ارغانه و غیره همه باین شکسته سرانجام داده
مع چارک روین نقد براس نامر خان فرستاد احمد ابدالی خطی متعین طلب ایقاعه عند گناخته از پشا و بر اس شاه
نواز خان فرستاد شاه نواز خان جواب صامت داد هر چند ابدالی در اخلاص و وفا و زدن طرف شاه نواز خان مدعی غیر از خود
شفاق و وفا و پنجاست شاه صابر که معتقد ابدالی و پیر او و سابقین لاهور بود تنها بلاهور آمده در خانه ستم
عبه امد فرود آمد شاه نواز خان خبر او شنیده آید به یک خان و در احوال او فرستاده استعلام نمود او گفت که مرا تعریف
یا شما نیست اما حقوق این شهر که نشاء و مولدین است و حقوق مردم این شهر و حکامش که با اینها بسر برده ام برگردان است
بنابرین می گویم که بعد محمدی پیش خلق و خالق محروح و محمود نیست و تیغ شما با تیغ احمد ابدالی را بر آنه گفت که صاحب تیغ
از جواب است و تیغ او را بر آن گفت تیغ من نیز در دوزخ است اما اقبال او در دوزخ است اقبال شما با اقبال او برنی آید آید به یک خان
نزد شاه نواز خان آمده نقل احوال بر نشان او کرد و در آنجا بخت نمود به معرکت داشتی در گرفت و فقیر که روحیه کشی شد
تا فطرنش نگردد احمد ابدالی ناچار از پشا و خفت نموده قاصد لاهور گردید شاه نواز خان با فوج بسیار و سواران بی شمار در
کمال اقتدار بیرون شهر متصل با بادعی معسکه ساخته مورچا لهما قائم کرد و کلمان جرات و جلالت متحد محاربت ابدالی هم متصل
رسیده لشکر است شاه نواز خان از در پیشی شاه کلب علی نام که در جعفر دغلی داشت کسی از فرستاده استعلام نمود که با ابدالی این
جنگ چه خواهد بود و گفته فرستاد که ام در پشما دشوار است اگر جنگ نشود و پشما و از در نظر شماست هر قسم و هر گاه که بخواید به یک خان
شاه نواز خان آید به یک خان و کوثر امل دیوان خود را فرستاده بسر داران لشکر مانعت کرد که ام در کس جواب ابدالی بیرون نرود
و اگر تمنا در اندازند در آن لشکر دایه نمود و بخاطر جمع یغیمه و خرگاه خود است و تا وقت طعام رسید در دست خوانی شسته طعام
می خورد و آید به یک خان و بعضی سواران حاضر شریک طعام بودند که ناگاه آواز توپ میسوع شد بعد آن آواز توپ دیگر
بعد استفسار معلوم شد که سواران ابدالی نمودار شده بودند و دو صد سوار از لباس ملازم کمر بپوشانده بر آنها تاخته آنها
برگشته بعد ساعتی سواران دیگر زیاد تر از اول پیوید اشدند آنها را نیز بشکاک توپیار انداختند بعد یک ساعت سوارسی از
همراهمان بخشی آمده عرض نمود که ملک ابا یابود شاه نواز خان خیر شده پرسید خبر آوردند که همان سواران از لباس با دیگر هم
خود را بر آنها زده آنها که دوزخ را پس بودند بر آنها تاخته خرابی شان سرکار که در مصلک بوده اند تاب نیاورده گریخته مستحفظان

شکر بیاس نوکران سرکار توپ خانه سپردند ابدالیان که در دهر کس بوده اند و بی آنجا بلوریز و اورا شکر رسانیده غور استخبر
برگشته اند شاه نواز خان فرمود که ما هم سوار می شویم و آذین بیگ خان را گفت که یکدفعه شکی سیده ابدالیان از شکر بیرون بیاورند
آذین بیگ خان پشت قبول بردید ما که رسته رفت و بطرفی دیگر تا شای دیدار استاد دشت نواز خان ملک تا کنیز فرستادند که از جا
خود جغیده باز بستاند و شاه نواز خان بر فیل خود سوار گشت و بر دم تا کنیز می نمود و آنکه شاخه دیکه ساقی از شب گذشته و ابدالیان
برگشته بجای خود بنشیند اما شوب که در لشکر بجاست و آذین بیگ خان روز روشن برگشته داخل شهر شد راه را فرکشا یافته اکثر راه
خانای خود را گرفتند و سر دپه هم گزشتند میرنشیند شاه نواز خان برگشته بسراپیده می خود رسیده خواست که از فیل فرود آید شوهر
عمه اش که در خواهی خوفه فیل سوار بود و بمانده نمود که در حصار شهر رسته بایه جغیده شاه نواز خان قبول نکرده می گفت این وقت
در خیمه فرود می آیم و فرود تاراک ام فرمی تا نیم نام صبح بخت بماند از از حد بدر برده می گفت که در خیمه ما فرود آید بهین که فیل
سوار می شاه نواز خان از در خیمه بایشتر گزشت مردم لشکر محل بر فرار و دود و نوارانین نیک محرم دست بغارت کشاندند و در
خیمه شاه نواز خان در آمده بسباب رکاب همده اغارت نمودند شاه نواز خان حیران قدرت که در گارگشته نازل و دلتان خود گردید
سواران لشکر بعضی حاضر گشته تا سلاطات و مصاحبه می گزشتند که بخشی آمد شاه نواز خان احوال شاه مبارک رسیده و عرض کرد
که در غلو بنگامه و از دام فقیر گشتیم شاه نواز خان بر شفته سنگ فرش بر دشته رسیدند و از دو گفت که کجای رودی سلاطات هم
نماند اما کیسه ما سه شتر فنی بر فکله معتد و منند و فنی مجوهر گران بهای بیضی خواجیه سرایان داده لا علاج راه را گرفت و بدو
علیه جمع شکست و لشکر افتاد و فوج و ظفر نصیب ابدالی گردید صبح ابدالیان در شهر در آمده دقیقه از نسیب و غارت خود گزشتند
آذین بیگ خان هم وقت شب مع حساب بمانی در رفت و شاه نواز خان از دست تورانیان ملازم خود را فیکما کشیده در راه پوزیر
رسید وزیر اورا شاه جهان آباد در حضور خود احمد ابدالی بعد این تخریب با سه متوالی چون بے خبر می مردم بپند و نفاق امر
اینها و سستی با شاه در رکاب نادشاه بر اسی بعین شاه پره نموده بود و قاصد فیخر شاه جهان آباد گزشتند ابتدا می سنده احد
و کستین و مات بعد اعلت از بلده لاهور مع قلعی خان آخته که سالار فوج قرقلیاش بود و سه توجیه بیو بی شاه جهان آباد و دود و دود
ادراک این خبر نموده پسر خود احمد شاه را با سالار فوج ملازم سرکار شاهی و توپ خانه با وزیر الحاکم احمد الدوله و قمر الدین خان و
ابو منصور خان بهادر و مسعود جنگ و راجه اشتری سنگه سوایی پسر راجه بی سنگه و دیگر اجهایه صوبه و بھر از بهر و غیره با فوج
جغیم میرا فقه او را موز نمود و تاراج مسجد هم محرم محرم سنگه نیک نیز رو یک صد و هشت و یک صد چری مسعود جنگ و ذوالفقار جنگ و
شیر جنگ و معین الملک و غیره پسران قمر الدین خان وزیر و دیگر امرای سنا را در راجه از وزیر آمده جعلا سه فوج پنج شمول
حوالط فرموده و هشت نمودند و تکه گری روز بر آمده وزیر الحاکم احمد الدوله و قمر الدین خان راجا شاه بدست خود پنج بر سر
بسته و طر با دلا و رستار خود آورده بر سر رستار وزیر گزشتند جنگ ابدالی در خص ساخت خود و ذوالفقار جنگ سادرت خان و
حدست بخشی گری سوم از ارتفاع عمده الملک سرافرازی داده با تالیقی شاهنادره مقر فرمود و بخشی گری چارم از فخر سادرت خان
محمد احمی خان و خطاب نجم الدوله و هشت شاهنادره با فوج نکلور و هشت گزشتند کنار درایه سنج بر مجسمه
ماچھے دائره رسید و با شاه ابدالی با فوج پسر ابدالی خود که به جز معتبر زیاده از شش و هشت نیز در سوار نبوده اند
از راه لود میان لا بالا دلا و مل سپند گردید و میر دهم ریح الاول سنده مذکور هشت سپندر اتاراج و هر که دست به ابراق برد
او را مقتول ساخت شاهنادره خبر حصول ابدالی بشهر محرم قوم شنیده عثمان توجیه بیو سه آنوقت گردانید و مقابل ابدالی

رسیده به ضابطه مستمره چنانکه بر تعلق از عمده فوج ولایت خارج از عقد و خود دیده لشکر و مورچان کفله سفر است گردان لشکر خود
می آید صفه خندق بنوده و ماکر موفوره خود را در پناه حصار گرفت و در پانزدهم ربیع الاول تا بیست و ششم ماه مذکور آتش قتال در
استقلال بود و قدری از اندامهای بعضی افغان و بعضی از ارباب آنها و توپها که از لشکر فریر دشا هزاره عقب مانده بود بدست
ابدالی افتاد و او را سر بایک جنگ با حصار و کسبک سر آمد گویند و با آنها نیز دو با وجود کثرت غلیم لشکر هند و ستان و حضور قریبایش و
افغان بود و بیست و دوم شهر قم افتاد و الدوله وقت چاشت نماز در نیمه خود خوانده بر مصطفی بود که گویا توپ از لشکر ابدالی چون طش
رسیده کار و تمام ساخت و در آن شبی سنگه و غیره او را جمای و گر کیست سی هزار کس بوده اند از کشته شدن و فرسودن از تمام کشته
پای فرار و در بادیه مضطر رفته اند و راه وطن خود گرفتند صفه جنگ و عین الملک پسر فریر دشا هزاره با وجود دوزخ بزرگ مذکور
پایداری نموده جنگ است مردانه می نمودند و در یکم بیست و ششم ماه بود احمد شاه ابدالی با جمعی خود را حمله نموده بر وریان و فریر و
آورد و عین الملک پانیات نشسته داد و دلآوری و بهادری داد و جانفش خان و اکثر سرداران تورانیه سیاسی و حقوق دیرینه
جان نثار می نمودند و در بیست و نهم پاری از لشکر ابدالی و فریر طبعه شمشیرنگان خود را در بای و غار کردند و صدقات جنگ بنا بر انصاف
شاهزاده با معین الملک و نقاس احمد شاه هم سه رت کرده فریب بود که چنین غم غلیظه با فوج هند برسد صفه جنگ بشا هده این
حال فوجی بملک شاهزاده حمله نمود و در جمیع محله را بیاورد و با ساخت و در جنگ با طوی و فریر چیان و انما سی و فوجی پیش انداخته
در میان عین الملک و ابدالی حاکم آمد و جنگ غلیم و پیوست چون فوج ابدالی صدر جنگ عین الملک از دست
بها و دران تورانیان و بهرریان شاهزاده کشیده بودند که ناگهان صفه جنگ مع فوج گران با انواع توپ خانه و بان آتش باران
پسر آنها رسید و پدرین چنین آتش بار را به پاسه بان که بدست ابدالی و سرهند آمده همراه فوج بود نیز در گرفت و نیز ابدالی
بان خود نیز در لشکرش شش رشته تخیر قیامت برداشت و اکثر بهرریان ابدالی را بر خاک میدان شسته سر و دیگر بخت انتقام
فوجش از هم کشیده شکست بر لشکرش افتاد و ناچار پشت بهر که کارزار داده راه و بازایش گرفت و فتح و ظفر نصیب او ایست
دولت پادشاه هند و ستان گردید اما شاه درانی و قبی خان آخته پایداریا نموده مقابل فوج هند تا شام قائم ماند و هنگام
شب بعضی بیگانه ها که بالفعل فقیرند که آن بیت بصفر جنگ داده و معین الملک و در دولت نمایان صفه جنگ و عین الملک و ستان
قتل را برادر فرخت محمد شاه با ستام غیر ظفر و جان فشانی اعتماد الدوله و در دولت نمایان صفه جنگ و عین الملک و ستان
اعتماد الدوله و شاه دمان گردید و عین حیات خود که شروع به بیارایش بود که موبه داری لاهور و ملتان و عین الملک کشیده و صفه جنگ
مع شاهزاده و جمیع امرای تعیین طلب حضور نمود شاهزاده عین الملک را از طرف پدر خود خلعت و کلاه و دراهم و بطرف
لاهور مرخص ساخت و خود مع صفه جنگ بسوی شاه جهان آبا و اعلام معاودت برافراشت چون مرض محمد شاه و مدیم اشتداد
می یافت و آثار و رویه ظاهر شد مرگ خود شاه دیده می نمود و شقه های طلب برای صفه جنگ و پسر خود و تواری می رساند و بهما احتمال
عازم ستان جاه و دجلای بودند که ناگاه متصل در نواح پانی پت خبر ملت محمد شاه قرع باب اعلان اینها گردید و محمد شاه
بست و نفهم ربیع الآخر شروع سال سی و یکم ملوس خود که مطابق ست با سال امدی و سنین دمانه بعد الاغت ملت نموده
و اما بشوره جا و بدخان و بی خان و غیره ارکان حاضر سلطنت و ملکه زمانی مردان او ستور و چند روزی لاش او معشمل شد
عمده الملک بقتضای حدیث شریف که گماندن تلکان از دهن محرم ماند بعد تحقیق خبر و تقدیم مراسم ترحیم که شاهزاده در مرگ بر
منفی عمل آورده انفران یافت صفه جنگ برای شاهزاده پسرش آراسته و در ساعت مختار بر سرش گردانیده و شهنش

سلطنت داده همچنان نسر و آقبال و رسوای در آن خلافت شاه جهان آباد رسید و محمد شاه فرقه جادی اولی روز شنبه سال مذکور در بارغ شاه مار دلی بحضور جمیع ارکان دولت و عیان مملکت سر بر آری سلطنت هندوستان گردید و بنوش محمد شاه را بعد قرب و موصول شاهزاده بچل بر آورده و جمیع امرای حاضر شایعیت نموده در فرار شاه نظام الدین فصل بقبر مادرش که در مین پیا برادی خود بخونز نموده قبری آراسته بود دفن کردند محمد شاه هفتم جادی اولی از بارغ شاه مار دلی سواری تحت روان بعد مروت و وسعت از رویا کشید داخل قلعه شاه جهان آباد شد و در جمیع دوازدهم سجد جامع رفته خطبه بنام خود شنید و در جمیع سوم جادی الاخری مقصی خان مرحوم و در پنجشنبه شانزدهم ماه مذکور مدینه خان مرحوم رحمت الهی و صل شدند درین ایام فقیر گرفتار خاک و تشویشات بنابر ساحت شمشیر خانی گذشته شدن بیست جنگ که در نواح قازوی پوشیدند و برای استخبار بنابر رسیده از آنجا عازم خدمت و انگشت و بقصید بریلی که در آن حکومت آن مرحوم و آن جناب از طرف خان فیروز جنگ غلبت هفت ماه حاکم جمیع برگه های چکله مذکوره و بدو آن و شاه جهان پور و غیره بود رسیده اوقات می گذرانید ناگهان حادثه غلطی در آنجا بهم رسد داده رستگاری از آن بلیه میر آمد و ذکرش از سطور آینده نمود می یابد

ذکر گنجین علی محمد خان در سلطنت و رسیدن بر بیله و نمک بجرای سپاه و الد مرحوم و رستگاری از آن بلا سئو ناگهان بوفادار رسد و جوان مرد قطب الدین محمد خان

و الد مغفور چنانچه مذکور شد حاکم سکنده بیاس غنایات صغر جنگ بود که بنده فرح گشته بیغمیم آباد رسید و بلا نیت جناب و الد معظله و عظام و دخال و دیگر خرابتیان خانوادۀ محاببت جنگ خاصه بیست جنگ خوش شود و با دختر خال خود که منسوب بود گنجد انگشت و در جنگ معظنی خان فخر بزبان بوده حسب لمقد و ضد جنگد را بهای تقدیم رسانید و الد مرحوم را با صغر جنگ بعد سائے صحبت ناچاق گشته از کار چکله سکنده استعفا نمود چون پادشاه مغفرت پناه محمد شاه تبرقیب صغر جنگ عمده ملک نواح مراد آباد و سنبل و بریلی و غیره را از دست محمد و بیله استراغ نموده او را غلوب و حواله اعتماد و الد و بیاس گنجد گشت فرمود و آن ممالک در جاگیر و اقطاع هر کسی که بود بدست شان آمده در ترقی و فخر آنجا مختار شدند محال بر بیله و غیره که جاگیر هفت ماه بود و از مدتی بنابر غلب و بیله بند و بست آنجا خاطر خواه خان فیروز جنگ حسین پور هفت ماه صاحب سپرد محاللات مذکور میسر شد بنابر نظام آنجا که با وجود رفیق علی محمد خان بسیرتند برادران افغانه در آنجا موجود و ریشه سائے خود و دایند زبند در آنجا شده بودند و از عذر بند و بست آنجا هر کسی را بر آمدن تشدد بود و الد مرحوم را فیروز جنگ برای حکومت آنجا بخونز نموده بر خاقت خود خواست و خاصان خود در ستاده ایشان رطلب و نیت و یکبار بریلی و هفتده محال توابع آن برگزیده انساب مناسب همراه داد و الد مرحوم بعد ورود در آنجا رفقای و ملازم بسیار فرهم آورده در نظام آنجا کوشیده مسخر ساخت بعد انقیاد اکثر افغانه آنجا را پیش سر در خان ساکن بریلی و کل خان مالک کله ویر احمد که بیله از او داشت شیخ عبد القادر گیلانی بسیر زاده افغانه بود ملازم خود سافته و این سپهر احمد بایک هزار و هفت صد کس ملازم بود و دیگر هر دوسه دار مذکور نیز قریب بدو هزار کس همراه داشتند در آن وقت قطب الدین محمد خان بهادر برادر زاده فرید الدین خان از جهاد و غلبه الد خان که حاکم مراد آباد و علی محمد خان اول ملازم سرکارش بود در قلعه چاچت سکونت و زبیده با و الد مرحوم ناراحت آغاز نهاد اما خزانۀ و نظام کم داشت و الد مواظف و لیزر گفته نصیحت نمود سوسه یخ جدید بفرودت قاصد جنبه ارشد رفقا سجدیه قطب الدین محمد خان بهادر

با دراک تعلق حاکم از کنا ره گرفته سعد دے از قدر ماکه ظاهر زیاده از نیست و یکی کس ننوده اند با و اند نذا ناچار قبله حاجت نمین جست و اوله رسیده قلعه را فرو گرفت و براسه دریافت مکان پرورش گردانید قطب الدین محمد خان که بر بندوق و تفنگ انگشتی خود کمال افتاد داشت و فی الحقیقه چنان بود که می نداشت گاه به کله تفنگ او نشانه را خطا نکرده دپله و کله بندوق او در برابر بندوق و قماره دیگران بود و بعضی هم اینا نشنیده بودند که وقت گرد گردیدن حصار و الله را نشانه ساخته بخارج خود در نقاشی چند کرده تفنگ انداخته نمود و هر بار خطا کرده گاه بیستون حمارت و گاه بیست و آن و گاه بیست و آن دیگر خورد و در قفس بنده بندوق را از دست خود بر زمین زد و الله باز پیغام ملاقات و آشتی فرستاده دلالت بر نفقت نمود چون قطب الدین محمد خان نسیات شجاعت و جرات داشت و عیله ملاقات بنا بر قصد ننوده قبول فرمود و قاصدا نشد که عند ملاقات کار و الله با تمام رساند رفعاے شیر دل نیز درین کار شریک و یار شد و پیر احمد در حمله و دیگر رؤسا مع عموم سعید علی خان برادر چارمی و الله مرحوم بشنا بعه این داریار در حفظ جان و آبرو و آنکه سیر اقی آیند و ملاقات نمایند ضامن گشته آورد چون از قلعه برآمده در حیمه عموم مرقوم خورد و اند نذا بعد اطلاع بملاقات و الله آیند و الله آن روز باین عیلت ملاقات با چنان صاحب جرات و غیرت که وقت خشنه نکیش بود و مناسب نه آسته قدر خواست که امر و فرمان مابلوده و در ظاهر برادر آسوده خورد ملاقات فرماید چون این خبر به قطب الدین محمد خان رسید گمان فدی معی ننوده با آنکه زیاده از ده دوازده کس از زنقا با خود داشت و در جمع شیرے از بیگانهگان که عبارت از پیر احمد و افغانه دیگر اند شسته بود مطلقا تر سیده بر آشتفت و گفت که شما مرد بیش مردان دارید یا موسی سر زمان چه طور وعده بود و بکدام دین با من عهد و پیمان ننوده آورده اید عموے مذکور و حضرات زبان بعه ننوایه و اظهار صداقت و عهد و ایفاے عهد ننوده معاذیر و دلپذیر در کمال تواضع و فروتنی ننودند درین ضمن یالامایه افشرد و بعد از آن خوانمایه معلوم کرد و الله با نهایت تکلف و پیغامهای دوستی انگیز تر سیده تسکین مفراسے خان مرقوم نمود چون طعام خورد و صحبت اختلاط گرفت و از طرف و الله متواتر هدایا و تحائف میر سید قطب الدین محمد خان در دل از دایه نمود و منصرف گشت و روز دیگر که موعد ملاقات بود و الله مجلس آراسته همان را طلب داشت خان مرقوم مع رفعاے خود با اتفاق عموے فقیر دیر احمد و دیگر رؤساے افغانه تشریف از دانی داشت و الله کمال تواضع ملاقات ننوده بر سنده با خود بر این نشاند و بار رفعاے او شان نیز حسب الاشعار خان مایه مقدر از عمل آورد خان مرقوم دایه ضمیر خود را ظاهر کرده التماس ننود که امتناع شما در ملاقات وقت ورود و محفوظ ماندن از گوشه بندوق من که گاه به خطا نکرده همچون بر بزرگے و تحقیق سیادت شما در دل بنده گردید مانع قصد منمتر گشت و الله خندید و پیش ازین اشتقاق بمنه دل داشته تکلیف رفاقت خود نمود خان مرقوم بشیر و ملکه خاطر خویش بود قبول فرمود و مدت و اختراق بعد اوقت و اتفاق گرایید

ذکر برهے پیر احمد و وهیل و جنگیدن او با و الله و ظهور یافتن شجاعت و جواغریهای قطب الدین محمد خان خلغت خوردین پیر احمد

پیر احمد را که سر در آمده لشکر و مطاع افغانه با اعتبار پیر زادگی بود از غلایه قدر قطب الدین محمد خان بهادر خار خا حسرت و حسد در دل پر کشیده و که از سابق بنا بر مباهلت نهیب با خان مرقوم داشت خلعت گرفت و قطب الدین محمد خان و شنج سخر الدین خان که بالفعل در کائنات موجود و از رؤساے قبیله مذکور است و ذکر جواغریهای او نیز عریب آید در خاندان

خود نیز به شیخ ممتاز و در نام آورده اسر فرزند و خانوادۀ اینها از جمله متعصبان بلکه متعصنان آنکه اهل اسیست علیه السلام بوده و قطب الدین محمد خان صاحبزاده آن دیار بود بسبب تقرب والد مرجع معاملات گشت از یک سبب زیاد ترسیده از آنکه خود را بیشتر کرده و تارک رفاعت والد و قاصد متعصبان گشته و افغان غنۀ اطراف که اکثر عایای بعضی نوکری میشد بوده اند اشتغال فرمایند و احوال سعادت شمرده بر سر او گرد آمدند و الدنا جا برده افغان و گوشمال او بر آمد قطب الدین محمد خان مقدمه کیش گردیده پیش خرم عساکر بود جنگام مقابل و مقابلۀ کلبه پیر احمد فوج را در و حصد کرده یک حصه را با بهادران آن زمان و در مقابل قطب الدین محمد خان گذشت و خود معتمدان در پناه خرابیهای و همگی در آن میدان و در بعضی زمین آنجا خراغ میشکود و در کین والد است و قطب الدین محمد خان مع پیر ایسان یاریده با گشته و بنده و قمار دست گرفته در میان فوج مقابل در آمد و در آمد دی در مدتی داده در مقام شمشیر بند و قیام و بی گونیکه در عین کارزار کی را نشانه خود ساخته بند و قیام بر سینه گذار گشته است که دیگره نمی کشیده از پهلوی رسید و با یک نزد قطب الدین محمد خان ازین بگیه و خان بهادر نشانه سابقان گذار گشته همین را نشانه ساخت و گفت بگیر و زد و افغانند باین پوششیا ری جنگیده دشمنان را بر خاک و خون غلطایند صفوف مقابل را رنگافت و مخالفان را در پیش رو برداشته شکست فاخت و در چون درنگ و تازانند کی در ترشده بود و پیر زاده معتمدان خود که در کین والد استاده بود و در الد را با معدودے تنها دیده ناگهان نمایان گشت و ایپاسے خود را عثمان داد اکثر پیر ایسان والد مرجع را پاسبان گشت از خبره عار فرار اختیار آمد و در از فوج حیات و جلالت پاز و حوض فیل سوار سے بیرون کرده و از غیبتن بر زمین میدان فرمود و پیر قطب الدین محمد خان که در سن دون تکلیف و همواره والد بر یک عمار سے بنابر پاس خاطر پیر شس سوار بود و والد را از جلای سے مالت نموده معروض شد که تا زمانه با شیم خان و ندان را چنین جبارت نمی باید بعضی از رفقای او و اقربا سے والد و مخلصان آن خراب و منتجان رکاب از اسپها فرود آمده با دشمنان در او خفتند و بر سر چرخ رخته خون اعدا را با خاک محکم میخندند خبره سرے دشمنان اندک فرود شد اما بر احمد و پهل چنان قسم در ساخت و ابرام بود در زمین قطب الدین محمد خان خبر یافتۀ متوجه این طرف شد پیر زاده بر تکاب او چون شتر گشت و ضرب دست بهادران قسم افکن رکاب والد هم خورد و بدو با مقاومت نیا در ده خانک و طاسر گشت و نسیم نفرت از روی بر پرچم علم والد و زید و فتح و غیره از اختصاص یافت بعد چند سے باز آن مدبر شور شسته نموده گوشمال یافت و جمیع افغانه سر حساب گشته هر یکی بسو راخ را و یه خود خرید و والد مع قطب الدین محمد خان و زلفا در ابران و اقارب یکام و آرام می گذرانید تا آنکه در همین سال امدی رستین و ملا بعد الاغت قیام نشو و نقل قدم والد قبل از سنوح و آفتۀ شمشیر خانی در غشوه از حرم از عظیم آباد کوچیده او را خرم صرا ادا کل بریح الاولی بر برلی رسید و شرف اند و سعادت قدیموس گشت درین ایام شاهزاده حسب الامر با اتفاق وزیر و صفدر جنگ چنانچه گذشت بمحل احمد ابدی رفته ظفر یافت و علی محمد خان رو چله از سر هند که بام وزیر حاکم آنجا بود و قدمت یافته مع سی چل نیز از افغانان و رو چله از راه ساران پور پور می و پنجو ره خود چنان نموده عازم ضلع مراد آباد و برلی و غیره ملاک قدیم خود گردید و مراد آباد و غیره را مسخر کرده و خود بهادران خود نشانیده عبور گنگانمود فوج لازم والد که اکثر افغانه سکنه آنجا و اقارب علی محمد خان بنابر و صلتی که با هر یک داشت بود و غیره قرب موکب او شنیده یکبارگی برگردید و بیوت اقامت والد را که در قلع برلی بود بهانه گرفتند تنخواه معصوم نموده و اعینه نمک بجای معصوم گردید قطب الدین محمد خان با دوسر مدسک معدودے از رفقا سے در پینه والد که چند دستان زبایان شاه جهان آباد و بعضی از اقارب بودند و اندر رفیق مانده چون علی محمد خان بدو کوه برلی رسید

قطب الدین محمد خان با دلگرفتگی کار با انجیا کشتید و مقدر جنگ با علی محمد خان که انجوسه از افاغنه مانند مور و بلخ دارد و دودخ خودم بود خواه او گردیده نیست و نوکران در مقام عز و کینه خواهی اند در جمع و صلاح نیست که من بلاقات علی محمد خان دوم اگر او را بشمار آورده بدین بیت چاره این محمد و ساس ازین گرفتاری بدارد و انعام و اگر ادا فاسدی از تو خطا کشت بهما بخار او را می کشیم و خودم کشته می شوم بعد از آن هر چه برای شما مقدر است بنظر بخوارید رسید و آنکه قبول فرموده آن رفیق صدیق رخصت ما خست و آن دلا قدر اکثر رفتار بجز است و آنکه گذارشته خود با سعد و دی از ستمزد علی محمد خان کشتا خست چون بدینیمه او رسید بهر ایسان را بر دروازه توقیف فرموده خود با و سه کس اندرون داخل شد یا ران او که بر دانه بر توشع التفات و عنایتش بود و در حسب الام توقیف نموده بعد آمدنش در اندرون و دو کس از انما و غیبه آمدن نزد خان مرقوم نمود و خود را ران و افاغنه در بان فراموش گشته شوری بلند شد قطب الدین محمد خان برگشته باز آنها را با ستیلا محامعت کرد و چون در انبساطه پو ارج در محنت آنها ابرام آفا ز نهادن بهادر شفته گشته بی سرچهره از رد و گفت که تو چرا مانع می شوی ازین محنت زیاده تر خوا شد و قریب بود که فتنه حادث شود علی محمد خان با ستیلا خود را برهنه پا دیده تسلیکن در درو خان عالی قدر را در خوش رفتی بعد رت و در جوی من فقا همراه آورد و بر مسند فرستاده خود برگشته آن تو ایش گشته و نهایت و اندر بهما تقدیم رسانید بعد از آن خان بهادر ایشا کرد که معلوم خواهد بود که من رفیق سید بهر بیت علی خان بهادر اسد نگاشته ام و ایشان نوزم اشتقاق اخوت با من مرعی داشتند و سپاه انجیا بشمار آمده شما مسلک بیوفائی و نمک بجز می پیورده در مقام نفاق و شقاق اندر گشتار ازین بر هیچ قسم منظور باشد مرا من نموده خودم مع فوج بهر ایله استیصال سید مفت فرمائید تا کار از مراد من صفر روزگار بیا و کارگاه را و کارگاه را بدرسه با سید منظور نباشد بسبب سفر سر انجام داده نمک حرا مان را به بندید محامعت نمایند تا آنها دست از شقاق دست برداشته زینخواه بضابطه اعمال بخر نقد و جنس غیر ضرورت در کار او شان باشد بگیرند و هبله ندر که قسمهای غلط و شقاق و اخطا نشان را سلطان گردانیده رخصت ساخت و بجمعه خود را یکدین نموده بسبب سفر حاضر کرد و قطب الدین محمد خان بهادر او خوشی و در گردانید و شوق طایفه آنکه ملوک با اتفاق و الله شا اجماع آبا و نرود و چیری تر رسید که بهادر با اتفاق از مراد می حضور و یا و شاه استند او نموده در فکر استیصال او شوند و الله با اتفاق او شان و جمیع زقا از قطعه برآمده و پنج مملکه جای یعنی خارج قصیه بریلی در قبح است منزل کرد و چند روز جمیع و پس او ای نخواه نشد اند که هر روز از شمال پیر و دجان دایر و بود و خواریز دشمنان نجات داده شاه اجماع آبا و رسانید در عین راه که از فرخ آبا و دلش میگذشتیم خبر محنت محمد شاه برگشتن شاهزاده احمد شاه قرین فتح و غیره می و کشته شد قمر الدین خان وزیر و متعین شدن معین الملک بصوبه در سه لاهور و آمدن صفر جنگ بهمنان احمد شاه و جلوس او بر تخت سلطنت در باغ شاد مار و ملی سموع افتاد اما از خبر مردن پادشاه زیاده تر از ایام سابق خوش تر شطاع اطریق روی داده و بهمانا این بود فتح منازل با سید بهادر گذشت چون وارد شاه همان آبا و دشمنی و الله توجیه غازی الدین خان خیر و جنگ با نظام بریلی و قیسده محالاته متعلقه اصف جاه کم دیده و خسرده خاطر و طالب توسل با ذیال دولت صفر جنگ شده بخانه خود نشست

ذکر معین شدن وزارت بر اس صفر جنگ بتائید آنکه بعد از آن در حلت نظام الملک اصف جاه

احمد شاه خلف محمد شاه بعد در و در و جلوس در بارغ شاد مار و وزارت نمودن جاوید خان و نجم الدوله امین خان و دیگر ارکان سلطنت و ایمان مملکت بساعت مختار داخل دولت خانه شاه در قطعه شاه اجماع آبا و گردیده و مجوز و معین وزارت بنام

مصدق جنگ با وجود اقتدار و لیاقت او پاس رضا و اندیشہ جمع جاہ درخیز تعویق و تاخیر اقبالہ اسلالت بادشاہ و امرا بدکن رفت چون آصف جاہ بر خراج سقر آخرت بود عند ضعف پیرے و انظار عدم رجوع خود بہ دار الخلافہ نگاشت و یہ مصدق جنگ نوشت کہ بافضل و زمان اطفال شما استقامتہ دریاچہ بہتر دانید و انتظام سلطنت توانید بعمل آرید باز ہم با دم بحیات آصف جاہ کہ فورے چند بعد در دین خط زندہ بود مصدق جنگ برات پیشیدن خلعت وزارت نمود تا آنکہ خبر رسید کہ چارم جمادی الاخرے سال نرقوم بعد آصف جاہ در سواد بر ماچور و داغ عالم غمری نموده راہ سقر آخرت پیود و غرض اور انقل کردہ در وقتہ کہ قریب دولت آباد است باین مرقد شاہ بر مان الدین غریب مد فون ساختند آن زمان مصدق جنگ بہ خاطر جمع قاست قابلیت خود را تجلعت وزارت یار است و روز دوشنبہ چهارم رجب بنیابت خلعت ہفت پارچہ چار قریب وزارت و جواہر سرفراز و خطاب حجتہ الملک مدار الملہام وزیر الملک و بر مان الملک ابوالمعدون خان بہادر مصدق جنگ سپہ سالار مخاطب گشت اکنون شناسبے نماید کہ کظہ چند احوال عمدة الملک و اعتماد دلہ ولہ و محمد شاہ و آصف جاہ کہ قریب ہم عالم بقا شناختند در اوضاع و صفات انہما باجمان نگاشتہ بعد از ان سوارخ ایام سلطنت احمد شاہ و وزارت مصدق جنگ نوشتہ آید نہ اتوفی و بہ الامتہام

عمدة الملک امیر خان بہادر بن عمدة الملک امیر خان بہادر صوبہ دار کابل

اصل آبا سے او از سادات حسنی نعتہ اللہی است بعد از ان یکی از اجداد سلسلہ خود کہ میر میران لقب داشت متبک گشتہ میر میران شہرت یافتہ عمدگی این سلسلہ کہ در ایران ہم شہرت دارد و مقتدران درین خانوادہ ہم سیرہ اند غایت اشتہار و احتیاج بارقام و انظار ندارد و در حد جہان گیرن ابکر بادشاہ مد عمدة الملک کہ او ہم میر میران لقب داشت بنابر صد و چوبیس یا ہر صورت بے رضا سے شاہ عباس قہرمان ایران بہند آمد و در حضور جہانگیر کمال تقرب یافت اما از فرقی پسہ ان خود کہ دو نفر خودہ اندر تے اسودہ بختہ در آرزو بود کہ ملٹا سے بناسے خود زندگی گیرند کہ گزرا تا آنکہ جہانگیر بادشاہ خان عالم نازدشاہ عباس سفارت فرستاد و از جملہ اسلالت عمدہ درخواست پسہ انش بود خان عالم بہ نیکوتر و جیسے بادشاہ ایران را خوش شود ساختہ ان خدمت تقدیم رسانید پسہ انش نیز بہند رسید ہر سرفراز گردیدند جدا و خلیل اسد خان خطاب یافتہ بدرجہ عالی ترقی نمود و از وقت جہانگیر اسے اتان درین خاندان امارت و عمدہ گے با علونب توامان ماند عمو سے اور روح اسد خان بخشی الملک و مقتدر و مقرب محمد اورنگ زیب عالمگیر بادشاہ و پدرش عمدہ الملک امیر خان صوبہ دار کابل و عالمگیر بافتاد او از صدات سلاطین ایران مستثنی در دکن بود و ازین جہت فتوحات انجا مشہور است کہ بنام او می نوشت و این عمدہ الملک نیز کمال ادب و وقتدار رسیدہ و عمدہ خوشبخت و نظیر نہ داشت و نسخہ زبانی بود دعاو سے کمالات انھاسے باین جامعیت کم کے توان یافت شہادت و سخاوت و فہم و ذہانت و ادراک حقائق و دقت الحی ہر کار چنان داشت کہ جہہ ہر جن اور اسلام داشتہ ہر یکے ستائش اور ادکار سے خود سرائے اختیار سے چند ہفت از علمائے نظام و مشائخ کرام و سپاہیان و خواندگان و رقاصان و شعرا و ادباء انشا ہر کہ ادراک معبش نمودہ مداح و ذریفہ او شاہد گشت و یا دو خوبیاں ش نمودہ زار زار سے گریست و چندین کس بدست گیر سے اور ضعیض خاک سے با وجہت شمار سے رسیدہ و زمرہ امر سے مقتدر و مسلک گردیدند شعہ ہند سے دھار سے خوب می گفت و در بندہ گوئی و کتہ سخن نظیر نہ داشت و حسن بیان خود سے داشت کہ استع از تقریر دل پذیرش چون گل ملی گوشتن و از جہت مدح و ش سے گردید و ہر چہ ہر گاہ براسے آمد سے

از ملازمان اعلیٰ باشد خواه ادنیٰ مقرری فرمود هر چند حاجت مانده باشد باز نماند گرفت و تسلیم ماسه او در آستان
هر چیز مسلم را باب هوش و تیز بود و مقتدران قدر شناس بآرزو نمونه اخراجش خواسته و نماند و اشیا به خود را
تقلید و تبع آن سے ساختند

وزیر المملک محمد الدوله قمر الدین خان بهادر نمرت جنگ

پیر او محمد امین خان محمد الدوله است از اولاد خواجہ احرار در محمد اوزنگ نرب عالمگیر از ولایت توران و در هندوستان
گردید و منصب پنجم از سبب بدیع رسید و در محمد فرخ سیر با عانت و رعایت قطب المملک مفت نزاری و بعد مدح و دعا با
امیر الام حسین علی خان بهادر ابتدا سے محمد شاه وزیر دین از چند روز سیر عالم دار و گیر گردید و قمر الدین خان در میان
پدر بخشی سوم و دور و مفضل خان بود چنانچه مذکور شد بعد استغفای حضرت جاهد وزارت یافت اگر چه فطرت بخار و همیشه مست
باده و خوشگوار بود اما نهایت کم اندر و خلق شاه جهان آبا بسیار شکر گزار او و زندگی او را منتقم می نمود رفیق پرور و موقوف گستر بود
لیکن یافت و نذرت چنانچه بایزید است کماں جاهد و شجاعت و نهایت مدح و عشرت زندگی نمود یک ماه و چند روز قبل از محمد شاه
چنانچه مذکور شد جنگ ابدالی در گذشت

محمد شاه پادشاه بن جهان شاه نجمه اختر بن بهادر شاه بن اوزنگ نرب عالم گیر

خال از فطانت و دخیلاری بود و در علم بسیار و فرج آن قدر که پادشاهان را نباید داشت و در دست امرای مقتدر از خداد
چون جرات بسیار نداشت مغلوب نوکران او بود و سلطنت ضائع کرده فرخ سیر اصلاح توانست و چون جوان و پیش طلب بود
اوقات را بهو و لعب گذرانید و سلطنت زیاده ترستی گرفت بعد تسلط نادر شاه و سعادت او از چند بر الطاف و اعانت
او مشغول گشته بیشتر از پیشتر آسایش طلب گشت و چون آتش مدت جوانی در نوشته شکسته خاطر برایش گرفته بود و داد او خمر
بعصبت فقر خوش بود و از نهائی شست سخنان معقول را خوب نمی فهمید با سفک و ما و اندر سے خلق خدا را می نمود در عهد او
خلق با سایش زندگی نمود و تازمان دولتش بهر صورت سلطنت را آبرو دهنده و قری در نظر او بود و بسبب خوشیاری پاس بوسیده
سلطنت را بر پا داشت گویا خاتم السلاطین با بریه است چه بعد او سلطنت غیر از نام چیر گردید

آصف جاهد نظام المملک بن غازی الدین خان بهادر فرزند جنگ بن عابد خان

نام او قمر الدین و از اخراج شهاب الدین سرور در دست جده ماری او سعد الدخان وزیر اعظم شاه جهان پادشاه و جده بر
او عابد خان از شایخ عمر قدس عابد خان در محمد شاه جهان و در هندوستان گردید و در سلطنت ملازمان شاهزاده اوزنگ نرب
انتظام یافت بعد تسلط اوزنگ نرب بر سلطنت بدیع منصب پنجم نزاری یافت و دو بار منصب صد ارت سرافراز گشته
مست و تمام ریح الاول سنان و تسعین بعد الالعت در محامه کلکند و فرقم گو که توپ از مرکب خرام غلیظ ه
آختر رفت و سیر او که شهاب الدین نام داشت از کبر سے امرای عالمگیر می است بدیع منصب پنجم نزاری
یا فتره غازی الدین خان بهادر فرزند جنگ مخاطب شد و اغلب اوقات سپه سالاری پادشاه مذکور نیز می یافت و در

فتح بجا بود بر القاب و خطابها سے دیگر فقره فرزند ارجمند از خود در ایلم سلطنت بهادشاه صوبہ دار بگرا گشتہ سنہ ثنین و عشرين ومانہ
بعد الاغت انتقال نمود و جمع جاہ و دربان اورنگ زیب بخطاب چہین خلیج خان بہادر منصب بیچ ہزاری بلند یا گشتہ و او فر
محمد پادشاہ مذکور صوبہ درجا پور گردید و در قصر بہادشاه بطاعت خطاب خانہ داری و صوبہ دار سے اودہ امتیاز یافت و بعد اندک
ترمانہ بنابر اقتدار جمع الدولہ رسد خان بہادر ذوالفقار خان امیر الامرای سبہ سالار ترک منصب نموده لباس فقیر پوشیدہ
انزو اگر دیو در عہد جہاندارشاہ معز الدین از انزو برآمدہ باصل منصب و خطاب سابق سرفرازی یافتہ سال او جلوس فرخ بہر
خطاب نظام الملک بہادر فرخ جنگ محتاط و منصب بہشت ہزار سے و صوبہ دار سے و کمن مہا ہے گشت چون امیر الامرا
حسین علی خان بہادر ایالت کل ممالک دکن یافت و نظام الملک بشاہ جہان آباد آمیغہ جہاد سے مراد آباد در ساختہ و
چنین سلطنت رفیع الدرجات بہر ہائے تعجب الملک بصوبہ دار سے مامور بہ پرفخت و ہند سے محمد شاہ با سادات
نزد غا باختہ بریض صوبہ ہائے دکن تسلط یافت و آخر تا بعض جمع صوبہ جات آنجا گشت و بعد مرگد امین خان بوزارت سرفرازی
یافتہ آخر بنا ساز سے امر سے حضور و بخراف فرخ بادشاہ استعفا سے وزارت نموده بصوبہ دار سے دکن فاعل شدہ و
بعد صمصام الدولہ منصب امیر الامرا کئے یافتہ بنابرینے پسر خود نامہ جنگ نیابت امیر الامرا کئے بخان فرزد جنگ پسر کلان
تو درودہ بدکن رفت چنانچہ در دہخردوم و بیستہ صفحات ابن دفتر گذشت و قریب بی سال بکلوست شش صوبہ دکن کہ
قلم و چندین بادشاہ بود و بدشت اکثر امر سے محمد شاہ دون مرتبہ او بودہ مرگم و آداب خردی با او سلوک میداشتند
اگر حرص وافر طلب دنیا داشت اما صفات حمیدہ و اخلاق پسندیدہ ہم در او بسیار و اکثر اوصاف کہ امر را بدرد و
فراہم بود ہمیشہ صدر سہ کار و افرا و علما و شایخ و در باب استحقاق را بقبولش سے رسانیدہ و بقدر قسمت نشان تا ہما
می رسید و صیت قدر دانے او شنیدہ مردم عرب و ماوراء النہر و عراق و خراسان و اہل ہند و کسان روید کمن
سے آوردند و بقدر نصیب بہر سے بردن از آثار اخیر اوست شہر نیاہ بر مان پور کہ در دستہ یک ہزار و یک صد و چل و یک
شاگرد شستہ بر و تمام داد و آباد سے نظام آباد بالائے کتل خود پور کہ در ویرانہ محض طرح آبادی انداخت و مسجد
کاروان سر او دولت خانہ و پل تعمیر نمود و پل بجل ہذا المذاآتنا تاریخ اعدا ث این آبادی و طایق ست باسنہ احد سے
و ربیعین و ماہ بعد الاغت و حصار شہر نیاہ حیدر آباد دہنہر رسول کہ در وسط شہر اورنگ آبادی آمد طبع موزون داشت و
شہر انجونی می گفت صاحب دیوان ست بعد سی و ہفت روز از ولت محمد شاہ چہارم جادی الاخر سے احد سے و
ستین و ماہ بعد الاغت پر و دین عالم نمودہ و میر قلام علی آزاد و خلیص لکرامی در تاریخ ولت محمد شاہ و اعتماد الدولہ و
اصف جاہ یک ماہ تبعیہ اعطاط شش مددی گوید بہت گشت تاریخ چون کشیدہ آہ و سوخت شاہ وزیر و جمع جاہ و
قطعہ دیگر بے تبعیہ غفہ قطعہ رکن ملک ہند از جہان رفتند و فنا و حیف سے در بگاہ از گشت دہر و برای ولت این ہر سہ
یا فتن تاریخ و زمانہ شاہ زمان و وزیر و جمع دہر

ذکر سرفرازی یا فتن سادات خان بہادر ذوالفقار جنگ بمنصب امیر الامرا لئی و احکام خدمت دیوانی
خالصہ بہ نجم الدولہ محمد اسحق خان بہادر

چون خاطر بادشاہ و مفسد جنگ از طرف جمع جاہ و ملتان یافت خدمت بخشی گری اول با خطاب امیر الامرا

برای سادات خان بہادر و ذوالفقار جنگ غلبت سادات خان فرخ سیری مقرر شد و بعد چند روز از غلبت شدن صفدر جنگ روز
پنجمینہ چارہم چوبیس سالہ مذکور بشیر و خوجہ مرغ و دیگر جوہر ہفت بار چ غلبت خدمت مذکور یاد ما بلند صوبہ داری لکھنؤ آباد
حدایان با محمد علی خان بشیر زارہ تینا سے او غنایت شد و دیوانی خالصہ شریفہ جو ان شتر بھون الدولہ بدینہم الدولہ لغویوں
بود و پنجم الدولہ را تانگی بنار و صلت شجاع الدولہ سیر صفدر جنگ با خواہر او شخص خاص و اہم و بسیار با وزیر الہانک
و ابو منصور خان بہادر صفدر جنگ سیر آمد و در آخر محمد شاہ دیوانی خالصہ بنام پنجم الدولہ مقرر شد بود کہ ان ماندہ مقتدر
یافت و جا وید خان خواہر اسے کہ از سابق با مادر احمد شاہ او پنجم با بی سیری دہشت نہایت تقرب در خدمت احمد شاہ
بہر سمانندہ مدار علیہ سلطنت نزع خود و محتند پادشاہ بدلات مادرش و حماقت احمد شاہ گشت چون شخص خاص غلامی و
الغبات مغفرت بنام محمد شاہ و حریمیت تمام در درم سلطانی مخصوص با او پنجم با بی دہشت خدمت نظارت با متقال روز فرزون
بجانب ناظر نیز با وصفی گردید و بدست علویات پادشاہ با اختیار او و آید پادشاہ کہ بحسب جوہر ذات غیبت اہل سبک مغز بود
بجوہر خواہر اسے مذکور انکا بہ شرب بنو و غافل و لا یعلم محض گشت و جا وید خان بنوب بہادر خطاب گردیدہ و غل تمام در
خارج پادشاہ بہر سمانندہ او و نوای سلطانی اکثر خاطر خواہ او می شد و ہمہ امور موجب لال فرخ صفدر جنگ و ترکم غبار
کہ در تہائی بی در پی سد باب وفاق گشتہ سربا یکہ استعد او و او و اتفاق و بیامی گردید و دہشتینہ پنجم و چہ غلبت
بخشی گردی دوم و صوبہ داری مراد آباد با نظام الدولہ سیر قمر الدین خان ذریہ در روز دہشتینہ با او پنجم ماہ مذکور غلبت با تہجازی الدین
خان فیہ در جنگ باست مرگ پدرش مرحمت شد و نواب بہادر جا وید خان او را از مقام بر آورد و بشور آورد و در دہشتینہ ہفتہم چہم
بمسک علی خان خدمت عشرتی دیوان خاص و ہذا فرہ ہزار بی منصب مرحمت شد و در و چہار تہذیبیستم چہم غلبت صوبہ دار سے
اجہر یوزر عنایت گشت و آخر شب و دہشتینہ شانزدہم عثمان مادی علی خان مرحوم طاعت نمودہ نزد قشربا نمود بدست در خون
شد و ہمدردان ماہ تربیت خان مرحوم رحمت حق بیست و علی محمد خان روہیلہ کہ برخی از احوال او در اوراق سابقہ مست
از قلم یافت بعد در و در ملک قبیخ خود کہ عبارت از محالات بن گذہ دیلی و بد او و دم از آباد و غیر ماہست و شریف آوردن
و الدم مرحوم شہا جہان آباد و چند ماہ زندگی نمودہ بہر مرض سرطان کہ بر پشت او در بہان ایام بہر سیدہ بود و در گذشت و صفدر جنگ
بعد از مرگ شہت و الدم مرحوم برافقش را چہ ہمانا را این بہر دیوان خود را فرستادہ از راہ قدر دانی طلبیہ فقیر ہم با اتفاق آن
مرحوم رفتہ شرف حضور وزیر الہانک صفدر جنگ بہادر در یافت بعد روزی چند حکومت با بی پت و سوان پت و غیرہ سیرہ
مکان خالصہ شریفہ تبعہ و الدم مرحوم را دو منصب بہر اری ولایت مع خطاب اسد خلی و بالکی جہاں دار از پادشاہ دمانیدہ
بکار ماہ مذکور خص ساخت چون پنجم الدولہ محمد آحق خان بہادر دیوان خالصہ شریفہ از محمد فرودس آرام گاہ محمد شاہ بود
و الدم توسل با آن کہ بہر سیر گردید و الدم نظر بود و در حقوق قطب الدین محمد خان بہادر فوجہ اری حصار و مجہر و غیرہ
خان مرحوم بنام نمودہ آن سببا کوہر دیا سے شجاعت و کان مردی و دردت و طلب دہشت خان بہادر مرحوم چون از قوم و ہیلہ
و افغان و لیری دہشت و آبا سے او ہمیشہ فوجہ اری مراد آباد کہ بہر نہ صوبہ دار محمد فرخ سیر قرار یافتہ بود و دہشتند و مراد آباد
بہر نہ وطن خان مخفور مذکور گشتہ بود و ہمیشہ بہر سیمت بہر سیمتال و ہیلہ و افغان و دختر اے آن مکان از دست
ایشان می گماشت در عند علی محمد خان نارحمایت او کہ وزیر الہانک قمر الدین خان سے نمود و سیر نہاند و نہیو لاکہ علی محمد خان
بعد مردان قمر الدین خان و ہذا گماشتہ لشکر کشے احمد ابد سے در ملک سخرہ قدیہ خود کہ عبارت از مراد آباد و غیرہ است

آمده مسلط گشت و بعد سهل رفتی برض سلطان در گذشته و اتباع او مثل حافظ رحمت و دزدستان و غیره که هر یک پدیزدن یکے از پسران علی محمد خان بود بهانه نام دوا و خود با ممالک مذکوره مسخره را منقسم ساخته بقا بوسه خود و در دهر را سه دوا داد ما سه خود بقدر معاش آنهاجا علیحدہ کرده و بنا داد و ما سه را خود قاتلین و با نهایت جاه و شتم و فوج و خدم بودند خان بهادر مذکور خواست که درین اقامت از نظام الدوله و خانخانان پسر قمر الدین خان سنده فوج داری مراد آباد گرفته با افغانان بجنگد و بغرب دست خود و مکان مذکور را از دست آنها منزع گرداند بنابراین از اولد مرحوم در آمدن خود عند خواسته بشاد جهان آباد قاست و در زیره

ذکر جنگین قطب الدین محمد خان بهادر با افغانان مراد آباد و گذشته نام مردی و مردانگی برصفه روزگار از شجاعتی که از ان بهادر شیر دل در ان عرصه کارزار و دیداد

قطب الدین محمد خان بهادر که جمیل محامدش قبل ازین مر قوم شد از خانخانان الدوله پسر قمر الدین خان سنده مراد آباد در خواست چون عمل او از تسلط افغانه در اینجا خود خویش قطب الدین خان بهادر در ان عرصه غیر مترقبه دانسته بلا تامل استناد نوشته و او را بنا بر ذوات بانگ کز سه و اسباب ضروری اعانتی که باید نمودن بهادر در یاد ان بنام سرداری و علو همت و شجاعت خود اسباب ضروری بقرض و دم سر بنام داده قاصد تسخیر فوج داری مراد آباد و گردید چون همت و شجاعت آن صفه ر عرصه کارزار و جمیع ملا پند و ستان خصوص قرب جو از ان دیار کالشنش و وسطا آنها را بر همه کس ظاهر و آشکار بود بانگ استماع و تحریک ما خان معظم مذکور جوق جوق مردم سپاهی پیشه هجوم آورده کثرتی در فوج و اتباع بهم رسید و ان شیر دل با ستقامت و دوسه صد کس قدیم که بارها با جسارت و جرات آنها دیده بود عان حرب دون ندان خردان که اغلب عدد آنها کم از پنجاه هزار نفر نخواهد بود و سامان حرب از جنس بان و بند و قوت و توپ و در کله و غیره آنچه باید بود فوریا موجود داشتند که دیده بیرون شهر شاه جهان آباد و شتران گزید و فی الحکله تنبیه اسباب درست دیده و برگرا سه عرصه جان بازی شت چون این خبر قبل از خروج خان معظم از شاه جهان آباد بگوش افغانه حضرت نزار رسیده بود از اطراف و جو انب جمع آمده در مقامی متصل مراد آباد و زو حاکم دستند بعد رسیدن خان رستم نیز نزدیک بمسکرت آنها ملکه از انده است نصفت سفرا دم اسلالت و رستاده استند عای مصاحبه و ترک ساز و زنجیر مراد آباد نموده راضی بودند که چنانچه امر دم با بهادر ملک را تقسیم نموده اوقات بمیلگرد انیم شایع خطی لائق بحال خود را قناعت فرمائید با همه بطوع و رغبت بان راضی و در تعویض ان بکلازان حاکم اما ان عالی همت بلند مرتبت راضی با این حاله بگشته بر اراده خود رسوخ و در زید افغانه ناچار گشته با وجود کثرت قوم و اسباب بنا بر فوج شجاعت آن شیر پیشه بیجا دست از ان خاسته از ان و ترسان آمده کارزار ان هزار شیر خوار شدند و صفوف حروب در زمین آراسته بمقاتله خاسته قطب الدین محمد خان بهادر با وجود قناعت و جوان و کی سامان جود مقابلت مع بهادران جان باز که زیاده از دوسه صد کس نموده اند پیاده یا گشته بغرب بند و قناعت دستی دمار از نهادستی اکثری از آنها بر آورده تا دوسه کرده و خود افغانه را اگر نرانید و درین عرصه بعد از گشته با بگشته با بلند گردانید اما ان حاکم بر کین بنیاده کثرت خود قناعت و جوان خان جنت مکان بر صورت خود در سه نموده هر جا قاپوس یافتند کمین کرده با ششباری بند و قناعت و بان نهاد وجود و زرقا سه صد و قطب الدین محمد خان را می سوختند تا آنکه آهسته آهسته چند نفر مجروح که زیاده از بیست و سی کس نبوده اند باقی ماندند و خان رستم نشان جرات متعده برداشته آخر الامر بغرب گوی بند و قناعت که بر سینه بے کمین اش پے در پے

شست رخت هستی در آن میدان مرد آزار از دنیا بربست از جمله رفقایم قریب صد کس گرد و پیرامون لاش غرقه بخونش افتاد و جان شیرین بجان آفرین سپردند و مورد هزاران آفرین از لب و دمان دوست و دشمن گشتند و ده دوازده نفر از آن کمل زلفا قلم که دوسه صد کس بوده اند در میان مجروح افتاده بعد معالجه چون صحت یافتند ما دم بحیات محسوس همکاران بودند اللهم اغفر له ولهم و احشرهم مع الشهداء و اهل بیتین

ذکر جنگ‌های صفدر جنگ وزیر قائم خان قائم جنگ‌های او و اولاد علی محمد خان رحیم‌الدین در دهه‌های اول و دوم

وزیر ایماک صفدر جنگ که از مدت‌ها اجتماع و اقتدار یافته در آن دیار که جوار صومعه او بود نمی‌سپرد و او فرزند محمد شاه خانبه گزشت در علیه استیصال اینها نموده پادشاه را بر سر روئیه مذکور در اما از نفاق قمر الدین خان وزیر کار او حاضر خواه صفدر جنگ با خاتم رسید و نیرو که خود وزیر دلیه سلطنت و علی محمد خان ره پیر وادی عدم گردید قائم خان بی محمد خان بنش را دلالت با تزارع ملک روئیه مذکور از دست اولاد و تبار او نمود و بلا لحظه آنکه هر طرف شکست افتد فائده درستی خواهد داد قائم خان ششم طبع ملک و مال اخلاص علی محمد خان و وفته آنها را در قلعه بد آن محصور ساخت و در مدت هفت و حرکت بر آنها تکیه گردانید سعد الله خان پیر کلان روئیه مذکور که دما و حافظ رحمت روئیه و جاسه پد رسیدند از اسه ملک بودند و دیگر که دما و در دین خان دهر یک ازین سرداران ملک را به بهانه حسد دما و او خود متعصب ساخته قاضی و متصرف بودند اما ریاست کل تعلقی بعد الله خان دشت اوس کل اخوان و اتباع عجز تانی از حد گذرانیده دقیقه از اسرار فرزند دشت چون سودمند بنیاد ناچار دل برگ وده افتد نماده و هم ذی کجاسته یک هزار و یک صد شخصت و یکصد چهل سیدان راند و صفت آرا گشته فوجی در کو باسه دریاچه جنگ پنهان و کین نشاند و با باقی اخوان در برده قائم خان دشت چون جنگ در گرفت غلبه از طرف قائم خان که فوج بیه یایان دریاست مجمع فرق افغان دشت بطور رسید و سعد الله خان مع هم اسیان بناچار سه و عیاری نشیت بر جنگ داده و عطف غنان از سیدان نمود و جنگ کنان آهسته آهسته ضمیر را بطرف کین گاه کشید و قائم خان مع سرداران هم غنان و ظفر و باغرا و خوشنودی از خود بخیر در پی که جنگ را حلق اعنان بجائی رسید که چند هزار روئیه بمان و تفنگ قاصد جان قائم جنگ پنهان نشسته بودند و بعد رسید نش یکبار جنگ جو یان یکین از کین برجسته قائم خان را از پشتک آشبار بندوق و بان گرفته در همان شکست قائم خان با کل سرداران جنگ اهلک افتاد و هم اسیان او هم بسیار با دشمنان فتنه و طغیان نصیب سعد الله خان و دیگر اخلاص علی محمد خان گردید + +

ذکر وقایع سال شصت و دوم از نامه و دوازدهم هجری

روز جمعه دوم ربیع الثانی نو روز شد و شب چارشنبه بیست و نهم ذی الحجه سنه مذکوره میزرا حسن برادر کلان صفدر جنگ وزیر بعارضه پیشینه انتقال نمود و در آفراده رمضان همین سال علی محمد خان مرحوم را یکی از چهارادار رحمت شد و روز دوشنبه چاردهم ذی قعدة بعد نماز صبح که تسبیح خلک شفا در دست و با ورا و شغول بود یک ناگاه رحمت الله رفت و بعد برین سال چهارم با برسم ملاهور لشکر کشید و معامله بصلح انجامید

ذکر ورود احمد ابدالی مرتبه ثالث ملاهور و جنگیدن با معین الملک و بنامیدن به صاحبان تحقیر خداوند علیم و قدر

مخفی نماند که چون معین الملک پسر وزیر الملک قمر الدین خان از معین جات محمد شاه بصوبه اری لاهور و پلطان سرافرازی یافت
بهکامری خان مخاصم برستم جنگ بهادر پسر روشن الدوله را مدد و ملهم نمود ساخت و لایق و فتح مہمات تنجانی برداشت چون
ہنوز ننگین دلاہور و استمداد اسباب حرب چنانچہ باید نہاشت ناگهان و معین سال احمد ابدالی باز لشکر ملاہور کشید و معین الملک
با وجہ جنگ پیش آمد چون ہر دو جوان استمداد نہاشتند معین الملک خود با تقضاے سلاح وقت سلسلہ صلح بنیانیدہ اطفالی نائزہ
فساد مسلح دہشت ابدالی ہم نغمہ شمرده برستوزاد شاہ در چار محال تنخواہ کامل کہ عبارت از سیالکوٹ و اورنگ آباد و جرات
و پسر و راست پیشکش نمودند نہ معین الملک مقرر کردہ عطف عثمان بجانب کابل نمود

نصفت نمودن ابو المنصور خان صفدر جنگ باراده انتزاع ملک و دولت قائم خان از مادر و اتباع او و افغانہ آشوب آہنگ

وزیر الملک ابو المنصور خان بہادر صفدر جنگ کہ در ہر دو صورت فائدہ خود دیدہ بود بچند استماع این خبر خوست کہ ملک دہال
بگش از دست باز ماندگان آن دودمان انتزاع نماید بنابرین احمد شاہ پادشاہ را با خود گرفتہ از شاہ جہان آباد در کست آمد
وزیر و پادشاہ روز چہشنبہ سلو ذی الحجہ سال مذکور داخل غمیہ گویدہ در چند روز تا بکول رسیدند صفدر جنگ پادشاہ را در قصبہ
کول توقیف فرمودہ خود بدیر کج کہ فرخ آباد در الملک بگش بست کہ وہ از اینجا بست رسید مادر قائم خان زن محمد خان مخفف جنگ
چارہ غیر از اطاعت ندیدہ ملازمت وزیر آمد و محالہ بخصت لک روپیہ نقد و جنس را انفصال یافت و با سعد الد خان
بتر تقاضاے توپ خانہ قائم خان و خیال و اسباب او کہ عبارت برده بود مع نذرانہ در میان آورده بھی غیر معلوم را ہم الزم نمود

ذکر وقایع سال شصت و سوم از مائتہ دواز دہم ہجرے

بعد افعال محالہ احمد شاہ از کول بہ ملی خراسید و روز شنبہ سیم ہجری ماہ صفر داخل دولت خانہ گردید و روز دوشنبہ دواز دہم
ربیع الثانی سال مذکور نوروز شد وزیر بر اسی تحصیل نقد و جنس موعود چنانچہ اقامت و زیدہ ملک مقبوضہ افغانہ بگش بقبضہ خود
در آورد و لک شہر فرخ آباد دوع دواز دہ موضع کہ انتفا سے افغانہ مذکور از عند فرخ سیر بود بر مادر قائم خان بجال و بر قرار ماندہ وزیر الملک
از مضبط و ربط محالات و افتد اموال اضطرری قائم خان و نذرانہ کہ از اولاد و اتباع علی محمد خان قرار یافتہ بود انقراض نمودہ را جہ
نول را سے نائب صوبہ خود را رتی و قاتی آنجا نیز ساخت و خود سعادت نمودہ بمحضر آمد

ذکر محمل راجہ نول را سے

او از قوم کایستہ سکینہ کہ ہر سے با ستب و اول ادنی ملازم وزیر بود از حسن اخلاص و نیکو خدمتی ما پار مدراج ترقی گذشتہ
بتدریج نائب مقتدر صوبہ گردید کسی از رفقا و ملازماش بر تہ او نمیرسید نول را سے مذکور چنانچہ اعمال از طرف خود نصب نمودہ
بلکہ قنوج را کہ جاگیر وزیر بود محل اقامت خود ساخت و فرخ آباد از اینجا بفاصلہ بست کردہ بہت اکثر برادران قائم خان کہ از
بیش و دیگر بودہ مدع بعض چیلہ مایہ متشد در قلعہ الہ آباد مقید شدند و تعدی نول را سے را فغانہ آن و ما را ز مد تاجا و خودہ سر مایہ
احداث فتنہ ماسے بزرگ گردید مادر قائم خان احمد خان را کہ برادر ملاقی او و از رفقا سے وزیر بود پیغام فرستاد کہ آج و سے

افغانی و نام پدرت برادرش اگر غیرت داری هر چه از دست تو بر آید در آن قاصر نباید بود و نافه اطراف و جنوب زین شتران
 هیچ غیرت گفته فرستاد آنها با هر گداس ساخته در فکر آن شدند که بنیاد عمر و دولت نول را بر باند افغانه ملک خود را از ضبط او بر آید
 نول را سه وزیر ابین ماجرا انگای داده با جمعی که در پشت از قنوج بر آمده معسکر ساخت و در لشکر خود منکرست به دست و مرد و مول
 افواج و وزیر که به کمک او تعیین شده بودند شش روز جمعه دوازدهم شعبان وزیر الممالک صفدر جنگ بهادر از درازا شاه مخلص
 شده بر معبر انبلی طرف شهر بردیایه جناد اخل باره گریده معسکر ساخت و در شششنبه بیست و نهم ماه نو نورعصر الدین خان پسر لعل
 خود را مع محمد علی خان رساله دار و غیره سرداران کمک را اج نول را تعیین فرمود و وزیر دیگر که یکشنبه بیست و نهم بود معسکر جنگ
 مع و پیکار که بعد علیه وزیر بود مع راجه دبی دت خود را کول مخلص شد و با عانت نول را سه روانه شش شش کر زده
 پیشتر رفت و احمد خان با جمعی کثیر از نافه مقابل نول را می رسیده بنیادهای معسکر و استخلاص برادران خود بنا بر عاقل
 ساختن او امید داشت که دهم ماه مبارک رمضان روز جمعه قبل از ورود افواج ملکی سواران افغانه از یک طرف معسکر ظاهر شده
 از دحام آورند و افغانان پیاده از طرف پشت لشکر که توپخانه داشت بدعا داخل معسکر شدند راجه نول را می فوج خود را راسخ
 کرده بود که سوار نشده پیاده با حرکت مورچان خود مانده نافه از عقب در آمده علی لغزیه خیمه را آتش زد و تیراندازی کرد تمام ساختند
 عطا الله خان شوهر راجه دبی و دختر حاجی احمد برادر عانت جنگ که در کش در سوار عانت جنگی گذشت بجزات کار فرماشته
 بعد نول را سه شتافت و در دبی او گذشت و بسیاری از نجبا و شراف و دیگر که نقای نول را می و ملازمان و وزیر و اکثری از
 متوطنین قصبات صوبه او در مثل بلگرام و غیره بودند جانب داری نموده دیگر را سه ملک بقا گردیدند و توانا در دحام تیار راج
 افغانه رفت این خبر بوزیر رسیده موجب تشویش و تشویر و گشت و دزدیدن میان نامر جنگ خلف نظام الممالک قیمت جاده
 حسب المطلب احمد شاه تار داری زبده با هفتاد هزار سوار برار جلوزیر خود را رسانید در زمین باز با دشانه تفرقه بنظر خاص متعین
 ممانعت نوشته فرستاد وزیر نظر جنگ خواهر زاده او در کس قدر وزیر بدینا برین نوشته بمرکز دولت خود شتافت و ذکر او بعد
 نگارش احوال امه حضور مرقوم می شود

ذکر نصفت نمودن وزیر الممالک صفدر جنگ مع دیگر امرا و افواج یا دشانه و نکست

یا فتن از دست افغانه بقدرت الهی و بعض سوار که درین سفر از قضا و قدر روایه دارد
 وزیر الممالک ابو منصور خان بهادر صفدر جنگ چون از دحام و افغانه و تمام آنها در میان مفاسد میدست قبل از ورود
 جکرش شدن نول را می با عانت او قاصد شده سلخ شعبان روز شششنبه سنه یک هزار و یک صد و هفت و سه هجری از لشکر
 خود حضور بادشاه آمده مکرر نصفت شد و پنجم الدوله محمد هوتی خان بهادر و میر قاسم پسر اعتماد الدوله قمر الدین خان و غیره امرا و
 افواج با دشاهی نصفت وزیر تعیین شدند معین نصفت بوزیر الممالک سپهر و شمشیر و بار گل و بسیار چیزهای دیگر از دحام برای نصفت
 شان او محبت شد و پنجم الدوله هوتی خان بهادر در پنج و شمشیر و میر تقی راجه پنج عانت شش متعین وزیر شد و دهم افواج
 لازم خود را امه متعین قوب و دو منزل در سچا روز دوازدهم از دحام اخلافت پیشتر رفته بود که خبر ندکور شنید و قصبه ما هر ره
 توقف فرموده با حضار افواج دیگر فرمان داد و الدوله محرم که بعد حادث از بریلی در کافاقت غازی الدین خان
 غیر وزیر جنگ رفیق خود گردانیده حکومت یابانی پت و غیره بجهه حال خالصه شریفه عنایت نموده بود وزیر طلب و شت و نایک ماه

در باغات مارهره مقامات نیکه زیاده از هفتاد هزار سوار و فرجام خود درین عصر ساخته خریه رو سے ۱۰ د

ذکر تاج راج رفتن قصبه مارهره و بتلاکشتن نجب و اشرف
آنجانبذل اسرنا موس و اطفال بحض قضا و قدر ذواب کلال

پس چه هم ماه مبارک رمضان سال مذکور سار بافی از نوکران منلی درخت دروازه عنایت خان که لازم فرورد روز متوطنان اینجا بود برید عنایت خان با عتقاد آنکه ملازم سرکار وزیر است ساربان را تا دیب فرموده گوشان بوقعی داد و ساربانان دیگر نزد آقای خود جمع آمده فریاد نمودند چون او از جمله جامه دوران غلبه بود و چهار پیمان خود را خستاد که عنایت خان را گرفته بیارند جامه سوار و پیاده همراهی او را غنائت عنایت خان دویدند و دیگر جامه غلبه را گمان داشت که براس غارت قصبه مارهره حکم وزیر صدور یافته تمامی افواج غلبه تیار شده هفت مهر بود که بر قصبه مذکوره تاخته و در طرفه بعین با خاک بر آساختند و عنایت خان و سپهش را که جوان نوزده ساله بود و بچان کشتند و وزیر بجز استماع نصیر الدین حیدر خان را فرمود تا رفته زود خبر بگیرد و لقیان را بتعین نمود که غارتگران را باز دارند اما تا شمارشند و تنیده نموده مردم بر متنق از کدکامار کمار گذشته عالمی بر باد فنا رفته ناموس اکثره از سادات و شیوخ و کنبه و غیره شرفا سے اینجا بلاست اسیر سے بتلاک گردید و اسباب خانه آنها تاج رفت نصیر الدین حیدر خان تمام شب بخت کشیده جمیع نوایس شرخا و غریبار از خیم ملاعین غلبه بر آورده و فرجی علیحد که وزیر براسه آنها بریا کرده بود فرجام نمود و تمام شب وزیر برین ماجم ملول و اکثر از رندار گریان بود و ملعام بخورد و از اول طلوع صبح تا وقت اشراق ستورات مذکوره بجا نهایه خود رسیدند و اطفال که غلبه آنها را در بار دین خود و گودالها کنده در آن فگنده از بالا بخار و دش پوشیده پنهان کرده بودند بهر ساینده به پروما و آنها باز گردانید آن روز در آن قصبه و میدان هنگامه عا شور و آشوب طاعت الکبره بر پا بود وزیر مبلغی سیصد و بیست و دو دینار و اما اموال لایحه بغارت رفت و گذشته آنچه گذشت مردم از جهان زمان بقتضای میت مشهور سعد بیت آتش سوزان نگند با سپند و آنچه کند و دودل در دمنده سے گفتند که فتح وزیر بخوابد شد وزیر بعد اطمینان از جمعیت فوج و اسباب از مارهره کوچیده به پیش رفت

ذکر جنگ وزیریا احمد نیکش و دیگر افغانان و شکست فاخته خوردن با وجود و نور
فوج و سامان و مقتول شدن نجم الدوله و نصیر الدین حیدر خان در میدان

چون عسکری نزدیک بهم گردیدند شب بیت دوم شوال سال مذکور وزیر با والد مرحوم که مقدمه افواج نجم الدوله و محمد احمی خان مقرر شده بود در حکومت بریل با فاخته در دویله جنگیده از موضع حرب آنها مطلع بود که انتشاره نمود و والد مرحوم و فاخته که آنها اغلب کین کرده و فطرت از طرفه سر بر می آرند و با اتفاق شور و هنگامه نموده میر نند در آن وقت اگر ثبات قدسه بعمل آمد باز پایدار سعی تواند و مغلوب سے شوند بنابرین فوجی را از غلبه که اولوس جناب عالی اند بقدر سرباز هزار کس پیش روی فیل سوار سے خاص مع بندوق و جزا بریاده با میداشت که وقت آشوب در حضور پایدار می کرد و وزیر شک جبار افغانه را بگیرند به عمل یک خان عجب را کار فرماشته گفت اسع صاحب فردا به پند که افشار اند تا کسجه سان احمد خان را است اتباع او بگوشه کمان گرفته سے آرم و الدعا موش مانند چون صبح دید بعد انفرار از نماز و فرج شبانه تاریخ مذکور وزیر افواج را آراسته و اطراف

و جوان ثوفا داشته و توپخانه را با جاس پیش رو گذاشته قدم قدم بروانده گردید پاسی از وزیر آمده مقابل فیکین روسته داد و
توپ اندازی و تیر و تفنگ آگنی شروع گشت. راجه سورجمل حاکم که در میندو در متصل مقدمه بود و همجمل بیگ خان که در سیر ه
کذاک بر فاخته مقابل که رستم خان و غیره سرداران متحد بودند ناخته و دوازدهم آن جلالت بر آید و جنگ عسکری روی دوازدهم شصت
هزار سوار جوار افغانه و میدان گشته افتاد و وقتیه سیف را چار و پنج عارف را اختیار افتاد و بهرست رفتند راجه برج اندر زنده کار
سورجمل حاکم و همجمل بیگ خان سافیتی در تاقیب خواران پیاده از وزیر آمدگی و دور گشتند و وزیر علی التواتر توپ و جزا و بان بهر
و ملک آن هر دوی خستاد تا پیش روی و از آلات نگه داری خالی گشت و از تاقیب شروع زوال نمود و پیاده و الفقیه طور یافته افغانه
کمین که احمد خان هم در میان آنها بود و نماز نظر کرده از طرفیکه زنده زنده حاکم بود و نمایان گشت و جنگ شروع گردید و حکم قضا و قدر
کار مبارک خان بلوچ که کوه بدر گردن شاه جهان آباد و متصل بمقدمه فوج وزیر بود و جنگ میکرد و تاب صد مات بان اندازی بیا و کان و حمله
شیا و رده و رفیر زنده و کوه سازشی باجه خان پیش و پشت علی ای حال افواج فکلیه صورت گشت و در کینه میدان دیده اندکی
در پاسه ثبات لغزید و در الماک علی بغور محمد علی خان رسانده و در ورسید نور کس خان جماعه در بارگامی را ملک هر اول فرمان
در هجوم اقبال و سپاه مانع که گشتن این هر دو گشت اما بهر صورت رسید نور کس خان جمیع برادران و عهد البنی حمله محمد علی خان
مع هر ایمان خود که در آن وقت بهرست جموعه سه صد سوار خوانند بود و صفوف و تهاک فاخته خود را بطوق مقدمه پیش رسانیدند چون
مغلیه بی غیرت را کار فرما گشته و رفیر زنده و دصول خان مذکور ملک آنها سودی نداشت و رسید نور کس خان و عهد البنی خان رجوع
بجانب چپ نموده دیدند که قریب سه هزار پیاده و پشت آند سواران از طرف سیر به شکل جزو طه می آیند و توپ خانه چون ملک
هر اول رفته آن طرف بسیار کتر بود فوج مذکور به آنکه عدد که گشتند نزدیک رسید نور کس خان و در اراد ان ایشان دست بقصد
کما نهار برده تیر اندازد و برین اندازان هر ای عهد البنی خان شکلی نمود و جمعی از طرف افغانه بر خاک میدان غلیظه و اندک پیچ
خود را باز خود را استقامت داده بقت نمودند و راه فرار در فوج ذکر گشتا یافته کتر که بر پای ثبات و قرار جان مانده بود و نصیر الدین حیدر
بفرزت و خانداد وزیر چون شیش تهاک اما با بعد و دی از رفتار انبوه افغانه بی باک حمله آورده خود را بطلب آنها زد و وقت کس ابدیت و شیر
خود را هم گذرانیده بسیر لاله بهارستان خشت ثبات افغانه نور کس خان و محمد علی خان رسیدند محمد علی خان از خم تفنگ بر دست راست
رسید و فیل نور کس خان ظاهر اوج شمشیر بر داشت و سیر علام بنی خلع بر ساد و عظیم الدین زسادات بلگرام درین وقت بر اثر
نصیر الدین حیدر خان برگره عالم بقا گردیدند و افغانه فیل وزیر را حمله نموده نماندند که کس فیلیان بخرم تفنگ قتل گشت و سیر زاده
اتایق جناح الد و لپش که در خواصی بود و خم تفنگ بر داشته گذارده گزیده و وزیر از خرم تفنگ بر گزیده فشی عارف شش و بیوشش
افتاد اما چون بود برین جنگی بود و از دیگر حرات محظوظ ماند و از هر دو غیر از هر چیزه نظری آید و دشمنی افتاد آن هم غیر مر
بود افغانه چون مذکور را خالی داشت گشتند و بر سر آن خان رختند و با ملک بلند گفت که نم از هر دو سوار خان با جمعی غیر چون
شمیر جوهر شجاعت در میدان مردان ظاهر نموده پاسه ثبات و قرار بر سکم جان فشتانی عروج نمود چون تمام فوج ناموس و محبت
مردانگی در باخت رسید نور کس خان و محمد علی خان سیر گشته ملک ملانی و محتاج از کف نمانده خود را آواز بر سر رسانیدند و بر علم
نواختن شایان فرمود و پایشان مردم جمیع که دید لیکن سودی نکرد و وزیر ناچار بر محمد علی خان و نور کس خان و چند نفر مثل و
پند و ستانی که زیاده از دود و صد سوار خود را بود و اول شکست و خاخر خسته از میدان گشت و الد و جمیع بعد برشتن وزیر و جمیع منیر
و کوه از میدان رجوع نموده بعضی توپ خانه و دیگر کتیا قسته همراه گرفتن داشت و مردم متفرق نموت انوار کس را فرار هم

آورد و با خود آورد و وقت شام وزیر بامهر و رسیده و وزیر الحسن خان فرمود که اسباب تکلیف دهم بهر ساند خان مذکور حاضر ساخت
آتش کار به بلبل آمد و در جمیع صفت شب در آنجا رسید و فریج از راه کوچ نمود و پیشتر فرامید و گوشه در دو و شکر و دریا انجلی به غیرت
از وفا و دوست و در تاراج نمود و در نی باقی ماند از دست نموداران و در ماقین را در بقارت رفت اما از راه به صورت جمعیت
روست و در کوچ کوچ قطع مسافت بلبل آمد و رسید و هم نشوال سنده مذکور وزیر لب و دریا که چنان مقابل بدلی که سر و دست
نشان اجماع زمانه دست رسید

ذکر احوال کے درصوبہ اور والدہ آبارشیت خالق عباد و بلا گذشت

احمد خان را بعد شکست دادن وزیر بواسطه تسخیر هر دو صوبه بود و در آنجا در سرحد مجید محمد خان پسر خود را بغضط صوبه اوده مقرر
 نمود و خود را صاحب استقلال قلعه ال آباد از دست بقادر السخان و علی قلی خان غیر داله و غسانی کرد و بقادر السخان را پسر محمد خان
 است که ببارتق حمله الملک اسیر خان بود و از عهد عوی شود اسیر خان عمده الملک بقوچه اسی کوزه و در همین صوبه ال آباد گذرند
 درین آوازه صفه رفیق و صدیق خود گردانید و بدو که این ساحت دوی نمود خان مذکور و علی قلی خان که از اتباع سید محمد خان
 صاحب صوبه ال آباد ملازم عمده الملک بود بواسطه غیرت و جناب خود اعات بخش تنگ و عار خود خمره چون از حمده جنگ
 میدان بر آمدن نمی توانستند و قلعه ال آباد در دمی احمد خان بخش بسته حصار کردند و تحسین جیتند و گنگا لپه یابین قلعه بسته راه
 رسیدن مدد و رسید مقرر کردند و هر دین عهد اچ اندر که از فقره سیاستی مواد یوست و عجب صاحب جرات اندک
 و ستمگنی بود برای پرستش معبد پرگاه ال آباد و در پاسه قلعه ال آباد و جادرت دشت که محبت و زناقت وزیر بستی اذن و اطلاع
 او با اعات بقادر السخان و غیره متوسلان وزیر پر دشت و هر چند مردم وزیر ولالت با قاضی و قلعه نمودند قبول نکرد و بیرون
 حصار بستند و تیار می بود و در دوسه بار قاپو دیده بر مادیانهای با دیا سوگرشته بر اوج افغانه خود در اربع مدد دوسه از
 چیله یاست زد و کواکرت مخالفان ساخته و مبارزان را بر براهک پلاک انداخته سالما و غانما بجای خود آمده می نشست این حمامه
 بطلوی انجامید و باید اسی شایسته از بقادر السخان و دیگر محضمان در اچ اندر که گسائین بطور رسیده احمد خان کاره از پیش
 بشرد و گشتگر یان آنکه همه از غنچه بیباک در وید ماسه سفاک بوده اند تمام ال آباد را که مله عظیم الشانی است از دروازه قلعه آباد
 بازیر قلعه سوخته غارت کردند و چهار هزار استوره نخبه و ناموس شرفار اسیر کردند و گدازده شیخ افضل ال آبادی و مله دریا که سکنه
 آنجا همه افغانه اند محفوظ ماند و هنوز محل احمد خان درین دو صوبه درست نشسته بود که آمد آمد وزیر شرت گرفته احمد خان دست
 با یک گشت و از حمامه قلعه گشته بملک خود که فرخ آباد دست بختنافت

ذکر سوا سخ که در نواح مضافات اوده و کشور وی داد و عقدہ ایستیکه

از دست جرأت و ماخض بنمیشیر شیخ معزالدین خان بهادر کشاد

احمد خان نگارش خیا سنج مذکور شد بعد غالب شدن برادر خود بار آورده تغییر آراء و مشاقت و پس محمود خان را ترغیب کرده و گفتند
مشاقت آن بر نگاشت محمود خان حسب الامر پیر با شکر و حشمت از طاعت خود جمیعدها سازد و جمادی الاولی سنه
اربع و ستین و ایام بعد الالاف در سوادر غریب بگذرد و فرزند آفاخته هر راس و اوقه نقض طاعت خود دست تظاول

پر کشتہ قصبہ مذکورہ در از کردہ چند کس راز خمی نو دند مردم تنجا ہم کہ چہ اشرف و سیما ہی پیشہ اند چیسے از افاغنه را بجز و ساحه
 تریب دو صد راس بار بردارنا زیر نوع و مویشی لشکر امنیت بر دند محمود خان با قفقناے طبیعت اخلاقی و غرور تسلط و جو افس
 با تمامی فوج تیار شدہ شہر را فرو گرفت و وارد او تاراج آنجا نمود مردم قصبہ محلہ بجلہ و کوچہ کوچہ استحکام کردہ مستعدہ افسہ شدہ
 مشایخ و عمران قصبہ کہ با احمد خان رطبی در کشتند واسطہ اصلاح شتہ فتنہ بر خاستہ را خوبانیدند محمود خان خود بطرف پہلایہا مو
 آمدہ یکے از انعام یا اقوام خود را با بیت ہزار سوار و پیادہ بطرف لکھنؤ روانہ کرد و سوار ہی راج تنجا اس لکھنؤ فرستاد و سوار
 مذکور خود میر و پنج اقامت کردہ کو تو اسے برای ہمہ معین کردہ فرستاد شہر از عمالہ صفدر جنگ علیے نو د و متوسلان صفدر جنگ
 بجز استحکام خربشکست خوردن او ہمزہ بقار احمد خان کہ در ان او ان و لکھنؤ بود از انجا بر آمدہ بہ بناہ حصار الہ آباد رفتہ بود و نہ د و اکثر
 منلیہ اموال خود را امانت و خاٹہ شیخ معز الدین خان بہادر کہ از محکمہ داران شہر و درینہ متوطن تنجا بست گذشتہ ہر یکے
 ہما نیے در رفتہ بود ہر چند غیر طلبان بجز الدین خان ممانعت می نمودند کہ مال خلیہ در خاٹہ دشتن موجب دعوی افاغنه باشند
 خان مردم از فرط جو اندر می کشیدہ مردم مال اتھار و دیناہ خود جاسے می داد و کو تو ان آمدہ در شہر تعدی آغاز نہاد معز الدین خان
 بہادر با قطعناے صلاح وقت بدین سہر در افاغنه دشت تا اگر تو اندر رنج بدعت کو تو ان اتھار ناما میر در افاغنه احقرم خان
 مردم نمودہ حکم ان شہریان داد درین معنی کی از فقر یان فتنہ بردار بحضور سوار رفتہ ظاہر نمود کہ کو تو ان شمار مردم شہر زدہ و
 بے آبر و نمود و بیرون کردہ معز الدین خان گفت کہ از شہریان کسی را مجال جنین قہر نیست من سے رم اگر کسی مصدر شونے
 گشتہ باشد اور البز او خود ہم رسانیدہ علی الفور خصمت گرفتہ بشہر آمد و دوست کہ امان افاغنه اعتماد را نشاید و کو تو ان از
 رزالت خود با زنی آید شرفا و بجاسے شہر را طلبیدہ گفت کہ این جماعہ بہ عمد و حسیت بیان اند و اطاعت اینما قرہ غیر از
 خفت و خواری نیست باید با ہم اتفاق نمودہ اینما از نیم و بر نیم اکثر سے ترسیدہ امتناع نمودند و بعضی از ارباب غیرت
 راسی معز الدین خان بہادر در رسیدہ اتفاق و درینہ از ان حلیہ قربان علی خان جوہری بعض محالات تنجا با خان مردم
 متفق و چند استان گردید معز الدین خان بہادر یوز خانہ خود فروختہ قلیل وجہی بہر سانیدہ و شیخ زاد را شہر را جمع نمودہ در ان
 داد کہ کو تو ان را گوشمال دادہ بد کنند حسب الامام و مہمل آمد و مغلی را لباس مغلی پوشانیدہ در خانہ خود نشاند و سنا دی صفدر جنگ
 در شہر گردانیدہ ظاہر ساخت کہ این مغل کو تو ان صفدر جنگ و فرستادہ اوست و یک علم سہر نام حضرت صاحب الامر
 علیہ السلام بر پا کردہ از مردم زیر ان علم عہد رفاقت می گرفت سہر در را شہر ازین خبر و رسیدن کو تو ان از حضور با نیج ہزار کس
 مستعد گشتہ بد اعیہ تاراج شہر بطرف کجیل گنج مشرقی شہر ہنگامہ آرا گشتہ شیخ زاد را قریب دو صد کس بہدافہ اوست متافہ
 بطرف دریاسے گومتی جنگ عظیمی نمودہ افاغہ را اگر نیزانیدند سوار و دیگر کہ یازندہ ہزار کس با وسواسی این تنجا اس لکھنؤ بجز
 شنیدن ان خبر کجیت تو بجانہ اسباب و زحمت افاغنه بدست شیخ زاد را افتاد محمود خان کہ بر معبر بہا پناہ بود و در او
 نہفت این طرف نمود معز الدین خان بہادر بخام فرستاد کہ از مردم شما حافقی تعبیل آمدہ با ن حالت رسیدن من بملاقات
 شما و ظار بعضی مشورہ می آیم چیسے توقف نماید او ہما تنجا سکونت دشت کہ در اریان بلشکرش رسیدہ شجاعت
 معز الدین خان شیخ زادگان و غرب دست اتھار کہ خوردہ بودند ظاہر نمودند درین عرصہ معز الدین خان بہادر ہم فوجی از سہ
 عازم لشکر محمود خان شت چون معز الدین خان نزد یک رسید محمود خان نیز تر رسیدہ راہ سہر از نیمو د و معز الدین
 خان بہادر قوت یافتہ جمیع محال افاغنه را از حد و صوبہ اودھ بیرون وان نواح را از لوث وجود فرزندہ مذکورہ

مصفا ساخت و فرمان داد که هر چه این جماعه را بکشند در نه

ذکر استن وزیر الممالک از سر نو افواج و اسباب و ظفر یافتن بر احمد خان گلش بتایید رب الارباب

وزیر الممالک صفدر جنگ هنوز بنشاه جهان آباد رسیده بود که خبر شکست او در درگاه خلافت شهرت یافت امری بنا فرمود و پادشاه
احسن و داد و دو جا وید خان مخاطب بنواب بهادر که مختار حرم سرسلطانی و بانی مانی سلطنت و درکن عظیم دولت شسته بود
در نظر ضبط خانه و اموال صفدر جنگ افتاد و اتفاق باطن اینساند که گل کرد اما در سلطنت او اندیشیده انتظار خبر تحقیق
می کشید چون خبر شنید که زنده است و نزد یک رسیده مقهور مصل و مشا به احوال او شد تا آنکه در رسیده و شاهانه اتفاق
گردید که هنوز از عهده او برنی توان آمدنش که دختر برهان الممالک بود و دشو و جرات عجیب داشت قبل از ورود شوهر پس و بنا
و نواب را امر بخیر و خوشیاری و استقلال و آرامش افواج و اسباب نموده و متعلق و مستعد ماند چون صفدر جنگ رسیده و شناس
بوی اتفاق از امر و ارکان سلطنت فرموده و حکایتیکه در غیبت او نموده بود و شنیده بنواب بهادر و دایخان و مادر پادشاه
پیغام فرستاد که هنوز زنده من بر زنده و یگان بار است و یک بافتن با من دشوار هر دو من زنده و بهمان نموده خوشنودن ساختند
و وزیر بدین مقام دست با ختم و گوشمال اینها پیش نهاد خاطر ساخته و در نظرش افتاد و کار دیدگان استشاره آغاز نمود و خالوسه
بنده سید عبدالحی خان بهادر را که درین ایام ترک رفاقت امیر لاهور و افغان جنگ نموده بنشاه جهان آباد را جبر رسیده وزیر
را دیده بود و آمد و وقت پیش او می نمود و ذکرش در بیان احوال و افغان جنگ آمدنیر مخاطب ساخته نشود پس او را در جوب
معروض داشت که فوج خود سابق بهم کم نبود و بحال بهم باقیال وزیر هر قدر در کار باشد میسر می تواند شد اما سر دران جنگ دیده
کار از موده بر رفاقت خود باید گزید پسید که کار نانشان باید و گفت آنچه با فعل فقیر معلوم است را به نصیحت منک و سر دران
هر چه اقامت این کار در اندیشه بدیده را به جنگ کشور وکیل حمایت جنگ و امر به چین بر این دلیل خود از خسته و کارهای و بی آیا
پیر جنگور که هر دو سر در عهده می باشد بودند طلب داشت چون حاضر آمدند و همی لائق برای آنها مقرر و با خود تحقیق گردانید و راجه
سورجبل جاث خود از سابق و رفیق او بود ظاهر با نر زده هزار و پیر یوسف جاث و دست و پنج با سی و پنج هزار و پیر یوسف دران
هر چه قرار یافت و از سر نو توپ و اسلحه و اسباب و اما به محتاج حروب و اما به بیشتر از پیشتر میا داده ساخت و آنحضرت
استعداد و وقتداری داشت که کم که بجای و خشم اولی یونانند اشاء شد اند و یکس بجای اومی بود بعد چینی مدد عظیمه
البته خود را می ساخت و نمی توانست که از سر نو خود را بیاراید و ز عهده اعدای قوی جنگ بر آید البته تقصیر تیره خود را دست
دیده و در او ای جادوی الاله و ستم در پنج و شصت و نمانه بعد الالاف از شاه جهان آباد و بر آمده با یکر آباد رسیده و اول افواج
هر چه را که سیف هزار و سوار بود و رشادلی خان افغان که از طرف احمد خان حاکم کون و جالیر و غیره بود و فرستاد فوج و کور جنرال امور
نموده بر سر افغان هر قوم چون بلای ناگهان رسیده بودی خبر بر او نداشت شادلی خان که بخت و جوی کثیر از فاخته قتل و اسیر و غنایم بسیار
از قبل است و قیل و نیام و اسباب و دیگر دست مرشد احمد خان با شماع مقهوری افغانه و فر شادلی خان از حصار قلع
ال آباد که تا چهار ماه محصور داشته سعی در تخیر می نمود تا چار دست بردارنده بر جناح استعمال با جمیع قلیل بفرخ آباد
رسید افواج هر چه که مقدمه آمیزش وزیر بود و چای و لی نموده خارج فرخ آباد را قتل و غارت نمود احمد خان فرصت یافته به چین پور
که از فرخ آباد رسیده و به برب دریا به کمک داشت است آمد و مورچان قانع کرده آماده جنگ شد کیش بهمانا آنکه چون یک طرفش

نگار دان طرف ملک رو سیلیم بود و رسد اجناس غله و ترگونہ اعانت ازان طرف می توانست رسید مگر چندی از آبادی و کور خانلی یافتہ
 خارج خواه اسیر و غارت نمود و غیرت آنہی قصاص آبادی و مظلور رسانید درین غارت نقود و جناسی کہ در دست مہرہ افتاد و محاسب
 اندیشہ در حصاسے آن ابائی نماید ازان محلہ بود یک مجلس قیام شازدہ یک رو سیلیم متعاقب وزیر راجہ سورج مل جاٹ ہم
 عثمان وزیر رسید و احمد خان از سر سفر حسین پور حضور گشتہ تنگ آمد و توپ دند و قیام فیض سرگرم کار خود بود و چون افغانہ را
 غلہ و کاه و مرد از طرف گنگا گشتی می رسید وزیر الممالک بسید نور الحسن خان ملگرامی حکم باحصار گشتی با واکید پل بستن از سرخان
 بر دریا فرمود و چون پسر احمد خان آن طرف دریا بنا بر فرجست پل بستن قیام نمود چون گشتی با باہتمام جماعہ دار مذکور با مین
 رزم بود کہ از قنوج دوازده کردہ است فراہم آمد سرداران دیگر مع توپہا سے پلہ رس بسیار با عانت سید نور الحسن خان
 متعین شدہ دوم جمادے الثانی سال مذکور پلے متکلم بر روی دریا قالم شد و چون ہر چند خواست و دست و پا نہ کہ بل
 را برہم زند از شلک توپ ہا کہ متواتر بر شکار و گولہ سے مارید تو است کہ بسر پل نزدیک شود و صبح آن کہ روز دوم از ترتیب
 پل بود سعد الدخان خلعت علی محمد رو سیلیم با جمیع فراوان یک یک احمد خان رسید اخراج وزیر مجور گنگا نمود احمد خان
 پایدار سے درویر چال مناسب حال ندیدہ با سعد الدخان پیوست و جنگ عظیم با افغانہ د اخراج وزیر بر روی د ۱۱
 یک طرف مہرہ از ننگ و ناز یال پر د از افغانہ برہبت و از طرف دیگر جاٹ از شلک بند و قلمے سرداران آراستہ خو
 و دوز در و دمان افغان بر آورده نشت و مکر آتما شکست آفر الام احمد خان و سعد الدخان تاب نہ بردارند و زہرہ از کوہ کارزار
 بنا کام بدر رفتند و نیم جانے بسلاست بردند اما قریب دہ دوازده ہزار افغان مقتول مجسمہ روح و اسیر و ذلیل شدند
 و خیال و اسباب و خیام و فراس و فرخ و شس و درخت فراوان ازان جا کہ بغینت لشکریان وزیر در آمد اخراج
 وزیر الممالک در تعاقب افغانہ آتما تا دین کوہ مدار یہ کہ شعیبہ است از کوہ کما یون و جنگستان معصب الممالک دار و عنان
 باز نگرفتند و افغانہ دران محصر و محصور افتادہ ہزاران کس ازان جماعہ بید سے آب و ہوا و قلت اسباب غذا و سحر اے
 عدم شتافتند و دیگر اخراج وزیر تمام قلم و کل افغانہ را لکد کوب حوادث و پاسے مال بسند اقبال گردانیدہ دقیقه از نسب و
 غارت فرو گداشتند و سیر غلام سبے تخلص مجب بلگرامے در جنگ مذکور و شاعوہ موز و نان آخرت رفت چون این جنگ
 امتداد یافتہ بود مہرہ ہما و سنے برسات در ملک افغانہ کرد و وزیر در جلد سے این جان فشانی مہرہ از سر حد کول
 و جالیس و مٹو و فرخ آباد و قنوج تا کوہہ جہان آباد دعایت نمود آفر الام افغانہ مضطرب شدہ در نہایت مرتب مجبور و ہنگام مہرہ
 و غیرہ را و سائل و وسائل گردانیدہ ہر قسم کہ رضاے وزیر بود پذیرفتہ نفوس خود را از ہلاکت باز خریدند فرخ آباد و غیرہ
 محالاست شازدہ لکھ رو بہ با احمد خان و غیرہ اخوان و اولاد بگش محبت شد و دیگر محالاست اغلات علی محمد خان بطور
 مالک از سے سپرد آتما شد و بعض محالاست بگش ضبط سرکار وزیر در برنے تفویض مہرہ گردید چون نواب وزیر را ازین
 صمم فرافتے میسر آمد و رسوا و سیر اودہ پر تو در و د اگلندہ تا بہ بنارس بنا بر بعضے وجوہ نزول اجلال نمود و در قطع این مراحل
 پر کے پت زمیندار پر تاب گذرہ کہ دم اخلاص با افغانہ زدہ بود و بعد نظر یافتن وزیر بلا ز قش آمد علی بیک خان
 شفیعی حسب الامر وزیر از ہم گذرانیدہ

ذکر حضرت خدو ن امیر الامراء و الفقهاء و علماء و غیرہ

صوبه حمیر که اول بوزیر ملکاک صفدر جنگ غایت شده بود با الہ آباد بنا بر قرب حواری صوبہ اودہ تبدیل یافته الہ آباد بوزیر و کبیر آباد
و حمیر را بمیرالامر اذ ذوق انصاف جنگ مرحمت گردید و در سنہ احد سے و ستین و نائت بعد الالف اول سال عابدس احمد شاہ راجہ
بخت سنگہ را بنور کہ فی الواقع در عهد خوش از جمیع راجہا سے راجہ تیسرے ممتاز و جرات و دانش در شان و اتران خود فی نظر
و انبار بود و ارادہ امتزاج ملک موروثی آبا بی خود کہ جرات از جودہ پور و دہلی بہت از دست راجہ رام سنگہ میرا ہی سنگہ
برادر ارادہ خود بجنوب پادشاہ آمدہ ذوق انصاف جنگ را ترغیب رفتن بصوبہ حمیر برائے غرض خود در ضمن آن اظہار بند و بست
انجام نمودہ خود بنا گور کہ دار الملکاک اود بود را سے شدہ بود ذوق انصاف جنگ با مہر رفاقت و اعانت اود را و از سر نہ یک ہزار
دیک صد و شصت و دو ہجرے با جہا رده یا نژدہ ہزار سوار دسہ دران نامدار شعلی رستم خان برادر ارادہ میر مشرف
مشہور و حکیم خان خوشگل معروف و فتح علی خان پیر ثابت خان حاکم مشہور کول کہ از خطاب ثابت جنگی یافته بود و محمد شجاع خان
و سعید عبد العلی خان بہادر خانو سے فقیر کہ بعد بر آمدن از قلعہ و مہابت جنگ چنانچہ خانہ و قلعہ نگار در دفتر دوم اشعار سے
بان خود چون بشاہجہان آباد رسید ذوق انصاف جنگ با نژدہ سے تمام رفیق خود گردانیدہ رسا کہ سہ چار صد سوار و ارادہ بود و دیگر
و سہا ب ریا ست مثل افراس و اقبالی و غیرہ ہمہ از دولت رفاقت مہابت جنگ مہا دخت و مہر علی صفیر کہ سے کہ ذکر
و دشمن احوال مہابت جنگ گذشت و مبارزخان و غیرہ ہم بر آمدہ ایام عاشور سے محرم را در قصبہ پاٹو دی گہ نژدہ و شروع
سال شصت و سوم از نائت و از ہجرت از انجا کوچیدہ در موضع نیم را سے کہ در علاقہ جاٹ و راجہ سورج علی طلحہ جعفر سے
از گل در انجا ساختہ مدد دوی از ملازمان خود را ستین انجا سے دشت منزل نمود فوج مقدمہ افواج امیرالامر را قلعہ نہ گور
پہنچیدہ مردم راجہ سورج علی را بدر کردند و امیرالامر سے ابلہ بہین قدر خوشنود گردیدہ شادیاں نورخت و داخل خیمہام
گردیدہ دران منزل تمام نمود چون صبح ارادہ نازنوں بنا بر تہیہ رفتن و حمیر بودا ر دینہ روانہ قصبہ نہ گور گشت بعد سوار سے
امیرالامر را کہ فکر صبح و را سے درست نہ گشت فسخ ارادہ و حمیر رفتیہ بند و بست صوبہ کبیر آباد و کاوش با راجہ سورج علی جاٹ
در خاطر سر بزدہ رسوخ یافت و ہما انجا سوار سے علی رستم خان را کہ سردار دہلی راجہ سورج علی خان غلط
ثابت خان را کہ با ہفت صد سوار رفیق و ہما خان علی رستم خان در ہر اولے بود و حکیم خان را کہ با دہ ہزار سوار رفیق و صاحب
مہمتہ و مبارز خان را کہ با ہجین قدر مردم صاحب میرہ و سعید عبد العلی خان بہادر شجاع جنگ و میر علی صفیر کہ سے را کہ
مخاطب ممتاز جنگ و چند اول غور بود و غلبہ ہمہ ہمہ استشارہ آراست ہر چند ہمہ سرداران با اتفاق عرض داشتند کہ
کا و دین با جاٹ مناسب نیست با جنت سنگہ چنانچہ وعدہ بود و او ہم روانہ شدہ غفر بہ سے رسد با اتفاق اول از نئد بست
و حمیر انفراس باید نمود فوج ہم تا آن وقت تجزیہ مانے جنگ حاصل کردہ و دیر خواہش بعد از ان با اتفاق بخت سنگہ دیگر را جہا
انجا بند و بست اکبر آباد و تہیہ سورج علی جاٹ با حسن دوجہ توان نمود آن جاہل خود را سے ہرگز تہیہ نہ یافت و اہم تمام در
کا و شش با جاٹ نمود و شتر سواران را فرستادہ بار دینہ خود را با نژس غلبہ سرداران ہم ناچار سب الامر بار دینہ خود را
طلب داشتہ نعم روز بر آمدہ چون بار دینہ مردم رسید از ارادہ نازنوں انصراف نمودہ اسرا سے سو با جہا متزل کرد
شب در انجا اسودہ صبح فتح علی خان را با مردم ارادہ عملہ کار خانہ بنا بر آوردن گئی فرستاد جاٹ افواج آراستہ
خود را فرستادہ خود ہم در عقبش حرکت آمد بعض افواج جاٹ بعد نصف النہار از دگر و فر خود نمود فتح علی خان چون بمقابلہ
دوسرہ کردہ بود ذوق انصاف جنگ اطلاع داد کہ گئے تیار مردم دنہ و کاہ بار خودہ و عیسے معا دت دارند لیکن

بعض افواج را هر سورج علی بنوداگشت سر دار دیو یک ملک سن مبین شود نامردم مخفوا بلشکر پسند علی رستم خان که مقدمه کیش و سر در عده بود بان کار متعین شد تا آنجا رسد چند ساعت از روز باقی ماند یکم خان خوشی که کجسین سلفه مشهور و از سرداران و سر در عده و اندک فرب بجا دیدن با جاث بود بنا بر یاس آبرو و خود بی آنکه مامور شود نیز رفت بقت صدمه سور اولوس و دهان زمان از قصور رسیده با دوشی گردیده بودند آن قطعه نارسیدن این مردم دو ساعت روز باقی ماند یکم خان پیغام بعلی رستم خان فرستاد که شام غد باید برگشت و گفت فتح علی خان از سن بیشتر استاده اول او را باید گردانیدم و با اتفاق نزد او رفتم نمایانند او ز غرور و حماقت گفت صاحب بر دزدن هم می آیدم هر چند گفتند سود می نگر د چون روز دیگر ماند باز به ذوالفقار جنگ پیغام فرستادند که فوج جاث بر دروازه استاده اگر برگردیم احتمال خطر است انسب آنکه همین جا بنشینیم و منتجاب هم همین وقت مع علی لشکرها ملحق شوند امیرالامیر خودم و خفین اعقل خودم بود قبول نکرد تا یکم معاودت نمود و روز دیگر ز ساعت بود که برگشتند مردم که در زیر رنج نشینی و کمر سنگی کشیده منتظر بودند و جنگ نادره گان این فوج زیاده از حرج کاران بحد انصراف از میدان اکثری بر همدگر بقت جست پیش قدمی آغاز نهادند و توپخانه را پیش انداختند که مباد از نار یکسب مقرب ماند ه بنا رست و در افواج جاث بی آنکه اطلاع پیدا میدید بر گرانها نزد کشته بعد کشته چنانچه جاث تربت کرده بود اسپه را فغان داده و متصل رسیده زیر لشکر آتش بارند و قس می گرفت فیل علی رستم خان منظر آب آغاز کرد یکم خان با پیغام بسیار فغان مرقوم را بر فیلی خود کشید و پیچید بر خاستن فیل گوئی یکم خان رسیده بمحاربه مردم رسانید و در لشکر دیکه علی رستم خان نیز فوج گردید و شکست بر فوج امیرالامیر افتاده اکثری مقتول و بر شمره جرح و مضطرب بلشکرگاه رسیدند و مضطرب استیغی لاحق امیرالامیر از لشکریان گردید و قراران جاث گردانید و شورش بسیار نمود و امیرالامیر را نوسه در بونه منظر را رفتند که در هدیه بدر رفتن از لشکر نمود میر علی صخر که بر و دیگر فغانا پادشاه نوید و عهد و عهد بنگد اشتند که ذوالفقار جنگ از جاسه خود توانه بنجید چون جاث را براسه خطا خود از بدنامی شستن و بستن امیرالامیر استغور نمود و دوسه روز شورش داشته بوساعت فتح علی خان که با دوشرفت و دشت پیغام معا ک نمود امیرالامیر بختنم شمره قبول نمود و امیرالامیر سورج علی پسر خود جواهر علی را ملازمت امیرالامیر فرستاد و شرو و چند دیوان آورده معا ک کرد از آن حمله بود که در دشت چیل بنزد و امانت سعابده و کشفند و امیرالامیر صلح بمال امانت قبول فرمود سورج علی و عده کرد که اگر از نار نول بیشتر نزنند و بشور او کار کنند بازده لکه رویه معامله اجیر از راج پوتیه فصل گمانیده رسانیدن مبلغ مذکور و مه او باشد باین مو عید از حرکات فیما نه خود پیشانی کشیده از حد و اکثر آرد و ملک جاث انصراف و بطرف نار نول مضت واقع شد راجه سورج علی دوسه گروه از لشکر ذوالفقار جنگ در فرود آمد و دکل آمد و رفت و دشتند تا آنکه متصل بنار نول رسیدند در اخبار راجه شکر سنگ استاده ذوالفقار استقبالش نموده آورد راجه مذکور امیرالامیر را بر اطاعت جاث ملائمتها کرده بنا بر غرض خود دلالت بر رفتن اجیر نموده ذوالفقار جنگ تمیصحت و پذیرفته اطاعت رای راجه بخت سنگ فرمود جاث با دراک اراده اجیر ترک زناقت امیرالامیر آفته بجای خود برگشت و امیرالامیر با اتفاق راجه بخت سنگ روانه اجیر گردید چون متصل باجیر رسید حسب الاخبار راجه بیست کرده ایضا کرده داخل گوکل گماشت که نهایت نزدیک بشهر چیست گردید و از آن طرف راجه درم سنگ پسر راجه ای که معروف به هول سنگ با اتفاق راجه امیری سنگ پسر راجه در میران چه سنگ سوانی با لشکر گران و توپخانه فراوان که اغلب کمتر از سی هزار سوار بود از جو دیور جنبیده بمقابل امیرالامیر برگشته ذوالفقار جنگ نیز چند روز در اجیر آسوده با اتفاق راجه بخت سنگ در حرکت آمد

سفر اول بر پیکر شه و فانی قلیچ شیر سنگه و از آن جا میر شه و از میر شه تا بلو فتن پے پار و دوسه بار ملاقاتی عسکرین اتفاق افتاد چون بار آورده جنگ اول از طرفین با در رکاب گذارشته سوار دره میر شه بخت سنگه امیرالامیر آگاه ساخت که از بی سرن بطری دیگر رسید ثبات یار خود چه طری که روسی فوج سر کاست راجه رم سنگه توپ خانه با فراط جیده و ذوق انفقار جنگ کفره سزا سختی شو بود است جواب توپ که در آن بطری که رو کند نمی گردانفته همان طرف راند و راجه بخت سنگه ملحد از فوج ذوق انفقار جنگ مدینه توپخانه جیده را بر کنا گدشته راجه شد انوارج، چو تیه که پشت سر توپ خانه استاده بود و خوشی گردیده تماثل و قمار استاده بود چون فاصده در میان کتر مانع یکبار شکال توپ خانه بر فوج ذوق انفقار جنگ سر داده آتش باری بے پایان نمودند و جمیع شیرے از لشکریان نادان امیرالامیر سیبک سر بسته خاک و خون غلیظه بند بعد تسکین رسته میدان ازین طرف نیز شکلی حسب مقدمه و برعل آمد شنیده شد که قوت نصفت انمار چون توپا نهایت گرم شد دنا رة حرب انسر دلی پذیرفت در انوارج راجه توپا نه مخصوص در آن میدان که قلت آب بر تیه تم و کل ست رفعت امیرالامیر بنا بر بے آبی مضطرب گشته در فوج آب اکثرے تا نزدیک لشکر رم سنگه رسیدند راج توپا نیز عطش از سیاهے انما دریاخته از چاه ما بدست ملازمان خود آب کشانیده اسپ و سوار را سیراب گردانیدند و غنچه اسحال برگردید که میان ما دشما جنگ ست حکایت احوال ذوق انفقار جنگ و آب دادن راج توپا نه بختان نهایت محنت دارد چه سید اسمعیل علی خان بادر خلعت عبد اعلی خان برادر خالوزاد فقیر در آن سفر رفیق و شریک آن لشکر بود فقیر از زبان او استماع نموده بسلاک خبر کشید این محنت راجه توپان راجه آب اوصاف و محامد اخلاق است و تقاضای جمیع اسنات اجم عالم راضی و حمیده و اخلاق پسندیده که راست فرما بدیجوده و حسانه از بے پار جوده سپور فاصدگی دارد و شاد زیاده از دست و سی کرده و شش از دوسه منزلی خواهد بود و در زبانه ذوق انفقار جنگ بنا بر تعب سفر و جرج جنگ و لشکر استوه آمده چون برسات هم نزدیک رسیده بود و فاصده صماح و معاودت بطرف راجه و در اختلاف گردید هر چند بخت سنگه گفت که بند و بست این صوبه از اها غلظ امور و مغلوب ساختن راجه ماے اینجا که رؤساء دیرینه بند و عهده این ولایت اند نشان اقبال و بلند آوازی در عالم است و ثمرات شاکسته دارد چه اینجا هرگاه مطیع و متقاد شوند قوت بسیار و نهایت اقتدار برای امیرالامیر خواهد بود و دند و بست صوبه اکبر آباد و گوشمال سورج مل جاث بسطولت و آسانی میسر می تواند شد مضیق و متقاد و در بخت سنگه در صمد این قلعه با آنکه پسر بود که ملای نیز با عانت رم سنگه و امیر سی سنگه آمده بود در ترات نمایان در آوردن برسد و کمی نموده جوهر زمانه و دیلرے خود ظاهرا سخت چون امیرالامیر اناسے معاظم گذشت بخت سنگه گنا گرفت و در پیشتر از رم سنگه و امیر سی سنگه رخصت شده رفت امیرالامیر اسه لک رویه بدست آمده بانه معاظم بهشتان نقد و شس انچه نقصان یافته بود موجود شد که بنقدر علان جا و بنقدر در آن مکان خواهد رسید و امیرالامیر از ذوق انفقار جنگ از بے پار معاودت نموده با مجیر مدمل سبب محنت و در معاودت آن بود که فرستگت وزیرالامانک مسعود جنگ شنیده از سفاهت فاصدها شد که بشاه جهان آباد رسیده به تریه وزارت ترقتی نمایان و تریه عقل و اقتدار خود و عقیده تا از انجا خبر ملی برسد وزیر بشهر مذکور رسیده سلمان و اسباب ریاست و جویب زیاده و توازن اول میاگردانده یکبار خود شاکسته و بر اعدا طفر یافته بود دخالوسه فقیر تلون و ناقصات جمیعهای امیرالامیر دیده از نوکرے و رفاقتش قبل از اراده معاودت او استغنی گشت اما چون درین سفر وزیر باروا حاجات غیر ضروری باید ترقی شده بود و ضرورت اقبال و مضیعی اسباب تحمل خود و فرودخته برض خوانان سپاه و غیره دارد و خود نیز در شاه جهان آباد گردید و در انجا رسیده رفتن وزیر جنگ احمد خان بخش بعد نقل راجه لول راے شنید و دوسه روز در شهر شاکجهان آباد رسیده متعاقب وزیر را بهی

گروید و در قبه کول افکار گنجینه وزیر ابدیده جنگست او شنید چون وزیر هم رسید بهما سجا ملازمت او حاصل نموده همراهِ او و شاهی جهان آباد آمد و مشوره طلب و نخستن مرتبه و در اجابت سنگ با اعانت او داد چنانچه گذشت و کیسان و چند نامیرا ابراهیم دین مکر گزیننده او را کشته یکدیگر و یکصد شخصت و با بر جری داخل در انخلافت شاه جهان آباد گردید و بسبب قتل زردکشت فوج که در هم آورده کاری از پیش نبرد و بیون سپاه گشته اکثر اوقات در تقاضای آنها گرفتار و قلب از شدت دشواری و غوغای ملازمان گزیننده از راه نفاست آمدند اعانت زرے از پادشاه دشت چون بعل نیامد از کم حوصلگی سخنان سبک در حق پادشاه و جادید خان بجای خود شسته گفتن آغاز نهاد و باین قدر هم رضی نگشته روزی در کمان تشنگی اراده در بار نمود و در آب سوار گشته و نیزه درست گرفته دمل در دولت سرای شاهی که دید و عجب آن دشت که بهمنور پادشاه شکوه مایه بوج پتند گوی نماید جواب بهما در جادید خان که در آن عمر ناظر دولت سرای شاهی و مدار مله مام سلطنت بود و وقوف یافته منع نمود که در حضور نیاید امیر الامرا از کونین ممنوع گشته آشفته تر شده و هر چه در دلش گذشت بر زبان آورده متفعل بجای خود گشت متعاقب چونکی پادشاه برای منبط امواش رسید و از اوج جا و از قبل سچاه ادبار و وبال گرفتار گردید و خدمت امیر الامرا برای غازی الدین خان فخر در جنگ خلف لکان قهق که در حضور و بینامیت پدر برین کار مامور بود و مکر گشته خلعت یافت و در اتفاق جنگ عزول و خنجر گشت

ذکر بعضی از سوانح کهن که درین سال تا و آخر سال شخصت و جام از نامه دوازدهم هجرت روست داد و مجمل احوال ناصر جنگ خلف دوم آصف جا و حرو بے که او را در آن نواح اتفاق افتاد

ناصر جنگ نظام الدوله بهما در خلف دوم قهق جا و جوان صاحب جرأت و پیشیار صاحب فطنت بود و دستیار دشمن و شاعر هم بقدر دشت با وجود جوانی و دولت خالی از حشامه اوصاف نمود در نهایت پدر و بعد انتقالش که با صالت در کونین تکی یافت و بهما اکثر بضر دست خود مغلوب دشت چنانچه انشاد الله تعالی در زکریا غنیم با جمال اشعار که آن خود پر شد و در بام او در دلماسه رؤسای مرتبه جمعی مادم کجیات استولی بود که بالاتر از آن تصور نیست و تا او زنده بود هم بهما از حد خود بیرون نگذاشت در کونین شخصت و دوز نامه دوازدهم حسب اطلب احمد شاه تا زید ارسیده باز بنا بر منج پادشاه و فتنه مغف جنگ خود نموده با هفتاد هزار سوار چرا و یک لک پیاده بعزم بنیبه ظفر جنگ او اسے غلبت بر افراشت

مجموع احوال مظفر جنگ و با نام جنگ اول ظفر بن مظفر جنگ یافتن از خنجر و فتنای کجایم خود و بعالم آخرت شتافتن

مظفر جنگ نام اصلی او ابراهیم الدین خان است و نسب او به و در خطه بعد از سلطان وزیر عظیم شاه جهان میرسد و دختر زاده آصف جا و نظام الملک است در عهد قهق جا و بهیوه دارے بیجا پورے پر درخت در عهد نظام الدوله ناصر جنگ خالوی خود در زمانه کتب طلب احمد شاه قاصد جنگی گشته تا زید ارسیده بود مسلک بنی و خود سرے پیو در حین دوست خان حرف چند از رؤسای نوابت ارکات با پیوست و گرفتار ارکات تخمین نمود مظفر جنگ رو با رکات آورد و در آن جا فوج عظیمی از خراسان پیچیده بواسطت چند امیر گرفته بر سر انور الدین خان شهادت جنگ گو یا موسی که از وقت قهق جا و ناظم ارکات بود رفته تیان نزد بهمنجان ستمناختی و مستین دانه بعد الاغت مو که کارزار گرم نمود انور الدین خان پاسه شهادت رسید آن فتنه ساعه از زمانی مرگ پسید ناصر جنگ با شماع این خبر بتنبیه ظفر جنگ با فوج دریا موج و اسباب سو فور از او رنگ آباد

تا سید محمد خان که پانصد کرده بریست بر جناح استعجال رسیده بیست و ششم ریح الاخره ششست و ستین و مانده بعد الاثلاث مکره قتال
آرست تا سلم الطاف آئی بر پیچم اعلام نام جنگی وزیر و مظفر جنگ زنده و سکنه گردید نام جنگ موسوم بشکال در اکات گذر آید
افا غنه کراناک است خان و غیره که دین یساق لازم سرکار نام جنگ بود و حقوق نمک خوارگی و تربیت فراخوش کرده بطع ملک
دماں خیابان دفا با و سلم نعمت خود در دل فرخ ساخته با نام جنگ نزد خدع و مکر بافتند و با فرانسسیان سید محمد خان
محمرب حساب بجوم در شانزدیم حساب روت سال هزار و صد و شصت و چهارم هر سه شب خون آوردند بهمت خان که در قالب
اخلاص قاصد استعجال او بود و نزدیک آمده بند و قیست خود بطرف نام جنگ سر داده آن سید ولیر بعجای عدم راهی شست
و انقلاب غریبه رویداد یعنی از مخلصان ملازم توفیق یافته جسده او را تا بر و فتنه شاه بر مان الدین غریب رسانیده قریب تیر پدرش
آصف جاه مدخون ساخته تیر غلام علی آزاد و مخلص بگاری که نهایت اخلاص و اتحاد با او داشت تاریخ رحلت او چنین یافته
ایات نواب مدلی گستره عالی جناب رفت + فرصت نداد تیغ حوادث شتاب رفت + و در قید هم زمانه محرم شهید شد +
تاریخ گفت نو هر گرسه آفتاب رفت +

جلوس نمودن نظر جنگ بر سنده ایالت دکن و بعد دو ماه با انتقام
آئی در گذشتن قاتلان نام جنگ ازین جهان بر آشوب و فتن

چون روز نایم زندگان نام جنگ دست خاک در فتنه مظفر جنگ که مقید همراه بود ریاست دکن اعلام فتنه بر افروخت
و با اتفاق افا غنه نمک بجوم و فرانسسیان سید محمد خان حیدر آباد گشت تقیم بے مانند حساب انتقام نظام الدوله نام جنگ
مسیا داده گردانید و در ان مظفر جنگ و افا غنه نمود و اتفاق بخت او بهر سیده روزی که گل زمین لکری بی بی مغرب خیام شد
ناخوشی ماسه باطن بظاهر بروز کرد و مظفر جنگ با اعتقاد فرانسسیان قاصد یکجا بهمت خان کراناک و غیره خراشیده بعد دو ماه
کامل از قتل نام جنگ بهشت هم ریح الاول سال مذکور باره جنگ سوار گردید بهمت خان نیز با جوبه بسیار تعد و تیا گشته بمقابل
شتافت کارکنان قضا و قدر قتل نام جنگ را یک قلم خاک پلاک غلطانیده بهمت خان و جوان اوس مظفر جنگ در میدان
گشته افتاد و مظفر جنگ اول کسی است که توسل به معارف است بر اشان و قرآن خود غلبه خواست و در ایام چند وره تسلط خود
بر انداس را که برین سیاه خام سیکا کول و در ذیل اذنامی متعدد بایان نظام الدوله نام جنگ داخل بود چون در قتل نام جنگ
مید و جسد بسیار بعل آورده مکر خود را بر فاقه مظفر جنگ محکم است بر اجه را گستاخه داس مخاطب ساخت مظفر جنگ غالب علی و شرت
ابا خود ستانی بسیار سیکر و ملازمان هر چند در عهده بقا و سبانه نامی خود نداده و خود و نسلی نمی شد در ایام ریاست و در وره اش
بالاجی را و با فوجی از یون بر سر اورنگ آبا در فتنه دکن الدوله ناظم اینجا باز زده لک رو به واده افت و در دفع ساخت

ذکر جلوس نمودن سید محمد خان بهما و ملاقات جنگ و سواده ایالت ممالک دکن تبغیر خد او ند و اهن

چون مظفر جنگ با انتقام خون نام جنگ در پی او شتافت و بهمت خان و غیره افا غنه که قنمان دوده آشفیه شده بود نیز تواره
صحرا سده مدمنند بعد این ساخر اجه را گستاخه داس خود بخود وکیل مطلق گشته فرانسسیان را که مظفر جنگ معین خود ساخته بود و
سنان نموده سید محمد خان ملاقات جنگ خلف سوسه آصف جاه را بر ریاست قبول خود و خود مع جماعه فرانسسیان لازم

احمد شاه ابدالی پسندش و حسین را که بعد از اقامت در تبریز چارم قصد هندوستان نموده با سپهرا زمینین الملک سده راه او گردیده تا چاراه بنگید و چند بار مصارفت داده محاربات سخت نمود و ابدالی را مجال غلبه نداشت و در حقیقت داد و دلاوری با داده آخرت سبب نفاق خان را در اندازد و حسین بیک خان را که کوه امل دیوان که محض احمی جانفشان بود نقد جان در باخت و حسین الملک بنا بر جاری غلبه گشت تفصیلش آنکه چون جنگ امتداد یافت آوین بیک خان یار را گنجینه و مقابل دست دشمنی آغاز نهاد و حسین الملک صلاح داد که الحال از سنگ سیرون باید شد کوه امل عرض نمود که کوه در دزدان زمین چایای داری شود ابدالی بیک آمد و خود بخود میگرفت و از سمجست آوین بیک خان و حرکت جوانی که حسین الملک داشت عزم بر آمدن از سنگ کفر قسیم داده اند که پیشتر اند و کوه ای سخت پزی که جای مرتفع و توپهای حسین الملک بر او قایم بود و فانی گشته در هم ابدالی شش متر از آن نزیر که بر کوه امل قایم شده و با شکار آوین بیک خان ابدالیان بدلت حسین الملک از دعام نموده و در آمد و در وقت آوین بیک خان حسین الملک صلاح داد که کوه امل را بکنج باید طلبید چون کس طلبید با رفت و گفته فرستاد که میرز بخش بنده نیر از دال الحال اگر من از اینجا بگذرمت روانه شهر لشکر میگیرم و خود را شکست رود سید چون عرصه حسین الملک تنگ بود و آوین بیک خان محمد آسابل در جنگ و در غلبه حسین الملک کوه امل می نمود و ناچار بیک را بیک کوه امل بقدرت سرداران لشکر در انصبت پیا پی اوست و ثبات قدم نموده پیش خود را بطرف حسین الملک برانداخته و در میان ابدالی بیک کرده بود حسین که چند قدم راه رفت دید که در سه دران برگشت و شکست بر لشکر افتاد ناچار گشت و چنگلهای دلاورانه نموده ابدالیان را که برین اندیشه و رقابت آنها میرفت که گویا بدوق بر سرش رسیده جان بجان آفرین تسلیم نمود چون کوه امل دیوان مدارا و له و مستعد طلبید بود از شش شش تمام لشکر غلبه کرده و حسین الملک ناچار شهر برگشته شش عهده الله را با پیغام مصاحبه فرستاد احمد ابدالی جان خان را با استقبال فرستاد حسین الملک را که ابدالی عزت طلب داشت حسین الملک عا بر ملا دست احمد شاه دستانی ابدالی رفت احمد شاه در امور و سبیه ماحم گردانند و از طرف خود نیابت لا سپور داده و طاعت عیان بسمت کابل و قندهار مرکز دولتش قرار یافت بود و در صوبه های مغان و لاهور از نظر و سلاطین باریه تشریف گردیده در ملاک مورو سده ابدالی محسوب نمسک گشت و در میان آوین که ابدالی در لاهور با حسین الملک می جنگید قلندر خان را بطریق سفارت نزد احمد شاه پشاهجهان آباد فرستاد احمد شاه و امرای حضور را آرد احمد شاه درانی تشریف از ل ساخت احمد شاه و امرای حضور و وزیر الملک صفدر جنگ را با پیام و الحاج تمام علم التواتر فرستاد که موکل را و غیره افواج را با خود تحفه ساخته بهستانی برق و باد خود را حضور رسانیده بیع شاه دستانی باید پرداخت و وزیر الملک هو کلک ملار را بعهده ز خطر سیرا گرفته و راه رجسبال مذکور خود را بشاهجهان آباد رسانیده جاوید خان ناظر که مخاطب بنواب بهادر و مدار الملهم به سلطنت گشته بود و در امرای نفاق پیشتر که اندر پیش قبل از رسیدن صفدر جنگ پادشاه دستانی صلح کرده و میرزا خواست پذیرفته و عهده و پیمان در میان آورده قلندر خان ابلیجی را محض نمودند و وزیر الملک صفدر جنگ و سیم پیچیده نهایت آزرده گشت و گفته فرستاد که من هو کلک را با پیامداست عا می شما بوضه اتصال زیر سیرا همراه آورده و حال اتفاقا می هو کلک را پیچاده کنم و از فرامی دماغی و اخی و اخی نشد و سیرون شهر لب دریای چین محرم ساخت و چین من چنان بنگارش یافت خان فیروز جنگ را بفرستاد شدن ناصر جنگ و سیم پیچ پیچ صوبه داری و من دبیر آمدن از حضور و تسلیم ناظر گشته مستعدی اسناد و طاعت خدمات آنجا شد امرای حضور بدو لشکرش راضی نمیدشدند و او بی دادن چیزی میخواست و بیوقت قاپو یافته پادشاه و ارکان حضور التماس نمود که اگر صوبه داری و من بدون شکایت من عاقبت میشود هو کلک را بنویسمی که دائم از اتفاقا از منی دارم که در موعود از شما خواهم پادشاه و امرای حضور بعد جان را سخته شده صوبه داری و من بجان فیروز جنگ تفویض نمودند و او پس خود را نائب امیر الامراست و در حضور گذارشته و هو کلک را همراه خود گرفته سوم رجب سال مذکور از من مقصد شد

ذکر داخل شدن وزیر الممالک در شاه جهان آباد و جاسید خان را کشتن از راه عمارت
شروع هنگامه با فساد

وزیر الممالک بعد رفتن فیروز جنگی بهوکر یکس غره ماه مبارک رمضان سال مذکور داخل شاهیجهان آباد از خود را سگ
جاسید خان و اختدار او در مقام سلطنت و ملکی که با ابدالمنصوره لاهور و ملتان را با واکزاشته و دین علیجه در شان سلطنت
امور و نهایت آزرده خاطر و از اتفاق جاسید خان با او و هم باقی کار پلوشاه و اغلال اینها در امور جاسید خان سگ که رسد که رانید
و پادشاه با او و خود و ترغیب جاسید خان امان خان قوال خانوی خود را که از اطراف بود بهفت نزاری کرده خطاب عقد الدوله
بجاء در اسباب امارت و حلیه عمده الملک مرحوم خشنیده بعصره آورد و او در نمره امر افسلک گشته بهیچ با خطای امر ابرسانید
اگر چه بعد خروج با اکثر مردم تنگی و اسامان نمود و فاسد از بعضی خویشان بود لیکن وزیر الممالک ازین کار که موجب فضیحت
پادشاه و خفت امر بود دلشکست و ترک کرد و به قاصد دفع جاسید خان گشت و در راه شوال خواجہ سراسر مذکور را که از غره و در ملک
گشیده بود به بهانه ضیافت و در خانه خود طلب داشته کشت علی بیگ خان قسیمی که شتاب جنگ خطاب داشت بزخم کمر داد
از هم گذرانید و این امر موجب و غدره خاطر احمد شاه گشته با نظام الدوله و غیره در باطن متفق گردید و فکر بر تنه دین او صانع
وزیر الممالک پیش نهاد خاطر ساخت +

ذکر وصول خان فیروز جنگی با ورنک آباد و در گذشتن از جهان مموت فجأة بقدر فانی مجاهد

خان فیروز جنگی بعد طومر مسافت مع بهوکر ملها رسیدیم ذی قعدة سال مذکور داخل اورنگ آباد شد و سید محمد خان بهسا در
صلابت جنگ که رحیدر آباد بود بقصد مقابل و دما خود برادر قطع مسافت پیش گرفت بهوکر رسید تا بویافته از خان فیروز جنگی
ملک نماند پس تمام و کمال و جان از انواع اورنگ آباد و غیره استدعا نمود فیروز جنگی چون تازه وارد و واقف بود و امر و مطیع
مقابل با صلابت جنگ و تسلط بر صوبه های دکن و پیش داشت سند کلهای مذکور بهر خود و اول بهوکر ملها نمود و ملک
عظیم مذکور رخت در دست مرشد افتاد چون مقدم چنین بود که ریاست دکن با صلابت جنگ بحال باشد فیروز جنگی بعد
بخت ده روز از داخل شدن اورنگ آباد بزرگ مفاجات پیغمذی الحی سال مذکور برای خود را بدو نمود و نقای او که
بتو حیات بسیار سیل فاخت پیروده بودند لول و مالوس تابوت او را همراه گرفته بشاهیجهان آباد رسیدند و کاشش را بجاک سپردند +

ذکر تقویض شدن منصب عظیم امیرالامرائی بخلیف فیروز جنگی که او هم بخطای و وثی مخاطب گشته های اکتاف خست

پسر خان فیروز جنگی که نام اسطه او شهاب الدین است و بخطاب موروثی مخاطب گشته بهما الملک کاشی الدین خان بهادر فیروز جنگی
لقب یافته بخت و وزیر الممالک صهر جنگی رفته نشست و یتیم ناس را بجنف و او زلف سیاهی رسانید که صهر جنگی بر سر ترجم
امیرالامرائی از پادشاه با و دماند لیکن آن حق ناشناس بی سپاس با وجود طلب علمی و خوشنویسی و زبان و ادبیات مختلفه شاعری
و شجاعت نرسد از شناس بود که آن نعمت صهر جنگی و حقوق عنایت و ترمینش را فراموش نموده در مقام عذر و
حلیه و رآد و باطن باغی خود از نظام الدوله پسر اعتماد الدوله و پادشاه و مادرش ساخته با اتفاق قاصد اینها حق نبیاد +

دولت صفدر جنگ گردید +

ذکر شروع منازعات احمد شاه با وزیر الممالک صفدر جنگ و
! بخامسیدن بحاربات و اسبام یافتن آبرو و سلطنت سلسله بابر

احمد شاه با خواہے مادر خود و انتظام الدولہ و عماد الملک بوزیر الممالک صفدر جنگ پیغام داد کہ تو چنانہ غسل خانہ و حماما
گذازند و وزارت چنانی باید تقدیم رسانند صفدر جنگ اتفاق پادشاہ با خود دریافتہ ترک آمد و رفت دربار نمود احمد شاہ
چاپلوسیہ نمودہ و جوئے آغاز نہاد کبار خود ہم آمد و عندما خواست چون از سر صدق و اخلاص نبود فائدہ بران مترتب نشد و
ماہیاد در جواب و سوال گذشتہ سال شصت و ششم از ماہ دوادوم کہ در دست ہای ظاہر شدہ در گذرید چون شش ماہ ازین
سال ہم منقضی گشت انواع حوادث و فتنہ ظہور دہر و زیافت +

ذکر دغا نمودن احمد شاہ باصفدر جنگ و بر آوردن نائب اورا کہ بدارو نیگے تو چنانہ
نامور بود بہ بھانہ و ہیجان یافتن فساد ہا میان شاہ و وزیر باقتضای مقتضای

صفدر جنگ ہمیشہ در اندیشہ بود کہ بہ کد جگیدن با پادشاہ مناسب نمیدید و بقای خود با وجود اعدائیدہ بر جان خود ہم
می ترسید اما حق آنست کہ جرأت و دانستہ کہ برای چنین ریاست باید داشت و چنان سرداران کہ با مبارکامی بزرگ ہر درانہ
و از عمدہ تمثیل آن بر آیند نیز بارتقاء فراست و کیاست کہ داشت ہم ترسانیدہ و الا فقط عماد الملک کہ مطلع بکس نبود و
انتظام الدولہ کہ چین و بدو دلس فراوان داشت اگر وزیر یکے از جماعہ دران عمدہ خود را در ابتدای منازعت سے فرمود
کہ ہر دورا بستہ بیارند آسان بود و اینہا محال نہاشتند کہ تردد توانند نمود اما تقدیر چشم و گوش وزیر را کہ رو کر ساخت تا آنکہ پادشاہ
بمشورہ خواہے سرایان و دوامیر بدکورشی بعدا اقتضای شلٹہ ازان شدہ برای وزیر بخط خود نگاشتہ نائب تو چنانہ را
کہ از طرف وزیر بند و بست قلعہ با اختیار او بدو طلب داشت و از حضور خود رتقہ مذکورہ بہست او سپردہ تا کید نمود کہ
پیش وزیر ہر دو زبانی ہمچنین و چنان بگوید آن الب کبار عذری خواست پادشاہ مبالغہ و ایراد نمود کہ امر و ولایت لازم کہ شرافتہ
الایض پیغام نہایتان قباحت نامہ رقم گرفتہ از قلعہ برآمد پادشاہ ہر دم خود فرمود کہ در ہای قلعہ را بستہ نگذازند او با دیگرے از سرداران
و ملازمان وزیر در قلعہ بیاہد و مردم وزیر را کہ در قلعہ اطوفا و کراہا خارج نمایند حسب الامر مل آمد صبح تو ہای بروج قلعہ را پر کردہ و در
جوبلی دارا شکوہ کہ وزیر در اینجا بود و قلعہ بران مکان اشراف داشت کہ داشتہ استعدا دہار یہ نمودند وزیر ناگزیر بعد جواب سوال نہایت
فصل نمود و ہر جوبے کہ خواستہ و از قلعہ بعدی داشت منزل نمود و چند روز متامل بودہ آخر جنگ با پادشاہ موجب بندے و شہرہ
منک حرامی دانستہ و رخصت صوبہ ہای خود خواست احمد شاہ نہایت پرفت صفدر جنگ بہ رخصت او از شاہیہان آباد برآمدہ
بفاصلہ دو کہ وہی از شہر مسکر ساخت و داعیہ آن داشت کہ بی جنگ بدال داشتہ حال نائزہ قتال بر صوبہ ہای خود رود و الحق
این رای کمال اصابت داشت فتنہ جویان شہر و لشکر خایہای دور از کار خاطر نشان او ساختہ قاصد بدال و قتالش کردند +

ذکر آستن صفدر جنگ محمولی ایشا نبرادہ محمول و شروع محاربات و حدوث حوادث و آفات

صدر جنگ مرد جو سله ساک کش نمی شناخت شایسته قرار داده بسلطنت برداشت و عیال خود را در جوار اطلاع حکم سور حمل جاٹ
فرستاده سور حمل را بر نافت خود خواست او بعد تباری رسیده شریک و سیمین صدر جنگ گردید و احمد شاه وزارت را بفرز حکم
با نظام الدوله پسر قرا الدین خان و وزیر بشیر و عماد الملک خود چنانچه امیر الامیر ابو الدین ابنا بر جرأت و فطنت که داشت متعهد جنگ و وزیر گردید
فوج را از اطراف و جوانب طلبیده شش فرسایم آورد و از آن جمله بود نجیب خان و سبیل که جماعه دار سے دلیر صاحب جرأت و
شعور بود و آخر بمدارج علیا ترست نموده بمرتبه امیر الامیر لاسه رسیده و چنانکه جو بلوچان و غیره زمینداران اطراف و سادات با هم
و غیره اماکن و میواتیان صاحب اولوس و غیر هم و خواجہ سردایان و وزیر دایم و منصب داران و عمدہ زادہای قدیم مثل محمد صادق خان
خلع سیف احمد خان مرحوم صوبہ دار بخشیم و والد مرحوم که بنابر ناخوشی صدر جنگ و کینه عبد المجید خان کشمیر سے با سبب چند
بہانه با قیامت محالات خالصه که در والد بر سے آورند مقید بود درین وقت با قیامت سعادت و مورد مهربانی سلطانے بوساطت
حافظ تاجا در خان محکم گردید و هر یک از نام آوران با امید سود و مہبود خود و بار فقا نسیم که داشت و دیگران با هم متوقع ساخته و از
خانه خود خبر گیری آمان نموده سگرم رفاقت پادشاه و امیر الامیر را شد و آشوب قیامت در جوی دار الخلافه بر پا گردید و از
شروع ماه رجب سنہ یک ہزار یک صد و شصت و شش ہجری آغاز عمارات گشت تا شش ماه است و ایافت رفقائے
صدر جنگ که اکثر سے صاحب شوکت و جویای نام و تنگ بودند چار تنہا سے نمودند مخصوص راج اندر گرگ سائین کہ در الہ آباد
رفیق بقراء اللہ خان وسطی تعلق خان گردیدہ اعانت وزیر و جہمت خود ساخته بود روانہ و از خود را بر توچانہ پادشاه سے
و با بعد و دی مقصیل بعدا توپ و کارکنان توچانہ رسیده مردم را سے کشت و می انداخت بیکدیگر مردم را گمان شدہ بود کہ او
سوی با سله دارد و توپ و بندوق بر او کار گزینے شود تا آنکہ آخر کار بفریب گولی بندوق مردو گمان باطل مردم مضطرب گشت
ذوالفقار جنگ امیر الامیر سے معزول نیز بنابر ناخوشی کہ از پادشاه داشت و غلبہ زیر مردم را بملقبین بود بوزیر بنام آمدن خود
فرستاده فوجے را بر سے بودن خود بطرف پنجہ حضرت شاه مردان خواست و خود سہا از زیارت آنجا رفتہ سہراہ فوج وزیر داخل
محلکہ و شامل او گشت و غازی الدین خان سنادی کرد کہ ہر سوار سے کہ ملازم صدر جنگ و اسب او داغ سیم داشتہ
باشد برای نو کر سے آید صدر و پیہ مساعده و شصت و روپیہ مشاہرہ یا بد با بن سبب بیو فایان دنی تو را سے اکثر سے
لشکر وزیر بر غاستہ بعدا الملک ملحق و بر ساک سیم داغ ہزاران سوار ملازم سہ کار پا و شاہی شدند و نیز صورت بلواسے
عام بافاق کشامہ و پنجابیان خواستہ علم محمڈے بر پا کرد و نداد و داد کہ صدر جنگ را فتنہ است جنگ باو کہ بفرستہ زبان
خروج نموده جمادات و ہزاران نفر از عوام زیر علم جمع گردیدہ شعور و ہنگامہ دم چار ہا گردیم شند و ہر کہ ایرانی و ملازم غیر خواہ
صدر جنگ می پنداشتند و در کوچ و بازار شاه جہان آباد کنگ و خدات میکردند بلکہ بعضے را سے کشتند خانہ محمد اسمعیل خان مرحوم
و برادرانش میرزا علی خان و سالار جنگ خانہ اسمعیل بیگ خان کہ از سہ داران عمدہ صدر جنگ و چاندہ او چلو از نقود
و اموال و اسباب و یراق بود و شاید اثاث البیت او بگردا سے رسیده و دیگر ہر کہ علاقہ داد سے تو سے بصدر جنگ داشت
خانہ او خوان تھاکر و دیگر بنابرین حرکات از آن طرف سورج مل جاٹ شہر کمنہ شا جہان آباد را کہ دلی عمارت از دو دریا کا
شا جہان آباد ملکہ آنک زیادہ بود غارت کردہ جان و مال و ناموس عالے ببا و خداداد مردم بسیار و در خانہ شاہ با سطل غفلت
شاه محمد جعفر مرحوم گمان آنکہ وزیر و خدمت ایشان اخلاص و حسن اراستہ دارد در آن ہنگامہ جمع شدند آن خانہ ہم از
دست برد جانان حکما و بعضہ صفا بھرسانید و گذشت امچہ گذشت حوادث مذکورہ را بایانی نیست عاذا اللہ تعالی و جمیع المؤمنین

عن ذلک الآفات آخر بعد انقضای شش ماه ہر دو گردہ بستہ آمدہ خواہان معاہدہ شدہ امرای حضور و احمد شاہ عاجز گشتہ پیغام
مصلحو داوند صدر جنگ ہم کہ از کثرت اخراجات تنگ آمدہ بود و طرف شدن با پادشاہ در نظرش مناسب نمی نمود بصلح
راضی شد و بوساطت انتظام الدولہ لیسر تہمد الدین خان بقرا بجا بی برد و صوبہ اودہ و آلہ آباد صلح انعقاد یافت و صدر جنگ
درواہ محمد حسنہ کتہ از دیک حد و شصت و ہفت ہجرے طبن رحیل کو فتنہ بصوبہ ہائے خود رفت +

ذکر برآیند عمار الملک بم باث و رفیق ساختن مرستہ را با خود و اختلا فیکہ در میان او و پادشاہ
رویداد و انتقال محین الملک ازین جهان بی بنیاد و سبکی سلطنت خفت کشیدن ناموس با برتیہ قیدیر خالق العباد

عمار الملک در زمان حروبہ کہ با صدر جنگ سے نمود ہو کہ لیسر تہمد را از صوبہ ہائہ و جی آپار از ناگور با عانت خود طلبیدہ ایشان
از ورود اینہا با صدر جنگ مصلحو در میان آمدہ او بصوبہ ہائی خود رفتہ بود و عمار الملک کہ از جات بنا بر نفقت او با صدر جنگ
دل پیری داشت و اقتدار خود بخواست با اتفاق ہر دو سردار بزرگو راجد و روانہا بر سر سوچ مل جات رفت سوچ مل صرف
در جنگ میدان مذبیہ قتل عام شد کہ خود کہ دیک و کمند و بہت پورا است بخصص جنت عمار الملک مع افواج مرستہ بجا خود
چون توپخ تلاح از ہجر سائیدن توپہای بزرگ حصار انکمن گذری نیست عمار الملک و عضا داشت متشکل ستہ ہای اعزاب
توپ مصوب عاقبت محمود خان کشمیری کہ مدار الملک سکارا و عجب ہائی فتنہ پرداز سے بود ہر گاہ احمد شاہ فرستاد
انتظام الدولہ وزیر کہ فاش بود و حاش شکمیر سے کہ مدار الملک سکارا و عجب ہائی فتنہ پرداز سے بود ہر گاہ احمد شاہ فرستاد
از فرستادن توپہا مانع آمد عاقبت محمود خان اکثری از منصب داران پادشاہ سے مردم توپخانہ را با مید و ہم و مخولت و ترغیب
با خود متفق ساختہ خواست کہ انتظام الدولہ را از میان بردارد و وز سے راے انکار قرار دادہ بر سر خانہ انتظام الدولہ رفت
و ہنگامہ گیر و دار گرم ساخت چون کار سے از پیش برد و ہمان روز روی گریز بجا نب فقیدہ دانستہ نمود و از در قتل الطریق
در آمدہ بتاختہ و تاراج محلات خاندہ شاہی و جاگیرات منصب داران کہ در قرب وجوار دار الخلافہ بود غبار رفتہ برانگیخت
و برین ضمن سوچ مل جات بوسیدہ خلصان عرائض با احمد شاہ و انتظام الدولہ نگاشتہ ہر دو را فغانید کہ عمار الملک ہر گاہ با تفاق
مرستہ اقتدار یافت بنیاد سلطنت و وزارت را از تیغ وین خواہم بر انداخت الصبح آنکہ پادشاہ و انتظام الدولہ سر و لشکار
ہو بند و بست محلات خاندہ مع افواج و اسباب بیرون خراسانہ در نواح سگندہ مرستہ خیام فرمایند و صدر جنگ را اگر خواہند
مستمال نمودہ نیز طلبیدارند تا فتنہ عمار الملک و مرستہ فرو نشیند این صلاح کہ فی الحقیقت موجب فلاح انتظام الدولہ
و پادشاہ بود مقبول افتاد و پادشاہ مع کل سبکیات و انتظام الدولہ وزیر و مصلحان الدولہ و دیگر منصب داران لازم و عمل توپ خانہ
و شیکا شیان برآمد سہ کار کردہ پیشتر از سگندہ مرستہ خیام ساختہ اٹا طلبیدہ منت صدر جنگ ملائم طبع او ہم با کے
مادر پادشاہ و انتظام الدولہ کہ بعد جاوید خان با او سر سے پیدا کردہ بود نیتقادہ درین قصہ اجمال و در زند عمار الملک با بن
مشورہ سے پردہ عاقبت محمود خان را از فورہ جبریدہ ملازمت پادشاہ فرستاد تا رفعتہ اورا و لشکر با نفس را ترسانہ آن عاقبت
نامحمود حسب الاشعار آفامی وقت شام رسیدہ ملازمت پادشاہ نمود و تقریباً ظاہر کرد کہ چند ہزار سوار مرستہ پنهان بطرف
شناختہ معلوم نیست کہ از کجا سر برآرد و ہما الوقت رخصت شدہ بخورہ برگشت پادشاہ غفلت شعار و وزیر جان نام کردہ کار
با وجود اشعار اندر ہر جرات لشکر و مونس و پاداری خود تیغ کردہ سرشار بادہ غفلت بغراغت بود و پیچہ ہائے خود آسودند

ہو کر ملہار چون غباری از طرف انتظام الدولہ بادشاہ بنابر ندون تو بہا با وجود کشتہ شدن پشیش کھنڈے راؤ در جنگ جاٹ داشت خواست کہ الحال کہ انیار آمدہ اندر رفتہ ہنر سد غلہ گاہ لشکر بند عرصہ بر اینا تلک نمودہ تو بہا و دیگر ہمراہی بہت آید باید گرفت و چنان منظور داشت کہ بہ شراکت دیگران این کار را بر سر نشاندہد و الملک جی آبا را ہم خبر کردہ و شکر بگفتہ نمود و از گزیر متہر عبور دریای جہنا نمودہ شبکہ عاقبت محمود خان ملازمت کردہ بخیرہ برگشت ہو کر قریب بشکر رسیدہ اول شب چندیان سرداؤ گمان شد کہ عاقبت محمود در قرب جوار ماندہ آتش افروز بینگامہ است و این امر را سہل شمردہ استعدا و مذاکرہ کردہ آخر شب متحقق شد کہ ہو کر آمدہ دست و پا گم کردہ کہ نہ محال استعدا و جنگ است و نہ فرصت فرازا نامزدی و نا کردہ کار جی احمد شاہ مع ماورد و مصہام الدولہ میر آتش خلف امیر الامرا مصہام الدولہ کاخ ندون و انتظام الدولہ بے آنکہ نامردان ہرقہای و دیگر و زو سائے لشکر خبر سے ہم کھنڈہ رغار ہائے محفوظ نشستہ مسلک فراہم ہونہ ناموس و اہمال را انتقال را چنانچہ بود کہ گذشتہ راہ در الحلا فیک گرفتہ اند و بسے کہ خبر گرفتہ حق اینا فتنہ گشت اعلیٰ وادنے چران و مضطر گردیدہ کبری بہال خود در ماندہ سیکہ اند کہ اسبابے داشت متعاقب آنہا رو براہ نہاد و اندک راہ سے بریدہ تا بقعیدہ سکندرم رسیدہ ہونہ کہ صبح دمیدہ افواج ہو کر گزیرے سائے و مانے رسیدہ تمام لشکر ااثا البیت سلطنت را غارت کردہ ہر کجا یا فتنہ تاراج واقعہ نمودہ و عاصے از یراق و لباس و پیادہ از مرکبات گردانیدہ در صحرادر آمدن ملکہ زمانیدہ و خستہ فرخ سیر زو جی محمد شاہ و دیگر بر دگیان حرم سرلسے پادشاہ سے محروس ہو کر گردیدہ اند کہ ہو کر اقام بسیار نمود و از اسباب و زبرد جواہر کمیش زہائے مذکور ستور بود کہ تھرت کرد لیکن دریک مطاف اصناف عالم و محل جہد سائے سردوران غلظت بود کہ کوب ازل واطنے دکن گردیدہ چشم زخم غلیبے ناموس تیموریہ رسیدہ لعل اللہ الشاہ و حکیم مایریدہ

ترک محاصره نمودن عمار الملک تلجعات جاٹ را و شنافتن بشاہجہان آباد برای حصول مطالب حاجات خود و مقید نمودن احمد شاہ را مع ماورد و جلوس فرمودن عزیزالدین پسر معزالدین بر سر سلطنت عمار الملک کہ این خبر شنید ترک محاصره نمودہ بدلا الحلا فتنہ شافت جی آبا بعد بر فاستہ رفتن ہر دو سردار خود را ہتاجہدہ برانیدہ بنالولہ رفت و سورجمل خود بخود از مضائق محاصره برآمدہ عمار الملک با عانت ہو کر ملہار مصہام الدولہ میر آتش و ملکہا ششیان تو چنانہ و نمکمان و دیگرانہ متفق ساختہ تغیر انتظام الدولہ وزارت را خود گرفت و مصہام الدولہ را امیرالاسے دلا سیدر وزیر و وزارت گرفت صبح خلعت پوشیدہ وقت استوا احمد شاہ را با مادرش و ہم شعیان روزیکہ بنزدیکہ ازو کیحدہ و شصت و ہفت مقید نمودہ عزیزالدین خلف معزالدین جہاڈرا شاہ را بر تخت فرماندہ سے جاسے داد و بعالیکہ نئے لقب ساخت بعدیک ہفتہ چشم احمد شاہ و چشم مادرش را کہ جمیع فتنہ با از و زانیدہ بود سیل کشیدہ

ذکر انتقال نمودن صفدر جنگ ازین جہان تاریک و تنگ و جلوس فرمودن شیجاع الدولہ پسر او بر سر پادشاهی

صفدر جنگ بصورت خود رسیدہ بر مہدی گماٹ اناست نمود و مکانے براسے خود آراستہ باصلاح حال سپاہ و اسباب پرداخت در قیام اخراش استعدا و مواد اقتدار خود مشغول بود کہ ناگهان وائے بر پاسے او بزور نمودہ آہستہ آہستہ ہشتاد

یافت و منجر بماده سرطانی گردید چنانچه اطبا و جراحان با صلاح آن کوشیدند سوخته بخشیده در سال مذکور بهشتیم دس الجوبلی
عالم بقا گردید و نقش او را بزار پنج حضرت شاه مردان که در سبط است نقل نموده مذوق ساختند شجاع الدوله پسرش
همچایه پسر منگش گشت روز سه چند اسمعیل بیگ خان که سردار عمده سرکار صفدر جنگ و مدار علیه خانه آتش بود را قنای
مهاست نامد و جمیع رفقایه پیر از امراء و اراکان و رساله داران بدستور بحال و برقرار ماندند بعد چند اسمعیل خان هم در گشت
و کمین خان خود چسرای خانه اونا ب مناب گشت و ذوالفقار جنگ هم در صوبه اوده بر جمت اسکے پیوست و شجاع الدوله
بر چند جوان لا انا بے بود اما بنا بر شجاعتی که داشت بنظم و نسق صوبه خود دنا دیب و گوش مال متمرکان چنانچه بامدی شجاعت
و در عیاشی غیر از شرب خمر شتمک بود و بصحبت نسوان و میاشرت با آنها رغبت بسیار داشت اغلب اوقات بهو لب
میگذرانید لیکن جاسه چشم و غف و اغراض از اجرائم ملازمان و ترصم بحال ایشان در مزاجش غالب بود سه عار سال
بجایه و اقبال گذرانیده بود که در سنه سبعین و دانه بود الا لث شاه ایدالے لیفته انگیزے عماد الملک وارد شاهیجان آباد
گردید و عماد الملک با او در ساخته باراده را بداختن بنیاد دولت شجاع الدوله با تفاق افواج و رانے و دیگران غافله
گنجش و غیره که دشمن ویریه شجاع الدوله و پسرش بوده اند باراده مقابل و مقابل با او در سید و شجاع الدوله پایادری
نموده از پیش برد چنانچه ذکرش عنقریب آید

ذکر مجلس از احوال لاهور و انتقال معین الملک از دایره نور

معین الملک نعلت قمر الدین خان وزیر دراهم محمد شروع سند شصت و پنجم از آنکه دوازدهم بطریق سیر و تفرج سوار اسپ
از شهر بیرون شتافت در معین اسپ دوانے علی اختلاف الاقوال قولنچیا عارضه دیگر هم رسیده باضطراب فرود آمده
زیر اے آن سرگردید از معینه که بنظر رفقای روشناس و بکار و خدمات حضور مامور بود مسموح شد که از لشکر خود
بلاشکر یکے از ملازمان عمده که بانگ قاصد بود رفته بهما زمانه طعام خوردن اکل بود و جوان قوسے الاشتها و
انواع الطعمه بوفور همیا داشت در غذا الکثاری نموده عصر قاصد لشکر خود گشت و در راه اسپ دواند حالت خود را
متغیر و ریاضه عنان گرفت و باضطراب فرود آمد بر زمین بے فرش خوابید بعد لحظه که در همه خون بود و فوراً پلاک شد احمد شاه
ایدالے و رانے صوبه داری لاهور بنام میر حسن پسر معین الملک فرستاد و بنا بر فرس اختیار مهات ملکه بمارش تعلق
گرفت از عمده معین الملک که فوج بسیار و مصارف دیگر هم بافراط داشت حاصل صو بجایات باخرجات او دوانے که در بنا بر بنا
قدی بر رعایا رائج شده بود و آنها عاجز شده پناه بے و گریز کا بے ندا شدند و در فرقه سکمان اعانت همه مگر لازم
بلکه جزو مسلک و مشرب آنهاست بنا برین بر طاقه بے معرفت اهل آن خانه سو با و سرگشته لغو اکل اکل بلبلند
بلبلند و اظهار اختیار مسلک گوردو گوند میگردند سکمان دیگر در حمایتش بے کوشیدند بنا بر علی بن ااین مسلک کرنی الجمل
از سابقین هم رواج داشت رائج تر گشته کشته در فرقه مذکوره بهر سید درین جزو زمان که زن معین الملک رجوع معاملات
گردید چون عورات از طایفه عقل عاری میباشند بے انتفاع از او و امانی کارگزین بر یک کار با مار ابله خود کشیده بر اثر
مدان زن بطورے علمی بے فها ازین مفر خراب بے رعایا افزوده فرقه مذکوره روز بزرگترت پیدا کرد و مفت دران
نفرت و زجرت بهرسانیدند و اراذل و پوچ و خواجہ سرا یان و غلامان مدار علیه گردیدند درین عرصه بے سوسن پمعین الملک بے

در گذشت و بجای او خواجہ موسیٰ احمد رسد و اما معین الملک قائم شد عسکری خان رستم جنگ که در المہام کل از مہمیان الملک بود خواست کہ الحال بطریق اولیٰ ہمچنان باشد زن معین الملک مرکز خاطرش دریافتہ رستم جنگ را دحل طلبید و کنیزان را فرمود تا او را زیر چوب کشیدہ بچاشن کنند بعد چند سے خواجہ عبداللہ خان سپہرستیف الدولہ عبداللہ خان با عانت و متاخر فیض آوینہ بیک خان تسلط یافت و بیکم معین الملک را قید کردہ ثنابت صوبہ بنام خود از شاہ ابدالی طلبید اما خان بلوچان خان از طرف ابدالی بلا مور رسیدہ دست تعدی در از مردم بسیاری را تاراج نمود چند روز چون برین نقطہ گذشت خواجہ عبداللہ خان از بنگالہ متوخواہ سپاہ متوالست پای اقامت افشرد بناچار ی کرخت و آب رویہ ریاست بر خاک ریخت باز حکومت صوبہ بر بیکم قرار یافت بعد از ان خواجہ میرزا خان کہ از عمدہ جماعت داران معین الملک بود بیکم را قید کرد و آخر جہا لہ انجا رسید +

ذکر فتحہ انگیزی عمار الملک لاهور و رفتن آیات غرور و خفت کشیدن از دست سپاہ رسالہ سین داغ بیکم خواہند غیور و کشتہ آمدن بدار الخلافہ و باز بر آمدن بداعیہ مذکور و کشیدہ طلبیدن معین الملک را بزد و شوکر

عمار الملک را بعد چند سے انتظام محلات خالصہ شریفہ و انتزاع صوبہ لاهور و ملتان از دست گنہگار شاہ درانی و نادیب سرداران رسالہ سین داغ کہ در زمان جنگ زیر المہام کل صفہ جنگ جاٹ بنا بر اغراض خود پاس خاطر آنها نمودہ اقتدار شان از حد گذرانیدہ و جمیع محلات خالصہ وغیرہ قریب و جوار شاہجہان آباد را در جاہلاد متوخواہ آنها دادہ بود و شوگر کشتہ مع انگلیکرنالے پادشاہ دست نشان خود بر آمد در بابا وے مسکرا راست و و الدہ روم را فوداری محلات سرسبز و تہا نسر و پانی پت وغیرہ و آٹا پانی پت نہضت نمود چون محاط این محلات بہ معرفت کشن چند انفصال یافتہ واسطہ جواب و سوال او بود راہ ناگر مل براد حسد بردہ خواست کہ نظر درین محاط انگنہ در داران سین داغ را کہ از رفتن محلات جاہلاد بدست عمار الملک اغ داغ بودند طلبہ کشتہ فہماید کہ سید پادیت علی خان کہ حاکم محلات جاہلاد شما شدہ صاحب مقدر و راست از نواب وزیر عمار الملک عرض کردہ دولک روپیہ طلبید کہ بہ جرج شما بداند اگر او دہبتر و الاسن متحدی ہم رسانیدہ میدیم کہ دولک روپیہ بشمار رساند و محاط را قہد نمایسہ و اسخان مذکور کہ ثنابت مغرور بودہ اند و بدر رفتن جاہلاد می پسندیدہ اند غنیمت مغرورہ و با ہم اتفاق کردہ صبح و کلای خود را بمغفور وزیر فرستادہ استندہای مبلغ مذکور نمودند و الدہ روم کہ احوال بدین منوال دیدر گذشتن ازان عداوت بحال خود اصلح شمرہ استعفا ی کار مذکور بوساطت کشن چند نوشته داد و خود ہم بدر بار وزیر حاکم گشت وزیر و ساعت شستہ با ہم و نجیب خان و ناگر مل و سید الدین محمد خان و دیگر مقربان صحبت داشتہ خواست کہ تخلوت رود درین ضمن و کلای سرداران سین داغ با شاہ و تعلیم ناگر مل کہ بہانہ اخوا نمودہ بود از وزیر در خواست زحیظہ و مرشہا رہ خود نمودند وزیر جواب داد کہ چنانکہ موجودات ہمیدہ وزیر متوخواہ خود گیرد آنها بکمان انگلہ از عمارت اباراست کہ در موجودات با ما معاوضہ توان نمود قبول کردہ معروض داشتند کہ کسی را حکم نشود تا موجودات ہمیدہ عمار الملک فرمود کہ نجیب خان شما موجودات اینہا ہمیندہ او قبول نمودہ از ہمنا بجا پس خودنا بطخان را گفته فرستاد کہ خیر در میدان اسنادہ نمودہ موجودات اینہا ہمیندہ و کلا ہمیدہ مذکورہ جاہلاد و خیانت مسدود گشت چہ نجیب خان صاحب مالوس و سردار چندین ہزار کس است انہا خود ہمہ فیضنا ظاہر خواہد گشت بموکلان خود و فرادند آنها چارہ کار در بلوادیہ سبہ با کاندہ خود را باین کار اشارہ کردند و عمار الملک بنویستہ تخلوت مذکورہ سہا کس مقربان را با خود بردارن جملہ نجیب خان و راجہ ناگر مل کشن چند بودند ناگر مل چون خستہ برانگشتہ خود را میدانست رخصت شدہ بر آمد

معاقب او تحسب خان کیم رفت و المرحوم انظار بر آمدن گشتن چند برای انفعالی جواب سوال استغفای خود می کشید ناگاه محبت سی
کس سواران از فرق حسین داغ بر در سر آمده آید و شکایت سرداران خود بشور و غوغای بسیار و انظار فلکات و احتیاج
بنا بر عدم وصول تنخواه آغاز نمایند بعد از آنکه چند کس دیگر حسنه شریک آنها گوید بر کاره احوال آنها نوشته معصیبت اچ سرایان
محمود و غیره قیادت او بجا لیک نشسته بود بر آمده اراده رفتن بیرون سر برده نمود و المرحوم محو و ضراحت که بیرون رفتن خود بدولت
صلاح نیست گفت صلاح است که من رفتم آنها را ساکت گردانم و شور و غوغا فرو نشانم و المرحوم خاموش ماند و او روانه شد و المرحوم
بقیودت مجرای رفت و در بیرون سر آمده استاده آنها را انعامتین شروع کرد درین عهد مدیدم مردم سین داغ افزود گشته قریب و حد کس
تبع شد بنظر الملک را در میدان گرفته گفتگوی بسیار آغاز نمودند و المرحوم را گفت که این عزت شما بر آورده شما است پاس او داشته
عرض حاجت نمایند تا کام نصاب آید چون این اجتماع محمّد بود نصیحت دادند نشینند و هجوم آورده وزیر کشیدند کمره جواهر که بر او
بر و لباس بدن بپوشید و دستار نیز از سرش افتاد و او را از راه کوچه ای پانی پت پیاده پاکشان کشان بمسکه خود بردند
افواج وزیر بگریخته نمیدانست که چون چنان حیات و چند روز دیگر قابل اقبال بود نه بود سرداران سین داغ عذر خواهی و استغفای
انعامتینش آورده عرض و التماس لبس پوشاک نمودند و دستار بست و دیگر که ملازمان از عقب رسانیده بود و مخصوص آوردند
وزیر بشروع بخشش نموده گفت که رقم ساقان درنگ چندی کنید اگر مرا کشتن است زود بکشید و الا نداشتن شویید و اگر کشتن نیست
این بدنامی چیست درین محلی پیغام پادشاه رسید که اگر عماد الملک را عقید چنانچه هست حواله نمایند تا تنخواه شما با مراعات دیگر
است و که تیر که این پیغام گفت عماد الملک که اکثر زبان مخصوص ترکی خوب می فهمید و غضب شده گفت که آنچه کردنت زود
کنید آنها بجز و التماس عقیدت نموده ذیل سواری طلبیده سواران کردند و یک اماند که حسن خان و کهنه نام داشت و غوغای
جود و جانشین کس بران در دست و در دست دیگر فتنه کوچه گرفته خدمت گزار که کرده نماز اشش آورد و بعد در و در
آمدن وزیر حسن خان از طرف دم ذیل پانچ آمده در رفت و وزیر آمده پرسید نشست مردم براسه کوشش هجوم آوردند و انتظار
حسن خان لیک کشیده پرسید که کجاست گفتند سوار شده رفت گفت ذیل سوار بر باز آمدند آوردند و در همان وقت سوار شده
فرمان داد که هر جا سواران سین داغ را ببیند بکشند و خیام آنها را غارت کنند و بپایه نجیب الدوله دیگر ملازمان
هجوم آورده در یک ساعت اثر از محسکه آنها نگذاشتند و تمام شب مردم مشغول تاخت و تاراج آنها بودند کسی که
در رفت جان سلامت بد بستم بهر مجروح تلف در آمده منقود الاثر شدند و وزیر از پادشاه و لگشته معاونت بشیر نمود
و مدتی بعد از صلح افواج و سبب نمود و پادشاه را بختمدان خود سپرده شایزاده عالی گز را که اکنون پادشاه است
سپهره خود گرفته با راده بند و بست لاجورد بر آمد.

ذکر برآمدن عماد الملک مرتبه دیگر بمعزم لاجورد
و آوردن و خسته معین الملک و زلفش را بمتدبیر و زور

عماد الملک که تیز روی و فتنه انگیزی در طبیعت او مخمّر بود با راده تحریک مواد فساد با جمیع علائق ارکان و سپاه فراوان و
شایزاده عالی گز بر آمده سیرکنان و شکار افکنان بمرد و ایام راهها بریده آید بیک خان را با خود موافق ساخت چون
وفاق الحقیق یافت و عماد الملک بمرد و سپاه بشور و آید بیک خان نویسه را بر سر کوه سید جمیل الدین خان فرستاد

و خطی بزرگ خاکی خود معین الملک نگاشته دخترش را که منسوب با بود طلب داشت زن معین الملک دختر خود را با اسباب
چیزیکه لائق بود و طوعا و کرها فرستاده طلبش خاطر گشت عماد الملک برادران ملازم خود را مع فرج همراه خانه خود باستقبال فرستاده
با احترام تمام در خیمه با نیکو همراه اوست ملازمان و خواجهرایان سرکارش آمده استاده شده بود فرود آورده جای داد و او در اینجا
منزل نموده با خاکش و سرگشته شش بود ملاقات کرد بعد از آن بدو ان اشتها را عباد الله خان شمیری و غیره مقرران محمد و برادرانی
سید جمیل الدین خان را هم با اتفاق بعضی از سرداران و افواج آویند بیک خان برای آوردن او زن خود را با نیکو فرستاده
چون فاصله چهل پنجاه کرده بود افواج مذکور صبح روانه گردیده و ایک روز و شب راه بریده اول صبح روز دیگر ملازمین سید و زن
معین الملک را که پیچیده خود خوابیده بود خواجهرایان را در چشم سر فرستاده از خواب غفلت بیدار و مقید ساختند و از عداوت او
بر آورده در خیمه جای دادند بعد بیک روز با سپاه را آرام داده روانه کوهستان گشتند عماد الملک بعد درود ملازمین عذر خواهی او
بسیار نموده استغفای تقصیرات خود کرد و وصیه داری را مورد بدلی پیشکش سے کلمه روپیه یادیند بیک خان مقرر مندرج
بدرافخانه معاودت نمود لیکن زن معین الملک نهایت آزرده خاطر گشته در راه و بعد در کوهستان زیاده بجهان آباد و حماد الملک
و ملازمانش را مورد فحش و دشنام داشت و با نیکو بلند میگفت که این حرکت با من موجب خرابی عالم و بدی برای شاه جهان آباد
و تاراج دهنده ناموس و عظمت سلطنت و تمام مملکت است بدشش بهفت ماه احمد شاه درانی را رسیده و اندید و خوابید دید
کرده و از دوا نمایی قدیم و جدید و شقی و سعید برخواهد آمد و نه الحقیقه جان شد که سے گفت *

ذکر درود احمد شاه ابدالی از قندهار بشارت جهان آباد و افواج که آباد و تاراج بے نهایت
دشمنان و قتل عام متعبر و دیگر حوادث عظیمه که رویداد

احمد شاه ابدالی را استماع خبر حصار و گستاخه عماد الملک با زن معین الملک شاق و دشوار آمده بمقرر ساخته باشند که بان
خود را با نیکو رسانید آویند بیک خان تاب مقاومت نیاورده بصحرا و نالی و حصار کرے آب محض و جای دشوار گذار نیست
گر بخیمه پناه برود و عماد الملک بر جان خود ترسیده خود را پیش او زن شفیق آورده بیک معین الملک را بر خود و نهان ساخت
و شاه درانی بر جناح استیصال نیست کردی دلی سید چلند عماد الملک چاره بجز انقیاد ندید بقدیم استقبال مشتاقه ملازمان شاه
نمود اول معاتب بعد از آن بفرارش زن معین الملک و سازش با شاه دلی خان و وزیر ابدالی را فریادست معنون و وزارت
هم بفرار پیشکش بر او مسلم ماند شاه ابدالی به فتح جمادی الاولی روز چهارشنبه معین و کله بعد الاغت از قندهار به هند وستان
رسیده و اهل قلع شاه جهان آباد گردید و با نیکو بانه ملاقات نموده دست بتاراج اموال و ناموس سکنه شهر دراز کرد و در قلع
از منصب و قدرت مصل گداشت اهل غیرت خود را بهرم و صلاح ملاک گردانید و گذشت آنچه گذشت قریب یک ماه در شهر ماند خانه
قمر الدین خان و وزیر باباک رفت و کم کسی از اعیان و غیر آن محفوظ و معنون ماند و شادی و هلاکت تیمور شاه پس فرود با دخت
اعزالدین برادر حقیقه خانگیر بانه نموده با نجام رسانید بعد انصرام شادی مذکور و تاراج شهر معمور به تنبیه سورجمل باط علم و حیت
برافراشت و جهان خان سردار لشکر خود را بمنشی قلع سورجمل باط متعین کرده خود هم از قلع او برآمد این مرتبه پیچیم است
که شاه ابدالی وارد هندوستان گردید عماد الملک همراه جهان خان نزدات نمایان نموده مورد التفات و آفرین شاه گشت
چون درخواست زینب پیشکش عمل آمد عماد الملک از شاه القاس کرد که یک از شاه زندانی قیوری و قوی زندانیان همراه من

شود و از آن سیر که عبارت از ملک بایین و آید لنگ و چنانست از خطی بمعرض وصول در آورده عائد سرکار سازم ابدالی و شاهان
یکه بهایت بخش بن عالمگیر تازی دوم سیر را بر داد و عالمگیر پسر از الدین را از شاه جهان آگاه طلبیده برفاقت او حین نمود و از
سر واران خود جان باز خان را همراه عماد الملک داد +

آمدن عماد الملک شجاع الدوله پسر صفدر جنگی ساخته که فنیامین این بر دوروی داد

قبل ازین اشعاری با جمال شد که عماد الملک عماد قوی با صفدر جنگی اشت و خرابی فاذا الش میخواست درین سال
فوسل با ذیل دولت فایز شاه ابدالی حبهت بهادرت تحصیل در پیش او از ابدالی اعانت خواست و او جان باز خان را با فوسل از
دربانیان ابدالی مبد و او دهم مرض فرمود و در دوشاه زاده مایز پسر او و عماد الملک با اتفاق شاهزادگان و فوج ابدالی
مع جان باز خان اولی در کمال بے سرانجامه عبور نموده بفرخ آباد آمدند و پیش استقبال کرد و نیمه و خراگه و افراس و
افیا و غیره اسباب پیشکش شاهزاده با عماد الملک نموده افغانه اطراف و بعضی از افواج خود را با اعانت پسر او و عماد الملک
بهیات مجموعی عبور لنگا نموده و روضه پور اوده آورد و شجاع الدوله با استدلا در کرب در کمال استقلال از کلمت پسر آرد و در سدان
سازنی با نی که مرجه صوبه اوست رسیده مستعد بیا کرد و در دوازده جنگ سبطه با تروان طرفین واقع شد از بوساطت سعد الشخان
تحلف علی محمد خان کرد و بهیله که با شجاع الدوله دوستی داشت بر پنج لک روپیہ قدری نقد باقی و عده صلح انفصال یافت و سعد الشخان
درین امر مخفیاری بسیار و مقوف و کوفی بلری شجاع الدوله ظهور رسانید و عماد الملک نتوانست که کاری از پیش برد و بهینست
شوال سال هجری مائت و بعد الاثنت مع شاهزاده با دجان باز خان کوچیده و عبور لنگا نموده بفرخ آباد رفت و منتظر پایان احوال ابدالی نشست
و شاه ابدالی بم کمره را که از خلع متعلقه جا و از شاه جهان آباد به فاعله پانزده کوه واقع بود بفرق قنباره در دهم و سیر روز
مفتوح ساخت و عارسان قلعه بگی را بقتل رسانید و از اینجا یاراده قتل متحرک از معاینه مشهوره بنوداست شتافته جهان خان از
مقدمه الجیش گردانید و جهان خان در شهر ادرآمد و دقیقه از قتل عام سوختن قمارچ نمودن و اسیر فرمودن عیال و اغفال سکونت
و تخراباتی گذشت مردم ملک جا و انصاف و قلع و حصار که خیزد احمد شاه ابدالی با که آباد میرزا سیف الدین بیگ قلع
قدیم پادشاه سیر از اطاعت پیچیده بفرق تو با لنگ داشت که کسی پیرایون قلع تواند گردید شاه در آنست جهان خان را بمقتضی قلع جا و
بمورد فرمود و در دنگور و دنگور کشای مکررم بود که ناگهان دبانے در لشکر ابدالیان افتاد خلق بے حساب بکاک گشت
و جهان آقا شش نمائند بفران قهرمان تقدیر شاه ابدالی را که بر دست از تن قلع ملک جا و بدست قاصد و لایست
خود گشت چون برابر شاه جهان آباد رسید عالمگیر تازی با تحجیب الدوله بحسب تالاب مقصود آباد آمده و دراک مقهور شاه
و از عماد الملک نهایت شکوه با نمود احمد شاه بحجیب الدوله را امیر الامرا بپند دستان گردانیده سفارش حمایت عالمگیر تازی بپایان

ذکر کتازی احمد شاه ابدالی با دخت محمد شاه پادشاه هندوستان و پسران
صاحب محل مادر آن دخت و ملکه زمانیه را همراه با قضاے گردش امان

نصف نمائند که بدین احمد شاه خلف محمد شاه و جلوس عالمگیر تازی بر سر سلطنت و اقتدار یافتن عماد الملک بحیث طینت
مرد و کار خدایا بالکه زانے دختر فرخ سیر و در محمد شاه و صاحب محل زوجه ثانیه که خاندان ملکه زانی محمد شاه را از بطن هین

صاحب محل دقتر بپرسید محبوب ترین خلق پیش اولو دهنایت ناسازگار افتاده اوقات کید درست می گذرانیدند و صد مرتبه غایت مرسته و تمکین بر آید عماد الملک دیده بودن خود در سینه و ستان و تحت خزان عماد الملک عالمگیری خواستند چون معاودت شاه ابدالی بنیاد خلق کردید پیغام رخاقت خود و دواغینه از دواج دختر محمد شاه با ابدالی فرستادند و محمد شاه در این کار ماسا ریه افتخار و نهاسه لینداسه خود در روز روزگار دالسته قبول نمود و بهمانجا اقامت نموده دختر مذکور را بعقد از دواج خود کشید و کار سازی سفر لکه زمانه و صاحب محل مع احوال و انتقال آنها نموده همراه خود گرفت و هازم لامپر گشت بعد از دو روز و پنج روز و تیر شاه رابیه سالار سه همان خان و اسله لاهور و لمان و چنگه گوانید و در دالسلطنته لاهور نشانیده از راه کابل بقندهار شتافت

مجلسه از احوال و سوانح دکن که در همین ایام روی داد و بتقدیر ارات خداوند امر کن

موشیر لوسه از وقت مظفر جنگ ملازم دودمان آصف جاہ گردیده نهایت اقتدار بر سر ساند و سکا کول و راج بستر رسد و دیگر محاللات را بجا که خود گرفته دار علیعلی محاللات و بمطابق عمده الملک سیف الدوله طبع گشته حکم احوال بود و شخصی از غلامی دکن مخا طیب بیدر جنگ صاحب اختیار سرکار عمده الملک مذکور گردیده راتقی و فائق مہمات بر شش صوبہ دکن گشت جماعت انگلیشیہ را بجمہوس تسخیر بلاد ہند در دل بپرسیدہ با محمد علیخان خلف نور الدین خان گویا موسے ساخته بعض صوبہ اراکات را متصرف شدند موشیر لوسه بار کن الدولہ بدشد و چار دهم صفر سنہ سبع و ستین و دلتہ بعد الالف و کالت مطلق مغزول کنینہ منصب مذکور بمصمام الدولہ شاہ نواز خان اورنگ آبادی دیا نید بمصمام الدولہ چار سال اسیر غلام بن منصب پر داختہ بجن بکر بیر برٹہ و بجا چنان گذشت کہ اصلا شوشی نتوانست نمود میر نظام علی و میر محمد شریف برادران صلابت جنگ کنان مدت محفل همراه برادر لوسه بر دہ صہام الدولہ مذکور در سنجہ کلا و یک حد شصت و پنجوی نظام علی را کہ آکین فرانز وای یکک گئی است صوبہ داری برادر محمد شریف را صوبہ داری بیوپار و صلابت جنگ امیر الماکہ نامید میر نظام علی آخر آصف جاہ ثانی مخا طیب شد و محمد شریف اول بشیخ الملک آخر بران الملک مخا طیب گردید برادر لوسه بای خود رفتند و ششم ذی قعدہ سنہ سبعین و دلتہ بعد الالف و کالت مطلق از غلام مصمام الدولہ بر بران الملک کہ از موبہ بجا بر جفمو ر صلابت جنگ آمدہ بود متفر گشت و در همین ایام آصف جاہ ثانی با فوج شالیستہ از برابر اورنگ آباد آمدہ برادر خود بران الملک مطلق گردانیدہ زام ہمام ریاست ملک اسی بدست خود آورد و چون بران الملک لقب بوکین مطلق شدہ بولوشش را گردانیدہ نام ولی عہد برادر متفر گردید و در ہجین سال بالاچی را د بارہ پافاش در سواہ اورنگ آباد و اورنگ و میر آصف جاہ ثانی امیر الماکہ صلابت جنگ کہ بیزنہ آقا بود و بجا است و اورنگ آباد گذشتہ خود برادر دیگر بران الملک بالاچی را و جنگ کنان نامند کہ کہ قریب سے کردہ از اورنگ آباد است قطع مراحل نموده آخر کار بمجاہ لیا انجا مید و جاگیر سے و بہت کدہ رویہ از صوبہات و کن تسلیم بالاچی را و شد و آصف جاہ ثانی از انجا برگشتہ با ورننگ آباد آمد موشیر لوسه مع اتباع او از اختیار و اقتدار آصف جاہ ثانی کدہ برودہ و در صد شکست آصف جاہ ثانی دسنہ و لخصتہ و راندانہ سپاہنے دولت و دودمان نظام الملک آصف جاہ درآمدہ دید کہ با وجود اقتدار آصف جاہ ثانی نقش تسلط من درست نمیگزارند و شست ابراسیم خان کاروی را کہ از رفقای معتمد آصف جاہ بود و سائر افواج او را بر سلطت حیدر جنگ مدار المہام خانہ خود با تواضع حیدر آباد جدا ساختہ و ذیل ملکان خود داخل کرد و ہمیشہ کدہ رویہ بدستخواہ سپاہ از نزد خود دادہ آصف جاہ را سہرہ بال و پیر چاشت بعد از ان مصمام الدولہ را نیز مقید کرد و خاطر از بر دو جانب جمع نموده خواست کہ آصف جاہ را بہ ہانہ صوبہ داری حیدر آباد آن طرف فرستادہ و رطلہ کلگندہ مقید کدہ اردو مسید اسنے بر اسے جو لان خود خالی سازد آصف جاہ برین بنی تقطی گشت

میشود که مستعدان خود قتل حیدر جنگ دار الهام مویشی پور سے را بخود جزم نمود سوم ماه مبارک رمضان قریب با ستوا است امدی
 و سببین و مانده بعد الاثاف حیدر جنگ در خیزه آصف جاه برای جواب و سوال مذکور آمد چون داعیه قتل اقصیم یافته بود حصار کربان
 کار را مورد بود حیدر جنگ را گرفته دخی کردن و آصفجاه نگه داشتن او تنها برپای سوار گشته برآمد و نجوی در رفت که تمام تو بخت
 جنگ چون فوج تصویر محفل دستگیر ماندند و حقیقت جرات نمود که ناخن کارنامه رسم و اسفند با گشت از اندوخت شدن حیدر جنگ
 عده الملک مویشی پور سے دیگر وجه لشکر جوش از سر باختند و این آشوب قاید طلبان همصام الدوله و پسر خرد او میر عبد الله خان و
 یمن الدوله را بر کبازی ملک بقا ساخته بعد از این دستگیر امیر الممالک صلابت جنگ در ادبش بر بان الملک و مویشی پور سے
 بعد از آباد و شتافتند و آصف جاه ثانی حیدر جنگ را گشته راه بر بان پور گرفت ابراهیم خان کاروی که طوطا و کرگیا آتش آصفجاه
 جدا گردید و بود با صفت جاه پیوست و با بقا سنه دهم ماه و سال مذکور بر بان پور را بفرزدول خود افتخار بخشید و والد ایران شهر شل
 محمد انور خان بر بان پور سے و غیره را مصادره نمود و این محمد انور خان بهمان است که با اتفاق سگر به مله و اسطه صلح امیر الامرا
 حسین علی خان مرحوم بامر مشیر بقرا اعطای چو تمهید شده بود درین وقت از غم مصادره و شدت محصلان بقتل هم فرسے قعه
 سال مذکور زندگانی را وداع کرده در جوار شاه عیسی چندا لکن مدفن گردید آصف جاه بعد از اینم آوردن زر و لشکر از تبریز
 بصوبه برار رفت و در قصبه یاسم که از نصایب عظیم برار است چاهانی نمود و بعد چاه و نای با جانوبه سپهر گوی به بهر
 ملک اسد از صوبه برار عمارات در میان آورده آخر مصالح نمود و بعد مصالح عازم حضور امیر الممالک صلابت جنگ که در حیدر آباد
 بود گردید و فیما بین هر سرباز از انواع اشکال سازعات رویا و آخر الامرای الممالک آصفجاه ثانی با همی کشیدند و بر بان الملک
 بصوبه خود که بیجا پور بود شتافت بعد هم ربيع الاول سه شلث و سببین و مانده بعد الاثاف قلع احمد لکر که پاسه تحت سلاطین نظام
 شامیه است و در عهد اکبر بادشاه شاد بزرگه و انبال پس سالاری عبدالرحیم خان خانان سفر نموده از آن باز در حراست قلع و دکن
 سلاطین تیموریه باریه بود سدا شتو بها و در ادع زاده بلاجی را و با قلع و دار سازش که به بدست آورد و این شهر و قلع آباد
 کرده احمد نظام شاه است که در سنه تسع مائه طرح انداخته بنام خود موسوم ساخت و در دو سال شهر سے کهمال خوبه آباد
 شده بعد از آنکه فرصت حصاری از سنگ و گل تعمیر نمود و در آن عمارات و دکنش و قصور نقش برای سکونت خود مرتب
 ساخت و بعد اخلاف او قلع را بتوارث قابض بودند و در او اکل سنه تسع و اللف و در تصرف سلاطین باریه در آمد و در سنه ثلث
 و سببین و مانده بعد الاثاف بدست مرشد افتاد چون فرانسیسیان را ساندع از انگلیشیان درین سال شروع گشته بلکر کار خود
 یافت و دست از رفاقت و اعانت صلابت جنگ برداشت بمرکز دولت خود که پهل چریت شتافتند و شکست صلابت جنگ
 رو با مخطوطه گذاشت و اعدای را بمیدان جولان بهر سید بها و مذکور موسس بهموده و دماغ خود جاهی داده اراکه بلند افتن
 بنیاد و اولاد نظام الملک آصف جاه از خاک دکن نمود و ابراهیم خان کاروی را تو که خود کرد و این ابراهیم خان کی از از اولی
 بود چون نوکری و فرانسیسیان نموده و رانها تربیت یافت جنگ توپ و تفنگ بقواعد آنها نموده و سالان حرب و توپخانه
 شایسته بهر ساندیه اول در سلک ملازمان آصف جاه ثانی درآمد و آخر از او جدا شده بر شد پیوسته بهر ساندیه افش
 از پونا برآمد میست و دوم جمادی الاول سال مذکور در سوادا و دیگر مقابل امیر الممالک صلابت جنگ آصفجاه ثانی رسید
 درین مقابل فوج مرشد شصت هزار سوار و فوج سرد و برادر مرقوم پسوان نظام الملک شصت هزار سوار بود و اینها با بر
 قتل فوج خود شتد که از سوادا و دیگر بهر با در که بعضی افواج شان در اینجا بود آمده آن فوج را هم با خود گرفته بهر ساندیه

از ہمیشہ جنگ مرہٹہ بطور چپا و سہ و ہزار ہنگام و کانزولین الوباب و وصول غلات ایحتاج دیگر بود تا بوقتہ ریختند و بران کو تیش نیرہ و سینت سے بجکیند و افواج ہندوستانیان و در خود مصار تو بچاند نموده بدافہ سے پرداختہ این بار جلالت رفاقت ابراہیم خان کار دے آتشباری توپ خانہ ہم علاوہ کار دانے آتہا گردید تو بہا سے سبک تیر رفتار سہرا عساکر آتہا سے رفت و ہمہ وقت و حرکت و سکون و قرب و بقعہ طے التواتر سرگرم کار خود بود و چون فوج صلاحیت جنگ و دہرادرش یعنی بطور بہت با جماعہ راہ سے برید و گلہ تو بہا سے مذکور متواتر دراز دام مردم سے افتاد ازین بہت گلہ بامی طرف مرہٹہ کٹر ایگان میرفت و فوج مرہٹہ چون ہمیشہ متفرق بود و گلہ توپ این طرف انفاسے باہنا میرسید و در اوقات یورش کمر واران و لشکران اولاد نظام الملک آصفیہ سے نمودند لشکر بند و قہم بھابھہ فرنگ بر روستے آتہا بھل سے آمد از جنات مذکورہ خشک بیا بھلک صلاحیت جنگ و آصفیہ نمائے راہ یافتہ عالمی یاد بخارفت بہت و ششم جمادے اول سے سال مذکور بہادران لشکر صلاحیت جنگ و آصف جاسے از فوج خود برآمدہ برابر ابراہیم خان و دیگر افواج مرہٹہ ریختند و بشمشیر جلالت بسیدری از ہما نغان را بر خاک ملاک غلطانندہ یازدہ علم از جماعہ ابراہیم خان کشیدہ آوردند و ہمین روش ثبات و زریہ جنگ کنان تا غلطہ لوسہ کھڑک دہا و رسیدند بہاؤ دیدکہ اگر صلاحیت جنگ و آصف جاہ بہ دیا و در رسد و فوج آتہا با ہما بھلی شتو عمدہ برکتے متعذر است پانزدہم جمادے اول سے سال مذکور قریب چھ ہزار سوار مرہٹہ بہتیت مجموعے بر چند اول فوج صلاحیت جنگ ریخت چون فوج چند اول دوسہ ہزار کس پیش نموده بکدشش و کوشش بسیار چند اول بنا راج رفتہ چشم زخم عظیمی با حوان و افواج صلاحیت جنگ رسید و ہر دو برابر ناگزیر گردیدہ با طمعادست بر چیدند و بنا جاسے صلح کردہ انواع مقاصد بود انقاد یافت و مرہٹہ بنام جاگیر ملک شصت لک روپیہ براسے خود گرفت از ان حملہ جمیع محالات مجتہ نہاد از جنگ آباد سولے شہر و برگرفت جوہی و ہر رسول و ستارہ و تمہ از صوبہ بدر و بیجا پور و قلعہ دولت آباد و قلعہ آسیر و قلعہ بیجا پور کہ ہر یک پاسے تحت سلطین عالمی قدر بود و جاگیرات خاصہ سکا آتہا و دیگر امرا و منصبداران بسیار در تنخواہ مرہٹہ رفتہ بھک لغتہ بر اکثر سے محروم از قوت و جاگیر شدند و بغیر از صوبہ حیدر آباد و بعضی از صوبہ برگر و بیجا پور و قلعہ از بدر و دست اولاد نظام الملک آصف جاہ خانہ انہم بشرکت خالبا نہ چارم حصہ کہ ضابطہ مستمر مرہٹہ است و ہر جا اول ہمین ریشہ را دوانندہ و ہمین بہانہ تسلط بر مالک بھرسانیدہ پر خیدہ ہمین عظیم بنام خان آصف جاہ راہ یافت اما خواہش بہاؤ ہم صورت نگرفت کہ اولاد آصف جاہ بالرہ از ملکہ اسے و دار اسے و کس محروم و ممنوع نشدند +

ذکر محلہ از احوال قلعہ دولت آباد و قلعہ بیجا پور و آسیر و بکے آتہا

رام دورا بہ دولت آباد و سدرایج و سعین و ستانہ مقہور سلطان علاء الدین علی گڑیدہ پیشکش زرمای سے شار و آتشہ نفیسے بسیار خود را از سیاستش باز خریدہ و در سندنست و سجن ماتہ در عمدہ سلطنت عظیمی مذکور از دست ملک نائب کانو کہ ہم کس و دولت آباد مامور شدہ بود نیز مطلوب گشتہ اطاعت نمود و ہمراہ نائب مذکور و سندنست و سجن ماتہ بہند سلطان علاء الدین و در سندنست رسیدہ بطعای چتر سفید و خطاب سامی را بآن سے سرافرازد گشتہ بدولت آباد کہ در ان زمان دیوکر نام داشت رسیدہ قدم از جاؤہ فرمان بر سے بریون گذاشت و در سندنست و سجن ماتہ باز ملک نائب پیشو بعضی ہلاک کس کرد و آن طوف شد رام دیو مرده و پیشکش خاتم مقام او شدہ بود و ہمراہ با خلاص پدر ندید و فوج سے با بنا بر امتیاد و بالائے شہر

بعد ظهر بود یارنگ بک بهند رسید و شکایت پسر رام دیو با سلطان علاء الدین نموده تیندان استیصال او و انضمام مملکتش را مملکت
محمود سلطنت نموده چون نافون شد و سده امدی عشر و سبع هجری بود یارنگ رسید پسر رام دیو را گرفته بقتل رسانید و قلع را
بشهرت خود در آورد و از آن باز قلع مذکوره در دست سلاطین متحد بعد از آن در دست پادشاهان گمن بود و بعد شاه جهان پادشاه
لیک افرازی او مهابت خان نام نزدیم ذی الحجه سنه یک هزار و چهل و دو هجری قلع را از طبقه نظام شامیه انتزاع نمود و از زمان مذکور
حارسان سلاطین بابر بیک بعد دیگر بیک است این قلع سه پراختند و در عهد راجه با قلع دیوگر چهار در بند و خندق و جهان
استحکام نداشت سلاطین اسلام چهار متحد و ساختند و سلطان محمد بن لطف شاه دولت آباد نام که در قلع سنگ ساز شده
خندق عینی ساخت و عمارات عالی طرح کرده خواست که در الملک خود که در اندوه ملی برادران کرده سنگ آتخار بدولت آباد
آورده آباد ساخت آخر سیولاسه اراده او صورت گرفت مصرع آنهم نقد میر و سولهی خام شده تخمیناً بعد چهار صد
شصت سال قلع مذکور بدست مرشد افتاد و قلع بیجا پور از انبیه یوسف عادل شاه است که سیاه سلسله عادل شاه بیجا پور
از گل ساخت بعد از آن در آخر نامه و الف از یک سنگ درست کرد و بعد او در شاهنشاهی قاضی بودند او رنگ زیب
عالی پادشاه او اول ذیقعد سنه سبع و تسعین و الف این قلع را از سنگ در عادل شاه فاطمه طبعه مذکوره انتزاع نمود
و بعد و صد و هشتاد سال و کمره بدست مرشد رفت اما بدست خلیفه خان قلع و آسیر بود و بعد احکام ذکاکیات و عمارت
از او آن قلع سر باز زده نایک سال کامل بامر مرشد جنگید چون فقدان ذخیره مضطر ساخت و در نیم ربيع الآخر سنه یک هزار و
بصد و هشتاد و چهار قلع را بصلی تسلیم مرشد نمود قلع آسیر از انبیه آسا امپراتور است از کثرت استعمال سه حرف میانه ساقط گردید
و تحقیق یافته آسیر اند آسا نام اوست و امیر نیربان سندی کا و جیران را سبک نمود و از زمینداران عمده خاندن و آبا و اجداد
او قریب هفتصد سال در آن کوه رفت شکوه و وطن داشتند و برای حفظ مواشی و غنای اموال و عمارت از سنگ و گل ساخت
روزگاری گذرانند چون فوت یکم رسید و دست بای خود در اموال و اقبال متعاهد گردید و چهار دیوار خام قدیم شکسته
حصاری از سنگ و گچ در کمال متانت بنا نمود و قلع بنام او شهرت گرفت نصیر خان فاروقی وانی برهان پور که در سنه صد و
و شمان با سلطنت رسید قلع را از آسا امپراتور و وزیر انتزاع نمود باین صورت که بنجام کرد که راجه بکلان و انو جمعیت بسیار
فراسم آورده باسن در مقام مخالفت اند میخواستیم اهل و عیال را در قلع خود جای دهی تا خارج البال بفتح دشمن پروازم او قبول
نموده آن واد روز اول چند خندق عمارت و قلع فرستاد تعلیم کرد که اگر زن آسا بلقات آیند مراتب تواضع و تهنیت چنانچه باید بعمل
آیند حسب الام معمول شد روز دیگر و صد کس از موان شجاع بر پیش روز اول در محفظ فرستاد چون بقلع درآمد آسا برای
سبار کباب منزل مع فرزندان و خواص خود بفرزین و عساکر آما ازین سود و ایران فاروقی متوجه خانه آتش بود و بعد راه
دو چار شده آسا مع کل اولاد و اتباع بقتل رسید باقی اهل قلع امان خواسته برآمدند نصیر خان این خبر شنیده از جای که بود
برادر بیجا پور استیصال خود را بامر رسانیده تسبیح قلع مذکوره نمود و در دست اولاد او بود تا آنکه اگر پادشاه در سنه تسع و الف از
دست بهادر پسر راجه علی خان انتزاع نمود و قلع در آن سلاطین بابر بیک مرشدش نشسته نموده در عهد نصیر خان
مذکور بعد چهار صد و شصت سال و کمره قلع مذکور بدست مرشد درآمد و بعد بیست سال در پنج و سبعین و یک بعد ولایت
جامه انگلیش بهند رسید بیجا پور محارمه نموده از دست فرانسویان انتزاع نموده و حملات آنها را یک قلم پنج برکنده ناعاً
مضطر گردانیدند و سیاه کول در راج بهند رسد و دیگر محاصرات که در فاکر فرانسویان فتنه بود و بغیاس کسی نمی آمد که از دست

آنها خود برآمد خود بخود مستخلص گردید

ذکر بقیہ احوال عماد الملک عالمگیر ثانی و انہرام مبالغے عمر و دولت پادشاه مذکور
بنادانے و معاملاتی کہ با عماد الملک و نجیب الدولہ روی داد و بتقدیرات آسمانی

محلے از احوال نجیب خان کہ افغان روپیہ و مروی فلتن بود قبل ازین مذکور شد کہ در جنگاں حرب مضرب جنگ حوالہ طلب
عماد الملک و شایہان آباد رسیدہ باعتبار لیاقت و استعداد دانستہ کہ داشت مورد الطاف عماد الملک گردیدہ با وجہ
اقدار رسیدہ و آخر بنا بر مناسبت افغانی و جویشارے و کار دانے با عانت شاه و دانے امیر الامر اسبند وستان
و با عماد الملک طرف گردیدہ عماد الملک کہ منظر انصراف احمد شاه بطوت و ولایت و در فرخ آباد بود بعد استماع خبر نصرت یافتند
احمد گلش سلطان الزعم نجیب الدولہ امیر الامر گردانندہ عازم شایہان آباد گشت و رگناتہ را و برادر را عیانیے بلا سرے را و
و ہو کہ لمار را ببماندہ از دو کمن طبعیدہ با اتفاق آنها شایہان آباد را محاصرہ نمود و عالمگیر ثانی نے مع نجیب الدولہ محصور گشتہ
چهل و پنج روز جنگ توپ و در پیکل در میان ماند آخر ہو کہ لمار رشوت سنگینی از نجیب الدولہ گرفتہ بنائے صلح گداشت
و نجیب الدولہ را با آبرو و اسوال و اتقال از قلعه برآورده متصل خیرہ خود پایے داد و ملک متعلقہ او آن طرف جنبہ کعبارت
از سہارن پور بویا و چاندر پور ندینا و تمام تقصبات بارہہ باشد نصحت نمود و عماد الملک و احمد گلش کہ امیر الامر مقرر شدہ بودہ
با اتفاق غنیم راتی و فاتی مہمات سلطنت گشتند +

ذکر اسباب برآمدن شانزده عالمگیر از حضور پدر و گردیدن و یا بحسب قضا و قدر

چون عالمگیر ثانی و نجیب الدولہ از عماد الملک ملتن بنودہ شانزده عالمگیر کہ از ظف اکبر پادشاه مذکور و خطاب لیعہ شد
بعد بر شستن شاه ابدلے بقدر بار قبل از ورود عماد الملک و شایہان آباد محلات حبیرومانے و چرنے و ادسے و غیرہ را در جا گیر
دادہ و مخص کرندہ گفتند کہ در مقام ہر اسے بند و بست محلات مذکورہ مخص میکنیم و مقصد آنکہ چون شہا شانزده و وارث ملکید
تا جائیکہ توانند عمل خود نمایند و فوج سنگین در فقاے شایستہ بہر سائیدہ ہر گاہ عماد الملک مع ہر دو شانزده کہ شاہ ابدانے
با و سپردہ بدو اعزے فاسد عازم و سلطے گرد خود را بر اسے تنبیہ او بروقت نزد ما برسانید شانزده عالمگیر کہ در ماہ رجب
سنہ سبعین و ماہیہ نورالاف عازم محلات مذکورہ گردیدہ زینت محل زن پادشاہ عالمگیر ثانی نے کہ شانزده را در جوہر پیش
خود بدخود فوت و ادشش گرفته نہایت شفقت بمال او داشت و پادشاہ گفتہ و والد مرحوم صاحب الاشعار پادشاہ
بر درجہ مہم سہ طلبیدہ دست شانزده عالمگیر را بدست والد مرحوم سپرد و سفارش حراست و تربیتش بسیار نمود
عالمگیر کہ در باغ مال کٹورہ منزل فرمودہ با جماع سپاہ پرداخت و اکثر شجاعان شہر را ملازم نمودہ و معینہ انداز انجملہ
میر جعفر ہندستان را با چند کہیں از اقربا و آشناد نہایت شجاعت و وفار اعظم علیخان غلف سیف الدین سلطان
مقتول مظلوم برادرزادہ امیر الامر حسین علیخان مرحوم بود و موافق خبر گان خود در رفاقت شانزده جا فلتانے نمود
چنانچہ انتشار افتاد کہ اسے ذکر شد آید چون عماد الملک با عانت مرشدہ غالب آمدہ پادشاہ را بقا ہوی خود آورد و نجیب الدولہ
را از حضور بیرون کرد و پادشاہ را طوعاً و کرہاً با حضور شانزده دلالت نمود و او ناچار شدہ شفقہاے طلب نوشتہ منقولہ

فرستاد و سید الدین محمد خان کشمیری برادر عاقبت محمود خان را عماد الملک باده نزار سوار فرستاد که شایزاده را ببرد و عید و توفیق و تمهید نوعیکه داند و تواند ببرد و شایزاده ناچار گشته عازم حضور پدر شد اتفاقاً از جملة سردارانیکه همراه شوکر مبارک با عانت عماد الملک آمده بودند بعد برآوردن خجیب الدوله از حضور چنانچه مذکور شد دیگران همراه شوکر مبارک بکن رفتند و عماد الملک مسلط گشت یکی از ان جمله اتحیل را و نام دروارج محال صوبه شاه جهان آباد بجای اقامت داشت در راه شایزاده رسیده مانع رفتن بجنوه و متعذر یافت گشته و دلالتهای سرخرالات اطراف نمود شایزاده متعظم همراهی او گرفته عبور بجنا کرد و چند محال را مسخر ساخت عماد الملک اتحیل را و او را بطبیع نموده از شایزاده خوف گردانید و شایزاده را دلالتهای بمرحمت نمود و پهلوانان را فاش تشبیهی کرد شایزاده ناچار بدار الخلافه برگشت هر چند عماد الملک خواست که داخل قلعه شود قبول نکرده و در حلی علی مردان خان نزول فرمود چون هر یک از رفقای شایزاده بمانده های خود اقامت گزید و محدودی از پهلوانان با او ماندند عماد الملک پیغام فرستاد که باید از تنخواه براس ملازمان سرکار در حضور نیست یا اینها را بطرف باید فرمود یا بر محالتهای باگی باید فرستاد تا هم بدولت سرکار برسم بخورد و هم اینها تنخواه خود را بمانده های شایزاده بجا چارے بچرخ از مقتدران را در شهر گذاشته بانه افواج را بمحالات مذکوره فرستاد بعد پانزده شایزاده روز شایزاده را غافل ساخته و شهرت سواری برای زیارت مزار شاه نظام الدین داده افواج را بر در خانه خود جمع نمود و ناگهان ده دوازده هزار سوار را فرمود که حسیله علی مردان خان را محصور نموده شایزاده را مقید سازند چون فوج از چار سو هجوم آورده دیوارها شکست و بر پاها برآمده برق اندازند آغازند و جمیع از رفقای شایزاده بر خاک بپاشیدند و جعفر و علی اعظم خان سقتند گشته شایزاده را که او هم کسبته تار نشسته بود التماس نمودند که یکبار خود را بر اعدا باید زد اگر مقدر است ازین ملک بیرون میشویم یا با بر و در گردن چند از مخالفان شکسته بسیر لاله زار شهادت می رویم شایزاده قبول نموده سوار شد و دیوار طرف دریا شکسته از ان طرف برآمد و با جمیع بسیار کم بصر مخالفان ریخته و اکثری را بر خاک بپاشیدند و راه دریا گرفت و فی الحقیقه جراتی بنظر رسانیدند که سام نریمان اگر میدید انکشت حیرت بیدان میکرد شایزاده هم بدست خود دو کس را کشت هر گاه مخالفان هجوم می آوردند و بدست کس چون شیر غریب بر مخالفان بد آیین دویده می گریزیدند چون دشمنان در میرفتند باز راه می سپردند باین صورت قطع مسافت نموده خود را تا بلشکر اتحیل را و مرستی که بر شلیک جنون شکست داشت رسانیدند و اتحیل را و احوال بدین منوال دید به استقبال شتافت و چون شایزاده را دلالتهای با ستر ضای وزیر نموده بود نهایت ذامت و انفعال کشیده عذر خواهی بسیار کرد و خیمه های علمیده برای شایزاده و رفقای مجروح و غیر مجروح استاده کرده با کرام و احترام مایه داد و بر سر کس را بمشاهده جوان مرد بهای شان ستود و بیگام بر آمدن در صحن راه جانے هجوم مخالفان بسیار شد و نوبت بجائے رسید که شایزاده بگیرد یا کشته گردد در ان عرصه که بعضی اقدام مستم و سام بود سید عالیشان علی اعظم خان با تقضای شجاعت موروثی از خاندان نبوت و ولایت و پاس نام و نشان اهدا و صاحب شهناسرت پادشاه زاده را گفت که تو وسیله روزی عالمی خواهی بود بیرون روشن دشمنان را انقدر توفیق میتوانم نمود که نزار را بدر شدن میسر آید و در حدیث سن با کین و لا و ان کن مثل سر سکنده سهند و پای ثبات و قرار افشرد و او مقابل بنوعی داد که چشم فلک بجزرت در او می نگریست و بعد افتاد ان آن نوجوان بر خاک میدان چرخ پیر زار را بر او اگر هست القعه اتحیل را برای رفع بدنامی خود و خوف باز خواست سرداران عمده که کن که چرا مخالفت راسه وزیر میعل آورد و شایزاده را

و باده حمایت و اعانت مناسب ندیده بفرخ آباد فرخ آباد گیش ساند زمیند آجا موسی خان بلوچ خلف کامکار خان قریب سیک
روپیه شیکش گذرانید اتصل را و شخص مره بجای خود برگشت و شاپزاده از راه گنجه روزه نجیب الدوله مهران پور رفت
نجیب الدوله پشت ماه شاپزاده را نزد خود نگذاشت و لازمه مهران داری بمقدور خود حمل نگذاشت چون دران ایام انقلاب
عظمی در بنگاله روسه داده میر محمد جعفر خان با اعانت جماعه انگلیشیه تسلط یافته بود شاپزاده را دالت پنج بنگاله صبر صورت
بخون کینه کوشه عماد الملک از سر خود و اگر د حسب المیسور زاده را پی گذرانیده خص خود شاپزاده و الد جرم غیر الدوله
برای فراسم آوردن بعض افواج و سرانجام بر خه از ضروریات دیگر در میران پور گذاشته خود از راه مراد آباد و بر طبعی عازم صوبه اوده
شد در عرض راه سعد الله خان خلف علی محمد و سیل ضیافت با در فرست تعداد بمیل آورد چون بقصبه میوان بهفت کروسه کسند
رسید نیم جمادی الاوله سکه بنگاله روپیه و سیل ضیافت با در فرست تعداد بمیل آورد چون بقصبه میوان بهفت کروسه کسند
استقبال نموده شرف کونش دریافت یک صد و یک اشرفه نذر گذرانیده بعد از انان یک لکه روپیه نقد و وزیر خیر قیل مع عکار
سایبان دار و نالک و بهفت راس اسب و یک خواجی چو ابر و انمش و اسلحه و خایم و ظروف و ده ارباب بارکش پنجکش
ساخت شاپزاده و وساعت با شجاع الدوله غلوت داشته دستار خاص مع سربج و پالک سوار سه فاص که از خس بود
رحمت کرده رخصت نمود و خود عازم آله آباد گشته بعد ط مسافت با جمعی ملزمان کجا گشته چنانچه در سوار پنج بنگاله نگاشته
ظلم و فتنه رقم شد عازم عظیم آباد گردید و ماجرای آجا دران اوراق مفصل کرده آمد +

ذکر نزاعاتی که فیما بین نجیب الدوله و مرشد بواسطه نجیب الدوله و با شجاع الدوله و مرشد بنا بر فتنه انگیزی عماد الملک و باده
چون سفدر جنگ مرشد را بنا بر شکست فاخته با خود متفق گردانیده بیج دولت احمد گیش بر کنه از ان زمان مرشد در ملک از مرشد
ریشد و انیده بر کل آن مالک قاضی گشته بود و همیشه از عدم تعرف و رضوئه اوده و ملک فاخته دست تاسف بدندان گیرند
در شواله عماد الملک با نجیب الدوله کینه ای حکم میر سیده فاخته شکست او و ترتیب احمد گیش گردید و علی الرغم شاه اده
امیر لاسه بغل نجیب الدوله با احمد گیش داده داعیه انرا داشت که عود چندان بدنام نشود و بدست سلطنت مرشد پایمال و اوش
گردان و اگر تواند از بیخ و بن براندازد و با شجاع الدوله هم کند یک نیازم قدرت کامله الهی را که فاخته هم اگر چه با شجاع الدوله
با اعتبار سینه ای می پرسن کینه ای پریند و بهشتد انبار عدوات عماد الملک با نجیب خان و اتفاق او با احمد گیش نجیب الدوله
و کل اولاد و اتباع علیه مخان رو سیله جمع بشجاع الدوله نمود و از نزهت خلافتش شدند و منعمون مشهور مصرع
عدو و دشو و سبب خبر گرضه اخواب + ظاهرا گردید و در احیان سوانح و فتن معین و با در هم می بودند چنانچه تا مدین بهی هم جکوبی
در محرم سنه ادهری و سبعین و ماه بعد الا فتنه از دکن بهند و آمد و اتفاق برادر زاده خود خواست که تمام هندوستان را مسخر
کند سال مذکور در هندوستان مملکت مسخره قدیم گذرانیده شروع سال هفتاد و دوم زاده و از نیم و اعدا نزع ملک رو سیله
و شجاع الدوله را نصیب و او خواست که سید و دیای گنگ پایاب گذشته اول در ملک و سیله در آید بعد از انان صوبه اوده را هم
مسخر سازد و عماد الملک نیز محرک مرشد و بیج این فساد گردید و بنا بر این اول عیور حنا نموده بر سر نجیب الدوله فتنه بجنگ میدان بناد
و مسکرتال بر لب دریای گنگ که در انترید انانگیمیه دشوار گذرانیده مشهوره است سنگبره متعده مبارز نشست و چهارده بر شکار
طی الاتصال صدی نوپه فتنه بان و ملخان شش و شش و ان جواب عدد برق سید و نجیب الدوله و سعد الله خان و حافظ رحمت

در مدتی قات

ودودی خان با تعلق فوج شجاع الدوله را از احوال خود و محصور بودن نجیب الدوله در سکر کمال اطلاع داده معروض داشتند که سرش
بر سرانتر رسید و داعیه تفرین و یا بر صمیم دارد انتظار اقتضای بر شکل است همین که طغیان گنگا خطا پذیرفته و آب رویی نهاد
عبور گنگا نمود و ملک را مستغرق می شود هرگاه برین دایر دست یافت دست ملحق ملک شناسیم دراز می کند علاج و افرو
پیش از وقوع باید نمود و بر پنجاستمال باید رسید شجاع الدوله قیامت و درو مرشد و دروایا فاغنه و اعراض از جنگ آنها
و صفت اسماعیل در احوال و نجیب الدوله فحیده در عین موسم برسات باوصفت کثرت باران و شدت گل ولای دراه شوالی سنه
هفتاد و دوم از آن خود اندر هم پیرت از کهنه برآمد و پناه آباد رسیده چند ماه توقف فرمود چرا طغیان گنگا وصول بکرنال خجالیله و
در انجانی جنگ برستند و بوجو خطا تا آباد تا یکی از سرداران خود گویند پندت نام را با جمیعت سمیت هزار سوار و پیاده متعین نمود
که از دریای گنگا گذشته و ملک رویل غار جنگا و فساد برنگیزد گویند پندت از خطا کرد و اهره که این کوه است در بای گنگ را
پایاب گذشته جاندر برنگیزد و دیگر برنگی های آن طرف تا سواد امر و هزار و سه صد قره را آتش داد و نمید تاخت آوردن بهر
مسعود خان و عاقل رحمت و دودی خان که اراده ملک نجیب الدوله داشتند نمود و فاغنه مذکور تاب مقاومت و دشو
نمید از میدان بچکیل دامن کوه کمان پناه برود شجاع الدوله بوجو اصغای خبر مذکور و اکل ربیع الاول سال هفتاد و سوم از
ماه و اندر هم پیرت بر سرعت برق و با خود را با جاندر پیرت متصل سکر کمال که بخیل الدوله در اینجا محصور بود رسانید گویند پندت عبور گنگا
نموده از جنگ و تاز و غارت تاراج دات و مسدود نمودن طرق وصول غلات نجیب الدوله را با سائر محصوران بکالت نزع رساننده
بود و از گرفتن فاغنه و جنگستان که نون نجیب الدوله را اسیر جنگا می از گرفتاری حاضر نموده دست از زندگشسته بود
شجاع الدوله بزرگ تاید آسانی نزدیک برنجیب الدوله رسیده روزیک از چاند پور که چید در آشناس راه فوج مرشد از در سپاهی
نمود شجاع الدوله پنج کوه راه رفته در سواد موضع ملاده که از توابع چاند پور است فرود آمد در اینجا شنید که فوج مرشد
بر بعضی ایانی اردو کرد راه می آمدند و بر مردم گله دست اندازی نمود همانوقت انوب گرسائین و امرگو گرسائین را که از
سرداران رکاب بوده اند بر تنبیه مرشد بطرفه متعین نمود و میرزا نجف خان را با پنج هزار سوار و میرزا قریبعلی را با چهار هزار سوار
مطلبه بر پاگاه که عبارت از مسکرو فروگاه مرشد است فرستاده فرمان داد که این سبب با کان را بجزر رسانند سرداران مذکور
حسب الامر شتافته با مرشد بر پاگاه و چار شدند و تخته و بر سر شان رنجیده چیره دستها نمودند از ان جمله انوب گرسائین جماعه
کثیره را کشته قریب حدس زنده اسیر آورد و دهانم فرادان و سپان سواری نیز بدستش آمد گویند پندت شکست فاش یافته
از گزیر یکصد گنگا نموده بود و افغان و خزان گرفت و در مرد و سپاهی بسیار از مرشد و آب گنگ طغیانه شک فاش و در هیچ
شجاع الدوله طبل فیروزی نواخته سوار شده و فاغنه هم که در جنگل دامن کوه کمانون خزیده بودند به شجاع علیه شجاع الدوله
فرار نمودن مرشد بان طرف گنگا دیگر گردید و خود را بشجاع الدوله ملحق ساختند و با تعلق شجاع الدوله تا بکرنال رفته بخیل الدوله
را از ان خطه بر آوردند و با وجود غلبه و شکست دادن مرشد به نابر اندیشه اقتدار سرداران دامن با و با جنگو طرح صلح افتخند
چون خبر داده شاه در آن بطن هندوستان شهرت داشت و تا سینه هدیه و جنگو صلح را مناسب شمرده تدبیر انفساد
طرق ابدالی و بند و بست سمت لاسور اصلی امور شمرده و تا قول و قرار می عمل آورده بطرف لاسور قاصد گردید و شجاع الدوله
برگشته به بنم حمادی الاوسه سینه گزارد و یک صد و هفتاد و سه وارد بلگرام و منم داخل گنگو گردید +
و که راجرای شاه جهان آباد و مقتول شدن عالمگیرانی که بسبب کمر اسی عماد الملک روی داده

پس درین ضمن که دنا سید محمد و جگونیب الدوله را در سرک تال حسب الاشعار عماد الملک محصور داشت عماد الملک را سیم باجانت خود طلبیدن آن بندها و با عاقلگری ثانی صفای داشت و سیم دانست که پادشاه مذکور با احمد شاه ابدالی مراسلات دارد و در بیان خیر طلب نجیب الدوله و بدخواه آن نمک حرام است و نیز خال خود انتظام الدوله را شل عالمگرایانی بدخواه خود سیم پنداشت و گمان میکرد که غلبه نجیب الدوله بر تاجمخا ابد اول خالوسه خود خان خانان انتظام الدوله را که مقید داشت به شیخ جفا و گزند رسانند و بعد از سه روز مهندس علی خان کشمیری را ملحقین نموده پیش پادشاه فرستاد و آمده بجزع و دعا و کذب افزایا بر ساخت که در دوشنبه صاحب حال وارد شهر گشته و در کوچه فرزند شاه منزل گزیده قابل زیارت است آن البه مجبور بطلبین المیس مذکور مغرور گشته جریده ملاقات در پیش مجول قاصد گردید چون بجای مهور رسید بر درجه که خانانش را نشانیه بودند توقف کرد و سیف در دست داشت کشمیری مذکور سیف را از دست او گرفته پرده را برداشت چون اندرون رفت پرده را نگذرد و در سالن برودن بنشیند نمود میرزا باطل افروز الدین داماد پادشاه برین حال آگاه گشته شمشیر کشید و یکباره اوج ساخت مردم عماد الملک هجوم آورده اسبش را نمودند و شمشیر از دست او گرفته بر بالی محفوف نشانیه بچس خاند سلاطین رسانیدند سه چار و زبک خونخوار که در درجه بانتظار ورود پادشاه نشسته بودند بپارچه را بر باریق درجه تمایافته چسبند و زخمهای کار دبی در پهلوی از پایش در آورده لاشش را بطرف دریا برگردانند و کشته بچسبند و بلباش را از بکند عریان ساختند شامتر و عیدین ماند بود و پیشش بعضی کسان حسب الامر کشمیری مذکور لاشش را برداشتند و در مقبره بمالیون پادشاه ابداد سلاطین را بر سره بدخون ساختند و همان روز سیم الستمین کاظم بن اورنگ زیب را بر تخت سلطنت نشانیه بشا جهان لقب ساخت و کشمیری مذکور را بچسبند و او گزاشته خود با عانت و رفاقت دنا که با نجیب الدوله در ستیغ و نیز بود شتافت چون محال نجیب الدوله بصلح انجامید و آمد احمد شاه ابدالی قریع ابواب مسامح جهانیان گردید و تا بطرف لامبور باجانت حکام دست نشان خود را سیم گشت و عماد الملک بر جان خود ترسیده نزدیک را بدو سو حمله جاث بنابر ادراک الفضال قضیه تنازع مرثیه و ابدالی و انتقاد مشایخه پایان این مشایخه که نا بکجای انجامد و فرشته نشست و پناه بقلع سخیله او برد +

ذکر احوال تیمورشاه پسر احمد شاه ابدالی که پدرش را و امع جهان خان در لامبور نشانیه رفت و لشکر کشیدن مرثیه پسر او و توجیه عماد الملک و غرور اقتدار خود و گریختن تیمورشاه و جهان خان بکابل و تسلط مرثیه در لامبور و قتلان و مهیا شدن اسباب ورود ابدالی باز در هندوستان و استیصال افواج عظیمه که منتهی به خالق زمین و آسمان

چون احمد شاه ابدالی بعد از غارت دبی و قتل هزار دهنه یک هزار و یک صد و هفتاد و هجری چنانچه سابقاً مذکور شد پس خود تیمورشاه را مع جهان خان در لامبور گزاشته بقدر بار و کابل شتافت جهان خان آدینه بیگ خان را که در کجی جنگل خرمه بود بنابر آنکه شناسایی احوال آن ملک و مواظبت عللاری انجام است استمال بسیار نموده بار سال سند و طاعت حکومت دو آب سطحین غلط گردانیده خان مرقوم این خانیات را فخر عظیم دانسته بقطر و ربط انجام برداشت جهان خان تیمورشاه بعد از چند مدت آدینه بیگ خان را نزد خود طلبید و او بنا بر عدم اطمینان که داشت بدو تهنه کرده خود را بکوهستان کشید جهان خان خرا و خان نامی را بکوهستان دو آب نصب کرد و بلند خان و سرور خان را بکوه او تعیین نمود آدینه بیگ خان بکوهان را که احمد حسین الملک کشته شد

کرده بود و آدینه بیک خان آنها را تربیت میگوید و انرا نموده بر سر مراد خان فرستاد و نوشته از ملازمان خود هم همراه شان داد و بدیعت آمدنی
 بلند خان کشته شد و مراد خان دسر فرزان خان ناب نیاورده خود را بجهان خان رسانیدند قوم سکه تمام برگشتند و دو به خصوص لکنه
 را با اشاره آدینه بیک خان بکشت تاراج نمودند و دین اشار کشته را و شمشیر بیاورد و برادر با لاسه را و مع هو لکر
 لمار و دو گیر سرداران و کمن در چهار شاه جهان آباد رسیده انتظار ساخته آدینه بیک خان نوشته ای مبنی بر
 فرستاده بطرف لاهور بمید و خود طلبید سرداران کمن که چشم بر آید چنین تقریبات می باشد و بلاهور آمده اول با عبدالصمد خان
 که از طرف خورانیان بکومت سمرند ما مور بود و بکلیه دستگیرش ساختند و از اینجا جلوریز بلاهور شتافته قزاقان مرسته با افواج
 جهان خان آویخته جهان خان بنا بر قتل فوج خود و کشت مرسته ستر و آوینها صلاح ندیده مع تیمور شاه باضطرار تما
 در شعبان سنه یک هزار و یک صد و هفتاد و یک هجری راه کابل گرفت و اسبابی سرسجام فرستاد و در ده چند سال را بجا گذاشته و در
 غنیمت موفور بدست مرسته افتاد و تیمور شاه مع جهان خان تدریسی انگ عنان باز کشید و از دریای مذکور گذرشته خود را بایمانی
 رسانید افواج مرسته تا آب حمل تعاقب نموده برگشت و علی غلیم المغان و دیر خازینان و اطراف آن تا آب چناب و چین شد مرسته حرب
 موسوم بر شکل دیده صوبه لاهور و آدینه بیک خان بفرستگیش هفتاد و پنج ک و روید سالیان سپیده بشاه جهان آباد برگشت و گشته و
 شمشیر بهادر چند و زنده عازم آمدن شد و بکوار برای لیسو ملک راهی ابریمین نموده و اطراف دلی گزاشت بحسب تقدیر در راه محرم شروع سال
 هفتاد و دوم از آنکه دوازدهم آدینه بیک خان فوت شد و بکوار برای سهرز بصدیق بیک خان که از خفای آدینه بیک خان بود و دو آب ریزن
 آدینه بیک خان تفویض نمود و سالیانی مرسته را حویداری لاهور داده و حضرت کرد سالیان بلاهور رسیده تا بایمانی انگ مفر ساخت بخیرالدوله
 و جمیع افغانه و راهای هندوستان از دست مرسته و عمار الملک بجان آمده و زوال مجدد دولت خود از دست مرسته و سالیان بلیش شاه بنده کفیل
 استعدا بخدمت احمد شاه ابدالی نگاشته و ابدان ورود و در حدود هندوستان شده تا احمد شاه بشارت و گستاخه ای به مرسته
 یا تیمور شاه و جهان خان دیده الحاح افغانه و راهای هند بآرزوی ورود خود دریافت و بعد از آن و نمک بجای احمد الملک با طایفه
 و خانان کشیده اعلام ظفر انجام از قند بار بنید و تا دیب مرسته بطرف هندوستان برافراشتند

ذکرورد ابدالی بلاهور و شاه جهان آبادی ششم و حرو بیکه یا مرسته باروی داد

احمد شاه ابدالی شروع سال هفتاد و سوم از آنکه دوازدهم از آب انگ گذشت و جنگ سملی از قزاقان ابدالی و افواج سالیان ویداد
 فوج مرسته تا آب جنگ ابدالیان نیاورده بلاهور گرخت سالیان بر قرب موکب شاه ابدالی آنگه یافته مع افواج خود درخت ابدار
 بچاند دلی کشید و صدیق بیک خان و زن آدینه بیک خان هم مسلک فرار سپوده بگوشه انزبند احمد شاه ابدالی در راه صفر
 سال مذکور بکوهستان محمود آمده از راه آن جا پیشکش لائق گرفت بعد از آن روزی توجیه بشاه جهان آباد آورد این
 آمدن ابدالی مرتبه ششم است که وارد هندوستان شد در آن ایام فیما بین دنا و شجاع الدوله و نجیب الدوله در صلح
 در میان آمده هنوز صورت آشتی انصرام نیافته بود که خبر توجیه اعلام شاه ابدالی از لاهور بر سر پل انتشار یافته بگوشه دنا رسید
 و تا صلح را تمام نگذاشته با فوج خود که در آن وقت هشتاد هزار سوار و هزار پا بود بمقاصد احمد شاه ابدالی روان گردیده
 عماد الملک که عامل گیر خان خانان انتظام الدوله خانوای خود را کشته بکلیک فرار نموده از خوف غضب رانی پهلوتی کرده
 پناه بسورج مل جاث برده و لسلوک شایسته با عماد الملک به عمل آورده در قلاع خود جاسه داد چون احمد شاه از لاهور

این طرف خراسان دید که بسبب آمد و رفت افواج مرسله دانه و علف و دواب درین راه که مست عبور دریا می نمود در آنزمین در آمد
 انزلیه عبارت از ملک امین دریای گنگا و جنانست چون هر دو دریا از کوه کمانون که شمال هنداست برآمده مسبار
 انزلیه در امن کوه کمانون است و منتهای آن الگناد که جمیع برود دریاست چون شاه انزلیه رسید سده امدان و نجیب الدوله
 و احمد خان بکش و حاکم رعیت خان و دوندی خان که ملک اینها در میدان انزلیه واقع شده خود را بشاه رسانیده شرف ملازمت
 انور محمد شاه خود از راه انزلیه خراسان و فوج قراولی را فرمود که براه متعارف مقابل دانه میسر شوند و چون بدو رسید
 رسید بافتون قراول شاه مقابل واقع شد در انبان بزرگ و ترک و تازی مرسله را از چهار دشت عقب ترانند و جنگ
 کمان بجانب شایمان آباد مرجع العتقره نمود و میدان باد که در سواد شاه جهان آباد است رسید احمد شاه ابدی
 در آنسے باز عبور چنان نمود به فوج قراولے خود پیوست و جنگ و تازیان و دلاورانیان اطراف دانا را فرود کشید و جنگ عظیم در پیوست
 دانا از فتح و ظفر یوس گشته برادر زاده خود جنگور را با همه قلیل گزینان بدین رسید و اجزا را بطی قومی قوم ظفر کند و خود آخر کار با سا
 فوج از اسپان فرود آمده پادشیزه قائم کرد و ابدالیان بجلالت پی در پی و برق اندازے جزائر دانا را از روزگار فوج مرسله
 مع سردار را آوردند و دنا با جمیع همایان علف تیغ بدین رخ گردید این واقعه در ماه جمادی الاخرے سال مینا و سوم
 از ماه دوازدهم بوقوع رسید بر غلام علی آغا و خلص لکرامی تاریخ این جنگ چنین یافته قطعه کرد سلطان حضورانی بقتل
 و تازی تیغ دشمن کاه و گفت تاریخ این فخر ازاد و نصرت پادشاه عالی جاه و احمد شاه ابدالی بعد مقتول شدن دنا متعجب جنگور رفت
 و همان روز پنجشنبه با نزده کوه راه داشته کوب رفته متعقل لکرامی در دیرسی فرود آمد و قراول خان با رنگشید و برین اثنا انزلیه
 هوکر ملهار که در سکنده قریب بگلزار اقامت داشت رسید و بعد استماع قتل دنا خود را بر رعیت تمام نزد سرجل جاٹ رسانیده
 استدعا کرد که با اتفاق همه گزینان ابدالی باید جنگید و سرجل جواب داد که با فوج ولایت ماب جنگ میدان ندارم هر گاه ابدالی بملک
 من در آمدند قلم نشسته بر من است بر آن خشم کرد و مان آوان فاغند خزان و رسد علی برای لشکر دالی از محلات خودے بردند
 هوکر ملهار بران قافله دوید فاغند خزان را شنیده مقتضای دوران نشی خزان و اجناس غلبه بر هند تو استند آن طرف لنگا بردند
 تیمار هوکر رسید و تاج نمود شاه ابدالی این خبر شنیده شاه پسند خان و شاه قلندر خان ابدالی را با جمیعت با نزده نیز اسوار
 بتبذیر هوکر لکرامین خود نام برده از انانول بشاه جهان آباد که بمقتاد کوه راه است چپا ولی کرده در یک شب و روز خود را رسانید
 و روزانه دلی آرام کرده نصف شب چنان عبور کرد و دوقت صبح صادق بسکنده رسید بر سر هوکر ملهار ریختن شد هوکر
 مضطرب الا حال با سر مدس بر اسپان بر سر پشت سوار شده که خفت با تفره دران و دشمنان همه قتل و اسیر گردیده احوال و
 انتقال همه تاراج ابدالیان در آمد شاه ابدالی هم متعجب فوج خود از انانول بشاه جهان آباد آمده چون موسم برشکال قریب
 رسیده بود و اطراف شایمان آباد از جنگ و تازیان فوج مرسله دیرانی داشت لظرف شرفتی دلی در نواح سکنده رهست کرد و
 شایمان آباد را نیز مید که اکثر ملاد فاغند ناچار و چاندن مقر فرمود و نجیب الدوله را فرستاد که رفقه شجاع الدوله را بر قاف او
 راضی ساخته از صوبه اوده بمشور شایمان و نجیب الدوله از راه آگاه و فوج آمد و شجاع الدوله برای ملاقات او برگزید و بعدے بر
 مصافات ملاوه رسید و بعد حکام محمود و میر تقی با نجیب الدوله ملاقات نمود و میرزا انانے خلف خود را نائب صوبه و راج
 بنی بهادر را مدار المهاد حل و عقد امور ملک داری مقرر گردانید و در او اخر ذی قعد سال مینا و سوم از ماه دوازدهم جمیعت
 ده نیز اسوار مع نجیب الدوله روانه شد و چهارم ذی الحجه سال مذکور اشرف انور شاه ولی خان وزیر احمد شاه ابدالی باستقبال

شجاع الدود شاه فخرشور شاه رسانید احمد شاه نهایت عنایت و مهرانی نموده شجاع الدود را با سپه خود تیمور شاه مخالف گناسید
شجاع الدود استغای نوافتن نوبت خود در لشکر شاه نمود اول احمد شاه گفته بود که خلاف ضابطه است او جواب داد که
نوبت من بخشیده باد شاه منداست بخشیده شما نیست و من نوکر شما نیستم شاه قبول نموده مازون ساخت و بعد از تمام قوت
شاهی در قلعه خانه شجاع الدود نوبش را سه زنده و خیر قتل و دستا صل شدن فوج او فوج بود که یکس رسیده شد
را و عرف بهما و بعد از آن مرده بالا جی و بار دران نامی و سپاه کار از نموده جنگ جو فوج سنگین و توپخانه موبد با داب و فکله و کمره
ابراهیم خان کار دی و سرداری لبواس را سه سپه بالا سه را و تهدید تدارک و انتقام گشته از ابد اے و بر انداختن شید
سلطین با بریه و نشانیدن لبواس را و بر تخت سلطنت بر گرای هندوستان گردید

ذکر ورود سداشیر و معروف به باو مع لبواس اویداع عظیم
مستاصل گردیدن کل افواج و ظفر یافتن ابدالی بقصد میرقا در حکیم قدیم

چون سداشیر و باو باکو و بسیار وارد جوارا اگر آباد گردید را بر سو رحل جاب لبواس طه بود که لهار علفا فاه باو آمد
بهما کاشی خود یک گروه استقبال نموده سو رحل را دید و حماد الملک هم در حال تنه آمده به باو پیوست بهما و حملات چنین دید که
به فضل طغیان آنها مانع عبور حینا و مقابل با شاه ابدالی است شاهجهان آباد را بدست باید آورد و این اراده پیشتر نهضت نموده بود
سال هفتاد و سوم از نامه و از هم چری یک ساعت بخوبی از و زندگور بر آمده داخل شاهجهان آباد شد و متصل عیولی سعد الدخان فرت
استاد یعقوب علیخان بکمن زنی برادر شاه ولی خان وزیر احمد شاه ابدالی که از طرف شاه در آن فاعه در شاه جهان آباد با محبت
بسیار قلیل بود و بعد از آن استاد فوج مرسته و کوشش آورده بر اسد برچ و در وازه خفزی هجوم نمود و فوجی بطرف دسپله در وازه
نیز شورش انگند از قلع چند نفر معدود و خلیه ابدالی برق اندازی میکردند فوج جنگو نیز بهر دو که دیوان خاص متصل فعیل قلع الیتاد
از طرف مقابلش گاه آواز بند و کوش مردم میر سید و از سلیم گده یک توپ بر سه دادند که گولاش هوا گئے میرفت
دران فرصت بود که لهار و جنگو برادر زاده قاکه گر بخت بدگمن رفقه بود بر در وازه خفزی استاده سه و افرو شکستن در وازه
گردند چون در وازه خفته نامی بر بختی و سخای آیین و نهایت استحکام داشت در وازه چهار گره سه هم کار سه از
دیش نفرت درین اثنا قریب با صد کس از مردم شیل را و عقب شان ملازمان بود که در جنگو از جانب اسد برچ بالای فعیل قلع
بر آمدند و با محلهای سلطانی دست برد سه کرده انچه بدست شان سه آمد از بالای قلع و پائین سه انداختند و بکشادن
ابواب قلع نمی برداختند چون در قلع هم خندان خوب سه نبود که متوجه حراست آن طرف نمیشد بهر چه دار شدن ده بهیت مغل
اهدالی هندو قلع در دست گرفته از طرف سلیم گده آمده ده دوازده نفر مرسته را بفر بندوق و شمشیر خاک هلاک غلطانیدند
مرسته با در زمان حواس باخته از بالای فعیل قلع مفرور از بر زمین انگندند و دست و پای خود شکسته قلع بدست آمده را از
دست دادند و سرداران مرسته در حواله سعد الدخان که قریب قلع است جمع شده گرد قلع مور جال قائم کردند و محلهای
و سو رحل که بنا بر اوقات پرستی راه رفاهت بهما و پیچوده بودند درین قلعستانی بی التفاتی نموده تمام شان سه بودند مرسته در
محاصره قلع اهتمام تمام نمود و ابراهیم خان کار دسه که بهما و او را از کمن همراه آورده بود آتش خانه و فکله همراه داشت سو
توپ در ریگستان زیر قلع آورده بر بنگه اسد برچ و برج مشمن و محلهای پادشاه سه گول با پیش چون گلرگ فز و بخت و عمارات

خود علاوه فتح بهاؤ بر سیکه را در دخت و در مانع پیچیده و شعله غورشان سر فلک کشیده و ابراسیم خان کار مدی باد و از ده فیل
 بندوق چنه و تو پیا بعنایه فرنگ نیز همراه بهاؤ ملازم سرکارش بود با وجود این همه از دعای مرشد خود را مد میدان ابدالیان
 ندیده و ابعاد غلات صا بلطه خود در سواد شملی پانی پت حصاری از توپ خاکه که آژاسد آتشین توان گفت دور لشکر خود کشید
 و خندست هر توپ خانه نظر نموده از خاک خندق مذکور حصار دیگر آراستند بعد سه روز از درو د اینها موکب منصور ابدالی
 همراه ابدالیان حسیب و یک ماه مذکور مقابل سنگ مرشد رسیده فرو آمد و جنگ فراوانی توپ و هر یک و بان و بندوق و تیر و نیزه و شمشیر
 شروع کرده هر روز چنه ره نور با دینه فنا میگردد ابدالیان در اطراف سنگ و دایره سائر گشته طرف وصول اجناس غلایه طرف
 مسدود ساخته نمی گذارند که دانه در سنگ تو اندر رسیده که طرف لایه که پشت لشکر رسیده بود از آن سمت الا حاش که از حمله زبان
 معروف نواح سهند است غلایه فرستاد در انیان بران هم تا بویافته سینه چنه چون احمد شاه ابدالی دید که با دحضت شکست
 قافیه مرشد از بنجره بندی توپ خانه بر نیل آید لاجرم حسیب و ششم ریح آقا فرسال مذکور پوشش بر بنجره توپخانه مقرر کرده
 سواری فرمود جهان خان و شاه پند خان و نجیب الدوله مقدمه الحش و عقب اینها شجاع الدوله و احمد خان یلشتم حافظ حجت
 و دندی خان و فیض الدخان پسر علی محمد و بهیل و برلشت اینها احمد شاه ابدالی مع شاه ولی خان و زبر که اشراف اوز را
 لقبی داشت و از آن طرف مرشد نیز مستعد شده بغافل یک بان پر تاب از سنگ بر آمده ایستاد بعد کوشش و کشتش بسیار که
 از اول ظهر شروع جنگ شده بود چون ساعتی از روز باقی ماند و بهیل با پیاده همراه ابدالیان حسیب الدوله قریب ده هزار
 کس بعد برق اندازی و بان انگلی بگردد آمده کبوتری بران با خضم در آید و چند لحوت را و خسر پوره بهاؤ که قوت بازو و
 نیزه و گول از اسب بر زمین غلطیده و بر گراست ملک فنا گردیدین روز جنگ اختتام یافت پرده غلظت شب مانع اقیان
 بیگانه و آتش گردیده و سابق فرقیان گشت و در بهیل با چیره دستی خود ظاهر کرده از سنگ بر آمده و مذکور شد خود رسیده ارسیدند
 و برین آتش فرسیده که گویند پندت مکاسد اضلع آاده با جمیعت ده هزار سوار و هزاران پیاده و در غلایه آن طرف دریای
 جمنی پشاده در نواری شاه جهان آباد رسیده اراده دارد که مرشد و غیره را که متعلقه حسیب الدوله است تاراج نماید و برادره انجیر
 و لارفته از گزرنج پوره عبور کرده شامل افواج بهاؤ و غیره گردد شاه ابدالی و غلایه خان درانی و پسر عبدالصمد خان را که در
 پنج پوره کشته شد با جمیعت پنج هزار سوار بتبعه گویند پندت تعین فرمود مشارالیهما از گزراگره و پاک پت عبور کرده بالغار در
 شاه دره رسیده نائب ناز و شکر غلایه دار را که در آنجا بود مع همراه ابدالیان یلشتم و بنای الدین نگار کشتش کرد
 از شاه جهان آباد است مشافهت مردم مرشد را که در آنجا بودند منتقل نموده بحال آباد کرد و گاه گویند پندت و جهان روز و در آنجا
 وارد شده بود رسیده بر سرش ریختند و او را با همراه ابدالیان حلف شمشیر بر زمینار ساختند و غلام کبار از غلایه و بنی و دو لب
 بدست آورده سر گویند پندت بر بدن این گویند پندت همانست که در محارجه سکرال عبور گنگا کرده آتش فتنه برافروخت و از
 عجب ضرب دست شجاع الدوله که گریخته بدنا همتی شد و این واقعه بمیت و نیم جمادی الاولی سال مذکور بوقوع پیوست ۴

ذکر جنگ اخیر که افواج دکن مع بجای و بسواس او و غیره در ابراستاصل گشته و بنیاد عمر و دولت
 مرشد بر کنده گشت و نامدی اثر جماعه مذکوره در هندوستان نمایان بود در تمام قلمر هندوستان نفر مرشد یعنی
 چون ایام محاربه و محاربه امتداد یافت کثرت نجاسات و فساد و نزاع محسوس مرشد را مالالتن ساخت و بلای نوحه و غلایه

نوعی بالا گرفت که صفی لشکر که گشته مردن آغاز نمادند و مضمون لایطیون حلیه و لا یهندون سبیلان سرگشت محصوران
 جنگ آمده با اتفاق قرار دادند که آخر اگر سکه سپاه و دواب بیاک میشود بهتر آنکه یکبار بیست و پنجوی خود را بر بخت زینم نماند
 و در نصیب است حاصل آید و تاریخ ششم جمادی الاخری روز چهارشنبه سنه هفتاد و چهارم از آنکه و از دهم فوجا ترتیب داده
 و ابراهیم خان را مع قوب خان و فرنگی پیش رو گذاشته از سنگر برآمده و در لشکر ابدالی آوردند و در آن هندو و سولای به
 آنقدر فرصت دادند که افواج مرشد بر سر گویان از سنگر و میدان بیرون آمدند چون مفاصله در مقابل یکدیگر افتاد ابراهیم خان
 را که باری گویا سپاه چند نایب و بهاء و غلبه لازم خود را در اعطای رشتن داد و آنها اسپان را عیان داده مقابل عساکر ابدالی آمدند
 این از آن شجاع الدوله و نجیب الدوله و دیگر روسای لشکر تکیه بر عیون و صون خداوند قهار مقتدر جلوت غلبه نموده دست
 ایشان را بی خون آشام برده بر بختان حمله آورد و پیش دندان لشکر ابدالی و شجاع الدوله و نجیب الدوله اول فراوان مرشد را از تنگ
 جزا ترانش بار گرفتند چون موسی آنها مثل اقبال مرشد برگشت جلورین برزخ آنها تا فتنه اکثری درین حمله متحول گشت و بقیه
 گریزان خود را در پیچ مردم بد که اصطلاح هند بهرین خوانند انداختند اهل بهرین شامه صورت جریان قرار می بیقرار گشت
 و دیگران را ندانند بهاء و دیواس را و جمیع سرداران شکست فوج فراوانی و اضطراب را بایستید به با بیت سی هزار کس بر
 ابدالیان و شجاع الدوله و نجیب الدوله و غیره حمله آورد و سپهنا کشیده و نیزه بارگوش اسپهنا بایستید بهیات محبوب خود
 بر فوج ابدالی انداختند و بغلبه بر سرگوش عساکر را که ساختند ازین طرف جمیع افواج حرم اموال مخصوص شجاع الدوله و
 نجیب الدوله و قشون شاه ابدالی را در مردی و مردانگی داده با عداوت و آویختند و خون سپهر گریبان خاک میدان بختند و نایک
 ساعت زمین و آسمان از چرخ افرازیان تیره و تاریک و غبار صند کارزار بارزون بار بود بعد از آن که زمان مذکور سپهری گشت فلق شیار
 از لشکر مرشد به نور و خراب آباد عدم گشته از سرداران اول دیواس را و دیواس را لاجی را و که شهنشاه آنها بود و عین شتاب بر خرم تنگ
 از جنگ انجمنی عدم بود و بر او سپه سالار سدا شیور را و عرف بهاء و برادر عزا د لاجی را و محمد آید صدق پیرایه با ناکا بغض
 من الله کشور مستی را و دایع فرمود و جنگ و غیره سرداران پیش از حد حصر علف تیغ سید رنج کرده راه بدای نایب دای فناد و نوری
 و ابراهیم خان کا روی اسیر گشته ساعتی سربازان با سپاه ابدالیان میدان بود و پس از زمانی آب ششیر از سرش گذشت و در بخت
 غوطه در گشت زمین معرکه لالازی بود از خون کشکان و عرصه کارزار خواجه از خود گشته کشکان تا بر کجا نظر کار می کرد و لاشها
 افتاده و سر در قدم پیچ بر نهاده بیت و دو حشر از غلام و کسیر و کسیر نزاد که اکثری از اولاد و افتاد سرداران متوطلات
 بود و در لشکر ابدالی تقسیم یافت و غنائمی که در احاطه اعضا رکنه از جوهر و نفوذ و اجناس دیگر و توپخانه و پنجاه هزار اسب و ده
 کله گاو و چندین هزار شتر و پانصد نیل کوه بیکر دست عساکر مشهوره افتاد چون شاه ابدالی این تیغ بدش و ناموده میر غلام علی
 و تراخلص بلگرامی تاریخ آنرا چنین فرموده قطعه شاه بهاء و راس از فدا گشت و در کار انجام و در آغاز فزع و صور نماند خانه
 تا بخشش نواخت و شاه در اسفند خود با فزع و بغیره السیف که آواره و دشت ناکا می شدند رعایا میسند از ناچاریان
 که طیبه مردم اینجا است و هم بنا بر دل بر سر که از مرشد و اسیر شدند بر کسب ابقا کردند و در قتل و اسیر و غارت و قید و محمل گشتند
 شمشیر بهادر برادر علاقه بالاسی را و سپه باجی را و که از لطف کفخی بود و دست باری خاگران راه و عین گزین قرض سبیل نمود و او
 سرداران نام آور فهمیدند که سلامت نبرد کرد و سبکس از آن حمله بودند بهر کله و پهل و سبیل مایه میسند هیا که
 بهر خرابی خود را بمالوده رسانید و از آنجا به پونده آمد و بوقوع این شکست فاش بالاجی هم فتنه مرگ گشته پس از پنج ماه

و سیزده روز و نوزدهم ذی قعدة سال مذکور پسر پسر و در خود ملحق گشت و چند روز پیش از انقضای شدن بها و باخوج پیر و مرشد اندیا با سید
 ناسه لقب بر وجهت کرد و اورنگ آباو سکونت داشت بمقر صله خوش شاست و مردمان و معتقدان خود را را بهائی ملک
 فکار گردید با لاسه چنده قبل از فوت خود رسوم حقداران و باستان مثل مقدم و ثبوتی و دیوار و گاه و در و حجام و دعدا و غیر جمعی منطبق نمود
 بمستاجر این داد و ستد باغ خطیر ازین وجه داخل خزانه حرم او شد آخر مبارک نیاید هنوز ازین بدعت در تمام برگشت ناسه
 عمل او حاجی نشده بود که این دو تعالی شاه دست او را بر حقوق غریبا گناه ساخت بیست ای زیر دست زیر دست آزار
 کرم تا که بماند این باز **قال الله و وسیله الذین ظلموا ای متقلب متقلبون** و شاه ابدالی بعد حصول این فتح از نادر گاه
 که میدان پانی پت بود خرامیده در سواد و پله فلز گزید و چند روز توقف نموده سلطنت میند برای شاه عالم و وزارت بنام
 شجاع الدوله و امیر الامرا که بنام نجیب الدوله مقرر فرمود و بهر دو سفارش همه گیر نموده نجیب الدوله را مامور بیرون شاه جهان آباد
 و کنگر آتن میرزا بان بخت بنیابت شاه عالم و طلبیدن او از بنگال نمود و شجاع الدوله را نیز سفارش شاه عالم نموده امر بخت
 و طلبیدن شش فرمود و خلاصه فخره مع اسب و دران خاصه بشیده و بعبودیه او کرده و اگر آباد بود مرخص کرد و خود هم شش و نیم شش
 سال مذکور از باغ شالار و پله قلع قند بار یکان بهمت زیران کشید و کلمه مراجعت قند بار نمود تاریخ این معاودت یافته اند با لاسه
 رسیده نواب خود در آنجا که اشته بیشتر گردید +

ذکر معاودت شجاع الدولہ برصوبہ ہائے خود و آمدن باستقبال اسد عاظمی پادشاہ
برصوبہ ہائے مذکور و بعض سواح کہ باتفاق پادشاہ از شجاع الدولہ بظہور رسید

تجمیع الدولہ دربار مبارک رمضان سال مذکور بصوبہ اودہ مراجعت نمودہ قطع مسائل میفرمودہ کے ازرقائے اودک سید صالح صادق القول از مردم مات داور زمین سید یحیی علی نام دارد باقی نقل نمود کہ بیگم رفیقہ بر طاقت و اعانت بہرانی در جوار و نواح سکندریہ دوسہ ماہ قبل از ورود ما فواج مرہطہ کہ دران نواح گر تہک و تازوہ با جاسم غیری معلوم جنگیدہ لاشہای بسیار دران میدان افتادہ بود اکثرہ را سیاح محو خوردہ و جسدہای پوسیدہ افتادہ بودند دران جملہ لاشہا لاش جوانی تخمیناً سہ سالہ سائے کم و بیش بالباس پاکیزہ کہ دکھار سفید و برہش بود افتادہ و تنہائے بزرگ و دریش ترا شدہ داشت و مطلقاً آسیبہ لاش و لباسش نہ رسیدہ بود ملاعباس ماندرانی و سہ جاکرکس دیگر با اتفاق لاش مذکور دیدہ و متعجب شدیم بعد از انداہ کہ بر طاقت شاہ ابدالے گذرانیدہ قرین نسخ و طغیر بہرہا کو وغیرہ مراجعت نمودیم اتفاقاً گذر ما باز بہرہان میدان افتادہ و از جمیع لاشہا غیر از استخوان پوسیدہ نشانہای باقی نبود مگر بہرہان لاش تا آنوقت ہمہ ان قسم مع لباس برہش مسلم تھے موسے بروہتایش ہم فریختہ بود ملاعباس و ما چند کس این احوال دیدہ و حیرت کردیم ملاعباس گفت کہ این عزیز بے شبہ از شدت است و ہما نجا توقف نمودہ چون مسکرمیم نزدیک شدہ بود کہے را فرستاد و بلیداران را طلبیدہ کہ جسے براسہ او حفر نمودیم بچنے گفتہا ہمراہ و کشندہ خواستند بر آوردہ و دہند ملاعباس منع نمودہ گفت کہ این شہید است اورا کھنے بے باید لباسش کفن اوست و زمانہ فراواندہ بہرہان لباس در خاکش سپردیم بہیت کس غدا نکند ان بھر حقیقہ مشککہ نزدیک دارد یا حقیقہ القصہ شجاع الدولہ دربار مبارک مذکور بصوبہ خود رسید ملا توقف از کھنڈر آباد دہ روضہ میست مرد زبید پور متعل بنارس رسیدہ چنانچہ در دفتر دوم و دیشم سوانح بنگالہ و عظیم آباد گذشت شاہ عالم

از عظیم آباد برآمد بهسری سید رابع رسیده شازدهم ذی القعدة شجاع الدوله بملازمیت پادشاه ناصیه ارادت نورانی نمود
پادشاه را همراه خود بر دو کوی کوی نایب جوئے رسید بر دریای گنگا از کشتی باقی بستانیم ذی الحجۃ سال مذکور عید نمود
آنگاه بر مرکز اعلام گردانیدیم ذی الحجۃ در جوار رسیده چنانچه نمود و گمانشتم ای مرتبه را که در آن جوار بود ندیده بودم
از آن مرتبه یک نظم عمل آنها برداشت و اعمال پادشاه مستغوب گردیدند و بعد از تقاضای موسم بر شکار ربیع الآخر سحره هزار
و صد و هفتاد و پنجم اعلام اقبال بدین کالپی برافراشت و بر صوبه پای خود را چینی بیاورد و نامش گذاشت و شاه عظم پادشاه
را همراه گرفته عبور دریای چین نمود و کالپی را از کشتگان مرتبه استخراج فرمود و از اینجا بجای فرامید تعلق دارم مرتبه چند روز
جنگیده آخر تاب نیاورد و پنجم رجب سنه یکتر از یک صد و هفتاد و پنجم تعلق مذکور مفتوح گردید تا آنوقت شجاع الدوله کار وزارت
سے کرد و اعلیت نیافته بود و دست و پیکاه مذکور بجای غلظت بهفت پارچہ بیع چار قب و ملاک مرادید و ظلمدان مرص سه فرادگشت
و بهیت و چهارم ماه مذکور میرزا انانی پسر شجاع الدوله بطلای خدمت دارو نکل دیوان خاص اختصاص یافت *

ذکر برتنی از سوانح و کتب که بعد از این ایام روئے داد بخواجهشن خداوند ذوالمنن

چون تاریخ نوزدهم ذی قعدة سال هفتاد و چهارم از نامه و دوازدهم بلاجے را خواندینا گذرشته برادر و پسر اگر خود لمحق گشت
در یاست بر پسر که ترازو وادهورا کو که صغیر السن بود و در اداریانے اورنگ آباد نشاء و گمانشتم در سنه هفتاد و پنجم از نامه و دوازدهم بھرت
آصف جاہ ثانی نے نظام علی خان با فوج تلف مروج مع امیر المملک حلاوت جنگ سید محمد خان از قلعہ بند کردان و چاهمانی شده بود
بنابر بعضی جہات غیر معلوم اول متوجہ اورنگ آباد شد و در گمانشتم را و وادهورا کوین با فوج سنگین از پونہ حرکت کرده در میدان
شاه گذر فزین نزدیک بهم رسیدن اورنگ آباد نے الجلازد و خوری واقع شد آصف جاہ ثانی بنہ و القال زاندا در اورنگ آباد
گذرشته بیست و سوم ربیع الآخر سال مذکور بقصد پونہ از اینجا حرکت نمود و در مشہاد زده تا بهفت کوہے پونہ رسا شد
در اثنای راه تو که را که شهر لیست بر لب دریای گنگا و گشت شمل ریت و خانه معتبری و در مشہاد و دولت خود عمارات عالی و اینجا
طرح انداخته بسوخت و بیت اینجا را شکستہ عمارات را بازمین برابر کرد و قریب بود که پونہ بهم باین حالت رسد ناگاه نام المملک
میرعل خان پسر شملین نظام المملک آصف جاہ بنا بر غیار یک باره اور داشت و راجہ رام چند رک عمده سردار لشکر آصف جاہے
بود بنا بر محاسن ملت و دلائل تنگ حرمت بیت و بخانه با مشہاد ساخته شب بیست و پنجم جمادی الاول سال مذکور
بر فاسدہ بمشہاد پیوستند و کاری که بنا لیست بعمل آوردند بعد وقوع این ساحتی مشہاد پلا آصف جاہ امیر المملک را
سبک پنداشتہ روز دیگر از جاسوسو برش آورد و تو بهما مقابل آورده باز را گول اندازی و در دکانے گرم ساخت و کجوران
و جان نشان آصف جاہے از تو بخانه خود برآمد و جنگ گونہ یران پرداختند و بر نوے شمشیر آیدار صاحب کرد و از
خس و خاشاک و جودا عادی را باب و آتش داده اگر کسی از ان جماعه را بر خاک ملاک آکنند ند چون از مقصد ان دور
در گمانشتم را و جماعت کثیرے بیاد افتادند مرتبه تاب نیاورده خود را از میدان کبکنا ر کشید و دیگر که افواج
آصف جاہے انقدر رسافت طے کرده تا بهفت کوہے پونہ رسید و بر چند مدافعت و فراغت نمودیم سو دے
و بخشد که پونہ ہم معرض آتش بنے نہارے شود و سکنه پونہ ہم پیش ر گمانشتم را و آمده فریاد بر آوردند که سے خواہے
خانان ما را بردست مسلمانان بیاورد سے ناچار ر گمانشتم را و وادهورا کو مستحبران را فرستادہ بنیام صلح

کردند و ملک بیست و هفت لک روپیہ از صوبہ فتح پور بنیاد و صوبہ بیدر بدل صلح یا صف جاہ ثانی تسلیم نمودند این مصالحت ششم
جمادی الثانیہ سال مذکور الحدود واقع شد و سال گذشتہ در عین تاریخ شاہ ابدالی برہادو طغ یافت و آصف جاہ از اینجا
کوچیدہ جانب پنج بنگلہ و محلات را بدرام چند خرما میدود و راداش حرکت نمودی که از ایل پور قریب آمد ملک اورا پامالی
عساکر متبعہ کرد اندک و شروع موسم بر شکل چهار دہم دی الحجاز منہ مفتاد و پنج ازمانہ دو از دہم بارادہ چنانکہ با امارت ملک
داخل قلعہ بندر شد و بہمان روز امیر الممالک را در قلعہ مذکورہ مقید کرد و امیر الممالک صلابت جنگ کیسالی و سہ ماہ پیش رفت
در قید گذرانیدہ بیست و پنج سال اولاد و در پنجشنبہ سال مفتاد و ہفت ازمانہ دو از دہم از زندان برون خلاصی یافت و پوست آباد
آخرت شناسانہ در جوار عزادار شیخ محمد ثانی پایافت و آصف جاہ ثانی کہ در قلعہ بندر منزل داشت فزان شاہ عالم عالمے گمراہ را
کہ بنام اکتول بر توفیق صوبہ داری و کمین از تغیر امیر الممالک صلابت جنگ صادر شدہ بود استقبال نمودہ بضاعت
معروفہ گرفت و راہ پر تانوت را کہ بر سینہ جگر بیدی ساکن شکر است فزار و مدار علیہ معاملات گردانیدہ کار بارے کلے
یا اختیار او و گذشتہ در گناتہ راؤ و مادہ پوراؤ و بعد مصالحت مذکورہ در پونہ چارڈسے نمودہ بر شکل راسے گذرانیدہ فزار
ضمن بسال مفتاد و ششم ازمانہ دو از دہم فہما بین عم و برادر زادہ مخالفتے روئے و او کار گزاران مادہ پوراؤ خواستند
کہ قابو یافتہ رگناتہ را مقید سازند رگناتہ را و ششم سوم ماہ صفر سال مذکور بانکہ مردم جریدہ از پونہ برآمدہ
راہ ناسک گرفت محمد رادخان چارڈسے را و رنگ آبادے کہ از نوکران عمدہ آصف جاہ ثانی و باستمال مرستہ امور بود
در اورنگ آباد اقامت داشت خبر مرزودہ بر آمدن رگناتہ را و ششم چار دہم صفر مذکور با جمیعے از اورنگ آباد
دویدہ در فوج ناسک بار گناتہ بہرہ در رگناتہ لکھنؤ را رسیدہ داشت آمدن محمد رادخان متخلف شمرده با عزت تمام پیش
آمدہ ملاقات نمود و ساسے مرستہ از فاقہ محمد رادخان گمان کردند کہ آصف جاہ جانب رگناتہ دارد ازین جهت
اکثرے با او گردیدہ در رفاقت مادہ پوراؤ و طغ بالاچے راؤ و تحاون و وزیدند و جمیع شالیست بار گناتہ فزیم
آمد و از راہ اورنگ آباد با محمد نکر شتافت مادہ پوراؤ و ہم با فوج خود از پونہ برآمدہ برد و از دہم گردے احمد نکر
بیست و پنج ربیع الآخر سال مذکور بردار زادہ و عم با ہم جگیدہ و مادہ پوراؤ شکست یافت و از میدان برگشتہ روز دیگر
عذر خواہ پیش عم خود رگناتہ آمد آصف جاہ ہم بہرہ رگناتہ برآمدہ نزدیک نیاد و دگاہ رسیدہ بود کہ در میان تنازعہ اختتام پذیر شد
چون کوکب آصف جاہ سے ہی موضع بندر کاؤر رسید رگناتہ بہرہ با جمیع آصف جاہ شتافت ملاقات نمود و با ہر کہ رسم
مستعارہ و ضیافتا بعمل آمد رگناتہ راؤ و ملک پنجاہ لک روپیہ و قلعہ دولت آباد در جلدوی این عنایت با صف جاہ گذرانید
و اسناد درست نمودہ بولکای آصف جاہ سے خوالہ نمود چون این عمر شکر فوجن نزد محمد رادخان بہادر بکر سے نشست
راجہ پر تانوت دیوان مدار علیہ آصف جاہ از راہ عناد و حماقت نتوانست دید پیش از ان کہ عمل دخل گم شتکان آصف جاہی
در ملک و قلعہ دولت آباد شود صلح را بر ہم زودہ آصف جاہ را بران داشت کہ رگناتہ را معطل باید کرد بنابرین جانب
پسر رگناتہ سے بوسلے مکاسد صوبہ برابر را بطبع آنکہ ترا بجای رگناتہ تا کم کے کنیم طلبیدہ لازم رکاب آصف جاہ نشست
و ناصر الملک پیشتر ششم نظم الملک آصف جاہ کہ رفتہ رفیق مرستہ گشتہ بود عدم التفات آنہما بحال خود دیدہ کہ بہرہ
خاطراتہ بر فاستہ آمد و بار دوسے آصف جاہ پیوستہ در ایات آصف جاہ سے با فوج سنگین متوجہ تا دیب رگناتہ
شد رگناتہ طاقت مقابلہ در خود ندیدہ آوارگے و تاراج ملک کہ اصل شیوہ مرستہ است اختیار کرد و داسی بزرگوار

پرسه اورنگ آباد آمد و رسوا و غیبه شهر محسوس ساخت و زرے و افزای شهریان و خواست مومن الملک ناظم اورنگ آباد و جو د
 خلت سپاه و سامان حرب در کمال حزم و همیشگی با استحکام بروج و باره حصار شهر پرداخته بر طرف و در قطعه حصار بهمت خان بهادر
 کو توالت شهر برادر اعیانے محمد مراد خان مذکور و دیگر متقدمان و اعیان شهر تقسیم نموده با انتظار ملک آصف جاہ ثانیے بامر مشیر
 به لطافت الحیل گدازانین آغاز نمودند و رگمانته را و این معنی را در یافتند تسخیر حصار و در طایفه تقسیم داد و بهیتم شعبان اول صبح سال
 پنجم و بهیتم از نیکه دو از نیم همرا سپانیش بر آبادی خارج شهر نیا بهیتم دست تاراج در اندک روز و رگمانته را و با فوج حاضر خود شمالی
 شهر استاد و پیش قدمان رفقای او نزد بانها پیای دیوار فکرم توار ساخته و فیلان کوه یکبار متقل دیوار آورده چند کس بر دیوار
 برآمدند و تخته ماے در بار بر دیوار گذاشته آلت عروج بر بروج نمودند و خواستند که تخته دروازه دیوار کلان باغ ارک شکسته
 اندرون در آید بهیتم خان و میرزا محمد باقر خان و محوم نما شانیان جنگ جو و سکنه آب و بفریب تیر و تفکد و کشش و سنگ بر تبه
 تلاش با نمودند که خام بلعان بسیار در پای دیوار راه آخرت سرگرفتند و در اطراف هم مردم بسیار از لشکرمان رگمانته را و حبس
 و قتل گشتند و بهیتم گرسه معرکه ترسے گداز فیلان رگمانته را و رسید و بهیتم تیر فاق دار و دیگر گدازید رگمانته را و
 دست چرت بدندان نداشت خائنه از یورش بر گشت و غیر قرب و وصول موکب آصف حامی شنبه رخت و بار بفرط
 بکلا دشیده بهیتم و ششم ماه مذکور آصف جاہ وارد اورنگ آباد شد و مرثیه چون اراده داشت که در ملک بر آید آمده عبارت تاراج
 و فتنه برانگیز آصف جاہ غره ماه رمضان بمنازل طولانی قریب بالا پور رسیده سدره گشت و مرثیه از انجا برگشته از نر و کی
 اورنگ آباد گذشته جانب حیدر آباد شتافت آصف جاہ هم عطف عنان نموده تا دیاری گنگ دکن سبیل تعاقب پیمود و در انجا
 صلاح چنین بر ایها برین قرار یافت که تخریب دیار مرثیه بر تعاقب از محتر است آصف جاہ تعاقب را گدازشته متوجز پون
 گردید و بعد بر آمدن از کشتل احمد نگر سرداران راس سپاه بهر لولح مقرر و معین نمود که تاراج مواطن و مساکن مرثیه پر و از نر و
 خود بهر کوسے پون رسیده محسوس ساخت سکان پون قبل ازین گر بخینه بقلاع و انکه صد بلک فتنه بودند لشکرمان آصف
 یکم عمارات پون را سوخته با خاک برابر کردند و در نصب و تخریب اطراف پون در مالک محروسه مرثیه دقیق و فکد گشتند ناظم قدس
 ایزدی را در عهد بلا سب و بهما و از دکن تالا بهر کسے را مجال نبود که پرگاه انهارا درست فرامحت تواند رسانید و در بهیتم چند
 اموال و امتعه سکان پون که در ار الملک آنها بود و بهیتمی غارت گران در آمده همهارا تیکلی برفت کوک نیار شده بود محل متواریش
 نمید فکد گشت بر اول و محمد زکابا برادر زاد کو میر غلام علی آغا تخلص گیلای را تا برنجی دین مخصوص بجای گدازشته ثبت افتاد
 ریاضی آصف جاہ دوم سلیمان اعلام و آبادی قوم بر بهیتم سوخت تمام و تاریخ ششون شعله طبع زکابا آتش نر و پون را سپاه
 اسلام رگمانته را و بعد از آمد و رفت غره ذی قعد سال مذکور که شش زبانه از نر و تسخیر حصار آتی نمود اما از حسن ایستاد شجاع الدوله
 بهادر در دل خان اورنگ آبادی ناظم حیدر آباد که بهیتم مناسب نگذاشته بند و بست قلع و داری بآیین شایسته نموده بود و در
 قدم جرات فشرده بفریب توپ و تفنگ صدمات حملات مرثیه را در نموده نگذاشته که بای غیبت نیستی توانند گذار داشت و بسیار
 از جماعه مذکور را طوع کام خون آشام تو بهای اثر در دم ساخت و بفریب تفنگهای افمی عمل نیز اکثر اهل رگمانان را قطع
 گردانید رگمانته را و از انجا هم غائب و غایب گشت بعد ازین ساخته احوال سوانح دکن و آصف جاہ ثانی بقیع ملو اعلی کسار
 نشده تا نکاسته آید اگر بخوسه مسموع و محقق شود انشاء الله تعالی بر خود مجادله انقدر با جمال متحقق است که الی الان که
 شروع سال نو و پنجم از نر و از دهم است آصف جاہ ثانی نظام علیخان بفرمان روانه گشته اکثر مالک محروسه سرور دکن

کمال عمرت و خاسته گزینش که شمس طایفه ملوک اعراب و زبده آواره گردیدند و بر سر نهی میخاست و چون در ساخته و در خرابی های خود
اقتاده اند و زین لاکه او اس سال نو و نیم مجری از آنکه دو و اندر دهم است افواج میرزا بخت خان ذوالفقار الدوله امیر لاهور و در آن نواح
ناقرب جوار بلده لاهور رسیده و جنگهای متعدد و جنگیده غلبه خود بر جماعه مذکوره بطور رساینه بعد از این تاج شهود

ذکر احوال جماعه مرسته واصل آنها و اسباب قتل و یا فتن جماعه مذکوره بر سبیل اجمال

از پاکستان ناما میوید است که در سوا الف زمان فرانجامان هند بر مردم و ملوک غالب بوده و افواج را فرستاد و انکار و سر اندیز
مسخر نموده و بر سر مسخر نمود و گزافه اول عهد محمد شاه بایر سبب اتفاق ادرا می سبب عقل و غیرت قوم مرسته و در ملک هند راه
یا فتنه اکثر بلاد و صوبجات هندوستان را مسخر نمود و خلق خدا از دست آنها انواع اذیتا و اضرار یافت الا بعضی از صوبجات مثل اوده
سبب حیل و کلاه و مدافع بران الملک و اخلاف او و جنگا و غلبه آبادیجات و یا بداریهای مهابت جنگ و صوبجات لاهور
و ملتان و مله و غیره بنا بر بعد بعد از مرکز دولت و کمنیان در قبضه و تصرف آنها شرف اگر چه صدمات افواج آن جماعه با بیخا هم
رسیده اما چنانچه باید جای مذکور مسخر آنها نگردد و چون مذکور این جماعه تیغریات چند درین مصغرات گذشت ذکر اصل و امتیاز
این جماعه بنا بر دفع مکر آنست که مستیزان آثار خود را در فساد حفظ نمائند که مهارشست عبارت از دیوگ و اطراف آن است و ساکنان آن
ما را را مرسته گویند و زبان مهارشست مخصوص این ملک است و ریاست این قوم و جماعه بهو سلسله بوده از چند سال بر اولاد باجی را و
قرار یافت چنانچه ذکر شد آید نسب بهو سلسله بر احمای اودیو پور می پیوندد و راجه اودیو پور مظهر راجه را چون نام است احوال
هم که اقتداره مثل رانهور و کچوا به و غیره ندارد و احترام و مهادتشان و اقرارشست نمائند و از راجه با هر که نو بر چند راجه نفع
راجه اودیو پور را سبب او قشور سبب فرستاد و او آن قشور را افتخار خود و استه بر پیشانی سبب کشد و لقب راجه اودیو پور را است
و نسب رانهورشست دارد که نویشی و ان عادل میرسد و طبقه از موزغان آورده اند که چون سبب و قاص ایران را فتح نمود اولاد
نوشی و ان آواره گشته یکی از آنها بهند اقتاده بر تبه رانهور سبب رسید و اولاد او خود را رانا خوانند اما این تحقیقین ارباب سبب گفتند
اند از ان معلوم می شود که این سخن اصیل ندارد و باعث شهرت انساب رانا نوشی و ان آنست که پرتاب چند دعوی رانهور
و امارت کرده قوت یافت و اولاد رانا بهر بر انداخته خود بر هند مستول شد و خواست که راکه از قدیم راجه های هند بلوک هم می فرستاد
باز گرفت و تنگ تو سل نمود و نوشی و ان عادل لشکر بهند فرستاد که او را سبب بدرگاه برند پرتاب چند عاجز شده از
خواه خود بر بیدار شد و سلا لشکر التا برده زمین بهو سبب و از کرده استنفار کرد و بهر بیضاغت و انیال داشت و با دخ خود و نزد
کسب فرستاده بر اسب و سکنات امان طلبید و نوشی و ان او را خشنیده امارت داد و لیکن از اولادش خود را رانا خوانند و میرور
ایام را جنگا و اطراف و کائنات آنها را فرو گرفته جز آنکه رانهور از ملکت در تصرف اولاد پرتاب چند نمائند لیکن دیگران ایشانرا
همیشه قظیم و کرم میگرداند و از متوسلان کسروی سبب و در چون پرتاب چند و دختر خود را به قیمت نوشی و ان فرستاده بود
اولادش خود را از نوشیان و اقرار سبب نوشی و ان خوانند اما بهر از فرستادن پرتاب چند و دختر خود را اصلا سبب ایشانرا
با نوشی و ان نیست و دخترش اگر چه داخل پستانان حرم سرای کسروی شده اما موصله چنانکه سیر مجرب بران گواه است محل
نیامده و بهر از یک فرزند که بر ناست و اولاد او که از نبات اکابر هم دیگر فرزند از سبب نوشی و ان نبوده القصه
یکی از اولاد رانا که از اطن دختر بخار سبب بود چون بهو چنین فرزند را که از غیر کفو و بدون عقد بختا بختا باشد از جمله اولاد

نمی شمارند بسبب بی اعتباری خود را در احوال و اقوام از او دوسه پور برآمده کشور دکن افتاد و در طرف کنانگ سکونت و رزمه وادجنت عمده کنی نسب با عرهمای دکن خویشی بهرسانید اولاد او و فرخ شدند یکی اتولیه دوم بهوسله از قوم بهوسله ساپوچی اول درسلک ملازمان برهان نظام شاه انتظام داشت ثانیاً بابا ابراهیم عادل شاه پیوسته نوکری او برگزیده ابراهیم عادل شاه در احوال عسکریه برگزیده بود و غیره در عاگیر ساپوچی مقرر گردید و چندی ساپوچی در اینجا برسم زیندازان طرح توطن انداخت و چندین غاصب نوکری صاحبقران ثانی شاه جهان نیز بدوش خدمت گرفته خود در یساق میگزیدانید و پیشتر سیوا در جاگیر قیام داشت چون ابراهیم عادل شاه را عارضه مرض الموت ناو سال امتداد کشید اختلالات بسیار در سلطنت او پیدا آمد و اکثر سپاه کوکن بر خاسته بر بیجا پور آمده آن ولایت و ملاعش از لشکری که حراست آنجا کما فیجی تواند نمود خانی مانند درین اوقات سیوا که بر بلائع قوم بهوسله دست درخشان بود از مهرشیا رسد و حیل سازی و شجاعت جمعی فرا می آورده شیوه ترمذ آغاز کرد و فرادان طلاع را که از حراست پیشگان و اسباب قلع داره سعی نمود متصرف گشت درین افشار و در کار ابراهیم عادل شاه لبر و لبرش علی عادل شاه بجای پدر جلوس نمود چون او بنا بر ابتدای سلطنت و صفر سن استقال بهم زرسانیده بود و فوراً بسیار در سلطنت او روی نمود و سیوا در دوزخ و زوفاوت گرفته بر تمامی قلاع کوکن استیلا یافت و حصون تازه نفس خود اعدا نموده قریب چهل قلع سابق و لاحق بر از سامان قلع داری بهم رسانید و با مستهلک طلاع و جنگلهای صعدا بسالک جمعیت خاطر و فراغ بال سر از اطاعت علی عادل شاه پیچیده علانیه جاده فاختش در نور دیده و افضل خان را که کن عظیم سلطنت علی عادل شاه بود میخواست دفع او را با نموده و دست خفا که او را از عهده های آن دولت بود شکست فاختش داد و بعد از آن خاطر با کلبه زاده و غده عادل شاهسپان پرداخته شروع به جنگ ساز و ساخت و تاراج اطراف و نواح کوکن نمود چون ملک کوکن متصل بدریای شور است بعضی بنا در این متصرف گشت و قطع الطریق در باراضیه را بنه بر سر آوردند و بعضی اوقات که فابوس یافت بر برقی از مواضع متعلقه بهند لای مالک میر و سر او رنگت بیب عالمگیر هم دست جرأت دراز و پامال گشت تا زنه نمود چون این خبر بمساح او رنگت بیب سیوا را از شاهانیه خان صوبه دار کوکن فرمان داد که بدفع سیوا پردازد و بهار را به جسونت را مقرر نیز اتفاق امیرالامرا برین هم مامور شد امیرالامرا و بهار را به جسونت جد و جهد وافر در تادیب سیوا و تخریب ملک او نمود و سیوا با بعضی از اصدافای بی نام و نشان که از اقربای او در زمره ملازمان امیرالامرا شکست بود بدو رجوع نموده آنها را تحریک بخود و دغا فرمود ملک بجرانان مذکور به بهانه شادی سکه از اولاد و خوشی از طعام نموده در سال بمقادیر دسوم از مائه یازدهم بر اردوی امیرالامرا شجون زنده الوالیع خان پیشتر درین معرکه شمشیر و امیرالامرا ازین فخلت مورد تهایب پادشاهی و مغرول از خدمت مذکور گردیده و صوبه داری دکن بشا نبراهیم مختار قلع یافت چون هم دکن از بهار را به جسونت دخواه پادشاه بکفایت نرسید او رنگت بیب عالمگیر را به جسونت طلبیده بجای او را به سکه را بنهین فرمود به سکه سید را گوشتال لائق داده فافیه او رنگت ساخت سید چاره غیر از اطاعت ندید و نزد راجه بیب سکه بدون سلاح آمده با او ملاقات کرد و بیست و سه قلع و ملک و ملک چون پیشتر سرکار پادشاهی نمود و بموجب التماس راجه بیب سکه فرمان پادشاهی مشتمل عفو جرائم بنام او مقرر شد و سنبها پیشتر بمقتضی تهمی زاری سرافراز یافت و سیوا متع لیسر فرجه سنبها داعیه تقبیل عقبه خلافت نمود و بهیچ هم دقیقه هسنه که از دهنها و خوشش بر آگر نباد و دولت زمین بوس اندوخت و مورد رعایت خسر وانه گردید اما بمقتضای و بهمانیت و عدم ادراک صحبت سلاطین هذابیت پادشاهی در باره خود زاده و تهرز وقوع داشت مگر شکر رفته بارام سکه لیسر راجه بیب سکه المهار بخشش بهی و حکم شد که من بعد از دولت حضور مجبور باشد دهقانان

نیز در گذشت دبیر و باجی را و قائم مقام بدو در المہام سیکار سامو را جو گردید در سال سی و ہفتم از نامتہ و دوازدم کہ محمد شاہ بادشاہ
 صوبہ دہلی مالوہ بکرم بہادر ناگرداد و او آئندہ وکیل گردید در سال سی و ہفتم از نامتہ و دوازدم جو لکھنوار قوم شہان کہ بنجرہ در ان
 رنقہای باجی را و او از کین بہا ہورفتہ با گردید بنجرہ چون گردید ہر دو یکی از اولادش کہ گجاسے او شستہ حراست شہر
 او میں سے نمود و در جنگ لہار کشتہ شد صوبہ مالوہ لکھنوار کو بہ تخت و تاج مارچ مرشدہ ہوسال چہل و سوم از نامتہ و دوازدم محمد خان گنیش
 صوبہ دار مالوہ گردید بہ اچین رسیدہ اما بسبب غنیمت کہ ہمیشہ بہا تخت و تاج اچین و اطراف می برداخت نقش بنکش در سہ شست
 و سال چہل و پنجم صوبہ داری مذکور برا جے سنگھ صاحب رصد مقرر گشت او بنا چہ نیست گنیش پیشین در لغت و تربیت
 باجی را کو کشیدن گرفت و گجرات کہ بعد تفرسے سرلہ خان برا جے سنگھ را مقرر شدہ بود مرشدہ تحریک ماد خان دھوکہ
 مذکور ہمراہ یافتہ شورشتے سے انکیمت باجی را و ضعف سلطنت و خفت عقل ارکان حضور دریافتہ و اسباب اقتدار خود بعد تسلط
 بر سر و صوبہ ہمایہ دیدہ قدم جرات پیش گذاراشت مظفر خان برادر مصمص الدولہ بہم او مامور شدہ بلکہ مالوہ در آمد سربو و ج
 رسیدہ طالب بنو مرشدہ گردید با جے را و ترک مقابلہ علی دیدہ بکین برگشت و مظفر خان جنگ ناکردہ محظور و مضور باران خلافت
 عطف خان نمود در سال چہل و ہفتم از نامتہ و دوازدم باجی را کو ارادہ ہندوستان نمود و اعتماد الدولہ لکھنوار خان و وزیر دارال
 مصمص الدولہ خان دوران بہ تنبیہ او مامور شدند و ہر دو کردہ بیفادست سے چہل کردہ بطرف مالوہ خراسید با جے را کو
 ہم دو فوج کردہ فوجے را لہر داری پیلایے جاد و بمقابلہ وزیر خستاد و فوجے را لہر کردہ گے جو لکھنوار بمقابلہ امیر لہار اچین
 نمود پیلایے با وزیر سہ چار باجی گنیشہ را بر مغلوب شد امیر علی الرحمہ وزیر طرح صلح انداخت و مصالحہ نمودہ و اتفاق و وزیر
 بدار اختلاف برگشت و در سال چہل و ہفتم از نامتہ و دوازدم امیر لہار با ستغای جے سنگھ سواری پادشاہ را راستہ ساخت
 صوبہ داری گجرات و مالوہ باجی را کو دہا ہند و سال چہل و پنجم با جے را کو با فوج عظیم از دکن با مالوہ رسیدہ راتن و فائق صوبہ
 مذکورہ گردید و بعد از چہی ازان مکان بچسرا ہند چاد و رفتہ و موضع شیردار افانہ را جہ مذکور را محصور نمودہ مفتوح ساخت را جہ
 خود را مالک صعب المساک کشید و باجی را کو بہ تاج ملک ہما و خواست کہ با ترہید کہ عبارت از ملک اچین لنگا و جہا است
 ہدایہ پیلایے جاد و را مقرر کرد کہ از دہا باجی چہن گذشتہ امیر لہار مالک کہ دوران وقت انصوبہ خود حرکت کردہ نزدیک اکبر آباد
 رسیدہ بود در آویند پیلایے جہا عہدہ نمودہ با بران المالک مقابل شد بران المالک غالب آمدہ جمع کثیرے را مقتول
 و جو روح ساخت پیلایے با ظفر اب کرخچہ از آب چہن گذشت و بہر از خرابے خود را پیش با جے را کو رسانید اما فوج
 او اکثر دران آب بکام ننگ اہل رفتند و قریب یک ہزار دہا لند کس با سیرے درانہ مذہبران المالک ہر کدام را یک یک
 چاد و دودہ رو پیہ دادہ خرص کر باجی را و خفت عظیم کشیدہ و لہا جہاں آباد آور د افواج پادشاہے اچہ در حضور بود
 بیرون شہر آمدہ ہما حفظ شاہ جہاں آباد وکیل برداخت و با جے را و اطراف شہر را تختہ شورشتے در جو ارش داشت تا ننگ
 اعتماد الدولہ و مصمص الدولہ و بران المالک و مظفر جنگ گنیش کہ ہمداختہ او مامور گشتہ سے چہل کردہ دورتر از شہر بودند در سیرتہ
 باجی را کو ہر خدہ در جنگ ندیدہ ازرا اکبر آباد بہا لہر برگشت و این سوار جہ در دفتر دوم مفصل شدہ چون آصف جادہ در سال
 پنجم از نامتہ و دوازدم حضور آمد و صوبہ داری مالوہ بہ تفرسے باجی را کو مغوی شد آصف جادہ خازم مالوہ گردید با جے را کو
 ہر از دکن باستقبال او شتافتہ در سوار بود بال آوینر شہاروی داد و درین ضمن خبر آمد نادر شاہ حائق تنبیہ باجی را کو
 گشت و آصف جادہ بحضور آمد دران زمان کہ آصف جادہ در سوار بود بال باجی را کو و نیزہ را کو پیہ لکھنوار صوبہ ہر را

کہ از نے امام ساہو را بہ بود شجاعت خان الہ یار سے را کہ از جا جب کھٹ جاہ نائب نظامت صوبہ برآر بود در ماہ رمضان سال ۱۰۸۰
 جبکہ بکشت و چون دہن عظیم از درون شاہی سلطنت ہندوستان رسید چنانچہ ذکر شد در دفتر دوم گزشت با سببے را کہ جاگیرا ت
 منصب داران دکن را کہ از طرف بادشاہ و آصف جاہ داشتند ضبط نمودند از ان کہ نادر شاہ و طاعت خان یا بران نمودند ظالم و
 ناصربگ و خلف آصف جاہ کہ ذکر شد اراقام یافت سفیر سے نزد با سببے را کہ فرستادہ بینا ماسے و عید فرستاد با سببے را کہ
 دست از قرق و ضبط جاگیرا ت برداشتہ در سال پنجاہ و دوم از امانتہ دوازدم پنجاہ ہزار سوار جرگہ را ہم نمودہ قاضی آن شد کہ
 ناصربگ را از میان بردارد و باین ارادہ فاسدہ یا درنگ آباد رسیدہ در سواد جنوبیے بلوچہ بگورہ نزول نمود ناصربگ ماہ ہزار
 سوار کہ شہر ہراہ داشت برآمدہ قاضی را مارج پورنگر دید و با سببے را کہ را زدہ زدہ دریا سے گنگ و دکن را عبور نمود از ہیبت و ہمت
 شوال تا قریب عید الفصحی غار ہما تاکرہ اشیر بجان داشت چون ناصربگ با وجود قلت نوج بسیار غلبہ نمود با سببے را کہ مرخص خود
 در صلح مید و طالب ملاقات ناصربگ گردیدہ بمحفوظش آمد ناصربگ سرکارا کہ کون در کار ہندیہ بجاگیرش دادہ نوازش فرمود
 با سببے را کہ عبور مہمانی بہ مالوہ رفت و کنارت زبرد رسیدہ دوازدم صفر سال پنجاہ و سوم از امانتہ دوازدم و گزشت و پسش
 بلا سے را کہ بجاسے او قیام نمود و در ہین سال آصف جاہ از حضور خص گشتہ بلخ شہان داخل برہان پور گردید و بلا سے کہ از دکن
 بمالوہ سے رفت در برہان پور شرف کورنش آصف جاہ ادراک نمود بہ مالوہ مرخص شد و بعد سادت آصفجاہ بدکن تار ملت
 او کہ ہشت سال بود دہن چتر پتہ شوشے کرد و تینیا یافت بہ صلح انجامید و در بعد ناصربگ با ساہو را جیہ قواعد صلح تالیس یافت
 تا گشتہ شدن ناصربگ کہ دویسم سال و کمر سے بود صلح مذکور بحال و برقرار ماند بد گشتہ شدن ناصربگ و فوت ساہو را جیہ
 کہ در سال شصت و سوم از امانتہ دوازدم اتفاق افتاد کہ بلا سے اعتلا پذیرفت و سد اشیا و اعراف بناؤ برادر مزادہ بلا سے کہ
 سخت و سخت کش بود و ارالمہام شد تا ہین حیات ساہو را جیہ برہمان کوکن از دودمان بھو سلہ ماسے برسے داشتند بعد
 مرون ساہو بلا سے را کہ طبع انفراد گشتہ کسے را از قوم بھو سلہ بجاسے ساہو را جیہ برہمنہ راج نہ نشاندہ و زمام مام مکی والی
 یا نغرا و در قبضہ اقتدار خود آورد و در داران قدیم مرہٹہ را متقا و بلکہ مغل گر دا ند و تسلط و سلطنتیکہ با ہم کوکنے را جیہ فوت ساہو را جیہ
 و ناصربگ در ہندوستان و دکن میر آمد و صفحات سابقہ بکارش یافت مجملہ از بنا قب فرقتہ مرہٹہ عواید و ہر اہد کوکن خصوصاً
 انچہ ہمراہ غلام علی آزاد بگلا سے کوہر خود و دکن گزرا نندہ مرج انواع طلاق بود و از حقائق و کمن سن و عن آگاہ سے و اور در تذکرہ
 بخود آن قدر گراہد نمودہ بنامہ اطلاع و انتشار طالبان اخبار نگاشتنہ غایت و متاع نگار سے شود بخنے غایت کہ فریقین مذکور تین
 تینے وارنگہ ہر جادست سے یا بند و جوہ حاش جمع خلق خدا بند کہ وہ بطرف خود سے کشند و زندہ ار سے و عقبے و عمل شہاری
 کر سے ہم با دین نگذاشتہ اساس و ارثان کار با سے مذکورہ را از مخی بکنندہ بنیاد و خل و معرفت خود تا ہم سے کنند و بخوانند
 ملک تمام ہر سے زمین شوند رزاق خلق قاضے شانہ کہ روز سے رسائی ہند و مسلمان است برات رزق امنات خلق
 برہمین زمین فوشہ تمام این ملک بر یک قوم چہ طور مسلم تواند ماند نظافت طبع و لطافت ذائقہ فسادہ مذکورہ بچہ سے
 کہ بلا سے را کہ با آن اقتدار کہ سلطنت ہند و دکن دست آوردہ بود نان باجرہ سے خورد و نان گندم خوش نداشت
 باد بجان خم وانبہ خام و کرسٹہ سبز خام بر غبت تمام خوردہ و بعضے از آٹھارا نان خوش سے ساخت حال عوام آن طائفہ
 برین قیاس یا بنمود چون اصل پیٹہ براہہ گرانے است و در کش ہند و ان مقرر شد کہ صدقات را ہر اہد باید واد طایف
 آن قوم شلہ جنس بریو زہ کر سے متاد شدہ و طایف و این الغرضے لازم ما ہیبت برستے گردیدہ یا برہین با وجود

حصول مرتبہ سلطنت و امارت شیوہ نگار نے ادھنیت آئنا پر مبنی روپر محتاجی کے حکام و متصدیان پر ہمہ مذکور رجوع کن نظر آئنا
 ہمیں کہ برای ماچہ آورده و ہرچہ بر سر در بردار و باند کشیدہ گرفته برآمد کار اور احوال عالم بالا میندند ہم باقیل ہمیت بدست خلق عالم
 کاسے و روزہ سے نیم پانگا چون پادشہ گردو گما سازد و جانے را بہ وسبب عدم ملاکت علیج و حسن خلق کہ املاک و طبیعت آئنا نگار و
 بہا نامت کہ مار فدا سے آئنا خواہی بخشید و خواہ فقیر بردار تو راست و باہن وال علی از روغن کہ آزار بندے کے گما کوئی میندند
 و از خاج نیز روغن بکار مبنی بر بند کہ بیستش راہ اصلاح نماید و احیاناً اگر کسی بخورد اقل قلیل بر تہ است کہ گویا خوردہ و صرچ سدرخ
 و طبیعت و زرد چوبہ ہم در کولات شان بسیار استعمال میشود و در چ سنجہ سوی اچہ در چن داخل نمودہ اند و حکام خوردن با طعام نیز با فدا
 سینور ملنا لفظ آئنا شدت پرشت از کولات مذکورہ مکن میشود و ہمیں جہت لمر ارض آئنا غلب اوقات صغری یا بنا بر احتراق مواد
 سودا وے است و اطباء سے ہندو فوج قاعدہ خود کوکڑی محل میندند او یہ عارہ بخوردن میدان میدہند لہذا مزاج آئنا حار یا بس واقع
 حق علم است و کفی پشیدہ اگر انہما مورد طبع واقع قلم آمدہ و نصب و تعین اصلا علی خار و دار و نخصات نفیم است کہ در وقت را شاہ و
 خود سینہ بگری جربان عربی و خط مرہی مینویسند آئنے کلامہ

ذکر تہ احوال شاہ عالم پادشاہ و شجاع الدولہ وزیر و نجیب الدولہ امیر الامرا و مجمل سوا یکیکہ در الہ آباد و اوہ و شاہجہان آباد و دیوادر

شجاع الدولہ رح پادشاہ در صوبہ الہ آباد بود فتح قلعہ جہان سے و انتزاع آنجا ہا از دست گماشتگان مرہ و در فکر بند و بہت
 تبدیل کھند اشتغال داشت تا آنکہ در سال ہفتاد و ہفتم از ماتہ و ازادیم بھر سے میر محمد قاسم خان عاے جاہ از فرقہ انگلیشہ
 شکست یافتہ توسل باؤیل دولت وزیر و پادشاہ جہت در صوبہ الہ آباد رسیدہ و شجاع الدولہ ملاقات نمود چون شجاع الدولہ
 را عیہ بند و بہت تبدیل کھند داشت عاے جاہ خود بطرف بنڈل کنڈو رفتہ بوساطت میسر زانجف خان کہ از عاے جاہ و دسترس
 شکست از کرم نامہ بخصت شدہ رفاقت را جبہ بوندیہ برگزیدہ بود حاملہ را انفضال داد و شجاع الدولہ رح پادشاہ و عالیجاہ
 ارادہ ممالک شہر قید نمودہ انگلیشیان آمد و آخر سلوب گشتہ مصالحت نمود و صوبہ اوہ و شجاع الدولہ والہ آباد پادشاہ
 اختصاص یافت چنانچہ ذکر شد در دست دوم مفصل گشت بد ازین مصالحہ شجاع الدولہ با تسلط صوبہ خود پادشاہ
 بر تق و فتح صوبہ الہ آباد اشتغال در زیر یکے از سرداران انگلش واسطہ جواب و سوال نیما بین جماعہ خود و شجاع الدولہ
 و در حضورش سے نامہ و مورد انواع عواطف سے شدہ و فوج انگلیشہ ح سردار عمدہ مثل جرنل و کرنل پیش پادشاہ حاضر
 و در امور جو عہد بین و یادش سے بود میر زانجف خان چنانچہ در صفحات و فقر دوم ارتسام یافت رفاقت انگلیشیان
 ہنگام گما یکیکہ با شجاع الدولہ در ملک او سے نمودند اختیار کردہ بود بنا گزیدہ امور و عنایت انگلیشہ گردیدہ کہ روپیہ
 سالیانہ براسے او تر شدہ و در سالہ ہنگام کہ انگلیشیان بالگزار سے ہمیت و چار لک روپیہ براسے پادشاہ قبول نمودہ
 بود و بجز گرفتہ بجان مرقوم سے رسانیدند و او در رفاقت پادشاہ بودہ بد زمانے میر حکومت کوڑہ یافت و بفرجدار سے
 و انتظام آنجا اشتغال داشت و میر الدولہ بنام خدمت خافنا نے سرکار پادشاہ دارالامسا خانہ او و سرکردہ
 و نقایش بنوے شد کہ مرجع جمع ملازمان شاہی و مختار محل و عقد امور و بجائے و بر طرفنے کل نوکران سہ کار سلطانے
 و واسطہ جواب و سوال پادشاہ با انگلیشیان بود در اسفار سفارت کلمتہ گاہے کہ استداد سے یافت

الامم سلطان لازم بادشاہ مثل مسام الدین خان و راجہ رام نامتہ و مبادر علی خان علی بنابر مناسبت طبیعت کہ با بادشاہ داشتند
بہر ضررے آمد مخصوص مسام الدین خان کہ نہ کہ ہاے نوحا ستہ را برقص و خوانندگی تربیت کردہ بخدمت پادشاہ سے فرستاد
و وسیلہ تقرب و اند و بہر خود آئنا را مقرر کردہ بود انحصار بسیار و ارتفاع وافر حاصل سے نمود و مستند السلطنت سے گردید
و اسے برز مایک عمدہ ارکان سلطنت و مرجع ایمان مملکت چین چیز مای نامیز با شدنجیاع الدولہ میرزا سعادت علی پسر خود را
بنیابت وزارت و بعضی ملازمان را بہ نیابت میر آتش و خدمات دیگر در حضور پادشاہ گزارا شد گاہے بہ ضرورت
خود اکم حاضر سے شد

ذکر احوال نجیب الدولہ پسرسل جمال

نجیب الدولہ بنام منصب امیر الامراء در شاہ جهان آباد مسلط بود و میرزا جوان بخت پسر کلان شاہ عالم را کہ نام و سے محمدی
بر او بود جانشین پدرش در دار الخلافہ گر دایندہ رقیق و فنی ہمت انجا سے نمود در میان افغانہ روہیلہ خاں سے ازادیت
و شعور بنود و نے انجا لیاقت سرور سے و سپہدار سے باہم جمع داشت و علم شجاعت نیز بر سے افراشت سورج جل جلالہ چشم
و چہراغ و دوران و در زمرہ راجہ ہاے قوم جاٹ از ابتدا تا این زمان ہو شیار سے و اقتدار و سلطہ اسپید سے
وصف آرائے و مملکت ستانے و کاروانے بکل و مرتبہ او کسے ز سیدہ و دران فرقتہ شل او پیدا انگر ویدہ چار قلعہ مستحکم
بہ تانے و رصانے تیار کرد کہ تیسر آن مقتدران ہند را متذہر سے نمود و نے الحقیقت پہچان بود و خار و اسباب چنان
آمادہ داشت کہ سالہا حاجت بخارج بنود اگر تفصیل تانے و استحکام و اسباب آن کردہ آید سخن بطول انجا نہ لخص آنکہ
وران زمان غیر از قلاع معروفہ ہند پنج قلعہ بہر شہید قلعہ ہاے او و متور سے اسبابش نشان خداوند و و ازوہ ہزار
اسب خاصہ و راہبیل و سوارانش لازم داشت و امنار برق انداز سے بر اسب و کبہا سے سپاہگر سے چنان کہ موت
کہ مافوقش در ہند تصور بنود و بہارست و مشق ہر روزہ چنان بود و ماہر گر دایندہ کہ در حروب افواج ہند را مقابلہ با فوج
او و غالب آمدن بر آئنا از جلاہ متغنا بود و لوگان نے رفت کہ کسے او غلبہ سے این مملکت بر سورج جل غالب آمدہ اورا جنگ
خواہر گشت کہ در مرتبہ با او و بخت و افواج اہل سے ہم در ملکشن در آمد با استقلال و عظمت درون قلعہ ہاے
خود نشسته پایدار رہا بنود و محفوظ ماند و در جگہا سے افغانہ کہ با صفدر جنگ اتفاق افتاد جبار ستا بنودہ بر افواج افغان
غالب آمد و شل صفدر جنگ وزیر مقتدر استمداد و از بنود وادامت نصرت نمود چون زمیندار سے و ملک محروسہ او
نہایت اتصال بنہاہ جهان آباد داشت و ہمیشہ بہت پیغمبر زمیندار سے و ملک دیگران سے گماشت نجیب الدولہ را
باو کج و کاوہ ہر دواز ہر گداز و در فکر غلبہ بر یکدیگر سے گذرا بندہ بلکہ نجیب الدولہ از و اندیشما داشت در دل حسابی
بر سے داشت و نے الحقیقتہ در ا فاطمہ ہند کہ حاضرین او بودہ انکسے را لیاقت و استعداد آن بنود کہ جنگ اورا متصد
توان گشت چنانچہ از حروبے کہ اورا باز واد افغانہ جنگ و با عماد الملک بدر معاند با صفدر جنگ روی داد و مشاہداتے کہ ہمار ہٹ و افواج
اہل ان اتفاق افتاد و جن جلالت و تر دوان کہ تقریب اعانت و نصرت سے صفدر جنگ در حروب افغانہ بگش و غیرہ بل آ در و ظاہر
آشکارا ست لیکن چون پایہ عرش بر نیز گردید و اہل موعود پیایان رسید در جنگ سبلہ با آنہ استمداد و خرم و احتیاط نگاہے

بیدارے ناپیدارے عدم گشت؟

ذکر مقتول شدن راجہ سورجمل جاٹ بر دست سید محمد خان برادر زاوہ بہادر خان بلوچ و میدان میں شایمان آلود فرخ

جسے کیش از فرخ بلوچان در فرخ نگر از سالعت زمان حکومت داشتند در عمدہ شاہ منفرت پناہ سیکہ ازان جہاز کا نگار خان نام بہر بنوں
 نجت پیدا افتد از سیر ساینده اغلب اوقات فوجدار سے کدو گاہ کھوست پانے پت و حصار وغیرہ باختیار او بود محل جہاز را
 کہ ملو از سرکشان و تہر دان بود و محل کتر کے درانجا درست سے نشست سحر و صفا نمود و مورد مہر ہانے ارکان حضور و گویا بدست
 بکار آن جا مہور سے بود بہادر خان کہ سیکہ از طراز زمان او بود در زمان جانش عود سے نمود و فوجدار سے سہارنپور پور سے یافت
 و در جنگ حضور جنگ با احمد شاہ عماد الملک اورا بہر خود طلبیدہ مجتہش با عماد الملک در گرفت و مہر تہہ امارت متر سے گشتہ
 ہفت ہزار سے و صاحب مہر و راجہ گروید و عماد الملک با نجیب الدولہ ہم ساختہ اوقات سے گزرا نیند و بہ دازدہ گرد و مہر
 شاہ جان آباؤ قلد و آباؤ سے بنام خود طرح اخراختہ محل اقامت خود و اتباع گر و ایند آن مکان بہ بہادر گاہ شہور و معروف گشت
 چون کا نگار خان مرد میان اولاد و اتباع او منازعات روستے داسور محل جاٹ قابو یافتہ بلوچان را مقبور و مخدول ساخت
 در دار سے و فرخ نگر را مسخر نمودہ قابض و تصرف گشت در ہر نجیب الدولہ خواست کہ بہادر گزہ را ہم قبض و تصرف خود آورد
 و بہادر خان از نجیب الدولہ استعانت نمودہ ستمان غیرت افزا دین خصوصاً جسے نجیب الدولہ قبلا گرفتہ چون از نجیب الدولہ
 اعانتے ملے بنا دسور محل جاٹ از اخراختہ نجیب الدولہ در امانت بلوچان استیلا سے خوف خود بر نجیب الدولہ در یافتہ و خواست
 فوجدار سے کہ و گرد و وغیرہ از نجیب الدولہ و نجیب الدولہ را مقبور سے خان ماکر برادر وزیر اہل سے بعض اوقات نامہ شایمان آباؤ
 سے بود و دسور محل جاٹ فرستادہ خواست طلب و دارا مصالحت نماید و فتنہ را بیدار سازد و مقبور ملی خان باتفاق راجہ ولیر سسنگ
 کھتر سے نزد سورجمل رفتہ ستمان آشتی سے مذکور ساختہ و مقبور سے خان جوڑہ چنیٹ ستمان برنگ زر و گل و زنجیر برنگ سنی
 بران بطور پیوہر سنی مل گزرا نیند و پسند نمودہ ہمان وقت فرمود کہ ہر اسے اوجا دہ و فتنہ آرنہ و پٹیا مانا تمام ماندہ مقبور ملی خان
 برخواستہ انقضت کہ شاکر صاحب جلد سے و جہالت نہاید فرمود نیندہ فردا با ز خواہ آمد سورجمل از فردا غر و جواب داد کہ اگر چنین
 مصالحت منظور باشد ہرگز بنا یر آمد مقبور سے خان مع کرم اللہ خدا شکار کہ نجیب الدولہ را رستہ دانستہ ہمراہ فرستادہ بود و گشتہ
 آمد مقبور سے خان احوال باہمت سے کہ بیج خدا نیا شد گفتن آغاز نہاد کہ کرم اللہ عن کر و حاصل آشتی اگر غیرت باشد
 چاہہ فر از جنگ نیست نجیب الدولہ نیز گشتہ گفت انشاء اللہ تاسے با این کا فر جہاؤ سے کم و پسران خود افضل خان و سلطان
 و ضابط خان را گفت کہ فردا تیار شدہ از راج گماٹ عبور دریا سے جتنا نماید و دیگر روستا سے افواج خود مثل سادہ و غلہ
 آفری سے و صاف و محمد خان و مان خان و محمد خان بگش و غیر ہم ماکہ نیکو کر و را عبور جتنا نمودہ با این کا فر خود با بد شکیب
 و معج تا فوج عبور نمود سورجمل جاٹ ہم افواج خود را عبور دریا سے مذکور مہور نمودہ ہر دیا پٹہ ہینڈن سوار جاٹ جنگ بہت
 نجیب الدولہ کچ شاد رہہ را بر پشت گذاشتہ میا سے جنگ شد و افضل خان را مقتدہ الجیش گردا دین چون جنگ شروع شد سورجمل غلبہ
 و یرینہ خود ہزار سوار تربیت کردہ خود را کہ اسپان شان از سرکار او بود ہمراہ بردہ درجای مناسب استادہ ساختہ و خود برای اندیشہ
 انکہ اگر کام طرف آہنا را بر سر نجیب الدولہ گمارد با مدد سے از قربان کہ از ان جملہ کلیم اللہ خان پسر سیکہ خان میرنٹے ہم بود آمدہ
 دین فوج ہر اول و نجیب الدولہ استادہ ہمان وقت افضل خان ہر اول نجیب الدولہ از دست نہا رام و غیرہ سرداران
 سورجمل جاٹ کہ ہر اول بود شکست خوردہ رو بفرار نہاد چون فرار یان از پیش رو سورجمل سے گزشتہ کلیم اللہ خان

میرزا سیف الدین عرض نمود که لشکر صاحب درینجا با سوار و سواران و قضا و استادن مناسب نیست اتفاقاً نکرده ساعی مکر عرض نمودند باز جوابی نداده فرمود که اسپ خاصه سوار سے دیگر یارند چون آورند سوار شده استاد سید محمد خان بلوچ مودف لبید و با پهل پناه سوار از فوج برادر ل نجیب الدوله گزینان شده بطرف نجیب الدوله میرفت شخصی از بهرامیان او سورجمل را نشانفت گفت خلع صاحب کجاست روید شاکر سورجمل تنها در میدان استاده است چنین وقت باز بدست نخواهد آمد سید و سواران رفقا بر سورجمل تاخت کیان بهرامیان او شمشیر بر سر سورجمل زد و دست راست او که در آن زخم ناموسرم بود موقوف گشته در میان افتاد و گران بجوم آورده او را مع میرزا سیف الدین در احمد سنگ از تیغ گذرانیده دست موقوف او را نشان بر داشته نزد نجیب الدوله آوردند و دیگر بهرامیان سورجمل گر خیمه بشکرتش پیوستند اگر چه بر نجیب الدوله تاد و در کشته شدن سورجمل تحقق نشد اما بهرامیان او معلوم نموده بجایه خود با ست ظلال برگشته و جنگ موقوف شد چون یعقوب علی خان روز دوم بلا قات نجیب الدوله دست ناموس دار و راجع استین چاه حیثیت داده خود شناخت کشته شدن او تحقق یافت همیشه روی او در جنگها چنین بود که نهایت احتیاط در حرات خود و اخراج نموده خود را از ممالک و در میدان و مبالغه و غلبه خود بتدبیر می نمود این بار که اراده از بی باری او متعلق شده بود سر رشته خرم و خود داری از کف داده و پاک در آن مقام هو لاک استاد و خرم و پاس دار نیاسود که نداد و فتح خلا قیاس نجیب الدوله را تیسر کرد

ذکر ممکن شدن جواهر لپسر سورجمل جات بجای پدر و زودی در گذشتن ازین سرای و دور

جواهر ل که اگر در اردو سوار سورجمل بود قائم مقام پدر گشته سی غور و گردیده درین سینه عثمان داری و حلقه را بپدر تقدیرش نمادند باز اجازه هوشیار سے و مرتب دانی و قدر وقت نشنا سے کسلک پدرش بود چون گذارفته بواسطه و کلامی کار دان مرتبه را بطبیعه با خود رفیق گردانید و محاصره قلعه شاهان آباد نمود و نجیب الدوله چهل و پنجاه روز جنگیده آخر بواسطه راجه دلیر سنگ با طهارت و اومریت ساخته بهیض و نهضال داد و با نجیب الدوله در جواهر ل در میدان خضر آباد ملاقات شده آتش فتنه فرو نشست بعد از آن سمر و فرنگی را که رفیق نمک بگرام عالی جاه ساخته و پرداخته او بود و با شجاع الدوله ساخته آقامی خود را بدست شجاع الدوله سپرد و خاتمان او را بر باد داد و آخر با شجاع الدوله هم زود غایت و مع نمران بند و حقانته و توپ و اسباب حرب که ملوک عالمه چاه بود بدر رفت خود بر سه گریه رفیق خود که دانید و خود را صاحب فوج و خزان دیر از تنگ فرنگی قاعد جنگ با اتحاد بهار راجه و بهرام راجه بی سنگ سواکے شد و افواج بے شمار با خود خراهم آورده بر سه گریه گرفت و در سزایه جبارت بجایه زاده رود نیابا و خود تو پناه فرنگی که با سمر بود و فوج با هر تیار راست پدرش همراه داشت شکست فاحش از را چون نام خورده خائب و خاسر برگشت و در زمان اقتدار و حیات مستعجل خود مردم بنیاد رے را از رفقا و اتباع پدر کشت و صد نام چو برادر را بر جمع سه داران خود مسلط ساخته بهرام را از خود ناخوش داشت چون مردم از دست او بجان آمده بودند کسی که را بکشتن او برانگیخته و بعد از آنک زمانے از جانشینے پدر بد فاکشته شد بعد از دراز تر تن سنگی که از برادرانش نمود و سوار سورجمل بجایه او ممکن گردید چون عین بود آرزو سے و راسه رجولیت داشت بپراگے یا اتیجه بهانه و حاضر آمده بدروع گوئے ز سے از او خود بهنگام کشت را ز سرنگار سے خود و رفتش دید بهانه تیار سے و داخلوت نموده رن سنگ را در تنهائے بد فاکشته خواست که بدرد رود و بدرفتن گشته گردید بعد از برادر او تول سنگ بر سنه ملن نشست و در قلعه و دیگر رعیت برادر چارم با عانت بعضی زو حیات سورجمل بنیاد نام که خزان وافر سے را تصرف بود

آوردہ عقل جو بیٹے ساختہ اسد اللہ خان کز زرخیز مینہ الدولہ و بھلہ کریم قلعے خان پیر شش آمدہ و رقبہ کہ بر اسے خود ساختہ بود و موقن گردیدہ العز اغفرلہ و مرصع میرزا نجف خان ہر اسے پادشاہ برگزیدہ شجاع الدولہ چنہ منسل شایستہ نمودہ و رنج عربیت پادشاہ صاحب بود و مکن فائدہ کردہ و درین ضمن احمد خان نگیش برادر قائم خان حاکم فرخ آباد کز نہایت نیا سفی اختیار نمودہ و مصارف لایہ دات اکثر امارا و پیرزادگان شاہ جہان آباد را مستعد گشتہ مشاہرہ و سالیانہ ہائے مناسب سے رسانیدہ و نیزہ و خنجر و پیرہے باین شایستہ سے نمودہ و حاجت حق را بیک اجابت گفتہ از جہان بے بقا در گذشت پادشاہ در عین سفر باستماع این خبر نزد یک فرخ آباد رسیدہ و ندان محب با موال اور ہسم ویرنہ ضعیفہ احوال ملا زمان مودت مقدر کردہ از شمیم ذمہ سلاطین بابر یہ است نیز نمودہ ہر در حصار فرخ آباد مقامات نمودہ و آخر وجہ محتہ بہ از منظر جنگ پیر احمد خان بوساطت شجاع الدولہ گرفتہ لشناہ جہان آباد رفت و شجاع الدولہ نظر جنگ را بشمول عوالت فرمودہ پس خود را بر ستم خودہ و رفاہ ناش فرستاد و نیزہ و خود طلب داشتہ ہر بانے سبے عذاب دل احوال ش قسم نمودہ و بصوبہ خود مراجعت نمودہ بکار ہائے مرجعہ پرداخت و احفا و نگیش را بشمول عوالت فرمودہ از جملہ متوسلان ساختہ :

ذکر وروشاہ عالم پادشاہ بدراخلافتہ شاہجہان آباد و آمدن جان تازه بکابلد مرہٹہ و سربرداشتن ابو فیساہ

چون شاہ عالم مرہٹہ را با عات خود خواست سیفے از سرداران کربلیہ السیف فوج ابدائے در ملک دکن و مالوہ یا بنجانے بشمول کار ساز سے بوند باید تفصیل اقتدار و عزت و جاہ بہ بہانہ توسل پادشاہ و رتیبہ اسباب حروب و ملک گیر سے کوشیدہ کہ قاضی صفت بطرف شاہ جہان آباد گرویدہ و ضابطہ خان خلعت نجیب الدولہ بنابر خوف کینہ ویرنہ کہ فہمائین مرہٹہ و پدرش بود و راجت خود ہر شاہ جہان آباد و در از خرم و احتیاط دیدہ بطرف سہارنپور پوئیہ و نجیب گدہ و غیرہ کہ تعلقہ حاصل کردہ پدرش از مدت بود و قاضی نمودہ و در استیقام مہائے مرست خود کوشیدن گرفت و مرہٹہ و نواح شاہ جہان آباد رسیدہ شاہزادہ جوان بخت پسر شاہ عالم را بطوریکہ در قلعہ بنام حاکم بود مسلم داشتہ حکومت اطراف اختیار نمودہ و با ضابطہ خان کا دیدہ در ملک علاقہ او دست اندازے شروع نمودہ پادشاہ بدراخلافتہ رسیدہ و در قلعہ کہ دولت خانہ پادشاہے است نزول نمودہ و عبد الاحد خان پسر عبد المجید خان کشمیر سے کہ در موز و رفتن و باہر کے در زان نش ساختہ لغزت و جاہ سے گذر زائدہ و عبد نجیب الدولہ ضابطہ جہان پیرش نیز نہایت عزیز بود با استقبال پادشاہ آمدہ و مورد الطاف گشت و صحبت او پادشاہ در گرفت سیف الدین محمد خان کز واسطہ جواب و سوال مرہٹہ بود بنابر تقرب عبد الاحد خان بکام خود ز سیدہ محمودہ و ہم دین نزدیکی نام عبد احمد خان قطاب مجید الدولہ خان زمان فرزند خان ہادر بہرام جنگ یافتہ مدارالہمام خانہ پادشاہ گردیدہ و پادشاہ داخل حرم سرا سے سلطانے گشتہ و در لہو و لب و حرکات لغو و نامناسب المتناک و زید و میرزا نجف خان بمقتضائے شجاعت رفقائے صاحب جہاں بہر نہایت عازم و عروج ہارج علیا گشت و در اندہ فتن اسباب اقتدار و فراہم آوردن یاران جان تثار اشتغال نور مرہٹہ کہ حسب الطلب پادشاہ از خرابے و دیرانے ملک ضابطہ خان برگشتہ بشاہ جہان آباد سے آمد قریب رسیدہ و درخواست مطالب زیادہ از حد و تکلیف بالاطلاق آغاز نمود پادشاہ و در بحر تفکر افتادہ استعانت بمیرزا نجف خان بردار از فرط شجاعت و دلاست تہادیب و گوشمال جامعہ بنگال نمودہ لہذا بنام این مہم ماور گشت و از شہر بیرون شافتمہ مسکو آراستہ بہر تعارب فہمین با وجود قلت فوج بہ ستیز و آوینہ پرداختہ ہر بار در کارزار غالب سے آمدہ :

ذکر در اندازی امرای اتفاق پیشہ فیما بین نجف خان مبارک و مرہٹہ باجو جاج مزاج و خیانت اندیشہ

ستائخان حضور شل عبداللہ خان و حسام الدین خان و مبارک خان علی تاجر چون از سطوت میرزا نجف خان مبارک بنا بر شگفتی
و جہن و بدوے خود این نبودند و ظاہر است کہ نامر و بار و سنے ساز و در فکر استیصال نجف خان مبارک افتادہ قاصد مصالحت
بارہٹہ گردیدہ مخصوص حسام الدین خان ہیز کہ زیادہ تر از ہمہ مقرب پادشاہ و مستکرہ و منتراز و جوہ میرزا نجف خان مبارک
پادشاہ را برین خفاست آوردہ بے اطلاع خان مبارک مرقوم در کمال اخفا مصالحت را استحکام داد و مرہٹہ ہم چون میدانست
کہ ہرچہ بہت میرزا نجف خان است ہر گاہ او در میان نہا شد تسلط بر پادشاہ و ارکان جہان او با سنے میرسے تواند شد
ہرچہ مرہٹہ پادشاہ و راے ارکان نامزدان بود بنا بر صلحت و وقت تن در داد و قبول نمود عملہ حضور کہ بطرت ہر وجہ و بارہ
حصار شہر مستعدانہ بود و نہ حسب الامر بیک ناگاہ در ہنگام و مرہٹہ را اندر دین شہر راہ دادند و مرہٹہ داخل شہان آباد و
او اوراک شرف حضور پادشاہ نمودہ و شہر دائرہ ساز شد نہ نجف خان مبارک با صفا کے این بفرستہ گشتہ خود ہم داخل شہر
و در خانہ خود نماز شد پادشاہ کہ محکوم و مطیع حسام الدین خان بود زیرا کہ در مصالحتہ بارہٹہ قرار یافتہ بود و حسب المشورہ حسام الدین
بیسرہ نجف خان تجوہ کرد و مرہٹہ را فرمود کہ از خان مرقوم بگیر و حسام الدین خان کہ نہایت کینہ با نجف خان بمقتضا کے
خباہت طینت خود داشت و ہم نہاست و لالت خبیث دیگر کہ عبارت از عبداللہ خان باشد خواست کہ بہت مرہٹہ قطع نماید
نہال عمر و اقبال نجف خان بمیل آید و نہان عداوت افزا بارہٹہ و بارہ گہ آن والا بتبار شجاعت شمار گشتہ اہلکار کرد کہ ماہ فساد و
نشا کے خدایان شہاد پادشاہ نجف خان بودہ و تازندہ است خواہد بود و مرہٹہ بفرغیب و قطع پادشاہ و در اندازان منافق
پیغامے وعید و تهدید بجان مرقوم فرستادہ رہاے تجوہ درخواست نمود آن مبارک و دلیران شہرجان بر حفظ آبر و اختیار
نمودہ جو ہما کے مردانہ فرستاد و تن بذلت و خوار کے اندوچہ روز آمد و رفت سفارہ میان نامر و میرزا نجف خان با محدود
از ہم ایہان موافق کرد زیادہ از سہ چار صد کس با دو نامندہ بودند نہتہ جان بازے نشست و عجز و زبونے رادر و دل خود را نہادہ
چون سردار مرہٹہ دید کہ میرزا نجف خان شجاع بے نظیر و براے حفظ آبر و سنے خود در جان باضن دلیر است تفصیل نزدیکہ گفتہ
غرض گویان از و گمان بود کہ امکان ندارد اگر کاوشے زیادہ بمیل آید کار بمقابلہ می انجامد و نامہ اہل اران کشتہ نشوند بر او دست نمی توان
یافت و دانست کہ از ر دن چنین کے از اہلیت و در و اگر چشم زخمی با در سہ جیت است بنا برین پیغام ملاقات با کمال احترام دادہ
بعد و موافقت خاطر شراستین ساخت میرزا نجف خان مبارک خود را مع دفاعی و لا در سلاح و ہر اق آراستہ بہیئت مجموعے بمبارک مرہٹہ
رفت نکو سہ سردار بجز اطلاع تا میر دن سراپردہ با سنے خود عرصہ بیدے استقبال نمودہ و نجف خان مبارک را دید و بعد صاف
با حرام تمام آوردہ بر سجدہ و نشاندہ و مراحم مذکور خواہے تقدیم رسانیدہ انیال و افراس و خوانہای بلوسات نفیسہ و جواهر گران بہا
پیشکش نمودہ خوشنودہ برگردانید

تہ احوال سراسر اختلاف میر قاسم خان معروف بنبالی جاہ و انتقال او از دنیا با حال بہا

میر محمد قاسم خان در ملک افغانہ معروف بود و ہیلر رسیدہ در سایہ عواطف آنرا آرسیدہ و زمانے چند را بجا گذرانید اما از اوضاع
دشت خود کہ بولگانے باطن خدا و ارادہ ایذاے ہر کیے از رفقا داشت و ران فحاکت ہم بازینا مدہ بر ہمان اعمال خود

معرہ بود چنانچہ نیز اشمس الدین ہم در گرفتار سے او بر محنت خدارفت و صندل علی خان نادر حرم مرا می خود را کہ شرط ملک خوارگی و حلال علی بہ تقسیم رسانیدہ با آنکہ بعد سا نھ اسیر سے او بہیت التدریج رفتہ بود برگشتہ در جنگام اقامت او بہ کہ ہذا بجز متش رسید بجان آنکہ اگر اسے نہ داشت چرا از کہ برگشتہ آمد نہ بجا نید و تا بود ہمین حال داشت چنانچہ غلامان و ملازمان قدیم او ہمہ بناچار سے ترک یار می او نودہ برخاستہ رفتند و خود از تہ چند لے ملک افغانہ برخاستہ پیش راناسے گوید رفت و از انجا ملک راجپوتیہ اتعال نمود و از انجا در جوار مابین اکبر آباد و شاہجہان آباد آمدہ اقامت گزید و بعد چند سے در ملک خلافت و پریشانی رہہ نور و ملک عجبے گردیدہ

ذکر لشکر کشیدن مرہٹہ رضا بطہ خان خلف نجیب الدولہ افغان و احتمال پذیرفتن اوضاع او بحقیق قدرت نمائی خداوند زمین و آسمان

چون صحبت میان نجف خان و مرہٹہ در گرفت و نفاق و شقاق بوفات و اتفاق گرایندہ را سے پادشاہ و نجف خان بہادر و مرہٹہ ہر ہم رضا بطہ خان و انتہای ممالک از دست افغانان قرار گرفتہ باتفاق ہمدیگر عزم مذکور جہم نمودہ نصرت کردہ رضا بطہ خان با پادشاہ و مرہٹہ در جنگ میدان مرقد ندیدہ سکر تال و قلند خوش گدہ براسے اقامت خود مع افواج پیا راست و برداران خود را آن طرف لنگہ در محلات چاند پور ندیدہ و غیرہ پر گنجات مع سیفہ افواج بنا بر ار سال رسد گذارشتہ ناموس و عیال خود و پدر را نیز در قلع آن طرف لنگہ لنگہ داشت و در سکر تال مستقر ہوا فتنہ شد مرہٹہ و میرزا نجف خان پادشاہ را بد و خسر بہ شاہجہان آباد گذارشتہ خود پیشتر میزدند و بجاہرہ سکر تال پر داختمہ زمانہ محمد در جنگ گذارایندہ چون مرہٹہ رضا بطہ خان در قلعہ لنگہ گردید و خبر یافت کہ لنگہ بر اکثر مہار پاسے آب گشتہ قابل عبور افواج است بسرداران اقوام خود شل حافظہ رحمت وادادش و اولاد و ندہ سے خان و فیض اللہ خان پسر علی محمد خان و دیگران نوشتہ تاکید نمود کہ تا حال مرہٹہ ہر پاسے آہ لنگہ اطلاع نہارد اگر قبل از آگے از رسیدہ باستیقا مہار کو ششند ممکن است کہ ما ہم محفوظہ مانیم و دشمارا ہم صدمہ از دست نیابا نہسد و اگر در گنگے نمودہ آید و مرہٹہ را پاسے لنگہ معلوم شد ملک آن طرف لنگہ محفوظہ نمے تواند ماند و ہر گاہ کار سن تمام شود ہر شما ہم الفغانہ خواہند نمود پایان کار دیدہ و دو باید رسید سرداران مرقوم سخن رضا بطہ خان را درست دیدہ ہر یکے مع فوج از جاکے خود جنبیدہ با عانت و حراست رضا بطہ خان در رسید رضا بطہ خان زیر قلعہ سکر تال پل کشتیابہ راہ آمد و شد آن طرف لنگہ و وصول گاہ و اجناس ماکولات گذارشتہ بود از راہ پل مذکور عبور نمودہ با سر دارانیکہ رسیدہ بودند ملاقات نمود با ہمدیگر مشورہ نمودہ سرداران افواج خود را با اندک فاصلہ باہر مہار لنگہ از خانازے سکر تال سر بلا تالیبت و ستے کردہ کہ ملک خوش بود براسے حراست و مزاحمت عبور مرہٹہ نشانیدہ و افواج سہم داران با عانت آمدہ و لاطرت مابین سکر تال ہمان قسم جا بجا بر مہار نشانیدہ مرہٹہ از مشاہدہ این حال قیاس پاسے آبے لنگہ کردہ و در شخص افتادہ بدست و جو معلوم نمود کہ اکثر جا با پاسے آہست و آہسانے ازین مہار توان گذشت دوسہ روز سے بدتر قافل زودہ روز سے مع میرزا نجف خان سوار شد و راہ سہ بالا گرفتہ از مقابل چند مہار گذشتہ چون مستحقان مہار عقب ماندہ را خاطر جمع شد کہ بالاتر سے بعد و بظفت کا فر گشتہ ہر یکے بکار سے استغفال نمود و اکثر سے بکار دیگر براسے ملاقات اجاب و اختلاص اصحاب رفتہ جا با سے خود را خالص گذارشت و بعد دے در محفلت بود و مرہٹہ مع میرزا نجف خان یکیک ناگاہان عطف عنان نمودہ از محاذات مہار سے گذشتہ بود ہر یکے از انما عنان ریز رسیدہ بدیاری اند میرزا نجف خان بہادر ہرا دل آہنا بود چون بجا تہ مقابل مہار سے

رسیدہ ارادہ بر آمدن از باب نمودار غاضب آغا را فرصت حاضر آمدن و تیار سے نشد ناچار سر در ہمان فوج کہ مرہٹہ مقابل ادھوہور
 وریا یکروز لشکر بر آمدہ و بعد و سے از مستعدان جان شمار بر بلند کے استادہ دوسہ تہسے دیگر از سرداران کہ قریب اذان مہر بودند
 با عہدیدی از ہمارا بن با عانت اور سید نہیرزا نجف خان متصل بکنار رسیدہ ہنوز در آب بود کہ سرداران مذکور مع آغا فہد ہما ہے
 ہما فہد پیش آمدند و تفنگ و باناسر دادند نیز از نجف خان کہ زنیور کما سے چند پیش رو سے خود داشت عملاً انمارا فرمود کہ ہما بنا
 در و دیار استادہ لشکر نمایند و اولی لشکر ہر سر سردار آغا فہد کہ بدافہد آمدہ بودند بکار آمدند چون رو بہ لب عجب قوسے شریح محسوس
 قوسے الطبع سے باشد بجز گذشتہ شدن سرداران مذکور در غارت لشکر و تاراج اسباب ہمدگر افتادہ الیکہ بیکرا در بودند و بر خنے را
 مجروح و مقتول ساختند و اسباب بدست آوردہ را غنیمت شمردہ راہ فرار پیش گرفتند نیز از نجف خان و مرہٹہ بر ہمین قدر گفتگو
 ہمیکہ خود برگشتند اما بجز گذشتہ شدن دوسہ سردار و عبور لشکر مرہٹہ از دریا سے لنگا شمرت یافتہ ہمیکہ آغا فہد ضابطہ خان کو متفرق
 بر معاہدہ بودند رسید چون چند بار ضرب دست مرہٹہ کہ با عانت صفدر جنگ ہما را ہش بود خوردہ بودند ترسیدہ ہمہ را خود بخود راہ ہمسار
 اختیار آمدہ بودند پیش آمدن جنگ و استعمال سیف و دسان گریزان گذشتہ دست ہما را ہج ہمدگر کشدند اندان خبر بشکوہ مال سیدہ
 فوجے کہ ضابطہ خان ہماہم خود بمراسمت قلعہ داشتہ بود احوال او ہم ہمین صورت شد و خانہ ضابطہ خان را از شرم حضور و خوف قلیطہ
 از خلعسان کہ ماندہ بودند مسلم گماشتہ الیکہ گرافارت بردند و قلعہ را خانے گذاشتہ گریختند ضابطہ خان حیران و مضطرب گذشتہ
 فتح خان را کہ بدادو آمدہ آن طرف دریا نماز کے شکر تال مسکوا داشت با مضطراب طلبید او چون قلعہ در آمد احوال بدین نوال
 دیدہ صلاح و اگر احوال خود و دوسہ ساعت از زور دمازدہ فرو ہما بنا در لشکر من شہا ہم بیاید و با اتفاق یکبار در میدان ہما رہے جگیدہ
 بعد از اذان انچہ صلاح و مقدور بود بمیل خواہد آمد ضابطہ خان پسندیدہ فتح خان بجایے خود برگشت و در خیمہ خود آمدہ بر اسے مشورہ
 باقریان و سرداران خود نشست لشکر یا نش بکشت و فرار لشکر ضابطہ خان آگے یاقتہ ہمین عمل اختیار نمودند مخلصانش
 اطلاع یافتہ فتح خان را آگے دادند و در ساعتے واحد از فوج او ہم نشانے مانند سپر خود را گفت کہ ہراور تو با چند سوار ملاقات
 ضابطہ خان رفتہ راست اورا بیاید آوردہ او با بعد و سے از خیمہ ہر آمدہ و سوار اسپ گذشتہ تا سر پہل رسیدہ بلو کہ اورا ہم غارت
 نمودند و او با جامہ چاک و سبے دستار برگشتہ آمد فتح خان ہم با بعد و سے از ملازمان ناچار با مضطراب راہ فرار گرفت در مین گریز
 ہوشے رسیدہ سے آسودہ نیکے از رو بہیل ہارا با بقا سے در پنج و شتر امنار ختے رو سے داور و پہلے ہر آشفستہ بطرف پشت خان
 بقتال رفتہ خانہ اش را آتش و ادب و شای کشیدن آتش در تمام شارع پیچ و سبے نانکہ از آتش گرفت و سوسفن عمارات
 و غارت وغیرہ آفات محفوظ ماندہ باشد شخصے ہمد کہ ہماہم نفع خان بود نقل کے کہ در وقت آفر شب وہ ہزار سوار و پیادہ
 افغان مزرع بیدار خیسے دیدہ گمان نیز ہا سے مرہٹہ نمودہ لرزان و خاموش استادہ بودند تا آنکہ ہوا سس رفتہ ہمسار آوردہ
 کہ درختان بیدار بیکراست آن زمان خواستہ ہزار سوار بجال آمدہ ہر سیکہ براہ افتاد خلاصہ میرزا نجف خان و مرہٹہ
 در ملک ضابطہ خان در آمدہ و دوازہ ہزار غایب سکند آغا و از ہراوران و عیال و ناموس نجیب الدولہ و ضابطہ خان
 ہر آور و ضابطہ خان کو غیبتہ پناہ بشجاع الدولہ برد و بشجاع الدولہ واسطہ معائنہ میان مرہٹہ و حاکمہ رحمت وغیرہ آغا فہد گریز
 و ہمدین ممن سرداران مرہٹہ را با ہمدگر ہماز عدو سے دادہ حکم طلب پر خنے اذان رو ساز و دکن تا یکسہ رسید مرہٹہ
 معائنہ بواسطہ شجاع الدولہ منتہم شمسہ وہ دایۃ انفرات بطرف و کمن معہ نمود و علف عثمان فرمودہ بطرف شاہجان آباد
 مسعودت کرد :

ذکر بگشتن مرط بلک دکن و شروع عروج نمودن میرزا نجف خان بکرم خداوند امر کن -

میرزاان که میرزا نجف خان سالماً و غنائماً همراه مرط بلک کمال کرد و فریفت دارا خلفه شاه جهان آباد بگشت و مرط بلک حادوت بدین
 مصر نمودن رقوم را با پادشاه سپرده سفارش بسیار در باره او نمود و از طرف خود هم بکار با سه مریوع این نواح مامور فرستاد
 خود رخت سحر بجایب دکن کشید میرزا نجف خان با ستظار مرط بلک تقویت یافته تا حد حصول اسباب اقتدار شد و صلاح دران دید
 که با پادشاه شاخته در دیار کے کسوف پادشاه چندان بنا شد علم تسخیر برافرازد بنا بر سطله از پادشاه اسنادا کر چیکه با سه
 قرب جوار دارا خلفه و تواضع صوبه اکبر آباد کر عمل پادشاه را بحال مدخلت در امنا از تسلط اتباع جاٹ نمود و درخواست
 نموده حاصل کرد و فوجے لائق بدان یوسیه بقدر محاش از مفسدان تلاش و دیگرار باب تلاش با میدان قلعہ بیدارج علیا بهر سینه
 بحالات مذکورہ قاصد گردید چون بمقدور جاٹ رسید سپر سورجمل که دران اذان راجه آن دیار و قائم مقام سورجمل بوده دم اقتدار
 سینہ و فوجے گران سمر و کشش هفت هزار برق انداز و سرف به تلنگ با تلنگاے چغتائے و پانزده شانزده هرب
 توپ لائق جنگ میدان همراهش بود و بعد از فتح نجف خان بهادر فرستاد و در جوار کول و جالیس بطرف شارع شاه اکبر آباد
 مقابل در سے داد چون فوج میرزا نجف خان بهادر تازه رفیق نما آرموده بود اگر کے کوتاھے گردند و بخفے جان بازے نموده
 مجروح و مقتول افتاد و بر سواران جاٹ نیز شکست افتاد و پس پاشد ندان سمر و از آتشبارے شلک توپ و بندوق هرت
 اجتماع با صاحب نجف خان بهادر نئے و او میرزا نجف خان را هم در باز سے چپ زخم گئے تفنگ رسیده خون جاری
 گشت خان بهادر رقوم و رنپاه چاه نچت که دران میدان بود نشسته زخم خود را بست و با سواران و فیل نشان
 که متصل بان مکان استاده بود پیچ گشته تن برون داد و یکبار نظر با غایت و صیانت از و سے نموده اسپه پارا عنان داده و چو
 سمر و حمله آورد و بهشت داد و از بهمال اقبال یاور سے نمود و سمر دراع اتباع دل از دست رفته پا سے ثبات بر پا
 نماید بے اختیار راه فرار اختیار نموده با کمال اضطراب در رفت و فتح و ظفر نصیب اولیا سے دولت نجف خانے گشت
 پس که روم سمر و از میدان گردید همراهیان نجف خان بهادر که از دور تماشا کے بودند طے الفور رسیده فوج منصور را گشته
 پدیدار شد و دلا تو سے گشته در مقابل کر تکیه گان کشا نشسته قبل آذر مرمه از منظر مان فوج جاٹ دین بنگ و تاز طعنه شیر بهادران
 دیگر گردید و از پی رفگان و صوبه بیکی با قیام جلالت پیوده سالماً و غنائماً حادوت نمودن میرزا نجف خان بهادران فتح نمایان
 صوم دارے اکبر آباد از حضور درخواست پادشاه را فائده از اکبر آباد تصور نمود و قلعہ آنجا هم در دست جاٹان بود و فاق متیگان
 حضور شل حسام الدین خان و عبدالاحد خان و غیره ماکه دور سے نجف خان را بدل خواهان بوده اند سندش را بلا عذر
 و قائل نوشته فرستاد و چون چشم نجف خان رقوم از خواب باز دویدین صبح و دلش را آفا ز بودا نظام آنجا خوبے میسر آمد
 و قلعہ اکبر آباد نیز طوعا و کرها منکر گشت میرزا نجف خان صلاح حال و مال خود را کثا رسپاه و احضار سمر و از رزم خواه دید و دست
 از اند و منق زرد مال بالره برداشت و هر چه حاصل سے شد بطور مردم حیا و دارے پیشه بر قفا واده خود هم بقدر حاجت انچه ضرور
 بود از ان جمله زار به میداشت و بار نعلے خود را به مساوات سے پیو و دهمین صورت مردم کار و فوج بسیار حج نموده بهادران
 بحامره قلعہ نیک که از قلاع مشهور جاٹ و درصانت و ممانت شهره آفاق بود پر واخت و مدت ابن محامره است و او
 یافته هر یک سال و دو ماه قلعہ مذکورہ مفتوح و سخر و میرزا نجف خان را سمر مایه عروج و اقتدار میر گشت و از حضور

شہد گشتہ بود احوال نموده دلالت بجنگ نمودند و دیگر جوانان فوج خاصہ آن جماعہ نیز بجاقت و غرور شجاعت در دادن زربہای
موجودہ ضرر عدم قدرت پیش آورده ترغیب بجنگ و امیدوار اعانت و رفاقت سے ساختند حافظ رحمت ہر چند ضایع شد
تھوگر گزینہ جنگ فرنگ بر نیامدہ آبرو سے مرو سے رسید ان رنجیہ خواہید رنجیت و آتشبارے افواج فرنگ دودار
دو مان توجہ بر آورد چون غلام سے بے پایان از قہر افغان برقیم و مسافر و اصناف بندگان خداوند متعمق قاہر گذشتہ
بشکام انتقام آن رسیدہ بود عقلمایر گشتہ موغلت حافظ رحمت در کے ازان مستحان غضب آنکے در گرفت و کار بمقابلہ و
مقابلہ انجانی شجاع الدولہ با افواج قاہرہ خود و جرنل پارکر کو سالار لشکر انگلیشے بود مع توپہاے بسیار و اسباب بے شمار در ملک
آمنارفتہ ماتحت و نارنج شروع نمود حافظ رحمت ہر چند تاکید و مبالغات در طلب اولاد و دندے خان و دیگر سرداران نمود
ہموایمید کا پدستال نموده از لیسے جاہانک فوج و از بعض دیگر فقط وعدہ آمدن غریب میر سید تانکہ شجاع الدولہ نہایت
متصل رسید و حافظ رحمت لا علاج گشتہ چارہ غیر از مقابلہ نرید با جمیت خود و اتباع و بعض صاحبان گشتہ از پنجاہ شصت ہزار
کس بنود آمدہ نہرے خشک کر عین بسیار و خم و پچ بے شمار و بر کنار با سے صحرا اشجار خار دار داشت پیش رو گذاشتہ عقب
آن توپ خانہ کسیر داشت و اسلک چیدہ مستعد تیار بنشت از یک طرف پشتنا سے شجاع الدولہ بسر دگے سرداران
خود کو اکثرے خواجہ سرایان و لاد معتد سرکارش بودہ اند و از طرف دیگر پٹن با سے انگلیشے بسر کر و کی کپتان و سیران ہوشیار و باور
کارزار دیدہ از اطراف صفوت افغان غیرہ را مقابلہ راہ باہر ساینہ از دریا چہ حال گشتہ شروع شملک توپہا با تین و ضوابط جنگ
نمودند چون چاک دستے ایندوین کار بر تہیہ بنیہ زینار است کر غیر از حفاظت آلتی چارہ ندارد و روی رقت مقدور فوج نا متعمق بل سوخت
ہر نہایت بی فوج ولایت کو تلخ فرمان سالار جنگ و گریز او بر حکم سرداران ہی باشد و ہر کر اندک انفراحت و مضطرب بطور خود نایہ است
و شوق سپہدان مخوفہ یعنی ماند زار و ہر مقابلہ این فوج و تا فتن بر آئنا بر میتواند آمد افغانہ بی دست و پا لگنہ کسان بی شمار از ہر ایمان حافظ
رحمت رو بر قرار نہادہ رگاہی بیاری بے عارے شدہ لیکن حافظ رحمت با معدودن از رفتاری جان شارسر شدہ صبر و قرار از دست نہادہ
فران میدان سردار ماہ کمال و لادوری پاداری نمود تا آن کہ گزشتہ توپ برسیدہ اور سید ہر چند با امر کر نیکیون از سیتہ اش بیرون رفت
اما از صدہ آن جان اواز صحبت بدن مفارقت حست باقی ماندگان را بعد قتل حافظ رحمت دل از دست رفتہ پاسے ثبات بر قرار
نماند و ناچار راہ فرار اختیار آمدہ مگر نچینگان سابق لاجن شدہ شجاع الدولہ نیز نظر یافتن افواج خود شینہ از فیل سوارے فرود
آمدہ جبہ شکر از آن سے در حضرت بارے جنگ مجر و اسسکات سود و ہنوز سر بسجودہ بود کہ میر حافظ رحمت بریدہ آوردند
از کسانیکہ اورا دیدہ بودند شانسائید چون متحقق شد کہ نہ تمانیہ باز سر بسجودہ گزاشتہ و چون سہ برداشتہ سالار جنگ برادر زن
او خواست کہ بدستال خاک از چہرہ او با نشانہ مشخ نموده فرمود کہ این خاک زیب سہا سے من است الحمد للہ کہ امر و انتقام
گشتہ خیمہ سے بے پایان ازین جماعہ سفاک بے باک کہ با چرسن و دیگر مومنین و متر دین نموده بودند بکام دل کشیدہ آمد
در ان وقت ضابطہ تان ہم با ہزار نفر از جملہ ملازمان در ان محضہ ہمراہ شجاع الدولہ بود کہ گشتہ شدن حافظ رحمت بر شیت آن
با انتقام اعمال آنجا رفتہ بود او بارے پایان ماند احوال جماعہ افغان گرویدہ ہر اس بے قیاس بر دل صغیر و کبیرہ آن جماعہ
مستولے شد و فقرہ تمام در جمعیت و از و حام آئندہ یافت شجاع الدولہ افواج خود را در اطراف و ضلع محروسہ افغانہ تعین
نمودہ با انتقام برے آن ملک و احضار سرداران آن جماعت بشرط اطاعت و قہر و قتل متروان فرمان و او چارہ دانا چارہ انداختن
و غیرہ اخلاص و دندے خان و محبت خان و غیرہ اولاد حافظ رحمت و فیض اللہ خان پسر ملے محمد خان معروف بر و ہیکل

ذکر اتقربیات قلعہ در و قزوین مثبت افتادہ طوطا ذکر ہا از و امن کو ہستان کا فون بعد ازان کہ از بوسے آب دسوا سے
 آغا بجان آمدہ بود و داعیہ حضور شجاع الدولہ نمودہ باریاب بندش شدہ توفیق اللہ خان بایستار سر و زور ارگے کہ سپہ علی عثمان
 است و پدرش در زمان خود آقا سے حافظ رحمت و دودنے خان و غیر ہم پور و سیکے را با خود متفق ساختہ در و امن کو ہستان
 مذکور فیما و انگلیز سے کشت خود آفر بوساطت روسا سے انگلیشیہ عہد و پیمانے براسے خود درست گرفتہ حاضر شدہ و سببہ از دستای
 ممالک افغانہ کو قریب بہ پانزدہ گنہ روپیہ حاصل داشت از شجاع الدولہ بوساطت روسا سے مذکور گرفتہ در انجا فارغ البال
 بکام و آرام با جماعتے از افغانہ نشستہ اسے آلان بحیثیت و احتشام سے گذرانڈ دیگر بیچارگان عہدہ از معاش بلکہ نامہ تحقیق زور
 اسواں زمانے متعقد و در کمال رنج و عناکذا نیر نہ فیکر کنڑ سے از اولاد حافظ رحمت و دودنہ بجان را در کنگو بہ مردن شجاع الدولہ
 در زمان شروع امارت پسر آصف الدولہ کہ ذکر شد عنقریب انتشار اللہ قبا سے آید دیدہ و احوال آغا بجا شدہ و استماع از
 مستعین اوراک نمودہ افضل و شرف جماعتہ مذکورہ محبت خان پسر حافظ رحمت برادر صغیر عنایت خان کہ با شجاع الدولہ
 شخص و در جنگ عظیم آباد کہ با انگلیشیہ روسے و در فریق دین شجاع الدولہ بود شاہ گشت بسبب امور سے و سیرت لیاقت
 سرد سے و دودن سے داشت لیکن درین ازمان کہ واژ و نے ملک ستانہ نواز بہر تہہ کمال رسیدہ براسے اود سے
 کو نہایت وون مرتبہ اود و مقرر داشتند و توفیق اللہ خان پسر سے محمد خان را سکے کہ حاصل او کم از نہایت لک روپیہ
 نخوا بود عنایت نمودہ حال آنکہ اود در زمان اقوام خود زیادہ بر ملک پنج لک روپیہ در تصرف نہ داشت ناقہ روا سے و سطر
 پر و سے این روزگار زیادہ بران است کہ برین محل تیر و تاسف کردہ از جملہ وون نواز یہاں مسرورہ آید قطعہ ملک وون
 نواز یکہ حیثیت ومان یکے ہم بفرق سردار و ہر خے را کہ دم گرفت بمشیت ہا سے نہ اندک دم خودار و ہا سے بہر
 تا فراز کار خویش و چون خروش وید دست بردار و ہا ہر زمیش زندہ کہ خورد شود و دیگر بجاش بر وار و ہا سے اللہ الشکر
 القہصہ بعد این فتح گور نہر شنگ بہادر از ازاب کہ کوش شہر نہان کہ دارا السلطنتہ انگلیشیہ است دستے محابت ماند کہ چسا
 بشجاع الدولہ درین جنگ مہاشات نمودہ ازان داد و افواج با عانت فرستاد و گور نہر تو حیات موجبہ از حسن بیان خود نکاشتہ
 بہ است ذمہ حاصل نمود و مور عنایات پیش از پیش گوید

ذکر انقسام یا فتن ممالک جماعتہ افغان مابین شجاع الدولہ و سیر زانجفت خان

سیر زانجفت خان بہادر در ہمان آوان از مرتبہ بحیثیت و کتر سے برآمدہ با شجاع الدولہ بہر تہہ ہمسر سے ہمہ رسانیدہ بود و شجاع الدولہ
 کہ سابق از دکنیدہ داشت بضرورت با و بانا سے دستہ و دفع عناکذا شدہ دم از اتحاد سے زد بلکہ سے گویند یکے از
 نبات خود را نامزد نمودہ و را بہت قلب نجف خان بہادر نہایت اہتمام سے فرمود لیکن نجف خان بہادر متعقد سے جواہری
 و قوت و در اسم ظاہر سے خود را کتر شہرہ پاسدار سے آداب شجاع الدولہ بر ویدہ قہر سے نمود درین اوقات کہ نجف
 افغانہ پر گشت و ملک متعقدہ تا از دست شان متزع گشت برنے ازان ملک بابت نجیب الدولہ از دست مضبوط
 بنحسبہ اولاد و در تعریف نجف خان با عانت و شراکت مرہطہ پیشتر درآمدہ یعنی ازان این طرف لنگا لنگا ملحق ملک
 طے محمد خان و ضابطہ رحمت و غیرہ بہت شامے لنگا بود مشعل چاند پور نہر نہر بہر گنہ و غیرہ واکثر ملک اود

ولایت قدس من ازاہل موعود تقدیم و تاخیر نے تو اہل مود و انا چون ایزد نقائے حدوث ہر امر کے راہ و دنیا پر سے از اسباب
گذاشتہ بعضے ازان جے و بر سنے خنے سے باشند از حبلہ اسباب خفیہ ہم گاہے بعضے در نظر ہوشیاران متبصر جلوہ گر
سے گرد و در خصوص مرگ شجاع الدولہ انچہ بنیغ متعق گشتہ سبب جوان میرے او دور گذشتن از دنیا بادل پر از حسرت
بعد ازان کہ اسباب اقتدار بسیار بہر سائیدہ آرزو مند اکثر مقاصد را حینہ بود بعضے از اعمال تقیہ دوست سرکار عمدہ و نہشت
وصفت حمیدہ ہم در ذات او مجتمع و خلق کثیرے از دولت او منتفع بود لیکن دوسرے کار در کمال نہشتے از و سر نہاد و ایزد
نقائے در انتقام ہمان عملہا اورا بادل پر از حسرت در عین جوانی و زمان بر خوردن از دولت و کامرانے عزم و دایوس سادہ
بدار آخرت باز ازان انفسور رگزار گذراندیکے خود بد عہدے بامیر قاسم خان ہر چند ہر چہ بر سر گذاشت او ہم متعق
آن بود لیکن شجاع الدولہ را نئے بایست با یکیکہ پناہ باو بد و بر فقائے اوزان کلام اسکے عہد را باضمان ایزد قوت و
الوہا و حضرت سید انبیاء و عترت طاہرہ آن سرور و حضرت عباس بن علی بن ابی طالب علیہم السلام مرقوم و مہر خود
مختوم نمودہ خاطر شش را در حفظ جان و مال و آبرو وطن گزداند و پیش خود طیبیدہ دغا سے ظاہر فاشے نماید و بعد
مگر فتن زہا سے اور فقائے ملک بحر اش را با خود متعق ساختہ اورا مع عیال مفید گرداند و مجمع احوال اورا از ہوا حسد
و اثر سنے و انواع اجناس ضبط نمودہ پر کاہے براے او گذارد و امیر مقتدرے را با لگا سے محتاج برابر گرداند و دوم
کمان بد و حق و وظیفہ خواران ممالک محروسہ خود کشاید در حساب و شمار از لکلوک مضاعف خواہند بود و ہر یک تسلیم
ہمہ را از وجہ معاش آنجا محروم و یوہ و اراضی و دیہات آنرا ضبط نمود و خلق کثیرے ازان جملہ و خانہ را بغیرت و ناچار
بیتہ بغاۃ سے متواہرے درند دیرنے گمراے متلاشتہ اوقات حیات را بغیرت و نا کاہے بسر بردند ممکن است کردہ
بیت کس از مشایخ مراے ترکب بعضے امور ناشایستہ کہ موجب سوزن با فرقہ مذکورہ نہ تواند شد بودہ باشند اگر
بنیہ آن جماعہ منظور داشت بایستہ کہ تخصیص و تحقیق درین خصوص بعہل سے آورد و او اسکے خود آن بود کہ در چنین مواقع
کمال اغماض سے فرمود چہ سلاطین و حکام کل اللہ اند چنانچہ او نقائے شانہ روزے را بہ یک و بد میرساند انینا ہم بخل
اسکے کار فرما گشتہ روزے اسکے را مقطوع کنند سعدے و لیکن خداوند بالا دست پاجھیان و رزق بر کس نیست
سوم پاس عرض و ناموس مردم خصوص اتباع خود کتر میداشت و در ساختن جائے خاطر خواہ خود در شکستن بیت
رعایا و ملازمان از ایذا و اضرار غرا پر و اسکے سنے نمود و چندین بار مردم باین سبب نہایت ایذا یافتہ خانہ سے بسیار کسان
مع احوال شان بر باد و تباراج سیداران و ارباب عمارت سرکار شجاع الدولہ رفت و تغلم و استغاثہ فرق مذکورہ
را غیر از خدا و گیرے شخوایز و بہر صورت چون کار از عدا و گذشت و امید حیات منقطع گشت تو دل از زن و ما را و احباب نمود
روز شنبہ بتاریخ بیست و دوم ذی قعدہ سال ہشتاد و ہشت از ماہ واز دہم ہجرت ازین عاریت سر استعال
فرمودہ علم در کشور بقا ز و بطور تواتر از صداقت شماران مہتر سوسو کشد کہ روز غراسے اور فیض آباد و نمونہ عشر رویدادہ
اصدے بود کہ بزج و فزع مکرودہ باشد محبت خان خلف حافظ رحمت کہ خوبیا سے او شرح نمیتوان داد پیش فقیر نقل میکرد
کہ با آنکہ ہم بر بادادہ و ابوہوم و ہر چہ از دست او بردارفتہ ظاہر است باین حال غم استعال و مرا نحو سے شاہ ساخت
کہ خود مراوے نتوانستہ دسیلاب اشک از چشم ہا سے من چارے ہوئے گویند چنانچہ یوم اعاشورا در بعضے محاسن
گاہے اتفاق سے شود کہ کسے بہر وقت نظر نے آید ہمین صورت در تمام محوطہ حصار فیض آباد و بود و گمان نے رود

کراچ کسے بنے گریہ دزارے بودہ باشد سالی قبل ازین بر پشت یا شانیہ او دین شد چون پدر و جد او بران الملک بمرض سلطان مرده بودند اندیشہ مرض مذکور کردہ مبلغ پنج لک روپیہ نذر کرد و بعد شفا یافتن ایلیا کے عہد نمودہ ملت مذکور با مکن نقد سہ فرسوادا چون احشایمیں مرض موردے مقدار بود کہ فرہمیں ملت متلا گشتہ در گذشت بعد تنیل و تخفیف جنازہ اش بطوریکہ در مملکت ہندوستان رواج دارد جمع قہلات سوارے اورا حاضر ساختہ ہر آرد و نذرنا طے خان و سالار جنگ غلیظہ محمد اسحق خلیفہ مرحوم کہ برادران زلفش بودہ اند با جمع ارکان دولت و ملک پروردہ ہائے اوس عموم ملازمان در عیال شایستہ جنازہ نمودہ راہے پیو دند ہنوز تا باغ گلاب کہ براسے مدفون مقرر شد جنازہ اش ز سیدہ بود کہ پسہ سعادتمند او مصفا امانے را کہ با صفت الدولہ مشہور است بمناسبتہ چاشنی پدر اضراب و از بہر سیدہ اندیشا فرو گرفت کہ مبادا بسے ارکان دولت و دیگر ارازا دلا بد پرش برسد فرمان رواے ملوس میرزا آید بنا برین مروت و دیار با بر طاق نسیان گذشتہ متوسلان خود را تاکید نمود کہ رفتہ ہر دو خالو ہائے او مرزا طے خان و سالار جنگ را بتقید تمام از مشایست جنازہ برگردانند و بجنودش آند

ذکر جلوس نمودن میرزا آمانی آصف الدولہ بر مسند چاشنی پدر و بر باد دادن موائد استعداد ریاست و کامرانے و در ہم شکستن دستہ ہائے فوج و برہم نمودن جمیع اختیارات عہد شجاع الدولہ و عروج یافتن میر مرتضیٰ طباطبائی برادر زادہ مصطفوی خان بمرتبتہ نیابت کل و بعضی از سفاہت ہای آن بزرگ و دودمان

چون محمدان آصف الدولہ میرزا آمانی بطلب میرزا علی خان و سالار جنگ رسیدند اول این ہر دو برادر عذر ساری و عذر و عذر و عذر از انصاف از انصاف راہ مناسب ندیدند با دیگر بابت تمام طلبداشت و فرمود کہ خواہے بخوارے باید آمد ہر دو برادر مذکور مجبور بگشتن دیگران احوال برانینوال دیدہ مرضے خلف چاشنین را نمیدیدہ بامید پیش آمد و عوہیے طلب بگشتند و آصف الدولہ بنا بر مشورہ گذشتہ بتعین جمعی کمال کلیس وکی دیگر از رؤسائے انگلیشیہ را کہ در خدمت شجاع الدولہ حاضر بودند طلب و گفت کہ درنگ مناسبست و شبست از وی مبارکے شد الحال مرا برسد چاشنی پدر با بد نشاند سروران مرقوم محبت را مناسب ندانستہ لیماد نمودہ امر بتائے فرمودند او سبائے را از حد برود و عہدہ اداسے بطنے خیر در صورت پذیرفتن امرش نمود آندا دیدند کہ پسر کلان شجاع الدولہ ازین ہمسرہ بین است و حسب الارش استحقاق چاشنی پدر وارد از ما چہے رود بلکہ فائدہ ماند حالے شود دستا بر سر او بستہ اعیان و ارکان خاندان را احضار فرمودند تقاریر چیان و اسباب نوبت خانے نیز حسب الطلب او از انصافے شنایست جنازہ شجاع الدولہ بنقارہ خانہ رسید و اعیان و اشراف ملازمان نیز حاضر آمدند و خلف سعادتمند کہ گویا آرزو مسند این روز بود و شایستہ تمام بر مسند ایالت جلوس نمود و ہنوز مردم بے نام و نشان کہ با جنازہ پدرش ماندہ بودند انقراض از دین جسد او و شافقتہ بودند کہ صدائے تقاریر شادمانے از در میرزا آمانی بلند گردیدہ او بر مسند فرمان رواے متکبر گشتہ میر مرتضیٰ خان برادر زادہ مصطفوی خان را کہ بر سامان خانہ او در عہد صاحبزادگیش بود و خلعت نیاست کل وارد ہفت ہزار سے صاحب نوبت ساختہ واسے و مراتب نیز بخشیدہ بطلب قمار الدولہ و سر فراز گردانید و نقاسے پدر شل امیرج خلیفہ سیدے بشیر و غیر ہما از متوقعات خویش یاوس گردیدہ ہر کیے بلکہ خود افتاد و امیرج خان سیادہ حصول اسناد از حضور و شہید

مہارنے وفاق و اتحاد باجف خان بہادر رخصت گرفتہ روانہ شاہ جہاں آباد شدہ بدرقن خود غنیمت شمر و بعد سہل متے جمع الدولہ
 مع کل افواج از فیض آباد بکلیت عدم موافقت با مادر و جدہ خود بکلیت لگنہ شتافت بعد بیرون رفتن از شہر مادر خود را چنیم داد
 زرباے خزانہ پر فرستاد چاکر شجاع الدولہ و نوٹانہ را بنابر مشاہدہ و فادائیا ازین خود کرد و در ہنگام انقضاء و معالجمہ با انگلیشیان و دیگر
 ہمہ دست او سے سپرد و انواع کلمات ناخوش با سپرد مادر در میان آمدہ آخر بدادن زمرستہ بہ بشیر خان غفلت قبول نمودہ آصف الدولہ
 ظاہر ابلغ نجات کلمہ رویہ از مادر خود گرفتہ غافل خان غفلت از احوال مادر نوشتہ واد چون میرزا مانے چند نظر از تلنگرہ را بتقریب اختصاص
 دادہ در خدمت خود رسیدہ اششت و آئنا ہمہ وقت حاضر و چون سایہ در سپاہ او سے بودندا محال کہ با اختیار خود و مطلق اعلان کردید
 ہر یکہ ازان پادہ با سے ہند و را خطا بہا و متناصب و خدمات متعددہ در سالہ چندین حد سوار و پاکے با سے جبار وار دادہ
 اقتدار بسیار و کمال تقرب بخشیدہ و یکہ از انمارا حکومت میوڑہ داد و اما خود را گویا بدنام کرد و ایندیکہ از کماران پاکے خود را
 نیز در نمرہ بہمان مردم مشکک گردانیدہ را جہمہا خطاب داد و مجمع مقر با نش فرار از پوج وادانے نیستند بعد چندے بہ لکھنؤ رسیدہ
 را با نجات وقت کردید و پس از زمانے بطول آئادہ کہ منتہی حدود ملک اودہ و اتر پیدا است رفتہ در خیام و مسکوکٹ بسیار
 بنمود و در انجا ہر اور خود میز اسعاد طے راح سیدے بشیر جتے طلبہ داشت چون حاضر آمدند اول سیدے بشیر را اور دعو ارفع
 گردانیدہ فاعل ساخت بعد صبا سے چند کہ مردم تنہیہ اورا ہم بائی بکلیت خود ساختہ بود چندے از جماعہ داران را مٹنے اشارہ
 نمود کہ سیدے بشیر را گرفتہ میانہ سیدے بشیر سائے قبل زانو عام مردم ہر این ماجرا کے لگئی یافتہ با بعضی خلصا نش تیسہ بود
 کہ چہ کچھ فوٹہ مردم باور سیدہ میر بہادر طے سیدے از بجائے بارہ ویرینہ رفیق حبشہ مردم مستحق دریا کے احسان
 بیکان اولو و سیدے بشیر گفت کہ من تازندہ ام این مردم را بخود مشغول سے وارم و تو ہر قسم تو انے خود را ازین ملکہ بیرون کن
 و بعضی دیگر را کہ اعتماد سے بر آنا ہو و سفارش سیدے نمود کہ دریا از بغلیں فاصلہ دار و بز دے تا بمجرش رسیدہ بشیر را کہ او
 شام تک پروردہ او ہم بچہ و و بخت خان کہ آن طرف دریا ست باید رسانیدہ واسپ سوارے خود کہ تیار داشت بشیر را براسوار کردہ
 چند کس را ہمراہش داد و گفت تا پائے دارے بگرنہ درین عرصہ تا حدان رسیدند و بر خیمہ بشیر شور شے بر پاکشت وادورمین
 آشوب ہر رفتہ را ہر مقصد گرفت میر بہادر طے استقبال مخالفان نمودہ در صحن خیمہ بشیر با کمال دلاورے سدا راہ آئنا کردید
 وادورے و مردانگے دادہ تادم آخر کو شیدہ و تانصف ساعت گذشت کہ کسے داخل خیمہ خاص بشیر گشتہ بر احوال ادا لعل علیہ
 درین عرصہ ادا لعل راہ رفتہ قریب بساحل مراد سید و بچہ دور و دور و دریا نمودہ از حد و آصف الدولہ سالما بیرون رفت و در انجا
 میر بہادر طے شریعت شہادت نوشیدہ بشیر گزاران خان خامید بعد ازان جوینہ گان بشیر چند ایکہ جستند اثرے ازان آہوے سیادہ
 خوردہ یافتند پس آصف الدولہ میرزا سعاد طے را از علاقہ اختیار کار ملک روہیلہ کہ پدر ہر اسے او مقرر کردہ بود با و داشت
 صورت سنگہ را کہ او ہم از عہد پدر دیوانے سرکار ممتاز بود بران کار مقرر ساخت و اقتدار مختار الدولہ در نیابت بجائے رسید کہ
 از آصف الدولہ نامے پیش باندہ برادر کلان خود را کہ سید محمد خان نام داشت خطاب اقتدار الدولہ بہا و دہانیدہ نائب صوبہ اودہ
 گردانید و برادر و دے را کہ موز خان بود خطاب مزار الدولہ بہا و دہانیدہ نیابت صوبہ آلہ آباد بخشیدہ دہر کے از اقربا و احد قاسے
 خود را بمثلت زیادہ از ایاققت رسانیدہ جمیع ملازمان قدیم و جدید سرکار شجاع الدولہ و آصف الدولہ را ہم بنیابت و عہد تسلط
 متوسل خود گردانید و برادران و سبے اہمام خصوصاً ہر دو برادر حقیتے او اسباب امارت مہیا داشتند و کسے را محال فائدہ کاہام
 دم مخالفت تو اندزد

و کرمین شدن ستر ملین از کونسل کلکته براسه حاضر بودن در حضور آصف الدوله بطور زمان
پدرش شجاع الدوله و مغرول شدن در اندک زمان و معین شدن سسر جان بر ششوی بجای
اولسبی و خواش جرنل کلاورن و ظهور اکثر حوادث و فتن در آن دیار همیشه خالق لیل و نهار

هر حرکت شجاع الدوله و مغرول شدن او در گلاب باغ فیض آباد و گورز بهشتنگ بهادر ستر ملین را برای حاضر دناظر بودن و اوضاع
و اعمال آصف الدوله و ایضا بطور عمد پدرش مغرول کرده فرستاد زمانه سیر برور و ستر ملین گذشته بود که جرنل کلاورن و کونسل
نس و ستر زانگیس از طرف کپنی و پادشاه انگلیشه براسه استکشاف احوال گورز بهشتنگ بهادر در حلاوت جنگ مسلحانه را با
کونسل لندن و دار السلطنه انگلند ولایت قندهار انگلیشان در رسیدند و تقریبات چندی که ذکرش در وفردوم مفصل شد در ابتدا گورز
غالب آمده و علم انگلیشه هر جا که بود بروی توجیه و خواش اصحاب ثلثه مذکور و طایفه گورز و عماد الدوله و ستر بهشتنگ بهادر مغرول گشته
عمل دست نشان گورز و قوم مغرول شدند در همان ایام ستر ملین هم بعلت دست نشان گورز مغرول شده بکای او و خواش اصحاب
ثلثه و قوم و حمایت جرنل کلاورن سسر جان بر ششویستین شد چون جوان هوشیار بود آصف الدوله را مع عمل بر روی کار آورده او را
دانشه دست تصرف بدانی و ابله فریبی و دراز کرد و در حقیقت کارهای مملکت خود را به شجاع الدوله و مرجع مل و عقد امور و مختار کارهای سرکار
آصف الدوله و گشت مختار الدوله نائب مختار رفته رفته آصف الدوله و جمیع عمل و اتباع او سفارسی بی خود بوده اند چنانچه بعد چندی که کفر برادر
آن دریا تقریب شده و ذکرش انتشار اندک تاسه آید بهر باره ای این مشاهد نمود و روی خط اندک مذکور اوصاف آستانیانی نیست و رتوب انسانه
به تراز آنها هم آما خواهند بود به شایبه تکلف بهای چندی بوده اند بصورت انسان گویا در شان آنها نیست انهم کالانام مل هم از سیرت
القصد سسر جان بر ششوی مختار الدوله را بعضی کلمات خوش آید که باید حمایت در محلات و خلیفه ازان استقامت توان نمود و گفت برین
صراحت آورد که ملک بنارس و غیره ملایکه را به بلوند سکر کبیت و پنج کلمه رویه مالک را که و قریب هفتاد کلمه رویه داخل داشت
به کپنی به نام آن احمق ابله بهمان قدر خندان به فروغ خوشنود و مغرول گشته آصف الدوله را که کاره با ملک واریش
یست زبانه سسر جان بر ششوی خندان هم و امید گفته باشد رضای خفه ساخت و بلاتامل اسناد عطله آن ملک به کپنی نوشته
و او گورز بهشتنگ بهادر را که چه ازین مکرر کلمات بنارس همیشه مملکت مغرول کپنی گردید نهایت خوشنود گشت اما ازین حجت بخود
تائید براسه ملاقات شجاع الدوله آمد و ملک بلوند ظاهر با انواع تدبیرات از شجاع الدوله و درخواست و شجاع الدوله معاذیر و دلیله آورد
بنارس و غیره ملک بلوند را ندو جان بر ششوی بار بی گورز حکم قطعه از دریا دارد و این سهولت و آسانی ملک مذکور را گرفته همیشه ملک کپنی گریه
و محبور سواران انگلیشه ایجاد و بار باب کونسل ولایت نام علیه بهر ساند اندک کمر شد و چنان خوشش نیامد و مختار الدوله نادان با وجودین
تواضع نمایان براسه استفاد و حمایت خود هیچ گونه عدم و میان از بار باب کونسل کلکته گرفت اگر بخواست در چنین رعایت عظیمه نیامد
کارهای خود را از حضور کپنی و بار باب کونسل ولایت انگلیشه مستحکم میداد و کسی را محال آن نمی شد که بطرف انگلها تنه نماید یا به کپنی
چه رسد و اگر احیاناً گذشته می شد در انتقام و مکافات قتل او قیاسه بر پاسه شد بلکه ریاست آن ملک از او و شجاع الدوله و متعل
گشته با و لا مختار الدوله رسید لیکن چون دواثر فلکی متعینه استعمال امانه این دیار است هر که بامتیاز است رب النعم ایضا
می شود و با کسبیکه بیه کاران روزگار و نهایت و نا و هو شیاریه معاملات روسه واده هر کاره که بنایه می کنند
و آنچه باید بفرخ ازان و در ترمیر و نه القصد بنارس با توابع و لواحقش از مملکت خود به شجاع الدوله منتزاع گردیده همیشه بکار

عظیم آباد گردید و در محلات مائے وطنی صوبہ اردوہ و آلاہ آباد و تھڑ گڑھ و کوٹڑہ و اماندہ و غیرہ ملک روہیلہ خیر سبے رضا و اطلاع مستر
جہان برہٹشو بیچ امرے اضفائیت و آصف الدولہ کبر برای فارغ بانی و آسایش خود بہاگ بلندی رئیس الاشاد گفتن آغا
مناد کہ مستر جان برہٹشو برادر من و مالک و مختار کار باست ہر چہ فرماید ہمہ اطاعت نمایند و از افواج آراستہ پدروس و اران
برہٹشو آوردہ و آوردہ و ناطقین بودہ ادا خواہ آماندہ جنب اخراجات ہیوہ و خود عبث و بی فائدہ سے شرم و لغو را بطن قاصد
استیصال آمانا کی الحقیقتہ خود را بے پرواہی ساختن بود گشتہ درین دایچہ کو شین گرفت

ذکر جنگا بیند آصف الدولہ و نثار الدولہ را با نجیب پلٹن و متاع صل شدن فوج مذکور تقدیر کرکن

شجاع الدولہ مخور چار بیچ ہزار کس نجیبے سلس شاہ جہان آباد و اطراف دوجا سب راجع نمودہ سے تقریباً نزدیک روہیلہ مواجب
مقرر کرد و سید احمد نامے را بریاست آمانا معین نمودہ در تربیت آمانا بضابطہ پلٹنہاے انگلیشہ اہتمام فرمود ہر چند ہندو تہائی ایشان
فقیہہ و ادب و مادر شکک چاہکے و چالاکے را برحققتے داشت بلکہ چست تر از ان چہ درین جماعہ نجابوہ اندوہ پاس غلط
و ملامت اینان زیادہ از دیگران سے شد آصف الدولہ کہ از نقطہ پدروس و اران و در نظر بر انداختن آماندہ بے پرواہی ساختن
خود بود و آمانا کہ بطرت کاپے متین بودہ از بطیب چون رسیدہ در در تراز لشکر خود امر با قاصت نمودہ و فرمود کہ تو بہار را داخل
توپ خانہ نمایند آمانا بیضے ازان اطراف داخل توپ خانہ نمودہ یک طرف یا دو تانہ و خود داشتند بر اسے فرستادن آن ہر دو طرف
و بندہ تمام حکم نمود آمانا و شاد و مستند کہ ارادہ انون طلب و اختفات و بے آبروئے و تقریر انجماء منثور دارد و جواب دادہ اند کہ ہر گاہ
چنین حکم سے شود وجہ شہرہا کہ در سر کار باست غایت شود تا بندہ و تو بہا داخل کار خانہ و خانہ مائے کہ وہ آید بر آشفستہ
بختار الدولہ فرمان داد کہ اینا سر تا بے سے نمایند تا ریب و گوشال شان باید پیرداشت او عذر خواست کہ ملازمان سرکار
و جن بجانب دارند و ہر صاحب خود سے خواہند دیگر غرض نیست گفت اگر شہر سرشان نے روید ناچار من سیر دم او دیو
کہ ہر گاہ خود کا حد شود من استیفات غایم در عالم تو کہے نامناسب و موجب کمال آزر دگے و برہمے فیما بین خواہد بود
بغیر ذلت اطاعت فرمان نمودہ با فوج ملازم خود و تھینہ سرکار سوار شدہ بمقابلہ شافت آمانا چار یا آٹک میرا محمد مردہ و سردارے
نماشتند بازم صفوت آراستہ جنگیدند و کار بجائے رسیدہ بود کہ اگر انک اعانتے از جائے آمانا رسد نثار الدولہ را از پیش رو
ہر مانہ لیکن چون از حاکم بطرت مختار الدولہ بسیار بود و سامان بے پایاں بہار داشت ہمزوہ و خوب لائق و مقول و مجروح
شدن و امان سوافن کہ جماعہ کشیرے از طرفین را کہ اسے بیدلے ہدم گشتند شرف زنی قلیل چون مجروح و مایوس از نظر ہاتھے
ماندند ان زمان ہر سیکے راہ فلز پیش گرفتہ بطرفے فرید و خلقے بسیار از طرفین کہ ہم ملازم آصف الدولہ و زور یا زوش بودند
تا بود و تاہ گردید و آن اہل شادمان و خوشنور گشت اکثرے از ملازمان خصوص بعض خواجہ سرائیاں کہ شجاع الدولہ بی تیغ افواج
انگلیشہ آمانا با جرنل قمر دادہ ہمراہ ہر یکے شش ہفت پلٹن و چندین غرب توپ و اسباب و سامان آن مقرر و معین نمودہ بود و
صاحبزادہ ہننا قبال چہ ہر ذہ خیال سے چند در دل خود سے تراشیدند ازان جملہ نسبت خان خواجہ سرا کے کہ بسیار ممتہ علیہ
شجاع الدولہ و نے الحقیقتہ خانے از جہاںے بود با مختار الدولہ و دعوے ہمیشہ داشتہ سر با طاعت او فروغے آورد و لہذا کہ
تا پانچا ہر گاہ وے دادہ یوسائن و وسطا نقطہ نصیب سے یافت درین ضمن کیونہت کہ در تہا فرودہ از حد آہنیش نماز نمود
و آصف الدولہ نیز در بطن از مختار الدولہ بسبب اقتدار و خود رائے او واقعات با مستر جان برہٹشو آزرہ گشتہ در نظر بر انداختن

ادی بود بیست خواہہ سراغیہ مذکور کہ بجز بیست خواہہ سراغیہ آصف الدولہ بی بی رود خواست کہ بطوری قابل یافتہ کار مختار الدولہ را با تمام رساند
نے البجہ رضا سی آصف الدولہ دین خصوص حاصل نموده باطلایا میرزا سعادت علی ہم سازشی کرد کہ ہر گاہ من مختار الدولہ را تمام کنم شما
علی الفور با چند کسی کہ دارید سوار شدہ حاضر آئینین اورا کشتہ حضور آصف الدولہ خواہم رفت و رہمان کیسے کار او ہم با تمام رسانیدہ
شمارا برو سادہ ایالت خواہم نشانییدہ

ذکر انجام یافتن ایام عمر و دولت مختار الدولہ و بیست خواہہ سراغیہ ہم
و بدر رفتن میرزا سعادت علی در حد و نجف خان صحیح و سالم

چون مشورہ ہائے سر قوم العہد نصیم یافت بیست خواہہ سراغیہ از سر نو بجلد و تیز دیر نبائے آشتی با گذشتہ و محمود و موافقین
کا ذکر کہ دران در بار و رواج دارد در میان آوردہ دعوت مختار الدولہ نمود محمود انکار اذ دل روز تشریف آوردہ ہر دو وقت
لحاحم بخاندان خود و اوقات تمام روز شب بلو لب ہما بجا گیرانند و آفرشب بدولت خانہ خود سعادت نماید چون مرگ او
رسیدہ اوقات حیاتش منقضی گشتہ بود قبول نمود روز و موعود کہ پایاں زندگانیش بود بدر بار آمد و از آصف الدولہ رخصت گرفتہ
قاعدہ خانہ بیست گردید بیست تا آن زمان بعضی مخلصان خود را کہ اذان جملہ ہر دو خواہم زادہ میر قدرت اللہ برادران عہد زاد
بہر بلو لبسان میر باقر بود ندیکہ مراد علی و دیگرے لطف علی نام داشت برادر او خود آگے دادہ لقب مختار الدولہ برانکشت
چون مختار الدولہ بگذر امارت پدر خانہ بیست رسید بیست تاسر دروازہ استقبال نمودہ یکمال تواضع و فروتنی از سوارے
فرود آوردہ بجاییکہ براسے اوسندے گشردہ بودند آوردہ نشانیہ چون موسم تابستان بود در لنگہ اکثر ارباب استلاعت در ساکن
خود زمین را کندہ و تاختنا ساختہ بودند بیست ہم تہ خانہ تکلف در جاے خود آراستہ گویا براسے ہمین کار میادداشت چون
آفتاب بلند شد مختار الدولہ را تکلیف نمود کہ در خانہ پایاں نشستہ او با فقناے قصنا پذیرفتہ در آنجا رفت بیست بمرض رسانیدہ
کہ رخت در باراز بر کندہ بآرام و بے تکلف بنشیند و زندگانی مرغوبہ اش را ہم حاضر ساختہ اقداح بگذردش در آورہ و بھنے اناقر با
مختار الدولہ بحضور فقیرے گفت کہ در شراب کے قتال آمیختہ دادہ بودند اگر نہ کشتہ باز ہم مختار الدولہ سے مرو خلاصہ چون
قریب نصف روز گذشت ممتاز الدولہ بعضے از مصاحبان را ہم رخصت کردہ بتیہ خواب آخرت مستعد گردید چون از ہزار ہائش
کے مانند و خدمتکاران ہم با بجا آرام گرفتہ میراد علی و ہرادرش با و دوسرے و دیگر بختے بے خبر در خانہ در آمدہ وزیر تیغ
بے دروغ پیکرش را رینہ رینہ کہ فرند و بعضے از خدمتکارے حاضر بودند از خوف جان گرخت خبر بنجیدہ اش برو بیست خواہہ سراغیہ
خارج خود را تو بہا تیار کردہ با و دوسرے کنہی تیار و مستعد حضور آصف الدولہ و لا بد مستظمان الواب کچنے ہارایانک خلاصہ نصیم
آصف الدولہ را توقیف فرمودہ اورا تانگا کشتہ کہ بحضور روداد ہم در من سکر مسلح و بایران شمشیر کشیدہ آمدہ آداب مبارکباد
تقدیم رسانید کہ دشمن دے ثمت را حسب الامر کشیم آصف الدولہ بر جان خود ترمیدہ گفت شمشیر کشیدہ چہ آگے مگر اراہ
من دارے گفت چہ مجال کہ داعیہ نک حراسے راستہ باشم گفت شمشیر و در آن ابل گرفتہ شمشیر را دور انداخت چون
بے شمشیر ماند آصف الدولہ بر مرد حاضر اشارہ نمود تا بکشد حسب الامر داد ہم ہمان نفس سر روپے مختار الدولہ را گذاشت عمو
یا خالوے او کہ ہمیراے کلان شہرت داشت و اکثر و حضور آصف الدولہ سے بود بعد کشتہ شدن بیست در رسیدہ اورا
مقتول دیدہ و تیرہ گشتہ براسے حفظ او سے خود تیغ کشیدہ گفت اگر کسے مترض من بنا شد مرا ہم با کسے تو ترے نیست صفارہ

ہے خود سید گفت بیرون رکھی را تو کاری نیست او با ملک بنگ گفت کہ اگر او برو کسی با او متعرض نشود او ہم خوشم شمرده در رفت چون
 جراتی داشت کسی ہم با او دنیا و بخت میرزا سادات علی بجز داشتار گشتن شدن مختار الدولہ خود را اصلاح دیر اچ کر است بر اسب خود سوار گشت
 تا بنیاد گسیان کہ سالاران عمدہ لشکر بودہ اندر سیدہ تمام شدن بسنت خواجہ سرا شنید چون باین سیات برآمدہ بنام و انگشت نما شدہ بود
 دست پاچہ گردید کہ چکنہ نقد و راقصین بریزا مانے آصف الدولہ داشت نہیاری ماندن ناچار از گسیان استمداد نمود کہ اگر رفاقت
 کنے برادر نابر داشتہ کار از پیش سے بریم و ترا ملازمان در جہ اسلحہ خواہد بود گسیان جرات یافت چون میرزا سادات سطلے از
 نفرت گسیان یاس گردید اسب جلد گامے درخواست او باین سوار سے خود را کہ بے چل کر وہ رفتن متنا و نہایت سبک رفت
 جلد گام بود و تیار کردہ فرستاد میرزا سادات سطلے بر او سوار شدہ با فضل حسین خان کہ تا بقیل و مرے و مٹلش بود و مدد دے
 از رفتار رفت و بدون مزاحمت سالہ از حدود ممالک آصف الدولہ گذشتہ در حدود میرزا نجف خان رسیدہ و انفقار الدولہ
 نجف خان مبادرت شنیدہ بقدم نیاز مند سے استقبال نمودہ ملاقات فرمود و با احترام و عزت آوردہ در خانہ خود حاکمے واد
 و محالہت چند با سے شامش او مقرر کردہ چند روز سوار و پیادہ بر فاقہت او ملازم گردانیدہ اما در آمد و رفت و ملاقات نہایت پاس ادب
 مرے داشتہ آمدن میرزا سادات سطلے را نمائندہ خود کتر سے خواست اکثر خود رفتہ در نہایت فرستے و تواضع سلوک
 سے نمودہ اگر احياناً میرزا سے مرقوم نمائندہ اش سے رفت تا سر دروازہ استقبال نمودہ آوردہ بر سبب خود سے نشاند
 و خود بادب فرستے نشستہ

ذکر مقبور گشتن محبوب علی خان خواجہ سرا کہ از طرف شجاع الدولہ حاکم کوڑہ و اناوہ بود بہت کپتانان انگلیشی حسب الامر آصف الدولہ مجبوراً منتقل شود

سرواران عمدہ شجاع الدولہ بملاحظہ این حرکات و اوضاع خاطر پیشان و ہر یک بدگان گشتہ چارہ خود جستن آغاز نہادند اما چون
 در چندستان الحال نوکر سے غامدہ و سردار مقتدر سے ہم چنانکہ صاحب عزم و جرات و سپاہ سے دوست عالمے بہت
 باشد در قطر سے از اقطار پیدا نیست تا چارہ بپاشات سے گذرانیدند ازان حملہ محبوب سطلے خان خواجہ سرا سے کہ اندک ماہ جرات
 و غیرت و درویشا بہہ اطوار صاحب زارہ خود حیران بود کہ چکنہ اما فوج و اسباب شایستہ ہمراہ داشت سوار و پیادہ با سے
 برق انداز چھانے حمیت وہ دوازہ ہزار کس با او بود و در طرف کوڑہ و اناوہ کہ بعد و ممالک مرہٹہ انقبال دار و حسب الامر
 شجاع الدولہ کوڑہ و فمارت در کمال سطوت و اقتدار سے گذرانیدہ آصف الدولہ را استیصال افواج ہلہ سے او ہم در خاطر گذشتہ
 و اچہ آن نمودہ کا و بے در رفتن بیا نہ فضل کر دود و بعد و سے در حضور آمدہ حاضر باشد و نیز باین ارادہ سے پردہ
 سے خواست کہ اگر آصف الدولہ را وہ خود اہل کوڑہ آن زمان بنا چارے تنگ ملک حراسے بر خود گردانودہ و با افعالہ الدولہ
 نجف خان بجا رخصت کردہ و آصف الدولہ با ستر جان بر شش مشورہ امر نہ کوڑہ فوجے از ارباب انگلیشیہ بسر دار سے
 کپتانے چند باین کار مینمودہ تھے از اغیار روانہ نمود و سبب بر کنندن افواج لازم خود از پنج دین آئکہ چون آسایش
 دوست و روز و شب مشورہ با صاحبان خود بود و از ہر امر سے کہ غیر باز سے طفلانہ شش پنگ پرانے و مرغ جنگا نے
 و چو پڑ و اشال و لک باشند نہایت نفور و بیزار است سنے خواہ کہ سناختے لک آنے رجوع بکار ہای ریاست و سروری نماید و لکدار
 و اسپر سے چارہ نہ اندر و غیر از اشغال با امور عظیمہ و فکر بلخ و مصداحت بعد و ارکان کار گزار جو شیار و استماع جواب و سوال آہنا

ولمات و محبت باہر کے ازل زمان و تسلیم و وجوئے امتداد صفت الدولہ با آنکہ احوال انواع کفار و آلام بنا برہاست است اتمل
 مہر و کورہ برادر اگرچہ آنے ہم با شہنشاہیت دشوار و از جملہ متذرات بلکہ محلات است و انجلیشیان را سے دانند کہ وجودش سن سردار
 بے آزار و منتقم و افستہ را بنے باید او افسار سن ہرگز بخوانند بود و بہتر آنکہ زہم ملک دار سے بہت آہنا سپردہ فارغ البال بسر برم
 و اصحاب انجلیشید کہ نہایت فطن و ہوشیار از نے الحقیقت وجود جنین کے را لطیفہ ضمیمہ و نفست غیر مترقبہ شہرہ و نخوے ناخوش
 فخر است او را جمیع اصحاب او طلع الفغان داشتہ اند و کار سے با دو اتباع عزیز او اندازند بلکہ آفتہ رکاو و مصحابان مرغوب او را باید
 مہیا داشتہ راستہ و خوشنودش سے دارند و دیگر کل محالات مائے و کنگے و استغاش مع افواج و آراستن اسباب مسدوب
 و قطعہ اختیار خود داشتہ پردہ نام از ملک ملک و فوج و خزائن و جمیع کار خانجات و اسباب و آلات محروب خود اند حسن
 اتفاق آنکہ طرفین ہمدگر را منتقم سے شمارند اما خانہ شجاع الدولہ و گریا و کار امارا سے عظام و دین ایام فاحم مقام سلاطین ہند و خانہ بیگ
 مردم و عمدہ و عمدہ زاد ہائے این مملکت و سیہ بود سکن و ادا سے بعض ارازل و پوچ کر معاجبت آصف الدولہ و از نہ ماندہ اثر سے
 از ان بزرگواران بلکہ اقربا و خویشان شجاع الدولہ و صفہ جنگ و برہان الملک پیدا نیست جائیکہ محبت سے ہزار سوار جبار و پنجہ
 شصت ہزار پیادہ برن انداز چاہک دست و ہزاران عمدہ ہائے با نام و نشان بودہ اند و تاجرو و صناعان ہر پیشہ در کمان رفتہ
 بے وسواس و اندیشہ بسر سے بردن لشکر و دہسہر سے با سواد اعظم شاہ جہان آباد و مور سے ان داشت احوال شل وہ ویران
 و مغلو کے چند خستہ و حیران و پریشان افتادہ اند و عمدہ و دیگر رفاه و جاہ دار نہ پیادہ ہائے کبیرے چند اند کہ در غیر این زمان نوکرا
 و دوسر و پیہر سہر نامہ فخر و اعتبار شان بود یا فیلیانان و اقربا سے آہنا و کماران و انفار و فخر و اباوے و ابابعدار القصہ
 کپتانان مذکور با سہ چار ملٹن بیہار رفتن طرف و دیگر شل سافران کہ از ان راہ گذر نہ متصل ہمسک محبوب سلع خان رسیدہ تصاعد
 ملاقات باو شد نہ ازین مضائقہ مگر وہ ملاقات بنو با ہمدگر وید و باز وید مل آورہ معلوم نیست بچہ تقریب بنا سے در دو یا باو سے
 گذشتہ آچون محبوب سلع خان داخل دارالحکومت خود گشت و فوج و توپ خانہ را بیر و ن شہر در مسک گذاشت لہو سہلہ روز
 کپتانان فوج خود را آخر شب و رکمال اخفا آراستہ تو بہار ایضا ملہ جنگ درست داشتہ از جائیکہ لشکر داشتہ کہ چیدہ اول
 صبح صادق بر سر مسک محبوب سلع خان رسیدند مردم آنجا کہ خبر از جائے و کار سے نہ داشتہ کے برائے قضاے حاجت رفتہ و گھا
 و مرغوب فخلت فخرتہ مگر عمدہ و سے از تھکہ ہائے ستر سے کہ عبارت از پاسبانان بیدار و تیار اند بجل سے خود استادہ بودند
 ایضا ملکہ کہ دارند استفسار و مزاحمت نمودند افواج انجلیشہ اطاعت نکردہ متصل بہ پلہ شلک رسیدہ استاد و بعضی از سرداران
 در میان مسک آمدہ گفت کہ با طرے سے رویم از میان لشکر راہ آنجا غیر ازین نیست خواہیم گذشت مردم لشکر مخالفت نمودند
 وینا شنیدہ ہر فاش پیش آمدند مردم لشکر محبوب سلع خان کہ تیار نبودند بجزر ویک شلک جماعہ سپاہی و مجروح و باقی مانگان
 ششوش گشتہ را گریز پیش گرفتند و توپ و ہند و با سبب آن بعبط سرکار در آمدہ با سبب پاسبانان بشارت نچہ ہائے لشکر
 رفت محبوب سلع خان این ماجرا شنیدہ بکار خود در ماند چون عند الملاقاہ عمدہ پیانہ شدہ بود بعضی از کپتانان مذکور خست
 گرفتہ مع اسباب خود بجزرت آصف الدولہ رسیدہ او کہ ہمین صورت سے خواست بہر رسیدن شمول عواطف نمودہ و جبے
 برائے او مین داشت و لطافت سلع خان خواجہ سر سے کہ او ہم با صلاح کیران بلکہ ملک یک بر گریہ بود کہ عبارت
 از چار پنج ملٹن است و سہ ملٹن ہمارا داشت ہمیشہ پردہ این حالات قاصد رستگاری خود گشتہ را سے برائے ہر دشمن
 سے جست چون ہمیشہ معمود بود کہ فوج سے از سر کار شجاع الدولہ در حضور پادشاہ باشد و ششے ہما سے این کار تجویز شد

اور میں راہنیت شروع کار سازیمیا ہر دم دادہ نصیحتیں آجنگر گشت و بخت پادشاہ رفتہ بامیر نرائنج خان ذوالفقار الدولہ دیکر اعیان
آجی ساختہ الی الامان کہ واسطہ نو دینج بھرے ازمانہ و از دہم است بسبر برون درانجا منتقم سے فائدہ و ہمداران ایام برادران
نخستہ الدولہ کہ رکال اقتدار بود نہ بسبب بچ کا لگیا مصدر مارے مگر دیہہ معیشہ شد و اموال و اسباب آہناح اموال مختار الدولہ بشبیط
سرکار دہ آدو برادران اوس بعض ملازمان و اقباش بانواع شد اند قیلا بودہ آخر الامر سرکار سے یافتہ و برائے پختہ الدولہ
و دختر او زلش کرا زنبے اعلم او بود جاگیر یک لک روپیہ سالیانہ تقریاً فتنہ ہنور رسید محمد خان و سید معزز خان اسیر دام چلا بود و نہ فقیر
بجسب تقدیر وارد لکھنؤ گردید و دران ایام آصف الدولہ کل اتباع و مسطر جان بر شش و غیرہ اصحاب انگلیشیہ ہمہ در انجا اقامت
داشتند غیر از نواب بیگم زن ذریعہ مالک صغیر جنگ بنت برہان الملک مادر شجاع الدولہ و بیو بیگم زن شجاع الدولہ و دختر موت الدولہ
محمد اسحق خان سہارن پور کہ بنا بر عدم موافقت با پسرو نمیر و الفت و انس فیض آباد و بیوت آجنگر ساختہ و آراستہ شجاع الدولہ
اندازان مکان نجیبہ در ساکن خود اقامت داشتند

ذکر درو و مسودین اوراق درجلہ لکھنؤ و فیض آباد و بحسب اتفاق

مخفی عنیکر تولد فقیر مسکن آباد اجداد پرے و دورے وارا خلافت شاہ جہان آباد است اجداد پرے این بے تقدیر سادت
نبے حسن از اولاد ابراہیم لقب بلبلہا بر اندوین ابراہیم از اولاد سادات کرام و عظام سنت طاہرہ است یکے از اجساد
فقیر بعد انتقال از مدینہ طیبہ در مسجد مقدس رضوی سے مشرفہ اسلام سکنت اختیار نمود از ان باز متوطن آجی بود ملکی ہم از ان
سکان ملائیکہ آشتیان وارد ہندوستان گردیدہ و روئے و بعد در شاہ جہان آباد توطن ورزیدہ و اجداد مارے فقیر سادات
موسوی اولاد امام زادہ عالی مقدس رسید احمد بن موسی بن جعفر علیہما السلام مشہور بحضرت شاہ چراغ و متوطن در ملک
شیراز اندر مار فاضل الانوارش در شیراز نہایت معروف و مطاف و حاجت روا کے اصناف خلاق است و کرامت بسیار
و خرق عادت بے شمار انان آستان ملائیکہ پاسان کبریات و مرات پیرائے ظہور یافتہ و سے یاب چنانچہ نور باران
آن رواق بن اتفاق از نہایت اشتہار از انفا و اطہار سے نیازاست جد مارے فقیر سید زین العابدین عسکر زادہ
مہابت جنگ بود بعد انتقال آن مرحوم والدہ اویسہ جدہ ما در فقیر مہابت جنگ حسب الوہیت مرحوم مرحوم عیسیٰ در کتہ
والدہ فقیر نورہ ازین کار فراغ خاطر حاصل نمود چون سید مرحوم مذکور پس از کشتن اعلیٰ شاہ ترک نور کے منودہ
با دام الحیدرہ مترے بود بعد کتہ اسے والدہ تا ہفت سال دیگر بہر صورت گذشت درین ضمن تولد فقیر در سال چہلم از مادہ و از ان
بہرے درجلہ شاہ جہان آباد رو سے داد پس از دو سال دیگر برادر دوسے فقیر سید علی تھے نیز پابہرے ہستے ملا و فقیر
در سال نیم از عمر سبک خرام و برابر مرحوم سہ سال بود کہ عرت زور آور دہ والدہ جمیع اولاد پس خود رات ہر دو باد ہمارہ
گرفتہ و خانہ لکے رافروختہ از شاہ آباد برآمد و خود را در مرشد آباد بنگالہ کہ مہابت جنگ بر فاق شجاع الدولہ ناظم صوبہ مذکورہ
ہما بجا اقامت داشت رسانید و اولاد پس خود را بہرست برادر زادہ خود مہابت جنگ سپرد بعد چند روز مہابت جنگ بیاویکے
اقبال نظامت صوبہ عظیم آباد یافت والدہ مرحوم بر فاق او درجلہ مذکورہ رسیدہ و توطن گزیدان زمان اسے آلاں
کہ سال نو و نیم از انچہ و از دہم ہجرت است درین مکان از دہا سے یکام و آرام و بودت و اقسام نگہداشتہ بیوت مملوک و
مملات مملوک و انفا فقیر قسمت کرد و ظاہر بسبب غفران پناہ مہابت جنگ میسر آمدہ و ربیعہ تصرف و اوقات در گذشت

در سنہ ہشتاد و ہشتم از مائت و دوازدہم ہجری بنوی قیصر بسبب عمنان عاملہ زمین دار سے کر مہون احسان بندہ از سالہا بود و از او امید
 خضع و تلمیسات نہا شتم خسارہ بلیغ چنجاہ شصت ہزار روپیہ کشیدہ اسباب خانہ وزیر و نفوذ ہر را فردختہ دے و یکمہ از روپیہ
 مسودے از مامین قرض گرفتہ از عمدہ عمنان برآمد و از دست تقاضایان خصوص عملہ نظامت کرے موجب کجس مطلقہ آرزوہ
 خاطر گشتہ در مقام معاودات بود نہ ہائے یافت و حاصل التماکہ وجہ عاشر مخمر بہمان بود و جاہ اداد اسے قرض تقریر یافتہ
 حوالہ مامین شد و اسے براسے عاشر تحصیل وجوہ آن ہر چند اقل قلیل باشد از بیچ سود نظر نہوتا آنکہ مہداسے عالی قدر سراسر
 احسان امیر اللہ دجل کل ڈر ہزار و پنج ہنگ کہ در زمراہ انگلیشیان بلکہ در نواح انسان درین جزو زمان مثل او براسے تعینہ
 نے الحقیقہ براسے جمیع آشیان بلکہ کل بندیان دیگر سے معلوم دشو و نیست بقلعہ دار سے چنڈا کہ از طلوع متینہ مشورہ متصل
 بنبارہی ہلہب دریائے گنگا واقع است از کلکتہ مامور گشتہ بنظیم آباد رسید چون با فقیر از سابق رابطہ معرفت داشتائے داشت
 بملاقا شرفتم احوال فقیر دیدہ و شنیدہ نہایت تاسف نمود و فرمود کہ چون در دنیا الحال کار سے نہادید ہمراہ من بیایند انچہ میسر شود
 باتفاق خواہیم خورد و بندہ تکلیف آن شفیق از الطاف خفیہ از دے شمرہ ہمراہ پیش گزیدہ و در زکے چند ہجرت فتن اوراہی گشتہ
 بقصبہ چنڈا رسید داخل آنجا بقدر مصارت ضروریہ اش ہم بنودا مقیر را در کار ہائے مالے آنجا مختار ساختہ نہایت رافت
 و عنایت بذول حال بندہ داشت تہا زکے خانہ کر لیاقت اقامت فقیر تہ اہل و عیال داشتہ باشد از سرکار خود آراستہ
 داد و بجزہ سوار سے خاص خود کہ بمشاہ خانہ وسیع شکلی بود بنظیم آباد فرستادہ و زاد لائق دادہ عیال مرا طلبید و صد روپیہ
 نقدہ در ہر ماہ بنام اطفال مقرر فرمود و شمع کا فور سے وغیرہ ما محتاج را بنما نسامان خود فرمان داد کہ انچہ مراد رکارد باشد
 بلا پش رسائیدہ باشد با این حال کمال احترام در ملاقات و دلجوئے ہمہ اوقات نمودہ فقیر را خوشنودے داشت چون
 سیدہ انت کہ داخل قلعہ دار سے بمبار فتن دفاعے کند و شنید کہ افواج آصف الدولہ کہ بداب انگلیشے مودب است سردایک
 از عمدہ تربیت و خبر گیرے آن و آراستن اسباب حردیکہ مناسب فوج مذکور باشد برآید نہاد و حسن قرار یافتہ کہ کرنے
 از فتنہ انگلیشیان برہنے آصف اللہ دجل برین کار میں شود و جنرل مذکور را کہ دران وقت کرنل بود و بنما تگڑ گشت کہ اگر ان کار
 بنام او مقرر شود مناسب است دفاعے از قائدہ طرفین نخواہد بود لیکن چون با مسٹر جان پرشو آشتا بنود و خود اہلار خواہش
 این کار لائق گئے داشت با فقیر درین خصوص استشارہ نمود فقیر گفت کہ خط سپارش فقیر بنام انگلیشے کہ او یا شتا آشتا
 باشد نوشتہ باید وادماندہ و تقریب تحصیل کار ہائے خود را بنما ر دو و لو بساطت انگلیش کتب الیہ با مسٹر پرشو ملاقات
 نمودہ تقریب این امر با حسن وجوہ بدون اہلار درخواست شماناید باشد کہ حسب خواہش سلسے میسر آید پسندیدہ فقیر را رخص
 نمود فقیر اہل و عیال و اکثر رفقار ہا بنما گذاشتہ با خود دے از ہر اہان از قصبہ چنڈا کوچیدہ عازم فیض آباد و کلمہ گور وید چون
 بلدہ چنڈا دورہ واقع است عبور فقیر ببلدہ مذکورہ اتفاق افتاد و صیت فضائل و بزرگواری سے برگزیدہ حضرت باری الیہ السلام
 البرے علیہ السلام بالبحرے مولانا محمد انور سے روح اللہ و حماد از دہتا سامدہ از وزا بن بے نصاحت سعادت اندو زو بود و فقیر
 چنڈا تمیزہ سیدیہ آن سید سید مولو سے ظفر علی آید اللہ تعالیٰ بلفظ آننے و ابلجہ بقریبے وارد و فقیر در خدمت استغفیر
 بود و حماد آن بزرگ والد و زمان از زبان او بہ سبط بیان شنیدہ آرزو مند ملاقات آن صاحب مقامات و سعادت گردید
 بنقد مش رسید و دو ساعت کامل بشرت حضور او مشرف گردید و حسن بیان ش را کہ محلیہ ان تفصیل فضائل او بود و بگوشت خود
 شنیدہ بملا تہب زیادہ تر از انچہ سے شنیدہ بنظیم خود دید چون ذکرش درین کتاب بطریق تحریر و احباب خود فقیر بنما احوال

آن نخستہ فصاحت و بیان قلم دادہ بعد ازین شرح احوال این مفسر سعادت اثر خواہند بود

ذکر مجلس از اوصاف عنوان صحیفہ حق گزینے دیباچہ کتاب راستے و راست بینے مجموعہ فضل و دانشورے مولانا محمد عسکرے روح اللہ و رحمۃ واصل الینا فتوحہ

از مسادات کرام و ایمان ذوے الاحترام شہر جو پور است نظم بود آن سیر ستودہ فصاحت و راسخ اعظم عقل و الفہام کرده از علم خویش اخذ کتاب نہ علمے العکس ان ذاک بباب نہ شطش راز دار علم و حکم نہ در اشارات او شفا مدغم نہ طلعت او مطالعہ النوار نہ متغیر و غوامض اسرار نہ در جامعیت انواع علوم و اصناف فنون و جید اعصار و در حسن بیان و طلاقت لسان فرید و دار مددہ الامر با فادہ و ناقضہ علوم اشتغال داشت و بہ تعلیل از وجہ مباحث قناعت و در زیدہ بہت بر زیادہ طلبی نگاشت و ہر چیز کہ تحصیل اکثرے از کتب شدہ اول بطوریکہ معمول و متعارف بین الناس است نکر دہ اما بید کار طبیعت و صفائے فرحت و شدت غیرت عدم فہم مطلب یا ستودہ او را کہ سننے نفیضہ و موادے بیات ترکیبے مطالعہ کتب نمودہ در جمیع فنون مقبول و منقول و قروی و اصول بہ تجسسے تمام دقتے ملاکلام ہجر سائیدہ مفعولات و مشکلات ہر فن را بہ نحوے برصغیر تعریضے نگاشت کہ تشکیک ایچ مشکاک را در ان مدخلیتے نے گذاشت طلبہ علوم و ارباب استمداد از ہر ذیادہ و در نزدیک بخدمتش رسیدہ استفادہ میکردند و حافظ نگار من کہ بکتاب زلفت و خط نہ نوشت بہ ہمزہ مسئلہ آموز صد مدرس شدہ از علوم رسے در گذشتہ تقلد و ارباب عادات و رسوم بنود شیعہ اش بجز دشتے و پیشاش خود شکے بود و نہ خود فر و شے حافظ غلام بہت آنم کہ زیر چرخ کبود زہر چہ رنگ تلقین پذیر و آزاد است نہ استغنائش بیدریس کہ بہترین اشتغال ظاہریہ و خوشترین وسیلہ ستر احوال باطنیہ است حجت الطاعت امر شدش بود و بس شیخ بہمانے حدیث علم رسے در غریبات نہ براسے و خج چشم بر سپندہ است بطور آن گچانہ با طور افضلانے این زمانہ ناما نمود لا حد دل من از ہمہ زبان ترا گرفتار است نہ خراب طو توام در حسن بسیار است نہ اظهار فضل را از جملہ رویتے الیکاشت و ہر حسنہ را کہ باعث عجب و تحوت گردد بہ ترازیہ سے پنداشت خوش فہمے حسن عبادات را بر حق نیسان زدن نہ زشتے اعمال را لوح و قلم داشتن نہ با فضول نا آشتا و از سموت و ریائے یہ را گاہے بزر بانش عیب کسے با منقصتے چہ مراحتہ و چہ تہریفنا و کنا تہ تر فتنہ اگر کسے بر خضرتش باین قسم سخن آغاز کردے از ست خلق کہ داشت ہر سخا مخ نکر و کبل بل عیوگہ برا و گرانینا مدے بحدیثے دیگر بیوستے خلقا نے خوش خلق چو مشک چینی از علم نہ پر مغر چو جوی ہندے از علم نہ روزے حکایتے گزینو از حسن تقریر و استے فرود کمر ابا شیخ صدر رجاں عرف میان انگون کہ اقا عالم مدرسین و فضلای وقت خودش بود و در فن معقولات و مناظرہ دستے تمام داشت اما بجا بر اتلا بہ بلکہ تقلید در قید تعصب بودہ راہ لطافت سے پیو دہ اخلاصے بود و ایشان را نیز نظر شفقت برین زیادہ از اندازہ روزے در خانہ ایشان نشستہ بودم و کتاب فواجح سیر حسین میبڑے علیہ السلام در دست داشتیم چون تشیع من خاطر نشان شان بود مرا مخاطب ساختہ گفتند کہ بیایید ما و شما مناظرہ کنیم تا معلوم شود کہ مذہب سنے حق است یا مذہب شیعیہ اما بجا کہ ایشان در علم و فضل و ہمہ درس و سال از من فہزون تر بود نہ کمال ادب عرض داشتیم کہ ما چہ یاد را کہ با شما مقابلہ علیم و از راہ مناظرہ پیش آیم باز ہمان سخن آغاز کردہ بدستور عرض خواستیم باز ہمان نوع گفتند و مبالغہ و ابرام از حد بردم و ملاج شدہ گفتیم ہر چند اشغال مارا با اشغال شما مناظرہ کردن سودا بہت

لیکن بنا بر طاعت امر تا چارم پس سے گویم کہ اثبات حقیقت احد الغریقین از آیات کلام اللہ و احادیث حضرت رسالت چاہی کہ اول اجمال و وجود است و ثانی احتمال و وضع و اختراع و تاویل و ادغام سے از خصوصیت نیست و مدارقسن و قشج برین است کہ افضل الناس بعد نبی البکر بن ابی قحافہ بن ابی طالب بن ابی طالب طے و افضل رالایہ است از ماہ الفضل و الاثنی و رابہ الفضل کیم یا قطع النظر از آیات الہیہ و احادیث نبویہ تا افضلیت ہر کہ افضل باشد آشکار و پید اگر دو و پس سوال سے کہ کم کہ در عالم بسیار چیز ہا نسبت از صفات و عادات و صناعات مختلفہ نسبتہ درخت و شرافت کہ ام یکے از بہا ماہ الفضل و اشرف تواند بود و تا مل انک در جواب گفتند کہ صفت علم اشرف واسطے و افضل واجبے است گفتیم در واقع چنان است کہ صفت علم افضل و بہترین صفات است و کسے انکار آن نتواند کرد اما علوم ہم مختلف است و بحسب معلومات و موضوعات متفاوت و درخت و شرافت کہ ام علم بہترین علوم تواند شد تا مل دانے کہ وہ گفتند کہ معرفہ اللہ و علم بحقائق اللہ گفتیم کہ از طے بن ابی طالب چہین قطب در سائل و اقوال در معرفت و وجہ و صفات بارے جل شانہ کہ اکثر سے از اسنانہ نظر شریف رسیدہ باشد منقول است جاز از ابو بکر بن ابی قحافہ ہم اگر چیز سے درین باب منقول باشد ارشاد شود تا بنیما عواد کہ وہ آید پس کہ این سخن شنیدند سزایب تفکر فرو برد و بعد از دیر سے قلعہ کنان سر برداشتہ و دست بر زانو زدہ خوانندہ المعز من درک الادراک این قول ابو بکر بن ابی قحافہ است و متاسف شدہ گفتند چیف کہ تا این مدت درین مجالست و ضلالت ماندیم و از حقیقت کار آنگاہ بخشیم الحمد للہ کہ بدوست محبت شما ہیست یا فہیم واللہ بوالہادے یکدو سما کہ از سنج طبع آن سید و الا مقام است بطریق تبرک ثبت افتاد یا سم طے تا در قتل کفی شافتمہ ام ؟ از طے جز طے نیافتہ ام ؟ یا سم کامل جبکہ سوز و گویہ جفا نیست ؟ سرودر دل اندام یونانیست ؟ یا سم شہاب خان گل شبنم زدہ شرمندہ از ان کلمہ است ؟ شہ خوبان عرش آب بردے ہر است ؟ عمر شریفش از ہفتاد و تہا و زو بود و در سنہ یکہزار و یکصد و نو و ہجڑے عالم جادو دانے رحلت فرمود و اللہ بفضیحہ تاریخ وفات اوست

حشرہ اللہ مع آیاتہ الکرام علیہم الصلوٰۃ والسلام

رجوع بذر سفر سعادت اثر کہ بوسیلہ آن ازین سید عالیشان سعادت اندوز ملاقات ظاہر شد

بندہ در کشور سیدہ و پاسطہ بر شتو ملاقات کردہ نبوے کہ مناسب دیدن گوز خوبے کرنل دریا دل نمودہ لیاقت این کار و ذات ستودہ آبانش براو حالے کردنے دائم ادایا صفت الدولہ ظاہر کردہ بکوشن کلکتہ نویسیا بندہ یا بسے و تجویز دیگر سے از صاحبان کارندہ کو بکرنل مرحوم مین شد چون تجویز این کار بنام او در کوشن پذیرائے و حکم بکرنل گاڈرڈا صدر ایالت سٹرجان بر شتو فقیر را برین خبر آگے و ادو فیہ خوش شود و شد و بزودے از کشتو سعادت نمودہ پیش از در و خود خطے متضمن این خبر بکرنل نوشتہ فرستاد اما اورا قبل از در و خطا حق حکم کوشن رسیدہ آگے دست داد و متعجبانے شفقے کہ براحوال فقیر داشت ششے لازم خود را یا ہر کار یا ہر سوار سے و کشتیا بنا بر گل اسباب براسے آوردن عیال بندہ و چنایڈ گذارشتہ و تاکید بسیار تا نہانو نو و از راہ شکستہ برداک روانہ کشتو گویہ خطے متضمن این احوال و اخبار کو چ خود نوشتہ معھوب ملاز سے چالاک براسے خاکسار فرستاد تا در راہ ہر جا بر خود بود بد فقیر قریب بچو نیور خط و خبر یافتہ عیال را ہمراہ گرفتہ باز بکشتو برگشت و ترسب بدہ آہ غبار بود درین عرصہ چارہ ماہ کہ عبارت از یک سال و رواہ ہست و بندہ در ان مدت با آن عزیز قدر شناس جواد در ان بلا بود

رعایت مبلغ وہ ہزار روپیہ نقد با فقیر خود کمال تواضع و فروتنی در ملاقات و تسلیمہ و دلجوئی فقیر سے نمود و در دار و مدار غفلت بندہ بنود
لیکن نقش اور آغا در دست نہ نشست مسٹر ملین کہ بعد مسٹر پرشوٹو بجایا مقرر گشت و کرنل مذکور امید اتفاق و اتحاد از دو بسیار مشت
بجسب اتفاق کرنل ملاوتی کہ از مسٹر ملین بود پہل نیا مد صحبت نیما بین ہدیہ گہ نہایت ناچاق شد بندہ مرا بترا بیان احوال صحبت
این ہر دور یافتہ با جبار مرخص گشتہ بتعلیم آباد آمد

ذکر معاودت ایرج خان از نواح شاہ جہان آباد و تفویض نیابت آصف الدولہ بادونی بحکم نظام
یافتن خانہ آصف الدولہ و بدو نمودن ایرج خان جہان فاسی را در اندک زمان و بہر مسہ
آمدن حیدر بیگ خان کابلی و حسن رضا خان و معزول شدن مسٹر جان پرشوٹو و آمدن مسٹر ملین بجای او

فقیر اول کہ بکلمتوسید معلوم شد کہ قبل از درو دین اقل الانام بعد مقتول شدن مختار الدولہ چون کسے لاف نیابت دران قدر کم
بے حد و حصر و نظر بنویز و رت رجوع با ایرج خان کہ ذکر بر رفتن او بعد انتقال شجاع الدولہ بیاض جواب و سوال حضور رقم شد
لازم افراد آصف الدولہ را تا کہ استوار و دلاست متعین طلب بنام او تاجیکہ بسیار نگاشت چون او را بر عمد و قول صاحب زادہ
اعتماد سے بنود از مسٹر جان پرشوٹو کہ دران اداں دار علیہ ملک وزیر بود استہامی خط طلب متعین نمود و پیمان حفظ آبرو و جان دیگر
اموری کہ خاطر نشان داشت بنودہ نوشت کہ تا عنایت نامہ ساسے نہ بندہ آمدن نمی تواند چون نوشتہ مسٹر جان پرشوٹو حل طلب
اور رسیدہ کا حد لکنو کہ دیدہ بود و در تبصیر نیابت و اختیار در مجمع معاملات سرافراز و نہایت غفلت فاخرہ و ذیل و پانگہ جبار دار
و نوبت و دیگر مراتب امارت ممتاز گشت تا باریک با اتباع و اقارب مختار الدولہ سرگراںی و فکر تدارک برہے و اجترے اوقات درایت
و حکمرانی او داشت سید محمد خان و سید غفر خان ہر دو برادر مختار الدولہ و نصفیہ محمدان اینارامور و عتاب ساختہ دستے متد
مقیمہ نگذاشت و انواع تہذیب و تعزیمات ہرچہ نامنودہ ہرچہ توانست از دست شان کشیدہ گرفت فقیر ہم پاس سیادت و از آن
خاندان مختار الدولہ شنبہ از سادات لطیفادہیے اعمام این کمترین خلق خدایو کوششے براے آہنا نمود و اما چندان سودے
بنود بود محل الام و شاہدہ انتقام ایام دولت ہر کس رہائے یافت و کمر روپیہ سالیانہ براے سپر مختار الدولہ مقرر گشتہ و اما
جاگیر بقدر محاسن یافت و ہر دو برادر آن مقتول گاہ گاہ باریاب کورنش آصف الدولہ سے شدند و اکثر در خلوت و از دور کزین
محمد خان ہمشیرہ زادہ مصطفوے خان کہ عمر زادہ مختار الدولہ و در زمان اقتدار شش عروجے داشت با فقیر از غلیظ آباد
کہ ہنگام دولت حالے جاہ و اربلہ مذکورہ گشتہ تا بعد مہاراجہ شتاب را سے عامل و متہد پر گشتہ سائوہ و پلایا بود نہایت
آشنائے داشت درین وقت کہ فقیر بفرقت برنل گاڈر و دار آغا شہد در دستے و اخلاط کشاہ آمد و رفت بسیار
سے نمود و دست و پائے میزد کہ بجا ہے و مرتبہ برسد از نہایت و سبے شہورے برادران مختار الدولہ و خواہ سراے مختار خانہ
پیشش واصل با تقصائے تقدیر قائمہ بران حرب نشد فقیر ملاقات آصف الدولہ و آمد و رفت مکرر بدولت خانہ او و از آن
صحبت در خلوت و غیر خلوت میسر آمدہ و ظاہرا ز شہور بے بہرہ بنود و مطابق مضمون شعر مثنوے حضرت مولوے
رحمہ اللہ حقے سے نمود مثنوے چشم باز و گوش باز و این نہ کاہ فیروہام از چشم بندے خاہ نہایت بجمبت ارادوں
و بواج مائل دارگا حیاء دران زمرہ نیکیے ہم بود و پانچے منشی از اس ارادوں ہم ناول و غیر از لہو و لہو و عیش و طرب بکار و گہ
رفیقہ نثار و از کباب علیے کمر دم او آبان سہم سے خانیہ و داد خا عیش اثرے ازان عمل ظاہر نیست بلکہ پر بیگانہ میناید

کما سجد به برق انداز سے و تیر اندازی تبر غیب بمان اردو لباسه مقرب برای استر خدای خاطر آئینار بختی می نماید و هر روز از صبح تا نصف روز از باغی بباغ دیگر یا از محرابی به محرابی یا تماشای فیضی و لیدر و دوسر روز فیض چنگا بندن و غیر از این اعمال یا اشغال و کمال حال هیچ کار اشتغال ندر او در زمان حیات و اقتدار رفتار دلدل سالار جنگ و ختر می راز تبات خود با سپهرش با سپهرش آمد منسوب نموده بود و گذشته شش انکار آن نسبت داشت آصف الدوله سائده بسیار درین کار فزوده سالار جنگ را باین امر اصرار می ساخت و خود قصد می این شادی گشته بخوبی انجام داد و باین عمل هم نهایت رغبت دارد و در خانه متوسلان او هر جا شادی شود طرف می را گرفته و بطرف ثنائی از علمه و اتباع کس را که اهلش و امنست مقرر نموده شعبه بسیار امر نه گور را با انصرام می رساند یکبار در زمان ورود و غیر هم بخانه قائم خان فوجدار فیض خان حاضر شد و همتی شاد دے خانه او بود

ذکر امام بخش غلام محمد بدینجام و اقتدار آن سفلہ ابریح باقتضای دور فلک و دن پرور
 یکی از غلام بچه های کس امام بخش نام که نهایت شتاق و بد افتاز و انجام بود در زمان صاحبزادگی آصف الدوله و حیات پدرش از آقا کس خود که غنچه تاج آصف الدوله رسید و نهایت مقرب گردید شجاع الدوله بر سر و او آگس یافت و متعقید و مسلسل شد و بعد مدت شتاعت آخر تقارن زمان بر آورده اخراج نمود او خفته در نواح پر گننه ثانده می بود و غیر اقامت خود با آصف الدوله می نمود بجزر انتقال شجاع الدوله آصف الدوله پر دانه طلب او تکیه فرستاده او را طبعید و درین اوقات که فقیر وار گذشته از زمان مرگ تقارن الدوله و بنسبت یلغان خواجہ سر اسے بر تل جمیع تلنگه های لازم سرکارش کسے چل ہزار نفر پیادہ و چهار و پنج ہزار طرف سوار بودہ اندر گردانیدہ با اقتدار می میداشت کہ محسود جمیع سرداران و عمدہ بود فقیر اورا کمر ویدہ و گفت گو کسے او بکوش خود شنیدہ خدای می دانکہ نهایت پاچی و در صورت و سیرت زشت ترین مردم بود لیاقت خدمتکاری کہ دور پیہ در باحد باید داشت بشرطہ کار مفاسد می کرد و او جمیع بودا باشد مصرع گران بود اگر راست پرے هیچ نہ و نہ الحقیقتہ لائق و کان داری اخس کنگ فردوشان لشکر اراذل حسن رضا خان نائب بآن درجہ و مراتب از او سے تر سید عجب آنگہ بعد چند روز از ہر آمدن فقیر دول آصف الدوله از مصاحبت او سیر آمدہ در نهایت ذلت و خوار کسے از ملک خود بدر نمود و رانھے نمود کہ کسے او را جاسے با براسے سواری چادر کسے و ہر جمیع اسباب او را ضبط نموده ہر ہنہ پا و سراز خانہ و ملک خود بدر ساخت باز خبر کسے از دوسموج نگشت و در وادان نہ نخواہ احوال آصف الدوله آنکہ از ملازمان غیر اردو لباسہ کہ وجہ مشاہرہ خود خواہد با او دشمن و در سفلک و نامہم بر کسانیکہ دست با پریمیکہ بہت بعضی کسان قبل از دور و فقیر اجماع و دیو اسے براسے وجہ تنخواہ خود نموده و در با گرفته و رفتہ بود نہ از ان جملہ چند کس بچہ یکم فقیر در لکھنؤ بود بہت شش افتادہ چند روز مقید داشتہ ہمد را بہم توپ پرانیدہ فقیر سبب سیاست آئینا انچہ مرقوم شد از مردم ہانجا شش و اعظم علی اللہ الحمید الحمید بعد چند روز از دور و فقیر گسائین ہم کہ سردار عمدہ آن سرکار بود قابو یافتہ مع اسباب و سامان بدر رفت و بیکر بخت خان بہادر پیوست و یمن قسم اکثر کسے از اقربا کسے بر بان الملک و مصدق جنگ نیز در رفتہ پناہ بود لکن خان بخت خان بہادر بردند

ذکر انتقال ابریح خان ازین جہان و بصرہ آمدن حسن رضا خان و حیدر بیگ خان

مردم سے چند کہ عمارت از دوسہ ماہ با شہر ابریح خان کار گزار و مرجع سفار و کبار و بر آصف الدوله و مملکت محمد و سید بودہ اند کہ اختلاف سے داوہ بود و از جان بر شو جواب و سؤال داشت کہ صاحب لیاقتہ ملکہ و داسے کار نہ داشت نزدیک

بایت قرض خود بخود آصف الدولہ دعویٰ دارند اقساط آن مقرر کردہ از بانکہ گیرند و دست تفرق از ملک کو تادم کردہ و روئے حد شکار
منقولہ سو افق عمد و پیمانکہ میان کچی و آن مرحوم بود بل آرنند و اگر قبول نمودہ جواب و سوا سبے بنظر باشند بندہ با صاحب
در کوشش گفتگو خواہ نمود و مسر جان بر ششوا از طلبہ اشتیاق او ندانست کشیدہ چارہ سے محبت تا چہ کند درین عرصہ مادہ سوراقتیہ
و مضمون ہر بدوت کہ کہ از پیشتر داشت اشتہار کردہ و خبر باستفاشد و اندک زمانے کہ یکماہ و چند روز باشند باین مقبلا بودہ و جان
سے بقدر اپرود نمود و فکر بہر سایندن شخصے لائق نیابت درول آصف الدولہ و مسر جان بر ششوا ترشح گشتہ و بعض آن افتادہ
چون حسن رضا خان از عمد شجاع الدولہ دار و نگاہ دار سچے خانہ و اندک تقریبے داشت و درین عمد ہم تقرب بیش از بیش بہر ساینده
از حاضر باشند خلوت و جلوت و واسطہ جواب و سوال مسر جان بر ششوا بود تجویز نیابت براسے او در خاطر ہاگزشت اما ازین جست
کہ عاصے محض آرام طلب و عشرت خواہ و از تواریج و جواب و سوال مردم کہ لازمہ سرودے و ملکہ ارے است نہایت منزجر و دراکثر
امور تاسے مرتبہ آفاسے خود آصف الدولہ است او خود ہم استغفا ازین امرے نمود و دیگران ہم حیران بودند کہ از نیابت چہ یکمیکہ منظور
است و متفکرے آن امرے توانند شد این بیچارہ را براسے چہ نقدیہ سے دہند خدا سے و اندک چہ سبب راسے سر ششوا
بران قرار یافت کہ نائب و دیگر کاروان و دعا و ششاس براسے این نائب بہر ساینده نیابت کل خواہ خواہ باین عزیز باید تفویض
کہ داسمیل بیگ نامی مثل ولایت ناظر از عمایران روزگار و نہایت دنیا دار و از آلہ آباد کہ دران دقت پادشاہ و افواج انگلیشیہ و انجنا
اقامت داشت بکار ڈاک و دار و علی ہر کارہ و با وجہ اسیس و طلبیدن اخبار شاہ جہان آباد و غیرہ جاہا از سر کار انگلیشیہ مامور بود
چون کا مید ریگ خان کا بے سازش و طمع نفیے از و داشت و او ہم با غلے سبز براسے ارے کاشت با مسر جان بر ششوا وقت
بیمارے ایرج خان تقرب نیابت براسے خان کا بے مرقوم سے نمود و مخفی نہ اند کہ این حیدر بیگ و میرزا انور بیگ ہر دو برابر
کا بے زادہ عامل پیشہ و در عمد شجاع الدولہ متاجر اکثر پرگنہ ہاسے صوبہ او بودہ اند اما در عمل نہایت سخت گیر و دوستان ہم آشنایان
بغرض محض در عمد شجاع الدولہ نایب ہاستہ سائلہ تعدد متما مقید و در کمال مشقت از محصلان شد یہ بودہ اند برادر کلاش خود در میان
دار و گیر مرد و جان بسفنیے ناگزیر اسے سپرد و حیدر بیگ خان بسببے و حمایت برے از مقریان رستگاریے یافت و زندہ پوتانکہ
بعد و نجات و اقبال نیابت ملک دو کرد و روپیہ کہنے الحقیقہ اصالت است عروج نمود القصد ہر چند حسن رضا خان استیقامت
داشت اما بہرے قسمت و فیض عطایہ مسر جان بر ششوا نیابت آصف الدولہ بنام او مقرر و حیدر بیگ مذکور بہ نیابت حسن رضا خان
میں گشتہ ہر دو بنیابت خلل فاحرہ و جواہر واسطہ و فیصل بنفاوت قدر مراتب امتیاز یافتہ حیدر بیگ خان بکار ہاسے مرحوم جہا
حسن رضا خان کہ جائز ملک روپیہ دماہ یافتہ پیش و عشرت و کمال خلوت مقنن شناخت و این بیت حضرت خواجہ رحمہ اللہ حافظ
برخیز ساقیا دے پر شراب کن بہ دور تلک درنگ نذر دشتاب کن بہ مطابق حال خود شمر دہ بظاہر سے آتش عامل و از آمد و رفت
دور بار کشتیہ پیشتر داشت حامل گشت راست گفتہ اند معیت ہر چہ نصیب است بہم سے رسد بہ گشتا بے نتیجہ بہ رسد بہ
ہر کہ آمد تحفہ و فوج و ملازمان نمودہ کفایتے ظاہر کرد و انقلابے در عمل رویدادہ خانہاسے بعضے خراب و بعضے دیگر را آب و
نابے میسر گردید چون نقش تدریس مسر بر ششوا دست نشست و در کلکتہ نقش وجود جنرل کلاڈن را دست روزگار از صفہ ہستے
پاک نشست و رفت گورنر ہشتنگ بہادر قوے گشتہ مسر جان بر ششوا منور و بجاسے او مسر ملٹن میں شدہ با ستماع
این خبر جان بر ششوا عازم کلکتہ شد جنرل گاڈرڈ با عمارت دوسرے مسر ملٹن بے شادمان و ہندہ را نیز امیدوار میداشت
مدان وقت مد قرض آباد اقامت داشت کہ مسر ملٹن بلکنور رسیدہ جست و جو سے بندہ نمودہ با انگلیشیہ کہننے مسر

بر مشروط کرانے آنجا بود گفت که فلانی کہا است که در زہار در خطے با و فرستہ معصوب من فرستادہ و پارس او کردہ وادہ چون بندہ را زہار انگلیش مذکور معلوم شد قبل از درود جرنل مرقوم با او ملاقات نمودم خطہ روز را بقیہ وادہ در خلوت امر بخواندن نمود خواندہ معنوفش را ملازم کردیم انتہای بسیار نمود و گفت ہمیشہ آمدہ در خلوت اینچہ گفتن باشد میگفتہ باشد چند روز سے بدین منوال گذشت ہمان انگلیش کرانے دید کہ مرج کار ہر گاہ ایشان شدند من معطل خواہم شد یا چند بیک خان ساختہ مسٹر ڈلٹن را رضائید کہ ایشان را در کار را و ڈیل ساختہ صلاح نیست مسٹر ڈلٹن ہم ملائے از طرف من در دل راہ وادہ روئے در حق یکبارہ بگر وائید و کمال بی انتہائی پانچہ آواز نہادند و ہمید کہ الحال سودی در بدوین اینجا نیست و تا چند بار دروش بہمت جرنل گاڈ ڈسٹراسر دوت باید بود و بہاجت بسیار جرنل شخص گشتہ بظلم آباد آدم چند ہماہ بہمت جرنل گاڈ ڈسٹراسر دوت منایت تا چاق گشتہ از کار یک داشت مستفسر شد و بظلم آباد آمدہ بکلمتہ رفت فقیر را ہم از راہ شفقت بجرہ سوار سے از خانہ خود وادہ ہمراہ برد و در بانجا چند روزا میداد بر اہ کار بودیم کہ جرنل گاڈ ڈسٹراسر دوت ہم و کچن چارہ در دفتر دوم نکارش یافت ماسر گشت و بندہ ہم بگشتہ بظلم آباد رسید و احوال ملک شجاع الدولہ الی آلان کہ کان من رضاعان بدستور در نہایت آرام و حیدر بیک خان با فصال سالہ و درام اشتغال وار و مسٹر ڈلٹن بسے مسٹر بارول کہ از اصحاب شے کیٹ بود و اکنون یک سال است کہ بولایت رفتہ چند ماہ قیہ بود و بجرہ رفتن بارول صاحب بولایت باز مسٹر ڈلٹن و مسٹر جانسن باتفاق مدارا لہام لکھنؤ شدہ سررشتہ کل حالات بہت اسی بنگلیشیہ است

ذکر جمعی از بقیہ احوال نجف خان بہادر و پادشاہ الی آلان کہ آخر ماہ شعبان سال ہزار و یک صد و نود و پنج ہجرے است

نجف خان بہادر تبار اکبر آباد بہت آوردن قلعہ دیکھ روز بروز در افزایش سپاہ و اسباب عزت و جاہ کوشیدہ فوج بسیار کہ تعداد آن محمول بر ہائے شہر سائید و نجف خان و افراسیاب خان چیل ہائے خود را صاحب رسالہ عمدہ کہ قریب دو ہزار وادہ ہزار سوار و ہمین قدر پیادہ باشد گردانید۔ و نے الحقیقہ لیاقت این مرتبہ در سپہ دلائے خصم انگلے بنا بر جرکت نظر سے وار و مخصوص نجف قلیخان کہ بن الاقران بصفت شجاعت موصوف و از اکثر رفعاے عمدہ ذوالفقار الدولہ ممتازا است و بار بار در عارک سپاہ ہر کرے گوئے سبقت از ہم کس بلوہ و نجف خان بہادر راہ شد۔ پے پیوہ و محمد بیک خان بہدائے ثمانے نجف خان بہادر در جمیع امور و در نہایت و شرافت نسب برا کثر رفعاے او خصوص بہرہ و چیل نہ کور تقوف دارد و دیگر سرداران درینہ از زودہ کار و اکثر سے از سرداران سرکار شجاع الدولہ مثل چر و دگمین با تمیعت بہت ہزار سوار و مرتضی خان پسر مصطفی خان بہادر بہر جنگ کہ لازم سرکار شجاع الملک مہابت جنگ بہادر بود و با رنج ہزار سوار و اکثر سے از قزاق باے صفدر بیک مثل اولاد میرزا یوسف و غمیدہ کہ از قدرت دانیاسے آصف الدولہ متادون در پرورش و قدر خود دیدہ و رغیبہ بر خاصہ رنستازند کہ زابقر لیاقت ہر کیے ریاست افواج وادہ لگے راہد جانکاد و انما مومن ساختہ بقدر حاجت از ممالک سفرہ خاص خود ہم گذشتہ و ملک بسیار سے از توان علاج مارا ہم سے سنگہ دہیراج سوائے قبیحہ خود آورده بار از راجپوتہ کچواہہ و غمیدہ محاربات نمودہ بر آتنا غالب آمد و الحال اعادے دولت خود را کہ در اطراف واکنات صوبہ اکبر آباد و شاہ جہان آباد قامت داشتہ اند مظلوم ساختہ عبد الاحد خان کشمیر سے و دیگر ارکان حضور کہ اکثر سے بلکہ ہمہ نامر و جان و پادشاہ و چینی کسان راننے و تاج راے ایشان است بر اقتدار نجف خان بہادر صد بردہ ضابطہ خان را کہ صاحب اولوس جماعتہ رو بہلہ از فغان است و بعد قتل حافظ

رحمت کے افغانہ سے حاصل گشتہ لمجائے دینا ہے غیر از ضابطہ خان نہ داشتند جم غفیر سے پیش او جمع بودہ اندوالت بہر تاسا ہے
 و ترو با میر الامراؤ الفقار الد و دین خان بہادر بنو نہ آن المہ تنگ ظرف با تقصا سے طبع افغانہ بشارت تانے عبدالاحد خان
 و اشال آن با وجود احسانا سے بے پایاں امیر الامرا بخف خان بہادر حق پرورش و مراعات او بر طاق نسیان گذارشتہ
 بائے گردید و بخف خان بہادر بہر متبتا دیب اولیت کو شال اورا اہم اعمال شمر چوین تقارب فیقین رو سے داد از طہ فیقین
 داد و داد و بہادر حق کشش و کوشش بقیدیم رسانیدند عاقبتہ الامر نسیم عنایت و اعانت اسنے بعد استیصال منال عہد
 جماعہ کثیر سے از افغانہ و قلیلہ ازین طرف ہرچہ علم بخف جانے وزید و فتح و ظفر نصیب اولیا سے دولت امیر الامراؤ الفقار الد
 گردید ضابطہ خان باقیقہ السیف کے بہنوز ہم زیادہ از سے ہزار کس بودہ اند بطرف غوث گلوہ گر نختہ بقلعہ مذکورہ چاہہ برد و از آنجا
 با سکمان اطراف و جواب در دوسا کے ایشان رجوع نمود و ہمد و ہمدان بنو سے مستحکم ساخت کہ بر گشتن او از اسلام دور آمدیم
 بہرہ سکمان اشتہار یافت و بخف خان امیر الامرا بہادر بودہ انوک زمانے دے او شافہ قلوہ را محصور ساخت و افغانہ با یکن تعلہ
 مور چالہا درست کردہ بکتر فاصلہ از قلوہ محسور ساختہ دزمانے متہ قریب بیک ماہ روز سے چند کما بیش در میدان بر آمدہ بکتر
 نمایان سے کردند و ہر یاریدہ مخلو بے برگشتہ داخل مور چال خود سے شدند ضابطہ خان لا علاج امان خواستہ و روسا سے
 لشکر و الفقار الد بہادر را ہمدان خود گرفتہ بلاقات آمد و جواب و سوال مصالحہ چون خواہ خواہ نیدرخصت انصراف
 خواست بخف خان ذوالفقار الد و بلا عذر و تامل مرخص نمود و ابھما سے خود آمدہ با جماعتے از قوم خود کو داشت و فوج
 سکمان کہ با عانت علیحدہ بودا اشتہار کردہ و دورا سے ضابطہ خان با اتفاق را سے آنا بہر مردن جان فشانی دست برداشتن
 از زندگانی کہ با عار بسیار باشد قرار گرفت و روز سے ہیأت مجوسے دل از جان کندہ بکتر و قریب بسیار مع تو چمانہ دیان و غیرہ اسباب کہ
 میسر بود و سوار شدہ خواہان کار از شدند ذوالفقار الد و امیر الامرا بہادر نیز صفوف افواج آراستہ کر جلالت حکم بہت و بقابلہ
 او شافہ بر نہر فتر سبقت میگرفت از طرفین جہاں تابکار رفت و پیکار سے رو سے واکہ مردان نواح بود جنگ ایدالے کہ با عار
 در میدان پانی پت اتفاق افتادہ چنین جنگے نشان نئے و ہندالوت مردان در خاک میدان بے سر و جان افتادند و داورو سے
 و مردانگے دادند بخف خان بہادر نیز چون عائدہ سپاہ کینہ خواہ بہرست و بازو سے خود گوی سر ہای مبارزان از میدان ر بود و از اول
 صبح تا عصر رخ رفا در ہین کار بود چون روز قریب الاختام و صبح عمر و اقبال افغانہ و سکمان ہشام رسید سکمان بکجا و مادی خود
 و ضابطہ خان با اتباع بہمان قلوہ کہ مانے غیر از ان نہ داشت کہ نختہ شب گذارید و صبح با کمال مجر و بیچارگے استغاثی جہاں نمود
 افتحا و در بخف خان بہادر از راہ جہاں نزدی عذر دارا پذیرفتہ و عفو و تفسیرات فرمودہ حکم تا مدین نمود ضابطہ خان بغض ابھد مقتدران
 عذر خواہ آمدہ مور و عفو و عواطف گشت و زمانے متہ با سعد و سے از خدمتہ ضرور سے در خدمت گذارید بعد از ان و صلحت
 خواہر خود با امیر الامرا کے از انابت خود را نامزد و بخف قلیخان کہ بہرہ و پسر نیک اختر و شہنا سے اوست مقرر نمود و باین وسیلہ بکتر
 سہارن پور بوریہ باز سر لڑا سے یافتہ

ذکرِ میر و نقیض عبدالاحد خان بطرف لاہور از فرزند خسرور و تقویت تقرب حضور علیہ السلام
 امیر الامراؤ الفقار الد و بہادر منصور و گرنیقین از ان طرف نما بکھن جہن و بدو سے مغلوب و مقهور

عبدالاحد خان کہ در حضور دائر و سائر و مزج کار ہای پادشاہ نامزد خاطر پادشاہ عالم را بسیار عزیز و ہمیشہ در بر ہای مولی الامرا

ذوالفقار الدولہ بہادر در جد کو بودہ چون مار بخودی پیچید بطرف یافتن امیر الامرا بہ ضابطہ خان دید کہ ششہ کز احمدہ بخت خان
بہادر پدید غیر از ضابطہ خان و نظر بنواد خود با این ہمہ اولوس افغانی و اعانت بعضی از سکمان مغلوب و مقهور شد چارہ تفر
وران عاشق کہ شاہزادہ را با خود گرفتہ بطرف سر ہند رود و افواج را ملازم نمودہ سکمان آن ظرما مقہور خود گردانید و مقہور
آہنا را متوسل و امن دولت خود و مستمال ساختہ دم سادات با ذوالفقار الدولہ بہادر زندہ چون لڑن ارادہ بدول اور سونخت
با پادشاہ ظاہر ساختہ شاہزادہ جوان بخت یا اکبر شاہ را ہمراہ گرفتہ نیمہ بیرون زد و صلاخانکے عام براسے از دحام مروم روداد صاحب
تلاشان نوکری کہ درین جزو زمان فراوانند با نیک عمدہ لشکر غلیظی فراہم آمد و چون تعرب او با پادشاہ در اطراف دہلی اشتہار
داشت سروران بعضی اصلاح و فرق و بعضی نام آوران فرقہ سپاہ نیز حاضر آمدہ ملازم شدند و ہر روز در کثرت سے افزود و صاحب
پادشاہ زمرہ از فوج ذوالفقار الدولہ ہم بہر فاقہ شاہزادہ رسیدہ باعث از دیار عساکر گردید چون عبداللہ خان بہادر بوال خود
نے الحید آراستہ پیشتر تفت نمود و مہوس تقلید ذوالفقار الدولہ چند فراخ از سر ہند ہم گذشتہ جواب و سوال مبالغہ بایکے
از سروران سکد و اظہار رعب و سلطنت نمودن آقا زماند و نہ انست لرا متعجب چوین بہ تیغ فولاد سے نہ تواند نمود
ہزاروں سے ہتا انکہ او قدر جلالت خان کشمرے مذکور شاخت و از سال گذشتہ استوار مقام کند و چون مقابلہ روئے داد
یا انکہ تیغ آسبے بفرج رسیدہ مردم سستہ جان باز سے بودہ اند عبداللہ خان کہ نام و فطرے و جہان غلطی است آتش شمشیر
افزودہ دیدہ افغان سے نادرہ آن بریقین آبرو سے خود رسیدن دیدہ و عیش و عشرت بے تیغ شاہزادہ روگردان گردید و چنان کثرت
کہ بے سر خود برگشتہ ہم ندیم فوج بخت خان بتجویت سردار محفوظ و سالم برگشت و از دیگران ہر کسے کہ جرات و جمعیت داشت
زان ملک سلامت برآمد و مردم دیگر تا حق آواز نہ داشت غربت و مبتلا سے انواع محنت و کربت گشتہ از لباس و سلاح و اسب
و یراق عارسے و باہر ان خشکی و خواری بجا یکدیگر میسر و مقہور بود رسیدند و بہرے بنا کاسے و ناما چارے کشند و زرخے گردیدند نیز از
بخت خان کہ از مدتہا محمل ایذا و اضار اوسے نمود و طاقت محمل او نہایت رسیدہ بود فلاح خود و صلاح عالمے دراز داد و عدم افتہار
او دیدہ قالیافتہ از پادشاہ استیذان عزل او از مراستہ کہ داشت و مقید نمودنش فرمود پادشاہ کہ عجب جانا نہ بلکہ محض دیوانہ
است طوفا و کرجا طاقت را سے امیر الامرا نمود و ذوالفقار الدولہ بہادر معتمدان فرمان بردار را پیشتر فرستادہ عبداللہ خان را مقید و
مغانہ او را مقید نمود و از اسباب کتب خانہ و دو خانہ اش کہنے الواقع از نفاس اسبیا بود و خود گرفتہ دیگر اموال و اسباب کہ بلکہ
سے از نیر بخت پادشاہ رسانید و سروران بہادر خود در ان نواح فرستادہ نے اہل اصلاح مفاسد سکمان و آہنا را شاد گردانید
بہر صورت غلبہ خود بر ان جماعہ کہ از گلگون در حساب و شمار افزونند ظاہر کرد و اسے یومنا بجا کام و اقبال و جاہ و جلال در اکبر آباد
و شاہ جہان آباد حکمرانے سے کند اصحاب انگلیشیہ ماہم وجود و اقتدار او در ہند وستان اندکے و رد دل و در بین سے غلہ
و بود مقید نمودن عبداللہ خان جنرل کوٹ انگلیشیہ سٹرک نام را بمشارفت نزد امیر الامرا ذوالفقار الدولہ بخت خان بہادر
فرستادہ ہنجا ماسے و عید و تمہید از انواع بھلالت و تقاضا با نمودہ بود اہم بطور مناسب جوامہا سے سکت فرستادہ
و حروب و کین کہ ارباب انگلیشیہ را از نیر او داوانع مکافات با بخت خان بہادر کثرت و اوجہ عجب کہ تا حال با او
قیل و قال بند گشتہ کار بجوہت عساکر و جتو سے کشیدہ بایہ و بہ بعد ازین مشیت ایزد سے در حمایت کیست
کہ ام مسدود ما اقبال یا در او و تقاضے کہ امین و نامہ راست **فرسج حن** مائل بہ نیم تہم رو کی فضا
نواز و کراخوار ساز ذکر اید

ذکر حضرت نمودن گورنر بہادر از کلکتہ بطرف مغرب بنا بر اغراض غیر معلوم :-

محلے از احوال دکن کہ باخبار مستعدان گوش زد فقیر گردید در آخر دفتر دوم بسبب تحریر کشید درینو لاک آفرید شہان مبارک شہنشاہ مبارک رمضان سیکندر ایک صد و نو دو پنج ہجرت چہین شینہ شدہ کہ جنرل گاڈرڈ بہادر بدفع قلعہ سے کہ از عمدہ قلعہ تینہ سر دفتر شدہ است افواج را آراستہ بقصد فتح یو پاکہ دارالملک رو ساسے جماعت ہٹ و مرکز و دولت آنا است جنبدی سرداران مرہٹہ چار و ناچار بقدریکہ میسر بود بچند منزلیں پونا کا اتصال بدریاسے شور داشت استقبال جنرل نمودہ ہنگامہ ستیزہ و آویز گویم نمودند و ہمہ جنگاں سے متوار کہ چند روز متوالے بمل آمدہ بود و زسے از طرفین کوشش میبارد و پنج باقوہ فریقین بود ہر عمدہ اظہار سہا بہد کشتن مردم بے شمار شکست بر لشکر جنرل گاڈرڈ افتاد و جنرل مذکور از ہوشیار سے و سلیطہ سپہدار سے س قیقتہ السیف کہ بہ زیادہ بر دو ہزار کس نمودہ اند بر لب دریایے شور بدولن اسباب و توپ خانہ رسیدہ خود را بر جہازات کشید و بہ بنہائے کہ جریہ ایست معروف در انجا انگلیشیہ قلعہ نشینہ بنا کردہ سکون دادا سے خود ساختہ از درختہ منقرضہ صلاح وقت فرصت است دینے میگویند در بندہ سورت کہ آن ہم در محل انگلیشیان است رفتہ و العلم عن اللہ تعالیٰ و نیزہ مسوم شدہ کہ افواج انگلیشیہ کہ لیسر کوئی کرنل لک بود و او ہم نہایت شجاع و صاحب تدبیر ہوشیار راست لبو پلوار رفتہ بود و قلعہ گویا را قبل از ورود او و منقح گشتہ مستفغان انگلیشیہ در آن نشستہ بودند و قلعہ دیگر را کہ کرنل لک نیز مقرر نمودہ بود و فوج عظیمی از مرہٹہ ہا سے دکن در آن صوبہ ملا آمدہ و ملت وصول اجناس مالکات و غیرہ بامحتاج ملکہ انگلیشیہ مسدود کردہ اند و بعد مات جنگاں سے متوالے و مقتول و مجروح ساختن ہر فوج و گئے مستفغان قلعہ گویا را و دفعہ قلعہ سخرہ و افواج تاج کرنل لک را بنوے عاجز و مضطر گردانید کہ کرنل لک ہم باہدادران و بار شہزادہ و دشوار داشتہ ناچار قلعہ گویا را را بہ رانا زیندار گوہد کہ بخت موافقت در ہر سے او در آن صوبہ قدم گذاشتہ بود و توفیق نمودہ و از قلعہ دیگر ہم بضرورت دست برداشتہ و خانے گذاشتہ بطرف انا و برگشت و چنانکہ تمام فوج در جہان انا و مقرر گردید و حیدر نایک نیز سے گویند اسے اتان در صوبہ ارکاٹ کمال اقتدار و استقلال کامرواد کار گزار و جنرل کوٹ کہ رئیس کل افواج انگلیشیہ و جمعی اصحاب شمشیر است و بہادر نایک مذکور در صوبہ سطور حسب الامر گورنر جنرل تہنہ بدستور در قلعہ مندراج اقامت گردیدہ بطوریکہ صلاح وقت سے داند و رہید انا بر آمدہ ستیزہ و آویز سے نماید و گورنر جنرل بسلسلہ میگویند کہ احوال افواج مسلحہ خود بہین منوال دیدہ انتظام ممالک جنگاں و عظیم آباد و اوادہ والد آباد و غیر آن کہ در بدیقت اوست اہم و واجب شمرودہ صلاح در آن دیدہ کہ با سیر زنا بخت خان بہادر و پادشاہ و دیگر کسیکہ لیاقت داشتہ باشد بار سال سفر اذکاتیب آمیزش و داد و اتحا و سے بہرسانیدہ با خود گردیدہ ساندوز مالداران نالائق کہ در مصارف بے فائدہ زراہے خیر رانجا لہ خج سے نمایندہ گران ہر اسے مصارف لابیدہ حروب و کرب و درین ایام در پیش و از وہ تدابیر مناسبہ بدست آورد تا مابہا افواج دکن غلبہ خود در وطن خوشیق دیدہ باعث فتنہ و فساد درین بلاد شود و سیر زنا بخت خان کہ از سوال و جوابہای سابق اندیشیدہ از طرف این جماعت است باو کینارہ نگر دو و شاید مطالب دیگر داشتہ باشد چہ برضائے این جماعت خصوص گورنر جنرل بہادر کہ نہایت مدبر و سہینہ او و صفی را تازہ و سراسر است و امکان ندارد کہ ارستہ تھے از ان حملہ اسرار بر لب اظہار بر آید اطلاع یافتن از مستعدانست بنا بر مقتضات مذکورہ و بہادہ و جب سال یکہزار و یکصد و نو دو پنج ہجرت سے از دارالملک خود کلکتہ کوچ نمودہ و اکثر اصحاب را سے و قزینہ مثل ستر ادراس و دیگران از جماعت خود با قافیت چہرہ ملکہ ابراہیم خان بہادر و مانیز از ذرہ ہندیان کہ اذ صاف حمیدہ و شیم

پسندیدہ ہوا با قضا سے موقع و مقام در ذیل صفحات ادا فرمودہ شد و ثابت افتادہ و از دستہ متبقتا کے ناقد روانی مقتدران عصر در مشرق و مغانہ خود منور سے بود کمال غایت و جہر شناسے بہر اسے خود برگزیدہ و با کمال شان و مجلی و سامان شایستہ کہ قریب سہ چار صد گنتے ہمراہ داشت ادا اول ماہ مبارک شعبان در عظیم آباد رسیدہ عازم پیشتر گردید و بہت وسوم ماہ مذکور مبارک رس رسیدہ بہرست کہ نزدیکہ توقف در آنجا کرد و پیشتر تا لنگنہ خواہد خامید و اندر آنچہ مرکز و منظور دارد در آنجا بظہور خواہد انجا مید قبل ازان کہ گوہر بہادر از کاکتہ نصف غایہ مکی از ولایتش در باب بہرزدن با جماعہ ولندیزیہ و ضبط نمودن قلاع و اکنہ اینہا رسید و مصیب الامر و ادا سہ ماہ ادا خواہد جب سال مذکور در بخش بندر ہنگے آباد سے ولندیزیہ کہ نام آن مکان چھڑہ است و سردار بزرگ جماعہ مذکورہ در ملک مذکور بہ چند ضرب توپ کہ البتہ کتر از سے چل مدد نخواہد بود یا قلیل مہیتی از قوم خود سے باشد لی جنگ و جہل سو گشتہ ضبط از قسہ انگریز شیش مال و اسباب ہر ماہ و در دیگر جا ہا ہر ماہ و صوبہ بنگالہ و عظیم آباد کی یاد دہ کس ہر جا ہر قدر لائق دانند ازان قوم بکار کینے خود ہی نشیند و در سلاطین عظیم آباد نیز خانہ در کمال دست و دھنجا با اندک ممانت و چند ضرب توپ و دارند چون حکم گورنر بمبئی گسول صاحب کلان عظیم آباد و میر باد سے صاحب فوج متینہ شہر مذکور برای تسخیر اکنہ ولندیزیہ رسید چند روز قبل از دہ مذکور نہ مبارک مکان عظیم آباد ہم با جمیع اکنہ و دیگر بطور چھڑہ بے آنکھ کار بیدال و قتال رسد سوز گردیدہ سبب آسانی در تسخیر این اماکن آنکہ انگلیشیان از ادا اول این قسم روز ہا را در انداختہ چون غلبہ و اقتدار و تسلط دین و یار دارند فرق دیگر را انداختہ خود باین حال نگذاشتہ اند کہ اگر در بارہ انہا امری منظور شود حاجت بکام و جہ و متعلقہ و اسفستہ باشد

ذکر سبب کشاد یافتن باب منازعہ فیما بین انگلیشیان و ولندیزیان و مجلی از احوال ارمن جدید کہ بہ امریکا و نیکی دنیا مشہور است و احوال مردم آن مکان

سبب منازعہ فیما بین این ہر دو گروہ آنکہ از مدت پنج و شش سال قبل ازین پادشاہ انگلیشیہ را بصلاح کہنی کہ بیچ کارا بلی شہرہ سکنا کے آن دیار نیست منازعتے با مردم امریکا کہ عبارت از ارمن جدید است روسے داد و احوالش مفصل کردہ آید و کہنے عبارت از اشخاص مال دار و مقتدر سکنا کے آنجا است از مردم صاحب استعداد مال دار و مقتدر مذکور ہر سے چل کس یا کم و زیادہ کہ با ہم متفق گشتہ ارادہ تجارت قطر سے از اقطار اقلیم سببہ نمایند کہنے اند و این قسم مردم دوسہ صد کس خواہند بود کہ علاوہ تجارت ہر طوعے از اطراف دارند و بنزد رئیس قوم اند پادشاہ آنجا ارادہ ہر ارے کہ کند اول استشارہ با امرای خودی غایہ اگر آن امر پسند را سے امر ادا امرای کوش ملک استشارہ میکند و کوش ملک عبارت از مردم مذکور آن جماعہ اند کہ از ہر بلدہ و قصبہ ولایت آنکندہ سکنا کے بلاد و قصبات یک دو کس ہویشار متدین منصف را چو کالت خود برگزیدہ مقتدا خا جات آنا گردیدہ بشیر لندن کہ دار السلطنت ولایت مذکورست فرستادہ اند تا ہر ارے کہ پادشاہ را روسے غایہ دران باب ہر چہ اینہا ہر سے اشخاص بلامناسب و صلاح دیدہ اختیار نمایند بخدا ہم آن مردم است و اگر آہنا نہ پذیرند کہ از انجا عہد نخواہد پذیرفت آہناہ سے کند اگر آہنا ہم سود و بہود تمام مملکت و اہلے آنجا دران کار دیدہ پسندیدہ تا اذن اعضا کے آن امر را دہ شریک و ہمین پادشاہ و امرا دران کار سے شوند و آن کار بر ذمہ تمام رعایا کے ظم روآن سلطنت و ممالک محروسہ پادشاہ آن فرقا افتادہ و بھنا سے یاد و اگر پسند آہنا نیامد و دران فساد سے ہر اے عامہ خلایق در آن مملکت دیدہ اند قبول آن امر سر بازمی زندہ و پادشاہ بلامرین صورت بحال آن نیست کہ خلاف مرضیہ و را سے آہنا کلتے تو اند نمود مردم امریکا کہ ارمن جدید شش ہم سے نامت

نگے دنیا یا بے ثنائی قتلے مفتوح و فون ساکن خفی و کان کسور فارسیہ پایاے تختائے شکستہ زندہ بجئے ویکے نو
 نیزے گوئید از قوم انگلش اولاد فرقد مذکورہ اندھلے سے بیات ابن جماعت تحقیق و تدقیق درین ظلم بسیار نمودہ تفاوت ہاے
 بسیار از ادراک کھلا سیلف بر آوردہ اندھانان جملا میں کہے گوئید اعلاہ کرہ مانے ارمن را بطور قرعین کھلاے سابق نیست
 بلکش کر نیزہ کرارنے را محیط است وارمن چنانچہ این طرف برآمدہ محفل سکونت عالی گشتہ باکلمیم سہم اقتضای یافتہ است بہر قسم
 طرف متابیش نیز برآمدہ موقع سکنا ہی عالی است و باین طور است کہ کف پا ہاے اشخاص ہر دو طرف اگر زمین در میان باشد ہر دو
 ملحق گرد و در برابر طرف آسمان مخصوص آنکے لیے ہر دو طرف زمین مقابل ہر دو واقع است و دقتش اگر چالی آلاں پختہ
 پیوہ شدہ انعمائے این قدر است کہ ہر دو طرف را بکھنچ حصہ نقص و بیکہ و از انجملہ سہ حصہ این طرف کا اقلیم سہ مشورہ وارو
 دو حصہ آن طرف اندک بیشتر نما بود و سر دیر و گرم سیر و دار و اما تمام احوال آن قطع خوب دیدہ و بنظر تحقیق سنجیدہ نشودہ است
 چو ہاے متوجہ وادوہ قطعہ از انجا تحصیل کردہ آورہ اند و صنایع و غیرہ ساختہ سے گوئید کہ معادن طلا و نقرہ با کثارت و در قریب
 پچاس صد سال است کہ جہاز سے تباہ شدہ در انجا رسیدہ سائے کہ جہاز پر نکلیں کہ بہر نکمال شہرت دار و سبے غرور بتا ہے دار و
 ہند گرد وید و انجا را وہ کئے اختیار نمود و دہ تہا بودہ اقتدار بسیار سے بہر سائید تا آنکہ در زمان شاہ جہان پادشاہ از بلاد ہند اخراج
 یافت و اولاد اٹنا رہو گلے و ہند راج نامہ سیاہ رنگ و مینو و مجھے ہندرت سفید پوست سے شونہ و پیشہ در سے سے غایت
 درین ایام اکثر سے بنوئیندہ گرے در سرکرات انگلیشیان نو کرے شونہ انا انگلیشیہ آٹنا را غرتے نہادہ شل سائرا الناس ہندی و اندھ
 لیکن در و لایحہ خوراسے یونہا پادشاہ و فوج و اقتدار دارند چون جہاز تباہے انجا را ویدہ سلامت برگشت بعض ہوشیاران
 آن جہاز را اندک ہمدیت براہ آن زمین بہر سید شخصے از ان مردم با عانت زنے از سلاطین آن فترتہ دوسرہ جہازات تیار کردہ و
 ہوشیاران دیگر را ہراہ گرفتہ در انجا رسیدہ و کثرت بسیار در انجا نمودہ و فحش یعنی بھل آوردہ چند کسے از سکتہ انجا بہر سائید
 و با آٹنا میزش و اختلا نمودہ نے انجملہ پایا و اشارات محضے امور غیبہ و اندک بران آٹنا نشان گشتہ و انہا را بحسن سلوک از خود
 خوشنودگر داندہ چند میں و را طراف ساحل مذکورہ باتفاق آٹنا گردید و احوال قطبین و ارتفاع و انحطاط و ہندو قریب درجات از انجا
 آن در یافتہ اندک نقشہ انجا دراء عبور نمود و با لایلا یافتہ و ضبط نمودہ سادرت کرد و سال دیگر با چند جہاز پر از اسباب جنگ
 و اقامت رفتہ با دوسرے از روسا اقامت گوئید و آہستہ آہستہ قریب دیگر ہم خبر یافتہ و اطراف آن رسیدہ و محل اقامت
 انگلندہ بعد امتداد از ان مردم انجا را چون حیوان چارپا دیدہ انگلیشیان را ارادہ توطن در انجا بہر سید و طرح امارت در ان زمین
 انداختہ سمورہ عظیم ساختہ و بود و باش خود و قوالہ و تناسل و تربیت اطفال در میان مکان مقرر نمودہ و کتب و حادیہ و یا بھلہ برای
 ہر امر بطور ولایت عمارات عظیمہ کمال متانت ساختہ انصاف بلولایت انگلندہ کہ موطن دیرنیہ آٹنا بود و موقوف بنوہندہ امور اطاعت
 پادشاہ خود بودہ مطیع و متقاد و ادراکان و دوش کر سکتہ دار السلطنت لندن اندھے بودند و بضابطہ ولایت انگلندہ خراساے
 کہ میں بودے رسائید تا آنکہ کثرت در اولاد بہر سیدہ عدد مردم انجا در حساب الکلوک تجا و نمود و قریب شش ہفت
 سال است کہ پادشاہ انگلندہ و بصلاح ارباب حل و عقد ممالک خود بر آٹنا تحمیل و سچے متد بہ زیادہ از وجوہ مقررہ نمودہ و آٹنا گران
 آمدہ سر از اطاعت باز و نہ پادشاہ بسر و ادراک از اطاعت او حکومت انجا داشتہ تحصیل وجوہ مینہ مذکورہ سے نمودند و شت کو آٹنا
 را و عید و تہنید نمایند سر و ادراک مذکور حسب الامر بر آٹنا سخت تنگ گرفتہ آٹنا چار شدہ با ہمدگر مشورہ نمودہ حکام منصوب پادشاہی
 را گرفتہ مر از بدن شان برداشتہ و علم بچہ و ترم و برابر فراشتہ پادشاہ خود سے لائق ح اسباب موافق بتا دیب آٹنا فرستاد

چون در مضابط و تواضع کیان و در جہ امور با انگلیشیہ ہمسایان و اولادشان بودند و اسباب حرب و کرب از توپ و جند و قانچہ سے باید بنیاد استند بہ نازعت بر ناستند جنگ غلطی رو سے دادہ توپ پادشاہے خلوب و مستاصل گشت پادشاہ باریگر انواج و اقربا پنہایت کرد و فرما سبب افزون از حد و در فرستاد و نامہ ہم با پنج باقوہ آغا بود خود را آراستہ مردے ہم از فرانسس در آلات و ادوات حرب در خواستند فرانسسیہ کہ عداوت دیرینہ چندین صد سالہ با انگلیشیہ دارند موافقت آغا را با خود فوراً عظیم در نصرت جسیم دانستہ چون ایام صلح ہاتے بود و بظاہر اعانت ہی توانستند مخفی ہرگونہ انداد و اعانت کہ ممکن بود بمحل سے آوردند انگلیشیہ برین دفا و قوت یافتہ با فرانسسیہ ہم دوسر سال است کہ در آوختند اما مردم مذکور سکندر ارض جدیدہ بازگشتش و کوشش بسید نمودہ برافون پادشاہے غالب آمدند و بین عظیم بنا بر استیصال سے چل بزرگس و صرف ترسی خطیر کہ میگویند قریب بیست کرد و در پیہ درین کار مصرت در آمدہ با ولیائے دولت پادشاہ انگلند رسید و مرکز کارزار با قوم خودش کہ مردم ارضی جدیدہ نیچے امریکا و با فرانسسیہ گرم گردید اسپانول کہ ادنیز فرقتہ ازین جماعت و بر اسے خود پادشاہے طلوعہ دارند و اکثر با سلطان روم و دیگر اقویا و سلاطین قرب و جوار در محاربات گذرانیدہ ہرگز نئے آرا مندا اعانت فرانسسیہ نمودہ بچگ انگلیشیہ برخاستند و لندسیہ ہم کہ تسلط انگلیشیان بر خود و در مملکت ہندی خواہند اما از فرط سلاط رو سے کہ شکوہ آنا است تا مقدور در نمازعت یا احد سے نئے کشاید و طعان و اٹھارہ درائے پسندند در باطن با ہر سرکس بنا بر سبب مذکور و ہم بنا بر نفع خود در تجارت کرد و وقت غرض اسباب حرب و رالقیات اسطے میفرماد اعانت بغرض خلق اسباب و راسیند گلد و باروت و توپ و جند و قانچہ غیر مشہور کہ در وہ اتہام بسیار درین کار سے نمودند انگلیشیہ برین تدبیر و تدویر و لندسیہ پے پے بر وہ آغا ہم کا دیند باید دیکر گشت قادر و قیر و اخلاف و مشاجرات اینہم فرق مختلفہ مقتدرہ چسیت لفعیل اللہ الیائش و حکم مایرید الحمد للہ سطلے اللہ و اشکال فی افعالہ و نعمائہ کہ دفتر سوم نیز بہ ستیاریے اظام این اقل الانام کسوت انجام و پیرایہ اختتام بخشید و آغاز این اجزا داد و دلت را کہ جاودان نامہ نیز عیکہ مامل بود با انجام راسیند در ارتسام و قانع و اخبار مراعات صدق و راستے بمقدور دیکر سربود بمحل آمدہ تفصیر سے دران زفت و الحمد للہ کہ بمیان تو فیق ایزد سے پریشانے این صفیات ہم صورت انتظام و جمیت گرفت پدید کہ ایزد قاعے شائے پذیرا سے پر تو انظار بزرگان بدگان دہور و اعصار داشتہ سواد و اداین نقوش را سر نہ چشم بصیرت او سے الایصار فرماید و روانے سمانے و مضامین فقرات مجبوعہ جنت آیین را چون مہرسمین بذاق دل از باب دلی گایا فرمودہ چشم بینش بزرگانہ ہائے آفریش را با بیاریش از خواب غفلت سے دولت شست و شو نماید چون بکرہ ہمت و وجہہر فیض القلاد و تینہ سیدستان از خود رفتہ دولت و غنودگان بے غبر و غفۃ غفلت است این سید نامہ خطا کرد و ترتیب این کتاب را وسیلہ آرزویش و رحمت رب الارباب سے دانہد و جاسے واقع دار و کحضرت ارحم الراحمین بمودای سبقت رحمتے طے غفنے و ہوا صدق القا بین ظن بندہ کہ تروین را مبدل یقین گردانند انہ جواد کیم روف رحیم متعہ بمیادہ الدارۃ العاقرة انقر فزار باب اللہ الخ غلام حسین بن ہدایت طے خان بن السید علیہ السلام فیض اللہ العالیہ را بخسے عفا اللہ عنہم بفضل اللہ و بحق سید الانبیاء و المرسلین محمد خاتم النبیین و عزترہ المعصومین الطہیین الطاہرین علیہ و علیہم السلام و الصلوۃ الے یوم الدین یوم القضاء بسج خلون من شہر رمضان المبارک انتم غنمے سلاک شہور سہر نہ خمس نویسن من المائۃ الثانیۃ عشرۃ

من الحجۃ المقدسۃ النبویۃ علیہ السلام و الخیرۃ

حالات کا رنگ صاحب ہاورد مولفہ
 رابع شیعہ پیر شاہ ستارہ ہند
 منظر آدم - ترجمہ تاج سولانا آزاد مکرو
 اعلیٰ ہندوستان -
 وقائع نگار انگلستان - کتاب کا یہ صاحب
 کا ترجمہ -
 تسبیل القوارنج - حسین مشرق حالات
 محمد سلطنت اہل ہند و اہل اسلام دہکار
 انگلشیہ بطور سوال و جواب منشی سید علی شاہ
 انوی بدایہ نامی نہایت مدگی سے
 رقم کیے ہیں -
 جام جهان نامہ فرد - ترجمہ چچا جھوگول
 ہشامک از بابو شیور شاہ -
 کار نامہ نو آئین - لیکن تقویم موہین
 از منشی ذوق پر شاہ -
 واقعات عجیبہ وغریبہ مرصعہ
 تاریخ پورٹ بلیٹن منشی تاج شیعہ
 یادگار ہندی مسند رائے ہادھی لال -
 جعفر افیہ جوئیور - منشی تاج شیعہ
 از مولوی ذوق فقار علی -
 موجز انوار منشی خلاصہ آئینہ تاریخ فاضلہ
 دوم از منشی دیو پیر شاہ صاحب -
 ہمیس الیاسین - حصہ اول حسین
 شل - من کے شکل و مقدار و حرکات
 دقد رتی تقسیم و بیان ہر عظیم ایشیا شامل
 ملک ہندوستان چین و ایشیائی دوس
 و کابل و ایوان و عرب و روم مع مفصل
 حالات باشندگان دغیرہ درج ہیں -
 ایضاً - حصہ دوم - یورپ کا بیان تفصیل

نور البشیر -
 ایضاً - منہ سوم - بیان افریقہ و امریکین
 ضمیمہ خدمت رقبہ قباوی و دولسلطنت
 ہر ملک -
 مخزن حکمت - تاریخ شاہان و حکما
 ایضاً - غلام سرور لاہوری -
 واقعات ہند - تاریخ ہندوستان
 مولفہ مولوی کریم الدین -
 اخلاق و تصوف اردو
 جامع الاخلاق - ترجمہ اخلاق جلالی
 تہذیب النفوس - از سید محمد الدین حسین
 باب وائش - مولفہ مولوی محمد کریم بخش
 اوقات عزیز - از سید غلام حیدر خان -
 ترجمہ عوارف المعارف - کامل و جلد
 منشی سید مولانا ابوالحسن زید آبادی -
 خزینہ وائش - ہوشمندی کی تعلیم
 از مولوی محمد کریم بخش -
 بستان تہذیب - جامع اخلاق و ادب
 منشی نواب حاجی محمد عمر علی خان بسا در
 فیروز جنگ - مطبوعہ نظامی -
 بحر الحقیقت - اصلاح نفس میں -
 آب حیات - اخلاق و عظمت میں مصنفہ
 منشی کاما پر شاہ -
 گیمیا کے حکمت - حصہ اول - بیان
 شرافت علم و ادب -
 نجات المؤمنین - ذکر کرامات حضرت
 شاہ نجات الد -
 تہذیب الاخلاق - مولفہ مولوی نجم الحق
 پیرا من یوسفی - منہ و ترجمہ منوی مولانا

کاظم شعر بشعر دہاشیر بر اردو میں حاصل
 مع فوائد لغویہ و کمال و جلد
 تفصیل ذیل
 (جلد اول) ترجمہ دفتر دوم -
 (جلد دوم) ترجمہ دفتر سوم -
 ہوشیارستان معرفت شرح اردو و منوی -
 مولوی عبدالمجید خان مولف ریاض النبی
 شرح اردو و کندر نامہ جیدہ الصبیحہ
 ایضاً دفتر دوم -
 ایضاً دفتر سوم -
 ایضاً دفتر چہارم -
 ایضاً دفتر پنجم -
 ایضاً دفتر ششم -
 اخلاق رقصی - مصنفہ قاضی محمد رضی
 شجرہ معرفت بخشی نجات شنبہ
 مولانا روم مترجمہ سید غلام حیدر صاحب
 تحفہ سروری - نظم ادب عبادت
 جملہ اعضا از منشی غلام سرور -
 کنز الاسرار - ترجمہ اردو نظم منوی
 شاہ علی قلند قدس سرہ از منشی منوی
 از مولوی سید غلام حیدر خاڑہ -
 چشمہ فیض - نظم ترجمہ اردو جلد نامہ
 عطار کلام عارف کامل حضرت امیر
 قدس سرہ از مولوی عبد الغفور
 مذاق العارفین - ترجمہ
 عربی ہر جہاں جلد

آخری درج شدہ تاریخ پر یہ کتاب مستعار
لی گئی تھی مقررہ مدت سے زیادہ رکھنے کی ہم
صورت ہیں ایک آنہ بیومیہ دیرانہ لیا جائے گا

